UNIVERSITY OF TORONTO

225047 IV
Нп 2.157 m 9624
= GW 7754 var. A

Liber Authenticorum

In nomie dñi. Justiniani op̄ suū laudabile deo attribuit. ut z al'. L. ò of. p̄. p. affri. l. i noie z. j. ò qsto. i p̄n. z de armis. i p̄n. ex quo sequitur bonū principium medium z finis deo acceptabil'. ut. j. quo. o. e. in prin. Non ergo tanq̄ ipse sz tanquā deus facere uideā. ut ff. ò actore. posq̄ p̄ meo. Et nō sua uice sz ò̄gātis. s. dei fungitur ut. ff. de of. eius cui. mā. est iu. l. i. i ff. z. j ò fid. istru. §. quia ergo imperium.

b Jhesu. ebraice latie saluator. ut p̄z i passiõe. z ex subscriptõe in cruce facta.

c xp̄i grece latine uncti

d De bēdib⁹. nō dicas istituēdis sz ab bēditate repellēdis. Nisi uotū ipleāt testatoris ut. j. e. §. siqs autē nō implens. z hec pars &cc. expedit. j. e. usq̄ ad illū. §. hic nobis

e Et falcidia. s. bēdi seruāda si fiat iuētariū nō al'. z hec ps expedit. j. e. §. hinc nobis. usq̄ in finē tituli.

f Occupatis. potest legi dat iuecū illo vbo icurrūt q̄ c. j. ò est de illa dictione eligētib⁹. Jtē potest i uí ablatiui absoluti poni. sic in stit. de iure. na. in p̄n. z de iusti. z iure §. bis igitur. ubi dictio una poni pōt nomi atiue z ablatiue ac.

g Nobis. nō. sicia de occupatione. j. de ap. §. i. coll. iiii. z. j de iudic. §. i. z L. de quadri. p̄. l. fi. in fine.

b Reipublice. i. totius imperii. sic in probemio. ff. in. p̄n.. Et nota q̄ tribus modis res publica dicitur. primo romano rū ut hic. Jtē p ciuitate ro. tm̄. z tūc p p̄e. ut. ff. ò. v. si cū q. Jtē p qualz ciuitate z tūc i p p̄e. ut. L. ò. of. ei⁹ q̄ al iu. ui. ob l. i. Poit̄ z quarto modo ut. ff. ò publi. z uec. sed z bū. §. i.

i Curas. z dicitur cura quasi cor urens.

k Parum nihil. i. modicum eligiūs.

l Cogitare de singulor utilitatibus. hec enim dictio paz. alia qd poit̄. licet illa dictõ nihil. totū uideat negat̄. sz q̄ sua utilia i uniuerso eligim⁹ curat̄. ut seq̄t̄. j. ar. ò. nō. al'. §. qa vo. ue risile. Ul' dic p̄z nihil. i. paz: ul' nihil. hoc tp̄ē possum⁹ cogitat̄ ò singlor utilitatib⁹. Ul' dic paz nihil. i. nihil q̄ sit paz. Nā curam⁹ alta. Uñ appellatō ad cū. s. pincipē ñ ueit nisi sit cā xp̄. l. auri. ut. L. ò ap. l. i offe. Uel dic paz eligi⁹ hoc. s. nihil cogitat̄ sz sēp uolumus cogitar̄. Ul' dic p̄z. i. non. sic. L. ò trās. l. fatris.

m Sed quatenus repete eligentibus nobis. z lege duobus modis uel ut respiciat causam preteritam uel presentem sic s. eatenus cogitamus ad hunc casuz. quatenus. i. ppter quā cogitationem. ut ponatur quatenus pro q̄ z sic causam in p̄tū ul' pñs notet̄. nō futā fz az. Uel melius dic p p̄e poi ut futā cāz notet. z cōq̄scūt poit̄ p cōq̄scāt s. gētes ut seq̄t̄. ac.

n Euandali. hostes fuerunt populi romani. ut. L. ò of. p̄. p̄. affri. quas laudes i p̄n.

o Uero. uel supletiue tunc legas. ut ibi. ff. ò iusti. z iure. l. i⁹ ciuil'. §. hoc igit̄. ul' legas adv̄satie. q d. alie gētes nīls cogitanib⁹ p se q̄scūt ut. s. sz uādali nō pse sz facto nīo qa subiugauius eos. ut. L. ò of. p̄. p̄ affrice. quas laudes Ul' dic q̄ p se fuit noīa gētis. Uñ dī rex. psaz. z vo ponit̄ p certe.

p Et archedōy gētes sē. z rp̄ete eligētib⁹ cogitar̄ q̄ ten⁹ archeq Antiquam dic q̄ p̄mo fuerūt ò rōano ipio. Sz p⁹. facti fuerūt sui bostiū. ut de affrica dī. ut. L. ò of. p̄. p̄. af. quas laudes. Ul' dic q̄ nūq̄ fuerūt sub rōano ipio: nisi nūc p̄mū ut seq̄s Uñ uocat antiq̄ libertatēa iur̄ naturali inuētā. ut ff. ò nata. re. l. y. qò ē uetustius ut istit. ò re. d. §. singulorū. Sz qūo p captiuitatē cā recipūt imo pdūt ut isti. de iur̄. p. §. pel'. Rx. amittūt sz ex q̄ de sinūt cē belles rcipūt pāz libtatē. i. quā ò iur̄ natali bñt ut. dictū ē uel quā p̄mo babebāt āte captiuitatē.

t Quā nūc. i qbusdā libris ē quā p̄mū z. ē. z nō ē ibi nisi z sub audi p. q. d. p hanc libertatē bñt q̄ deus nobis hactenus l' eis nō concessit nūc al' p̄mū publicum sub ro. z. ē. nisi sic. exponas. innuitur: q̄ oñs bostes z āteq̄ capiāt̄ se serui q̄ nō ē uez. Jtē al' dicit quasi nūc p̄ñ z. ē z hec plana. z ponc. q. p sicut. q. d. ita recupat libtatē sicut nouit nobis ad hūntes bostes spōte z tinēt quā bñt. Jtē al' est quā nisi nūc z hāc ego hēo z ē bōa. boc mō. quā. s. libtatē hēāt. i. p oia se libi nisi nūc z ē. q. d. nisi i hoc qr erūt it̄ subiectos z sz būcēlū i tellectū itelligo iferiōa vba q̄ nōdū sic pōe. q̄ s. q̄ subiugarēt̄. z sub. i. p. ro. pōerēt̄ tm̄ nobis concessit deus. sed secūdum medium dic q̄ nū

dū hactenus nisi sub imperio nostro dedit romanis dns. in currūt etiam proprie sollicitudines a nostris subiectis sē per nunciate: quarum singulis quidem damus competentem formam. quecunq̄ uero frequenter quidem potiuntur per partes auxilio. possibilia tamen sunt scripta. lege. communem omnibus presentem in quibus opus habēt utilitatē hec oportere putauimus. z lege satire. z tradere subiectis per se iuuancia. Et non semper iussione imperatorum egentia. Semper igitur nobis importum sunt. Alii quidem pro legatis relictis nō tamē p̄bitis adeūtes. Alii uero p libertatibus. Alii ob aliō quodda. q̄ trāsmittētes q̄dē hereditates

dū. z. ē s. q̄ recuparēt̄.

s Jncurrūt z. ē. q. d. ñ sol nīe sz etiā ppric. s. singlor speciales. ut. j. e. §. si uero ante. uel dic qò suas ppias appellet priuator sollicitudines. ut. L. de cadu. tol. l. una §. fi.

t Lōpetētē si cōpetēt petat̄. q̄. dic ut. j de mā. p̄n. §. si uero.

u Formā qñz generalē qñz specialē. ut isti. ò iure na. § plāe ex his

x Quecūz uero hic poit̄. uero. p sz. q. d. uere singulis da⁹ cōpetētem formā sed ne nimium grauemur hoc optere putam⁹ z legē sanctire z tradere subiectis p se iuuācia nō sep z. ē.

y Quecūz freq̄nti. sic. ff de. l. z. se cōsul. l. nā ad ea ac.

z Potiūt̄. i idigēt uel fruūt̄.

a Per ptes. i. p singlos boies l' cās a qb⁹ cōsulimur.

b Auxilio. s. nostro q̄ damus p Rxpta.

c Possibilia tm̄ sūt. l cueire z freq̄nt̄ ut dixerat. Nā de bis q̄ rara accidūt z ē. ut. j. ut sine p̄bi. mā de. z credi. §. qa vo. z sub audi ut. z dic ut scripta. l z ē. Ul' dic q̄cūq̄ vo freq̄nti qdē potiūt̄ p ptes auxilio. s. plezq̄ ppt̄ sui freq̄ntiā nūc idigēt rescriptis ea tm̄ scripta. i possibil a sūt z subaudi ut cōez p̄stēt utilitatē oib⁹. s. casib⁹ i qb⁹ bñt op⁹ hoc optēr̄. z. ē. ul' dic hoc tcio ap. pule. san. z. ē. sub z. ē. s. scripta oia q̄cūq̄ p̄stēt cōez oib⁹ utili. le. i. p aliquā uirtu⁹ē legis q̄ quatuor sē. ut. ff. ò. l. z se. q. l. legis uirt⁹. rpete z hec op. q̄cūz fi. pu. z. ē. l' dic freq̄nti hec opor. pu. z. l. z. ē q̄cūz freq̄n. po. pe auxilio posse rpete. z pu. z l'. sa. l. scripta q̄cūz p̄stēt cōez utilitatē oib⁹

Possibilia. s. eucir̄ fm p̄mā z fz z tcia z quartā expositionē ac.

d Scripta lege sub audi fm primam expositionem z fam.

e Per se iu. i. ea. q̄ pse iuuāt. ut nō sit op⁹ noua ipetratione.

f Sēp igit̄. qa singlor cause cotidie nobis nūciāt̄ igit̄ z. ē.

g Importuni. i. ualde istātes sc. L q̄ po. i pig. ba. assiduis.

h Prebitis. i. datis. Fideūtes. s. nos.

i Pro libtatibus. s. rlictis p fideicō. non p̄bitis.

k Ob aliud qdā ut p fideicōmissa q̄ nō sūt lagata fm q̄dā. cū legata ex testamēto tm̄ p̄stent. fideicō. vo ex. ab itestato ut istit. ò fideicō bē. §. pterea: sz hoc rep̄bo qa fz hec iura. fm. q̄ loqmur nulla ē dia. ut. L. coia del'. l. q̄. z. ex. i iur̄ ueteri. lz nō uetustiori. ut. ff. ò. l. l. i. Dic ergo ppt̄ dōat. cā mor. q̄ dāt a legato. ut diximus istit. ò donat. §. mortis. cā. Jtē ppt̄ preceptū q̄ facit testator interdū ut fiat moūmētū. ab uno ò beredib⁹ p q̄ agit̄ famil'. bē. ut. ff. famil' ercis. bis cō. §. illi. Jtē ppt̄ fideicō. uniuersal'. q̄ dāt a legatis. ut. no. ff. l'. i. l. i. Trāsmittetes. i. morietes q̄ sua bōa ad bēdes trāsmittūt.

a. i

l Dari quando in dando consistunt fieri quando in faciendo consistunt ut instit. de. ť. §. sed ꝛ tale. Cōstituerunt. ſ. ab heredibus.

m Indeuote. i. nō seruanda deuotione naturalis iuris q̄ dicit ubi ē emolumentum ibi sit onus. ꝛ cc. ut. C. de iurt. l. fi. §. pen. ꝛ. ff. de regul. iuꝝ. l. fm naturam.

n Adeunt. ſ. heredes.

o Emētib⁹ sic. j. de nupt. §. disponat. ꝛ. ff. ad. l. falcidiā. l. i. i. R. ꝛ. §. i. Competētes alias cōpeteꝝ ꝛ tūc expōe. i. cōpetens esse ꝛ est omnis uolutas competens nisi sit contra leges uel bonos mores siue turpis. ut. ff. de. ť. i. sīs iq̄ linos. §. pmo. ꝛ fi. ꝛ l. ſ. §. fi. ꝛ de condic. in stit. q̄dam i pri. ac.

p Neglectas. ſ. p desuetudinez. ut. j de iudi. i. R. ꝛ in probemio in stitu. §. igitur. ꝛ de iure naturali. §. sed naturalia.

q Rēparare. ar· pro p uilegiis ātiquatis ꝛ neglectis. ut possint ꝛ debeant renouari. Jt. ar. pro instrumētis antiqs ꝛ fere consūptis ut possint ꝛ debeant renouari sic. j. ut sponsa. lar. §. ꝛ isup ꝛ. j. de questore. in prin. ꝛ. ff. ad. l. iuł. maie. l. non contrahit.

r Uiuentibus quibus est aliquid a testātibus relictum.

s Morientib⁹. ſ. testātib⁹. ut eoꝝ fuer. uolūtas.

t hoc enim lex neqꝫ in paupertate. ꝛ. c. ut. j e. §. fi. in fi. ac.

u Primum itaqꝫ. quia oportet. l. antiquas reparare itaqꝫ. ꝛ. c.

x Aliis hoc respicit. i. aliis autem. ꝛ c. similis remotus respectus ē instituť. de acť. §. i. in illo uerbo autem ꝛc. ꝛ dic aliis. i. aliqb⁹.

y Qualem filius. his enim descendentibus natura debetur heredi tas. ut. ff. de bo. dā. l. fi. in prin. ꝛ uñ liberi. l. scripto. in fi. ꝛ fuit hec pars iure isto quarta eius. q̄ ab intestato ob̄ť. ut. C. de inoffi. t. cum queritur. ꝛ. j·e. §. siquis autem. sed hodie tercia uel semis secūdū numeꝝ liberoꝝ. ut. j. de trien. ꝛ se. §. i. Nisi in casu ubi est dodrans. ut in naturali curie dato. ut. j. de trien. ꝛ se. § excipitur ꝛ. j. ut cū de ap. co. §. siquis autem. ꝛ nisi forte in filio arrogato cui quarta debetur omnium bonorum secundum quosdam. licet plures existant filii. ex cōstitu. diui. pii. ut instit ò excipť. §. cum aūt. ꝛ. ff. ò adopť si arrogator pater alii quartā eius q̄ habiturus erat ab intestato ꝛ hec est uerior.

z Patribus nam ꝛ si. ꝛ. c. ut. ff. de i offi. t. l. nam ꝛ si. Jtem nunq̄d hec quarta que patri debetur est aucta. dic ut. j de trien ꝛ se. §. ų.

a Fratribus ut si frater meus instituit turpem ꝛ notatam personam h̄ō. non aľ. ut. C. de i offi. t. fratres. sed ꝛ tunc ita demū si non sū ingratus. non aľ. ut. j. de nup. §. ingratitudinem.

b Et si quam supple ꝛ aliis quidem personis si quam ꝛ c. uel dic si pro quia ꝛ quam. i. aliquam huius. ac.

c Ex nobis sunt ut descendentes. Sumus ut ascendentes.

d Leges nam dicuuturl. omnibus inferioribus ꝛ superioribus aliquid deberi. ut hic ꝛ. ff. de in offi. t. interdū. etiam extraneo quo ad sanguinem ut patrono cui debetur tercia ut instit. de suc. li. §. sed nostra. ꝛ. j. e. §. non aūt.

e Necessitas. etiā si i termios pacto se astrinxerunt. ut C. de pact. l. fi. ꝛ de pa. ꝛ. l. hereditas. ac.

f Eis. ſ. testatoribus ac.

g Largitur. i. relinquitur. suo arbitrio cui aliquid dimittat sic. C. ò sacro. ſ. cc. l. i.

h Proferēda ut ad extraneū. uel cōiunctū. ut. C. ò h̄. iust. l. extraneū dū mō possit ille cape. q̄ dic ut dixim⁹ instituť de. le. §. legari

i His igit. simł cōtinuatio ē instituť ò iusti. ꝛ iure. §. his ergo.

k Scripti sunt q̄d si nuncupatiuo. aliqs est institutus. R. idē. ut. j·e. §. pen.

l Per uniuersitatem. ut in quota parte hereditatis consisten te. cum autem dicitur in specie est in re certa ut seruo uel dño ut. instituť ò fidei com. h̄. §. nō. autem.

aut in his que ex nobis[b] sunt aut ex quibus nos sumus: enumerauerunt[c] leges[d]. Aliis autem nulla consistit necessitas[e] partem dare quamlibet proprie substantie. sed sua pōtas eis largitur[f] ad quoscūque testator uoluerit perferēda[g] hi is igitur[h] a nobis preordiatis sanctimus eos q̄ ab aliquibus scripti[k] sunt heredes. aut meruerunt fideicōmissa per uniuersitatem[l] forsan: aut p speciem: aut legatum[m] necessitatem habere quecūqꝫ testator ꝛ honorans[n] eos disposuerit[o] omī ea modo complere[p]. si id qō precipitur[q] ꝛ legittimū sit. aut si nō illud aliqua lex ꝓhibeat uel si non fiat ab eo qui honoratus est tamen ratum esse ex presse iam demōstrat[r]. Si q̄s autem non implens q̄ dispositum est. sed dum competat ei q̄ honoratus ē qnod relictū

m Legant. sed nunquid legatū est aliud a fideicom. speciali iure isto R. nō ꝛ q̄ dicit legatū dic. i. eo. modo quo cōsueuit relinqui legatum ut. C. communia de ť. l. ij.

n Et honorās. pōe ꝛ pro id ē ut hec dictio testator ꝛ hec honorans pro idē ponāť nisi enim testator honoret qūo pcia rio non pōt honerare. ut. ff. ò ť. i. plane. ij. §. fi. uel pone ꝛ p aut. ut si in codicill⁹ aliquem honorauerit. ut ff. de. b̄. si. l. se pe. ť. d. ꝛ p ē.

o Disponit. ſ. onerando.

p Cōplere aliter aliter tamen ꝛ aliter. naꝝ heres implet detracta falcidia si fecerit inuentarium. ut. j. e. §. hinc nobis. reliqui honorati debent complere. ut instituta. de sin. re. per fi. com. re. §. i. Sed nihil detracto. ut. ff. de. ť. ij. l. iperator ꝛ de uul. sub. coheredi. §. cum filie. Sed quidam dican. contra. ar. illius. l. ff. ad. l. fal. penales. §. fi. Sed que est ratio secundum nos. q̄ heres detrahit. reliqui non. R. quia heres ò non adeunte q̄ faceret si nihil haberet nullum esset. Sed nō ita i reliqs nō accipientibus. ut instituta. ad. l. fal. in prin. ꝛ instituta. de fideicō. h̄. §. restituta. ꝛ. j. e. §. hinc nobis ac.

q Si q̄ precipit. q. d. semper est complenda nisi in tribus casibus. Primus quando q̄ precipitur non est legitimū intelligo. siue sit lex expressa siue nulla inueniatur. cc. ut. ff. ex quibus. c. ma. l. nec non. §. sed quod etiā ꝛ. ō. e. §. semper ꝛ. j. de nupť. §. disponat. Secundus est q̄ punitur nisi impleat dum modo aliqua lex. illud non demonstret factum ꝛp ter culpam eius cui debetur: puta si res periit. uel etiam si non periit non debet propter ea hereditatem heres perdere cum non sit in mora. nam eius periit periculo cui debeť ut. ff. de solut. qui. x. ꝛ de excep. do. l. si opera. Tertium ē necessarium ut hic puniatur. si lex non demonstret factum quod erat faciendum per hominem ut i fidecom. li. relicta que representatur per se. ꝙ. imbrianum ꝛ damassianum. ꝛ artificulianum. ꝛ mencianū. ut. ff. de fide. com. li. cum uero §. subuentum. ꝛ. l. sequentibus. ꝛ. l non tantum. §. artificuliana. ꝛ. ff. de manū. l. causam. §. puellam. ꝛ. C. si. in. ita. ſ. aľ. l. fi. ꝛ sic secundum hoc uerbum illud demonstrat in fine positum. refertur ad utrumqꝫ. uel ut dictum. Uel dic fo quod tantum sunt duo casus. Sed primus decidit quando. lex expresse confirmat. Jtem quando non probibet ꝛ habeas probibeat uel sub audias. Tertium autem nō mutatur. sed secundum hoc de est hic ille casus quādo per meram accipientis nisi dicas sub tertio comprehendendi

r Demonstrat. ſ. l. aliqua.

s Siquis autem competat ei. i. iam cessit dies eius relicti ut

onale ꝛ nondum dies. uel conditio extitisset: ut. C. de adu-
tol. §. in nouissimo ꝛ. §. sin autem ꝛ. ff. de. ꝟ. sig. cedere.
b Decreto. s. ãmoitorio q̃ ẽ quasi. itloquutõria q̃dã ut. ff: ỏ ar.
qualez. in fi.
c Admonitus .s. semel ꝛ secundo secundum quosdam
ut ar. j. ut. li.
ma. ꝛ auie. §.
siquis in sua. ꝛ
de ecclesiasticis
ti. §. si autem q̃
hec. ꝛ de sãctis.
e. §. presbiteris.
q̃. auten. ꝛ dia
conibus. Sed e
go ꝓtra. nãdico
unam ad moni
tionem sufficer̃
ut hic ꝛ q̃ dictis
l. bina. exigit
ẽ ideo. quia ma
ior pena. ponit
tur cum in con
tinenti. relictis
priuer̃ hic post
an. ut. ar. C. de
penis. si uendi
canti. neq; enim
iudic. auctõitas
debet esse ludi
brio. ut. ff. ỏ iu
di. l. si pretor.
d Annum totuz
scilicet continu
um
e Necessario .i.
quibus ex neces
sitate relinquit̃
ut. s̃. e. §. pmo
f Ult. s. neces
sario.
a Sed quartã. i. q̃ illius partis quam ab intestato haberet
ut. C. de inoffi. t. parentibus. ꝛ. l. cũ querit̃ sed hoc est semis
l. trienſ. secundum numerum liberorum. ut. j. de trien. ꝛ se
§. i.. Cõcedit. i. precipit. uel concedit ad minus.
b Auferri ut ipso iure esse heres desinat ꝛ alius pso iure ẽe
incipit nt. j. e. §. bis oĩbus. sed quaꝝ hoc debitũ nõ perdit cũ
defuncto non obedit nam si legi non obedit in faciendo in
uentarium perdit iuꝝ isti. debitũ. j. e. §. si uero non fecerit
cum micius consueuerit agi. cum. l quam cum homine. ut
ff. de arbitris. celsus. ℞o. quia hec natura debetur. Unde
immutabile ẽ. ut instit. ỏ iure naturali. §. penl̃. Jtẽ hoc erat
debit̃. ꝛ priusquã moreretur testator illud nota. ut. s̃. e. §.
. i. unỏ ẽ ergo eadem ratio. ut. C. de codicill̃. l. fi. sed iure
instit. debit̃. perdat si defuncto non paret. ut. j. e. §. ꝛ hic.
Jtem nunquid filius posset̃ habere duas quartas aliqno ca
su. ℞ ut in summa huius. ti. §. hoc autem queritur ut si fi
lius fuerit institutus. ꝛ in totuz restituere grauatus. an quar
tam trebellianicam. ꝛ quartam iure nature habeat. uel
si fuerit legatis oner̃at̃ an iuris istitutõis ꝛ iuꝝ naturꝝ quar
tã bẽat uel ẽ filiꝰ arrogat̃ ꝛ quartã ex ꝓstitutiõe diui. pii. ꝛ
iuꝝ nature debitã possit habere. ꝛ idez i similibns queri põt
ꝛ puto in bis omnibus casibus unam quartam sufficere ut
j. e. §. siquis autem ꝛ. ff. de inoffi. t. pap. §. penl̃. nisi i casu.
ut cum rogatur de hereditate restituenda filius institut̃
sub conditione uel in diem nã statim potest retinere debitũ
bonoꝝ subsidium. s. triẽtẽ ul̃ semissez. ut. j. de trien. ꝛ se. §.
i. ꝛ. §. ỹ. sed aduenient̃e die potest habere trebellianicam
quartam ut. C. ad trebell̃. eis iubemus.
c Eis accrescere. s. si nullus est substitutus al̃. contra. ut. j. e
§. si uero institutio. Sed nunquid primo coniuncti quam
disiuncti ueniũt. ℞. sic ar. C. de ca toll̃. §. si uero quidam
Sed nunquid etiam iuitis uidetur q̃ sic. ut. C. de cadu. tol.
§. bis ita. Sed contra dico ũ. j. e. §. si ꝟo nullus. ut. ff. ỏ ac
quir̃ bz. si minor.
d Institutionis. nunquam plus testator amauerit instituendo
hunc. plus hec lex diligit adiungendo. ut hic ꝛ. ff. ad tre. quocies
istit. ỏ bẽdi. isti. §. si plures. de uul. substi. §. i.
e Aliis re. i. habentibus alias res ꝛ ponitur cõtentum pro cõtinẽti:
f Fideicom. secũdũ ordinẽ positũ. j. e. §. ꝛ. eni i legatariis. q̃ ẽ cõtra.
g Cautione hec etiã caucio iure uetez prestabat̃. ut. ff. de. l. iij. l. sit ẽ.

ẽ ex ỏcreto iudicis ad moit̃ãnũ totũ ꝓtraxerit nec agẽs
hoc q̃ ꝓceptũ si q̃dẽ aliqs illo
rũ fuerit q̃ necessario ex lege
ꝓcipiũt i pl̃ aũt q̃ q̃ lex ei da
ri ult̃ script̃ ẽ heres tãtũ ac
cipiat solũ quãtũ lex ei dari se
cũdũ quartã aut ab intestato
ptẽ ꝓcedit aliỏ ꝟo totũ aufer
ri Ẽt siq̃dẽ ꝛ sĩ alii scripti hẽ
des accresceꝛ ul̃ ꝟz ptẽ istõis
que unicuiq; distributa ẽ. si ꝟo
nl̃ ul̃ alĩ sit hẽs. aut sit q̃dẽ scri
pti. q̃dam nõ aũt adeãt hẽdi
tatẽ. tũc q̃ auferẽ adiciãt ali
is reb̃ ꝛ licẽcia ꝓbeãt ꝛ legata
riis ꝛ fidei ꝓmissariis ꝛ serui
libtate honõatis adire ꝛ hec
adq̃rere ita ut oibus modis q̃
ꝓcepẽ ẽ p testãtẽ ipleat̃ cautio
ne uidelz prius ab eis facta ꝟz
q̃ psõaꝝ ul̃ rez ꝛcipit moũs
q̃a res accipiẽtes agũt i eis bo
nis qne ꝛcte uoluerunt testato
res. Si ꝟo nll̃ hoꝝ. ỏ q̃bus te
stõ meõia facta noluerit adi
re. hoc ẽ cohẽs aut legatarius
aut fideicõmissarius. aut ser
uus libtate honõat̃ tũc ad ali
os quos lex ab itestato uocat̃
p̃ eũ q̃ỏ q̃ script̃ ẽ ꝛ legitia
p hãc legẽ pte excluſus defer
ri res. ꝛ ipõs sil̃r ꝓbẽtes canti
onẽ q̃a ꝓplẽt̃ quetestamẽto cõ
tinẽt̃. iordiat̃ ꝟo nihil nz con
fusũ nz i his fieri uolum̃. sz
ꝑm̃ scỏz ordiez uocat̃ p̃ eũ il
le q̃ ita excluſus est a lege nra
ita uocet̃ ꝑ deide q̃ p̃ illũ ẽ
ita ỏceto donec ultim̃ ꝛlict̃
locũ faciat ꝛ etiã alicui exẽius
ueniẽtiũ. ꝛ adire ꝛ que ꝛlicta
ff ipleꝛ p̃ quos fiscũ si uolue
rit põim̃. ꝛ eni i legatariis ꝛ i
fideicõmissariis hũc eẽ volu
m̃ ordinẽ ut deẽ licẽtia aditi
onis ꝑi ꝑ uniuersitatẽ fidei
commissario. aut multis exi
stentibus maiorem partem
habẽti quoniam i silitudiez
b Personarum ut si sit
impossibile. uel difficile satisdaꝝ. ppt̃ paupta
tẽ remittat̃ ei. fideiussio ut. ff. si cui plus quam
per. l. fal. cuz nõ facile.
i Uel reruz si magnum
sit relictum satisdetur.
ab eo. q̃ potest .alias caueat. Sed cui pre
stabitur. ℞. is. quorum
interest. uel seruo publi
co ut instit. de inutil̃. sti.
§. alteri ꝛ. ff. rem publi
cam sal. fo. l. iii. ꝛ. iii.
in prin.
k Per ref hec. est forma
cautionis huius.
l Agunt. i. agent ꝛ com
plebunt. in eis bonis.
m Que recte. i. legitime
nõ al̃. ut. s̃. e. §. his igit̃
n Uocat. excepto filio
exheredato q̃ dic. ut.
j. e. §. ꝛ bis.
o Post eum hec poste
ritas uocatur in eo q̃
post eum cui sunt obla
ta bona deferẽ ad eos
ꝛ ẽ. uel dic q̃ proxior
erat institutus unde q̃
erat post eum in gradu
admittatur prima ueri
or est.
p Legitima immo ex
testamento habebat. sed ꝛ tunc ex lege. habeẽ dicitur. ut hic ꝛ ar.
ff. de ũ. sig. l. lege.
q Per hãc. l. i. p hanc constitutionẽ ꝛ habes. hoc. j. e. §. si uero nll̃i
r Compleant. i. complent sic tempus pro tempore ponitur ut. C de l̃
ꝛ con. l. i.
s Continentur. quis post istos admittitur. ℞. extranei. ꝛ postea fi
scus ut. j. e. §. prox. ꝛ. §. si uero.
Jnordi atũ uero. hic ỏ ordie. ut. j. e C. si uero nullus. legatarius.
t Confusum nam omne inordinatũ est confusum sed nõ cõuertit̃.
u Nec inbis hoc. habundat. ut. ff. de dãp. infec. fluminum. §. i. uel
melius dic inordinat̃. nihil in aliis. s. nominatis in testamento de
quibus dicit. j. statim. §. ꝛ enim. nec in bis. s. qui uenunt ab inte
stato. Sed primus. s. in ordine cognationis.
x Prior cum effectu. ut illa dictio. primus ordinem cognationis
denotet hec dictio prior uocationis prioritatem significet. uel se
cundum notat priorem al̃. primum ꝛ unum. s. post primum. ea
dem rartione ꝛ tertius est. peior uel primus post secundum. ꝛ
ita de singulis.
y Relictus. qui hereditatem non uoluit sub dicta adire cautione.
a Exterius. i. qui neque sũt nominati in testamento neque ab inte
stato uocantur sed prorsus sunt extranei. ut. j. e. §. si uero. sed
quare hii uocantur. ℞. forte libertatum seruandarum causa. ut
istit. ỏ eo cui. li. cau. bo adi. §. i. ꝛ. C. ỏ te. ma. l uult. Sed quare
ante fiscum admittitur extraneus. ℞. fiscus nolebat uel ignora
bat al̃. sic admittitur ut extraneus ut. ff de fideicommissa. li. l.
iiii. §. eadem constitutio. ꝛ instit. de cui. li. c. §. ꝛ ne eius. ordinem
inter eos qui ab itestato ueniunt.
b Et enim dixerat inter nominatos. in testamento ꝛ continuatur
cum illa littera. s̃. proxi. §. inordinatum uero nihil.
c Existẽtibus. generalibus fideicommissariis.
d Habenti sic. ff. de pact̃ maiorem ꝛ. C. qui bo. ce. pos. l. fi. sed nun
q̃id idem in coheredibus. ℞. nõ ut s̃. e. §. ꝛ si quidem.
e Et in similitudiue. i. loco heredũ habentur. ut instit. de fideicõ.
bz. §. testi. ꝛ. §. sed quia hẽdes.
possit peti. quia purum est. secus si esset in diem uel conditi

f Maxime. nam ꝛ idez apud alios. ut. ff. de bo. li. si necesse. §. fi. ꝛ ff. q̄ cum eo· si filius. §. i.

g Qui. s. nos. Dogmati. i. soli doctrine.

h Circuitiones. q̄ dic ut instit. de fideicom. here. §. sed quia cum p̄ cedenti. ac.

i Si uero q̄ iussum est s. a lege ista. s. q̄. non uult bō̄a sub dicta cautiones. alii autez exponunt a testatore.

k Legatis specialibus.

l Fiduciam sub audi uolumus.

m Sic quoq; · i. relictis legatariis. quia nolunt implere uel bona accipere sub dicta cauē. ꝛ q̄ dicit dari tempus. s. hereditatem ademdi que est ablata ei q̄ nō uult implere uoluntatē testatoris ꝛ nil sub audias ꝛ accipe. ad id. q̄ ē infra.

n Et liberis. s. iaz factis. seruis condam.

o Erat cautum per hāc l. s. ut possint adire. ut sequitur.

p Dudum ut. s̄. e. §. siqs autem in fine ac.

q Omēs equalē naz legatarii. ꝛ fideicommi. speciales inter se. pares sunt.
Item generales inter se pares sunt. Sed isti prius ut subicit uel tantum habebat in legato speciali q̄ tamē erat in fideicom. uniuersali ut j. statim. ibi ſliquos autem ꝛ. c̄.

r Duduz. ideo est. ut. s̄. e. §. ꝛ enim. ubi dicit ꝛ in similitudinē hōd cō sistit ꝛ ē ꝛ hoc si omēs uolunt. alias optinet. q̄ sequitur.

s Legatarios ꝛ fideicom. speciales.

t Omnes sunt. bene dicit omnes si uolnnt quia si primo nominatus uelit aliis preferri potest ut. s̄. secundum az. ar. pro co· ff. de heredibus instī. qui soluendo ꝛ. ff. qui ꝛ aquibus siquis habens. Sed nos contra ut hic innuitur nec enim inter heredes curo quis primo nominatus sit. ut. s̄. e. §. siquis autem. q̄ autem in contra riis. le. dicitur. locum habet ratione necessitatis in seruis ut non fraudentur creditores. Legatarius specialis.

u Ordinem denominationis. ut primo nominatus accipiat heredi tatem ceteris liberis existentibus secundum. Bꝯ. ꝛ sic nō ordinem scripture seruandum sic. L. de nouo. L. faciendo. i fi. ꝛ. ff. de usuf. quociens. ar. contra instit. de le. §. ante. ꝛ. ff. sol. nec enim. sed q̄d si ordo non appareat Bo. potest dici ut sorte diriuatur. ut. ff. de iudic. in tribus. ꝛ. l. se. ꝛ. L. comunia deb. si duobus. uel dic secundō merita cuiusque eum precedere. ut. ff. de fideicom. li. l. generaliter. §. quid ergo. uel melius dic omnes uocandos. uti legatariis ꝛ aliis ut supra dictum est cum non appareat quis debeat admitti uel preferri propter equalitatem partium. ut. s̄. proxi. dictum est.

x Denominauit. s. dominus.

y Et hec omnia. que diximus ab illo. §. si quis autez. usq; huc. s. ut totum q̄ est ultra debitum natale auferatur.

z Necessaria est iter ascendentes ꝛ descendentes. ut. s̄. e. §. i. ꝛ iterfratres quando turpis persona instituitur. ut instit. de inoffi. t. §. i. ꝛ L. de inoffi. t. fratres. ꝛ ut. s̄. §. i. ꝛ inter p̄onum ꝛ libertum ut j. e. §. non autem. ꝛ instit. de suc. li. §. sed nostra.

a Institutionibus ut quia extraneus.

b Dudum tempus. s. annum. ut. s̄. e. §. siquis autem. Sed uidetur heredis cōsistit. ꝛ maxie apō nos q̄ ex trebelliano soli dogmati dedimus in talibus fidei cōmissis locū pegasiani circuitiones hodie habētes ꝛ expellētes. Si vō aūt nō fuit q̄spiā p uniuersitatē honoratus. aut fuerit sz noluerit agē q̄ iussū est ad eos qui maiōibus propis legatis aut fideicommissis honorati sunt huiusmodi uerefiduciam. sic quoq; seruis dari tēpus q̄ libertate honorati sunt ꝛ adir. ꝛ liberis cautum esse ꝛ res percipere. ꝛ cō plere que iussa sunt cum p̄dicta dudum cautione. Si uero nullus fuerit legatariorum uel fideicommissarioruz per uniuersitatem. aut per speciē maiori parte aut in legato. aut fideicommisso honoratus. sz omnes equalem habuerit fortunam. tunc preponi quidem etiam sic per uniuersitatem fideicommissarios propter dictam iam dudum rationē. aut eum qui ex eis uoluerit implē q̄ preceptum ē. Reliquos autem legatarios uel fideicōmissarios q̄cūq; nihil alterutros

q̄ non ultra sex menses expectet ut. j. de ecclesiti. §. si autē legat. Bꝯ. distingue utr. loco religioso leget uel non. primo casu est fauor continenti ad dupl tantum. ꝛ elapsis sex mēsibus. perdit totum. ut instit. de acē. §. itez mixta ꝛ. j. de ecclesi. ti. §. sin autem legat. secundo casu optinet q̄ hic dicitur. si ꝛ al ē fauor ut instit. de obli. que ex cō tra. §. fi.

c Relictis. nota uerbum relicti adaptat. ad institutionem sic. L. de secundis. nupt. l. hac. edi tali. circa prici piū. ꝛ est notandum propter bo diernam consuetudinem secundum quam nō fit quandoq; institutio. sed testator dicit illi omia bō̄a mea relinquo uidet enim q̄ non ualeat testamentū in quo non est instit. ut iustit. deb. añ. ꝛ ō test. mili. §. plane sz q̄ dicitur. L. ꝛ instī. ō testa. mili. q̄a non ualet testa. nō ē ido quia uerbuz relinquo non sit aptum uel sufficiens ad instit. sed q̄a testes nō fuerunt ibi uocati. Item repete scimus. sz q̄d est relictum heredi nisi heredi tas. Bꝯ. sic ita ꝛ

in hoc q̄ relictum ē antecedūt eciam omnes si uoluerint nocari aut qui ex eis uoluerint Si uero nūllus legatarius aut fideicōmissarius elegerit hoc ꝛ agere. damus seruis licentiā libertate honoratis secunduz ordinem denominationis per quam eos dñs ōnomiauerit ſm hec habere in alterutros p̄ positiones. Et hec omnia qui dem sanctimus ubi necessaria queda subiacet datō. i aliquo cui natura debetur queda succesio a testatore moriente. Si uero nulla substantie huius modi persona in institutionibus. sed spontanea largitas dispositionis a testatore fi at scriptus heres. deinde non compleat quod precipitur i tra predictum a nobis dudū tempus illum hr̄dē quidez p uari oibus relictis nihil penitus neque per falcidiē occasionem. neq; p aliam causam percipere ualentem. Similiter autē talia optiere ꝛ si quidē sint coheredes hoc uocari nolumus. alioquin ad fideicommissarios ꝛ legatarios ꝛ suos

priuabitur illa. ꝛ sic hereditas relictum dicitur. unde ꝛ hoc est testamentum. illi bono mea reliquo. ut. ff. de tes. mili. l. diuus ꝛ de tabu. exi. l. i. in fi. Item nunquid fructus quos medio tempore usque ad annum habuit amittentur. Bꝯ. sic ut. ff. de his q̄bus ut indig. l. heredem. ꝛ. l. eum qui.

d Falcidie quam habent al. ut instit. ad. l. fal. in. prin.

e Illiam causam puta per preallagationem. Autē p set.

f Talia optinere. s. scimus qualia in eo casu diximus. quādo persona fuit instit. cui fuit necesse relinq.

g Seruos libertati donatos. Hec. s. quando sequuntur.

h Prius. ut. s̄. e. §. siquis autem ꝛ. §. si uero nullus. ꝛ. §. sed non nullus

i Uenire r̄pete scimus. Coherente. s. cautiouis.

k Diximus ut. s̄. e. §. semper. ꝛ. §. his igitur. ꝛ. §. si quis autem in fi. ac.

l Si uero. iste. §. cum tribus se. respicit tam legittimos heredes ꝛ legatarios q̄ extraneos heredes ac.

m Instī. subsiſz nūq̄d hec substitutio. ulgaris. adita hēditate. expirauitut. L. de ipu. ꝛ al. sub. l. p̄ aditā. que ē ꝓtra. Bꝯ. quidam dicunt illam corrigi. alii dicunt hic speciale ut non expiret uel dic secūdū. Jo. q̄ nō ex ui. substitutionis admittit Sed huius. l. beneficio.

n Nolente. s. substituto.

o Ad coheredes imo uidetur primo ꝛ imediate transire ad coheredes. ut. s̄. e. §. proxi. ꝛ §. siquis autem sed dic q̄ ibi nouerat substitutus aliquis. unde transit ad coheredes immediate hic autem erat ut patet in illa dictione uero. ꝛ illa etiam que sunt in primo casu. huius. §.

p Datam ut. s. c. §. z. enim.

q Uenient nunquid liberatur ille a quo res auferuntur. uidetur q sic interu eutu noue persone obligate. ut istiꝫ. qb⁹ mo. t. o. §. pterea. Jtē ideo tenebaꝫ. qa erat hēs. sed desyt cē cū alius sit factus hēs in soliō ut. j. c. §. i oibus ergo desyt tantū cessante cā sz ptra uidet f. az. ut. ff. soma. si ab hosti b⁹. §. si uir z ō neg:ge. siue hēs z. l. de decur. ne qs. i fi. priatī uerior uidet Jtē qd si nullus ult hēe illā hēditatē a primo usq ad ultimū nūqd ꝓpellim⁹ hēdē uel alium q nō compleut uoluntatē defūcti eā assumere z dare relicta. ℞. sic ut ei hec rgla q fauor z c. ut. l. ō. le. z ꝓ. l. q fauor nā e z ei⁹ ptraria s. si aliqd i oō. alicuius ē indu ctū nō debeat i eius utilitatē r dir. ut. ff. ō int z re. l. rgatoꝝ §. fi. z de le. i. si fu⁹ plīmū. §. ij.

q Sine aditione non inter ē eniz z ē. ut. ff. de ie. acē. l. z qa. z i fine. de bo. pos. § quos aūt.

r Ex heredatos s. causa adiecta al'. exheredatō forte nō noceret. f. al'. ar. ff. ō. bo. li. si pīon⁹. §. siqs. iii. imo sine forte ut. j. ut cū ō ap. ꝓ. §. aliud. ij.

s Juste hic exigo iusticiā leg. z bois. legis ut rcte exhēdet. s. noiatī hoc mō filius meus sem pm⁹ sit ex hīs ut istiē. de ex hē. li. §. i. z. ff. ō. li. z postu. l. i. z ij. z. iij. Jt ab oibus hēdib⁹ eius grad⁹ ut. ff. ō lib. z po. l. iii. §. filius. z. l. ō libis ptineris. l. i. al'. restitui dz ei hēditas. ut. ff. ō. bo. li. l. si pīon⁹. ij. §. siqs bois. ut qa sit ingratus z cā ingratitudis ex pmat a testatore z ab hēde pbet. ut. j. ut cū de ap. ꝓ. §. aliud z. §. siue igit. z. l. ō. iofficio. t l. oi mō ul' dic iuste. i recte q qualit fiat uel non dic. ut. ff. de lib. z pos. si postum⁹. z. l. sequētibus usz ad. l. galt.

t Nihil ex. qd si habēt ius i r ppt legat fort. q eē pōt. ut. ff de iofficio. t. l. fi. ℞. tūc sicut qlibz lgatarius. ul' fideicō. tāte quātitatis admittit. ut. s. c. §. z ei. z. §. si vo aūt. nō fuerit z. §. si vo nullus ac.

u Respicimus. qa p mortuo habet. ff. ō cō. c. e. l. i. §. si pat.

v Decies milies. sic. j. ut. ōs obe. ip. i pū. j. de lenonibus in prima columna. z de nupt. §. sed hec.

w Legis. s. huius ut. s. c. §. sep z. §. his igit. sed alie mlte hoc uolūt z itēdūt. ut. j. de nupt. §. disponat z. ff. ad. l. fal l. i. i pn. Unde pōt dici legis i gñe. pma vior ē.

x Exp̄sſiz. i. noiati z hec exigit siue masculi'. l. scia iur isto. ut C. de lib. p. l. fi. §. i oli ptra i feis ut istiē. de exhē. li. §. i.

y Noluit q. d. nllo mō. sz nūqd q dicta sūt in ex hēdato locū habēt i pterito. ℞. si a pte i cuius ē pōtate ē pterit⁹ ipso iur. nō ualz testa. siue cāz p̄titionis exp̄ssit siue nō ut. C. ō lib. p l. fi. §. p. z istiē. i ō exhē. li. i. ℞. si aūt ab aliquo ō linea matna siue cū cā expessa sine nō. ualz testm. ut istiē. ō exhē. li. §:pcī. z ff. ō. ptra. ta. l. illō. §. ad testamēta. Sz hodie cā p̄titōis dz i fi. a testāte z pbari ab hēde. ut. j. ut cū ō ap. co. §. aliō z. §. siue igitur. idem de mancipato filio. s. qō debeat inseri causa preteritionis. ut. j. ut cum de ap. co. §. siue igitur. z. §. aliē. Unde apparet qō in duobus ultimis casibus. qñ p̄titus alinea materna ul' a patre emancipatus olim etiaz sine causa. hodie uero cum causa locum habet q hoc. §. dicitur Jtem quare non uocat exheredat⁹ intereos q nominati fuerunt in testamento cum ipse fuerit nominatus. ℞. fuit nominatus ad dāpnū non ad lucrum z hoc modo itellige hunc. §. Jtem nunquid finitis psonis nominatis in testamento uocabitur inter eos qui ab intestato ueniunt. cum z ipse ō illis sit z q pmus ut. ff. ō suis z. le. l. filius ℞. nō nisi p querelam ut. C. ō inoffi. t. si hēō. z. l. si filiā z ratio ē qa iudeī adhuc. t. ualeī cū lex faciat eciam alios ab itestato uenīētes heredes loco repulsi. ut. j. c. §. i omnibus z heres heredis testatoris ē heres ut. C. de heredibus instit. l. fi. z q dicit filiū agnatū pximū z iō admittēdū uerum ē non facto testō. uel eo facto non tamen adita hereditate ut. ff. de contra ta. filium. §. sed cū heredatio. Jtem nūqd inter extraneos ꝓrsus admittitur. uel cum fisco. etiā. post. ℞. quidā non forte propter predictas rationes in proxio. c. potest sed contra dici ut non tanq̄ ipe sz tanq̄ qlibz extraneus admittat ut. ff. de adopt. si pat. §. q duos Jt q si testator unū nūmū mihi legauit z hīs istituit. nō cōpleuit suā uolūtatē nūqd occasiōe huj⁹ nūmi totā habeo hēditatē z puabo agnatos q quasi ex debito sperabant. ut. ff. p socio. l. z qa. ℞. sic nā pl⁹ me dilexit testator cū eis nihil. mihi aliqd legauerit ut istiē de heredi. instī. §. si plēs z. s. e. §. siqs aūt z. §. si uero aūt nō ac. Uocanerit alias uero accipitur proprie ul' procerte.

c Deduximus ut. s. c. §. si uero institutio.

d Uocantur. al'. s. nā hic uelut testō admittitur huius. l. auctoritate.

e Et extraneos nā hic q admittūt cā lībtatū fuādaz. sz qd si nlla lībtas sē rlicta. ℞. adhuc admittit. extraneus ut ceta rlicta soluat. z sic itellige q hic z alibi dī ō extraneo p hāc. ꝓ. sz qd si nlla sit rlicta sz forte ppt timorē creditoz tñ pcedētes extraneos noluerūt. ℞. adhuc uidet idē. ut habeat locū hec pstitutō. ar. istiē. q ma. nō pos. § i sz ptra credo. cū ppter ultimā uoluntatē fuādā hec pstitutō facta fuerit. ut. s. §. pxi. ibi ei ē una. accipiēt ergo eā creditores z distribuēt p ut uolūt ut istiē. ō hēdū. qua. z diffi. §. i. fiscus aūt nō p hāc l. sz suo iur uidet q tāq̄ uacātē pōt accipe si uult. ut. ff. de iur. fi. l. i. ut tñ. ℞. ndeat creditoribus. ut. ff. de iur fis. l. nō possunt.

f Nec cū aliquē. i. nll⁹ ignoret. qa ita ōcreuit fieri hec pstitō z ē hic uersus inter positio ac.

g Secunduū legem. s. factum est hoc.

h Ab renunciantib⁹ scilicet expresse. sed quod si nec repudiar. neq̄ accipit. ℞. instantibus is qui sequētur debent admitti. compellere tur. j. tres mēses cā renūciare. ut. C. ō iure. de lib. l. ult. §. sīlīq̄ mō

i In omnib⁹. s. casibus.

k Fieri heredes. ergo z ille qui erat desinit cum duo insolidum non possunt cē heredes ut. ff. de h. redit⁹. instit. l. item q sabinus.

z omnes ab intestato secundū prius[b] a nobis traditum ordinem res uenire[c] ubique onere coherente quatenus oporteat compleri ea que testator secundum legem sicut prius diximus[k] imperauit. Si[l] uero institutio[m] etiam substitutionem habuerit certum est quia prius ad substitutum uolentem uenient omnes res secundum legem complentem que relicta sunt z sic illo nolente[n] tunc ad coheredes[o] z legatarios z seruos z qui ab itestato z qui extra sunt z fiscum sed a nobis datam[p] obseruationem ea que afferuntur uenient[q] complentes ubiq̄ deficientiū legitimas dispositiones propterea nam q̄ z ad tantas respeximus successiones ut non remaneat sine[r] aditione ipsius morientis hereditas. Exheredatos[s] autem liberos si iuste[t] a patre excluſi sunt z nihil[u] ex patris habeant uoluntate non uocamus neque respicimus[v] licet ō cies[w] milies uelint. Ena est enī legis[x] intentio ut que dispositta sunt a morientibus implēa

tur cum enim qui ab ipso testatore propria substantia pl' sus. est quomodo erit iustum uocare ad res quarum eum ille per exheredationem factā z i eoz expressim[a] fieri particip em noluit[b]. Si uero ablataz partem añ complēte morientis uoluntatem prius deduximus[c] ad substitutos deide ad coheredes z post illos ad legatarios. z fideicommissarios nec nō z ad fuos. z ita ad eos qui ab intestato uocantur[d] z extraneos[e] atque ad fiscuz uenimus nō absurde hoc factū est nec inaniter. nec quasi[f] aliquem lateat q decet sed ex prouidentia z secundum legem[g] ut finitis primum omnibus secundum testamēta personis deinde abrenunciantibus[h] ita ad eam que est ab intestato uocationum. z alios uenimus. in oibus[i] autē cāib⁹ i quibus scriptis non complentibus uocamus aut ex testamento personas ant ab intestato z ceteros damus omnibus talibus talibus personis fieri heredes[k] z aditionis aut a pro herede

§. ij. a. iii.

l Hec enim interpositio est ꝛ demõstrãt hec uerba adire ꝛ pro here de gerere que exponuntur. ut instit. de here. qua ꝛ. diffc. §. fi.

m Antiquissime ut illum qui petit sibi bona dari causa libertatum seruandarũ ut. ff. de fideicom. li. l. iiii. §. i. usq; in fi. l. ꝛ in fi. t. ꝛ instit de eo cui liber. causa bo. per totum. Item cognati. lʒ. neque a lege. xii. ta. neq; ex testõ nocentum cum admittuntur iure pretorio qõ antiquissim est. ut i stit. de succe. co. ꝛ. ff. vñ. co. per totum. Itez emancipati ut instit. de hĩ. que ab in. §. emancipati. sed hec non uidentur bona exempla. de cogna. ꝛ filiis emancipatis. cum non sunt heredes. nt instit. de bo. pos. §. quos autem. sed dic ꝙ quo ad effectum heres est. ut. ff. de bo. po. hĩ. pe. l. i. ꝛ de fidei com. hĩ. pe. l. ỹ. sed ꝛ noue. l. hoc faciunt. ut C. de episcopis. ꝛ. cle. si quis adõ.

n Uocabãtur innuit ꝙ bis duobus modis tantum fiãt heredes. ꝙ uerum est ut hic instit. de bo. pos. §. quos autem

o bis omnibus. s. ut a non complente auferatur cõmodo ꝛ ꝙ detur aliis secundum ordinez ut. s̃. §. siquis autez. §. inordinatum ꝛ in. §. sequentibus.

p Uoluerit. nam omnes istos potuit onerare. ut instit. de sin. re. per fideicom. re. in prin.

q Al substitutis. ablatiui casus est.

r Legatariis. datiui.

s Termino. i. infi.

t Fisco. s. põendo sed quis admittitur post substitutum legatario. ℞ heredes uel alii. q̃ magis fuerunt a testatore onerati. ut s̃. e. §. ꝛ enim ꝛ in sequentibus. §. sed q̃d ꝙ si habuit collegatarios ꝛ conIunctos ꝛ re ꝛ uerbo. ℞. idẽ. ꝙ. s̃. dictum est. s. ut heredi detur nec alteri accrescit q̃a iã erat scissuz iur̃ presumsione ut instit. ỏ le. §. res.

u Nullus. s. heres. uꝫ alius oneratus tacite enim. ℞. obiectioni.

x Priuatus per hanc. l. Sed considerans sic quia ꝛ c̃.

y Terminus. lʒ incertus. ut. ff. de. con. ꝛ de. l. i.

z Mors. s. naturalis ut hic ꝛ. j̃. de nupt. §. deinceps non ciuilis.

aa Cogitet. sic. j̃. cum de ap. co. §. disposuimus.

bb Perducet. s. quando testabitur ipse uel si heres perduceret dic. s. heredes eius.

cc Non enim. ℞. tacite obiectioni.

dd Tempore non autem ad preterita tempora trahitur. ut. C. de le. ꝛ con. l. leges.

ee Hinc nobis. q. d. ex quo ỏ incomodo heredis uidimus ꝛ de commodo uideamus. s. falcidie.

ff Cura alias hora. i. casus uel euentus. unde illud grata superuenient que non. ꝛ c̃. uel dic hora. i pars temporis uel tempus. nam dicitur hora pars temporis ex momentis plurimis constituta ꝛ per tales particulas. diuiditur dies ꝛ nox ut. ff. de ṽ. sig. l. ỹ. C de trãsfac. nõ miorem. secundum. p. nam. xxiiii. bore diem naturalem faciunt. xii. faciũt artificialem. ut. ff. de. ṽ. sig. l. ỹ. §. fi. ꝛ de adult̃ l. capite.

gg Falcidie. dicitur autem falcidia a falce. quia sicut falx resecat sic hec lex. uel a falcidio auctore ut publiciana a publicio pretore ut instit. de act̃. §. alie. ꝛ nota ꝙ sub hac materia. primo lex. xỹ. tą. inuenta est que plenũ ius tribuit testatoribus. ut. ff. ad. l. fal. l. i. dic ut ibi. Secũdo lex furia ꝛ uoconia. tercio lex falcidia q̃a dicte due leges non erant sufficientes ut instit. ad. l. fal. i. ℞. quia falcidia fuit modificata per iustinianum. ut demum facto inuentario haberet locum. ut. C. de iure delĩ. l. fi. ꝛ iterum plus per eunõ fuit modificata ut ei tantum competat qui non subripuerit ꝛ qui solemnitatem in inuentario adhibuit ut statim sequit

gestionis hẽre ius hec enim le gis uerba sunt ꝛ tanquam heredes omnia gerere ꝛ conuentos ꝛ conuenientes hec quidez antiquissime leges ex propria auctoritate prestabant ꝛ here redes faciebant eos qui neque scripti sunt heredes neque ab intestato ad hereditatem uocabantur. his omnibus obtinentibus lʒ nõ ab hẽde. sʒ a legatario aut fideicommissario aut causa mortis percipiente dari aliquid aut fieri testator uoluerit Eodem ordine in occasione ablatarum rerum seruando ꝛ inchoante quidẽ a substitutis legatariis termino uero in fisco. ꝛ nullus hac legem duram habeat tanquã relictis priuatus sed considerans quia omnibus hominibus terminus est uite mors. ꝛ non solum ab aliis ipse percipere contemplatur. sed cogitet quia ꝛ ipse aliis moriens imperabit ꝛ si nõ huius legis mereatur auxilium inchorũ que cum omni studio dispositum erat ad effectum perduceret

non enim his qui sub nobis neque qui nunc soluz sunt hominibus. sed omni ꝛ post hoc currenti tempore legem ponimus. hinc. nobis ingressa est cura ꝛ quedam consideratio falcidie legis que etiã inutis testatoribus si expendantur res per legata prebet etiam retinere heredes quantumcunq; eis impleat quartam substantie. ꝛ hic enim repugnare quidem uidentur uoluntati deficientis ꝛ incumbere legi talia permittenti. Sancimus igitur quoniam tuenda a nobis ubique est deficientium uolũtas heredes si uoluerint hac utilitate potiri puram seruare legis potestatem. ꝛ nõ per ea que forte subripiũt aut malignantur introducere tẽptẽt falcidiam cum utique si nihil malignanti essent non forte cõpeteret. ℨiat igitur iuentarium ab herede metuẽte ne forte non habeat post debita soluta ꝛ legata falcidiam. secundum modum ꝛ tempora per que duduz santeimns quãdo

h Innuitis hoc ẽ ucruz per. l. istã fal. ꝛ iur̃. uerũ ut hic ꝛ instit. ad l. fal. §. i. ꝛ. ff. ad. l. fal. ꝙ de bonis. §. i. ꝛ §. fi. hodie uero contra ut. j̃. e. §. si uero exp̃s sum. Sed quo modo etiã iure ueteri fiebat cõtra uoluntatem testatoris. ut. s̃ e. §. semper. ℞ hoc fuit. l. per mittente. s. falcidia ut. hic dr̃.

i Expẽdãtur .s. in totum uel ita ꝙ non remanet heredi quarta illius partis ex qua fuit isti tutus. ut instit. e. §. i. ac.

k Prebet etiam reo. i. concedit heredibus ut re tineant.

l Impleat sine aliud deerat si ue non ut. j̃. c. §. hoc autem.

m Uidẽtur. s. heredes secunduz az. sed non repugnant presũ pt̃ huius. l. ut j̃. e. §. proxi. ꝛ. §. si uero absunt in fi.

n Uolũtati. tacite i expressa secus. ut. j̃. §. si uero exp̃ssiz.

o Deficientis. i. morientis testatoris. Legi. s. falcidie.

p Utili s. legis falcidie

q Potestatem aꝫ uoluntatem. Malignantur. s. destruẽdo.

r Nõn forte cum non sit lege si non subripuisset cessaret q̃a sufficienter erat ibi pro quarta ꝛ potest poni exemplum ut si erat patrimõiuz. c. aureoruz. lxxvi legauit heres. sub traxit. xxv. ꝛ ꝙ dicit nõ forte. i. non haberet locũ cum non esset necessaria uel si non habes non. dic ꝙ erat patrimõiũ C. legati erant. C. nonaginta subtraxit aliquid puta. v. nũc non poterit uti fal. ꝛ si hoc non fecisset posset nam priuilegium meretur amittere qui concessa sibi abutitur potestate ut hic. ꝛ. C. de iudeis. l. iudeos in fi. ꝛ in decretis. xi. q. iii. priuilegium. ꝛ ꝙ dicit forte sit superfluũ. unde hoc casu punitur plus quam p. l. C. ỏ iur̃. deli. l. i. §. illo. sed ius uetustius hoc uelle uidetur ut. ff. ad. l. fal. l. beneficio ꝛ. l. hereditatum. §. fi.

s Tempora q̃ dudũ. ut signo crucis preposito incipiant fieri. j̃. xxx. dies ab apatura. t. ꝛ compellatur. j̃. duos menses alios. rebus ꝛ personis in presentia positis aꝫ j̃. annum ut. C. ỏ. iur̃ deli. l. fi. §. fin aũt dubius usq; ad. §. ꝛ si p̃fatũ.

t Excepimus. i. liberauimus.

u Quando subaudi eo tempore quando. ꝛ c̃.

x Adiecto solo. s. illius. C. de iure delĩ. l. fi. per hanc constit.

y Non dampnificari repete me tunc dico ꝛ c̃.

z Qui uocare oportet dico ꝛ c̃. az.

a fideicom. nũquid etiã creditores. ℞. ꝙ sic quia ꝛ reorũ interest. ut j̃. ut spon. lar. §. ad hec plus. etiam dampnum

cuitant ut. L. de iure deli. l. fi. §. licentia.

b Agentes procuratores sed qualiter hoc fiet ℞. mittetur ad domuz ut ad hoc ueniat uocatus. aut aliũ ꝓ se mittat. ut. ff. qbꝰ ex ca. ma. itẽ. aut. p. §. p. z. § fi. z. L. ò autoritate. pſ. l. i. in fi.

c Natura. ut ꝗa mulier q̃ nõ debuit i iudicio cõpere. ut. L. ò ꝓ cuz. mariꝰ. immo puĩ uocãs ut. L. de off. di ũsorũ. iudi. l. i.

d Digitas ut sacerdocij. ut. L. ò epis z. c. omnes i pn. z. ff. ò i iuſ. uo. l. ij.

e Qualitas ut ꝗa ualitudie ẽ ipediꝰ. ut. ff. ò iurĩũ. l. ad p.

f Etas ut pupilli z adulti curatores hñtes quia p eos se repreſẽtant. ut. L. ò itere. mili. l. iij. z. L. si adũsus rẽmi. cum z minores.

g Necessitas. ut ꝗa captus sit. l. uinclis. l. lacumꝭ. l. nudꝰ ut sine sui ò decor i publico. appeř nõ possit ut. ff. qbz ex ca. ma. l. succurit. z. l. i eadez

b Si ũo absũt sz ò q̃ absẽtia hic dicit cum mlta sint genẽa absẽtiarum ut diximus. j. fiòi. §. i. ℞. si est extra ciuitatẽ dicit absens ut. j. ꝑx. innuitur.

i Aliq. s. ex legatarijs. l. creditoribꝰ. Testes oportet r̃peteř.

k Sbstãtiaz. al. facultatẽ ut instit. q ma. non po. §. ꝑualuisse. uel dic facultatẽ. i. possibilitatẽ dãdi aliqd ut. ff. ò v. ob. ꝓti. §. illò: sz possidẽs sacculũ hz facultatẽ. Sed itellige idoneã. ꝑ motu iudicis ut ff. ò iuř. òli. l. i. §. fi. z. L. de cpi. au. l. òdicõnibꝰ. nã facit facultas. ut sibi magis credat. ut. j. de testi. §. scimꝰ. Sz quale erit iudic. arbitriũ ut extimet ydoneũ ℞. ut habeat tm quãtũ id sup q pot esse qõ uel si sit par in ũcto oner. ut iste. de excu. tu. z. cũ. §. it ꝑpter pauptatẽ.

l Oꝓiones q̃ formãt ex bonis moribus ut. ff. de tu. z cu. da. scir oz. §. fi. ac.

m Tres. i. tribꝰ q̃ hẽdez cognoscãt. ũ. L. ò iuř deli. l. scimus. §. sin autem dubius. z dic ut ibi plene notatur.

n Tabłarij intꝓsicõ ẽ hic vsus expoit. hic plale. psingłari sic. L. de epis. z. c. orphanatrofos z. L. ò his q in ec. ma. l. i. z. ff. ò negõ. g. ait ꝓtor Sz qd si sit tabelliones tres ꝓfectõi iuẽtarij ℞. ualz nã nõ ideo nimis q sint tabelliões tres credit eis imo plꝰ cũ sint publice psone ut. j. ò testibꝰ. §. scimꝰ z ꝑpẽa resoluitur plare in singulare.

o Quatũ ad hoc ergo a ꝓtrario sẽsu al soli tabellioni credim ẽt sine testibus ꝓfctõ istro z ẽ ꝓ hoc. L. ò doat. l. i doat. Sed ẽte nõ credit ei soli nisi testes adhibũit ipe tabellio in istro ut. j. de fide istrõ. §. sz si istř m. z q in òcã. l. i dõatõibꝰ ꝓtinet uez ẽ ut nõ sint nccij. cũ subscrip. ꝑpria manu sẽpt. tabłlio tm scẽř dz coz noia ut dcm. ẽ z. q. hic dic. quãtũ ad hoc ideo ẽ. ꝗa al tabłlio. z duo testes quoR noia sũt scꝑta sufficient. hic aũt exigũt tres sed uidẽ hec oia esse correcta z q semp soli tabulario ẽdatur ꝓ iꝰ nouissimũ ut. j. de fide

homines excepimus ex damno r̃ũ suarũ. i. aditõnibz sta uẽtes hoc. nã usz ad substacie. r̃licte mẽsurã illo adiecto solo ut oporteat huiusmoi hr̃dẽ q̃ nõ creditorẽ soluz: sz etiã legatarios z fidicõmissarios ve ẽ z metuit nõ dãnificari solũ sz et nõ lucrari ꝓuocare oms legatarios z fideicõmissarios quaticũz i eadẽ ciuitate sũt cõstituti. aut quosdaz ꝑ eis agentes si forte psonarũ natura aut dignitas aut qualitas aut etas aut quelibet necessitas facultatem eis nõ dat ad inuẽtarii presentiã. Si uero absũt aliqui istorũ interesse testes in ipa ciuitate fide dignos: z possidentes substantiaz z optime opinionis existentes non minus tres tabulariis cum sol quantum ad hoc competit nõ credimus coraz quibus conuenit fi iuentariuz. ita ut supuenientibus legatariis z ꝓquerẽtibus forsam subreptuz aliqd rerum aut non manifestatuz licentia sit non solum per seruorum examinationem cautam querere: nam etiam hoc prebuimus per prolatam dudum a nobis examinatõibus obseruationem sed etiam per iusiurandum heredis z iusiurandum testium dicentium z affuisse his que gesta sũt z uidisse que tunc agebantur: z in nullo conscios esse. facte ab herede malignitatis. Sic q in his que relicta sũt a testatoribus iueniř ueritatem. Ni si forte presentes legatarii omnes aut quidem contestatione sibi premissa noluerint uenire. nec adesse in inuentario tunc enim licentia erit heredi z non aduenientibus legatariis contentum esse testium ꝑsentia z facere descriptionem repositoc etiam sit legatariis z iureiurando heredis z seruorum examinatione Et hiis omibus obseruatis haber. ex falcidia presidium Sic enim non uidebimus neq legez ita actenus cõprobatã minuere neque iniusticiã facere moriẽti. Si enĩ oino q̃dẽ sibi uult aliquos si heredes. z hẽř quãdã

istrõ. §. si vo nz ad. ℞. distigue tẽpus quo ꝓficitur istrm ut tũc testes sint uccij a tẽpore quo ult aliqd ꝓbari ex istro. ut tũc soli istrõ siue negetur publicã. al si negeť. pu. ẽdať ei cũ iuramẽto tabel. z per ꝓpatõnẽ ut. j. ò fi. instru. §. sz si istř. z. §. si ũo moriãtur z. §. si ũo nz tres. i. ẽbus

p Inuẽtariũ. i. illa scꝛiptura i qua res inuẽte in hereditate cõscribũtur ut. ff. ò ami. tu. l. tutor qui rep. i. ℞ sed nũq̃d uno cõtextu fi dz uidẽř q sic ad istar. L. ò testis l. cũ antiquitas sz ꝓtra dico. ut. L. ò iuř deli. l. fi. §. sin aũt dubius Itẽ nũq̃d idẽ tabłio usq ad fi. dz adhibi. z idez in testibꝰ q̃ro. r̃spõdo sic.

q Superuenientibus. i. redeuntibus.

r Querẽtibꝰ. i. ꝓ ꝓquerẽtibus.

s Examinatiõnez q̃ fiet p tormẽta ut. L. de iuř deli. l. fi. §. licẽtia.

t A nob. ut. L. de iuř deli. l. fi. §. licentia. l. dic ut. L. de quest. l. fi.

u Hiò. qui iurab. nihil maliciose fecisse ut seq̃r

x Et uidisse. nõ. testiõiũ ò auditu nõ recipi fm nr̃a iura ut hic z. L. ò testibꝰ. l. testiũ. ñ. i casu. ut in actione aque pluaf. ũ. ff. ò pbat. si arbiter. Itez nõ. testez debẽ uidere uñ cecus. non admittit hoc casu nũq̃d al dic q ad mittitur cum nõ iuenitur ꝓhibitꝰ ut. ff. de testibꝰ. l. i. Itẽ nõ. euz òbẽ dicer sic esse ul nõ esse nõ aũt ò credulitate ut hic ut. L. ò testi. testiũ. alit i sacramẽto calumpnie ut. L. ò iuřiu. c. l. ij. §. q. obꝛuari Itẽ nõ q negatiua ꝓbat q ẽ ꝓtra. L. ò ꝓbat. actor. sz hz eqpolẽtiã affirmatiẽ cũ ei iuret se stetisse usq ad finez inuentarij z nihil potuisse fi qui ipe uiderit pide est ac si. affirmatiuã proponeret. s. L. de codicillis. l. nec codicillos.

y Vritatẽ nõ q iudx òbat oio iqrẽ vitatẽ ut. L. ò edẽdo is apò quẽ

z Nisi forte hoc ibi r̃feret. s. cũ dix. ꝓuocar oms q sũt i ciuitate z ẽ.

a Testiũ. s. ẽuz ut. s. dixerat nã uideř repetitũ ut. ff. de vbo. ob. tia. §. idẽ. ℞. dic. l. duoz i odiũ nõ ueniẽtiũ cũ minus nõ dicit ut. ff. de testibꝰ. v. ar. L. de caducis. tol. l. unica. §. pe.

b Descriptum. i. inuentarium.

c Reposito. i. remoto. q. d. non iurabit heres neq torquẽtur fm in odium non ueniẽtium fm quosdam uel melius dic reposito. i. reseruato ut nihilominus dicta auxilia ei reseruentur.

d His omnibus. s. que dixim. s. § hinc nobis. usq huc.

e Presidium ꝓtra legatarios. z fideiꝰ. nũquid contra ẽdictores uidetur q sic quia. s. dixerat euz timere legatarios z creditores z cõiũcti de his locutus est z sic cõcludit hic Item est ar. instit. ò de re. qua. z dif. §. i. Item expressum uidetur. j. §. si uero non fecerit in. fi. §. z hec uidentur p hanc cõ. sz. per. l. L. soluz habebat hoc ut ultra uires non teneretur creditoribus ut. L. de iure deli. l. fi. §. z si prefatum. z potest esse ratio quia hic maior solemnitas exquiritur in inuentario. unde maior sit utilitas. ut. ff. de regul. iuř. l. secundum naturam. z instit. de leg. pio. t. §. fi. sed contraria sententia uera est z q dicitur. j. eo. §. si uero in fi. expõe ut ibi diximus. Item nunquid aduersus libertates utetur falci. ℞o nõ. ut instit. ad. l. fal. §. cum ratio. z ar. ff. in offi. t. pap. §. sed an libertates.

f Minuere immo augere. sed ut cõuocentur testes ut. s. dictũ est sz z istud est restringere illam con.

a Consolationem .sic.ff. de interrogat. act .l.z quia .
b Obstēdit .nā plus i facultatib⁹ suis quā i bis ē.homies sperāt. ar. ff. q z.a qui.l .in frauō.z istit.q ma.nō pos.§ i frauō.accursius.
i Fecerit sicut.s.eo.§.fiat igitur ac.
k Legatoruz.olim cōtra etiā qñ nō bēbat locū.fal.cōn.legatarios ut.ff.ad tre.l.i.§.is qui z.§. deniq. Sed in creditorib⁹ iō.s.q i solidū tenebanē etiā ultra uires hēditatis ut.C. ō iure deli.l.fi. §.cū igitur.
l Minuentes z imo augemus eaz z firmam⁹ statuendo maiorē penā nam pena solum denegabat fal.cōtra legatarios.lz autē plus dicit ut in solidū tenēātur heredes. s. ultra uires ut hic.z. C.de iure. deli. l.fi. §.si uero postquā
m Dānificentur. s.facto inuentario .
n Creditoribus ablatiue accipe z large etiā ,p legatarijs ut al'.ff.ō acē. z ob.l. hēditariū z de p'.si.l. creditores .z.l. si tibi .
o Lucrari.hoc facē.p eo q diximus ut etiam cōtra creditores possunt uti.l.falcidia.ul' dic ut referatur tm̄ ad legatarios id q de lucro dicit nam qui de damno certant: pferendi sunt .Sz de suo hēdes nō soluūt ut.ar.C.de iur.deli.l. fi.§.licētia. Item nūqd puabit debito iur̄ nature si nō facit inētariū ille cui ex necessitate reliquitur ut est filius z similes.ut .s.eo .§. primuz.R'.non.si enī non obedit testatori l'ganti.z legi precipieti. punitur multo minus hic qñ soli legi non obedit.puale eniz debēt iura potiora z plura ut.C.de edcō.di.adiri.tol.l.fi.z.j.de cōsā. z.ul'.f.§.fi.q cum non est ergo z hic non debet perdere. Itez q. s.dictum est ut non perdatur hic intellige repetitum ut ar.instit. ad.l.acql'.§.ceterum. licet qdam dicunt contra q in hoc.§. loquit indistincte z.C.de iure deli.l.fi.ubi.etiā ppm qr fit mentio huius uerbi miscuerit q ad filios pertinet.ut instit.de hē.qua z.di.§.testamenti. Itez quero quid addit hec cōstitutio illi .l.scimus naz z ibi sic puiebatur.non facto inuentario.R'. hic tenetur lagatarys. ultra uires hereditarias: q non erat ibi ut hic z in dicta.l.§.si ūo postq̄. Item per istam uocantur legatarij.per illam non ut.s.§.si uero absunt. Item hēdes furripientes carent toto ibi puniebantur i duplum ut.s.eo.§.scimus z.C.in dicta.l.§.illo. Item z quidem casus ponit̄ur. j.de hac materia qui non ponūtur ibi ut.j.§. si uero z.§.non autem z.§.illud z q hic dicit non minuentes z cetera.R'.est uerū.in inuentarij confectione .
p Hoc autem dicimus.s.ut facto inuentario bēat locum.l.fal.ut. s.eo.§.si uero absunt in fi.ibi in his omnibus.z.c̄.
q Hoc egit .i. tm̄ relinquid.ut nihil apud hēdem remaneat.
r Dispositum nā reliquid sz minus falcidia sz s.nihil dimiserat.
s Errantis sepe enim z c̄.ut instit.q ma.non pos.§.in frauō.
t Si uero hereō.sibi cui certam porcionem non cogebatur relinq̄re per legem hanc hēdem penitus extraneum. Sed qō in suo uel qua si ut in ascendentibus.z patronis z fratribus R'.in ea grauari nō pōt filius a patre .uel contra ut.j.ut cuz de ap.cog §.aliud z.§. z hoc qdez z.j.de fen.z sc.§.phibem⁹.nec patronus a libto.ut.j. eo.§.non autem.z instit.de suc.li.§.sed nostra.nec frat frez turpi persona instituta ut.s.eo.§.pmū .C.de inof.t.l. frēs.z idez in oi persona cui necessario debetur ut in coniuge supstite.apō moriētes diuites.ut.j.ut liceat.ma.z auie.§.quia uero legem .

u Sed solum modo olim.cōtra ut.ff.ad.l.fal.l.q de bonis §.i.z.§ fi.
x Pie.sed hic hodie non est necessaria expressio ut.j. de eccles.ti.§.sin autem .
y Habente.ex quo etiam lucro locuplex aliquis habetur.ut ff. de ū.ob.siqs sti.in fi.
z Predixim⁹ ut .s.eo. §.si ūo lucro sic. ff. de regul.iuz .si in duobus mut.
a Substitutis.s. pa.hij.z cohē. iur̄ comuni alij antē auto .bi⁹ .l. specialit uocantur .nūquid fō i trebellianica q in ista.q iure instit. debetur. R'.sic quia silis ē effectu quodā modo ut instit. de fidei⁹. hē.§. sed quia z.C. ad.l.fal.sint alle.ar.cōtra.C. de appll. pcipimus in fi. z de testis. l. sē im⁹.
b Nō autem.lz hēdi inuentari um facienti deni⁹ fal. cōmodo huic autez non damus.z ē.
c Subtilē. non erando in facto ut. C. e error.
d Quib⁹ dā forte aicis hēdis ac.
e Ō etiam interpositio est.
f Precedentiū.i.iparatorum q fuerūt ante nos pene exēplū ut.C.e.l.i.z.l. error. uel dic q eas non bē⁹.q hunc casū sic expisse ponāt.l. si habes i littera pcedētes dic ut.C.e.l.fi
g Retinere de non solutis ac.
h Uelle uno uidetur concedi.ut ff.e. q de bonis. §.non id circo.contra sed dic eam corrigi p istam.l.uel distingue an uoluit in totum soluere z hoc constituit in aio ut hic aut non ut ibi uel melius z uerius hic subtilit agnouit z totum solue incepit unde piudicium in reliquis sibi pauit ut ar. ff. ad mace .sed iul'.§.fi.z.C.de fide⁹.l.i.z.ij. Itē uidetur.? tra.ff.e.iul'.si ex plurib⁹ sed hic dicas non esse contra nam nullum solidum legatum fuit ibi solituz ut ex illa litta pz.
i Sententiā soluebat .
k Eam.s. substantiam in non solutis .
l Agnoscētē.s. substantiā. Sētētiā.i.uolūtatē in nō solutis.
m Testatoris.q.solida uoluit prestari.ut.ff.ō doāt.inē uir. z ux.si sponsus.§.si quis rogatus ac.
n Sequi subau. uolumus. ac. Hoc.s.penitere.
o Sequentis hēdis seqntis uolūtatez testatoris ac .
p Quidem.s.quātitatem patrimonij.
q Percipientib⁹.s.legatarijs qui percipiunt legata .
r Inferre.s.uelle ac.
Ex soluisse redarguitur enim uarietas siue pticulāis approbatō sic.ff.de adnn.cū qr z de bo.li.l.nam absurō z ō l. ij.neminē z ad exi.l.celsus z.§.celsus .
s Exactione quā legatarius ab hēde facit.
t Agere.i.falcidiam retinē.
u Recte ō soluendo toto ac incipienti ac.
x Inopinabili.ut quia graue es alienum q latuerat p⁹. ut instit.de hē.quali z dif.§.sciendum est:q enim denouo emgūt auxilio in digent.ū.ff.de int.act.de etate §.ex causa z ut in pos.le.uel plane z.j.de equalit.do.§.quia uero.

a Receptionis. uel etiã retentionis nam cui damus ꝛ c̃. ut ff.de superfi.l.i.§.ꝙ autem sz ꝑ. ea q̃ hic dicuntur factum cum uno inẽ alios faciet preiudicium ꝙ esse non debet.ut. ff.de inreiu.l quia ꝛ de re.iudi.l.sepe.i.Rx. sed dic ideo hoc euenire quia quasi ex uno fonte ꝛ quasi unũ factum uideꝝ ut. C. de duobus.r.l. fi. sed quid si partem legati legatario soluit nunquid in residuo mꝛto magis sibi preiudicãt.Rx. non quia quãdo soliduz soluit unã uoluntatem cõpleuit insolidũ. at hoc non sit Preterea si ꝺbeãtur xx .nomine legati x. sũt debita ꝛ alia. x.indebita iuꝝ sal. unde. soluta parte in deteriorẽ uiꝺeꝝ accepisse ut.ff .ꝺ sol.l.ꝛ rsidue. cum nulla est petita at cum solidum soluo cessat hec ratio cautiõis Jẽ nõ. quatuor casus in quibus cessat sal. hoc iure unus est .s̃ §. prox .alius est hoc.§.alius.j. ꝺ cc.ti.§.si aũt Alli⁹.j.ut spõ. lar.§.plt.ꝛ alius.s̃.§.hinc nobis . est ꝛ sextus .s̃. eodem .§. si uco non fecerit. ac ;

b Illud questionibus.puta agitur pro legato uel fideicõmisso.generali uel speciali ex tempore litis ꝓt.usq; ad annum debet finiri hec causa.ꝙ intelligas continuum.ꝛ ita est hic speciale ut lis duret anno licet alias ciuil tennio .ut.C.de iudi.pperãꝺ.i.Rx.ẽminales biennio durẽt.ut.C.ut .j.certũ tempus cri .q.ẽ.l.fi.sic est etiaz.alias speciale ut minus triẽnio duret.j.ut cleri.ap̃.p.c.ꝰ§i.C.ut oms cã taz.ci. quã crimi.l.f.i fine.ꝛ. ff.de excusacõ.t.l. quinquagita .C.de naufrag.l.penultima ꝛ.de.dolo. l.generaliter. ꝛ de assẽtol.l.i. ꝛ ꝺ edificijs.pre. l.fi.

c Necessitatem . additõnem ꝛ admonitionem ut sequitur ibi inicium autẽ ꝛ.s̃.eo.§.si.quis autem .

d Solui.hic annus computatur huic facto ꝛ solutionis. sed s.prox.Rx.iuri.i.istantie timẽde sz ꝺd si i xi .mense post addicionẽ ꝛ admonitionẽ fuit cũ ꝑ legato ichoãꝺa. Rx. si uult legatarius hoc dicere .cum cecidisse a suo iure non agitur causa contra eum plus aꝛ.potest causa durare usq; ad annũ nec in odium eius est inductũ.cũ in eius uertatur utilitatem ut de inẽ.ꝛ.re.l. relegatorum in fi.

e Anno.s .utili ꝙ datur solutioni.legati .

f Diximus ut.s̃.e.§.si quis autem non implẽs.

g Decreto per q̃dam interlocutoriam ꝙ precipiat ei ut soluat illꝝ.per se uel per nunciũ ut.ff .de arbitris.l .qualem in fine ar.j.de scis.e.. §.p.ꝛ. j .de ec.t. § . suis autem licet dicatur in nouellis cõtineri ꝙ debeat indiffinitiua dari.

h Relictis.s.hereditate ac .

i Pupilis.ꝛ minorib⁹ etate.s.adultis curatores habẽtib⁹ ut. C.ꝺ. integ.re .mi.l.fi cura.alias nõ hz nisi uiã rstitutiõis

k Nihil . s . quo ad . effectum preiudicat tamen ipso iure alias non esset necessaria inintegrum . restitutio . de qna sequitur ut.ff.de minoribus.l.in causse.et ita erit hic speciale ut temporaꝝ prescriptio currat contra minorẽ regulariter. contra ut.C.in quibus .c.in inte.resti.nõ c̃ ne l. fi. sic est speciale. ꝛ circa iuditia in spatio .x. dierum qui dantur appellanti. ut.j. de ap. ꝛ.j.q̃.t.§.i. Jtem.instantia cause ut. C.de iudi. properandũ in fi. Jtem in prescripẽ .que obẽ.minori uolenti accusare ut.ff.de mi. auxilium. Jtem in prescriptis q̃q̃nij q̃ obicitur minori ad tuendum statum defuncti ut. C. ne de statu de.l.non esset. Jtem in prescriptione dotis nõ numerate que obicitur minori succedenti alij ut etiam non restituaꝝ ultra statuta tẽpora.ut j.ꝺ tempore non solu. pe.sup do.§.fin.aũt minores .

l Jdem ꝺicit.s.i spatio illi⁹ ãni q̃ daꝝ soloni nã per hoc minor ꝛ heres non perdit hereditatez quo ad effectum . Jdẽ dico in illo anno qui datur pro instantia cause nam ꝛ si sua interfit forte litibus non uexari restituatur .j. illum annum.ut non uideaꝝ cucurrisse . ut.ff. de mino.l.minoribus ꝛ ecõtra ut si agat. idẽ minor.ꝛ petat legatuz.cũ alius sit heres nam restituetur ut. C. de iuꝺic.properandum i fi.

m Per rstituciones.ergo currit sed nũquid eligit quam uiam prius uelit uidetur ꝙ sic ut. C.si tuto. l'cu.per totum ꝙ uerum credo quo aꝺ annum qui datur soloi.quo ad aliꝺ non imo primo contra tutorem .uel cum agit.postea restituitur in subsidium ꝛ est ratio quia perditum non est ius defendendi.uel agendi. licet instantia perierit .ut.C.de iudi pperandũ.m.fi.

n Non autem a lege uestra id est de pena nr̃e.legis ac.

o Patronatus id ste si patronus instituaꝝ a liberto

p Diffiniuimus.s.hodie terciam si moriatur sine filijs condito testamento .sed ab intestato totum.sed iure ueteri erat aliter ꝙ dic ut. instit.de suc.li.a pri.ti.usque ad.§.multis autem .

q Petiti .i. liberti petierunt .ꝙ patroni aliquid dent uel faciant.

r Diximus ut.s̃. eo.§.si quis autem.

s Legalis id est lege debita.

t Pura talibus .s.penis.licet de ea nolit prestare ut.s̃. eo.§.si quis autem accursius florentinus.

u Constitutione .s.greca que multa continet cum multotiens eius memoriaz habeamus ut instit de suc. libꝝ.§.sed nostra et de seruili.cog.in prin.et de l'.agri.suc.§.pe.

v Et libertinitates .i.equauimus successiones ingenuorum et libertorũ fere.et hoc ideo dicit quia patroni usque ad quintum graduz cum agnati usque ad.x .cognati .usque ad sextum succedant ut instit.ꝺ suc.li.§.multis et de suc.tol.§.fi.et alias adictas differẽcias. ut in predicto.§.multis diximus ac.

w Quia delatus.icuius compositione quatuor sũt necessaria.s.nũs ꝟꝝ.testium et ꝙ quilibet subscribat et ꝙ sint ibi sigilla ꝟꝝ testium ut instituꝝ. de testamẽtis .§.i.et.ff.eo.l.ad testium.§.si quis ex tes.et ꝙ testator ꝓpria uoce.ꝛ manu nomẽ heredis scripsit ut. C. de testi.iubemus quod ultimum tollitur hic ut . j. ut ipon. lar. §.quia uero.

x Dispositionem .s.solemnem.

y Nõ scriptã in qua sufficit ꝓuocatio ꝟꝝ.testiũ ut instit.de tes.§.fi.

z Ultima.fiunt enim .ꝟ.modis ultime uoluntates per testium scripꝝ Jtem non scripsit ut hic Jtem codicillis in quibus.ꝟ.testes sufficiunt ut istituta de fideicõ. bꝝ.§.fi Jtem que fit a patre inẽ filios

nt. L. de teſ. l. hac cõſul. §. ex imprefecio. Item uoluntas militis. q̃ fit etiam coram duobus teſtibꝫ ut. ff. de teſtõ. mili. l. diuus.

a Militari. nec miles hẽs inſtitutus poſſit repelli ſi nõ obediat defuncto. Item teneatur inſolidum ſi nõ fecerit inuẽtariuꝫ. vnde corrigit. L. de iure deli. l. fi. §. fi. Nã hunc. §. generaliter itelligo referri ad utranq; ptem h⁹ cõ. ut ſequitur ꝓmũem nãm ꝛ ẽ. Item ſi miles inſtituat hẽdem hẽs poſſit retinere fal. ſi fecerit iuentarium. vñ corrigit L. de teſ. mi. l. in teſtõ. ꝛ L. ad. l. fal. l. inteſ. Sꝫ q̃dã dicũt ut lot. ꝛ bã. q̃ hec littꝛa ſit itelligẽda tñ i milite iſtituto nõ aũt teſtãte. p̃n̄ ueriꝫ ẽ.

b Impiali ſiue iſtitutus ſiue inſtituẽs fuerit p̃n̄ ceps ut i milite dixim⁹ Sꝫ hoc ex uolũtate. nõ nccio. L. de t. ꝛ cõ. l. digna ꝛ in iſtit. q̃b⁹ mot. infri. §. fi.

c Hec nos metropolitani. i. archiep̃i.

d Paupertate. nã concedit retinere fal.

e Permittit nã p̃cipit ſeruari. uoluntatem morientis. ut. ſ. c. §. ſi quis aũt. §. ſi q̃s igit̃.

f De nõ eligẽdo t̃b⁹ mo is hoc itellẽ. ꝓmo q̃ ille duc dcões. ſ. munu. ſit notiati caſ⁹ ꝛ dictio eligẽdo cõuertat in uerbum ꝛ ſub audi eo q̃. q. d. ò eo ſo q̃ numu. nõ eligãt in lucris ꝓmi ñmñj. unũ ò filys ꝓmi. m. ut. j. e. §. ꝓx. ſilis eſt hec oro i eccl'ia ſtico in cõuertendo doc. cap. ſiõ. ſecundo ſic q̃ ille duc dictiões. ſ. numu. ſint accãti caſus ꝛ ꝓuertatur in noiatium ꝛ uerbum eligendo cõ uertat i uerbũ ſimilis ẽ locutõ. inconueniendo pplos i unũ. i. duꝫ ꝓuenire pplos in unũ. Uel meli⁹ ꝛ planius dic q̃ hec dictiões nu. m. ſint n. caſus ꝛ uerbuꝫ eligẽdo ſit gerundiũ ſicut ẽ ꝛ ſbaudi hẽat poteſtatẽ q. d. mu. ſo. nu. de eligendo nõ hẽant poteſtatẽs ꝛ q̃ dicit mu. idẽ dicas in uiris fas accipiẽtibꝫ ux. ut. j. e. §. quia ũo ꝓtra bi. ꝛ prima pars Rx̃ce expeditur. j. e. uſq; ad. §. hoc autem.

g Et Alienatõe hoc expedit̃. j. e. §. hec autem. uſq; ad. §. cum igitur.

h Et ò ſucceſſiõib⁹. actie legit̃. q. d. qualit̃ mulieres ſuccedant filys q̃ dic ut. j. e. §. ẽ igit̃. uſq; ad. §. aliud ũo.

i C Lam nos nõ ſol' nob⁹ nã cotidie natura ò ꝓperat nouas iuenit̃ formas ut. L. de ueteri iure enu. l. ij. §. ſꝫ quia.

k Latoribus. i. q̃ faciebant leges uel erant ꝑparatores. nam alius nõ potat p̃uſq; populus tranſtulit i principẽ ut iſtit̃. de iure na. §. ſed q̃ principi ꝛ L. de legibus ꝛ cõ. l. uult.

l Omen partem. q. d. ſi i aliqua parte leges late deſiderarẽt ordinationem modum uel correctionem aliqua etiam nos fecimus. uel meli⁹ dic q̃ ipſe ordinauit rei. p. l. latas antiquas. i vj. ptes. ffoꝛ. ut. L. de ueteri. i. c. l. ij. §. igitur ꝛ ſequẽtibus. §. ꝛ hoc faciendo cõ

uiam a nobis nunc aptam in talibus maxime qñ in ipa de iure patronatus poſita a nobis cõſtitutiõe ad ſimilitudinẽ pene ingenuorũ ẽt libertinitates ordinauim⁹ Quia nero duplex eſt teſtamentoruꝫ modus et aut inſcriptam delatus diſpoicionẽ aut i nõ ſcriptã uoluntatem hec omia optinẽ ſimiliter et ſecũdum equaꝫ obſeruationem et in non ſcriptis teſtamentis et in omni ultima uoluntate ſcimus et in omni ꝓſona ſiue priuata ſiue militari ſiue ſacerdotali ſiue imperiali ſiue alterius cuiuſlibet comunez naꝫq; in omibus hominibus hanc legem imponi mus. Hec nos ut comuuiter omibus proſint homibus ſcripſimus quatenus et uiuẽtes relictis pociantur et deficientes cuꝫ ſecuritate moriantur ſcientes quia lex eis ſepultis etiam miſtrabit et quecũq; illi diſpoſuerint ad perfecta ipa ꝓducit quamobrem qñ cois hec utilitas omnibus eſt hominibus fiant q̃ a tua eminentia hinc p̃cepta cunctis declarantia legis uirtutem. dirigantur autem et per prouintiam i omibus gentibus que dudũ fuerint et nũc a deo p̃ nos ſupra adiecte ꝓncipatui romanorum. metropolitani uero iudices hec ſumentes ſicut dudum ſanctitum a nobis ẽ unicuiq; dirigant ciuitati manebit que nullus nõ audiens legem que nꝫ in pauperate uiuere nez mori in anxietate permittit.

rigebat cõrigẽda q̃ fecit p. L. qñꝫ p̃ inꝑpellatõnẽ ut. L. q̃ põt i pig. l. aſſidius. quandoq; iudicando ut. L. de t. ꝛ. ꝓ. l. fi. rationis. i. compoſitionis.

m Ordinãtes. ſ. ſub certis titulis ꝛ coniũctis ut. ff. de ſtatuho. l. i. ꝛ ij.

De non eligendo ſecundo nubentes mulieres. Et alienatione lucri ante nupt. dõationis ꝛ de ſucceſſionibus earum. ſuis ſuis. Rubrica.

Impr. Juſti. ermogeni mgro ſacrorum officiorum.

Et añ nos legiſlatoribus romanis ꝓtinua legiſlationis occaſionem emergentiuꝫ cauſarũ dabat uarietas ꝛ nos omnem ꝑtem legiſlationis ordinantes rei pblice cunctam penẽ correctionẽ aliqñ ꝑ egẽtium interpellationibus. Aliqñ uero in iudicialibus queſtionibus celebrauimus ꝛ multas leges hinc ſubiectis nr̃is ꝓſcripſimus quale eſt q̃ etiam nunc emergẽs ad hanc nos uocauit legez Gregoria enim ſuplicauit dicens huiſſe ſe dudum uirũ ꝛ duos feciſſe filios maſculum ꝛ feminam ꝛ extuliſſe q̃ maritum plimoq; a filio exꝑta fauore extimauit oportere ne relinqueret eum ſine remuneratõne nec extra cõpetentez honorez dimitteret. Igitur añ nuptialez donationem lꝫ non ueniẽs ad uota ſecunda tamẽ reſtituit ꝛ dedit filio q̃ non tñ uiuens ei permanſit ſed obiit ex omibus anteq̃ ad ſecũdas uenir̃ nellet nuptias mat̃ ꝛ lex tam antiqua quam noſtra uocauit ambas. ꝛ filiã ꝛ mr̃em ad minoris ſucceſſionem. ꝛ ſi quidẽ i prioribus mat̃ nupciis permãſiſſet nulla queſtio fuerat. ſed illa quidem ad uirum ò ſcendit ſecũdũ uſũfr̃. q̃ fuat

n Pene. ꝛ hoc ideo quia ꝛ mr̃ te remanſerunt corrigende i uolumine digeſtorũ quas p hunc librum corriget uel dic ſecũduꝫ quoſdã q̃ ideo dicit pene. quia quãdoq; cõrigit ſpontaneo motu ut. L. de t. ꝛ cõ. l. leges aliq; dicunt q̃ ideo quia ꝛ aliꝫ imꝑatores aliqua cõrexerũt ꝓma ꝓior ẽ ac.

o Cõrectiones ꝑ codicem.

p Conſcripſim⁹ q̃ ſunt in. L. ac.

q Quale. ſ. negotiũ iſtud quale reſpicit q̃ eſt ſ. aliquãdo q̃ ꝑ ege ꝛ ẽ.

r Emergens. ſ. negotium.

s Legem. ſ. condendam.

t Gregoria ꝑ ꝑ uꝫ nomẽ ẽ mulieris uirũ ꝓmũ.

u Et extuliſſe. i. extra ciuitatez ad ſepeliẽdum portaſſe ſic. j. ut exac. dõt. §. i. nam in ciuitatibus non erat ius ſpeliendi ut ff. de ſepl. uiol. l. iij. §. diuus ꝛ L. de relig. l. mortuorũ. aliꝫ dicũt extuliſſe i. ſuſcepiſſe iure ſ. ſecundum q̃ nil eſt ut ſequit ibi licet non uenies ꝛ ẽ. ar. procis. ff. de ꝓiugẽdis. l. q̃ dnos circa prin.

x Filio expta. quia filius magis ſibi ſeruierat q̃ filia.

y Oportere. no. noſ aſtringi iure naturali. bene facere bis qui bene faciunt nobis. ff. de pet. hẽ. ſed ꝛ ſi. §. conſuluit ꝛ ff. de furt. ſi pignore. §. i. accurſius.

z Reſtituit. eo q̃ a patre habuit ſuperfluit alterum ꝛ dic q̃ ò dit retento uſuf. ut. j. ſic enim ꝛ ẽ. ac.

a Ei. ſ. matri q. d. non tantum in uita ſeruiũt matri. ſed etiaꝫ in morte ſeruiunt matri. omnia bona ſua dimittendo ei ab inteſtato. q̃ eſt ꝑ expreſſo. ũ. ff. de iure. co. l. conficiũtur. primo. Rx̃. ꝛ. ff. de bonis. lib. l. i. in fi. ac.

b Ex hominib⁹ alias ex omnibus. q. d. ſeparauit ſe ab hominibus relinquẽdo eos. ut. ff. de tat̃. exi. l. i. §. fi.

c Antiqua. ut inſtit̃ ad tẽull'. §. ſoror.

d Nr̃a ut. L. ad tẽull'. l. fi. ſꝫq̃dã dicunt q̃ illã uetẽ nõ hẽm⁹.

omnem habens ante nupcias dotãtõis. sic enī ea etiaz donauit ut usus quidem ap̄. eaz manēt ꝓprietas aūt fi a p̄ filium oīem uero proprietatē filia pcipe minabat nisi secū dū quantum hēs erat fr̄is. sz secūdum quātuz pater dederat matri dicens nullam fiduciam habere matrem ad secunda uota migrantez proprietatem habere donationis quacū q̄ rōne uerū mat nequaquā hoc ante nuptialez esse donatinez omnino affirmabat. sed p mixtaz iaz rebus filii z tāquā hereditatis nō adhuc tanquā dotātiōis existentis ꝓpetere ei sex unciarum proprietatem z usum habere. Et non solum hoc dubitabatur: Sz etiā de ipa hereditate fratris ꝓtra eaz filia reluctabatur. Matre quidez petente eius hereditatē pro media parte secundū quā eam nos ad hereditatem filii uocauimus una existēte sorore moriente uero filio cum ea uocata. filia uero obtinet hereditatē fratris ualde fortiter ex prioribus sanctōnibus insistente z dicente quia mat si quidem ad secundas nuptias non uenisset recte uendicaret hereditatem filii uēiētez uero ad uirum alteruz ōnino priuari his que ex patrna substantia filius acquisiuit. quia si post secūdas nuptias filius mortus esset undecunq; ad quisita ē ei substantia ipa eēt domina. hec constitutionibus ambabus uolētibus que talia discernūt. Mater q̄dē ualde crudelit hēre ꝓstitutiones illas z dignas clementia nostrorū temporum affirmabat uerun tamen usa est a nobis posita constitutione dicens hanc nō subdiuidi constitutionibus prioribus atq; matres quidē non dum ad uirum secunduz uenientes cū filiis uocari que ūo secundis copulantur nupcūs nequaq̄. hic autem etiaz aliquid adesse peregrinuz se enim in filio largitatem cōferentē occasione electionis rursus de donatione potius recepisse uideri q̄ sic simpliciter lucrum irrationabile haberet. Hec nos diu perscrutantes z omnem talium electionū hereditatem contemplationē cōsiderātes oporter: credidimus comunem super his ascribere legem secundum q̄ z presens questio suscepit tminū. Prospexim⁹ itaq; non confusuz hoc de electionibus in discretum q; relinquere. sed huius modi dare ordinē cause mrē semel ad secundas nuptias ueniente usum mox tātūmodo eius filiorum proprietate manente mr̄ nuptialis fi donationis z nullam esse licentiaz matri alios quidem filiorum eligere alios autem exhonorar q̄n oibus similis secūdis nuptiis fecit iniurias quapropter etiā in presenti proprietas añ nuptialis donationis tota ad filiam ueniet usu ap̄ mrem donec adiuuet seruādo z secūdum nostram ꝓstitutōnez

sz. i dicta. l. L. dicit p uer̄z legū z. c. ac.

a Permansisset. i. non peruenisset ad secundas nuptias. ac

b Nulla questio q̄n debeat succedere quia est casus. l. ut. L. ad terculī l. antepl̄t. accursius. Donauit. s. filio.

c fieret. i. maneret sicut. ff. de fuit. ru. p̄. si uir. §. fi. z ō iudi. iul̄. uel melius pro pe poit ac.

d Omnē. s. hic ē allegatio filie.

e Pro petatē. s. añ nup. doātōis quā mr̄ doāūat si. q̄ ad p̄petatē

f Quātuz. i. ñ solū p ea pte q̄ successit fr̄i. sz i solidum ac.

g Nullā si. hēz sz moriet̄. q. d. nō credit matrē suā nupturā ñ dimisisset tūc doātionē ꝓpter nupt̄ sorori uel dicas i maritū bui⁹ muli. nā si sciuisset. s. hanc nupturā non dimisisset hāc donāt̄. ei. l. dic hēz. s. mēz. q. d. nulla hēat mat̄ spē ex hac dōat̄. ex q̄ nubit ac.

h Uez. psz.

i Mater. rēspnō matris.

k Hēditatis. q. d. nō ap̄li⁹ dicē donatio ante nupt̄. sz filiū hēditas dicēda ē ut. L. ō ioffō. t. l. fi. in fi. ac.

l Et sibi matri

m Unciaz tāquā hēs.

n Pro petatem pro medtate.

o Et usū. i. usuf. s. i totū pp pactū q̄ posuerat i doātōne ut. s. ibi sic ei z ē sz hec allegatō. s. q̄ uidēt facta hēditati r̄pbat̄ ī. e. §. añ nup.

p Et nō solū hoc. s. qō dictuz est ō dōat. ista. ac.

q Reluctabat̄. sz hec secūda questio soluitur. ī. e. §. cū igitur

r Uocauimus. ut instit. ad tercull̄. §. ita tñ z. L. ad t̄cull̄. l. fi.

s Una maxie. nā idē si cēnt plures sorores ut. L. ad. t̄cu. l. fi.

t Cūz ea sorore. ac. Uocata. s. matre ac.

a Filia uero. nunc incipit allegatō filie ac.

b Scionibz. s. duabus quarum una est ut. L. de his nupt. l. semie. §. fi. alia ē i. L. ad. tercull̄. l. mat̄ que sūt ꝓres ad p̄ dēam. l. uult eiusdē. t. q̄ istit. ē z ō his dicit i sequēti litra ac.

c Uendicaret pro medtate ac.

d hēdit. fi. ut istit. ad t̄cull̄. §. sz nos z. L. ad t̄cu. l. mr̄ p̄. R.

e Uenietez reperte z arcnete filia matrem uenictem z. c.

f Acquisiuit sed per se filiū ueniet ad ambos accursius.

g Undecunq; a patre uel aliūō ac. Ipsa. s. filia ac.

h Discernūt quarū una loqtur. si mater primo nubat z post moriat fili⁹ ut. L. ō his nupt̄. fcie. i fi. alia qn̄ post mortē filij nubit ut. L. ad t̄cull̄. l. mat̄ i fi. z. ī. e. §. si aūt non ac.

i Mat̄. allegatio matris z hz tres rōnes ut exsequnti litra ut pz ac.

k Clemētia. s. ut cōrigāt z hac rōne ꝓma obtinet hec mater. ī. e. §. si aūt. ibi ne quaq̄ igitur.

l Uerūtn̄. q. d. lz uidēt sufficer dcā ꝓma rō tñ z faz dicit z. l. allegat ut L. ad t̄cull̄. l. fi. ꝓmo. R. z. §. i. quā dic non cōrigi p eas quas allegauit filia cū ꝓres ad posteriorē trahāt ñ. ecē ut. ff. ō l̄z se ꝓ. ñ ēnouū

m Subdi. i. cōrigi at̄. sbdiuidi. z tūc dic. i. ōterminari hoc tñ est qn̄ q; falsū ut. ff. de l. z se cō. l. sz z posteriores z colligim⁹. m. ff. q; satis. co scieō z. ī. ō. exhi. z intro. re. §. scim⁹ ac.

n Atz ꝓcludit ex p̄dictis duab⁹ rōnib⁹ añ. l. gregoria nō resistit cuz nō loquatur i filii casu ac.

o Uocari nō obstāte ff. ad t̄cull̄. mater ac.

p Copulāt̄ inuita filia.

q Nequaq̄ p legē illā femie. §. fi. i. L. de his nupt̄. ac.

r Hic aūt. i. i hoc casu z hec ē t̄cia rō matris

s Peregrinū. i. extraneum. q. d. quedā rō singularis ē i isto casu per q̄ cessant q̄ dicit filia ꝓtra matrē.

t Se enī sic ꝓtinuabis bñ dico hic aliqd extra ne ū ei p q̄ q; affirmabat mater. s. se ꝓferētē largitatez i filio uideri potius rursus donatiōne occasione electionis quaz sic simpliciter hēre lucrū irrationabile.

u Filiū ꝓferētē matrē z repete dicit.

x Largitatē. nā elegit filiū mat̄ z donauit z sic nupt̄. largita. fuit ei ut. ē. §. gregoria ac.

y Donationē añ nupt̄.

z Uideri p̄sūtione natur̄ ut. ff. depet̄. hēr. l. sz z filie. §. ꝓsiluit z. ff. ō doā hoc iur̄. §. p̄l̄t. z p̄supt̄. iuris ut. ff. mādati si ūo §. pa. ac.

a Hec electōnū hoc ad ꝓmā qōnē r̄fer̄ ut. s̄. e. §. greg. q̄ soluet stati

b hēditatū hoc ad faz ut. s̄. e. §. z nō solū. quā soluet. ī. e. §. cū ig.

c Prospexim⁹ z hoc. §. z. §. si ūo expectet. ī. p̄sumit aūt lucrū hoc z ē posita sup. l. fcine. L. ō his nupt̄. franc̄. ut. ī. de nupt.

d Usum. i. usumf. ut. ī. de nupt. §. si ūo spectāt z sicut. ī. e. §. aliud ibi sed diligentiam z ē ac.

e Donationis q; bodie ē generale i quolz lucro q; hz supstes ꝓiūx. sine titulo donat̄ siue legati siue fideꝯ siū alio ut. ī. de nupt. §. si uero expectet z §. si uero sint sedole.

f Eligēr̄. L. de his nupt. l. i qualibz ecē. sed illa cōrigit̄ per hanc.

g Iniuriam sic. ī. de nupt. §. ueniant.

h In presenti. i. in questione gregorie.

i Usu. i. usufructuario

k Constitutionem ut. L. de usuf. l. corruptionem.

l Cõpetit ḟa usuff. extinguit mõte usufructuarij. Filia. s. moriat.
m Expacto non existenti uni. circa hoc diligẽter distinge. cũ mulier dat dotem. uir autem donat ꝓpter nupt̃. aut nullũ apponit̃ pactũ de lucrando. z tũc dos mulieri z donatio marito uel eorum patribus restituẽda est matrimonio soluto ut. j. de equa. do. §. i. aut apponit̃ z tũc aut est equũ aut iequũ si inequũ magis trahit̃ ad min⁹ ut. l. de pactis. ꝙ. l. leges nullũ tamẽ trahitur ad aliꝙ ut si in dote sit pactio i donatione nulla ut l. de donatõibus ante nupt̃. l. fi. §. sin aũt lz ꝙ nil est possit dici min⁹ ut. ff. de tribu. illud: si equũ aĩ sipt̃r. aĩ nõ sinpt̃r puta ḟsꝙ ꝓpus morit̃ alter lucretur ualet ut. j. de equa. do. §. i. hoc tamẽ lucrũ perdit sicut z alia si adfa conuolet uota ut. j. de nupt̃ §. si uero ex. i. §. si uero sit z in hoc. §. si ũo non sipliciter aut in casu filiorum existentiũ aut nõ existentiuꝫ aut uſusꝙ· qr si in casu filiorũ puta si sint filꝙ pcipiãtur lucra non aliter ualz iõ in fo. quãdo nõ existũt hoc tamẽ interest. quia ꝑmo casu põt perdere qui lucratur hoc nõ in fo non ut. j. de nupt̃. §. si ũo ex. si aũt utrũꝙ apponitur pactuꝫ. puta si erunt filꝙ ex hoc matrimonio supstites lucrẽ totã doãt̃. uł dotẽ si autẽt non erũt tũc ẽtiã forte lucrẽ uł dimidiã tũc ḟ dẽ extãtib⁹ fil ijs ualet ꝑmũ pactũ nõ aũt secũdũ. Si aũt nõ existẽt ualet secũdũ z nõ ꝑmũ z tũc qñ extãt si ꝙolet ad secũda uota ꝓdit lucra rõe ꝑmi pacti ut i hoc. §. sz si mõiãt̃ oñs põt rminiscer lucru rõe secũdi pacti ut hic z. j. px. §. z. j. c. §. aliud. ibi aũt si oñs z ẽ. ex sic terciam lucratur uł dimidiã donat̃. uł dotem ꝑt fo pacto insertum fuit. Sz si unus moriatur ex ꝓlibus puta ex iij. unius ẽtia iij. lucretur si unus ex trib⁹ terciam tercie non ꝑ hanc autẽ. sed per illã. j. de nupt̃. §. qñ in fi. Si aũt nõ conuolet lucratur fz uires pacti nec perdit.

si quidem mater premoriatur filie totał ante nuptias donatõ ꝙpetit̃ si ũo filia manz quidem aꝑ matrem lucrũ ex[m] pacto non existentium filiorum re liquum ũo erit fdie z moriẽs hoc transimitti ad suos hr̃des si qui ex lege[n] uocatur. Hoc autem ꝙ facit quidem semper exꝑssim uero nondum lege determinatuꝫ est hoc ꝙ ad melius incremẽtũ z itꝑoitõꝫ damus huic legi nam si nõ filio forte sz alicui extraneo mat adhuc secundas non expta nuptias partẽ quandã ante nupcialis donationis aut aliꝙ reꝫ ex ea uel totam donet aut ꝑ alium forte alienũ modum deiõ ad maritum ueniat secundũ palã esse. quia super uenientibus secũdis nuptiis alienatõ uacuatur[p] nec hoc oĩbus modis[q] sed i suspẽso[r] z alienatõ z euacuatio maneat nam si menfure sr̃ stites[s] filii euacuabitur omnio ꝙ factuꝫ est. l. proprietatẽ añ nuptiał donationis ad filios deducẽte z nõ respiciente mulierem si[u] quid egerit in lesionẽ filiorum si uero[x] ꝑmoriantur oñs mris filii z cõtractus firmus erit non in totum sed secũdum pactum non existentiuꝫ filiorum quod nos introduximus[y] ꝑmi z sanctimus nuper de hoc scribentes legem z secũdũ quãdã quidẽ partez erit ꝓtractus firmus. secũdũ ꝙdam ũo infirmus appebit hoc est secũdum hoc quicꝙd manz aꝑ matrem occasione pacti filiorum non existentium[z] ualebit secũdũ hoc uero ꝙ trãsmittit ad filii successores ifirm⁹ erit ut si mater sola filio succedẽs inueniatur omnis contractus rursus firmus erit quia uero

o Hoc autem per alium cum multi sint modi alienandi ut. ff. de publi. l. ij. z. iij. accursius.
p Euacuat̃. nã ex q̃ ꝓpetas redit ad filios patet ergo matres rem alienam alienare non posse. ut. s. px. §. z. j. de nupt̃. §. si uero ex. accursius fo.

ꝓtra binubos pene coẽs z uiri sunt z mulieris z ille quidez in dote ad secundas ueniens nuptias ꝑiculũ sustinebit hec aũt in ante nuptiali donatõe seu propter[a] nuptias donatõẽ z hec lex[b] in utraꝙ sit posita ꝑsona hec etiam de electione z alienatione z de lucro sanctimus. Cum[c] igitur reliquuꝫ sit cogitare de hereditatibus filiorum ꝑ quo etiã presens ẽ dubitatio[d] oportere credimus generali lege z presentem queiti onem determinar̃ z in futuro mouendis oĩbus[e] dare ꝺcisiõꝫ z sanctimus alias res posit̃ añ nuptialeꝫ donatõnẽ ad filios uenientes sic ꝙ filius masculus aut femina forte testetur secũd̃ legem uenire ad scriptos heredes hic matre non prohibita scribi a filio hr̃de sed etiam cõtra testamẽtũ ei datis allegationibus[g] si forte filius ea pret̃ miserit[h] aut irracionabiliter ex hr̃datã fecit. si uero iteſtato[i] decesserit illius partem siqui dẽ habuit filios[k] ꝑpos ad filios uenire sinaũt non habuit quidez filios proprios sit fratrũ[l] uocatõ z matris una cum fribus secũduꝫ ꝙ a nobis sãctum[m] est ad hereditatẽ uenientis z eam firme hñtis siue ad secũdas uellet uenire nuptias siue non nec enim maiores[n] penas aduersus mulieres que ad secũdas ueniũt uiri nuptias facimus[o]. neque ex hoc eas ad neccitatẽ deducimus amaram z nostrorũ temporũ indignũ ut metu castarum nuptiarum lz secunde sint ab his quidez abstineãt z descẽdãt ad quasdam intdictas ꝑmixtõnes z forsã ẽt ad seruoꝝ[p] cõruptõnes etiã qñ non[q] lz legalit̃ caste

perdit ratione ꝑprietatis si moriantur omnes filij lucratur tertiam secũdum uires pacti ꝙ est factum filijs nõ extantib⁹ ut diximus. s. px. §. in fine. accursius.

q Modis euacuatur repete ratione fris ac.
r Suspẽso no. quid esse in pendenti ꝙ etiam presens est sic i ĩstituta quibus modis ius pa. po. sol. §. si ab hostibus z. ff. de usuf. l. sed z si quis stipulet §. i. ar. contra. ff. si c̃. pe. itaqꝫ z. l. f. z. l. respiciendum z isti. de ꝓb. ob. §. ꝙ dicti. z faciunt hec ad id ꝙ diximus ut insti. qb⁹ modis ius. pa. po. sol. §. si ab hostib⁹ ac.
s Superstites si post mortẽ matris ḟa tũc usuf. redit ad proprietatẽ ut. s. px. §. idem si at sit finitus ut insti. de usuf. §. finitũ z hoc ẽ uerũ ꝑ hanc constitutiõnem etiã si unꝰ tm̃ filius supersit quia in totũ uacuat̃ alient̃. aliud ꝑ aliũ aũt ut. j. ꝺnupt̃. §. qm̃ ifirmas.
t Respiciẽte. s. lege. ac.
u Si quis egerit i. alienauerit.
x Si ũo. ꝑ. omnes hodie etiaꝫ si unus ut. j. de nupt̃. §. qm̃ in fir. ac.
y Introduximꝰ sed nullus aliꝰ imperator.
z Non existente ut si fiat pactũ liberis extãtib⁹ de tota dõat̃. lucrãda Jtẽ eis extantibus ẽtiam z extãt tũc totum habet si nubit fo z totũ

nec seruat filiis hoc iure ut. s. eo. §. gregoria. j. de nupt̃. §. si uero z. §. hinc nos. sed hodie z tũc ꝙuat filijs totã ꝓprietatem ut. j. neꝙ uirum ꝙ z. §. i. sed z illa corrigitur proprietate nam ꝑ uirili parte admittitur mater ad proprietatem cum filijs ut amplius sit ei aliquid q̃ non nubit quam ei que nubit ut. j. ut fratrum fi. §. fi.
n Ex lege. ad ipsam matrem si nemo est de inferioribus ut. j. de hõ. ab inte. §. i. z non ex ista ut fratres uel sorores ut. j. c. §. ante nupt̃. alios aũt excludit i hẽditate ergo z i doãt̃. ista ut. j. px. §. ifi.

a Propter nuptias. s. donat̃. z subaudi ꝑiculuꝫ subsstinebit.
b Legem ut. s. §. ꝓspexim⁹ in fi. quia uero comunes sic. j. de nupt̃. §. si uero ex.
c Cum igitur quia uidimus de prima parte z secunda Exce igitur de tertia uideamus ac.

d Dubitatio .ut. s̄.c.§.z non solum ac.
e Omnibus.s.similibus questionibus sic.s̄. t.i.§.i. Nam ꝺ ea dicitur specialiter .j.eo.
f Post añ.i.pt̄ añ uup.do.nā ꝺ ea dr̄ spāliť.j.e. §.ñ. nupť.
g Allegatioibz ī q̄ rtā uire isto ut.s̄.t.i.§.si qs aūt hodie tciā j.de ten .z se.
§.i.lz quidā intelligunt augm tum i filijs tm̄ esse z nō i ascēdentibus.
b Premiserit.§. q̄.p ex hr̄dato bētur ut instī. de exhr̄ꝺ. lib. §.plt ac.
i Intestatus .q̄ fit sex modis q̄ dic istiť.de hr̄. q̄ ab inte.i.Rx.
k Filios.hac appellatōe.oms ꝺ scendentes continētur ut.ff.de uerboz sig.l.liberoz.licet uulgariť tm̄ pmo gradu cōstituti contineātur.utī stituta.qui.da. tu.pos.§.fi. sic accipitur ut hic z.j.utex acť. do.instant.i pncipio ac .
l Fratruz appellatione fratris z soroz cōtineť ut.s̄.e.§.i .z ē hoc uerum nisi sint ingrati qꝺ ē tribus ex causis ut.j.ꝺ.nup. §.ingratitudiēz
m Scituz est.s. ut cū fratribus uocetur in uirilem cum sororibus in unaz dimidiā i altera ūo dimidia omnes sorores ut. C. ad terculť.l. fi.z i istiť. ad tculť.§. plt .sed bodie innouať nam cum omibus uocatur in uirilem ut.j.de nup.§. qm̄. z. j. de hr̄ꝺ. ab inte.§.si uero cū ascendentibus.
n Maiores. aľ ad maioŕs ac.
o Facim⁹. i. poimus. s .quā si non uenirēt accursius flo.
p Seruorū licet corrup.q̄ ualde est illicitum z ideo aćius. puniendum ut.C.de muli.q̄ secun.l. i.ac.
q Non licet.i.non possunt caste uiuere si legaliter uiuāt .i. si secundo nō nubant z ideo luxurientur uľ dic ꝺo nubendo
r Uiuere.s.scdō non nubendo uel dic ꝺo nubēdo.
s Luxuriantur cum ꝺuis ut dixerat uel etiā mulier cum alia femina ut.C.de adulť.fedis.sic .j.ut nō luxu.ꝓra.na.ac.

uinere contra leges luxurientur nequaq̄ igitur ualeŕ uolumus nz i q̄nto libro codicis cognouimus nře pietatis poitaz cōstitutionem decernētez ꝺ hr̄ditatibus filioz quos matres ad secūdas nuptias uenientes uiderūt ꝓbeūtes nz in sexto libro eiusdē ꝓscriptionis sub titulo tculiani q̄dē mulieribz disputat secūdis q̄dez nuptiis uūctis añ secūdā tī copulationē filios amittētibz sed uocet ad filii hr̄ditatē modis oibus mať cū fratribz z hāc habeat firme nihil ex secūdis ledēda nuptiis qꝺ z in subiecta qōne que legē hāc mouit obtineat.z mať una cū filia succedat hr̄ditati aut ēt succedēs huic irrefragabiliť habeat nihil ex spe secūdaz ledenda nuptiaz sed domina eiusdem hereditatis cum filia absolute ꝓsistens.
Optimuz itaq̄ est atq̄ laudabile z dignum oratione ut mulieres ita se honeste tractāt quatenus que semel ad uiruz uenerūt .seruent inuiolatū moriētiū thoruz z huiusmodi mulierē z miramur pit z laudamus z non ꝓcul a uirginitate ponimus sinaūt nō ualuerit cū forsā z iuuenis hoc nō paciatur nec possit cōtra feruorē nature rsistere nō ē torquēda ꝓpt hoc nec interdicende sūt ei ꝯmunes leges sed ad uirī alterius ueniat nuptias honeste.z omī luxuria abstineat z fruatur successione filioz .sic eī eos adhuc ꝏplius diligēt z nō quasi quosdaz odibiles rspiciet penis subdita sic amaris.sicut ei patres si ad secundas ueniāt nuptias non fraudamus filioz suoz successione nec quelz est lex aliquid

t Constitutionem ut.C.de ris nupť.femine.§.finali ac.
u Uenientes.iam enim uenerantad secundum uirum ac.
x Preobeuntes.i.ante.se morientes ac.
y Conscriptionis.s.codicis .
z Sub titulo nō sufficit allegare titulū z facit.ff.ꝺ postuľ.l.i.§.si qs
a Terculiani ut.C. ad tculť.l. mať.ac .
b Qui. s.titulus .ac.
c Firme.supfluū est dicē illas duas.l.hic corrigique tā expresse hic corrigūtur sed uidetur q̄ illa femine.non sit correcta nam z illa pmittit mať succedere sz dic q̄ p illā non habebāt frme sed cogebať filio supstiti dimittere sed per hanc cōstitutionem firme hēbat tam in ꝓprietate q̄ in usuf.Et taz in paternis q̄ in alijs ut.j.ꝺ nup.§.hinc nos sed hodie pro parte corriguntur ut.j.de nupť. §.hinc z.§ .sequenitb
d Questione ut. s̄.e .§. z non.ac .
e Mater gregoria ac.
f Succedens . s. sola si non supersit filia uel nolit ac .
g Optimum sic. j. de nupť.§.soluto ac .
h Zid uiruz ueniūt.i se mel habuerit uirum.
i Uirginitatem differūt enim in scelesti ordine.
k Ualuerit .s. morientium thorum seruare inuiolatur.
l Juuenis sic. ff. man. l.fi. uero non re .§. si adolescens sic.C.ꝺ bo. que li.l.fi.ac .
m Non patiatur alias ē siue non z utrunque legi. potest .s.non paciatur z paciatur ac.
n Contra feruorem q̄ esset philosophie ut.j. qui mo.na.s.ef.le.§.il lud. ac.
o Resistere. melius est enim nubere quam uri ut dicit paulus.
p Eōs .s.filios quos habuit ex primo matrimonio .
q Supliciuz.i.pena ac.
r Nuptias q̄ non debet esse ut.s̄.C.ꝺ adul. l.gracus ac .
s Colligentes. nunc q̄c quid dixit a. §.cuz igitur usque huc breuiter comprehendit ac.

t Diximus ut.s̄.e.quia uero.ac .
u In dote ut quilibet admittat secundo nubēs siue uir siue uxor ac.
x Questiones ut si querat an mať succedat filijs.Rx.sic.z si q̄ratur an pater .Rx.cis sic.ac.
y Ante nuptiali fruatur .s.proprietate sed usuf.sci quod dicit ut. s̄.eo.§.prospeximus.accursius .
z Pars nūccaute.Rx.cuidā allegationi quā posuit.s̄.e.§.uerūtī ac.
a Que .s.omnia predicta .accursius florentinus .

b Vlc.i.q cautu m est hac.l. accursius.
c Aliud.hic est expedita rubrica sed adhuc ponit duos casus pre ter eum ut in hoc.§.z px .illud .ac.
d Constitutionibus ut.C.de secundis nupt.hac.eo.§.his illud .ac
e Que.s.cõstitutio prima q igitur . Uota z propter hoc.
ãmisit propietatem lu cri donationis.ac .
f Soluerent filꝫ ac .
g Et mulieri ac .
h Centesime . est autez centesima que sorti in anno equiparatur ꝯcesi ma ut.C.ò usuꝫ.l .eos que in tribus annis ac.
i Minores siue filios mariti siue non q succe debant marito ac .
k Uenìente.i.redeunte ut.C.de secundis nupt. hac.e.§ .omibns. q.d. hoc esset iiquũ q modo filꝫ omia uenderent p ea.s.pecunia que etiaz ad eos redir debet mor tua matre ac .
l Si quis.s. maritus .
m Res.s in uxorem z pactum fecerũt de lucrá da donatione si ipe mo riatur al' hec donatio parti mariti restituan da est ut.j .de. equa. do.§.i.ac .
n Eorum.al' eaz.s.rez alias eoz predìorum
o Lex iubet hic ẽ sensus hec mater talez prestet diligentiam qualem p cipit lex domiis existẽ tibus ac.
p Usu.i.iusuf.q.d.fruc tuarijs ut utantur fru antur arbitrio boni uiri ff.usuf.quẽ ad.ca.l.i.z instituta de usuf.§.finiẽ uel dic secunduz al.q lẽ lex iubet ut z mõ dixit usu.s.existẽte apò mrz
q existentibus .dñis .s. filijs i p petate sz pma magis placet .
r Antiquas quo ad hãc ut .C.de secundis nupt. hac.e.§.his.z.§.s.ac.
s Omnes al' nõ p hanc ꝓstitutionem ut. s.e.§. hoc autem sed.corrigit j.de nupt.§.qm infir.
t Legem.s.hanc ut.s. eo.§.prospeximus.ac.
u Conseruandum tale quale accepit ut. j. de nupt.§.z quia parum in fi.ac .
x Idonea.sic.j.de fide ꝓmis.§.q autẽ.ac.
y Conscriptum nomie donationis ante nupt.
z Leges.ut.C. de secũ dis nupt.hac.e.§.bis.

hic habetur sic omni tempore
santiat Aliud ũo qdam
occasiõe sedo nubẽtiuz mulie
rũ z añ nuptialis donatiõis
addicere prioribus bene se hre
credidimus priscis nanque ꝓ
stitucionibus pbentibus eleti
onẽ mlieri que ad scda uota
descẽdit si uellet accipe añ nup
tias donationem sed q ei pmit
tunt pacta z exponere filiis
cautionẽ qr moriens hec resti
tuet siue cuz nõ ualet dare cau
tõz aut nollz forte.manerent
qd ez res apud filios añ nupti
al' doatois.soluerẽt at ei ecia
terciam ptem centesime usure
nos ex qõnũ eni gẽtium uarie
tate moti qm inuenimus mio
res in hoc pclim paciẽtes añ
nuptiali doatõne i pecuiis ex
istẽte z alios qò auz nõ bñtes
coactos aũt omia pena nẽõr
quatenus exsolueret añ nupti
al' doatõnis debitũ ad eos uti
q secũdũ legẽ añ nuptiali do
natõne uenietes pptea indica
uimus hũc dare ordinẽ cause
ut si qs cõtulerit res secũdum
añ nuptialẽ doationez si quiò
oñs imobiles sũt maneat ha
rũ usus ap mrem z ipa cũ col
ligat z nõ rspuat nz exigat fili
os p hoz estimatõne usuras
sz z diligẽtia eoruz hẽat sicut
l.iubet usu his q existentibus
dominis z custodiat eas secun
duz leges antiquas filiis sup
stitibus aut si oñs moriant se
cũduz nraz legẽ z casũ qdem
nõ existẽtiũ filioz mri rliquũ
ũo filioz heredib ꝓseruãduz
Si aũt omnis forte ꝓsistat in
pecuiis aut aliis mobilibus re
bus añ nuptial' doationis cia
usuraz ptez pcipiẽtez matrem
cũ cautione iaz òfunita nõ ex
igeꝛ a filiis auz nisi forte ydo
nea sit uiri substãtia z hẽat z
auz z argẽtũ z uestẽ z quicqd

ꝓscriptuz fuit mri tunc ei elec
tõne mri dabimus si ũo uolue
rit res rciper z pber cautionẽ
siue istã quã dixim usurã acci
pe z secũdũ pores leges z no
straz Si ũo mixte sunt res z
doatio aliud qdẽ i pecuiis ali
ud uero i imobilibus hẽat re
bus.imobilia qdẽ mois oibus
manerꝛ apud mrem ut alimen
tũ hẽat iò. porro ò mobilibz
hec ualẽ que saciuimus pus si
essent i rbus mobilibus oia añ
nuptial' donatõuis ꝓsistẽtia.
Illud quoz dudũ acerbe qui
dẽ sacitũ raro aũt i iuditio ex
aminat extimam oporter cla
ra.l.ꝓplecti z tradere usui z ò
ducer ad iudicia p coi poituz
adiutorio si ei ꝓsũgant aliqui
altutris cũ dotis z añ nuptia
lis doatõnis documẽtis .deiò
uir qdẽ añ nuptialẽ pbeat do
natõnẽ mulr aũt scribat dotẽ
aũt ipsa pbitura eam aut date
pre aut quolibet extraneo po
stea appeat matrimonii tẽpr
dos nõ data marito sed susti
neat hoñra matrimonii z ma
trimoniũ morte uiri soluat ñ
eni est iusta omino mulr dotẽ
nõ dans marito añ nuptialez
accipeꝛ donationez sin aũt ei
non totam dedit dotez z ipa
p tanto exigat doationi i ꝯtũ
debrit dotez equalitatis eni z
iusticie suni amatores quaz
q i oibus aliis z i ꝓsorcis uo
lum optinerꝛ quapp que mlr
nil oino dat nil oino pcipiat
que uero minus q p pfessa est ò
dit tãtũ recipiat solũ quãtum
obtulerit sic qz hoc optimũ
in presenti lege icremẽtũ plu
rima òcernẽte que semp i dubi
tatõne sunt uir aũt modo ad
legislatõnẽ deducta hanc aũt
ualẽ nolumus legẽ z i casu dà
te ei pncipiuz z i pendentib li
tib z i oib deceto pueniẽtibz

autem q est iniquũ ut.ff.de cõdi.c.da.l.si donaturus.§.i.
d Morte.que oia etiaz soluit ut.j.de nupt.§.deinceps. ac.
e Quãq.alias quanq z tunc dic quã.s.equitatem .accur.
f Allys.s.cctibus z iudicijs ut.ff.de regulis iuris.non debet ar.contra.ff.de ferijs .l.fi. Accursius.

g Consorcijs.i. matrimonijs ò quib agitur z hoc debuit pre mittere ac.
h Dat nomine dotis uel alius pro ea ac .
i Percipiat hoc sic intelligo .s. nomie lucri do nationis propt nuptias z hec est mens huius littere sed ꝓtra ut.j.ut ex act. instan.§.fi.Rxo ibi fuit parata dare sed marit noluit accipere quare uidet .q dicti . implesse ut ibi dicitur z ff.de ꝓdi.cã.d. l.ecia.§.fi.z ff. ò ꝓdit.z òmõ l.iuz.ciuili alij dicunt nil reci plat neq donãt nomie nz etiaz dotem quã nõ òdit neq aliqò omino lucruz sed contra cos est.C. de do.c. l. fi. nam dos non data rcipi tur z rñdet eã correctam per banc. Item con tra. j. de tẽpore nõ so.pe.§. ge neralit.Rx .hãc correctam per illam.uel dicũt hoc uerum nisi prescriptio tem poris interueni at.ut i dictis du abus contra di citur. Item con tra. j. de nupt. §.si quis.Rx .il lud propter de lictum marit Item ꝓtra .j. de exi.z intro. reis.§.qm. sed illud pietatis cã dicunt nam unius felicitas alteri ꝓdest ut C. de nupt.l.fi. sed utrũq; boz duoz ecc.rcipit

a Nostrã.s.hãc pfetez. Illud scitũ quod non habemus ac.
b Documentis.s.instrumentis sic dicta quia ueritatem docent sic. accipitur. j. de fide instrõrx. in plisq. locis nam hincinde fctã erat promissio sed non datio.ac.
c Honera.ut alere eam z seruientes ei ut. ff. so.ma.si cum.§.si

modificationem hodie ut. j. ut li.ma.z auie.§.qa ũo legez duduz Item ꝓtra. j. de exi.§.fi.sed ibi expresse uoluit relin qr Item ꝓtra.C.vñ.uir z uxor.l.i.ubi ex i totũ uxor succedit uiro sz ibi nõ ẽ q obiciat hoc mulieri cũ nullus sit legitimus successor sic.ff.ò inof.t.postum.§.si quis xe bis sed qudi

erit contra mulieres dante dotez. maritus non dat donat. Rx. idem. nam equitatis zc̃ ut hic dicitur non tamen dico. q̃ teneatur maritus uxori sic dare donat. ut fruat mulier ea. quia cū tātuz sit in donatione quātum in dote. iam nō seruiret dos oneribꝰ maiti ut. j. de equal. do. §. i. q̃d ergo p̃ ꝺrit mulieri. Rx deficientibus a lijs bonis mari ti bas res muli er poterit uēdi care. licet alia sint obligata fa cile illi iuri ypo tecaz poterant renunciare ut. L. ad uell. l. ēt z. l. iubemus q̃ hic non fit ut. j ut imo ante n. do. ac.

Professa. l. q̃ dare promisit

k Obtulerit. i. dedit.

l Et hoc. q. d. non solum supi ori. §. sed etiaz istud fuit bonū augmentū huic l. preter. Rx icā naz in ea. Rx. tā tum tria conti nebātur que iā erant expedita ante hunc. §. z superiorem.

m In casu. s. gr̃ gorie;

n Programata pgrāma ē scrip tura publica ꝓ silio sapientuz facta ut patz se re in fi. cuiusz ꝓstitutionis bu ius libri z dicit L. de res. l. uni uersa. ac.

o Ditō. i. iuris ditio sic instit. in ꝓhemio. §. i. ac.

p Ut determina tus sit numerꝰ clericorum z ē. ut determinatꝰ ecclesie constan tinopolitane ci uitatis. ac.

Sanctissi mo eccles iaz. sub dic to patarchatu ꝓstitutarū z ita est hec lex loca lis. sic alias. j. de ecclesiastic. rerum imo. al. §. fi. j. ō tabel. §. fi. z econtra quedaz ualet alias sed nota ibi ut. L. ō his qui ad ec. confu. l. fi. i. Rx. Accursius.

r Tuaz. loquitur epiphanio patriache alme urbis constāti. Patriarchas antecessores tuos. ac.

s Mēsura. s. nongenti quinquagita ut. L. ō sacro. sa. ec. l. non plures. accursius florenti.

t Dispositimus in quadam. l. greca z pars sententie illius est in dicta. l. ut. L. de sacro s. eccle. non plures. nam z alia multa in illa continebantur ut pz in hac littera. illud fatuum est dicere q̃ loquatur hic de illa l. non plures. cum illa non sit iustiniani. ac

u Bonum. nam omne q̃ est nimium uertitur in uicinum ut hic z. j. de rese. sacri. pa. § finali. z. j. ō mēsu. or. c. coll. tertia in principio. nisi in casu z ideo dicit pene ut imperatorem donare ecclesie ut. j. de non alie. §. si minus. ac.

x Diaconissis. ordo est mulierꝫ quod ñ possūt dicere euangelium. sed nunquid in illa maiori ecclesia stabant mulieres cum maribus. Rx. non ut. j. de monachis §. cogitandum. sed erāt monasteria feminaruz que recipiebant sustentationem a maiori ecclesia ut. j. e. §. i alijs.

y Matrem. sic. L. de sacro sanc. eccles. l. iubemus. §. i. in. fi. ac.

z Predijs. s. rusticis.

a Inquisitionem ut nō oporteat nos omni die de hoc cogitare ut. s. de here. z fal. §. i.

b Uenerabilibꝰ scilicet domibus.

c Quantos. i. quot z sic dicas inferius. ac.

d his. locis uenerabilibus. ac.

e Constituta. hec continuatur. j. z permanserunt z c̃. Et q̃ est hic in medio cancellandum est. uel dic si quis autez s. ecclesie edificator z q̃ dicit. extendendi non sufficientem q. d. plures etiam possunt pati quam habent uel dic si quis autem. s. episcopus z de eo dic ut modo diximꝰ quia nō adiecit ultra modum z iterim edificator largiebatur necessaria.

f Semper. i. multotiens. Accursius.

g Aut. undiq;. s. facti sunt. ac.

h Usure. s. aucte. ac.

i Nouissima silicet inopia z subaudi superueniens. Emersa est tāta ut z c̃. ac.

k Incredulitatem eandem si inuenire possūt

l Cause s. iueiri possūt

m Contra leges. leonis z aliorum imperatorum quifuerunt post ea ut. L. de sacro sanc. eccle. l. iubemus z. l. sanctimꝰ. ac.

n Indecentes. s. fiunt cum non possunt creditores inueniri. ac.

o Predia rustica. ac.

p Descenderet. scilicet sancta ecclesia. Accursius florentinus.

Que igit placuerit nobis tua sublimitas opi effectui ꝓtra deri festinz z manifesta univsis ꝓgrāmata" ꝓpria faciat quatenus i oibus ciuitatibꝰ quas nostra ditōꝰ ꝓtinet hec ualeāt z certa oibus fiāt secundnz q̃ a nobis dispositum est.

Ut determinatus sit numerꝰ clericoz sactissie maioris ecclesie z ceteraz ecclesiaz.

Mpr̃. iust. aug. epiphanio. Sanctissimo z beatissimo archiepo sancte r̃gie ciuitatis z uniuersali patriache dudū quidā coi generali lege z ad tuā beatitudinem z ad r̃liquos sactissimos patriachas scripta ō ordinatione uenerabiliū epoz z reuerendissimoz clericoz necnō mulieꝛ diachonissaz z ut nō aplius sint ab antiqua mēsura q̃ ordinēt dispositimus q̃ nobis uidbaī bñ se ꝓpetēter hēre z r̃gulaz sacraz digne. presētez ño legē spāle ad tuā beatitudinē scribimus ō numero r̃uerēdissimoz clericoz q̃ i hac urbe sūt disponētes. Quia eni pene nihil iñsū bonū" ē ꝓpetēs ē nz ordinationes que supra reuerēdissimis clericis fuerint aut sup r̃uerēdissimis diaconissis fi tantas ut illoz expensis scissia ecclesia icidat i causā mutuoz maximoz z paulatim ad nouissimā iopiā deponāt. nouimus ei propt huiusmodi occasionē hui r̃gie ciuitatis sanctissimā maiorē ecclesiā nostri impii mrez debitis inq̃tari maioribz z nō aliter ualētem facer̃ singulas erogationes reuerēdissimis clericis añ̃ aurū ñ paruū mutuū sumat. faciēs taz ypotechas q̃ pignoz datōnes i optis suis p̃dijs z suburbanis. ppt hoc igit pspexim nosmetipos ꝺponer̃ ad huius cē iq̃sitionē z agnoscer̃ quēad mōz p se habuerit q̃d que lōgitudo tpr̃is adiueit. iuestigates igitur illō ūdiq; iuenim qm̃ singuli hoz qui sanctissimas ecclesias edificauerūt i hac felicissia ciuitate nō p edifitio solū mō cogitauerūt: sz ēt ut expensas sufficiētes darēt a se factis uenerabilibus z imiarēt q̃tos quidē ꝓpetēs ēēt pbiteros per unāq̃q; ecclesiam quātosq; diaconos masculos atq; feinas z quātos subdiachonos z cursus cantores atque lectores z hostiarios ꝓstitui z supbec etiā oratorii expensas diffinierūt z redditus ꝓprios de ꝺrūt sufficiētes his que a se cōstituta s̄. si q̃s autē adiecerit mltitudinē nequaq̃ penit ex tēdenti sufficientez. et pmanserunt usz ad multuz tempus talia cōseruata. z donec hoc fuit doauerūt sanctissimaz ecclesiaz domibz que sufficerēt. cū ño deo amabiles epi ad aliquoz preces semp respiciētes ptracti st ad ordinatōnū mltitudinez. aucta q̃dez est expensaz quātitas ad imensitatem mltā. creditores aūt undiq; z usure z nouissima et nz creditores ppt icredulitatem iam cause sz alienationes cū necessitate et ꝓtra leges z cause idecentes et nz ꝓpria dignitate temperantes. ut ex hac nimietate neque predia neq; sub urbana p̃dia sufficerēt ypothecis et pignoribꝰ nz creditores ppt hoc iuenirentur sz ad inopiā descenderent nouissimā et nec ipsis mistris emolumētū daī sufficerēt. sz ad uiaz oiuz i felicissimam causa descenderet

q Expēdit. ut quia ꝑdi gus est ꝛ ita bonis eius interdicitur ut. ff. ō cu. fu. l. i. uel dic ut instit. de his qui sunt sui iu ris uel. ali. §. fi. prima placet ac.

quatenus rerū oium creditori bus cederet quod dicere etiaz piget nos ꝛ q̄ admōz nō fiat ꝑ uidem⁹ nā si nō aliquis ferret libenter eū q̄ ultra substātiam suaz expendit[a] quomō nō de his nobis est cogitandū.[r] non eni oportet ad mensuram ex pēsarū querer etiā possessioēs hoc eni simul ad auaritiaz in pietatem perducit sz ex his que sūt expēsas quoqz metiri qua ꝑpter ꝓpetenter ꝛ etiā de his santimus ꝛ i uniūsitate ex cludimus certe medicine cām tradentes. Sanctimus igit eos qō qui hactenus sibi in ea dez scissima maiore eccā. ꝛ re liquas[t] omnes uenerabiles do mos reuerēdissimos clericos ꝛ mlieres dyaconissas ꝛ hosti arios maner in quo sūt scema te[u] non eni ꝙ elt muniētes hec scimus[s] reliquo uo tēpore[s] nul la fiat ordinatio donec ad an tiquuz nūm institutū ab his q̄ scissimas ecclesias edificauerūt reuerēdissimorum clericoruz quātitas r̄digetr sz qm̄ pridem ēt reuerēdissimoruz clericorū scissime maioris eccē. regie nr̄e ciuitatis determinatus ē nūs ꝛ ualō breuis erat utpote una existēte scissia eccā.[a] postea uo ꝛ uenerabilis domus scē glio se uirginis ꝛ dei genitricis ma rie iuxta scissime maioris eccē in ciuitate poita edificata est a pie memorie nerina.[b] ꝛ uene rāda domus sci martiris theo dori absportatō gliose memo rie dedicata est erat aūt etiam uenerabilis domus scē helene que scissime maiori eccleste co pulata est. ꝑpterea rediger nu merū ad antiquā figuram im possibile est. non eni sufficient tātis eccleslis[i] pauci cōsistētes[d] quoniam nō ꝓprios clericos neqz in has tres basilicas sed cōmunes sūt ꝛ scissie maioris eccleste ꝛ harū oīs circūuētes secūdū q̄ daz ordinem ꝛ circū misteria in eis celebrant. ō ide etiam plurima multitudine ꝛ ex antiquis hr̄ticis ꝛ scissimaz maiorē eccleslaz ō ductaz grāz quidē de magni dei ꝛ saluato ris nostri ihesu xp̄i laboribus aūt inuitatiōibus nr̄is oz plu res qm̄ a principio ad p̄n̄. of ficii misteriū diffiniri. q ꝛ ꝑpt ea facimus nō ultra quidē lex aginta quidem ꝓbos in scissi ma maiore eccā ēe dyaconos aut masculos centum ꝛ tātuz quadraginta feminas subdya conos ūo nonaginta: lectores aūt centū ꝛ decē cātores inguz quinqz ut ita ut si omnis nūs reuerēdissimoꝝ clericoꝝ scissi me maioris ecclesie in quadri gentos uigintiquinque ꝛ sup centuz existentibus his qui uo cantur hostiarii i scissima si q̄ dem maiore ecclesie huius feli cissie nr̄e ciuitatis tres uenera biles domos unitas ei quanta clericorū sit multitudo. nullo quidē hoꝝ qui nē sūt excludē do lz plurium sit nūs ab his qui a nobis nūc determinatus nullo autē decetero adicieu do inunoquoque ordine i his qui nunc sūt donec ad hoc mē sura dirigatur. illud[f] quoz ad dendū est ut ꝙ actenus non ō centuz fiebat. nequaq̄ in re. p. geratur. i. multos reuerendissi moꝝ clericorū ōdignari quidē in his quibus ordinati st. scissi mis ecclesiis aut hic aut i ꝓxi cuis deseruiṫ i scissima n̄. eccle siam maiorez uenerabilem cle rum eius ꝑ patronū ꝙ lz acce dere ꝙ decetero fi ꝓhibemus. nam super uenerabilibus mo nasteriis ꝓhibem⁹ ex alio mo nasterio ad alium transmigra re multomagis nz reuerēdissi mis clericis hoc ꝓmittamus. lucri ꝛ negociatōnis habeṫ hu iusmoi horū desiderium iudi cātes. Si ūo ꝛ aliq̄ talē quādā migratōz tua beatitudo aut ꝑ tempora impiū fieri ꝓspexit nō aliter hoc agit anteq̄ ad ꝑ dictū a nobis numeꝝ causa r̄di gātur ut ingratis in officiuz de ficientis fiat ut nō sup nūz ali q̄ omnio accedaṫ hec eniz nul lam machinationē ne quis ex aliquo fieri si unius ꝛ hec qui dez ō scissima maiore eccleslia

s Sed ex his. s. possōnibus. ꝛ nō. q ꝙ hoc ser uaret paup nō esset. ac.

t Reliquos. ali as r̄liquas oīs ꝛ tūc repete in aliis per r̄liqua omnes uenera biles domos.

u Cogitandum nobis. sic enim pro causis cor poralib⁹ cogitamus ꝛ ē ut. j. cū ō ap. ꝙ. §. si uo liberi. in fine ac.

u Scemate .i. ordine siue dignitate ac.
x Scim⁹ q̄ i hac ꝓfitē. dixim⁹.
y Tepore . scili cet futuro. ac.
z Numerus. nō grati. i. ut §. in ꝓncipio dixit.

inalīs oībus eccleſiis quaruꝫ expenſas ſciſſima maior eccleſia facit ſanctimus nūc quidez exiſtēte maneꝝ ſimiliter eos ēt ſub ſcemate. decetero ūo nullū ordinari añquam ad euꝫ qui uocatur ſtatus uniuſcuiuſqꝫ eccleſie q̄ antiquit⁹ ordinatuꝫ eſt ab edificatoribus eccleſiarꝫ p̄ſbiterorū dy̆conorꝫ maſcl'oruꝫ atqꝫ feminarꝫ aut ſubdyaconorū atqꝫ electorū: necnon cantorū ꝛ hoſtiariorum redigaī. ꝛ nullus ūmedio penitus adiciatur . noſqꝫ ipſi cauem⁹ tale aliquid agere ꝛ ordinandos abbreuiamus nulluſque noſtrorū iudicuꝫ tale aliquid agat nr̄aꝫ formidans legez. ꝛ licētia ſit beatiſſimo archiepo ꝛ p̄riarche hui⁹ regie ciuitatis ordinationē ꝓtradr̄e ſꝫ iuſſio ȯ pallatio ueniat. naꝫ qui precipit ul' cui p̄cipit̄ ſub eccāſtica mulcta erunt ſi tale aliq̄d egerint ſed neqꝫ in aliis eccleſiis quecūque emolumētuꝫ ꝛ expenſas habentia ſciſſima maiore eccleſia icōpetens eſt. multitudine nr̄e ordinandoruꝫ ꝛ uſꝫ tranſcedeꝝ decetero ꝓſtituta a principio etiam ſupeſt menſuram ne forſan eſſe oīs qui in eas conſequēter in mlt'itudine incedentes in mēſaꝫ. ꝛ accedentes ſibimet a pie agentibus queſtus diuidētes. ꝛ exide uſꝫ ad mēſurā eoꝝ non ſufficientes in maxima anguſtiam incidant ſi ūo ultra menſuraꝫ definita ſanctiſſime maioris ſiue aliarum eccleſiarꝫ ordinez p̄ tempora fuerit ſciſſime maioris eccleſie ſciſſimus ep̄us ꝛ uenerabilis eiuſdē eccleſie ꝛ yconomi erogationem eccleſiaſticis p̄buerit queſtus. ip̄i quoꝫ ȯ ſuo ꝛ ꝓpria facultate p̄beant expenſaꝫ ꝛ qui hoc exp̄dēꝝ eos permiſit beatiſſimus patriarcha. ſciant eni quia ſi qui tale egerint licētiam damus ꝛ ſāctimus patriarchis q̄ poſt tale aliquid agentem fuerit ꝛ poſterioribus yconomis ꝛ oībus reilquis reuerēdiſſimis eccleſiis talia p̄ſcrutari ꝛ fctā ꝓ

a Ecclesia. ſ. p⁹ ſcē ſophie q̄ eſt maior eccleſia.
b Nerinaꝫ ꝓpriū nomen. ac.
c Eccleſijs .ſ. ē bus. ac.
d Cōſiſtentes. hic nō. qȯ unus uicēduorū gere re nō poſſit ſic ff. de pactis. ſi plures Jtē. nō. q̄ q̄dam lib nō bēnt plus i hac ꝓſiōe ꝛ quidaꝫ bīnt tres columnas .ac.

hibere ꝛ iudicare imperio. ꝛ il lȯ cognoſcēs p̄cipiat ex ſubſtātia hec agentium yconomoꝝ aut etiam permittentis archiep̄i hoc ſarciri ſciſſime eccleſie q̄ ꝓpt̄ ne rurſ⁹ forte fiat taliſ aliqua r̄i ꝓfuſio atque tumltus cā ad menſuram a pricipio cōſtitutam redactam. tūc ordinare liceat tantum ut non tranſcendatur definita mēſura nꝫ nūs tranſeat aut fiat quedam circa hec caliditas non enim illud patiemur oio fieri aut dicatur q̄a licētia erit ordinar̄ q̄ non tm̄ emolumēta prebeꝝ hoc eni ē rurſus ꝓfuſione efficientiū ꝛ inmerſa adiectione ſecūda collegia ꝓſtituentiū. deinde ēt plimas hēbit cā circuꝫ uētiones ut alias ſibimet uias a uaricie inueniāt ut p̄ alimētoꝝ expēſis ꝛ hoc igit̄ agi penit⁹ etiam mulcta que uocatur eccāſtica ꝓhibemus. maxima utilitatem hāc eſſe putantes ut ſcā maior eccleſia nꝫ debitis ſubiaceat neque anguſtietur nꝫ p̄petua edificia ſed ēt ſemp habundet ſicut de his expenſam determinauim⁹ ita cōgruet p̄ tēpus ſciſſimū patriarchaꝫ ꝛ reuerendiſſimos yconomos conſiōraī ut alie expenſe que fiūt ex eccāſticis queſtib⁹ circa pios errogent̄ acto et ideo placētes illis hec miniſtrentur q̄ p̄ ueritate agent. et non hīt aliūde alimentorum occaſionez hac eni placaī dum̄ dni ꝛ nō patrociis ꝛ ſtudiis hominū eccleſiaſticas expēſas i oib⁹ locupletibus diſtribuantur ꝛ iō opes neceſſaria nō mereātur. ſciant aūt deo amabiles yconomi ꝛ q̄ nē ꝛ p̄ tēpore futuri ſt̄. q̄a ſi q̄dē p̄t̄ hui⁹ egerit ꝛ diuis ſupplicūs ſubiacebūt ꝛ ex ſua ſubſtātia idēnitatē ſciſſie p̄cura būt ecēe beatitudiē igit̄ uiā ꝛ exfautali pene etate i ſācto oi ordine ꝛ ſcemate ſciſſimā ordinauit eccleſiā ꝛ ſacrato utiꝫ geneꝝ ȯſcēdētis hec cuſtodire ꝓtinue ſcim⁹. ſciētes q̄a ñ min⁹ nobis cur̄ eſt hoꝝ que ſciſſimis eccleſiis proſunt q̄ ipſius aie.

e Quoniam. R. tacite queſtioni . Accurſius .
f Illud nota. q̄ non debet clericus tranſire de vna eccleſia ad aliam quod nō ſeruatur. ac. Accurſius.

g Contradicere. nō. ar. p̄ ep̄o ul' prelato. quod liceat reclamar̄ litteris domini papc. ut. C. ſi ꝓtra ius uel uti. pu. ꝛ ſi legibus. ſed poteſt dici q̄ hic nō a principe ſed ab alio nomie p̄ncipis erant miſſe. ſi aūt ꝓſtet litteras eſſe principis recipiēde ſt̄ ſꝫ ea iuſſio dꝫ expectari ut. C. ȯ man. p̄nci. l. i. ꝛ j. de man. p̄n. §. deīde ꝓpetēs. ac.

De fideiussoribz z mandatoribus z solutõnibus.

b De fideiussoribus z mandatoribus.

i Legez antiquã quaz habemus. L. de fideiuss. l. nõ recte. q̃ hic corrigit z noua ei adiciuntur z p parte ei seruatur. ut quidaz dicũt q̃ nihil est sz dic qõ erat quedã lex q̃ duo dicebat pmũ ut pñte utroq; reus pmo sit ꝓueniendus z ĩ hoc bñ. ut. j. c. § antiqua si quidẽ. sz quod absente reo non dabatur spacium fideiussori ad producẽdnm reum: z ĩ hoc male dicebat. ut. j. c. §. si ũo fideiussor. ibi non eni z ẽ. z fuit hec lex antiquior q̃ illa. L. e. non recte. uel q̃ alie que tractãt de eadẽ materia ut pz. j. px. ac.

k Olim. s. scimus z accipitur ex sequenti uerbo nescimus sic ff. de tu. z ra. dist. l. i. §. nunc tractemus. ac.

l Non approbataz. i. reꝓbataz p ꝓsuetudinẽ ei ꝓtra. ut. ff. õ l. z se. ꝓ. de quibus. §. fi. z. j. de questo. §. si uero ac.

m Exquisitas. i. plerũz i iudicijs nccio examinatas. naz z hodie plerunq; cãz sunt de simili materia. ac.

n Apparentez. s. foꝛ utilem. uel dic apparet. i. ad memoriã reducatur z deploratur ut facit uxor de marito bono mortuo cũ minus bono sit coniũcta.

o Erat ei. iterpositio ẽ.

p Lius. s. antiq̃ legis.

q Non discreta ut. s. e. in pri. diximus. ac.

r Augmentuz. nã cum duo tm̃ capta in ea continebantur. in hac ꝓstitutione infinita sũt ut infra. e. per totum. ac.

s Si qs igit. q̃a legẽ antiquã uoluntꝛ reforma re igitur z ẽ.

t Crediderit. s. mutuando aurum ut sequitur: sed quid si in alio consistat mutuum q̃ ponderꝛ. numero. mensura ꝓsistit. ut. ff. si certum pe. l. ij. uel quid si alius contractus sit ubi possit fideiussor accedere ut. ff. eo. l. i. Rx. semper locum habet quod hic dicitur ut. j. eo. §. z non solum z. §. absolute z. § similiter z. ff. si. c̃. pe. l. i. z c̃.

u Fideiussorem. nota differentiam inter istos nam fideiussor z ante obligationem z post accipi potest ut instituta e. §. ij. mandator tm̃ ante nisi in casu ut. ff. man. l. si uero non re. §. fi post z. §. plane z §. cum quis. sponsor qui sponte sine rogamine p alio intercedit q̃a z ipe bꝛet act. man. ut. ff. mã. q̃ fide. z. l. si p te. licet. M. dixit spõsorem pro constituente se debere positum cẽ z de his tribus locuz habet hec constitutio. Idem dico de cõstituente q̃ tm̃ post obligationem accipitur ut. ff. de cõstituta. pe. l. i. ad istar fideiussoris ut. L. de constit. pec. l. fi. quid in expmissore q̃. s. promittit alio nõ obligato pro quo obligatur uel etiam nunc liberante euz ut. ff. de dol. l. eleganter. §. seruus pac. Rx. nõ habet locum hec constitutio cum non possit dici contra eum contra quẽ agere non põt esse negligẽs ut. L. de anna. ex. l. i. §. fi. Item quid si principaliter se constituit debitorem ut fit tota die Rx. refert an nouetur alterius obligatio q̃ fieret secundum iura uetera semper mutata persona ut. ff. de act. z. ob. l. ob. fe. §. finali. z instit. q. mo. t. ob. §. preterea. hodie hoc expresse non aꝛ ut. L. de no. l. fi. z tunc non habet locũ hec constitutio rõe dicta ĩ supiori qõne. ã vo nõ fiat z tũc locũ hz cũ eadẽ sit rõ huiꝰ z õ fidiussoribꝰ ut. õ v. ob. a ticio ĩ fi. z. ff. ad. l. acq. illõ. Itẽ eq̃tatis sumꝰ amatores ut. s. ti. ij. §. fi z. L. de cõ. pec. l. fi. Accursius florentinus

x Accedat. hec corrigit q̃ est in. L. e. nõ recte. z. l. iuꝛ. z. l. si aliena que omnes. l. dicunt idem. ultimo quere q̃ dixi. j. de duobus reis. §. i. Itẽ nũq̃d bu

ſor adſit ꝓncipalem ũo abẽẽ ꝓtigerit acerbũ est creditorem mittere alicubi cũ possit mox intercessorẽ exigere. sed z hoc quidez curãdũ est a nobis posſibili modo non ei erat quod dam hoc antiquẽ legi datũ p sanatione remediũ cuz utique papinianus maximus fuerit qui hec primitus itroduxit p bet igitur intercessorẽ aut spõsorem aut mãdatorẽ z causse ſidens iudex det tẽpus ĩ tercessori uolẽti ꝓncipalẽ deducere quatenus ille prius sustineat conuentionem: z sic ipe i ultimũ subsidiũ seruetur. sitque solatio itercessori i hoc quoq; iudex fideiussoribus eni z tabus ꝓdesse sanctuz est ut illo deducto intim conuentiõe liberẽt q̃ pro eo imolestia fuerũt. si ũo tempus in hoc idultum excesserit conuenit naz ẽt tẽpus diffinit indicantem tũc fideiussor aut mandator aut spõsor exequatur litez z debitũ exigaꝛ ꝓtra eũ p q̃ fiõ dixit aut p quo mãdatũ scripsit aut spõsionẽ suscepit a creditoꝛ actionibus sibi cessis. Sed nihil ad res debitorũ que ab aliis õ tinẽt ueiat ꝓus añquã trãseat uiã sꝛ ꝓsonalibus z ꝓtra mandatores z fiõiussores z spõsores sicq; ad res ueniẽs ꝓncipal

duobus reis. §. i. Itẽ nũq̃d bu
i⁹. l. bñfitẽ renũciari põt. Rx. sic L. de pactis. l. si quis in ꝓ. ar. ꝓtra. j. de duobus reis.

y Sit. petendo ab eis ut solãt Accursius.

z Ueniat. s. creditor. Accur.

a Recepit q̃ si bi debetur.

b Quid eni. s. creditori. ac.

c Extraneis. i. fideiussoribus.

d Lõpleto. i. satisfacto. q. dicat nihil. ac.

e Ualuerit. s. creditor. ac.

f Sumat. qõ si pignꝰ habeb at a debitore uidetur q̃ primo debeat illud uendere ut hic colligitur. sed qa gratue est etiam pignus uendi. p pt subastatões que fiunt ut. L. õ iuꝛ do. ipe. l. fi. dico cõtra ut. ff. e. inter. §. creditor. nec dico caz correctã licet dicant qdẽ s. per istam cuz leges ueteres ĩ quãtũ possum tollerare debeamus ut. j. q. mo. na. ef. §. tribus. ac:

g Presentes. pses respectu absentis multis modis dicitur pmo qñ se ad inuicem audire pñt ut ĩ stipul. accipit ut. ff. õ ver. ob. l. i. i. Rx. z istit. de inutili stipl §. itẽ uerborum. Fo qñ quis est in eadem prouincia ut cum de prescrip. inter presentes agit ut. L. de prescrip. lõ. t. l. fi. tẽcio cuz est in iudicio ut in ꝓductione testium que debet fieri presente altera pte ut. L. de testibus. l. si quando z. j. de. te. §. plt. Quarto si est dom. cuius nomine uolo nũciaꝛ opus nouũ ut. ff. õ damp. infec. l. iij. §. abeẽ z. ff. q̃ ui aut clam. l. ij. Quinto ut si ẽ in ortis etiam cũ tractamus de procuratore constituendo ut ff. de procuꝛ. l. presẽs z l. z qui. Sexto modo accipio hoc si est etiam in eodem territorio ut facile poterit citari ut ar. ff. de iur. o. iu. l. ult. licet quidã dicant cum in iudicio debere esse presentem ũ. j. de testibus. §. plt. ac.

h Ei. s. creditori. accursius flo.

i Seruẽtur ut prius cõueniatur principalis q̃ accessorius.

k Si uero adsit abesse q̃ dic ut modo diximus ac.

l Acerbum durum z crudele al.

m Ubicubi. s. extra territorium iusdicentis uel forte etiam i terdũ in eo extra iudiciũ q̃ dic ut. s. §. i. diximus.

n Erat hic. i. in stoi casu. ac.

o Antique. l. i. ab antiqua cuꝰ mẽtionem buiniꝰ s. e. i ꝓn.

p Introduxit i simili casu ut dilatione reo data absenti ꝛ fi deiussori licet presenti dari debeat ut. ff. e. l. si testo. §. fi. ac.
q Probet igitur. uulgariter dicit. q. d. experiatur an possit representare reum uel non. ac.
r Det tempus. s. bi. mensium secundū quosdā ut. C. e. scim⁹ uł melius ꝑ ar bi. iu. ut. ff. de iure deli. l. i. in fi. q̄ erit in xx. miliaribus diur mis ut. ff. si quis cau. l. i. uł erit arbitriū secūdū continentiam ꝓuinciaruꝫ ut. j. ut oīs obe. iu. §. si uero aliter ꝛ. C. ò di latō. l. i. prius hoc dicit aꝫ. uelꝫ quando negat se fideiussisse q̄ nihil ē imo eti am cū cōstet ut hic ꝛ. j. ò duo. reis. in prin.
s Hoc. i. i dilati one quam eis dat ad represē tandum reum.
t Dal b⁹. s. man datorib⁹ ꝛ spō soribus ꝛ silibꝫ ut. s. e. §. i. ac.
u Illo. s. princi pali. ac.
x Deducto. s. ad iudicium.
y Liberentur. fi deiussores.
z Conuenit. int positio est. Eum. s. reum pro quo ꝛ c̄. hoc dico cū act. cessis. nam fide iussores ipi exi gent. dummō ꝛ ipsi prius sol uerint ut. ff. de solu. stichū. §. penultimo. uel contra euꝫ fide iussorē. s. ôbitū dico ab eo pro quo ꝛ c̄. ꝛ hoc dico act. cessis ꝛ sic sūt ablatiui absoluti ꝛ ē facienda cessio ante solutionē. uel tūc uł parū postea uel multū postea hoc tamen acto tunc insolutione ut postea fiat ut. ff. de sol. l. nodestinus. ac.
a Sed neque ôbitorum. i. ad res que fuerunt quōdam debi toris nūc alienate si ꝑ nō trāsit dn̄uꝫ lz cum sua cā. ꝛ ut. ff. ò acq̄. rerum do. traditō. ꝛ. ff. de contrahn̄. emp. l. alienatio. sed q̄d si deposuit uel cōmodauit. R. apò eūdem uidet esse ut. ff. ꝙmo. l. rei ꝛ. ff. depoīti. l. lz. ꝛ. de ꝑ. si. l. penes.
b Nihil. i. in dilatione eis data ad representanduꝫ reum. ac.
c Deniat prius ꝑ ypo. act. Accursius. flo.
d Personalib⁹. s. act. sz cōtra. j. ò litig. §. ad hec b. ꝛ a. dicūt hoc corrigi yr. dicit q̄ ibi debitor idemq̄ uēditor tenebat adhuc alij dicūt q̄ ibi habebat cāz a debitore cōtra quem dicūt agi posse etiā prius sz io. contra quia dolus actoris nō nocet emptori ut. ff. de doli ex. aꝑ cel. §. si cū legitima. alij dicūt q̄ illud locū habet exclusis ꝑus bonis ôbitoris ut hic uel melius illud in exp̄sso hoc in tacito pignore ut hic cuꝫ hoc etiam iur̄ ueteri erat ut. ff. de iur̄ fi. l. mocbis. uł dic alit̄ Fm aꝫ. ꝛ io. ut in sūma de pig. §. dat. ac.
e Sine sint due ptes ue pro ꝛ. q. d. ꝛ si pro quanuis ꝛ c̄. sic. j. de duobus reis. §. i. Accursius.

pal. siue alio teneantur ꝛ de tinentes eas cōueniens siueq̄ ĩò habuerit satisfactionē tunc ueniat aduersus res fideiusso rum ꝛ mādatorum ꝛ sponso rum. Idem est dicere uel si quosdam habuerint homines ipsi sibimet ôbligatos ꝛ qui ypothecariis actōnibus teneri possunt contra principalem cum ꝛ existentes apud eos res siue personalibus siue ypoteh cariis mox siue ambabus uti noluerit: omnem enim da mus licentiam que dudum a nobis dicta est ꝛ uiam ꝛ or dinem in alīs personis casi busq̄ sanctitaꝫ ꝛ non solum hoc in creditoribus diximus sed etiam si quis ei ut aliquid abaliquo deide acceperit: eum quē uocant confirmatorem ꝛ moueatur in aliquo uenditio nis conuentio contra uendi torem facta: non aduersus cō firmatorez mox emptor acce dat nez tenētē aliq̄d frū uēdi toris sz adūsus uēditorē ꝑus ꝛ sic ad ꝓfirmatorē ꝛ tcio loco ꝓtra ôtētatorē eadē ēt hic ex istēte diuisione sup ꝑsētibus ꝛ absētib⁹ quà dudū i fiôiussori bꝫ ꝛ mādatoribꝫ ꝛ spōsoribꝫ ac creditoribꝫ cā ôbitoꝝ horū sanctimus. silit optinēte ēt i a liis cōtractibꝫ i q̄bꝫ fideiusso res sunt aliqui aut mandato res aut sponsores accipiuntur ꝛ in ipsis principalibus ex utroque ꝛ in heredibꝫ eorum ꝛ successoribus antiqua siq̄dcz lex hoc ualeat. rursus ꝛ cum hui⁹ modi iusticia atq̄ diuisiōe nr̄os subiectos foueat. Q au tez decetō humanis auxiliat̄ curis lz q̄bzdà creditoribꝫ nō fōte sit gratū a nobis tñ pp cle mētiā sactit. si q̄s ei mutuaūit auꝝ ôbitoris substātie credēs at ille ad restitutōnē auri ñ sit ꝑdoneus substātiā aī imobilē hēat ueꝝ creditor ardeat anꝝ oīmō querēs illi ūo nō sit faci le nz ulla mobilis substantia damus creditori uolēti imobi les res accipe ꝑ auro sz si nec q̄spiā ēptor imobiliū eius frꝝ adsit creditoꝝ frequent etiā di uulgāte qm̄ subiacēt debitoris res ꝛ ob hoc tente adire uolen tes emptionez tunc in hac qui dez felicissima ciuitate gl̄osissi me nostre re. p. iudices secun dum unicuique concessam a lege ꝛ a nobis iurisdictionem. In prouinciis autem gentium presides preparent subtili esti matione facta earum rerum debitoris dari secundum quà titatem debiti possessionem in mobilem creditoribus cum tali cautela cum qua debitor

f Res ab eis uel a balio possessas. Idē ē q̄ i intēcessoribꝫ ē dictū.
g Habuerit creditor. Homines similes supra dictis ut ꝓstitutōnes.
h Ipi. s. creditores. Obligatos. s. ex cōstituta pe. ac.
i Ypothecarijs. q̄d si ralī puta ypothecaria tenet fiôiussor cū psona li sit ꝑscriptū R. iò q̄ hic dicit. n̄ distingue qz plato fit ps̄o aliū act. ad psonales. Itē psonaliū ad ralēs Jt̄ ralīū ad ra les. ò ꝓmo dic q̄ lit̄ rus ꝓus q̄ fideiussor con ueniatur ut. §. i. s. e. i secūdo dic q̄ psonales ralibus ꝑferūt ut hic. nisi i cāu q̄n idē ôbitor teneat res ut. j. §. pr. nō ita i fiôiussor quēto psonali nam lz teneat res nō pōt c̄ditor elige re cū ꝓus oporteat eū rdīr ad res ôbitoꝝ q̄ s ipi tenēt uł alienauerūt ut hic. tcio dic q̄ ꝓmo ad res ôbitoꝝ agit̄ ut hic lz oli sep eēt i electōe c̄ditoris tam i ꝓmo ut. C. e. nō recte quā in fo uel tcio cāu ut. C. de pi gno. l. psecutōe.
k Dicta est. ut. C. ò act. ꝛ ob. l. fi. q̄ lex hic cōri gitur nisi i hoc casu ut s. diximꝰ modo ac.
l Et nō solū ēt c̄ditori b⁹ stricte ꝓmutuatorib⁹ sic. C. ò ꝓba. l. i. al. lar ge. utsi c̄. pe. l. i. ac.
m Cōfirmatorē nō. eūò dici fiôiussorē cū cuilibꝫ ꝓtēctui acceōre possit ut ff. e. l. i. ĩò ꝛ ꝓfirmator q̄a uēditionē in ꝓtēctum ꝓfirmat ut instit. e. i pn̄. ꝛ ò rplicat. §. fi. idē au tor scōs dicit̄ ut. ff. de euict. illud.
n Cōuentio. i. agat̄ ex aliquo pacto i conditio ne appoita i p̄iuditū uē ditoris q̄ uēditor non seruat. ac.
o Tenētes. rpete adūi⁹.
p Eaò ēt hic. i. in dcō ca su uenditionis. ac.
q Quā diuisionem.
r Sanctim⁹ ut. s. e. §. i. ꝛ. ỹ. In alīs a mutuo ꝛ uēditione. ac.
s Cōtractib⁹ uel quasi ut istit. ò ob. ex quasi ꝓtra. i pn̄. ꝛ ò act. §. i.
t Utroq̄. s. latē. i. c̄ditoꝝ ꝛ ôbitoꝝ ꝛ ex hoc corpe. collige quod dā mēbrū illi⁹ act. q̄ habem⁹. C. ò fiôicō. p̄sente. ꝛ c̄. ibi absꝫ q̄ ē.
u Rursus repete ualeat. Lura. s. debitorum. ac.
x Quod autez. nunc de secunda parte R. cc.
y Ardeat. i. ardenter cupiat sicut ꝛ illud Coridon ardebat alex. i. ardenter amabat. Accursius flo.
z Mobilis. tunc eni forsan extimationem auri p̄stādo i reb⁹ mo bilibꝫ que i regione illa frequētabat̄ liberatur ut. C. de donatio. si quis. ar. i pn̄. ꝛ maxime si ex ea re creditor damnū non patiat̄ ut. ff. de sol. l. paulus. secundum al. uel melius dic q̄ si haberet mobilem substātiam ueri simile est q̄ cito uēderet ꝛ sic solueret ut ff. de acq̄r. pos. si rem. mobilē. ac.
a Substantia. repete sit. Accursius. florentinus.
b Damus. i. concedimus sic instit. de lib. §. fi.
c Sed si nec. istud nec duo importat. s. ꝛ non. q. dicat creditor non uult accipere ꝛ in hoc aduersatur hec dictio sed. ad superiorem casum. Itē ꝛ aliud non pmittit ut subicit temer̄ hoc diuulgari ꝛ c̄.
d Subiacent. id ē bona debitoris uł rem illā quā uender̄ uult dicit obligatam sibi uel alij. Accursius. flo.
e Dari. in solut. Cautela. s. pro euictione. Accursius. flo.

f Dare possit .s.pignori q̄ tutius c̄ ut istit. de ob. q̄ ex del. § furti. uel si hoc nō potest fideiussor dabatur lz alias p̄ euict. nō det nisi i mineat euict. in limine ꝓtractus ut .L. ō euict. si pos. z. ff. ō euict. l. illud uel si hoc non pōt iuratoriam faciat cauc. ut instit. de sat. §. sed hodie. z. j. de nup. §. q̄ nō sequitur. Sed nūquid hodie semp dabitur fidiussor a quo libet uenditore p̄ euic. si dari potest. quidam dicunt q̄ sic p. l. istam z q̄ dicitur .ff. de euict. l. illud. dicunt esse cor rectum sed dico q̄ hic casus est specialis z in aliis erit hec specialitas sic z al' cū iminet euict. in limie cōtractus sicut nūc dximus ut. ff. ō pi. z cō. fi. uen. l. plr. z. L. de euict. si post. Jtē al' ubi est ex consuetudine ut. ft. de euict. si fūdus.

g Dentur creditori .j. ō al'. z emphi. §. q̄ autez prebetur. ꝓtra sed illud fauore loci fauorabilis uel quia hoc erat p̄cio sius metalluz ut. j. ō ꝓ. §. hec itaq;. ibi argentū ūo z c̄. Jdeo melior res debitoris reddat ar. ut ff. man. l. si. uō non re. §. idem p̄ap̄. sed prima uerior est. nā idez credo si in quacūq; pec. ꝓsistat mutuū cuz possibile sit ex omni pecunia fieri i. comparari aurum ut L. de constit. pe. l. ij.

h Coactum nō. q̄ aliud pro alio soluitur inuito sig. L. de donat. si qs ar. in prin. z. ff. de l. l. si domus. §. q̄ cōfitetur z ff. ō re. iu. l. miles z. j. de al'. emphi. §. si uero p̄dictū z. ff. de rei uen. qui restituere. regulariter aūt ꝓtra ut. ff. si cer. pe. l. ij. §. applta. z in stit. q. mo. t. o. §. i. ac

i Perduceret. s. eos.

k Cedere. nec enim i carcere detruditur ex quo cedit bonis suis ut. L. q̄ bo. ce. possunt. l. i. nisi dolose dissipauit ut. ff. q̄ in frau. cre. l. fi. §. fi. Mobile. s. in solutuz uel p̄ z .ac.

l Acerbo. i. cuz cessione bonorū terribili.

m Auxiliamur dū aliō pro alio patimur solui.

n Aduenirent. s. credi tores q̄a bonis suis ce derent debitores. ac.

o Si itaq; hoc agē. hoc est uēder. z sic nō. quē iuitū rē suā uēdere sic istit. ō bis q̄ sūt sui ul' al'. inī. §. fi. z. L. de ꝟuo co. ma. l. i. z. ff. ō re ligi. z sūp. fu. sz si qs. z. ff. coi. di. l. coi di. §. fi. z. ff. ō iure do. cū i fū do. §. plr. z. L. de fideiꝯ. li. l. si rem donataz. secundū al. regularit ꝓtra ut .L. de iure deli. l. nec emē. Accursius florentinus.

p Judicantis q̄ dic ut. ō. §. q̄ autem diximus ac.

q Et absolute hic. §. cōmunis est ad totuz hunc ti. sic z al' ut instit. de iure na. §. fi. z instituta de seruili. ꝓ. §. plr. z. §. fi. ac.

r Sequentes uos. s. ac.

s Leges ut. ff. si cer. pe. l. i. z ō v. si. l. cōditores. z. l. si cui.

t Argentariorum. argentarius est q̄ preponebatur auctc p. p argēto dādo z rcipiēdo ad cuius fidē uel u d ad fidē tabel lions recurrit. Jdē i nūmulariis q̄ alienaz pecuniā sic tenebāt publica autoritate ut. ff. de edendo. l. q̄daz. §. nūmularios

u Moderno. s. huius ꝓstitutio nis secundum quosdaz ut idē sit i eis sicut in alys accessoriis ut post princi palem conueni antur accessorij argentarij. sed male. dic ergo si argentarius habens meum argentuz z idez in nummis la trio dicam det mihi alium ar gentarium spō sorē potero con uenire pri? quē uolam z sic bñ pōit durantib? in ordine moō no. s. codicis ut L. c. non recte. non ueteri ante codicem p. l. an tiquā ut. §. eo i prin. si enim cēt idē ius q̄ i alijs s. accessorijs. §. dictis maledice ret z duranti bus. Jtem si diceret de iure ueteri primo. s. l. ātiq; añ codi cē male diceret moōno. ul' pōe casū ut quia cā psor meus alij spopōdit p̄ me poterit etiā pus conueniri iure medio. s. codicis ut dictum est z hoc propter uti litatem z est. s. ut facile quilibz apud cos. depo nat nam coruz officiū hē publi cā autoritatē ul' curam ut. ff. de edēdo. argenta rius. §. i ac.

p Tua eminētia o iohānes pp̄. p.

q De monachis.

Quuersa tionis mo

tiquas sequentes leges omnē q̄ actionem habere contra ali quē pōt: licet non sit mutuum gestum sed alter quidam con tractus consistit. Argenta rioruz quippe spōsionibus p̄ pter utilitatem cōtractuum in ordine moderno durantibus

Que igitur a nobis p̄ caute la subiectorum sanctita sūt co gnoscens tua eminētia solēp nibus p̄gmatibus z hic z in omni ditione fieri manifesta p̄curet: ut etiaz inter gentes a gnoscāt subiecti quāta sint no bis p̄ illoz utilitate p̄uidētia

Demonachis. Rubrica.

i Mpr. au. iust. ephipha. ar chiep. hui? felicis. ciuita. z uni uersali patriarche.

Quuersationis monachal' uita sic est hone sta: sic cōmēdar nouit deo ad hoc uenientem hominē ut omnem q̄dē humanā cuis maculaz detergat purum au tem declaret ac rōabili natu ra decentem z plurima secun dum mentem opantem z hu manis cogitatōnibus celsiorē

Si quis igitur futurus ē mo nachus esse perfectus idiget: z diuinorum eloquiorum erudi tione z conuersationis inte gritate ut tāta dignus factus sit mutatōne credimus igitur z nos explanare q̄ agenduz est ab eis z decertatores eos ueros ad sacram uiam consti tuere z ita nobis intentio pre sētis est ut posi illa que ō scis simis epis sanctiuimus z que ō reuerendissimis clericis dispo suimus: neque q̄ monasticuz ē extra q̄ cōpetit rliquamus.

nachalis. hoc triplex ē ꝓditio ut. j. e. §. cogitandum. ac.

a Uenientem ad cōuersionez monachalem. ac.

b Maculā detergat. i. purgat. s. a peccato ut. j. e. §. si uero inē. in fi. non ergo ingratitudinez filij deliberet licet sit macula. ut. L. de iof. t. l. fres. de iur canonū secus xix. q. ult. canō liceat. nec infamia facti ul' iuris licet ēt sit illa macula ut. L. de infa. l. añ plr. sed e contra si est gratus non ideo efficitur ingratus ut monasterium intret ut. j. de scis. e. §. null. z. §. interdicimus z. L. de. e. z. c. deo nobis. §. hoc etiam ac.

c Purum. a peccato. Accursius flo.
d Declaret. hoc vbū r̄git oīs sequētes accusatiuos. ac.
e Decentez. ergo q̄ nō facit decentia rōnabilis nature. i. bois q̄ ē aial rōnale mortale nō ȯcet. ut dicaī bō ʒ bestia.
f Secūdū mētē. i. aia q̄ a mēte diuina descēdit ul dic ʒ rōnē isitā mēti a deo
g Celsiorē. non erit i uita ꝓtem platiua q̄ est cel sior siue altior q̄ actiua ac.
h Eruditōne. nō tñ exigo q̄ sit sūm⁹ theolog⁹ ʒ q̄ i fiȯ ñerret z litteras sciat ut sit monach⁹ clic⁹ aī pōt esse monachus sed nō clic⁹ ut. L. de epis z clicis generaliter. ac.
i Mutatōne q̄ fit cū labor ut. j. e. §. scimus ergo. nūq̄d erit capite minutus Rx. sic ut istit. ȯ ca. di. i pñ. Jtē nūq̄d. act̄ ꝓpe ꝓtra eū z sibi ꝓ petētes extingūt z nūq̄d postea r̄stituunt ex illo edicto de ca. di ut. ff. ȯ ca. di. l. ij. Rx. q̄dā z dñt utrūq; uez ut. ff. de ca. di. l. tu telas. §. in iur ʒ pōt dici eas nō extingui cū possit adhuc ꝓ ueniri ꝑ abbatē ul ꝑ aliū r̄nsalē Rxspondebit ut j. apud quos oportet. cām di. z ibi plen⁹ dicemus. ac.
k Et nos, ʒ q̄d ad pñcipem de spū alibus trac tare. Rx. ut di cet. j. t. i. i pñ.
l Et decētatores s. ieiunijs z oro nib⁹ ꝓtra diabo lū z expone de ctatores. i. bel latores ac.
m Ut post illa boc collige con ti. huius. ꝓ. ac.
n Dispositimus quas cōstitutio nes nō habem⁹ naz ȯ ea q̄ j. de scis. e. non dic cū illa posu imus post istā ut. L. de no. c. fa. l. i. nec ȯ illa q̄ ē. s. e. ut ȯc. sit. qr ibi nō dr̄ de epis. Jtez nec de illa q̄ est. j. ti. i. qr est z illa post istam uel dic q̄ dicit de illa. s. ut dec. z c. quia z de clicis z de epis fit mētio ibi in fi. prime colūne. ac.
o Cōpetit. i. extra monasticā uitaz. ac.
p Illud agendi. i. monasterium edificandi. Jlle. s. epus. ac.
q Donēs. sic ē et i ꝓstitutōe cui⁹ ʒ ec. aliē fctā ñ ē ec. ʒ spelūca sulcita dr̄ ut. j. ȯ. ec. ti. §. si q̄s aūt z. j. ut nuli⁹ f. o. do. i. Rx o.

Illud⁹ igitur ante alia dicē dum est ut omni tempore z in omni terra si quis edifica re uenerabile monasteriuz uo luerit non prius licentiā esse hoc agendi quaz deo amabi lem locorum epm aduocet at ille extendat manus ad celuz z per orationem locū ꝓsecret deo: figens in eo salutis nostre signum. dicimus autem ado rādam z honorandam uere crucem. sicque inchoet edifici um bonum utiq; quodam z hoc decens fundamentum ponens[q] . hoc itaq; principi um pie uenerabilium mona steriorum fabrice fiat. hinc autem nobis etiam de singu lis monachis cogitandum est quo conuenit fieri modo[r] z u trum liberos solum aut etiam forte seruos: eo q̄ omnes suni liter diuina suscepit gratia predicans palam. quia quan tum ad dei cultum non est[s] masculus neq; femina neq; liber nez seruus omnes[t] enim in xp̄o unam mercedem per cipere Sanctimus[u] ergo sa cras sequentes regulas cos qui singularem[x] conuersati onem profitentur non pro mte mox a reuerendissimis presulibus uenerabilium mo nasteriornm habitum perci pere monachalem seo[y] per tri ēnium totum siue liberi forte sint siue serui tollerare nondū monasticum habituz promerē tes sed tonsura[z] z uestē eorum qui laycī uocantur[a] uti z mane r̄ diuina addiscētes[b] eloq̄a. Et reuerendissimos eorum abba tes r̄q̄reī eos siue liberi sit siue serui z unde eis desiderium uite singularis accesserit z di

r Fieri modo. s. monachos. Similiter. i. equaliter ac.
s Sinō est mas. hoc itelligunt q̄dā sic ut monachus nō sit lib ul ser u⁹ uel mas. ul fe. cū mortuus sit ut. j. e. §. si autē uxor. sed illud quo ad dotē uel donatōnē uez est ut ibidem dicit ut. j. de nupt. §. per occasionez. dic ergo non ē liber z c. i. nō est differētia hoinū iter ista

scētes ab eis q̄a nll'a maligna occasio ad hoc eos iduxit z hr̄e eos[c] inter eos qui adhuc docēt atq; monētur z experi mento[d] percipere eorum tolle rātiam z honestatem. non eni facilis uite mutatio. sed cuz animē fit labore z dum trien nio toto: uita eorum perman serit optimos semziros z tol lerabiles aliis monachis z pre suli demōstrantes hos mona sticam promereri uestem[f] atz tonsuram[g] z siue liberi sint si ne calumnia permanēr siue serui penitus non inquietari migrantes[h] ad cōmunem om nium. dicimus autem celestem dominū z arripientur in liber tatem. nam si i multis casibus etiā ex lege[i] hoc fit z talis que dā libertas ȯt quo modo[k] uō preualebit diuina gratia tali bus eos absoluer uiculis. Si uero[l] intra triēniuz uenerit q̄s piam z aliquem horum qui ꝓ uersationem professi sunt tra her tāq; seruū uoluerit hoc q̄ȯ nobis nuper ex licia[m] nūciauit Josimus deo amabilis uir fa mosissimus in conuersatione z prope uicesimum z centesi mum etatis agens annum pol lens autez ai uirtutibus z cor poris operationibus tāta que dam in eo gratia dei floret. si quis igitur sicut prediximus itra triēnium ueniat aliquem in seruitute trahens uolentiū z perdurantium ut fierēt mo nachi z dicat quoniaz arripu it quasdaz res z proptēa r̄cur rit ad monasteriuz: sanctimus eum non promte agere sed primo probare[n] pro ueritate q̄ z seruus est z pro fur for sam aut pro uita maligna

genera quo ad gratiam dei suscipiēdā ʒ quo ad alia dīa ē iter mares z fe. ut. ff. de statu hoinū l. in mītis. z int̄ libos z suos cū sint species op posite ut istit. de lib. §. i. Jtē suus fact⁹ mona chus r̄cedēs reddit dño cū r̄bus ut. j. e. §. si uō suitutes. sed lib r̄cedēs res monastio dimittit ut. j. eo. §. si q̄s aūt se mel. Jtē in ordinatōne clici ē dīa. q̄ dic ut. j. de scis. e. §. aseptōnis. z §. si seruus. ac.
t Oms. sic ēt i alio oēs pares sūt ut. ff. ȯ accaī. hos accāre. in fi. ac.
u Sāctim⁹ igit r̄glas sic j. tu. §. i. ac
x Singulārē mōasticā nā et monachus a mo nos q̄ ē un⁹ dī q̄ si soi⁹ z achos q̄ ē stis ut. L. ȯ epis. z c. l. ȯcernim⁹.
y Sed ꝓmte hoc. si du bia ē ei⁹ ꝓditio aī si ēta stati pōt fi mona ch⁹ z iponi cuculla ut. j. de scis. e. §. si q̄s aūt. sed z si ē dubia i laico ignoto tēniū. i noto bi ēniū. i clico ignoto biēni um inoto aūt ann⁹ ex pectaī ex iur canonū.
z Tōsura. s. rotōda siue corona qr illa ꝓfert or dic ʒ quoidā: qȯ ñ cdo
a Uocātur. s. uulgariē ut in ecclesijs ac.
b Docēt adhuc q̄ nouicij appellāt ná ei itpō ē ut i ifimis locis i hoc uolumie ut. j. e. §. si q̄s autem mōasticā. ac.
c Habe r̄ eos. r̄pete z sci m⁹ r̄uerēdissimos abba tes reqrere z c. ac
d Expumēto sic istit. i ꝓ hemio. §. cunq; ac.
e Cū aic. aiati corporis nā aia gaudet z ñ patit laborē i hoc sic. L. ȯ sa cro. s. ec. scim⁹. in fi.
f Uestē. s. cucullā z sca pularium. ac
g Tōsurā. s. cū corona
h Migrantes. sui dico migrātes. i. accedētes
i Ex. l. ut. L. comunia de ma. l. fi. z. §. pro quibus causis serui ꝓpter. per totū t. z. L. ȯ lati. li. tol. ꝑ totū z. L. q̄ multi. pos. ul ñ. sup suis. sed nūquid monasterium ptiū talis sui reddet dño uidet q̄ sic ut. L. ꝑ q̄b⁹ ca. f. l. f. sed ꝓtra dico qr iputo dño q̄ r̄ tm̄ tardaūit.
k Quō. sic istit. q̄ mo. ius pa. po. sol. §. fili⁹. sic. j. ꝓstit. q̄ ȯ dig. i pñ.
l Si uō hoc q̄ nup. hec est iterpositio usq; illud ū q̄s igitur z c.
m Ex litia nomē ꝑ pū ul ꝑ uicie. ac. Famosissim⁹ abbas fuit. sciu⁹ ut dr̄ in ȯctis. Et pdurātiū. s. in ꝓbatione ac.
n Et probare no. quia dñs ꝓbat ergo seruus est i posſone libtatis ut.

ut. L. ubi cã stat° ē. l. i. ⁊. ff. de liba. cã. libis. §. fi. sed nunquid dolo malo est in possessione ergo est pro eo ac si i possessione seruitutis esset ut. L. de ꝓbationibus. l. uis eius ⁊. ff. de liba. cã. l. q autez. qr dic q hic est fauor religionis ut ipe non ꝓbet licet dolo malo sit in possessione libertatis alias ut dictum est esset ꝓtra. Accursius flo.

o Uicijs. ut q ad uxorem alterius accessit uł simile. ac.

p Propter uicium. s. statim a domio ut nõ uerberaretur ⁊ postea ad monasteriuz ociose iuit ut sequit ał si statim ad monasterium iret ⁊ redderetur domino ut. L. de his qui ad ec. ꝓfu. l. presenti. §. fi. ac.

q Apparuerit. ꝓpter ꝓbationem illius. ac.

r Simulatus. tãq liber cum sit suus. uł melius simulat se uelle fieri monachum cum sol uolucrit euitare penam. ac.

s Diffugiens. s. ad monasteriuz ut euitet penã illius delicti nã ał interfic se quis quãdo ꝓpter ꝓsciam delicti. ut. ff. de bo. e. q sibi mor. l. fi. ac

t Cũ quibus. s. rebus.

u Dare ei. s. abbati. uel dic seruo uel in persona liter non curo ut. j. de man. prin. §. sed neq;

x Testimoniũ. s. bonuz ut uulgariter dicitur ut j. e. §. cogitandum. ac.

y Amator. nam si pr̃ tũc bonus fuit ⁊ nũc bonus ꝓsumitur sic ⁊ e contra ut. ff. de re mili. non oñs. §. a barbaris ⁊. ff. de ac. si cui. §. isdẽ.

z Eius. s. serui an sit liber nec ne. ac.

a Et si uiciuz. i. peccatũ ut furtum uel simile ut ſ. e. §. i. ac.

b Uita. i. antequã esset monachus. ac.

c humana iterpositio ẽ

d Mediocrẽ. ał meliorẽ

e Prisco. i. antiquo. ac.

f Effugiẽs. prius tamez iuit ad monasterium.

g Temtauerit. s. postea.

h figuram. quãcũq uitã faciat ac.

i fortunam. i. seruitutẽ

k habere. sed nonne iaz erat liber. p monachati onẽ. Rx. sic sz tãquã p ingartitudinẽ i seruitute r̃ducit. ut. L. ò li. ⁊ coz libis. l. iij. qualr ergo ꝓbabit seruũ cũ cõstet eũ liberum. Rx. ꝓbabit eum ꝓus fuisse seruuz suũ ut nunc sibi ꝓpetat occasione ingratitudinis actõ. si autem curialis fuisset sue curie reddet ut. j. e. §. si uero relinquẽs. si aũt est prorsus liber res perdit suas ⁊ primo monasterio applicantur ⁊ ipse in aliud monasterium detruditur ut dicemus. j. e. §. si uero reliquis. ut ⁊ ibi dices. ac.

l Contractus. i. ad ueram seruitutem ꝑmi domini. ac.

m Iniuriatus. s. deo. De fortuna. i. conditione. Accursius. flo.

n Cogitandum. certatores sic. ſ. e. i. Rx. ac.

o Straturam. locus quidem uilis ad iacendum dispositus ut. ff. de ꝟ. si. l. stratum. ac.

p Testes. nudo uerbo non deo coram deo licet quidam contra dicant quia sibi nullum latet secretum sed nũquid alias in iudicio ꝓtest esse testis Rx. sic cũ non sit prohibitus ut. ff. de testis. l. i. nec obstat q dicit mortuus qa quo ad matmoniũ uez ẽ ut. j. e. §. si aũt uxorẽ. imo ideo magis ei cõditur ⁊ magis puniretur si falsum inuenirtur dixisse ar. L. de e. ⁊. cl

pud quoscũq inueniant mo dis omnibus reddantur ꝑsco dñó. si uõ seruitii necessitatez effugiens temptauerit mona sterium quidem derelinquere aliã qdẽ uite sectari figuraz licentiã damus domino ⁊ tra here cuz et ꝓbãti fortunaz in ter seruos habere non enim iniuriaz pacietur tantũ ad uerum seruitium cõtractus q̃tũ ipe ũuriatus est dei culturam r̃fugiẽs ⁊ hoc qdẽ de fortuna horum qui inter mouachos ꝓfiteri uolunt sanctimus. Cogitandum uero quomõ ipsos habitãtes ⁊ degentes monastice philosophie cẽtatores dignos esse ostendamus. uolumus ei nulluz monasterium sub ditione nostra constitutum siue plurimorũ hominum est siue paucorum. monachos qui ibi sunt diuisos ab alterutris esse ⁊ ꝓpriis habitationibus uti. sed coiter quidẽ eos comedere sanctimus: dormire uõ oñs in comuni: uno q̃ quidem in quadam ꝓpria stratura iacente: in domo uõ una collocatos: ał si forte non sufficit ad multitudinez monachoꝝ domus una in duas forsan ant plures ñ tñ seorsuz ⁊ apud semetipos sed in coi testes alterutri sunt honestatis ⁊ castitatis: ⁊ neq ipsuz sõnum desidiosuz habeant sed meditãtes bonuz ornatuz ꝓp increpationẽ respici entiuz: nisi tñ quidaz eorũ in contemplatione ⁊ ꝓfectione ò gentes uitaz remotaz habeant i hospicio q̃s uocaf anachoritas. i. desedentes ⁊ hesicastas

presbiteri. Jtẽ. nunqd ꝓ monasterio uel cõtra potest ferre testimoniuz uidetur q nõ. ut ff. de ius uo. §z si. §. quia innuitur ⁊ de re. diui. in tãtã. §. unuersi tatis ⁊. ff. q cu iusq uniuer. l. sicut. sed credo cõtra eũ ñ sit ꝓhibitus ut. ff. de t. l. i. Jtem nunquid i causa alterius monachi Rx. q sic eadez ratione qa ⁊ causaz põt bere ut. j. apò quos o. lz tanquã a nico aliq̃tulũ minor fides habeatur ut. L. de testa. l. eos ⁊. ff. det. l. iij. idez de conuerso. idez ò monacho ut. j. e. §. plt. ⁊. j. t. i quanta igitur.

q Habeant ał beatur. ac.

r Nisi tñ. bene dixit eos simł esse ubi ⁊ ẽ.

s Anacoritas. ebraice latine hãmuta siue extraneus l. ab a lijs descendens ut sequitur. ac.

t Hesicastas gre ce alias ut in nouellis.

u Zelus. i. amor erga deum. ał ꝓ iuidia dicitur bude illud. zelus domus tue commedit me. ⁊ ał. zelo zelatus sum ⁊ẽ.

x Profecto. un de illi mores a coniũcto formã

tur ut. ff. de. edił. e. l. edił. Accursius flo.

y Abbati uel priori. Louuersationem. i. regulam. ac.

z Si qs scemate. i. ordie ł habitu monachali ⁊ ita post tẽpuꝰ

a Et nihil. idẽ i aljs clericis q bona iferũt i ecclesia ut. L. e. deo nobis. §. huius. qd si nõ tenuit monachatio nunquid res i monasterio r̃manẽt Rx. distingue ał ⁊ monachatio ⁊ rez oblatio expresse utrũq factum fuit. quo casu cũ unũ ex alto non pendeat licet unũ nõ ualeat alterum ualet ut. ff. de eo q cẽto loco. l. centum. si autem tm̃ facta sũt. ⁊ sic per consequẽs rerũ oblatio ut. j. §. px. sublato ꝓncipali non remanet accessorium ut. ff. si qs cauł. l. ij. i. Rx o. ar. ff. de. ꝟ. r̃. ꝓ. l. iij. ⁊. L. si pen. ap. mor. i teruenerit. l. iij. ⁊. L. si reus uel ac. l. i. Jtem nũquid earum rerum nomine monasł. ꝓuenił.

uidetur q nõ tanquaz succeſſor ut.ff.de iur.do.l. mulier. bona. z inſtit. ò acq. p ar. §. fi. ſed ratione poſſeſſionis rei vñ uel ypothece ſic uel alijs q ratione poſt dantur. perſonalibz autem idem monachus conuenitur ut. j. aꝑ. quo. o. mo. cãz uel dic ut no. in auten. ingreſſi. Accurſius. flo.

b Illud quoq; uolũit mõ poſt it ergo ſibi uel uſufruct⁹ noie uel proprietatis aliquid ſeruare ut hic ſed cõtra dico. nam nihil retinere poteſt ut ſequitur z q hic dicitur uez eſt in alios z nõ in ſe. ſed nũ quid intrando rũpit. t. Bx. ſic duabus rõnib⁹ z quia capite minutus eſt ut inſtit. q. mo. te. infirmantur. §. non tñ. z. ſ. c. §. i. z quia qua ſi filj⁹ ſibi agnaſcitur. ſ. monaſterium ut. j. de ſciſ. e. §. ſed hoc preſenti. q uare dic q alias uolũtas hec fuerit z non teſtm uel aliqd monaſterio relinquatur ut nõ uideatur ꝓtius poſtum⁹ ut inſtit. de ex bz. li. §. ij. ac.

c Nec erit dñs. ſed uidetur q ſit nam adhuc poſtea diſponit ſed prius nõ diſpoſuerat ut. j. ò. ſã. e. §. ſiqua mulier. ſed dic q nõn ideo eſt dominus. nã z ò alienis alias quandoq; teſtatur ut inſtit. de pupillari ſub. §. i. z. l. ò f. nup. feie. §. fi. uel dic ut ibi dicem⁹ Jt quid ſi cã orationis uel probatõnis Bx. nõ habet locuz q hic dicitur ſed ita demũ ſi ſeculo ñnunciauerit ut. j. e. §. ſi aũt z. §. ſi uõ relinquens. Item quid ſi eccãz ſclarez uel capellã uel plebem uel ſimilem intret Bx. tenet propria z acquirit z teſtatur in his ut. j. de ſanctiſ. epiſ. §. preſbiteros autem. idem z de epiſcopo ut j. de ec. ti. §. interdicimus. ac.

d Ulterius. i. a tpre introitus ul dic ex tempore huius. l. ut. j. hec. ꝑ. inter. p. ꝑ. de his. z c. ac.

e Nuptialem quas filijs dederant ut domarent uxori z idẽ de dote quam dat filie ut det marito uel etiam ipſe pat dat.

f Si autem quartam q hic de quarta dicitur hodie correctum eſt ut. j. de tri. z ſe. §. i. ac.

g Abrenumciãs ſeculo. z proprijs: Accurſius flo.

h Filijs hoc ſubdauidit aut z c. ac.

i. quieſcentes conſueuerint tã quã a comunione ad meliora exceptos: alioquin alios quibuſcunq; inter multitudinem cõuerſatõ eſt i his que uocantur cenobia. i. in comuni uita eſſe uolum⁹. ſic eniz zelus[m] eius ad uirtutez cſcit z maxime iuuenibus ſi cũ ſenioribns conſtituantur. fiet enim ſeniorum conuerſatio iuuentutis educatio perfecta[n] z ſic ſint in cenobiis ſuo ꝓpo abbati[o] obedientes: z traditam ſibi conuerſationez inculpabiliter obſeruãtes. Si quis[p] autem ſeml[r] forte ò dicatus ſcemate q; potitus deinde a monaſterio diſcedẽ uoluerit z priuatam fortaſſis eligere uitam: ipſe quidez ſciat quã ꝓ hoc dabit dõ ſatiſfactionem. res autem quaſcunq; habuit dum in monaſterio intrabat eas dominii eſſe monaſterii z nihil[q] penit⁹ eiciat. Illud[r] quoq; decernimus qui i monaſterio intrare uoluerit anteq; monaſterium ingrediat: liñaz habeẽ ſuis uti quo uolũit modo. Ingredientẽ nanq; ſimul ſequuntur ounino res: licet non expreſſim qui itroduxerit eas dixerit z nõ erit[s] domin⁹ eaz ulterius[t] ullo modo. ſi uero filios habuerit ſiquidẽ cõtingerit iaz euz res aliquas donaſſe eis: aut per ante nupcialem[u] donationem aut ꝓ dotis occaſionem contuliſſe z fatiunt hec quarta ab iteſtato ei⁹ ſubſtãtie nullum in reliquis rebus habeant ꝓticipium filij: ſin autez[v] nihil eis donauerit aut minus quarta z poſtq; abrenũtians[w]

i Totum quando nihil dederat eis. ac.

k Detur. ſed añq; debetur. ſ. quarta ſtatim poſt ingreſſum peti poteſt uidetur q non ut. l. de donat. inter uirũ z uxorem. l. res. in fi. ſed contra dicas quia filij fame pirent quod precauendũ eſt ut. l. de aliena. li. per totum z quia pro mortuo eſt iam ut. j. §. prox. z. j. de nup. §. ſecundum occaſiõez z. j. ut. l. ma. z a. §. quia non ex. ꝑ. z ſunt hec uera quando uolens quis monachus efficitur. alſi inuitus efficit monachus alie due partes deſcendentibus tercia monaſterio uel ſi non habet deſcendentes tercia aſcendentib⁹ due monaſterio dantur ut. j. ut nulli iudicum. §. adulterã z. §. qr uõ z. §. adultia z. j. ut. li. ma z anie. §. ꝙa uero ex. ꝑ.

l Ex morte pactum. ut ſi fecerat pactum mulier de donatione lucranda tota uel pro aliqua parte ſi premoriatur. maritus ut. ſ. de nõ eli. §. hoc autez. nunc lucratur quia pro mortuo habetur ut hic z. j. ò nup. §. ſecundũ occaſionem.

m Conſtitutione ut. l. ò epis z cle. deo nobis §. ſpõſa. z. §. hoc etiaz.

n Omnib⁹ facit. j. ti. i. §. quarta ſic. j. e. §. plt.

o Si autẽ. relinquens. pro certo poit quia põt dimittere eã q eſt uez ſecundum legem ſed ſecundum canones non poteſt ſi cognouit illaz carnaliter niſi z illa noueat caſtitatez ſi aũt non cognouerit poteſt ut extra de ꝑũ. ꝓiu. nulla detur expublico.

p Dictum eſt ut. ſ. e. §. ſi quis autem ſeml. ac.

q Officiales. erat aũt officiũ multiplex miniſtrans preſidi z bonorum. unde etiã remiſſio naturalitatis fiebat ſi qs filj⁹ naturalis curie accederet z ꝑſidi ꝓuiret ut inſtit. de nupt. §. fi. z. j. q. mo. na. ef. ſui. § ſi qs igit fuerit. ex his officialib⁹ itidũ accõmodabat ò fenſori pces. ut j. ò defe. ciui. §. nulla.

conuerſatus fuerit iter monachos nihilominus quarta debetur filijs[b]: aut ſuplementum ſi contingit eos iam aliquid accepiſſe: aut etiam quatenus totum[i] eis detur[k]. ſi aũt uxorem habens deinde eã relinquens i monaſterium ingrediat z dos mulieri ſeruet z ex morte[l] pactum q i alia noſtra ſaxiuimus cõſtitutione[m] omnibus[n] que ſup monachis dcta ſunt z in mulieribus in monaſteriuz ingredientibus ualituris. Si uõ relinquens[o] monaſterium ad quandaz ueniat miliciam aũt alia uite figuraz: ſubſtãtia eius etiam in monaſterium ſecundo q a nobis prius dictum[p] eſt: remanente ipſe inter officiales[q] clariſſimi prouintie iudicis ſtatuetur[r] z hũc habebit mutationis fructuz[s] z qui ſacrum miniſterium deſpexerit tribunalis terreni obſeruet ſeruitium. ſi uero relinquẽs monaſterium in quo conuerſationem habuerit ad aliud tranſeat monaſterium: etiam ſi quidem eius ſubſtãtia maneat z uendicetur a priori monaſterio ubi abrenuncians hãc reliquid: competens autez eſt reuerendiſſimos abbates non recipere[u] eum qui hoc egit. Erronea naq; talis eſt uita monaſtica nullatenus tolerantie proxima neq; conſtãtis z pſiſtẽtis anime: ſed iudicium habentis circuzlate[x] z aliũ de alia[y] requirentis. ea ꝓpter etiã hoc prohibeãt deo amabiles epi z archimãdrite[z] nũcupati: monaſticam honeſtatẽ ſecũ dũ regulas[a] ſacras cõſeruãtes.

r Statue. ur hoc ſi prius fuerat officialis al ſi ſeruus dño ut. ſ. e. §. ſi uero f ui. liber in aliud monaſterium cum rebus poſt exitum que ſitis mittitur ut. j. de ſciſ. e. §. ſi monachus. Accurſius flo.

s Fructum. i. dampnũ z ſic yronice loquitur. ac.

t Si uero a priori hoc eſt uerum de acquiſitis añ exitum al ꝓtra. ut ſ. px. §. diximus ac.

u Non ſuſcipere eũ niſi uoluntate abbatis prioris monaſterij z epi naz epus mittat eũ i aliud monaſteriũ ut. j. ò ſciſ. e. §. ſi mõnach⁹

x Circunlate. i. iudicium uagum. ac.

y Alia q̃ q̃ habebat inprimo monaſterio. Requrẽtis. ſ. aie. ac.

z Archimandrite. arcos princeps mandrita mgr. inde archimandrita. i. princeps mgrorum boc ẽ abbates. uel priores monacho.

a Regulas ſic. j. ti. i. §. i. Accurſius. florentinus.

b Si quis autem profitentium. i. eligentium. ac.
c Conuersationem. al' conuersionē. Clerici minorib⁹ ordinibus.
d Etiam sic. q. dicat ac si iam esset in gradu altiori cl'icatus ꝓuect⁹.
e Clerici in minoribus. Accursius. flo.
f Abutant' ex eo q' erat clericus minoribus ordinib⁹ ꝓstitut⁹ erat.
g Fiducia. i. spes ascendi ad maiores quia sepe abutit' accipiendo uxorem z ideo ad maiores non ascendit. fiducia. ex his enim q̄ gerit in minori ordine ꝓsum⁹ q' malus erit cl'icus in maiori sic z e cōtra est bona spes q̄z ut instit. in probemio in fi. ac.
h Quippe. iterpositō est
i Permutat. s. al' si nō essz monachus ut i quatuor minoribus ordinibus ꝓstitutus est ut. j. ti. i. §. ut nz autem. q̄ sta ti sequitur. ac.
k Lectorum in maioribus ordinib⁹ cōstitutis
l Alijs. in maioribus ordinib⁹ constitutis. ac.
m Omnibus. etiaz si nō sint monachi. ac.
n Concubinas sic. j. ò scis. e. §. presbiteris.
o Confundens. confundere enim bonā z malam uitam uult. ac.
p Dudum in greca cōstitutōne quā nō habemus. ac.
q Deo. sic. s̄. e. §. si quis semel. ac.
r Monasterium. sub audi fieri uolumus. z repete si uolumus abbatem nō per ordinē z c̄.
s Ordinari per ordinē aliud in defensore ciuitatis. ut. j. de fen. ciui. §. interim. ac.
t Nec omnino ar. ꝓtra s̄. de hē. z fal. §. in ordinatum. ac.
u Lex nr̄a greca q̄ nō habemus nec enim de illa que est. j. ò scis. epis §. iubemus dicit que est post istam cū postea inueniamus eā ut. C. de no. co. fa. §. fi.
v Epm no. q' per hanc constitutionem epus eligit abbatez sed hoc corrigitur quia monachi eligunt z episcopus ordinat ut. j. de. scis. e. §. iubemus. ac.
x Nō enim intꝑpositio usq; ibi cum z c̄. ac.
y Exhonorandum. i. honorandum. ac.
z Temp⁹. nota ar. pro nouis doctoribus sic. C. de offi. rec. pui. l. potioris ar. ꝓtra. ff. de mu. z. o. l. semper. C. de postu. l. prouidendum z. ff. de fiò. instr̄. l. fi z. s̄. e. §. cogitandū z. ff si c̄tuz pe. l. cū qd. i fi.
a Presulatu. i. dignus q' sit abbas. ac.
b Talis ut omnes homines sint equales ut subicit. Accursius. flo.
c Summos. ut. C. de ueteri iu. enu. l. i. ac.
d Secundum gradum. s. bonorū non temporis ut. s̄. px. dixit. ac.
e Precedentis. i. cēi ac.
f Sufragātem. i. adiuuantē z sic no. q' dat fauorem persone auctoritas dignitatis sic. ff. de sena. l. fi. ac.

Si quis[b] autem monasticaz profitentiuz conuersationez[c] meruerit cleri ordinationem maneat ēt[d] sic puram seruans cōuersationem. q' si facti cleri ci[e] abutant[f] fiducia[g] z ad nuptias uenire presumāt quippe[h] tali gradu cōstitutus inter clericos qui ei uxorem deducere permittat[i] dicimus autē canto rum aut lectorum:[k] aliis[l] enim omibus[m] nuptias scdm̄ sacras regulas penitus interdicimus aut concubinas[n] habere aut luxuriis tradere uitam. excludā tur modis omibus a clero tā quam priorem cōuersationez et solitariaz cōfundentes[o] uitā et priuatus sit decetero. ad militiā q̄dē ad aliud officium ue nir̄ nō presumēs nisi uoluerit dudum[p] interminatis a nobis sub iacer̄ penis. ipe aūt semet ipz ògēs z agnoscēs qualez p̄[q] hoc daturus sit magno deo satisfactōnē. Ordinatōnē uō abbatum siqñ contingerit eger̄ monasteriū[r] abbatē nō p ordinē[s] fucrēdissimoz fi mōacho ruz nec[t] omnino eū q' post primū est mox abbatē fi: nec qui post illuz secūdus ē nz terciuz at' fliquos hoc q̄dē alia lex[u] nostra dicit: sz deo amabilē locorū epz[x] pcurrere quidē ꝓsequē t p oiñs. nō ei[y] exhonorāduz ē oino tempus[z] z ex eo ordo z euz q' appuerit ꝑus optimus it' monachos ꝓstitut⁹ z dignus ꝑsulatu[a] eorū hūc eligeī eo q' humana natura talis[b] ē. z nez oēs p ordinem iter sūmos[c] nz rursus oñs int' nouissimos cōstituti sunt sed procedat q̄dez secūdū[d] gradū p̄cedentis[e] ispectio: q' nō ꝑ mox it' nūatos optimus apparuerit is abbas sit: z ordinē simul i uirtutē suffragantē[g] hñs. oz eniz eos qui discernūt q' melius[h] ē a priore aliud q̄dem ad r̄gendū dimittere[i] aliud uō inclinari[k] iubere z paulati p eruditōnē hoc etiā ad melius accedeī. quecūq; tū a nobis i omnibus que ꝑus[l] z que nūc ꝓlata sit sacris nr̄is ꝓstitutōnib⁹ sūt sanctita ò cl'icis aut monachis uel monasteriis hec coia poimus. z i masculis z i femis[m] z mōsteriis z assistentiis[n] nō discernētes quātū ad istos masculuz z femina eo q' sicut p̄dixim⁹[o] unū omia in xp̄o ꝓsistāt: hec igit[p] oia scissimi patriarche: sub se ꝓstitutis deo amabilibus metropolitis manifesta faciant. at illi subiectis sibi dō amabilibus epis declarēt. z illis mōsteriis sub sua ordinatione cōstitutus cognita faciāt: quatenus p omnia dni cultura maneat undiq; incorrupta[q] Imminebūt eni maxime pene ista transgredientibus. dicimus aūt de celo quas necesse est rectoz[r] dogmatū cōtemptoribus iminuere: z nr̄e siq̄dem rei. p. iudices si hec z eis nuncient: omnibus studeāt modis ea que sacris regulis ꝓtinent quas nr̄a sequitur[s] lex ad effectum ꝑduci procurare. nā nec illos defierit pena hec negligētes. quapꝑter sequētē hec tuaz[t] sanctitatez decet omnibus sub se positis scissimis metropolitis. s. hec facere manifesta.

b Q̄ melius sic. j. q. mo. na ef. sui. §. i. ac.
i Dimittere sic. ff. loca. i naue in fi. sic. ff. ò mu. z bo. ꝑpt.
k Inclinari. i. omittere. ac.
l Quecūq;. nunc dicit que dixit. s. in monachis habeant locū in monachabus z ultimo dicit q' archiepi debent hec omnia manifesta facere epis sub se positis:
m Prius ut. C. de. e. z cl'i. l. fi.
n In femis. s̄. e. §. omnibus.
o Absistens. ab asistendo dicit. q' multum sta tur ibi ad orandum ut z in o co ubi sit corp⁹ sanctum. ac.
p Predixim⁹. ut. s̄. e. §. hinc autem ac.
q Hoc igitur metropolitis. i. archiepis al' metropolitanis.
r Rectoruz neut' generis. ac.
s Sequitur lex sic. j. ut cl'i. apò ꝓpos ep. § fi. z j. ò ec. ti. §. i. z j. t. i. i fi. i. R̄x.
t Sequētes. s. nos. ac.
u Tuam ut. s̄. e. in principio.
x Quomō oz epos z c̄. qñ ò monachis dic tum est ex qbus fiunt epi quare uideamus de episcopis ut. j. e. §. igitur or. z de hoc dicitur. j. c. usq; ad. §. z illud etiam.
y Clericos. hoc expeditur. j. e. §. ò deo z. §. nz z. §. q̄ta. ac.
z De expensis. hoc dicitur. j. e. §. sed neque effusas. ac.
a Maxia, quē est maxima qui ex his duobz totus regit mūdus ynde illud ecce gladij duo hic. secundum unum intellectum alij. dicunt q' duo testamenta. significant: ac.
b Imperium. imo appell'o. ro. uidetur esse impium ut instit. de iure naturali. §. sed q' pñ. R̄x. z illud dei dispositōne factum fuit. sñ quo factum est nihil ut dicitur in euuangelio z j. ò fide. instru. §. quia igitur. in prin. ac.
c Illud sacerdotium. hoc autem. s. imperiū. ac.
d Utraq;. s. dona z sacdotium z iperiū. cur ergo, mater ipij. dicitur ecclesia ut. s̄. ut deter. sit. or. cle. §. i. cum magis soror sit ut hic. R̄x. illō dicit' ratione dignitatis. s. q' res diuine digniores sunt ut. C. de ueteri iure e. l. ij. §. sed q̄a idem tñ pn. habēt ut hic z ideo parū differūt ut. j. tit. p. §. si min⁹
e Exornant. i. cum honore gubernant ac.

f Sic erit. i. esse debebit. Pro illis. s. imperatoribus ac.
g Jpi. s. sacerdotes. Si hoc. s. sacerdotium ac.
h Jmperiuz. i. imperator. Exornet. i. cū honore gubnet
i Conferens generi. apparet ergo q nec papa i tēporalibus nec imperator in spiritualibus se debent inmiscere. nūquid habet ergo pa pa temporalem iurisditionez in bys que sunt i perij quā pstāti nus imperator donauit beato siluestro pape uidetur q sic lz immensa fuerit donatio ut. j. t. i. si mi pterea q uult pnceps hoc ē lex ut. ff. de pstit. pn. l. i. Jtem sicut patrimonialia ita iperialia do nare pōt cū nul la sit differētia ut. C. de p. qua dri. l. fi. in pn. ecōtra uidetur q nō. quia tunc non esset augu stus dict ut in. Excaphemij in stit. Jtē ipaī nō potuit pari. i. ipatori uenien ti post se ut. ff. ō ar. l. nā igra t z. ff. ad treb. ille a quo. § . tē pestiuū. Jtez ne turbetur opus si clici itromitte rent se in tēpo ralibus ut. C. ō epis z cli. placet Jtem ne minus duorum officiū habeat ut. ff. ō pactis. l. si plu res. sed licet. so. facti ad nos non pertineat. soluim ō iuī q non ualuit tal collatio siue do natio ut. j. e. t. §. igitur z. C. ō l. digna. in fi z instit. q. mo. te. insir. §. fi. nec obstat ut. j. ti. i. i pn. qa auxit quātū in eo fuit cōstātinus uel in alijs nō aūt in iurisditiōe quia sic posset totum impiū pire ut dctm est. ac.

Quō oporteat epos z clicos ad ordinationem deduci: z de expensis ecclesiarum.

Ipr. iust. aug. epi. archiep. Maxima sūt i oibz dōa dei a superna collata clementia: sacerdotium z imperium. Illud sacerdotium q dē diuinis mistrās hoc aūt humanis presidēs: ac diligētia exhibēs ex uno eodē q principio utraq pcedētia humana exornāt uitā. Jdeo nihil sic erit studiosum ipatoribus sicut sacdotū honestas cū utiq z pillis ipsi semp deo supplicēt. nā si hoc q dē incul pabile sit undiq z apud dūm fiducia plenū: impiū aūt recte ppetent exornet traditaz sibi rez publica erit psonātia quod bona omne q cquid utile ē humano pferēs generi. Nos igit maxima hēm solicitudiēz circa uera dei dogmata z ēca sacdotū honestate: qua illis obtinētibus credim: qr per ea maxia nobis dona dabunt a ō z ea que st firma hēbimus z que nōdū hactenus uenerūt acq rem. bñ aūt unūsa gerūt z ppetenter rei pncipium fiat decēs z amabile deo. hoc aūt futuz esse credim si sacruz regl'ariuz obseruatio custodiat quaz iusti laudati z adorādi inspectores z ministri dei ūbi tradiōrūt apl'i: z sci patres custodierūt et explanauerūt. sci mus igit sacras per oia sequē tes rgulas dū quispiam sequē ti omni tēpore ad ordinatōez epatus adducit psiderari pus eius uitaz secūduz sactū apl'z si honesta z inculpabilis z undiq z inrepbensibilis sit z in bonis testimoniū hēat z sacdotez decēs nz ex officiali aut ex curiali uenat fortuna: nisi taz ex nouella etate secūdum q iā dispositum est i monasterio pstitutus fortuna liberet: quartam tī pus substātie reddens curie nz eni ex ydiota z is qui uocat laycā existēs: z ita mox ad epatuz ascendens: nec ymaginaria suscipiat ordinationē taquā mō quidez idiota mox aūt clicus: deinō post puuz aliquid pteriēs epus appareat z nez uxori alie copulatus: sed aut i uirginitate ōgens a principio aut uxorem q dō habens ex uirginitate: aī ad eū uenientem z nō uiduā neq sciunctā uiro neq cōcubinā neq filios aī nepotes bñs nz cognatos uel legi illi odibiles: alioquin qui pter hoc aliquid agit z ipe cadat sacerdotio z qui eū ordinat foris epatum sectabit hāc legem offendens. sed neq pecuniis oportere emere sacerdotiū ei pmittimus. solum modo respicere nō eū dīu dei cultura uolumus z nō plibus humanis cogitationibus ptrahi sed neque i erudit existens sacrorū dogmatū ad epatum accedat pus aut ad mōsticha uitā pfessus aut i clero cōstitutus nō minus mensibus sex uxorī non coherens aut filios aut nepotes bñs. hoc eni oni modo sup deo amabilibus episcopis querimus sicut etiam prius duabus nostris sacris

a Quā. s. honestatem. Illis. s. sacerdotibus. ac e
b Bene aūt sic. ff. ō orig. iūr. l. i. Deo sic. j. de armis i pn.
m Et sci. sequentes apostolos ac.
n Scimus ad qō p deo intromittit se ipator de spūalibus uel ecclesiasticis cuz sciat ad se nō pertinere ut. ē. i. R. dic q nō inueniēdo de nouo uel constituendo ponit sed recitādo sacras regulas ptra quas qs ptra fecerit iponit penas ut. j. e. §. fi. ul' dic q auctoritate pape facit uel dic hoc faciēdo sta tū rei. pu. tuet cū interfitrei. p. esse sacerdotes honestos a q bus pnaz peccatorū petimus ut. C. de sūma trinitate. l. fi. z eccas de quarū pstitutione. ē. t. i. §. illud igitur dixit. nā in eis uiam petimus peccatorū ut. j. ut. li. ma z a. §. quia uero. ac.
o Regulas sic. ē. ti. i. §. si uō reliquēs. z. §. fi. ac.
p Adducitur no. quasi p ui nā inuitatus fugit ut. C. de. e. z. c. si q q uelle tñ debet ut. j. e. iz etiam. sic licet coactus ut. ff. q me. cā. l. simi liter. §. plt. unde quidam dix. nolens uolo uolens nolo. ac.
q Apostolum. dix. epz esse debere bone uite z opinionis que dix. eni xtiq. capta circa epz. primum q sit sine crimine unius uxoris. uirū. non uiolentē. prudentē. modestum. ornatū. hospitalem. pudicū. doctorem. non percussorē. non litigiosum. non cupidū. domui sue bene propositū non neophitum. ac.
r Boni. s. fratris. ac.
s Testimoniuz. i. famā bonā q ualet multz ut. ē. ō mōchis. § . cogitādum z. ff. ō qāi. l. ō minor. §. plt. z. j. de ar. §. hoc ergo. ac.
t Decens. s. testimoniuz z bona fama ac.
u Ex officiali. multa sūt huius officia ut dixi. ē. ti. i. §. non relinquens.
x Dispositum. s. in greca pstōne. credimus tñ eā idez dixisse q dicit ut j. de scis. e. § . curialē. s. q xv. an. stetit i monasterio a iuuentute ut hic z. j. de scis. e. §. sed nez curialem. ac.
y Quartam. hodie tñ sibi quartam tenet tres uero partes curie dimittit ut. j. ō scis. episcopis §. curialem. ac:
z ydiota. qui nescit lras
a Laycis. sed hodie contra si necesse sit laycuz ordinari ut. j. de scis. e. §. damus. q iure cano num correctum est ut. ibi no. ac.
b Nec ymagi. i. nō sufficit simulatum bonorē clicat būisse fm az. uel ymagi. i. mōtariam. nā reicitur cum laycus iuenit stati sic. ff. de manumis. l. iij. §. ij. ac.
c Preteriens. s. tēp ac.
d Alie al' alie al' aliene.
e Degens eligendus epi scopus est ac.
f Ueniētem. s. uxorez.
g Junctam. s. separatam a uiro primo p diuortium. ac.
h Nepotes habens. j. e. §. sed nz incruditus. in fi. §. ptra. so. ut ibi
i Cognatos. s. qr ex uxore sūt sed tñ fuerat uidua uel non uirgo. ynde perstat impedimentū promotioni ac.
k Illi. s. legi. Odibiles qr i testi. ut. j. q. mo. na. ef. §. fi. ac.
l Pecunijs. idem si precibus idem si obsequio alio naz manu lingua obsequio committitur symonia. ut in decr. i. q. i. sunt non nulli. ac.
m Sacroz. doc. qr nō sol litteras scire dz ut. ē. e. §. neq ex ydiota sed et decta z theologiam scire debet ut hic dicitur. ac.
n Uxori tamē nō cohī. donec pūsabat i mōsterio z cū ordinat ut. j. e. pus aūt nō nocz būisse ut. ē. §. z nz vx. ul' dic ux. presens nō nocet ut ibi nisi uidua ul' al' uiro piūcta oli ut. j. statum z hoc ualet secundum canones ut hic z. j. de scis. e. in prin. ac.

o Constitutionibus .grecis .Accursius .flo.
p Coheren. ut ante. l. istam nã ad ꝓterita trahitur. ut. L. de l. z ꝛ. leges z. j. de nup. §. 1. in fi.
q Legis. s. huius . habenti. ẽ. §. ij . ꝛtra. so. ut. ẽ. e. §. quoniam.
r Legẽ .i. id q dixerat mõ. ẽ. e. §. q non debeant uxorem habẽ renouat. n. hoc. s. confir mãdo. z c̃. ac .

s Igitur ꝙa multa ho nesta in epo requirũtur ergo ex monachis z c̃. z breuiter repetit supra dicta. ac.

t Aut ex clicis. s. alijs nã ẽt monachi q. s. sunt clici z illos oportet litte ras scir̃ ut. ẽ. ti. 1. i pn. alij nõ sunt z isti etiam inlitterati esse possunt monachi. ut. L. de epis z c. generaliter . sed ex litteratis est epus eligen dus ut. L. e. §. neq ex ꝙ dicta ac.

u Constitutum. s. abilez per ꝓdictã ecclesiã. forte psalmũ illum quicunq uult z c̃. ac.

x Ex freq̃nti. sic. L. ò eñ. iusti. c. l. i. in fi. ac.

y Interroget. nõ hic q ille q suo iuri renũtiat dz illud scire al' non u detur renũciare sic. ff. de transl. l. qui cũ tu. i. Rx. z. ff. de inof. t. mater z prodest mulieribus. uell'. renũtiantibus. q fi eri põt ascíente ut dctm̃ est ut. ff. ad uell'. l. fi . in fi. z. L. de pact'. l. p. ac.

z Sanctierũt. sũt enim xp̃i. precepta apostolice regule ut i decretis ac.

a Complebit z hoc post multas coactiones ut. L. de. e. z . c. si quẽq̃ .

b Jmpatoribus .ut. L. de epis z c. l. cum clcus §. penultimo. ac .

c Et a nobis. sic. ẽ. e. ti. §. fi. z. ẽ. c. §. i. ac .

d Unumquẽq̃ .s. ordi nandum. ac .

e Retributionẽ . proni ce loquitur sic. ff. de dã no ifecto. ex damno. z L. de mof . te. frẽs ac.

f Ille qui ordinauit p pecuniam. ac .

g Ecie. cui iuriabat emẽ do eam ut sequitur. sed qua act'. Rx. condict'. ex hac. l. ut. ff. de ꝓdi. ex. l. l. i. ac .

h Maxime. qr cuz eis plimũ bonoris dat' ma gis puniũtur. si tales in ueniũtur in crimine. ut L. de epis. z c. plbiteri. Idem ergo z si non sit in dignitate. licet dect'. uideatur dicere q tunc tm̃ sit symonia. qñ ipis electoribus datur ut ex tra de etec. c. a nobis.

cõstitutionibus hoc sanctitũ ẽ per quas dudum coherentes uxorib' nõ pscrutamur omne ꝓteritum reliquẽtes: decetero aũt nulli pmittentes a poitõe legis uxorẽ hñti talez imponi ordinationẽ: quã legem etiam nũc rnouamus: ne forte si pre ter hoc aliquid fiat z ipe cedat sacerdotio z ordinatẽ similit excludi ꝓcreat igit' ordinan dus epus aut ex monachis at ex clicis: sit etiã in huiusmodi uita testimonij uita bon' z ho nestus z glia fruens bona. z hoc fundamẽtũ pontificatus deponẽs sue aie sed etiã sic cuz constitutũ z ad epatum ꝓpa ratum ꝓpetẽs est uenerabiles etiaz undiq̃ ꝓbatas legere re gulas aũ ordinationem quas recta z inuiolata nr̃a suscipit fides z catholica z dei apl'ica que disposuerit tradidit ecca. z dum ex frequẽti eaz lectõne transierit qui ad ordinationẽ deducit: tunc is qui ordinatio nẽ impositurus est interroget' euz si sufficiẽs est custodire z a gere que sacre rgule sactierũt z si quidez ille declãuerit z di xerit ꝓcepta sacraz rgularuz nõ se ualẽ seruare nullomõ ei ordinatõnẽ imponi. si uõ ille susceperit z dixerit qr quãtuz homini ẽ possibile ꝓplebit' hec que his ꝓtinent: tũc monet' eũ z dicere quia nisi hec obserua uerit z a deo alien' erit z cadet iaz dato honore z neq̃ ciuiles leges delictum inultum relin quẽt eoq̃ a precedẽtibus nos ipatoribus' z a nobis' ipis rec te dctm̃ est. oportere sacras re gulas ꝓ legibus ualẽ z si etiam sic pmanserit cãm amplectens tũc sup hiis ꝓfessionibus unã q̃q̃ sacrã suscipere epatus or dinationez. Et hanc nõ pecu niis emẽ neq̃ p rerũ aliquaz donatõnez suscipet': sed purã percipet' z sñ mercede taquaz a deo datam: naz si et alia om nia hẽat utilia que ꝓpus a no bis dicta sunt: pecunijs aũt uel rbus uiõat' ẽt episcopatũ emis se sciat se z ipse episcopatu ca

i Penam. s. expectet. a deo ac.
k Reddatur. i. detur . Duplum. s. cum condict' ex. l. ac.
l Jnsuper. sic . j. de scis. epil'. §. omnibus. ac .
m Administrationem .i. seculare z dignitatem. ac.
n Per suffragium. i. pecunijs que prestant suffragium .ac.

suruz z hoc munus retributu rũ' ordinati ut z ille' episcopa tum amittat z a clero cadat z utriq̃ causa talem prestet rtri butionẽ ut hic quidẽ nõ adipi scat' que spabat: ille aũt ẽt que hẽbat amittat. nz tñ pecuniis ac rebus datis occasione ordi natõis scissime assignãdis eccle sie' : siue epus sit accipiẽs z ꝓptera sacerdotio cadens si ne et ꝙlibet i clero ꝓstitutoz: naz z illi equã ꝓponimus penã ut i ordine quẽ int' sacerdotes habuerit cadat z rddat aurũ aut res que ordinatõnis occa sione date sunt iuriam passe quãtum ad ipsuz ecclesie. Si quis aũt extraneoz sit z non i clero constitutus: q auruz aut rem aliquã ꝓpter patrociniũ ordinatõnis accepit z maxie' b si administratõnem aliquam gerat habebit q dez ipse a deo penam' z succedent ei de celo suplicia. uerũtamen et illud q datum est totum oblaturũ ab eo scissime ecclesie omibus red dat' modis in duplum. insup' etiaz si quaz administratõnẽ' habet ea cadat: et ꝓpetuo exi lio ꝙdempnet'. illud quoq̃ sci at apte qui pecuniis aut rbus emerit presulatũ: qr si ꝓpus d ꝙ aconus aut presbit' sit: dide p suffragium' ad sacerdotiuz' ue niat nõ solum cadat episcopa tu sed nec prior ei rlinquetur ordo presbiterii forsitam aut d ꝙaconatus: amittit etenim ẽt illud utpote decentia indigne' concupiscens et omni sacerdo tali excludit' ordine. oportet aũt in ipso ordinatõnis tẽpo re qui imponit eam' illi coram omni fideli populo scissime ec clesie hec omnia predicere: ut agnoscens' eum' omia que ꝓpus dicta sunt a nobis habere: ad sacrã euz deducat ordinatõez' ut ille coram omnibus hec an diẽs non solum hẽat dei timo rem: sed etiã coram omnibus denũtiationem et ꝓfessionem erubescat ¶ Si quis autẽ ta lis quidem esse putet' et ordina tionẽ ad episcopatus' trãseat'

o Sacerdotiuz. i. dignitatem .
p Jndigne. pui legium ei mere tur amittere q ꝓcessa sibi abu titur potestate sic. L. de iudeis l. iudeos z .ff. de iure imunita tis . l. i. ff. ò uul gari sb̃. ex fac to. in fi. ac.
q Eaz. s. ordina tionem . ac .
r Agnoscẽs . s. ordinator .
s Eũ ordinãdũ.
t Ordinatonẽ. sic. j. e. §. hoc ò deo . ac .
u Episcopatus. ordinationem. alias ordines.
x Trãseat . nõ tamen adhuc transiuit . ac .
y Jllicitoruz. q̃ numerata sunt supra de sumo nia z de alijs
z Fiat . s. intra tres menses q dic ut. j. de scis. c. §. si qs ante. z. supi. ar. L. ò de ap. nomina tiones sic. ff. de rebus e. q sub. t. l. magis. §. a lienum. ac.
a Examinatio nem. sic . ff. de rebus corũ qui sub ti. l. magis §. si alienuz . sic j. eodem. §. de deo. ac .
b Fit. episcopus.
c Sacerdotali. i. episcopali ac.
d O im. si it' om nes homines nihil enim z c̃. ut. j. e. ti . §. ne q autem. ac.
e Calumniator sed nonne co ipso q non pro bat calũniator uidetur . respon dent quidam q nõ ut. ff. ad tur pill'. l. i. §. 1. sed io. ꝙtra ex eo ci est calũniator. q non ꝓbat ut L. ò aduo. di. iu dici. l. i. z q i di cta. l. ad turpill'.

dicitur loquitur si suas. suorumq; iuiurias exequat ut. L. de calump. l. mat. Accursius flo.

f Impunita. nec etiam aliud maleficium. ut. ff. ad. l. acql. ita nul. in fi. Accursius. flo.

g Sic ut. L. de calump. l. finali. Accursius. florentinu.

b Autez tantū. al' toto ꝛ tunc bz locū hec glosa. i. ex toto l. i totū ñ faciat examinationez ò inde ꝛ c. ac.

i Et non incurrit. i. nō precurrit uel nimium cito nō currit ut hec ꝓposicio inaugeat sic. ff. ò li. ꝛ postu. gall⁹ §. ille. ac.

k Impunitā. i. ꝑ non punitaz ꝓpter puniēdā sic. L. ò bis qui no. ifa. ꝛ si posidoneum q. d. non puniendaz quia bonam uitam facient. Et nota ꝺa uirtus i nccitatib⁹ ꝓbatur. ac.

l Et illò foras sic. j. ut nullus fabri. o. d. §. illud sic. j. ò scis. e. §. interdicim⁹

m Tunc ei sol. Jtez ꝛ quando causa sit necessaria ꝛ tunc cū litteris sui superioris ut. j. e. §. non alter et. j. ò scis. e. §. interdicimus. ac.

n Patriarchas repete diffinim⁹

o Dioceseos. i. patriarchatus.

p Compellētes. i. ut ꝓpellant.

q Et ipsum. i. annum. ac.

r Per misericordiam ut nō cōpellatur sem per. q. d. stare domi. ac.

s Legitim⁹ forte spacio. xxx. dieruz iter unaz quanq; denunciationem ut. j. de liti. §. omne ꝛ. §. iterdicim⁹ j. de scis. epis.

t Obseruationem. ut nō turpiter citetur uł capiatur. ac.

u Introducat. s. patriarchā.

x Hec omnia. s. que dixi ò pri

contradicat aūt aliqs atq; dicat ꝓsciū se eē alicui⁹ illicitoꝝ ei nō ꝑus mereat eē pat⁹ ordiationez quā examinatio querimoniaꝝ fiat ꝛ appeat ūdiq; innoxius q si etiaz post huiusmodi cōtradictōnez nō passus is q ordinationem: facit legitimā examinationē iponi cause currat ad ordinationē sciat q ab eo fit ꝑ nihilo esse sz ꝛ is q ꝓtra legez sit cadat sacerdotio ꝛ q sine ꝑbatione iponit ordinationez: ꝛ ipe q̄ò similr cadz sede sacdotali re⁹ aūt erit ò o q ꝑcipue omniū querit suorū sacdotū puritatē. si tñ is q ordinationi ꝓtradicit aut examinatōne facta ꝑbeē calūniator aī i ipo pncipio nz i examinatione psistere ꝓfidat. segreget istū i perpetuuz a sacra comunione is q ordinationē facere nult ut ñ ipa falsitas ipunita sit. sic eni bonā gloriā i eo qui ordinādus ē querim⁹: ita ēt calūniā i eo q frustra accusauit puniam⁹. si nō nemo accusauit oino aī i toto ònūtiās examinationé nō faciat: aut facta examinatione demostrare sicut predixim⁹ nō ualūit accusationē vaz. tūc oz eū q ꝑ tot uias iculpabilis appuerit accedere ad ueturā ordinationē. q eni ita ordinaī ex hoc multa ꝛ meliora cognoscit ꝓceptoꝝ ꝛ ñ i currat ad uitaz ipunitaz huiusmoi erudit⁹ vbo ꝛ ope corporis ꝛ sapiētia. Et illud ēt diffinimus ut nemo deo amabiliū eꝓoꝝ foras a sua ecclesia plusq; per totū annum deesse audeat: nisi hoc ꝑ iperialē fiat iussionē. tūc ei soluz erit iculpabile sz saētissimos patriarchas uniuscuiusz dyoceseos cōpellētes deo amabiles eꝑos suis ĩherere scissimis ecclesiis: ꝛ nō longo itinere separari neq; i pegrinis demorari uelle: nez scissimas ecclesias negligeē nez annū excedeē quez ꝛ ipz ꝓpt misericordiā cōstituim⁹. Si uō ultra annū errauerit ꝛ ò liquerit ꝛ nō ad eꝑatuz remearit ꝓpriuz: neq; ipialis aliq

archa circa apponēdā. penaz Accursius flo.

p Causa litium. tamen hoc est propter q ꝛ c̄. uel si habes causas litium. ꝛ cetera. Accursius. flo.

z Causa. alias causa aī causas. ꝛ semper regit dictionez litium. ac.

a Respiciendum. s. reorum. ꝛ cetera. Accursius florentinus.

eū ut dixim⁹ detinebat iussio tūc si q̄dez sit metropolita circa ecclesiastica dispositionē segregatū rgionis illi⁹ priarcha uocet q̄dē eū legittimis inclamationibus seruās ubiz sacrū rgulaꝝ obseruātiaz. Si uō maneat ꝑ oia iobediēs expellat a sacro eꝑoꝝ choro: ꝛ aliū itroducat huiusmoi ꝛ reuerentia ꝛ uerecūdia ꝛ honestate dignū si uō nō metropolita sz aliquoꝝ eꝑoꝝ aliquis sit q ēra nerit hec oia a metropolita fiāt: nemo ei eoꝝ talez suscipiat occasionē: si dixerit ꝓpt ea ꝑ pas derlinquere ecclesias ꝓpt q̄ litiuz causas aī aliaꝝ rerū ꝓpriaꝝ: aī ad sacras ecclesias rspiciētiū circūlustrāt: ꝛ hic cō stituti adherēt aut i aliis ueniāt locis. hoc eni nō hēat decentem rōnē ut cū multitudine q̄ necesse est eꝑz hre ministeria lustrant pegre ꝛ expendant. Et nz lucrū vllū scissimis ecclesiis ꝓbeē iuuamē nz secūdū q decet sacdotē ꝓpū hēre hitū ꝑsertim si queda sit lites scissimis ecclesiis: ꝓpt quas has occasiones afferūt hec ꝑ eos qui sub ipsos sūt religiosos clicos apochrisarios aī yconomos monere ꝛ peticiones non ad i piuz redigere. ipetrare aūt spata. ꝓpterea sanctimus si qñ ecclasticaz occasionez iciderit necessitas hanc aut ꝑeos q res agūt sacraꝝ ecclesiaꝝ quos apocrisarios uocant aī peralios cleros huc òstinatos aut yconomos suos notā iperio facere aut nris administratoribus ut ipetrēt q ꝓpetēs est. nō hoc deo amabilibus eꝑis errōris ꝛ absentie ꝛ scis ecclesiis lesionis occasionē tā i puitiis ecclesiasticaꝝ rꝝ ꝑ absētia eorū neglectaꝝ q̄q; etiā hic expensis i multis factis: nec nō in pegre ābitione nūc habili ꝓstituta: ꝛ undiꝑ causa nullū iuuamē magis aūt lesionez ecclesiis scissimis inferētez. Non aūt aliter deo aliquem amabiliuz episcoporum presumere dirigeē ad hāc felicissimā ciuitatē

b Et hic constituti. i. in hac urbe constantino polis ubi habitabant i paratores tempore constantini qui illam ciuitatem cōstituit. ac.

c Ministeria. i. ministeriales. uel seruientes e piscopi iacentes tanquā bestie. uel dic ministeria diuina que i eccleśia eē debēt nec peregrinātur q esse non debet ut hic ꝛ. j. ut clerici apud proprios ep. §. i. ac.

d Lustrent. intra cubile fere quinquēnia lustra fuere. ac.

e Apocsarios. ab ypos q est. s. ꝛ crisis iuditiū quasi constitutus super iudicio agendo. uel dic crisisauz. inò ioannes crisostom⁹. iò apocsari⁹ i. thesaurarius. ac.

f yconomos. yconom⁹ est cui res ecclesiastica gubernāda mandatur ab episcopo ut. L. de sacro. sanc. eccles. l. iubemus circa princi. ꝛ de empt. ꝛ c. omnes. qui. §. hoc ꝓcul dubio.

g Monere. s. apud iudices ordinarios ꝛ comunes iudices boni ꝛ optimi. ac.

h Et petitiones. i. libellos petitorios in quibus petitur. ac.

i Dirigere. s. directo. ut j. ò man. prin. §. deinò ꝛ. ff. de. ap. l. iparator.

k Impetrare. s. a dictis ordinarijs iudicibus.

l Propterea. exquo ad eos hec negotia remittimus. ac.

m Si quando necessitas propter quaz oporteat huc uenire. puta per cō firmationem alicuius priuilegij uel per impetrationem q necesse est per principem fieri non per alium. ac.

n Hanc. s. necessitatez.

o Imperio. i. ipatorē.

p Occasionem. no. duplicem lesionem. ut subicit taz i prouincia ꝛ c̄.

q Et undique subaudi fieri. ac.

r Causam. i. absentiā.

s Lesionem propter expensas. ac.

t Dirigere. s. semetipsum ut sequitur ut differat a superiori ꝓxime dicto ubi ꝓcessit mitti.

u Er'.ſ.archiepi.ut hic z ĩ.ȯ ſcis.e.§.itdicim⁹
x Patriarcham.ſ.cõſtã tinopolitanum.
y Dyoceſis q nos trĩ toriũ dicim⁹.ſ. ubi ba bẽt iuriſditio itẽpõalib⁹ ut.L.ȯ iurĩ.oĩ. iudi. l. fi.z de ver.ſi.l. pupill⁹ §.trĩtoriũ.hic dicit dyo ceſis ĩ gnẽ ſcio. ubiẽ iu riſditio ĩ ſpũalibus ut hic innuitur .ac.
z Ex qua ſũt. nã ſi eſt epus z mittit ad ciuita tez pſtãti. z ibi ſit apo criſarius ſui metropoli te ob cauſã iſtã forte .l' aliam uel metro. ſit z ſit ibi apocriſarius. ſui patriarche ob hãc uel a liaz cãz uel ſibi uel pat arche illius ciuitatis p⁹ ſe dz rpſentare z cãs p ficere ut hic ſed ſolũ bo die ad patriarchã uidẽ q ȯbeat ire ut.ĩ.ȯ ſcis. e.§.iterdicimus.ac .
a Apocriſarios.ſi eos ſe euz duxeru nt.ac.
b Referendariũ.q ſtãt in curia ut preſtẽt aduoca tionẽ ueniẽtib⁹ z dctã eoz referãt ut.ĩ.de re feren.p totũ ti.ac .
c Suggerere.i. negotia ſua dicere.ac .
d Hec de deo que dctã ſunt ſupra.ac.
e Cõſtituẽtes. ſ.nos.
f Clericos. ſ.ceros naz epi clerici ſũt ut.s̃.§.igi tur.z no.q fere eadem hic exiguntẽ que iordi natione epiſcopi ut hic z.s̃.e.§.i.uſq ad. §.il lud .ac.
g Cõſtitutos ȯ theolo gia. ac .
h Neq unũ ordi.ſ. no lum⁹ ilitteratos eſſe ne dũ plures hoc tamẽ fal lit ſi de litteratis habe re non põt.ac.
i Docẽtiuz .i.docere de bẽtiuz.q.d.cũ hec debe ant facere z nõ debẽt eſſe inlitterati in aliquo ordine.ac .
k Sũſcipiẽtes.ſ.nos or dinationem. z c̃. ac.
l Pridẽ .i.prius ut.s̃.e. §.z neq ex officiali.
m Sciuimus.ut .s̃.e.§. illud. in fi.ac.
n Neq ſic.ĩ. de ſcis.e. §.clericos. Alccurſius . florentinus.

puſq ſi quidem quis eporum ſic litteras accipiet propriũ me tropolite ad iperiũ z que ſecũ dũ diuinas regulas ꝓbabilia nocãtur teſtimoniuz phibẽtia neceſſitatis eius preſẽtie.ſi uõ metropolita ſit q ꝓfiſciſci uult ĩras ſumat eiuſdem diſceſſus patriarche eius: pſẽtiaz neceſ ſariaz eſſe dicentes.z ſic opor tere impatorez iubere hunc p ſentari z nõ temere z ſine con ſciencia metropolitarum aut patriarcharũ profiſciſci ꝓ eo q hoc non ex diuinis interdic tuz eſt rgulis :z huc aduẽiẽtes nõ preſumãt per ſemetipſos ſe pus nunciare ad imperiuz: ſed primitus aut a deo amabi lem patriarchaz ꝓfiſciſci aut ad uniuſcuiuſcũq dyoceſeos ex qua ſunt apocharĩſarios z cũ ipſis conferant cauſas ꝓpt quas uenerũt:z congredi ad i periuz eius:z deinceps impia li pfrui aſpectu mox quã imp ãti aſtiterit. liceat q petenti bus epis z per eos qui uocant referendarii ſciſſime maioris eccleſie aut per religioſos apo ĩſarios cuiuſq dyoceſeos.ſciſ ſimoruz patriarcharum ſug gerere ſe imperio.z ꝓmereri reſpõſũ celeriter ut aũt ſi iuſta ab imperio petierunt hec acci piant aut ſi non iuſta querunt uelociter reuertantur unde ꝓ fecti ſũt Hec ȯ deo amabili bus epiſcopis ſecũdũ diuinas conſtituentes regulas z religi oſos clericos cum multa fieri inquiſitione ſecundũ diuinas rgulas z boni teſtimonii uiros ordinari ſcimus: litteras omi no ſcientes eruditos conſtitu tos :litteras enim ignorantes õnino nolumus neq unuz ordinem clericorum uidelicet p ſbiteroruz z dyaconorum taz ſacras ordines docentium q eccleſiarum z canonuz legen tium libros ordinatõnem ſine querela z inculpabilem:z ſine aliqua contradictione z datio ne pecuniarum aut rerũ ſuſci pientes: neq autem eos uolu m⁹ oĩno officiales aĩ curiales

conſtitutos ſuſcipere ordinati onem:niſi ſecundũ leges quas ſuper his ſuperius poſuimus pridem quas z hic nũc confir mamus z ipſos autoritate or dinatos ſacra precepta in cõ ſpectu totius populi ſuſcipere ꝓpter has ipſas cauſas prop ter quas :hoc ipſum agi z ſup deo amabilibus epiſcopis ſci uimus .neq autẽ ſecundas habentez:aut eum qui habue rit nuptias ordinari dyaco num.° aut preſbiterum neqz ſi mulieri coniungatur ſeũc te z propriuz uirum derelin quenti ſed neqz ſi cõcubinam habeat ſed z ipam uxorẽ ſi cũ caſtitate z ex uirginitate ſit nihil enim ſic in ſacris ordina tionibus diligimus q cuz caſti tate uiuentes aut uxoribus nõ cohitantes:aut unius uxoris uirum q ſi uel fuerit ul ſit z ip ſam caſtitatem eligentem pri mũ principium z fundamen tum manifeſtum ſecundũ diui nas regulas:z reſidue uirtutis conſtitutaã ſi autẽ z aliquis pſ biter aĩ dyaconus aut ſubdy aconus poſtea ducat uxorem aut concubinã aut palam aut occulte: ſacro ſtatim cadat ordine z deinceps ydiota ſit .

Quod etiã lector ſecũdã du cat uxorem propter quedaz z hoc forſitan inrecuſabilem neceſſitatem nullatenus ad al tiorez accedat:neque perfrua tur gradu maiore in ſacerdo tio.maneat autẽ in eodẽ gra du perpetue:ſed non z ad ter cias ueniat nuptias.ſatis eſt ei ſi ad ſecundas.ſi uero aliquid tale egerit z ad ſecundas ueni ens nuptias z ad maiorez gra dum uenire feſtinauerit exide ydiota erit:z laycus omnino ſacro miniſterio cadens pudi ce enim nobis z per omnia p tinet uiuer.ſi uero tales conſti tuti hii qui in clero adducunt ordinentur facil ei ad epiſco patum aſcenſus erit: z ex mul tis bonis uiris facilius inueni entur:qui adducantur ad pri mũ gradum ſacerdotii digni.

o Dyaconũ.idẽ i ſubdyacono. ut.ĩ.hoc.§.ac.
p Jũcte.ſ.qñz iu due.quid ſi uir gini fuit ꝓiũct⁹ Rx.pôt eſſe cleri cus dũmõ uo ueat caſtitatem nõ alias ut.ĩ.ȯ ſcis.e. §. ctĩcos z i autẽ.ut.li. ma .z.a.§ .qa uõ.z.ĩ. ſtatim §.p.ac.
q Derelinquẽti. morte uiri uel repudio multo minus ſi adhuc iunctam alĩ habeat.ac z
r Caſtitate pre terita.ut modo dixit.z pſenti quaz uouere ȯ bet ut mõ dixi mus ſic.ĩ.de le no. §.p.ac.
s Jpaz.ſ. mul erem .ac.
t Caſtitatez ſic ĩ.de lenonibus §.plt. ac .
u Cõſtituraz.ſ. caſtitatez nã eſt fũdamẽtũ alia rũ uirtutũ que in ordinãdo iq runt que multe ſũt ut.s̃.pr.§. z hoc. §. ac.
x Cadat.no.q cauſa pncipiũ i pediẽs z poſt ſu peruenies .de ſtruit ar. ꝓtra i ſtit .de l.§.ſiqs debitori .ac .
y ydiota. i. eo loco quo ſunt ydiote. ac.
z Lector. q.d. careat bñficio clericali.ut hoc §.ac.
a Propter que dã.ſ. que inui tãt hominẽ ad matrimonium z quaſi neceſſi tatem imponũt ut ſequit ut di lectio filioz p creandorum q utile eſt ut.ff.ȯ bonis dã. l. fi. § fi. uel quia in uenis eſt. unde

feruori nẽ reſi
ſtere nõ põt ut.
j̃.px.§.z s̃.de
nõ.cli.§.cũ igit̃
v̄.ſin aũt .t qr
amore pulcr̃ fe
mie q nil ẽ ue
hemẽtius ut. j̃.q̃
mo.na.ef. ligit̃
mi.§.illõ.col.
vi.ul̄ qr amore
ei ẽ icbriat p
pt̄ artem forte
maleficã ut q̃s
uino baccat ut i
ſtut̄.õ ſuc.ſub.q̃
ſi .p bonoz uẽ
ditõnẽ.§.ſi .

b Cadẽs.z nihil
omiñ curie ciui
tatis dabit̄ cum
ſua ſõa tota.ut
j̃.e.§.ſemel z.
j̃.õ ſciſ.e.§.nz
curialem. ac .

c Ad p̄mũ. i.
ſũmũ.ſ.ep̄atũ.

d Ex mltis ſub
audi aũt.ſi non ẽ
i textu.ac.

e Quanta .i .
quod.l̄ q̃ iura .

f Dctã ſunt ut.
s̃.e.p totum.

g Dyaconiſſiſ.
ordo erat mona
charz q̃ hc̃bant
quãdã p̄rogati
uã ñ tñ cãtabãt
euuãgelium ſz
aĺ ſacdoti mini
ſtrabant ut iter
marez ſiue p̄mi
cerij̄ z cãtores
z alij̄ ordines.

h Obſuãtiã.ſ.
ſupradictaz .

i Ex hac.ſ.eta
te. accur.

k Quiquagita.
ſic.L.õ. ep̄is z
c.l.nullam.ac.

l Inrep̄hẽſibilẽ
i.ualõ r̄p̄hẽſibi
lez ſic.s̃.e.§.ſi
uõ nemo i ſi.§.
z ſubaudi hic
tantum. ac.

m Per eas.ſ.di
aconiſſas.ac.

n Neceſſitaſ.ſic
L.q̃ z adũſus
quos.l.i.ſic.ff.
õ decu.l. gña
liẽ .§. ſpurios .
ad idẽ.ff.õ mu.
z ho.l.ad rez.

o Et minorẽ.ſ.

Quanta igitur ſuper uene
rabiles clericos a nobis dicta
ſunt hec etiam ſuper deo a
mabilibus dyaconiſſis agi
uolumus.ut neqz ipſe citra ob
ſeruantiam fiant.ſed primuz
quidem eis etatem neqz nouel
lam eſſe:neqz creſcentem neqz
ex hac ad delinquenduz ſali
entem:ſed ſuper mediam con
ſtitutam etatez z circa quiqua
ginta annos ſecundũ diuinas
regulas agẽtes .ſic que ſacr az
promereri ordinatõnem:z at
uirgines conſtitutas aut unius
uiri que fuerant uxores:non
enim p̄mittim neqz ſecundas
contrahentibus nuptias:neqz
uitam habentib nõ diximus
inreprehenſibilem ſed nec ſu
ſpectam omnino ad ſacrũ ue
nire miniſterium:z ad ornan
dis miniſtrare baptiſmatibus
z ad aliam adeſſe ſecretis que
in uenerabilibus monaſteriis
per eas rite aguntur.ſi uero
quedaz neceſſitas fiat z mino
rem ab hac etate q̃ diximus
ordinari dyaconiſſam cõtige
rit:liceat eam i aliquo uenera
bilium aſiſtiorum ordinari:z
in illo habitare nequaquaz ad
mixta uiris ſit conſtituta:neqz
ſuo arbitrio habitans:ſed uite
ſeparate z mediocris z a con
uenienti multitudine bonum
teſtimonium habẽs . uolum
autem z ipſas que ad ordina
tionem perducuntur dyaco
niſſas ſiue ex uiduitate ſiue ex
uirginitate nõ cũ aliquo cohe
rentes:aut cognatorum aut e
oruz quos appellant dilectos
talibus enim nominibus uten
tes maligna ſuſpitione ſuam
repellẽt uitam.ſed aut ſole ha
bitẽt:aut cum parẽtibus ſolis
z filiis aut uere fratibus: aut
his coherere.de quibus ſi quis
ſuſpicari aliquid preſumſerit
malignũ ipſe inſipiens ſimul
z impi forſan putabitur:z ſi
dicant tale aliquid de aliqua
earũ que in dyaconiſſarum or
dinationem ingredi uult: q̃
alicui adheſerit ſub ymagine
bone appellationis .maligna

uero ſuſpicione non oportet
huius mulierez perduci omni
no ad ordinationez dyaconiſ
ſe. naim z ſi ordinetur z tale
aliquid egerit z coheſerit ali
cuicunqz predicto nomine aut
ſcemate. cadat quidem a dya
conia:z ipa z ille ſubiecti erũt
huic legi:z r̄liquis que corrup
tores puniunt Oportet eni
omnes que ordinantur uene
rabiles dyaconiſſas tẽpor or
dinationis etiam moneri z ſa
croz audir mãdatoz p̄cepta
coraz reliquis que duduz ſũt
uenerabiles dyaconiſſe:z ipe
ut dei timorẽ habeãt z adhe
rentes ſacris mandatis fiduci
am Timere autem z conſũ
di ſacro cadere ordine ſcitu
ris.q̃ ſi preſumpſerit aut eru
beſcentes ordinationez aut õ
relinquentes ſacruz miniſteri
um ad nuptias uenerunt: aut
aliam omnino eligerint uitã:
ipſe quidem obligate efficiunt
morti z ſubſtãtia earũ appli
cabitur ſciſſimis eccleſiis aut
monaſteriis in quibus ſũt.qui
uero eas aut uxorem accipere
aut corrũpere preſumſerint
obnoxii quidem et ipi gladio
erunt.ſubſtantia autem eorũ
applicabitur fiſco.ſi enim i an
tiquis legibus uirginibus illis
que in eorum errore uocaban
tur mortis icumbet dapnum
corruptis quomodo non ma
gis in his que a deo glorifican
tur diffiniuim pudicicia :que
quammaxime mulieres or
nat conſeruari uolentes com
petens uenerabilib dyaconiſ
ſis ut q̃ decet nature cuſtodi
ant et q̃ debetur ſacerdotio
ſeruent.ſemel autẽ ſecunduz
hoc factos dyaconos aut pre
ſbiteros nullo modo derelin
quere ſacerdotium quod non
ſolum in preſbitero et dyaco
no ſciuimus ſed etiaz ſi ſubdi
aconus aut forte lector fiat
aliquis neqz hunc relinquere
priſtinũ ſcema et ad alterã mi
grare uitam :ſcientem quia ſi
tale aliquid egerit ſecunduz q̃
a nobis tã ſcitu ẽ.aut in curiã

q̃nquagĩta ãnis.qõ ho
die idiſtincte fieri põt dũ
mõ.xl.an.hẽat ut. j̃.õ
ſciſ.e.§. dyaconiſſam.

p Liceat.i.licitũ ſit ep̄o.

q Separate annis.ac.

r Mltitudine.ſ.mona
charum ac.

ſ Teſtimoniuz.ſ.famã
q̃ dic ut. s̃.e.ti..§.i.

t Suſpicar̃.ſic.L. õ.e.
z.c.l.eũ.ſic. j̃.õ ſciſ.e.
§.p̄ſbiteroz z. §.ſi quis.

u Dyacõe.i.dyaconiſſe.

x Scemate.i.ordine ul̄
figura .ac.

y Reliquis. ſ. legibus.
Et reliquis .ſ. penis.ut
L.de rapt̄.uirg.l.uñ z
L.de ep̄.z.c. l.ſi quis
nõ dicã z.l .plt .inſtit̄.
de pu.iu.§.it̄ lex . ac.

z Qui.ſ.ep̄i.z.c̄. ac.

a Audir̃.ſ. dyacoiſſas.

b Lorã te. ut ſiti ordia
tõne cl̄icoz ut. s̃.e.§.õ
deo.ac.

c Aut erubeſcẽtes . uc̄
cũdabãt portar̃ uelũ .

d Aut õlinquẽtes.ob a
liaz cãzquãlz ul̄ ſine cã
ut ſequitur.ac.

e Morti .ſ.aie nã ſciat
qualz deo z ẽ.ut.s̃.t.i.
§.ſi qs aũt ſemel. aĺ ſi
uõ relinqñs z.§.ſi quis
autem monaſtichã .
alij̄ dicũt eaz ultimo ſu
plicio dãnãdam.ut hic
lz monachus ſit r̄cedens
non puniat i p̄ſona ſed
mittit i aliud mõſteriũ
ut. j̃.õ ſciſ.e. §.ſi mo
nachus.ac.

f Uocabãt.erãt ei q̃daz
mulieres dyaconiſſe .
ul̄ uirgines noiate qua
ſi dyane ſocie ut i fabu
lis legitur. ac.

g Maxime.i.ualde ſic
j̃. ut ma. z.s̃ .in p̄n.

h Cõpetẽs.i.q̃ cõ petit.

i Sacdotio.ut ẽ hone
ſtas. Accurſius. flo .

k Semel autem red
ditur ad maſculos .

l Semel forte.ſ̄ dubio
forte r̄ndẽt ſepe piti z
ſupfluit ut hic z. j̃. t.i.
§.qr non ũſimile eſt .

m Lector. ſed nunquid
idem in aliis i minori
bus ordinibus poſitis
q̃ i lectore R̄o.ſic cũ ea
dẽ ſit rõ.ut.ff. ad.l. ac
q̃l. illud.ac.

n Sanctitum.eſt in gre
co .Accurſius flo.

o Sb iopia. i. qr nō habēt substātiam. accur.
p Sed neq; sum⁹ sic. s. eodē. §. sz nez i erudit⁹.
q Non pp hoc. s. q retro sit factum. ac.
r Lege ut. s. ut dec. sit. nu. cleri. Accursi⁹. flo.
s foris sunt. i. extra hanc urbem. ac.
t Redigatur. nam plures nūc forte rpiuntur.
u Nō fecit. neq; expensas cōstituit neq; numerū clericorum cōstituit.
x Eccl̄esia. s. maior. ac.
y Emolumēta. i. nccia.
z Nō ꝓmptum. i. non prompte. accur.
a Compassiones putaclico paupi cui ē ꝓpatiendū. Accursius. flo.
b Hoc pia. hic sume ꝓuerbium nō ē ecia unū altare tegere z alterum detegere. ac.
c Scim⁹ ei q̄te. i. quot
d Inopes. sic. s. ut de t. sit ng. c. ac.
e Que igit̄. pro ut. ac.
f Ordine repete sit alienus. Accursius. flo.
g Uniuersis. forte etiā seruis hoc casu sic al̄ L. de p. ipa offe. l. i. z forte sine insceptione z solēnitate actōnis cum suā iuuriaz qlibz ꝓsc̄q̄tur nā q; i diuinā religiōnē z c̄. ut. L. de hr̄. z ma. l. iij. ac.
h Sēp. cū sic. j. ut ꝓpono. imp. do. ac.
i Scita sūt. s. in greca ꝓstit. nec eni dicit de illa q̄ est. j. de ec. ti. §. sin autez. qr illa post istaz est sed forte idem dicebat greca q; dicit illa lat̄.
k Illoz. s. eporū. ac.
l Tua. epiphane. ac.
m Trahēda. i. tenēda.
u Scripta. hec ꝓstitutio istis psonis fuit missa.
o Adiectum est. plus q̄ alijs qbus fuit missa z hec est adiectio usq; i fi.
p Adiectione dominica i. cum ānis dñi tamez non habemus eos. ac.
q Dē non al̄. aut pmu. spālem repete z de non z ceia z expeditur hec pars. j. c. §. si uero creditor z. §. si. enim. ac.
r Nam intentōnez proponimus sic. s. de ñeligen. i pñ. fic. j. cuz substantia aut sub inopia° degens ad officialem deponit fortunā Sed neq;° effusas ꝓpetit fieri decetero ꝛuerēdissimorū clericorum ordinationes. q; eni hactenus gestum ē lz corrigi oporteret: sed tñ pp tēp⁹ sinim⁹. ò cetero aūt nō⁹ ꝓpter hoc fieri neq; ad dāpnū scissimarū ecclesiarum uenire sanctim⁹. quecunq; igit̄ oportebat de tali modo i scissima maiore ecclesia huius nostre r̄gie ciuitatis z sub ea cōstitutis scissimis ecclesiis. z aliis que hic sc̄i fieri hac speciali lege[r] cōplexi mus In omnibz autem que foris[s] sunt locis scimus si quis cū ꝓstituerit abinitō z edificauerit ecclesiam z diffiniuit ordinatōnum mensurā tanquā secundū eam expensas cōstitutens nō prius q̄quaz in eadem ecclesia nisi ad numerum a principio diffinitum eius mēsura redigat[t]. si uero hoc nō[u] fecerit ipa uō ciuitatis ecclesia[x] ministrat emolumenta[y]. z sibi z aliis ecclesiis. tamē nō[z] ꝓmptū sit augeř illi dericos neq; ꝓpter aliquas forte cōpassiones[a] aut benefitia ex hoc eaz sumptibus p̄grauare. non sunt eni hec[b] pia neq; sacerdotibus digna. sed ex quibz dominꝰ dederit deus ex his que possibilia sit administrare: aī antiquā cōseruaī cōsuetudinē nihil penitus innouāte. unde ꝓpetit deo amabiles patriarchas z metō politas huius hēre ꝓuidentiā z eos quidā qui hactenus sūt si uere in scemate in quo sunt cleros. Metiri uero uniuscuiusq; ecclesie uirtutē z ita ipos q̄qz scissimos patriarchas sub se cōstitutas ecclesias ordinaī z metropolitas hoc ipm a scissimis patriarchis cōmonitos facere. illos aūt alios oīs sub se positos epos ad mensuram hāc ò ducere: z studere ñ ultra expēsas faceř clerico[c] z ordiatiōes. scim⁹ ei[d] quāte scissime ecclesie ꝓpt̄ hanc ordinationez z alterius expēse effusionem i opes[d] fct̄ sunt: z quia aliquas harum uix quidē tamē deliberauimus. quedā uero adhuc onerate iacēt ex tali eleuari angustia nō ualentes. Ideo qz hoc ꝓuideāt scissimi patriarche z metropolite z reliqui deo amabiles epi ut z nos que ab eis agunt̄ discentes ap̄bemus eos qui nostrā legem i litteris poitaz apud semetipsos ostendetur opibz ad impleri. Que[e] igit̄ a nobis sācta sūt z sacrū ordinē statuz qz custodiunt secūdū sacrarū regularum obseruationē z uirtutem decetero conseruent perpetue z integre: z scissimi patriarche uniuscuiusq; dyocesis z deo amabiles metropolite z r̄liqui reuerendissimi episcopi atq; clerici ubiq; dei culturā etiaz sacram disciplinā custodientes z inuiolata pena iminente hoc ꝓuaricati quo peniti⁹ alienus sit a deo z inposito sibi sacerdotii ordine[e] nā ul̄ idignus hoc excluditur[f] Licentiaz uero uniuersis[g] damus cuiusq; sunt officii ul̄ cōuersationis respicientibz aliquid horū ꝓuaricari nunciare nobis z ad imperiū q; sēp[b] est ut nos qui hoc secundū sacraruz r̄gularū explanationē aplicāq; traditionē cōstituimus. decentem etiam indignationez prevaricationibus inferamus. ēt his uidelicet que scita[i] sunt a nobis de hereditatibus deo amabiliuz eporum custodiēdis sanctissimi siquidem patriarche uni[f] cuiusq; dyocesis hoc ꝓponant in ecclesiis sub se cōstitutis z manifesta faciēt deo amabilibus metropolitis quasi a nobis cōstituta sūt. Illi quoq; rursus etiam ipsi ꝓponant eam in metropolita scissima ecclesia z constitutis sub se episcopis hec manifesta faciant. illorū[k] uero singuli in ꝓpa ecclesia hec ꝓponāt ut nullus nrē. r. p. ignoret que a nobis ad honorem z ad augmētum magni dei z saluatoris nostri ihesu xp̄i dispōsita sunt. insup sequens hec tua[l] sācitas oibz

ti. i. in principio. ac.
s Sup sacris. i. quasi sacris.
t Lege. s. ista.
u Renouet ut i l. leonis q̄ cōfirmāt ut. j. c. §. si uult. ac.
x Emēdat. j. c. §. anastasius z §. sinimus. i fi.
y Adiciat. ut. j. e. §. si ab anastasio z. j. c. §. qr uero leonis. ac.
z Abscidat. sūt. aūt alic. s. leonis z anastasij supflue ex q̄ ista s. iustiniani generaliter omia ꝓprehendit ac.
a A leone aux. hic nota ar. ad questionez quā dixim⁹. s. ti. i. in pn. ac.
b Lex ut. L. de sa. san. c. l. iubemus. licet quidā dicāt q; cā non habemus. ac.
c In omnibus s. tris quia locus est unde fit generalis ut. j. c. §. nos igit̄ ꝛt cōtractibus qr nō in pign⁹ nec in cōtratu epi tcosis loquitur sed hāc supplet ut. j. c. §. quia uero leonis. ac.
d Correctionē. no. corrigi ex eo q; suppletur. sic. ff. ad. l. ro. de iactu. l. fi. §. i. z. §. fi. ac.
e Ab anastasio. de talibus. s. rebus ecclesiasticis immobilibus. non alienādis.
f Est. apud grecos. ac.
g Prioiri. s. legi leonis nā generalior est q; illa ut. j. sequit
h Min⁹ in perfectione plus tamē quā lex leonis. accursius.
i Foris. s. ex ꝓsta tinopolitanam

ciuitatẽ q̄ non erat in lege leonis ut. C. de sa. san. e. l. iubem⁹ i. R̄. accur.

k Ciuitatis. scilicet. cõstãti. ac.

l Perscrutãs. s. l. anastasiana.

m Sedes. i. alia loca p̄terq̄ i urbe constanti. z eius dyocesi.

n Arbitrabatur i. i hoc credidit anastasi⁹ leonẽ corrigere dicendo generalius. z non fecit ut sequitur. sed iustinian⁹ hoc fecit p hanc constit. ut. j. eo. §. nos igitur z. j. e. §. plt. ac.

o Vacare. i. necessariam non esse. ac.

p Hec omnia. s. a leone z ab anastasio dicta q̄ facimus addendo. ut. j. e. §. in fine. sic z al' corrigit lex distinguẽdo. ut. ff. ad. l. ro. de iac. l. fi. i. R̄. z. §. i. z. §. fi. ac.

q Omnibus. accipe. rebus q̄ est. j. ac.

r Xenodochiorum locus est ubi pegrini suscipiũtur ut hospitale sci iobãnis. ac.

s Nosocomioz locus ubi egroti curantur. ac.

t Monasterio rum. locus ubi monachi simul cõuersantur. ut ẽ. de mo. §. hic nos. ac.

u Orfotro. locus ubi ifantes aluntur ac.

x Gerõgoco. loc⁹ ubi pauperes z propter senectutem infirmi curantur. ac.

y Et totius sacrati. i. rẽbus cuiuslibet alterius

qui sub ea sũt metropolitis sactissimis hec faciant manifesta uniuerso tempore contrahenda.[m] scripta[e] exemplaria et p̄mo scissimo archiepo theopolitano. scripta exemplaria sactissimo episcopo ierosolimoz scripta exẽplaria: iohãni uiro glorioſissimo p̄fecto sacrorum pretoriorũ secũdo ex consuli z expatricio cui etiã hoc adiectum est.[o] z tua q̄ celsitudo hec sciens una cũ sẽp̄ susceptoribus sedem tuã hic seruare festinet. z si ǒnũciatũ aliquid fuerit tale delictuz ꝓhibeat. z maxime quecũq; i ordinatõnibns curi aliũ ul' officialiũ iterdicta sũt. nunciet autez nobis ut decens super eis imponatur cõrectio. utatur quoq; preceptis ad clarissimos ꝓuinciarũ iudices. ut z ipi que fiunt inspicientes nõ pmittant aliquid extra hoc qr a nobis cõstitutum est fieri. iminebit enim eis z pena. v. librarũ auri. si quidem z ipi prenaricari uidentes non denũciauerint: aut sedi tue at' impio ut undiq; decens ornatus ordinationis graduí cõseruetur scripta cũ adiectõne[p] domica.

De nõ[q] alienãdis aut pmutãdis ecclesiasticis rebus imobilibus: aut spãlez ypothecã dandis creditoribz. sz sufficere generales ypothecas. Rubrica.

Imperato. Nam[r] intentionẽ hanc sẽp̄ ꝓponim⁹ õne quic ǒd prius impfectuz aut confusum uidebatur hoc z expurgare z pfectũ ex impfecto declarare. q̄ et in oi legislatõne faciẽtes credim⁹ oporteꝛ: z in alienationibus que fiũt sup sacris[s] rebus una cõplecti legẽ que p̄ors oms z rnouet[t] z emẽdet.[u] z q̄ deest adiiciat[v] z q̄ superfluũ est abscidat. Aleone[o] siquidem pie memorie. q̄ post constãtinuz pie memorie xp̄iane fidei iter ipatores principatum auxit: z constituit q̄ sacrarũ ecclesiarum honorem z disciplinaz. scripta lex[b] est de alienationibus ecclesiasticis ꝓclusa i sola huius felicissime ciuitatis. scissima maiore ecclesia z laudamus plurima huius legis cum õni uehemẽtia z ǒi cultura posita: sed eo q̄ nõ generaliter poita sit in omibus[c] tractemus: egere ei eaz quadã correctõne[d] credidim⁹. ab anastasio[e] q̄z pie memorie scripta quedaz de talibns lex est.[f] neqz similis priori[g] z omnio min⁹[h] habens. effusa nãz z p̄ loca soris[i] posita nihilominus mãsit impfecta. eo q̄ ad solum sacerdotium z dyocesim respiciat constitutam sub beatissimo patriarcha hui⁹ regie z felicissime ciuitatis.[k] Alias aũt omnes nõ pscrutãs[l] sedes[m] cuz utiqz dignam cõrectionẽ esse causam arbitrabatur[n] ꝓpter quã occasionem alia quidem corrigebat alia uero icomposita relinquebat. q̄ obrem quoq; eã uocare[o] decetero scimus utpote iperfectam z loco circunclusam z non generalem inter leges existẽtez neqz aliq̄ studio sum introducentẽ. Hec[p] ergo nos emẽdantes omia unã existimam⁹ oportere legislationẽ imponere omibz[q] scissimarũ ecclesiaruz z zenodochioruz[r] z nosocomiorũ.[s] z monasteriorum.[t] z hopfotrophiorũ.[u] z gerõgocomiorum.[x] z totius[y] sacrati collegii rebus. z hanc legem leonis pie memorie constitutionis oporteꝛ adiicere. p⁹ eni breuiter legislationẽ exponentes: sicq; omẽ q̄ reliquum[z] est intexentes. uult enim illa neqz a deo amabilem archiepiscopũ et patriarchã huius felicissime ciuitatis: seu scissime maioris ecclesie nez ꝓconomũ uendere aut donare: aut alit' alienare rem imobilem: domũ forsan: aut agrum: aut colonum:[a] aut mancipia rustica: aut ciuiles[b] annonas. nam[c] et hec iter imobilia sũt numeranda[d] que cõpetũt constãtinopolitane scissime maioris ecclesie sz neqz p̄ ulla cõpensatione:

loci sacri ut prothocrophium de quo habetur mentio. j. eo. §. nos igitur. z est locus in quo pauperes z infirmi homines pascuntur.
Item orphanotrophiũ s. locus in quo orphani utroq; parente pascuntur. Item asisteriũ. loc⁹ in quo femine debilium sustentatrices habitant. z probantur hec expositiones in nouellis. e. t. idem dicas in qualibz ecclesia sclari ut. j. e. §. nos igitur. z. §. plt. ac.

3 Vult enim illa. s. lex leonis. Accursius. florentinus.

a Colonum. sed que est dña iter hũc. s. colonũ z mãcipium. R̄. hic loquitur de asceptiis uel originis uel similibus z q̄ a solo non possunt separari. nec sine eo alienari ut. C. ǒ agri. z cen. l. ij. z. l. q̄admõdz. z. ff. ǒ l. i. si q̄s iniq. i. R̄. at mancipium dicitur seruus ab hostibus captus ut instit'. de iure pso. §. serui. qui etiam super possessionibus ponitur z scribitur z ab eis non poterit separari. cum immobilis censeatur ut. ff. de diuer. z tẽpo. pre. l. ij. ul' de asceptio ibi dicit z est hoc uerior. ac.

b Ciuiles ãnonas. s. rẽdit⁹ a fisco percipiẽdus singulis annis. ut. C. de sacro san. ecclesijs. priuilia. uel ab alia ecclesia. ut. ẽ. ut deter. sit nu. cle. ul' a priuato. ut ẽ. t. i. §. sz neq; effusas.

c Nam interpositio. sic j. e. § nos igitur. hic s. hec tria. colonus z mancipium. z ciuil' annona. Accursius. florentinus.

d Connumeranda. licet non sint immobilia sed quid in actione competenti ecclesie pro qua libet re nunquid poterit cedi uel alienari R̄. nõ ut. ff. de iure deli. l. ait pretor. §. quid sit: licet possit distingui. utrũ pro mobili uel immobili re competeret. ut p̄mo casu ualeat. secundo non. Accursius. florentinus.

e Interminatur.i. interdicendo minatur. ac
f Iconomo. ſz nūquid idez admittitur ad uendicādum qui alie
nauerit. uidē q ñ cū ñ ōbeat cōtra ſuū factū uenire. ut. ff. ō adopt.
poſt mortē ⁊. ff. de ſui. ur.. p. l. p fundū. extra q ſic cuz hoc factum
nullū ſit. ut hic ⁊. C. de agri. ⁊ cen. l. quemadmodū ⁊. C. ō liberali
c. l. i. q ultimū ēdo ueri⁹
nā ⁊ marītus reuocat
q donauit uxori. ut. ff.
de donat. inter uiruz ⁊
ux. ſi ſponſus. §. fi. ſed
nūquid yconomus ipo
iure erit ꝑuatus ab ad
miniſtratone. quō ergo
uendicat. ut. C. e. l. iube
mus. §. yconomus. R/.
dic non ipo iure. ſz per
ſniam priuādaz. ⁊ ante
ſniam reuocat cū ſtatū
nō mutuaūit. ſic ut. ff. ō
k. iij. l. i. §. bij. alij dicūt
qō ipo iure ⁊ tūc dicas
eū admitti ad uēdicandō
poſt reſtitutionē i prela
turā nō p⁹ ut ar. iſtiē.
de ſuſp. t. §. ſi quis. ac.
g Teporis. a tempore
uenditionis donec rede
at ad eccleſiam. ac.
h Precioꝝ. ſ. quātū ē
cōtra eccleſiaz ſed con
tra yconomū hē ut. j.
e. §. ſi quis i gitur emē.
hoc iuꝝ coi ē ut. C. ō fur
k. i ciuilē rē ⁊. C. de rei
uen. l. uj. ⁊. l. ſi mācipiū
i Donat. ſ. lex leonis.
ut. C. de. ſacro. ſan. ec.
l. iubemus ſic. C. de le.
⁊. ꝑ. nō dubium. ac.
k Hec. ſ. ſtatuta a leone
l Preuaricātem. i. ale
nātē ⁊ ſic facit ꝓtra hāc
legem. ac.
m Lucrat⁹. ut preciū rei
n Excludit. ſ. per ſniaz
non ipo iure ut. ſ. ꝑx.
diximus. ac.
o Dat. ſ. lex leonis. ac.
p Siue ipi. ſ. yconomi.
q Ebus. ſ. alienauerit
r Clericorū. ſ. alienaue
rit. ac.
Repete. aut uidentes
⁊ c̄. ac.
ſ Uidētes. ſ. yconomi
⁊ ſubaudi aut. ⁊ c̄. ac.
t Alienātē. ſ. ep̄m uel
alium clericum. ac.
u De graui. ſ. dederunt
nam genus chicoꝝ au
dax dz eſſe cum defen
datur lege dei. q̄ dicit
nolite tangēr xp̄os me
os. i. ſacerdotes vñ ſe

aut alia qualz circūuētōe tale
aliquid agi: ⁊ iterminatur[c] emp
tori quidez reſtitutionē ut red
dat ꝑ tēpora yconomo[d] ſciſſie
eccē rem quā ipe ꝓcepit cū om
ni medii temporis[e] fructu: ⁊ ali
is lucris caſu inminēte ꝓtioꝝ[b]
ei q̄ tale aliquid accipe aut cō
pare ꝑſūpſerit. cū etiā hoc q̄dē
q ꝓtra leges actū eſt ita poāt[i]
acſi nz a ꝓncipio geſtū ſit yco
nomū uero hec[k] ꝓuaricantē[l]
daꝝ quidem de ſuo ſanctiſſime
eccleſie iubet. oñe quicquid ex
ea cauſa lucratus[m] eſt aut ſciſſi
mam eccleſiam damnificauit
Sup hoc autez etiaz excludit[n]
offō yconomum: ⁊ dat[o] actio
nem ſciſſime eccleſie nō cōtra
ſolos deo amabiles ycōomos
ſz etiā ꝓtra ſucceſſores eorū. ſi
ue ipi hoc alienauerit ſiue ꝑ tē
pore deo amabilis ep̄us.[q] aut
aliqs alioꝝ clericoꝝ[r] uidētes[ſ]
alienātē[t] taciturnitate ōgenera
ri:[u] ⁊ ſine libertate[x] paſſi ſt ⁊ ml
to potius ſi cōſenciēces[y] uidē
tes tale aliquid ꝑmiſerūt ⁊ nō
eam ꝓhibuerunt. Ad hoc[z] an
tem ⁊ tabellionem q̄ talia cōfe
cit inſtrā ꝑpetuo tradet exilio
nullam ei clementiā neqꝫ reuer
ſioēm[a] ꝓtīcipans[b]. ipos[c] quoz
maximos iudices q̄ ad hec acce
dūt ⁊ miſtrāt[d] talibz cauſis aī
ꝓfiſi apō ſemzipos mōmēta[e]
ꝑfirmatione talium donati
onum aut aliorū actuū paciū
tur: ⁊ cingulo ⁊ ſubſtātia ⁊ digi
tate interminatur[f] excludī. hec
igitur[b] inēpans uehementer p
mittit[g] rei eccāſtice uſum aut
qui uocatur uſufructus ſub cto
quodaz tempore. aut etiā uſqꝫ
ad uitam ꝓcipientis dare ſciſſi

ma maioreꝝ eccleſiā ſub hac ta
men diffinitiōe ut is qui hāc
accepit munificentiā euiſdē quā
titatis repreſentēt rem eccleſie
ſciſſime maiori eccleſie ſub ꝓpe
tatis ratione: ex qua poſſit eun
dē redditū ſciſſuma eccleſia hē
quantū ille ex uſu accepit poſt
accipientis utiqꝫ mortē aut di
ffinitum tempus in uſu[k] uideli
cet ⁊ aī uſufructu dato[l] eccleſia
ſtice rei ad ſciſſimā eccleſiā rēde
unte ut uſu donate rei[m] cum[n] ꝑ
petate ſciſſime eccleſie[o] faciendo
talem namqꝫ cōtractū ſine pe
riculo eē ponit lex.[p] ſi uero mi
nus fuerit q̄ q datur a ſciſſia
eccleſia illō q̄z ꝓpēſaī ei cuius
moꝝ quidē percipiet ꝓprieta
tem. ſperat autez ⁊ uſum acci
pere i firmū cōtractum ⁊ pro
nō[q] facto ponit: datqꝫ licentiā
uendicationis[r] utpote circum
uētione ꝓtra ius ſciſſime eccle
ſie facta. lex[ſ] itaz talia ſub bre
uitate[t] decernit ⁊ mulctā ipoit
ei uiz ad res ſciſſime eccleſie[u]
ſtat ſolummodo. ⁊ omne q ꝑ
inīt circōuentōnem quā predi
ximus. non tñ rtinēr callidita
tem poſt ea inſurgentiuz[x] ualu
it[y] ⁊ quidam[z] eni dudum hec q
uocatur colonarium ius colo
narium ius ueluti ſi domum
ualentez. c. ſoliō. p̄ſtātem pēſi
onez accipiat ſolidos. x. quis
ab eccleſiā ⁊ det pro ea ſoliō.
c. ſeu amplius: aī certe minus
⁊ quaſi iam de ꝑpa[a] aggrauet
ſe daꝝ ſingulis annis quaſi pē
ſionis nomine ſol'. iii. Iſte[b] i
gitī appellaī aparicos[c] ſz ipā
domū ſub tā puā pēſionē i p
petuū ⁊ ipe ⁊ hēdes eius poſ
ſidebant adinuenientes neqꝫ

ut. C. de k. ⁊. ꝑ. l. digna ⁊. ff. de na. re. l. q̄ris. dūmō dixerit.
non obſtāte l. leonis. ut. ff. de k. iij. ſi quis. in prin. ac.
c Ipos quoq. q. d. non ſol' minores ⁊ ordinarij. ſz etiaz ma
iores cum ſint quatuor ordines ut diximus. j. de illuſt. ⁊ q
ſ. e. ſunt. §. i. apud quos poſſunt fieri oñis donatōnes ⁊ oia

que ſūt de iuriſ
ditione uolūta
ria ⁊ ſi uerum
ꝑium nō ha
beāt ut. j. de de
fen. ciuit. §. nul
la ſed nōne tñ
magro cēi⁹ au
ctoritas datur.
ut. C. ō teſta. l.
conſulta. R/. ſi
lud i teſtis tñ di
cit. Itez i regia
urbe tñ ⁊ in a
liis locis obti
net q dictū eſt.
d Mīniſtrauit. i
aūctez ſuā quā
tum ē ad dona
tionē que iſinu
atōnē deſiderat
ſi maior eſt do
gentorū ſolido
rū ut iſtiē. de do
naī. §. alie. quā
tū ūo ad alios
cōtractus mini
ſtrāt. i. miſteriū
ꝑbent. ſ. docēdo
fieri ꝓtractū. ut
j. e. §. hec igiē
omnia. ac.
e Lāis. i. ꝓtrac
tibus. ac.
f Monumēta.
i. iſtrumēta. ac.
g Interminaī.
ſ. lex leonis.
h Hec igitur. ſ.
alienaī. eccleſi
aſticaꝝ imobili
um rerum ut.
ſ. e. §. ult. ac.
i Permittit. ſ.
dicta lex leonis
ut. C. de ſacro
ſan. eccl. l. iube
mus. §. fi. ac.
k In uſu. ſ. i cō
ceſſiōe uſus ſeu
uſuſfructus.
l Dato. ſ. illi ē
quo ſic ꝑmittit
ec. ut ⁊. j. e. ſi
qs aūt uoluerit
m Donare. i. re
penſare ipſi ec
cleſie. ac.
n Cum. proprieta
ti. huius. §

curi ſunt ex hoc ſic. ⁊ iſtiē. de rerū di. §. ſcē. Accurſius. florentiuus
x Libertate. i. timidi erant ut ſerui non audaces ut liberi. ac.
y Conſentientes. ſ. expreſſe ut differat a ſuperiori. R/o. ac.
z Ad hoc tradit. ſ. lex leonis. ac.
a Reuerſionē. ſic ⁊ aī tabellio qui in ſuo officio deliquid. ꝑpetuo il
lud ꝓhibetur exercēr ut. C. de ſuſcepī. ⁊ archa. l. ſi aliquid. libro
x. interdum. ad tempus ut. C. de numarijs ⁊ acti. l. iij. i fi. li xij.
ſic ⁊ i ꝑlato. ut. ſ. §. ꝑx. ſic ⁊ in tutore ut inſtiē. ō ſuſpecī. tu. ꝑ totum
b Participans. ſed nunquid impator poſſet in integrum bodie reſtitue
re uidetur q non ut. j. e. §. qr uero ueriſimile ibi oportebit ei ⁊ c̄. ſz
tñ dico cōtra. cū leo nō potuerit ſequētibus iparatoribz ꝑiudicare

Ecclesie. ſ. remanēte. Periculo. ſ. penarum predictaruz.
p Lex. ſ. leonis. Percipiat. ſ. eccleſia. ac.
q Pro non facto quātū eſt de iure ut. C. de k. ⁊. ꝑ. l. non dubi
um. ſz factum ipſum ꝑ infecto hēri non poteſt ut. j. de equa.
§. que igitur ⁊. ff. de capī. l. in bello. §. facte. ⁊. ff. ō acq̄ren.
poſ. l. i. §. adipiſcimur. Accurſius. flo.
r Uendicationis. ſ. yconomo ꝑ tempore. ut. ſ. e. §. ult. ac.
ſ Lex. ſ. leonis. Accurſius. flo.
t Breuitate. non q ipſa breuiter dicat. ſed quia nos breui
ter eam retulimus. Accurſius flo.

u Ecclesie. s. ꝓstātinopolitane .ut in pn̄. sui. patet . ac.
x Insurgētiuz .s. hominū contra eam uel in fraudem eius.
y Ualuit. cū diuinar̄ nō potuit ut. ff. mā. si fideiussor i ṗn. z ideo nō peccauit lex leonis ut. C. de testis. l. iubemus. in fi.
z Quidā. sic ꝓstrue q̄dā. s. boies dudū adimi hoc q̄ uocat colonariū ius. ad iuenientes colonariū ius dico nz nr̄is legibus nz z c̄. z procedit usq; ad ūsiculū illū q̄ nos z c̄. z postea accipe colonariū ius ē z c̄. qr intposicio est .ac .
a De ꝓpria. s. domo .ac.
b Iste. s. qui sic accipit .ac .
c Paricos. i. pēsionator a paricare q̄ ē soluer̄ ut. ff. ō statu. li. l. añ ptt. §. fi. uł dr̄ a pari q̄ est dñocui p oia fer̄ par est. ac .
Alīt. s. legi.
d Omiuz. l'iperatorum uł iur̄ ꝓsultorū .ac.
e Pene hoc ideo qr pensionez aliquā ꝓcepit .
f Quos nos. s. huius ꝓtractū .
g Cōscripsimus sz p ꝓsuetudinē derogar̄ huic . §. z sit ēphitheosis p hunc. §.
h Legez. s. istā.
i Dudū. z hic z supior articul⁹ i lege adicit leonis ḡa ibi n̄ sūt.
k Respexerūt. l. yconomi cū homines ad malicā dediti nihil est q̄ n̄ ueniāt ut. j. ut hȳ qui ob. p . b. s. nupo. Rx. ac .
l Imminuerūt. s. ꝓstatiões yconomi ut seq̄t.
m Prestātes. i. dātes yconomi in ēphitheosim
n Constitutiōe quā nō hēmus.
o Casus. q̄ imi nēt ēphiteothe nisi sit totius rei ītemtus ut instit. locati. §. a deo. q̄ non est in simplici colono ut. ff. loca. l. si fundum. ac.
p Uero. p ēte. Accursius. flo.
q Anastaſ⁹. s. loquēs i eodē cāu i q̄ supior. s. in emphiteosi.
r Constituens. s. i lege quā habuimus i memoria. s. c. §. ab anastasio. in fi. huius. §. Accursius. flo .
s Huius. s. ecclesie. ac .
t Rei. s. ecclesiastice. Fieret ēphiteoticus cōtractus ac .
u Bestā. i. ut ea q̄ gerūt ex hoc ꝓtractu ēphitheotico i monumētis fiāt. i. i scripturis sic accipit ut. ff. de probat. l. census.
x Extendens. s. anstasius. ac.

noſtris legibus neqz alie cuiuſ dā omnium[d] notā circunuentō ni non paruaz meditati ſunt contra legem perpetuas pene[e] cogitātes alienationes q̄ nos[f] decetero agi prohibemus: z ꝓ eo ipo conſcripſimus[g] legem.

Dudum[i] autem z ad emphi theoſim r̄ſpexerūt[k] iminuerūt[l] plīmaz quātitatez ueri reddi tus illis qui ēphiteoſim accipi unt: preſtantes[m] his qui pro re bns quidez ſciſſime maioris ec cleſie preſidebant. ideo qz nos in quadaz conſtitutionum[n] no ſtrarum diffinimus quidē uſz ad poſt tres emphitheoſim fie ri accipientis z duorū ſucceſſo rum alioruz. hoc etiam ſuper rebus maioris eccleſie fieri per mittentes. non autez ultra ſex tam partē r̄leuari emphitheo ſim percipientibns ꝓpter for tuitos caſus[o] ſanctientes . quia uero[p] didicimus ſic effuſe z i pie ab aliquibus fieri documē ta: ut neq; ſexta relinquat̄ ſciſ ſime eccleſie ꝑs reliquis omni bus emphitheoſim accipiētibz donatis. anaſtaſius[q] autez pie memorie geſta monumentorū conſtituens[r] fieri ſuper alienati onibus ſic ubi etiaz huius[s] rei[t] fieret tempus z emphitheoſim ſtatuens: ſine geſtis[u] quidem uſ q; ad ſolam accipientis uitam emphithoſim cum geſtis aūt in perpetuuz eam extendens:[x] ne q; perfectaz fecit: neq;[y] utilez legem: z undiq; imperfectā uſ qz ad ſolam dyoceſim patriar chice ſedis huius feliciſſime ci uitatis ſicut predixim⁹[z] legiſ latōnē ſtatuens. Nos[a] igitur iam enim[b] ad legem ueniendū eſſe ſanctimus.[c] neqz ſciſſimaz huius feliciſſime[d] ciuitatis ma iorem eccleſiam:[e] neqz ſub ea conſtitutas eccleſias quarum ipa p̄rogatione[f] ſuſcepit ſicut eam anaſtaſius pie memorie i terpretatus eſt.[g] neqz alias om nes eccleſias in hac feliciſſima exiſtentes[h] ciuitate: aī circa eius confinia neqz ſub patriarchi cha ſede hui⁹ feliciſſime ciuita tis conſtitutas: quarum metro politas[i] ipe[k] ordinat neqz ali um ullum undiqz: neqz patri archaz nez epiſcopū: dicimus aūt eos qui in oriente z qui illi rico: iſup egipto z uicina atqz in ytalia: z cos qui in affricana prouintia ſunt conplexiue[l] dicendum per omnes quecūqz noſtre ſunt terre: nec non q̄ in occidente ſunt deo amabiles e piſcopos ab ipa ſeniore roma uſq; ad occeanum conſiſtenti um ſciſſimorum orthodoxa rum eccleſiarum: neqz aliquez zenodochiū[m] aut bephophiū aut noſothomum. aut orpha notrophium: aī ytenotrophū aī torōtocomū aī mōaſteriuz uirorū uel mulierum abbatez ſeu abbatiſſam: aut quanlibet omnino preſidentem uenera bilibus collegiis licentiam ha bere alienare rem immobilem aut indomibus aut in agris aī in ortis: aut omnino in huiuſ modi:[n] neqz ruſticum mancipi um: neqz ciuilem annonā: nez per ſpecialez[o] pignoris occaſio nem tradere[p] creditoribus.

Alienationis[q] autem nomez generale ideo poſuimus. ut ꝓhiberemus z uenditionem z donationem[r]: z in perpetuuz.

y Neq; utilez. z ideo corrigitur. j. e. §. ſinimus in fi. §. ac.
z Predixim⁹. ut. s. e. §. poſt. ac .
a Nos igit̄. qr. l. leonis iā breuit̄ r̄tulim⁹. duos caſ⁹ ſupueniētes dr̄ miauim⁹. ut. s. e. §. uult. §. lex. §. dudū . igit̄ ad. l. ueim⁹ quā facere ꝓponimus. ut. s. e. i. Rx. Accurſius. florentinus .
b Jā ci intposicio ē hic ꝟſicul⁹ ſic. j. e. §. ut aūt ibi q̄ enim z c̄. ac .
c Scimus. ex hoc . §. z. §. ſequenti z. j. ſinimus ibi q̄ actio z cetera. j. de aliena. z ēphi. §. z hoc. z ſup ipis colli ge. q̄ ē. C. ō ſacro ſan. ec. aūt. hoc ius i ṗn. ac.
d Feliciſſime. s. ꝓstati. ubi hec lex fiebat ſz qualiter ibi fuerit cū in ueteri roma habeant fieri ut j. ut eccleſia. ro. in ṗn. Rx. illō fuit añ tēporacō ſtanti. ut dixim⁹. s. quō o. e. in ṗn. z. §. ſi uō n̄ metropolita. ac.
e Eccleſiā ſōaudi hāc li cētiā i fi. huius. §. z ſic ad iferiora ſemper re pete illud. ac .
f Prerogationes .i. diſpendia ac.
g Interpretatus. ut. s. e. §. i. ac.
h Exiſtentes. ut ſcē marie z ſancte theodorie z aliaz. ut. §. ut dr̄. ſit. nu. in medio ti. ac.
i Metropolitas. i. archiepiſcopos. ac.
k Ipſe. s. patriarcha conſtanti. ciuitatis. ac .
l Conplexiue. i. generaliter ſcimus. ac .
m Zenodochū. hec ꝟba expone. ut. s. e . §. hec i gitur . ac.
n Huiuſmodi. s. imobile niſi in caſibz ꝟi: ut ꝓ pt̄ debit̄. q̄ aī ſolui nō ualet ut infra ō alic. z ēphi. §. z hoc ēt iſup. Jt̄ in ēphiteoſi. ut. j. e. §. ēphiteoſis. z. §. ſequētib⁹ z. j. de alie. z emp. §. licentiā . Jtē pmittāt cuz alia eccl̄a. ut. j. ꝓstit. q̄ ex aſcpt̄. §. fi. Jt̄ cū prīcipe ut. j. e . §. ſinimus Jt̄ ꝓpter onus fiſcale . ut. j. de. ec. re. imo. aī. §. ſcimus igit̄ Jtē in redēptōe captiuoz ut. j ō ali. z ēphi. § ſciſſimas uō ſz extra eccleſia in q̄nqz caſibz ōnino ꝓhibetur. z in his caſibus ut notaum⁹. j. ō alie. z emphi. §. ea. ſed q̄d ō mobilibz. Rx. poſſūt alienari cū nō inueniat̄ ꝓhibitū ut. ff. ex q̄bz c. ma. nec nō. §. ſz q̄. niſi ſint ſacra circa altare ncīa q̄ alienari nō poſſūt ut inſtit̄. de rerū di. §. nulli⁹. z. C. de ſacro ſan. ec. l. ſanctim⁹ niſi ꝓpt̄ captiuorū redemptionez ut. j. ō ali. z. emphi. §. ō ſacris. z. §. ſi uō preter . Jt̄que ſūt ſupflua z tūc ēt ꝓpt̄ debit̄. non ſolum ꝓpter redempt̄. captiuorum ut . j: de ali. z. emphi. §. ſi uō ſūt plura
o Specialis hic. no. q̄ ubicūz dicit̄ i hac ꝓstitutōne ō ꝓhibitōe ſpālis pignoris illud ſit correctum p. l. j. de. ali. z ēphi. §. hoc etiam. uel dic illud ſpale cā neceſſitatis ꝓpter quā ceſſat omnis lex ut. ff. de offi. ꝓ. l. i. generalis aut obligatio pmittitur ut. j. e. §. ſi eniz. ac.

p Tradere credi. sed nunquid sine traditõne spāle pignus facere poterit. ut. ff. de pig. acē. l. i. uidetur q̄ sic ut hic ꝛ. Infra. e. §. si aūt creditor. nā ibi dicit. accipere ꝛ. §. si eni. in fi. ꝛ. §. sinim⁹. ibi si neq; dari et c̄. sz bis legibus large ponit vbū dare sic. ff. de pig. acē. l. si conuenerit. §. si q̄s. quare dicas q̄ nec fic fieri põt obli. p ꝓstit. istā ut. s̄. i. R̄. sed generalis obli. fieri põt. s. sine traditõne cū dicas i R̄ca. ypotheca. ut. ff. de pig. acē. l. si rē. §. proprie. sed que ē ratō. R̄. q̄a plus iur̄ constituitur creditori p spāle pign⁹ q̄ per generale. cum mācipia generalit obligata manumittam⁹ ñ nisi spālit. ut. ff. de manum. l. iij. ꝛ. L. de fuo pi. da. ma. l. iij. ac.

q Alienationis. ut. L. ò rebus. alie. nõ. ali. l. fi. sic. ff. de statu. li. l. statu libi. §. fi. ac.

r Et in perpetuū. hic nouicūq; in hac constitutione fit mētio de perpetua emphi. phibenda q̄ corrigitur. ut. j. de. ali. ꝛ emphi. §. licentia. l dic ibi cōceditur in ppetuum. i. quā diu reddit⁹ pstetur ꝛ ita hic ꝛ insti tuta locati. §. adeo. uel dic fieri i perpetuum. i. in tercia generationē ut j. e. §. ēphitheosim. prima uerior. ac.

s Nõ pcul. i. non multum. ac.

t Constitutio. ut. s̄. eo. §. uult enim. ac.

u Illaz. l. leonis. ac.

x Propter ea. s. ut probi bemus oñs sacerdotes ut dixerat. ñ ut ꝓfirmaret. s. legem leonis qr ꝛ sine hac erat confirmata. s̄. e. ꝛ sic nō r̄fertur ad primū dictum. ac.

y Uoce. s. latina. sz in greca. q̄ est magis cois ut hic dz. nam grecā sciunt greci. Item latinos oportet scire per iterpretationem ꝛ translatōnē ut patet per multas leges translatas ut. ff. de excusat. tu. ꝛ de iudic. l. pars. ꝛ finium re. l. fi. ꝛ al' infinite. sed ecōtra linguam nostraz greci uilipēdunt. nec eam scire uolūt unde tm̄ nobis est comunis p terea ut legitur in diuinis qñ ebraica lingua transferebatur in latinam prius in grecam transferebatur ut facilius ex ea sumeretur in latinam sicut ꝛ de obligatione iurisgentium. q̄ tollitur per accepti lationē per quoddaz mediuz ut instit. q. mo. t. o. §. ij. ꝛ no. q̄ hec lex sic loqtur hic. ac si adhuc non esset translata i latinum ꝛ facit imperator rationem translationis. uel ideo est comunis qr fiebat constantinopolis. Accursius florentinus.

z Itaq;. inceptiue non illatiue ponitur.

a Documēta. i. istrumēta facta de alienationib⁹ rerū ecclesiasticaz

b Tergiūsationis. sic. L. ò testa. l. iubem⁹. §. p. sic. j. c. §. fi. L. de caduc. tol. §. fi. sic. j. de referē. §. fi. sic. L. de l'. ꝛ. ꝓ. l. leges.

c Stema. i. ordinem uel figuram. fm al. Predictas. s̄. §. ult. ac.

d Ut lex. ad. i. cōtraria. Quod. i. uarietas. ac.

e Siūt inter homines. vnde dicitur. iustus septies in die cadit sic. L. de ueteri iu. enu. l. i. §. sed quia. sic. j. de consan. ꝛ ute. f. in pn. aliō extēsā emphitheosim. que nō pcul ab alienatione ꝓsistit. sz oñs ubiq; sacerdotes ab hui⁹ alienatiōe phibem⁹ subditos penis q̄bus leonis pie memorie usa est ꝓstitutio'. illaz⁹ nanq; p omia ualere ꝛ ratam esse scimus. ꝓpterea' hāc ꝓponimus ꝛ ꝓtulimus ꝛ non paterna uoce' legem cōscripsimus. sed hic coi ꝛ greca ut omnibus sit nota ꝓpter facilem intꝑpretatiō nē q̄ itaq; iam pteriit flinquimus. nam tāta documenta° tē pore longo facta nō cōmouer̄ multe erit tgiv'sationis. qua p pt̄ que usz huc actenus extāt ꝓpū hēant scema' cetero aūt omnē alienatōnē iterdicimus pdictas eis penas iponentes.

f Et aūt' lex ad humane natura ut instit. de iusti. ꝛ iur̄. i. R̄. ꝛ ò iur̄. naturalia. Accursius florentinus.

g Jn auxilio. imo uidetur ad destructionem. nā falsa efficit lex. ut. ff. de regl. cato. l. i. ita ꝛ uiciosa ut. ff. de. reg. iur̄. l. i. i fine ꝓ. sed illud est quo ad excepē. q̄ rmo ta est a regula sed ipa lex uel regula firmat q̄ remanet ut hic dicitur. ac.

h Jnimi⁹ 'ergo i perio si qua cōmunis cōmoditas ē ꝛ ad utilitatē rei' p. cā re spicies: ꝛ possessionē exigēs talicui⁹ imobilis r̄i q̄ lē ꝓpo suimus. hoc ei a scis ecclesiis ꝛ reliqs uenerabilibz domibz ꝛ collegiis ꝓcipe' licē: undiz sa cris domibus indemnitate" ser uata ꝛ reꝛpem sandare eis ab eo" q̄ pcepit equa at' etiā maio re quā data est. quio° eni cause tur ipator ne meliora det cui plurima ò dit deus hr̄e: ꝛ mlto rū dum̄ esse ꝛ facile dar̄: ꝛ maxime i scis ecclesiis i q̄bz optima mēsura ē donata ꝛ eis rex im mēsitas. p vñ si quid tale fiat ꝛ pragmatica' ꝓcesserit fōma' p cipiēs' impio' dare aliquid tali um rex ꝛ reꝛpensauerit mox rez meliorē ꝛ puberiorē ꝛ uberiorez: ꝛ utiliorē: sit ea permutatō firma" : ꝛ hū q̄ p̄sidēt' do mibz quaꝛ est q̄ alienat̄: ꝛ qui talibus administrāt lr̄is' sine querela undiq; sint. nullaz ti mētes penaruz: que a leone pie memorie iterminat̄ ꝛ a nobis firmate' sūt utiq; cū nec mlto° differat ab alterutro sacdotiū ꝛ iperiū: ꝛ res sacre a cōmuni b' ꝛ publicis qñz omnes' scissimis ecclesiis hui⁹dācia ꝛ stat⁹: ꝛ ipialibus munificētiis ꝓpetuo p̄beat̄. alterutris itaq; ꝓpensates' que decent ñ ab aliqbus iur̄ culpabunt̄. alia" nō oñez sine ad iperiū ip̄m sine ad aliam quācūq; psonā factā: sine uēditionem sine donatōnē sine pmutationē: sine ēphitheosim ꝓpetua" omimō pimimus: sed neq; datōnē cuiusdam' pignoris i re imobili factā occasione mutuoꝛ fieri sinimus: ꝛ hec ualē uolum⁹ i oi ecclesia ꝛ oiq; mōsterio: ꝛ nosocomio.

b Woueat̄. sic j. e. §. quia uō ueris. ibi oportebit ꝛ c̄. ac.

k Sinimus igit l. pmittim⁹. qa exceptiones facimus a lege q̄ phibet alienat̄. rex ecclesie. ergo hec ē pma p legē istam.

k Rei. pu. quia publica utilitas est preferenda priuate ut hic. ꝛ. ff. ꝓ socio. l. actione. §. i. ab eo. ꝛ. L. de catol. §. p. ꝛ. j. ut omnes ob. iu. p. §. arripiat.

l Tat'. s. ecclesie alicuius. ac.

m Jndemnitate ꝟuata sic. i. constitutio que ex ascriptis ꝛ ali. §. fi. ac.

n Ab eo imperatore. ac.

o Quid. q. d. bene debet dar̄ etiam maiorez rem. ac

p Jmmēsitas: s. ut deter. sit. n. c. §. i. cōtra sol. ut ibi. ac

q Pragmatica: scriptura facta cū cōsilio ꝓcer

r Formā l. pragmatica.

s Precipiens. s. ecclesie: Accursius. florentinus. legum. doctor.

t Jmpio. i. imperatori. Accursius. florentinus.

u Firma. nunquid similiter a ꝑuato in ecclesia fieri potest in mensa donatio sine insinuatione q̄dam dicunt q̄ sic ut hic ꝛ. L. de sacro. san. ec. illud. nos cōtra. cū ei non inueniamus expressum hic uel alibi stabit in suo statu ut ultra q̄ngentos solidos fiat insinuatio ut instit. ò donat. §. et cū nostra ꝛ. L. de donat. l. plt. in fi. q̄ eni non mutatur ueteri iuri relinquit ut. L. de ap. ꝓcipimus. §. f. ꝛ. L. ò testis scimus. ꝛ q̄ hic dz ē speciale i pncipe ut ar. s̄. e. i. R̄. et. s̄. quō o. e. i. R̄. l' dici pōt hic nō dici q̄ iperator donet sine insinuatione. imo fieri uidet exquo fit pragmatica forma q̄ ē scriptura publica ut. j. e. §. quia uō uerisimile. ꝛ sic ò iure coi uidetur fieri hec donatio.

x Presidēt. ut prelati. ac.

y Litteris ut tabelliones. ꝛ iudices ut. s̄. e. §. ad hoc. et. §. aliquid. Accursius. florentinus.

z Jmpos. ifirmare ut. s̄. e. §. alienationes. ibi illa et ē. ac.

m Jus. ſ. uſuf. remanente. ac.

n Apud eũ compenſet inproprie ponitur ſecundum al. quia int̃ ſpecies fieri non põt cõpenſatio ut iſtic. de act̃. §. in bone fidei. nec obſtat. ℒ. de compenſat̃. l. fi. in prin. quia actiones reales tunc compenſãtur cum rebus pemptis ut ueniatur ad extimat̃. q̃ fit quãdoq; ut. ff. de rei uen. qui reſtituere.

o Quod dat̃. ſ. ab eccleſia. mõ z impro pe ponitur uerbũ da re cum dñium ñ trãſeat ut hic z ſ. e. §. hoc igit̃. z. j. de alie. z ẽ phi. §. ſi uero quis. at̃ proprie accipitur cũ do minũ tranſit ut inſtit̃. ò act̃. §. ſic itaq;. uel dic proprie q̃ uſuf. tranſit z eius poſſeſſio ut. ff. de acqui. poſ. l. naturaliter. z pro ut de facto res tranſit. uel de iur̃ quo ad uſuf. eaten̄ poſt ea ad eccleſiam redit. ut ſequi tur. ac.

p Accipiat. ſ. ue nerabilis dom̄

q Dare. ſ. a fruc tuario eccleſie ab inicio cuius etiam medio tẽ põ̃ habet uſuf. Et pro etiam.

r Quatenus. i. quantũ. ac.

ſ Utraq; .i. q̃ dictum fuit fruc tuario z quod ipe ò dit eccleſie

t Eccleſiã. r̃mã ſit. neque defec tiua eſt. z ideo ſubaudi decurr̃ ret. ac.

u Quod a uen ditione. q̃ no men nõ ad om nem alienatio nem pertinet. ut. ff. ò ſtatu li. l. ſtatu liberi. in fine. unde non continet emphi teoſim. nec etiã pignoris dationez

ut iſte locuplex exiſtens z ſub ſtãcie inmobilis dñs aliã mox rez ſecũdũ ꝓpetatis ius" ꝓpen ſet" ſciſſime eccleſie aut uenera bili domui ex qua hoc ꝓcepit tantos z tales ferentes reddit" quãtos at̃ q̃ l' hẽt. q̃ dat̃ ut ita poſt eius obitũ eccleſiaſtica at̃ ꝓthoica res reuertatur ad ue nerabilẽ domũ cũ uſu q̃ dat̃ eſt: non trãſcendẽte tẽpus ute ꝓcipiẽtis accipiat aũt ſimilit̃ et̃ rẽ i cõpẽſatõe dare z uſũ qua tenus ſit poſt ꝓcipientis obitũ aut tempus i q̃ donatõ uſus ꝓuenit nõ tñſcendẽs uidelicz p cipientis uitã utrũq; ex toto z ſecũdũ ꝓpetatez z ſecũò uſum apud ſciſſimã eccleſiã reman ſur .quia uero leonis pie me morie ꝓſtitutõ penas fere ſolũ modo i uenditiõe dećuit: nos aũt interdiximus non uẽditio nes ſolũ ſz etiã donationes z ꝓmutatões z ꝓpetuas emphi teoſes: z pignorũ dationes in rebz inmobilibz. uidemus au tez quoſdã ſic amatores piculi cõſtitutos ut p̃ſumant ad ea que interdicta ſũt accedr̃: z cir ꝓuẽtõẽ facere legibz ex uolũta te z p̃ſũptõne quã habẽt z que oibus modis interdicta ſunt z q̃ forſitã deducunt homies ad mortẽ z qui agũt. ꝓpterea necciz exiſtimauimus in unoq; cõtractu z ẽtam ſtatuer̃ penã hiis quippe penis que poſite ſt adũſ yconomos ex cõſtitutõe p̃dicta pie memorie leois ſimi lit̃ z nẽ uminuẽtib yconomo at̃ ò ſcenodocho. at̃ noſocomo ãt beſotropio ãt abbati ãt ab batiſſe mõaſtii ãt aſiſtii ſecũò q̃ p̃ diſpoſitũ

mẽ p̃ſũpſerit rẽ eccleſiaſticã at̃ ꝓthothicã cadat q̃dẽ mox ꝓtõ exigat ãt rẽ quã accepit cũ oi medii tẽporis iẽmẽto: z ꝓtra ſciſſimã eccleſiã q̃dẽ at̃ uenera bilẽ domũ nullã oio habeant actionẽ. cõtra uenerabiles do mos autẽ yconomos ãt q̃ em nia uendiderũt i ꝓpriis eorũ ſubſtãtiis ex ꝓtractu habeãt actionẽ: ut metu ſue ſubſtãtie z ſi nõ ꝓpt̃ dei timorẽ tñ ſegni ores circa uẽditionẽ fiãt. Si q̃s aũt p donatõnez acciper̃ p ſumſerit rez eccleſiaſticã aut ꝓ thoticaz z ipo q̃ datũ eſt oio cadat z aliud tñ ex ſua ſubſtã tia r̃penſet ſciſſime eccleſie aut uenerabili domui ex qua acce pit hic: ut quã uiſ ẽ ager̃ ꝓtra eaz nouitatẽ hanc ſibimet i ꝓ priis eccleſiis exhibẽs ſuaz ſẽti at malignitatẽ. ſi aũt pmuta tio i q̃buſdam ꝓſonis fiat pret ſolũ ipitũ ſic̃ p̃dixim z q̃ pmu tatõnez accepit ſubiiciat pene z data ſibi rẽ aittat: z r̃currat rurſ hoc ad uenerabilẽ domũ vñ ꝓgreſſa ẽ: z qò ꝓ cõparatõe dedit maneat apud uenerabi lẽ domũ. z q̃ acceſſerit ad cãm legi ꝓtrariaz cadat utroq; iuſte z ſecũdũ hoc pene ſubdat̃ ſecũ dũ quã z ꝓpriis cadat z qò ſpe rauit nõ acq̃ſiuit et̃ hac actõe ei ſeruata in ꝓpa ſubſtantia eoz q̃ ꝓtractuz cũ eo celebra uerũt. Si aũt" ẽditor i pigno re corporali elegerit accipere rẽ imobilẽ eccleſiaſticã: at̃ pto tichã i domib forſaz: at̃ ſubur banis ãt agris at̃ ortis: at̃ ciuili bus pauibus at̃ ruſticis manci piis: z dederit aurũ ab hoc ca dat ẽditor: z habeat lucrũ qò

z. §. ipſos. nam z hic dicit forſan. ac.

c Diſpoſitum eſt. ut. s̃. eodem. §. uult. Accurſius. florentinus.

d Si quis yconomos ſic. ff. ſi certum petatur. qui eas. accur.

e Mox. i. ſtatim. ac.

f Eorum. yconomorum. Accurſius florentinus. legum doctor.

g Contractus. ſed qua liter ex inutili contrac tu agitur. ut. ℒ. de l. z ꝫ. l. non dubium. R̃. inutilis eſt in fauorez eccleſie ut poſſit uendi car̃. ſed in odium yco nomi ualet ut tene atur. uel dic ex inuti li contractu agi ut ali as. ff. de actio. emp. l. ex empto. §. is qui z de contrahenda. emp. ſed celſus. z de pignorati. act̃. l. ſolu tum. §. i. Item non ne yconomus poterit agentez excepẽ. exclu der̃ ut. ℒ. ò libera. cau ſa. ſi is. z. ff. ſo. ma. l. uiro. z. l. cũ mulier. z q̃a potior eſt conditio poſſidentis in talibus ut. ff. de conditi. ob. t̃p. c. l. ij. z. l. ſi ob tur pẽ. R̃. dic emptorem bona fide emiſſe nec ſibi nocet iuris igno rantia i damno uitan do. ut. ff. de iur̃. z fac ti igno. l. error. i fine. uel dic q̃ yconomus. tanquam ſuam uende bat ubi inueniret em ptorez ut ar. ℒ. ò bo. ma. l. i. ac.

h Si. i. quamuis.

i Si quis autem re penſet ut. ℒ. ò donat. l. nec ignorãs. contra ff. de regulis iuris. l. donari. contra ſed hoc eſt ſpeciale propter ſu um delictum ut alias in odium malefidei poſſeſſoris ut. ff. ad l. aquili. ſi ſeruus. f. §. ſi oliuam. z inſtit̃. de rerum diui. §. ex diuerſo. ac.

k Si autem predixi mus. ut. s̃. eodem. §. ſinimus. ac.

l Amittat. inproprie tamen cum non tran ſierit dñiũ. ut. ff. ò re gulis iuris. non uide tur rem amittere. ſecũ dum. al. ac.

m Subſtantia eorum. ſ. yconomorum. z ſimilium. ar. s̃. §. proxi mo z. §. ſi quis igitur. z hoc non erat dictum in lege leonis. de permutatione. ac.

n Si autem corporali. i. ſpeciali. Accurſius. florentinus.

o Suburbanis. i. ortis iuxta urbanum.

p Aurum uel etiã aliud ſic. s̃. de fideiꝫ. §. i. accurſius. florentinus

q Ab hoc. ſ. auro. qò mutuauerat eccleſie. ac.

r Habeat lucrum. ſed quomodo eccleſia locupletatur cum aliena iactura i omnibus his caſibus. ut. ff. de condic. inde. l. nam natura hic. R̃. non fit cum in ruina immo iure z ex culpa qui accipit. ut ff. de regulis. iuris. quod quis. ac.

f Presulē tuo. sed quō tenētur. cum nihil habeant. ut. s. de mo. §. illud. nam inanis. est actio ꝛ c̄. ut. ff. de dolo. l. nam bis. ℞. quidaꝫ quia affines ꝛ cōsanguinei eoꝝ tenētur ꝓ eis q̄ nihil est cuꝫ alius ꝓ eo non debet exigi ut. j. ut non fiant pigno. §. i. ꝛ. C. de penis. l. scimus. uel dic q̄ hic loquit̄ quando hec habebat adhuc bona quia non diuiserat inter filios ut. j. de scis. epis §. si qua mu. uel dic ꝛ cio q̄ hec cōsē. loq̄t̄ de his monachis l̄ abbatibus q̄ ante ꝓsē. illā de mona. itrabāt monasterium q̄ non pdebāt ꝓptēca rerū suaꝝ dominium. ut. j. hec. ꝓ. no. ꝓ. ò bis. q̄ igre. mo. al. dicit q̄ de eo qò acq̄siuit ex gener̄ ꝓ iūcto usq̄ ad quartum gradum. ut. j. de ec. ti. §. intdicimus. ꝛ. j. de scis. e. §. si quis contra aliquā. sed hoc in epō nō monacho posset habere locuꝫ. alij dicunt q̄ quidā sūt abbates laici nō monachi ut petragoricen. ꝛ sci frōconis qui hūt ꝓpria. sed ꝛcia opinio uerior est. ac.

t Si eni. uere non debet rem imobilez pignori dare. ac.

u Aut op⁹ dico. aꝫ ꝛ c̄.

p Occasionez. puta ut soluat debitū usuraꝝ

y Cōsistētem. ut i emēdis bob⁹ ꝓ laborerio ꝛre ecclesie uel alia iusta causa. ac.

z Earum. ecclesiarum.

a Ad generalē sic dicēdo oia bona ecclesie ꝛ obligo sed nūquid ē plus quā spāle. ℞. o. non ut diximꝰ. s. e. ñ igit̄. in fi. ac.

b Spāle. sz hodie ꝓtra ut. j. de alie. ꝛ. emphi §. hoc etiaꝫ. sed dic ut s. e. §. alienationis.

c Si uō. q̄ non licet imo. ut. j. de aliena. ꝛ emphi. §. licētiā. sz dic. ut. s. e. §. alienationis. ac.

d Obseruationez quā habuimꝰ. s. e. ēphi. ꝛ §. qr uō. ꝛ. §. si uō.

e Futuris. etiam ꝓ futuro tēpore qr cōtractus non ualuit q̄ dic ut. s. e. §. scire autem.

f Pauperū. i. ex rebꝰ ipiꝰ ecclesie. ꝛ nō res ecclesiaꝝ pauperꝝ c̄ē.

g Predictis ut. s. e. §. uult ei cū seqntibz usq̄ ad §. hoc igit̄ ꝛ. s. §. qr uero usq̄ huc. Accursius florētius

mutuum accepit scissima ecclesia ut uenerabilis domꝰ q̄ mutuatū est auꝝ ꝛ hic cōtra celebrantē mutuū ꝛ yconomū aꝫ senodochiū aut pebetrophiuz aut presulem monasteru aut asisterū aut aliorum uenerabiliū collegiorum creditori actione manente. his omnibus autē in abbatissis mulebrium asisteriorum aut monasteriorum ualentibus: Si enī omnio scissimis ecclesiis aut aliis uenerabilibus domibus c̄diti opꝫ fiat: aut in solam necessariaz uidelicet ꝛ in cuitabilem occasionē ꝛ ꝓter quā ñ pōt qò imminet adimpleri aut in aliam causā utilissimā scissime ecclesie cōsistentez licebit ꝓpositis earumꝰ usq̄ ad generalez ꝓ pothecā stare ꝛ nullū spāle pignus creditoribz ꝓbere. Si uero etiam perpetuam quispiam emphiteosim accipere ꝓtū pserit q̄ non lz aut tēporalem quidē non tamē secūdū huius nostre legis obseruatōnē etiā sit cadat quidem ò ephiteosi. ꝛ qò datū est maneat apud uenerabilem domū. debet autem cōtinuo ꝛ post casū emphiteomatis quātū futurus erat solu ere si secūdum legem subūsset emphiteosim: nihil apud eum manēte ex rebus pauperum que frustra ꝓ emphiteosim date sunt: hec igitur omia custodiantur ꝓdictis subiecta penis. neque tabellionibus ꝓsumtibz instrumētis talibus ministrar̄ sz metuentibus ususq̄ ꝛ ad exitū ꝛ nūq̄ ꝛuertant nec si scrā hec ꝓbeat fō naz iudicibꝰ l̄ dictar̄ talia istrumēta ꝓsumtibus ul̄ facta suscipe ꝛ gestis monumētoꝝ ea firmare. ne etiaz ipi in cinguli ꝛ dignitatis ꝛ substātie casum secunduz leonis cōstitutionē sustineant.

Hisdem penis seruādis etiā aduersus eos qui sacrata uasa cōtra nostram legez aut pignori dant. aut uendūt: aut cō flantm ꝓpter alienationē. naz ꝛ illos equa āt maiori pena dignos esse scimus. quanto etiaz circa sacras res ꝛ deo dedicatas ꝓsumserint impie agere ni si tamen aliqò tale fiat q̄ diximus circa redemptionē captiuoꝝ ubi animē hominū liberatur a mortibus ꝛ uinculis i aiatoꝝ uēditione uasorū sil̄r quippe obseruatione ꝛ super alienatōne ciuiliū paunum custodiēda sicut sepe diximus eo q̄ tales esse panes nō solum i hac felicissima ciuitate sed eī in magna alexandria ꝛ in thepoli esse didicimus. forsitan aūt tale aliquid in aliis ꝓuinciis quidusdā est. si enim etiam alibi huiusmoi quedaz sit possessio ꝛ in illa lex seruetur ꝛ suaz obseruationem extēdat. Quia uero uerisimile ē quē piam eī in circūuentōm huius legis temptar̄ pragmaticas nostras formas accipe. tale aliquid eis agere permittētes ꝛ hoc ꝓhibemus in omi persona maiore uel minore: siue in cingulum cōstituta: siue horū q̄s que circa nos sunt: siue aliorum: quispiaz int̄ ppl̄os hītantium: scimus nulli penitus licē tiaz esse talez quempiam pragmaticam ꝓferre ꝛ typum: neq̄ ex hoc accipere aliquod de scissimis ecclesiis cōpendiū aut de monasteriis aut ꝓtochiis aī aliis uenerabilibus collegiis immobilium rerum. sz ꝛ gl̄iossimo questori penam imminere. c. librarum auri si quidem tale dictauerit simul ꝛ suscipientibus insinuatōnez talis cuiuspiam sacre forme gloriosissimis iudicibus aī

h Sacra. i. cōcessio facta a principe. sic. j. e. §. qr uero uerisimile.

i Judicibus. sic: C. de decur. l. omnes. ac.

k Substituerat. ut. s. e. §. ipsos. Hysdem eos. s. yconomos. ac.

l Legem ut. C. de sacro. s. ec. l. sanctimus. Accursius. flo

m Cōflant. conquassant ꝛ liquefaciunt. ac.

haud. cū aspiratione haud ponitur ꝓ nō. si autem est sine aspiratione. debet subici maiori. ac.

n Sacras. sic. j. de alie. et. emp. §. de sacris ꝛ. §. scissimas.

o Diximus. s. e. l. C. de sacro san. ec. l. scimus. ꝛ legit̄ istit. de rerū diui. §. nullius. ꝛ. §. sacre. ac.

p Anime. i. aiata corpora. ꝛ sic ponitur contentū ꝓ contenēte. ac.

q Hominū. sic j. de ecclesiasticis. ti. §. si autē ꝓ redēptione.

r Possesio. i. ex qua pōstaretur ci uilis panis. uel dic ipa possessio talis pōstatois anime. ac.

Similit̄ lex. s. leonis. ut. s. e. §. uult. ac.

s Quia pragm. forma. i. nostrū rescriptū cū ꝓsilio factum. ac.

t Aliquid. i. e mere rez ecce.

u Permittētes. pragmaticas. formas.

x Prohibemus. s. tēptare acquirere tale rescriptū ꝛ etiam si ac ꝙrat̄ ꝓhibem⁹ uti eo ut sequit̄ ꝛ scimus. ꝛ c̄.

y Quēpiā. i. talem aliquē. ac.

z Proferre. sz nūquid tenetur l. cor. de fal. ex eo capite. si qs scienter utitur illicito istrumēto ut. C. si reus uel ac. l. ij. ꝛ. ff. ad. l. cor. de fal. l. falsi. §. i. ℞. nō. duabus rōnib⁹. ꝛ quia pene sūt minuende i dubijs. Vnde sufficit pena huius. l. ut ff. de penis. l. it̄ ꝓtatōe ꝛ qr ñ uidet falsū q̄ ueritatis ꝓmordio adiuuatur. ut ff. de l. ij. l. cum filiꝰ. §. hīs. ubi aūt esset falsum rescriptum locū haberet pena l. cor. ut. C. ad l. cor. de fal. l. maiorē. ut. ff. ò fal. l. fi. q̄ pena ē. ff. ad. l. cor. de. fal. l. i. §. fi.

a Tipum. i. rescriptum tale. ac.

b Compēdium. i. non poterit cōtrahere eī si habeat ī scriptū

c Monasterijs. ad oīs hos ablatiuos repete de q̄ est. s.

d Questore. nam sine isto q̄store nullū rescriptū pōt elici. seu impetrari. ut. j. ut diuine iussio. subscriprōne. h. gl̄io. q.

a Dicrauerit. nẽ. puniri illicite dictãtem. ut hic. ꝛ. ff. ò miur. l. lex cornelia. §. si quis librum. ꝛ instit. de i iur. §. i. ac.

f Judicibus alijs. s. a questore sed contra. j. de mã. pn. §. ò inde. in fi. so. ibi non suscepit ꝑma uice. ideo non punitur sicut ꝛ hic ꝑ̃ puniretur. sed postquã impator sibi secũda uice precepit ꝑm al. unde bene fecit. si tertiũ non expectauit preceptuz quia tũc ut iobediens puniret ut. ff. ò re. iu. l. cõtumatia §. ꝓtumax. ac.

g Eadez. i. si milem. j. c. libras auri.

h Cõstitutõi. ut. C. ò sacro s. c. l iubem⁹ § ad hec

i Periculo. s. amissiois sacdotij. ut seqtur.

k Has leges. hic q̃situ fuit. s. ut prohibeant alienat. rerum ecclesiasticaz ut ꝫ. c. §. nos. ꝛ ut C. de sacro. s. ec. l. iubemus. §. ad hec. ꝛ fac ad hunc. §. j. i medio. li. nõ fieri. s. in prin. C. de preci. impera. offe. l. rescripta. C. qui. mili. ñ pos. l. eis C. de pet. bo. sub. l. i. ꝛ ij. ꝛ. C. si nupt. ex. Rx. pe. l. i. §. i. C. si contra ius uel. u. pu. l. fi.

l Utilitate. nã cõiter interest ecclesias esse ut in eis petamus uenia peccatoz ut. j. ut li. ma. ꝛ a. §. quia uõ.

m Valere hoc. nõ. pu. ꝛ cõmunez utilitatem ꝓferri priuate sic. ff. pro socio. l. act. §. labeo ꝛ C. de cadu. tol. §. fi.

n Aliquos yconomos. ac.

o Emphiteosiz. alias emphiteosis. ꝛ tunc subaudi nomine.

p Agere aliquo tali. si est in littera tali aliquo agere. s. ut det̃ i emphiteosim plana c̃ si est tale aliquid agere ꝛ tunc dic. j. quas putant. s. prelati. s. agentes tale aliqd i. emphiteosim. ac.

q Prepotẽtatu. maxime. idem est enĩ in quolibet alio. ut: C. ò act. ꝛ. ob. l. sicut. sed de his maior erat timor cuz pares potentioribus esse nõ possumus. ut. ff. ò ali. iu. l. iij. ꝛ isti uolebãt sine. rescrito cogere ec. ut differat a superiori. ac.

r Pene que quãdoq; capitalis est ꝑ qualitate sacrilegij. ut. ff. ad. l. iul. pe. l. sacrilegij instar. ꝛ. l. sacrilegij. ac.

s Mctis. i. penis nam certe sunt. sed mulcta dicitur incerta pena ꝑ motu iudicis ut. ff. de ver. si. l. si qua pena. Accursius. flo.

t Hac sacra. ut. s̃. e: §. uult ꝛ. §. sequentibz usq; ad. §. hec igitur.

u Non quia quosdaz. subaudi. subuicere.

x Monast. i. ipam ecclesiam ut sequitur. ut j. ò alie. ꝛ ẽphi. §. qñ

y Ad ꝓuatã. i. ad formã non sacraz. uẽ tñ sẽper remanet sacra ut. ff. de reꝛ di. l. in tñ §. sacre. ꝛ instit. de reꝛ di. §. sacre. nisi in casu ut. ff. de relig. cũ loca.

z Prohibemus sic. s̃. ti. i. §. semꝫ.

a Nulli. sed nũqd fit cõtractus talium inter ignorantes ut. ff. de cõtraben. emp. l. ꝛ liberi ꝛ. l. cesus. Rx. sic ut obligentur cõtrahentes non ut dominium transferatur ut. ff. de contraben. em. si i emptione. §. i. ꝛ instit. de inuti. sti. §. i. ꝛ. ff. de ver. ob. it̃ sti. §. sacraz

b Facti. i. quaten⁹ de facto ꝓcessit nã fieri ñ põt cuz effectu ut dixi mus. ac.

c Casum. i. amissionẽ

d Venditorem. i. emptorem ut. ff. de act. emp. ueteres. alias uẽditionem ꝛ tunc planum est. ac.

e Alienatum est. de solo facto. ac.

f Infirmãda. sic. C. ò l ꝛ. ꝫ. non dubiuz. ac.

g Sic̃ iterdicim⁹. s. ec clesie acq̃ri.

h Apud. minus. i. paꝛ

i Ydonea q̃a si nõ sint ydonea dic q; non ꝑ dest donãti ecclesie ut. s̃. e. §. quia uero leo.

k Nocuerũt pp onus fiscaliũ. l' publicas fũctiones l' ãgarias ipis p̃dijs iposit as. ꝑ. al.

l Cognoscer. i. r̃cipe a donatorib⁹ ul' uẽdẽtib⁹ legãtib⁹ l' dic at̃ cognoscer̃. i. cognoscãt quia subibunt penas. ac.

m Fenea. i. stilis. ul' ut dicũt q̃dã. l' dic q̃tñ hẽbã fert ꝛ illã malã ut q̃dã agri faciũt. ut. ff. ò edil'. e. l. etiã. et. C. de edi. edic. l. p̃diũ.

n Damnosa. s. noie fiscalium. al. Accursius florentinus. legum d.

o De suo. sz qualit̃ cũ nihil habeat dic. ut. s̃. e. §. sin aũt cẽditor. ac.

p Pro hoc. i. ꝑ hac stili. pos. qr forte non fuit posꝭo data ecclesie sed aurum ut eam colerent. ac.

q Detur. ecclesia ab eo qui dat sterilẽ possessionẽ. cũ ecclesia at. nollet recipe uel dic q; alius mandato yconomi dedit illi q̃ dedit

aliis quibusdam eandem imi nere penam: ꝛ tabelliones sub cunbeꝛ leonis pie memorie cõ stitutioi si egerint tale aliquod instrumẽtum: ꝛ deo amabiles episcopos at̃ uenerabiles yconomos sine periculo refutare huiusmodi sacras pragmaticas formas: magis autez cum piculo suscipeꝛ ꝛ agnoscer̃ qa circa ipm sacerdotium piculũ sustinebunt si negligentes has leges que ita fiũt pargmaticas sequanꝫ formas. oportet eni ea que coiter ꝛ generalit̃ in õniũ utilitate sactiunt̃ potius ualeꝛ q̃ ea que ꝓtra aliquos student agi ad corruptionem coiuz legum his sol' uidelz cõdicẽdis ꝛ ẽphiteosis dãdis rebz quas cũz putãt tale aliquid ageꝛ. si tñ uoluerit queda sub ꝑpa gubernaõe hr̃e deo amabiles yconomi: at̃ alioz p̃sules collegioz. nulli hoz q̃ i potẽtatu trax sit nz secũdũ sacra pragmatica forma lñiaz esse: cogere eos at̃ p ꝓductionez at̃ per emphiteosim hec tradere ei q̃ hoc agit ꝛ sacrilegii subiacere penẽ ꝛ oibz mctis que hac nostra. l. sacra cõtinẽtur ꝛ supplicijs. quia uõ cognouim⁹ aliqò pessimũ delictũ factũ ꝛ apud alexandrinos ꝛ egipticos. iaz aũt i aliis q̃busdã iperii locis quosdã p̃sumeꝛ ꝛ ipa uenerabilia mõasteria uẽdeꝛ. at̃ permutare aut donar̃ i quibus ꝛ altar̃ collocatũ ẽ. ꝛ sacrũ ꝛ exhibitũ ministeriũ quale moris est i scissimis ecclesiis celebrari sacris q̃ppe lectis scripturis ꝛ sacro sancta ꝛ ieffabili ꝓmunione tradita ꝛ mõachica illic facta hitatõne ita ut hec mutarẽt: ꝛ ex sacro ꝛ deo amabili scemate ad ꝑuatã mãsionẽ ꝛ statuz hec oino decetero fieri ꝓhibem⁹. nulli hoiuz ꝑmittẽtes hec delinquer̃ sz et̃ factũ ꝛ ifirmũ omibus declaram⁹ modis. ꝛ p̃cioz casũ iponimus accipiẽtibz: ꝛ uẽditorez q̃ damnificamus ꝛ rei caũ ꝛ precii a missiõe scissime ecclesie eius loci: ꝛ uenerabilibus monasteriis hoc tribuentes quatenus ipi ꝑ uideãt ut qò male alienatuz ẽ rursus ad mõachicã reuocent figurã. nz q; ypotheca sup his ualẽte sed etiã ipa ifirmãda ꝛ rursus sacro monasterio assignanda. sicut aũt dannosas aliantiones ꝓhibem⁹ sic dãnosas possessiões itdicim⁹. mlte ei apud nos mote sũt qõnes ubi quidam minus ydonea p̃dia donauerit scissimis ecclesiis at̃ uenerabilibus domibus aut et̃ uendiderũt tanq; ydonea cuz utiq; sterilia a principio esset ex hoc uenerabilibz domibus nocuerũt. iterdicimus igit̃ rectoribus uenerabiliũ domuuz tale aliqd agere at̃ certe agnoscer̃ qr si non cũ omi subtilitate fecerit ꝓtract̃ sz fenea que dam possessio at̃ damnosa ecclesiis at̃ monasteriis aut ze nodochiis aliis at̃ uenerabilib⁹ collegijs cõtractꝫ q̃dẽ ꝑnon facto erit. icipiat oino q̃ dat q; ꝑ ccũuentõnẽ ꝛ fallentia datum est. yconomus aũt qui tale aliquid egerit aut abbas aut ze nodochijs aut nosochomus at̃ ꝓphotrop⁹ at̃ orphanotroph⁹ at̃ gerũchomus de suo q̃ ei dederit soluat damnuz hoc. si uõ sic cã finger̃ ut et̃ aliqd aurum ꝑ hoc det ꝛ hoc lucrabit̃ qò uenerabilis domus que feneũ aliquod accepit Quod uõ aurũ dedit hẽbit ꝓtra eum q̃ ꝓtractũ celebrauit ex hoc actionem sicut p̃dixim⁹. hec nobis sup ecclesiasticaz aut oino ꝑthochicaz rerum alienatõe posita sit lex. leonis q̃dẽ pie

illam sterilem possessionem ecclesie ac.
r Contra eum. s. ptra yconomum.
s Predixímus. ut. s. e. §. si quis et facit ad hūc. §. j. de alie. et emp. §. quedam si uero ac.
t Licet et nō aliud. hoc dicit ꝓpter anastasium qui hec fecit ut. s. e. §. 1. Accur.
u Berūtoto. hec vba exponc ut. s. e. §. hec ergo.
x Denūtiare. s. pricipi ut i nouell. e. t. uel pī sidi ꝓuicie uel epō ut. C. de epis et. c. nulli.
y Laudabil. nō. lauda bile et utile accāre. sic C. de epis. z c. si quis i hoc et. l. nulli i fi. et C lo. et ꝓ. l. fi. C. ò male et ma. l. iij. et C. ad. l. iul. rpe. l. iubemus. C de his qui se. defe. l. 1 ar. ptra. ff. de iur. fi. l. ij. i. Rx. ac.
z Calūp. nota. quē sine metu calū. accāre. sic. C. de adlteris l. q̄uis sed generaliter ptra. ut. C. de accāt. l. fi. et s. q̄. o. e. §. si quis aūt
a Seruabūt aūt eā. s. cōstitutionē istā. z ꝓ ēt
b Medias. hic. no. de ordie mgr̄atuū. q̄ dic ut. j. de illustri z. q. s. eos sunt. diximus
c Preuaricatores. i. qui cōtra hoc faciūt
d Subdat. s. ciuile au xilium
e Capitulū. i. ex hūc ti. Ubi tñ. no. nil corri gi. nisi exp̄sse iueniat correctū. sic. C. de app. p̄cipimus z j qui. mo na. ef. sui. §. tribus ac
f Tua. loquit archi epo ut. s. e. i prin
g Illā. s. tuā beatitudi nē. ac
h Ut iudices sine q̄ q̄ suffragio z cetera. ut iudices. i. p̄sides al ꝓ cōsules ul rectores ꝓ uinciarum. ac.
i Suffragio. i. sine ali quo dato noie suffra gii. ut. j. §. hec oīa.
k Omīs lugubratiōe. i. nocturna uigi lia. unde dicitur q̄ luna hēt radios lu gubres silt uerbū i in stit de le. §. ij.
l In huius. s. i utilita tibus collatorū
m Eas. s. uigilias no stras. ac
n Pro oibus. s. subiec tis. sic. j. e. §. fi. i. fi
o Citra pii. sic j de mā prin. §. ij.
p Cauſis. s. electionū iudicū. ac.
q Fructuarēt. i. fruēdo siue facile uēir cogerēt

memorie sequēs constitutiōē z non aliud siquidem curas ali ud autem incuratum reliquēs sed in omni terra q̄ romano ꝓ continet lex z catholice ecclesie sactō hec extēdatur z determi net que sua sūt z ualeat ꝓpetu a et custodita scissis p̄riarchis uniuscuiusq̄ dyocesis z a ōo amabilibus metropolitis z ab aliis episcopis z clicis z yco nomis abbatibus z xp̄odochi is z nosocomis et bephotrop his et gerontochonus et oib̄ similiter rectoribus aliquorū scōrum collegiorum omnibus imponens proprium robur: et licētiam prebens uolenti de nuntiar̄ que deliquūt lauda bilis eim huius est et calump niatoris effugiet nom̄ q̄ cau sam contra leges factā redar guit auctor pietatis et utilita tis sacris domibus fcis: serua būt aūt ea nihilomius et nr̄e rei pu. iudices maiores z mino res ciuiles et militares: z preci pue per oēs dyoceses cōstituti et glorioſissimi prefecti sacro rū ꝓtoriorū z medias hēntes administrationes quos specta biles uocant. Dicimus aūt au gustalē et ꝓcōsulares z specta biles et comites et alios orien tis et qui post illos sunt magi stratus hoc est z ꝓuinciarum cōsulares siue z p̄sides consti tuti atq̄ defensores ciuitatum z simpliciter omne ciuile z. p. militare auxiliū hanc nr̄am legem tanḡ in cōmuni utilita te z ꝓ totius terre pietate posi tā seruet z preuaricatores sub dat penis quas primitus dixi mus. Si quid aūt de conduc tiōibus eccāsticarum rerū aut in aliis capitulis sanctiuimus aut a prioribus nr̄is sanctitū est maneat hoc in propria fir mitate neq̄ ex presenti sacra nr̄a cōstitutione nouādū. alia enim oia manere in propriis terminis sinimus: nisi tam̄ ali quid de his hēat que hic consti tuimus: cū sufficiat ꝓ omibus hec lex sup id qđ a leone pie memorie scūm est: omnem ad

r Pro ueritate pias huius pietatis ratiōes. j. c. §. oportet.
s Necessitate. i. difficultate.
t Quō. hāc litterā interrogatiue lege usq̄ illuc cogitatio z. c z ex hac admiratione uel interrogatione iferē sequēs illatio igit z c. Accursius florentinus.

uersus ꝓtochicas res auferre alienatiōis occasioné Tua igit tur beatitudo z qui post illā in pontificalibus cedibus fue rint que a nobis dispositā sūt opi effectuique tradē festinēt

Ut indices sine quoquo suffragio fiant.

Imp̄r. Just. au. Jo. pp̄. scdo.
Omnes nobis dies ac noc tes contigit cū omni lugu bratione z cogitatione degere semper uolentibus ut aliquid utile z placens deo a nobis col latoribus prebeatur. z nō i ua no uigilas ducimus sed z hu iusmodi eas expēdius ꝓcilia pnoctates z noctibus subequa litate dierum utētes: ut nr̄i sub iecti sub omni quiete consiliat solicitudine liberata. nobis in nosmet ipsos ꝓ omnibus cogi tationē habentibus: ꝓ omēm nāq̄ curiositatem z inquisitio nem subtilem discurrimus: illa ager querentes que utilita tem nr̄is subiectis introducen do omni eos ouere liberent. z omni damno extrinsecus il lato citra p. censum et iustam legitimāq̄ collōz. inuenimus enim plurimam igressam cau sis iniustitiam: et hanc nō olim sed ex quibusdam tēporibus uiolenter accessisse: z oēs nr̄os subiectos ad inopiam contuli sse ut ad nouissimam ipsi pe nuriam ꝺuenire fluctuarēt et nez cōsueta et legitima tribu ta: et ꝓ ueritate pias functiōes secūdum publicum cēsum po suit sine maxima necessitate ꝓ soluer̄. quō enim ualerent col latores cū ex aliq̄ tēpor̄ ipa tos semp aliq̄d lucrari ex ꝓ uētu iudicū cogitarēt z merito hos sequerentur et gl̄osissimi p̄fecti ex hac iniustitia et dam nis extrisecus illatis ex solēp nibus piis coll̄onibus sufficer cogitatio igit nobis facta est q̄ agētes oia quecūq̄ in nr̄is ꝓui tiis sūt uno actu cōi ad melio ra migremus hoc eni oio euē turū credimus si p̄sides gēciū

u Collatores il lidñt collatores qui cōferūt an nalia tributa z ita in toto hoc titulo accipit z j. de collationi bus.
x Ex aliquo tē pore quia. s. nu per hoc fuerati choatū. ut. s. in prin. huius. §.
y Cogitarent. boc ē dicerēt qñ ipatores aliquē iudicē ꝓpōebāt in aliquo loco ali quid ab eo spe rabant z babe bāt z idē facie bant p̄fci q̄ e rat dānū subiec torꝝ lz uideatur extrisecus a re motis ēe ut scq̄t qa a collatori bus q̄ sic dabat postea extorq̄ bat ut j. c. §. auctoritate
z Extrinsecus q̄ babebit per iu dicē recuperat nolentem que dedit
a Et solēnibus .s. fiscalibus.
b Sufficer. nam nihil est adeo magnū q̄ si per plures diuidat partes non fiat quasi nihil ut . Jnfra. de na turali. in curiā depu. J. Rxo. ac
c Cogitatio agē tes. s. nos
d Uno act. j. hac. l. que erit cōmunis
e Migraremus .i. aliq̄ qđ esset cōmuniter utile faceremus p le gem istam cum talibus maxie intēdamus ut s de heredib et fal. § .l. z. C. de ca tol. §. fi.
f Credimus q̄ hic actus cōmu niter utilis erit
g Pr̄sides gene raliter hic acci pe ut. infra. e. § hec oia z. ff de of. p̄sidis. l. ac.

b Manib⁹. ſ. q nihil ꝑperã aĺ ꝑ pecuniã faciãt ſic. j. de mã prin. §. primo. accurſius.
i Quod non aĺ. ſ. q ipſi puris utãtur manibus.
k Cingula. i. dignitatẽ illam. uel adminiſtrationem ſic dictã q̃a forte aliq̃d ei cigebaꝛ cũ eligẽtur. ſic ff. de teſtõ mi. l. ult.
l Suffragioꝝ. ꝛ ſubaudi nihil debẽt daꝛ. neq; bis et cetera.
m Habet. i decet daꝛ dignitatem
n Jnmodicis. i. nõmodicus ſed magnus pp de pauperationem collectarũ niſi hec lex fieret. unde ob hoc tẽpore facere debemus legẽ iſtã attñ ꝛ alia utilitas ẽ ꝛ ſic due utilitates ꝓueniunt. q̃a ꝛ ipiũ abundabit ꝛ c̃. ut ſtatim dicit ꝛ collatores non uexabuntur uĺ dic ininuuntur ex hac cõſt. q̃a nil dabũt ãmõ iudices imperatori pro adminiſtrationibus. ac
o Locupletib⁹ nõ. hic. q̃ imperator ſtudet ut ſubiecti ſint locupletes. ſicut ꝛ aĺ. intereſt. r. p. ꝛ. c̃ ut inſti. de his qui ſunt ſui iuꝛ. uel aĺ. § plt. Jtem aliud nota. q̃ iudex debet curare ut ſit rerum ubertas. ſic ff. ỏ. off ꝑ. ur. l. i. § cura carnis. ar. ꝓtra C. ỏ iuỏ. nẽo ad iuẽtũ de iure. ut j. ti. prox. ac auctoritate hoc
p ſolũ. i. tantam quantitatẽ
q Jllicito. nõ q̃ p̃cedẽte uno malo ſecũt et alia ſic ff. de rei uen. ex diuerſo. §. i. ſic prouerbium cui aduenit unum malũ. illud nõ aduenit et ſolum: unde ꝛ canõ. que malo inchoata ſũt prin. uix eſt ut bono peragantur exitu. ut cã i. q. i. c. pricipatus. Accurſius
r mutuate. i, ut poſſit bẽre mutuũ

quicunq; ciuiles adminiſtrationes prouintiarum habent puris procuraꝛmus uti manibus[b] ꝛ omni abſtinere acceptione pro illis ſolis cõtentos eos que a fiſco dãtur. Qỏ nõ[t] aliꝛ fiet niſi ꝛ ipſi cingl'a[k] ſine mercede ꝓcipiant nichil omnino dantes nec occaſione ſuffragiorum[l]: neq; bis qui cingula hñt[m] nec alii omniũ ulli. conſiderauimus enim quia licet queſtus non[n] modicus imminuit imperio: attamen noſtris ſubiectis icremẽtũ maximũ ꝓcipiẽtib⁹ ſi idẽnes a iudicibus ꝓſeruẽtur: ꝛ imperium ꝛ fiſcus habundabit utens ſubiectis locupletibus[o]: et uno hoc introducto ordine plurimarum rerum ꝛ innumerata erit libertas. an certe non omnibus manifeſtũ eſt. quoniam qui aurum dat ꝛ ita adminiſtratiõem emit: nõ dat hoc ſolum[p] quantum occaſione adinuentum ſuffragiorum. ſed ꝛ aliud extrinſecus addit amplius occaſione cõmodi adminiſtratiõem eius aut dantibus aut ſpondentibus: ꝛ ſic uno pricipio illicito[q] dato plurimas neceſſe eſt manus circuire eum qui donationem facit. ꝛ hoc nõ de ſuo forte preberꝛ ſꝫ mutuatũ[r] ꝛ ut mutuare poſſit damnificatum[ſ]. ꝛ cõputare ap̃ ſe quia conuenit eum tantum ex prouincia perciperꝛ q̃tum liberꝫ quiỏ ei debita ſortis ꝛ uſuras ꝛ damna ꝓ ipſo mutuo. cõputabit aũt et in medio ꝛ expẽſas largiores[t] iam ꝛ iudicem[u] uel que circa ipſum ſunt decentes[x] ꝛ q̃dam ſibimet recondere queſtum in tempore ſequenti in quo forte non adminiſtrabit. ¶ Qua propter[y] eiuſq; ab eo dãnum eſt triplum magis aut ſi oportet uerius dici decuplum erit quod a ſubiectis noſtris exigitur: ꝛ ex hoc etiam fiſcus minuitur. nam ea que oportebat in fiſcum inferri eo qui adminiſtrationẽ habet puris utẽte manibus hoc ad propriaꝫ utilitatem redigẽs quia adminiſtrationem hẽt ꝛ inopẽ faciẽs nobis collatorẽ et iopiã illius[z] que[a] ꝓ ipſũ[b] agit nobis[c] ꝛputat[d]. quãta[e] impie talia fuerit ad horum furtorum merito relata occaſione adminiſtrationes habentes prouinciales ad hanc acceptionẽ[f] reſpicientes multos quidem reorum dimittunt uẽdẽtes eis delictuꝫ[g]. plurimos autem innoxiorum condemnant ut noxii preſtẽt ꝛ hoc non ſolum in pecuniariis cauſis agitur. ſed ꝛ in criminalibus. ubi de aĩma[h] eſt periculũ fugiũt eoꝝ[k] ex ꝓuintiis ꝛ confluunt hic[l] omnes ingemiſcẽtes ſacerdotes[m]: ꝛ curiales ꝛ officiales: ꝛ poſſeſſores ꝛ populi: ꝛ agricole iudicum furta merito ꝛ iniuſtitias accuſantes. ꝛ hec non fuerint ſola ſed ꝛ ciuitatum ſeditiones[n] et. pũ turbe plerunque fiunt atque ſedantur. ꝛ omnino una quedam eſt hec omnium occaſio malorum: et aceipe ſuffragiuꝫ a iudicibus totius nequitie eſt pricipium: et terminus. ẽ quoque hoc ſacrorum eloquiorũ[o] mirabile et uerum que auaritia omnium ſit mater malorum: maxime qñ non priuatorum ſed iudicum inheret animabus. quis enim ſine periculo non furetur. quis nõ latro ciniabiturſine reatu ad adminiſtratiõem[p] reſpiciens. illum nanque uidens[q] omnia auro uendẽtem[r] et preſumens[ſ] quia quicquid egerit illicitum hoc pecunias dando rdimet: hinc[t] homicidium: et adulteria et inuaſiones et uulnera: et raptus uirginum: et cõmertiorũ[u] confuſio. et contemptus legiꝫ et iudicum oĩbus[x] hec uenali apposita eſſe putantibus tanquam aliquod optimoruꝫ mancipiorum[y] ſed neque ſufficiemus conſiderare et ponere quanta ex furto prouincialiũ iudicũ fuerit peſſima nullo[z] mõ eos preſumentes[a] cum fiducia rdarguer cũ illi[b] repetenti ſe emiſſe cigula[c] ꝓnuntiẽt[d] hec[e] oia apud nos cogitãtes

f Damnificatum. ſuple in uſuris et expenſis.
g Largiores. nam largius expendit q̃ ſpat ſibi aliquã dignitatem euenir ut hic et ff. de hẽre. pe. ſed ꝛ ſi. §. ſi quis re ſua Accurſius.
u Judicẽ. i. aſſeſſorẽ quẽ ſecũ hẽt ut i iudicẽ ut hic ꝛ j. ỏ iudic. §. i. quẽ ꝓcib⁹ ꝛ ꝓcio dꝫ allicer ut hic ꝛ C. ỏ aſſer. l. i. Accurſius flor.
x Decentes ut pro milite quẽ ſecũ ducit uel alia famila. Accurſi.
y Quapropter q̃ non dꝫ ẽe ut ꝑuata utilitas pu. ꝓferatur. ut. ſ. ti. i. §. q̃a uero ỽriſimile.
z Jllius. ſ. collatoris.
a Que. ſ. inopia. Ac.
b Jpſum. ſ. preſidem.
c Nobis eo q̃ accepim⁹ precium ab eis.
d Reputatur pr̃ſes ac.
e Et. qñta q. d. ỏnu merari non poſſit accur.
f Adceptionẽ aĺ. exce pt̃. aĺ ad ceptionem.
g Delictũ. i. penã ỏlicti
h Nobis eo q̃ accipi⁹ precium ab eis. accur
i De aĩa. i. de aiato corpore. ſic. ſ. ti. ꝓx. §. iſdem penis. accur
k Eq̃. i. ſimiliter. ac
l Hic. i. cõſtantinopoĺ
m Sacerdotes aĺ. ꝓbiteros accipe uel nomẽ dignitatis eſt. ut. C ỏ naturalibus. li. l. i. uel utrunq; q̃ ẽ ucrius.
n Seditiões que. ſ. ſeditiões ut nõ fiãt iudices debẽt puidere ut. j. de mã. prin. §. ỏinde.
o Publice nõ q̃ plubica fiãt auctoritate. ſꝫ quia publice patent.
p Sedãt. i. ad cõcordiaꝫ rducãtur dẽe turbe p timorẽ mali iudicis
q Eloquioꝝ no. ar. q̃ poſſunt diuine auctoritates i cauſis allegar tãq̃ leges ſic ſ. quõ. oe. §. quãta. ẽca. prin.
r Adminiſtratorẽ. ſ. malũ nã iudex abſoluet oẽs p pecuniam.
ſ Uidẽs. i. deliquens.
t Uẽdentẽ. ſ. iudicem.
u Prſumẽs. i. ỏliquẽs.
x Hinc. i. occõe accepta ex iſtis. accurſius.
y Cõmertioꝝ. i. cõtractuũ ut i iſt. dixũs de i utilibus ſtip. §. i. ac.
z Oibus deliquẽtibus
a Mancipioꝝ. q. d ſic ſuus ĺ alia res cũ uẽdibilis ſit pene ỏlictoꝝ
b Nullo eos preſides
c Pre. ſ. ĺ priuato uel ꝓcto uel ẽt ipatore ut. j. §. itaq; in ſi. §.
d Jlli: ſ. preſides. ac.
e Repetẽti. i. rdarguẽti
f Cigula. ſ. digitates
g Pronũtiẽt loco exceptionis Accurſi.
h Hec. ſ. maleficia

i Hec. i. ad. l. istã fac. hec. s. oia. Lõiugẽ theodora noĩe ut. j. inf. iur q. p̃. z. no. ꝓsiliũ ab uxor̃ sumẽdũ. uñ La. dixit a suis cõsi. eligẽdũ
k Tuc Johãni p̃fecto pretorio loquitur ut. s. in prin . Accur.
l Proconsulares . procõsules sunt qui longe a roma aliquam pro uitiam regũt. z erat de consulibus romanus electus. quasi cosul ꝓ cul missus. ut patet ex ſiguificatione uocabu li cui est seruiendum. ut . insti. de donat. §. est z aliud. accursius.
m Consilio quia iam aliq̃ nobis circa hec consilluisti . accursius.
n Correcti. isti sunt in italia. ut. ff. de of. p̃. l. ex omnibus . Accursi
o Descriptio ut . j. ꝓx cõsti. scriptum est. ac
p Quasque. s. admini strationes. accursius.
q Omnes. i. eas solas hec cõprehẽdimus qm̃ prox. cõ. numerantur
r Donationẽ. s. dare.
s Prebere. s. sctimus.
t Codicillis quedã pue expẽse sunt que tabel lionibus ꝓ scripturis z similib⁹ dant̃ z hec ꝺclarãtur . j. ti. prox. ut hic sequitur. accur
u Cartis. s. dantur . ac
x Laterculo ideſt in ca mera uel scrineo.
y Tuc o p̃fec. pre. ac.
z Ne dare dico ne z ẽ
a Illi. s. administrati onem suscipienti. ac .
b Illud hic. §. z. §. se quens hoc aũt z aliꝯ. hic aũt q̃ postea sequit ad eandẽ sunt sententiã ut duc puicie. habẽtes p̃ꝰ duas consularias ãmõ unã habeant. ut fecerũt bononiẽses qñ elegerunt potestates p uillas. ac. florentinus
c Ita nuncupari. s. ui carium asiane puincie
d Annonarum ut pro fundis collatorum.
e Capitorũ ut ꝓ bobꝫ z aliis aialibus ar. ꝓ. de man. prin. §. coges uel dic q̃ capitatio dr̃ a capite militũ quibus datur ut . L. de erog. mili. an. l. fi. z. L. de excusat. z transf. mi. anno . l . fi . ac.
f Officiis . s. uicarii z iudicis. aĺ. sic. L. ꝺ ꝓx sa. sacris. l. hac pte in fi. z. ff. ꝺ pactis si plef
g Comitianũ officium a comite sic dictum.
h Nominando hec co mite. i. eligẽdo. ut hic
i Imminẽte sic. j. ꝓx §. z. §. hec aũt in fi.
k Oibus qui secũ sũt.
l Q pro sed. accursi.
m Periculũ forte z ꝓ fiscaliũ exactione z

z hec quoq; participem consi lii sumẽtes eam que a deo da ta est nobis reuerendissima cõ iugem z tue celsitudinis cãm cõmunicantes z quosdam ẽt a tuo sumentes cõsilio ad hanc sanctã uetimus legem per quã sctimus: neq; procõsulariam ullam neq; hactẽus uocatam uicariam neque comitẽ orien tis: neq; aliam quamlz admi nistrationem. neq; procõsula rem: neque presidalem quas consularias z correctiuas uo cant quarum expressim memi nit subiecta huic sacre legi nr̃e descriptio quasque solas sub hac lege dicimus dar̃ aliquod suffragium neque per admini strationem quamlibet donati oncin neque iudici ulli neque horum qui circa administrati onem sunt alicui neque alteri per occasionem patrocinii: sz gratis quidem sumere admini strationes pauca uero preber occasione eorum que ꝓ singu lis dar̃ cigulis codicillisz etiã cartis nã et subiecimus deseri ptionem huic nostre sacre legi declaratem quid cõpetat unã q̃que administrationem nr̃az prebere in sacro nr̃o latculo: aut in foro tue celsitudinis oc casione codicillorum aut pre ceptorum ũde ẽt illud abreui atũ ẽ ne prestent illi maximũ damnum. Illud tamen decre nimus oportere uicarium asi ane qui est quoque iudex pa casiane frigie non ulterius qui dem ita nuncupari sed decete ro comitem frigie pacasiane nominari et percipere de fisco que nunc etiã occasione anno narũ et capitorum pro utra que administratione percipie bat nihil horum imunito Nõ autem duobus officiis uti: sed permixtũ iudicis z uicarii unũ esse comitianũ existens z no minando periculo functionũ publicarum z ei z omnibus si militer iminẽte utpote uno of ficio constituto nõ diuidendo penitus sed ꝓ unam cõtinuati onem militantibus uniuersis

que accipiẽt iñ ꝓpter duplex periculũ z annonas et capita q̃a utrunq; pridẽ pcipiebat of ficium: nõ tamẽ i altero quo dam administratore pridẽ qui dẽ uicarium: nũc autem specta bilem comitem q̃ in pacasia ne frigie nõ hẽntẽ penitus ul lum participium z in aliis asi ane prouicie dyocesibus: sed habentem quidem spectabilis comitis pacasiae frigie cogno minationem: cõtemptũ uero i sola pacasiana sicut predixi m frigia: hoc aũt ipsũ z alteru tro pridem uicario definui mus: dicimus aũt eum qui ẽ põ tica dyoceſi ut nõ duo cõsultat decetero sed unus . comes qui dem galicie prime nominand z habiturus ẽt sr̃ milites pote statẽ sic̃ habet ẽt nẽ z utriusq; cinguli pcepturus annonas. nõ tãtum foris primam gallatiã nullã ei aliam penitus damus hẽre potatez i nulla põtica r̃gi õe. sed i sola galatia ꝓma offiõ q̃dem miscendo z secũdũ unã sicut dictũ est itelligẽdo z nu merãdo cõiũctionẽ cõmiciãõ existẽte et nominãdo: nullos pẽitus que eoruz ad alios ha bentem aliquam differentiam sed unum esse officiũ sub uno iudice unius prouincie . p̃sule omni simili officio una cũ suo iudice circa fiscalia piculuz su stinẽte. Nulli quoq; iudici pẽi tus cõcedun neq; ciuili neque militari mittere ꝓ ciuitates ꝓ uicias quib⁹ p̃sidet eos qui uo cãtur loci seruatores scientib⁹ quia siquidem tale fecerit ipi cadẽt administratiõe p̃sumen tes alios nisi unum officiũ ele uare. hoc aũt ipum dicimus z i clarissimo comite oriẽtis z clarissimo iudice z illiceiz unã administrationem utranque facimus. habentem quidem et spectabilis comitis orientis no men: officio uero uno p̃siden te comitiano existenti z nomi nando z prime solius syrie et sirienensi presidente z utrius que adiinistrationis annonas hẽnte equalem nãque uicarius

pro ciuili siue publica disciplina. ut. j. §. hoc aũt ipsum. uel propter duas solicitudines. s. utriusq; puitie ut ubi ẽ onus ibi sit emolumẽtũ ut i stit de l. pa. t. §. fi. Accursius.
n Offim. q. d. utq; officialiũ alterum corũ dico pridẽ q̃dẽ z ẽ
o In pacasione quãtũ ad nomen sed utrunq; sit geret offi

cũ uel certe pos sunt intelligi isti tres. §. z ut unã tm̃ ꝺ duob debeãt habere administratiõẽ lz salariũ susci piãt tm̃ quantm̃ ꝓ utraq; prius percipiebant . licet aliter dixe rit in principio huius. §. accur.
p Hoc autem in alterutro ideſt altero uicario. nam. s. prox. § dixit de uno et hic uocabatur uicarius tantuz erat tm̃ z comes ut sequitur . sic ponitur hoc uer bum. ff. de pac tis. ꝓptum. §. si pacto . accursi.
q Nulli loci ser uatores. i. uica rios. ut i nouel lis. c. t . et ꝓba tur generalib⁹ j. ut nulli . iu. i pri. sz uiꝺ cũ absit q̃ possit delegare. ut ff. de . of. eius cui mã ẽ iur. l. i ꝓ z ꝓso. j. ỹ. Rx so cõtra . sed solue ut j. de mã. pri. §. eos. accursi .
r Hoc autẽ ip sum. s. q̃ dixi mus in. §. illud z. §. hec autem et. §. qui modo fuit prepositus s. nulli melius postea stetisset.
s Comitiano a comite sic deri uatum et. ẽ .
t Volumus pri uatos. i. omnes priuatos homi nes idẽ in mili tibus z aliis ut j. §. q̃ autem z j. px. §. z facit ad hũc §. L. i q̃ bus. c. mi. so. p uti non possunt l. i. et. L. ut . ꝺ cu. k. co. k. li. et L. ut. se. uk. cla lege prima . ac
u Premiuz. uo. premium digni tatis. ut habeat subditos. accur

x Occasionibus. ſ. accõibus. Fiſcalium cauſarum. ac.
y Criminaliuz. cauſarum. Et. ſ. iudici. ac.
z Hinc. ideſt a noſtra curia. Accurſius florentinus.
a Foro cũ multiplex ſit ibi forũ ut. j. de man. prin. §. ſz nz ex magiſt. et. §. deinde competens. Exequũtur. i. ferunt.
b Licz ſic ꝓſtrue licet. i. licitum eſt iudices ꝓuin tie nõ ſinere p cipe eos q̃ hinc deſcendunt. ac.
c Judicibus de legãtibus ut ſu bicit a qb⁹ z. c.
d Sacra. ſ. gre ca. nec ez dicit de illa. j. de iu dici §. ne aũt. lz forte caute fue rit ut ibi dicitur
e Jpſi. ſ. preſi des l' ꝓcõſules
f Eis collatori bus. accur.
g Ad nos ipos. hic. no. ſpecia le q̃ directo po teſt recurri ad pricipẽ al' cõtra ut. j. de man. prin. § ſit ẽ. et ff. de ap. l. im pr̃. i. Rſo.
h Aliquos. iudi ces. ſcilicet hic deſcendentes. uel alios habẽ tes dignitatem aliquam.
i Exãinaz. no. q̃ durante offi cio hii minores magiſtratus cõ ueniuntur ut ff. de iur. l. naz magr̃atus. ali ud i ordinarijs ut. ff. de iudic. l. pſ. z de in ius uoc. l. ij. Ac.
k Iniuſta. i. tur pib⁹ exactõibus
l Honore. ſic. j. e. §. illud in fi.
m Sic igit cũ oi nõ ꝓ deũ debeã iurari nõ al'. ut hic z. j. iuſiurã q̃ ꝓ. in ẽdũ tñ z alit iuratur ſi hoc placeat p tibus ut. ff. de iurĩu. l. ij. i fi. z. l. ij. z. b.
n Uacat. ſ. nr̃a pr̃ſentia ꝺa alĩ is occupaz ut. j de ap. §. ij. z ſu pra ꝺ hz. z fal. i. Rſo.
o Tuã. o preſce cui hec cõſtitu tio dirigit ut j. ti. pr. z repete hic coram.

et illum ponimus ut et ipſe cũ ſubiecto ſibi officiali piculũ hẽ at z pro fiſcalium exactione z pro ciuili z publica diſciplina

Volumus aũt oibus iudici bus nr̃arum prouinciarum omnes ſubdi. priuatos q̃dem ſecũdum q̃ cinguli proprium premiũ eſt: et in oibus cauſis z ũiuerſis pecuniarijs z crimi nalibus occaſionibus qui ue ro in militijs cõſtituti ſũt etiã iſtos nihilominus occaſione fiſcaliũ z criminum ſubdi oi bus ei modis. Sed ẽteos qui hinc deſcendunt z ex quolibz foro qui quaſcunq̃ exequũt ſentẽtias lz ꝓuintiarũ iudici bus non ſinere amplius aliq̃d q̃ ſacra noſtra conſtitutione diſpoſitũ eſt pcipere ſportula ruz. ſcientibus quia ſi hec ne glexerint omne damnum ex hoc nr̃is collatoribus illatum ipſi ꝓſoluẽt. Damus aũt licẽ tiam eis z ei referre de eo non ſolũ ad iudices in q̃bus ſunt miſſi: ſed etiam ad noſmetip ſos ut nos hec agnoſcẽtes cãm competenter exequamur: ſi aũt ipſi aliquos inuenerint propt dignitatis et cinguli ſuperci lium in nr̃is collatoribus uio lẽtias irrogantes licẽtiaz ei da mus ẽt examinar uiolentias et reos iuentos priuare cingu lo z nr̃z ordinem in prouitis adimpleꝛ hoc q̃ ẽt ueteribus dcum eſt legibus: ſicut eni eos omni iniuſto lucro, phibemus Jta ẽt pure cigulis utentes om ni honore z reuerentia z ho neſtate frui ſctimus. Sic igit z a nobis cingul' diſcretis con uenit eum qui ſic accepit admi niſtrationẽ cũ dei memoria co ram nobis: aut ſi nõ uacat co ram tua celſitudine z qui tuã reſeruit ſedem: z qui ſẽper fu erit glorioſiſſimo comite ſacra rũ nr̃arũ largitionũ: z glorio ſiſſimo queſtor ſacri noſtri pa latii: z gloſiſſimo comite ubi que ſacrarum noſtrarum pri uatarum rerum: preſente q̃z z per tempora magnificentiſſi mo cartulario ſacrorum nr̃o

p Dare. i. iurar hec que ſequũt ſtatũ z alia q̃dã ut. j. iuſiur. q̃. p.
q Prebere. i. prebuiſſe uel prebiturũ cõfuſũ cim tẽpus eſt z utrũq̃ ſignificat ſic z in eo q̃ de calump. iurat. ut. j. ut li. iurẽ. in prin.
r Sed ſicut. unde illud q̃ gratis accepiſtis gratis date.
s Has ez. itpoſitio eſt. Accur. florentinus.

rum cubiculorum qui codicill' his apud nos miniſtrat iuſiu randum dare nihil penitus nec q̃libet ſe prebere: neque occaſiõe ſuffragii neque patro cinii: z neque promittere: neq̃ de prouincijs ꝓfiteri dirigere neque glorioſiſſimo ꝓfecto: ne que alijs cingula habentibus: neq̃ eis q̃ circa eos cõſtituti ſunt: nec alteri cuilibet p occa ſionem patrocinii. ſed ſicut ſi ne ſuffragio accepit adminiſtra tionẽ a. pu. pceptu rus annos has aũt ſolas accipere eũ ſi nimus: ſic ea puris cuſtodire manibus deo z nobis, p ea red diturus rõm. Sciat ez z tua celſitudo et qui poſt te eaſdez conſcenderint ſedes quia ſiue ipſi preſumpſerint accipere quicquam ab his qui ad pre dictas adminiſtrationes acce dũt: ſiue proceres ipſi ſiue offi ciũ tuũ ultra ea que occĩoe cõ ſuetudinũ a nobis eis diffini ta ſũt. que ſcilz z ſufficere ſola putãtes dari decreuimus: z ñ in paruis pena fiet ſz maxi mi q̃dẽ iudices accipeꝛ aliq̃d ꝓſumẽtes ab his q̃ ad admini ſtratiões accedũt: aut ẽt ꝓmit tentes ſuũ offiñ tale aliq̃d age re z nũtiatũ nõ eñdantes nõ ſolũ quadruplũ reddent toci us quantũ pceperũt ſz ẽt ma gnaz idignationez ſuſtinebũt z cigulj piculũ formidabunt: z q̃ circa eos ſunt z obediens eis offiñ ſi amplius aliquid q̃ a nobis cõceſſuz eſt temptaue rit accipe: ipſi quoz ſubiiciunt damnis quadruple redditiõis z cadent etiam ſubſtantia z ci gulo: inſup z ſuppliciis ſubia cebunt que congruant delic tis eoruz. Eos aũt q̃ ita ſine merceꝺ ſumũt adminiſtratiõẽ ꝓ: bus ſtudiũ habere decẽt ſi ſcalia uigilant iſpiceꝛ: z ut nõ ſoluendo deuotos q̃dez z egẽ tes neceſſitate cũ oi exigeꝛ for titudine: z i nullo flexos neqz ꝓ hoc ipſo lucruz aliqꝺ oio ꝓ ſiderantes: deuotis aũt pr̃ne exibeꝛ ſe: deide nr̃os ſubiectos reſeruar ũdique ſine uiolẽtia

t Manibus facit ad hũc. §. L. ad. l. iul. re. l. fi. z. j. de man. pri. §. primo.
u Sedes. i. q̃ fuerunt poſtea in ea dignitat
x Cõſuetudinẽ. ſic. j. ꝺciſ. e. ꝓ ꝓſuetudibus
y Decreuimus ut j. ti. prox. accur.
z Nõ in puis. i. nõ im ponet pua pena. ſed magna. l' dic nõ ſolũ puis hoibus erit pena ꝺliqñtibus. ut. j. e. §. ſi q̃s aũt. ſz z iſti ma gni puniũt lz nõ i tm q̃ ẽ generale. ut ſemp miores ãplius i ſimili ꝺlicto puniãt ut. ff. de icen. r. na. l. pedius. z hic coll' ex hoc. §. z pdco. §. ſi q̃s aũt. j. e. niſi i caſu ut. ff. de peñ. l. quedã. ſz q̃dam dicũt q̃ ẽt iſti uerberã tur ſicut z minores ut j. e. §. ſi quis aũt. z ſu plẽt hũc. § ꝓ illum q̃ non credo.
a Nõ cñdãtes. ſz qũo poteſt pẽiteꝛ cũ ia ad actũ puenerit dic hic ſpale. al' hic coit diſti gueret. aut puellz ad actũ. aut nõ. i ꝓmo ſi fuit conſũmatum non licet penitere. ſi non fuit. licet ut. ff. de fal ſis. qui falſam. niſi in caſu leſe maie. ut. L. ad. l. iul'. maieſta. l. q̃ſ quis. ſi uero ad nul luz actum peruenerit tunc non punitur ut. ff. de penis. l. cogita tionis. accur.
b Perceperunt prefe cti. Accurſius.
c Suſtinebunt ſcilciet prefecti. Accur.
d Conceſſum eſt ut in fra titulo proximo.
e Congruat forte i e xilium dantur ut. L. ſi cer. pe. l. quiſquis: uel dic pro motu iudi cis. ut hic dicitur.
f Eos autem egentes, egent enim ut eis ne ceſſitas imponatur a deo ſunt deſides z ſic ponitur infra. ti. i. iz iuran. quod. ꝓ. §. ij.
g Aũt pre. fac ad hec j. eodẽ. §. ex diuerſo z. j. de man. prin. §. q̃ ſi ꝺliqñtes i fi. z. j. ius. iur. q̃ ꝓ. §. p. z j. de ꝺfen. a. §. ſi quã.

b Imponentes ſubau di ſupplicium. ac.
i Illi. ſ. iudices.
k Quod magis .nota maius eſſe delictū de linquere in aliuz ꝙ̄ i ſe ut hic et colligit ex duabus legibus.ff. ò bis qui. no. infa. at letas.§.poꝑ. ꝛ. l. ím p̄r.et eſt ueruz quia ꝛ ipſe peccat. et aliuz fa cit delinquere. unde uerſus. Peccando pec care docēs. hic peccat ꝛ i ſe Qui reus eſt ꝛ i hos quos facit cē roſ
l Sumāt loco aſſeſſo rū et ſociorum.
m Ideoq; ꝺa tot bona habet facere p̄ſes
n Curialium.q. d. iſti ꝛ illi q̄ eligūt erūt de curia ꝛ iō magiſ expti
o Precipuam interro gatiue lege.
p Similit̄. i. utrūq; ſi mile ē delictum ergo pari pena puniūtur ut L. de ēp. ꝛ. c. ſi quen quam in fi.
q Prediximus. ſed ñ tantis ut diximus. s̄. e. §. ſic igit̄ infi. §. et ò illo fit mētio hic.
r Ex adminiſtra. ſ. ad miſtratorib⁹ ſupioꝛib⁹.
s Epi. facit ad hec ī. ut diſ. iu. i. ℞o.
t Habētis. ergo durā te officio conuenit̄ hic ordinarius in his ca ſibus. nec mirum ꝗa coram principe hoc fit. unde nō ē cōtra. ff. de in ius. uo. l. ÿ. ꝛ. ff. de iudic̄. ps. ē ꝛ alia rati o ꝗa. l. ille loquūt ꝗñ ex alia cā ꝙuīt ñrōne offici nā ò eo ēt durā te offō poſſz ꝙuīri. ut L ad l. iul. re. l. iubē⁹
u Dirigimus. ſ. nuper.
x Illic ubi. nō quez pu niri ubi ò liq̄t ſic. ī. ut o. obe. iu. p §. hec igit̄ ꝛ. ff. de re. mi. l. nz. i. ℞o. ꝛ. ff. ò accāt. ſi cui §. idē impr. ꝛ. l. fi.
y Exēplū. ſic L. ad. l. iul. re. l. i. ꝛ L. de furt̄ l. ſi quis. accur.
z Neceſſitatē. priores cōſtitutiones ut oīs tā ciuiles ꝙ̄ mili. iudi l. i. facit ad hec. ī. c. § oportebit ꝛ. ī. de col la. §. ſup hoc ꝛ. ī. de adminiſtra. §. i. i. ℞o. ꝛ. §. ſctīmus
a Fuſces ideſt digni

nihil ab ullo eorum percipiē tes ſed equi ſint in iudiciis: eq̄ uero i publicis diſciplinis: exe quētes quoz delicta innoxios quidem undique cuſtodientes eos qui puri ſunt: reis aūt pe nam imponentes ſecunduz le gem ꝛ ita preſidentes collato ribus tanquā patres filiis: dili gentes quidem eos qui ſunt in nocētes. qui uero rei mōſtran tur caſtigantes ac punientes omnēq; iuſtitiam in publicis ꝛ in priuatis documentis eis ſeruantes: ꝛ non ipſi ſoli hoc agentes ſed etiam ſemper con ſiliarium talem ſumentes: ꝛ q̄ circa eos ſunt omnes ꝛ non ui deantur illi quidem uelut in noxii eſſe. per alios autem deli quāt atq; furentur: hoc qò ma gis turpius eſt ut et pticipes i iuſtitiam ſumant. Ideoq; li cebit tue celſitudini honeſtio rum quoſdam ad adminiſtra tiones dirigere: ꝛ ſcientium tri buta fiſcalia curialium quip pe ꝛ illarum perſonarum: ex perimentum ſui dantiū bonū ꝛ ad magiſtratus oportunorū quis enim nō diligat eum ꝛ ho neſtate cōpleri magna putet.

Si nr̄o dēcto iuditio que tui culminis ad cingulū ueniat te ſtimonium hīs quidē quia ſit optimus. gratis uero euz ſuſci piens non uacans omnino p ꝓuincias populi priuati ne quē adnōz q̄ dedit et cōgreget nec nr̄i colligat aurum: ſed ut hoc ſolum habeat ſtudiuz deo no biſque ſemetipſum cōmendar ꝛ gloria frui optima ꝛ repen ſationem ſperare precipuaz.

Si quis aūt preter hoc ali q̄d egerit ꝛ donec i adminiſtra tionc in qua eſt iudex furti re us appareat: ꝛ ſi prebetur aut aurum dans ut accipiat ad miniſtrationem aut accipiens ex adminiſtratione. utrunque enim ſimiliter ſubnoxium eſt ſciatque ꝛ cōfiſcationem ꝛ exi liuz ſuſtinebit ꝛ in corpus uer bera atque ſupplicium. ipſū quoz qui accepit ab eo ſicut p̄ diximus in aliis ſubiicies ma ximis. puras eiz exigimus ēe, p uincialibus iudicibus manus

ꝛ collatoꝛs cuſtodiamus: ꝛ iſte quidem tam ex legibus quam ex adminiſtrationibus ꝛ inmi nebunt pene his qui in predic tis adminiſtrationibus ſunt. ſi tale aliquid egerint. damus aūt ꝛ prouintialibus licentiam ſiq̄ dē apud prouintiam iniuſtuz q̄ adminiſtrationē hēt egerit uel ſi damnis aliquibus aut ca lumniis ſubdat nr̄os collato res ut deo amabiles ep̄i ꝛ pui cie primates p̄rces ad nos diri gant exponentes cingulum ha bentis delicta: nos enim hec a gnoſcentes dirigimus in puic̄ hoc exanimaturum quatenus ipſe ubi iniuſtitiaz fecerit illic quoq; penas ſubeat delictorū ut neq; aliter quiſpiaz tale ali quid agere preſumat ad exē plum reſpiciens: neceſſitatē habente eo qui adminiſtratio nem rerum ſecūdum priores conſtitutiones dū depoſuerit faſces p dies l. i. puinc̄ cōmora ri: publice ſe mōſtrantez ꝛ ab omnibus ſuſcipientem conuē tiones. ſi tamen anteq̄ cōple antur. l. dies fugiens capiatur uł ut aliquod i honeſtiſſimoꝝ mancipiorum damus licentiā collatoribus detinere eum in puinc̄. ꝛ omne qò dederūt ei occaſione furti hoc exigere p ſentē tamen deo amabili ep̄o ꝛ cām ex nō ſcripto examinā te donec reddat oē quicquid furatus oſtenderit ſed etiam ꝛ ipſos puintiales ſi ſenſerint adminiſtratorū furtum licen tiā habeī magis aūt et neceſſi tatez hec referre nobis ut nos cognoſcentes quia omnino au ro uēdidit iuſtitiā ꝛ p̄dictis eū ſubdamus penis. ſr̄q; etiaz ce leſtibus ſupplicis reus erit et tranſcedēs iuſiurādū i quo ac cepit adminiſtrationē. ſi autē noluerit ex quacunque cauſa nō cōpletis. l. diebus ex puicia fugere tunc cōprehēſus ubicū que degere uidetur. reuocabit q̄dē in prouitia in qua admi niſtrabat oīne uero qò iuētuz fuerit accepiſſe reſtituat qua druplum. Illud uidelicet obſeruādum nullam eſſe nr̄is ſubiectis icētiā in alio quoda

tates. accur.
b Detinere hic collige q̄ licet alicui capere ò bitorē fugiētē fa cit ad hec L. ubi ò crimi. a. o l. i. ſic. ī. ut nul li iudices. §. ſi uero ſi quis. ꝛ ff. que in. frau. cre. ait. p̄. §. de bitorē. ꝛ. L. ut licea. uni. ſiñ. l ÿ. ar. cōtra L. de iuò. nullus
c Furti. i. tāquā fur māifeſtus in quadruplum te neatur ꝛ i. l. li br̄. auri dam nāt ipſi pricipi Itē tp̄us augeī q̄a p. bi. mēſes āmō ſtabit ut hic ꝛ L. ut oēs tā ciui. quā. cri. l. i. §. q̄ ſi quis ꝛ. §. ipſe aūt. Itē ꝛ alias tres pa tiē penas. ut. ſ. s̄. c. §. ſi quis āt in prin. ſi autē durante admi niſtratiōe fuge rīt criē leſe ma. tenetur preī ſu pradicta ut. ī. ò admiſt. §. ÿ.
d Preſente. ſed nunquid ſolus eps hic cogno ſcit. ℞ quidam non ſz princeps uel ab eo dele gatus. ſed eps erit ſecū ut. s̄. prox. §. uel me lius dic q̄ durā te officio ēt poſ ſunt collatores q̄relā deferre ò his tribus. de furto accepto ꝛ data occaſione adminiſtratiōis et tūc ſolus pri ceps uel eius ò legatus poteſt cognoſcere ad i ſtātiā epi ꝛ col latorū ut. s̄. p̄x §. ꝛ ſic itelligit p̄x. §. ſz ſilio offō ò oibus de lictis poterit co gnoſcere ēt epi ſcopus. ut i hoc §. q̄ intelligo. idem ꝛ ſi non

fugerit ⁊ hoc p
ꝓstitutionē ista
p aliā uero ēt
durāte offō idē
ò oibus cogno
scit ep̄s ut .j. ut
ff. dif. iu. §. si tñ
⁊ sic. nō. cp̄z co
gōscer ut hic ⁊
j. ut cli. ap̄. p ṗ
c. §. i. nec mirū
qa ordinarius
est ut. L. de ep̄a
au. l. ep̄ale Jnr̄
dū tñ una cū p̄
side ut si crimē
ē cāoicū layco
inferatur. ut .j.
de mā. pri. §. o
portet. Jt̄ qñ p̄
ses suspectus
bēt ut. j. ut dif.
iudi. §. si uero.
e Ex nō scripto
.i. sine libello.
Ex. al̄. ⁊ sine ac
tis. Jt̄ ⁊ sētētia
lata: sine scrip
tis qò ē spāle.
sic̄ st̄ ⁊ alii qua
tuor casus ut. j.
de mā. pri. §. si
tibi. ubi st̄ duo
ē quartus. j. ut
cle. ap. ṗrios
c. circa pri. ut
qñ ep̄s clericos
cognoscit. it̄ qñ
it̄ laycū ꝙuenie
tē cl̄icū et ipsū
cl̄icū ut. j. ut cl̄i
apud ṗprios. e.
§. i. Jt̄ ⁊ qñ ēcā
uilis ⁊ pua. Jt̄
qñ uiliū psona
rū ut. j. de mā.
pri. §. si tibi. sz
iure cōi libel
lus ē necessari
us i scriptis. ut
j. de exc. §. scti
mus. ⁊ sīa in
scriptis dāda ē
ut. L. de senten
tiis ex pi. recī.
l. fi. accur.
f O stēdrit uel p
testes uel ēt per
solū sacrāmtū
agētis. ſ. al̄. ut
j. de colt. §. su
per hec. accur.
g Sz ēt. nō solū
apud episcopū
h Jusiurādū. fa
cit ad hoc. L. de
iureiu. l. ij.
i Illud pret̄ fur
⁊ pret̄ꝙ si ali
qd accipiat uel

preter furt̄ hec circa iudices a
gere non eim si uidretur uehe
mentissimus in deuotis propt̄
fiscaliuz exactionē: ät propter
delictorum dabimus subiectis
agere aliquid aduersus eum.
ex diuerso autem etiam penus
eos omnium amarissimis sub
iugamus si eos qui puris usi
sunt manibus: ⁊ fiscalium exa
ctionem detulerit cū omni sub
tilitate postea deponentes ad
ministrationem iniuriari pre
sumpserint ⁊ non cū omni fa
uore post legitimuz tempus ꝑ
uincias reliquētes deduxer it.
oportet enim eos qui post hāc
legem nostraz faciendi sūt cla
rissimos subiectarum prouin
tiarū iudices considerare quā
ta pfruantur gloria. tales ap
parentes m: quantis autem sint
incursuri difficultatibus legē
hanc soluere quātum ad se ꝑ
sumentes: erit enim absurduz
si eos qui quidez in ulibus ca
piuntur furtis ipsi torquebūt
⁊ non primitus quiescunt do
nec reddant furta. ipi autem i
noxii mäserint ⁊ in maximis
constituti furtis: ⁊ neqꝫ apud
subiectos erubescētes exēplu
cuz liceat eis honestis ⁊ liberis
⁊ undiqꝫ laudādis ostendi. ⁊
a nobis habere testimoniuz ⁊
spem non sinimus autem nec
spectabilibus iudicibus nec al
teri alicui quālibet eis oppres
sionem aut iniustitiam inferre
aut ciuilibus o omnino cais cō
municar. ut ⁊ nos eis honesta
tē seruemus ⁊ illi puritatē no
bis deuotionemque restituant
sciant eiz oēs subiecti: quia ꝑ
pter eorum utilitatez ⁊ ūdiqꝫ
eorum indemnitatem ⁊ ut p
omnem agantur quietem ⁊ ñ
cogantur prouincias relinque
re ⁊ i peregrinis affigi propte
rea persentem legem scripsi
mus deo eam uouentes ⁊ pre
sentibus uenerabilibus maxi
me eius cōmūis festiuitatis di
ebus ut casibus omnibus lice
at patres suscipeř iudices: ma
gis ꝙ fures ⁊ sollicitatores et
eoruz substantias insidiantes.
oportet quoque nos nostros
subiectos scientes quātum no

stri proposuimus prouidenti
am cum omni deuotione. p. si
ne iminutione tributa pſoluer
⁊ neque administratoi um ege
re necessitate: sed ita deuotos
nosmetipsos prebere ut nobis
met ipsis ostēdatur operibus
quia ⁊ ipsis ꝑ huiusmodi cle
mētia propriam nobis deuoti
onem restituentis ⁊ merito ha
bebitis omnem a iudicibus oc
casionem deuotionis fauorez
⁊ prouidentiaz: illud scientes
ut qui a iudicibus imminet un
diqꝫ fiscalium piculum ⁊ mai
festuz quia in proprio suo pe
riculo administrationes assu
munt ⁊ nos hec agnoscentes
⁊ omimodo ⁊ uite in deuotio
nem. ⁊ nolite uestras uolunta
tes ita prebere ita inobedientes
quatenus eorum egeatis uehe
mentia: quam necessarium est
eos assumere propter ineuita
bilem fiscalium exactionez sci
entibus nobis nris subiectis
quia militares expense ⁊ hosti
um insecutiones multa egent
diligentia ⁊ nō possunt circa
pecunias hec agi causa uidelz
nullam accipientez dilationē
neque nobis concedentibus ò
spici romanorum terram di
minutaz quia ⁊ Libiam omnē
reparauimus Vandolos in
seruitutem redigimus ⁊ pluri
ma adhuc ⁊ maiora horum
speramus adeo percipere et
agere ꝑ quibus competēs ē fis
calia tributa sine iminutione
et ꝺuote et secundum definita
exigi ipsa quapropter si uos
quidē deuote occurretis iudici
bus. illi uero facilem et prepa
ratam fiscalium illationem in
nos exhibuerit et iudicuz lau
dabimus studium et nostram
approbabimus uoluntatem
et undique una quasi deo e
rit optima consonaqꝫ ꝑsiden
tium ⁊ quibus ꝑsidēt cōgruen
tia magna. Itaque deo et
saluatori nostro ihesu Cristo
omēs similiter offerāt ymnos
pro hac lege que eis dabimur
et patrias habitare caute et ꝑ
prias facultates habere firmi
ssime et iudicum frui iustitia
nā et nos ꝑpteřa eā posuim us

det ꝑ administratione
ut. s. §: si qs aūt. ⁊ ite
llige hūc. § durāte of.
ut s. ꝑx. §. dixim ma
ifeste ex ipa lr̄a coligit̄
k Amarissimi. mortis
ergo l̄. dic q ꝑa pau
cidii ⁊ qa i loco filioz
st̄ collatores quos. qi
occidit. ut. s. e. §. eos. ⁊
qa illa ē oiuz pe. ma
ior ut istit̄. ò p. iu. §.
ali a. ⁊ §. alia ò mū
l Postea. collige hūc
§. loq durāte of.
m Apparentes scilicet.
innocentes. ac.
n Ad se. sic s. qūo. o. e
§. ⁊ igit̄ ff. de donat.
int ui ⁊ ux. l. si socer.
o Ipsi. iudices. at
p Innoxii. i. sine pena
q Exēplū uñ Lato tur
pe ē doc. cū cul. r̄dar.
ip. fac adhec. j. de sci.
e. in pri. ⁊ ff. de edē.
l. si quis ex. §. fi.
r Et liberis. s. a furto.
s O stēdi apò episcopū
l̄. pricipē ut seq̄t ul̄ dic
ipsis collatoribus fini
to of. ut. s. §. nccitatē
t Ipse. pcipiēdi aliquā
digitatē ut istit̄. i ꝑhe.
i. fi. scòz az. accur
u Ciuilib cau. i. aliqua
ciuilis cā ꝙt̄. cos iudi
ces agēr durante admi
stratiōe ut. s. i pri. hu
ius. §. sz ꝙtra j. ut dif.
iu. §. si uero. so. u. ibi
x Eis. s. iudicibus.
y Illi iudices. ac.
z Venerabilibus. s. epi
scopis ò qbus ē bēta
mtio. s. e. §. nccitatē.
Que. s. lex. Ei. s. ò
a Festi. di. subaudi ⁊ po
tit exerceri. ⁊ qa ꝙtra
pessimos latrones ex
ercer. ut mō dixit. ut
L. de fer. l. puiciaz l̄
qa celeritatē desiderat
ut. ff. de dā. ifec. l. ij.
b Prēs. sic s. e. §. eos
sic. j. iusiur. q. pre.
c Oportet nccitatē. q.
d. spōte agatis q tāò
ex nccitate facer tis sic
. s. de fideiꝺ. §. qò āt.
d Ipsis. s. opibus.
e Clemtiā. i. per hoc q
fecimus. l. istam.
f Que deuotione. no
lite prbeř ut subiicit.
g Periculū. qa de hoc
iuratoriā prestat cau
tionem. ut. j. et. §. tua
quippe ⁊. j. iusiuran.
q. pre. §. i. accur.

h Diligentia. ut instituta in prohemio circa principium.
i Reparauimus idest recuperauimus Accursius. flore.
k Undique. sic supra quomodo. o. e. pri. Rco. Accursius.
l Itaque ymnos. idest gratias sic infra. ti. proximo. Accur.
m Benignitatem. quia in sola clementia possumus esse pares deo. ut. L. de nuptiis. l. imperiales. accursius.
n Quãtum ad nos. nam uere consecrare non potest cum non sit sacerdos. ut instit. de re. di. §. sacre.
o Eis. alias eos. ac.
p Dedignãtes. s. nihil in alus aut imitantẽ. ut L. de legi. z con. di gna. sic instit. de hẽ. quali. et dif. §. p.
q Quos. imperatores
r Et ipsi. s. collatores.
s Propter hoc. quod acceperant aliquid. ut s. e. §. cogitatio in fi. et quia erant partices in simili delicto ut s. e. §. si quis aũt. un de nil poterant adinuicez opponẽ. ut. L. ò li. cã. si filium. ac.
t Questum quia sibi plura dedit deus ut. s de non aliena. §. sinimus. Accursi.
u Q. aũt dictum est. ut s. e. §. uolumus.
x Legis. s. istius ut sub icitur. accursi.
y Subiectaz. s. nobis
z Citra. idest sine alias esset mala grãmatica al. est i litra citra omne suffragium. z c.
a Licentiam. s. que sequitur. accur.
b Eos. magistros militum puta. accur.
c Prescriptio. in sequẽtibus. accursius.
d In criminibus. sed non ne uiolentia ẽ crimen z publicum. siue sit publica siue priuata. ut. ff. de pu. iu. l. i. Rco. est. sed crimen hic p maiori cirmie ponit ut. L. ò custo. reo. l. ỹ. z. ff. de re. militari. l. iỹ. i. Rco. accur
e Horũ. s. pfidũ pfidiũ dico nõ expectantiũ.
f A iudicibus. puta a magistro militũ si forte erant milites isti q deliquerunt. accur.
g Subiecti. s. illi qui ò linquunt. accur.
h Ad eos. magistros militum puta. ac.
i Per quã s. hãc. l. nostrã ut sequitur. accur
k Prebemus. ergo ñ poterit alteri delegari ff. de offi. eius cui l. i. i. Rco. Accursius
l Omnem nisi in caũ ut. infra eodem. §. interdicimus. accursius florentinus.
m Habentes presides. Causis proxime nominatis. ac.
n Priuilio. s. a legẽ indulto. ut quia sit scolaris qui habet priuilegiũ magistri ut in pbe. digesto Rco. in. fi. uel clericus qui habet episcopi. ut. L. de episcopis z. c. l. omnes. uel militis qui coram magistro militum conuenitur ut L. de iurisditõ. o. iu. l. magistrie. sed numqd a principe põt bre. Rco. sic si dicatur non obstãte bac. l. ut. ff. de. l. ỹi. si quis in prin. z non al. ut L. de precibus imperatori. of. l. Rcpta z. §. de nõ ali e. §. quia uero uerisimile. in fi. z hic subiẽ. alii tamen intelliguut hunc. §. i priuilio q̃i nostro corpoꝛ nõ sunt clausa ut in Rcpto. z in si militibus nã si ẽ a lege indultuz non tollitur secundum eos et est ꝓceptor meus in hac sentẽtia. sed. b. fuit in prima q̃ plene diximus. j. ut omnes. ob. §. si quis igit.
o Neqz ex hoc. s. põuil. si en põuil. sibi ualeret securedelinqueret z tamen nascetur malꝰ unde bona orti debent q̃ nõ esse debet. ut. L uñ. ui. memine rint. et de iudic. l. ỹ. accur
p Non enim. sic L. de iureiu. c. l. ỹ. in fi. §. sin autem reus.
q Prouitiis alias in prouitijs al prouitie.
r Cuiuspiaz magistri militum forte uel alteri us de quo uidetur. accursi.
s Et hãc. s. legẽ
t Eis subiectis
u Ostẽdũt. s. presides. accur.
x Auxilietur. s. lex ista sic. j. ò man princi. §. patrocinia.
y Patientur sic. s. c. §. si qs aũt

ut z institiam que in lege est ualeamus dño ò nouere nosmz ipsos z nostrũ cõmẽdare ipe rium z non uideamur despicere homines oppressos quos nobis tradidit dominus: ut eis per omnia parcamus eius sequentes benignitatẽ. Idcoqz quãtũ ad nos cõsequũtur ò eo q̃ nihil in mẽtẽ nr̃az ueniẽs boni pro tuitione subiectoruz reliquimus. uolentes. n. in honesta hec z seruilia furta perimere: z nostros subiectos quiete a prouintialibus iudicibus obseruaꝛ. ꝓptea festinauimꝰ gratas administratiões eis dare ut nec ipsis liceat delinqueꝛ z arripere subiectos quorũ cã oẽz pferrimus laborẽ ò dignãtes imitari eos qui ante nos ipauere: qui pecuniis ordinabant administrationes sibimz ipsis auferentes licentiã administratoribus. nocentibus icrepãdi iuste z ipsilicq; percipiebant. celando iusti putati z ꝓbos collatores pp̃ hec a malis iudicib̃ nõ ualentes: unde nec ipsis iudicibus increpaꝛ poterant agere caste occasione p̃dicte cause. nos autem sufficiẽtẽ imperio questum esse putamꝰ ut collatores sola fiscalia conferant tributa: z nihil aliud extrinsecus queraꝛ qò subiectis omnem commoueat uitam. Quodꝰ autez primitus a nobis dictũ ẽ adhuc maiori ope z subtiliore cõpleri existimauimus legislatõne quatenus nostra intentio oibus siat apta. Scimus. n. clarissimos subiectarũ puintiarum suffragio administratores citra oi sacto pecuniarum z ab his dato iureiurãdo memores habeꝛ z hãc a nobis licẽtiã ut nulla sit ulli apud eos penitus fori pscriptio neque in his que committũtur ab aliquibus uiolentiis neqz in criminibus et que hinc oriũtur lesionibus neqz in seditionibus publicis neque in publicorum tributorum exactionibus: sed omnes similiter subiacere horum iurisdictioni nõ expectantiũ: neque precepta pcipere a iudicibus quibus subiecti sũt neque nuntiare ad eos sese contemptos esse hac nostra lege per quam omnem eis potestatez p̃bemus omnẽ licentiam habentes penitus in p̃dictis causis neqz priuilio uti quolz: neque ex hoc sibimz ipetrare ut delinqueret inoxie nõ. n. q̃ oi abstinẽt acceptiõe iudices aliud qò dã ò z legis nr̃oqz p̃ponũt timori. Quia .n. milites z huiumõi ꝓpuitus ꝓstitutos eis subiicim neqz in hoc egebũt pcepto cuiuspiã ꝓprio aũt a nobis aut a nr̃is iudicib̃ sz p̃sẽti lege utẽtẽ z hãc eis ostendũt ut auxilientur eis utẽtibus iudiciali fiducia sicentesque nisi hec egerit et emolumentorum z milicie sustinebut caũz z i corpus periculuz patentur ut nobis in nullo alio penitus opus sit iudice. et aut latronum insectores aut appeliatos uiolẽtiarũ i hibitores magis aut fures aut uiolẽtos mittere occasionẽ q̃ quasi rationabili utẽtes ipsos autẽ omniũ pessima facientes. Cũ enim iudices prouitiarum uniuscũque maximorũ iudicũ cõpleat offiñ z pro omni alio cingulo prouincus sufficiãt z ad ea que ex nostris legib̃ supra eis decerta sunt: quis p̃sumat aut fori prescriptione aut huiusmodi aliquid apud eos uti

Interdicimus ãt z glorioso magistro militum orientis et omibus nostris iudicibus: aut latronum insectatores aut uiolentiam inhibitores aut armatos aut aliquos tales desti nare in prouintiis. sciant eim qui ad hoc instituti post hanc nostram legem p̃sumserint qñ capti ab his nostris iudicibus prouitiarũ z in uincula rediguntur z ad nos causa nũtiata a nobis summum piculũ sustinebũt: z q̃ huuiusmõi eis p̃cepta tradiderunt triginta librarum auri sustineant penã z maiorẽ insup hac uehemẽtiorẽ nostraz indigntionem

z Nō nobis. bene dico q̄ ut uirīliter ībi maneāt. ut p̄ hec non egeamus dare eis aliquem adiutorē q̄ nō iuuaret. immo i pediret eū iuuādo malos boies ꝛ dū haberent nom̄ adiuto ris ipsi magis essent fures ꝛ mali ut. j. prox. §. interdicim⁹.

a Et aut. ꝛ repete opus sit ꝛ accipe uerbū minime qō est j.

b Offō .i. oia pōt p̄ses p̄ hāc .l. q̄ possunt no minari magi stratus Rome ut. ff. de of. p̄. illicitas. §. qui unuersas. ꝛ. l. ex oibus. ꝛ. l. sed licet. accur.

c Uti. q. d. nul lus. accur.

d Interdicim⁹. isectatores. i. q̄ ita noīarentur magis aūt essēt fures ut. s̄. di xit. accur.

e Inhibitores. q̄ et isti forte pecuniā accipe rēt p̄ scelerib⁹ oc cultandis. ac

f Tales. qui bo na presumtiōe mitterentur ac

g Presumserit .s. illuc irē uel mittere. accur.

b Capti .i. mis si. accursius

i Nuntiata. per mittīt ergo rela tō i ūstis missis a magistro mi litum uel alio alias cōtra ut .j. ut iudi. ñ ex pec. sc. inf. §. i.

k Oportebit p meritos. q̄ me ruerūt hāc digi tatem habere.

l Metuēdi. sic .ff. ō of. p̄. l. obseruare. ac

m Admīstratoř. ablatiui absolu ti. accursius.

n Abutanť. nō. p̄uīt. debet per dere q̄ abutitur eo ut hic ꝛ. L. de iudeis. l. iu deos. accur.

o Primitus ut s̄. e. §. si q̄s āt. bis .i. bas pe nas. accur.

p Hec pferētes. .s. i tribus cass bus ut diximus .s̄. e. §. nccitatē

q Maiori. j. de administratiōe §. ÿ. cōtra sed ibi in fuga loq̄t ut magis punīt durante admi nistra. q̄ si

experiuntur. Oportet igitur iudices prouintiarum tāquā ꝓmeritos a nobis potestatem causis uti ꝛ iuste līme sint oīb⁹ metuendi : scientes q̄a si data a nobis administratione ma le ꝛ indigne utant a nobis cō cessa sibi licentia subiacebunt supplicūs que ꝓmitus dixim⁹ ꝛ donec administrationes hīt hec ꝓferētes ꝛ dū eas depolue rit maiori adhuc experiēt periculo. nō. n. damus licētiā eis ātea q̄ līmū q̄nquagita diez cōpleatur tēpus a ꝓuitiis inq̄ b admīstrauerūt discēdre aut p occiōē ſuocatorie aut pocca siōē fuge aut p aliā q̄libz cāz sciētib⁹ sic p̄dixiūs siue ad hāc perucniat felicissimā ciuitatez siue in quacunq̄ regione ad ꝓ uintiā denuo reuocati cui pre fuerunt penas sustinebūt oēs quas ꝓus dixīmus: iusiuran dū uero dabūt hoc q̄dē q̄ su perius diximus. Si uero ali q̄bus i ꝓuitiis exīstētibns imit tantur ciguli codicilli ꝛ cora deo amabili epo metropolita no ꝛ qui i eis primates sūt ius iurandum subiciūt ꝛ ita cingu li suscipient actiones tua quip pe celsitudine ꝓuidēte: siue in hac maxima ciuitate pcipit ali quis administrationē siue i ꝓ uitiis ei codicilli eius transmit tatur a tua celsitudine ut sic ip se qui accipit cautōnez faciat fisco ō tributoruz icuitabili ex cusatione sicut ipe puř ꝓbaue ris posita sit aūt lex hec a no bis in oibus administrationi busa nobis noīādis ꝛ ex prīsē ti tēpoř sine suffragio percipi endis. nā que p̄cesserūt ꝓdem positis subiacēt legibus nulla pena horuz que in hac nostra lege determinata sunt. iminē te hactenus administrationes habentibus : nisi tñ ꝛ ipsi post insinuationē huius legis fura ri capiantur. Hec igitur tua celsitudo uniuersa cognoscēs in omnibus gentibus sub se ꝓ stitutis fieri manifesta procu ret solemniter p̄ceptis utēs aꝑ omnes ꝓuitiarū p̄sides. ut ipi

postea fugiat. hic autē ex delicto prius cōmisso punit ꝛ postea plus poterit puniri cum sit dignitate exutus ut. ff. de incendō. r. n pedius ꝛ de pe. l. in seruorum. accursius florentinus legum doctissimus.

r Experiētur. i. experiri poterunt si accusarentur. sic. ff. de statu. li. labeo, et. ff. ad. l. iul. re. l. antepe. §. fi. accursius florentinus.

cognoscētes nr̄um circa subie ctos studiū ꝛ quātū habemus circa ordiationē. iudicū uolū tatē cōsiderēt quāta eis bona perticipatur iperii ꝛ medele ꝓ eorū felicitate parcentes

Scriptū est exemplar edi cti cōstātinopolitai hūs ita q̄ntā subiectōnū pos sumus ꝓuidentiaz ostendit a nobis nup̄ posita lex quaz ad gl̄iosissimos nr̄os p̄fectos scri psimus: sed cōpetens est ꝛ nos ipsos scire nr̄az ꝓuidentiam quaz circa boies oēs hēmus ꝛ ꝓpterea legez ipsaz ꝛ i edictis p̄posuimus figuraz : ut ꝛ nos dño deo ac saluatori nostro ihesu cristo iuste referatis ꝑm nos ꝛ nr̄o iperio q̄a oēz ꝓ nr̄a utilitate pferimus laborez no titia eoz que ab ūaquaq̄ sub dictarum administratione ō bet p̄beri circa consuetudinem quantitatis ab his q̄ admīstra tiones hūt nullo p̄sumente ex tra ea que superscripta sūt re quirere nequaq̄ āplius aliq̄d a spectabili comitis orientis in sacro cubiculo. soldos. lxiii: primicerio clarissimorum tri bunorum notariorū cū quatu or scriiariis sacris laīculi sol̄. .l. eius adiutorio sol̄. tres. offō clarissimoruz p̄fectoz p̄torio rū sol̄. octuaginta. a ꝓconsu le asie ita i sacro nr̄o cubiculo solidos numero .xiii: primice rio clarissimorū tribunoz no tarioruz cuz quatuor scriniis sacri laīculi solidos numero quadragita. eius adiutorio so lidos numero tres offō gl̄iosis simorū p̄fectorū p̄dictoz sol̄. numero. lxxx. a spectabili co mite frigie pacasiane ita cartu lariis tribus sacri cubiculi sol̄ numero. ix. ꝓmicerio clarissiō rum tribunoz notarioz sol̄. numero. xx iiii. eius adiutori o sol̄. numero tres : offō gl̄io sissimorū p̄fectorū sol̄. nume ro. l. ab spectabili comite gala tie pie ita spectabilibus cartu lariis tribus sacri cubiculi sol̄. nūero. ix. ꝓmicerio clarissi oz

f Nō enim. bene dico eum posse puniri po stea. non enim ꝛ c̄.

t Reuocatorie. i. ſuocatiōis ꝛ ita adiectīn re soluit i substīnf. az. q̄a dic̄ se ſuocatū a suis.

u Fuge. quaz nō expri mit litet i corde gerat

x Causā. ut occasione rei familiaris. ac

y Diximus. ut. s̄. e. §. necessitatem. accur.

z Iusiuran. diximus ut. s̄. e. §. sic igitur q̄ō iuramētū dabitur ro me uel constantinopo lis si ibi fuerit electus. al̄ iurabit i ꝓuitia in qua c̄ ꝛ hec sūt uera ꝛ id tp̄us q̄ñ pricepse ligebat huiusmōi potā tes. Sed nūq̄d cū iurēt hodie i suis ciuitatib⁹ .i. i his uñ debēt c̄e ꝓ testates. hēbit locū hec q̄stit. R. sic ut ar. ff. de pu. ui. l. ordo. et ff. de neg. ge. actio.

a In puintijs. aliq̄bus

b Codicill. i. lr̄is ꝓtinē tes p̄sidat⁹ illi ꝓuitie

c Actiones. i. actus sic s̄. de nō. al̄. §. sed mi nus in fi. §. accur.

d Codicilli expone ut s̄. prox. accursius.

e Tua. o prefecte:

f Ipse. tu subaudi.

g Accepit. s. admīstra tionem. accursi.

h Aut. nūq̄d sic fiōiius soř uideť q̄ sic. ut L. ō v. si. l. sc̄imus. sz tam ꝓtradicimus. nā dari debet fideiussor de fi deli exactione tributo rum ut. j. ti. iuſ. iur. q̄ p̄. ꝛ. ff. ō admi. quot. §. p. ꝛ. l. libertas. §. fi. ꝛ. s̄. eodē. §. oportet

i Posita nominādis. ut. j. ti. prox. ꝛ. s̄. e. § hec omnia. uel dic no minādis. i. eligēdis sic accipitur uerbum. L. de decur. noitionum.

k Iurari. sic. j. ō icestis nup. §. ÿ. ꝛ. §. ÿi.

l Eorū. s. substātiuo rum al̄ adiectoruz

m Scriptū. Inutilis ꝓ stitutō. hac ꝓstituti one declaraī q̄d ō beat daī ex ꝓsuetudie quilibz electus. sicut ꝛ ꝓmiťat dicē. s̄. ti. i. § hec oia. nec ē legēda.

n Quāta. uerba edī sunt ista.

tribũorum notariorũ sol'.nũe
ro trigita tres . eius adiutori.
sol'.numero tres:offõ glorioſiſ
ſimorũ p̃fectoꝝ p̃toꝝ sol'. nu
mero.l.A uicario longi mu ri
cartulariis tribus ſacri cubicu
li sol'.numero nouẽ.primiceri
o clariſſimoꝝ p̃fectorum pre
torio.sol'. numero.xxiiii.eius
adiutori sol'.numero tres . of
ficio clariſſimorũ prefectoruꝫ
p̃torũ p̃toriorũ sol'. numero
xl.ꝛ quecũqꝫ adminiſtratiões
ꝺſolatiue ſunt. A iudice pa le
ſtine ita ſpectabilibus cartula
riis tribꝰ sol. ſacri cubiculi sol'.
nouẽ.primicerio clariſſimorũ
tribunorũ notarioꝝ sol'.xxv.
eius adiutori sol' tres.offõ glo
rioſiſſimorũ prefectorũ p̃tori
orũ sol.xl. A iudice fite mari
time ita ſpectabilibus cartula
riis tribꝰ ſacri cubiculi sol'.nu
mero.xxix. primicerio clariſ
ſimorũ tribunoꝝ notarioruꝫ
sol'.nu.xxiiii.eius adiutori so
lidos nũero trs.offõ glorioſiſ
ſimorũ prefectorũ p̃torioruꝫ
sol'.numero.xl.A iudice ſyrie
ſecũde ita ſpectabilibus cartu
lariis tribus ſacri cubiculi soli
dos numero nouẽ.primicerio
clariſſimorũ tribunorũ nota
riorũ sol'. numero.xxiiii.eius
adiutori sol'.numero trs.offõ
glorioſiſſimorũ p̃fectorũ pre
toriorũ sol'.xl.A iudice p̃uii.
ita ſpectabilibꝰ cartulariis ſa
cri cubiculi sol'. numero nouẽ
primicerio clariſſimorum tri
bunoꝝ notariorum coll'.no.
xxiiii.eius adiutori sol'.nume
ro tres . offitio glorioſiſſimo:
rũ p̃fectorũ sol .n.xl.A iudice
pãphilie ita ſpectabilibꝰ cartu
lariis tribꝰ ſacri cu biculi sol'.
numero nouẽ.p̃micerio clariſ
ſimorum tribunoꝝ notarioꝝ
sol' n.xxiiii.eius adiutori soli
dos numero tres offõ glorio
ſiſſimoꝝ p̃fectorũ sol'.n.xl.A
iudice ſpectabilibus cartulari
is tribus ſacri cubiculi sol'.nu.
xx . p̃micerio clariſſimoꝝ tri
bunorũ notariorũ sol'.n. xx.
eiꝰ adiutori sol'.n.iii.offõ glo
rioſiſſimoruꝫ p̃torioruꝫ sol'.
n.xl.A iudice armeie maioriſ
ita ut ſupra a iudice capado
cie p̃me ita ut ſupra.a iudice
cl̃eopõti ita ut ſupra.a iudice
europe ita ut ſupra .a iudice
thaice ita ut ſupra.a iudice ro
pe ita ut ſupra.a iudice cane
ita ut ſupra .a iudice auguſtai
que ita ut ſupra.ꝛ quecũqꝫad
miſtratiões p̃ſidiales ſie cor
r̃ctiue ſt̃.A iudice libie ſupioriſ
ita ſpectabilibꝰ cartulariis trí
bꝰ ſacri cubiculi sol'.nu.xx .p̃
micerio clariſſimorũ tribuno
rũ notarioruꝫ sol.n . xxxvi.
a iudice egypti p̃me ita ut ſu
pra.a iudice egypti ſcõe ita ut
ſup̃.a iudice uitie ſedurnice ita
ut ſup̃.a iudice paleſtie terciae
ut ſup̃.a iudice arabie ita ut ſu
pra.a iudice enfranõſie ita ut
ſupra.a iudice meſopotamie
ita ut ſup̃.a iudice ſcicilie ſcõe i
ta ut ſup̃.a iudice armeie p̃me
ita ut ſupra. a iudice gallacie
ſcõe ita ut ſupra.a iudice ono
riadis ita ut ſupra.a iudice ꝺ
ſularum ita ut ſupra.a iudice
miſie.ii.ita ut ſup̃ a iudice ſcy
thie ut ſupra.,p uniuſcuiuſqꝫ
ciuitatis defenſoꝝ ſiq̃dẽ,ſic me
tropol' ,p metropoli ° apõ glo
rioſiſſiõruꝫ p̃fectorum p̃torio
rũ dãdis sol'.nu.quatuor.ſi ue
ro altius ciuitatis sol'.tribꝰ. ꝛ
ultra hec nihil neqꝫ i defẽſiõe
l'.daꝛ iudicibꝰ nec alti cuiuſq̃
nec accipe nolumus niſi quedã
ſit cũ ab his nolo° p̃ſident con
ſuetudies ſcientibus eis. q̃a ſi
nũtiẽt nr̃e poteſtati de aliquo
eoruꝫ q̃ p̃ſuaricatur que a no
bis ſanctita ſunt. ꝛ qꝺ accepit
quadruplũ reddant:ꝛ offõ ſo
luto exiliuꝫ hitabunt p̃tiuum.
ut eiꝫ,puitiaruꝫ iudices ſi hoc
neglexerit ꝛ defenſoꝛs ſui aut
rape nõ modicam ipſi ſuſtine
bunt penam.

SCriptum eſt exẽplar° hu
ius domico glorioſiſſio
prefecto apud illiricum
p̃torioruꝫ ſed ita ſiq̃dem ad
iectõnibus iuſiurandum ſube
ant ſcõuꝫ,p̃puꝫ de hoc factum
ẽdiculum ſacramentum:cuius

o Pro metropoli. pri
mas archiepiſcopal'ci
uitatis ut ẽ ciuitas be
ryto ꝛ tyro ut.L. de
metropoli.berito.l.i.
li.xi.ar. ecõtra.j.de
defen.ci.§. denuo.

p Uolo.i.quãdo uolã
dabitur mihi.

q Scriptum
Cõſtitutio
iutil'. hec
conſtitutio exẽ
plum quoddaꝫ
eſt . continens
quedam que fu
erunt in illa ut
iudi.ſine quoq̃
ſuffragio ꝛ q̃
dam continet
plus de animo
nitiõibus quas
facere debent e
piſcopi ꝛ p̃fecti
p̃ſidi poſtquam
meruerũt ut.j.
e. ſicut enim ſi
alias imitteret
epl'am p̃ſcriptã
ꝛ quandam ap
tã ita hec eſt a
perta reſpectu
ſuperioris. ac

exēplar ēt directū ē tue celsitu
dini:qui uero admistrationes
suscipiūt a tua celsitudine dire
tos hic ei a nobis codicillos su
scipiāt pīte ꝺo amabili ciuita
tis i qua ꝺget episcopo ꝛ aliis
q̄ in ciuitate sē i iuditō tue celsi
tudinis ꝯgregatis offō oi tuo
corā q̄bꝫ ēt codicillos accipiāt
ꝛ iurēt p̄dictū iusiurādū ꝛ ma
xime hoc p̄cipimus corā curi
alibus agi quos competens est
magna frui.ꝛ que tua celsitudi
ne ꝛ q̄d ei si eundē cigalū opti
ma erit ꝓuidētia ꝛ studiū ꝛ ut
nihil ab eis tu lueris. oio neqꝫ
pmitas eos ab ullo ledi.eos.n.
q̄ hāc iurāt iūctatē quatenus ꝛ
felicissimo nro utāt exercitu:
ꝛ reliquas curiales adipleant
fūctiones q̄a ñ oꝫ talia attemp
tari solatia ut possit ꝛferri ad
tāta ariditatē.nihil ei nobis ꝯ
mēdat tua celsitudinē quo cir
ca curiales uniuscuiuscūqꝫ ciui
tatis ꝓuitiā qua p̄beꝛ uolumꝯ
istis ꝛ a tua celsitudine. a ciguli sēp successoribꝰ.quapropter
dū codicillos dederis admini
strationes accipiētibus a te aut
p̄sente hoc eis tua denuntiare
uolumus sedē: ut curialibꝰ om
neꝫ ferat fauorem nihil penit⁹
ab eis accipiēs.,phibeāt autem
ꝛ ab eis auferri damna ꝛ agno
scāt pte p̄fect qi pp hoc aliq̄d e
gerit penis subiacebūt grauissi
mis.sic eim curialibus pceꝛ te
uolumus:ita ꝛ defensorum ca
stigare ꝛ retinere auaritia scti
mus ꝛ ab eis p̄sumere.accipe a
nr̄is subiectis nisi secūdū q̄ eis
administratores publici aut si
nō est ad eis publicū solatium
quātū iculpabilis ātiq̄tas dif
finiuit:ut a binspōtaneis ipsis
magis q̄ ab iuitis accipiant ꝛ
hoc paꝫ ꝛ qūtū eis ad medio
crē sufficiunt gubernationeꝫ.
sciāt eim q̄a si citra hec aliq̄d
acceperit non solū quadrupli
subiacebūt pene sꝫ ēt exilium
hitabūt cōtinuū prius eis pla
gis corporeis ifligēdis edctuꝫ
scriptū i oi tra deo amabilibꝰ
archiepis ꝛ sctissimis patriar
chis tradite nobis a deo.re.p.
curā hñtes:ꝛ i oi iustitia uiuer
nr̄os subiectos studētes subie
ctā legē: cōscripsimus q̄ꝫ ꝛ tue
scitati:ꝛ p eam oibus q̄ tue ꝓ
uitie sunt facere manifestā bñ
hēre putauimꝯ.tue igit̄ sit r̄ue
rentie ꝛ ceterorum hoc custo
dire et si q̄d trāscendaꝛ a iudi
cibus ad nos referr̄ ut nihil ꝯ
tēnaꝛ hoꝛ que i cte ꝛiuste a no
bis sctita st:sic eiꝫ nos q̄ nr̄oꝛ
subiectorū miserati qm̄ supra
fiscaliū sactionū exactioneꝫ ēt
maximas sustinēt ex furto iu
dicum uiolētias pp factas pro
uitiaꝛ uēditiōes hec auferr̄ p
subiectam studuimꝯ legē.nos
aūt negligētes non referatis a
nobis q̄ō cōsecratā dño ꝺo ra
tionē reddetis ei apud eum ꝓ
aliorū iniustitia:si q̄d nō agno
scētibus nobis damnuꝫ apud
nos hoibus iferaꝛ: sꝫ oꝫ pīte
nos ꝓuitie ꝛ ꝓ eis ac r̄luquis ꝺ
testantes manifestos nobis fa
cer̄:ꝛ rectos iudices ꝛ trāscēdē
tes hāc legem nr̄am quatenus
utrunqꝫ cognoscētes hos qui
deꝫ puniamus .illis autē repē
semus cūqꝫ lex.pu.p̄posita fu
erit:ꝛ i oibus maifestata.tunc
sumptus itus recōditus i sctis
sima eccl'ia cū sacris uasis ut
pote ꝛ ip̄a dedicata deo ꝛ ad
salutē ab eo sc̄orum hoinum
scripta.facietis aūt melius et il
lic hitantibus uniuersis hoibꝰ
utliꝯ si eā sculpētes aut tabu
lis aut lapidibus in porticibꝯ
sctissime eccl'ie describatis:pe
nā p̄bētes oibus eorū que sēti
ta st lectōni atqꝫ possessioni.
¶ Si uero ꝓ iudicum puritate
hāc huiusmōi ꝓuidē ia palaꝫ
ē q̄ꝫ multo magis defensoribꝯ
nō pmisimus nec cuiq̄ accipe
nec daꝛ.dabūt eiꝫ cōcessis sibi
p̄ceptis i foro gl'iosissimorum
p̄fectorū siq̄dem maiores sint
ciuitates sol'. quatuor.si uero
miores sol'.tres:ꝛ ultra hec ni
hil ab ullo nisi aliq̄s ex fisco so
lēnis eis quest⁹ erit aut si ni
hil ex fisco pcipiūt nihil ultra
q̄ꝫ sacra nr̄a statutum ē cōsti
tutione pcipiāt al'oquin si q̄d
accipere capiantꝫ aut ip̄i aut q̄

¶ Auaritiā .que est ra
dix omnium malorū
ut. s. ut iudi. sine quo
quo suf. §. auctoritate
ꝛ pōt hic notari .l. sit
correcta ut ff. de of.
pcō. l. solēt. §. fi. nā
hic non pmittitur ali
quo mō accipe esculē
tū dū mō habeat sala
riū ex quo sibi satisfi
eri potest ut statim se
q̄tur idem dico de illa
ff de of. p. plebiscito .
¶ Studuimꝰ .legē ut s.
ut. iu. sine quo. suf.

t Jusiur .hec cõstitutõ adicit z diligẽter cõprẽdit sacramẽtũ qõ de bz facere qlibz administrator ut.s.ut.iu.sine quoquo.s.§.sic igit.

u Administratio. quelibet ut.s. ut.iu.sine quo.s.§. hec omnia.

r Juro ego.hic nõ prius subam sacramenti usque illuc purã

i cõ.z.c.ibi aũt incipiunt capla que iurat usque ad .§.fi.po

stea ãt pẽas dic quas uult subire si cõ tra fecerit.z sic tria ꝓ tinentur in hac cõstit.

y Cristum . p hoc uer bum z sequens.sacra mentuz qõ dicit ò ur gie exclude iudeos ab bis administrationib⁹ ul ptãriis.ar. L .ò sũ ma .tri.l.i.nã cristus ut dr in dec.pp tria fu it baptizatus .propter exẽplũ . ut nos facere mus idẽ. Jtem propt cõmendationem sue humanitatis. Jtez pp uim regeneratiuã con ferẽdã aquis quaz nõ bñt iudei i se ut i dec. dr.de.ꝓ.di. ÿÿ . Sed baptizatus.z.c.nunq̃ eiz.in hoc ei noie Cristi tria ꝓtinẽtur.s.q.z a quo.z de quo.i.tres psone .pater ũgens.filio unctus. spũs.s.unctio.ut i dec.de.ꝓ.di. .ÿÿ. c.a quodam.

a Quatuor.i.a quatuor euãgelistis facta z cõposita.s.Luca . Johãne.Marcho z Matheo.q̃ suis figuris pinguntur.ut hoc uersu ꝓtinctur Est hõ mar. que leo.uitulus.lu.pigit a Jo. bi eiz quatuor oia euangelia fecerunt z nõ sunt plura licet diuisim legãtur i ecclesia . Sed quid si super unũ tm̃ uel qd si super aliuz librum uidetur nõ ualere.ut hic sed contra ẽ qa hẽ respectus ad uera euangelia. Jtẽ mẽs deferẽtis ẽ ꝓsiderãda ubi iurans uellet malignari ut i dec.xxÿ .q.v.c. quacũq; acie.z fac.ad hec uersus.fallit iurãtẽ iuratio facta p artez z repete semp ad omnes hos accusatiuos. Jtem cõsuetudo sic interpretatur ut iuramẽtũ factũ sup quolibet libro ualeat ut.ff.de l.z se. con.l .si de interpreta. accursius. florentinus legum doc.

b Teneo.no.q rãgere debet z ẽ uerũ nisi i casib⁹ .ut i iudice iudicãte.ut.L.de iudic.rẽ nõ nouã. Jtẽ i epõ testificãte ut.j.de sctis.e. §.nulli. Jtẽ i alienãte rẽ ecclãstícã uel dãdo eã i emphiteosim.s.ò nõ.al'.§.q autem a nobis dictum .ibi z ut neque. Accur.

c Germanũ.germanꝰ fr germãa soror dr.qi ex eodẽ germie nat⁹ ul' nata.z sic facit se parẽ.qò ẽ uerꝝ.quo ad quid cũ uterq; ad statũ i periu studeat ut.s.ut iudic.sine quo quo suf.§. oportet. sed subicit seruitiũ p quod reddit se subiicibilem. Accursius.

d Dominis.hic no.q genus masculinũ concipit.se. sic.ff.de l.iÿ.l. q nos nullos z.ff.de pactis tres fratres.sed nõ extra ut.ff.de lega. .ÿi.si ita sicut de quo plene dic ut ff.de.uer.si.l.i. accursius flo.

e Et oẽz.s.iuro me pstatuz rpete Accursius florentinus.

f Arte.i.òceptiõe.ut Lato sic ars òlu. Catholice.idest uniuersalis

g Aplice.i.romane q̃ fuit ab aplo petro fundata.ut.j.ti.px.§. fi.

h Sed pmitto.i.pmittã.sic enim est modus loquendi theotonicoz

Unde ex tunc patet q ex eis theotonicis erat iperator. ut que ad hoc tẽpus q tñ dicemus j.utppo.no.impera.in pri. nõ tamẽ hic q potestates terraz debẽt expellere hereticos de suis locis per.l.istã z L.de sũma tri. l.i.in fi.z in istiẽ. fredrici.ad decorẽ.§.ÿ.que est.L.de hẽrti.cũ gazarbos.ac

i Jõ iusiurã.repete per.

k Dabo facit s. ut iudi. sic q̃ suffragio. §.sic igitur.L. ad.l. iul'.re.l.sctiñ

l Linguli .i .dignitates. ac.

m Suffragiũ.i.p suffragio pstan do corã dño i peratorꝰ p dignitate babẽda.

n Famosissim⁹. hic i bona parte accipit. al'.in mala .ut cũ dr famosus latro ut.ff.ò penis.l. capitaliũ. §.famosos.z.§. fi.

o Percepi.q cõstat.ut.s.ut iu. sine quoq; suf. §.hec omnia.

p Dñoz.s.ipertoz z uz. z cõcipit hic masculinũ.fe.ut s.dixi.accur .

q Annonis .ut tamẽ epulẽtũ z poculẽtũ possit accipe.ut ff.de of.pꝓ.solẽt.§. fi.z de of.pre. plebiscito sed ille possunt dici correcte qñ bẽt sufficiẽs sallarium ut diximꝰ s. ti.px.circa principium.

r Fiscalia. s.tributa. accur.

s Indigẽtes. i. quib⁹ ex necessitate iponit ne cessitas ut sol uat ut.s.ut iu. sine quoq; suf.§.cos. accursius florentinus.

t Subiclinatus.i.flexus in aliquo. accursius.

u Per grãz.sic.j.de sctis.e.in pri.z.L.de bõis auctoritate iu.pos.l.si .i si.z .j.de alie.z emphi.§.si quid autem.

x Citra quã.i.aliter q̃ deceat al'.citraquã z tũc idẽ sonat.

y Possibilitatẽ.sz nũqd bñ põt ut.s ut iudi.sine quoquo.s. §.q ãt circa fi.§.z.j.de mã.pri.§.patrocinia. qz ergo redit se suspectum.R'.loqr de potẽtia tributa qa uera.i.a iure ut supra qũo oportet. epis.§.igitur, accursius flo.

z Equũ uisũ.excepto defẽsorꝰ q iurat oia se acturũ f.l.ut.j. de defen.ci.§.iusiur . f.uu.uel q ẽ unius idẽ i quolibet ut f.l.iudicare debeat ut.j.de iudic.§. ois ãt.nec obstat q hic dr qa z postea subdit f.l.rõnẽ.z facit ad.l.istã.j.ut iudi.ñ expec.se.§.i.z L.de iudic.rẽ nõ nouã.z.j.ut diffe.iu.§. ñ.z.L.de iudi.placuit. accursius florentinus

a Ago .i.agã.s.oẽz iustitiam. z.c.

b Assidẽtẽ.sic.j.ut nulli iudic.§.qm̃ uero. Et circa me.s.st

c Relinquãt.qa turpius est.ut.s.ut iu.sine quo.s.§.cos.

d Me fuar .s.iuro hic.s.taliõe.i.i hoc secto pp cupiditatẽ

habeo custodiâ: z equus i cau sis utriqz parti z i publicis di sciplinis ero nulli que parti ci tra q̄ iustum est p̄stabo sz exe quar ūiuersa ȯlicta: z oēz eq̄ta tē seruabo q̄ mihi uisū fuerit iustuz: z eos q̄dē q̄ inoxii sunt undiqz inoxios illesosqz cōser uabo: noxūs ât ipono suppli cium secūdū legē z omnē iusti tiâ sicut iâ dictum ē in. pu. z in p̄uatis ꝓtractibꝫ eis obserua bo: z si cōpero fiscum iiustitiâ pati nō ego solū hoc ago q̄dē sz ēt mihi sēp assidēte talē stu debo assumer z circa me oms ut nō ego purus q̄dē sim. q̄ ne ro circa me sī furēt z ȯliquat z si q̄s ât iuēiat circa me tal z qȯ fit abeo i es auar eū expel lo. Si uero nō hec oia ita ser uauero recipiaz hic z i futuro seculo i terribili iuditō magni dei z saluatoris nr̄i iesu cristi z hēâ ptē cū iuda z lepra ge si: z trīmore caym. isup z pēis que lege eorū pietatis cōtinen tur ero subiectus. scriptuz exē plar huiꝰ dominico glorisissi mo prefecto per illiricum.

Ut ēt ecclia romana cētū â norū habeat prescriptionem

Idem. a. Jo. uiro beatis. ac sā. archi. priarche uetis rome

Et legū originez aūrior roma sortita ē: z sūmipō tificatus apicē apud caz esse nemo est q̄ dubitet. uñ et nos nc̄riū dixiūs p̄riaz legū fōtē sacerdotii speciali nostri numinis lege illustrare. ut ex bas i totas catholicas eccl'ias que usz ad occeani fretū posi te st saluberrime legis uigor ex tēdatur. z sit totius occidentis necnō z oriētis ubi possessiōes site ineniūt ad ecclesias nr̄as siue nunc ptinentes seu postea eis acc̄rēde lex ppria ad ho norē ȯi consecratā. cum enum ātiqua iura. xxx. anoz metis tēporales exceptiones circum cludebāt: z si ypotheca fuerit paulo lōgiora eis spacia dōa būt nos sacro sctās eccl'ias hu iusmodi quidē curriculis tem porum nullatenus excludi cōcedimus z maxime i his re bus in q̄bus uel lesionē suffiu erint uel quic̄q̄ debeat sz cētū tm̄mō anoz lapsu tēporalē exceptionē eis oppōi ictimus ut maneāt per totū p̄dictū tē pus itegra iura eccl'iastica: z nō possit eis alia preter cētuz ānoruz abiurare exceptio. cū hoc tēpus uite lōgeui hominis pierūq̄ finis dignoscit. hēat at q̄ nr̄a sctitas hāc legē catho licis totius occidentis eccl'esiis p̄futurā z i orientales ptes p pagādā: i quas aliq̄d sacro sā cte nr̄e eccl'ie possident ut sit deo oipotēti dignū donariū diuiaz rez tuitō: nec iniqs ho minibus imperium remaneat

---

a Lum iuda. s. i inferno ut sicut ille propter cupiditatem xxx. aureorum fuit dānatus. sic z iste. accursius florētinus.

b Et lepra q̄ gesi seruus fuit eliseī pphete. benadab leprosꝰ quidā q̄ accessit ad pphetā ut liberaret eū a lepra qȯ fecit gratis i recessu illius liberati seruus pphete cōtra uolūtatē domii cucurrit post eū ut refer ret ex. xl. bone ribꝰ camelorū que hēbat dño suo duo muta toria uestimen toruz. q̄ cū doꝰ sciunt leprā libe rari cōuertitur in suū z i toto tp̄ore uite sue pp cupiditatez. sic erit ȯ hoc iu dice. accur.

c Tremore ca ym. ut sicut il le sēp tr̄muit z tumuit postq̄ i terfecerat frem sic iste. accur.

d Eoz. s. dñi im peratoris z sue uxoris. accur.

e Ut ecclia ro. z c̄. accur.

f T legiz originē ueruz ē apud latios sz nō apȯ grecos imo roma ab eis hūit ut. ff. ȯ origine iur. l. ÿ. §. i. ut in isti tuta de iur na. §. z non mele ganter. accur.

g Interior ro ma multa sorti tur noia ut dñs al. hic notauit nā dr̄ āterior ut hic. uetus ut L. de ueteri iure. enu. l. i. §. penl. Splēdidissima ut. L. de ueteri iure. e. l. ÿ. §. plt. Etna ut L. ȯ sic. l. i. Regia ut istic. de sacrosanc. §. i. Antiq̄. inclita. alma. ut. L. ȯ tpor bꝰ in itegz r̄. l. fi. z. L. ubi. se. uel cla. l. ÿ. z ÿ. Sacratissima ut L. de donac. l. i bac felicissima. ut. j. de leno. in prin. z. j. ȯ tabel. z. j. de ec. re. imo. alie. §. fi Seior ut. L. de adopt. l. arroga. florētissia. maxia ut. j. de ex. z itro. §. si uero ma gna. Regia ut. j. q̄ mo. na. ef. s. §. si q̄s igit. z est hoc nom ā terior respectiuū. nā ē ba roma ut cōstātinopolis q̄ uidet ha bere eaȯ priuilegia oia q̄ uetus bēt ut. L. de priuil. iu. con. l. i. nisi in q̄busdā. nā uetus bēt pmā sedē eccl'esiaz. ba bēt bam. ut. j. de. ec. ti. §. pmo Jt origine legū babz uetus z nō no ua ut hic. Jt fōtez sacerdotū babz uetus z non noua. ut hic Jt uetus roma caput est orbis terraz z iperator ibi creatur non in noua. ut. L. de cōsulibus non spa. l. nemini. §. qm li. xÿ. z. L. de ueteri iu. enu. l. i. §. plt. Jt priuilegiū qȯ babz uetus roma in p̄scripti. c. ānoz nō bēt noua ut patet i Rxca

m Nemo. q̄ talibus intendat. Patriā. s. ipsā romam.

n Ad occeanū. i. occidētē. Et mr̄. s. roma. i. eccē romane.

o Nr̄as. i. in nr̄a ptectione positas sic omnia sunt. ut. L. de quadri. p̄. l. fi. in prin. accursius florentinus.

p Consecrata sic. s. ut iu. fine quo suffragio. §. itaque. accursius.

q Antiqua. s. codicis. que sunt antiqua respectu istarum legum. ut. L. de p̄. xxx. annorum. sicut. z. l. omnes. z. l. cū notissimi. nam iure dig. non inuenitur de hac p̄scriptione. xxx. uel. xl. annorum sed predicta. l. si. ut primo dicit de ista materia nec obstat. L. de ꝓ. pe. l. ÿ. q̄a ibi fit men tio de his prescripti. quia nouior est q̄ illa sicut in rez cum sit iu stiniani. accursius.

r Longiora. s. xl. an. si ꝓtraprincipalē ȯbito rem intenditur si con tra aliū sine ti. possidē tem. xxx. an. ut. L. de prescripti. xxx. an. cum notissimi. et de āna. ex. l. i. Sz et si ti tulo quis extraneus possidet debet mobi lis per triēnium. im mobilis per decez uel uiginti annos preseri bitur. ut. L. si ad uer sus. cre. l. i. z. ÿ. z sic patet q̄ ypothecaria habet quatuor uitas

s Maxime. quare di xit maxime cum nil habet aliud nisi qȯ su um est. z hec speciali ter dicit lesionem uel qȯ ei debetur perso na li actione z hic dicit uel quic̄q̄ et cetera. & immo ut si quā rez in mobilem alienet eccle sia. nam datur uendi catio ꝓconomo sed us que ad. c. an. et ideo dixit maxime. ut hic et supra de non. alie. §. uult. accur.

t Lesionem. idest pro prie rei amissionem ȯ beatur. s. actione per sonali. accur.

u Annorum. sed bodie uidetur. q̄. xl. an ni. ut. j. de eccles. ti. §. temporalibus. z j. hec constit. inno. §. primo que sunt con tra. so. dicunt quȧz quod hec generaliter loquitur in omni eccle sia posita sub romana z pro ut generalier dicit. z generaliter in omnibus debent corrigi per illas z in hac sententia est pla. et Jo. z az. s. z al. dicit q̄ hic generaliter oquitur z in una specie a liaz tantum derogatur. scilicet in rebus ecclesiarum q̄ roma ne. z. ÿ. dic̄ idem que sententia nobis placet nam z iure canonum comprobetur ut extra de prescrip. c. cum nobis. qȯ imitari debe mus. ut. j. de ecc̄. titulis. §. primo z. s. quomodo oportet epis. §. fi. Verum per nouissimas dec̄. innocentij prescriptio tollitur q̄ scilicet ius canonum iure. na. firmatur ut. ff. de regulis iuris. .l. iure nature. accursius florentinus legum doctor.

x Temporalem. nam alias non habet locum talis prescriptio nisi quibusdam priuilegij loco sit concessum sed hoc econtra no nantule hodie. accursius florentinus legum doctor.

y Plerunque. quia quandoque uiuit aliquis ultra ut Noe et zosi mus abbas. ut supra de monachis. §. hinc nobis. uer. si uero. z fa cit ad hec. L. sacro sancti. c. l. fi. z. ff. de usuf. l an. usuf. et infra hec ꝓstit. inno. consti. §. fi. accursius florentinus legum doctor.

z Donarium. idest donum. accursius florentinus

a Imperijs al. iniquis alias iperijs. accursius florentinus

b Presidium. i. auxilium. f. prescript. z nō prescriptionē ce odiosa
c Innoxius. sac. s. ti. i. §. z equus z. s. ut iudices sine quo. s. §. eos z. l. de pe. sctimus z. j. de incest. nupt. in principio. accursius flo.
d Improba. iure naturali ispecto. ut. ff. de cōdi. idc. nā hec natura sed iure ciuili comprobatur. licet nō hoc casu āmodo ut. ff. de usu capi. l. i. z. ff. pro suo l. fi. accursius.
e Tempus pro purita te. no. hic ar. p. iu. ut prescriptio domini di recto queratur. nam si hic nō est p uerita te z ē spale. al' ergo est sic pro eo. l. de pscript. xxx. an. si quis episco pus in prin. z. ff. de u sucap. cum q. sz nos con. ut. l. de pact. tra ditionibus. z nō. in in stit. de usucap. §. i.
f Uenerādū. s. ad hō rem. Accursius
g Petri. per hoc dīt q daz q hec lex non est general' qō falsū ē ut s. diximus. e. ti. sed possent ipsi respōdēr ut q dic hic statim de aliis terris ut hēat lo cū si sint spaliter sub romana. ec. z de suo orto ut est feraria et marcha. z alie simi les. nā remotarum ec clesiarū qnz maior ec clesia procuratiōē su mit ut. s. ut det sit. n. c. et j. de al'. z ē. §. i. qua tamen ratiōe nō moueor. Accur.
h Imperii. i. legis bu ius. accursius.
i Reminiscētes. i. repi logantes. accursi.
k De referendariis pa latii. cum aliis predixi mus sed ubi sunt hec que in ordinem cōpe tētem deduximus. s. R. ut. s. ut det. s. n. c. z s. quando. o. e. §. sz neque. accursius.
l Cum aliis refe rendariis. sunt autem referen darij q sunt aduocati in curia principis dicti ex eo q referūt uices hominū corā principe ut. s. qūo. o. e. §. non aliē in fi. §. z. j. statiz subiicit z. j. ut liti. iu. §. p: accursius florentinus legum doctor.
m Utiliores. sed in quo R. ut cum honestate z curialiter pre ponāt ut. ff. de postu. l. i. i. R/o. z. s. qūo. o. e. §. naturaliter in fi.
n Primum. i. a principio. breuiter tria no. tēpora pmo erāt. vij. tm. sz iperator ad quorūdā supplicar in. ij. uel. iij. cōstituit z sic dicē j. q dicit esse plures q pus constituūt. ctiū ē iā in infinitū pcedebat.
o Plures esse. subaudi ēt z tamē quia nō erant infiniti. audiuim? eos ut per multos z melius z. c. accursius florentinus.
p Multos. subaudi p. accursius florentinus legum doctor.
q Immū. nā oē imēsū icōpetens ē ut. s. ut det. s. u. c. in prin. accur
r Donec. i. nō cessauerūt. instare donec z. c. z facit ad hiq pces. s
ut det. sic. n. c. §. i. in fi. z. l. de pc. bo. sō. l. i. accursius florentinus
s Donorata. puta in duos uel tres. accursius florentinus.

t Pro pū. qn imo utillesa bnficia ?fuēr ut. j. ?. queō digni. §. illō. z fac ad hec. l. de aduocat. di. iu. iubem'. z j. de mē sura. or. c. z. l. de sacro. s. e. l. nō plures z. s. ut det. sit. n. c. z. l. de bis qui mili. non pos. l. eis qui. accursius.
u Constituti. scilicet sunt. accursius florentinus le. doctor.

Jdē. à. hermogenii magistro sacrorū officioruz z patritio.

Celz' aliis oibus que i or dinē perduximus cōpe tētē. neqz ea queō specta bilibus nris referēdariis sunt foras reliquere existimauim? a nra ,puidētia: z tanto ma gis quāto nobis utiliores' con stituti sē. primū" q̄dam eos nō i multitudinem cōstitutos nos utpote multos p eos adiuim? singulorum facile petitiones discētes plures' esse quā dudū fecimus sed apparueret q̄daz nram largitatem i imensū uo cantes: z multos' q̄dez nobis i troducentes snpplicantes. mlt tis aūt petitiōibus usi ita sem per in imensū' icōpetens cām sic pduxerūt honestā. nihil eiz petentibus factum est finitum donec' i quatuor z decē eorū numerus exiret. propterea igi tur utpote cā forsan z nobis hōrata' deinde i mltitudinem effusa ppria iminuat' honesta te. puidimus certa numeroruz cōprehendere mensura. nō ut que sunt auferamus eis cōces sa: nec eniz huius imperial' est maiestatis ,ppū'. Sed ut omni placentiū nobis z hōestate mi nistrantium foras aliquos ex his ?stituamus a nostro mini sterio nullo oio cōcedim? mō Sed manere q̄dez eos sctim? secūdū figurā qua sūt. neminē tam oio adici donec in octo ui rorum ueniat numero: ut hū ppetue octo cōstituti" nūo q̄dē hoc p nullum modū aut tpus aucto. festinantibus autez ipis

placet dicer ut hec lra ?m aiaz intelligat. lz ēt tūc esset uez Unde illud. multi sē uocati pauci uero electi. nā ?m hoc nō sic bene referēt ad supradicta. z fac ad hūc. §. s. ut det. sit n. c. in prin. z ff. ō ?dic. istit. filius. et. ff. de v'. ob. l. cōtinuus §. Jē q̄ isulā. et in dec. di. xxiij. c. quia tales. accursius
d Promisimus. idest iposuimus. accursius florentinus
e Ex prib? nō. filiꝰ psumit bonꝰ pp prez. qd miz imo et rōne nationis psūit bonus uel malus. ut. ff. ō edict. edi. q si nolit. §. qui man. Accursius florentinus legum doctor.
f Cōtra cos. s. idigētes. accursius florentinus legū doctor.
g Auxiliū. s. iplorandum pro idigētibus. Et nō. hic ce laudabile pauperes adiuuare. ut. l. qñ ipr iter pupillos et uidu as. l. i. et. l. de epis. et. c. l. orphanotrophos. accursius.
h De incestis nuptiis. et nepbarijs. accursius florentinus.

p Transcendē. q. d. circa quali tates augmētū recipiāt hoc est bonitatē ut di cit ut circa nu merum. accur.
q Neque. nō in terdici aliquid peti. sic. s. de ñ alie. §. q̄a uero z. l. ut lite pē. l. si. l. de pe. bo. sō. l. i. z ig.
r Justitia. que ē maior iter ce teras uirtutes ut j. ut ōs obe. iu. in prin. ac.
s Apparēt. neu tralit. q. d. ad maioritatē ho noris uolumus apparare. ac.
t Honestū. uñ dz ubi est multitu do ibi est confu sio. accursi.
u Quoniā i pa ucis. q. d. noli te confidere in multitudie. nā pauci sē. s. refe rendarij. ēt inē multos p quos uita soluat'. t. hominū sōc ex quib? uiuunt et ipse psōe. ut. j. q. mo. na. ef. su i. §. quisquis. z l. ō aduo diū. iudic. l. aduoca ti. z lz ē ?m uir tutē nā clamian do quilz ce pos set bonus. unde Lato. ?mo dat cūctis ai sapien tia paucis. que uerba licet ad rferēdarios ap tauerimus ad quodlibet factū bonū posset ap tari illud non

PRo icestis leges. ut. L. de incestis nup. l. si qs incesti. Que. scilicet leges. accursius florentinus legum doc. Priuāt. q ꝓtigit ex eo qa cū oia bona pri auferebā tur magis filio auferri uidebant cuius quasi iā erāt ut i istit de hī. qua. z di. §. sui. s. propt uotū prīs ut: ff. de li . z po. in suis z. ff. ūde li beri. l. scripto i fi. accursius

m Beatu. i sine pena reatus.

n Puniri. q nō debz esse ut. L. de penis. l. scti nus. z ō. ut iu. sine quo . suf. §. eos. z ō. iusiur. §. z equus . et ī. de man. prī. §. oportet in fi.

o Sctimus illi citos. hoc gene rale nomen est quocūq; mō sint nupt. cōtra. l. li cet nō sint con trarie naturī. sz iuri . nepharie uero int ascēdē tes z descēdētes icestе aūt inter collaterales z af fines ut in instit de nup. §. ergo z. ff. ō ritu nup. qn. z. ff. ō adul teriis . sz adulte riuz. i Rx . lz lex quandoque pro misene utat et secūdum hoc re probo hic opi nionē. v. qui di xit. t . istū habe re locū tm qn e rāt nepharie uł icestе . sz hec lit tera dicē. plus s. quocunque mō illicitas. nec ob stat Rx. huiꝰ ti. quā. p se ēt ducē. nā plerūz gene ralior ē textus q Rxca. ut. ō. ut rc. ro. z ē. nā z de aliis ibi loqr z extra Rxca ge neralior ē textu ut patet. L . de religi z. ō. ti. nā lz i Rxca dicant delusum in textu tamen non dicit . Unde non est bona sua argumētatio lz nr fuerit cōciuis. s. florētinus. p nob aūt est hec lra. s. illicitas ut ūi instit . de nupt . §. si aduersus. z ff. de adulteriis. l. si adult. §. stuprū i fi . §. quocūque igitur modo nm illicituz ē q ē. viij. modis ut diximus in institu ta. e. §. sunt. semper locum habet hic titu. accursius.

p Contraxit. de facto sic. ff. ad. l. iul de adulteriis. l. cum.

q Inmīnēr. nūqd ipso iure. ułp sñiā Rx. sat credo ipo iure q dicit mox. sñia uo nō posz ita mox dari sz tractatū z cū ōli beratiōe ferī ut. L. de sñjs. ex pi. re. l. ij. z iō stati cū erit ta le nm ꝓtractū a scīctibꝰ ipso iur dmū pdī rez. z facit p hec ī. de rap. muli. q. pprijs rapt. nup. §. sctimus. z. L. ad. l. iul. maie. l. fi. z. ff. de publica. l. cōmissa z. L. loca. l. fi z. ī. ō li ti. §. si uo apō. i fi. §. sz qdā dnt sñiā ncām z timerē pbari

perpetue inuicem transcende re circa nos et imperium cura et deuotione nemine licentiam habente neque petere aliquid deinceps tale sed sciente q ne que impetrabit petita . pro ea dem autez petitione non solū obligatus erit pene auri libra rum decem. sed etiaz propria spoliabitur militia. uolumus enim eos in mensura quidem usque ad dictum numerum cō tineri. iustitia uero z aliis uirtu tibus augeri z ad maius appa rere . multitudo eniz numero sa nihil habet honestum: quo niaz ut prediximus in paucis ex multis que secūdū uirtutē ē et uita saluatur. maneant igit sed q prediximus nunc in ca dez figura . hec autem tua emi nentia eos quos cognoscentes custodiāt ut nullo tēpore trās grediatur ad eorum que a no bis scita sunt. sed eos qui pre ter hec aliquid agunt interimi natam exigi penam quam cis permisimus quā neque repe ti licet neque reddi possibile ē sitque et hec lex nostra multi tudinem quidem expellens: in troducens uero uirtutem que non in multis apparet et pre cipue in uiris procedat. ex pa tribus quidez bonis suam au tē uitam constituentes : tam in petitionibus indigentiuz q̄ ad nostrū i eos auxiliū Que igit placuerūt nobis et p hac sacra legē manifestata st. tua eminē tia opi effectuiq; tradeī festiet.

De icestis nuptiis z nepharijs

Imperator iust. au. floro ꝓ mē. rei diui . rei priuate.

PRo incestis dudum scri ptas ab imperatoribus leges non perfecte habe re iudicamus que eos quidem qui incestis copulantur nupti is impunitos sinūt. ex his aut procedentem sobolem utique inculpabilez existentē priuāt rebus patris. ut necessitas sit e os quidem qui peccant sine re atu esse ante eos qui inoxiū st tanq̄ peccantes puniri . Sanctimus igitur decetero si quis illicitas z contrarias nature quas lex incestas z nefandas z damnatas uocat ꝓtraxerit nuptias: siquidem non habue rint filios ex prioribus legiti mis z inculpabilibus sibi con tractis nuptiis mox eis suarū rerum casum iminere simul aut z ea que nomine dotis da ta sunt ei in nullo potiri sed omnia errario adsignari: eo q dum licuerit nuptias facer legitimas circa leges amauerit z coufuderit quidez sobolem nocuerit aut generi egerit. ūo que impia sunt z sceleстia z ta lia cōcupierit qualia plurima etiam irrationabilia admo nent animalia: sitque ei pena non confiscatio solum: sed eti am cinguli priuatio z exiliuz z si uil fuerit etiam corporis uerberatio quatenus discat ca ste uiuere: z intra naturam se cōtinere: nō autem delectari z amare ultra ūminū: z traditis nobis a natura etiam his legi bus repugnar mulier quoque

ōber añ q̄ dniū rez pdāt z ēp eis. ff. ō iur fi. l. ex q. l. Rx. z L. ō hī. z mā. l. qcūq; §. q si fecerit z. ff. ad sill. nēcios. L. ō apo. l. i. z. ī. ut liti. iurēt. §. illo. sz Rnderi pōt his. l. qa ñ ē ī eis tā orridū ōlicē. ut hic ut. s. pī. z. ī. prie dī. sz ad qd hec ꝓderit q bona nō auferent nisi lata sñia Rx. q ad fructꝰ medij tꝑis ut. ff. de his qb ut idig. l. eum qui. accursius.

r Dotis noie. ūe āt nō ē dos. cū nec sit mīn ut istit. e. §. si qd aduersꝰ

s Potiri. i. uti. accur.

t Errario. i. in camera fisci. sz uidet ēt q filij nō extātibꝰ nō sint dā da fisco sz ꝓsanguīcis eius. ut ī. de mā. prī. §. oz. cōn. z. ī. ut nłli iu. §. fi. ꝓ. so. qdā dnt hāc corrigi p illaz de mā. prī. z illā p aliaz ut nłli iu. alij dnt hoc spāle sīc i crie le. ma. dicē illa ut nulli iu. alij dnt hoc ēe itelligēduz cuz nec filij st nec alij cōsanguinei z ita fm illas. uł dic q ēuerius ut ibi diximꝰ . s. ut nul li iudic.

u Licuerit. ex hoc ūbo colligo q hec au. loqr ō eo q sciens tale fecit mīm . z ex eo q poste a dicit de pe . exilij q̄ tm̄ dolo ōliquēti ipoit z ex eo q dic. mulierē q̄ hoc faciens z. ē. ut oia sint tibi clara disti gue. aut ille q dī puni end sciuit fctūm. s. con sanguineā z iur. s. nō licē sibi ō iure tal hēe aut igōrāt utrūq;. aut sciuit tus sz ignorauit fctūm aut ecōtra ꝓmo cāu ꝓstat eū puienō ut hic . Jt fo cōstat q nō ut hic. Jt i ētio constat silr q ñ nisi sit factꝰ er ror ut. L. e. l. q. ꝓtra. l. z L. de i it rīstit. mi. l. ō tutela. sz i quarto dico iō q̄tū ad pe. ex hoc ti. cū nō sit i dolo ēt q i iure erat ut. ff. ō hī. pe. sz et si. §. scīr. et i dāno iurādo iure er ror nō nocz ut. ff. ō iu ris et fēti igit. l. error qi iō dixi qr si i iurī ci. errauit ut qa adopti uā sororē accepit prꝰ excuset. nec obstat. L. de it dicto . mīmōiom. l. qa ibi . i . clā acce pit quare p̄sumitur sciens ut. ff. de ritu nup. l. fi. si uō iur gētiū rō ne etatis iuuat. uł si dimisit cā anteq̄ accuset z tūc i totū. si uō nō dimisit punit. lz pax ut. ff. ad. l. iul. de adul l. adult. §. stuprū. et §. nōnunq̄. et. §. frēs et §. iō pollioni. et §. icestū āt. et hec i masculo sz fe. sp a pena bti. excusantur quacūq; iur ignorātia ut hic. Sz i pe na adulterij nec excusatur quacūq; iure ignorātie mas. uel fcia. ut ff. de adult. l. si adulterium §. fratres in fine. accursius . florenti.

v Sobolē. s. natā ex huiusmōi nup. illicitis. nā nec filius dī nec alē dus ē a prē z oi beneficio excluditur ut. ī. qui mo. na. ef. sui. §. fi.

w Generi. i. cōsanguinēis suis. nā aliquē esse malū dedecus est parē tū ut hic et. ff. de liba. c. l. i. §. fi. et. l. ij. et. l. iij. et. ff. de āp. nō tātū.

x Admonent. i. faciūt. Liguli. i. dignitatis si quam habet.

a Exiliū. i. relegatio i isulā ut puto licet alia duo genera sint exilij

101

ut.ff.de interdictis z re.l.exilū ſz tūc qūo docet caſte uiuere ut ſe
q̄t.℟.qa uxorē p̄mā pōt rūncre uel nouam accipere ut. ff.de bo
nis damna.l.ÿÿ. accurſius florentinus legum doctor.

b Uil.no.magis punire uilē q̄ nobilē ut.ff.de īcen.rui.nau.pedi?
z.ff.ò penis capitaľ.§.fenerarÿ z.l.ſi q̄s aliq̄d.§.q̄ nō.q̄ plene di
xim⁹ s̄.ut iu.ſine q̄.
ſ.§.ſicigit̄. in fi.z fac̄
ad hec.ff. de i iuri .l.
fi.z.L.q̄ r̄s uen.ñ p?
l.fi.z.L.de plag.l.fi.

c Legē. ſ. talē matri
moniū phibētē . Caſti
gatio.aľ ūberatio.

d Sciēs. ſēp tñ p̄ſumo
q̄ ignoret niſi cōtra p
bet in uiro ecōtra.ff.
de iur.z fac.ig.l.r̄gu
la q̄ pōt uir p̄bar̄ uľ
rōne etatis uel rōne
ruſticitatis ut i p̄dicta
l.dicitur.z.L.ò teſtis
l.fi.accurſius floren.

e Pena.cōgruēte tam̄
mulieri.accurſius flo.

f Si uero mox.i.ſtati

g Supplitio.i penā pa
tris q̄ magna ē ut hic
z ut.ff.de l.i.filiꝙ fa.
§.fm uulgarem.

h Paſcentes.ſ.filÿ.

i Eum.ſ.patrez. accur

k Alia neceſſaria. ad
ueſtitū z fac̄ ad hec j.
qb.mo.na.ef.ſui.z ff.
ad treb. l.ex fctō. §.
ſi q̄s rogatus z.l. ipe
rator i fi.z.L.de alē.
li.l.i.ſz qūo paſcēt eū
in exilio poſitū.℟.be
ne mittēdo ſibi neceſ
ſaria nā eo capto ab
boſtibz illuc ſt̄ ſibi ne
ceſſaria mittēda ut j.
ut cum de ap.co.§. ſi
unum de p redictis.

l Tranſactum.ſ.ante
legem iſtam.accur.

m Innoxiū.i. ſine pe
na z fac̄ ad hec. s̄.ut
iudi.ſine q̄.ſuf.i fi. z
s̄.ti.proximo.

n Diſſolui.ſ.añ.l.iſtā

o Reatu.i. ſine pena
reatus.q̄d ciz peccauit
antiq̄tas z. c̄.ut.L.ò
teſtis.l.iubem̄.§.plt.

p Si ūo p̄us.i.poſſe.

q Nuptias.ſ.p̄as. ac.

r Inſinuata ē.i.ex q̄
in notitiā pucnit. ſed
nunquid a tp̄re duorū
mēſiū hic bieniū cōpu
tat̄.ut.j.ut fac no.?.
℟.ñ ut hic z.j.e.§.ſi
autem.accurſius flo.

s Figuralit̄. nā nō dz
fingere ſe dimittere et
p ueritate tenere.

t Priorib⁹.ſ. nupt. uľ
delictis.accurſius flo.

u Quarta .hoc q̄ de
quarta dicit credo cor
rectū ut.j.de mā.pri.
§.oz.z.j.ut nulli.iu.
§.fi.z ſic dicas ubiq̄

ſi legē ſciens hāc q̄dē neglexe
rit inceſtis aut tradidit nupti
is ſubeadē cōſtituēda pena .ſi
uero cōtigerit ex prioribꝫ nup
tiis inculpabilibus filios eſſe
ei aut nepotes forte aut alteri
us paterna mox illi accipiant
ſucceſſionez ſue quidē poteſta
tis p̄ris ſupplitio fcti paſcen
tes aūt eū z alia neceſſaria p̄
bētes.nāl z legū ꝓtēptor z im
pius ſit tñ p̄ eſt.z hoc q̄dē ſe
q̄s tempus hēat poſt p̄ſentē
n̄ram cōſtitutionē curēs i nul
lo cōtriſtando ſi caſte uixerit li
cebit enim nihil peccantes ſub
hac lege nō ſubdi.q̄ uero iam
tranſactū eſt nec oīo relinqui
mus inoxiū nec oibus modis
ſub acerba indignatione ſub
mittamus ſz ſi que iceſte facte
ſunt nuptie ſiquidem cōtigerit.
eas quolibet mō diſolui ſine
reatu ſint. Si uero hec n̄ra
lex inuenerit aliquē poſt tales
nuptias licētiā ille hēat ex q̄
oībus iſinuata ē itra duos a
nos ſic ſibi copulatā dimittere
cōiugē non reuerſurā ulterius
ad cuz:neq̄ ſeparatā quidem
figuraliter ꝓ ueritate uero cō
iunctā.forſan eim ſic eius ſub
ſtātie ſic prioribus ſatiſfaciat
ſola quarta eius ſubſtātie pte
ad fiſcū deferēda z ad filios
oīs alia ſubſtātia quā eis tāq̄
innoxiis cōcedimus ut ſi qui
dē ſoli z nō cū aliis z ipſi legi
timi ſint:z ex aliis nuptiis icul
pabilibus exiſtētibus nō p̄uen
tur paterna ſucceſſione:niſi iu
ſte eos odio habēs p̄ pp aliā
quādā l'imā offēſionē a ſua ex
cludat ſucceſſione. Si uero e
tiā nuptie ſint alie prius facte
z nō offendētes legē z filii ide
orianť tres q̄ ptes hereditatis
undiq̄z iculpabilibus z inoxi
is relinq̄ filiis aliqui offendāt
aliud q̄ eos idignos p̄ris ſecū
dū legē ſucceſſione demōſtrat
quarta uero filiis iniuriam q̄
paſſis inoxiis tñ relinquere li
ceat z ipſis inculpabilibus p
oīa alia circa p̄fem uiſis.ſ.p̄
cepta z ex paterna . ſubſtātia
quarta p̄te quam a fiſco dari

p̄cepimus :damus aūt eis nō
ex teſtamento ſolo ſz ēt ab in
teſtato genitorum.ſz p̄us a no
bis dctūm modū fieri heredes
hoc eodē ualēte ſi ēt poſtq̄ pri
us dimiſerit cōiugē inceſte ſibi
copulatā alterā duxerit ſcōm
leges uxorē filiis ei et ex p̄or
exiſtētibꝫ z poſtea ex legitima
p̄creatis . ſic enim prius tem
pus clementie uincimus dote
quippe p̄cedēti mulieri dāda
ſi aūt uxorē nō dimiſerit itra
duos annos ex quo lex fuerit
inſinuata z ipſe cadat ſua ſub
ſtātia z mulier dote z ſupradi
cta fiat pena.tales quoq̄ filii
nihil ex paterna ſubſtātia ha
bebunt nz materna dote ſz ſi
qui fuerint ex prioribus nupti
is inoxii filii ei p̄creati illi res
accipiūt poſt quartā quippe p
tē que ad fiſcū deferť ſue pote
ſtatis effecti z patrē alētes z a
lia ei p̄bētes ſufficientem ſācti
onez ſicut p̄diximus dote ēt
hic iceſte coniugis ſub fiſco fa
ciēda Si uero filii non ſint
ex prioribꝫ iculpabilibꝫ nup
tiis hoc agenti procreari tunc
totius eius ſubſtātie dominus
erit fiſcus.hec eim ēt in poſtea
nubētibus inceſte ſctimus ſub
ea qualitate p oīa ponētes eū
qui nō dimittit itra p̄dictuz a
nobis tēpus inceſtā coniugem
cum eo qui poſt hāc n̄ram le
gē inceſtas z odibiles quaſdā
nuptias elegit. Dubitatū ita
que in quibuſdā z gētibus ali
quid de legitimis filiis ex n̄ra
ꝓſtitutiōe factis extimauim⁹
recte ſe hēre.nos tāq̄ legis pa
tres z adicere ei z ſoluere du
bitationem z enim cum tali in
tellectu ab initio legem iposu
imus .nam z ſi l'imoꝛ q̄ſq̄ ſit
pater z obeūte eius uxore ab
hominibus aut ēt l'ime tranſi
ente habuerit quādam cōſue
tudinem ad aliam mulierem
q̄ licebat z legitime ducere u
xorez z fuerunt filii ei:aut an
te dotalia documenta ſi tamē
ea fecit aut etiaz poſtea uel ēt
ſoli maneant ante dotalia filii
ſecūdis aūt p̄ nō creatis aut

ſ. in hac cōſti. fit de ea mentio.ſ.reſiduā totā p̄tē z hec fm
utrunque caſum.ſed ſoluc ut.j.§.primo. accurſius florenti

r Ad filios.ſz de q̄bus filÿs hic loq̄t. ℟.de his q̄ nati ſunt
ex hoc iceſto cōiugio.añ tēpora tñ h?.l.uel poſt. j.duos an
nos.uel pōt itelligi de legitimis ex p̄or legitimo matrimo
nio z hoc uſq̄
ad illū uerſum
ſi uō ēt z.c̄.fm
utrūq̄ caſuz po
tes ſtram cōcor
dare ut ſtatim
noto. accurſius

s Eis.ſ.inceſtuo
ſis fm p̄mū uel
limū uel aliuz.

t Cōcedim⁹.hic
accipe z ipſi le
gitimi ſint q̄ eſt
j.ſiq̄dez ſoli. et
nō cū alÿs ſub.
natis ex nupť.
exiſtētibus icul
pabilibꝫ z hoc
accipe ut p̄termi
ſū nō p̄uet z c̄.
z q̄ dicit i ſeqñ
ti caſu ſi uō z c̄
loq̄t qñ non ſūt
ſoli huiuſmodi
filÿ z hoc fm p̄
mā poſitionē ca
ſus.fm aliā pla
nus ē hic caſus
z differt a ſeqñ
ti.q̄a hic ſť ſoli
inceſtuoſi ſine hu
iuſmodi filÿs ſz
in ſequenti ſunt
cum illis. accur

a Soli.ſ. inceſtu
oſi. z non cum
alÿs.ſ. l'imis ſe
cundum p̄mum
uel dic ſoli. ſ.le
gitimi z nō cuz
alÿs.ſ. inceſtuo
ſis.Sz ſcōm ca
ſum z q̄ dicit ñ
cū alÿs ſubſint.
z ipſi pro legiti
mis habeantur
fm p̄mū uel p
priē ſcōm aliū.

b Juſte. ex cau
ſis determinatiſ
j.ut cuz de ap.
co.§.cauſas.

c Jniuriā.i. dā
nū. a nobis qui
eos cū alÿs nō
admittimus e
qualiter . accur

d Liceat . ſcili
cet patri.ac

e Precipimus q̄
eſt correctuz ut
p̄x.diximus.

f Eis.i.taz filÿs
legitimis q̄ ince
ſtuoſis. accur

g Eodē. ſcilicet
q̄ dictum eſt ut
naturalibus.i.
inceſtuoſis exi
ſtētibus et l'imis

pmis hoc idē sit. si ꝓcea sē limi z pus huiꝰ naturales uel se cūdo pōt itelligi hic. §. q dētuz ē naturalibꝰ exīstētibꝰ z limis ꝑ hoc tō z qñ ꝑ z postea cēnt limi z ꝰz utrūq; apta lrāz. Ex pore .s. incesta ꝰz primum caūz uel limi secūdum aliū.

b Pri tpſ. nāles limis l ūōs pmos cū ultimis ꝰz aliā poitiōē.

i Clementia. i. clementer.

k Prēcedēti pdicta. ut. §. e. §. i.

l Lex. s. ista.

m Ex patna. ut j. q mo. na effile. §. fi. accur.

n Predixim. ut. §. e. §. ij.

o Setimus. ut §. §. i. hec paritas fallit i quarta quā hz fiscus quā nō hēt si p hāc. l. qs talem ꝓhibit icestum z ē rō. qa hic uidet i alio rleuari. i. i biēnio q dat ei qz ecōtra grauet i hac ut argumtū. ff. de iureiur. l. eū q in prin. accur.

p Dubitatūē sb.

q Extimatus ē. subaudi z iō exti. z ē. ul dic dubitatum. s. poni neutraliter.

r Prez. no. ipa torē uocari prez l. uñ z leges sē ei sōiecte. ut. j. ō ꝓsulib. i fi. z j. ut hij q obli. pi. §. fi. accur.

s Legē. s. ex qua oriē dicta dubitatio. ut. C. de natu. li. l. cū qs.

t Ex boibus. si milis oro ē. §. ō non ali. §. i.

u Trāsictē. i. sepātē p diuortiū Legitime. s. ut. l. ꝓcedit ut j ō nup. §. si igit. z. C. ō diuorti. l. consensu.

x Uxorez. facit ad hoc. j. ō tri. z se. §. fi. z. j. ut liber. decetero §. si qs aūt.

y Ea. s. documēta dotalia. q. d. z eaz postea accepit i uxorem.

z Secundis. i. post matrimonium. accur.

a Secundos. i. natos ex concubina. accur

b Demonstrau mꝰ. s. si eā accepit in uxorem.

ēt postq̄ nati sī. morientibus existimauerūt quidem nō posse secūdos[a] esse limos quonia ꝑ existant z ex pori cōiuge alii limi z ꝓprii filii q nullam rectam z cōsequentē habet consonantiam. Si eim huiusmodi filios nos limos z ꝓpos ōmō strauimus[b] dotaliū documentorum cōtempti ꝓfectiōē. legitimi uero ēt pmi[d] cōstituti sī i oibus limis. pī moriē z his q ex pma fuerunt z qui de[e] secūda: lz añ dotalia documēta ꝑ creati sī nullus post eos pdocumētū dotis natus est: aut ēt nat mortuis z licētimā lex ei[f] pstat quo uult testari mō i sua sobole ut tñ nō offendat in aliquo leges[g] que[b] mensura certa successionis oēs filios uocāt uecient igit ēt ab intestato z ex testamēto sic ēt pat z lex pmittit ꝓprii existentes atq; limi alterutris que succedent quid e niz aliq̄d decernimus cum sufficiat limi z suorū appll'o sub potestate eos ostendere z dar etiaz ꝓtra testamtū. que leges pbent: z oia hre quecūq; huiusmodi appellationem decent[i]

Tua igit eminentia que placuere nobis: z p hanc legem ō clarata agnoscens operi effectuiq; tradere festinet pcepto utens apud gentiū psides: ut et qui foris[k] sī hoies agnoscant q̄a soboī inoxie z pure curaz habuerimus z alienigenas[l] atq; nīris odibiles legibus ad uersamur copulationes.

De lenonibus[m]. Rubrica

i Ipr. iust. ā. cōstātinopo li.

ET antiquis[n] legibus[o] dudū[p] iparantibus[q] satis odibile usum est esse lenonū causam[r] z nomen in tm̄: ut etiaz plurime cōtra talia delinquentes scriberent[s] leges[t] nos aūt dudum posita cōtra eos q̄ sic ipie agūt supplitia auximus z si q̄d relictū est a nīris pcessoribus etiam hec p alias correximus leges[u]: z nup itpelatiōe nobis facta rerū ipiaz ꝑ talibus negotiis in hac maxima ciuitate ꝓmissis causam non despeximus. agnouimus eiz quosdam uiuere q illicite z ex causis aūt crudelibus z odiosis occasionem sibimet nefandorum iuenire lucroruz z circuire ꝓuintias z loca plima z iuuenculas miserandas decipere ꝓmittentes calciamenta z uestimta queda z his[x] uenari eas z deducere ad hanc felicissimam ciuitatez[y]: z habeī ꝓstitutas i suis hitationibus z in cibum eis miserandū[a] dare z uestes: z deinceps tradeī ad luxuriaz eas uolentibꝰ z omnem questum miserabilem ex corpore earum accedentez ipsos accipe et celebrare conscriptiōes[b] q̄a ipse usq; ad tempꝰ q eis placuerit obseruabūt impiam z sceleſtam hanc functionem iplentes: quasdam[c] uero earum etiam fideiussores expetere et in tantam ꝓcedere illicitam actionem ut i oīi pene et i hac regia ciuitate et trā smarinis eius locis et q deterius est iuxta sacratissima loca et uenerabiles domos sint tales habitationes et cause sic nuptie iniq; sub nūs temporis presumantur ita ut etiā quosdam miserantes earum et abducere a tali opatione crebro uolentes et ad limum deducere matrimoniū non sinerent[d] aliquos ante sic sceleſtos existere ut puellas nec z decimū agentes annū deponentes ad piculosas corruptiōes et quosdam[e] aurum dantes non parum uix inde redemisse miseras z nuptias copulasse castis esse etiā ōcies[f] milies modos[b] quos non ullus ꝑualeret sermone comprehendere cuz ad infinitam crudelitatem deductum sit tale malum ita ut primū. quidez in ultimis partibꝰ ciuitatis esset[g]. nūc autem z ꝓ ipsa[h] z que circa ea sunt omnia[i] plena taliū sint malorum hoc igitur dudum quidem aliquis nobis secrete denūtiauit deiñ etiā nup magnificētissimi

c Confectione: q est necesse quantū ad legitimationem filiorum. nō quo ad matrimoniuz. ut de regl. iure. l. nupt. Sed. p. etiam ad matrimonium dicebat hec duo necessaria. s. dotem constitui. z fieri instrū. ar. pro eo instituta de heredi. que ab intes. §. i. z. fi.

d Primi. i. nati ex concubina quam postea duxit in uxorem tanq; primi. z exp one uero pro certo. accursius.

e De secunda. sic. j. de filiis ante do. instrui.

f Et. patri tales habēti filios. accur

g Leges. no. s. in quarta. ut. C. de inof. t. l. cum queritur z. l. parentibus. z in istiē. de inof. te. §. fi. fit hic mentio de eo q est. j. de tri. z sc. §. i.

h Que. ea subaudi.

i Decet. ut querelam inof. te. z bo. pos. cōtra. ta. secundum al. ut instiē. de ex hereditiōe. li. §. nostra.

k Foris. idest extra cōstantinopoli ciuitatē

l Alienigenas. i. alienas a iure. ac.

m De lenonibus.

n Et ātiquis. ut ff. de insa. l. i. §. qui leno. z l. atlethas. §. at pretor qui lenoci. z. ff. de adulē. l. i. §. leno. z §. qui hec. ac.

o Legibus. s. digestoꝝ

p Dudum in. C. accur

q Impantibus. ut. C. de adulē. l. de crimine §. finali. et. lege ita pudor. accursius.

r Causam. s. odibilē. dixim̄us. accursius.

s Leges. s. quas nō habemus. accursius.

t Auximus. scilicet in greco. accursius.

u Leges. quas nō habemus. accursius.

x Vis. s. uestimentis z similibus. accur.

y Uenari. idest decipere sicut uenatores esta ostensa decipiūt aues.

z Ciuitatem. scilicet cōstantinopolitanam.

a Miserandum. idest miserum. ac.

b Conscriptiones. s. cautionē que sequitur.

c Quasdā. i. a q̄busdā

d Nō sinerēt. s. lēones

e Decimū q ēt. l. iul. ō adulē. tenet. ut. ff. de adulter. l. iter libas.

f Et quosdā. s. alios bonos homines.

g Decies. sic. §. ō hē. z fal. §. ex hōdatos q̄ō.

h Modos. s. agnouimus q est. §. accur.

i Esset. s. istud malū.

k Ipsa. s. ciuitas. ac.

l Omnia. loca. ac.

m humana. i. abilia ⁊ prona. accursius. florentinus legum doc.
n Necessitate. s. quando desunt eis necessaria uel necessitatē adula nonē. nā ut dñt petram uoluit homo ne dum cor mulieris. accur.
o Prohibemus. facit. s. de mona. §. si quis igitur. ac.
p Negotio. ut quia eam cameriarā dicit ut. L. ad. l. iul. de adulē. l. que adulterium.
q Cōscriptiones. i. cautiones quas dabant i ste femie ne recederēt.
r Exigere. nec iusiur. ut. j. fecisse. ⁊ c. Sustineant. q. d. non damus repetitionem qui cum ille reddere non possent sustinerēt potius se pstitui.
s Sperare. s. lenones
t Sustineant. s. prostitui p huius suasiones.
u Quid tale. i. huius suasiones. accur.
x Auferre. sic. ff. de cō dic. ob t. c. l. idē. §. sed meretrici. accur.
y Preconamus. i. precona uoce ⁊ alta ⁊ publica uoce pcipimus.
z Inuitam. maxime nam idē si uult p. al. ut ar. L. de episcopis ⁊. c. l. raptores in fi. ⁊ L. de rap. uirginuz. l. i. in fi. accursius.
a Nouissima. ut occidatur. ut. ff. de penis l. ultimum. ac.
b Eos. pretores.
c Emendatores. i. correctores punicdo eos melius. accur.
d Eligimus. non q de hoc habeamus legē.
e Habitationē ut. ff. ō pet. hē. l. ancillarū. §. fi. contra. so. illa corrigitur uel uerius licet uenīat ī hēditatis petitionem tal' pensio tamē punitur qui sic exigit ⁊ locat ⁊ facit ad hoc. L. ō fal. mo. l. i.
f Conscriptuz. i. cautionem. accur.
g Presumserit. s. accipere. accursius.
h Fideiussorem. qui p mittat se curaturum q illa patiatur se prostitui. al'. si pmittēt cā passurā. nec iure communi ualerēt. ut i stipe. de iutil'. stipul. §. si uersa uice. accur.
i Non erit. cū effectu.
k Ascriptio. s. cautio.
l Prediximus. s. mō proxime. accur.
m Expelluntur. ponendo in bannum si non inuenīatur. nā iuētus punitur ad mortez ut supra. ac

ptores a nobis talia requirere pcepti hec eadem ad nos retulerūt. moxq; audiuimus ⁊ idicauimus oportere deo huiusmodi cōmendare cāz: ⁊ uelociter liberaī tali sceleī ciuitatē. Sctimus igitē omnem quiō secūdū q; possunt castitatez agere que ēt sola deo cū fiducia possibilis ē oium hoinum animas pſentaī. quia uero plima sunt humana cū arte ⁊ dolo ⁊ necessitate quasiubz ad taliū luxuriā deducte ōnubo; phibemus modis: ⁊ nulli fiduciam esse pascere meretricem ⁊ i domo habere mlieres aut publice, pstituē ad luxuriā ⁊ p alio quodā negotio talia mercarinz cōscriptiōes sup hoc pcipere: neqz fideiussores exigere: nec tale aliquid agere q; cogat miseras ⁊ inuitas suā castitatē cōfundere: neqz sperare quia licebit ōcetero eis ueitū datione aut ornamentorum forsan aut alimenti decipere ut ēt iuite sustineant. Non eiz pmittimus quicq; fieri tale iz etiaz oia talia breuiter cōpetenti cura dispositimus: statuentes etiam reddi eis omnem quā contigit cautiōez occasiōe sceleris huius exponi: ⁊ neqz permisimus scelestos lenones si quid dederunt eis hoc ab eis auferre: sed ipsos lenones iussimo; extra hanc fieri felicissimaz ciuitatem: tanq; pestiferos ⁊ cōmunes castitatis uastatores factos: ⁊ liberas ancillasqz ſquirentes ⁊ deducentes ad huiusmodi necessitatem decipientes ⁊ habentes educatas ad uniūsam confusionem pconamus itaque quia siquidez decetero pſumpserint inuitam puellā assumere ⁊ habeī ad necessitatez nutritā ⁊ fornicationis sibi deferentem questum hūc necesse est a spectabilibo; ptoribo; populi huius felicissime ciuitatis comprehensum oia nouissima sustinere supplitia. si eim pecuniarū eos furtorum ⁊ latrociniorum emendatores eligimus quomodo non multo magis castitatis furtū ⁊ latrocinium eos cohercere permittimus. si quis aūt patiatur i sua domo quendā lenonē ⁊ huiusmodi ppositū operationis hēre ⁊ hec denūtiata cognoscēs ñ ex domo sua expellerit. sciet ēt. x. libraz auri sustiere penā ⁊ circa ipsaz pclitatur habitationez. si quis aūt cōscriptionem decetero i talibus plumpserit aut fideiussorē accepe rit sciat nllā qō se utilitatē huiusmodi fideiussionis aut cōscriptiōis habere. et eni fideiussor quidez obligatus non erit conscriptio nero oio iualida manebit. ⁊ ipse sicut pdixim; in corpore supplitium sustiebit. et magna hac longissime ciuitate expelletur mulieres ita que caste uiuere uolumus ⁊ oramus non autē iuitas ad luxuriosam uitā deduci nec ipse agere cogi. oio eiz lenocinium ⁊ fieri prohibemus ⁊ factū puniimus pcipue quiō in hac telicissima ciuitate ⁊ in eius circuitu. nihiloius autē et i locis foris positis oibus ⁊ que ab initio nre sc rei. p. ⁊ que nūc a domio dōata ōo sc nobis. et maxime ill' eo q; dei dona que circa fecit rē. p. uolumus conseruari purā ab oi tali necessitate ⁊ dñi dei circa nos munera esse et pmanere digna credimus eū i dño deo ēt ex hoc nostro circa studio castitatē magnuz fieri nostre rī. pu. icremētū: deo nobis oia prospera p tali opera cōferēte: quatenus erga nos primi nri cines casti hac nra fruamini dispōne: propterea hac scissima predicatione utimur ut sciatis nostrū circa nos studiū circa castitatē atq; pietatē labores nros p quos in oibus bonis custodiri nraz

n Nos pmi. loqc pstātinopolitāis qbo; pmū pcepit cā fuari. O bstās. gr̄cū. latinū pstātinopolitanis ⁊ hoc ēt al'. c ī lra.
r De defensoribus ciuitatum. accursius florentinus.
s Nsi uelociter. sicut al'. pp imminens dānum exigit uelocitas ita hic ut hoies liberantur a malis cito. ut. ff. ō dāno ifecto. l. i.
t Reuocem. nā cū fuerint olim ad opprobrium ponem eos ad honorem. ac.
u Officiū. s. eis assignādū quod iniūgeī. j. e. §. nulla usq; ad §. fi. accur.
x Habemus. i. nō fuabimus. significationem huius nois ā tuq; defensor quod facere debem; ut i su. ō dōaī. §. ē et aliud. et L. ō epis ⁊. c. l. ōcernimus. ac.
y Ab antiqtate. i. ab ātiquis sapientibus.
z Rerū. ut ē hoc nomē defensor ut seqt ⁊ similia ut petrus qa firmus ut petra.
a Eas. res.
b Lib as. s. res.
c Paterna. i. gr̄ca quā lingua; secuti sī nri pō cessorīs sic ut. s. de nō ali. §. alienaī. ⁊ j. ubi facte no. constitu. §. i. in. fi. ac.
d Eos. s. defensores. accur.
e Patientes. s. homines.
f Multis. sub. iudi. accursi.
g Contētū. s. nomē defēsoris. i. ipse defensor.
h Jaceat. s. hoc nomē defēsor.
i Hōestate. ut capitanei. i. pcēs pauperes quasi capiti dicanī.
k Fiūt. s. ōfesōrs
l Uiri. al' uiris.
m Obscuri. i. ules ⁊ infirmi ⁊ ipiti. ut. j. qō mona, ef. le. §. qsq;
n Decreta. i. pfirmatiōes. nā ut electus pīlatus? firmaī a maiori. sic ⁊ defēsor eligebaī a pīside ⁊ cōfirmabaī a pfco ut seqt.
o Misericordia. s. pp pauptatē electoz magis cōfirmabaī eorum electio ut seqt quā pp bonitatē az. accur.
p Electiōē. tē dz electio cū ex bōis eligit pcipuis q; hic ñ erat.

o Ramus. i. deprecamur. ut caste uiuant. accursius.
p Oibus. ergo ⁊ in bononia. sed tamen nō uidemus eā ibi fuari.

rem publicaz ſperamus. ſcripz tuz exẽplar glorioſiſſimo magiſtro in quo adiectum eſt: ut ergo omnibꝫ hec manifeſta fiant in omnibus habitantibus r.p. tua ſublimitas hãc noſtrã ſuſcipiens ſacraz legẽ in oñi ditione preceptis propriis eam uniuerſis ciuitatibus nr̃is. inſinuet. et nõ ſolum in hac felicisſima ciuitate: ſed etiam in prouintiarum cuſtodiaꝫ locis dño oiuz ꝺoꝑ alio quodãmodo in odorem ſuauitatis oblata conſtantinopoli.

De defenſoribꝰ ciuitatum.

IMpr. iuſt. a. Jhõi pp̃. ſcꝺo. Iſi uelociter reuocemus curam defenſorũ per competens offitiũ nec ipſam ulterius antiquorũ nominum habebimꝫ ueritatẽ aliis ſiquidem alia data ſunt ab antiquitate nomina ſignificatiua aperte rerum hoc ante defenſorum nomen pure ꝺ monſtrat antiquitatẽ aliquos propoſuiſſe rebus quatenus ex omni eas iuſtitia uidicarẽt liberas qua ꝓpter hac patina uoce defenſores eos uocamꝫ quatenus eripiant a malꝫ iuſtitias patientes. nunc autem hoc defenſorum nomẽ ualde ꝓculcatũ ẽ i mlt̃is nr̃e r.p. ptibꝫ et ita contemtũ eſt: ut iniuria quidem potius q̃ in quolibet iaceat honeſtate et ſiq̃dez fiunt uiri obſcuri decreta uero ſr̃ eis miſericordia magiſq̃ electione cõficiuntur quibꝫ enim non eſt uictus z uita ſufficiens iſti defenſoruz emendicãtes ordinationem ad hanc accedunt curam z pro alio quodam luſu iudicum ſubiaceant uolũtatibus. deniqz remouẽt eos quando uoluerint aut nihil: aut paruiſſimum deliuqñtes z alios nllozꝫ puebũt offiñ qi loci ſeruatores eos ꝺ fẽſoꝛſ

hec ãt ꝺ ꝺfẽſoribꝰ ciuitatũ ſz illa ſcriptura ex. coĩs ẽ ut patet ĩ fi. ſui

i Congruentia. ſic. s̃. q. o. c. i. R/o. accurſius.

k Sumant. ex hoc uidetur q̃ olim non poterant iudicare. ſed que de uoluntaria iuriſditiõe erãt. faciebant z ſcribebantur corã eis acta ut dñt q̃dam. ſed certe z añ. l. iſtã poterãt iudicare. ut C. e. l. i. qz

facientes z hec in anno frequẽter in plibꝫ hoibꝫ agẽtes ut z offitiales z ciuitatũ iudices z habitatores i nouiſſimo cõtemtu ꝺfẽſorẽ hẽant. Que ño agunt ab eis ad iſtar nõ actorũ ſt: ſi. n. iperauerũt puintiarũ iudices nequaquã p̃ſumũt queda geſta monumẽtozꝫ cõficere apꝺ ſemetipſos: p oia ſeruiẽtes eis defẽſores z illozꝫ nutib ĩtẽdẽtes ſol. ſi ño q̃da cõficiat p̃m q̃ꝺ ẽt hoc uenũdabãt deiñ cũ nullũ hẽant archiuũ i q̃ geſta ap̃ ſe reponerẽt depit q̃ꝺ ꝓficit z nequaq̃ iuenies ap̃ eos plimũ tp̃m ponã monumẽtũ nullũ peitꝫ ſz ad hr̃des eorũ ãt al̃ ſucceſſiões his monumẽtis agẽtes geſta querũt z eozꝫ que ue iueniuntur nlla fide ſt digna. alia ño ẽt peũt z in tñ cadũt: ut i ſilitudine nõ actozꝫ ſint. nos igit̃ qñ de iudicibus bñ diſpoſuimus z maiors poteſtates eozꝫ i gẽtib fecimus z ꝓcu ab eis ẽ iſpectio ciuitatũ ppea credimus oportere ẽt defenſoribꝰ cõſtituere. fit. n. ſic ꝓgruẽtia util̃ ſi iudicũ ſũnat officiũ ciuitatũ defenſores z ꝓuitie p̃ſes uidebit q̃ꝺ ẽ iudex iudicũ potius eſſe z ex hoc honeſtior pcedẽtiũ. apper quãto. n. q̃libz p̃eſt melioribus tãto maior ipſe honeſtior é. Intim il lud ſciendũ ẽ p̃us ut nulli hoinũ ſit licẽtia ꝺfenſoris ordinationem ꝺclinare: ſz iuicẽ uniuerſis nobilibus ciuitatũ hitatores hoc miſteriũ eis adipleãt. hoc. n. z i poribus tẽporibus ualuiſſe z in re. p. geſtũ dicimus nulli nec ſi honorat ſit magnificẽtiſſimozꝫ illuſtriũ dignitate hoc ꝺclinare cõcedimus nec ſi militiam habet honeſtã: nz ſi ꝓferat preuil̃iũ ſuz ex diuinis formis: ul̃ ſi pragmatici ſint collati ſed ſecundum circulum habitatoribus ciuitatis quorum aliqua ratione hec implentibus z dum

Longruentia. ſic. s̃. q. o. c. i. R/o. accurſius.

Sumant. ex hoc uidetur q̃ olim non poterant iudicare. ſed que de uoluntaria iuriſditiõe erãt. faciebant z ſcribebantur corã eis acta ut dñt q̃dam. ſed certe z añ. l. iſtã poterãt iudicare. ut C. e. l. i. qz dic ſumunt of. iu. i. honorem z ſtatum iudi. quẽ perdiderãt z q̃ in uito alio poſſit iudicare pz. infra. e. §. nulla q̃ prius non poterat inuito preſide. ut. s̃. prox. §. q̃ ẽt eſt ppriuz iudicis imunitũ dare iudicuz. ut. ff. ꝺ. v. ob. inter ſti. §. i.

l Precedentium. ſ. añ tẽpora huius. l. ac.

m Quanto. ſi ergo ut hic dicitur alius propter meam diſcretionem apparet maior multo magis ego. ut C. de poſtu. puidendũ

n Honeſtior. non loq̃tur de honeſtate ad animam. ſed ad honorem ſeculi ſic iſtit. de pub. iudi. §. Jt lex.

o Interiz. i. anteq̃ ad eius offiñ pueniam ꝓ q̃ dicet. j. e. §. nlla uſq̃ ad. §. fi. prius dicit de electiõe eius itim:

p Declinare. i. ille qui eligit non recuſare. ut hodie fit boñ. in offiti alibꝰ. al̃ punit̃ i. v. libauri z nihilõin ꝓpelitur ut. j. e. §. ſi q̃ño.

q Nobiliors. nõ nobiliores ꝺbẽ eligi ſic. j. e. §. fi. z. s̃. ꝺ r̃ſc. §. fi.

r Eis. ſ. ciuitatibus. ut repẽdãt p̃miũ hitationis ut. j. e. §. pl̃t. ac

s Adipleãt. niſi appellarent ut diximus. j. §. pl̃t. accur.

t Priuilm. ſ. ut nõ cõpellaꝫ eſſe defenſor q̃ puil̃m hẽt i ſecreto ut diferat a caſu ſeq̃nti.

u Uel ſi pragmatici ſẽ collati. ſ. codicilli. i. p uil̃m aliqꝺ q̃ nõ ꝓpellatur eſſe defenſor q̃ hũit cũ conſilio ꝓcerũ ut. C. de le. z ꝓſti. l. ij. z. s̃. ꝺ ñ al̃. §. qa uero ueriſimile. accur.

x Circul. fiebat eiz q̃dã circulus hoinuz z ex his duo q̃rbãt ceteros ꝓferẽdo bonitateſ ſingl̃oz ut meliorẽ eligerẽt q̃ hẽbat locũ cũ pauci hoies erãt p ciuitates hodie ãt nõ ſic. q̃a difficile ẽ cõuocari ſic oẽs hoies de ciui. ſz q̃dã eligũt quoz ſactũ oẽs alios tenet ut i

y Quorum implentibus. ſub. aliquibus puta duobus.

---

q Luſu. non enim expreſſe patebant. ſed al̃ aplaudebãt p̃ſidibꝫ ut defenſores carent q̃ iudices dñt. ut. j. e. §. nos aũt.

r Remouent. ſcilicet preſides. accurſius.

s Paruiſſimum. accipũt. n. occaſionẽ ut facit lupus agno de turbatione aque. accurſius floreutinus legum doctor.

t Quaſi. hoc eſt dicere loco ꝺfẽſoz faciunt loci fuatores q̃ eſt phĩe. ut. s̃. ut iu. ſine quo. ſ. §. nulli z. j. ut nulli iudi. i. R/. al̃ dicit loci z ꝺfenſores. z tunc eſt plana.

u Non actorũ. cum enim eis pua habeatur dignitas per conſequens nulla eorum ſcripturis eſt fides habenda. ut. ff. de edẽdo. ſiqs. §. i.

x Imperauit. ſ. ne fiant monumenta. ac.

y Uenundãtur. q. d. p pecuniaz aliquid ſcribãt z teneant ut habeãt quid dẽt p ſidi ut nõ remoueat eos. ut. s̃. ut. iu. ſine q̃ .ſ. §. auctoritate.

z Archiuũ. locꝫ eſt ubi acta publica reponunt̃ ut hic z. ff. ꝺ penis. moris. §. ſolet z. j. e. §. precepta z. j. ꝺ biſ qui igre. ad ap. §. pl̃t. ſed al̃ dicitur locus ubi uaſa ſacra r̃po nuntur ut. j. q bus mo. na. ef. le. iſtud. i fi. §.

a Poi. i. poſitũ

b Ad bẽdes. i. ab heredibus q̃runt qui indigẽt uel ab alijs ſucceſſoribus. uel dic q̃ hoc uerbũ q̃rũt regit duos diuerſos accuſatiuos. accur.

c Digna. propt̃ rationem quaz diximus. s̃. e. §. primo.

d Diſpoſuimus. ut s̃. ut. iu. ſine q̃ ſuffra. §. illꝺ uidelicet. ac.

e Poteſtates. ſ. dignitates.

f Eorũ. p̃ſidiũ.

g Procul. nam maioribus habent intendere. ſ. toti prouintie z iõ nõ poſſt uni ciuitati tm̃ iſpiceꝛ ſic. s̃. ꝺ bẽ. z fal. i. R/

h De defenſore. ſuperior ergo illa conſti. de preſidibꝰ tm̃ dic

iſt. ꝺ iur̃ nali. §. ſenatꝰ ꝓ. z. ff. ꝺ r̃gl̃is iur̃. aliũ. §. i. z. ff. ad munici. l. q̃ maiozꝫ. Jt ex ꝓſtitutiõe ẽt ad octo ẽ reducta electio. ut fit boñ.

103

z Expletur. ut quia totum circulum illi duo quesiuerunt .accursi.
a Reuertentibus. adinuicem. accursius florentinus.
b Judex. uel utpater eni esse debet. ut. L. e. l. iuj. z. s. ut iu. sine quo suf. §. aũt. z. s. iusiurã. §. deuotes autem et. c. accursius.
c Defensorum. qualis antea erat. ut. s. e. i. R. accursius flo.
d Decreto. i. electione al'. electione. ac.
e Possessorum. oes enim qui possident in illa ciuitate debebant interesse electioi z iurare ut dicit dũmodo z ibi habitent. ut seq̃ z sic est ar . ad electionem canonicorũ quã faciũt iure quesitis absentibus. ac.
f Urbe. idem credo z si al' habitent . accur.
g Prebens. s. ipse defensor futurus. ac.
h Legem. ad hec soluf defensor astringitur secundũ quosdam. Illj uero ut eis uidetur iurant. ut. s. iusiur. §. z equus. sed contra ẽ ut ibi diximus .ac.
i Sicut nunc. nam et ante hanc. l. cõfirmabãt a pfecto ut. s. e. i prin. z L. e. l. §. p't.
k In biennio. olim usque ad quinquẽnium ut. L. e. l. p. accur.
l Remouẽdus. post biennium. nisi in casu. ut. infra eodem . §. fi. in fine. accur.
m Remouendi. prefectus maior est presidepreses maior est defẽsore. cum ergo defensor creatur a prefecto p cõfirmatiõez nõ poterit eum remoueri pses ut ar. ff. de diuersis. p. l. de accessiõibꝫ
n Datur . ex cõfirmatione q̃ dicit ut. j. quimo. na. ef. le. §. liceat sic al' ff. ò. v. si. l. lege.
o Nulla administratori. i. presidi. accur.
p Uices agere. i. uicarios al'. accur.
q Modis. hoc interdictum non obseruant quidã potestates boñ. qui duas simul z plures recipiunt potestari as uicario posito.
r Jnsinuatiões. rome uero apud mgr̃um cẽsus. ut. L. de testamẽtis consulta. accur.
s Dõnationũ. ut. L. ò donat'. l. in hac. z hoc si erat ultra quingentos solidos. nõ al'. ut in instit'. de donatio. §. alie. accursius florentinus.
t Et q̃d aliũ. q̃ tñ pticat ad uolũtariã iurisditiõez. al'. nõ ut in fi. huiꝰ. §. fiunt. n. manumissiones z emãcipationes z adoptiones ut ff. de of. pro. l. ij. i. R. accursius florentinus legum doctor.
u Judicum. i. presidum. Motus. al'. motus. accur.
x Voluerit. s. aliqs corã defẽsore. al'. uoluerit. s. defensores.
y Potentũ. i. q̃ habent merum iperium tangunt duo ad pecuniaꝝ

circulus expletur rursus fuer
tentibus ad solicitudinem z
ciuitati p p̃dictã curã ministrã
tibꝰ ut i unaquaq; ciuitate de
fẽsor iudex potius q̃ ò fẽsor
uideat ẽe: decreto q; cũ iureiu
rãdo fcõ oiuꝫ possessoꝝ in il
la ciuitate cõsistẽtiũ sꝫ nõ i hac
urbe degentiũ. Jusiurandum
ũo p̃bẽs qò oia secũdũ legem
ac ius agat z oñium coiter cõ
firmãdus aut siẽ nunc ex pre
cepto gl'iosissimoꝝ nr̃orũ p̃fe
ctorũ. in biẽnio ũo administrãs
solo z remouẽdus a cura nõ
habẽte licẽtiã clarissimoruꝫ p
uitie iudice r̃mouẽdi eũ sed si
quid uideat agere non recte nũ
tiare ad gl'iosissimos nr̃os p̃fe
ctos ut ũi ei fiat cure priuatio.
Unde ẽt dat' nulla exitente
licẽtia administratoribus aut
ipsis defensorib' uices agẽtes
defensoꝝ facere sꝫ ẽt hec oibꝰ
eis iterdicimus mõis: sꝫ nꝫ p
pas uices agẽtes p ciuitates cla
rissimos iudices destinare nisi
ipsos defensores quos iudicũ
offõ cõple in ciuitatibus uolu
mus: ipsos q̃ iudicũ i oibus di
ligẽtiã adhibere ciuitatibus in
q̃bus sẽt z agi aꝑ defensores te
stamentoꝝ insinuatiões z do
nationũ: z q̃q̃d aliud ẽ mo
numẽtorũ, p̃puꝫ nõ ualente cla
rissimo puitie iudice phibere:
qò agẽdũ est aut p̃cipe q̃ nõ
uelit aliq̃d agi aut actũ nõ edi
nõ eiꝫ hniusmodi alicuius ei
oio potestatẽ damꝰ absurdis
simñ. extimãtes necessariis rebꝰ
cedere hoies pp iudicũ forte
irrõnabiles motꝰ at p̃cepti
ones sꝫ ẽt agere quecũq; uolu
erint edere. z lꝫ q̃ agit tãgat p
uitie p̃sidez: aut quemlibet po
tentũ nꝫ hoc phibeꝛ. oꝫ etiam
sic agere eos q̃ i administratiõi

questum non q̃ tangat cũ potentem ratione iurisditionis. ut sunt cause de mero uel mixto imperio . ut i hoc. §.
3 Administratoribus .s. maioribus q̃ hẽnt merũ imperiuꝫ.
a Affuit. i. p̃sens fuerit. s. p̃ses. scribit. n. p d uel p. f. nõ p b.
b Quis. s. puatus. Uolũit. hoc gñale dictũ ẽ statim ẽstrigit.
c Jurisdictionez. s. maiorẽ. ut merũ iperium uel mixtũ quod maioribus tñ competit ut. ff. ò of. p. illicitas. § q̃ uniuersis. z de iurisditio . o. iu. l. mgr̃atibus et l. e. l. defenso res. nihil z hoc idẽ statim inuit. z ex ipsa. iu. z ẽ est eni quasi expositio hoc eim nomẽ iurisditio quãdoque ponitur ut hic p̃ mero uel mixto imperio. ut. ff. de of. e. cui. mã. est iu. l. i. ibi iurisdictionez suã z c. nã nisi sic ibi accipiatur nõ errarent qui sic dix̃t ut ibi dꝫ quãdoque pro eo qui iure mgr̃atus petit ut. ff. de iuris. o. iu. l. imperium z ff. ò of. eius cui. mã. est iu. l. i. §. fi. z fꝫ hoc potest delegari. hic aũt fm primum moduꝫ accipit z dissimtur. iurisditio est potestas de pu. introducta cum necessitate iurisdicẽdi z equitatis statuende et dis a iure z dictioe q. d. de iure potestas. diuiditur aũt sic alia meꝝ imperiũ alia mixtũ. al'. stat i suo nomine. sic . ff. de adopt̃. l. i. sꝫ nunquid in integr. r̃stit. daꝛ potest. R. iure ueteri nõ ut. ff. ad muni. l. ea que §. i. sed hodie q̃tra cum ei possint ò legari spe

bus sẽt aũt i qualibꝫ potãte nõ
ut phibeat queda fieri q̃tra se
gesta sꝫ ita iculpabilẽ suũ p̃be
at modũ ut nulli deꝛ tẽp que
rimõiaꝝ aduersus eos z siue
affuerit ciuitatibus iudex siue
nõ nequaq; phibeat q̃spiã a
gere apud defensores quedaꝫ
monumẽta i q̃buscunq; ũo no
luerint p̃ter illa sola que iuris
ditione egent z ex ipsa iudicũ
auctoritate pendent. deide e
os q̃ z publicas exactiões hñt
ciuitatũ defensoribus oib' au
xiliari modis: z si opus fuerit
occasiõe cõtemtus cõtumatie
tributariorꝫ monumẽta cõficer
z hoc fieri uelocit z interesse: ut
iornate agentes uideat z his
ipsi testimoniũ phibeꝛ ul'. p. re
mouere tumultũ: z absolute
iudicũ obtineꝛ ordinem z ma
xime q̃ absint z offitiales p
uitie quacũq; i ciuitate sẽt illa i
qua defensor est obedire illi z
adiuuare: ut absentibus p̃sidi
bus gentiũ nihil uideat deesse
ciuitatibus sub illoꝝ p̃ntia et
ex puitiali aũt offõ hẽe excep
torẽ eius administrãtez z duos
officiales q̃ ea que ab eis ò cer
nũt adipleat. z iudicar in cãis
oibus pecuniariis usꝫ ad aure
os. ccc. nõ ualentibꝰ nr̃is sub
iectis traheꝛ sibi obligatos aꝑ
clarissimos uiros puintiaꝝ iu
dices si usꝫ ad p̃dictã. ccc. soli
dorũ quãtitatem lis cõsistat: sꝫ
nꝫ p hoc ipso auctores ãplius
extimare litem ut cõterant re
os z nõ ciuitati defensores si p
uintie deferãt iudici sꝫ et si q̃d
tale egerint z sniaꝫ mãifestet
minorẽ esse litẽ. ccc. aureorũ et
studio auctã ut aꝑ puitialez iu
dicez z nõ ciuitatis defensorẽ
examinaretur solum actorem
omis litis subdi dispendio z

tialiter z generaliter. ut. L. ubi z apud quem. l. fi. in fi. Ergo competit iure magistratus ut. ff. ò of. eius c. ma ẽ iurisd. l. i. §. que uero. Alia uero que sunt de mero uel mixto imperio non potest facere ut hic dicitur. Sed econtra seruatur cũ ex consuetudine tamen quia quibusdam ciuitatibus hoc cõcessum est a principibꝰ quãdoq; ut a frederico lombardie.
d Perderet. puta cãꝫ libalitatis. alias ut L. ò pedañ. iu. l. q̃.
e Deinde tributariorum. i. eorum q̃ soluerãt tributa. al.

defensoribus appll'ones ⁊ ad ipsos ferri iudices[n] Si uero[r] egerint aliquid iniurioſum circa defensores offitiales tũc ꝓ uitiarum presides ulciſci ⁊ caſtigare offitiales. licentiam eiꝫ damus defensoribus ſi hec neglexerint gentiuꝫ presides ſedi tue eminentie hec nuntiare: ut inde detur auxilium ei ⁊ uindicta competens ⁊ re uera defẽ sores eos esse ꝓtra delinquentes habentes iuditiarie claritatis ⁊ honeſtatis imitationem et ſi cader[t] contigerit ciuitatis defensorem mox ad alium deferri decretum[3] qui ex circulo uocatur cuꝫ dudũ dicto[a] iure iurando ⁊ ſuſcipere q̃dẽ mox curam. decretum uero nuntiatum confirmari a tuo culmine ⁊ nequaquam a defensoribus uices agẽtes ſicut predixum[b] dari. ne rurſus priori confuſioni demus quaſi rationabilem occaſionẽ. precepta[c] uero faciat tua eminentia per unaquãque prouintiam ut in ciuitatibus habitatio quedam. pu. diſtribuatur in qua conueniens eſt defensores monumẽta[d] recondeꝛ: eligendo quendaꝫ[e] in prouintia qui horum habeat cuſtodiam quatenus incorrupta maneant hec: ⁊ uelociter inueniantur[f] a requirentibus ⁊ ſit apud eos archiuum[g] ⁊ q̃ actenus pretermiſſum eſt i ciuitatibus emendeꝛ Quia[h] uero defensores ciuitatum extra oñe cõmodũ fient[i]. ⁊ pro decretis eorum: ⁊ ſiquidem ciuitates maiores[k] ſũt. iiii. ſolũ mõ dabuntur aurei foro tue ſublimitatis. ſi uero minores tres ſic̃ iamdudum a noſtris conſtitutum[l] eſt legibus. ſi ũo queda ſalaria habent publica ⁊ hec ſecundũ conſuetudines percipient[m]: audiẽt quoq; lenita cria ⁊ caſtigatiõi cõpetẽti ꝓtra dẽt. ⁊ eos q̃ i maioribꝰ criminibus capiuntur detrudent in carcere: ⁊ mittent[n] ad ꝓuitie presidem. ſic enim fruitur ciuitas unaquaq;[o] cura iuditiali ⁊ oĩs gens ſub maiori cõſtituta iudice[p]: maiorẽ ſẽtiat prouidẽtiam. ⁊ reciduntur[q] plurime iudicum curte cum ciuitatum defensores in ſemetipſis eaꝫ ipo nunt ⁊ lenigãt presidũ quas pro oĩbus hẽnt ſolicitudines ipſi[r] ꝓticulariter ſmouẽtes[s] ea que uim patientibus inferunt aut dubitatiões ſoluẽtes ⁊ honeſtos ſicut ſepe dictũ[t] ẽ eos q̃ in adminiſtratiõibus[u] ſt demõſtrates Si uero ẽt detineãtur[x] ab aliquibus publice functiones gentium presides defẽſoribus unperabunt contra ỏtentatores exactiones. ut ⁊ ſecundum hoc eos adiuuent. Si qua uero defensoribꝰ ꝓp hoc fiat ordinatio aut retinu erit aliquis defensoris offiñ i ſemꝫ ipſũ ueniens ſiue dignitatis ſiue militie ſiue priuilꝛ̃ ſiue alterius cuiuſpiã occaſionem: iſte q̃nq; libraꝫ auri ſubiect[y] pene ⁊ ſi poſt eiꝰ exactionẽ ad opa[z] ciuitatis, pficientẽ cogat[a] defensoris iplere ſolicitudinẽ. cõuenit unũquẽq; nobiliũ ſemper functionẽ agere ciuitatũ quas ihitant ⁊ hãc eis[b] cõferre habitationis recompenſationem.

Que igitur placuerũt nobis ⁊ per hanc ſacram inſinuata ſunt legem tua ſublimitas in prouintiis quibus ꝑeſt facere maiſeſta ꝓ, ꝓgrãmata, ꝓpa ſtudeat quatenus cognoſcãt oẽs quia ⁊ maxiõꝫ[b] ⁊ mediocrũ ⁊ puuloꝫ nobis cura eſt ⁊ nihil

---

f Agẽtes. i. eos q̃ iornate agũt. Videãt. ſcilicet deſẽſores.
g Tumultum. ſic infra. ti. ỹ. §. deinde. accurſius florenti.
h Abſunt. ſcilicet preſides ut ſubĩcit. accur.
i Preſentia. i. ex quo defensores ſunt preſentes. ac
k Ex prouintiali. i. ex curia preſidis prountie. accurſius.
l Exceptorẽ. i. notarium uel ſcriptorem ſic dictus. quia hominuꝫ dicta excipit. i. accipit. Sed hodie uidetur ꝙ duos debeat habere. ut ỹ. de iudiẽ. §. nl̃ lo uel dic ꝙ hũc habet a preſide alium habet de ſuo. accurſius.
m Offitiales. q̃ uicez executoꝛ tenẽt. ut ſeq̃tur.
n Et iudicare. ſb audi uolumus ꝙ ⁊ aliud ſuperiora uerba ſub auditur. ac.
o Ad trecentos. ſed olim uſque ad quinquaginta tãtum. unde corrigitur. C. e. l. i. hec autẽ ſũma. ccc. poteſt extendi uſq; ad cc. ⁊ quinquagi ta libras. cum. lxxỹ. aurei faciunt libram auri poſito ꝙ libra auri ualeat. lx. libras. ut. C. de ſuſcepto. ⁊ ar. l. quoẽ. li. x. qõ ergo ultra eſt nõ competit iure magiſtratus preſes ergo delegari non poteſt per. l. iſtam. niſi contigat cũ ab ẽe. ut. ff. ỏ. of. e iꝰ cui ẽ mã. iuñ. l. ỹ. §. i. ul̃ propter multitudinẽ cauſaruꝫ ut. C. de peda. iu. l. ỹ.
p Trahere. ergo nõ poteſt recuſari. q̃d miri cum ſit ordinarius. Sed cẽps poteſt ei adiũgi ut. ỹ. ut differẽ. iu. §. ſi uõ ꝓtigit Liꝫ. M. cõtradixẽit. ſ. ꝙ ordiari[o] poſſit r̃cuſari. ar. ꝑ eo. C. ỏ iu. o. iu. l. nẽo
q Sententia. ſcilicet preſidis. accurſius. ac.
r Apud quem. quia maior ſumma petebatur· ꝙ cũ eo eſt agitata ut. ff. de iuriſ. o. iu. cum quedam in fi. accurſius.
s Omnis litis. nõ hoc ſpetialiſſimum quia uictor uicto dãnatur in expenſis. Sed regulariter eſt contra. ut. C. ỏ iudiẽ. properãdũ. §. ſin autem et. ỹ. de iudiẽ. §. oꝫ. Sed nunquid et hoc poſt litem. ut. C. de plus peti. l. i. R̃. non quia deliq̃t tantum in plus petendo non autem caute exegit ut ibi.
t A defensoribꝰ. ſ. iudicãtibꝰ de ſũma eis ꝓmiſſa. ſ. ccc. ff. ut. s̃. px.
u Judices. i. ꝑſides. ⁊ ſub. uolumꝰ nã cũ maior ſiteo ut. s̃. e. §. nos igit̃. et. ỹ. e. §. ſi uõet. appll'o r̃cte dirigiẽ ut ỹ. de ap. ⁊ inẽ. q̃. tẽ. §. ſi.
x Si uero. tue enũ. o prefecte. accur. Eos. ſ. preſides.
y Eadẽ cadere. ſ̃ morte ſ̃ q̃a finitũ ſit biẽniũ. accurſius florentinus.
z Decretũ. de ſuſcipiẽdo hoc munere. al.
a Dicto. ut. s̃. e. §. iteri ⁊. §. iuſiur. accur. Quelꝫ. al̃ ẽ quẽlꝫ rationabilẽ. ⁊ al̃ qi rationabilem. accur.
b Prediximus. ut. s̃. e. §. nullo. accur.
c Pr̃cepta. pu. ut palatiũ coiſ ⁊ camera maſſarie. accurſi.
d Monumẽta. i. publicas ſcripturas. ac.
e Quodã. q̃ uulgo maſſariꝰ uocat̃ boñ al̃ camerligꝰ. ſꝫ i iuñ edileſ uocãt̃. ut. ff. ỏ origie iuris. l. ỹ. §. itez q̃a ait.
f Inueniãt̃. i. aliquis non ita predicta. ac.
g Archiuuꝫ. hoc expone. ut. s̃. e. §. i. accur.
h Quia ẽt. q. d. ñ ſolũ ꝑſides maiores. ut. s̃. ut iu. ſ. q̃. ſ. §. hec oĩa.
i Fiẽt. quãtũ ẽ a ſubiectis ſꝫ a ꝓncipe. uel coi ciuitatis poteſt habeñ ut ſubicit. accurſius
k Maiores. ut floreti a ſubmittat minores ut piſtorium. accur.
l Cõſtitutũ. ut s̃. ſcriptum exemplar. ac.
m Percipiẽt. nõ ꝓſuetudo facit licitũ ꝙ al̃ ẽ illicituꝫ. ut hic ⁊. ỹ. de ſcĩſ. e. §. ꝓꝫſuetudinibus. ar. contra. ỹ. ut nulli. iudi. §. i. ac
n Mittẽt. faẽ ad hec C. ỏ defen. ciui. nihil ⁊. l. defensores ciui. ⁊ ff. de of. ꝓ cõ. l. ſi q̃d.
o Unaquãq;. al̃ unãqꝫ.
p Judice. ut ꝑſiõ ⁊ ſic nõ ar. ꝓ doctoribꝰ ãtiq̃s ꝓtra nouos ſꝫ ꝓtra eos ẽ mãifeſte ſi bñ intelligaẽ. nã nõ ſũt maiores i ſolertia. ut. C. ỏ of. rec. ꝓ. l. potioris
q Recidẽt. i. decidẽtur minima maleficia. ſ: per defensorem. ac
r Ipſi. defensores.
s Remouẽt. ſ. ỏcidẽdo lites iſtas. accur
t Dctũ ẽ. ut s̃. e. §. nos igitur. accurſius
u In adminiſtratiõibꝰ. ſ. maioribꝰ nã quãto ⁊ ẽ. ut. s̃. e. §. nos igit̃.
x Detineãt̃. ab aliqbꝰ tributarijs. Si q̃ uõ occaſiõe. ut ſubĩcit.
y Ad operam. idest administrationem: accur
z Cogaẽ. captis pignoribꝰ ad iſtar tutoris. ut. ff. ỏ mu. ⁊ ho. ſi q̃s. ⁊ inſti. de ſaẽ. tu. §. fi. niſi appellet ut. C. de ap. l. hỹ q̃ ⁊ faẽ ad hoc C. de cura. l. nulli. acccurſius florentinus legum doctor.
a Eis. ſ. ciuitatibꝰ. nã ubi emoluñtũ ⁊ cetera ut i iſtũ de l. pa. t: §. i. ⁊ C. de cadu. toll. §. pro ſo. accurſius florentinus leguꝫ doctor
b Maximorum. nõ in cõcionãdo ꝓponi maiores ⁊ in oñibus ut

dixímus ī inſtiē .de bonorum poſ.§.decimam. accurſius florenti
c Tale. ſcilicet impedimentum. accurſius floren.
d Solicitudine. i. a legis huius compoſitione. accurſius florentinus
e Suorum. nam et alia multa eis pro nobis. accur
f Bone opi . idē in teſtibus ut. j. de teſtibus. §. ſctimus aūt. z facit ad hoc. j. de armis. §. hanc igitur. accurſius
g Dictum ē. ut. j. e. §. interim. z nō q̄ hic repetit breuit quaſi omnia ſupradicta ſic facere debent aduocati in ſi. ſui dēti ſic. s̄. ut ecc̄. ro. §. reminiſcentes .
h Loīa. ab oibus nobilibus . accur
i Habito. tam ab eli gentibus q̄ ab electo.
k Subſequūtur. i. qui poſt hanc legē eligēt.

eſt talc' q̄ a noſtra ſolicitudiē remouemus. partem uero facti tua eminētia ſuoz' precep torum ut ex hoc iā gentium p̄ ſides preparent ſecundū una quāq; ciuitatem eos q̄ bone opinionis' ſt nominati defenſores ſecūdū circulū ſicut taz dictum' eſt: z decreta fieri cōia cuz iureiurando i eis habito z deſcribere predictuz circulū z ita per bienniū ſubintrare curaz eos qui ſubſequuntur z ſi exciderit quiſpiā ex eis aliū introduci ſemper qui decreto cum iureiurando faciendo: ipſoq; dum futurus ſit curam ſuſcipere diffinitū iuſiurandū ſubeunte z electione eius faciē da a deo amabili ep̄o z uenerabili clero z aliis in ciuitate opinioni ſtudentibus q̄ ēt nūc mox fieri conuenit oibuſ ſicut dictū eſt ſecūdū hanc nr'am generalē p̄cedentibus legez. nūc aūt defēſoſ exiſtētes ſi q̄ placidi uideāt etiā ip̄os iſcribi circulo z biēnio cōplere curaz. z ſiquidē iā biēniū i ea cura habent remoueri defenſoris ſolitudinem niſi tamen uoluerint cōi decreto teneri in biēnio ei dē offitio. ſi uero nōdum bienniū impleuerint digni nero uideantur cōicare circulū ipleāt reliquū tp̄us ultra q̄ nullus ciuitatē defēdat ſz uſz ad hoc ſolū ſtet tempus: niſi cuncta ciuitas reluctante nullo elegerit eū: z hoc fcō alio biēnio ſuſciat ſolicitudinē z modis' omnibus deponāt: z tunc' rurſus fiat tēpus qñ ipſe cum circulo ad hunc adduxerint ordinez ne frequentia° z contumatiōe cure z per quādā machinationem illud ſemper innouando fiat aliquibus infinita p̄dicta gubernatio his omnib; z ualituris i oē tēp; qñ cū toto hoc

l Nunc aūt. i. tempor huiꝰ fcte ꝓſtitutiōis .
m Modis. z ſi oñs ꝓ ſetūrēt i cōtrarium.
n Et tunc rurſus. q. d. tūc permittitur ſupra dicta electio quando bona fide fecit circulū z non inſtructe ut iterum eligeret. ac
o Frequentia . nō frequenter fieri q̄ ſit bis ſic. L. de epiſcopali āu di. l. nemo. in fi. z. s̄. de non alie. §. neq;. et L. ò donaī. ſi quis.
p De menſura ordinādorū clericorum.

Legem preſcripſimus. ut. s̄. ut ōter . ſit numerus. c. accur
q Diuitatis . al' urbis.
r Allijs. ſ. ſibi adiacētibus ut. s̄. ut deī. ſ. nu. c. idem tamen facit z de alijs eccīj ſ. licet hic de illis nō dicat ut. s̄. qūò. o. e. §. ſz neguc.
t Priore. i nō habente aliquid q̄ ſit contra priorē. Suā . nō al.
u Eius. ſ. prioris. accurſius florentinus.
x Adhuc. ſz in quo hec prodeſt q̄ illa non ꝓſit. Bx. in eo q̄ hic dicit quando deficit numerus i una q̄ debz ſumi ex alia ubi numerus ſuperhabundat ut. j. §. i. ibi ſi uero diminuta. qò nō dicitur in

ſuperiori conſtiē. accurſius florentinus legum doctor.
y Superius. ut. s̄ . ut deī. ſit. n. c Statutus. ſ. modꝰ.
a Reſtituantur. faē ad hec. s̄. ò referē. §. i. L. de ſacro. ſ. ec. l. non plres z. s̄. qūo. o. e. §. ſed neque. accurſius florenti.
b Si ūo. nē icipit adicēr ſupiori cōſti. illi. ſ. ut deī ſit nu. z c.
c Plures. in alia eccleſia.
d Deficit. alibi.
e De mā. prin.
f libris. quos nō habem'.
g Tua ſublimi. loquitur tribūario queſtori cuz nō mittitur queſtori cui mittitur z daī hec ꝓſtiē. ut. j. §. i. ibi illuſtris z. c. accur.

ſtudio z uigilātia z dīni intuitu ad inuenimus z noſtris ſubiectis contulimus.

De mſura ordinādoꝝ clicoꝝ

Ppr Juſt. au. ātbiomo ſciſ. z beatiſſimo archiepiſcopo z uenerabili patriarche.

Legē nup ſcripſimus de mēſura ordinationū z ut non cōpetēt effuſas eas eſſe nz in ſctiſſima maiore eccl'ia feliciſſime huiꝰ ciuitatis' nz in aliis' q̄ etiā firma eſſe et ualere ſecūdū oēz ſuā uolumꝰ uirtutē. quia uero intentio nobis ē abbr̄uiaī q̄dē ordinationes hic aūt ſctiſſime maiori eccleſie excellētē expēſaz ad mediocrē quādā at; portabilē ſtatū querere quātitatē quatenus multitudo ei expenſarum minuatur pp hoc omnē circumcūtes uiā z ad p̄ſentē uenimꝰ legē nihil q̄dē aliter exiſtente p̄ore': ſed ex eius' p̄cedente uoluntate adhuc' aūt āplius ſanctiſſime maiori eccl'ie p̄deē ualentem . ſctimus . n . ſi in quibuſdā ſctiſſimaz eccleſiarum quarū ipſa ſanctiſſima maior eccleſia gubernationē z expenſas ſuſcepit cōtigerit p̄ſbiterū āt diaconū: aut lectorē: aut cātorez mori nō aliū mox extri ſecus introduci. ſed conſidera re quāta eſt tē mēſura ibidem miniſtrantiū ſuerendiſſimoz cl'icorū z ſi q̄dē nundū cl'icoz minuta mſura eſt. Sz adhuc habūdās qītū ad id qò ſupius' diffiniuimus z eū q̄ uocaī ſtatutus nullā fieri p̄ eo ordinationem donec nūs i remedio ip̄o reſtituatur' . Si ūo' dīmiuta mlt'itudo eſt ut neceſſitas ſit: nec deſit ſtatutꝰ nūs aliū p̄ moriente introduci cl'icum. cōſiderare beatitudinē tuā ſi q̄s

h Mādatis principū. eſt aūt mādatum principis cōſtit. quedā ſ tinēs p̄cepta ò laudabilit ſui tia gubernāda. ſz p. ducebat q̄ non erat cōſtit. cū tanꝝ oppoſita mādato quā doque inueniaī ꝓſti. z ff. ò coll. illicitis. l. ig̃. i. Bxo. z L. de iceſtis. n. l. qui contra. l . ſed certe ꝓſtit genus eſt. mādatum ſpēs eſt continens huius precepta tā tū q̄ diximus z

ita hic. t. accipitur. al' dī mādatū q̄ lz principis preceptum p ex cellētiā z ſic accipitur. L. e. ti. al' dī rogatꝰ quidam z ita ff. man. l. i. z per totum. accurſius flo. legum doctor
i Jn ſuo quoq;. transportando z eliciendo ò ātiquis libris et ſic nō legē laudabilē eſſe z licitū hoc facer' nec miruz qa qui nō inſubtilit factuz emendat laudabilior eſt co qui p us inuenit. ut. L. ò ueteri iure. enu. l. i. §. oīa eiz. et faē ad

hec in insti. in probemio. §. igitur. accursius florentinus.

k Quia. quoniã alij scripserũt ȯ mã. pri. igit̃ z. c̃.

l Placuit. nobis. accursius florentinus

m Nostris. s. codicillis prestare z mandare accipe qȯ c̃. j.

n Medias. sunt autẽ quinq; genera magistratuũ. ut dicem; j. ut ab illustribus z q. s̃. z c̃.

o Correctores. s. de italia. sed p̃ sides i puitia.

p Codicillos. i. litteras dignitatis. accur

q Subtꝰ. i. j. c̃ scriptũ p liguã latinã z greca; Sed tñ latina; habemus ut. j. e. §. prox. usq; i fine huius con.

c̃ i aliis eccl'iis citra sctissima; maiorẽ eccl'iã ex hũdãti cuiusdem ordinis cl'icus z ex inde restituere aliũ z nõ nouã facere ordinationẽ. Sic eni; dum ex eo qȯ pst̃ r c̃ semp hoc defuit impletur bona z ȯo amabilis causę iponit̃ mñsura. z sic sãctissima maior eccl'ia paulatim debitis liberabit̃ alioq; n si q̃d defuit q̃ cõpleat̃ itroductionibus extraneis qȯ uero plus ẽ nõ minuat̃ pl'imũ z i definitũ trãsiet tẽp; donec oẽ qȯ plus est minuat̃. tua igit̃ beatitudo ea que pp sctissima; eccl'iarũ utilitatẽ recte nobis placuerũt opi effectuiq; tradet̃ festinꝫ. z enim si quid fiat p̃ter hoc scire necesse ẽ eũ q̃ ꝓtra hãc nr̃a; legem suscipe ordinationeꝫ p̃sũ serit nihil hinc utilitatis habiturũ reputabit̃ a reverendissimis ꝯ omis i hac pte facta sctissime maiori eccl'ie expẽsa: sꝫ ipsi ex hoc cognoscẽt dãnũ a semetipsis hunc sue negligentie respicientes fructum.

De mãdatis principum. Ru.

i Mp̃r. iust: â. tribũião questo. sacri nr̃i palatii excõsuli.

Ex libris ãtiq; q̃ iura romani nois ꝓtiebant nõi gõrat tua sublimitas qñ ta de mãdatis pricipũ legũ latores in suo quisq; uolumine ascripserunt. quia igit̃ nobis reparantibus omnem uetustatem iam deperditam ac diminutam placuit ẽt oĩbꝰ iudicibus nr̃is q̃ miores uel medias administrationes gerunt siue iter correctores. siue inter ꝓsulares: siue inter spectabiles ordinent̃ nõ solũ codicillos p̃rare sꝫ ẽt mandata dare q̃lꝫ ispectis oia gubernari laudabiliter possint: ideo libruꝫ mã

qua nec greca ẽ necessaria nobis Sed tamen illa idem dicit z habent eaꝫ greci ut subiecit ista tim. accursius

r Auctoritas tua. o tribuniane.

s Transcribere. s. ut hec consti. sit de corpore iuris. accursius

t Laterculo. locus ubi leges z consti. reponuntur dictus sãctꝰ quia leges sacre sunt ut. C. de l. z con. l. leges.

u Codicillis. i. cum dignitate q̃ p codicillos demõstratur. accursius florentinus legum.

x Lege. ut. s̃. ut iu. sine quo. suf. §. fi. accursius flo.

y Memorantes. s. in eadem consti. §. sic igitur. z. s̃. iusiur. quod prestatur. z cetera. accursius florentinus.

z Tibi. tribuniano. accursius florentinus.

a Administrationem. questoriam scilicet ut. s̃. dictum est. z

dt insti. in probemio. §. cumq; hoc deo. accursius floren.

b Genitoribus. quasi dicat esse. ut in priores faciebant ut supra eodem primo R/o. accursius florentinus legum doctor

c Directis. i. missis al.

d Dabant. ut nequis munus uel talia sumeret. nisi exculentum et poculentum. ut. ff. de of. procon. solent. §. finali. z de of. p̃. plebi scito. z hoc ipsum hodie aliter ut. s̃. scriptũ exemplar. ac

e Oportet. hic incipit liber mandatorum i lingua latina. ac

f Et. pro. i. accur.

g Suffragio. idest sine aliquo dato nomine suffragij. ut supra ut iudices sine quoq; suffragio. §. hec omnia. accursius

datoruꝫ cõposuimus q̃ subtꝰ p utraq; linguaꝫ adnexus est ut det̃ administratoribus nr̃is secũdũ locoꝝ qualitatẽ i q̃bꝰ romana uł greca lingua frequẽtat̃ scire eoꝝ sãctionẽ ut nihil ex his audeant p̃terire sꝫ salubberrimas dispositões nr̃as obseruantes i ꝑpetuũ nr̃as puintias nr̃oq; ipio subiectas gubernare festinent. illustris igit̃ auctoritas tua ad quã questoria ptiũ censura eadẽ mandata z i libris legũ transcribere z in sacro laterculo deponi p̃cipiat quatenus ex his una cũ codicillis suscipiendis administratores quẽadmodũ possint rei p. subuenire nõ ignorẽt. iã q̃dẽ in generali nr̃e pietatis lege oia declarata sẽt i q̃bus conueniens est administratiões accipiẽtes eas gubernare memorantes iusiurandũ qȯ sup his ꝑstant. nc̃iũ tñ extimauimus z nunc ꝑcipienti tibi administrationẽ designat̃ qȯ a genitoribus. r. p. nr̃e adinuentuꝫ est q̃ administratiões directis certa p̃cepta dabant mandata pricipũ ea uocantes sc̃oum q̃ oporteret eos gubernat̃ ad ministratiões. Oportet igit̃ te pure sumtẽ administrationeꝫ z sine oi suffragio p̃ oĩbus aliis mũdas seruat̃ deo nobis q̃ z legi manus: z nullũ ꝓtiget̃ lucrũꝫ uaius nꝫ minus nꝫ captiosaꝫ quandam ꝓtra subiectos facer̃ negotiationẽ: sed contentus ẽe solis a fisco tibi ministratis: z taꝫ p te q̃ p eos q̃ circa te sẽt puꝝ eis ũdiq; seruare ius z festinat̃. pmũ q̃dẽ fiscalia tributa exigi uigilanter nihil demiuens circa. p. curaꝫ reqrere ne forte fiscus inde in minuat̃ z saluat̃ ei ũdiq; que ꝑpa sẽ sic eiꝫ ꝓuatos iniustitia passos adiuuãꝫ: sic z publicũ

b Mũdas. ab oĩ munere. f. al. accursius

i Lucrum. j. de iudic̃. §. ne autem. contra. sꝫ ibi in iudice de legato loquitur at hic in ordinarijs z facit ad hec finis illius. §. z. s̃. ut iudices sine quo quo suffragio. §. illud z supra iusiurandum qȯ p̃statur. §. z pmũ.

k Negotiatur. idest p aliquem modum negotiandi. ut. C. de cõtracti. iudicuꝫ lege prima. z. ff. de contra hñ. emp. lege non solet. accursius.

l Ministratis. s. ãnonis. ł salarijs. accur.

m Seruare. repete oportet te. z facit ad boc. s̃. iusiur. q̃. p̃. §. p. z. s̃. ut iudi. sine quoquo suf. §. eos autem. accursius.

n Festinare. repete oportet z aliud est capitulum. licet. j. §. si tibi. inuat hoc. z primum pro uno q̃ est uerum quia z si sub uno. §. sũt z quia utrũq; pecuniarum cõmodum respicitur. accursius.

o Saluare. i. oportet te. accursius florentinus legum doctor.

p Alia. ergo uidetur q exactio tributorum est calumnioſa q̄ falſum ē. ſed certe nō iplicat. ſic z al' crucifixus eſt Criſtus z alij duo nequā q dic. ut nō. j. ut de defunc. ſeu fu. co. §. i. accurſius

q Prius dantes. i. illi qui ante. l. iſtam ſuo tempore nō ſoluebant tributa immo in futuro tēpore remanebāt ad ſoluendū hodie ſuo tempore ſoluent.

r Deinde. ſ. in ſecundo precepto. accur.

s Alterutri. adinuicez hac. l. uel ut puto. i. ex pace. accur.

t Pacem. nō poteſtates terrarū teneri ad faciendū paces fieri ut ſubjcit. z ē ad hoc ff. de. offi. p. congruūt z C. de his qui cōfu. ad. cc. l. denuntiam? z. ff. de uſur. ſi cui. §. ij. z. j. de pace tenenda quaſi p totum u. q eſt in uſu feudorū.

u Seruatur. z equitas inter homines ad quā equitatem tenetur preſes ut. s. iuſiurā. q p. §. i. z. §. z equus.

x Paſſiōis. i. nō debz cōpati iniquis hominibus quū cos puniat.

y Declinatur. ſ. eqtas ut. s. iuſiurā. q pr. §. primum. accurſius
Paſſionis. i. damnū.

z Sit tibi tertiū. melius dixiſſet quartū cū tria iā dixit. ſz dic ut dixim?. s. §. oportet.

a Equitate. hoc faē. p M. qui dicebat ſm eqtatē z conſciam iudicandū z eſt p eo. C. de iudiē. placuit. z. ff. finium regundorum. ſcriptione in fi. z. ff. de feriis. l. ij. in fi. Sz Jo. ?tra nā ſm allegata dixit z dicimuſ iudicādū. ut. ff. de. of. p. l. illicitas. §. ueritas ibi et ideo z ē. z q ſuis legibus eſt ueruz. M. qñ ut iudex habet cōſciam quia ſuam conſciam uel equitatēnū q̄ ōbz nā iducer. quā habet ut priuata nunquam debet inducere. ut. C. de le. z conſti. l. i. z. j. de rap. uir. i. R.

b Breuiores. quidam dñt breuiores ſiue breues. l. aureorum. ut. C. de defen. ciui. l. i. alij duorum. ut. ff. de dolo ſi oleū. §. fi. z. l. ſ. alij v. aure. ut. j. de iudiē. §. ne aūt. z. j. ſequitur px. accurſius

c Uiliuz ſunt. ſ. perſonarum ut pauperum hominum. z q dicit maxime habundat ſiē z al' ff. de l. iij. l. cum quis decedens. §. nuptura in fi. §. z ita diligenter nō duo capitula z qñ cauſa breuis z quando uilium perſonarum licet cauſa non ſit breuis. z ſic ſufficit alterū. Sed alij ponūt pro uno caſu z q dicit uilium exponunt. ſ. rerū ut defenſor de palea z tunc maxime non habundat.

d Ex non ſcripto. ideſt ſine libello. z licet ſententia non detur in ſcriptis ualz tamen al'. contra ut de ſententijs expi. reci. l. fi. ſunt z alij caſus quos dic. ut. s. ut iu. ſine quo. ſuffragio. §. neceſſitatē. z facit ad hoc. C. de p̄uil'. ſco. l. iij. §. fi. z nō caute accedit ad aliud ca.

e Permittere. nihil. al' non eſt in littera nihil z tunc plana. ſi autez habeas dic q negō que includ tur ſit ſuperflua z potius q ine remaneat nam tantum ualet nihil quantum non aliquid. ſic al'. habundat. ut. s. de hē. z ſal. §. inordinatū. accurſius floren.

illeſum manere uolumus: collatores nanqz omia alia calumnia liberi cōſeruari facile z inpromtu ſoluent tributa z que infinita prius dantes manebant debentes adhuc fiſcali a hec nunc z ipſi fiſcalibus et ſoluentes liberabunt facile se tributis. Deide conueniens eſt te puideē ut nulli ppli ciuitatuz alterutri ſeditiōes faciant ſed oīem pacem eſſe dei ciuitatibus: dum eqtas ēt hic nris ſubiectis ſeruat z nz paſſiōis ali cuius cauſa ad aliquam ptiū declinat. ſit tibi q̄z tertiuz ſtudium lites cum oi eqtate audire z oīs qdem breuiores z quecunqz maxime uiliū ſt ex nō ſcripto decidere z iudicare z liberare hoies alterna cōtentione: z nō pmitter ultra q̄ ? tinet ſacra nra ?ſtitutiōe occaſiōe cauſaliuz expenſaz damnificari. ſi tamē ſufficiētes mihi i datione cōſiſtāt alioquin z gratis lites audir: z nō permittere ex negligentia de prouitia alicuius p̄ſidis ad hanc currere feliciſſimam ciuitatem z nobis moleſtum ēe. ſcito nā q̄z quia ſi qs ueniat z aditōm nobis faciat z a nobis iterrogatus ſm̄ pus te adiit deinde te dicat adiſſe z quod iuſtum eſt nō impetrare z hoc uerum in ueniamus in te indignationez cōuertemus. Si uero cum te non adierit uenire ad hanc regiam preſumpſerit ciuitatem

f Sacra. quam non habemus. ſed plerūq̄z fit eius memoria ut. s. ut iudices ſine quoquo ſuffragio. §. uoluimus. z. j. ut liti. iu. §. z hoc z. j. ut dif. iu. §. fi. z forte erat eius sententia talis. ut duos aureos in prin. z duos in fine acciperet iudex pro cauſa. ut. j. de iudiē. §. ne autem. accurſius.

g Cauſalium. q p cā fiunt. hoc eſt ipſe ſportule que iudicibus p̄ ſtabantur.

h Damnificati. ſcilicet litigātes.

i Gratis. nota ratione perſonarum uel rerum quedā fiunt gratis que al' non fierēt z facit ad hec. j. ut cli. ap̄ pprios. e. §. i. z C. de epiſcopis z c. l. nulli z. l. de cātionibus z C. de nup. ſi furioſi in fi. z. j. de iudiē. §. ne autem: accur.

k Et non permittere. sz dz.

l Faciat. propter aliquam cauſā quam cum alio habet. accur.

m Si. i. an.

n Couertemz. i. ſcitiz iudicamz ſic inſti. de his qui ſunt ſui iur. uel ali. §. fi: al.

o Non dabim?. facit ad hoc. ff. de ap. ipē z. j. de ap. §. fi. z. j. ut dif. iu. §. fi q ſ et. s. quomodo o. e. §. illud.

p Hinc. i. a noſtra curia. ac.

q Magiſtrīão. genera erāt magiſtratuum qui magiſtri militū uel ſiluū dicebātur. accur.

r Super exigere. i. exigere ultra id qd ipſe p ſes exigit. ſic. s. ut iudi. ſine quoquo ſuffragio. §. uolumus.

s Sed ſi quis. ſ. noſtrorum ſubiectorum. accur.

t Adierit. ſcilicet te. accurſius florentinus

u Queſtus. ſ. damnū ſibi illatū ab aliquo a curia ueniente.

x Procurari. ſ. te oportet. accurſius florentinus

y Cuiz cūq̄z. i. a quocūq̄ q ſint ī aliq̄ foro nre curie trāſmiſſe.

z Dirigitur. i. dirigi conſueuerant z debent. accurſius

a Formarum. ſ. cā. formabatur enim locus per quem aqua ut ſubiē. uel aliquid utile rei. pu. ducebatur uel fiebat ſic et j. de ec. ti. §. ad hec ſtim?. et. C. de ſacro. e. l. ad iſtructiōē.

b Domuum conferri forte uolebat ut deſtrueretur domus in publico facta in qua deſtruenda expenſe ſunt neceſſarie ut. ff. q. ui. aut c. l. cōpetit. §. fi. et de oper. no. nu. l. fi.

c Noſtros ſubiectos. accipe prin. et oportet te ſub. neq̄ permittere alicui et ē. damnificare. et ē. accurſius florentinus

d Nec per. habundat hec negatio. ſic. s. e. §. ſit tibi. uel dic nec per aliam nec per iſtam. ut hic ſic ad diuerſa referat. ſic s. de hē. et ſal. §. inordinatus. accur. florentinus.

[a] Ipſe. ſubaudi tu. accurſius florentinus legum coctor.
[b] Borũ. ſ. portuum ⁊ ceterorum. accurſius florentinus
[c] Omni. quantum ad collatores. accurſius florentinus
[d] Beſtum. ideſt gerendo. accurſius florentinus legũ doctor.
[i] Uiſum eſt. ut ipſe dicit ꝙ minus ſit ad reficiẽda uel facien da ſupradicta.
[k] Suſcipiẽs. ſ. tu. ſꝫ cõtra. ſ. ò nõ aĺ. §. ꝺa uero ũiſimile. ſo. ut ibi. uĺ illa cã fauorabiliora.
[l] Nuntians. illã primã formam ut. C. de pagãis l. ſicut ſacri ⁊. l. iij. et hoc eſt cõtra miſeros prelatos ꝙ timent in tantum litteras dñi pape ut non audeant reclamare ꝙ facere non debẽt ut hic dicit. ut. j. ut nulli iu. §. et hec ũo iubemuſ et. C. ſi contra iuſ. uel uti. pu. l: et ſi nõ cognitio. nec per hec deſeruiunt. l. immo deſeruiunt legi. et propter hoc pape uĺ principi ut. C. ò ap. l. fi. in fine.
Ubertate. ſ. ad hoc ut in neceſſarijs ſit ubẽtas ꝙ facere teneãt. ſ. ut. ſ. ut iu. ſi. quo. ſuf. §. i.
[m] Et operũ. hoc ad inferiora reſpiẽt et facit ad hec. ff. de offõ ꝓcon. l. ſi i aliq̃.
[n] De ciui. aĺ. ex ciuilibus. ac.
[o] Partes. ſ. operum ꝙ ſequiẽ.
[p] Que. ſ. opera et ẽ. uel dic ptes ſ. rei pu. ac.
[q] Facere. ea que ſẽ neceſſe ſic inſti. in probemio in fi. licet hoc male ſeruetur.
[r] Preſidẽs. uerbum eſt nonnomen hic. accurſius
[s] Quod ſi inueneris. predictos milites. accur.
[t] Emolumentis. i. bonis et eis deficientibus ex ſalarijs. ut C. de execu. rei. iu. l. ſtipendia. a ccurſius
[u] Leſis. prouintialibus. accurſius florentius
[x] Ut innocentes. ⁊ ſic non utentur ſcolares priuilegijs in ò lictis. ſed fredericus imperator generaliter eis conceſſit. magiſtri tamen et ſcolares illis priuilegijs. quantum ad delicta renuntiauerint cuz per magiſtros uel epm non poterant plene puniri delicta ꝙ publice intereſt. ut. ff. ò fiòi cõ. l. ſi a reo §. fi. ⁊. ff. ad. l. acq̃ĺ. ita uulneratus. ⁊ ſic reddimus ad hoc iuſ. ⁊ facit ad hoc. ſ. ut iudices ſine quoquo ſuffragio. §. ꝙ autez. ⁊ C. ubi. de cri. a. o. l. i. ⁊ ij. ⁊. j. ut omnes. o. iu. §. ij.
[y] Uideãt. i. ſola puritas eis ꝑdẽ. ſic. ſ. ò òfẽ. ciui. §. nulla i fi.
[a] Inuaſiones. ſcilicet rerum inmobilium ⁊ apprehenſiones mobilium puniet per conſti. ſi quis in tantum. uel ꝑ iterdẽm uñ ui. ⁊ per acẽ. ui. bo. rap. qñ ſẽ mobilia ut inſti. ui. bo. rap. §. pe. ⁊. C. uñ ui. l. ſi ꝙs in tantã ⁊. ff. ò ui. ⁊ ut. ar. l. i. i. R/.
[b] Pũiẽs. cũ et mez hz ipũ ut. ff. ò of. p. l. illicitas. §. ꝙ uiũla

⁊ murorũ curã hẽre. ⁊ q̃cq̃d oio ẽ ⁊ publico ⁊ ciuitatibꝫ utile cogitabis ⁊ facies nuntiari: hẽbis aũt obedientes tibi ⁊ q̃ i ꝓuitia ſẽ milites iq̃bus eoz opꝫ hũeris ad miſteriũ iuſtũ: qò ſi deliquẽtes iueneris ſub oi caſtigatiõe decẽtes iſup ex emoluñtis eoz ſatisfieri leſis ꝓcurabis. nõ ꝓmittas ꝓuilijs aliq̃bus uĺ inocẽtes ſꝫ illud ſolũ eis auxiliũ ſeruabis ut undiq̃ ꝙ puri eoz que eis iferũt inoxij uideãt. homicidia aũt ⁊ adulteria uirginũqꝫ ſurrpti ones ⁊ iuaſiões ⁊ oppſſiones ita cũ uehemñtia corrigeſ: puniẽs deliquẽtes ſcõũ nr̃as leges ut paulati ſupplitũ eos oñs faciat ſaluos. ꝑcipue ũo offitiales tuos r̃tiebis non ꝓmittẽs eos ſubiectos nr̃os ꝓpelleſ: nꝫ ut uideãt q̃dẽ ſubiecti tibi ꝓ ueritate ât tue ꝑſint uolũtati: feſtiabis ẽt ꝓſiliariũ ꝙ ⁊ quiꝫqꝫ fuerit circa te aſſumeſ uiz optimũ ⁊ puz ũdique ⁊ cõtentum his que a fiſco daĺ. ⁊ ſi q̃d p̃t ſpẽ acceſſerit ⁊ nõ ineueris eũ cuſtodiẽtẽ tibi fidẽ iuſtã illuz q̃dẽ expelles: alio ũo uteris cõſiliario: legẽ ⁊ iuſtitiã cũ puris ſeruãte maiḃ. taleſ ũo ꝑbebis temetipſũ oiḃꝫ publice ⁊ ꝓuatiz: ut tribiĺ q̃dẽ ſis deliquentibꝫ ⁊ ideuotis circa fiſcalia. mâ ſuetiſſimꝫ aũt ⁊ mitis oiḃ placidis et ò uotis: et patiẽã eis exhibẽs ꝓuidentiã: ſꝫ neqꝫ hec q

[c] Noſtras le. ut hoicidã ꝑ. l. cor. ò ſic. ut. ff. ad. l. cor. de ſic. l. iij. §. pe. adulteriũ ꝑ. l. iuĺ. de adulterijs cuius pena ẽ ut. C. ad. l. iuĺ. de adulẽ. ꝙuiſ. in fi. raptores ũo. ut. C. de raptu uir. l. i. accurſius
[d] Supplitiũ. ſic collige ut aliorum ſupplitiũ alios ſaluos faciat. ut C. ad. l. iuĺ. re. l. i. ſic ⁊ ipunitas aliquorũ mꝭtos alioſtradit mortẽ ⁊ exitio uñ diẽ ò cretũ multos tradit exitio q̃ liḃat multoꝫ exitia cogitãtẽ. ſ. occaſionaĺr ut. xxiij. q. i. ẽ iuſta. ⁊ ẽ ibi ar. ꝙ hoc ipo ꝙ q̃ſ peĺt maloĩtel ligitur noceſ bono. ut. 33. q. v. ſi hꝫ q̃ preſ.
[e] Precipue. ad hec faẽ j. ò q̃ſtoſ. §. maxie et j. de iudi. §. his qui.
[f] Talẽ. faĉ. ff. ò of. ꝑ. l. obſeruãdum. ⁊. ſ. ut iu. ſ. quo. ſu. §. eos. et ff. ò of. ꝓ. l. nec q̃cq̃ §. circa ad uocatos.
[g] Sed neqꝫ. pone caſũ ſic q̃dã timẽs uexatiõẽ alicuius cõfugit ad ec. petit. a ꝑſiõ ut ꝓmitat ei ſecuritaiẽ i rebꝫ ⁊ ꝑſona nũq̃d hoc debz fieri. R/. non.
[i] Prõpte. i. paſſiz uel ſine deletu cõcedẽdũ. nã i q̃buſdã nõ daĺ ut j. ꝑ. §. ⁊ utz hec ſit dãda. ſ. nõ ſit q̃dã examiatio mediocris. i. ſemiplena uĺ ſũmatiz ⁊ ſi appareat dãdam ultra. xxx. dies non daĺ uel ſi data fuerit ñ ꝓtendẽ ultra ⁊ mediotp̃re deducit i ius. ſ. et cõuenit ẽ cõdẽnaĺ ⁊ ita hec ũa ſi renũtiet ſecuritati aĺ nõ. ſꝫ r̃ſtituit ſacris locis. uel terminis ⁊ cũ debita loci reuentia exigit. loq̃tur aĺ de ſecuritatis ꝓmiſſiõe q̃ dz iuſſur. ⁊ cõſiſtit i ũbis tm̃ ñ q̃ corporaliẽ tãgãt euangelia. ut et aĺ. C. ſi minor ſe. ma. di. l ſi alter. et forte de ea loq̃ẽ in. C. de his q̃ ꝓfu. ad ec. l. fi. §. ñ. q̃ ſic ſit caſus ponẽdus et lr̃a exponẽda ꝓbaĺ ex hoc et ſeq̃nti §. i nouell. c. ti.

ḋñt übaḃ. i. iuſiurãdum ꝓmteĺdare feſtines aut âplius tp̃us ſꝫ ⁊ cũ examiatiõe i tẽpoſ medioĉri nõ tiſcẽdenti. xxx. dierum indutias ne ex hoc infirmte fuerit hoibꝰ adiuicẽ cõtentiones. ſi ũo ⁊ aliquẽ ſubnuncupato ũboᵐ feceris: deiñ aliq̃s adierit aduerſusᵘ eũ deducẽs q̃ dẽ eũ cuſtodiẽs datũ ei ũbũ examinabis negotiũ ũbo ubiq̃ ſeruato. ⁊ ſi ẽt ĉĉ eum ſnia neceſſaria ſit ꝓdẽnabis eũ ⁊ duarũ ꝓponẽs electionũ utrũ uelit dato uerbo abſolute abrenũtiare ⁊ ageſ q̃ iudicata ſint anõ certe ſi nõᵖ hec ſacris eũ terminis r̃ſtitues: ⁊ ibi executionẽ iferens tẽpateᵍ ⁊ cũ òbita uenerabilibꝫ locis reuerẽtia. nꝫ homicidis nꝫ adulteris nꝫ uirginũ raptoribꝫ òliquẽtibus terminoz cuſtodies cautelã. ſꝫ ẽt nõ abſtrahes ⁊ iudicũ ⁊ ſupplitũ eis iferres. nõ. n. talia deliquẽtibus ꝓceſ cõpetit: ſꝫ obpatiẽtibusᶠ ut nõ talia a ꝑ ſũptorib patiaĺ. deiñ tẽploz cautela ñ nocẽtibꝫ ſꝫ leſis daĺ a lege ⁊ ñ erit poſſibile utrũqꝫ tueri cautela ſacroz locoz ⁊ ledẽtẽ ⁊ leſũᶠ. publicoz uero tributorũ exactiões ⁊ ĩtra tẽpla decẽter fieri ꝓperabis. qñ fiſcaliũ rõ militibꝫ ⁊ ꝓuatis ipſiſqꝫ tẽplis ⁊ ciuitate rei. p. utiĺ ⁊ nccaria ẽ. auxiliabũ aĺ tibi ad hoc et deo amabiles eccl'iaz defenſores et ꝓconomi nullũ horuz

[k] Preſidẽs. uerbum eſt nonnomen hic. accurſius
[l] Quod ſi inueneris. predictos milites. accur.
[m] Emolumentis. i. bonis et eis deficientibus ex ſalarijs. ut C. de execu. rei. iu. l. ſtipendia. a ccurſius
[n] Leſis. prouintialibus. accurſius florentius
[o] Ut innocentes. ⁊ ſic non utentur ſcolares priuilegijs in ò lictis. ſed fredericus imperator generaliter eis conceſſit. magiſtri tamen et ſcolares illis priuilegijs. quantum ad delicta renuntiauerint cuz per magiſtros uel epm non poterant plene puniri delicta ꝙ publice intereſt. ut. ff. ò fiòi cõ. l. ſi a reo §. fi. ⁊. ff. ad. l. acq̃ĺ. ita uulneratus. ⁊ ſic reddimus ad hoc iuſ. ⁊ facit ad hoc. ſ. ut iudices ſine quoquo ſuffragio. §. ꝙ autez. ⁊ C. ubi. de cri. a. o. l. i. ⁊ ij. ⁊. j. ut omnes. o. iu. §. ij.
[p] Uideãt. i. ſola puritas eis ꝑdẽ. ſic. ſ. ò òfẽ. ciui. §. nulla i fi.
[q] Inuaſiones. ſcilicet rerum inmobilium ⁊ apprehenſiones mobilium puniet per conſti. ſi quis in tantum. uel ꝑ iterdẽm uñ ui. ⁊ per acẽ. ui. bo. rap. qñ ſẽ mobilia ut inſti. ui. bo. rap. §. pe. ⁊. C. uñ ui. l. ſi ꝙs in tantã ⁊. ff. ò ui. ⁊ ut. ar. l. i. i. R/.
[r] Neqꝫ cuſtodes. i. nꝫ daḃ et ſi òderis nõ ꝓfues nꝫ poteſt cõtra te leĺ iuſtitiã iuocaſ ꝙ ꝓtẽpſit ut. ff. ò mino. auxiliũ i fi. et ꝙ his ſpãliḃ cãſibus dicitur idem dꝛcas ſi ꝑ quoĉq̃ maleficio fugẽt ut ſubiĉ. et. §.

de mona. §. si uero. accursius. florentinus legum doctor.

s Ob pacientibus. repete parcere conuenit. accursius florentinus

t Lesum. nō ubi est unū de contrarijs per consequens tollitur relin quēdo sic insti. de tute. i. ℞. 7. ff. de insti. l. si pupillis. §. fi. accursius.

u Cogentur. s. illi qui lesionem exactoribus inferent. siue de ipsis dictis. siue de alijs et facit ad hoc. C. de epi scopali au. l. additos 7. j. ut. li. ma. 7. a. §. p. 7. j. ò collato. §. nō li. 7 ut hec matia plenius intelligatur distīgue in fugiēte. sit lib. uel seruꝰ 7 quod libz subdistīgue in tria. nā seruus uel qꝫ dñs nimium seuerus ē in eū fugit 7 tunc cōpellitur cum bonis condic. uēdere. ut insti. de his q̄ sunt sui uel alie. iu. §. fi. uel propter maleficium 7 tunc dño restituitur nec est ei danda securitas. nisi modicū erit maleficium. 7 tē tantum danda erit securitas 7 domino restituitur. ut. C. de his qui confu. ad cc. l. si seruus 7. l. f. 7. §. fi. 7 j. de sctis. c. §. si quis autem. aut ob bonaz conscientiam ut quia monachus fieri uult hoc casu domino ſſti tuitur ante terminum uenīēti data ab eo securitate qꝫ suum fuū ob hoc non puniet ut s. de mona. §. si uero Jt 7 j. de sctis. c. si qs autē admo. i libro āt aut propter maleficiū 7 tunc serua qō in. §. neqꝫ āt. dz aut propter publicam functionem utādā 7 tē serua būc §. publicorū. 7. c. aut ob aliam causam puta ciuilem 7 tunc fua s. §. ſz neqꝫ. 7 hoc i catholico. hēreico āt l' iuō t'mmi ñ custodiūt nisi ad fidē ꝛdeāt. ut C. de hīs q̄ cō. ad ec. l. i.

q̄ fiscalia tributa exigūt eripi ētes exactiōi ſz neqꝫ pmittētes uiolentū aut seditiosum aliqō pati exactionē inferentes scē tes quia si qꝫ tale gesserit de suo satisfacere fisco cogentur[u]. Coges[r] autem publicos executores in suis ò susceptis[s] manifesta facere omnia in q̄bus ea[t] dedere gigocephalorum[a] aut iugorum[b] aut iuliarum aut q̄ libz[c] modo per regiones nūcupant 7 pro ōnibꝫ hec 7 p qui libet prediis[d] exigunt 7 datoꝫ quantitatem[e] siue in spetiebꝫ siue in auro: 7 interminabis[f] eis 7 magnū damnū 7 manus[g] amputatione si hoc qō p̄cipitur qꝫ semper usz nunc autem non custoditū est non deiceps omnibus modis seruant si uero ut assolz declinationem[h] inueniant aliquā dicētes nō posse iugoꝫ poni quantitatē maxime quidē eos malignari putauimus: sed tamen nihil hinc ledatur fiscus nec collatores fiscus enim sine preiuditio omnia sua percipiat[k] 7 solemniter celebrata suscepta percipiant 7 qui hoc exoluūt nihil exigendi amplius: causa uero in nullo ledatur 7 secundū cōsuetudinem quidem tributa soluaī ab eis 7 iferantur fisco. nuntietur autem ad gl'iosissimos nostros p̄fectos de istis primitiis cogendis censualibus[l] nuncupatas[m] expositiones subtiliter

r Coges aūt. o pses publicos execu. q̄ ò publico mittant ut pu. exigāt tributa una cum preside uel ōfesoꝝ. ut. ē. ò defē. ciui. §. ōinde.

y De susceptis. dz aūt susceptus scriptura in qua scribuntur ea que suscipiunt exactiones tributorum uel yconomi ecclesiarum nomie pensioīp locationibus factis ab illis prelatis. que pensiones appellāt debita fiscalia 7 ipsis soluētibꝫ datur. ut j. ò ecca. re. imo. aī. §. fi. nā cū ista publici exactores soluebant fisco recipiebāt cartā cōfessionis soluti 7 i hac scribūt hec oia. ut. C. de fō. istru. l. plures. 7 j. ut hÿ qui ob pi. res mi. §. i. accursius

z Eadem res. scilicet que dederūt. accursius floren.

a Gigocephalorum. gigo iugum. cephas caput. inde dicitur gigocephalum animal portans iugum ut bos uel bubalus ut puto.

b Ut iugo. nā 7 pro aiali 7 pro ipso iugo aliquid soluebaī romanis oli. 7 pro corugijs iugorum ut sequitur quas iulias appellāt cū quibus caput bouis ligatur uel dic iugoꝝ. s. de mulis ut. ff. de edil' c. l. edil'. §. ÿ. 7. §. si forte. acccursius flo.

c Quolz. ꝛpete ea q̄ quolz 7 c. Quelz. alia silla. ut. j. ò col. i pri.

d Predijs. i. a possoribꝫ pdioꝝ uel p qbꝫ hec 7 q̄lz alia silia exigāt.

e Quātitatē. repete facere m suis de susceptis maīfesta ꝛē.

f Interminabilis. i. interdicendo minatis. accursius

g Manus amputare. hoc ipontur publico executori q̄ non scribit supradicta que pena est hodie generalis cuicunq; debet incidi aliquod mēbrum p. l. ut. j ut nulli iudices. §. p.

daī ut ex hoc fiat cause diiudicatio 7 sic interim secundū cō suetudinem datis[n] fiscalibus i culpabiliter inferendis[o]: quod autem in his que dubitantur glorioſissimi nostri prefecti iudicauerit in his que mouētur hoc ualere[p] necessitatē[q] habentibus exactoribus post cognitam ueritatem super his q̄ stiōibus ēt i illis decetero quātitatē gigocephalorum 7 aliorum omnium describere secūdū qō a nobis iam ordinatū[r] ē. Nō permittas[s] itaqꝫ ut curialibus aut censualibus[t] duz uendita sint predia[u] eoruz aut in alias personas mittaī possessor tergiuersationibus uti q̄busdam 7 nō transferre uelle 7 uenditoribꝫ ademptores p̄dia sed coges eos omnino facere mutatiōes sine damno[x]. Si uero dixerint minus ydoneos esse emptores 7 propterea nō fieri migratio in hoc ipsum examinabis[y] sine quolibet damno. 7 siquidem ydonei fuerint emptores coges fiscalium pensulcs[z] omnibus modis 7 sine quolibet damno celebrare trā spositionem[a]. Si uero pro ueritate[b] eos[c] inueneris nō satis ydoneos coges uēditores hoc ipuz profiteri ad gesta quia piculo eorum transpositō sit fiscalium tributorum in eos qui ab ipsis emunt[d] hoc qō etiaz in orientē nouimus multis fieri

b Declinationē. quia aliquis dicit se non debeꝫ soluere. uel alī qui. accur.

i Dicentes. ipsi actores. ac.

k Percipiant. nota fiscum seruari m quasi possessione accipiendi sine p̄iuditio tamen exactorum 7 collatorum 7 facit ad hoc ut. ff. de publc. l. si publicāus. §. i omnibus. accur.

l Censu alibꝫ. i. executoribus sic dictis quia cē suales faciūt scripturas. ut dixi mus. s. in. pri. huius. §.

m Nuncupatas. i. predicta relata q̄ illi uolunt soluere. Et quare. accur.

n Datis. interi.

o Inferendis. s. fisco ab exactoribus. accur.

p Hoc ualere. hoc est uerū qñ ē qō de his que soluūtur ad mēsurā 7 i alijs exceptis dubitationibus super tributis metallorꝫ exigendis quia tunc ad comitē sacrarū largitionuz recurritur. 7. j. de collato. §. eos autem.

q Necessitatem. nā appellari nō pōt ab eiꝫ snia ut. ff. ò of. p̄fec. p̄to. l. i. §. bis cunabulis.

r Ordinatum. ut supra in principio huius. §. accur.

s Nō pmittas curialibus. qui prestant aliquid nomine pēsionis quas habebant. accursius floren.

t Censualibus. q̄ censum in auro uel argēto uel similibꝫ pēdebant. ut. C. si. pp. pu. pen. l fi. aī p quā ēptores ut q̄ donant uel alio ti. trāsferāt. ut. C. sine cen. uel re. l. fi.

u Predia. sine honore. Et non. scilicet uellem.

x Damno. fisco inferendo. nam a possidente semper tributa persoluentur ſz illi aliter pacti fuerīt. ut hic 7. ff. de pacē. l. iuſ publicum 7. l. iter. sed quātū ē iter se ualēt illa ut pacta agāt. uel p̄scrip. ÿ. uel alijs acē. ut. ff. de pacē: l. epla. §. ÿ.

y Examinabis. scilicet distinguendo ut subicit.

z Presules. presules appellat primos tributarios. ac.

a Trāsmigratōm. alias transpositionem. accur.

b Pro ueritate. hic sumitur auē. qꝫ ē i. C. sine cen. l'. re. l. ÿ.

c Eos. emptores. accursius florentinus.

d Emerint. nec minus a possidēte exigetur quasi res debeat

magisq̃ persona ut subicit .z.ff.de publi.l .imperator sic z alĩ sñia pdio datur ut.ff .de neg.ge. qui aliena.§.fi.z sic dico nõ est correctũ.l. L.sine cen.l.pe.z.ff.de pactĩ.l.inter. Sed nunquid in italia hec locum habent quidam dicunt q̃ non quia tributarijs cẽsus soli prouitiales soluunt.ut.L. ỏ episcopis et.c. l.de bis z. ff. de cẽ.l.i.z.l.ff. alij q̃ sic.ut.L. ỏ usuca.trãsfor. l.i.z insti.de re rum di.§.p tra ditionẽ.z. L si ne cen.uel re.l. fi.prima opinio uerior ẽ nec ob stãt prime.ij.le ges quia in do minio transferẽ do dicunt non es se dñiam nõ i cẽ su hoc nec terti a.quia ỏ prouĩ tialibus tantum loquitur.

e Terras.nisi i casu proposito.

f Illud.largiun tur.i.talario ex qb̃ pecunijs z ẽ

g Angarijs. est autem angaria opera persone tantum.panga ria uero opera cum sumptu.ut colligitur.L.de episcopis z .c. l.ij.§. ad pãga riam.accur.

h Subiugalib̃. i.si aliquid per boues uel aliud animal qỏ por tet iugum faciat deferri uinũ uel panem hec suis sumptibus faci at.accur.

i Necessari a.ut forte cedet tu multum in ciui tatibus.ut.s.ỏ defen.ciuita.§. nullam.z.§.de mum.accur.

gentibus sic enim neq̃ fiscus nocebit̃ z fiscalia tributa apos sessorib̃ iferũt ut aut alii q̃dẽ sint possessores alii ũo collato res.oz.n.maxie ꝓtra possesso res fieri collatiões.sz nõ cõtra nõ detinẽtes nz possidẽtes ter ras̃ .Illud' tñ te uolum̃ noscẽ q̃a si q̃ñ p̃cipim̃ ad alias for te,pficiscite ,puitias cõpetẽs est cõtẽtũ te his que de fisco largi ũt nõ gratis expẽdeř nz nr̃os subiectos atterrere sz ex q̃bus i ,puitia existẽs expẽdebas ex his ipis z ad alias,pficiscẽs r̃gi õnes facer expẽsas:nz âgariis collatorsl affligẽtes nz obediẽs tibi offm̃ sz,p̃pis q̃ỏ subiugali b̃ ,p̃pas q̃z expẽsas ageř.itez hoc ipsũ custodiẽdo uel si nõ ultra terminos ,pperes ,puitie sz pp quãdã occasionẽ neccĩã circũeas ciuitates eos̃ q̃ añq̃ uocãt̃ loci seruatores dare iu dices i ciuitatib̃ prouitie cui president licet spectabiles uiri uel clarissimi uel presides sint omnibus interdicimus modis sz nz si milites aliq̃d sequãt̃ il los gratis pmittas expẽdere. sed ex,p̃pis emoluñtis .Si ũo nõ hoc egerit sz ex tributis ex pẽderit z âgarias accepint oẽ q̃cquid dãnificabunt̃ subiecti hoc ex eoz emoluñtis,p̃po pi culo lesis seruabis nz occasio ne religionũ hr̃sumque qõnis pmittas alicui ,puitiã cõmoũe aut alit̃ quadã p̃ceptiõe i iũgi

k Eos interdicimus.facit ad hoc.s.ut iudi.sine quo .suf. §. nulli.z.j.ut nulli iudi.l.Rx.z.s.de defen.ciui.§.nulli.

l Emolumentis.i.stipendijs.z facit ad hoc.s.px.§.illud.z ff.de of.pre.l.illicitas.§.illicita.z.§.ne quid.accursius

m Exigẽs.s.tu. Sequentur.isti qui delegantur.

n Ceperit.milites qui sequuntur presidem.accur.

o Periculo.i.si nõ feceris ỏ bursa militũ facias de tua.

p Nz alicui.s.episcopo uel abbi uel alij simili persone sz licz durũ uidetur cum al' tm̃ bonorem epus habuit ut ẽt de eo di xit euz coĩcare quia dicat pyrotares coĩcare.ut.s.qũo.o.c. §.illud in fi.§.sed dic restngẽdũ hũc. §.ad talia si dicat epi scopus uel abbas q̃ talis ut cõuersus uel monachus uel q̃a dicat pyrotaros quasi tã ipe q̃ eiz res sint monasterij.ut.s. de mona.§.illud.z ideo exempte ab huius collationibus . ut.j.de sctis.epis.§ si quãdo.z i cõsti:frederici.§.i.uel aut yco.ut.L.de episcopis z.c.l.ij.hec ergo causa per presidez cognoscitur . ut hic sed questio hr̃sis una cum episcopo.ut j.§.proximo.§.accursius florentinus

q Si uero.hoc refertur ad id hr̃simq̃.accursi.

r Canonicum.ut de articulis fidei qui st̃.L.de sũma tri.l.fi.uel sy monia a layco cõmissa.ut.s.quo.o.e.§.z hanc nẽpe aliud si clĩco obicitur.ut.j.ut clĩ .apud proprios .e.con.§.fi.contra.

s Disponere.repete prouidebis quod est.s.prox.

t Orthodoxam.s.si uult cõcerta z esse bonus.al' ut infamis z deo z alijs penis q̃bus hĩ tici st̃ supposĩti z hic e rat.ut.L.de sum. tri. te.l.i.z de hẽreticis. l. ijj.z de symonia au tem pũitur.ut.s. quo o.e.§.z hanc non pe cunijs.accur.

u Generi z le.i. agna tis z cognatis qui ex lege uocantur secũdũ al.ut.j.de hĩ .ab ite. §.si igitur.sed si dicas toti generi.i. agnatis usq̃ ad.x.gradũ coge retis usq̃ ad septimũ ut insti. de suc. agna §. finali. Tunc erit contra infra ut nulli iudices.§.si. Jẽ qualiẽ cunq̃ dicas erit cõtra s.de iceſ .nup. §.i.sz solue utrunq̃ cõtra.ut ibi de inceſt.nup.dixi mus.accursius

x Illi.s.presides.

y Dimittunt.q̃ fieri si debet ut diximus.s.ỏ inceſt.nup.i.Rx.

z Patrocinia iniusta . que fiunt facta cels.õe in potentiorẽ.ut.L.ne liceat potẽtioribus.l. i.uel al' assumpto pa trocinio potentis.

a Vitas. s. iniuste ut dictũ est z ad hoc etiã L.de aduo.diũ. iu.l. aduocati.accur. Ad executi.z ẽ. ei.s. clientulo z hoc exau di iniusto ut si fiat pa ctum lite pen.ut. L.ỏ postulando. l. quisq̃s §.preterea. uel etiam si prius fiat nõ ẽ facta scriptura ỏ hoc.ut.L. de suf.l.i.accur.

b Lesionem.i .iniuste ut qnia uideat se inju staz causam fouere ut L.de iudic.rẽ non nouam.§.patroni.quod tam licet.lege caueat. z ut etiam ut iurent ut ibi dicitur tamẽ consuetudo non habet se cundum.b.q̃ est uerum q̃ in hac pte uinc̃.l.ut ff.ỏ le.z sc.con.l ỏ q̃b̃ z.ff.coĩa.p̃.l.uẽditor.§.si cõstat et.ff.ad.l.ro.de iac.l.de lege

c Fiscum hoc.s.intellige.ut dictum est prox.s.iniuste ideo autẽ spe tialiter de eo ponit ne uideatur neglectum q̃ spetialius erat com prehendendum.ut.ff.de iniurijs.l.item apud labeo.§.hoc . edẽm uel dic q̃ loquitur de eo qui aduocatus fuerat fisci q̃ contra eum in ea causa esse non debet .ut.L.de aduocat̃.fi.l.ij.et.l.iij.nisi in casu.ut.ff.de postul'.l.fi.accursius.

d Obicere.idest.promittere clientulo.accursius.

e Tibi.scilicet presidi.accursius florentinus.

f Hec. scilicet supradicta.accursius florentinus.

g Dominij .i.potentie et fac ad hoc.s. quo.o.c.§.q̃ autem.in fine §.et.L.ne liceat.po.l.i.et.s.ut.iu.sine.quo.s.§.q̃ autem in.fi.

h Sed etiam agricolas . loquitur ut puto de omni laboratore si ue ascriptio siue nõ.cuz per omnez exactio cesset tributorum tra fi afferente fructum suum cum econtra quilibet recipiens tenetur ut in fine huius .§. z facit ad hoc .L.de agri.z cen.l.omnis. z j.

ut nulli iu. §. si uero. z. L. ne res dñice uel tẽ. l. i. z. L. ubi cã status l. i. z. L. ubi decu. uel coarta. L. i. z in ꝓsti. fre. §. ti. z sic nota q̃ potestas uendicat ciuem suum uel comitatuum ut dictum est. licet hoc in italia non uideatur habere locum que tributa nõ prestat ut diximus. ẽ. e. §. nõ permittes. sed certe ab alia poterat reuocare ut subeat. s. honera ci uitatis ut. L. ò ocu. l. null⁹ qualibz. Itẽ ꝓue nit unum quẽq̃ z. c. ut. ẽ. de defen. ciui. §. si qua uero. z facit ad hec ff. de rei uen. l. i. §. i. sed in nouellis de ascripticiis tantũ loq̃t hic. §. accur.

l Cito. inter. xx. dies forte fm. R. ut z. ff. ò fugi. l. i. §. i. z. ẽ. c. §. sed neque. accur.

k Pliũ. i. multum.

l Inobedientes. uolẽ tes reddere agricolas quos susceperũt.

m Donus. i. damnuz.

n Est ob. ob. q̃ non redduntur. accur.

o Illius. s. q̃ suscepit.

p Confitẽtes. spõte.

q Adiectiõe. s. ut i eo in quo illi fugientes minus ydonei inueni untur hoc addicitur il lis qui eos recipiũt sic z al'. ff. de uerboz. o. l. x. z ff. si cer. pe. l. si.

r Prouintia sint. siue illi possideant. i. habe ant predia aliqua in suo dño siue nõ sed ꝓ ducta. uel precario in quibus predijs recepe rant supradictas per sonas. accur.

s Possessoribus. i. do minis q̃ fuerant colo ni. uel ipsis rectoribꝫ puintiarũ q̃ prorsus liberi qui possessores dñi rõe iurdict. ut al'. dz quis ius possideꝛ. ut ff. de peꝛ. bz. l. regula riter. accursius

t Gubernatores. ut ca staldi. accursius

u Extraneis. i. rebꝫ ad se pertinentibus.

compelles cito⁹ reddeꝛ q̃ susci piunt male uel si plurimũ⁸ mã serit inobedientes⁹ oẽ quicquid onus⁸ ,puintie ẽ⁸ sic illus⁹ pos sessionibus impones. si uero in aliis prouintijs agricole di cuntur esse ꝓstituti litteris utis publicis ad prouintiaruz pre sides ut i eas fugientes agrico las confitentes⁹ aut conuictos tradant possessionibus z reuo centur ad prouintiam cui pre sides z inobedientes uehemen ter corripies minus ydoneoꝫ adiectione⁹ ꝓpetẽs eꝛei ẽ talia studentem hinc onus z rerũ diminutionem in suam facul tatem cognoscere ut ũmoratꝫ cognoscat quantum est ledere z delinqnere in alios hoc ipsũ age siue p̃dia possidentes in ꝓ uintia' sint: siue aliquoruz ali is cõpetentium gubernatores sit. oportet ꝛeni z possessores illa solum habere que eis dat lex: z gubernatores alienarũ ill' p̃esse solũmodo que p cõdu ctionem aut alium legitimum eis sunt tradita modum extra neis⁸ aut abstinere z nõ ,puide re quidez aliis⁹. ledere uero ali os⁹ sibimet z lucruz impiũ hic acquirere. titulos⁹ autem ipo neꝛ prediis alienis aut ergaste riis⁸ in ciuitatibus constitutis z superscribere sua uocabula ita presumentibus periculosũ esse scias ut cognoscant quia hec agentes ipsi suaz substãtiã

d Exemplum. felix quem faciunt aliena pericula cautum. z alibi Casus dementis correctio sit sapientis.

e Decomnia. que in hac constitutione dictam sunt.

f Obserua. tu ꝑses. Erit. uolũtas nostra. Probato. s. ti.

g Damno. scilicet expensarum. q. d. cum paruo sumptu.

applicabũt fisco. Si eiz causã soli iperio z a fisco data temp tauerit aliquis arripeꝛ in suis agnoscat experimentũ⁹ z suis⁸ rebus titulis impositis publi cis fiat aliis exẽpluz⁹ abstinen tie quiisdem iplicantur i aliis similib⁹ subdent⁹ penis. hec igit oia⁸ obserua⁹ scies nra circa te uoluntatẽ atqz sniam qual'q dem erit delinquente te qualis aũt probato z nra sequente p cepta ac legis: moꝛ at ut igrdi eris ,puintiam conuocatis om nibus in metropoli cõstitutis dicimus añ ò amabili episco po z uenerabili clerco z nobi libus ciuitatibꝫ isinuabis hec nra sacra ꝑcepta sub gestoꝫ insinuatione. z proponens ex emplar eorum publice non so lum in metropoli: sz ẽt in ali is prouintie ciuitatibus trans mittens eã per officiales tuos sine dãno⁹ ut omnes agnoscãt in q̃bus⁹ suscepisti cingulum z uideant si hoc conseruas z no stro dignum teipsum ostende ris iuditio. hec cõseruata apõ te faciunt presentem⁸ tibi cigu lum diuturniorem z gloriosio rem. Siquidez⁸ super alia nz armis uti non militantem per mittes aliquem hoc te z deo et legibus z nobis carissimũ con stituat. Sz z illud prouidebis ut si quis' eoruz q̃ ppl'm i tur bas solicitare temptant aliqñ ad hanc magnam ciuitatem

b Inquibus. i. cum quib⁹ mã datis. accur.

i Presẽtes. nõ malã grãmati cam. i. presens z sic dicas de duobus alijs p tib⁹ hic positis.

k Si. i. certe.

l Quis. hic nõ adhuc duo pre cepta ut hoc. § z se. z est nota bile q̃ qui mi les nõ ẽ ñ mili tet ut hic et L. qui mili. non pos. l. ij. z. ñij z l. pe. preter argentarios q̃ poterunt mili tare i omni mu litia preter q̃ armata. ut L. de nego. mi. l. i. fit autem mi les per sollem nitatem quan daz ut puta p examinatione ut. L. q̃ mili. ñ pos. l. i. z sacra mẽti prestatio nem q̃ mortẽ nõ euitet rei p. causa. ut. ff. ex quib⁹ ca. ma. l. fi. Item per ensis additiõz ut ff. ò mili. te. filiꝫ familias. Itez stigma. i. nõ publica de bet brachijs i põi ut recogno scãtur. ut. L. ò fabricen. l. ij. z ultimo in nu mero aliorum debet scribi ut

ff. de testi. mi. l. ex eo. z talib⁹ militibꝫ ,puilia militaria dãt

ñ alijs. ut ff. de testa. mili. l. fi. accurs us florentinus

Super alia. idest super alia predicta. accursius.

v Alijs. ut dominis prediorum quorum sunt adiutores. accur.

w Alios dominos possessionũ unde dicte persone fugiunt.

x Titulos. i. scripturas in quibus continetur q̃ hoc predium sit ta lis hominis quasi aliqò priuilio alios hoies habeat sic z al' titu⁹ pro priuilio ponitur ut. de cc. ti. uel uexillũ aliquod est et ut plene hoc intelligatur distingue aut iponit predio alieno nomen suũ aut alieñ alieno aut alienum suum. aut suum suo. primo casu si est ple beus damnatur ad mortem ná plebeus i metallũ dãnatur z oia sua confiscantur ut hic. L. ut nemo. p̃. p̃. suis uel alijs. l. ij. z idem dicas in secundo casu q̃ alienũ alieno. licet non tantus uideatur excessus. Si uero alienum suo perdit illud. et alia omnia bona sua dantur in fiscum z afficitur in metallum. ut. L. de his que po. e. nõ. l. i. Sed in quarto casu. ut suum suo predio illud amittat. ut L. ut nemo priuatus. l. i. accursius

y Alios dominos possessionũ unde dicte persone fugiunt.

z Titulos. i. scripturas in quibus continetur q̃ hoc predium sit ta lis hominis quasi aliqò priuilio alios hoies habeat sic z al' titu⁹ pro priuilio ponitur ut. de cc. ti. uel uexillũ aliquod est et ut plene hoc intelligatur distingue aut iponit predio alieno nomen suũ aut alieñ alieno aut alienum suum. aut suum suo. primo casu si est ple beus damnatur ad mortem ná plebeus i metallũ dãnatur z oia sua confiscantur ut hic. L. ut nemo. p̃. p̃. suis uel alijs. l. ij. z idem dicas in secundo casu q̃ alienũ alieno. licet non tantus uideatur excessus. Si uero alienum suo perdit illud. et alia omnia bona sua dantur in fiscum z afficitur in metallum. ut. L. de his que po. e. nõ. l. i. Sed in quarto casu. ut suum suo predio illud amittat. ut L. ut nemo priuatus. l. i. accursius

a Ergasterijs. i. ortis uacantibus in ciuitate. uel dic stationibus. ut infra de alie. z emphi. §. primo. accursius

b Experimentum. idest damnum. accursius

c Suis cuiusdam. nam in eo sunt confiscata. sed hec in granioribꝫ illud in leuioribus. hodie uero dic ut diximus. ẽ. de icel. nup. §. i.

m Cũ alijs. apperuit. Cõstiterit. subaudi z cã al' ꝓstitutos.

n Quatenus. repete ,puidebis z subaudi quatenus ò beas.

o Nuntiare. scilicet ad nos uel committere. accur.

p Hec. debes examinare si forte z ẽ. accurs.us.

q Inquisitione. quia non confiteantur nam tunc mille par tes essent iudicis in cognoscendo. ut ar. ff. ad l. acqli. pro i de. z L. quorum ap. l. ij. accursius.

r Talibus. scilicet hominibus uel delictis. accursius floren.

s De triente z semisse. de triẽte hoc expeditur. j. usq̃ ad. §. illum neque illo. accursius.

t Successionibus. hoc dz. j. e. §. consideauimus.

u Uel colla. hoc dicitur. j. e. §. illud. accursius.

x Distributionibus. hoc. j. e. §. z q̃ sepe. accur.

y Nec nõ lr̃az. hoc. j. e. §. studium z. §. illud quo.

z IAm dicin⁹. romanorũ superflue dicitur ciuitatũ cũ ro ma dicat̃ res pu.. ut. ff. de uerbo. si. l. eũ q̃. sz ipropne

qñq̄ ēt cuiuslibet ciuitatis. ut. ff. ò pu. ſʒ ꝛ hȳ. §. 1. accurſius.
a Codices. i. libri. nam codex generaliter oīs liber dicitur.
b Scripſerūt. ſ. de teſtamñtis. ut. ff. de teſta. ꝛ ſequenti ti. uſque ad titulum de bo. poſ. accurſius florentinus
c Imperatoꝛ. ut. L. de teſti. l. ȳȳ. ꝛ ab iñ uſq̄ ad tractatū. preſcriptionū.
d Anobis. ut patet i finibus dictoꝝ titulorum codicis. ubi leges iuſtiniani ſunt.
e Prolati. ſ. legum codicis.
f Cōſiderātes. ſ. nos.
g Et aliquid. repete quatenus q̄ eſt. ſ. ac.
h Adinuenire. ſic. j. ut facte. no. cō.
i Priora. ſ. male poſita nam noſtras non piget leges emendare. ut. j. ut fratrū ſi. i. ℟. at contra. ut j. q. mo. na. ef. fui. §. tribus.
k Beniuol. ut quia grati ſunt ꝛ obſeq̄oſi erga parentes. ſi eſſent ingrati nec oliꝫ nec hodie ēneceſſe aliquid eis relinq̄ ut. j. de inmē. do. i filioſ. §. ſi.
l Quibus. ſ. filȳs. accurſius
m Debitum uocat. ſcilicet iuſ. cōſulti ꝛ imperatoꝛſ ꝛ ē hoc nature iſtinctu ut. ff. unde li. ſcripto. in fine. ꝛ. L. de codicil lis. l. ſi. ꝛ. ff. de bo. dam. l. ſi. i prin. imo etiaꝫ non ſolum debituꝫ eis ſed etiam domini dicuntur ut inſti. de hȳ. qua. ꝛ dif. §. ſui. ꝛ. ff. de lib. ꝛ poſtu. i ſuis. ꝛ eſt ratio cū unū ꝛ idē eſſe p̄ſumāt. ut L. de ipu. ꝛ al. ſb. l. ſi. ꝛ iſti. ò iuti. ſti. §. ei q̄ ꝛ. §. poſt mortē.
n Triūtiū. i. tres untias. accurſius florentinus.
o Definierunt. ſcilicet iuſ consulti. ut. L. de inof. te. l. cū q̄ ꝛ l. parentibus. ꝛ. ff. de inof. te. paꝑ. §. q̄ñ autem. ꝛ inſti. de inof. teſ. §. ſi. accurſius florentinus.
p Neceſſitate. ſ. cauſatiua. nam niſi hec faciant rumpetur te. per querelam inofficioſi. ſic. inſti. de exhē. §. poſtumoꝝ ꝛ ff. de liberis ꝛ poſtu. §. poſtumorum i fi. ſed hodie uero ad ſuplementum agitur ſi aliquid relinqueretur ut. L. de inof. te. l. omni modo. accurſius
q Omnia. ſ. que ſuperſunt. ſ. do drans. accurſius
r Et extranei. ſcilicet inſtituti. accurſius florentinus
s Et ſecundum. ſ. inſtituti. non al nisi in caſu q̄ñ heres uolū tatem defuncti nō cōplet. et alȳ nō ſunt teſtō nominati qui aclint. ut. §. de hȳ. ꝛ fal. §. ſi autem. accur.
t Uel. p̄ ēt. Erunt. poſt parentis obitum.
u ydōei. nā ſubſtētabat cos p̄ i neceſſarȳs q̀ facē ò̄bebat

fugē aut ſol' aut cū alīs ꝛ neire i ꝑuitia cui p̄es: quatēus i ueſtigaī ò hoc ꝛ examinaī cū oi ſubtilitate ꝛ cū cautela conſtiterit nuntiaī hoc ſi forte digne iq̄ſitiōe ſint pſōe ꝛ adduci ad hāc felicissimā ciuitatem ꝛ penas ſuſtentare quas lex de talibus conſtituit.

De triēte ꝛ ſemiſſe ꝛ ſucceſſiōibus filioꝝ: ꝛ nepotū naturalium l' collatiōibꝫ aut diſtributiōibꝫ: nec iī lr̄aꝝ aut anumeratiōibꝫ: atq̄ reoꝝ ex quibus detinent infitiationibus.

IOꝑr Ju. Johanni. a. pp. Am qui magne huic ut ita q̄s dicat bñ adeo cōſtitute r. p. dicimꝫ romanorū plurima de teſtamñtis diſpoita ſt ꝛ pleni legū codices de talibus cōſiſtūt: ꝛ nō ſoluꝫ ſapiētes ātiq̄ hec ſcripſerunt aut prioꝝ poteſtas ipatoꝝ. Sʒ ēt a nobis iā aliquo prioruꝫ pricipū uniꝰ legis latiōnis ꝑlatiōe ꝑlati ſt demū ūo ſemp cōſiderātes ꝛ quatenus ei placidi uideamur ꝛ aliq̄d bonorū dignū i nobis agamꝫ nitimur aliq̄ adiuenir ſemp et nature cōſequēs eo q̄ poſſit ꝑora corrigere. frequēter igit ꝛ alia uice mirati ſumus qūo legitimis ꝛ beiuolis filiiſ quibꝫ agunt grates parentes q̄buſq̄ q̄a reliq̄t iā ēt debitū uocant ſolū triūtiū definierūt ex neceſſitate dereliq̄. reliquū ūo iacet i uolūtate parētū ꝛ capiūt q̄dā cognati oia ꝛ extranei l' cum libertate ſeruī. filiū ūo ſʒ mlti cōſiſtāt ēt ſi nihil offēderit parētes cōfundūt ꝛ triūtiū diuidūt ſolū. uel' ſi decē l' aplius fuerit ꝛ pauperes erūt filii donec uixerit patres ꝑdonei hec nos mouerūt corrigere legē ꝛ nō eā deſpicere ſemp eruբ beſcētē taliq̄ mō determiare cauſā: ut ſiq̄dē unius ē filii pater aut mater: aut duoꝝ l' triū l' quatuor nō triūtiū eis reliq̄ ſolū ſʒ ēt ttiā ꝑpe ſubſtātie ꝑtē hoc ē ūtias. iui. ꝛ hāc ēdiffinitā mſurā uſq̄ ad ꝑdēʒ nūerū ſi ūo ultra. iui. hūerit filioſ mediā eis totiꝫ ſubſtātie reliq̄ ꝑtē. ut ſexūtiū ſit oio q̀ debetur: ſinguլ ex equo quadruntiū l' ſexūtiū diuidēdū. ꝛ hec iī ſub iiuſta ēcūſtātia fꝝ forſā ei hic ēt alii iiuſtitiā patiūt ꝛ alis q̄dē meliora aliis deteriora ꝓcipiētibꝰ ſʒ q̄ cōtigerit unūq̄q̄ ꝑ oia equum ēe i qualitate ꝛ quātitate: ſiue q̄s illō iſtitutiōis mō ſiue ꝑ legati idē ē dicere ꝛ fideicōmiſſi reliquat' occaſiōe. licebit. n. ei ſliquū octuntiū forte aut ſexuntiū hēre ꝛ largiri ſic̄ uoluerit filiis ipis aut cuilibet extraneoruꝫ ꝛ natura ꝓmo curata cōpetēter ſic ad extrāeas largitates accedere: hoc obſeruando i oibus nis debetur. ut ibi dicitur ſed ſolue ut ibi. accurſius florentinus.

a Numeꝝ. ſ. quatuor filiorum uel paucoꝝ.
b Sexuntiū. ſex untias ut dixerat hic.
c Debetur. ſ. iſtictu nature ut diximus. ſ. §. prox. non ui. i. pacti. Alioquin es alieñ nō detrabeē q̄ fit. ut. ff. ò iof. te. pap. §. quarta ſi aūt mius hēt tē agit ad ſupplemētū ut L. ò inof. te. ſtimus. ſi aūt nihil. tūc exhēdatus agit q̄rela ꝓteritus ſi ē emancipatus per contra ta. uel ſi ſuus ē dicit ēt ipſo iure nullus ut inſti. de exhē. li. in pri. ꝛ L. de lib. ꝑ. l. fi.
d Ex equo. nō q̄ dixi ſ. ex equo inter cos fieri diuiſionem nō fit interdum quo ad effectum. cuꝫ in ipſa diuiſione liceat cōtrahentibus decipere inter ſe re ipſa ut ſeq̄tur. ꝛ. ff. de mi. l. in cauſe. §. pe. ꝛ. ff. loca. Jtē ſi. §. quemadmodum.
e Percipientibus. ex ipſa diuiſione.
f Contigerit. ſ. iure ſucceſſionis. ſʒ nōnūq̄ diſpar ſit emoluntū ìequalitē fēta diuiſiōe.
g In qualitate. prout melius poſſunt bona fide ubi res hēditarie in ſpē ſunt. accur.
b Quantitatem. ubi ſunt res hereditarie i quantitatibus. ut. ff. ò uer. ob. l. ſtipulonum.
i Relinquunt. nō nō intereſſe quo titulo ul' iuſ filȳ hoc habeant. ſed cōtra. ut. j. ut cuꝫ de ap. co. §. aliud. nā tantum iure inſtitutionis debetur. ut ibi dicitur ſed ſolue ut ibi. accurſius florentinus.
k Octountium. ubi fuerūt quatuor uel pauciores uel ſexuntiū ubi fuerūt ultra quatuor. ſed quid ſi ſint ultra quatuor puta. x. ꝛ. ȳȳ. tantum uel pauciores ex his exhēdat. uel preteritis. nūquid trientem uel ſemiſſem. eis dabit ſue partis. ℟. ſemiſſem cuꝫ propter numerum ꝛ ſua legitima ſit diminuta q̄ hec conſti. uelle uidetur nā ꝛ al' dicitur uel eſſe adeo magnū quin fiat iſenſibile ſi per plures ꝑtes diuidatur. ut. j. de natu. libe. in prin. accur.
l Natura. ſ. filȳ. q̄ naturaliter procreantur ſiue iure naturali. ut j. e. §. neq̄ illo. ꝛ inſti. de iure na. §. i. accur.
m Accedere. ſ. licebit patri dare in extrancos non autem prius et facit ad hec. ſ. de non eli. §. cum igitur in fi. §.
n In omnibus. ſ. filȳs ꝛ nepotibus ꝛ ceteris inferioribus cum his omnibus detur iure ueteri querela. ut. ff. de inof. te. l. i. ꝛ. l. non eſt enim. ſed nunquid ex ſuperioribus quarta debita olim augebitur per hanc. ℟. quidā q̄ non. ut. j. e. §. prohibemus in fi. §. ꝛ i nouellis. e. ti. Jtem quia non inuenitur expreſſe dictum ergo in ſua maneat uetuſtate. L de ap. precipimus in fi ſed contra eſt ut puto naꝫ hec ſunt uerba generalia i omnibus perſonis ꝛ c. ergo generaliter

intelligenda. ut. L. de ale. z iussu. l. i. §. p. z. ff. de fui. ur p. si seruus i fi. cõstat aũt patrem z ceteros superiores olim habuisse hoc ius. contra filiorum testamenta. ut filij habeant contra eos. ut. ff. de inof. tes. l. i. z. l. nã z si. z insti. de inof. tes. in prin. ergo hodie illud ius augetur ut hic manifeste dic̃. Jt. nunquid alie quarte per hanc consti. augentur ut trebellianica z iuꝝ institutionis. z ex constitutiõe. diui pij. i bonis arrogatoris. ut ff. de inof. tes. papi. §. si quis ex his. R. non puto cum hec non ucl lit hec ꝑsti. dicere ar. L. de testis. l. sanctim z. L. de ap. ꝓcipimus in fi. l. accursius.

o Excipiatur. s. ò predictus in. §. prox. s.

p Lex. quam non habemus sed eius sentẽtia c̃. j. e. qui. mo. na. effi. sui. §. si qs ãt.

q Curialibus. s. iure. sed hoc nõ uidetur locum posse habere ubi duo sunt filij. curialis z non curialis. ul' ambo curiales. uel filie nupte curiali. si enim curialis dederit nouẽ untias non remanent alij nisi tres cũ supradictũ sit q preteritus l' exherẽdatus unus uel duo uel tres debeant habere quatuor untias. R. Jo. tradendo generalem regulam z i computatione falcidie z in ommibus filibus q ut plures sunt nec quantitatem lex diffiniuit tacite singul' decressit ꝓ rata portione siẽ z accressit. ut ff. de hẽ. institu. l. interdum. §. sed si al'r. z §. sed si excesserit. z isti. de hẽ. instituendis. §. si plures. ul' melius q̃ libet debet habere nouiuntiuꝝ. i. tres partes eius partis q habere debet ab intestato qñ sunt omnes curiales l' filie curialibus nupte al' nõ curialis semiunctum cuꝝ uel quadrũtum. z ꝑm hec oĩa plana sẽ alij dñt q hic erat tantum unus curialis unde habet nouiuntium uel si erat filia curiali nupta sola erat qò recedit in idem. Sed hoc plus dicebant quia si legitimi essent z huius filij curie dati cũ illis tunc nõ potest habere plus curie datus q̃ legitimus ut. j. qui. mo. na. effi. sui. §. si quis igitur. z. §. qñ uarie z. §. si quis autem. lꝝ forte posset dici q superiora habent locum qñ omnes essent legitimi. Sed quidam erant curie obligati alij non. accursius florentinus.

r Seruandis. immo uidentur omnes correcte q dic. ut. j. ut cum ò ap. co. §. aliud. accursius florentinus.

s De ingratis. ut. s̃. de hẽ. z fal. §. exhẽdatos.

t Naturalibus. ut. L. de naturalibus liber. per totum sed quedã ex ill' corrigentur al' ut. j. qui. mo. na. ef. accursius.

u Ruximus. ut prox. §. accursius florentinus.

x Prohibemus occasione. nã q conceditur a lege relinquere uxori personis i q̃bus ab initio antique quarte rõ demoffoso lege ò creta est. excipiat̃ ãt a nobis ò curialib' unꝑ posita lex : que filiis curialibus aut filiabus curialibus nubentibus nouiuncium oio dari uult reliquũ triuntiuꝝ a parentibus secundũ potestates dispẽsando omibꝰ aliis demoffoso positis legibꝰ z precipue nostris in sua uirtute seruandis z de ingratis filiis z ò naturalibus preter solitã quantitatem quaꝝ ad presens auximus secundum omnes predictas diffinitiones. ꝓ hibemus autẽ z illud graue existens z habens quidẽ aliquã legaleꝝ occasionem in oẽm tĩ incedens crudelitatẽ z amaritudinem. nouimns eĩm aliqua testã secundum que morientes nõ paterne nec ut uiros opor tebat : sed nimis moliter atq̃ remisse fecerunt institutiones uxoribus siquidem oẽm dere linquerunt suarum rerũ usuꝝ fructum filiis autem proprietatez nudaꝝ . q̃obrẽ arbitror studiũ ẽe huiusmõi testamẽtis uxorem z proprietatem acq rere filiis forte fame peremptis. undẽ enim etiam in medio gubernãtur: z cotidianum habeant cibuꝝ nihil eis derelicto uxoris iure forsan z irrationabili intercedente q eis etiaꝝ cotidianaꝝ gubernationem arripuit . nõ licebit igitur decetero nulli omino filios habenti tale aliquid agere: sed modis oibus eis huius legitime partis quam nunc deputauimus et usumfructum insuper z proprietatez relinquat si uult filiorum non repente fame morientium sed uiuere ualentiũ uocari pater z hec omnia docui mꝰ non in pr̃e solo fꝫ z in matre z auo z proauo z pro amitis z unicuiq̃ feminarum personis. i. auia z ,pauia sine paterne sine matne sint. neqꝫ illo decetero seruando in nepotibus z pronepotibus non suis z sub potestate minus tertia parte eos habere quã eorum parentibus uiuentibus oportebat relinquere testatores. nõ eim excepimus ulterius nepotes qui ex filio paternis auis accrescunt. ut illi quidẽ integraꝫ accipiant partem quantam eorum accipiet pater uiuens. ne potes autem ab alio per mediam filiam uenientes aut a uia paterna aut materna minus tertia accipiant sed unuꝫ ordinem in omnibus ponimus nepotibus z pronepotibus non ferentes feminam a masculo in talibus minui. neq̃ eniꝫ masculus ipse in se: neque femina soluꝫ ad natiuitatis propagationem sufficiens est: sed sicut utrunq̃ coaptauit dominus ad generationis opus ita etiã nos eandeꝫ utriusq̃ seruamꝰ equalitatem : sed nec in hoc statuimus legem. hec eniꝫ dñis z nullis filiis qui ex nuptiis sẽ limis. lꝫ non sint secute nuptias dotes: sed affectus idubitatus manifestus inter ꝯiuges existens filios prestet esse limos dotem etenim celebrãt nuptie

y In omnia. i. magis duc partes sunt. accursius

z Nec uros. nõ uros debere esse fortes z robustos sic z. j. de nup. §. per occasionem.

a Unde. interrogatiue lege.

b Testamentus. i. testatoribus uel subaudi.

c Elequirere. q studere uident parentes totuꝫ usuf. filijs admentes.

d Innudam . z illã forte nõ totam. accur.

e Filios habenti. hoc ẽ ar. sol' liberis auctã ẽe portionem. fꝫ al. q diximus s̃. plene. §. hic nos in fine.

f Relinquat . hoc est cõe i oi quarta . ut. ff. ad. l. fal. q de bõis. §. fructus z. ff. ad trebell' mulier . §. si heres. z fac̃ ad hunc. §. L. de inof. te . quoniaꝫ in prioribus. sꝫ cõtra est in. ff. de usuf. le. l. uxori mee . sed hec corrigitur ut. ar. L. ò iof. te. scimus. §. cum autem. ul' ibi si recte ispiciatur non grauatur quia omnium rerum ꝓprietatem hẽt q plus est . ar. insti. per quas personas nob acquirit. §. hoc quoque. Item contra. ff. de inof. te papi. §. quarta aũt. sꝫ q ibi dicit in libertatibus euꝝ grauari ut tanto minorem quartam habet. dico correctum per hoc q hic dicitur. cuꝝ in nullo potest grauari. Sed nunquid potest aliquo casu filius fraudari. R. sic ꝯ Jo. ut si hẽat tantum seruos quibus relinquit libertatem competunt. licet enim abstineat filius si est in potestate patris. ut. ff. de fideiꝰ . li. l. cum quasi . §. sed z si quis. z. ff. de inof. te. papi. §. quarta. i fi. §.

g Neq̃ illo sub potestate. repete non z tunc plana. uel dic ñ suis z suis qui diuersimode succedebãt ut nẽ sequitur. si tñ sunt ex filio nati non autem ex filia . nati dicuntur in potestate ut insti. de pa. po. §. pe. z. §. fi. z caueas tibi q in duobus tantum casibus hic. §. loquitur in nepote. uel nepte ex filia si moritur masculus ubi succedent una cum patruis . l' amitinis cum diuisione tertie portionis sue. Item si femina moritur de cuius successioue agitur tunc nepos ex masculo

uel femina cum dicta diminutione ſuccedit cum patruis ⁊ hoc ſubjcit in hoc.§. ⁊ dicitur. C. de colſ. illam. ⁊ de ſuis ⁊ legiti. ſi defunctus. ⁊ inſtituta de heredi. que ab inte. de. §. diui. quod hodie non diſtiguitur. ut hic dicitur. Sed nūquid dicte. l. corrigiuntur per. l. unſi. de heredi. que ab inte. de. §. finali. quidam dicunt ꝙ ſic. un de hec auten. non corrigit cū iam correctum iueniatur. nos dicamus ꝙ dictus. §. loquitur in quodam alio caſu. ⁊ quadam alia parte que dabatur agnatis ex cōſtitutōne archadij ⁊ illud corrigit ut ibi pz. ⁊. C. de ſuis ⁊ le. l. fi. Unde hic. §. corrigit dictas leges.

b Quam. ſcilicet tertiaz partez. accur.

i Ulteriꝰ. ideſt ammodo per banc. l.

Excipimus .i. ſeparamus·

k Paterna. de cuius ſucceſſione nunc agitur ⁊ caute nō hec duo capitula ut modo dixi mus. ac.

l Femina. natū ex femina. uel etiam maſculo cum de ſucceſſione femine tractatur. ac.

m Generatōiſ. facit inſtitu. de exhēd. li. §. noſtra. ⁊. C. de ſuis. le. l. lege xij. ta. ⁊. C. de lib. pre. uel exhēd. l. fi.

n Equalitatē. ſcilicet in iure ſucceſſionis.

o Afferentes. facit. j. ò nup. §. nuptias.

p Non faciūt. facit. C. de dona. ante nup. l. fi. ⁊. ff. de iure. do. l. iij. in caſu tamen exigitur doſ. ad matrimonium. ut infra ut liceat. ma. ⁊. a. §. quia uero dudum diximꝰ. accurſius florentinus.

q Conſtitutiōes. ut. C. de natu. li. cum quis. ⁊. l. nuper.

r Conſiderauimus crebre. facit ad hoc. C. qui po. in pig. ba. l. fi. in prin. ⁊. ſ. de hē. ⁊ fal. in prin.

s Erubeſcimus. nota non ualere reſponſionem que lege nō probatur. accurſius florentinus.

t Populos. ideſt multitudinem que tota die nos interpellat. accurſius florentinus legum doctor.

u Ipſis. ſcilicet naturalibus filijs ideſt ad eorum utilitatez.

x Dedimus i. conceſſimus. ſic. j. inſti. de libertinis. §. fi.

y Leges poſite. ſcilicet in. v. libris. C. in titulo. de natu. li. l. ij. alias. eſt. l. humanitatis. accurſius florentinus legum doctor.

3 Munificentijs. ut per donat. uel cauſa mortis uel inter uiuos uel dotis uel donat. propter nuptias. ut. C. de natu. li. l. humanitatis. ſed hoc hodie ex teſtameuto alī ſunt ut infra qui. mo. na. ef. ſuu. §. ne igit̄ ⁊. §. ſi uero filios. accurſius florentinus legum doctor.

a Preſens. ſ. lex. Indiſcreti. ſcilicet erūt etiam filij nam tot erunt concubine ⁊ filij ex eis. ut neſciret pater eorum qui nati eſſent ex una ⁊ qui ex alia. accur.

b De bis. ſcilicet ſucceſſionibus.

c Sunt. ideſt deſerūtur. accur.

d Legitima. quia hoc noceret. licet ipſa non ſuccederet niſi in ſubſidium. ut. C. unde uir. ⁊ uxor. l. i. ⁊ his caſibus ubi filij huiuſmōi naturales repelluntur. Illij debent arbitrio boni uiri. ut infra quibus modis. na. effi. ſui. §. ſi quis igitur circa finem ⁊ addas ut ibi. accur.

e Cognatio. ideſt cognati. accurſius

f Manumiſſor. ideſt patronus. ac.

g Poſſeſſionem. ſcilicet contra tabulas. ut inſtituta de ſucceſ. li. §. prima. accur.

h Tabulas. interpoſitio. accurſius.

i Concubine. adhercs quis. accur.

k Siue proles. ⁊. c. nec enim concubinam dico ſuccedere ab inteſtato quia nec uxor ſuccederet niſi in ſubſidium quod eſſet tam neceſſe ſi legeres diſiunctiue. leges ergo copulatiue. accur.

l Proles. ſcilicet ſic ⁊ ex illa filios.

m Accipiat. et ſic mater admittitur in utilem. accurſius.

n Et hec. ſcilicet que dicta ſunt. s̄. hoc. §.

o Dicimus. ideſt habeant locum.

p Si. iterpoſitio.

q Alias. ſcilicet uxores. accurſius florentinus legum doctor

r Dabimus. i. concedimus. ⁊ repete non. az. accurſius florentinus.

s Quam. alias quem. accurſius

t Amauerint. ſ. homines ſi habes quem amauerint. ſ. mulieres.

u Hec lex. ſcilicet tota uſque ad prin. accurſius.

x Omnium. ſ. aliarum legum tractantium de hac materia.

y Hec. ſcilicet noſtra lex ualebit. accurſius florentinus.

z Explanabit. ſcilicet hec noſtra lex. accurſius florentinus.

a Et ꝙ preterijt. quaſi dicat non habeat locum in preteritis ⁊ facit C. de teſta. l. iubemus. ⁊. s̄. ut iudices ſine quoquo ſuffragio. §. fi. ⁊. j. de admi. §. fi. Sz hic non imponimus iſtam penam filijs naturalibus. ſ. ut. ſuccedāt pat aliquo quādo pater plures habuit concubinas. accuſius florentinus legum doctor.

nuptias aūt dotes ñ faciūt : ſz cōiūctoꝝ affectus hoc idē obtineat ⁊ i his q̄ ex poſteriore affectu cū dotib⁹ ſecūdū nr̄as cōſtitutiōes legiti fuerūt ⁊ hec ſit ſanctō legitime ſoboli. Conſiderem⁹ aūt aliq̄d ad ſolam naturā clemēs mīti naq̄ moleſti ſi nobis ſēp p̄ceſq̄ crebr̄ ⁊ flētes filii ⁊ ſemp eq̄dē clemēs aliquid diffinim⁹. ſz q̄a ñ hec cū lege agimuſ erubeſcimus iōq̄ cāe ēt aditientes legem ipſi populos remouebim⁹. dabim⁹ aūt oībus hr̄e ex hac lege remediū q̄a ei teſtari naturaliū filiorum p̄ribus ēt ipſis ödim⁹ līma q̄dē exiſtēte ,ple uſz ad unā ſolā untiā quāq̄ hēbunt una cū mr̄e hoc qò ēt p̄us fuit: filiis aūt nō exiſtētibus līmis etuſq̄ ad medietatē totius ſubſtātie: hoc dicāt a nobis poſite leges .nō i teſtamētis ſolū prioribus cōcedētes hoc agere. ſz ēt aliis munificentijs quas ⁊ ſuperſtites donāt. p̄ñs aut lex de his que ab iteſtato ſt loq̄t ⁊ noui aliq̄d introducit: nē. n. ſi q̄s moriēs līma ſibi p̄ēitus ſobole nō exiſtēte filioꝝ dicimus aut nepotū aut ceter̄ ſucceſſionis: nz uxor̄ līma ,p̄ñ moriat nō diſpoſita ſubſtātia ⁊ uēiat cognatio forſan: aut certe manumiſſor bonoꝝ poſſeſſiōm mouēs ⁊ iſurgēs aut ēt nr̄um errariū: nec. n. illi quātum ad hoc p̄cim⁹. ſit āt ei domi donec uiuit libera mulier i bitu cōcubine cū eo degēſ ⁊ filii ex ea talibus .n. ſolis hoc ſctimus ubi oio idubitate cōcubic i domo bitate ſine natūaliū ibidē ,ple

⁊ nutriñtū damus eis ⁊ iteſtato parētibus moriētib⁹ duas habere untias paterne ſubſtātie cū mr̄e ptiēdas q̄ñticūq̄ fuerit filii ita ut portione uni⁹ filii ⁊ mr̄ accipiat .⁊ hoc dici m⁹ ſi uni ꝓcubie cohitauerit ⁊ filios ex ea hūerit aut p̄decedēte ꝓcubia morte forſan aut diuiſione filii domi ſint: tē ei damus eis ab iteſtato duaꝝ untiaꝝ ſucceſſionē. ſi āt cōfuſa cōcupiſcētia ita fiat ⁊ alias itro ducat p̄ori cōcubinas multitudinē hēat ꝓcubinaꝝ fornicāti uz ſic dr̄e melius ē: ⁊ ex eis filios faciēs moriat multas ſil reliquēs cōcubinas odibil qui nobis ē iſte q̄ tal eſt ⁊ ꝓcul aūt oib⁹ modis ab hac lege expellat. Sic. n. q̄s līme uxori cōiūctus aliaſ ſupiducē ñ potit matrimoio cōſiſtēte ⁊ ex eis līme filios ,pcar̄ ſic nz poſt cognita quēadmoduz diximus cōcubinā ⁊ ex illa filios dabimus ſi aliud opus libidinis egerit ēt hoc ad ſucceſſionē eius introduci ſi mortuus fūit iteſtatus naz ſi hoc nō cōſtituimus idiſcrete erūt mulieres quā magis aut quā minus amaūt idiſcreti ēt filii. ⁊ nos nō p̄bemus luxuriātibus: ſz caſte uiuētibus legē. ñ āt diſtiguimus ò filius ſiue maſculini ſiue feinine ſint. ſicut ei natura nihil cca hoc arte rōcinat ita nec noſ altā i maſculis ⁊ altā i feis ſcōū hoc poim legem. ualebit itaqz hec lex nobis i futuris ⁊ maxie oiū hec ē qm̄ eaꝝ que dudū nō fcte tenebāt plurima ⁊ emēdabit et exemplauit ⁊ qò ꝓterijt ñ pōt

ab ea que nundum erat regul' subiici. hec a nobis[b] de predictis successiõibus sanctita. Illud quoq; [c] bene se habere credim? hac lege cõplecti. priori bus enim legibus uolentibus i collatõnibus siquidẽ sine testamento morirent[e] parentes collationes secundum earum uirtutem fieri. si uero testati nihil dicentes[d] de eis[e] locum non fieri collationibus sz ẽt res habere per dotez forte aut alio mõ datas z que sunt relicta[f] defendere[g] nos sctimus nõ ẽe omnino[h] talem[i] opinionem sed siue quispiam itestatus[k] moriatur seu testatus: qñ incertum ẽ ne forsan oblitus[l] est datoꝝ, p tu multu mortis angustiatus[m] huius[n] nõ est memoratus oio[o] ẽe collatiões z exinde equalitatẽ sz qũo olim dispositum[p] est: ni si expressim designauerit ipe se uelle non fieri collationem: sed hẽre[q] eum qui cogitur[r] ex lege conferre z qđ iam datum[s] ẽ z ex iure testamenti[t] ubi omnibus que prius ȯ collationib? a nobis sctita[u] sũt in sua uirtute manẽtibus. Et q[v] sepe nobis iudicãtib? placuit necessariaz credidimus nunc partem fieri presentis legis. frequenter eniz quidam plurimorum filioruz constituti patres deñ putãtes mox substantiam diuidere ut ffno certamine eos cõcludãt ad maiores adhuc z seuiores eos contentiones adducũt[v]. cũ enim oporteret si hec uellent[w] aut aperte omnia diuidere in testis suis aut[x] si non hic uellẽt partes facere z eas subscribeꝛ z sic indubitatam dare filiis diuisionez. at[b] illi non hoc faciunt sed partem quidez aliquã p se ipi scribunt z neq; hãc habere cõtinue sed forte interscripti alternis cuiuspiã litteris[c] z i descriptiõe uli adiecta[d] z nl' la custodia digna posita. fidua uero pars nequaq; illoruz ẽ man?: sed subscriptiõis cuiuspiam forte corrupti aut cuiuscunque: z hinc[e] illi occasiones decies[f] milies utrum hec uolũtate gesta sint patris an alicuius artificis[g] operarii certamiꝝ z contentiõis z ad fauorẽ partis alicuius scribentis: hec[h] nos molestare z decetero nr̃os subiectos uolentes sctimus si quis uoluerit suas res filius aut oẽs diuideꝛ: aut ẽt aliquas forte relinquere p̃cipuas has maxime quidem si possibile est dicat i testõ[i] indubitatã dz filiis hic utilitatẽ. Si autẽ hec nõ[k] ageret, ppter aliquas necessitates[l] que plurime circũ adsistũt hoibus: licet tamen descriptiones facere rerum quos partiri uoluerit z subscribere oibus[m] aut ipse aut filios uniũsos subscribere ꝓpare inter quos res diuidet et ex hoc cãe dare idubitatã fidem: z q secũdũ hanc fit spẽm ratũ sit atq; firmũ[n] aliaq; cautela[o] non indigens. si uero aliquis hec non egerit[p] sz dispersam sic z pr̃ũq; sine testio subscriptionem fecerit sciat nihil hinc filiis se prebituꝝ utilitatis: sz quasi nihil sit factum diuident substantiaz filii incertas z plerunque sine testimonio conscriptiones non sequentes: neque iudicibus cause quos iudices failie hercisc̃ude

[a] Hec. que dicta sunt. s. ut filij naturales succedant patri intestato mortuo in duas untias. accursius florentinus.
[b] Illud. fm earum. s. legum que multe sunt. ut C. de coll'. l. ij. z. iij. z. ij. z. v. z fer oẽs. l. illiq. ti. sz si testamtũ faciebat ñ fiebat coll'. ut subijcit. z. C. de coll'. l. i. de codicill'. l. i. z. l. filiã. z. C. coia utriusq; iu. l. fi. pmo. R.
[c] Dicẽtes. s. parẽtes.
[d] Eis. scilicet collationibus. accur.
[e] Relicta. s. in testamẽto ut q̃a est institutus bẽs cũ aljs fribus.
[f] Defendere. puta partem suaz bẽditatis.
[g] Dio. s. nobis.
[h] Talem. qualis dicta est. s. in tali quo ex testamento q̃ descẽdit.
[i] Intestatus. quod fit sex modis ut diximꝰ insti. de hẽ. ab i. i. R.
[k] Oblitus. longitudinem temporis propt̃ quam aducit obliuio ut diximus. insti. de usuca. §. q autem.
[l] Angustatus. nec est ei iputanduz quare se ãgustauerit. licet al' interduz iputetur. ut. ff. si quis caut. l. ij. §. pe. quia mors inopinate uenit. ut. ff. de. con. et ȯ. l. lege. z fac̃ ad hoc C. qui testa. fa. pos. l. hac consultissima. §. at cum. z. C. de pec. eius p q me. l. i.
[m] Huius. non est. s. donationis. accursius.
[n] Omino. sz cũ sit datio al' sit simpl'r. utputa donatio iter uiros al' ob causam aliquaz ut dos donata ꝓpter nup. uel propter militiaz uel similia. ut. ff. de dona. l. i. de quib? donat'. loq̃tur hic. R. fm Jo. de oibus naz omnia conferuntur secundum euz quia uerba generalia sunt oio z c̃. z. s̃. dicit datorũ z c̃. nec distinguit qualiter data ergo generaliter est intelligẽda ut. ff. de serui. ur. prec. si fuitus. z. ff. de alea l. i. §. pe. Item cũ dos que ȯ bonis patris discessit. cõferatur ut. ff. de coll'. bo. l. fi. z. ff. ad. l. fal. l. pater. multo magis in simplici donatione que in bonis patris remansit. ut. C. de inof. do. l. ij. sed. M. z lot. z. b. contra dicunt enim in donatione simplici collationem non faciendam sed in bis que ob causam fiunt idẽ dñt. qȯ Jo. sed in simplici cõcedunt fieri in duobus casibus. ut quando pater hoc expressit ut hic probat̃ z. C. de inof. te. si quando. §. i. Item quando uni ob causam donauerat. alteri simpliciter. tunc enim ne emergat inequalitas ẽt simplex donatio ꝓfertur. ut. C. de coll'. l. pen. z hic in his ubi fit collatio hoc est in profecticijs nõ autem aduenticijs iure isto. ut. C. de coll'. l. fi. siue sui suis. siue sui emancipatis siue econtra. si aũt emancipatis emancipati tunc nullo modo idẽ q̃n sunt nec sui nec emancipati ut nepotes ex filio. ut. C. de coll'. l. si emãcipati. z q dixi emãcipatũ
[p] Depositũ ẽ. s. eo itestato moriẽte al'. n. oli ñ fiebat collatio z ita non erat hic equalitas z facit ad equalitatem. s̃. de ñ eli. §. fi. z. C. ȯ iudi. l. placz. z j. e. ut ex act'. istan. §. fi.
[q] Sed habere. repete uolũit.
[r] Cogiẽ. al' nisi testator dixerit q̃ nõ cõferret.
[s] Datũ ẽ. a pr̃e ei iurdcõi puta al'io. ti. datũ.
[t] Testõ. puta e am ptẽ ex qua ẽ institutus.
[u] Sctã. q̃ non ꝓtradñt his q̃ hic statuunt'. ut s̃. i pri. hui?. §. sic s̃. e. i si. i. R.
[x] Et qȯ filioꝝ. z ẽt duoruz. ut ff. de testi. l. ubi sz hic dictis ph moꝝ trs exigit ad miu? idẽ tñ credo i duob?.
[y] Adducũt. nã magis dolet si fratri aliq̃d ultra ptẽ daf̃ q̃ ẽt si extraneo. ut. C. de bo. q̃ li. l. cũ oz. §. i.
[z] Uellent. s. a fraterno certamie eos libar̃.
[a] Uel. p saltiz.
[b] At. hec aduersatio supflua ẽ pp̃ pcedens.
[c] Cũ lr̃is. dati ui casus est.
[d] Abiecta. i. uili scriptura.
[e] Et hic. i. ex tali subscriptiõe.
[f] Decies milies. s. orte st̃ z facit ad hoc ũbũ. s̃. de hẽ. z fal. §. exheredatos.
[g] Artificis. l. p̃ bẽtis opã certamini arte z calliditate sua. et nõ hic diligent̃ q̃a i tabellione q̃ r̃cipit testes ut suspectus dari nõ debeat idez z i iudice cui cã cõmittit̃ z facit. C. de iudic̃. apertissimi. z subijcit hic.
[h] Hec. q̃ mõ dca st̃ z scripta sunt. ut. C. fami. hẽ. l. fi. z facit. C. e. l. filij in fi. z. l. si cogitatione. accur.
[i] In testõ. q̃ i p̃tia testiũ. vij. fit siue in scriptis siue nuncupatiuum sit. ut insti. de testa. §. i. z. §. fi.
[k] Hoc non. scilicet testamentum. accursius florentinus.
[l] Necessitates. l' p̃occupatões mortis. ut. s̃. ꝑx. §. l' q̃a testes vij. hẽre nõ põt pp hoinũ raritatẽ. ut. C. de testis. l. fi. z isti. de codi. §. i. si aũt sit iuris necessitas. q̃ ipedit facere testamẽtũ q̃ multe st̃ ut diximus isti. q̃ testa facere ñ. pos. §. fi. tunc nec codicillos potent facere nec aliam limam uolũtatem

ut.ff.de codicillis.l.ij.§.furiosus. accursius. florentinus.

m Dib⁹.s.ptib⁹ ꝑ pte.q.d.aut ipse scribat aut filios scribere faciat.z sic bēs tres uas. z habēt hec locū qñ i scripturā facer uult suā uolūtatē al' ēt sine huiusmodi subscriptiōe facer pōt dū mō corā testib⁹ ēt duob⁹.ut.C.famil.hēcis.l.fi.z.ff.ō testa. mili.l.lu tij.Sz.M.di xit q̄ non pōt bodie nisi cum huiusmodi subscriptiōe q̄ hic dr̄.z dictā.l. dicit correctā. ut j.de testa.ip. i prin.z hūt hec locū cū ō plega tōib⁹ q̄riē.si uo de tes.iē cos bi to q̄rat dic.ut j.ō tes.ip.§.i.

n firmū. iter libos ꝓter cōem obꝛuationē di spoitio ita ō̄m ualz si r̄x quas testator dimisit seq̄ē subscriptio uel ipsius parē tis.uel oium li boꝝ iter quos ptitio designat sz q̄d si.x. bēt filios z q̄busdā plegat nūq̄d et illi subscribēt q̄ bus nō plegat R̄.sic. q̄a cos tāgit.ut.C. de auct.p.l.fi.z j.ut spō.lar.§ ad hec. accur.

o Cautela. i. firmitate.ac.

p Egerit.i. nul la triū supradi ctaꝝ uiā el'gēit

q Aliud q̄dez. sic.s.de non a lie.§.fi.accur.

r Studiū mali uolētie.i. negotiationis.ac.

s Deuotio legis i.itez approbare legē acq̄l.la tā a plebeis ac q̄leo rogante si ue iterrogante plebē ut subjē z.ff.ad.l.acq̄l l.i.z isti.ad.l. acquili.§.cetez

t Protulit.s.plebs.

u Duplicib⁹.nā ex infitiatiōe cscit i duplū cōdēnatio.ut.hic z C.ad.l.acq̄l.l.ꝓtra negātē.z ff.ad.l.acq̄l.dēnēat⁹§.hec actō

x Ordinem.ut crescat ex infitiatione. accur.

y Alienatiōes.ut utilis acq̄lia cū dat dānū de corpore in ñ corpus.et econtra de non corpore in corpus. Item in factū subsidiaria. l.acquil' quando datur damnum de non corpore i nō corpꝝ.ut.isti.ad.l.acq̄l.§.pe.z.§.fi.z.ff.de dolo z eleganter.§.idē labeo. Itē actio ꝑ legato.s.ex testō q̄ dat uenerabili loco.ut insti.de act.§.itē mixta sz paulati.q.d.ꝑ us nō puniebāt adeo iudices erant clementes postea supue niētibꝰ dictis legib⁹ ꝰmutata fuit paꝝ clemētia z tē talē maluolē.i. malā uolūtatē boies tradiderūt obliuioni q̄ z in p senti casu idem constituendus est.accursius florentinus.

Secundum. quam.s.l. acquili.

z Aliq̄s.s.actor. Alter.s.reus. hec.s.scriptura Eius.s.rei.

a Aut l'ras.nē cōuerte casū i actore negāte z reo ꝓferēte.z q̄ dicit nō solutū ꝓprie accipit'. Item q̄ dicit actor.i.reus q̄ i ꝓbāda solutione actor ē.ut.C.de ꝓbat.l.i.z j. uocat eū reū ibi sacrāmto rei z ē. z q̄ dicit i utroque casu.i.siue i ꝑmo ubi actor ꝓtulit rei.siue in fo ubi reus ꝓtulit actoris uel dici potest ut tota littera.z.§.z. j. usq̄ ad.§.si āt.loq̄t i actore ꝓferēte z reo negāte.z q̄ seq̄t solutū dici.muneratū. Item q̄ dicit actor ꝓprie ponitur. Itē q̄ dicit utroq̄ casu dic.i.siue reus litēas suas z postea numerationē negauerit sibi factā siue scriptu rā cōfiteat sz numeratiōez negz ut hic inuit

b Duplicez.s.unū simplū sit pena aliud sic rei restitutiōe.ut.j.e.§.si q̄s aūt.sz actor uidetur i plus puniri. s. ut totū duplū sit pena ut j.e.§.si āt.sz expone illō ut ibi dixiūs.

c Sctūm⁹ ūo.z sic R̄. tacite obiectioni hoc mō.s.duplicem.

d A maioribus.i.non sumimus delectationē legū a maiorib⁹.i.āti q̄ q̄ fecerūt legē acq̄l'. z alias ei similes.

e Tenebit'.nā facit litez suā.ut.ff.de uari. co.l.fi.accur.

f Sacrāmto rei.quez s.nominauit actorez ſm ꝑmū itellectū bulus.§.accursius.

g Uoluerit.s.actor ō ferens reo sacrāmtū z ille nō iuret. sz cōfitetur uel iurādo cōfitetur.z sic nō hic q̄ ꝓcitur spōte cōfitenti sic ff.de al.iu.l.ij.§.fi. z.C.de plus. pet.l.i. z.j.ut liti.iu.§.si q̄s. z.C.ad.l.iul'.ma.l. quisquis.§.fi.z.C.de bis qui se.de.l.i.ar.ꝰ tra.ff.de fur. q̄ ea mēte.z.ff.ui.bo.rap.l. pe.Itē si releuas me i uno benere ꝓbande z ego te ōbeo i alio r̄ leuar̄.i.i pe.duplici sic ff.ō iur̄iur.eū q̄.i.R̄.

h Intulerit.scilicet actor. Et ille.scilicet reus.accursius.

i Si uero.nē cōuertit casū z dic ūo ꝑ sz.Item q̄ dicit actor.i.reus siue debitor qui defert actori ut hoc differat a casū p̄cedēti.uel dic retento ꝑmo casu actore deferente z oīa ponē ꝓprie z i hoc differt a supiori quia i superiori ab initio fuit cōfessus reus qñ nullas actor fecerit expensas. hic aūt qñ dudū postea.uñ restituūt huiusmōi expense actori ut subjcit accursius

k Ille.s.actor uel ēditor ſm ꝑmū.uel dic reus ſm aliū itellectuz.

l Expēsas.sic.ut.C.de iudi.sctimus. Si quis āt.i.debitor.

m Postea.i.postq̄ actor ꝓbauerit se mutuasse uult hoc confiteri sz die se soluisse non ꝓdest ei ut subic.ēt si uez dicat ut subjē.z j.ut bj qui.ob.s.ba.§.si ūo. z est hoc propt' eius mendatiū quod est puniendū.ut.j.e.§.illud.alias cōtra ut.ff.de reg.iur.l.bona fides sz nomē z actor est i dolo qui petit q̄ iā sibi solutum est uñ potior

deberet esse conditio conuenti. ut. ff. ne quis eũ. l. i. in fi. z. l. ij. Rx. si actio ẽ bone fidei agere põt prius z postea al' repetiẽ ut dẽuz ẽ.

n Debitum. i. tantum quantum erat prius debitum quod uere tam solutũ fuit. sed qua actione petitur hoc ꝓ. Rx. per cõdictionẽ ex hac l. quia antiqua acẽ. sublata est solõe. ut iusti. q. mo. to. ob. i. Rx.

o Constituit. ut zeno ut. C. loca cõductores uel archadius. ut. C. uñ ut. l. nõ ab re.

p Flectẽdo. sic. C. ad. l. iul'. de ui. pu. ꝓuos.

q Si aũt actoris. in q̃ bus actor fuit ꝓfessus sibi solutũ q̃ apocha uocaẽ. ut. ff. de admi. tu. l. lucius. §. tutele.

r Ille. s. debitor. z redit ad casum illũ quẽ habuimus. ē. §. si eiz ꝓtulerit. secunduz prinum intellectũ quem ibi dedimus.

s Similiter. ut. ē. §. hec autem dicimus.

t Curatores. i. personе procuratorem respiciũt curatores. ut idẽ in eis qõ i curatorib' seruetur. accur.

u Eos. s. tutores uel ꝓ curatores z curatores z faẽ ad hoc. C. ò seruis tu. l. quicũq̃. §. in minorum. z. C. uñ ui. l. meminerint. z. C. ò fal. mo. l. i. in. fi. z. ff. q̃ quisque iuris. l. ij. §. i. z. ff. si quis ius di. l. i. §. si procurator. z ī. ut liti. iurẽt. §. i causis. sz quid si lras eiꝰ cuius negotium gerit negat. Rx. nõ tenẽt gerẽs negans eũ nec alienas lras possit ꝛcognoscere. ut suas immo et quãdoq̃ suas cum al' iuuenis uel senex scribat. ut. j. ò fide instru. §. ij. accursius.

x Legibus. ut. insti. ò acẽ. §. omnes. Cõstitutionibus. s. in duplum ut. C. uñ. ui. si quis in tantuz non abre. z. l. fi. z. C. finiũ. regũ. si cõstitu. Item tripli et quadrupli. ut insti. de acẽ. §. tripli. z. §. quadrupli. accur.

y Et digestis. in. ff. mlte actiones iueniunt i dupli. ut fui. corrupti. Item in quadrupluz. ut furti manifesti z q̃ metus cã ut. ff. de ꝓuo. cor. l. i. z q̃ metus causa. si cum ex. §. ij. accursius.

z Hec autem. z hoc. §. dictũ ẽ. accursius.

a Illud melius. quẽ cõmẽdat se sic z al'ist. de hẽ. quali. z dif. §. si.

b Conuentus. s. rei. uñ z q̃ subiecit alterius. s. egentis. Item ypotecharia z q̃ subiecit alterius dic. i. eius quẽ dicebat actor obligasse. quia hẽt necesse ꝓbare q̃ agit. s. q̃ debitor fuerit dominus tpr obligationis. ut. ff. de pacẽ. z qui nondum. §. q̃ dicitur. z. ff. de proba. l. ante omnia. z secundum utrunq̃ horum modorum z hanc litteraz prosequere. z facit. ff. de rei. uen. l. fi. sed contra i. e. t. l. offiñ. i prin. sed ibi talis opponebatur exceptio que non erat ꝓtracta his que prius dixerat ipse reus. Item tertio potest poni in eo qui agit nomine procuratorio. Item q̃ melius est potest intelligi hic. §. de qualibet actione in rem per quam directuz dominiũ uel quasi petitur. quia ista uerba sunt generalia z ideo generaliter intelligenda. ut. ff. de serui. ur. ꝓrc. si seruitus. qualis est publitiana z rei uendicatio utilis. z petitio heredi. directa z utilis z in similibus. ut si ago i rem uel publiciana z negas me dominum uel me emisse a ñ domino z hoc a me ꝓbato dicis te a me emisse z me dominiuz emisse. uel dicas actorem meum dominum fuisse ut absoluaris a publiciana. Item q̃ de simplici possessione que inter dum petitur p condicẽ. ut. ff. de condicẽ. i debiti. l. i. ẽbiti §. si nummos et de tri. l. ij. et idẽ ubicũq̃ petiẽ possessõ quocẽq̃ iure. licet ei pẽlẽ agatur tamen res. i. petiẽ possessio uel quasi in rem uel ad rem agitur. et dici potest idez naz z rei uendicatione possessoris datur. ut C. de ali. mutu. cã l. i. sed q dã dicunt hunc. §. in ypotecharia tantum loqui quã secũdus creditor i tentat contra ꝓmum. sed contra eos esti non uell. e. t. l. si qs detẽtator.

c Abnegaũat. s. dicendo illius z. ẽ. ne unanegatio superfluat aliter ponẽ pro simplici negatione. ut. ff. de in di. adiec. l. ubi. z. ff. si usufru. pe. l. uti. l. Rx. accur.

d Allijs causis. boc est contra eos qui taciunt loq̃ ypotecharia tantum.

e Prioris. ar. siẽ. ff. de pig. si supatus. et. ff. de regulis iuris. si inuitus. §. cui. et actoris repete pro. accursius

f Possessio. nota penaz imponi propter mendatiuz de trãslatione possessiõis. sic. ē. prox. §. et. ff. de rei. uen. l. fi. et insti. ò fideicõ. hẽ. §. fi. et. ff. de iure iuran. l. eum. et. C. loca. l. cõductores et. C. unde ui. l. non ab re. accur.

g Negatione. idest penam negationis.

h Et legem. idest legalem iustitiam. sic. ff. de acqui. pos. l. si rem. in fine. sed qualis erit hec iustitia que admittit hominẽ tam uaria dicentem nam primo non illius esse dicebat cuius nunc dicit. unde uidetur repelli tanquam sibi contrarius ut C. de furẽ. l. i. et. ff. de peẽ. hẽ. l. vi. sed dic eum satis punituz

reputetur de quo negatio fuit sed ẽt tm̃ aliud aditiat hic q̃z de iurisiurandi datõne similiter ẽt i actore itroducaẽ rõ. si uo lis agaẽ ꝓcuratorẽ forte cõstitutas ꝑsonas que curatores respiciũt huius negationis pene qm̃ i ipoz curatoruz fuerit lis nõ aduersus eos quoz sẽ curatores sz aduersus eos ferri q̃ turpẽ z idecẽtẽ hãc negationẽ fecerũt. si uero aliud ꝓdẽnatiõis augm̃tũ aũt i duplũ aut i triplũ aut i quadrupluz ab ãtiq̃s legibus aut principuz itroductũ ẽ cõstitutiõibus maneat q̃dẽ illud secũdũ ꝓpriaz formã siẽ nos illud i nris istitutis z digestis z cõstitutiõum libro sctimo. hoc aũt nẽ arguмẽtũ ꝓz sit. Illud q̃z i iuditiis arbitramur oportere melioꝛ q̃ omẽs añ nos determinare z cõstituere. si q̃s. n. cõuẽtus fuerit res hẽre alterius ille uo dicat res nõ ẽe illius de quo dicẽ actor z cogaẽ q̃ actõnẽ iferret aut documẽtis aut testibꝰ aut aliis uti laboribus ut ostẽdat res illius esse postea uero is q̃ sẽp abnegauerit illius hoc nõ fuisse uti uoluerit illius iure et dicere q̃a ex ypotheca aut aliis causis nullã ꝑsonã relatis ꝓpiꝗor ẽ talis q̃ ille q̃ caz mouet. alie q̃dem sunt uacẽt q̃ poꝛibꝰ nris placuerũt mediocritaẽ quedã z clemẽs z ipsi cãe cõueniẽs pena abnegantibꝰ inferaẽ ꝓ abnegatiõe nãq̃z ẽca hec z actoris laboribꝰ duz adhuc cã dr̃ ad actorẽ trãsferaẽ rerũ de q̃bꝰ ẽ qõ fcã possessio limãte eo qui hãc reddat si qua iura hẽat ex illa ꝑsona ò quapus negatõnẽ passus ẽ cõpetẽtia sibi hoc ꝓponere z legẽ z iustitiam ꝓmereri. pena i sola translatione possessionis constituta. hec a nobis pro successionibus z collationibus z tributionibus z litigantium cautela: hec mlitudo litiũ minuaẽ z adinuenta sunt z sanctita z de cetero tenebunt quatenus successiones agnoscant z collationes non ignorent sed circa distributiones non resultent z neq̃ peculantes suarum litterarum abnegationibus insiliant malignari uolentes neq̃ adnumerationes abnegent nz postea forsan solutiõibꝰ utẽtur nz res ex quibus detinent ab negẽt personis sed mediocres z mites ex causis ostensi mediocris z potiantur z inditio. q̃ autẽ ab aliquibus maligne dubitatur in quibusdam nris constitutionibus z in iudiciis quidez plurimis motũ est cuz sit iustuz ulterius non q̃ri presenti coniungimus legi. constituentibus eim nobis ut si quis respexerit aliquaz ad mulierẽ clemẽs z hanc sortiatur absq̃ dotalibus documentis deiñ faciat filios postea uero marita lẽ ad eam recepit affectum in scripserit huiusmodi instra et fecerit filios non solum eos q̃ post hec nati fuerint filii sz ẽt priores esse legitimos z pepcit conuenientium z maligne interpretantium calliditatem etiã aliã scribẽtibus constitutiõem quia hec uolumus tenere licet secũdi nõ sint nati post dotez filii aũt existentes moriantur z adiuenerunt quidam aliam

Item in alio iuditio admittitur. licet dicat contraria his q̃ dixerat i p̃or iuditio. ut. ff. ò iof. te. papbo. §. ſz nec ipuberis nã q̃dã alio iuditio poſſ̃t. q̃ illo eodẽ fieri ñ poſſ̃t ut pducti o teſtiũ que nõ poteſt fieri poſt publicationem. ũt tamen in alio iuditio puta appellationiſ. ut. j. de teſti. §. z quia. z. C. de tẽpore ap. l. per hanc. z C. ò ap. eos. §. ãte penultimo Sed quo iure fiet hec trãſlatio. ſ. poſſeſſionis. R/. per of. iu. cum iam p bõnibus preſtitis z ſuper principali facto lit̃. conteſ. hec petatur. nam ea q̃ poſt contingũt ad eius offitiũ pertinẽt. ut. ff. de edil. edi. edi les. §. Item ſciendum. qò officium ſibi competit auctorita te huius legis non ergo dat̃ ſententia in q̃ ſtionep rincipali ne abſorbeatur ius conuenti. Jtez quid ſi i rem ago z dicat ſe non poſſidere nunquid lis conteſtabit̃. z iurabitur de calũ. ſuper trãſlatione poſſeſſionis. ut. ff. de rei. uen. l. fi. R/. ſic. quia prius nouerat in ratum in actione in rem. nec lis conte. nam illa queſtio. ſ. an poſſideat. fit ante lit̃. conte. ut. ff. ò iter. act̃. l. qui fuuz §. in iure. unde dic ibi de calũ. iurari z litem cõteſtari z omnia procedere ſicut moris eſt in cauſis. at hic in caſu iſto nõ fuerit hec. cum ſit cauſa inchoata ſed per officium iudicis hec expediuntur ut dictum eſt licet autem dicat litem debere cõteſtari eo ipſo tamen quod fuit facta dicta interrogatio poſſidcs. uel non. dico conteſtari ſupra iuditio poſſeſſionis. ut. C. de lit̃. conteſ. l. i. non autem ſuper iudicio in rem cum non fuerit ille animus. immo magis euitare ut dicemus. j. de exi. §. ſuſcepto uero. Sed nunquid dabitur libellus ſuper hoc poſt dictaz cõteſ. R/. nõ. per. aũt. offeratur. Sed op. ergo conteſtatio nulla cum prece dere debeat libellus. ſed. R/. hic non fuit petitus. uel ſpeciale eſt hic propter negotij naturam. accur.

i Hec a nobis ſucceſſiones. i. poſteros cognoſcant patres uel econtra poſteri cognoſcãt z habeant ſucceſſiones maioz

dubitationẽ nõ recipiẽtes hoc tenere in his q̃ libertatibus copulant̃ cũ utiq; recte committẽtibus nr̃a cõſtitutionem ẽt hoc fuerit iã ſctitũ. ſi enim ad libertã non omnino nuptie, prohibentur certũ fuerit q̃a ẽt in illis hoc tenere uolumus. Sz qñ utiq; hoc dubitatũ eſt ſanctimus ſi quis uxorem nõ hñs l'imaz aut filios legitimos et ancillã propriã hũit quandã meliorẽ ſententiam z filios p tulerit ex ea in ſeruitute conſtitutos: poſtea uero libertate honorauerit z ancillaz z natos z ius eis aureorum petierit a nulorũ z regeneratiõis z iter i genuos ſecundum iuſtos reduxerit modos: z nuptias confirmauerit poſtea uero nuptiali a cõſcripſerit documẽta z aut fuerint filii poſtea aũt nõ fuerint utroſq; nr̃e cõſtitutionis amplectamur cãus. ſit z uxor l'ima z filii ſub poteſtate ipius z ſui z ab inteſtato heredes genitori. dicimus aũt eos qui ante nuptias nati ſunt: uias p quas ad ingenuitatẽ ſecundũ qò p̃dictũ eſt ueniant celebratione poſtea dotaliũ ius l'imorum eis p̃bentes. tua igit̃ excellentia que bene nobis z ſcẽ uiſa ſunt z p nr̃oz quiete adinuenta oĩbus gentibus q̃bus p̃eſt per precepta propria faciant manifeſta: ut agnoſcant q̃ a nulla maxima cura p quam ſemp aliud adicit dñs nr̃is ſceptris extraneos cõſiſtit p eoz ſolicitudine et prouidentia.

De filiis[a] ante dotalia iſtrumenta natis Rubrica.

i Impr. Juſti. a. Jo. pp.

Peruenit ad nos dubitationez uariã quibuſdã inciſſe ſi qò ſanctitum eſt a nobis de filiis procreatis añ dotiũ celebrationem poſtea dotibus factis non ẽt in preteritũ ferat̃ in his que non decreto aut tranſactione ſt̃ terminate qõibus nobis utiq; cum pticulariter poneremus leges exp̃ſſim in p̃ma conſtitutione que hoc ſanctiuit memorantibus ut ſine ſupſunt ei patres ſiue ò functi ſunt: nondũ huiuſmodi queſtiones aut ſententiis aut tranſactionibus ſuſcepunt terminum omnimodo ita iudicari ſic nr̃a dicit lex quã cõplentes ẽt ſecundaz poſuimus legẽ eadem ualere ſctientes: ẽt ſi nõ poſt dotes procreant̃ filii aut procreati moriãtur nihilominus et ante dotes natos l'imoſſe z i hãc quoq; ſecũdã nr̃az conſtitutionem ſimiliter adiecim̃ oportere eiuſ legis latiõez z ad ſeuiora ferri tẽpora exceptiſ illiſ cauſis quas aut iudicialis ſententia aut tranſactio terminauit. ſed qñ q̃dam poſt bas nr̃as claras leges audaci mente nr̃az preſumpſerit male interpretari legis lationem z ſenſum. tertiaz coacti ſum̃ ponere conſtitutionem p quaz iuſſimus: ſi quis l'imam uxorẽ hñs z l'imos ex ea filios demũ ea moriente aut matrimonio repudio ſoluto habuerit filioſ ex aliqua pp quã nuptie nõ interdicũt poſtq̃ uero hi nati ſt̃ dotalia cum fecit in ea docum̃ta legitimoſ etiam ita ei natos filios exiſtẽ ſed in ipſa noſtra

de quo habuimus. ã. e. §. i. z. ỹ. z. §. conſideranimus. accurſius.
k Collationes. ut. ã. e. §. illud. accur.
l Diſtributi. ut. ã. e. §. q̃ ſepe. accurſius.
m Peculantes. ideſt callide extorquentes. ut. C. de modo mulct. l. fi. al' peculantes. i. ſuperbi uel turpes ſeu male opinionis. ſm az.
n Inſiliant. ideſt inſultum faciunt agendo. uel rñdẽdo. ut. ã. e. §. ſtudium. ac.
o Res detinent. ut. ã. §. prox. accurſi.
p Mediocri. ideſt ines iuratam uitaz. nota medium eligendum ſic. j. ut. o. obe. iu. §. primo. accur.
q Quod autem ſortiatur. ſcilicet in concubinam. accur.
r Conſtitutionibus. ut C. de natura. li. l. cum quis. z. l. nuper.
ſ Conſtitutionem. ſcilicet illam nup. ut. C. de natura. li. l. nup.
t Non recipientes. ſ. ut predicti filij ſint legitimi. factis etiaz dotalibus inſtrumẽtis.
u Cõtitientibus. i. cõſiderantibus uel intuentibus. accur.
x Non omnino. ideſt non omnimodo prohibetur. quia tantum cum his qui ſt̃ in magna dignitate. ut. C. de inceſ. nup. l. hũilẽ. Sed hodie cum omnibus poteſt dotalibus inſtrumentis confectis. ut. j. ut libti. decc. §. ſi quis autem.
y Certũ fuit. i. certum eſſe debuit.
z Filios legi. nota q̃ filij legitimi excludũt alios. Sed contra. ã. de inceſ. nup. §. dubitatum. ſolu. ibi in libera cõcubina. hic in ancilla loq̃t̃. ſz poſtea manumiſſa ſit ſz hoc corrigit̃. nã hodie non diſtinguit̃. ſm. M. ut j. ut li. decc. §. ſi quis aũt. z fac̃ ad hũc. §. i ſti. ò ſerui. cog. in pri. z. j. q̃. mo. na. ef. ſui §. z iſte modus. z iſti. de hĩ. ab inte. §. i. z j. ti. prox. ac.
a Honorauerit. q̃ et ſi nõ feciſſet feciſſe tamen preſumetur. ut. C. coia de manu. l. fi.
b Utroſq;. interpoſitio. Nr̃e cõſti. ut. C. de natura. li. l. cũ quis.
c Sõptãte. oblatõecurie. ut. j. q̃. mo. na. ef. ſui. §. ſi q̃ſ z. §. ſz itaq;.
d De filijs ante dotalia. z. c̃. de filijs ante dotalia. i. añ ñm natis z eſt mens huius conſtitutionis q̃ uoluit. l. illã cũ quis. z. l. uuper. poſitas in. C. de na. li. z ad futuras coniũctiones z ad p̃teritas referri. q̃ nõ ſt̃ trãſact̃. l' ſnia ſopite. ut. j. e.
e Peruenit. in prima conſtitutione. ut. C. de na. li. l. cum quis.
f Dz ponimus le. ut. C. de na. li. l. nuper. accurſius.
g Adiecimus. al' enim ad futura tantum negotia traherentur ut. C. de legi. z conſti. l. leges. accurſius.
g Tertiã conſt̃. ut. ã. de inceſ. nup. §. fi. accurſius florentinus

De admiſtrantibus officiis i ſacris appellationibus.

IMp̃r. iuſti. a. Io. p̃p. Am° qdē ſacram ſecimꝰ legez de appll'onibus eloquētē. oz ſeruari modū ſup eis z uñ ad quos ferri appll'oēſ quaſqz tā ad tuā celſitudinē q̃ ad gl'ioſiſſimū miſimꝰ queſtorē. quia uero pl'ima fcā eſt dubitatio de miniſtrātibus eis offitiis cū hii q̃ ex ſacro epiſtolaꝝ ſcrinio ſunt ſpectabiliū iudicū uēdicarēt ſibi appellationis miniſteriū .q̃ uero ex ſede tue ſē celſitudinis maxime dicerēt ſe ledi ſi mutato ſcēmate nequaquā ſoli appellationibus miniſtrarēt his que a clariſſimis ,puitiaꝝ iudicibꝰ uenirunt ad ſolū tuū iuditiū:ſic prius erat dū in diuino q̃dem ipſe audīr̄ i conſiſtorio miniſtraret ūo offīñ tuū:ſz pp ſpectabiliū ſcema in ordine ſacri auditorii nogō moto z pariter audiēte tua celſitudine cū gl'ioſiſſimo nr̄o q̃ſtor utriuſz ptis totū ſibimz applicarēt cōgregatis que apud tuā celſitudinem z gl'ioſiſſimū nr̄uz queſtorem ſepius z his q̃ ex ſacris ſcrinūſ appellatōnibus miniſtrāt:z q̃ ex tue ſedis celſitudine z offō nouiſſime ad quādā formā cā perducta eſt quā ex nō ſcripto ad nos ꝺduxiſtis. Cauſa uero nobis nō icōgrua uſa placuit z interim qñ paflagonia z honoria z hōra diuiſe ꝑus in iudices duos i unū ꝑ eundē qꝫ reducte ſt̄ ꝑtoris nom̄ ſuſcipiētem hoc ꝺubitate placuit ſcema tuo cōpetere cingulo etiā hoc idem z in duobus aliquādo poſitis hoc eſt eleſponto z ponto pollemonico:naz z illic duobus cōſtitutis prius iudicibus nē aūt uno moderatore facto z ꝺcorato ēt ipſo ſpectabiliū dignitate rurſus hoc pueiebat. z ad tuū ſolūmodo iuditiū ferri appellatōnū lites oportebat ſecūdū terminū tī cōſtitutionis de appellationibus.cum placuit igit̄ ſimul qui

conſtitutione[b] nō adiecimus a perte ualere horuz legis latione nem etiam in illis quorum patres adhuc ſuperſunt : aut defuncti quidez contentō:aut neque iuditiali ſententia : neque admirabili iteruentione deciſa.hinc quidem arbitrati ſunt nos nullatenus uelle ea que imemoratis continentur legislationibus de filiis qui ante celebrationem dotium nati ſunt ualere z in illis qui ante huiuſmodi legis lationem nati ſunt z maxime eo q̃ huius[l] pars in prima z ſecūda cōſtitutiōe poſita ablata ſit a nobiſ i codiciſ cōpoitione q̃ abſurde arbitrati ſunt.iuſtiſſime nāqꝫ z ꝑme z ſecunde hec[k] ſubtraximꝰ conſtitutioni z tertiā nō adiecimꝰ i particularibꝰ nāqꝫ poitis legis lationibus neceſſarū erat forte hāc accipe i p̃terito legis latiōis relationē : i oi uero cōcernitiōe legum codicis cognominis nr̄i recte abcidere talia ꝑpoſuimus quatenus nō multitudo ſupflua [l]codicibus ſcriber̄.tertia ūo ꝯſtitutōe nō adiecimꝰ aliq̃d de tēporibus cū oībus manifeſtū ſit oportere ea que adiecta ſunt per interp̃tationē i illis ualere in quibus z interpretatis legibus ſit locus[m] .q̃a ūo oio emerſerit q̃dā z de ſic manifeſtis ſe dubitare ꝓtēdētes l'errātes z hāc adiecimꝰ legē fctiētes i p̄dictis tribꝰ cōſtitutionibus fcāz a nobis legis lationē ualere i q̃bus z expreſſim prie poſite a nobis legi adſcripſimus hoc eſt z ſiue ſupeſſe nō contingit taliuz fili oꝝ p̃es ſiue mori.nōdū uero de huiuſmodi negotio aut decreto aut tranſactione finis acceptus eſt.ſz he tales cauſe ad leges a nobis poitas deducūt exceptis ill' negotiis que cōtingit ante leges a nobis poſitas aut decreto iudicum aut tranſactione determinari. Que igit̄ nobis placuerūt z preſente ſacra ꝺclarata ſunt lege tua ſublimitas manifeſta omnibus facere ſtudeat.

[b] Conſtitutione. quaz modo ultimo nomiauimus. accurſius
[i] Quod huius. ſ. 'tertie z ſecunde. accurſi.
[k] Hec. ſcilicet de preterito tempore. accurſi.
[l] Superflua. facit. L. de ueteri iure. enu. l. i. ibi melius eſt pauca z c. z inſti. in probe. ibi z cuz ſat̄ z c. z. s. de referenda. ibi multitudo .n. z. c. accur.
[m] Sit locus. nō mirabile uerbum. accur.

de offitiis utriusq; admiſtrationis:ſil' aũt nobis ãbobꝫ inſuper ꝛ recte ſe habere uiſum eſt ſolũ officium tue celſitudis talibus miniſtrare appelatiõibꝫ ſiẽ ꝛ ꝑus fuit. ſi ꝛ i ſcemate ſacri auditorii dicãt ꝛ adſit gl'ioſiſſimꝫ nr̃ queſtor ꝛ particeps ſit geſtoꝝ ſed ẽt qm̃ ꝑme capadocie p̃ſes ꝓuitie ꝑusad tuuꝫ cigulũ r̃ſpiciebat ſolũ ꝛ ibi appellatiões ferebãt nẽ aũt iſpectabil' ꝓconſul' figurã mutatus eſt nihilominus cõpetens eſt ꝛ illã adminiſtratiõꝫ appll'onẽ ſuſcipiẽtẽ ꝛ mittentẽ litẽ hic ſecundũ nr̃aꝫ ſacrã cõſtitutionẽ in ordinẽ ſacri auditorii eam examinari p̃te q̃ gl'oſiſſimo nr̃o queſtore ꝛ pariter audiente negotiũ ſolo offõ miniſtrante tuo.qm̃ ꝛ ꝑus hoc ſolitum erat nã ꝛ ſi ſpectabil' comes domuũ ꝓmixtus ẽ tũ nꝫ ꝑdẽ ml' tequedã mouebãt cãe apud eum:nꝫ ex iuditio eius ferebat aliqua pene appll'o hic:nẽ aũt que circa errarii diſpẽſationẽ ſit ꝛ aliis hoc q̃buſdaꝫ tradidimꝫ ꝛ nõ oꝫ ob hoc minui ſedẽ tuã ſꝫ ſil'iter tuũ miniſtrare officiũ ſoluꝫ hic delatis negotiis hoc ipſuꝫ ꝛ i armenie,pcõſule qm̃ ꝑus adminiſtrationẽ eam ordinariã facẽtes ꝛ nũc nihil ei addẽtes i ,pconſul' figura.ã notauimuſ eteni iñ ueniẽtibus litibꝫ tue celſitudinis miniſtrabat offm̃ lite q̃dẽ in ordinẽ ſacri auditorii ſic̃ ꝓdiximus moũẽda apud eos: apud ãt ãbos uos examinãda nihilominus añ offõ tuo miniſtrãte cãe ſic̃ ꝑus fuit dũ ſolũ adminiſtrationis ordiarie hẽret ſcema maiore ordine nõ ſuſcepto qm̃ ꝛ liconiã ꝛ poſſidiaꝫ ꝛ ꝓſauriaꝫ ſub iudicibus ꝓmitꝫ cõſtitutas ꝛ appll'ones deſtinantes ad ſedẽ tuã nũc decorari p̃torũ cigulo ꝓtigit lꝫ uideaẽ quodam mõ ꝓmixtũ quoddã ei ẽt militare offm̃ qm̃ ꝑus ꝛ dũ i utroq; haꝫ ꝓuitiaꝫ fuit neceſſarie nobis ſe habere placuit pp̃ notitatẽ ſoli ſedi tue gl'ioſiſſimo queſtori tradere appll'onum examinationẽ.cedere q̃ ꝛ clem̃tius tuo offõ i his que ſup hoc agũt miniſtrent nr̃i ſiue aliq̃d factũ ẽ tale ꝑus ſiue ẽt poſtea fiat eudẽ ordinez cauſe ꝑponi ſctimus:quia uero due fuerũt adminiſtrationes pure ꝛ comitis oriẽtis ꝛ iudicis eius prime ſyrie.ꝛ ciuiles q̃dẽ huius adminiſtratões appll'ones aut ad tuã referebãt ſedẽ offõ adminiſtrãteſ ſolũmõ tuo coitiſ aũt oriẽtis utpote ſpectabil' iſacraꝫ auditionũ figura ad ſedẽ tuã ꝛ glorioſiſſimi queſtoris ueiebat ſolis q̃ ex ſacris ſt̃ ſcrineis miniſtrantibus.Sed hoc i hac ꝑte bñ ſe hẽre uiſũ eſt i hac uidelicꝫ adminiſtratione cõmune daṙ miſteriũ ꝛ his q̃ ex ſacraꝫ epl'aꝫ ſcrineis ſt̃ ꝛ q̃ ex officio tue celſitudinis qõ eni ꝑus duoꝫ uicarioꝫ fuit pontica ꝛ aſiane oio inouatum eſt ꝛ in uniuſ adminiſtratiõis ſolius,puicie mutaẽ dicimuſ aũt aliud galatie:aliõ aũt frigie pacatiane ueniat q̃dꝫ tam ad tuaꝫ celſitudinẽ q̃ ad gl'oſiſſimũ queſtorẽ ſoluũ aũt modo miniſteriuꝫ ſuſcipiat offm̃ ſedis tue: illud tñ ſctimus ut ex adminiſtrationibus nunc a nobis adinuentis ꝛ mutantibus antiquuꝫ ſcema: ſiue hoc ipſũ,ꝑpe iudicuꝫ adminiſtrationis ſiue ꝛ ex delegatione nr̃a idẽ ſeruet̃ ſcema ꝛ ibi ſolũ miniſtrare offm̃ tue celſitudiniſ ſctimus: ſimiliter ſiue ex delegatione ſiue ex cigulí natura appll'o ueniat offm̃ tue celſitudinis miniſtrare appellationibus ſctimus:ſiue etiam ex delegatione nr̃i ſimiliter officiũ erit cui i q̃bus ante commune diximus ꝛ tuoꝝ officiorum ꝛ ſacris ſcrineis iſtrumentũ miniſteriũ ſimiliter communionez ſeruamus:ſiue ex delegatione ſiue ſecũdũ q̃ diſpoſitũ eſt i iuditio fiat examiatio ſuꝑ ill' tñ litib⁹ quas ñ ſpectabiles iudices idicant:ſꝫ aduocati ſolũ r̃ferat̃ negm̃ tam ad ſedẽ tuã q̃ ad gl'oſiſſimũ queſtorez deuotiſſimis libellẽſib⁹ miſtrãtibus eis quoniam dum nihil[q]

p Et in unis. ut ſupra ut iudices ſine quoq; ſuf. §. illud . ꝛ. §. hoc quoq;. in fine.

n De adminiſtrantibus offitꝫs i ſacris appellationibus. de miniſtrantibus.banc non lego. accur.

o Ilm qui dez legẽ. ut. L. de tempore ap. l. finali. accur.

q Quoniam dum nihil. nõ ubi legem correctam non inuenim⁹ expreſſe ãtique dimittimus figure ſic. L. de teſtamentis ſanctim⁹ ꝛ. L. de ap. l. precipimus. accurſius.

r De nuptijs. ⁊. c̃. accursius florentinus legum doctor.
s p Lurime leges a nobis. quas fecimus. s̃. p hoc uolumen.
t Dates leges. dico dates uiã his q̃ iussimus se nõ recte hẽre.
u Degere. nõ legẽ ce moralẽ scietiã . sic ⁊ istituta qbus modis
testamentum infirmatur. §. finali. accursius florentinus.

x A nobis. i. hec ꝓsti.
y Oibus. i. hoibus.
z Honestũ. ⁊ utile.
a Inmortalitatẽ. i. indiuiduitatẽ ex artificio iuris ciuilis. nã cõtinet matrimoniũ idiui duã cõsuetudinez uite ut insti. ò pa. po. i. Rx. fm quosdam. Uel dic melius ut puto imortalitatẽ. i. infinitatem ut. s. occasione matrimonioꝝ genus humanũ perseueret. liberis ciuitatẽ semp replentibus . ut subjcit hic. ⁊ ff. so. ma. l. i. ⁊. ff . de bo. dã. l. cũ §. rõ pe. ⁊ ex hoc idẽ genus hũanũ est hodie qò retro fuit a mille annis . ut ff. ò iudic̃. l. pponebatur. ⁊. ff . de le. i. l. si grge. i. Rx. ⁊. l. si ita legatũ. §. si domus.
b Hãc imortalitate ⁊ hic supponit ꝓ genere omniũ ⁊ non ꝓ se tm i. pp nr̃am imortalitatẽ uitãdã ne moriatur s. genus hũanũ fz az. uel dic q̃ dicat de se q̃ est imortalis quo ad i periũ. ut. s̃. qũo oport. e. §. penultimo.
c Sanctita st̃. q. d. alie leges a nobis. ul' ab alijs facte non ita ꝓuident generaliter hũano generi sicut hec de nup. ⁊ iõ ãpliori solicitudine de his dicit. ut subjcit. accursi.
d Ex quo. s. studio.
e Renouatur. s. genus humanum. ac.
f Solo. s. studio nup.
g Ampliori. tũ quia a deo fuit matrimoniuz factũ iter Adã ⁊ Euã tũ qa pricipiũ est ⁊ fũdamentũ hũani generis ut hic. ul' hũani status. ut. ff. de ori. iuris l. i. tũ qa hõ est dignissima creaturaꝝ. ut. ff. de edil'. e. l. iustissime tũ qa oia alia st̃ hominũ gr̃a parata. ut. ff. de usuris. l. in pecudũ. ⁊ insti. de iur̃ na. §. fi.
h Antiquitas. maioris. s. primi. nã duo fuerunt. ꝑmus q̃ fecit illam l. L. de ñis nup. l. generaliter. ò qua hic loq̃t. ⁊ q̃ sequitur p ceteros iperatores. i. p. theodosium . ut. L. de ñis nup. cũ alijs. q̃ aũt sic fiat ꝓbatur. j. c. §. nec illud. ⁊ forte alijs legibus illius . ti. licet sint primo posite i ordine q̃ supradicte loq̃t hic. nã iterdum q̃ ꝑus est cõpositũ ultimũ ẽ positũ in ordine. ut patet. L. de iudic̃. ꝓperandũ in prin. ⁊. L. ut intra certum tempus. l. fi.
i Huius rei. idest secundarum nuptiarum. accursius
k Utrũ. ut. L. de ñis nup. l. hac editali ⁊ nõ q̃ nomẽ cõsequẽs ẽ rei ut subjcit. ut insti. de do. §. ẽ ⁊ aliud. nã leo fortissimus ẽ bestiaꝝ.
l Decernimus. ut. L. de ñis nup. l. añ plt. ⁊ plt. ⁊ fi.
m Erubescimus. nota sapiẽtis est i meliꝝ mutare consilium ut dicit salomon. ut hic ⁊. j. ut fra. filij . i. Rx. accursius florentinus
n Que ipsi. scilicet nos. accursius.
o Duo. s. que sequunt̃. igitur qa cõcilijs ꝓuectioribus causaz cõsiderãtes extimauimus quedã oportere corrigere igitur ⁊ c̃. fm al. ⁊ nõ q̃ hoc nõ incipit adhuc sz icipiet. j. c. §. nuptias . Sz hec accessoria ⁊ ꝑ factiões st̃ q̃ ꝑ stãt faciliorem itellectũ sequẽtum. ut. ff. de orig. iur̃. l. i.
p Primũ. fm erit lõge. j. bac colũna. ibi fm uero illõ. ⁊ c̃.
q Prioribus. s. temporibus.
r Propria tempora. s. añ. l. i stã. ut subjcit.
s Presentia. al' presentis legis.
t Siue priori bus. i. ꝑmo cõtractil post hãc l. uel. i. poriꝭ post ꝑmas sic ponit̃. s̃. de hẽ. ⁊ fal . §. in ordine. accnr.
u Et i posteris i. ꝑmo nascituris post hãc. l. ul' futuris. i. de inceps post primos. nec cĩz in his q̃ tũc erant habent locum ut subjcit.
x Aut. ꝑ et.
y Futuris. s. uolumus ualere.
z Lucris uel a liunde. ut. j. c. §. ⁊ quoniam.
a Peruenerũt. añ hanc. l.
b Steterunt. q̃ ẽ beatũ ut. j. c. §. soluto i pri.
c Illis ei. s. antiqs legibus.
d Formidarũt. nec ei peccauit antiquitas si ñ diuiaut. ut. L. ò tes. iubemꝰ. i fi. ⁊ ff. mãda. . l. si fideiussor.
e Deinceps. i. i futuꝝ tẽpus consideres in hac. l. ut subjcit q̃ est generalis. ut . j. c. §. finali. accursius
f Itaqꝫ hec. q. d. dixímus de primo in pri. huius. §. ⁊ nunc dicit de secundo q̃ huic. l. permittitur. accursius.
g Siue uir. ut si dicat uir. nolo q̃ uxor mea amittat proprietatem corũ que lucrantur a me. lz cõuolet ad secũdas nup. Itẽ ecõtra dicat uxor de marito al' perderet quilibz nisi hec dicantur . ut. j. c. §. si uero expectet. accursius
h Disponat utrunq̃. qa dixi ualere quod testator dispõit de his itaque ⁊. c̃. accursius florentinus.
i Unusq̃sq̃. q̃ al' põt testari. ipedit̃ ãt. xij. mõis de q̃ dic ut dixímus insti. qui possunt. fa. te. §. fi. accursius.
k Jn suis. que largitur. ut. j. c. §. sz hec. az.
l Ut dignũ ẽ. i. secundũ leges ⁊ bonos mores. al' nõ ualeret

oio sup̃ istis inouatũ sit ãtiquã seruamus figuraz sic̃ ẽt i aliis oibus inouatis antiqua misteria manere i semetipsis disponimus nulla nouitate faciẽda accedẽs náqꝫ nouatõ alit quo dãmõ oportere fieri ẽt ⁊ ministratiũ ostẽdit figurã. Que igit̃ placuerũt nobis ⁊ ꝑ hãc sacrã declarata st̃ legẽ tua celsitudo oibus faciat manifesta edictis ò stinatis a se: ut oẽs cognoscãt que nobis sunt placita . data kalendis Aprilis.

De nuptiis' Rubrica.

i Operator iust̃. ã. il. Jo.

p Lurime' q̃dẽ uariecꝫ pote st̃ leges' a nobis' unicuiqꝫ pti ꝑus a nobis sctito rũ aut dispositoꝝ q̃dẽ iussorũ ãt a nobis hẽre nõ ẽcte ad meliora dates' uiã ⁊ exponentes subiectis qò cõpetat ò gere' mõ hoc ãt q̃d nunc a nobis' sit lex quedã ẽ cois oibus' ꝓpia ẽbus cõpetẽtẽ ordinẽ ponẽs. si enim matrimoniũ sic ẽ honestũ' ut hũano generi uideat̃ imortalitatez' artificiose itroducere: ⁊ ex filioꝝ ꝓcreatione renouata genera manẽt iugiter dei cleñtia quatũ ẽ possibile nr̃e imortalitate' donante nature recte nobis studiũ ẽ de nuptiis. alia náqꝫ oia que sanctita' st̃ nõ in oibus ꝓpetũt nec hoibꝰ nec rebus nz tẽporibus. studiũ uero nuptiaꝝ totius est ut ita dicat̃ hũane soboł' ex quo' ẽt ĩnouatur' solo' ⁊ ampliori' quã ali a solicitudie dignũ ẽ. ãtiqtas' eq̃dẽ nõ satis aliqd de ꝑibꝰ aut secũdis pscrutaba t̃ nuptiis sz licebat ⁊ pribus ⁊ mr̃ibꝰ ⁊ ad pl'es ueuire nuptias ⁊ lucro nullo ꝑuari: ⁊ cã erat i simplicitate ꝓseruata. maioris aũt theodosij tẽporibus ãplior solicitudo fcã est circa huius' rei tractatũ donec circuiens p ceteros ipatores i leonẽ pie memorie uenit' uiꝝ' fortiter atqꝫ uirilit̃ ẽt de istis plerũq̃ sctientem nos aũt i cõstitutõnũ cõpositione multa q̃dez ⁊ alia ò istis decernimus' . existimauimus aũt oportere nũc cõciliis pfectõribus causã cõsiderantes ẽt que daz corrigẽ nõ alioꝝ solũmõ sz etiam q̃ a nobis ipsis sctita st̃. nõ ei erubescimus" si q̃d melius hoꝝ que" ipsi ꝑus dixim⁹ admoneniam⁹ hoc sctire: ⁊ cõpetentez ꝑoribus iponere correctionez: nec ab alijs expectar̃ corrigi legez. Duo igit̃ hec ꝑ mittant̃ huic legi. ⁊ ꝑmũ' illud ut oia q̃dez q̃cũq̃ in ꝑoribus sctita st̃ siue a nobis siue a ꝑoribꝰ" nr̃is hec ualeant singula secũdũ ꝓpria tempora' nõ habentia ullaz ex ꝑsenti' lege nouitatem sz etiã in suis casibus ualitura atqꝫ tractanda: ⁊ suos euentus ex his que iaz posita st̃ legib' expectantia: ⁊ nihil coicantia pñti legi. Presentez uero legem ex nunc ualere uolumus in oñibus futuris casibꝰ ⁊ in omnibus postea nuptiis siue ꝑoribus siue' deinceps ⁊ in posteris" aut' futuris' siue nuptialibus lucris' : siue successionibus que ex filijs st̃ ⁊ enim q̃ quidez õne iam precessit cõscriptis relinquimus legibus : futuꝝ tẽpus consideres in hac. l. ut subjcit q̃ est generalis. ut . j. c. §. finali. accursius

ut probauimus insti. de le. §. ÿ. accursius florentinus.

m Pene. ideo dicit pene qa alie leges fuerãt ante. l. xÿ. ta. ut. ff. de ori. iuris. l. ÿ. i. Rx. z. § i. accur.

n Patriã liguã. sic. s. de nõ al. §. alienationis.

o Dicẽs. s. lex. xÿ. ta. ut. ff. ad. l. fal. l. i. i pri. z isti. ad. l. fal. i pri. z fac. L. de sacro. s. cc. l. i. z. s. de hẽ. z fal. §. exheꝛ datus.

p Valente. s. disponere.

q Illius. s. testatoris. accur.

r Formã. i. principis. i uolũtates. n. z. ẽ. ut L. de tes. l. omnium. accursi.

s Quispiã. repete ipetret aliud. accursius.

t Aliud. s. ꝓui legiũ i quã pragmaticũ a principe uel ab alio impetret.

u Oiuz. i. aliqd qꝫ sit i mũdo qs piã dico z. ẽ.

x Aliqd. s. gratuatus.

y Malẽs. i. magis uolens disponeꝛ aliqd qꝫ defũctus pcepe rit. sz a quo alio fieri põt ipe tratio qꝫ a principe. Rx. a senatoribꝫ q similez bñt ptãtẽ. ut ff. de le. z se. con. l. ñ ãbigit z. ff. de postu. l. i. §. de qua. Jtẽ a ꝑfecto ꝓtorio. q z. l. fac. ut. L. de of. ꝑ. ꝓto. l. formam. ac.

z Si ũo nihil. nõ treꝭ casus z i duobus locũ bẽt hec consti. z i tertio nõ. ꝑmo qñ mihi dixit ut qa itestatus mortuus. fz est qñ aliqd dixit ꝓter. l. nõ ꝓtra ut istituẽdo hẽ dẽ uel alio fac to qꝫ nõ ẽ ꝓtra bãc. l. z hic. et i supiori casu locũ bẽt lex ista. Jtẽ z illa uolũtas fuaꝭ. nisi ꝓtra aꝭ uniuersales z spãles ẽt sit lex ut subÿẽ aut dixit aliqd qꝫ ẽ de sba huiꝫ cõsti. z tẽ cessat hec cõsti. z seruatur uoluntas. ut. ẽ. e. §. primo. accursius

a Disponit. aliꝫ qꝫ z ẽ. accursius florentinus

b In breui. nõ de q itẽdit tractare tota hec cõstitutio.

c Nuptias ãt cõ. se. alterius. fac. ff. de regꝭ. iuꝝ. l. nup. z hoc si iteruenãt ũba ò pñti. ut hic uis ẽe uxor mea. Respõdeat uolo. z ecõtra illa iterroget. fz si de futuro ut uoles ẽe uxor mea nã tẽ erit uxor. tẽ demũ qñ ducet ad domũ mariti. ut ff. ò ritu. nup. l. mulieꝛ. z. l. i. qd si uadat spõsus ad domũ spõse cũ ꝑ ũba futuri tꝑoris fuerit celebratũ ñm. Rx. nõ iõ fit ñm qa lz raro fit. uñ non curat a latoribus legis. ut. ÿ.

qꝫ ũo futuꝝ ẽ ꝑ pñtez muimus legẽ. uñ siue scõe, puenerit nuptie siue parẽtibꝫ successiões exꝓoris matrimoniũ filii. siue lucra ex dotibꝫ: aut añ nuptialibꝫ donationibꝫ aut ex alia cã siue existẽtibꝰ ex scõ matrimonio filiis siue ẽt nõ i ꝓoribꝫ tẽ poribꝰ hec seruẽt secũdũ sua singula tẽpora: z fruaꝰ tã uiri qꝫ mulieres ꝓori legis latiõe: siue ad alias uenerit nuptias siue ẽt usz ad ꝓores steterunt siue successerũt filiis: siue aliqd omniũ egerũt ꝓores sequentes leges. Jllis ei cẽdẽtes z ita cõtra hẽtes mill culpabis qr non futuꝝ scierũt z hoc qꝫ uidebatur qdẽ z tractabaꝰ oibꝰ mõis cẽdiderũt. qõ ueo nõdũ fcñ erat ñ formidauerũt. uñ illa qdẽ oia maneãt suũ seruãtia ordinẽ. deiceps ũo tꝑus i posteoribꝰ pariẽdis casibꝫ i una oia hac lege poita atqꝫ collecta respiciet quecunqꝫ de futuris licẽ dcñ ẽ nuptiis cõpetũt ualere.

Unũ itaqꝫ hoc ꝑmittaꝰ legi scõo ũo illõ ut oia qcũque ex hodierna die testator disposuerit de talibꝫ siue uir siue mulier ꝓsistat hec ualeant. Disponat itaqꝫ unusqsqꝫ i suis ut dignũ ẽ z sit lex eius uolũtas sic ãtiqssima nobis lex z ꝓma pene rei pu. romanoꝝ disponẽs ait. Dicimus ãt duodecim tabulaꝝ scõũ antiqꝫ z prĩaꝫ liguã ita dicẽs uti legassetqsqꝫ de sua re ita ius esto nullo ulẽte citra illius uolũtatẽ nec si sacrañtũ ipetret formã nec si qspiã aliud oiuꝫ aliqd aliter disponere malens. Si uero nihil testator dixerit aut

dispossũit qꝫ nõ iã poitis z ualẽtibꝰ ꝓoccupatũ sit legibꝰ nec aliqd cõtra uniuersales leges ordinauerit tẽ hec nobis lex posita sit. oia qũtũ ẽ hoini possibile cõphẽdẽs z tñsiẽs i breue que i ꝓoribꝰ erãt corrigẽs nuptũs: z que i scõis successionibus z in solutiõibꝰ nuptiaꝝ siue ex morte siue ex sepatõne z q añ luctuosũ tẽpus st z post illud z unã quadã ꝓtinationez faciens tocius huius cõscriptionis atqꝫ legis latiõis oli qd icohatã ex qnqꝫ ũo ꝓcipue z quiquagita z cẽtũ ãnis frequẽtiuꝰ motã z ptim̃ariter collectã simꝰ z paulati colligatã ad semetipsã z coherẽtez cõfusã i plũmis z quadã semp egẽtez correctione puràqꝫ z cõsonam sibi oio declarataz. nuptias itaqꝫ affectus alterius facẽ dotaliũ non egens augñto. cũ eni semel cõuenerint sub puro nuptiali affectu ẽt oblatiõe dotis z ꝓpter nuptias donatiõis: aut inoxiã oz cãz oio seq z solutiõm aũt inoxiaz aut cũ pena qñ hoꝝ que in hoibus subsequũtur qc qd ligaꝰ solubile est. ut aũt ẽt sr indotatis matrimoniis distractiõe fctã pena merito sub sequaꝰ hoc nos z inuenimꝰ ꝑmi Distrahunt itaqꝫ i uita ꝓtrabẽtiũ mrimõia: alia qdẽ cõsenciente utraqꝫ pte ꝑ qbus nihil hic dicẽdũ est pactis cautam sic utriqꝫ placuerit gubernantibus. alia ũo p occasiõz rõnabilez que ẽt bona gra uocaꝰ: alia ũo citra oẽm causam alia qꝫ cũ cã rõnabili Secũdũ occasionez itaque inculpabilem qñ ꝓuersatõnem altera

ut mres z ỏbitri. §. i. z. ff. de le. z se. cõ. l. nã ad ea. Jtẽ domꝰ mariti ẽ domicilũ uxoris. Sz nõ ẽ ecõtra. ff. ad munic. l. fi. §. ÿ. z. ff. de iudi. l. exigere. z i casu tam z qñz hoc fit ut maritus ducaꝰ ab uxoꝛ ut. L. so. ma. si ignorãs. z hoc fz Jo. Sz. p. sp exigebat ductionẽ in domũ mariti. lz sint ũba de pñti z ad hãc. l. sic. Rx det solus cõsenꝰ i. ẽt sic festiuitate z solẽnitate ystrionũ z a nuloꝝ datione z alÿs põpis ñm põt fieri. ut. L. c. l. si donatiez sz cõtra ẽ ẽt qꝫ aꝭ dz ò ꝓtractu qꝫ cõscisu fit ut uẽditio z siles q ẽt intẽ se absẽtes fiunt. ut. ff. de act. z. o. l. ꝓsenꝰ qꝫ dic. ut. ff: de spõsali. l. sufficit. accursius

d Alterius. i. ãboꝝ. uiri z mulieris.

e Dotaliũ. s. istrumẽto rũ: ut nec dos nec dotale istrumẽtũ sit necessariũ. idẽ dico z ò do. pp nup. dic ut hic. z s. ò triẽte z se. §. nz illo. hoc tñ fallit ut dixim. ÿ. ut licc. ma. z a uie: §. qa ũo dudum.

f Eni. i. certum.

g Sũb puro. i. sine dote z pp nup. dona.

h Solutõz. sz nũqd dz res idiuidua ut isti. de pa. po. i pri. Rx. uez ẽ quãtũ ad effectũ. nam huius debẽt ẽe ꝓpositi ut nũqꝫ diuidaꝰ. sic z aꝭ dz augustus. z iustitia ꝓstãs. ut insti. ò iustitia z iuꝝ. i. Rx.

i Jnnoxiã. i. sñ pena

k Subsequũt. i. cõtrahuntur z aguntur.

l Solubile ẽ. nec mirũ cũ ois nr staꝰ sub ꝑpetuo motu cõsistat. ut. s. ò ñ alie. §. ut autem lex. accursius

m Distractione. idest diuortio. accursius.

n Adiuciñ. ut. L. de repu. l. fi. usz ad illuz §. iter eiꝝ psonas. z eius tenorẽ babebimꝰ ÿ. e. §. sic itaqꝫ.

o Distrahũt itaqꝫ. qa oz seq cãm oio z solutiõz inoxiã aut cũ pena. fz. al. itaqꝫ. et. ẽ. et nota. ÿÿ. esse modos disiungendi. lz unꝰ sit modꝰ ꝓtrahendi. s. cõsensus. ut. s. ꝑ. §.

p In uita. nam qñ morte alterius dirimit dicet. ÿ. e. §. deinceps.

q Nihil hec. nec aꝭ qꝫ mõ ꝓponat. sz tñ aꝭ hoc dz ubi corrigitur qò hic dz in hoc. c. ut licc. ma et. a. §. quia uero ex consensu.

r Gubernatioibꝰ. i. ex quo disponũt de principali. i. de diuortio consensu faciendo ũisile est qꝫ et ò dote disponãt et donãt ꝓpter nup. Sz qd si nihil dixerũt. Rx. si dixant i cõtrahendo ñmõio aliqd i hũc casum id erit. aꝭ deos ad mulierem et donatio propter nup. ad maritum redibit. ut. ÿ. e. §. per occasionem.

s Quod occasionem. de hoc capite dz. ÿ. ꝑ. usz ad. §. mitiores.

t Que etiã. ut eadẽ iura fuent qñ bona gra dirimũt ut qñ ex ꝓsensu qa tũc bona gra dz dirimi. ut. s. ꝑ. ti. et. L. de repu. si constãte.

u Circa omnem cãm. de quibus dz. ÿ. e. §. si ũo altera.

x Cũ cã. alia qꝫ. s. dicta ibi alia uero et ẽ. accursius florentinus

y Rationabili. de quibus dicitur. J. e. §. mitiores. accursius
z Secundum inculpabilem. s. distrabuntur matrimonia. accurs.
a Conuersationē. uel monachalē uel qa sit conuersus itaq; sclo renuntiet. ut. ō. de mona. §. illud. z. §. si autem. ac.
b Et alia greca. ò qua hēt nūtio. ut. L. ò epis z clicis. l. fi. ī fi. i. R.
c Licētiā. hoc de iure ciuili. sz iure canonum distinguitur. ut si cognouerūt se carnaliter nō possit unus alterum dimittere nisi uoueat castitatē q ī sclo remanz si aūt nō cognouerunt tūc ſuatur q hic dz ut ex. qui uouētes matrimoniū cōtrahē possit.
d Breui. i. libello rpudij fm al. sz hodie ēt sine eo. ut. L. ò sctis. e piscopis. §. si uero constante. z ī nouell. e. ti.
e Lucrū. nō q si paciscor de aliquo in casu mortis siue ciuilis siue nālis mors aduenerit locuz hēt pactū. ut hic z. L. de epis z. c. l. fi. in fi. i. R. z. J. de sctis. e. §. spōsalibus. sz cōtra. ff. ò uer. ob. l. ex ea pte. §. ij. sed i bi de deportato. hic ò monacho. Jtez cōtra ff. de do. inter uir z uxorē. l. cū hic stat. §. q si donator. Sed ibi ſuus fuit hic monach' uel cōuersus. z hoc est uer quantū ad matrimonia. sed quātū ad alia nō. sz hoc nō ualet qa z deportatus pōt habere uxore de quo dz dicta. l. ex ea parte ff. de bo. dam. l. iij. Sz tñ hoc ē uer z qa ad qdā hic nō ē mortuus. unde potest esse testis cū nō sit phibitum ut. ff. de tes. l. i. z dixi mus. ē. de mōa. §. cogitandum.
f Per occasionē. q. d. nō solū i supiori ꝑx. casu. sz ēt in isto z sequēti. sz ēt captiui.
g Scriptura. ut. L. de repu. l. i causis.
h Ex nuptiaꝝ. i. ex q̄ icepit hēre usū ad eā.
i Ostendat. i. uiri potentiā nō exercet i ueritate tñ ur est. nam z pupillus ē uir z senex ut. ff. de le. iij. l. ſuis. sz qdā dīt pupillū ñ esse uir. nec i ñm senem sz ꝓtra est. ut. l. ꝑdēa.
k Repudium. sed in nouellis. e. ti. dicitur q sine repudio potest eā dimittere. sed illud intelligo. i. sine pena repudij. Uel. ꝑ etiā. Sed quid ecōtra similiter fuit ipotens. R. idem cū sit eadem ratio. ut. ff. ad. l. aquil. l. illud. z fac. j. ut lice. ma. z. a. §. predictas. accursius florentinus.
l Nanq; sumus. al' fuimus. accursius florentinus.
m Sed etiam. non solum predicti duo.
n Est bona. ut subijcit sic ibi nihil pdt. nec dos nec dōat. pp nuptias ita nec hic. accursius florentinus legum doctor.

o In re pu. idest in ciuitate. accursius florentinus legū do.
p Subtilis ratio. que ratio statim sequitur. seruitute z c.
q Trāsigit. i. dissoluit. Persone. uiri uel uxoris.
r Jnequalitas. quia alter horuz ſuus. s. qui est captus uel liber scilicet qui remanserit. accursius floren. legum doctor
s Non sinet. sic L. ò nup. l. fi. in pri. z. j. e. §. si uō abiitē.
t Uxorem. s. i captiuitatē. az.
u Tūc quiquē niū. s. ex co tē pore computā dū ex quo cepit esse incertū. nā hic articlus tūc extremitatem significat. ut ff. de uul. sub. l. i subsitutione. z ff. de con. z de mō. l. iij. §. fi. z sic puto corrigi qò dz. ff. ò di uor. z repu. l. uxores. i eo q dz computādū quiquenniū ex tpore captiuitatis. ul dic babe at itelligi fm il lā ut ex tpore captiuitatis cō putent. ut. ar. ff. de le. z se. con. l. sed z posteriores. Jtem hodie uidet q p petuo ōbeat expectar. ut. j. ut li. ma. z. a. §. q āt. sz ibi loq tur i eo q est in militia. hic de capto q etiā est ſuus. ut. isti. de iure pso. §. pe. nā z hec con. inter hos duos s. militem z captiuū driam facit. ut hic. z. j. e. §. nouim' āt.
x Et hoc enim. i. diuortij gen'.
y A precedenti bus. sapientib' ut. ff. de diuor. l. uxores. z. ff. so. ma. l. si ab hostibus.
z Hic. i. hoc casu. accursius
a Ex hoc. s. di uortio. accursius florentinus legum doctor.
b Quod āt ex decto. i. sniam iudi. q āt sniam dare possint sūt quattuor tantum qui hec possunt ut diximus insti. qui. mo. ius. pa. po. sol. §. cum autem. accursius.
c Cessione. idest decessione. accursius.
d Jncompro. al' iproprie ꝑmisso. Ipso. loca crāt sic dā.
e Seruitus. scilicet pene. accursius florentinus
f Latoribus. ut. L. de bo. pro. l. in metallū. z. ff. de interdic. et rele. l. iij. et instituta qui. mo. ius. pa. po. sol. §. bñ aūt.
g Ex supplicio. idest ex pena. accursius florentinus.

elegit ps ad meliorē migrās uiam z sub castitate cōuersatiōz cōcupiscēs. tē. n. lex z alia nra dicit licēitā ee uiro z mlieri ad meliora migrati transigē matrimoniū: z abscedere quodaz breui demisso z oblato ei q reliqt. quecūq; n. pacti fuerit cō trahētes ex morte fieri lucrū hoc hēre oz eum q dimittit ab alto siue uir: siue mulier sit: co q z iste quātū ad matrimoniū uidet mori aliud ꝑ alio uite eligēs iter. Per occasionē q̄ necessaria z nō irrationabilez distrahit matrimōiū qñ aliqs ipotens fuerit coire mulieri: z agere que a natura uiris data st si bieniū qdē scōz de hoc a nobis scripta legē pdētrascurrat ex nuptiarum tpre. ille uero qr ꝑ ueritate esse uir nō ostē dat licebit. n. mulieri aut eius pribus disūgere matrimoniū z mittere repudiū: ul' si uoluerit hoc maritus: z hic siquidez oio data dos sequat mulierē z rddit hāc uir. si ptigat eā accipi pp nuptias āt: seu añ nuptias: donatō manet apud uiz ubi de suo dāmificādū. hāc ita q; legem corrigimꝰ breui quadaz adiectione. ñ. n. bieniū nūe rari solū ex ipo tpre copulationis sz trieniū nolumꝰ. edocti nāq; sumꝰ ex his que iter hec pueverūt quosdā amplius q̄ bieniū tporis nō ualentes postera potentes ostēsos mistrar filioz ꝑcreatiōi Sz ēt captiuitatis casus tal' est qual' ē bona gra distrahere matrimonium sine eni cōtigat tale ifortunium mulier iure publica manēte: sine rursus mulier qdē i captiuitatē ducat. maneat aūt uir in re pu. scrupulosa qdē z subtilis rō trasigit nuptias: seruitute nāq; semel supuenīte alteri pone fortune iequalitas equalitatē ex nuptiis manere nō sinit. attū humanꝰ talia cōtēplantes donec quid ē manifestū supesse: aut uiz aut uxorez manere isoluta matrimonia sinimꝰ: z nō ueniēt ad secūdas nuptias nz mulieres nz uiri nisi uoluerit uideri usu temerario hoc egisse et peis subeunte: eū qdē añ nuptias donationis donās dicimus exactiōi illam uero dotis. Si uero incertū sit utrū supest an ñ que ad hostes pona deueit: tē qui quenniū expectandū est siue a uiro siue a muliere pꝰ q̄ siue manifestū de morte fiat siue i contractum maneat nubere licebit sine piculo est. hoc enim i nūcupatis bona gra transactionibus a pcedentibus connūeratū est. nos quoq; i hoc cōsentiamus ut hic nz repudio fiat opus ita ponis distantibꝰ ab alterutris z nullus ex hoc lucrabit nz uir dotem neq; mulier añ nuptialē donatiōm sed unusquisq; in suis manebit. q aūt pus ex legū seueritate itroductū est nos cleīti cessiōe relaximus. si. n. ex decreto iudiciali ī metallū aliquis aut uir aut mulier dari iussꝰ esset quale nunc est i ꝑmissō z i applīata gypso seruitus qdem crat z ab antiquis legis latoribus sctita ex supplicio illata. sepabaī uero matrimoniū supplicio possidente dānatuz sibiq; seruientez. nos aūt hoc curauimus z nullū ab initio bene natoz ex supplicio ꝑmittimus fieri seruū. nz. n. mittamus nos fortunā liberā i seruilem statū

b Sibiq̃.s.suplicio ñ ãt ẽ fu⁹ fisci.ut.ff.ò his q̃ p ñ scri.l 3.i.Rx
i Bene natorum.idest igenuorum.accur.
k Festiaum⁹.ubi festiauit.Rx.ut isti.ò libti.§.fi.z.L.ò la.li. tollt.l.i.per totũ.z .s.ò mona.§.hinc.sz z.j.festiabit ut.j. q.mo.na.ef.le.§.ij.accursius florentinus legum doctor.
l Libas.cũ sint igenui.non sũt fci fui pene p metall' libtum q̃ ux̃.babebat.
m Libtã. q̃ uix habet.
n Filios. sz cuz fili⁹ libti sit ige nuus.ut isti.de ige.i pri.q̃ hic ponit iter liber tos.Rx. hic fuit fu⁹ fili⁹ z pater mãumissus al' ẽet cõtra. s.e. §.ul' dic occõe pris z filio licz igenuo hec ma cula irrogat'. ut.j.ut oẽs.o. iudi.§.primo.
o Supueniẽtẽ. occõe iudiciarii supplicij.ja.ut dcuz c.l'qr fuo cet in fuitutẽ z ex igratitudie. ut.L.de lib. z eo.li.l.ij.z fac ad hoc.ff. ò re glis iur̃.l.fuuz z.ff. ò do.iter uix z uxorẽ.l. cũ hic.§. si do nator.z.ff.de cõ.z ò.l. intdi cit. i fi.z.ff.ò ritu nup.l.i co iur̃.sz hic.§.ho die correct⁹ est f.Jo.cũ eiusdẽ libti. et igenui sint hodie iura uti aũt.ut.li.ò ce.§.illud. uel cõperãt ibi lib ti igenuis in di gnitatibus ad quas pus nõ p uenichãt oli li bti pp.l. uiscel lã.ut.L.ad. l. iul'.uicellã.l.i. sz hodie sic ut dictum est.

q̃ ẽt dudũ seruiẽtiũ manumis sores ẽt ẽe festinam⁹ᵏ maneat igit̃ matrimõiũ hic nihil ex ta li decetero lesum utpote iter p sonas liberas¹ ⁊sistẽs. Si uero decretũ iuditiale libertaz[m] aut liberã aut hoz filios[n] i seruitu tẽ redigat cõstat q̃dẽ ab initio matrimoniũ. postea ũo appa rẽs seruitus sepat eos abi uicẽ tãq̃ morte secuta qñ p̃cedẽtes nos dñt supueniẽte[o] seruitutez[p] nõ,peul a mortedifferr̃.iccirco ob hoc qò q̃ò,p̃pũ ẽunul q̃sq̃[q] excipiat.placitũ ũo solũq̃ò ex morte ẽ liberis acq̃rat̃.rliqua ũo ueiant ad eũ q̃ redigit i ser uitutẽ. Si ũo ab initio putaue rit aliq̃s libere iũgi p̃sone: illa ũo famula[r] postea ò̃clarat̃ exi stẽs ñ dicimus solui matrimo niũ:sz ipso initio nz matrimo niũ fieri secũduz p̃us a nobis dc̃am cãm[s] p̃p iequalitatis for tunã:uñ nz lucrũ ex matrimo nio cõtẽpladũ est nec aliq̃d ta le.sz puram[t] rez competentiũ p ⁊gruas actiones[u] redditioz. hoc aũt decernimus z tale nõ esse dicimus ñm̃ si cãm aim⁹ icertus[r] disponat solũ:nz con sensũ dñi nz malignitate[3] ciuſ nez aliq̃ neglia[a] cõiũcta. nã si tradiderit tãq̃ liberã suã ãcil laz dominus:ille aũt liber exi stẽs z credẽs[b] tradẽti hãc acci piat:forsan ẽt dotalib⁹ celebra tis documẽtis aut nz celebra tis q̃dẽ ciusˢ aut nolũtate cãm gubernãte nõ erit iustũ tale ñ cõstare matrimoniũ sed tacitã libertatem sequi siue uix[q] siue mulieremᵉ cum tale aliquid a dño:sit sanctim⁹ z rapi talem uix aut femina ad igẽuitatez z cãz tãq̃ sup liberis z igenuis iudicari.si ũo ipe q̃ò ñ celebra uerit nuptias alterius[f] psone dñs sciat ãt q̃ò agit̃ ex studio[g] taceat z postea cãz sartiat[h] al teri cõiũcto[x] ulciscimur huiuſ modi[i] si apte ,pbet̃ neq̃tia z p uam⁹ dñum ita maligne cogi tãte:sitq̃ rurs⁹ ẽt[k] hoc matri moniũ tanq̃ si cõsensisset[l] do mi⁹ ab initio z ille q̃dẽ cadat dñio z ad igẽuitatẽ uero seruí lis p̃sona rapiat̃ hoc ipo ueni ente effcu siue cõsensit siue ma lignatus[m] est dñs.palã ẽt est qr filii ex talibus nuptiis liberi z igenui scòum hãc nr̃am erũt legẽ: Et m'to[n] potius hec uale ant si cõtigit dudũ seruũ aut ancillã seu lãguẽtez dereliquiſ se[o] aut ẽt cõtempliſſe[p] aut eiã eos amisisse sup dñio aduers⁹ eos nolũtatẽ illi nãq̃ utpote ia constituti liberi z serui pro de relicto titulũ sui[q] z nõ alioruz existentes: z nõ i posterz iqeta bunt̃ ab his q̃ possideñ eos oli odio habuerũt. Deportatõ[r] ãt i quã migrauit z antiq̃ ignis z aqua itdictio quã aq̃ z ignis iterdictionẽ uocant nr̃e leges nõ solum matrimonia. hoc et n.z sacratissimo p̃dez placuit Constantino[a] clemẽs cã z a no bis q̃dez,pbata[s] est pñti[t] uero nõ copulata legi uñ nz effect⁹ cause dicendi st cũ i suo mane at[u] ordine. Mouimus[v] aũt z huius nr̃e felicissime ciuitatis cõditorez diuine memorie di cimus cõstantinũ scripsisse le gem[b] secundum quam si quis ipeditus fuerit z tacuerit ad u xorem p quadriennium:z nul lum ei fiat ab illo signuz eius

a Negtia.s.dñi. ul' dic accipiẽtis eã i uxorem nã tẽ nõ debuit certio rari.ut L.ò.ac.ẽp.l.i.
b Credẽs. tñ hãc ẽe li berã.al' nõ ẽet ò̃cept⁹.
c Eius aũt.s.dñi.
d Uirum.s.seruum.
e Mulierẽ.ãcillã. sed ⁊tra.j.e.§. ascriptio. sz alió i ascriptcio qr p eũ ẽra deseretur. ut s.de mã.pri.§.sz nz.
f Alterius.s. ancille l' serui sui.
g Ex studio.i.dolo ma lo.al.accur.
h Sarciat.i.litẽ iferat
i Huiusmõi.s.talia.
k Hoc ẽt.nõ solũ supi ori casu ubi dominus expresse dedit.
l Concessit. expresse.
m Malignatus ẽ.s.ta cẽdo. z sic nõ tacentẽ affirmare sic z al'.ff. de dolo.l.i.§. dolum ãt. z.L.si ali.res.pi. da .sit.l.ij.accur.
n Et multo ualeãt.s. ñm̃ z liberi z ingenui ut.s.px.§.in.fi.
o Deliquisse. deficien do extra domum.
p Contẽpsisse.nõ p̃bẽ do curã cis sup hoc tri plex ẽ opio q̃dã.n. di stigũt.ut al.iter lãguẽ tes z nõ lãguentes p mo casu libi afficiunt̃ ut.L.de iati.lib. toll'. §.sz scimus.z hic i fo posst occupari cũ,p de relicto sint biti.ut.ff.p ò̃relic.l.i.i fi.alij dñt idistincte fuari hoc aũt quicquid.l. ueteres di cãt.ut sit liber siue sit lãguẽs.siue nõ.ut hic dr̃.z. L.ò iia.l.i. ttij distigũt an ipe gerit se p libo q̃ casu serua q̃ dr̃ hic.z.L.de infa.l. i.aut nõ gerit.z tẽ ser ua q̃ dr̃.ff.p ò̃relic.l.

p Seruitutem.scilicet pene.accursius florentinus legũ do.
q Unusquisq̃.s.i ciui.manẽs.i.lib.ut si mlr q̃ i ciui.manet dotẽ hãt.si uir q̃ i ciuitate remanet z ille donat.ppter nup. recipiat qr ibi sua ẽ.ut dic̃. Jtẽ z plus hẽt q̃ i ciui.rmanet.s. pactũ ex morte qr lib rmanet ut seq̃t.sz reliqua sba ad fiscũ ueniat l' principẽ ut subijcit sz hodie genero rfuat̃.ut.j.ut nul. iu.§.fi. Jtẽ ad eũ q̃ i fuitutẽ revocat̃ ex igratitudine.ut.ff.ò inter.z re.l.non solum in fine.accur.
r Si uero famula.idest serua.accur.
s Cãm habeat. banc.s.p̃p.z ẽ.ut.s.e.§. sz ẽt.z. ff.so.ma.
t Puram .i.simplicem reditionem sine lucro.ac.
u Per actiões ⁊gruas.i.p ⁊dictioz ob cãz qr ob cãz.i.ob ñm̃ si ignorãs.z.ff.de tes.tu.l.cum quis tutorem.accur.
x Jnceri⁹.i.qñ ignorãs accepit z dñs nesciebat qò agẽt.aut.n.ita ẽ aut dñs manifeste tradit aut tacet ex studio z his duobus ultimis ca sibus fit libera ut hic z j.prox.subijcit.ac.
y Cõsensu.expresso.j.prox.Rx.accursius florentinus legũ doctor.
z Malignitate.i. taci turnitate ex studio.ut j.ij.Rx.accur.

q Suũ.s.iur̃.nõ aliquẽ ẽe sui ipsius.sz cõtra.ff.ad.l.acql.liber hõ. sz hic dic hoc abnegatiõe dici.i.nõ alicui sic.ff.de dolo.l.nõ debet i fi.l.uel dic fm illũ ti.q̃ dr̃p suo.quem habemus.ff.p suo.
v Deportatio.z ãtiqua.ẽ.n.alió deportatio.z aliud interdictio.ali ud iurisdictio.ut instit. de ca.di.§.media.accursius
s Nre.l.ut.ff.de penis.l.ij.L.ò repu.l.i.z isti.de ca.di.§.media.
t Nõ solũ.cũ libertatẽ retẽat q̃uis ciuitatem amittat z hoc est q̃ò lex dicit mi.ca.di.ut hic.z.ff.de bonis dam.l.ijj.
u Cõstãtino.ut.L.de do.iter uix z uxorem.l.res uxoris. nõ aũt dicit de.l.i.L.de repu.l.i.quia illa est alexandri. ac.
x Probata est.s.hic z eo ipso q̃ in.L.eam posuimus.
y Presentu.s.huic.licet enim tenorem aliarum legum tractantium

ō dissolutōe mm̄i hac ꝓsti. posuerit. ⁊. s̄. ⁊. j. ei⁹ tñ ñ ponit. qr ñ sol uit mm̄. ⁊ qr ñ soluitur. nec effect⁹ cāe est dicendus cū nulla sit cā.

3 Maneat. s. matrimonium. uel maneant. s. conuiges.

a Nouimus felicissime. s. constantinopoleos. accur.

b Lege. ut. L. ō rpu. l. uxor. Impeditus. s. militia. Eius. s. uiri.

c Eam. s. uxorem.

d Pricipi. sic facē uelit

e Lonstātinus. s. statu it. az. accur.

f Capi. s. maritum.

g Quam. s. mulierem al' qualem. ac.

b Decēnij. sz hic corrigitur cum teneatur eum expectare quādiu ipe steterit. ut. j. ut lima. ⁊ a. §. ꝙ aūt.

i Et hoc. s. licētiā maritādi lz sciat marituz uiuere. sed hoc corrigitur. ut nota. s̄. accur.

k Legitimis pēis. quib⁹ subiacēt q̄ male diriment primum mm̄ ut. j. e. §. si alteri.

l Mitiores. bucusq; de uno genere solonis dixit. nē ō alio icipit. ⁊ dic mitiores q̄ alie due que sequunt. nā supradicte due fuerūt sine pena. hec q̄ sequūtur cū pena. ⁊ sic pēa.

m Quodāmodo. quales diximus. ac.

n Cetere. dissolutiões.

o Querunt ispi. añq; fiāt licite. i. sine pena.

p Temerariū. uocat uiz q̄ repudiat uxorē sine cā uel q̄ rpudiabitur ab uxore cū causa ⁊ idē ecōtra i uxore. Deinde. ut amittat dotē uel do. pp nup.

q Jn cāu. i. māuissiōe

r Theodosius consti. ut. L. ō repu. l. ꝓsesu.

s Alias. s. causas.

t Adinuente. ut. L. de repudi. l. pe. ⁊. fi.

u Suscipientes. sine q̄ bus suscipientibus latro diutius latere non potest. ut. ff. de of. p̄si. l. congruis. ac.

x Ambigeus. nō quis sit ābigeus melius q̄ i aliqua. l. iueniatur.

y Multe. nāq; interpositio est. sic. j. ut hi q̄ ob. in prin. ⁊ facit. ff. de rei uen. l. i fundo.

3 Flagellis. hoc q̄ō de flagell' dz. hodie spāliter ē correctū. ut. j. ut. lic. ma. ⁊. a. §. si quis autem ppriam. nā uerberabat ipsam maritus.

a Ea. scilicet uxore. accursius florentinus.

b Dat lex. s. theodosij. ⁊ hec. sed hodie q̄dā ex his cāis remanent. alie remote sē ⁊ correcte. idē dicas econtra si marit⁹ uxorē uelit rpellere. ut. j. px. §. nā q̄dā ex ill' cāis correcte sunt ⁊ remanent alie. ⁊. j. ut licc. ma. ⁊. a. §. quia uero plurimas. accur.

c Et rursus. idest econtra. accursius.

d Sacrilega. sacrilega dz ille q̄ rem sacrā de sacro loco aufert. ut nota. ff. ad. l. iul'. pecul'. diuus. accursius

e Cōpetentiū. i. nulla affinitate uel necessitate coniunctorum.

circa eā affect⁹ tē licētia sit mulieri ad secūdas nuptias uenie di offerēti ꝓpus militie principi ⁊ hoc ipsū testificāti. ⁊ si hoc fi at iculpabilit mulier ad uiruz aliū trāsiet ⁊ nō dānificabit q̄ dē dote nō tamē añ nuptialē donationē lucrabit. hoc itaq; sacratissimꝰ cōstantinus uehemēt aūt a nobis imatur hēre illa ꝓstitutō uidet actibz. n. bellicis occupato marito uxoris ꝓpationē iferre nō minor est pena q̄ ab hostib⁹ capi. Jdeo q; nō ꝓpus ueniat ad uiz scōduz huiꝰmōi mꝰr qualē legis lator iste ꝓposuerit quā ēt ōcennii traiseat tp̄us ad hec iportuna q̄d sit uiro mittēs litteras aut p aliquos uerbis utēs ad euz: ille uero aut apte rēnuat nuptias eius: aut absolute ꝓtineat tē q; libellū offerat aut gloriosissimo mgro militū: aut spectabili duci: aut clarissimo tribūo sub q̄bus ipse ē miles. tē licētiā eum ei damus. ⁊ preces porrigere iperatori ⁊ iñ hoc ꝓmere ri. sciat autē q̄a si citra hoc aliq̄d egerit ⁊ tanq̄ temerarie nubēs limis⁹ peis subiacebit. Mitiores⁹ itaq; nuptiaz solones tanq̄ i generali quadam rōne sub bona gr̄a fcis disiūctioibꝰ sciēdū est tales esse quodāmō ceter⁹ uero cām querūt inspicere⁹ aut a uiro: aut ab uxore facta ut dānificēt temerariū⁹ i casu⁹ boz que ab eo data sūt dotis dicimus aūt pp nuptias donatiōis: sz haz causaz antiqores q̄dē faciebāt plimos diuersos q; tractatus. Theodosius⁵ aūt iuior al' q̄dez deiñ sumens al'⁵ aūt ⁊ ipse adiueiens⁵ de repudiis scripsit constitutionez. a nobis autem ⁊ alie quedam adinuente sunt cause quas fcte hēre ꝓspeximus ad culpam referri eius q̄ subcubuerit. Si igit scōd theodosii pie memorie cōstitutionē ualuerit mulier ostēdere maritū adulterio ōli quētē: aut reū hoicidii: aut ueneficii: aut seditioibus occupatū: aut q; pessimū oiuz pcōz est coicantem delicto dicimus aūt machinatū aliq̄d contra ipsū iperiū: aut cōdemnatum flitatis: aut sepulcra effodientē: aut ex aliqua sacraz domum aliq̄d rapuisse: aut latrocinii sectantē uitā: aut latrocinātem suscipiente⁹: aut unum eorum q̄ appellant⁹ ambigei⁵ q̄bus est cum alienis isidiari aialibus: aut iumtis ⁊ ea transponere alibi: aut ꝓbet plagiaz esse: aut ita luxoriose uiuentē ut ispiciente uxore cū aliis corrūpat⁵ qd maxie mulieres nupte circa cubile stimulatas exaspe rat ⁊ pcipue castas: aut si ꝓbēt isidias se passas a uiro ꝓbent circa ipsaz salutē: aut uenenis gladio: aut p aliū aliquez talē modū mꝰte nanq;⁵ hoibus ad malitiā uiesē: aut ēt si flagellis⁵ sup ea⁹ utat⁵. si igit mꝰr tale aliq̄d ostendere potuerit licētiā ei dat lex⁵ repudio uti: ⁊ nuptus abstinet⁵ dotemque pcipe: ⁊ añ nuptialez dōationez totaz nō solū si oēs simul ꝓbauerit causas sz etiam si scōam seu unā. Sed rursus⁵ licentiaz dat uiro mulierem obicere si adultam i ueniat: aut ueneficam: aut ōli quentem hoicidiū: aut plagiariā: aut sepulcroz uiolatricez: aut sacrilegam⁴ existentez: aut fauentez latronibus: aut uiro nesciente: ul' etiā ꝓhibente gaudentez ꝓuiuiis alioz nihil sibi cōpetentium⁶ ul' etiam iuito uiro citra rationabilem causam

f Pugna. sic. L. ō. repu. l. ꝓsesu. sic. ff. ō. pēis. l. aut fcā. §. fi.

g Sibi. uiro. Lonscientiam. uxorem. accur.

b Tiranidem. i. contra. l. imperialem. accursius

i Meditantibus. idest cogitantibus aliquid. s. marito.

k Dat lex. i. cōcedit lex theodosij. ut. L. de repu. l. cōsensu.

l boz. al' baz

m Si uero. huc usq; dixit q̄ñ cū cā dimittit uz altez. nē āt q̄ñ sine causa.

n Et hoc ipsū. s. repudiū misserit causa subandi soluendi. ⁊ cetera. accur.

o Subdita. i. dēa persona.

p Dictis penis. i. amissiōis dotis ⁊ añ nupti. dona. ⁊ in hac pena equales sunt ambo.

q Jnsup. nē aliaz pena iponit de reie repudiāti quantū ad alia q̄ uiro. s. ut matrimoniū iter quiquēniū cōtractum ipo iur⁵ nō ualeat. Item ⁊ ifamis sit. ut. L. de repu. cōsensu. §. hec uerba.

r Uolēs. adeatis. s. iudicem. nam hec actio ppr̄aris ut hic dicit. ⁊ facit. s̄. de nō al'. §. fi. ⁊. L. de epis et c. l. si qs i hoc.

s Tāq; cōtra. i. si accusaret aliquid qō esset cōtra. l. sz hec pena expectationis quiquēnij bodie mutat⁵. ut. j. ut li. ma. ⁊. a. §. qa uō.

t Jusserit. s. mulier si non bēs sz ego habeo.

u Jncertamini bus. i. i iudicio ꝓtra maritū.

x Lucretur. s. mulier. accur.

y Premitꝰ dari. i. donat. pp nupti. ut. s̄. §. mitiores i fi.

3 Jrrationabilit. q; si i duobus casibus q̄ñ nō iure repellit ab uxore. ⁊ q̄ñ repellit eā. ut i pri. huius. §. ⁊. s̄. §. prox.

a Optinuerit subiaciūt. iuste eū repulsum ꝓbās p aliquas ō ill' cāis quas hūim⁹. s̄. §. q; initio. ⁊. §. rursus.

b Cū ⁊ nō optinenti. s. marito nō rōnabiliter talia lucra q; fit duobus modis ⁊ tunc lucrat⁵ uxor ut q̄ñ iuste dimittitur ab uxore ⁊ q̄ñ iiuste dimittitur eā. ut. s̄. §. prox.

c Confusionē. q. d. hec rō i mꝰr locū bēt ⁊ iō antea nō nubit ut dixerat. sed i uiro cessat. nā nō portat masculus filiū i uentre ut scia. ⁊ iō in ea possit oriri dubiū an esset ex pmo

uel ex secundo marito. quid autem si edidit post forte elapsis duobus mensibus .uel qd elapsis. bn̄. uel. bn̄. mensibus nubat quando certum est ex primo ām odo eam filium non habituram R. mulier nubere potest cessante ratione. s̄. dicta. ut hic et. j. §. si quis enim in fi. §. Jo. econtra quia est z alia rō ne qd maligne fecerint erga primū uirum. ut. j. ò fisti. z ea q̄ pa. in fi. naz plerū q̄ ubi sunt due rationes. licet una tollatur si altera r̄manet per cōsequens z etiam primū remanet. ut si duo sunt impedimēta ad matrimonium seruitus z cognatio naturalis e is manumissis cessat una ratio. remanet altera. z ideo et ius remanet ut non possint iungi. ut institu. de nup. §. illud. z hoc dixi. j. de testi. z ea que pa. in fi.

d Ex hoc. i. ex sanguinis cōfusiōe. z facit. ff. de uētre inspi. l. i. §. sed z si f uus. accur.

e Matrimoniuz. sic construe licet bona z cetera. tamen hic instituta est mulieribus prohibitio in annuz secundaz nuptiaruz constitutione anastasij pie memorie q̄ est in greco.

f Has tres. ut C. ò repu. l. fi. §. inter culpas sed z aliquedebis abscindētur ut. j. ut li. ma. z. a. §. quia uero plurimas.

g Libido. scilicz luxuria.

h Eis. s. mulieribus. accursius florentinus legum doctor.

i Deferentib⁹. scilicet uiri dissoluunt. accur.

k Alcripticio. iō sic dicitur quia solo inscribit se. z per scripturam confitet se illi solo uelle esse ascriptū. ut. C. de agri. z cen. l. cū scimus. accursius florentinus.

l Sciente. sed aliud in seruo uel ancilla. q̄n dominus scit cū uel eam libere iungi persone. ut. s̄. e. §. si uero contra. etiaz est ratio ne terra ab huiusmodi colono deseratur. ut. s̄. de

foris pnoctātez: aut extra eius uolūtatē circēsibus cōgaudentē z spectacul' iherētē: aut theatris aduēiētē. Dicim⁹ āt ubi scene z talia sī aut ét ubi bestiis adūs⁹ hoies pugna[f] ē: aut isidias sibi[s] faciētē ex uenenis: aut gladio: aut alio fētas mō ex q̄ bus circa uitā piculū est. aut ēt ꝓsciam tyrānidē[b] ue meditatibus[t]: aut fūtatis reā ꝓstitutā: aut audaces ei⁹ man⁹iferētē si bi. s. tali aliquo facto dat lex[k] hec uiro obicē mulierē: l' si unā hoz[l] z solā pbaūit cāz: z lucrari q̄d dotē ante nuptialem ūo hēre donatōz. Si ūo[m] altera harz psonarz irrōnabilit repudiū miserit z hoc[n] ipsū soluēdi ñm̄ sine rōne subdita[o] erit dū dū a nobis dēis[p] penis. isup[q] ēt uxor rea oio ex memoratis causis, p irrōnabili repudii missiōe fcā z i quiquēniū totū ad scōum uenire, phibet ñm̄. z añ quiquēniū nuptias nō ēe sine reatu: nz limas uocari sed ois uolēs[r] adeat z accuset factū tā q̄ cōtra[s] legē psumptū. Si ūo ēt rōnabilit mlr repudiū miserit[t] z i certaminib⁹[u] uicerit: aut uir irrōnabilit eā abiiciēs sub iacuerit penis: lucret[x] q̄dez lucra pmitus[y] dicta. erubescat z añ annū ꝓpletū ad secūda uota uenir. qō ūo obseruādū nobis ē i uiro irrōnabilit[z] obtinēti[a] talia lucra cū ñ obtinēti[b] ēt pēte nuptias facē lz: qm̄ nlla ēca soboł' cōfusionē[c] rōabil' est suspicio q̄ i mulierib⁹ añ anni cōpletionē recte phibet: z tāta est, phibitio ex hoc[d] q̄a lz bona gr̄a dissolui matrimoniū[e] cōtigat cōstitutiōe ianuz: phibitio secūdarz nuptiarz tam̄: z sit ex anastasio pie memorie: mlieribus īstituta ē. Has itaq̄ cās

nobis theodosius explanauit nos aūt ex uetibus sum̄tes z alias adiecim⁹ tres[f]. si. n. mulr tanta detinea t̄ neq̄tia: ut ēt ex studio abortiuū faciat: uiruz q̄ cōtristet z puet spe filiorz: l' tanta libido[g] ē ut ēt cū uiris uolūtatis occasiōe lauet: aut ēt duz adhuc cōstet matrimoniū cuz uiro ad alios ò nuptiis loquat licētia dat a nobis uiris mittēr eis[b] r̄pudia z luēri dotes z añ nuptiales habeī donatiōes ut pote his cāis rōabilit soluē uatētibus matrimōiū z subeūdez ò ferētib⁹[h] ordiē sub quē penas theodosii diuine memorie constitutio diffiuit. ascripticio[k] aūt alieno nubē liberā non lz: nz ignorāte: nz sciēte[l]: nz ꝓsciente possessor. sz lz aliq̄d tale ab ascripticio gerat licebit dño ipius z p, puitie iudicē[m] castigare plagis[n] mediocrib⁹ hoc agētē z ascripticium abstrahere ab ea que frustra ei ꝓiūcta est. uñ nz nuptie sī q̄ factū[o] u: nec oblatio dotis nec añ nuptias donatōis sz pura facti mali corr̄ctio[p]: Sic itaq̄[q] matrimonia dissoluent uiuentib⁹ adhuc his q̄ ea ꝓtraxerūt. z pecuiarie pene circa dotē z spōsalitia cōsti stūt donatiōm. Sz a nobis etiā aliq̄d adiuentū[r] est ut etiā idotata matrimonia irrōnabilib⁹ factis diuisioib⁹ castigationi tradat ꝓpetēti[s]. Si q̄s eim duxerit uxorez: aut ēt ml'r aduiz ueiat nuptiali q̄dē assūpta uolūtate atq̄ sniat[t] ñ tñ secuta dote aut spōsalicia largitate ubi q̄ pūptiue[u] fieri sol'onest ꝓtigebat nullo ex hoc cōtra temerariū[x] sequēte[y] piculo ꝓstitutionē scripsim⁹ dicentem: si q̄s sub potestate ꝓstitutā[z] mulierē uolūtate pētū: āt ēt sue ptātis[a]

m Judicem. q̄ ē ciuilip ut. C. ò pigno. l. nj̄.

n Plagis. idest uerberibus. ac.

o Hoc dictum est. i. dicitur. accur.

p Correctio. i. res quedam pure correctibil. sed nunq̄d econtra cū idem ut ascripticia libero iungi non possit R. non quia non est ibi ille timor. ut terra a possessoribus deseratur cum matris statꝰ ò sideraī. ut. j. ꝓsti. q̄ ò ascrip. z li. i pri. R. ut. C. ò agri. z cen. l. finali. z facit ad hunc §. C. de episcopis z clericis. l. quisquis. z. l. iubemus. z. C. de agri. z cen. l. nec diutius. z supra. ut iudices sine quoquo suffra. §. eos q̄. ut. j. ut lic. matri z. a. §. is quoq̄.

q Sic itaq̄. inceptiuuz est non illatiuum et circa tertium z quartum modum diſiungē di. ut. s̄. c. §. mitiores z. §. si uero altera. nō autem circa primum z secundum. ut. s̄. c. §. distrahuntur. z. §. sequentibus usque ad §. mitiores. ac.

r Adiuentum. priuſ q̄ ab alio. ut. C. de repu. l. fi. accur.
Eius. scilicet legis statim subiicit sententiaz z facit. s̄. e. §. nup. in fi. §. accur.

s Competenti. idest in pecunia non in corpore. ut. j. prox. §.

t Si quis enim sententia. idest uoluntate uł affectu. alias sententia multis modis accipitur. ut diximus. ut instituta quibus non ē p. fa. te. §. ij. ac.

u Presumtiue. idest presumptuosum z superbum uerbum erat sic soluere. uel dic melius que presumet q̄ eam dimittet facilius cum dotem non habeat. ut probant sequentia. z. j. quibus modis s. na. ef. le. §. quoniam. accursius.

x Temerarium. idest qui iniuste dissoluebat. accursius florentinꝰ.

y Sequēte periculo. idest per leges. accursius

z Constī. ut. C. de repu. l. fi. usq̄ ad. §. inter culpas. ac.

a In potestate. idest filiam fa. accur.

b Nuptie sunt. quia matrimonium sine dote sed nō ecōtra esse po
test. ut. s̄. de trien. z se. §. neque illo. z. ff. de iure dotium. l. ij.
c Dictarum. ut. s̄. §. mitiores. z. §. his itaq; accur.
d Theodosius. s. enumerauit ut statim colligit. eadem enim posuit
theodosius. i. l. consensu. accursius florentinus legum doctor.
e Enumērauim⁹. ut in
L. ō rpu. l. pe. z fina.
f Minorē. s. substātiā
habens quā fuit. cccc.
libra. auri. ac.
g Adhuc. s. tantuz dā
nificabitur. ac.
h Ad maximā. i. dice
re pp illos q̄ respiciūt
magnā dotē quā pos
sit aka uxor bēre sic z
dī i eplis ad heb. l' ad
corithios uel similia.
i Pura debitis. i. omi
ere alieno deducto fz
leges ēt ātiquas ut hic
z. ff. de uer. si. l. subsi
gnatuz. §. bona. z. ff.
de coll'. bo. l. cū emāci
pati i fi. i. Rx. z isti. ad
l. fal. §. cum autem.
k Pro cautiōe. q. d. ñ
ē cauēdū mulieri i hūc
casū. l' uiro a m'rē q̄
a ratio erit loco cauti
onis. accur.
l Si m'r. nē ponit ex
tra. s. qñ p culpam u
xoris hoc fit.
Peteret. q̄bus z mari
tus subiaceret si esset i
silī delicto de quo dic
tum est. s̄. prox.
m Quiquēniū. ut. s̄. e.
§. si uero altera.
n Hic. i. hoc casu.
o Custodiat. s. m'her.
p Propē semi. hic dic
ut. s̄. c. §. si si nō al
tera in fi. diximus.
q Perfecta. sztñ pp te.
corrigitur q̄ de quar
ta dī p hoc q̄ est. j. ut
li. ma. z. a. §. q̄a nō. z
facē ad hūc. §. j. ut nul
li. iu. §. f. z. j. de exi.
§. qñ. z j. ut fra. fi. §.
f. z j. q̄. mo. na. ef. le.
§. qñ. z. j. e. §. soluto
in fine. accur.
r Est q̄z nup. z si. q̄a fi
ctice repudiū ē missū.
s Mittē. s. repudiare.
t Ex diūso. s. q̄a m'r
dabat repudiū uiro.
u Latēt. sic. L. ō rpu.
l. dubiū. sic ecōtra. s̄.
ō iccs. nup. §. ij. i fi. sic
L. plus ualeī q̄ agit.
x Alterutris. i. unō z alt.
y Hōtes. yronice ē. q. d. talē gradū hēbāt pentes ō bñficio sic z al
yroia est oō. ut. ff. de dam. infec. l. ex damno. §. i. z. L. de inof. tes.
fratres. accursius florentinus legum doctor.
z Scripsimus. i greco. uel extrauagantē. uel de hac eadem dicit sz
iure ueteri hoc erat. ut. L. de repu. l. si filia. z so. ma. l. si filie.
a Volentem. legem dico. accursius florentinus
b Obtulerūt. quō hoc. Rq̄a pī dedit dotē l' dona. pp nup. obtulit p
filio l' filia. z i cāu mortis sibi pact⁹ ē nō diuortij at diūtūt. ut sic ces
set pactū. ut. ff. so. ma. l. filie. z. l. sic dotē. Jt q̄ dic suscepūt planū
est quia nemo iure communi reddere compelletur.
c Soli. q̄bus cāib⁹ i solidū obligāt pētes. ut. ff. so. ma. l. si cum do.

forte ducat uxorem neque do
te oblata neque instrumentis
dotalibus factis nuptie[b] quidē
sint lz dotalia nō sint ꝓscripta
ut nō ob hoc uir q̄ i mulieris
nouim⁹ factuz expellat de do
mo uxorē sine ulla ꝑpus dcāz[c]
rōabiliū causaz quasq; z the
odosius[d] z nos enumerauim⁹[e]
si quid aūt tale fiat aut sine cā
eā abiiciat domo aut ēt ipe ra
tiōabilē cām ꝑstet ut m'r sepa
tur ab eius matrimonio quar
tā ptē, ppe substantie cogat ex
oluere ei z usq; ad quadrigē
tas q̄dem auri libras subām
bñs. c. libris dānificabit hoc ē
quarta substātie pte. minorē[f]
āt ad hoc[g] i quartā quarte fa
ciat quātitatis. si ūo ēt maiorē
ꝑdēe quadrigentaz auri libra
rum quātitatis substātiā hēat
nō amplius cētū auri dānifice
tur libris. ad maximam[h] nāq;
plinq; respiciētes dotē legem
hāc scripsim⁹ substantiā illaz
merito scōū nr'as leges extimā
tes esse q̄a pura[i] ōbitis uideat
rō ex ipsis causis, p cautione[k]
ꝓcedat z si m'r[l] p culpaz ꝑpā
sepet a uiro indotata existens
aut ēt mittat z sine aliqua cā
rōnabili repudiū: hisdē oibus
subiaceat penis. z siq̄dez p cul
pam eius ñm̄ soluat quiquen
niū[m] obseruandū est mulieri z
secūdis nō copulabit nuptiis:
si uero p culpam l' cām mariti
aut ēt bona gra distrahat me
rito z hic[n] annū custodiat[o] pp
seminis[p] cōfusionē ut p omnia
nobis lex perfecta[q] sit. Est q̄z
quoddaz[r] z aliq̄d a nobis piis
simū simil' z gratū adiuentum
ubi ēt repudiis missis nuptie
consistunt adhuc eoz nāq; q̄

sub ptāte sūt callidītates circa
pentes hitas prohibemus. qñ
quosdam iuenim⁹ z studio re
pudia scribeī festiantes z mit
tereī suis uxoribꝫ: aut ēt ex di
uerso[s] z nulla rationabili pe
nitus existēte cā soluere matri
monia: ut eoz parentes subia
ceant exactiōi dotis aut spōsa
litie largitatis q̄ soluto matri
monio z ipsi q̄dē forsan laten
ter[t] miscentur alterutris[x] disce
dunt aūt parētes dānificati et
hanc apud filios hūanitatis ha
bentes[y] repensationē. Jōq; le
gem scripsimus[z] uolentem[a] nz
sub ptāte constitutos nz emāci
patos filios: nz masculos: ueq;
feias posse distraheī matrimo
nia i suorū lesione patrū: aut
matrū qui dotes: aut añ nupti
ales donatiōes obtulerūt[b]: aut
susceperūt. soli[c] autem ēt cū fi
liis. sz sic in ꝓtractū nuptiaruz
expectam⁹ patrū cōsensuz[d] ita
nz transigeī matrimonia sini
mus i parentū lesionem[e] citra
illoz uolūtatem: sz z si mittat
repudiū cōpetere contra eos[f]
exactionem plenarū non sini
mus siue ipsi dederūt hoc uel
susceperunt: siue ēt cū aliis su
sceperūt. non. n. hēt rationem
parētē q̄dem citra uolūtatem
filii non posse transigere[g] ñm̄
filiis aūt ꝓmittere forsan z in
miore etate cōstitutis z nz q̄ u
tile sit sciētibus citra patrū uo
luntatem soluere matrimoniuz
z ex hoc pentes ledeī. hoc aut
bñ q̄dem ichoans philosophi
simus sctiuit marcus: diocleci
anus aūt hanc secutus[h] est. nos
āt sil'r approbauim⁹. sitq; ter
minus[i] nobis hic disiūctionū[k]
qz supstitib⁹ circuētibus fiunt.

d Lōsēsū. ut isti. de nup. i pri. z. L. e. nec filium.
e Lesiōz. soluit q̄ō ut sbiē. sz pī ñ ledit. ut. ff. ō ꝛpu. l. si filia.
f Eos. i. parētes. Non posse. ut. ff. de li. exi. l. i. §. si.
g Trāsigē. i. separe. Maritus. ut. L. de repu. l. discretis.
b Secutꝫ ē. re
citādo marci sē
tētiā. ut p̄dēa.
l. dī. L. ō ꝛpu.
q̄ dyocleciāi ē.
i Terminus.
i. finis. ac.
k Disiūcti. i. se
parationū ma
trimonij al. z i
cipit hic tracta
tus. ut. s̄. e. §.
distrahūt.
l Deiceps. huc
usq; de disiūcti
oibus factis u
traq; pte uiuēte
nūc qñ altera
mortua siē pol
licitus ē isti. ut
s̄. e. §. nup. z
s̄. §. ꝑx. in fi.
m Oia. s. exigo
z qualitatē fm
banc. l. ac.
n Similr. sic z
ñm̄ nā z man
datum. ut. ff.
mā. iter casus
i pri. Jtē socie
tatē. ut. ff. pro
so. l. adeo in
pri. Jtē fuitutes
psonal. ut usus
z usuf. ut isti. ō
usufr. §. finit.
z de ulu z ha.
in prin. accur.
o Sic. s. morte.
p Contrahenti
b⁹. s. fit lucz al.
q Juequalibus
pactis. i. pacta
de lucrādo sint
equalia. lz ob
lationes sint in
equales q̄ ultī
mū corrigitur.
nā quo ad oia
debet esse equa
litas bodie. ut
j. ō equali. do.
§. i. accur.
r Conscripsit.
ut. L. de pact.
tā sup dote. l.
ex morte. ac.
s Ordiauim⁹.
ut. L. de pact.

cōmuni. l. lege. z eius sententia hic subiūcitur. accursius.
t Minus. s. quā quantitatem. ut si unus de tertia parte alt
de quarta lucranda pactum fecit de lucrando. si alter p̄mo
riatur ut subiūcit. accursius
u Jnmoderationes. nota aduersandum esse inmoderatio
nu sic. L. de dona. ante nup. l. cum multe i fine. z. s̄. quomo
do oportet. c. §. sed neque effusas. z. s̄. de referen. §. multitu
do. z. s̄. ut deter. sit nu. in prin. Unde uersus. Uix sine mēsu
ra durabit regia cura. accursius.
x Jn partibus. sed quoī. licet uera quantitas sit inequalis.
ut subiūcit. accursius florentinus legum doctor.

y Soluto predictas. ſ. p mortē uel uiri uł uxoris. ut. ſ. px. §. z i nouell. e. ti. nec enim dicit ſi alijs modis ſoluat mīm q bus ſoluī pōt. ut. ſ. e. §. diſtrahūt. Sed lz hic nō dicat nūqd tamen idem eſt. R. ſic qnocunque modo ſoluatur. ut. j. e. §. quia uero lucro. z. j. ut fra ſi. accurſius florentinus.

z Priori pdurā te. i. ad fm nō uenire. z ſic le ge ſtati litteraz ſequētē. ſimilis eſt lectio. al' per abnegationez. ut. ff. ò dolo. l. nō debet i fi.

a Propriā. nō ar. qò dña fit uxor dotis con ſtante mīmo q tñ ſalſū ē. ut in ſtitu. qb' alī. lz i prin. z q hic dz ē ppter ſpē. Jt' z hic ia erat pmortuus ma ritus. accur.

b Sup his. que materia ſaruz nup. expedieī j. e. §. pme.

c Lucra. ſ. fm pacta ſup his bita uel aliter uementia.

d Differētia hec dictio dza ē ne utri gnis z nu meri plis z ca ſuſ accāti. imo ōbent dīe nōri q. di. hec lucra nō differāt ab alijs bōis lucra tis nā ſic ī alyſ poteſt libere q uult ita ī his lu cris. ut ſubÿcit z hoc circa ali a lucra pt' cir ca lucz dotis z añ nup. dona. lz hec lra alit uelle uideaī. ſ. ut i iſtis ſit idē q ī alijs lucris cū idiſtincte lo quaī. iſta. n. du o lz rōne ppne tatis lucrāt ad preſens z rōe uſuſſr. tñ debēt ſeruari filijs e ius matrimōij cui' hec fuit dos l' añ nup. dōa. ēt iuī ueti. ut. L. ò fis nup. l. cū alijs. z iuī iſto. ut. j. e. §. nec illō. z iuī nouiori. ut. j. nz iuī q ex do. ī alijs ergo lucris ut ī legatis i fideiz. z do. daī hec liba adminiſtratio ut ſeqī. ſz fz hoc quātū ē ī dote z añ nup. do. i pari iuī ē perſona q trāſit ad fm mīm qa ſibi retiet plenū uſuſ. donec uiuit. ut. j. e. §. ſi uo expectet. z ea q ñ trāſit ut dcūm ē q ñ dz ēe z ió dēm iz imutaī ut hodie tm hēāt pſona q trāſit ad fz mīm quātū uni filioz fuat. i. uirilē bēt ī dotē ſiue ī dona. ppter nup. ut. j. ut fra. ſi. §. fi. ò qua uirili faī qcqd uult. Si āt nihil diſponat. uideī filijs exoneratis fuaī. ut. L. de fis nup. l. hac edic. §. fi. z. j. hoc. §. ibi placuit. n. z ē. ł dic q ē uerz ut dixim'. j. e. §. nec illud in fi. illiz. notu. ſed in eo q hic dic z ē. accurſius

e Poſſeſſionē. i. nihil ferēt ajjs. Poſſōnē. i. a bōis a ſe poſſeſſis.

f Uxerunt. iſti lucrantes. accurſius

g Habuerūt. ſ. hñt lucētiā aliēatiōis. z fac. ff. re. amo. l. nōn eniz. et L. de iudeis. l. nemo. accurſius florentinus legum doctor

h Moriantur. ſ. perſo ne lucrantes.

i Migrare. i. trāſferre ſic et ponitur. ff. de mi grando per totum ti.

k Cōſtitutionem. cuiz tenor hic recitaī. ut L. ò fis nu. l. ſi qſ poris. §. i. z. §. ētū. z §. talē.

l Nō ob hoc alie. hoc ē uez quātū ē i piudi ciū filioz. üe tñ aliēat q i aliū uires iſtitōnis ł' ſibi mō ſua bōa trāſ mittit. ut. ff. de ali. iu. l. ex hoc edco. §. alie naī. z iſti. ò hz. iſti. §. ſz nz. z nō q i hoc cor rigit lex uet' q dicebat fieri alienationē z i p iudiciū filioz ſiue i p te ſiue i totū exnei ſūt hēdes. ut. L. ò fis nu. l. ſi qs poris. §. ētū qò z. j. ſtati plenius dz.

m Extraneos omnes. z nō filios ex anterio ri matrimonio.

n Sed eis. ſ. filijs ali is modis ſatiſſecit ut perlegatū uel fideicō. ut ſubÿē. ut. ſ. ò ten. z ſe. §. i. ſed hodie iuī iſtitutionis oz eis ſatiſ fieri. ut. j. ut cū ò ap. co. §. aliud. accur. Sz exq. faī. ff. ò ope. li. ut iuriuī. §. ſi libi. z. L. coia utriuſq iu. l. fi. §. ſin aūt. z. L. de bonis ma. l. ij. in fi. z L. ò boniſq li. cuz oz §. ſub hac. z. §. ſi mī.

o Non obligauerit. al' ſiue non. z nota q obligando uidetur au ferre. ſed contra in ſtituta de le. §. idem Rpſerunt. ſed ibi da tum ſiue fluctum iam erat. z ab homie hic nō erat datum adhuc ſed erat ſpeſ. z ex hac lege pendebat z hec ſpes quare mitius cuz lege q cum homi ne agitur. ut. ff. de ar bi. l. celſus. Jtem z fa cilius impeditur faci enduz q factum ut. ff. de moffici. teſta. l. papī. §. ſi. conditōni.

p Non expreſſim. nota plus ualere expreſſa ſpecialiter q generali ter ſic. ff. ſi quis cautio. l. ſed z ſi. § queſitum z. ff. de miur. Jtem a pò labeo. ſed hoc edictum. accurſius

q Ex noſtra lege. ſcilicet iſta preſenti nam non dicit de illa ſi quis prior. § i. z. q. L. de ſecundis nup. immo pro parte hec corrigit illā ſ. in eo q dicebat generaliter facta inſti. fieri alienationem.

r Prioribus. ut leoni qui de hac tractauit. ut. L. de ſe. nup. hac e ditali. § fi. z theodoſio. ut. L. de ſec. nu. l. hac edictali. §. gñaliē ī fi.

s Deſcendens. ſcilicet q ſeruatur hoc quomodo filiorum nulla z. c. et facit optime. j. conſti. que de digni. §. illud. accurſius

Dēinceps' aūt matrimonioz tminū qa ōe'' ſil'r' ſoluit et ſr expectat mors. uñ ſiue° morte uiri ſoluaī mīm ſiue mlieris lu crū ſit qdē uiro i dote ſcōuz q nuptialiū iſtruīntoz continet pacto: mulieri uero ex nuptia li donatione ſic z ibi ꝓuenerit a pricipio cōtrahētibꝫ nō phi bēdis qdē iequalibꝫ ſcōum quā titatē oblatioibꝫ z phibēdis āt iequalibꝫ pactis hoc q fortiſ ſimus qdē leo i ſuis cōſcripſit' legibꝫ. nos āt hoc ſumētes ad huc clarius ordinauimus'. Si enim al'r qdē âplius: alter ūo minus' in lucro paciſcaī incer tū erat quale oporteret ēe qa teneat utrūqꝫ q pluſ aut q mi nus dubitatione ex utroqꝫ in ſurgēte ſil'r: uñ nobis placuit i moderatiōes'' aduerſantibus ad minus, ptraheī qò i pacto plus ē z nō alio qdē licere ter tia alio āt forſan quartam lu cri paſciſci. ſz ſi quid tale fiat quarta ī utroqꝫ pcipiēda z de inceps ſimil'r i ptibus' nō taī ī cōſtituta ex utroqꝫ lateī quā titate. Soluto' igitur mīmio ſcōm pdictas oēs diſtūctōes fe lix qdem z beatum eſt utrique cōtrahentiū pduraī i pori' cō iugio: z ñ, pcreatā ſobolē ſequē tibus matrimoniis forſitā con triſtare: z ſi hoc egerint et in prioribus ſteterint nuptiis ha bebūt qdē ,ppria' hoc eſt dotē qdem mulier: ſponſalitia uero largitatē uir nihil pſcrutātib' nobis hoc qò ſup' ſcōis ē nup tiis. pcipiet āt lucra' uir qdē ex dote: ml'r ex añ nuptiali dona tione: z erunt hec eis ,ppa z ni hil pene alia eorū differentia' poſſeſſione' .ūde dōec uixerit' oēm licētiā hēbunt alienatiōis ſup his ſic i aliisque ò ſuo ab initio hūerūt'. Si ūo ēt mori ant' lz eis z legatis z fideicom miſſis res has i alios migraī' talē qppe alienatōm pmiſimꝫ nos cōſtitutionē' pro his con ſcribētes. Si uero filios ex ali qua pte ſcripſerit hēdes extra neos aūt ex alia maneant: aut tales res: aut ēt quedā eaz nō alienare: non' ob hoc alienate hee uidebūt qm aliquis ēt alt ſcriptus ē heres: ſz maneāt ēt hee filiis. nō. n. ſi ſcripſerit oēs filios heredes ex iequalibus p tibus has ſecūdū hereditariaſ accipiāt portiones: ſz ex equo diuidāt ſcōuz mīm ſuū ſic ēt ſi nullū eoz ſcripſerit heredem ſz extraneos''' oīs eis' p alios modos ſatiſfactiōe hita pcipi ant eas cū utiqz non ſint here des parentuz. placuit. n. nobis p pſumptionē qa pī dū nō ui uēs alienauerit: aut expreſſim nō obligauerit° aliqd haz rez aut moriēs nō expreſſim' i ali um eas trāſpoſuerit. uoluerit āt magis ſeruaī filiis tanq ex cā illoz ſibimz acqſitas z non ad extraneos ò duceī z dabūt hec filiis hōre pcipuo ex nīa legē' lz nō fiāt heredes: aut pa tris: aut mris: aut utriuſz: ul' ſi quidaz eoz fiant heredes alii uero repudiēt: hec .n. nobis re ctius q poribus' placuit hēre unde ſi pmiū eſt ex lege deſcen dēs' i eos nulla adiectiōe neqz turbeī nz minuatur. niſi forte cāz ipſi dēt filiū ſue diminutio nis. Si qs. n. ex eis ingratus ui deī pmiū hoc aliis dam' nihil tale agētibus ut z' alios corri piamus parētes hōrare z ad

t Respicere. ſ. ut iducamus eos per penam nam unius pena metus ẽ mlꝛ. ut. L. ad. l. iul'. re. l. i. ꝛ facit. ff. depo. bona fides. ꝛ. ſ. de manda. princi. §. non permittas. accurſius.

u Defũcti. ſ. pñs alỹ dñt. ſ. filỹ. hoc ẽ nepotes. ſz pria uerior eſt.

x Hãc cãz. ſ. qa exoneraucrit parẽtẽ. ꝛ fac. ſ. ò hẽ. ꝛ fal. §. exhĩda tos. ꝛ. j. de mi. do. in fi. con. ꝛ. ff. de mino. l. auxiliũ in fi.

y Seruẽt. ſ. primas nup. i. nõ uenient ad ſecundas.

3 Prime ꝛ hic. ſ. ex primis nupti.

a Ad hoc. ideſt uſz ad hunc. §. accur.

b Legi bos. i. bos in ſerere huic, l. ac.

c Ex ambobus. ſ. matrimonijs. ac.

d Nuptijs. ſ. mãſerint aliq̃ ſine filijs.

e Oium. oio ẽt ꝛ icõ tinẽti. ut. ſ. c. §. ſi uero ꝛ ſine metu amiſſiõis lucroꝝ. ut. j. e. §. ſi uero expectet.

f Mulieribus nubentibus ſo ꝛ nõ habentibus filios ex primis nup. accur.

g Heſſeruit. ꝛ p. i.

b Alias. ſ. penas ſubibunt. accur.

i Maiores. nã tũc ñ remittit̃ ei ifamia de facili. ut i hoc. §. ibi q̃ pre alijs. accur.

k Soboels. ex primis nup. accur.

l Sequtur. ꝛ p. i. ac.

m Nuptiaꝝ feſtn. neq; tñ mm. ut. j. de reſti. ꝛ ea. §. unum. accur.

n Nz marito. ſed q̃ pena eſt hic nõ dare. R. magna qa per hoc uiliorẽ maritũ hẽat. ut. ſ. e. §. ſi eim. ſed nunqd alỹ de ſuis rebus dare poterit. R. ſic cũ nõ inueniat̃ cõtrariuz.

o Lohrdes eius. mulieris ſcilicet. ac.

p Si poſſet eſſe hres. ſ. niſi nupſiſſet. j. tempus luctꝰ erat. n. iſti.

q Sũt. ſ. flicta uxoꝝ.

r Ad. x. ſ. pñs ꝛ mñs aui. ꝛ proaui. Item filỹ ꝛ filie. forte marito. nepotis ꝛ neptis. fratris ꝛ ſororis q̃ cõtinentur edco pto. ut ſubijcit. ꝛ pbat̃ iſti. de bo. poſ. §. tertia.

ſ Ordine. ut pmo deſcendẽtes. ſo aſcendẽtes. ẽtio collateraleſ. ut. j. ò hez. ab iteſ. §. i. ul'dic q; fr̃ ꝛ ſoror cũ eodem ſint gradu. cum auo ꝛ auia cum eis pariter uocantur. ut. L. de ſecundis nuptijs. l. i. §. his. ẽt ibi quãq; ꝛ hic ꝛ ẽ. ac.

Uenũt. ſ. bona. Eius. ſ. mulieris. Ueiet. ſ. ad iſtã mlherem.

t Ad tertium. nota hic mirabilem modũ ſuccedendi nã nec uſz ad x. nec uſq; ad. pij. gradũ ſed dũtaxat uſq; ad tertium gradum fit ſucceſſio. ut. j. ut nulli. iu. §. fi. al' contra. ut. iſti. de ſucce. co. §. fi.

u Exiſtentes. ſcilicet cognati. accurſius

fratrũ exẽpluz reſpicere uñ ſi tñ ifortũiũ filioꝝ ſit ſobol' ut oẽſ igrati ſint ad hrdes ueiant hec defũcta tãq; iſtius ſubſtãtie cõſtituta nõ ualẽtibus filiis ex pẽte aſſe exhõrato pmiũ hẽre q; nos eis ppter hãc cãz unda mus. Si ũo filioꝝ aliũ q̃dẽ iter uiuos ſint alii uero defuncti q̃ dẽ ſint: filios ãt reliquãt defũcti portionẽ illiꝰ damus filiis ſi hrdes ſint pñs ꝛ alioqn ad frẽs deducimus: ꝛ iõ legẽ nraz pficiẽtes uolumus hec ualeꝛ ñ ſup dotẽ ſolũ nz ſr ſpõſalitiã largitatem: ſz ẽt ſup indotatis mñis ex ꝓſtitutõe nra itroductis lucriſ. nã ꝛ illò niſi ad ſcõas ueiãt nuptias parẽtes ſz ſe ſeruẽt' erit filioꝝ quod dudũ dixi mus mõ. Prime ſiq̃dẽ nuptie ꝛ hic lucra obſeruationes uſz ad hoc diſpoſita ſt. ſi q̃ uero poribꝰ nõ contenti nuptiis ẽt ad ſcõas uenerit neceſſe eſt legi hos ſupponere aut ſine filiis exiſtẽtes ex poribꝰ: ex ſecundis ãt filios hñtes: aut ẽt ex diuerſo ſine filiis q̃dẽ ex ſecũdis parẽtes aut ex pmis aut ſine filiis ex ãbobus aut parentes ex utroq; . ſi igit̃ ſine filiis mãſerit ex poribꝰ: aut ẽt ex ãbab' nuptiis: nulla pſcrutatõ circa ſcõas ẽ. ſz uiri q̃dẽ ibũt oio oi obſeruatiõe liberi: mulieribꝰ aũt ſolũmõ iminebit metus: ut nõ añ annale tpus ad ſcõz ueniãt ñm aut ſciãt ſi q̃d tale geſſerit ꝛ imaturas cõtraxerint nuptias ſubibũt penas: alias quidez ſi ſine filiis ex poribus ſint matrimoniis maiores aũt ſi ẽt filij ſint ſi. n. ñ ẽ ſoboles ifamia moꝝ ſequat' ꝛ erit oio mlr ppter nuptiaꝝ feſtinatiõz infais. ꝛ nz pcipiet aliquid horũ que a pore relicta ſt ei pſortõ: nz frueꝛ ſponſalitia largita te nz marito ſcõaꝝ nuptiaꝝ ultra ttiã ſue ſubſtantie offerr ptẽ ſz nz extriſecus ſentiet largitatẽ: neq; pcipiet penitꝰ ab ullo extraneoꝝ nõ hrditatẽ: ñ fideiꝰmiſſũ: non legatũ: ñ mortis cã donationẽ. ſed hec uenient aut manẽt apò hrdes ſcriptos defuncti aut cohrdes eiꝰ ſi poterat hres eſſe utpote ea nullã utilitatẽ hñte ſz ſi ſcripti ꝛ alii ſint hrdes: ſiue ẽt ab iteſtato uocẽt ꝛ ad illos ueniẽt que tali mlieri derelicta ſint. ñ ei fiſcus hec uẽdicabit neq; aliquo mõ uideamur talia corripiẽtes fiſci ꝓuidere utilitati: ſz ita quidẽ que extriſecus ei ò relicta ſt ad alios ueiunt. Que uero a priore marito ſt ab ea ſublata uenient ad. x. pſonaſ reliquẽtes iure cognationis q̃ edicto ꝓtinentur hoc eſt aſcendentes ꝛ deſcẽdentes ꝛ ex latere uſz ad ſecundũ gradũ graduiꝰ in ſuo ſeruãdis ordine. Quibꝰ non exiſtentibus ad crariũ ueiant' ſz neq; longius hereditas ab inteſtato poꝝ eius uenient cognatoꝝ ſz uſq; ad tciũ gradũ iſpiciendũ undiq; ſtabat ſolũ ſucceſſio eius lõgiꝰ aũt exiſtẽs' alios hẽbũt hrdes ꝛ que p aliis ei penis iferẽ dicim' ãt ifamiã ſiq̃dẽ ſie filiiſ aut ex poribꝰ fuerit nuptiis ſoluit̃ impris lris iubentis. Si uero filij fuerit cuiꝰcũq; ſexus licebit quidẽ ei ipatori ꝓ ifamia ſupplicare non tñ utilitatẽ alicuiã reſcriptorũ hẽre niſi tamñ uoluerit ex ipio hẽre utilitatẽ ꝛ aliis liberari penis ex prioꝝ matrimonio filiis mediaz ſue ſubſtantie donare portionem pure ꝛ ſine oi condictione: et neque uſũ retinere ſed omnes ſubſtãtie quas habuit qñ ad ſecũdaſ ueniebat nuptiaſ media luctus patiẽ et illa q̃ deſerta liberorum tutela cõtra ſacramtũ et añ eis rationem redditã trãſierit ad aliud matrimoniũ. ut. j. e. §. ſin aũt tutelam. et. L. ad tertull. l. omnem. Item et illa q̃ parit. j. tpus luctus. in. xi. menſe. ut. j. de reſti. et ea q̃ pa. §. fi. Itẽ et ea q̃. j. idẽ tpꝰ. ſ. aunum patitur ſuprum. qa nõ plus hẽt luxuria q; caſtitas. ut. j. e. conſti. de reſti. et ea q̃ pa. §. fi. qñz añ et poſt. añ punitur nimia feſtinatio. ſ. qñ p culpã mulieris factum eſt diuor. q; dic. ut. ſ. ſi ũo altera.

y Alios hẽbant. q. d. nõ hẽat mulierẽ que ſic nubere feſtinauit. ut hic ꝛ. L. de ſecũdis nup. l. i. §. eadem. accur.

3 Alys. i. añ alias. Soluí. i. diſſoluí ab infamia.

a Cuuſcũq; . i. ſiue maſculi ſiue feie. Et. ſ. mulieri.

b Nõ tamen. ꝛ ita in hoc maiorẽ penã patitur qñ hẽt filios q; qñ non hẽt ut i pri. hꝰ. §.

c Donare põt. ſz ñ differat.

d Et ueterbuſ. ut ꝛ. L. de fis nup. l. i. ꝛ. ij. u bi dz fieri ẽmiſſionem ifamie gratis ꝛ ñ gratis. Item qualiter hec donatõ ad filios perueniat. ꝛ iter eos diuidat non dz ſz hic additur.

e Habuerint. ſ. aliq̃ ex iſtis filiis q̃bus mulier nubens añ annũ debet ſuaz dimidiã oium ſuoꝝ bonoꝝ.

f Si omnes. ſ. filỹ. ac.

g Recipiat. ſ. hoc totũ q̃ò donaut añ partẽ reliqua ũo ſba filỹ ueit ad matrẽ una cũ alijſ limis. ut cũ fratribus cõſãguineis ex pẽ tñ ut. L. ad ẽtull. l. ſi quis. ꝛ. l. ſi qua. ſed hodie mẽ talibus pſe reẽ q; ſt cõiuncti ex altero parẽte tm. ut. j. de hẽ. ab iteſ. §. ſi igitur ò ſũctis.

h Igitur ꝛ treſ pro bis. con. q̃ ſt i. L. ex q̃bus ca. ifa. ir. l. de ẽcto. et. L ò fis nupti. l. i. ꝛ. L. ad ẽtull. ſi qua mlr. eſt ꝛ quarta q̃ d ẽ de hac materia. L. pe fis nupti. l. ij.

i Interpoſitione. q̃ eſt i toto §. iſto pme ſiq; dẽ ꝛ ẽ. uſq; huc ꝛ nõ q; caſdez pẽas quas patitur hec mulr nubens. j. tẽpꝰ

k Si ũo expectet. i. differat nubere usz ad annum. accursi.
l Predictas. ut .s. §. prime usque huc. ac.
m Ducat denuo. nam tã ductũ est semel. ut. s. px. §. sic igit.
n Ex hoc. i. ex bisnup. A uiro. scilicet primo.
o Di largitate. hic supletur q semuplene dr. ut. s. d ñ. cli. §. hoc ãt. nã ibi d dote. z de do. tm nõ ãt alys lucris. ut hic dicit z statim latius expedit.
p Cõuicta est a lij. s. uiro. fo z hoc idem uidetur. p. l. ut. l. de se. nup. l. semici pri. z. §. i. q de plano q fiteor z ei⁹ sma hic recitat. Sz p. dixit q p pdictaz. l. pprietatẽ bẽt plenam uñ z d ea testari põt. ut. j. e. l. §. pe. sz certe hec nõ ẽ bona rõ. nã z de aliis qs qñz testat. ut pat de bonis filij. u i fitu. de pu. sb. §. ñ solũ i pri. Jtẽ monachus de rebus mõasterij qñ ipse eas ptulit. ut. j. de scis. epi. §. si qua mulier. bo die ãt planũ est qa tm usumfr. bẽt. ut. hic. z. s d nõ cli. §. hoc aũt. z p his rebus cauebit mr filys q dic. ut s. d ñ cli. §. aliud. sz pr forte ñ qa iter pr̃em et filiũ nõ põt ẽe cautio ut. ff. ad trebell. l. impr̃.
q Et uiri. s. trãseũtis ad fa uota. z fac L. d secundis nup. generaliter i pri.
r Frui. s. bis largitatibus.
s Jpsi. s. uiri l mulieres. ac.
t Ex genere. s. q dederunt uel fuerunt.
u Licet. q. d. si militudine fcã p hoc q dicit i dotẽ poterat itelligi z in dona. sz maluit expresse dicere ne uideat neglexisse. ut. ff. d iniur. Jtẽ apud. §. hoc edictum.
x Hinc. scilicet ex matrimonio. accur.
y Ratũ sit. ut ad fa uota trãsiẽs amittat lucz. ut i pri. h⁹. §.
a Lex. s. ista. Taliũ. s. rez lucratarum. Eoz. parẽtũ. Rx.
b Obligat. hoc per tacitam ypothecam. z facit. L. de bonis que li. l. cum oportet. §. fi. z. L. de bonis ma. l. i. accursius.
c Eis. scilicet filys. .accursi. Eis. scilicet parentibus.

sicut diximus cedẽs ptem pus preatis filiis z diuidẽt hec filii oẽs ex eq z filios qdẽ habẽtes ad suos trãsmittũt filios. Oportet. n. aliqd ẽt uetib⁹ adici legibus. si uero nõ habuerint d efuncti: seu defunctorũ portionẽ accipiant oio p portõne eoz frẽs. si uero oẽs dfũcti sẽ hẽat cõsolationẽ sue infelicitatis mat ut ea rursus rcipiat z hoc dicimus si intestati morianr filii nõ. n. in his que semel fcã sẽ phibem eos testõ conscribeẽ aut srstites quo uolũt hoc mõ disponere igit uminentes pene ante luct⁹ nubẽtibus tpus tales quodã mõ sẽ et tres p his constitutiones pus scriptas una quada hac interpositõe hec nobis lex cõpetenti ptulit adiectiõe. Si ũo expectet qdẽ tpus mr z propterea effugiat pdictas penas ad secũdũ uero ueiat matrimoniũ poresl negligens nuptias. siqui dẽ non bz filios ducat ẽt de nuo sic piculo ẽ totũ ex hoc. si ũo sit soboles z filios ex hic exhõratos uiderit: tẽ oi largitate a uiro ad eã uenient eaz sui proprietatis puat ptẽ solũ ei dereliquens usumfructũ. Et hec sctita sẽ ẽt sup añ nuptiali donatione z sup oi largitate siue cũ uiueret a uiro ad eam uenient aut etiam ex testõ aut mortis cã donatõe siue institutionis sit pars siue sit legatuz siue fideic⁹missum generaliter dicendũ est q ois eã deserit ppetatis modus in his que a pori uiro i eam uenerũt z filii ea p cipient z propetatis erũt dñi secundum tempus mox quo mr cõiũcta est alii uiro: z hec cois mr eris z uiri mulcta sit posita Nam si z ille filios hñs secũdã eis supiduxerit uxorem nõ ex

d Prohibeat. s. fili⁹ z sic mutat nũcz cũ usz huc i pti nci sigli loqr.
e Aliquid. q pertineat ad causaz usufr. fm quosdam imo ẽt nec q ad proprietatem pertinet. ut stati subijc z i nouell. c. u.
f Erubescit. fac ad hoc. L. de bo. q li. cũ oz §. nõ ãt. z. l. fi. §. filij ãt. z. ff. de arbitris. qualẽ. §. fi. z. L. d obseqis. l. iij. in fi. z. ff. de accusa. l. hi tm. §. i. z. L. de bis nup. si qs. §. fi. ar. cõtra. ff. de con. cũ da. l. iij. §. si qs quasi z ff. d tuto. z cu. da. l. hic q. z. ff. d cur. fur. i. l. i. in fine. ac.

dote fruit lucris scdum ppetatis rõnem. nã largitatẽ alia a muliere pcipiens hac hẽbit firmã pter quã lz uti z frui dec aduixerit solũ z hic q filii licz sub ptate cõstituti sint. sz tamẽ dñi secundũ ppetatem talium erunt uenientiũ mox in eos si mul cũ secunde uxoris cõiũcti one z nõ deseruimus dotem z añ nuptias donationem utrũ ipsi hanc dederint p se cõtrahentes an alicq alii p eis hoc egerint siue ex genere siue ẽt ex trisec lz uideat quodãmodo cõprehensa z añ nuptialis donatio dotis. Sed qd sctituz est sup lucris hic uenientibus ad nubentes ẽt sic ratũ sit. z ita certa taliũ lex eis erit cauẽs ut neq alienatiõm ullaz pmittat parẽtib⁹ in talibus nz ipotheca: sed ut si quid egerint parentes mox eoruz obligat eis substantia non ut prohibeat eos in his aliquid agere que uoluerint. erubescit enim lex castigatores filios genitoribus statuere. Illos qdem erubescit: interminatur autem accipientibus tanq̃ nihil eis q ac cipiunt prosit: z sciant ex hac nostra lege: quia uel si quaz a talibus parentibus comparationez fecerint uel si acceperit donationem: uel si quid oium egerũt tale erit nz gestũ nz scriptũ qd fcũz ẽ uẽdicabũt ei ea omino filii heredesq eorum z successores ab heredibus non aliter excludendi nisi tricenna le transeat tempus z otentatõ dominos accipiẽtes cõstituat incipiente filiis tempore curre re ex quo sue potestatis apparuerint existentes aut facti nisi tamen aliqua ipubes etas adiuuẽt z adhuc uẽiẽt aũt tali a lucra ad filios oẽs ex porib

g Neq scriptuz quod. nisi filius cõsensit maior. xxv. an. ut. ff. de pig. l. fideiussor. §. pater. ul ẽt minor si iurauit. ut. j. de pace tenẽ. §. fi. coll. x. ac.
h Costituat. idest effectum dominij eis tribuat. nam dominus nemo fit p pscrip. sz per usuc. tm bz bul. ut. L. de pact. l. traditionib⁹ Sed. M. cõtra naz z usuc. z prescrip. dominiuz queri diccbat. ut hic. z. ff. de usuc. cum q. q dic ut plene dixi mus insti. de usuc. §. secundo. ac.
i Apparuerit. ul emãci. uel morte patris. ul alys modis nõ aũt p⁹ ut hic. z. L. de an. ex. l. i. in fi. z. L. de bonis que li. l. quecũq. §. fi.
k Existẽtes. morte parentis. al.
l Facti. scilicet emancipatiõe. al.
m Aliqua ipu. sz nunqd sẽ plures etates in pubes. Rx. sẽ. ut quinto anno. z. vi. z sic de singulis tporib⁹ contra quã etatẽ ñ currit prescriptio aliqua imo z cõtra pdecessorẽ tũit i choata tm iteri dz ẽtardari. ut hic z. L. õpscript. xxx. l. xl. an. l. sic. sed contra adultũ tria genera sẽ pscriptionis aut. xxx. an. uel maior z iste currit. sed restituitur. alie iferiores z iste ipo iure non currunt. ut. L. in quibus ca. in inter. re. non est ne. l. fi. z boc est extra iudiciuz. in iudicio autem currunt sed restituitur. ut triennium ad istantiam eandem. ut L. de iudicijs properãdũ in fine. Jtem anni ad istantiam eandem. ut. s. de heredibus z fal. §. pupillus. z boc uult tam in pupillis. q adultis locum habet ut patet ex. l. ad boc inducta. ac.
n Ueniant talia lucra. que perdit parẽs transiens ad fm matrimonium rõne proprietatis. s. ut. s. prox. §. accur.
o Prioribus nuptijs. sed quid si ad tertium matrimonium trãsiuit Rx. lucra primi matrimonij primis reddũtur filijs. fi lucra reddi tur secundis. ut. j. e. §. nec illud. accursius

p Introductã. ſ. de iure ãtiquo añ hec tura. ut. L. de fis nup. l. generalit. §. diudẽdi. z. l. i quibus i fi. q̃ lex hic corrigit. uel dic nõ recte introductã. i. nõ recte introducendam. z ſic tempus ponitur pro tempore. ut. ff. de le. iij. l. ẽt. z. L. de le. z. con. l. i. ac.

q Electionẽ. ſ. ut unũ eligãt cui hec cõferãt lucra. hoc. n. fieri nõ põt ut hic z. §. de nõ eli. §. proſpexim⁹.

r Similit. i. iequalit filiis p̃moriẽtibꝫ. z ſic nõ q̃ filiuſſa. hẽt hꝫ. ut hic. z. j. de hꝫdibꝫ q̃ ab iteſ. §. i. oli uero ipo iure peculij pt oia occupat. ut. ff. ỏ caſtrẽ ſi pe. l. ij. l dic hoc ẽferri ad aliũ caſũ. ſ. qñ filij erãt emãcipati. ut i ta hec lex hoc nouũ i ducat. ut filij hꝫdi. hẽant. ſꝫ illa. j. ỏ hꝫ. ab iteſ. §. i. z facit ad hec inſti. ỏ le. pa. tu. z. ff. de regl. iuſ. ꝼz naturã z. L. de caduc. tollẽ. §. p ſo. accur.

s Ipſi. parentes.

t Cõferãt. filijs ſuis.

u Hẽant filios. ſ. filij lucrantes. accur.

x Illi ũo. ſ. filij lucrantes idẽqꝫ trãſmittẽtes.

y Partiunt. int filios ſuos. ſꝫ nonne ſuo arbitrio. ut unꝰ hoꝝ filioꝝ q̃ z nepotes ſt admittendi poſſit hẽre pꝰ q̃ alter. ℞. ſic. ut. L. de fis nup. l. i qbus in fi. ſꝫ cõtra uidet q̃ ẽ i hoc. e. §. q̃. ſ. ꝑx. nã ius eligẽdi ſublatũ eſt ſed ℞. nõ põt eligere ſ. q̃ pdit p fm ĩm. ſꝫ iſti filij q̃ lucrãt q̃ nõ poſſunt unum filiorũ pluſq̃ aliũ hõrat. certe poſſt. ut. j. e. §. illỏ quoꝫ i fi. §. alij oñdũt q̃ nec pdẽs. nec lucrãſ põt eligere. ar- huius §. q̃ diẽ ceſſare ius eligendi q̃ falſuꝫ uidet. cũ nõ iueniat correctũ i eodẽ cãu. ut arguit. L. de ap. ꝓcipim⁹. i fi.

z Ipſi. ſ. nepotes.

a Scõm mẽſurã. i. p hꝫditaria portione. ꝼz quã ſuo pri ſucceſſerant. z põt ita ẽe q̃ unus hẽret pluſq̃ alter ſi maiori pte fuit i alijs inſtitut⁹. z ita ñ corrigit. L. de ſe. nup. i qbus i fi. ut nõ diximus. accurſius.

b Nõ tñ. fac iſti. de hꝫ. ab iteſ. §. cũ filiꝰ. accar.

c Quoniam in fine declarauimus. ut. ſ. c. §. ſi uero ſoboles ibi intẽminatur autem. z. c. z de non eli. §. hoc quoq̃ in fi. accur.

d Ratũ erit. ſ. i totũ. ut ſequeretur. Exiſtẽtibꝫ. q. d. nullus Talib⁹. ſ. lucris. z ſcias q̃ hic. §. i dote. z i dona. nup. loq̃ uidetur fm. Jo. z c rõ qa. ſ. ỏ nõ eli. §. hoc ãt. de his duabus tñ hic loqtur ſuper eo ad eius interpretationẽ hoc ergo ſic locum habet in eo in quo z ille. ut. ſ. de filijs ante do. inſtru. na. in fi. accur. Dictũ c. ut. ſ. e. ſi ũo ſit ſoboles. z de non. eli. §. hoc quoq̃.

e Utrũq̃. i. tres. n. ſt caſus. z qñ oẽs moriuntur. z qñ nullus. Item tertius q̃ medius dr qñ alij moriuntur. alij uiuunt. ut ſubijt.

f Eis ex lu. ſ. ꝓtrabẽtib⁹. ꝺz pri z emptori. In eos. ſ. ꝓtrahẽtes.

g Dixim⁹. ut. ſ. e. §. ſoluto i fi. et. §. i. z. §. proprie in fine. §. z. ſ. §. uenient in fi. accurſius

h Habeat. ſcilicet filius mortuus. accur.

i Maxime. ut habeat talia lucra a uiro. non ſic facile uir ab ea cum ſit auara. accurſius florentinus legum doctor.

filios nõ oio ad frẽs totũ uei re: ſꝫ qitũ ex pacto ñ exiſtẽtiũ filioꝝ acqrebat generãti: hoc ei lucrari. reliquũ uero cõcedere in filii ueire ſucceſſores: ſiue frẽs ſint: ſiue extranei forte q̃ maxie i mre contigit: ſiue diſponant ſuas ſubas: ſiue ẽt i teſtati moriant et hoc nos inſcripſimus i nra lege cogitantes illỏ: z iuenientes pmi z clement ſctientes. Quapp etiã hoc ſi alienauerit parens ãteq̃ ad ſcõas ueniat nuptias deñ moriat unus filioꝝ in tñ ualꝫ ſolũmõ qỏ aliẽatũ ẽ quãtũ ad alienatẽ ex pacto nõ exiſtẽtiũ filioꝝ puenit alioq̃n ſcõuꝫ alias ptes quecũqꝫ ad filii hrdes ueniũt oio ifirma erũt. uñ alienatõne fca maneret cã i ſuſpẽſo ſequẽtibus cõmittenda fortunis et aut pfecte ab ũtio ifirmãda alienatione: aut pfecte ualente: aut pticulati q̃dẽ infirmãda alienatione pticulatim uero cõſtante. ſup his qꝫ lucriſ quecunqꝫ ad ſcõa uenientibus uota parentibꝫ filii pcipiũt ñ pſcrutamur utrũ exiſtant herdes aut p̃morientis aut ſecundi morientis nec ſi alii q̃dẽ hꝛedes exiſtunt: alii quidẽ non heredes exiſtunt. ſed ſicut ſuperius diximus premium eis damus: ſiue hrdes fiãt: ſiue ẽt non: Et hoc ex equo pcipient ipſi q̃dẽ ſupſtites. cũ eis ãt defuncti filii genitoris accipiẽteſ ptẽ ubiqꝫ tñ igratitudine ſ c p diximꝰ ipediñta ad tale lucꝝ faciente huiuſmodi filio. Cõtra igratos. n. poſitas uon trã ſcẽdim⁹ leges talit parentes mortuos eſſe oẽs. ul ẽt p parte quo ad partem i alijs ãt partibus quas nõ recipit habet uſꝰ tñ. ut. ſ. §. ſi ũo ſit ſoboles i alijs bonis ỏfucti filij hẽt uirilem. ut. j. e. §. hinc. ibi ſi ãt iure z c. z p hac pte q̃ ad eã redit occõne ꝼi pacti ualet alienatio quã fecit. ut ſeqr idẽ ecõtra poia ponas i dote lucrata marito q̃ iuꝝ i dona. hoc z i dote ỏbet eſſe. ut. j. e. §. nec illỏ ibi ex rez ũo z c. z. j. ỏ equali. do. §. i. z. ſ. c. §. ſi ũo ſit ſoboles ibi z hec cois z c. ſꝫ qd ſi pactũ ñ appoit dic. ut. ſ. ỏ nõ eli. ꝼo nu. §. cũ igit diximꝰ ibi z hãc hẽt firme. ſꝫ uidet q̃ hoc pactũ ãmõ nũq̃ ſit admittendũ ẽt ſi oẽs moriãt z mlto minꝰ ſi nõ oms nã duo diũſa pacta z cõtraria fuerũt ergo uno hñte effectũ aliỏ nõ potit ſuũ uigorem ſortiri. ut. ff. de uerbo. ob. ſi ita quis. et. ff. de condi. iſti. ſi plures. et. ff. de manu. te. ſi ita fuerit. Item et tũc qñ non oms mortui ſunt

k Diſponant. ſ. filij. ac.

l Si ũo moriãtur. hic icipit nouus caſus q̃ nõ erat i. l. alia ſ. de non eli. §. hoc autem. uñ illa i hoc caſu p iſtã ſupplet. z corrigitur. z ẽ talis hic caſꝰ ut colligitur in nouell. e. ti. hic pacta ẽ mlr de dona. pp nup. lucrãda tota ſi libos habuerit ex eo uiro et hoc dẽ pactũ in caſu liboꝝ exiſtẽtium. poſtea babuerit tres. uñ lucrifecit totã z ſua eſt iſtꝫ hec nupſit ſecũ do marito q̃ a miſit totã rõe pprietatis. ut ſ. e. §. ſi ũo ſit ſoboles. poſtea ũo morẽ unuſ de tribꝰ ẽte licet pdiỏrit quo ad propritatez lucruꝫ q̃ habuit ex pacto filioꝝ exiſtentium tñ hic hẽt ex alio pacto. ſ. filiorũ nõ exiſtentiuꝫ ut hẽat tertiaꝫ tertie. nã ſi oẽs morirentur haberet itegrã tertiã. nẽ añt cũ unus de tribus moritur tertiã tertie dꝫ hẽre. idẽ dico z ſi duo moriãtur qr tunc duas ẽt aſ tertie hẽret. ita hec duo ſt pari a nullũ natum eſſe uel eſſe ſꝫ

ēt alia rōe uē ñ bēre locū ꝺa quō bēt pactū liberoꝝ ñ existē tū cū existāt. nā si aliqd ē i plīb⁹ faciēdū nō sufficit fieri i uno. ut. ff. de ꝓdi. ꝛ ō. l. pē seūinā. ꝛ. C. de ꝓdic. icer. l. i. ꝛ. C. ad trebell. iubem⁹. §. sin āt. ergo ꝛ hic ñ debet sufficere unū mori cū ꝫ ūba pacti ꝺi oporteat ꝙ nullus remaneat. sꝫ ℞.

pōt dici hec iura magis ēe uolūtaria ꝙ rationabilia. qi sic uolo sic iubeo. sicuti plāgs iura ipatoꝝ sī.

m Nos hec scripsim⁹ i nōa lege. ut. s. ō non eli. §. hoc aūt. nā iure ueēi de hoc pacto nō erat mitio. aī nō scripsim⁹. ꝛ tē dic ō hoc casu nouo qñ omēs moriuntur.

n In suspenso. nō q̄dā esse impēdēti. ut et aī. i isti. q. mo. iusꝓa. po. sol. §. sꝫ si ab hostib⁹. et s. ō non eli. §. hoc āt in fi.

o Perfecte ab initio. i. ut i toū nō ualeat. s. qñ oēs supsī.

p Perfecte. nā cū oīs moriunt̄.

q Particulati. qñ ꝛ ipi filij particulariter ꝛ nō oīs moriant̄.

r Et sup his. de q̄bus dixit. s. e. §. si uō expe. Percipiunt. s. filij. accur.

s Premoriētis. a quo nō ueniunt lucra.

t Morientis. ad quez puenirūt. sꝫ postea ꝓtrahendo amisit ꝓprietatem ꝛ uenit ad filios. ut hic dicit.

u Illi. s. parenti uī dic filioꝝ.

x Diximus. ut s. e. ti. §. soluto ibi ꝛ dabūt ꝛ ē

honorantes[a] ꝛ filios ad pietatem deducentes sicut enim[b] electionē[c] prohibemus: ꝛ denuo omnibus similiter damus tali a premia[d] sic ea que in ingratitudinem sunt non interimim⁹[e] palam uero est quia ingratus intelligi eum oportet qui circa ambos parentes ꝛ ut omnino circa posterius[f] morientem factus aperte monstratur. Optime uero nobis leo diue memorie uidetur cogitasse de oblationibus quas faciunt in secūda matrimonia qui ea cōtrahūt ait eiz quia si ex priori matrimonio filios habeant parentes scilicet deinde et ad secundū ueniant matrimonium nō possunt neque in nouercam patres. neque in uictricum matres secundum uite tēpus quā libet[b] facere largitatem: aut in morte relinquere nisi tantum[i] quantum unus filius aut filia solus existens ex generante habeat. Si uero multi filii sūt ꝛ unusquisque equalem habet portionez non amplius ꝙ ad singulos uenit aut uictricꝫ aut nouerca precipiat. Si uero in equalia que relinquuntur fuerint ex tunc necesse est solum ad nouercam aut in uictricum uenire ex quacunqs largitate parentis inquantuz qui minꝫ habet filius ex illius substantia ꝓcipit aut ex nouissima uoluntate dimissum aut in uita datum. Quippe[k] dudū quarta[l] nunc aūt[m] tertia aut media secundum nostraz legem portione omnino suo filio relinquenda aut dāda nisi rursꝫ[n]

y Cum eis. scilicet superstitibus. accursius florentinus.

z Defūcti. q. d. filij ō defūcti geitoris. ut hec dictio filij sit nti casus. accursius. alie due sint gti casus. ꝛ facit. s. e. §. uenient in fi.

a Dērātes. s. nos. Ad pietatē. s. parētibus adhibendam.

b Sic. n. nē buit ēmeōrat q̄ dix. s. ab illo. §. so. ñ oia sz aliq̄

c Electionem. ut s. e. §. uenient. Denuo. i. iterum.

d Premia. ut i eodē. §. uenient ꝓtiet. ac.

e Nō interimimus. ut. s. e. §. soluto. circa fi. accur.

f Posterioꝝ. i. ultio morieti. ꝛ iō sufficit si est igratꝫ posterius sit. ꝛ fac ad hoc. j. utcū ō ap. cog. §. cās. ꝛ C. ō se. nup. l. fi. i pri. ꝛ j. ō imē. do. i fi. §. fi. ꝛ s. ō. bī. ꝛ fal. §. exbīdatos.

g Optie. carissime. ut. C. ō se. nup. hac edic. usz ad. §. is illō.

h Quamlibet. i. donationem inter uiuos. accursius.

ingratitudinis ratio contradicat. hoc idem obseruandum ꝛ in auo° ꝛ in auia proauo ꝛ ꝓauia: ꝛ nepotib⁹ masculinis et femininis ꝛ pronepotibus similiter: siue sub potestate forsan: siue emancipati consistāt ex paterna uel materna linea descendentes ꝛ hoc ō cernens[p] recte intulit[q] quia ꝙ plus[r] est in eo ꝙ relictum: aut datū est omnino aut nouerce aut uictrico ac si neque scriptum neque relictum: aut datuz: aut donatū competat[s] filiis. ꝛ inter eos solos ex equo diuiditur ut oportet. Manqs ex secundis nuptiis filios participari etiā hoc[t] scriptum quidem in quadam constitutione est: non tamen etiam nunc nobis placet. sed ex priori matrimonio filiis propter quos ꝛ obseruatum est detur solis. nulla machinatione neqs per suppositas[u] personas ꝛ per aliam[x] causam interponi ualente. Hoc autem qꝺ plus est diuident ad inuicem gratifilii presentibꝰ parentibus nō ingrati filii circa hos approbati ingratitudine[y] huiusmodi obnoxii constituti qualem leges querunt[z] talem nanqs etiā hac utilitate priuamus: ne forte propter spem huius possessionis contra parētes accedāt ꝛ proterui sint ꝛ nostre iniurientur leges[a]. palaz quoque est quoniam ꝛ hic si quis horum moriatur ad quos qꝺ plus est deducebatur filiis existentibus defuncti hoc[b] filii accipient secunduz propriam quidē multitudinez[c] ad defuncti ūo ptē.

i Nisi tm̄quātum. huic cōtradic. C. ō dona. añ nup. l. si libis. So. ñ tenet dotē suam ꝺuare filijs ꝓmi matrimonij ut ibi sꝫ tenetur tm̄ dare quantū dat ꝺo uiro undecunqs habeat l iuciat ut hic dī.

k Quippe. hic manifeste colr. f. al. ꝙ debitū nāle ꝛ pactū ꝛ hoc beneficiū pōt bēre. nec unū pdit ꝓ reliquū. sꝫ utrūqs pdit ꝓ ingratitudinez. ut subiēē ꝛ est rō ꝺa unū hz iure natū aliō delicto trāseūtis ad ꝺa uota. uñ qi unū penale. alterꝝ reipsecutoriū se nō ipediūt. ut ꝛ aī. ff. ō condic. fur. l. si ꝓ fure. §. furti. et ff. ō fur. si pignore. § cum furti. ac.

l Quarta. ut. C. ō in of. te. l. cum q̄rit̄. ꝛ l. parentibus. ac.

m Nē āt tertiā. ut. s. ō trien. ꝛ se. §. i. ꝛ ij.

n Nisi rursus. q. d. m si ingratitudo repellat. ab hoc bñficio qꝺ bēt ōlicto alterius. sic ꝓpellit a ōbito nature. ut s. prox. §. in fi.

o Et i auo. cūpī l mē ñ sī i medio ꝛ auus. ul auia magnā nouercā l magnū uictricū mihi introducant. ac.

p Decernens. s. leo.

q Intulit. i. adiecit in eadem. l. hac edic.

r Quā ꝙ plus est. s. ꝙ daī marito ꝺo. l uxori ꝙ ꝙ sit illō qꝺ filio ꝓmi mm̄ datur.

s Cōpetat filijs. s. ꝓmi mm̄j. lz aliud esset ꝓ aliā consti. ut seqī.

t Hoc. hoc est dicere q̄daz lex dicit. ꝙ ea q̄ auferūt uictrico uī no uerce. qa plus habeāt ꝙ filij ꝓmi matrimōij debeant dari ꝛ distribui inter oīs filios ꝓmi matrimonij ꝛ ꝺi. hec dic̄ lex q̄dā. ut. C. de ꝺis nup. l. qm̄ ꝓterite. q̄ est instimaui. sed tm̄mō ꝑdicta. l. corrigitur hic. ꝛ redimꝰ ad l. illam hac. que corrigebatur per illaz quoniaz in hoc. c. ꝛ ita tā tum filij primi matrimonij hec ablata uictrico uel nouerce percipient. ac.

u Per suppositas. cum alij det. ut ad istum perueniat. accur.

x Uel aliam causam. ut si fingat se uendere cū donet. nā plus ualz qꝺ agitur ꝙ, qꝺ simulate concipitur. ut. C. plus ualere quod agitur per totum. accursius.

y Per ingratitudinem. scilicet talem. accur.

z Querunt. antique leges uago modo circa hec loquebantur bodie autē sunt hec cause specificate. ut infra ut cum de appella. co. §. causas. accursius.

a Leges. nō enim debet causa mali oriri unde iura nascuntur. ut hic. ꝛ. C. uñ ui. l. meminerint. ꝛ. C. ō indic. uiduitate. l. ij. in fine.

b Et hoc. s. hoc casu. accursius.

c Multitudo. ad būc. §. facit. s. e. §. ueniēt in fine. ꝛ. §. ꝛ sup in fi. ꝛ hec omnia sunt in. l. leonis. sed qꝺ statim i proximo. §. seqtur. nō est i ea sed nouum iducitur accursius.

d Quia uero non indiscretum. i. hec qō determinata non est.
e Quod plus est. s. datum uictrico uel nouerce ꝙ filius ille habet qui minorem portionem habuit. Rx. accur.
f Oblationis. idest donationis. accur.
g Optime. quia hec tertia uia melior est duabus superioribus.
h Binubi. i. eiꝫ ꝺ suo delicto ad hoc ē astrictꝫ. ōlictꝰ dico ꝺa ad fz trāsiuit matrimoniū.
i Hoies. s. fo nubētes q. d. pōt esse ꝙ secūdo nubens plus dedit fo marito noie legati. uł fideicō. uel donat causa mortis. sed contra certe hoc pōt reuocarī usz ad ultimum spūm uite. ff. de adi. ł. l. ij. in fi. z de do. inter uirum z ux. l. cū hic status. §. oīo. uñ filius ñ debet cōqueri adhuc. Item z si nōie dotis dedit fo marito uel si nōie dōa. propt nup. dedit secunde uxori rehabebit eā solu. ma. ut. j. de equali. do. §. i. z sic filio poterit dare qō sibi debetī.
k Transcendi. s. ō eo ꝙ plus est datuz uictrico uel nouerce ꝙ filio cuilibet ꝑmi ñmij.
l Nō ab initio. sz certe imo z tēpus dona. cōsiderat. ut. L. ō do. ante nup. l. si cōstante in fi. contra. j. e. §. de augmentis in fi. §. so. in ea diminutiōe quā ꝺs pōt facere sua liba uolūtate. ut in legato z fideicō. spectat tpus mortis binubi ut hic z hic dicē scribūt. Ita ꝙ bo. z. c. nā sua sola uolūtate pōt fieri ꝟuocatio. sz in ea datiōe i qua exigit uoluntas. nō solū dātis sed etiā eius cui datū est tpus datiōis ꝓsidero. ut in dictis. l. ꝓtrarijs. naz ibi ñ solū dās solꝰ ꝟuocat ñ pōt. sz ēt si ille cōsentiat cui datū ē adhuc reuocat ñ pōt. ꝺa ē in preiuditiū filioꝝ ꝑmi ñmij. ut. L. de se. nup. hac. e. i pri. quidam tamen uolunt dicere ꝙ dicta. l. si cōstante per hanc corrigeretur ꝙ nihil est cū z sic contradicat dēs. §. j. e. de augmentis. qui post est istum. accur.
m Scriptura. ut. ff. de pupil. sub. l. ij. §. fi. ac.
n Euentus. nō finē siue euentū cōsiderari. sic. ff. de nego. ge. si quis ali. z. l. si pupillꝰ in pri. ar. ꝓtra ut sufficiat considerari initiū. ut. e. ti. sed an ultro. z de orig. iuris. l. i. ac.
o Nec illud nobis. subaudi. a. ut nobis sit casus nominatiui.
p Cōstituit. ut. L. de fis nup. l. cū alijs. Exinde. i. ex fis nup.
q Moriat. duos enim habuit uiros z postea ipsa decessit.
r Eiusque. s. matris. accursius.
s Proprias res. nō eā bēre bona triplicis generis ꝓpria z i his fit equalis successio. Itē donationes duas añ nup. z hec danē filijs ē ius matrimonij cuius causē date fuerit. ut subijcit. tertia ut legata z fideicō. a cōiuge ꝑmoriente. ut. j. ꝑ. reliqua uero z. c.
t Ex equa. s. ꝑ nūo liboꝝ. al. Illius. s. matrimonij primi.
u Seminibus. i. fis nup. Rx. accursius Ab illo. s. suo patre.
x Munificētia. i. donāt. añ nup. i. qñ pacta erāt fcā ō lucrāda dona. ꝑmoriēte marito. z lucrāda dote premoriente uxore.

Quia uero[d] hactenus legiꝫ indiscretum est quādo cōueniat quod plus est[e] inspicere utꝝ scōm oblationis[f] tpus an certe mrimonii solutōe optimuz[g] nobis uisum est esse mortis binubi[h] parentis obseruari tpus scribunt itaqꝫ homies[i] z horū que habent amplius. scribunt aūt z minus eueientes: aut fortune cōtrarios euentus sepius operanī. unde ut nō circa hec arcemus tpus illud considerādum est secundū qō binubꝰ moritur z portionē inde sumēdā z secundum eam id qō plus ē contemplantes auferre ꝙ trā scēdi[k] oportz ex filiis applicarī i oibus talibꝫ nō ab initio[l] donatōne: aut scriptura[m] respiciēda: sed qui uocatur euentus[n] ꝓsiderandus est. Hec[o] illud ꝓ nobis ꝟlinquendum est qō recte habendum theodosius pie memorie iunior ꝓstituit[p] dicēs ꝺa si ml'r filiis ꝓcreatis ad secūdas ueniat nuptias: z ex ide ei nascantur filii: deide secundus moriat[q] uir eius[r] ꝺdē ꝑprias[s] res ex aboꝫ matrimonijs ꝓcipiant filii itestata mre morientе: z ex equa[t] z simillima diuisione. añ nuptiales uero donationes utraqꝫ soboles ꝑprii accipiet patris: z ex solido quidez prioris matrimonii filii illius lucrabunt donationez. ex solido ꝙ ex secūdis nati seminibus[u] ab illo fci fruent munificētia[x] lz non ad tertiū illa ml'r matrimonium uenerit. Quod enim hoc[y] prioribus[z] prosit. quid aūt inuideant priores filii secūdis si nō z illi tertiis iniuriaz passi sit nuptiis: sz absolute unaqꝫ soboles ꝑprii parētis accipiant spōsalitiā largitatē[b] z oīo ꝓoribus filiis ꝑpter secundas nuptias accipiētibꝫ[c] z si liberi modis oībus eā[d] hūt: quāuis que secundas cōtraxerit nuptias ad tcia minime migrauerit uota. Ex rex uero cōsequētia hoc ipsum[e] z in prībꝫ sit secundas nuptias facientibus. et seruet ꝺdē ex ꝓori matrimoio filiis propter secunda uota lucrata[f] dos: secundis[g] quoqꝫ licz nō ad tertia pr̄ puenerit uota.

Reliqua uero quecūqꝫ in talibꝫ lucratus est pr̄: aut mr̄ ex secūdis nuptiis[h]: aut p legatū forsan siue fideicōmissum: nō tamē ad tertias uenerūt nuptias hec conmixta eoꝝ subē z a tertiis nō mutilata mrimonijs maneant apnd eos inmota: et ad eoꝝ uelut ꝑprias successiones perueniant: aut ēt a supstitibꝫ quo uolunt disponantur mō. Quia uero lucra ubique secundū rōnis frequētiam[i] in diſiunctōes ex morte sctiuimꝫ breui quodam sermone z illō adicimus quia quecūqꝫ lucrati fuerint parentes: z repudio

y Hoc. s. ꝙ non trāsiuit ad secūda uota.
a Priorib' filiis. i. primi matrimonij.
b Largitatē. i. dona. pp nup. iproprie ei ponit. sic z impropꝫe sumit. j. ut spon. lar. i. Rx. tñ idem est z ꝑprie ponat. ut L. e. l. ij. z. l. cum alijs.
c Accipiētibus. s. sponsalitiaz largitatem sui patris. ac.
d Eā. s. munificētiā quā eoꝝ pater fecit.
e Hoc ipsū. in mze dictum.
f Lucrata dos. s. filijs eius.
g Secundis. i. filijs natis ex scōis nup. seruetur dos eorum matris sed i eo ꝙ hic diē seruā dā sic dotez. ut s. e. mō dixi. z de do. propt nup. ibi añ nuptias uō z. c. est ꝓtra. s. e. §. soluto circa prī. z i fi. ubi dz cedēz lucro supstitis. z ut ibi dz pōt tamē ꝙ uult facere supstes. hic āt cogit seruare. So. dicūt ꝺdā ꝙ hic transiuit supstes ad
h Ex ab illo. s. suo patre.
i Scōm matrimonuz ibi non. qō uex ē. Sed hec so. est insufficiens. nā non ualet ad dotē uel dona. scōi matrimonij. nā nec hic trāsiuit ad tertiū qz nō est generaľ. so. dic ergo scōz az. ꝙ i dote z dona. propter nup. siue conuolet ad secūdū matrimoniū siue non hoc seruet ut filijs eius matrimonij seruetur ut hic z ibi plene dixim' i illa notula hec dctā dīa. sz certe hec so. uz cōtra mentē illius. §. soluto. dic ergo utputo uerius ꝑ per hanc consti. bene lucrabat dotem si trāsire nolebat ad secundum matrimonium ut ibi dz. nec obstat ꝙ dr̄ hic ō dona. z de dote scōi matrimonij. ꝺa hic euenit ut nō filij ꝑmi matrimonii tm̄ lucrēt z eis reseruēt. s. lucra. sz ēt secūdis. s. rōe uitāde inequalitatis. z hoc inuit lex illa cū aliis. L. de secundis nup. z est ar. ad hanc solutionem. L. de collł. l. pe. Item propter inuidiam tollendam q̄ maxime oriť inter frēs. ut. L. de bonis qꝫ li. cuz oz. §. ij. z. ff. de le. ij. cum pz. §. e uictis. z secundum hunc intellectum corrigit ille. §. soluto in hoc. c. p aūt. j. neqꝫ uirum qō ex do. z secundum hec plana est littera illius. §. hec aūt rō inequalitatis non habet locū i legatis uel fideicō. ut hoc. §. dz ibi ꝟliqua uero z ē. qr nūc tm̄ lex curauit ō equalitate legati uniꝫ ł fideiꝫ. qñtū ō una dote ł do. ꝑpt nup. Itē illa conmixta sit sbe ut sequit.

b Ex scdis nup. nã lucra ex ꝑmis amisit etiam ꝑ secunduz matrimoniuz. ut. s̃. e. §. si uero. z sic ẽt lucza ex ꝑo amittet. si ad tertiũ trãsiret matrimonium ut statim innuit.

i Quia frequentiam scimus. s. ab illo. §. deinceps hucusqꝫ. z hoc propter rationẽ frequentie ut dicit naz frequentius mor

soluto matrimonio siue bona gratia misso: siue etiaz aliter[k]: siue per dotis siue per sponsalitie largitatis occasionem: hec ad instar ex morte lucrorum omnia seruent filiis. hoc idem custodiẽdo sr indotatis uxoribus ubi a nobis posita cõstitutio[l] ꝓcacitatẽ[m] puniuit. z si discernum[n] ex cuius culpa mim̃ repudio sit solutũ. Quocũqꝫ ei mõ se hẽat cã[o] seruar̃: z sup illud qd lucratũ ẽ ex illis nuptiis[p] filiis ex qbꝫ ꝓcesserũt filii si ue ꝑma soluta sint mrimonia repudio siue ẽt scda lz ẽcie nõ secute sint nuptie. De augmẽtis[r] ãt z diminutoibus dotium aut añ nuptialiũ donatõuz dictũ est qdẽ aliqbus ꝑoribus legibus. a nobis ãt ꝓfectiꝫ ꝓscrutatũ ẽ q ẽt consistentib[9] matrimoniis ꝓpter nuptias donationes ñ augeri solũ: sz ẽt a principio dari ꝑcipimꝫ[a] z sic augeri ꝑmisimus: ita quoqꝫ minui uolentibus cõcessimus[t]. Sed hoc qd de diminutione dcuz ẽ si secũde fiant nuptie nõ pepcimus[s] ut ñ aliquo mõ leonis pie memorie offendamus ꝓstituti onem[u]: cum filii ex ꝑoribus fuerint nuptiis. si eĩ immensa[a] obtulerit dotez: aut añ nuptialẽ donatõnẽ parẽs: aut aliud aliqd largiar̃: deinde sentiẽs quo ferar̃[x] lex ob rem[y] z ꝙ factũ est z dimmiuet dotem aut añ nu

nup. l. pe. Jt ad hec. R. ẽ ꝓtra. s̃. e. §. ꝙa uero acten[c]. so. ut ibi.
c Si uero uoluntatem. ut per lega. uel do. cã mor. l' fideicon.
d Lex. ut. C. si secundo nu. mulier. l. i. accursius.
e Usu. i. usuf. idem est z de usu. si ipse esset relictus. accur.
f Prius. i. per leges ẽt prius factas circa amissionem proprietatis taliũ rez. ut. C. de ꝑis nup. l. ẽcie in prin.

ptialẽ dõationẽ[z] nequaqꝫ lucꝛ erit filiis qd datũ[a] est sed licebit lucrari aut uictricũ[b] aut nouercam filiis secundum hec lesis.
Si uero solũ usumfructũ reruz. aut uir: uxori aut coniũx marito per nouissimam dederit uoluntatẽ[c] añ nos quedã dicebat lex[d] si ad secũdas ueniret nuptias aut pater aut mr̃ stati relicto usu[e] cadere sic̃ prius[f] cadebãt proprietate z repẽte[g] illum[b] filiis restitui. si uero ĩ puberes forsan filii fuissent ẽt cum medũ temporis fructibꝫ hoc enim uidebar̃ legi[k]. Nobis autez non satis hoc placuit: sz uolumus ut si ususfructus det̃ per largitatez aut mortis causa donationem factam inter uiuos in quibus licet etiaz donari[l] si reliquatur z accipiens ad secundas uenerit nuptias. maneꝛ[m] sic quoqꝫ[n] usumfructũ donec supersit qui hunc habet usumfructum nisi expresseꝫ ipse qui donationem[o] sicut dictũ est fecit: aut hunc reliquit[p] siue masculꝫ siue femia dixerit ad secundas uelle uenire nuptias eo qui usumfructum accepit solui[q] euz: z ad suaz reũti proprietatem. Sed hec[r] quidem de his que per largitatem dãtur diximus. si autem in dote aut sponsalitia largitate rũ ususfructus detur: nil penitus innouamus: sed dudum

g Et repente. i. statim positꝫ nupsit ẽcie.
h Illẽ. s. usumfr.
i Fructibus. cõputatis ex die quo ad secũdas iunt nup. subaudi ẽbeat eis reddi. accursi.
k Legi. s. supradicte C. q ẽ Valẽtini.
l Etiã donari. qñz enĩ cõcedit̃. ut. ff. de do. inter uirũ z uxorem. si spõsus. §. concessa. et l. si qs z. l. q si uir. lz cõi iure ipediat̃. ut. ff. de do. iter uirũ z uxorẽ. l. i. ij. z. iij. ac.
m Manet̃. sed qꝛ secus in proprietate que perditur. ut. s̃. e. §. si uero sit soboles. R. ꝙa adeo paꝛ usuf. dat̃. ut lex ẽ eo non curaret. parua ei essz pena cum amittere cũ z aliis modis facile possit amitti uel capi. di. uel morte z sic nec q̃sitꝫ uidetur cũ paꝛ sit duraturus. ut. C. cõia dele. l. ii. §. sed quia. ac.
n Sic quoqꝫ. i. sic̃ si ñ fuisset contractuz secũdum matrimonium.
o Donationẽ fecit. s. iter uiros.
p Reliqd. i ultia uolũtate. ut. ff. ꝺ ta. exbi. l. i. in fi. sz quid si donauit iter uiuos ita ꝙ tũc nõ ualeat sz morte ꝓfirmetur. R. idem quia donatio ab initio ualde comparat̃. ut C. de do. inter uiruz z uxorẽ. l. donationes.
q Solui. i. dissolui uel

r Concessimus. ut. j. e. §. z si econtrario. accursius
s Non pepercimus. i. nõ pmisimus. uel dic hoc. i. huic non pep. qn mutarem[2] z subaudi ideo. ut id z c̃. ac.
t Lonstit̃. que est. C. de secundis nuptijs. hac edic. in prin.
u Jnmẽsa. i. magnã. Dotẽ. ꝺo uiro. Largiar̃. s. i ꝺo mmio filiorum primi matrimonij tm̃ det̃. cui ẽt minus dar̃. ut dcã l. hac. e. z. s̃. e. §. optime. accursius
x Ferat. i. qualiter sustineat hec lex leois. nã uult ut cuilibet
y Abreuiet. i. abreuiare permittetur qd nõ concedimus.
z Donationẽ. ut sic fraudet filios cũ tm̃dẽ ꝙtũ uiro dat eis
a Datum est. i. cõcessum a cõstitutiõe leonis. Sed hec diminutio ꝓcedit̃. uel dic ꝙ datũ est. s. in ꝺo matrimonio qd cum sit magnũ datũ sperabãt filij primi matrimõij se fecisse magnũ lucrum cum tm̃ eis debeatur quãtũ i scdm matrimoniũ ꝓferẽ ꝙ certe nullũ lucrũ erit si hec diminutio sic fieri ꝓcedar̃.
b Uictricũ. ꝙ nõ debet esse sz quo lucrar̃ cum diminuatur. R. fit i fraude. ut tanto det̃ minus filijs. postea ãt ex absconso sibi reddet. sed nunqnid hec fraus debet probari a filijs filijs. R. ꝺo. nõ qa de iure est presumptio. ut hic. C. de do. añ

ꝑx.§.z qr ē ābulatoria uolūtas usz ad supmū uite exitū.ut.ff.ỏ a di. l.l.ij.§.fi.si āt ab initio tenuisset q ē qñz ut diximꝰ. s.prox. §.uñnō pōt reuocari.tē nō pōt interdicere.ut i dote hic dr̃ z do.p pter nup.ut hic ubi ī ipsa dona.hoc fuisset expressum.ut.ff.de pac. l.in traditionibus.z.C.de rerum permu.l.rebus.accursius.

t Sctita.z ab alīs. ut.C.de secūdis nup. l.ij.z a nobis.ut. s. e.§.si ūo sit soboles.

u Decies.sic dehī. et fal.§.z hoc qỏ .z. s. de leno.§.i.ac.

x Ex lege.hic nō ar. qỏ iuri cōi renuntiari ñ pōt. qỏ plene dic ut diximus. j.ut ma.z cre.z debi.§.ppea.

y Qm̄ legū.i. legum tractantiū de usuf. ut dic usuf.legitimi.nā a lius cōstituit pactioni bus z stipulatōibus z i testō.ut insti.de usuf. §.i.alius lege cōstituit q legitimus dr̃ quē hz pat̃.i bonis filij.ut su bijcit z supstes cōiux in lucris ex pore mi momo.ut.s.e.§.si uero sit soboles.

z Cōstitutionibꝰ. tres sē que tractant de acq sitis ex linea materna ut.C.de bo.mater. l. i.z.l.ij.z.l.fi. Jtē du e q tractāt de acquisi tis ex nuptiali lucro. ut. C. de bonisq; li.l. i.z.l.qcunq;. Jtē due q tractant de acquisi tis aliūde.ut.C. ỏ bo nisq; li.cū oz.z.l.fi.

a Ueniat.s.pater.

b Tasu.i.amissione.

c Leges.s.quas mō notauimus.nā eo ipo q nō dicūt perdi. ñ p dic hz ad secūdū trāse at matrimoniū pat̃. imo ēt expresse dicūt alique eaz legū q nō perdat.ut.C.de bonis mater.l.fi.

d Tastrensia. hec eniz z ueteri z nouo iuz in solidū z plene filijs ac quirunt̃.ut.ff.de coll. bo.l.i.§.nec castrēse. z.C.de bonisq; li.cū oportet.§.exceptis ca strensibus.z.§. eadez obseruando. nec mirz qa paterfa.est quo ad hec.ut.ff.ad mac̃.l.ii.

e Mater nuptias. s. mater.ac.

f Reuocare. hec est u na pena secundo nu bētis iter ceteras.

sctita teneant z maneant apỏ accipientes donec uiuūt: hz de cies milies cōtrarium aliquid uelint morientes.q enim ex le ge datum est lucrum priuatus auferr̃ modis omnibus nō ua lebit. Qm̄ oio ad memoriaz ỏ usufructu legū uenimus:illỏ quoq; miscerī legi bonum est: quod tribus pridem dictuz est constitutionibus. Q omnium pater horum que ad filios ue nerint siue ex materna linea si ue ex nuptiali filiorum causa siue aliunde usumfructum hz hz ad secūdas ueniat nuptias usum nanq; eorum donec ui uunt manere sine casu ēt añ nos omnes uolunt leges z in maternis z in aliis omnibus:z nos simul dicimus.castrensiū uero z quasi castrensium uā pe culiorum excipiatur rō. Ma ter tñ donans aliquid filio de suo si ad secundas uenerit nu ptias non poterit per occasio nez igratitudinis reuocar̃ qỏ datum est: non eni ex pura ui detur uolūtate ingratitudinez introducer̃:sed secundas nup tias cōsiderans ad hanc uenis se cogitationez putabitur: nisi tamen aperte filius aut circa uitam ipsam insidians matri: aut manus inferens impias: aut circa substātie totius abla tionem agens aduersus eaz ali quid declaretur. Non tamē permittimus mulieribus ad se cundas uementib nuptias ad huc uelle priorum maritoruz dignitatibus:aut priuilegiis u ti.sed ad quale post priorez ue nerunt matrimoniū illius am plectantur fortunam.que eim priorum oblita est nō rursus ex priorib adiuuabit̃. Jocū dum quoq; illud z non extra pietatem a dīne memorie ale xandro super alios plurimos

g Nisi tamē.nō tribus ex causis tm̄ fieri reuocationē donationis. cū aliis mōis possit fieri z p multas igratitudines.ut.C.de reuo. do.l.fi.z.j.ut lib.dece.§.i.z fac̃ ad hūc.§.C.de reuoca.do.l.bis sol.nunquid idē i pze accipiēte fam uxorem.R.nō qa nō iuenitur nec ergo z nos a iuz cōi recedimus.ut.C.de ap.l.pcipimus. §.ñ. z qa nō sic ē uerisimile q mutet uolūtatē pp uxorē.sic uxor p uiz.

ut dr̃ hoc.§.z ar.in insti.de inutz.§.patitur.z.C.de iterdic. ma.l.curatorem.z.l.pe.accur.

b Non tamen fortunā.ut dicat̃ cōsularis mlr ī alia digni tate ex statu pntis mariti.z nō pteriti licz si fm non acce pisset dignitatē pmi retineret.hz esset mortu. ut.ff.ỏ sena.l. i.z.l.scie nup. z.ss.e.§.soluto in prin. z sunt hec ūa:nisi qñ p puilegiū hoc hēt mulier .ut ff.de se.l. fi.et facit ad hūc.§. j.de resti.§. si aūt ēt.z.C. de nup. l.cū te.z ff.ad munic.l. filij.§.i.

i Priorum.di gnitatuz. quas hēbat per pmū urum.

k Oblita.nubē do secundo.

l Jocundū ale xādro.ut.C.ỏ incest.nup.l.ij. z facit ad hūc §.C.de operis li.l.libte.z. ff. de repu.l.fi.

m Epulata.nō saturum nō sic discernere ut te iumū.z fac̃ isti. ỏ suc.subla.§. finali.accur.

n Eiusdē prici pis.s.alexādri pceptuz.ut. C. ubi pu.e.l.i.

o Ojum . tuto rum. agnatorū z silium.

p Dat ei hec.ñ solū alexādro. ut.s.apud ma trē alituz z fac̃ ff.ubi pupilli.l. i.sz qz si contra bant fas nup. nō pmittit̃ edu catio mri cum apud uictricum possit ee tutela puigni . ut.C. de cōtrario iu. tu.l.f.R. aliỏ in educatiōe q posset uite eius plerunq; isidio sa ēe quaz tute la uel q tutela pmittit̃.uerum est a testatore. nō a iudice. ut lege. Jtem ē tra ad hunc.§. j.ut li.ma.et a

uie.§.illud.so.ut ibi.accursius florentinus legum doctor.

q Contrahentes dotes.s.matrimonium uiri.

r Dabunt.idest restituent.accur.

s Ex causis quas lex.inmobiliter siue in genere hec dictio lex accipit.st ãt cause.ut se z suos alat. uel ut funduz ydo neum emat.uel relegato patri expensam det.uel egentem

uizum uel pẽm uel frẽm uel matrem alat. ut. ff. de iure do. l. mutus. §. manẽte. Jtẽ ut supradictas psonas ab hostibus redimat. ut. ff. so. ma. l. quanuis. Jtem ubi maritus ad iopiam uergit. ut. C. de iuẽ. do. l. ubi adhuc. ꝛ facit ad hũc. §. ff. de relig. l. sic pro rata. §. i. ꝛ ff. so. ma. l. si constante. i. ℞. ꝛ J. ò equali. do. §. illud. ꝛ C. si constã. ma. l. i.

t Donationis. s. probibite inter coniuges ſʒ secũdũ hoc semper uẽ q̃ possit solui constante matrimõio. nã donatio põt reuocari. ut hic subjicit. ergo iure cõpensatiõis põt esse securus maritus. ℞. o. ñ cũ ita nõ teneẽ cõpensare que dono accipit uere. l. p̃sumptue ut fuit hic nisi quantam locupletior ẽ. ut. ff. de do. iter uirũ ꝛ uxorẽ. si spõsus. §. fi. ꝛ l. s.

u Dederũt. i. ẽd iderunt.

x Jnmature. i. nimis cito.

y Fructibus. extantibus ꝛ ẽt ꝙ sumptis de quibus tñ fuit locupletior ꝙa tãtũ deʒ de suo erat ipensura. de alijs nõ cũ non iplus q̃ sit locupletior teneatur ut dictũ ẽ ꝛ pbatur. ff. ò bẽ. pe. l. sed ꝛ si le. ꝙ. §. ꝙ autem.

z Cõstitutũ est. ut. §. e. §. si uero sit soboles.

a Percipient. ſʒ nonne do o facere uẽ cũ restituturꝙ esset. ut ff. de doli. ex. l. dolo. ℞. non ꝙa lucraturus erat mariꝰ ex pacto alʳ nõ habet locũ ꝙ hic dicitur. ac.

b Sin ãt mlier. ꝙ est speciale i matre ꝙ dic. ut. J. de bẽ. abitef. §. ex bis.

c Jurans. ꝙ hic de iureiurã. dẽ corrigitur. J. ut matres. ꝛ de. ꝛ c̃. §. fi. accur.

d Tutorem. s. dandum filijs. ac.

e Binc. alʳ huic. ꝛ alʳ binc. accursi. Eius ff. s. mulieris.

f Lex. ut. C. quando mu. of. tu. l. ij. §. sed uestra. ac.

g Mariti. fi. Trahit. lex ista. Jp. mariti. Dic. lex ista.

b Successionẽ. ut. C. qñ mir tu. of. l. y. ꝛ isti. ad tertull. §. fi.

i Ex substitutione. s. pupillari. ut. C. ad tertull. l. omnem. ac.

k Priores nũ. s. q̃ dixerũt faciendo. l. quarum mõ mtionẽ hũimꝙ.

l Puniri. amare. s. priores nũi. ut. C. de secundis. nup. l. i.

m honestatem. quem corrumperunt.

n Agunt. s. sapientes. .accursius.

penis. Prouidentia uero sit per prouintias quidem agenti um presidibus: hic aũt glorio sissimo prefecto felicissime huius urbis una cum pretore cui huius urbis cure est. ut uolẽte ad nuptias ueuire tutelam gerente muliere: ꝛ ordinatur minoribus tutor. ꝛ rationes suscipiantur: ꝛ q̃ mater debet occasiõe gubernationis hoc reddatur. Placet quoq̃ nobis ze nonis pie memorie constitutõ uolens patrem si inbetur proprio filio legatum sub conditione aut die dare non aliter exigi, p donatione legatoꝝ cautionẽ hãc uidelicet que legatoꝝ seruandorum causa uocatur: nisi secundas patꝰ contraxerit nuptias: sit ei ꝛ hec secũdo nubentibus pena. Sed ꝛ si q̃s inter ũerendissimos constitutus clericos ultra lectoreꝫ aut cantorem dictas omio contraxerit nuptias. hũc ex nostra cõstitutione cadere sacerdotio ꝙ stituimꝙ atq̃ uolumꝙ. Si ũo lector exist̃s ꝛ nuptias faciẽs deinde propter aliquam ineuitabilem necessitatem ad secũdas ueniat nuptias. nequaquã ad maioris sacerdotii ascẽdat culmen: sed illic manebit apò mulierem affectum illius põ ponens meliori ꝓuectui. Si ũo cum sit laycus ad ordinatiõm subdiaconi: aut diaconi: aut p̃ sbiteri uenire uoluerit: deinde appareat mulierem habens ex uirginitate sibi copulatam sed aut disiunctam a marito: aut alʳ ab initio mox sibi legitime coniunctam: aut etiam ipse ad secũdas uenerit nuptias non impetrabit sacerdotium. sed ꝛ licet latẽter ad hoc uenerit omimodo eo cadat. Que uero nunc seqr̃ causa est antiqua ꝛ mltas quidẽ suscipiens

k Priores nũ. s. q̃ dixerũt faciendo. l. quarum mõ mtionẽ hũimꝙ.
l Puniri. amare. s. priores nũi. ut. C. de secundis. nup. l. i.
m honestatem. quem corrumperunt.
n Agunt. s. sapientes. .accursius.

Mulierez. tutricem. Non uel. pro saltim.

o Pestifere. i. mortaliter ꝙa mortem etiã expectat qui perierat alʳ est in littera perierat. ac.

p Precedentes. i. preter eos quos mõ dixi mus. de successione ꝛ de alijs i pri. hꝙ. §.

q Diximus. ut. s̃. e. §. si igit̃. ꝛ C. ad tertu. si qua.

r Prebuimus. ut. C. qñ mu. tu. of. l. fi. ꝛ facit inſti. ad orfic̃. §. i.

s Placet consti. ut. C. ad tre. l. iubemus. §. i supradictis.

t Patrem. nepotis filium testatoris.

u Pẽ. i. iste filius.

x Sed ꝛ quid constituimus. ut. s̃. qũo oz. e. §. neque autem.

y Uolumus. s. nunc.

z Necessitatem. ut sãguinis caliditas. ut. s̃ de nõ eli. §. cum igitur ibi si autem non ualuerit. ꝛ. c̃. ꝛ. s̃. qũo oz e. §. quãta. ꝛ facit ad hunc. §. j. de scis. c. §. si uero futurꝙ. ꝛ. §. ut si ꝛ post. ꝛ. §. si ũo lector ꝛ C. de epis ꝛ. c. l. euz qui. ꝛ. s̃. qũo oz e. §. neq̃ uxori.

a Jllꝙ. s. mulieris.

b Que uero. hic nota circa hanc materiam quadruplex ẽ ius uetustissimuz. ꝛ uetus. ꝛ nouuz. ꝛ nouissimum primo sic canebaz: ut distingueremus. an relinquebaʳ simpliciter ut nuberet. an ut certe pſone puta ticio nuberet an econtra. simpliciter ut non nubezet. an ut ticio non nubẽt primo casu ualet cum utile sit rei pu. mñia fieri ad sobolem procreandam. ff. so. ma. l. i. Jtem ꝛ ꝺo ualet. si illi certe persone honeste nubeã põt nõ alʳ. ut. ff. ò ꝙdi. ꝛ de. l. cũ ita legitur. §. uideamꝙ in tertia aũt nõ ualet conditio. ꝛ remittitur quasi cõtra pa. uti. inducta idem dicas si dixerit. ut alicuius arbitrio nuberet. at in quarto ualet conditio nisi i fraude hoc fuerit factum. quia forte alij nubere non potest. ut. ff. ò con. ꝛ de. cuz tale legatum. §. si arbitratu. ꝛ. §. meuic. ꝛ. l. hoc mõ ꝛ bis casibus. qñ conditio non ualet. nec cautio mutiana loc̃ habet que habet locum qñ in non faciendo est conditio. que tamen ualz ut. ff. ò condi. ꝛ de. l. mutiane. iure uero ueteri iulius q̃dã miscellus

distinxit an'ante annum petit legatum. z tunc iuret se non nubere. aut si nubat spe filiorum non libidinis causa nubat. an post annū z tunc caueat tantum non autem iuret ut puto. licet quidam contradicant de iuramento ut in qualibet conditione que est in non faciendo. ut in hoc. §. in prin. usq; illuc nos igit̄ z c̄. iure uero nouo remittit̄ huiusmōi sacramentum. ut in hoc. §. nos igitur. z c̄. z. L. ad. l. iul'. miscellaz. l. ij. iure autem nouissimo aliter constituitur q; dic ut hoc. §. ibi. uñ sctim;. z c̄. z hec omnia tam masculis q; feminis. ut. L. ad. l. iuliam miscellā. l. fi

c Alys. iperatoribus.
d Quam. s. rectitudinem. uel dic quaz causam. ac.
e Presentia. neutri generis est. ac.
f Preponens. s. omnibus alys. z expone. i. pñti tempore. ac.
g Relinqueret. scilicet uxori. ac.
h Habat. lex iulia.
i Transeunte. s. āno.
k Cautionem. s. mutianaz quia cauebat de aliquo non faciendo. ut. L. ad. l. iul'. miscellaz. l. ij. in prin. z. ff. de condi. z de. l. mutiane. z erat hec iuratoria. ut quidā dīt.
l Quia ad. z est hic q̄dam modus cautōis.
m Aditionē. s. post annum. ac.
n Adinuenit. hic uidetur deesse q̄dam non uel dic adinuenit quo ad memoriam z tunc sine nō legit̄. z q; se quīctiuerat quo ad inuentionem. ac.
o Omnibus. scilicet relictis. accur.
p Prohibitionibus. al prohibitiones z ē sensus q; Scevola iuenit hanc cautionem ut haberet locum in illis cōditionibus que consistunt in prohibendo. l non faciendo ut relinquo tibi si nō ascenderis capitolium.
q Necessitatem. s. talem qualez modo habuimus. s̄. prox. s. libidinis. ac.
r Extimauimus. s. ante legem istam. ut. L. ad. l. iul'. miscellaz. l. secunda. ac.
s Sanctione. quia de sacramento. z facit. j. ut matres debi. z credi. §. propterea. accur.
t Et. pro idest. Cohibere. i. prohibere iuramentum ne fiat.
u Hoc iurare. s. ad secundas non uenire nuptias. accur. Deinde simul. propter iuramentum. accursius.
x Et defuncti. propter idem iuramentum quia causam dederat per iurandi. uel dic propter fm̄ mñ uidetur defuncto facere iniuriam.

correctōnes non ab aliis solū sed z iam a nobis nō tñ ad tū mam sui ueniens rectitudinez quā nunc sectantes presentia sanctimus. lex enim que uocat iulia miscella lex antiqua: lex uetusta filiorum procreatiōis pponēs studium permittebat mulieribus: licet uir phiberet z aliquid ob hoc relinqueret: quatenus nō ad secūdas ueniat nuptias: tamen z ad uirum uenire z iurare: quia filioz cā hoc ageret z qō relictū erat accipiet z hanc quidem in annū dabat mulieribus licētiaz. Eo autem transeunte si uelit accipere relictum: nō aliter licebat mulieri hoc accipere ātep; cautionē exponeret quia ad secūdas nō ueniret nuptias: sz hāc quoq; adiectionem ipse iulio miscellus adinuenit. sed Quintus Mucius scevola hoc prelactiuerat super omnibus quippe pendentibus in causaruz p hibitionibus huiusmodi aduenies cautiones. Nos igitur uidentes plurimas mulieres ō siderio nuptiaruz non propt filiorum procreationem sed p pter necessitatem z iurantes z nubentes z transcendētes morientium uoluntates: extimauimus prius intim sacratiorez mederi partem: z periurium eis cohibere: nec sinere talia ei subire iuramenta: in quib' omnino periurium pruptum est. nam nec illud inerat legi ut oporteret sine filiis existētes mulieres hoc iurare sacramentū: sed etiam filios habētibus hoc adiacet iusiurandu; qō domini simul z defuncti animā cō tristaret: cum utiq; periurium quidē esset in promptu: filioz uero pcreatio in casu sine muneribus reiceret. quoniam igitur hac. s. nostra sanctim lege

m Muneribus. scilicet. diuinis. accursius florentinus.
z Reiceret. i. erat dubium an haberet filios ex matrimonio cūi deo sit hac supradicta lege. s. secunda in. L. ad. l. iul'. miscellaz. accursius
a Eis. mulieribus. accursius florentinus legum doctor.

iusiurandum eis auferētes: z talem permittentes perceptionem consideraūimus qm̄ al terutrūq; rerum a nobis p̄ter missum est oportere z ō fuuncti aime mederi: quapropt̄ presentem. ponimus legem. non ei uolumus deficientium nihil il licitū habentes uoluntates frustrari. si enim dicemus oportere mulierem omnino uiro precipiente non nubere hoc custodire pro amaritudine habuisset hec merito lex. nunc autem cū secundo presto sit. i. ut si uoluerit nubere quidem accipiat quod relictū est nouissimi sceleris est z despicere uoluntatē defuncti ita fluctuantem ut ei det licentia nubendi z accipiēdi qō relictum est z per omnia contristandi priorem maritum. unde sanctimus si quis prohibuerit uxorem ad aliō uenire matrimonium: siue etiā uxor maritum. Idez nanq; est utrunq; z pro hoc aliquid relinquerit nam ex duabus cōditionem habere contrahentium alterum: ut z ad nuptias uenire z renuntiare precepti oni: aut si hec noluerit sed honorat ō fūctum omnino abstinere decetero nuptiis: sed ut ñ causa suspensa sit z post tempora forsitan longa reuertat̄ rursus exactio. propterea nobis bene uisuz est hoc rei determinare causam z usq; ad annū quidem non esse penitus petitionem relicti nisi tam̄ modus sacerdotii aduenies alteri psonarum: statim prebeat p̄ceptionem utpote nequaq; nuptiarum existente spe. Si uero trā sire contigerit annale tempus damus quidem persone huic accipeī qō relictum ē. Non absolute tamen nz simpliciter: sz siquidem immobilis fuerit res

b Auferentes. s. ne ulteriuſ iurent se nō nupturas.
c Perceptōm. s. legatoz.
d Quoniaz alterutruz. interpositio est rez i. unum duorū pretermisimus usque nunc. s. defuncti uoluntatem seruari z ideo nunc dicere uult.
e Anime. idest uoluntati.
f Deficientiuz. i. morientiū.
g Relictum ē. s. ea. l. ne nubere. ac.
h Priorez. maritū qui noluit eam nubere.
i Maritum. s. prohibuerit ad aliō uenire matrimonium cui marito spāt̄ legatū hoc adscripsit fm̄. R.
k Idez nanq;. interpositio est z q; dicit hic utriq;. siue uxor marito siū maritus uxori relinquerit hac condītōe. ut hic. z L. ad. l. iul'. miscellaz. l. fi.
l Conditionē. i. electionem.
m Voluerit. s. renuntiare.
n Honorat. nō nubendo fo.
o Suspēsa. donec secundum matrimonium expectatur.
p Exactio. i. repetitio legati.
q Determinari causam. p hāc constitutionez.
r Sacēdotij. nā ex quo erit sacerdos nō poterit uxorē ducē aliam. idem ō quolibet in sacro ordine posito. ut. s̄. e. §. prox. z econtra quia mulier facta est monacha. uel aliter uouit continentiaz. ut. j. ut liceat ma. z auie. §. quia uero ex consensu. ac.
s Cautionem. s. de restituendo legato cum eius fructibus si ad secundum uenerit matrimonium. ut hic subjcit. ibi ut si ad secundas. z cetera. accursius.

t Damus. ſ. ypothecã rex ꝓcipientis ꝑdictũ legatũ. ꝛ ſac. C. de rei ux. act. §. ꝛ ut plenius. ꝛ. C. coia de le. l. i. ꝛ C. de admi. tu. l. ꝓ of. ꝛ de eꝑali au. l. de creationibus. ac.

u Reddant. ſ. heredi. uel conuncto uel ſubſtituto. uel ab intestato uenienti ſecundum. R. ut. j. e. §. prefate. accurſius.

x Dari. ſ. uolumus. ac.

y Cautione. ſ. iuratoria.

z ypothecis. ſ. tacitis. ac.

a Aliud. ſ. a pecunia inumerata. ut ſubjẽ.

b Partẽ. i. totã ptẽ diminutam ut ſic totũ dãnũ redũdet i legatariũ nec mirũ cum malefidei eſſe ꝓſumit. ac eiz fructus non ẽdderet. ut iſti. de rex di. §. ſi quis a nõ dño. uel dic ptẽ diminutiõnis ut. ff. de uer. ſi. l. nomen filiaꝛ §. portõnis.

c Juꝛ iuꝛ. hoc põt referri taz ad uſurã q̃ ad fructus. ꝛ nota dari potius ſacramẽtũ reo q̃ actori. ꝙa fauorabiliores ſunt rei. ut. ff. de regulis iuꝛ. fauorabiliores. ſ. z. l. non debet actori. aliud niſi ex ꝓtumacia reus damnaꝛ in talibus. ut. C. ò iudic. ꝓperãdum §. ij. ꝛ. l. ſcim? ꝙ q̃ ẽ uerius ibi loq̃ de expẽſis quas fecerat actor. unde ſibi liq̃de ſẽ. hic econtra ò fructibus quos reus ꝓcepit qz ꝛ ſibi liq̃ di ſẽ. uñ utrobiq̃ daꝛ ſacramẽtuz ſciẽti ueritatẽ. ſi ãt uterque ueritatẽ equaliter ſciret ul ẽt una ꝑſona plus ẽ ſuſpecta q̃ altera honeſtiori ſacrãmtũ ò ferẽt ut. ff. de re. mi. ñ oẽs. §. a barbaris. ꝛ. ff. ò legi. tu. l. legitimos. §. i. in fi. accurſius florentinus

non aliter hec accipere niſi iuratoriam cautionem [f] expoſuerit ꝛ ſuppoſuẽrit ſuas res. hoc qò tacite ex hac lege damus [g]: ut ſi ad ſecundas uenerit nuptias reddat [h] qò datuz eſt tale: quale ꝓcepit reſtituens ꝛ quos accepit in medio fructuſ. Si uero mobilis fuerit res ſiquidem ydoneam habeat ſubſtantiaz perſona uolẽs accipere dari [i] qò relictũ eſt ſub eadem cautione [k] ꝛ hiſdez ypothecis [l]. Sed ſiquidem aliud [m] aliq̃d mobilium fuerit tale reſtitui quale receperit aut dimminutõnis meritatur partez [b]. ſi uero pecunie fuerint etiã cum uſuris quas inde percipere ualuerit iureiurando [c] reſtituentis hec iudicãdo. Si uero non mutuauerit quidem ſed uſus eſt tertie centeſime reddat uſuras. ſi uero non ualde locuplex [d] fuerit etiam fideiuſſorem hunc exigi ſi aũt non ualuerit fideiuſſorez dare tunc ſub iuratoria cautione ꝛ ypothecam ſecundum q̃ dictum eſt ſuarum reruz: accipiat quidem qò relictum eſt. mox autẽ ut ad ſecundas nuptias uenerit: hic ab eo qui ò dit uendicetur apud quamcunq̃ apparuerit perſonaz: tanq̃ ſi ab initio neque datuz fuiſſe uideretur. Quod in omni reſtitutionis caſu: ſiue mobile ſiue ĩmobile ſit: qò futurnz eſt reddi ualere ſanctimus. Si uero [e] uſus fuerit quod relinquit mino ydonee uero ſe habeat [f] ad fideiuſſionem ꝛ nec ipſe dignꝰ ſit cui hoc credatur. manere q̃dem apud illum a quo relictũ eſt: ex tertia uero centeſime eiꝰ uſuram preſtari quam uſque tũc ſoluat [g]: donec aut ſecũdas ille contrahat nuptias. quãdo ꝛ reſtitutio [b] preſtitarum uſurarum ſuſcipiet facultatẽ: aut

d Locuplex. hec diſtinctio ſit locuplex ſ nõ. ſi re mobili ſeruatur non in immobili. accurſius.

e Si ũo uſuf. hoc Rnſũ dñt q̃dã tm̃ ò pecuia loq̃ ut ſic differat a ꝑcedẽtib⁹. ut i nouell. c. t. uel ut puto loq̃ de uſuf. ꝛ uſu. ꝛ quo caſu non fieret traditio rei. ſed uſurarum tantum

ut. ſ̃ de non eli. ſecundo nu. §. aliud in fi. accurſius florentinus.

f Se bẽat. ſ. legatarius. Lredaꝛ. aſ daꝛ ꝛ dic. ſ. legatario.

g Soluat. ſ. ille q̃ fuit iuſſus ꝓſtare. Jlle. ſ. legatarius.

h Reſtitutõe. ſ. q̃ ſit ei q̃ legati ꝓſtatiõe oneratus fuerit.

i Ei. ſ. legatario. heredes eius. ſ. legatarij. accur.

k Sub tali cõditõe. ſ. ne ꝑas nup. cõtrahat ꝛ hoc ſi uidue relinq̃t ſ a marito ſ ab extraneo ut dictũ ẽ. aliud ſi uirgini reliquaꝛ. tẽ eiz non ualet ꝓditio ꝛ ſic ius ãtiq̃ſſimũ ꝙuaꝛ. ꝛz Jo. ut. ff. ò cõdi. ꝛ de. cũ tale. §. R ptũ. ꝛ. l. cũ ita le. §. fi.

l Jn ꝓſtãdis. ſgatario

m Jn ẽſtituendis. grauato. accur.

n A nobis. ut. C. ò iudi. uidui. accur.

o Retribuimus. i. adicimus. accur.

p Alia. ſ. relicta.

q Expoſuim⁹. ſ. i alijs tractatibus. puta in ti. ò ſga. C. ꝛ iſti. ò hẽ. iſti. cum ſilibꝰ ti. ubi de alijs relictis tractaꝛ

r Prefate obſeruatões. i. cautiões ò reſtituendo relicto ſi ſm fuerit ñm introductum.

s Pars. q̃ aliq̃t ſb cõditõe. ne ꝛz ieat m̃m.

t hẽdib⁹. dti caſus ſt.

u Relicta ſt. puta ali cui ſuit relictum ꝛ ille grauatus de dãdo alicui. ſi ille qui grauaꝛ daꝛ ñ dat. ſi ꝛz m̃m ñ ichoat. nã legatarius hõerari põt. ut iſti. de ſin. re. ꝓ ñ. re. §. i. uel dic q̃ erat cõiũctus illi legatario cui ſ̃ hac cõdic. reliq̃t. puta ſic ticio ſ̃ cõdic. ſi ñ ꝛz inerat m̃m lego fũdũ cor. cũdũ ſũò meuio lego nã meuio caucbit ꝛ ẽ rõ q̃a pinde erit ac ſi nec relictũ ſit: ut. ſ̃. e. ꝑx. ibi. §. ſi ũo ñ ual ò. ꝛ tẽ ci adicẽt. ut iſti. ò le. §. ſi eadẽ. ꝛ. ff. ò le. iij. l. reconiuncti.

x Donatio. ſ. ſit.

y hẽdib⁹. ſ. erit ꝓſtãda cautio ſubaudi.

z Cõditõe. ſ. ne icõum ineat m̃m.

a Subſtitutis. ſ. erit ꝓſtanda cautio.

b Aut oio. ſ. ò ficiente hẽde ſ ſbſtituto ſ ꝙiuncto ꝛ facit. ſ̃. de hẽ. ꝛ fal. §. ſi q̃s ãt ꝛ. §. ſequentibuſ. ac.

c Obſeruatoes. i. cautiões. accurſius florentinus legum doctor

d Lex. ſ. hec. accurſius florentinus le. do.

e Donationem. ſ. reliquit. accurſius.

f Nullã cautionẽ. q̃ caſu nõ caueꝛ cũ gẽa defũcti iterponaꝛ. ſ. cautio iſta. ergo ꝛ ipſe põt remittere. ut. C. ut i poſ. le. l. ij. ꝛ. l. pe. ꝛ facit C. ad trebel. l. iubemus. §. in ſupradictis. ac.

g Et quia addita. ſ. legibus antiquis. accurſius.
h Edixim⁹. i. pax ò quadã cautela dixim⁹ faciẽda ab ea pſõa cui fa
it legatũ ſ̃ò ea cõdi. ne ƀz ieat mm̃. ut. px. s̃. §. uñ ſcim⁹. z. §. ſi ũo ñ
ualò cuiꝰ cautele occõne z de iſta ponet z occẽ legis. bꝰ z occõne
l. s̃. ò ñ eli. §. aliò. ut ſubȳc̃. l dic q̃ directo dic̃ ò illa ꝓſti. ò ñ eli. §.
aliud. qñ dic̃ edixim⁹.
i Cõſti. loqñtẽ ò ƀis nu.
ut. L. ò ſe. nu. hac edi
ta. §. bis illõ adiũgit.
k Ad eas. ſ. ƀas. nup.
l Reſtituãt res. ſ. fini
to uſuf. mulieris.
m Ab ea. ſ. melius q̃
lex leonis. ac.
n Quod. n. hec due p
tes ponũt̃ p̃ q̃a. ƀ p̃te.
o Adiecimus. ſic. s̃. ò
ñ eli. ƀo nu. §. aliò.
p Et ſimus. ſ. nunc.
q Conſtitutione. ſ. i illa ò qua diximus. s̃. ò non eli. ſi quis uir.
r Offerat. uxori.
s Uſui dñis. hoc ẽ ſic fructuariuſ ꝓfuet q̃ eſt dñs uſuf.
t Si omnes. hoc ſic i
tellige ſi oẽs moriant̃
filij ẽm illã nr̃az legẽ
s̃. de nõ eli. caſus fili
orum nõ exiſtentium
ſiue pactũ i eũ caſũ ſer
uat̃ matri moriẽti. i.
q̃ nẽ ultima morit̃ ni
ſi filij dimiſerint filioſ
filijs enim filiorum p
manẽtibus. non ſerua
tur matris ſz filijs fili
orũ q̃ ſit̃ hẽdes filioruꝫ
ut ſubȳci. z. s̃. de nõ
eli. §. aliud. circa finez
z. s̃. e. §. qñ ifirmas
ibi uñ ſi pluribus z c̃.
in eo añt̃ q̃ hic dicit ſi
omnes moriãt̃ ita de
mũ pact̃. in caſu filij ñ
exiſtere ꝓficere matri
eſt cõtra. s̃. e. §. qñ in
firmas. ibi uñ ſi pluri
bus exiſtentibus z. c̃.
ubi dicit moriẽte uno
z uocari matrez ex il
lo pacto. ℞. hic loqui
tur recitãdo. recitat eiz
cõſtitu. illã de nõ eli.
q̃ i hoc capꝰo. ſ. qñ nõ
oñs moriũt̃ ſupplet̃ p
p̃dcm. §. qñ infir.
u Tm̃ pte. alt̃ tantam
alt̃ tantũ partem. ſ. ter
ciã cẽteſie. ut. j. dicet.
x Nõ exigi. ſ. ꝓcedim⁹
y Aux. l aliò mobi le
z Sine inuidia. i. uere
hẽat aux uel ar. non
ãt hic dz̃ cũ iuidia fili
orum. ut cũ forte non
hẽãt tñ ut arceãt̃ dicãt̃
hẽre ab aduerſa pte.

legez uoluntates. Et quia[g] pa
rum addita de cautela rerũ e
diximus[h] z leonis nouimus di
ue memorie conſtitutionem[i] ò
ſecundis nuptiis. ſi ad eas[k] ue
niens mulier non ualeat dare
fideiuſſionis cautelam quia fili
is reſtituat[l] res tertiam partez
centeſime accipiens. nos autez
cauſam adhuc melius ab ea[m] ꝓ
ſtituimus. Q̃ enim[n] ſuper hoc
ſtatutis competentẽ adiecim⁹[o]
ſubdiuiſionem: z ſanctimus[p]
hoc q̃ò pridem a nobis in qua
dam dictum eſt conſtitutione[q]
ut ſi quis offerat[r] uel res prop
ter nuptialem donationem:
ſiquidez omnes immobiles cõ
ſtitute ſunt maneat eorum u
ſus apud matrem ad ſecũdas
uenientem nuptias. Et eadem
hec eligat z non recuſet neque
exigat filios pro eſtimatione e
arum. ſed diligentiam earum
habeat ſecundum q̃ lex dat u
ſui[s] dominis conſtitutis: cõſer
uet autem hec ſecundum leges
filiis ſuperſtitibus: aut ſi oẽs[t]
moriantur ſecundum noſtraz
legẽ taz ſine filiis caſu moriẽte
matre quam remanentibus fi
liorum heredibꝰ conſeruato.

Si uero uniuerſa conſcripta
eſt forte in pecuniis aut in ali
is mobilibꝰ rebus nuptialis do
natio tantam partem[u] uſura
rum accipiente matre: cum pri
us ſanctita cautela non exigi[x]
a filiis auruz[y]: niſi forte ſine i
uidia[z] ſit iuris facultas: habeat
aurum z argentum z ueſtes z
quicquid conſcriptum[a] eſt ma
tri. damus z enim tunc electio
nem matri ſi uelit res accipere
z dare fideiuſſoriam cautiõm
ſiue predictas accipeꝝ uſuras.

Dicimus autem ex tercia par
te centeſime tam ſecunduz an
teriores[b] leges q̃ etiam ſecun
dum noſtras[c]. Si ũo pmixte

que de primis z ſecundis nuptijs ſunt ut. j. e. §. fi. accurſius
f Hic nos filioꝝ. ſ. pmi mriõnꝫ alt̃ idẽ tñ z ò filijs pñt̃ mm̃nꝫ
cũ forte ad ƀz mm̃ nõ acceſſerit. ut. j. §. ſi ãt iteſtatus. z. §.
qm̃ z legas hic paſſiue. i. qualiter filijs ſuccedatur a matre.
g Quã. ſ. ſucceſſionẽ. Nuptias. ſ. mlieres uoluꝫ ſubaudi.

ſunt res z donatio tam in pe
cuniis q̃ in immobilibus rebꝰ
ſit: immobileſ quidez omnino
maneꝝ apud matrem propter
q̃ alimenta habeat ex inde. in
rebus uero mobilibuſ illa tene
re que pridem ſanctiuimus. ſi
uero contingerit in mobilibus
rebus omnia nuptialis dona
tionis conſtituta prouideat q̃
dem mulier q̃ nõ reſpuat im
mobilia neq̃ ꝰmunita[d] hec fa
ciat ſz qualia accepit r̃ſtituat[e]

Hinc nos alia uocat rõ que
de filiorum[f] ſucceſſiõe eſt qua[q]
accipe que ad ſecundaſ uenũt
nuptias. Jam pridem enim z
de his ſcripta eſt lex[b] a nobis
ad hermogenez gl̃oſe memo
rie magiſtratum ſacrorum no
ſtrorum factum officiorum re
ſcripta[r] biſilarij glorioſi prece
dens conſulatum[k] ſeptimode
cimo kl̃. aprilis per quaz ſan
ctimus matres ad filij non re
linquentis liberos cum eius q̃
mortuuſ eſt fratribus ſine cau
ſatione[l] uocari ſucceſſionem
z eius[m] cum uſu etiaz proprie
tatem habere firmam: ſiue pri
us q̃ heres relinquatur ſiue
poſtea ad ſecũdas uenerit nu
ptias auferentes de hoc leges[n]
que de his contrariũ q̃dẽ pre
cipiebant: hanc noſtraz ſancti
onem[o] firmam etiã modo ma
nere ſuper ſolam que ad ſecũ
dum uenerit matrimonium ſã
ctimus[p] z quaſdam[q] pro prio
re accipientes filiorum firme
eis ſeruantes[r] z ſecundum dei
ceps tempus ſiue ante nuptiaſ
ſiue poſt nuptias hereditatez
in eis filijs deſcendiſſe ꝓtingit.

De his autem que poſt hec[s]
ad ſecundum ueniunt uirum.
ita nobis preſens lex diſpona
tur z ſanctiatur. ergo[t] neceſſe ẽ
filio[u] moriente ſiue maſculo ſi
ue femina ſiue teſtatus moriat̃

h Lex. ut. s̃. de
ñ eli §. cũ igit̃.
i Reſcripta. ſ.
lex p̃cedens.
k Cõſulatũ. bi
ſilarij gl̃oſi z
hoc ſeptio z c̃.
l Cauſatione.
i. diſtinctione.
m Eius. ſ. cõſti
tutionis.
n Leges. ſ. du
as. ut. L. de ſe.
nupt̃. l. feie. §.
fi. z. L. ad ter
tull̃. l. mater.
o Sanctionẽ. ſ.
illã de nõ eli
ƀo nu. §. cũ igit̃
p Sctim⁹. z tẽ
plana erit. alt̃ ſã
ctim⁹. i. ibi ſan
ctuz ſit intelli
gimus. ac.
q Quaſdam. ſ.
ſucceſſiones.
r Seruantes.
nos. ſ. z p̃ ẽt.
s Poſt hec. i. p⁹
hanc legem.
t Ergo neceſſi
tatẽ q̃a tradere
debemus quali
ter ſuccedãt ma
tres filijs. ergo
ꝓmo ò teſtam̃
taria ſucceſſiõe
poſtea de ea q̃
ab inteſ. deferẽ
dicem⁹. ut ſubȳ
cit cũ digniora
p̃ferẽda ſint. ſic
inſti. ò bo. poſ.
§. alios autẽ. z
s̃. de hĩ. z fal.
§. ſi nullꝰ eoz
z. §. ſi uero ab
altera.
u Filio. i. dicẽ.
x Interi. pus.
y Sbaz. ſ. totã
z Hanc. ſ. hẽdi
tatem.
a Per ſcriptu
ram. maxime
ſubaudi. nã ſiñ
ſcriptura poteſt
facere teſ. cum
extraneo eam
aſſimilet ſtatũ.
b Licebat. filio
c Si ãt. hic nõ
caute i quo hic
§. corrigit̃. s̃. ò

a Cõſcriptũ ẽ mat̃. i. ad utilitatẽ matris. ſ. in ante nup. dona.
b Anteriores. l. ſ. leonis. ut dicta lege hac edictali. §. is illud.
c Noſtras. ut dicta. l. ſupra de non eli. §. aliud. ac.
d Inmunita. i. deteriorata. accur.
e Reſtituant. hic totus. §. ẽ ſupfluus cũ i dicta. l. de nõ eli. ſit eius
ſententia. ſz ideo hic fuit poſitus quia hec conſtitutio oia cõphẽdit

nõ eli. §. cũ igit̃. z certe i oĩbus cõcordat ꝓterq̃ i uno. nã ſi
teſtamẽtũ facit filius z hec z illa pmittit matrẽ inſtitui. Jtez
ſi inteſtatus decedat. z hec z illa nõ diſtingunt an ãte mor
tem filij nubat ƀo uel poſt mortẽ. ut hic ſubȳcit. ſz in hoc dif
fert. q̃a i bonis tantũ q̃ filius acquiſiuit nõ ãt i patñis hoc
pmittit ſuccedere matrem in proprietate. ſz illa i oĩbus z in

boc illa per hanc corrigitur ꝛ ad.l.quandam antiquam redimerez.ut.C.ad tertul.l.mater in fi.sed nunquid hec corriguntur.ĩ.de hĩ.ab intes.§.1.ꝛ.§.ij.ubi indistincte uocant superiores ad successionem inferiorum.Rx.non secunduz.y.ꝙ uerũ puto quia ibi secundarum nuptiarum non fit mẽtio

Jtez nec est nouum ut posteriores ꝑ priores determinantur ut.ff.ò le.ꝛ se.con.sed ꝛ posteriores.licet quidam contradicant. Jtem pro nob C.ad tertul.l.fi.in fi. Jtem C.de ap. precipimus in fi.

d Constitutiõz.s.illam de non eli.§.cum igitur.

e Usũ.i.usum fructum siue ꝑtis.s.utilis.sz certe ꝛ secundũ hanc con.uidetur ꝙ i proprietate succedat. ut.s̃. e.§. quoniam infir.ibi. Si uero nõ habeat filios ꝛ c. q̃ huic signat contraria. sed certe secundum Jo. hic loquit de rebus paternis de quibus lucrãdis pactũ non fecerat.ibi autem de his q̃ pacto poterat lucrari.

f Uoluntatem nostram.que ẽ C.ad tertull.l.finali.

g Dicimus. al dicemus.ꝛ tũc plana est. al dicimus ꝛ tũc ponitur pro dicemus.ut.j.c.§. quoniaz. ubi fi et quedam correctio illius legis C.ad tertull.l.fi.ac.

h Hec dicimꝰ. que dicta sũt.s̃. quia i paternis usuf.in acquisitas aliunde ꝑ prietatez habeat mater.

Post.i. ꝓter.

i A nobis. ut s̃.ò non eli.§. a nuptiali.ꝛ.s̃ e.§.si uero expectet. accursius florentinus

k Constitutionem.ut.C.de secundis nup.l.hac edictali.§.is illud in prin.§.accursius.

l Fructum.i.usũf. Jtem ꝛ tantum proprietatis quantum ex morte filij huius de cuius successione nunc potest acquiri ex pacto non ex pacto existentium liberorum.ut. s̃.e.§. qm

siue etiam hoc interim ergo ea que ex testamento sunt dicentes ita ad ordinez qui ab intestato est uenimus.si igitur legitime filiꝰ testatus fuerit ꝛ relinquat matri substantiam[r]:siue partem eius aliquam hac illa accipiat per scripturam[n].

Quia ubiq; custodire morientium uolumus uolũtates ꝛ habeat qò dimissuz est aut datum ꝛ secundum proprietatẽ ꝛ secundum usuz.sicut enim licebat[o] reliquere alicui extraneorũ ꝛ nihil heredi secunde mulieris uocabãt nuptie ita ꝛ matri ò reliquens:siue institutiõz siue legatum recte ò relinquat ꝛ dominiuz ꝛ usum: siue ex rebus que extrisecus aduenerũt fuerit facultas: siue ex patris nihil ex hoc fratribus contradicere ualentibꝰ. Si autem[s] intestatus filius moriatur iã ad secundas ueniente matre nuptias aut ueniente postea.uocet quidem ꝛ ipsa cum filiꝰ aut filie fratribus secunduz nostram constitutionem[k] ab intestato ad eius successionem. Sed quanta quidem que ex paterna substantia ad filium puenerũt eorum solummodo habeat usũ[l] ad secundas omnio siue prius siue postea ueniens nuptias.in residuis uero omnibus rebus que aliunde erant filio preter paternam successionez ueniãt secundum notationez[f] nostrã quam statim dicimus[g] quadã correctione ꝛ ea indigente. Et hec dicimus[h] i rebus que extra nuptialem donationem sunt que eim in illis sanctita sunt a nobis[i] ꝛ a leonis diue memorie constitutione[k] integra conseruamus:in quibus soluz mater habeat usumfr[t].sed in aliis rebus hec sanctimꝰ ꝛ deiceps tẽpori tradimus: quecũq; post

infir.contra.uel hoc intellige quando nil pepigit.al contra ut in dicto.§.continetur.accursius.

m Post nuptialem.i.propter nuptias.accur.

n Ratione filios.i.ratio qua al repelluntur ingrati filij ab huius modi lucris.ut.s̃.e.§.soluto.ibi si quis ei ꝛ c̃.ꝛ.s̃.e.§.ꝛ super his in fi. §.seruetur i hoc lucro ut repellat mater si sit filio ingrata. ut hic ꝛ.s̃.ò non eli.§.cum igitur i fi.i.Rx.ꝛ hoc quando manifeste cause ingratitudinis monstrãtur.ut subiecit que.vij. sunt.ut. j.ut cũ de ap.cog.§.ꝛ hoc quidem de parentum ꝛ econtra quibus ex heredantur filij. sunt xiij.ut. j.ut cũ ò ap.cog.§.causas.sed quibus repellunt fratres sunt tres.ut. j.prox.§.ꝛ quod subiecit aliorum ꝛ c̃. sic construe i tactis manẽtibus q̃ de successionibus dicta sũt aliorum omnium parentum in filijs aut filiorum in parentibus sed que sunt alia statuta q̃ que hic sunt.Rx. quando non conuolasset ad secunda matrimonia.accursius florentinus.

nuptialẽ[m] dõationẽ sit a pre uenientia filio.erat at ex aliis causis tã ex testõ q̃ ab itestato successioibus rõne[n] cõtra ingratos filios udiq;:ꝛ sup istis rebꝰ seruata qũ manifeste cãe ingratitudis demõstrãt alioꝛ oiumq; de successioibꝰ dicta sũt pentuz in filiis autem filiorum in parentibus intactis manentibus.

Ingratitudinez[o] autez hic cõsideramus non solum ad matrem secũdum q̃ pridem a nobis dictuz est sed etiam aduersus eundem apud fratrem defunctum. ꝛ quoniam scimus multas fratribus adinuicem factas contentiones[p].illum solum tanq̃ ingratum circa fratrem effectũ participari lucꝛ[q] non concedimus qui mortem uoluit fratri:aut criminalem iducere contra eum inscriptionem: aut substantie ei[r] properauerit inferre iacturaz.eius[s] eni portio tã ad reliquos frẽs ꝛ matrem ueniat. ꝛ hec lex super filiorum successionibꝰ quibus cum matre succedunt filii maneat[t] illam que a nobis facta est subdiuisionem introducens his que futuro tempore matrimoio secũdo sũt futur uiris de matris successione.que enim iam ad secundum matrimonium peruenerunt successionem siue per testamentum siue ab intestato hẽre firme ꝛ secũdũ diiũ ꝛ scòz usũfr. ꝛ alienaꝝ ꝛ testari ꝛ trãsmitteꝝ scòz quẽ uoluerũt mõuz nihil eis impediẽtuz quolibet tꝑoꝝ ex pr̃senti constituta lege. Et illò autez firmũ qò ex primo matrimoio cuz filiis maẽat[u] ꝙ super predictã a nobis ꝓstitutũ ẽ sctionez

Quod si añ nuptialẽ dõationẽ quã mr̃ moriẽte marito lucrabatur contigit ad moriẽtẽ filium peruenire

o Ingratitudinem. dictũ ẽ.s̃.proximo.§. ꝛ s̃.de non eli.§.cum igitur in fi.i.Rx.

p Contentiones. sic C.de bonisque. li. l. cum oportet.§.i. in fine.accur.

q Lucrum.s. successionis ab intestato nec ẽt ab intestato fr̃ succedit fratri cum ingratus extitit. ꝛ aliter mater lucrata fuit utilem ꝑtẽ ꝑ usuf. i rebus patris.ꝛ ꝓprietatẽ filijs seruare tenetur.ut. s̃. prox.§. si autem intestatus. de hoc autem lucro nõ hẽbũt frẽs ò functi qui fuerũt ingrati.uel põt tertio modo intelligi ut loquatur i alio cãu.s.quando facit testamentum nam potest exheredare fratrem ꝛ turpem personam instituere. his tribus casibꝰ qui sequũtur.ac.

r Ei.scilicet fratri.

s Eius.scilicet fratris ingrati.ac.

t Maneat.scilicet in futuro tempore.accursius florentinus legum doctor.

u Et illud filijs.s. est concessum.accursius

x Maneat.s.in futuro tempore.accursius

y Sanctionem.scilicet in questione gregorie.ut.s̃.de non eli.§.hoc quoque ꝛ.§.1.accursius florentinus.

z Peruenire.qa mr̃ sibi donauit.ut.s̃.de nõ eli.§.gregoria.ac.

a Perfrui. qī filio de bo. pa. hec donatio aduenerit. uñ sic̄ mulier i alijs rebus que puenerunt ad filiū a pē usūf. bēt tm̄ ita z i hac dona. ut. s̄. c. §. si āt iteſtat⁹. sed nūqd i totū. R. nō. nisi mr̄ retinu erit ibi usūf. i donādo. sz p uirili portione. ut dco. §. si uo iteſtatus. z. s̄. de non eli. §. i. z. §. hoc quoque. accursius florentinus.

b Solā aūt. Item z p prictatē ſm pactū nō existentiū filioꝝ. ut. s̄ de non eli. §. hoc quo que. in fi. §. contra.

c Et quoniaz senat⁹ con. ut isti. ad tertull. §. frater. ac.

d Cū trāsmittebat. ut cū eis equaliter succe deret. i. mr̄ tātū sola. quātū oēs sorores de functi. ut. j. dr̄. z iisti. ad tertull. §. soror.

e Uocauimus. ut. l. ad tertull. l. fi.

f In uirilē portionē. hoc fallit i ea muliere q̄ añ annū nupsit. q̄ ñ succedit. nisi oībus filiis mortuis z hoc tē qñ infamia ē ei remissa. ut s̄. e. §. si igit̄ sine filijs Item fallit i bo. pater. q̄ dic. ut. s̄. c. §. si uo inteſtatus. Item fallit i tercio casu qñ. s. muli er ſo nupsit quo casu i casū nō existētiū filiorū tm̄ uocat mr̄ i lucris pditis pp ſm ñm̄ ut. s̄. e. § qm̄ infr.

g Illud q̄ pñtia. neutraliter. ac.

h Scim⁹. s. ut lucra p mi matrimonij sint p dita rōe pprietatis. ut s̄. e. §. sit soboles. at lucra ſi matrimōij p dūt p ēciū ñm̄. ut. s̄. e. § nec illud.

i Decernim⁹. forte mētionē fac̄ de illa con. s̄. de trien. z se. §. i. ut dic q̄ dicit de eo q̄ habūim⁹. s̄. e. §. optic.

k Ex lege ē. s. debitū.

l Adicere. ēt ultra id qđ necessario dimittit̄ sed hoc est suasio z ꝓ fortatio nō coactio. ut j. dr̄ hoc. §.

m Festiuū. qa festū pēr uidet̄ qñ eū uidet.

n Neq̄ ifirmare. ut ēt qītā filijs p̄mi matrimonij nō dimittat q̄ ēt cōtra ātiquas legeſ esset. ut. l. de iof. teſt. cū q̄rit. z. l. parētibus z hic subijcit.

o Faciētes. ut stati dic.

p Sup̄ legē. i. s̄. idqđ lex cōpellit dimittere

t Alioq̄n. i. al' qñ uolum⁹ fctiendo dicere. accursius.

u Augentes. s. nos. accursius florentinus.

x Resoluētes. et hēm⁹ hoc. s̄. ò. ken. z. se. §. i. z. ij. ac.

y Sic igit̄ puenim⁹. ut. s̄. c. §. duo in fi. §. z. s̄. §. hīc nos. z i alijs mltis. §. ubi dr̄ casꝰ huius cōstitutionis ad futura tra

z propterea partem ei illius fi eri hereditatis matrem neque secundum q̄ succedit filio. Dominium eorum. s. ante nuptialis donationis reruz perfrui[a] solam autem [b]habere horum quādiu supereſt usuz z usum fru Maneat igitur z hoc z his que ex prioribus nuptiis sunt filiis condonatuz nisi forte ante predictam constitutiōz iudicialis sententia transactio inter partes facta ò his aliqđ statuerit. Et quoiam mater excludebatur quidez a filio masculo hoc faciente senatus[c] cōsulto qò tertullianuz uocant: filiabus autem cum transmittebatur[d] nos non querentes filiorū ius sz exide eis legitima iura dantes uocauim⁹[e] quidē eam etiam cuz masculis fratribus morientis in tm̄ in quantum numerus filiorum fuerit quatenus z ea partem habeat tantam quantam unusquisq̄ fratrum. Si uero z permixti masculi z femine fuerit hoc ipsum disponētes. Si uero mater z filie sole cōsistāt ibi senatus consultum mediam quidē partem dabat matri: residuā uero mediam sororibus quantecunq̄ extitissent q̄ quoniaz non primitus correximus modo adducamus ad competentē correctōnem: z in isto casu uocantes eam pro rata filiorum quatenus quantum unaquecq̄ filiarum habet tantum solum modo z eam accipere z in omni casu hic relato i uirilē[f] portionem. hoc qò legis est ēt mater ueniat: siue consistant soli masculi: siue sole femine: siue etiam permixta utraque soboles. Illud quoq̄ super hoc adicere legi iustum extimauim⁹. si enim moriatur uir aut mulier filios habētes z ex prioribꝰ

z ex secūdis nuptiis quas post hanc contraxerint legez. In his enim presentia[g] disponim⁹ que quidez super lucris ex nuptiis seruari oportet: hec sanctimus[h] insuper z decernim⁹[i] portiones quas necesse est parentes legitimis z nō ingratis relinquere filiis ipsos geitores non erit iustum ad secundam omnino declinare prolē: z qò ex lege[k] ē tātummodo derelinquentes prioribus alia omnia ad secundos deducere sed aliquid prioribus adicere[l] Si quidem aliq̄ ex secundis habet nuptiis: aut etiaz ex primis forsan ita festiuum[m] ita dilectū ut uelit preponere eum alijs i possessione: damus licentiam hoc agendi. non tamen omnino priores quidem filios minuere: secundos autem augeē. sed neque uehementer magnificare augmentum nec omino obliuiſci priorum matrimoniorum: neque infirmare[n] ea que a precedentibus nos de talib' dicta sunt sed prouidēr quidē z secundis. prouidere autem z primis cogitantes quoniam filii ambo sunt z ita facientes[o] successionuz in testamentis diuisionem. si enim inteſtatis eis mortuis lex omēs ex equo uocat competens est eos imitantes legez non uehementer magnis eos abreuiare z munitionibus erubescentes legem. sic enim erūt boni patres z nostra digni legis latione: z iusti q̄dē erunt solam legem custodientes. si quid autē z supra legez reliquerint erunt iusti simul z huāi pres: z nō hec dicim⁹ int̄ ingratos[q] z gratos filios. de ingratis enim iam sepius dictū[r] est: sz de his qui magis aut minus diliguntur Cū utiq̄ mlta differentia sit igratitudinis

bi z ē hoc gña le nisi cōtra ex presse. l. dicat̄ ut. C. de le. z con. l. leges.

3 Tāgens. nā q̄ facta iucīt an te se nō mutat ut. s̄. e. §. i. i fi.

a Uacātibus. i. cessantibus.

b Percūctatis. al' pcūctatis. i. dubitatis. al' p cunctis. s. dubitatiōibus. q̄ in ea cōtinet̄ur. ut subijcit.

c Tam̄ nihil. s. nobis existentib⁹ saluis nihil ꝓponimus huic ñi hoc qò iustū ē cōgregare. ul' ita nihil ꝓponi m⁹ nisi hoc. i. hoc. z nihil aliud ꝓponimus.

d Priorē. dñe tractātē de nu.

e De appellationibus. z itraq̄ tēpora debeat appellari. Nō in hoc uolumine. ijj. mōis ò appell'. tractari ut i hoc. ti. z. j. ò his q̄ igr̄. ad ap. i pri. z j. ut cū ò ap. co. §. i z. j. ò ap. coll'. biij.

f Debeāt. al' ò beat. z tūc dic s. condēnati.

§ a Nteriorū hec. s. re media.

b Facientes. s. nos. ut. C. ò appel'. p̄cipiz⁹. z a lijs. l. usz i fi. ti.

i Antiqtati. i. antiqs legibus ut. C. ò ap. cos §. sin autē in iudiciuz. z. ff. qñ ap. l. i. §. biduum. z. §. dies. z. l. pe. i. R. z de his dixit. in pri. ti. h⁹ q̄ crāt acerbe.

q Et ingratos. in parua portione. accursius.

r Dictum est. z in alia constitutione. ut. s̄. e. §. soluto. circa finē z supra. §. si āt iteſtatus in fi. z in alijs cōstitutionibus. ut. s̄. de hr̄. z fal. §. exheredatos. z. s̄. de non eli. §. cum igitur. ac.

s Hanc aūt partē. s. hunc. §. qui est pars huius constitutionis.

k Legitimi. ut. ff. qñ ap. sit. l. i. §. biduū. nā sz ista iura uetera si aliqs ageret suā ppriā cāz z uictus fuisset duos dies sibi ipcipiebāt si uellet appellare z ist̄ duo dies a tempore scie siue snie recitāde sibi currebāt ut ibidē dr̄. si uero ageret procuratorio nomine triduum habebat z talē acerbitatez lex. C. de ap. eos. respex̄. quā i pñti cōsti. iustinian⁹ emēdat.

l Procuratorem. uel tutorem uel defensorem quemlibet: ut. ff. qñ ap. sit. l. i. §. tutores. z omino quãdo causa ẽ ad aliẽ lucrũ z dãnũ. ut i dca. l. §. ipropria. z. l. pe. i pri. z. §. i.

m In triduum. i. post triduum. accursius.

n Incidisse. s. inuenimus. accursius.

o Et biduo. nã condemnati erant suo noie.

p Necessariuz. hec nõ uidetur bona ratio cuz legesnemini sit licitum ignorare. ut. ff. de iuz. z facti ig. l. regla z. L. ò iuz. z fac. ig. l. nec consti. sed certe nec nocere patitur iuris ignorantia. ut. ff. de iuz. z facti ig. l. iuz ignorantia. nec obstat dicta. l. regula q dicit nocet. i. non prodest. z ideo est bona ista rõ. z ẽ alia qa poterit plei us delibare. ut j. px. §. in fi.

q Intra. x. dierum. sed quandoque duo mẽses dantur. ut L. de tempori. ap. l. i. que huic est contra. so. i bi speciale est. hic autem ius commune erit. uel q dicẽ appellationem interponendam. j. duos mensesl. interpositaz usq ad duos mẽses finiri. z ita erit ibi specialitas i alio quia commuiter. j. annum uel biẽnium durat. ut j. de bis qui ingre. ad ap. §. i. sed ibi. j. duos menses. z probatur hec solutio. ut. ff. quando ap. sit. l. i. § q in sententijs z. §. alia causa est. Itẽ ẽ cõtra z unsti. ò excu. tu. §. qui aũt. sed ibi de excusatione non de ap. loquit. naz nõ põt appellari. ut ibidẽ dr nisi demũ sntia lata sup reprobãda excusatiõe uel probanda. ut. ff. de ap. cuz in una. §. tutor. z quando ap. sit. l. i. §. si quis tutor. ac.

r Recitatione. fac. ff. qñ ap. sit. l. i. §. biduũ i pri. fz cõtra i eadẽ. l. §. fi. quare dicas q a tpre sntie currunt isti. x. dies z stie. sicut in illo biduo erat. ut in dicta. l. et. L. qũo z qñ. iu-

z gratiaruz[g] actionis z dissimilis honoris. hãc itaq; partẽ de equitate filiorum ex priori z secundo matrimonio uenientium adhortantes potiꝰ quã sanctientes dicimus alioquin semel augentes[u] ab intestato partez omnuo filiis relinquẽdam: z usque ad quatuor quidez filios quatuor uncias omnino diffinientes. si autẽ ultra quatuor sint usq; ad mediaz substantie partem idoneum iam dedimus filiis solatiũ nõ ex parua mensura antiquam eorum angustiam resoluẽtes[x]

s Sit igitur[r] presens lex futuro tempori sanctientes sicut sepius dicentes preuenimus z nihil priorum tangens sed cõdensa undique z complexa sub una continuatione z omnia pene de secundis pronuntians nuptiis: z priora quidẽ prioribus i sua uirtute seruãs que uero ab ea dispositа sunt futuris secundis explanãs nuptiis: z nouam quandam undique at subtilissimam introducens querentibus utilitatẽ. omnibus que super talibus positе sunt constitutionibꝰ in futuris post hanc nostram legẽ nuptiis z que ex his euenerint uacautibus[a] hac uidelicet una constitutione futuro tempori: secundum q a nobis diffinitũ est in his que continentur in ea casibus percunctis[b] sufficiente.

t Hec igit tua celsitudo omnibus gentibus que sub tuo st cingulo solemni modo manifesta fieri precipiat. ut omnes agnoscentes quia maiorem laborem sustinentes q̃ oportet imperialibus incurrere cogitatõibus: tamen nihil[c] prius nostra fecimus salute nisi undiq; congregare quod iustum est z omẽs uidentes in unũ collectа

l. ab eo. Item est necesse ad hoc ut currant. ut possit appellari iudice cõpente in pu. ut. ff. quando ap. sit. l. i. §. dies. z ita erit mirabile q hoc tempus ad aliquid est utile uel in prin. uel in medio. uel i fi. sicut z al. ut. ff. de adul. l. quinquẽnuz. L. de tẽpore in it. re. l. i. z. l. fi. in fi. z. ff. quis ordo in bo. pos. f. l. ij. i. R. al aũt cõtinuũ tm est. ut circa usucap. ut ff. ò usuca. l. nõ numq; §. i. Itẽ al tm utile. ubi ea necessaria st. ut. ff. de diuer. z tẽ p. l. i. z sic st tria genera tẽporum ut dictũ est.

u Siue magis. nã generaliter ab oi iudice appellat siue ordinarius siue delegat sit excepto prefecto pretorio utsubijcit. z. L. de appel. l. proconsulibus in princi. z. §. i. z. j. ò iudi. §. nzas. sz cõtra in eo q dic non posse appellari a pfecto. ut. ff. ò mi. pfecti. so. aliò i itegr. re. q̃ uenia ptinet. pprij erroris. aliò i ap. q̃ iniqta tẽ snie continet. ut in e adẽ. l. dr. nec autem ẽ uerisimile quid inique p. p. facẽ. ut. ff. de of. prefec. pre. l. i. §. cunabulis. Item contra. j. ut spõ. lar. §. aliud uero. sed ibi de supplicatione siue de petitõne dicit. hic de appellatione que continet iniq tatem snie ut dixi. hẽt z in alio prefe. pre. p uilegium. ut possit facere. l. ut. L. de of. pf. pre. normam. Item z aliud qa alius iudex non dat i it. re. cõtra suam sententiam. sed ipse tantum uel princeps. ut. ff. de of. p. p. l. i. §. fi. sunt z adhuc vij. iudicantes a quorum sententijs nõ appellat ut ipr. Itẽ senatus. Item z qñ hoc actum fuit inter partes. ut. ff. a quibus ap. nõ licet. l. i. Item arbiter compromissarius. ut L. de arbi. l. i. Item p fect augustalis. ut. j. e. §. illud in fi. §. Itez z alij quidam qui nominantur. j. e. §. simili q̃m mõ. Itẽ comes oriẽtis. ut. j. e. §. oriẽtalẽ

De appellationibus[s] z intra que tẽpora appellari debeant[t].

i Operator iusti. a. tribunino illustri magistro officiorũ z que sunt sa. pala.

a Interioruz[g] legum acerbitati plurima remedia imponentes z maxime hec circa appellationes facientes[b] z in presenti ad huius modi beneficium peruenir duximus esse necessarium. antiq tati etei tm erat: ut si qui per se litem exercuerit z fuerit cõdemnatus intra duos dies tãtummodo licentiam[k] appellatõis hẽret. sin at p procuratorẽ[l] cã uentilata sit z itra triduũ[m] proximuz eã extendi. Ex rez ãt expientia iuenim hoc satis esse damnosum. plures enim homines ignaros legum subtilitatis z putantes i triduũ esse ꝓuocatiões porrigẽdas i prõptũ piculũ icidisse[n] z biduo[o] tii facto causas pdidisse. unde necessarium[p] duximus huiusmodi rei competenter mederi. Et stim oẽs appones siue p se siue p procuratores seu p defensores: l curatores: l tutores uẽtilẽt posse iter ò cẽ[q] dierũ spaciũ a recitatione[r] snie numerã dũ iudicibus ab his quoz ite rest offerri: siue magni siue minores st excepta[t] uidelz sublimissima pretoriana pfectura ut liceat hõi iter id spaciũ plenissime[u] deliberare siue appellandum sit ei: siue quiescendũ

bore perfundi fz ppetua firmitate durare. ut hic. z. j. ut imo. ante nup. dona. §. sed si cũ. z. L. de repu. dubiũ nõ est. z nõ hic quẽ posse plene delibare usz ad. x. dies z minori tempore. nõ al aũt uaria tpora ad deliberãdũ dãt p motu legis z iudicis. ut. j. ò exi. reis. §. illud. z. §. sanctimus. z. ff. de iure deli. l. i. §. fi. z. l. ij. z. ff. de int. act. l. interrogatus. z facit. ff. de excu. l. i. in prin. ac.

x Timore. nam propter timorem ne cito currerent duo uel tres dies. semper appellaretur etiam ab ea sententia que iuste lata est. qa tunc est iratus propter sententiam qua grauatus est cum uero recogitauerit stabit ei sententie. nec inanibus sumptibus se uexabit. z facit. ff. de regulis iuꝛ. ꝙ calore. z. ff. de diuor. z repu. l. iij. accursi.

y Inspectionis. i. deliberationis.

z Et indiscussos. i. non ꝺliberatos. Unde Lato. Impedit ira aiam ne possit cernere uex.

a Ad hec. idest iuxta hec. ac.

b Si quando lis. scilicet cause appellationis cui statuuntur circa tẽpora infra que debet finiri causa appella. ut. C. de tempori. ap. l. ij. sed hodie est aliꝫ ꝙ ꝺca lex dicat. statuitur enim hodie annus uel biennium. ut. j. ꝺe his qui ingre. ad ap. §. i. que tempora sic finiantur propterea qa princeps qui cognoscit de ap. supersedere nõ possit non fit preiudicium. z hoc idem in quolibz alio iudice cognoscente de appel. ut j. ut spon. lar. §. hoc quoqꝫ. Sed qd de causa principali cui triennium si est ciuil. si criminalis biennioz. R. ibi aliud est. non enz aliꝫ modo ultra triennium durat uel ultra biennũ. ut. C. ꝺ iudi. properandum in fi. i. R. z. C. ut intra certũ tempus crimi. questio termi. l. fi.

c Consistorium. locus est ubi sedet iudex ordinarius in audiẽdo z iudicando. sed principis uel pape proprie dicitur consistorium. ut. j. prox.

d Occupata. propter quas occupationes nõ potest intendere negotia priuatoruꝫ. ut hic z. s̃. de hꝫ. z fat. i. R.

e Patres cõscriptos. i. senatores ut dicunt quidam. uel dic patricios qui sunt loco patrum ad imperium. ut insti. quibꝫ modis ius po. pa. sol. §. filiusfa. in fine. §. hos autem conuocabat ut eorum consilio iudicaret. z ita est ar. ꝙ iudices debeant dicere sententias habito consilio sapientum z hoc ipsum consueuerunt scribere i sententijs. z facit. C. de lc. z con. humanum. z. C. de sententijs ex peri. rec. l. ij. i. R. accursius

f Periclitari. C. de dilaꝯ. cum a nobis. contra ubi dicitur nullam ꝓ crastinationem uel dilationem fieri ubi causa coram principe agitur. So. ibi loquitur quando causa principalis. uel appellationis

ne timore[r] instante opus appellatorium frequentetur: sed sit omnibus inspectionis[y] copia que z indiscussos[z] hominum calores potest refrenaꝛ. Ad hec[a] sanctimus si quando[b] lis speratur in nostruꝫ inferri cõsistorium[c]: si forte contingeret imperatoriam maiestatem occupatam[d] publicis causis ex mundanis prouisionibus: nõ posse conuocare patres[e] quatenus causa agitetur non ex hoc litem pericutari[f] qꝺ enim uitium est litigantium si culpã imperatoriuꝫ occupetur[g]: uel quis est tante auctoritatis. ut nolentem principeꝫ posset ad conuocandos patres: ceterosqꝫ proceres coartaꝛ[h] sed si qd tale euenerit causa itacta permaneat donec imperator monitus sua sponte: z conuocari proceres iusserit: z litem inferri patiatur z omne secundum morem procedere. Illud etiam[i] in tercio capitulo ꝺisponenduꝫ est ꝙ antiquitas bene statuit. nouitas autem neglexerit: cum eni uenerãda[k] uetustatis auctoritas[l] ita ingratus digessit[m] ut alii maioresꝫ alii medii alii minores st. z appellationes a minorib' iudicib' ñ solũ ad maxios iudices ꝛmitterẽt: sed ad spectabilium[n] iudicum tribunal[o] quatenꝰ z ipi sacro auditorio[p] adhibito lites exercerent. nouitas autem hec ꝺ re liquid: euenit ut super minimis[q] causis maximi nostri iudices inquietentur: z homines propter minimas causas magnis fatigentur dispendiis: ut forsitan totius litis estimatio ad sumptꝰ iudiciales non sufficeret. Ideoque sanctimus si quando ex egyptiaco contractu uel adiuncta ei utraque lybia prouocatio speratur. utqꝫ

ad. x. librarũ auri quantitatẽ non in hanc regiam urbem uenire: sed ad prefectuꝫ augustalem[r] qui audiat z causam dirimat uice sacri cognitoris[s] nulla[t] eis post diffinitiuam sentẽtiam appellatione porrigẽda: similiqꝫ modo[u] quotiens in asiana dioceſi: uel pontica tale aliquid emerserit usqꝫ ad predictam quantitatem decem libraruꝫ auri appellationes ad uiros spectabiles comites forte: uel proconsules: uel pretores: uel moderatores quibus specialiter easdẽ lites peragendas deputauimus remittantꝰ quatenus z hi ad similitudinẽ prefecti augustalis[r] uice sacri cognitoris intercedant z causas sine spe quidem appellationis tamen dei z legum timore preferant decidendas: orientalem[3] autem tractum causas appellatione suspensas. z usque ad decem librarum auri quantitatez limitatas ad uirum spectabilem comitem orientis mittere. simili modo audientiam z finez eis impositurum Illo uidelicet[s] obseruãdo ut uiri spectabiles: uel alii spectabiles iudices non ad alios eadem spectabilitate decoratos iudices suas trasmittat appellationes in litibus quantecunqꝫ sint quantitatis cum non oporteat ad comparez iudices appellationes referri sz a minore[t] iuditio in maius tribunal ascendere. Sed ad illustrissimam prefecturaz illorũ appellationes cuiuscunqꝫ sint quantitatis ut dictum est dirrigantur qui una cum uiro excelso pro tempore questore eas dirrimat utroqꝫ ꝛ officio subministrante. idest tam ex sacris scriniis more solito ꝙ prefectorio. Ita tamẽ hec

fuit relata principi. ut iudicaret tantum. omnia enim erant disputata z cognita ab alio iudice. nam al' non potest fieri talis ratio. ut. C. ꝺ rela. l. i. sed hoc ipse princeps debebat cognoscere hodie tamen talis relatio non permittetur qualem modo diximus. ut. j. ut iudi. non expec. sa. iust. §. i. accur.

g Occupetur. quasi dicat nullum. z facit. j. de appel. cogn. vij. z. j. ut spõ sa. lar. §. hoc ꝙ z. C. de annali ex. l. fi. in fine. z. ff. quis ordo in bo. pos. ser. l. ij. § ꝺies. z §. in bonoruꝫ. Item facit. C. ubi sena. ꝺebeat. l. quoꝺ. in fine i. R. ac.

h Coartare. sic ff. de alie. iu. l. quia. sic. ff. ad tre. ille. §. tempestiuuꝫ. sic. ff. de arbi. l. nam magistratus.

i Illud tercio casu. idest huiꝰ constitutionis.

k Ueneranda. sic. ff. de iuꝛ in mu. l. semper. Item subsequẽter nota ꝙ tres sũt ordines magistratuum. ꝙ dic ut diximus j. ut ab illu. z qui. §. i. col. v.

l Auctoritas. nota pro antiquitate siue uetustate ꝙ dic ut dixi. s̃. de mo. §. fi. ac.

m Digessit. i. ordinauit.

n Ad spectabilium. i. ad medios.

o Tribunal. ubi sedet iudex ordinarius in audiẽdo z iudicãdo sed principis uel pp̃. dicitur consistoriũ ut. s̃. prox.

p Sacra. i. suo proprio.

q Minimis. nota ꝙ hic dicitur minima causa que est minor x. libr. auri. ut patet p sequentia. at autem aliter dicitur. ꝙ dic ut diximus. s̃. de mandatis principuꝫ. §. sit tibi quoqꝫ. accursius.

r Augustalem. s. uenire qui moratur in illa contrata.

s Cognitoris. i. principis. accur.

t Nulla. hic nota ꝙ. appellari non posse. ut in duobus sequentibus. §. et diximus. s̃. e. §. i. Accursius.

u Similique modo emerserit. quia prouocatio speratur. accursius.
x Augustalis. de quo superiori proximo dicitur. ac.
y Cognitoris. i. uiceprincipis qui sacri cognitor est.
z Orientalem simili. idest sine appellationis remedio. Cum non. interpositio est.
a Illo uidelz. idest caute notatxes casus. aut enim appellatur a spectabili z tunc ad prefectuz z questorem. z hic siue ex se ipsi spectabiles cognouerint. siue ex delegatione principis ut hic. z usque illuc sed a presidibus q̄dem prouintiarum z cetera. aut appellatur a clarissimis z tunc ad spectabiles appellat. ut ibi sed a presidibus z cetera. usque illuc sin aut. uel illō z c. aut appellatur ab illustri delegato a principe uel spectabili. z tunc ad antiquos iudices. ut ibi siauez z cetera. usque illuc omnibus alijs z cetera. sin autem priuato princeps cōmitteret tunc ad prefectum pre. z questorē appellatur. ut C. de appella. precipimus. §. huic. ac.
b Sed a minore. ff. de arbi. naz mgr̄atus.
c Utroque officio. idest taz iustis officialibus q̄ questoris qui soci⁹ suus erat.
d Priuati. scilicz administratōe non autem dignitate. ne contradicat supra dictis.
e Gradatim. sic ff. de negocijs ge. que uniuersitatis in principio. ff. de mu. z bo. ut gradatim. accursius florentinus.
f Spectabiles. sed clarissimi uel dic hic de duobus dici. scilicet si appelletur a preside qui uere clarissimus est. ut. C. de priua. car. l. i. Item de iudice scilicet priuato dato a prin. a quo si appellatur ad spectabilem appellatur in utroque casu. z secundum hoc correctum est q̄ dicitur. C. de appel.

sanctiuimus: ut nec a ducibus uel aliis spectabilibus iudicib⁹ quibus forte z si priuati[d] sint imperialis maiestas causas iunxerit appellatio ad memoratos spectabiles iudices curat ne causa non gradatim[e] ꝓcedere sed ꝓperaz uideatur: iz a presidibus quidem prouinciaruz z iudicibus a nobis datis si non sint spectabiles[f] iudices intra memoratam quantitatem deferatur[g]. Si autem illustres sint dati a nobis iudices: quibus apices dignitatum super spectabilitatem sūt uel duces[h] qui omni modo spectabilitate sunt ōcorati uel hi qui a principe delegati sunt spectabilem habeant dignitatem eorum appellationes sub quacunqz quātitate in banc regiā urbez ad cōpetentes antiquo more iudices ferūtur omnibus aliis que in appellationibus statuta sunt: uel ab antiqua prosapia[k]: ut ab auctoritate anteriorum[l] constitutiōuz uel a nostra[m] humanitate intactis illibatisqz custodiēdis[n].

De Consulibus[o]. Rubrica.

i Dem. a. stagio comiti sacrarum largitionum.

C Onsulatus[p] nomen z cā priscis quidem romanis aduersus hostiuz admuētuz est utilitatez z in decretis[q] que eis ordinatio cōmunis dabat rei publi. figura[r] sorciebāt repente prouintias in quib⁹ romani belluz habebāt z secū duz has sorciebantur fasces[t]: sequens uero tempus imperium piissimoruz transponens bellandi z pacificādi potestatem: at largitatem solam causam consulibus mutuauit: z banc temperatam z ordinatā mēsurā ñ excedētē: paulati ūo q̄dā ita sūptuose cām aggressi sit ut suā quidē ederent magnanimitatem non tamen cogitarent quia exemplum aliud nō haberent. non enim ad pluri mos uenit substātie magnitudo. transcendens etiaz magnificentiaz anime non mensurā rei sed propria magnitudine ꝓueiens. Quia igit̄ uidemus periclitari consulum nomen qō ex temporib⁹ ita pro locis z ad milesimum prope annū ueniens cum romanorum re publica pullulauit: propterea credimus oportere causam cō prehendere z immensitatem eius r̄cidentes ad beneplacitas consulares statuere expensas quatenus continua sit romanis: omnibus autem bonis uiris exīstat accessibilis quoscunqz huiusmodi nos dignos esse honore decernimus cuncta si quidem perscrutantes perspeximus quantum esse conueniat qō datur a marciano itaqz imperatorum eximio scripta[r] lex est que uolebat non sparge re pecunias ꝓsulares: z ipsa ei constitutionuz prima fuit: igit̄ z post predictam constitutiōz inuenimus quoniam quidem banc sequentes nihil sparger̄ populo passi sunt. alii autem ultra legem ager̄ hoc petentes z promerentes que petierunt deinde ad sui animi respiciētes mensuram citra aspersionem largitatem ultra terminum celebrarunt cū quidem uero medium[y] bene eligentes in medio cribus pro pluribus contempti fuerūt qm̄ ēt nos p̄cidētibus q̄ mediū ē optimū uisū ē esse tāq̄ ex utroqz sūmis piclitāti b⁹ mox ad uniuersitatē ꝓceder̄ ppea estiauim⁹ z nos ō hoc diffire qō ōcet ut nihil nec imēsū[z]

g Referatur s. ad spectabiles. accur.
h Uel duces. repete semper dati sunt a nobis.
i Antiquo. hic erat mos forte ut a spectabili ad illustrem. ab illustri ad superillustrem appelletur. sed secundum. C. appellatur in casu huius. R. ad principem. ut. C. de appe. precipimus. §. penul. sed dic eam corrigi p hanc. accursius.
k Omnibus prosapia. ut. ff. de app. usque ad ti. de iure fi.
l Anteriorum. ut. C. de ap. usque ad ti. quibo. ce. po.
m Uel a nostra. ut patet in multis. ll. iustiniani que sunt sub predictis ti. in. C. ac.
n Custodiendis. nisi p hanc constitutionem. uel per alias que sūt in hoc uolumine post istam inueniantur correcte. ac.

o De Consulibus. Rubrica.

p Onsulatus. hic ponunt quidaz pessimam notā scilicet hanc. hec constitutio nihil ualet. sed certe immo ualet ad multa notabilia. ut notatur circa ipsam litteram. dic ergo in primis antequam ad notabilia tituli ueniamus. consul dicitur q̄ consulit. r. pu. ut. ff. ō orig. iuris. l. ij. §. exactis. accursius.
q In decretis. electionis. ac.
r Figura. idest qualitate. ac.
s In quibus. idest contra quas. ac.
t Fasces. idest honores. ac.
u Transcendens. idest dicere non transcendens mensuraz rei. ut expendas plus q̄ possis. sed proprium. i. ꝓpriam mensuram proueniens. z animi uirtutib⁹ qō est notabile z facit. s. ut deter. sit nu. cle. §. i. in fi. ac.
x Scripta lex. C. de consuli. l. ij. li. duodecimo. ac.
y Medium. nota medium eligendum. Unde dicitur. medium tenuere beati. z facit. ff. de offi. procon. l. solēt §. fi. z insti. de rerum di. §. cum quis ex. ibi placuit media. z insti. qui. ma. non pos. §. pe. accursius.
z Immensum. nota reprobari immensitatē. sic z. s. ut determi. sit nu. c. in prī. z. s. de referendarijs. §. fi. s. de nup. §. deinceps. ar. cōtra. s. de non ali. §. sinimus. accursius florentinus.

a Scriptione. scilz. c. li. auri. accursius.

b Ut spectacula sic. L. ō spectaculis. l. i. z de terys. l. fi. accursius

c Januarys. nō quez adipisci honorem in kalendis Januarys. sic. ff. de condi. z de. publius. z. ff. de peti. hez. Item ueniunt. §. pridie. accursius.

d Abchoma. gen' ludi est. accursius florenu.

nec inordinatum sit neque nostrorum temporum indignuz

Quantacúqz ergo competẽs est dari ab eo qui a nobis eligitur per annum consulem occasione sportularuz omnium et distributionum: et expensarum hec componentes scriptionem[a] huic nostre interponi sacre iussimus legi. In legis enim hoc ponimus scemate ut transcendenti etiam pena quedam inferatur: competens autem eorum redditus immunitos omnes esse uolumus. si enim hoc adinuentuz est ut spectacula[b] ad animi uoluntatez agantur populo hec autem a nobis determinantur in circẽsibus z bestiaruz spectacula z theatri delectatione nullo horum noster priuabitur populus: sed erit quidem ei processus primus quo suscepit cōsulatum z huius possidet codicillos kalendis ianuarius[c]. post illum uero secundum agit spectaculum certantium equoruz in qua ipsam semel exibendu z post illud q dicitur totius diei ut z multa delectatōne complebit populū hoc qō uocatur

: latine silua conspecta z cuz bestiis pugnantes homines et uicẽtes audacia insuper z interempte bestie quantum quoque faciet processum qō ad theatrum ducit: quem abchoma[d] uocant ubi i scemaridiculoruz est locus turgidis z theomelicis[e] coris z spectaculis uniuersis: aut qō a iudicib' apertum est theatrum. rursus quidem spectaculum equoruz certantium editi seu que uocatur mapa sextum agens hunc inuentum ex hoc deponit annalem hunc honorem ide positionem agens sollemnem edictōnem z ita septem uocum z processuuz complebitur cursus nullam specierum antiquitus staturarum delinquentes unam siquidem aliam adinuenire mapam: duoqz continuare que uocanť theatra: z adeo priorum horum contentos ẽe palam ẽ quia nihil noui ultra id qō prip agitur habet sufficere itaqz rite causa putabitur z singule dantur clare z non in tantum ut iam populo etiam odibile sit. in his enim que raro fiunt miraculum est'[f]. hec itaqz[g] de consularibus a nobis scripta z determinata sunt expensis. si autem etiam uxorez cōsul habeat diffinita est a nobis z citra illam expensarum mensuram: decet enim frui ea z coniugis claritate. si uero nō copulato uxori uersatp est: nisi mater[h] eius constat iam consulatus digna z priuś honorata: z uelit eam una frui secum scemate: z hoc in sola matre p̄bemus. alia uero non decorabitur mlier penitus preter cōiugem z matrem. ille quidem omnibus modis quoniaz uxores chorruscant radiś marito rum hac lege dante. matreś uero si consul hoc uoluerit[i] naz[k] neque filia neque soror forte uxor filii z multomagis si nec pertinens ad genus sit: hoc eni z pure illicituz existebat. spargere autem in septem his processionibus populo consulem melius nos ōsignauimus sicut Marciani diue memorie constitutio[l] dicit illa quidem abnegauit omnino munificentiam nos autem corrigamus eam causam uoluntate eius qui cōsulatus habet honorem disponentes: siue eniz nihil uoluerit spargere non cogimp: siue rursus uenire ad hoc uoluerit: z ex argento muneribus honorare[m] populum: nec hoc interdicimus non tañ aurum spargere sinimus non minoris alicuius non maioris omino nō medii caracteris aut ponderis sed argentum sicuti predixiūs solum aurum enim spargere uolebat imperio cui soli etiaz aurum contemnerẽ prestet fortune fastigium. argentuz uero qō mox post aurum[n] preciosissimum fiet z aliis consulibus largitus decens: hoc sinimus eos spgere quo casu que uocať

e Theomelicis. sc. ff. de his q. no. ifa. athletas in prin. accur.

f Miraculum est. unde dicitur omne raz carum. ut hic. z. j. ut sine probi. ma. §. i. z ff. de le. z se. con. naz ad ea. accursius.

g Hec. itaqz claritate. cōsonat quod statim subiicit. z quoniā uxores. z ē. ut si maritus est ? sul. z hec consularis dicatur licet alia que est uxor nobilioris ei prefertur. ut. ff. de sena. l. i. que hic

est signata contra. z hec sunt uera matrimonio durāte seu iam dissoluto, antequam nubet homini inferioris dignitatis. ut. L. ō nu. cum te z. ff. ad muni. l. filij. §. i. z. ff. de sena. seie. z L ō dig. l. mlieres. z. s. ti. i. §. nō tñ.

miliarsia ⁊ i melis ⁊ i cantis ⁊ in quadriangulis ⁊ talibus. quanto enim minora sunt que spgũt tãto plẽs suscipientes errũt: sitq; rei mẽsura dãtis uirtus ⁊ uoluntas siue nihil mediocre aut transcẽdẽs populo erogandi. hoc enim in consulatu diffinimus neq; inuitos spgere cogentes: neque uolentes prohibentes. sed de argento q̃dem spargendo ita a nobis lãctitum est si omnino ad hec accesserit licenciam habeat distribuendi argenti munificentia in suis processionibus sicut ipse recte se habere putauerit. solo prohibito aurum omino iaculari: qõ imperatorẽ tantũ tributum est contingere. Aliorum autem que a nobis decreta sunt ⁊ conscripta in ōscriptione que hac continentur lege transcendenti aliquid omino aut addi nos nullo permittimus modo. qõ itaque diffinitum est dicim⁹ autem spargere in dantis ponim⁹ uoluntatem omino proprie potestatis hoc ei⁹ qui dat faciẽtes. qõ uero a nobis diffinitum est semel ⁊ ordinatũ transcendenti hec nostra lex prohibet. ſz si quis presumpserit quod diffinituz est egredi centum librarum auri persoluet penam utpote nostra preuaricatus precepta: ⁊ omnem huius legis corrũpẽs quantum i se ẽ intentionem. si enim pro hac tãtummodo posita est lex occasiõe ne dãdo⁹ imensitate ⁹sulatus desineret. ⁊ propterea nos superfluas illas donationes ⁊ expensas abreuiamus: ⁊ in populum effusas processiones ⁊ spectacula ad bene se habentem deduximus mensuram rite aliquid ō centius duximus cõsiderãtes i delt spargere argentum: ut neq; quicquam dare eorundem consuluz dimittentes uoluntatib⁹. ut nobis sit amplius ⁊ sẽper ex suo uocabulo tempus adornent qui qõ disposituz ⁊ transcẽdit rite utpote nostrã

p̃uaricatus est legẽ dignus ẽ pena. sic enim nobis erunt iugiter consules cause inmensitatem non formidantes nec tanquã certissimum periculum cõsulatum refugentes ⁊ aduersãtes: ⁊ propterea sanctim⁹ legis sub firmitate seruari hãc. nullus igit ea egredi presumat nec si uehementur ꝑdoneus sit nec nostrorũ sit iudiciuz nec si maxime curie aut nulle admistrationi presit. hec ei omnia nos considerantes omnib⁹ proposuimus sicut super donationibus equalitatem nulli penit⁹ licenciam dantes exire mensuram que hac continetur lege: nisi in solo argento in processionibus spargendum: aut neque hoc faciendum q̃ in eorũdem consuluz posuimus sicut sepe diximus uoluntatibus. ipsis quoque qui hoc accipeꝛ cõ sueuerunt maxie gr̃e i hac re posita nostra sunt lege. si enim periculum erat defficientibus cõsulibus neque quicquam accipere nunc autem accipiẽt mediocriter multam habebũt rite huic rei gratiaz qõ sufficiat pro nihilo offerente. ⁊ hoc eiz ipsum nõ permittere nos glorioſissimis consulibus aut aurum spargere aut uasa maiora sed in miliarensis ⁊ melis ⁊ cantis ⁊ quadriangulis mediocribus ⁊ huiusmodi facer̃ donationem sanctio ad humanitatem a nobis inuenta est ⁊ populo medelam prebens. si eiz hoc egerint qui consularem edent munificentiam ⁊ in his solis cõcilient populares nequicquaz de maximis lucris decertantes seditiones exercent ad inuicem ⁊ inuenient usque ad alternas plagas quas per fustes ⁊ gladios ⁊ lapides egerũt frequẽter oio rẽ nobis odibilẽ uidebamus enim eos contendentes quidem ⁊ male iniuriis implentes alterutros occasiones spersorum ⁊ ab eis abreptorũ domi uero deferẽtes omnino nihil sed ea die in ebrieta

i Uoluerit. nota bonorem deferri ad superiorem. s. matrẽ per filium. sed contra. ff. de senatu. l. i. So. uti bi qa hic spãle.

k Nam neq; filia. ar. contra C. de episcopis ⁊. c. l. eum. ac.

l Constitutio dicit. de qua paulo ante fecimus mentionem. s. ut. C. de consulibus. l. ỹ. que statim hic corrigitur. ac.

m Honorare. sic instituta de rerum di. §. hoc amplius. ac.

n Post aurum. nota aurum preciosius metallum. ⁊ post aurum argentum. ac.

o Imperatori. nota soluz principem debere habere auruz. ⁊ facit. C. de agri. ⁊ cen. domini. a.

p Ex suo uocabulo. nam nomen debet ẽe consequens rei cum ⁹ sul a consulendo dicatur sic insti. de dona. §. est ⁊ aliud. ⁊. C. de episcopis ⁊. c. decernimus. ac.
Persistatis. sic ⁊ in probe. ff. circa finem.

q Potationibus. nota de ebrietate ꝛ potationibus. sic. L. de adul. l. q̃ adulterium. accursius.
r Spe lucri. sic. ff. de peti. heredi. l. sed ꝛ si. §. quã autem quis.
s Memoriam. sic. ĩ. ut preponatur nomen imperatoris.
t Dignos. no. iudices dignos hõrãdos sic ꝛ. L. ô of. ciuliũ iu. l. i.
u Immortale. sic. s̃. quomodo oz epist. §. fi. ꝛ. ĩ. ut prepo. no. impera. in prin.
x Descriptionis. i. scripture. ac.
y Breuiatores. i. qui breuiatões scribũt al.
z Legem aiatam. no. principem esse ipiam l. animatam in terris ꝛ facit ad hec. L. ô le. ꝛ con. l. digna. ꝛ. L. de testamentis. l. ex i pfecto. ꝛ. ff. ô. le. ꝛ sc. cõ. l. priceps. ꝛ de le. iij. ex ipfecto. ꝛ ifti. q. mo. test. infr. §. i.
a Trabea. uestis consularis. al. de qua fit mentio. L. de consuli. l. i. li. xij. ꝛ c̃. ac.

Ut nullus qui rem. hanc constitutionem quidam non habent. uel si habent non hñt hic. ꝛ soluz habent id uerbuz notabile qõ ẽ circa princi. nam q in multitudine.
Albo curie. ĩ quo scribebantur nomina curialiuz. ut. ff. de albo. scri. l. i. ꝛ. l. ij.
Ante nup. do. q. ĩ. ut spon. lar. in prin.
Abrogauimus. ut. L. de decurio. l. fi.
Jgit post hanc. sic. ĩ. qui. mo. na. ef. sui. et quoniam uarie usque ad. §. tribus. aut R. ut ĩ illis cõ. mu. agri.

b Ut nullo teneat eius terram. s. facta soluti one ul' aliquo loco da to solutionis. al' cõtra ut. ĩ. proxi. consti. §. sanctimus. ꝛ nõ differentiam inter hanc et illam. illa enim dicit ꝛ quantam usuram debeant dare agricole suis creditoribus qõ hec non dicit. Item hec ẽ localis. ut in prin. illa general. ut. ĩ. ti. px. in prin. ꝛ. §. sin autez ꝛ ideo hanc breuiter pertranseas ꝛ procede ad sequentem.

c Propter auariti am sic. L. ne li⸗ po. l. ij. ꝛ. s̃. ut iudi. sine quo. suf. §. i.

tibus ꝛ potationibus omnia expendentes. si uero forsitan spe lucri maioris etiaz pre ex pẽdisse contingit: postea uero aut nihil aut minus accipiat etiam damnum ꝛ debitum habebit ꝛ plagis ꝛ uulneribus ex hoc malis incurrere cogit.
Si autẽ mediocre sit qõ spargitur: nec uehementer contendent: nec questus expectantes habundantiam uulnera plagas alterutris ultra mensurã dabunt. Jdeoqz omnez prouidentiam introducimus ex hac lege ꝛ cõmũi rei pu. figure quatenus tempo habeant post imperium ꝛ consul' uiger memoriam atq; uocabulum: ꝛ glorioſissimis nostris iudicibus ꝛ q ex maxima curia sũt eo q honorar nobis placet dignos nõ expendentes immensem decentem damus consolationem et nostro populo ꝛ aliis omnib licet desperantibus iam causã propterea qõ superfluum est auferentes: ut consulatum immortalem rei pu. statuamus. Subiacet sicuti prediximo nostra dispositio huic legi: exemplaria recondentur in foro tue celsitudinis cuz hac lege quã apud eum duximus per tẽpora nos glorioſissimos cõsules sactimus ex solo tuo foro exẽplar descriptionis accipe huic subdite legi ut secundum eam omia dentur. Descriptionem nanqz ideo a sede tua dar uolumus ut nec ipsis uideat priuare nec hi qui uocantur breuiatores adulterari aliquid horum que a nobis dispositа sũt si periculo custodientiuz habeat descriptionem foro tue glorie dari exemplar eio cum subscriptione cingulum habentis hoc cui nunc ipe preses: ut per oia iadulterata maneant que a nobis dispositа sunt Difficultatez uero nullus habebit

d Angustiã. dicentes terminum cucurrisse. ut ob hoc usuras uel accessiones peterent ex mora ꝛ propter eas retinerent terras loco pignoris. ut subijcit. accursius.

e In illiricianas. i. in sclauoniam al. accursius.
f Latius exẽplum. i. sicut in illa continebatur quã misit ad illiricos de militibus ita ꝛ hic dicitur ut subijcit. nec enim facit mentionem de prox. consti. licet quidam contra sentiant nam illa ad istam nullam habet coniunctionem uel continuationem. licet loquat de simili materia.

horum qui ad consulatus ueniunt honorem si mediocrem ita faciens expensam nomen tempori fiet. ꝛ ueni oẽ quicquid actenus consulatus habẽs honorẽ ꝛ ex foro tue celsitudis ꝛ glorioſissimis prefectis nostris aut etiam aliunde per munificentiam nostram percipiebãt ꝛ nunc eis dabimus ab eis quidem faciendas expensas abreuiantes nobis largitatem non minorantes. omnibus enim a nobis dictis imperatoris excipiatur fortũa cui ꝛ ipas dominus leges subiecit legẽ animatam eum mittens hominibus eo q imperator quidem ingẽs indesinẽs consulatus omnibus ciuitatibus ꝛ populis ꝛ gentibus que singulis placent distribuent. aduenit autem cum ipse annuerit trabea ideoqz ꝛ imperii consulatus per omnia sit sequẽs sceptra. Tua igitur celsitudo hanc nostram suscipiens legem perpetue eam in sua manere fortitudine procuret secundum omnez que in ea continentur uirtutez scripta legis apparet. Johãni preposito orientis scripta aptari Lõgino prefecto feliciſsime urbis.

Ut nullus mutuans agricole teneat eius terram.

Idem au. dominico uiro illustri prepo. per illiricum.
Propter auaritiam creditorum qui angustiam tẽporũ abutẽtes terrulas infelicium agrestiũ sibi acquirũt pro pauco frumento omnem illoruz substantiam retinentes legem posuimus quamprimo quidez in tracia ꝛ in totas eius prouintias: in presenti autem in illiricianas patrias direximus: cuius exemplarium sub di etiam presenti legi p̃cipimo

e Ex prouintia libus. i. ipis paganis siue rusticis in locis illis tamen ubi ipsa locum habet. licet sequens cõstitutio sit generalis. ac.
b Anteriori le. quam misimo ad tracias gentes.

l Nulluz credẽtem. i. mutuantẽ. sic. ff. si cer. pe. l. ij. §. i.
k Tenere illius terrã ut. s̃. px. in Rubri. facta solutõne debiti nõ prius. ut. ĩ. e. §. sanctimo.
l Debet usurã. s. agricola licet quidam dicant idez in quolibz alio ut dicemo ĩ. §. sin autem pecunias.

m Fzdu. auaritiã. s̃. ti. px. i pri.
n Communem omnibo. at superior fuit localis. quidam tamen dicunt et hanc localem s. in constantinopolitana tm̃ ciuitate. sed ex inde extendidit cũt ad alias terras. ut. ĩ. §. sin autẽ pecunias.
o Admistrãs. loquitur augerio cui hec constitutio mittit.
p Dantes. s. creditiones mutuo illis rusticis.
q Nõ minores. immo maiores cum maior sit pena inter bonos ꝛ uicios conuersari et eorum non posse uti suffragio q̃ si esset ab eis remotus. ut. L. de apostatis. l. bi qui factam. accursius.
r Minorem. i. per incursionem non minorem quam sit barbarica. accursius florentinus legum doctor.

ut ne priuati quidez homines putent legem contra se solum modo esse positam: milites autem altiore nitentes fastigio legez contra se non esse prolatã existimẽt. ut ergo z tua magnitudo sciat quidẽ cõmunis hec lex posita est a prouintialibꝫ[g] z militibus z omni cingulo nl̃ la excusatione cuidam cõpetẽte. ideo ad tuam sublimitatem presentem legez destinauimus Scituris militibꝫ qui presenti legi non esse obediendum existimant: q cingulo denudati inter priuatos habebuntur peis quas in anteriore[b] lege priꝫ nihilominus subiugandi.

Nullum credentem agricole tenere illius terram z quantã debet usuram dare.

Dez au. ageruntio uiceco.

Dez durazᵐ: atqꝫ inhumanã z que ultra omnez impietatem z auaritiam sic perspeximꝫ lege saluberrima sanare z cõmunem omnibꝫ deponere medicinaz non tantum euz in presentis necessitatis tempor: sed etiam in omni euo futuro. uenit autez ad nostras aures quosdam in missiana secunda prouintia quam administrans auare necessitate temporum captata fenera ticios fecisse contractus z paucam mensuram fructuum dantes terrulas[a] eoruz abstraxisse z ex hac causa quosdam colonoruz fuge latebras petisse alios fame esse necatos z tristissimam pestem homines iuasisse incursione barbarica nõ minorez. Sanctimus itaqꝫ omnes huiusmodi creditores quantumcunqꝫ uel tritici uel ordei uel alia spe que in fructus aridos est dederit hoc reddito in pñsenti cuz parte modii octaua per singulos modios i uno q̃ãno pstãda terulas colonis ĩstituer neie penitꝫ eorum audente terrulas detinere sub occasione feneraticie cautionis: siue i scriptis siue sine scriptis credita sunt contracta. si autem pecunias dedit nihil amplius q̃ siliquam unam p singulo solido annuaz presta re z hanc saluberrimam legẽ in omnes extendimus ex presenti quidem tempore initiuz accipientez. in oñe autem euũ modis omnibus obseruandã ut si quando fuerit uel triticũ uel ordeum feneratuz: uel alii aridi fructus creditores tam quod dederunt accipientes q̃ pro usuris octauã modii partem an unaz pro singulis modiis uel siliquam pro singulo solido secundum hunc modã in quantuz fenus permanserit percipientes supra terrulas si ue aliud pignus acceperũt bones forte: uel pecora: uel mancipia hec modis oibꝫ reddere: z hãc legẽ cõez oibꝫ ẽe hũanitate z pietate gaudentẽ: z omnibꝫ e genis consulentem: z creditoribus[a] mediocre solatium afferẽtem. hec igitur que a nobis statuta sunt claritas tua in omni prouintia que tuo moderamine gubernatur obseruare festinet. Scituris omibus[b] creditoribus q si aliquid preter hoc miserit z actõe cadat z cui fenꝫ oblatũ ẽ hoc hẽbit solatiuz ut ipe q̃dẽ securus degat. auaruz at creditorẽ uideat i suis pecuniis pacientem iacturam.

De restitutõibꝫ z ea que parit i xi. mẽse post mortem.

Dpr. Ju. a. Jo. ppo. oriẽtis.

Decursio z uarietas hũane nature z paulatim e gens curatione non aliter ad bene se habenduz reuocat licet prima eius gubernẽt: licet principia dẽtur que maxime siue regule appellantur in dialectica hoc non sufficit nisi noue excepti ones q̃ regulas falsifi cant dicãtur. ut hic z s. de non ali. §. ut aũt hec autem est regula q res que subiacẽt restitutioni prohibentur alienari. hec autez exceptio nisi in causam dotis z dona. propter nup. z facit. ff. de reg. iuris. l. semper generalibus. z. ff. de le. iij. l. uxor. §. felicissimo. sed z ptra rgla pemta siue rglarit aliq̃ pẽto ñ ẽ opꝫ alia pscrutatõe deceps. ut. s. de ñ ali. §. sinimꝫ i fi. z. ff. ò re. du. l. si is. §. utriq;.

---

f Alia specie. al̃ aliam speciem. accursius florentinus.

g Aridi. sunt autez aridi qui adinuicem conmixti confundũtur. sed liquidi confunduntur. ut uinum mel z similia. ut in ti. de rerum di. §. si duorum. z. §. q si frumentum. sed nunquid hoc ius q est in aridis hic constitutum z in liquidis locum habet. Rõ nõ imo stamus iuri antiquo ut usqz ad duplũ possit esse accessio sicut usura nautica. ut. L. de usuris. l. ole i. nam n nautica pecunia est periculum dantis mutuuz. ita in tali mutuo si fructus medio tempore efficiantur deteriores. i. uilioris p cẽ. ut ff. ò nause. l. fenerator i fi. ẽt nudo pacto. ut in illa usura nautica ut L. de usuris. l. frumenti. cũ enim hic nõ mutetur nec nos dictum ius antiquum probibemus. ac.

u Terrulas. z hoc ideo sic dicit ut denotet ulilitatem rei et creditoris auaritiam. ac.

x Siliquam. siliqua est ut ysidoruſ interpretatur. xxuij. ps solidi. aly dicũt esse octauam. ar. eius q hic octaua fructuũ dicitur. uel dic esse genus monete qd̃ ucrius est. l. xlviij. ps solidi. ut. ff. de annuis le. l. liberto. §. filium z nõ q per. l. statuitur certus modus usuraz in certo genere hominum. ut i rusticis. ut hic sit. z al̃ lex statuit certas usuras. ut. L. de his quibus ut indig. l. i. z. j. ò al̃. z emphi. §. hoc etiaz super. §. super his. z facit etiam pro hoc qd̃ est. j. z hanc. l. communem et cetera. Jtez facit z ibi sciturís omnibus credito. z cetera. Jtez facit quia z al̃ textus est generalior q̃ rubrica ita z hic. ut. L. etiam obci. pe. pi. t. poſ. l. i. Jtem quia usure odiose sunt. ergo restringende in dubio. ut. ff. de pe. l. penul. Sed nos contra. restringemus enim hanc. l. tantum in agricolis quorum causa z alia statuuntur specialia. nam tempore sanctionis non trahuntur ad munera sed alij sic. ut. L. ò agri. z cẽ. l. i. Jtẽ z ẽca testã. ut L. ò testa. l. fi. Jtez z circaiuz ignorãtiã q̃a ei partẽ. ut. ff. de iur z fac. igno. l. regula. Jtem ipsa Rxica hoc e uidenẽ ostendit a qua licet argumentari. ut ff. si certum pe. l. i. in alijs ergo omnib' seruatur. l. predicta eos que ponit uarios modos usurarum. sed hodie iur̃ canonum al̃ est q dic ut nota. j. de eccles. ti. in prin.

i Initium. nam leges generaliter in futuro non autem preterito tẽpore aĩ cõpositiõz sui extendunt. ut. s. ò nup. §. fi. z. L. z. ff. ò le. z con. l. leges.

a Et creditorib'. sic. s. de fideius. §. q aũt.

b Omnibus. non tam omnibus debitoribus secundum nos. sed secundũ alios etiaz omnibus debitoribus.

c Cadant. ipso iure. ut. L. loca. l. fi.

d De restitutionibus. hec prima pars expeditur. j. e. usq ad. §. unum. accursius.

e Et ea que pa. dicitur j. e. §. unum usque in finẽ constitutiõis. ac.

f Decursio licet prima eius. i. dicẽs licet principia dẽtur que maxime siue regule appellantur in dialectica hoc non sufficit nisi noue excepti ones q̃ regulas falsifi cant dicãtur. ut hic z s. de non ali. §. ut aũt hec autem est regula q res que subiacẽt restitutioni prohibentur alienari. hec autez exceptio nisi in causam dotis z dona. propter nup. z facit. ff. de reg. iuris. l. semper generalibus. z. ff. de le. iij. l. uxor. §. felicissimo. sed z ptra rgla pemta siue rglarit aliq̃ pẽto ñ ẽ opꝫ alia pscrutatõe deceps. ut. s. de ñ ali. §. sinimꝫ i fi. z. ff. ò re. du. l. si is. §. utriq;.

y In omnes exten. hic colligunt quidam q hodie ubique sunt usure cohartande z accessiones per hanc constitutiõm ut iam non ualeat immo sit correcta lex. L. de usuris. eos.

g Corrigitur. corrigendo alias exceptiones que non placent ꝛ di mittendo que placent. accursius.

h Ut legi. subaudi sit sed siue eo subaudito legi potest. ac.

i Ad legis. quam modo non incipiet. sed. j. e. §. quamobrem. hic aũt primo tres dubitationes quas posit non soluit. sed tu solue. ut i bi diximus circa litte ram. accur.

k Periculuz. s. obliga tõnis secundum al.

l Restitutõne. banc p̃ mam dubitationem non soluit. sed solue ut diximus insti. ỏ le. §. ij. ꝛ. C. communia de le. l. i. que dicunt q̃ non sunt obligate.

principia nisi etiam ꝙ particu lariter ei resistit cõrigatur[g]. sic que constituatur sub tranquil litate ꝛ quiete ut legi[h] est conue niens. quale. s. quoddam nũc etiaz emergens ad legis[i] nos o pus adduxit. Scimus enim ꝙ ẽt dudum de restitutionib̃ dubitabaꝫ ꝛ si contigisset quas dam ypothecas obligari eius qui restitutione grauabaꝫ plu rime contentionis erat nego tium siue oporteret ꝛ res que restitute fuerant periculum[k] pati sine sola eiꝰ qui grauaba tur restitutiõe[l]. ẽt multa[m] que dam erant etiam circa ipsam uerboruz differentiam questi o[n] utrum defunctus percepis set res[o] que manerẽt post mor tem eius qui grauabatur resti tutõne oportere restitui an ab solute restitui quod relictum e rat post detentionem[p] legitime partis iuberet. ꝛ introducebaꝫ tur[q] etiaz fideicommiss. persecu tiones ꝛ ex inopia[r] irremissio nes ꝛ plurimi illi ꝛ uarii ꝛ iso lubiles pene predicte irremissi onis circul. Sed tamen quoni am nos dudum hoc sanantes legem[s] scripsimus in omẽs om nibus prohibentes restitutiõe grauatur res aut alienari[t] aut obligari sed cum propria am bulare fortuna: ꝛ apud quem cunque fuerit non manere fir me sed reuerti[u] ad illuz cui da ri iusse fuerunt. Et facta lex[x] iam quodammodo longeua[y] ẽ ꝛ i iuditõ ap̃bata frequẽtaꝫ

m Multa. s. questio ut subiecit ꝛ est secunda dubitatio quam non soluit. ac.

n Questio. ꝛ erat be ne facienda hec dubi tatio. cum hec uerba diuersa adinuicem si gnificent. nam ubi ro gat restituez qõ heredi supererit quando mo rietur. s. heres sufficit: si quartam reseruet. ut. j. de resti. §. sinau tem. si uero simplicit tunc quarta deducta dodrantem restituat. ut. C. ad tre. l. i. ꝛ. ij. al enim nisi inter uerba esset ius non esset questio facienda. ut. C. com munia de le. l. ij. que huic. Ɽ. est contraria. ac.

o Etiam res. non solum res illius qui grauabatur restitutione.

p Post detentionem. hoc uerbum non erat necesse per testatorem dici. ꝛ. ẽ. accur.

q Et introducebatur. ut patet. C. communia de le. l. i. hec questio ẽ tercia sed banc dicit se soluisse ut subiecit. ac.

r Ex inopia. s. actionem in rem. ac.

s Legem. ut. C. communia de le. l. fi. §. sed quia nostra mateſtas.

t Alienari. quod uerbum alienatõnis ad eos actus refertur propri e per quos dominuz transfertur. ut. C. de fundo do. l. i. sed large ꝛ ad pignoris obligationem trahitur. ut. s̃. de non eli. §. alienatiõis. Sed certe hec littera uidetur sibi ipsi contraria nam prohibet prio alienationem. ergo si fiat non ualet cum quicquid fiat contra legẽ non ualet. ut. C. de le. ꝛ con. non dubium. sed statim subiecit ꝙ am bulat cum ꝓpria fortuna alienatio ergo ualz. sed dicis ꝙ ualet. s.

interim non autem ualet. s. irreuocabiliter naz existente con di. resti. infirmatur alienatio. ꝛ hoc propter probibitionem ut patet. ff. de le. i. si fundum ꝛ. ff. quẽad. ser. amitt. l. is cui. §. fi. ꝛ. ff. de fideicom. liber. l. generaliter. §. quoꝫ. in ca su etiam interim non ualet ut si uelit alienare immittendo ꝛ est ideo qr nõ posset reuocari facile ut alia re licta. ut. ff. qui. ꝛ a qui. l. gene raliẽ. §. sub cõ diti. nisi i testõ manumittẽt i ste rogatꝰ quo casu ꝛ testamẽ ti fauore ꝛ lib tatis ualet. ut

si futurum erat quod predixi mus[z] ut qỏ fere omnia consue uit tempꝰ ostenderet indiger[a] quadam exceptione necessari a lege. adierunt nos uiri ꝛ mu lieres ex bis[b] lesi moriẽte nacꝫ uiro uxor quidez ꝛ dotem exi gebat ꝛ donationis ante nupti as facte partem seu propter nuptias quam uiri mors ei da bat. defuncti uero frater aliũ de uendicabat res ꝛ patris[c] ꝓ ferebat uolũtatez ꝛ trahebat mulieris res[d] dicens fratrem q̃ dem suum eas expendisse[e]: se uero apud mulierẽ uidere pa ternas res quas pater non exi stentibus filiis restitui precepe rat ei[f] ꝛ recipere ex omnibus eas instabat neque cessabat do nec satisfctõ lingue nostre per omnia proueniret: sed ingemi scebat iuste mulier ꝛ dicebat i iustum esse quasi per deceptio nem. dñm quidem uirum fieri dotis totius. ꝛ si premori mu lierez contigisset lucrum habe re secundum pactum. quia ue ro uir mortuus est se ignoran te restitutionem amissionis pe riculũ sustinere. sed hec quidẽ data est negotio[g] forma quam bene se habeꝫ putauimus. rur sus[h] autẽ alter supplex[i] appa ruit dicens uxoris patrez sub stantiã eius substituisse[k] aliis su is filiis paruamꝙ partem su lam apud eam iussisse manere ꝛ magnum sibimet iminere pe riculum si sue quidem substan tie periculuz pateretur: ꝛ circa

ff. ad tre. l. qui dam. §. si quis filium. sed cum quarta mane at apud graua tum quare nõ ualet alienatõ quatenꝰ durat quarta. ut alt. ut. s̃. de nupt. §. quoniam in fin. Ɽo. immo ualet. ut. ff. ad tre. l. marcellꝰ

§. res. qỏ ergo hic dicit posse reuocari dic esse uerum si ultra quartam suam alienet uel obliget. ac.

u Reuerti. sic. ff. de contraben. cpt. alienatio. sic. ff. ut in pos. le. l. si fideicommissis. i. ꝛ. ij. Ɽ. ac.

x Lex. s. C. ut. C. communia de le. l. fi. ac.

y Longeua est. i. inueterata. secũdum al. sed certe non pote rat hẽ ultra. x. ãnos uel. xi. cum illa ꝛ ista sint iustiniani. nec ipse imperauerat tempore huius. l. nisi. x. an. uel paz plus. ut. j. ut prepo. nomen imperatoris. §. penul. alt's lon geuum pro. c. an. posit. ut. j. hec consti. innouat in prin. ꝛ C. de sacro san. e. l. si. ac.

z Quod prediximus. i. in prin. huius ti. ac.

a Indigere. alt ostendere ꝛ tunc repete ostenderet dico legem s. illam. C. communia. de le. l. fi. sed quare dicit indigere quadam exceptione immo duabus exceptionibus. s. dotis ꝛ ante nup. dona. ut declarãt sequentia. ac.

b Ex bis. s. que dicuntur in dicta nostra. l. ac.

c Facte .a uiro. Dabat. ſ. pactū ī cāu mortis uiri factum.
d Et patris teſtō. i. cōis cā mortui fratris quā huius qui nē petit bona. caueat enim forte cōis hic pater. ut quicunque e orum premoreretur ſine filiis ſuperſtiti partē ſuā reſtitueret.
e Res i. dotem. accurſius Et trahebat. ad ſe.
f Eas expendiſſe. i. cōſumpſiſſe cū forte dos erat inextimata. aſ enim eſſ mariti periculo nec ualeret hec allegatio fris. ſic. ff. ſo. ma. l. extimate.
g Et. i. ſupſtiti.

dotis reſtitutionem ⁊ circa totū ex doralibꝫ iſtrumētis ſup añ nuptialeꝫ donatiōꝫ pactu. ſibi ūo nihil liceſ pmerī hoꝛ pp ſublatōnē ⁊ rītutōnē. hec nos merito cōmouerūt ⁊ melius arbitrati ſumus nr̄aꝫ corrigere legē: q̄ ſubiectos ōſpicere periculum ſuſtinentes maxie i nuptiis quaruꝫ nihil eſt hominibus ut illius tanq̄ ſolis facere hōres ualentibꝫ .quamobrem [h] p̄ſentē ponimꝫ legē: oia quidē alia p oēs a nobis poſite conſtitutiones rata manere uolentes. hec uero innouantes ſolūmodo: ut ſi quis decetero reſtitutionē fecerit [i] ſuarum rerum primuꝫ quidem ſeruet filio legittimam partē nō quartam quidem[k] cni emendauim⁹ inopiam [l] eius plurimā reprehendentes. ſed tertia[m] in oēs oibus aūt mediaꝫ ſecundū filiorum numeruꝫ[n]. deinde ⁊ ex reliqua ſnbſtātie parte[o] ſi nō ſufficeret [p] legittima ps ad dotis[q] aut ante nuptialis donationiſ oblationeꝫ honeſte ⁊ ſecundū perſonaruꝫ qualitatē merita[r] excipere etiā hoc ad reſtitutionē ſecūdū q̄ adiectū[s] legittime parti dotē aut ante nuptialeꝫ facit donationē. Sanctimus ei ſecundū hunc modū excipi modis omnibus ad reſtitutōꝫ nuptialia documēta ⁊ ſup his factas alienatiōes aut ypothecas: ⁊ uel ſi granata ſit perſōa aut uiri aut mulieris reſtitutione tali: liceat etiā ei nuncupatā

h Omnibus. ſ. alys rebus mulieriſ. uel dic ex omnibus. i. ab omnibꝫ. ſ. eas a poſſidentibuſ nedū a mulēꝫ. Noſtre legis. q. d. ñ ceſſabit niſi adimplerē tur ei omnia q̄ in. l. noſtra dicūtur. ut. C. cō munia de le. l. fi. §. ſed q̄a. nā omnia uolebat uel dic nō ceſſabat donec hec lex ſuperuenit. ſ̄ poſtea ceſſar̄ cū oportuit. ut ī. e. §. q̄obrē.
i Negotio forma. q. d. hec queſtio fuit de facto ⁊ determinata eſt. ſed illa determinatio non eſt in corpore iuris.
k Rurſus. nunc conquerit⁹ uir. ſupra ūo cōq̄ſta ē uxor.
l Supplex. i. ſupplicans. ac.
m Ait. ſ. uir.
n Subſtituſſe. i. preſtitutionēꝫ relinquiſſe
o Ualentibus. ut. s. de nup. in prin. conſti.
p Quamobrem alia. i. omnes alij caſꝫ qui ſunt in dicta. l. C. cōia de le. l. fi. ualēt p̄ter eū q̄ ē in dicto. §. ſ̄ quia.
q Fecit. i. fieri iuſſit. R̄. ac.
r Q enim aſ. quid enim ⁊. c. ⁊ tunc interrogatiue legas. q. d. nihil eſſet q̄ correxiſſet. s. de trien. ⁊ ſe. § i. q̄ ſ̄m ē immo correxit omnes. ll. que dicebant quartam ſufficere. e. ad filiū excludēdū. ut dicebat lex. C. de ioſ. teſ. l. conquerit⁹ ⁊ l. parentibus. aſ ē q̄dem eni ⁊ ponitur enim pro certe.
s Inopiam eius. i. paruitatem eius quarte. ac.
t Tertiā. ſ. fuet filio pat̄ iubēs fieri reſtitutiōm ſuaꝫ rer̄.
u Numerū. q̄ plene dic ut. s. de triē. ⁊ ſe. §. hinc nos. accur.

v Partes. ſ. complere uolumus dotem aut añ nup. dona.
w Si non ſufficerit. ſed nō ne hāc legittimā debet habere ſine oīi grauamine. ut. s. de trien. ⁊ ſe. §. prohibemur. R̄ō ſic. ⁊ ita hic habuit. ſed ipſe filius poſtmodum ſemetipſum grauauit conſtituendo donationem ⁊ pactū ſuper ea donatōne faciendo. unde non a patre ſ̄ a ſemetipſo hoc grauamē ſētit. quare de ſua l'ima ſatisfaceē debet donec durat. ut hic dicit. hec eadeꝫ ponas econtra in mulie re. ⁊ nota hoc mirabile q̄a ēt ultra legittimaꝫ habet filius de bonis patris ēt contra uelle ipſius p̄is. ſ̄ hoc nō eſt propter ſe. ſ̄ propt̄ dotis ⁊ dona. propter nup. priuilegiuꝫ ut ſubiicit. ⁊ hic ēt niſi frauē nimia ſe grauauerit. ut. ī. e. §. hec igit̄ omnia. ⁊ hec eadeꝫ locū hīt q̄n filius dotē iaꝫ accepit ⁊ ſr̄ dona. a ſe data pactū fec̄ ut lucretur mulier. uel contra mulier dona. iam accepit ⁊ ſuper dotez a marito lucranda pactū fecit. naꝫ ſi hec duo debita nō poſſūt ſolui de bonis eius. quia ad hoc tenetur porrigi manus ēt ad reſtitutionez. ut. s. c. §. adierūt ⁊. §. rurſuſ. ⁊ hic etiā ad intellectum poſſūt hec uerba accōmodari. ⁊ uterque itellectus ueruſ eſt. ſed quid ſi fuerit extrāeus hīs grauat̄ reſtitui. R̄. retinet p dote l' dona. nō tñ ſi ſoluit. ut ī nouell. e. t.

añ nuptialē ſeu propter nuptias donatōm offerre nihil quātum in illis rebus reſtitutione ualente: ⁊ ſi mulier reſtitutiōe grauetur ñ impedimentuꝫ ad dotis oblationē fieri ea'ei que coiter oibus p̄ſunt his que ſpecialiter quibuſdam utilia ſunt p̄ponimus. ſitq̄ hoc nuptialibus oblationibus ⁊ harum exactionibus priuilegium. ſi eniꝫ ⁊ añ nos[a] ex generalibꝫ ypothecis plurimā p p̄ſumptionē exceperunt cum utiq̄ nō ita nobis neceſſaria conſiſtant quomō nos ex maiore ⁊ meliore ſnia nuptialium lucrorum exceptionē faciemuſ. hec igit̄ omnia futuro conferimus tempori ⁊ poſtea[c] faciendis reſtitutionibus ſecundum hanc legem. non enim[g] illam concedimuſ fieri leſionem[h]. ut ſi qua mier puā hēns dotē deiñ legē cognoſcens nr̄am aut ſi quis uir mediocreꝫ fecerit añ nuptialē donationē ad circūuentionem legis uelit augm̄tū aut dotiſ aut añ nuptias donationis facere ⁊ hoc trahere ad inſidias reſtitutionum: ⁊ hanc enim perimimus circonuentiōm nullaꝫ utilitatem habere concedenteſ facientibuſ augmentum quantum ad reſtitutionis leſionem puram futuro tempore nr̄am ſeruantes legem. Unum[k] ſiq̄deꝫ hoc capitulū ē p̄ſētis legis ſecundū uero illud de mulieribus que poſt priores nuptias ad ſcōm uenerūt matriōniū:

a Ad dotis. aſ ad dotes. ſ̄ hāc lr̄aꝫ p̄ucta ibi merita. ⁊ q̄ ſubiūc excipe ēt ad reſtitutōꝫ. i. de reſtitutōe. adhuc i. ad huiuſmōi oblatiōnē dotis ⁊ añ nup. dona. Itez aſ añ dotiſ ⁊. c. ⁊ tē p̄ucta ibi excipe q̄ ſubiūc ēt ad hoc ſſti. ſ. ōnegādā ſbau.
b Merita. ſubaudi ēt ⁊ facit. ff. ad tre. l. mulier. §. cū proponereſ. nō hic dotem conſtituēdā. ⁊ dona. propter nup. p honeſtate perſonaruꝫ ⁊ merita. i. p̄imonij facultatē. ⁊ facit. ff. de iure do. l. ſiue generalis. ⁊. C. de nup. ſi furioſi in fi. ac.
c Adiectū. neutraliter ponit̄. ⁊ ſic expone q̄a p̄mo ſatisfiet de l'ima donec durat poſtea. ſubducitur de reſti. uel ad conſtitutionem dotis uel añ nup. donat. uel ad reſtituti. ut diximus. ac
d Ea ei q̄ cōit̄. ſic. ff. p ſocio. l. act̄. §. labeo. s. de nō aſ. §. quia ūo ūiſit̄ ī fi. C. ò caduc. tol. §. fi. ⁊. C. ò iuriū. ca. l. ij. §. ſ̄ q̄a uēmur. ſ̄ſit̄ ī fi. C. ò caduc. tol. §. fi. ⁊. C. ò iuriū. ca. l. ij. §. ſ̄ q̄a uēmur.
e Et añ nos. ſ. iuris cōſulti ⁊ ipatores q̄ dixerunt. ut l̄ oia bona obliget tñ q̄dā excipiāt. ita ergo hic. ut. ff. de pigno. l. oblig. ⁊. l. l' q̄ ⁊. l. deiq̄. ⁊. l. ſ. ⁊. C. q̄ res pig. ob. poſ. l. i. ac. Et ei. ſ. uiro.
f Poſtea. i. poſt hanc. l. Rebus. i. i donatione.
g Nō ei. ūe meliorē ſniaꝫ eligim⁹. ⁊. c. ut. s. p̄x. ibi q̄uo ñ noſ ⁊ c.
h Leſionem. i. in fraudem huius legis.
i Augm̄tū. ēt ſi ñ ſit doſ p̄ſtituta uł donatio ſ̄m facultatem.
k Unum. duo enim capitula habet conſtitutio. ut patet ēt in R̄ica

ꝛ eſt ſimilis proceſſus. ut hic ꝛ. ſ̃. de nup. §. duo. ꝛ. §. ſequenti.

l Appellant. repete uenerunt. ac. Quas mulieres.

m Tres. C. de ſecundis nnp. l. i. ꝛ. C. ex quib⁹ ca. iſa. irro. l. decreto ꝛ. C. ad tertul. l. ſi qua. Lege. ſ. ſ̃. de nup. Quem. ſ. annum.

n Parte nr̃e. i. dce ꝓſtitutõis. ſ̃. ò nu. §. ſi igit̃. uſq; ad. §. ſi uõ expe.

o Hunc. ſ. uirum.

p Extulit. i. extra ciui tatem ad ſepeliendu; portauit. mortuus enī eſt. ſic. ſ̃. de nõ eli. §. i. in prin.

q Ut apparet. ſ. nunc nam ex eo q̄ nũc ma lefit preſumitur ꝛ tũc malefactu; ut hic. ꝛ. C. ò adulte. l. ſi qui a dulterij. propterea enī q̄ aliquando fit bñ ul̃ male ꝛ alia uice fieri p̄ſumit̃ ut. ff. ò re. mi. l. non omẽs. §. a barbaris. ꝛ. ff. de accuſa. ſicut. §. his de hinc C. de inof. teſ. l. iij.

r Perfecto. idem dico ꝛ ſi citra xi. menſem erat a quatuor ul̃ q̄n que tribus uel diebus duobus in antea poſt introitum na; p decẽ mẽſes ꝛ duos dies po teſt portare mulier fili um i uentr̃ ꝛ nõ plus ut hic. ꝛ. ff. de luis ꝛ le. l. in teſtõ. §. ſi. Jte; pluſq̄. bi. mẽſibus oꝛ q̄ porteť. ut in dcta. l. in teſtõ dr̃. ꝛ. ff. de ſta. ho. ſeptimo. ſed quid ſi eſt natus in quarto decimo. uel quintode cimo menſe poſt uiri mortem. ℟. idem cu; certum ſit ex marito non eſſe ꝛ ante annũ conceptum eſſe. ꝛ ita inuenies ſi bene com putes uſq; ad. xix. mẽ ſes natũ. a. x. mẽſib⁹ ſ̃. nec eſſe ex marito conceptum. ꝛ ante an num conceptum et ita habebit locũ pena bu ius conſti nam quare al ud eſſet in alio tali tempore q̄ iſto. ſ. xi. menſium. rõ reddi ñ poteſt. ſic ergo idẽ. ut ff. ò übo. ob. l. a ticio in fi. ſed ſi poſt. xix. mẽſes ſit nat⁹ põt eſſe ꝓcept⁹ poſt ãnũ luct⁹ ꝛ ſic ceſſat pena h⁹. l.

ꝛ antequa; annus expleretur quem lugubrẽ leges appellãt quas puniebant conſtitutiões tres ante nos imperantium ꝛ nos iſup de his ſcribẽtes lege; cum quibuſda; correctionib⁹ ẽt ſuper his ſãctita ſunt i bre ui quadam parte nr̃e legis la tionis tetigimus. ſed ipudentiſ ſimum quodda; nunc acceſſit q̄ in noſtris, puenire tempori bus nolebamus. quamobrem nobis recte placuit emendatio ne dignum exiſtimare. mulier enim ad uirum ueniens hunc extulit ut appareat etiam ſu perſtite eo non caſte uiuere co gitãs: nundum enī cõpleto an no. xi. menſe perfecto peperit ut non eſſet poſſibile dicere q̄ defuncto fuiſſet partus. neque enī; in tñ tẽpus ꝓceptionis ex tenſum eſt: ꝛ quoniam ẽt hec u na eſt penaru; earũ que acer bas nuptias faciũt ut uxor ca dat mox ãte nuptiali donati one a uiro data ꝛ repente e am amittat ꝛ neque uſum ha beat. ꝛ ſcte filii ſic mirabili ma tris partu iniurati ante nupti alem patris poſcebant accipe re donatione; ꝛ nõ lucrari u a leť mulierem per uirum quem ſic uelociter deboneſtauit illa. ſed quomodo dicamus uerba illius erubeſcimus non digna ſe dicebat eſſe. ut caderet quia legem noſcet de l̃imis loquen tẽ nuptiis. ſibi uero non fuiſſe nuptias niſi prias. porro par tũ hunc eſſe oportet naturaliſ concupiſcentie. ſed quia hec ẽt ò cies milies aliis ſubiaceret caſtigatõibus cõmittendo ſtu prum indubitatum eſt: ꝛ peis illis nõ priuabimus eã. interi; enim pcimus defuncti filiis. in ferim⁹ ãt ei añ nuptialis dona tõiſ amiſſionẽ i hoc caſu quez cõſtituit lex ſup eis que ad le gittimas accedũt nuptias itra lugubre tempus. ſi eni illa lex mulctas nõ reliquit licet legitti mas nuptias celebrãtes eo q̄ forte ſuſpicio fuerit ne qua p̄ extitit ſuſpitiõis maligne cau ſa ad ſecundũ maritũ eo q̄ ue locit̃ ad nuptias feſtinauit qũo non hic ubi cã non p ſuſpitõ; eſt ſolã ſ; hec ipſa increpatio manifeſta ꝛ indubitata prebi ta eſt delicto omniũ ipiſſimus iſte partus noxiã cã r̃liquẽs. unde ſctim⁹ ſi quid tale contin gerit ꝛ añ luct⁹ tẽp⁹ pepit mu lier circa terminũ ãni ut indu bitatum ſit ſobolem non ex p̄ ori conſiſteť matrimonio mo dis omnibus eã priuari ante nuptiali donatione ꝛ ſecundũ proprietatem ꝛ uſum: ſubden dam quoq; aliis oĩbus penis ac ſi ſecundas eã contigiſſet añ luctus tẽpus l̃imas celebraſſe nuptias. nõ enim aliquid am pli⁹ habebit caſtitate luxuria ſed ſubiiciat quidez ꝛ ipſa pe nis periculumq; ſubſtineat ꝛ circa ſpez ſcriptũe pp ſtuprũ ut neque nuptias acerbas deſi derat neque legittimas nupti aſ maiore malo circumueniat Que igitur placuere nobiſ ꝛ p hanc ſacram declarata ſunt le gem tua celſitudo cognoſcens ſollemniter per programma ta propria manifeſta faciat u niuerſis: kalendas Januarias cap̃. pe. bili.

b Stuprũ. q̄ò i uiduã cõmittit ut. ff. ad. l. iul̃. ò adul. l. inter liberas. §. ſtuprum. ac.

c Et peis ill̃. quas ſuſtinet mlr q̄. j. tp⁹ luct⁹ nubz. pbať ſtati.

d Parcimus. i. ſubuenimus. Quam. ſ. penam.

e Maligne. p̄ſumit̃ ei nõ caſte uixiſſe penes p̀mũ tractaſſe ei mortẽ. ut. ſ̃. e. §. ſed q̄d crit ubi mlr cogit̃ ultra ãnũ expe ctaſſe puta uſ q; ad q̄nquẽnũ ꝛ ſi nubit pdat dotẽ ꝛ do. ut. ſ̃ de nup. §. ſꝛ ẽt capti. ꝛ. §. ſi uõ uxorẽ ℟. ñ ita pdit ſi ſolũ for nicaret mortuo marito. qr hic ꝛ alia rõ eſt. ſ. turbatiõis ſan guis. ut. ſ̃. de nup. §. ꝛ iſi p.

f Et idubitata. hic collige mai feſta nõ idigẽ p batõe. ſic. ff. ò dote p̄. l. i. ĩ fi. ꝛ. ff. ò uer. ob. l. ꝓtinu⁹. §. cũ i ta. ꝛ. ff. q̄ ſaẽ. da. co. ſi uõ q̄ ? §. q̄ pro rei quali.

g Reliquẽť. q. d. non debet re linqui iuſtum.

h Circa ẽminũ. anni. idẽ ſi poſt ea ifra. xbiij. meſes. ut. ſ̃. e. §. diximus.

i Spem ſcrip. i. ſcripte dona. pp nupt̃. ut. ſ̃. diximus ibi un de ſanctimus.

k Caſtitate lu xuria. ſ. nõ de bet habere plꝰ luxuria q̄ caſti tas. ꝛ. faĉ. C. de dona. iter ui rũ ꝛ uxorẽ. l. ſi ex uolũtate. ꝛ ff. de dona. iter uirũ ꝛ uxorẽ. l. iij. ꝛ. ff. q̄ ui. aut. c. l. fuꝰ. ꝛ ff. ad turpi. l. i. §. acẽationem.

l Legittimas. i. p̀mas. ut dñt

ſ Earũ. ſ. mlrũ. Eã aittat. ut. ſ̃. de nup. §. ſi igit̃. Illius. ſ. mlris

t Mox. i. ſtatim. ac. Erubeſcimus. dicimus tamen. ut ſubĵ. ut.

u Quia legẽ noſcet. i. de ãno lugubri quaz hẽm⁹. C. ò ſe. nup. l. i. ꝛ. ſ̃de nup. §. ſi igitur.

x Noſcet. hec põt dici fa rõ ꝛ faĉ ad hãc rõnẽ. ff. ad. l. aquil̃. ſi fuꝰ fuum. §. ſi fornicarius in fi. §. ac

y Quia hec. ſ. mulier. ꝛ loq̃t iuſti. ſctiens i caſu ẽonis de fcõ quã habebãt filĵ cũ mẽ. ut. ſ̃. §. ꝛ qm̃ uſq; huc. ſed. j. §. uñ ſctient ꝛ ge neraliter al̃ eſſet ſuperfluum unum eorum. ac.

z Decies milies. hoc color̃ loquendi ypbolice plerunq; utit̃ hic lib. ut. ſ̃. de here. ꝛ fal. §. exheredatos. accurſius florentinus.

a Caſtigationibus. i. delictis in quibus caſtigantur. ac.

l dic fas. qr cũ ñ poſſit impune faĉ nup. faĉ hic. ut. ſ̃. ibi ñ di gnam. ſe. ꝛ ẽ. et ſic nõ dici legittimas nup. añ ãnũ et punit̃ tamen. ſic aliquid eſt l̃imum penam meretur. ar. contra. C. de adul. l. gracc⁹. ſed certe ñm hic nõ punit̃ ſed nimia feſti nantia. Jtem q̄ dicit de ſtupro poſſe eã excuſari ẽ cõtra. C. de adul. l. ſi ea. ſed ñ ẽ cõtra nã l; dicat ibi adulterijs expoi mus tñ. l. ſtupri ne ꝓtradicã. ff. de adul. l. ſi uxoris. § plane. ſ; dic ibi ẽe uxorẽ hic uiduã. Jtem ibi palam ſe ſubĵciebat hic nõ. ut. ar. C. e. l. q̃ adulterij. ſed q̄d de muliere tutrice ſi liorũ nũq̄d erit idẽ uideť q̄ ſic. ut. ſ̃. de nup. §. ſi uero tutelã ſed dic contra. cum hic non inuenias expreſſum. ut. de ad mini. offi. in ſacris. et p. §. fi. in fi. ac.

a Rubrica de tabellionib⁹. hoc expedit. ĵ. e. usq; ad. §. illō.
b Et ut ptocollū. hoc expedit. ĵ. e. §. illud ꝛ expone ut ibi.
c Itē pauloante. nō q̄ sit scripta i aliqua lege. sed de facto fuerat lis.
d Documentum. i. certa quedā. Eius. s. mtris.
e Nō hns. dic tū documntum.
f Ignare. s. dicta mulier.
g Tabulario. a tabulario dicit cōpletum eo q̄ dicit uel māda uit tabellinoi scribendum.
b Tl tabellioē. tabellio ēat minor tabularius maior ꝛ mgr̄ fiacionis maiō utroq; mgr̄m āt hec adiuerūt cō trahentes ꝛ ipe cōmisit tabularío audictiam. Tabularius. autem tabellioni scribendū com misit ut ꝓbant sequentia. sunt autē ꝛ alia mlta nomina boꝝ publicoꝝ scriptoꝝ. ut. C. ò tabull. in extro ꝛ l. fi. ꝛ boc si habes in littera a tabellione ꝛ tabulario alĩ. est ꝛ tabularij sub scriptione ꝛ tūc idē est sensus. a lij dicūt ꝓ eodē poni utrūq; ꝛ dñt ꝛ pro idem sed primū uerꝰ est ut sic due fiunt delegatiōes ut dictuꝫ est.
i Eius tabellionis. ut. ĵ. ꝓꝫ ibi ꝛ ille ꝛ c.

De tabellionibꝫ ut protocolla dimittant in chartis.

Impr. Just. a. Jobi. pp.

Itē paulo ante audiuim⁹ ꝑsenti legi ꝓbentē occasionē ex psona q̄z mulieris cuiusdaꝫ ferebat documentum litteras quidem eius non hns :erat enim haꝫ ignara cōpletum ãt a tabellione subscriptionē tabularii habens eius ꝛ testium ostendens presentiam: deinde duꝫ quedam dubitatio super euꝫ fieret muliere dicente non ēē a se delegata ea que charta loquebat: q̄ litē audiebat queꝝ bat a tabellioē cognoscere negocii ueritatē :dēiq; tabellioē ò duxit at ille litteras recognoscere dixit cōpletionis tabellionis: non tamē nosse aliquē horum que secuta sunt: nec enim sibi ab inicio penitus delegata: set cōmisisse cuidā seruoꝝ hec facere dicebat :neq; postea uenisse ad completionem: Sed rursus alii hoc cōmisisse ꝛ is q̄dē q̄ affuit cōpletioni uenit ꝛ nec ipse dicens se nosse ꝛ ei neq; scriptor fuit documenti: sed solū docuit qr presente hoc dimissuꝫ sit: nec cui ab inicio delegatum est: i uentus est: unde nisi ꝓ testes iudex ualuisset agnoscere cām pure periculū patiebatur nudiq; negocii cadendi notitia ꝛ illud quidem competentem meruit examinationem atq; decretum Nos autem credim⁹ oportere uniuersis auxiliari ꝛ cōmunem in omnib⁹ facer̄ legem: quatenus prepositis operi tabellionū: ipsis per se omnibus modis iniungatur documentum: ꝛ dū dimittitur iterſit ꝛ ut aliter imponatur charte cōpletō: nisi hec gerantur: ut hēant unde sciant negocium: ꝛ interrogaria iudicibus possint que subsecuta sunt cognoscere: ꝛ rñō re maxime quādo litras sunt ignorantes qui in hoc iūgit quibus facilis est ꝛ in conuincibilis de negocio horum que pro ueritate secuta sunt: ut ergo omnia hec prohibeamus propterea presentē cuꝫ scripsimus legē ꝛ hec custodiri modis omnibus uolumus a tabellionibus siue in ipsa felicissima ciuitate: siue in prouincis sunt: scientibus quia si preter hec aliquid egerūt cadēt omni modo his que uocant his stationibus: ꝛ qui ab eis dirigit adiūgēdū documntū

k Ostendēs predictū documntū tabellionis. Accursius.
l A se delegatā. i. dic q̄ n̄ mādauit ut scriberēt q̄ scripta sē.
m Qui subau. ille.
n Audiebat. i. iudex ꝛ c.
o A tabellione. s. cui ultimo fuit hoc mādatū scribendum.
p Uentatē. optime sumitur hoc ar. q̄ iudex modis ōnibus laboret ad ucritatem querendam sic. C. de edē. l. is. ap. q̄.
q Deduxit. alias duxit. ꝛ alias deduxit.
r Deduxit. i. fecit duci. i. uēire coram se.
s Cōpletiōis ta. i. subscriptiōis sue. nā ipe tabellio scripsit. ꝛ subscripsit. Accur.
t Nosce. i. nesciebant qualiter contraxerunt.
u Horum. i. discipulorum qui erat tabellarius.
x Cōmisisset dictū. s. mgr̄m. Suoꝝ. s. discipuloꝝ.
y Dicebat tabellio. Idem facere. s. tabellio.
z Uenisse. s. dictū tabularium. Alii. s. tabulario.
a Et is. s. mgr̄ staciōis. Completioni. i. audientie cōtract⁹.
b Dicēs tabellio. Dimissum sit. i. mandatū ut scribentur.
c Inuētus ē. s. tabularius.
d Pacicbatur. s. dicta mulier.
e Decretum. per nostram sentenciam q̄ de facto t ulimus q̄ ꝛ fuit ius. ut. s. de le. ꝛ con. l. fi. in prin.
f Nos. in oibus. s. hōinib⁹ ab ōnib⁹ terris. ut in nouell. e. ti.

ꝛ sic reꝑba quorūdā opinionē q̄ dñt totam hanc cōstitutionē locale. sꝫ nos dicim⁹ generalē. ut hic ꝛ. ĵ. ibi hec custodiri ꝛ c. nisi in duobus casibus ꝛ. ĵ. e. §. penl.
g Operi tabellionum. i. ipsis tabellionibus ut in nouell. e. ti.
h Ipos ꝓ se. ꝛ caue tibi qr hec lra ta dicit ꝛ ipsi tabelliōi iūgi sue mādari istīm. it ꝛ p se mādatū siue iūgitur ut ipsemet scribat ꝛ ut alij mādet. Jt ꝛ debet audiē ipe idē ꝑba cert⁹ usq; ad ꝓpletionē. ut subiicit. ꝛ dū dimittit ꝛ c. oli āt nō erat ita sed dū ibā ad tabellionem mgr̄m ipe nō audiebat nos sꝫ alij cōmittebat audiētiā si uolebat ꝛ ille auditor ñ scribebat. sꝫ alij scribēdū cōmittebat ꝛ ipe tñ audiebat. ut. s. c. i pri. hodie āt ꝛ certū audit usq; ad finē ꝛ sibi iūgit documē tū. ꝛ p se ut ipe ꝓpōat ut hic dr̄ ꝛ pōt ēē rō quaꝫ ñ possit sic ꝓmitti qr facere istīm ñ ꝓpetit iur̄ mgr̄at⁹. ergo dele. nō pōt ut. ff. de off. ei⁹ cu. mā. ē. i. ĵ. in prin. sed nūq̄d tota die uidem⁹ ēē florētie mgr̄m statiōis. ꝛ p eos fi. istrm. Ego. ibi audit ꝓtractū discipulis ꝛ sibi iūgit documntū. ꝛ ideo scribē pōt. lꝫ ꝛ mgr̄ apponat ibi signū suū rōe maioris auctoritat. ut. ff. ò edē. l. si q̄s ex ar. §. i. nā ꝛ q̄ signa sunt pla in chartis tanto cautiora sunt instrumenta ut ĵ. de fi. instru. §. opꝫ.
i Jungat. sꝫ nō. ad hec ut tabellio faciat chartā ò bet sibi mandari a ptibꝫ siue ꝟbo rogo siue mando. siue delego. siue sibꝫ. ut hic ꝛ. s. in prī. ibi nō esse a se ò legatā ꝛ c. sꝫ aliud i teste nā fortuitu uꝫ ut. ff. de testib⁹. l. ad fide nisi i quatuor. casib⁹. ut. ĵ. ò testi. §. ꝛ lꝫ in fi. §. sꝫ nūq̄d est necesse utrū q̄ ꝓtractū hoc mādaꝫ. Rx. sic lꝫ forte posset distingui an sit gra utriusq; ꝛ i utriusq; ꝓiudiciū ꝛ tūc opōtet utrūq; mādaꝫ ut hic aut ꝓ uno tm̄ ꝛ tūc sufficiat eū mandaꝫ cui fit. forte ei alē nūq̄ mādaret in cui⁹ sit ꝓiudiciū. ut. ff. ò ꝟbo. ob. it stipulātē. §. i. ꝛ ita ꝟuat maxie i ò nūciatiōib⁹ q̄ fiūt ab uno alti ex uarijs cāis. sꝫ q̄d si nō iuenit in instrūmto q̄ sit mādatū l iūctū aptibꝫ. Rx. ꝓsūo ip ēē iniūctū ut isti. de inutil. stip. §. script. ꝛ istit. de fideiuss. §. fi.
k Dimittit. i. pficit ꝓtract⁹. Jt sit tabellio ipe. i. sit pns.
l Nisi hec. s. ita q̄ dicta sit i lra. ut mō caute notat. Et rñō. s. iudicib⁹.
m Qui hec instra facienda. Jnūgāt tabellioni.
n Quib⁹ facē. i. facilis pnt decipi illitati p mutationē scripturaꝝ ꝛ nō ꝓsunt ꝓbaꝫ ꝓtrariū. qr quātū ad eos res ē icōuincibilis. si ñ poterūt ipi ꝓbare ꝓtrariū qr. illitterati a tutella excusant. ut instit. ò excusa. tu. §. filiter fm quosdā. Jt apostulādo repellūt. ut. C. ò postul. l. ij. fm quosdā. Jt a iudicādo ut. ĵ. de iudic. §. i. Jt a clericatu. ut ĵ. de sa. e. §. i. ꝛ. s. quo. o. e. §. nꝫ. ex ydiota.
o Hec q̄ dicūt. ut hac. l.
p Ciuitate siue prouincis hic manifeste reprobatur earum oppinio qui dñt totam hanc constit. esse localem.
q Scientib⁹. s. tabellioib⁹ l dic mgr̄is.
r Propē hec. i. discipulis iiunxerunt.
s Documntū ꝓpōe. ut i nouel. e. ij. Adiūgēde. i. q̄ erat a mgro iūctū.

t Et interest. l. adest ad audientiam.
u Subtinebit. alias obtinebit alias subtinebit. Accursius florenti.
x Quale est scilicet substinebat magistrum qui ꝛ c̄.
y In ea. s. stacione. Ille. s. magister.
z Cadat. L. de iudeis. l. iudeos. Accursius de florentia legum.
a Unus. s. alius si ille qui delegauit magister forte non sit idoneus ō bis dicet. j. prox. §.
b Erit. s. primus in statione. ac.
c Ministrantium discipulorum.
d Illi. s. magistro.
e Hoc agere. i. conuenire cum eis qui instrumēta componi desiderant ut in nouel. c. ti. ꝛ sic nō ꝙ nemo debet uerecundari facere artez suam. accur.
f Ille uero repete. qm̄ ꝛ hic ille in discipulis.
g Illius. s. magistri.
h Hoc egerit. ꝛ compo fuerit documentum ꝙ iunctum erat magistro faciendum per ꝙ uidebatur eum finiri. sed ñ punitur immo efficitur primus stacionis. ut dictum est. ꝛ ideo non punitur. ut hic innuit. qr obsequitur imperio patris uel dñi. ut. ff. de regu. iu. l. uelle.
i Instationibus. alias superstationibus. alias instat. accur.
k Jungitur. i. discipulis ꝛ. ff. ō isti. l. cuicūq;. §. sed ꝛ cum fullo.
l Tabellio. subrogat⁹. uel dic. i. magister
m Damnificatur. qnia stationibus habēt rddi tus integros. ut subiicit neq; cadente ꝛ c̄. sed qſ soluet hos reddit⁹. R. magister qui conduxit. sed nunquid repetit a discipulo qui nunc ibi est magister uidet ꝙ ñ quia suo delicto perdidit. unde ex eodē facto penam. ꝛ primum habere nō ōbet. ut. ff. soma. si autem hostibus

itereſt ipe dñs ſupſtaciōis actōitate erit ꝛ mutabit cā: ꝛ ille quidem de cetero hoc obtinebit officiū i ſtacione quale qui in ea primatum tenebat: Ille uero caōt ea ꝛ aut unus erit miniſtrantium illi qm̄ ille quidem dedignatus eſt hec agere ꝙ erat cōceſſuz ei: Ille ſecūdum illius uoluntatem hoc egerit: ꝓpterea nos hāc intulimus ei penam: ut optīe fiant circa documenta ꝛ iuſticie auctores ꝛ non ꝓpter ſuā requiē ꝛ delicias corrūpant a lienas uitas. Si uero idign ſit forte pōtate inſtatiōibus ſuſcipere is cui documētū extra ea que a nobis diſpoſita ſunt per pītē legez iniūgit: tabelio quidē cadat ōnibus modis hac cā: alter uero pro eo conſtituatur nihil uero ō nimō damnificando ex hoc ſtacionis dño quicunq; fuerit extraneoꝛ ꝛ nō ipſo tabellione: qr cadente lucris ex inde uenientibus: ſed illo ſolo qui talia perpetuerit ꝛ dedignat eſt ſtatim cōplet opus prima tu cadente: omnibus quidez aliis ſuper ſtaciōis iure itegris dominis eius ab ipſis tabellionibz qui talia peccauerūt ſeruandis: non fingant tabelliones occaſiōes per egritudinē forte deſcēdentes: aut occupationis huiuſmodi: licebit eni ſi quid tale fuit euocare eos qui cōtra hunc: ꝛ per ſe cām cōplere pro inde hec que cōti

gunt raro non ipedimentuz facient: uniuerſis eo ꝙ nihil inter homines ſic eſt in dubitatū: ut non poſſit licet aliquid ſit ualde iuſtū inſtituere: tam ſuſcipere quandā ſolicitā dubitationem: ſed nec queſtus eorum minores fieri per hoc ꝓpter cōtrahentiū freqnentiam occaſionē habentes: cum melius ſit pauca agere caute ꝙ multis intereſſe periculoſe ut tamen nō uehemēter eis dura lex eſſe uideatū: nos cō uincientes humana naturaz mediocres ꝛ iam eis leges noſtras ponimus ꝓp tales enim coruz forte dubitationes damus ei licentiā ſinglis unuz ad hoc conſtituere geſtis apō clariſſimū mgr̄m cēſus felicis ſime ciuitatis ſolemniter celebratis ꝛ licentiam eis dare ut delegentur ei quib⁹ his qui uenient ad eius ſtacionem ꝛ documēta ꝛ dimiſſis eis interēē nulli omnio alteri inſtatione exiſtenti licentiā ēē: ut aut delegent iniciuz aut cū dimittū t: interſit niſi tabellioni: qui auctoritatē hēt: aut qui abeo ad hoc ſtatut ē. Si uero p ter hoc fiat ꝛ alter ōlegēt: tūc ſubiacet pene tabellio q̄ auctoritatē hēt a nobis dudū diffinitā l ipſis tam̄ documētis ꝓp utilitatē ꝓtrahētiū ñ infirmādis: nouimus eni: qr legis metu de cetero ꝛ ipſi cuſtodient que a nobis decreta ſt ꝛ documēta ſub cautela faciūt. Illō

omnia faciat. quia etiā ſic facta incidūt in dubium. ne dum alias male facta. ut ſubiicit.
ſ Dubitationem. L. quibus ad lib. pro cla. non. li. l. fi.
t Sed nec queſtus. uidebatur enim ꝙ ex quo hec omnia faciunt ꝛ per ſe ꝙ tota die habebunt quod faciunt. unō minuſ debeāt accipere a quo libz meliore compenſetur. quia habēt ꝛ exercitus magius. ſed tamen non eſt ita. ut ſubiicit.
u Cum caute. unde Salamō ait meliō eſt buccela panis ſicca cum gaudio ꝙ tota domus plena uictimiscuz iurgio. Jtē melius ē paz cuz iuſticia quam mlti fructus cum iniquitate. ꝛ facit. L. ō ueteri. iure. enu. l. i. §. certum. ar. contra. j. de a lie. ꝛ emphi. §. ſi uero contin gerit. ac.
x Ut tantum. hic incipit conſtitutio localis ꝛ cetera.
y Eis tabellionibus conſtanti nopolitane ciuitatis.
z Dira. l dura. alias dura.
a Cōuincētes. ideſt conſiderātes. accur.
b Dubitatiōes. ſcilicet an poſſent aliquam ō legare ul como poſſent facere. ſi qua neceſſitate ad talia cogerentur. ut ō. e. §. ꝛ non ſi gant. ac.
c Singulis. i. tabellionibus. ꝛ omnibus ꝛ ſingulis. ut in nouel. eodem titulo. Accurſius de flor.
d Unum. ſcilicet tabellionem. ut in nouel. e. ti. ſed quidam habent unam. ꝛ tunc dic unam licentiam. i. ſemel unum cō ſtituere ꝛ erit idem intellectus.
e Ciuitatem. quidam habent in textu legis huius. ꝛ dicit ō conſtantinopoli ꝛ bene. nam hic. §. localis eſt. ut. j. §. fi. Sz ꝛ ſi non ſit in textu hec dictio huius. tñ intelligitur.
f Licentiam repete. ꝛ damus licentiam enim q̄ habent pro ſe in curia magiſtri cenſus. ut delegentur ꝛ c̄.
g Eis. i. delegatis eis inſtrumentis. ſed dic intereſſe. ſ. cōpletioni inſtrumti. i. illum cui delegata ſunt inſtrumēta.
h Ut delegentur. ſ. inſtrumenta facienda ut ſtatim innuit.
i Jnicium. i. audientia contractus.
k Dimittuntur. i. quando completur ipſe idem cōtractus. uel quando ſcribitur. Accur.
l Aut. ideſt ſaltim. Dudum. §. in hoc. Accurſius.
m Jpſis tamen. documentū. hoc eſt argumentum. immo lex

expressa quod tabellio non potest delegare discipulum suū ad ꝓponenda instrumenta. sed si fecerit instrumenta non uitiatur. Sed tabellio penam patitur. sed certe hoc ē in ꝓstantinopolitana ciuitate. qđ autem de alijs potest dici idē ratione similitudinis. ut ꝙ est hic in omni eo ꝙ cui committitur preter designatum. ad hoc idem sit ibi in quolibet. uel dicas aliud ibi. quia ibi prohibetur ⁊ nullo casu conceditū quare est illud perpetuo prohibitum hoc nō. unde si ibi fiat contra non ualet instrumenuū ut. ℒ. de le. ⁊ con. l. non dubium. Item nota hic aliud optimum ar. ꝙ ubicunq; tabellio perdit officium suum ꝙ est propter multas causas. ut quđ mistrauerit scripturam alienationi rei sacre. ut supra de non ali. §. ad hec. ⁊ in alijs similibus casibus. ꝙ non ideo debeant uitiari sua instrumenta. ⁊ facit ꝺ off. pre. l. barbarius. ⁊ hoc est uerum. ar contra. tamen est. ℒ. de sentenciam. pas. l. fi.

quoq; presenti addicim⁹ legi ut tabelliones nō in alia charta pura scribāt documēta nisi i illa que i inicio q̄dem⁹ uocatū ꝓtocollū⁹ ꝑ tpra gl'iosissimi comitis sacrū nr̄aꝝ largitiōū hēt appellationē⁹ in tēpus q̄ charta facta ē ⁊ quocūq; i talibus scribūtur ⁊ ut ꝓtocollū nō mutāt sed incertū r̄liquāt: nouim⁹ eni multas falsitates ex talib⁹ chartis ostēsas ⁊ ꝓpus ⁊ nunc: ideoq; licet aliqua sit charta: nā ⁊ hoc scimus hūs ꝓtocollū nō ita scriptum. sed quādā scripturā gerēs neq; illā suscipiāt tāq; adulteraz: ⁊ ad talia nō oportunā: sed i sola tali charta qualē duduz diximus documēta scribāt.

Hec itaq; de qualitate talium chartaꝝ a nobis decreta sūt: ⁊ de icisiōe eaꝝ que uocant ꝓtocolla ualer⁹ i hac felicissima solū ciuitate uolum⁹: nisi plura q̄dē cōtrahēciū multitudo mittaq; chartaꝝ huiusdātia esit ⁊ licet legati interēē negocius ut ⁊ ñ dar occasionē q̄busdā falsitatē cōmittere cui se ob noxios exister demōstrabūt: qui ꝓpter hec ager ꝑsūserint.

Que igit placuerūt nobi. ⁊ per. h. s. d. sūt legez: tua celsitudo opi effectuiq; trader festinet: dat ꝙviii. kl'. sept.

De ecclesiasticaꝝ rer mobilium alienatione: ⁊ solutione.

Impr. Justi. a. Jobi. pp̄. scdo.

Et circa legis studiū: ⁊ alia oia a nobis iꝺo q̄ otidie cū labor agunt ut utilitatē nr̄is subiect is inēniam⁹ ꝙ effusuz q̄dē imēsuz ē rem ouētes. Qꝺ at ⁊ optimū ⁊ metitū subrogātes ⁊ sepe q̄ ex studio ꝑ porē imensitatē ēt ultra mēsurā: legē construximus ut qꝺ ꝓmitus effluebat retinētes ita equalitatez de cetero introducerem⁹. Nup igitur scripsimus legē sanctissimis eccl'is oibz ⁊ mōasteriis: ⁊ reliq; uenerabilibz domibus nullā ēē eis rer imobiliū alienatiōis liam ꝓmittentes. Videbam⁹ eni cāz effusā ⁊ paulati ad alias migrātes eccl'iasticas possessiōes: neq; p̄cus solutis dignis neq; ope ieuitabili iminēte alienatis ēt contra positas iā leges decies milies circūuētiōes factas quocirca ꝓmā ꝓinētes ui ā oibz sil'iter i accessibilē contra eas facimus circūuētiōes. Sz hic plerūq; q̄dem sanctissimaꝝ eccl'aꝝ aliarūq; uenerabiliū domuū utilitatē hūerāt possessiōes ul'lo has mūere ꝑ sumēte: occurrit tñ etiā aliq̄d difficile: debita eni aut lōgo tpre ꝓsti uta aut ēt postea ex quadā necessitate: ⁊ maxie p fiscales occasiōes eis accidētia ad alienatiōis necessitatez sacras ꝓduxerūt domos: mobili eni ñ extāte substātia sufficiēte picitabāt i nouissimā uenire necessitatē haꝝ presules

a Valere. ex neccitate.
b Et licet. ⁊ repete ⁊ ubi licet. i. licitum est negocys interēē subaudi.
c Non dare. repete ⁊ ibi non licet dare.
d Cui. s. sē acc.
e De ecclesiasticarū rerum. hic subijcitur. ꝟ. collatio. ⁊ ꝙ dicit alienatione. s. facienda pro fiscali tm̄ debito.
f Et solutione. idest datione in solutum ipsi cr̄editori ēt priuato non solum fisco. ut. j. c. §. si uero priuatus.
g Et circa imēsū. sic s. ut ꝺt. sit. nulle. in pri. sic. §. de nup. §. denceps in fine. accur.
h Metitum. s. est.
i Etiam. ultra. men. q. d. non contraxim⁹ quā tū uēre uidebar. sed ad usum⁹ etiā ultra mēsurā. ut nō nimiū recederē uidamū ab eo ꝙ fuēat primo cōstitutū ut pz instit. qui. ma. non pos. §. cū ergo.
k Retinētes. i. ārenātes.
l Scripsimus legē. ut ē. de nō. ali col. ij.
m Videbamus. ideſt quare fecim⁹. l. illam.
n Paulatim repete. ui deamus.
o Nz migrātes dico neq;

Et circa legis studiū: ⁊ alia oia a nobis iꝺo q̄ otidie cū labor agunt ut utilitatē nr̄is subiectis inēniam⁹ ꝙ effusuz q̄dē imēsuz ē rem ouētes. Qꝺ at ⁊ optimū ⁊ metitū subrogātes ⁊ sepe q̄ ex studio ꝑ porē imensitatē ēt ultra mēsurā: legē construximus ut qꝺ ꝓmitus effluebat retinētes ita equalitatez de cetero introducerem⁹. Nup igitur scripsimus legē sanctissimis eccl'is oibz ⁊ mōasteriis: ⁊ reliq; uenerabilibz domibus nullā ēē eis rer imobiliū alienatiōis liam ꝓmittentes. Videbam⁹ eni cāz effusā ⁊ paulati ad alias migrātes eccl'iasticas possessiōes: neq; p̄cus solutis dignis neq; ope ieuitabili iminēte alienatis ēt contra positas iā leges decies milies circūuētiōes factas quocirca ꝓmā ꝓinētes ui ā oibz sil'iter i accessibilē contra eas facimus circūuētiōes. Sz hic plerūq; q̄dem sanctissimaꝝ eccl'aꝝ aliarūq; uenerabiliū domuū utilitatē hūerāt possessiōes ul'lo has mūere ꝑ sumēte: occurrit tñ etiā aliq̄d difficile: debita eni aut lōgo tpre ꝓsti uta aut ēt postea ex quadā necessitate: ⁊ maxie p fiscales occasiōes eis accidētia ad alienatiōis necessitatez sacras ꝓduxerūt domos: mobili eni ñ extāte substātia sufficiēte picitabāt i nouissimā uenire necessitatē haꝝ presules

p Dignis. s. ecclesijs. Accursius florentinus.
q Ineuitabili. immo bene poterat euitare illam alienationem.
r Alienatis. possessionibus suis.
s Sed etiam. scilicet uidebamus. ut supra de non alie. §. lex itaq;. ⁊. §. sequenti. Accursius de floren.
t Quo circa primam. q. d. generaliter etiam probibendo fieri alienationem eccl'iastice rei nequaquam plus timere oportet huiusmodi fraudes cum omne genus alienationis sit probibitus. ut. ē. de non. al'. §. si minus in fi.
u Eas. s. uenerabiles domos. l'dic melī contra eas. s. leges.
x Sed hinc. i. expredicta lege.
y Occurrit. tñ. s. de nouo post predictam legem. ⁊ ideo consilio nuo indigebat. ut. ff. de uentre. inspi. l. i. §. i. in principio. §. quod consilium hic subijcitur. ibi scimus igitur. ⁊ c̄.
z Non extante. alias non existente. alias non extante. illa enim posset alienari cum non inueniatur probibita alienatio in talibus: ut diximus. ē. de non alie. §. nos igitur.

Scribuntur in tabulis. idest breuiaturis. nam preterea que dicuntur. j. ut pro po. nam impera. ⁊ hic scribitur ibi forma contractus breuiatur. accursius.
f Et ut. idest presenti adicimus legi ut protocollum non incidant.
t Scimus nō faciēda.
u Suscipiant. scilicet iudices. ac.
x Adulteram. idest falsam. ac.
y Diximus. ubi ē breuiatura in princi.
z Decreta sunt. i. illo. §. ut non tam uehement ⁊ ex. §. illud usq; buc. naz alia cōmunta sunt que diximꝰ. ē. e. §. nos.

Protocollum dicitur a ꝓthos ꝙ est primuz ⁊ collo quod est collatio. scilicet litterarum. q. d. prima collatio litterarum in charta. non autem ideo dicitur cum in collo hoc fiat. quia si fieret in primo collo charte secundum hoc haberet plura colla. in hoc autez inicio ībreuiatura totius ꝓtractus fiebat. ⁊ anni domini ⁊ similia ut subijcit. ⁊ debebat statim in eadem charta siue membrana fieri instrumentum. ut si esset dubitatio in istrumento recurreretur ad imbreuiaturaz. quꝺ protocollum dicitur. ut domini est sic ⁊ dicitur adam protoplasma quasi prima plasmatus a deo. Item Stephanus protomartir quasi primus martir post natiuitatem christi. hodie autem hec non sunt in usu. sed uel in quaterno. uel prorsus alia charta fiunt huius rogationes. que consuetudo cum sit generalis uincit hanc. l. ut. ff. de le. ⁊ se. con. l. de quibus in fi. sed olim in constantinopolitana ciuitate seruabatur tantum. ut. j. prox. §.

q Hēat appellat. q. d. habeat chartam nomen comitis

a Soluere uolentes. ſ. uendere repete.
b Permiſimus. ſ. in reſcriptis que non habemus in corpore iuris. z ideo ignoramus que fuerit illa ſubtilitas. hodie ſcimus poſt hāc l. ut. j. de alie. z emphi. §. hoc inſuper.
c Sicut nz. ſ. tali mō quo palam ſpecialiter priore non permittebaī lege. ſed generalis pmittebaī ipotheca. ut. ſ. de non. §. ſui aut creditor az. uel dic permiſimus in ſcriptis fieri donationem in ſolutū. ſz non permiſſus palam. i. indiſtincte. ſed quibuſdam tiñ per illa noſtra reſcripta que legem appellant. ſ. ſpecialem. ut inſti. de iur naturali. §. ſed q principi. z nota qr dicit ſe permiſiſſe dationem inſolutum pp ō bitum priuatum. ſed pp fiſcale z dationem ſolutum z etiam alienationem. ut ſubjcit. z ſic etiā ſtatuēdo dicit poſtea. prox.
d Proſpeximuſ. ſ. nr̄liſ noſtris conceſſionibus. z idē etiam ſtatim dicā ſpialiter ſtatuendo.
e Eloquijs. ſic. j. conſtitutio que ex a ſcrip. §. fi. ſic. j. de alie. z ēphi. §. ſed etiam.
f Sententia interlocutoria. ac.
g Apud prouincie. hoc dicit propter impenſam ſcripture que ibi remittitur. ut. j. de alie. z emphi. §. hoc etiam.
h In fiſcum. i. fiſco.
i Subeūtibꝫ. i. ſoluētibꝫ
k Legem. §. de non alie. §. nos igitur.
l In fiſcalibus ſoluentibus. ſic. ff. de in rem v̄ſo. l. iij. §. in rē. ſic. ff. ō z. e. l. magiſ. §. ne tñ.
m Et deſuſcepta. deſuſceptum dicitur proceſſio cenſualis qua profitebatur poſſeſſor ipſi fiſco. ſed tale predium a fiſco ſuſcipere. z tantū cenſus eo nomine ſe debere. ut. C. ſine cen. uel re. l. fi. z. ff. de cenſi. l. forma. z plene dixi. §. de man. prin. §. coges aūt z ē. z facit. j. ut hi qui obli. §. i. z. C. de collatiōe fundo. patri. l. placuit. z. j. de his qui ingre. ad applī. §. illud in fi.
n Potētibꝫ. i. ñ ualētibꝫ
o Aliquibꝫ. ſ. clericis.
p Si uero priuatus. cꝫ ſoluto ſematell. §. i. i. titulo pro ſoluto al.
q Ad alienationem. z ita nota q pro debito fiſcali permittitur aliēatio z in ſolutum datio.

neque uendere potentes. Az unde debita ſoluerent[a] habē tes: ſed pro talibus quidem ō bitis poſſe pro ſolutione cr̄ ditoribus dari poſſeſſiões ecleſiaſticas: cum competenti ſubtilitate z obſeruatione facienda ſolutione: iam ſepe p miſimus[b] ſicut[c] nz palam hac noſtra prius permiſimus. l. Si uero non priuatus aliqs eſt creditorum: ſed p reminet fiſcus z exigit debita: eſt autē inopia pecuniarum: accipere uero immobilem poſſeſſionē impoſſibile eſt fiſcum hic relaxare aliquid ſubtilitatis legis competere iudicauimus. Et ſi qua neceſſitas huiuſmodi fiat: ēt aliēationē finire proſpeximus[d] Sanctimus itaqꝫ ſi ſanctarum aliqua eccleſiarum aut reliquarum colendarum domuum fiſcales debeat functiones: z unde faciat horum redditionem non habeat cō uenire omnes in unum: z qui ex clero ſunt: z ideo amabilē epiſcopū eius ciuitatis inſr̄ z metropolleos z ſacris prepoſitis eloquiis[e] cauſam exāia uerit: z ſi nō apparuerit ullus queſtus citra alienationem i mobilis eis rei ualens ſolueī fiſcale debitum: tunc lītiam eſſe eis ſñia[f] tali procedente: z decreto celebrato apud prouincie[g] iudicem: etiam poſſeſſiones imobiles contingere: z eas alienare ad ſolōez debitiementibus quidem in fiſcuz[h] ſoluentibus z de ſuſcepto tamen percipientibus z ſubeū tibus[i] fiſcale debituz z cautellam inde habentibus: z nihil metuentibus primitus poītā legez[k] conſtitutis z fiſcalibus[l] de ſuſceptis inſinuatis inter monumenta geſtorum deponentibus hiis qui fecerunt ea ut apud ſanctiſſimas eccleſias ſoluentur dara de ſuſcepta[m]: eo q fiſcalia ſoluta ſint tributa z omnia ſecundum noſtrā legem geſta ſunt: non potentibus[n] aliquibus[o] fingeī fiſcale debitum: z ita ad alienatiões

r His autem. ablatini caſus ſubaudi ab.

immobilium rerum accedere: Ideo etiaz z decreti factionē permiſimus ut z fiſcale debitum teſtimonio pandatur: z ex quantis deſcendit tempōibus z quoniaz non pecuniis ſolutum eſt: ſed in neceſſitatē alienationis uenit: ut ueritas undiqꝫ quidem proteſtata ſit omnibus coram ſacris euangeliis agendis: ſcientibus z epiſcopis z dericis z aliis omnibus quia deus reſpiciet que gerūtur ab eis z ſi q̄d egerit per dolum: aut lucrum: aut machinationem hoc in ſuis recipient animabus uiuentes ac morientes. Si uero[p] patus aliquis creditor fuerit poſſit ſecundum pro ſoluto ſcema ac ipſe immobiles poſſeſſiones hic quoqꝫ decreto faciendo z pro menſura eoꝝ uero debitorum aſſignandis eis poſſeſſionibus[q] Si uero fiſcale debitum fuerit potentibus eis ad alienationem[q] imobilium accedere ſecundum p orem obſeruationem ut nihil deſit nz ſubtilitatis nz cōmunis utilitatis. His[r] autem uniuerſis ſanctiſſimaz maiorē eccleſiam felicīſſime huius urbis z eius cōfinia z orationū domos: quarum ipſa curā ſuſceperit ōnib excepī modis: que tā de hoc[s] ſācita a nobis i ſua uirtute durantibus.[t] Si autem z aliqua monaſteria ſub eadem ſanctiſſima maiore eccleſia ſint: nec ea[u] ſub preſentem facimus legem forin ſecus prouinciis eam conſtituentes ſolum in quibus multa quedam eſt inopia peccuniarum per quam ſanctiſſime eccleſie ſoluere per pecunias debita non ualuerit. Tua igitū celſitudo que placuerunt nobis cognoſcens ſecunduz hoc procedere ſuper ſacris rebuſ alienationes cuſtodiat.

De[v] iure iurando a moriente dato propter menſuram ſue ſubſtancie.

s ſed pro priuato ſola datio in ſolutum per hanc conſti. ſed hodie generaliter permittitur alienatio propter debitum uel fiſcale uel priuatum cum ſolemnitate. tamen ut. j. de alie. z emphi. §. hec etiam.

L De hoc. i. de rebus eccleſiaz ꝓſtantinopolitane ciuitatis. ſtatuimus enim r̄ citando legem leonis z confirmando eam. ut §. de non alie. §. uult enīz illa nam dicta. l. leonis tantum in rebus eccleſiaz conſtantinopolitane. ciuitatis loquitur. ut. §. de ſa. ſ. ec. l. iubemus.
t Nec eam. idſt hāc ꝓſtituōē.
u De iure. iuz. ſemper eſſe firmas. ut. §. de hē. z fi. §. i. z §. exhēdatos.
x Semp il i. ſ. legi z faē. ff. de le. i. l. nemo poteſt. qr cum legas ſuſpēſiue uſq ad. §. ſanctimus. z repete hoc dicit.
y Omnē dixit. puta ſcitis quia C. hēo i bōis.
z Facientes. nō iuſte dico. quia ſubſtancie z ē.
a Acquieſcunt. ſ. ut ſint heredī ſicut teſtatō diſpoſuit non āt ut ſtet diuiſioni uel deſignatiōt ipſius q facere non debeant. ut. j. e. §. hoc quod in fi.
b Cum iure. i. uerbotenus ut in nouell. e. ti. z in hoc.
c Unā quodā. nota unam ſingi perſonam teſtatoris z heredis ut hic z. C. de here. inſtit. l. fi. z. ff. de uſuc. l. hereditaſ z. C. de uſuc. l. ātiquitas. z nō moꝺ per quem probat. §. dicta non debere fieri ab herede ñ probādo q ſit ña ꝑſona bādis

ꝛ testatoris. ergo heres hoc dixisse ꝛ iurasse uidetur. Iam ergo non contra alterius dictum uenit. sed contra semet. ꝛ ita est sibi contrarius. ergo repellendus. ut. ff. quando appell. sit. l. plt. §. si alius. Item facit. C. de non. nu. pec. l. generaliter. ꝛ. C. de furtis. l. i. ꝛ. J. de hȳs qui ing. ad ap. §. illud.

d Nullus. s. hēs.

e Sibimet. naz si dicam reluctari est testatōi per consequens dicerez relucta ri sibi. quia per uerba q̄ dixit testator ipse uidē dixisse cū sit cū eo eadē psona.

f Dixit. s. testatō

g Sermones. nullus heres ē dixit ꝓtra ꝟmones suos fluctari ꝛ nullus hr̄. dicit nolle ualere ꝙ dixit atq; iurabit tutū ēē.

h Sanctimus. igit̄. aut i suis.

i Testamt̄. i. scripꝯ l ñ scripꝯ ut et i ñ testamto ut i nouꝯ. e. t

k Et iurauit. si cōpōaliꝯ plamū ē si ꝟo ꝟboten ꝛ tūc idē dico. ut i nouell. e. t. ꝛ hoc ꝓbat i e o ꝙ dicit p sua testamta. nā ad iuatō q̄dā ē. sz ñ rctū iuamt ū qr illō ē tm p dñi. f. Jo. ꝛ facit C. si minō sema. iurauit. l. fi. si āt nllomō iurauit ꝛ tūc ā dixit precipiendo eos ēē cōtētos partib⁹ desiḡnaꝯ ꝛ tc̄ stādū e. ut. ff. ò l. ij. peto. i ꝑn. ā affirmādo. ꝛ tūc ñ fecit iē eos p iudiciū qr magis ērādo quā uolēdo dixisse ur̄. ut. ff. de le. ij. Ticia. §: Sa iusi fi. §. i. ꝛ. l. cū pater. §. paē filio. ꝛ. l. fi. §. i. ꝛ. ff. de le. iij. l. cum quis decendens. §. nup tura ꝛ. §. codicill. ꝛ. C. cōmunia utriusq;. iu. l. scriptura que ois. l. huic pñt signari ꝓtra. sz sic solue. quia i bi non iurauit. ut dictum est.

OPerator. Justiniani. a. Jo hi. pp̄. secundo.

Emper[f] hanc unam habemus intencionem dispositiones morientium esse firmas. Nisi resultent legi ꝛ aperte contrarie sint his que illi placent. Sancimus igitur motum ꝛ annunciatum nobis: quia contestare tur quidem cum iure iurādo suam substantiam omnez[r] dixit: ꝛ quia hanc solam reliqd suis heredibus. Aliqui uero eorum heredum ad hec resultant iniuste facientes[3]: quia substantie quidem illius heredes fiunt: ꝛ in hoc acquiescūt[a] his que ab eo dispositа sunt: que uero dixit cum[b] iure iurando nequaquam hec rata manere: neq; custodire ea secundum competentez modū nolunt: cum utiq; nostris uidētur legibus unam[c] quodāmodo esse personam heredis: ꝛ qui in eam transmittit heredi tatem: Ideoq; nullus[d] eidem sibimet[e] reluctari: ꝛ ꝙ dixit[f] atq; iurauit: ratum esse hoc nolle ualere: sed contra proprios reluctari sermones[g]. Sanctimus[h] igitur si quis descriptionem faciens propria manu: siue per alterius quidē scripturam a se autē subscriptam ut in suis testamētis[i] substancie sue mensuram faciet manifestam: heredibus forte aliis uero presentibus aliis q̄dem absentibus: aut omnibz presentibus non licere heredibus contra hec resultar̄: neq; dicere quia aliquis heredū celauerit res extra ea que dicta sunt a defuncto: Sed si q̄dem iusiurandum moriens prebuerit ꝛ iurauerit[k] secundum sua testamenta: quia nihil est aliud ei post hec: hoc ā plecti heredes siue filii siue etiam extranei sint: ꝛ neq; ēgi uersari neq; calumniari suos coheredēs: neq; ob hoc seruos querere ad tormenta deducere ꝛ alia similia discutere: ꝛ p scrutari: que solius[m] sunt contentionis alterius autem penitus nullius[n] ut putandus substancia uideatur tāta esse quāta testator iurans hanc solaz apud[o] heredes inuenire uoluit. Sed[p] hec quidem inter heredes qui curiosi[q] uidentur in defuncti esse substancia ualere uoluimus: non tamen hoc ratum esse inter[r] creditores: eo ꝙ nostris declaratum est legibus quocunq; quilibet per se dixerit: aut scripserit hec: nihil ei prodesse nz creditoribus preudicare sed illis[s] Inia fit omnia[t] perscrutari quo uolunt modo heredes contētos[u] esse his que a testatoꝛ dicta sunt. Sit q; pena negocii[x] inter heredes ut qui aduersatur his que relicta sunt ei: non[y] possit omnino frui. Necessitate imminente: aut obedire[z] omnibus: aut uniuersa contemnere. Et non hec quidez eligere his uero resultare. Sed defuncti uoluntatem ab eius successoribus ita seruari[a] ut in nullo ei contradici presumatur. His uolentibus in reliquo tempore uniuerso ꝛ in omni negocio non dummodo in iudicio: neque i iudiciali sentēia: ut interuentione amicabili transacto[b]. Tua igitur eminentia que placuerunt: ꝛ. p. h. s. d. sunt legem cognoscens solemniter per programata propria manifesta: faciat uniuersis. Data. x. kl̄. septembris.

Ut[c] preponatur nom̄ Imperatoris documentis. ꝛ ut in latinis litteris apertius tempora prescribuntur.

OPerator. Justiniani. a. Johi. pp̄. secundo.

Illud[e] omnium honestius esse putandum documentuz: ꝛ gesta[f]: ꝛ quod omnino pro temporis memoria omnibus ad inuentum est: quod ipsa quoq; commemoratione ornatur:

l Suos cohēdes qō in extraneis aliqd de bonis defunctꝯ hñtibus. R̄. contra uidetur per litterā istā. ꝛ hoc dicūt q̄dā. sed tñ dicas idē ut hīdem ab illis extaneis ñ possint repeteꝛ ꝛ q; hic i cohēdib⁹. dr̄ gīa exēpli dictū itellige.

m Solius sunt. idest que solam contentionem continent. non autez qōnem seruorū.

n Nulli[o]. s. cōtētiōis.

o Apō hrōs. s. iuramto

p Sed hoc. s. ut fiat pr̄ iudiciū ex ꝟb⁹ ofuncti.

q Curiosi. i. studiosi in adipiscēdis oibus bōis testatoris nō curātes ò iuramto eiusdem.

r Int̄ creditorꝯ. i. i pīu diciū cr̄ditoꝝ ōclaratū ē legib⁹. ut. ff. de le. i. fili fa. §. diui. ꝛ. ff. ò li b⁹ le. l. aurelius. §. eū q; ꝛ. C. ò ꝓba. l. rōes ꝛ l. exēpto. ꝛ. C. ò testib⁹. l oib⁹ ꝛ. ff. ò iuz iuz. ò etate. lz āt pīudicare nō possit cr̄ditorib⁹. pōt tñ ꝑdēē si iuerint tm̄ se ò be qr lz ñ bēat cr̄ditō alīā ꝓbationē hoc tñ sufficit. ut. ff. ò l. ij. l. cuz qs. §. añ plt. ꝛ extra si ē cr̄ditō ꝛ iuat sibi ōbe tm̄. x. cū. xx. ōbebātur quaz ñ ꝑst extrāeo ò bitōi. R̄. ēte ꝑst imo ꝛ siue iuramto sipꝯ dicēdo uz uell ñmittē pactū ut. ff. ò pa. l. tale pactuz. lz q̄dā dixēint hāc ꝙsti. hāc locū iter cohēdes tantum.

s Illis. s. creditoribus.

t Qia. s. hōa ofucti ꝛ q̄ dixit se hāe ꝛ alia.

u Cōtētos. s. uolum⁹.

x Negocij. ut cadat a cā. accur.

y Nō possz frui. sic. C. ò fideicō. l. fi. i fi. sic. §. ò her. ꝛ. f. §. si qs āt.

z Aut obedire oib⁹. hic reꝑbat ꝑticularis ap̄p batio sic. ff. ò admint. l. cū q̄rit ꝛ. C. ò omi agro ofto. l. q̄ntilia. ꝛ ff de acq̄r. her. l. i. ꝛ ij.

a Obſuari uolumus.

b Trāsacto. ꝛ ita locū hēt ꝛ i ꝑtitis fact ut hic dr̄ ut i nouell. e. t. ꝛ mi ꝙ qr hoc exꝑsse hic dr̄ al ad futa nō trahit ut C. ò l. ꝛ ꝓ. leges ꝛ ꝙsti.

c Ut ꝓponat. hoc expedit. j. e. usq; ad. §. illō.

d Et ut latinis. hec dicūtur. j. e. §. fi.

e Illō putādū do cuñtū. al ò ē do cuñtū ꝛ tñ subauditur..

f Et gesta. s. sunt honesta putanda. alias autē sunt gesta que in iudicijs geruntur ꝛ in scriptis rediguntur ꝛ eadem dicuntur acta.

130

g Imperij. nota dari plurimã auctoritatem instrumento ex memoria principis. z facit. L. de testamentis. l. omnem.
b Consulis commemoratione z indictionis commemorationem.
i Indictionibus. est ãt idictio cursus. xv. an. z dicitur indic. prima z secunda. pro ut est in hoc cursu. xv. annorum. ultra autez nõ extenditur. sed a prima incipit. z inde bẽatur q antiquitus romani, singulis. xv. an. rcipiebãt tributum de toto mundo. z erat in primo quinquennio ferruz. ut inde fierent arma militibus romanis. secundo quinquennio argẽũ ut inde haberent stipendia milites. tercio quinquennio aurum q in erario põebatur ut tempoꝛ neccio pro re publica romanorum expenderẽtur. unò adhuc hodie seruamus cursum illorum trium lustrorum. s. borum xv. an. z indictionem appellamus. quia sic tributa indicebantur antiquitus. si autem uelis eam indictionem colligere. accipe annos domini qui sunt. M. cc. xx. z eis addas. ix. annos. quia tantus annꝰ erat tempore natiuitatꝭ christi. s. tercꝰ indictionis. z diuide per xv. z sup abicias illa. xv. z cũ hẽs nũez completũ. s. xv. inuenies te habere indictionez viij. z de hoc nõ. L. de iusti. L. confir. in fi.
k Quotq. hic incipit oratio ista z tantum dicit q si aliqua alia iudicia sunt ratione memorie in primis apud nos uel apud alios ut si forte fiat mentio ciuitatis ut. j. e. §. si qua uero ulꝭ questoris ut. s. ut de tabellꝭ. §. fi. hoc non tollamus. sed ista adicimꝰ ut. j. e. §. si qua uero. ibi non est enim z c.
l Judicialis. iudicium. z hec est mala littera alias iudicia z hec est bona. ac.
m Uetustissiaz pncipia.
n Priceps. subaudi ius sit nomen apponi in documentis z gestis. Accursius.
o Ex quo. s. tempore. Eam romam.
p Romulus. subaudi. s. Ille. s. romulus.
q Sumat respuenda. Quilibet. s. aliquis.
r Augustum pium. scilicet inuenire. ut subiycit.
s Ualentem. q. d. eadem que tunc erat sic. ff. de iudi. l. ppõebatur.
t Sit in futuro. Immortalis res publica.
u Ab illis imperatoribus.
x Erit. cum sic per imperatorem nominat alia facta antiqua inueniantur. ut dicitur ab illo. §. si qs enĩ. usq; huc ergo erit absurdũ z c.
y Absolute. idest indistincte.
z Imperij. subaudi tempore. Hec. s. documenta.
a Si qua uero. ciuitatum temporibus. puta in decimo anno a compositione ciuitatis ut de imperio modo dixit. z facit. L. de feriis.

imperii[e] consulis[b] enim z indictionis[i] z q[k] iudicium[l] cepe rim oratio est z que apꝺ nos sunt quidam forsam z hec significatiua horum que uolũt non tam̃ aliquem per minus sed maiorem adiectionez eis imponamus ut ex maioribus z perfectõribus eis tẽporum designetur cursus: si quis enĩ respexerit ad uetustissimam[m] hominum z antiquam rem p. seueas nobis troianus rex rei. p. priceps[n] z nos qui eandes ab illo uocamur siue si quis etiã ad secunda pncipia respexerit ex quoꝰ purꝭ romanorum nomen apud homies coruscant: reges eam constituerunt: romulus[p] etiã numa: ille quidem ciuitatez edificãs: ille autẽ eam legibus ordinãs z exornans: siue etiam tercia principia sumet[q] quilibet ipii cesarez maximuz z augustũ[r] pium z ita rem. p. nobis inuẽi et hanc que nunc est: ualẽtez[s] sit[t] que imortalis ab illis[u] procedens erit[x]: ergo absurdum in documentis z hiis que i iudiciis aguntur: z absolute[y] in omnibus in quibus memoria quedam sit temporum non imperium hiis preponi: unò sactimus z eos quicũq; gestis ministrant: siue in iudicijs: siue ubicũq; conficiuntur acta: z tabelliones qui omnino qualibet forma: documenta cõscribunt in hac magna ciuitate siue in alijs gentibus omnibus quibus nos presidere dedit ꝺus: hoc modo incipe in docu

l. omnis ibi omnis. z ibi hijs addicimus z c.
b Quam. s. diem. in die geruntur.
c Anni. s. quot anni sunt q illa ciuita. facta fuit.
d Nihil. s. c. in prin. ibi etiam q iudicia z cetera.
e Imperialis. s. nomen. Inchoetur. s. documentum. ac.
f Mox. prius q alia ponãt.
g Auctore. puta. i nomine domini. z facit. j. de questore in pri. z ꝺ armis. in prin. sed nũ quid anni domini incarnati onis apponẽdi sunt. Bx. hac. l. uel alia non cauctur. sed tamẽ dico q apponẽ di sunt z alias non ualet istrumentum. quia ẽ de consuetudie q apponantur ergo apponẽdi sunt. z alias ñ ualet q agitur ut. s. prox. §. si qua uẽo z. s. e. in prin. ibi q z c. z est etiam consuetudo generalis. unde etiam si lex diceret. cc. tamen deuinceret eam consuetudo. ut ff. de le. z se. ?. l. de quibus in fi. lex autem ñ improbat imo probat lex ista. quicq̃d de tali bus fuerit. ut dictum est.
h Prima in dictiõe. forte currbat prima in dictio tempore quo fuit facta hec lex. z ita Justinianus regnabat tempore natiuitatis christi. cum illo tempore fuit inuenta dictio ut. s. in princi. huius ti. nõ. z ideo non dixit forte de annis domini ponendis. cum pauci erant eo tpre.
i Nostri. s. imperij.
k Tunc. s. quando hec constitutio facta fuit quod. nõ q tẽpore huius constitutionis Justinianus regnauerat xi. an. Jẽ quia in kl. aprilis proximis fuerunt xij. unde in kl. aprilis sortitus fuit impium. accur.
l Decetero. s. scribant. Harum. s. legum.
m Illò in iudicijs. s. i. in sñtẽcijs ut debẽt uel dic. l. in scripturis que fiunt in iudicio siue sententie siue acta. uel gesta sunt ut hic subiycit. nã z his talia sẽ apponẽda ut. s. c. §. uñ scim?.
n Incertis illis. quedam littere erant que non poterant ab omnibus intelligi. que apponebantur in qualibet sententia. unde hic eas non remouet. sed precipit ut iuxta eas interpretatio apponatur. ut subiycit.

mentis imperij[s] illius sacratissimi Augusti z imperatoris toto anno tali z post illam inferre consulꝭ appellationem: qui in illo anno est: z tercio loco indictionẽ mensem: z diẽ: sic enim per omnia tempus seruabitur z pro imperii memoria atq; consulatus ordie z reliqua obseruatione interposita documentis in adulte rata hec ualde constituũtur.

Si quaª uero apud orientis habitatores aut alios homies obseruatio custodiatur in ciuitatum tẽporibus: neq; huic inuidemus: sed perscribatur quidem imperium: sequatur uero sicut dictum est consul z idictio atq; mensis dies secundum quaz[b] geruntur z scribũtur que agũtur z tunc infera tur etiaz ciuitatis omnibꝰ modis annus[c]: nos enim auferi mus quidem priorum nihil[d] imperiali[e] quidem additamẽto causam augemus z inchoe tur[f] mox[g] auctore[h] deo procedente prima[i] indictione ita quod ãmõ eis scribentibus: imperii Justiniani sacratissimi augusti z imperijs anno undecimo z post consulatum flamibilisarij clarissimi anno secundo. viiii. klas. sic que in omnibus nominentur imperij ani nostri[k] in quãtũ eos ꝺus elongauerit z de cetero imperatorum: palam namq; est quia tunc[k] quidem annuz xi. nostri scribunt imperij inchoante a prilis mense z prima die in qua nos deus reorum super

posuit rebz duodecimũ annũ scribũt z ita de cetero donec nrz deus iperiũ extẽderit: ut nobis i hac cã sup leges z ha z celebrationũ ꝓtiue maeat i mõtalis dũ memõia ipii oibꝰ simul iterfuerit cãis atqz temporibz. Illõ qz adicimꝰ qñ hii q tẽpus i iudiciis designãt cũ icertis illis: z antiqs lris hec declarãt obseruet i oi iudicio ut post illas lras ãtiqtaꝫ alias subdãt. i. has cõmões z i oibus notas z que legi ab oibus facile possint z significar gestoz tps ut ñ fatigent rqrẽtes id tpus: deinde errãtes expectẽt donec hõinẽ quẽcũqz ꝓpariãt lras illas ꝑ ueritate lectuz: sed si qdez reliquaꝫ ẽt post pscriptiõẽ i certaz lraz si grece sint uocis: grecis lris subdi tpus: si vo latinis qbus dã tocius charte ꝓsistat ordo latinis qdẽ pscribaꝫ tpus: iter positis illis icertis eleñtis clariorẽ tam ordinẽ hñtibz lris quas lz oibz legere oñino sil labaz latinaz ignaris. Tua igit eminẽtia que placuerint nobis: z per. h. l. ò. s. l. z i hac maxima ciuitate z in ꝑuiciis uniuersis quibz pre est manifesta constituat ut nullus ꝑsumat aliter numerare tempus aut aliud agere: sz ita sicut dũ ò cuimꝰ: datũ kl'. septẽbr.

Seuicas non soluz si fideiussores ꝓstẽt: sz etiã secm iusiurãdũ ò bz sine piculo discedr.

Ipp. Justi. a. Johi. pp. sco.

Quimus ꝑdez facientes legẽ interdicentez nulli lniaz esse: scenaꝫ detentas mulieres fideiussores exigere qr obseruabunt z impiam complebunt operationem penitencie tempus nõ habentes z penas interminãtes nouissimas hiis qui tales fideiussiones exigunt insuper z in ipsos fideiussors sine obligatione recedere z nullam i ferri eis necessitatez personarum harum prefentationis: sed in presenti comperimus crudelẽ qdã z ipõtabilẽ calũniã cõtra studẽdã a nobis fieri castitatẽ: qr eni eos fideiussores accipe ꝓhibemus inẽis se illos aliã uiã ad ipietatem ducentẽ maiorẽ: iusiurandu eni eas exigere qr nunquaz ad ipia illa z turpi opatione cessabũt: mulieres ãt existentes miseras z sic male seductas pie ageꝛ se putaꝛ si ipie egerit z custodiat iusiurãdũ ꝓpter a suã ꝓstituer castitatẽ cũ opõtet agnoscer qr huiꝰ mõi trãsgrssiões magis placeãt deo quam iurisiurandi obseruationes: non enim si quis ab aliquo iusiurãdũ accepit: qr occidet forsitã aut adulterabit ã aliqd agit tale illicitum oportet seruari iusiurãdũ: utputa cũ sit ita tũpe illicitũ z ad pdicciõẽ ducẽs: iõoqz liceat mleri huiꝰ mõi iusiurãdũ iurauerit rceõr a iurisiurãdi huiꝰ amaritudie: z caste uiuere sine piculo piurioꝰ magis ãt o amabiliter pena periurii si quaꝫ quia est infamis. si ueniat contra sacramentum z contra peccatum ꝙ confirmauerat sacramento. ut. C. de transact. si ex ꝑfalsis. alias non est infamis. ut. ff. de infa. l. lucius. tamen repellitur a testimonio. quia presumitur male dicere qui aliquando male dixit. ff. de accusac. si tui. §. isdem. accursius florentinus.

Uitam. quam uitam perinde habebitt. z quo ad mundum z quo ad alia ac si nunquam in tali praua conuersatione fuisset. ut. C. de nupt. l. imperiali. §. i. sed nunquid hodie habent necesse petere rescriptum. ut dicit dicta lex imperialis. uidetur ꝙ sic cum illa non inueniatur correcta. ut supra de admini. off. z. C. de appella. precipimus. in fi. Sed contra puto propter generalia uerba huius constit. que dicunt ipso iure eã ñ teneri. unde quantum est in petitione rescripti dico illam. l. correctam per istam.

r Exigere penam predictam. subaudi. Accursius florentinus.

o Alb omnibus. sic. ff. de instit. sed si pu. §. prescribere. sic. ẽ. de non alie. §. alienationis. sic. ĩ. in medio litis. §. ut autẽ.
p Deinde in hac constitutione.
q Litteras. s. latinas. Accursius florentinus.
r Si quidem. pro certe. z ita construe sed certe ñ reliqua gẽce uocis sunt grecis litteris subaudi. id tẽ ꝓ z post ꝓscriptionem incertarum litterarum puta latinaruz i. iuxta latinas que sunt incerte grecis apud quos fuit factũ instrumentũ ponatur interpretatio in greco.
s Reliqua. ut tenor instruñti.
t Dudum i hac consti.
u Seuicas prestent. subaudi non nec enim hec uel aliam securitatem prestare debent. ut ipiuz. constituti onis. uel legas sic fideiuss. etiã subaudi solum non prestent. ut ita hec dictõ ñ. ponatur iuxta uerbũ prestẽt.

x Quimꝰ legẽ. ut ẽ. de leonibus.
y Interdicentẽ subaudi legez.
z Sceua. idest loco turpi. ut prostibulo. alias dicitur sceua loco ubi consueuerunt homines conuenire. z erat locus in umbratus cortinis. ut. ff. de infa. l. ÿ. z in de scene dicuntur. uel sceuisse mulieres.
a Exigere. nota uerbum ꝙ regit duos diuc sos accusatiuos. ut. ẽ. de leno. §. quasdam earum. exigere dico ꝙ quia obseruabant z cetera.
b Obseruabunt. scilicet predicte mulieres. accur.
c Interminantem. scilicet dictam legem.
d Nouissimas. nouissime pene dicuntur. ultra quas nulla est ita magna. nam debet occidi talis leno. ut. ff. de penis ultimum. z supra de lenonibus. §. preponamus. similis expositio supra de ecclesiasticarum rerum. alie. §. occurrit.
e Harum personarum. s. mulierum.
f Comperimus. unde z pro presenti concilio indignemus. ut. ff. de uctre. inspi. l. i. §. i. in prin.
g Eos. scilicet lenoes. Accursius.
h Prohibemus. ut supra proximo diximus.
i Inuenisse. scilicet comperimus. accursius florentinus.
k Exigere. scilicet inuenimus. z statim subiecit formam sacramenti. accursius florentinus legum doctor.
l Mulieres. subaudi comperimus.
m Agnoscere mulieres istas. accursius de florentia.
n Deo certe. z legi humane. ut subiecit. z facit. ff. de le. i. si quis inquilinos. §. fi. z. C. de le. z con. l. non dubium in fi. z. ff. de pact. l. iure. gen. §. si paciscar. z. ff. ad munici. l. fi. i. Rñ. z infra ò iudic. §. quia uero. ubi uero est licitum. sacramentum est seruandum non tamen punitur nõ seruans. nisi quantum ad ò ũ. ut. ff. de dolo. l. non suffic. z superiori. l. z. C. de rebus. c. l. ĩ. in casu tamen. etiam quo ad mundum ualet z firmat. quod agitur. ut si fiat. a Jũioꝛ xxv. an. super aliquo ꝓtractu. ut. j. ò pace. tenenda. §. fi. Item z alias. scilicet ubi libertus post manumissionẽ iurat se operas prstare ut. ff. de libel. cã. l. fi. z de operi. li. l. fi. ut iur. iur. ubicunqz. tam dico non tantum quò de sacramento licito solo potest dici esse uerum iure ordinario z ciuiliter. sed extra ordinem potest accusari crimine stellionatus ut extra õ dinem puniatur. ut. ff. de crimi. stel. l. fi. licet non possit dici ꝙ dicta lex loquatur. quando iurauit in talez causaz ubi z alias sine iuramento. e. crimine potest. ut ff. de pig. act. l. i. primũ tamen puto uerius qr ubicunqz titulus criminis deficit. locum habz hec accusatio. ut. ff. de crimine stell. l. iij.
o Periurÿ. subaudi est.
p Si qua omnino est. sed quare dicit si qua omnuo est cum nulla sit ut modo dixit. p. l. ff. de dolo. l. nam sufficit. R. interdum est nõ per se solum. ut dictum est sed ex adiuncto. ut

s Tenebitur ea.i.ipsa habebit eum iudicem obligatum ad tantam penam.z facit ad hoc.s.de mo.§.fi.z.s.de mā.pri.§.nz z.§.i.z L.de iudic.sanctimus.in fi.z.j.de collationi.§.si uero.fm p̄dictuz modum z.j.de ecca.ti.§.si aūt q̄ hoc.z.j.in prin.do.ut in fi.ti.

t Heredes.s.lite cō.ut quidam dñt al.ut.L.ex delic.de.l.i.z facit ff.ad.l.Jul.pecul.l.fi. z.ff ò accat.l.extudicio rum.

u Eius.s.tenebuntur.

x Actionem piam.i.actum piū.s.de non ali. §. z hoc ualere.in sexta columna.

y Exigerit. ab aliqua puella ut ipsa non ōbeat a turpi z impia cōptatione cessare ut. s.e. §.sed in presenti.

z Memoratam. s.§. unde.

a Militaris .s. aliquis maior preside.

b Per illum.s. militantem iudicem. nam ipse exiget a preside z dabit mulieri.

c Militarem . s. illius prouincie.

d Maioribus.i.hñtib⁹ maiores honoŕs al.

e Singulis. alī singulo z dic z insuper.i.si nō sit in illa prouincia iudex militaris nec etiaz metropoleos ep̄s exigat ille preses dictaz penam ex uicinis singulis i. a magistratibus qui sunt in uicina prouincia maioribus singulī.i. qui sunt maiores p̄ singulos quā sit dict⁹ p̄ses

f Hoc agentem.s. facientē. mulierś sic iuraū.

g Lastigare.s.uolum⁹.

h Ut non fiant.expeditur hec pars.j. e. usq; ad.§.illud.

i Et ut sicut hoc dicit. j.e.§.illud.

k In hostibus. z alie leges ut.ff. q̄ me.c.l.extat z.ff.ad.l.Jul. pri. de ui.l.plt. z.ff.de of. p̄. illicitas.z.L. uñ. ui. si q̄s in tātā z.l.si qñ.

l Al nobis posite.ut.L. uñ vi.l.fi.z.L.locati. l.fi.z alie exuagantes.

m Lausa.i.turpis pignoratio z exactio.i.

n Lationibus.ut.s. p xi.diximus.

o Presumitur.i. obseruatur.acc.

p Quā legum.i. maiorem habz efficatiā iniquitas q̄ equitas. que est ex necessitate iuris.ut.L.de iudic.l.placuit.q̄ tamē cē nō debz.

q Pzualē.sic L.ò oi agro òf.l.hac diffinitōe sic j.ut nlli iu.§.qr bo

r Liuib⁹.i.hōinib⁹. Neq; in uicaneis.idest qui morantur in uicis.

s Formā.puta contraxi tecum in alia regione hoc acto inter nos ut si die statuta non solueretur.liceat tibi homines mee prouicie pignorare tua auctoritate.siue res eorum infra mittere z batur hec lectio ex eo q̄ dicit formam.i.preciū formatū bis.ut liceat sic capere.z probatur.ff.de arbi.l.arbitē.intra certum. Sed q̄d si hoc in pacto actum non fuerit.Rx.idm multo magis.Jtē quid si accepi non in pignus.sed ut in solutum.Rx.idē.sed Jo. quare sub audi etiā ut cesent iste oppositiones.

t Cōpetit.i.non est conueniens. sic.s.ò eccl.remino.§.si uero nō priuatus.

u Et suplicia, nam z ipsos homines capiebant z suplicia eis iponebant q̄ fieri nō dz.

x Scientie. alī certum.z alī gētium z facit.s. ti.prox.§.fi.

y Illud gestis. monumentoz. i.ut fiant coraz iudice ordinario p̄bētc auctōrita te huic dōatiōi qr sufficit ipsius ipatōis p̄sētia ut z alī.L.de testa.l.omnium.

z Nisi tantum mō p.q.d.fiāt huiusmodi dōationes in rei ueritate z scribaū per tabellionez z alia fiāt que hic dicuntur. ñ aūt p̄sentia iudicis ordinarij est necessaria quātacunq; sit quantitas que auctoritas. alī. esset necessari a.ut.s.ò ofen. ci..§. nulla. z facit ad hoc L. de donaī.l.donatō.§.icōscribendis z. l.sāctimus.qò si est quātitas.j.cce cc. solī.Rx ñ .nec scriptura est necessaria.qr nec in priuata dōatione est neccē. ſz simplex z nudum pactuz,suf fic̄.ut.L.de donaī.l.si quis argentum. §. sin aūt hoc minie.

a Non āt eni. cōsequens. nota eandē rōnem coñrioz ut hic z.ff.si usufpe. l.plt.§.fi.z.L.de cadu.to.§.sed ut māifestetur z.j.ut lic̄.ma. z.a.§.illud z.ff.de rez.di.l.plt.L.de sac.s.ec.l.ā te plt.z.j.de fide.instru.§.si quis.

b Nec hijs priuilegijs.s.ut non sit neccia insinuatio.

omnino est pena contra euz qui iusiurandū exigit conuertendo. Añ etiam nos repente inferimus. x.librarū auri penam:exigentes eni qui p̄sum serit omnino tale iusiurandū accipere:z hanc.s.quantitatē ipsi infelici dari mulieri sanctimus ad reliq; bone figuř uitam[q] exigēdā[r] per ministrationē prouincialē:z dandā ei. Sciēte iudice quia si neglexerit tenebitur[r] ab ea deponens administrationē: hr̄des[t] q; ei[?][u] z sucessoŕs z eius substātia eo q̄ actionē[x] piaz ageř neglexerit:si aūt ip̄e prouincie p̄ses iusiurandū exegerit[y] ip̄e etiā memorata[z] .x.libraz auri penā exigat:si quidē militaris[a] iudex sit i illa ꝓuincia:p illū[b] dandā sicut dictū ē mulieri:si ꝓo ñ hēt militarē[c] iudicez:metropoleos illius ꝓuicie ep̄us ꝓuideat hoc[d] Cām etiam ad uos si probauerit ŕferens z i sup ex uicinis maioribz[d] singl'is[e] z undiq; hec[f] agētē: siue iudex siue ꝓuatus sit memōata castigari[g] pena z dari hac ei que q̄tū ad illū: neq; caste uiuere ualeat ulterius ut non uiò[h]aī quasi piurasse: que igiī placuerūt nobis z p̄ presentē s.d. s.l.tua celsitudo preceptionibus ꝓpriis oib⁹ faciat manifesta ut cognoscāt nr̄i ip̄erii circa castitatem studium.

Aī non fiant pignorationes pro aliis p̄sōis:z ut[i] sicut principum donatiōes nō egent gestis monumētorum sic nec a priuatis imperatoribus facte donationes indigeant.

Idē. Justi.a. Jobi.pp̄.scdo. In honestas[k] pignorationes z odibiles super hiis exactiōes plurie quidē z alie leges odio hñt. p cipue aūt a nobis[l] posite sed nescimus quemadm cā[m] licer̄t tantis castigata legislatiōibz[n] ad huc presumitur[o] z in re.p. est: z maiorem sui prebet uirtutē quā[p] legū necessitas:ꝓpt ea sanxim⁹ in illaz omnino pignorationē in nr̄a re.p.p̄ua ler̄[q] :nz in mercatis hoc q̄ maxie ibi presumptuz inuenim⁹ neq; in agris neq; i ciuitatibz nz in uicis nz in ciuibus nz i uicaneis nz in agricolis nz alio oiuz quocūq; mō uel tp̄re Sed presumentē aliū ꝓ alio scōm pignorationis formaz auz aut aliq̄d aliud exigere hoc reddere in quadruplū uel olētiā passo z cadere ēt ab actione quā hūit aduersuz euz ꝓ quo exactionē fecit. Non eni hēt rōnem aliū quidē esse debitorē alium uero exigi: sz nec alteri molestū esse pro alterō quodā tāquā inuasionē aut iniuriam cōmittentē z alium quasi uicaneum existentē cedi aut iuriam sustinere z aliq̄d pati q̄ oīno nō cōpetit[t] ꝓ alio z absq; licētia occasiōe q̄libet p̄fere calumniā z suplicia[u] sustinere corpoŕ a p̄sidibus certū scientibus[x] qr si nō hec egerint sz in ꝓuincia cui presunt pignorationes presumant[y] agere nihil erit tale q̄ a nr̄is eos eripiat manibz Illud[z] q̄z ꝓspeximus huic adicere legi:ut sicut ab imperio i alios facte donatiōes nō egere gestis monumentoz: sz ex hoc ipso hñt uirtutē ita nz a priuatis ip̄atoribus facte: nisi[a] tñmō pro ueritate fiant in publico:a tabellio nibus cōplecte z subscriptio nē hñtes: z eius qui fecit z testium z aliam donationū obseruatiōem non egebūt gestis monumētorū cuiuscūq; quantitatis sint non[a] eni cōsequens est ut nec

c Imperium. i. quando priuatus ei donat.
d Prebentur. cum imperator donat. accursius.
e Inequalitatis. que erat ante. l. istam.
f Constitutio. ut. C. de quadrien. pre. l. fi. §. sed qr igitur.
g Ex utroque. scilicet latere. accursius florentinus.
h De exibendis reis a re. quia rem debet non a reatu ut. ff. ō duobus ī. l. i. ꝛ hec pars expeditur. j. e. usq; ad. §. illud.
i Et ut. q̄ ꝙue. hoc expeditur j. e. §. illud. usq; ad. §. si vō.
k Et de his. q̄ rato. ꝛ hoc dr̄ j. e. §. si uero etiam quidā usq; ad illuz optimū quoq;.
l Et de ipothecis. s. miliciarū ꝛ hoc dr̄. j. e. §. optimū ꝛ expone hec vba. ut ibi trahunt. dico aūt ꝛ c̄.
m Et de idotat. q̄ dic ut. j. e. §. qm̄ uero ꝛ. §. si uero qudam usque in fine.

n Qurimi exhibeā ti. exhiberi postulāt de una ꝓuicia ad cōstantinopol. ciuitatez. ut. j. e. §. qr uero.
o Adōutes. s. nostri.
p Qui. al' qr.
q Agunt. i. deducūtur q̄ mīsia ex inopia cōtingit ꝛ inopia ex pegrinatiōe ut hic ꝛ. s. ut iu. siue quo. s. §. illud in fi.
r Jussiōibus. s. nostris.
s Decretis. s. iudicialibus ꝛ sic redde singula singulis.
t Qui. s. actoīs
u Eos. s. reos.
x Exhiberēt. i. postulāt exhibi
y Exigentes. s. coraz eo a quo petiē rescriptū.
z Ipi. s. actoīs.
a Remāeāt. s. qui cōuenerūt.
b Affligi. idest affligantur conuenta. Accursius.
c Tale. q̄ rescriptum ad extraneum iudicem sit petitum ꝛ cauto sit facta de exibendo reo. ut. s. dixi.
d Ipe actor. nā huiusmōi tp̄ra iudicialia actiōis maxie ꝛ iudicis arbitio statuūt. ut hic est. ff. q̄ satisdaz co. de dic. i. R.

De exibendis ꝛ introducendis reis: ꝛ ut hii qui conueniuntur post uicesimum die pr̄ sententur iudicibus: ꝛ de hiis qui iuratoriam cautionez exponunt ꝛ ante litis contestationem absentes sunt: ꝛ de ipothecis que appellantur ex casu milicie que persone ꝛ quādo hoc ius habent: ꝛ ō indotatis uxoribus ut hēant quartam partem in substantia uiri: ꝛ ipse uir in substantia uxoris. s. quando in ops est qui relinquitur.

Qurimi adeuntes nostram docent potestatem qui exhibenti ab aliquibus: aut etiam in alias protrahuntur prouicias: aut ex sacra nostra iussione aut ō cretis iudicialibus ad miseriā quidez propter hoc agunt. Coacti uero iussionibus aut decretis exhibentur proinde qui eos exhibent ꝛ cautiōes exigentes quia intra certum tempus ueniunt ad terminatum iudicium hii qui ab eis ꝙuenti sunt ipsi remaneant in prouincia affligi in peregrinatione sumptibus exhibitū aut presentatū relinquētes. Hoc igitur miserantes sancimus si quid fiat tale ꝛ temp̄ impleat q̄ in cautione exhibitionis aut presentationis ipe actor constituit. deinde ille q̄dem obseruet in iudicio. Actor autē desit ꝛ nisi iter dies x. postq̄ reus uenerit in ꝓuinciam actor occurrerit: reuz q̄dem ingredientem apud iudicem hoc docentez repente dimitti iureiurando aut eius iudicetur de omnibus expensis quas pertulit circa uiam ꝛ circa peregrinam habitacionez ꝛ hiis iudices abdicant acto rem conuenientem frustra. ꝛ qm̄ mos est non aliter fieri exibitiōes aut presentatiōes nisi actores fideiussores certa quantitatē dederunt qr exequentur cām ꝛ suscipiūt sn̄ciam: hanc quidem quantitatē oīo eos exigi .ꝛ dari frustra calumniam passo. Si uero per iusiurandum etiaz plus aliquid declarauerit certa tamen quantitare definita a iudice q̄ leges taxationem uocant ꝛ hoc super exigi ut cognoscant non ludere uitas alienas sed in prouincia eligere iudices ꝛ ibi contra suos aduersarios litigare. Quia uero ab actoribus fideiussiones plurimūq; nouimus hic datos tanq̄ in exhibendis psonis: si uero in aliaz deducāt prouinciaz forte declinare hanc obseruationem sancimus hic iudicem aut gloriosissimuz questorem uirum sacris nostris ministrantem litteris: si quid tale agere iubeat nō aliter ad aliaz exhiberi

e Ille. s. rus. Obfuet. i. stet i iudicō ꝛ sic expoit. j. e. §. si vō. et q̄ dā
f Ex. dies. sz nūq̄d a tp̄re petiti Rpti cūrūt hij. x. dies. l' a tp̄r ex q̄ ad eū extrāeū iudicē uēire potit R. ex neutro hoz ipz ꝓputari. sz a tp̄r finito q̄ fuēat p iudicē ꝓstitutū ꝛ actorē aliē ēi siue iiuria actōis siue stipulatōis dicē nō possim cui iiuriari i talib ñ ōbem. ut. ff. ō vō. ob. l. stipło. §. si.
g Repetēte. dimitti. i. elapsis. x. dieb. nec ob stat. C. de iudic. ppāō. i pri. ubi dr̄ cāz ciuilē ē ēnio. ēmialē biēnio duraz. at hic. x. dieb. qr hoc iudiciū ñ erat icho atū qr̄ a iudicii obfuatiōe absoluiē ꝛ dittiē. ñ āt diffinitiue tñ qr lis ñ ē ꝓtestata tūc ñ ē liq̄dū ut. C. ō tporib ap. l. fi. §. i. ꝛ C. ō iudi. ppēāō. §. ꝛ si q̄dē. nec enī dico ēē ibi ꝓtestatā ubi fuit Rptū petitū. sz utq; ibi fiūt qr iā ibi ōbert iudiciū finiri ut. ff. ō iudi. l. ubi ꝛ. l. de qua re. in pri. sz ōcētiste al' fuēt.
h Aut eius. s. rei.
i Et hijs. i. eo actoz cō dēnato in expēsis ꝓsequāt iudices actorē calūniose litē instituisse fm quosdā ꝛ facit p eis. ff. ad turpill'. l. i. §. i. ꝛ. ff. ō suspec. t. l. hec enī. i. R. l' dic ꝛ hij. s. expēb.
k Addicāt. i. supponāt s. actorem actores dico frustra ꝛ c̄.
l Psētationē. s. ōz ad hāc ciuitatem.
m Deōrūt. s. corā iudice exordiario corā quo uocati st ex sacra iussiōe ā ex ōcrē iudicialib
n Et qm̄ suscipiāt sn̄iaz i. uicāt ut stati dī px §.
o Eos. s. actoīs ut pmittāt eā ipi reo sz corā q̄ iudice fiet hec pmissio. Jt' quāta erit hec quāti tas. R. corā iudice exō diario ꝛ ei arbitio diffinīt ut. j. px. §. seq̄.
p Exigi. i. sanctimus.
q Plus. s. q̄ fucit pmissa quātitas ab actis.
r Declarauerit. s. reus.
s Exigi. s. ab actorib.
t Ludere. s. deridere.
u Ratas. alie sic. s. ō tabell. §. i. ibi ꝛ ñ pp suā.
x In ꝓuincia. ubi reus hēt domicilium.
y Quia vō hic datas. i. i hac ēgia urbe qm̄ de ꝓuicia alia trahitū ad hāc ciuitatē. sz extra ñ sic fuabat ut hic sbiēit
z Tanquam expēssum ueritatis. i. quando uolunt exiberi reos. ut supra. e. §. ꝛ quoniam. accur.
aa Declarare. s. actores. Obseruationem. s. nouimus.
b hic. s. i hac ciuitate ꝓstātinopolitana. Questorē. i. cācellarium.
c Si quis tale. scilicet q̄ faciat preceptum actori de uocando reo ad extraordinarium iudicem.

provinciam reum[d] anteq̃ fi
deiussorem prebeat actor in
iudicio in quo futurus est re
um deducere: quia dabit secũ
dum locorum spacium aut[e]
quantumcunq3 decretum[f] fu
erit fugienti[g] si non exequat:
aut exsequens non uincat
causam[h] z ibi[i] omnia agi que
cunq3 in exibitione[k] decreui
mus[l]: definitum[m] uero aurũ
ẽt fid eiussoribus exigendum
z dandum ei qui deductus est
prebendo quoq3 ab illo[n] etiaz
iure iurando usq3 ad taxatio
nem[o] z si iurauit se etiam am
plius expendisse z hoc recipi
at ut undiq3 uideantur pfec
te nostre legislationes. Illo[p]
quoq3 antiquitas quidem be
ne faciens dispossuit: nunc aũ
studio machinãtur nostrarũ
legum clementiaz occasiõz fa
cientes suaruz calumniaruz[q]
uetustate: nam qr nolente cõ
uentionis facte libellum[r] susci
pientez diebus eque decem ò

liberationez habere: quo[s] pos
sit discutere cãm z forte etiaz
recognoscere z liberari[u]: post
x. aũt dierum inducias tunc
z subscribere misso libello z
iudiciales iplere cauciões[x]: q
dã uero ĩspiciẽtes ad nras[y] le
ges que post litis cõtestatiõez
nz refutare iudicem nz aliuz
petere iudicẽ pmittũt: cãm ar
te[z] machinãtur z maxie exe
cutoribus talia dolose adiue
niẽtibz[a] z mox ut oblata fue
rit quelibz admõitio forte nz
libello dato neq3 iudiciali ulla
cautione deducũt hominẽ in
uitiũ ad iudicẽ datũ[b] z nihil
scientẽ cõpellũt facere lit̃ ꝑt.
ut semel sub litis cõt. cõtestat[c]
obligetur z nullaz hẽat liñtiã
nz refutare iudicẽ[d] nz aliũ si
mul iudicẽ petere cũ forte su
spectus iudex sit z sic agunt[e]
que uolunt z sub suis artibus
hoinẽ statuentes quo uolunt
mõ deo agũt. Sãctimus[f] q̃dẽ
dum admõitio oblata fuerit

seruat̃. ut si appõat̃ qò z lege põt ꝓbari. nã cũ possit ẽẽ ſus
certus p rẽ z cãm satis est. ut. ff. de edẽ. l. i. ſo. Rx. z hoc su
bjcit. hic aũt libellus q̃ dat̃ in scriptis cũ z sine ea possit ĩ
us certificari. Rxo. qr si mutaret̃ in aliquo cicius p scripturã
apparet q̃ al̃. ut. ff. de pig. l. cõtrahit̃ z. ff. de fide instru. l. iu
re z cep̃. sic dari ĩ script̃ a tp̃re iusti.. ut hic z. L. ò ãna. ex.
l. ut pfecti[g] z. j. de tp̃re nõ. so. pe. §. i. oli aũt nõ dabat̃ ex
ncc̃itate ĩ scriptis. ut. ff. de edẽdo. l. i. §. edere z de priua. de
lic. l. fi. nisi in cõuẽtione illustriũ psonaz. ut. L. de digni. l.
quõt. q̃dã tñ dñt z iure ueteri dandũ libellũ ex necessitate
z q̃ dictis. l. dz̃ unde dñt quãtũ ad hoc ut infetur nom̃ acti
onis ĩ libello. nã hoc erat uolũtatis. sz libellum dare neces
sitatis. sed prima uerior est z hoc ĩ cãis ciuilib[h]. ĩ crimialib[i]
aũt. z oli hodie dat̃ libellus ĩ scriptis ẽt ĩ priuatis ò lictis si
crimialiter agit̃. ut. ff. de priua. deli. l. fi. z. ff. de fur. l. fi. z
ff. de accus. l. liberoz in pri. z. L. qui. ac usa. nõ pos. l. q̃ cri
mẽ. q̃ aũt dixi dãdũ hodie libellũ ub q̃c z ĩ scriptis. nã inde
dr̃ libellus. fallit i oibus illis caibus ubi dñis sẽtẽciã dari
posse sine script̃ q̃ si[k] iij. ut dixim[l]. s. ut iudi. sine quo. susi.
§. necessitatẽ. Jt̃ fallit qñ ptes ad iuicẽ sibi remittũt. ut. L.
de tp̃rib[m] appll. l. fi. in fi. z. L. de priuil. sco. l. iij. in fi. ti. z. j.
de lit̃. imo l̃ si fiant is. §. ad excludẽdas. nec obstat q̃ hic dz̃
qr uez est. nisi ptes cõsentiãt. ut. ff. de ferijs. l. i. z. ff. de pac
t̃. l. pact. Allij dñt nec exp̃sse nec tacite posse r̃mitti. ar. p eis
ff. de postulãdo. l. quos z. L. de iur̃. iur̃. pp. ca. dan. l. ij. §.
sed qr ꝑmur. nã ꝑm eos libellus est de substãcia iudicij. Jt̃
fallit i tb[n] casibus positis. L. ò apostat̃. l. apostataz z. L. ò
iudeis. l. neqs. z. ff. de sepul. uio. l. iij. Jt̃ fallit i teste falso
z instro falso. ut. L. de testi. l. nullũ. z. L. de ꝓbac. l. p̃t.
Jt̃ i leuibz crimibus. ut. ff. de accusa. leuia. l̃ dic ibi ò plano
i. nõ sedẽte iudice p tribunali. Jt̃ fallit i crimie notorio. ut
L. de accusa. l. ea quid. Jt̃ in oñi crimie ubi sine accusatio
ne pcedit̃. ut. ff. de adul. l. i. §. si publico. z. ff. ò suspec. tuto.

---

d Reum. ualet autẽ Rxtũ lz ante satisdationẽ uti eo ñ possit. unde hoc autem male continuatur cum lege in. L. de dilat̃. l. si quando.

e Aurũ. uel quanti rem aliq̃ arbitrio iudicis illius. ut subjcit.

f Decretum. sed a quo. Rxñ. a delegato. quia ei causa est commissa. unde z hoc per consequens. ut. ff. de iur̃ om. iu. l. ij.

g Fugiẽti. i. reo sic dict[o] qr fugẽ ꝓsueuit ut. L. de iur. iu. ca. l. ij. ĩ pri.

h Causam. si enim uincit non uidetur calũniose fecisse ubi autez perdit. tunc etiã iure cõui deberet reddere impensas. ut. L. de iudic. properandum. §. cum aũt. quid ẽgo facit plus hec cõstitutio. Rx. qr alias non damnatur in expẽsis nisi iudici uideatur. sed semper uidetur sibi unde semper debet condemnare. ut. j. ò iudic. §. oportet. Jtem grauet̃ in alio hic actor. qr nõ petit dilationez. sed aduersarius sic. ut. L. de dil. l. si quando. si tañ z aduersarius petat z ipse utitur. ut sic habeat per aliũ q̃ per se habere non potest. ut. L. de tempo. in int̃. re. l. petende in fi.

i Et ibi. quando una ꝓuincia uocatur ad aliã.

k Jn exibitionem. i. in hac ciuitate.

l Decreuim[o]. §. eo. qm̃.

m Definitũ. s. a delegato. ut dictum est.

n Ab illo. s. reo.

o Taxationem. nõ t̃a. taxatio. iuramentũ. z sententiã. taxatio añ sacramentũ pr̃atur ñt post. ut. j. de iud. §. oportet iuramẽtũ uero añ sentẽciã. ut. L. de r̃b[p] c̃. l. generaliter. §. oñe igitur. sz hec oia que dicta sũt ò uocatiõe ad exñeũ iudicẽ uident̃. ñ hẽre locũ. cũ q̃libz ĩ sua ò beat ꝓuideri ꝓuicia. ut. j. ut. o. obe. iu. §. si igitur. sed dic ut ibi dicemus.

p Illud machinantur. s. hoiñines quidam.

q Calumniarũ. uolebãt enĩ q̃ clementia legum sit calumnie occo unde illud omnia mala exempla st̃ orta a bonis rebus.

r Libellũ. qr ex uolũtate dabat̃ ñ ex ncc̃itate. ut. ff. ò edẽ. l. i. §. edẽ.

s Suscipiẽtẽ. s. rũ. Est eque. x. q. d. ut hodie. xx. dãt̃. ut. j. px. §.

t Quo. s. tp̃r̃. Recognoscer̃. i. debitum.

u Et liberari. s. soluendo. ut. j. prox. §. ibi aut forte z c̃.

x Cautiões. sũt aũt iudiciales q̃iudiciũ firmãt. ut iudicio sisti z iudicatũ solui z siles. ut. ff. de preto. sti. l. i. §. iudiciales. ex quo ergo sic cauebat ab hoc iudice recedere non poterat. ut hic dicitur.

y Nras. l. ut. L. ò iudic. l. aptissimi z. l. fi.

z Arte. i. deceptione uel fraude unde Lato. sic ars deluditur arte.

a Aduenieẽtibus. nã ubi intẽdris ingeniũ ualet. ipsi aũt executionẽ uel uiatiões maxime in hmõi cõuersanẽ uñ nihil erit q̃ ad iuẽire ñ pñt. ut. j. ut hij q̃ ob. §. i. z. s̃. de nup̃. §. si igitur. ibi multo namq3.

b Datum. i. delegatum. Scientem. s. reum.

c Judicẽ. sz hodie põt ẽt lite cepta aliq[o] associari. ut. j. ĩ me. lit̃ ñ fi. s. for. §. super hoc ĩ fi. §. uñ q̃ hic dr̃ p illã corrigit̃ ĩ hoc capto.

d Agunt. scilicet exactiones.

e Sanctimus igitur. an monitio que fit hodie per executorẽ destinatũ ad domum conuenti. ut. j. de leg. §. omnem uero.

f Oblata. s. a iudice ordinario. l̃ delegato l̃ ẽt ab arbitrio. nã z ĩ arbitris dico debere dari libell̃. ut. ff. de arbi. l. i. z. L. de arbi. l. p̃t. nec obstat. j. de lit̃. §. ad excludendas ibi causa uero z c̃. quia non excipit ibi de arbitrio. ut ibi dicemus.

g Offerri. sz a quo. Rx. a iudice fz cõsuetudinẽ. l. ista tñ nõ distinguit utrũ a iudice l̃ actore precepto iudicis. unde nec nos distinguere debemus. ut. ff. de off. pre. l. iij.

h Libellũ. i. scriptã petitionẽ in quadã charta que libellus dr̃. ideo qr ĩ breui charta fieri cõsuecuit. z tñ ualet. ut. L. de fideicõ. l. z in ep̃la. i hoc aũt libello tria debẽt ẽẽ scripta. ĩs q̃ petit̃. z cã petẽdi. z nom̃ actiõis. res aũt petit̃ sigl̃arit̃ ubi ẽ sigl̃is puta peto codicẽ. Jt̃ uniuersalit̃ si ẽ uniuersitas ut herẽditas. Jt̃ generaliter si gñalitas petat̃. ut peto rõem meoz negocioz gestorũ q̃ aministrauit. ut. ff. p soc. l. p socio arbit̃. cã aũt est iserẽda ut dicã. qr emi l̃ similẽ cãm di cã. ut. ff. de excepẽt. r. iu. l. z an eaò. §. actiones z. L. de e dicto diui adri ani. tol. l. fi. §. fi. Jt̃ actio exẽpto l̃ similis actio. ut. ff. de edẽdo. l. prima. i. Rx. forma ergo ĩ hũc modũ. peto codicem qr emi z hoc p acẽ. ex ẽpto z oia q̃ plura ponuntũ superflua st̃ nisi ad specificati õẽ rei. ut. ẽ. ita glosatũ z in tabulis chart̃ positũ ut. ff. de rei uẽ. l. si i rẽ agit aliqs. sed quod dixi de actione de cõsuetudine seruat̃. ut si appõat̃ qò z lege põt ꝓbari. nã cũ possit ẽẽ ſus certus p rẽ z cãm satis est. ut. ff. de edẽ. l. i. ſo. Rx. z hoc subjcit. hic aũt libellus q̃ dat̃ in scriptis cũ z sine ea possit ĩ us certificari. Rxo. qr si mutaret̃ in aliquo cicius p scripturã apparet q̃ al̃. ut. ff. de pig. l. cõtrahit̃ z. ff. de fide instru. l. iure z cep̃. sic dari ĩ script̃ a tp̃re iusti.. ut hic z. L. ò ãna. ex. l. ut pfecti[g] z. j. de tp̃re nõ. so. pe. §. i. oli aũt nõ dabat̃ ex ncc̃itate ĩ scriptis. ut. ff. de edẽdo. l. i. §. edere z de priua. de lic. l. fi. nisi in cõuẽtione illustriũ psonaz. ut. L. de digni. l. quõt. q̃dã tñ dñt z iure ueteri dandũ libellũ ex necessitate z q̃ dictis. l. dz̃ unde dñt quãtũ ad hoc ut infetur nom̃ actionis ĩ libello. nã hoc erat uolũtatis. sz libellum dare necessitatis. sed prima uerior est z hoc ĩ cãis ciuilib[h]. ĩ crimialib[i] aũt. z oli hodie dat̃ libellus ĩ scriptis ẽt ĩ priuatis ò lictis si crimialiter agit̃. ut. ff. de priua. deli. l. fi. z. ff. de fur. l. fi. z ff. de accus. l. liberoz in pri. z. L. qui. ac usa. nõ pos. l. q̃ crimẽ. q̃ aũt dixi dãdũ hodie libellũ ub q̃c z ĩ scriptis. nã inde dr̃ libellus. fallit i oibus illis caibus ubi dñis sẽtẽciã dari posse sine script̃ q̃ si[k] iij. ut dixim[l]. s. ut iudi. sine quo. susi. §. necessitatẽ. Jt̃ fallit qñ ptes ad iuicẽ sibi remittũt. ut. L. de tp̃rib[m] appll. l. fi. in fi. z. L. de priuil. sco. l. iij. in fi. ti. z. j. de lit̃. imo l̃ si fiant is. §. ad excludẽdas. nec obstat q̃ hic dz̃ qr uez est. nisi ptes cõsentiãt. ut. ff. de ferijs. l. i. z. ff. de pact̃. l. pact. Allij dñt nec exp̃sse nec tacite posse r̃mitti. ar. p eis ff. de postulãdo. l. quos z. L. de iur̃. iur̃. pp. ca. dan. l. ij. §. sed qr ꝑmur. nã ꝑm eos libellus est de substãcia iudicij. Jt̃ fallit i tb[n] casibus positis. L. ò apostat̃. l. apostataz z. L. ò iudeis. l. neqs. z. ff. de sepul. uio. l. iij. Jt̃ fallit i teste falso z instro falso. ut. L. de testi. l. nullũ. z. L. de ꝓbac. l. p̃t. Jt̃ i leuibz crimibus. ut. ff. de accusa. leuia. l̃ dic ibi ò plano i. nõ sedẽte iudice p tribunali. Jt̃ fallit i crimie notorio. ut L. de accusa. l. ea quid. Jt̃ in oñi crimie ubi sine accusatione pcedit̃. ut. ff. de adul. l. i. §. si publico. z. ff. ò suspec. tuto.

l.tutor ꝙ.§.ꝓterea ⁊ i dict̃.l.de ꝓbat̃.l.plt.⁊ ỏ testi.nllũ. ⁊ de accusat̃.ea ꝺꝺ̃.Jt̃ fallit i crimie falsi. ff.bul.ut.L.de furt̃.ubi.sed Jo.ꝓtradicit enī ꝙ i dicta.l.ubi. nō incident̃. sed pricipalit̃ fuit ibi mota qō falsi.sed lz dixerī i supradict̃ casib⁹ posse ꝓcedi sine libello ſm quosdā.tñ ſm preceptorē meū dici potest ꝙ si quis super bis uelit accāti onē solemnem ſtituere necesse bēt dare libellū ut hic dr̃.

i Hoc ē.xx.nū ꝺd dimitti pōt hoc tps Rn̄dēt ꝺdā nō qr hoc iducie iducūtur a lege ⁊ est ꝓ e is.ī.ꝓstitutio q̄ de di.§. illỏ.⁊ ff.de re.iudi.l. liij.§. si ꝗs cō dēnatus.secus si a iudice dila tio deb̃.ut.L.ỏ lat̃.li.tol.si uō pars.lz puto sp posse abbr̄uiari qr iuēio a lege datā dilationē posse abreuiari ut.ff.de iudic. nō nūq⁹ ⁊.ff.ỏ re iudicata. l. ij.Jt̃ ꝓsuetudo sic uult ⁊ iterꝫ tat̃.ergo ꝟuan dū est.ut.ff. de le.⁊ se.cō. l.si ỏ ītꝑtatiōe .qr̃ dicas ꝙ sēp dā da est tāta dila tio ubi iudici ꝓtra uideat̃.uī āt ei plurimūq⁹.ut triū dieruꝫ l'vi.l'aliỏ tps dat.⁊ facit ad hoc ꝟbū.ī.ỏ iudi.§.oz i fi.§.

k Illiū iudicem.sic.ī.in me.litis.not.sa.for.§.ſuper hoc in fi.§.sic.ī.ut differentes iu.§.si uero contingerit.

l Plurimūq⁹ aūt.sic.s.de trien.⁊ se.§.⁊ qr cognouimus.

m Nullū hñte.q.d .puū bēt tps. bēt.n .x.dieſ.ꝙ nllū appl̃ lat̃.ſz ꝓtra ỏ appl̃.§.i.ī fi.ſz hic ē nllū ad obuiāỏ malicys eorum qui in breui tempore facerent litem contestari.ut.s. e.§.illud quoq⁹ que alias ibi non est huiusmodi timor.

n Suſcepto ꝟo psonali fiꝺiussiōe.i.cautiōe iudicio ſiſti iỏo psonal̃ dicta.qr ē ỏ repsentatiōe psone i iudicio. ut insti.ỏ sat̃d.§.ſz bodie. Jt̃ iỏo dēta fiꝺiussiōe qr fiꝺiussō dāb⁹ ē.cū sit ꝓtoria cautio.ut.ff.de ꝓto.sti.l.i.⁊.l.ꝓtorie ſtipulatiōes Sz ꝓtra.ff.ỏ iudic.l.ij.§.ſz si dubitet̃ i fi.So.ibi ē spāle i le gat̃. Jt̃ ꝓtra.ff.ꝙ sat̃.co.l.sciēdū i pri.ſz boc itelligīt ꝟz illā ut si bāc pos.imobiliū reꝛ nō sat̃dz.ut ar.ff.de le.⁊ se.ꝓ. l.ſz ⁊ posterioꝛs.ſz pla. dicebat ista sipīr loq. Jtē nūqd po tit dar fiꝺiussorē aliū ꝙ simil̃r imobilia ñ possideat ut scho larē aliū.Rn̄.ñ.ut istit.ỏ fiꝺiussoꝛ.i pri.⁊ ist̃t.de replic.i fi. ff.ꝙ sat̃.co.l.i.ſz ꝓtra.i.e.t.l.fiꝺiussor.i fi. pmi.Rn̄.ſz dic i bi eū ēē posſorē imobiliū lz al̃ hēat ꝓuilegiū l' milicie,ut̃ sa cēdocyꝫ cui ñnūciar̃ pōt ꝟz nīa iura.ut.L.ỏ pac.l.plt.ſz ꝙd si bu⁹ mōi fideiussorē daz̃ ñ pōt.Rn̄ iurt duo.ſ.se fiꝺiussorē daz̃ ñ posse.⁊ se ſisteꝛ.ut.ī.de lit.§.ad excludēdas.ꝑt cleri cos ꝙ iurar̃ ꝓhibēt̃.ut.L.ỏ epis.⁊.c.l.cū clericis. qz eoꝛ ꝓ missiōi tñ ꝓmittit̃.ut istit̃.ỏ sat̃d.§. ſz bodie. Jt̃ qō si uolo ēē ꝓtēt⁹.sola ꝓmissiōe ēt qñ fiꝺiussorē daz̃ tenet̃.Rn̄.sat̃ ē ut isti.ỏ re.di.§.uēdite ⁊.ff.ỏ fideiuss.li.ſ.iij.§.adici. Jt̃ qd e rit si nolit daz̃ fideiussorē.ſz pign⁹ ad ꝙ ñ tenet̃. ut.ff. de ꝓ to.sti.l.ꝓtorie.Rn̄.sat̃ ē qr facit ēt plus ut.ff.de col'l.bo.l.i. §.an pignorib⁹.ar.ꝓtra ut istit̃.de act̃.§.ꝑtea.Jt̃ qō si ỏdit pign⁹ znūc ult fiꝺiussorē daz̃ ⁊ pign⁹ repetet̃.Rn̄.ñ pōt.Jt̃ i quātū tenet̃ fiꝺiussor.Rn̄.si fiꝺiussit i script̃ l'i cā puta tenet̃ usq⁹ ad cēniū itra ꝙ durat cā.ut.L.ỏ iudic.ꝓpetāỏ.Jt̃ ⁊ plus per duos mēses.ī.quos dz fieri ꝓtestatio.ut.ī.ỏ execu.⁊ his ꝙ ꝓ.⁊ re. ꝓ.§.i.si āt sine script̃.tūc usq⁹ ad duos mēses tm̄ ut.L.ỏ fideiuss. l. plt.Jt̃ i quātitatē quātā tenet̃.Rn̄.ad ītēē actoris ⁊ hoc nisi.ī.cētū tps fiꝺiussit.l'i certā quātitatē.ut.ff.qui sat̃da.co.l.ij.§.fi.

o Sportul'.i.sallariꝫ ꝙusdā ꝙ iudicib⁹ dabā t̃.ut i ꝓstit.gz̄ca ꝓtinet̃ cui⁹ sm̄iā hēm⁹.ī. de iu dic.§.ne āt.⁊ facit ad hoc.s.ỏ mā.pri.§.sit̃ ⁊.ī.ut litigā iu.§.plt. ⁊.s.ut iu.sicꝙ.ſ.§.uo lum⁹.⁊ ꝓstabāt̃ b⁹ mōi sportule tā a ẓo quam ab actor̃.ut i dicta.l.ꝓ tiet̃.ī.ỏ iudic.⁊.L. de pri.agē.iuī.l.fi.⁊.L.ỏ fructib⁹.⁊ lit̃.ex.l.fi.ſz pla.solū reū dicebat te nēi i p̄tiōe spōtulaꝛ ſz ꝓtra eū st̃ p̄dcē l'ges.

p Ars.i.deceptio. Et il lum.ſ.reum.

q Lit̃ ꝓtestatiōē. ſ.nar ratiōe ꝓpōsita.⁊ Rn̄siō secuta ut.L.ỏ lit̃.ꝓ. l.i.⁊ hoc dico aio ꝓce dēdi i cā sec⁹ li iudici ut amico dicā saluo iu ī meo.ut.ff.ꝙ.mo. pi. l' ipo.l.si uēditor.§.si i uēditiōe.ſz ar.ꝓtra.ff. ỏ.ꝓ.iỏ.l.ꝙ ꝗs. ſz cēte ibi ñ exp̄ssit licz corde būit ỏ ꝓpetēdo.ſz cum Rn̄sio possit ēē p sic.⁊ p ñ ⁊ p dubiū puta op posita exceptiōe.nūqd ip fiet ꝓtestatō.Rn̄.i.ca su fit.ſz tñ mille st̃ ptes iudic.ī cognoscēdo.sed ī iudicādo tm̄.ut.ff.ad.l.acql'.l.pm̄.⁊.ff.ỏ ꝓfeſſ'.l.i.⁊.L.ỏ ꝓfeſ. l.i.uñ euēit mirabile.ut hic.Rn̄sio. optinz uicē ꝓtestatiōis:⁊ ꝓbati ōis .⁊ quasi sētēcie.ut dictū ē.al'enī ñ ualeāt sn̄cia. ut.L. ỏ sn̄cis. l.platā.⁊ hoc qñ libell⁹ fuit datus ut fierī cā si āt ex̄ ordinē feci eū itogaī ⁊ fuit ꝓfessus. tūc fit ei unū ꝑceptū ỏ soluēdo ꝟz ꝙsuetudinē gn̄alē ⁊ sic ēt pōt itelligi.ff.ad.l.acql'.pm̄.Jt̃ i ꝟo ꝙstat fieri ꝓtesta tiōē. Jt̃ zēt i ẖcio dico fieri ꝓtestatiōē.ut.L.ỏ excep.si ꝗdē i fi.⁊ coll'r.istit.ỏ excep̃t̃.§.i.usq⁹ ad. §.exēpli.nā eo ipo qỏ obiicit ex cep̃t̃.inuit se ỏbitorē.uñ eqpar̃ illi Rn̄.ñ.ac si dicer̃t sic nisi probet excep̃t̃.ut.L.de probac.l.excep̃t̃.⁊.ff.de proba.l.in excep.

r In medio.sic.L.ỏ iudic.l.aptissimi sic.ī.ỏ iudi.§ oportet in fi. sic.s.e.§.sanctimus.

s Percipēr.ꝙ ēt postea bodie lz.ut.ī.ut i me.lit̃.§. sī boc in fine.

t Amicabiliter.sic.ī.ut diff.iu.§.si uero.

u Damnificādo.ſ.reo. nūqd ergo nihilōin⁹ cucurrit p̄scriptio.ꝗdaz dñt ꝙ sic ⁊ ē p eis.ff.ex qb⁹.c.maio.l.ait.p̄.§.fi.⁊.l.ſ.ff.ỏ eo per quē factū.e.l.fi.i.Rn̄.⁊ hic.⁊.ī.pr.§.ibi p nihilo.⁊ ē.ſz nos ꝓtra dicim⁹ ēi p̄script̃ itruptā ⁊ ē p nob̃.L.ỏ p̄script̃.xxx.ā.l sic̃.§.nec suffic.nec obstāt dicte.l.qr postea correcte st̃ p dictā.l.sic̃.l' ñ fuēat missus executō i dict̃ legib⁹.Jt̃ nec obstat ꝙ hic dr̃ ⁊.ī.pr. qr nō dāmificar̃ i hȳs q̄ hic dñr puta ꝗ min⁹ iudicē recusetl' aliū associari petat l'i sistib⁹.at i p̄script̃ bñ nocz ut dictū ē.si amōitio fuit facta. si ꝗs tñ ꝓmā uelit tenēr sn̄iā pōt dicēr ꝙ illa lex sicut q̄ eos ꝙfūdit loq̄t̃ ꝟz sua tp̄ra.nā suo tp̄r ñ dabat̃ libell⁹ ex neccitate.uñ dicas ꝙ sit imutata ⁊ cōrecta p istā q̄ ꝓstituit iudiciū p ordinem.

x Judicās. q.d.p ut iudici uī l'cū fiꝺiussoꝛ l'sine eo.ut dixi⁹.s.c. §.suscepto.

y Si ꝟo.n.fuēt̃.i.ñ ỏt̃ libell⁹ ⁊ tps ỏlibatiōis ⁊ subscriptiōis ⁊ si milia q̄ dñr s.c.§.sactim⁹.⁊.§.suscepto.lz ỏ sbscriptiōe ñ sit i usu. ſz certe scribit̃ i libro coi ⁊ iỏo ñ ē necēe pōi i libello. Jt̃ ⁊ qr bre ue tps dat̃ iudicis arbitō.uñ bñ pōt ⁊ memoria retineri.

z Pro nihilo ēē.q̄tū ad hoc.ut ñ sit nēce aliū dari libell'.nā ỏ nouo opōtebat oia icipi.itꝛnptō tm̄ facta ēit.p scrip.lz ꝗdā ꝓtradixerint.

ut modo proxime diximus. Ei. s. reo. Accursius florentinus.

a Petitus est. hic collige ad petitionem alicuius partis iudicem dari Sed contra. ff. de iudic. l. obseruandum. So. hic petit generaliter. i bi hominem certum. uel hic respexit ad uerecundiam petiti iudicis ut ibi dicitur. uel hic ambe partes simul petierunt.

b Repudiare. hic nota regulam q̄ non possuz reprobare semel proba tum. sic. ff. de neg. ges. pomp. z. L. de rebus c̄. l. si quis. z. j. ò litig. §. ad excludēdas. z. j. ut cum de appell. cog. §. siue igit̄. z. ff. q̄ sat̄. co. l. si ab arbitro. §. fi. z. L. de non. nu. pec. l. generaliter. ar. cōtra ff. de mu. z bo. l. ut gra datim. §. plt̄. z. L. de profes. z me. l. grama ticos. accur.

c Eius causam. s. rei.

d Per dilationem. i. p huiusmodi pro crastia tionem.

e Si uero. hoc ponitur de tercia parte rubrice.

f Quidam. s. rei conuē ti in iudicio.

g Jurent. s. iudicio sisti ut quia non potuerunt dare fideiuss. ut dixim⁹ s. e. §. suscepto. Sed quid si fideiuss. dederat Rñ. tunc duplici iure consulitur actori z con tra fideiuss. ad interesse ff. qui sat̄. co. l. ÿ. §. fi. z permissionem in pos. ut hic dicitur. Item q̄d si neq̄. iurauit. neq̄ ñò iuss. dedit. R/o. ad huc habet locum hic. §. Jtē quid si nunquam uenit coram iudice. s. R/o. ad huc habet locum gene ralis consuetudo. ut di cit que est interpres le gum. ut. ff. de. l. z se. con. l. si ò interpret̄. qò ergo hic dicit iurent subaudi maxime. accur.

contestationem litis intra ò fi nitos. xx. dies: sic oñia ageñ: tanquaz si neq̄ ab inicio fac ta sit quedam contestatio lit. Si uero semel repudians iudicem aliuz acceperit non finimus ei z euz qui petitus[a] est rursus. Repudiare[b]: sicut enim eius[c] curaz habemus sic etiam per dilationem[d] agi ali quē aduersus actorez modis omnibus aduersantur. Si uero[e] etiam quidam[f] iurent[g] quod obseruent[h]: z ante q̄ contestatio[i] litis fiat ab hac[k] maxime dispereant ciuitate: licentiaz esse z non facta litis contestatione adire auctorez statutum iudicem z hec denū ciare: Jllum[l] uero si quidem administrator[m] sit iubere om nimodo[n] exhiberi reuz tanq̄ piurum z pene[o] sui accusato rem per fugam factum[p]. Si uero non administrat[q] sed da tus sit a quodam[r] iudice siue ex sacra forma aut iussione aut etiam ab aliquo admini stratore[s] ad illuz[t] nunciare a quo datus est ut deducantur ab illo ne causa maneat acto ri. undiq̄ ò solata: iudice age re aliquid non ualente[u] eo q̄ nondum apud eum facta sit

b Obseruant. scilicet iudicium. iudicio sistant. accursius florentin⁹.

i Contestatio litis. s. qualiter cum in continenti elapsis. xx. diebus fiat contestatio. ut. s̄. e. §. suscepto in fi. i. R/. immo non statiz quan doq̄ forte eo retardante q̄ potest esse usq̄ ad duos menses. ut. j. de excu. z his qui. con. z recō. §. i.

k Est ab hac. s. constantinopolitana maxime ideo dicit quia z aliaſ generaliter hec constitutio seruatur. ut. j. e. §. fi.

l Jllum. scilicet iudicem.

m Administrator. i. iuò ordiarius. ut. j. ut ò functi seu. fu. co. §. plt̄.

n Omnino. i. re. z uerbo q̄ non facit nisi ordinarius ut hic. uocati o autem uerbo tantum fit a delegato. z etiam ab arbitro. ut. ff. ò arbi. sed interpellatur. §. i. Jtem ab ordinario, fit quandoq̄ tantum uerbo. ut de domo uocari. ut. ff. de in iuss. uoc. l. plurimiq̄. z tribus sequentibus legibus.

o Pene. aduerbialiter ponitur. Accursius.

p Factum. nota optimum ar. contra seruientes fugientes. ut eo ip so res amissas uideantur subtraxisse. z facit. L. de iuñ. ca. l. ÿ. §. q̄ si actor. z. §. sin autem reus.

q Administrat. s. iudex. Datus. i. delegatus.

r A quodam iudice. s. ordinario. nam delegatus nō delegat. ut. L. de iudic. l. a iudice.

s Administratore minore. puta a defensore ciuitatis.

t Ad illum. idest delegantem. Judice. idest delegato.

u Non ualente. hic est contra. j. de liti. §. alÿs. So. hic corrigatur in delegato a principe. uel dic ut ibi.

x Contestatio litis. extē enim dominus litis est factus. ut. ff. de edili. e. l. edilesi. §. item sciendum.

y Illo. s. reo. Legem istam.

z Manifestatio sua. que manifestatio est propter fugam. si cut. s̄. dixi.

litis contestatio[k] illo[y] contēnē te legem z iuramentum suuz manifestatiōe[z] sua z actorem extra omne[a] limi adultorum relinquente: Jgitur ne latente eo z tardata exhibitiōe[b] causa maneat suspēsa: examinet ut potuerit[c] iudex in quaz terrā ob hiis seditur z debet induci as[d] certas ut nisi intra eas oc currit liberam[e] tamen huius rei fiduciam habens: si non forte studio actoris impedia tur: aut uenire prohibeatur[f]. Tunc scōm[f] unam partem examinet[g] negocium z in pos sessionem[b] mittat actorem ei⁹ rerum scōz mensuram[k] decla rati[l] debiti ipsum que in pos sessionem missum habere: res debiti causa seruandi[m]: z tūc si ille occurrit[n] omne ei prius saluet damnum z tunc respi ciens[o] res z fideiussores[p] pre stans prosequatur causam. Optimum[q] quoq̄ est etiā hoc propter dubitationum questi onem lege comuni determina re. Primum nanque fuerunt dubitationes plurime utrū o porteat milicias sub ipothece dednci uinculis[r]: aut hiis libe ras esse: sed hoc quidem iam ò fūctū ē lege[s]: z certe[t] cōsistūt

a Omnem. naz diffinitiua sentē cia dari non po test in eum lite non contestata ut. L. de tempo ribus app. l. fi. §. i. nec missio potest fieri quia erat delegatus nec alio modo poterat actor ad suum perue nire. ac.

b In exhibitiōe sui. ac.

c Ut poterit. s. summati sicut. j. statim dicitū iudex nunquid ordinarius tan tum faciet istaz examinationez huius q̄ sequit̄ non aūt delega tus. R/. fm quò dam sic qr mit tere in possessi onē est ò mixto imperio. ut. ff. de iurisdic. o. iu. l. iubere. unde ordinario tātū competit cuius officiuz est latiſ simum. ut. ff. ò iu. o. iu. l. i. nec delegare potest ut. ff. de of. cuss cui man. est iu. l. i. in prin. ff. ò damno in fec to. l. iiij. §. dies sed tamē puto

q etiam delegatus possit hec que sequūtur facere. nā ñ mit tit in pos. sed de mittendo pronunciat q̄ etiam delegatus fa cere potest. ut. ff. de of. eius cui. man. l. cognitio. §. fi. quare dicas q̄ licet non possit uocare re uerbo ò legatus. ut modo dixerat. potest tamen hec que sequūtur facere. z q̄ hic dicit iudex. s. ordinarius. uel delegatus intellige. z sic ex consue tudine seruatur. ac.

d Inducias certas. s. secundum arbitrium suum. ut. L. de lit. l. i. q̄ pōt esse. xx. milium diurnoz. ut. ff. si qs cauē. l. i.

e Liberam. tamen interpositio est z loquitur de iudice qui libere potest hoc facere. nisi reus impediatur studio actoris. z facit. ff. de eo per q̄. f. e. l. fi. §. fi.

f Secundum ipsos. unam partem. i. secundum actorem au dita propositione eius z ratione z sacramento de calumnia prestito. nam si utraq̄ parte presente hinc inde sacramentū calumnie prestaretur. ergo z nūc ab una cū una tantū pars presens sit. ut. L. de inō. iuñ. propter calum. l. ÿ. in prin. q̄ ei iuris est in toto quoad totum hoc in parte quo ad partem ut. ff. de pac. l. iuñ. gen. §. adeo.

g Examinet. sed qualiter. R/o. quia mittet ad domum z que retur ibi. z hoc sufficit. ut. ff. de dā. infec. l. iiij. §. totiens.

h In possessionē. i. in detentionem. nec enim possidebit. sed erit in possione. ut. ff. de acquir. pos. l. iij. §. fi. z. ff. de bonis auc. iu. pos. l. cum ex causa. z longe aliud est possidere. aliud in possessione esse. ut. ff. de acquir. pos. si quis autem.

j Rerum eius. s. debitoris ꝛ hoc dico primo mobilium. secũdo immobilium. tercio nominuꝫ. ut. ff. de re. iu. l. a diuo. §. i. licet dici posset ꝙ illa loquitur in execut̃. diffinitiue hec autem de execut̃. interlocutorie.

k Secundum mensuraꝫ. sed olim in omnia bona fiebat missio. per. v. sol̃. nisi i causa dã ni infecti ꝛ legatorum. ut. ff. quibus ex cauſ in poſ. catur. l. i. ꝛ. ff. si seruit. uen. l. is cuius. sed nunquid si peto iur̃ ipothece omnia bona habet locum ꝙ hic dicitur. Rx. non immo in õnia sum mittendus. alias fier̃ iniuria mihi. Jt̃ quid si petam omnia mihi debita ꝛ tunc dico idem. s. ꝙ in omnibus sum mittendus. sed certe ꝛ hoc aũt tunc locum habet cuꝫ tunc sit mensura debiti tota substantia debitoris. Jtez nũquid fiet hec missio in tantũ ita ꝙ nõ i plus quidam dicunt ꝙ sic. non autẽ ꝙ in plus uel i duplum uel in tantum ꝛ dimidiuꝫ. nec obstat ꝙ hic dicit qui a non dicit ꝙ non in plus. sꝫ secundum mensuraꝫ ut si peto t. mittat ipos. de rebus ualentibus. cl. uel. cc. Si autem petam. cc. ꝛ tunc in rebus ualentibus. ccc. uel. cccc. ac si diceret non fiet missio hec in omnia bona ut olim. probatur hoc ex consuetudine pignorum. nã semper plus debet ualere pignus quam sit debitum. unde dicitur ꝙ residuum debet creditor reddere debitori quando plus uendit pignora. ut. L. de iure do. in pe. l. fi. §. sin autem minus. Accursius florentinus.

l Declarati. i. petiti. probati semiplene non per iuramentuꝫ calumnie actoris. ut. L. quorum ap. l. i. ꝛ. L. de bonis auc. iu. poſ. l. cum proponas. nec enim plene potest cognosci cuꝫ cause merita partiũ assertionez panduntur. ut. L. si per ui. uꝫ alio modo. l. fi. erit ergo hoc speciale ut summati cognoscatur sicut alias in casibus qui bȳs legibus denotantur. ff. de liberis agnoscen. l. si quis. §. si. uel parens. ꝛ. ff. de ca. e. l. iȳ. §. cause. ꝛ. ff. de preto. sti. pre. l. i. §. fi. ꝛ. ff. de petit. here. si quis libertatem. ꝛ. ff. ꝺ uentre. in poſ. mit. l. i. §. si ea ꝛ. ff. de re iudicata. l. a diuo pio. §. si super rebus. ꝛ. L. ubi i rem. ac. l. ȳ. ff. ut in poſ. le. sus. l. a quo ff. ad exhibi. l. iȳ. §. sciendum ꝛ hic. sed regulariter plene est cognoscendum. ut L. de iudic. l. iudices. que est contra ad supradictas. ll. ꝛ ad istam. quidam tamen hic dixerunt petiti tantum facit pro eis. ff. de iur. o. iu. l. fi. sed prima opinio uerior est ꝛ consuetudine probatur. Accursius de florentia.

m Seruandi causa. ꝙ leges appellant rei seruande causa. sed nunquid fructus medij temporis lucratur missus. Rxo. secundum consuetudines terrarum. sed de iure debet reddere debitori. ut. ff. qb⁹ ex. c. i poſ. ea. l. fulcim⁹. i. Rx. ꝛ. ff. de bõis auc. iu. poſ. ptõ aut. i. Rx. nisi i caũ spãli. ut. ff. qb⁹ ex. c. i poſ. ea. l. fulcim⁹. §. fi.

n Occurrerit. sed usq; ad quꝺ tẽpus reuersus auditur. Rx. pla. usq; ad. xxx. an. ꝛ ar. pro eõ. insti. de perpetuis ꝛ temp. ac. in prin. sed nos dominis usq; ad ãnũ tm̃. ut. L. ꝺ p. xxx. ã. l. sicut. §. plt. ꝛ j. de lit̃. §. oẽm in fi. §. sed pla. dicebat p̃dictã l. loq; in ẽali act̃. hanc i psonali. Jt̃ ad illã. j. ꝺ lit̃. dici põt ꝙ loquat̃ i auctor̃ absente hoc i ꝺo sed fm nos q; dñis tm̃ usq; ad annũ adittẽdũ nunqd possidet missus post ãnũ. Rx. sic quasi ex ꝺctũ ituẽiat. ut. ff. ꝺ dã. infec. l. a q. sed tm̃. M. dicebat stati i act̃. i rẽ missuꝫ possidet̃. ar. dicte. l. sicut. §. plt. sed prima placet.

o Recipiẽs res. sꝫ nũqd pmo res restituit̃ quaꝫ fat̃det̃. Rx. nõ puto imo quasi lege pugnoris donec fat̃det tenebuntur ut hic. ꝛ. ff. de act̃. ẽpt. Jul̃. §. offerri.

p Fideiussorẽ. s. iudicio sisti sed qd si possiꝺbat imobilia. Rx. ad huc puto eũ fat̃dare debet̃. ut sit spãle hoc casu qr ex q; semel male fecit fugiẽdo postea male facerẽ presumit̃. ut. ff. de re mili. l. ñ õnes. §. a barbaris. ꝛ. ff. de acc̃at̃. §. sicut. ꝛ. §. hisdem.

q Optiũ hoc. s. ꝙ seq̃t̃.

r Vinculis. i. utrũq; possent obligari.

s Lege. que dicit eas posse obligari si sẽt tales que ad hr̃des trãseãt. l. ẽt quaten⁹ transeãt. ut L. de pig. l. fi.

neq; filius neq; uxor̃ fuerit: neq; creditor qui ad ipsaꝫ milicias mutuauit. Tunc ꝛ[c] aliis creditoribus[d] prebemus hoc ne uideamur inhumanum aliquid facere ꝛ non propter piam ꝛ ꝺo placentem actiõẽ[e] ponere legeꝫ de milicia q̃ppe spectabilium silenciariorũ ꝓ prie datis ꝛ largitis eis priuilegiis in sua uirtute[f] manentibus. Quoniam uero[g] ad clemẽciam omnis a nobis aperta est lex: uidemus autem quosdam coherentes mulieribus i dotatis deiñ morientes: ꝛ filios quidez ex lege uocatos ad paternam hereditatem: mulieres autem licet decies milies in statu ſtime coniugis manserint: attamen eo quod non sit facta dos neq; ante nuptias donatio nihil debere ualentes[h] sed nouissima[i] uiuentis inopia: Propterea sancimus prouidentia fieri etiam harum[k] in successione morientis ꝛ huiusmodi uxorem cuꝫ filiis uocari ꝛ sicut scriptum[l] legem nolentem ꝛ si sine dote existentem uxoreꝫ uir dimiserit quartam partem eius substancie accipere eam sic etiam hic qñ ꝓtigerit forte paucos

t Certe aduerbiũ. Quecunq;. i. que

u Maioribus. l. anteceſſoribus nostris.

x In antiquis. i. ante dictam. l. L. de pig. l. fi.

y Noia i. quedam debita que contracta fuerunt super milicijs. ꝛ tm̃ deficiebant debita debitore non bñte aliunde. uñ satisfaceret.

z Prebebant. idest in priuilegium.

a Ex caũ. s. milicias sic dictas qr cadũt mõtuo militãteq̃ñq;. ut in dicta. l. L. ꝺ pig. l. fi. ꝛ. L. de iof. te. l. omnimõ. §. imputari.

b Filij. q repetũt dotẽ matrñ ea mõtua. l. ipsa uxõ q̃ñ uiuit adhuc.

c Si i alijs. qr hr̃ditas ẽ õi ere aliẽo deducto. ut. ff. de uer. si. l. subsignatum. §. i. ꝛ. l. uenisse.

d Cr̃ditõib⁹. q ñ ad hoc mutuauerũt ẽpta. tm̃ fuit ex ea pecũia l. p̃sumit̃.

e Actione. idest actum ponitur. s. de non alie. §. sanctimus.

f In sua ꝟtute. qr ꝛ si ñ ad hoc spãliter accepit mutuũ cã tal̃. milicie emẽꝺ nihilominꝰ cr̃ditoꝝ eoꝝ p̃ferũt m̃licib⁹. ꝛ fac̃. L. ꝺ iof. t. oimõ. §. fi. ꝛ. L. ꝺ silẽciarijs p totũ. Jt̃. fac̃ ad hũc. §. ff. ꝺ act̃. ẽpt. creditõ §. inte. ꝛ. L. ꝺ iof. t. l. oimõ. §. iputari. ꝛ. j. ꝺ equali. do. §. qr ꝟo. ꝛ ff. ꝺ mi. l. iȳ. §. si qd. Jt̃ ꝛ L. q pocio. i pi. l. plz. ꝛ. L. q poti. i pi. it̃dũ. ff. ꝺ mi. l. iȳ. §. si qd. Jt̃ ꝛ L. q

g Qm̃ uero apta est. nota. l. apertam ad clemenciam nec mirum cũ sit sancta. ut. L. de. le. ꝛ con. l. leges.

h Ualentes. scilicet uidemus.

i Nouissimo. hoc colore loquendi plerumq; utitur hic liber. ut notatur. j. quibus. mo. na. ef. le. §. illud. circa finem.

k Etiam harum. scilicet mulierum.

l Scripsimus. le. ut. L. de repu. l. fi. ꝛ. s̃. de nup. §. sic itaq;.

m Filij fuerunt. hic aliꝫ distinguitur. ut. j. ut li. ma. ꝛ auie. §. quia uero legem.

n Compleri. sic. L. de iof. te. l. omnimodo.

o Consistentes. ut dicitur in. §. sic itaq;.

p Si perdurauerunt. ut in hoc. §.

q Omnibus. repete fruantur.

aut plures esse filios quartaz partez eius substantie haberẽ mulierez siue plures siue minus filiꝰ fuerint: si tamen legatum aliquod reliquerit ei uir minus a quarta parte cõpleri hoc ut sicut lessas eas iuuamus si forte dimisse fuerint a uiris indotate consistẽtes ita uel si perdurauerintᵖ semper cũ eis eadem fruantũ prouidentia scilicet omnibzᵍ secundum instar illius nostre constitutionis que querit an ꝺcernit eis que hic seruandis similiter quidez in uiris similiter autem mulieribus comunem nanq; etiam hanc upſ eis legem sicut etiam precedẽtem. Si uero quasdam res ꝓprias mulier in domo uiri ā alibi repositas habuit haruz actionem ꝛ retentionez habeat omnibus modis immunitã subiacere huiusmodi rebus uiri creditoribus nullo modo ualentibus. Nisi forte sccũduz q in illius iure ex hac lege heres extiterit hoc itaq; omnes si coniunctorum alter dotem aut ante nuptialez donationem non faciens inops aut uir aut mulier inueniatũ ꝛ moriens quidem aut uir ā mulier locuplex fit: ille uero uel illa superstes pauperʳ exi stat: nam si aliunde forsamˢ habeat non offerrentem ᵗ dotem aut non dantem ᵘ propt nuptias donationez non erit iustum grauare filios per successionẽ ᵇ. Qm̃ lex alia re nostra dicẽs dotẽ non offerẽtem non posse res uiri conq rere p ante nuptialez donationem q etiam uolumus hic obtinere: nisi tantum ipse uir aut legatuz ei aut aliquã partem institutionis reliquerint fieri namq; hoc nullo inuidemus modo: ut omnibus modis concordantiẽ leguz seruẽtur ꝛ inopiaz coniugis per diuicias saluẽ alterius. Que igitur placuerũt nobis tua celsitudo in omnibus ualere opi effectuiq; contradere festiet

per precepta a se conficienda uniuersa faciens manifesta: quatenus ipsi secundum hoc uiuant etiam ꝛ conuertantᵉ.

Cõstitutioᵍ que ex a scriptitio ꝛ libera natos liberos esse uꝰ non his qui ante constitutionem ʰ nati sunt: sed qui posᵗ constitutionẽ prodesse ⁱ: ꝛ ut uenerabilesᵏ domus cõmutationes faciant ad inuicem immobilium rerum decreto prius iterposito: excepta hac maiore ecclesia.

Impr. Justi. a. Jo. p. secũdo.

In quadamˡ nostraruz constitutiõum nihil obscuritatis habente mote sunt questiones ab aliquibᵐ ex studio ꝛ ad suã intentiõez obscuritatem ei introducẽtibᵐ cum enim libertatis amatões simus nuper posuimus legez ut non secunduz antiquitatẽ si ex assciptícia ꝛ libera persona processerit soboles omnino eam sequi assciptíciam fortunam secunduz seruilisⁿ fortune obseruationem. Hic etiaz super assciptícias putari ꝛ secunduz uentris statum eius etiam qui nascitur considerari fortunaz ᵒ ex libera nã que matre procedere seruilez partum nostra benefaciẽs uoluit lex: quoniam diximus in lege si quidez coniunctiᵖ sunt mulieribus siue etiam coniũcti fuerunt ᵖ ꝛ filii procreantũ ita legem in his qui procreãtur ualere quidam autem sic fatue aut callide interpretari nisi sunt legem ut etiam si ante constitutionem nati sunt a liqui uꝰ si ualde sint senes putent eos liberari tanquã eniz modo natos ꝛ non lõge procedentes legem cum utiq; nos hũc habuerimus intellectum ut si coherent iam quidam uxoribus ꝛ post legez filii procreati essent aut non coherẽt quidem uere postea nuptie fierent post legem nati habe rent ex lege datã libertatem.

c Donationez. ut. s. de non. e li. §. fi. nisi in casibus. ut ibi diximus.

d Nã que. hoc i. relinqui legatum.

e Concordanti e. sic. L. de iof. do. l i. sic. j. ut clerici apud ꝓ prios. e. §. fi.

f Per diuicias. sic. L. ꝺ nupcijs .l. finali.

g Constitutio. q ei ascriptõ. i.

h Constitutiõe. que est in. L. de sea. cõ. clau. l. i. in fi. nam per Claudianum ꝛ eius filius erat seruus. ut ibidẽ dicitur. non ante dicit de illa que est. L. de agrico. ꝛ cen. l. ne diutinus. qr

r Similiter autem imulieribus. ꝛ hoc corrigitur. j. ut li. ma. ꝛ auie. §. qr uero legem.

s Proprias. que paraferna. dicuntur. ut. L. ꝺ pac. con. tam sup do. l. hac generali.

t Subiacere. ita ordine huius rebus nullo modo ualentibus subiacerẽ creditoribus uiri ẽt ꝛ c.

u In illius descendent. quando mulier diues decessit ꝛ uir inops est superstes. unde successit ꝛ in quartam bonoruz suorum cum liberis mõtue mulieris.

x Pauper. quis hic dicitur pauper. Rõ. qui habet minus. l. aurẽ. ut. ff. de accusat. l. non nulli uel dic qui non habet t. aureos. ut insti. ꝺ succes. liber. §. postea ꝛ. §. sed nostra.

y Forsam habere. s. sufficientem substantiam.

z Non offerentez. s. mulierem.

a Dantem. s. uirum.

b Per successionem. i. ut ipsa succedat cum filijs. sed locuplex est.

ibi non est causa iste licet alij si miles sint ibi. l dic q dicit ea q̃ est. L. de agri. ꝛ cẽ. l. fi. ꝛ nõ. quod hec pars expeditur. j. e. usq; ad. §. quia igitur secunda autem usq; in finem constitutionis. accur.

i Esse ult. illa constitutõ dicõ prodest his qui ꝛ c̃.
k Et ut uenerabiles. hoc expeditur. j̃. e. §. qr igitũ usq; in fi. constitutionis.

ſſe igitur liceat a tribus uti ꝛ malignari ꝛ poſſeſſionum nocere dominis talibus interpr̃tationibus: preterea ſanctim⁹ omnes qui nati ſunt a tempore legis hoc ſolutos ẽẽ aſcriptitia fortuna ſi ex liberis naſcantur matribus omnem pr̃teritum antique[g] ſeruandũ legi. Quia[f] igitur nuper ſcripſimus legem medentes hiis que de eccleſiaſticis alienationibus ſunt ꝛ uolẽtes ſi quidẽ publicum debitum ſit poſſe eas alienare cum omni ſubtilitate ſecundum legis obſeruationem. Si uero priuatum debitum eſt pro ſoluto dare rem immobilem ꝛ in illo uideri offendere poſitam[f] legez que omnẽ alienationem prohibet: etiaz[f] illud addicim⁹[u] ꝛ per quandam ineuitabilẽ[f] occaſionem ꝛ utilem danti ꝛ accipiẽti uenerande domui[y] hoc eſt aut eccl̃ie ad eccl̃iam: aut prothochiũ ad pthochiũ xenodochium ad xenodochium aut ſimpliciter uenerabili domui hec ad aliam retinendam domuz: hoc eſt aut eccleſiam ad protochium aut monaſterium ad uenerandã domum aut xenochium aut noſochoniũ aut ad eccleſiam à ad alterutrum aut unum horum que prius a nobis ſunt dinumerata aut alteri cuilibz uenerabili domui licentiam[z] damus preſulibus horuz monaſteriorum per hanc legem commutationem facere ꝛ hoc ualere ꝛ non ſolum imperiũ ſicuti prior dabat[a] lex licentiam habere commutare ſed etiam uenerabiles domus que regi õniũ ꝺo dedicate ſunt: ſic tamen ut etiam decretum interponatur cum omni ſubtilitate ꝛ iureiurando ꝛ apꝺ locorum metropolitam[b] hoc cõſiderari: ꝛ ſi re uera probatũ fuerit cum iureiurando quia utile utriq; parti hoc agi ratũ eſſe ꝛ ualere ꝛ non egere: neq; ſpeciali iuſſione neq; p̃gmatico[c] diuino ti. po. hũtibz quippe hiis qui ad talia conueniunt magni dei iudiciuz: ſi quidem preuaricati fuerint hoꝛ quoq; cõpetunt aut quꝺaz colludiũ fiat aut aliquid p̃ter utilitatẽ utriuſq; gerant̃ partis: nam etiam maledicta hiis omnium terribilia[d] iminebũt ꝛ que[e] inferunt eloquia diuia peccantibus ꝛ que nũc eis diſpoſita ſunt: ſi quid autem p̃termittatur ꝛ poſtea demonſtr̃tur maligne factum pro ñ facto erit. Excipiimus etiam hac lege ſanctiſſimaz maiorẽ eccleſiam ſicut etiam priori[f] illam namq; in priori prohibitione alienationuz ſtare uolumus: quoniam ꝛ hoc ipſis gubernatoribus eius ſanctiſſimis uiris uidetur. Tua igit̃ eminentiaq; nobis bene ꝛ ſãcte uiſa ſunt ꝛ per. h. ſ. de. ſ. legez in omnibus gentibus quibus preeſt per precepta propa ſolẽniter faciat mãifeſta.

Ut[5] de cetero commutationes eccleſiaſticarũ rez nõ fortuite fiant ad piiſſimuz imperatorez ꝛ hoc modo ad alias perſonas tranſeãt res ꝛ hec tantummodo fiant ad imperialem domum ꝛ licet[b] perpetuo emphitheoſis agi ab oratoriis in oratoria: decreto uiꝺlicet iter poſito excepta hac maiore eccleſia: ne tamen in priuatam[i] perſonaz tranſeat emphiteoſis.

Mpa. Juſtinia. au. menẽ. archiepiſcopo cõſtãtinopoleos.

Legem[k] ſcripſimus dudum eccleſiaſticas quidem alienationes prohibentem: ſolam autem commutationez permittentem ſãctiſſimis eccleſiis nec non ſanctiſſime maiori eccleſie huius feliciſſime ciuitatis dum imperium accipere aliquid: ab aliqua uenerabilium domuũ noluerit poſtea ſi quidem aliaz[l] ſcripſimus legem qua[m] excipimus ſanctiſſimam maiorem eccleſiã permittentes[n] quaſdã

i In quadã. noſtrarum ut C. ꝺ ſe. con. clau. l. i. ul' dic ut. C. de agri. ꝛ cen. l. fi. uel tercij. ut C. de ag. ꝛ cen. l. diutin⁹. ſed ſa uerior uidetur uel prima.
m Secũꝺũ ſeruiliſ. ſubaudi boc ſ. §. ꝛ c̃. ſi non habeſ i littera.
n Scꝺz fortunã ut uenter eſt ſeruus ꝛ part⁹ ſit ſeruus. ut. ſ. ꝺi. xi. ut. C. de rei uen. l. partum ꝛ inſtit̃. de ige nuis. ſi queritli bera ꝛ tunc filius lib. ut ſubij cit ex libera nã ꝙ ꝛ c̃.
o Coniuncti. ſc̃ ſ. nunc ꝛ c̃.
p Fuerunt in futuro.
q Antique ſeruanꝺ le. ubi ſit hec lex ãtiqua ignoramus. nã per. l. codicis e rat conſideranꝺus uenter ſemper. ut. C. ꝺ ſe. con. clau. l. i. ꝛ C. ꝺ agri. ꝛ cẽ l. nec diutinus ꝛ. l. fi.

t Quia igitur legez ut ſ. ꝺ ecc̃. re. imobi. ali. §. alias.
s Poſitam legez. ut. ſ. ꝺ non alie. §. nos. igit̃.
t Etiam illud. igitur qr ſic fecim⁹ etiã illꝺ ꝛ c̃.
u Adicimus. ſ. ꝙ ſequit̃ ꝛ per quandam ꝛ c̃.
x Ineuitabilẽ. i. ſi occurrat ineuitabilis. i. ſi ſpernenda octõ ꝛ eſt utilis ꝛ c̃.
y Domui. accipe licentiam dam⁹ ꝙ eſt. j̃.
z Licentiam. ſꝺ eſt in contractu emphiteoſi. ut. j̃. t. i. §. illud ꝙ tam̃ eſt hoc illius generale. ut ibi dicemus.
a Dabat lex. ut. ſ. ꝺe ñ ali. §. ſi minus.
b Metropolitam. i. ar chiepiſcopum.
c Pregmato. i. imperiali reſcripto alias.
d Terribilia. ſic. j̃. ut hỹ qui ob. §. ꝙ ſi quis. ſic j̃. de al. ꝛ empti. §. qr uero. ſic. j̃. ut imo. añ nup. ꝺo. circa finem.
e Et queꝙ. ſ. maledicta inferant ea que nunc diſpo.
f Et prior. ſ̃. ubi ec. re. immo. ali. §. fi.
g Ut de cetero. hec prima pars expeditur. j̃. e. uſq; ad. §. illud ꝙ.
h Et ut liceat. hec ꝓa expeditur. j̃. e. §. illud.
i In priuatam. q. ꝺ. in priuatum tantum r̃ma neat prohibitio.
k Legem. ſcrip. ut. ſ̃. ꝺe non alie. §. nos igitur. ꝛ §. ut autẽ. ꝛ. §. ſcimus.
l Aliam ſcripſimus. ut ſ̃. de ec. re. immo aľ.
m Quã. ſ. legẽ mõ ꝓxime dictã. ut. ſ̃. de ec. re. imo. aľ. §. fi.
n Permittẽtes. ut i ꝑma ꝑte dicte ꝓſtit'. ꝓtinet̃.

o Sub semate. i. ōdie.
p Volumus. sic. L. de le. z con. l. leges z cō.
q Permuttando. idest irritando.
r Maneant. ut. s. de ñ alie. §. scimus.
s Per medium. ad eos profi. nota q non posſuꝫ habere ex mea persona. nec ex alterius persona habere posſuꝫ sic L. de usur. l. eos. §. fi. z. L. qō me. c. si per impressionem z. ff. de le. i. l. si mihi. §. regula. z ff. de usuc. l. labeo. z ff. de aminis. rerum. ad ci. per. l. ij. §. i. econtra quandoq; quod nō posſuꝫ habere per me hēo p aliū. ut. ff. ad. le. fal. penales. §. fi. z. ff. ō trā sac. l. z posſ. §. i. z. ff. q̄ res. pig. ob. posſ. l. Aristo. in fi.
t Ad eos priuatos.
u Fiat. i. permutteē res eccleſie cum imperatorꝫ z impator eam det priuato.
x Licentiam damus. sꝫ j. ut spon. lar. §. p. cc. sed hoc per illam corrigitur in hac prima parte constitutionis. Jt nō ſm iſtam constitutionē q aliquis sibi ius dicebat. ut hic sic. L. z unicuiq; li. sine iu. l. ij. ar. contra. L. ut nemo in sua causa iu. l. i. z ō iu de. l. nullus. Jtem hoc est ar. q si rem meā uē do eo precio ne alienes q si alienata sit possim apprehēdere. l' dic hāc litteraꝫ intelligi q appḡ hendent in iure per resuen. uel alias actiones. ut. L. de dona. que sub modo. l. i. sed primum uerius puto.
y Hoc scema. i. ordinē.
z Priores. ut. s. de nō alie. §. sciuimus.

alienationes quas illa. l. dicit quia uero cognouimus eo q aliqui prioris constitutionis capitulum q de permutatiōe competentium rerum sanctiſſimis domibus ad imperium scripſimus ad artem legi contrariam conuerterint postulauerintque: nos quidem a sanctiſſima ecclesia accipere: hiis autem hec dare hinc aggressi sunt: multi quidem similibus petitionibus omnibus utentes sacram circumuenire constitutionem quecunq; ergo gesta sunt a nobis usq; ad presentez diez hoc sub scemate quo nunc est ualere uolumus nullum permutando horum que iam a nobis sanctiſſima ecclesia in talibus contractibus gesta sunt aut cum hiis qui hec a nobis perceperunt. De cetero autem sanctimus nulli penitus ullam esse licentiam aliquid tale agere: sed illas solas ualere pmutationes que imperialem domum in hoc facte sunt ut perpetuo apud imperium maneant z non transferantur ad priuatum neq; illarum ius p mediuꝫ imperiū ad eos profiſcatur si quid tale fiat licēciaꝫ damus reuerendiſſimis yconomis res aprehēdere huiusmodi z trahere eas rursus ad sanctiſſimas ecclesias tanquam si nec ab inicio contigiſſēt permutationes ad harum imperium factas sed seruari hoc scema in perpetuuꝫ ex p̄senti die inchoatum. Omnibus que dudum sicuti prediximus post priorem legem secundum modum predictum gesta sint raris manentibus eo q illa quidez que sic facta sunt a uiris gesta sunt: nunc autem quidam uolunt illoꝝ exemplo utentes z nobis esse moleſti z sanctiſſimā maiorē ecclesiam huius feliciſſime ciuitatis circumuenire q per ō ne tempus nullo modo fieri uolumus: sed z si quolibet fiet schemate hoc etiā infirmū esse z a sanctiſſima maiore ecclesia in perpetuum uendicari nullaq; ei temporis prescriptione in hoc obicienda. Jllud quoq; sanctimus ut a liis omnibus de iure emphiteoseos sanctitis z in sanctiſſima maiore ecclesia z in aliis omnibus uenerabilibus domibꝫ proprium robur habentibus licentia que sit sanctiſſimis ecclesiis z uanerabilibꝫ domibꝫ ad iuicem z emphiteosim perpetuam ageē: decreto q̄p pe hic faciendo excepta quidem hac sanctiſſima maiore ecclesia in hac celebrata ēphi theosi ut non ad priuatam p sonam extendi omnino posſit. Tua igit beatitudo que iussa sunt a nobis custodiat z hiis q̄ sub ea metropolitanas sedes habent faciant manifesta ut z ipsi que nobis placuerunt cognoscentes nihil hoq; preuaricari presumāt: erit enim uniuersis a deo iudiciū. Exinde penas si quidem p̄ter hoc aut ipsi egerint aut agi permiserint.

Et ea que uocantur insinuatiua sup clicis in maiore ecclesia quidem dentur: in aliis autem ecclesiis penitus non dentur. Rubrica.

Impr. Justi. au. menē. archiepiscopo constantinopo.

Curimas additiones supcipientes hanc legem dirigere ad tuam beatitudinem iustum extimauim. Qui enim ordinantur a tua reuerentia clerici in sanctiſſimis ecclesiis: absq; tamē sanctiſſima maiori ecclesia omnium paciuntur crudeliſſima ñ suscipientibus eos illic clericis anteq; quātū uoluerint accipiant auruꝫ z nouimus hoc ex frequentibus addicionibus ō hoc factis nobis. Sanctim igitur beatitudiem tuam hoc ualidiſſime custodire z si q̄ dez consuetudo est dare eos qui ordinantur i sanctiſſima

a A uiris. loquitur ſm uulgare si inueniñ magnū fctū nos dicim hoc bñfctū a uiro pbo. si milis loquendi modus. s. de ē en. z se. §. probibemus autē.
b Desta sc. i. pfecta unde nē ſmouer magne ēēt ēgiuersationis. ut. s. de nō alie: §. alienationis.
c Jllorum. s. uirorum.
d Nulla tpris pre. s. niſi. c. annoruꝫ ſm al. ut s. ut roma eccli a. ul' bodie xl. an. ut. j. de ec. ti. §. p tpralibꝫ z. j. hec con. i nouantcō. §. i.
e Jd scitis. ut s. de non alie. aut permu. §. alienaē. z §. emphiteos usq; ad §. qui aūt. z §. si uero etiam p petuam.
f Adinuicē. al'. nisi inter uenēabilia loca. non pōt fieri perpetua ut hic. z. s. de non alie. §. si uō ēt. sꝫ bodie cōmuniter fieri pōt i perpetuum ut. j. de alie. z ēphi. §. licēciam. ac.
g Decreto q̄p. sic s. t. i. §. fi. in prī. sic. s. ec. re r. iu. al'. §. sanctimus.
b Ut ea que insinuatiua. al'. insinuata z q̄ sit hoc dē in textu j. c. §. sāctim.

maiore eccleſia hoc eis prebe re:nihil enĩz de hiis queq; dã tur in ſanctiſſima maiore ec cleſia nouamus. ¶ Preterea uero in aliis[l] omnibus nulli i eis clericorum licentiam eſſe penitus pro hiis que uocant inſinuatiua[m] aliquid ferre. Sz z ſi quis tale aliquid egerit il lum[n] quidem priuari ſacerdo tio nullius autem officium in troire[o] qui miſſus[p] eſt z hãc cũ auaricie[q] ferre mercedẽ: cuſto dire uero hec etiam deo amã tiſſimos defenſores ſanctiſſi me maioris[r] eccleſie penaz fõ midantes decem librarum au ri ſi quidem horum neglexe rint:ſed gratis omnia proce dere demuz z enim defuncti ones[s] z miniſteria[t] nõ per uẽ ditionem nec per mercationẽ fieri aliquam uolumus:ſz pu re z citra redemptionẽ ſic eni rei digni ſunt nulla uenditio ne ac mercatione facienda.

Tua igitur beatitudo z q̃ po ſtea in pontificalibus acceſſe rint ſedibus que a nobis ordi nata ſunt per hãc declarata ſunt legẽ operi effectui q̃s tra dere feſtinet.

Ti[u] clerici qui recedunt aliis pro eis prebeant[v] ſubrogatis emolumenta recedentes autẽ remeare[w] uolentes.non ſuſcipi: z[x] ut ſi quis edificanſ eccleſiaz aut aliter in cadẽ ſeruientibz miniſtrans emolumenta uolu erit aliquos clericos inſtituere non fortuite eos ſed probati one ſanctiſſimi patriarche ſu ſcipiat. Rubrica.

Impr. Juſti. au. menẽ. archie piſcopo. conſtantinopo.

Plurimi[y] ſepe clerici q̃ p uſdam orationes or dinis obſeruantes do mibz aut etiam forte ab aliq̃ bus prius inſtituti miniſtran tur eis ab aliquibus ſolẽnes expenſe:deinde ſeperatim ſe metipos diuinis omnimodo ſacramentis propter quas ip ſi uouerunt[z] cauſas pro qua libet occaſione recedũt omni no a ſanctiſſima i qua cõſtitu ti ſunt eccleſia. Sãctim igit̃ non ex hoc fieri prohibitioez ſacro miniſterio:ſz alios ſub rogari a deo amatiſſimis epi ſcopis ſub q̃buſ ipſe conſtitu te ſunt eccleſie z eos[b] hoc acci pere:non enim uolumus aliq̃ bus dari lucra[c] que iam eis[d] p ipſos[e] aut propter[f] ipſos ex pendebantur ſanctiſſimis ec cleſiis quoniaz uolumus per quanlibet occaſionem lucruz aliquod faceri ex aliorũ frau datione:ſed que ab inicio mi niſtrabantur ſemper dari z ñ ſacrum ex hoc miniſterũ cor rumpi:non exiſtente licentia poſtq̃ ſtatuti fuerint aliqui p prioribus clericis aut a ſanc tiſſimo patriarcha aut cuz p uincialibus epis rurſus rcedẽ tes denuo remeare uelle z ex pellere ſubrogatos z cogi du plicia miniſtrare eos q̃ faciũt talem expenſaz: dare eni ſub rogatis z denuo remeare[h] uo lentibus: ſed illos quidem re uertẽtes nõ ſuſcipi. Qui uero poſt deceſſum priorum ſtatu ti ſunt eis dare emolumenta: nullo uero huic miniſtranti bus[i] acceſſu talia lucrari[k] nitẽ tibus ex ſua ſubſtantia omni no prebentibus hiis qui ab e is ſtatuti ſunt emolumenta:z omnes expenſas heredibus q̃s eorum z ſucceſſoribus ſci entibus quia poſt hec frauda uerint: certa poſſeſſio ꝺputa bitur ex eorum ſubſtantia ſa cris noſtris priuatis :ut hinc miniſtratio eis fiat. Illꝺ quo q̃s ad honorem z cultum ſe dis tue decernimus ut ſi quis edificans[l] eccleſiam aut z alit̃ expendens in ea miniſtranti bz alimenta uoluerit aliquos clericos ſtatuer: non eſſe ei fi duciam ullam quos uult per poteſtatem[m] ꝺducere tue reue rentie ad ordinandos eos:ſz examinari a tua ſanctitate ſẽ tẽtia que tua z qui pontifica lem ſedem rexerit ſemp hoc ſuſcipere ordinationẽ: q̃ tue

---

i Lurimas. p ad tuã. u bi aloq̃r archie piſcopo regie ci uitatis cui diri gitur hec con.

k Illic eccliis. i. eccliaſticis pſo nis al' eſt in lra clericis. z tunc plana eſt.

l In aliis õni bus. ſ. eccleſiis conſtantino. ci ui. nam localis uideꝫ hec con. uel dic i aliis ec cleſiis per totũ orbem.

m Inſinuatiua. huius autez ob lato ſic uocaba tur. accur.

n Illum. accipi entem aurum.

o Introire. ſic s. de tabell'. §. i. in fi.

p Miſſus eſt. i. electus. ut mit tatur.

q Auaricie. ſic s. ut iu ſi. quo. ſu. §. cogitatõ.

r Maioris rpe te ſanctimus.

s Defunctiões. i. ſubſtitutioneſ q. d. ut un⁹ fun gat̃ loco alteri us defuncti.

t Et miniſtẽia. i. miniſtrans. z facit. C. de pis re. l. ſi quen quaz z. s. qũo o. e. §. ſz nz ſed cõn. j. de ictiſ e. §. pꝛſuetudi nib⁹ ſz illa fõte loq̃r i epis tm̃ hic aũt i aliis clicis l' illa pſtã tur ex ꝺſuetudi ne. hec aũt p̃t cõſuetudinẽ ex igebantur.

u Ut clici. hec parſ expedit j. uſq; ad. §. illõ.

v Prebeãt. ſ. q̃ p̃bere ſoliti erãt. ut pz. j. e.

w Et ut ſi. q̃s hoc dr̃. j. e. §. ſi

x Plurimi. diuinis p bio. nõ reuerſuri aliꝺ aũt dico ſi ad ſcholas uadãt q̃ ẽ pba bilis abſentia. ut. ff. ex q̃bus. c. ma. l. nec nõ, ſed cũ aliqua forte me retricula receſſit. ut ſb̃ jcit. pp quas z ẽ.

y Uouerũt. z ẽ. iꝺo ob ſcure loq̃r. ut ẽt malam cauſam det intelligere ſic. j. q̃bus mo. na. eff. leg. §. z quidã ff. ad mac. l. i. ibi ne quid' am plius z ẽ.

z Et eos. ſubrogatos.

a Lucra. que dabantur hiis q̃ receſſerunt.

b Eis. ſ. clericis receden tibus.

c Per ipſos. ſ. inſtituen tes eos. ita hec lex ẽ ar. imo exp̃ſſum cõtra eccliaſ italie. q̃ ſemper hñt canonicos paucio res q̃ ſit ſtatutũ i eis. z alij canonici uſurpãt q̃ deficientibuſ dari debe ret. z facit. s̃. de mãſu. or. clico. §. i. in fi. z. s̃. quõ. o. e. §. ſed nz.

d Propter ipſos. ſ. rece dentes.

e Remeare uelle. al'. rmeanteſ. z tũc dic uel le ſ. ſuſcipe al'. z fac. ff. loc. l. ſi in. l. §. colon⁹.

f Miniſtrantibus. mi niſtrantes poſſunt appl lari deſeruientes eccle ut. j. §. prox. uel illi q̃ miniſtrant prebẽdas q̃ eſt uerius ut ex tenore littere ſequentis appa ret preſentibus z ẽ.

g Lucrari. ut dicat ſe nolle dare primis uel ſubrogatis.

h Edificans eccleſiam. ſic. j. ut null' fa. õ. do. §. i. ſic. j. ꝺ ec. t. §. ſi q̃s ſic. j. de ſãctiſſimis epiſ §. oratorij.

i Poteſtatẽ. q. d. ut hic ſit in põtate ſua.

m Tractari. ſ. conuenit ſubaudi.
n Ipſius anime. nota ſic. ſ. deter. nu. §. ſi.
o De hiſ. qui ingrediuntur hec prima pars expeditur. j. e. uſq; ad §. illud. etiam uideamus ꝛ cetera.
p Et qñ. per ſcripturã. hec ſa pars expeditur. j. e. §. illud. ꝛ ẽ.
q Et de iuꝝ iurãdo. hec ſcia expedit. j. e. §. ſi.

beatitudini ꝛ q̃ poſtea oportuni uidebũt exiſtẽ ꝛ dei miniſterio digni ut ñ pphanẽt ſcã dei hoc uidelz q̃ ſacris ſãcit eloq̃s: ſz itacta hec ꝛ ineſfabilia tremẽda que cõſtituta ſcẽ ꝛ deo amabiliter ꝛ uenerãde tractari. Que igit placuerũt nobis ꝛ p hãc ſacraz dei ỏclarata ſũt. l. beatitudinẽ tuaz ſeruaꝝ ppetuo ſanctimus: cognoſcẽtes: qr ñ min nobis cura ẽ ſcãꝝ eccãꝝ ꝓſeruare utilitatẽ quã. ipſis anime.

De hiſ q̃ ingrediũt ad applationẽ ꝛ q̃ñ p ſcripturaz manus ꝑpe fiat collatio lr̃aꝝ ꝛ de iure iurãdo dilatiõis ut ꝛ ꝓiũgat iuri iurãdo calũnie.

Dpr. Juſti. a. Jo. pp. ſcỏo.

Dolubile hoc ẽ humanũ ỏ ꝛ qỏ manere i diẽ nunq̃ ualẽs: ſz fit q̃dẽ ſemp manẽs ãt nũq̃ ꝛ legislatiõi bz itroducat aliquẽ tumultũ ꝛ hiis que uidẽtur hr̃e ſe recte ꝛ firme poita iudicãt: ſz ꝛ ea que ſubtiliũ obſeruatiõe cauta ſunt pliniqz turbauit emergẽtiũ uarietas cauſarũ. Sãctimus enĩ qr dudũ correximus qr male ꝛ doloſe circa appellatiões agebat: qr hoc ſolo ut cognitiõẽ itroduceret iudiciũ applatẽs cõtẽti ꝛ pſonã faciẽtes firmaz: aut per unã ptẽ aut ẽt p cognitiõẽ: hoc enĩ idifferẽs :rliquebãt ãt cãm ꝛ uictori oĩno erat i explicabil uictoria ñ ualẽtibz nz hiis que erãt iudicata frui pp applationẽ: nz applationẽ examiari poſſe pp abſentiã applatis. hec nos dudũ ſãciẽtes corr̃eximus: annũ q̃dẽ deputãtes applationez offerẽti: ſiue ipſi q̃dẽ ſcỏm ſe ingrediẽti ſiue coiter: quatenꝰ intra hoc litẽ exequaꝝ ꝛ meãq; que iuſta ſunt ꝛ non relinquaꝝ eã ſine ꝓuiſiõe: deiỏ pp clemẽtiã ſi p occaſionẽ iudicis applatio ꝓlõgeꝝ aut p aliam qualibet cãm i euitabilẽ ẽt aliũ adiciẽtes annũ poſtq̃ niſi litẽ cõpleuerant ratã manere uictoris ſentẽtiã ſancimus. Hec itaq̃ placuerũt nobis ꝛ ĩ coi. l. cõſcripta ſũt ꝛ obtineꝝ legẽ hãc uolumus ꝛ obſeruationẽ illius: ſz pliui interpl lauerũt nos dicẽtes ſe q̃dẽ ỏ nũciaſſe applatibus ꝛ uoluiſſe litẽ examiari ñ tñ ab ipis iudicibz ipetrare ualuiſſe ꝓpter quaſdã forſan i euitabiles occupatiões. Alii ỏo ẽt uentoꝝ imẽſitatẽ acc̃auerunt ꝛ qr nauigare ñ licuiſſet ỏ pui cia cõtrariis flãtibz uẽtis: per terrã ỏo uenire ñ ualẽtes pp inopiã aut certe qr i iſulã cõmouentes alr niſi per mare uenire ñ poterant ꝛ ppea nõ ualuerũt examinare uſq; ad finẽ negociũ nz ſcỏo anno ꝛ q̃dẽ tẽpeſtatũ acerbitatẽ: alii langorẽ in euitabilẽ: que oĩa ex ipſis agnoſcimus rebz nobis inſinuatis: vnde nos hec iuſte mouerũt ꝛ legẽ tranſcẽ ỏr nolẽtes: ꝛ hiis q̃ per talem quandã fortune circõuẽtionẽ leduut dare ꝑſidiũ poſſibile cupiẽtes Quid ergo agere oportebat niſi ad legẽ aliã reſpicere que digne cãm iuuaꝝ obſeruatio ſi quidẽ reliqua p dicte legis nr̃e ſicuti predixi mus per oĩa cuſtodiatur. Si uero ꝓ ueritate i euitabile q̃d dam euenerit ꝛ qui applonis litez exequitur non obſeruet ꝛ licet ingreſſum ꝛ fatalem fecerit: nõ occurret periclitetiũ biennii cõpendii tps: tunc cõ firmari uictoris ſentẽtiã q̃ etiam prior nr̃a dicit lex cum quadam ſub diuiſione quam in preſenti addicimus. Qr enim uictoꝛs iubemus uniuerſitatem temporis fugientes hiis qui appellationem quidẽ ꝛ per fatalem ingrediuntur: non tamen ulterius examinationem quod ſubire uolunt à etiaz i mediis certaminibus r linquunt eã propterea paruo quodam uictoreſ inuenientes conſideraũimus bene forte quod decet uolumus ꝛ eni q̃ uicit cãm ſi noluerit ꝓ ꝟitate ſiue cognitori. ut dictum eſt. accur.

r Dolubile. hoc. i. uarietas negotiorꝝ ut ſubijcit ĩ fi. huius ℞nſi.
s In diem. ſic. j. de cõſan. ꝛ ut. f. in prin.
t Fit q̃ỏ. ſ. aliq̃d noui.
u Nũquam. ſ. in diem uel perpetuum al.
x Judicaretur. repete i troducit aliquem tumlt tum. ac.
y Correximus. ut. L. ỏ tp̃ri. ap. §. illud.
z In perſonam facientes. ſ. ſatiſdando iudicio ſiſti. ꝛ ſic nõ q̃ ſatiſdare debet. Jterum in cã appellationis iudicio ſiſti. nec mirum qr ꝓma ſatiſdatio eſt finita ex quo eſt finitum primũ iudiciũ. ut. ſ. ỏ exire. §. ſuſcepto dixim. Et ita eſt pro opinione noſtra qui dicimus cauſam appellationis eſſe aliam a prima. nã ꝛ teſtes de nouo iducũtur. ut. L. de appl. eos. §. ſi quis autem. ꝛ. L. de temporibus ap. l. p hanc. ꝛ dicemus. j. de teſti. §. quia uero teſtes uel dic firmatur perſona. ſ. procuratoris. qr uult agere per procuratorem in cauſa appla. puta ſatiſdando proeo iudicatum ſolui. ꝛ ſilia ut inſtit. de ſatiſda. §. ſin autem per procuratorem.
a Per unam partem. i. preſente una parte tãtum. fuit prebita dicta firmatio. uel etiam per cognitionem. i. preſente utraque parte. uel melius. ut puto p unaz partem. i. ſiue permittantur uni parti de cõfirmatione iudicij permittatur. ſiue etiam p cognitionem. i. ſiue ipſi iudici fuerit promiſſum ex cuius ſtipulatione utilis actio queritur ut. ff. rem. pu. ſal. fo. l. ij. ꝛ iij. ꝛ iiij. i. ℞ñ. ꝛ hoc etiam hic ſubijcit.
b Hoc eſt indifferens. i. non refert quo ad efficacem actionem querendam utr ipſi parti ſit permiſſum an iudici
c Ualenti. ſcilicet uictori am. Accurſius florentinus.
d Hoc nos correximus. ut. L. de tp̃r. ap. l. ſi. §. illud.
e Deputantes. ſcilicet nos. Accurſius florentinus.
f Secundum ſe. i. pro cauſa ſua tantum comuniter uc. i. in cauſa cõmuni quam etiam intendere poteſt. ſiue mando. ut L. de conſor. eius li. l. y. Uel dic ſecundum ſe. i. ipſe tantuz cõmuniter ue. i. una cum altera parte. ſ. aduerſa.
g Intra. ſ. annum. ac.
h Et recreatur appellans.
i Relinquat. ſ. iudex ea que ſẽ iuſta uel non reliquat applãs ea agenda i cã applationis ſi ne prouiſione. i. quin prouideat ut fimat. j. q̃ num. ac.
k Adiciẽtes noſ ſcilicet.
l Annum. ſ. alium ut ita ſint duo fata. i. duo tempora in q̃bus appellatio fatum. i. mortẽ ſiue finem recipiat. ut. L. de tp̃r. a. l. ſi. §. illud i fi. ꝛ. l. nemo. ac.
m Cõmuni le. ſcz. ſupradicta L. de tp̃r. ap. l. fi. §. illud.
n Sed ꝛ plurimi uictores appellant.
o Denunciaſſe. ut procedere ut in cauſa.
p Appellantiboꝰ. i. cognoſcentibus de appellatione.
q Occupatioẽſ. ſic. ff. de procurato. l. ſi filius §. fi. ꝛ. l. aut ꝛ l. hereditas. ꝛ l. uel iudicio. ꝛ l. aut legati.
r Alij notaui. ſ. appellantes.
s Nauigare. ſic ff. ſi quis cau. l. ij. §. ſi quis i iuditio. ꝛ. § . q̃ dixim ꝛ. §. ſi quis tam.
t Juuaret. puta per inim. reſt.

rõte ex gñali clauſula ſi qr iuſta cã ꝛ c̃.ut ff.ex q̃.ca.ma.l.
i.§.fi.ꝛ.ff.ò itmer̃.actuq;. p̀.l.1.§.ſi q̃s l' ꝓpẽ.ꝛ facit.j.ut
ſpõ. lar.§.hoc q; ul' dic nec̃e c̃ aliã legẽ reſpicere. ſ. hanc
nouam.ut.j.prox. §.quia enim.

u Juꝫ legis.L.ò tp̃r ap.l.fi. ꝛ hic niſi iuſta cã ꝑpediat ut
ſubijcit.

x Obſuet.ſ. iu
diciũ appl'latio
nis al'.

y Et ly igr̃ſſũ.ſ.
qr igreſſus fuit
ꝛ uẽit ſemel co
rã iudice appel
latiõiſ ꝛ fatalẽ
fecit.i. p̀mũ ã
nũ appl'latiõis
ti ã fir̃ p̀miſit ꝛ
ñ occurit.i. nõ
uẽit poſtea ad
huc tñ ſubaudi
pclitẽ tp̃ſ.i.cũ
rat tp̃s cũ picu
lo tñ appl'lãt'.
ꝛ hec cõpendi
o biennij.

z Dicimus.ideſt
dicemus.

a Qr eni fũgen
tes.i.obijcictes
fm al'.l' dic ab
ſtrahẽtes ꝛ c̃.
ut ſubijcit.

b Inſtãte.ſic L.
de iudic̃.ꝑpetuã
dũ.§.hui' mõi.

c Supior.i.me
lior i cã l' poti
or i iure.

d Firmã c̃ ſmã
ſ.ſcimus.

e Certamia.i.
malã cãm hñs
ꝛ ſubaudi ap
paruerit.

f Suſcipiat.i.
appellans.

g Accipe.qr uic
t' uictori i expẽ
ſis ꝓdẽnatũ.ut
L.ò iudic̃.ppe
rãd.§.ſi ãt r'.

h Uicer̃.ſic.L.
de iudi.ppãd.
§.ſin ãt reuſ.

i Fruat̃ abſẽs.

k Quibꝫ.ſ. ex
penſis.

l Neut̃ occurit.
e ergo uolũtat̃
q; p̀x.dixit.ut
uictor òbeat ſe
igerer̃. ſed ſtul
t' ẽ ſi uadat cũ
eo ñ eũte ſmia p̀
ma firmatũ.ut
hic.ſz forte ire
ult ꝛ aliqua pe
tat pta i cã ap
pl'latiõis q; pòt
ſi ſt̃ accoria p̀n
cipali. ut.L.ò
ap.l.ãpliorẽ §.
in r̃fatarijs.Jt̃
ꝛ nouas forte
ult uictõ iducẽ

confirmare ſententiam ſi ex
circonuentione nec ex tempo
re quodam:ſed ex ipſa rerũ
ueritate etiam deferente eo
qui appellationem obtulit in
gredi ꝛ hoc ipſum accuſare ꝛ
querere deſertorem:ꝛ ſiue in
uenire eum ualuerit ſiue ille
non apparet ſuas allegatio
nes deducere ad'medium:q;p
pe biennio inſtante[b] ad finez
tamen ita ut unus forte ſup
ſit negotio menſis:ꝛ ſi quidez
apparuerit ſuperior[c] firmã[d]
eſſe ſententiam:ſi uero inferi
or circa certamina[e] etiam eo
qui appellationem obtulit: ꝛ
fatalem ingreſſus eſt non ob
ſeruante cauſaz ſuſcipiat[f] ex
iure decretum. Illo tantum
modo adiecto ut ſiue ſubtrahat
cauſam:is qui etiam prius ui
cit:ſiue circa eam minor iue
niatur:expenſas ei modis õ
nibus poſt appellationis in
greſſum factas deſertor pre
ſtet ſiue namq; obtineat cau
ſam occaſione expenſarum
ſiue hoc ipſum q; etiam uin
cit recte uſum eſt etiam expẽ
ſas accipere[g] ſiue minor inue
niatur eo q; omnino ille deſe
ruit ꝛ cõtigit eũ ẽt ò̀ſerẽtẽ ui
cere[h] expenſas quidez preſtet
ſententia uero fruatur[i] grati
as'agens deo ꝛ preſenti legi i
ta iuſticiam ſibi ſeruanti ꝛ tã
tummodo in expenſas dam
nificanti quibus[k] non lex ſed
ipſe abſens ſe damnificauit.
Si uero neuter[l] occurrit:
neq; uictor neq; uictus qui ſe
cundum fatalem ingr̃ſſus po
ſtea deſeruit:ſentẽcia uictoris
maneat firma. Omnibus re
liquis ſuper appellationibus
ſcriptis legibus exiſtentibus ꝛ
in ſpaciis[m] temporuz ꝛ i aliis:
hanc enim. l. ſuper hiis qui
poſt ingreſſum fatalis factuz
deſerunt ponimus: nihil alia
rum legum aut temporuz ap
pellatiuorum neq; perimen
tes neq; permittentes firmas[n]
igitur etiam eas per hanc po
nentes legem Illud quoq;
determinare optimum eſt: ſi

ꝓbatiões.ut.L.de tp̃r.ꝛ re.ap.l.p hãc. Sz q̃d ſi iudicis copiã non
hũit.R̃.ñ currit tp̃s appl'latiõis.ut.j.ut ſpõ.lar.§. hoc q; .Jt̃ ꝛ i
alio caũ ñ currit tp̃s q̃ñ.ſ.appello ẽ corã ꝓncipe.ut.s̃. de ap.§. ij.
Jt̃ i ẽcio.ſ.q̃ñ itim tractatur cã eadẽ corã arbitris.ut.j.de ap.§.i.

m Et in ſpaciis.ut.j.x.diesappellent.ut.s̃. de ap.§.i.

quidem uictores contingit[o]
iam ſententiaz promereri fir
mas declarantem eorum uic
torias hiis frui nihil horuz e
nim que iam terminata ſunt
commouebimus. Si uero ac
tenus pendent biennio inſtã
te ꝛ nondum tranſacto ꝛ nõ
dum decreto[p] firmate etiam i
ſte eandem[q] mereãtur exami
nationem ꝛ ita potiantur uic
toꝛs ſñciis ſi eas recte habere
monſtrauerunt[r] Illud etiã
iudicauim[s] huic oportere ad
dici legi:quia enim dudũ ſcri
pſimus legem[t] uolentem ex ꝓ
prie manus ſcriptura nullam
fieri comparationem ſed ex
ſolis documentis publice cele
ratis uidemus aũt cenſarum
experimentum egere compe
tenti correctione in lege: ꝛ ex
hoc ipſo litigantium inueni
mus experimento emendare
eam:ſed hoc nolumus ſcema[u]
crebro nam que proferens q̃
dam cuiuſdam manus[v] docu
mentum ꝛ ex ea faciens: aut
conuentionem aut ſuarum al
legationum probationem ꝛ ĩ
euſdez manus aduerſa parſ
protuliſſet litteras ꝛ licentiã
probationem exinde uellet fi
eri:ex quibus ipſe aduerſari
us illud obtulerat ille uteba
tur lege[x] quia oportz ex publi
ce confectis documentis fieri
comparationem ꝛ nõ ex aliiſ
que a quodam ſcribuntur.
Sanctimus ſi quando aliq̃d
tale contigerit ꝛ quiſpiam
uoluerit ſecundum eas que
ab aduerſario prolate ſint lit
teras fieri examinationem[y] ñ
accuſetur hoc tanquã ñ recte
factum ſit cui enim ꝛ ipſe cre
didit ꝛ q; protulit is contra
qnem a quo ſuas affirmat al
legationes hoc nõ accuſet ac
cuſandum: neq; prohibeat
comparationẽ litterarũ ad e
uz fieri licet contingat eſſe do
cumentum mãu cuiq; conſcri
ptum neq; enim iſte ſibi reſi
ſtit[z] ꝛ que affirmauit hec accu
ſabit:ſi uero etiam ex publi
cis archiuis[a] ꝓferant̃:charta

n Firmas. ſ. leges anti
quas al.

o Contingit iam.ſcilicz
ante compoſitionez hu
ius legis.

p Decreto.ſ. iudiciali.

q Eandem. ſic dictum
eſt.s̃.ac.

r Mõſtrauerũt.ſi actõ
obtiuit i p̀ma cã ꝛ i cã
appl'lõiſ hẽ ꝓbaꝫ ò iuꝛ
ſuo ſicut ꝛ i p̀ma ꝛ hz
hec lẽa bñ ſtat cũ oia ẽẽ
òbeãt i p̀ſtinũ ſtatũ.ut
L.de ap.l.appl'one.ſi
ãt i pricipali cã optiuit
ꝛ ſic fuit abſolut̃ ꝛ ac
tor appellauit.tũc ſil'ẽ
bẽt actor ꝓbare i cã ap
pl'onis ſicut i prima.ꝓ
preallegatam.l.ꝛ q; di
cit hic uictorem proba
re prout refertur ad re
um uictorem intellige
q; eſt eo ipſo q; non ꝓ
batur contrarium. ſic
L. q; mi. non poſ.l.ſꝛ
per ſeruis.ꝛ de hoc dic
plene ut nõ. L.de ap.
l.hij.qui frau.§.illud.

s Legem.ut.L.de fide
inſtru.l.comparatiõeſ.

t Scema.i.ordine.

u Man̄.ſcilicet priua
te. puta producis litte
ras tuas ꝓtra me.ego
eas confiteor.ꝛ alias
induco contrate quas
dico te feciſſẽ. ꝛ id pro
bo per comparationez
earum quas induxiſti
contra me.idem dico ꝛ
ſi alterius litteris puta
ticij uteris cõtra me ꝛ
ego eiuſdem ticij litte
ris uolo me tueri.ut.j.
ſubijcit ibi.licet contin
gat ꝛ c̃.

x Lege predicta.L. de
fide inſtru.l. compara
tiones.

y Examinationem.i.
comparationem.

z Contra quem.ideſt ꝓ
tra aliquem.ꝛ facit.s̃.
de iure iuran.auo. §.
i.ꝛ.L.de non nu.pe.
l.generaliter. ꝛ.L. de
teſta.l.ſi quis teſtibus.
ꝛ.L.de ſentencijs ꝛ in
ẽ.l.plt.ac.

a Reſiſtit.ideſt reſiſtere
poteſt.ꝛ facit ad hunc
.§.j.de fide inſtrumen
torum.§. ſi uero mori
antur cum ſequentibus
.§.accurſius.

b Archinis.hoc expo
ne. ut.s̃. de ò̀ſen.ci.§.
i.accurſius.

c De suscepto. hoc exp one. ut. s. de mandat prin. §. coges.

d Mēse. hec mensa bu ius mense cause casus gti l datiui si apoca fue rit prolata de mensa.

e Glorioſi. p. ut in no uell. fiat comparatio ex publicis scrineis. ſz et q ex publicis monu mentis prolatum fuerit hoc quoq idoneum ēē

uideatur comparatiōē quippe cum publico. te ſtimōio confirmetur. ut in nouell. al.

f Testimoniuz. non q sit publicum instrumen tum tam enim nihil ad dent legi codicis. sed pro eo est ac si dicēt pu blicum ut fiat cōpatio.

g Collationes. i. comp ationes. al.

h Comparationeſ. i. cō parationes litterarum facientium. ut. C. de fi de instru. l. ꝓpationes.

i Quia legem. ut. C. ō iure iu. ca. l. ij.

k Concedētes. i. nulli ꝓ cedimus causa conten tionis litigare. uel dic nulli remittimuſ hoc sa cramentuz. ut. C. de iu ra. ca. l. ij. §. sed quia. sed contra. ff. ō iur. iu. l. hoc ius iurandum. §. hoc iuſiur. z. ff. de dā. infec. l. qui bona. §. si a lieno. dic ergo hoc cor rigit illam l dic illō spe ciale cum expresse cor rectum non inueniam ut. s. de annu. of. §. i. Jt contra. j. coll. x. ut clerici iurare non com

ueluti z de suscepto mense gloriosſiſſimorum prefectoꝝ nouimus z aliquid tale que situ z q ex publicis profertū z in publicum habet testimo nium etiam suscep tibile hoc esse ad collationes manū po nimus: vbiq enim falsitatis peccatum odio habentes iuſ iurandum prebere discutien tes eximentes litteras sancti mus: z ex publicis solum mō documentis comparationeꝫ permiſſimuſ: quapropter ua leat per omnia lex illa presē ti sub diuisione delata ci iur iurando tamen comparanti um modis omnibus prohibē do Quid igitur non pro re uerentia litigantum uolum mox in principio litis iurare litigantes actores q quia non calumniantes inferant lites: fugientes uero quia credunt satisfactionem competēter se facere z non causa contentio nis: z hanc cōmunem posui mus legem contra omnem p sonam modis omnibus hec nulli concedentes. Illud oꝫ adicimus ut si quis probatio nem petierit quenquam suo rum sermonum aut litteraꝝ iurꝫ prius quia non dilatiōis causa hoc agit: multi nam oꝫ sola iniurie causa z maxime super nobilibus mulieribus siue litterarum probatio obii ciatur siue alia qualibꝫ causa ad iusiurandum hoc concur rerit ut i uno negotio frequē ter iusiurandum prebeatur sanctimus igitū hanc perimē tes iniuriam z uolētes crebro in eodez negotio iusiurandū preberi utraqꝫ pars dum ūa quidez de calumnia sacramē tuz prebuerit: alia uero quia iustam putans reluctationez esse litis adiciat quia in tota li te si cui quesierit probatiōes aduersarium suum non per occasionem dilationis hoc fa cit: sed pro ueritate necessari am sibi a suo aduersario ex hibendam putans probatio nem: z si hoc iurauerit sacra

mentum nequaquam penit crebro licet requirenō sint ꝓ bationes ab alterutra parte expeti sacramentuz: sed dari probationes z non crebro co gi quēdam sacramenta subiī generaliter semel huiusmodi sacramento prehibito. Que igitū uisa sunt nobis z p hāc declarata sacrà sunt legē: tua celsitudo omnibus faciet ma nifesta edictis a se directis: ut omnes agnoscant que nobis sunt placita.

Vt in priuatis domibus sa cra misteria non fiant.

Impr. Justi. a. Jo. pp. scdo. Et priscis sanctitum ē legibus nullam peni tus esse licentiaz domi q sacratissima sunt agere: sz publice sinere procedere i cre dulitatem z dei culturam se cundum sanctionem: sed de hiis sacratis actibus traditaz z nos autem hanc in presen ti ponimus legem ꝯ cum om ni cautela tenere uolumus omnibus enim interdicimus magne huius ciuitatis habita toribus: magis autem etiam tociusq dictionis in domibus suis habere quasdam quasi o rationis domos z in hiis sa cra celebrare ministeria z hic fieri quedam catholice z apo stolice traditione extranea: Et si quidē domos ita simpli citer aliqui habere putant o portere in sacris suis oratiōi bus uidelicet solius gratia z nullo celebrando penitus ho rum que sacri sunt misterii hoc eis permittimus: iuidia e nim nulla est si uolunt citra hec habere habitacula quedā z in eis tanquam in sacris o rare: aliis autez omnibus ab stinere nisi in eis uoluerint a liquos imitare clericos: hic q dem sanctissime maiore eccle sie z sub ea sanctissimaruz do muum uoluntate ac probati one sanctissimi archiepiscopi ad hoc deputatos in ꝓuiciaz

pellantur in fi. sed illud est spe ciale in clericis ut non turēt de calum. ſz. l. fre dici predictam. l Frequenter. ut C. de iure iuē. l. i. ac.

m Putans pro bationem. Jtē z alia dñr i sa cramento calū

nie q dic ut di cimus. j. ut liti iurent in prin. constitutionis.

n Petierit. hic duos regit diuē sos accatiuos.

o Nequaquā. i eo q dicit non iurandū postea ex quo semel ē iuratum. est cō tra. ff. qui satisf da. co. de die.. §. fi. z. ff. de e den. si quis ex ar. §. exigitur. z. C. de iure iu rā. c. l. i. z. ff. ō

iure iuē. l. iusiu re. §. q iusiuē. sed predicta ha bent locum iuē ueteri quando sepius iurabat. ut. s. e. §. Jtem contra. j. de te stu. §. si vo ōdu cēs. z. j. de fiō instru. §. si vo nihil. z. C. ō fi de instru. l. cōp ationeſ. z. s. e. §. illud etiam i fi. pōt dici q a pri. iuratū non erat i predictis ēē. l. hic aūt iu ratū erat. ut pz

boc ex ipsa lr̃a
uel dic q̃ hic iu
rauit se non p̃e
tituꝝ p̃bationes
supfluas ab ad
uersario. at hic
non iurat se ñ
probaturum q̃
uult etiã falso.
per hant aut̃.
licet per. l. codi
cis boc iuret in

eo q̃ iurat non
calumniãdo a
nimo litem mo
uere. imo etiaz
q̃ plus ẽ nec p
illaz iurat se ñ
calumniari ni
si quo ad prin
cipium cause. ũ
de põt z postea
calumniare. ut
ff. de dã. infec.
qui bõa fiõ. §.
si qui stipla. uñ
iurare debet. ut
in dictis. l. con
tradicitur. ul' v̄
ius illa sũt spe
cialia. boc aũt

generale ñ aũt
placz. ut hic cõ
rigatur. Jt̃ nõ
boc gen̄ale q̃
sufficit semel. ut
C. de iur̃. deli.
l. fi. §. sed quia
quidaz ar. con
tra. ff. de. l. iij.
fideicom. §. si
quis. x. ac.

p Ut in priuat̃
domibz. ut. C.
de episcopis z
c. l. conuenticu
lam. z C. de he
reticis z ma. l.
iij. ac.

q t̃ p̃scis do
ni. s. pua
te. ac.

deo amabilium[v] epõrum nul
la nouitate sedis eius beatitu
dinis ex presenti nostra lege
faciẽda circa existẽcia ei quo
libet modo i ordinationibus
au t gubernationibus hic aut
i prouiciis iuriasset oibus eci
am competentibus ei quoli
bet modo z tempore ratis nu
nc z in reliquũ omne tempus
seruãdis sanctimus tuam hec
conseruare gloriam z manife
sta omnibus per lr̃as p̃prias
constituere quatenus per om
nia ualeat lex. ¶ Hec enim z
gl'iossissimo p̃fecto felicis hu
ius urbis z sanctissimo archi
episcopo z uniuersali patriar
che precipimus: ut ex ciuili z
sacerdotali uirtute hec perpe
tue custodiantur. ¶ Sciant e
nim z ipsi domini quia si nõ
hec custodierint ipsi quidem
sub imperiali fient motu: do
mus autem in quibus aliquid
tale agitur z publice fient[3]: z
sub sacratissimum nostrũ er
rariuz deducentur[a]. ¶ Si aũt
z aliquos cõtingit[b] tale aliq̃d
in suis habere domibus: sciãt
q̃ nisi intra tres menses[c] ex
quo hec lex insinuata fuerit
hec correxerit z ad figurã a
nobis ordinataz deduxerint
sub predicta pena fient: hec
autem agi cum ueritate nõ p
aliq̃ calumniam uolumus ue
ratium[d] enim solummodo su
mus. Hec sanctimus tuaz cu
stodire celsitudinez z nihil ta
le fieri concedere: scito enim
quia si didicerimus qr tibi ta
le aliq̃d nũciatum: deinde nõ
prehibuisti aut tu aut succes
sores tui singuli futuri ipse q̃
dem. l. librarum auri expõẽs
penaz z qui successores singu
li fuerint: parens autem tibi
officium sustinebit idem dam
num quia rem nobis studio
saz z sanctissime ecclesie custo
dientẽ unitatem[e] z prohiben
tem que a nobis aperte inter
dicta sunt quia latẽter passũ
est despicere cõmissuz z circa
ipsum cingulum periclitabit:
insuper z ipsam domum in
qua aliquid tale agitũ fieri pu
blicam z sub sacratissimũ ue
nire errariuz. ¶ Scriptum ãt
ẽ a nobis z sanctissimo patri
arche felicis huiur urbis ut z
ipse huius ponat z rei proui
dentiam uolumus enix sacer
dotaliter z iudicialiter hec ser
uata durare in reliquum tem
pus z in inuiolata.

Ut[f] defuncti seu funera coꝝ
non iniurientur a creditorib̃
z ut[g] cõsiliarii non suscipiant
cognitiones absq̃ iudicibz.

IMpr. Justi. au. p̃p. or. scõo.
Qui[b] uarietatem causa
rum conuiciunt non
facile ad culpam ueni
unt si ueritatem examinant
quosdam nanq̃ uerisimile es
se multitudinem legum que p̃
singula nobis adiciuntur cul
pare non considerantes quia
semper opere uocante conso
nas causis ponere leges cõpel
limur cum semper in opinabi
le emergat z ab hiis que iam
posita sunt mederi non uale
ant quale quiddam nuper est
agnitum. Deberis sibi quidã
dicens ab aliquo dum homi
nem in morte cognouisset ẽẽ
constitutio milites congregãs
z seruos alios plurimos igr̃s
sus est super morientem uex
ille anxiatus clamar̃ cepit do
nec eum uiolentia compressũ
reliquisset spiritus: at ille eti
am signacula imposuit rebus
sua potestate[k] presente nullo
in cingulo constituto autem
quolibet omnino legali z ciui
li officio obseruante: z neq̃ i
ta recessit sed defunctuz iniu
riare noueriz: piguit: primuz
quidem insistent non fieri ex
sequias: deinde cum uix cessis
set de domo deponi mortuũ
instabat publice portari lectũ
non sinens neq̃ deducenduz
dicens nisi debitum percepit
donec sponsorem accepit z i
ta iam defunctum tradi terre
permisit negotium: siquidem
quo hec cõmissa sũt p̃petẽter

r ¶ Dictionis. idest iuris
dictionis.
s ¶ Domib̃. s. priuatis.
t ¶ Extraẽa. ut. C. de sũ.
trinitate l. iij.
u ¶ In sacris. i. predijs
suis que quãtum ad de
um quasi sacrata sẽ.
x ¶ Ministerijs. ut cãta
re missaz uel celebrare
sacrificium.

y ¶ Amabilium episcopo
rum. s. uoluntate.
z ¶ fient motu. i. arbitrio
ipsius imperatoris pu
nientur.
a ¶ Deducentur. facit. C.
de episcopis z clericis
l. conuenti. C. de eunu.
l. i. C. ò hr̃. z ma. l. iij.
z. C. de flã. mo. l. i. §.
cuius. C. de paga. l. fi.
b ¶ Contingit tp̃z hui' cõ
stitutionis.
c ¶ Tres menses. ut facte
noue. con. §. ut ãt. p̃tra
so. hoc speciale.
d ¶ Ueratiuz. s. amatões
al'. ueritatis. sic. C. ò le
ge su. ca. tol. l. i.

e ¶ Unitatem. sic. C. de
summa tri. l. iij.
f ¶ Ut ò̃functi. hec p̃ma
pars expedit̃. j. e. usq̃
ad. §. illud
g ¶ Et ut cõsiliarij. hoc
expedit̃. §. e. illud usq̃
in fine.

h Qui uarietatẽ. o
pe uocãtes. i. nẽ
citate iminẽte.
i Et suos alios ergo.
fm p̃nt ẽẽ milites. jz p̃
tra. C. q̃ mili. ñ pos. ir̃
suis. jz dico q̃ hec dic
tio alios ñ iplicat hic. ñ
cut in diuina scriptura
crucifixus est ihesus z
alij duo nequaz. sic. s̃.
de mã. prin. §. oz. z. ff.
de procura. non soluz.
§. queritur.
k ¶ Põtate. i. aũcte sua.

l Dispositum est a nobis. per sententiam.
m Igitur. nunc repetit questionem ut addat.
n Domũ oio. repete non. Aut oio repete non.
o Modis omnibus. i. ipso iure sic. ff. depositi. l. i. §. si pecuniam in fi. §. ꝛ facit ad hoc. ff. de pu. ꝛ ucc. cõmissa. ꝛ. L. de hÿs qui. po. n. t. pre. affli. l. i. ꝛ L. uñ ui. si quis in tantam. ꝛ L. loc. l. f. ꝛ. §. ut nõ si ant pig. §. i.
p hanc. s. act. ꝛ facit ff. si quis. a. t. pro. l. i. i. Rx̃. ac.
q Moriente. idest mortuo. ac.
r Quod pro. q pro quia. accur.
s Lex est. ut. L. de sepul. uioł. l. fi.
t Presens lex. ut. §. prox. sed contra. ff. de sepul. uioł. l. iÿ. §. non perpetuo. sed ibi ab amicis portabatur. ꝛ secundum uoluntatem ὸ functi. hic autem contra uoluntatem. Item hoc potest tantuz in ure heredibus. ut. ff. de iniuz. l. i. §. ꝛ si forte.
u Oportet. sic. L. de bereti. l. iiÿ.
x Dedit deus. sic. ĵ. de fide instrumentoruz. §. i. in fi. ac.
y Ante nos. scilicet dixit forte.
z Sequitur. idest persequitur. ac.
a Hic. idest in regia ciuitate. ac.
b Illud constitutio. nec ista con. nec sequentem nostram habemus hic sed huius con. s. zenonis habemus memoriam. ĵ. de iudic. i. Rx.
c Conciliarios iudic. i. accessores. ut. ĵ. de iudic. circa principiũ. ibi nostris enim ꝛ c̃. quoruz consilio administratores iudicant. ut. ff. q quisq; iu. l. iÿ. ꝛ. L. de asse. ꝛ do. l. i.
d Per se. idest sine administratore corã quo fuit incepta causa. ꝛ q ordiari⁹ seruauit sibi sẽtentiam. quia si nollet seruare sibi sententiam hoc posset iure.
e Administratores. i. ordinarios iudices. ut patet ex disiunctione quam facit ꝛ. §. ὸ exi. ꝛ intro. §. si uero.
f Agitantur. idest agitari cepte sunt. uel agitari debent.
g Administratoribus. s. agitantur cause.

diſpoſituz[t] est oportere autẽ iudicamus etiam generali lege hec emendare non sinentes hec rursus cõmitti semper sine legislatione manentia. Sanctimus igitur[m] si quis illo superstite. adhuc quem putat debere sibi ascendat domũ eius ꝛ molestiis sit superstiti homini aut qui eius sũt. uxori forte uel filiis aut domui[n] omnino aut etiã signacula per propriam potestatẽ imponere presumat non prius decreto ꝛ officio legali seruato post eius qui dicitur debere mortẽ actione quidem modis[o] omnibus cadat siue iustum habeat hanc[p] siue nõ. quantũ uero deberi sibi dicit tantum aliud superexigatur ꝛ detur iniuriati heredibus. Confiscationem ǫz in terciam substanciam sustineat sicut ꝛ marcus philosophus imperator in suis conscripsit legib⁹ ꝛ infamia feriatur. qui enim hominis naturaz non erubuit dignus est ꝛ pecuniis ꝛ gloria ꝛ aliis omnibz ꝺdẽpnari. si uero etiam moriente[q] quodam circa funus pectetur aliquid morientis exequias qꝺ[r] prohibeat. scripta quidem iam lex[s] est ꝛ a nostro patre super hoc tamen simul eciam ex nostris maior sequatur delicti pena ꝛ hisdem subiaceat que presens[t] ifert lex eis qui in iuuentute tale aliquid quale diximus ꝓmittũt. huius rei prouidentiam habente. preciue quidem gloriosissimo p̃ fecto hui⁹ felicissime ciuitatis cui talium emendationũ cura est. nihilominus autem ꝛ gloriosissimorum nostrorum p̃toriorum prefecto ꝛ gloriosissimo magistro sacrorum officiorum ꝛ semper his obedientibus officiis. oportet[u] enim cõibus existentibus cõtra naturam iniuriis communem esse iudicibus super his prohibitionem atque uindictam. his nõ in sola hac felicissima ciuitate ualentibus sed eciam in omnibus gentibus quaruz nobis principaliter aliud quidem ab ũtio dedit[x] deus aliũ uero adiecit ꝛ adhuc eciã dabit sicut ait quidam ante[y] nos prouinciarum quidem iudicibus siue militaribus siue ciuilibus huius rei prouidenciaz habentibus. Sequitur[z] enim hic[a] quidem iudices eorũ que officia. xxx. librarum auri pena si quid horum neglexerint prouinciales autem quinque. siue que ipi ad hoc istituerint denumatione qualibet aut hic aut per prouincias facta. Illꝺ[b] ꝛ fcte se hr̃e ꝓsequi[c] ñ permittere. sicut zenonis pie memorie dicit constitutio ꝛ nostra quoz consiliarios iudicum ipsos causas per se[d] audire que apud administratores aut datos a nobis iudices agitantur[f] multo namq; melius atq; perfectius coram ipsis administratoribus[g] presẽtibus[h] illis cause mouẽtur tro re iminẽte exhibitis testibus[i] ꝛ omnino causa propria habente honestatez[k]. quoniam[l] si apud pedaneos iudices[m] talia decernantur in nullo cõsiliariorum officio distante ab illis[n] Et quoniã[o] a nobis cõstituti semper administratorꝭ occupationibus fr̃ũ nostraz q; iussionum comprehẽsi ad hanc necessitatẽ deponũtur[p]. Opportet consonam congruamq; legem rebus imponere Sanctimus igitur contestationes quidem litium omnibus modis apud ipsos fieri administratores siue[q] maiores siue minores[r] sint sed ꝛ mediis litibus itroduci rursus apud eos semel motum[s] negocium ꝛ rs

h Presentibus. sic. L. si per uim. uel alio modo. l. fi. sic. ff. de re iudi. l. de unoquoq;. Accur.
i Testibus. ut possint terreri. ꝛ cogi testimonium ferre. ut. L. de testi. si quando. uel aliter ut possint torqueri. ut. ĵ. de testi. §. hec omnia. in pecuniarÿs. ꝛ. L. de testi. nullum. ꝛ de episcopis ꝛ. c. presbyteris. q fieri non potest a consiliario. ut. ĵ. de testi. §. si uero ignõti. sed in eo q dictum est. coram codez ad ministratore produci testes. contra est. ĵ. de testi. §. ꝛ quoniam. sed illud speciale quando absentes sunt.
k Potestatem. alias honestatẽ ꝛ alias potestatem. ac.
l Qm̃. hoc respicit superius uerbum perfectius. ac.
m Judices. i. delegatos.
n Ab illis. s. pedaneis iudicibz q. d. similes. sẽ cõciliarÿ pedaneis iudicibus. unde si ita obtinet in pedaneis ergo in conciliarys loco sũpto a pari. uel a comuniter accidentibus. ut. ff. de public. l. cuz qui. ꝑmo Rx̃o. sed fallit in eo q pedaneus interdum est õdinarius ut defẽsor ciuitatis. ut L. de peda. iudic. l. fi. ꝛ. §. de defen. ci. §. ꝛ iudicare. ꝛ iste potest cognoscere de tota causa suo iure sine cõmissione alicuius. ac.
o Et quoniam nobiscum. statuti. alias a nob constituti.
p Deponuntũ. i. deducuntur. siue ꝺueniunt. ut non possint per se audire. alias ergo non potest fieri delegatio. uel commissio reseruata sententia sibi ut. L. de peda. iudi. l. placet. ꝛ ĵ. de iudic. §. i.
q Siue maiorꝭ ut presides uel proconsules.
r Minores. ut defen. ciui. qui ꝛ pedanei dicũtur ut modo diximus. ac.
s Moti negocÿ. alias motũ negotium.
t Nouissima. scilicet diffinitiua. Accursius florentinus.
u Disposuimus. ut. L. de iudic. l. rem non nouam.
x Et suscipe. alias punitur quod suscipit. ut. L. de appel. l. iudicibus. ꝛ. l. si quis prouocatione.

x Lex hec. alias ꝛ lex hec ꝛ c̄. non autem permittit lex qñ
ꝙ uel ratione persone iudicantis. ut. s̄. de ap. §. i. uel ratiōe
rei ut sup possessorio ut diximus. L. si de mon̄. poss. l. i. uel
qr occurrit tps appellonis faciende. ut. s̄. de ap. i. Rx.

3 Judices. uel delegati quibus causa appellationis commit
titur. uel ordia
rii ad hoc ut s̄.
de ap. §. illud.
ꝛ. §. orientalē
sed quid si ōdi
narius qui de
appellatiōe co
gnoscit impedi
tur publicis oc
cupationibus.
Rx. idē ꝙ in co
qui de principa
li causa cogno
scit. ut sicut ille
in eū casum tā
tuz quando sic
impeditur pōt
audientiā com
mittēr ita ꝛ ip
se ut statim hic
subycit ꝛ s̄. px
i. §. sed aliud
in delegato eti
am a quocunq;
ut. j. e. §. fi. sed
alij dicūt ꝙ idē
in iudice appel
lationis ꝙ i de
legato. i. ut tan
tuz per se audi
at etiam si pu
blicis occupati
ōibus ipediat.

a Nostrā. quas
duas nō bēnt.

b Falsitatis. i.
iniquitatis. sic i
istit. quibus ex
c. ma. nō pos.
§. semel. nam
falsitas est imu
tatio ueritatis.
ut. j. de fide in
stru. in prin.

c Occupatiōes.
s. concedunt ue
niāt. ut subycit

d Alios autem
nullam admini
strationem. i. nl'
lam ordinariā
iurisdictionez.
delegatam ta
me habent. ut
ff. ō of. eius cui
man. l. i. in fi. i
eo ꝙ dicit trās
ferri in delega
tū iurisdict. ut
ff. ō iur̄. o. iu. l
mor̄. sz qdā di
cūt ōiegat nul
lā br̄e iur̄d. ut
ff. de re. iu. l.
ait p̄tō. sz cēte
bbu notionis
ꝙ ibi pōt̄ ꝑ arbitrio cōpromisso adicitur. Item est pro eis
ff. de of. eius cui man. est iu. l. i. §. fi. in eo ꝙ dicit proprium
nihil habet. sed dicit. s. ordinarium uel non habet propriuz
propter hoc ꝙ facile uenire potest. s. reuocatio eius. ut. L.
communia dele. l. ff. §. fi. ꝛ. ff. de iudic. l. iudiciū soluitur.

e Egerint. i. non audiuerint ꝛ cum reseruauerint sibi sententiam.

f Cum eis. scilicet administratoribus.

g Per omnem. idest per totam litem.

h Audiant causam. s. a prin. usq; ad fi. ꝛ ita delegatus a principe ñ
delegat. ut hic. sed con
tra. L. de iudici. l. a iu
dice. So. hic exaudit.
Jo. si uelit sibi diffiniti
onem retinere. nam hic
per se tantum audire ō
bet negotium. licet sec'
sit in ordinario ut. s̄.
dictum est. si uero totū
uellet alij committere
posset. ut ibi. naz ꝛ hic
ꝛ ibi de delegatis a pri
cipe loquitur. alys cui
nullo modo delegat. ut
ꝛ ibi ꝛ. ff. de of. proꝛ.
l. legatis. uel sic ibi lo
quitur de iudice ordina
rio delegato. hic uero
de eo delegato qui nō
erat ordinarius. ꝛ hoc
potest dici per uerba il
la que hic sunt. s. alios
autez omnes ꝛ c̄. l' hoc
corrigit illam secunduz
y. uel aliter hic non ꝑ
hibetur delegato ōlega
re prorsus. sed non pos
set litis con. tantum au
dire. sed rursus in medi
o semel in fine omnia.
ꝛ hec est eadem cum
prima solutione que est
ipsa ueritas.

i Interminamur. idest
interdicendo minamū.
accursius florен.

k Ut immo. antenup
ti. do. hec prima pars
expeditur. j. e. usq; ad
§. multo.

l Nec consentiente. ne
dum ea in uita al'.

m Hec uero. hec pars
dicitur. infra. §. ꝛ mul
to. Accursius. florenti.

stris audiūt: aut in hac felicis
sima ciuitate aut in aliis si ta
le aliquid egerint ꝛ eos qui i
officio consiliario ꝝ cum eis
audierint adhuc uehemētio
ribus affligimus penis nisi ꝑ
omnem cōsequentes litē ipsi
cuz suis consiliariis audiant
causam: nam ꝛ dignitatuz ca
sum eis interminamur pena
uicenaꝝ librarum auri ꝛ eoꝝ
cōsiliarios ex ipsa pelli ciuita
te in qua hec egerint insuper
etiam ipsos proprio cadere
honore. Tua igit eminētia
que uisa sunt nobis ꝛ ꝑ hanc
declarata sunt legem: omnibz
facit manifesta secundum so
lemnem modū edictis per ꝑ
uincias utens: ut nullaz genti
um lateat aliquid ꝙ a nobis
sanctitur: in hac enim felicissi
ma ciuitate glorioſissimus ꝑ
fectus urbis proponit hec.

At immobilia antenuptial'
dōationis neq; ypothece dē
tur neq; omnuo alienentur
auro: neq; consentiente uxo
re: nisi postea satis fieri possit
uxori: hec vo ēt i dotē ualeā.

Impr. Justi. a. orienti. scō.

Causam miserandā fie
ri cognoscentes coram
nobilibus negocio mo
to illud quidem correximus
competenti modo. l. autē ge
nerali emendamus huiusmo
di negotia: hec quidez moris
est nostri ꝛ sanctimus si quis
conscripserit ante nuptialem
donationez propter nuptias
sic enim eam oportere magis
notari: decreuimus siue ipse
per se hoc faciens siue ēt alte
ro scribēte aut patre aut ma
tre aut cognatis aut extrane
is forte. Si quis aūt tale ali
qd fecerit ꝛ scripserit dōatio
nē i qua ēt aliqd imobiliū ē i
dicius ei a ōceto suppōē

n Causam miser
andam. idest
mia dignā.

o Competenti
modo. idest per senten
tiam diffinituam.

p Moris est. ut supra
ti. i. in princi. ꝛ infra ō
fide instrumentoruz. §.
quia igitur.

q Decreuimus. ut. L.
de donati. ante nup. l.
fi. ꝛ facit instit. de do
nati. §. est ꝛ aliud.

r Scribente. scilicet pre
dictam donatio. prop
ter nupti. ꝛ facientem
eam. ac.

s Si quis autem. repe
tit. ut procedat ultra. accursius de florentia.

t Interdicimus ei. scilicet marito scribenti talem donationem.

u Supponere. i. obligare pignori.

x Spōsalicie. i. dōac. pp nupt̄. i. ppriē eni pōt̄. ut. j. ut spō. lar. i. Rx.

y Obligatuz. eo q̄ facta est in dominio mulieris. accur.

z Donatio. per pactum de lucrando.

a Potentibus persõis. quibus pares esse non possumus ut. ff. de aľ. iu. l. iij.

b Quatenus illi. scilicz mulieri.

c Dum ex hoc ipso. s. i iure comuni ut ex illo edicto de aľ. iu. mu. cã f. ut ff. ȯ aľ. iu. l. i. z ij.

d Obseruetur. s. q̄ i. l. ista contineatur.

e Post hec. i. post hanc legem.

f Habet in re mobili. ante nupt̄. donat.

g Non scriptis. datiui casus est. z facit. s̃. de cõsti. que ex ascrip. §. fi. in fi.

h Jmmoderate. sed moderate. Accur.

i In rẽ. s. soluto mñio ut subijcit z etiam constante eo. si maritus uergat ad inopiam. ut j̃. de equa. do. §. i. z facit. s̃. ut ȯ cetero cõmutationes. §. i. z. s̃. de ñ alie. §. si quis igitur emere. Accur.

k Jnueniant. s. creditores. ac.

l Scripsimus. ut. L. ad uell̃. l. similiter.

m Et si consentiat. s. semel tantum.

n Jndemnis. s. mulr.

o Consensum. s. fm. z sic nõ duplicẽ cõsensuz interdũ plus operari. quã unũ ut hic z. L. ȯ non nu. pe. l. in cõtractibus. §. i. z. L. ad uell̃. similiter. in fi. aľ. cõtra ut. ff. de uer. ob. l. quibis. sed q̄ hic dicitur ȯ duplici mulieris cõsensu circa fideiussionẽ pr̃ iudicare uideť correctũ ut. j̃. ut nulli iudi. §. z hoc non prebuimus. ľ dic ut ibi diximus.

rem conscriptam aut nuptiali donatõne aut alienaꝝ omino q̄ eni semel uiculo spõsalicie largitatis obligatũ est nõ erit conueniens alienari ut mulr iueniens forsitan lucro qȯ ei cõfert ante nupcialis donatõ difficultatẽ paciaꝝ non iueniẽs rem i uiri substãcia cũ sit aliena aliis aut supposita aut potẽtibus forte personis quatẽus illi ꝓpt̄ huiꝰmõi causas aut sit omnib̃ modis inabilis uendicatio aut difficilis z litibus egeat dũ ex hoc ipso sit adiuuãda: qua pp̃ hoc obseruetur z qui post hec ꝓtraxerit sciat qr siue emptionẽ siue ypothecam hẽat nihil horuz utilitatis hẽbit omnino sed equalia erunt nõ scriptis nec dictis que sup hec scripta sũt aut conuenerũt z seruet uxõi lucrũ: nõ eni uidentur nobis ĩmoderate feciſſe quidam nostroꝝ iudicum qr etiam ipaz in rez actionẽ mulieribz post matrimonii transactionẽ in spõsalicia largitate dederunt quod recte inchoatũ deinde aposteris iudicibus quasi ꝑ superuacanea quadã subtilitate cõtemtum est z nõ quasli bet uias z artificiosas inueniant sumẽtes ypothecam properando mulieres consentire z ita a proprio cadeꝝ iure: cõsensus eni in talibus aut in ypothecam aut in uẽditionem aut in aliam alienationẽ non conscriptus percipienti õnio nõ ꝑderit si semel cõsensus fiat: sed sicut i intercessionibus scripsimus ut oporteat bene nũ tẽpore existẽte z rursus a liam professionẽ scribi cõfirmantẽ cõsensum z tunc ratũ ẽẽ q̄ factũ ẽ: z sic ẽt i hoc fiat

Et si cõsentiat mulier scõm speciez intercessiõibus sit omnino indemnis nisi etiam se cũdũ secuti ꝑdiximus z celebrauerit cõsensum: plura nã que ex primo mox auditu ȯ linquũtur mulieꝝ quippe mariti seductiõib facile decepta propria negligẽte iura. Cuz aũt in plurimo tp̃re cogitauerit ꝑ negocio fiet forsitã cautiõ: uerum tamñ neq̄ hoc sumpliciter damus: sed tũc mulierẽ ex secũdo cõsensu damno submittimus: dũ sunt alie res ex quibus possibile est ei satisfieri pro re ľ rebus ĩmobilibz que in añ nuptiali donatione cõtinentur: z que ab alio ȯsinentur pp alienatiõis aut supositiõis modis alioquĩ si nihil aliud supersit neq̄ sic lesi onẽ sustinere mulierem pmittimus: sed licet scȯo uel si frequẽter cõsenciat cã ad itercessionis feratur rõm z sit oio ei lucrum sub cautela positũ nisi appuerit relictũ aliud sufficiens ad añ nuptialis largitatis quantitatẽ: z hoc dicim non solũ parentes mulieribz sed multo potius uiris talia faciẽtibus: si quidem multis z pene pluribus casibus cõmũibus filiis añ nuptiaľ donationis seruãtur rs z rursus hec maneant apud substantiã uiri eius q̄ successionez ex hac obseruatiõe: ideoq̄ utilis est lex uxoris z marito secũduz has satisdatiões z multo potius hec in dotẽ ualebunt si quid dotis aut alienetur aut supponatur aut cum hec sufficienter declarata atq̄ sanctitã sunt sed neq̄ ipsos cõtrahentes omnino negleximus: nam si ẽt sup his obligationẽ quãtũ ad mulieres neq̄ dictã neq̄ scriptam ẽẽ uolumus z ipsos uiros i alis eoꝝ rebus obligari uolumus occasione alienatiõis aut ypothece: mulieribus quidem seruantes in ipsis ĩmobilibus rebus spõsalicie largitatis ius innouatuz uiris aũt competens ius ex documentis quantum in aliis rebus suis. Omnibus priuilegiis iam doti datis a nobis in sua firmitate manentibus: qñ mulier mouerit aliis enim omnibus preter mulierẽ huiꝰmõi priuilegia nec ex ãtiquo dedimus neq̄ nunc damus.

Tua igitur eminentia que

p Auditu. i. cõsensu. Accur.

q Delinquũtũ. i. fiunt in preiudicium eius.

r Decepta. scilz semel.

s Allie res. in hoc solo addit hoc autenticuz legi codicis ad uel̃. similiter. fz Jo. q̄ sic intelligo in hoc solo est plus in consensu circa aũt ante nupt̄. do. quã circa fidiussionem eius.

t Rationez. ut ñ ꝑiudicz sibi.

u Lucrum. sub cau. sic. s̃. de nupt̄. §. z ita cẽ ca talium. z cẽ.

x Secundũ bas satisdatiões. i. f. bas cautelas quas dedimus mulieribus. ut possint uendicare res. s̃. dictas.

y Et multo in dote. s. in exãta qui fundus dotalis dicitur ut. L. ȯ rei ux. act̄. §. z cũ lex. fm az. z fz al. q̄ puta uerum pla. uero generaliter in quolibet pro nobis cẽ L. de iuẽ. do. l. quoť. iõo est ꝑ nobis q̄ hic subijcit iam cuiz z cẽ. ubi expresse dicit de dicta l. L. de rei ux. act̄. ac.

z Ualebunt. s. que prohibẽda alienatione dixit. non aũt de permittẽdo. nã licet milies mulier consentiat

non tam̃ preiu
dicat ſibi ſecũ
dũ Jo. ut iſtĭc.
quibus al. i pn
cipio. alĭ con
tra. ſed Jo. ut
dixi aliud i do
te q̃ in donat.
pp nupt̃. dixit
z aliud in r̃mit
tẽda ypotheca
a muliere in re
bus mariti. ut
C. ad uell̃. l. iu
benuſ. Item z
alia eſt ratõ qr̃
ſit aliud i dote
qr omnia priui
legia dotis de
bent eſſe ſalua
ut. j. §. prox.
niſi cat res mo
bilis in dote i
qua p̃dicta ut
mulier bis con
ſentiẽs p̃iudicet
ſibi forte poſſẽt
ſeruari f̃z Jo.

placuerũt nobis z per hãc. ſ.
d. ſunt le. omnibus faciat mãi
feſta ſcõm ſolemnẽ modum e
dictis preceptis p̃ ꝓincias u
tens ut nullũ gẽtiũ lateat que
a nobis ſantita ſint: i hac eni
felicisſima ciuitate glorioſiſſi
mus p̃fectus urbis hec p̃põet.

Et facte noue conſtitutiones
poſt inſinuatiões earum poſt
duos menſes ualeant: parcit
aũt non cuſtodientibz ſubtili
tatẽ conſtitutionum ſuper te
ſtis in r̃linquẽdo quadrante:
aut non ſcribendo nom̃ here
dis: aut non dicendo.

Imp̃r. Juſti. au. Jo. glorioſiſ
ſimo. pre. primo. z con.

Semper[b] leguz nobis oc
caſiones motoꝝ negoti
oꝝ prebuerunt cauſe.
pluribus eni nobis addictiõi
bus factis occaſionẽ nr̃arum
cõſtitutionuz quas ſup ſucceſ
ſionibus ſcripſimus quale eſt
ut oporteat propria manu te
ſtatorẽ her̃diſ ſcribe r̃ nom̃: z
ex quantis[c] unciis reputari o
porteat falcidiam quaz filiis
parentes relinqunt: ſiue extri
bus ſiue ex quatuor ſiue ex
pluribz z multis pp hoc peri
clitantibus teſtam̃tis cadere:
ne complerẽt que in eis ſcrip
ta ſunt qr licz facte ſint leges[k]
tatum nõ ſunt cognite aut p̃
uincialibus aut ẽt hic nondum
forte prepoſite nulli que ma
nifeſte neceſſariũ extimauim[o]
talia. l. breui corrigere. Sanc
timus igitur ex illo nr̃as con
ſtitutiones que p̃ teſtamentis
ſunt ualere[l]: ex quo in cõmũe
facte ſunt manifeſte. Jn pro
uincijs aũt ex quo diſcrete p̃
metropolitas palam facte ſr̃
ul̃ poſtea facte fuerit ne leguz
ignoratione ſcõm q̃ dudum
tenuit teſtamẽta homines fa
cientes uideantur p̃uaricare
legez. Et aũt apertius adhuc
cauſa declar̃tur ſanctimus: ſi
ſcripta fuerint huiuſmõi: lex
hanc poſt duos mẽſes dati ei
tp̃ris ualer̃ z i re publica trac

tari ſiue in hac felicisſima ciui
tate ſiue in ꝓincijs poſt iſi
nuationẽ ſufficienti hoc tp̃re
omnibus manifeſte eam cõſti
tuere z tabellionibus eius co
gnoſcẽtibus uirtutẽ z ſubiect̃
agnoſcẽtibus legez que ſeruã
tibus. Sic nulli õnino erit de
clinatio ut nr̃am cuſtodiãt le
gem. Non eni uolumus defici
entiũ infrigi uolũtates. Om
nibus ſi quidẽ ſtudemus mo
dis ratas eas cõſtituere: cũ ẽi
culpabimus eos qui poſitas
nr̃as ignorauerũt conſtitutio
nes uel ſi poſt paululũ forte
q̃ ſcripta lex[m] ẽ z adhuc igno
rata preceſſerint teſtatores: z
ppea in teſtamẽtis aut ñ ſcrip
ſerint propria manu heredũ
nomina aut etiaz tres uncias
ſolum reliquerunt filio z nõ
quatuor in quo legẽ añ non
poſitam cõtigit: aut poſitam
z eo q̃ nondũ prepoſita fue
rit iuſte ignoratam. Jgitur e
tiam actenus licz antiqua cõ
ſtitutio ſit i cognitiois noſtri
poſita ꝓſtitutionũ codice que
ſcribi propria manu her̃dis[n]
nomẽ diſpoſuit tñ plurimũ
preter eius teſtati ſunt uirtu
tem: ignorantes eiuſ legis lati
onẽ z actẽus talia preterniſ
ſa denunciant̃ noſtre poteſta
ti z õnibz ſemper talia poſcẽ
tibus ueniam dedimus: quõi
am nunduz fieri has manife
ſtas euenerat z ſacras ſuper
hiis fecimus formas[o]: iuſtam
eis largientes ueniam. Ne igi
t̃ importunitatem[p] patiamur
de his per ſingulos dies z fõ
mas ſcribere cogamur ppea
ſanctimus ſicut dictũ eſt ſeni
orem[q] quidẽ in Juſtiano poſi
tam codice ualere hoc quidez
ex quo inſinuata eſt. Jn ꝓui
ciis aũt ex quo directa z pala
facta eſt in unaquaq̃ metro
poli: aut alia ciuitate tempoꝝ
namq̃ plurimo tranſeunte
z noſtro. C. ubiq̃ directo nõ
recte ignorabitur. alteraz[r] uõ
nouellam que inter conſtituti
ones poſt. C. poſita eſt decer
nentez quid filiis reliquatur

a Sanctita ſt̃. ut. C. de re ux. act̃. §. z cũ lex Jul̃. accurſi.
b Uolumuſ. ſic ſ. de non alie. §. ſi quis igitur emere z. §. ſe quentibus.
c Uiris. i. ꝓtra bentibus cum uiris. accur.
d Suis. ſ. uiris z ut oĩs abſur ditas repellatũ non ut mõ q̃ primũ ſunt ob ligati uiri cõue niũtur. ſed ut a princi. obligati nũc modo inci piunt poſſe con ueĩri. nã z act̃. pig. ſoluto ob to intentatur. licet z ꝑmo na ta fuĕit ſecũdũ pla. ut. ff. de fi deiuſ. l. ſi quis pro eo. §. ſi nũ nos. accurſi.

e Oĩbus datis. ut. C. q̃ bo. po. ipi. ha. l. aſſidu is. z inſtit̃. de act̃. §. fue rat z. C. de rei ux. act̃. z facit ad hunc. §. ff. ò priuil̃. credi. dabimus z. j. ut. f̃m ſi. §. iij. z j. neq̃ iur̃ q̃ ex dote. § ſi. z. j. ut ex act̃. iuſta do. §. i. accur.
f Nouerit. ſ. actionẽ.
g Ut facte nouc. ut. s. de trien. z ſe. quale eſt ut. C. de teſtibus. l. iube mus. accurſius.

h Emp factis pen ot. uſq̃ illuc nĕ ciũ exiſtiauim[o].
i Ex quantis. ut. s. de triẽ. z ſe. §. i.
k Ut leges. ſ. p̃dicte due
l Ualere. in regia hac ciuitate. ac.
m Hec lex. ſ. pro teſta mentis. ut. s. ti. p̃x. dic tum eſt. ſed nũquid idẽ i aliis doco q̃ ſic. ut pa

tet ex rubrica in prin. cuius uerba ſunt gene ralia. z ita hoc intelli ge generaliter. ut. ff. de auro z argẽto le. l. ſpe ciem z. ff. de iur. z. f. i gno. l. p. §. fi. ſed con tra. ut. s. ut in priuatis do. in fi. ubi dicitur qò infra tres menſes. ſed illud ſpeciale. ut ibi di xi. Item contra infra. ut neq̃ miles neq̃ fe. §. z ſi igitur. ſed illud ſpeciale. ſi mulier hoc autem generale.
n Heredis nomẽ diſpo ſuit. ut in dicta lege. C. de teſtamentis. l. iube mus. z facit inſtit̃. de teſtamentis. §. i.
o Formas. dando r̃cep ta extra corpus uiris.
p Importunitatem. ſic s. de here. z fal. §. i.
q Seniorem. ſcilicet. l. iubemus. ac.
r Alteram. ut. s. de tri en. z ſemiſſe.

s Eo q factis a nobis. i. eo quod fecimus uni formes constitutiones ita ablatiui casus in ac cusatiuos resoluantur. z q dicit factis dic. l. fe cimus. sic. ĵ. ut hŭ qui ob. primo Rŏ. ibi non existente z c̃.

t frequentiam. sic. s̃. ŏ non alic. §. alienatiõis.

u Uoce. i. lingua. Al.

x Destinata. al' z insi nuata. accursius.

y Ualeant. sic. ĵ. hec ꝙ situtio inter pre. con. ĵ. de his qui ingre. in mona. sic. s̃. constitutõ que ex ascript'. §. i.

ualere z in hac felicissima ciui tate z in prouiciis post duos menses insinuatiõis sicuti p̃ dixim⁹ eo q̃ factis a nobis uniformibus constitutiõibus de mensura institutionis filio rũ: aliaz quidem greco ꝛ ligu am cõscriptam pp multitudi nis frequẽtiam' : aliaz uero la tinaz: que ẽt firmissima pp r̃i publice figuram est. Illa q̃dẽ kl'arum martiarum hẽt con scriptionis tẽ diem noua aũt tẽ insinuata est: alia uero est latina uoce" cõscripta ad salo monẽ glorioſissimũ apud af fros sacrum pr'sulẽ tũc pre toriũ kl'dis aprilis. Or uero neqz greca lingua conscripta mox palam facta ẽ z directa deniqz ẽt que hic ad glorio sos prefectos sacroꝛ nostro ꝛ pretorioꝛ cõscripta est. l. greca lingua in alio mẽse insi nuata' est in eadem sede atqz directa. Ideo sanctimus opõ tere eius legislationẽ que de mensura institutiõis filioruz eloquitur ualere. hic quidem ex kl'dis martii ut duos men ses ei seruemus. In prouiciis aũt ex quo hic palam facta ẽ: ẽt ibi duobus mensibus post insinuationẽ seruãdis. Si uõ nondũ actenus in õnibus p̃ uinciis destinata est: uelociter z eam z alias que forte ñ mis se sunt adhuc: aut ẽt postea ꝓ mittente deo a nobis facien das: mitti nũc uel mittendas ẽẽ: quatenus nostre cõstitutio nes in metropolitanis ciuita tibus fiant: l' faciẽde sunt mãi feste. Prouinciaꝛ uero presi des ipsos mittere eas z missu ras ẽẽ per omẽs ciuitates sub unaquaqz prouincia constitu tas. Et nullus ŏcetero occasi onẽ sumat cui libet ignorati onis. Unde preteritũ omne iustam hẽt ueniam: ualeant' qz defunctoꝛ di spositiões ul' si nuper facte sũt sicut eas ip si fecerũt uel si secundũ p̃us tenẽtez legislationem litteris p̃riis non scripserint hr̃duz appellationem aut testibus e

as nõ fecerũt manifestas: aut tres uncias z nõ amplius reli querunt filiis. Non eni infrin gi sicuti predixim⁹ defuncto ꝛ uolumus dispõnẽ : sed ra tas eas esse per omnia decla ramus: nec l' si p̃time scripta sunt testamẽta post positionez legis: nondũ uero contigerat cõstitutiões factas: inotuisse" ẽt superuinentibus forte te statoribz nõ sunt mutata: ma neãt ẽt sic istitutiões que ab i itio scõm tunc certas extãtes facte sunt leges p̃pam uirtu tẽ hãtes z nõ accusandas eo q̃ tẽpore quo superuixerint illi eas nõ mutauerunt. Non eni omnia sunt in nobis. nec super quibusdam tps sit testa di: repente pl'm que incidunt homibus morte" testandi eis põtatem auferentes. Quobrem ab initio factũ recte eo q̃ nõ fuerit mutatum. non arbitra mur postea mutari: à aliquo modo infringi: sed imutilatã manere que tunc placuit testa toribus sñiam ualide que ser uari. erit nanqz absurdũ quŏ factum est recte ex eo qŏ tũc non erit factum postea mute tur. Collectiue igitur dicendũ percipiant filii relictas sibi si ita contigerit a patribus tres uncias ex testamẽtis ita factis aut ante legis positionẽ: aut post positionem legis: ante quã hec tamẽ apud iudices i notescerẽt: si uero adiectũ sit testamentis oportere q̃ reli quum est eis impleri: scõz qŏ tunc legibus debebatur: hoc percipiendum sed antiquam legem. ut si deest tribus unciis secunduz illud supplemẽtũ b fiat' : non in quadriuncio q̃ postea quidem sanctitum' est nondum tamen tunc agnitũ.

Que igitur placuerunt no bis z per hanc sacram decla rata sunt legez preceptis pro pis: tua eminẽtia oibz faciat manifesta: z qui i hac maxia ciuitate z q̃ foris inhĩãt qua ten' oibz fiãt palã que a no bis p̃ oiũ cautela sãctita sũt.

b Al que le gibus que sunt z ĵ. z. s̃. in hoc uo lumine. ac.

i Negotia. ĵ. ŏ sanc. cp̃is. §. si quid. ac.

k Et rursus. z pro. iŏst. ac.

l Accedunt ad eas faciendas.

m Eas. s. eccl'as

n Orationem. sic. s̃. ŏ mona. §. huic. sic z de eccẽ. ti. §. si quis in rem. ac.

o Suis medñ. i. se dñt mederi uelle. accur.

z Innotescant. sic. ĵ. ut cum de ap. con. §. i. sic̃ z in me. litis. §. i.

a Morte. tam in terra quam in aqua. ut. ff. de dona. causa mortis. l. senatus. §. ij.

b Supplementum . sic ff. de contraben. emp. z utilia. accur.

c Fiat. nam sic erat iure ueteri. ut. C. de inoffi. te. cuz queritur. z. l. pa rentibus. accur.

d Sanctitũ est. ut. s̃. de trien. z se. §. i.

e Ut nullus. hec prima pars expeditur. ĵ. e. us q̃ ad. §. illud q̃.

f Et ut ep̃i. hoc dr̃. ĵ. e. §. illud. ac.

g Et de alienatiõe. hoc dr̃. ĵ. e. §. qm̃ uero.

p Edificare. s. concedimus.

q Pri' q̃. sic in decretis xxuiij. q. ij. q̃ sicut. ĵ. de sanctis. e. §. si quis. ac.

r Luminaria. s. in ecclesia.

s Multe. inter positio est usq̃ illuc licebit ei. z cetera. ac.

t Administrat mõ. s. forte ab bis qui eas an quit' edificaue runt. accur.

u Eoꝛ s. clicoꝛ

x Algẽda. sic. s̃. ut clici q̃ rece. §. fi. accur.

Et nullus fabricet oratorii domos preter uolũtatem epi scopi: z ut deputet prius que circa diligẽtiam z statũ fabri cati ōatorii sufficiãt: z [f] ut epi nõ desint suis eccl'iis: z de [e] ali enatione eccl'iasticarum rerũ imobilium.

[y] Illud legez. ut. s. quõ o. e. §. z illõ. z facẽ j. de sãctis. e. §. interdicimus autem. ac.

[z] Deo amabi. ut. s. ut clerici qui re. §. i.

[a] Multum. s. ultra annum. ut. s. quo. o. e piscopos. §. il lud. sed alias dicitur multum quinquennium ut instit. de litẽ. ob. §. multum z. ff. de sepera. l. i. §. q autem dictum est.

Impr. Ju. au. me. archiep. p. Alᵇ que de sanctissimis eccl'iis sunt multis com prehendentes legibus: adhuc etiam alia lege egemus ad exorta negotia [c] rursus [d] e mergentia sufficiente. Plurimiq nois causa nõ ad opus earum eccl'iarum accidunt [g]: deinde eas [m] edificantes nequa q̃ curam ponunt: ut expẽsas q̃z ei deponant decẽtes ad lu minaria ad obseruantium ali menta z ad sacrum ministeri um: sed deserunt eas ẽt in nu dis edificiis cõstitutas z aut ō struendas: aut omnino sacro ministerio fraudandas. Sãc timus igitur p omnibus qui dem illud fieri z nulli licẽtiaz ẽẽ neq monasterium neq ec cl'iam neq oronis domiuz in cipere edificare ante q̃ ciuitaẽ deo amabilis epus orõnem [n] in loco faciat z crucẽ figat: pu blicum processum ibi faciens z causam manifestaz omnibz statuens: multi enim simulan tes fabricare quasi orationis domos suis [o] medentur lango ribus non ortodoxaz eccl'ia rum edificatores facti: sz spe lũcarum illicitarum: deinde ñ aliter quẽpiam eccl'iaz ex no uo edificare [p] priusq̃ [q] loquatũ a deo amabilem epz z diffini at mensuram q̃ deputat ad luminaria [r] z ad sacrum mini sterium z ad incorũpẽde do mus custodiam z obseruanti um alimenta z si sufficienter habere uidentur: faciat prius donationem eorum que futu ra sunt deputari: z ita domo edificetur: si autem non suffi ciat quidẽ aliquid ad hoc no men forte habere desiderans quo z ipse fabricator eccl'ie q̃ innocetur: nult aliquid tale fa cere multo [f] z in hac regia ciui tate z in prouinciis eccl'ie sũt in quibus cõpetenti quidẽ ad ministratur [s]: modo periculũ uero ruine patiuntur per ue tustatem: aut ẽt parue consti tute z inordinate scõm desiõ riuz eorum [u] qui eis deputati sunt: licebit ei unam talium ec desiarum accipienti hac edifi care z hic uolũtate deo ama bilis ortodoxoz epi res agen da [x] est: sic enim poterit z sacr domus fabricator uocari: z nihil de suo super expendere deputatis ia circa hoc expẽsis ablatis ab eis qui ẽt prius has expendebaut. Illud [y] q̃z sãcti mus quatenus scõz iam a no bis prolatam legẽ deo amabi les [z] epi in suis eccl'iis maneãt z non relinquant quidez cos: epi uero multum [a] hic moren tur z cogant per prouicias p conomos expẽsas sibi trans mitere z sanctissima eccl'ia ex pendat quidem [b] ipse ei que in de obseruare non patiaẽ: sãc timus igitur a nobis iam po sitam legem [c] i sua maneat uir tute siue defuerit [d] deo amabi lis eps eccl'esie siue amplius [e] tẽpus nullam ei mitti expen sam de prouincia: sed illam q̃ dez circa actus pios z sanctis simã eccl'iam expendi: ipsum uero hic errãtẽ non expensis sanctissimam eccl'iam pregra uare cum certum sit qō si pl'i mo [f] tẽpore defuerit que iam a nobis super eisdez sanctita sunt ualebunt [g]. Quoniaz [h] uõ cõtingit iam nos sanxisse: ut si qua in prouinciis alienatio rei ĩmobilis facienda est scõm decretum [i] hanc procedere si cuti dum prolata a nobis cõ stitutio dicit agi uero decretũ non solum presente deo ama bili epo ciuitatis eiusdemq̃ clero: sed ẽt metropoleos [k] epi scopo: necnon z illud insup est sanctitum [l]: ut si metropo leos sãctissimus episcop [m] futu rus est uenundare: siue eius eccl'ie sãctissimi yconomi [n] qō diuersa referatur. ut z alias. ff. de of. procon. l. ij. Item q̃ subiect nõ patiatur dic. i. non ua leat uel non possit. z i ta est plana lra.

[c] Legem. ut. s. quomõ o. e. §. z illud.

[d] Defuerit. scilicet per annum. accur.

[e] Amplius tempus. s. anni. accursius.

[f] Plurimo tempore. scilicet ultra annum. al.

[g] Ualebunt. scilicet ut expellatur a clero epi scoporum z choro cle ricorum. ut. s. quomõ o. e. §. z illud. accur.

[h] Quoniam uero con stitutio. ut. s. de eccl'i. re. immo. al'. alb.

[i] Decretum. s. presidis. Uolumus in dicta con stit. z facit. j. de al. z emphi. §. hoc etiam.

[k] Metropoleos episco po. i. archiepo.

[l] Sanctitum. idest sanc tiendum. z ita tempus pro tempore ponatur. sic. ff. de le. iij. l. etiam. uel dic sanctitum. s. in constit. greca uel extra nea nec enim in illa. s. de non al'. uel in illa ō ecc. re. im. alie. ul' alie. est iste casus. ac.

[m] Iconomi. quibz res eccl'iastice gubnãde mã dãt. ut. L. ō sacro. s. c. iubem. ĩ pn. §z epi uolũ tate. ut. L. ō epis. z c. l. oes q̃ ubiq̃. §. hoc nihil ominus. accur.

[b] Quidem ipse s. episcopus. z q̃ subiecit iō. i. ex eis. z q̃ subiẽ cit ei. s. eccleſie Itez q̃ subiecit obseruare duo significat pro ut enĩ refertur ad illud uerbuz iō. dic obseruar i. baber. Item prout refertur ei q̃ dic obser uare. i. resarcir s. de suo ipsi ec clesie. ad utrum q̃ enim refertũ nec miruz q̃ v bum semel po situm ad duo

n Addicimus. scilicet per hanc constitutionem. accursius florenti.

o Intersunt. quō addicit. huic con. potest dici. ut duo episcopi inter sint. Alij dicunt quod hoc erat etiam dictum in constitutione cuius hic facit mentionez. z dicunt hic addici q̄ isti duo ōbeāt esse de suo synodo. hoc est de suo archiepiscopatu. accursius.

p Secundum se. i. in suo contractu. ac.

q Ipse. archiepiscopus prebens auctoritatem episcopo sub se posito.

r Ei. s. episcopo.

s Presens archiepiscopus. accursius.

t Ut ab illustri. ex. l. j. nominatis.

u Quecunq; constitutionibus. ut L. de procura. l. q̄cūq;. z. L. ubi sena. uel cla. l. fi. in princi. z L. de accusa. z iscrip. conuenit. accur.

x Clarissimoruz. z per consequens nec spectabilis nec illustris.

y Comites. ut sunt comites. sine comitatu.

z Usq;. inclusiue ponit. s. ut illustres. z superilustres contineātur z illustrium multa genera sunt. ut. L. ut dignitatū oportet. ser. l. j. in pri.

a Mouere. uel suscipere. ut. L. de iniur. l. fi. z facit instit. de iniuz. §. penul. accursius.

b Sedere. nō hic expōs se iudicem debere sedere cum iudicat. z aduocatum siue litigantem stare dicit z facit. L. de postu. l. quisquis in fi. z. L. ubi se. uk cla. l. fi. §. cedendi. z. L. de off. ci. iu. l. i. z. L. de of. di. iu. l. fi. Item facit. L. ō dilak. l. a procedēte. sz contra instit. de libti. §. multis. sed ibi est speciale fauore libertatis.

c Ex utroq;. s. latere.

d In curiam. alias in iuriam. z ponitur pro rusticitate. z ita nō nos debere esse curiales in iuitando aliquo probo z nobili homine ad sedendum. sic. L. de off. di. iu. l. i. ac.

e Indigne procedente. q̄ erat si aduocati siue litigantes iuxta iudicē debeant sedeī. ne ergo hoc cōtingat litigetur per procuratorem ex p te illustris. accur.

f Post magnificentissimos. hic nota quinque genera magistratuum habentium ordinariam iurisdictionem. ut superilustres. Item illustres z isti litigant p

oz fieri z hoc adicius ut duo ex synodo que sub eo ē ōo amabiliū epoz quoscūque elegerit illi intersint alia oi obseruatiōe custodita que iā sācti ta ē psentia duoz ōo amabiliuz epoz adiciat ut scōz se uideat eū sua synodo rē ageī z sicut ipe rē facit credibilem z sufficiētē ei q̄ sub eo pstitut ē dū pīs ita z ipi que sub eo ē z synodus pīsēs p duos ōo amabiliū epoz uideī rē pberī sāctissimā sumētē ex huiusmodi synodo testimōiū. hāc ita q̄z nr̄am legē z ad sedē tue beatitudis z ceteros sctissimos patriarchas missā ipis p lr̄as pp̄as sub nos metropolitas faciētis mānifestā: ut ille palaz faciēs sub se pstitutis epis ut nllū lateāt que a nobis constituta sunt.

Et ab illustribz z q̄ sup eam dignitatē st oīnō sup pecuniarijs causis: sz ēt iuriarū criminaliter p procuratorē dicanī. Clarissimis z i pecūiarijs licere p procuratorē z p se litigar.

De. a. Jo. epo. scōo. con.

Quecūq; pcedūt q̄dem quasi houōis cā z sceatis melioris sūt quō aī hinc euēit ñ honorē: sz forsā ēt quādā lesionē iferēs hoc bñ hec hr̄e iudicamus breui mederi. l. ferī eni q̄busdā pstitutiōibz ut nulli clarissimoz liceat p se litē exercere: sz p p curatorē oio: sz hoc q̄dē antiq̄tas p dignitatū honoī scripsit: multos aūt pspicimus dignitates q̄dē adēptos z interclarissimos inscriptos aut comites aut tribunos si q̄ alii pstitūt huiusmōi substātie vomioris dīnos aut pēitus ñ sufficiāt ad procuratores ordiandos: z pp hoc agēdas expensas. Sāctim igit usq; ad magnificentissimos illustres hoc ualere z mōis oibus p procuratores pecūiarias exercer cās: nec nō ēt iuriaz p procuratorē criminali mō mouere scōm

procuratorem tantum. ut hic z sunt illustres ut prefectus p to. ori. z ilirico. Item urbis rome. Itez alij sunt spectabiles qui post illustres sunt. ut proconsules prefectus egipti. qui dicitur augustal. alij sunt minores ut clarissimi. ut presides prouinciarum. ut. s. de ap. §. illud. z. §. similimodo. z. § .o rientalis. z. s. de naturali. li. §. fi. z. L. de raptu. uir. §. si autem post cō. z. L. de priua. cal. l. i. Item z alij sunt mini mi q̄ nec nom habent ut pedanei. ordinarij tamen sunt. ut defensores ciuitatum z mūici piorum z ō minimis iudicant causis. ut. L. de peda. iudi. l. fi. z. s. de defen. ciui. §. z iudicare. §. audiēt.

g Volentibus. non autem necessitas iponit procuratorē ordinare.

h Ordiarie. q̄ comune ius est in omnibus. ut instit. de his p quos. a. pos. §. fi. accursius.

i Prohibitiōe. nam lex illa q̄ cunq;. prohibet z damnuz. s. a missionis cause impōit ei z penam etiam ipo nit iudici. xxx. li. auri. Almodo ēgo hec cessant in illustribus. z superilustribus. ut hic dicitur. ac.

k Ut ordinarie due. immo non due tantum. ut j. constitutio q̄ de dig. §. generaliter. z. §. palam uero. nam z episcopatus liberat. ut. j. ō sanctis. c. §. curialem. ac.

l Plurima cōsistez. hic pōt nō ar. ad executionem ppri e Innocēcij qui in suo consilio multa de antiquis repecyt. qr quasi neglecta cāt. z facē. s. ō fidei. i pri. z L. ō āno. l. fi

q̄ datū ē sup hoc puil'uz: nec cogant aut sedeī cū iudicibz cū iudicāt aut stare: rursus tā quā litigātes ex utroq; cā uī icauta aut i dignitate iuriā se sustinētib aut iudiciali sīia idigne pcedēte. Post magnificētissimos igit illustres oibz licētia sit uolētibz p procuratores ordiare z p se lites exercere nulla ex hoc neq; phibitione nī nz dāno neq; pēa iferēda eis. Tua igit eminētia que iussa st nobis p hāc sacrā. d. s. l. omnibus faciat mānifesta que moris sunt super hīs agens.

Et ordiarie pfecture urbāe ēt ptōiāe due pfectur que i cigl'o z que i actu sūt sole nō ēt honorarie liberant a curiali fortuna.

De. a. pp. or. scōo z consuli ordinario.

Luria hoz que oli sāc pta sūt z nō facile in re publica tractata oio nisa st absq; lege siue legislatione pīstere: nouimus eni q̄ antiq̄tus erat quedā pfecture figura quā honorariam uocabāt: codicillis ab iperio sup ea collatis hāc aūt ita nomiabāt ut nihil aliud nisi purum honorē his quibz pbebaī cō ferīt que curiales ñ liberabat fortūa curiali nisi q̄s eā i ipo ope mistrassz z sic ō gl'osissimgr̄is milit uidebimus qr nl' lus ex magistio armoz eripī fortuna curiali nisi cū opa gesserit nā z magisteriū militie pfecturā esse nr̄e dūt leges pūi uō mgroz militie codicilli penā solā pbēt dignitatem. fortuna nō liberantes sic etiā in ipsa pfectura si futurus sit aliqs liber huiusmōi fieri fortūa necesse ē i ipso cingl'o de signatū ab ea curie uiculis liberari. Renouamus igit huiusmōi legē sanctiētes si qñ uisū fuerit ipio honorare curialē ut ēt liberi z fortūa daī ei codicillos administratiōis z ppaī eū i talibz cōstitui sedibz

m Honorariam. i. sine actu ꝛ administratione.
n Codicillis. idest litteris imperialibus.
o Ope mini. sic. L. ò ocur. l. fi. sic. j. ꝑstit. q ò dig. §. gñaliť.
p Opere gesserit. i. cum effectu sine administratione.
q Nam ꝛ magi. interpositionem facit. albꝰ.
r Aliquis. s. pr̃ fectus.
s Designatuz. p administratiõe sibi collatam.
t Renouamus. sic. s. ut eccl̃a ro. §. rẽouam⁹.
u Codicillos. i. ipiales lr̃as. al.
x Et illirici. s. sclauonia. albꝰ.
y In carpentis. curribus ꝛ plaustris. al' est carpentũ genus curr⁹. secunduz Ly. ꝛ facit. L. de questoribus ꝛ magistris os. l. i. li. xij.
z Videatur. nõ pro capellanis domini pp̃.
a Albo. ut. ff. albo. scri. l. i. ꝛ l. ij. accur.
b Educens. s. i perium.
c Ut omnes obediant iu. hoc dicitur. j. e. §. hoc cõsiderantes. accur.
d Et ut negotia hoc dicitur. j. e. §. signa fiunt usq; ad illuz. §. arripiant.
e Priuilegiuz. s. specialiter indultum. uel de nouo concessiuz al' q; plene dicemus. j. e. §. si igitur ambo. l. unam. ac.
f Dic. i. in ciuitatem constantinopolitanam. ut subycit. ꝛ ut j. e. §. arripiat.
g Conuenti. s. i prouincijs.
h Quaz omnium. s. uirtutũ.
i Et causa. qr tribuit unicuiq; ius suum.
k Justicia s. que sunt quatuor. s. iusticia. fortitudo. prudẽtia. ꝛ temperantia.
l Quãq;. i. per unamq;q;.
m Justicia. sic i stiẽ. de iusticia ꝛ iur̃. i. Rx.

aut cinglis urbane p̃fectur̃ se nioris rome ꝛ noue uidelicet huius nr̃e aut in pretorianis tribũalibz ꝛ oriẽtis ꝛ hesperie ꝛ libie necñ illirici[x] quos õnes sub nobis fecit ò⁹ ꝛ ita libertate frui quatenus magno ꝑ meriti honore ꝛ in carpẽtis[y] uecti clamores preconũ audientes insup iudiciales cõscendentes sedes huiusmodi fortuna liberi constituantur. Si uero solo eos participare uoluerit honore fieri quidez codicillos ꝛ hos dari tñ vouale re huiusmõi iperialez largitatem ut ille honoratus quidez sit ꝛ maxie curie pars ẽẽ uidea[z]tur nõ tñ neq; ꝓuinciali curia neq; eius albo[a] liberentur sz maneat sub antiqua fortuna solũ lucratus honorẽ ꝛ ita gr̃as agens deo ꝛ impio qr migrauit cũ ad meliõa ꝑoris tr̃aquilitatis educẽs[b] :sit que ẽt hoc additamẽtũ ipialium ꝑ miorum q; neq; publicuz iniuit neq; fortũa neq; cõsuetis ei functionibus ꝑuans curialem ꝛ ei qui hoc ꝑmeruit ẽt ꝑsentem addens fortunam ꝛ ostendens honoratiorẽ ꝛ aliis curialibus dignitate solũmõ precedentem. Que igitur placuerunt nobis tua celsitudo seruar̃ festinet sciens quia neq; curiales minimus ꝛ honoratiores eos omnibus demõstramus. ut sciãt hec ciuitates perpetua precepta quatenus imperio.

Et omnes obediant iudicibz prouinciarz ꝛ in criminalibz ꝛ in pecuniariis causis: ꝛ ut[d] negotia examinẽtur nullo exc[e]pto per ꝓuilegiuz[g] :nec hic[f] ꝓuẽti[g] deducar̃ ut sacra pragmatica forma exhiberi quez piaz iusserit.

Idem au. cõstantiopolitãis.

Quia[b] quidẽ ẽẽ omniuz q perfectissimã uirtutem arbitrandũ est homini bz que iura omnibz distribuit: hec est ex[i] causa cognomia

n Patria lingua. al'. patriam linguam. ꝛ al' patria lingua. ꝛ tunc subaudi ꝑz Mar. ꝛ dic appellet. s. consuetudo loquendi. ꝛ alias patria lingua. s. romana. ut si dicaz iste fecit fortitudinem. nam in armis uel alia ui illicita intelligimus ꝑm uulgare ut subycit.
o Ab ea. s. uirtute. i. fortitudine. ut subycit. al.

ta iustici[k]a :ꝛ enim unaquaq; aliarum uirtutum nisi subsequatur huius bona fiet nihil horuz que cõpetent: itaq; nec fortitudinem que nõ est cum iustici[l]a laudabimus cum scilicet patri[m]a lingua fortitudinẽ i armis nc̃citatem appellet solum: ꝛ si quis ab ea iusticiam subtrahat ad delictorũ occasionem solummõ nõ quorũdã bonorum fiet occ̃o quam[n] in nostris prouinciis intuentes ꝛ contemni. l. placentem deo eaz corroborare ꝛ ad fortitudinem decentem deducere iudicamus oportere. Plurimorum namq; alii quidem litteras sacras[q] alii priuilegia[r] alii pragmaticas[s] formas: alii pr̃cepta iudicum. quidam alias ex aliis adinuenientes occasiones[t] sibi peragunt peccãdi[u] quidez in prouinciis ꝛ extra[r] eas litigare simlant[x] qui eni[y] i quolibet loco male patitur: ã aliquid suorum amittit aut ò terminis terre litigat: aut de proprietate: aut de possessiõe aut de ypotheca: aut de alio quocũq; [z] q mõ ualebit in alio loco probationes horũ que pertulerit[b] exhibere[c]. hec eni agentes ostendentes q; potentiam solam[d] ꝛ fortitudinem[e] ita iuste credentes[f] talia facer̃ mahinantur ꝛ[g] hec homines perpetrant tanq; perpetuam uirtutem hituros se confidentes ꝛ non respicient ad multa ꝛ decies[b] milia exempla[t] quia sero tandem ꝛ in personis innumeralibus ex potentibus uidimus potentes procedere ex diuitibus dimittens in omn[m]e[k] autez pene[l] ex potentibz[m] processerũt inanes[n] :ex diuitibus aũt pauperes dum patrum iniusticia soboles est secuta[o] ꝛ non cogitant neq; reputant: quoniam q; ipsi quasi perse machiantur potestatibus[p] utentes hec forsan cõtra eos qui ex eis procreantur: a gunt ñ eadem potentia sequẽte sobolem que illa. hec considerantes presentẽ ponẽr̃ legẽ

p Quam. s. iusticiam.
q Sacris. s. principis.
r Priuilegia. s. ò nouo concessa. ꝛ ad postulatonem indulta. al.
s Pragmaticas sõmas. s. pretendentes.
t Occasiones. cum homini ad maliciam dedito facile sit q̃libet malum adinuenire. ut. j. ut hi qui ob. §. i. in fi.
u Peccandi. ne sit in ꝑpria locutio repete occasionem. s. delinquendo q. d. delinquunt in prouincijs. sed simulant se uelle respondere extra prouinciam.
x Extraneas. s. prouincias in q̃bus deliquũt.
y Simulãt. s. utuntur ꝛ cogitant q; esse non debet. unde dr̃ q; nõ ẽ simlo. dissimlo q; q̃ ò ẽ.
z Qui. s. actor.
a Quocũq;mõ. u t ò usuf. l' ò fruitute. s. reali.
b Pertulit. i. sustinuit i mala parte.
c Exhibere. intẽrogatie lege. ꝛ respondeo. q. d. ñ bene. accur.
d Suam. al' solam. ꝛ alias suam. ac.
e Et fortitudinem. i mala pãrtẽ accipe hoc uocabulum. ac.
f Credẽtes. s. se facer̃.
g Et hec. s. mala supradicta. accur.
b Decies. i. facient decies milies. simillis mod⁹ loquendi est. s. de hẽr. ꝛ fal. §. ꝛ hoc quidem ꝛ. s. de nup. §. sed hoc.
i Exẽpla. L. de iñjs ? tra. l. nemo iudex. sed hic quo ad deũ ꝛ quo ad peccatũ tandẽ loq̃t i bi q̃ ad ciuilẽ q̃dã actũ.
k In oibus ãt. s. generibus personarum.
l Pene. i. fere.
m Et potẽtib⁹. s. psonis.
n Inanes. s. ñ potẽtes.
o Secuta. ꝛ hic nõ. filiũ ex delicto pr̃is pũiri. sz cõtra. L. de pẽis. l. sãctim⁹. Jt̃ ꝓtra ff. ò pe. l. ꝛ cñm. Jt̃ ꝓtra. ff. ò acẽ. l. iudicioz. sz certe hic de pẽa loq̃t diuia. In dicẽt aũt gleib⁹ ò hũana Jt̃ hic nõ. ut ar. illi⁹ diuie scripture. pr̃es cõcorũt uua acerbã ꝛ dẽtes filioz optipescunt.
p Potestatibus libere. i. potentijs suis.

q Scriptis. ideſt litteris. uel imperio. al'.
r Aſcendentẽ. i. orientem. Deſcendentem. i. occidentem.
ſ Utraq; la. i. mẽdie ꝛ ſeptẽtrione. al'. ꝛ facit. §. ut ecca rõana. §. fi.
t Delinquit. apparet ꝙ hec cõſtitutio tota loquitur in reo uolente trahere actorem ad extraordinarium iudicem. accur.
u Prouinciarũ. poteſt ſtricte intelligi uerbum pccіaruz. qr iferius ſubiecit de aliis rebus. ut ꝛ al'. ſtricte accipitur. ut ff. de probat. l. i. ff. ad mac. l. ſi filiꝰ §. i. ꝛ large põe ꝛ ꝙ ſubiecit ſiue de terra ꝛ c. eſt quaſi buiꝰ expõ nam pccie uerbũ ſ. large poteſt ſumi. ſut ff. de v'. ſi. l. pccie. ꝛ. L. de conſt. pe. l. ij. §. fi.
x Crimie. ut ò eo crimie cõuẽciatur ciuiliter ꝛ crimialiter. ꝛ hoc ipz erat ẽt ante. l. iſtam ut ſubiecit hodie in plus ẽ qr ſi ibi nõ inueniatur ubi delinquit poterit ꝛ alibi cõprehẽdi ꝛ remitti ẽt uolenter. ut. j. ut nulli iu. §. ſi uero quis cõprehenſoꝛ. ñ erit ergo ãmodo qõ. an. hec con. loquatur in crimi nibus uel non. nam ue re loquitur ſm Jo. ut hic ꝛ. §. in Rꝙa licet q daz ut Mar. dixerunt cc. ſ. ꝙ non loquatur i crimínibus ubi crimialiter ageretur quaſi ſat' ſufficiant ne ta iura. ſz certe generalius loquit' nec uult tñ dicere. imo ẽt uetera recitat hec cõſtit'. ut. j. ſtatiz ſubiecit hoc enim apud precedẽtes ꝛ cetera. Accurſius florentinus legum doctor famoſiſſimus.
y De terra. ꝙ hic dicitur indiſtincte ſtatim diuidit ꝛ diſtinguit. ſiue de proprietate ꝛ cetera. accurſius.
z De terminis. de quibus agitur ciuiliter finium regundoꝝ ut ipona tur. ꝛ diſtinguantur. ut. ff. fi. reg. l. ij. in fi. ꝛ. l. iij. ꝛ. l. ſurreptio nẽ. §. fi. Jt' agitur pecuniariter ad penaz. l. aureorum. per. l. ararią imponendam ſi dicantur ab alio termini deiecti. ut. ff. de t'. mo. l. a graria. nec tollitur unum iudicium per aliud cum dentur propter rẽ familiarem. ut. L. quando ci. ac. c. pre. l. i. donec tamen una intentatur alia ceſſat. ut. ff. de public. iudic. l. interdum. ꝛ. ff. de ui. bona. l. ij. §. i. ꝛ dixi inſtit'. de off. iu. §. penul.
a De proprietate. i. dominio per rei uen. directam uel utilem uel publicianam uel hr'. pet'. ꝙ etiam ante hanc. l. erat. ut ratione huius poſt que hic eſſet debeat hoc conueniri. ut. L ubi in rem ac. l. fi. ꝛ L. ubi de here. agi oportet. l. i. accur.
b De poſſeſſione. ſ. recuperanda uel adipiſcenda uel retinenda cum bis tribꝰ modis de ea agat'. ut inſtit'. de interdict'. §. ſequẽs diuiſio.
c Jpotheca. ut ſi rem immobilẽ in hac prouincia poſitam mihi obligaſti quo caſu etiam ratione poſſ'. hic poſite agaz. hic ſiue etiaz alias poſſe agam hic ratione cõtractus. ut. ſ. px. dixit. nam reus hic fit. i. debitor obligando ſic ſe ꝛ rem ſuam. ac.
d Occaſione. ut de ſeruitutibus perſonalibus. ut uſus ꝛ uſuf. ꝛ de rẽ alibus ut ruſticorum prediorum. ut. ff. de ſeruitutibus. l. i. uel etiaz de ſtatu ſeruili uel aſcripticie conditionis uel alterius ſimilis. ut de filiatione uel paterna poteſtate. ſimilis eſt modus loquendi. L. de iudic. properandum. in fi. i. Rnſi.
e Subiaceat. ergo idẽ in clericis. ſed cõtra. j. ut clerici aput ꝓprio. c. §. i. R. ꝛ clericus in eo loco conuenitur. ſed non apud preſidem. ſed apud epm eius loci q ſuus eſt' ratione huius cãe ſm Jo.
f Varie. i. uarijs locis. ut. ff. de acc'. ſi cui. §. p. ꝛ. §. fi. ꝛ. l. fi. ꝛ. ff. ò re. mili. l. iij. i. R. ꝛ L. ubi de c'. agi. o. l. i. ꝛ L. ò caſtrẽ. ꝛ miſtrarijs

eſti mauimus oportere ꝛ precipimus omnibus in prouinciis iudicibz quicunqz noſtris obediunt ſcriptis[q] in uniuerſa ditione ꝛ que aſcendentem[r] uidet ꝛ que deſcendentem ſolẽ ꝛ que ex utraq;[ſ] latere ẽ ut unuſquiſq; in qua prouincia delinquit[t] aut in qua prouinciaruz[u] aut criminuz[x] reus ſit ſiue de terra[y] ꝛ de terminis[z] ſiue de proprietate[a] ſiue ò poſſeſſione[b] aut ypotheca[c] uel de qualibet alia occaſione[d] illic etiam iuri ſubiaceat[e] hoc enim apud precedentes legiſlatoꝛs uarie[f] quidem dictum eſt: tamẽ licet non pure[g] ꝛ ſicut nos illud cõſideauimus[h] ꝛ ultra terminos litigare ñ querat: ſi ue enim magna delicta ſint ſiue contractus conſiſtant opõtet omnibus modis ſuper eis cõuentiões eſſe ac ſcripturã[i] ſi opus fuerit ꝛ examiatiõez[k] prouincialem propter facilez probationem: quia ſiue ĩ paruo quiſpiam ſimiliter delinquat ſiue maius adhuc pecca

tum fiat quale eſt ſi nec i pariuis iure[l] potiatur: ſed expectz uenire in extranee terre prouinciam ibi quem[m] eum conuenire ꝛ de talibus litigare quenz preſentẽ neq; in prouicia forſan propter uirtutem illius aut infirmitatem ſuam cõuenire poterat competenter: quid enim erit durius quam leſuz[n] forſan circa ſublationẽ bonis aut equi aut iumento ruz alicuius aut pecuduz aut exiguum dicamus domeſtice galline hunc cogi non in qua aufertur prouncia litigar: ſz alibi cũrere ꝛ ibi probatiões hoꝝ que pertulit exigi: ꝛ aut plures expenſas pati quã rei extimatio eſt: aut inopiam ingemiſcentẽ ferre[o] huic nobis multitudo[p] plurima eſt interpellantiũ quotidie ꝛ crebro[q] ĩ talibz cauſis iquietamur paruarũ gratia occaſionum: ꝛ ip ſi multas ſuſtinentes iportũitates ꝛ uidentes plurimã qui dẽ multitudinem uiroꝝ plurimamq; mulieruz ex ꝓpriis

l. ſi. in fi. ꝛ. ſ. ut iudi. ſine quo. §. ꝙ autem dictum eſt ꝛ. ff. de iudic. l. heres. §. i. uſq; in finẽ.
g Non pure. hoc eſt non inuenitur lex aliqua de antiquis q ita dicat pure ꝛ ſimplicit' de oĩb' ut iſta dicit ꝛ ſtatĩ ſubiecit nam hec in delictis ꝛ quaſi. Jt' in contractibus ꝛ quaſi loq tur. Jt' ꝛ in actiõibus in rem in quibus quis rõe poſ. fortitũforum. ut. L. ubi in rez act'. l. ſi. Jt' ꝛ interdictis poſſeſſoris. ut hic cõtinet.
h Conſideauimus. ſ. qò reus ꝑ ibi rſpondeat ita econtra dicimus ꝙ actor a libi non agat. ꝑ agere querat. ut ſubiecit. uel dic ad reuz tñ rferẽdũ hoc.
i Scriptura. i. libellus conuentional'. alb.
k Examinationem prouincialem. i. facienda in prouinciam ubi ꝙtractũ eſt delictum ut. ſ. dictum eſt ꝛ ẽ ratio ut ſubiecit facultas probõnũ. nam facilius probabit actor hic ꝙ extra prouinciam. ꝛ facit. L. de hrtic. ꝛ ma. l. qñ i fi. ꝛ. L. ò rebus. c. l. generaliter. i pri. ibi probationibus pinguius. ꝛ cetera.
l Jure potiatur. ſimile dicitur in diuina pagina ꝙ nullum adeo eſt ueniale paruũ peccatum ꝙ ſi deducatur in cõtẽptũ quin mortale efficiatur. accurſiuſ.
m Quem. ſ. reum. Preſentem. ſ. ẽt ſubaudi. Jllius. ſ. rei.
n Leſum. actorẽ. Jngemiſcẽtẽ. ſic. L. qñ ip. it' pu. ꝛ ui. l. i.
o Ferre. ſ. penas quas patit'. al.
p Multitudinem. ſic. L. qui potiores in pi. ba. l. fi. in prin.
q Crebro. ſ. ſepe. Jpſi. ſ. nos.
r Si ignit'. in ꝓuincia in qua obligatio cõtracta eſt. ut. ſ. e. §. hoc cõſiderãtes. ſz q̃d ſi in ytalia. R. idẽ licet nõ ſit ꝓuincia. ſed prouinciarum domina. ut. j. e. §. p. ꝛ. §. fi.
ſ Trahatur. ſcilicet per reum.
t Priuilegio. hoc eſt non prodeſt reo priuilegium. ut poſſit alias reuocare iudicium. ꝙ ubi contraxit. ſed contra. ff. ò iudic. l. ij. §. omnes aũt. So. dñt quidam illam corrigi per iſtaz ꝛ eodẽ mõ. Rdẽt ad. l. ff. de arbi. l. nõ diſtiguem. §. it' ſi quis rome. nam ꝛ ibi dt' non debere legatum rome cõueniri ẽt de eo ꝙ ibi fecit dummodo ante hanc legationẽ ĩ qua nunc eſt. ſed hoc non placet qr per aliam autenticam q eſt poſt iſtam ſalua ſunt legatis, ꝛ aliꝑ priuilegia. ut. j. de ſciſ. c. §. ſi uero epi. dic ergo hic loqui de priuilegijs que extra corpus iuris polita ſunt. ut collr. ſ. e. §. plurimorum. nec uñ aliquid corrigere. ut. ſ. e. §. hec conſiderantes. ibi hoc enim ꝛ. c. que aũt in iuz corpore ſunt. nõ tollũtur per banc auct'. ut dictũ eſt. ſed quedam alia aũt. ꝛ fori ꝛ iudic. uidetur tollere priuilegium. f. b. ut. ſ. ut iud. ſine quo ſuf. §. ꝙ aũt primitus. ꝙ non puto niſi ut dictũ eſt. ſi non ſunt in corpoꝛe iuris. nam ꝛ in ſequenti. §. poſt illũ. ſ. in. §. interdicimus. quibuſdam ſeruatur priuilegium. Jtem contra. ſ. de exi. §. i. in eo ꝙ actori pmittit' ex priuilegio ad aliũ iudiciũ trahẽ rũ.

Jt ad idē contra. L. de dila. si qñ. ⁊. L. ò iurisdic. oī. iud. l. i criminali. So. quidā dñt illas duas cē correctas per istā q̄ non placet qr in quātū possumus euitare legū correctiones hoc facere debemus. Justia. imutatiões ut. j. q̄bus mo. na. ef. sun. §. tribus aūt. dic ergo q̄ hec loquit i reo. illa i actore trahēte reū ad extraneū iudicē ꝛz hec mala ur̄ solo nā ñ debz licere actori q̄ nō licet reo. ut ff. de reg. iur̄. ñ debz. ꝛz dic hoc speciale illō ge nēale. cui genēi p hāc specie derogatur. ut. ff. de le. ij. l. uxo rez. §. felicissio ⁊ de reg. iur̄. l. semp. sic ⁊ alī licet actori, s. a gere qñ uult q̄ reo nō licet cō uenīri qñ ult ut. ff. de excep. do. l. puē. §. ñ. ⁊. ff. ò peti. hēz. l. si q̄s lib. §. i ta ōmñ. ibi ⁊ e rat i ipi⁹ ⁊ c̄. ut L. ut nēo iuit⁹ a gēr l' accu. l. i. ꝛz hoc fi lz reo.

u Sz illis deci dat. s. in ꝓucia illa ubi cōtrac tū ē. ꝛz q̄d si ibi ñ iuēiat nonne mittit i ꝓtractu uti ò licto ut j. ut nīli iuo. §. si ò o q̄s. Rx. dic ut ibi dicemus.

locis agitatas ⁊ ad hāc uenīē tes felicissimaz ciuitatem quo rum plurimi etiam mendicā tes ⁊ afflicti hoc agunt: Jnter dum quoque hic moriumtū. Si igitur[r] fuerint ambo in ꝓ uincia ⁊ actor ⁊ reus: nequaq̄ ad aliam prouinciam causa retrahatur[r]: neq̄ ad hanc fe licissimam ciuitatem neq̄ ex priuilegio[t] cuiuspiam neq̄ ex iussione: sed illic[o] decidatur.

q Si[r] uero alter quidem adēm: alter uero abest: qui presens est ex domo absentis iniusticiam[v] patiatur: conueni atur omnibus modis ipe qui iniusticiam[v] egit siue curator siue conductor siue quicūq̄[a] sit eius ⁊ liceat ei scom prouī cie spatiuz ⁊ secundum legē[b] communem antiquitus posi tam inducias accipientez nū ciare que de hiis gesta sunt il li ad q̄ causa refertur. Sed si quidem in uicina prouincia ē in qua hoc[c] agitū una aut du abus mansionibus[c] in medio prouinciarum cōstitutis qua tuor ei mensium dare induci as. si uero malius sit[r] spacium sex: si uero ex palestina forsā aūt ex egypto aut ex spacio gentiū longiquarum[f] mensēs octo ad hoc sufficient. Si ꝟo experis gentibus aut septem trionalibus aut in libia: tunc quidem etiam precedentibus legislatoribus sufficiens uisū ēē tempus determinatū[f]: hoc est nouem mensium utile. Et siquidez ipsi nūcianti cr̄dat[g] litem[v] illi eam committat: si ue ro aliquid aliud de illo[i] sapit alium dirigat suscepturū mo dis omnibus actionem ⁊ com pleturum[k] omnino que dese ruenda sunt. nisi[l] appellatio sit subsecuta siue in maiori[m] siue in minori[n] causa. Si au tem[o] ille quidem nunciet ille[q] uero non ordinet ⁊ statutuz[r] transeat tempus tanquaz[r] fir me agentem[s] eum qui conuen tus[t] est ⁊ pro absente etiam i uitum representet negocii in dex[u] apud suum tribunal. ⁊ causam exāinans presente eo

l. cuiuscunq̄. §. fi. ⁊. l. se. i. Rx. ⁊. ff. q̄ ui. aut. c. l. deniq̄. §. penl'. per mittit ergo hic autem hoc nouū. ut possit mihi nunciari. ⁊ hec ulti ma placet preceptori meo. sed quare prodeo permittet hoc autem domino denunciari cum ipsum procuratorem presentem ⁊ suo no mine potest conuenire. Rxo potest quia sic est in fideiussore. ut. ō. de fideiuss. §. i. ⁊. §. ij. sed tercia positio casus ma gis ꝓbari ur̄ in isto. §.

y Jniusticia. qr aliq̄d ē deiectū l' effusū ſm pri mā positionē caūs l' dic iiusticiā. qr debitō ē ñ us q̄ ē dñs domi⁹ ꝛz ali as tres poitiões caūs.

z Jniusticiā agit. s. cō ductor l' silis ꝛz positio nē ꝑmā ⁊ ſm ultiaz. ul' dic. s. dñs q̄ ē absēs ſm duas medias poitiões casus. accur.

a Quicūq̄ sit ei⁹. s. siue castaldus siue ꝓcuratō siue silis ꝑsona que pre sens est.

b Legē ꝓmunē. ut. L. ò dila. l. i. l' dic xx. miliū diūnoz ut. ff. si q̄s cau. l. i. ꝑma ꝟior uē qr hic stati subijcit cē ꝓsiderā dā ꝓuicia q̄ i dicta. l. L. de dil'. ꝓtiet. ꝛz nūq̄d ibi alia tp̄ra ꝓputātur. Rxo sic sed ad instar ei⁹ hec proponuntur.

c Hoc agit. i. cā tractat⁹ l' dic agat hec. l. absens degit. ut in nouellis.

d Māsiōib⁹. i. dieb⁹ ul' dic ꝓuicijs qr due ꝓui cie sē i mdio. ut i noull'.

e Lōginquaz. i. regio nū. s. dilatio petit.

f Determiatū. ut. L. de edil'. l. i. ꝛz nō ne i alijs tp̄rib⁹ hec lex corrigit illā. Rx. nō. quia illa loquit in dilatione que datur presenti ⁊ petenti gratia testium. uel iustorum. hec autem lo quitur in alio casu quādo. scilicet patitur quis iusticiam iniquaz ex domo absent quidam tm̄ dixerunt eam corrigi.

g Credit. idest confidit. accursius.

h Litem. s. dominus. unde uidetur q̄ si non credit q̄ hoc non pos sit eum inuitum defendere. sed contra. ff. de nouat'. l. si stichum. §. si. ⁊. ff. de solut'. l. solutionez que sē huic contra. so. s. quidaz dicūt hoc casu eas correctas. licet in alijs firme remaneant. sed nos dici mus q̄ hic loquitur quando nomine procuratorio eum defendere uolebant ibi aūt uolebāt in se iudicium transferre animo nouandi q̄ pōt etiā eo inuito. ut ibi dicitur. ⁊ facit. ff. de neg. g. l. soluendo.

i De illo sap̄. pre. q̄ non sit homo legalis.

k Completurum etiam soluendo iudicatum.

l Nisi appellatio. completurum dico nisi ⁊ c̄. nam tunc nec iudicar̄ uidetur. ut. ff. ad turpill'. l. i. §. si.

m Jn maiori. idest criminali.

n Minori. i. in ciuili que etiam ratione sue minoritatis post pōitur criminali. ut. L. de or. iu. l. fi.

o Aut ille. scilicet procurator.

p Jlle uero. s. dominus cui nunciatum est. alb.

q Statutum. s. a iudice. Accursius.

r Tanquam. istud tanquam non denotat similitudinem. sed pro prietatem. accursius florentinus.

s Agentem. idest respondentem. sic. ff. de eden. l. i. circa prin.

t Conuentus est. s. procurator uel similis ei.

u Judex. scilicet si est ordinarius. si autem delegatus est non uocabit eum re. ⁊ uerbo. ut. ō. de exi. §. si uero quidam. nec etiam poterit defendere iuēdictionem suam iudicio penali. ut. ff. si quis ius. di. non ob. l. i. i. Rx. sed hoc per suum delegantem fieret. ut in dicto §. si uero quidam. accursius.

x Si uō. casū istū pono trib⁹ modis ꝑmo i dño dom⁹ q̄ cū i q̄linis l' mēnarijs habitat. ut. ff. de usu. ⁊ ha. l. ꝓculus. ⁊ ex domo ab uno iq̄lio ē deiectū cōuēit ipse iq̄lin⁹ ex suo delic to. l. acq̄lia directa l' utili. sed ⁊ dñs ex quasi ò licto teneī ac tione i factū q̄ opa maloz hoīnū utit̄ ut instit̄. de ob. que ex quasi delicto nas. Jt exercitor hic ergo aūt ꝑmittit hoc no uū. ut possit nūciare dño ⁊ dat ei spaciū ⁊ si uēiat plene ex amiat̄ cā alioquī dānatur ꝑsens cōuēt⁹ ⁊ si ò reb⁹ eius actōi nō possit satisfieri capiunt̄ res absent̄ pp eius cōtūat̄. hāc re ꝓpo qr ex q̄ certū ē q̄ deiecerit nō dz alius tm̄. ut. ff. de bijs q̄ deiec. l' ef. l. i. in fi. ⁊. l. ij. ⁊. ff. de ꝟ. ob. cōtinu⁹. §. cū ita. i fi. si aūt dicēs dm̄ cū sua familia nō habitasse ēt alia rōe nō teneret. ut. ff. de bijs q̄ deiec. l' ef. l. i. §. pe. ꝛo pōt poni sic ali q̄s cōuēiebat me qr sibi eraz obnoxi⁹. l' rei uē. ul' qualicūq̄ actione ⁊ aliq̄s offert se defensiōi nec ꝓmittendo iudicio si stere me dñz ⁊ penā si nō faceret satisfat. permitte ergo huic ꝓ curatori siue defensori. ut nūciet mihi dño ut hic subijcitur ⁊ si nō uenīam procurator cōdēnatur ad intēēē qr me nō se cit stare in quo uēit ēt rei petēō extimatio. Jt ⁊ ego dñs in act̄. que contra me cōpeteret cōdemnabor ⁊ si ex reb⁹ ꝓcu ratoris satisfieri nō possit tunc de meis satisfiet. nec est mirum qr hoc propter meam contumaciā contingit ⁊ q̄ hic dicitur ipse qui iniusticiam egit. s. dominus. Jtem nō q̄ hoc aūt fa cit hunc uerum procuratorem eo ipso q̄ non remouetur. ⁊ ante litem con. permittit sententiā ferri q̄ est mirabile. uel dici potest q̄ quasi contestata est. ut. L. ubi in rem. ac. l. ij. Tercio dic q̄ in quocūq̄ defensore locū hēt qui satisdat iudi catum solui. nec curo q̄ satisdederit iudicio sistere dominum. uel dic quarto q̄ procurator meus per iō expulit me man dante. uel ratum habente. unde potest conuenīri tam ipse q̄ ego dominus. ut. ff. de ui. ⁊ ui. ar. l. i. §. quot. ⁊. ff. de instit.

x Obnoxius. ſ. nomine abſentis qm̃ defendit ꝟz Az. uel dic ſuo nomine condemnatur. ſiue ꝟm primam poſitionem caſus ſiue ꝟm aliã ſ. ſecundam poſitionem uel terciam. ut. ff. de procuratoribus. l. platius. z. ff. de re. iu. l. ſi ſe. in prin. Idem z multo magis ꝟm quartuz modum ponendi caſum. ut in prin. huius. §. diximus. preterea z ſtatim dicit ipſum abſẽtem damnari quomõ ergo bis condemnaret ſemel per alium z ſeml̃ p ſe. certe abſurdũ uꝝ

y Jpm. ſ. abſentem.

z Mittetur. ſ. aliquem ad defenſionem ſui.

a Non uolentem. ſ. cõdemnet repete quaſi cõteſtata lite contra eum per hoc enim que facta fuerunt in perſona preſentis z miſſione p̃ ab ſente z datione dilationis ad ſui aduentũ hec omnia quaſi quandam conteſtationem. cẽ. abſentem facere uidetur. ut hic z. C. ubi in rem acẽ. l. ij. unde nõ obſtat q̃ dicitur ante litẽ cõ. non poſſe dari diffinitiuam ſententiam. ut. C. de tp̃r. ap. l. fi. §. illud. quia eſt hic quaſi con. ut dictum eſt contra abſentez. contra preſentẽ uero uere eſt conẽ. quidam tam̃ dixerunt hãc ſententiam que contra abſentem datur eſſe interlocutoriaz de miſſione in poſ. pro m̃ſura ꝺclarati ꝺbiti. ut z i alio caſu q̃ ſtati ſ̃bjcit.

b Locuplex. ſ. pcũatõ.

c Jpſe. ſ. inquilinus. uꝝ qui preſens eſt.

d Et abſentis. ſ. ſi obnoxius apparuit. ut. s̃. p pe. uel quia mandauit procuratorẽ uel ratum habuit. ut. ff. q̃ ui. aut c. l. deniq;. §. pe. z nõ q̃ duo uidentur neceſſaria eſſe ut abſens exigatũ z q̃ obnoxius appareat. z q̃ conuentus ſoluendo non ſit.

e Si uero. neq; ligitime ut pater ſuus ſi erat filius. ſi ille qui uolebat repreſentare abſentem nam pater ligitime poteſt cogi pro filio ut. C. de bo. ma. l. i. z inſtiẽ. p quas. p. no. acq̃. §. i. Jt̃ z alie ſẽ pſõe q̃ p alijſ ꝓpellũt quas nõ. in iſtiẽ. de cuꝛ. in fi. ſed de fideiuſſore iudicio ſiſti q̃ ſatis dederat ꝟz ꝟaz caſus ponitur. uel iudicatum ſolui ſecundum terciam hoc ſpeciaLiter dicit qui ſine ſatiſdatione admitti non debuit cum ſit cautio pretoria. ut. ff. de preto. ſti. l. i. in prin. z. l. pretorie ſatiſ.

f Ligitima uoce. ſ. preconis. uel nuncij miſſi ad domum. ut. j. de litig. §. omnes. accurſius florentinus.

g Condemnetur. ẽt abſens. ſ. procurator uel ſimilis ac ſi diceret nõ ſolum condemnabitur ſi preſens eſt. ut. s̃. prox. §. ſed etiam abſens ut hic dicitur. uel dic etiam abſens quaſi dicat non ſolum hic procurator uel ſimilis qui primo fuerit preſens. ſed etiam ille qui ſemp fuit abſens. ut ſupra prox. §. habuimus. ſed qualiter hec ſententia erat lata contra utrunq; abſentem. ℟. ut quidam ut alias. z

qui cõuentionẽ ſuſcepit cõdẽnet ẽt eum in quo obnoxius[k] apparuit: z inſr̃ illũ[l] poſt huiuſmodi ad mõitionẽ mitter[3] in puinciaz nõ nolentẽ[a]: ſi tñ oio obnoxius apparuit z ſiq dẽ locuplex[b] ſit ipſe[c] quidẽ exigat̃ que decreta ſẽ. ſi uero minus ſit q̃ hẽt aut nõ ſufficiat in iſta cõdẽnatione. tunc z de abſentis[d] rebus cõpleatur uictori damnum huiuſmõi. Si[e] uero nz ipe appãuerit qui domin̄ litis p̃ſentare iuſſus eſt: aut qui pro eo legitime cogat̃ tũc uocetur quidẽ lꝫa[f] uoce nõ aũt obediens cõdẽnetur[g] z abſens ſcõm ſcema q̃ appellatur hermoditium[b] id eſt deſerte cauſe: naz qui p cõtũaciam deſerit in nullo[i] minor p̃ſente putabit[o]: ſi uero[k] ille qui dẽ forſan aduenerit aut miſerit quẽpiam: accuſator autez deſiit tũc z abſoluere[l] eũ z dãna[m] eius mederi[n] calũniatorẽ cogat: ſic erũt tẽperatiões ſic peccare ceſſabunt: ſic non putabũt[o] potentiam[p] diuitiarum iuſticie p̃ualeꝛ[q] nec latz noſqr qui forſan nz ſufficiat[r] hoc ad pfectiſſimã cauſe medelã cum iudicantes potentioribz magis q̃ iuſticiã uolẽtibus z ad prouincias uetentibus p̃ſtent[s] ſed tamẽ nouimus plurima iniuſticiaruz curata ab hac legiſlatione magis autem quantũ ad nos eſt totum erit ſanatum nã quod ñ aliter tradimuſ ciugula niſi priuſ iuſiurãdũ ſubierit hec accipiẽtes iuſte omnibus iudicare z puras[t] ſeruaꝛ manus z non pu

alij q̃ ſit interlocutoria z hoc ꝟm ſcema. i. ordinẽ negocij. ut lite non conẽ. ut hic erat fiat miſſio in poſ. bo. abſentis utriuſq; ꝟz menſuram declarati debiti. ut. s̃. de exi. §. ſi uero quidam. lite. aũt con. z cognito de cauſa detur diffinitiua etiam contra abſentem. ſed cã non acta liquida idẽ q̃ i

to[u] poſt preſentem legez altero quolibz egebimus augmẽto: ſed illi quidẽ iuſte iudicent ad legem ſimꝫ et iuſiurandus reſpicientes abripiat[r] aũt nullus prouincialibus[s] cinglis uiolento utens priuilegio: aut poteſtate aut forma: niſi forte[v] ſacra nr̃a pragmatica forma occaſione publice[a] caũe p cedens exhibitum hoc q̃piã inferre p̃cipiat[q] aut ex. l. hoc fiat quale[c] eſt ſuper appellatiõibus licet ẽt hoc ex multa parte curauerimus plurios[d] maiorum iudicũ in prouiciis appellationũ conſtituẽtes: ut apud illos magis appellatio quando nõ de maximo[e] negotio fuerit queſtio q̃ in hac examinetur maxima ciuitate. hanc dicẽtes iuſticie legẽ ad huc potius faciemus ea iniuſtiorem ſi nulli permittamus habere cõtra eam quedam p̃ uilegia[f]: neq; excipi ab hac. l. quolibet priuilegio[g]. nec ſi cuilibet ſanctaꝝ eccl̃iarum largitum ſit: aut alicui uenerabilium ꝛenodochioruz: aut aliis reuerendiſſimis domibus a alii cuilibet ipſarum domuũ imperialium[p] aut ſacro[ꝝ] patrimõio aut ſacris priuatis[k] que merito ſupernum[l] honorem ſecundo loco ſunt poſita: nec ſi aliquibus iudicibns aut in potentatu poſitis aut omnio ſub nos cõſtitutis hominibus ſed obediant omnes legi[m] z ſuccũbentes iuſticie ſanctioni honorent eam z p̃ omnia habeant ſortem[n] non ſolum in ſemetipſos reſpicientes: ſed

primo caſu. ut C. de iudi. l. pp andũ. §. ſi qui dẽ. z. §. ſin aũt. ſz certe hoc poteſt dici ſp̃ ꝺtracta l quaſi. unõ ſp̃ ꝺtur diffinitiua dũmõ liq̃at. ut ꝺximꝰ s̃. prox. §. nec hoc ſolo cãũ iure nouo daẽ diffinitiua. licet ñ fuerit ꝟe liſ ꝙ. i mo z alio puta abſente actoꝛ. ut. j. de liẽ. §. oẽs. licet iuꝛ ueteri non daret diffinitiua niſi uere ſit lis. cõ. ut. C. de tp̃r. ap pl̃. l. fi. §. illud.

b Hermoditiũ. quaſi ꝟm ordinẽ qui ſeruatur qm̃ cauſa deſerituꝛ q̃ ordinem mõ prox. ꝺximus. z hoc hr̃ moditiũ aliter iure ueteri aliẽ nouo ꝟuaẽ. naz ueteri actoꝛ abſente nõ cõtra hebatur hermoditiuz. ſz cancellabatur eius p ceſſus. ut. ff. de iudic. z poſt e dictuz. ſz hodie taz reo q̃ actore abſente contrahit. ut poſſit ꝓcedi in lite ad ſentẽtiã. ut. C. de iudic. ꝓperãdũ. §. ſin aũt. z j. de liẽ. §. oẽs.

i In nullo minor. imo in aliquo eſt deteriori cõditione qr appellaꝛ ñ põt tam iuꝛ ueteri q̃ nouo. z etiã noui ſſimo. ut. ff. de iudic. l. poſt edictum. §. fi. z. C. de iudic. properandum. §. cum autem. z. j. de iudic. §. audient. in fi. §. z facit. j. de teſti. §. z hoc in. fi. §. z. C. quo. ap. non re. l. i. z. ff. de noxa. quõt. §. in poteſtate. z. ff. de re. iu. de unoquoq;. §. fi. accurſius.

k Si uero accuſator. large ponitur etiam pro actore.

l Et abſoluere. ſ. ab inſtãcia iudicij. uel edicti ꝟm aꝝ. ut. ff. ꝺ iudic. z poſt. ſed certe immo etiam diffinitiue licet non ſtati ut. j. de litig. §. ſi uero initium litis.

m Et damna. z facit. ff. de iudic. euz qui. z. s̃. de exi. §. ſi ꝙ quidam. in fi. §. z. C. qui accuſa. non poſ. l. qui crimẽ.

n Mederi. i. emendare. Temperatiores. ſ. homines.

o Putabunt. aꝝ. putabũt z alias putabitur.

etiã in futuras ſucceſſiones[o] ꝛ ſcientes quia nihil pene in ſe metipſos manet: ſed curret natura ſemp multas cuoluẽs mutationes[p] quas neq; preui dere facile eſt neq; predicere ſolummodo deo ꝛ imperato re ſequente deũ hec guberna r̃ mediocriꝛ ꝛ mãſuete nalẽte Si ꝟo q̃ſquã utatũ aliquibuſ ſacris formis ſiue pragmati cis ſiue aliis ò tali modo quo dam ſibi largitis erunt[q] omni no infirme[r] iudicibꝫ maximã ſolueutibns penam[s]: ſi omni no ſuſceperint ꝛ non hoc q̃ fit ſolummodo meditabuntũ ſed quò etiam faciendus eſt ꝛ eum ſi poſt hoc tale aliquid impetretur ab aliquibus nr̃o rum ſubiectorum aut ab alio quolibet quibus prius inter dicimus inter quos complec tuntur ſicut dictum eſt eccleſi as ꝛ ueuerabilia monaſteria ꝛ ſacras noſtras domos ꝛ ſa cra priuata ꝛ ſacruꝫ patrimo nium neq; hoc omnino uale bit. Erit autem hec lex ubi q̃ ſuam iuſte extendens uirtu tem ꝛ ſimul quidem futura: caute conſtituens: ſimulanter q̃ pr̃terit curans. ſcitote igitũ omnes ſubiecti quos domis noſtris progenitoribus ꝛ no bis donauit qm̃ hanc nobis damus legiſlationem omneꝫ nobis cautelam conferenteſ ꝛ neq; itinere fatigabimini lon giore neque aduerſus maxi mos lachrimabitiſ nꝫ nos cul pabitis tanq̃ hec nõ corrigẽ tes: ſed unuſquiſq; de proxio reſpiciens penam in quibus

forte damnificatur atq; ledi tur: ꝛ hanc curam uidẽs ma gnum ꝛ bonum laudabit do minum qui hoc nos ſanctire: bene ꝛ iuſte illuminauit. Sit ergo pena talia cõmittentibꝫ aut ſuſcipientibus iudicibus ꝛ cinguli caſus[t] ꝛ.x. librarum auri damnuꝫ. Glorioſiſſimi igitur prefecti ſacrorum pre toriorum qui per omnẽ ſub iectaꝫ terram conſiſtunt legeꝫ hanc cognoſcenteſ proponãt ꝛ per dyoceſes ſub ſe conſtitu tas ꝛ in omni ytalia ꝛ libia ꝛ in inſulis ꝛ oriente ꝛ quodcũ q; in illirico eſt ꝛ ſcient omẽs quomõ eoruꝫ curã habemus deo qui tanta nobis contulit offerentes legem qui magnaꝫ nobis pro eis recompenſati onem[u] dabit dũ talia pro cau ſa ſubiectorum ſalutis ſancti uerimus: proponatur conſtã tinopolitanis ciuibus nr̃is.

Quibꝫ[x] modis naturales fi lii efficiantur legitimi ꝛ ſui ſu pra illos modos qui ſuperio ribus conſtitutionibus[y] conti nentur. Rubrica.

Recte[z] dictum eſt a pr̃de ceſſoribus noſtris ꝛ an te omnes a iuliano ſa pientiſſimo quia nulla lex ne q; ſenatuſconſultuꝫ prolatũ in re publica romanorum ui detur ad omnia ſufficienter ab inicio promulgatum: ſed multa indiger correctione ut ad nature[a] uãietatem ꝛ eius machinationes ſufficiat[b]. Igitur de hiis q̃ ex naturalibꝫ

numerari perſonas quia plus ſolet timeri. ꝛ ſ. ut dicit canon in de cr̃. di. xxiij. c. quãquã. Item ea que generaliter dicuntur niſi ſpecia liter notentur. uidentur neglecta. ut. ff. de iniuſ. l. Itẽ apò labeoẽm §. ait pretor. nec enim priuilegia ſcripta per. l. caſſantiꝰ per hanc cõ ſtit̃. ſed tamen quidam dixerunt quam per ſupradicta tam per ea que hic dicuntũ. ſic ge neraliter corrigi dictaꝫ l. de iudic. l. ij. ſed fal ſum eſt. quia ſolum u ult hic nominare perſo nas ꝛ in hoc dicat plus ut hic dictum eſt.

g Quolibet priuilegio. i. q̃libet per priuilegi um aliquod.
h Imperialiuꝫ. hoc ſub diuiditur ſtatim.
i Sacro patrimonio'. ideſt rebuſ imperialib'.
k Sacris priuatis. iõſt rebus priuatiſ principiſ nam habet bona dupli cis generis. ut dicit̃ hic ꝛ. C. de qua. pref. l. be ne azenone. in prin.
l Poſt ſupernum. ideſt dicere que priuate ſunt merito poſt imperiales ſtatim. que imperiales ſunt a ſuperno deo col lata. accurſius.
m Legi. ſ. huic.
n Sorte. i. fortuna. al.
o Succeſſiones. ut. ſ. e. §. i. in fi.
p Mutatiões. facit. C. de ue. inr̃. enu. l. ij. §. ſed quia ꝛ. ſ. de non a lie. §. ut autem ꝛ. j. t. i. in fi. i. R/.
q Erit aũt ubiq; ꝛ c̃. er go ꝛ in ytalia lꝫ. ſ. e. §. hoc cõſiderãdũ ꝛ. §. ſi igit̃. facit mentionem tantum de prouincia.
r Infirme. facit. C. ſi contra. iuſ. nel uti pu. l. fi. ꝛ ſupra de non a lie. §. quia ueroniſi. ꝛ C. quando imperator inter pu. ꝛ ui. l. i. i. R/. ꝛ C. de pet̃. bo. ſuf. l. j. in fi. primi reſponſi ſed quid ſi dicat prin ceps in concedendo ta li priuilegio concedo ñ obſtante hac conſtit̃. ut õ nes ob. iu. ꝛ c̃. R/. ualꝫ ut ar. ff. de le. ij. l. ſi q̃s in pri. teſtamẽti. ff. de l'. ꝛ ſc. cõ. l. priceps.
s Pẽa. ò qua ſtatũ dicꝫ.

o Succeſſiones. ſ. e. §. i. in fi.
p Mutatiões. facit. C. de ue. inr̃. enu. l. ij. §. ſed quia ꝛ. ſ. de non a lie. §. ut autem ꝛ. j. t. i. in fi. i. R/.
q Erit aũt ubiq; ꝛ c̃. er go ꝛ in ytalia lꝫ. ſ. e. §. hoc cõſiderãdũ ꝛ. §. ſi igit̃. facit mentionem tantum de prouincia.
r Infirme. facit. C. ſi contra. iuſ. nel uti pu. l. fi. ꝛ ſupra de non a lie. §. quia ueroniſi. ꝛ C. quando imperator inter pu. ꝛ ui. l. i. i. R/. ꝛ C. de pet̃. bo. ſuf. l. j. in fi. primi reſponſi ſed quid ſi dicat prin ceps in concedendo ta li priuilegio concedo ñ obſtante hac conſtit̃. ut õ nes ob. iu. ꝛ c̃. R/. ualꝫ ut ar. ff. de le. ij. l. ſi q̃s in pri. teſtamẽti. ff. de l'. ꝛ ſc. cõ. l. priceps.
s Pẽa. ò qua ſtatũ dicꝫ.
t Caſus. ſic. ſ. ſeuicas. §. fi. In illrico. i. ſclauonia.
u Recompenſationem. i. meritum uel retrbutionem.
x Quibus modis naturales efficiuntur legitimi. hoc dicit. ſed in' a lia conſtit̃. j. quibus mo. na. eſt in littera ſui ꝛ que ſit differẽtia inter hunc t. ꝛ illum dic ut ibi in R/ica diximus.
y Cõſtitutiõibꝰ poſit̃. i. C. ò nata. li. l. cũq; ſ. ꝛ duabꝰ ſeq̃ntibꝰ legibꝰ i.

z Recte a Julião. ut. ff. de le. ꝛ ſe. con. l. neq; leges. ꝛ. l. non poſſunt. que ambe ſunt Juliani.
a Nature uarietatem. natura enim properat nouas: ꝛ re format. ut. C. de ue. iu. e. l. i. §. ſed quia. ꝛ multis utitur nouitati bus. ut. j. de conſanguineiu. ꝛ uti. fi. in prin.
b Sufficiat. ſcilicet correctsm. Accurſius.

a Publice caũe nã p̃uata cã ſua ñ uocat ali quẽ ipr. ut. C. de decurio. l. cu riales omniũ.
b Precipiat. fõte facit hoc im pator. ut ipẽm de cauſa cogno ſcat q̃ conſilio procerũ fit. ut hic dicit̃ ex eo q̃ dic̃ pragma tica ꝛ c̃. q̃ prag matica fit tãtũ concilio proce rũ. ut. C. de le. ꝛ con. l. ij. Idẽ ſi alia cauſa ẽ pu. euꝫ uocauit ut hic dicitur. nã interi in cau ſa ſua bẽt dila tionem l' ex. l. ut ſubjcit circa app. ut quia habet cauſam ap. re. habet eni priuilegium ex. l. ſcripta ne interim conueniatur. Idem eſt e tiam in legationem uel cauſa teſtimonij ferendi ꝛ idem in õ nibus qui ex. l. ſcripta babent priuilegium ſiue milites ſiue ſenatores ſiue clariſſimi. nec eniꝫ ea priuilegia caſſantur. ut ff. de iud. l. ij. §. legat̃. ꝛ. §. oc̃ſ. ꝛ dixim' plene. ſ. e. §. ſi igit̃.
c Quale eſt ſuper appl'. ſed hoc eſt exemplũ ergo idem eſt in aliꝫ qui bñt ex. l. priuilegium. ut dixim'. ſ. e. §. ſi igitur.
d Plurimos. ſ. cognitores al. ut. C. de ap. l. in offerendis. ꝛ ſ. de ap. §. illud ꝛ. §. ſimil modo ꝛ. §. orientalem ꝛ. §. fi.
e Maxias. ut. x. lib. auri. u t in proxis dict̃. l. conſtituetur.
f Habeat. quidam priuilegia. i. indulta uel indulgenda que tamen iur̃ corpore non contineantiꝰ. ꝛ nõ hic ſubſequenter

c Leges. ut. L. de naturali. lib. l. cum quis. z. l. nuper. z. l. fi. z. s. de inceſt. nupt. §. dubitatum. z. s. de trien. z. ſe. §. fi.
d Moliuntur. loco paſſiui. z dic. i. inducuntur.
e Corrigimus. i. addicimus. z interpretamur. az.
f Sanctitum. ut. L. de naturali. li. cum quis.
g Alternatam. alias cõ patam. accurſius.
h Inſtrumenta. i. ñm. cum ea fecit interuenien tibus inſtrumentis in q̃ bus dos. z ñm. conſtri batur q̃ eſt nocere ad talium filiorum legitia tionem qui prius nati ſunt. ut inſtit. de nupt. §. finali. accur.
i Filios. ſ. poſtea.
k Suis. ſ. legitimis.
l Eo. i. ideo.
m Naſci legitimis. i. ut legitimi naſcantur. az.
n Iſta lex. ſ. ſupra no minata. cum quis.
o Quidam. ſ. ſapiẽtes.
p Emendauim⁹. ſ. per a liam. l. in eodem. t. de naturalibus liberis. l. nuper. accur.
q Eis. ſ. natis añ ñm. qui ſui ſunt facti per ñm. accurſius.
r Addicientes. in. e. l. L. nup. accur.
s Aliqui filij. ut quia u nus tantuz poſtea nat⁹ eſt uel nullus.
t Inter ſuos. i. legitioſ.
u Aſcribi. i. computari. uel dic aſcribi in teſta mento in quo inſtituit ſuos legitimos filios ali as iſti tales agunt que rela. z omni auxilio q̃ competeret his q̃ ab inicio legitimi fuiſſent. ut. s. de inceſt. nupt. §. dubitatum. in fi. §.
x Sed z aliud. hic nõ tres queſtiones una eſt i hoc. §. ſed aliud. alia in ſequenti. §. z quidã. tercia in. §. nouimus. quas ſoluit poſtea in. §. ſi quis uero.
y Cõſuetudinem. quã habz ad concubinam.
z Et quidam etiam. i. ſecũdus modus queren di. ut inferius innuit u bi dicit. ſecund⁹ iſte mo dus. z c̃. ſecundum al. uel dic etiam ſecunduz

ad ſuoz ius pueniuut z mul tas z uarias cõſcripſimus le ges. Ex his aũt que a natura rez p ſingla moliũtur inuenie tes aliq̃d deeſt hiis que ia ſta tuta ſt̃ hoc i pñti corrigim⁹. Sãctitũ namqz eſt ut ſi quis hñs mulierẽ puto ſibi affectu cõſternatã deide filios ꝓcrea uerit z poſtea ẽt nuptialia fe cerit inſtrumẽta z limos ex ea ꝓcreauerit filios: nz hii pr prius nati ſt̃ mãeant natales ſed z illi cõnumerẽt ſuis: eo q̃ occaſio oio eis ſinit naſci limos: ſed hũit ẽt iſta lex correctionẽ: nam qr ſcỏi z poſt dotẽ nati mortui ſt̃: z iỏo uo lebant q̃dã nequaq̃ ꝓres ãte exiſtẽtibz adiuuari z hoc e mẽdauimus z dedimus eis e tiã: ſic l' ſi mortui ſt̃ z hii qui ſcỏi fuerũt fres hr̃e iura legi tima. Illud q̃z adicientes qñ z hoc dubitatũ ẽ ut l' ſi aliq̃ filii poſt dotalia ñ naſcũtũ at tamẽ p̃cedentes lz añ dotalia nati ſt̃ inter filios ſuos aſerí bi patre q̃ppe ad hoc feſtinã te. Sed aliud q̃dam tale oc curit ex huiuſmõi namqz con ſuetudie: nati filii erãt alicui at ille eos nolebat a nobis ad inuento mõ facere ſuos nup tialiũ cõfectiõe documẽtoruz deliberante aũt hoc pr̃e mor tua eſt mulier z ꝓſtitutiõis eũ deſeruit modus: ñ enĩ erit ad quaz oporteret nuptiale cõfi ci docuñtũ: z naturales mãe bãt filii inuito pr̃e z quỏdaz ẽt ſcỏz tale exortũ eſt apỏ ui ros nz nobis cognitos ꝓcrea uit zeni q̃dam filios ñ legitie

k Subtilis. ſcilicet huius quam. z cetera.
l Si quis uero ſuos. ideſt legitimos.
m Non hẽat penitus. qr mortua eſt. ut fuit in primo dubio.
n Sine delicto ſit. ut fuit in ſecunda dubitatione.
o Que nõ appareat. qr abſconditur per filios. ut fuit i ẽcio dicto dubio.
p hẽt aũt. hoc repete. uel ſi ap parãt aut hẽat
q Prepeditã. ſ. mu lierem. uelu ti qr monacha eſt illa facta. uñ ñm. hr̃e ñ põt. ut. s. de nupt. §. fm occaſiõẽ. l hic ſacerdos. uñ nec ipſe põt eam habere. ut s. quõ. o. e. §. neqz autem.
r Adinuentus modus. ſ. per ſtitutionẽ nata liuz. ut. ff. ỏ na tali. re. per to tum ti. ac.
s Premandãs. precõcedens il le modus quen dam honorem quodaz alio ac tu. ſ. p ipetratõ nẽ ꝓceſſiõẽ iur̃ ãnuloz auroz ut ſb̃jcit hic. z p. i. dans eis z ẽ qui modo. ſe mi plenaz igẽu tatem inducit. ut. L. ad. l. iul. miſcellam. l. u naz. unde z pa tronus eis ſuc cedit. ut. ff. de iur̃ annu. l. pe. ſz reſtitutio na talium plenam prebuit ingenui tatem. nec ſuc cedit patronus ut. ff. de nata libus re. l. inter dum. z caue ti bi quia z hoc ſtatim innuitur q̃ ſemper nata lium reſtitutio nẽ precedit ius annulorum ibi poſtea uero. z c̃. q̃ non puto.

z filios quidẽ ultra quã dili gebat z limos ſibi fieri ſcỏz le gẽ uolebat: ea aũt que ſt̃ muli eris nõ erãt oio ſine peccato nz digna eã extiauit limo q̃ dam noie: que ẽt ſemetip̃az i uriauerat: ſufficit enĩ hoc tñ dicere: quapp ſcỏus iſte mõus eſt q̃ filios grauat in ꝓpore qui dẽ poſt mortẽ matris: in ſcỏo nõ p id q̃ illa peccauit. Noui mus aũt ẽt quẽdaz terciũ mo dũ pr̃namqz uolebat limos facere filios z ad ea que ỏ do tibus ſanctita ſt̃ a nobis rſpi ciebat: filii nõ ſẽtiẽtes qñ que dã inopinate euenirẽt ad matrẽ coz lz uxorẽ ñ limam exiſtẽtẽ a quodã cognato di uite maligne ſiml z doloſe agẽ tes matrẽ occultauerũt: nec e os facere limos ẽẽt pri poſſi bile z moriẽte forte mr̃e ma ternaz frueretur uſuf. hoc q̃ patribus dat bñfaciẽs lex ta libus itaqz reſiſtere artibz le gibus eſt ꝓpũ ſubtil quam i pñti ſanctimus. Si quis uero ñ hñs filios limos: naturales aũt tñmmõ hñs ipos q̃dẽ ſuos facere uoluerit mulierẽ nõ ã ñ hẽt pẽitus aut ñ ſine ỏlicto ſit aut que ñ appareat: habz aũt ſcỏm quãdã. l. ad ñmõiũ ꝓpeditã damus ei fiduciã ñ a quadã z nũc adiuẽta a no bis uia ad limoz ius ꝓducer naturales ꝓculdubio ſuis in talibus caſibz ñ exiſtẽtibz ſic̃ enĩ q̃dã a p̃cedẽtibus nobis adiuẽtus modus ẽ: q̃ liberos ad igẽuitatẽ ỏducit: p̃mãdas q̃dẽ eos alios quodã actu z dans eis aureoz ius ãnuloz

Nã etiam nullo modo tali iur̃ petito annulorum poteſt reſti tio natalium peti. ut. ff. de natalibus re. l. ij. z. l. iij. z facit ad hoc. j. ut liberti. de. ce. §. i. z. §. ſi. z. j. quibus mo. na. ef. ſiui. §. i. Accurſius florentinus.

a Ultra quam. ſ. dici uel credi poſſit al. uel dic ultra quam. i. ualde uel multum. Accurſius florentinus.
b Ea autem. i. que ſunt ex officio mulierum exhibendum naturali ter ad procreandum. Accurſius florentinus.
c Quodam nomine. ſcilicet maritali.
d hoc tantum. nõ aliquid taceri. ut maius delictum detur intelligi ineſſe ſic. ff. ad mac. l. i. ibi neqz amplius.
e A nobis. ut. L. de naturalibus lib. l. nuper.
f Quedam. ſ. bona. al. Et moriente repete ne. accurſius florenti.
g Frueretur. ſcilicet pater.
h Lex. ſ. conſtanti. ut. L. de ma. bo. l. i. z. L. ỏ bõis li. l. cũ oz. §. i.
i Talibus. datiui caſus ſunt.
t Eos. i. premunitores. z hoc ſi habes eos. Si uero habes eis dic ut in gloſa. accurſius.
u Naturam. ideſt antiquiſſimam.
x Et licebit. id paternam. i. naturales efficere legitimos.
y Ut. ideſt ſicut. Accurſius.
z Dicta ſunt modi. ueluti per oblationem curie. ut inſtit. de her̃. ab in. §. ij. z ñmõio. ut. s. de inceſt. nupt. §. dubitatum. ſed hic mod de quo hic agit non eſt per omnia ſimilis. qr non ibi attenditur. ſint alij legitimi uel non. ut. j. qui. mo.

na.ef.sui.§.si.quis igitur ex qualibet.sed hic sic. ut in isto §.si quis uero.z.§.se.z.j.§.liceat.

a Occurrent.post.l.istam.Accursius florentinus.

b Prediximus.ut supra.e.in principio.

c Nature.idest naturali legitimitati.accursius.

d Restituer na
tue.i.iudicabat
eos limos.
Sanctiebat ali
as sciebat. ac.

e Natur. quali
ter dic. ut.j.q
bus mo.na.ef.
sui. §.illud. ibi
hoc agit z c. z
j.prox.

f Diffra.f.hois.

g Legitim.scili
cet filij.

h Mox.i.statim.

i Procedebat.
f.de nostro.

k Omnes.unũ
enim genus ho
minũ tantum e
rat.ut instit.de
liberti.§.i.z j.
qui.mo.na.ef.
§.i.z.ff.de cõ.
inõ. si id q do
minus.ac.

l Bella.qr cap
ti serui capienti
um efficiuntur.
ut instit.de iure
pa.§.serui.

m Produxit.
ab inuito.

n Diuersio. uel
cõuersio.ut.j.
quibus modis
natura.efficiũt
sui.§.illud.

o Eis.f. legitis

p Ex qualitati
bus.nõ similez
morbũ exigere
simulem medici
nam.sic.L.ỏ e
piscopis z cle.
l.si quam.i si.
z.ff.ad.l.acq.
illud. i si.z.j.
quibus mo.na.
ef.sui.§. illud.
ar.contra.ff.ỏ
pẽis.q̃dã. illã.

q Quidẽ.f.me
delam maũmis
sionem que et
ueteri iure ẽ in
ducta. ut insti
tuta de libertinis.§.i.z patet.ff. de manu. per totum illum librum.uel dic medelam restitutionis natalium.

r Hanc uero.f.medelam que sequitur.

s Derelinquenti. idest quia non eam in uxorem.

t Thorum.concubinatus.

u Delinquisse.ut fuit in secundo dubio.s̃.e.§.z q̃d z q̃daz.

x Aliter.interpositio est.

y Permittimus.idest nõn permittimus.naturales effici legitimos hoc modo nisi i subsidium.nam si talis ẽ mulier quã possit commode in uxorem habere per matrimonium. ut tantum debent filij legitimari.ut hic dicit.

z Circunuentio est.quia est turpis uite.

a Non est.quia mortua est.ut supra.e.§.si aliud.

b Aut latet.ut.s̃.e.§.sed aliud.

c Aũt aliquid.ut supra.e.§.nouimus.

d Circa.e.in.ut quia alias impeditur eam in uxorem habere propter mulieris uel suum statum.ut.s̃.e.§.si quis uero.

e Filijs. idest licentia sit patri.z hic incipit modus legitimandi.

f Precem. quia qualiter fieri debet dic ut.L.de preci.impe.of.l.fi.

g Differentes.similis ẽ impetratio de senatore qui libertam uult accipere..ut.ff.de ritu. nupẽ.si senatore.z sic.ff.de hijs qui no. infa. l. solet.accur.

h Frui talia.nam legitimi erant.

i Neqz fraudare. hoc est dicere filij celantes matrem non fraudant patrem quominus faciat eos legitimos quia inuentus est modus quo efficiumtur legitimi etiam sine matrimonio.neqz ob.hoc obiciunt filij ius legitimorum. Sed si alio modo uelit obicere. quia expresse contradicant patri. hoc possunt. ut infra qui.mo.na.ef.sui §.generaliter.

k Et celantes. repete neqz.accur.

l Abicere.idest sperne
re.accursius.

m Breui solatio. breue est sed non breuiter dictum. uel breue respectu maioris tractus. sic L.de usufruc. l. ambiguatis.accursius.

n Hoc quidem. scilicet principem non adeat propter circunstantiam ut quia eum adire non potest. cum multis sit princeps negocijs implicitus.ut supra de appl. §.i.accursius.

o Casuum.qui impediant eam ad matrimonium.accursius.

p Sic filius.ut diximus in patre.s̃.§.i.

q Perficientibus. nõ q̃ qui confirmat datũ dat.accur.

r Nature similis. idem in iudicio. hec eadem dicit pater etiam si unicus filiorum tale prebuit testimonium alijs prodest.j.ut li.ma.z a.§.

os restituere naturẽ z antique ingenuitati z limo iuri ut sub potestate eius cõsistant: ut a legitimis filiis differentes[g] z hoc facto z exinde filios frui tali[h] solatio z neqz[i] fraudare posse patrẽ z celantes[k] matrem z ius legitimoz obicer[l] uno enim hoc modo hominibus huiusmõi nature excessibus z adinuẽtionibz in his qui limos nõ hñt filios medemur:ita breui[m] solatio tantuz nature ipetum corrigentes. Si uero solummodo naturalium filiorum pater hoc[n] quidem propter quasdaz fortuitas circunstantias non agat: moriens uero sub quodã pr̃ dictorum casuum[o] scripserit testamento uelle sibi eos legitimos esse filios successores:z huius rei:damus limam supplicantibus tamez et sic[p] filiis post mortem patris z hoc dicẽtibz z oñdẽtibz pris testañtum z hr̃dibus existentibus i quantũ pater eos scripserit z ab imperio hoc pcipientibz[q] ut in uno eodemqz hoc quỏ agitur sit donuz patris z pncipis idem dicere nature[r] simul z legis:z hoc dicimus nullũ ãteriorem limum perimentes modum: sed et hunc[s] addentes in quibus illos accipere ñ licet omnino enim suis existẽtibus deinde naturalibus p̃creatis aut primitus natis neq̃quã legitimorũ ius eis adicitur nisi forsitan[u] per constitutiones nostras que dotalium instrumẽtoruz introduxerũt modum. Et non uos

filiorum tale prebuit testimonium alijs prodest.j.ut li.ma.z a.§.
ad hoc.Accursius florentinus.

s Hunc addentes in quibus.q.d.hic modus addicitur alijs modis in illis scilicet casibus in quibus per illos modos accipere non licet.ut quia mater est mortua uel latet sana.uel non est sana uel alias impediuntur alijs modis.ut.s̃.e.§.si quis uere.z facit.j.quibz mo.na.effi.sui.§.generaliter.

t Illos. scilicet modos. Accursius floren.

u Forsitã.hoc superfluit. sic.s̃.de nõ alie.§.qr uõ leo.nam constat habere locum alios modos et si filij limi sint siue per matrimoniuz hoc fiat.ut.s̃.de incest.nup.§.dubitatum.z.s̃.de trien.z.se.§. fi. siue per oblationem curie.ut.L.de natur.lib.legem.§.i.z.j.quibz mo.na.ef.f.§.i.itaqz ibi si qs igit z c.z.L.de na.li.con.§.fi.

r Imperatoribus. ut Anastasio. ut. L. de na. li. l. iubemus in fine.
p Reprehendat dicens. ut naturalis non adoptetur. ut. L. de na. li. l. legem ana. §. in posterum. que est Justiniani.
3 Terminis. s. firmatum. Considerauit. s. construe.
a Exclusa. nō non debere in dubium reuocari q̄ bene est semel de
tiniatū. ut. L. ad. l. iul.
ō adulē. graccus ꝛ. L.
de rebus cre. si quis. in
fi. ꝛ. L. de summa. tri.
l. nemo clericus. in pri.
b Illud quoq; melius.
s. q̄ si non constitue
remus. accursius.
c A nobis antiquis. ut
ff. de reg. iuř. l. nuptias
noui. ꝛ. s. de nupt. §.
nuptias. accursius.
d Falsarijs. totum est
suspensiuum usq; illuc
extimauimus ꝛ c̄.
e Completa. i. repleta.
f Eis. s. uerbis.
g Finguntur. i. falso po
nuntur. accursius.
h Secundum. ll̄. i. ſm
naturalem equitatem
factas. accur.
i Nouimus enim. s. c̄c̄
ꝛ sumus. ut subijcit qr
ꝛ c̄. aī enīz ꝛ nos ꝛ c̄.
sic. s̄. de trien. ꝛ se. §. ꝙ
siderauimus.
k Uehementius. nō a
morem appellari furo
rem uehementem. ut si
cut furiosus se non sen
tit sic nec amorosus. est
et similis ebrio. ut istic.
de suc. sub. que si. ex. §.
si. vnde uersus. Nō fra
ter fratri cum furor ille
uenit. igneꝙ ille furor
nescit habere modum.
l Retinere. i. refrenaī.
m Perfecte. aduerbium
est. accursius.
n Si abstinebunt. repe
te. ꝛ philosophie est si ab
stinebunt.
o Sermone. i. blando.
p Eas. quas amant. qr̄
quia eam per blandici
az non conferūt. i. post
quam tali detinētur fu
rore uel si deest non ex
pone confert. i. consue
uerunt conferre.
q Que. s. omnia.
r Latores. ut. ff. de do
naī. inter uir̄. ꝛ ux. p
totum ꝛ maxime. l. i. ꝛ
l. iij. in principio.
s Ut non. aī deest nō.
t Illustres. nō illustres
ꝛ supiores usq; ad pri
cipem debent matrimo
nium contrahere inter
ueniente dote ꝛ añ nup
c̄. donaī. ꝛ in scriptis.
ut hic ꝛ. L. de nupt. l.
imperiaī. in fi. prie. co
lū. ꝛ. j. ut li. ma. ꝛ. a.

lauit qr etiā adoptionis mo
dus erat antiquitus ab aliqbz
ante nos imperatoribz r sup
naturales ad limos transferē
dos nō iprobabiī estimetur:
sed eque pie memorie noster
pater ꝛ constitutō ab illo pro
lata talia reprehendit s māere
Sed ꝛ illam in suis terminis t
uolumus qm̄ castitatem dili
genter considerauit ꝛ incom
petens est: que bene excluſa u
sint rursus ad rem publicam
reuocare. Illud q quoq; meli x
arbitramur constituere cōpe
tenter quō ex plurimo causa
ruz experiīnto cognouimus:
multe quidez ꝛ continue lites
nunciante nostr̄ maiestati ad
opus nos deduxerunt huius
legis: quia enim ꝛ antiquis ꝓ
mulgatum est legibus: ꝛ a no
bis īpis sunt hec eadem cōsti
tuta: ut ꝛ nuptie extra dotali
a documenta ex solo affectu
ualeant ꝛ rata sint: sed falsa
tis y contractibus nostra ex
hoc est completa z r̄s publica:
naz introeuntes testes siue pi
culo mentientes quia uir uo
cabat dominum coherentem
ꝛ ista illum similiter nomina
bat ꝛ sic eis a fingūtur b matri
monia non pro ueritate cōfe
cta. hoc estimauimus oporter̄
scōz c natūales diffinire leges:
d Nouimus enim ꝛ castitatis
sumus amatoꝛs ꝛ hoc nostris
sanctimus subiectis: si nihil e
furore amoris uehementius f
quem retinere g philosophie est
perfecte h mouentis: ꝛ insilien
tem atq; inherentem cōcupi
scentiaz refrenantes ut hii q̄
hec talia detinentur si abstie
bunt i sermone k ad eas l quas
amant quem m eis non per blā
dimenta conferunt: deniq; in
tantum etiam ante nos legis
latores n tales scierunt animo
rum affectus ut etiam donati
ones cōstante matrimonio ꝓ
hiberent: nec non o concupisē

lemnitas ꝛ pōpe ꝛ glia que solēt nupt̄. interuenire. ꝛ dic bz
uiter sensum horum trium. §. qui sunt in dignitate maiori.
ut senatores ꝛ illustres. non sine dote ꝛ dōaī. propter nupt̄.
contrahunt matrimonium. at qui sunt in milicia honestiori
nel in professione honestiore si copulatur absq; documentis
tie magnitudine uicti latenter nuptialibus ad
paulatiz coniuges semetipos orationis ueni
priuari sua substantia. hec ant domum ꝛ
quoq; casta lege sanctiř bene scriptura omni
se habere credimus in maiōi no conficiatur
bus itaq; dignitatibus ꝛ que abiectis aūt. Jt̄
cunq; usq; ad nos est: senato militi caligato.
res ꝛ magnificentissimos illu ut agricol̄ ꝛ sb̄
stres e neq; fieri f hec omnino scripto licet cō
patimur: sed sit ōnino ꝛ dos trahere. sed hec
ꝛ ante nuptialis donatō ꝛ ad non seruantur
omnia que g honestiora h decet forte. accur.
nomina. Quantuz i uero i mi u Quatum fie
licijs honestioribz ꝛ negociis k ri. hoc facere.
ꝛ omnino professionibus di x Que. s. oia.
gnioribus est si uoluerint legi y honestiora.
time uxori copulari ꝛ nō fa i. honestas per
cere nuptialia documenta l ñ sonas. ac.
sic quomodocunq; ꝛ sine cau z Qualiter uō.
tela effuse ꝛ sine probatione nūc de medijs.
hec agantur m: sed ueniant ad a Et negotijs. i.
quandam orationis domuz negotiatoribus
fateantur sanctissime illius ec honestioribus.
clesie defensori: ille autez ex b Documenta.
hibens n tres aut iiii. exinde r quia ti illa no
uerendissimorum clericorum lunt facere nō
attestationem conficiat o decla debēt ire ad ec
rantem quia sub illa inditiōe clesiam.
illo mense illa die mensis illo c Algant. i. ac
imperii nostri anno consule p cipiant.
illo uenerūt apud eum in illa d Exhibentem.
oratorionis domū ꝛ ille ꝛ illa ꝙ s. chartam.
iūcti sunt alterutri huiusmo e Conficiat. i.
di protestationem: si quidem defensor eccle.
accipere nolunt: aut ambo cō f Consule illo.
uenientes aut alteruter eorū facit. ff. de accu
ꝛ hec agunt ꝛ subscribant ei saī. libelloruz.
ꝛ sanctissime ecclesie defensō ꝛ. s. ut prepo.
ꝛ relinqui tres aut quantos no. ipa. i pri.
cunq; uoluerint non cum mi g Non egerint.
nus trium litteris hoc signifi i. non acceperit
cantibus. Si uero etiam hoc huius ptestaī.
illi non egerint q ille tamen ta h Archiuis. dic
lem imponat chartā uenera quot modis ac
bilis illius ecclesie defensor ꝛ cipitur. ut dixi
in eiusdem sanctissime eccles mus. s. ꝺ defē.
i e archiuis r hoc ē ubi uenera ci. §. precepto.
bilia uasa seruaī p̄dictas sub i Omnibus. s.
scriptiones habentes ut recō marito ꝛ uxo.
ditum sit omnibus s hoc mūi ꝛ filijs.
ri nō aliter uideatur nuptiali k Et oio. nō scri
affectu eosdez conuenisse nisi pturam nc̄c̄iā.
tale aliquid agatur ꝛ omnio t sic ꝛ aī. L. de ñ
nu. pe. l. genēa
liter. sed regula
riter contra. ut
L. de pact. l. pa
ctum.
l Dispositionē.
ſz hec media ui
a reducitur bo
die ad uſ tercie
ut solo affectu
contrabant. ut
j. ut liceat ma.
ꝛ. a. §. ꝺa uō.
que ē ꝓraria.

§. quia uero dudum. Item omnia que honesti ꝛ c̄. q. d. ꝛ omnia de
bent esse ibi ad tale matrimonium contrahendum que deberent. aī
decet habere honestoria nomina. s. illustrium. i. ipsos illustres. ut so

m Quisquam. hic de minimis. Accursius. florentinus.
n Jacent. ille iacent in uita tota qui habet omnia q̄ exigit
uita. ꝛ ille eī nouissima pte uite q̄ uix hēt q̄ sufficit ad uitā.

o Etiam in hȳs. i. in matrimonȳs indulgentiam habeat. ut sine scriptis possit contrahere matrimonium.

p Sed neq; non solum uiles. sed neq; agricola ꝛ cetera. ac.

q Obscuriores. pro eodem. sic. ff. de concu. l. ꝛ in concubinatu. in prin. ꝛ. C. de nupt. l. a caligato.

r Pscrutamū. i. nō speramū a predictis. qr in oibus idē dicimus. ꝛ uidet hic una negatō abūdare. ut ꝛ §. de her. ꝛ fal. §. ꝛ in ordinariū i pri. ꝛ nō. q de tribus dic §. iste. s. q ò uilibus. Jt de nouo milite cui ē studiū milicie. Jt ò rustico cui ē studiū terr ꝛ ēe debet. ut. C. de agri. ꝛ cen. l. cum sat. ꝛ sic redde hic singula singulis.

s Personis. s. de qb' hic prio dixit. accur.

t Jn militibus. subaudi ita in militibus. ꝛ c. Qm autez legimus. ut p duos testes. ut. ff. ò testibus. l. ȳ. uel per instrum tū de hoc factū ut. C. de fid. in strumentorū. l. in exercendis. uel per confessionem eius uel alio modo. ut ff. de cōfes. l. i.

u Mediocritatem. qr parētes erant uiles.

v Militares. quando milites obscuri.

w Rusticas. qñ agricole.

x Qm autem i terpellationez. i. interpellationes. accur.

a Preter ordinem. ordinem dicit lex quando certos enumerat casus. q bus licet uxorem dimittere. J. ut li. ma. ꝛ a. §. quia uero plurimas. ꝛ. C. de nupt. con sensu. accut.

b Bonis. i. beneficijs.

c Quartam. hanc quartam substantie mariti habet uxor in duobus casibus. primus quando eam repellit in dotatas ut hic. ꝛ. §. ò nupt. §. si quis enim duxerit. ꝛ. C. de repu. l. fi. §. Jtem. quando premoritur uir ꝛ uxor superstes est ī opt. ut. §. ò exi. ꝛ itro. §. pe. ꝛ hic que quarta hodie sibi dat si bēt tres filios uel pautiores aliequin uirīl. ut. J. ut liceat ma. ꝛ a. §. quia uero dubium. que est huic contra. accursius.

d Et si non hoc. idest sine repudio. Accursius florentinus.

ex lr̄is causa testimōiuz hēat: iis itaq; gestis nuptias ꝛ ex eis sobolē ēē legitimam hec autē dicimus ubi nō dotis aut añ nuptialis sit donatiōis documentū: fidem eni in sol' testibus suspectam hītes ad p̄sentem uenimus dispositionez.[1] Quisquis[m] aūt in abiecta ò;get uita parue quidē substātie dominus cōsistēs: in nouissima uero uite parte iacens[n] hēat et[o] in hiis lr̄iam: sed neq;[p] agricolaz aut milites armatos quos lex caligatos appellat: hoc est uiliores obscuriores[q] nō perscrutamur[r] quibus ciuilium causarum ignorantia est ꝛ solius circa terram operationis ꝛ circa bella ꝯupiscētie cā est studiose ꝛ iuste ꝛ laudabil' sicut in uilibus psōis in militibz[s] armatis obscuris ꝛ agricol' lr̄ia sit eis ex ñ scripto conuenire ꝛ matrimōia celebrare inter utrosq;: sint aūt filii l'imi qui patrum aut mediocritatē[u] aut militares[v] aut rusticas[w] occupationes ꝛ ignorantias adiuuēt. Qm autem[x] interpellationibus que nobis fiunt semp oium assidue mulieres audiuimus ingemescentes ꝛ dicentes qr quidam eaz concupiscētia descenti ducāt i domibus suis sacra tangētes eloquia: aut in oōnis domibus iurātes hīturos se eas legitimas uxores taliter eas habentes tp̄re multo ꝛ forte suscipiētes filios: deinde duz se saciauerint eaz desiderio aut extra filios aut cū filiis ꝓiscientes de suis domibus: indicauimus et hoc oportere sanctire: ut si mulier oñdere poterit modis legitimis qr scōm hāc figuram uir eā accepit domi: ut eam uxorē l'imam hēret ꝛ filioz l'imoz matrē nequaq; penitus l'ñiam ēē ei hanc de domo preter[a] ordinē legis expellere: sed hēre eam l'imam ꝛ filios suos ēē eis: ꝛ illa siq; dē in dotata sit nr̄e cōstituti nis uti bonis[b] quarta[c] sue substantie uiri partē percipiens siue expellat siue p̄us moriat uir nō pscrutantibus nobis: siue repudio utēs dimittat eam sue et sine[d] hoc nz eni uersisile est eū mittere repudiuz q; ꝛ ipsas nuptias denegat[e]: sed si eaz irrationabil'r expellat de domo hoc ipsuz sit ad uersus uirū iusta causatio[f] ꝛ mulier hoc facto repudiū ei mittat ꝛ exigat quartam si uxor ostēsa fuerit extitisse: licz extra dotē conuenerit[g] iureiurando credēs quid eniz agat aliud que ad dotē ñ est ꝑdōe a q̄ ut semetipsam omni dote contradat: sit āt ꝛ soboles l'ima et iuito p̄re q; eni ad hoc nuptias fecerit ꝛ filios ꝓcāuit mulier l'imoz filioz suoz fieret mater: ñ pōt ex tali natos germine rursus[h] ut naturales abicere neq; quasdaz postea forte nuptias post mōtē uxoris aut repudiū cōtrahēs e os qui ex istis nascunt nuptiis uelle solos ēē l'imos: nisi eis[i] etiā illi priores fuerit copulati quoz sil'iter pater est teste existētē nuptiaz p̄oz q̄ ò eo scōaz aūt legē: eadem nobis lex ꝓ cautela sit nuptias contrahētiū. ꝛ si filii quidē[k] ex talibus ꝓcesserit[l] nuptiis erunt sui ꝛ his[m] legibz que st ò suis posite fruemur. Si qd autē post hec[n] fiat ñ tam ex ꝓscripta ꝓcedat copl'atōne erūt naturales ꝛ que a nobis largita st naturalibus siue ex testamēto siue ab itestato[o] potient[p]. Eos eni qui sem' ex odibilibz nobis ꝛ propter ea prohibitis[q] nuptiis procedunt neq; natūales uocari nz participāda eis ulla clementia est: sed sit suplicium etiam hoc[r] patz ut agnoscant qr nz quicquaz peccatricis concupiscētie eoz

e Denegat. ut infra declaratur. accur.

f Causatio. i. erit uxori occasio dimittendi eum. ut subjcit.

g Conuenerit. scilz matrimonium.

h Rursus. nō non posse aliquem mutare consilium in alterius iniuriam. sic. ff. de reg. iur. l. nemo. ꝛ. J. ut liceat ma. ꝛ a. §. illud quoq; ꝛ. C. de neg. ges. l. fi. ar. contra. C. de acquiren. post. l. fi. §. sin autem nec. ac.

i Eis. s. secundis filijs.

k Quidem deo. nota quando iuratur deum esse testem. sic quando iudex iurat bene iudicare deus iudex est. ut C. de iureiur. l. ȳ. §. sin autem reus.

l Processerit. idest in preteritis. accur.

m Hȳs legibus. ut ab itestato primo loco succedant. ut instituta de here. ab intes. §. i. Jtem in testamento debeant instituī. uel exheredari. ut instit. de exhere. liber. in prin. ꝛ. C. de liber. pre. uel here. l. fi. §. penul. accur.

n Hoc fiat. idest si contrabatur matrimoniuz sine scriptis. ut subjcit.

o Ab itestato. alia eni olim st istis largita. ut §. de tri. ꝛ se. §. considerauimus. ꝛ aliter hodie ut. J. qui. mo. na. ef. sui §. ne igitur ꝛ §. seqñti.

p Potiētur. hoc uidetur locum habeꝛ in medijs qui non contrahunt i ecclesia solemniter. ut §. nam si essent de minimis p̄nt contrahere quocunq; modo et i futuris temporibus.

q Prohibitis. s. iuz cognationis. uel affinitat non qr defuerit scriptura. nunc naturales dicētur. ut hic ꝛ. J. qui. mo. na. ef. sui. §. fi. Aly intl'ligunt hoc de illis q; debent cōtraxisse cū scriptura ꝛ non fecerunt. ut filij inde nati. nec naturales dicendi sunt. sed nonne. §. appellauit legitimos. nec interuenerat scriptura. R'. illud referri ad nupt. ante hanc. l. cōtractas hoc ad futuras. uel hoc qñ breui tempore tenuit eam. ut. §. possunt.

r Hoc. scilicet spurij habeantur. Accursius florentinus.

x Ut hij qui obligatas habere prohi. rec mi. Ut hij qui hec pars exponitur. j. usq; ad. §. q; si quis. accursius.
y Ut curatores. hoc expõitur. j. §. q; si qs usq; ad. §. z hoc dicim⁹.
z Hec autem. hoc dicitur. j. e. §. quoniam.
3 Et de gubernatione. hoc dicetur. j. e. §. quoniam. accursius.

3 Omia latori. Hic q; primo loquitur generaliter de quolibet faciente. l. siue senatore siue pretore z de cautela minorum fecit. l. ut ff. de mino. l. i. ul' dic q; primo z postea de imperatore. z sic facit trã situm de singulari ad plale. accursius.

hẽbunt filii. Que igit placuerũt nobis z ad hoinũ medelã z nature plenitudinẽ p hanc legẽ statuta sc. tua celsitudo mãifesta faciat ũiuersis pragmatibus ꝓpositis p que oibus lex erit apparata cognoscẽtibus scõm quẽ circa talia conuersent modũ: z nr̃am cõsideratiõem ꝓpendiam qr oi occupatiõi alteri eoz utilitatem propenimus.

a Nihil. i. nulla occasio.
b Jnstr̃a. quib⁹ continetur deberi minorib⁹. uel econtra miores sol uisse. s. ut custodiant.
c Eos. s. minores.
d Studiosa. eis repete quemadmodum bñ se habeant. 3.
e Adeo. ut. j. de fide instr̃. §. quis igitur.
f Multas. hic tangit de secunda parte Rxice.
g Etate. adulta. Eoruz minorum. ac.
h Et mox. i. post quam cessiões sunt facte eis.
i Efficiuntur. scilicet curatores. accursius.
k Eorum. s. pupiloruz.
l Facultatuz. per acceptilationem in solutuz.
m Subeuntes. resolue hec z seqntia pticipia i vba. ut subeũtes. i. subeant accipientes. i. accipiant. accursius.
n Eorum. s. minorum. hoc dre contra eos.
o Que sũt successiões. alias qui minores z ẽ plana. accur.
p Undiq;. uel quia nullo modo debetur. uel quia inutile est per exceptionem q; idem est. ut. ff. de uer. signi. l. creditores. accur.
q Celantes. i. celant. z iterum accipientes q; ẽ j. expone. i. accipiant.
r Dẽ suscepta. scz apochas. ut. s. de ec. re. immobilium alienat. §. i. apoche autem sunt scripture in quibus continetur debitum solutum esse. ut. s. de mã. pri. §. coges. ꝑm al. z facit. s. de hijs qui ingre. ad ap. §. pe.
s Celantes. quia celabant testes qui interfuerunt solutioni facte a patre pupili. Accursius florentinus.
t Occasiões. s. alias quas malicioſi homies adiueniũt. ut subijcit.
u Adinueniat. nota malicioſum omne malum posse cogitare. z maxime officialem aliquem. ut. C. de iur̃. fisci. l. facultas. in fi. z C. de man. prin. l. fi. in prin. z. s. de nupt. §. si igitur. z. s. de nupt. circa prin. z. s. de ex̃i. §. illud ibi. z maxime z c.
v Hec omnia. obligatum personali actione. z ideo aliud est si reuen. habet tutor. uel cu. c ontra minorem. uel econtra. nam illa nõ est obligatio. ut instit. de act. in prin.
3 Volumus. q; facit. j. §. q; si quis.

Et hij qui obligatas se hr̃e phibent res minoz: aut obligati st eis ad eoz gubernatiõẽ penitus nõ accedant. z ut curatores nullo mõ suscipiãt cessiones aduersus eos quoz cũatõẽ agũt à egerit. hec at generaliter ualebũt i oi cũatiõe in quibus psonis leges curatores pbent: z de gubernatione pecuniaz cõpetẽtiũ eis quorũ negotia administrãtur: z qñ cas recedi aut mutuari oportet: aut ex eis redditus ꝓpari.

Dem. a. Jo. pp. secundo.
a Omia quidẽ legislatõi deo publice i magna cura st quẽadmodũ optime se hẽant z peccãdi nihil r liquatur pcipue aũt instrumẽtã in minoz z que circa eos curatio est studiosa eis qui p ferendi leges a deo lñiaz pceptũt dicim⁹ aũt ò eo qui ipat. Mtas itaq; cãs audiuim⁹ ubi administrantib⁹ curatorib⁹ z cessiones facte st aduersus minores siue ipuberes siue puberes quidẽ in scda tñ etate⁹ constitutos z mox efficiũt eoz

a Ad curatores. nunquid idem in tutela. Rx. sic quia eadem est ratio prohibitionis. ergo idem ius. ut. ff. de uer. ob. a ticio. in fi. i. Rx. z dicitur j. §. prox. sed z si quis ibi. sed z cõiungi. z c. colr. j. ut sine prohibitione ma. z de. e. z c. in prin. z in nouellis hoc in codem. t. dic ergo curationem in

dñi facultatũ ut nõ existẽtia forsan debita subeũtes aut p uo precio cessiões accipiẽtes eoz que sũt undiq; fragiles aut et celãtes ò suscepta exi stentia i minoz rebz. z ita cessiones accipiẽtes z scõm multas plursue occasiões. Quid eni hõ ad maliciã seml' dedit ñ adiueniat ut miors ꝓpas faciat. hec oia lege corrigere uolumus z pcipue illud: ut si quis obligatũ hũit minorẽ à ei⁹ res hũc nõ oio ad curationẽ eius l' si a legibus uocetur accedere. q̃d eni nõ agat p se dñs eiusdẽ existẽs z aduersarii rez detẽtator nup effect⁹ ꝓpter hec eni z illõ sactimus ut si aptissime mãifestum ẽ qr is q̃ sit admistrator ipe ẽ iuri mioris obnoxius. nz ipe curator erit nec ubi aut cautio nẽ furet aut alias ꝓbationes que erãt miori corrũpat z cu ratio fiat ei rez inctus ꝓpaz. hac itaq; lege acutissima colliget ut nullus eoz q̃ obligatas ꝓhiberet hr̃e res ò fũcti ip̃zq; minorẽ z eius res. aut et qr p te obligatus existat ad curationẽ ei⁹ accedat. nz hẽat lñiam tale aliq̃d agere. Sz z si qs iã curã gerẽs obligatuz sibi effectũ hẽat minorẽ in se forsan hr̃ditate ꝓlata cuius piã q̃ minorẽ hũit obligatum aut alia huiusmõi occasiõe ñ iam solũ eũ ẽẽ fidelẽ ad ipubez aut adolescentiũ curam: sed ꝓiũgi tutorẽ altez aut curatorẽ hoc q̃dẽ in plurimis legũ casibus iuenimus. ut custodiat ille ne fiat aduersus

Jtem ſ. hoc nũ quid i quolibet tutore z hoc q̃dam q; sic quia hic generaliter loquitur. Allij q; non z excipiunt testamenta rium. quia fiõs eius approbata uidetur a testatore. ut instit. ò sac. t. §. i. z. C. de episcopali. au. de creationibus. z. ff. de cur. fu. l. si furi oso. in fi. certe z eadem ratione dat ex inquisitione z ex certa sciẽtia debẽt probare cum e ius fides sit approbata. ut instit. de sac. t. z cu. §. ỹ. z sic in sol' datiuis z legitimis sine inq sit. haberet locum. hic autem defendas ergo primaz. nec obstant dicta iura quia probatus uidetur quo ad sac. euitandaz. non quo ad ea que hac cõstitutõne dicũt z c. nec tunc hec constitutio fuit cogitata. Jtem facile est sibi dre q; creditor. uel debitor. ut. j. e. §. ut aũt. excipio aũt matrẽ z auiam. ut. j. ut sine p. ma. z de. z c. i pri. q; est pro nobis. quia sic fuisset z ò testamentaria exceptuz. si

hic imperator uoluisset. Accursius florentinus.
b Eiusdem. s. pupilli. Nec ubi. i. ne alicubi. Ei. s. pupillo.
c Propriarum. q; facile fieret. ut ar. ff. ò car. e. 3z z si. §. pe.
d Et eius. scilicet pupilli.
e Sed si quis. obligatum loquitur ergo hic. §. iure magni ò biti secus in modico debito credendo. ar. ff. de transact. cuz hij. §. modus. z erit modic. uel ut dicitur. ff. de dolo. si oleũ uel arbitrio iudicis pro ut dicitur. s. de appella. s. x. librarũ auri. z in alio debito quam tutele. nam impossibile est quin tutor gerens obligetur saltim ad rationem reddendam. ac.
f Jam solum. remanet ergo tutor licet deueniat in eum casum a quo incipere non potest. ut ar. instit. de leg. §. econtrario. ar. contra. ff. ad. l. acquil. l. qui in cum.

g Alterum. si impubes est: Accursius florentinus legum.
b Curatorem. si pubes est. accursius.
i Casibus. q̄ habenti tutorem curator datur. ut si legitimu tutor. uel testamētorius uel datiu⁹ non sit ydoneus. ut istiē. de curat̄. §. interdum. ꝛ. L. in q̄bus casib⁹. t. l. c. per totum.
k Obseruet. s. curator adiunc tus nō fiat ma lignitas. ꝛ hoc etiaz iurabit tu tor iste. ut sub ȳcit. ȳ. e. §. fi.
l In ordinatō nē. i. cuz ordia tur curator.
m Ad cūatorē. uel tutorem sī audi ꝛ ē pēa a missionis debiti si creditor est ꝛ q̄ solutiones i terim facte nō iuuētur. sicut ꝛ quando in initi o hic tacet. ut ȳ. e. §. si uō ta cuerit. ul' dic q̄ dicit ò pena du pli que exigit pact̄. de ratiōi bus distrahēdis ut. ff. de tu. ꝛ rō dī. l. ȳ. §. fi.
n Ut autez mi noris. alias mi norum.
o Parentis. ꝛ per consequens ipsos minores. qr si filȳ ergo heredes. ut in sti. de hēr. qua li. ꝛ dif. §. sui ꝛ si heredes sunt ergo obligati in onore here ditario. ut. L. si cer. pe. l. i.
p Ostendere. i. probare per te stes. accur.
q Incertum. i. si hoc nequitte stibus compro bare. al.
r Credens. sec⁹ in sacramento testis. ut. L. de testi. l. testium. s̄. de hē. ꝛ fal. §. si uero abst. Item secus q̄ñ est in sacramento de re. ut. ff. rerum āmo. l. marcellus. sed in sacramento calumnie idem. ut. L. de iureiuran. ca. l. i. in prin. ꝛ sic nō. q̄ hoc sacramentum est quasi calumnie. sicut ꝛ quando quis iurat q̄ credit se probare falsum. ut. L. de fide instru. l. fi. in prin. ꝛ quando uult inuenire pecuniam suam in alieno solo absconditam. ut. ff. ad exi. l. thesaurus.
s Hostem. quia cum sit tutor uel curator quasi dominus pu pilli est. ut. s̄. e. §. i. graue esset ei resistere uel sub eo litigare ut hic. ꝛ ff. de of. p̄. senatusco. ꝛ L. de iudicȳs. l. aptissimi.
t Si uero se casurum. hoc hodie olim autem ꝛ creditor ꝛ debitor tutor esse poterat. ut. L. qui da. tu. uel cu. l. credito rem. sed per banc ille rationes similes corriguntur. sed tam erat de magno etiam olim controuersia poterat se excusa

adolescentem aut eius substā tiam ab eo quibus eū obliga tuz i medio nulla malignitas sed hoc ipsuz obseruet[s] eius q̄s iusiurandū iurans in ōdi nationē[t] qr hec custodiet etiā eam que in expeditionem ad euratorē[m] pēa ē reformidās. Et aūt[n] nō demus recusatio nem omnibus hoibus tutele uel cur̄ si dicant qr obligatas hñt res adolescentium: aut a perte obtigati sunt: sanctimus si quis dixerit obligatū se ha beř minorez aut eius res aut eī minoris parētes[o] mox ostē dere[p] hoc ipsum recusationis tp̄re apud eum qui dedit cūa torez ꝛ absolui: aut si icertū[q] est hoc prebeat ad sancta elo quia iusiurandum: qr ex ueri tate obligatum eum se hr̄e cr̄ dens[r] recusat: ꝛ si hoc factū fu erit tutelaz non contingeř nz curam. sed eum ab ea re ꝓcul expelli neq; ex hoc ipsum ho stem[s] ꝛ nō curatorē adolescē tulo prebeamus. Si uero[t] ta cuerit i initio hoc ꝛ factus fue rit curator. sciat omni actiōe aduersus minorez: si uera fu erit se casurum pp hoc ex stu dio aduersus hanc nr̄az legē firmentur[u]: Sed si quis aper te obligatus existens tacuerit sciat etiam iste quia sustinebit penam q̄ non possit redibiti onibus[x] aut aliis solutionibz[y] debiti semiscere tempore cūa tionis forsan ante composi tis[z]. Quod[a] si quis sicuti dic tum est factus curator deinò minoris quidem res fuerit p scrutatus[b]. ꝛ cessiōes in semet

re. ut instiē. de execu. tu. §. Item propter litem. Accursius florenti.
u Firmetur. idest firmatus in curia.
x Redibitionibus. scilicet specierum cum in spetie sit obligatus.
y Solutionibus. non ergo tollitur omnis obligatio solutione licet hoc dicatur in istiē. qui. mo. t. ob. in prin. sed hic speciale ꝛ alias. ut. s̄. de trien. ꝛ se. §. studium. no. ar.
z Compositis. scilicz so lutionibus.
a Quod sicut curator. uel tutor. ut. s̄. probaui §. i. accur.
b Persecutatus. idest q̄ quisierit.
c Tale aliquid. puta r̄ cipere cessionem.
d Facta fuerint. qr ea que cōn. hanc uel aliā l. facta sunt pro infect̄ habenda sunt. ut hēt. L. de le. ꝛ se. con. l. non dubiuz. ꝛ de sacro s. e. l. iubemus §. sañ. ꝛ s̄. cōstiē. que ex ascrip. ꝛ libera. in. §. fi. ꝛ hoc iure isto olim autē hec cessio ualebat. ut. ff. de rebus. e. qui sunt. l. nō fit que est cōn. sed cōri gitē hic. accur.
e Inciderit. ut accipiat cessiones cōn. pupillū.
f Utilitatem. sibi parā dam. ꝛ pronice loquit hic secundum al. sicut ꝛ alias. ut. L. de inof. t. l. fratres. ꝛ ff. de dā no ifec. l. ex damni. §. i. ibi q̄ beneficio eius ꝛ cetera. accur.
g Berere. i. recipere cessionem. ac.
h Considerans. s. prius sic ꝛ alias preordin at̄ fraus. ut. ff. de mino. l. iȳ. §. scio. ꝛ L. ò agri col'. ꝛ cen. quēadmōz.
i Abscondant. s. instr̄. cessionis. Latere. s. appochas.
k Valere cessam. ergo amittitur actio licet fue rit cessa non potentiōi ꝛ uere indubitanē se cundum az. sed certe i mo ratiōe officȳ maiō est ad ipsum pupillum. ut. s̄. e. §. i. ꝛ official' di citur. ut. ff. de serȳs. l. ȳ. ibi. ut officia ꝛ c̄. ꝛ L. quādo mlier tu. of. i ipsa ɼica. ꝛ ideo nō ò

ipso aut per donationem aut per uenditionem aut alio q̄ libet egerit modo sciat omni no infirmum esse q̄ ab eo fue rit factum: ꝛ neq; per se neq; per interpositam personam tale[c] aliquid agi: sed undiq; i ualida hec talia fieri tamquā sine que ab initio fuit facta[d]: manifestum est namq; qr si i talem cogitationez inciderit[e] om nia agi ꝛ disponi: ꝛ ad in teritum sue anime ad rerum que eius quasi uidentur utili tatem[f]: ꝛ non soluz donec fu erit curatō ꝛ prohibemus eū ꝛ ab hac huiusmodi cessione: sed neq; postea gerere[g] conce dimus: ne forsan hoc conside rans[h] abscondat[i] rem ꝛ preō dinariis illō male postmodū dum a cura cessauerit ꝛ litem fecit q̄ maligne egerit forte nunc iā non curator ex istēs cessionem accipiat ꝛ rem ma ligne disponat: nam tunc eni infirmum esse uolumus q̄ a gitur ꝛ non posse ullaz actio nem ualere[k] cessam: aduersus eum cuius prius curaz admi nistrauerat: sed non pro fac to id esse ꝛ lucrum fieri adole scenti licet hec cessio pro bis causis facta sit: non ut rē rur sus ad eum qui cessit tanq̄ si nihil quasi in medium cōtra legem uisum fuerit actū: sz ca dat ꝛ ab[l] eis que ex iò ex hoc sunt quesita[m] propter trāsgr̄s sionem nostre legis ꝛ hec mi norē lucrari: nā si ñ hāc ipo suerim⁹ penaz facilia[n] erūt ea que sē malignitat̄: ut eū q̄ ces sit faciet[o] itez mouere ꝛ per

beat ei aliquid licere ex ipso officio q̄ administrat assumere. ut. ff. de ꝓtraben. ept. nō lz. ꝛ L. de contractibz iu. l. i. in fi. ꝛ sic nota q̄ cessio nō tenet qr in potentiorē est facta. et' cedens nō agit. ut. L. ne. li. po. l. i. ꝛ L. mā. l. fi. ꝛ facit. L. de bis q̄ po. loco. l. i. i pri. ꝛ i istiē. de usufruc. §. Jē finiē. sz ā r̄peteret si solū ꝛ q̄ alt̄ius curatoris ò licto sit lz liba' forte ñ. ut ar. ff. ò ꝓdic. iō. l. si pene. ꝛ l. q̄ excep.
l Ab eis. scilicet debitis.
m Quesita. scilicet minori. accursius florentinus.
n Facilia. facilitas enim nomine incentium tribuit delinquendi. ut dicit canon. ꝛ hic econtra. pena imposita minuit maleficia cum minus pena sit multoruz metus. ut. ff. ad. l. aquil'. ita nll'i. in medi o. l. ꝛ L. ad. l. iul'. re. l. i.
o Facit. s. curator. Et per medium. s. hunc cedentem.

p Recipiet. antiquus curator. accursius florentinus.
q Et hec. scilicet que dicta sunt a prin. usq; huc.
r Curatorem. z omni tutela. ut. ſ. e. §. i. notaui. accursius floren.
s Adin uenerit. q; precogitare non possumus. ut. ſ. t. prox. §. si quis uero non habens. z in prin. constitutionis illius.
t Quoniam. aut difficulē. nam qui se ingerit suspecti uidentur. ut. ff. ad. l. cō. de fal. uxori §. i. z. ff. de procurato. que ōnia ut hic sb̄ijcit.
u Appetibilis. s. tutela. uel cura. accur.
x Difficilem. i. laborio sam. repete qm̄.
y Feneratorum. neutri generis.
z Necessitatez. quid ergo si fecit. nunquid lucrum erit suum. ar. q; non. ff. de neg. ge. si negotia. ar. contra. ff. de reg. iur. Fui natūaz.
a Fenerare. hoc locum habet ubi imobilia habet ex quibus sufficientem redditum habet alioquin cōn. ut. j. e. §. q; si. q; est contra.
b Sed caute. quid enim si caute deponere inferior titulus inniut. §. si quis nult z ē.
c Eius. s. pecunie. al' est eis in. l. fa. z tūc dicas eis. s. pupillis. z sic planum est.
d Tutum. i. securum.
e Antiqua. non minor est uirtus quā querere parta tueri.
f Mutuatur. quid ēgo si alias negotiet. io. Rx. nō spectare ad eū periculum hoc credo si pater pupilli consueuerit negotiari nō alias. ar. ff. ō usuris. qui semisses §. fi. z. ff. de pig. act. l. uniuersorum al' non ut ff. de neg. g. si negotia.
g Indutias. ad collocādum. ut nō teneatur ēd dere rationem de illis duobus mensib⁹. nt. ff. de administratione. tu. l. tutor qui reportorū §. usure. z sic nō. q; imputatur ei qui se posuit in necessitate. ut. ff. qui. satisda. co. si fideiussor. §. penul. z de feriis. l. i. §. si q̄dem.
h Periculum. i. casum et fortuitum. quia culpa precessit. ut. ff. commo. l. in rebus circa prin. alias non tenetur nisi de culpa. ut. L. ō arbitra. tu. l. ij. z. L. de admin̄s. t. debitoribus.
i Si uero reponat. ut. L. de administrat'. tu. l. tutores. uel curatores z hec si est magna quantitas deponenda. nisi sint tutores suspecti. ut. ff. de ad. t. ita autem. in principio.
k Quod si mobilis. ad dispositionem. alias ad dispensationem.
l Sufficiet. i. tantum dabit mutuo cuius usura sufficiet adulto ad expenias sue familie. accursius florentinus.
m Redditus. i. fundos redditus afferentes. ut. ff. de admi. t. l. ita āt uel pone proprie. nam z redditus ut predia censentur imobilia. ut. ſ. de non alie. §. a leone. accur.
n Licentiam. hic forte importat necessitatem.
o Respiciet. quia omne damnum q; ex tali comperatione continget ipsis minoribus resarciet. accursius florentinus.
p Si uero eius. scilicet familie. ac.

medium ea que ſt cessiōis r̄ci piet[p] legē per suaz malignitatē circūueniens. Et hec[q] dicimus in oi curatore[r] in quibus oio curas alii quoz introducūt leges, pdigoz forte aut furioſoz aut amentiū: aut si q̄d aliud iā dixerit aut si quid inopinabile natūa adiuenerit[s]. Qm̄ aūt uidemus cūatores q cūq; dei memoriaz hñt ad curam difficl'ter accedēr: nā pluris nolētibus ea que minorū ſt impie i se uertere: amabilis est res z optabilis[a]. ꝓidemus aūt p̄cipue difficilez[x] curatoz cām pp feneratoz[y] necessitatē[z]: sanctimus nullā necessitatē ex legibus ēē curatoribus minoz pecunias fenerare[a]: sz caute[b] reponere z seruare qm̄ melius est eis[c] in antiqs tutaz[d] manere quā usuraz appetitōne et antiqua[e] pecunia cadere z periclitare quidē curatorez si nō mutuauerit[f] rursus aūt si mutuauerit periculū sustiere facto forsan i debitis detrimēto. Si uō ipse spōte mutuare uoluerit sub obligatione fōte pignoz: aut sub aliis que putant idubitata cautelis: tūc hēat quidē duoz mensiū per singl'os annos indutias[g] hoc q; leges laxam̄tuz uocant: sciat aūt mutui piculum[h] oio ad se uentuz: si uero[i] hēat reddi tus sufficientes is cui[k] cura administrant̄ eos expēdat: si uero plus sint quā sufficiant q; plus ē reponat. Qō si[k] mobil' forte eius cuius cura mistratur substantia ē: tūc illud solū mutuare curator cogat quā tū ad dispensationē sufficiet[l] adolescēti: eius q; rebus: q; uero plus ē caute recūdat̄. Licebit aūt ei cū oi subtilitate perscrutari: si aliquos forsā iuēire caute potuerit redditus[m] z cōpare in miori ex habūdantibus pecuniis modicis functi onibz publicis obligatos uenditorē nō hñtes ꝓdōeū z opulētos redditus existētes: dam[n] eni ei lñiam[n] z hec agere sciēti qr si q̄d hoz neglexerit hui⁹ mōi ēptiōis ip̄m respitiet[o] piculū. Si uō[p] tñ solūmō sit mioris auz cuius usure uix e ū z que eius st pascere z ali q; aliam ei p̄bere añ dispēsatio nē sufficiat: tūc necessitat[q] rōnes et ad hoc uocat ut cūatores[r] respitiētes ad eū ita faciant gubernationē tāquā i suis rebz[s]. Et eni uolumus[t] dū celebrat̄ decretū[u] q; tradidit[x] curā ei q̄ ad eā accedit[y] et iusiurandū[z] eū dicer̄ sacro scā dei euāgelia tangētē qr p oēz pgēs uiā utilitatē adolescētis agit[a] q; tū ñ accipiet eū[b] a rōnibus[c] a legis ordie[d] sed cautionē[e] faciet ad rez guberna tiōez tūmodo sp circa eas p̄p iurisiurādi memoriā factā: hec lex a nobis, p cautela sit posita hoz q̄ curatoribz idigent: siq̄dē z aliq̄d adiuenimus nz

q Necessitatis. z sic necessitas non habet legem. sic. ff. de of. con. l. i. z dic ibi. accursius floren.
r Curatore. idem et in tutoribus secundum Jo. nam sic ponitur in nouellis. accursius florentinus.
s Rebus. s. totam pecuniam minoris teneantur fenerare.
t Uolumus. melius dixisset nolumus.
u Decretum. s. iudiē. ut. L. ar. t. l. fi. §. pe.
x Tradidit. s. decretum.
y Accedit. s. tutor. ac.
z Iusiurandum. hoc generale ē in omni curatore. ut hic. z. ē. e. §. hoc. oliaūt solus curatō iurosi iurabat. ut. L. de cura. fu. l. fi. §. si āt.
a Agi. z tūc sa tisdabit rē pu. sal. fo. nisi sit testamentarius uel inquisitiōe datus z a presi de. uel a pretoz aliud si a defen sore ciuitatis. ut instit. ō sat'. t. ēca. prin. z ō attit'. t. §. pēt. ā te autē admini strare non potest quicquā. ut L. de tu. uel. c. qui satis. nō ō. l. i. z. ij. z ult. sed si ꝓtra debitorē minoris egerunt. nec ca uēt de rato nec iudicatuz solui nec dubium est an sit tutor l' ā desierit. ut. L. ō admi. t. l. ult. §. defūctionē. z l. tutors debita z. ff. ō admi. tu. uulgo. ac.
b Quod tñ. s. iusiurandum.
c Eum. scilicet curatorem. accursius florentinus.
d Ordinē. nā faciēt inuentariū. ut. L. de admi. tu. l. tutōes.
e Sed cautione. s. rem pu. sal. fo. nisi testamentarius cū inq sitione datus. ut instit. de satisdat. tu.
f Eas. scilicet res. accursius.
g De instrumtoz. stricte accipit hoc. t. instim̄ p chartis. l' large. ut. ff. e. l. i. al' p istiō fūdi. ut. ff. ō fūdo istit. l. q̄situ. l. Rx.
h Cautela. cautela in faciēdo habetur. fides post quam est factum. z dupliciter dicit de fide. prio quibus instris debetur fides priuat̄ z publicis. z hoc. j. e. usq; ad. §. si uō moriantur. ſo qualiter fiat ut habeatur fides qñ erat in dubium renocat̄. q; sit p cōparationem. ut. j. e. §. si uero moriantur z. §. se. usq; ad. §. oportet. accnr.
i De deposito. i. qualiter fiat caute instim̄ priuatū sr̄ ꝓtractu depositi z mutui z alijs cōnctibz z hec expediūtur. j. e. §. si quis. z. §. sed z si q̄s. z. §. si tñ. z hec de pria pte Rxice s. de cautela z q; subijcit priuate q̄dē scripē. caute trāsit ad primum dictum secundi capituli. s. fide boc est quibus istris

habeatur fides ⁊ de hoc usq; ad illum. §. si uero moriant.
k Confectis. hoc expedit. ĵ. e. §. sed instrumenti.
l Et de coll'. s. qualr ꝓbet fidos istri hoc expedr. ĵ. e. §. si nō moriāt. ⁊ sic r̄spicit ꝟ cap'm seqntia aūt oia usq; r̄spiciūt.
m Et de expositis instr̄is ab illitterat. i. ò ꝓtractib⁹ celebrat in scripē ab illi teratis ꝙ expe dit. ĵ. e. §. oz.
n Et de nō scrī ptis. hec expe ditur. ĵ. e. §. ⁊ hic dn̄is.
o Et de ꝓtracti bus. hoc expe dit. ĵ. e. §. ut ān omina.

p Quimus n nr̄as lges scripte sē ut. C. e. l. opati oēs. ⁊. s. ò his qui ing. ad ap pll'. illud. pria cauetur tm̄ ex publico l' forēsi fieri cōpationē nō ex priuata. nisi habeat sub scripē. cuz testi um. fa dicit eē ex ꝑuata fiēi si uis ea uti. nec miz si impera tor noui t ut di cit qr sunt om nia in pectore suo. ut. C. de te stamētis. l. om niū. Jtez est pa ter legū. ut. s. ò incestis. nupt. §. dubitatum. Jtem ipse ē aia legum. ut. s. de con ul'. in fi.

q Ex collatiōe. i. compraatiōe ido qr due scri pture conferun tur ut sciatū an sint siles. uel n ut. ĵ. e. §. si uō null⁹ horum.
r Qr. repete ⁊ nouiⁿ qr ⁊ c̄.
s Adulteram. nō. quē adulte rari documentum sic ⁊ legem quis adulteratur. ut. ĵ. qui bus mo. na. ef. §. cum semel.
t Prohibuerūt. s. fieri adulterationes. uel dic cōpationes. sz has constiē. non hēmus imo hēmus eā que pmittit. ut in cri mie falsi. eē añ tpra iustiani. ut. C. de fal. l. ubi. ⁊ nō. ꝙ tpre istoz iperatoz oi collationi credebaī. hodie uero una semi plena colligiē fides. ut. ĵ. e. §. si uō morianī. qñq; eē nō crdi tur. ut si ex una pte est instrm̄ priuatum ⁊ testes ex alia so la collatio dissilis. ut. ĵ. e. §. si uero tale aliquid.
u Credētes. i. pſumētes ex eo ꝙ ꝑus falsū feceī. ut ar. ff. de re mi. l. ñ. oms. §. a barbaris. ⁊ de accāt. si cui. §. isdem.
x Litterarum. scilicet uerarum. al.
y Jnmutatio. alī imutatio. ⁊ alī mutatio. ⁊ sic bēs quid sit falsū. ut hic. ⁊. ff. de falsis. l. q̄d sit falsum. sed ꝟitas q̄d est. R̄. ipe deus. uñ dr̄ ego sum uia ꝟitas ⁊ uita. ueritas uō hu mana dici potest notitia certe rei maxime prouisum. ut col lr. in instiē. de gradi. §. hactenus. accur.
z Qñ igitur. hoc igiē determinatur. ĵ. e. §. i. ibi ꝓpea ⁊ c̄.

boc. l. complecti pigebit: ut ꝓ omnia patres eorum qui sibi auxiliari nequeūt existamus.

Tua igitur eminentia que iussa sunt a nobis edictis per prouincias quibus preest ut eas omnibus faciat manifesta: ut nullum lateat que a nobis pie ⁊ pro subiectorum ꝓuidentia sunt sanctita.

De instrumentorum cautela ⁊ fide: ⁊ primum de depositi ⁊ de mutuo ⁊ aliis documentis priuate quidem scriptis habentibus testes ⁊ nō habentibus testes: ⁊ de instrumētis publice confectis: ⁊ de collationibus manus propie scripture: ⁊ de expositis in strumentis ab illitteratis: aut paucas litteras scientibus: ⁊ de non scriptis contractibz: ⁊ de contractibus usq; ad unam libram auri: ⁊ de cōtractibus qui in agris fiunt: ⁊ ut i documentis: ⁊ contractibz futuris locum habeat ista. l.

Idem. a. Jo. pre. secundo. ⁊ consuli patritio.

Quimus nr̄as leges que nolunt ex collatione litterarum fidem dari documentis: ⁊ quia quidam imp̄r. superexistente iā malicia eorum qui adulterantur documenta: hec talia prohibuerunt: illud studium falsatoribus esse credentes: ut

a Jn numerās. i. sine numero. nā tot erāt ꝙ difficile erat enūerare.
b Falsitates. quas ñ enumerat. Quorum. s. iudiciorum.
c Oblationem. dic ꝙ utebatur quidam charta priuata scripta a te ⁊ contra te quam tu abnegas ⁊ adducis aliam quam constat te fecisse que est prorsus dissimilis prime. unde apparuit ex comparatione te non scripsisse primam. sed testes qui subscripserunt prime inuenerunt te scripsisse ꝑmam. cum alia uice in dubium reuocaretur. ⁊ sic apparuit te scripsisse utranq; ⁊ hec secunda que erat dissimilis prime erat de quadam cō mutatione. i. permutatiōe. uel dic cōmutatione ideo dici. quia licet idem scripsit tamen cō mutatio est ibi i litteris dic ergo oblato docūmento. s. ad comparationē ubi alteri instrumento derogatur. ideo autem in priuato pono quia usq; ad. §. sed si instrumenta. tractatur de priuatis tantum. ut patet ex tenore rubrice. licet quidam non intelligentes faciant loqui in publico istum casum.
d Cōmutatiōis. i. ꝑmutationis. accur.
e Postea. secus si prius fuissent inuenti. quia ñ fuisset facta comparatio. ut. ĵ. e. §. si uero moriantur. sed certe illud loquitur in publica. hic autem loquitur in priuata. accur.
f Subdentes. alias habentes.
g Jnopinabile. repetit inopinabile. ut assignet causam iopinabilitat.
h Uise sunt. s. prius.
i Uerorum testimoniorum. s. qui subscripserī ut dixi ⁊ alias uerorū ⁊ alias eorum.
k Cuz ueritate. sed quomodo scitur quid hoc est ueritas. R̄. qr fides testiuz est cauta. ut subĵcit. ĵ. e. §. si uō talez.

ad inmutationē litterarum semetipsos exerceāt eo ꝙ nihil est aliud falsitas nisi ueritatis mutatio: quōiā igitur i his temporibus innumeras i uenimus falsitates in iudiciis multis quorum fuimus auditores ⁊ quoddam inopinabile examen nobis exortum ē.

Oblationemq; cōmutationis documento ⁊ litteris dissimilibus iudicatis qm̄ poste a inuenti sunt hi qui docūmento testati sunt subscriptiones subdētes: ⁊ eas recognoscentes fidem suscepit documentum ⁊ quoddam hinc inopiabile occurrit: eo quod littere quidē sine fiò uise sī: licet examinata responsa uerorum testium cum ueritate concordauerunt ⁊ hec per fidem testium que uidetur quodam modo esse cauta: nidemus tamen naturā eius crebro egē tem rei examinatōne quādo litterarum dissimilitudinem sepe quidem tempus facit: ñ ita enim qui scribit iuuenis ⁊ robustus ac senex ⁊ forte tremens sepe etiaz languor hoc facit: ⁊ quidem hec dicimus quando calami ⁊ atramenti mutatio similitudinis ꝑ omnia aufert puritatem ⁊ nec inuenimus ò reliquo dicer̄ quāta natura generans innouat ⁊ legislatoribus auctoribz nobis prestet ⁊ prebet causas.

Qr igitur imperium dn̄us

l Hec. i. ideo pono pro constanti. quia uere concordauerunt. ⁊ c̄. sz alī dicunt ⁊ hoc. scilicet factum est ꝙ documentum primum susceptit fidem. ꝙ satis in idem recidit. accur.
m Uidem tm̄. lz derogetur ꝑ dissilitudinē tm̄ qñz nō debēt derogar̄.
n Naturam eius. s. comparationis huius.
o Crebro. i. multotiens. Qñ. pro qr. Litterarum. s. uerarum.
p Tempus. i. etas que per tempora designatur. sic pōitur. §. ò mo. §. ordinationem. ibi neq; enim exhoñandum est ipsi ⁊ c̄. ⁊ hic subĵcit hic non enim ⁊ c̄. uel dic proprie poni quia non ita hyeme. ut estate quis scribit. accursius florentinus.
q Quando, pro quia. Calami. i. penne.
r Et nec inueniemus. quasi dicas non poterimus dicere causas oms ex quibus prouenit dissimilitudo cū quotidie noue nascantū. ut hic ⁊. C. de ueteri iure. e. l. i. §. sed quia. ⁊ caue quia non soluit hic hāc questionem. sed. ĵ. e. §. si uero tale.
s Quia igitur de celo. immo populus romanus de terra. ut instiē. de uē. na. §. sed ꝙ. in prin. que est contra. sed deus constituit pmittendo. ⁊ populus dei dispositione.

148

t Imponat. ſ. deus per nos. ut hic ſubĩcit. nam cor regis in manu dei eſt. ut. L. de ſumma triai. inter claras.

u Dona. ſ. duris queſtionibus bonas deus det ſolutiõcs p os. ſ. principis. ut hic z. L. de preſcripti. lon. t. l. fi.

x Aptet. ſcilicet queſtionibus z negocijs. accurſius florentinus.

y Propterea iſtud. pp ea refertur ad proxiũ qr igitũ z c̃. z ad id q̃ eſt. s̃. e. circa prin. qm̃ igitur z c̃.

z Dare in cõe. ſ. hãc ſactionẽ. ut. j. e. §. fi.

a Et hoc. ſ. depoſito. z. z q̃ dicit p ſpicere. i. p ſpectũ i puidẽtiã hẽre.

b Si quis igitur ſcripture. hoc iũge q̃ eſt. j. ſed hijs z c̃. z hoc q̃ ẽ medium eſt quedam interpoſitio.

c Profeſſus eſt. ſcilicet confeſſus.

d Sine termino. ſine õ ciſiõ e. al. ſz hoc qñ cuz debeat iudex pronunciare de re qua cognouit ut. ff. de iudic. l. de qua re. Rident quidã q̃ terminũ accepit per alias probationes. ſ. teſtes uel inſtrumenta. z ſic actor obtinuit. non tamen per ſcripturam z inuẽ uidetur hec littera ſed hoc non eſt uerum. quia donec ſunt alie p bationes non recũritur ad cõparat. ut. j. e. § ſi uero nullus. tu dic quõ accepit terminum quia reus fuit abſolutus actore non probante. ut L. de edẽdo. l. qui accã r. non autem recepit tẽminum ſecundum actoris intentionem. hoc eſt per ſcripturam. ut hic dicitur.

de celo ꝓſtituit ꝓpterea ut difficilibus imponat[t] que apud eũ ſunt bona[u] z legẽ aptet[x] ſecundum nature uarietatẽ pp ea[y] extimamus oportet[z] z hãc ſcribere ſanctionẽ: z dare[a] in cõmune ſubicet quos õus nobis tradidit ꝑus z paulatim ſemp adiicit. Eteñ quiddam de depoſito inſcripto dubitatũ z ad cõtentionẽ deductum iuenimus: z oz eẽ oio horuz[a] ꝓſpicere itaq̃ ilico nobis eſt a depoſito inchoandũ. Si q̃s[b] igitur uult caute deponer̃ nõ ſoli credat accipiẽtis ſcripture. hoc q̃ eẽ in iuditio queſitũ eſt: quis enim nõ profeſſus[c] eſt is qui ſcripſiſſe dicebat ſuam ẽẽ ſcripturã: magnuz res hũit tumltũ: z ſcribere alia coactuſ ẽ que uiſi ſẽ uelati ſilia: quidẽ tam̃ non per oia ſimilia z quantũ ad illã ſcripturaz ſine[d] termio cã ꝓmanſit. Sz[e] z is qui depoſitũ dat aduocz eẽ teites ut poſſibile eſt bone ſtoſ z fide dignos z non[f] min tres: ut nõ in ſola ſcriptura z eius examinatiõe[g] pẽdamus[h]

ſed ſit iudicantibz z teſtium[i] ſolatiũ: z enim tales teſtificationes ſuſcipiemus[k] quo ꝑſentes dicant qr[l] hijs ꝑſentibus ſubſcripſit qui documentũ fecit z hunc[m] nouerunt: nam ſi inuenerimus z tales quoſdã teſtes nõ minus quam tres dignos in fide exiſtẽtes: neq̃ talem interdicimus fidẽ[n] neq̃[o] eniz ut abbreuiemus probationes ponimus legẽ: ſz ut in certis canti ẽẽ faciemus[p]. Sed[q] zſi quis mutui inſtrm aut alterius[r] cuiuſpiam faciat z noluerit hoc in publico cõfiteri q̃ quidẽ in ꝺpoſito diffinim non ex ipſo uideatur credibile[r] q̃ ſcribatur ſuper mutuo documentuz niſi etiam teſtiũ habet preſentiam fide dignorum: non minus triũ ut ſiue uẽiant z propriis ſubſcriptionibz atteſtentur[t] ſiue quidẽ alii teſtificentur[u] quia preſenti bus eis cõfectum eſt documẽtum. fidem[x] cauſa ex utroq̃ percipiat etiam lrarum examinatione penitus nõ expulſa: ſz ſola non ſufficiente augmẽto

L. q̃ põt in pig. l. pe. ubi dr̃ duos ſufficere ad probationẽ p uate ſcriptũe. ſi pſonaliter actio moueat̃. ſi uõ ypothece trs nccij ſunt. z q̃ hic dicit nz eni z c̃. exponunt. i. nõ fuit hec cã. ut hãc. l. facerem[s]. lz hic abbzuiet̃. ſed fuit cã. ut caute fierẽt. nã melius eſt pauca z c̃. z. s̃. de tabell̃. §. i. in fi. z L. de ueri inz. e. l. ij. §. deiñ. ſz tu dic q̃ nõ corrigitũ dicta lex ſcripturas z loquit̃ hec lex qñ deficitibz alys p bat̃. recũrit ad cõpationẽ pua te ſcripture ad quã nõ põt fieri cõpatio niſi tres teſtes ſub ſcripſit z pñteſ fuerit. ut hic z L. e. cõpat̃. z p hoc fac hec lza nz eni. z facit L. de br̃. qm̃. i fi. z de reb[o] credi. generaliter.

o nz. hic rñdet tacite obiectõi.

p Faciam[o]. ſi ago depoſiti z p duco ſcripturã depoſitary. ſi q̃ dẽ ꝓbo p duos teſtes ipm cõnctũ ſat̃ e niſi excedat q̃nquagi ta libras aur. qr tunc tres. ut L. ſi cer. pet. l. fi. ſi aũt nullus teſtẽ bẽo de cõtractu. ut qr in ſecreto cõtraxi z tũc aut ꝓfiteẽ z ſtati teneẽ. ut ò ñ nu. pe. l. gñaliter. aut negat ſe ſcripſiſſe z tũc oz ꝓbari p ꝓpationẽ ſcripturẽ ꝓtinent̃ ſubſcriptionẽ tũ teſtiũ. ſed ipa ſcriptura ad quã ꝓpatio fit dz bẽ tres teſtes ſubſcriptos ſoli ãt teſtes nõ ꝓbãt. qr poſſent ẽrar̃. Jt̃ ſola cõpatio nõ probat. quia lre poſſunt uariari. ut. s̃. e. in prin.

q Sz ſi q̃s inſtrm. de ſcriptura ꝓuata dicit quia q̃s ꝓfitebitũ ſe mutuũ accepiſſe. l̃ ex alia cã puta ẽptiõis l̃ cõduct̃. ſe ꝺbẽ ut ſubĩcit z pz in rubrica z in nouell̃. e. z hoc idẽ dixi i depoſito. ut. s̃. pr̃. §. z oia q̃ dixi ibi ſorte nccia. z hic dicas.

r Alẽius. ſ. ut pmutatiõis. Luiuſpiam. ſ. contractus.

s Credibile. ut fiat ꝓpatio ex ea. ut in fi. huius. §.

t Atteſtẽtur. ſi litterati fuerint.

u Teſtificer̃. qñ fuerũt ilr̃ati. ut. j. e. §. oz. z ſic nõ. q̃ ſufficit altez iſtoz. l̃ q̃ ſubſcripſerit. l̃ q̃ nõ dũmõ iurẽt q̃ eis pñtibz c̃ factũ. z ũc ẽ cõn. L. e. ꝓpatiões. ubi dr̃ ẽẽ nccariũ ſp teſtes ſubſcripſiſſe. ſz q̃da dñt cã p hãc corrigi. l̃ dici põt q̃ hic loq̃t qñ i ꝓbat̃ ꝓuata ſcripta ibi qñ i ꝓbatõ fit ex ꝓuata ſcripta. uñ maiõ exigit̃ ſolẽnitas ibi q̃ hic.

x Fidẽ cã. cãz uocat rõez qr̃ debeẽ. ut ex cã mutui l̃ ẽptiõis l̃ ſili q̃ accipiet fidẽ. i. appar̃bit ꝺa. ut ſic poſſit ꝺbitõ ꝓcuiri duob[o] itrucictib[o]. ſ. teſtib[o] tb[o]. z examiatiõe. i. ꝓpatiõe ſubſequẽte. ut ſubĩcit quo facto i mutuo poſt biẽniũ piudicat. ut L. ò nõ nu. pe. i cõtractib[o]. i pri. i ſoluto poſt. xxx. dies. ut L. e. l. coñctus. §. ſr̃ dotẽ fz tpra ſtatuta. j. ò tpri. ñ. nu. pe. ſi dotẽ. §. i. i alys ſtati ſibi piudicat. ut. L. ò nõ. nu. pe. l. generaliẽ. z. ff. ò ꝓbat̃. cũ ò iñ. §. fi. Jt̃ nõ. ex hoc. §. q̃ ñ fit ꝓbat̃. ex priuata ſcripta niſi teſtes ſr̃ſint ſec[o] i publica ut. j. e. §. ſi vo moriãt̃. Jt̃ nõ. q̃ augmẽtũ teſtiũ iõo ſit. ut ꝓpatõ fieri poſſit ñ ut ipi ꝓbẽt contractuz qr tunc duo ſufficerẽt. ut diximus. s̃. e. §. ſed hijs.

Si uero factum est. ut narratur. s. c. §. i. Est. pro idest.
Collatio litterarum. inducta. ut derrogetur priuatę lris. testes uō inducebātur ad ꝓbandū priuatā scripturā. nā si cēt publica ꝙd opꝰ cēt testibus. z ita a prin. t. usq; ad. §. sz istra. loqr de priuatę scripturis tantum. ut patet ex tenore rubrice.

a Cū iurīur. ꝙ prius debēt facē testes. ut. L. de testibꝰ. l. iurīur. Jtē caue t qr tā scriptura que reꝓbatū ꝙ q ad rꝓbandū inducit. ābe sūt priuate. Jtē nō. ꝙ ex hoc collīgūt ꝙdā. ut bodie sp plus credatur uoci uiue ꝙ mortue. z sic corigit. ſm eos. L. e. in exercendis. sz certe hic loqtū qñ ex una parte ē instīm cui uolebat derrogari. z testes qui ꝓ instrumēto testificabant. ex alia uō parte sola collōnis dissimilitudo inuēta uñ nō sola uox uiua. sz cuz istro iuenta uicit uocē mortuam. z et plus est ꝙa scriptura q uiua citū est priuata Jtem caue tibi quia hec instra non cōtradñt sibi in ſnia. sz diuersa sūt. nā primū dicit de aliꝙd mihi ꝺbeꝛ. z dico a te scriptū. z tu ꝓsers aliud in quo cōtinetur de permutat. uel aliquo alio ꝙ cum alio fecisti. ꝙ ego confiteor te fecisse. z hoc sit dissimile. prio i litteris. perinde uidetur ac si non sit uerum ꝙ cōtra te iudico. sed falsum. unꝺ melius diceret hec littera plus uoci uiue credi ꝙ dissimilitudini que inducitur per mortuam uocez. i. per scripturam ex predictis patet ꝙ non plus uoci uiue ꝙ mortue sit credendum. sed equaliter duobus testibus z instrumento. ut. L. e. in exercendis. sed iiij. testes uincerent instrumentum qui dicerent aliter rem processisse ꝙ scriptum sit. ut. L. de probat. l. cum precibus. nō autem tres quia z tabellio uicem testis unius obtinere uidetur secūdum quosdam. ut. ff. de testamentis. l. domitius. hic directo per obliquum autem etiam duo uincunt. ut. L. de contrahēda. sti. l. pe. i fi. uł ibi loquitur in priuata scriptura que uincitur i casu tantum non recipitur probat. contra scripturam quia iuz z de iure ē presumptō. ut. L. ꝺ ar. t. l. f. ecōtra scriptura uincit uocem uiuam quia in multis casibus res acta per scripturam ualet. z probatur non per testes. ut per bas. l. probat ut. L. si minor se. ma. di. l. si alterius. z de nō nu. pe. l. generaliter. z de testibus. l. testium. z qui testā. fa. pos. hac. con. z. ff. de probat. census. z. L. de iuz emphi. l. i. z. L. de sacro

b Prudentie. quia posſz apparer magna dissimilitudo. z ratione eiusdem temporis. z testes essent suspecti. uñ iuꝺx hoc cōsiderat. ut hic. z. ff. de testibus. l. iij. ibi tu magis. z certa.

c Ueracibz. idest que sibi uidetur inter scripturam z testes.

d Scriptura. scilicet est.

e Si tñ ex scriptura non sufficiens. hoc intelligo quando si abnegat ēē ꝺpositarꝰ. ał suffic. ut. ff. ꝺ ꝓbat. cū ꝺ iꝺbiti. §. f.

Credulitas. scilicet testium subscribentium. Accursius.

g Testium. s. non subscribentium. ut. s. §. sed z si quis z certuz ibi positum ex. l. L. e. cōparationes. solue. ut ibi modo diximus.

h Interueniunt. ał est inꝺueniūt. z ał inueniūt. s. scripturam ipaz z ał inuēitur. z ꝙ de iureiur. dicit. dic. ſm al. ꝙ pars parti defert. qr tenetur. ł recipere. uł referre. ut. ff. de iureiur. manifeste. z. l. iij. §. ait ꝓtor. uel iuste recusar. ut. L. de rebus cre. l. generaliter. §. sin aūt. uł dicerꝰ ꝙ loquitur de iure u. a iudice delato. hec enim scriptura. licz priuata inducit aliquā cōiecturam. ut hic. z. L. de ꝓbat. l. instra. que ē semiplena ꝓbatio. z sic deferr pōt sacramētuz z dz. ut. L. de rebus cē. l. in bone fidei. z. ff. de iuāiu. admonendi. nec uideat hoc duz quasi q libet posſz aliquā scripturā cōfrigere. ut sic ei deferat sacramtū ꝓp timorē falsi quē icūreret Jtē ꝓp ał mltas lras ad vsarꝝ q posset ꝓparari Jtē z qr ꝙlibz nescit scribere imo pauci rīspectu coz ꝙ ignorant cū populībus lex facta sit. ut ff. de le. z se. nā ad ea. Jtē z qr magis deferet reo ꝙ actori. cum ipse siue scripture ł sui facti melꝰ nouit vitatem. ut ff. ꝺ iuāiur. l. iusiurādū z ad pēcūias z qr reꝰ ē fauorabiliō. ut. ff. ꝺ rē. iur. l. fauorabiliores.

i Falsitates. et z negatione. s. ueritatis. ex hoc nō. ꝙ predicta locum hñt qñ priuatam scripturam quā induco abnegat aduersarꝰ alias sufficeret cum causa. ut. L. de non nu. pe. l. generaliter.

k Et. pro idest. Mutuantes. idest credentes.

l Sed z si instra. nunc facit trāsitū ad publica istra. ut pz ex Rica.

m Aduciatur. i. tabelliones scribant noia testium in fi. instrumenti antez ꝙ compleantur. i. subscribant ipsi z nomen suum apponant ſm Jo. licet in antiquis instrumētis. in prin. apponebantur. z hec nomia testium secundū diuersas terras diuersimode ponūtur. nam alicubi dicitur testes interfuerūt citius z ē. Alibi signa manu tał z ē. ut florētie. z pro ut cuilibet placet coaptaz. hoc tamen seruet tabł lio ꝙ semper seruet eandem formā. ut comparatio fieri possit i subscriptione cum opus erit. ut. j. e. §. si uero nullus. Jtē nūquid triū testium exigit numerus. R. nō. ut. ff. de testi. ubi. z est ratō quia tabellio ē de numero testiū. ut. ff. de testamētis. domitius. Jtem nūqd sufficit eos esse presentes. an rogati. R. non. ut. ff. e. ad fidē. nisi in casibus iij. ut in solutione. z in solutionis cōfessione. z in testamēto. z in repudio. ut. L. de testibus. l. testium. z. j. de testi. §. z licet. in prin. z in fine. z. ff. de repu. nullum. Alij dñt ꝙ in obligationibz contractis in scriptis exiguntur rogati. non ał. ut ex predicto. §. z licet alij dicunt ꝙ semper hodie debent rogari per dictum. §. ac.

n Sicut dictum est. s. de presentia circa priuatam scripturam tantū ut. s. e. §. prox. z. §. sed z si quis. z. §. sed is.

o Oportet. posset hic. §. intelligi in priuata scriptura. sz uerius ē. ut i publica loquat. ut sit ꝓiūcta matia. z ꝙ dicit signa. i. dicē manu tabłonis. ut i nouel. ł aliꝺ sīle signū. ut crucis. ut. j. ꝺ testi. §. i. ł dic quasdā notas quas faciūt ꝙdā tabelliōes q tñ nihil significāt. sed ad ꝓpatōē faciūt. ut hic z ꝙ dic legi huiusmōi signa. dic. i. colligē z nōr. uñ vł. fū. auz. ego florr zc. z nō ꝙ iepte trāsit ad ꝓpatōē.

p Aliēaz. ał aliaz. s. hmōi figūas. Dctas. ut s. e. §. i. ibi ñ ē ita zc

q Si uō abst. ita ꝙ ñ pūt inueniri. Jnuēiz. qr ifirmi sē testes.

t Per se. aℓ pro se instō. aℓ per se sine testibus uiuētibus q̄ exponūt quidā in publico instō dicētes q̄ priuato non bētur fides nisi fuerit approbatū et si appareat nō uiciatur in sua figura. sed secꝰ i publico. qr illud per se pz z ꝓbat. alij dūt q̄ et priuato creditur hñti sō scriptōc triū testiū sicut publico z q̄ dicit ordiant. ita si q̄dē publice sit confectum. nz tabellio supest quatenus instm testimoniuz prohibeantur per se. ℓ per tabellionē. nec obstat. L. de testibus. oibus. quia hic subauditur quasi testimoniū. ut. L. de fidei cō. l. fi. tu dic retenta fa oppinōe ñ ꝺbaudiri quasi z dic p se. i. p facto suo. nā q̄libz testis fert testimoniū p facto suo. i. per uisum. uel auditu suo. sic tabellio. ut L. de falsis si quis ꝺcurio. z. j. c. §. in hȳs. ñ aūt i causa cuius ꝓficuum z damnum ad euz ptinet. ut. ff. quā ap. sit. l. i. §. in propria.

Si quidē publice sit cōfectuz quatenus testimoniū ꝓhibeat proseᵉ: aut nō est in ciuitateᵈ sed necesse est oio collationez lr̄aruz cōpletiones: aut eoz̄ᵉ q̄ subscripserīt assumerīᵃ tūc ꝑ petēs est ꝓperare q̄dem ad ꝑ paratiōes: nec eū eis modis oibus interdicimus p omnez aūt subtilitatē ꝓcedreʳ: z oio si putauerit eisᵍ oportere credi iusiurandū inicere ꝓferenti ꝙr nihil maligni contius in eo q̄ a se ꝓfertur: nec quā dā artē circa collationem fieri ꝓparans: sic utitur eo quatenus: nz perimatur q̄cquāᵃ oio z per oia munitio iᵇ rebz fiat. Jnᶜ his uero que cōferūtur publice documētis: si tabℓlio uenerit z testimōiū perhibuerit cū iureiurādo: si quidē nō p se scripserit: sedᵈ p aliuz misstrantem sibi z ille sinuntᵉ siq̄dē possibiℓ oio ē eū uēīr z nulla cā ꝓhibet eius aduentū egritudo forte ualida ut quelibet aliaz̄ necessitatū que hominibz accidūtᶠ. Qꝺ§ si et ad numeratorē hūerit instm̄ z ipse aduenīat ut trsʰ sint testificantes z nō unus. Si uero' nz adnumeratō assumptus ē z instm̄ ipse tabellio totū p se cōscripsitᵏ: atq̄ suppleuit aut si et q̄ hoc cōscripsit nō ē aut aliter ipse uenire non ualetˡ tam cū iureiurando ꝑpe ꝓplectiōi attestetᵐ ut cōpatiōi nonⁿ fiat locus: sint et sic crꝺibilia documēta testimoniū enix uoce cōplentis factumᵒ iusiurandū hñs adiectum prebuit q̄ ddam cause documētumᵖ. Qꝺ si[q] tabellio defunctus est z testimoniū phibeatur supletioni[r] ex alia collatiōe et sic hēat q̄dē eū q̄ conscripsit instz uiuētez z ad nūeratōē aduēīat: z illi siq̄dem pñtes fuerit z hēat ex collōe adiplectionē: z ex testibˢ causa fidē. Si' uero nullus hoz̄ sit tunc fiat quidem cōpletiōumᵗ collatio: naz aūt sola hec ad hoc sufficiant: sed z alioz̄ subscribētiū forte aut cōtrahentium scripture examinentur: ut ex plurimis ꝓpatōibus tam completionis[u] q̄ subscribētiuz fōte aut etiam cōtrahētiū unaᵛ quedam collegatur undiq̄ z efficiatur fides. Si' uero nihil aliud inueniaī preter collationē instrumtoz̄ quꝺ hac ten'ualuit fiaī ut qui profert ad collatiōis documētum iuret soleniterᵇ: ut aut aliquod

Jdeo. qñ non pōt esse testis. ut. ff. de testibˢ. l. iij. §. lege iuℓ.

Uiuentem. i. ministrantem tabellioni.

Si uō nullus. s. neq̄ tabellio. nz adnūerator. nz minister.

Completionum. s. tabellionis.

Tā cōpletionis. i. iudicantur instza. alia eiuldē tabellōis qr hec cōpleuit. z alia instra quibus idez testes subscripserīt z alia quibus idem contrahentes.

Una quedā. i. una qualis. nec ꝑ ueritate oio bētur licet ei stetur. non enim ita scribit. z. c. ut. s. e. §. i.

Si uō nihil. repetit eundem casum. ut addat.

Fiat. quid erit hic. R̄. q̄ sequīt. ut quilibet iuret. ut. L. e. comparationes. §. omnes autem.

Solēniter. i. tacē cuuāgℓȳs. ut. s. iusiu. q̄ pre. in prin. sed qualr itez̄ iurabitur cum semel iā de calūp. iuratum est. R̄. ut. s. e. §. si uero moriantur.

Juret. s. qꝺ seq̄ī z aliquid addīt in forma huiusmodi sacrāmti ei q̄ dr̄. L. e. ꝓpaī. §. oēs aūt. z ꝓpea hic dic̄. ut aūt aliq̄ z rē.

Abscōdeī. qualr iudex ꝓpationē faciet. R̄. q̄dā q̄ cōmittīt cuidā scriptori pito z eiᵒ renūtiatiōi staī denūtiationi. ut. L. de re. milit. l. semℓ. z. ff. de uē. inspi. l. i. in pri. z. s. ꝺ ñ alie. §. q̄ aūt dictū ē. sz tu dic ꝓtra. s. q̄ ipe iudex ꝺbeat hoc ispicē

Per se. aℓ pro se instō. aℓ per se sine testibus uiuētibus q̄ exponūt quidā in publico instō dicētes q̄ priuato non bētur fides nisi fuerit approbatū et si appareat nō uiciatur in sua figura. sed secꝰ i publico. qr illud per se pz z ꝓbat. alij dūt q̄ et priuato creditur hñti sō scriptōc triū testiū sicut publico z q̄ dicit ordiant. ita si q̄dē publice sit confectum. nz tabellio supest quatenus instm̄ testimoniuz prohibeantur per se. ℓ per tabellionē. nec obstat. L. de testibus. oibus. quia hic subauditur quasi testimoniū. ut. L. de fidei cō. l. fi. tu dic retenta fa oppinōe ñ ꝺbaudiri quasi z dic p se. i. p facto suo. nā q̄libz testis fert testimoniū p facto suo. i. per uisum. uel auditu suo. sic tabellio. ut L. de falsis si quis ꝺcurio. z. j. c. §. in hȳs. ñ aūt i causa cuius ꝓficuum z damnum ad euz ptinet. ut. ff. quā ap. sit. l. i. §. in propria.

In ciuitate. s. tabellio ut qr est deportatus. ut instr̄. de ca. di. §. i. qui dicitur sine ciuitate. ut ff. de le. ij. l. i. §. hȳ q̄. ℓ dic abest cā testimonij ferendi uel silī casu. ut ff. ꝺ iudic. l. ij. §. legaī.

Eoz̄. s. notarioz̄. uel contrahentiū si subscripserit. uel dic testiū. ut s̄. dicit.

Assumer̄. i. dare fidē subscriptionibz ad sum̄dum alia instra ubi idē testes subscripserūt. sic hēt hoc locuz qñ testes sē līati z ꝓpria subscripserunt manu. in charta confessionis.

Procedere. s. iudices uolumus. z sic summa subtilitas ap ꝓbatur. sic ff. de iur̄. do. silr̄. §. z as se. z. j. c. §. oz. in fi. §. aℓ reprobatur. ut. ff. de iusto. ti. postumus. z istī. ꝺ tiꝺicō. hī. §. sz qr z. ff. q̄. mo. pu. ℓ. y. l. si cū te. §. si ꝺbitori.

Eis. s. comparationibus.

Proferenti. i. deferenti ei qui profert instm̄ ad probandū. ad q̄ fit cōparatio z et aduersarius iurabit. ut. j. e. §. si uero nihil. Jtem nō. hic ex forma iusiurandi que de conscientia debet satisfacer̄. sic L. e. l. fi. z de hȳs qui ad ec. confu. presenti. s. sicubi. z de iur̄. de le. l. fi. §. licentiam. sed nōne sufficit semel iurasse. ut. s̄. de hȳs qui ingre. ad ap. §. fi. quidā sic z dūt illam post istam positā. lz sit in ꝺdine prior. nam ante illam pluries iurabāt. ut. ff. de damp. infec. l. qui bona. §. stipu. uel dic hoc speciale ut de nouo iuratur. qr plus ℓolet timeri q̄ specialr dicitur. q̄ q̄ generaliter. ut. ff. de iur̄. Jtē a pud. §. hoc edictum. z hoc ideo qr maior solēnitas in cōpaī. exigit q̄ aliter. ut hoc. ti. z maxie. j. e. §. si uero nullus.

Quicquam omnino. s. ueritatis.

Jn rebz. i. in ꝟitatibus. nā res. i. ꝟitas. ut. ff. de falsis. l. i. §. qui in rationibus. z. ff. de iureiur̄. quoī.

Jn hȳs scripserit. s. totum documētū. sed solūmō probauit.

Sed per alium. i. discipulum ipse tamen interfuit comparationi. ut. s̄. de tabelli. §. penul. accursius.

Sinunt. scilicet ueniat.

Accidūt. q̄ nec dici nec enūerari pñt. ut. L. ꝺ tpr. ap. l. fi. §. z cū.

Qꝺ si eī ad numeratōez. adnumeratorē dūt quidam mediatorez siue ꝓnectam q̄ fert testimoniū uolente tm̄ utraq̄ parte non aℓ. ut j. de testi. §. qr uero legem. aly dūt eū ēē qr peccuniā publico istō

dedit. alij dicūt ꝓcuratore actorē per quē numerauit. z hāc ap ꝓbat az. sed prima uera mihi uidetur.

Tres sunt. s. tabellio. z ille ꝑ quem scripsit documentum z adnumerator. al.

Si uero. neq̄ suppleuit. s. subscripsit. Accursius florenti.

Conscripsit. s. ut minister tabulary.

Non ualet. s. discipls.

Attestet soluſ tabellio.

Nō ſ at locus s. ex neccitate. ut in nouell. e. z est rō qr uerisimilitas ꝑ ipsum declaratā auctorē. ut. L. ad. l. cō. de fal. l. si quis decurio.

Factū. qr dic se fecisse.

Documtū. i. ꝓbat. sed quid si testes non fuerūt apposīti. in stō. nūquid hēt locū q̄ hic dicitur. R̄. nō. naz in pri. exigo testes. ut. s̄. c. §. sz si istza. sz i testificat. ñ ut hic

Quꝺ si tabellio defunctus ē naturalr. uel ciuiliter. ut qr deportatus est ꝺ caū pro mortuo hētū. ut. ff. de contra. ta. l. i. i fi. z maxime quo ad ferendū testimonium. ut si ponas cū publico iudicō dānatuz. z ꝑ hoc infamē. ut. ff. ꝺ pu. iu. l. ifam.

ut patenter dr̃. §.e.§.oz .z ipse ȯ eis lr̃is cognoscat. nec eni
est iudex qui lr̃as nō cognoscat. ut. j. de iudic. §.i. Jt̃ facit
ff. finū regundoz. surruptione. §. fi. sed poterit secum adhi
bere scriptorem peritum. accursius.

o De quibus. s. litibus uel difficultatibus comparationum.

f Lōsc̃fint. tp̃re
cōtractus.

g Insinuēt in
stra. q.d. si du
bium est de fide
charte fiet p̄dic
ta cōpatio . si
aūt cōsentiēt ā
be partes i pri.
cōtractus. ut in
stām insinuaret̃
ad eternā rei m̄
moriam ab iō
charte fides est
idubitata z in
tali publicatōe
nō est opus te
stibus .ut. C.ȯ
donat. i dōat.
sed an et̃ post li
t̃. con. possit fie
ri talis insinuati
o. Rx. sic t̄bz rō
nibus. prio qr
sic est in testam̄
ti publicatione
ut et̃ postea fi
at. i. post testa
m̄tum factū. ut
C.ȯ testis l. pu.
z idez in dōat.
pp nupt̃. ut. j.
ut frm fi. §. i.
Item qr iudici
a sūt oia abso
lutoria. ut istiꝫ.
ȯ ppe. act̃. §. fi.
sed ad quid fie
ret tunc insinu
atio cū nil fieri
debeat nisi q r̄
us soluat. Rx.
pōt esse cum ā
nua p̄statio fa
ciēda ē ex illo i
stro z licet rōe p̄ntis āni assentiret ñ ita faceret i futūis. Jt̃
qr coñbēt̃ al̃ tractar̃ ȯ iōbito soluto nisi itiar̃ hec scripta.

b Et quecūqꝫ. supple z quibuscūqꝫ alijs mal̃. quecūqꝫ z c̄. z q
t̃ hec alia mala. Rx. pfidia z negotiatō. ut. s̄. e. §. si tñ q̄scq̄.

i Dis que dudum. duo dicit. hic. §. primū q ea que dicta st̃
de collatione priuate scripture cōtrahentium sint firma. s.
ut fiat collatio. sed illa scriptura hēat presentiam z subscri
pt̃. testium. ut. C. e. cōparationes. z. s̄. e. §. sed hȳs. z. §. sz
z si quis. Item q fiat si quis ea utatur. ut. s̄. de hȳs qui in
gre. ad ap. §. illud. fm q ea que olim ualent in iudicijs suā
habēt firmitatē . in hȳs. s. qui litteras nesciūt quando acce
perant formā tali compe. i. talibus conueniētem. z hec anti
qua forma narratū statim proximo. §. oz uō. z c̄. z hec dic
tio proculdubio potest cū precedentibz uel cū sequentibz
legi. z sic in nullo est defectiua hec littera. alij supplēt hic z
i hȳs z c̄. q. d. z his i sua ṽtute manētib9 q̄ scita st̃ i hȳs.

k Oz. si uis q fides habeat instrumento. non tamē impōit
necessitatē. sic. ff. de iust̃. z iur̃. l. i. nam hec cōstitutio con
sulit tm̄. ut. s̄. e. §. si tamen quisquam. alias imponit necessi
tatem. ut. C. de le. z con. l. i.

l Tabularios. pt̃ale pro singulari. sic. s̄. ȯ hr̃. z fal. §. si uō
z. C. de iur̃. delī. l. fi. §. sin āt dubi9 est. l̃ dic q respicit mul
tos cōtractus ubi singl̃ariter nl̃ti dñt esse tabularij.

m Maxime. hoc maxime habūdat. ut z al̃. C. ȯ tes. ma. l.
fi. §. i. nam omnino debēt esse notī. ut dixi. s̄. e. §. sed hȳs.

omnino cā sumat augmentū
ad maiorem negocii fidē z ip
se qui hec petit fieri iuret̃
z qr non aliam ꝓdōeam hñs
fidem ad collationes instruñ
toz uēit : nec q̄cq̄ circa eā egit
aut machiatus ē q forte pos
sit ꝓbitatē abscōdr̃ de q̄bus li
cebit se liberare cōtrahentes
si cōsenserant f utriqꝫ ad hec
uenire: ut insinuēt g instrumē
ta z profiteātur ea sub gestis
monumentorū ipsi cōtrahē
tes: quatenus priuentur neq̄
tia z cōruptōe z falsitatibus:
z quecunqꝫ h alia mala corri
gentes: presentem promulga
m̄ legem his que dudum i a
nobis in collationibus littera
rum factarū per scripturam
proprie manus sanctita sunt
i sua uirtute manētibus: pro
culdubio z in his qui litteras
nesciunt que olim ualent i iu
dicijs suam habentibus firmi
tatem: qñ quidem ex iudicia
li forma acceperunt examia
tionem hec talia competētē.
Oportet k uero z his qui lit
teras nesciunt testes z omnio
tabularios l adhiberi: in quib9
locis sunt tabularii maxime m
autē testes non ignotos: con
trahētes ñ ignotos ꝓtrahēti
bz ut quidam scribant ꝑ illr̃a
to aut paucas lr̃as sciēte : alii
uero attestēt n qr et̃ p̃ntibus
eis hec gesta sunt: z scierunt o
eum: z ita taliū instrōz susci
piat̃ fides maifestum existens
qr nō minus p q̄ quiqꝫ testes
in his talibus adhibēdi sunt:
inter q quos erit qui scribat ꝑ
coñhēte aut totuz aut postea
que post paucas lr̃as illius
posita sunt quatenus nihil o
mittatur de sūma subtilitate.
Et hec r docemus sr̃ instr̃is ex
scripto cōfectis: nam si q̄s fa
cere quēlibet cōtractū ex nō
scripto uoluerit hoc maifestū
est: qr aut ꝑ testes s aut ꝑ iusiu
randū fidē percipiet t actoř e
quidez testes deducēte : pulsa
to āt iurāte aut r̃ferēte sicuti
iudex negotium disposuerit.
Et āt u nihil sit nz hoz i eme
datū illō q̄z adducere legi bo
nū ē: aut si usqꝫ ad unā auri
librā fuerit cōtractus hmōi v
obseruationē i hoc minie cu
stodiri w. sz se ȯ hoc q tūc ac
tū x ē cāz fieri: ut ñ ȯ rebz exi
guis maxias attertiones y ho
mies sustieāt. hec q̄dē oia te
neř i ciuitatib9 uolum9: nā b i a
gris ubi mlta simplicitas ē : z
nz scribētiū: aut testiū mltoz
uel potest cum precedentibus coniungi hec dictio. maxime. q. d. ma
xime ubi sunt tabularij. z tunc similiter habundat.

n Attestentur. idest propriam scripturaz profiteantur. quia est etiaz
z c̄. ut subijcit. nam omnes testes debent subscribere. ut dicitur in
nouell. e. ti. Accursius florentinus legum doctor famosissimus.

q Sciuerunt eum. i. co
gnouerunt eum esse in
peritum. accur.

p Non minus. ṽ. sz qr̃
plures exiguntur testes
ab inpito q̄ pito. ut z
hic innuit̃. quidam dñt
in fauorē imperiti ne ȯ
cipiat̃ cum p̃tia tot bo
noz uiroz adhibeatū.
tu dic q in coz odium
qr al̃ in conuēcibilis ei
sent. nisi tāta solēnitas
adhibēt̃ur. ut. s̄. de ta
bell̃. §. i. Jt̃ qr se graua
uit. ut in scripē cōtrahe
ret cū erat ipitus. unde
quasi se artauēit. ñ suc
cūrit̃ ei. ut. ff. q sat̃. co.
si fideiussor. §. si nc̄cia
Jt̃ nō. hic. ṽ. testiū nūe
rū adhiberi. ut z al̃ in
testō rustici. ut. C. de te
stis. l. fi. q̄ñq̄ exigunt̃
ptes. ut. C. ȯ p̄x. sacro
sacri. unicuiqꝫ.

q Inter quos. i. ȯ nūo
coz erit qui scribit ꝑ ?
trahente. hic ē tabellio
z sic tabellio ē ȯ nūo
testiū. ut hic. z. ff. de te
stis . domici9. z. C. q te
stā. fa. pos. hac cō. alij
dñt q tabellio ñ ē ȯ nu
mero testium. z q hic
dicit q est ȯ numero q̄
scribit pro contrahente
tantum ille. z nullus a
lius uidetur scribere to
tum instrumentum nisi
tabellio geratur cōtra
istorum opinionem ex
ponunt q quidam ex
testibus scribi totum ꝑ
contrahente. i. cap̄. z ñ
nem. non autē totum instrumētum. iam enim nihil seruaretū tabel
lioni. uel dic totum q erat scripturus contrahēs. hoc est confirmati
onem contractus. Item tunc scribit totum q erat scripturus quan
do est omnino illitteratus. uel parum. al̃. i. si est litteratus parum
scribere debz z postea testis pro eo ut subijcit. ibi aut z postea. uñ
pōt hoc notari q nihil scient̃ z parū scient̃ est equal̃ ꝺditio quo ad
nūez testiū. nā et̃ i utroqꝫ casu adhibēt̃. ṽ. ut i hoc. §. sz ñ quo ad
scripturā. qr un9 nihil scribit alius paz. fōte signū crucis q deberet
preponi. ut dicitur in nouell̃.

r Et hec docemus. que proz. dicta sunt.

s Per testes. p duos imo tres ut stati patebit i distictiōe. sz dicas q
hoc totū defuit de scriptura. sz fuit ultra q̄nquaginta aureos. sed
z si c̄ēt. j̃ . l. aureos duo sufficerent. ut eadem distinctione patebit.

t Percipiet. s. itētio actōis. z q dicit ȯ iuziur̃. s. ȯlato a iudice l̃ a p
te q dz suscipi. l̃ referri l̃ iuste recusari i q̄bus oīb9 erit iudicialis dis
positio. ut subijcit. z. ff. de iureiur̃. l. iusiuz. §. si de qualitate. z. C. ȯ
rebus cre. l. pe. §. pe. z. §. sin autem.

u Ut. autem nihil habūdat una negotio. uel dic unaz referri ad su
piora. aliam ad sequētia. sic z. s̄. de hr̃. z fal. §. inordinatum.

x Huius obseruationē. s. ṽ. testium.

y Custodiri. siue pit9 siue ipit9 siue i scr̃pt̃ siue sine scripť cōtrabat.

z Actum est. inter contrahentes.

a Attertiōes. al̃ afflictiōes. z al̃ atrtiōes. z nō dici rē exiguā usqꝫ
ad librā auri. al̃ dr̃ parua. usqꝫ ad. x. libr̃. auri. ut. s̄. ȯ ap. §. ij.

b Nam in agris. i. in uill̃. sic. ff. qui satisda. co. l. sciendum. §. i.

c firma. ut numer⁹ duorum testium sufficiat. ut ff. ō testibus. l. ubi. nisi cōtractus excedat unā librā auri. ut. C. si cer. pe. l. fi. accur.

d Sanctitum est. ut. v. testes sufficiāt. ut. C. ō testi. l. fi. aī. septē exigātur. ut. C. de testis. l. hac con. in prin. z ut predicta plene accipiaſ distingue aut contrahitur ultra unam. l. auri aut ifra. si ifra non distinguo perito. uīnō. si uc in scriptis siue non. siue in ciuitate siue nō nam semp duo sufficiūt ut. ff. de testi. l. ubi. z ſ. §. ut aūt nihil. in fi. §. si aūt supᵃ. libr̄. auri. z i sceptis. z ab inperito lr̄arum. z in ciuitate. necessarius ōnio tabellio si haberi potest. z v. testes inter quos ēit qui pro ꝓtrahente scribet. ut. ſ. §. oz. si autez ponas q unus eorum defuerit. ut qr ab inperito contrahitur. uī ab inperitoſ ed nō in ciui. uel nō ultra librā auri tunc distingue aut ꝓtrahitur publice aut priuate. si priuate tres sūt testes necessarij. ut. ſ. e. §. si quis igitur. z. §. ſz z si quis. licet oliz duo sufficerēt. nisi cōtractuſ excederet. l. libr̄. auri. ut. C. si certū. pe. l. fi. si autē publice tunc simiter trēs sunt necessarij uel forte sufficient duo cum tabellione. ut. ſ. §. z hoc dicimus. z. ſ. e. §. sed si nostram. z dicit̄ fieri in scpt̄ qñcūz fit inō scriptura. z int̄ eos agit ut fiat. ut. C. e. l. contractus. licet a lī dicant tunc demum qñ agit̄. ut non aliter ualeat contractus z inducunt. ſ. e. §. z hoc dicim⁹. z hoc i ciui. i uilla aūt ꝟua iura uetera q dic. ut hoc. §. hec oia.

copia est que hactēus apud e os ualuerūt z nūc sint et firma[c]: hoc eni z in ipsis testamētis quibz maxime studemus iaz a nobis sanctitū[d] ē. Vale at ita lex i oībz que post hec faciēda sunt instrīs z cōtractibus quō iam trāsiuit cur[e] qſ piaz sanctiat. Hāc aūt legem pepit cōtētionū mlt̄itudo factaz quidē in litibus apō nos aūt introductaz quaten⁹ quotidie inter se cōtēdere homieſ cōpescamus: ꝓauferentes eis altercatioēſ p legislatiōis[f] subtilitatē. Qua pp cōuenit tuaz eminētiam hoc cognoscētem maifesta oībus facere subiect̄ z qui hic sī z qui in gētibz etenī alios gl̄osissimos p̄fectos z qui i hesperia[g] sī: z in libya: z q̄ in septētriōalibz[h]. dicim⁹ aūt in ilirico[i] añ scripsimus[k] ut oīs nobis rs publica plēa[l] fiat hac lege: subiectorum medente[m] concussionibus.

Hec cōstitutio iterp̄tatur ꝓ rē cōstitutionē[n] de hiis qui ingrediūtur in mōasteriū: z de substantiis eorum ex q̄ tempore oporteat eam ualere.

Dem. a. Jo. pre. secundo.

Aluſa[o] talis ad nos puēit qñ extianimus oportet̄ cōpetēti uti a nobis iterpretatiōe simul z adiutorio. cognouim⁹ eteni qr mlier que dā hñs filiū sibi ex nuptiis legitimis ꝓcreatū: uoluerit q̄ dē segregare se a cōi ista ꝓuersatiōe: z in quodā mulier⁹ monasterio cōmanet̄ pluria bona faciēs in mulieribus reuerēdissimis ibidē cōgregatis. z qñ nostre pietatis lex[p] uult eos q̄ se mōasteriis dederit: seu uiros seu mlieres añq̄ ingrediantur mōasteriū eo quo uoluerit mō que sua sī dispone re: nec posse postq̄ igrediunt monasteriū ulterius ager̄ q̄c quā de ꝓpis[q]: utpote domini rer⁹ nō existētes ulterius eo q sanctiuerimus nos h⁹ modi uiros z mulieres cū corpore z ania ipso igressu ad monasteriū dedicare[r] se suasq̄ substātias. z siq̄dē diseſſerit mātere: et sic eoz substātias in monasteriū eo quō dñi haz ulterius uō existūt: huic aūt metuere[s] ne forte quāuis nr̄a cōstitutio multo posterior[t] fit q̄ q i p̄dctā uenerabilē domū igrſa est: aliq̄ phibent eā ꝓspicere suo filio z oportere[u] pp pr̄ciū: metū: hec[v] iterp̄tari z lege nr̄a fieri mānifesta[w]. qr[x] nihil lesa sit: aut ipsa aut filius circa eius successionē ex memorata eius cōstitutiōe[o]. Propter ea sanctimus si q̄s mōasteriū habitauit[b] uir aut mulier añ p̄dictam nr̄am cōstitutionem aut hactēus habitat: z maxie filiis existētibus nl̄am hēre necessitatē: non eoz substantiam in mōasteriū: sed filio aut filie trāsmittere aut totā aut et partē[c] sue substātie: aut et quo uoluerit mō res suas disponer̄: utpote primā illam legē: alia nr̄a hac cōstitutiōe interp̄tante. eos eni qui seml̄ ā te morata dudū nr̄am legem monasteria intrauerit in nullo posita postea lex cōstituta est: aut ablatūa est eoz que p̄us[d] eīs ut liceat[e] data sī: nz pr̄ nr̄e legi[f] ipedimentū penitus faciente: eo q̄ neq̄ possibile[g] sit hoc[b] fieri: ut opportuisset[i] p̄us disponere z ita ingredi i monasterium. Si uero nulla tunc tali[h] .l. posita in mōasterium ingressa est quo mō fieri poterit cōuenti ōdinē legis exiger̄ eos q̄ prius ingressi sī monasteriū illa facere que p̄us ignorata postea p sacram nr̄am cōstitutionē sī innouata: sz unumquēq̄ cōpetit secundū sua tp̄ra expectar̄ z ea q̄dē que post legē sī ita quere re fieri sīc lex uult. si q̄d autē añ legē subsecutum ē hoc nō ꝓmouere nz pscrutari: sed in p̄ori figura relinquere[j]. Hec igit̄ lex p interpretatio ne uti li posita sit p̄oris nr̄e illius ꝓstitutionis: ut illa in posteriorib⁹ tp̄ribz ex quo facta est

e Cur quispiā sāctiat. eēt eni magne ēguēſatiōnis. ut. C. ō summa. ē. l. iij. in princi.

f Legis. ſ. isti⁹.

g In hespia. i. i hyspania.

h In septētrionalibus p̄tibz. idē in ilirico ut sequitur.

i Jlirico. i. sclauonia. al.

k Scripsimus. ſ. q̄ faciant manifesta oībz ſu is subditis.

l Plēa. i. oīs sciant eā. uī dic plena. i. habundans. nā prius p falsitates homines depauperabant̄. z cōcutiebantur. ut sb ꝺcit āmō non sic. z sic res publica erit plēa habenſ locupletos subiectos. ſ. ut iu. sine q̄ quo. su. §. cogitatio. z instit̄. de hȳs q̄ sī sui iurisſ. §. expedit eniz. accur.

m Medente. ſ. hac. l. ac.

n Cōstitutionē. ſ. illā. ſ. de monachis. §. illō.

o Aluſa tal⁹ interp̄tatione. cum nos sol hoc posſum⁹ ut. C. ō t. z cōstit̄. l. ult̄. z. l. i.

p Lex. ut. ſ. de monachis. §. illud q̄p. hoc inuat qr z postea potest. ut. j. ō scis. e. §. si qua mulier. accur.

q De propr̄ys quondam.

r Dedicare. i. ad eccliā trāsfer̄.

ipprie enī po
nutur ꝛ hoc itel
lige cū seclo ab
renūciauerit. ut
ſ. de monach.
§. ſi uō filios. ꝛ
§. ſi quis.

e Metuer ſe. di
cebat mulier.

t Poſterior. q̄
eſt. ſ. de mōa.
illud quoq;.

u Oporter. ſup
ple. ꝛ ideo ſanc
timus oporter.

x Hec. ſ. dicta
i dēta. l. ò mo.

y Mānifeſte. ſ.
hoc qr ꝛ c̄.

z Qr. i. q̄. az.

a Cōſtitutiōez.
ſ. de mona. §.
illud q̄ꝑ. ꝛ facit
ſ. ut fac. no. cō
ſti. ꝛ. j. ut nulli
iudi. li. hr̄e. lo.
f. §. ſi quādo.

b Habitauerit.
lz hodie ñ habi
tet. qr ò ceſſit te
ſtatus añ cōſti
tutionē ò mo.

c Acten? ptē. i.
ad huc. accur.
Mōaſteriū. ſ.
tranſmittere q̄
eſt. j. accur.
Diſponere. i. i
ta erat añ p̄dic
tā. l. ò mōach.
ut. C. de ſacro
ſ. e. l. gn̄aliter.
Legem. ſ. de
monachis.

d Pri?. al' porꝛ.

e Liceat. i. lici
ta fuit.

f Noſtr̄ legi. i.
nr̄a lege. ut ita
ablatiuū ꝓueni
at alēi. ſ. faciēte
quaſi nec lex
poſtior p̄iudi
cabit igr̄ſſis añ
legē i hȳs q̄ ꝑ
mo licebāt. ut
hic. nec prio li
cita p̄iudicabūt
ſeq̄nti legi c̄ca
eos q̄ p? ea igre
diūt. ut. ſ. px.

g Poſſibile. i.
conueniens.

h Hoc fieri. i.
ſtatui. accur.

locū hēat: ꝛ his q̄ poſtea con
uertēt uiris ac mulieribz poſi
ta ſit: ſibi q̄ que p̄tatem in illis
cuſtodiat nihil hoꝛ que añ
fuer̄t p̄ſcrutādo cū līia ſit po
ribus uiris ac mulieribus que
habitauer̄t: ut et̄ hactenus ha
bitāt mōaſteria ꝛ maxime ſi
liſ exiſtētibz ſuas res quo uo
luer̄t diſponer̄ mō. Tua igit̄
eminētia que placuer̄t nobis
p. ꝛ. p. h. ſ. do. l. ſolēniter ꝑ ꝑ
grāmata ſua omnibus facer̄
manifeſta feſtinet.

At nō luxuriētur ꝓtra natu
rā: nz iurēt per capillos: aut
aliquid huiuſmodi: neq; blaſ
phementur in deum.

Dem. a. ꝓſtantinopolitanis.

Omnibus hoibus q̄ recte
o ſapiūt: manifeſtū ēē pu
tamus qr oē nobis et̄ ſtu
diū ꝛ oſo: ut ꝛ crediti nobis
a dño ò bene uiuant: ꝛ eius
inueniant placationē qm̄ ꝛ ò
mia ñ p̄ditionem: ſz ꝓuerſio
nē ꝛ ſalutē ul't° : ꝛ delinquen
tes q̄ corrigunt̄ ſuſcepit ò us:
pp q̄ nos oēs imitamus ò i ti
morem in ſenſibz accipeꝛ: ꝛ i
uocare eius placationem[p] : ꝛ
nouimus qr oēs qui dm̄ dili
gūt ꝛ miam eius ſuſtinēt hoc
faciunt igit̄ : qm̄q̄dē dyaboli
ca inſtigatiōe ꝓprehēſi ꝛ gra
uiſſimis[q] luxuriis ſemetipſos
iſeruer̄t ꝛ[r] ipſi naē ꝓtraria a
gunt: ꝛ iſtis iniūgimus inſenſi
bz accipeꝛ dei timorē ꝛ futuꝛ
iudiciū: ꝛ abſtineꝛ h? mōi dya
bolicis ꝛ illicitis luxuriis: ꝛ nō
pp h? mōi ipios actus ab ira
ò iuſta iueniunt̄: ꝛ ciuitates[s]
cū habitatōibz eaꝛ pereunt:
docemur eni a diuinis ſēptu
ris q̄ h? mōi ipiis actibus: ꝛ ci
uitates cū hoibus pariter pe
rierunt. Et qm̄ quidem ad[t] hec
que diximus ꝛ blaſphemia
bba ꝛ ſacrañta ò deo iurāt[u] :
dm̄ ad iracūdiam ꝓuocantes
ꝛ iſtis iniūgimus abſtineꝛ ab h?
mōi ꝛ ab aliis blāſp hēis bbis
ꝛ iurare[x] ꝑ capillos[y] ꝛ hiis ꝓxi
ma bba: ſi eni ꝓtra hoies fēte
blaſphēie ipunite ñ relinquū
t̄ mltomagis qui ipſuz deum
blaſphemat digni ſūt ſuppli
cia ſuſtineꝛ. ppea igit̄ oibz ho
minibz h? mōi p̄cipimus a pr̄
dictis dilectis abſtineꝛ: ꝛ dei ti
morē in cōda percipeꝛ : ꝛ ſeq̄
eos qui bñ uiuūt. ꝓpter talia
enim delicta fames ꝛ terr̄mo
tus ꝛ peſtilētie fiunt. ꝛ ppea
admonemus abſtineꝛ ab h?
mōi p̄dētis illicitis: ut ñ ſuas
p̄dāt aias. Sināt ꝛ poſt hui?
mōi nr̄am admōitionē inueī
ant̄ aliqui in talibz pmanen
tes delictis. Primū quidē idi
gnos ſemetipos faciunt ò i mi
ſericordia : poſt hoc āt ꝛ legi
bz[3] ꝓſtitutis ſubiciunt̄ torm̄t.
Pr̄cipimus enim ꝛ gloſiſſio
p̄fecto regie ciuitatis pmanē
tes dictiſ illicitis impiis actib?
ꝛ poſt hāc admonitionē nr̄ā
ꝛ ꝓphēdeꝛ ꝛ ultimis ſubdere
ſupplicijs : ut ñ ex ꝓtēptu tali
um inueniant̄: ꝛ ciuitas ꝛ res
publica ꝑ hos impios actus
ledi: ſi enim ꝛ poſt hāc nr̄am
ſuaſionē quidā tales inuenīē
teſ hoſ ſubt̄celauerit: ſimiliter
a dño deo ꝓdēnabunt̄: ꝛ ipſe
eniz gl'oſiſſimus p̄fectus ſi in
uenerit quoſdam tale aliquid
delinquētes ꝛ uindictā in eos
ñ intulerit ſecūdum noſtras
leges : p̄muz quidē obligatus
erit dei iuditio: poſt hec autē
ꝛ nr̄az indignatiōē ſuſtineꝛ.

Et[b] liberti decetero auro ñ
egeant a nullo. ꝛ ut p̄ſtinis r̄
ſtituant̄ natalib?. ꝛ de celebra
tione[c] dotalium inſtr̄oꝛ in li
bertis m'lieribuſ facta ex hoc
ipo iam in nuptias l'itimas fi
eri: ꝛ filios ſuos ſi nup et̄ acil
la fuerit ꝛ ipam liberam eſſe
celebratiōe dotis: ꝛ nuptias l'i
mas qui ex ea p̄ceſſerit ſuos.

Dem. a. Jo. or. pre. ſecundo
ex con. or. ꝛ patritio.

Erfectis[d] omnibus ꝛ ma
p gno deo datis extimaui
mus opōtere et ipſas ſer
uorum libertates eum a poſ
conditione a dñis liberantur

i Opōtuiſſz. i. igz dicētes
q̄d eni peccauit antiqui
tas. ꝛ c̄. ut. C. de teſtāſ.
l. teſtamenta.

k Si uō ꝑprie. ſic. ſ. ò
heꝛ. ꝛ fal. §. ſi ꝺo eni.
Lege. cum teſtabatur.
ſed poſtea. az.

l Reliq̄. nō. legē ad ſu
ta trahi. ut. C. ò legi. ꝛ
ꝓſti. leges. ꝛ. ſ. ut facte
no. ꝓſtit̄. ꝛ. j. ut lib. de
ce. §. i. i fi. niſi caueatū
exp̄ſſe. ut ad p̄dita tra
haē. ut. C. ò uſu. l. eos.

m Diſponere. hec con
ſtitutio ē iutilis. ſ. cuz
nlla ò ill' ꝓnis iuuāt
q̄ igreſſe fuerat añ legē
de monachis.

Omnib? creditis. i.
o ſubiectis.

o Ult. ñ eni ul't ò uſ mō
tē pēcoris. ſz ut ꝓuerta
t̄ ꝛ uiuat. al. nā ꝛ eccl'i
a nulli gremiū ſuū clau
dit. ut. C. ò sūma. t̄. ꝛ
fiò. catholi. it̄ claras. in
fi. epiſtole. accur.

p Placationē. ſ. pietatē
l' miſericordiam.

q Grauiſſimis. ſ. ſodo
mitis. al.

r Et ipi naē. C. ò ſum
ma t̄. ꝛ fiò ca. i epl'a.

ſ Et ciuitates. ſ. ſodō a
ꝛ gomorra q̄ dic ut in
hiſtoriis. ac.

t Ad hec. i. iuxta.

u Jurāt ſ. iurātes abſti
neꝛ ꝛ poſt redeūt ad uo
mitū cū grauius ē cūaz
ut ò infirmo dicitur qui
ꝛ recidiuat. ac.

x Et iurare. ſ. abſtinere
repete.

y Capillos. ſ. dei. ſi ē ſic
ex̄tra. ſ. de mōach. §.
hic ide. in fi. §. Jo.

z Et legib?. C. ad. l. iul'.
de adult̄. cū uir. iſtit̄. de
public̄. iudic̄. §. itez lex
iul'. accurſius.

a Supplicij ſ. ultimū ſup
pliciuz ſolā mōtē i ēpta
mū ut. ff. de pe. ultimū.

b Ut libti. hec pria ps
expedit̄. j. e. uſq; ad. §.
ſi quis autem.

c Celebratiōe. i hac ꝑa
pte duo dicūt̄. unū ò lib
ta. ꝛ aliò ò ancilla. ꝛ
hec expedit̄. j. e. §. ſi
quis autem.

d Erfectis. pōt legi
p datiue ꝛ ablatiue.

e Liberaumus. ut. L. de latina liber. tol. Accursius florentinus.
f Exclusimus. ut. L. de latina liber. toll'.
g Largianum. q̄ tractabat circa. l. iul. ut instit'. de suc. lib'. §. penu'. z que erat differētia inter latinos z dediticios z plene liberos dic ut instit'. de libertinis. §. fi. Accursius florentinus.
h Etatibus manumissi. uel manumissoris. ut i stit'. de libertinis. in fi. nisi sit minor. xx. an. olim hodie xp̄ỹ. ut istit'. qui. ma. non licet. §. cū autem. accur.
i Perfectius. i. libertas plena. q. d. non solum circa miores libertates correximus. sed etiam circa plenam.
k Neq; enī. irpositio ē.
l Subsequens. i. subsequenē statim.
m Annulorum. quō ſō o sic dicitur quia olim nō poterant liberti ferre secundum quosdam annulos. sed cc. quia l. cautum non inuenit'. sed bene ferebāt ex necessitate. z erat ymago seruitutis. ut. L. de iure aure. anu. l. uult. z q̄ bus patronus etiam bonorum pos. cō. t. ut. ff. de bo. liber. l. etiam.
n Regenerationis. ut i genuitati uideantur. ñ est tamen omnino idē. si per principem uiuentez restituti essent natalibus. quia tunc. ut ingrati accusari non possunt. ut. L. ō bo. liber. l. uult. sed hic possunt. ut. ī. prox. §. ergo quātum ad dignitates. uel matrimonia est hic. f. az. ñ āt quo ad patronū est igenuo. ut. ī. §. illō. Itē nō. hic q̄ cuz aliquid conceditur. z ea que illud faciūt ad plenum concedi uidentur. ut. L. de bonis uacan. si quando. z. ff. de constit'. prin. l. fi.
o Subsequens. i. subsequenter. statim.
p Perscrutamur. duo nota. accursius.
q Sanctimus. s. in greca constitutione de iure patronatus que est iuntio instit'. de suc. liberto rum. §. ỹ.
r Hanc. z post remissionem iuris patronatus.
s Ab bȳs iuribz patronatus. accur.
t Absoluitur patron⁹.
u Reuerentiam. s. ut ei assurgat. z ne temere i ius eū uocet hoc etiam si fuerit remissuz patronatus ius. ut. L. de lib'. z eorum liberis. l. fi. ut L. de bonis liber. l. fi.

oio ipas puras z ifiscatas z p fectas efficer z ppea ō̄diticio z iūa liberauimus libertates z latinitates uelut iperfectas exclusimus[f]: z iteratiōes sup fluas demōstrauimus. z iuliā legē z larḡianū[g] odiuimus se natuscōsultū: utpote initio i aniter introductū z fcte post mōz re,pbatū solāq; ualere romanā ciuitatez in libertati bz nolumus nō locis ñ etat[h] nō alio quodā casu discernētes. Qm̄ semp ât aliq̄d melius de nr̄is subiectis tractam⁹ et ipsum q̄ perfectius[i] datū est a maioribz extiauimus o pōter adiectionibz ampliar. propterea sāctimus si q̄s manumittens seruū aut ancillaz suā ciues denūciauerit romanos: nz eni[k] aliter lz. sciāt ex hac lege: qr q̄ libertatē accepe rit hēbit. subsequens[l] mox z aureo; annulo;[m] z r̄generati ōis[n] ius: z ñ iā ex nēcitate hoc a p̄ncipibus postulabit: nz in digebit oio ulla scrupulosita te: sed libertatis vtute hec oia subsequētur[o]: hac nr̄a lege ex pūti die inchoāda. nō enim a liq̄d hoc que prius facta st̄ pscrutamur[p]. firmamus igitū oio p̄cedētia ut ualeāt scōz e os p quos facta st̄ modos. sz hec quidē sic hēre sāctimus[q]. Illō uō adiicimus ut nihil nz post hāc[r] legē nr̄am ledantur patronatus iura. Illa uō que nos sanctimus in q̄buscunq; oio hec psonis seruabimus: nisi tñ et ab hīs[s] libertū qui libertatē absoluēt dōauit: aut per fideicōmissum hec relin quēs: aut i ipsa libertate hoc adicēs: nā si hoc dederit oio q̄ māumittit absolueť[t] et a patrōat; iur eo qō ille hoc exp̄s serit. hēāt itaq; hec oia qui libertatē meruerunt. vumtamē seruēt et post hanc nr̄am p̄sti tutōnē eos qui ad talē perdu xer honorē omnē reuerenti az[u]: z hoc qō uocat obsequiū z reuerentiā recte legibus introductā: qui et abstieāt[v] aut manibus: aut isidiis aut aliis

x Abstineat. etiam post remissionem iuris patronatus.
y Scripturas leges. ut. L. de liber. z. e. li. l. pe. z ante pe. z fi. z. ff. de li. agno. alimenta. §. i. Accur.
z Legibus. ut in instit'. de donat'. §. sciendum. z. L. de re uoc. do. l. uult. Accursius florentinus legum doctor.

ex q̄bus liberti tale aliq̄d agētes rūsus z seruitutē sustinēt. sed de hūs sc̄ptas[x] leges z r̄sti tuant̄ p̄ori p̄ditioni: nā si nullum pēitus ingratum ēē circa donatorē p̄misimus: licet fuerit bñ natus: sed dōatiōes infirmas ,puūciauimus in hīs que dudum a nobis sc̄pta st̄ legibus[y]. z in hīs que a nobis quotidie p̄cipiunt̄. quomō pciemū māumissionē qui equalis pr̄i[a] circa libertū factus ē ab eo aliq̄d pati malignum: aut iiurias forsitan asperas: z indecētes seu plagas[b]: aut maxie intollerabilia sustinēr dispēdia. Si quid hoc limis ,pbatōibus p̄uincerit passum sequi libertatē dedit l' eius filios[d] post p̄dictas ,pbatiōes libertum p̄ore restituimus[c] habitu. noīnum[f] quidē perscrutationē: z ,ppt̄ hoc dispēdiis oēs eripientes: iusticiam autē ubiq; z equitatem z qō legislationē decet: z q̄ placet deo z liberto et duduz dño p̄seruātes qua,pter[g] sint quidē liberi z ingenui[h] siue hui qui dudum māumissi st̄: z enidēter eis hoc largitum est siue illi q̄ post hāc legē nr̄am ad ingēuitatem uenientes tanquā bñ nati iam facti uiuant z debitum honorem māumissoribz reddāt: ut domo z libertate z bñnatōe cadant tanq̄ iōuoti igratiq; p̄uicti z a lege damnati erunt: nāq; ita perpetue liberi z ingenui si māumissoribus eoq; filiis in p̄fusam z liberam suam uenerationē z reuerentiam deuotionez q; seruauerint quibus uidelicet p̄seruari suū quā ad p̄orez f̄ labent̄ fortunam[k]. Si quis[l] autez libertā[m] deducer uolue rit: aut[n] legitimam facere p̄iugem cuiuslibet dignitatis existens nuptialia p̄ficiat documenta: hanc enī solam post māumissionē obseruatiōez[o] adicimus[p]. et sint etiaz precedentes[q] filii qui post dotalia nati sūt liberi et ingenui et sui z p̄ris successorꝭ a postulatōe

a Pr̄i. dilexit eū ut pr̄ manumit tendo succedit ei. ut pater filio ab intestato. ut isti. qui. mo. ius pa. po. sol.
b Plagas. ubi bellum.
c Conuincerit. l. probauerit.
d Filios. nō. de filio. quia non sic de extraneo berede. ut. ff. ō uer. signi. scien dum. z. L. de o peris liber. a li berti. z ō liber tis. z. e. li. l. li berti. accur.
e Restituimus. etiam si patro nus remisit patronatus. uz. ut. s. in pr n. huius §. dicitur. z. L. de bo. liber. l. uult. z tunc re uocatur in fut tutem forte ex bȳs causis ex quibus reuocatur donatio. ut hic innuit. Si autē non remiserit p leui culpa reuocabitur que consistat i faciēdo. ut. L. de liber. z. e. li. l. si manumisso ri. non autez si in nō faciendo ut. L. de libera li cā. l. solo.
f Nominū. qr nō dñtur bodie dediticii. ul' latini. z noīne sublato effectus tollitur. ut. L. ō seruȳs. l. a nullo.
g Quapp. breuit' oia repetit que dixerat a prin. p̄stitutōis.
h Et ingenui. quantum ad ōnia preter q̄ respectu patronum. accur.
i Qui dudum. ideſt ante hanc legem. accur.
k Fortunam. scilicet seruitutis.
l Si quis autem existens. olim aūt licebat

patrono libertam accipere nisi esset patronus senatō. uel se
natoris filius. uel simili dignitate positus. ut. C. de nupt. l.
uxorem. ꝛ. ff. de ritu. nupt. l. lege iul'. ꝛ. l. orationē. ꝛ idez i
sponsalibus. ut. ff. de spō. l. oratio. hodie uō indistincte fieri
pōt. eē ab his qui sē in dignitate dūmodo scriptura interce
dat ut hic. ꝛ i
dē puto ecōtra
ut libertus pa
tronam accipe
possit. liez olim
esset contra. ut
C. ō nup. l. ij.
m Libertā suā.
n Aut. ꝑ idest.
o Obſuationē.
ſ. ut inueniat
scriptura.
p Adúcimus .
de nouo.
q Precedētes .
ſ. ante dotalia
instrumenta.
r Premium. i.
pristinoꝝ ut si
copatruum . ꝛ
sic pōit uicenū.
i. uicenoꝝ. ff.
ad. l. ro. de iac
tu. l. nauis. §.
cum autem.
s Et ueritati. ſ.
qr in ueritate ē
ꝺtractū mīn . ꝛ
filij iusti ex eo
procreati sē. ꝛ
dic hic. ut dixi
musſ. s̄. de tri. ꝛ
se. §. fi.
t Ut si cui. cau
te mutat casuz
trāsiens de lib
ta ad ancillaz.
q. d. adeo pre
dicta sē ꝥa i li
berta ut in ācil
la idem sit.
u Mox. i. stati.
x Cōpetet. i. ꝑ
ꝺpetente.
y Eis. ſ. filijs.
z Judicium. al' i
iudiciū. al' iudi
ciū. i. uolūtatē
a Uxorē. ſ. illo
ꝝ filiorum ma
trem. Rx.
b Cō scriptiōē.
ꝛ sic nō. ꝙ suū
specialiē fuerit
manumissa. ut
mō dixerat. si
ue solū accepta
est ancilla in u
xorem a dño .
eo ipso bē duo
ꝛ ꝙ libta ꝛ ꝙ
ḽima uxor. ut
hic. ꝛ. s̄. i Rxca
in fi. Jt̄ si non
fieret libera. ex
ipsa ꝺscriptiōe
dotaliuz instro
rum non esset
uxor. cum inē
seruam ꝛ libuz

ānuloꝝ aureoꝝ ꝛ p̄stinir na
taliū liberati nullā oꝫ penitus
hītes differentiā ad certa in
genuoꝝ matrimōia . libertas
eni matris ꝛ insup documētū
nuptiale sobolē liberā ꝛ inge
nuā ꝛ pri succedentē demon
strabūt: ꝛ ita r̄bz ꝛ ƀitates uir
tuosi efficiunt. Ut sit cui eē ex
seruitute mulíere ꝓcreant fi
lii: ꝛ uoluerit ille postea mulie
rē māumittere ꝛ dotalia cōfi
cere docuīta: moxu cū ipa do
tis inscriptōe ꝛ filiis ꝺpetebitx
libertas simul ꝛ suoꝝ ius: nō
requirētibus nobis specialez
libertatē in filiis fieri: ꝛ simul
māumitti cū mre: aut postea
l' añ ia forte libertatē accipe:
sed ꝺscriptiōe nuptialiuz do
cumētoꝝ moꝝ eiss eē libertatē
donamus. q̄d eni maius utiqz
offensurus ē pr̄ libertatis fili
oruz iudiciumz q̄ ꝙ uxoreꝫa
ostendeī liberà oꝫ simul ꝛ li
mam nuptialiū documētorū
ꝺscriptionēb: si eni miles reli
quēs legatū alicui suaꝝ ancil
laꝝ ipsa dōatione legati ꝛ li
bertatē dare uiḋatc: quomō
nō multomagis pr̄ si docum
tū nuptiale ꝺscꝑserit ꝛ hēbit
p̄pos filios ex hoc solo ꝛ li
beros ꝛ legitios successores .
nz eni q̄libet eū putaturus e
rit noluisse filioꝝ quidē mr̄ez
limamd ēē ꝛ hoc tam magnū
ei donasse opus libidinis: p̄p
os aūt filios ex suo natos se
mine adhuc reliquere seruí
turos. hec simil're q̄dē ꝙ māu
missoribus: simil'r aūt ꝙ māu
missisf sanctimus. nà si ea que
in p̄cedentibus dicta sē manu
missoribus nō seruamuss se
gnioresb forsan hoies circa li
bertatis largitatē efficimus.
nobis aūt oē existat studium
subsistere libertatesi atqzk ua
leī ꝛ nr̄a floreī: ꝛ augeī rē p.
eteni ho mōil cause desiderio
fidē: ꝛ in lybia ꝛ in hesperia
tāta suscepimus bella ꝛ ꝙ rec
ta adeūda r̄giōe ꝛ ꝙ subiecto
ꝝ pariter libertate. §acimusm
aūt nouū nihil: sed egregios
anteriores ipatores seqmur

sicut enim antoninꝰ pius co
gnominatus ex quo etiā ad
nos appellatio hec ꝓuenitn iuſ
romane ciuitatis. Prius eniz
ab unoꝰ subiectoꝝ petituso
ꝛ taliterp ex his q̄ uocan t̄ pe
grini ad romanā ingenuitatē
deducēs illeq hoc oibus in cō
mūe subiectis dōauitr ꝛ the
odosiuss iuniore post ꝓstanti
nū maximū scīssime huius ci
uitatis ꝺdictorē filioꝝ prius
ius petētiū dedit i cōmūe sub
iectist. sicu et nos uidez rege
nerationis ꝛ aureoꝝ ānuloꝝ
ius unicuiqz petitūx datum ꝛ
dāni ꝛ scrupulositatis p̄bente
occasionēy ꝛ māumissoꝝ indi
gente auctoritate oibus simil'rz
subiectis ꝛ hac lege damus. re
stituimus eū nature i ingenu
itate dignos nō ꝑ singl'os de
cetero: sed oēsa deinceps qui li
bertatē a dñis meruerunt: ut
hāc magnam quandam ꝛ ge
neralē largitatē nr̄is subiect
adiiciamb? Que igit̄ placue
rūt ꝓ indulgentia subiectoꝝ
nr̄e cleīntie ꝑ hanc legem hec
tua celsitudo cognoscēs nr̄is
subiectis faciat manifesta: pro
grāmata ꝓp̄a ꝛ hic in ꝓuicius
ut discāt. quia nr̄oꝝ subiecto
ꝝ ꝑ oia curam hēmus: ea que
ꝓ utilitate coꝝ sē sanctientes.
Valebit aūt hec lex in subse
quētibus oibus ꝛ eis qui post
eam emerserit casibus. que e
ni recessit non ꝓscrutamur .

Apud quos oz causas dicere monachos ꝛ assisterias.

Deꝛ. a. mēne. beatissimo. ar
chiepo. ꝛ gñali patriarche.
Remc cognoscētes nō rec
tam fieri in hac regia ci
uitate cōmuni lege extia
uimus hoc mederi. ichoātes
q̄dē ab hac felicissima ciuita
te in oi uō ea que subiectab sē
distēdentes. quidam eni uolē
tes coꝝ rūpe orthodoxe fidi
tes honestatē: si quidam litez ha
buer̄t quasi cū mōachis aut
assistriisc ciuiles iudices ītpel
lāt: at illid mittūt executores

d Legitimam. ingenuā
uel uxorem.
e Hec similiter. nunc re
spicit prumā ptē ꝟice .
f Pro manumissis. ſ. ut
sint ingenui.
g Non seruamus. ſ. ius
patronatus. ꝛ ē sic. C.
de bo. que. li. l. ij. ibi ꝓ
spiciendum est.
h Segniores. i. pingui
ores. accursius.
i Libertatem. ut recu
perem? eos ab hostibz.
k Atqz . ſ. ut pij dicamū
ul' lege absolute tanta.
q. d. multa.
l Huius cause desideri
o. i. ut augeremus rem
publicam.
m Facimus nouum .
i. extraneum uel mira
bile. immo consuetum
in similibus. ꝛ ideo duo
similia ponit. non eadē
primum est antoni. se
cundum theodosij.
n Peruenit. ut dicamū
pij. accur.
o Petitus. i. rogatus i
peratō. ut hoc statueret
uel dic a quocūqz qr ꝙ
uellet ēē ciuis roman?.
p Et taliter. ſ. dando si
gl'aria priuilegia.
q Ille. ſ. antonius . ꝛ
dic ibi. ſ. ius romane ci
uitatis ꝙ est. s̄.
r Donauit. ut quicunqz
ciuitatem romanaz ha
bitaret ciuis roma. ēēt.
ut. ff. ō statu. ho. i urbe
que lex est antonini .
nec sit opus speciali in
terpretatione.
s Theodosi?. sic r̄pete.
t Subiectis. ut. C. ō iu
re ōlibe. l. i.
u Sic. a simili.
x Petentiū datū. olim
ꝑ singl'aria scripta.
y Occōnem. occōnem
dico indigentem auctō
tate manumissorum. i.
manumittentium. quia
non solebant liberti fa
cile natalib? restitui. nisi
ꝺsētiente patrono ꝛ ei?
filio. ut. ff. ō nata. re. l.
ij. ꝛ. l. pe. ꝛ. l. fi. i. Rx.
z Sed oēs. repete.
a Fez ꝺgnoscētes. hāc
b ostātiopolitanam.
b Sbiecta. i. scripta
j. e. constitutione.
c Assistrijs. q̄ ōo sistāt
oroib? ꝛ ieiunijs quoti
die quas uulgo appella
mus recluſas.
d At illi. ſ. iudices ciuiles

e Presumentes.ſ. executoressaccur.

f Trahere.ſ. ad iudicium.al.

g Non uidentur. quia ſtãt incluſe.ut.ſ. dixi.

h Propterea igitur intpellz.nõ.q monachus conuenit ur.lez p mõ. ut ſeruus quantum ad mundum reputetur. ut L.de epis z.c.l.deo.ſz Rx ot.p abbatem uł ſindicos.ſeu yconomos. ut.J.de ſcrip.e.§.prouidere.z hic ſubjcit. ſic ergo a ſimili concipiaz libell.nomie filij.z Rx obit pater.ut.L.de bõis mater.l.i.in aduentitia tamen hereditate filio famił delata triplex in agendo z Rndo adhibetur diſtinctio.ut diſtinguatur.an ambo ſenciant in adeundo.ſ. pater z filius. an filius tm.an pater tm.ut.L. de bo.que li.l.nult. m bijs qui ſunt in tutela. uel cura etas diſtinguit abſentia conſideratur. ut ſi ſũt pupilli qui fari poſſunt.de bijs poſſit concipi libellus auctoritate tutoris. ał. de tutore tm.ut.ff. de annu.t.l.i.§.i.ſed z hic ſi contra collegium nomie monachi proponãtur nõ reprobatur.ar: J.de ſcrip.c.§.ſportula z.eodmq modo puto ſeruari ſi monachus agere uelit.ſed nunquid iurabit monachus de ueritate dicenda ſi agatur de eo q p eum factum eſt ad ſiſtitudinem minoz xxv.an.Rx.ſic ar.L.de qõnib. iterrogari.qr ad iudicez ſpectat inquirere ueritatem ar.L.de eden.iſ apud quẽ.z ar.J.de lit.§. õnem .ſbi ueritatem per quiſitã.de calũp.autez

ꝓſumentes accedeꝛ intra loca ſancta z monachos trahere at p monaſteria uel aſiſtrias iniquitate forſan eas que nõ uidentur iniuriã z huic ꝓfuſionẽ nõ paruam adorabilibus fieri locis. Propterea igitur ſactimus ſi quis q̃cũq; hũerit cãm cuz aliquibz uenerabilibz ſanctimonialibz:aut ſacris uirginibus aut mulieribus oio in monaſteriis ꝓſiſtẽtibus deo amabilẽ ciuitatis illius epm interpellet. Ille Vomittat z cuz oi honeſtate que de perſonaz preſentia diſponat:ſiue oportet per abbates ſiue per reſponſales ſiue per alios quoſlibz hoc fieri: ipſe uero cum oi ueneratione ſacerdotali cãm examinet z iudicet:z ciuiles nõ ſint penituſ eius iudices:nz confundant eorum honeſtatem. Cũ ydõei ſint deo amabiles ſingłarum ciuitatuz epi z que de lite ſt: z de cautela iudiciorum diſponere z iudicare honeſte at qz ſacerdotaliter:z ſcõz leges nr̃as z ſacratiſſimas regłas: ſic enim z qui aliquã rõnẽ habere putant merebuntur iuſticiam:z honeſtas ſacratorũ inuiolata integraqz ſeruabit Cõmunis igitur fit lex:hẽat qz cuſtodiam a głoſſiſſimis p̃fectis qui p cũctas exiſtũt dioceſes z illiricis dñis z lybie y talieque z occidẽtis totius: z głoſſiſſimis p̃fectis ut uſq; rome z magnificẽtiſſimo p̃tore ppłorũ z iudicibus gẽtium e oz que officiis z nłla eis fiat oio corruptio:ſed integra ad honorẽ reuerẽdiſſimoz mo nachoz cuſtodiatur:hec aũt etiã tua beatitudo cognoſcẽs z ipa cuſtodiat in hac feliciſſima ciuitate:z eius ꝓfinia utatur a deo amabiles epi ciuitatũ metropolitas quoz ipe ſuſcepiſti ordinẽ pponẽs ꝓpijs lr̃is hanc nr̃am ſacram legez uerum illi ſub ſe conſtitutis epis hec nũcient:ut ex paucis lr̃is una continuatio legis ad omnẽ perueniat ditionẽ .ſz etiam accelerari lites ſanctim monachis illibatas ut nõ mẽs eoz occuparetur circa litis ſolicitudinẽ:ſz uelociter liberati ſacris operibus obſecũdent. ſciant igitur qui p̃ter hec aliquid egerit: ſiquidem iudex ſit qui talẽ proferre ſentẽtiã pſumpſerit ab adminiſtratione repellitur tãq; diuinitati contumeliam faciens: z pena .x. librarum auri una cum officio multabitur ſacratiſſimo noſtro danda erario. executores autẽ preſumẽtes offerr omnio admonitionẽ ab ipis a deo amabilibus epiſopis ꝓ hibeantur:z retrudantur in locis que decaneca uuncupãtur:penas cõpetẽtes paſſuri exactionem nullam decetero ageꝛ permittẽdi. hoc ualẽte ſi quis cuz aliquo renerendiſſimorũ monachoruz aut uirginum:aut mulieroz omnio ſacraruz:z in uenerabiliũ mõaſteriis habitãtiũ hũerit cãz. De clicis eteni z ordine cõuentionis eorum iã leges cõſcripſimus quas ualere firmas ẽẽ omni uolumus modo ſcripta exemplaria regia uiro clariſſimo iohanni prefecto ſacrorum orientis p̃torio ſecundo ex conſuli ordinario z patritio:ſcripta exemplaria baſilio gloriosſimo magiſtro ſacrorum officioz prefectoruz urbis: ſcripta exemplaria lõginio gloriosſiſſimo.

De questore.Rubrica.

IDem.a.Jo.pre.ſecundo.

Cum dei auxilio ſemp omnem facimus prouidentiam :z ſubiecti abeius clementia traditi nobis illeſi ſeruentur. itaq; z leges ponimus: omnem eius curã tes iuſticiam z q paulatim labitur rapere feſtinamus .iſu per etiã adminiſtrationes in uẽiamus qui caſtigantes q in honeratum eſt:mediocriora faciunt delicta quale uidelicz aliqd ꝓtores populi in hac non iurabit cũ principales perſone debeãt iurare.ſed monachus nihil bẽt uel per.l.uel canones.ut.J.ut li.iut.§.i.i pri. z.ſ.de monas. §.illõ.Jẽ quid de exẽptis. Rx. ſõ papa ꝙcñri. Epi.ſed executioni mandanẽ per iudicem ciuilem.ut.J. de ſcrip.e. §. ſi qs ꝓtra aliquem. Lite.ſ.ut dẽt dilationem z cãz examinẽt. Cautela.idſt qualiter caueaẽ iudicio ſiſti. z iudicatũ ſoluł. z rem.ra. ba. ꝑm qualitatẽ p ſonaz.ut iſtic. de ſatiſdaẽ .§. bodie.ſed qdaz dicũt q boc pignus accipere dẽt epus. Lois igitur dioceſis.ſic.L. de epis.z.c.nł li.§.q ſi iuito. Dec aũt tua. loqtũ mẽne patriarche cõſtantinopolis i titulatione.ſ.c. Et eius.ſ.ciuitatis.accur. Ditionem. i. nomen z corũ monachoz. Obſecũdent. hec eadem rõ z in alijs clicis eſt.ut.L.ð epis z.c.l.omnes q ubiq;. Sententiam. ad monachos miſſam. ut ad iudiciũ ueniant

ciuilis iudicis
responsorijs.
z si ēps rōnem
non fecierit ali
us index ciuilis
erit iuōx. ut. j.
de sctis. epis
§. si quis p pec
cuniaria cā.

s Retrudant. f. executores isti. accur.

t Lege. eo qp a
lij scripserūt q
rum dicta nr̄a
sunt. ut. C. de e
piscopis. z c. l.
cū clericis. z. l.
cum quis z. l.
omēs q ubicp.
quas leges faci
mus. ut. C. de
ueteri. iur. en.
l. j. §. merito.
z hodie ē expe
ditum. ut. j. ut
clerici ap̄. pro.
e. §. i. accur.

felicissimā māguam urbē uti
lissimo ex ipso rerum experi
mento oibus regiam banc ci
uitatem nostrā habitantibus
approbatuz[a]. ex hoc[c] igitū ex
perimento z aliud qōdaz me
dela egens moliri z adinueni
re legi z cingulo iustū extima
uimus. Inuenimus qr paula
ti prouincie quidem suis hita
toribus spolianť: magna vo
hec ciuitas nostra populosa
est turbis diuersorū hominū
z maxime agricolaz suarum
ciuitates z culturam relinquē
tium hec. ad presentez legem
nos respicere procurauerť: z
ad cigulum[f] qō nunc a nobis
pene nouatum est: cui nō pi
get non de publico z ānonas
dare z ad sufficiens officiū p
stituere: z ex negligentia eius
periculum releuare. Cingulo
z eni z hoc accipiēti questoris
iponimus[g] nomē: sic eni z in
initio inuenientes dicimus au
tem priscis temporibz uoca
bant inq̄sitores ad hoc uenie
tes officiuz. uoluimus aūt cin
gulū hñtes respiciētes hoc ad
deum nr̄m timorē. qr z legez
requiremus ad magnā hāc ci
uitatem ex quacunqz prouin
cia sint uiros siue mulieres a
clericos seu monachos ul' mo
nachas siue externarum[b] ci
uitatum aduocatos: aut alti?
cuiusqz fortune ul' dignitatis
exiltant z pscrutari qui sint a
unde uenerit z in qua occasi
one. z si quidē agricole sint i
tendere quibus[i] nostroruz iu
dicum hoz[k] cōpetunt lites: z
his iminere uelociterqz eos
eripere difficultatibus propt
quas huc uenerť: z festināter
unde uenerunt eos remittere
cōpetentia fruentes[l]. Si uō[m]
aliqui sint agricole constituti
sub dominis z egentes eis ad
hanc uenerunt regiam ciuita
tē ppārare possessoŕs eas dis
cernere[n] pro quibus uenerūt
causas z remittere merentes[o]
moz que iusta sť. Si uero for
sitan ad resultatōnē possesso
ruz uenerunt: z aduersus eos

dicant cās: si quidem multitu
do sit plures quidem remitte
m[p] cōtinuo ad puinciam duo
bz aut tribz pus relict q scōz
collitigantiū scema[p] litez exer
ceant[q]: z ita eum iminere lit[r]
auditorii z procurare citius
incidi[r] negocia ad resultatiōē
possessor uenerit aduersus e
os dicāt eas siquidem attam
longitudo eis fiat tempnris
scōm maxime agricolis quo
rum z hic presētia superflua
agriculture euacuatio dānuz
z ipsis possessoribus facit. Si
uero nz agricolaruz sit adue
niens mltitudo: sed quidā fō
san alii ut etiam litigaturi ad
uersus alios z hoc tardent ñ
quiescere: sed cum oi instātia
iudices urgere: et cum festina
tione eos cōtentionibz absol
uere: z litibus liberatos remit
tere suas ciuitates z in puici
as hitar. Si uō[s] forsā cū isti
tuerint auditores litis aut a
gricolarum dñi[u] qui a nobis
sunt iudices statuti: ut litigan
tes aut obseruantes liberent
ipsi ad hoc differāt aut citius
eos aut litis aut obseruatiōū
liberauerunt: tūc ipsuz[x] qui a
nobis in hoc cingulo cōstitut[o]
ē ōduceť ad se litigātes ā egē
tes ā aliq̄ iur̄ a possessōibus[y] p
iñ nō merentes examinar̄ z ci
tius disponere pro quibz ip
si huic magne obseruēt ciuita
ti ad suas remittere patrias:
aut oio ex quibus uenerūt lo
cis oibus ppetuo ab hoc pui
legio z fori prescriptiōe. Si
uero[z] occasionē aliqui aut li
tes nō habētes in hac sť nr̄a
ciuitate ut propter uictū aut
eo qō hoc ad eorum desiōri
a non sufficiat[a] iam etiā pec
cent: z corporum eorum sta
tum qual' quis est inspicere. z
siquidem ualēt eis corpora
potentes aut sufficeť ad labo
rē. sunt siquidē seruilia quo
rum fuerit cognosceť quorū
sunt z hos eť iuitos possesso
ribus transmittētes: Si uero
liberi fortuna z aliquibus ci
uitatibus z puinciis orti hos

a De questore. banc non lego sed quedam no to primo de ōi auxilio. fo de Rxptis reparan dis. ut in prin. z tercio de ue nerāda canitie 1. senectute. ut j. e. §. si uō ui te occasiōe i fi.

b Um dei
ux. sic
j. de ar
mis. in prin.
z de ueteri iur̄.
en. l. i. in pri.

c Eis. subiecť.

d Repare. ar. p
Rxptis q dic ut
s. de hz. z fal.
§. sp igitur.

e Mediocriōa. i. pautiora. sic C. de defen. ci. per omnes.

f Aliqd. inuo
catum. ac.

g Pretores. re
pete castitatuz.
dico per edicta
z inēdicta sua.

d Appbatum. castigatū approbatum ab oibus habitatoribus. z c. az.

e Ex hoc igiť ppłosa. ut. s̄. de tabellionibus §. fi. z facit. s̄. de mā. prin. §. fi. accur.

f Ad cinguluz. s. questorie dignitatis.

g Inponimus nomen. ut. ff. de orig. iur̄. l. j. §. deinde cum.

h Externaruz. al' extraneaz. ff. de redēpti. ab hostibus. l. ñ dubito.

i Quib'. s. aliquis nostroz iudicuz qb'. z c.

k Hoz. s. agricolarū.

l Fruentes. i. accipiētes. que petita sunt.

m Si uō aliquid eis. s. dñis ut' det ibi agricul ture agri pmanentia in stra aratoria. al.

n Discernere. confitēdo uel negando. az.

o Merentibus. ut. ff. ō de re mili. tam loca. z ff. qō cuiuscunqz uniū. Itez. §. i. z. ff. ad mūic. l. municeps. ar. C. ō ad uocatis diuersorū iudi. l. restituere.

p Scema. ff. de condic. z de. unā. accur.

q Exerceant. s. questionem. al.

r Litis. ut. C. de iurīu. propter ca. l. j. ar. C. de aūct. p. l. uult. ar. ff. de operis noui. nū. de pupillo. §. sextum.

s Incidi. i. decidi. uel ō terminari. al.

t Si uero instituit. s. q stor. i. precepit iudici expedire z non fecit.

u Domini. nō. dominū esse iudicem agricolarum. accursius.

x Ipsum. scilicz questorem. al.

y A possessoribus. s. in continenti.

z Si uero. pro utpote.

a Non sufficiat. q hñt nam nihil habent. uel parum. az.

b Decens. ſ. q̃ forte mẽ dicare erubeſcit. al.

c Opus. L. de offi. pre. ur. l. uult. accur.

d Si uero aliquid uo luerit ſectari. ſ. cuz ȯ ȯ core ⁊ ꝓtũelia expe lli.

e Graues. nõ. deferen dum etati ⁊ canicie. ut ff. de termio amoto. l. ij. ⁊. L. qui eta. l. v. uel x. ⁊. ff. de mu. ⁊ bon. l. ſemper. accur.

f Si uero aliquid. aut ⁊ hoc. ut ⁊. L. de mã. prin. accurſius.

g Eis. i. ab eis pẽis. al.

h Super hoc. tamez in ſcriptiones. ut. L. ȯ ac tu. inſcript. l. i. in fi.

transmittere ad ꝓuincias ex q̃bus ſt Si uõ huius terre fuerit ⁊ corporibus quidẽ ua lidiſ utantũ uite ãt eis decẽs nõ eſt occaſio: hos nõ fruſtra eſſe terre opus ꝓmittere ſed tradeꝛ citius eos: ut opeꝝ pu blicoꝝ attinet artibus ad mi niſterium ⁊ pr̃poſitis panifi cantium ſtarionũ ⁊ ortos op antibus aliiſq; diuerſis arti bus aut operibus in q̃bus ua lent: ſimul quidẽ laboraꝛ ⁊ ſi mul ante ⁊ ſigni ita ad melio rem mutaꝛ uitam. Si uero a liquid uoluerint obſeruare o peribus quidẽ quibz traditi ſunt hoc ſectari hac regia ciui tate parentes eni eius ſancti mus ut non ſegnicie eos ad il licitos actus impl'entes leges abripiant ad penas lr̃as nr̃is tradentes iudicibus leſos aut leſas corpoꝛ aut canicie gra ues ſiue hos ſiue moleſtia ẽẽ iubemus in hac bõa ciuitate: aut pie ageꝛ uolẽtibus ad ſcri bendos alioꝝ ſingulos inter rogare qua uenerunt gr̃a: ⁊ i queſitis que digna ſt ſup eis ageꝛ ⁊ non pigri ſic ſedeant: cõpetentia agentes aut ꝓpas reuertantur ꝓuincias. Si uõ aliqui aut in hac hitantiuz ci uitate aut de foris ueniẽtium ciuitate: inculpent aliquos tã quã ab eis dãnificati p occõ nem forte eorũ que dicuntur ſportula: aut eẽ ⁊ hoc leſionũ ⁊ dicãt eos: aut p̃uaricari ꝓ hũs nr̃as leges aut eẽ ſine iu diciali p̃cepto admonitionez eis offerre quereꝛ ſubtiliter: hac delinquentes cuiuſcunq; fuerit dignitaꝛ aut milicie ſub quo conſtituti ſt cingulo. eos que ſimul quidem ꝓpõhẽdere ſimul aut poſt ꝓbatiões iter minatas ſecundũ nr̃as exige re penas nullo cõpetẽtium e is iudicum defendeꝛ eos ua lente: ⁊ tam illeſos ſeruaꝛ eos qui iniuſticiã paſſi ſt. recipien tes que contra legez exacti ſt ꝙ penas nr̃is defunctas con ſtitutionibz ſuper eos exigeꝛ ac de eis referre ubi perſpexi

i Cingulũ facit. ſ. quõ o. e. §. cĩci. ⁊. §. ul't. ⁊ ar. j. ut diui. di. col. ix. j. de col. §. ſuper. coll. ix. ⁊. ff. de cuſto. re. l. i. §. diuuſ. L. ȯ pe. bo. ſub. l. i. L. ȯ offi. ciui l. iud. l. una.

k Miniſtratores. i. offi ciales uel apparitores. ut. L. de off. p. pre. ⁊ fa cit. ſ. ut iudices. ſine quo. ſuf. §. uolumus. ⁊ ſ. de man. prin. §. ſz eẽ ⁊. §. q̃ ſi delinquentes in aut. ut differen. iud. col. ix. et. j. ti. ÿ. §. is qui cauſas.

mus dandas. Superh hoc ãt quicũq; querelam ſuſcipiunt falſitatis ſeu qȯ uocatũ falſa ſcriptura in quocũq; collegio hoc requireꝛ: ⁊ qui ſuper hũſ denũciatur cõphẽdere ⁊ poſt inſcriptiones ⁊ probationes punire. ſic enim huius audiẽ tie damus poteſtatem ei. Si uero aliquis taliter leſorũ au diunt ordinatum ſecundũ p̃ ſentem legẽ iudicem ⁊ non iu ſtam ĩpetrauit prouidentiaz ut cogatur ad nos ⁊ ſemper imperiũ hic denunciaꝛ. ſciat aperte qui cingulum' hoc aſ ſumit: ⁊ ipe de ſuo reddet ea ei qui ab eo neglectus ẽ. male que ȯcurat eum ad deliquen tes percipe: inſup ⁊ maiori in dignatione nr̃a experiẽtur iu ſte utpote nr̃as iuſſiões trãſ cẽdeꝛ preſumẽtes. Maxime ante oium q̃ hãc adminiſtratio nem habz ⁊ perpetuo hoc po nit ſtudiũ puris mãibus oia agere ⁊ adminiſtratõnes hr̃e nõ ſordidos nz turpis accep tionis paratos: ſed puros ⁊ libere adminiſtrare ⁊ ſi tale a liquȯ peccatũ ſup miniſtris i uenerit hoc ⁊ cũ pũiꝛ ⁊ ex ip ſis prius oſtendeꝛ ſuaz firmi tatem ſiml' ⁊ caſtitatẽ. Propterea eni ⁊. x. librarũ auri oc caſione expẽſarũ decreuimꝰ ei: ⁊ eius cõſiliario ſolidos. c. ⁊ miniſtrantibz ⁊ ad expẽſa rum cãm ſolidos trecentos triginta damuſ. anno q̃z etiaz deſcriptionez huic legi appo ni precipimꝰ: ut de fiſci largi tate cõtẽpti alienis abſtineãt ergo que ȯi ⁊ nr̃i ſubtiles cul tores ⁊ de celo hẽant hanc noſtram fruentes ꝓuidentiã ⁊ adminiſtrationez cauſis fa cilius ⁊ legalius utentes. Da mꝰ autem adminiſtrationez hñti fiduciam ⁊ iudicibus in ſiſtere ⁊ ad nos referꝛ ex ſe a geꝛ cõpetẽtia: ut neq; infirmi tate neq; alio oio culpatꝰ no ſtro ſuper eo iuditio minor appareat. licẽciam uero ſimi liter ei damꝰ publicis epl'is i bi uti ad ꝓuinciaruz p̃ſides:

l Damuſ. ut. j. iudi. §. ſi uero quis. col. ix. ⁊ ſ. de man. pri. ſz eẽ. ⁊. §. dñ. col. iij.

m Libertatis. ar. L. de ſctiſ. c. §. ſi uõ mõa chus. accur.

n Si uõ aliqd i tranſmarinis trãſmarinas ꝓ tes appl'o rõa nũ portum quẽ debet cuſtodire queſtor. ⁊ ȯ õ nibus intranti bꝰ interrogaꝛ q uñ ſit ⁊ ꝓ qau cã uenerũt. al.

o Venatus. ſe cuti enim feraſ beſtias boines uenanꝛ ita ꝓpe tentia iura im peratõ adiuẽit ut ⁊ ſubiectuſ p beat. al.

p Hec oia leges ſ. p̃deceſſores i peratorũ. al.

q Tranſitorio. tranſitorio ſtu dio utuntur de ſiõs ⁊ pigri ſco lares qui negli gunt ſuas lecti ones recõdaꝛ.

ut hii qui remittuntur ab eo mittant ad ſuas prouicias ſi ue li tẽ ibi dicturas ꝛ ſi quo e gerunt legittio auxilio hoc ꝓ ceptuꝝ illud maxime ꝓuide re nõ iiſdem ſeculo moleſtari qȯ ſepe eos qui hic uane con morantur: deinde retranſmiſ ſos ab eo rurſus remaneꝛ ꝛ mox reuerſus ſacrarum cau ſarum prebẽt occaſiones. Si enim denuo in hac feliciſſima ciuitate inueniat quoſdã nidi ficantes fruſtra qui liberari ꝛ ad ꝓbam prouiciaꝝ trãſ miſſi ſunt qui his ad caſtiga tionẽ imponat decẽtem ꝛ ue hementiꝝ interi tranſmittat ſic nobis etiã foris ciuitates hꝛe ꝛ habitabũt ꝛ magna ci uitas hac cõfuſione liberabi tur. Si uero aliquos ꝓſpexe rit ſui officii i tranſmarinis ꝓ tibus collocaꝛ qui eꝛ de foris cõuenientes inquirat: ꝛ hic ȯ ſtinatos ſuſcipiẽtes ad prouĩ cias dirigant: ꝛ hoc agãt qȯ u tile eſt rei.p. per oia uenatꝝ hec ꝓ oia ſanctimus nr̃oꝝ ſub iectorum curam hãtes: ut nõ ſuas prouicias deſerẽtes hic atterantur ꝛ morianꝫ forſaꝫ propriis ꝓuatis que ꝛ nꝫ pa trũ fruẽtes ſepultnris eo caũ quo nos ponentibus leges ꝛ rem publicam nr̃am ꝯſtituẽti bus .hec nos trãſitorio ſtudi o fuerũt: ſed ꝛ pigricie ſint q̃ dam ſcripturam ꝛ peregrios aũt perſcrutabũtur: ꝛ nꝫ no uum nꝫ leue hoc cauſis ſtudi um bonũ q̃ ꝛ antiquũ: neglec tuꝫ uõ immedio ab uniuerſa ledente negligẽtia paulati pi clitatum ẽ corrũpi ꝛ ꝓmi do nec nos prodẽẽ ꝛ ultimum i nenientes rurſus in rem.p. in terduximus. ſicut enim prebe mus incorruptũ eum ꝛ eius officiũ ẽẽ uolumꝯ: ut nihil ex tra que a nobis dicta ſt accipe ita indẽnes eos q̃ ſeruare: ꝛ nꝫ occaſione codicillorꝝ neq̃ annonaꝝ per aliã q̃libet cau ſam: aut in ſacrũ noſtrũ pala ciuꝫ: aut in foro tue celſitudi nis occaſiõe codicillorum aut

precepto aliquid dare nunc aut futuro tempore imenſe tue celſitudinis occaſiõe emo lumentorũ que per eos expe diũtur. ei aut cõſiliario aut e ius officio: ſed undiq̃ eis pu ra ſeruari que noſtra largita te danꝫ: ſufficiet enim oĩbus pro medela dicenti germani cum gubernãtem cingulũ uni uerſis utiliuꝫ ẽẽ. Que igitur noſtre placuerũt poteſtati co gnoſcẽs tua celſitudo oia ad effectum ꝓducere feſtinet: ap probetq̃ noſtrã prouidenci am qr ꝛ nouũ cingulum ad iecimus nr̃orum ſubiectoruꝫ per omnia curam habemus.

Conſtitutio que dignitatibꝯ ꝛ epiſcopatu filium liberat a patria poteſtate. Rubrica.

Dem.au.ſacro ſenatui huiꝯ regie ciuitatis.

Quicquid ad utilitatẽ ꝛ ornatum reſpicit a deo tradite nobis rei p. hoc ſemp cogitantes ad ef fectum deducere feſtinamus: igitur eꝛ dudum legem ſcrip ſimus ſuꝑ gl'oſſimis nr̃is pa triciis que liberos eos digni tatis coll'oe paterna poteſta te demõſtrat: nõ enim decenſ putabimꝯ ut hos quos nos i officio patrũ prouehimꝯ no ſtrorum hii ſub aliena ſit po teſtate. nam ſi emancipationis actio dudũ quẽ ꝛ per eas que municipãtur legis actiones facta cũ iniuriis ꝛ alaphis li berabat eos huiuſmõi niculiſ quomõ futuri ẽẽnt codicilli õ niũ honeſtiſſimi dati a preſi dente uniuerſis impio ñ eos patna põtate liberaꝛ .nũc aũt clementiꝯ aut etiam hõe ſtius uiã.p. cogitãtes ſꝫ ꝛ ſup glorioſiſſimis cõſulibꝯ qui ꝑ prium noñ ipſi poſt imperi um ꝑbent ꝛ ſolis cõſularibꝯ codicill' honorãtiũ ꝛ inſup cigulis quẽ liberaꝛ a cũia poſ ſunt: hoc eſt ꝑfecture ꝛ mgri militatus. dicimꝯ autẽ in ipiſ ſedibus ꝛ operibus agnitis:

modũ emãcipandi quẽ nõ uidi ꝛ de eodẽ dicit L. de emãci. liber. l. fi. ꝛ fiebat intcedẽte qua dam ficta uenditiõe ꝛ manumiſſione. ff. de ca. di. l. iij. §. emanci paꝛ. ꝛ inſtit. q̃bꝫ. mo. iuſ. pa. po. ſol. §. ꝑtea. Sed hic modus alla phaꝫ ſeruatur hodie i deſponſatione mlieꝝ.

c Ā precedente. i. impe ratore. accur.

d Non eos. i. ñ nõ poſ ſunt. accur.

e Libertate. q. d. non dicerentur honeſtium codicilli. accur.

f Nunc autem. ſed ſu per non ſolũ patricijs.

g In ꝑpri. al'. ipri. ꝛ al' ipſi. ꝛ al' tempori.

b Imperium. qm̃ in do cumentis poſt imperiuꝫ conſulis appl'o inſeri debet. ut. ſ. ut prepõa tur nomen imperatori ſ in documentis ꝛ de cõ ſulis. al.

i Codicill'. i. ſola elec tione. accurſius.

k Et ſuper. repete ꝛ co gitantes ꝛ dic ſingulis ſ. aljs. que non liberãt ſol' codicill'. ſed operib' agnitis. ut ſubjcit.

l Agnitis. ideſt accep tis. uel cognitis. al.

i.

Leue. j. quib' mo. na. ef. ſui coll. bij. §. na tura. in fi. coll'.

Ab uniuerſa. nõ. q̃ negl'ia õ nia ledit. ꝛ fac̃ L. de an. ex. ut perfectiuſ. ꝛ. ff. de trãſac. l. iij.

Sicut. ꝛ i cõ ruptũ. ut puras habeant manꝯ ut. ſ. c. §. maxi me. al.

Conſtit. que dignitatib'. iſte due dictiões ſẽ ablatiui caſus.

Quicquid ornatũ. i. decorẽ ut. ff. ꝺ poſtul'. l. i. in prin.

Igitur. ꝛ ſcp ſimꝯ. ut. L. de cõſulibꝫ. l. q. t xij. rõ ſit tam. ut ibi dicit q̃ fi lius fa. eligatur patri eius.

Actio. i. actꝯ. ſic. ſ. ꝺ ñ alie. ẽ. ec. §. ſiniñ'.

Actiones. i. legitimos actꝯ emancipatiõiſ.

In ius. hunc

m Liberet. ut. ff. de adop. l. si consul. accursius florentinus legum.
n Liberatur. s. dñica potestate z primus casus est. C. qui mili. non pos. l. super seruis. secundus est in. e. t. l. si quis. sic z. ff. de offi. p. l. barbaris. z. s. de nupt. §. si uero.
o Codicillos. in duobus ergo casibus sola dignitas etiam si administratione liberat. ut z sulatus z patriciatus. ut hic colli. z instit. qui. mo. iur. po. sol. §. z filius. al' ita demum si cū administratione. ut p batur. C. de decur. l. uult. li. x. et. s. i pri. §. ibi z operibus agnitis. z cetera.
p Codicillos. qui habet dignitatem consularez. nō sine spe administrationis. sed z cum spe.
q Manu. s. potāte.
r Occasione. sic monachatio ē causa liberationis a potestate dyaboli. ut. s. de monach. in pri. cōstit. z fac. s. quō o. c. §. sanctimus.
s Repente. s. secuta administratione.
t Potestate. z nō. q q alij iubet non debet alij subesse. ut. j. ō sctis. e. in prin. ibi qui alios dece. e. z c. z. ff. ō edē. si quis ex ar. §. phibz.
u Generaliter autem. r petit. s. dicta. ut sub regula cōprehendat.
x Dignitas. s. cum administratione.
y Et curia. s. q ualeat liberare dicitur. s. ti. ut ordi. prefecti coll. v.
z Liberare. i. a curiali condicē. a qua liberat quis per. xij. dignitates que numerantur. i. C. de decur. l. uult.
a Prestet. sed finita dignitate nonne recident in potestate q uidetur quia cā cessante. z c. ut. C. de episcopis. z c. generaliter. sed dic contra q extendendus est fauor dignitatis. ut. j. §. prox. Item determinari uidetur q non posit redire nisi adopt. ul' ingratitudine. ut. ff. de adopt. l. fi. z. C. de ingra. li. l. i. z facit ad hoc. C. de aduocat. di. iu. cum aduocatio.
b Et nobiliores. nō. nobiliorem patrem per filiuz. magistruz per scolarem. z presidem per subiectos. ut z. s. de defen. ciui. §. i. accur.
c Ostendāt. sic ergo ab imperio. sic honoratoz sunt patres.

hoc ipm sanctimo esse ut omnis talis dignitas aut cingulū hmodi acquisitum aliquibo quoscūq nos probauimo q eos liberat a curia hoc ualet ut pōtate liberet[m] patrū atq auorum: nam si sanctiuimus ut si quis seruus sciēte domino meret mil itiā aut quālibz dignitatē adipiscat: repēte ab imperio liberatur z in ipsam rapitur ingenuitatē. quomō nō est iustum tātos promerētem codicillos[o]: nō etiā pater na pōtate liberum fieri: propterea igit hac honestissima utentes lege sanctimo z ordinarios cōsules: si sub potestate cōsistant una cum ipo uerbo quo hoc iis donatur officiū sue potestatis fieri: nec non z his qui honorantur ab imperio per consulares codicillos[k] si sub patris sunt manu fieri[a] codicillos eorum sue potestatis occasiōe z si quis nos per uniuersas dyoceses gloriosissimos prefectos sacroruz nostrorum pretorum cōstituamo: aut in prefectura ciuitatis utriusq rome ,puexerimo aut in quolibet magistro militari hos repente etiaz sue potestatis fieri. eum namq qui tantorum iudex est z tātis iubet manere sub potestate alterius z non inter eos qui sue potestatis sunt scribi nostra indignum iudicamus leguz simul z temporum. Generali[e] autez sicut dictū est sanctimo ut omnis dignitas[s] z omne cingulum a curia[t] liberare[u] valēs hoc etiam sue potestatis premiuz honoratis prestet[o] z nobiliores[b] adhuc patres ostendāt[c]: si ergo ab imperio q sic ipsi honoratorum sint patrs qui z si non hoc essent z ipsi[d] pariter studerent imperium pro istis[e] petentes quapropt sue ē aliquis nūc quē sub potestate is fruens honoribus a

f In primis. s. honores.
g Occasione. nam dignitas filij gloria z laus patricū una sit persona. ut. C. de impub. z al'. sub. l. f. sic econtra decus patris filij uidetur. ut. ff. ō liber. c. l. ij. z filij iniuria patris est. ut. ff. de iniurijs. sed sūmus. §. ait pre. z. §. filius fa.
h Illud quoq probare. s. opō teat. al.
i Legitima. i. agnationis iura. accur.
k Patrum naz tunc recidunt. ut instit. quibo mo. ip. po. sol. §. i. sed contra ff. de adopt. l. si pater. z istit. q. mo. iur. po. sol. §. ij. in fi. sed hoc speciale ut hic dicitur.
l Palam. uero est hodie. sed olim contra. ut C. de epis. z c. l. sacro sancte. licet liberat a p uili z ascripti tia. sed nō a curiali. ut. j. de sctis. e. §. ista boc quidem. accur.
m Quc igitur. quam. s. largitatem. ac.
n De iudicibo. s. a principe de legatis in ciuitate romana qui sunt. xij. oc to minores. z iij. maiores. ut. j. e. §. uel[p]. z sedet quilibz in suo pretorio in basilica. ut j. e. §. z hec ps expeditur. j. e. usq ad. §. qr uero. accur.
o Et ut nullatenus permanet. s. unaquecq ps ei q iudicabit iudex z expōatur permanet. i. permanebit. ut sepe fit. l' dic hec superflua q permanet. nec est in nouell. az z boc expedit j. e. §. quia uero multe act.
p Et ut appellatōes. hoc expeditur. j. §. nostros. usq ad §. omnis aut.
q Et ut. in medio dicitur. j.

cingul' quos i primis[f] enumerauimo siue postea erit etiam hos ius potestatis sue sequat z peculium eis donans z ā bitrii liberi esse prebens: ac digne agere honore z iudicō super eis ab imperio hito. hoc enim multo maior patribus[g] laus erit z letitie occasionem prebebit magne. Illud[h] quoq lege cauemus ut nō has tales suas potestates silia pbet qualia alie que per emācipationes fiunt: sed pcipuuz quō dam primū imperium cōferret aliū suis potestatibus: ñ enim uolumus eū qui ita sue potestatis sit perdere aliquid legitimorū ins: sed sint z generi ad cos z ipis ad genu intacta lima[i] ex natura seruata iura z filii eorum post mortem auorum sub eoruz recidāt potestate: ac si contigisset eorum parentū morte suoruz patrū z non ex presenti lege sue potestatis fieri: z merito filios[k] p mortem suorum patruz sub potestate habere: ut nihil horum que ab imperio conferūtur eis deesse uideatū. qñ oē bonū q siue a deo acquiritur hominibo siue ab imperio sequente deum decet esse mansurum z omnis malicie ac diminutionis extrancum. Salam[l] uero est nullum esse qui nesciat p omnibus sctissimis episcopis ipsa ordinatione et suam potestatem acquiri. qui enim omniū sunt spūales patres: quomodo sub aliorū potestate consistant: sed conuēit etiam eos hmōi potiri honore z hoc ex hac nostra legislatiōe frui. Que[m] igitur a nobis iussa sunt ad nostram reuerētiam z honores collendissimi patres uolumus in perpetuū splendor nostre rei. p. tā ad nrm ornatum q ad nre largitat ,pbationē quā nris pribo z psulibo sacdotibo q ptulimo.

d Ipsis. s. filijs pro quibus offerent preces. ut in dignitatibus eos poneret imperator. accursius florentinus.
e Pro istis. s. in totum. ut. C. de bo. que li. l. penul. al.

§. omnis autem. usq in fi. accursius florentinus.
r Zenone. lex quam non habemus. Az.
s Cadent. scilicet in desuetudinem. accursius florenti.

De iudicibus: z ut nullatenus cũ iuriu. eligatur aliqs iudex qui permanet ei: z ut appellatiões accipiant mõis oibus iudices: z ut in media lite facte forme quomõ oportet decidi cognitionem non attendant iudices. Rubrica.

Idem.au.Jo.or.iterum ex consuli.ac patritio.

Hzenone pie memorie scripta ẽ lex de iudicioz ordie: multas q̃dẽ mutationes subsequẽtibus suscipiens tpribz ad hoc autez peruenit: ut paulatim pene omnino cadẽt: nam z qui in ea cõscripti sunt pedanei iudices humanã omẽz reliquerunt uitaz z plurima diffiniti iuris tacita sunt z certam non meruerunt mẽoriã: sed usus hoc percipiens i aliam transtulit figuram. Nos igit uidẽtes oio confusuz iudicũ scema extinauimz oportere hec. determinare que decẽtem ordinem ponat cause: nenim extiauimus oportet habere iudicũ quosdam nomina maxie legum ineruditoz deinde neqz causarum hũtiũ experimentum z nostris ad ministratoribus adsunt modis omnibus assessores z ea que legum sunt explicantes z hoc pactiones adimplẽtes eorum. qñ multis detenti curis quas apud nos hũt merita iudiciorum cõplent partez per suorum presentiaz assessoz. illi aũt neqz cingulum hũtes neqz nobis ministrantes nisi potuerint p se noscere quỏ iustum ẽ: z nẽdicare iudicãti honestatem quomodo non maximum uitium erit rei.p.non eis qui ex se q̃ agendum sit sciant lites tradere: sed sinere eos querere alios a quibus liceat dicere que ipsos in iudicando eloqui decet. hoc nos merito ad presentẽ erexerũt nroz subiectorum curam agentes z nolentes eis et que ỏ iudiciis sẽ inpunitum ẽẽ atqz facilia z absqz oi dilatõe trãsigenda. Uetus igitur scema zenonis cõstitutionis pie memorie que unicuiqz ptorio certos diffiuit iudices oio primus. erigere uero perspeximz in rebus utilibus hñtes attestationem q̃ cõmunes õniũ erunt iudices tazz undiqz electi z hoc quidẽ gestum est z electi sẽ a nobis iudices Anatolius uir spectabilis iaz aduocatione dudũ ꝓpleta z i t spectabiles fisci aduocatos deputatz ac flauius qui nũc aduocatus fisci cõsistit z Alexander z stephanus z mẽas eloquentissimi aduocati z pdi ei iudices tui fori z Alexãder alter quẽ pedaneũ iudicẽ esse pretoris gl'ossimi mgri sacrorum officiorum cognouimus z duo subsequentes alii aduocati tui fori z uictõ q̃ exq̃rito theodoriz z ex aduocat itaqz isti iudices preponant. quia uero competens est esse etiã maiores iudices aliquos dignitate pronectos experiõto causarum multarum: aut plurimi temporis exercitatos magistris cingl'is. aut multitudinem hoz exercitatos qui etiam nostre obseruant pietati :ideoqz perspeximz z glorioissimis que patriciis platonem gl'orioissimum patricium qui i urbana prefectura obtinuit tẽpz: z secundo in illis sedibus constitutus z uictorez gl'osissimũ z ipsum qui in tã magna hellada qñ i nobili alexandrinorum ciuitate admistrauit z pfecture urbãe tenuit presulatũ. Et nz legis i exptum z focam gl'ossimi inter nostros adnũerandos iudices uirũ q̃z sedis nouit laudatũ q̃ sibi pstatẽ isup z que ceret tam ipsum electum q̃ eligentem. ut focam. dico etiam scientem que legum sunt. z sic nõ. q̃ qui bene elegit est laudandus. uituperandus qui male. ut hic z. j. de sctiss. e. §. iij. z. j. e. hos autem.

---

a Judices. s. discreti z periti quos delegauerat zeno. az.
a Uitam. nam omnes sunt mortui.
a Finuti. idest dicte. l. a zenone. secundum Al.
a Tacita. sunt. idest taciturnitate tradita. accursius florẽ.
a Percipiens. i. amissionem z obliuionem diffiniti iuris.
a Transtulit. ordinem iudiciorum. ut deduceretur ad ipe ritos quibus ỏ putabãtur causse. accur.
c Nos igit sce ma. s. ordinem iudiciorum.
d Confusum. per dictum usũ qui deputabat causas inperitis. accur.
d Lege. s. hac presenti.
e Que. s. lex.
f Habere. i. nõ uolumz aliquẽ iudicez dari q̃ leges ignoret. maxime q̃ est hic habundat. ut. C. de ma. t. l. fñ. §. i. idẽ itel lige de legatis. nam hec constitutio ỏ hys tractat secus in ỏdinariis. ut. j. prox. nostris e nim. z ẽ. Item C. de iudic. l. certi iuñ. cõtra soło ibi ñ dicit q̃ lñas ignoret licet sit miles. ul dic q̃ ibi habebat experiñtum causarum hic non ut hic subiicit. uel dic q̃ ibi interim liter tantuz illỏ sibi pmittit. ut z. C. de iu. o. eu. l. magistric. non inter alios ut hic. Item secus si delegare tur illitteratus a principe sciẽte. ut. ff. de re. iu. quidam consul'bat. sz si ab eo ignorante. uel ab alio sciente uel ignorãte illitteratus delegat. nõ ualet. ut hic.
g Nostris. q. d. aliud est in administratoribz qui etiam inperiti iuñ. possũt esse eo q̃ habent assessores qui supplent eorum defectum. sed hij iudices precipue propter pitiam legum eligunt. az. z sic. R. tacite obiectioni. accursius.
h Administratoribus. scilicet presidibus prouinciarum. al. al.
i Assessores. s. consiliatores. ut. s. ut defunc. seu fu. §. illud.
k Illi autem. scilicet delegati. z eruditi iudices.
l Qui. ex se. s. tradere lites. ut subiicit. sic nõ. q̃ iudex non debet esse illñatus. sic nec aduocatus. ut. C. de postul. l. ij. licet z aliter lex illa intelligi possit. nec medicus siue fisicus ut. ff. ỏ off. pre. illicitas §. sicut. nec cirugicus sine cirurgia. ut. ff. ad. l. acquil. qua acẽ. §. fi. nec doctor indoctus. ut. j. ỏ sctiss. e. §. i. nec instructus instruendus. ut. ff. de eden. l. si quis ex ar. §. pretor. z sic cuius ñi peritia ab aliquo exigitur. si ñ habeat est in culpa. ut. ff. q̃ quisq̃ iuñ. l. ij.
m Uetus scema. i. forma. al. al.
n Pretorio. locus ubi pretor reddit iura. az.
o Attestationem. q. d. eligemus eos qui bõe fame z testimonij sũt.
p Essent. s. z actorum z reorum. al
q Gestum. i. eligimus iam. ut subiicit z enumerat primo. viij. qui ex minori ordine eligũtur. z postea quatuor qui ex maiori. z sic sẽ xij. accursius.
r Anatolius primus.
s Flauius secundus.
t Alexander. tercius. z quartus z quintus.
u Alexander alter. sextus. ac z duo. s. septimus. z octauus.
x Exquirito. i. qui fuit ỏ illa terra. ut. s. ỏ mona. §. primo. in fi.
y Competentes. scilicet cognouimus. al.
z Aut multitudine. iõst experimento multarũ causarũ. et magnis singul. az. az. az.
a Pietati. idest obsequium z fidem prestat nobis pijs. accursius.
b Platonem. hic z primus de. iij. maioribus iudicibus.
c Uictorem. hic est secundus. accursius.
d Hellada. ciuitas quedam. al. al
e Focam. hic tercius est de maioribus. z q̃ dicẽ quecunq̃ supple focam dico uirum laudatum quecunq̃ sedes nouerit idest in quacunq̃ sede fuit electus. z notus. z non solum eum z etiam prestantem sibi sedem. i. eligentẽ. ac si diceret

f Marcellum. hic est quartus. accursius florentinus legum doctor.
g Justicie. quia iusticiam habet in promtu. uel quia seruat bene eã. z supple ita. scilicet q miramur. accur.
h Scimus. qr omnes petiere a nobis. ut eum instituerimus cũ aliis.
i Consiliario. solitus erat iste mar. semper baberẽ secum aliquẽ legis peritum. cuius consilio decidere causas solebat. z hic habebat captionem. ut subiecit.
k Judicesq delegamus. i. delegabimꝰ. uel delegamus in presenti z fecit q subiecit erit preteritꝰ subiunctiu. z sic nõ. q isti sunt delegati. z de bis tractat hec con. ut dixi. s. c. §. i. z nõ. q loquitur. ut in tercia p sona. z ut in secunda hic de istis.
l Judicium. s. delegatorum maiorum. naz. s. in illo. §. uetus. hucusq minores. z maiores ò legauit. z hic permittit maiores delegare minores quos uocat pedaneos officio z dignitate. alij uero erant pedanei officio. sed non dignitate. nec potest dici q hic uocet iudices administratores. qr. s. c. §. nos circa prin. ordinarios siue administratores eos sic indistincte appellauit in nouell' tam dicitur contra. qr hic iudices appellat magistratꝰ. z ideo illud uidetur sequendo choartandũ tñ est in magistratibꝰ. pp. romani z iudicibus a principe rome constitutis per delegationẽ qui i regia basilica. et pcipuẽ sedeꝝ. qò est uerius.

legum sunt scientem inter hos marcellum[f] quoꝫ magnificentissimum semper quidẽ eum presentẽ z circa iusticie[g] miramur obseruationem z ab hominibꝰ omnibz pene nos aduentibus propter hec petitũ scimus[h] z consiliario[i] utente laudabili quatenꝰ disponeꝝ que et legibus sunt posita opinione: uiro spectabili ex fisci aduocato z in aliis hñte testimonium obtinuit tã apud alios q̃ a nobis ipsis. Judices[k] itaq post nros administrateres esse uolumus hos: ut nobis õnibus negotia secundũ q nobis uisum fuerit delegamꝰ. si quis aũt nostrorũ iudicum[l] ò putare uoluerit causas is qui definiti a nobis pedanei iudicibus tradit: z alteri oio nulli nisi cõsiliariis suis cõmisit particulares[m] examinatiões ipse pro omni negocio iudiciũ põtaturus. Sedebunt "aũt hi pedanei cuz cõtinue z nunc[n] in regia basilica in quibus[o] z nũc domũcul' iudicant matutino[p] mox[q] z meridie z uespere audientes causas: nõ solũ que pꝰ leges[r] mouẽde sẽt apò eos: sed etiã al' quecunq apud al' quidẽ sẽt secundũ antiquũ mote scena: nũc autem a nobis ad eos mutari pcepte sẽt. Illo[s] custodiendo ut si sub appellatiõe a pedaneis iudicibꝰ aut glorioſissimis uiris fiant cause: z ipse[t] si quidẽ a nobis ipsis delegate sunt secunduz quantitatẽ[u] in cõmune apud glorioſissimos iudices examinabũtur: aut aliis secundũ cõ suetudinem sacrarum ꝓsultationum[v] delegabunt. si qui tñ gl'ossimorum[w] nostroruz iudicum causas eis[x] delegauerint ad eos qui hos miserunt eis audiẽtibꝰ appell'o remeabit ab illis: aut rursus secundũ p dictñ[y] modũ tal' iudicabunt. Audiẽt[z] igitur omnes quidez litem usq trecentos solidos existentẽ sub scemate[a] aduocationis[b] sic enim uelotius lites iudicabunt z ẽcul' cõgnitiõalibus[c] ac tẽporis ꝓtritione[d] omnes litigãtes liberabunt. palã uero est qr z si per[e] auocatiõẽ audiant causas: ueruntamez dabunt terminum[f] per scripturam eorum manifestam sẽtentiam appell'onibꝰ in hũs

1 Consultatio num. cõsultati o dicitur ꝛpti ab imperatore super aliquo negotiõ de quo cõsulitur factuz.
a Glosissimoꝝ. i. ordinariozꝝ.
b Eis. i. alicui de. xij. ac.
c Predictuz. i. prout dicit. C. de appel. precipimus §. hoc si appello. z. C. qui pro sua iuz dicit. l. i. in fi. z ff. quis. z a quo ap. l. fi.
d Audient omnes. uel dic omnes magistratꝰ s. maiores. z minores qui nũcupantur. s. c. §. uetus. uel dic õnes lites usq ad. ccc. solidos ut z ò defensor ciuitatis. ut. s. ò defen. ci. §. z iudicare. uel uerius omnes lites. i. regulariter lites. nõ autem ibit de manu in manum. ut subiecit. sic enim. z c.
e Sub scemate. i. figura uel forma qua delegati sunt. nam aduocatio delegatõ dici potest. z sic nõ. q fm formam ꝛpti sit a iudicibus delegatis iudicandum. ut hic z. ff. mãdati. l. diligẽter. nisi id nõ possit sine alio aliquo explicari. ut. ff. ò iurdic. o. iu. l. ij. l' dic aduocatiõis. i. scꝑture. q. d. acta iudicialia dñt esse in scripꝝ. ut z. j. eẽ. iij. ꝓstitutões. ut ò bitꝰ. z lz hoc fiat tñ nihiloiñ. z sñia dat i scꝑt. ut ibij c. z. C. ò sen. ex pi. r. l. i.
f Per aduocationem. i. delegationem.
g Ex cognitiõalibꝰ. forte i. l. zenonis pgebat cã de mãu unius iudicis i manũ alterius sicut fit de moneta. qñ fit qr pples manꝰ trãsit. z de lris dñi pape. qr z ipe p multas trãseunt manꝰ. z sic iti magnũ trãsibat tꝑus z sic ꝓgrebãt liti gãtes. ut hic dr z ẽar. hoc ò circuitu tollẽdo. sic. ff. de con dic. inde. l. dominus testamento.
h Lõtione. al' ꝓtione z dic ꝓtiõe. qr magna ꝓtio ẽ i aio q̃ litigãt quouscq lis finiat. ut. j. t. i. §. si uero. in fi.
i Per admõitionẽ. hoc expone. ut. s. Si. i. q̃uis.
k Terminũ. i. sñiam diffinitiuã determinabant p scripturã uel dic terminum. i. finem. Qui. s. terminus.
l Perimendis. nõ. regl'am q quilibet põt appellare. ut hic z. j. e. §. nõs. z. j. ut nulli iu. §. illos. sz fallit in ꝓtumace cui appellar ñ lz. ut hic. z. C. de iudic. pperandũ. §. cũ autẽ z. C. quoꝫ ap. nõ re. l. i. z. s. ut oẽs. o. iudi. §. si quid. nisi ueniat iudice sedẽte p tbunali. ut. ff. de inunte. resti. diuus. z hoc si est ꝓtumax uere. secꝰ si psumtiue. ut. ff. de iudic. l. z pos. §. fi. Jt fallit in eo qui bis in eadẽ cã appellauit. ut hic z C. ut i una. cã. l. i. i pri. qñcq tñ nisi semꝫ appellaꝝ. ut. j. ò sctis. e. §. si qs ꝓtra aliquã. Jt fallit i qbusdã aliis casibus

m Particulares. s. ut partez bãc extimationis cause ille qui ò legat semel audiat in prin. z in medio z in fiẽ z sic ferat iudiciũ. i. sententiam. cetera expediũtur per cõsulares. ut. s. ut defunc. seu fu. §. il lud. ibi enim q pmittitur administratori. pmittitur z delegato hoc. z ideo in hac parte corrigitur. uel melius particulares uocat examinatiões. qr iudex a principe delegatus una cum consiliarijs suis causam examinat totam. z in fi. fert sentẽtiam. ut i. §. alios. z hic dicit. uel hoc locale est. i. rome. uel hic iudices uocat magistratus õdinarios. ut in nouell. z. j. innuitur. §. illo. ibi si quis tamen. z c.
n Sedebunt autem pedanei. scilicet iudices.
o Et nunc. sicut olim. ac.
p Jn quibus. sic ordina litterã in quibus nunc demũ. z c. z regiaz basilicam appellat pallacium maius. q est apò lateranum. in quo tempore huius legis reddebatur iꝰ. z sẽ ibi multe camerule. ut hic dicit. z est uerum in quibus stabant iudices in iudicando. z ibidem stetit sybilla z iudicabat. hodie uero in capitolio reddunt rome iꝰ
q Jn matutino. Sed nũquid de nocte poterit iudicare. ar. huius. l. q non sed ar. contra. C. de transacti. l. non minorem. z. ff. de fer. l. more romano. so. iudicare potest de nocte ex uolũtate. sed ò die ex necessitate. accursius.
r Mox. aliquod tamẽ momẽtum nature debet interuẽire saltuz. ut uadat iudex cõmestũ. ut. ff. de uer. ob. cõtinuis. in pri. sed quõ i ueseris iudicat cum turpe sit magistratibus tali hora cẽ in iudicijs. ut. ff. de orig. iur. l. ij. §. z qr. que est contra. ꝛyo. illud in ordinarijs hoc in delegatis a principe. uel posset dici q usq ad uesperas ò bedeant ius reddere. ut hic. non ex tunc. ut ibi.
s Legem. scilicet istam.
t Allas. i. apud eos qui sunt ineruditi legum. z appellanẽ ydiote.

in ꝺbus appellatio ñ ecipitur quos dic. ut. J. e. §. nostros.

m Appellationes. a pedaneis. ſ. s. dicẽ. xij. i. delegatis a pri cipe. ut s. §. uelꝯ. z dic si ꝓuocatio i hac ciuitate iudici poꝛc ta fuerit usq; ad duos menses ꝑstentur inducie. z post duos menses dies pagat suos. z cursus nulla reparatione in bu ius prouocatio nibus locuꝫ ha bente.

u Menses. oliꝫ biennium loco horum duoruꝫ mensium daba tũ. ut. L. ꝺ ap. pre. in offici. §. pe. z daꝫ hic tẽpus ad icho andum causam appellationis. z post icipit cũ rere annus. uel biennium datũ appellanti ad exercitiũ appel lationis. ut. s. de bijs q̃ igre. ad appl. §. i. z põt dici q̃ hoc lit speciale in hac appellatio ne facta delega tis a principe ꝓ banc. l. uel die generaliter esse uerum. ut duo menses semper dentur ante bi ennij cursum.

o In cursu. i. ante cursũ fata liũ. ut subĩcit.

p Fatales. fata les dies dicũt. annus. uel biẽ nium. J. quos appto exercet. quia tanto tem pore fatum. i. terminus ponitur cause. ut. L. de tempor. z. r. l. nemo. uel quia fatum. i. mors accidit cause. ut. L. de iudic. properan. §. huiusmodi. dicuntur enim fata causarum. ut. L. de ad uoc. diuer. iudic. l. aduocati. accursius.

q In bijs. nec in alijs. ut hic. z. L. de tpr. z. re. l. nemo. z nõ. iij. iura. primo habuit locum reparatio. qua petebatur reparari causa. iam tpr amissa. ut. L. de tpr. uel. r. l. ij. z il la corrigitur per. l. nemo. z lex uetus per ultimam. z ultia potest dici correcta. per istam. ac.

r Nullo. quorum disposita in greca con quã. non babem?. sed eius mentio habet instit. de act. §. tripli. z. s. ꝺ mã. pri. §. sit tibi. si autem ultra quis accipiat in quadruplum pene nomine cõdemnatur. ut triplum fisco. simplum damnũ pas so reddatur. ut hic subĩcit. z. J. ut liti. iu. §. hoc quoq;. ut plene scias quales fiunt bee sportule. dic fiunt tribus de cau sis expense in iudicio. uel post iudicium. uno inter partes. altero iudicibus. tercio executoribus. circa primum fiunt in alendis testibus. ut de appell. l. eos. §. si quis. z. L. de testib? l. quoniã. §. i exhibitione. z circa aduocatos. ut. ff. de uarijs cõstit. l. i. §. in honorarijs. z hij sumptus litis appellantur. z facit iudex eos restitui a uicto uictori. secũdum q̃ sibi uiꝺ tur. uel non. ut. J. eodem. §. oportet. circa secũdũ fiunt. ut di ces. J. e. §. ne autem. circa tercium fiunt secũdum consuetudi nem. ut pro milliario unus nũmus. nam non est certa quan titas diffinita a iure. nisi i quibusdaꝫ personis. ut in clericis. ut. J. de sanctis. e. §. sportularũ. z agentibus in rebus. ut. L. de prin. agen. in re. l. fi. Jtẽ qui habꝫ priuilegium de hoc a principe. Jtem z aduersarius eius. ut. L. de prox. sacro. sc. l. in sacris. §. quoniã. z. L. de fruc. z li. ex. l. fi. Jtez proximi. sacro rum scriniorũ. ut. L. de prox. sacro. sc. l. in sacris. in prin. z hij duo modi expendendi sportule dicuntur. z ideo quia in sporta pone bantur. z sibi. uel etiã fisco seruabantur. z ipsi hẽbant salarium ꝺ publico. z sic ponitur cõtinens ꝓ contẽto z nõi deseruimus. ut istit. de donac. §. ẽ z aliꝺ.

nullis penitus perimendis[l] ni si forte tercio appellare nolu erit: aut p contumaciã defue rit: talibus. n. appellationum perimatur ratio. Appellatio nes[m] autẽ ex hac magna ciui tate a pedaneis iudicibus nõ ultra duos menses[n] habere iu dicia in cursu[o] fatalium nolu mus. Post quos neccẽ est fa tales[p] inchoare cursuꝫ ea que uocatur a legibus reparatio: locum in his[q] nulluꝫ habẽte. Nulloꝙ[r] presumente transcẽ deꝛ quẽ i sportul: aut in litis expẽsis a nobis disposita sit: sed omnibus[s] in his[t] certis z formidantibus penam sunt: sed in omnibꝰ que ut talibus sacra nostra constitutõ termi nauit. ut qui causas pparãt sic existentibꝰ sicut z milicie[u] figura[x] hactenus definiuit.

Uno[y] quoq; tamẽ iudice[z] du obus quidẽ exceptionibꝫ[a] utẽ te z duobus causas pparan tibus z cõplentibus non ualẽ tibꝰ eis[b] pluribus duobꝰ[c] om nibus mistraꝛ iudicibꝰ. hos[d] autẽ omnino locupletes z p batos[e] ẽẽ: ut neqꝫ ab eis aliq̃d petatur: neqꝫ prodatur neqꝫ maligne agatur: sed periclo[f] officiorum[g] aut scholarum à scriniorum pbentium eis su per[h] eos electionem simul et ministerium: z ul si qui l ab e is petatur: ad illos qui depu tant eos referri exinde peri culum qui[i] omne damnũ eo rũ causa factũ bis qui ab eis lesi sunt cura curabunt. Ne cessitatem habentibꝰ z cõpe tentibꝰ iudicibꝰ si eis[k] iterpel latio[l] fiat preparare modis omnibꝰ eos qui ex officiis su is aut schol aut scrieis eligũt ministrantes huic lesis dãnũ curare[m]. Si uero[n] iudex aliqs aliquã malignitatẽ ab aliquo ministrantium fieri: expellat quidem auditorio suo eos q̃ non cũ utili oppõne[o] causis u tuntur: alios autem instituat sine electione eorum quibus hoc sicuti prediximus pericu li est. Si quis autẽ glorioſiſſi morum aut eloquẽtissimoꝫ[p] iudicum remoueatur iudica re[q] pro qualibꝰ causa nouali ter in eius succedat auditorio nisi hoc nos decernentes: alii tradiderimus pro eo causaꝫ examinationẽ. Ne aũt[r] cura

f Omnibus. in his. ſ. pe dancis imo apparitori bus. ut statim dicam.

t his q̃ cãs. i. nũcij.

u Et militie. i. ordiarij iudicis uno q̃. z. c.

x figure. i. ordinarij.

y Uno. ut subijcit.

z Judice. ſ. pedãco. al.

a Exceptoribus. excep tor dicitur qui recipit. ut massarius. ut. s. de defen. ciui. §. ex ꝓuicia li. cãm properans dicit nuncius cõmunis qui habet multa nomina. nam quandoq; dicitur executor. ut. L. de iud. l. fi. quandoq; apparitõ ut. L. de spor. l. i. quan do cessarius. siue catho liciarius. ut. L. ꝺ bonis dã. l. pe. quandoq; offi cialis. ut. s. ꝺ ꝺfen. ci. ex prouinciali. quando q̃ causam preperans. ut hic dicitur. z nõ. q̃ duo nuncij duobus iu dicibus potere seruire. ut hic dicit. quandoq; ministrator. ut. s. de q̃ store. §. maxime.

b Eis. scilicet nuncijs duobus. accur.

c Quam duobus. scilꝫ nuncijs. accur.

d Hos autem. ſ. nunci os exceptores.

e Probatos. nõ. q̃ iu dex debet legales nun cios haberꝛ. ut hic. z. s. de questore. §. maxime. al est periculo electoris. ut subĩcit. z. J. de collatõ. §. iubemus. idem est in qualibꝰ familia cuiuscũq;. ut. ff. fur. aduer. na. ca. l. i. z instit. de ob. e x quasi delicto. §. fi.

f Periculo. scilicet subesse. accursius.

g Officioꝫ. i. magistri scholarum z magistris scrinij librorum. uel sacrarũ cognitionũ de q̃bꝰ tradit. L. de decur. l. ult. z ꝺ puil. scho.

h Super eos. i. exceptores. al. Uel. ꝓ etiam. Deputãt. i. eligũt.

i Qui. ſ. eligentes. Curabunt. i. resartient.

k Sed eis. ideſt iudicibus. fiãt. propter damnũ datũ executõibꝰ.

l Interpellatio. propter damnum datum ab exceptatoribus.

m Curare. ſ. resartiri.

n Si uero iudex. ſ. aliquis ex supradictis.

o Oppositõe. debent esse nuncij. usq; ad fi. cause iudici seruire. ut hic. L. de spor. l. i. al remouentur. ut hic dicit. z mictis afficiuntur nam iudex illustris. usq; ad. vi. sol. inferior. usq; ad tres. superillu stris etiam corporales penas poterit inferre. ut. L. de sportu. l. ij.

p Eloquentissimoꝫ. supradictoꝫ. xij.

q Judicare. i. a iudicando. i. desierit esse iudex.

r Ne aũt. circa pedaneos. ſ. q̃ꝺ legauimus p hãc. con. qui. ſ. humi liora negotia disceptãt. ut. L. de peda. iu. l. placuit. sz usq; ad. ccc. ſ. ut. s. e. §. audient. z nõ. ar. pro donis doctorum. nam si labor ẽ i damno mortalis cressit egestas. ut dicit cato. Jtẽ uirtuosis ꝑmia sunt danda. ut. L. de sta. z. y. l. i. sed quid in alijs iudicibus ordi narijs. uel delegatis. R. non est iuꝛ cautum. sed dico idem q̃ in i stis. ut. ff. ꝺ leg. z se. con. l. non possunt. sed quia hꝰ mõi aurei in u su non sunt. uentum est ad consuetudines. ut alicubi decima. ut bo nonie. in causa principali. alicubi media. ut fit in iurisditionibus comitis ne mitis de q̃ est ualde iniquum. ut in fi. huius. §.

nisi fiat quia non habeat potestatez iudicandi. licet cognouerit de causa. ut. ff. de of. pcō. soluet z. l. si quis. z. L. ad. l. cor. de fal. ibi.

c De bijs. scilicet dubijs. Accursius florentinus.

d Justa. concordat hic propheta dicens in psalmo. Juste iudicate filij hominum. paucant igitur iudices in sentētijs ferendis. nec illos absoluant qui sunt cō demnandi. uel eos dā nant qui sunt absoluē di. aľ quia non magis iudicant q̄ iudicabun tur. ut. L. de iudic. l. j̄rē non no. ac.

e Tua igitur imperiali. s. i latrānensi pallacio.

f Ut clerici. apud pro prios. episcopos.

g Lurimas. z re liquo repete de sacerdotio. ut ē. quō. oz. c. z rc. c. ad or. ut. ē. de mōachis. Et reliqno. repetit.

b Agentes. s. facientes l. de monachis. ut. ē. a pud quos. oz. c. d. mo. z assi. per totum.

i Quibus. s. legibus.

k Reuerendissimis. s. a ijs q̄ monachis.

l Ut si quis. subaudi z ideo damus in hūc mo dum. ut si quis. z c̄.

m Pecuniariam. large accipe. fz Jo. i. non cri minalem. ut ar. ff. ō v. si. l. si pecunie.

n Archiepiscopi. si ime diate archiepiscopo sū est. aľ sub episcopo. sz executioni mandatū p ciuilem iudicem. ut. j̄. de sanctis. e. §. si quis contra aliquem.

o Ex non scripto. hoc ē contra regulaz que ē L. de sententijs experi. re. l. fi. sed speciale hic z in alijs casibus quos dic. ut dixi. ē. ut iudi. sine quo suf. §. necessi tatem. sed hodie per cō silium lateranum. aľ est quia in scriptis est ferē da sentētia. etiam in clericis. ut extra de p bat. qm̄ contra.

p Ministerio. ut hic. z L. de epis. z. c. l. omēs qui ubiq̄ in prin. imo si contra fecerit amittit causam iuē. ca. ut. xi. q. i. c. inolita. z idem secundum leges. ut. L. de iurēdic. o. iu. l. in cri minali. z idem probaē per. l. federici. ut. j̄. de statu. contra lib. ec. §. i. colľ. x. ac.

q Sine damnis. i. sine dispendio gestorū. spor tule tamen prestantur. ut. j̄. de sctis. e. §. spor

scientia rferatur. Si quid ât adientes iudices putauerit ēē dubium damus eis līam de hijs nūciare nobis z consule re nos ut discant que nēēari a sunt: z ita qō agendum est explicent z faciant iusta sumi rōnabilia q̄ iudicia. Tua igi tur eminētia que placuerunt nobis z pp nr̄orum subiecto rum utilitatem gesta sī hec z i imperiali ꝓponat basilica z i aliis ptib nr̄e regie ciuitaē: ut i uniūsis hec fiāt mānifesta z discāt qr p oia nobis cura e oz utilitatis pariter z eq̄taē.

Aľ clerici apō ꝓpos epos primuz conueniantur: z pz hoc apud ciuiles iudices.

Dem. a. Jo. p̄. glorioſissimo scō ex consuli or. z patritio. Lurimas sacras scribē tes leges z de deo ama bilibz epis z reliquo oi sacerdotio nec non de reuerē dissimis monachis z nuper hoc agentes in quibus uolu mz reuerēdissimos mōachos apud solos ciuitatis epos sub quibus sunt monasteria con uentones suscipeē petiti sum a Mēa ō amabili archiepo huius felicissime ciuitatis z u niuersali patriarche reueren dissimis clicis hoc dare ꝓuile gium ut si quis habet aduer sus eos qualibet pecūiariā causam ꝓpus a deo amabilem epm pergat sub quo consti tutus est z interpellet eum: z ex non scripto iudicium me reatur: z si hoc fiat nec inqui etet eum nec trahat ad audi toria ciuilia: neq̄ a sacro euz uocare faciat ministerio: sed ex non scripto z examinetur negotium sine damnis z acci piat formā forsan et scriptu rā si hoc q̄z ptes uoluerint z popoſcerit z liberentur alter utro certamie. Si uō at pp

r Formam. idest sententiam. accursius florentinus.

s Si uero. aut naturam. ut qr liberalis est. ut. L. de peda. iu. l. ij. uel qr ante fuit aduocatus eius cause. ut. L. de asſ. l. fi. z. ff. de iudic. o. iu. l. pretor. uel qr est cognatus agētis acē. iniuriarum. ut. ff. de iniur. l. lex cor. uel qr ab eius sen

causę naturā aut pp quādaz forte difficultatē ñ fuerit pos sibile deo amabili epo ōciō negotiū tūc līam ēē ad ciui les iudices pgeř z ꝓuilegijs oi bz custoditis que fuerē dissis clicis sacre pstēt ꝓstitutōes z li tigař z examinationē fieri z t minū ipōi liti: z ita libera fie ri cāz clarissis iudicibz scōm nr̄as ꝓstitutōnes leges studē tibz cū magnanimitate z ue lociter lites ōcideř ut ñ pp bz mōi cās sacris ammoneāt ob sequijs z cū oporteat domui placari z decētia a sacerdoti bz agi auditoriis detineāt z il lis turbis atq̄ iherētes tuml tu litigātiū aīmalibz. Si tñ de criminibus ꝓcēiant si q̄dē ciuilibz hic quidē ꝓpetes iu dices i ꝓuicijs aūt eaz pſides ꝓuicie sit iudices ñ trāscēdē tē litē ñsiū duoz spaciuz ex q̄ litē cō. fit quatenus breuis i ponaē causę termin. Illō pa la ē si reū ēē putauerit euz q̄ ꝓcueniē ꝓuicie prses iudicaue rit dignū ꝓus hūc spoliari a deo amabili epo sacerdotali dignitate: z ita sub legū fieri mau. Si uō eccāsticū sit ōlic tū egēs castigatōe eccāstica z mlta ō amab il epis hoc dis cernat nihil coicātibz dāissis ꝓuicie iudicib nz eni uolum talia negotia oio sciř ciuils iu dices cū oz talia z eccāstice ex amiari z emēdari aias delin quētiū p eccāstica mlcta scōz sacras b z diuinas regl'as quas eē nr̄e seq̄ ñ ōdignāē leges: si uō quedā p ꝓtestate st lites hec māeāt in ipo scemate ne locē accipiētes finē oibz que iā a nobis sāctita st: siue sup sctissimis eccl'is siue sup ō a mabilibz epis: siue sup clicis: siue sr mōachis ꝓpā Vtutem hñtib. Tua igit eminētia que placuerit nobis z p hāc sacrā ōclarata st legē p ꝓgrāmata ꝓpa mānifesta faciat uniūsis

tentia de hoc facta fuit appt latum. unde ip se causaz appt ľonis cognosce re non possit. ut. L. de appt. l. eos qui.

t Difficultatez. qr infirmus. idē eē si non faci at plenam iusti ciam. ut. j̄. de sctis. e. §. si qs autez pro pecu niaria. Item se cundum. l. si re nūciauerit suo priuilio. ut. L. de pacē. l. pl't. sed iuř canonū renuntiare nō potest. ut eř. de foro cōpetēti si diligenti.

u Judicibus. ut ē. dictis. s. ac.

x Placari. pe tunt enim ueni am pro subdit z orāt. ut. L. ō summa tri. l. in ter claras. z faē ff de ar. non di stin. §. ꝓmis so. z L. ō epis. z. c. omnes q. in principio.

y Illis turbis. s. detineantur.

3 Animalibus. s. detineantur in hac ciuitate constātinopol.

a Si tamen de cri. ciuilibz. q. d. ñ canonicis siue ecclīasticis nam de eo dicz j̄. prox.

b hic. in hac ci uitate constāti nopolitana.

c Breuis. i. ci to. usq̄ ad du os menses. ut dixit. regulariē autem ciuiles ē ennio. crimina les biennio du rant. ut. L. ō iu dic. pperandū. z. L. ut itra cē tum. tēp. l. fi.

d Hunc. s. cleri cum. accur.

e Manu. hic nō. mirabile.

quia absoluere potest inrequisito episcopo. sed non con dēnare. ut hic dicit. ut z aľ. L. ubi sen a. uel cla. l. ij. §. sedē di. q̄ est contra regulam que dicit nemo qui ꝓdemnare pōt

tularum. que est contra. z sic nota q̄ ratione personarum parcitur in expensis. ubi aľ non parceretur. L. de sacro. s. e. auē. hoc ius. z ē. de mandatis principum. §. sit tibi. Accursius.

b Conpulſi. cauſatiue. quia autem oportebat bonum ius. di
mittere. aut periurare. accurſiu florentinus.
c Coeant. quidam diſtingunt an pars non ueniat ad ſentē
tiam audiendam. z tunc cadat in penam. an aī citatus. z
tunc non cadat. ut. ff. de ar. diem. §. ſi quis q reprobo quia
ſiue in medio ſi
ue in principio
ſiue fine nō pa
reant cadit in
penam. ut hic
z. ff. de ar. nō
ex omnibus. z
ff. ſi quis ius.
di. uon ob. l. i.
in principio.

quiſpiam quelibz credat de
inò ſuadent forſan etiam iu
dicibus quaſi ſibi prebere iuſ
iurandum iuriſ neqz quid ſit
iuſtum: neqz eius obſeruatio
nem ſcientibus z merito leſi
ipſi rurſus uolunt examina
ri negocium obliti iuriſiurà
di q iurauerunt: cauſa nobis
ſubuerſione digna uiſa eſt.
Et quia cognouimus ex rez
experimentum incautuz hoc
eſſe ſanctmus decetero nullū
fieri iudicem arbitralē: z cum
iuriſiurandi cautione iudica
re ne ex hoc in periurii uitiū
incidant homines propter iu
dicum ignoràtiam piuraī z
pulſi: ſed omnino qui iudi
cē aut iudices eligere cū pena
eligant eos quatenus partes
ad inuicez coeant. z neceſſita
tez habeant aut contēpte eſſe
iudicio: aut ſi retractare uolu
erit alter det mulctam z ſic li
cētiaz habeat diſcedeī ab hiis
que iudicata ſunt z ad aliud
ueniī adiutoriuz noſtriſ iudi
cibus ſi aditi fuerint exigenti
bus mulctaz: z hiis qui eaz ui
ſi ſunt accipere fſtitui prope
rantibuſ. ſcientibz hiis qui iu
dices eligunt: qr ſi non hoc e
gerint nz ſtipulati fuerint pe
nam: ſed extimauerit ſuffice
re ſibi ex iureiurando cautio
nem: deinde iudices ſic electi
noceant eis. ſi q̄dē ex ſtudio

lati ſunt. z iuſiuz. eſt preſtitum. quidā reſpondent. q non ualet. ut
ar. in hoc. §. ſed Jo. contra. quia forma tantum arbitrij. non arbi
trium eſt prohibitum. ſic. ff. de condict. z de. l hec ſcriptura. z. ff.
de condict. inſtit. l. que ſub con. §. item. ſic z in matrimonio nimia
feſtinatio punitur. ſed tamen ualet. ut. s. de reſtit. z ea que pa. §.
uult. Jtem poteſt indu
ci generale. utile per in
utile non uitiatur. ut
ar. ff. de iure. fiſci. l.
non intelligitur.

a dño ꝺo penas periuri ſuſti
nebūt. Si autē ex ignoranti
a hoc paſſi ſunt nihil pter
iuſiurandum ei amplius qr
nz periurium uolumꝰ ab ali
quo huic fieri nz rurſus liti
gantes damnū magnum pp
iudicantiū ignorantiam citra
iuriſiurandi reuerentiaz per
mittim oibꝰ añ ſactit. ſiue ex
ātiqua legiſlatōe ſiue a nobis
ꝺ ꝓpoſitis iudicibꝰ aut in
arbitris extra nccitatē tñ iuſ
iuràdi i ꝓpa ꝟtute ualētibꝰ: z
nequaq̄ ex hac nra lege no
uàdis. Vos tñ iudices oibꝰ
mōis ſuſcipe appll'ones ſcti
mꝰ z nlli liti ēē pēitꝰ hoc rpl'
leī pt' ſolā tuā eminētiā cui
hoc ab itio largit ipiū rtracti
ōis itroducēs auxiliū Om
nis at iudex ſiue cigulū hns
ſiue alt iudicās cuſtodiat le
geſ: z ſcꝺz eas ꝓferāt ſitias z
uel ſi ꝓtigat iuſſiōē nraz imi
nēꝺ l' ſi ſacrā fōmā l' ſi prag
maticā ꝓcedeī alit sactōnē di
cētē aliter agi ſequat legem.
nos eū uolumꝰ obtieī q nre
uolūt l'geſ: ſi. n. ſub appll'o
ne lis fiat iuꝺx q̄dē ſuſcipiat
mōis oibꝰ oblatā appll'ōē ni
hil pēitꝰ excuſàs. i q̄bꝰ oio
lz appellaī. auxiliū uō circa
appellationes oibꝰ adiacet
p q lz leſo z queri z mereri
cōrectōē: ā ab hiſ q ꝺ appll'ōe
iudicaī: ā a nobis ipis donec

n Noſtras tamen ap
pell'. nota q tenetur iu
dex recipere ap. ut hic
z. j. ut nulli iu. §. illas
z. ff. de appel't. re. l. ſic
z. C. de appel't. l. iudici
bus. niſi in caſu. ut pre
fec. pre. orientis cui di
rigitur hec conſtitutio
qui recipere non tene
tur appt'. ſed ſupplicati
onem. ut in fi. §. z. C.
de preci. impera. offe.
l. ſi quis aduerſus. z ni
ſi in caſibus duobus q
ſunt. s. e. §. audient. in
fine. z niſi in quatuor
caſibus. ut a principe.
Jtem ſenatu. z quādo
remota ap. fuit cauſa
cōmiſſa. z quando par
tes ab initio remiſerūt
ut. ff. a quibus ap. non
li. l. i. Jtem non recipi
tur ſi appellat debitor
principis. ut. C. quoruz
ap. abſtinendum. Jtem
in iudicio momentanee
poſſ. ut. C. ſi de moñ.
poſ. l. i. Jtez a nomina
tione tutele. uel cure.
ut inſtit. de excuſat.
tu. §. qui autem. Jtem
poſt. x. dies. ut. s. de
appt'. §. i. Jtem ab in
terlocu. ut. C. quorum
l. ante. Jtem ab excuſa
tione niſi excedat moꝺ
ut. ff. de appt'. ab execu
tore. z. C. quorum ap.
l. ab executore. Jtem q̄
dam criminoſi appellā
tes non audiuntur. ut
C. quorum ap. l. ij. Jtē

d Det mulctā.
penam certam
promiſſam. in
proprie ponitū
ut. ff. de uer.
ſi. ſi qua pena
eſt. z nō. q hec
littera uidetur
loqui in acto
re qui non uult
parere ſentētie
pro reo late.
nam ſoluit pe
nam z redit ad
actionem ſuam
ſed quid ſi reuſ
non uult pareī
nunquid actor
z penam petet
z rem. uidetur
q ñ. ut. ff. ꝺ ex
cepc. ꝺo. apud
§. labeo. z. ff.
de pact. reſcrip
tum. §. ſi pac
to. ſed tamē di
co contra. quia
hec pena non
loco rei ſucce
dit. ſed loco in
obedientie fac
te arbitro. ꝓdic
ta autez loquū
tur. quando lo
co ñi ut promit
tis codicem. z
ſiue promittis
x. quo caſu ñ
ꝺbet utrūq. ut

dixi. niſi actum eſt. ut. ff. de trāſact. qui fidem hec eadem e
contra dicas in reo. quia z penam petere poteſt. z ſiue iuī
defenonſtem non admittat. Jtem q ſubīcit quia poteſt ad
iudicium aliud uenire. hoc eſt uerum iam finita cauſa corā
arbitro per ſententiam. ſed quid ſi ea pendente agat. reſpō
deo. z tunc poteſt. ut. j. de appell't. §. i. ſed cadit in penam
quaſi arbitro non pareat. ut. ff. de ar. ſed ſi in ſeruum. §.
ſi. z. l. ſ. in prin. z ſoluitur compromiſſum. ut. ff. de ar. ſi
quis rem. Accurſius florentinus.

e Et hīs. litigatoribus. ac.
f Judices. ideſt arbitros. accurſius florentinus legum doc
g Electi. cum iureiuran. a litigatoribus. z ab ipſis dato. al.
h Ex ſtudio. ſ. male iudicare. al.
i Suſtinebunt. ut. C. de rebus cre. z iureiuran. l. ij. z. s
ſceuicas. non ſolum fide. §. i. accurſius florentinus.
k Et ignorantia. ſcilicet iudicum.
l Paſſi. ideſt litigatores. al. al.
m Eis. i. partib. alī ei. i. arbitro. z tunc ſignatur contra. C.
ꝺ pact. l. penul. ꝓtra. ſolo hoc obſtat partibus ſuū delictum
ne contra arbitrum agant licet faciat arbit. litem ſuam qr
eū elegerūt. ut ar. C. ō liber. c. ſi filiū. ſz quid ſi z penā ſtipu

in alijs. ſi interſit cito puniri. ut. ff. de ap. conſtit. Jtem raptor uir
ginis non appellat. ut. C. de rap. uir. l. i. §. ſin autem.
o Preter tuam. o ꝓpoſite pfecte pretorie orientis.
p Retractationis. per ſupplicationem. ut tu ipſe retractes.
q Omnis autem cingulum. i. adminiſtrationem.
r Judicans. i. cingulum non habens. ut ſunt magiſtri ſcholarum. z
illi qui ſunt electi a conſulibus. uel ſenatu. al.
ſ Leges. z ſecundum eas iudicet. non alī. ut hic. z. C. de ſententijs
l. nemo iudex. ſed quidam ſupplēt hic prout ſibi uidebitur. alī ut di
ximus. s. iuſiur. q pre. §. z equus.
t Legem. ſ. priorem. ut. j. ut in medio litis ñ. fi. ſa. for.
u Si enim reuertitur ad precedentem caſum.
x Licet. nam qñq̄ non licet q dic. ut. s. prox. §. diximus contra.
y Appellationes. nō faciēdas in certis caſibus. ut. s. prox. no. uel
dic ꝓtra appll'atōes factas. ut ille ꝓtra quē appellaī ōfēdat ſuū iꝰ.
z Adiacet. i. iacet. ut non detur auxilium.
a Sītia. a qua ē appellatū. uel ſententiā dicendā i cā appell'onis.
b Si quis. autē dubiū de iure quo caſu pñt ꝓſulere ſuperiorē. aut
de facto quo caſu nō pñt. ut hic z. ff. de iudicijs. l. eū q. §. iudicib.
aut gīa uitandi odij. z tunc non licet. ut. j. ut iudi. non expec. ſa
tuſ. §. iubeamus. nam ſufficit. z. c. ut. s. de man. prin. §. patrocinia

t Acquirantur. uel parentibus quantū ad proprietatem. sed dumtaxat quantum ad usūf. ut. ℒ. de bo. que. li. l. quecunq;. ℨ. ℒ. de bo. ma. l. i. sed hodie idem est in omnibus aduenticijs. ut. ℒ. ò bo. que li. l. cum oportet.
Predicte. ℒ. cōmūia de suc. l. fi. que tamen hodie corrigitur cum patr uocē una cum filijs. ut j. de bere. ab inte. §. si uero cum ascendētibz.
u Duduz. ut coia ò suc. l. fi. ℒ. de bo. mat. l. i.

non acquiruntur pus ex his dem nuptiis fratres ad hr̄ditatem uocari: deinò ex aliis ℨ post hos paterni ꝙ probatio erat eo ꝙ duduz talia nostra legislatio concessisset: nam ℨ si et pr̄e existente suo patri ℨ his qui sunt ex aliis nuptiis p̄ponī consanguineos ℨ uterinos fratres cōtingit cōsequēs est: licet pater non existat: sed fratres solummodo preponi his qui ex uno parentum solummodo copulantur moriēti eos qui similiter q̄ò consanguinei: similr aūt uterini sūt ℨ his conueniens erat. Illud q̄ò dudū in mr̄nis ℨ in his q̄ ex nuptiali causa: aut aliter ñ acquirantur sanctitū est hoc etiam in reliquis morientis r̄ bus ualere atq; tractari. hec igitur lex in isto casu data sibi occasione sicuti dictuz est posita sit. ℨ quia ex tribus matrimoniis hec processit nouitas nature nihil prohibet uel si quis ponat ℨ in duobus solum matrimoniis ubi alios quidem esse solum uterinos: alios ante consanguineos si mul ℨ uterinos: uel si quis extendi dicat matrimonia ℨ ad huc amplius tale aliq̄d fieri: ℨ sic in hmodi casibus ubi tales quidaz introducūtur ōdines fratrum lex habeat suam uirtutem: ℨ excludant duplici utentes iure eos qui uno solo uti possunt. si uero non tal est casus sed solummodo constituti sunt uterini aut cō sanguinei ℨ moriatur aliquis fratruz hic p̄oribus subiaceat legibus que eorum successiones dispoſuerūt. Locum tamen hec lex habeat non solum hoc casu qui questionem mouit: sed et in hiis q̄ postea futuri sunt quo circa priora: si aut iudicis sentētia aut pactionuz expedita sunt formis habeant propriam decisionē huius legis iuditio nō egentia. Tua igitur eminentia que placuerunt nobis: ℨ per hanc sacrā manifesta sunt legem p

x Acquirantur. s. parētibus. q̄tum ad proprietatem. accursius.
y Ualere. nā olī hec sole patribus non acquir̄bantur. cetera aduentitia sic. sz hic dicit cadez in omnibz aduenticijs lex seruari dz. ut dixim⁹ instit̄. p quas. p. no. ac. §. hoc quoq;.
z Legibus. que sunt. ut ℒ. de le. hr̄. de emancipatis. ℨ. ℒ. coia ò suc. l. uult. ℨ. ℒ. de bo. que li. quecunq;. plene dixi modo. accur.
a Quid. pro sed.

lras proprias declarare cunctis: ℨ in perpetuum obseruare festinet.

De armis. Rubrica.

b De armis. hāc ñ lego. sz q̄daz i ea noto. ac.

c Agnum inuocantes. nō sic. s̄. de questore in prin. nō bellum duplex malum inferre ut hic ℨ et̄ tertium. qr facit bo mines paupes ut. ℒ. de cadu. tol. in princi. ℨ s̄. e. §. si autem ibidem terre et tores. ac.

d Fabricent. ut fabriscenses. q̄ sunt et̄ quidam habētes officiū ℨ necessitatem faciendi arma cui necessitati eoruz posteritas teneat. ut. ℒ. de fabri. l. iuz. ℨ ad instar militum notam debent habere in brachijs. ℨ alia predia conducere colenda non debent. ut ℒ. de fabri. l. scemata. ℨ. et̄ l. fi. in prin.
e Faciūt hij deputati. qui probibiti sc̄ opari.

De Armis. Rubrica.

f Dē. a. basilidi mgr̄o offi.
Agnum deuz ℨ saluatorem nostrum ihesū christum: ℨ eius auxilium sp inuocantes studemus oēs subiectos nostros quorum regnū cr̄dat nobis ò⁹ illesos ℨ sine calumnia custodir̄ ℨ inhibere bella que p suam cōsideratiōnē suscipientes aduersus alterutros operātur dolores. duplex ex hoc contra se suplicium inferētes tā q̄ò sibimz inferunt q̄ꝙ ex legibus uesaniā eorū perimētibz patiuntur. Uolētes igitur hmodi mortibus hoies liberare perspeximus arma factur̄ opus nullu⁹ priuatum operari. solos aūt illos arma facere qui in publicis deputati sunt armificatōiis: aut qui dr̄ fabricenij. eos aūt qui operātur arma nulli uendere priuato sed neq; qui in numeris cōstituti sunt armificatores quos et̄ deputatos appellant qui ò fisco annonas accipiunt permittimus operari: aut alicui uendere arma sed solū diligētiam hr̄e armorum milites i numero constitutos in quib⁹ militant. Si uero nouum aliquid faciūt hoc auferri ab eis: ℨ i sacro nr̄o iferri arma ñto adiiciēdū. ubi r̄posit publicis armis: hoc aūt obseruare uolumus ℨ eos qui in ōdinibus balistarū sunt: quos p diuersas statuimus ciuitates ordinantes eos ℨ arma facer̄ sciētes ut ℨ ipsi solo. p. arma in armamentis publicis uni⁹ q; ciuitatis recondita cōrigāt atq; renouent. Si q̄ uero unum aliquid armoꝝ instruxerit hoc simil̄r ℨ ipsis interpublica arma presentr: ℨ nulli alteri penitus uendāt. hoc q; custodiant qui in balistariis ò⁹putati sunt piculo patrū

absoluere potest. ut. ff. de regul. iuris. l. nemo. accursius.

f Ecclīasticū. ut de articulis fidei. uel symōia ⁊ hoc si clico iserat. si aūt layco. tūc ⁊ preses cum episcopo. ut. s. de mā. prin. §. si uero panonicum que est contra.

g Cōmunicātib⁹. i. nō cognoscentib⁹ cū eo de hic ca. crimie.

h Sacre. nō. interdici alīq; scire. ut. L. ⁊ mathe. l. culpa.

i Seq. huic. bo ꝓcordat. s. ò mōach. §. fi. ⁊ ut dek. sit nūs in fi. ⁊ expone ut dixi. ī. de eccle. ti. §. i.

k Si uero. quadā hūtib⁹ sic. ⁊ alī cōfirmantū talia. ut. L. de epīs. ⁊. c. l. priuil. §. omnes.

l Lites. cōtra clicum. s. tpre huius legis.

m Ultis u[ltro] tēs. tpre huius. l.

n Utens. qr facta mutanē. fm cursum natuī. ut. L. de ueti ure. e. l. ỹ. §. sed qr. ⁊. s. de non alie. §. alienati ōis in fi. §. ñ ātius natuī mutaē. ut istiē. ò iurna. §. pe. ⁊ ad hoc facit. s. q. mo. na. ef. le. in principio.

o Dictum est. interpositio est.

p Dicīē. s. hic.

q Sua. i. donec utiē nouitatib⁹ q facē suū ēnature. ut ē ī prī.

r Opaī. s. naīa.

s Et. p idest.

t Et qui. s. nos duxit hic ē casus quē solū ponit hec cōstitē. ⁊ soluit p argumta. ut. ī. e. §. ultē. ⁊. §. plīma

u Plia. s. pria.

v Aliā. s. fam.

x Cōsāguinei. q sī nati ex eo dē pre tantū.

y Utinỹ. q sī nati ex eadē mre tantum.

z Utinos. q sī nati ex eodem pre. ⁊ matre.

b Fuīt. ut dēt⁹.

c Ab ea. s. qōe.

d Opinari. nō. mirabile vbū qr pauca. sapiēti dcta mlta itellit. uñ ex dr q potētissīa ps ē pncī. qī ꝓcess⁹ sit facilīō. ut. ff. ò ōigie iuī. l. i.

e Questio ex themate premisso. nunc qōnem elicit.

⁊ in perpetuum studeat custodiri.

De consanguineis: ⁊ utinis fratribus. Rubrica.

Dē. a. Jo. p. bisinario. co. or.

Ultis⁽ᵐ⁾ undiq; natura m nouitatibus utens⁽ⁿ⁾ dictū° ē iā ī legib⁹ hoc sepe prohemium dicitur[p] aut: ⁊ iterū donec illa que sua[q] sunt operatur[r] ad op⁹ multarum nos protrahit legum. Legitimas enīz ⁊[s] cognatiuas successiones dīnt quidez nobis ⁊ ueteres ⁊[t] qui ex antiquissimo iure hec sumentes descenderunt usq; ad nos qui pluria horum correximus. Deuēit autem ad nos aliquis talē duxit quādaz in uxorē ⁊ filii ex eadem sunt nati. Demū in oriente ille[u] duxit rursus aliā[x] ex qua nati sī filii ei ꝓ ibz ꝓ sanguinei[y] solum: non tamen uterini[z]. Demuz etiam tertium introduxit matrimoniuz fecitq; filios ex ea: post mortē uero eius ad scōz mul'r descēdit uirum ex quo alios fecit filios hiis qui ex priore uiro fuerat uterinos[b] solum nō tamen consanguineos. moriēte igitur matī postea mori unū frem ex tertio matrimōio cōtigit sine filius ⁊ sine testamto multos fratres relinquētez: alios quidē consanguineos alios aūt uterinos: alios uero simul ⁊ consanguineos ⁊ uterinos. s. ⁊ que q̄dē adiuēta est nature nouitas talis quodāmodo fuit[c]. licebit aūt tali principio dato nobis ab eo[d] ⁊ alios quosdam opinari[e] casus tale aliquid ꝓferre ualētes si ue mōte uiri seu mōte mul'ris seu alia legitima separatione nuptiis diuersis hoc facientibus. Questio igitur illa erat si ad mortui fratris hereditatem oportet omnes uocari: ⁊ consanguineos ⁊ uterinos i simul quidem consanguineos simul autem uterinos fratīs.

Quia igitur cōsiderantes leges omnes quas cōgregauim⁹ ⁊ ueteres ⁊ nīas h⁹modi ñ inuenimus emersisse questionem cōgruum est eam fero tandē refrenare lege ⁊ considerare quia frib⁹ sunt ad defunctū aliis quidez cognationis iura que nos copulauimus: aliis autem hoc ipso līma[f] communicabant eni aliqui ei circa pīnam prolem[g] sicut alii circa maternam: alii aūt illud puī habebāt ⁊ lege ⁊ natura iuuāte eo q ex hisdē erant procedentes matrum finibus erat que eis patris semē uiui ⁊ undiq; ueluti quōdā signum eis germanitatis resplēdebat. si igit̄ h⁹modi frēs litib⁹[h] liberaī ⁊ legē ⁊ dubitatā uoluisset ad testamentum uenerat[k] ⁊ suā sententiam fecerit[l] manifestam ⁊ per scripturaz honorati[k] ad hereditatē uocarentur. Qui uero hoc agere noluerit aut non potuit mulcta: namq; sī hominum ⁊ anxietates inuēire ⁊[l] repentie mortes[m] hec nōstra. l. causa determinet. Vlt[n] autem hec lex ex utroq; decoratos ⁊ simul quidez consanguineos: simul aūt uterinos fratres ad successionem mōientis meliores esse q̄ illi qui solummodo ꝓsanguinei: aut solum mō uterini sunt ⁊[o] nos non faciat cēsitare[p] nature uarietas: sed nos h⁹modi ad inuentiones ostendimus legitimas atq; discernim⁹ perfectioribus distribuentes que meliora sunt ⁊ minores[q] erraue re eis nō patientes. Pluria[r] naq; ad nos hec inuitauerūt: primum quidem altera nīa lex[s] si filius moriatur filios ñ habens deiñ existentibus ita forte maternis rebus: aut ex nuptiali aut ex alia cā que

f Legitis. qñ uterini fratīs uocant cū cōsanguineis frībus ad successionē premortui frīs. ut. L. de le. hī. l. uult. §. sed nec.

g Prolē. ⁊ erāt ꝓsāguinei tm̄. Maternā. ⁊ tm̄ uterini erant.

h Fugīt. ueneratur. i. uenisset. Ac. fecerat. s. fecisset.

i Fuit. s. ut dictum est. Accur. Ab ea. s. questione.

k hōerati. i. hīdes isti tuti q̄ hōerati dicūtur.

l Et. pro idest.

m Mortes. due eni sūt naīales ⁊ ciuiles. ut de portatio. ut. ff. ò ꝓtra. tabul'. l. i. in fi.

n Ult. aūt solo qōnis melioīs. hic distingue. qr ā sī utriq; ꝓiūncti tm̄ aut soli cōsanguinei. ā soli uterini. ⁊ bis trib⁹ casib⁹ equaliter admittunt̄. undecūq; bona euenerunt. ut. ff. de hī. abite. §. si igitur defunct⁹ aut cōsanguinei tm̄ cū illis qui sī uterini tm̄ ⁊ tunc in bonis q̄sitis a ò functo fratre dico idez q̄ equaliter admittunt̄ ⁊ agnatio ⁊ cognatio hodie sit equal'. ut. ī. ò here. ab in. §. si uero. nz fratres secus in his que habuit a prē tm̄ ul' a matre tm̄. qr tunc ꝓfertur ille qui ex eo latere sibi erat cōiūctus. ut. L. de suis. ⁊. le. l. de emācipatis. nec dico ēē correctā dictā. l. ò emāci. p pdictū. §. si uō. nz fres. lz hoc dixerit. p. nā ⁊ p candē aut. de hī. ab in. bētur drā inter eos qui sunt utz cōiūcti. ⁊ eos qui sī ex alio tm̄ latere. ut in. §. si igit defunct⁹. ⁊ in oib⁹ hijs cessat hec ꝓstitutio sed remanet sibi loc⁹ in trib⁹ casib⁹. s. qñ sunt utz coniūcti cū ꝓsanguineis tm̄. l' qñ cū utinis tm̄. l' qñ cū consanguineis tm̄. qb⁹ tribus casib⁹ ꝓferūtur q̄ duplici iure utunt̄. ut hic. ⁊. ī. c. §. fi. ibi excludāt. ⁊. c. sic nō. q̄ due rōnes uicūt unā. ut instit̄. de act. §. fz hodie. ⁊. L. de edic. di. adri. tol. l. fi. ibi potōra iura. ⁊. c. nisi una sit melior q̄ duc. ⁊. ff. ò inof. te. l. nā ⁊ si pa.

o Et. pro idest.

p Cēsitare. i. dubitare. q. d. nō sit ām̄o q̄ nos dubitem⁹ ò tali uaricta tenē qual' ista fuit. nā litie diffinim⁹ p hāc. l. ⁊ dicim⁹ q̄d iuī. ēē dēat.

q Minores. i. qr non tm̄ frēs dicunt̄ qui sī ex uno latē q̄tū q̄ ex ut⁹ q̄

r Plima nāq;. ñ tm̄ dicit hic nisi unū. l' dic q̄ dicit plā nā prio casu pri. fa rō predicta. qr due rōnes uincere debent unaz. ut. ī. dicit.

s Lex. ut. L. cōmunia de suc. l. fi. ⁊ supple que dicit.

z Miores. aptos ad pe
naz tēperatōē l' pāniū
inciſionē ſm al. z ex
his pōt colligi ſtatutū
de nō portandis armiſ
p ciuitatē aliquam.
a Preſentē. igit tua. lo
quit mgr̄o officioz. ut
inuit i pri. ꝓſtit. ci' ō. al
b Denunciam'. ſolitudi
ne. nō qr ſi tabellio de
linqt in of. nō dz ām̄ō
poſſe hoc officiū exēcē.
c De depoſito.
d Jtē. nup inqb'
i. ſub qbuſdam
cōditionib'.
e Agāt. i. deponē
tes iplēant cōditiones
quas iplere debent.
f Jmplet. z qūcz non i
plet cōditionib'. ut. ff.
depo. l. i. §. pe. z. L. de
pet. hr. l. vlt. az.
g Extriſec'. i. pret ōpo
nentē. deponēs. n. it dı
cere pōt ñ alius. ut hic
niſi iudex it dicat. tñ p
ſona depoſitarij ſit ſuſ
pecta ne cū re aufugi
at. ut. ff. q iac. co. ſi fiō
iuſſor. §. ſi. ſz ſm hoc
ñ ne ſt correcte. l. q dñt
i depoſitariū rei uen.
dño uō tñ. ut. ff. ō rei
uē. l. officiū z ff. ōpoſi.
l. bōa fides. qdā ſic. ſz
tu dic ſz Jo. q nō z a
liō ē uelle agere rei uē.
i iuditio. z aliō facere i
terdictōnē q ñ ēſtituat.
h Retiere. i. facē tene
ri. uel differre.
i Data ſt. ſ. actio depo
ſiti. nā prius hēt rō de
ponentiū ſi cedūt bōis
debitores. ut. ff. depoſi
ti. l. ſi hoiez. §. i. z. §. fi.
Jt acē. depoſiti cōpēſa
tio non opponitur. ut
L. e. l. fi. i. x. Jt creſcit
in duplū p inficiationē
in quatuor caſibus. ut
inſtit. de act. §. rei pro
ſequēde. nūc aūt datur
ad aliud. ut nemo ei i
terdicat. ut hic z idem
dñt quidā i cōmodato.
k Accepturus. ſ. recep
turus. ſ. deponens com
petere a deponente. ut
defendat eum.
l Probet. i. amiſſio. ut
L. de pig. act. l. iij.
m Cōteſtatio. ut teneat
deponēti. ut. j. e. §. ne
mini. non depoſitario
qui tenuit uane.

haſpidas ſiū ſcuta z galeas ſe
u caſſides: non enim iſta alio
quidam inſtruere ſinimus p
ter eos qui deputati ſunt i ſa
cris noſtris facientib'. Soloſ
aūt fieri z uendi a priuatis p
mittimus cultellos minores
quos nullus in preliis utitur.
Preſentez igitur legez gene
ralem tua celſitudo in hac p
ponat regia ciuitate: nec non
z per alias ciuitates nr̄e. r. p.
ut omnes agnoſcētes que pla
cuerunt nobis hec obſeruēt.
Denunciamus autē futuriſ
pre ēē huiuſmodi cuſtodie cā
tularis ex memorato fabricē
ſiuz ſcrinio. quia ex negligen
tia non ſolum pecuniarias ſu
ſtinebunt penas: ſed etiam in
corpore ſupplicia patientur:
z milītia cadant. inſuper nec
ipſum ulterius permitti a no
bis ſcrinium in huius adeſſe
ſolicitudinem: ſed aliis cōmit
ti fabricenſium curam. Que
igitur placuerunt nobis z per
hanc legem declarata ſunt tu
a celſitudo: z qui poſtea in ci
gulum fuerint operi termino
q̄z contradere feſtinent indi
gnationem noſtraz: z ipſi me
tuentes niſi rem ſic utilem. r.
p. cuſtodierint.

**De depoſito: z denuntiatio
nibus inquilinorum: z de ſuſ
pēdēda adminiſtratōne pan
nium. Rubrica.**

Idem. au. Jo. pre. ſecundo.
Jtem nuper audien
tibus nobis hec q̄ im
perio publice ſedētes
multotiens agimus ō
ta ē aliqua queſtio quā reſol
uimus ſtatiz huiuſmodi dicē
tes contigere multa cōmuni:
z generali lege definire hoc
iuſtuz ēē arbitra ti ſum. Si
enim quis ab aliquo accipiat
aurum aut res aliquas depo
ſiti: ā in quibuſdam conditi
onibus demū illi agāt: neceſ
ſitatem habeant omne reſtitu
ere aurum: aut res conditiōi
bus ſemel impletis nulla om
niuo licentia ſit aliquibus ex
trinſecus interdictionibuſ uti
z retinere depoſiti reſtitutiōē
cum z alia mlta priuilegia tā
a precedentibuſ legiſlationib'
q̄ a nobis ipſis data ſunt:
licentia eniz a prohibenti fd
ditionem euz quidem cui cre
ditum eſt depoſitum non mo
leſtare. eum uero de reb' que
in queſtione ſunt qui aurum
aut res acceptur' eſt litē ſor
tiri z iuſticiam z legem p̄me
reri. ſed neq̄ per hanc cauſaz
damnis magnis ſubiiciat euz
qui interdictionez ſuſcepit: z
compellatur: aut defenſiones
expetere aut res habere: z nō
poſſit uoluntarie cum depo
nente benigne agere q̄ ſi tale
aliquid egerit omnino eniz o
porteret non ſola delictorū
nos contentos eſſe prohibiti
one: ſed etiam timorez auſer
re iuſtum tranſgreſſoribuſ: ſi
ue perditionem contigerit re
rum aut pecuniarum fieri z
hoc probetur: ſiue aliuz quē
cunq̄ caſum fortuitum ipſū
r̄ſpicer̄ qui conteſtationez di
xerit. inſuper etiā ex quo fac
ta huiuſmodi conteſtatio eſt
uſuras pecuniarum terciam
centeſime agnoſcer̄ prohibē
tem accipere propriam non
ſolum ſi aurum fuerit quod
depoſitum eſt reſtitui uero p
hibitū: ſed ſi alie res ut hic ti
more ſtultorum ſimul z per
uerſoruz maligne uerſandi
in depoſitionib' homines ceſ
ſent. Sz z totū hoc quō ō
mandatis eſt z aſpicere z con
ſtituere ſecundum legem pro
uidemus. uidemus enim fre
quentari hoc in regia hac p̄
cipue ciuitate: z aliquos inter
dicentes eis qui miniſtrāt pu
blicas annonas z teſſaras ac
cipiunt ab annonarum p̄fec
to uolentes ſuſpendi admini
ſtratione eos qui hoc ſolum
modo forſan nutriuntur de
fraudari adminiſtratiōē per
quā ei omnis tribuit uite oc
caſio. huic autez rei ſcueri
us z difficilius illud eſt mltis

n Terciā. z hāc
dabit ei q leſus
ē. ut hic. z. j. e.
§. nemini igit.
o Res. ut exti
mationis detur
uſura.
p Timorem. i.
hac pena.
q Uerſandi. i.
uerſari.
r Sed z totū.
q. d. mlta ſunt
mādata q data
ſt admiſtratori
b' q̄ ſunt. ſ. de
mā. pri. adhuc
aūt q̄d ā deſūt
q̄ pōit hic duo
ſ. de pane. z de
pēſōe z ſic dict'
tractat' ō mā.
pri. plēior ſit.
s Uid m'. n. the
ſaras. gen' eſt
mēſure qua mē
ſurat' annona.
ut. ff. de iudic.
ſz ſi. §. i libert.
t Occō. q ſōo
iniquū ē. ut. ff.
de trāſac. l. cuz
hȳ. §. ſed z per
ſonaz. z. §. ſi
mānos.
u Jn bachiti. i. i
bancis nō ſedē
tes. qr ſt abſen
tes idē ſi pſētes
al' ē i lr̄a in bā
cis ñ uidēt. z eo
dē mō itlligas
z ñ ē uiſ utrū
ſit abſētes. ul' p
ſētes. ſz fōte ita
ō facto fuit. ſ.
q erāt abſētes.
x Huic aūt. illi
uō qb' iēdr̄.
y Eaſ. iēdētōes.
z Nemini igit
obdormiāt. i.
differāt eū que
nir̄. nā negligē
tia ē nociua. ut
hic. z. L. de an
nali excepē. ut
p̄fec. z extra di
ligētia fructuo
ſa. ut hic. z. ff.
q i frau. cre. pu
pillus.
a Jn libāli. ſup
ple ex p̄miſſis.
z nulli aſpirēt
i libālib' it dicē
z ē. Sē. n. liba
leſ. iōo qr libēt

ciuitatum ſub quibus ⁊ ipſos baliſtarios ſtatuimus ⁊ publi corum armamẽtorum diligẽ tiam atq; cuſtodiam cõſtitui mus:quatenus ſi qui uiſi fue rint aut deputati ſunt: aut fa bricenſii uendẽtes arma ꝓui de ant ꝓ loca iudices eos ſup pliciis ſubdeꝫ: inſuper ⁊ alia ab his qui ea cõperãt ſine p̃ cio auferre ⁊ in publico nẽdi care. hanc igitur gubernãtes nos deo cogitationem ꝓ pre ſentem ſanctimus legem i nul la ciuitate aut prouincia nr̃e r.p. habere licẽtiam priuatoſ aut alium quẽpiam arma fa cere:aut uẽdere:aut quolibet mercari modo:ſed ſolos qui inter fabricẽſes referunt̃ hoc inſtruere ⁊ deferre ad ſacruꝫ noſtruꝫ armamentum. ⁊ hoc a tua celſitudine ⁊ qui poſt te ſuſceperint cigulum cuſtodiri ſanctimus. Deputãtibus no bis aliquos cãtulariorꝝ q̃ ſub tua celſitudine in ſcrinio ſũt cõſtituti fabricenſium piculo quiq; inter eos priorũ bonã opinionem [m] hñtes ⁊ oportu nos: ⁊ eos qui in hac felicif ſima ciuitate:⁊ in aliis ciuita tibus nr̃e regie rei.p. arma fa ciunt requirẽtes ꝓhibeant ꝓ uatos: aut eẽ alios quoſdam citra eos qui deputati ſunt in ter fabricẽſes armifacture a gere cãm: ⁊ in quibuſcũq; co perierint locis aliquos priua tos hoc audẽtes hec auferri: ⁊ fiſci applicari armamento.

Si aũt̃ inter operarios ꝓua tos artifices oportũos inueni re poſſunt hii ſi uoluerint in militiis ſtatuere ⁊ in deſcripti one noia eorum facere ⁊ ꝺſti nare nobis deſcriptionẽ arti ficum:ut per ſacrum nr̃m re ſcriptum in illis ſtatuimus lo cis in quibus ſunt publice fa bricẽſes:quatenus ipſi operã tes [s] arma ⁊ de fiſco annonas accipiant. hoc eni facto ⁊ ſub tiliter obſeruato ⁊ a p̃dictiſ p ſonis liña penitus nulli dabi tur neq; ciuitates inhitantib̃ priuatis nꝫ ullas in colẽtibꝫ ruſticiis armis uti aduerſꝫ al terutros uoces que p̃ſumere ⁊ ex hoc pl̃imos homines oc cidi. publicas uõ perire. func tiones dimittere:cultores ui tam amitteꝫ:metuentes fugã propter timorẽ utũtur. Opõ tet ergo eos qui dirigunt̃ a tu a celſitudine ex memõato fa bricenſium ſcrinio ad prohi bendos ꝓuatos armorum fa ctiones cõfuſionem [p] accipere etiaꝫ p loca iudices ⁊ ſubiecta eis officia ⁊ ciuitatum defẽſo res ⁊ pr̃ie: quia nihil ualebũt decetero hoꝝ que a nobis ꝓ hibita ſunt agere aliquid:ſed que p preſentem ſanctita ſũt legeꝫ cuſtodiant penã ⁊ i pec cuniis [q] ⁊ in ipſum formidan tes capud. Sanctimꝫ eni iu ra magne quideꝫ alexandrie negligentem [r] que a nobis ſẽti ta ſunt. xx. auri libras exol uere penam ⁊ cigl'o' cadere ⁊ p̃us ⁊ huius officium ſimil'r auri libras. xx. exoluere pe nam ⁊ capitale ſubire ſuppli ciuꝫ. aliarum uero ꝓuinciaꝝ iudices:damnum quidem. x. libraꝝ auri ſuſtinere: ſimiliṫ autem ⁊ ipſos caſus cinguli ſubiacere ⁊ eorum officia. de fenſores aũt ⁊ patr̃s ciuitatũ triuꝫ librarum auri mulctari pena:⁊ in capite ſuſtinere pe riculum ſi tale qꝺ factum cõ perientes [s] non puenerint aut hoc agere nolẽtibus non nũ ciẽt ſed latere permiſeꝛt. Vt aũt̃ [u] palam fiant que a nobis prohibita ſunt a priuatis ⁊ a liis quibuſdam citra eos qui in ſacris nr̃is fabricẽſibus re ferũtur fieri:aut priuatis nẽ di arma:⁊ hoc p preſentem le gẽ magnificaꝛ cũam? [t] Pro hibemus [x] eni priuatos opera ri ⁊ emeꝫ archus ⁊ ſagittas ⁊ ſpatas ⁊ enſes que uocare ↄ ſueuerunt ſemiſpatiaꝫ: ⁊ que uocant̃ fane ſiue lorice ⁊ con tos ⁊ cautos ⁊ quolibet mõ l' figura factas lanceas [y] ⁊ que a pud hyſantos nominantur monocapia ⁊ appellatos ſiti nos ſeu mirabilia in ſuper

[f] Armamento. q enim auferẽ ab indigno ap plicatur fiſco. ut. ff. de iure fi ſci. lucius.

[g] Hoc aũt iſtru xerit. qr aliquẽ inſtruxerunt q̃ facere ſcit.

[b] Jpſis. baleſta riis ut ⁊ ipſi in ter publica ar ma ponuntur.

[i] Deputati. ba bebãt. n. quoſ dã ſibi de putã tes ſicut fabri cen ſes. accur.

[k] Patrum. i. rectorum. ⁊ nõ q̃ dr̃ pr̃ unꝺ ſi cut pater non debet habeꝛ fi lij gubernatio nem ciuitatis. ſic rector. ⁊ ſic pro opiniõe no ſtra q̃ dicimus q̃ ſufficit talez iurare ꝺ calũ. licet. p. dixerit minorem partẽ uniuerſitatis ꝺ bere iurare. ut C. de iuẽiuẽ. ca. l. ij. §. q̃ obſer uari. ⁊. §. q̃ hic ⁊. ff. de con. ⁊ ꝺ. l. mũicipij. ⁊ ĩ. e. §. ſi aũt ĩ fi.

[l] hãc. igitur cartulari oꝝ. cartularij appellã tur qui ſcribũt in cartu la publica. q̃ uulgo ta belliones dr̃. ⁊ nõ q̃ tabelliones eligunt̃ in huiuſmodi factis.

[m] Opinionẽ. ut. ſ. de monachis. §. ordiatõe.

[n] Si aũt deſcriptiõe. ſ. mr̃icule ſcripturam.

[o] Opãtes. ſic. ſ. ꝺ mã. prin. in fi. ti.

[p] Cõfeſſiões. l' ſcripturã in quã confitetur.

[q] Jn peccuniis. hoc ẽ q̃ dicim' i auro ⁊ pſõa.

[r] Negligente. ſ. de mo nachis. coll'. i.

[s] Cinguli. i. dignitatis amiſſione.

[t] Cõpericẽtes. ſ. ſeuicas coll'. v. ⁊. C. ad. l. iul'. ꝺ ui. pu. l. uult. in fi.

[u] Ut aũt palã. q. d. p bibui arma ſic in gene re fieri. l' uendi. nũc ſpe cificat. ⁊ nõ. q̃ alibi largius ſumiṫ arma. ut pro lapide. ut inſtiṫ. de pu. iu. §. item lex cor.

[x] Prohibemus. ſemis pathya. i. arma.

[y] Lanceas. nõ. quedã fiunt que uinculũ quꝺ dã habent ad capiẽdos homines que erant hce tronice uocantur. ut. ff. de ui. ⁊ ui. ar. l. ij. in principio.

a Constituimus. ut istiē. de heredi. ab inte. §. i.

b Comperimus. ut in stiē. de nupt. §. fi. z ad orfi. §. nouissimo. z de suc. co. §. hoc loco.

c Collationem. scilicet ut. C. e. l. humanitatis z sequētes usq; in fi. ti.

d Postea. ut. C. ò iceſt. nupt. §. pe. z de trien. z se. §. uult. z ut liber. dece. §. si quis. z. s. q. mo. na. ef. le.

e Constiē. s. istam.

f Totum. s. oia. ut ex sequentibus colligit.

g Palam est limos. ut nati ex matrimonio. ut instit. de pa. po. in prin. z de his expedit se breuiter hec constitutio. j. e. legitimi.

b Prius. s. limationez.

i Fiunt. s. legitimi.

k Ex seruis. rōe similitudinis hoc ponit hic z alibi z in multis locis in hac constitutione. z de bis dicit plixe. j. e. §. qr uero nō est. usq; ad §. discētis. ac.

l Indigni. ut. j. e. §. ultio. z supple hic aliq; sēlimi tm. ut adoptiui. z sic sunt. v. genera filiorum. accur.

m Constiē. z de bijs. j. e. §. discētis. usq; ad. §. uult. accursius.

n Dicimus aūt. quoruz s. modorum.

o Amare. aduerbiū. qr nil curabat. ut. s. i pri. huius constitutionis.

p Relinquit. s. a nobis qui tractemus de bijs qui. z cetera.

q Natura siquidem. superior ergo distinctō fuit fz ius ciuile ipatoz.

r Legibus. q; fuit ante q; ciuitates essent facte. ut instit. de rerū di. §. singulorum.

s Casus. i. defectus. Scema. i. ordinez quo gentes utuntur ò fuis.

t Modos. quibus ad

de naturalibus scripta sunt filiis. quedam uero in libris istitutionum de his aut nos cōstituimus[a]: aut iaz perfecta p perimus[b] z nos ipsi plurima fecimus de his pstitutōes: alias quidē in predicta z collatione[c] cōstitutionum: al' autem etiam postea[d] ne causa sit dispersa bene se hre credidimz minia cōstitutione[e] totuz[f] colligere que pro omnibus sufficiant z ea que de naturalibus sunt: corrigere atq; sanctire.

Palam[g] est nanq; quia hominum alii quidem liberi simul consistunt z inter legitimos sunt: alii uero hoc pus[h] non habentes postea fiunt z ex seruis[k] ad liberos ascēdūt: z ex naturalibus ad legitios: alii uero ex hoc ipso naturales sunt: z quedam eis successiones existunt: alios autem nz naturales esse decet: sed etiaz hoc monstrantur indigni[l]: oportet igitur nos ita facere pstitutionem[m] ut nullus ignorz que possunt in naturalibus ualere. Dicimus[n] aūt inchoātes legem qui consistunt naturales quibusq; modis procedunt ad legitimos quorū plurimos inueniūs nos ut que sēt horum successiones: z quomō quidem uetustas usa est hūs amaſ[o]: quomodo nos humane nec illud quoq; relinquit[p] qm̄ nec naturalium digni fuerint sicuti diximus applōe.

Natura[q] siquidez ab initio dum de filiorum procuratione sanctiret: scriptis nonduz positis legibus[r] omnes simil'r quidem liberos: simil'r aūt p duxit ingenuos primis naq; legitimis parentibus primi filii. similiter quidez liberi: similiter autem legitimi a creatūa fiebant: bella uero z lites atq; libidines: z cōcupiscentie cāz posuerūt ad aliud scema: seruitutem namq; iuueñ belluz natural' aut castitatis casus[s] lex aūt rursus huiusmodi delicta z curans z libertatez seruis molita est. z multuz ò his

tractauit: modos[t] interdicens dena milia: imperatorie uero constitutiones aperuere his que recte facta sunt ad ius legitimū uias: qò non transitorie[o]: neq; nos sanctimus: neq; subiectos hanc legem negligēter audire precepimus Legitimi[p] siquidem successores p cedunt hominibus ex nuptiis quas contrahunt: aut cuz dotalibus instrumentis aut etiā absq; his hic ad feminas masculis conuenientibus: ut ab initio habeant ad eas legitimarum nuptiarum affectum. z hoc enim in calumnia poituz nos recipientes legem[r] decernim[q]: quid in his quidē q; fortune dignitate prouecti sunt q̄d āt i mediocri hoc hoiuz statu agendum sit ad demonstrationem legitimarum nuptiarum: qò uero deincepſ permissum est plebi[s]. Quapropter nuptiis procedentibus ex hoc ipso sunt successiōes: certe z si inter legitimos connūerentur mox lex introducit successionum modos plurimū ò his tractans. legitimū siquidē ius sic se habeat[a] qò uero non est huiusmodi: sed libex[b] quidem non tam̄ ex nuptiis procedens legitimis aut etiam in seruitute natum: sed libertatē quidez meruerit: manserit āt natūale z moi uarii ad ius legitimum fuerunt: quos enūerantes sic etiam reliqua[c] sanctimus[d] Primus itaq; moūs est legitimi iuris existens ciuitatibus mox utilis: quem theodosius pie z noue introduxit memorie[e]. Sanctitum nāq; ē ab eo ut possit naturales filios[f]: aut oēs: aut aliquos offerr̄ curiis: aut filias curialib' copulare. z qm̄ modus iste ñ simplicem habuit legislationē sed uarie z de oblationibus[g] dictum est: z de sucessionibus quomodo ipsi z quorum heredes existāt: z qui rursus ad ius eorum hereditarium accedant iustum credimus hoc p muz legislationis disponētes

libertarem per ueniant. z q̄bus fiant serui z a quibus retineā ē z quibus acq rantur p eos. imo maior ps fere de seruis tractāt leges. sz nō sic intelligo hanc lr̄az imo dico q; ipaboli ce loquitur z ò modis uel dicit tm̄ quibus ad libertatem puēit qui st̄ multi. ut instit. de libertinis. §. multis.

u Trāsitorie. i. negligent ut. s. de questore. §. uult. coll. v.

x Legitimi. affectū. q. d. mutuū consensuz. ut. s. de nupt. §. nuptias.

y Lege. ut. s. q. mo. na. ef. l. §. hoc ergo. z §. q; uero. §. z quisquis.

z Plebi. i. minoribus in abiecta uita pstitut.

a Procedētib'. s. sic ut modo dictū ē. lex i genere ponitur. ut delicet ille tractatus qui dicit z suis z legitimis heredibus.

b Habet. ut dictum est.

c Reliqua. s. capitula de quibz fecimus mentionem. s. e. uer. dicimus.

d Qui uero. q̄ util'. s. est.

e Memorie. ut C. de na. li. l. iij. accur.

f Filios. s. naturales.

g De obligationibz. scilicet curie. accur.

suscepit inꝺicti
one ille cui in
terdictꝫ. ut hic
ut ꝓ hoc deffe
rant soloz. ut
ſ. px. §. ibi illi
uō ultra. z c. a
lij dicūt in liba
i. i ꝺposit q ex
libertate z bo
na fide fiunt.
b Ministratō.
que sibi oi die
fiebat.
c Mox. i. tūc.
d Et nz defensi
ones. i. nō exi
gat depositari?
fideiussores a ꝺ
ponēte. ꝫ cū pp
huius inꝺictū
qr graue est. ut
subijcit daꝫ fiꝺ
iussorem. ut. ff.
ut i po s. l. si is
a quo. §. si. z
puto hunc. §.
generalem ad
omnes tres ca
sus huius cōsti
tutionis. z per
hoc dico corri
gi ꝙ est. C. ꝺpo
siti. l. pe. in fi.
e Defensiones.
l. si ult cauere
de defendendo
depositariū fa
cultas erit ei do
mino sic cauen
supple rem pro
priam recipere
ꝫ dic ecōtra qr
dicit depositari
us se paratum
ẽcipe cautiōē z
supple rez resti
tuere datam in
aliū modum.
f Fiat. hoc uex
est in pretorijs
secus in alijs.
ut. ff. ꝺ pre. sti.
l. pretorie. z. l.
l. §. iij. z. §. fi.
z ideo male al
legat hic impe
rator.
Dicat. s. ipsi q
uenerūt ad nos
per questionem
facti. ut. s. e. in
prin. pōt dicer.
g Judicant. i.
iudicant nobis
in mentez ꝙ fa
cimus hanc. l.
cōez mētē. z c.

eni domos possidentibus q̄ i
hac felicissima ciuitate in ban
chiti non uidentur mox fu
turi sunt pensiones ab inqui
linis accipe calumniātur per
interdictiones inq̄linis diligē
tes ut non inferant eis. illi ue
ro ultro eas suscipientes qui
dam propter inopiā forsan
comedant eas: quidam uero
z exules a magna hac sunt ci
uitate z decidit omnino pen
sionuz administratio qui his
qui ex hoc forsan solo nutri
untur secundum ꝙ accurētes
in ciuilibus annonis dicimꝰ.
nemini igitur damus huius
modi līiam sed unusquisq;
si aliquam habeat causam ad
obnoxium sibi ñ obdōmiat. i
liberalibus autē z puersitate
omni plenis aspiret interdic
tionibus. cognoscat enim qui
tale aliquid egerit z per occa
sionem eius ceciderit: aut ad
ministratiō pānium aut pen
sionum datio ex hoc accidēs
ipse sustinebit periculū mox
ꝙ interdictionez inquilinis z
ministrantibus panem mise
rit aut suspenderit annonas.
nihil enim horum agi omnio
uolumus: sed ex quo interdic
tiones egerit: sanctimus eum
omne damnum sarcire domi
no rerum super hoc z usurā
terciam centesime agnoscere
pecuniarum aut rerum que
non accipere per eum is q̄ se
cundum hūc modum lesus ē
ualuit. a neq; aliquis oppōat
defensiones quia qui presens
est ei ex actione domino dan
ti defensionem aut in depositi
tum aut in aliis recipe prop
am. non enim omnibus est fa
cile fideiussorem prebere no
stris legib nullā defensionem
omnino ratam esse ponētibꝰ
nisi cū fideiussiōe fiat .fiꝺius
sorem enim omnino dandus
idoneum non facile neq; pos
sibile passiz: z propterea igi
tur in obseruātiam nostrorū
subiectorum uolumus hec cu
stoꝺiri āmodo: z ꝺcetero om
ni temperent inmortale. sit

huius nostre sanctionis iuua
mē rei publice. iudicant qui
dez nobis iminentem uenien
tes presentem uero legem cō
mune iuuamen nostris pariē
tem subiectis. Tua igitur emi
nentia que placuerunt nobis
z per hāc diuinam manifesta
sunt legem operi effectuique
tradere: z in perpetuuz obser
uare festinet.

Quibus modis naturales efficiuntur sui: z de eorum testamēto: seu ab intestato succession. Rubrica.

Idem. au. Jo. pre. secundo.

Naturalium nomen ro
mane legislationi du
dum non erat in studi
um nec quelibet circa hoc fue
rat hūanitas: sed tanquā alie
nigenum aliquid z omnimo
do alienuz a re. p. putabatur
ad statum uero pie memorie
temporibꝰ in constitutionū
scriptum est libris. deñ pau
latim in mediocritatem cleñ
temq; sententiam imperatorꝭ
transeuntes leges posuerunt:
alii quidem z dari z relinqui
aliquid eis a patribus conce
dentes: aliqui etiaz adinueni
entes modum per quē natūa
li iure priori libertati līmi fie
rēt: z paterne substantie suc
cessores. paulatimque etiam
ad nepotes processerunt hꝰ
modi legislationes: z qñ in
nostra tempora uenerunt z
eorum qui pauloante nos fu
erunt multam uarietatem cā
suscepit. nos enim duplex ha
buimus studium plurimos i
libertatē deducere homines:
z ex priore seruitute z ex na
turalibus ad līmos eleuare
non enī ultō z itꝺictio ꝺispi
ciēda est: sed qꝺ est in necessi
tate curandum est z fugiēdū
quiꝺm maluz est: inueniendū
est uero undiq; qꝺ melius ē.
quia igitur aliqua quedā qꝺ
in constitutōum codice quez
ex omni priorum imperato
rum legislatione colligimus

b Quib modis. differt
hec ab illa. ut. s. qu.
mo. z. c. qr hec genera
lior est. ut. j. aut. ut in
me. prime col. benc ibi
se habet. Item hic trac
tat de bys qui sui iur
z in potestate sunt pa
rentis. ibi de bys qui le
gitimi successores. licet
non in potestate.

l Naturalium. s. fi
n filiorum. ac.
k Dudum. i. oli.
l Quelibet. i. aliqua.
m Constitu. ut. C. e. l. i.
n Scriptum est. in trac
tatu de naturalibus li
beris. accursius.
o Mediocritatem. i. mo
dū. uel mensuram i dā
do uel relinquendo na
turalibus.
p Concedentes. ut ar
chidius z theodosius.
ut. C. e. l. ij. z. iij.
q Fierent. s. leo. ut. C.
e. l. qm desideria.
r Lationes. ut in. l. ij.
C. e. t. accursius.
s Uenerunt. s. natura
les liberi. uel eorum q̄
stiones. accur.
t Uarietatem. q. d. qr
questiones naturalium
ad nos peruenerunt. i
ꝺo cōreximꝰ. z distixi
mꝰ statuta ab alijs.
u Seruitute. et hoc pri
mum. accursius.
x Eleuaī. hoc secundū.
y Ultio. nota glorioss
simum uerbum. z est cē
sus quia licet aliqui sit
in seruitute propter de
lictuz forte qꝺ fecerint.
z ita propter ultionem
uel licet sint nati ex nō
legitimo matrimonio.
z ita contra interdictū
tamen non sunt despi
ciendi. sed iuuandi. ut
fugiant de malo z ue
niant in bonum. ut. j.
e. §. nam si quidem. z
cetera. z sic est ar. pro
quolibet malo corrigē
do. ut. z. C. de man.
prin. l. i. Item facit. ff.
de uen. in pos. mit. l. i.
i. B. accursius.
3 Quem. scilicet codi
cem. accursius.

g Fortuna. ut. L.e .l. quoniam desideria. Adulterari. sic. s. ō fi. instru. in prin.

h Liberos. a curia.

i Promerucrunt. ubi enim ꝛ lucrum ꝛ bonꝫ ut. L. de furtis. l. fi. ꝛ de cadu. tol. l. i. §. pro fo. in fi. ꝛ ff. si quis. o. c. t. si non solus. in fi. l. Bꝛ. accur.

k Eorum. quid enim interest quo istoruꝫ mōꝛ quis curie prouideat. ut L. c. l. iij.

l Filium. nunc exponit extra eam cognitionez patris. accur.

l'imi sunt ꝛ inter omnes mi' hñtes Cum semel aũt illi susceperint oblationem ꝛ ꝓpea ad ius l'imorum ascenderit nō sinimus eos abstinerē se patꝛ hereditate: aut uidere quasi donationē in se factaꝫ ꝛ ratā hitam ab eis relinquere ꝛ fortũa' recederē: manentes itaqꝫ curiales relictam aut donatā sicuti dudum a nobis dictum est hēbunt mensurā. Si uero ab initio resultauerint oblationē manere liberos [b] preponentes: licet naturales ꝙ fieri ditiores ꝛ curiales: deinde uideantur postea: aut in totũ aut ex parte possidere res donatas: aut relictas sibi: aut etiam alienare tenebuntur omnino curiali fortuna etiam inuiti ut non adulterari nobis uideaī legislationem: ꝛ lucra quidem uenerentur que occō ne oblationis sunt: repellant aũt fortunam ꝓꝓ quā lucra ꝓmeruerunt' ꝛ hoc similiter sāctim' ꝛ in masc'l' oblatis curie ꝛ in filiabus nubentibꝫ curialibus nulla existente dria siue per masculos quipiā curie iniuria agat: siue per generos curiam in filiabus agere uoluerit: ꝛ per illorum filios nouos adiicere poribus curialibus filios eorum [k] Filiū' uero per huiusmodi cām factum legitimum ipsi soli genitori l'imum facimus: non etiā extranee cognatōni patris. dicimus aũt ex quibus ille natꝫ est ꝛ qui ex utroqꝫ sunt ꝛ qui ex utroqꝫ [m] processerunt: facimus eum uelut ex quadā machinatione cognatum. Dāc timus enim oblatuꝫ curie naturalem filium solummō patri l'imum fieri successorē nullum tamen habere participium ad ascendentes aut descēdentes: aut ex latere agnatos ꝛ cognatos patris aut illos aliquod habere participū ad illoꝛ successiōes: equū etiaꝫ eidantes priulegium ut sic nec ill' sit iste successor nec illi ad eius uocentur successionē nisi

forte scripserit aut ipse illos aut ab illis scribatur. soli enizꝫ patri fiunt l'imi ꝛ cognati ēē creduntur Ergo [n] sanctiēdū est qui [o] factis ita l'imis officiātur successores: si ꝙdem habuerit filios qui talis est aut nepotes ō l'imis sibi procreatos uxoribus ꝛ merito etiam cūiales cōstitutos ꝛ modis oibꝫ eis succedant. quid enī legalius' est proprio filio ad paternam successionem. si uero filios habuit nō curiales quādo qꝫ sibi [a] progenitos tunc legitima' mensura ueniat ad fiscū ꝛ curiam: reliquam uō quantācunqꝫ fuerit ad illos filios qui curiales nō sunt accedit. Si uero etiā general'r nulla ei sit proles ꝛ moriatur intestatus: nouezꝫ quidem uncias curia ꝛ fiscus habeat scōm ꝙ dudum a nobis sanctum est in reliquis aũt tribus uncis qui ex lege uocantur omnibꝫ modis uenient: aut si testatus fuerit ad scriptos descendet heredes. semel autem factum curialem suscipiēs ꝛ inscribēs eiūie ꝛ successiones ꝛ aliam ōnē ei ordinatā dedit uite successionem ꝛ questum. si ꝙs āt ex genere' ul' extraneus scriptus forsan aut etiā non scriptus uoluerit adire imperium ꝛ semetipsum offerre curie liñiam habeat hoc agendi: ꝛ distributam curie partem accipiens fieri curialis: ꝛ tā fortune ꝙ functionum successor si hoc imperiuꝫ anuerit. Si quis' aũt l'imos quidem filios non habeat: naturales autem ei solummō sint: liceat ei cūie honore scribere eos heredes ꝛ scriptura pro omni oblationē cōsistat ꝛ non egeat hec antiquarū legum alia adiectione: nꝫ oblatione dum superstites essent: sed ex hoc ipso scripti si liberi sunt curiales simul ꝛ heredes fiāt ꝛ habeant ipsi substātie nouem [p] uncias sicut pr̄ eis distribuerit: sin āt etiā totum eis relinquere uoluerit adhuc faciet

ꝛ al'. sub. l. fi. ꝛ ideo debita bona patris filio. ut hic. ꝛ ff. un ō libert. scripto heredē. in fi. ꝛ ff. de bo. dam. l. fi. i. Bꝛ. ꝛ. §. fi. accur.

q Sibi. i. siue ātea siue postea.

r Legitima. que determinat. l. s. quarta ut. L. quādo ꝛ quib' quarta pars ō beī. l. i. ꝛ. iij. in principio.

s Ex genē eius q decessit.

m Ex utroqꝫ. s. latere. ut agnati ꝛ cognati. ut hic statim exponet. sic adoptatus nō agnoscitur cognatus patris. nec succedit. ut. L. de adopt'. l. pe. §. ideo sācimus. Itez facit in institū. de scr. con. in fi.

n Ergo. sanctienduꝫ est factis datiui casus.

o Qui. i. curie. oblatus est. accursius.

p Legalius. i. debetur magis ex. l. q. d. nihil cū ei' uiuo patre dominus est filius. ut. ff. de li. ꝛ po. l. in suis ꝛ eadem. p. ut. L. de impu.

t Si ꝙs āt le. essent. s. parentes. accur.

u Oblōnē. i. ac si esset datus curie. accur.

x Nouem. quādo est unus. ul' pluresꝙ dic. ut s. de triē. ꝛ. sc. diximus. §. excipiatur.

y Minus. ꝙ enim lex dat ꝓ uatus auferre non potest. ut hic. ꝛ ut ar. s. de nup. §. si uō nō solū. i fi. §.

capitulū ita ad reliquos modos quia limorum ius ferūt accidere: que enim ide sunt facile omnino est dre. Si qs igitur fuerit naturalium filiorū pater: siue curialis existēs: seu liber a curia legitimam habebit omnes aut quosdam ex eis: siue legitimorum sit filiorum pater siue etiam non: sed solummodo naturalium offerr cūie: licet forte illustris dignitatis sint filii susceptiⁱ nisi tamen tal' que homines licet curiales sunt ab hac fortuna liberos facit oblatōnis ante modum siue[k] fiat a patr ad huc superstite cum his quispiam in cōmune filium offerrz hoc namqz gestum est in filocalo naturali filio: non patre in buscena ciuitate z hoc ipm dicit secundum inspectionem ibi factam: z ita eum offert sicut a leone pie memōie scripta dicit constitutio[l] siue ergo scōm hunc modum fiat aliqs a patre pronūciatus curial[m] siue[n] cum pater sub gestis monumentoruz offerat siue moriens in testamēto conscribat oportere fieri curialem demū ille amplectatur scripturaz legitimus[o] mox fiet naturaliuz iure omnino liberatus: siue etiam a mortuo patre semetipsum filius aut filī auferant ū existente quidem legitima sobole z sic erunt legitimi z curiales. Proinde pat' quidem etiam existentibus legitimis offert curie non legitimos filios: qui uero per semetipsum ad hoc procedit tunc solum modo audietur cuz nullus legitimorum filiorum existit[p] hoc itaqz de oblationibus sit q indifferenter sanctitum[q] est a nobis in hac presenti. l. recreditum: nos autem simpliciter[r] neqz fortuito[s] oblatio est oportet enim[t] z modos facer manifestos secundū quos oferant. Si quis igitur ex qualibet oriatur ciuitate siue curialis[u] siue etiam liber huiusmodi sit fortuna: licebit ei suum naturalem offerre curie illius unde oritur ciuitatis. Si uero non ciuis nec ipse cōsistat sed ex ulla quadam aut uicosit oriundus illi a patre offeratur ciuitati: aut semetipsuz offerat sub qua ciuitate ulla: aut uicꝫ tributa persoluat[v]. Palaz uero est quia si quidē pater euz aut a uus offerat: a aliquis ascendentium parentum z liberos[w] habens filios hoc agere poterit. si uero ipse quispiam semetipsuz offerat hoc permittimus cum non alii legitimi sunt fratres. Si tamen aliquis offerre uolentiuz suos naturales curiis: aut ex maxima oriatur ciuitate[x] a ex seniore roma: huic damus licentiam in qua uoluerit metropolim[a] oblationez celebrare z hanc esse regulam z in filiabus ut iungat eas curialib[b] aut ex ciuitate ipsa in qua orti sūt: aut sub qua ulla aut uicus tributa persolueret: aut si quis liber simul z romanus aut bizantius[b] fuerit cuicunqz curialium alterius cuiuspiaz metropolis tamen sic itaqz nobis curialium diligentia ē z iste modus placet iur' legitimi: quia damus curialiuz naturalium existenti solummō filiorum patri licet ex ancilla eos habet z liberos facer z offerre curie scōz qō p̄dictuz[c] ē z adhuc amplius sanctimus de causa: ut uel si non pater offerat liber: aut semel filius fiat. possit z semetipsuz offerre curie etiam hic legitima nō existente prole. Et[f] quoniaz uarie etiam de huiusmodi psonarum successione sanctitū est non uidetur absurdū nobis de successione sicut predixim terminare. Si quis igitur naturalis secundum hoc scema idem oblationis fiat curialis: erit patri z ab intestato successor z ex uolūtate nihil dissimil' legitimis: z ex donatione percipere poterit patris ita tamen ut nō amplius habeat uno horū qui ab initio filijs suo facto preiudiciū facere q potuit pr. z hanc dīam plurimū iam in hac ꝓstit. dices.

a Si quis igit pater. hoc quā do per dationē curie secus si sine causa uelit quis sibi filium facere successōrem. qr tunc ō mū limis non existentibus. ut ē. qui. mo. na. ef. le. §. si uō solūmō. que est ꝓtra. accur.

i Suscepti. forte per ɔxptū. ut honoratōr sit ceteris. non aūt būit administrati onē. ut illustris dignitatis. tūc eni semper liberaī a fortūa curiali. ut. §. ut ō di. p. ut i ꝓstit. que de digni. i. &c. nec transire ad curiā pmitti tur qr debone staret illustrem admīstrationez z hoc subjicit. tñ non taī. z c. sic ergo z i ēpo erit. ut. j. ō sāctis. e. §. sed hoc quidez. z idez i quolibet q per dignitatez a curia liberaī. z sī multi. ut. C. de decu. l. fi.

k Siue. hoc respicit aliud. siue q est. j.

l Constitutio. ut. C. de natūa li. lī. l. qm.

m Curialem. i. q fiat curialis.

n Siue. z hoc respicit. s. aliud siue. accur.

o Legitimis. C. de naturali. li. co. §. illo.

p Existit. z ē rō euidens cū non debeant limis

b Si uero non ciuis. Metropol. i. metropolitane ciuitatis.

b Bizantiꝫ. i. cōstantinopolitanus. nam ea ciuitas primo dicta est bizantium.

c Cuiuspiam. offerat filiam suam copulando curiali metropolitane ciuitatis. accur.

d Et iste modus. i. naturalium filioruz z seruorum. az. az.

e Predictuz. ut. s. c. §. q uero non est.

f Et quoniam. uarie habente. sic z fo contrahens matrimonium nō amplius dat de suis fe coniugi q̄ uni filiorum primi matrimōij. z cui minus dederit. ut. s. de nupt. §. optimuz. z. C. ō secūdis nupt. l. hac edictali. §. i. q non pōt esse minus legitima. uel hic. uel ibi. ut. s. de nupt. §. illud. sed si esset hic solus totum posset habere. ut. C. c. l. ij.

c Juniores. i. posteriores nati. accur.
d Ex lege. i. per legem.
e Constitutionibus. s. nostris tribus. ut. C. e. titulo. l. cum quis. z. l. nuper. z. l. fi.
f Auferrente. q. d. cau saliter cē potuit. ut nascerētur filij. sicut z nati morerentur.
g Sit. i. sit limus.
h Inuenta. C. de na. li. l. nuper. §. z multo.
i Conceptus. i. concep tionis casus genitui.
k Nascceretur. ut. ff. de statu ho. qui in utero.
l Illud tantum scitū s. qui. mo. na. ef. le. §. si quis uero. z. §. liceat igitur. z. §. si uero.

sumentes eā non eē poribus limum ius simil'r simul z sine calūnia circa patrū dare successiones. palā eni est: qr iuniores filii ex lege facti sē sui hoc initiuz dotalibus prebentibus: quapp unum amborū facimus ordinē: z ō cetero calumnias plurimis abstulimꝰ ꝯstitutionibꝰ illud dicētes ut uel si nō habuit filios postea pī dotalia tamē exposuerit instra etiam sic nihilominus suos hēat filios. ut enim nascentur ei filii alii z is quidem forte potestatē z licentiam hūit: sic etiam natos auferre. affectionis uero probationē que i prioribus fuit natis hoc est ante dotalia instra prebentē limū ius nihil tale fuit qō auferre oio potuerit. insup etiā ex rōnalibus hoc adiectuz ē causis quasi ante dotalia conceptus quidē est filiuꝰ natus ē aūt pꝰ dotalia auxiliator sui sit qui eē prioribus cōstitutionibuꝰ hoc facere potuit: z quedam a nobis inuenta est rō reguralis optime narrans de ordine nascentiū. cū enim dubitetur utrum oporteat conceptu partus recipit tps: sanctumꝰ ut non tempꝰ ꝯceptꝰ sed partus inspiciatur pp filiorum utilitatem. si uero cōtigerit tales aliquas erogare circūstantias casuum in q̄bus est utilius conceptionis tempꝰ q̄ partus. tēpus illud ualere magis precipimus qō utilius sit nascenti. Illō uō a nobis sancitum est ut si quis uoluerit limam suam facere solē: z non habuerit uxorez talium filiorum matrē: filios quidem ualde diligat mulier aut nō sine peccato sit apud eum: nz digna sit quolibet limo nomine: z ptērea aut moriente muliere aut limo iure non digna in matrimōio putanda: aut cā a filiis maligne tractata: aut ex studio mlier celata: aut a filiis aut fōte alit ei diuitiis accedentibus ne iure limorū usum patri z fruc

tum defuncta matre tanquaz sub potestate filiis cōstitutus habeat. Si quis ergo filios limos non habens: sed tantū mō naturales ipsos quidez limos facere uoluit: mulierem uero in ꝓmptū non hēat oio aut habeat quidem: non tamē sine peccato: aut si nō apparat aut aliter dotalium instro rum non hēat facultatez. q̄d enim si ad sacerdotium alter eorum ascendet: damus ei fi dutiam hoc qō dūdū gessimꝰ ad limuz ius filios educer̄ naturales: limis sicuti predixim non existentibus per quādaz huius uiaz: sicut enim sē mōi qui seruos ad libertatem siml' z ad ingenuitatem deducūt z nature restituunt: ita si pat non habuerit limam prolē z uolucrit eos restituere natur̄ z antique ingenuitati: siue ex ingenua nascantur ei z limos decetero z sub potestate hr̄e hoc agat per nr̄z rescriptuz non eniz fuit in principio qī natura hoibus sanctiebat lola anteq̄ scripte procederēt leges quedaz dr̄ia naturales atq̄ limi sed primis parentibus primi filii sic̄ presentē inchoantes diximus legez: z ipso processu nati limi sunt: z sicut in liberis natura quidē fecit liberos oēs. bella uō serututem adinuener̄t: sic etiaz hic nobis natura limas protulit soboles: ad cōcupitcētiā uero facta conuersatio naturale ius eis inseruit. Quapp similibus passioibus exortis cōuenit curiam ex equalibꝰ i uenire: aliaz quidem a prioribus nr̄is: aliā uero a nobis sit: igit̄ limam patris in predictis casibus matrem in priore scemate relinquenti iperio preces offerre hoc declarātes qr uult naturales suos filios restituere nature. s. ātique ingenuitati z iur̄ limo: ut sub potestate eius consistāt nihil a limis filiis differentes quo facto ex hoc filios frui huiꝰ modi adiutorio. una namq̄

a Principis. hoc accipe. qñ pat dicens eos naturales uolebat tñ eos. ut legitimos reputari. Si autez soluz eos filios diceret nec adōret naturales. siue in testamento. siue in scriptūa ut subscripserīt tres testes. siue in gestis erūt limi. licet se prī. non offerant. z plus est uni testimonio dato. alijs pdest. ut. j. ut liceat ma. z. a. §. ad hoc. accur.
b Generaliter. permissum. ut C. de man. li. l. nec auus. in fi. z. l. iubemus in fi. nec seruus qñz manumitti tur inuitus. ut C. de te. ma. l. fi. §. si uero q̄ dam. ibi uolentibus. z. c̄.
c Sortem. forte enim praue conuersatiōis. z peruēsi mōis est iste pater.
d nō est. ut hic z. ff. de his qui sui uel ali. iur̄. sē. l. fi. nisi per ingratitudinez. ut ff. de adop. l. q̄ liberatus. z. C. de ingratis. f. l. i. z sic nō i his que sē uolūtarie iur̄ditionis non posse quid fieri altero iuuto. siue eximat

m Peccata. qr meretrix
n Tracta. s. his mōis. s. aut. z cetera.
o Si quis. repetit ut soluat. ac.
p Rescriptum. qō ul'go appellant bononienses manburdum. i. imperiale rescriptum.
q Diximus. ut. s̄. e. §. natura si quidem.
r Seruitutem. eo mō qui dicit̄ instit̄. de iure na. §. ius autem.
s Conuersio. qr boies conuertuntur ad concubinas. accur.
t Inueniri. silis morbus similem desiderat medicinam. ut. s̄. dixi qui. mo. na. ef. le. §. liceat igitur.
u Facto. i. precibus imperij oblatis declatio. qr uult filios restituere nature. accur.
x hoc. s. tempore.
y Una. s. simul a po.
z Si uero. supplicantibus. s. nobis.

melius:uerũtamẽ usq; ad no uem uncias omni modo eis ꝝ linquat: sciens qr si relinque rit minus[a] a lege [b]modis omi bus supplementũ substantie fiet:illi uero si uoluerit curia les fiant. Si uero quidẽ aliq eligant aliquẽ uero refutent ad eos qui eligunt refutantiũ ueniant portiones[c]. si uero õ nes rẽnuunt tunc tãquã filiis non existentibus ita ad curiã ueniant nouez uncie omnes. Si uero ille qui tacuerit[d] filio rum uero l'imorum ei nõ sit proles:tunc l'ima pars quidẽ ad hꝝdes ab intestato ueniat: filii uero natũales si uoluerit semetipsos offerre curie hoc faciant sicuti[e] uoluerit:siue õ nes siue quidã ex eis:z modis oñibus nouẽ uncie substãtie ad curiales aut curialem pue niant. Si uero etiaz ex ancil la ei nati sunt si manumisse rit aut moriens in testamen to obtulerit[d] eos etiaz sic susci piantur: z sint curiales sicut testator uoluerit:aut sic eorũ desiderium fecit:offerentes e nim semetipsos cu ie: pcipiẽt sicuti dictum est nouẽ uncias undiq; enim uolumꝫ uel si te stentur uel si non facta uolũ tate[e] decesserit eos qui ad cũi am ueniunt nouẽ uncias ac cipere:si uero mãumisserit ꝙ solummõ non tamñ obtulerit at illi etiam si nolũt aut ꝙdã ex eis ad curiam respicere eti am tunc nouẽ uncie curiam a genti aut agentibꝫ[f] scꝺm quã titatem dentur. si uero[g] nullꝫ naturalium aut uelit aut offe ratur tunc nouẽ uncias curia percipit. palam quippe est:qr simul sequitur ubiq; fiscus se cũdũ constitutiõez[h] de hoc no bis positam. de naturalibus i taq; qui per transitum[i] ad cu riam fiunt l'imi z de modo[k] scꝺz quẽ offeruntur: z succes sionibus hec a nobis pure sã ctita sint. [l]Tribus ante aliis constitutionibus scriptis zẽo[m] quidem pie memorie non de futuris aliqd plene sanctiuit sed de iã preteritis quã scribi ideo solummodo permisim; ut eis[n] quibus illa forte cõsti tutio prodest qꝺ descendit eo rum exinde proles non hac utilitate priuaremus:sicut. n. anastasii[o] pie memorie qui naturales adoptare contribu it non esse oportunam dece tero nostris subiectis pmitti mus:nisi ad hoc positaz solũ modo sinimus. ut si qua utili tas aliquibus inde reposita ẽ hanc non uideamur per nr̃as ꝺputare leges. [p]Oportet no bis semper aliquod inchoare bonum nõ ea que a quibusdã pr̃existant ꝺstruere[q]. nostri e nim patris ap,pbamus consti tutionem[r] tẽperate quidem in troductam z honorate posi tam que adoptiones natura lium ,phibuit multam absur ditatem hñtes z indiscrete ue lud ad nouas quosdam l'imis naturales superintroducen tes. Reliqui[s] igitur sunt mõi qui a nobis inuẽti sunt quos percũremus:l'imum ius p̃ben tes eis ꝙ erant primitus natu rales circa quorum succesiõẽ non laborauimꝫ:semel enim eos efficientes l'imos[t] damus hr̃e etiã successiões illas quas habent hii qui ab initio l'imi sunt. [u]Si quis[v] igitur dotali a[w] scripserit ad liberam in pri cipio:siue libertam mulierem cui oio licet copulari in cõcu bine scemate sibi aut l'imoruz filiorum iam pater existens: aut eꝝ filiorum naturaliũ pa tri[x] l'imas esse nuptias: z fili os uel precedentes uel concep tos[y] l'imos esse ei sanctimus: z postea non nascantur filii ei aut etiam nati moriantur: nihilominꝫ prior soboles[z] le gitima consistit:affectus eniz circa filios ita ei procedens ꝙ eum etiam ad dotale prouo cauit instrumẽtum ipse dedit scꝺis filiis occasionez qui po stea nati sunt[a] legitimi iuris: quapropter absurdũ erat be nignam occasionẽ quã poste ri sibi filii inuenert ex p̃oibꝫ

3 A lege. supplet lex in quo bõ deficit. ut ff. ꝺ reiu. l. iij. §. si quis. z. C. de inof. te. l. ꝺ nimodo.

a Portiões. sic C. quando no. pe. par. l. i.

b Tacuerit. s. testamento.

c Sicuti. s. ñ facto testamento.

d Obtulerit. i. eos curie.

e Uolũtate. s. testꝺ ñ facto.

f Aut agẽtibz. i. in curia.

g Si uero. s. pater moriens.

h Cõstitutionẽ. s. e. §. semel. z §. si quis aũt.

i Per trãsitũ. s. tũc enĩ fit trãsitus cum curie offertur.

k De pretio. s. adoptionis.

l Tribꝰ ãt. que statim nomina bantur.

m Zẽo. ut. C. e. ti. diu ꝓstãti.

n Ut eos. rõ qr̃ ille constitutiones posite sr̃.

o Quꝺ. i. quia.

p Anastasij. ut. C. e. iubemus. accur.

q Destruere. z sic nõ ꝙ in dubio non debemus cõrigere. l. ut hic. z. C. de ap. l. precipimus. in fi. ar. contra. j. ut fra. fi. i. xy. sed illud quãdo expẽsse corrigitur.

r Cõstitutionem. que ẽ C. e. l. legem anastasiam. accur.

s Reliqui. procuremus modo statur.

t Legitimos. secundum moduz infrascriptum.

u Si quis igitur libertatem. qr ꝺ liberta dicit intellige si legitimos non habet fm distincti onez quã hẽs. s. de tri. z se. §. fi. quã dñt quidam tolli per illam. s. ut liberi dece. §. pe.

v Dotalia. s. instr̃a.

w Pater. s. tantum. nã in utroq; casu idem est ut hic. z. s. de trien. z se. §. fi. z in instit. de be re. ab inte. §. ij.

x Conceptus. s. conceptionis. accursius.

y Soboles. s. nata tempore concubinatus.

z Nati sunt. post nupt. contractas.

z Constitutionis.q.diceret hoc z erat codicis. ut.C.e.l.ỹ.z.s.§. prox.discretis.accursius florentinus legum doctor.
b Legitimorum.scilicet sit.accur.
a Donare.s.in ultima uolũtate.al' ut.j.statim.§.si uero habuit.
c Si uero filios.legitimam.i.terciam.ut dixi.s.de trien.z se.§.i. de qua.l.hic facit mentionem.accur.
d Si quis coniuge.hoc cum non capiat.tamen facit.q' alius non capiat.z sic nõ quod hic fallit regula qua dicit si unco uincentem z c ut.ff.de diuer.z.t.p. de acces.naz naturales filij repellunt agnatos q' est in duabus uncijs ut hic subijcit.z agnati uincunt uxorez.ut.C. unde uir.z uxor.l.i.z tamen naturales non uincunt uxorez.immo uincuntur ab ea.ut hic z.j.e.§.si quis igitur sic z al' fallit dicta regula ut.C.qui po.i pi. claudius. Item fallit j.de.equali do.§. bis conueniens. Item fallit.ff.ad se.con.c.l. ỹ. §.obicitur.z.l. equissimum.§.si ex filio.z dixinus. s. de tri.z se. §.considerauimus.ubi dicuntur ea que dicuntur hic.accur.
e Indubitatus. quare dicitur indubitatus affectus.R'.quia unã solam concubinam habz si autem habet duas q' esse non debet. tunc erit dubitatus.ut. j. e. §.nam si hoc.Item alia ratione.quia ad hoc ut dicatur concubina ipe dz hic protestari coram uicinis.ut.ff.ò cõcu.l.in concubinatu.al' presumeretur legitima uxor. z ita succederẽt ut filii in totum.ut.ff. de ritu.nup.l.in liberi.
f De substantia. s. in scriptis.uel sine scriptura.accursius.
g Uncias.preter duas uncias puta q' bẽbat alimen a.ff.de admini stra.le.l.pe.
h Morte sepata.uel relicta.accur.
i Unciarum.sed quare non in totuz uocantur cuz legitimis.presumatur z hec uxor legitia ut.ff.de ritu nupt.l.in liberi.sed dic q' hec erat concubina quia hic fuit protestatus sicut debet fieri.ut.ff.de concubinis.l.in cõcubinatu. ibi non fuit protestatus aliquid. z sic matrimonium presumitur.
k Consistente.immo infamat.ut.C.de incest.nupt.l.ỹ.de adult. eum qui.ita non licet plures concubinas habere.ut subijcit. z ut z ignotis hoc i propriis filiis naturalibus hoies agere prohibeamus:ppea presenti lege sanctimus ut si quidem quis piam habuerit filios limos ñ possit filiis eorum que matri ultra unam relinquere unciã aut donare naturalibus aut pcubine.hoc enim propriuz prioris iudicamus esse constitutionis:sed etiaz si quid amplius dare tẽtauerit quolibet modo hoc filiorum limoruz uel si filii non sint: concubina uero solummodo huic mediam unciam relinqui aut donari concedimus.Si uero filios non habuerit quispiam limos:aut quẽpiam ascendẽtium quibus nẽcitas est legis relinquere partẽ proprie substantie cõpctentem testatori licẽciã sit:etiam in.xii.uncias scribere filios naturales heredes:z diuidere inter eos quocunqz uoluerit modo res z p donationes simplices:aut ante nuptiales: aut per dotes aut per aliuz quẽlibet modũ limum suas in illos substantias transponere:sic enim nequaquã agebunt quibusdam ad inpietatez: aut per unum preparatis ex ipso suam disponent pure sẽtentiã: si uõ habuerint hũ quos predixi mus aliquos ascendentiũ legitimam eis relinquant par tẽ quã lex z nos constituim. Reliqua uero totam in naturales filios habeant relinquẽdi lñiam.z hoc dicim pper hũs qui in scriptis z limis uoluntatibus disponunt suaz sẽtentiam. Si quis autem defunctus fuerit lima ei omnino sobole non extante filiorum aut nepotũ uel deinceps successionis:neqz legitima coniuge:deiñ moriatur non disponens de substãtia:z ueniat cognatio forsan aut etiam mãumissor utpote bonorum possessionem mouens z surgens aut etiam nostrum errarium nam nec illi quantum ad hoc partimp.Sit aũt ei doncc uxerit libera mulier in scemate pcubie sociata:z filii ex ea.talibus enim solummodo hoc sanctimus ubi omnino indubitatp est z cõcubine i domo affectus z filiorum ibidem p les z alimentum damus eis z inteſtat parentibus defunctis duas paterne substantie unciasg habere cum matre partiẽdas quãtũcũqz fuerint filii:ut unius filii portionez z mater accipiat.z hoc dicimus si uni concubine societur:aut filios ex ea habeat:aut etiam predecedente cõcubina morte forsan:aut sepatione filii ei dõi sint:tunc enim damus eis ab inteſtato ad duarum unciarũ donationem.Si uero effussa concupicentia ei fuerit z alias super alias itroduxerit priori concubinas:z multitudinẽ habuerit mulierum fornicantium.Sic enim dicere melius est z ex eis filios habens moriatur:multas simul deserens concubinas. odibilis quidem est iste talis procul:ãte hac lege modis omnibus cum talibus filiis z concubinis excludatur:sicut enim si quis limine copuletur uxori alias superi ducere limine non potuerit matrimonio cõsistentek z ex hisl limos procreare. ita nz post agnitam quo diximus modo cõcubinam z ex illa filios damus: si etiam aliquod opp libidinis alio fecerit etiã hoc ad successionem eius introduci si mortuus fuerit itestatp. Nam si hoc non sanctiuerimus indiscreta quidem erũt que mlier sunt quem potius aut quẽ minus amauerit. idiscreta quidem filiorum z nos non damus luxuriantibp:sz pudicis legez :nõ aũt driam euidens ar.sic est aucta portio òscendentiuz.sic z ascendẽtium dz dici aucta.diximp.ut.s.de tri.z se.§.i.in fi.
z Sanctimus.s.e.constit.a.§.discretis.usqz ad istum.§.

s.de trien.z semis.§.considerauimus.accursius florentinus.
l Bis. s.duabus uxoribus. Procreare.s.non possunt.
m Concubinam.unicam z in domo.
n Filios.bitos. Dabimus.i.concedimus quid.
o Intestatus.quid si itestatus.R'.bona est filitudo quã de uxore assignat. qr non possũt dici filij natũ les sicut cẽ si ꝓ stãte matrimõi o habuisset cos ex concubina. ut.j.c.§.uult.
p Indiscreta.i. ignorata.
q Quaz.s.mulierem.
r Legem dantem priuilegiũ sed propter malos facte sũt leges que penaz inponunt.
s Si quis.igit legitimus.s. filijs.sed an ipse pater duz uult eos alere tenetur. dic q' sic eadem ratione qua ipsi patrẽ. ut.j. prox. in quibus.z c.nec ob.ff. de lib. agno.l.si quis. ali.§.idẽ iscripserunt q' iuste procreatuz alẽ tenentur. nam subaudi ibi maxime.uel dic z hunc iuste procreatum cum z cu.per.l.nomẽ accipitur.ut.ff. de concubinis l.in concubinatu.accur.
t Leges.ut.C. de contrahen. empt.l.fi. i fi. z.C.ut in pos. le.l. pe. z. ff. usuf.q' adm.c. l.i.in prin.
u Deponentib'. dispositi idem q' in filijs.z in nepotibus dictum est. ut. C. e.l.uult.§.fi.
x In quibus.l. s.istam.
y Cõpensent. nam equalis ò bet esse pietas. ut hic.z. ff. de inofficio. te. l. nam z si.z.ff. de li.agno.l.si quis alij.i.R'. Et sic. nõ hic

filiꝰ. ꝛ redigaꝫ
tuꝫ. ut hic. ſi
ue ꝙ pñ exime
re ꝯpellatur in
ur niſi in qua
tuor caſibꝰ. ut
nō. iſtic. quibꝰ
mo. iuſ. po. ſo.
§. fi. ſed quero
an cōpellaꝫ filiꝰ
us exire patriā
potāte ꝛ eiſdē
cauſis ex ꝙbuſ
pñ cōpellit euꝫ
emācipare. ℟.
non ꝛ qr non i
ueuꝫ. pñ ñgu
lā iſtam ſuaꝫ
in dubio. ut. ff.
de exer. l. i. §.
i re igitur. ꝛ qr
filius ñ bēt eaꝫ
potāte in prēm
quā pñ in filiū
ut eā in eū uale
at exercere.

e Propriū. imo remotum ꝛ ex traneum.

f Manētibꝰ. ſic ſ. e. §. ſi qs aūt limos. ibi ſi uō aliq. ꝛ c. ꝛ. C. de te. nua. l. fi. §. ſi uō qdā. ꝛ ff. ꝺ l. pre. l. na turalis. §. ij.

g Prioꝝ. i. nul lū eoꝝ p quē a liq̄s ſit limus.

h Hūc. ſ. p ℟p tū principis.

i In qbus. ſup ple in illis caſi bus in qbꝰ aliꝫ ñ. hñt locū. ꝙ eſt ex cauſis illꝰ que ſt. ſ. e. §. il lō. ꝛ ſ. q. mo. na. ef. le. §. no uiniꝰ. ꝛ. §. ſi qs uō ꝛ. §. liceat ꝛ dic nullū coruꝫ pimētes. ꝛ c. i. eoꝝ q p pe ſūt limi. ſed hunc adiici alīs mo dis in quibꝰ nō ꝛ illos. ſ. filios accipeꝫ limos. qr non ſunt. aꝫ

hoc modo oēs huius nature degreſſiones ꝛ iopiniones in his qui limos non habent fili os: curamus ſic breui ſolo tā tum impetū nature corrigen tes. ¶ Si uero[3] is qui ſolum modo naturaliū filioꝝ eſt pa ter per quoſdam fortuitos ca ſus non ualuerit hoc agere. Moriens aūt ſub quodā pre dictoꝝ caſuū ſcripſerit teſtō uolens ſibi limos ēē filios ſuc ceſſoꝛs ꝛ i hoc damꝰ ei liñiā ꝛ fiduciā ſupplicantibꝰ tñ etiaꝫ ſic filiis pꝰ mortē pñs ꝛ hoc dicentibꝰ ꝛ oſtēdentibꝰ pñs teſtamñtū ꝛ hñdibꝰ exiſtentibꝫ ſcōm legē: hoc ꝰ ꝫ donū hēant pñs ꝛ p̄ncipis[a] idē ꝛ eſt dicer̄ nature ſimul ꝛ legis. ¶ Gene raliter[b] aūt oībus qui p pdic tos mōs deducunt ad limuꝫ ius: tūc hoc uolumꝰ obtinere dū ꝛ filiū hoc ratū hūerint: nā ſi ſoluere ius potātis inuit̄ fi liis ñ pmiſſum eſt pñbꝰ: mlto magis ſub potāte redigere in uitū filiū ꝛ nolentē: ſiue p ob lationē ad curiā: ſiue p iſtroꝝ celebrationē: ſiue p aliū quāli bet machiationē tanquā ſor tem[c] metuentē pñā iuſtū ñ[d] ē nꝫ ipiꝰ ꝛ legiſlationis ponimꝰ p̄ppum[e]. ſi uero plimis exiſtē tibꝰ filiis alii ꝙdem eligāt: alii reſpuant hii ꝙ uolūt limi fie ri aliis in iure naturali manē tibus[f]. ¶ Et hoc dicimꝰ nlluꝫ p̄oꝝ[g] limoꝝ perimentes mōꝫ ſed hūc[h] adiciētes aliis i qbꝰ illos accipe non lꝫ. oio eniꝫ li mis exiſtentibꝰ: deide natura libꝰ puenientibꝰ nequaquaꝫ ius limoꝝ eis adiicitur p curi am: aut per nr̄am ꝯſtitutiōeꝫ que dotaliū inſtroꝝ introdu xer̄t modū adoptiōis[k]: ā mo dum ꝙ fuit oli a qbuſdā: aut nos ipatoribꝰ ſuper natura libus putatꝰ ñ iprobet inuēi entes ſcōm pñe ꝯſtitutionis[l] vtutē: ꝛ nos ſicuti dictū eſt ex cludamꝰ qm̄ caſtitatē ñ pfec te ꝯſiderauit. ñ erit decens: ut que bñ excluſa ſt in rē. p. rur ſus introducant. quapp his a nobis ſanctit̄ atq; mäifeſtat

quo cōueniat mō ad ciuitatē romanā limoꝝque ius trāſi re nihil de ſucceſſiōe ſr̄ talibꝫ eſt dicendū: nā ſic in cetis ab initio limis oꝫ et in eis fieri ſucceſſiōes[m]. ¶ Diſcretis[n] igit̄ ꝛ his ꝙ facti ſt̄ limi ꝛ his ꝙ mā ſer̄t naturales ordinandū eſt iā et de ſucceſſionibꝰ eoꝝ ua lenti[o] ſiqdē in Valētiniano ꝛ Gratiano diue memorie ꝙ mis[p] placuit humanū aliꝙd agere circa naturales ꝛ ſic ꝙ ſit naturaliū pñs limа ſobo les una uncia eos dignos eſſe feceꝛt ꝛ hāc cū ſua mr̄e[q] ñ do nāi nꝫ ex ultia dari uolūtate ulteriꝰ aliꝙd pmittens. ¶ Si uō filiꝙ ñ ſint naturales[r]. cō cubine uō ſolūmō is ꝙ ñ ha beat ꝓgē utiq; hoc etenim tm̄ ꝓcubinā hñtibꝰ eſt ꝓſcrip tū media ūcia ſolā donātes[s]. ¶ Si uō filioꝝ limoꝝ ñ ſint parētes: ꝛ nꝫ pr̄eꝫ ꝛ mr̄eꝫ ha beāt uſq; ad tres uncias relin quer̄ eis aut donar̄ pmiſſi ſt: ꝛ hoc cū mr̄e. ꝛ ſi quolibꝫ mō accepiut aliꝙd in hoc reputa ri ſolūmō: qꝺ aūt plus ē ad e os ꝙ uocant̄ ex lege uenir̄ hoc ꝙ Theodoſii ſeniores filii lꝫ ñ pfecte ſanctiuer̄t. nos igit̄ ꝛ ſi ꝑpus humana uſi lege ꝑ tri bus unciis ſex uncias eis filiis limis ñ extantibꝰ p patꝝ mu nificentiā dedimꝰ[t]: ſed tñ ex his que ſuperueniūt cauſas pfectiꝰ ſimul clementiuſq; cō ſiderantes pñtē ponimꝰ legē plime utiq; ſt̄ ꝛ ꝑuſ ꝓmiſſa ue ner̄t in nr̄is tꝑribus deliquūt ꝛ ideo ab ipietate hoies libe ramus. ꝙdā ex eis ñ hñtes li cētia quātū uolūt que natūali bꝰ filiis relinquendi eligunt quaſi uiros[u] ꝛ ſcribūt herdes quatenus reſtituāt filiis. at il li aūt ex hoc ipie agunt ꝛ pre uaricant̄ uolūtatē ꝓſcribētiū aut qꝺ oīuꝫ leuiſſimū putant pegerant ꝛ tacemꝰ[v] ea que tra dita ſt̄ ꝛ ex memoria nobis i pſōis gl̄ioſiſſimis: ꝛ talia ꝺelin quentibꝰ priſcis tꝑribus. ne i gitur[w] ſemp tale fieri delictuꝫ ſiamꝰ: ne qꝺ ager̄ lꝫ i extrāeis

ceſſat hic modꝰ. ut ſub ĵcit. oio enī. ꝛ c̄. uel ue rius dic ꝙ hic modus p quē non lꝫ naturalē fa cere limum adiungit a liis modis. qñ non licet facere naturalē limuꝫ. nam hoc mō non lꝫ. ſi extant limi. et hic ſub ĵcit. oio enim ꝛ. c̄. ſꝫ ꝙ ſt̄ modi in quibꝰ pmitti tur iſta limatio. ſi filij nō ſint. ℟. qñ pr̄ p ℟p tū petit hoc fieri. ut hic Item qñ in teſtō dicit ꝙ ſint limi. ꝛ filij oſtē dunt poſtea teſtam̄. ut ſ. e. §. ſi uō naturaliū. tertius. ut. j. ut liceat ma. ꝛ. a. §. ad hoc.

k Adoptōis. ipatoribꝰ ut ab anaſtaſio. ut. C. e. l. iubemus. in fi.

l Cōſtitutiōis. ſ. patris noſtris iuſtini.

Poſite. ut. C. e. ti. l. le ge. §. i poſtūi. ubi dr̄ ꝙ naturales nō adoptent̄ ꝛ hic ſt̄. ſ. ꝙ. mo. na. ef. le. §. ꝛ ñ omnes.

m Succeſſiōes. ut hic ꝛ ſ. e. §. tribꝰ. in fi. §. ibi reliqui. ꝛ c̄.

n Diſcret. igit̄ limi quo cūq; ꝺ ſupradict̄ mōis.

o Valēti. l dic ꝙ nō ſit in C. eiꝰ ſenſus. l dic ꝙ ſit eius. l ſenſus in. C. de na. li. l. ij.

p Primis. i peratoribꝰ.

q Matre. li hēant.

r Naturales. ꝛ limi aꝫ. i uno naturales tm̄. ut hec lr̄a dicit euidenter hodie tñ ſerua ꝙ dī. j. e. §. ne igitur etiam. ꝛ §. ſi uero filios.

s Donātes. hoc hēnꝰ in C. de na. li. l. ij.

t Dedimus. ut. C. e. hu manitatis.

u Uiros. ſ. bonos ꝛ ho neſtos. accur.

v Tacemꝰ. ut p hoc plꝰ dat intelligi sic. ſ. ꝙ. mo. na. ef. le. §. ꝛ ꝙdā.

w Ne igit̄ ſinamꝰ. ꝛ uiā piurijs. q̄ leges puniāt relinquamus. ut. C. de iudic. ui. j. ij.

p Testantur. i. debent. nam de principalibus cause. hoc est actore z reo. z ideo dicit testantur. qr coraz testibus plimis plimũ talia dicuntur coram iudice z alijs. z ita uerbuz testantur. non ponitur p testimonio testium. uel dic q est uerius q de testibus dicit. ut patet j. statim ibi omnino enim. z cetera. accursius florentinus legum.

q Occultentur. al'. s. testes occultent. al' occultetur. s. ueritas. z occultent. s. testes. z tunc planum est. accur.

r Scientes. s. q̃ ꝟa sc'.

s Alia uõ. s. falsa corrupti forte pecunia.

t Aut. pro idest.

u Confitentur. s. ut ueritas ãplius occultetur secundum al.

x Secũdũ ea. s. que ꝟa sunt cũ iudex ꝑm eorũ dicta debeat iudicare. ut. ff. de of. pre. lc. illicitas. §. ueritas.

y Et ad iudicium. perimere testimõia. subaudi malum est. uel subaudi uolunt quidã callidita te sua. ut dixi.

z Incautum est. i. cautio rerum nõ est. q. d. nõ est res apta. nec põt aperiri. al' nisi per testes ut subijcit. z ita incautum ponitur in ui substantiui. uel dic incautũ. i. non est cautum per scripturam. ut. n. dicit cautio i scriptis. ut. C. de uer. si. l. sanctimus. sic econtra ubi non est scriptura. dz incautum.

a Plimis. s. negocijs.

b Non aliter. non q alie non sint ꝓbationes. licet hic de facto deficiant. sunt enim quatuor modi probandi. per testes. ut hoc. ti. z. ff. e. z. C. e. Item per instrã ut. s. de fide instru. Itẽ per constit. partium. ut C. de confes. z. ff. e. per totum. Item ꝑm. M. est quartus modus. s. iudicis ꝓscientia. ut. ff. finium reg. si irrupt. §. fi. ꝑm Jo. contra. ut ff. ò of. pre. pre. illicitas. §. ueritas. z q dicta. l. si irrupt. dr cũ suis cor. locũ hz quando ut iudici erat notum. põt ergo euenire q omnes alie species deficiunt. sed per testes ueritas potest inueniri. qr certe nisi caute dicant malum esset. ut. hic dicitur.

c Prouinciantibus. i. ueritatem exprimentibus. accur.

d Licere latores. duo dixerunt legislatores. unum ut omnibus liceret testificari. Item q uilissimis non liceat. sed ibi prohibita erat hoc Rx. o. tũc qñ alios repulerũt ipso iure. ut impuberes. z seruos z alios iudicis officio z horum alios inimicitiam. z alios propter amicitiam. z alios propter libertatem. z alios propter infamiam. ut ff. e. l. testium. §. l. ulia. z. ff. de accat. l. nulli. Item alios ratione potestatis. ut. C. de testibus. l. ij. z. ff. e. l. ul' ꝓdonei. alios ratione ꝛ uerentie. ut. C. e. l. libertorum. z hec eadem nos approbamus. ut j. e. §. nos igitur. in fi. §. z. §. sanctimus.

e Ipso testium nomine. nedũ officio. s. ut nec testes uocarentur. nec ut officiũ testium haberent. z ita ex quo nomine carent. et effectu carebunt. ut. C. de bis qui se ò se. l. a nullo iudice.

f Scemate. i. ordine. accursius florentinus.

g Quia uero. nam in sola prohibitione contenti esse non debemus ut. s. de depositio. z de mi. §. i. z ideo precipit fieri subtilem experientiam. ut subijcit. accur.

h Possibile. sic in instit. de act. §. curare.

i Minorare. sic. C. de fideicõ. l. fi. accursius florentinus.

k Talem. nõ quidã ubi non poterat sciri ueritas nisi per testes. z tñ ipsi non dixerunt uerum. ut dixim. s. e. i fi. i. Rx.

l In testamento. inuenimus dico. accur.

m Aperte. testium dico. Nouissime. i. tandem.

n Fieret. idest in scriptis. z nundum esset completum.

o Ita. s. teneantes. accur. Ita uenerabil'. mos erat antiquus. ut saltim signum crucis testator uel testatrix scriberet etiam si ignotus esset litterarũ. ar. C. de iur. ò li. l. fi. §. sub scriptionem.

p Preparauerunt. i. ita oia ꝓposuerunt. Demum. al' demõ. z tunc z ò mõ. i. qualiter z quot producantur. ut. j. e. §. quia uero. z al' est de domo z tunc. s. ut minus remote bñ tes demũ nõ pellãtur uẽire. ut. j. e. §. qm̃.

q De coz sta. ut j. e. §. si uero dicatur. ac.

r Detinez. t. destruere. ne fiat. ꝛ detiere quedã de antiquis. sz non omnia.

s Quos suspẽdez. i. suspẽsos ꝛ remotos a dicẽdo testimõio antiqui legislatores fecerũt. al' ut dixerim. s. e. §. licẽ. i pri.

t Sanctimus ci uitatẽ. s. cõstantinopol'. sed qd si hoies unius ulle uel loci oẽs sunt infames. nunqd inter se testificabunt. Rx. sic qr nil dol' cũ doloso. ut. C. ò hr. z ma. l. qm̃. Jt parua delicta mutua cõpensatõe finiunt. ut. ff. so. ma. l. uiro. l' dic q iudex ò bet eos remouez et si ptes ꝓsentiãt. z boc inuit ꝟbũ ꝑcipue hic poitũ. ut z ar. ff. de ꝑcur. l. filiusfa. §. uel tam. ut. C. ò tẽpor. ap. l. ij. §. fi. uel et ut prio dixi. z dic q habũdat maxime. ut. C. de te. ma. l. fi. §. ij.

u Multorum. al' multitudo. z al' multorum.

x Opionis. i. fame. sic z al' sepe repies z qñz dicitur extimatio. ut. ff. de uari. co. l. cognationi. §. extimatio.

y Derogatione. i. suspitione. que fame derogat.

z Per dignitat. nõ maiorẽ fidẽ debere hre ei q in dignitate est positus. nã z al' creditur magis decurioi q̃ plebeio. ut. ff. e. l. ij. §. ij. Jt z satisdatione iuditio sisti. qs pp dignitatẽ rle uet. ut. C. de digni. l. pe. z ẽ duplex rõ. qr non ẽ nece q alius potentiã timeat q in teste eet nece. ut. C. eo. l. eos Itẽ qr ad dignitatẽ hoies honesti eliguntur. non aũt notate opinionis. ut. C. ò digni. l. ij. q in testib'. est nece. ut honesti oribus credat. ut. ff. e. ob cam̃. nõ tñ hec adeo ꝓcedũt. ut uni soli crederetur. ut. C. e. l. iuris.

a Militie. magis. n. creditur militi q̃ pagano. uñ et uni militi qñz creditur. ut. ff. de re. mili. l. nõ ois. §. ab arbitris.

b Diuitiaz. nõ plus diuiti. q̃ paupi creditur. ut instit. de sus. tu. in fi. t. z. ff. de excusa. l. spadonẽ. §. fi. qr facilius est. ut

fieret[a] etiam fuisset defũcta testatrix: testium uero quidam tenentes manum iaz mortue ita[o] per chartã uirgam factã z ex latere dictam traxerunt signum uenerabil' crucis uidere scripsisse ò functã ꝓparauerunt[r]. Nos igitur ad hec ꝛspicientes alia quidem de domo testium alia uõ de[a] eorum statu extimauimus oportere detinere[s]. Que itaq̃ dicta sunt ab antiquis legislatoribus in prohibitione horũ quos[r] suspenderunt testimonium phibere rata oia ponim̃. Sãctimus[t] aũt z precipue in hac maxia felicissima ciuitate ubi pl'ia consistit fauente deo sermonis multoꝝ[u] bonoꝝq̃ copia uiroꝝ bone opinionis[x] esse oportere testes: z aut carentes huiusmodi derogatiõe[y] ꝓ dignitatis[z]. aut militie[a] aut diuitiaꝝ[b] aut officii[c] causaz. aut si non tales ꝓsistunt ex[d] utroq̃z: tamẽ qr fide digni sunt testimonium perhibere. Et non quosdam artifices[e] ignobiles nz uilissimos nz nimis obscuros ad testimonium ꝓcedere: sed[f] z si qua de eis dubitatio fuerit possit facile ò mõstrari testiuz uita qr inculpabilis

q Occultentur. al'. s. testes occultent. al' occultetur. s. ueritas. z occultent. s. testes. z tunc planum est. accur.

r Scientes. s. q̃ ꝟa sc'.

s Alia uõ. s. falsa corrupti forte pecunia.

t Aut. pro idest.

u Confitentur. s. ut ueritas ãplius occultetur secundum al.

x Secũdũ ea. s. que ꝟa sunt cũ iudex ꝑm eorũ dicta debeat iudicare. ut. ff. de of. pre. lc. illicitas. §. ueritas.

y Et ad iudicium. perimere testimõia. subaudi malum est. uel subaudi uolunt quidã callidita te sua. ut dixi.

z Incautum est. i. cautio rerum nõ est. q. d. nõ est res apta. nec põt aperiri. al' nisi per testes ut subijcit. z ita incautum ponitur in ui substantiui. uel dic incautũ. i. non est cautum per scripturam. ut. n. dicit cautio i scriptis. ut. C. de uer. si. l. sanctimus. sic econtra ubi non est scriptura. dz incautum.

a Plimis. s. negocijs.

b Non aliter. non q alie non sint ꝓbationes. licet hic de facto deficiant. sunt enim quatuor modi probandi. per testes. ut hoc. ti. z. ff. e. z. C. e. Item per instrã ut. s. de fide instru. Itẽ per constit. partium. ut C. de confes. z. ff. e. per totum. Item ꝑm. M. est quartus modus. s. iudicis ꝓscientia. ut. ff. finium reg. si irrupt. §. fi. ꝑm Jo. contra. ut ff. ò of. pre. pre. illicitas. §. ueritas. z q dicta. l. si irrupt. dr cũ suis cor. locũ hz quando ut iudici erat notum. põt ergo euenire q omnes alie species deficiunt. sed per testes ueritas potest inueniri. qr certe nisi caute dicant malum esset. ut. hic dicitur.

c Prouinciantibus. i. ueritatem exprimentibus. accur.

d Licere latores. duo dixerunt legislatores. unum ut omnibus liceret testificari. Item q uilissimis non liceat. sed ibi prohibita erat hoc Rx. o. tũc qñ alios repulerũt ipso iure. ut impuberes. z seruos z alios iudicis officio z horum alios inimicitiam. z alios propter amicitiam. z alios propter libertatem. z alios propter infamiam. ut ff. e. l. testium. §. l. ulia. z. ff. de accat. l. nulli. Item alios ratione potestatis. ut. C. de testibus. l. ij. z. ff. e. l. ul' ꝓdonei. alios ratione ꝛ uerentie. ut. C. e. l. libertorum. z hec eadem nos approbamus. ut j. e. §. nos igitur. in fi. §. z. §. sanctimus.

e Ipso testium nomine. nedũ officio. s. ut nec testes uocarentur. nec ut officiũ testium haberent. z ita ex quo nomine carent. et effectu carebunt. ut. C. de bis qui se ò se. l. a nullo iudice.

f Scemate. i. ordine. accursius florentinus.

g Quia uero. nam in sola prohibitione contenti esse non debemus ut. s. de depositio. z de mi. §. i. z ideo precipit fieri subtilem experientiam. ut subijcit. accur. accur. accur.

h Possibile. sic in instit. de act. §. curare. accursius florenti.

i Minorare. sic. C. de fideicõ. l. fi. accursius florentinus.

o Ita. s. tenentes. accur. Ita uenerabil'. mos erat antiquus. ut saltim signum crucis testator uel testatrix scriberet etiam si ignotus esset litterarũ. ar. C. de iur. ò li. l. fi. §. sub scriptionem.

p Preparauerunt. i. ita oia ꝓposuerunt. Demum. al' demõ. z tunc z ò mõ. i. qualiter z quot producantur. ut. j. e. §. quia uero. z al' est de domo z tunc. s. ut minus remote bñ tes demũ nõ pellãtur uẽire. ut. j. e. §. qm̃.

q De coz sta. ut j. e. §. si uero dicatur. ac.

r Detinez. t. destruere. ne fiat. ꝛ detiere quedã de antiquis. sz non omnia.

s Quos suspẽdez. i. suspẽsos ꝛ remotos a dicẽdo testimõio antiqui legislatores fecerũt. al' ut dixerim. s. e. §. licẽ. i pri.

t Sanctimus ci uitatẽ. s. cõstantinopol'. sed qd si hoies unius ulle uel loci oẽs sunt infames. nunqd inter se testificabunt. Rx. sic qr nil dol' cũ doloso. ut. C. ò hr. z ma. l. qm̃. Jt parua delicta mutua cõpensatõe finiunt. ut. ff. so. ma. l. uiro. l' dic q iudex ò bet eos remouez et si ptes ꝓsentiãt. z boc inuit ꝟbũ ꝑcipue hic poitũ. ut z ar. ff. de ꝑcur. l. filiusfa. §. uel tam. ut. C. ò tẽpor. ap. l. ij. §. fi. uel et ut prio dixi. z dic q habũdat maxime. ut. C. de te. ma. l. fi. §. ij.

u Multorum. al' multitudo. z al' multorum.

x Opionis. i. fame. sic z al' sepe repies z qñz dicitur extimatio. ut. ff. de uari. co. l. cognationi. §. extimatio.

y Derogatione. i. suspitione. que fame derogat.

z Per dignitat. nõ maiorẽ fidẽ debere hre ei q in dignitate est positus. nã z al' creditur magis decurioi q̃ plebeio. ut. ff. e. l. ij. §. ij. Jt z satisdatione iuditio sisti. qs pp dignitatẽ rle uet. ut. C. de digni. l. pe. z ẽ duplex rõ. qr non ẽ nece q alius potentiã timeat q in teste eet nece. ut. C. eo. l. eos Itẽ qr ad dignitatẽ hoies honesti eliguntur. non aũt notate opinionis. ut. C. ò digni. l. ij. q in testib'. est nece. ut honesti oribus credat. ut. ff. e. ob cam̃. nõ tñ hec adeo ꝓcedũt. ut uni soli crederetur. ut. C. e. l. iuris.

a Militie. magis. n. creditur militi q̃ pagano. uñ et uni militi qñz creditur. ut. ff. de re. mili. l. nõ ois. §. ab arbitris.

b Diuitiaz. nõ plus diuiti. q̃ paupi creditur. ut instit. de sus. tu. in fi. t. z. ff. de excusa. l. spadonẽ. §. fi. qr facilius est. ut

a Quoniam uero. constitutionibus. ſ. de confir. tu. l. ſi. ⁊ facit. ff. de confir. tu. l. naturali. accur.

b Diſpoſitum. ut. L. quando mu. tu. of. fun. poſ. l. ſi. accr.

c Ultima ſi quidem. non enim. interpoſitio.

d Participum. licet enumerare has perſonas promiſerit. male tamen e numerat. tu ergo dic ꝙ inter quaſcunq; matrimonium probibetur. habēt locum que hic dicuntur. ut nec filius alendus nec beneficium aliquò habeat ex hac. l. ſunt autem xiiij. modi quibus probibentur. ut nō eos inſtitu. de nupt. §. ſunt ⁊ alie. unde iam non eſt queſtio ò filio ſacerdotis cuj ipſe ij. habēr non poſſunt. ut. §. quo o. e. non de aliquo predictorū modorum. ſed quero an a matre poſſunt habere bñficium. boc dicas ut di xi inſtitu. ad ſena. con. orphi. §. i. ſed licet nō habeat huius. l. principium. ut poſſint curie offerre. uel legitimari. uel alia facere que naturalibuſ hac ꝙ ſtitē. permittuntur. quero tamen an priceps poſſit eos facere legitimoſ ſi dicat ñ obſtaute hac l. puto ꝙ ſic. ut ar. ff. de le. ij. ſi quis. in prī. ⁊. ff. de na. tu. re. l. queriſ. ⁊. L. de le. ⁊ con. l. digna. Item licēt a patre non reliqua tur. nūquid ab extrāco poteſt relinqui. uel dari aliquid quolibet titulo int̄ uuos puto ꝙ ſic cū hac. l. ñ ꝓbibeatur. oia enim licent que expreſſe ꝓbibita non ſūt. ut. ff. ex qui. c. ma. nec nō. §. ſed ꝙ preterea. ⁊ honorē ſortiri pōt cū emolumto ff. de decur. generalr. §. in ſpurioſ. pr̄ tñ eē ⁊ ipſe inter uiuoſ donare non pōt ut. L. de inceſt. nup. ſi quis inceſt. ſed q̄d ſi pr̄ ñ iſtituat nz dōet. ſz aliū iſtituat ⁊ talē ſubſtituat. ⁊. pōt fōte diſtingui. ut ſi ulgarit̄ ñ poſſit. qr pr̄is hr̄s cē ur̄ ſi pupillariter poſſit qi pupilli ſit hr̄s. ut iſtit̄ ò pupill. ſ̄b. §. i. ⁊. ff. ò pu. ſub. l. ſi is. l' loq̄t̄ hec lex ſi is. qñ lz nō totū. aliquid tamen poteſt relinqui.

e Unō. cetera in ꝓſtit̄. q̄ ē ut. L. ò na. li. l. ij. accurſius.

f Putauim⁹. qr ꝓbibeat nup. it̄ ſcatōes ⁊ libertas ꝙ hodie licet. ut ſ̄. ut li. ò ce. §. ſi quis.

g De teſtib⁹. qr ò ꝓbati ōe q̄ fit p uocē mortuā i. pſcriptā dictū ē. ſ̄. ò fiò iſtru. uiò ā⁹ nūc ⁊ ò ea q̄ fit p uiuā. i. p teſtes l' dic qr uſ⁹ teſtū ē frequens. ideo de teſtibus dicit. ut. j. e. in prin.

b Eſtiū utilitas. frequens eſt uſus teſtium. ut. ff. e. l. i. ergo ò his utile fuit inuenire ⁊ utile eſt diligēter tractare. ut. ff. de libe. le. l. legaui. in prin. ⁊ eſt hec utilitas adinuenta propter ꝓbationes. ut hic dicit ne facilitas probationum auguſtetur. ut. L. de here. ⁊ ma. l. quoniaz. in fi.

i Dudū. ñ ſolū. n. a legib⁹. ſz et̄ i ueteri teſtō. uñ illò in ore duorum ul' t̄ um ſtat omne uerbum.

k Actoruz. neutraliter. ⁊ generaliter accipe. ut. ff. de v̄. ſig. l. labeo. ⁊. ff. de of. con. l. i. ul' dic actoz. i. agentium. qr actores cōſueuerūt ꝓbar̄ p teſtes. ſ. ut. L. ò pba. actor. lz ⁊ qñz re⁹ ꝓbat. ut. ff. ò excepti. l. i. Jt̄ ⁊ alibi. ut. ff. ò ꝓba. l. cīta

l Et calliditate. repete ⁊ ne callidi ⁊. c̄. ⁊ ē calliditas i tacēdo ꝙ eſt uerū. ut. ff. de act̄. epti. l. i. §. i. ⁊. l. iul'. §. idem iuli. ſz fallatia ſit i dicēdo ꝙ dicēdo nō eſt. ut ff. de furt̄. l. falſ. §. ſi q̄ſ nihil. ⁊. ff. ò act̄. ept̄. l. iul'. §. ſi uenditor.

m Plima boinū. al' plimoz boiū. ⁊ al' plima hominum.

n Alias. ſ. teſtiū l' ꝓducētiū eos ſecundum al.

o Ordo caūe. ita ꝓſtruene ōdo caūe picluteť plima. i. maxia calliditate boiū adiuēte migrāt aias i ꝓtrariū. i. i malū l i pditōē. uñ illò os ꝙ ñtiē occidit aiaz. ⁊ ita ſz hoc ordo cāe dr̄. ut q̄ bonā cāz hēat dz uicē. q̄ uō malā dēat p dē. vtiē āt hic ordo i ꝓtrariū qñ ſic teſtāt teſtes ut uez dicāt. l' dic ꝙ ordo cāe ē ne q̄d lateat vitatē eī. qr ēgo ꝓtrariū. i. vitat̄ ſuppſſio ſiue mutatio. ut. ff. de ſi. inſtru. in prin. ⁊. ff. ad. l. cor. ò fal. quid ſit. dic ergo migrare in contrarium. i. falſitatem.

facimus de filiis: ſiue maſculi ſiue ſint femine. ſicut enim natura nihil circa talia tractat: ſic nez nos aliā in maſculis ⁊ aliam in feminis: ſed hāc pōimus legem. oportet enim per omnem uiam ſubtilitatem ſi mulqz pietatē tranſire: ſi q̄s igitur habens filios legitimoſ relinquat ⁊ naturales: ab inteſtato quidez nihil eis exiſtere omnino uolumus: paſci uero naturales a legitimis ſancimus: ut decet eos ſecundum ſubſtantie menſuram ab uno uiro arbitratam ꝙ uidelz ap noſtras leges e uiri boni arbitratu dicitur hoc ipſo cuſtodiendo: uel ſi coniugem quidez habet filios ante naturales ⁊ ex defuncta concubia ſibi natos ⁊ illi aluntur ab eiꝰ ſucceſſoribus. De nepotibus n eni naturalibus que iam a nobis ſpecialiter etiaz de ipſis poſita ſunt obtineant: in quibus r eni ſi his naturales filios uocauimus ad ſucceſſionē i his quoque ⁊ ipſi decentē natūalibus patribus deuotionē ſeruēt: eademque menſura ſic parentes proſpiciunt naturalibus filiis ſecundum noſtraz legem: ⁊ ipſi parentibuꝰ compenſent ſ ſiue in ſucceſſionibꝰ ſeu in alimentis ſicut ſuperiꝰ ſāctiuimꝰ 3. Qñ uero ⁊ dudū in quibuſdam conſtitutionibus dictum eſt oportere in q̄bus patres donant filiis aut relinquant in his etiam curatores eis prebere confirmandos: tamen hoc ratū eſſe etiam nunc ponimus dantes ⁊ matri ſecūdum ꝙ iam de his diſpoſituz b eſt ⁊ naturaliū tutelam agere filioruz omnia agenti quecūq; multis defuncta ſunt filiis. Ultima c ſi quidē nos pars legis expectat ut ipſa cōpetentem ſuſcipiat ordinem ⁊ enumeremus qui neq; ipſo naturaliū nomine digni ſunt primum quidem omnis qui ex cōplexibus. Non enim hec uocamus nuptias aut nefariis aut inceſtis aut damnatis proceſſerit: ipſe neq; naturalis nominatur neq; alendꝰ eſt a parentibus neq; habebit quòdà ad preſentem legem ꝓticipiuz d. unde e certa a conſtātino pie memorie in conſtitutōne ad gregoriū ſcripta quedam de talibus dicta ſunt filiis: hoc non reſpicimus qñ ⁊ non utendo perēpta eſt ⁊ ſeuicatorum. eſt eni ⁊ ſyrarchorum ⁊ magiſtratuum ⁊ ſigni ū meminit ⁊ clariſſimorum: ⁊ neq; naturales ēē uult ex his ꝓcedentes amonēdis eis et̄ imperialis munificentie māſuetudinem quà uidelz ꝓſtitutio nez et̄ oio perimus f. hec a nobis ſanctita ſt̄ ut nulla pēitus ignorantia nr̄aruz erit legū: nz q̄ ſint l'imi: q̄ uō natūales nec quomō eis l'ima iura dant̄: aut quomō et̄ natūales pmanentes ꝓmerent̄ humanitatē. ⁊ quomō et̄ ipſi cōpetēter honorati ſt̄ ab eoꝝ qui nz naturales digni ſt̄ ꝓmunione ſegregari. Que igit̄ placuer̄t nobis ⁊ ad omniū medelā atq; nature ſuppleñtū p hanc legem decreta ſunt: tua ſublimitas faciat oibus manifeſta ꝓgrāmatibꝰ poſitis p que oibus lex erit apte cognoſcētibꝰ quomō in talibꝰ cōuerſentur ⁊ in nr̄am cōſiderantibus ꝓuidentiam qui oi alie occupationi eoꝝ ꝓponimꝰ utilitatē.

De g teſtibus. Rubrica.

Idem au. Jo. pre. ſecundo.

Eſtiū b pp ꝓbatiōes utilitas adiuēta q̄dē dudū i eſt: ne q̄d lateat facile ac toꝝ k ⁊ calliditate l plima m hōi nū adueniente aias n piclitetur migrare i cōtrariū ordo o cāe ñ eni ut patefiāt que geſta ſt̄

o Presentis. dicte in hoc. §. etiam dicetur. uel in hoc sequenti. ℟. Quidem. s. factum. uel negotium.
p Et iterum. alius. scilicet casus. accursius florentinus legum doc.
q Simili causa. s. superiori. q. d. s. recipit calum. sicut superior.
r Deposuit. i. sacramento firmauit. z ponas casum in debitore hoc modo. aliquis mercede accepta. a uero debitoẽ confessus est in presẽtia testium z tabularij se ꝺ bere dicendo se ticium uerum debitorem. cum esset gayus z iste decess sit. ticius uerus debitor exactus est. quia cõfes sus est per sacramentũ ueritatem quasi a se ꝓ fessum. i. in confessione deductum. ꝙ ab aliq° quodam. i. gayo in cõ fessione deductum fue rat. secundum al. uel pone in creditore. hoc modo puta. ticius credi tor fecit debitorem sibi confiteri cum alĩ tenet tur. z ad hoc testes uo cauit quos mercede ql̃i uit. sed postea deus re leuauit z fuit exactum ab eo cui solui debuit. uel tercio alius fuit cõ fessus se debere ꝙ alius debebat. z uero debito re decedente fuit exact° qui fuit confess ꝙ. z hoc fuit p ea scitũ ꝺo. z ẽ.
s Indulgẽte. nõ ex hac littera ꝙ nullum quid potest ẽe tã secretũ ꝺn releuetur. accur.
t Huius. de quibus di xit in prox. §. z iterũ.
u Predixim⁹. s̃. §. du dum quando.
x Eo ꝙ litteris. q. d. hec causa nõ me mouet. Apꝺ q̃. i. apꝺ aliq̃.
y Scribere. s. uoluit. Confiteri. s. uoluit.
z Dubiam. nam si nolunt indubitatam dare fidem non sufficiunt supradicta. nisi sint rogati. accur.
a Eas. s. probationes. Ueratibus. subau. pro.
b Sed exigimus. s. ut probetur hoc ꝙ. z. c̃. z sic nõ ꝙ partes ipse rogant testes. accursius florentinus.
c In hoc ipso. scilicet ut essent testes. accur.
d Eos. s. rogatos z bone opi. consti. hoc ꝙ etiam in testis fit. ut hic z. ff. de testamentis heredes. in fine.
e Qꝺ et̃. in testis. s. hẽ locum. Et ita causam. sicut in testõ.
f Et neq; attestari. s. subscriptione ipsius creditoris qua cauetur se recepisse attestationez. dico non habentem. z c̃. alias autem multũ facit hec depositio. ut. L. ꝺ fideiuss. l. pe. z ꝺ iur̃. ẽphi. l. pe. §. sin aũt.
g Subscriptionem. debet enĩ depositionem per suas litteras decla rare. si litteras sciat. ut in nouell̃. e. accur.
h Quales. s. bone opionis constituti. z ad hoc rogati. ut. s̃. inuit̃.
i Etiam supplicys. innuit etiam ꝙ non fide dignus. ex quo est ro gat°. credit̃ ei sine torm̃tis. aĺ nõ. ut. s̃. e. §. z lz. z. §. si uõ ignoti.
k Si uero. quidam dicant sibi ut quia aliquis contradicit sibi ipsi z tunc repellitur prõs ꝙ. ut hic. z. ff. quando ap. sit. l. ij. §. sed si ali us. z. L. de fur. l. i. si autem unus alteri contradicat. tunc iudex cõ siderat. z credit ueratõribus inter aduersantes. ut hic subijcit. z. ff. e. l. ob carmez. §. si testes. z de proba. cum de etate. sed aliud est in istrum̃t. ab eadez parte productis sibi contradicentibus. quia nulli creditur. ut. L. de fide instru. l. scripture. z est ratio ꝙ qui scriptũas inducit potuit prouidere. ne contrarias induceret. non aũt ille qui testes contrarios inducit. alĩ tamen. ut. M. dñt ꝙ hoc. ℟ sum in telligitur quando a diũsis partibus producti contradicunt. si autez ab eadem. idem ꝙ in scripturis dicunt. sed ꝼm nos quid dices quã do a diũsis partibus producti contradicunt. ℟. primo nũo. secundo

ad hoc z coraz tabulario de posuit apud semetipsum de bita esse: z is quidem mercede hoc eger decesserit: alius aũt exactus est debitũ qꝺ ab alio quodã tãquã ab eo. s. cõfessuz est deo hꝺmodi oio nõ indul gente occultari: nz igitur hꝺ modi credim⁹ testimoniis: aut tabulario ꝙ sicut p̃ꝺixim⁹ de posituonibus eo ꝙ lr̃is eru diti st qui cõfiteri uolũt z scri bere: aut in iuditio cõfiteri z dare rei fidẽ indubia: neq; manere eas ueratibus pesti feras cõcedim⁹: nz si tale ali q̃d factũ est r̃cipim⁹: Sed exi gimus qꝺ depcatũ ẽ ab eo q̃ deduxit testes in hoc ipso: z hoc ꝙ testationes demõstrare necesse est. eos q̃dẽ in testam̃ to rogatos z bone opinionis cõstitutos z ita cautã suscipe ab eis probõnẽ: nz ad testati onẽ deinceps: nz testiuz hũte p̃tiaz z depositionem z sub scriptionẽ tenere. Si uero ñ hꝺmodi cõstituti testes st qua les p̃ꝺẽ ꝺixim⁹ z supplicis eos p̃cipim⁹ subdi. Si uõ q̃ dã apte cõtraria dicãt sibi: a alterutris testificentur maxie iudices hoc aiaduertere: z si ueratiores testificatis aduer sãtes iuenerint eiiciãt q̃dẽ hꝺ mõi testationes: ea aũt que a digniorib⁹ fide z plimis dic ta fuer̃t ꝓsiderẽt. Si uõ astu apparuerit malignãtes z ex hoc incidẽtes in ꝓtarietatez: nz imunes eos ꝺreliquere ni si scꝺz aliquẽ errorẽ fortuitũ z nõ astu cõtraria dicẽtes de mõstrẽt. Qm̃ uõ mlti testes sepe ꝓducunt̃: z tercio hoc a gẽtes postea mox ut cõduse rit z excepta fuerit testimõia tẽptãtes inꝓpellatiõib⁹ nouis iportuni ẽẽ uelle z quat̃ duce re testes: sanctim⁹ nr̃os iudi ces hoc maxie ꝓsiderar̃: z si t cio ꝓducti iã sit testes: z ab eo qui testes deduxit ꝓcludẽte z edictũ accipiẽte itez petãt in testes hec oio ñ adẽẽ: utpote suspitiõe hita: ne forte relic tis q̃dẽ ꝓrib⁹ z dudũ mai festis pp eoz testimõia factis: dignitati eorum standum. ut. ff. e. l. iij. §. idem. z. l. ob car mem. si testes. accurriur florentinus.
l Testificantur. s. contraria. Aduertere. s. uolumus.
m Si uero astu. i. dolo. uel malitia. z potest loqui quando ab una parte tantum sunt z melius quando aduersis.
n Delinqui. s. uerberibus. uel tormentis solẽt subijci. ut hic z ff. de questiõib⁹ l. ex libis. z. l. unius. §. testes z. L. de testẽ. l. nullum. Jtez z le. cor. ꝺ falsis acculat. ut. ff. de te. l. qui fal so. z. ff. ad. l. cor. de fal. l. eos. accur.
o Qm̃ sepe. s. bis. uel ter. ut subijcit. z ita nõ ꝙ sepe pro duabus. uel tri bus uicibus po nitur. sic z due uices consuetu dinem inducũt L. de epa. au. l. ij. in fi.
p Concluserant i. renũciauerãt productioni te stium.
q Et excepta. rcepta z illi co gnita qui cos ꝺ ducit. cy.
r Concludẽte. i. renunciante. ut dixi modo.
s Et aditum. aꝺ ꝺitum. z semper est sensus. i. aperturam testium. accursius. edictuz. z aꝺ a
t Non ad esse. i. non ꝓcedi. Priorib⁹. i. q̃ dicta st priꝰ.
u Non productionem. scilicet ueram. sed maliciam.
x Eorum. s. testium. Depositionibus. s. dictis.
y Edictione. scilicet dicta testium suorum.
z Testationes. in quaterno notarij. accur.
a Aduocatorum eius. aduocati enim interesse debẽt dispu tationibus. z publicationibus testium. ut hic innuit. z. ff. de aduk̃. si postulauerit. §. question.
b Disputatio. s. cum iudice. Dispositionẽ. i. expositionẽ.
c Sacramento. nõ ꝙ de sua conscientia ꝺbere sacꝛacer̃. L. de his qui ad ec. con. presenti. §. sicubi. sed quõ iurat cum initio de calũ. iurauerit. z non debeat nisi semel iurare. ut s̃. de his qui ingre. ad ap. §. fi. que est contra. so. hoc sacra mentum non est de calum. presenti. uel futura sicut illud sa crañtũ maxie prestatur. sed de quodam p̃terito. s. ꝙ ñ sub traxit. neq; percontatus. z c̃. uel dic hic spanle pp fal. utã dam. ar. s̃. de fide ĩstru. §. si uero nihil. nam plus solet time ri. ꝙ spãle. z ut. ff. de iurĩu. Jt apud. §. hoc edictũ. tercij di cũt illã esse post istam cõpositam. licet sit in ordine priꝰ. sed media uerior est opinio. accur.
d Agens. ut tutor. uel curator. uel procurator similis.
e Denunciantis. denunciat enĩ iudex testibus. ut testificent z cogunt̃. ut. ff. ꝺ tab. exhi. l. iij. §. exhibeꝛ. l dic ꝙ dicit hic ꝺnũciatõe quã facit iuꝺx partib⁹. ut testes ꝓducãt si uelit.
f Prudem. i. ante. l. istam. pro idest.
g Quartam testium. producit unam productionẽ. ita dicũt quidam. ut al. ab. z. s. unam dilationẽ. z ita dñt. iij. dila tiões debere dari. z sic dñt corrigi. qꝺ. est. ff. de fer. l. oõne z. l. fi. que st̃ cõtra. nam ibi dicit unã dari. z in qualibet i starũ diuonuz possunt produci testes. quotiẽs quis uoluerit.

pecunia corrũpatur. ꝙ non est necesse in teste. ut. ff. e. l. iij.

c Officij cãz. i. art' laudabil'. ut i nouell'. e. l' dic officij publici ut qr tabellio erat cui soli qñz credit' ẽ. de fide istru. §. si uõ null'. z. L. ad. l. cor. ò fal. si qs òciuo. sz nũqd aittet aliqs. nisi ꝓbet ꝑ aliquẽ de bis mõis uł ꝙ ñ sz certe imo. ut sub

ycit z sp ꝓsũiẽ
bon' nisi ꝓbet
contriũ ò eo a ui
cis. iuòx iqrẽt
de bõitate z le
galitate testis.
ut ar. ff. de fun
do instru. l. cuz
delamõis. §. a
ssna. z. ff. ò que
sto. ònuo. §. pe.

d Ex utroqꝫ. s. late litigantiũ
ꝑz al. ul' dic. i.
uudiqꝫ. q. d. lz
dignitatez. nec
militiam. nec
officiũ nec diui
tias hẽat. tñ cr
dit ei si est fide
dignus. ut hic
z. ff. ò uer. ob.
l. si qs sti. z in
stit. ò suspe. tu.
. §. finali.

e Artificis i
gno. nõ ignobi
les nã non ꝓp
hoc ꝙ sit arti
fex repellit'. sed
qr ignobil'. ut
ff carpẽtarij q
stãt i curia cois
ulissimi autez
pñt dici spaual
di siue arte ob
scuri obiecte p
sõe. ut. L. ò ice
ff. nup. l. bũle.

f Sz ut. an ta
les admittẽdi sĩ
ut z cetera.

atqꝫ moderata[g] est. Si uero[b] ignoti quidam fuerit undiqꝫ z aliqd apparuerit circa testi monii ueritatem cõrumpere festinantes[i] posse eos etiã uer beribus[k] subiacer':z iudices si quidẽ admistratores fuerint ipsi hoc agant[l]. Si uero alii preter eos qui admistratiões habent:ipsi quidem assumãt apparitorẽ magnificẽtissimũ pretoris plebis[m]:in pronicia uero locorum defen sorem: z per eos inferant eis uerberuz experimentum:quatenus ꝓp hoc nihil celent ueritatis[n] aut etiam capiantur[o] per hanc ui am pecuniis testimonium ꝓ hiber':aut aliter[p] circa hoc ma lignantes. Et licet[q] dudum nł lam indebitis ex scripto fact non scriptarum solutionum ꝓbationem per testes suscipi sanctiuerimus nisi scòz obser uationem ibi factã quã. s. na lere ꝑcipimus:z tñ eẽ nũc hoc renouamus[r]. Si eni scriptũ sit debitũ nec scriptũa[s] profe ratur sol'onis a litigantibus[u] ꝙ testes probatio tũc[x] suscep tibilem eaz apud iudices ẽẽ dum ad hoc ipsum assumãt[y]

g Moderata ẽ. i bõis morib'. ut z. ff. de tu. z cu. da. ab. l. scire. §. pe sed ꝓ quos hec ꝓbant'. ℟. ꝓ alios. ut in nouel'. e. z. j. e. si uõ dicat'. sed qdã dñt ꝑ seipsos ꝙ ẽ minus graue. ut. L. de testi. l. minus. accursius.

b Si uero ignoti. nõ ignotũ nõ admitti. sic. L. de iuẽ. deli. l. fi. §. si aũt. z. s. de fide instru. §. oportet.

i Festinãtes. ñ tñ ex hoc solo ꝙ festiat ꝟitatẽ cõrũpit. sz ex hoc ñ aditt' sine torm'. ut hic. z i decre. ꝟ. q. i. §. illi.

k Verberib'. i. torm̃tis. Admĩstra. i. ordinarij.

l Agãt. i. torm̃tis subijciãt. al' sic aditũtur ignoti z ules cũ torm̃tis. sz ꝓtra. s. §. ꝓx. so. ille ꝟm istũ itelligitur. l' dic i l'b sidiũ admittunt'. ut hic. z ñ al'r. ut ibi ar. L. de bf'. l. qñ. uel dic si iudex uilitat: si t ñ admittit. ut ibi cũ ignorat. sicut hic. sz cũ torm̃tis alij dñt tñ ꝙ admittuntur. si uilitas eis non apponatur. ut. ar. ff. de inof. te. l. postumus. §. si quis.

m Plebis. s. in ciuitate regia.

n Ueritat'. ptinente ad rẽ. z nõ hic ar. ꝙ test is ꝓ utraqꝫ ꝑte

dz reddere testimõiũ. ut plene dixi. j. de sanctis. e. §. nulli.

o Capiantur. i. caute deprehendantur. s. testes ignoti.

p Aut aliter. s. sine pecunia. ut qui gratia. uel odio.

q Et licet dictam. s. in illa constit'. que est. L. e. l. testium:

r Renouam'. ñ corrigendo. sed potius ad memoriã adducẽ do. z addẽdo. s. ut rogẽtur ut subijcit. si. n. z ẽ. z nõ hic qr de scriptura a ò̃bitor facta dicit. s. iqualr scripsit se debeꝛ z subseqnt' a creditor. s. qualr scripsit sibi solutum. Idem ta men. z si per tabellionem fuit scriptum.

s Scriptũ sit. qò est tũc cũ partes ꝓueniũt. ut ñ al'it ꝓtrabãt ꝙ per scripturam. ut. L. de fide instru. l. ꝓtractus. uel ut ibi.

t Et ñ septa. s. a cr̃ditor. q scriptura dz apocha l' cẽ a tabl'liõe aliq'.

u Alitigãtib'. s. debitoribus. Per testes. s. sub. probationem.

x Tunc. s. demum. z non al'. i. suscepit.

y Assumãt'. q. d. tales dñt ẽẽ testes. qb' fuit negotiũ patefactũ. ut ui ò̃ret sol'onẽ z rogati sit. ut testes. ut hic z. j. c. in fi. hui'. §. ibi si ex

testes[z]:ut pro facienda[a] sol'õe aut memoria facte alicui iaz solutionis z confessione eius qui pecunias accepit testimõi um perhibeat uiri fide digni constituti. Aut[b] etiam causaz[c] testimonii forte faciant maife stam. hec autem ignauia z ex transitu[d] prohibita testimõia nulla modis omnibus ualeꝛ ratione z huiusmodi quedã fingeꝛ testimonia:ut ꝓp aliud quòdam opus aduenies au diat aliquos[e] dicentes accepis se[f] ab aliquo aurum aut debe re[g] alicui. hec[h] namqꝫ aperte nobis suspecta sunt z nullus digna ratõne dudũ quando z tale aliquid in iudicando i uenimus eo ꝙ multe pcẽie di cantur solute tabularii duo tantummodo hoc dixerunt au disse[i] se teste presente[k] nullo z debitum in scriptis constitu tuz[l] z fatente[m] scribere ex hoc sciente z ualente per propri as litteras hec manifesta face re. ꝙ ex[n] illo odio habentes oc casionem presentis[o] accepimꝰ legis. Et iterum[p] adductus est aliquis alius similis[q] calumni anti in pñti z pñtibus testibꝰ

igimus. z c. z qr idiffi nite dicit hic testes su mũt qdã ar ꝙ duo suffi ciãt. ut ar. ff. de testi. l. ubi. z sic dñt cõrigi ꝙ ẽ i. L. ò testi. l. testiũ. ubi testes. ꝟ. exigebãtur. sz tu dic ꝙ hec ꝟz illã intl' ligit' cũ ueteres leges no uas òminẽt. ut. ff. ò l. z se. ꝓ. l. nã z postiões

z Testes. s. quinqꝫ.

a Pro faciẽda. sol. du oꝛ alteꝛ debẽt testifica ri. s. ꝙ l' solonẽ uideꝛt l' cõfõez siue memoriã ꝓfõis facte a creditore tp̃r ꝑcedẽti. z ex eo ꝙ dicit ꝓfõnez sumit iac. ar. ꝙ cõfõ facta coram uicinis eꝛ eꝛ iudiciũ ua let. z p hoc ex hoc. §. ponũt. aũt. unã. L. ò ꝓ fessis. sz hic ad liberan dũ ualet secꝫ si ad obli gãdũ. nisi fiat i iuditõ. ut. ff. de int'. act'. l. i. in fi. nisi sit confõ cũ cã quo casu si est mutui p̃ biẽniũ. si dot' tunc ꝟa ꝙ est. j. de tp̃r. no. so. pec. §. i. z. §. ij. si aũt a lia cã stati. ut. ff. ò pro ba. l. cũ de idebito. §. fi. z. L. de non nu. pec. l. generaliter.

b Aut. sò. p. Et. p iòst.

c Cãz. s. si nõ sĩ uiri ita bõi debẽt facere cãz te stimõij mãifestam sed qr mõ iudex interroga bit eos de cꝓstãtij s qua

liẽ sĩ. quale tps erat tũc itlliget. Jt' ò die. nã ad hoc dz rñdeꝛ. ut hic z. L. e. l. solã. z. ff. ad sill'. l. prius. ꝟz unã lr̃az q ẽ ibi. Jt' fortit' ẽ q rẽdũ. s. ut uideat qua trepidatione. l' ꝓstãtia rñdeãt. nã hoc faciũt ad ꝟitatẽ illuminãdã. ut. ff. de q̃sto. l. de mioꝛ. §. tormta. Jt'. nõ ꝙ ex hoc ꝟbo sinimus. ar. ꝙ testis cãz sui dicti dẽat dãe. lz i suspec tis faciã loq'. z p hoc ẽ. L. e. l. i. z. ff. de trãsac. l. cũ hỹ. §. i cã. alij dñt facere cãz testimõij mãifestã p famã ꝓsentiẽtẽ. nã fama confir mat rem de qua agitur. ut. ff. de testi. l. iij. §. eiusdem.

d Ex trãsactu. i. trãseũtib' ñ rogat' dicta. Rõz. s. nulla rõe uolum'.

e Aliquos. s. creditores. Dicẽtes. hoc qò seq̃tur. s. cr̃ditorem.

f Accepisse. i. recepisse Ab aliquo. s. creditore.

g Debẽ alicui. hec ꝟba inuũt cũ l'iorib'. ut i sol'oe z ꝓfessiõe solo nis. z i obligatõe nc̃ce sit rogatũ ẽẽ testẽ. z ita corrigit ꝙ ẽ. ff. ò te sti. l. ad fidẽ. l' ꝙ ẽ ꝟius hic loq̃t cũ celebrat i scripꝭ obligatõ ò qua dissoluẽda ꝑncipaliꝭ de ꝓtraheda hic posuit z dicit. L. e. l. testium.

h Hec. s. testimõia. Dudũ. i. aliqñ. l' dic ꝓ qr. Solute. s. cr̃ditori.

i Audisse. s. peccunias solutas. accur.

k Pñte nullo. quõ null' cũ duo tabelliões fuerit. ℟. supple rogato ipsi. n. rogati nõ fuer't. l' dic ꝙ ipsi audier't alios dicẽtes nõ aũt cõ fessionem creditoris. z ita de auditu alieno non potuerunt redder testimonium. nisi in casu. ut. ff. de proba. si arbiter.

l Constitutum. scilicet esse dixerunt. accur.

m Et fatẽte. sicut hic ẽ sens' qr ꝓfitebat cr̃ditor se scire scribere. z hoc sciebat. z potat oia facere mãifesta p scripturã. z nõ fecit. uñ iputãdũ debitori ꝙ hoc fieri nõ fecit. uel sic lege. z facientẽ scri bẽ nullo z supple. z nullo sciente. z hoc. s. qò factũ erat. z nullo ualente et cetera sic semper repetitur. z nullo.

n Quod ex illo. s. tempore. al' uel dic negotio.

pro et. et repete uolentibus. accursius florentinus legum doctor.

z Et iterum. i. rome et ita dicit nunc econtra ad superius.

a Ad eum. iudicantem in prouintiam.

b Habūdātiā. hic no. tria. ꝓmo qa ad hoc tēdūt iuꝝ ꝓsulti. ut ꝓbationum copia sit. ut hic. z. L. de rebz. ē. l. gñaliter ī prin. z de beꝝ. z ma. l. qñ multi in fi. ū de quilibet testis recipi tur. nisi expresse sit pro hibitus. ut. ff. e. l. i. soñ q scīm testis z alij prestatur ex cā. ut hic. z. L. e. l. iudices. j. de scīs. e. §. nulli. z sic ī iu ramento calūp. ut. j. ut liti. iuꝝ. §. sin aūt cō tingerit. sic z iudiciale. siue nēcm. ut. L. de re bus cre. l. generaliꝝ. §. bisdem presentibus. z ut. ff. de iuriu. l. ad per sonas. tercio nō q sic no. dici posse. nam ius est in hoc z sic collige q hic arbitrio iudicis ꝓ stituitur. ut. s̄. e. §. 1. in prin. ibi licentiam. z ē. poterit ergo z in causis ciuil ibus p̄cipue presen tari testes corā se. si si bi uidetur pp causse ma gnitudinem. z pp suspi tionem testium z sic lo qt̄. s̄. ut defunc. seu. fu. e. §. illō. que est cōtra. iam igitur non est qō. quid uerius ē si de una ciuitate in aliaz eiusdē prouincie petantur hec fieri. nā iudicis ꝓmittit arbitrio. ut dictū est.

c Destinari. pro dictis te stium. que sī rome.

d De eo. l. ō testatioibꝫ dādis. accur.

e A iudice. s. cause. Presidē. s. testatiōes dari sanctimus.

f Testificationibus. s. supradictis.

g Illic. i. apud eundem iudicē. ut. ff. de iudic. de qua re. z. l. ubi. Jē z ī eodē foro. ut. ff. ō iu. o. in. l. pe. z. ō iudic. si qs̄ postea. z. L. ō ue tera. l. fi. l. xij. Jtem in eodem loco. ut large accipias. s. ubi saluo honore z cōsuetudine maiorū iudicari consueuit. nō alr̄ per cāpos uel plateas. ut hic. z. j. de scīs. e. §. si quis eps. z. L. ubi de crimie agi oz. l. i. z. ff. de iusti. z iure. l. pe. ubi taꝝ erat consuetudo iudic. quo casu z in secessibz. i. locis alienis poterit iudicare. ut. ff. de ar bi. l. sicut dies. §. penultimo. accur.

h Sanctita sunt. ut dicta. l. L. de fide instru. l. iudic. Accursius.

i Prouinciam. z a prouincia. accur.

k Non editis. i. non datis. q. d. non debent testes urbani mitti in prouinciam. fm dicta fm Ja. sed tu dic fm al. i. non apertis. sed clausis z sigillatis. ut subiecit. accur.

l Signa. i. sigillabuntur aꝑ acta presidis. ut hic z palaz iurabāt z pducent̄. sz ī secreto sua dicta dicant̄. ut. L. ō fiō. istru. l. iudices.

m Et ita. i. sicut dictum est. i. de sigillatis.

n Destinantis. scilicet gestis. accur.

o Edictionem. i. non possit alios testes inducere. qr dicta st̄ ei dic ta testium. z sic nō hic q si eī dicta testium z aduersariꝫ scia non possunt plures ꝓducere. si uero uelis contrariam opinionem defen dere dices qr hic non producūt̄ ad pria confirmanda. sed adiec tio prohibetur. z hoc diximus. s̄. e. §. qr uero.

p Cognita. hic nō q testis pro utraq parte reddit testimoniū. ut plene dixi. j. de scīs. e. §. nulli. accur.

q Forsan. sed uacillare inueniatur. ut. ff. de queſt̄. l. unus. §. testes. z. l. ex libero. i. R. accursius florentinus.

r Obseruationibus ut. s. expectent q̄ diu reddant testimoniū sup tibus ꝓducentis. ut. L. e. l. qm̄. §. in exibitione. Jtem caueant de ñ redeundo. si timeant recedere. ut. L. e. ed quando.

s Si uero testari. idest testimonium ferri. accursius floren.

t Ex natiuitate. s. ut dicat liber. Impleatur. i. recipiatur.

u Jta sit. nō ergo seruū non posse testē ēe. ut hic z. L. e. l. qñ. z. ff. de testis. l. qui testō. §. si ꝟuus. sed cōtra. ut insti. de testis. §. testes. z. L. ō test. l. i. ubi dr̄ q ꝟuus inueniēs. ut testis in testō uz testiñ. so. ibi cre ōbatur lib tpr testiñ. licz postea appareat seruꝰ. hic aūt ab initi o oppono ci. q sit seruus. ptere a nec ibi dicit q possit ꝓduci ut sit testis ī tu ditio nec. n. ꝓ duci posset cr i bi. sed scriptūa testiñ. non uitiaī per eum. sic er go ñ uz testimo muz fui qñ bñt locū. l. que dñt seruos torqueri ut per totū. t. ō q̄st. z. ff. z. L. e. R. cū de suo facto agitur. z tūc sine iuramī oc. fz az. ut. ff. e. fui. z. L. de questio. interro gari. sed. h. dī xit demū iudiri o precedente. z est ꝓ co. ff. de e dil. e. l. q̄ro. §. fi. z. ff. ō ꝓba. l. cum probō. si aūt non de suo facto tunc st̄ iu dicia nēcia. ut ff. de queſt̄. l. i.

cae natūa: z excludatur ppt̄ e dictoē testiū adiectio. hec oia in pecuniariis questioibus in telligētes. ī crimialibz eni in q̄bus de magnis ē piculū om nibz mois apud iudices p̄sē tari testes z que sī eis cogita edoceꝝ ubi z tōmētorū forsa erit tēpus z aliis omibꝰ obser uatioibꝫ. Si uero dicat̄ ser uilis fortune ēē. q̄ testari uolu erit is uero affirmet liber ꝓsti tutus si q̄dē ex natuitate iple atur q̄dē testioiū. disputatio num uero de statu seruata ra tione. ut si apparuerit fortu ne seruil eē: eius testimoiū ac si neq datū fuerit: ita sit. Si uero libertū se dicat ꝓpellat̄ demōstrare primū instrumē tum in quo libertatē p̄cepit. z sic testetur. Si uero in aliaz ꝓuintiam libertatē dicat p̄ce ptā: aut non esse ī ꝓmptu sibi ꝓbationes: z hoc iurauerit cuidē ter: testatio q̄dē scribat̄: non mōstrato uero māumis siōis instro is q deduxit eum ñ uteī eiꝰ testimōio. Si nō

in pri. z hoc inter eīneos. inter se aūt z dñm agitur iudiciū liberale. nūquid interroganī. dic q sic si agit ꝓtra fm rei uen. lz est semp uerꝫ. Jē quid de statu libero uꝝ admittēdū. ut liber. ut. ff. si ex noī. cā. l. fi. sed dicas cōtra qr serui st̄. ut. ff. de statu lib. z. l. statu liberi. Jē quid de ascrip. uꝝ rept lēdus a testō. ut. L. de agri. z cen. l. ne diuꝫ. z. L. in quib ca. colo. ca. l. ij. sz cōtradico qr liberi st̄. ut. L. de ep̄is. l. iubemus. z. j. de scīs. e. §. ascripticios. Jē quid de mōacho z ꝙerso uꝝ q repellant̄ cū ꝓ mortuis bēnt̄. ut. L. de ep̄is. z. c. l. ōo nobis. §. i. z. s̄. de nup. §. ꝓ occōnem. sed dico ꝓ tra. ut. s̄. de mōachis. z cli. §. cogitandū. Jē qr non repellū ē. ut. ff. e. l. i. alij aūt oēs cīci admittūtur. ut. L. ō. e. z. cle. l. pre bñ. z. j. de scīs. e. §. reuerendissimi. Jē quid de infantib? R. in crimiali non admittūtur. sed in ciuili sic fm quesdā. ut. ff. e. l. iij. §. l. inī. z. l. quesitū. sed credo eos non aditti re gl'arit̄. caūalit̄ aūt admittūtur. ut in crimie le. ma. z. L. ad l. iul. ma. l. nīli. z q̄o de hr̄ticis dic. ut. L. ō hr̄. l. qñ mlti.

x Si uero libertū instrm. sed quid si p̄onus nō uult ei de mōstrare instrm māumissiōis. R. offō. iudic. cog. ut. L. de li ber. cā. l. sicut datā. Jē q̄d si est amissum uel fuit nullū fac tū. l. eī nō uult eo uti. sed per testes oī excep̄. maiores uult ꝓbare. R. adittitur. ut. L. de lati. li. tol. l. i. §. i. z. ij. Jē est rō qr instāi appellatiōe eī testes ꝓtinent̄. ut. ff. de fide istru. l. i. nō. ergo q quidā testes sic repellūtur. ut nūquā adittāt quidā adittūtur. sed postea fides eis nō bētur. ut hic. z. j. ꝓx. §. idē in qī teste. ut in tōto. nā quidā nullo mō adittūt ut miores. ut. ff. de queſt̄. l. ō miore. quidā adittūtur. sed ñ credz. ut. ff. de queſt̄. l. i. §. ꝓterea. z. §. cū quis. Jē que est rō huius distinctiōis. R. qr cū ex natiuitate se dicit liberū ꝓ sumptio iuꝝ naturaī ē pro eo q oēs liberos esse dicit. cū uō libertū. per ꝓseqns aſſit se fuisse seruū cū libertini sint. z ē.

ꝛ sic etiam ter tantum dicitur peperisse et que ter genitos peperit. ut. ff. de uer. si. l. ter enixa. refrenata tamez multitudine. ut. ff. e. l. i. §. quãꝙ alij ut az. dũt ꝛ hodie unam dilationem dari. tamen in pecuniarijs ꝛ in criminalibus sic ut olim per predictã. l. de feriꝭ. ꝛ ꝙ hic dicit intelligunt. i. tres produtiones q̃ fiunt. j. unam dilationem ꝛ si obiciat quaꝝ ter uel quater tantum possũt produci. dicas quia iam sufficiens testiũ numerus est etiaz si unuz tantum qualz uice produxerit. cuz duo uel tres sufficiant. ut. ff. e. l. ubi. sed quidaz dicũt ꝙ grã ex ẽpli hoc dicit. nam ꝛ pluries posset hoc fieri duz tamẽ aute renunciationez ꝛ añquã testificata discant. sed an sufficiat tantum renũci asse uel testificata didicisse. ut deinceps testib9 uti non possit. Jo. dicit renunciationem solã ñ nocere. sed dicisse testificata nocere. ꝛ post ẽt ratio. ꝙ renuntiatio nõ noceat qr iuꝺx debet usq; ad sẽtentiam interrogare partes. an aliquid dre uelint. ut. L. de iudic. l. iudices. alij dñt utrunq; nec̃arium. i. ut renuntiet. ꝛ didicerit testificata ad hoc. ut non possit testibus uti. ut ar. j. ut cum de ap. co. §. sed hoc presenti. ꝛ sic intelligunt. L. de probat. excepc̃. ꝛ. ff. de rei uen. of. ut ideꝫ didicerit testificata. non tamen renunciauerit. sed tu aliter intelliges. ut statim dices. ꝛ primam opi. dic ueriorem. Jtem nunquid scia dicti suorum testium nocet tantum. an etiam si testiũ aduersari dicta sciuerit uidetur ꝙ suorum tantum qr de alij s nõ inuenitur ꝙ noceat. ergo sit pmissuz. ut. ff. ex qui. ca. ma. nec non. §. sed ꝙ nam. §. iste in prin. ꝛ in medio ꝛ in fi. de scia. s. suorum tm̃ dicit. Jtem est pro hoc. L. de fide instru. l. fi. ꝛ hic. sed dicas contra ar. j. e. §. ꝛ quoniam. ubi dicit ꝙ si aduersario dentur testes. tamen sigillatim debent dari. ut postea dare possit. Jtem pro hoc ratio huius. §. ꝛ non ita ter istam sciam suorum. accur.

b Interuallum. ꝙ iudicis erit arbitrio. ut ar. ff. de iuꝛ. deli. l. in fi. ꝛ hic subijcit. alij dicunt. ut al. dari forte dilatio
i nem triũm mensium. ut. j. ut cum de ap. co. §. sed hoc pñti.
k Aut. pro et. Accursius.
l Illud tractauerit. idest descripserit. sic. ff. de bo. auc. iu. posſ. l. fi. aut aduersarius scripserit. ꝛ alij dedit. ut in nouell. c. ꝛ j. subijcit statim. accur.
m Non habebit. immo uidetur ꝙ sic. ut. L. de probat. l. excepc̃. ꝛ. ff. de rei uen. l. officium. que est contra. nam ibi pro bat reus demum. cuz probauerit actor. sed si probauerit actor. uel non. sciri non potest nisi uideatur ꝛ ita probat reus postquã probationes actoris audit. So. non ibi per testes. sed per instrumenta probat reus. alij dicunt ꝙ ibi didicerat sed nesciebat. alij dicunt ꝙ illa sit correcta. sed pria uerior.

ille ñ ꝓdutionẽ testiũ: sed de ꝓcedẽtibꝫ aut ñ testificatis ad ditañto eoꝝ depositiõibus e mẽdationẽ desideret. Si uõ deducẽs q̃dẽ testes edictionẽ nondũ accepit: nz plegerit testatões: nz ipse necꝫ aliqs advocatoꝝ eius: aduersarius ãt eius accepit solus ꝛ fecerit dilationẽ ñ tñ eã dederit ei q̃ tercio dudũ fecit testiũ productionẽ: nz ꝓ dilationez eductꝫ sit is qui eos duxerat que testimõiis desit hoc adici: tũc dãda ẽt ꝛ quarta ꝓducti onẽ testiũ ei q̃ hoc petierit ꝓmittꝫ sacrañto dãda ab eo ꝙ nz subtraxit. nz ꝓcõctatꝫ ẽ testatiões: nz ipse: nz aliquis advocatoꝝ eius: aut oio ꝓ eo agẽs: nz ꝓ. t. aliquẽ dolũ ãma chinationẽ: l' artem quartã ꝓductionẽ petit fieri testiũ: sed ꝓꝓ ꝙ ñ ualuit ꝓmitus uti ꝺnũciatis testimõiis. ꝛ si hoc fctũ fuerit: nz iussiõẽ ꝓ talibꝫ ipiali egere sicut ꝓdẽ erat: sed ex hac. l. sufficiãt eis hec que ꝑmissa sit: ꝛ usq; ad quartã te

uel dic ꝙ ibi sciebatur a iudice ꝙ actor probauerit non a reo. Jtez contra. L. de ap. l. eos. §. si quis autem. ꝛ de tpr. ap. per hanc. ubi dicitur ꝙ in causa ap. possunt testes produci. sed iam erant aperti testes in prima causa ꝛ ita post didicita testificata testes producũt. so. ibi nõ didicerat testificata. ꝙ nihil est. dic ergo ꝙ hec est alia causa. ſm opi. nostram. uel dic et ſm alios ꝙ ibi in prima causa probatuz erat per instrã non ꝑ testes. sed lz alij non pñt ꝓduci nũquid pñt ideꝫ reduci ur̃ ꝙ sic. ut. ff. õ q õ. l. repeti. ꝛ. ff. de it. act̃. de etate. §. fi. ꝛ L. e. l. fi. ꝛ. ff. de op. li. l. ij. econtra ur̃ ꝙ non. ut. ff. e. l. produci. ꝛ ar. huius. §. so. dico ñ admitti de iuꝛ ad ptis sue postulationẽ. nisi in causa qñ aduersarius non uult stare prio dicto. ꝛ sic loquitur. L. e. l. fi. sed ad postul'. aduerse partis ex consue. redit non ut addat. sed ut rõnem predictorum dicat ꝛ idem fit per of. iudi. nemine petente. si hoc sibi uidetur. Jtem quid si ꝙponte ꝙ mutare uoluerit possit. ar. ff. de here. instit. si ita scriptum i. ℞. ꝛ de te. ma. l. i. stichus. sed cõtra est si cũ aliqua partiũ fuit locutus. ar. huius. §. al' auditur. sed quid si in medio tpr ceperit esse amicus illi pro quo fert testimonium. licet spõte ueniat non admittet. sed ꝙ prius dixerat ualet. Jtẽ quid si post publicationem uolo inducẽ ad reprobat'. testiũ aduersarij. quos priꝫ induxerat. ℞. possum. ut. j. e. §. si uero. Jtem quid si in eos uelit boc modo reprobare ur̃ idem cũ sic pro me ita ꝓ aduersario hẽãt dre testes. ut. j. de scis. e. §. nulli. sed tu distigue an ex cã supuenie te uolo eos reꝓbaꝛ ꝙ possuz. ut qr sit facti inimici. l' corruptos eos dico. an ex ꝓcedẽti ꝙ nõ possum. ut. L. e. l. si quis testibus. ꝛ. §. de bis qui ingre. ad ap. §. illud. Jtẽ quid si nõ addere ueli. sed tm̃ ad ꝓfirmationẽ ꝓdictoꝝ prius ueli pꝫ publicat. iducere. ℞. bar. ꝙ põt ar. §. e. §. ibiq; testiõiis desunt. ꝛ. c̃. sed dic ꝓtra pp duas ꝓsũptiões quas hẽmus hic pria. qr quarto ꝓducer̃ uolo et si ñ didicero ꝓsumt̃ tñ ꝓtra me. sz hec ꝓsũptõ. ꝑ sacrañtũ purgat'. alia qr si didicere ꝓsũit ꝙ ueli addere. ul' mutar qr ñ pũgatur sacõ tñ hãc dñt quidam ut bar. ut hic. ℞. cur. sacõ purgari. accursius.

m Diuia iussio. nã ℞pta ꝓtra ius dicta. ꝛ. c̃. ut. L de ꝓcib9. l. ℞pta.
n Et qñ legẽ. ut. L. ꝺ fiꝺ istru. l. iudices. sz q̃d hoc illi addicit. ℞. hoc clari? dicẽ. Jtẽ hic ꝺ cãis c̃miatib9 excipit qꝺ illa ñ facit. Jtẽ hic iuꝺx noiat apꝺ quẽ huiꝫ fiãt ꝓductiões romc. Jtẽ illa tũc tm̃ locũ hẽbat qñ a ꝓuincia rome petebãtur. hoc ãt siue hoc casu siue ecõtra a prouincia in prouinciam. ut hic subijcit.
dre. s. litigãtẽ.
o Prouicia. ubi sit testes.
p Diffiniente. sic ꝛ al' diffinit. ut. ſ. de fide instru. §. i. ꝛ diffiniet ſm modum qui est. L. de dilat'. l. i.
q Intra ꝓuiciã. s. ubi ipsi testes sit' ne a suis negocijs aduocẽt quꝺ eẽt graue. ut. ff. quẽad testa. aperi. si quis ex signatoribus.
r Testes. s. testatões l' dẽa testiũ rcipiẽda sit'. hic. i. rome. l' ꝓstãtiop.
s Litem. i. dicta testium super lite.
t Gestis. i. publicis sẽpturis i qb9 dicta testiũ sit' redacta adlatis iudic. põi ꝑ eũ q̃ testes ꝓduc. i ꝓuicia. l' ꝑ ei? aduersariũ. ut. j. e. §.
u Mte. rpete qñ. hic. s. rome ꝛ ita dicit nũc extra ad strius. t.
x Teneãt. i. ꝓtineãt hac. l. Et lñiã. rpete uolẽtib9 boc. s. rome.
y Presentẽtur. te. coram iudice hic. ꝛ quod subijcit aut expone

l Ut. i. dicere si habet aliquas rationes quibus possit se defendeꝛ ꝛ quibus possit disputare utatur his. non autem poterit se iuuare dicendo ꝙ testes actoris iurauerunt se absente. ꝛ hoc propter suaꝫ prauitatem ꝛ audatiam. si autem non fuisset contumax in uenien do. ut quia non fuit uocatus. uel fuit. sed non erat in ciuitate. un de potest se iuuaꝛ. ut. s. e. §. ubi non in poste. ꝛ c. ubi dicit in ea ciui tate. ꝛ. §. si uero uolũt ibi inutilia cẽnt. ꝛ. c.

m Quod uidentur. s. te stationes facte.

n Ex una. hic sensus. quia non ualet oppone re attestationibus. quia uidetur esse ex una par te. ꝛ hoc per eius auda tiam. ꝛ propter prau itatem. accur.

o Parte. tantuꝫ presen tem. accur.

p Propter. ꝙ pro ꝛ. pp ter audatiam.

q Omnibus corrigen tes. quõ corrigit. cum statim cõfirmauerit. dic corrigi quedam. ut ꝛ s. e. §. ꝛ qm̃ uero. ꝛ sic dic corrigentes. i. bene disponentes. ꝛ apte. ꝛ confirmantes. ut. s. e. §. licet. accur.

r Fixis. i. firmis.

s Per quas. scilicet li tes decidendas.

t Sanctimus. ut. C. de iudic. l. rem non nouã.

u Pulsantes. ut. C. de iuꝛ. calump. l. ÿ. in prĩ.

x Aduocatos. ut. C. de iudic. l. rem nõ nouam §. patroni. accur.

y Legem. s. istam.

z Legeꝫ. tua celsitudo.

a De imensis do. Rica.

b Uduꝫ falcidia.

d debita inf nate qua dicitur de bitum bonorum substi duꝫ. ut. C. de inof. do. l. si totas. in fi.

c Decreuimus trientem ꝛ semissem secundum numerum liberorum. ut. s. de trien. ꝛ se. §. i. ꝛ ỏ illa fit hic mentio.

d Augentes. nam loco quarte que olim habe bat locum. C. de inof. te. l. cum queritur.

e In nobili. alias nobi li. siue non.

f Placent nobis. omne ꝙ est nimium uertitur i uicium. ut hic. ꝛ. ff. de iniuꝛ. Item apud. §. q̃ stionis. ꝛ. C. de emãda ti. propin. l. i. ꝛ. ff. communia. pre. l. uenditor. in fi. ꝛ. s. de nupt. §. fi. ꝛ plt. ꝛ instit. ad. l. fal. §. quantitas. ꝛ. ff. ad mac. Item si filius. §. ꝙ dicitur. ꝛ. s. de referen. ibi multi. ꝛ. c. ar. contra. s. de non ali. §. sinimus. accursius florentinus.

g Lege. scilicet predicta. s. de trien. ꝛ se. §. i. accur.

h Ut si quis. idem in muliere. ut matre. filÿ. ut ar. ff. de uer. si gni. l. i. accursius florentinus legum doctor.

i Inmensam. scilicet excedendo dodrantem in donando bessem.

his uti solummodo qui uidẽ tur esse ex una parte propter eius proteruiam que pro pter audatiam minime adue niẽtis testatoĩbꝫ opponeꝛ nõ ualente. Omnibus aliis que de testibus ꝛ ab hiis qui ante nos ꝛ a nobis dicta sũt: ꝛ sanc tita fixis manentibꝫ ꝛ a nr̃is iudicibus obseruandis: siue maiores siue minores sint: ꝛ siue in hac magna ciuitate siũ foras in prouinciis: ut ꝛ ea que de testibus sunt quantuꝫ possibile nobis est corrigẽtes adhuc purius ꝛ sanctius lites agi preparemus: ꝓpter quas ꝛ cognitiones fieri a iudicibꝫ oĩbus diuinis p̃positis euan geliis sanctimus: ꝛ iusiuran duꝫ subire ꝛ pulsantes ꝛ pul satos ꝛ aduocatos precipim̃ ubiq; deum inspectorem ꝛ e orum qui iudicant ꝛ quibus iudicatur. ꝛ qui testimonium prebent animabus: ut perhẽ nis dei ꝛ cõmemoratio ꝛ pre sentia modulantiũ ꝛ citra sus pitionem litigantibus fiat. Quam uero legem tenere no lumus decetero omni tempo re Que igitur placuerunt nobis: ꝛ per hanc diuinã ma nifesta sunt legem. Tua emi nentia operi effectuique tra dere festinet.

De immensis donationibus in filios factis. Rubrica.

Idem au. Io. pre. secundo sacro. per ori. pretori. scꝺo exconsu. ordi. ꝛ patricio.

Uldum ỏ falcidia ꝛ illiꝫ d parte decreuimus augẽ tes eam non ignobili incremento: ꝙ eniꝫ nimis in equale est non ualde placet nobis: sed oportere quidem preponi filios quos pater uo luerit: non tamen in tantum minuere aliis ut importabilis sit eis inminutõ. posita igitur a nobis lege i sua uirtute ma nente illud uolumus: ut si ꝙs donationem immensam in a liquem: aut aliquos filiorum fecerit necessarium habeat in distributionẽ hereditatis tã tam unicuiq; filiorum seruа re ex lege partez quanta fuit prius ꝙ donationem pater in filium: aut filios quos ea honorauit faceret. Sic enim nihil ulterius in donationibꝫ querebatur qui hẽant quidẽ in omni substantia patris qỏ legitimum est in tantum aut aucta quantitate quantuꝫ ha buit substantia patris ante quã donationibꝫ exhaurire tur. non ualentibus filiis qui donationibus honorati sunt dr̃e contemtos quidem esse i mensis his donationibus. ui deri autez abstinere paterna hereditate: sed neq; cogẽdis q̃dẽ si contemti sunt donatõi bus suscipere hereditatem: ne cessitatem aũt habentibus õ nibus modis complere fratri bus qỏ hmc differt: sed quã scripsimus mensuram: ut nõ minus illi habeant qỏ ex legi bus eis ỏbetur propter factã in donationibus immensitatẽ dum liceat patri mediocriter saprenti circa omnem prolez etiam his qui ab eo potius diliguntur dõare aliquid à plius ꝛ non ceteros filios p i mensitatem nullos factam le dere: ꝛ nostram transcẽdere intentionem: ꝛ hec quidẽ no stra ab initio cogitatio est dif ferentes autem illud dudum ꝛ humanaruꝫ experti anima rum qm̃ uidebamus eos in

k Distributione. quã facit per testm̃. idẽ ꝛ si ab intestato dece dat. ut. C. e. l. precibus. licet querela inof. testi. tantũ habe at locum quoniam factum est testamentum.

l Filiorum. an superioribus idem. Rx. utiq;. ut. C. e. si filius.

Item an in fr̃e

Idem. quidam non. tu dic ꝙ sic ut. C. de in of. te. fr̃e. ꝛ. C. e. l. si. ac.

n Querebant. alias conquere batur propter querelam inof. do. prepositam ꝛ postea rei uẽ. utili. ante enim nõ uendicat cũ dominium trãs latum fuĕit cuꝫ in fraudem ho minis non legis fuerit facta do natio. ut. ff. de iuꝛ pa. si liber tus. sed ꝑm. R. utilis peĭ. habꝫ locum qi ti. ha bito pro non ti tulo. ꝙ non est uerum cum ue rus titulus do nationis inter uenerit. sed cuꝫ nõ ualuerit do natio filio i po testate ꝑstituto. ĕgo familie her cis. agi cum ipo iure non ualue rit donatio. ut C. de inof. do. l. ÿ. sed. Rx. hec constit. intelligi tur quando nõ fuit institutus il le cui fuit dona tum. unde con firmata donati o fuit. sed reuo cat. ut hic qua tenus fuit inof ficiosa. uel dic ꝙ olim nulla erat nisi in casi bus. ut p̃dicta l. C. famil herc cis. si filius. sed hodie contra: ut hic. sed reuo catur qi inoffi. ubi dodrantem excedit. ꝛ sic cõ riguntur hic õ nes leges. que dñt patrez filio donare non posse. sed prima uerior est. accursius floren.

n hereditatem. ut. C. de le. l. corresponsum. ꝛ. ff. de leg. i. l. qui filiabus. §. fi. ꝛ. l. se. accursius.

o hec. constit. accursius florentinus.

p In donationib. uolunt quidam. ut. M. dr̃e spãle esse. ut ibi facta est mmensa donatio fã. lꝫ re ꝛ consilio. tamen ad le zitimam portionez reuocetur. nõ in totũ fauore fr̃is. In a lys aũt personis ꝓtra est. ut. ff. deĕ. ÿ. l. ticia scio. §. ipator.

ut.ff.de statu.ho.l.liberti.ex quo ꝑsumit̃ hodie seruus.ut ar.ff.finiū r̃gū.l.in finalib⁹.z.C.de ꝓbat̃.l.siue possidētis.

R Jurauerit.nō credi sacrāmto unius sic z.ff.de dote pre. l.theopompꝰ z.C.de falsis.l.si quis occurio.z.s̄.de fide i strū.§.si uero.z.ff.depositi.l.i. §. si quis argentū. z hec sunt.ar.q unꝰ testis faciat pre sumptionem.z ad idē.ff.quem admodum te. ap.l.i.ubi non aūt probationē plenam.ut. C. e.l.iuſ.ac.

3 Si quis uero stati.cum aliq⁹ tñ spatio tp̄is ar.ff.de sol̃. l. q dñis.z.ff.de r.iu.admonēdi §.ij.z.l.debito ribus.z .ff. ad treb.ille. §.i.z ad ext.l.ij. ff. §.ibidem.ac.

a Pñtē.s.testē.

b Qm̃.i.quia.

c Criminal̃ lis. i.ꝓprie hic põit lis natūalis est ciuilis cā crimi nalis.ut.ff.e.l. i. §.l. z. ff. de uer.sigm.litis.

d Non adsit te stō.s. adimitur ꝛz enim non cr̃ datur.nō ergo testez rōe inimi citie repelli. ut hic.z.C.e.l. si qui testi. z.ff. e.l.ij.z est rō qr inimici faci le mētiunt̃.ut.ff.de quest̃.l.i.§.preterea.z sic ꝓp inimitiam quedā fiunt que al̃ nō fierēt.ut z legata tacite r̃uocātur. ut ff.de admi.t̃.l.iij.§.fi. Jt̃ exhēdat̃.aliquis ut.C.de inof. te.liberi.z a tutela excusātur.ut instit̃.de excusa.tu.§.it̃.ſz q̄d si postea datū testimoniū de facto recōciliatio interuenit uī ualere testimoniū.ut ar.ff.de admi.t̃.l.iij.§.fi.sed certe ubi ab itō tēnerat legatū.hic ñ tēnaēt testificatio.z hec rati bitio q̄ ēēt tacita ubi possꝫ q⁹ min⁹ tāq̄ inimic⁹ fuerit testificat⁹.

c Usq; adeo.i.in tantum. Adeo.i.in tantum.

d De crimie.pp q inimicꝫ.z sic nō q dr̃ q̄s duob⁹ mōis ini mic⁹ capital̃.uno pp crimialē accusationē.ut hic.alio quia ad mortē se odiūt.ut instit̃.de excu.tu.§.item.

g Alt̃ odios⁹.ut ò leui inimicitia. Pecūiarie.s.adesse dicit̃.

h Qōnes.inq̄rēt̃.n.an sit cā de eius statu q̄ mortis accēatōi sit̃atur.ut.ff.q me.cā.isti.§.1. Jt̃ si de bonis an de oib⁹ uel maiori pte an de mima.ut instit̃.de excu.tu.§.Jtem prop ter litis.z.§.item lis.z.C.de inof.do.l.fi.

i Qm̃ nō legē.quā nō hēm⁹.z ita nō tres caūs ad euidēti ā lr̃e.qr aut ābo cōsentiūt q̄ caū ꝓpellit̃ mediator.ut hic in fi.§. si uero altera tantum.tūc pōt. sed non cōpellitur.ut in prima pte huius.§.z ar.ff.coi.di.arbor.§.de uestibulo. si neuter cōsentit constat q non admittuntur.

k Et quidam.s.iudices.fm primam expositionem.s̄.prox. §.factā.uel dic fm fam uerius.s.mediatores.al.

l Quidam.s.iudices. Componantur.recipiantur.

m Testimonio.istorum mediatorum uel alij fm secundam.

n Uolūt uti.s.illo mō credētes hoc uelle.j.predictam.

o Compellere.s.iudicem.

p Perbibere.s.iudices.fm primam expositionem.s̄.prox. §.factam.uel dic.fm ſam.s.mediatores.

q Probibeī.q ē generale i testib⁹ q ꝓpellātur.ut.ff.de tab. exi.l.iij.§.exibere.ſz quos appellat hic mediatores.R⁹.ꝓsonetas q̄ explorāt utriusq; uolūtatē partis.z i mitis cōsistit eoꝝ officiū ut.s̄.de fideco.§.z nō solū.z.s̄.ò fide ist̃ru.§.si uō admisteator. z.ff.de ꝓsone.l.ij.in pri.z.l.iij.in fi.sed que est rō qr hi non cō pellūtur alt̃a parte uolēte.R⁹.forte qr preciū accepert̃ ꝓ huius offi cio. ꝓsōeticū dī.ut.ff. de ꝓsonetis. l i. uñ si res pficit̃ hēac z ide cō modū qr̃ vū pp ꝓprū cōmodū qi uidtcur dr̃e sed quid si preciū non accipiat.R⁹.adhuc idez p̄sūini⁹.qr affectet ꝓple ri id pp qò labōaut z q firmū remaneat ne ei iponatur q nō caute se hūit.al̃ auferat̃ ei q ē datū ar.C.de asſ.l.fi.i fi.q̄dā tñ dixer̃t hic di ci ꝓsonetā.i.executorē hoc est tutorē.l cu.l ad uocatum q dici pōt.ut ff.e.l.fi.in fi.z.ff.ò iu re fi.l.deferre.§.ſz oēſ.

r Hic.i.i ꝓstātinopol̃.

s Ex.hoc census. nō a pò quos hꝰ publicatio nes.l ꝓductiōes testiū fiāt. R⁹.ut.s̄.ò ōfē.ci. §. nulla. z.C.de testis l.testā.z.l.consulta.

t Querēt̃.i.q̄rūtur.

u Cōtra.l.i.qr sī eis ò bitorꝰ ex aliqua cā.sic loqtur s̄.ut oēs.obe.iu dic.§.si igitur.

x In poster.i.i futur.

y Eis. cōquerentibus.

z Ab una.s.sua cōque rentium.accur.

a Gesta sī.s.data sunt testimonia.

b Illo.de quo fit queri monia.accur.

ut hic apud solū uirum clariſ simū mgr̃m cens⁹ ingrediū tur z querūtur tāquā ab ali quo sustinētes aliq̄d cōtra le ges:aut aliter lesi:aut damni ficati testes uolētes ꝓducere: ut nō iposter opponat̃ eis que ab ūa pte gesta sit.oz z il lo in ea ciuitate constituto in qua testatōes dātur admōitū a iudice siue defensore pñtē ēē z audire attestatiōes. Si nō noluerit aduenire: sed re spuerit ut ex hoc ab una p te testimōia dent̃ ut sc̄ꝫ hoc ip̄m inutilia ēēnt: sciūmus hꝰ mōi attestatōes ita tener̃:ac si nō ex una pte cōstitute sr̃:ſz tāquā eo pñte facte sint. Si eni recusauerit z aduenir̃ no lucrit z audir̃ depōnes z eni publicabūtur.z nisi p inexcu sabilē aliquā nēcitatē deduci nō possint silis aduēiēti erit z nullū iuuamē ex sua ꝓter nitate ei efficietur:sed uidā t q̄dem probatiōes facte. Que cunq; uero competierit ei ad disputandum de eis licebit

c Psentē.hic nō duo.primū q debet ēē pñs aduersarius.z ad hoc uocari sic ut.ff.de euic.si ideo.§.pñti.z.ff.iniuri.in cause.§.i.z.l. et̃.§.fi.z in aut̃.ut ſpō.lar.§.ad hoc z.s̄.de hr̃.z fal.§.si uō ab sr̃.ſz q dz audir̃ attestatōes q q̄dā sic intelligūt.ut oia debeat hr̃e z dicta testiū audire ꝓductoꝝ.z nichilominus postea poterit testes ꝓducere.nā sic ēēt si nō euēiret.ut.j.§.pr.ibi z eni.c.z hec qñ pñs est.si aūt absens est idē ius ē.cū absentia eius ꝓ pñtia hēatur. ut.s̄.ut oēs obe.iu.§.si uō nz.z est ꝓ eis.C.de fide ist̃ru. iudices. sed ꝓtra hoc ē.s̄.e.illud.ubi dicit nullo mō ꝓducit testes postq̄ di dicit testificata.ſz ipsi soluūt illud qñ ꝓducūtur post litē.cō.hoc añ litē cōt̃.tu uō dicas q hic dicit q testatōes debeāt audire.i. sacr̃m qñ iurāt.ut.C.e.si qñ.z et̃ facere qōnes pñt.ut.ff.de adult̃.si postu lauerit.§.qōni.nō tñ rñsiones audire.sed i secreto iudici debeāt di ci absēte aduersario.z alijs testibus.ut ꝓ danielem inductū ē. terci uz.nō q testes ꝓducūtur hic añ litē con.ex cā.qr moribundi sī.uel r̃cessuri.l silis cā supuētūa.ut hic z.C.de uſ.pu.l.fi.z.C.de aduo cat̃.di. iu.l. laudabile.§.qñcūq;.z.ff.ad.l.acql̃.l.illi.z hoc si ē ac tor qui eos ꝓducit.reus aūt semp pōt ꝓducere et̃ añ cū nō sit in su a potāte.qñ cōuenitur.ut.ff.de excep.do. l.pure.§.fi. regulariter autem actor non ante.sed post litē.con.producit.

d Respuerit.scilicet uenire. Parte.tantum.

e Inutilia essent.hoc enim esset nisi uocarētur.ut hic.z.C.e.si qñ.

f Per te.scilicet tantum.accur.

g Eo.de quo fit querimonia.accursius florentinus.

h Dispositiones.subaudi tanquam presens habeatur.etenim.z.c. al̃ deest.z enim dic publicabuntur.i.in scriptura publica deducū tur.non autem publice legentur.

i Nisi.q. d.non nisi hoc fit q aliqua sit necessitas que reuenir̃.ut duci non possit.similis est in aduenienti.z sic secure sit quod fit ab sente aduersario per contumatiam.ut.C.de iur̃ emphi.l.ij.§.fi.

k Efficiēt̃.nō ar.ff.de fur.si itaq;.z.C.de fuo pi.da.sic cr̃ditōib⁹.

habere occasionem ipietatis in deum nam qđ raro fit sic ꝛ uetus sapientia docet non obseruant legislatores: sed qđ fit plerunqꝫ ꝛ res respiciunt: ꝛ medentur. propterea igitur sanctimus aliam quidem ob seruationem quã in matribus obseruamus ualere secunduꝫ scema abrenuntiare eas uelle ano senatus consulto: ꝛ omi auxilio omnia agere que pri us decreta sunt. iusiuranduꝫ uero non preberi: sed sufficeꝛ abrenunciationem solam ali orum omnium ꝛ de secundis nuptiis nullo iureiurando de hoc dando mox tñ ut scđas contraxerit nuptias repente expelli tutela ꝛ ea agi que si eam mori contigisset ꝛ iuriu rando proferre semel in iudi cium mentita ꝛ proponẽs ꝓ prie confessioni ꝛ depositioni scđas concupiscentias: hec igi tur lex super pietate sit posi ta: ut enim non iniurietur in aliquo honor in deum. hec a nobis sanctita sunt ut ex nũc ualeant: tua celsitudine mani festa faciente hanc legem in ꝓ uinciis oibus: hinc eni glorio sissimo prefecto hꝫ felicissime ciuitatis cui hec cure sunt de his trãsmissimꝫ legem ut ꝓui dentie eius in uiri clarissimi p toris cui huius partis cure e nim est in oi tempore seruari ꝛ ex nunc teneat quatenus in oi pupillari substantia omis cautela fiat circa res minorũ custodiꝛ ꝛ precipue ut cũ sub tilitate descriptiones fierent ꝑsente q̃ꝫ glorioſissime scriba cui de talibus cura cõmissa ẽ: ꝛ aliis qui consuete talibꝫ in terueniunt subtilitter ꝛ fide iussoribus dandis omibus ꝛ

agen dis sicut nr̃is decernitur legibus ꝓuidentia clarissimi pretoris cui huius partis cũe est proponat que eaꝫ ipse in hac regia ciuitate: ut o ibus sit manifesta ꝛ nullũ lateat que nobis sanctita De hac enim l. sicut oportet in ꝓuinciis ser uari glorioſissimis prefectis sacroruꝫ nostrorum pretori orum destinauimus.

Ut exactione instante dotis prime ꝛ scde uiro in scda nota migrãti proponatur u xor prima: uel ex priori ma trimõio filii: ꝛ ut si uoluerit uxor: aut is qui ꝓ ea dotẽ in scripsit dare uiro que scripta st distulerit aũt uir suscipere soluto matrimonio exigi euꝫ ab ea etiam conscriptaꝫ ante nuptialem donationem.

Idem au. Jo. pre. scđo. ex ꝛ suli. or. ꝛ patritio.

Dum iudicantibꝫ no bis in dubitationeꝫ ue nit causa multa cõrecti one digna ꝛ legislatione clari ori non indigna. ꝛ enim qui daꝫ prioris factꝫ uxoris uir cum eam extulisset: deinde se cunde dotẽ suscipiens ꝛ fili os ex priori relinquens obiit adhuc scda superstite. Uolebat igitur scda uxor dotem a se datam exigere ꝓuilegio u tens a nobis dato contradi cebunt aũt ex ꝓori matrimo nio filii: ꝛ ipsi maternam obi cientes dotem: ꝛ dubiũ erat utrum etiam non superstite uxore priore oporteret suſci pi filios ꝓtra scđe dotem liti gantes. Non eni aliis dedi mꝫ dudum ꝛ damꝫ hoc pri uilegium: aut heredibus: aut si uero fauore licet. ut. ff. ad uell. l. fi. §. pe. primam appro bo. nec obstat dicta. l. de feriꝭ. quia tacite fuit ibi renun tiatum ꝙ licet etiam ubi. al non licet expresſim. ut. ff. de procur. filius. §. ueterani. uel dic ꝙ principaliter etiam labo rantium utilitate dantur ille feric. ut patet in eadem. l. de fe riꝭ. in prin. ibi. quia occu. ꝛ c. iusiurandũ nũ qđ absoluitur ab illo sacõ ꝙ de admi. datur ut. §. qui. ob. §. si. non puto ꝛ quia non di citur hic. ꝛ qr citius ad nubẽ dum mouentur ꝙ male admini strandum.

a Propterea. igit scema. i. ordine. accur.

b Senatus. ut si qñ ob ligauerit se teneatur ꝓ pupillo. al non ꝓtrahe rent boies. sed ꝙ pupil lo noceret. ꝛ ex hac re cusatione datur ꝓtrahẽ tub exceptio. licet exe cutoribus. uel iudici fac ta sit. ꝛ cũ al ꝙ maius est datur actio. ut. ff. rẽ pu. sal. fo. l. iij. ꝛ. iiij. ꝛ j. de exe. §. i. ꝛ ò cpis. ꝛ. c. autẽ. generaliꝛ. sed nunqđ semp ꝛ cuilibet iuri renuntiari põt. ple ne dicas. qr aut ius est publicũ auctoritate ꝛ u tilitate. ut qr ius fisci. uel al publica utilitas ibi uertitur. ꝛ tunc re nuntiari non potest. ut L. siue sensu. uel reliqs l. i. ꝛ. ij. ff. de pactis. l. ius publicum. ꝛ. l. inẽ. aut auc. tantuꝫ. non ta men utilitate. nam ꝛ hoc dicitur public. ut i instit. de excu. tu. §. i. ꝛ tũc aut est statutũ tãtũ utilitate renũciant. aut ꝛnũtiãt ꝛ comunis. pri mo casu potest renunti ari. siue sit priuilegium siue ius ex aliquo con tractu. uel pacto. ut. ff. ꝛ. L. de pact. ꝛ de trã sac. ꝛ ò accep. ꝛ ò no ua. hic excipe casꝰ illos quos nõ secundũ. Jo. L. de pact. l. pe. si uero comuni utilitate. i. pu blica ꝛ renuntiantis. tunc non licet. ut. L. de iuꝛ. calum. l. ij. §. sed qr ꝛ. ff. ò postu. quos phi. ꝛ. ff. ò admi. tu. quidã decedens. ꝛ de operis liber. l. cẽdõeꝫ. ꝛ de pa ct. iuꝛ. gẽ. §. si paciscar ꝛ pro hoc puto ꝙ hoc pactum non teneat ꝙ faciunt creditores ꝙ de bitor non ualeat pro bare solutionem. nisi p scripturam cuꝫ sit com munis utilitas testificã di. ut. s. de desti. in pri. ꝛ non debet augustari L. de here. quoniam in fi. immo ipinguari. ut. L. de rebus cre. l. generaliter. in prin. nec ad unam speciem probationis iudex debet animum alligare. ut. ff. de te sti. l. iij. §. ꝙ arga. si uero renuntietur iure cõmuni. ꝙ nec in fauo rem. nec est in eo publica utilitas potest renuntiari. ut ꝛ nõ. L. de pac. l. ius. pu. §. sed uidetur ꝙ etiam si cõmunis utilitas uertitur in iure. ꝙ possit renuntiari. ut. ff. de feriꝭ. l. i. ideoqꝫ distingunt alij. aut ius consistit in prohibitione. uel precepto. ꝛ tunc renuntiari non potest. aut in permissione. ꝛ tunc potest. alij sic ꝙ aut est gene rale. ꝛ tunc licet. aut speciale. ꝛ tunc si odio non licet. ut in mac.

c Proferet. ꝛ sic nõ ꝙ quam penam patitur si iuraꝫ. ut. L. quando mu. tu. of. l. ij. ꝛ. s. de nupẽ. si autẽ eandem. ꝛ tũc quando non iu rat. iramentũ enim ꝛ nil aliõ est remissum. ꝛ sic pena deserti ons durat. ut L. qui. ex ca. infa. irro. l. de certo. ꝛ ff. ò cõ traria ꝛ uti ac tione a tutela.

d Hec igitur. a prouincie. hec s. cure sunt.

e Descriptiões. s. rerum mino ruꝫ. qđ al inuẽ tarium appella tur. accur.

f Scriba. ut. L. de magistraẽ. con. l. fi.

g Alij s. s. pñtib

h Subtiliter. ꝓ ma cum inqui sitione.

i Dandi. s. rem pu. sal. fo.

k Legibus. ut L. de admi. tu. l. tutores. ꝛ in stit. de satisda. tu. ꝛ cu. §. pe. ꝛ de attili. tu. §. penul.

l Ut exactõe. hec pria pars dicitur. j. e. us ad. §. illud q̃ꝫ.

m Instante. casus ablatiui absoluti. Filij. s. preponantur.

n Et ut uoluerit. hoc exponitur. j. e. §. illud usqꝫ in fi.

o Exigi. illđ ꝟbũ r̃g. duos accusatios. sic. s. ò r̃fẽ. §. hic ãt.

p Eum. scilicet uirum. accursius.

q Udum extulisset. expone. ut. s. de non eli. §. i.

r Secunde. s. uxoris factus uir. Suscipiẽs. ab ea.

s Dato. tam i personalibus ꝙ ypothecticis. ut. L. qui. po. in pi. ha. l. fi. §. i. accursius florentinus.

t Dotẽ. nam contra alios bene erant admittendi prius. aꝛ.

Impietatis. scilicet deierationis. Accursius florentinus legum.

Docet. ut. ff. de leg. ꝛ se. con. l. nã ad ea. ꝛ. s. de consuli. in fi. co lũne. ij. ꝛ. ff. de usuc. l. iusto. in fi. primi. R/. qñqꝫ tñ iurant ꝛ ꝓuãt. ut his exẽplis. L. de le. hꝫs. si maior. ꝛ si pars here. pe. l. antiqui. ꝛ instituta de rerum di. §. insula. accursius florentinus.

aut nisi re tantū rē ad limam ſz ois reuocatio fit. ut. L. e. si totas. l' dic q dicit. l. titia fieri reuocaſ. in dimidiā. ſ. triē tis. l' quarte sue qñ duo erant filij. ut. L. e. si maſ. z ita siue re z cōsilio. siue re tñ. siue sint filij siue extranei quibus do natum est in lima reuocetur. ut. L. e. si liqueat. nam ibi re z consilio facta e rat donatio. z tñ naturalium ad limam reuo catur. seo si ab eo unū tñ siue sint filij siue eẋ nei quibus do natum est z do no uni extrāco bij. hec quidē non uī inoffici osa. postea alio tpre duo dono quid erit. Bx. z prima uī inoffi ciosa. ut ar. ff. ad. l. fal. i quā titate. §. fi. z ff. de mū. l. ij. §. i. in fi. z sic ſ uocabitur i to tuz. z hoc si re z consilio fece rit. idem hodie propter banc ? stitē. etiam si re tm. f. s. prox. op. M. ac.

q Dec. scilz lex s. prox.

r Diliguntur. ut. s. de nupt. §. penul.

s Et humana ruz. i. eorū que faciunt hoies.

t Augmentuz. ſz quid adiicit hec constitē. illi t. L. e. Bx. ibi quarta ea facie bat iof. dōaſ. hic autez eī ter cia uel semis. ut s. prox. ibi. ut non minus ha beant illi. z c. z ar. L. e. l. fi. licet quidam ? tra. Jtez hec si ue re tantum si ue re z consilio facta sit donati o habet locum illa distinctio. secundum quos dam. Item hic dicitur inspici temp? facte do nationis. ibi nō ut. s. §. i. ac.

u Hec itaq rata. ut. nihil eis dimittere teneatur. ut. s. de bere. z fal. §. exheredatos. z. s. de nupt. §. pe. z. L. de se cundis nupt. l. fi. in prin. z sic nō q hec ingratitudo facit cesſare querelam. Item datio legitime. ut. s. e. ibi sic enī nihil. Item quinquennij cursus. ut. L. e. l. fi. Item si detur auxiliū ordinarium. ut fami. hercis. quia donatio non tenuit. ut L. e. l. ij. Item si extraordinarium ut restit. integ. ex persōa defuncti. ut. L. e. l. si filius. Item donaſ. agnitio. ut. L. e. l.

huiusmodi passionibus labe factari: atq descendere prop terea nunc augmentuz' illi le gi hoc facimus. Hec" itaq dicimus de filiis gratis existē tibus eis: non de ingratis z q bus pater iustam z legitimam ingratitudinez ifert. nā si hoc ita se habere apparuerit: z ap pbentur ingratitudinū cause fint ea que in lege de ingratis posita sunt rata nihil hac no stra legislatione munienda. Que igitur placuerunt nobis z per hanc sacram nostrā de clarata sī legem: tua celsitudo opi effectuique tradē festiet.

Ut* sine prohibitione ma tres ōbitrices z creditrices tu telam gerant minorum: neq iusiurandum prestent q non uenient ad scōa uota.

Dem au. Jo. pre. secundo. Uper' scripsimus legez n super curam minorum malignitates que circa e os fiunt ex frequētib? litibus que apud nos agitantur: inue nientes quatenus' nullus obli gatus existens minorib? aut obligatos eos habere se dicēs curam" exerceat ne forsan in potestatem reruz factus agat aliquid circa minorem mali gnitatis z lex ipsa rata nobis sit z ex presenti firmata. qr uero matribus uolentibus cu ram habere minorum z petē tibus scōm ueteres z nostras leges curam subire: obiecta ē contra nostram intentionem ab aliquib? non recte h? mōi cōstitutio" .uolumus in legē hoc dicentem matrum" excipi personas primū quidem cau sam introductam pro minōi bus semper perhibere modo

cum donaſ. accursius florentinus legum doctor famosissimus.

x Ut sine. hec pars expeditur usq ad. §. quia uero sequens. z neq ius. z c. expeditur. usq in fi. accursius.

y Uper legem. ut. s. ut hij qui ob. prohi. h. res. mi. in prin.

z n Quatenus. scripsimus ueteres. non dico digestorum. nam fm eas non potest esse tutrix nisi imperator ? firmaret. ut. ff. ō tutel. l. uult. z de testa. tu. l. iure nostro. sed. L. ut L. qñ mulier. tu. of. l. ij. z nostras. ut in. l. ult eiusdem tituli. ut. s. de nupt. s. si uero tutela. z. s. quib? mo. na. effi. sui. §. penul.

a Curam. i. tutelam.

b Constitutio. s. predic ta. ut hij qui ob. p iu.

c Legem nullaz. ut hij qui ob. que hoc dicit q creditor uel debitor tu tor non fit.

d Matrum. idē i amita ut. j. de here. ab intes. §. ex his. z in auo paſ no. uel materno. secun dum Jo. ut. ar. ff. de ri tu. nupt. l. pe. §. i. Jtem in patre filium emanci pantē. ut ar. L. de cu tu. l. fi. in prin.

e Extimamus. nō mi rabile q est ineptum ñ fallere regulam si equi tas uideatur. sic. s. de non alie. §. ut autē lex z. ff. de reg. iuī. l. sem per. z. ff. de le. ij. l. u xorem. §. felicissimo.

f Obuiat uere. nō ma tri z alijs qui alijs tan tum cuz illa. nam. z c.

g Illis. s. alijs extrane is. z sunt ablatiui abso luti. accur.

h Ad filios. i. alienos.

i Recte. supple z ideo recte. z cetera. licet ali as aliē exposuerit hāc litteram. ac.

k Licentia. nec enim co gitur. ut. j. ut li. ma. z. a. i. Bx. az.

l Formidare. idest time re. accursius.
Si nec. scilz debita ma tris. z filij.

m Utiq. alias utriq. al utiq. accur.

n Constitutiones. que sunt. L. quando mu. tu. of. fun. l. penī. z. fi. in quibus non curaba tur an esset creditrix. uel debitrix. uel non.

o Quia uero legem. q

ineptissimum extimamus' de inde nullus eandem consti tutionem obitiat' matri z a liis" .cum illa nanq nature a mor pius circa filios' sine sus pitione faciat ꝓplurimum: il lis nullam habentibus ad fili os fauoris necessitatez recte' non est matribus derrogādū ideoq licentia* sit matrib? se cundū antiquam obseruatio nem abrenuntiantibus z ob ligantibus suas res sicuti pri us scema fuit z tueri filios eī talez prescriptionē nō formi dare' :sed ita super his esse ac si nec abinitio cōtigisset legez i hoc scribi: quapropter siue dotes siue sponsalitias largi tates exiguntur: siue aī ōbita habeant: siue matres ad mio res: siue minores ad matres ex paternis forsan occasioni bus: aut etiaz ex propriis. mī ta nanq quilibet cogitans z considerans adinueniat: sint hec integra utiq" scōm prio res constitutiones" iudicanda z tractanda siue legitimoruz siue naturalium mater filioꝝ tutelam gerat. Quia° uero multam habemus formidinē ne facile iusiurandum ꝑ ma gnum deū detur z hoc priua ricetur: propterea credidim? oportere z hanc emendare le gem que uult matres dum su orum filiorum curam' gestuī sī iusiurandum iurare q ad scōas nuptias non uenient z totiens scimus preuaricaī le gem z iusiurandum periurio datum quotiens pene' datū' est: ut peccatum aptissimū ef sī' quia hoc intulimus iusiu randum ad priuaricandum: non enim eo' quō alique" ser uauerunt iusiuranduz: ppea oz z eas que exhonorāt euz'

est. L. quando mulier. tu. of. fun. l. si. Accursius florentinus legū.

p Curiam. idest tutelam. accursius.

q Pene. idest fere. Accursius florentinus.

r Datur. scilz ius. accursius. accur.

s Esset. scilicet nobis. Accursius florentinus legum doctor.

t Eo q. i. ideo. Accursius florentinus legum doctor.

u Alique. idest mulieres. Accursius floren.

x Eum. i. deum. uel dic eum. i. ad iusiuī. accursius.

matrimonio soluto petitiõm licet dotem pp uiri causam ñ intulerit. Que igitur placuerunt nobis ⁊ per hanc sacraz declarata sit legem: eminentia tua operi effectuicꝫ tradere festinet.

De administratoribus.

Idem au. Io. pre. sacrorum pretoriorum per orientez secundo exconsuli ⁊ patritio.

IAm quidem nouimꝰ positaz legem uolẽtes eos qui in cingulis fuerint siue ciuilibus siue militaribus: neqꝫ si remoueant ab administratione discedeꝛ ide posse anteqꝫ dies quinquagin ta in metropolibus cõmorentur publice apparentes ⁊ conuenire uolentibus satisfacientes: ⁊ ut nec per occasionem hic euocationis possint a ꝓuincia discedere ⁊ uel si quid egerint tale rursus eos ad ꝓuinciaz destinare. inuenimus aũt aliquos sic existentes audaces ut et hac posita lege añ qꝫ finirẽ cingulꝫ presumerent derelinquer prouincias ⁊ ad hanc uenire felicissimam ciuitatem timore a se gestorum: ⁊ ne iusta proferant horum que derelinquerint. Sancimus igitur nulli penitus licẽ tiam esse cuiuscunqꝫ prouincie iudici ⁊ orientalium ⁊ occidentaliuz: ⁊ ex utroqꝫ eam relinquere antequã deponat cingulum: sed etiam postea. renouamus enim uetustatem quinquagita cõmorari dies publice apparente in prouintia in qua administrauit gesta que qꝫ monumentorum conficeꝛ secunduz que aduent prouicie: ut sit palam siue fiducia habet in suis actibus siue etiã non. si quis aũt administrator administrans aliquaz militarem uel ciuilem: aut etiam remotus ab ea relinquat prouinciam: administrans quidẽ adhuc eam dum relinquid citra nostram iussionem. ipse q̃ dem maiestatis reus sit. in ꝓuincia uero denuo destinatꝰ postquã accusantibus satisfecerit tunc maiestatis nouissimas sustieat penas siue ꝺ ponens cingulum: deinde ñ moretur tũc legitimis diebus publice cunctis semetipsum ostẽdens ⁊ fugiat de ꝓuincia que duduz a nobis de hoc sancita sunt ualere id ante oĩbus predicimus: ut dum aliquod acceperint cingulũ tueantur. Illud successores aut eius cingulí factos sol non ultra terminos mittere que uocantur interdicta: neqꝫ remoueꝛ quidez presides ipsos aut moroseꝛ iter agere: aut hic degere: aut aliquas alias prius ire ꝓuincias patriã uisuros ⁊ que cunqꝫ fortuitis ⁊ blandientibus hoibus consecuta sunt: sed uelociter administratiõez ire cuius regimina susceperẽt aut non: alii quidez remoueãtur: alii uero non sint: ⁊ prouincia sine iudice maneat: sz ante duos soluz dies quã ad ꝓuinciam accedant in qua q̃ cingulum habet est mitteꝛ ad eum amicabilem epistolaz uolentem officium destinari ad occasionem eius ⁊ usqꝫ tunc annonas accipere in cingulo existente ⁊ gubernantem eum ⁊ non ex codicillis cingulí iudicare post tempus: neqꝫ preceptis tue sedis: sz ex quo sicuti dictum est in prouicia ipa accessit illiꝰ accipere. r.p. emolumenta usqꝫ tunc eum qui in rebus existit ea percipe ⁊ aliũ oĩum nullum. non enim possibile: nz portabile est oio sine iudice relinqui prouicia statuto quidẽ qi aliquo ab eo q̃ a nobis ordinatus est: ut eꝰ ipleat locuz: omniuz forsan

a De administratoribus.
f Ilm. quidẽ posita a zenone. ut. C. ut oĩs tã ci. iu. q̃ mi. l. i.
i Utroqꝫ. quia sit ut idem iudex in una prouincia occidentis. ⁊ alia orientis. accursius florentinus.
g Uolentes. al nolentes. ac. Fuerit. i. eliguntur.
b Metropolis. i. in ciuitatibus metropolitãis.
i Hic. i. a nobis facta.
k Finaã singulꝰ. i. anteq̃ deponeret administratõz nam cingulum dicitur administratio.
l Sanctimus. ex utraqꝫ derelinquere principis iussionem. ut. j. e. §. si quis autem.
m Uetustatem. obseruãtem administratorem i prouincijs. ⁊ c.
n Aduentu. i. secunduz facta que contingerũt suo tempore. ac.
o Si quis aũt prouinciam. nõ sil ponuntur in questione administrans ⁊ remotus. sed in rõsione separentur.
p Destinatus. per se. al procur. ut. j. de coll. §. super hoc. ⁊. §. si quis aũt. licz hic ⁊ ille uidentur uelle contra. ut C. ut oñis. tam. ci. quaz mi. l. i. §. ipse aũt. ⁊. §. ut iudi. sine quo. suf. §. necessitatem.
q Penas. ut. C. ut oĩs tam ci. q̃ mi. l. i. §. q̃ si quis. accursius.
r Sanctita. ut. s. capi ⁊ reduci possit ad prouinciam a qua fugit. ⁊ in quadruplũ ablata reddat. ut. C. ut omẽs tam ci. quam mi. l. i. uel per procuratorem se ꝺ fendat. ut mõ diximꝰ. ar. C. ut omẽs tam ci. quã. in ꝑn. ⁊ facit. §. ut iudi. sine quo. suf. §. eos. ⁊. §. neces
s Illud. interdicta. i. ñ dz electus ante tps mittere sibi aliquẽ qui ibi stet pro se. ⁊ prohibere illum qui prius erat aliquid gereꝛ. ut subijcẽ.
t Morose. imo ⁊ tarde poterit aliquẽ p̃mittereꝛ. ut in ꝓtrario. ut. j. de coll. §. anteq̃. so. hic loq̃tur qñ morose incedebat ibi qñ cũ aliqua necessitate. uel infirmitate detinebatur.
u hic. i. in itinere.
x Priꝰ. quã dz regere.
y Uisuros. postea.
z Et quacunqꝫ. s. sub. uisuros. accur.
a Consecuta. in libro a 30. constitu. accursius.
b Officium. non autem alios de ciuitate. ut. ff. de of. ꝓcon. obſuaã §. anteq̃. uel ibi ex ꝓuinciam. sed. j. ꝓuinciã sic. ut hic dicitur.
c Extitit ea. scilicet emolumenta. accursius.
d Eum. s. cingulum. ⁊ ita ponitur in masculino genere hic.
e Codicill. i. lris electõis. ut statĩ illo electo hic designat gerẽ ⁊ hic dignitatem habere uideatur. secus in prĩtio ⁊ silibus. ut. C. de ꝓsul. l. fi. ⁊. §. constit. que de digna. §. i.
f Emolumentum. s. salarium. Eum presidem ueterem.
g Impleat. nõ nõ posse q̃d sierit ꝓ subsit tutũ. ut. C. de decũ. l. nullꝰ q̃. ⁊. ff. ꝺ sol. l. inẽ. ar. ⁊. C. de ca. to. §. ne aũt. ar. ⁊ tra. C. de epis. ⁊. c. l. q̃sq̃s. ⁊ l. ad silitudinẽ.
h Dies. ⁊ illꝰ die ebꝰ nõ iudicat. ut. ff. ꝺ fer. l. p̃ die. Itez hoc si successor aduenerit nõ al. ut ff. de of. pcõ. l. meminisse. sz uꝛ q̃ demũ qñ romã erat reuẽsus deponat. ut ff. de of. ꝓcon. l. fi. sed illud q̃ ad signa. nõ q̃ ad admiſtratiõnẽ. ut. e. t. ꝺ of. con. l. i. ac.
i Alioquĩ. i. si ñ ꝓstitẽrit successor ꝓuincie. nõ finito tpr pꝺis.
k Qr oĩa. di spositũ est hac ꝓstitutione i eo q̃ dixit. q̃ ñ dz prior recedeꝛ. ⁊ alter nõ uẽire. ⁊ idẽ dr. ff. de of. ꝓcõ. l. meminisse. sed uꝛ q̃ aliũ mittere possit. ut. j. de coll. §. anteq̃ ꝓtra. sed ibi impeditus erat iusta cã. ut. §. e. diximus.
l De executõib⁹
m Romã. ad
q uersamur.
⁊ sic obedit. i. q̃ facere dz. ut. ff. ad tertull. l. i. in pri. ⁊. C. de testis ex ipfecto.
n Act⁹. calũniosos ⁊ tergiuersatos. ac.
o Quidã. rome
p hijs. s. nũtijs cõis bononie.
q Quasdam. rome. ac.
r Et dẽt dãnũ. expensaz i uia sactarum et sportularum. ⁊ similium expensarum. az.
s Pertulerit. i. sustiuerit. fugiẽtes. i. ñ. Proficiscũt. i. recedũt.
t Incurabile. imo curabilẽ cũ i triplũ actor teneaꝛ. ⁊ ex añ

creditoribꝫ:ſʒ ſolis filiis. plu
rime ſi quidem dubitationes
extiterſt in hac cauſa dicente
ſecunda qñ expendiſſet ⁊ añ
quam ad eius ueniſſet matri
monium prioris uxoris dotē
⁊ non eſſe inſtum:ſuā quidez
dotē ꝙ tantum inuentus eſt
relinquiſſe uir q̄tum ſuffice
ret ſoli ſcōe dotez eam perde
re:illos aūt expenſam ia do
tem percipeř:ſed filii ypothe
cas proponebāt qñ omio re
bus exiſtentibꝫ morienti ypo
thece ſeniores potiores q̄ ſe
cūde eſſent .hiſ igitur i dubi
tationem uementibus illō cer
tum ⁊ eť a nobis ſanctitum ē
qr ſi aliquid appareat reruz
ꝑoris:aut ſecunde dotis:hoc
neceſſarium filios prioŕs:aut
ſecunde hře:aut ſi moriatur:
⁊ ille filios eius ſingulos qō
proprie hñdum ſuum oſten
derit. hic enim ⁊ in rem que
de proprietate eſt cōpetit pu
re ⁊ unūquēqꝫ ꝙ ſuum ē ha
bere:nullo priuilegio idigēs.

Si uō nihil apparet utriuſ
qꝫ rerum aut aliqua quidem
appareāt aliqua uō deſint:ſi
ue ſuperſtites ſint mulieres ř
pudio forſan ꝑori matrimōi
o diſſoluto ⁊ ꝓpetere mulieri
dotez:ſiue defuncte ſunt filiis
exiſtentibꝫ ambe:aut eť una
harum in his que deſt ſupi
orem ēē priorem: ⁊ filios ex
ea anteriorem dotē ꝓponen
tes: ideſt dicere nepotes ⁊ ꝓ
nepotes ⁊ deicepſ ſucceſſiōē
cuiuſqꝫ natuře fuerit. Sicut
enim ſi duo debita publica fu
iſſēt neceſſario ātiquū ꝓpōeť
poſteriori: ita ⁊ ad hec ꝓuile
gia neceſſariū ē ꝑori doti da
re ꝑora:⁊ ita ſcōe ⁊ dotē nō
ꝓponere doti nec ypothecaz

ypothecis:ſʒ qō antiquius eſt
in tp̄re āplius manere ꝓpriū
robur hīs ⁊ priuilegiū. Tē
pora nāqꝫ ypothecarū ꝓmu
tare:aut interimere ł minueř
nullo mō patimur. Et hoc di
cimꝫ nō ignorātes qñ iā ⁊ in
alia quadā nřa legiſ latōe hoc
ōcreuimꝫ:ſed qñ oio motū
eſt apō nos ⁊ quaſdā hūerit
aliquo mō cā qōnes:ꝓpea ad
pñtis legis opꝫ acceſſimus ut
ñ nūc q̄dē ꝑꝫ ſanctiuerimꝫ:
ſed ut clariorē cā oībus cōſti
ſtitueremus. Illuō q̄ adiceř
legi bonū eſt ꝙ mota qō ſimi
lit nēcīū nobis ad legis latio
nē fecit. Sic eni debeat dotez
mulr:⁊ illa q̄dē dare uoluit
ipſa forſan aut q̄ ꝓ ea ꝓmi
ſit illud q̄cūqꝫ fuit aut proxi
mioꝫ aut extrāeoꝫ aut ꝓfec
titia aut aduentitia ſit dos.
Hec eni ꝟba legis ſt:uir aūt
aut eius př forſan:aut auus
ſuſcipe eā nollet: př aūt mlie
ris ꝓteſteť ⁊ parať ſit hoc ſol
uere:aut eť aliq̄d maius ꝓage
re ⁊ offerat forſā ⁊ ſi mobīl
ſit ſignacula eť īponat ⁊ ſcōz
leges reꝺdat:aut ſcōm unā ꝓ
tē igrediēs i iuditiū petat hoc
fieri ⁊ ꝓgentes ex iuditio qui
dā denūtiēt hec ad ptez uiri
at ille ꝓmaneat ita differēs ñ
poterit ſoluto matrimōio añ
nuptiaľ donatiōis exactiōē
dedinare tāq̄ dote nō data.
Qui eni dare noluit dū per
ceptionē recuſat is q̄ ſuſcipe
poſtulař:ꝓrius ē danti ⁊ hoc
cū aliis in dotē ualeat. ſicut
eni niſi dederit ꝓ dilatiōē do
tē:negationē ei nuptiaľ dōa
tionis inferimꝫ:ita ł ſi uolue
rit dare ⁊ ꝓcepturus ex ſtudi
o recuſauerit ꝓceptionē da
mus ei nuptialis donationis

l.i.§.ſi pecunia. ⁊ ſi fideiuſſor agat. exinde mandati. ac ſi ſoluiſ
ſet.ut.ff.man.qui mutuam.§.i.⁊ curſum etiam uſurarum iam cur
rentiū impedit.ut.C.de uſur.l.acceptum.⁊ facit.ſ.de exi. §.fi. ⁊
ff.de condic.⁊ de.l.iuř ciuilis. Item intellige ꝙ pactum ſit de lu
crando hic non.aľ cuilibet debet reſtitui ſuum.ſo.matrimonio. ut
ĵ.de equali. do.§.i. Item uidetur contra. ſ.de non eli. §.fi. ſed
hic ſoluitur ꝙ habetur pro dante.accur.

d Ex ſtudio. ideſt dolo.uel fraude quia dolus eſt ſicut malit accipe
re.ff.ma.do.accurſius florentinus legum doctor famoſiſſimus.

u Damus.repete ⁊ non alīs damus.⁊ cetera.accurſius.
x Aut heredibus.hoc priuilegiū in perſonalibꝫ. ⁊ ypothe.
ꝑ dote nz exīcis heredibus mulieris datur.ut hic ⁊.C.de
priuil.do.l.i.cum ſit perſonale. ut ar.ff. de admi.tu.l. ex
plibus.nec creditoribꝫ.ſ.mulieri. ſed filīs ſic ut hic ſubjč
⁊.C.qui po.in
pi.ba.l. aſſidu
is.§. exceptis.
y Illos.ſ.primi
matrimonij.
z Expenſam.a
uiro.accur.
a Ypothecas.i.
actōne ypothe
caria.M.
b Secunda. ſ.
uxore.ac.
c Eſſent.aľ erāt
⁊ eſt regula ꝑ
eis que dicit q̄
prior eſt tempo
re.⁊.ē.ut.C. q̄
po.in pi.ba.l.
ĵ.accur.
d Bis.igitur ſā
ctitū ꝑ hāc.l.
tū ⁊ꝑ alias ꝓ
res idem eſt in
hoc caſu.ut.C.
de iuř do.l.ubi
⁊.l.in rebus.⁊
ff.ſo.ma. ſi cū
do.§.fi.⁊.ff. ō
priuil.cř.ſi neu
tri.§.in bonis.
⁊.ſ.ut imo.añ
nup.do.l.pe.
e Et.pro etiā.
f Singulos.ſ.
hoc ſanctitum
eſt i illa q̄.⁊ ē.
g Competit. ut
C.de iure do.
in rebus.
h Si nihil uero
dotem.ſ.dotis
petitionē.ut qr
ſine culpa diuō
tium inceſſit.
i Succeſſione.
aľ ſucceſſiones.
k Naturē.q̄ oēs
pñt filĵ.ł liberi
appłari.ut.ff.
de ꝟ.ſi. lꝺoꝫ.
l Publica.i.ſcp
tura manu pu
blica.⁊ pignus
in utrunqꝫ fue
rit obligatū. ⁊
ſic in pignore ꝓ
fertur primum
ſo.ut ſubjcit.
⁊.C.qui. poti
ores in pi.l.ĵ.
non aūt i pſōa
li.ut.ff.de priuil.cre.l.priuilegia.uel dic unū ab una ciuita
te.alium ab altera.nam ⁊ ciuitas mutuat.ut.ff.ad mac.l.
nihil.⁊ ſic dř i ꝓprie publica.ut.ff.de uer.ſi.l.cū qui nec.⁊
de public.ſed ⁊ hĵ.§.preterea.nō aūt pōt poni ꝙ utrūqꝫ a
fiſco.ł utrūqꝫ ab uno creditore fuerit acceptū cū non dicit
aliquis ſibi preferri. Iť qō dicit neceſſario.dic.i. ꝑbaliter.
nā hec regula ꝙ prior in poſteriori pignore preferatur. fal
lit in bīj.caſibus.ut.ff.qui.po.in pi.l.interdum.⁊.l.ſeq̄.⁊
C.e.aſſiduis.⁊ in eodem titulo.l.ſcripturas.⁊.C.in qui.c.

pi.ta.contra.ſať notum eſt.⁊.C.qui po.in pi.l.licet.⁊.C. de pig.
l.uł.cū aūt.ibi poſita.⁊.ff.de relig.l.pe.⁊.ſ. de ť.⁊ ſe.§.illō q̄.
m Dotem.ſ.ſecunde. Dotis.ſ.prime.
n Priuilegium.nō priuilegium primum ꝺo preferri.ut hic.⁊.ff. de
priuilegĵs fiſci.l.ĵ.⁊.ff.qui po.in pig.ha.l.ſi pignus.⁊.ff. depoſi
ti.ſi hominem.§.quoť.
in prin.⁊.§.i.ſed ar.ꝑ
tra.in fi.huius.§.⁊.ff.
de priuil.cř.l.priuilgia
ſo.prima in ypothe.in
telłr ſecūda i perſonali
acť.pōt eť dici in pñti
caſu eſſe ſpāle.ut et in
pſonali hoc idem ſit ut
primum poſteriori pre
feratur.accur.
o Motū.i.negotiū uel
motum.i.queſitum.
p Prius.i.melius.
q Illō quoq̄.⁊ illa.ſ.
mulier.accur.
r Voluerit.ſ.dotem.
ſ Verba.ut. ff.de iure
do.profecticia.
t Cōteſtetur.i.corā teſti
bus ꝓfiteat ſe uelle i ſa
culo.uł folle pecuniam
ligatam ſoluere.
u Maius.i.ampliorez
dotē ꝙ ꝓuenerit ⁊ hoc
ponit ad maiorem ex
aggerationem.
x Mobilis.puta aurū
ł argētū.ł ueſtes.
y Et fm leges.ꝓſignan
do.⁊ deponēdo.ut. C.
de uꝟ.l.acceptū. nō āt
ſola oblatio ſufficit.ut
C.de uꝟ.l.ĵ.
z Fieri.ſ. conſignari.⁊
deponi.accur.
a Quidā putant. ⁊ ne
tutores ex ꝑcepto iudi
cis.accur.
b Exactionē.ſiue ꝓmi
ſit.ſiue nō nēce hz dař
⁊ idē dř in augēdo. ĵ.
de equali.do.§.i.⁊.§.
illuꝺ.accur.
c Et cuz.ſ.cū ſigillatio
⁊ depoſitio ualeat ſub
audi.aliꝰs.nz.n.ad na
ſcēdā pignoratitiā etiā
ſola obſo.ut.ff.de pig.
ac.ſi rē.§.fi. Iť nz ob
latio ad ibibēdū curſū
uſuraz q̄ nundū cepāt
C.e.l.ſi nō ſtat.⁊.l. ſi
creditrici. Iť ut ſit in pi
culo creditoris. ut. ff.
de ſołō.q̄ res. Iť ut im
pleāt ꝓditionē.ut.C.ō
inſtiť. ⁊ ſubſtiť.l. i. at
ꝓſignatio depoſitō hoc
plus.ut debitor ipſo iu
re liberēť.ut.ff.depoſiti

acquir. here. l. cum hereditate. sed prima placet. accursius florenti.

k Licet. idest licitum est. accursius florentinus.

l De equalitate. hoc expeditur. usq; ad. §. aliud. accursius floren ti.

m De augmento. hoc dicitur in. §. aliud. usq; ad. §. bis consequens.

n De priuilegio. hec re. §. bis ꝓñs. Excipiatur. hoc. ĩ. e. §. qr uero.

o De dote rursus. hoc ē. ĩ. e. quia uero.

p Collatiõe. hoc in. §. illud quoq;.

q Quoniam. anti qua leonis. ut C. de pact. conuen. tam super do. l. ex morte. z sup. q; in se queti. l. ibi dicitur.

r Ult. s. preallegata l. ex morte.

s In ratione. al donati onem. accur.

t Puris. in quibus uerbis. z litteris continet pactum de dando dote uel donat. pp nupt.

u Hoc autem igitur cõrigimus. corrigit ergo id qđ est. C. de pact. l. ex morte. z. l. se. z de donat. ante nupt. l. cũ multe. §. sin autem. z ſ. de nup. §. deinceps.

x Virum. an idem econtra si uir dedit donationem propter nupt. quia illa habebat necesse dare dotem z tn. R. sic. quia in augmento est idem. ut ĩ. prox. §. aliud. z si alteruter corũ nihil dedit. nisi ex pacto lucrari potit. ut. ſ. de non eli. §. aliud.

y Voluerit. s. uir ux. al noluerit.

z Negotiatiue. i. ut moris est in contractibus. ubi licet contrahentibꝫ se decipere. ut. ff. loc. Item si pretor. §. quem admõz. z. ff. de mino. in cause. §. pe. uel dic q; malum esset si sic p mitteremus pacisci.

a Autem. z q; dicit obscure audi per apertiꝫ.

b Undiq; lex. nõ non debet lex derideri. ut z C. de bonis que li. l. fi. §. fi. accur.

c Stipuletur. i. ut moris est in contractibus. i. per stipulationem permutant sic ponit. ff. de cõ. ide. l. indebitam. §. uult. in principio.

d Enigmate. i. facto pacto equalitatis. z nõ q; enigma dicitur speculũ in quo mlieres speculãtur. z sic illꝺ uidetur esse qꝺ non est. ita uidet hic esse equalitas facto pretio in quo tam tñ. sed non est cum deficit equalitas i quãtitate.

e Procedit. s. qꝺ dictũ eius litis illate sibi ab eo qui eum in iuditium traxit z duz finem lis acceperit tunc eum suam causam apud alium iudicez ꝓponere ut ita tales eorum auferamus artes z in alterutros calumnias. Que igitur placuerunt nobis z p hãc sacram declarata sunt legem tua celsitudo operi effectuiq; tradere festinet.

De equalitate dotis z ꝓpter nuptias donationis: z de augmẽto dotis z ꝓp nuptias donationis. z de priuilegio dotis qr aliis ꝓpõetur priuilegiis: ut excipiantur hoc priuilegio creditores in eptione militie: de dote remeante ad patrem: z rursus data ꝓ eadem filia secũdo uiro: z de dotis collatione inope marito moriẽte.

De au. Jo. p. p ori. secũdo.

Quoniam plurimas in q legibus qõnes uidemꝫ z circa nras primas natiuitates. i. nuptias z filiorum ꝓcreatiões motas. z circa nouissimas quale est aliquid uoluntatum z testamento rũ cogitatio facta est nobis nuper perscrutari: z agnoscere q; uolens nobis antiqua lex super dotis instrumentis mensuraz quidem pacti oium nuptialium inter alterutros equa esse z masculos z feminas ultr. e qualitatem pensat eorum qui ad inuicem copulantur. non alii quidem mediam forte dz stipulari partem: alteri uero terciam aut quartam: sed medio trahens equale utrunq; exigit fieri pactum: aut mediã dicimus m utroq; constituẽs: aut terciam aut quartam: aut quantumcunq; contrahentes uoluerit: hoc aũt non multum prius quesiuit ut ipsoꝝ que dantur eque sint mensure. sz aliis quidez permisit in mille forsan: aut in duobus milibz aureis facere rationem f: aut in quantumcũq; uoluerint: al autẽ non tantum: sed z minꝫ ut equalitas in uerbis sol z literis puris s sed non in rebus ipsis quereretur. hec igitur ante alia uniuersa corrigimꝫ equalia in dotibus esse z ꝓpt nuptias in donationibꝫ z ea que offeruntur z ea que in stipulationẽ deducuntur pacta z tantam qdem quantitatem conscribere uirum t quantam z mlierem: z tantum q; lucrũ stipulari z ex tanta parte ex quanta uoluerũt u equal tam mensure. non enim aliter iustitie z equitatis seruabitur ratio: si negotiatiue v altutros circõueniant z uideatur quidez equas facere stipulationes. ꝓ uiro aũt w inequales maneat effectus nõ prius quantitate datorum eadem constante: irrideri uideatur undiq; x lex si ille quidem conscribat duo milia aureos: mulier autẽ sex milia forte in dotem offerat: z stipulẽtur y alterutros quartam conscripte in lucro percipere llud ꝓinde euenir euenienti lucroi. illa quidem nihil aliud lucrabitur: nisi quingẽtos aureos ex quarta: ille aũt quingentos z mille ex eadem quarta z tanq; in enigmate d mlto uidebitur quarta alteri us quarte minor ex suspecta nanq; equalitate quanta in equalitas ex hoc ipo ꝓcedit e.

Que igitur prius g exposita sunt dotalia scõm quem constituta sunt inde uideantur. quꝺ enim h factum est infectuz manere impossibile est. Decetero aũt in oi ditione sanctimus equas quidem esse oblatiões ipsos aũt mediocria lucra pacisci: ut per oia iusticiã equitatemq; honoremus: si enim aliquis ãplius aꝺo diues est lz ei per alium modum i legitimum tñ z agnituz nostris legibus clementiaz ꝓbere alii z non per inequalitatem k redigens ad equalitatem lucrũ maius alteri z hec qdẽ ꝺ hoc lex ita quodãmõ habeat suã iustitiam uniuersis ostendẽs.

Aliud l quoque quod circa

f Que igitur dotalia. idest instrumentum seu precium.

g Ellias. s. ante legem istam. accur.

h Quod enim. non ut hic. z. ff. de capt. z positi. re. in bello. §. facte autem. accursius florentinus legum doc. est subaudi. accursius florentinus legum doctor famosissi.

i Modis. uel per donationez ubi concedunt cõstante matrimonio. uel donat. causa mortis. uel per legata. accur.

k Propter ine qualitatem ap tius dictum ẽt non propter e qualitatem re diẽs. equalitas ergo omnino ꝓ uatur in dote z donatione nuptiali. non tamẽ in lucris ex ide peruenturis. sz in prestatõne z in constitutiõe utriusq;. ut hic dicit. z. ſ. ꝓx. §. in prin.

l Aliud quoq; latorib. ut. C. de donat. ante nupt. si constãte. accur.

m Philosopbata. ut. C. de donat. ante nup. l. fi. accur.

n Corrigimus. ueniebatur autem decepẽ. qr ex unaq; parte poꝺat fieri augmentum ex alia non erat necesse fieri. ut C. de dona. ante nup. si constante. in prin. z cõrigitur hic z. ĩ. prox. ibi primũ quidem z illud. z ẽ.

o Priuilegiũ. z bene dico in hac necessitate augendi equalitatem fauore dotis seruari. nam z alias dimus ei priuilegium. s. ut tacit. z habeat ꝑ pothecã. ut hic dicit. z. C. qui po. in pi. ba. l. fi. insti. de act. §. fuerat. ĩ. de priuil. do. bẽremu. non pre. §. quia enim.

p Contrabẽtes. puta pat multeris. uel alius

bāc.l.ad dāna q̄ passus est reus pp plus pet.ut instī.de ac. §.triplī.qr sicut minus soluit q̄ nihil soluit.ut.ff.de v̄.si. zi n̄.sic plus petit.lz nihil petere dēat.sz.Rx.q̄ hec ꝓstit.gene ralius de dānis tractat in spōtulaꝝ z recꝫ suaꝝ sic dicit ēē dānū.z c̄.ut.j.px.§.at ibi de dāno circa sportulas tm̄ di cit.ut pz ibi in lra.Jt̄ hac ꝓsti tu.plenius ei ca uet̄.s.p cautio nē.ibi non.

u Amplīz.quā rome.

x Ne igit̄.cauti onē.s.nudā.ut C.de v̄.si. l.sci mus.cū sit ciuīl secus in p̄torijs ut.ff.ō p̄to.sti. l.p̄to.z q̄ dicit fugiēt̄ dic reuz si p̄s ē alioq̄n caueā i executo ribus.z c̄.z di cas z p aut nō ex stipulatione executoris acē. qī.ut.ff.rē pu. sal.so.l.unq̄ i principio.

y Fugiente. s. si presens est.

z Et.pro aut.

a Negocij.si re us absens est.

b Duos. hec aūt finē litis nō re spicit.sed iitiuz sz iferior āt de liti.§.ad exclu dēdas.respic̄ si nē.Jt̄ hec p̄pa rent̄ intēdū obla to libello. non n.prius respicit iudex q̄ scōm buiz formā fue rit cautum.illa nō suscepto a iudice libello. sz nūdū reo pō recto p̄stāda ē q̄ dici pōt fm Jo.sed alij dīnt utraq̄ p̄stari re cepto a iudice libello.sz tm̄ nō porrecto p̄ oēs locū hē illa q̄ ē de iuditio sisti. §.de exi.re. §. scimus. sed qr̄ maiz tp̄us hic statuit̄ q̄ ibi Rx. qr ibi ad unā li bationē sup li bello.z unam recusant iudici credat̄ spaciuz hec āt ptes po ert̄ fieri.s.mu latio libelli añ t tis con. ideo

rerum non hītem experimē tum. Jllo uero qui in ipsis o peribus est z descendēte de ꝑ uintia anteq̄ aduenīat tp̄s z fraudando emolumētis que eū accipere oportet donec de ponat cingulum deponet aūt eundē successor accesserit i ꝑ uintiam autē duos solū dies[b] quā ꝑuintiā ille ingrediatur: que oīa custodīri a sede tue celsitudīnis i perpetuuz volu mꝰ:z mox ut cognoueris ad stitisse eum prouintie ex illo transponere emolumenta in successorem alioquī mistraī eis priorī:sed scōm qȯ[k] a no bis dispositum est donec i ꝑ uinciam successor ueniens se metipsum subiectis ostendat.

c Que igitur placuer̄t nobis z p hanc sacraz insinuata sunt legem:tua celsitudo operi ef fectuiq̄ tradere festinet.

De executoribus z qui con ueniūtur z recōuenīūtur.

Dē a.Jo.p̄.p ori.scōo ex ꝑ. Qloniam[m] calūnias odi nꝰ z oēm tergiuersati onē aduersamur:ppea hꝰmodi actus[n] egeī limis me delis extiauimus:didicimus e nim qr q̄dam[o] non hītes ullà obligationē: sed unam statuē tes uolūtatē cū hīis[p] qui cum causas exequuntur ꝓueniunt quosdam[q]: deinde libellos di rigunt: z dum dānum[r] ptule rit[s] fugientes deserāt eos z ꝑ ficiscuntur incurabile[t] eis dā tes dispendium:z hoc adhuc amplius[u] in prouincīis cōmit titur cōmunione lucroruz ip sis conuenientibus z causaꝝ executoribus proficiente.ne i gitur[x] hec iugiter cōmittantur sanctimus non aliter actores libellos dirrigere z damni oc casionez prebere conuēto an teq̄ cautionem exponat z in fugiētē[y] z[z] negocū[a] executorē

qr intra duos[b] menses omīni bus modis litis contestatōm facient apud iudicem:aut si ñ hoc egerit omne dampnuz eue niens conuento restituerit du plum non transcendente cau tione[c] triginta z sex aureos. Jllud[d] quoq̄ promereri com petentem correctionem decz adūt enim quidam docens qr in conuentionem fecit obliga tum sibi apud quendam glo riosissimorum nostroꝝ iudi cum:deinde qui factus est in conuentionez tanq̄ z ipsē ac torem obligatū habens[f] apō euz aliū traxit iudicē:z aliq̄d inopinabile fiebat:quia enīz nunc utriq̄ seorsum actoris obtinent officium:miserāduz quidem z risibile in idem uēi ebat. Mox enim noluisset ali quis propriam mouere litez repente is qui e diuerso con uenerat apud alium iudicem trahebat eum apud quē ipse sortitus fuerat iudicez z alter utros protrahentes īmortali ter permanserunt litigātes[g].

Sanctimus[b] igitur si quis ob noxiuz arbitratur habere eū qui contra se conuentionem exposuit non apud alium iu dicem:sed apud eum mox a principio conuenire z eūdem esse iudicem in utroq̄ negoti o Si uero[i] forsan displicue rit z apud quē litem sortitus est iudex:licet ei et̄ hoc emen dare.uiginti enim diez indu tias dantibus nobis post libī li transmissionem postq̄ oz litem ꝓtestari licet[k] intra p̄dic tam suspensionem: refutare quidem illum alium uero me reri apud quē iterum simīr utrāq̄ exerceri cōpetit litem z eiusmodi artes in nullo fi eri:sed nūq̄ pleno iure uti si itaq̄ tacuerit: deide postea noluerit cām apud alium iu dicem mouere necessitatem e uz habere sustinere terminuz

actoris z rei q̄ ex eo pz q̄ dicit apō glorioſissimoꝝ. Jt̄ i ōlegato q̄ ex eo pz qr dicit eū qui iudicat posse recusari.ut nō. j. §. si uō.lz q̄dā ut.m.dīnt et̄ ordinarū posse recusarī.ut.ar.ff.de lib.ca.si pit. z hoc.illud q̄rit̄ si iudicē in cā tua puta de boue ipetraueris cū z e go corā codē te ꝓuēire uolo.an possū.z.Rx.q̄ possū p hāc aūt.sed si actor qui uī se de do mo recōuēīrī uelit z de agro corā eodē delega to agere.qr dicit ego ꝓ uēio z recōuenior. z e go uolo recōuēīr. Rx.ñ pōt.qr lz ꝓuēt̄ dicaī q̄ ꝓuēit z delator referī tā qō statuit̄ i delatore q̄ i relatoī.ut.ff.de iurī iu.l.iuiurā. §.iusiuran dū.z.§.sed nec.Jo.

e Jpse.s.reꝰ recōuēīēs.

f Dñs.nec erat liq̄dū q̄ hic ide debeaī.al' si eret ꝓpēsatio in bōe fi dei iudic.ipo iurī oppoī ta. tm̄ ab hoīe instricti iurī excep̄.do.iu.f. ue tera iura l'fm noua i u troq̄ ipso iurī.ut instit̄. de act̄. §.i bōe fidei.z C.de ꝓpensat̄.l.fi.

g Litigāt̄es.i lite q̄ esse nō dz.ut.C.de iudic.p pādū.i pri.sz quō hoc e et̄ iurī ueri corā eodez iudice rndere cogat̄. ut ff.de iud.l.q̄ ñ cogīt̄.z ff. depositi.l.act̄.z. ff. de qb' reb' ad eū.i.l.i. z.ÿ.Rx.imo ñ erat.sed in le.p̄dict̄ idē erat ōdi nariꝫ et̄ actoris.hodie aūt hēbit hoc locū z in eo q̄ nō ē iudex actoī. lz hic pōat casū i ōdia rio utuiz qr iudex prin cipis erat.

h Scīmus mox.nō ta iura hic.lex.z.l.C. de sīcys.z mīt.l.pe.z dēz pap.q̄ pri' fuit.ut i dic ta.l.r̄citat̄ q̄ sic diffinit qr lex adicit dcto pap. in hoc qr mō ispicit u tz ꝓpetēs iudex sit agē ti cuiꝫ.n.z.c̄.ut ibi dic lz i dicto pap.forte hec ꝓsiderato.s.ut ēēt eadē res i recōuētōe p.l. tm̄ codicis et̄ i alia re pōt fieri recōuētio.sz fm ꝓ stitutōnē istā modificat̄ z restrigit̄.ut hec recon uētio fieri possit stati ñ ex itūallo.ut hic dī.z C.de ꝓpēsat̄.l.fi.sed q̄ dā dīnt qñciq̄ posse fie ri buī recōuentionē. us q̄ ad sīnā corā eodē iu dice.sz pria vlor ē z di co stari siue añ primi siū pp paz siue eodē tpre. ut.C.de pact̄.petēs.z ff. de reb'.c.l.lecta ibi qr pacta.z.c̄.sz qñ dr

stati añ ꝓtestatiōm.ut.C.ubi in rez act̄.l.ÿ.in principio.accursius.

i Si uō forsan displicuit.ꝓuēto alij dīnt ꝓuēīēti.z recōuēto.lz enī p suū negotiū recusari nō possit.tam per supueniēs potest ar.ff.de

[n] Cautione.scilicet duplo.M.

[o] Illud q̄.glorioſissimorum.hic loq̄tur in ordinario iudice

u Cõpetere. i. ꝓuenire.

x Priuilegium. ſ. nouimus. al. uel meliꝰ repete precedẽs.

y Adminiſtrata. al' acquiſita. accur.

z Cedere. ſi habet locũ alicui priuilegio.

a Abſurditas. ſi ꝓpter hoc cedit alicui priuilegio.

b Aduerſantibꝰ. qõ ex queſtu ueniũt. i. aduerſꝰ hec facientibus. ut qr uolunt ſic querere. ſed magis ſe z ſua uiro cõmittunt qõ honeſtum eſt. ut. L. de pac. cõuẽ. l. hac. accur.

c Eius nulla. ſ. mulieribus. al' ad dotem repetendam.

d Cadunt. i. a priuil'. propter lucra. ut. L. q̃ po. in pi. ba. l. ſi. z hoc ſubiecit. z. j. de priuil'. do. bere. §. qr enim opinionez aũt hic dictaſ ſcripſi i. L. qui po. ipub. l. ſi. accur.

e Quia uero militantẽ. tunc dicitur quis pecia militare. qñ ex pecia accepta militia emitur z a principe tñ datur. z niſi expreſſe non obligetur ei ex eꝯ pecia emitur. ut hic ſubiecit. ut. §. de intro. z exi. r̃. §. optime.

f Milicie. ſ. emende.

g Fieri. repete dedit aũt fieri. i. ut fieret ſtatutuz de annona. uel preben da ſibi danda.

h Factum. al pactum.

i Peruenientẽ. qr moritur ille qui militabat pp alienam pecia.

k Et ſi prior. l. q̃ ſit ille qui mutuauit ad refectionem domus. uel ſimiles. de quibus ſupra dixi. accur.

l Solus. z non uxor eius. accur.

m Et caſum. hic accipe uerbum ſupra poſitum ſanctimus.

n Mulierez. idẽ i fiſco primipilo. ut. L. de ꝑ uil'. f. l. quanuis. z de ꝑ mipilo. l. ſaꝯ. az. Jt̃ idẽ

domum: aut agrum: aut com petere[a] eum in his rebus que eius pecuniis empte aut repa rate ſunt habere predictum priuilegium[x] utrum oportet dotem etiam talibus preponi an aliis qua quidem preuale re creditoribus quicunqꝫ nõ talia pretendunt. his autem cedere qñ ex eorum ſubſtan tia res acquiſita[y] eſt. plurimũ igitur ſuper his cogitantes ñ inuenimus mulierem iuſte exiſtentem cedere[z] alicui tali priuilegio. Videamus enim que cauſe abſurditas[a] eſt qr aliquis quidem fornicantibꝰ mulieribus ex proprio cor pore aliqd aduenit queſtus z uiuunt: z hoc aduerſantibus[b] aut z ſemetipſas itaque atqꝫ ſubſtantiam ad unum intro ducentibus: ut non ſolum nl' lus ſit queſtuſ a uiris male de gentibus: ſed etiam minuun tur z ſpes eis[c] nulla ſit ſecun dum hoc: unde uolumus z ſi quis domum renouaſſet: aut etiam agrum non poſſit tali a priuilegia mulieribꝰ oppo nere infirmitatem nanque mulieribus nature ſatis no uimus: z quia facile circunuẽ tione fiunt aduerſus eas mi nui aut eis dotem nullo ſimi mus modo. ſufficit enim quia lucris cadunt[d]: z ſi prior an te nuptialis donatio inuenia tur z ſufficiens quoddam ex tet eis ex hoc damnum: non etiam eas uolumus z circa ip ſam dotem periculum ſuſtine re. Quia[e] uero huius que dam aditiones nobis facte ſunt: eo ꝙ quidam aliorum militant pecuniis: z oportet eos qui in has crediderũt cau ſas preponi. Sanctimus qui dem ſi quis uere dederit auꝫ occaſione militie[f] ſiue ſtatutũ fieri[g]: uel pro aliis quibuſdã talibus cauſis z expreſſiz hoc ipſum ſcribatur inſtrumento z in hoc fiat factum[h] ut caſu proueniente[i] prior[k] ſit ſolus[l] qui ad hoc credidit: z huic ſolo caſu[m] cedere mulierem[n]:

neque facile credendum: ueꝫ per teſtes: ſed negotio z ſcripto geſto[o]: z teſtium habente ſubſcriptiones: z ipſo opere procedente: tunc enim ſi per omnem huiuſmodi uiam cauſa procedat ſuſpitionem non habet z competit[p] contrahentes propriis non priuari a lis omnibus preualere muli erem ſecundum ꝙ iam a nobis eis datum eſt priuilegiuz.

Quia[q] uero iam legem ſcripſumus ut patres ſemel offerentes dotez pro filia ſub poteſtate[r]: aut ſue quidem poteſtatis reuerſionem: aut in ſemetipſum facientem[s] queſitũ eſt apud aliquos ſi competẽs eſt moriente genero z reuocãte ad patrem dote que ab eo data eſt hanc patrem ſemel offerentez poſſe ad ſecundas ueniente filia nuptias minuere[t]: aut hoc non facere cogitantem: quia ſemel alienata[u] eſt ab eius ſubſtantia: ſed ipſa menſura ei nubenti rurſus dare tanquam ſi nec contingiſſet uiduatam. hoc[x] enim nobis nuntiatum eſt quia. xxx. librarum auri quidam pater exiſtens obtulit dotem: deide filia uiduata z ad ſecundas ueniente nuptias: non iaz triginta ipſum obtulit: ſed quique z decem ſolas quoniam contigerat mulierem lucratã mediam ante nuptialis donationis partem in quinque z decem auri libras exiſtentem z pater nequaquam de ſuo obtulit triginta libras: ſed quinque z. x: ipſe quindecim uero ex lucro mulieris non iuſtũ igitur extimauim[y] hoc[z] eſſe: ſed mulierem in diuiſione[a] habere quidem ea precipuum ante nuptialis donationis lucrum ex paternis: aue quinque z decem percipere aut ſi quas tanquã ſtuduerit pater ledere filiam quod eni egerat[b] ſi non contigiſſet ſecũdis eam nuptiis copulari: ſed manere eundem generum uiuum: aut quomodo futurus

in caſu illiuſ. l. aſſiduis. §. exceptis. ac.

o Geſto. nõ caſuz in quo plꝰ creditur ſcripture q̃ teſti. ut z. L. ad uel'. l. antique. §. i. z ff. de probaꝯ. l. cenſus. z. L. ſi mi. ſe. ma. di. l. ij. ſed regulr contra. ut. ff. ꝺ pac. l. preciũ.

p Cõpetit. i. cõueniens eſt ex quo ſic ſibi diligenter prouident. ac.

q Quia uõ legez ut. L. de rei ux. acꝯ. §. accedit. ac.

r Poſitã. ut tacte pñs q̃ſita actio ſit. ut. L. de rei ux. acꝯ. §. accedit.

s Facientem. ſ. dotem. z hoc qñ pactus eſt.

t Reuenire. in libro az. reuertente. z al' remeante.

u Alienata eſt. z nõ dotem alienatam pñs ſubſtantia. z ſic nõ eſſe in bõis patriſ. ut hic. z ff. de collꝯ. do. l. i. in fi. z. l. fi. z. ff. ad. l. fal. pater.

x Hoc. n. audi i ſpetie qꝺ dixi genere.

y Hoc eſſe. qꝺ dictum eſt. ſed iuſtuz eſſe ſimiliter.

z Diuiſione. facienda cũ fre.

a Egerat. i. egiſſet. accur.

b Hic. ſ. q̃ ſt̃ ãte nup. lucri prioris uim ꝓpriũ añ nup. dõaꝯ.

non extraneus. z sine pacto. uel extraneus dum modo est pacto sibi redendę dotis. ut. L. de rei ux. act. §. accedit.

q Et que forte. supple z eius substantijs certum est que forte. z ē. z forte dicit ideo qr z sic tūc cōtraxerunt marito cuz primis contrahentibus habebant istas res est. ut supra prox. sed maxime tunc quādo non cōpetebat ista res eis maritis. accur.

r bis. scilicz uiris. accur.

s Qui contraxerunt. cum crē ditoribus suis q̄ acceperit dotes mulieres.

t Dedimus. re assumit q̄ ichoauerat p̄missa predicta intēpositione. ac.

u Dotem. s. sil ter ꝑ pars eiꝰ.

x Propē nup. s. maritus. ul e ius pater.

y Sicuti priꝰ. ut in dicta. l. L. ō donat. ante nupt. si constante in prin.

z Constitutio. l. iusti. ut. L. de donat. añ nup.. si constante.

a Et ne contingat. z maxime ideſt habente rationem. nam secus est in uiro. ut. j. e. ibi uir autē. z c.

b Sed scematicū. i. insignatū uel ōdi. fm al. uel dic. i. figūatum. uel dubiū uel fictum. q. d. in figuram. uel similitudinē habet augmenti. sed non est augmentuz. ut j. e. §. si autem mulier. ac.

c Circūscribat. mulier. ac.

d Immobilib⁹. una dictio.

e Si autem mulierem. uel mulieres. ac.

f Priuilegiuz. aliaſ non habz priuilegium. ut sequitur. si aūt mulier. z. c. z est ratio ne uiō atur dicere se dotem auxisse animo decipiendi creditores. quid ergo simiter uelut ꝓbaz

nuptiales oblationes sic ispeximus atqz considerauim⁹. dicimus aūt de augmento: quia enim z ante nos legis latiōib⁹ a nobis ipsis de augmēto dictum est plurima aūt a nobis z non facile numeranda etiā in his que sr̄ antiquitate philosophata sunt adinuentas ab aliquibus circonscriptiones perimentes z puraz iustitiam seruari uolentes z illud corrigimus. priuilegiuz eniz dedimꝰ dotib⁹ ut contra antiquiores ypothecas habeant honorabiliora iura ut potedum contrahentes cum uirīs eoruz credant substātiis z nō mulieꝝ z que forte tunc neqz competebat his qui prius ꝓtraxerunt. Dedimus aūt li mā hoc uiōlz qō antiqt̄ z augmēta facere: z augmenta facere permittētes z uiro z mulieri: siue ambo uoluerint siū et hoz alter celebrare augmētum. primum quidē illud scimus ne aliqua fiet circūscriptio: sine augere uoluerit dotem aut propter nuptias donationem non litterali quidē facere: alii autē in prioribus manere: sed utrunqz celebrar omnino augmentum z non ī electione sicuti priꝰ: sed in necessitatem causam consistēr omnino tñ erunt quantitate equali hoc q̄ etiam nostri patris dicit constitutio z ne contingat augmentum non ipsa fieri uirtute: sed scematicum z maxime in parte mulieris z ne uiri creditores circūscribat priuilegio utens si quidē habuerit utriqz immobiles res melius est in imobilibus fieri oblationem quatenus sit palam z indubitatum qō qui dē ab initio fuit quō autē postea additum est: si autem nō utrūqz immobiles res fuerint mulierem omnino per immobiles res celebrare augmentū ut z dos z augmentum simiter habeat aduersus antiqores creditores priuilegium undiqz indubitato augmēto

per testes se in augmento res mobiles dedisse. nunquid habebat priuilegium. R̄. secundum. y. non quia est iur. uel de iure presumptio. sic. L. ad mac. l. uult. ff. que in frau. cum omnes. §. i.

g Oritur. utitur ergo hoc priuilegio in dote sola. non propter nupt̄. do. in ypothe. enim propter nuptias donat̄. utuntur mulieres iure cōmuni cum ceteris creditoribus. ut qui prior est i tempore potior sit iure. ut. j. de p uilegijs do. here. mu. non pre. §. qr enim.

existente. uir autez etiam in rebus immobilibꝰ faciat augmentum: nulla enim huic orietur lesio. si autem mulier immobilium habens rerum substātiam in rebus mobilibus scribat augmentum sciat priuilegium non habituram: nisi in antiqua sola dote: non in figurato existente augmēto qō enim ab initio factum est in toto sine suspitiōe est. qō autem postea machinatum est contra creditores hoc ipso introducit meditationem z ledi homines ex dato a nobis in dotibꝰ priuilegio. nllo uolumus modo. Si uero non fuerit debitum contra uiruz ullum: neqz suspitio contra creditores circūuentionis: z tunc in pecunijs z ut uolunt augmentum fiat ab eis utrimqz tamen augmento sic faciēdo z qualitatem habente utequalitatez seruemus. que enī erit circūuentionis suspitō uiro obligato nulli existenti: z preterea augmentis sine tergiuersatione factis. his consequens est z illud decernere q̄dem in casibꝰ huiusmodi dubitatum nouimus: z antiquioribus creditoribus aliquas ypothecas preponere minores existentes ex priuilegijs a legibz datis. quaele ē quando quis propriis pecuniis procurauerit nauē compare aut fabricare aut domuz forsan edificare: aut etiaz emi agr̄ aut aliquid horum. in his enī omnibus priores existunt posteriores creditores quorum pecuniis empta aut renouata res est his qui etiam multum antiquiores sunt. quesitum est igitur: mulier pretendens priuilegium super antiquam dotem z augmentum in quo z hic seruatur priuilegium sicuti predictuz est: si ꝓprib⁹ uoluerit ꝓpōi crēditōibz uēiat aūt z alter creditor posterior quidem pretendens: aut pecuniis suis emptam: aut reparatam nauem: aut

h Si autem scribat. i. dicat se scripsisse. z creditor hoc neget. sed si confitentur creditores. cur non utitur in priuilegio mulier. fm. az.

i Factum est. ut dos ab initio data.

k Quid. s. augmentum dotis. accur.

l Priuilegio. nō priuilegium sine alterius lesione concessum intelligi ut. z. ff. de nata. filii. l. j. in fi. z. l. nec de filio.

m bis consequens. quia sicut. s. ō cōmodo. mulieris dixit ita nupt̄.

n Antiquioribus. repete nouimus.

o Reparare. z sunt hij casus. ff. de priuilegijs cre. l. qui i nauē. z. l. q̄ quis. z. ff. qui po. in pi. ha. l. interdum. z. l. huius. accur.

p Edificare. ut. ff. de priuileg. cre. l. si neutri §. i. z. ff. si cer. pe. l. creditor. z. ff. quibus ca. pi. ta. contra. l. i.

q Agrum. apposito pacto. ut sibi nūeranti obligatur. ut. L. qui. po. in pi. ha. l. licet. secus sine pretio. ut. L. de pi. l. quamuis ea. nisi sit pupillꝰ. ut. ff. qui po. in pi. ha. l. idemqz. In aljs autem predictis etiam tacite contrahitur pignus. ut predictis le. patet. z maxime. ff. ex quibus causis pi. ta. cō tra. l. i.

r Quesitum in quo. s. augmento.

s Predictum est. ut. s. e. §. si aūt. non aliud in donat̄. propter nup. ut L. qui po. i pi. ha. l. assiduis. in fi. z in fi. huius. §. accur.

t Posterior. nam si ꝓior esset forte ꝓferretur mulieri. quia quando duo priuilegiati concurrunt qui potior est in tempore potior est i iure. ut in fisco z mulier dicitur. ut. L. de priuil. fi. quamuis. Accursius florentinus legum doctor famosissimus.

y Dederimus.i.concesserimus.ut.L de iure.ō.ubi.ꝛ cetera.accur.

z Sed quid ualere.ꝙ de consensu dictum est.nam si mater.non est necessarius consensus pēis cum non sit profectitia. neq; matris cū non sit in potestate.accursius florē.

a Si uero maior.i.magna. paruam uel magnam intelligo secundum qualitatem personarum.accur.

b Fieri uoluisse.ꝙ de co responsum inuenies.ff. de coll. do.l.i.§. cum dos.accursius.

c Decreta.s. principali i.leges.al.

d Seductio.i. ignorantibus subiectis qui debeant seruare.

e Propterea. sed nos uenientes ꝓinde i me. ꝛ illa.ꝙ.accur.

f Proinde.i.postea sicut dicitur abinde.ꝛ ō inde.accur.

g Constitutionis.nostre posite in medio.s.interhanc.ꝛ ulp.q.d.meliꝰ modo. ꝛ sublimius q̄ consueuimus per. l.nostraz.L.de iur̄.de.ubi.

h De duobus reis.noīe duoꝝ ꝛ plēs intellige. ut instit. e.§. duo.ꝛ dicuntur rei stipulandi q̄ candē rē stipulātur. debendi q̄ eandem rem ō bent.ut.ff.e.l.i.ꝛ non a reatu.sed arr̄ quā sūt plēs promittunr. ut stipulantur.l'reus.i.firmꝰ qr firmiter promittit a reor reis.

i Quimus electio n ne.s.inhibenda. t.s̄.de fideiꝙ.

k Mandatorum.inter bos nō dr̄iam.ut diximus.s̄.de fideiꝙ.§. i.

l Sanctiones.nā ꝛ alia ꝓiet q̄ de elect. mta contmentur in constitutione illa.az.

m Egere.s.ea.l.ac.

n Et incremento.ꝛ incrementum dico ex genere.ꝛ usu nō ipfecto. ꝛz inutili. sed pfectū erit utile tā ad genus ꝙ tractus sup quo põimꝰ q̄ ad usum.qr in freqñtia est hic tractatus sic sr̄ freqñti fiūt leges. ut instit.in phemio.§.cūq; ꝛ.s̄.de hr̄.ꝛ fal.i pri. ibi quocūq; q̄dē.ꝛ.c̄.

o Perfecto.i libro.M. usu.accur.

p Ultima fideiussiōe. i. ut unꝙ fideiubeat ꝓ altero expſſiz seu tacite. hic nō ꝓ martio ꝙ duo rei iudicāt̄ it̄ se fideiubeꝛ.ut hic.ꝛ.ff.de duob⁹ reis.l.reos in pri.ſz Jo.ꝙtra ꝛ in ꝓdict̄ legib⁹ dicaſ ꝙ ſpetialr hoc fuit actū ꝓ Jo.ff.ō ar. si duo.ꝛ.ff.de excep.l.exceptões.§.rei.tu dic ꝛz az.distīgu cdū.an pueit ad utrūq; coꝝ.ꝛ tūc quatenꝙ ad aliū pueit. uiōat alt̄ fideiussisse.an ad unū tm̄ ꝛ tūc alt̄ i solidū udeat fideiussisse.l'si nō cēt diuisa.ſz in cōs usus expēsa tūc ꝟua q̄.dr̄.ff.ad uel'.l.uir ux.in fi.ubi ꝛ hoc dixi.ꝛ ꝛz ꝙ pōcta ꝙ ꝓ.m. dari acc. mādati uni cō tra altez si so lꝙ unꝙ solut. ſz Jo.nō mandati.ſz neg.g. ꝛ sic uario mō itelligūt.l.L.ō duob⁹ reis.l.i.

q Fideiussiōe.i. promissiōe. ut ff.e.l.alr.

r Sustiē idē iuz ueti ur̄ hoc cau ut.ff. e.l. reos §.si. ꝛ.L. e.l. ij.ꝛ hoc nō q̄ hic sumit quō est. L.e.l.ij.

s Si uō pactū. hoc est q̄ tene bunt̄ i solidū.

t Interi.i.dōec apparet eos ēe soluēdo ꝓ pītes sunt.

u Obligatꝙ ē. repe.exigi.

x Ledēr̄.i.accedeī.ꝛ ꝛz hoc si ue qō seq̄ sunt due ptes si ꝛ ue ꝓ et.q.d. accedet ꝛ ꝙtra alios ꝛ si sr̄ ydōei ꝛ pītes ꝛ hoc statī clarius exprimit ꝛ sic ita corrigit hic q̄ est in.L.de duob⁹ r̄.l.ij.q̄ ē cōtra ut L.locati ꝛ.ꝙ.l.si diuisa q̄ ē ꝙtra.ꝛ alibi ubicūq; dicit duos reos i solidū ꝙuēire nisi in his duobus casib⁹.s.qñ est abñs alt̄.ꝛ qñ nō ē soluēdo ꝛ q̄ hic dicit i duob⁹ reis. i. in plib⁹ tutorib⁹. ut.ff. de tu. ꝛ cu.d.l.i.§.nūc tractem'.ꝛ siō iussorib⁹.ꝛ ꝙsti tutorib⁹.ut.L. de ꝙsti.pe.l.fi. ſz ñ idē i plib⁹ fideussorib⁹ e iusdē tutoris. ut.ff.rē.pu.sa. so.l.fi. sed an bñficio huiꝰ.l. pōt renūtiari. dic ꝙ sic.ut L. de pac.l.pe. ꝛ sic bt̄ ꝙsuetudo

manifesta facere uniuersis solemniter precipiet ꝛ in perpetuum seruare festinet.

De duobus reis promittendi. Rubrica.

Idem Jo.pre.per orientem.

Quimus pridem pomentes legem de electione mandatorum ꝛ fideiussorum ꝛ sponsorum multas habentem ꝛ in cōmune utiles nostris subiectis legislationes.in presenti uero ꝛ aliud nobis usum est egere quadam explanatione et incremento non egere neque usu imperfecto :ꝛ inutili consistente.si quis eni alterna fideiussione obligatos sumat alios:si quis non adiecerit oportere et in unum horum in solidum teneri omnez exquo conuentionez sustinet.

Si uero aliquid etiam tale adiciatur seruari quidem pactuz non tamen mox ab initio unumquenque in solidum exigi: sed interim secundum partem quamuis quisque obligatus est cedere aūt eum ꝛ contra reliquos: siue ydonei sint ꝛ in eo loco ꝛ si hoc ita se habere uideatur.si quidez ydonei sint ꝛ presentes inueniatur illos periclitari cum propria in singulos implere parte ꝙ sub alterius permissione creditum est: aut ex quo omnino obligati sunt ꝛ non cōmune debitum proprium cuiuspiam fieri onus. Si uero minus ydonei se habere reliqui uideantur siue omēs seu quidam siue in partem siue in solidum siue absentes forte in illud teuere oō accipere ab aliis non potuit :sic enim ꝛ illis seruabitur pactionis modus ꝛ nullum sustinebit damnum actor: licet aliquid inse illi pepigerit ignorante isto qui habet eos obligatos ꝛ unusquisque tenebitur ꝙ ab initio scripserit ꝛ artibus aut dolis: aut transactionibus

erat minuere dotem iam a se datam aut propriuz illius lucrum suum facere z in dotem secundi uiri deducere. cum utique oporteret eaz i papbernis hoc habere[o] z forsan propter hanc causam ditiori nubere uiro non solum triginta librarum auri uel domi dña facta est quindecim[c] ante nuptialis donationis z quindeciz a patre oblatis: z nō quadraginta[d] z quinque. lucrum quidem in paraphernis ei constitutum fortuna ei datuz ꝙ autem ex largitate perfecta paterna oblatum est manente integro: hoc autem sanctimus si z patris substantia manserit in ipsa figura in qua priꝰ fuit. Si autem fortuita quedaz clades minuerit eius substantiam ut neque uolenti sit possibile eque mensure[e] qua prius[f] daret rursus dotem z probetur a patre[g] fortuita diminutio patris substantie tūc non amplius cogitur patrem daꝛ secundo filiā iungentē: nisi inquantum substantie uirtus est: sed lucrum quidem ꝓoris ante nuptialis donationis habere integrum: tantum uero recipere a patre in secūdo ordine dotem quantum substantie eius mensura susceperit[b] palam eniz est quia hoc lucruz qō ex ante nuptiali diuinus donatione cuius soluz ei usum damus ex omni necessitate[i] morientis restituet filie: proprietatis autez nuptialis donationis domina omnibus modis facta. Illud[k] quoque sanctire necessarium estimauimus in plurimis uidelicet z innūeris[l] rebus quesitum. obtulit eniz pater dotē aut forte mater[m] pro filia sua hanc autem illa obtulit marito: defunctus est uir inops: deinde pater aut mater patre aut matre mortuis exigitur[n] z que nupsit conferre suam dotem aut minus tantum accipere: si quidem uir ꝓdoneus est quia causa undique absoluta est: si uero nullius alterius domina cōsistet illa nisi actionum que contra maritū sunt: at ille minus ꝓdoneus[o] est z obiciatur mulieri[p] ꝙ iaz data sit dos pro ea: illa uero actionem conferat in illuz habentem penitus effectū legis[q] causa nobis digna putata est z nouimus quidē iam in plurimis iudicis duritiaz postea sic iudicatam z mulierem coactam conferre dotem: aut certe reputari per se datā ex qua nullū eis mō ꝓtingit effectum in ipsis rebus recipere: nos autem ex aliis nostris legibus iuuamus causam: quia enim dedimus mulieribus electionem z constante matrimonio si male res maritus gubernet z accipere eas z gubernare z secundum decentē moduz z sicuti nostra constitutio[r] dicit. si quidem ut sue potestatis z perfecte etat mulier est sibimet culpā inferat[s] cur mox uiro inchoante[t] male substantia uti non precipit z auxiliata est sibi. sic eni habitura erat in collonis ratiōe proprias res undique sine diminutione z in ea minus tantum collationez facere. Sin autez[u] sub potestate est z sine patris uoluntate hec agere ñ poterat: si quidem adiens patrem hoc dicit[v] z contestata ē ut consentiret ei z res perciperet etiam constante adhuc matrimonio z secundis temporibus eas seruare: z hoc egit pater etiam rursus hinc integra habebit sua iura reb' suis ei seruatis cuz etiam ante nuptialis donationis res uendicare etiam constāte matrimonio dedimus ei posteri ori periculo omi liberari. sin autem illa quidem hec contestata est patrem ille autez neque mouit z neque consensit: z neque dedit licentiam filie[w] hoc agere non eam periculū pati sed z conferri nudam actionem contra inopis mariti res z fortunam esse ꝓmunez

a Et quindeci. i libro ra. xxx.
b Et quadragita. bz. sed tot presume. xlv. z sic erat lucruz qō z cetera.
c Mensure. i. siliquam. z c.
d Prius. i. patrimonium. Sed datum. conseuari uolumꝰ.
e A patre. nota quis probet sic. ff. de eden. si quis ex ar. §. fi. naz qui sumit semel dñes. z postea presumitur. ut. C. de ꝓba. ex psōa.
f Susceperit. nō particularis z parta diminutio. sic. ff. de le. i. si heres in fi. ti. z. ff. ad. l. fal. in ratione §. bi. ac.
g Legis. condende.
h Constitutio. ut. C. de iur. o. iu. ubi. z. l. in rebus in fine. ac.
i Inferat. q. d. sibi ipute. ut. ff. de reg. iur. ꝙ si quis. accur.
k Inchoate. sed uidetur ꝙ debeat expectare tā diu ꝙ non sit soluēdo ut. ff. so. ma. si constante. ꝙ est contra. so. hoc corrigit illam. uel illa ꝑm istam intellr. z erit hoc ꝑm consuetudinez loquendi. sicut hoīes dñt iste cepit nauigare. ar. ff. de fundo instruc. l. eum uelamonis. §. a fīia. sed quid si socero data fuit. z ipse uergat ad mopiaz. ℟. idē ꝙ in marito cum cadē equitas sit. ar. C. ad. l. fal. l. fi. Itē q̄d si utriꝙ data fuit z alter ꝗgat ℟. potest agi. ut hic qr uerum est male inchoarent. ac.
l Necessitate. s. pater.
m Illud ꝙ prē. qñ pater obtulit dotem.
n Innumeris. i. sine numero.
o Mater. quā do mater obtulit. accur.
p Exigit̄. per. l. C. de collt. do. q̄ q̄dē. ex hoc uersiculo collr ꝙ locum habz siue pars uiri sit ydonea que est in dicta. l. dotis. ac.
q Idonea. s. ad dotis ēstitutōz.
r Mulieri. s. ad restitutionē dotis. ac.
s Si aūt. sub potestate sic ēgo filia agit cū ꝓsē su patris. sed quare ipse pater nō agit. ut. C. de bonis que li. l. ult §. ubi aūt. que est ꝓtra z prīo. ℟. sed hoc spetiale fauore dotium. ne pereant z prolis procr̄ande causa. uel hec cō rigitur. uel illa non negat filio potestatem agendi. licet cōcedat patri. Itē. nō de simili denuntiatione. ut. ff. quis or. in bo. pos. ꝙua. l. fi. z. C. de bo. que li. l. fi. l. ℟. accur.
t Dixit. s. patri z coraz testibus. ut subiicit.
u Filie agente. de dote.

§.fi.q̄ sc̄ ꝓtra. sz spāle i dote. ut nō statī p̄iudicet ꝓfessio lz ex cā
sic est spāle in mutuo ī odiū creditoris. ut tm̄ post biennium preu
dicet. ut. L. de non nu. pec. l. in contractibus. in principio. ac.

g Diligētia. nō exceptōes ñ ī penā. sz pp subiectoꝝ lībtatē iductas
ut nō oi tp̄r de suo iuꝝ dubitēt. ut instu. de usuc. in prin.

b Ualētib⁹. nā a. §. si
ergo usq; huc. deīde est
qñ solutū est matrimōi
um morte uiri. uel ux.

i In lāis cē. nō q̄relā ñ
numerate dotis ī scriptꝰ
fieri debeř. z sic ꝓstitu
tio filijs furiosis facta.
ut. j. ut cū de ap. cog.
§. si q̄s de p̄dictis. sic et̄
ī libello est scriptura ne
cessaria. ut. s̄. de exi. §.
scīmus. z. L. qñ li. pri.
da. p totū sic. z. L. de
mā pri. l. i. regul̄r aūt
z sine sc̄ptura fīt q̄dd
p sc̄pturā. ut. L. ò pac.
l. pactū. Jt̄ nō q; si fiat
i iuditio dz innotescere
mlieri. l̄ ei q̄ dotē ꝓscrip
sit. sic z. j. de litig. §. ō
nem uero in prin.

k Ualem⁹. s. mlierē cuz
ignoret. ut subīcit.

l Generaliꝝ. repetit bre
uiter q̄ dixit z addit p
ū. j. s. ťb⁹ mēsib⁹. z nō
q; hoc sumť. j. s. de ťb⁹
q; est. L. de do. cau.
non nu. super. l. fi.

m Si uō ultra. nō ex
clusiuum. Jo.

n Querelā. s. dū uiuit.

o Trāsierit. l̄ trāsierit.

p Et nō q̄rat. i. ꝓtestati
onē. f. q. s̄. distictū est
j. tp̄us nō opposuerit.

q Sestōz. hāc rstōz pu
tat Jo. q; suo iuꝝ bēat
mior. z si cā nō petat.
sed directe hāc excepti
onē ꝓpōat. sed hec lr̄a
apte dīc̄ ꝓtra. uñ sec⁹ pu
tat. q;. s. petat p of. iu.
ut. ff. de mio. q; si in fi.
z hic ꝓscripsit se dotem
accepisse post ꝓfectionē
dotaliū instr̄oꝝ. si uero
añ ꝓfectōm nō ē neces
saria r̄stitutō cū excep.
bēat iure coī. sicut q̄li
bet maior. sed certe lz
bēat excep. iuř coī tm̄ r̄
stitui pōt. fm az. ut. ff.
de mi. l. i cē. n. §. pōpo.

r Trāscēdat. s. ius cōe
usq; ad xij. an. ultra
xij. non auditur.

p̄dixīmus z extēdēte suos ef
fect⁹ z dante ul̄ pimente que
relā cū testatōe uō dicim⁹ nō
in sermōibus solū sepe eni in
dignatōis: aut alteri⁹ icidens
occō talia quedā uiꝝ p̄parat
dicere: aut et̄ ille q̄dē dixit ni
hil. testes āt redēpti hoc mēti
unť: sed oz ꝓtestationē i lr̄is
ēē: sin aūt et̄ in iuditio eā ali
q̄s facere uoluerit: oz oio īno
tescere muneri: aut ei q̄ dotez
oio offerre ꝓscripsit: nā nihil
ē q̄d ꝓhibeat maritū ī semet
ipm hoc agere z queri qi z p
tē q̄dē mlieris q; agīt ignora
re: puidentia uō sui et̄ pone
re nullo ualeř mō z qr l̄ que
rela ab eo facta ē nesciř Ge
neraliꝝ igīt dicendū ē ītra biē
niū q̄dē matrimōio soluto si
ne morte siue repudio z ipsi
marito de nōnūerata pecuni
a lz queri z hr̄di eius ītra ali
um annū. Si nō''' ultra biē
niuꝝ usq; ad. x. annos matri
moniū extēdať marito dam⁹
querelā" z hr̄di eius ītra mē
ses tres. Si nō transcurreret⁹
decenniū tūc neq; marito nz
heredibus eius querela erit tē
pore ad omia sufficiente mu
lieri: z si quidem ītra etatem
maritus fit z non' queratur
tantum ad integram restituti
onem⁹ ei damus tēpus ut trās
cendať. xij. annos a tempore
nuptiarum'. Mouimus enim
eos qui uehementer citius cō
trahunt nuptias non minus
q̄nōci' annorū ad hoc proce
dentes qua de re trāsit ad q̄n
tum z uicesimum annum z e
rit possibile ītra uicesimūsep
timū" annū queri de nō nūe
rata pecunia dotis moriēte'

anno. xxv. usq; ad xxvij. an. una die min⁹ ad pl⁹ procedit
z secūdum cum. sed nos bul. sententiam probamus.

t Quindecim annorum. de consuetudine forte. aliud de iu
re. ut instť. de nupť. in principio. accur.

u Jntra uicesimū. i. citra. uel. fm Jo. et̄ pone proprie.

x Moriente. s.
an. az.

y Tpus. s. xij.
maiores.

z Admouēdā.
spāle. nā hōc re
gul̄r q; dcdd dz
ōfūcto q; su p e
rat. fm oēs. az.

a Exitū. i. ñ ꝓsi
derabim⁹ q̄tuz
morieti. l̄ succes
sori suo sc̄ēt.

b Tps. nā sēp
tp̄ra p̄dicta ser
uabimus.

c Ad pñte. l. sť
ergo hic mior
bi. spālia. p̄mū
ut lz hec p̄supto
sit tp̄rat. s. āni l̄
tū mēsiū. ut. s̄.
px. tm̄ cūrit mi
nori. uñ r̄scrip.
ncēia ē. ut hic.
ať ꝓtra. ut. L. i
q̄b⁹. c. i ite. re. ñ
ē ne. l. fi. sic ē z
i q̄b⁹ dā alijs ca
sib⁹ spāle q; dic
ut. s̄. de beř. z
fal. §. pupillus
fz qr ať r̄stituť
mior ītra tp̄ra
ꝓstituta a iuꝝ. s.
xxix. an. ut L.
de tēp. ī ite. re.
l. fi. hic aūt. j.
xij. an. ēciū qr
ať icipit quadri
ēniū elapso xx
v. an. ut. ff. de
mio. l. ifrēdū. hec
āt a tp̄r nuptia
z ꝓtractaz. fz
M. l̄ ꝓtrahēda
rum. sc̄ōz nos
quartuz qr ma
ior minori suc
cedēs bē quadri
ēniū. sz hic bēt
annū qualit̄cūz
sť erat defūcto
q̄ntū qr minor
miorť l̄ maiori
succedēs hz sua
tp̄ra rōne suc e
tať. z p⁹ ea qua
drieniū. hic aūt

q̄ hōc intra predictum tp̄s hr̄
des h r̄c annū ad queřlā: si āt
minores sint non querentes
heredes siue maioris siue mi
noris quinq; habeant solum
ad mouendam' querelam nō
numerate pecunie sufficiente
tempoř z non expectante ex
itum' omnium minoruz tem
poruz' q; nos ad presentem'
legem mouit: mulier' nāque
coniuncta quarto z decimo a
no post uicesimum' annum
mortis patris abutens mino
ri etate mouebat' quidem con
tra matrem' nō numerate pe
cunie obiciens rationem post
quartum z uicesimum nupti
arum annuz q; nos iudicates
curauimus z propter has cir
cūstantias z tp̄s ex etate mio
rū in quinquēniū in presenti
decernim⁹ lege: illo uidelz nō
numeratam pecuniam obici
ente qui scriptus fuerit dotez
suscepisse: z scōm sua tempōa
siue perfecte etatis sit siue mi
noris cā iudicāda ualēte hac
lege sup his que postea futuř
sť nuptiis: sup his eni que con
stant si quidem residuum est
decenniū aut non minus biē
nio hoc bēat tp̄s in nō nūera
ta pecūia q; ei et̄ transmissiōz
dabit. si uero aut minus ei bi
ennio reliquū est tp̄s aut etiā
excessit totum decennii tēpus
tūc ipsis quidem biēnium da
mus ad querelam ñ numera
te pecunie. eorum aūt heřdi
bus z post solutionem ma
trimonii ītra tres menses ut
p oia ei iusticiā seruem'. Que
igīt placueřt nobis z p hāc sa
cra ōclarata sť legē: tua celsitu
do mānifesta oīb⁹ faceř festinz.

M. ar. L. de nup. scimus. z sic potīt opponi. j. xxxvij. an. una di
es min⁹. si pōas maritū ī ultia die xxv. an. ꝓtraxisse. ul̄ dic ꝓtrahē
daz. f. b. ut pbať p hec ꝑba nouum⁹. n. cos. z ē. z sic usq; ad xxij.
an. una die pl⁹. nā a xv. anno ꝓpleto ī antea fit ꝓputatio. Jt̄ ꝓtra
rať. nā z ex hoc oz ītra etatē tp̄s exceptōis cūrisse. z eū nō fuisse
p̄q̄stū q; nūq; dici pōt eo cāu. qñ i ultia die xxv. an. ꝓtraxit cū ñ
possīt exceptio tā breui tp̄r finita ēē. s. una die. sz nō attēdeť nisi
q; ꝓfessio fieret. j. etatē. sz certe imo ē attēdēdū. et̄ q; sit p̄scriptio
ꝓpleta. ut dicta lēa dicit. z sic et̄ fz cū cū diceret usq; ad xxxvij.
an. pduci q; tātum fit. j. xxvi. an. q; potuit exceptio curisse. z ita

q̄nq̄nniū ē z sextā. qr hoc q̄nq̄nniū cūrit ī mior etate bu⁹
succedētis adeo. ut nō restituať. al̄ ꝓtra. ut. ff. de mio. et̄ ei.

d Mlr namq;. mlr nupsit uiro hñti xliij. an. ex eo ꝓcepit. z
durauit matrmōiū p quatuor an. deīde uir decessit. z p⁹ mor
tē ei elapsi sť xx. an. z tūc agit de dote mlr. sz filiꝰ quē ex
dicto marito hūit excepť. oppōit rōne sue etatis. z sic post
xxiij. an. a tp̄r ꝓtracti matrmōij. z dicit mulr eadē mr̄ q; ñ
pōt cū tm̄ q̄nquēniū bēat post mortem patris.

e Uicesimū. al̄ xxx. z ita dices durāte matrmōio xiij. an.

f Mouebat. s. filius defuncti.

g Contra matrem. s. marito maiori. uel minori. accursius.

Jē nūquid ⁊ ꝑles rei. ſñ. ſil' diuidunt petitionē ſuā. R'. forte nō. qr nz hoc dr̄ in rubrica. nec in textu. nz ꝓdeſſz reo. naz ſi cē um ſoluerit libar̄ ab oib⁹. ut iſti. c. §. i. ⁊. ff. e. l. ij.

y Uideant̄. ſ. q̄ ſit adiectū quēlibet in ſolidum teneri.

z Cōplere. ſ. illos pati piculum ꝓlēdi in ꝓpria. ⁊ cetera.

a Jn ſinglis. ſ. actione ꝓpeten te. ſiſe periculū eſt. ſ. de teſti. in principio.

b Oīo. i. in ſolu dum. al.

c Abſentes. ſed cū inuicē uideā tur fideiuſſores cur nō datur p̄ ſenti tp̄us ad r̄ ducendū abſen tem. ut. ſ. de fi deiuſſo. §. i. R'. plus ibi operat̄ expreſſa fideiuſ ſio q̄ tacita q̄ qō ſ. M. proce dit. ſ. Jo. non cū uideantur fi deiubere inuicē ut diximus. ſ. c. in prī. §. i.

d Non potuit. ſic in tutoribus uno ſoluēdo cō ſtituto alys nō ut. ff. pro qui buſ re. ad cun. iu. c. l. fi. ſic ⁊ i fideiuſſoribus. ut. C. ō fidiuſ. l. ij. ſic. C. ad uell'. l. antiq̄ §. ſi minus.

e Nullu. alias nullus.

f Aliquid. puta ut unus non te neat̄ pro alio a liquo caſu.

g Dcpigerint. q̄ facere ñ poſ ſunt in preiudi tium creditorū ut hic ⁊. C. de pac. debitorum ⁊. l. pacto.

h Deducere. re ⁊ uerbo q̄ faci et tñ ordinari us non delega tꝫ. ut. ſ. ō exi. ⁊ intro. §. ſi ue ro etiaz quidā ⁊ hic ſubiicit.

i Sic ⁊ enim. i. ſi oia ſupradi cta ſeruantur.

k Obligabunt. in ſolidum in ꝓ tractu.

l Non adminiſtrator. i. nō or dinarius. ſed ō legat̄ forte ſic poſſitur adminiſtrator. ſic. C. de iudic. auten. ad hec. ⁊ dicta auten. ſ. de exi. ⁊ intro. §. ſi uero quedam. accur. Uidere. ſcilicet audientiā. accurſius.

m Suſcipienti. ſ. delegatus ſi hz merum imperium. ut. ſ. ad exi. §. ſin autem. non addam. accurſius florentinus.

n Competenti. puta ſpectabili. uel illuſtri. az. az. az.

o Jllos. ſ. reos defendi qui pñtes nolūt ad cē.

p Legi. ſed cū olī uno q̄cto intim alī nō q̄ niret. ut. ff. ō pac. quot §. ſi creditor. ⁊ uno cō ueniente alī ſolui non poterat. ut ff. e. l. ex duobus. Jē ab uno. uel ꝓ tra unū facta q̄ctione interuptio oibus. l' ꝓtra oēs fiebat. ut. C. e. l. ſi. Quēo cū hodie q̄ diuē ſa ſē ut dixi hic an pre dicta iura ſeruēt. ⁊ an ſint correcta. R'. l. ff. e. ex duob⁹. nō puto cōri gi. Jē nec corrigi. C. e. l. fi. ſz q̄ dixi. q̄ uno ꝓ uento alter interim nō q̄ebat̄ hoc deīmiat̄ per hāc. l. ut oēs q̄ueni ant̄ ſi ſē ſoluendo.

q De tp̄r. ñ ſolute pēcie.

r Mēs pecēie. repli o catōes. ſ. exceptōes

s Caſib⁹. ut ī dote.

t Non examinatas. ad plenum. accur.

u Negocij. i. nc ſuis ne gocijſ calliō. l' negligēt uerſentur homines.

x Et cauſas. p̄. ⁊ alijs. ſ. callide ⁊ negligent̄ p̄ ſandi. ⁊ ſic nō q̄ tollr̄ matia peccādi. ſic inſti. ui bo. rap. §. ſz nedū.

y Sēp. qm̄ poſt lōgū tē poris ſpaciū. nec docu mti itegritas nec art̄ fi des nec etaſ ualz teſtib⁹ ſubfragari. ut. j. hec ꝓ ſtitutio inouat ꝓſtitutio nē. al. Jē p⁹ tp̄ris itualī nō cadē fides teſtib⁹ hr̄. ut. ff. de car. e. l. ij. §. cauſe. accur.

z Sanctita. ut. C. de ñ nu. pe. in ꝓtractibus. Colligēr. ī lib⁹. R'. ō ē.

a Dabatur. ut. C. de do. cau. l. finali.

b Tpre. ſ. ſuſcipientes grauam̄ ꝓbationum.

c Matmōij. ſ. dotauit tñmō p biēniū. ut dez ē

d Queri. al' cōq̄ri toto tp̄r̄ matmōij. ut hic ⁊ et̄ poſtea p treſ mſes. ut j. §. ſi uō ultra biēniū.

e Trāſmittez. ſ. ad hēr des. ut hic. ⁊. C. de nō nu. pe. l. ſi int̄. §. ſin aūt ⁊. l. cum ultra.

f Si aūt taciturnitate. imo uī q̄ ſtati ſibi p̄iu dicet cū ex cā fuerit cō feſſz. ut. C. de nō nu. pe. l. generaliter. ⁊. ff. de ꝓba. l. cū de indebito

De tempore non ſolute pecunie ſuper dotem.

Item au. Jo. pre. per orien tem ſecundo ex conſuli ordi. ⁊ patritio.

Omnes pecunie non nu merate replicatōes ſub iectas in aliquibus caſi bus non examinatas noſtre reliquerunt leges: ſed prolixi tatem earū ⁊ effuſiōem abbr̄ uiauimus ne ſua negligentia: aut calliditate forſā negotiis fruantur homines: ⁊ cauſas prebeant aliis. non enim ſub e qualitate ſemper probatōes erunt eas exhibere uolentib⁹ multa quoq̄ tempus refutat quapropter benefacientes a breuiamus in quibuſdam ca ſibus pecunie non numerate querelas quas licet ex his que a nobis iam ſanctita ſunt. qr enim omne tempus matri monii dabatur uiro donec matrimonium conſtaret que ri de non data dote. interpo ſitio quoque maior facta eſt etiam poſt mortem uirorum ut ⁊ poſt repudium intra an num daretur querela. Jdeo q̄ eſtimauimus breuem ⁊ cō pendioſam legē ⁊ uelocē face re: ⁊ pecunie non numerate ſuper dotez querelam: ⁊ libe rare aprobatione mulieres in talib⁹ ex longo tempore. ſi ergo annis duobus ſolum modo habeat aliquis uxorez aut etiam his temporibus mi nus: ⁊ non accipiat dotem: ni hil ex taciturnitate uir leda tur neque heredes uiri licet ta cuerit ille: ſed intra annum a lium querela moueatur. bre uitas enī matrimōii ad hāc nos legis lationez uocat. ſi ue ro maius biennio tempus mi nus autē decennio matrimo niū ꝓtendatur damus mari to queri ⁊ dicere non illataz ſibi dotem: aut in partem: aut in ſolidum: ⁊ hoc ſi fecerit trāſ mittere querelam ſemel mari to querente ⁊ muliere quia ō dit ñ probante. Sin autē neque intra decennium que ritur taciturnitate mariti au ferimus querelam: neque ei poſt decennium hoc agere ſi nemuſ: nec annum dantes ul terius heredibz eius. ſitq̄ hec etiam non noſtra aduerſus a liquos pena: ſz libertatis ſub iectorum diligentia. ubi enim licet in plixo ſic tempore de cennti decernim ꝓponere que relam ſi tacer̄ elegerit palam eſt noluiſſe: uel ſi non accepit dotem omnio cum eſt aut ſu os redire heredes his ualen tibus. ⁊ ſi repudio ſolui con tingat matrimonium in nul lo diſceruientibus nobis: ſiue mulier tanquam dotem offe rens conſcribat: ſiue pater: ſi ue alter quiſpiam pro eo tē pore in omni caſu tali ſicuti

b Mẽdicantes. ſ. filij.
c Uehementiori . i eſt duriori pena inferenti.
d Conuertenti . quaſi dicat conuenti ſumus p interpellationem forte ad id qđ melius ſe habebat.
e Lucrorum . lucra iniuſta ſunt lucrantibus propter ſolutionez matrimonij. vnde filijs applicatur proprietas. ut ſubijcit.
f Per tranſactionem . quia unus coniugum ꝓ miſſit delictum : quare ab altero ſit repulſus .
g Per modum. quia unus repellit alium ſine cauſa. ſed in ſequẽti. §. nouimus loquitur quãdo bona gratia ac .
h In erubeſcentes. ſcilicet parentes z dic q filios eſt accuſatiui caſus conſtrue ſic z parentes non erubeſcentes filioſ dent actiones z ẽ. Az .
i Digna miſſione. i. qa uir commiſit ea pp que eſt dignus ut donatiõz amittat z idem in uxore ſubijcit idem etiaz ſi non committat ſm az. ut. j. prox. dixit. ſcilicz nouimus. Mtre repete cõmutente .
k Caſu. ideſt amiſſiõe .
l Menſuraz nota filiũ ali. ſm ſubſtantiam patris qđ fecit ad id q di cit. ff. admac̃. Sed Jul' . §. q' dicitur .
m Recedere. ideſt redir
n Quaſi damn. ſcilicz dati a uiro uxori l' ecõtra .
o Hoc egit. i. creauit .
p Dicim⁹ aũ. nota principem omnium patrem z legis. ut . s̃ . de inceſtis nup. §. dubitatum.
q Nihil nõ. omnia intelligi remanere que expreſſe non corrigũtur. ſic. L. de temp. z re. ap . l. ulti. in fi. z. s̃. ut deẽ ſit nu. c. in fi.

quidem inter alterutros z uir z uxor filii ante eis erant ex matrimonio deſperexerunt eoſ ambo z circuibant mendicantes [b] ꝓpea iudicauimus uehemẽtiori [c] quidem forte conuertenti [d] melius ſe hĩs uti lege: ut timore penarum quieſcant. aut lucrorum [e] cauſa iniuſtorum matrimonia dilacerant etiam ꝓpos negligeñ filios ſi enĩ oio aut per tranſactionem [f] aut p modum [g] alium repararet ñm ſi quidem non ſunt filii manent priora in ſuo ordine ſi uero filiis exiſtentibus fiat hoc: z nz filios erubeſcentes [h] dent tamen occaſionem ſpontãeaz z tranſactionis z p conſenſuz facte :aut etiam inuite forſan petente aut uiro committente digna [i] amiſſione ante nuptialis donationis aut muliere digna caſu [k] dotis .neque uir dotem lucretur neque mulier añ nuptialem donationem ſed ꝛ pente caſu precedente aut dotis aut ante nuptialis donationis proprietatis lucrumimox ad communes ueniat filios z eorũ fiat uſu ſolo apud trã ſientes manere cogendo tamẽ eo qui uſum lucretur filios ex eo matrimonio z alere: z alia omnia miniſtrare eis ſecundũ lucrate ſubſtantie menſurã [l] non minus autem aliquid etiam tale factum eſt z quia bona gratia diſolui matrimonia z recedere [m] quidẽ ante nuptialem donationez ad eum qui conſcripſit:dotem uero ad eã que tamen obtulit occaſionez quaſi dãni [n] z aliarũ cãz auri ꝗtitas ñ mediocris.utriq; data ẽ pti ut ñ uidenẽ hoc nuptiale lucz:neq; ſeruaretur filiis ſecũdũ ỏ hoc lege ſz extrinſec⁹ accedẽs quaſi ex alia cauſa lucrum fieri z eius qui accipere hoc egerit [o] . Jdeoq; ex hac arte factam curantes leſionez ſãctim⁹:uel ſi quid tale fiat z ad ueniat aliquỏ alteri lucrum z hoc ſimiliter ſeruari filiis proprietate quidem mox uenien te ad eos uſu uero ſolo apud lucrantem conſtituto ſic abſtinebunt omni uitio ſic omni ỏ deſiderio irrationabili ſic nec inuiti neque ſponte ſuis nocebunt filiis:ſed erunt temperati maxime quidem circa ſuam caſtitatem. deinde etiam circa matrimonii effectum quem cõpetens eſt habere eos q ſemꝰ ⁊ iuncti ſunt alterius reſ eſt z caſtitate plena z boniſ moribuſ congrua z paterno maĩnoq; affectu plena:ut q eis parẽteſ ſponte non ſeruant hoc poſt dñi cõis omnib⁹ patri dicim⁹ [p] autem qui imperium habet. p legem hiis qui a pentibus leſi ſunt ſeruẽt z hic quoq; ea que de lucris z de ſucceſſionib⁹ ꝓ dem diſpoſita ſunt teneant nihil [q] enim eorum innouamus preter illa ſola que expreſſiz in hac lege cõſcripſimuſ. Que igitur placuerunt nobis z per hãc ſacram. declarata ſunt lege tua celſitudo opi effectui q; tradere feſtinet.

De appellationibus .rubrica.

Impr. au. Jo. p. ſecudo ex ⁊ . or. atque pa .

Subiectorum [r] noſtroꝝ interpellationes leguz nobis ꝓbẽt occaſionez ꝓ ſalute ſubditorũ cõ ſcribendaruz aditionẽ nanq; nobis quidaz patronus [s] fecit quia lege [t] uolente appellantẽ z per biennium tacentem aut certe exercentem quidem non tamen ſequentem appellationem cadere certaminibus : et confirmata ſententia ñ poſſe ulterius procedere ſed ratam fieri utriq; ſententiam yſichiũ aut chiũ [u] eiꝰ z aduerſarioſ [v] eiꝰ exercuiſſe q litez [w] apud pedaneum iudicem addictum [x] aut eundum yſichium appellaſſe: z cauſam contigit recurreñ ad tuam cognitionem z dum liſi iudicio tue celſitudinis exerceretur receſſiſſe [y] quidez a certa miniꝰ apỏ te geſtis arbitros autem elegiſſe cõmunes ex reſcripto [z] apud illos concurriſſe z quedam exercuiſſe poſtea uero neglexiſſe quidez electos

r De appellationib⁹ .
s Ubiectorũ . Sed que eſt differentia int hunc ti. z. s̃. de ap. z alium de bis q ingre. ad ap. ℟. primo ỏ ap. tractat de prin. ap. ꝯ .ſ. de bis que igre tractat de fi. §. hic aũt icidẽter poſitus fuit nõ ex ꝓpoſito ſed ex qõne tali facta ut in prin. buꝰ ꝯſtõis quã dñ breuiter q ſi pendẽte cã ap. ꝓmittatur in arbitros tẽpuſ qỏ ibi fuit non nocet exercitio qỏ fieri bẽt. j. ãnuz biennium . s̃. de bis qui igre. ad ap. §. i.
t Patron' . idẽſt aduocatus. ut . L. de poſtu . l. q̃ſq;.
t Quia lege ut . s̃. de bis q in gre. ad ap. i ꝓn
u Anchiũ . i. a uũcl̃z ſuũ patrum q uulgo dr̃ chiuus ut. j. de de hr̃. ab inteſ. . §. ſi aũt ỏfunctus .
x Aduerſarioſ inẽ ſe uel inuicẽ
y Litẽ pricipalis cauſe. ac.
z Addictuz . i. condemnatuz.
a Receſſiſſe. dicit adocatus ul' cyphum.
b Ex reſcripto ideſt ex cõmũi ſcriptura z uoluntate arbitroꝝ eligerũt.

a Neque uiruz ·que ex dote. si pro etiam al.

b Solo. scilicz non proprieta te. z hec pri ma pars expe ditur. j. e. §. usq; ad. §. illud.

c filios alere. z hoc expedr̃. j. e. §. usq; ad. §. q̃ icipit uouim?

d Aquidez qȯ sn̄ id subaudi.

e Tumtū .i. redūdat i tu multuz quia ad huc uacillant a pud homines: si uēo z hoc ex peditur. j. e. §. si. Etc.

f Negocijs da tiui casus est.

g In iudicia. subaudi circa.

h Teriata. sūt idest statuta ab alijs principib? z a nob? ipis al.

i Non displicē tibus. idest nō displicuerūt: sz que uisa sūt no bis meliora le gibus primis. s. tractantibus ȯ hac materia: et sic participium in uerbū resol uitur z sic nota q̄ cōrigit se ip sum: sic. s̄. de nupt. §. i. z. j. t ut. j. f. in prin. lex. n. antiqua idem quod hic dicit. ut. C. ȯ se cundis nuptiis quoniam. §. fi. z. l. hac edicta. §. fi. Sed alia. s̄. de nup. §. si uero distinguit z nunc autem dicit indistincte. Sz p aliā. j. ut f. fi. distinguunt ut iam dices.

Neqz uiruz[a] quod ex dote est neqz mulierem ex sponsalicia largitate lucrum propriuz ha bere: sed seruare dominiuz su is filiis: uel si ad secundas nu ptias non ueniant usu solo[b] i lucro consistente: z ut ex repu dio transigentes nuptias lu crantes autem: aut dotem: aut ante nuptias donationem z ipsis similiter dominiuz ser uare filius usum habente per sona cogēda filios[c] alere si ue rō bona gratia saluantur nu ptie z uideantur occasione dā ni detineri quadaz z hac arte perimenda que ȯtinentur fili is seruentur. rubrica.

Dez. A. Johāni pp. p oriētē.

A[d] quidez que semper eadem se habent legib? non egent uariis sipli citate: z q̄ sine nullius diuersitatis mixtura est conti nue possidentia z utentia legi bus sempiternis hoc sacris nul la correctione egentibus q̄ au tem secundum nos est in redū dationis comprehensuz tumlr tum[e] gubernatiua idiget sapi entia ex legibus superuenienti bz negociis[f] unde qm̄ nos: nz iudicia[g] segnes mltis interpel lantium causis singulis quidē medemur cōprehendentes ät unaz quamq̄ questionem du bitatam a nobis z iudicib? no stris per legis lationez que oz agi z generaliter in unamquā q̄ questionē exponimus itaq̄ illud ante omnia uisum q̄ est forsam esse priscis legis latio nibus non sine quadam diuisi one uobis autez putatū est bn̄ se habere temperata lege ad si plicitatem causam trāsponere z nunc inchoante z nihil per scrutāte horū q̄ pr̄ tminata[h] sunt qm̄ z nobis ipsis pridem non displicentibus de hoc ip so que legibus uisa sunt melio ra secūda. nuptialibus nanq̄ lucris siquidem aliquis coniū ctorum seruauerit pudicitiaz manentibus apud ipsos ualiō eorum substantiis in fixis. Si uero ueniat ad alterius perso ne coniunctionem ex priori matrimonio despexerunt eos bus nuptiis filiis seruandis[k] simplici[l] quadam: z meliori. l. duplici hanc placuit interimer̄ si enim secundis[m] mixta nupti is mulier autem etiam uir for te ad secundā respiciens cōiu gem que ex morte lucrata sūt aut etiaz ex repudio forte ser uat filiis cum[n] utiq̄ forsan z a lii erunt eis filii ex nuptiis se quentibus quomodo iustum ē eos qui in solis filiis legitimis moriuntur non seruare eis lu cra ex mortuis eorum z penti bus sed[o] aliis eas trāsmittere. s. quid erit p̄ciosius[p] filiis ap parentibus non ingratis ppea igitur sanctimus si mulier mo riatur z eueniat lucrum fieri uiro hanc dotem omnino ser uare filiis[q] siue[r] ad secūdas ue niat nuptias siue etiam non. z ex diuerso si mortuus fuerit uir mlr ät aut nuptiali dōati one lucra[s] propriis filiis usuz quidem lucrorum ex nuptiis apud eos constitutum[t] prope tatem uero eorum filiis omio seruandam his que super pa rentibus ad secundas uenien tibus nuptias sancita sunt in suo ordine seruādis z hoc ua lere matrimoniis quocunque modo solutis ab hodierna di e z in omne[u] qȯ sequitur z in his matrimoniis que iaz solu ta sunt quidez sive morte sive quolibet alio modo adhuc pē dente[x] eo quȯ unus superstes sit nam si ambo ȯfuncti sunt hoc heredibus non damus: sz tanq̄ simul terminatum uetēi bus relinquimus legibus illȯ[y] certum est quia dum semel fu erint filiorum z p̄petatez lex deferens eis p̄stitit tunc in suc cessionibus z alus accessioib? ita z in his erunt sicut z in po ribus sanctum est filiis q̄ pp secundas nuptias parentum lucrum aliquod ex legibus si potiti. illud quoq̄ ex quadā causa denuntiata[z] ad legis la tionem deducer̄ estimauimus oportere. quia tamē transier̄t

h Seruandis. lucris.

l Simplici. hac. s. que ē melior ātiqua duplici

m Secundis. scilicet pa rentibus.

n Cum utique filijs. sc licet existentibus ex pril mo matrimonio.

o Sed alijs. scilicet ex traneis.

p Pretiosius quam h? lucra supradicta eis sē uari a parentibus.

q Filijs. scilicet prenoi natis.

r Siue etiam. Sed ho die conceditur uiro z u xori uirilis portio secū dum numerum liberoz aliquid amplius sit ei q̄ non nub quā ei qui nu bit z sic ista per aliam determinatur z corrigi tur ut. j. lit. fra. fi. §. qz uero que est contra. ac.

s Lucra. scilz sanctim? obseruare.

t Constitutū. dicim?.

u Et omne. s. lucrum.

x Pendēte. s. matrimo nio q̄a unus nuptiaz su per erat ut subicit z trā sit sic de plurali ad sin gulare Etz. cum dixēit prius matrimonijs nūc nūo z fm alios dic q̄ pendet superstite illo q̄ fecit lucrum z sic no. q̄ dz Rnder̄ nm̄. uno tm supstite. Etc.

y Illȯ certū z alijs suc cessiōib? ypothaz quā i bōis fuātis eas post uendicare filij. ut. C. de fis nup. l. hac. §. ulti. fruct? sunt ei? q̄ seruat.

z Illud q̄s alterutros it̄ se l ad inicē diuerterz.

a Denuntiatum. scilicet nobis. ac.

c Dispositionem. idest uoluntatem i libro R.
d Prescriptionez si qs minoruz signa minorū sunt hec. v. x. xc.
e Tempus. scilicet declarandi .i. prox.
f Manu. s. fuerit.
g Uncias ubi i quotis partis instituit idem si in certis rebus ut subiicit. ac.
h Relinquat. z sic ualet z no. q ubi hec solēnitas fit non oz filijs scribeř z alr. fieri solēnitates de quibus dicitur .s. detrien. z se. §. z q sepe ut patet ex cōtinuatiōe quam fecit. vz de illa aur. ad istam iij. C de testament. hac ?sul. in aur. Item no. q tam hanc q̄ predictam. aur .s. detri. z se intellexerunt Jo. z bul. z az loqui quando patertamr fecit testamentum i scriptis si autē condidit rū cupatiuum cur exigetū subscriptio cum ibi nulla sit scriptura idcoque ibi ueterē. l. seruant qñ fit nuncupatiuum. ut quoquomodo possit p bari ueritas eius ut. C. de testamentis hac consul. §. ex imperfecto ex duobus tañ testib' maribus uel feminis. ut. ff de testa. mi. lutius. i: R licet alr femine z repellātur ut. ff. de testi. ex eo z sic patz q tantum in testamento in scriptis derogatur predicta. l. ò testa. per istam. Sz. M putabat in totum derogatum dicens. ut hodie non possit pater uiuus solemniter inter filios testari nisi subscriptio fiat ab ipo ul'ab alijs liberis uel'alia òclaret per consequentiam ut hic exigebat numerum. vij. testium ut i perfecta uoluntate quia z extraneis dicit posse legari.
i Obseruationem. idest subscriptionem testium z signaculorum.
k Prebita. per linguā z manum testatoris.
l Scema. istud dic fm predictum scema.

noluerit facere dispositionez primum qò eius prescriptiōē tempus deinde quoq; filiorū nomina ppria manu ad hec uncias in quibus scripsit heř des non signis numerorum significandas: sed per totas litteras declarandas: ut undique clař z indubitate consistant si uero etiam rerum uoluerit facere diuisionem: aut quibusdā rebus certis: aut oēs: aut quasdam institutiones statuere: et harum iscribat etiaz signationes: ut eius litteris omnia declarata nullam ulterius contētionem filiis òrelinquat. Si tamen aut uxori: aut extraneis personis aliquibus noluēit relinqueř legata aut fideicommissa: aut libētates. z hec ppa scripta manu dicta que a testatoribus coram omnibus testibus quoniam omnia cōsequēter in dispositione posita ipsi z scripserunt z uolunt ualere sint firma nihil minuenda eo quod uideantur in charta scripta reliquam obseruatiōem testamentorum non suscipientia: sed hoc solum mittētur q eius manq z lingua habz omnem uirtutem charte prebibi tam. Et si quidem usque ad mortem maneat hoc scema nullus postea deducet testes: q̄a uoluit forte talē uolūtatez mutař aut ?querteř: aut aliq̄d tale facere: cui licuit rumpere quod factum est z aliam faceř uoluntatem declarantem perfectam eius sententiam quam competit ualere. hoc enim concedimus ei agere hoc ipsū express im significantem sub p̄ sentia testium septez: quia z si fecerit quandam talem uoluntatem non tamen eam ualere ulterius uult: sz rursus q̄z uult aliaz faceř z hanc aut in testamento perfecto faciat omnia testamentorum habente signa aut in nō scripta perfecta uoluntate fidei uideri cum òfunctum esse prioribus infirmis factis ex secunda eius secundū perfectum testamentum: aut

uoluntatē dispositione. Qui a uero nouimus aliquos diu i siones facientes inter propri os filios z pperantes eos his subscribeř z hoc scema suscepim?: si quis eniz diuidit prop as res z ipsos filios euocās faciat subscribere diuisionibus ipsis z ratas eas iudicare z p fiteri filios hoc secundū hūc modū habere. sit z hoc firmū in huiusmodi reruz diuisioñ secundum nostram constituti onem quam ob hoc posuimus quam in omnibus que in ea continentur firmaz esse z per hanc legez sanctimus. Si aut z diuisiōes ipse subscripserit z clara omia p subscriptionez suam fecerit fit z hoc ratū. qñ z hoc iaz nostra legis latione continetur: palam uero est: q̄a in talibus casibus ualebit hec lex quoscunq; postea monere contigerit. Que igitur placuerunt nobis z per hanc sacraz òterminata sunt legē. tua gloria cognoscens omnibus faciat manifesta ut nullum lateat que recte z prouidenter p nostris subiectis sanctita sunt.

De restitutionibus rubrica.

Idem au. basso. com. domē: z locum habenti Jo. p̄po. per orientem.

Negocium audiuimus pro testamento dubitato z etiam interp̄tari iustum estimauim? z lege comprehendere certissima hoc q nře cōsuetudinis est in negocijs motis ex legibus optimis accipere occasiones filios enim quidam suos instituens heredes deinde altutris eos filiis non ex his stantibus substituer uolens iussit si contigerit aliquem eius filiorum: z heredem futurorum sine filiis humanam solnere uitam post exceptionem horum que ex lege debentur ei. ex eis que ab eo relinquebantur ei reb? reliquas oēs res et iura quecunque apud eum in tempore

m Immutatione. al. mutetur in libro. az.
n Si q̄dē agere. uolūtatē mutare si uult.
o Expressum. ergo duo sunt necessaria. ut rumpatur testamentum predictum. s. q̄ dicat expresse se penitere testi z illō mutare ut. ff. ō. l. ij. si quis in prin. q̄ ualz no tař ad r̄scripta contra ius elicita q̄ ualeant si ex pressiz dicat non obstante. l tali. Itē §. ē necessarium q̄ aliud perficiat. ut instit. q̄. mo. t. i fir. §. fi.
p Uolūtatē. s. minus solennez inter liberos.
q Perfecta. ř solennitas fōte exquiritur cum extraneos instituit heredes in fo. tes. non filios. ut. C. de te. hac consul. §. .ex iperfecto.
r Quia uero. properantes. s. patres.
s Eos. s. filios ut subicit.
t Subscribeř. .s: filios ut subiicit ac.
u Scema idest hec u tima uoluntas.
x Profiteri. s. faciat filios q̄ eis sic tenebūt.
y Diuisiōe. nec .n. aliquem isti tuit l' hr̄dauit: sed res singulares unicuiq; assignat tāq̄ i codicillis sol' fieri vñ nz ?ñtia litterarum. ut. s. nz testibus ē opus dū tamē descriptura z subscriptiōe ul'p testes duos l cōsectiōe testiū ?sz.

c Ex cursu temporis. non leditur ex temporis cursu qui negligens non fuit. ut. ſ. ō ap. §. ij. z ō bis q̄ ingre. ad ap. §. i. z. j. ut cum de ap. cog. §. i. z. ff. de mino. l. intra utile. z. C. de inoffici. teſ. contra maiores.

d Et ſi decies. ſ. de hr̄. z fal. §. z h̄ datus.

e Mote per ꝯ teſtatiōes z ſic ſunt genituica ſus.

f Nō mote. p. ꝯteſtōz q̄a nō ceperat adhuc cauſas tractari apud iudicē appellationis. appellatum tamē erat.

g Bienniuz. ſecus forte in cā criminali. ut. ff ad tūpil'. ab acti. z. l. ij. z. C. ad tūpil'. q̄uis.

b Judices. idēſt arbitros. ut. s. poſſint z ſic ponitur. C. de arbi. in princi.

i Judicium. i. arbitrium.

k Credidit. idēſt confidit q̄ debz arbiter ſumere cauſam.

l Judices. ideſt arbitros.

m Scema. ideſt formam uel figuram. Acc.

n De teſtamentis imperfectis. hic dicitur uſz ad. §. quia uō.

arbitros non autē perſecutos apud eos motam litez ſed trā ſacto biennio uti aduerſarios eius quia non poſſit a cōdem nato exerceri i tuo iudicio tal' lis: ſed oportere eam cōfirmari ſemel bienio tranſacto. Illum uero propterea non per executum apud tuam gloriaz eo q̄ litem apud electos dicer̄t arbitros. ſanctimus igitur memoratum q̄ negocium ex quo hec nobis ſunt nunciata niſi ledi ex curſu[c] temporis neque ratam eſſe iudicis ſententiam ſeml' appellatione data. ſed z per exerceri apud tuam gloriam z terminum legitimum ſuſcipere etiam ſi decies[d] milies plusq̄ biennii tempꝰ exceſſēit aut excedat. Deinceps autem in omni negocio i quo tale q̄d agitur z in medio moteē cauſe apud iudicez appellationiſ at non moteē aliqui eligantur alii z propterea biennium[g] tranſeat intra quod oporteat appellationis iudices[b] litem decider̄ z per quamlibet circumſtantiā rurſus reuertatur iterum ad iudices appellationiſ cā aliis. quidem omnibus liceat uti ptibus tamq̄ ſi eos nō contingiſſet deſerere. q̄ ſi appellationiſ iudicium[i] apud electos autem ueniſſe non tamez poſſe uti qō biennuz preteriit. nam qui ſemel iudices alios elegit non eſt iuſtum ut taciturnitatez culpz eius qui propterea leſus eſt q̄ a his que geſta ſunt de electione iudicis credidit[k] z ideo non eſt executus. neque compleuit litez illic eo qō apud iudices[l] illos ſit exercitatum negociuz hec igitur in omni negocio ſeruari apud tuum forum uolumus. z omni alio ubi ſecundū appellationiſ idicatur ſcema[m] quatenuſ nihil' iniuſte circa noſtros ſubiectos agatur ſi uero etiam poſtquam deſeruerunt electos iudices biennii trāſeat tempus. tunc confirmari uolumus ſententiam ſecundū conſtitutiōeſ ō hoc factas a nobiſ q̄ etiam deinceps in omnibus futuris ſecundum hoſ modoſ negociis ualere uolumuſ. aliiſ omnibus que de appellatiuis certaminibus priſcis dicta ſūt legibus z a nobis in legum cō ſcripta ſunt codicibus in ꝓpria uirtute manentibus.

De[n] teſtamentis imperfectis a parentibus in filioſ factis. z de diuiſione[o] rerum a filiis coram parēte z de eius facultatib' factaſ. z ſubſcripta. rubrica.

Dez au. baſſo. magnificentiſſimo cōiti domuū iñ obtineri locum Jo. glorioſiſſimo prefecto ſacrorum p̄. oriente.

Constantino[p] diue memorie lex ſcripta eſt: p antique coniecture ſimplicitatem. porro cauſaruz uarietas: z natura eas[q] frequenter imitanſ: egere legeſ illas emendatione noſtra preparauit. dicit itaq̄ lex oportere morientium uoluntateſ qñ ſunt parentes omnibus mōis inter filioſ tenere. z tantuz eos erubeſcit parentes exiſtentes[r] quia eis z claram reruz concedit[t] ſignificationem dicens. et ſi non manifeſte ſint eoruz diſpoſitiones apparuerit autez ex quibuſdam iudiciis z cōiecturis z qualibet ſcriptura z ſic eas ualer̄[u] z hoc in ſuis z in emancipatis filiis. ait inſuper z Theodoſius[x] decreuit[y] non in patribus ſolum hoc diſponens: ſed etiam in matribus z aſcendentibus utriuſq̄ naturā hanc aprehendentes licentiaz homines in tantam ingreſſi ſt obſcuritatem. ut diuinantibuſ magiſ q̄z interpretantibꝰ hec egerunt. itaq̄ neque perſonas ſcribenteſ[z] neque rerum dicentes noticias z forte nec quantitatem tamen dignatur coniecturiſ z uerſumilium ratione talia[3] permittere. Nos omia igr̄ clara z aperta conſiſtere uolē tes quid enim ſic proprium ē legū ſicut claritas[a]. maxie ſup ō fūcto q̄z diſpoſitiōibꝰ uolum[b] ſi q̄s lr̄as ſcr̄ēſ int' ſuos filios

o Et de diuiſione rerū repete teſtamentis fcis ideſt ſcriptis a filijs de diuiſione rerum coram parente facta de eius facultatibus z ſubſcripte. ſz. p. hic ſcripſit malaz eſſe hanc grāmaticam z falſam quia non tra etat ō teſtamentis filiorum inter parentes ſed econtra. Sed certe ita recte intelligitur q̄ pat iuſſit filios diuiſionem fieri z ipſe ſubſcripſit. ut j. e. §. ult. az. ubi hec ſa ps expeditur.

p A Conſtantino ſub ſcripta. ut. C. famb. br. l. ult.

q Eaz. ideſt eas l' legeſ. ſ. ſimiles uel dic cās.

r Exiſtentes. i. ſuppõere ſolennitati iur̄ cōis reſpectu filiorū q̄a z ē.

ſ Concedat. i. r̄mittat.

t Valere hoc iure ueteri uidebatur ut. ff. ōl. ij. l. peto. §. mater q̄.

u Theodoſij. ſ. cōſtō.

x Decreuit. ut. C. ō teſtamentiſ. hac conſul. § ex imperfecto.

y Scribentes. i. pſonis ſcribentib' z ſic ō alijs. accuſatiuis hic poſitis ut oñs in dtōs caſus ꝰ uertantur z regant̄ a v̄bo permittere.

z Talia. i. facer̄ fieri teſtamentum.

a Claritas no. legez claram eſſe deber̄: z ideo cū magna fit deliberatione. ut. C. de l'. z. cō. humane. z. ff. de inſti. ſi pupill'. §. p̄ſcribere.

b Jnt' filioſ ēgo ubi ex neo relinq̄d ta exigunt̄ q̄ ſcribat z p ꝰñtiaz q̄ dicat id ipm qō ſcrpſit coram teſtib'. Jtē q̄ in fine ponat gñalez clauſulam concluſiuam q̄ dixi z ſcripſi uolo ſuari in filijs primū exigit̄ tñ ſicut i nouell'.

ſpecialiter dictum ar. s̄ neque uirum q̄ ex. §. fi in fi. Itez no. q̄ aliqua pro captiuis alienantū que alias non alienan t̄ ſic. J. de eccleſiaſti. ti. §. inter dīus. 7. L. de ſac. ſan. eccle. ſanctim⁹ in fi. Item in preceden ti dicto nota q̄ ob do tem fit alienatio que aľ non fieret ut. s̄. ò reſti. §. quamobrem.

e Dicamus. ideſt dedi camus ac.

g Si uero contin. faci at ad ſui ſuſtentationē uel ad egentez ad ſobo lem. ut in nouell. az. et ſic nota ob impenſas p̄ mitti q̄ aľs. non fieret ut. ff. de liberis p̄. hēs ſu.

h Si autem 7 tali oc caſiōe qualʼ dicta ē az.

i Et aliis ſ militbuſ qua ſi dicat predictis mōis poterit donare non ali as. Az.

k Et nullam diſſimilez predictis.

l Si uō ꝓtigēit tetigēit

m Non habet. ſ. nunc habebat tamen tunc fe cit conſumpſit alioqui contra. az.

n Et res. utilem non r̄ ſtituta hr̄. quia. ſi fidei commiſſario in aliena tis dico eā non eſſe nec ceſſariaz az.

o ypothecas. in rebus que fideicommiſſo non continentur. 7 fuerint defuncti. Nam rei mee non habeo ypothecaz ut. ff. de pig. ac. ſi rem alienam: uel dic utile dominuz non repellit ypo. ut. L. de iure do. i rebus directuz ꝓtra.

p Dedimus ut. L. com munia de. l. i.

ex illo ſuppleri quartam 7 p nullam ꝑ cauſam hanc minui. Si uero contigerit ꝑ quartā et non habet ‴ ad ſuplementuz a liam ſubſtantiam tunc dam⁹ 7 contra emptores aut aliē ac cipientes res ‴ in rez. 7 ypothe cas ° ex auctoritate huiuſ legiſ ut liceat complere ſibi fideicō miſſum ex rerum uendicatiōe hoc q̄ò in legatis iaz dedim⁹ 7 ex conſtitutione in rē eis do nantes 7 fideicommiſſi perſe cutionez unde 7 cautionē fiò commiſſario dabit non min⁹ quartam ſeruare niſi 7 ipſam teſtator: ſicut in pronunciato nobis facto prohibuit: cum ei ipſe tēſtator omnem non fide iuſſionem ſolum ſed etiaz cau tionem relaxauerit. noſ aliter diſponere non eſt morientis: conuicere ꝑ noluntatem. hec igr̄ ſit cauſiſ deciſio ipi ꝑ q̄ p̄bu it qōnez 7 aliiſ omnibuſ in qui bus pendere contigerit caſ⁹ te ſtamentorum quidem facto⁊ 7 teſtatoruz quippe defuncto rum nondum autem tali locū accipienti fiòicommiſſo: ſz ad huc eo qui grauatus eſt ſuper ſtite 7 hec dicimus non i filiis ſolum ſed etiam in aliis ꝓgna tis 7 extraneiſ agere in quib⁹ omnino tale fideicommiſſum relinqui cōtingerit. Tua igitū gloria omnibus hec mäifeſta faciet noſtriſ ſubiectis ut ſciät quemadmodum competat: et uiuere eos 7 mori 7 teſtari 7 fidecommiſſa relinquere 7 ali a agere que i talib⁹ ſt̄ ſäctita.

De priuilegiis dotis hereticis mulierib⁹ ñ preſtädiſ. rubrica.

Dez au. Jo. p̄ per orientem. Una ꝑ nobis eſſe in oñi noſtre re. pu. 7 imperii uita ſpe iòo credidim⁹ ſcientes quia hoc nobis 7 aie: 7 imperii dat ſalutem. unde 7 legislationes noſtras inde pē dere competit 7 in eam reſpi cere 7 hoc eis principium eſſe 7 medium 7 terminum. ſciant igitur uniuerſi qui ante nos imperantes 7 maxime Leo pi e memōie 7 Juſtinuſ diue me morie noſter pater in ſuiſ con ſtitutionibus hereticis omnib⁹ interdixerunt ut neq̄ ulla ipi participarentur nec quolz mi litia in publicis curiſ participi um ꝑ haberent uti ‟ ne occaſiōe miliciarum 7 publicorum col legiorum ſancte dei catholice 7 apoſtolice eccleſie uiderentū membra uaſtare 7 nos ꝑ autez ipſi hoc egim⁹ noſtris cōſtitu tiōib⁹ hoc roborātes hereticoſ uero 7 illi dixerunt: 7 nos di ximus eos qui diuerſarum ſē hereſum quibus coniungim⁹ 7 cōnumeram⁹ 7 q̄ neſtorii iu daicam ſequuntur ueſaniam: 7 eutichianiſtas 7 acehpaloſ q̄ dioſcori 7 ſeueri mala ſecta là guēt ꝑ 7 manichei 7 apollinariſ renouantium impietatez 7 ad hoc omnes qui non ſunt mem bra ſancte ꝑ òi catholice 7 apl̄i ce eccleſie in qua omneſ concō diter ſanctiſſimi ep̄i 7 totius ō bis terrarum patriarche 7 he ſperie rome 7 huius regie ciui tatiſ et alexandrie et theopho poleos et ieroſolimorū 7 oēs qui ſub eis conſtituti ſunt ſan ctiſſimi epiſcopi apoſtolicaz p̄ dicant fidem atq̄ traditionez igitur ſacraz communionem i catholica eccleſia non percipi entes ab eius deo amabilibus ſacerdotibus hēticos iuſte uo camus. nam licet nomen xp̄ia norum ſibimet impoſuerint ‟ uera tamen chriſtianoruz ſe fi de 7 communione ſeparāt òi iudicio ſemzip̄os ſubdi cogno ſcentes. que igitur de hereticis prolate ſunt leges omnibuſ ſt̄ manifeſta nos autem uolētes orthodoxam amplectentes fi dem 7 eam defendentes habe re ‟ aliq̄ò amplius priuilegiū hi qui alienant ſemetipſos òi ouili quoniaz neq̄ iuſtum eſt equalibus cum orthodoxiſ 7 hereticos dignos ‟ fieri priui legiis proptera 7 nunc ad p̄ ſentem reſpeximus legem: qui a enim dedimus ‟ priuilegiuz mulieribus dotium ut etiam

q Cōuicere. i. ſeruare. Sz eſt contra facere 7 ideo non eſt fa ciendum ut hic 7 L. ut in poſ. le. in ipſis. 7. l. cum arbimedo ram.

r Et ipſi. hoc ē 7 ip̄i. l. cauſe q̄ prebuit 7 c̄.

s Una noſter pater nota Juſtinianum fi lium Juſtini q̄ dic ut in inſtit. de donati. §. eſt 7 illud.

t Participiuz. Naz nec aduo cati. ut. L. ò po ſtu. l. nemo: uel in foro. Itē nz defenſores ciui tatum. ut. L. ò epa. au. l. ube mus. Item nz in aliqua digni tate. ut. L. ò iu deis. l. ſi.

x Uti. p ut. ac

u Et nos. hic accipe. ſicut. s̄. poſitum. 7 ſup ple ſicut ipſi fe cerunt ita nos 7 c̄. ac.

y Languent. i òſt languenter ſequūtur 7 mo rantur in ſecta dioſtori.

z Sancte dei. no. cē br̄icū q̄ nō ē eccleſie mē bruz 7 facit ad hanc conſtituti onem i decretis xx. q. viij. c. ult̄ L. de. here. l. viij. 7 iiij. q. i. c. ſecundo.

3 Que i ea cō
ſti. q̄ ē. ſ. ō ꝺ̄ē.
ꝛ ſe. §. ꝛ illō ꝛ
ſepe ñ dicit q̄a
extranei poſſ3
reliqui.

a Jn diuiſione
facta alijs ut ꝓ
ſonz. Rx. az.

b Sbſcripſit. ſ.
ſolus. ꝑ etiam i
filijs. p.

c Legis. ſ̄. de
ten. ꝛ ſe. v. col
. §. ꝛ illud. ac.

d De reſtōibus
ſ3 q̄ ē dr̄ia intē
hūc. t. ꝛ. ſ̄. ō re
ſti. ꝛ ea q̄ pa. ꝛ
illuz. j. de reſti.
fiōi. commiſſa.
noie fa. Rx ñ. in
iſto tit reſtō in
morte reſtituen
tis· Jt̄ eoz q̄ lu
pſūt in ſuperio
ri fit ſtatī ꝑ pro
ut uoluit teſtōr
poſt. Jtez oium
excepta quarta
ut colr̄ b̄ dria
duplex. j. e. §.
nob̄ in p̄n. Jn
ferior aūt de re
ſtiē. fideiꝯ. dicit
ō quodā teſ. ꝛ
codicillo i quo
ſingtria ſūint r̄
licta legata ꝛ.
per fideicom.
fuit rogatus q̄
habuit ut ñ all
enet non princi
paliter de reſti
tuendo. Sz ſi a
lienet ut ad ali
q̄d perueniat ut
i Rx. hic pz az.

e Egocium. ſ.
n negocium. ꝑ
teſtamentum.

f Juſtum. als
in lī az. dignū

g Filios ex eis
als ex his.

h Ab eo. ſcilicz
teſtante.

i Eo moriente
ideſt eo patre
mortuo.

k Non uti in li
bro az non eſt
ñ. ꝛ idē ē ſēſus.

l Deſente a ō
tero deſis. vnō
ueſtes deſrite. i.
deteriorate.

mortis inuenirentur uenire. ꝛ
reſtitui ex his ſuperſtitibꝰ aut
eius filiū ſi etiam ipſe morere
tur omni ceſſante inter eos ꝓ
pter memoratam ſubſtitutiōz
cautione ꝛ fideiuſſione in his
eo moriente[1] ꝛ uno quidez eiꝰ
filiorum ꝛ heredum filios ha
bente alio uero manēte ſine fi
lijs prohibet eaz qui ſine filijs
eſt is qui filioſ hēt non uti[k] re
bus ut poſtea ō̄terente[1] at ille
utens uerbis teſtamti q̄a q̄cq̄d
iueniretur i tempore mortiſ a
pud eum. hoc enim reſtituere
iuſſit ſecundū hoc uult ſcema
licentiam habere uti rebus ſic̄
uoluerit nulla prohibitione ō
eorum gubernatione illata ei
Nos[m] igitur ſumentes ex hoc
occaſionem. eſtimauimuſ opō
tere ꝛ antiquaz in diffinitioez
ꝛ deinceps diſcretionem hanc
q̄d diffinir̄ hanc autem puraz
hominibus reponere ꝛ ꝓp ea
lege cauſam comprehendere
ut diſcant homines omnez. l.
ordinem cum quo cōpetit ta
lia ꝛ diſcere ꝛ iudicare. Mo
uimus igitur apō papañ. ſapi
entiſſimum dictum in nono ō
cimo libro eius queſtionū. ubi
permittit alienationes i tali cā
illud ſolum uelud ex ſtudio in
enigmate[n] proponens. ut tunc
oporteret prohiberi alienatio
nes cum ad ſoluendū[o] fideicō
miſſum ex ſtudio qui hic one
ratus[p] eſt ad alienationem ue
nit ꝛ tanquam philoſophatꝰ
inter imperatores marcꝰ tali
quodam propoſito caſu uiri
boni arbitratum uideri ineſſe
talibus[q] uerbis diſpoſuit[r].
Nobiſ ergo recte uiſum eſt ita
diſponere legiſlationem: ut ſi
quidem uniuerſaliter aliquis
dicat reſtitutionem fideicōmiſ
ſi hec tenere que in talibus de
creta ſunt etiam a nobis ia ſā
ctita[s]. Si uero tale ſit fideicom
miſſū quale ſubiacet[t] ꝛ ea que
inueniuntur ſeu remanent i tē
pore mortis teſtator ſūmittet
ſola. fideicommiſſuz. tunc idiſ
finite dictū priorib[u]ꝰ ſub qua
dam legitima deducere diuiſi

one ꝛ ordie[x] ſi quiſ. n. hoc aut
etiaz tale aliquid dixerit aliud
ſanctimus uſque ad falcidiaz
ſolum ſue inſtitutionis neceſſi
tatem habere ſeruare cum qui
oneratus eſt fideicommiſſi r̄
ſtitutione ꝛ non poſſe aliquid
penitus[y] ex illa minuere ſuffici
ens exiſtens[z]: ſed heredi quidē
ſuperſint treſ partes illi autez
quarte ſolius relinquatur. rō
non ei concedimus qui graua
tus eſt etiam donationibuſ uti
aliquibuſ ꝛ forſan ex ſtudio ꝙ
paū. dicebat interuertendi fiō
icommiſſi cauſa ut etiaz i quā
ta minuatur inſtitutionis eiuſ
ſed hoc omnino relinquere fi
deicommiſſum aliis omnibus
in eius poſitis poteſtate ꝛ licē
tiā habere cum his ſicut nolu
erit uti quēadmodū perfectis
dominis competit. Si uero[a]
ꝛ ipſam quartaz is qui graua
tus eſt contingat. neceſſarium
eſt perſcrutari cauſam ſecundō
quā hoc egit: ꝛ ſi quidem aut
dotem uoluerit dar̄[b]: aut ſpō
ſaliciam[c] largitatem aliam nō
habens[d] ſubſtantiam oportet
ei hoc permitti agere ꝛ hoc ꝑz
quod noſtra continetur iam
. l. in qua ei omnino non nega
uimus talem diminutionez. ſi
uero[e] ꝛ in captiuorum redēp
tionem hanc enim excepimus
ꝛ dicamus[f] deo cauſam ꝛ hāc
licentiam eum habere facere ꝛ
diminuere ꝛ quartam pietatiſ
ratione ꝙ omnium nobis pre
cioſius uidetur. Si uero[g] cō
tingerit neque ipſuz habeī ex
aliquibus cauſis ūde faciat ex
penſaſ ex tali reſtitutione etiā
has facere damus ei licentiaz.
hoc quod ꝛ teſtator permiſit
quod relinquitū omnino hoc
nolens ad reſtitutionem trahi
ꝛ quaſi aliq̄s dicat ex hoc q̄ō
remaneret ei reſtitutionem fi
deri. Si autez[h] nulla talis ſub
iacet occaſio neceſſitatem hr̄e
omnino quartam partez ꝓp
e inſtitutionis ſeruare. ꝛ tali ꝛ
aliis[i] reſtitutionem donare ſi
tamen aliquid expenderit ha
bens unō ſupplementū faciat

m Nos igitur indiffini
tionē. que diffinitio. j.
ponitur ſecūdum paū.
Dictuz q̄ō r̄nſū iuenies
inſtit. ō fideiuſ. hr̄. §. ſz
q̄a ꝛ. ff. ad tre. Titius.

n Jn enigmate. iōſt ob
ſcūitate q̄a nō pōt ſciri
q̄n fecēit cā interuerten
di fiōicōmiſſū uel nō.

o Absoluendum. ideſt
ad nihilandum. ac.

p Oneratuſ. ſ. fideicō
miſſo. al.

q Talib[9] vbis. ſ. q̄ tp̄r
mōtis iuenirēt ut. ſ. e. t

r Depoſuit. utruz ituer
tendi cā fideiꝯ. fecēit ut
ñ ut. ff. ad tre. l. titi[9] ro
gat[9]. ꝛ. ff. ō uſur̄. l. iij. §
non nunquam.

ſ Scita ſt. ut. ſ̄. ō r̄ñ.
ꝛ ea que pa. §. i.

t Sbiacet. i. quale ē i
caſu noſtro. ac.

u Priorib[9]. i. a priori
b̄. ſ. paū. ꝛ marco.

x Et ōdie. ſ. uiſū eſt di
ſponere.

y Peitus. al̄. amplius.

z Exñs. i. ſi ipe diues ē
p ſe al̄. ſec[9]. ut. j. c. §. ſi
uō ꝓtingēit. ꝛ ſic no. ꝙ
tres ptes ſibi ꝓſumit et
bz quartā ſolā reſtituit
fiōicōmiſſario ſz q̄n de
tota reſtitui nulla roga
tur. tunc ſibi tres ptes
fiōiꝯ det. ut. C. ad tre.
. l. i.

a Si uō ipaz quartaz
quā dz reſtituer̄ ꝛ dic ꝓ
tigat. i. tangat.

b Dar̄. ſ. ꝓ filia l̄ nepte
quā neccēē bz dotar̄ ut
dic reddere alicui utrūz
. n. ēē pōt ſz ſi doſ data
deſinat ēē doſ ut ſoluto
ñmio nūq̄d redit i cāz
reſtōnis. Rx. ñ ar. ff. ad
tre. l. hēdes. §. fi. ꝛ. l.
bēdib[9]. §. ti. ꝛ. l. ſi mlier
. §. fi. ꝛ eoōmō. Rx. ſi ḣ
idē q̄ratur in illa ꝓſtōe
. ſ̄. ō reſtit̄. §. quāobrez
nā ꝓ dote diminui der̄
ſtōne permittit.

c Spōſaliciā. i. donat
pp. nup.

d Nō bñs ydoneaz ad
dotē ſiue donatiōz ſpō
ſalicie largitatis.

e Si uō excepim[9] q̄ñ. ſ.
ñ bēnt aluō fōte ut. ſ.
dixit. Jtē nūq̄d eccl̄ie ſi
li mō dar̄ potit reſ bu[9]
mōi. Rx. ñ cū hic nō ſit

o Et iubemus in alijs puta quadriennij ut. L ō qua. pre. l. fi. z plene dices j. de eccl'asti. ti. § temporali. ac.

p Constitutō. dicas sēp fieri mentionē de illa ꝓstitutōe ut ītra dñiuz. lz Jo. alr dixerit ut dixi ī rubrica ac.

q Si quas viij. lustroz lustz uocat quiquēniuz ꝙ octies iteratū xl. cōplet an. ꝙ. n. tm̄ tacuit obiciē ei hec sāctio ac.

r Ulta qdē prudēti a. ut. ff. e. p totū.

s Dispositio ut. L. e. p totum.

t Et poss dēte. sic ergo ō corporali tm̄. p. tñ dixit idē ō icōporeo ō actiōe psonali ꝙ satis potest dici fz uetera iura. ut. L. e. l. ij. z. l. fi. Sed p hāc uideē ꝓtrariuz. z fz hoc ñ pōt opponi ō eo qō est. L. ne li. po. l. .i. z. ij. ubi cessatio ammittit ꝙa ē incorporal.

u Mouet. nō ē necesse ꝙ lis ꝓtestet stati. n. ffrigit cū dr iudiciariā pt. z ē. l. bellū ēgo dari necceē ē fz nō litis cō. lz mlti cōtradicant. Jtē simplex ītdictio non fact rē li. ut. L. e. l. i. z. ff. e. .l. i.

x Jn huiusmōi ꝓstōne pōita. L. e. l. fi.

y Obtinē. i. itelligi. ac

z Discernim. ut sciens ēptor re careat z pciuz deē fisco ñ ut lucro aliēnātis imo ipe dat tm̄dē si sit ēptor ignorās pci ñ rebēat si soluit z tm̄ ꝙ sit eius tercia. ut. L. .e. l. fi.

a Perspexim̄us. s. e. l. circa fi.

b Diffio. qdā. n. fiūt cū uniuersitate q̄ al. ñ fiūt z. ff. de acqr. re. do. l. quedā z idē dicas ī dotis cā z dōat. pp. nup. z translacē. z legati et fideiz. ut. L. e. l. fi. i fi. z proxi. §.

c Litigantē actorez. ul reum ac.

d Et hoc ꝙsequat qd si hrs agerē ñ uult. R. cōpellit eū legatarius. ut .ff. de l. i. l. ij sic. §. fi. z nō. de hoc triplex iusnā iure ueteri agebat. pdictū priuilegiuz usz ad possibilē mōm ducere exp̄imēto ꝛ traxim̄ z iubem̄° in negociis que ātehac xxx. ānorū rmouebat exceptio nūc uenerabilib' eccl'iis z monasteriis zenōibus nec nō orphanotrophis z beotrophis z lochijs. xl. ānorū ꝓtelatio ꝓferat si salua circa alias personas z causas uirtute quaz semper tricennalis sibi prescriptio uendicabat qm̄ hanc decez annorum adiectōz sol. ut dictū est religiosis locis eoz que iurī ul' ꝓtractibꝰ idulgemus ut sopite hoc tp̄ris spatio tam psonales q̄z ypotheccarie actiones in ppetuū ꝓqescāt nihil penitus aliis exceptionibus derogantes sz taz in aliis q̄z triennio ui roburq; tenentibus i illis nanq; ut dictum est tam negociis religiosos cōtractus memorato quadraginta ānorum priuilegio uolumus p frui in quibus eis centū ānoz progatiua constitutio' nostra contulerat si quas plane cās āte hanc nostram constitutionē ab eccl'esiis ceteris que sacris locis ubicūq; commotas iudicialis sententia: aut transactionuz conuentio terminauit uolum̄ refricari: sed in reliquuz illis hanc obici sanctōnē quas antehac sopitas octo lustroz silentio moueri hactenus aut motas terminari non contigit Jllustris igr̄ z magnifica auctoritas tua que per hanc generalem legez nostra statuit eternitas edictis ꝓpositis ad oiuz noticiam faciat peruenire.

De litigiosis z decima parte litis ab actore cautela p̄stāda.

Dem au. theodotho. pre porientem.

Ulta' quidez de litigiosis tam antiqua legislatoruz prudētia quā imperialis dispositio' promulgauit: sed adhuc in p̄senti quidem iudices a nostra clemētia petierunt ut dubietatez discernamus que adhuc ꝓp huiusmōi causis i iudicijs ꝓmouetur. z leges necnon constitutiones super his positas apertius explanemus. ut taz manifestissimum sit quas res uocari litigiosas oporteat. Jdeoq; sanctimus litigiosam dici z intelligi rem mobilez uel immobilem sese que mouentē de cuius dominio causa iter petitorem z possidētē' mouet" :aut per judiciariam conuentionē aut per precez principi oblatas z insinuatas iudici ac per eum aduersario interpellatoris cogitur in his enim casibus etiaz pretitam constitutionem 'mā suetudinis nostr̄ per hanc uolumus obtinere' in qua scientes z ignorantes emptores de crepimus Et hoc adiciēduz esse perspexim̄ª .ut si lite ō re litigiosa pendente pulsatū contingerit ab hac luce r̄cedeē heēdes autem eius uelle diuisiōz rerum facere sine aliquo obstaculo liceat eis hoc agere quando enim res litigiose per successionez ad heredes proueniūt non debet alienatio intelligi earum inter coheredes diuisio Et hoc autem presēti nostra lege decernimus z si cōtingēit unuz pro tali causa litigantē' ab humano consortio recedētem per ultimam uoluntatem res aliquas ō quibus dominii dubitatio uertitur legati noie cuicunq; relinquere z siquidē heres iudiciali sententia dominus earum fuerit demonstratus tunc legatarius ꝙ ei relictū est modis omnibus consequatur Si uero heres ī iuditio victus extiterit non habeat legatarius loc aliam rem pro eodem legato heredem exigere quoniam sciens testator rem litigiosam esse litis euentū legatario dereliquid' .vnde dam̄ licentiā legatario si hoc p desse sibi putauerit litis participē fieri' ut ne aliquā forte negligentiam seu proditionē heredi possit obicere. Ab hoc autem litigiosi uocabulo ypothecas separari decernimus z

brs in oēm euētum legatario tenebat. ut. L. .e. l. ij. z hic ā te istit. p isti. uō agebat l'gatarius suo piculo. ut. L. e. l. fi. i fibodie uō nō agit brs: sz picu lo legatarij .ut hic subiecit. z fz hoc dicte. l. corrigūtur ī hoc.

e Derliqd. hoc .n. presumim̄ nec ꝓtra ꝓbōz recipimus.

f Fieri z sic dñs cū ꝓcuratione. ut. ff. de ꝓcūr. .l. paul. R. sic legatarius cuz eo ꝙ ꝓuenit q̄r la. ut. ff. de iof. testa suspecta z .ff. ō ap. si per lusorio ac.

g Ab hoc als ad hec als ad boc z q̄libz est bona littera.

h Et qñ ēt pendēte lite iā supypothecaria. nā hic hoc dicē itēdit: sz nūqd tm̄. actio ī fem debitor ꝙ alienat cā mutādi iudi. R. sic ut. .ff. ō aliēa. iu. mu. c. f. l. i. z lz ille ti. locū hēat anteq̄ sit res litigiosa tm̄ mlto magis post hēt locū ut. ar. ff. ō penis si aliqd. Sed alij intelligūt hīc. §. ut si agat rei uen.? tra aliquē ñ tō ꝓhibeē rē obligare lz ꝓhibeatur al. alienar.

i Uendicare debitore. s. possidente ꝙ nōdum tradiderat eam ēptori ut. ō. de fideiuss. §. sz nz ad res. que est ? tra fz y. ul forte ēptore ēt possidete z ita hic corrigitū. ꝙ. ō de fideiuss. dicit

a Impoſuerit. nota paru ba bere nomen ni ſi etiam factuz habeat cum no mina debuerūt eſſe conſonātia rebus ut inſtit. de donati. §. eſt z aliud.

b Amplectētes ſcilicet accuſati ui caſus.

c Habere. naz in hoc priuilegi um non habet. ut. ſ. de equa. do. §. bis conſe quens z. L. quo po in pig. ba. l uult ac.

d Dignos. im mo omnia pri uilegia ortodo xis preſtita he reticis denegan tur ut. L. ò hē. .l.i.

e Quia .n. de dedimus ut. L. qui po. in pi. l. ultima.

f Habere. nam in hoc priuilegi um non habēt ut. s. de equa. do. §. bis. Con ſequens z. L. qui i pig.. ultima.

g Facis .z ita parcitur eis ſi uolunt peniteꝝ Sed contra. L de apoſta. l. ij. in fi. So. aut il lud ſpeciale eſt in apoſtatis: aut hic corrigit uel ibi de his q iaz fiunt catho lici quia apoſta tauerunt. hic ò bis qui nunq̄ noſtram fidem prius cognoue runt. quibus eſt parcendū a pri cipe. ut. L. de hereti. l. iiij. Jē a deo. L. ò ſum ma trini. l. fi. cū ſi. Item con tra. ſ. ut clerici qui re. z c. coll. .v. i me conſti.

prioribuſ creditoribus prepo nantur z meliorem ordinem eas habere z nec a tempoꝝ ſu perata in donationibus autē propter nuptias ſecundum tē pora per que fiunt ypothecaſ habere omnibus in preſēti fa cimus manifeſtum. z per hāc noſtram ſacram legem: quia z hoc priuilegium z tacitaſ ypo thecas z alia omnia que muli eribus in diuerſis priuilegiis a noſtris legibus data ſunt ill' damuſ ſolis quatenuſ hiſ fru antur z utantur qui diligenti am habent rectaz z adorādā noſtram fidem tenere catholi ce dicimus z apoſtolice eccleſi e z participare in eiuſ ſalutari communione que ei ſeparant ſe a ſancta ói catholica z apl̄ica eccleſia. z ſacroſanctā in eā communionem percipere non patiuntur ab eius deo amabi libus ſacerdotibꝫ uolumꝰ oio talibus frui priuilegiis. ſi enim ſe ſeparant a dei muneribꝫ: z a ſacra communione alienas faci unt multo potius z nos ñ eas dignaſ fieri priuilegiis nec ex noſtris legibus frui permit timus continentia: ſed ſint eis ingreſſibilia omnino ex legi bus beneficia z omnino priui legio ex noſtris conſtitutiōibꝫ eis dato priuabuntur. Licebit autem eis melioris ſentētie factis z rectam ueramq̄ āplec tentibus fidem z hanc ſemper contentas ſtabilibus perfrui muneribus z priuilegiis bis i omni dictione ualentibus atq̄ ſeruandiſ principaliter quidē adeo amabilibus ſacerdotibꝫ deinde a noſtris aminiſtratio nibus z iudicibus ſiue ſint ma iores ſeu minoꝛs et inſuper a tua celſitudine apud quam et preſentem facimuſ legem. ꝺñ competens eſt z iudices apud quos aliqua mouentū contra mulieres cauſe z aut mulieribꝰ quedam priuilegia ſibi uendi care. uolentibus reſpicer ad p ſentis noſtre legis ſubtilitatez z ſi non inuenerint eas ortho doxe fidei exiſtētes z parcipi entes ſacroꝰ ſanctamꝫ z adora bilem communionem in ſan ctiſſima catholica eccleſia z a poſtolica a uenerandiſſimis e ius ſacerdotibus nō permitte re frui ex noſtriſ conſtitutioni bus priuilegiis. Que igit̄ pla cuerit nobis z per hanc ſacrā declarata ſunt legem tua celſi tudo cognoſcens cauſis apud eam motis ſeruare operi effec tuiq̄ tradere curet z per ſolen nia edicta z precepta propria omnibus faciat manifeſta z i hac feliciſſima ciuitate z i pro uinciis: ut cognoſcant oēs quā ta z que nobis cura eſt z uere circa dñm xp̄m ueruz ò̄m fiòi z noſtrorū ſubiecto㈫ ſalutis.

Hec cnoſtitutio innouat conſtitutionez que preſcriptionē Cannorū uenerabilibus locis dederat. Rubrica.

Idem au. theodoxo.

Quod medicamēta mō bo hoc exhibēt iūa ne q gociis. unde conſequit̄ ut non nunq̄ a iudici o diſcordet effectus z q̄ crede bat coniectura prodeſſe expe rimento inueniatur inutile. ꝓ bat igr̄ hoc p̄ſentiſ etiā neceſſi tas ſanctionis. in qua priuile gium religioſo ꝓpoſito ſacro ſanctis eccleſiis dei z monaſte riis aliiſq̄ religioſis locis con ſtitutione noſtra nuper in dul tum neceſſaria correctione di ſtinguimus. dudum ſiquidem iuſſeramus ad centum ill' an nos exceptionis ꝓpagari cur ricula per cuius licentiam ſac tionis negocia quidem multa cōmota ſūt z uelud ātiquorū uulneruz obducte patuerunt iterum cicatrices ſed eoruz ſai taſ prouenire non potuit pro bationum. ſ. difficultatibꝫ im pedita. quoniam ꝓtātum ſecli magis q̄ temporiſ ſpaciuz nec documentis itegritas nec cāq̄ fideſ nec etaſ ualet teſtibuſ ſuf fragari. ꝺñ q̄a largitatis nr̄e cāq̄ ſi occurit anguſtia. cū rōe ſimul ac religione tractantes ſed ſbi non ſuſcipiun tur clerici redeuntes qz grauaretur eccleſia in expenſis pro ſubroga tis z reuertentibus. ut ibi dicit. Item nota q̄ niſi peniteant etiā a pa tribus beredeſ non fiūt ut. j. ut cum ò ap. cog. .§. generalem ac.

b Hec conſtitutio. ſcili cet que eſt. s̄. ut eccle. ro. ſecundum Jo. ut le gitur in nouell. nā dicit illam generaliter loqui in omnibus eccleſijs. z ideo generaliter corri git. Sed nos intellim̄ eaz tantuz de romana eccl̄ia z aljs ei ſuppo ſitis. unde dicas hic fie ri mentionem de ea q̄ ē .L. de ſacroſanc. ec. l. fi. Superior aūt ut ec. roma. z c̄. remanet z i firmitate ſua z ꝺ ꝓbat in iure canōico ut. eꝰ ò p̄ſcrip. xxv. an. uigilā ti. ac.

i Jnnouat. hāc quidaz k dod iura ut. n. mō bo ꝓ medicinam q̄ſ libeatur ſic z negociuz per iuſ. z ſic no. quādo q̄ mala dar̄ medicia q̄ credit̄ bona z ꝺ dudum poſtea apparet z alia ē neceſſaria tunc medici na z ita lex gñz fit ma la que credr̄ bōa z cū poſt apparet ē neceſſa ria noua lex. z hoc dr̄ hic ac.
ñ hūt z non legitur.

l Vulnerum. ut uulnꝰ male curatuz itez pate fit ſic preſcriptio. c. an. que uidebatur pacifica ta itez tractabāt z nō poterat ad finez ꝓduci inopia probationū: q̄a unꝰ inueniebat, alijs. c. ā norum q̄ ꝓbar̄ poſſit z hac neceſſitate reduxit ad xl. annos.

m Suffragari nō fidē teſtiū poſſe perire. ſic. ff de carbo. e. l. iij. §. due etiā. s̄. de tēpo. nō ſo. pe. in principio ac.

n Auguſtia: i. nō occū rūt cauſe que nr̄a largi tate utantur cum z me moria perierit: licz alij alr exponāt hic. ac.

ut.ff.de leg.l.l.si qſ te ſto titio ac .

z Detent'.i.citatuſ re. z uerbo ac .

a Ex ꝓſenſu.i.arbitrio ꝟ quoſdã.nã ibi non ꝓ ſtatur predicta cautio ꝟ eos Sed contra.ff. de ar.l.i.dic ergo ibi : ut remittatur pertium conſenſu.naz conſentꝫ partiũ de iur' intẽdũ ſla xatur ut ar.ff.de feꝛ.l. .i.primo R/.ac

b Conſtitutiõib'.q .d. ſine huius cõſtõis auxi lio ex quo ptib' placz

c Dẽm. ſupple ad om nem z.c̃. ac.

d Legẽ.L.ut nemo iui agit uel act'.

e Quãobrẽ.nũc ĩcipit z primo quando lis cõ teſtata ẽ z poſtea qñ ñ eſt ꝓteſtata ut.j̃.e.§. ſi uero uir.ac.

f Exercere.no.q ſemꝫ uoluit pſeq cogiẽ ut.L ad uell'.l.ſi.in fi.z .ff. man.ſi mãdauẽo. §. ſi

g Judicũ.alꝫ negotiuz

h Uocetũ ut uenat ad cãm ut.L.q.accã ,non poſ.l.iij.

i Lautõe.i. diſſolone ſic dicta qa ad cautelã daẽ ut poſſit ad pẽptõi uz peruenirꝫ z ſic ad ſẽ tẽtiaz ut.ff.de iuꝺ.l.ad pẽtoriũ z q diẽ xxx. dieruz dic q olĩ erat x. ut.ff.e.l.p intualla .et .L.ꝺ iudic̃.l.ꝑperãdũ .§.i.ſz Ille corriguntũ periſtã auc̃. iſtꝺ ẽt idẽ ſpatiũ credimꝰ augeri in reo.nã nõ dz z c̃. ut .ff.de re.iur̃.l.ñ dz z ꝺ feꝛ.l.f.fz.Jo.Sz quꝺ dico grauari actorẽ ut diffinitiua cõtra cũ ſe ratur z ante litẽ ꝓc̃. ut .j̃.ſi uõ z nõ dico ĩ reo abſẽte añ lit'.cõc̃.Sz ſi agaẽ realr ĩ poſ.rei pe tite mutet'.n.actor ut. .L.de preſcripẽ .xxx. an.ſi qſ.ſi ꝓſonalr pro mẽſura ut.s̃.de exc̃.§. uero.ẽt multa.n.cõce dũẽ reo que actori nõ ꝓ cedũẽ ut.L.ꝺ tẽp.i.ãte. re. petẽ e z.ff.ꝺ feꝛtiſ .l.ſi.ſz oẽ q lz actori z c̃.ut dictũ ẽ z eſt ratio qa diũꝓ dz aſtringi ac tor q̃ ꝓuocauit inuitũ:

hanc igitur prauitatem extin guere feſtinantes iubemus me morate legis auxilio non eos uti qui contra aliquem ſuas ꝓ poſuerint actiones:ſiue per iu diciariam conuentionem ſiue per preces principi oblatas z iudici inſinuatas z per euz ad ſcientiaz aduerſarii deductas uel ſub legitimo iudicis ceptas examine .iniuſte eniz agere re cuſat qui paratus aduerſariũ ſuum ad iudicium uocauit cũ hec excuſatio pulſato magis q̃z actori conueniat q̃ꝺobrem' ſanctimus actorem ceptuz ne gocium uſque ad finez litiſ ex ercer' f Si uẽo cauſam perſe qui diſtulerit damus pulſato licentiam iudicem apud quem lis cepta ẽ poſtulandi z ut ab eodem actor ad iudicium g aut per te :aut per legitimum pro curatorem uenire moueatur z ſi hoc minime fecerit prepoſi tis tribus uocetũ h edictis i una quaq̃ cautione k non minus q̃z xxx.dierum ſpatio conclud̃ da.iubemuſ enim ordinarios iudices non ſolum preconuz l uocibus ſcilicet etiam edictis ꝓ poſitis quamcunque litigato rum partem abſentem in iudi cium uocare uocem enim pre conum pauci poſſunt qui pre ſentes inueniuntur audire.edi cta uero per mltos dies ſic po ſita poſſunt pene omẽs agno ſcere aliis m autem omnibus iu dicibus qui per imperialez iuſ ſionem cauſas examinant ex preſenti lege permittimuſ par tes que in iuditio non perma nent prepoſitiſ edictis n uocar̃ ne cauſe infinite permaneant.

Si uero o apud iudicem inici uz lis non accepit ſz tantuz ꝓ uentionali libello p quicunque pulſatus eſt aut precibus nr̃e oblatis clemẽtie.iuſſio noſtra ſuper hoc prolata ſiue ſcriptiſ ſiũ per mandata iudici fuerit intimata et ea aduerſario per eum cognita : etiam ſic licebit pulſatoi re ad competentem q iudicem z per eum ſuum adꝟ ſariuz ſimili modo uocare: ut

ſiquidem ſui preſentiam actõ fecerit cauſa ſecundum leguz ordinem examinata finem le gitimum ſortiatur r Si uẽo prepoſitis edictis uocat ad iu dicium uenire z ſuas intentio nes aut per ſe aut ꝓ legitimuz ſicut dictum eſt procuratorez proponere uoluerit tunc z ali ud s anni ſpacium et cõcedim' intra q̃ niſi ſuam intentionẽ fuerit proſecutus damuſ licen tiam iudici z abſente aduerſa rio partis permanentis t alle gationes ſecundum noſtras le ges examinare z ueritate u ſub tilius requiſita legitimam pro ferre v ſententiaz x Si uõ ĩtra predictuz anni ſpacium uene rit z ſuas intentiones exercer̃ uoluerit iubemus iudicem mo dis omnibus expenſas uel ſũ ptus quos ꝓ litem pulſatus pmanenſ in iuditio ſuſtinuẽit y ante omnia exigere actorem z expulſato dare z ſic actorez permanere donec cauſa finez ſecundum leges accipiat .nam ſi tantummodo uenerit : z ex penſis ſine ſumptib' datiſ ſo lum annale tempuſ interrum pere uoluerit z iterum a iudi tio recedens uſque ad exitum cauſe nõ permanſerit iubem' eum poſt predictas z edictorũ z annalis ſpacii obſeruationẽs ab omni cadere actione a quõi am ſibi competere contra pul ſatũ exiſtimabat deteriõ nãq dolus eius agnoſcitur qui int̃ ruptam iterum litem deſeruit q̃ qui ſemel acceptaz dereliq̃d Legis b autem priuilegia c que nolentib' non imponit neceſ ſitatem proprias actioneſ mo uere illis tantummodo uti cõ cedimus qui nullam ſecundũ predictos modos aduerſario mouerint queſtionem .hec au tem omia obtinere decernim' in cauſis que necdum uel iudi ciali ſententia uel amicali con uentione:aut alia iuri cognita deciſione finite ſunt d Theo dote parẽſ cariſſime atq̃ amã tiſſime illuſtris itaq̃ z magni fica auctoritas tua preſentem

ut.s̃.pc̃. iuſte .n.z.c̃. Sz ui det z q contra reũ feratur diſ añ lit'.ꝺ.ut .s̃. ut oñs ob.iu. .§.ſi uero. ſed dic ibi quaſi ꝺ teſtata lite ꝺtra dñz cũ.alius ei Rꝺ.rit ut ñ ſcea tur diffinitiua: Sz de rebꝰ ab ſentis ſatiſfit . Jtẽ nõ cõſuetu diariũ eſſe tres dari potꝰ q̃ pr res ꝛ pautiores ſiue maioriſ tẽ poriſ ſiue mĩo ris in iure inue niatur.ut.s̃.ut ſpo.lar.§.ad h z.L.qũo z qñ iu.l.cõſentane ũ z.j̃.ut cũ de ap.cog.§.i. ſz hoc preſenti ſz q̃ro ã hoc cãu iudex poſſit h ſpatiũ minuere uiꝺtur q nõ ut .ff.e.pintualla cũ ſit dict̃o lega lis aliud ſi ſit ĩ iudiciali.ut.L. de dilat'.l.i.uel dic poſſe minui ut.ff.de iudic̃. .l.nõ nunq̃.

k Preconũ.bo die per tres nũ cios ad domuz miſſos :nec cla mat preco per platea ſq̃a z c̃. oli.n.per edicta in albo poſita. ut hic ꝓtinet̃ fz Jo.ſed qua it cũ ſet'eſſz ſcrip tũ ĩ albo qualr itez ſcribat'.R/ forte elapſis x xx.diebus dele bat' z iterũ ſcri bebatur z nõ. q in hoc albo erãt ſpecialia e dicta ut de his citatiõibꝰ q̃dã generalia ut ea q̃ dicũtur ꝓtoz edicta ut.ff. de iu.oĩum ſi qd id ĩ principio .

l Alijs uero p

ꝛ ꝟ ꝼz.b.ul' ter
tio dic excussit
dā.pri' bōis ꝺ
bitoris ꝛ māda
toris ꝛ fideiuſ
ſois ꝛ ſpōſoris
ut.s.ꝺ fiꝺiꝙ.§
ſz nz ꝼz al.qꝺ
uerum uideť:ul'
hoc locū hz cū
agit p pactū.et
cū ꝙſēit ꝺbito
ri uendere crꝺi
tor ut ex ipo pi
gnore ſibi ſatiſ
faciat:ul' aliud
i tacito pignoꝛ
ut hic. cuz hoc
ꝼz.l.ueteres e
rat.ut.ff.ꝺ iuꝝ
fi.mochis ꝛ di
xi. s. predicto
ꝙtrario.

k Fiat.ut.L.ꝺ
pig.i.ꝺbitorez
ff.de diſtracť.
pig.ſi creditor
.§.fi. ꝛ facť.ff.
de pig.acť.l.qꝫ
uis.

l Crꝺitoriꝫ q
pſideāt ꝟ petāt.

m Teneri cū in
pītia fuit.

n Suis ĩlocuti
oiꝫ.i.pceptis
nā oē pceptum
iudiciſ qꝺ facit
ad cāz faciēdaz
ē intlocutio. ut
.ff.de ar.l.qua
lē in fi.ac.

o Et actiſ.ſcilz
ſcripta iñ facta
auctoꝝ iudice.
Sz nūquid ex
bac.ſ. ſcriptūa
oriť actio reo.
Rx.nō ſz ut iudi
cis offm i exigē
da decia intueī
at ſz ſtipło non
fueīt appōita ſ
az.ſi aūt ſit ap
poſita acq̄rit u
tile reſti.execu.
ut.ff.rē pu.ſal.
ſo.l.uij.i prin.

p Officij.i. of
ficialiuz.ut po
nať miſteriū p
miniſtrantibꝫ.

q Preſtitēit.ſz
cui.Rx.executo
ribꝫ.nā ex eoꝫ
pacto bēbit reꝫ
utilē acť.ut mō
dixi ul ipi coñ

in his hanc diſtinctionez tene
re ꝛ ſiquidem ſpecialeſ reſ mo
biles ul' imobileſ:aut ſe mouē
tes nominatim fuerit ꝓpothe
ce ſuppoſite liceat quidem ꝺbi
tori eas cui ꝛ quādo [b] uoluerit
uendere ſic tamen ut ex preci
o carum uſque ad debiti quā
titatem ſatiſfaceret creditori.

Si autem hoc debitor nō fe
cerit damus licentiam credito
ri qui rem uenditam ſuppoſi
tam habet eandem rem uendi
care [c] donec ei ſatis pro debito
fiat [k] hoc autem precepimus
obſeruari ſi non forte ante: a
ut poſt generalem uel ſpecialē
nōminatim ꝓpothecam eadez
res aliis fuerat crꝺitoribꝫ ob
ligata. tunc enim ſecunduz ſa
crarum noſtraruz leguz teno
rem temporuz priuilegia uni
cuique creditorum conſeruari
decernimus. Ex quo iaz cla
ret q generales ꝓpothecas ml'
tomagis litigioſi uocabulo no
lumus contineri [m]: ſed earum
actiones ſecundum ueteruz le
gum conſtituta examinari et
uim precipimus obtinere. Et
hoc quidem de religioſis ſpeci
ali necnon generali ꝓpotheca
diſpoſuimus ut iam nulla de
bis in iudiciis dubitatio gener
tur: ſed ſecundum diſtinctiōz
huiuſmoi certamina terminēť
Ad excludendas autem calū
nioſas mouentium intentiōes
ꝛ executoruz fraudes ꝛ aliud
inuenit prouidētia noſtra ꝛme
diū Sanctim' ei oēs iudices
ſiqñ aliquoſ tenēi ul' admonēi
uoluerit hanc conditionē i ſu
is interlocutionibuſ [n] ut dicere
noualiter cōuentionales libel
li pulſatiſ porrigantur: aut
ſportule executoribus dentur
niſi prius ꝛ in libello actor p
ſe aut per tabularioſ ſubſcrip
ſerit ꝛ actis [o] interuenientibus
fideiuſſorem idoneum pericu
lo competentis officii [p] preſtite
rit [q] confitentem quod uſqꝫ ad
finem litis permaneret [r]. ꝛ ſu
as intentiones: aut per ſe: aut
per legitimum procuratorem
exercet ꝛ ſi poſtea fuerit ap p

batus iniuſte litem mouiſſe ſū
ptum ꝛ expenſarum [s] nomine
decimam' partez omnis quan
titatis que libello ꝙtinetū pul
ſato reſtituat Si autem di
xerit non ualere fideiuſſorem
dare tunc apud iudicez a quo
cauſa examinanda eſt ſatiſ ꝓ
poſitis euangeliis per ſacraī
tum hoc [t] ipſum affirmet ꝛ ſic
turatoriam cautionez expōat
ꝛ per eam hec que ſuperius di
cta ſunt profiteatur [u] ſi uō nec
omnia que predixim' ſecun
dum antelatum modum pre
ceſſerint nullatenus pulſatum
reſponſuz facere concedimus
executori. nam ſi citra memo
ratam diſpoſitionem: aut ali
quis iudicum aut officium eiꝫ
uel quilibz executor aliquē cō
uenire preſumpſerit iudex q
ꝛ officium eius denarū [v] libra
rum auri penam ſuſtinebit. ip
ſe executor negocii ꝛ cōfiſcati
onem ſue ſubſtantie patietur.
ꝛ exilio quinquennali damna
bitur pena uidelicet ex hac.l.
cōpetente periculo uiri magni
fici: pro tempore comitis rerū
priuataruz exigenda ꝛ noſtri
fiſci uiribuſ inferenda Dīme
autem diſpendium quod pul
ſatus ex hac ꝙuētiōe preter te
norez nīre legis factum perpeſ
ſus fuerit ex petitoris ſubſtiā
pulſato reſarcieť pl'lo iudicis
cuius ab executore detentus [x] ē
necnon ꝛ officii quod eius iuſ
ſionibus obſecundat ut undi
que noſtro imperio ſupna ma
ieſtate ac diuinitate crꝺiti pro
ſua indemnitate letētur Cāſ
uero que ex cōſenſu [a] utriuſq
partis in iudicio mouentur: ꝛ
pena huiuſ conſtitutionis libe
ratas eſſe decreuim': ꝛ ſicut
aliis noſtris continetur conſti
tutionibus [b] terminari Dēz
uero cauſarum finem uolētes
celeriter peruenire ꝛ illoꝝ ma
gnitatibus obuiamus qui tā
tummodo preponunt' actiōes
nolunt autem uſque ad finem
exercere iudiciū dicentes legē
eſſe que decreuit neminē cōpel
li actiōēſ ſuas exerceī nolētez

to ſine dubio.

r Permaneat.ſ.actor
Sz ꝙtra.L.de ap.coſi
ſine.nā nullꝫ cauſet ꝺ
uocatōe exercēda.ut
ibi dicit.ſz dicaſ illō cō
rigi p iſtō ꝼ.az.al.ul' il
lud in applōnis cā hic
i principali.

s Expēſaz.nō.q q in
iuſte litē mouz ad expē
ſas teneť ut hic ꝛ.L.de
epi.ꝛ.c.cōs in fi.ū.s.ꝺ
exi.q.§.qa uō ꝛ.L. ꝺ
iudič.ꝓperādū.§ ſi uō

t Decimā.ducūt quidaz
q hec decia nō excedit
xxxvi.auros.ut.s. de
eꝛ.§.i.alīꝫ q excedere
pōt ꝛ illa auť āte ꝙſtitē.
loqť ꝟ poſt ꝛ ſic hec diſ
fert ab illa ſic nec altēa
eſt ſuperflua. Tu dic
quod illa ſit pp icipien
dā cām hic pp fintendā
Sz q cautio fiet priꝫ.
Rx.illatū qa ē in ordie
buꝰ libri prior tum qa
reſpicit ꝓncipiūqꝺ priꝫ
eſſe dz ut.ar.L. deno.
co ꝙ.§.fi. Jtē an ꝙtinu
e hic poſt illā.Rx.ſic ul'
dic ꝼ.Jo.illa ante rece
ptiōz libelli hic poſt.ſz
ātecq̄ reo deť. Jtē qd ſi
plus expēdit q decimā
Rx.totū ſibi reſtituitū ſi
hoc iurat ut ar.s.ꝺ exi
.§.qa uō ꝛ.j.c.§.oīe
ꝛ.ff.de iudič.l.eū ꝛ.L
de iudič.ꝓperādū.§. ſi
uō.ſz vr q bcc ꝺcima
nullo mō ſit pſtanda ut
inſtič.de pena te.li.§.ſi
aūt q ē ꝙtra.ſo.illa cō
rigē ut hic. Jtē q ſubi
cit quātitatiſ large. et
accipe p ſpe.ut.ff.ꝺ l.
iij.l.qſqs ꝛ ſic nō. hic
q ēt in acť.pſonali dz
actō dicēr rē ꝛ certā in
libello.ut hic.ꝛ.ff.ꝺ rī
uē.ſz i rē.§.ꝛ ſi ueſtiī
ta ꝛ.ff.ꝺ dolo. Jtē exe
git.ff.ꝺ iure do.pretor
in princio.

u Vl' ipz.ſ. fideiuſſorē
ſe daī ñ poſſe ꝛ qꝺſubi
cit ꝛ q duo iurat ſic ꝛ j
ut nlli iudi.§.ſi uō crī.
ꝛ.L.ꝺ aſſ.tol.l.i.§.ōs
ꝛ.ff.q ſatꝺa.co.l.ꝺ di
c.§.fi.ꝛ facit ad.§.i.ꝺ
ſciſ.c. §. nulli ꝛ .s. de
nup.§.qūo in fi.

x Profiteatū.ſ.q uſq
ad finē litis pmaneat.

y Denaꝝ.i:decē ꝛ ꝺcē

Deterior .nota deterio rem esse cõditionẽ plies delinquentis. sic. L. de seruis fu. quicunq; z. ff ỏ re. mi. l. iij. sz si plres. de pe. l. si qs aliqd' z ff. Legi. ut. L. nemo inui tus agere uł accã.

c Priuilegia. i. priuile gijs.

d Ut neq; miles neq; fe deratus.

e Um dei utilitates. als necessitat es.

f Militant. ff. locati l. ultima.

g Rebus scilicet. ut in ꝓtinenti barbarorum r frenetur audatia. z pu blice res augeant ut s. dixit ac.

b Eis. scilicet priuatis Exx. dierum. ar. cõ tra ut. s. facte no. ꝓsti. §. ut aũt. so. ut ibi. ac.

i Obseruauerũt. idest obediuerunt.
Opposiciones. simile .j. ut li. ma. z a. §. q aũt simile L. de iure fis l. penult. silc. ff. de bo. dam. diuus.

Reuertatur .i. reuerti faciant.
Ut diuine iussiones. uel subscriptioes hẽant gloriossissimi qsteris.

k n Ostre corrigendũ sic j. ut frat fili in prin. ar. contra. s. qbus mo. na. ef. sui §. tribus.

l Nam presenti incipit nunc.

m Jussioẽz. s. priuilegiũ i quo aliquid iubet uel cõcedit in fauorem i cõ missionibus cãz forte est aliud obꝛuanduz in curis uides az.

n Judici idest ad quẽcũ q; iudicem ac.

o Questoris qui tribus modis dicitur uł acqui rẽdo de q' ñ loquit hic ut credo: uel qui legen dis pricipalibus libris uacat de quo forte hic loquit. tercio q̃ preest

respeximus si sacras etiaz iuſ siones cum competenti iubea mus cautela procedere ne ali quibus liceat easpro sua uolũ tate confiteri. nam presenti le ge decernimus nullam diuinã iussionem neque per uiri ma gnifici questoris adiutores nz per aliaz cuiuslibz militie aut dignitatis: aut officii personã cuiꝰque iudici cõfessaz a quo libet suscipi cognitore. cui ma gnifici uiri questoris anotati o subiecta non fuerit qua con tineatur z int' quos z ad quẽ iudicez uel per quam fuerit di recta personam quatenus oi posthac ambiguitate submota nulla cuilibz excusationis reli quatur occasio scientibus iudi cibus uel administratoribus u niuersis q; si in quolibet nego tio sacram susceperint iussiõz nisi cui questoris uiri magnifi centissimi fuerit subiecta ano tatio mulcta. xx. li. auri z offi cium eorum simili pena plec tetur. quibus iubemus si qua talis iussio ad eos peruenerit mox ad predictum uirum ma gnificum questorem referre: a ut cum illo qui hec inegerit de stinare ut in eum uindicta pro cedat quã i falsarios iura nra constituerũt Theodote pa rens carissime atque amantis sime quam legez perpetuo na lituram celsitudo tua ad unius sorum faciat peruenir notitia

In medio litis ñ fieri sacras formas: aut sacras iussiones sed secundũ antiquas. l. genẽa les lites decidi. rubrica.

Dem au. theodoto pre:
Omnia secunduz nras leges agi uolẽtes z ha rum uirtutem seruare studen tes perspeximus presentẽ scri bere legem ad ipsarum legum obseruationẽ agnouimꝰ quo niam quidam iudicum uolen tes eis qui causas dicunt tergi uersari z celare suas festinan tes dilatiões excusant se frq̃n ter dicentes q; sacr forme. aut

sacre iussiones aut dispositio nes spectabilium nostrorum r ferendariorum insinuate eis sunt tanꝯ disponentes quem admodum oporteat negotiuz examinari aut iudicari Et propterea sanctimus ut dum lis examinatur siue in pecuni ariis siue in criminalibus: aut aliis quibuscunque emergenti bus causis apud iudices: siue hic: siue in prouinciis: neque pragmaticum typum: neque aliam prescriptionem neque sacram nostraz quamlibz ex scripto: aut non scripto iussio nem aut dispositionem i hac regia ciuitate spectabilium no strorum referendarioruz aut alterius cuiuslibet disponẽtẽ cos quomodo decet inchoatũ examinare: aut iudicare nego cium insinuare iudicantibus: aut insinuata ualere secunduz generales nostras leges causas examinari z decidi q; enim in lege positum est potestate nõ egebit aliqua extrinsecus si qꝺ enim ad nos negociuz apud iudicem iam dictum aut ante q; hoc principiuz sumat pspe ximus nos hoc propriuz nrz iudicium disponere z dicere hoc nequaquam alterius iudi cis egebit iuditio. sicut enim a nobis per sacruz sicuti dictũ e iudiciũ disposita: aut decisa ñ egebit aliorũ exainatione a ut iuditio: aut retractatõe ali qua: sed nos quibus deus sci endi potestatez donauit si ali quod iudicium in quolibz ne gocio pertulerimus nõ alii iu dici sed hoc cõmittimus siũ p formas siue per dispositiones spectabilium nostrorũ referẽ dariorum: aut alteriusꝰ cuiusli bet quomodo cõuenit hoc ne gocium examinari aut iudica ri utpote q; a nobis seml' iudi catuz est q; retractari a nullo ualeat his uidelicet tenentibꝰ quando scripta tal' aliqua no stra procedit sententia. Si uero aliqua dubitatio iudicii ỏ aliqua fiat lege nũcietur ad nostraz potestatem z a nobis

capitalibus cau sis ad ferendas uel legendas se tentias de quo forte hic loquit ut ff. ỏ of. que. l. i. §. fi. z. ff. de orig. iur. l. ij. q deinde cũ erra riũ. z. §. qa di ximꝰ.

p Cõtineantur ex hoc. §. sumi tur q; est. L. de diuer. Rx. pe. l. fi. ac.

q Quibus. s. in diebus.

Omia f. ty pũ. i. cartulã quã scribebãt. q; fiendũ sit ẽ.

r Prescriptiõz uł rescriptioẽz.

t Deponẽtẽ qa nos uolumꝰ q; nre. l. nolũt. ut s. de iudiẽ. §. oes aũt sic. ff. ad tũpill. l. i. § i. ibi pene uero per se z ẽ. z sic nõ. q; ñ lz sup plicar lite pẽde te ut hic z. L. ut li. pen. l. i. et ij. z facit. L. si cõtra ius. uł u tili. pu. l. fi.

u Negociũ. scilicet relatum.

x Aliqua. s. nobis ipatoribꝰ.

y Apud iudicẽ ita nz indicẽda ab alijs aliorũ doctrina. az.

z Judicũ. idest sentẽtia ac.

a Dictum. idest inchoatum aut antiquaz z. ẽ.

b A nullo uale at ut. ff. qb' ap non li. l. i. i. Rx z. ff. de mino. l. minor. i. Rx. Item z ỏ arbi. l. nã magrat. z ad treb. l. ille §. tempest.

mittim⁹.nō. de legato pricipis licere citare p e dicta ꝛ sic est ꝓ tra.s.de exi.§ si uō q̄dā nihil facer uolente. so.hoc cōrigit in his delgat.s. alij dñt q hoc fz illā distīguit ut hic lic.ꝓ. ñ aūt liceat.

n Edictis i albo

o Si uō initiū nō initinz litis fieri p ꝓtes r. sic L. de pk.pet. l i. ꝛ L.ò iudic aptissimi ꝛ.L. ubi de c.l. i.et faciūt ad ea q̄ dixi.ff.de iu.oi uz iu.ꝛ qz ifi.l

p Libello ß de rogat.l.L.dc e dēdo.edita qui a necesse hz per sistere in q̄rela: nec pōt mutar libellū fz az.et aū lic.ꝓ.

Pulsatus.scilz coraz ordiario Per mandata. .s.sine scriptis ut per nūciū.ac

q Cōpetētez.i. cū q ò legauit qñ ē ò legatus a simplici ordina rio al's ad iudi cez cāe az.

r Sortiar p dif finitiaz cū ābo sit pñtes si.ē lis ꝓ.al.fiꝛ ut dixi .s.c.§. pr. ut distīguat re⁹ ul' actō sit abns.

s Aliud. sic cru cifix⁹ est xps.ꝛ alij ꝛ ē.sic .s. ut ò functꝰ seu fu.in prin. nec enī hic aliud si mile spatiū xx x.diez q̄. n. dar intē edictū. ut edict.

t Unius. pret ꝑplex spatium.

u Permanctes in pñti.

x In ueritate. ut si bēt actor bonā cām nihil ominus uincat

noſtri numinis legez in perpe tuo ualituram edictis in hac r̄ gia urbe propoſitiſ ꝛ precepti onibus uniuerſas prouincias ſub tua conſtitutas iuriſditiōe directis faciat manifeſtam: ut omnes ea que pro utilitate eo rum ſanctimus a ſe cuſtodien da cognoſcant.

Et neque⁹ miles uz federatus obſeruar domui priuate aut poſſeſſioni alicuius.

Dem au.theodoto.pre.

Cez⁹ domini ò bñiuo lentia ad cuſtodiaz no ſtrorum ſubiectorum militarium rerum inci pit ordinatio his enim proui dētia ò diſpoſitis barbaroꝝ q̄dē iꝓtinētia refrenatur reip. uero res augentur ꝛ quoniam aliqui proprie ſalutis pro ni chilo facientes milites ꝛ fedā toſ qui debent pro libertate re ipublice contra inimicos certa re.preſumunt ſubtrahere ꝛ in priuatas ſuas occupar utilita tes preuidimus per preſentez legem noſtram omnibus inter dicere ut nulluz decetero pre ſumant militez in quocunque relatuz numero aut federatū ſubtrahere ꝛ in ſua domo aut ī proprias habere poſſeſſiōes pro quibus nos multos ſuſtie mus labores exercentur ꝛ mi litant ut omnibus utiles ſint rebus.

Aut igitur omneſ ſcientes qui milites aut federa tos aliquos in ſuis habent do mibus:poſſeſſionibuſ aut qua litercunq; obſeruantes ꝛ quaſ dam eis proprias implentes utilitates q niſi intra.xxx.die rum dilationem computātes ſub inſinuatione per loca pre ſentis noſtre diſpoſitionis eoſ expulerunt.ſubſtantie quidez illorum habentium eoſ aut re tinentium publicationi ſubiec te fiſco applicabūtur.ipſi uēo ꝛ dignitatibus ꝛ militiis quas habent expellentū.militeſ uō ꝛ federati qui eis poſt dilatio nem obſeruauerunt non ſolū militia ſpoliabuntur.ſed etiā ultima ſuſtinebunt ſupplicia.

Scientibus ꝛ uniuſcuiuſque prouincie iudicibuſ quia ſi alı qui inueniantur ī locis que ab his exactoribus:aut conuicto ribus aut perſonis aliquibus: aut dominuſ aut poſſeſſionib⁹ aut quibuſlibet proprijs utili tatibus permanentes eis ꝛ nō celeriter ipſos comprehēderit ꝛ ſuplicijs ſubdiderint ꝛ mili tes quidem ad numeros ſuos tranſmittunt in quib⁹ militāt federatos uero ad ꝓprias op tiones ꝛ ipſi.x.librarum auri penam exigentur. inſuper exi lio tradentur utpote noſtraſ iuſſiones preſumenteſ negligere.

Nemo igitur neque diui no quodam tipo de hoc forſā facto neque preceptis iudicuz utatur: neque aliquis noſtro rū iudicū huiuſmodi aliquos typos aut preceptioēs iudicū ſuſcipiat:ſed cum omni celeri tate militanteſ quidem ad pro prios numeros federatos uō ad ſuas optiones reuertantū: ꝛ cōmunibus certantur rebuſ nullo enim modo decetero ꝓ cepimus noſtros militantes a ut federatoſ in quibuſdaz oio priuatis utilitatibus occupari

Que igitur placuerūt:nobiſ ꝛ per preſentem manifeſta ſt̄ legez tua eminentia precogno ſcens in hac quidem felicissia ciuitate edictis ſecundum mo rem prepoſitis ī prouicijs uō precceptionibus deſtinatis om nibuſ manifeſta conſtituere fe ſtinet.

At diuine iuſſioēs:l' ſubſcrip tioēs hēat gl'oſiſſimi queſtōis

Dem au⁹theodoto prepo.

Oſtre ſerenitatis ſoli citudo remediis iuigi lat ſubiectoruz.nec ceſ ſamuſ inquirere ſi q̄d ſit in noſtra republica corrigē dum.ideo nanque uoluntari os laborēs appetimus ut qui etem aliis preparemus. unde ad uniuerſoꝝ utilitatē ꝓtinēr

redditis reo expēſis.ut .L.ò iudi.ſcim⁹.ꝛ.l.ꝓ perādū.§.ſin aūt ex ge ſtis ꝛ.s.de iudi.§.oz.

y Proferr.q̄a liſ iaz ē ꝓt̄.ꝛ cognitū de cā per ꝓbatōes rei alioq̄n ab obſuatōe iudicij tm̄ ab ſolueret reū fz quoſdā Tu aūt breuit̄ duo mi rabilia hic nō.q̄a intro ducunt̄ teſtes añ lit̄.ꝓt̄. ſi re⁹ ult in ſe onus ꝓ batōis ſufferre ſic.ff.ò ꝓbat.cc.ſ.ē q ferē dif. ſeu añ lit̄.ꝓt̄.ſic.n.dic ī ueritate ſubt ꝛ ē. ꝛ h⁹ fm.m.Jo.bul.ꝓtra ꝛ dicebat limā ſentētiam ꝛ de miſſione in poſ. et hoc q̄ reus ꝓbz ut dic tū ē al'.obſuatōez iudi cij tm̄ abſoluit̄ reus .ut L.ò iudi.ꝑperādū.§.i Jt̄ tcū nouū nō.q̄a. ā pliar nūs diez cū oli ꝛ bodie.xxx.s.ut dixi.s̄ .§.pr.Jt̄ quart.qz an te tēnū finit̄ iſtancia lz al' regl'r tēnio dūet ciui lis ut dices.j.pr.q̄ntū nō q ꝓtrahit̄ hemodici ū et al's actor reo abſē te ut poſſit dif. dari et h⁹ iò erat per.l.ꝑperā dū.§. ſi aūt.Sec⁹ iure ueteri.ut.ff.de iuò.l.ꝛ poſt edictuz ꝛ ē ar.ꝓ lz ff. de re.iur.l.ñ dz.Jtē vij.nō q cadit q̄ſ ab a ctione ſua pp̄ ꝓcraſtia tōes ſuas ꝛ deluſiones hui⁹mōi.ut.j.pr.

z Actorē.ſic.L.ò iuò. .l.ſcimus ꝛ.s.de bis q̄ ingre.§.q̄a igr̄ ibi expē ſis mōis oib⁹ ꝛ ē.

a Predictaſ.i.iterū de nouo faciendaſ ꝛ ſic ſi bñ ꝓputeſ bēſ bienū. ꝛ vi.menſes f. Jo.ul' dic q loq̄t̄ ò p̄dictis.ꝛ ſic bēs annū tm̄.ꝛ iij. mēſeſ. q̄q̄d tñ dicas dero gatur.l.ꝑperādūē que ſtatuit trienniū.nā l.j. bienniū ꝛ.vi.mēſeſ uel j. annū ꝛ.iij.mēſes fi nit̄ hoc iudiciū ſic.ꝛ al' finit̄ p annū ut.s.ò hr̄ ꝛ fal.§.illud.fz az.

b Actiōe nūq̄d ipo iur̄ rñdet i pōt ꝛ allegari q̄ dixim⁹.s.ò iceſſ nu. §. i.ꝛ nō.hic ar.ꝓtra narrātes.ſic.ff.ò ꝑcūr l.i cāe. i pn.ſz ar.ꝓtra ff.ò coll'.l.ñ nunquā.

q Ut cum de appell'. ꝙ. z sic ad ꝓterita reſcatū negocia ut. j. e. i. & in fi. q̄ eſt mirabile.

r Et de alijs caplis q̄ ſt quatuor nā qninque principales ptes habet hec conſtitutio licet multa incidentē al' dicat ut dixi z ſum prosecutus in ſūma huiꝰ ti.

s Eruenit. pſpexim⁹ circa illam facti que ſtionē.

t Fine hoc quando poſt ſententiaz. ac.

u Relationes hoc quā do poſt relationem aut reſpontōem que ſpectā da non eſt ut. j. e. ut iudi nō ex ſp. ſacra iuſſi. §. fi. z. C. de ap. iubem⁹ z. s. ò iudic. §. pe.

x Referentē nō. legeſ ad futura tantum tempora trahi ut hic z. s. de nup. in fi. i. cc ll. z. s de reſtit. z ea que. §. bꝰ igitur. j de hr. ab inte. §. fi. z. s. ut facte. no. contra. ſed cuz dicat ſ non trahi ad preterita z ſi hoc dicatur eſt contra. C. de uſur. l. penlt z. C. de legib' z con. leges z conſt. ff. de l. z ſe non eſt nouum. So. ſ ſpeciale l' dic q̄ hic trahitur ad preterita facta in quibus iudicum nō eſt inchoatum ſecus ſi ſit inchoatuz ut hic.

y Sed hoc renunciare uidelicet hec renunciatio propter allegatiōeſ iur. z ꝓpt̄ inſtra z pp teſtes forte ne producā tur non ualet ut s. ò teſt. §. quia uero multi ſz ſola ſcientia teſtificatorum. ac.

z Allegationeſ. que ēt i iure z in facto ut in ꝓbationibuſ accipi poſſūt ut. ff. de ritu. nup. ſi q̄s in. z. C. ſi ex fal. l. i z. ij. z. C. de aduo. di. iu. l. laudabile §. quoꝝ.

a Proponat iudice inꝛrogante an aliq̄d noui addere uelint ut. C. de iudic. iudices z hic ſuit autē q̄ eſt ibi

b Dilonē. ꝑma ul' ulti.

c Prebeatur imo uidetur q̄ ſemꝛ tm̄ l' ad pluſ bis ut. ff. ò fer. l. ultia. cōtra. ſo. hic ñ loquitū de dilat. q̄ dat̄ preſēti z pēt̄ti. ſz ò quodā ſpatio quod dat̄ alleget z eodē mō opponi poſſet de eo quod eſt s. ò litig. §. omnez ubi tria edicta z ꝓ quolibet dies. xxx. dāt̄ l' dic ſpetia'e hic quando pp allegatiōes petitur ut ar. ff q̄bus ex c. l. ait pretor §. fi. z l. i. ac.

ſeruare quidez ſtudeat. omnibus autem palam quidem faciat proponens eam quidem i hac felicissima ciuitate preceptis aut ſolennibus utens ad ꝓuinciarum preſides aut oñes homines ſciant z per eaz quaz ſuper eos habemus prouidentiam.

Et[a] cum de appellatione cognoſcitur ſecunduz illas legeſ debeat iudicari que tempore late ſententie obtinebant non ſecundum eas que poſtea promulgate ſunt z de aliiſ capitulis.

Dem au. theodoto prepo. Eruenit[t] ad ſcientiam noſtre ſerenitatis q̄ inter euſtachium uirum reuerendiſſimum thelone ciuitatis epiſcopum z phyſtū dyaconum eccleſie celuiſſene fuiſſet cauſa commota z proceſſit a rectoꝛ prouincie diffinitiua ſententia contra quem appellatio eſt porrecta iudices igitū apud quoſ appellatio uentilabatur dubitantes ad noſtram clementiaz retulerunt an ſecūdum leges que optinebāt quādo proceſſit diffinitiua ſententia an ſecundum tenorem illi⁹ legis que poſt diffinitiuam ſēntentiam a nobis promulgata eſt eandem cauſam examinar̄ debēnt Nos itaq̄ iuſtum eē proſpeximus ſecundum legeſ que obtinebant tempore late ſententie[t] predictam appellationis cauſam examiare z timinum ſecunduz ipſas accipere preuidimus autez z poſt hāc ſi quandocūque dubitatio tal' emerſerit eam ſimili ordine tēminare. Ideoque ſanctimus ſiquando de aliqua cauſa ꝓceſſerit diffinitua ſententia et ꝓuocatio fuerit ſubſecuta appellationiſ examinatores ſecūdum leges que tempore diffinitiue ſententie optinebant tēminum dare negocio. hoc eodem uidelicet obſeruando z in retractandis ampliſſime p

d Preterire. al' ꝓterir̄ ꝓterito ad lineam fēmineam exhēr̄dati ad maſculinam ſic inſtit̄. de exhr̄. li. §. mat̄. z gò ſubicit nec ſi per quālibz donat̄. z c. nō. q̄ oportz iur̄ inſtit̄. aliq̄d ſilir̄ linq̄ non ſufficit iure legati z ſic corriguntur hec iura anti qua ff. de. inof. teſ. pap. §. ſi q̄s mortis. contra. inſtitut̄. de ioſ. te. § plt. cō tra z s. ò mōa chis. §. ſi uero filioſ. contra z. s. de trie. z le i. cōtra z ſi q̄ ſūt ſilia q̄bꝰ dr̄ q̄ ſufficit quo qno relicti titulo relinquere. ſic ēgo i mimo facta inſtō exet dit querelā. ut j. e. §. ceterū ſi q̄ z agit̄ ad ſupplemtū ut. C de inot. teſ. oio. z l. ſanctim⁹ z ò de re. ux. act̄. § uideamus l' dic q̄ p̄dicta iura loquant̄ qñ nō faciebat teſtm Sz codicillos hic aūt ſolēnit̄ teſtabat̄. unde iur̄. inſtit̄. ſibi. ut alijs debz r̄ linquere tercij dicūt hāc intel ligi ſecunduz il las z legūt ſic ſtā iſtā nec ꝓ z nō z ſi quelibz donat̄. l' legis. l' fideicō. uel alio quocūq̄ mō di cēdū debi tam por. z aſſume nō licet exhēr̄ dare dico ubi forſan z ē ꝑa ꝓior ur̄ ut cōſtigātur.

toriane ſententiiſ z in ſuggeſtionibus iudicum quando utre que partes omnibus allegationibus ſuis renunciauerit: z iudices per ſuas relatiōes quid diſponi ꝺbēt interroguauerit. in omnibus enim predictis caſibus illas leges a cognitoribꝰ ſeruari decernim⁹ que tempore ſententie aut certe relatiois obtinebant tamz ſi contingēit poſtea legem promlgari noui aliquid diſponentem z tenorē ſuum ad preterita quoz negocia referentē[x] Sed hoc[r] preſenti addim⁹ ſanctioni: ut q̄a inter litigatores aliquando cōtingit unam quidem partē ſuis allegationibus renunciar̄ aliam uero ſcientē ſe malaſ cauſas habere poſt cognitionalia certamina z dilationes quas probationum cauſa legeſ concedunt nolle confiteri allegationes ſibi ſufficere ne cito cauſe qualitas agnoſcatū. iubem⁹ ut quando una pars allegati onibus renunciauerit alia uō pars dixerit ſe habere aliquō qò proponat[a] index negocii modis omnibus eam partem que utitur dilatiōe compellat inter. xxx. dies poſtq̄ alia ps renunciauerit quicquid uelit ſine intermiſſione aliquali preponere q̄ ſi non fecerit tunc ad eius maliciam conuincēdā alius unus menſis indulgetur a iudice ſi uero z ſic diſtulerit alterius ñiſi unius ei dilatio prebeatur[c] ita ut ſi uſque ad p dictos tres menſes quos litigatoribus protrabentibus cōceſſimus ſnas non pr̄poſuerit allegationes tunc cognitō cauſe non amplius expectans mōiſ omnibus proferat ſententiaz legibus conſonantem ut ſi uoluerit referat ne litigatoribus male certantibus liceat cauſaruz exitum ultra protrahere Aliud quoz capitaliū preſenti lege addendum eſſe proſpeximus. Sanctimus igitur ñ licere penitus patri: uel matri auo uel auie proauo uel proauie ſuum filium uel filiam: ul'

e Nominatim. hic ꝓba. f. M q̄ hodie q̄rela ceſſet niſi interfres turpibuſ ꝓſonis inſtitutis ut inſtit̄. de inof. teſ. §. i. hoc modo pr̄ tenet cām exprimere ut hic z heres probar̄ ut C. ò inof. te. oio ſil logiſa. ergo ſic aut pat̄ fecit teſtamētuz aut ñ ſi nō ſuccedit filius ab iteſtato ut. j. ò hr̄. ab i teſta. §. i. z ceſſat querela Si uero fecit aut i ſeruit cāz aut ñ ſi non ipſo iure non ualet ut k

expectent cause scriptaz declarationez aut interpretationē z secundum eam decidat litez Si uero dū causa dicit pragmatica nr̄a fōma aut dispositio spectabilium: aut nostrorū referendariorum aut alteriꝰ cuiuslibet: aut aliud aliquō horuz que dicta sunt omniuz iudicātibus insinuet .ōdinans eius examinationem: aut sententiam iubemus iudicem quidem omio non respicere sed in his uacantibus z nullaz penitus habentibus uirtutem secundum generales nostras leges causam examinare: z legitimo fini tradere: si vutez hec non custodierit iudex. x. librarum auri eum subiacere pene ut etiam aliam nostram maiorē indignationem experiatur z idem pene subiecto z eo qui presumet talem aliquaz dictare formam z ministrantibus ei talem aliquam dispositionez facientibus spectabilibus nr̄is referendariis z hec dicimus sive ex sacra nostra functione iudicare quispiam deputatus est sive ex precepto iudiciali sive secundum arbitrium aut ꝰ promissariorum scema questionem audit sine scripto sive sine litteris sed uel si quis iudicum propriam despiciens salutem ex aliquo tali presumpserit sententiam proferre hāc ita infirmam esse uolumus ut neque appellatione indigeat: neque ex compromisso infertur pena. nos enim omnes iudices secundum generales nostras leges examinatiōes z sētentias fieri uolumus. Illō quoque indubitatuz erit: quia neque iudicialis quelibet ualebit iussio quia extraordinatiꝰ ē hac nostra lege. Sup hoc autem z illud iudices nosce opus est quia competens est eosū quemq; ad hunc z nunc moueantur questiones secundū generales determinare leges uel si quispiam precessit impetrās sanctionem disponentem iudicantis examinationem aut sētentiam ei enim qui tale aliqd impetrauit iam sententiaz definitiuam nondum promeruit nihil ex his que impetrauit prodesse uolumus. Si eniz semel preuenit sententia diffinitiua data nequaquā hāc ex nostra hac perscrutari legem iubemus licet appellatio subsecuta sit aut: retractationis est aliqua species contra sententiam. eam autez que non dispo net quidem indicantem: aut indicare futuram iussionem qō oporteat questionem fieri aut iudicium inferri causam uero fini studiose tradi legitimo uult aut actoꝝ imponet edictionem aut iudicem coget legitimam proferre sentētiā aut simul aliquem iudicez secundū nostras leges z fieri z ualere z scripto z sine scriptura non prohibem. Et autē oēs nr̄i subtecti z maxime qui litibus aterūtur nostrā pro se nouerint prouidentiam z nullus hanc sacraz nostraz circonuenat legem neque ignorantiam in ea proponat sanctim i unoquoq; negocio initium apud iudicem accipere ex phemiis mox z ante ipsaz personarū firmationem inscribi eaz z monumentorum fieri partem sic eniz gestis prefulgens prohibebit eā que preter eius uirtutem temptātur circa eam z circa ipsaz forsan personarum firmationem z preuaricari eam nitentibus per multa interminata refrenauit a talibus eos p̄sūptionibus z proprūs tempus nō sinit fieri peius ut enim iniquitatem simul z iniustitiam per omnia expellamus. propterea presentem posuimus legē ūdique eam z per eam alias cautas z i circonueniendas custodientes reipublice leges secundum quas z nos ipsi imperiū deo dante suscepimus custodire nostramq; rempublicaz ab his legibꝰ mūiri semper optamus. Que igitur placuerunt nobis z per hanc sacram cōstituta sunt legez. Tua celsitudo

Eam autez. sic ꝓstrue z habebis sensum eam autem iussionem que nō disponet q̄dez iudicātē aut iudicare futuraz q̄stionem qūo oporteat fieri aut repete quomō oporteat iudicium infēri.

Causam. uō p sed.

Fini legitimo .q.d. illa iussio nō nz que disponit quomō iudicet si illa sic que uult iudiciū cito finiri z sic no. ꝭ q iiij. casibus supplicatur lite pen. primus ut iudicium procedat. Secundus ut acta edantur. Tertius ut sententiam det iudex q̄ est idē qua si primus modus differt aut qua in tercio non restabat nisi sētia in p̄ma z media causa facienda erat adhuc. quartus ut associetur iudex al's non supplicatur lite pendēte ut hic. z. C. ut lit. pen. l. ij. ac.

Ut autem ex probemijs que sunt huius p̄bemia &c. anni domini qui fiūt. Item scribant quidam hic incipit causa talis. Itez libelly cū partis subscriptiōe. Jē citatio z similia que q̄ si probemia sunt z post hoc debet hec lex scribi ut sit pars monumentorum siue actorum. ēcio scribatur confirmatio p̄sonaruz. s. satisdatiōes iuditio sisti. sed uidetur q̄ statim post predicta probemia debeat fieri personaꝝ confirmatio ut. s̄ de exi. §. sanctum z. §. illud uēo &c. illa ſ bāc intelligiē ſz hoc hodie nō scribiē cuz satis certa sit.

Secundum quas. nō imperatorem susc̄ipere imperium ut ſm. l. iudicet sic C. de l. z cō. l. digna. z nō. s̄. e. §. i. ibi. q̄. n. i. l. z ē. ac.

Declaratiōm ut s̄. de iudiē. § fi. C. ò leg. z ? .l. cū de nouo. z. ff. de iudi. l. cum. §. i. z nō. q̄ etiam principis sentētia dz eē scripta sicut cuiuslibet altēius ut. C. de sentē. ex peri. l. fi

Referendarium facta aī ferendarijs uolūtate principis

Sanctionem aī functionez.

Fieri. idest facere:

Super hoc qō addit predictis hoc. §. z. cū diē super hoc. &c. dicit de causis que pendebant tempore huius l. quibus pendētibus simiē dicit supplicatiōz non tenere uel interpretationē z sic nō. leges ref. ad p̄terita trahi z ad presentia quia hoc cauetur. ut. C. de l. z ?. leges. z constitutōes.

Leges. leges dico disponentes iudi. z ex administratiōe aut sentētias: ſ pro etiam si q̄ſ z cetera.

J. ti. i. in prin.

Nequaq̄ hāc sententiaz dif.

Ante retractionis. forte rō ne minoris etatis seu supplicationis etiam ut si post sentētiā .l. nō ualeat ut

b Neglexerunt. q̃d si ñ faciat testamentuz nec aliquis eum extraneus procurauerit. ℟ filij l' agnati sunt heredes: sz potest eis auferri hereditas ut. ff. de his quibus ut indigni. l. iij. l' dic i hoc casu sicut in seqñti q̃ eis denegetur hereditas ex suo delicto ut in proxi. §. ac.

c Si unum ex predictis hec est tercia decima.

d Scribẽ. quasi dicat si uellet eum nihilominus instituere posset et si non compellitur. ac.

e Proficiat z sic sit inuentarium quando captiui directe instituunt ut. C. de epis. z cleri. l. nulli. ac.

f Neglexerit. sic z si eum egrum non curauit ut. ff. de his qmbus ut indig. l. iij. ac.

g Supponendi. nõ minorem xxv. annorum posse alienare z obligare quod est speciale. al' contra C. de his qui ne e. l. penultima z facit ff. e. l. si pupillorũ. §. fi.

h Et tanquam. scilicet contractibus al.

prebere neglexerint ita t' amẽ ut cetera testamenti capitula i sua maneant firmitate. Si unum de predictis parentibꝫ in captiuitate detineri contigerit z eius liberi siue omnes siũ unus non festinauerit eum redimere. Si quidez ualuerit calamitatem captiuitatis euadere i eius sit potestate. utrum hanc causaz ingratitudinis testamẽto suo uelit adscribere. Si autem per liberoruz negligentiam: uel contemptum nõ fuerit liberatus z in captiuitate decessit illos ad successionẽ eius uenire non patimur. quia non festinauerunt eius redemptionem citius procurare: sed omnibus liberis i hoc negligẽtibus res uniuersas ab eodem relictas eccl'ie ciuitatis ex qua oritũ applicari inuentario. sci licet sub publica attestatiõe celebrando ne quid ex eius facultatibus pereat ita ut quicquid exinde ad ecclesiam peruenerit captiuorum redẽptiõi proficiat' sed hec quidem quantũ ad personas dicta sunt quas exheredare non licet nisi ingratitudinis causas ubique appbare contigerit. occõnẽ autez a nobis ad generalem legez ꝓmulgandam z presens causa nosc̃itur obtulisse: sed uniuersaliter iubemus ut si ille qui i captiuitate detentus fuit liberos nõ habuerit z alii qui ad eiusdem hereditatẽ uocati sũt eum redimere non festinantibus in captiuitate ꝺfũctus sit. nullus ex his qui neglexerint ad hereditatez eius perueniat licet ante captiuitatem testamẽtum forsitan ab eo fuisset conscriptum in quo memoratas psonas scripsit hr̃des salua q̃ institutione hereduz ifirmata z certis testamenti capitulis in suo robore permanẽtibꝫ substantie talium personarum similimodo ecclesiis ciuitatũ ex quibus orti sunt applicentur z nullis aliis causis q̃ in captiuorum redemptionibus expẽdantur ut unde illi a suis non sunt redempti aliorum redẽptio procuretur. z ipsoruz quoq̃ aime ex hac causa pissima subleuentur. Hec eodem obseruando z si aliam extraneam personaz ante captiuitatẽ scripsit heredez z illa sciens se ab eo heredem scriptam eum redimeꝛ a captiuitate neglexerit' hanc autem penam cõtra illos ualere iubemus qui octauum z. x. sue etatis annum cõpleuerit i huiusmodi uero causis quando pro captiuorum redemptione necessarium fuerit dare pecunias si quis propias pecunias nõ habuerit lñia erit ei si mẽorate sit etatis mutuãdi pecunias z res mobiles uel immobiles supponendi' si ue ipsius proprie sint siue illius qui in captiuitate detinet quõiam in predictis omnibus que pro captiuorum redemptione data ul' expressa probabuntur contractus huiusmõi tanquam a persona sue potestatis z legitime etatis factos i ta firmos esse decernimus ul lo eis qui cum huiusmodi personis immemoratis cãis quo predictuz est modo contraxerunt preiuditio generãdo necessitatem scilicet habente eo qui ex captiuitate redierit tales contractus ratos habere z eis tanquam h suis debitis' obligari. Si quis' de predictis parentibus orthodoxis constitutus senserit suum filium ul' liberos non esse catholice fidei. nec i sacra sancta ecclesia cõicare in qua omnes beatissimi patriarche una cõspiratione' concordia fidem rectissimam predicant z sanctas quatuor synodos uicenaz constantino politanam ephesinam primã z calsidonensez amplecti: seu recitare nosc̃untur. licentiam habeat pro hac maxime causa ingratos" eos z exheredes in suo scribẽ testamẽto z hoc quidem pro ingratitudinis cã decreuimus. generalez autem prouidentiam liberis catholicis deferentes iubemus saluis

i Debitis ex h° §. aut. h. nota mirabilia. primuz est licet testamentum nõ ualeat. legata tamen ualent q̃ est contra regulaz C. de fiõicom. eam quã sz. ẽ qõ auferr' ab indigno nõ applicatũ fisco alias contra uidetur. ff. de his quibꝫ ut idig. Claudius z. l. mulierez z õ l. iij. si depor. et C. de bis qui i dig. hereditas tercium q̃ non dñs rez captiui alienat sua auctoritate. quartum quia minõ xxiij. anno. ñ patitur buiusl penam cũ al' ẽt ipuberes capaces doli nõinẽt ut. ff. de re. iu. pupilli. z instit. õ ob. q̃ ex. õ. naſ. §. fi. quitũ quia minores i alicatione tali non restituunt als contra. ut C. de iur̃ iur̃. remi. l. ij. z. iij.

k Si quis hec est quarta decima. ac.

l Conspiratõe nõ. ꝯspiratio. i bona parte.

Si uero inſeruit aut eaz probat hr̃s z tũc repellit̃ hr̃s filiꝫ z nihil habet ut ſ̃. de imen. do. in fi. z ſic ceſſat querela aut nõ ꝓbat z tũc titulus pro ñ ualido ẽ z ab inteſtato ſuccedt j. e. §. ſiue igit̃ z ſic ceſſat ſẽp q̃rela qr̃ m. poſuit unã aut. i C. de ioſ. te. z inſtit̃. e. dicẽtez hodie ceſſat z c̃. z ſic oẽs ti. de inof. te. ſunt correcti. Sed dic predicta iu ra ut in ultimo caſu. nam ſi in ſeruit cãz z be res nõ probat tũc quo iur̃ ad mittatur filius niſi p querelaz z ceſſant predi cta. Itez no. q̃ pla. dicit hanc aut ſupfluaz p l. inſtit̃. de exhr̃ li. §. uerũ. Sed eſt fl'z q̃a ibi ñ dicit de cauſa i inferenda. Sed hic dicit.

f Cauſas autẽ credimus. Et ſunt. xiiij. ut ſe quitur uſq; ad §. illum genera lẽ aũt e cõtra. quibus pat̃ ex heredatur ſunt bij. ut j. e. §. z ſi q̃dem uſq; ad §. ſi tal: at ille q̃bus frater p fratrem etiam turpi p̃tea inſti tut ſunt tres ut ſ̃. de nup. § ingratiſ. Sed ſi ñ turpi inſtituat tunc ſẽpẽ ceſ ſat querela ut C. de inof. teſ. l. fratres z inſt. de inof. teſ. §. i

g Intulẽit hec eſt prima ac.

h Si grauem. hec ſa.

i In criminali bus. hec ſa.

k Si cũ maleſi cijſ hec quarta

l Vl' uite hec q̃n ta.

m Si nouerce. ſue. b ſexta.

n Sed delator hec ſeptima.

o Si quilibz b octaua.

p Peruenire. naz femine im pediuntur fide iubẽ̃ per. uell'. ut. ff. ad uell'. l i. z. ij.

ceteros liberos p̃tir̃: aut ex hr̃de ſ in ſuo facere teſto nec ſi p qualibz dõatõnẽ ul' legatuz l' fideiꝫmiſſũ: l' aliũ quẽcunq; mõz eis ȯderit legibꝫ debitaz portionẽ niſi forſitã ꝓbabũt igrati z ipis noiatiz igratitudi niſ cas pẽtes i ſuo iſernẽint te ſto ſz q̃a caſ ex q̃bꝰ igrati libẽi ȯbeãt iudicari in diuerſis legi bus z diſpſas z noua pte ȯcla ratis inuenimus quaruz aliq̃ nec digne nobis ad gratitudi nẽ uiſe ſũt aliq̃ uõ cum eẽnt digne p̃timiſſe ſt iõ neceſſariũ eẽ pſperimꝰ eas noiatim p̃nti .l. ꝓhendere ut preꝫ ipas nul lis licerz ex alia lege ingratitu dinis cas opponer̃ niſi que in huiꝫ ꝓſtõnis ſerie cõtinetur.

Cas at̃ iiuſtas igratitudinis haſ eẽ credimꝰ ſi q̃s pentibꝰ ſu is manꝰ intuleꝫit ſi grauẽ z in honeſtã iiuriaz eis igeſſerit. ſi eos i criminalibꝫ cais accaꝫit que ñ ſt aduerſus ꝓncipẽ ſiue rẽpu. ſi cũ maleſcis hõibꝫ ut maleficꝰ uerſat̃ ul' uitez pentũ ſuorũ p uenenũ aut alio mõ i ſidiari tẽptaꝫit. ſi nouercẽ ſue aut ꝓcubine p̃ſ filꝰ ſeſe imi ſcuẽit. ſi delatõ ꝓtra pentes fi lꝰ exiſtit z p ſuaz delonez gra uia eos diſpendia fecerit ſuſti neꝝ. ſi q̃libzꝰ ȯ p̃dictis pentibꝰ icluſũ eẽ cõtigerit z liberi qui p̃ſt ab iteſtato ad eꝰ ſucceſſio nẽ ueniꝝ petiti ab eo ul' unus ex his i ſua eũ noluerit fidiuſ ſione ſuſcipere ul' ꝑ ꝑſona: ul' ȯbito inquãtũ eẽ qui petitũ ꝓ bat̃ idoneus hoc tĩ qȯ de fide

q Si conuictuſ. hec nona.

r Licentia. ſic eſt contra ut. j. e. §. z q̃ de pa.

ſ Filio. qua ſunt fratres eius qui non prohibuerunt.

t Leges q̃ dñt ut ꝓhibenti filio actiones oñs debeãt denegari z ſi ſco ſua põtio deferat̃ ut. ff. ſi q̃ſ ali. t. l. i. i ꝑn. ſi q̃s al. c. ꝑ. l. ſi quis ali. phi. l. ij. alijs uõ ſi lijs q̃bꝰ aliq̃d ſit relictũ nõ nocet quominꝰ pci piãt ſine ũgtriter. ut ff. ſi q̃s ali. ti. phi. l. i. §. ſed ſiluni ſiue uniuerſa tr ut. ff. ad treb. l. ij. §. ſi. in fi. z ff. ſi q̃s ali. t. pro. l. ij. §. ñ. nam unꝰ factũ alij ñ nocz ẽt fri ut. ff. ſi q̃s ali. ti. ꝑ l. ſi q̃s dolo. §. i. hodie aũt q̃ plus eſt in dupluz te netur q̃ prohibuit ut. j ut nulli iu. §. ſed hoc p uenit z ſ c nota temere impedientem z ad hoc facit. ff de eo per quem ſi. l. ex hoc de con. cau da. l ij. § ſi. i fine z de l. ij. l. lutius: §. ſemꝑni a. ac.

u Preter uoluntatez. hec decima eſt cã ac.

x Profeſſionis. nazni hil catheilna cartha go. nil doloſuſ dolo. ut ff. de dolo. ſi dolo. C ȯ de hr̃ti. l. qñ z C. de in of. teſ. l. in arena. Si a alicui hec ẽ. xi. z facit. C. de inof. te. l filiã uſz ad. xxv. ergo e ꝓtra ſi fuẽit minor z peccat i ſuũcorpꝫ iuſta ẽ exhr̃ datiois cã. l' ẽt maiõ ſi copulz ſe ſuo ar. ff. de of. eius cui mã. eſt iuriſ ditio. l. i. ibi huiuſ rei z ẽ. z j. prox. ibi lꝰ z c̃.

y Si q̃ſ de p̃dictiſ hoc ẽ. xij. hec eadẽ fnat̃ i fi lijs ut. j e. § z hi q̃dem ibi ſi libiſ l'uno tp̃re ex bis ac.

z Teſto. nã põt ipm i ſtituere z exhr̃dar̃ z pp hꝰ § iſte h põiꝫ: ſi autẽ nij dixerit ȯ eo hoc di ces j. e. in fi. huius. §.

ex ꝓhibitione teſti ſuſtinuerit hoc ipm apꝓbauerit ſecũduz alias leges ſup hoc poſitas ta lia negocia ẽminentur. Si p ter uolũtatẽ pentũ inẽ arena rios uel minimos ſeſe filiꝫ ſo ciauerit z in hac ꝓfeſſiõe per manſerit niſi forſitã ẽt pentes eiuſdẽ ꝓfeſſiõis fuerit. Si a licui ex p̃dictis pentibꝫ uolẽti ſue filie ul' nepti maritũ dare z dotẽ ſecũdũ uires ſubſtantie ſue ꝑ ea preſtare illa nõ cõſẽ ſerit ſz luxurioſã degere uitã elegerit. Si uõ uſq; ad xxv. ãnorũ etatẽ puenerit filia z p entes diſtulerint eam marito copulaꝝ z forſitã ex hoc conti gerit in ſuũ corpꝫ eaz ſpectaꝝ aut ſiñ cõſenſu pentũ marito ſe libero coniungere. tñ hoc z ad ingratitudinẽ filie nolumꝰ imputari q̃a non ſua culpa ſz parẽtũ id cõmiſiſſe cognoſcit

Si q̃s ȯ p̃dictis parentibꝰ fu rioſus fuerit z eiuſ liberi: ul' q̃ dam ex his aut liberis eis nõ exiſtẽtibꝫ alii eiꝰ cognati q̃ ab inteſtato ad eius hr̃ditatẽ uo cãtur obſeq̃um ei z curaz ꝓpe tentez nõ ꝓbuerit. Si q̃dem a tali ſanuſ fuerit ifirmitate ei erit põtas utrũ uelit negligẽtẽ filiuz ul' filios aut cognatos i gratuz uel ingratos in ſuo ſcri bere teſtamento uel ſi aliquo furoris morbo eũ detẽtuz ex traneus aliq̃s uideret ſuis ne glectũ liberis ul' cognatis: aut aliis ab eo ſcriptis heredibus z ꝓmia uoluerit eũ procura re damꝰ ei liniam ad teſtatõez eis qui ab inteſtato ul' ex teſta mẽto iam facto ad furioſi hr̃ ditatez uocantur ſcriptis diri gere ut euz ꝓcurare feſtinet. ſi autẽ poſt huius ateſtatõem ne glexerint z extraneꝰ in ſua do mo furioſum ſuſceptuz ſũpti bus ꝓpis uſz ad finẽ uite ipſi us ꝓcuraſſe mõſtratus fuerit euz qui obſeq̃uz ac diligentiaz furioſo exhibuit lz extraneus ſit ad eius ſucceſſionẽ peruenire decernimꝰ euacuata inſtitu tione eoruz utpote indignorũ qui furioſo ſicut dixim̃ curaz

a Scriptiſ nota atteſta tionẽ in ſcriptis dirigẽ dã ut. ſ̃. ȯ tẽp. non ſo. pe. §. ſi ꝓteſtoz. Itẽ nõ ȯ u. z auctõitate ȯnũ tõnis ut hic z. l. ꝓx. § z. C de rei uẽ. l. ſi fũdũ Itẽ nõ. q̃ ȯlicto hr̃diſ li cet nec ciuitatẽ neq; lib tatem amiſſerit amittit hr̃ditas ut. j ꝓx. §. Itẽ nõ q̃ aufertur ab indi gno z ñ applicat̃ fiſco: ſz bñfactori. Itẽ. nõ. q̃ bñficio extraneꝰ fit hr̃ſ Itẽ q̃ legata ualẽt lz te ſtm nõ ualeat q̃ ꝓleni us dices j. ꝓx. §. ac.

b Testamentum. nota scripturam pro parte tenere z pro parte nō ut hic et. L. de transac si ex fal. z. L. de'lati. liber. toll. §. fi. ar. contra. ff. de mino. l. etiaz §. ex causa.

omnia iubemus adimpleri et dari illis quibus fuerint dere licta z tanq̄ in hoc rescissuz ñ optineat testamentum. z hec quidem de parentum ordinauimus testamentis. Justuz autez perspeximus z econtrario de liberorum testamentis hec eadem cum aliqua distinctione disponere. Sanctimꝰ itaque nou licere liberis parētes suos preterire aut quolibz modo rebus propriis i quibꝰ habent testandi licentiaz eos omnino alienare nisi causas quas enumerauimus i suis testamētis specialiter enumerauerint. has autem esse decernimus si parentes ad interitum uite liberos suos tradiderint citra causam tamen: quia ad maiestatez pertinere dignoscitur Si uenenis aut maleficiis aut alio modo parentes filiorum uite insidiari probabū tur si pater nurui sue ẽ aut ꝰ cubine filii sui sese immiscuëit Si parentes filios suos testamentuz condere prohibuerit in rebus in quibꝰ habent testādi licentiaz omnibus uidelicz in huiusmodi hoc iure testamentorum prohibitione seruādis q̄ in parentum personis distinximus si contigerit aut uiruz uxori sue ad interituz aut alienationem mentis dare uenenum aut uxorez marito uel alio modo alterum uite alteriꝰ insidiari. tale quidem utpote publicum crimen constitutuz secundum leges examinari et uindictam legitimam promeri decreuimus liberis autē eē liīā nihil in suis testamentis ꝺ facl'tatibꝰ suis illi persōe relinquere. que tale scelus noscitū commisisse. Si liberis l' uno ex his in furore constituto parētes eos curare neglexerit omnia z hic obseruari precipimus que de parentibus furiosis superius disposuimus his casibus etiam cladem captiuitatis adinngimus in qua si liberos detineri z parentum cōtemptum uel negligentiaz nō redemptos ab hac luce transire contigerit nullatenus eoruz pntes ad facl'tates pueniāt liberorū de quibus filii testari potuerant sed omia in hoc quoz capitl'o seruentur que z de parentibꝰ uel cognatis atq̄ agnatis qui ab intestato ad talium personarum iura uocantur: aut de extraneis scriptis heredibus supra censuimus Si quis ꝺ predictis liberis orthodoxis constitutus senserit suū parentem uel parentes nō eē catholice fidei hec z in eorum persona tenere que supra de parentibꝰ iussimꝰ. Si tales igitur causas uel certas l' unā ex his liberis suis testamentis adscripserint z scripti ab eisꝺ heredes aut omnes aut certas aut unam ex his probauerint testamentum in sua firmitate manere precipimus. Si autem hec omnia non fuerit obseruata nullam uiz huiusmōi testamentum quantum ad institutionem heredum habere sanctimus. sed rescisso testamēto eis qui ab intestato ad hereditatez defuncti uocantur. res eius defuncti dare dispositiꝰ legatis uidelicet uel fideicommissis z libertatibus z tutorū dationibus seu aliis capitulis sicut superius dictum est suaz obtinentibus firmitatē si q̄d autem aut pro legatis siue fideicommissis aut libertatibus aut quibuslibet aliis capitulis in aliis legibus inuentum fuerit huic constitutioni contrarium hoc nullomodo uolumus optinere z hec quidem exheredationis causa aut preteritionis pene quantum ad ingratitudinis causas contra predictas personas statuende sūt si que autem ex his inter crimia reputantur eorum auctoꝛs ēt alias penas sentiant legibꝰ definitas. hec autem disposuimus ut z parētes z filios a testamentorum iniuria liberos reddamus. Ceterum si q̄ heredes fuerit nominati etiam si certis rebꝰ iussi fuerint z cōtēti

n Si autem testō. l. per querelam ut dixi. ꝺ. e. §. si igitur.
n Firmitatem. immo uidetū q̄ non ut. ff. de iniusto. ir. t. filio cōtra. So. ista corrigit illam
o Hec antē leges ut. L. de inof. tes. l. cū omnimodo z. l. sā ctimus ac.
p Considerare sic. ꝺ. de here. z fal. §. bis ombus.
q Pulcherrimā ut pulcherrima ut sit proprium nomē z at pulcherrimam.
r Deminimus inualida esse imo maiores penas pati debet ut. ꝺ. ut de defunc. scn. fu. § i. que ē contra So. penā amissionis proprij. z alterius tāti z tercie partis bonorum locū bz cū ul' in moribūdū l' adhuc uiuentē. Iniuri at' ul' quia phibēt execas fieri sinat z i cau

c De testamentis. nam z pētibus z c̄. sic. ff. ō inof. tes. l. nam z si ad hoc. L. de impu. z al'. inb. l. ij. in princi. z. ff. de inoffi. testa. l. papi. § sed nec in pu. z. L. ad tercull'. l. fi. in prin i. et de milit. testa si a milite. §. fi. ac.

d Eos. s. parentes.
e Alienare a bonis. scilicet exheredando ac.
f Tradiderunt accādo eos de aliquo malefitio
g Distinximus ut. ꝺ. §. si conuictus.

h Decreuimꝰ. ꝺ. e. ti. §
i Relinquere hec igrati quis de pre. ac. titudo est per obliquū.
k Censuimus. ꝺ. e. §. si unum si quis depre. ac
l Jussimus ut. ꝺ. e. §. si quis de parentibus z. § generale. ac.

legibus que iaz de aliis hereticis sũt prolate z circa nestorianos zefalos z aceffalos hec cõseruari ut siquando parentes inuẽti fuerint siue iudaico nestorii furori dediti siue acefalorũ amplectantes insaniam z ideo ab ecclesie catholice cõmunione seperate non liceat eis alios heredes sibi instituere nisi liberos orthodoxos z ecclesie catholice communicãtes l' liberis ñ exñtibus agnatos l' cognatos qui scilz catholici sit Quõ si forte ex filiis alii quidem sunt orthodoxi z ecclesie catholice communicãtes. alii uero ab ea seperati. omnẽ parentum substantiam ad filios tantum catholicos peruenire sanctimus licet ultimas uoluntates huiusmodi persone fecerint contra tenorem huius nostr̃ constitutionis aliqd disponentes. Si uero posthac fratres ab ecclesia separati adeã conuersi fuerint pars eis competens in statu in quo inuenta fuerit tempore quo redditur eis prebeatur ut nullam ò fructib̃ aut gubernatione medii temporis inquietudinem l'molestiaz catholici patiantur qui ante predictas' res detinebãt qñ huiusmodi uero rex quas ex fratruz parte non communicantium catholici possiõbãt sicut alienationem uetamus' ita preteritoruz temporũ fructꝫ aut gubernationẽ nullatenus ab his a quibus detente sũt exigi l' retractari permittim' . si autem usque ad finem uite sue in eodem errore non communicantes permanserint tũc catholicos fratres uel heredes ipsoruz pleniſſimo iure dominii eandem rem possidere decernimus' ꝙ si filii quidez oẽs peruersi z ab ecclesie catholice communione alieni inuẽti fuerint. alii aũt ꝓpiq agnati l' cognati religionẽ catholicã colẽtes z cõmũicatores esse fuerit ap̃pbati eos liberis hr̃ticis añ poui z eorũ hereditati succeõre. si uero libẽi z ꝓpiq agnati l' cognati ab orthodoxe religionis communione sint extranei tunc siquidez' scema cleri corum parentes eorũ hũerint ad ecclesiaz ciuitatis ubi domicilium habebant 'res eorũ nolumus pertinere ita ut si ecclesiastici iter annale' spaciuz huiasmodi personaruz uendicare res neglexerint coruz damnũ nr̃i fisci uirib' uendicetur. si autem layci sũt' sine aliqua distinctione substantias coruz ad res priuatas nostras similiter peruenire sanctimus que optinere decernimus etiam si testamento non facto tales psone decesserint. Omnibꝫ q̃ contra ceteros hereticos in aliis constitutionibꝫ dispositꝫ sũt z contra nestorianos z aceffalos z alios omnes qui catholice ecclesie in qua predicte quatuor synodi z patriarche recitantur non communicantur z successiones eorũ similiter obseruandis si enim" pro causis corporalibus cogitamus quãto magis pro animarum salute prouidentia est nostr̃ sollicitudis adhibenda. Siue 'igit̃ omnes memoratas ingratitudinis causas siue certas ex his siue unaz quamlibet parentes in testamento suo inseruerit: z scripti heredes nominataz: l' nominatas causas uel unã ex his ueram esse mõstrauerit' testamentum suã habere' firmitatem decreuimus si autem hec obseruata non fuerit nullum' exheredatis liberis preiudiciuz generari sed quantũ ad institutionem hereduz pertinet testamento euacuato ad parentum hereditatez libẽos tanꝫ ab intestato ex equa pte peruenire ne liberi falsis accusationibus condemnentur nl' aliquam circumscriptionez in parentuz substantiis patiantur. Si uero contigerit in quibusdam talibus testamentis quedam legata uel fideicommissa aut libertates aut tutorum dationes relinqui uel quelibet alia capl'a cõcessa legibꝫ nõiari

m Ingratos nz ab itestato succedũt ut. ĩ. ꝑx §. z. ĩ. de hẽr. que ab inte. §. fi. ac.

n Si predictas uero. s. res z ꝟ in odium hereticorum factuz est sic z alꝫ ĩ fauorez cessat r̃d diuis rõnum ut C. de epis. z. c. õphãotrophos z. ĩ. de eccles. sti. ti. §. penũt.

o Quetam'. sic ff. ò iur̃. do si ist. ĩ if.

p Decreuimus. sed nunquid filij loco prꝫ sui si sũt orthodoxi uocabũt. ℞. sic ut instit. de hẽr. q̃. ab inte. § cuz filijs. ac.

q Si uero scema. i. clici scipi parentes.

r Habebãt isti mortui.

s Intra ãnale. nõ. g' q̃ ꝓscriptio que est al. x xx. an. ut in bona hereditatis petitione ut C. ò hr̃. pe. l. hereditat. s. hec erit cãu ãnal s. c z al pro ut. ĩ. ò sã. epi. §. añ pe. et sr̃ hec specialia al. ꝓtra. ĩ. ò eccles. ti. §. p tẽporali z põt ꝟ esse ratõ equal quia est ĩ acquirẽdis ut. ar. C. de acq. pos. l. fi

t Layci sũt. s. parẽtez qui hũt filios z aguatos hereticos.

u Si enim. nõ. aiaz corpori ꝓferendam z aliꝭ rebus z sic. C. de sacro san. eccle. l. scimꝰ ĩ fi.

x Siue unã igr̃. nõ sufficer̃ unã de ꝓtrib' causis ut hic z. ĩ. c. §. si tales z. C. de reuo. do. l. fi. ſz ar. cõtra. ff. ò trã sact. l. cum hi. §. si pretor. ſz ibi fuerat a iure expressum

y Mõstrauerint ꝓ constantinum ꝓbabãt filij se gratos ut. C. de iof. tes. liberi. q̃ est contra. Sed per iustinianũ corrigitur z probãt hr̃des ut hic z. C. de iof. tes. omimõ z sic nõ. q' ꝓp presumptionem etiam possidens probat ut k facit institutus heres z. C. de probati. l. siue possidetis.

z Habere z sic filius ẽt alimenta non habebit. immo nichl' ut hic z. C de ñis nupt. l. fi. in pri. z s̃. de here. z fal. §. ex heredatos. z s̃ de imẽ. do. in fi. §. fi. ac.

aa Nullam ipso iure ſ. M. z Az. sed secundũ Jo. z ali. dic per sententiam z sic agetur querela z fm hoc dices euacuato idest euacuando per querelã sic tempus pro tempore ut. ff. de l' iij. etiam z. C. de inofi. l. si possidoneum sed ꝓ mi proprie ponũt. s. ipso iur̃ z hoc plene dixi. s̃ e. §. aliud.

x Ut liceat ma. hec p
ma pars expeditur usz
§. ad hoc z illud.

y Et alia hec expeditū
ab inde per totuz.

z Quersis ca. díspo
d ere. s. qd iuř sit i
in ístis capís.

a Que lege ut. s. ò tri
en z se. §. i.

b Particípiū. nam z
iure ueteri hoc li. ebat.
ut ad tre. impr. z. ff. de
hř. instí. l. qdā. lz ñ pos
set testator dicē ut illō
castrense esset peculiū.
nisi illud esset ueriū ut. ff
de ca. pe. l. sí forte. q̄ ē
contra ar. q̄a sic ibi qò
dā st'm iudicatur. Sed
hoc dic ut in sūma bu
ius. t. in prī. Sz nūqd
ēt i naturali delicto hē
at conditiōez ad rē pōt
ut pīi ñ queratur. R'.
sic cū in hoc filius non
grauetur imo eius ꝯdi.
melior efficiatur ut. L.
de inof. tes. l. filiꝰ mīez

c Persōe. s. extranee
relinquēti ac.

d Dísponere. ergo z te
stamentum facer secun
dum quosdaz qò ñ pu
to ut. ff. de donat. cau.
mor. l. tam bis. §. filiuſ
fa. nam etiam in pro p̀
etate aduentitō rū filiuſ
nō testatū ut. L. ò bo.
que lí. l. fi. §. filiꝰ aūt.

e Rebus talibus. nota
rebus dare curatorez
ut z quādo patre recu
sante filius adit hereditatem delatazz ex aduē
titia cā ut. L. ò bo. q̄. li
l. fi. §. sinaūt pr̄e. nō āt
persone datur ut. L. de
de cur. fu. l. fi. in prin.

f Parētibus que ē. L.
de bo. que li. l. cū oz. z
sic no. hic casus in qui
bus usuf. in aduenē pr̄i
non q̄ritur. Primuſ qñ
sub hac conditōe reliq̄
tur uł dař a parente uł
ab extraneo ut hic. Se
cundus si pater r̄mittat
usūf. ut. L. de bo. q̄ li.
l. cum oz. §. sinaūt. Tē
tius in hereditate frīs ł
sororis in quantum pr̄
admittīř ut. j. de hered
ab intes. §. si uēo cum.
Quartus in hereditate
quam adit filiꝰ patre
nolente ut. L. ò bo. q̄ li

ipsum autez qui hoc promise
rit z ipsum integrum quidem
debitum cogi persoluere. Si
quam autem contra nomina
tas personas putauerit sibi
actionem competere eam secū
dum leges aduersus eos ꝓpo
nere z legis auxilio perpotiri
hoc autem obtinere sanctimꝰ
in causis omnibus que nōdū
iudiciali sententia uel amicabi
li conuentione sopite sunt.
Pater carissime atque aman
tissime celsitudo itaque tua p̄
sentem nostri numinis genea
lem constitutionem edictis q̀ò
in hac regia ciuitate urbe mo
re solito proponendis precep
tionibus autem ad prouincia
rum rectores dirigendis ad o
mnium noticiaz faciat pu̇blicř.

Ut' liceat matri z auie z aliis
parentibus post legitimam p
tem liberis derelictaz quomō
uoluerit residuam facultatem
disponere z' alia capł'a pł'ra.

Idem au. pre. theodotho.
Quersis' capitulis ad
d os relatis necessariū
perspeximus generali
hac lege disponere. sā
ctimus igitur licentiaz esse ma
tri z auie aliis que parentibꝰ
postquam relinquerint filiis p
tem que lege debetur qò reli
quum est sue substantie siue i
solidum uoluerint siue i ptez
filio uel filie nepoti uel nepti:
z deiceps ò scendentibus dōa
re aut etiam per ultimam reli
quere uoluntatez sub hac dif
finitiōe atque conditiōe. si uo
luerit ut pater aut qui omnio
eos habent in potestate in his
rebus neque usumfructum nz
quo'ibz penitus habeant par
ticipium hoc enim z extrane
is relinquere poterat. unde nł
la parentibus utilitas nascere
tur hoc itaque non solum pa
rentibns sed etiam omni pson̄e
licere precipimus. Res autez
ita relictas siue donatas posi
tis sub potestate personis siq̄
dem perfecte sint etatis: licet

sub potestate sint licentiaz ha
beant quo uolūt modo dispo
nere si uero etate minores sit
per quem perspexerit testator
aut donator hec gubernentū
donec illi quibus donata sunt
aut relicta ad perfectam etatē
ueniant. lñiaz habente testato
re uel donatore z matri z aui
e horum quibus res collate sř
ipsarum rerum si uoluerīt gu
bernationez committere. licet
maritis iuncte sint memorate
mulieres ita tñ si z ipse huiꝰ
gubernationez suscipere uolu
eriut. si uero forsan is qui reli
quit aut donat nullum his di
spensatorem ordinauerit aut
ab eo dato huiꝰmōi guberna
tiōz subire uoluerit: aut mori
atur anteq̄ illi perfecte fiante
tatis. iubemuſ iudicem compe
tentem curatorem fide dignū
cuz legitima fideiussione rebꝰ
talibus ordinare. qui debeat r
lictaz talibus personis substā
tiam gubernare atqz custodiř
donec illi ad perfectā sicut dí
ctum est etatem perueniant in
illis enim casibus legem que u
sum parentibus prebet uolu
mus custodiri quibus inē spā
l'r huiꝰmōi ꝓditio. Ad hoc aūt
z illud sentire perspeximꝰ: ut
si quis filium uel filiam hēns
de libera muliere cum qua nu
ptie consistere possūt dicat i i
strumento siue publice siue ꝓ
pria manu conscripto z habē
ti subscriptionem trium testiū
fide dignorum siue in testamē
to sine sub gestis monumento
rum hunc aut hanc filiuz suū
esse aut filiam z non adiecerit
naturalez huiusmodi filios eē
legitimos z nullam aliaz pro
bationez ab eis queri sed oñi
frui eos iure q̄ legitimis filiis
nostre conferunt leges: utpote
ipso patre sicut dictum est fili
os proprios uocante eos ex
hoc enim z cum eorū iure mo
stratur legitimū habuisse ma
trimonium ut neque ab ea ꝓ
nuptiarum fide alia probatio
requiratur. Si autem pater
ex ipsa mulieř multos filios

l. fi. §. sinautez
patre. Quintꝰ
est in seruo fili
o legato ut euz
manumittat ut
L. ò bo. que lí.
. l. fi. §. fi. Se
xtus i lucro do
tis uł donatōis
pp nup. quā fa
ciunt filius: uel
filia fa. ut. L. ò
de bo. que li. ñ
sine z hoc pla
cet idem uidet
In septimo. s. i
bis rebus q̄ filꝰ
o obueniūt pa
rentibus solue
tibꝰ mīmuz sīñ
causa rōnabili
ut. j. ut nulli ju
di. §. quia uero
Item z in octa
uo qñ. s. usuf. fi
lio relinq̄t. naz
i eo pař usūf.
habere nō pōt
cum seruitus z
c̄. ut. ff. ò ꝑuř.
uel. l. i.

g Ad hoc i ge
stis in figura iu
dicij.

b Uocante ex
hoc no. q̄ prīs
ꝓfessio i scrip
tis. nā hec ad
legitimationez
ut hic. z ar. s.
q̄buſ mo. na. et
le. §. si nō z. s.
q̄. mo. na. ef. su
i. §. si uero z. §
generalř. sic z
ualet. ut de li
bēo fiat seruuſ
ut. L. ò lati. lib
to. §. filiꝰ q̄s mō
z istř. ò adop.
§. fi. z sic i iuē
tario professio
in scriptis ualz
ut. L. ar. tu. l.
fi. z ad hoc. L.
de nō nu. pec.
generalř nō āt
ꝓdest ut de ex
traneo filiꝰ effi
ciatur ut instí.
de adopt. in fi.
z. ff. de iur pa.
l. gaius seius.

i Manifestatū
. i. fingiť ac.

k Muliere na
tis. nō bñficiū

tionibus exigẽ
endis locũ hec
autem habeãt
az. z sic nota.
ꝙ quedam cau
sa funeris con
ceduntur que a
lias non co nce
derentur ut hic
z. L. de iure de
li. l. fi. §. ĩ com
putatione z. L
de sepul. uio. l.
fi. z. ff de in iuꝰ
uocan. l. ij̃ . §.
penulti. z fi. ac

hoc casu testamentum quidez nullatenus solui precipimus quicquid autem minus ei legitima portione relictum ẽ hoc secundũ nostras alias leges ab heredibus impleri. sola eniz ẽ nostre serenitatis itentio a parentibus z liberis iniuriã preteritionis z exheredationis auferre. ¶ Considerare' nanq; debent parentes quia z ipsi filii fuerint z de eadez a suis parentibus sperauerunt z similiter qui nunc filii sunt ꝺbẽt studere parentum animos sanare quia z ipsi parentes fieri desiderant z a suis filiis optãt honorari. Unde z constat ad utriusque partis utilitatem atque cautelam presentem legez fuisse prolatam. quam ex hac occasione promulgandam eẽ perspeximus in aliquo negotio disceptantes inuenimus pulcherrimam' filiam grataz quidez a sua genitrice fuisse dcaz exheredatam aũt testamento nominatam. tam in paternis q̃z in maternis facultatibus: et talem quidem scripturam ꝙa dolo eam z machinatiõe quorundam compositam fuisse ꝙperimus nullo modo permisimus optinere filiam autẽ heredẽ patris uel matris iussim' fieri sicut z scriptis, platuz sup hac causa nostruz manifestat arbitrium. ¶ Meminimus' insuper legez a nobis fuisse ,platam per quam iussimus nulli penitus esse lñiam corpora defunctorum debiti gratia ꝺtinere aut impedimentum eorum facere sepulture: sed i presenti quendam cognouimus cuiꝙdam mortui genitorem a sepl'tura sui filii redeuntem nomine debiti tenuisse ideoque piũ z humanum esse perspeximꝰ talem crudelitatez hac lege pissima cohercere. Sanctimꝰ itaque nulli penitus esse lñiaz aut heredes: aut parentes. aut liberos aut coniugez aut agnatos uel cognatos aut alios affines eius aut fideiussores ãte nouem dierum spatium. i qui

bus uidentur lugere conueniẽdi aut quocunque modo inq̃tandi aut aliquam ãmonitiõz eis offerendi aut in iuditio eos uocandi siue debiti gratia qꝺ a defuncto descendit siue alterius cuiuscunque cause nomie ad memoratas personas specialiter pertinentes. ¶ Si uero inter ix. dierum spatium aliq̃s ausus fuerit quanlibet de predictis personis aut conuenire aut aliquam cautionem seu ꝓmissionez uel fideiussionẽ exigere ab ea. hec autez omnia i ualida esse decernimꝰ post ix. autem dierum excursum si q̃s contra tales personas aliquas habere putauerit actiones eas secundum leges exerceat nl'lo uidelicet preiuditio' actoribꝰ ex hoc interuallo circa temporalez prescriptionem aut in alia quacunque legitima allegatione penitus generando. Ad hec aliud capitulum ad pecũie constitutionem seu promissionez respiciens hac lege preuidimus diffinire. Sanctim' igr̃ si quando aliquis aut pro se: aut pro alia persona pecuniã constituerit: uel spoponderit dicens forte cuicunque satis tibi facio eum i quantitate qua dixit modis omnibꝰ obligari atq; promissionẽ seu sponsionem suaz adimplere z debitũ compelli persoluere. Si q̃s autem dixerit fiet tibi satis. eũ tali uerbo: ut impersonaliter dicto tanq̃ si nihil promisc̃it ita ab oi exactione liberuz seruari. Si quis aꝺ dixc̃it fiet tibi satis a me z ab illo illis quidez quos nominauerit non consẽtientibus nullum ex tali uoce fieri preiudicium sed nec ipm qui hoc dixerit pro illis personis quas nominauit aliquam exactionez sustinere pro se aꝺ q̃ per secũdũ leges debere mõstratus fuerit pro rata tantũ portione persoluere. ¶ Si aꝺ dixerit fiet tibi satis aut a me: aut illo z ab illo tunc nomiatis quidem simili modo nõ cõsentientibꝰ nullũ fiẽri ꝓiudiciũ

t ¶ Si quis iudicium. nĩ non potest quis constituere alium solituru n ut. ff. de constit. pecu. eum. §. sed si quis constituerit z iustit. de inuti. stip. §. quis aluum z. ff. de duobus reis bis uer bis sic z ecõtra alij ñ. possũt constitui ut. i e. .l. eũ. §. iul. scrip. z ar. ff. de uerbo. ob. l. si mibi z titio. in principio.

u ¶ Imperꝺaliter sic dicendum simpliciter saꝺ fiet tibi non ualet z sic nota certa specificata ualere que alias nõ ualerẽt ut. ff. si quis cau. Sed z si. § quesitũ z ꝺ acquiren. bere. si q̃s ñ bo. §. iussum z. ff. si certum pe. l. fi. §. labeo. z ff. de usuf̃. l. q̃ stipulatione z. ff. q̃ cuiusque uniuersita. l. item. §. i. z. ff. man. qui mutuam. §. salarium. ac.

l ¶ Preiudicio, nõ. q̃ non fit p̃ iudicium agere nõ ualenti ut C. de prescrip. xxx. annorum l. sicut in fi. z de an. except. l. i. in fi. z quãdo actio de pe. l. penult. z. ff. de collu. ꝺte. l. ij̃. §. i. z. ff. ꝺ iudi. l. ij̃. §. penlt z ĩ. ꝺ san epi. §. si uero. epi.

di in totum uocari ſm bul. Sed pla. contra .

c Jllo permittimus. p dictas conſtitutiones ñ bẽbat. nam lex illa. C. de inceſt. nupt. l. humi lex que hoc dicit eſt ua lentini nõ alicuius iſto rum non autem placet ut dicaſ loqui de ea q̃ ẽ C. de pac. conuen. l. ex morte. quia illa nihil ȯ hac materia dicit.

d Jllud quoq; matrez qũo hic cuz dicat ius q̃ ſunt alendi ut pater iuſ ſit ut. ff. de uen. inſpi. l. i. §. apud eũ. R. ibi die quando pater deceſſerat hic uiuebat. Jtem hic preſtitit cauſam diuor tij q̃ ibi non fuit ac.

e Nuptias. ſecus ſi ueni ret quia tunc non inq̃ retur apud eum ut. C. ubi pup. edu. de. l. i. ac

f Alantũ. addit. y. ma tris locupletis expẽſis.

ſubſtantia mulieris accipe mo dis omnibus prohibemus.

Jllo ᶜ indubitanter obſeruan do ut leonis pie memorie con ſtitutio in omnibꝰ aliis caſibꝰ qui non continentur preſenti lege propriam habeant forti tudinez. conſtantini uero pie memorie legem ad gregorium ſcriptam ⁊ ſuper ea factam in terpretationez a marciano pi e memorie per quam mulierũ coniũctiones quas conſtãtini lex abiectas uocauit ad quos dam dignitate decoratos pro hibentũ nullo penitus modo ualere ꝓmittim⁹ ſed hñiaz uolẽ tib⁹ prebemus. ut ⁊ ſi quibuſ li cet magnis dignitatibus deco rentũ huiuſmodi mulieres cũ dotalibus inſtrumẽtis ſibimz copulaꝛ. reliqui uero citra eos qui maioribus dignitatibꝰ de corati ſunt licentiam habebũt huiuſmodi mulieres accipere: ſiue ſcripto uoluerit ſiue ſolo affectu nuptiali. ſi tamez liberſ ſint ⁊ cum quibus liceat nupti as celebrare. Jllud quoq; di ſponendum eſſe perſpeximus utſi quando inter maritum ⁊ uxorem nuptias ſolui contige rit ⁊ huiuſmodi nati filii nul lo modo ledantur hec ſepara tione nuptiarum. ſed ad parẽ tum hereditatem uocentur ex patris ſubſtantia indubitant alendi. ⁊ ſi quidez pater actio nem ſeparationis ꝓbeat ⁊ ma ter ad ſecundaſ ñ uenerit nup tias apud matrem nutriatur expenſas. ſ. patre prebente. ſi uero per cauſaz matris oſten datur ſolutum matrimoniuz tunc apud patrez maneant fi lii ⁊ alantur ſi autez contigerit patrem quidez minus idoneũ eſſe matrem uero locupletem apud quã pauperes filios ma nere ⁊ ab ea nutriri iubem⁹ q̃ admõz eniz filii locupletes co guntur matrem egentem aleꝛ ita iuſtum decernimus ⁊ a ma tre locuplete filios paſci qȯ at ȯ alenda matre ⁊ filiis diffini mus idigentibuſ hec quoq; in omnibus aſcẽdentibus deſcẽ

dentibuſq; perſonis utriuſq; nature ualere precipimus.

Quia uero ᵏ plurimas in uete ribus ⁊ noſtris legibus inueni mus cauſas ex quibus facile nuptiarum ſolutiones fiũt ea cauſa perſpeximus ex his ab ſcidere aliquas que nobis indi gne abſoluendas nuptias uiſe ſunt ⁊ eas ſolum nominatiz p ſenti inſerere legi pro quib⁹ ra tionabiliter põt: ſiue uir: ſiue mulier repudiuz mitteꝛ nunc autem cauſas ex quibus mari tus repudium mittere ſine pe riculo ⁊ poteſt dotem uxoris lucrari ſeruato in ea dominio ex eodem matrimonio filiis a filiabus quibus non extan tibus frui ẽt ꝓprietate has ẽe decernimuſ. Si contra impe rium cogitantibus aliquibuſ ſcia eſt mulier aut etiam quia uiro non indiget. ſi autem uir hoc a muliere denuntiatuz ta cuerit liceat mulieri per quan cunque perſonam hoc ȯclara re imperio ut uir nulla ex hac cauſa repudii inueniat occaſi onem. Si de adulterio marꝰ tus putauerit poſſe ſuam uxo rem conuinci. oz uirum prius inſcribere mulierem aut etiaz adulterium ⁊ ſi huiuſmõi ac tio uera eſſe oſtenditur tunc repudio miſſo hñe uiruz ſup ante nuptias donationem. eti am dotem ⁊ hoc ſi filius non habeat tantum accipere ex ali a uxoris ſubſtantia quantum dotis tercia pars eſſe cognoſca tur ut eius propetati ⁊ dos ⁊ a nobis diffinita poſtea pena applicetur. ſi eniz filios habu rit ex eodez matrimonio iube mus ⁊ dotem ſecundum q̃ de hoc leges aliam que mulieris ſubſtãtiaz filiis ꝓſeruari. ⁊ ita adulterium legitime conuictũ una cuz uxore puniri. ⁊ ſi qui dẽ hẽat uxorẽ adulꝛ accipe et eam dotem propriaz ⁊ ꝓpter nuptias donationez ⁊ ſi filioſ habeat ſolo uſu mulier fruaꝛ donationis proprietate ſecũ dum leges filiis ſeruanda. aliã uõ mariti ſubſtantiã eis filiis

hoc tamen nõ quouſq; ad tri ennium mater alere debet ut . C. de pa. po. l penulti.

i Quia uero in uteribus ut. C ȯ repu. ꝓſenſu.

k Legibꝰ. ut. ſ ȯ nupt. §. ſi igi tur ⁊. C. de re pu. l. pelt. ⁊ fi.

l Facile. idest ſi ne pena. ac.

m Diſponim⁹. ſunt autem ꝓi. ut ſubicit. Jtez tres alie addici ũtur j. e. §. pre dictis.

g Egentem ſecus ſi lo cupiex ur. ff. de lt. ag. ſi quis alu. ⁊. l. uult.

h Filios paſci. nota ali menta hinc inde in ne ceſſitatibus preſtari ut hic. ⁊. C. de alu. pre. a pa. l. i. ⁊. ij. ⁊. iij. ⁊ . §. neq; iure qȯ ex do. §. fi. ⁊. §. quibus mo. na . ef. ſui. §. pelt. ⁊. ff. ȯ li. agno. l. ii quiſ alu. ⁊. C ȯ bo. que li. l. fi. §. hoc proculdubio. Jt nõ hñi diſtinctionem perſona rum ap quã debeãt cẽ ut hic ⁊. C. de diuor. fac. apȯ quẽ. l. i. C. ubi pu. e. l i. ⁊. §. ȯ nup. §. eꝰ ⁊. C. ȯ pa. po. filiã.

n Jnſcribere . ſi accuſz iuſ ex tranei non iuſ mariti. j. lx. di es accuſanti ñ ĩponitũ neceſ ſitas inſcriptio nis ut. C. ad. l. iuſ. de adulꝛ. q̃ uis. uel hoc no uuz iuſ illud ãt uctus dicit qȯ eſt uẽiuſ.

o Et adꝛtũ. q. d. non ambo ſimul quia boc fieri non poteſt ut. ff. ad. l. iuſ. de adulꝛ. ſi ma ritus. §. ſi.

habens uni ex eis teſtimoniū uidelicet q̄ licet ex predictis p̄ buit modis ſufficere ex eadē natis muliere ad legitima iu ra patris teſtimonium uni da tum hoc quoq̄ p̄ſenti conſtitu tioni perſpexim⁹ adiciens:ut ſi quis ex nō ſcripto per affec tum nuptialem uxorē accepit ⁊ ex ea filios procreauerit ſo luto autē matrimonio conti gerit eum etiam aliam ducere coniugem cum dotalibuſ iſtru mētis ⁊ ex ea ſimiliter filios ꝓ creare nullum circa paternaꝫ hereditatem cum aliis filiiſ ex indotata coniuge natis preiu dicium fieri ſed cum aliis filiiſ ex ſecunda natiſ uxore que cū dotalibus inſtrumentis copu lata eſt ad patris etiā illos ad hereditatem uocari cum etiaꝫ ex ſolo affectu poſſit cōſiſter matrimonium q̄ ſimiliter ua lere uolumus etiam ſi prius q̄ dem cum dotalibus inſtrumē tis iūgatur aliquis uxori poſt illaꝫ uero alteram ducat ſolo nuptiali affectu. Quia uero legē dudū pertulim⁹ iubētez aut dotalia fieri docuīta aut aliaſ probatiōeſ ꝓcedēt factaſ apud eccleſie ōfēſores ꝑ quas nuptias competit confirmari aut certe ſacramenta preberi in preſenti perſpeximus meli uſ diſponere ea que de hiſ qui dez pridem ſanctita ſunt. ⁊ ꝓ terea iubem⁹ eoſ qui maximiſ dignitatibus decorati ſūt uſq̄ ad illuſtres noualiter nuptias celebrari niſi dotalia ſcribant inſtrumenta. niſi tamē aliquis ātecq̄ merēt̄ur huiuſmodi di gnitates ex affectu ſolo duxit uxorem. tales eniꝫ nuptiaſ añ dignitatem factas ⁊ poſt digni tatem legitimas manere preci pimus ⁊ ex his natos legitios eſſe filios poſtq̄ uero honora ti fuerit aliquis huiſmōi digni tatibuſ nō aliter ducere uxoſſ niſi cum dotalibus inſtrumen tis hanc autez legis ſubtilitatē ꝓcedim⁹ ſubiectis noſtr̄ rīpu. barbaris lz dignitatib⁹ huiuſ mōi decorati ſt ut etiā ſub af fectu poſſint ipſi nolentes con trahere nuptias. ſ̄liquoſ autē omēs preter eos qui maximis ſicut dictum eſt dignitatibuſ ō corati ſunt cuiuſlibet ſit digni tatis aut militie aut ſtudii ſi q̄ dem uoluerint: aut potuerint non prohibemus eos cum do talibus inſtrumentis ducere u xores ſi autem etiā hoc nō cu ſtodierint ⁊ ex ſolo affectu ce lebratas nuptias firmas eſſe ſanctimus ⁊ ex eis natoſ legiti mos eē filioſ iubem⁹. Quia uero legem dudum poſuim⁹ precipientem ſi quis uxorez a liquando ſine dotalibus acce perit cum affectu ſolum nupti ali ⁊ hanc ſine cauſa legibus a guita proiecerit accipere eam quartam parte ſubſtantie ei⁹ ⁊ aliā poſt hanc fecimus legē decernentem. ſi quis indotatā uxorem per affectuz ſoluz ac ceperit ⁊ uſque ad mortem cū ea uiuens premoriatur eaz ac cipere ſimiliter ⁊ eam quartā ſimiliter illius ſubſtantie por tionē ita tñ ut nō tranſcendat hoc centum libraꝝ auri quan titatē in p̄nti meli⁹ utranque legē diſponētes ſcīmus i utro que caſu ex talib⁹ mr̄imoniiſ natoſ filioſ legitimoſ eſſe ⁊ ad patrīa uocari hereditatē. uxo reſ autē ex utroq̄ horuz caſu uz ſiq̄dē uſq̄ ad treſ habuēit filioſ ei⁹ uir: ſiue ex ea: ſiue ex alio mr̄imonio quartā partē ex ſubſtantia uiri accipere. ſi autem ampliuſ fuerit filii i p̄n̄ i utroq̄ ſimil'r cāu accipē iu bem⁹ mulierez q̄tuz uni com petit filioꝝ ita q̄ppe ut uſum ſolū in talib⁹ reb⁹ mulier ha beat dominium aut illis filiis ſeruet̄ quos ex ipiſ nuptiiſ ha buerit. ſi uēo tal' mulier filios ex eo nō habuerit iubem⁹ ēt dñii iure hr̄e res quas ex uiri facultatibus ad eam uenire p preſentem iuſſimus legez. que tamē irrōnabiliter excluſa eſt i ipſo tēpore expulſionis ptez iubem⁹ accipe que ꝓtinet hac. l uiz. n. i talib⁹ caſibus quartā ſecūdū porez nr̄am legem ex accipiat ut. ſ. ut liī. de ce. §. liq̄s añt. Tercius ē ſi q̄s cōcubinā i uxo rē accipiat ut. C. de na tu. li. l. cū q̄s ⁊ ubicūq̄ l. de h facit mētionē ſp̄ .n. dicit cū dotalibus i ſtris cū dote ⁊ iſtro ul cēte hoc ſit ad filioꝝ le. giti nationē nō añt ad mūn q̄ ſine his ualz ut hic dixi ⁊ inſtit. ō nup §. fi. Jt ē ali' ut q̄n ſce nicā ul meretricē q̄s ac cipit ut. C. de nup. l. ip iali. §. i. in fi.

Quia uō legē. ſiſt. C. de repu. l. ulti. ⁊. ſ̄ . de nup. §. ſi q̄s . n. ⁊ c̄. ac.

Legē decernētē ut. ſ̄ dixi. §. q̄n uō. ac.

Mō. nō ergo q̄ cō rigit utrāq̄z ⁊ hic nō di cūtur eſſe cōtrarie.

In utraq̄. ſ. q̄n eam reiecit ⁊ q̄n predeceſſit maritus.

Haerit. ſ. mulier. ac

Quo dēt. ſ. quartaz ptē ſi hz tres liberos ul pautiores ſi uō preſs tē uirilē ut dictū ē.

Accipit. ſ. quartā ut in prin. huī. §. hz i alio cāu accipit demuz uiro mortuo.

Excluſa. i. reiecta. l. repulſa.

In talib⁹. q̄ro an in utraq̄ p̄dcaꝝ. l. cōriga ſ̄illa. ſ̄. de nup. §. ſi q̄s enim. ⁊ illa. ſ̄. de exhi. q̄n uero. ut in neutro cāu uir ſuccedat uxori q̄dā q̄ ſic ⁊ p eis eſt ſ̄ ſra q̄ dicit talib' caſib' quaſi de utroq̄ predcō rū faciat mētionem. tu dic q̄ tm̄ illā de nupt̄. cōrigit i eo q̄ ō uiro di cit ut pz ſtatī cū dic hz. bāc porē nr̄az. nā de il la ō nupt̄. dicit. hz ſ̄ cō rigit̄ p illā q̄ dic ñ diſti guendo hoc cāu q̄n uir ſic rūcit alū ut. j. ut ff ſu. §. ſi. ⁊ facit ad hunc §. j. ut nulli tu. §. ſi q̄n ⁊. C. de ſis nup. cū ali is. Jt q̄ro hic q̄d i nul l' filioꝝ ē hz deſcēden tes. hz. p̄ferē uxor i ali is reb⁹. ut. C. vñ uir. et ux. l. i. Jt q̄d ſi nulī de ſcendentiū ul aſcēdenti ū eſt ſed tm̄ traſu'ſales. hz. uxorē q̄ iur̄ accīſtē

c Qđ autē sanctitū. ut ſ. đ nup. §. nouim' ubi de đcēnio dixit. ſz añ a per cōſtātiuz ſtatutū fu erat quadriēnū ut. L. de repu. l. uxor.

d Scolares. ordines ſt̄ de armata militia ut ſe q̄ſt̄ 7. j. e. §. ſi uero ſco laris et. ſ. ut nz miles nz federatus ut. L. loca l. ſi. ac.

e Suſtinet̄. i. expectat̄ ſz certe imo per q̄nquē nium tm̄ ut. ſ. de nup. §. ſed 7 captiuitatiſ q̄ ē cōtra So. hoc cū eſt in expeditiōe ibi capt⁹. ūđ ibi q̄nquenniū expecte tur cōputando ex tēpo re ex quo cepit dubita ri ut ibi dicit 7 pro hac So. j. e. §. predictis in fi. ſz nūquid in quacūz milicia ſic obtinet quđ hic dicit. R. non puto niſi ſit uel contra ſara cenos. uł cū principe ꝓ tra hoſtes ał. ſuo. l. an tiq̄. L. de repu. uxor. ſed iur̄ canonum gñaliť obſuať.

f Introgauerit. nō. int̄ rogari mulierez deber̄ ſi hēt quez ſic. ff. đ bo. po. l. i bonoꝝ 7 q̄s or. in poſ. l. ÿ. §. fi.

g Spaciū. poſt ſacram̄ tū preſtitum ut hic dicit ſed uideť q̄ ſi tam tēpo re luctus concurrūt q̄ ſtatim die ſequenti poſ ſet nubeř ut. ff. de inſa l. gño in fi. q̄ eſt contra So. quidā dñt illam cō rigi uel ibi quando cer tum erat mortuū quan do hic dubiū licz un⁹ iu rauerit cui nō p oia cr̄ ditur. L. de teſti. l. iuriſ iur̄. Jtē quia iſte. ſimplr iurat ē ar. q̄ teſtis non teneatur dicer̄ cām ſui dicti. ſz cōtrariū uerius eſt ut ſ. §. 7 licet.

aut maritus forſan: aut uxor poſtq̄ propter caſtitatez ex ꝓ ſenſu ſoluerit matrimonium iueniatur alias contrahēſ nu ptias: aut luxurioſe uiuens iu bemus ſiquidem ſicuti dictum eſt filii fuerit ex memorato cō iugio ſuper dotem 7 propter nuptias donationem eiſ tradi 7 proprietatem pene ſubſtan tie illius que conuicitur deliq̄ſ ſe perſona. Si uero filii mino ris ſint etatis gubernare eoſ 7 paſci ab illo parente precipiꝝ qui nihil preſenti legi contra rium egerit. ſi autez ambo pa rentes in huiuſmodi uicio inci dant tunc utriuſque parentis ſubſtantia filius applicari. diſ penſatorem autem his qui in minore ſint etate conſtituti or dinarii prouidentia competē tis iudicis 7 alioruz quib̄ hoc ex noſtris legibus ſunt cōmiſ ſa ſi autem filii nō ſint utriuſ q̄ perſone ſubſtantie fiſci rati onibus applicari 7 eos qui ta lia delinquerunt legitimis ſub di ſupplicij aliter enim ſepati onem matrimonioruz fieri ex conſenſu nulla ratiōe permit timus Quod autem a no bis ſanctitum ē de his qui i ex peditionibus ſunt 7 i militiis ꝓ ſtituti ſiue milites ſint ſiue teō rati ſiue ſcolares ſiue alii qui dem ſub alia quacunque mili tia armata conſtituti melius ō dinare proſperimꝰ 7 iubemꝰ quantoſcunque annos i expe ditione manſerit ſuſtinere bo rum uxores licet non litteras nec reſponſum aliquod a ſuiſ maritis ſuſceperint. Si qua uero 7 huiuſmodi mulieribus ſuum maritum audierit mōtu um neq̄ tunc ad alias eam ue nire nuptias ſinimus niſi pri us acceſſerit mulier aut per ſe aut per aliam quancunq̄ per ſonam ad priores matrimōii cartularios in quo huius māi tꝰ militabat 7 eos ſeu tribunū ſi tamen adeſt interogauerit ſi p̄ ueritate mortuus eſt eiꝰ ꝓ iunx ut illis ſacris euangelijs propoſitis ſubiectis monumē toruz deponat ſi ueritate mō tuus eſt uir 7 poſtq̄ hec geſta monumentoruz confecta mu lier pro ſuo teſtimonio p̄cepit etiā poſt hoc iubemus maneř eam unius anni ſpacium ut e tiam poſt hunc decurſum lice at legitimas contrahere nupti as. ſi autez preter hanc obſer uationem mulier preſumpſeit ad aliud ueniř mr̄imōiū 7 ipa 7 qui ducit eam uxorem uelut adulteri puniantur. ſi autē q̄ ſub geſtis monumentorū cum iureiurando teſtati ſunt cōui cantur etiam falſum poſtea ꝺ poſuiſſe teſtimonium ipſi q̄ đ de militia denudati. x. auri li brarum penam cōpelluntū ex ſoluere illi q̄ mentiti ſt̄ mortu um eſſe ipſe uero licentiaz hē at ſi uoluerit ſuam uxorez ac cipere. Si uero ſcolaris fue rit ille de cuiuſ mōte dubitatō eſt a primis ſcole 7 actuario. ſi autez federatus ab optione eiuſ memoratam depoſitionē accipere eius uxorē his obſer uandis. 7 circa alios omnes q̄ in armata militia referuntur. ſd̄dictis itaq̄ cauſis perſpe ximus etiam has nominatim adicere ex quibus matrimoni a ſine pena licet tranſigeř. hoc eſt de hiſ qui non potuerūt ab initio nuptiarum miſceri ſuis uxoribus 7 que per naturā ni ris conceſſa fuēint agere iſup de his uiris ac feminis qui cō ſiſtente matrimonio ſanctimo nialem conuerſationem 7 mo naſterii habitationem elegerit 7 de his perſonis que in capti uitate aliquanto tempore deti nentur in his enim tribuſ caſi bus que de eis prioribuſ nr̄iſ legibus continentur firma eē ſanctimꝰ. memoratas igiť oēſ cauſas que in preſenti noſtra lege continentur ſolaſ ſufficeř iubemuſ ad tranſlationez legi timorum matrimoniorum re liquas autem omnes uacare p̄ cipimus nullamq̄ aliaz cauſā citra eas que nominati inſerte iunt huic legi poſſe ſoluere le gitimum matrimōiū: ſiue nr̄is

h Sinautē. poſtea. i. poſtq̄ nu pſit ēt poſt ānū 7 ſic ualuit mr̄i mōiū ut. ſ. ibi. 7 poſt hoc 7 ē. quare ēgo p̄mit titur uiro recu perare R. quia contractuz ma ēmōiū. fingiē ſu iſſe nullū: licet tenuerit uere ut ut. ſ. dixi 7 pꝰ hac 7 c̄. uł quia hoc mł̄ier a ma rito ſine pēa po teſt 7 debz 7 te netur diuertere ut ita alienatio recipiatū a ma rito. nam uxō duorum eſſe ñ poteſt alioquin diuortij cauſaz preſtitiſſe uideē primo marito: ſi a ſo ſe non ſeperauerit.

i Teſtimoniū. nō ēgo q̄ ſacra mēti reuocatū p̄textu periurij ut. j. ut liti iu. rent. §. ſi quis in fi. 7. L. đ re bus cre. l. fi. re gulť tm̄ ꝓtra ut L. de reb⁹ cre. l. ÿ. 7. ff. de in lit iur̄. l. fi. 7. ff đ re iudi. l. poſt rem.

k Si uēo ſcola ris ſeđrat⁹. hoc nomen habuiſti ſ. ut nec miles.

p Repudio. oli prius debebat repudiare q̄ ac cusare c. ut. L. ad. l. iuł. de ad uł. l. crimē. et ff. ad. l. iuł. de adulē. l. mules 6. nolenti. que sunt contra. sz hodie pōt ut ħ z. j. ut nlli iu. §. si quādo uō

q Proprietatē nō. hic lucrari uiruz si contra uxorē inscribat Sz uidet mōastio dari i quo est mittenda ħ femina ut. j. nł li iudi. §. adulē am. q̄ est cōtra So. illud quando icludit i monasterio. Sz hᵇ nihil est ꝙa sep debz includi ut dicit qr̄ dñt q̄ hic in dote ibi in alia substantia mulieris die ibz ħ nō uz. ꝙa i fic illi⁹. §. adulterā die pacta fuanda uiro circa dotē si. n. lucrarē eam p. l ut hic dicit. qr̄ diceret ei i hoc fuari pactū dic ergo tu q̄ hoc fm illam intelligitur.

r fisco. sz hoc hodie corrigitur. Nam non sunt ꝓfiscanda alia sic indistincte ut. j. ut nulli iudi. §. fi.

ex nostra largitate donamus. filiis autem non existentibus ante nuptiali quidez donationes proprietatez mulieri competere sanctimus aliaz uō mariti substantiaz oīiū fiscᵒ secundum antiquas applicam⁹ leges ¶ Si quolibz modo mulier uite uiri fuerit insidiata aut aliis hoc facientibus consentiēs uiro non indicauerit ¶ Si cum uiris nolente marito extraneis conuiauerit aut cū eis lauatur ¶ Si nolente uiro foris domum manserit nisi forsan apud proprios parentes. Si cum censibus aut theatris aut in amphiteatris interfuit ad spectandum ignorante aut prohibente uiro. Si ergoᵗ ꝓ tigerit aliquam citra unaz predictarum causarum uxorē suam domo propria expelleř ut z illa non habens parentes apud quos possit manere ex necessitate foris habitet nocte iubemus nullam esse marito licē tiam propter hanc causam repudium mittere uxori eo quō ipe rei auctō existat ¶ Causas autem pro quibus rationabiliter potest uiro a muliere mitti repudium ex quibus potest et dotez recipere z propter nuptias donationem exigere simiiter fīlīs seruanda donatioīs proprietate aut filiis nō extātibus habere etiam: huiusmodi dominiuz has esse solas disposuimus ¶ Si contra ipiū aut ipse cogitauerit aliquid ā cogitantibus conscius nō indicauerit imperio aut per se aut per quancunq̄ persona. Si quolibet modo uir insidiatus fuēit uite mlieris: aut aliis hoc uolentibus sciens non manifestauerit uxori z studuerit secūdum leges ulcisci ¶ Si maritus uxoris castitati insidiatus ē aliis adulterādo temptauēit tradere ¶ Si uirᵘ de adulterio inscripserit uxorem z adultēium non probauerit licere mulieri uolenti etiam pro hac cā repudium destinare uiro z recipere quidem propriaz dotē

lucrari autē z ante nuptialez donationem z pro huiusmōi calumnia si filios nō habuerit ex eodem matrimonio tantuz secundum proprietatē accipe mulierem ex alia uiri substantia quantuz ante nuptialiſ donationis tercia pars eē cognoscitur: ¶ Si autem filios habuerit iubemus omnē uiri substātiam filiis ꝓseruari firmis manentibus que de ante nuptiali donatione aliis legibus connectur: ita tamen ut etiam ꝓpt illatam adulterii accusationez z non probatam illis quoque maritus subdatur supplicīs. que esset passura mulier si huiusmodi esset accusatio comꝑbata ¶ Si quisᵘ in sua domo in qua cum sua coniuge cōmanet contempnens eam cū aliis inueniatur in ea domo manēs aut in eadem ciuitate degens i alia domo cū alia muliere frequenter manēř conuincitur: z semel z secundo culpatus aut per suos parentes aut per alias mulieřs aut ꝑ alias aliquas fide dignas personas huiusmodi luxuria nō abstinuerit licēř mulieri pro hac causa soluere matrimoniuz z recipere datā dotem z ante nuptialez dōationem. z pro tali iniuria terciā partez extimationis quā ante nuptialis facit donatio ex ei⁹ substantia percipere ita tamez ut si filios hūerit usu solo mulier potiatur rerum quas ex ā te nuptiali donatione z pena tercie portionis mariti substātie acceperit dominio cū oīb⁹ filiis conseruando si autem filios non habuerit ex eodē matrimonio eam talium proprietatem precipimus. Quia uero ex cōsensu aliqui usqz ad presens alterna matrimonia soluebāt hoc decetero fieri nl lo sinimus modo: nisi forte q̄ dem castitatis concupiscentia hoc fecerit. si autem huiusmodi persone filios habuerit taz dotem q̄ ante nuptialem dōationem eoruz filiis conseruari disponimus si quis autē hoc

r Si ēgo ꝓtiger t. nota ñ proficit alt̄ius culpa cū ego ꝑsūdo cāz ut hic z. L. ò asſ. tol. l. i. §. fi z de eo ꝙ quē fa e. l. fi. §. fi z ſ. ò testi. §. ad hᵇ

s Si quolibet manifestauēit nō ħ quez tenēi ad denūciādo ut ħ z. ff. locati. Jt̄ q̄rit. §. exercitium. ac.

t Ulciſci agēdo iiur̄ ut in publico crimīe ut. ff. ò iu. iur̄. l. i. §. Jt̄ ait z instit. ò iniur̄. §. patiē.

u Si uir ꝓtineē. i. ut uxor hēat usū z ꝓprietatem filii ut. L. de diuor ꝓsensu. §. si uō filio.

x Lōprobata q̄ ē gña le i a ꝙs accusatoribus ut. L. de accūs. l. fi.

y Si ꝙs abstinuēit. nō ꝓmo aliē nūciandū ut de offensa satisfiat l' ò sinat ut hic z. L. ò bis ꝙ latro. l. ij. z. L. de pa. po. l. iij. z. ff. ò fuit. ur pre. l. q̄dā ꝙbz z. L. de postu. l. puidendum.

z Qui uō soluebāt. ut. L. de repu. si ꝓstante.

a Castitatis. ēt si i mōaster ū nō iret. ut hic innuit ò hoc tñ plenᵉ dic ut dixi. s. ò mona. §. si uero uxorē. ac.

b Si quis ātpene philoph. ē tēperamētū. nā et suū fē. habet az. Sed hᵒ die alr de his bonis disponi uidet ut. j. ut nulli iudi. §. ꝙa uēo. que ē cōtra z tacit ad hoc. j. de scis. epi. §. suō ꝓstā. z. §. sponsalib' z. j. c. § predictis z. s. de nupt. §. minores. Jtē nō. hic cū d u postea tradatur substantia q̄ nō statim qñ pr monasteriū intraret tenetur bona dare filijs.

x Pertinere. si talis sit q̄ p. l. iul'. poterit occidi ut. L. de adulē. l. graccus de quib⁹ dicitur. ff. de adulē. l. marito. ac.

y Tradere. s. esse licentiā marito dicimus. ac.

z Pūir. nō. hic aliquē ex p̄sumptiōe dānari ut hic z. J. ut nulli iu. §. penūt. z. L. de adulē. si q̄s. Sz cōtra. ff. de peñ. l. absentē i pri. so.

hic ē spāle i odiuz sper nētis denūtiatōez ar. ff de opis no. nun. l. ptor §. i. z nō. q̄ utraq̄ pte pñte dare dz sūaz nisi actor crimie ꝓbato re cesſit ex cā ut. L. ò adulē. l. q̄uis idubitati. et danat rē ad mortē ad istar sacrilegi. ut. L. ò adulē. l. q̄uis in fi. feia nō ꝓiecta i monasteriū p sentētiaz mittitur uer berata pri⁹ ut. J. ut nul li iu. §. adulteram.

a Crim. s. uolum⁹ esse iudici.

b Quia nō ueniā. nō. in eccl'ia p̄us q̄ alibi o rādū q̄ gremiū nō clau dit redcūtibus ut. L. de sūma tri. l. fi. in fi. licet alibi orare liceat ut. §. ut in p̄ua. do. l. i. i p̄n.

c Leges. q̄a simplex ē hec relatō ut ibi mulie q̄ dānauit saluauit. nā nō cedē leges puniūt q̄ interdicūt.

d Uendicari. i. defendi nisi cōsecutiuū dicas. nā ex quo est puniend⁹ ēgo nemo eū ōfēdē dz

e Despexerūt nō debet quis eius in q̄ delinqd iplorare auxiliū ut. ff. de mino. l. auxiliū z. ff si quis ali. t. p. l. i. i p̄n z. ff. de arbi. sisiue p̄uū i fi. z. l. se. z. ff. ò l. ÿ. l cū pat̄ z. §. libertis z. L. ò pactis. l. cū ꝓpōis z de transact̄. siū apud acta z. l. si quis maiō.

f Eis. s. ecclesÿs. ac.

g Non sinautem quo minus extrahāt ut. §. de mā. pri. §. nz aūt.

h Loqñtē. p̄cedētibus. denūtiationibus ut dixi mus. §. in uxore alias esset miquum.

i Que igr̄ amicabili. k nō. de adulterio posse trāsigi amicabiliter sed contra. L. de trāsact̄. l transigere. So. q̄ hic dr̄ non referas ad adul terÿ cām ò qua trāsigi nō licet. sed ad ceteros superiores cāūs qui sūt in ista constitutiōe secū dū Jo. Alÿ dicūt q̄ ius nouum uel gratis fieri non potest remissio accusationis nō per p̄niam sicut in alÿs caplis que non irrogāt penā sanguinis ut. ff. de iure fisc. in fisco z. l. eius k hoc trahitur ad preterita facta uel fieri potest transact̄. ante lit̄. ꝙ. uel ceptam postea ac.

k Uenientibus hic incipit collatio ix. constit̄. i. sed quldam habent in ꝓstit⁹. super io. principiū huius coll'.

siquidem in sua domo aut ipi us uxoris aut adulteri aut in popinis: aut in suburbanis esse licentiam marito propriis manibus talem pertie'r z nul lum periculum ex hoc formi dandi. Si uero in alio loco ta lem inuenerit cum sua uxore loquentem nō minus tribus te stibus fide dignis conuocatis per quos probare possit q̄ e um cum sua uxore ceperit iu dici tradere' crimina examinā ti Illum uero pro ueritate cognoscēte post trs ex scripto contestationes cum tali mulie re eum inuentum talem quidē tanq̄z ex hoc solo adulteri cri mini subiacētē nul a alia ratō ne quesita punire' licentiā au tem exequi crimen quia uero ita comperiuntū aliqui impii aut etiā in uenerandis domi bus p̄sumant in talib⁹ se mi sceri sceleribus ibi de peccatis tractare: ubi consueuerūt deū timentes peccatorū ueniaz po stulare iubemus ut si quis tal' inueniatur in locis uenerabili bus aliene uxori de qua in su spitione est post tres sicut ꝺcz est contestationes loqui licen tiam esse eius marito utrasq̄z personas defensori eccle sie: a ut aliis clericis tradere z ad e orum periculuz diuisi ipsi ser uētur donec iudex hoc cogno scens mittat ad episcopum ci uitatis quatenus ei isti tradan tur ut debeant sustinere torm̄ tum secundum leges que inter dicuut adulteros a sactissimis ecclesiis uindicari. nullam in hoc aliam iudice querente de adulterio ꝓbationez nisi tres sicuti iam supradixi⁹ ꝓtestati oēs. his eni trib⁹ ꝓtestatōnib⁹ ostēsis oīb⁹ mōis illi sicuti ad ultī punient̄ ñ. n. debent huj⁹ mōi persone in uenerabili lo

l Plurimas introducta. Nam usque ad tempora huius. l. descēdētes erat differentia ut emancipati iure ci. ñ succeder ent licet iure pretorio sic ut instit̄. de here. ab intesta to. §. emancipati. Item qui erant nepotes ex filiabus succe debāt cū dinutōe suc ptis ut. L. de coll'. l. illā licet ēt āte hāc

co muniñ hr̄e quē ipi per scel⁹ ꝓpū despexerūt. nā si eos q̄ alibi rapinas mulier aut adul teria cōmittunt z ad oīonum domos ꝓfugiūt ab eis uindica ri nostre leges non sinūt: quo mō illis q̄ in ipsa eccl'ia tale sce lus audierit ppetrare pmitti⁹ aliqò auxilium ex eccl'iasticis terminis inuenire sed omibus mōis iudicibus eos tradi z pe nam sustinere qua digni sūt q̄ sactissima loca uiolar̄ p̄sumūt q̄s ei ibi deliquit ubi salutē pe tat z generaliter disponimus ut si quis inueuerit suā uxorē aut filiam aut neptez aut spō sā in uenerandis locis cum ali quo loquentem suspicatus fu erit turpis graue causa eos co loqui tradat eos defensori: a ut aliis sanctissime eius eccl'ie clericis ut ipsi suo periculo u trasque personas diuise custo diant donec iudex eos accipi at z secundum leges causas di scernat Que igitur per pre sentem z in perpetuum ualitu ram legē nostra diffiniuit trā quilitas. in omnibus predictis casibus ualere uolum⁹ nisi ta men nonò autem iudiciali de creto aut amicali conuentione decisa sunt que suum robur. habere sanctimus. Glorioſa igitur z eminentissima auctori tas tua in hac quidem inclita ciuitate edictis ꝓpositis ad no ticiam perducat uniuersorum in prouinciis autem per prece pta ad clarissimos ꝓuinciarū iudices destinata hec omnibus facer̄ manifesta festinz. ut nul lus penitus ignoret que pro u tilitate nostrorum collatoruz a nobis disposita sunt ita tam̄ in omnib⁹ propria precepta pronunciet quatenus sine quo libet iiusto dispēdio nr̄is colla tōib⁹ p̄ntis legis fiat insinuatio.

sit correcum. ut s. de trien. z se §. neque ex trā uersali autez co gnati iur̄ ciuili non admittunt̄ sed nec iure pre torio nisi post agnatos ut pa tet instit̄. de suc. cog. in pri. z de bo. pos. §. z cum de testa mentis z. ff. si tabule te nul. ex. l. i. in prin. omnes ergo p̄ dicte differenti e z alie si q̄ sūt hac constitutiōe tolluntur z nō q̄ hic appellat cognatos ex ui ro z femina me rito quia com mune est nomē ad cognatos z agnatos: quia tamen quedam priuilia dabat l. xij. ta. agna tis uel certo no mine eos possz appellar̄. agna tos eos uocauit sunt tamen ipi cognati ut patz ex diffinitiōe a agnati ut. ff. ò leg. tu. l. sūt au tez. z instit̄. de leg. tu. ag. §. i.

m Uacantibus scilicet que con tra hanc legez facerent nec. n. aliaſ corrigit q̄ saluari possunt ut. §. qui. mo. na. cf. sui. §. tri bus.

n Constituim⁹ nunc. s. ac.

o Cognoscitur ut hic z. ff. de gra. co. l. i i p̄. z instit. de gra di. §. i.

p In cognatoi cognati ex pte matris. agnati ex parte patris ut instit. ò leg. ag. suc. in prin.

q Successiones i boc lex xij. ta. mutat̄ ut instit. ò here. ab intes. §. i. ac.

r Si quis igitur parentibus. non soluz agnatis z cognat̄ ex latere ut hic z. L. de secundis nup. l. si quis prioris i pri. z. L. de bo. que li. l. qò scitis. z instit. de gradibus. §. repeti tis. Sed cum pater sit in primo gradu ut filius qui non sic

l Predictis aũt cauſis. alijs vi. cauſis quas dixit. ē. §. quia uēo plurimas. adiungit treſ q̃ erant per ordinem ut hic ſũt in tribus. §. ſ. de nupt. §. ſm occaſionē ꝛ. §. per occaſionez ꝛ. §. ſed etiam per captiuitatiſ ꝛ eos cõfirmat in hoc. §.

m Quia uēo q̃ daz habuerũt. olim de adultero accuſabatũ a primo uero. C. ad. l. iul. de adulte. l. pelt. et facit ad hoc. C de repu. l. iubemus ꝛ j. ut fra ſi. §. fi. ac.

n Dari. i. datã ſeruari uel proprie ſiue data ẽ

o Tradidit. repete non.

p Si uero cingulum. i. adminiſtrationē ꝛ il le dicitur magiſtratus az.

ſiue ueteribus legibus continẽtur. q Quia uero quedã mulieres inhoneſte uolentes uiuere feſtinant propria matrimonia ſoluere. ſanctimus ſiquando mulier citra aliquaz predictarum a nobis cauſarum uoluerit matrimoniuz ſoluere: licentiam quidem eam non hr̃e hoc agere ſi uero permanſerit in huiuſmodi impia uoluntate ꝛ repudium marito trãſmiſerit. iubemus dotem quidem uiro dãi cõibus filiis ſecundũ legem ſeruandam. ſi autem filios non hũerit lucra fieri marito. mulierem uero periculo iudicis negocium audiẽtis tradi epiſcopo ciuitatiſ in qua cõmuniter domicilium habuerit quatenus illius prouidentia i monaſteriuz ipſa mittatur ut donec aduixerit debeat ſibi cõſiſtere. Et ſi quidem filios hũerit huiuſmodi mlier duaſ partes proprie eius ſubſtantie dare filiis. terciaz uero monaſterio in quo mittitur applicare iure proprietatiſ. ſi uero filioſ non habuerit. ſi ſint autez ei parentes duas partes quidez ipſius ſubſtantie mõaſterio p̃beri ubi mittitur. terciaz uero partez illius parentibuſ dari" niſi tamen ſub poteſtate eam habentes irrationabili repudio conſenſerũt in hoc enim cõſenciẽtes nihil eos penitus ex ſubſtantia filii habere permittimus: ſz hec omnia uenerabili monaſterio uolumus applicari. porro neqz filiis neqz parentibus exiſtentibus ei omnẽ ſimiliter eius ſubſtantiaz com petere monaſterio. q Si uero iudex qui negociuz examinat hoc non fecerit ꝛ non tradiderit" in hoc deprehenſaz ciuitatis epiſcopo ut debeat in mõaſterium mitti. ſiquidem in hac feliciſſima ciuitate ſit iudex ipſe quidem xxv. librarum auri penam exigatur officiũ autez eius alias. x. ſi uero in prouincia ſit huiuſmodi iudex ꝛ non egerit que a nobis in hac iuſſa ſunt. x. libraz auri perſoluat penam ꝛ officiũ eius alias. x. ſi uero" iudex fuerit non hũs cingulum ipſe quidem penam x. librarum auri exigatur miniſtrantes autem ei v. quaterñ" mulcta que huic accidit a mẽoratis perſonis per comitez priuatarum palatinorum ſcolaz exigatur ꝛ noſtro aſſignetũ erario. Si autez ꝛ uir circa mulierem tranſigere noluerit matrimonium ꝛ irrationabiliter repudium deſtinare iubemus reddere eaz quidez quã ſuſceperit dotem una cum ſponſalicia largitate ꝛ tãtum ex alia ſubſtantia preberi mlieri quãtum tercie parte ſponſalicie facit largitatis" ꝛ ſiquidem eius filii ſunt ſolum uſum ꝛ antenuptialis donationis ꝛ a nobis adite tercie partis mulierem habere: proprietatem uero filiiſ conſeruare. filiiſ autẽ non exiſtentibus habere mulierem ſuper uſum in ipſis rebꝰ etiam proprietatẽ ꝛ predictaſ quidem" diſpoſitiones, diſolutiſ rationabiliter aut irratiõabiliter nupciis ordinam" ꝛ oia de memoratis caſibus ſecũdũ hanc noſtram conſtitutionem iudicari ꝛ decidi decernimus. Si quis' autem propriam uxorem flagellis ꝛ fuſtibus ceciderit ſine aliqua cauſaz quas circa uxores ad mr̃imonii ſolutionem ſufficire iuſſimꝰ matrimonii quidem ſolutionem ex hoc fieri nolumus' uiz autem qui monſtratur ſine huiꝰ modi cauſa uel flagellis ul' fuſtibus cecidiſſe uxorem ſuam tantum pro huiuſmodi iniuria ex alia ſua dare ſubſtantia uxori etiaz conſtante matrimonio quantum tercia parſ antenuptialis facit largitatiſ. hiſ quoqꝫ" etiam illud addicimus ut ſi quis forſan ſuſpicatur aliquem uelle ſue uxoris illude re caſtitati ꝛ conteſtationes ei ex reſcripto tres deſtinauerit habentes teſtimonia uirorum fide dignorum ꝛ poſt has trs ſcripto conteſtationes inuenerit eum conuenientẽ ſue uxori

q Si autem largitatiſ. hec pena de tercia pte non fuit ipoſita. ſ. in p ſona mulieris. Sed ut detrudat̃ in monaſteriũ bodie eadem utriq; imponitur penaut. j. ut fra. ſi. §. penulti.

r Predictas. refert ſe ñ ad oia que hac ꝓſtituti one dixit. ũde hoc aliq̃do de licito diuortio a liq̃ dẽ illicito dixit et hoc dixit totũ ſuari ſic dixit.

ſ Si quis aũt uſſimꝰ ut. ſ. c. §. ꝙa uero plurimas ꝛ. §. predictis ꝛ i illis ſic caſibuſ mm̃ permittitur ꝛ facit. ſ. de nup. § aſcriptões.

t Nolum". filius tñ poteſt dimittẽ pr̃ez ut. ff. ſi a pa. q̃s fuerit ma. l. ſi.

u Hs q̃ ex rpto. ſic ſ de tpr ñ ſolut. pe. conteſtationes.

i Si igitur defunctos natos potiores sunt ergo cum duplici iure u
tuntū ꝙ q̄ uno ut. s. de consan. z frib⁹ z uti. §. i. z. §. ii. coll. vi.
k Uocamus ut. s. proxime.
l Fuerint. nō. si fuerit fratres per hoc ergo notatur ꝙ filij frīs defū
cti uocantur in stirpes quando cum patruis succedunt suo patruo.
si uero nullus frater su
peresset defuncto sed filij
fratrum. bi forte in ca
pite uocabunt az. lz cō
tradico ut ar. j. e. §. si
uero in prin. nam innu
it idez esse si soli sūt frz
filij in eo q̄ dicit si uō
neque z c.
m Ubijs uulgare pon
tur sed uidetur fratres
solos uocari ut in isti.
de leg. ag. suc. §. cēt i fi.
qui est ꝓtra. So. hec il
lam corrigat.
n Huius uero pentum
z ita in stirpes. sed cō
tra instit. de leg. ag. su.
§. hoc etiam in fi. ubi
dicit in capita. So. hic
corrigit illam.
o Nulli sic ergo priule
gium ad alium non trā
sit ut. ff. ꝙ cum eo. l. sz
si. §. soli z. ff. quaruz re
rum ac. l. i. §. pnlt. z. ff
de re iu. z si fideiussor
z. ff. pro socio. l. ueruz
in fi. i. R̄.
p Si autem diximus.
ut. s. e. §. si uero cuz a
scendentibus.
q Nullo modo. sed ho
die uocantur etiam cū
cbijs z auis ut. j. autē
ut fra. si. i. R̄. que est ꝓ
tra. sed hic corrigitur.
r Quandoquidem. i.
quia idem enim erat. q̄
a ꝙ uocatur frater cum
ascendentibus est cōtra
ius commune huius cō
stitutionis que tres tm̄
fecit ordines succeden
di. unde ad consequen
tiam non producuntur
z hoc hic dicit ar. ff. de
legi. z con. l. ꝙ contra
rationem.
s Jlud palam sed q̄uis
sed quare cum eodem
sint gradu. R̄espondeo
isti uocantur cuz frib⁹
defuncti qui pro certo
repellunt patres patru
os z auunculos z ami
tas z materteras ergo
z isti nepotes debent re
pellere.
t Si uero neqz agna
tos sed usq; ad quē gra
dum nunqd septimo ut
olim. R̄. nō qa sic essz
differentia inter agna
tos qui usq; ad. x. uocā
to z cognatos sz trahe
omnes ad decimum cū
debeas successiones di
latare ut instit. de suc.

per presentem dedimus legez
differentia nulla seruanda int̄
personas istas siue femine siū
masculi fuerint qui ad heredi
tatem uocantur z siue per ma
sculi siue per femine personaz
copulantur z siue sue potesta
tis siue sub potestate sit ei⁹ cui
succedūt. Reliquū est ut terciū
ordinē decernam⁹ qui necatū
ex latere z it̄ agnatos z cogna
tos diuidī ut ēt hac patrē di
sposita ūdiq; perfecta lex inu
merat̄. Si igr̄ defūctus nz de
scēdentes nz ascēdentes reliq̄
rit pri⁹ ad her̄ditatē uocam⁹
frēs z sorores ex eodē pre et
ex eadē mre natos quos ēt cū
pribus ad her̄ditatē uocam⁹
his aūt non existētibus i secū
do ordine illos fratres ad her̄
ditatem uocamus qui ex uno
parente coniūcti sunt ꝺfuncto
siue per patrem solum siue p
matrem. Si autem ꝺfuncto
fratres fuerint z alterius fra
tris aut sororis premortuoꝝ
filii uocabuntū ad hereditatē
ist̄ cuz de patre z matr̄ chijs
masculis z feminis z quanticū
q; fuerint tantam ex heredita
te percipiunt portionez quan
tam eorum parens futurus e
rat accipere si superstes essz. ū
de consequens est ut si forte p
mōtuus fr̄ cuius filii uiuunt p
utranque partem nunc defun
cte persone iungantū superſti
tes autem fratres per patrē so
lum forsan aut matrem iunge
bantur preponantur istius fi
lii propriis chijs licet tercio sit
gradu siue a patre siū a matr̄
sint chijs z siū masculi siue fēi
ne sicut eorum parens propo
neret si uiuerz ex diuerso siq̄
dem frater superstes ex utro
que parente coniungitur ꝺfū
cto sed premortuus alteri per
unum parentem iungebat hu
ius filios ab hereditate exclu
dim⁹ sicut ipse si uiuerz exclu
debatur huiusmodi uero pri
uilegium in hoc ordine cogna
tionis solis prebemus fratruz
masculorum z feminarū filiuſ
aut filiabus ut suoruz i paren

cogna. §. fi. z de bo. pos. §. quos aūt.
u Cognationis. quero ergo an dominus cognato serui sui
succedat cum nihil nisi natura spectetur. R̄. non quia nec
per pretorem uocabatur qui per solam naturalem causam
intuebatur ut. ff. de gradibus. l. ij. z instit. de serui. cog. in
prin. z in fi. et
repetas hic que
dixi diligenter
s. de consang.
z uteri fra. z
i illa glo hic di
stingue z c.
x Ex b s autē
agnatoruz. oli
autem agnatis
tantum dabat
ut. C. de le. t. l.
i. que est cōtra
sed hic corrigit
y Aut auia de
matr̄ z iure ue
teri dicitur ut.
C. quando mu
ot. t. l. ij. sed de
auia hic addit.
z Ordinez. p
mo ergo matē
z postea auia
admittatur. sz
an idem erit in
cura ꝙ hic in
tutella dicit. R̄
sic cum sit ead
ratio z ar. C.
de cūr su. l. cum
repudiante. Jē
nuqd hic ma
ter est legitima
tutrix uel dati
ua uidetur legi
tima ut. C. ad
tercull. l. omnē
sed a iudice da
tur ut hic cum
legitimos nō
det z c̄. sed. l.
xij. ta. eos uo
cat ut. ff. de le.
t. l. legitimos sz
dic dici legitimaz
i. secūdū. l. a iu
dice datam.
a Uesta. scilicz
coram iudice.
b Renunciant
omni alij auxi
lio ut. c̄. ut inc
probi. m. a. §. q̄
a uero que rnū
tiatio quo ad
matrimonium
non preiudicat
ut predicto. §.
sz quo ad uelr
sic ut. ff. ad uel
leia. l. penlt. §
penit. sed cum
fiat iudici qūo
agenti prodēit
R̄. si actio que
ratur ex stipla
tiōe iudicis. mlto magis repli
catio si oppōa
t̄ de uelr z rplz

tum iure succedant. nulli⁹ alii
omnino persone ex hoc ordie
uenienti hoc ius largimur: sed
z ipsis fratrum filiis tunc hoc
beneficium conferimus quan
do cum propriis uocatur chi
is masculis z feminis siue pat̄
ni siue materni sint si autem
cum fratribus defuncti etiam
si eēnt ascendentes sicut ia di
ximus ad her̄ditatē uocāt nul
lo⁹ modo ad successionem ab
intestato frīs aut sororis filios
uocari permittimus nz si ex u
troq; parēte eoruz pater: aut
mr̄ defuncto iūgebat quādo
quidez frīs z sororis filiis tale
priuilegiū dederim⁹ ut in pri
orum parētū succedentes locū
soli in tercio ꝓstituti sit gradu
cuz hijs qui in secundo gradu
sunt ad hereditatem uocentū.
Jllud pala est q̄ chijs defūc
tis masculi z feminis siue a pa
tre siū a mre pr̄ponūt si etiaz
illi terciū cognatōnis sil̄r opti
neat gradū. Si uō nz fratr̄s
neqz filios frīm sic diximus de
fūct⁹ reliquerit oēs deicepſ a
late cognatos ad h̄r̄ditatē uo
cam⁹ secūdū uni⁹cui⁹q; gradus
prōgatiuā ut iuniores gradu
ipi⁹ q̄s ꝓponāt si āt pri⁹ ei⁹
dē grad⁹ iueniāt secūduz per
sonaz nūm int eos h̄r̄ditas di
uidat ꝙ in capita nre leges ap
pellant Nullā uō uolumus
eē dr̄iam i quacūq; successione
aūt her̄ditate inter eos qui ad
hereditatem uocant masculos
ac feminas quos ad her̄ditatē
cōmunit diffiniuim⁹ uocari si
ue masculini siue per femie p
sonā defuncto iungebantū sz
in omnibus successiōib⁹ agna
torum cognatorumue differē
tiam uacare precipimus siū p
femine personam siū per ema
cipationem siue per aliuz quē
libet modum prioribus legib⁹
tractabatur z omēs sine quali
bet huiusmodi differētia secū
dū propriū cognationis gra
dum ad cognatorum successi
onem ab intestato uenire pre
cipimus. Ex his tā que ꝺ h̄r̄
ditate diximus z dispositimus

scito admittitur ut filius. ℟. ppter commune uotum natu re ꝙ uult descendere potius ꝙ ascendere ut. ff. de bo. dam. .l. cum ratio. ff. si ta. te. n. ex. l. i. §. scripto here. i fi. z. ff. ȯ inoffici. testa. l. nam z si pa. z paulus. aut si filius ergo hr̄s per deum. Item in quo peculio dicis loqui in castrensi uel quasi uidetur. ꝙ non cum filio intestato moriente pater iure peculij occupet omnia bona ut. ff. de castrē. pecu. l. ij. Item in aduenticio. non. nam in eo etiam si expresse disponert disposito non teneret ut. C. de de bo. que li. l. fi. §. filiꝰ. mlto minus in professtitio qȯ pater ut peculium seruj occupat post filij mortem ut institu. qui test. ta. pos. §. i. z sic in nullo. ℟ in castrensi z qi z aduenticio loquitur nec obstant iura predicta ꝗa in eo quod dicūt patrem occupare predicto modo corriguntur p id quod hic dicit in prefectici autez non ut j. e. §. z sic nō. bodie ꝙ hic filius habet beredem ab intestato descendentem sed si non est descendens habet ascendentem beredem. ut. j. proxi. §.

De hēdibꝰ ab itestato ueniētibus z de agnatorū iur̄ sublata.

Dem au. petro pre.

Quarimas z diuersas. l. ueteribꝰ tēporibus ꝑ latas iuenietes ꝑ quas ñ iuste dr̄a ab intestato succeptioīs inē cognatos ex masculis z fēinis itroducta ē neccessariū eē pspeximꝰ: oēs simł ab intestato successiones cognationez p pñtez legē clara cōpendiosaqȝ diuisiōe disponer̄: Itaqȝ prioribꝰ legibꝰ ꝑ hac causa pōitis uacatibꝰ ꝛ ȯceto ea sola seruāi ꝙ nūc ꝓstituimꝰ ꝛ ꝗa igr̄ oīs generis ab itestato successio tbus cognoscit gradibꝰ hoc ē ascē dētiū z descēdentiū z ex later̄ que it̄ agnatos cognatosqȝ diuidr̄ ꝑmam eē disponimꝰ ȯ scēdentiū successiōez. Si qs igit̄ descēdētiuz fuerit ei ꝗ itestatꝰ morit̄ cuiuslibz nate aut gradꝰ siū masculorū gñe siue femiaȝ ȯscēdens z siū sue potestatis siue sub pōtate sit oibꝰ ascendētibꝰ ex latere cognatis ꝑponat̄ lz. n. ȯfunctꝰ sub alterius pōtate fuerit tñ eiꝰ filii cuiꝰlibz sexus sit aut gradus etiaz ipis parētibꝰ ꝑponi precipimꝰ quoȝ ꝛ sub potestate fere fuit ꝗ defūctus est in illis uz rebus que secūdū nr̄as alias leges patribꝰ nō acqrunt̄ ꝛ nā in usu haruz reȝ que debēt acquiri: aut seruari nr̄as ȯ his omibꝰ leges parētibus custodimꝰ. sic tamen ut si quem horū descendentiuz filios relinquētez mori cōtigerit illius filios aut filias aut alios ȯscendentes in ꝑ prii parentis loco succedere sive sub potestate defuncti: siue sue potestatis iueniātur tātā ȯ hēditate moriētis accipientes ptē ꝙticūqȝ sit ꝙtā eoȝ parēs si uiueret hūisset quā successio nē i stirpes uocauit ātiquitas ꝛ i hoc ei ordine gradum queri nolumus si cū filiis z filiabus ex ꝑmōtuo filio aut filia nepote necari sanctimus: nulla itroducenda dr̄a siue masculi siue femine sint: z seu ex masculorū prole seu seminarū descendāt ꝛ siue sue potestati siū sub potestate ꝰ sint cōstituti z hoc ꝗ dem de successionibus descendentiū disponimꝰ. Consequēs autē eē perspeximus z de ascēdentibus constituer̄ quomodo ad descendentiuz successionez uocent̄. Si igr̄ ꝰ defunctus ȯ scendentes ñ relinquat quidē hēdes: pater aūt aut mater aut alii parētes ei supersit oibꝰ ex latere cognatis hos ꝑponi sanctimus exceptis solis fratribus ex utroqȝ parente coniunctis defuncto sicut p subsequētia declarabitū ꝰ. si aut plurimi ascendentiū niuūt hos ꝑponi iubemus qui ꝑximo ꝰ gradu r̄ periūt masculos z feminas sive paterni sive materni sit. si autem eundez hēnt graduz ex equo int̄ eos hr̄ditas diuidatū ut medietatē quidez accipiant omnes a patre ascendētes ꝙticunque fuerint medietatē uero reliquam a matre ascendentes quantoscunque ꝰ eos inuēiri contigerit. Si uero ꝰ cuz ascendentibus inueniantur fratres aut sorores ex utrisqȝ parentibus coniūcti defuncto cū proximis ꝰ gradu ascendentibꝰ uocabantur. si autez pater aut mater fuerunt diuidenda int̄ eos quippe hereditate secūdū personarum numeȝ uti z ascēdentium z tratrū singuli equalem habeant portionem nullz usumfru. ꝰ ex filioȝ aut filiaȝ portiōe in hoc casu nolēte patre sibi penitus uindicare. qñ pro hac usus portione heredi tatis ius z secunduz ꝑpetatez

---

s. de suis z le. l. ij. z sic in stirpes inter descendentes diuiditur hereditas sz inter transuersales non sz in capita. ut institut. ȯ le. agnaz successi. §. sed hoc in fi. §. ueteri iure hodie uero usque ad fratres z filios eorum in stirpes diuiditur ultra in capita z seruatur ius antiquum ut. j. e. §. sin autem defuncto. ac.

3 Descendat. hoc nō erat necesse dici ꝗa iaz erat cōrectū p id qȯ c. s̄ ȯ tē. z se. §. nz ut dixi s̄. e. in prin.

a ꝑtātis addicit y. sz sola natali causa ispecta. bñ quero an successi o adoptiuorū sit sublata z dic ꝙ ñ ꝗa uerbuz sola tollit differentiā sexus z pr̄ie pōtatis tm̄ sic. C. de iurdicti. oi. iu. l. ij. Item nota. ꝙ hic corrigitur totus ille ti. ff. de coniūge. cū emāli eius. quo cauebatur ut si habeo filium emācipatū ex eo nepotē in pōtate ꝙis iur̄ pretōi o solꝰ filiꝰ mihi succedat inspecto ciuili. s. l. xij. ta. solus nepos ut i stit. e. §. emancipatos tm̄ utrunqȝ simł uocauit titulus predictꝰ ut. ff. ȯ ꝛ iun. cum emancipa. in rubrica z. l. i. §. i. nā cū hodie nulla sit differentia ut hic dicit cessat ꝑ dictus titulus.

b Si igr̄ parētes quos accipit i isinit. ut. ff. de in ius uocan. l. ꝗsz. §. parentes. lz ꝗdam usqȝ a tritauū superiores uero maiores dicūt ispecta ꝛsuetudine romāoȝ ut. ff. de gra. l. iure cō. §. parentes.

c Declarabitur ut. j. e §. si uero cum ascendētibus.

d Proximioris. ergo auum maternum excludit pater cum matē nō supersit. sed aliud i descendentibus si habeo filium z ex alio premortuo nepotem ut. s̄. e. §. sic tamen.

e Quantos. hnō si paternus auꝰ ex una parte ē ex alia maternus auꝰ z auia tm̄ hic solꝰ ꝙtū illi duo habent.

f Si uō cū pētibꝰ. i. ex patre z matre.

g Proxim᷑. primū accipe quē null᷑ precedit ut. ff. de hbo. si. primꝰ lz ꝗdā dnt cū prez matre tm̄ ut hi ꝓximi tm̄ uocēt̄. z sic dnt frem repellē auū cū pr̄ cū quo admittit̄ fr̄ repellat dictū auū ut ar. ff. ȯ div̄. z tē. pre. l. de accessiōibus z hic z. C. de suis z le. in successione z fm primam. dic illam. l de successione esse correctam per istam.

h Usuz. i. usuf. z sic nō. ꝙ lz generalr i aducticijs pri ꝙrit̄ usumfr. ut. C. ȯ bo. ꝗ li. cū oz. tm̄ hic tollit ut z al. s̄. ut li. ma. z a. i fi. i. ℟.

t Acquirunt ut sunt castrensia z aduenticia ratiōe proprietatis ut. C. de bo que li l. cum oportet. in prin. z. §. i. z. ij. z i stituta per quas per. no. acq. §. igit̄ usuf. aut ē aduenticiorum patri dum ui ut seruantur. licet filius decedat ut hic subdit. ac.

u Ut in usu. idest in usuf. Nam nudus usus minus esset. ut instit. de usu z ha. §. minus.

x Nostras. scilicet predictas cum oportet z instit. per quas per no. acqui. ac.

y Antiquitas. ut instit. de here. ab intesta. §. cum filius. z

p Aliud documentum. scilicet originale. Accursius florentinus.
q Memoria. idest mentio. accursius.
r Alia puta per testes. accursius.
s Exhibeatur. hoc quod ꝛ cetera. accursius.
t Quia. quantitas scilicet hec. Accursius florentinus.
u Legibus ut. ff. fa. hr. si que cautiones ꝛ. ff. ỏ fide instrũ. l. ÿ. ꝛ. C de eden. ꝓcurator ꝑua ꝛ. ff. quẽadmõz. t. apt. l. fi.
x Hoc ꝙ dic. s. ãno ꝶo in fi. ꝛ hoc innuit uerbum illud inferius. s. i deffinitis diebus.
y Inducia ꝛ. i. fie biẽnÿ
z Judiciuz. si ergo stet ꝑ impatorez qui iudex est appellationis ut. s. de ap. §. i. siue per aliũ iudicem ut hic non currit tempus quantuz ad effectum qr datur restitutio ut. ff. quibus ex. c ma. sed si ꝑ ꝛ. §. aut. ꝑ. ꝛ hoc in cã appellationis i causa pricipali triennio tm̃ durat q̃quid contingat ut. C. de iu. properandỏ. sed quid si steterit per aliuz. ℟. nihilominꝰ currit tempꝰ sed agit contra eum de dolo ut. ff. ỏ dolo. l. arbitrio. §. si dolo: sed si ille non esset solummõ restituceretur ad litez ut ut. ff. ỏ eo per quem. f. e. l. fi.
a Examiari. immo uꝝ non ut. s. de his qui ingre. ad ap. que est cõtra. So. ibi per partes stetit hic per iudicez ar. ff. qui. ex. c. ma. l. i. §. penult. ꝛ. l. sed ꝛsi ꝑ. §. ait pre. ꝛ. ff. de dam. infec si finita. §. elegantẽ ꝛ. ff. ne uis. fi. ei. qui in post. l. ti. §. fi.
b Indigens. s. capꝫm.
c Nostre ut. ff. de of. ꝑ preto. l. i. §. i. ꝛ. C. ỏ sẽ pre. ꝑ. l. i.
d Petitionez. i. libellũ supplicatio tantuz principi sit faciẽda ꝛ sic cõ recte sunt leges q̃ dicũt supplicare prefecto. ut C. de preci. impa. of. si quis. ꝛ de sen. ꝑ. ꝑ. l. i. sed dico q ĩ hanc peti. ꝛ illam supplicatõez nulla sit differẽtia nec sit necessarius libellꝰ
e Introducentibus q̃ referendarij dicuntur. ut. ĵ. ut. liti. iuꝝ. §. fi. ꝛ s. ỏ refe. ſz an ipsi cognoscent de ap. re. absit cum sit minores. ut. s de ap. §. ti. sed princeps tm̃ uel. cui ipe cõmittet ut. ff. de mino. l. minores in princi. ꝛ. §. penulti.
f Ut post mandatur ergo sententia executioni interim ſz contra in appellatione seruatur ut. ff. nihil inouari ap. pe. ꝛ in rubrica ꝛ i textu ꝛ nisi in casu ut. ĵ. de scis. epi. §. yconomus. est ꝛ alia dria quia potest bis appellari sed supplicari semel tantũ ut. C. de preci. impa.

offi. siquis aduersus. Accursius florentinus.
g Seruando. ĵ. bienniũ ut. C. de sen. ꝑ. ꝓto. l. i. que est ꝗra sed ibi biẽnium post sentẽtiam, datur ꝛ post supplicationem hic autem dantur. x. dies ante supplicationem.
h Ad hec susceptam, q̃ faciũt qñz ut. C. si minor se ma. di. per totum ut q̃ a sit litibz ꝛ sũ ptibꝰ impedita ut. ff. de mino. l. mior. xxv. ã
i Creditores. idem in legatarijs q̃a eos hic tangit. s. de hr̃ ꝛ fal. §. hic nobis ꝛ. C. de. auctoritate pres. l. fi. alꝫs non ualz restitutio ut. ff. de mi. cẽ. §. fi.
k Relinquit. ñ ergo preiudicat ꝑ pñtes ꝓsentibꝰ absentibꝰ pauperibus ar. cõtra. ff. de pactis. maiorez ꝛ. l. ℟ptum. ꝛ de cu. bo. dã. l. ÿ. ſz ꝛ hoc dici pt ut absentibꝰ ꝑsentes ꝑiudicẽt dũmodo uocentur absentes.
l Trium. quaꝝtũ. ℟. sic uidꝺ ꝛ al ut. s. ỏ litis §. omnẽ ꝛ s. ut cũ deap. cog. § ſz hoc pñti. ac.
m Mobiles. nisi quedam perierũt per imbecilitatẽ etatis. ut ff. de mino. ait pre. §. fi.
n Custodiri. scilicet custodiẽdo curatorez ut. ff ỏ cu. bo. da. l. i
o Ursus agnoscentes quocũz modo sciat. ut ar. ff. ỏ pet hr̃. Jtẽ ne. §. petitã in fi. ꝛ sic. nõ. scientiam suam nocer̃ ut ar. C. de nup. l. si uicinis. sed ex quo tẽpore hoc tempus. x. ꝛ. xx. ã norum cõputatur. ℟. quidaz distiguũt si possessor uult uti accessiõe sui auctoris ꝛ tũc ex

moratas. x. dierum inducias post prolataz sententiã nõ obtulit libelluz is q̃ putat se lesũ iubemus cause executionẽ sine fideiussione procedere retractationis iure seruando illi q̃ se grauatum putauerit. Ad hec quoq; sãctimus ut si cõtigerit iuniores uelle se abstinerẽ ab hereditate in se deuoluta ꝛ a se suscepta. siquidem omnes creditores presentes fuerint in illis locis in quibus innte grum restitutio postulatũ uocentur a iudice creditores ꝛ ꝑ sentibꝰ omnibus ab huiusmõi hereditate se iuniores abstineant. Si uero omnes aut reliqui creditorum absentes fuerint iubemus iuniores uolẽtes hoc agere locorum iudices in quibus degunt adire illum uõ per consuetas citationes uocare creditores: ꝛsi intra spaciuz trium mensium nusq̃ apparant creditores: licere iunioribꝰ sine periculo ab huiusmõi hereditate abscedere iudice puidente apud quem agitur integr restitutio ibi ubi debeant hereditarie res mobiles ꝛ immobiles custodiri quantitate quippe harum publica descriptiõe sub gestis monumentoruz manifestãda. Ursus sanctimꝰ utsi quis mala fide rem possidens aut per uenditionez: aut per donationez aut aliter hãc alienet. qui uero putat easdem res cõpetere sibi hoc agnoscẽs intra. x. annos inter presentes xx. inter absentes non cõtestatus fuerit secundum leges emptionem aut donationem accipientem aut illum ad quẽ res aliquolibet modo translate sẽt eum qui tales res habet: firmeas habere post decenniuz: uz inter presentes: ꝛ uicẽnii inter

tempore quo possedit añcessor ꝛ tũc. xxx. an. nõ ꝛ tunc ex tpre scie dñi ar. C. de prescrip. lon. tẽ. l. i. ꝛ. ff. de acquirẽda possessione. põpꝫ. §. cum quis. Alij dicunt q̃ etiã si quãdoq; dñus sciat hoc decennio ul uicennio sibi noceat ꝛ hoc dicunt ex hac littera que dicit intra. x. an. ꝛ c̃. sed secũdũ hoc quid si in ult. die sit ꝛ iudicẽ comperiam non habz. hoc aut tempus ꝓtinuũ est ut. ff. de usuc. l. nunq̃. §. i. dic ergo ꝑmũ

aduersarius derenuntiatione ut. ff. rez pu. sal. so. nō quasi. Item est contra. L. de procūr. alienam. So. hic speciale.

c Seruantes .i. his renunciantes mulieres ac'.

d Si autem .nūc reddit ad materiā superiorē.

e Eligi. hec electio propter cōmodiorem administrationem fit ut hic z. ff. ò admi. tu. l. ij. z l. ij.

f Eoruz tacite obligatis ut. L de admi. tu. l. pro officio.

g Hec omia. leges ut. s. ut cū de ap. cog. §. si quis de parentibus z. §. gñalr.

h Sponsaliciā spō. lar. dr hic impropric. idest donatio p pter nup. ꝓprie eni diceretur q donaret sponi sponte sed hoc fit ad recompē sationē dotis ut hic subiicit z supra ò equa. do §. i. cū ergo fit dicitur specialis contractus. ut hic z. s. de na. li. incu. de pu. i prin. ij. colt. ibi excipimus autē c. hoc est per se contractus. Item z qò i se bz spāle aliqò. Nam cum alie donationes exigant insinuatoz si fiāt ultra qn gentos sol'. ut i stit. de donat. §. alie. z hec eadem exigebatū ut. L. de dona. ante nupt. l. ti. §. simili modo nisi esset minor femina ut. L. ò donat. āte nu. l. minoribus. tñ hec hodie non exigit z sic alīs non connumēatur. idest nō assimulātur in b' Item nec i hoc qr. illa est simplex. hāc ob causam ut. ff. de donatione. l. i. accur.

i Apud uiruz q est hoc dicē apud uiruz. R q reuocare nō potest. Item si factum est binc inde pactum. i casu alicuius eorum premoriz que de tutela sunt manifesta constituunt. sanctimus eni unūquenqz secūdum gradum z ordinem quo ad hereditatez uocantur aut solus aut cuz aliis z functionem tutele suscipere nulla neque in hac parte differentia introducenda de agnatorum seu cognatoruz iure sz omnibus similiter ad tutelam uocandis quicūqz ex masculorum quicūqz ex fēina prole descendunt minori coniuncti. Hoc autē dicit si masculi z p fecte etatis sit z nulla lege prohibeantur tutelam suscipe neqz excusatione competēte sibi met utuntū. Mulieribus eni ēt nos interdicimꝰ tutele subire officium nisi mater aut' aui a fuerit. his enim sol' secūduz hereditatis ordinem tutelam subire permittimus si inter gesta nuptiis aliis z auxilio uel leiani. s. consulti renunciant. Hec .n. seruantes oibus a latere cognatis ad tutelam ꝓponuntur testamētariis solis tutoribus precedentibus eas. defūcti nanque uoluntatem z electionem preponi uolumus. Si autez plurimi eundem cognationis graduz habentes ad tutelam uocantū. iubemus communiter conuenientibus apò iudicem cui huius partis solicitudo est unum aut plures quàti ad gubernationez substantie sufficiāt ex ipsis eligi z ònū ciari z eum uel eos minores ꝛs gubernare tutele periculo omnibꝰ imminente qui ad tutelā uocantur z substantiis eoruz minori tacite subiacentibus ꝓ huiusmodi gubernatione. Hec autem omnia que ò successionibus generis sanctimus obtinere in illis uolumus q catholice fidei sunt. in hereticis aūt iā a nobis pōitas leges firmas precipimus esse: nullaz nouitatem aut immutationez ex presenti introducimus lege. Qò igitur per hanc constitutionē in perpetuum obseruandum sanctiuit nostra tranquilitas i illis uolumus obtinere casibus qui a principiis iulii mensis p sentis sexte idictionis seu uenerunt aut post hec emergerunt. precedentes nanque casus qui usqz ad memoratuz tempus p transierūt secunduz ueteres leges incidi precipimus. k Tua igitur gloria per presentez legē a nobis dispositā ad omnium cognitionem uenire procuret i hac enim regia ciuitate edictis consuete prepositis: in prouinciis autem preceptis dirigēdis ad clarissimos presides earuz ut nulla nostri imperii subiectorum sit ignota nostre circa eos mansuetudinis prouidētia tua. Ita tamen ut sine omniū dispendio ciuiū aut prouincialium in omni loco presentis legis fiat insinuatio.

k Fiat hoc pactū. scilicet quatenus. z ē.

l Conscribat. scilicet uir. accur.

m Et hoc quoque testari q est in quattuordecim annis ut. ff. de test. l. qua etate z. L. de test. si frater.

n Lege eliascencia. ut institu. q ma. non pos. §. eadez lege. z iure medio q ibidem dicitur z nota quod hic loquitur in ultima uoluntate et' liber. z istituē. similiter unde patet. l. elia. non esse correctam ut inter uiuos facta manumissione a minore.

Et sponsalicia largitas specialis sit cōtractus z de diuersis capitulis rubrica.

Idem au. petro glorioso pre. sacrorū p orientez ptorioruz.

Sponsalitiaz largitatē z contractum specialē esse z iudicari z non a liis donationibus eam eōnumerari per presentem sācimus legē: quoniā pro ea z e qualitas dotis offert: siue igit fiat sub gestis monumentorū eius insinuatio siue etiam non iubemꝰ p omnia suum robur hre tā apud mulierē q apò uirū siue ab ipso uiro siue ab altero aliquo mulieri det: seu ꝓscribat l' i uiri psonaz dōatō fiat quatenꝰ ipas res i nuptia lē dōatōnē ꝓscribat' z hoc ua leat pcipimꝰ cuiuscūqz sit dōatō ētitatis: l' siue sicuti est dēm insinuet z hoc quoqz i presenti ꝓstitutione sācimus. ut lūa sit mioribꝰ i ipo tēpoꝛ in quo lz eis testari ò alia substātia ēt suos seruos i ultimis uolūtatibꝰ manumittet: nullo eis impedimēto etatis faciēdo sz uacante lege que hoc pmit' phibebat. Et hoc insuper iubemus ut si quis in aliquo docuēto altius faciat mentionem documenti

o Et hoc documento. priuato secus forte. si si publicum alterius publici faciat mentionem bz al. quia tūc credit exēplo ar. j. ut fra. fi. §. illud z. ff. de admin. tu. l. cyrographis: sed tu dic secundum Jo. etiam si publicum sit exemplificatum. Nam ad hoc creditur exemplificato q si contineatur in alio z potest esse q in originali erant alie littere. uel cancellationes que non continentur in exemplo. unde non probatur plene p exemplum ut hic z. L. de eden. procūr. z. ff. fam. ber. l. siqua z. l. pomp. philadelphus. z de fide instru. l. ij. nisi originale ꝛt officio iudicis ordinarij publicatum z sic intelligitur. j ut fra. fi. §. illud. z. ff. de admi. tu. l. cyrographis. ac.

p Instantis.i.presentis pensionis siue redditꝰ.
q Dimittim⁹ al' diminuimus accur.
r Pro astu.i.ꝺ ꝓxime uille agris ut dicunt: ſz magis uidetur ꝺ remotis diceꝛ a pro.q; rmotionem significat ut diximus in proconsule sic enim liceret an oms uiargumentarꝝ ut instit. de donat. §. est aliud ſz primum uerius est ut innuit littera sequens.
s Si q̃dē.i.ꝓ astia al. heredib⁹ ꝛ non amplius ꝺ sexta parte instantis⁹ canonis dimittimꝰ ei q̃ emphiteosis iur̃ accepit ꝺ competentibus uero pro astiis⁹ ipsi sanctissime maiori eccl'ie ꝛ numeratis uenerabilibus domib⁹ in regia ciuitate aut in eius regione aut masione constitutis.iubemꝰ siquidem ⁹hec redditus habeãt integro canone ab his ordinatoribus qui regunt ipa uenerabilia loca emphiteosiz hanc secũdum p̃dc̃m mõz accipienti ꝛ aliis duabus successionibus dari ꝛ nullam omnino releuatõnem ſz augmentuz fieri. si uõ ñ habeãt ipa ꝓ austia aliquos omnino redditꝰ licentiaz prebemus ordinatoribus uenerabilium locoꝝ in aliqua quantitate⁹ hoc sicut predictum est in emphiteosim dare. Si uc̃o⁸ cõtigerit quàlibz rem ex aliq predictorum locorum uenerabilium emphiteotico iure datà aut imperialem domuz aut in sacrum nostrum erariuz: aut ciuitatem aliquaz aut in curiã aut in aliquam uenerabilem aliam domũ peruenire⁹: liceuti az prebemus ordinatoribꝰ uenerabiliuz locoꝝ a quibꝰ a ꝓn cipio emphiteosis facta ẽ moꝝ ut peruenerit in unam predictarum ꝓsonarum siũ ipsa emphiteosis mãifestare suam uoluntatẽ intra biennium ꝛ aut ab his relinqui eandem rẽ ad quos⁹ peruenit ꝛ ãnuã pensionem que pacto continetur iferriãt hec recipere⁹ ẽphiteosi soluta⁸ eo q; hoc sibi prodeẽ existimãt⁵. Si uõ⁶ quedaz sũt loca aut ipsi sanctissime ecclesie maiori aut alicui uenerabiliũ domoruz⁴ competentia in quibus antique habitationes ꝺposite⁴ sunt ꝛ ex quib⁹ nullus ꝓbetũ redditus p̃dicte uero uenerabiles domus quibus competunt hec loca rehedificar̃ ñ possunt licentiaz damus ipsis ordinatoribus earum in empiteosos⁴ perpetuo⁵ iure tradeꝛ ipsa loca ita tamen ut emphiteosis in ꝛtercia⁵ parte pẽsionũ que ex habitationibus adhuc stantibus colligebantur principiis ipsi ẽphiteosos procedat⁹ aut si ẽphiteota maluerit magis sub ipso pacto pia loca ut primitus edificet ꝛ ex adiectis illic per estimationem pensiõibus mediętatez patris dari uenerabili domui a qua ipsa loca accepit ꝛ hoc fieri cõcedimꝰ utatiũ ergo huiusmodi emphiteota ꝛ illic inuenta depositis habitationibus materia. Si uero aliquis uoluerit quamlz rem immobilem nomine usus accipere a sanctissima maiore ecclesia regie ciuitatis aut mniꝰ memoratarum domuuz uenerabiliuz non aliter hoc accipiat nisi aliã rẽ moꝝ dominii iure prebuerit ex quo eandẽ rez accepit tantum habentem redditum quantũ habeat res que ei datur ꝛ non maioribus fisci pr̃ationibus pregrauatum ut post eius mortez aut post tempus in quo datio usus conuẽit non transcendẽte uz accipientis uitam utraq; res integra ꝛ in dominũ ꝛ in usum in eãdẽ uenerabilem domum⁹ peruẽiat. Locationes uero ab ipsis uenerabilibꝰ domibus fieri ꝯcedimus in quantoscunq; cõtrahentibus ãnos placuerit ñ transcendentibus indic. xxx. annorum temporibus. Si uero contigerit aliquã predẽarum uenerabilium domuũ nomine fiscalium tributorũ: aut alterius cuiuslibet superueniẽtis neccitatis uenerabili domui pecuniis egeꝛ liceat eius ordinatoribus immobilez rez supponere aut dare in speciale pignus ꝛ creditor possideat eandem rez ꝛ ius fructus colligat ꝛ reputet subitam in his creditis pecuniis q̃z in usuris non autem maioribus q̃ quartam partem centesime. Si uero⁹ persoluerit debitum prepõiti eiusdem uenerabilis domus a ut ex fructibus adimpleatur⁸ creditum redeat iterum res ad uenerabilem domũ ex qua data est. Emphiteosis⁸ uero
c Si uero quedam licet materia presens usq; ad. §. ꝛ hꝰ q̃dē sit ꝺ ecclesia tã tũ constã. ut. j. .e. §. ꝛ hoc qui dẽ tamẽ iste generalis est ut ex hac littera colligitũ ꝛ j.e. que cũq; aꝺo eũ no
d Domoꝝ pre dictarum .ac .
e Deposite.i.ꝺ structe ad tra z
f In emphiteosis perpetuis alꝰ i ẽphiteosiz. ac
g Perpetuo. ß expõe ut dixiꝰ s. de non ali. §. alienationis.
h In tercia pte distinguit hic q̃ daz an ille qui accipit in ẽphi. rez ruinosã ul't soluere stati an postea q̃ edificauerit primo cãu fit diminutio in vi. parte ab eo q; potẽat colligi per hereditatẽ hitatõe constante q; intelligũt. ß. pi. ut tcia ps p̃stet ꝛ due rmittãtũ Jo. e contra. s. ut due p̃stantũ ꝛ tercia rmitta tũ. Si ãt a ꝓn. soluere nõ uult tũc p̃stat mediętatẽ adiuncte pensionis ut si tunc reddebat x. cum erat ruinosa ꝛ nũc lx. additio est in. l ꝛ sic. xx. v. dabat ãnus singulis ut hic diꝛ ꝛ hoc in eoꝺ cãu dabat ꝓstantez .s. x. ꝛ sic. xxx dabit ut. s. ꝺ ñ ali. §. si uc̃o minui. que uidetũ contra. nã cuz in hoc eoꝺẽ casu loquaꝛ nt ß dicit non cõstãtem pensionem solui. sed so. ut

t Quantitate. nõ dicit de qua unde ad arbitũ boni uiri dico faciendũ nec enim q; sequitur s'ẽ prediximus ꝛ c̃. uult q; in ꝛextã mẽsũe ptẽ fiat diminutio. nam illꝺ locum habet quando alios habet redditus ut s. de non ali. §. si uero contra secundum al. ſz hoc constare nõ potest quia ille. §. si uc̃o exp̃s se dicit quando nullos habet redditus fieri tñ computationez in xx. an. non diceres hoc in ecclesia constare ibi in alijs uel dic q; dicit siẽ predictum est. subaudi s. in illo. §. si uero qui est. s. de non ali.
u Si uero contingit domum. s. priuataz ut differat a sequenti.
x Peruenire a titio puta. accursius.
y Ad quos. eis. subaudi ꝛ ad quos ꝛ c̃.
z Recipere rẽ ipsaz.
a Soluta. i. dissoluta.
b Existimant. alias existimauit.

uerius esse ut ex tempore domini computantur. Accursi.

p Contestatus. nota etiaz ex permissione executoris ut. L. de prescriptione .xxx. annorum .l. sicut z .l. cum notissimi z de his hic fit mentio.

q Possidet. scilicet quod prescripserit z quod subiicit quando. idest quia: temporalitẽ. et sic nota hodie q mala fides uenditoris emtori nocet hoc casu. olim hoc casu contra. ut. ff. de pu. l. cum. §. pretor z. L. de prescriptione lon. tem. l. i. z de pericu lo z com. rẽ uẽ l. dolum.

r De prescriptione fuit. ut duplicetũ tempus absentie. ut si absens fuit quiquennio ei dentur iterum quique anni post reuersionem hoc quando ex uoluntate abest. si autem ex necessitate tunc ipso iure non cũrit uel restituatur. z dic ò qua absentia hic loqr scilicet de ea q est de una ad aliam prouinciã ut. L. ò prescriptione lon. tẽ. l. f. z facit ad ad hũc. §. ff. de mino. interduz z. ff. exa. c. manec non. §. si qs sepius ac.

s Quia uero legem ut. L. de testa. iubemus.

t Voluntate. q esset necesse si testaretur per nuncupationez

u Priscam. ut in lege illa que est in. L. de testamẽtis. l. hac consulti. Nam per illam non cogebatur ipse uel testes scribere nom hr̃dis.

x Inscripserit dummodo ipse expresserit q ẽ scribendum fz quosdam si igitur nutu exprimat non ualet secundum eos ar. contra. ff. de leg. iij. nutu. satis eni exprimit cũ ãnuit.

y Legem uero sic est. s̃ in coll. v. sit constit. vi. ut de cetẽo commutationes contra so. hec corrigit.

z Peruenerunt ne per consequẽciã res ecclie alienentur.

a Si quando ãt alienaz hoc preceptũ est seruanduz ut. L. de rebus alie. l. fi.

abñtes decursũ si aũt ignorat uerus alienataz rez dñus z q a res ei cõpetũt z qa alienatio fca est ñ al'r excludi hũc nisi p tricẽnalẽ prescriptionem ñ ualẽte dicer eo q res hoc mõ possidz qa ipe bona fide possidz qñ ipe a mala fide possidente hec accepit d De pscriptõe uõ decẽnii hoc ordinar pspexim ut siqñ qspia i predca decẽnii tpali prescriptõe in qbusdaz qdez ãnis pñs sit in qbusdam uõ abñs alios tatos ei ãnos super decẽniũ adici ẽtos ex ipo ò cẽnio abñs fuit. hec aũt oia que ò tpali prescriptiõe ò cernim ñ i pteritis sed i futuris tñ post pñtẽ legẽ negociis atz cãis ualer pcipim. qa uõ añ hoc legẽ ptulim ut testator aut mãu ppa aut p testes noia hrduz scribat in testis. agnouim aũt ex huiʷmõi subtilitate prima testa destructa testatoribus ñ ualẽtib huiʷmõi custodire subtilitatẽ aut forsan nolẽtib scir aliquos suã uolutatẽ iubem lñiam qdem esse nolẽtibus hoc seruar i ppis testamẽtis si. n. hoc ñ obseruat szsecũdũ pscã consuetudinẽ testẽ ẽt sic firmũ testm eẽ sactim sue p se aliqs siue p altius psonã nom hr̃dis inscripserit si oio reliquã legitimã obseruationẽ i testo testator seruauerit Legẽ uõ p quã sanctim non transferri ad alios res que ad nr̃az domũ ex uenerabili eccli a puenerũt uacar sactimus tã i his que iã ad nr̃am domũ legitime puenerũt quã qr poste a puenire futura st. Si qñ ãt aliqs testamẽtũ faciat z aliquã rẽ imobilẽ sue fãilie aut altẽi cuicũq psõe noie legati rlique rit z spal'r dixerit nullo tẽpor hãc rẽ alienari sz aut apò her des aut apò successors illi cui rlicta ẽ permaneꝛ i hoc legato iubem falcidiã legẽ locũ pẽi t ñ hr̃e qñ aliẽatoz eis testator ipe phibuit. hec ãt obtier pcipim i ill caib q ñdũ iudici ali ò cr̃to ã p amicabilẽ quẽtũ aut quolz mõ limo ò cisi sunt.

Eminẽtia igr tua que p pñtez legẽ i ppetuũ ualitura nr̃a sãxit trãqlitas edictis qdẽ i hac regia ciuitate ò põitis .pceptis ãt ad oiuz puiciaz iudices de stiatis ad oiuz noticiaz uenire procuret.

De alienatiõe z ẽphiteosis et locatõe z ypothecis z aliis diuersis cõtractib in uniuersis locis rez sacrarum.

Idem au. petro prep.

m Ultis z diuersis legibus sup alienatõib z ẽphiteosib z locatõnib z rliqua administratõis eccliastica rez platantib pnidim oẽs pñti cõprehendẽr lege. Scim igr nulla hr̃e lñia ordiatores rez huiʷ regie ciuitatis sactissime maioris eccli: aut orphanotrophii aut nosocomii aut xẽodochii aut potocotrophii aut alterius uenerabilis domus in hac regia ciuitate stitute exceptis uenerabilib mõasteriis uẽdere aut dõare aut cõmutar aut sub alterno dono dar aut alio quolz mõ alienare rẽ imobilẽ aut ciuilẽ annonã aut rusticũ màcipiũ nisi ad ipialẽ domũ cõmutatio solafca ẽ: sz nz ò colõis iuste dari qd ꝛcedim ẽphiteosis uẽo a pdca sactissima maior eccli regie ciuitatis z mẽoratoz lo coz fieri iubem i psõa eius q accipit z aliis duobus deiceps

b Alienate. alienaret autem legatarius in heredẽ. fal. retinentez. sz certe immo uidetur q non quia fal. ipso iure remanet i bonis heredis z in reliqua parte legati dominiũ i legatarium transit ut. L. ad l. fal. l. ñ. &. hoc facit hec uoluntas expressa testantis ne fiat aliẽatio z sic nõ. unum casum ubi cessat fal. sunt z alij utsi est relictum a pias causas ut. j. de ecclesiasti. ti. §. si autez heres. Item quando testator expressum uetuit ut. s̃. de here. z fal §. ñ uero. Item z quãdo quibusdam isolidũ soluit heres ut. s̃. de hr̃ z fal. §. non autem'. alias generaliter habet locum ut. L. ad. l. fal. l. ij. accur.

c Ultis legibus. scilicet prolatis z dicit de illa que est supra de non al'. Item z de illa de eccia. re. immo. al'. Item z de illa. s̃. constitut. que ex ascripti. L. de sacro sanc. eccle. sanctim z ò aljs quas non habemus.

d Reliqua subaudi z aljs conctractibus qui sunt reliqua admi. e. r. z hoc inuit rubrica. nã aliẽatio ptinz ad administratorẽ ut. ff. ad tre. mulier az. ar. contra. ff. de of. procon. l. i. §. i z hoc si habes in littẽa z relique admi. z c̃. si autem habes z rliquis administrationibus planum est.

e De plantantibus. scilicet ipsas eccl'ias forte.

f Oẽs. s. pdictas leges.

g Sanctim lñiaz hoc tenacit in reb eccl'iastics obserua fz consuetudinẽ ut fieri debeat alienatio cõsensu patrõi Si qs igr ibi fuerit uel plebãi si capella plebanũ hẽat alioqn cñ auc. epi z si ñ faciat r̃uocar fit cã tñ cognita. s. ã decepta sit i ꝛtractu eccia Jt an pciũ sit i ei utilitatẽ cõ suz donare q põt amicis bñ pmerentib. fz al. Jt fz ꝛsuetudiez rgni ẽt sin ei ꝛsensu ul' aucte solus plat dat in feudum.

h Mõasterij mõasteria pñt aliẽar fz. v. ut. j. e §. z boc quidẽ ibi z in aljs. scilicet. ac.

i Alterno. i. p datõe'. ut in nouell'. e. t. ac.

k Ad ipialẽ ut. s̃. de nõ ali. §. sum z. s̃. ut de cetõ cõiu. i prin. z sic nõ q puilati a puilato accipit ar. ꝛtra. ff ò r̃b. e. si pupillorum circa principum. accurs us.

l De colõis. i. ascripticiis. ac.

m Dari. s. uẽdi l' dõari l' alio modo.

n Concedimus. quia it imobilia cõputar. ut. s̃. de nõ al'. §. i. ac.

o Memoratarum al'. ꝛmoratoruz locoz al's ꝛmemoratis. ac.

b Quecunq; superius ut s̄.e.§.si uero quedam.
c In his.i.in omnibus alijs per prouincias constitutis.accur.
d Collationibus ad que tenent ecclie ut.C.de sacro.sanctis.eccle. l.placet.sz hodie non per.l.fedici adde decorem.§.i.x.coll'.
e Obnoxij als obnoxie.
f In speciali.oli tatuz gñale permittebatū.ut s̄.de nō ali.aut.per.§. alienationis z.§. si.n. que sunt contra. sed ß corrigit z pmittit etiaz speciale accur.
g In usis.hoc est in ō bitor z crditor ut.C.ō pig.act.l.i.z ō distra. pig.l.i.z caue tibi qui a lz hic pmittat in sōte pōt tamē prius i usuris percipere creditor ut.C de sol.l.i.z sic non seruatur ordo scripte ut in stit.de le.§.ante hērdis uel dic speciale i eccles a ut hic .accur.
b Lentesime.sententiā dicitur que anno forti equiperatur quasi rotū da ut centenarius nūs est rotundus z hoc raro pmittit quarta ergo dr qnia i quatuor ānis equiperatur z sic si bñ cōputes fac.t.v.denari os pro qualibz libra z quolibet mense.
i Nolucit.sed creditor non ult hui mōi pign? sic habere.
k Patriarchis z sic q libet apud suū ordiatorem ut hic z.j.ibi per eos uero z.c.in casu tñ fallit.s.cum archiepus ucdit.nā ō sua synodo duo debēt inuenir epi ut.s̄.ut nlls fabrica.opera .do.§.fi.
l In cis.nō duo z maiorē partē z ōseruientium.maior aūt ps atten ditur po in nūo fo in dignitate ut.ff.ō pactis l.maiorē defuientiū āt iō quia si q monachi sint de eodem monasterio nō tñ ibi defuiunt sz in suis cellulis stant nō exigitur consensus eorum.Jt nz abntium oz tñ eē pñtes duas ptes oiuz ordinatoz ut .ff. de decre.abor.fa.l.ij. z.ff.q cuiusq; univ.l. nulli z.l.plane z maiō ps illaz duarum ptiuz debet consentire ut.C. de decur.l. noiationuz z de pdi.cu.l.ij.li.x.

Quecunq; uero ō lapsis domibus competentibus uenerabilibus domibz q̄ i regia sunt posite ciuitate superi disposuimus hoc in his uenerabilibz domibz ualere precipim hoc sup ipsis uenerabilibus domibus definire preuidemus:ut si quedaz ex eis siū publicis collationibus siue ꝓ alia necessaria causa eiusdez domus debitis obnoxiū .si aūt ñ est possibile de rebz mobilibus eadē persolui debita.Et primo quidez ordine in speciali pignor dari rem immobilez creditori ut eius fructus colligens reputet sibi tā i ipis debitis mutuis pecuniis q̄z in usuris nō amplz quarta parte centesime .

Si uero noluerit isto modo ōbitum transigere iubemus ꝓ eos quidem qui a sanctissimo patriarcha ordinātur siū metropolite siue alū episcopi sint siue archimandrite siū orphanotrophi aut nosoconii aut aliarum uenerabiliuz domorū ordinatores apō sanctissimos patriarchas a quibus ordinā tur aut preponunt monumēta fieri z cū iureiurādo ordiatorū z consensu āplioris ptis in eis deseruientis debitū manifestari z quia ñ est possibile ō rebus mobilibus istō persolui .Eos uero q̄ a metropolitis ordinantur siue episcopi sint siū archimandrite siue orphanotrophi siū ptocotrophi aut aliorum uenerabilium locorū ordinatos apud eos similter metropolitas epos huiusmōi monumenta conscribi .Ab illr uō epis qui aut a patriarchis aut a metropolitis episcopis ordinantur z habēt sub ꝓpā iurisditionez :aut monasteria aut ptochia aut xenones :aut nosoconia:aut alias uenerabiles domos sub similem modū fieri gesta. Jta tamen ut siue apud patriarchas siue apō metropolitas siue apō episcopos alios huiusmodi gesta fiāt nullum pro his dispendium: aut expensam uenerabiles domos sustinere ppea enī uolumus decetero apud iudices prouinciarum aut defensores locoꝝ huiusmodi monumenta a memoratis personis siū domibz agi ut nulluz dispendium sentiant . postq̄ uero ista subsecuta fuerint apō memoratos sanctissimos patriarchas: aut metropolitas aut alios epos: tūc predicti ordinatores ōbitricis domus uenerabil inscriptis in publico ciuitatis p.xx.dies loco proponāt:z isto mō hortēt eos qui emere uoluerit imobilem rem ut qui plus prebet alii is prepouatur . His uero oibus procedentibus uenditōz fieri precio mōis oibus pro ō bito dando ut non alr hanc emptor emptionē nisi preciuz pro ipso debito persoluat. Et hoc euidenter inscribatū q̄ nihil ad lesionem aut prescriptionem eiusdē uenerabilis domus efficitur . Si uero secundum predictum modū emptō huiusmodi rei non inuenitur. iubemus creditorem ex iure p dictarum uenerabiliuz domorum q̄ pro soluto dicitur eandem accipere possessionem iusta z districta estimatiōe facta z addita in precio decima pte uniuerse estimatiōis in ipa q̄ titate accipere rem creditorem pro solutione certo dñio possessiuum ita tñ ut ordinantes debitricis uenerabilis dom? aplior ps deseruiētiū huiusmōi uenditionibus ꝓsenciat:quod

p Omnibus fieri.s.de non ali.aut per.contra.§. nos igr So.ibi regulare hic specialiter permittitur .accur.
q Dando. emptor enim soluet creditor iut.ff.de rebus eorum.qui sub magis.§.ne tamē z.s̄.de eccha.re immo.al. §.factimus.accursius florentinus.
r Decima.scilicet ut si res ualeat.x.detur p xi.alij.scilz res ualet.xi.detur per.x.sed tunc non decima sz nona adderetū az.Alij ut si rs ualet.x. detur per.xi.quia cū in uno grauetū quod accipit in uituc.in alio releuetur ar.s̄.ō ten.z se. §. studium . Sed ꝓ ma uēior est ut ut.j.de eccle. ti.§.sin autem ānale accur.
s Per electōm immo ad electionem creditōis ut.s̄.de fideiꝰ. §.q autez que est cōtra . So. ibi crditor precisius metallū mutuauerat. ū de in rebus precioſioribz?. so. debet recipere: hic speciale in ecclesia quod ē ueriusꝰ.
t In hoc. scilicet in solutione
u Si uero.aut epo nec sufficit quod is qui accipit solitus erat in utilitatē uertere ut.ff. ō in rem uerso.l. q si.§.q tam.
x Crediōit. scilicet aliquis.crditor in pretēito uel in futuo credet ut subic
y Neque eis.s. creditoribus.
z Proserūt. nō credentem eccē debere probar in utilitatem ecclesie conuersū ut hic sic z credentem minori ut.C. si aduersus cre.l.i.sic z agens de in rē. q.ut.ff.de in rem q.l.iij.§.sed z si.sed agens, exercitorie. sufficit si probet nauem indigere tempore quo mutuat ut.ff de exēci.l.fi.z intellige uersuz siue a principio uertit alēdo familiam uel soluendo creditori ut.ff.de in rem uer.l.iiij. §.fi. Siue ex postfacto ut.ff.ad mac.l.sed iul .§. prouide z.§.z si ab initio .Sed quid si solitus erat hic prelatus uertere in utilitatem ecclesie z diligens esse uidetur quod hic

m Debitū.s.p eos ut.s̄.posuit sz q̄d si nesciūt q̄ nouiter fuerit quia nouit fuit q̄a parum est q̄ fuit electus.R/.non compellit piurare. ar.ff.de in.li.iur.l.uideamus sz forte iurabit yconom ul alius qui ibi maior sit ut ar.s̄.e.§.ñiam in fi.§.ac.
n Possibile.i.cōmode.ut.ar.ff.de uer.sig.l.nepos pculo.
o Abstinere.scilicet debebāt z sic nihil dabit tabellio ut.C.de epa au.l.tam dementis.accursius . Uolumus.alias nō uolumus.

dictum est .sed nonne secūdū predicta magis grauabatū qui soluit stati. cū tantum ei terci a remittatur . huic autem me dictas .R. hoc sibi uidetur me lius ꝛ leuius ꝙ eligerit ut ĩstit. de acē. §. huic.

i Procedat . hic sumitē auē. si quas ruinas.

k Domum. nā l. C. iubemus ò sacro sanc. ec. in constanti. ci uitate habet lo cuz. Sed hec i alijs ibidem ad iacentibus . Sz hodie idem est ubique ut. ĩ. e. §. quecunqꝫ et facit ad hūc . § C. de sacro sā. ec. iubemus. §. si. ꝛ. s̄. ò ñ ali. §. si qs̄ āt uolūt Locationes . scilicet simpli ces . accur.

l Si uero spe ciale. mlto i ge nerale . nam ꝛ per superiorem legem de non al. specialitē ꝓ hibemur ut ibi dicitur az. §. a lienationis ꝛ. §. si enī.

m Adimpleatū ꝙ debet fieri ut hic. C. de pig . ac. l. i. ꝛ. ff. de pig. si us. §. i. et de distrac. pig. l. i. accur.

n Emphiteosis ꝛ cartularus. il li q scribebant ecclīastica acta ꝛ erant de ipsa eccl'ia ꝛ hēbāt oia ad manus meli' ꝙ alij ar ff. de eden. l. ar gentarius. §. i. ꝛ sic nō. ꝙ i ōi um pūtia fit ēt uenditio rei ci uitatis ꝛ c. pūti bꝰ euāgelijs ut

ꝛ ypothecas ꝛ ultra q̄nquēniū locationes uolumꝰ fieri a san ctissima maioꝝ eccl'ia regie ciui tatis conscientia ꝛ ꝓsensu huꝰ beatissimi ciuitatis epi ꝛ patri arche iurantibus pūtibus deo amabilibus yconomis ꝛ cartu lariis eiusdē sanctissime maio ris eccl'ie . ꝙ non ad prescripti onē iuris eius contractꝰ efficiatur. in alijs uero uenerabilibꝰ domibus siquidem sint cartu larii ipos equali modo iurare ꝛ pr̄sente eo q̄ pr̄est uenerabi li domui. Si uero nō sint car tularii ab his qui pr̄sunt uene rabilibus domibus prepositis sanctis euangelijs ꝓtractū fieri in scriptis cum iureiurando addito huiusmodi instrumen tis quod non ad lesionez atqꝫ prescriptionez uenerabilis do mus contractus efficitū . yco nomis uero ꝛ orphaotropgis ꝛ reliquis uenerabiliuz domo rum ordinatoribus necnō et omnibus cartularijs ꝛ paren tibus eorum ꝛ filijs ꝛ alijs qui per genus uel nuptiaꝝ iure ꝓ iuncti sunt iterdicimus. emphi teoses ꝛ locationes : siue ypo thecas rerum ipsis uenerabili bus domibus competentium: aut per semetipsos aut per in terpositam personam accipe reꝰ scientibus eis quod si tale aliquid fiat ꝛ hoc inualidum erit ꝛ omnem substantiam tā eorum qui accipiunt q̄ yconomorum ꝛ cartulariorum ꝛ or dinatorum quibus secundum predictum modum coniuncti sunt in uenerabilem domum de qua rem accipiunt post obi tum eorum peruenire iube mus . Et hoc quidem super his que maioris ecclesie sunt ꝛ predictaruz uenerabilium do morum que sunt in regia ciui tate uel eius circuitu adheren tium dispositimus. In alijs ue ro sanctissimis ecclesijs ꝛ mōa steriis ꝛ ꝛenodochijs ꝛ noso chonijs seu reliquis uenerabi libus domibus q̄ que in omni bus prouincijs nostr̄ reipubli ce posite sunt : ueruz etiam in monasterioꝝ i hac r̄gia ciuita te ꝛ eius circuitu adherentiuz consequenter diffinir̄ preuidi mus. Licentiam igitū damꝰ predictis uenerabilibus domi bus non solum ad tempus ē phiteosim facere immobilium rerum sibi competentium: sed perpetuo eis emphiteotico iu re uolentibus dari . ꝛ siquidez sanctissime ecclesie uel alie ue nerabiles domus quarum gu bernatōr loci sanctissimus e piscopꝰ aut per se aut per ue nerabilem eorum clericorum facere cum uoluntate eoruz et consensu fieri huiusmodi cō tractum iurantibus eo presen te ꝛ yconomis ꝛ administrato ribus ꝛ cartularijs ipsius ue nerabilis domusꝰ quò ex hac emphiteosi nullum damnum eidem uenerabili domui infer tur . Si uero thecia aut ꝛēo nes aut nosocomia aut r̄lique uenerabiles domus sunt pro priaz administrationez habē tes. siquidem uenerabilia ora toria esse contigerit cum uolū tate maioris partis ibidez or dinantiuz clericorum necnon ꝛ yconomi. Si uero ꝛenōes aut proeptochium ꝛ nosocho ni aut alia sunt uenerabil' do mus apud prepositum ipsius fieri contractum iurantibꝰ ea rundemꝰ uenerabiliuz domo rum in presentia deo amabil' episcopi a quo preponuntur : aut ordinantur ꝙ nihil ad le sionemᵗ : aut prescriptionem ipsarum uenerabilium domo rum de huiusmodi contractu efficitur . In ueuerabilibꝰ ue ro monasterijs primates eorū cuz ampliore ꝛ maiore parte ibidez deseruientū monacho rum contractum efficiāt. Pre dictis uero omnibus iubemus inscribi istrumentuz cum iur̄ iurando ꝙ non ad lesionem : aut prescriptionem earundez res agitur. hanc obseruatiōz uero huiusmodi precedente r̄ leuationem non amplius fieri a sexta parte redditus quē hz res que i emphiteosiz datur.

C. ò uē. re. ci. l. fi. l. x.

o Accipere non admit tuntū ut quilz ꝙ dic ut . j. e. §. yconomus.

p Monasteriorū. idest domoꝝ al. nam de his exceperat ut. s̄. e. i pn.

q Domibus. in puincijs constitutis de q̄bus mō incipit tractare ac.

r Licentiaz ppetue. hic dic ut dixim . s̄. de non ali. alienationis. Ordinantium . i . ordi natoꝝ al. adorātū . i. seruientium. ac.

s Et ꝓsensu sic uenditi o rei ciuitatis . ut. s̄. dixi ꝛ. C. de uen. re. ci. p. l. fi. in fi. ꝛ idē in uēdiuōe rei q̄ fuit cu rialis que fit a curia ut C. de predijs cu. l. ij. ac

t Cartularijs . i. tabel lionibus l' scriptoribꝰ .

u Domꝰ sin̄ oratorio. s. ēt ut differat a supiori.

x Earundem. s. domo rū uenerabiliuz.

y Ad lesionē. nō aliq̄d permittu fieri ad utilita tem q̄ ad dānū non p mittunt̄ ut. hic ꝛ. ff. de transact̄. l. cuz hi. §. eā ꝛ ĩstit . ò aūcte tu. i pn ꝛ. ff. de bo. au. iu. pos. l. pretor. §. meum. ac .

z Res agr̄. i. ꝓtract' . al

a Res si habent modo talez uel maiorem red dictū q̄ tunc quādo ad uenerabilem domuz de uenit al. si minorem pa rum tunc tempus quō uenit cum ea diminuti one de qua hic dicit ut s̄. ò non ali. §. quia ue ro leonis. Si uō mlt'tū diminuta substantia est ob cladem tunc serua qō dicit. j. pxie. §. que cūqꝫ ꝛ c̄. ꝛ. s̄. co §. si uō ꝛ nō ꝙ hic sumitur illa autem perpetua ꝛ c̄. us qꝫ illuc solito ꝛ c̄ reliq̄ sumitur. s̄. de non ali . §. quia uero leonis ꝛ. § si uero.

n.

eo promissum est emphiteoti
cus aut locationis canonez da
mus licentiã uenerabili domu
i ex qua locatio aut emphiteo
sis facta est z que debentur so
lo pro precedente tempore z
antiquum statum locate siue ẽ
phiteotice rei exigi z eici de ẽ
phiteosi siue de locatione non
ualente ȯ emponematis acti
onem aliquaz contra uenera
biles domos mouer. Si uõ
noluerit predicti ordinatores
expresse eum exigi quidem eũ
precipimus que pro locatione
siue emphiteosi debere cogno
scitur usque ad diffinituz tem
pus completum sibi dataz rẽ
tenerere eum z que placita sũt
dare. si uero refugiat licentiã
prepositus eorundem venera
bilium locorum indemnitatẽ
uenerabilibus domibus de iis
dem rebus fieri non ualẽte ne
que hic de emponematibus a
liquid pretendere. Sanctissi
maz uõ ecclesiaz custodes se
u ꝯnomos ciuitatuz precipi
mus alienare res immobiles l
captiuoruz redemptione nisi
sub hac conditione possessiõ
aliqui eis deȯrunt ut nl'lo mo
do has alienent. concedimus
ut ierosolimorum sanctissima
ecclesia domus competentes z
positas in eadem sancta ciuita
te uendere non in minori pre
cio q̃ ȯ pensionibus eius i q̃n
quaginta anis tollitur ut ex
earum precio redditus melio
res emant. Si uero cuilibet
uenerabili domui siue in hac
regia ciuitate siũ in prouinciis
posite steriles possessiones do
nauerint uendiderint aut alio
modo concesserint aut ȯlique
rint iubemus pro talibus re
bus nullam lesionem sustineꝛ
uenerabilem domum in quaz
huiusmodi possessiones queñ
rint aut fiscalium nomine :a
ut alteriusꝫ cuuslibet cause gra
tia pregrauari. sed omne huꝰ
modi onus in dantes z eoruz
heredes recurrere necessitatez
habentibus recipere datas hu
iusmodi possessiones z restitu

ere de propria facultate uene
rabili domui omne damnum
ex huiusmodi occasioñ que ei
contigerit. Si uẽoꝝ z talis do
lus in re subsecutꝰ est ut aliq̃
pecũie pro hoc uenerabili do
mui darentur z eas iubemus
in propriuz lucrum venerabi
lem domum habere sterilesꝫ ue
ro res ei qui dedit z in heredi
bus eius oio restitui ad hoc iu
bemus ut nulla necessitas sã
ctissimis ecclesiis uel aliis uene
rabilibus locis tam in regia ci
uitate q̃ z in omnibus reipu .
nostre prouinciis positis infe
ratur possessiones steriles aut
frugiferas ubilibꝫ constitutas
emere ut non inueniatur pro
bant occasionem z quas hẽnt
perdeꝛ aut debitis obnoxiaꝛ.
Si uero quis uoluerit rem im
mobilem nomine usus accipe
re ab aliqua predictarum ueñ
rabilium domuũ secundum q̃
superius de uenerabilibus do
mibus que in regia ciuitate sũt
posite dispositimus non aliter
hoc accipiant nisi aliam mox
rem dominii iure prestiterint
uenerabili domui eandem rez
accepit tantũ habentez reddi
tum quantum habent resꝫ que
ei dantur z non maioribꝰ tri
butis grauatam quatenus pꝰ
eius transitum aut tempus in
quo datio usus est placita non
transcendens scilicet eius q̃ ac
cepit nitẽ tempus utraque resꝫ
integro iure z secunduz domi
nium z secundum usum in ip
sam uenerabilem domuz per
ueniet z hec quidem de immo
bilibus rebus iubemus . De
sacris autem uasis competen
tibus sanctissime maiori eccl'ie
regie ciuitatis aut aliis venera
bilibus domibꝰ oratorii i qua
licunque loco nostre reipubli
ce positis generaliter constitu
imus ut non aliter hec uendã
tur aut supponantur nisi pro
captiuorum redemptione. Si
uero st plura uasa m aliqua
memoratorum uenerabilium
domorum nullum necessariũ
usũ faciẽtia: z ptigerit huiꝰmõi

m Procedente. hoc iõ
quia contractus a pn.
f. l. est ũitus alioquin e
tiam pro futuro tempo
re soluit ut. s̃. de non a
lie. re. ec. §. si uero quis
piam. que est contra. j̃
e. §. si uero emp. que ẽ
contra z sic eo casu lo
cupletaretur ecclesia cũ
aliena iactura sed sibi
imputaret cum quis su
a culpa damnum senci
ens z c̃. ut. ff. de re. iur̃
q̃ quis deest, ac .

n Si uero uoluerit da
re compellitur recõdu
cere uel tenere conditio
nem sic. ff. de pu. z ue.
l. conten. § fi. ar ptra.
in eodem ti. de public.
l. locatõ. §. i. ȯ iur̃ phi
l. ij. §. cum quinquẽñ

o De emponematibus.
idest de meliorationibꝰ
z sic nõ q̃ si ȯciditũ ꝓ
pter non solutam pen
sionem nihil obicit de
meliorationibus secus
in colono priuati hoc e
odem casu ut. ff. locati
l. colonus. que est con
tra hanc .

p Sanctissimaz ciuita
tum. i. ecclesiarum que
sũt in singul ciuitatibꝰ
z ad hũc. §. L. ȯ sacro
san. ec. scimus in fi. ubi
dic q̃ anime hõiuz z ẽ

q Alienent . q ȯ
p̃ceptum est sẽ
uandum ut. L.
de rebus alie. ñ
ali. l. fi. z ȯ pa
ct̃. l. iter emp. l
f. ut. s̃. ut spõ.
lar. §. fi.

r Et hoc autẽ
in quinquagin
ta. sic z al'. pre
cium ex r̃ddítu
z constituitur.
ut. j̃. de ec. ti. §
sin autez anna
le z. s̃. e. §. q̃
autem prebeꝛ .

s Si uẽo cõces
serit. s. inter ui
uos.

t Derelinquer̃
in ultima uolũ
tate z hoc de
clarat uerbũ r̃
linquere ut. ff.
de tabul. exi. l
i. in fi.

u Nomine nõ
futuri tempõis
nomine quia ñ
potest cogi am
plius prestar̃ q̃
percipiat ut. L.
de allu. l. ij̃. et
sic nullum esset
priuilegium sz
preteriti : cuius
nomine posses
sores tenentur
ut. ff. de public
impr. z concor
dat ad hũc . §.
s̃. de non ali. §
sicut autẽ i fi. ti.

x Si uero dis
posuimus ut. s̃
e. §. si uõ aliqs

y De sacris r̃d
dere hoc autez
idem erat tam
cõstitutũ ut: L.
de sacro. sanc.
ec. l. sanctimus
z. s̃. ȯ non ali.
§. hisdem .

presumitur uertisse ar.ff.de pbaẽ.cuz de indebito.§.i.z. ff de re.mi.l.nõ omnes.§.a barbaris.sz dico contra ut hic ar.ff.de i rem.uer.l.iij.§.sed z si in fi.§.Jtez nõ hoc factum persõe in damnum eccl'ie non redũdare hoc tamẽ fallit in tribus casibus. Primꝰ est de heredutate heretici ut. s̃. ut cuz de ap.cog. §:si uero libẽo

Secundus est i hereditate raptoris ut.j.ò sãctis.e.§.penulti.

Tercꝰ ẽ i naue excusata cõtra felicẽ ẽbolaz ut C.de sacro. sãctis.ec.l. iubeꝰ z hec sunt contra hunc sed cẽte non contrabendo sed deliquendo illud euenit. Jtem q̃d si mutuauẽit pecuniam toti capitlo adhuc dico habere locũ q̃ hic dicit. ut melius debeat probare.licz q̃daz dicãt ꝓtra. Sed az.dicit ꝓbari posse per ꝓsumptionem p l.ti.ff.de exẽcẽ.uel que sit diligens per.ff.ò probaẽ.cum ò indebito.§.i. uel quia omibꝰ simul sit data p.l.C.ò sacro. sã.ec.l. iubemꝰ led illa in delicto loquitur ut ibi dixi pretere a hec litꝫa uult subtilitẽ ꝓbari sicut in rem uẽso ut dixi per.l ut.ff.de in rem uerso.l.iij.§.sz z si ut.

a Aut heredes. ut.s̃.de nõ ali §.yconomũ z ar.ff.si certum petaẽ.l.ciuitas

b Dec uero. facere permittat ergo cuz ecclia uel cum alio uenerabili loco. hic z.s̃.cõsti.q̃ ex ascri.§.fi. Jtem cum principe ut.s̃.de ñ ali.§.si minus. z.s̃.ut detero. non fi.§.i.

aũt ꝓbeẽ i hoc imobil' res posse aliẽari ñ p electionẽ creditoris deẽ sz secũdũ eq̃tatẽ aliud q̃dẽ fructiferaꝫ aliud nõ possessionũ sterilium eiꝰdẽ uenerabil' domꝰ z i redditu earũ z i fiscali solutõe z relique ordinationis. Si nõb q̃s aut epo aut yconomo aut ordiatori cui'lz uenerabil' domꝰ: siũ i regia ciuitate:siũ i ꝓuiciis ꝓstitute pecunias crẽdiderit aut posthac crẽdidit' iubemꝰ nz eis hoc reputari ꝓ uenerabili domo nisi ꝓmitꝰ oñderint q̃ i utilitatesꝰ dce uenerabil' domꝰ ista ꝓcesserunt neqꝫ ipm creditorẽ aut hrdis eiꝰ ꝓtra uenerabilez domũ hre aliquã ꝓ ipis actionẽ nisi mõstrauerit q̃ in utilitatib' uenerabil' domꝰ ꝓpetẽtibꝰ pecũie ꝓfeceri't sz ꝓtra mutuas accipientẽ pecũias aut hrdis eiꝰ propas moueat actiões.

hoc buõ iubemus ut excepta sactissima maiorꝰ eccl'ia regie ciuitatis: aut uenerabilibus orphãotrophisꝰ xẽonibꝰ z protochiis que st i regia ciuitate:sub eiꝰ ciuitatis ꝓstitutis ordiatõe liniaz esse oibꝰ sactissimis eccliis z uenerabilibꝰ domibꝰ necnõ i monasteriis taz i hac regia ciuitate q̃ i diuersis ꝓuiciis ꝓstitutis ꝓmutatões adiuicẽ facerꝰ q̃ñ utrique uenerabili domui seruaẽ idemnitas ꝓsenciẽtibꝰ in scriptis aut p depõnes huiꝰ modi ꝓtractui ñ solũ ordiatoribus utriusz uenerabil' domꝰ sz z ãpliore ꝑte in eis deseruiẽtiũ. Eaa nõ que ab impiali domo i qualz uenerabilez domũ aut postea ꝓuenerũt nllo mõ uẽdi aut pignori supponi aut ꝓmutari aut oio alienari cõcedimꝰ nz si ad alteras uenerabiles domos tale aliq̃d egerit.

Et q̃ñc cognouimꝰ ab aliq̃bꝰ fieri alienatões mõasterioꝫ ut hec a sacra figura i priuatoꝫ ꝓuersationẽ transferaẽ z hoc oibus mõis ꝓhibemꝰ. Si uero tale aliq̃d fcm deꝑhendaẽ lniam prebemꝰ sactissimo loci epo hoc monasterũs uendicaẽ z i antiquã figuraz reducere.

Si nõd q̃s ò predictis uenerabilibꝰ domibus que i hac rgia ciuitate siũ i alis ꝓuiciis st exceptа sanctissima maiore eccl'sia rgie ciuitatis ꝓdium hẽant pl'rimis fiscalibꝰ tributis grauatũ ex quo nullus iferẽ rddi tus uenerabili domui lniam ꝓbemꝰ eiusdẽ uenerabil' domꝰ ordiatoribꝰ tale prediuz alienaẽ quolz mõ uoluerit ad pfetã securitatẽ eiusdẽ uenerabil' domꝰ gestis monumẽtorũ vz i hui'mõi aliẽatõe cõficiendis ab illis a q̃bus ordinatores talium locoꝫ ꝓponuntũ.siue ordinaneẽ z iurantibꝰ i sanctissimis scriptis' pñte s eiusò uenerabil' domꝰ z ãpliore parte i ea òseruientiũ q̃b nz p ꝓditionẽ nz p gr̃am aut qualz 'pscriptionẽ alienatio fiat:sz ut seruet imunitas eidez uenerabili domui. Yconomis' uõ z õdinatoribz cl'icoruz z cartulariis ubicũq̃ uenerabiliuz domorũ cõstitutaꝫ aut parẽtibꝰ eorũ z filiis z q̃bus secũdũ genꝰ .s.aut secũdũ mr̃imonii iuraꝰ iũgaẽ locatões aut ẽphiteosim aut ẽptiões aut ypothecas reꝫ imobiliũ ipi sue uenerabilibꝰ domibꝰ ꝓpetẽtiũ subire aut p se aut p itꝑpõitaz ꝓsonaz scõm q̃ò i his q̃ i regia ciuitate st i e isdẽ ꝓhibemus'.si uõ q̃s locator aut ẽphiteota alicuiꝰ rĩꝰ petẽtis:aut sc̃issime maiori a ut alti uenẽabili domui i quolz loco nr̃e.rei.p.ꝓstitute aut ò̃ti orẽ faciat rẽ quã q̃dem aut accipit aut pꝰ hoc accepit aut p biennium non intulerit:q̃ò ab

ne alienetur. ut.j.e.§.sanctimus. Quintus est quia heretico non alienat ut.j.de eccleſiaſti.ti.§. iubemus. His enim casibus prohibetur alienatio etiamsi tali modo fieret in quo alias permittertũ permittitur eni alienatio in sex casibus q̃ dic ut.s̃.de non alie.§. nos igitur in fi.§.accursius.

d Et quoniam uendi caẽ quomodo uendicatũ ecclesiastica sicut hic dicit z.C.de sacro.sã. eccle.l.sanctimus z.l. iubemus.§. sane.in fi. §.z maxime ipsum monasterium ut hic dicit z z.s̃.de non ali.§.quia uero cog.cum uendicatio domino detur z iõ o cum in talibus dominium quis non habeat cessare debeat uendicatio. ut.ff.de rei uen.l. in rem.§.loca. que est contra. Rnde uendicãtur utili non directa: uel dic non quasi sua uendicat:sed quasi ecclesie z eius nomine. ut z tutor nomine pupilli.accursius.

e Si uero quis grauatum. sed hic queritur nonne tributa propter sterilitatem minuuntur ut.C. de allu.l.ij. Rn de propter preterita t buta non soluta dicitur inutile. Nam a possessione semper petuntur. ut.ff. de pub. l.imperator.

f Scripturis. idest.s̃. sancta euangelia.

g Presente. scilicet episcopo.al.uel alio prelato uendente.

h Quod neque. nunc computat sacrãmentũ

i Qualibet. scilicet peciũia uccepta.

k yconomus. per int positam.nota non admittuntur isti. ut qualibet ut iudex ex officio suo.ut.ff.de contra. emptio.non licet z tutor de tutela.ut .ff. ò aucto.tuto.l. pupillus z de rebus.e.l. quamuis z creditor z emptor in emptione pig.ut C.de distra.pig.z q̃ sb imagie nec fideiusso ut C.ò,do l.i.sz uidetũ q̃ clerici pñt accipe ut. j. de sci.s.e.§.si aũt so. i bi de clicis sòditis hic ò ꝑlatis.

l Prohibemꝰ.s.sic̃ prohibuimꝰ ò reb' ecclie regie ciuitatis ut.s̃.e.§. emphiteosis.ita in alijs ciuitatibus. Si uero.i.alicuius.

m Per biennium.nota hic in emphi.ecclesie uel conductore biennium ut hic in emphi.priuati trienniũ ut.C.de iure emphi.l.ij.in colono priuati biennium ut.ff.locati quero.§.inter: sed quid si ecclesia ab ecclesia habeat. Rnde seruabo quod hic dicit Ar.C.de fructi. z li.ex.l.fi.accursius florentinus.

a Ea uero concedimus.hic nota quinque casus in quibus ecclesia nullo modo alienat. Primus quando a principe res data est ut hic. Secundus quando ipsum monasterium uel ecclesiam alienat ut. j. §.proxime. Tercius quando ipsemet emeret uel cognato uenderet ut.j.e.§.yconomus Quartus quando sub hac conditione ecclesie res data est

perpetuuz ualituraz nr̃a tranquillitas diffinitū tā tua celsitudo q̄ omnes alii iudices maiores z minores custodiſ̃ festinēt. ut nullus penitus ignoret que pro utilitate nostrorū collatoꝝ a nobis disposita sunt ita tamen ut uniuersis interdictis ꝓpa p̄cepta sin̄ iusto ullo dispendio nr̃is collatoribus insinuatio legis p̄sētis fiat.

Et litigantes iuēnt in exōdo litis: qa neqz promiserit dare iudicibus neqz dabunt. z de sportulis ut et que iubentū referendariū compleant z non misceant semetipsos cause: z p se exequantur.

Idem au. petro prepo.

Presentem legem proferi pmus ut z iudicuz puritas appareat z non ualeat litigantium suffragium circumuenire leges iubemus igit̄ quociens apud quoscunqz iudicā tes aut administrantes lites a ut appellationes examinant pre omnibus pricipales litigātiū personas aut illos ad quos in medium negociū forte mi grauerit in presentia iudicum tangentes sancta euuangelia iurare q̄ nihil penitꝰ iudicibꝰ aut patrociniis causa ipis nec alii cuicunqz persone pro hac causa quolibet modo ꝺderūt aut promiserūt aut postea dabunt uel per se: uel per aliam quancunqz mediam personaz exceptis his que ꝓpriis aduocatis pro patrocinio pr̄stant alisqz personis que nostre leges dare disposuerunt. hec autem seruari precipimus z i sacro nostro consistorio quādo consultationes intromittuntū ut sub presentia sacri senatus memorata sacramenta prestētur. Si autem hoc contingat quia aliqui litigantium nequeunt ad iudices uenire tunc iubemus presentes quidez iurā predictum iusiurādum ad absentes autem dirrigi ex officiis ministrantibus aliquos cū ad uersa parte ut eis presentibus memorata sacramenta similit prebeantū Si uero mulier fuerit que propter honestatez uite extraneis uiris se mōstrare non consueuit. tunc z absente aduersario ex officio missos memorata suscipere sacramēta Si autem abesse partes i aliis locis contingāt aut unaz earum precipimus absentem i prouincia in qua ꝺgit iusiurādum modo a nobis dicto subgestis monumentorum apud iudicem prouincie aut apꝺ locorum defensorem prebere. Illo uidelicet gñaliter obseruando ut si quis litigantiū absens aut presens huiusmōi iusiurandum prebere noluerit. et hoc manifestetur iudici per sūaz eiꝰ actor q̄dē caūm actionis: reus autem condemnationem sustineat Si quis autez ex litigatoribus dixerit se ꝺdisse alicui aut promisisse z personā declarauerit z hoc probauerit ipse quidez in euētu litis uenia mereatur Qui uero accipit aut promissionē suscepit aut ei probetū siquiꝺ pecuniaria sit causa quicquid datur triplum: qꝺ uō promittitur duplum a comite rerum priuatarum exigatur z dignitatē seu cingulum qꝺ habet in utroqz casu amittat. Si aūt criminalis sit accusatio ꝓfiscationem proprie substantie patiatur z mittatur in exilium q̄ ꝓpter acceptionem alienū crimen in se transpōi festinauit. Si autez datum aut promissum litigator probaſ̃ nequiuerit uel persona que datū aut promissum dicitur suscepisse: quia neqz per se neqz per aliaz personam aut accepit aut promissionem habuit. Et hoc prebito sacramento ipe q̄dē liber sit Litigator autem qui non potuit ostendere in pecuniariis q̄dē causis estimatiōz litis a comite rerum priuatarū exigatū. lite quippe euentū ꝓp̄ um sustinente. In criminalib autem causis confiscationem

f Ut litigantes. hic dz esse ut iudices ñ expectent sacras iussiones.

g Jurent hec prima ps expedit. j. eo. §. z hoc.

h De sportulis. hec secunda expeditur. j. e. z hoc quoqz.

i Ut z que hec expeditur. j. eo. §. quia uero usque ad finem.

k Presentem suffragium. i. pecunia pro suffragio data.

l Appellatio. sic ergo iuratur de calumnia in cā appellationis z sic ē alia causa. R. est alia causa. sed q̄ dicit iurat̄ intellige si primo non fuit iuratum al. non ut s. de his q̄ īgre. ad ap. §. fi. z iuratur ideo tūc quando non fuit iuratuz quia z probatio calumnioſe possz dari cū partibus de nouo probationes inducere pmittatur ut. C. de appellati l. cos. §. si quis z ꝺ tēp ap. l. per hanc sed quo ad hunc articulum q̄ nihl dabit iudici dico q̄ iuret licet iurauerit prius cum alius sit iudex C. de ap. l. eos accur.

m Forte ut sunt heredes uel forte procuratores al. s. in rem suam alias de calūnia non iurant q̄ plene dicitur. C. ꝺ iura. ca. l. ij. §. sin autez.

n Personis ut executoribus sportule.

o Que al. quibus.

p Aduenire propter infirmitatem licet sit in ciuitate ut differat a. §. si autem abesseac.

q Si uco mulier sacramēta forsitan si hoc iudex prospexerit ut iurz abñte adu'sario. ut. C. de iurān pp ca. dan. l. ij. al. z. §. simili quoqz modo z facit. j. ut nulli iu. §. necessariuz z. C de offi. diuer. iudi. l. i.

r Illo ꝺz eius. iudicis. s. z q̄ longissie expectantur ut. C. de iurān. ca. l. ij. §. q̄ si actor.

s Sustineat. h aduunge. §. j. e in causis z habebis aut. q̄ h sumitur in. C. ꝺ iurān. ca. l. ij ibi princip. ac.

t Si quis litis petitur sponte ? titenti sic. C. ꝺ his qui se de. l. i. z. ff. de iure fi. edicto. z. C. ne. tu. uel cu. l. i. z. ff. de remi. non oms. § fi. accursius.

u Accepit. z b' stat quia contitetū tunc. ac.

x Priuatarū. comes pallacij erat iste.

y In utroqz. z cum accepit z cū itpulatus est

z Si aūt sacro sile sacramtū ē ff. ꝺ eden. ptor §. sed z si z de arbi. si de meis §. arbiter. z. C de fide instru. l si. accursius.

a Potuit. nota q̄ non probat calumniari uiꝺtur sic. C. ꝺ aduo. di. iu. l. i. sz ar. cōtra. ff. ad turpill. l. i. sed ibi loquitur in casibus ubi calumnia non punitur ut in marito ut. C. de adulter. q̄ uis z a lijs casibus notatis in summa ad turpill.

3 Si uero sunt conflare . iaest confringeꝛ ꝛ si cut uendere qȝ sequitur . scilicȝ quicunque .

a Si uero ꝑfect ei ꝛ sic hoc cãu ꝛ sequentibus lucratur cũ ali ena iactura . et sic est cõtra . ff. de conȝ . inȝ . l nã natura . so. eccia ñ iuuatur sed iuſ fit locu pletior . quia ẽ phiteote sua pt obici culpa . ut ff . de re . iuſ . q ꝗs ex culpa . ut . s . dixi . § . si uõ ꝗſ ꝯcordat huic ꝛ sequẽti bus . §. q est . s de non ali . §. ꝗ a uero leõis cũ sequentibus . ꝛ que ibi dixim? hic ꝑnt repeti .

uenerabilem locum debitis ag grauari ꝛ non sint alie mãife ste res de quibus debeant debi ta reddi licentiam eis damus gestis monumentorũ sicuti su perius dictum est constitutis ꝑ dicta superflua uasa aut aliis uenerabilibus locis necessaria non habentibus uendere aut conflare ꝛ simlr uendereꝛ eo ruȝ preciuȝ in debitum prebe re ut nõ immobiles res alienẽ tur Si uero preter hec que inserta sunt presenti lege con tractus fiat super competenti bus rebus mobilibus ꝛ immo bilibus uni memoratarum ue nerabilium domorum . reddi quidem eidez sanctissime eccle sive uenerabili domui rem su per quam tale aliquid subsecu tum est cum medii tẽporis fru ctibus maneant : aut apud eã ut precium aut antidotum aũ qȝ pro permutatione aut ali a qualibet occasione datuȝ est ei. Si uero emphiteosis agaꝛ preter hec que disposita sunt a nobis reddi sanctissime eccl sie sive uenerabilibus domib? uel locis eandem rem inbem? ꝛ emphiteotaȝ secundũ ꝙ pla citum est dare ꝛ pactum finire secundum uirtutem emphiteo ticalium instrumentorũ Si uero donetur res ecclesiastica: aut alterius uenerabilis dom? ꝛ hanc rddi sanctissime maio ri eccleſie aut alis uenerabilib? domibus cũ medii tꝑis fructi b? ꝛ tñ aliud ꝙtũ ualebit ipa rs. Si uõ ꝓpothece ꝓtra hec ȯ t crditõ ꝙ ei ȯbetũ ꝑdat ꝛ res uenerabili loco reddaꝛ tabelli onibus presumentibus preter hanc nostram legeȝ talib? mi nistrare instrumentis perpetu o exilio condemnandis . Si uero aliquid ante hanc nñaȝ legem secundum antiquas cõ stitutiones factuȝ est . hoc iube mus omnibus modis propri am uirtutem habeꝛ Omnia uero que circa antiquas leges facta sunt reuocari sanctimuſ ꝛ res que contra uirtutez earũ data est uenerabilib? domib?

b Si uero ali quid loqueban tur . scilicet si ? tra legem istaȝ loquantur .

reddatur : ꝛ decetero secundũ presentem legem omnia fieri disponimus uacantibus pret hec aliis omnibus constitutio nibus que super talib? casib? duduȝ loquebantur Eminẽ tia igitur tua que per presentẽ legem in perpetuum ꝑmanebit nostra sanxit tranquillitas i ? uulsa obseruare festinet . edco in solennibus ꝛ legitimis locis per decem dies proposito nul lo pro tali occasione in proui ciis destinãdo . Nos enim? pro uidemus quali mõ sine colla torum lesione omnib? presẽs nostra generalis cõstitutio ma nifesta fiat .

Et iudices non expectent iuſ siões sȝ que uidẽt eis ȯcernãt .

Idem au. Gabrieli prepo .

Quoniaꝫ quidaȝ iudicã tium post mlta litis cẽ tamina ꝛ plima a liti gantibus facta dispen dia in negociis apȯ eos motis suggestionibus in integruȝ ad nñaȝ trãquillitatẽ ꝑnti genẽali lege hoc perspexim? eĩndare ne dillationes negociis ex quo fiant ꝛ aliud rursus principi uȝ examinationis accipiãt . iu bemus igitur nullum iudican tium quolibet modo uel tẽpo re pro causis apȯ se depositis nuntiare ad nostram tranqui litatem sed examinare perfec te causam ꝛ qȯ eis iustum legi timumq; uidetur decerneꝛ . Et siquidem partes cessauerint i his que decreta sunt executiõi circa sñaȝ secũdũ leguȝ uirtu tem Si autem aliquis puta uerit ex prolata nouissima sẽ tẽtia se lesuȝ appll'one utatur legitima ꝛ etiam secundũ ordi nem legibus diffinitum exami netur ꝛ perfectum suscipiat t minum . Si autem duo ul' am plius fuerint cognitores litis : ꝛ aliqua inter eos emergat dis sonantia etiam sic iubemuſ u nũquenq; eorum scȯm ꝙ uide tur ei dare suam sñam . Que igitur per presentem legem in

c Quoniam tranquili tatem ut se exone rent nisi per ȯfectũ iuꝛ ditionis ut . ff . de officio procon . ꝛ ega . l . solẽt ut . l . si quid ꝛ . C . de fal l . ubi ul' nisi pro dubita tione iuris ut . s . de iu di . l . i . ac .

d Examinãtiones . qui a oportet ꝙ princeps p se uel per alium a capi te uideret .

e Sententiam . nota ꝙ quilibet debet iudicare ꝛ plurium sñiam tenet si sunt impares ut . ff . ȯ re iudi . l . duo . ex tribus ꝛ . ff . de arbi . l . Item si unus . Si uero pares i causa liberali pro libẽ tate in alijs autem pro reo ualet . ff . de re iudi l . inter pares ꝛ . l . pom ponius . ꝛ hoc in ordi nijs . In delegatis pari bus expectatur ut . ff . ȯ re iudi . l . duo

n De ecclesiasticis titulis .titulus idest dignitas . Item titulus idest scriptura quedam ut .L. de his qui po. l. i . Item titulus idest subscri ptio que sic uulgo appellatur . Item titulus idest priuilegium . z sic accipitur z qꝺ subicit z pri. z pro. idest priuilegium z c̃ .

o E regulis sanctimus obseruam̃ . nota canones pro legib⁹ obꝺuã

dos . ut hic z .s. qũo opor. c. §i. z .§. fz z sic z. de mona. §. fi. z §. si uero relinquens. z ut. s̃. ut clrici aꝑ. pro . c. §. fi. z propt̃ hoc cuz canones dicant prohi beri usuras intelligant̃ per legem prohabite z in hac opinione fuit do minus meus nec obstat ꝙ dicunt quidam alij. ꝯ confirmari tantuz illos canones qui sunt de q̃ tuor consilijs. nam illis etiam conciljs prohibi te sunt usure ut in nice na ut i xlvij. di. c. quõi am preterea si nullum c. diceret nec hec lex ui detur ꝙ non possunt : quia sunt contra legez dei z inferior non põt legem superioris tollerꝰ ut. ff. de arbi. nam ma gistratus z ad trebel. i ille a quo. §. tẽpestiuz Item paulus. durum c̃ tibi contra stimuluz cal citrare . preterea cum hec lex sit de ultimis iu stiniani quasi iam con uersus hoc uoluisse uiꝺ tur sed contra. j. ꝺ nau ti usu. sed illud speciale in nautico senore. Item contra. j. e. §. si autem distulerit So. z ibi spe ciale fauore ultime uo luntatis z ad pias cãs.

p Sacerdotium ut .s. ut ro. ec. an. ba. pre.

q Archiepiscopum . et patriarcham .

r Per tempus eum. sci licet archiepiscopuz. ac

s Ad hoc sanctim⁹ susti neꝰ. hoc idem erat iure codicis. ut. L. de sacro sanc. eccle. l. placet. z. l neminez . z ꝺ episcopis z clericis. l. ij. Item ad pontes z ad similia cõ serebant ut hic subicit z. L. de sacro sanc. ec . ad instrucꝰ. accur .

t Si que sanctim⁹. no ta priuilegium dari he redibus qꝺ defuncto ñ competebat sic contra heredibus nõ datur, qꝺ defuncto dabatur ut. L de priuilegijs do. l. i. sz regulariter heres etiaz priuſ. iure defuncti de bet uti ut. ff. de iure fis. l. fiscus que est ar. con tra z facit. L. de sacro sanct. eccle. l. penulti. i fi. z. L. de spon. lar. descrip. l. i. li. x. accur.

u Uenerunt forte per successionem . accur.

x Lucratiuorum. mos erat z lex ꝙ si curialis donabit a liquid ecclesie quarta eius ꝺabatur curie quod hic lex tollit z . ꝺ . l. codicis de sacro sanc. eccle. l. penulti.

noticiã uenire ꝓcuret ut oĩs agnoscãt que ꝓ cõi eorũ bene ficio a nobis dispõita sunt.

De eccl'iasticis titul' z ꝓuil'iis.

Idem au. petro prepo.

D E⁹ regul' eccl'iasticis z pri uilegijs aliis qz capitulis ad sacro sanctas eccl'ias z reliquas uenerabile domos pertinentibus põtem proferi mus legez Sanctimus igr̃ ui cẽ legũ obtinere sanctas eccl'ia sticas regl'as que a sãctis quat tuor conciliis exposite sũt aut firmate hoc est i nicea trecẽto rũ. x. z octo z i cõstantinopo litana scõꝝ cẽtuz q̃nquaginta patrũ z i epheso ꝑmo in quo nestorius ẽ dãnatus z in calce donia i qua z eutiches cum ne storio anatematizat⁹ ẽ Pre dictaꝝ eni quatuor synodoꝝ dogmata sicut scãs scripturas accipim⁹ z regl'as siẽ legeſ ob seruam⁹ Ideoq; scim⁹ scõz earũ diffinitões scissimũ senio ris rome papã ꝑmuz sacerdo tuz beatissimũ aũt archiepz cõstantinopolleos noue rome scõm habeꝛ locũ post sanctaz apostolicã sedẽ senioris rome aliis aũt omibus sedibus ꝓpo natũ per tps autẽ beatissimũ archiepm prime iustiniane no stre patrie hr̃e sẽp sub sua iu risditõe epos ꝓuiciaruz datie mediteranee: z datie ripensis ꝓualis: z dardanie : z missie su pioris atq; pannonie z ab eo hos ordinari. ipz uero a ꝓpo õdinarii concilio z i subiectis ibi ꝓuinciis locuz obtineꝛ eũ sedis apostolice rome scõm ea que diffinita sẽt a scissimo pa pa iulio sili quoq; mõ ius pon tificis ꝙ epo iustiniane cartagi nis affricãe ciuitatis dedimus ex quo deꝝ hanc nobis restitu it seruari iubem⁹. sed z alie ci uitates z eaꝝ epi quib⁹ in diꝝ sis locis metropoliticũ ius pre stitũ est huj⁹ mõi priuil'io i per petuũ potiãt oĩa priuil'ia ul' solatia que ex ipiali munificẽ cia aut ẽt alio quolibet mõ sã ctis eccl'iis aut aliis uenerabili bus locis collata sũt firme eis p oia cõseruẽtur. Ad hec sã ctimus oiuz scãrũ eccl'iaruz z oium uenerabiliuz domorum possessiões neq; sordidas fun ctiões neq; extraordinarias ꝺ scriptiones sustineꝛ si tamẽ iti neris sternẽdi aut pontũ edifi cii ul' repationis si opus fuerit ad instar alioꝝ possessorũ hu iusmõi op⁹ z scas eccl'ias z ue nerabiles domos cõplere duz sub illa possidet ciuitate sub qua tale fit op⁹ Si que nõ res ex curialium substãtijs ad quãlibz sacro scãm eccl'iã aut aliam uenerabilez domũ scõz leges uenerũt aut postea uene rit liberas eas esse sãctim⁹ de scriptiõe lucratiuorũ Pro tp̃ralibus aũt prescriptionib⁹ x. z. xx. z. xxx. anoꝝ sacrosã ctis eccl'iis z aliis uniuersis ueñ rabilibus locis solã quadragi ta annoꝝ pr̃scriptionẽ oppo ni ꝑcipim⁹ hoc ipo seruando z in exactione legatoꝝ z hr̃di tatum que ad pias cãs relicte sunt Si quis autẽ uoluerit fabricare uenerabile oratoriũ aut mõasteriũ nõ al'r incoban dam fabricam nisi locoꝝ san ctissim⁹ epus o r̃onẽ ibi fecẽrit z uenerabilẽ fixerit crucez. Si uero semel fecerit aut nouaz e dificar̃ basilicã aut ueterẽ r̃no uare mõis omib⁹ cõpellatũ a beatissimo locoꝝ epo z ycono mis ei⁹ z ciuili iudice eã exple re z si is distulerit hoc morien te hr̃des ei⁹ opus incohatum adipleant Si quis i sua do mo aut suburbão eccl'iasticum ministeriũ ministrare presum pserit aut aliis celebrare cõces serit sine eicis sissimo locoꝝ epo subiacentib⁹ .iubem⁹ hãc domũ aut suburbanũ à ꝑdiũ ubi tale aliquid ꝺlinquiꝛ locis illi⁹ sanctissime eccl'ie uendica ri per deo amabilẽ epz ycono mũ ei⁹ z ciuilẽ iudicẽ locorũ. Si uero nesciente locorũ do mino eius curatores aut cõductores aut emphiteote eccl'iaꝝ aliquid exercerꝛ pmiserit dñz

y Pro tempo ralibus quadra ginta nisi in ca sib⁹ ut. s̃. ut cũ de ap. cog. §. si uero liberis cõ tra. j. de scis. episcopis. §. si qs rapu. i pn. contra . acc.

z Annorum . quid si eccl'esia contra priuatũ uelit se tueri . Rnde eodẽ mõ se tuebitur quo z alius priuat⁹ nec obstat quꝺ est in. ff. ꝙ quis ꝙ iur̃. l. i. quia ex liberalitate non per inter pretationem fu ut eccl'esie cõces sum ut . i. c. ti . l. iij. Item quid si eccl'esia ꝟtra eccl'esiaz. Rn̄ quadraginta ã nos secundum Joannem ar. contra. ff. qbus z. c. ma. l. ulti. z. ff. de min. l. uerum. §. penl'. nec obstat quꝺ est in. L. ꝺ iof. tes. l. in areaz. ibi enim turpi tudo est impedi mente . Itez ñ ne hec superflu a est per illam . s̃. hec constit̃. inno. cõsti. Rx . non quia in ea nihil dicitur de pscriptione. x. uel. xx. annoꝝ sed. xxx. tantũ que ad xl. r̃du cuntur . Item quid de reddibi toria z quanto minoris z cete ris similib⁹ . dic quod remanẽt in suo statu. ut s̃. hec consꝰ. in fine sed nunqd restituitur eccl'e sia cum usuca pio z cetere mi nores prescrip tiones cũrant ꝟtra eam . R. ñꝺ sic . ut minor se cundum omẽs: sed usque ad ꝙ

suarum reruz sustineat. z cae apud competentes iudices se cundum ordinem leguz termi nētur. Si autem a litigatore manifestetur persona que me moratum refutauerit iusiurā dum tam in criminalibus q̄ i pecuniariis causis memoratis subiaceat penis. Si quis au tez litigantium iurauerit non dedisse aut non promisisse in tra. x. uero menses post prola tam sententiam numerandos ostendatur dedisse memorate pene z i cōtradantes z contra accipiētes hēāt locū. In cau sis autez que per tutores aut curatores aguntur sacramēta quidem tutores aut curatores prestēt. Si qua uero memo ratarum penarum locum ha buerit p talia sacramenta hāc tutores aut curatores sustine ant nullo ex hoc p̄iudicio ge nēando his qui sub tutela aut cura esse noscūtur. Et hoc q̄ precipimus ab omnibus iudi cibus tam militaribus q̄ ciuili bus i omni loco nostre reipu. custodiri ut neq; magistratus neque p̄fectura neq; alicuiq; executori concedāt aliq̄d āpli us a quacunq; persona spōtu larum nomine percipere quā nostris legibus declaratum ē nec si sacraz nr̄e trāquillitatis proferant iussionem. Sz siqui dem inuenerint aliquid ampli us exigentez licentiam habeāt z comprehendere hunc z iclu dere z quadrupluz exigē qd̄ plus acceperit ut simplex qui dem damnum passo reddatū tripluz uero inferatur erario. Si autem ciuilis aut militaris iudex siue interpelletur seu q̄ libet modo neglexerit lesū sic diximus uendicare ex sua sub stantia quadruplum secundū p̄dictum exigetur modum. ipsaz uero pena exigi iubem? per comitem nostraruz priua taruz. z competentes iudices si cognouerint aliquos ex suis officiis executores sportularū nomine cōtra nostras leges ali quid exigere z hoc neglexerit uindicare damus licentiam ex actis nihil amplius exigentib? quoniam ex nostra constituti one diffinituz est dare z si q̄d amplius exigere eos uoluerit licentiam habeant resistendi. Quia uero lex tā pie memo rie patris nr̄i q̄ etiam u̇re trā quillitati disposuit nr̄lo modo iudices suis sententiis inscribe re tanquam ex imperiali uer bo ex nonscripto procedente. iussum sit aliquos exhiberi a ut presentari sed etiam expe ctabiles r̄ferendarios nostros iussiones secundum q̄ cōpetit facer manifestas easdem leges firmantes. iubemus expectabi les referendarios in cāis quas docent seu referunt ad nostrā trāquillitatem nullā habere li centiam eos aut adiutores eo rum uel per se: uel per aliam quancunq; personam tenere aliquē aut subfideiussorez fa cer aut aliq̄d exiger aut coger transactiōes aut pacta quedā cū suis adu̇sariis expōer aut quolibet modo in quacunque persōa uel causa se miscere ni hil enim aliud facere eos con cedimus nisi solas nostras ius siones in quocunq; negotio a ut ex scripto aut ex nonscrip to prolatas competentibus a ut deputatis insinuare iudici bus. Si quid autez presenti legi contrarium aliquis eorū presumpserit agere is quidez qui damnum aliquod aut cir cunuentionem in suis rebus p tulerit nullum preiudiciuz pe nitus circa ius propriuz susti nebit qui uero tale aliquid ex igit ex sua substantia damnū lese persone delatuz per com petentem iudicem restituere ? pellitur z insuper z cinguli et dignitatis sustinebit amissiōz. Hec autem omnia iubem? n̄ solum in futuris causis sed ēt in his que iam incohate nōdū tamē sunt terminate seruari. Tua igitur eminētia per pre sentem legem in perpetuū ua liturā edictis solennibus in r̄gia ciuitate p̄positis ad oiuz

b Euentu. licet incertus sit l' cē possit ut. ff. de pecu. qd̄ debet seruo.

c Si quis autē ostendatur. spe ciale est hic. ut periuriū argua tur quia a iudi ce delatum fuit sacramentum. sic. ff. de iurīur admonendi alf contra ut. C. ō rebus cre. l. i.

d In causis q̄ p̄tent ut. C. ō iurīur. pp ca. l. ij. §. i nautem.

e Si qua susti neant ut. §. de triē. z se. §. stu dium in fi. z. C uac ui. l. memi nerint in fi.

f Profectura. genera sunt ex ecutorum ut in nuit tr̄a seqns.

g Legibus. sz quibus nostris cuz nulla dicat sed omnes dn̄t ut uta faciens ō

alijs mentionem ut. §. de man. prin. §. deinde z. §. ut iu. sine quoquo suf. §. uolumus ut. j. ut diffe. iudi. §. fi. dic ego q̄ has leges de quibus hic fit mentio nō habe mus uel dic earum sen sus est talis ut dictū. §. de iudi. §. nullo in cleri cis autem hodie certe constitute sunt ut. j. de sanctis. epis. §. sportu larum z de his dices ut dixi instit. de act. §. tri plī accursius.

b Modum z sic iudex tenetur ut. ff. de dam. infec. l. iij. §. in cuz.

i Resistendi. nota dari priuato licentiaz resistē di ut. C. de iur. fisci. l. prohibitum est z. C. de ap. l. quoniam.

k Quia uco. nostr̄. iste leges erant in primo li bro codicis q̄ fuit ante illum quē habemus ut in nouell. c. ti.

l Sed ēt dictum predi ctaruz q̄ duo dicebant.

m Exponere. ff. de leg. i. l. huius in fi. contraſz ibi non est pactum uel transactio: quia nec ad inuicem hēbant rixam lz unus una actione ali us alia rem peteret a quodam tercio. pretere a ibi erat iudex compe tens. hic non.

r Falcidia. quia forte locum habet cum hers que ad pias causas relicta sunt ab initio forte iplere uoluit si enī spō te testatoris uoluntati puisset falcidiam habere posset ut. ff. ad. l. falc. l. i. §. ad municipium z C. ad. l. fal. l. ỹ. secūdū al. z fm. R. uel distingue utz ecclesie simplr idest deo quo casu locū habet falcidia aut eccl'sie z ad causam piam: aut pro redemptiōe captiuorum quo casu locum non habet ut hic z ibi uel melius fauor ecclesie dic correctū.

s Si autem annale sex mensēs immo infra annum uidetur ut. s. ò hr̄ z fal. §. illud cotra so. hic spectale.
Usus hoc est cōtra. s. eo. in prin. ut ibi.

t Preberi puta funduz uel uineam.

u Quantitatis sic. s. ò ali. z ēph. §. si uero fz predictum z facit. ff. ò transac. l. cum hi. §. eā transactionem.

x Interdicimus cōpetere olim in omnib' poterat testari ut. C. de episco. z cle. l. sacrosancte que hic corrigitur.

y Probantur. est ergo presumptio pro ecclesia sic. C. de dona. inter uirum z uxorem. l. quitus ar. cōtra. C. ar. tu. si defunctus. Item nō ꝙ ecclesie r̄seruare tenētur ut z. s. de restit. §. i colla. viij.

ipleuerit dicēs relictā sibi substantiā nō sufficer̄ ad ista precipimꝰ oi falcidia uacāte ꝺc ꝺd iuēit i tali substātia ꝓficer̄ puisiōe scissimi locoꝝ ep̄i ad cās ꝺbus relictū est. Si autē legatuz ab aliquo ad pias reliqtur cās iubemꝰ itra mēses vi. ab insinuatōe testamti numerā dos hoc mōis oibus p̄beri quibus relictū ē. si autē distulerit q̄ i hoc honerati sūt huiꝰmōi p̄bere legatū et fructū z usūas z oēz legitimū exigat̄ augmentū a tp̄re mortis eiꝰ q̄ hoc relictū ꝺd Si aūt anale legatū cuilibz uenerabili domui reliquatur. siqdē q̄ hoc dare iussi lūt aut locꝰ ex quo iussū ē hoc p̄beri in ipa aut uicina ꝓuinci a fuerit iubemꝰ z nl'lo mō tl'e legatuz alienari. Si uō loca aut psōe ex ꝺbꝰ hoc dari preceptū ē longiꝰ fuerit: tūc liceat illis ꝺbus hoc relictū ē. si autē ps obligata ꝓsentit ꝓmutar̄ legatū z iuxta ꝓ eo pcipere reditꝰ idoneos z cuz augmēto ñ minus quarte ptis relicte q̄titatis z nz pl'rimis tributis fiscalibꝰ pregrauatos aut uenꝺre si uoluerit huiusmōi legatū z nō minꝰ ꝓ precio pcipere q̄ ex tali legato ītra xxxv. ānos colligit̄ ita tamē ut huiusmōi preciū ad utilitatē predicte uenerabil' domꝰ ubi relictuz est ꝓficiat. Intdicimus aut̄ sanctissimis ep̄is res mobiles aut imobiles seseqz mouentes que cunqꝫ post ep̄atuz ad eos quo quo mō puenerit in ꝓpos cognatos aut in alias quascūque trāsferre psonas. in captiuoꝝ uō redēptione z egētiuz pabula z alias pias cās aut ꝓ utilitate ꝓpe eccl'e. ex his expēder̄ lñiaz hēant q̄cq̄d ex huiusmodi rebꝰ post obitū eoꝝ in iporū facultate r̄mānserit. iubemꝰ hoc ad ꝓpetatē ecclesiaꝝ quarū sacerdotiū hūerint ꝓpetere in ill' eni solūmō rebꝰ lñiaz eis alienādi aut relinquēdi ꝺbus uoluerit damus que āte ep̄atū ꝓbant̄ habuisse post ep̄atum uō que ex genere sibi ꝓiuncto

ad eos deuolute sūt ꝺbus ab i testato usz ad quartū a gradū succeder̄ potuerūt. hec autē b oia que diximꝰ de rebus que post ep̄atuz deuolute sunt ad scissimos ep̄os z i reuerēdissimis orphanotrophis z ptocotochis z nosocomis z p̄odochis z gerūtochomis z omibꝰ aliis rectoribꝰ uenerabiliū domorū ualere scimus in rebus que i tp̄re ꝓprie administrationis secūdū predictū mōz ad eos puenerūt Si q̄s' aūt eps aut cl'icus aut cuiuslibz eccl'iastici gradus minister aut eccl'ie ꝺyaconisse moriatū sin̄ testamētis z legitimis successoribꝰ hoꝝ successio eccl'ie ꝰpetat in qua ꝰstituti fuerit Jubemꝰ c aūt nullū hr̄ticoꝝ nz p cōductionē nz p emphiteosī nz per emptionez aut alio quolz mō res imobiles accipe a qualz sācta eccia aut alio uenerabili loco. si q̄d uō hr̄ticꝰ ꝓ tali cā p̄ buerit amittat. huiꝰmōi uō rs uenerabili loco a quo ēt date sūt uēdicent. rector aūt domꝰ q̄ ipas res dedit hr̄tico omi gubernatōe remoueat̄ z i monasterio recludat̄ z uno āno a sācta cōmuniōe segreget̄ cū hereticis ꝓdiderit xp̄ianos. Si aūt orthodoxus' possessionē hñs i q̄ z scā eccl'ia aliēauerit aut aut reliquerit p ēphiteosiz aut p cōductionē: aut quālibet gubernationē hāc ò dit iuꝺo aut samaritano. aut pagano: aut montano aut āriano: aut alii heretico sancta ecclesia eiusdē deuici huius uendicet proprietatez alienationis Si quis' autem hereticoruz quibꝰ z cō numeramꝰ acestorianos z acephalos z eutichanestas presū pserit spelunceaz sue increduli tatis edificare aut iudei nouā synagogā cōstituere locoꝝ scā eccl'ia edificia sue propetati ò fendat Si uero per ēphiteosim aut cōductionē aut etiam aliam quācūqꝫ gubernationez dedit possessionem huiꝰmodi persone: siquidem sciebat dñs possessionis eius quia hr̄tico

z Deuolute. ēt per donatiōes inter uiuos factas fm to. ac.

a Ad quartum de quarto gradu ideo dixit: quia usque ad eum graduz uerisimile est ꝙ a talibus cognatis habent non occasione rerū eccleſie sed in r̄motioribꝰ contra est az. Si ē go ultra gradū istum daret sibi quis z natura occasione rerū eccleſie. Jdē ut sit tantuz iuris presumptio secundum al.

b Hec autez ꝓmissa zēodochiis nisi forte renunciauerit fo nam tunc non possunt facere de aliquo te. ut s: de monach. §. illud. z nota banc. l. de prelatis ò subditis autem dices. j de sanctis. epis. §. presbyteros

c Si quis aūt eccleſie z sic ecclesia ut uxor prefertur fisco. ut. C. unde uir z uxor l. i. ac:

d Jubemus ãt hereticorū. nō hereticos ab actibus huiusmodi prohiberi ꝙ

tps. ℞. quidam dicunt usq; ī infinitū. Alij usq; ad quadriennium ex quo lesa est. accursius florentinus.

a Si quis autem mō asteriū. idē in qualibz eccl'ia ut. s. de monach. §. i. z. s. ut nullus fabri. ora. do. §. i.

b Subiacentibꝫ. nō nō licere sacra ministēcia fieri nisi i eccl'sijs lz orare al'ś quis possit al'ś domꝫ pditū ut B z. s. ut i pn. a do. §. i. z. §. ij. z. C. de her. quicūq;. §. uniuersi. §. se. sic z publicatur locꝰ in quo aliquis fit eunuchus ut C. de eunuchis l. i. z in quo p stibulatū ut. s. de leno. §. fi. z falsa mōeta cuditur ut. C. de fal. mo. l. i. §. penult. z. §. fi.

c Si uēo nesciente rebus. nota tutorem pro facto q; pro pupillo faciebat puniri sic z miseri punientur qui eorum pupillorum pecūias tenerant ad quod non tenē tur ut. s. ut bi qui ob. perbi. §. quoniam au tē. nec enim bonam fidem agnoscer probi bentur ut. ff. ò administra. tu. quotiens. §. sic in fi. §. z facit C. de fal. mo. l. i. in fi. z. ff. ò public. l. cotē. §. dominus.

d Si quis pauperior. nota p desť paupertas ut hic z. ff. mā si procuratorē §. si ignorantes z. ff. ò transla. cum bij. §. in p ona z. §. si in annos z. C. de ope. li. l. i. et ff. q z a quibus si quis habens. z. C. de episco. z. c. si quis ad decli. §. si autē econtra nocet ut. s. de testi. §. sanctimus z. ff de excu. tu. et cu. l. spadonez in fi. accursius.

e Domus consecrata. in bonorē sancti cui

q̄dē loci nl'lū p̄iudiciū aut dispēdiū substier eos at q̄ hoc fecerūt aut fieri pmiserī ex pro uincia ubi hoc ꝓmissū ē expelli rebꝫ eoꝝ loci illiꝰ sanctissime eccl'ie uēdicandis. Si q̄s i nomie magni dei z saluatoris nostri ihesu xp̄i hr̄ditatē aut legatum relinquerit iubemꝰ eccl'ia loci in quo testator dōicilium hūit accipe q̄ dimissū ē. Si[d] q̄s aūt unū sanctoꝝ hr̄dē scripserit aut legatū ei reliquerit: z ñ spēcial'r noiauerit locū in quo est uenerabil' domus[c] inueniāt aūt in eodē loco aut ciuitate pl'ra oratoria ciuidē sācti. illi magis domui que pauperior ē q̄ relictuz ē prebeat. Si aūt nō est in ciuitate basilica nōiati sancti inuenit aūt in territorio eiꝰ illi det. Si aūt nz in territorio eius repitur: huiꝰmōi domꝰ tūc eccl'ie ciuitatis i qua testator domiciliū[f] hūit q̄ dimissū est p̄beat. Si q̄s[g] edificatōz uenerabilis oratorii aut xēochii: aut ptochii aut orphanotrophii: aut nosochomii: aut alterius fuerende domus i nouissīa uolūtate fieri disposuerit oratoriū q̄ ītra. v. ānos cōpleri iubemꝰ p uidētia locoꝝ epi z ciuilis iudiciis. xēodochiū aūt z ptochiū aut aliā uenerabilē domū ītra unū fieri ānū. si aūt intra ānū ñ fecerit hr̄des xēodochiū aut qualibz uenerabilē domū a testatore dispōitaz fieri iubem' eos domū aut ꝓparare aut locar ubi possint que iussa sūt adimpler donec huiusmōi domꝰ uenerabil' expleat. Et siq̄dem ipe testator decreuit q̄ debeāt xenodochi fieri: aut ptocotrochii aut alteri tales gubernatores siue suis hr̄dibꝫ huiꝰmōi electionē ꝓmiserit. iubem' modis oibus hr̄des eius que ab eo diffinita sūt adiplere[b] locorū beatissimis epis inspicientibus si gubernatio recte ꝓcedit z si inuenerit nō utiles existētes rectores licētiā hūtibus siū dāno alios p eis oportunos efficere. Si quis[i] aūt p redēptiōe captiuoꝝ aut alimētis pauperū aut hr̄ditatē aut legatū reliquerit i rebꝫ mobilibꝫ aut immobilibꝫ siue semel seu ānale z hoc mōis oibꝫ secūdū testatoris uolūtatē[k] ab his q̄b' iussū est hoc facere cōpleri. Si aūtē[l] spēcial'r dixerit quomō pauperibus hoc reliquit precipimꝰ sanctissimū ēpm ciuitatis i qua testator hūit domicilium percipere easdem res z eius ciuitatis pauperibus erogare. Si autez pro redemptione[m] captiuorum aliquid relinquatur z nō nominatim testator dixerit per quem oporteat fieri redemptionem etiam sic iubemus z res ad hoc relictas locorum episcopum: z eius ꝓconomos accipere z huiusmodi pium opus impleri. in omnibꝫ enim talibus pijs uoluntatibꝫ sanctissimos locorum episcopos uolumus prouidere ut secundum defuncti uoluntatem uniuersa procedant licz precipue attestationibus: aut donationibus interdictuz sit eis habere ad hoc aliquod participium. Si autem[n] qui hoc facer iussi sunt seml' z secundo a beatissimo episcopo locoruz aut eius ꝓconomis per publicas personas amoniti distulerint que dispōsita sunt adimpler. iubemus eos omne lucrum relictū eis ab eo qui hoc perceperit amittere[o] z locorum episcopos oēs res cūctis sicuti dictuz ē piis causis distributas cum fructibus z augmentis medii temporis z memorato lucro uendicare z que testator dispōsuit adimplere scientes: quia si neglexerint pro his omnibus rationes deo persoluet. Si autē sanctissimus locoruz episcop' reliquid[p] aliquid horuz que a nobis dicta sunt liceat z sanctissimo eius metropolite hec omnia exigere z complere z oī alij licentia sit huiusmodi mouere questionem z studere: ut modis omnibꝫ cause pie compleatur. Si autē[q] heres que ad pias causas relicta sunt ñ rliquit accursius florentinꝰ

f Domicilium. nota. domicilium testatoris in dubio sequi ut. ff. de condi. z de. l. que condicto. § i. accursius.

g Si quis edifi. locare idest conducere. Nam promiscue utimur. ut ff. de act. emp. l. uetereres. accursius florentinus.

h Adimplere. sic z eiꝰ seruatur uoluntas in dispositione tutoris quis adminustret ut. C. ò administra. tu. l. ij. sic z in funere a quo debeat funerari ut. ff. de relig. si quis sepul. §. et hoc edictuz.

i Si quis autem compleri. isti sunt quos uulgo bononiēses commissarios appellant. sed an habeant ij aliquaz actionem, contra heredem si heres recusset. ℞ñde sic uel condic. ex l. uel offi. iudi. ex hac l. cum enim ipsi teneantur ut. j. c. ti. §. sin aūt qui hoc facere debent habere ius contra hēr dem ut. C. de episcopis z. c. l. nonnulli.

k Uoluntatem. qui dixit teneri talibus pauperibus teneri z talibꝫ religiosis. accur.

l Si autem erogare. forsitan: cum non sint zenones uel protbori cia in ea ciuitate uel eius territorio. ut. C. de sanctis. episcopis. §. si quis ad declinandam z. s. c. §. si quis z hoc secundum al. licet alij dicant. l. codicis innouatam esse.

m Pro redemptione licet. hmc sumitur quod est. C. ò epis. z. c. l. nulli autem licet.

n Si autem. secundo dic ut. s. de hered. z fal §. si quis autez dixim'.

o Amittēr. nota amitti lucrum si defuncti uoluntati non paret ut ℞ z. ff. de excu. tu. nescimus in prin. z. C. de l. l. penulti. in fi z. ff. ubi pup. edu. deb. l. i. in fi. z. ff. de relig. si quis sepul. §. z hoc edictum.

p Reliquerit. i. nō compleuit p̄dicta q̄ sunt ab eo complenda uel proprie. lege. Accur.

q Si autem heres ad pias scilicet eccl'e ōpha notropho nosochomio uel pauperibus ut. C de sacro sanc. eccle. Illud z. s. eo. §. si quis āt al. accursius.

t Pro eis puta patres.
u Exactionis. quia ex titit casus quo casu mulier pacta est de lucranda donatione propter nuptias. puta premortuo marito. sm. Joannē
x Donationis. scilicet totius. accursius
Qui puta patris necessitatem. hic innouat ut §. ut sponsalicia largi. in prin. z sumitur hic q est. L. de dona. propter nup. l. fi. z aut. eod z c. in fi. accursius.

pro eis a te nuptias dōatōes scribūt si quingētorū solidoz transcēdit quātitez insinuare eā in actis monumētoz i rgia quidē ciuitate apō magrz census. In prouinciis aūt apud unio cuioq ciuitatis defēsores aut apud quos oio talia documēta confici pñt Si uero ñ insinuēt eas quātū q̄dē ad ptez mulieris etiā sic eas ualere iubemo z si tēpo fiat exactiois donatiois r z ptis eio ñ oppōi mulieri nō insinuatā fuisse donationē. Si uō dotaliuz pacta z horū euento uiri cedūt actionē dotis aut ēt eio partis nullaz eū habere iubemus actionē. si uō donationē insinuauit hoc est actis monumētorū sicut dictū est uiris hñtibus potestatez insinuañ donationes p nō insinuatis periculū in mulieribus iminere ineptū nobis eē uidetur Quia uō z mulieres ad secundas nuptias nō ueniētes ppōitōe aliqua dignas ultra eas que secūdo nubūt esse putam si qua amisso uiro alt ius abstineat nuptiis habere q̄dez eam usū añ nuptiaꝝ donationis sicut prius scimus hre uō eaz z pprietatis tātū ꝯtuz filioz quātitas faciat: ut scōm pprietatis rōnez unio: z ipa filii psonā optineñ uidat hoc uō ualeñ non in matribus solt iubemus: sed etiam in patribo z aliis ascendentibo uolumus ad scōas nuptias nō ueniētibo
Quia uō intdiximus duduz p nram legem z uiris z mulieribus repudiū mittere z trāsigere matrimonia nisi tñ quedā sit cā nre legi cognita: z penas hoc faciētibo z uiris z mulieribus imposuimus. mutatōnem quādā circa penā uiri ac mulieris facientes z ad melius hoc trāsformantes. scimus nullam esse dr̄iam quātuz ad penam inter uiz z uxorē hoc presumētes: sed iisdez penis que cōtra mulieres a nobis diffinite sūt si sine cā nre legi cognita matrimonia distrahūt etiā uiro subdi hoc presumētes z siml es pe

nas esse in uiro z i muliere. in delicto eni equali primas eis imineñ penas iustū eē puto.
Presentē igr generalē legem nraz manifestā tua glia faciat p edicta solemnia z his qui in hāc maximā ciuitatē z q̄ i prouincia hitant. ut nullo omniū que ad salutē ꝯmunē sanctita sunt a nobis ignoret.

Et restitutiōe fideicōmissi z nomine familie usq ad quartū gradū locū habz. z qr faintlie noiē nurus continentur.

Dem.
Tanta nobis humānitatis cura est ut nz priuatas cognitiones que uidentē nobis questionē excedere iudicia lē legibo nris diffinir dedignari neq cognitionē priuataz excedentez audire i iudicia p circuitus lōgos litigantes tradeñ afflictioni Alexander igitur gliosus suggessit nobis multo tiens hierium gliose memorie patrē suū scribētez testamētū nōibus istis usuz. Volo autez z iubeo meos heredes Cōstāti nū q̄dem uirū clarissimū opputata mei domū cū omi sicut superius dictū est cōiuncto ei iur z domū que i antiochia cataz amianū Anthimiū uō dulcissimū paustruz q in blaemias ē Cataeugeniū z iulianū gloriose memorie uiros z paustz q in sūmitate sino sustinui est q quōdaz Cata archaluriū gloriose mēorie. Calliopiū uō uiruz clarissimū paustrum bicariū siū cata phileteū alexādz uirū clarissimū paustrū q iuenientis est nō alienari: nō per uenditionē: nō per donationē nō p cōmutationē nō alr quolibet mō neq eici nz alienare ipsaz domū aut supascriptā proastiā i eo noie z i ea familia: sz si quid orandū est mihi fiāt eio filii z in filiis z in nepotibo legitimis aut naturalibus si defūcti sūt relinquere unuz quenq eorū quo deputatū est paustz z dom tā i adiacētibo

3 Actionem. s. in eo quod excedit eam quātitatem que nō debet insinuari secundum Jo. ut ar. L. de donati. l. si quis. §. sed in omnibus. z hoc i eo dico q uir l mulier debet lucrari ex pacto in alio in quo non est pactuz lucrari: cum non sit simplex donatio non est necessaria insinuatio

y Parte parati. idest datum ei lucrum casu existente de quo pactus est de lucrāda dote puta premortua uxore secundum Joannem.

a Quia uō putamus. ut. s. o nup. §. hic nos z. L. de secūdis nup. generalit
b Sanctimus. per. l. illam. §. neque uiz ali. ex do. §. pretea: accursius.

ꝛ fac ad id qꝺ ē
L. ꝺ iur ēphi .l
fi. §. sinautem.
ꝛ facit aa hūc
§. L. loca. ꝛ ꝓ.
curialis ꝛ. l. mi
lites. ꝛ. l. fi. ac.

e Si aūt ōtho
doxus eccleſia
ſcilicet ſi ita eſt
ꝛ. fac. L. ꝺ hr̄.
ſi quis ōthodo
xe in prin.

f Si quis uen
dicari. ſcilicꝫ p̄
cipimuſ. accur.

g Si uēo igno
rabat ſeruari.
ſic. ff. locati. ſi
quis ignorans

b Rphāotro
phi alienar̄
ſ. precipim⁹
ꝛ concōdat. L
de epiſco. ꝛ. c.
l. orphanotro
phos.

i Subiacere. i
mo hodie ꝓtra
ut. j. ꝺ ſā. epi.
§. yconomos: ꝛ
illa yconomiſ
ꝛ alys gubna
toribus accur.

hanc cōmiſit omnes redditus illiꝰ tēporis qꝺ i cōtractū trā ſit eccl'ie ciuitatis ſub qua poſ ſeſſio eiꝰ cōſtituta eſt uendica ri. ¶ Si uero ignorabat dn̄us poſſeſſioniſ quia hereticꝰ erat cui hec cōmiſſa ē ipſū quidem dn̄um ꝓpter ignorātiam indē nem ſeruari. hēr'icū uō i u troq; cāu expelli ꝺ poſſeſſioni bus ꝛ ſuā ſubſtātiaꝫ applicari fiſco.

Et orphāotrophi uō tutorū uel ꝓcuratoꝝ fūgāt officio.

Orphanotrophi uō tuto rū ul' curatoꝝ fungatur officio: ita tamē ut etiā ſi ne ſatiſdatiōe cōueniatū de tri bus rebus orphanotrophis: ꝛ ipſis ꝓpriis orphaniſ cōpetē tibꝰ. res aūt cōpetētes alicui ō phanoꝝ ꝛ publicis pūtibuſ ta bl'ariiſ: ant ſub geſtiſ monuñ torū in hac q̄dez r̄gia ciuitate apꝺ magr̄z cēſus hitis in pro uicis aūt apꝺ iudices eaꝝ aut defēſoreſ locorū orphanotro phos accipe ꝛ cuſtodir̄: ꝛ ſi ne ceſſariū putauerīt alienare ēt ꝛ precia earū orphanis cōſer uar̄: aut alias res ꝓ illis emer̄ nō aūt ſubiacere tutelaribus aut curatoris rōnibuſ ſeruari aūt iubemꝰ uenerabili orpha notropho huius r̄gie ciuitatis ꝛ xēodochio qꝺ uocatur ſanc te marie ſaſo. ꝛ ſub eius cōſti tutis oratorius gubernatiōe: a ut xenoībus: aut uenerabilibꝰ domibꝰ omibus omia priuile gia quecūq; habet maior ſan ctiſſima eccl'ia conſtātinopoli tana. Que igit̄ per p̄ntez legē in ꝑpetuuz ualitura noſtra ſā xit trāquilitas. Tua celſitudo edictis ſolemnit̄ i hac regia ur be poſitis ad omniū ſtudeat ꝓ uenire noticiā. Nos eni pro uidebimus quatenꝰ ſine colla torū diſpēdio fiāt etiam i pro uinciis manifeſta.

k Ut fr̄m filiꝫ quatuor habet partes in quib' quatuor corri guntur leges. pri ma. j. e. expedi tur uſque ad. § illꝺ. ſecūda ab inꝺ uſque ad. § quia uero mu lier̄s. tercia ab

Et fratrū ſilii ſuccedāt ꝑiter adminiſtratione fr̄m aſcēden tibus etiā extātibꝰ. ꝛ ut mulier̄ſ nō iſinuata ante nuptiali dōa tione nō ledātū nō inſinuans autem uir uel ſi cōpetat nupti ale lucrū eo nō fruatū. Et rur ſus ut mulieres nō ſcꝺo nubē tes dn̄e fuerit ꝓtis ſponſalicie largitatis quātū ꝛ facit uniꝰ fi lii ꝛ ut ſilel ſit pene utriuſq; ſe xꝰ. tn̄ ſiñ cā rōnabili r̄pudiuꝫ mittant. rubrica.

In Oſtras leges emēdare ñ piget ubiq; utilitatez ſub iectis inuenir̄ uolentes. Meminim⁹ igr̄ ſcripſiſſe legē p quā iuſſimꝰ ut ſi quiſ moria tū relinquēs fr̄es ꝛ altius fr̄is filios ꝓmortui ad ſil'itudinem fr̄m ꝛ ꝓmortui fr̄is filii ad he reditatē uocēt̄: paternuz adin grediēt̄es gradū ꝛ illiꝰ ferēt̄es portionē. Si uō moriens r̄li quat aliquos aſcēdentiū ꝛ fra tres ex utriuſq; parētibus con iunctos ſibi ꝛ filios ex ꝓmor tuo fr̄e: fr̄eſ quidē iuſſimꝰ per ipam legē cū parentibꝰ uocari fr̄is uō filios excludimꝰ. hoc itaq; corrigentes ſactimuſ ut ſi quiſ moriēs reliquat aſcēdē tiū aliquez ꝛ fr̄es qui poſſunt cū parentibꝰ uocari ꝛ alterius ꝓmortui fr̄is filios cū aſcēdē tibꝰ ꝛ fr̄ibus uocētur. ꝛ ꝓmor tui fr̄is filii tantā accipiāt por tionē quātū eoꝝ futuruſ erat pater accipe ſi uixiſſet. hoc uō. ſcimus de ill' fr̄is filiis quo rū pat ex utroq; parēte iūge batur defuncto. ꝛ abſolute di cimꝰ ordinē qñ cū ſol' uocant̄ fr̄ibus eūdez eoſ hēre iubemꝰ ꝛ qñ cū fr̄ibꝰ uocantū aſcendē tiuz aliqui ad hr̄ditatē hoc iu bētes ex kl'is ianuariis p̄ntiſ i dictōnis undecime illū quoq; correctione aliqua iudicantes eſſe partē hec p̄ntiſ facimuſ le gis ex ipo eni reꝝ inuenientes experimto neceſſariū eſſe mu lieribꝰ actis monumētorū an te nuptiales dōationes inſinu ari. ¶ Et ul' ſi pricipalia inſtru mēta ꝑat ꝙ facile ē ꝓ monu mēta matrimonii eiſ probati o maneat. ſcimus neceſſitatē habeꝛ uiros ipos: aut etiā qui

inde uſq; ad. § fi. quar ra in. §. fi. l. prima eſt. ut fratruz fi. ꝛ. c. ſecun da ut mulieres ꝛ c. cia ꝛ rurſus ꝛ c. quarta ꝛ ut ſimiles ꝛ c. accur.

l In Oſtras piget. meli us eſt ipſum corri gere ꝙ ab alio cor rigi expectari ut. ſ. de nup. §. neque.

m Legem. ſ. de here. ab inte. §. ſi autem ꝺfūctus in fi. §. quā corri git hic.

n Sibi. ſ. ſimpliciter r̄ liquerit. forte r̄pete reliquerit

o Hoc itaq; ad heredi tatem. q. d. idem eſt or do ꝛ iuſ ſiue bi nepoteſ cum ſol' zÿs uocatis ſi ue cum zÿs ꝛ ſuperiori bus. accurſius.

p Filios. ſ. reliquere.

q Illud quoq; per mo numēta creditur exem pla ut. L. de re iudica. l. fi. ꝛ ſic contra. §. ut ſpon. lar. §. ad hec. ſo. hic fuit facta inſinuati o coram ordinario iu dice ut patet ex ſequē tibus quia ſic dicit ꝙ ꝺ bet fieri tunc enim exē plum ualet ut hic ꝛ. ff. ꝺ admini. tu. l. cyrogra phis ꝛ. L. de teſtamētiſ l. publicati. alſi nō ſic inſinuetur non ualet ut in contrarÿſ.

r Monumēta. i. exem pla primi inſtrumēti et exēplificata coraz iudi ce. accurſius floret in'.

s Sanctimus confiſci. ut coram defenſore ci ui ut m aut̄. de defē. ci. §. nulla. ꝛ. L. de dona. l. in hac.

familia ꝺrelicta que nũc ꝛ pri
mũ hũſ i hierio meo nõie gra
dũ ſi hi q̃ pro maria ꝛ maria
gl̃ioſiſſimis femis uerba facie
bãt teſtamẽti q̃dẽ ꝟbuꝫ nullũ
dicebant locũ neq; cum legitũ
Alexandꝛ uiꝛ gl̃ioſum locũ
hr̃e tã ex hominiꝫ ꝛ utrũque
locũ habere ſuũ ꝓficere iꝑm ꝛ
circa Cõſtantinũ gl̃ioſe memo
rie quã ad nos tã ad locũ et
alienantẽ ꝓſtrum qꝺ ei deſli
ctũ ẽ ſup qꝺ alienationẽ iequa
liter aliiſq; ei pat̃ interdicẽs ꝯ
petit ꝛ alios fr̃m eius hoc face
re ꝛ nr̃as leges qm̃ oẽs cotinu
e i q̃bus tale aliq̃d diſpõitum
ẽ trãſgredi ꝺfuncti uolũtatem
oĩbus ſimil̃r ſubſtitutõꝭ dice
re ut nõ ꝓmittas eis iuiceꝭ pul
ſantes ml̃tiſ ꝓ una cognitione
iudiciis ſubiiciant̃. Jdeo ꝓpõi
tas nos r̃mẽorar̃ leges. Alexã
der uõ gl̃ioſus magis q̃dem ꝛ
de ꝓpriuſ alterutꝫ recte uiſuſ
eſt appellare ſup codicillũ eni
ſapiẽtꝭ ꝛ de reſiduis rebꝫ uo
luntatꝭ ſuã defũctuꝫ facientẽ
familie reſcruari uolẽs ſed in
ꝓ aſtro auſtioribus uerbis u
ſus nihl̃ recte ei alienatõnẽ cõ
ferre illaſ ex impia[illegible] hoc facer̃
ipellẽti iuſſiõe uenerabiliꝫ ꝓ
hiſ uerbis uſa ẽ ꝓſonaſ alteru
tra tã teſtatoris iterpr̃tãtis uo
lũtatẽ ꝯ nr̃is utentibꝫ legibuſ
que ſibi expedire putabant.
Mos" igr̃ legis ꝛ teſtamẽti int̃
ꝑtatõꝭ ꝓpoſita ñ ſola ſñia ſꝫ
lege cõplecti cognitiois deciſſi
õe putauimꝫ oportere .ut taꝭ
pñtẽ qõnẽ ꝺcernamꝫ ꝯ reliq̃ſ
auferamꝫ ꝺ huiꝯmõi cõtẽtiõe
unꝺ ſubtiliꝫ teſtꝫ cõſiderantes
ꝟbis ipis ineimꝫ heꝛdiꝫ ꝺmõ
ſtratis.filiiſ alienatõꝫ int̃dcaꝭ
qm̃ futũi eẽnt ſine filiis fungi
uitam nõ ulteriꝫ uõ hiſ qui ſo
lũ eis ſucceſſerit filiis:ſed ſuffi
cere defunctoꝛ uſꝫ ad filium
ſtare int̃dictionẽ.ſi eni ꝛ ipi fi
lios relinquẽtes moriant̃ quꝺ
relictũ eſt neq; in longiore a fi
liorũ uita alienationis ꝓhibi
tionis uoluiſſe facer̃. codicillũ
uõ in ꝓſtro ſolo factũ ꝓhibe
re:ꝛ hiſ qui ex teſtamento hie
rio glorioſe memorie iuniore
dicimꝫ res ſuſcipiẽtibꝫ ꝓſtꝛ
alienare.ꝛ enim iſtis q̃ remãſe
rũt uelle defũctũ ꝑpetue in fa
milia manere ſua eã q̃dez que
i queſtionez deducta ſũt talia
cõſideratẽſ.ſ.oportere humili
tatis cognitionẽ.in aliiſ quidẽ
rebus que Conſtãtinuſ glorio
ſe memorie hierio ſenioriꝺ q̃
bus ex teſtamẽto factꝫ eſt dñs
nihil accipeſ̃ ex eis extimamꝫ
bene ſuggere qõnez. nacaſ̃ ue
ro in iſtis actionẽ nõ Alexan
druz ſolũ uiruz glorioſũ ſꝫ ẽt
reliquã omnẽ familiã ex teſti
uerbis uſq; ad filios ſolũ ſtar̃
prohibitionẽ ꝛ iꝑm hieriũ gl̃i
oſe memorie filiũ.ꝑ quos ei fa
cientes e
os hierii iura q̃ poſt eos fami
lie ſubſtituẽtes ꝓtem alienaue
rũt que apud eos tanꝯ in ſub
ſtitutionẽ ex uoluntate int̃dic
toruz unius.in proaſtro uero
neq; ſi dñuz codicilli hierium
oſtendunt gl̃oſe memorie ml̃
te nobis uiſum ẽ plenum eſſe
pietate. quatuõ poſtea genera
tiones huiꝯmõi in mediuz de
duci queſtionẽ.nũc igr̃ gl̃ioſis
feminis maria ꝛ maria adhuc
ſuperſtitibus quaſ ꝛ ipaſ in fa
milia iacẽdo nr̃is legibꝫ ꝛ nu
rus huiꝯmõi uerbis ꝓ meritiſ
non recte noſtr̃ neq; competẽ
ter Alexander glorioſus a ſe
nientẽ inſtituit litem tranſe
undo uero iſtorũ qui quatuõ
ĩa generationes tranſiſſe uidẽ
tur non facere quidẽ antiquã
taliter iudicis cognitionez tra
di maxime cõſtituens filia ad
huc pupillaris totaliẽ etatiſ fũ
cte uita ut ſi etiam ſine teſtam̃
to ille eſſet in matrez eius per
uenire proaſtrũ non ipſiꝫ no
uelle legi non utpote facta ho
rum cauſa ꝛ nullus hierii gl̃i
oſe memorie heredibus: circa
uoluntatem peccantis eius teſ
tamentum Conſtantinus ſcri
bens ſubſtitutiones aliquaſ fe
cit alia filia defuncta i puber̃.
ad tam nil ex hocintroducitũ
magnũ:ꝛ ipſi ſecunduz hoc le
gis pupille mariti ſubſtantiaꝭ

m Noſ igitur uoluiſſe. nota prohibitionem alie nationis ultra filium ñ extendi niſi expreſſe di catur ꝛ fa[illegible]t.ff.de le. 1.filiuſſa.§.diui.accur.

n Ut nulli iudicũ habe re loci ſeruatorem ni ſi certis i cauſis diuina conceſſerit uſſio.

o Ue ſubiectoꝛ ſub.p tinẽt accurſius.

p Jnuenimus ſub.acci pientes.accurſius.

q Judicibus.repete in uenimus.l.ut.ſ. ut iu di.ſiue quoquo.§.fi.ac

r Liuitatem.i idem prohibet ut de coll.§.ad hoc pr ob[illegible].ac.

huic regie ciuitati q̃ in antio
chiaz filiis z nepotibꝫ siglo
rũ legitimis ac naturalibꝫ. cr̃
do enī q non deponat nz sup
naturalibꝫ filiis aut nepotibꝫ
meā dispositionē z uolūtatem
Si uō oio fine filiis oēs aut q
dā aut unꝫ ex eis moriatū q
absit .uolo z iubeo eos q̄dem
sine filiis aut sine filio futuri
sūt morituri restituere supstiti
bꝫ:siue supstiti eorū frī supra
scriptas domos tā hic q̃ in an
tiochia z p̄manifestata q̄nque
pastia cū oīi eoꝝ iure:et oīb'
cōpetentibꝫ indefinēter uacā
te uidelz int eos de fideiꝫmis
sis aut legatis satisdatōe.uolo
eni z iubeo nō exigere eos ab
iuicē huiusmodi satisdatōe p̄
sumētes siue p̄sumētez preter
meā paternā z amabilez circa
eos intētionē exigeī frēs suos
aut frez satisdatōnē in ꝓhibi
tis alienari rebꝫ oīmi eos fidei
cōmisso cadeī.z hec q̄dem i te
stamēto dixit.scripsit aūt z co
dicillos huiꝫmōi z in ipsis usꝫ
est uerbis.manifestū igit facio
q̄a dudū q̄dez i scriptis feci te
stamētū z que in eo sunt scōm
placitū mihi mōz dispositui uo
lo z iubeo oia quecūq eidē te
stamēto cōtinētur z omni mō
ualeī p̄ter illa sola que i hoc
meo codicillo p̄muto aut sub
traho aliqua derelicta legata.
uolo igī z iubeo ꝓpastrū meuz
q appellaī cupararia quo in
predicto testamēto Cōstantio
uiro magnifico filio meo dere
liq dari z ptineī pfecto possef
sionis z dominii uī hierio ui
ro clarissio z Eugenistato me
o nepoti filio Constātini uiri
magnifici itegrū ipm ꝓpastruz
cū oibus que in eo sūt p̄torus
z ascensū z descēsuz.SS.opa
lon oibus z cōiunctis siue illa
tis cū claue domu z ergasteriis
z balneo ortis tā ifra q̃ extra
muros z ipodromū z qō i eo
est ortū z cisternā z oia oīno
quocūq mō cōpetētia mihi u
ra sup isto ipso ꝓpastro dari q
uolo eūdē ꝓpastrū predicto ui
ro clarissimo ño nepoti hiēi
o facto sue potestatis p̄manci
patiōnē a suo patre post obi
tū meū nulla data līia ei uiro
honesto nepoti ño.sed neque
his qui siue ex hoc testamēto
siue ex testamēto eiusdez uiri
clarissimi mei nepotis suscipiē
tibus iura eius uēdere aut per
mutare aut donare alicui:aut
quocūq mō alienaī ipz ꝓpastr
uz:aut partē aliquā ex eo aut
ius ꝓpter qō uolo eūō ꝓpastꝝ
siue domū adicientē mtra ia
nuas qō deducit circa uenera
bile oratoriū scē ecclie maneī
p omia z ppetuaī i mea fami
lia z nūq̃ egredi de meo noie
Volo aūt z iubeo si cōtingerit
p̄dictū uirū honestū meuz ne
potē hieriū mori puberē:aut
post pubertatē sine filiis tātū
ex legitimo matrimōio ei ꝓge
nitis puenire z cōpetere siue r
stituere possessionez z ꝓprieta
tē eiusdē ꝓpastri sue domus ui
ro magnifico eius p̄ri Constā
tio sub eadē cōditōe non alie
nari aliquādo de mea familia
aut de meo noie i ilīis quidez
ipm ꝓcedere hierius uō glōi
osissimꝫ domū que intemtho
politis adiacet ei ex paterna i
euz puenit successione aliis uē
didit psonis eā uō domuz que
in hac felicissima ciuitate isup
z p codicillos datū sibi ꝓpastrū
i q̄bus oibꝫ alienatio intdicta
est Cōstātino eiꝫ trāsmitteī fi
lio illi uō moꝝ p̄gnantez reli
quētē uxorē uita fūctus rescri
pserit testamētū p qō disposu
it si nō nascātur filii aut natꝫ
ipubes moriaī tā matrē suam
mariā gl'osissimam q̃ eiꝫ uxo
rē nobilissimā i eius uocāi suc
cessionē.z qm̃ nata fuit filia z
ipa pupilla z tenēa adhuc eta
te ex hōibus decessit i p̄dictas
nobilissimas puenire mulieīs
relique uō substātie que i hac
magna ciuitate sūt domꝰ isup
z ꝓpaꝝ expressi in codicillos
gl'osissime dñe relicta sūt hie
rio:locū forsitā tā ex testamē
to q̃ codicilloꝝ sermoibus ad
hibere.ipe domū z ꝓpastrū de
fēdeī solꝫ Deigerii gl'osissimi
tra.s.ut li.ma.z.a.§.
quia uēo legem dudū.
So:hic illam corrigit
ut ibi diximus .Alij di
cunt hic equiparare cō
porales penas non pe
cuniarias q i ciuile c.

Proximas.nota per
ar.delictum parem exi
gere penam ut.L.de e
piscopis z cle.l.q̃q̃ fal
lit.ff.de penis.l.quedā
z de incen.ru. nau. pe
dius.accursius flo.

Videtur.cor
rigitur ergo q
est.s.neqz iur.
§.preterea .ubi
nō distinguebat

Quia uero
z iure que est.s
ut li.ma.z a.§
quia uero legē
dudum .

Transigeī.
idest solueī.ac.

Differentiam
quantuz ad pe
naz. accursius

Ut restitutione.buiꝰ
censum accipe ex rubri
ca z ponit tm̃ de uno
testamento in quo mul
ta sunt deposita z de
quodam codicillo z ut
eam non lego nisi ut
notez ar.ut. j.e.§.ma
nifestum.accursius.

Anta.manifestum
sbtrabo.nō ego p
opi.Jo.q in codicillo
potest adimi.tes. legatū
relictum.licet non sit te
sta.confirmatum z pro
hoc.ff.de ali.z cibaria. l.
libertis.sed Pla.z Ly.
contra nisi sit testamen
to cōfirmati z pro sē in
ducunt de testamentis.
l.beredes palā.§.sed q
a posset sed certe in isti
tutione illa itelligimus
ut mutari nō possit ni
si a capite oia fiant.

Cognita.que
cause sunt in p
dicta cōstitutio
ne ut li. ma. z
a.§.q̄a uēo pri
mas accur .

Hoc. scilicet
separare matri
monia sine cau
sa legitime co
gnita.accur.

In uro. cō

z Aut gubnari. idest ad gubernādū aliquā rem als ē i lra de qualibz r debēte als de qualibz r dibēte. accursius.

a Debētē. i. acqrēdū ō bētē aliquā rē. accur.

b Sup hoc ita iubemꝰ figit ēgo cautū esse ubi nō ē ut. ff. ō adop. l. bis vbis z. L. ō rei. uxor. ac. i pri. z. ff. si cui plꝰ q̄ p. i. fal. l. i. i fi. i. R.

c Descriptōe. puta iuē tariū accursius

d Ex hoc restitui. nō i duplū teneri i lū q̄ ipe diuit aliqd mihi relinq̄ oli pcipiebāt q̄ testatō uolebat. cetēa fisco da bāt ut. ff. ad treb. l. iij. §. fi. z dixi. s. ut cū de ap. cogno. §. si ꝙiunct'.

e Illas uō iudices si ē rcipenda appllo iudex eā recipe dz als pūit ut hic. z s. de iudic. §. nostros z. L. de ap. l. qm̄ ēt si a principe sit delga tꝰ z tūc ad principē appellat ut. h z. L. quorū ap. nō re p totū. Itē si nō ē recipiēda dēt ñ recipe ut q̄a pfectꝰ per sē tētiā ōdit ut. s. ut spō. lar. §. aliud. accursius.

f Quia ab. inꝰpositio.

g Dilatione. L. de ap. iudicibꝰ. cōtra ibi dicit q. j. xxx. dies dz edi bic sine dilatione vnde hāc sm illam z dic sin dilatione maiore. ac.

h Super hoc fieri. naz nihil est innouandum ap. pen. ut. L. de ap. l. iij. z. ff. nihl noua. p totum. accursius.

i Qm̄ uō alios ut. L. ō penis. scimus z. ff. de penis. l. crimē accur.

k Utiꝫ. s. nō. cōtra ptātez q̄ pūit cōtractam p aliquo deliquēte. ac.

l Comphendere ut. s. ut nō fiant pig. §. i. ac.

m hominibꝰ ut. s. de man. pri. §. oportet. z plene dices. j. c. §. fi.

n Si uō quis diffiniti ua ut reqrant z bona eius adnotent ut. ff. de requi. re. l. i.
Uti. nō. eplaz mitti ut bic z. s. de questo. §. damus. sic z cū quentur fugitiuus ut. ff. ō fugi.

psecutores oio. n. nullaz iudic ciuiliū z militariuz cōst. tutum in puncia habeī loci seruato rez cōcedimꝰ. pcipue quidez iubemꝰ puinciarū rectorī sic recte conuersari aut res gubernare ut non necessitas fiat de qualibz redibentez queri: aut gubernari ad puintias aliquē ōstinaī. si uō opꝰ fuerit transmitti aliquos puinciis occasione publicarū exactionum: aut quorūlibz emergētiū querlaz nz ordinē nz noīn hre loci seruatorīs. destiatꝰ uō i puinciam nullū q̄dem in subiectis iferat dispendiū. creditū uō sibi opꝰ ipleat. iudice puincie euz z eiꝰ officio adiuuāte. si uō hic contra ipm iudicē forte accusatū trāsmittit. tunc iubemꝰ z puiciale officiuz obedire ei quē ad mōz eni phibemus loci seruatoreī fieri. ita omne piculuz iubemus habeī iudicesī prouinciarum z eorū officiū ut solitudinē faciāt tā publicarū exactionū q̄ locoz q̄etez z ut oīs iustitia z lesio suspendatū i q̄bus uō puinciis aut uidices: aut ecclyptoīs sūt fiscaliū z opꝰ hūerit aliquō adiutoriū: iubemꝰ iudices puinciarū z officia eorū oīe solaciuz z studiuz eis cōferre ut sine ipedimento fiscaliū exactio pcedat. Et oēs que mote fuerit sine ciuilesī siū criminalesī cāe. z cōpetentes puiciarū iudices ipos iubemus iq̄rere ut piculo propo hasī discutiant z legitimū finem eis iponāt. sup hec iubemus puiciarum iudices mox qui futūi sint cingula suscipere: siue presentes siue absentesī sint cautelaz ipendeī tam prefecture q̄ nriī largitionibꝰ z comiti priuatarū p inferendis pecuniis unicuiq̄ predictarum dignitatuz cui z si non caueant tanq̄ facientes cautellam. ita iubemꝰ eos z eorū officia subiacere p dictis dignitatibꝰ. In illis uēo ciuitatibus z puinciis uolumꝰ iudices periclitari pro fiscaliibus z exigi in quibus neq̄ seriarū neq̄ uidicesī neq̄ aliū qui

dam propo exactionez faciūt z hoc peruenit ad nos q̄ q̄dā prouinciaz iudices ita inique agunt occasione lucroz ut neque testamēta concedant faceī neque facta insinuare neqz nuptias aliquas faceī: aut supernuptialibꝰ donationibꝰ mōumenta cōponere: neque defūctorū corpora sepulture tradi neque rerum descriptionez cōcedunt fieri aut aliud quid huiusmodi agi aut ex gestis: aut ex testimoniis. ppea interdicimꝰ omnibꝰ iudicibus tam ciuilibꝰ q̄ militaribꝰ z eorū officiis: ut aliī ciuiz tale aliquid presumere. Si uero quidā huiꝰmodi odibilem rem in quolibz loco nostre rei publice presumpserit agere aut ministrare ei qui hoc presumpserit facere iubemꝰ huiꝰmodi extra cingulum factos in exiliū destinari. z de substātia eorū eueniens dispēdiū lesis in duplū restitui nō sublato eis neq̄ alio q̄dem ex legibus adiutorio. Omnē uēo damus licentiā locorū sanctissimis episcopis z pmatibꝰ ciuitatū huiusmōi pīsumptiōes p hibere z studere ut hec oia sin impedimēto z sine dispendio secūduz legū uirtutez procedāt z ō his nobis nūciāt. Illas uō que secundū leges offerunt appllatōes suscipeī uolumꝰ oīo iudices: z eos qui secūdum nostras iussiones specialiter audiunt: quia z a diuis licet appellare iudicibꝰ: siue maiores siū minoris sint. z eccliē gesta sine aliqua dilatōe litigantibꝰ: ut qūo legitima de his procedat sup hec iubemꝰ appellatiōe pōrecta secūdum leges: neque exactionē fieri neq̄ possessiōes rez trāsferri usq̄ ad diffinitū sup ea iudiciū. Quonia uero contingit adulteria aut raptꝰ mulierū aut homicidia: aut alia quelibz crimia in prouiciis cōmitti. iubemꝰ prouiciarum iudices oīa secūdum leges nē dicare z peccantes tenere. et ñ alios pro aliis aut exquibꝰ notist uiciis q̄ crimia pīsūpserit

l. i. §. i. accur.

o Cōprehēdeī sic ēgo iuit ad locū ubi ōliqd trahitur sz uiō tū q̄ ita demū ibi ꝙueniaī uel accusatur si ibi iueniaī ut. ff. ō iudi. l. beī ab. in prin. q̄ ē cōtra. So. spāle ē i delictis sz Jo ut hic. z. L. ubi de crimi. agi. oportz. l: ult. et s. ut iudi sic q̄ su. §. necessita tem z idem ubi cūq̄ certe pīoe cognitio mādatur ut presidi. ut. L. ne li. po. l. i. z ubi. ō cartali. cōi. l. uult. sed in cō tractibus si ibi non inuenitūtū bōa que ibi bz possidentur nō tamē inuitꝰ reducitur si ibi pse tur ubi bēat forū ul[illegible]micilium [illegible]ll latitat tunc enim pōt idem qō in criminalibꝰ dici az. ul si uelis dicas ut sup cōtraria. l. dixiꝰ

p Et hic quiescat uel quia finitū est eiꝰ officium uel recessit. accur.

q Accipiat iussionē nraz: al.

r Insinuet. se dedicat i publica acta. accur.

s Rescriptuz. sz quomō hic est z. j. R. z. j pri. cognoscit successor cū mōte mandatarij iurdictio expiret ut z al mā. ut. ff. de iur. o. iu. l. z quia. §. ideoq̄. R. bic non persone sz officio fuit facta cōmissio uel delegatio. ac.

t Si uēo iussio

ꝑbente.teſtamẽto citra trãſitũ eã. Scimꝰ igr̃ neq; Alexãdrũ uirũgl'ioſuz aut eius filioſ nz ſucceſſoꝛs hierii gl'ioſe memorie ſenioris filios nz aliuz quẽ dam ex oibꝰ i eiꝰ cõſtitutũ familia aut contra mariã ꝛ mãiam gl'ioſas feminaſ occaſione rerũ apud eas cõſtituarũ: aut cõtra alioſ ageꝛ apud quos r̃ſ cõſtitute ſũt nũc aut in :quibꝰ futuro peruenerit tp̃re in q̃bꝰ hierius gl'ioſe mẽorie ꝓhibẽſ fecit alienationẽ :aut omnino que mẽoriã ꝓhibitionez ꝛ familie nomen ꝛ aliqꝺ ius fabricare ex hoc ut aliis hierii glõiſe mẽorie filiis ip̃is alienãtibꝰ ꝛ conuenientibꝰ ſicut ꝛ reliquorũ alienationibus ꝛ primitiis leuarẽtur. ꝛ ipſi ꝛ ſucceſſoribꝰ que poſſunt actioneſ cõpetere de hoc ꝛ aliis quoſ ad preben tes reliquimꝰ intellectui ad huiuſmõi nobis ſufficientibuſ iudiciũ ꝛ legiſlationẽ. ꝛ hãc eſſe deciſionẽ non p̃tis cognitionis ſoluz ſed reliquarũ in q̃bꝰ prohibitiones facte huiꝰmõi ſucceſſiones tante proceſſerint ꝛ heꝛdum ultimis ꝑ mediũ aliquẽ pupillum ſucceſſerit. tunc eni tempꝰ ꝛ exteris a familia primi ꝓhibentis lñiam hẽbit ex p̃ti noſtra lege tranſmittere res cõmunez hãc fecimus legẽ taz preſentis cognitõnis q̃ poſt hãc euenientiuz taliter ꝓhibitione tam euenientẽ nunc dirimẽtes contentiones q̃ eas ad que future ſunt reſecantes.

Et' nulli iudicũ liceat hẽre loci ſeruatorẽ niſi certis i cauſis diuina conceſſerit iuſſio.

Idem.

Quia' ad utilitatẽ noſtroꝛ q̃ ſubiectorũ intẽtionẽ hr̃e ſemp inuenimꝰ diuerſo leſione noſtris ſubiectis inferr̃ ab emiſſis uicariis in ꝓuinciaſ ab aliquibꝰ ciuilibꝰ militaribꝰ iudicibꝰq; ꝛ de hoc duz legem ſcripſimus particularẽ aliquã facienteſ rei emẽdationẽ nunc uero perfecte iuuar̃ nr̃os ſubiectos ſtudentes. ſanctimꝰ nullaz licentiam habeꝛ ꝓ tempoꝛ ꝓfectos tam orientis q̃ illirici pretorioꝛ: aut comitem largitionum aut comitem ꝓuinciaꝛ locorũ ſeruatores ꝺſtinare in ꝓuinciis' aut ip̃os ꝓuinciaruz iudiceſ facere ꝛ propꝛii cinguli loci ſeruatores emittere i qualibz ciuitate' .ſolũ uẽo iubemꝰ eſſe loci ſeruatores prefecture in hoſdrimia ꝛ i meſopotania ꝛ ſi neceſſitas uocauerit' in aliis locis tẽpoꝛ expeditionis pro nutrimẽtis eius deſtinato ꝛ hoc quidẽ per noſtrã iuſſiõz his inſup iubemꝰ ut neq; magiſtri militũ nz duceſ in prouiciis in q̃buſ adminiſtrare iuſſi ſunt loci ſeruatoreſ aut hic biocolitas: aut latronũ expulſores'. Si uẽo contigerit neceſſitate faciente ſiue magiſtroſ milituz: ſiue duces deſtinare per noſtrã iuſſionẽ i aliſ locis tũc fierit loci ſeruatores ꝛ hoc ſecũdum noſtram preceptionem.

Nulli' uẽo liceat ciuili aut militari iudici circũire prouiciã ſine cauſa neceſſaria. Si uõ aliqua neceſſitas uocauerit tale aliq̃d fieri expenſis propriis hoc fieri iubemꝰ ꝛ taz iudices q̃ competentes eis obediens officiũ neq; uero angariis aut his que uocãt epydematicíſ' aut alio quolibz diſpẽdio grauari nr̃oſ ſubiectoſ nz ꝛſuetudines noinare aut querẽ quaſ forſitan aliqui p̃dictoꝛ i ꝓpũ lucꝛ iiuſte adinuenerit. male' eniz adinuẽta maleq; cõſuetudines nz ex longo tẽpore: nec ex longa cõſuetudie cõfirmãt Et ſcientibꝰ oibꝰ predictis iudicibus ciuilibus militaribꝰ q̃ ſi aliq̃d p̃ter hec facit ꝛ q̃ facit loci ſeruatorẽ. xx. auri libras iferat penã ꝛ cingulo ſpoliabit' ꝛ qui fieri ſe acqeuit cadens ꝓpria ſubſtãtia exilio ſubiciet'ũ Ad maiorẽ aũt noſtre diſpõitionis cautelã iubemus ꝑ loca ep̃os ꝛ ꝓuinciaruz rectores ꝛ eos q̃ ciuitates habitant nulluz ꝛtra preſentẽ diſpoſitionẽ ſuſcipere biocolitã aut latronuz

u Nulli uõ iubemus ut ſ. ỏ man. principũ. §. illud.

x Epydematicis. genuſ expenſe accurſius.

ſ Uocauerit. alias exegerit. i deſt fiunt neceſſitates nutrimẽti accur.

Expulſores. ſubdeſtinar̃. ac

y Male. nota malaz ꝛ ſuetudinez non ſeruandam ut hic ꝛ. L. de uſuris. l. eos in fi. ꝛ. ff. de leg. ꝛ ſena. con. quod non rationem caret ꝛ. L. que ſit lon. conſue. l. ij in fine. ꝛ in decret'. di. viij. c. iij. ꝛ diſtin. xi. c i. ꝛ in noua cõſtitutiõe federici de ſtatutis. §. i.

c Suũ ut. L. de procu. l. ij ꝛ. l. maritus. accur

d Si uero crimen iudi cij forte etiã hoc iurat qõ fideiussorem dare ñ poterat ut. s. de litig. § ad excludendum. ꝛ nõ ꝙ fauctur mulieri ut B ꝛ. L. e offi. di. iu. l. i. secus in mare ut. L. de custo. re. l. y. ꝛ. iij. ac.

e Si uero grauissimuz assisteriys ut. j. de scis. epis. §. si quando.

f Si uero constantin⁹. L. de adulteris. l. q̃uis

g Facti. ut. j. de raptu uir. in prin.

b Lege ut. s. ut li. maꝛ ꝛ aue. §. quia uero. Legem audum ꝛ. L. de repu. l. ulti.

adiutorio emendare: ut nulla mulier de qualibꝫ re includaꝫ aut custodiaꝫ. sed siquidẽ pro fiscalibꝫ debitis: aut priuatis pulsẽ scõm legem mulier aut per uirũ suũ aut ꝓ se aut per quam uoluerit personaꝫ l'ime respondeat ꝛ traʃigat rem. si uero uidua sit aut nõ a princi pio uiro ꝓnũcta. liceat sil'r muli ri aut ꝓ se aut per quos uolue rit ꝓpria iura proponeꝛ scõꝫ legeꝫ. eũ nõ qui p̃ter hoc p̃lũp serit agere aliq̃d predictorum iubemꝫ siquidez maioreꝫ iudi ces sint. xx. auri libraꝫ. si uero minores sint decẽnaꝫ librarũ auri pene subiaceꝛ. Obediẽtes eis in p̃dictis causis spoliatos cingulo penis subici ꝛ in exili uꝫ desinari Si uero mulier post legitimã ãmonitionez no luerit institueꝛ aliquẽ q̃ ꝓ ea ꝛ spõdeat: aut litigans uicta sit: nec sic icludi aut custodiri eaꝫ. ſꝫ legitie in cõpetentibꝫ ei reb⁹ ꝓcedere Si nõ⁹ crimẽ sit qõ inferẽ mulieri i quo necessariũ est ipam custodiri. siq̃dem fiõ iussorẽ pl̃õe prestaꝛ põt ip̃i cꝛdit. Si nõ iurauerit nõ posse se dare fideiussorẽ iuratoriaꝫ cautionẽ facit de obseruationi iudicii Si nõ⁹ grauissimũ in ueniaꝫ crimẽ in quo accusatur in monasteriũ: aut i assisteriũ mittitũ aut mulieribꝫ tradaꝫ ꝓ quas põt. p. ꝛ libere custodi ri donec cã eiꝫ manifesteꝛ. tũc aũt illa ꝓcedant in eam que le gibꝫ definita sũt: Nullaꝫ eniꝫ mulierẽ ꝓ pecuniaria fiscalia siũ priuata cã aut ꝓ criminali quolibꝫ mõ aut i carcerẽ mitti cõcedimꝫ aut a uiriſ custodiri ut nõ ꝓ huiꝫmõi occasiões in ueniaꝫ circa castitatẽ iuriate. Monasteriũ aũt aut assisteriũ ꝓ nullã actionez trahi concedi mꝫ ò ꝓpriis monasteriis: aut assisteriis. Si quãdo⁹ nõ adul terii crimẽ ꝓbeꝛ iubemus illas penaſ peccantibꝫ inferri quaſ Cõstantinus diue memorie di sposuit ꝛ illis similibus subici endi penis. q̃ medii ministri. huiꝫmõi impio crimini facti⁸

i Adulterã. i monaste rio sed uidetur alteri corpori ad puniendum non dari ut. L. de penis l. ne quis. que ẽ cõtra so. hic speciale ꝛ illa ò corporibus non causa reli. factis intelligitur.

k Metuens. hic corri guntur omnia iura i q̃ bus cauetur ut marit⁹ in adulterio deprehẽsã non detineat ut. ff. de mino. l. auxilium. §. in delictis nꝫ dicat aliqs ꝙ hic loquatur quãdo ignorabat maritus. nã eo casu etiã iure ueteri poterat retinere eaꝫ cũ sua scientia poterat ob umbrare ut. ff. de adul teris. l. maritus ac.

sunt. de substãtia uõ adulterii si habeat uxorem dotẽ ꝛ ꝓpt nuptias donatõnẽ ei saluari: aut ptez a nr̃a lege⁹ datã si do talia istrumẽta non subsecuta sunt residuam uõ eius substã tiã siquidem sint ascendẽtes a ut descẽdentes usꝫ ad terciuz gradum accipiant hi scõꝫ õdi nes ꝛ gradus. si uõ non sit hu iusmõi aliã fisco applicari hec iubemꝫ. Adulterã⁹ uõ mulie rẽ competẽtibꝫ uulneribꝫ sub actã in monasterio mitti. ꝛ siq̃ dez intra⁹ bienniũ recipere eaꝫ uir suus uoluerit potestatez ei damꝫ hoc faceꝛ: ꝛ copulari ei nullũ periclꝫ ex hoc metueꝛ⁸ ꝛ nullatenꝫ ꝓpterea que i me dio tẽpore facta sũt⁹ nuptias le di. si nõ⁹ predictũ tẽpus tran sierit aut ꝓuſq̃ uir r̃cipiat mu lierem moriatũ. ꝯdi eaꝫ ꝛ mo nachicũ habituz accipe ꝛ habi tare⁹ in ipso monasterio i oñi ꝓpe uite⁹ tẽpore ꝛ siq̃dez hẽat descendentes duas¹⁰ partes ac cipeꝛ eos substãtie ſecundum legũ diuisas ordinez. reliquaꝫ uero terciaꝫ partem monastẽi o in quo mittitũ dari. Si uero descendentes nõ fuerunt sed a scendentes inueniant non con sentientes huiꝫmõi iniquitati quatuor uncias¹¹ eos scõꝫ legeſ diuisas accipere. octo uero un cias dari monasterio in quo i cluditũ huiꝫmõi mulier. si uõ neq̃ descendentes nꝫ ascendẽ tes habeat aut ascendẽtes con senserit huiꝫmõi iniquitati o mnẽ eiuſ substãtiã acciper̃ mo nasterium illi conseruataꝫ: ut per oñs casus uiro pacta. do talibꝫ illata istrumentis seruẽ tur⁹. Quia uõ aliqui nr̃am le gem transcendere studuerunt in qua euidenter cãs enumera uimꝫ ex quibuſ soluꝫ repudia possunt transmitti: aut a uiro aut a muliere. iubemus preter illas cãs nullo mõ repudia fie ri aut per cõsẽſuꝫ nuptias sol ui ꝛ cõcedere inuicem delicti⁹. Si uõ p̃ter a nobis diffinitas causas presumpserit aliq̃ sol ueꝛ matrimoniũ iubemꝫ siq̃ò

l Si uero pre dictũ bab itum non tamẽ ẽ mo nacha fm. Jo. q̃ ex eo ꝓbat qꝛ pacta dotali a locum nõ ha bẽt nisi mortu a ut. j. e. in fi. huius. §. Si au tem esset mona cha contra eẽt q̃a ꝓ mortua habetũ ut ꝛ. L de epis. ꝛ cleri. l. fi. §. i. ac.

m Duaſ partes imo uidetur ꝙ tantuz legitiaꝫ habeãt filij ut j. de scis. epi. § si qua mulier. q̃ est contra. so. hic per illaꝫ cõ rigitur: uel hic quando inuita ingreatur pluſ habent filij ibi q̃ uolẽs mi⁹ bñs. ſ. terciã et eccl'ia duaſ ptes ꝛ codez modo oppõit. j. §. ꝓ xi. ꝛ codẽ mõ soluitur.

n Unciaſ. ſꝫ cũ filij loco mõa sterij hñẽ ut. j. de scis. epi. §. ſꝫ hoc p̃ncipi. qr̃ ñ ẽ prima cã filiꝛ ut s. ò hr̃. ab in. §. i. Rꝛ. hoq̃ quando in uita itrat. si ãt uolẽs monaste riũ preferꝛ ascẽ dentib⁹ ut ibi l dic ꝙ huiꝫ. l. tẽ porr̃ ñ presume baꝛ eccl'ia ꝓ fi lio. vnde potõ erat cã parẽtũ ut hic: ſꝫ bodie

non enīz facile
contra publicā
utilitatem cōce
denduz est Rp
tuz ut.ff.ne qd
in lo.pu.l.ÿ.§
si quis a princi
pe z.L.si ꝓtra
ius uel uti.pu.
l.fi.z de preci
bus imp .offe.
nec damnose.
Jdeoꝙ secūda
iussio exigitur
ut ß z.s.ō mā
prin.§. deinde
quia melius de
libēaī q̄ si una
tīn ar.s.ut cū
de ap.cog.§.si
hoc presenti.

u Si uero perci
piente. hic uide
tur negari non
posse iurisdictiōz
finiri qñ mior
tuus deleganſ
fuit ut hic fuit
ut .ff.de iurisd
dictiōe omi.iu.
.l.z quia ideo
ꝙ.nam si etiaz
in dignitate uł
in officio prece
pit non durat
ultra tempꝰ su
e administratō
nis ut.ff.de pe.
l.fi.Rx. pōt di
ci q̄ hic cepēat
delegatus z hꝫ
innuit cum die
factus fuerit iu
dex uel dic q̄
successor cōfir
mauit ut ar.ff
de iudi.l.nēdi
tor.§.fi.z.§.iu
dices uel hic ñ
fuit delegatio:
sed iussio q̄daz
Item qō subie
pro nō scripto
esse.scilicz q̄ iu
stit princeps uł
precepit iudex
quō sīnia sui p̄
decessoris infir
mat ut.ff.de re
iu.l.paulus Rx
z.L. sententiā
rescin.nō pos.
l.i.Rx. auctori
tate.l.hic fit ł
uerius non ñsci
dit .sed rescissū
declarat .nam

aliū ꝑ alio cōprehendeī aut
dānū eorū inferre uiciis sz nz
pignoras faceī pp peccantē a
aut criminis uindictā ꝑprii lu
cri cā inferre aut deliquētium
res ꝑpū lucꝛ faceī nos.eni re
os quidem ex legibꝰ penas su
stineī uoluiꝰ damna uō sub
iectis nīris aut lucruz ex hoc iu
dicibꝰ aut coꝛ hōibm sīue offi
cialibus fieri nullatenꝰ ꝓcediꝰ
ut pp rerū desideriū ueniant
iiuste aliquos castigantes aut
peccantes uēdeī.si eni pp hoc
hec fiat ipe ꝑuicie iudex oīne
ex hoc accidēs dānuz lesis me
debī z suppliciis subiectus exi
lio tradaī z ꝓsciliariꝰ eiꝰ sīle
fustinebit suppliciū si fēis a iu
dice cōtraria legibꝰ in scriptis
ꝓsētiat. officiū uō eiꝰ z aliqui
citra hoc ꝑpter lucrū ꝑpuz ei
obscindāt nō solū dāna lesisꝰ
pellenī rstituere.sz culpabilio
res coꝛ legalibꝰ suppliciis sub
ecti exilio tradenī.Si uō q̄s
cōprehensorū criminuz latue
rit aut relinquerit ꝑuintiaz il
lā in qua crimia delinq̄d.iube
mus legitimis edēis a iudice re
uocari eū z si non obaudiat il
la i eo ꝑcedeī que nīris legibꝰ
diffinita sunt.Si uō cognoscā
tūq̄ i aliā ꝑuiciam degit.iube
mus ꝑuicie illiꝰ iudicē in qua
peccaī q̄d huiꝰmōi cōtigit epi
stola publica ad ꝑuincie illiusī
iudicē i qua dcliquens ꝓsona
deget .ille uō q̄ publicas susce
pit lras piculo suo officii sui ꝓ
prehēdeī huiꝰmōi z ad iudi
cē ꝑuicie trāsmitteī i qua pec
cauit suppliciis legitimis subci
dendū.Si uō q̄ publicā epłaz
suscepit neglexerit hoc faceī a
ut officiis eius tradeī:aut ipa
ta neglexerit:tūc z eni iudicez
tres auri libras z officiuz eius
alias tres ꝑ pena inferre iube
mus.Si uō iudex:aut aliquis
officii eiꝰ pp lucrū huiꝰmōi p
sonā nō cōprehēdat aut com
prehendens nō transmittat z
hoc agēs cōuincatū spoliatus
cingulo exilio tradaī. Et hoc
uō iubemꝰ obseruari ab oīni
administratione: ut si contige

rit i scriptis nīram iussionē fie
ri ad aliquē iudicem z interea
iste q̄escat ab administratōe.si
q̄ post illū suscepit dignitatez
accipietꝰ eā z iīnuetꝰ.z siq̄dē
ꝑuata est cā z iplere eam z ad
seq̄ quēadmōz ad euz prome
ruit rescriptūꝰ.Si uero huiꝰ
mōi in scriptis iussio publicū
rspiciet inq̄ret eam z siquidez
nō ledatū fiscꝰ que in ea com
prehēsa sunt adipleat. Si ue
roᵘ ad lesionem est fisci nihil
super ea oio agi nūciaī uō no
bis primū ut lcōa nīra fiat de
hoc iussio. Si uero z precep
ta cuiuslibz iudicis sint z priꝰ
q̄ iīnuentur.hec autē precipi
entē aut ad quem precepta fa
cta sunt contingerit remoueri
de cingulo. z sic qui factus fue
rit iuōx hoc suscipiat z exigat
si legitime facte sunt.si uero ꝓ
tra legem aut cōtra publicum
facta sūt hec pro ñ scriptis eē
iubemꝰ. Quia ᵛuēo huiꝰmōi
iniq̄tatem in diuersis locis no
stre rei pu.cognouimꝰ admit
ti q̄a creditores filios ōbitorū
presumūt retineī aut in pigꝛ
aut in seruile ministeriū autꝰ
dictionem hoc mōis omnibus
prohibemꝰ z iubemus ut si q̄s
huiusmōi aliq̄d deliquerit nō
solū debito cadat sed tantam
aliā q̄titatē aduciat dandam
ei qui retentꝰ est ab eo aut pa
rentibꝰ eius z posthoc ēt cor
poralibꝰ penis ipz subdi a lo
ci iudice q̄a ꝓsonā liberā pro
ōbito presumpsit retinere aut
locare aut pignorare. Et illō
uero ꝓuidimꝰ pro subiectorū
utilitate corrigeī.ut si qua mu
lier creditiᵛ instrumēto cōsētiat
propo uiro:aut scribat z ꝑpā
substātiā aut se ipaz obligatā
faciat.iubemus nullatenus hu
iusmōi ualeī aut tenere sīue se
mel sīue multotiēsᵇ huiusmōi
aliq̄d pro eadē re fiat sīue pri
uatū sīue publicū sit debitum
sz ita eē ac si neq̄ scriptū essz
nisi manifeste ꝑbeī q̄a pecūie
i propaz ipiꝰ mulieris utilita
tem expenseᵒ sunt.necessariū
uero ꝓcediꝰ z illud cōpetēti

ipso iure non ualet q̄ i
preiudiciuz publice uti
litatis factum est ut.L
si cōtra ius uł uti. pu.
l.fi.accursius

x Quia uero probemꝰ
nō non ualere contrac
tum super libero homi
ne licet filio debitoris
ut ō ac.z ob.l.obes.ēt
patre uolente uł pigno
rante ut.ff.q̄ res pigno
ri obli.po.l.qui filios.
nisi in casu quo z uen
dere permittiī ut.L.de
pa.qui fi.di.l.ÿ. accur
Parentibus .in quorū
potestate est z agentibꝰ
eius nomine az.sed ui
detur in quadrup um.
ut.s.ut non fi.pig. §.i
sed ibi i alio casu dicit
Joannes.

y Creditu nomen gene
rale est ut.ff.si cer. pe.
l.i.accursius.

3 Illud multociens im
mo si consensit multo
tiens debet sic teneri ut
s.ut mino.ante nupe.
dot.§.i.contra.so.hic
illam corrigit secundū
pla.z.L.ad uclł. anti
q̄ z.l.si mulier:sz. Rx.
z alij dicunt hanc loq̄
quando pro marito in
tercessit quia quanto ci
tius pro eo intercedit
tanto facilius ei succur
ritur ne mutuo z .c. ut
ut.ff.de dona.iter uxz
z uxo.l.i.

a Expense ut de credi
tore eccłe s.de ali.z ē
phi.§.si uero aut epo
z excipe sīłr si ipa cir
uenit creditorē ut.L.ō
distrac.pi.l.si mlier.Jt
excipe alios casꝰ quos
dixi.ff.ad uelle.l.i. in
principio.ac.

b Necessarium.de qua
libet.i.ꝑ qualibet.ac.

o.

d Mulieres. s. uxores.
e Filios. q dic ut ff. ut li. ma. z ante. §. qa uō legez dudum. accur.
f Leges que, sunt. C. ad l. iul. ma. l. fi. §. penul. z. l. quisquis. accur.
g Ut differentes z c. hec prima expeditur. j eo. usque ad. §. si uero contigerit secūda z ut antea expeditur postea usq; in fi. accur
h Ex quo prouincie. hec eadem dicun ū ff. ō man. prin. §. sic ti bi circum. accur.
i Si uero quēdam. nū quid tam in actore q̄ i reo hic loquitur. R. nō o ut dixi. ff. de exe. et bis qui con. z rez. §. fi.
k Judicem. i. presidē.

neq; secundū ueteres leges fisco cas applicari. sz liqde hēat ōscendētes z ascendētes usque ad tertiū gradū eos habere. si uō mulieres hēnt q̄ condēnati sunt omib; mōis iubem⁹ istas z dotē z nuptialez donationē accipere. si uō z sine dote tali b; personis coniūcte fuerint a legib; definitam partem ō tota substantia cōdemnati eam accipere siue filios hēat siū ñ si uō neminē p̄dictorū hēat q̄ ōliquid tunc fisco sociari eius subsitātiā. in maiestatis uō crie ꝯdēnati ueteres leges seruari iubemus.

Ut differētes iudices audire impellantium allegationes cogant ab epis hoc agere z qñ i suspitionē hūerint iudices pariter audiant cām: z cautas epus z de cautela alia q̄ omio episcopuz agere.

Ex quo nos deus romāoruz p̄posuit iperio omnem cūmus studiuz uniuersa agere ad utilitatem subiectorū cōmisse nobis a ō̄o rei publice z illa facere que omni difficultate lesiōe atq; cōtrictione prius ne, occasione litiū z aliorū quorundā discedere cogāt a ppria patria z in peregrinis affligi. ppterea igr̄ z in presēti perspexim⁹ pīs edictuz ad omnes dirigere subiectos: z pa laz facere omniū ciuitatū z uicorū hitatorib;. quatenꝰ si q̄s hūerit cōtētionem aduersus aliuz: siue de pecuniaria cā siue de sublatōe rerū mobiliuz z i mobilium sese qz mouentium siue de criminalib; prius interpellet clarissimuz ꝑuincie iudicez z ut ipe scōz nr̄as leges examinet ea que ꝑponunt z unicuiq; iustitiaz seruet. si uō dū aliq̄s adierit iudicē ꝑuincie ñ meruerit iustitiaz. tunc iubem⁹ adire suum sanctissimū cp̄m z ipsū mittere ad clarissimū prouincie iudicē aut p se uenir̄ ad euz z preparare euz ut oibus mōis audiat impl'antē z libe ret euz cū iustitia scōz nr̄as leges ut non cogant peregre de sua patria ꝑficisci. Si uō z sanctissimo archiepo cōpellēte iudicem cum iustitia determiar̄ interpellātiū cās iudex differt discernere negociū z nō seruz litigantib; iustitiā. iubem⁹ sanctissimū ciuitatis illi; epm dar̄ ad nos lr̄as ei q̄ ñ meruit q̄ iustum insinuantes q̄a coact⁹ ab eo iudex distulit audire interpellantem z iudicare inter euz z qui ab eo conuēt⁹ est et hoc cognoscētes nos supplicia ire ramus iudici ꝑuincie q̄ impellatus ab eo qui iniustitiaz passus est z coactus a sanctissimo archiepo non iudicauerit que i dubitationē uenerūt. si uō cōtingerit quēdam nr̄orū subiectoz i dubitationē hre iudicē iubemus sanctissimū archiepz audire cū clarissimo iudice ut ambo: aut p amicabilem cōuēcionē dissoluant que dubia sūt aut per āmotionē scriptis fcāz aut cognitionaliter iudicē loci inter litigantes z forma det iustitie legib; q̄s cōueniens. ut ñ cogantū nostri subiecti ꝑpter hui⁹mōi cās recedere a ꝑpria patria. Si quis uēo estimās habeī se aduersus aliquē quālibet actionē nz clarissimuz ꝑuincie iudicez interpellet: neq; sanctissimū ciuitatis episcopū adeat z ita ueniat hic absq; literis ō̄o amabilis episopi ciuitatis. sciat quoniā ipse: z tales sustiebit penas quales futur⁹ esset sustinere iudex interpl'lat⁹ ab eo q̄'ñ studuisset ei seruare iustitiaz. hec aūt omia sancire perspexim⁹ ꝑpter utilitatē eoz q̄ habitāt per ciuitates z uicos. ne priuati ꝑpriis ꝑuiciis z ipi in peregrinis affligāt z res eorū ledant. ꝑptera eni iudices gratis facim⁹ z iusiurandum eos iubem⁹ subire ut cuiq; interpellanti iustitiaz seruent secundum nr̄as leges. si tamen cōtigerit quēdam nostrorum subiectorū ab ipo clarissimo ꝑuincie iudice ledi. iubem⁹ eum adire sanctissimuz tum est aliquō prestare iubeāt Jtē nihil poste a cognoscet de causis: sed dicet ne quis actor petat amplius ō eo q̄ p̄ mus petierat q̄ secus obseruar̄ tur si arbitriuz in quo ad istar iudicij sententia dareī. Jtem quid si est iudex unius alterius ñ R. uōtū q̄ ualeat compromissum uel aliter fm bul. interesse utrū sit iudex ñi z tunc non ualeat anactoris

l Conuentuz. quid dicemus si lex illa non corrigitur que c̄. ff. de ar. l si inter seruuz. §. iudex nunquid totus mundꝰ erat. naz oīs uidemus partes cogi i se ut compromittant z arbitriū in se supplices libenter suscipiunt dico autē nō suscipiunt ut sunt arbitē sed arbitrantes z plus dico non arbitriuz nō esse sententiaz sed trās act̄. sicut z uenditio q̄ ita fit quanticius arbitrat⁹ fuerit ut. C. de ꝰ traben. empti. l. ult. z i stit. de empti. z uen. §. precium autem. qō ex eo potest apparere q̄ ñ totum id quod reo ōbetur faciunt ei prestari z interdum reus aduersus quem nihil proba

m Cognitionaliter. secundum ordinem iuris.
n Si quis uēo studuisset. ē. de man. prin. §. z non permissiōe

descẽdentes hũerit siũ ex ipo
siũ ex alio mr̃ionio substãtiã
eoꝝ illis dari secundũ legũ or
dinẽ :ꝛ tã uiꝝ q̃ mulierẽ i mo
nasteriũ mitti in omnibꝰ uite
sue tẽporibꝰ.ꝛ de singuloruꝫ
facultatibꝰ quaternas uncias
mõasteriis in q̃b' mittũt̃ sepa
ri.uiro nihilominꝰ nꝫ usũ hñ
te date ptis filiis qñ pater' re
rũ filii in potestate põiti ñ hẽt
usũfructũ'.Si uõ descẽdẽtes
nõ hẽat sed ascendẽtes inueni
ant̃ terciã partez substãtie acci
per̃ eos.si uero iniq̃tati soluti
onis mr̃imonii ꝓsenserit'.du
as uõ partes monasteriis in q̃
bꝰ unꝰq̃sq̃ mittitũ separari.
Si uõ nꝫ descendẽtes nꝫ ascẽ
dentes inueniant̃ ꝛ ascendẽtes
consenserit'facto iubemꝰ oẽz
substãtiam monasteriis in q̃b'
missi sunt dari.ut nõ pp hunc
ꝓtemptũ ꝛ dei iudicium cõtem
natur ꝛ nr̃a lex transgr̃diatũ
sed ꝛ ministros tal' solutionis
nuptiaꝝ aut q̃ huiꝰmodi icer
ta istrumẽta cõposuerit cõpo
ralibꝰ penis subici iubemꝰ ꝛ i
exiliũ destinari. si uero hi qui
mr̃imoniũ soluer̃ p̃sumpserit no
luerit iterũ sibi ꝓiungi priꝰ q̃
mittant̃ in monasteriũ .lñiam
eis damꝰ hoc facer̃ ꝛ predẽas
penas cõcedimꝰ' eis ꝛ ꝓprias
hr̃e substãtias ꝛ ita ad inuicez
uiuere tãq̃ si nihil delictuz fu
isset.uno uõ nolente matrimo
niũ reuocare si nõ consenciat
alia ꝑsona contra eum qui no
luerit teneat pene .hec uõ oia
seruari iubemꝰ tã in r̃gia hac
ciuitate q̃ in ꝓuinciis taz a cõi
te ꝓuatarũ q̃ a palatinorũ sco
la ꝛ in prouinciarũ iudicibꝰ ꝛ
officiis eorũ scientibꝰ. q̃ si ne'
glexerit huiꝰmõi alicuꝰ delic
ti ꝛ nõ oia ñ custodierit exiliũ
ꝛ prescriptionẽ sustinebũt.hec
uõ iubemꝰ seruare ꝛ locoꝝ sã
ctissimos episcopos ut ꝓuiden
tia eoꝝ tradite ꝑsõe in mona
steriis mittant̃.ꝛ de rebus eaꝝ
qõ a nobis diffinitũ est mona
steriis uẽdicẽt .si q̃s' uõ accusa
tus i adulterio p ꝓditiõz iudi
cũ aut alio quolibz mõ a legi
bꝰ penas effugerit. ꝛ post hoc
ueniatur mulier de qua accu
satus est turpiter ꝓuersatꝰ aut
i matrimoniũ accipe eã ꝛ hoc
fiat uiuẽte marito aut post eiꝰ
mortẽ nꝫ matrimoniũ ualere
iubemꝰ.si eniz q̃ hoc deliquer̃
presumpserit ꝛ si priuz perfu
git attam̃ licentiã damꝰ omni
iudici ꝛ cõpr̃hender̃ eũ ꝛ post
tormẽta ultimis supplicijs su
bicere nulla alia excusatione:
aut ꝓbatione faciente ꝛ mulie
re castigata ꝛ ȯtrusa monaste
rio imitti iubemꝰ ꝛ ibi maner̃
i oñe tẽpus ꝓprie uite.utriusq̃
uero substãtiã scõm predic
tũ ordinez diuidi piculo sic di
ximꝰ tã comiti priuataꝝ q̃ iu
dicis loci.q̃a uõ' nos oꝫ huãi
generis ifirmitatez protegere
cõporales penas scõz aliquas
partes iminentes interdicimꝰ
alterutras manꝰ aut pẽs ab
scidi:aut huiꝰmõi quedam in
ferri supplicia p que articuli
dssoluunt̃ quia mẽbroꝝ disso
lutio grauior est utriusq̃ ma
nꝰ abscisione. Propter qõ iu
beꝰ siquidem tale aliq̃d ȯli
quatur unde leges mortẽ deli
quentibus inferrunt secũdũ le
gum uirtutẽ sustinere eum pe
nas.Si uõ tale fuerit cruñ qõ
morte dignũ non sit sed ut ip
se castigetũ aut in exilium trãs
mittatũ'.Si uõ 'crimis quali
tas membri abscisionẽ exigat
fieri una solum manũ abscidi
Pro fũto° uero uolum' omio
qõlibet mẽbrũ abscidi aut mo
ri sed aliter cuz castigari. furs
autẽ uocamus qui occulte ꝛ si
ne armis huiꝰmõi delinquũt.
Eos uero qui uiolenter aggre
diuntũ aut cum armis aut siñ
armis in domos aut itineribꝰ
aut in mare penis eos legalibꝰ
subdi iubemus .Ut[b] autez nõ
soluz corporales pene :sed ẽt
pecuniarie mediocres fiant sã
ctimꝰ eos qui in criminibus ac
cusãtur in quib' legeꝫ mortẽ a
ut p̃scriptiõz' diffiniũt:si ꝓui
cantur aut cõdẽnentur eoruz
substantias non fieri lucrum
iudicibus aut coruz officijs:ſz

sic per.l.cõtra
riam. vnde ſz
hoc hec cõrigi
tur ꝛ parentes
nil habebunt:ſ
uerius hic non
se monachauit
sed tñ totõdit
o Seruantur.
patet ergo q̃ p
us non fuit fac
ta monacha ſz
fuerit tonſa ſz
nõne probato
adulterio mari
to etiam siñ pa
cto dotez lucra
tur ut.C.de re
pu.l. consensu
ꝛ.s̃.ut li.ma.
ꝛ.a.§.q̃a uero
plimas.ℛ.illõ
cõrigi secundũ
quoidam.ſ dic
q̃ cum est ciui
liter coniuncta
maritus dotez
lucratur sed cũ
accusata ꝛ dã
nata crimialiẽ
substantia diui
ditur ut hic uel
hoc cum exne'
accusat illõ cũ
maritus.

p Delicti.ſ.ȯli
ctum.accur.
q Pater. hec
uerba cancella
ta sunt in qui
bꝰdaz libris ꝛ
dnt esse eaz no
tam sed contra
eos est ar.s̃.
ut li.ma.ꝛ.a.
§.q̃a uero q̃dã
r Uiuf.ꝛ sic ẽ
iste unus de ca
sib° specialibus
quib° usuf.pri
non queritũ ut
dixi s̃.ut liceat
ma.ꝛ a.§.i.in
fi.accur.
s Consenserit.
idez in collata
li consentienti
bus ut.C.de in

ceſtu.nup.ꝛ inutil.l. ſi
quis inceſt̃.§.teſtandi.
t Concedimꝰ.i. remit
timus.accur.
u Si quis uero conuẽ
satus.C.de adulẽ.l. ſi
quis ꝛ.s̃.ut li.ma.ꝛ.a
uie.§.his quoq̃ accur.
x Quia uero articuli.
ut quia tam diu trahe
bat ei brachiuz donec
aufebat ab armo ſilis
prouidentia habetur.
ut.C.de penis ſi quis
in metallum.
y Transmittat̃.repete
ꝑm legem aut uirtutem
Jo.ꝛ c̃.accur.
z Si uẽo exigat q̃ fit
qñz ut.s̃ de mã.pri.§.
coges ꝛ.C.de fug.l.ij.
ſz quaz.ℛ.i quã.min'
potest.ar.C.ȯ pẽis.l.
penul.alij contra.ac.
a Pro furto autez.ſu
ſpenduntur enim.ut.ff
de penis.l.capitiſ.§.fa
moſos. accur.

b Ut autez fiſco.ut s̃
de iceſt̃.nup.§.i. ꝓtra
So.q̃dam dicunt iſtaz
corrigere. Alij dicunt
ibi ſpeciale ut eſſet i cri
mine leſe maieſtatis ut
j.e.in fi. Alij dicunt ñ
eſſe contrariam ibi eim
confiſcatio fit bonoruz
eo uiuente ꝛ in ciuitate
permanente q̃ deliq̃d.
vnde cum ciuis remaũ
at penam ſentit amiſſi
onis bonorũ .ubi uero
de capitali crimie dam
natur.quia ei nulla eſt
confiſcatio bonorũ.ℛ
utpote cuz bonis ãmõ
non utetur .merito ceſ
ſat confiſcatio non eni
res delinquid ſed ꝑsõa
tñ puniri debet .per ꝓ
fiſcationem uẽo nõ pu
niretur ut.s̃.de man.
prin.§.oportet. ac.
c Proſcriptionem. aſ
deportationem. ac.

a Immutabiliter . nō pro consuetudie maris seruanda quia tūc tenz cum nostris non repugnat legibus z sic intelligitur .ff.ad.l. ro. de iac.l.dicere imperator z dicit.ĩ.ȯ estatu z ꝓ. §.penultimo.accursi .

e De interdictis collegijs. accursius.

f Plurimū anathema uzatur.nota ꝙ heretici excōmunicandi,sĕ ut hic z.C.de summa trim.l.ij.§.qui uō z.§ i.z.ij.accursius.

in ānuz extendi tēpus si tātuz foris morĕ nauis ut z annū a ut terminos suos sumat aut ēt trāscēdat citius aūt eaz remanentē tēpꝰ in unū solū aut duos trahi mēses ex tribꝰ si aliqs utilitatē hr̃e ul' si ita breue sit tēpꝰ.ul' apud alterū extra debitorē maneat debitū hoc idē ualere.aliā rursus negotiatōi b' pfectionē assumētibꝰ z per unū quȯꝙ on' diffiniri scemascoz ꝙ cōpetat mutuū aut maner:ā pmutar̃ scōm pactū qȯ ob hoc ꝯuenit ptibꝰ.si tū post reꝟsionē nauis salue z nequaq̃ nauigare pp tēpus ualētes reuertanť.xx.z solidū l.dierū inducias dare a creditoribꝰ z debitoribꝰ z nihil ꝓ debitis usurarū cā exigere .donec uēdi ꝓtingat onꝰ ꝓcentes apȯ aliū eē debitū nō reddēdū duas ptes cētesime dñis pecuniarum dare usuras z mutuare mox mutuū in ĉrenuz transponere modū nequaq̃ maritimis picu lis creditorē molestādis z hoc oēs dixisse cū iureiurādo prohibētes testimoniū que ad nos nūciastis:ut nos sctiř' qȯ nobis uiȯr̃ z sup his dicebas hec nr̃e nūciata pōtati. nos igr̃ z ipa,legentes gesta z cāz edĉi sā ctimꝰ scōz ꝙ testatū est coraz tua celsitudie ita nūc z ȯcepsi oē tps tenere eo ꝙ nz iā pōitis r̃pugnet legibꝰ ut oz nūc z ȯcetero scōz quādā ꝓpā legē i nauclerijs aut negotiatoribꝰ sup taliū cāx hec seruari litibꝰ z scōz p̄dēz mōz p̄dēarū pactionū ita fieri ēt euētus z alia oia quecūqz scōz ꝓpā legez teneāt i nauculis aut negotiatōibus. ꝙ eni lōgis ita seruatū ē tpribꝰ: z tenuit imutabiliter sĉ testimonia apȯ tua gl'az ȯ finierūt qūo nō ē iustū z in aliis oibꝰ ualeř que postea erūt z esse hāc eis rerū trāsactionē ex ꝓpa lege ualētē z alĉa que dā dispōitōe nō egētē sz i nauclerijs seu negotiatoribꝰ occasiōibꝰ i oi tpre ualere :utputa generalē existētē legislatiōz z z nauclerijs seu negotiatoribꝰ z eoꝝ cōtractibꝰ z expōita q̃ dz ēt ps fieri iā a nobis posita rū legū z i iudicantes ad hāc r̃spiciētes ꝓfer̃ sñias. que igr̃ placuerit nobis. tua celsitudo iugiter seruare festinet .

g Constitutionibus ut C.de here.cuncti.z.l. iij.§.uniuersi z.§. preterea z.C.de episcopis z clericis conuenticul'.

h De raptis mulieribꝰ

De ĩdictis collegijs hr̃ticoꝝ.

Impr.flauius iustinianꝰ felix inclitꝰ uictor ac triūphator sēp augustꝰ edēz ꝓstātiopolitāis ꝓRimū eē z maxiūz bonū oibꝰ hōibꝰ credimꝰ ꝑe z imaculate xp̃ianoꝝ fidei rectā ꝓfessionē ut ꝓ oīa hec roboreť z ois orbis t̃rarū scissimi sacē dotes ad ꝓcordiā copulēť z ꝓsone imaculatā xp̃ianorū confessionē ꝓdicēt z oēz occasioēz que ab hr̃ticis iueniť anferāt qȯ ostēdiť z ex diuersis cōscriptis a nobis libris z edĉis .sed qm̃ hr̃tici nz ȯi cogitāt timorē nz int̃ innatas talibꝰ penas ex legis seueritate ꝓsiderātes dyaboli opꝰ iplēt z quosdā simplicitū seducētes scē fidei catholice z apostolice eccl'ie adulteras collectas z adultera baptisma latēť faciūt pietatis extimauimꝰ ꝓ pīs nr̃m edictū monere eos q̃ tales sūt quatenꝰ z ipsi recedāt ab heretica uesania et nec aliorū aias ꝓ simplicitatē ꝓ dāt sed magis ꝓcūrāt ad sĉam dei eccl'iam in qua p̄dicať dogmata z oēs her̃ses cū ꝓncipibꝰ suis anathematizanť noscer̃ei uolumꝰ oēs ꝙa si deceto aliq̃ i ueniant aut ꝓtrarias collectas faciētes à apȯ semzipos collecti neq̃q̃ oio eos fecerimꝰ sz domus q̃dē ubi aliq̃d deliq̃ť sĉe assignamꝰ eccl'ie his aūt q̃ colligūt aut apȯ se colligūtū z ex cōstitutionibꝰ penas inferri omnibus mōis iubemus.

De raptis mulieribus que raptoribus nubunt.

Legis interptationem culmini tātuz pricipali ꝓpetere nemini uenit i dubiū cū promlgande quoqz legis auctoritatē fortūe sibi uēdicat

i Legis dubium ut. C. de leg.z con.l i.z.ff.ȯ uulga. sub.l.ex facto

k Conuenienē ut.C.de leg.z con.l.fi. ac.

l Lege. ut .C. de rap.uir.l.i.

m Raptore in lombardia de rap.uir.l.ulť.

n Sed miratinolēte ut eo qȯ noluit quomō punictur poste a adulť. R. ꝙ patri iniuria facta uidetur. ut ff.ȯ iniuř.l.iuidetur.§.usqz .

o Peregrinus. pauperes facti sumus pp nō ꝙ uatā eis iustitiā ut ad nos uenientes pp eādez causam. accu.

p Hec autem uicinicꝫ ut. s. de defen. ci. §. iusturanduz. s. iusnuñ. ꝙ me. z de iudi. l. ante penul. accū.

q Judicare. i. condemnare.

r Eū ꝙ sz qūo hoc duabꝫ rōibus stare nō potest. prima ꝙa expresse inhibetur ut. s. ut iu. sine quo. su. §. illud que est cōtra. secunda ꝙa de maioribus ē unde durante officio conueniri nō potest. uc ff. quibus ex. c. sed zsi per pre. §. ij. que est cōtra. So. dicas ꝙ hic de minōribus iudicibꝫ dicit ut. ff. de iuñ iuñ. l. nec magistratibꝫ ꝙ nihil est dic ergo ꝙ

hoc loquitur in furtis z similibus in quibus durante officio potest conueniri ut predicto §. illud in pri.

illꝰ ciuitatis eꝑz z iꝑz iudicaꝝ inter clāissimū ꝓuincie iudicē z eū ꝙ putaī ledi ab eo. z siꝙ dez cōtigerit iudicē legitime: aut iuste iudicari sanctissio iꝑo satisfacere eū oibꝫ mōis ei qui interpellauit aduersus euz. Si uō refutauerit iudex hoc agere z puenerit ad nos ipa lis si ꝙdem inuenerimꝫ ꝙa iuste secū dū leges aditus a sanctissimo eꝑo ea que cōdēnatꝫ est ñ fecit nouissimis supplicūs subdi ꝑcipimꝫ quoniaī ꝙ nō dz uidicare oppressū ipm opprimere ñ perit: sed ēt sinbiectū ei officiū iubemꝫ cū omni studio administrantes dariissimis iudicibꝫ interpellantes absolueī nihil accipiētes preter illa que nostris cōstituta sī legibꝫ: si uō hoc ñ custodiāt sudbi iubemꝰ supplicūs si tñ inuenerimꝫ quēdā sācissimoꝛ eꝑoruz ꝓ gra cuius piaī ꝓdeī iustitiaz regularē ei castigatiōe inferri iubemus ut studeāt cuz timore dei iuste iudicaī ne nos ipantes iustitiaz cogant homines reliquere ꝓp as ciuitates atqꝫ ꝓuincias z loca in qualibz alia inique ꝯcurreī in ciuitatibꝫ aut in ꝙbus ñ sūt iudices iubemus eos ꝙ habent causas adire defensorez z iꝑz discerneī iter eos. siū uō lītē habentes uoluerit ōfensorez una cū sāctissimo eꝑo iudicare z hoc agi ꝑcipimꝰ. Neqꝫ autē monachū nz clericū: neqꝫ eꝑm iubemꝫ uenīr hic absque litteris sanctissimi sui patriarche. si uō hoc fecerit sciant ꝙ semetipos scemate faciūt indignos. Si quis āt magistranꝫ aut pfectianꝫ aut cuiuscūqꝫ fortune existens acceperit āpli us sportula ꝙ diffinitum ē sacris nīis ꝯstitutionibꝫ iubemꝰ oibus mōis iudicez ꝓuincie periculo ꝓprio scōm nīam legē hoc uidicare z uidictā inferre hec presumētibꝫ. Si uero ñ uē dicauerit hoc ipe iudex licenti azdamꝫ sācissimo uniꝯcuiqꝫ ciuitatis eꝑo nunciare nobis que de his agunt z qualē hēt miliciaz aut dignitatem ꝙ hoc

presumpserit: ut z iudici periculum inferamꝫ ꝓmittenti z ꝺ ipicienti nīam iussionez z iꝑz ꝙꝫ iubeꝫ puniri talia ꝑsumtē.

De usuris[b] nauticis.

Dez ioanni prepo. oriētis.

Uncium[a] audiuimus a tua celsitudine cui occasionē nos ipsi prebuimꝫ. Duo eni erant isti Petruz z Eulogiū supplicasse nostre potestati sacre z p se explanasse dicētes ꝙ cōsueuerūt nauclerius seu negotiatoribꝫ mutuaī aut eorū z maxie in mari negocia facientib z hanc hīe uite occasionē. ipa uēo marina credita uocare nīa cōsueuit lex traiectícia z metueī eos z utpote dubitationibꝫ hinc exortis eis oporteī ꝓpteīa fieri manifestū que ualeat sup his cōsuetudo ut sacra nīa i hoc procederet iussio que cōsuetudinē ad certissima ducceret formaz z itaqꝫ nos delegasse tibi dubitatiois natūa cognoscer z hāc ad nos deducere quatenꝰ mānifesta nobis facta ꝙ uideī lege cōprehēderer perpetua tuāqꝫ gloriam hoc a nobis genere ageī iussa cōuocasse nauclearios ꝙbꝰ hec mutua cure sunt z interrogasse que aliquādo ātiqua consuetudo fuit: illos autē z iusiurā dū adiciētes testimonio ꝑhibuisse modos esse uarios talium mutuorū siquidez placuerit crditoribꝫ i sīgul solidis pecuniaruz quas dederit unuz tritici modiuz aut ōdei imponere ꝙ mercedez publicis ꝑberēt proeo theolonariis sz ꝙtū sibi theoloneo nauigare naues z hūc habere fructū z haꝫ quas crediderē pecūiarū z insup etiaz ꝓ dccē aureos unū ꝓperī solidū ꝓ usuris. i ipos aūt credito res respiceī excūtibꝫ piculū. si uero ñ erūpāt hāc uiā creditores octauā ptē percipere pro singul solidis nōie usurarū ñ in tēpꝫ aliqꝺ certū numerādū sz donec naues reuertāt salue, scōz ā hoc scema ꝯtigit, forta

Item z ubi opprimit subiectos ꝙ z ibi ꝓmittitur ut. L. ad. l. iul. repetū. l. iubemus z hoc probatur in fi. huī. §. quoniaz qui debent uēdi. z c. accursius.

f Si uō opprimere ex hoc sumit Jo. ꝙ nō hz locum nisi ubi ratione officiū subiectos offendit accursius.

t Si uero uiribus nos alias nobis.

u Jmperantes uel inparentibus.

x Judices. maxmi. ac

y Patriarche ut. L. ꝺ epis. z. c. si ca. per ca. i fi. accursius.

z Si quis autē magīatus constit. sic. s. ut liti iu. re. §. his quoqꝫ ac.

s Perfectianus. nomina sunt officialium. ac

b De usuris nauticis.

c Uncium. lex. ff. de nau. fe. l. i. ac.

a Uno q̄z. ꝟm consue etudinem enim sunt mensure. ff. de ꝟben. emp. imperatores.

b Et octobrē. nuit q i octobri z septembri a ptabuntur ad presta tionem tributorum.

iudicantes q̄z speciez existia tiõm ꝟm mñsurā: in uno q̄z lo co tenentē: z q̄cq̄d ex his i ar chā inferri: aut in una quaq̄z dari: aut expendi oz. Si igit cõpositas tales dispositiões, p uintiaz iudicibus moz destia ri in ꝑmis uniuscuiusq̄z idictõ nis z p eos ꝓponi i ciuitatibꝫ sub eis constitutis intra septē brē z octubrē b mñses Sed ēt nolumꝫ exēplaria eoz ex fo ro glorioſissimoz p̄fectoz sin dilatione dari: ut collatores cognoscant quenadmõm dñt collationes inferre. Si uero añ insinuatiõz in alios titꝰos p̄ter eos q̄ ꝓtinenē pticulari di spositione d anni collatores fi scalia exsoluant: aut in ꝓuinti a expendant iubemus eos in eiusdē indictionis collationes hoc reputari: ut nullū ipi pa tiant dānū. Si ꝟo ꝟm a no bis diffinitū tp̄s non dirigant huiusmõi pticulares dispositi ones quidē p tp̄s gubernant nrm p̄toriū. xxx. libraz auri pena pſoluant uniuscuiusq̄ ꝓ uintie ꝟo tracte: ut z. xx. libra z auri pena exigetur. Si aūt iudex missus eadsē pticulaſs dispositiones in ꝓuintias non posuerit. x. libraruz auri pēa dānabit: z spoliatiõm cinglis sustinebit: eius q̄z officiuz. v. li bras auri exiget Jubemus uero spēz quidem illationez moz ex p̄ncipiis uniuscuiusq̄z indictionis incipe: argenti ꝟo illationis titulis ꝟm diffinita tp̄ra. Pro fiscalibus aūt col lationibus de susceptа siue se curitates pticulares: aut plēa rias oibꝫ ab his q̄ fiscalia su scipiūt fieri diffinimus mãife stantes z solidoz qualitatē z speciez nec non z iugoz: siue ulaz: siue centerrarū. z noia possessionū, p quibus functio nes suscipiunt Si uero ꝟm predcm̄ mõm de susceptа: siū securitates non fecerint iubēꝫ eos z penā. x. libraz auri exi gi z tormentis subdi: similiter iudicez, ꝓuintie. x. libraz auri exigi penā. si de hoc interpel latus non iudicauerit: z ꝓpel lit̄ de susceptа siue securitatesſ ꝟm quē diffiniuimus ordinē scribi. hoc aūt iubemus obser uari: ut si quis forsan collato rū dubitat de iposition pro qua fiscalia exiguntur: aut p qua fiscalium q̄titatem oibꝫ mõis fiscaliū descriptionum custodes cogi a prouintie iudi ce: aut illo negligente a locoz sanctissimo epo eas p̄ferre: z fiscaliū oñdere q̄titatē z ꝟuiti um publice descriptionis exi gi possessorē Et in hoc q̄ꝑ adiuuare nr̄os collatores p spexim̄us ut nõ necessitas in fert possessionibus sub hypo thecis decimatiões noiare in auro collationis ut non aliq̄ ex hoc ipsi patiant lesiõm. ſz eos q̄bus in una quaq̄z ꝓuiti a: aut ciuitate piculū fiscaliuz exactionū imminet: siue sint iu dices: siue curiales: siue exacto res: aut canonicari: aut alii q̄ dē a, ꝓpo piculo: z suscipe pe cunias: z trāsmittere: z expēdē re i quibus ꝺputate sē utilita tibus Et hoc custodiri iube mus canonicariū talē in ꝓui tiā destinari q̄ possit in pic'o ordinantiū: tū exigere fiscalia tributa: ut p nullā occasiõem ipulsorē pōt ei mitti: z dānū subiectis inferri ipulsionis: z ip̄m uocabulū de cetero p̄mi mus. si ꝟo opportunus ñ iuēi aūt canonicarius non ipulsor mittaūt. sed illo r̄moto alter di rigaūt canonicarius: ip̄z quoq̄ cānonicariuz ꝓtētū eē iubem̄ deputatis cõsuetudinibz. z nl̄ lā subiectis iferre lesiõem: sin aūt aliqñ cõtingerit supidictos cuiuslibz posſõis ꝓuaī: aut ꝓ tributarie fieri, ex illo tp̄r iube mus supidcm̄ suscipiētē exigi p eo fiscalia ex quo tradicta est ei supindcā posſio. Nõ ali ter aūt supindcm̄ fieri: nisi ex r̄ scripto de hoc examinatio fi at apud ꝓuitie iudicē: z snia eius ꝓcedant diffiniens eū q̄ dz supindcm̄ suscipe Si q̄s

e Jubemus. de susceptа scriptu ra de susspectis. ut. s̄. de man. prin. §. coges. z j. prox. §.

f Si uero penā. sic. s̄. senicas col la. v.

c Si uero ꝟm. sic. L. de apochis pu. l. i.

d Di positiones. in p uintias. facit. s̄. ut l. ti ga. iu. §. z hoc. z. L. de paga. z sacri. z tē. l. pe. in fi.

g hoc autem. de scriptionum. L. de edendo iustū est. L. de fide in stru. illate.

o Raptoris. z i b' male dicebãt debere habere substantiam raptoris.

p Quia enim. p hibuimus z adhuc hoc phibemus. Jo.

q Uel. pro saltem. ac.

eminẽtia. Demim' itaq; pro raptu mulieꝝ siue iã despon sate fuerit l' maritis ꝓiũcte siũ nõ l' ẽt si uidue sint legẽ ante posuisse z capit subiecisse supplicio nõ tm̃ raptores: ueꝝ ẽt cõites eoꝝ: necnõ alios q̃ ei auxiliũ tp̃re iuasiõis ꝓtulisse noscunt z nõ tm̃ pentibz mlieꝝ: ueꝝ ẽt ꝓsanguineis ẽt z tntoribus z curatoribz huiusmõi ꝺ disse p eandẽ legẽ r uidictã pr̃ scriptis penis locũ dedisse. si iã nupte l' despõsate mlieres rapiant̃. cũ nõ solũ raptꝝ mlieris: ueꝝ ẽt adulteriũ p huius mõi temeritatẽ ꝓittit: z sup alias penas raptoris ẽt: necnõ alioꝝ qui cũ eo fuerint patrimoniũ rapte mulieri uidicari p eandẽ legẽ p̃cipimus. ut dotis ei marito dande legitio copia, p raptoris ei ministrare t̃ subitantiã. illo q̃z speciał'r adiecto: ut nulla sit mulieri l' periurgii rapte lñiã raptõis eligẽ mr̃imoniũ. sed cui parẽtes noluerint excepto raptor̃ l'imo mr̃imonio copl'ari nullo mõ: nullo tp̃r lñia mulieri rapte p missa raptoris se ꝓiuger̃ mr̃imonio. sed parentes ẽt si tali ꝓsenserint mr̃imonio depõtari p̃cipimus: sed iurati sumus qꝺ conati sit aliqui dicere raptũ mulierẽ: siue nolentẽ: siue uolẽtẽ. z si raptoris sit ãplexa mr̃imoniũ ꝓtra nr̃e ꝓstitutõis tenorẽ. dẽre tñ eã raptõis habere substantiã: l' qi legis p̃mium l' ex testõ forte si hoc ẽt factũ esse contingit: qui. n. talia dicere p̃sũpserit p̃dcẽ legis seriẽ intelliger̃ nõ potuer̃t. Qr eni tale stare mr̃imõiũ: z si rapta uoluerit, phibuimus z ob hoc parentes rapte mulieris deportationis subiecimus pene si huiusmõi cõsenserit matrimõio: qũo raptas mulieres raptoꝝ eligentes ꝓnubiũ p̃mis honorassemus rapte datis mlieri. Supfluã igr̃ eoꝝ dubitatiõm l' in posteꝝ resecãtes priorẽ p pñtẽ legẽ interp̃tari censuimus. Scimus itaq; si rapta mulier cuiuscunq; sit

r Cẽsuimus. nõ interpretari uetere legem p nouam.

s Sãctimus. uẽ dicare. sunt z alii casus quos diximus instit. de le. §. legari.

t Raptoris. scilicet bona.

conditiõis ul' etatis raptoris nuptias eligendas eẽ cẽsuerit parentibus p̃serti nõ ꝓsentientibus: nec ex bñficio legis: nec ex testõ raptoris hr̃ditatẽ suscipere l' quocũq; mõ substantiã uendicar̃. sed p̃miũ qꝺ per legẽ nr̃az rapte mulieri datũ est ut raptoris eoꝝ qui ei auxiliũ tp̃r inuasionis p̃buerit bona uendicet hec ad parẽtes si ábo ul' unus supsit qui nuptiis spãl'r non ꝓbant̃ consentire consensisse ex tp̃re raptus ipso iure transferri u z primoniũ raptoris non raptaz iam habere mlierẽ r que cõiugioq; raptoris inquinare non piguit: ſz i psonas transferri quas suzius noiauimus eius ꝓsentientes coniugio: nã nepharios huiusmodi coitus penis corrigi nõ premiis ꝓpetit̃ honorari. Quꝺ si parentes iã decesserint l' huiusmõi sceleri cõsenserunt substantia raptoris nec nõ alioꝝ q̃ facinoris fuerit participes fisci iuribus uendicent quã interp̃tatiõz non in futuris tm̃mõ casibz ueꝝ in p̃terit ẽt ualere scimus: tanq̃ si nr̃a lex ab initio cũ interp̃tatione tali, pmlgata fuisset a nobis i de pr̃ carissime: atq; amantissime. Que igr̃ p hanc nr̃a statuit eternitas legẽ tua celsitudo effectui mãcipari obseruariq; precipiat.

De collatoribus z aliis capitulis.

Idem an. petro pp.

Quecunq; ad utilitatez nr̃oꝝ collatoꝝ p̃tinent p Juliũ l' p augustũ mẽsem uniuscuiusq; inditionis particulares dispositiões collationũ future inditionis in foro uniuscuiusq; diocesis gl'iosissimoꝝ nr̃oꝝ p̃fectoꝝ sub confectione monum̃toꝝ manifesta ri declarantes quantũ unicuiq; p̃uintie: siue ciuitati p unoq; iugo: aut uilis: aut cẽturris aut aliquo quolibet tã in spẽ q̃ auro fiscalium cã imminet

u Transferri. nõ dñium transferri sine p̃sessione. ut dixi. L. de pactis. l. traditiõibz.

x Mulierẽ. hñtem.

y Cõpetit. nõ penas p̃ dictis. ut hic. z. §. ut nulli iu. §. quoniã. z premia merentibus. ut hic. z. L. de statuis l. ut uirtutum.

z In preteritis. nõ qꝺ lex ad preterita trahitur facta. sic. L. de legi. z con. l. leges.

a De collatoribus. z aliis capitulis.

Quecunq; iugo boum.

a Exigere. eos. L. de epi. audi. iubemus. az.

b Si quis aũ eos. facit. ff. ỏ decre. ab or. fa. l. quỏ est. z. ff. de mu. z ho. ut gradati z. L. ỏ suscepto. z archa. l. exactores.

c Añq̃. damus. ar. q̃ prelatus ex ipsa electione aliq�ỏ ius habet nec postea eligentes mutare consiliũ pñt.

hec p̃bere: aut ꝓficiant ab initio in q̃bus deputate sẽt opibz sed nz possessores: aut hitatores ciuitatũ p̃sumere quolibet mõ auferr̃ aliq̃d ex ip̃is pecuniis: aut noie descriptionuz: aut ꝓportulis dare aliq̃d ex his: aut expendere. Si q̃s aũt daꝛ aut accipe ex his p̃sumpserit iubemus eũ de suo duplici q̃titatẽ hoc ciuitati r̃ddeꝛ. Sz nz ꝓuintiaꝝ iudices: aut eoꝝ officia: aut aliũ quenlibet oio pticipiũ hr̃e aliq̃ỏ ad p̃dictas pecunias: aut eoꝝ dispensationi semetip̃m miscere. Sed ciuitatis sctissimum episcopum z primates: necnõ eius possessores: ꝓstitueꝛ q̃dẽ partẽ ciuitat z frumtariũ: z aliũ huiusmõi dispensatoꝛs. Singlis aũt annis ipletis sanctissimũ epz cũ q̃nq; ꝓmatibz ciuitatis rões exigere* eos q̃ ab ipsis ordiati sẽt: zsi q̃d talibz rõciniis apparuerit debitũ: aut remansisset exigi huius dispensatoꝛs piculo eos ꝓstituẽtiũ z utilitatibus q̃bus deput ata sẽt reseruare d Si q̃s ãt ex p̃dictis dispensatoribus iefficaꝝ iuenitatur repente hunc remoueri iubemus aliũq; ꝓ eo a sctissimo ciuitatis epo: z reliq̃s ꝓcuratoribus sicut p̃dcm̃ est ordiari e Seientibus his q̃ denoiant eos: qr si qỏ dãnũ ciuitati ꝓtigerit ex ꝓp̃is substantiis hoc merebunt f Nulli vo liceat eos q̃ in officio sẽt gl̃iosissimoꝝ prefectoꝝ: aut in alio officio: aut i schola ꝓstitutoꝝ talia rõtinia ꝓmitti: nz ex p̃cepto eius dẽ administrationis: aut alteri⁹ iudicis scripti: nec si pragmaticam: aut alia sanctiõz: aut sacꝝ cõmõitoriũ accipiãt: precipiens ei aliq̃d tale. Sed si q̃d fiat huiusmõi lũtiã hr̃e uniuscuiusq; ciuitatis sctissimũ epz z eius ꝓmates nõ rñdere promemoratis capl̃is talibus personis referat: autem ad nos ut hi agnoscentes: z illaꝝ ciuitatibus dãnũ ex eoꝝ substantia restitui iubemus: z ꝓpetẽtẽ

uindictã talibus inferam⁹ sup hoc iubemus scriniarios opũ sub p̃fecto sacroꝝ p̃torioꝝ ꝓstitutos nullũ pticipiũ ad tali a rõcinia oio hr̃e uacantibus oibus p q̃ siue eis generaliter siue special'r: aliq̃d tale q̃dem cõcessum est: aut postea ipetr̃tur. ꝓ p̃dictis. n. causis rõnes nulli coitti uolumus: nisi nos ꝓdesse ciuitatibus estimantes uiꝝ bone opinionis z dignitate ornatũ elegerimus q̃ dẽat a uobis i scriptura diuinã iussiõnẽ pcipẽ ꝓtinentẽ: z p nr̃am piã subscriptiõz z illius nom̃ z dignitates: z cãs: z tp̃ra quoꝝ ei rõcinia ꝓittimus eos: aut q̃ talibus psonis rões exigunt̃ oẽm hr̃e tutelã iub mus aliq̃ qõnẽ nullatenus sustinentes. g Ad hec scimus in nullo nr̃e reipu. loco eundẽ ep̃m z iudicẽ eẽ loci ꝟuatorẽ gl̃iosissimo ꝝ p̃fectoꝝ: aut mgr̃oꝝ militaris cinguli. sed nec aliq̃ exactionẽ fiscaliũ tributoꝝ agentez loci ꝟuatorẽ esse gl̃iosissimoꝝ prefectoꝝ: aut nr̃oꝝ milit ũz simpl'r dicendũ nullũ in ꝓuintiis fieri loci ꝟuatorẽ p̃fecto ꝝ: nisi p nr̃am scriptã iussiõz in expeditis ubi utilitas exigit z loci ꝟuatorẽ mitti eius dẽ p̃fecture q̃ dẽat ꝓuidere militaribꝫ expensis. Siq̃dẽ aut extra hoc delinquaꝛ z ꝓittaꝛ qui dẽ loci ꝟuatorẽ situ fecit. xxx. libraꝝ auri pena exigeẽ restitutur⁹ oẽ dãnũ p eũ q̃ ab eo directus est aliq̃s ꝓtulerit q̃ nõ fieri p̃sup̃bit a ꝓpo cigl'o' z dignitate z militia ꝟuabit̃: z. x. libraꝝ auri pena mł'ctabitur. h Ad hoc id ꝓhibemus z in ꝓuintiis existentes iudices ciuiles z militares in ciuitatibz aut castris loci ꝟuatores i ꝓsb̃ sibi ꝓuintiis facere: ex quo uidelicet in ꝓuintiã accesb̃int: z i q̃tũ in ea adiserint. v. auri li. pena iminente tã facienti loci ꝟuatorẽ iudicis: q̃ fieri presumẽti. Anteq̃ vo in ꝓuintiis ueniant iudices damus eis lũtiãuices agentes suos instituer̃ q̃

cle. si quis in b°. ff. de of. pres. cõgruit.

d Ad hec. iubẽ. ꝙ. s̃. de man. prin. §. illud. s̃. ut iu. sine quoquo su. §. illud. ff. de of. ꝓcon. l. obseruare. in prin.

e Ad ciuitatem. aut de municipio ad municipiũ

ut ex̃. de electi. causã queinter. Jtez contra s̃. de man. prin. §. cosãt. s̃. de adminis. §. illud. 3. so. ut ibi. Jtez ff. de of. procon. l. iuj §. fi. 3. so. hoc nouũ.

d Jubemus ãt. latrocinia. L. de episco. z

g Sup hoc. sancimus. L. ut oẽs tã ciui. q̃ mili. s̃ ut iudi. sine quo quo suf. §. necessitatẽ. z. s̃. ỏ ad minis. §. i.

h Dispendia. facẽ L. qñ z quibus quarta ps de. l. ỹ. z. L. de cur. pu. l. non patiuur.

b Et in hoc ꝺ̃ꝝ s. de eccl. t. §. si quis aũt in sua. ⁊ j. de sanc. e. §. si qs rapuerit ⁊ l. de suscep. iusta. ⁊ l. exacti ones.

autẽ ꝓtauerit se ledi: liceat ei ꝓuocare: ut i foro glorioſiſſimoꝝ ꝓfectoꝝ appellatio ex aieẽ: ⁊ ꝑm leges terminũ ſuſcipiat. Si ꝓo aliqñ ꝓtigerit dñz cuiuſcũqꝫ poſſeſſiõis: aut non appetere: aut ad fiſcaliũ ſolutiõem nõ ſufficere: aut ex hoc ſupidictionis neceſſitas ſuſcipiaẽ: iubemuſ hãc repente tradi his q̃ ꝓꝑuant: aut tributori a ꝑdia poſſident cũ oĩbz q̃ in ea inueniunt agricolis ⁊ peculiis eoꝝ: ⁊ ẽphicis: ⁊ fructib⁹ ⁊ aialib⁹: ⁊ oi alio inſtructo inſtro ibiqꝫ iuẽto. Si ꝓo aut pſõa q̃ dẽat eas ꝑm legẽ ſuſcipẽ nõ iueniaẽ: aut alio quocũqꝫ mõ differri ſuperidictũ ꝓtigerit iubemus geſta ꝓfici apud ꝓpũtie iudicẽ ſignificãtia: ⁊ qualitatẽ: ⁊ ſtatũ eius poſſeſſionis ⁊ oia i ea inuenta ut ſic eã curiales ſiue exactores: aut officiales ſuſcipiãt: ⁊ſi poſtea inueniaẽ q̃ dẽat eã ꝑm leges ſuſcipere nõ aliter fieri: niſi quȝ per oc caſiõm fiat exactoꝝ: aut curiali ũ: aut iudicũ: aut officialiũ eius penis: aut minus ſcñ eſt ei q̃ ſuſcipit reſtituaẽ. hoc ꝺ̃ꝝ iubemus ut ꝓ pecuniis: aut ſpẽbus in ꝓpũtiis expenſis nõ exigãẽ collatores ea q̃ ꝑdicunt̃ tranſmiſſoria: ⁊ ꝓ his ãt q̃ trãſmittunt̃: nõ ãplius ꝓberi eoꝝ q̃ ex initio in unaquaqꝫ ꝓpũtia deputata ſt̃. Eos ãt q̃ " i ꝓ uintiis ꝓ q̃buſcũqꝫ publicis exactionibus dirigunt̃: nõ al'r inchoare exactiõm: niſi ꝑpus i ꝓuintiali iuditio inſinuauerint i poſitas ſibi ȯ hoc iuſſiões ut exſoluẽtes fiſcalia tributa nl'li ꝓ his piculo aut dãno ſubiiciant̃: hoc ipſo ⁊ ſup ꝑuat negociis obꝑuando. Hoc ꝺ̃ꝝ iubemus eos q̃bus fiſcaliũ exactio iiungiẽ nulla ꝑuataꝝ cãꝝ executiõem ꝓitti. Sed ⁊ſi q̃d eis tale iniungaẽ nullo mõ ꝑ ſumere eos hoc ageꝝ: ne occaſione publicaꝝ functionũ nr̃i ſubiecti ledant̃. Si ãt aliq̃s ꝓ ueritate publica debẽs tributa dicat executori eẽ ſibi aliũ debitorẽ: non licere executori moleſtiã aliq̃ denoiato iferr̃ niſi prius debitor ꝓbeẽ nullo mõ oio poſſe publica tributa ꝓſoluere: hoc prius tñ req̃ri a pud iudicẽ ꝓpuitie: ſi ꝓ ueritate debitor eſt is q̃ denoiatus eſt: ⁊ ita fiat exactio in utroqꝫ caſu. ſi q̃s exeq̃ aut exigere citra ea q̃ a nobis diſpoſita ſũt ꝑſũpſerit: ⁊ cingulo nudabiẽ ⁊ ꝓfiſcabiẽ: ⁊ exilio tradeẽ. q̃ ãt iniũxerit: aut ꝑcepit iudex x. libraꝝ auri exigaẽ pena: ⁊ officiũ eiꝰ. v. libraꝝ auri ſub iaceat pene. Nulli: pẽitus ꝺo liceat publica tributa exigẽti um: ⁹ nz cenſualibuſ: aut rõnũ ſcriptiõibz: aut aliis q̃buſdã publice miniſtrantibus executiõm q̃ in ſacro loco reſideat aut ꝓtra eos q̃ dñt ſe leſos ab eis infiſcaliũ exactõne. Nullus aũt penitus moleſteẽ ꝓ tributis terraꝝ quas nõ poſſiꝺt ſed ẽt ſi ꝓtingat agricultores alicui cõpetentes: aut in ſcriptitios ꝓpã eos hr̃e poſſeſſiõm illos moleſtiam ſuſtinentes: niſi forte ꝓpa uoluntate tali fũctione ſe fecit obnoxiũ. Eos ãt q̃ publica tributa exigẽt iuſtis ponderibus ⁊ mſuris utiꝑcipimus: ut nz i hoc nr̃os tributarios ledant. Si ãt collatores putent grauari ſe: ſiue i mſuris: ſiue i põderibz hẽant lñiã ſpẽ ꝓ q̃oẽ mſuras ⁊ põdera gl'ioſiſſimis ꝑfectis. auri uero ⁊ argenti: ⁊ reliquoruz metalloꝝ pondera a glorioſiſſimo ꝓ tr̃a coite ſacraꝝ lãgitimonũ accipe: ⁊ has menſuras ⁊ pondera i ſciſſũa uniuſcuiꝰ q̃ ciuitatis eccl'ia ꝓuãi: ut ꝑz e a ⁊ grauañ collatoꝝ ⁊ fiſcali um illatio: ⁊ militares ⁊ alie expenſe fiant. Ciuitatũ ꝺo nr̃e reipu. ⁊ hĩantiũ eas ꝑfecte ꝓſpicientes. Jubemus nl'lã oio eſſe lñiã fiſcaliũ exactori bus coicare pecuniis: q̃ opibꝰ ⁊ fruñtis ciuitatũ ⁊ aqueductis: aut aliis q̃buſlibet ſolẽntatibuſ: aut ſalariis deputata ſt̃: aut retinere aliq̃d ex eis: ut ad ꝓpũ lucꝝ dirigẽ: ſed ſiñ aliqua dilatiõe: aut imiutiõe

de pẽu le. ⁊ de ſuppt. lega.

m Qualitatẽ. ⁊ ſic cõſcribũt̃ bõa ab eo cui ſuccedit fiſcus.

n Eos ãt. qui. L. ȯ cano. largi. titu. ⁊ L. ȯ executo. ⁊ exact'. l. i. lib. xij.

i Et hoc cuſtodiri. l. ꝓſeruari. L de oi agro deſ. l. locorum.

k Si quis ãt. ⁊ ꝑm leges. ſ. de iudi. in fi. tituli.

l Si ꝓo. aliqñ. cutiois de q̃bus bẽſ exempla. ff.

o Impoſitas: nõ ꝓ ſẽtẽtia pla. ut diximus L. de procu. l. i.

p Hoc ꝺ̃ꝝ. inferr̃. L. qñ fiſcus t' priua. l. pe.

q Nulli uero exigenti um. ſ. de man. prin. §. fi. ⁊. ſ. ut omnes obedi.

a Prepositis. nō tacē. sic. j. e. §. nulli.
b Decretis. in quibus eligunt illos tres.
c Dicētes. dcī pmatēs.
d Eos elctores. futuōs
e Cōcubinā. sic est in quolibet clerico. ut. j. e. §. clicos ām. z facit. s. quō. o. epi. §. de de o. z. §. sancimus.
f Sed nec cognoscūt quē electuri sē in ep̄z ut z px. innuitur az. z sic iepte mutat materiam. hoc ꝫ sic construe ut electione triū zē. z sic nō qō. xxxv an. debet habere eps sicut' z presbr. ut. j. e. §. presbrum. Item nota qō tres debent eligere. sufficit tamen duos consentīr. ut. C de decre. l. noiationū z iō tres z non quatuor. uel qr naturalr hoies discordant z i illis casibus posset eē qō nō conueniret ps maior. ut. ff. ò ar. Jē si unus. §. pricipalr.

g Coniunctā. olim.
h Canonib⁹. i. senicā ut in nouellis. e. ti.
i Hunc esse. s. futurā electionem.
k Eum electum.
l Hoc. s. ò electorib⁹. nunc ò eligendo icip.
m Decretis. qñ p se eligunt dicti electores.
n Ordinationes. puta archiepiscopi.
o Ordiantis. nā ōpo nunt. si tal' nō esset.
p Detineat. oli eō tres retinebat. z quartaz cūie dabat. ut. s. quō oz epis. §. neqꝫ ex of. con. z. j. e. §. sed hoc quidem.
q Damus. cum alīs licet o i m laicus non eligeretur. ut. s. quō oz epis. §. igitur.
r Ordinetur. sed bo die hoc correctum est iur canonum. nā nō

ꝑsonis facere pr̄positis sacro sanctis euangeliis ꝑiculo sua ꝫ aia ꝫ dicentes in ipsis decretis: qr nz per aliquā donatiōz nz pp promissiōm: aut amicitiā: aut per aliam quanlibet cām scientes eos fcte z catholice fidei z honeste esse uite: litteras nosce elegerūt hos: z qr nz uxorem nz filios aliqui eo ꝫ habent: nz concubinā: aut filios naturales cognoscunt eū habuisse: aut hr̄e. sed si ꝑ uxorē aliqs ex eis hūit z ipaz unā z ꝑmam. z nz uiduaz: nz uiro cōiunctam: nz legibus: aut sacris ꝓstitutionibus interdictam. sed nz curialem: aut officialē hunc esse cognoscūt: aut si curiali: uel officiali subiacet fortune sciunt eum in monasterio non minus. xv. ānis monachicā conseruatiōm implesse. hoc ꝫ decretis oz i seri: qr nouimus quāqꝫ. xxxv. etatis annos hz is qui eligitur ab eis cognoscūt ꝓsōas: ut ex triū ꝓsonaꝝ ꝑ qbus talia decreta fcā st: melior ordinet electione z piculo ordinantis curialē vo uł officialē q sicut dcm̄ est. xv. an. in monasterio ꝙuersatus est: z ad epatū puocatus libeꝫ esse, ꝑpa fortuna ita tū ut liberat' a curia quartā ptē sue subē sibi retineat reliqs eius rebus ꝑm nr̄am legē curie z fisco uendicandis. Damus aūt lītiaz decreta facientibus: si quēpiam laicoꝫ preter z officialem curialē dignum memoratam electionē esse putauerunt hunc cū aliis duob⁹ clericis: aut monachis eligere: aut si laicus hoc mō ad epatū eligat: z nō repente eps ordinet. sed primo clericis nō minus tribus mēsibus ꝙnumeret: z ita sētas regl'as: z quotidianū ecclie misteriū e doct⁹ eps ordinet. q. n. alios dz docere p ordinatiōm ab aliis doceri non dz. si uero ut euenerit in qbusdā locis non i ueniant tres persone ad talē electiōm opportūe liceat decē ta faciētibus i duab⁹ z una

ꝑsona decretū facere: oēs eos tī dictas a nobis hūtes testationes. si vo qui debent ep̄m eligeř citius ipsa ò̄creta ītra sex menses nō faciāt tunc periclo ꝑprie aīe ille quē cōpetit ordinare: ep̄m ordinet. omibus aliis que diximus obꝑuandis. Si quis āt circa memoratam obꝑuatiōm eps ordinetur: iubemus hunc oībus mōis epa tu depelli. sed eē illū q preter hec p̄sumpsit ordinare segregari uno anno sacro misterio z oēm eius substantiā q quoli bet tp̄r aut mō in eius dn̄ium deducta est pp culpam quam fecit dn̄o eccl'ie: cuius eps ē uē dicari. si qs āt electū ad ordinatiōm epatus accusauerit i qualibet cā que possit ꝫ leges aut canones eius impedire ordinationez: differatur eius ordinatio: z prius contra eū prepositam cām siue presente accusatore z ab ea ꝑpositā cām exeqīte: siue ēt differente tres mēses suā accusatōz iplē diligē ter examiari ab illo a quo futurus erat eps ordinari: z siq dem obnoxium eum accusati o iuenerit, phibeat ordinatō. Si uero obnoxius nō ostēdatur: ordinatio quidē non ipediat. accusator aūt siue nō ꝑ bauerit: siue ēt fugit ꝑpositaz a se accusatiōz a, puitia i qua habitat obiiciat. si quis autez ante examinatiōm accusatū ordinauerit: ordinatus q̄dem sacerdotio repellat. Qui vo talē ordinare festinaūit supiꝰ dicte subiaceat pene tā manu ali, phibitione sacri ministeriū q̄ ēt ut oēs eius res eccl'ie uē dicent pre oībus illō seruari scimus: ut nullus aut per suffragiū auri: aut aliarum reꝝ eps ordinet. si q̄d aūt tale ꝙit tat ipsos z dantes z accipientes z mediatores eoꝝ p̄m sacras scripturas: z sacras regulas damnatiōi subiiciūt: z ꝑpterea z q̄ dat z q̄ accipit z mediator eius factus sacerdotii aut clerici honore remoueat: qō aūt ꝑ hac causa datum est

est eligendus in ep̄m nisi fuerit ante dyaconus aut presbr. aut in subsidiuz subdyaconus. ut in decre. di. xl. c. u ult. z postulari potest. ut di. xli otius ty. sed hodie subdyacon? ipso iure eligiē ut ex̄ de temp. or. c. a multis.
s Qui enim. rudiculum est eniz e os uelle docer̄ q nonduz didicūt ut ait Tullius z hic. z ad hec. ff. de eden. l. si qs ex. §. prohibent z. C. de epis. z cle. l. cum clericꝰ §. ipse uero. z. ō ꝓsē. que de dig. sbi cuz nanqꝫ z c̄. z. ff. ad. l. iul. de adul. si uxor §. iudex.

t Una. unus ergo pro omnibus eligit. ut. C. quō cuiuscqꝫ uni. l. itē §. i. z. s. de questo. §. i. z ar. C. communia de lega. l. si duobus. z ar. ff. de iudi. non nunq̄.
u Si uero competit. i. is cui cōgruit. est autem is q̄ p̄est episcopo archiepiscopus ut similis. sed hodie uscqꝫ ad tres mēses. ut extra de elect. z elec. po. cum nobis oli.
x Ordiatur. puta quia per suffragiuz est electꝰ ut. j. §. re omnibus.

i Lōpellet. L. ò bonis q̄ li. cū nō solū. §. ubi autē L. de iudi. properandū. §. fin āt.

k Dēs āt. uendicari. ut. §. ut nō li iudi. §. si quis uerum.

dēant oia usq; ad sui pūtiaz; agere que possint ipsi iudices facere. citra tñ nouissimū suppliciū: aut ībri incisiōem. sz si quis ex iudicibus ꝟm iussionē nr̄am in aliā regiōem mittat. Et liceat ei p similē mōm loci ꝟuatorē suū facer̄. Jubēp āt oēs iudices tā militares ꝙ ciuiles p se reqrere eos qui latrocinia: aut uiolentias: aut rapinas rep: aut feminap: aut alia quelibet in puintiis illicita ꝓsumpserint: z supplicia eis legitia inferre: nz p his cāis accipe aliquid ꝓsuetudinis noie ut oēs undiq; nr̄i collatores illesi ꝟuent̄. Non. n. pittimus cuilibet maiori aut minori militari iudici: aut latrocinii insecutores: aut uiolentiap in hibitores: aut tribunos p talbus cāis in puintiis ordinare aut qui dēant aliquos examinare: ut nō p tales occasiones āpliores uiolentie inferant p uintialibus. Si quis āt iudex cū nō se custodierit cognoscat nō so ū ꝓsso sibi cingulo spoliandū: sed decez libraz auri penā exsoluere eo qò p̄sūpſit talē cām assumere pz tormēta ꝟo ꝓfiscatiōm subē i exiliū redigendū z in exiliū relegāò.

Ad hoc iubemus pūtiap iudices z officia eop: si qñ de ciuitate ad ciuitatē ueniūt: nz āgariis: nz descriptiōibz: aut aliis expensis collatores grauare. Sed ex deputatis sibi ò fisco ānonis sibi expensas facē. Sup hoc scimus pūtiap iudices oibus mōis pz ò posītiōm cinguli q̄nquagita dies in puitiis ꝓmorarī: z ꝙuētiōes aliquas ꝫ se mouentibz rñdē. Si ꝟo ꝓtigerit aliquē ex eis āte ꝓpletos q̄nquaginta dies ò ferer̄ puintiā: iubemus oēs ab eo dānū aliq̄ passos sil̄ ingr̄ di apò scissimū metropoleos ep̄z ciusdē puitie: z sub gestis monumtop unūquēq; tñ tangentē sancta euangelia palaz facere illata dispendia: z ex illius subā ꝫ quē talia facta sit monumta oē dānū lesis restituī puidentie: z pclo p tp̄us ꝓfcōp tratie eiusdē puitie sciētib: qr si hoc ꝓpler̄ neglexerit ipse de pp̄is facultatibus oia dāna lesis restituer̄ ꝓpellat̄.

Si q̄s āt ex iudicibus puitiap: aut euocet̄ ad aliā admistratiōm: aut opus ad aliaz p uintiā ei credat̄. Jubemp eū legitio pcuratore ꝓstituto conuentiōes pponentibz p dānis rñdere: qò nisi fecerit scimus monumta apud scissimū ep̄z sicut supius dcm̄ est agi: z pro dānis illatis eis iurantibz ꝟm gestop uirtutē oē dānū reddi puidentia sil̄r z piculo p tp̄s p̄fectop uniuscuiusq; puintie tractatop.

Dēs āt pecuniarias pēas q̄ pūti lege cōtient̄ z coite p tp̄s ꝟuatap rep exigi eos q̄ pūtē legē nō ꝟuāt: z nr̄o fisco uendicari scim q̄ nisi eas uēdicauerit ipse cōmistrāte sibi schola ex pp̄a facultate huiusmōi q̄titatē soluē cogr̄.

Que igr̄ p pūtē legē nr̄az salutarē ippetuū p utilitate ualiturā: z statū nr̄op collatop dispositum tua gl̄ia iuiolata: z imota p oia ꝟuar̄ ifestiet z ad oim notitiā pueniē faciat: editis q̄dē i hac regia ciuitate solēniter ppositis p̄ceptis: aut apud clarissimos puitiap iudices directis: ut p eos oibus collatoribz manifesta sint.

De scissimis epis z deo amabilibz z reuerēdissimis pbyteris z clicis z mōachis. Dē.

l De sāctissimis epis. hoc dr̄. j. e. usq; ad. §. clicos

m Reuerendissimis. hoc dr̄. j. e. §. clericos usq; ad. §. iubemus.

n Monachis. hꝰ dr̄. j. e. iubemus usq; in fiñ. constitutionis.

o

Dē gubernatiōe z puilegiis aliis q̄ diuersp capitulis ad scissimas eccl'as z alias uenerabiles domosptinentibus iā q̄dam dispositimus: super sanctissimis autē epis z clericis z monachis dudum in diuersis constitutionibus dispositā cū competentibus correctione hac comprehendere lege perspeximus. Sancimus itaq; quotiēs opus fuēit epz ordinare cl'icos z pmates ciuitatis cuius futurus est eps ordiare mox decreta i tribus

p Cōstitutionibus. ut §. quō oz epis. z. §. de monachis. z. §. ut clerici ap. pprios. e. z. §. apud quos oz.

q Scimus. primates. s. ecclīastīcos. ut archipbyteros z archidiaconos q̄ primates ecclīastici dicunt̄. ut. j. e. §. scimus āt reuerēter. nō loquit̄ de laicis. qr illi nō debēt eligere. sed facte electōni dñt ꝓsentire. ut i ò cre. xiij. di. c. docēdus z. xcij. di. c. nullus. z c. non est.

a Sue. ut. s. ꝓsiti. q̃ de dig. §. illud.
b Presbr̃is. l. p̃sbr̃os
c Diacon⁹ l' diaconos.
d Subdiaconus. ul' subdiaconos.
e Cognatõis. l' agnatõis cũ hodie nõ sit diferẽtia. ut. s. ò here. ab iteſ. §. ex his
f Permittim⁹. aliò i milite ſcłari q̃ nullo mõ admittit. ut iſti. ò excu. tu. §. idez ꝛ i milite. ſz nñqd põt eẽ teſtamẽtariꝰ l' datiuus: ℞. ñ ut ħ. a ℑrio. ar. ff. of. eiꝰ cui mã. ẽ iur̃. l. i.
g Hec fecerit. i. ſi declarat hoc. ℑ. iiij. m̃ſes. ergo ſi non fecerit p̃iudicat ſibi in alijs. ħz. p. ꝛ ẽ ꝓ eo s. ò br̃. ꝛ fal. §. ñ ãt ꝛ. ff. ò of. ei⁹ cui mã. eſt iur̃. l. i. ſm Jo. ꝛ py. ℑdñt eni ſibi ibi alia p̃iudicar̃. ut. L. ò execu. l. uolũtaria ꝛ. L. ò biſ qui ſpõ. mu. ſb. l. ij. ꝛ qò ħ ꝛ ſi q̃s hec feccẽit. ꝛc̃ exponũt. i. ſi eã tutelã ſuſcepũt ſolẽniter nec ei alr ſuſcipe dz nullã circa aliã ꝛc̃. h⁹ aũt p̃uilz clẽici hñt q̃ ſtãt ut clici ñ al. ut L. ò. e. ꝛ. c. l. giñalr ſz q̃d ò elec. ꝛ crea. ꝛ alijſ ea. q̃ ñ ꝓhibẽ tur: ℞. ħz Jo. uocari p̃nt cõi iur̃ ħz leges
h Aliũ aũt. q. d. ñ clericũ ut ſubijcit. ℑ. ibi eꝑm autem ꝛc̃.
i Publicarum. ſ. uectigalium.
k Dom⁹. ſ. nr̃e p̃uate
l Litis. ẽt cuiuſlibz:
m Cauſis. ſ. p̃dict̃ publicis dic exẽplũ ut i publicis ſalinis. ãt argẽtifodinis. l ſilibz nã hec publica ſt̃. ut ff. ò. v̄. ſi. l. it̃. ꝛ. ff. public. l. ſz bi. i p̃n. ꝛ. ff. ò v̄. ſi. l. it̃. ſed iconom⁹ vr̃ admittẽ dꝰ ad fideiuſſionez. ut. L. ò epi. ꝛ cl. cuz clicis. §. mẽorati. q̃ ẽ ℑ. ꝛ ex̄ ò fiòluſ. c. pe: ꝛ fi. ſo. b i ſpãlibꝰ caſibꝰ loq̃ẽ ut innuit hic ꝓ talibꝰ cauſis ꝛc̃. Jt̃ uidetur q̄

eꝑm ſub ꝓprii parẽtis ptãte eſſe ex ipſa ordinatõe ſue⁹ poteſtat̃ ſit. Deo amabiles aũt eꝑos ꝛ monachos ex nulla lege tutores: a ut curatores cui cũq; perſone fieri permittim⁹ preſbyteros aũt ꝛ diaconos ꝛ ſubdiaconos iure: ꝛ lege cognatõis tutelã aut curã ſuſcipere hereditatis permittimuſ proprie ꝛ ſolo gradu cogniti onis ad tutelã ꝛ curã uocatis ꝛ huiuſmõi ſuſcipeř adminiſtratõem permittimus. ſi tamẽ itra. iiii. mẽſes ex quo uocati ſunt ad ꝛpetentẽ iudicẽ ſcripto declarẽt talẽ adminiſtrationẽ ꝓpa uolũtate ſuſcepiſſe ꝛ ſi q̃s eoꝝ forſan hec fecerit nullum ex hac in alia tutela aut cura p̃iudiciũ patiat̃. Alium autem fieri ſuſceptorem aut exactorẽ fiſcaliũ functionũ aut cõductorẽ publicaꝝ aut alienaꝝ poſſeſſionũ: aut curatorẽ domus: aut ꝓcuratorem litis: aut fideiuſſorẽ pro talibꝰ cauſis eꝑz: aut iconomũ: aut aliũ clericũ cuiuſlibz grad⁹: aut monachũ propoſitum: aut ecclie: aut mõaſterii ſubire nõ ſinim⁹ ut ñ p hanc occaſionẽ ꝛ ſcis domib⁹ damnũ fiat ꝛ ſacra miniſteria ipediantur. Si aũt eccleſiis: aut monaſteriis poſſeſſiones que dã adiacẽtes ueniãt ꝛ uoluerint diſpẽſatores ipaꝝ uenerabiliũ domoꝝ ꝛ ꝓductiõem aut ẽptiõem aut ẽphyteoſim has accipe: tũc oĩbus clericis ꝛ manachis pro aliis cauſis i ipo inſtro ſubiectis monumẽtoꝝ cõſentiẽtibꝰ ꝛ manifeſtatibꝰ p utilitate uenerabiliũ domuũ hoc fieri talẽ cõductõz ꝛ emphyteoſim ſinimus: ſz ẽt ipſis ſãctiſſimis eccliis: ꝛ aliis uenerabilibus domib⁹ damꝰ licẽtiã ꝓductões ꝛ ẽphyteoſes facere ad inuicẽ ꝛ clericis ſilr propriaꝝ eccleſiaꝝ poſſeſſiones cõduci ꝛ gubernare cum uoluntate tamẽ epi ꝛ iconomi permittim⁹ exceptis pſonis quas per aliã legẽ hoc facere prohibuimus. Si quis autez

cõtra ea que dicta ſunt aliq̃d fecerit. ſiquidẽ eps fuerit oẽs eius res ex qualibet cã ul' perſona: ſiue añ epatũ: ſiue poſt hec fuerit aduenictes eius eccleſie uẽdicari ſãctim⁹. ſi aũt iconomi à alii clici fuerit hoc delinquẽtes pecuniaꝝ eos penã qualẽ epus eoꝝ probauerit exigi eccl'ie uendicadã. cuz etiã qui conductõem theleemorum: aut cuiuſlibet poſſeſſionis: aut publicaꝝ collatõez perceptionẽ: aut exactiõem: aut ſolicitudinẽ domus hoc credẽtes: aut fideiuſſores eos pro memoratis cauſis ſuſcipientes nullã cõtra eccl'iam aut monaſteriũ aut res eius: aut gubernatiõum aut ꝓtra ullas perſonas quibus crediderit aut cõtra facultates: aut fideiuſſores eoꝝ hẽant actiõem. Illi uero q̃ publicaꝝ coll'onũ aut tributoꝝ ſuſceptõem: aut cõductõem: aut exactõem memoratis pſonis crediderit an fideiuſſores eos accepit ſi qò publicũ dãnũ ꝓtingat hoc ex propa facultate reſtituer cõpellũt. Nulli uero⁹ iudicũ licebit deo amabiles eꝑos cogere ad iudiciũ uenire pro exhibẽdo teſtimonio: ſz iudex mittat ad eũ quoſdã ex pſonis miſtrãtiũ ſibi ut prepoſitis ſacris euãgeliis ſcõm q̄ decet ſacerdotes dicãt que nouerit ſed neq; pro qualibet pecũiaria cã: l' criminali eꝑz ad iudicẽ ciuilẽ: aut militarẽ iuitum ꝓducere l' exhibere citra ipialẽ iuſſionẽ pmittimus: ſz iudicem q̃ taleꝰ aliq̃d ex ſcripto ſiue ex nõ ſcripto p̃ſumpſerit ipare poſt cinguli priuatiõez xx. auri libraꝝ penã exolue re iubemus eccl'ie: cuius epus ꝓduci: aut exhiberi iuſſus eſt executorez ſil'r poſt cinguli p uatõz ꝛ ꝟberibuſ ſubdenduz ꝛ in exiliũ deportandũ. interdicimus autem deo amabilibus epis ꝓprias relinquere eccleſias ꝛ ad alias regiones uenire. Si uero neceſſitate faciendi hoc cõtingerit: non alr

poſſit eẽ procurator litis ſicut ẽ iconomus. ut. j. e. §. ſportularuz in fine. que eſt contra. So. hic ſpeciale bis caſibus ut dixi nota g⁹ clẽicum ab illis actibus prohiberi. idem in milite. ut. L. de procu. l. militem. idem de curiali. ut. L. locat. l. curialis. Jtez de tutoř. ut. L. ne tu. ul' cu. l. i.
n Monachum. mõachũaũt dico qò plus ẽ ẽt eccle mõaſterij.
o Si autẽ adiacentes. i. confines. ut i nouell. e. ti. accur.
p Sed etiã adinuicem. ut. s. de non ali. §. ħ uero iubem⁹. ꝛ. s ut dece. non fi. §. illud.
q Cõducere. repete damnus li centiam.
r Perſonis. i. iconomis ꝛ eiꝰ cognatis. ut. s. de al'. ꝛ ẽph. §. iconomis. ꝛ ò hac l. hic dicit. uel dic qò de hereticis hic dicit q̃ bus non poteſt dari ab eccl'ia. ut. s. ò ec. ti. §. iubem⁹. ꝛ ſic ò iſta faciet mentionem. ac. Si autem probauerint. ideſt impoſuerint ul' ſtatuerint alias ar. L. de modo mul. l. fi.
t Coloneorum. quidam hñt coloneoꝝ ꝛ q̃daz colonicorum ꝛ expõit al'. i. mẽſurarum publi co loco poſitarum. tu dic celoi. uectigaliuz. ꝛ erit ſenſus huius littere. quia credentes eis.

ecclesie illiꝰ uẽdicetur cuiꝰ uo luit sacerdotiũ comparare. si uero laicus forte pro hac cã aliq̃d accipiat: ut mediatõ re rum factus datam rem in du plum eum exigi iubemus ec clesie uendicandã non solum autem que secunduz hũc mo dum dantur uẽdicari precipi mus: sed etiã omnem cautõz pro hoc quolibet modo expo sitam: z pignoꝛ uel fideiusso rumᵇ obligationem: z omnez qualibet aliã cautionẽ uacare sanctimus: z qui super hoc ꝓ missionẽ accepit non soluz ꝓ fessionem reddat: sed etiã ali ud tantum quantum ꝓfessio continet exigatur qõ dz eccle sie dari. [a] Si quis aũt episco poꝛ siue ante etiã ordinatõz sine post ordinationem nolu erit proprias res aut partez eoꝛ ecclesie ferre cuius sacer dotium accepit non prohibe mus z oñi cõdemnatõe z pe na presentis legis libeꝛ eum sanctimus: sed etiã omni lau de dignũ iudicauimꝰ: quoniã hec nõ est emptio: sed oblatio

Pro consuetudinibusᵏ aũt illa sola permittimꝰ preberi ab ordinatis que subsequẽter p̃senti legi inserta sunt. Jube mꝰ igit̃ beatissimos archiepi scopos z patriarchas hoc est senioris romeˡ z ꝓstãtinopole os z alexãdrie z theopoleos z ierosolimoꝛ. siquidẽ hec eõ suetudo habet epis z clericis i eoꝛ ordinatõem nusq̃ uigin ti libras auri dari ipsa solum modo preberi que cõsuetudo recognoscit. plus aũtⁿ ab hac quãtitate nihil supra uiginti libras auri p̃beri. metropoli tas aũt a ꝓpria synodo: aut beatissimis patriarchis ordia tos z alios oẽs epos qui: aut patriarchis: aut metropolitis ordinãtur dare ꝓ itroinisticis quidẽ solidos centũ: notariis aut ordinãtis z aliis ministrã tibᵘ ei z solẽniter accipiẽtibus solidos trecẽtos: si uero eccle sie minus redditus q̃dẽ q̃ tri ginta auri libras ꝓ anuz red dant. nõ minus aũt. x. pro in troinisticis solidos. cc. Si uero minus q̃dẽ q̃. x. ñ minus aũt v. auri libras ecclesie redditus esse cõtigerit: pro itroinisticis quidem dari solidos. l. oibus aũt aliis ex cõsuetudine per cipiẽtibus solˀ. cc. Si aũt minꝰ q̃. v. nõ minus aũt duas auri libras ecclesie redditus habe at pro intronisticisᵒ solˀ. x. et viii. oibus autem ex cõsuetu dine ꝓcipientis solˀ. xxiii. Si aũt minus tres nõ minus ãt duas auri libras quãtitas r̃d ditũ ecclesie cõpiaꝝ dare pro itroinisticis quidẽ solˀ. xii. pro omni uero alia ꝓsuetudie so lidos sex. epm eni eccl'ie minꝰ duas auri libras redditus hñ tẽ: neqꝫ pro intronisticis: neqꝫ pro alia qualibet cõsuetudie daꝝ aliq̃d permittimus. hecᵃ aũt que prebere dispositimus primꝰ plr ordinãtis episcopi z archidyaconi suscipiẽtes ex cõsuetudine diuidãt hec. Jgr̃ iubemus hec oibus nodis ob seruari ut nõ ex talibus occa sionibus ȯbitis eccl'ie ꝓgrauẽ tur z sacerdotia uenalia fiãt si quis aũt ultra quãtitatem a nobis diffinitã pro introni sticis aut cõsuetudinibus quo libet modo ꝓsumat accipe iu bemus quicq̃d plꝰ accepit tri plũ ex rebus eius uẽdicari ec clesie dãtis. [b] Sed hec q̃dẽ ꝓ epoꝛ ordinatione dicta sunt post ordinationẽ uero seruili z iscripticia fortũa epos libe ros ẽt p̃cipimus nisi curialis: aut officialis circa p̃dictã ob seruatõm ordinen̄. tales eni epatu remotos curie aut offõ restitui iubemus ut nõ ex tali fortuna sacerdotio fiat iniu ria. illos aũt q̃ ante hãc nr̃am legẽ ex curiali fortũa iueniũ tur epi ordiati huiusmõi q̃dẽ fortuna liberos eẽ. l'imã uero ptẽ ex propiis rebus curie z fisco daꝝ sic tñ ut nl'la imuta tõem ecclesiastica iura sustine ãt in rebus quas i epatu acq̃ sitas eccl'ie eoꝛ ꝓpeteꝝ dispo suimꝰ. si vo cõtigerit ordiatũ

[a] Si quis aũt : deficiente usque ad tres menses nam interim nl la facienda est examinatio cuz accusator desi sit. ut i nouell'. e. ti. z facit ad §. istum. s̃. quõ oz epi. §. si q̃s autez. z. §. si tñ z. §. si uero.

[b] Examinatione scilicet accusati onisque iferturꝫ po eligendo. Si quis autem superius. ut. s̃. e. §. si quis aũt circa. fi.

[g] Ut aliarum. dati. siue ab or dinario. siue ab alio ar. ff. ȯ ca lũnia. l. genera liter. z facit. C. e. si quẽq̃. z. s̃. quõ oz epi. §. sed neqꝫ. z. §. z banc. sed quid si ignõauit elec tus? R. debet cũ scit renuntiare in manu conse crantis. z tunc ipse eum potest reeligere. ut. i. q. v. c. p̃sentiũ.

[b] Si uero fide iussor. nota par delictum ȯdisse z promisisse. ut hic. z. s̃. quõ. o portet epi. §. sz neqꝫ. z. §. z hãc z. C. ad. l. fal. l. finali.

[i] Si quis autem. ob latio q̃ si ita dixit palam offero ut eli gat in epm licitũ est eis ꝑm Jo. ut. ff. de pollic̃. l. i. §. ñ semp z. ff. ȯ of. p̃. barba rius. accursius.

[k] Pro ꝓsuetudinibꝰ scilicet q̃a sic ẽ ꝓsue tudo z bona i aliq̃ seruet ut subĩgit. se cus si cẽt mala. naz ñ iõ p̃starent q̃ esset cõsuetudo. ut. s̃. ut nulli tu. i ꝑma colũ na ibi male eniz zẽ que est contra.

[l] Rome. i. papam ro manũ. ut i nouell'. e. z iste uere dat ro manis. sz hic ñ ꝑm formã huius tu.

[m] Theopoleos. i. an tiochie.

[n] Non aũt. i. ñ minꝰ

[o] Pro intronisticis. i. pro cathedratico. ut in nouell'. e. ti.

[p] Permittimꝰ. sic a lias ꝓ uili cã ñ p̃stãt sportule ut de iu. §. ne autem. in fi.

[q] Hec aũt. probaꝫ q̃ archip̃sbyter dr̃ ab archos q̃ ẽ priceps qi maior inter alios presbyteros.

[r] Sed hec q̃dez p̃dic tã q̃. v. ãnis steterit i mõasterio. ut dixi s̃. e. sz neqꝫ. z. §. curi alem. accursius.

[s] Dãtis. als donãtis.

[t] Dispositimꝰ. ut. s̃. ȯ ec. ti. §. itdicimꝰ.

g Presbyterꝝ. ãt. xxx v. ãnis. tm̃ ẽt tps de bz hr̃e epl̃. ut. s̃. e. b. quoq; decretis.

n Diacõissa. uõ. xl. ã. lex. c. dicebat ò lege q̃ corrigit. ut. L. e. l. nulla. z eodẽ mõ cõrigit̃ alia q̃ dic̃ ò. l ãnis. s̃. quõ. o. e. §. qua igitur.

o Si ãt ôferat. sed ñ differt executio sniẽ p̃fecti. p. supplicatõe sc̃a ut ipõ. lar. §. aliud. q̃ est contra.

p Sctim. ut. s̃. e. §. si quis autem.

q Accipe. ar. q̃ satisfdet ñ pt̃ dũdo penitẽ tiã p̃mittẽ rtinẽi ꝓcubinã. sz ar. ff. ò l. iij. si q̃s in pri. §. i.

r Si nõ tradat. q̃ dr̃ clicũ sic apostotante offõ curie dari. ut ß z. s̃. quõ. o. e. §. sel. z sacẽdotõ cadit. ut ß. z. s̃. ò nup. §. sz z si q̃s. z. s̃. quõ. o. e. §. nz. sic et̃ de monacho. ut. s̃. de monach. §. si vò reliquẽs.

s Sz nec p̃mittim. sz oli fiebat cũ dist. ctõne ut. L. ò ep. z cl. l officialis. ac.

t Monastica. ñ tñ erat mõachꝝ. al̃ p̃az substãtiaz h̃re dici ñ posse. ut. s̃. ò monach. §. illò. qò. j. dr̃. sz quõ ß cũ. j. dicat idẽ ẽ i alijs mõachis ꝛ. ñ ponit̃ r̃spectiue sic ut. s̃. ut ôfũc. seu fu. §. i. qz̃ g uxor duceꝛ p̃hibet̃ ꝛ. qr bituz hũit. z qr satis ẽ clericari curialẽ.

u Parte. i. dodrãte. sz al̃. ut. s̃. e. §. curialẽ. l dic vi ò ea. dr̃ L. e. l. of. pria viõ ẽ

x Vt aũt. curiali imo ur̃ q̃ mõastẽiũ imitat̃. ut. j. e. §. si mõach. q̃ ẽ ɔ. so. si sel. fugiat mittat̃ i mõasteriũ. ñ fo. dat̃ iudici. ut ibi z ß dr̃. sz qñ dat̃ curie cũ ex ôlicto ñ p̃miũ. sz penã ò beat pati. ut. L. ò ò cur̃. l. ne q̃s. z. ff. de it̃. z r̃ le. l. ãlegatoꝝ i fi. z. l. se. q̃ st̃ ɔ. so

hũtes: nz uiduã: nz sepatã uiro: neq; alr legibꝰ aut sacris canonibꝰ ĩterdictã.

Presbyterꝰ aũt minorẽ. xxv. ãnoꝝ fieri nõ p̃mittimus: sed neq; diaconum aut subdiaconum minorẽ. xxv. neq; minorem lectorẽ decem z octo annorũ diaconissam uero nõ ordiari in sanctã eccl̃iam que mior est annoꝝ. xl. aut ad secũdas uenit unptias.

Si uero tempore ordinatõis clerici cuiuscũq; collegii aut ordinis accusator aliqs apparuerit dicẽs eũ indignũ ordinatõe differatur z uniuersa procedat tã p examinatione q̃ pro multis quas in epoꝝ ordinatiõibus superius sanctimus. Si uero futurus ordinari diaconus ñ habuerit uxorem sicut superius dictũ est iunctã sibi: non aliter ordinet̃ nisi p̃us ab ordinante eũ interrogatus p̃miserit posse post ordinatõez z sine legitima uxoꝛ honeste uenire nõ ualẽte eũ qui ordinat in tpe ordinationis p̃mittere diaconum aut subdiacouum post ordinatõem uxorẽ accipere.

Is aũt qui permittit epꝰ expellat̃ ab epatu. Si uero post ordinatiõem p̃sbyter aut diaconus: aut subdiaconꝰ uxorez duxerit expellatur a clero: z curie ciuitatis illius i qua clericus erat cũ p̃priis rebus tradatur.

Si uero lector secundam ducat uxorez aut primam quidem uiduam aut sepatã uiro: aut legibus l̃ sacris canonibus interdictam nequaq̃ ad aliũ eccl̃iasticum ordinẽ p̃ueniat̃ z si quolibet mõ ad maiorẽ ordinẽ pducatur expellat̃ eo z priori restituat̃.

Sed neq; curialẽ aut officialẽ clericũ fieri: ut nõ ex hoc uenerabili clerico ĩiuria fiat. si uero tales p̃sone in clero cõstituant̃ tãquã neq; ad ordiatiõez pducte persone p̃prie fortune restituatur nisi forsan monachicã uitam aliquis eoꝝ non minus. xv. ãnis impleuit. tales enim ordinari

p̃cipimus legitima vz pte curie z fisco danda. si in clero cõstituti monachico cõdecẽtez uitam impleuerit. si enim post clericatus honorem uxorem aliquis eoꝝ duxerit: aut concubinã habuerit curie z offõ cuius fortune subiacebat red dat̃: et̃ si maxie tali eccl̃iastico gradu tenebat̃ i qũo quis constitutꝰ nõ p̃hibet̃ sacris canonibus z legibus uxorẽ accipere. hoc aũt z super aliis oibꝰ monachis tenere sanctissimis quidem monasteriis ad quẽlibet eccl̃iasticum trãfferuntur gradũ etiam si nulli fortune subiecti fuerit. Et generaliter sanctimus nulli licere i quolz eccl̃iastico gradu cõstituto discedere ab eo z secularez fieri scientibus tale aliquid facientibus. qr z quasi appositio si bi cigl̃oꝝ aut dignitate: ãt militia nudabũt̃ z curiali fortune p̃prie ciuitatis tradentur.

Qui aũtª ante nr̃am legẽ clerici ordinati sũt ex curiali fõtuna per cõstitutas personas pecuniaria iniuria cõplere. corporalibus aũt liberos seruari. Sz nz clericũ cuiuscũq; gradus dar̃ aliqd ei a quo ordinat̃: aut cuilibet p̃sone permittimus. solas aũt prebere eũ cõsuetudines his qui ordinantiũ ministrantes sũt ex cõsuetudine accipientibus uniꝰ anni emoluntũ nõ trãscẽdentes. In sacta uero eccl̃ia i qua cõstituit̃ sacꝝ ꝓplere ministerium z nulla penitus p̃priis cl̃ricis dare p̃ sua ĩsinuatiõe. nec ob hanc cãm p̃pis emolumentis aut aliis portionibus hinc p̃uari.

Sed neq; xenodochiũ aut nosochomiũ: aut protochiũ: aut aliuz quẽlibet uenerabilis domꝰ gubernatorem aut quãcũq; eccl̃iasticam sollicitudinẽ agẽtẽ dar̃ aliqd illi a quo constituit̃ alii cuicũq; persone p̃ cõmissa sibi gubernatiõe. qui preter hec que dispositimus: aut dat: aut accipit: aut mediatõ fit sacerdotõ aut hmõi clero commisse sibi

ñ trad̃t curie ut sit ôcurio. sz seruat ôcuriõibus z fac̃ ad hũc. § s̃. ò mõach. §. si vò reliquẽs.

y Qui ãt. pson̄al ar. qò p sõstitutũ q̃s fuit. ut. L. eo. l. q̃s. z. l. ad sititudinem.

z Sz nec trãscẽdens. ꝓsuetudo faciat. ut aliqd possit dari qõ al̃. ñ licet̃. ut ß z. s̃. eo. §. oibꝰ z §. p ꝓsuetudibꝰ sz ar. contra ut nulli iu. §. ij.

a Si qs ãt. hꝰ fieri. id ò epo dcã sc̃. s̃. e. §. p oibꝰ §. si vò laicꝰ z. § si q̃s aũt epoꝝ. z facit. L. e. si quẽq;.

b Si q̃s igeuꝰ olicicꝰ dño uolẽte fieri ñ potat. ut L. e. l. iubeꝝ. §. suos. sz monachꝰ sic uolẽte eo ut. L. e. ti. l. sut bodie aũt fieri p̃nt clici et̃ sciẽte dño. ut ß. z sic nõ patiẽtiã ꝓsẽ sui cõpari. sic. ff. ad munic. l. quotiens.

c Ignorãte. q̃ p sumit̃. ut q̃ milit. ñ pos. sup huius.

d Fortunam. l. q̃ possederit eã ut seruum tpre ingressus. nec e nĩ amisit̃ pos. ob igressum al̃ male agent̃ cuz statim onus p bandi i se reuoluetur. z ar. L. de agri. z cen. l. si quis.

e Ad seruitium. immo curie. ut s̃. e. §. sed neq; curialem. in fi. que est contra so. curialis. l liber curie datur ut ibi. seruꝰ uero dño suo. ut hic. z sic ibi de libo hic de suo

scilicet predictis clericis qui cuz ducũt uectigal. q.d. locando eis credentes. uel ꝺduc. cuiuslz publici aut precep tum publicum colonum. aut exac. solicitu.

u Domus. scilicz nostre priuate. ut dixit. s. §. a liud. aut suscipi entes eos fide iussores zc. nul lam actionem.

x Illi uero. com pellũt. ne fiscꝰ damnum patia tur. ut argu. s. ut nulli iu. §. z hoc uero iube mus. ac.

y Crediderint. ut sunt publici administratoꝛs ad quos perti net facere tales locationes.

z Nulli uero tes timonio. ut. L. e. ti. nec bonoꝛ Alij autem cõ pelluntur ueni re si sunt de ea dem prouintia alꝫ non nisi in causa crimina li. ut. s. de testi: §. quoniam. in fine. ac.

a Propositis. sed non tactis secundum Jo. sic z in iudice. ut. L. de iudic. l. rem non no. Item ex eo qꝺ dicit dicant que nouerint. nota duo. primũ ꝙa testis ueritatem ꝺbet dicere. nꝺ autem quid cre dat tantum. ut s. ꝺ beꝛ. z fal. §. si uero absũt z. L. de testi. l. testium. secus i iuramento calũ nie. ut. L. de iu reiuꝛ. ca. l. ij. §. quꝺ obseruaꝛ. secundum nota ex eo quod in diffinite dicit ꝙ

nisi cũ litteris beatissimoꝝ pa triarche aut metropolite: aut ꝑ ipialẽ ꝺz iussionẽ hoc faciãt ita tñ nec illis epis q̃ sub bea tissimo archiepiscopo ꝓstãtio poleos z patriarchis fuerint lz citra ꝓmissionẽ eiꝰ: aut nre iussiõis eiꝰ ad rgiã ciuitatis ue nire. si uõ z hic scꝺz hũc mꝺz epꝰ cuiuscũqꝫ loci ꝓfectꝰ fue rit nõ amplius uno ano suaz relinquat eccl'iam. epos autẽ i regiã ciuitatẽ sicut dictũ est uenientes cuiuslibet fuerit ꝺyo cesis ꝑ omibus ire ad beatissi mũ epm ꝓstantinopoleos: et ad patriarchã: z ita ꝑ eũ ad nraz introire trãquillitatẽ. ci tra aũt hãc nram dispositõz aut ꝓficiscẽtibꝰ: aut ultra dif finitũ unius ani tps extra su am eccl'iam facientibus. ꝑmũ q̃dem non ministrari ab ico nomis ꝓprie eccl'ie expẽsis: ꝺ inde ãmoneꝛ eos ꝑ litteras sa cerdotũ sub quibꝰ agũt ut re uertãt ad suas eccl'ias. differẽ tes aũt reuerti scꝺm sactas re uocari regl'as: z nisi itra diffi nitũ a sacris canonibꝰ tps re uertãt ad suas eccl'ias ipos q̃ dẽ epatu expelli. alios aũt ꝓ eis meliores ordinari scꝺm ꝑ sentis legis uirtutẽ. hꝰ ipz z su per clericis ualituꝝ cuiuscũqꝫ ordinis fuerit: ãt misterii. au. ut aut ois eccl'iasticus statꝰ z sacre regule diligẽt custodiãt iubemꝰ unũquẽqꝫ btm̃ archi epz z patriarchã z metropo litã sanctissimos epos sub se cõstitutos i eadẽ prouintia se mel: aut secũdo ꝑ singl'os an nos ad se cõuocaꝛ: z oẽs cãs subtil'r examinaꝛ quas epi: ãt clerici: aut monachi ad iuicez hẽant eosqꝫ disponere: z sup hec q̃cq̃d extra regl'as a qua cũqꝫ ꝓsona ꝺliq̃t emẽdari. in terdicimꝰ aũt sactis epis z ꝑ sbyteris z diaconibꝰ z subdi aconibus z electoribꝰ z omni alii cuiuslibet uenerãdi colle gii: aut scematis ad tabulaꝛ lu deꝛ: ã aliis ludẽtibꝰ pticipes ã i spectores fieri ãt ad qꝺlz spec tacl'oꝝ spectandi gra uenire.

Si q̃s aũt ex eis hoc delique rit uibemus hũc intribus ãis uenerabili ministerio ꝓhiberi z monasterio redigi. Si aũt medio tpe ostenderit dignam sui uicii penitentiam: liceat et sacerdoti sub quo constitutꝰ est iuenire tempus z hũc rur sus proprio reddere ministe rio. scientibus quoqꝫ sanctissi mis episcopis ꝺbentibus hoc uendicare. quia si tale aliq̃d agnoscentes nõ uindicauerit ipsi rationem deo pro tali cã persoluent. nullum autem e piscopũ inuitũ cogi quẽlibet clericum sub se cõstitutum de proprio clero dimitteꝛ z daꝛ alit. Dibus autem epis z pre sbyteris iterdicimus segregaꝛ aliquã sacrã cõionem anteq̃ causa monstretur propter quam sancte regule fidei hoc fieri iubent. Si quis autem preter hec scã cõione quẽq̃ se gregauit ille quidẽ qui iniuste a cõione segregatus est soluta excõicatione a maiore sacer dote sanctã mereatur cõionẽ qui uero aliquem a sancta cõ munione segregare presump serit modis omnibus a sacer dote sub quo constitutus est separabitur a communione quanto tempore ille perspe xerit ut quod iiuste fecerit iu ste sustineat. sed neqꝫ propis manibus liceat epm aliquem percutere. hoc enim extrane um sacerdoti ẽ. Si quis aũt epus secundum eccl'esiasticas regulas sacerdotio pulsus ꝑ sumpserit ingredi ciuitatem ex qua pulsus est relinquens locũ in q̃ iussus est degere. iu bemus hunc in monasterio i alia regione constituto tradi: ut que in sacerdotio deliquid degens in mõasterio corrigat

Clericos autẽ non aliter or dinari permittimus nisi litte ras sciant z rectam fidem ui tãqꝫ hẽant honestã: z neqꝫ cõ cubinã aut naturales habue runt: aut habent filios: sed ca ste uiuentes aut ũxorem leg timam z ipsam unã apmaz

ꝑ utraqꝫ parte ꝺbe ant testimonium in ferre sicut z alibi dr̃ q̃ ueritatẽ ñ dz sup primere. ut. L. e. l. ꝑ sbyteri. z. s. ꝺ testi. §. si uero igno. i fi. §. z hec oĩa i pecũia rũs. Jtẽ ad iudicem spectat inq̃rere ueri tatẽ. ut. L. ꝺ eden. l. ij. hic tñ si iuramẽto dixerit se nihil scire audiẽ. ut ar. ff. ꝺ re iu. l. si uni. ac.

b Tale. q̃ epus ueni at corã iudice ad di cendum testimoniũ.

c Jnterdicimus. lr̃is sic. L. ꝺ epis z cle. si qua per. z. s. ut dif. iu. in prin.

d Si uero. hec q̃ dicũ tur hic. z. s. ꝓxi. §. z. s. quomõ oz. §. illud. z. §. nõ aliter z. s. ut nullꝰ fabri. or. §. illud.

e Diffinitũ. s. xxx. di erũ in unaquaqꝫ di latõe. ar. s. ꝺ litig. §. omnem autem.

f Jnterdicimus aũt. scematis. i. ordinis. scema eni ꝑ ordine plexqꝫ ponit̃. ut. s. ut cũ ꝺ ap. cog. §. si uero liberi. z hãc ad §. hũc. L. e. l. placet z. l. ꝺcernimꝰ. q̃d ꝺ scachis: R. pñt cũ ñ fortune iuribꝰ. lz na turali ingenio ꝓsistat ille ludus. Jtẽ nũq̃d gratis ad tabl'as pt̃ R. ñ cũ etiã specta cula hic prohibeat.

g Dibꝰ aũt mõstrãt. nõ sine cã trãsactõz ñ fieri. ut. ff. ꝺ trãs. l. cũ hi. §. ꝑtor. z ꝺ penis. l. recipiẽduz.

h Cõionẽ. est g excõi catio a corpore xpi ut hic. Jtẽ est alia. s. ab ingressu eccl'ie. ut. s. ꝺ iterdic. coll'. beꝛ. in fine. z. L. de sum. tri. l. ij. i fi.

i Sacerdote. i. archi episcopo. ac.

k Sentiat. ff. q̃ q̃sqꝫ iuꝛ. l. i. in prin.

l Si quis. aũt ꝓstitu to z p. c. miliaria r̃ moto. ut. L. de epis z cle. l. quicũqꝫ.

dic q̄ hic. ut eoꝝ ordi
ariꝰ ꝯgnouit epūs. ut
ꝑz ex ꝑcedenti. §. si q̄s
ꝓtra aliquē. ibi āt ab
extraneis audiri fuit
electꝰ ꝛ sic prio mō ñ
cōtradicit cū alio cāu
loquat̄. Jtē nec ꝓ qr
adhuc parificat̄ ꝑfcō
si qñ ab extraneis eli
gē l̄ lz iudex locoꝝ sīū
defēsor ꝛtractet ut hic
faciūt ex ꝓmissiōe ꝑn
cipis quā hāt. p. l. istā
vñ ipe priceps ꝛtracta
re vr̄ q̄ ficī pōt. ut. ff
de of. eiꝰ cui mā. ē iur̄
l. ꝛ si ꝑtor.

n Jn tali cā. nō caūm
ubi tātū semel appel
lat̄. sic. C. ō. asr̄. tol. l
i. i. R̄. ꝛ. §. ō ap. §. il
lud. ꝛ. §. sili mō. ꝛ. §
oriētalē. sic ꝛ. C. ō ꝑ.
ip. l. si q̄s. regīr āt bis
pōt appellari licet nō
ter. ut. C. in una ea
dēq̄ causa. l. i.

o Ordine. ordo leguz
ē. C. ō. ap. ꝑcipi. ꝛ. §
ō nup. §. illō usq̄ ī fi.

p Ad ipiū. nō a ōlega
to appellari ad ōlegā
tē ut hic. ꝛ. C. de ap.
ꝑcipim. §. si appella
ꝛ. C. de iudi. l. fi. i fi.
ſz vr̄ q̄ a ōlegato ꝑn
cipis ñ ipe priceps sed
alius appellet̄. ut. §.
de ap. coll. iij. §. fi. q̄
ē cōtra. so. ibi ad uni
uersitatē ōlegauerat.
hic ad cām spālē. ſz ꝛ
si cāz spālē priceps de
legat ñ ipe qñq̄ ſz aliꝰ
appellat̄. q̄ est qñ ōle
gatꝰ a se. aliꝰ ōlegat
nā tē scōs ōlegatꝰ ap
pellat̄. ut. C. q̄ ꝑ sua
iur̄dictōe. l. ij. ī fi. licz
hꝰ sit ꝺ regłaz q̄ ē. ff.
qs ꝛ a quo. l. i. i fi.

q Si vo cri. f. l. nō qr
itꝝ examinat. sic. j.
proxi. §. accursius.
Si vo adeat ex hoc
ꝛ. §. ꝓxi. R̄. dat̄ itelli
gi q̄ ī crimine ē actoꝝ
ptās utꝝ corā epo an
corā ciuili iudice clicū
accuset ꝛ ad hoc ē. §.
ut cle. ap. ꝑ. e. cō. §.
si tñ ꝛ hꝰ ō criminibꝰ
ciullibus secus si ē ca
nōicū. ut. j. ꝓxi. §. si
āt ecclesiastica. Jtē ex
oo q̄ hic. ꝛ. §. ꝓxi. dr

decem dies contradicat his q̄
iudicata sunt: tūc locoruz iu
dex causā examinet. ꝛ si iue
nerit iudicium recte factuz ēt
presentiaz propriaz hoc con
firmet: executiōi proprie tra
dat que iudicata sunt ꝛ nō li
ceat secundo in taliꝰ causa ir
rito appellare: si uero iudicis
snia cōtrario fuerit is qui a
deo amabili episcopo iudica
ta sunt tūc locum habere ap
pellationē contra sententiaz
iudicis ꝛ hanc secunduz legū
ordinez referri ꝛ exerceri. si
tamen ex imperiali iussiōe ā
iudiciali precepto episcopꝰ iu
dicat inter quascunq̄ perso
nas appellatio ad imperiū.
aut ad euz qui transmisit ne
gocium referatur qui licet ab
episcopali appellari snia.

Si vo crimēª fuerit aduersꝰ
quanlibet memorataruz r̄ue
rendissimarum personarum
iferatur. si quidē apō eū epz
aliquis accusatur ꝛ ipse ueri
tatē inuenire potuerit ab ho
nore aut gradu hunc secūdū
ecclesiasticas regulas eiiciat:
tūc cōpetēs iudex hūc cōphē
dat ꝛ secundū leges litem exa
minans finem imponat. Si
uero priusʳ ciuilem iudicem
adeat accusator ꝛ crimē p le
gitimam examinationem po
tuerit approbare tūc episco
po locoꝝ gesta monumētoꝝ
palā faciat si ex his agnosca
tur ꝛ prosita crimia cōmi
sisse: cū tūc ipe episcopꝰ hūc
secunduz regulas ab honore
seu gradu quez hz separet iu
dex aūt ultionē ei iferat legi
bus congruentem. Si uero
episcopus disputauerit gesta
ñ iuste cōfecta tūc liceat ei dif
ferre honore seu gradu accu
satam personaz ita tñ ut hu
iusmodi psona sub legitima
cautela fiat: ꝛ ita ad nos ne
gīñ tā abepo q̄ iudice refera
tur. ut nos hoc cognoscentes
que uidētur nobis iubeamꝰ.
si quis autez pro pecuniaria
causa ꝓtra aliquē omniū me
moratarū personaꝝ habuerit

actionem aliquā ꝛ eps distu
lerit inter eos iudicare licētiā
habeat actor ciuilez iudicem
adire ita tñ ut accusata per
sona nullo modo cogatur fi
ꝺiussorē dare sz solam cau
tionem sine iureiurādo cum
ypotheca suarum exponere
rerū. Si uero pro criminali
cā accusatio cōtra aliquā me
moratarum personaruz pre
pōatur sub legitima cautela
accusata fiat psona. Si aūt
ecclesiastica causa est: nullam
cōmunionē habent iudices ci
uiles circa talē examinationē
sed sanctissimꝰ episcopꝰ secū
dū sacras regulas cause finē
imponat. Si quis vosʳ sanc
tissimoꝝ episcopoꝝ eiusdem
synodi dubitationem aliquā
habeat siue pro ecclesiastico
iure siue ꝑ aliis quibusdā re
bus prius metropolita eorū
cū aliis de sua synodoʳ ex ip
sis causā examinet uł iudicz
ꝛ si non ratā habuerit utraq̄
pars que iudicata sunt tunc
beatissimꝰ patriarcha dyoce
seos illiꝰ iter eos audiat ꝛ il
la determinet q̄ ecclesiasticis
canonibus ꝛ legibꝰ cōsonāt.
nulla parte eius snie cōtradi
cere ualēte. si aūt aut a clero
aut alio quocunq̄ adicio cō
tra episcopū fiat ꝑꝑ qualibet
causam apō sanctissimū eiꝰ
metropolitā secundū sacras
regulas ꝛ nostras leges cā iu
dicet̄ ꝛ si quis iudicatis cōtra
dixerit ad beatissimū archie
piscopū ꝛ patriarchā dyoce
seos illius referat causā: ꝛ il
le secūdū canones ꝛ leges hic
ꝑbeat finem. Si vo cōtra me
tropolitā tłis adiitio fiat ab
episcopo: aut clero. aut alia
quacūq̄ psona dyoceseos illi
us beatissimus patriarcha si
mili mō cām iudicet. Pro oi
bus aūt causis ꝑ quibus apō
ꝓprium metropolitā: aut pa
triarcham: siue apud alios
quoscūq̄ iudices episcopi cō
ueniantur nullā fideiussionē
aut cautionē pro lite exigāt̄
sic tamē ut isti studeāt illatis

ep̄z ꝓz. l. iudicar̄
ꝓz euz debē sci-e
ut. l. ō le. ꝛ. cō.
. l. leges. cū ñ ex
alteriꝰ. ſz sua de
beat cōsciēcia iu
dicare. ut. §. de
iudi. §. i. accur.

s Si q̄s aūt audi
re nō q̄ ptās est
iudex ordinariꝰ
scolariū cum sit
clericorū ut. hic.
ꝛ ī ꝓhemio dig.
i fi. ſz dec̄. prſꝰ
xi mē vr̄ cl'cos
ut ex̄ ō foro ꝓpe
tēti. si diligēti. ut
dic decr. loqui in
ter clericos utri
usq̄. si aūt actor
larcꝰ ñ. ꝛ iō hꝰ
possit ꝓuilio r̄nū
ciari. C. e. l. oēs.
ꝛ sic itelligat̄. C
de pac̄. l. penul
tima. accursius.

t Fideiussorem. o
lz dabat yconо
muz sue eccleſe
ut. C. de ep̄is ꝛ
c. l. cum clericis
. §. memorati.
q̄ ē cōtra. ſz illa
per istam corrigi
tur. accursius.

u Si autē eccleſi
a. ut ō articulis
fidei uel symoni
a. ꝛ hoc quādo
hec clerico obici
untur. secus si
layco ut. ff. de
man. princi. §. si
canonicus.

x Si quis vo cū
aliis. xj. scilicet
ut. xv. q. vij.
. §. si quis syno
dus. accursius.

y Synodi. i. iuriſ
dictioni. accur.

z Si uero absol
uere. i. cito se ex
pediant. accur.

a yconomos exi
gi. supra de ec.
ti. §. penulti. con
tra. so. hic corri
git. ꝛ codez mo
do corrigit. q̄ est
C. e. l. orphano
trophos.

b Ex ipsis. scili
set gubernatori
bus. accur.

c Repetitionem.

dicit. accur.

a Ascripticios. ad impleant etiam per substitutum ut. C. eo. l. ad si militudinem. z .l. qsquis. z nō. in ipsis. nam do nec de ecclesia ē idoneus aliunde sumi alius non debet. ut. C. e. l. in ecclesiis. secus si non sit ibi ido neus. ut ar. ff. ō mu. z ho. ut gra datim. §. z si le ge. Item nonne idem erat etiam olim qō per aūt ustaz statuitur. ut C. e. quisquis. di cas sic. uel illa loquebatur tan tum tunc quan do domini ade rat uolūtas. Itē quid si cōtra uo luntatez domini faciat q dic q non potest licz p ter uoluntatem domini possit. ut hic. argu. ff. de ꝓcuř. l. pom. in fi. sed tu dicas ꝫ tra ut in nouell. e. ubi dicit q do mino inuito po test. accur.

b Si quis procu ret. ad ep̄m perti net electio ut hic z. §. ut clerici q recte. §. finali. z .§. de monachis .§. ordinationē.

c Cantores. scili cet q omnes sint filiꝫta.

d Ad similitudi nem. non omni modo. ut. j. po suit. tamen zē.

e Castrensiuz. ff. de inoffi. testa. si instituta. §. de in offi. testa.

f Ferant. sed quo iure? R. quidaz per querelam. sed certe hic idez erat per aliam autenticam. §. ut cum de app. cog. §. sed hec q dez. dic ergo con

cuiuscūqz gubernationis mul ctabitur hisqz accipiunt uen dicandis uenerabili loco cuiꝰ talis persona ordiationem: aut solicitudinē: aut guberna tionez acceperit. Si autē se cularis sit q accipit: ut media tor factꝰ ē qō datū ē dupluz repetitur z uenerabili loco in quo talis persona gubernati onē aut solicitudinē suscipit prebeatur. Si quis aūt cleri cus cuiꝰlibet gradꝰ siū guber nator cuiuslibet uenerabilis domꝰ aut ante ordinationē cōmissā sibi cuiuscūqz guber nationis aut solicitudinis. po stea aliqd uoluerit suaruz re ruz offerre ecclesie in qua or diatur aut loco: cuius guber nationez: aut solicitudinē su sceperit. non solum hoc fieri: sed etiaz magis putamus eos talia pro salute anime sue fa cē: nos enī illa solū dari pro hibemꝰ que ꝓpriis personis quibus daz prebentur non q sāctis ecclesiis: aut aliis uene rabilibus locis offeruntur.

Si seruus sciente domio ñ contradicēte ordiatus fuerit ex hoc ipso q constitutus est. liber z igenuꝰ erit. Si uero ignorāte domino ordinatio fiat licet domino itra spaciū unīꝰ anni z seruilē fortunā probare z suum seruum reci pere. Si vo seruus sciēte do mino siue insciente: sicuti dix imus eo q i clero constitutus est liber factꝰ est ecclesiasticū ministeriuz reliquerit z ad se cularem transierit uitam: suo domino ad seruitiuz contra datur. Ascripticios autem in ipsis possessionibus quaꝛ sunt inscriptis clericos z pret uoluntatez dominorum fieri ꝑmittimus. ita tamen ut cleri ci facti iposītam sibi agricul turā adimpleant. Si quis oratorii domuz fabricauerit z uoluerit in eā clericos ordi nare: aut ipse aut eiꝰ heredes si expensas ipis clericis z mi nistrat z dignos denominat. denomiatos ordinari. Si ue

ro qui ab eis eliguntur tāqꝫ i dignos ꝓhibent sacre regule ordinari tunc z sanctissimis episcopis quoscūqz putauerit meliores ordiari procuz. sā ctimus aūt ꝛuerēdissimos cle ricos suis ecclesiis obseruaꝛ z omne eis cōpetens ecclesiasti cū ministeriū adimplere hoc requirēte uniuscuiuscūqz ciui tatis sanctissimo ep̄o uniꝰcu iuscunqz ordis ecclesiasticis ꝑ matibus eos q hec non custo diunt regulari mulcte subdē tibus. Presbyteros autē z dyaconos z subdyaconos z cātores z lectores quos oēs clericos appellamꝰ. res quo libet mō ad eorū dñiū uenientes habere sub sua potestate precipimus ad similitudinē castrensiuz peculiorū z dōa re scōm leges z i his testari li cet sub parētū sint potestate: sic tñ ut eoꝛ filii aut his ñ ex tantibꝰ parētes eoꝛ legitiaz ptē ferāt. Reuerēdissimis autē presbyteris: aut dyacōi bus etiā si inuēti fuerint pro pecuniaria cā falsum dixisse testimoniū illis ꝓhibuisse suf ficiat ul pro uerberibꝰ i tribꝰ annis separari sacro ministe rio z mōasteriis tradi. ꝑ cri mialibus aūt causis si falsuz testimoniū dixerint clero nu datus legitimis subdi penis. reliquos autē omnes in aliis ecclesiasticis ordinibꝰ cōstitu tos si falsum testimoniū cuili bet cause siue pecuniarie siue criminali dixisse conuincātū non solum ecclesiastico offici o repelli sed etiam uerberibꝰ subdi. Si quis ꝓtra aliquē clericū: aut monachum: aut dyaconissam: aut monasteri am: aut assisteriam habet ali quam actionem doceat priꝰ sanctissimū episcopuz: cui ho rum unusquisqz subiiciat. Ille uero causam iter eos iu dicet z si quidez utraqz pars his que iudicata sunt acquie uerit. iubemus per loci iudicē executioni perfecte tradi. Si quis autem litigantiuz intra

di. ex hac. l. z sic nō ē cōtra quod dicitur in castrensi z quasi non dari querelam: ut. C. de inoffi. testa mento. l. fiñ. in fi. z C. e. l. cuz. l. i fine. z l. sacro sancte. z. ff. de ioffi. testamē. si in stituē. §. de ioffi. z in tellige hūc. §. in non prelatis. als fuat qō dicit. s. de ecclesiasti cis titulis. §. interdi cimus. accur.

g Reuerēdissimis. ꝑ bberibus idest loco tormētorū que eis ꝛ mittuntur.

h Legitimis. que sint dicitur. ff. ad. l. cor. ō sic. l. i. z. l. iij. i fi. z ad. l. cor. de fal. l. .i. §. ulti.

i Si qs ꝓtra. ab hinc usqz ad. §. ꝑsbyteris aūt. j. e. tractat ō ꝓ uētionibꝰ z accusati ōibꝰ clericorum om nis ordinis.

a Sōiacet. ut. s. cleri ci apō ꝑ. e. cō. §. i. z s. apud quos oz. e. dimo. z assi. §. i.

b Tradi. ut. C. ō epa. au. episcopale. i fine sed i cuius bōis? R. si noie ecclesie i bo. ec. ut fit i bōis pupil li tutoꝛ dānato ut. ff ō re iu. si se. §. tutor z. ff. si qs cau. l. fi. si āt i suo noie tē si hz vñ. ut qr seclaris clericꝰ ē tē i suis bo nis. als āt dic ut dix imꝰ. s. de ñ ali. §. si āt creditor in fi.

m Si quis aūt ꝓtra dicat. s. appellando ut seqtur ibi. z ñ lice at zē. a sētētia ergo ep̄i appellatur sed ō. C. de ep̄ali audien tia. l. epale. i alio ēt lex illa huic ꝓtradic̄ qr ibi equiperat cuz ꝑfec. pre. hic aūt faē eum minorem quoli bet desensore cinita tis cū dicat defēsorē sniaz ep̄i tractare q ñ esset nisi maior es set ut. s. de ap. coll. iij. §. illud. quare di cūt qdā his duobus bāc corrigē illā. tu āt

m Sportulaꝝ siliquas quid est siliqua. R. quidam quartaꝝ unne b' c. xlviij. ps assis. ꝛ ar. ff. de ānuis le. l. liberto §. filium. sed alij in precta. l. liberto habent in littera silitium nō siliq̄. tu dic ꝟ Jo. q̄ est genus monete siliqua qua utuntur prouincia les aut medalea de sancta Helena ꝛ ō hoc hētur mentio s. ut nullus cōtra. agi. tc. §. i. ꝛ nō q̄ hic corrigitur illa. l. que maiores sportulas dicebat imponi ut. L. ō epi. ꝛ clericis cū clericē. in fi. als in codē ti. l. omnes qui. §. executoribus. accur.

sportulaꝝ uō nomie oēꝝ pso naꝝ in quocūq̄ eccl'iastico officio ꝓstitutā ꝛ ad hoc dyacōissā i mōachā ā assistiā ā mōastiā p'oi criminali ꝛ pecuniaria causa cuiuscūq̄ q̄titatis sit siue a clico siū a quolibꝫ milicia constituto admonitioēꝝ suscipiat i rgia ciuitate: aut in puinciis quibꝫ degūt nec amplius quatuor siliquas dare pmittimus Si uō ex nra iussione aut ad iudicem aut ad beatissimaꝝ sistriā rā missus executor i aliaſ puincias admonitionem offerat alicui memorataꝝ psonarū nō ultra unū soliduꝫ n accipiat. si uō pro una eadēq̄ causa ex memoratis persōis ad moneri cōtingat unā solā psonaꝫ p oibus sportulas dar sanctimꝫ. eps uō pro reb' sue eccl'ie nullaꝫ exactionez molestiāq̄ sustineat sportularuꝫ p talibus causis admoneatur ex actor: actiōes vꝫ contra eccle siā pōitas yconomis suscipiē tibus: aut aliis qui in ea cā ordinati sunt. Qui uō cōtra hec exigere sportulas presumpserit i duplū qō accipit exacte p sōe reddere compellitur. ꝛ si q̄dez militāt ꝛ cingulu perdāt si uō clericus fuerit a clero removeat. pbyteris aut ꝛ dyaconibꝫ ꝛ subdyacōibꝫ ꝛ oibꝫ in clero ꝛ omib' cōscriptis nō hūtibꝫ uxorē scōꝫ sacros cāones. Jndicimꝫ ēt nos scōꝫ sācta rū regularū uirtutez mulierem aliquā in ppria domo super inductaꝫ habere tamē citra matrem aut sororē: aut filiam aut aliaſ personas que omnez suspicionē effugiunt. si quis autē absq̄ hac obseruatione mulierez in sua domo hꝫ que pōt ei suspitiōe inferre et seml ꝛ secūdo a suo epo aut a suis clericis admonitus ne cū tali muliere habitaret et eiicer eaꝫ de sua domo noluerit aut accusatore apparente ꝛ pbē inhoneste cū muliere cōuersāi tunc eps eius secūdū eccl'siasticos canones de clero eum admoueat curie ciuitatis cui clēi

cus erat tradendo. epuꝫ uero nullam penitus mulierem hre aut cum ea habitare permittimus. Si aūt hoc probetur ne quaq̄ custodiens epatu proiiciatur. ipse eni se indignū ostē dit sacerdotio. Dyacōissa ue ro nullo mō cum uiro ex quo potest inhoneste uite emerger suspectio habitare permittim Si uero hec non obseruet sacerdos sub q̄ subiacet admōeat eam ut omnibus mōis talē uiruꝫ eiiciat sua domo. Si uō hoc distulerit agere eccl'iastico ministerio ꝛ pro his emolumtis alienata mōasterio tradat: ꝛ ibi omni uite tempore degat rebus eius siquidem filios habeat inter se in illos secunduꝫ numeruꝫ persōaꝝ diuidēdis: ut competentem ipi mulieri pteꝫ monasterium accipiens eā agat ꝛ rgat. si autē non habuerit filios omis eius substanti a in monasterium ubi mittit ꝛ eccl'ia i qua prius erat statuta ꝛ equa portione diuidat. Si quis cuꝫ sacra ministeria celebrantur in sanctā eccl'iam igr dens epo aut clericis aut ministeris aliis eccl'ie iniuriā aliq̄ inferat iubemus hunc uerbera sustinere ꝛ in exiliuꝫ mitti. Si uero ꝛ huic sacra misteria ptūbauerit: aut celebrari phibuerit capitaliter puniat. hoc ipso ꝛ in letaniis in quibꝫ epi aut clerici reperiantur custodiendo. ꝛ siquidez iniuria solū fecerit is uerberibus exilioq̄ tradatur. Si uero etiam letāt am concusserit capitale periculum sustinebit ꝛ uindicar iubemus non solum ciuiles sꝫ ꝛ militares iudices Omnibus āt laicis interdicimus letaniaſ facere sine sanctis epis: ꝛ q̄ sub eis sunt reuerendissimis clricis qualiter eum ꝛ letaniaꝫ que sacerdotes non inueniuntur: et solennes orationes faciunt sꝫ etiam quas sacerdotes honorandas cruces cum quibus: ꝛ letaniis ingrediunt nō alibi nisi in uenerabilibus locis rpōi ꝛ siquādo opus uocauerit ad

l. i. i fi. ꝛ. l. itē §. pe. qualr āt ꝓtra hꝰmōi p sonas libellus fiat plene dixi s. aꝑ. qu. oꝫ. e. d. mo. ꝛ assi. § ꝓterea.

q Reddere. et triplum fisco. ut. s. ut li. ma. ꝛ a. §. ꝛ hec. q̄ est contra.

r Presbiteris autez babētibꝰ idest nō debēti bus habere ut omnes i sacris ordinibus ꝓstituti ut s. qūo. o. c. §. nz aūt ꝛ s. de nup. §. sꝫ ꝛ si quis.

n Unuꝫ soliduꝫ. ꝛ ita casu hoc accipit plꝰ cū princeps aliunde illuc mittat iudicem ut hic ꝛ ar. ff. ō iudi. l. ij. §. Igati. ibi ut in propriuꝫ ō stinati ꝛ c. ac.

o Contingat. quia prima persona āmonita decessit. Jtem ba. Jtez tercia aꝫ. ul' dic q̄ oms canonici uniusecclie fuerint āmoniti.

p yconomus. in causa eccleſie defendit yconomus ut hic. nō autē in alienis uel publicis. ut s. c. §. aliud. q̄ est ꝓtra sed quid si agit contra epm noie eccl'ie. R. actorem poterit ordinar eps auctoritate archiepiscopi ut facit tutor ut instit. ō cur. §. fi. naꝫ yconomus uel sindicus ab universitatibꝰ instituūt ut. ff. q̄ cuiq̄ uni.

s Inductaꝫ. ut occasio deliquēdi non prebeat ut instit. ui bo. rap. §. sꝫ nedū. ꝛ tacit. L. c. l. eum. accur.

t Habitar. etiā matrem. ac.

u Dyacōissā p mittimus. hec eadem bēs s. qūo. o. c. §. q̄ ta. accur.

x Si uō hec pōaꝝ. ut leges uirilē appellāt ut. L. de cadu. tol. §. si autem legataꝛj. ꝛ. ff. de le. p. l. uiril in prin.

y Agat. idest regat. ac.

z Si quis exiliū. hic ut p. ꝛ accipit ut i no uell. c. ti. ꝛ. L. de ver. sig. l. cū

als ẽ r̃ddítiõez
z als repetiõz
q̃ idem eſt naz
anteq̃ cauſam
ap. proſequaẽ
mandatur exe
cutioni prima
ſententia ut ℞.
z in fi. huius. §
ibi non eniz ꝓ
cedimꝰ z c̃. ſic
z als. s̃. ut ſpõ
ſali. lar. §. aliꝺ
ſz hec ſpecialia
regulariter eni
ꝓtra ut. ff. nil.
no. ap. pẽ. z. ℒ
de ap. l. appel
laẽ z. ff. ꝺ his
qui no. infa. l.
furti in prin. et
ff. de his qui ſa
tisꝺa. cog. ſciẽ
dum. §. penul.
z. ff. de teſtam
tis. l. qui a lar
nibꝰ. §. fi. z. ℒ
de inꝺ. re. l. pe.
z. ff. de ap. re.
l. penulti. z. ff.
de ap. l. conſti
tutiones in pri.
z. s̃. ut nulli iu
di. §. illaſ uero
que ſecundũ. l.
d Examinatu
ruſ. ideſt exa
minatur.
e Uenire. nota
ſpeciale in rati
one reddenda
a dictiſ admini
ſtratoribus. ut
quis nõ poſſit
in alium iudicẽ
conſentire cum
aduerſario niſi
ſub ſuo epiſco
po. regulariter
ei contra ut. ff
de iu. l. i. z. ÿ.
in prin. accur.
f Si quiſ eccle
ſiaſticis. nõ be
redeſ ꝓconomi
teneri ſicut ipe
ut hic z. ℒ. e. ſi
quis preſbytẽi
in fi. z. ℒ. de ſa
cro ſanc. eccle.
l. iubemꝰ. §. ꝓ
conomos. ac.
g Si quis cõ
pelli. ut. ff. ꝺ iu
di. l. ubi ſemel
h Reuerẽdiſſi
mi apocriſſariꝝ

cauſis ſemetipſos abſoluere: ꝓconomos autẽ ꝓẽodochoſ
noſochomoſ z ptocotrophos ad aliorum uenerabilium lo
corum gubernatores: z alios omnes clericos: iubemus pro
creditis ſibi gubernationibus apud proprium epiſcopuz cu
i ſubiacẽt conueniri z rationẽ ſue gubernationis faceꝛ z exi
gi q̃ ex ipſis debentes oſtẽdũ
tur illi uenerabili reddenduz
domui ex cuius ordinatione
debitam apparuit. Si uõ pu
tauerit ſe grauari poſt r̃petitõ
nez metropolita cauſam exa
minet. ſi uero metropolita fu
erit contra quempiaz predc̃a
rum perſonarum huiuſmodi
cauſas examinatas z debitũ
exegerit z exactꝰ putauerit ſe
grauatum ꝺyoceſeoſ illius be
atiſſimus patriarcha cauſaz ꝺ
terminet. non eniz concediꝫ
predictis perſonis pro memo
ratis cauſis ante examinatiõz
z exactionẽ debiti propꝛios e
piſcopos ꝺclinaꝛ z ad alia ne
nire iudicia Si quis autem
ex eccleſiaſticis cui aliqua taliſ
diſpenſatio credita eſt âte rõ
num diſpoſitionem debitorũ
ſolutionem moriatur iubemꝰ
heredeſ ſimili modo z rationi
bus z exactionibus ſubiacere.
Si quis epiſcopus aut clericꝰ
ex quacunque prouincia in ꝯ
ſtantinopolim reperitur z uo
luit aliquis aduerſuſ eum acti
onem proponere ſiquidem li
tis conteſtatio in prouincia ꝑ
ipſo negotio facta eſt ibi litez
compleri. Si uero nondum i
cohata ẽ apud glorioſiſſimuz
prefecum orientis pretoriorũ
aut apud eos qui a nobis fue
rint deputati iudiceſ conueniẽ
tibus eum reſpondere. Reue
rendiſſimi uẽo apocriſarii cu
iuſcunq; ſanctiſſime eccl'ie qui
in r̃gia ciuitate degunt aut ad
beatiſſimos patriarchas aut ꝺ
metropolitis a ſuis epiſcopis
ordinati uel ꝺſtinati neq; a ſu
is epiſcopiſ: neq; pro cauſis ec
cl'ia aut ꝺbito publico aut pri
uato aliquam conuentionẽ ſu

ſtinuerunt niſi mandatum ha
buerit a ſuis epiſcopis ꝓcono
mo aut aliquos ꝓueniãt tunc
enim ſolis illis qui ab eis con
ueniuntur damus licentiam ſi
quam obligationez habent cõ
tra eccleſiam: aut contra eꝑos
eorum proponere. Si uõ z in
q̃buſdã cauſiſ uel actionibꝰ ſe
metipſos obligatos fecerũt tũ
piter in quo reſponſa faciunt
pro his conuẽtiones ſuſpici
ant. Si uero epiſcopi uel cle
rici ꝑ ciuitate aut pro ſuiſ eccl'
ſiis ꝑpter ſuaz legationẽ aut
ordinationem epiſcopi ad r̃gi
am ciuitatem: uel ad aliũ quẽ
libet locum proficiſcantur: iu
bemus eos nullam moleſtiam
aut importunitatez a qualibz
perſona ſuſtinere liñia exiſten
te his qui obligatos eos putãt
ſe habere poſtq̃ ad prouinciã
reuertunt ꝓuẽire eoſ nullo in
his que ſe putant habeꝛ eis fa
ciendo preiuditio de tempõa
libus preſcriptionibus propt
tempus q̃ ꝺ i tali cauſa ꝑtexe
runt. ſiquando autem cauſa e
merſerit ut admõitio aut exe
cutio inferatur pro alia quali
bet pecũiaria cauſa: ſiue publi
ca ſiue priuata clerico aut mo
nacho mõaſterio maxie femi
narum. iubemus ſine iniuria:
z eum competenti honore ad
monitionem fieri non tñ mõa
ſteriam: aut aſſiſteriam mona
ſterio abſtrahi ſed procurato
rem ab his õdinari z qui pro
cauſa reſpondeat. monachaſ
autẽ liceat ſiue per ſe ſiue per
procuratorem monaſterii cãſ
agere ſciente q̃ hoc preuaricaẽ
iudice uel executore quia ex ci
gulo expoliabitur z penaz li
braꝝ auri exigitur per magni
ficentiſſimum comitẽ priuata
rum rerum executionẽ uidelz
ſuper hoc uerberando: z in
exilium dirrigendo locorũ ſã
ctiſſimiſ eꝑis ꝑuiſuris ut nihil
his contrarium fiat: aut ſi ali
quid ꝓmittatur memorata ul
tio procedat iudice uidicta dif
ferente interponere ad ſcienti
am noſtram epiſcopuſ r̃ferat

ideſt qui res eccleſie a
gunt ut. s̃. quomodo.
oportet. epi. §. ſi uero
non metropol'. ſic dicti
quaſi ſecreti nunciꝰ. ul'
expone ut ibi.
i Solus. ĩmo uideꝫ q̃
debeat oĩbus reſponde
re ut. ff. de iudi. l. ÿ. §.
omnes con. z. §. ſed ſi
agant. hic nomine alie
no agit legatus ibi ſu
o nomine z facit. s̃. de
ex. z hiſ qui con. re. §.
ÿ. accurſius.
k Si uero pp tempuſ.
nõ q̃ ubi ius aufert a
gendi poteſtatem tẽpo
raꝝ preſcrip. non cũrit
ut hic z. ff. ꝺ iu. l ÿ. §.
penult. z s̃. ut cum de
ap. cog. l. meminimus
z. ℒ. de ãna. ex. l. i. §.
fi. z. ff. de itiñ. aque. p̃
. l. i. . §. ſi quis propt'. z
de pre. xxx. ul xl. an.
l. cuz notiſſimi. §. illꝺ.

l Si quãdo abſtrahi.
nemo debet extrahi ꝺ
domo inuitus pro cau
ſa ciuili ut. ff. de iniu
no. l. plerunq; z. l. ſ. ſz
huius religioſe perſõe
multo minus debẽt' ex
trahi ut hic ÿ. e. §. ꝑ
uidere. z. s̃. apud quoſ
oportet. ℒ. de mo. §. p̃
terea. Idem de mulier
dicitur s̃. ut nulli. §. ne
ceſſarium. Item nõ. q̃
ſubicit ꝺ procuꝛ. quẽ di
cit conſtitui. nã ſi quiſ ĩ
ſua propria cauſa cõſti
tuet ualet ut patet ex
diffinitiõe procu. ut. ff.
de procur. l. i. Si uero
ſit cã monaſterÿ qũo
ab aliquo poteſt ꝑcu.
conſtitui cum nemo ſit
dominus immo ſindici
ad talia ordinantur ut
ff. q̃ cuiuſq; uni. l. i. in
fi. z. l. Item. §. penult.
℟. impropꝛie hic dr̃.
procurator. i. ſindicꝰ l'
dic procuratorẽ conſti
tui poteſt etiam cauſa
monaſterÿ a ſindico li
te conteſta. ad inſtar
procuratoris ut. ℒ. de
procur. l. neq; z. l. nulla.

u Sed ⁊ hec. duo dicit hic. §. ꝓmuz si dedi muliert. x. ꝓ dote l' uiro alicuius ꝓ donat. propt nup. uł nulla adiecta tali cā dedi clerico ıb tali condi. si contraberet mm. uel si haberet liberos quia tūc hēret demuz hoc casu si monasteriū intret uel clericus fiat impleta est cō ditio. vnde perinde habetur ac si filios haberet uel matrimonium tunc haberet ac si nulla fuisset apposita cōditio sed pure esset relictuz ⁊ hoc dicit littra iualidas esse cōditiones. nā hec duo sunt paria obligatiōz ee puraz uel esse ꝯditionez dūmodo cōditio iam extiterat ut. ff. ꝺ cōdi. inde. sufficit. ız est hoc pure dedi uel reliqui tibi causa dotis. l' dona. propt nup. sed si liberos non haberes uel mm non contrabes rogaui ut restituas alij certe si ecclīam intres uideris liberos habere ⁊ iō fidecōmissari nil expectz ac si ñ esset appositum de restituendo nisi fiꝺicō. sit relictum casu pietatis quo et expectat. nō habetur monasterium pro filio. Itez nō ex hoc. §. q ecclīa loco filij hētur qō ualet ad multa. ⁊ ideo q̄dā intelligūt hic tātū bis duobꝯ cāibus. si liberos uel mm habes ñ alij. q̄a ubi dñt ꝓ filio hri qr si ueniat se nō instituturum rūpit ti. ut plene dices. j. §. prox.

x Liberorū. sup bis duobus ponitur ꝯditio q subicit sine dotis causa cām dandi pōit nō cō dit. quid ergo si aliam cām dicat donandi. puta ut emas seruū. Bꝛ°. ñ facio ui. ut. ff. de dōa. l. ij. in fi. ⁊ l. se. sz hic ideo ō his dixit q̄a tali a ꝯueniunt matrimonia legis de q̄bus hic dicit.

y Alb initio. q̄busc ūq; sic loquit at ptres posuisset sz cēte ñ posuit nisi duas. s. mrionū uł si liberos haberet. roga uit ergo hic restituer si liberos nō haberz uel mm ñ haberet. vr. n. ꝯ traxisse ⁊ liberos būis se si monasteriū intret. ⁊ fac ad h°. ff. ad tercł. l. ij. §. liberi ponunt g° hec uerba conditionib' q̄b' cūq; ꝓ singuli. i. cōditōe q̄cūq; ex his ⁊ ē.

z Clerici. etiam seculares als frustra diceret statim q debeat res reseruare ad pias cās cū si de monachis tm loquerē ipo ingressu. sz ⁊ in sua dedicant nz ulterius ei administratio relinqt ut. s. de mo. § illud. si tamen uelis tm de monachis intelliger dices hic monasteria ingredi. s. ut conuersi sint uel clerici fieri. s. monachis ⁊ q sequitur de rebus dicas q licet hēs de facto ad ministrationē. ⁊ usuz rerū ñ tm est de iure nec abbas tenet eis dimittere si non uult. Itē pro hoc q hic tractat tm de monasteriis. Itē q̄a fauore ecclīaz nō hominū b° fungit. si autem esset secularis clericus posset dimittere cui uellet ut. s. e. §. presbyteros.

a Pro non scriptis. ꝓmo casu est inualida conditio. ꝯo est inualida tota restitutō sb cōdit faciēda. ⁊ sic ꝓ ꝯns ipa ꝯditio. ac.

b Uolum hic concordat s. ꝺ monachis. §. si quis aūt. ⁊. §. si uero rliquer.

c Si qua mōasteriuz. q̄d si cā orandi. Bꝛ. nō habet locū q dicit nisi qñ ab renūciaunt seculo. vnō ñ faci o uim. intret ut monachus: ut conuers dū modo renūciet ut. s. ꝺ mōach •§. si autez aut nihil. Item q ſ capellaz itrt Bꝛ. non habet locum hic dicit nec si plebē q̄a tales ꝓ pa. possūt retinere. ut s. e. §. presbyteros. Itez qō si ꝺ reb' nihil dixit. Bꝛ. tacite sequunt. ut. s. ꝺ monachis. §. illud. Item si nō habet liberos habet. tm parētes quid tunc Bꝛ. py. idē. ar. s. e. §. presbros ⁊. s. ut nulli. iudi: §. adulterā. non tm distribuit filio inter eos fm cum. tu dic q nihil habent parētes q̄a monasteriū est proprio ut. s. §. ꝓ. xi. §. ergo iuperiores excludūtur nec obstat. s. e. §. presbros quia ibi i seculariꝫ dicit. Itē nec illa. s. ut nulli iu. q̄a ibi iuite itraut. ıb sponte. uel corrigitur ꝓ istaz.

d Deputauit. rpete non. ac.

e Si nō i proprios. queritur an hec dispositio sit testm q prodest querere si de actōe. uel numero testium querat l' non. quia arbiter ⁊ iudex diuidit nō tm testatur quia nō ē dns q sic distribuit ut. ff. de iur. co. l. conficiuntur. §. si post testm. sed az. nō curat de noie duz teneat de quo agr. ut. ff. de ꝓstitu. pe. l. ij. §. fi. ⁊ sic scit q̄d ius sed certe ⁊ non dns testatur fm euz ut. C. de fis nup. l. femine. in fi. ⁊ instit. de pupil. sub. §. nō solū. ⁊ ponit hec. l.

conditione donatas: aut relictas cum alia substantia eoruz alii competere uolumus b si tm in redemptionem captiuoruz aut egentiuz alimenta sub predictis conditionibus substituti o: ā restitutio fiat ex nullo moratorū modo eaz excludi permittimꝰ. Si qua c mulier aut uir monachicaz elegerit uitam ⁊ intrauerit monasteriuz filiis non extantibus monasterio in quo ingreditur ⁊ res eꝰ competere iubemus. si uero talis persona filios habeat ⁊ nō anteq̄ intret in monasterium de suis rebus fecerit dispositionem ⁊ legitimam partem filiis putauerit d etiā sic liceat post q̄ in monasterium ingr̄ditur. suam facultatem i ꝓpriol e dividere filios: ita tamen ut nulli filiorum suorum minuat legitimam partem quā nō dederit filiis partem monasterio ꝓpetat. Si uero omnem substantiam inter filios ꝓ prios distribuat res legitimaz partem filii percipiant. rliqua uero substantie pars monasterio competat. sponsalibꝰ quoq; secundum leges factis inter aliquos siue sponsus monasterium ingrediatur recipiat que pro sponsalibus arrarū nōie sunt data siue sponsa mōachicam uitaz elegerit illa solūmō reddat que simil'r arraruz nomine accepit pena utriq; parti concedenda. Si uero cōstante adhuc mrimonio aut uir solus aut uxor sola intrauerit i monasteriū soluat mrimōiuz

quidaz. al. alij habent in litte ra z ēt tc ē pla na .z facit ad hunc. §. L. e. l. si quis in hoc. z. L. de his qui ad eccl'. con. l. denunciamus.

a Etiam quas idest aliquas.

b Honorādas cruces intēdici mus non alibi reponi nisi z ē cū quib⁹ et cū letaniis sacra. ingre. uł subau di portant z e rit plana z dic cum quibus. s. crucibus z igr̄ diūtur sacerdo tes.

c Reponi. z in sacristia.

d Jubem⁹ igr̄. quia fecit mō pr. ō monach⁹ mentionez igit̄ de eis incepit z prosequitur us q̄ in finē consti tutionis

letanias celebrandas. tunc so lum ipsas cruces accipere qui consuete eas portare solent z cuz ep̄o z clericis letanias cele brari hic custodientibus sanc tissimis sanctoz locorum epis aut etiam eorū clericis z p lo ca in diebus. Si quis autem in hoc capitulo presente nr̄as leges uirtute aut transcendet: aut non uendicauerit p̄dc̄as penas patietur monasteriorū z reuerendissimoruz mōacho rum disponere. iubemus igit̄ abbatem aut archimandritā in uno quoq; monasterio ōdi nari non om̄io scōm gradum monachorum sed z om̄es mo nachi melioris opiniois eligāt existentes p̄positis sacro san tis euuangeliis dicētes: q̄a nec propter amicitias aut aliaz q̄ libet gratiam sed scientes eum z fide rectū z i uita castū: z gu bernatione dignum z qui pos sit monachorum disciplinam z omnem monasteriū statū uti liter custodire euz eligerint. z sanctum ep̄um sub quo mona sterium cōstitutum est euz qui ita electus est mōis omnib⁹ ab batem ordinare. hec autem o mnia que a nobis disposita st ordinatione abbatuz ualere p cipimus z i uenerabilib⁹ femi naruz monasteriis z archimā dritis z assistēiis z ācbitritis.

Si quis autem ad monachi cam uitam uenire uoluerit: iu bemus siquidez not⁹ est: quia nulli fortune subiaceat abbas monasterii si pspexerit scema ei prebeat. Si uero nō cogno scitur aut cuilibet fortune sub iacet intra tres annos nō acci pere eum scema monachicum z intra memoratum temp⁹ ex periatur hominis cōuersatiōz mōasterii presul. z si itra tri ennium aliquis emerserit dicēs aut seruuz: aut colonū: aut in scriptitiū suū esse aut etiā taq̄ fugientē agriculturaz aut qua si aliquid accipientem: aut pp aliquam culpaz in monasteri um ingressum ꝓprio domino eum restitui. cuz rebus quas ꝓ

batur in monasteriū introdu xisse insinuādū. primū quia nihł patiatur a suo domino p cipiente. si autem intra trienni uz nullus cōuenerit aut inqui etauerit aliquam memorataz persone abbas monasterii post transcursionez tricennał temporis si talem uirum di gnum iudicauit. tunc det ei sce ma z nullus sit ei molestus ꝓ pter fortunam donec tamez ō get in monasterio. res autem quas intra monasterium itro duxisset uidetur illese domio reddantur. Si quis autē me moratarum personaruz relin querit monasteriū z ad secula rem ueniat uitā aut in ciuitati bus aut in agris circinēs ꝓpri e fortune reddatur. Jn⁹ omi bus aūt monasteriis que ceno bia dicuntur iubemus secūdū monachicos canones i uno hi taculo omnes separati dormi re ut mutuū alterutrius testio nium caste cōuersationis pre beant ipsi. nisi quidam tā aut propter lōgeuam in monaste rio conuersationem quiete uo lentes uiuere z senectutis atqz corporis infirmitatis causa in remotis cellulis intra monaste rium constitutis degant z hec cum consensu z uoluntate ab batis fieri. hec omnia in mōa steriis z assisteriis feminarum seruantibus i nullo loco habe re nostre reipublice esse mona steria permittimus aliter ubi monasterium inuenitur omni bus modis iubemus uiros a fe minis separari z feminas qui dē in quo st̄ monasterio rema nere. uiros autez aliud mona sterium sibimet facere. Si ue ro plura sunt monasteria ut necesse non sit noua monaste ria edificare locorum sanctissi mus episcopus monachos cū monachis feminas cum femi nis separare z i aliis mōasteri is congregare procuret· quecū q̄ uero habent cōmunia inter eos: sed competens eis ius diui dere feminis autem quēcunq; ipse elegerint siue presbyterū

idest. ordinez mōacha lem. s. cuculaz z scapu larium z etiā in cōtinē ti professionē faciat.

k Presul. i. abbas. z p cordat hu⁹. §. de mona chis. §. sanctimus z. §. si uero intra hac.

l Juiurandū. sic̄ iura mentum prestat dūs q̄ fuum ad eccham fugiē tem recuperat ut. L. ō bis qui ad ec. con. pre senti. in fi. ac.

m Si autez reddātur. nā ñ debet in rebus cū aliena iactura lucrari. ff. de condi. inde. nam z sic. nō q̄ tenet princi pale non tamen tenet accessorium.

n Fortune. i. dño suo. s̄ e§. si seruus.

o Jn omnibus separa tim. i. nō simul sed q̄li bet in sua statura siue cubili. una domo tam ut hic z. s̄. de mo. §. co gitandum.

p Testimonium. hic su me ar. q̄ possit esse test' monachus. z dic ut di xi. s̄. de monachis. §. cogitandum. ac.

q Hec omnia fuantib⁹ .s. abbatibus.

r Aliter. q̄. s̄. diximus

s Feminas. nō q̄ deferē mulieri. Jtez nō q̄ hic collegium reprobaē. lz alia causa religiōis fa cta ualeat ut. ff. ō coll' illi. l. i. § z si. Jtem res eorū matres debēt portare ut. ff. ō coll'. il l. l. i. in fi. z. j. pxi.

t Si uēo que iportāt. nō etiā laycum posse eligere ep̄m sicut iste se mie ut. s̄. e. ti. pma ca lumna.

e Sed z omēs huc. §. concor dat. s̄. de defē. n. §. decreto. et L. de of. ma. of. l. i. z ō offi. pre. ur. l. fi.

f Elegerunt. z sic monachi bo die eligunt. ut hic olim ep̄us: sed corrigit̄ ut s̄. de monachis §. ordinationē

g Ordinaē. i. consecraē z cō firmare ut i no uellis.

h Archiatris. genera sunt lo coz religiosoz

i Si qs. scema

x Partem de bonis dyaconisse matris. Accursius florentinus.
y Si uero assignare. currit ergo annalis prescriptio ecclesie in her ditatis petitione uel condic. ex. l. sicut ⁊ in simili casu ut. §. ut cum de ap. cog. §. si quis ò pdictis. sed regulariter currit prescriptio. xl. an. ut. §. de ec. ti. §. p tēporibus. que ē ⁊tra sed sūt specialia. accur.

z Omnibus. itaq; monachi. nō reprobari si quis alterius uestē in eius contemptuz utatur ut hic ⁊. L. de epscopali audientia. l. nūme. a deo ut iniurie teneatur ut mstituta ò iniurijs. §. i. ⁊ capitaliter punit ut hic dicitur.

a Prostrantibus. idest quasi prostituentibus seipsas quia nec curāt de sua fama sicut nec meretrices ac.

b Defensoribus repete sp' puidentibus. ac.

c Penas aūt pceactib' al' i pñtib' ⁊ c̄.

d Sāctimus. hoc dicit q̄ pene q̄ añ legē istam fuerūt ipposite circa casus huius cōstitutionis ualeant ēt añ hāc legē sz q̄ ipposite p hāc sē nō ualent nisi i futuro. ut

tale facinus commisisse res iuri uenerabilium domorū non uendicentur. Jubemus omnibus modis committere priuatarū fisco nostro has assignare locorum iudicez q̄ neglexerit easdem res uendicare ⁊ singulo priuādo ⁊ mulctā libraru auri v. a comite priuatarū exigenduz. omnibus itaq; generaliter in seculari uita conversationib; :⁊ maxīe theatralia exercentibus uiris ac mulieribus necnō ⁊ prostrantibus : interdicimus uti scemate. monachi : aut monasterie aut cuiscunq; persone huiꝰmodi imitari eū scema scientib' univsis presumentibus uti tali scemate. aut imitari : aut illudere in

L. ò le. ⁊ cō. l. leges. Accursius florentinus.
e Qm̄ iubemꝰ trāquilitatez ut se exoneret nisi propter defectuz iurēditōnis ut. ff. de of. pcon. solent ⁊. l. si quis ⁊. L. de fal. ubi. uel nisi pro dubitatiōe iuris ut. §. de iudi. §. fi. nō facti. ut ibi dixi per. l. ff. de iudi. l. euz qui. §. i. accursius.

quacūq; eccl'ia libera disciplia qui corporalia supplicia sustinebūt ⁊ exilio contradent puidentibus huiꝰ locorū epis ⁊ q̄ sub eis sūt clericis : sz etiaz qui bꝰlibz militaribus iudicibus ⁊ q̄ sub eis sūt officiis ⁊ locorū defēsoribꝰ b Penas autē p sēti lege isertas que etiā priōibus legibꝰ sūt note nō soluz i futuris sz ēt i precedētibꝰ casibus seu relictis ualere ⁊ oībus modis uendicari sanctimus p pñtem enim legem nuper disposītas uidelicet penas in solis futuris tēporibus seruari iubemus c. Tua igitur gloria qui p presentem legem in perpetuū ualitūa nra sāxit trāq; litas : p oia custodiri ꝓuideat.

Si autez dar. nō ꝓ quibz ò bet iudicare. ⁊ plurium sententia tenet si sūt impares de re. iudi. duo ex tribus ⁊. ff. de arbitris. Item si uiꝰ. si uēo parꝰ in causa libera li pro libertate in aliis autē ꝓ reo ualet. ut. ff de re iudicata. l. inter paresꝰ. ⁊ l. pompo. ⁊ bº ī ordinarijs in deleg. paribus expectatur cō firmatio ò legātis ut. ff. de re iudi. l. duo. ac.

DEO GRATIAS.

ēt ſuo ꝓcedere ius faciēdi teſtm̄ nec obſtat huic ſñie ſi dicaꝫ iure teſti ualeꝫ q dr̄.s̄.de mo.§.illō.ḋa illa ꝑ hāc corrigeꝫ hoc caſu ſi uelles tenere opi.p.dicas q lex illa ſemie non obſtat ḋa ibi mr̄ dña eſt lz hēat neceſſe filios inſtituere. Jtē nec illa ō pupilliſ.ſ.ḋa ibi eſt ſpeciale ḋa filius ſibi nō pote rat teſtari ut.s̄ .e.t.§.i. ſz ſm nr̄am qua acti one ageꝫ cōtra monaſteriū ḋa forte oms r̄ſ te net.R.ꝺdi. ex hac. l. ut.ff.ō condi.ex le.l. i.ſed quid ſi ꝺfi lios nō hēat et fecit teſtm̄ inſti tuen° extrāeos certam partem aſſignando ecl' ſic ātēq intret nunquid ecclia totum habebit uideꝫ q ſic ex hac.l.ſed ꝓtra eſt nam eccleſi a ꝑ filio hēat ut dictum eſt. ſed naſciturus filius inſtitutuſ non rūperet ut ff.ō lib̄.ꝫ poſ. l.filiꝰ.§.fi.ēgo nec eccleſia.ſed ſi nihil eccleſie deduſſet totum rumperet ad in ſtar poſtumi q rumpit ſi ſe pre teritum inueni at ut.l.de bo. poſ.cōtra. ta. l.i. Jtem oppo nitur.quia uiō tur quia totuz debeat filiis di mittere preter quaternas un cias ut.s̄.ut nl' li.§.quia uero que eſt contra. ſed ibi inuita i trauit R ſpōte.

f Perſona.ſci licet ut tantum ſibi retineat q tuz habet neceſ ſe dare unicui q̄ filiorum ſm Jo.Allȳ ſic .i. retineat ſibi tā tum quantum alicui filiorum dat cui plus dz tu potes dicere q uirilem ſibi aſſumat partem ut ar.s̄.e.§. dyaconiſſam uero. ſed an ſi lȳ poſſunt compellere patrē ut diſtribuat uideꝫ q nō ut ar .j.prox.R.z.s̄.ut liceat ma.z a.§.quia uēo ex cōſenſu. z.l.de donat.inter ui.z ux..l.res.puto tamen ut ſtati ſb ueniaꝫ filiꝰ quantuz ad alimēta nō ut partē hēant niſi re naturaliter mortuo uel ſi uelis dicere q petatur ſtati poſt ingreſſum hec portio eſt ar.qō diciꝫ ingreſſus ꝑ mortuo re putatur ut.l.de.e.z.c.l.deo nobis in ſi.ȳ.R.z.s̄.ut nul li.iu.§.ſi uero predictum tēpus.accur.

z citra repudium poſtq̄ tantū perſona pergenſ aut monaſte rium ſcema [e] perceperit: z ſi q̄ dem uir e[l]egerit monachicam uitam reſtituat prius mulieri dotem etiam ſi aliquid aliud ab ea percepit z ſuper hoc ex nuptiali donatione tantam ꝑ tem quantam ex morte uiri ꝫ petebat mulieri ſecundum pa ctum dotalibus inſtrumentis inſertū. Si uero[i] mulier fuēit monaſterium ingreſſa ſili mo do retineat uir nuptialem do nationem i caūm dotis ex mō te mulieris placitum. reliquū uero dotis mulieri reſtitui pre cipimus: z ſi aliquid ex rebus mulieriſ apud euz inueniatur ambobus autem monachicaz uitā eligentibꝰ iubemuſ uacāti bꝰ dotalibꝫ placitis uiꝝ retine re donationem nuptialem et mulierem propriam accipere dotem z quicquid aliud uno dediſſe probetur ut unuſquiſ q̄ citra damnum ſuis fruatur rebus niſi forte ſponſus ſpō ſe:aut ſponſa ſponſo:aut ma ritus uxori :aut uxor marito aliquid donare aut concedere uolueirt quando neqꝫ ex pac tis nuptialibus aut mulieri lu crari aliquid concedunt:nl'laz licentiam damus aut parenti bus filios[m] aut filiis parentes ſecularem uitam ſectantes[n] et relinquētes uelīt ingratos[o] ex ſua excludeꝫ hereditate.i mo ſterium aūt monaſticam uitaz ſubſecutos interdicimus autē parentibus filios ſuos mona chicam uitam eligentes ex ueñ rabilibus mōaſteriis abſtrahe re .ſi monachus[p] reliquerit ſu um monaſterium z in aliud i gredietur quaſcunque res tē pore dereliquerit habere ui debitur proprio monaſterio in quo ab initio ingreſſus eſt e as competere iubemus. [q] Pro uideꝫ autem ſanctiſſimos lo corum epiſcopoſ ut neque mo nachi neque monaſterii circū eant ciuitates ſed ſi quid neceſ ſarium reſponſuz [r] habuerint ꝑ proprios reſpōſarios hec a gant in ſuis manentes mona ſteriis.ſi monachus reliquerit monaſteriuz z ad ſecl'arez ui taz migrauerit hunc militia z honore ſi quem habet prius ſpoliatum ab epſcopo locorū z prouincie iudice in monaſte rio mitti z res eius,quas poſte a habuiſſe probatꝫ fuerit mo naſterio in quo mittitur com petere .Si uero rurſus ſlique rit monaſterium tunc eum iu dex prouincie in qua inuentꝫ fuerit teneat z ſubito ſibi offi cio commouere [s] Si quiſ ra puerit aut ſollicitauerit aut cō rumperit aſſiſteriam aut dya coniſſam aut moaſteriam aut quamlibet aliam feminam ue uerabilem habitum habentez huiꝫ res z taliſ ſceleris eiuſ pā ticipio iubemus uenerabili lo co in quo taliſ femina habitat per locorum ſanctiſſimos epi ſcopos z ꝕconomos eorū :nec non etiam cuiuſlibet prouinci e iudices z eorum officia uēdi cari . Eos autem qui talia de linquerint z participes[t] eorū ſceleris capitale periculum ſu ſtinere .talez uero mulierem u bicunque z cum propriis reb' monaſterio recōdi in quo cau tius cuſtodiri poſſit ut nō rur ſus in eodem crimine reperia tur .ſi uero ḋyaconiſſa fuerit: z filios hūerit legitioſ legitiaz partē dare filiiſ. Si uero añ i tra unū ānū poſtq̄ cognoſcaꝫ

Lōnumerata .facit.ff.de coll'.bo.l.ȳ.§.portiones. Accurſius.

g Siue.ſi per uerba de futuro dedit arras.ac.

b Si ſponſalibus data ut nihl' admittat.

Lōcedenda.i.remittenda.z cōcordat.L.e.l.fi.in prin.

i Si uēo ꝓſtāte.citra ſz olī neccīuz erat ut.s̄.ō nup.§.ſz occaſiōz.

k Scema.i.cuculā.ut dīt.l'figurā ſiū formā ꝺ.alios ſz i' topica ari ſtotel' expōīt ꝑ ōnatu ꝺborū z ſñiaꝝ .

l Si uō placitū.fingīt ꝺe mortuꝫ ut b̄ z.L.e l.fi.ꝑ° z ꝺ° R.z ſic tm̄ ualet fictio q̄tū ꝺitas. ut.L.ō hiſ q̄ ne.e.īpe. l.i.z.ȳ.z.L.ō caſtrē . pe.l.i.z fi.li°.xȳ. Jtez faē.s̄.ut li.ma.z a. §. ḋa uero lex.

m Filios.nūq̄d hoc cāu b° uoto obligaī fili' fa. ꝺr̄ q ñ ut.ff.de pollic. l. ſi q̄s.§.uoto q̄ ē con tra.ſz b° ſpāle ul' illud in dando,intellige.ac .

n Sectantes.ſ. ꝑus.ſz poſtea reliquētes ut ſl'ſi cit .ſ.ſecularem uitā .

o Jngratos.ob hec q intrauit mōaſteriuz ut L.e.l.fi.§.ſz etiā .ſz ſi alſ ſit ingratus nō effi ciī iꝺo gratꝰ licet oms macula peccati aboleī ut.s̄.de mo. in ꝑn.ſed i nouell' cōtradr̄ eiz q ibi purgatur ingratitu do. per ingreſſum ſed nūquid ceteris agnatis ul' cognatis poterit ſuc cedere ꝺr̄ q nō ḋa diē q̄dā autētica exordiari a quo oz.mo.eē iu. eſt cō.q mōachi ñ hñt co gnatiōz i tra .ſz illō i intelligr̄ quātū ad hoc ut non accedat ex ad loquēdū' cognate ul' cō ſanguinee ſue que tali colore poſſet illicita a gere.ut.L.e.l.deo no bis.ꝺñ dico q pōt ſuc cedē z abbas ꝑ eū.ac.

p Si mōachꝰ ꝓetē b° idē hēs.s̄.de mo.§. ſi q̄s aūt z.§.ſi uō relin quēs.ſed ḋd ō reb' po ſtea queſitis.R.ſeꝫ ē ut.j.e.ſi mōachuſ.ac.

q Prouide agunt.ſed quā cāz hñt cū nihl' hē ant.R.ex factiſ p̄cedē tibꝰ ſiue ꝓtractibꝫ ꝑ q̄ bꝰ ul' ipi ul' abbates cō uenīūt lz ꝑ alioſ R.ñde ant ut.s̄.apō quos.o.

e.d.mo.§.pretereaz facit.s̄.de mo.§.ſi uō relinquens.

r Rñſū.i.ncceē ut alicui'rñōat i aliq̄ cā. Milicia qz iō ē adēpt'.

s Ammouere.ideſt iponer̄ remoueēdo ō ſtatu i quo prius erat.ac.

t Si mōachꝰ mōaſterio duo ꝓtraria ſt.s̄.e.§ ſz.nz.z.s̄.e.§.ſi fu' p̄ma diē idiſticte curie.ḟa idiſticte dño ſz hāc i liberis illū.§.ſz nec i curiali aliū.§.i ſuo intellige z ſic nihl' ꝓtradiē l' ſpālē ſo.da.illi §.ſz nz.ut ille ſm iſtius diſtinctionē in elligaī ut ibi dixit.

u Si q̄s ptiepſ huic.§.ꝓcōdat.s̄.q.o.c.§.q̄ta z.L.e.l.ſi q̄ſ ñ z.l raptoēſ.z.L.ō rap.ur.l.i.s̄.ō rap.mu.

p Certa metroicis. hi translatū: sic dicuntur a metros qđ est mē
sura: qa mensurata ciuitas: z tra dabaī eis in restaurationē
c Metros enim grece latine mensura uillarum dicitur. hec tñ
translatio uidetur abolita: cum ex ea nil aliud accessit rei pu. nisi
bellum ciuile. ut. s̄. de laī. li. toll. l. prima in prin. ac.

q Demigrarēt. i. recede
rēt: sic ponitur. ff. de mi
grando z facit. j. ñ lice
ret habi. metropo. l. i.

r Decretum est a princi
palibus ut. j. statim.

s Statutū. de dictis p
diis confiscādis: si distri
cta non fuerint.

t Placuerunt de dicta
confiscatione.

u Statutum est. ergo u
bicunq; parentes mora
bantur: qđ eniz ñ probi
beri permitti itelligitur
ut. ff. ex quibus ca. ma:
necnō. §. sed q. z sic nō
q; preterita perdit z no
ua queri. sic. ff. man. si
mandauero. §. is cuius

x Robibitum fecis
p e. fit locus fisco
multis modis. ut
ff. e. l. i.

y Capi per officiales fi
sci usq; nunc.

z Forma. hec forma
datur in lr̄is ut. j. dicit
z. j. đ bonis uacā. l. fi.

a Lessariani. id est of
ficialis fisci: ut. j. dicit.

b Interest. quia habet
ius in bonis. j. de bo.
uacan. l. fi.

c Succubuit legibus.
succubuit legibus ille cu
ius bona ad fiscum deuoluuntur pro delicto uel alio modo.

d Desistere. capiendo sine forma.

e Resistentibus: nō. q; etiam principis officialibus resistitur si exce
dant in suo officio. ad qđ. L. de ap. l. qñ z. j. de metatis. l. deuotū
z. s̄. qñ li. unicuiq; l. i.

f Litteris nostris. ad hoc. s̄. de man. prin. l. i. z. s̄. de emenda. lib.
. l. si qua. §. fi. z. j. de act. tri. l. i.

g Officiales. sic ponitur. L. de bonis proscrip. si quis post hac in
fi. z sunt palatini q; dic ut. j. de bonis ua. l. fi.

h Uigorē. i. principem qui est uigor iustitie: unde dicitur lex ania
ta ut ī auī. de consul. in fi. z ius pretorium uox iuī. ut. ff. de iusti. z
iuī. l. nam. z nō aliquid esse quđ sine auctoritate superioris non
licet fieri sic. s̄. de pigno. lz nominatoris: z. s̄. ut nemo pri. l. ij. z
s̄. ne sine iussu. l. i. z. j. de exact. tri. l. i. z. s̄. unde ui. l. meminerint
z. ff. eo. aufertur. §. actiones. ac.

i Uustas alias. si suo tempore ageretur.

k Habent. i. que sunt efficaces si suo tempore ageretur.

l Concremari: id est amitti. ut in fi. l. collr.

m Ut iam. z iam z alias ut iam zē. sic ergo idem ius est in fisco z p
uato ut. z. ar. ff. de peī. hr̄. Item ne. §. aptanda. s. ut agendo ante
tempus perdatur actio ut hic z insti. de act. §. si quis agens. sed bo
die duplicantur inducie z redduntur impense. ut insti. de excep. §. tē
porales: z secundū hoc lex fuit de legibus codicis antiqui quam ñ
habemus. s. gregoriani: cum per institutam corrigatur. ideo forte
posita: ut notaret simile iusī fisco z priuato: ī potest dici q; ea act.
p pscrip. amissa agitur q; non potest sic nec priuatus agit z perdit ti
scalis. xx. au. ut. ff: de diuer. z t. pr̄. l. in omnibus z. ff. e. l. i. §. pre
scrip. prima uerior.

n Quo. alias: q; z alias quo.

o Precipimus. sed quo agente perdit fiscus. R̄. procuratore fisci
quilibet liberam administrationem. ut z cesaris: ut. s̄. de off. procu
rator. ce. l. i. z nō. q; fiscus bz hac. l. ius commune. ac.

p d Efensionis. alias facultas alias defensionis incipit lex z dif
fert ab illa. s̄. eo. prohibitum: quia illa de facto hec de iure p
mittit defensionem.

q Fiscus. id est procurator fisci uel officialis: uel etiam dela
tor cum petantur bona aliqua fisco aduenientia occasione
delicti uel successionis. ut. j. de bonis uacan. l. fi. z ē hac. l.
ius commune.

r Pendente. sz
an bona compe
tant fisco uel ñ
quia dubium ē
an delinquerit:
uel an alius fi
scum procedat.
Primo enim cā
criminis tracta
ri debet ut. s̄. u
bi cause fi. l. i. z
an alius prece
dit fiscuz in suc
cedendo. j. de
bo. ua. l. penul.
Quid autem si
de his liquet: sz
refertur questio
quasi hec non
sint de bonis il
lius. R̄. hoc pri
mo inquirendū
ut hic. z. ff. đ r̄.
iu. admo. §. si
super. z. j. de
bo. ua. l. fi. bo
die autem in de
lictis immutaī
in aliquo: ut in
auī. ut nulli. in
di. §. fi. Item u
bi non est qui ?
trouersiaz refe
rat: z aliqui
aut publicatiōe
aut alia ratiōe

Certa forma super metro
cis data ē qui iussu prin
cipis in aliam ciuitatem transf
lati sunt. Nam predia eorum
que anteq; demigrarent habu
erint: si ab his distracta non
essent: fisci rationibus uendi
cari iāpridem decretum ē: ni
si aliud speciali precepto au
gusta maiestas đcreuit. Ut igi
tur a principib; salubriter sta
tutum est: ita saluis his que u
tiliter placuerunt parentibus
heredes eos existere minime
oportere nulla legis sanctiōe
statutum ē.

Exemplū Diocleci. z maxi.
ad Flaccum.

Robibitum est cuiuscun
q; bona qui fisco locum
fecisse existiabit capi prius:
qm̄ a nobis fōma fuerit data.
Et ut ōi pmissionis genere oc
cursū sit cesarianis sancimus
licere uniuersis: quoruz inter
est obicere manus his qui ad
capienda bona alicuius uene
rint qui succubuerit legibus:
ut ēt si officiales ausi fuerit a
tenore date legis desistere: i
psis priuatis resistentibus a
facienda iniuria arceantur.
Tūc. n. is cuius interest bona
alicuius non interpellari offi
cialibus uolētibus ea cape đz
acq̄escere cū lr̄is nr̄is cognoue
rit non ex arbitrio suo cesa
rianos. i. officiales ad capien
das eas dē uēisse facīatel: sz iu
stitie uigorē id fieri statuisse.

Uper. Costā. ad prouinci
ales.

Elstas etiam z que
locū hñt fisci actiones pcipi
mus cremari ob hoc solū q
dē q; suis temporibus prola
te ñ sūt: ut ia calūnie priuato
rū eo saltē āceāt exēplo quo
iustas fisci lites silere pcipiz.

Dem ā. d Efensionis facī
tas danda ē his q̄bus aliq;
inquietudinem fiscus infert
cū facultates eorūdem adhuc
iure est addendum fiscalibus subantiis per comitem rerum p
uatarum. z rationale singulis quibuscunq; prouincijs potest
incorporatio impleri. ut. j. de bo. ua. si quando: z. s̄. de bo.
p. l. si quis intra.

s Describit. ad hoc. s̄. ut nemo p. l. ij. z ne liceat sine iudi.
auct. l. i.

t Fas: id est honestum.

u Apud eum: qui patitur controuersiam a fisco.

x Cognitio. sed sub quo. R̄. sub preside qui est iudex rei ut
j. de bo. ua. l. fi.

y Exitus id est cause finis ut sententia. ad quod. ff. đ except.
rei iu. l. i. z. s̄. quorum ap. abstinendum.

z Interrogatione: z cum tormentis a suspectis ut. s̄. de q̄sti.
l. fi. z in auī. de resti. §. sancimus.

a Conditionales. scilicet notarios qui serui dicuntur. ut hic
z. ff. de adopī. non aliter a seruiendo. z conditionales non
ideo quia hoiuz đdictiones z đtract? faciunt: ut. s̄. qui po. i
pig. ba. l. scripturas: uel erant ueri serui z notarii. i. notato
res: ut. s̄. de pig. si tibi. nō tabelliones: ut. j. de tabull. l.
generali.

b Integrum. alias est iterum: z alias deest. z no. q; qui facit
fraudē fisco i querendis i duplum punitur. ut hic z. ff. de pu
blica. l. si multi. z. ff. e. aufertur. §. fi. z fm hoc dicitur non
facere fraudem fisco. s. ut ultra duplum teneatur: ut. ff. e. cuz
quidā: sed si in quesitis tunc in quadruplū teneaī: ut. ff. e. au
fertur. §. fi. z. j. de bis qui expu. l. i. z. j. l. proxi. sed in casu
in quadruplum z in non quesitis. ut. j. de excu. mu. l. placet
Item concors de bo: prescrip. l. siquis cū inter i fi. z đ iuī. de
li. l. fi. §. illo. Item sunt z alij qui puniuntur pro hac fraude
ut. j. de bo. ua. l. fi. in fi. ac.

c Lesariani. . officialī. ut. s̄. eo. prohibitum.

d Inciderit. in hac questione. s. quia dē id subtraxisse. ac.

e Ad usurpationem. s. quia puniatur pena huius constitutio
nis: imo precipue isti tenentur quia consueuerunt talia face

a De iure fisci occasione criminum: de quibus superiori
d libro dixit augetur fiscus: ideo de eius iure dicit. uel di
cit de iure publico circa cri mina: nunc circa bona fisco
querenda: z conseruãda: q z ipsũ ẽ publicum alio respectu:
q̃. s̃. ut. ff. de iusti. z iure. l. i. §. publicũ. Jtẽ fisc⁹ dr̃ ipsa ipiaľ
uel imperij cãe
ra nõ dico patri
monii imperato
ris. ut. C. de
qua. pri. bene a
zenonone i p̀n.
Quicqd tñ spãli
tatis hz fisc⁹: z
cesaris z auguste
rõ solet habere
ut. ff. e. fiscus. §
fi. Que fiscal.
loco romãe suc
cessit. ut. s̃. de ?
fi. princi. l. i. Et
dr̃ quasi fixus:
id ẽ firmus: q̃a
sp ẽ diues z sol
uẽdo. ut. ff. ȯ fũ
do. do. l. ij. Jtez
quid differt hic
tĩ. ab illo de pri

Codicis Dñi Justiniani imperatoris repetite prelectionis Explicit liber nonus: incipit x⁹. de iure fisci. Ru. prima. i Wper. a. z. Seuer.

Q̃ PRIUS
q̃ fisci rationi
bus p̃r uester
obligaretur p
facta p̃diorũ
donationẽ fe
cisse fuerit ꝓ
batus. Quȯ
citra fraudem creditorum ge

uis. fi. Rȳo. hic de speciali i re cõi q̃ hz fiscus dicat. De cõi ut. j̃
l. i. z. ij̃. z iij̃. z aliis. de spãli ut. j̃. prohibitum. sz ibi de spe
ciali tm̃. Jtez hic titulus est generalis ad õs sequentes. z sic
patet q̃d differat ab illis tĩ. j̃. de bonis uacan. q̃a hoc genus.
b prius. nam si postea reuocaretur per hypothecari
am quocunq̃ modo esset facta alienatio. ut. ff. e. in
fraudem in prin. z. s̃. ȯ puĺ. fi. l. cum patrem.
c Rationibus. fi. i. fisco.
d Obligaretur. personaliter ex cõtractu: uĺ quasi z per hoc
bona tacite tenentur. ut. ff. eo. l. aufertur. §. fiscus: z. C. qui
bus ex causis pi. taci. contra. l. ij̃. z uidebatur fauor̃ fisci tra
bi obligatio ad preterita alienata q̃ remouet. ut. s̃. de priui.
fisci. l. si debitor. z ȯ bonis prescrip. si quis post hac. §. penĺ.
e Perfecta. pfecta dr̃ ẽt sine traditione ut ĩstit. ȯ donat. §.
alie. Si hic demum facta traditione: alȧs caderet i obli. si tra
dita nõ esset. ut. ff. de contraben. emp. q̃ sepe. §. si res. Ac.
f Probatus. Sz a quo. Rȳ. donatarius cõueniebat hypothe.
ũde ipse ꝓbat. Sz tũc ẽ ꝓtra. ff. de pig. l. z q̃ nũdũ sũt. §. q̃
dr̃. ubi creditor dz ꝓbare rẽ i bonis debitoris. So. spẽale hic
p fisco uel ꝓbat rẽ eo ipso q̃ ñ ꝓbatur cõtra sic. j̃. q̃ milĺ. ñ
possũt sr̃ seruis ĺ uernis hic utraq̃ ps fatebar̃ fuisse p̃is quõ
dã: ũde p̃sumẽ durasse usz ꝓtraxit cũ fisco. ut. ff. ȯ reg. iur̃. l. id
qȯ nr̃uz. z fz hoc qȯ dicit i frau. cr̃: quasi dicat nec hac rõe
põt r̃uocar̃ cũ ñ fuerit scũz i frau. cre. q̃ nec erãt adhuc. ĺ dic
casũ q̃ agit̃ pauliana ꝓtra dõatariũ. z ñ põt eadẽ rõe: q̃a ad
huc fisco nil ȯbebar̃ z tũc sufficẽt fraus ipa r̃ tñ: cũ ñ hẽt ti.
lucratiuũ. ut. ff. q̃ i frau. cre. l. i. §. i. z. l. q̃ ãt. §. silĺ mõ. ĺ dic
ẽtio q̃ agit̃ actiõe i factũ ꝓtra hẽdẽ alienãtis ȯ q̃ hẽs. ff. que
i frau. cre. l. i. §. i. qua põt agi: lz ñ ãtiq̃: q̃a ñ acq̃siuit idone
uz emoluñtũ: ut insti. de acti. §. fi. sz ista fit. ut. ff. q̃ in frau.
cre. l. fi. qua actiõe hoc casu ñ agi. C. adhuc ñ erãt credito
res. Sed tunc qualr̃ rescidit̃ dato q̃ agere posset. Rȳ. uidet̃ re
scindi quo ad uocatũ agentis q̃a hec uellet: sed ñ põt: lz bãt i
esse sic. C. de his q̃b⁹ ut indig. polla. Jtẽ nõ hic q̃ ũme scũz
ẽ ex supueniẽti cã ñ retractar̃. ĺ uiciar̃ ut z. s̃. ȯ ine. ma. liȳ.
z ȯ donat. añ nup. l. ȯ reb⁹. z. ff. de falsis. de eo. §. i. z. s̃. de
uec. z ?. l. i. de bonis ꝓscrip. l. si q̃s post.
g Creditoꝝ. presetiũ: cũ cos ñ haberet.
h Nstar. cõputatio. i. trahere rõez de solutis. ut. ff. de ?. z
d. l. cũ hu⁹. Et dicũt̃ tabĺarii q̃ cũ susceptorib⁹ ad ꝓuicias
destinabãt ut j̃. de susceptorib⁹. l. duos. z eoꝝ offm̃ ẽ ige
rere frequẽter in odiũ debitoꝝ z reliquoꝝ. ñ ũo cõputare ut
hic. z. j̃. de nũa. z actu. l. ij̃. ĺ. xij̃. Hoꝝ ergo tabulariorꝝ cõ
putatio ñ ẽ ualida: ut hic dicit nisi fuerit cõprobata a ꝓcura
tore. i. a p̃side prouicie illi⁹. ut. j̃. de apo. pu. l. i. ĺ dic ꝓcura
tore. s̃. cesaris postea cognoscẽte it̃ fiscũ z ꝓuatũ ȯ hac cõpu
tatione cũ ȯ uno fiscus petat. C. si aduersus fiscũ. l. ij̃. z suut

hec ũa si sint facta p errorẽ ad qȯ. ff. q̃ sñie sine ap. l. i. §. i. sz tunc si
sñia procuratoris p errorem est data an ualeat. Rȳo. sic. ut. C. de er
rore cal. nisi error fuerit expressus ut dicta. ff. l. q̃ sñe sine ap. l. i. §. i.
Uel dic q̃ ẽt sive fuerit erratũ hic a tabularijs tñ ñ ualz: quia eorũ ñ
erat o fim̃ hoc. Jtem si male ẽ facta cõputatio: z ab eo q̃ põt com
putare retractar̃ usq̃ ad
xxx. nisi per errorẽ: sed
si per gratiã tũc usq̃ ad
xx. ut. nõ. ff. ȯ admi. r̃.
ad cl. per. l. calculi. Jtez
nõ. hic ar. q̃ si aliq̃s q̃
ȯlegatus cũ ñ esset: tulit
sñiam z ille q̃ potuit de
legare ratificet q̃ ualeat
Sz ?tradico ut. nõ. ff.
de iudi. l. lz. Jtẽ ar. ad il
laz. q. si tres fuerũt dele
gati: z duo absente ẽtio
cui dicent suo z abñtis
noĩe q̃ possit ille hẽ ra
tum. z ar. d. l. lz. Jtẽ p
hoc. ff. de re iudi. duo. sz
contra. ff. de arbi. sicuti
Qȯ uez puto q̃ ñ pos
sit quasi in p̃iudicium
publicum. z alterius ra
tum habeant: non etiaz

stuz⁹ est: ñ rescindit̃.

I Wper. Gor. i. Serno. In
star⁹ obtiner̃ minie põt rei
iudicate computatio a tabula
riis facta: nisi sñia procura
toris fuerit comprobata.

I Dem. M. Attice. Si mio
nore⁽ⁱ⁾ precio⁽ᵏ⁾ q̃ res est apta
fraude⁽ˡ⁾ emptoris: uel gratia
que obligata sũt a fisco⁽ᵐ⁾: uene
runt aditus: procurator me
us⁽ⁿ⁾ debitam q̃titatem inferen
ti⁽ᵒ⁾ restitui ea predia iubebit.

I Wper. Dioclecianus z ma
xi. M. mucutruculo.

suũ p̀um ut i procuratore. Jte nõ q̃ per iudicem est faciendũ qȯ nõ
potest p notarium expediri sic. s̃. ȯ dilat. a procedẽte. z nõ. q̃ hac
l. ius cõe habet fiscus.

i Sz minore debebat̃ fisco ãnua p̃stato p quo hz tacitam hypo
thecã ut. C. si pp pu. l. i. uel singulare debitum: ubi ẽ ẽt tacita
hypotheca. ut. ff. e. aufertur. §. fiscus. hoc pignus si fiscus uẽ
dat debet mulcta interuenire. s. q̃ sit debitum z q̃ sit cessatuz in fol
uendo z q̃ bonc fidei sit emptor q̃ hic non fuit: z alie solennitates
ut. j̃. de fide instrumẽtoꝝ z iur. ast. fi. l. ij̃. z. s̃. si pp pu. pẽ. l. ij̃. z sic
aduersus fi. l. fi. alȧs reuocar̃ res ut hic z dictis. l.
k Precio: ẽt. j̃. dimidiã iusti precij: cum sit dolus uel grã. ut. s̃. de
rescin uen. si quos. ac.
l Fraude. ĥ fuit ut uenderet. uel uiliori p̃cio uenderet gratia z sine
dolo emptoris: omnia tamen uiciantur ut. dicta. l. si quos. põt tam̃
pro gratia habenda fieri dolus ab emptore. ac.
m Fisco. alȧs fisco z dic uenerunt p procuratorẽ fisci uel a fisco. sz. j̃
q̃tum tempus p⁹ cessatio. Rȳ. i anno. z. dic ut. nõ: C. li pp pu. pen. l.
i. sicut i alio creditore ut. s̃. de iur̃. do. impe. l. fi. §. i.
n Meus. s. cesaris.
o Inferenti. debitor infert. i. soluit que debuerat. Sz an ẽptor uidet̃
ut. ff. de rei uendi. si emptor: z. s̃. si uẽ. pi. aga. l. i. z dic econtra nõ
ẽptori. z sic fisco: ut. s̃. de pre. xxx. an. l. i. in fi. z. j̃. de prediis curi
aliũ. l. i. in fi. so. si preciũ ẽ uersũ i utilitatẽ debitoris: q̃a fisco debe
bat̃ tũc ẽptori infer̃t: ut i p̀mis legib⁹: alȧs ñ ut i aliis. hec ergo ẽpto
ri si soluerat fisco. z fz hoc dic debitã. s. condã z si soluat tũc fisco.
z p̀e dr̃ debitã ut. ff. ȯ r̃scin. uẽ. fũd⁹ i fi. ĺ dic sic ?tract⁹ ñ tenuit: ut
q̃ ꝓhibit⁹ a. l. ĺ q̃a dolo ȯdit cãz ?tractui z tũc fisco alĺ. ẽptori i sol
uẽat fisco. sz op. ẽgo q̃ fisc⁹ hz bis. Rȳ. sel̃. ut debitũ z sel̃ p ȯlicto
ẽptoris ut. ff. e. l. luci⁹: lz p ticipauẽit uẽditõ ȯlicto ut. C. ȯ sa. s. ec.
aut. q̃ r̃s iã. Jtẽ si tradit⁹ erat fũd⁹ qñ ꝓcuratõ cesaris ẽ iudex it̃ p
uatũ z puatũ: imo p̃ses p̀icie ut. d. l. fũd⁹. Rȳ. ñ tradidẽat fil⁹: ĺ si
tradiderat adhuc hz fisc⁹: q̃a põt uẽdicar̃ ad ĩstar byconõi: q̃ fecit
silez uẽditionẽ. ut. C. ȯ sa. s. ec. l. iubez⁹. §. sãc. nec libãt cedẽdo acti
one: q̃ ut rẽ⁹ tenet̃ q̃ actõ hz: sz q̃a male uẽdidit. ut. no. ff. ȯ pecl.
l. qȯ ȯbet̃: fm hec agit̃ ?tra fiscũ. act. pig. si ãt ?tra ẽptorẽ agat rei
uẽ. qȯ põt. p. l. fũdũ. uĺ it̃dcõ fraudatorio. ut. ff. ȯ sol̃. pupilli p̃ses
sit iudex. ĺ certe: z tunc ꝓcurator ẽ iudex. cũ. n. debeat facẽ restitui
fundũ p fiscũ z fisc⁹ ñ hz. sz ẽptor oz q̃ ad ẽptorẽ manuz porrigat:
q̃a cũ iurisdictio z c̃. s̃. ȯ iudic. o. iu. l. ij̃. z c̃. Et ẽ no. q̃ aut ĺ me ẽ
fcã uẽditio. z ẽptor ẽ secur⁹: ut. s̃. si anti. credi. l. obligata. Aut uẽdi
tor iste cõmisit dolũ i odiũ ȯbitoris. z tũc tenet̃ ipse sol⁹ ut. s̃. si uẽ.
pi. a. l. i. i. Rȳ. aut utq̃ z tũc ẽptor i subsidiũ: ut. e. l. i fi. Si aũt ẽptõ
solus tunc ipse z hoc ubi tenuit contractus alias: licet utercq̃ partici
pet fraudem: etiam prius poterit emptor conueniri ut hic z. s̃. si
uen. pi. agatur. l. cum contra. Jtem quid si emptor uelit hic supple
re preciũ. Rȳ. ut no. in dicta. l. cum contra. Jtem forte hic emptor
tenet̃ in quadruplum ut. l. qui in contractibus.

y Principali. alʒ priori. ⁊ no. q̄ hac. l. hʒ fiscus fm. ℟. l' cõe ĩmo certe speciale. ⁊ adde qȯ nõ. ff. de iur̃. fi. l. iij. §. multa ac.

z Reliqua trahere. i. effici debitorem ut. s̃. de testa. manu. l. cuʒ testãto ⁊. ff. de condi. ⁊ dem on. cum seruus.

a Fisco argentum. hoc argentum solutũ nõ peruenit ad fiscum uel si peruenit ad fiscuʒ non liberatur solutione eius qui ȯbetur ut ⁊ alias. s̃. de nu. pec. aut. ꝓtra qui p priam. ⁊ hoc ideo quia subscriptum non fuit.

b Rationibus. scilicet publicis. soluisti ei exactori. Sed op. quia si soluit non est ratio q̄ tenetur: immo est q̄ non teneatur. sed dic quia sic soluisti sine subscriptiõe ⁊ non q̄ cautio debet fieri de suscepto. ut. j̃. de de libel. fundi pa. l. placuit ⁊ in auten. de eccã. ti. immo alias. §. ementibus. ⁊ i auten. de col. §. iubemus. cui debet sȯscribere unus de tabul. duobus. ut. j̃. de suscep. duos: ⁊ si sic fiat statim soluens est securus ut. s̃ de qua p. l. ij̃. in fi. ⁊ de non nu. pe. l. in contractibus sed eo modo facta non fuit. ut hic. ac.

c Subnotauerit. id est subscripsit. L. de probati. exemplo.

d Datur. fisco. ⁊ facit. j̃ de nũaciis. l. ij̃. Sed arcõtra. L. de collʒ. l. fi. ⁊ si tu. uel curator. l. iij̃. boc. accur.

e Quoniam reliqua q tributorum uel aliorum debitoruʒ que dicuntur etiam si nihil sit solutum. ut. ff. de uer. ob. l. potest. ⁊. l. ceterorum.

f Consocios: alias socios. alias sociatos: quia cum eis uel post eos ad idem officium electi estis. ac.

g Eisq̄. s. augurio ⁊ filio.

h Nominum. obuenientium pro reliquis predictis.

i Mandatam. a nominatione: per quod uidetur uos prohibuisse ⁊ illos solos exigere uoluisse: ut. ff. de procur. l. itaq̄. ⁊. s̃. de procur. l. maritus: ⁊ sic administrationem diuisisse. ut subiicit. si autem dicas ipsos exactores inter se sic diuisisse planum est.

k Eam. augurium.

l Ceteros. scilicet uos ⁊ alios. si qui sunt.

m Mutuum. id est commune. s. indistincte: sed cum distinctʒ. l. q̄ seq. bene est periculũ cuiusq̄ in solidum. ut subiicit. ⁊. ff. ad munici. l. imperator.

n Muneris. i officii exactoris quȯ est munus pſõale. ut. de mu. ⁊ bo. l. fi. §. qui annonam.

o Discretam. id est separatã. Si ẽgo separata nõ esset õs exactores añ nominatorẽ ꝓuenirẽt: ut. j̃. quo quis ordo. l. ij̃. in prin.

p Exactor. p̄dcõq̄ noiuʒ sp̄aʒ cõmissoq̄.

q Nominationes. qui sint ⁊ qualʒ nominẽt: hẽs. j̃. de suscep̄. l. exactores. Rationaʒ. i. procuratõ. cesaris. ut. s̃. de mõ. mʒe. l. ij̃.

r Et uos. lʒ separatim gessistis: sed hic ita si tempore depositi officij college fuerint nõ soluẽdo. alias ex persona eoq̄ conueniri nõ debetis. ut. ff. ad mu. l. imper. ⁊. j̃. de periculo. no. l. i. sic ergo primo gerẽs: ſo nominator: tercio collega conuenit. Sʒ uidetur primo debere conueniri collega. ut. s̃. de ma. con. l. aduersus. Sᴏ. ibi õs gesserunt. hic ũo nõ quãtum est in illis nominibus. Item si dicas diuisionem factã a iudice seu nominatoꝛ ad quid tenet alter. ℟. ad nihʒ rõnc desideratis: repromissa fisco indemnitate: eos priore loco conueniri: qui reliquaʒ cõtraxerũt. mox ad duos puẽri qui ab his quedam mercati estis. Mper. ualʒ. ⁊ gallʒ. ℳ ⁊ ualẽ: cũ p̄re filio.

Fisco q̄dem cõtra te manet actio: q̄ ãgentũ qȯ inferre ȯbebas rationibus fuerit ſlatum si cautionem que tibi super eo exposita ẽ: tabularius non subnotauit. Equʒ tñ ut prius de bonis q̄ exactor fuit si soluendo est: ⁊ conuenendi eius facultas datur: ut idẽ nitati fisci satisfiat. Tunc si seruari hoc modus non possit reposcaʒ a te. Mpera. dioclʒ. ⁊ max. Januario.

Quoniaʒ augerio ac filio eo ad exigenda reliqua, consortes nos atq̄ ꝓsocios esse dicatis eisq̄ certorum dum taxat nominum exactionez mandatam. nec inter eum ⁊ ceteros qui exactores fuerãt nominati: confuse exactionis mutuum periculum constitutum: sed separato mũeris ob sequio discretaʒ solicitudinis rationem fuisse asseueratis. A iure non discrepat ut prius ex bonis exactorum q̄ principali loco ad exactionez fuerant destinati: indemnitati fiscali satisfiat: postq̄ eos si solidum debitum exsolutum ñ sit: nominatores conueniri. rationaʒ igitur uidetur iuris ordinẽ sequetur excussisq̄ exactorum facultatibus necnon etiam nominatorum si fiscus uniuersi debiti quantitatez securitatẽ indemnitatis cõsecutus non fuerit: etiam uos ad restituẽda fiscalia debita astringet. Mper. Ualʒ. Valen. ⁊ graciano. ℳ. ad archelauz comitem orienti.

Ij qui fisco nostre mansuetudinis ob noxii sunt omissa frustratiõe teneant ut q̄ suis nominibus debent de suis facultatibus cogantur exsoluere seruatis cũ compleuerint allegationibus propriis si quis aduersus quoscũq̄ ex suis contractibus debitores ꝓ petere sibi ex iure crediderint Ita ut aduersus eos quos si bi obnoxios asseuerãt legiby

uel dic factam a se ipsis. uel si a nominatore dicas eum conueniri eis casibus quibus ⁊ tutor non gerens sic est diuisa a iudice. s. si debuit suspectum facere. ut. ff. de admi. re. ad ci. p. l. p. §. antepenʒ. ⁊. ff. de admi. tu. l. lucius. §. penʒ. ⁊ adde hic distinctionem: q̄a aut õs gesserũt simul. ⁊ ꝓsimul sint iniunctiui: aut diuisiʒ diuisiõe facta a se aut a iudice. aut tñ unus gesserit primo casu õnes collatores: ⁊ etiam fideiussores eoq̄ ante nominatorem ꝓueniũtur. ut. j̃. quo quis ordi. con. l. ij̃. §. idez in tutoribus. ut. L. de ma. cõuẽ. l. aduersus. si diuisum a iudice: tunc obtinet q̄ hic dicitur. ⁊. j̃. quo quis or. l. ii §. i. s. in casibus quibus ⁊ tutor ut modo nõ. si autem ipsi diuiserũt. ⁊ tunc primo nominator q̄ nõ gerens ut ff. admunici. imper. ⁊ de admi. re. ad ci. per. l. curatores i p̄n. ⁊ aliud in tutõi bo. ut. L. õ diui. tu. l. ij̃. in fi. Si añt unꝰ tñ: cuʒ tñ omnib⁹ sit iniuncctũ. tũc idẽ q̄ i superiori casu. ut. ff. ad munic. l. quid ergo: ⁊ ẽ ratio qr̃ priꝰ nominator i p̄dcis casib⁹ ꝓuenitur

q̄a rõe fidei collega negligẽtia noie ꝓueniẽ. ut. d. l. imper. in fi. ⁊ facit. j̃. de fabricensibus. l. iure prouisum. ⁊ de suscep̄. l ij̃. ⁊. s̃. si plures una sñia. l. i. i pri. ⁊. s̃. qui cau. pig. l' bypo. contra. l. satis.

f Ij qui frustratione. frustrabantur dicentes se non bñe

b adhuc precium rei fiscaʒ ab emptore: cũ hic esset administrator fisci ⁊ illicite uendidisse. nam non liberatur etiam cedendo. ut. ar. ff. de pig. act. l. penʒ. idẽ si quacũq̄ alia ex cã pretendat se ñ conueniri debere: nisi suũ conueniat debitorẽ l' dic q̄ dicebãt fisco ut cõueniret debitorẽ sui ȯbitoris qȯ ñ lʒ. ut. hic ⁊. s̃. si cer. pe. l. nõ adꝟsus. ⁊. s̃. cũ fi. l' pri. l. ñ priꝰ nisi i casib⁹ ut ibi ⁊. ff. de iure. fi. l. ij̃. §. multa.

t Teneatur. ⁊ soluãt.

u Nominibus. i. creditoribus. s. fisco. uel dic. i. obligationib⁹ quibus tenetur fisco.

x Legib⁹. nõ. iur̃ ⁊ ñ ui ȯbitorẽ ꝓueniẽdũ: ut. ff. q̄ me. cã. extat. ⁊. s̃. de act. ⁊ ob. l. negãtes. ⁊ de iudeis nullʒ. ⁊ de p g. l. ij̃. ⁊. s̃. unde ui. si quis in tantam. ⁊. ff. ad. l. iuʒ. de ui. l. creditores. si uen. nõ mu. l. i. §. i. de regulis iur̃. l. non ẽ singulis in prin. ⁊ in auten. ut hi qui ob. §. i. Sʒ ar. contra. ff. ȯ furt. quas in prin. Sed ibi auctoritate iudicis. ⁊ no. q̄ ex hac. l. fiscus habet ius cõe. ac.

y Inter cartulas confiscati. ex causa delicti. uel alia quacunq̄: uel. i. hominis ⁊ dicitur aliquis cõfiscari quando eius bona confiscãtur.

z Breuis. id est cedula uel quaternus.

a Cautionibus. scilicet publicis.

b Debitorẽ. ut. s̃. de proba. l. exẽplo. ⁊. l. rationes.

z sic nō duo primū q officiales plura mala sciūt z cōmittunt q̄ alij ut ī aut. ut iudi. sine queq̄ suf. §. i. z ī aut. de exhi. z intro. reis. §. i. z sic ad proximū dcūz l' ad prin. l. referat ut. j. dices qō nō placet. Jtē q pp cōsuetudinē deliquēdi pl's facilī ē qs puniēdus ut. ff. de penis. l. aut facta. §. q̄titas. z s. ō epā. au. l. iii. in fi.

f Quibus . s. fraudibus.

g Prdci. s. cesariāi: z al' pdcā.

b Temerā. coram. p.

i Exceptōnē. i. ut eos excipiaz? .i. cōpbēdamus sub hac. l. sic. ff. de in ius uo. sz si hac. l. §. parētes. unde scriptō dr exceptor. ut ff. loca. sz ades §. fi. ul' pōt ſo dici q si officiat ceciderit in hac cōe q. s. q uelit aliqua bona. q̄ hz defendere ? tra fiscū q non detur ei facultas Propter ?suetudinē ei ē excipiend? ab hac cō stitutione ad qō dicit. C. de epa. au. l. iij. §. fi. z i aut. ō ec. ti. §. i terdicim?: quasi oia q̄ hz p̄sumātur fisci ut ibi dr ī prelato. sz prima tutior.

b Qui in contractibus. hac. l. est ius singulare.

q Sceleſtis. al's celestis: z alias sceleſtibus. i. in quibus ? mittit scelus. z pone exemplū: ut. j. de bis q̄ ex publi. ratio. l. i. secus si ī auro. ut. l. ij. j. e. t. Jtē pone p. l. s. e. si minor. nā ibi quesitū erat pignus.

m Interuersorium. alias peruersorium. al's interuersorium. z dic eorū. i. qui sub pretextu credendi interuertunt siue sint exactores: siue tabularij: siue aurarij siue alii officiales q̄ super pecunia publica ?tra. aut.

n Quadrupli. in quod solum tenēt: etiā si mlti sūt tā accipiētes q̄ dātes hz. p. lz secus ī furto facto priuato. ut. ff. eo. l. au fertur. §. fi. z facit. ff. de excu. mu. l. placet. sed contra. s. l. p xi. ff. e. aufertur. §. i. ſo. ibi inquirendis.

o Uper creandis: hec lex mittitur comiti rerum priuatarum z dic suſceptoribus auri: uel argenti: seu quarūcū q̄ specierum deuoluendarū ad fiscum. ut. j. de suſcep. per totum. z maxime. l. fi.

p Rei dominice. bi suberant comiti rerum pri. z eligebāt suſceptores presentibus multis publicis personis. ut. j. de suscep. l. exactores. z periculosum eligentis. ut hic. z. j. de suscept. l. ij. ac.

q In pabulis. al's inculpabilis: sz ?suetudine secus si culpabilis ut in aut. ut nulli iu. §. i. alias in parabolis. s. in uerbis ? mendantur. z alias in pabulis. z hec uerior z dic familie. s. publice: que erat cum suſceptoribus. uel dic familie deferenti species auri uel argenti que sacris largitionibus ex more reddūtur ut. j. de nauicularijs. l. iiij.

r Irrenarcha. qui personali fungit̄ munē de suo nihil erogare cogitur: z pabula z sumptus ō publico ei administrandi sit ut. ff. de mu. z de ho. l. fi. §. irrenarcha. z hunc eligunt decuriones iudicio presidū. ut. j. de irrenarchis. l. i.

s Optione: unū gen? exactorū publici debiti uocatur optio q̄ tollitur. j. de apo. pu. quicunq̄: z. j. de arrogat. nulli an.

l. opinatoribus: eo forte quia percipit quod optat. alias dicitur electio militum. ut ar. s. loca. l. fi.

t Consuetudine: in prestando sumptum: uel etiam in electione z sic no. post consuetudinē ad qō. j. de pastu. pu. l. i.

u Orum: pone casum tribus modis primo decedens ī reatu habet heredem non fiscuz: nisi uiuens fuerit conuictus siue condemnatus ut. ff. de accusat. l. auditorum in prin. hoc autem fallit quando crim̄ est tale ut ad heredes transeat: ut maiestatis z similia ut ibidem no. Jtem fallit si erat iam damnatus z appellatio pendet: nam tunc distinguitur. erat sententia bonorum tacita uel expressa. ut. C. si pen. ap. si is: z si reus uel accusator mor. fu. l. fi. z. ff. si si pen. ap. l. i. ī pri. huic enim criminoso solui potest. z bona sua administrat. ut. ff. eo. l. au fertur. §. si in reatu ō sol'. reo. Secundo pone q̄ mortuo criminoso ex crimine quo heredes teneantur fiscus uult bona. Sed heres negat crimen commissū a defuncto non potest fiscus habere: nisi primo uincatur mortuum fuisse criminosum: ut hic z ff. e. l. reis. Tertio dic secundum Phy. z Jo. q̄ consciuerit sibi mortē criminosus. z secundū hoc q̄ dicit criminibus subaudi. z per hoc q̄ consciuit sibi mortem. naz z tunc non debent accipi nisi propter crimen consciuit sibi mortem: non tedio uite. ut ff. eo. in fraudem. §. eius. z. s. de bo. e. l. fi. z nisi crimen fuerit probatū p? mōtē ut hic z. ff. eo. in fraudez. §. eius. nisi ī uita fuerit accusatus: uel postulatus: uel in crimine deprehensus. z crimen est tale: unde uiuens damnatus bona perdet. ut. ff. de bo. e. l. fi. z facit ad. l. ff. ei. l. ei. qui. Sed hec hodie restringuntur ut in auten. ut nulli iudi. §. fi. ac.

De conueniendis fisci debitoribus.

x On iniusta. tribus modis potest intelligi. primo q̄ aliquis n administrabat negocium publicum pro quo uos promi ſistis indemnitatem fideiubendo primo ergo principalis q̄ fideiussor conueniendus est. ut de decuri. l. i. licet in aliis fideiussoribus sit secus iure isto: ut. C. de fideiuſ. l. iure nostro. Sed hodie ut in aut. de fideiuſ. §. i. Et secundum hoc nil facit finis mercati estis z sub. etiam. Jtem dic promissa indem. scilicet a nobis: Uel secundo dic q̄ ipsi gerentes negocium in publicum p miserunt indemnitatem: z contraxerunt reliqua. z uos: qui emistis ab eis conuenimini hypothe. ut. ff. de iure fisci. l. mochis z sic facit. j. de debi. ciui. l. fi. Jtem facit ad utrunq̄ positionum ut. ff. de admi. rerum ad ci. per. l. curatores. §. fi. Uel dic tertio q̄ qui gessit indemnitatem promittit: z uos qui emistis adhuc ñ soluistis precium: z sic fiscus conuenit debitorem sui debitoris suo debitore non condemnato dummodo z conuento prius z inuento non soluendo. ut. ff. de iure fi. l. ij. §. multa. z. s. quando fi. uel prī. l. non prius: secus in priuato qui demum condemnato debitore: z tunc per officium executoris. Sed hoc iure actionis: scilicet condictionis ex. l. uel illa utili quam contra debitorem habet directam: ut. s. quando fi. uel priua. l. ij. z. ij. z facit. ff. man. l. si mandato meo. §. fi. z commo. l. unde queritur in prin. z. j. de suscept. l. ij. z. ff. de fideiuſ. Sed dubitetur z. s. depositi. l. fi is.

f Profitearis. tu qui nis emere ꝛ nõ. q d' tantũ semel est facienda adiectio. ut. j. de loca. p. ciui. l. ij. uel. dic tu debitor qui cessaueras ut. j. de loca. predi. ciui. ꝓgruit ꝛ. ff. de indiem adiect'. l. licet ac.

g Admittat. ꝛ tibi dominiũ applicet. ut. j. de. vẽ. reci. l. i. hoc aũt vrum ẽ. nisi idem qui ꝑus emerat. licendo obtinuerat. q̃ casu fructus medio tẽpore ꝓcep tos pinde ac si alius licendo obtinuisset fisto ſtituat nisi ꝛ prima uẽ ditõ. ꝛ fa. adiectio sit facta añ ꝓceptionẽ fructuum ꝛ nisi ꝑ colonum fuerant ꝓcepti nam primo casũ. emptor. ſo colonus ꝓcipiet et dabit mercedem emptori. ut. ff. de iure fi. l. fi.

h Quecunq; . ſ. bona. uel corpora etiam sunt licitanda. i. ad uẽdendum ponenda sub quadam licitatione nã pl⁹ offerenti dandũ ut. s. de sacro. ſ. ec. auẽ. hoc ius por.

i Prodigorum. i. cibarioruz. nam prodigium prodigij ꝛ in plĩ. prodiga ꝓdigorum. i. cibus cibi ꝛ sic cibariorum ſ p. q̃. j. ꝓrios dies ꝓdiguntur. i. ꝓsumũtur ut. ff. de of. p̃. l. plebiscito administrauerat ergo ꝛ male ãnõa cibaria hic administrator. uel prodigorum quibus est. interdictum rõnis ut In stit. quibus non est permiſ. fa. te. §. Jẽ ꝓdigus ꝛ reliqua appellat cibaria ipsorum q̃ plerunq; a fisco prestantur. ut. s. de sacr. ſ. ec. Pullia ꝛ. de compensat. l. ij. quemale administraust iste qui patitur uendi tionem bonorum suorum ac.

k Perpetuo. facit. j. de capi. di. l. i. ꝛ de censi. l. fi. sed contra. ff. de iure. fi. l. predijs ibi pro tributis hic ꝓ mala administratione uel alio debito ex contractu. uel maleficio ac.

l Addixerit. i. uendidit sic ponitur. ff. de iure. fi. l. fi. in princ. ꝛ de fi. a diuo. §. sed post. sed ꝛ ꝓpter hanc solemnitatẽ alie debent iteruenire ut nõ. s. l. i. ac.

m Obtempet. ut ꝛ. s. de ꝑci. imp. of. l. rescripta. ꝛ si ꝓtra ius. uel uti. pub. l. fi. ac.

n Etatẽ etiam minorem sic ergo minor non iuuatur iure. ẽt spãli. quando fiscus uendidit rem eius ꝓ debitis secus si credens fiscus. suam. ut ꝛ. s. si aduersus. fi. l. fi. hoc tamen hic uer̃ est si interuenit tutor. uel cu. ut. s. si propter pu. pẽ. l. si. sed ꝓtra. j. de fun. pa. l. ij. fol. ut. ibi. ac.

o Si quis proscribente. i. ob debitum fiscale capiente ꝛ describente. uel dic. i. publice uenale ꝓponente. ut. s. de. distra. pi. l. creditor. accursius flor.

p Debitoꝝ qui cessauerant in soꝛone. ꝛ ideo eorum bona uendebantur. ꝛ sic ẽ masculini generis decursis. hastis. i. diebus q̃bus publice. fierit uenal'. ut aut'. hoc ius porr̃c. uel decursis. i. factis sub astationibus ac.

q Conuentionis nisi ad precium ut dixit ꝛ est sic. s. l. ꝓxima ꝛ. j. de fundis rei. pub. l. ij. ꝛ in agro deserto qui nouo possessori assignatur. ut. j. de censi. l. fi. sed contra. ff. de iure fi. l. predijs. ſo. hec illam corrigit uel hic alia predia ibi tributoria uenduntur. Jẽ. contra. ff. de. pub. imperatores sed ibi priuatus priuato ꝛ facit. s. si aduersus. fi. l. fi. accursius florentinus.

r De uenditione rerum fiscalium cum priuato. cõmuni um accursius florentinus.

s Norma. i. cõstitutio iuris sic. s. de offi. p̃. p̃. orientis. l. forma ꝛ. ff. de pactis. Rꝫptum. ac.

decursis hastis ꝛ ꝓscriptione habita ꝓparasse. Nam ita eos munimus. ut nullius ꝓuentionis⁹. reliquorum fiscalium nomine paciamur. extrinsecus subire iacturam

De uẽditione rer̃ fiscalium ꝓ muniũ cum priuatis.

t Ympera. alexan. a. emp.

Norma est quociens ad fiscum uel minima portio rei pertineat. ut uniuersa. a. p curatoribus meis distrahat. Sed p̃cium partis tantũ infiscum redigat reliquum dominis pretiũ restituatur. emptorẽ igitur prediorum de q̃bus libellum dedisti apud suum iudicem ꝓueni usurum defensiõibus si que sibi cõpetunt.

Vale.

Ne fiscus rem quam uẽdidit euincat.

i Ympera. alexan. A. ad.

Rauissimũ uerecũdia mea dixit. ut cuius fi p̃cium cũ bona fide eẽt adita semel fiscus accepit eius ꝓtrouersiã ferat nõ solũ ergo ẽptorẽ ab eadẽ stationẽ ſz nec ab alia q̃dẽ q̃m

t Vel pro saltem uel etiam. ac.

u Aut uniuersa. al' est ut al'. de est ut ꝛ dic. i. tota. ac.

x Meis. ſ. fisci. sic. s. credi eum pi. non de. l. i.

y Distr abat. i. distrahi pos. ꝛ ẽ speciale i fisco secus in alio qui nõ nisi partẽ sua uendere potuit. ut hic ꝛ. s. de comu. re alie. l. ij. sed q̃d si nullam partem hz fiscus ꝛ uendit Rꝫ. aut credit suam ꝛ stat m emptor est securus ut. s. dequa p̃s. l. fi. aut scit alienam ꝛ non p̃iudicat domino nam si adeo preiudicat quia partẽ habet ut hic ergo ubi nõ habet non preiudicat. Jt' secundũ. M. locũ habet hec lex. quãdo non potest ꝓmode didi sed certe indistincte dicit hic ergo sic est intelligendum ut ar. ff. de publi. l. de precio ꝛ adde distinctionem ut. nõ s. famil'. hercis. l. familie.

z Redigatur. totum fisco est soluendum sed ps redigitur in fiscũ. ut. irr̃uocabil'r habeat. ꝛ aliam reddit socio suo hoc enim uerbum ãstituat'. ꝛ uerbũ redigatur. ex natura cõtratus sic ergo in subsidium cum non possit rehabere rem habebit ratum ꝛ actionẽ negocioꝝ gestoꝝ. contra fiscum aq; ad precium ut. s. de rebus. al'. non. al'. l. i. Deq̃bus. ſ. predijs. ac.

a Suum iudicem q; actor seq̃t forum rei. ut. ꝛ. s. ubi in rẽ ac. l. i. accursius florentinus.

b Compe unt. que uere co mpetunt. ut. s. de comu. Rer̃. al. l. ij. ꝛ. s. in ꝑn. huius. l. accursius.

c Ne fiscus rem quam uendidit euincat. ac.

d Rauissimum. bona fide in ẽptoris ꝛ uenditoris ratione er

g go malefidei ipsemet fiscus refert controuersiam. Lyſunt ꝛ alia necessaria. ut. nõ. s. de. fi. instru. l. i. ac.

e Adiecta. i. uendita. sic. ff. de iure. fi. l. fi. ac.

f Accepit nõ ergo fides de pretio põt haberi ut. ff. de iure. fi. l. si procurator. ac.

g Referat. hoc. siue ut propriam siue ut obligatam uendiderit ut. j. defundis rei. pu. l. i. ꝛ. s. ẽdi. cuic. pi. non de. l. i. ꝛ de distra. pi. l. si ipotecas ꝛ. ff. de distract. pi. ꝛ sius. ꝛ de excep. rei. uen. l. i. ꝛ. s. t. ij. ꝛ si instrumẽta. de rescin. uen. l. ij. ꝛ de cuic. l. siue possessio ꝛ. j. l. pr̃. q̃ ônes sũt ar. q nõ uenit cõtra factũ suũ uel eius cui successit ad q etiã ẽ. ff. de ad opt. post mortẽ ꝛ. s. ô ri uẽ. cũ a matre ꝛ. ff. de dec̃. ab or. fa.

c Uanitate al's uarietate: quia aliqui dicebant ualere ꝛ alij non. Sed econtra si dicat solutã secus ẽ ut in auten. de testi. §. ꝛ licet. uel illum bonorum dominum debuisse. secus simlr si scripsit sua manu. si modo adest cansa: ut. ff. de probat. cuz de indebito. §. fi. alias semiplene probat. s̃. de probat. l. istra

d Ad redibitionem .i. solutionem.

e Similibus. s. priuatis ad quo s̃. t. i. iustas.

f De fide istrumentorum. al's instrumẽnti . ꝛ iure haste. ꝛ c̃. nam ꝛ de instrumento facto uel omisso i contractu fiscali dicit ut. j. l. i. ꝛ. iij. alias de est instrumenti ꝛ dicit de fide ꝛ iuz haste. ꝛc̃. i. uenditiõis que fit cum sub hastatione a fisco. ꝛ uenditio que facile conuelli ñ debet ut s̃. ò remis. pi. si hypothecas. ꝛ quod de adiectionibus subiicit dic ut. j. eo. l. si tempora. ac.

g Quod libet dam. condemnatꝰ fisco in. c. cuius etiam res capta ex cã iudicati uendita fuerat. minus soleniter per fiscũ suppliçat pro re recuperãda.

h Desiderium . desideras. n. rem tuã: sz ꝓtra quẽ agis: ꝛ q̃ actiõe dic ut. s̃. de iur fi. l. si miori.

i Procuratoꝛ. fisci. s. qui ius hz uendedi. ut . j. e. l. quecunq; At procurator cesaris nõ uẽdit rẽ cesaris sine speciali mãdato. ut. ff. de off. procu. cesa. l. i.

k Facultas. ut qa hz mãdatũ a principe. uel ẽt procuratore si sci. ut. ar. ff. man. si ꝓcuratorẽ. §. i. ꝛ ad hoc. s̃. si pp pu. pen. l. ij. ab his. n. facta uẽditio ualet: si mõ preciũ sit solutũ : nec ualet promisso dupli. ut. ff. e. si procurator.

l Habitis hastis. alias habitis istis. s. personis dictis. uł habitis hastis ad qò. j. l. pꝛ. al's habitis actis seu gestis: ꝛ tũc dic. i. nõ conuento debitore: ꝛ apò iudicẽ interpellatio celebrata: ut. s̃. si pp pu. pen. l. fi. non ãt dicas scripturam necessariam ut. j. l. ij.

m Omni ordine. ordo in rebus fiscalibꝰ uẽdẽdis hic erat: ut ò bitũ subsit ꝛ sit testatũ cũ ò hoc sit facta itẽpellatio corã ꝑside ut. s̃. si pp pu. pẽ. l. ij. ꝛ. iij. Jtẽ q̃ fiat subastatio ut. j. l. fi. ꝛ. xx. diebus publice sit uenal. ꝛ pl's offerẽti deb. ut. s̃. ò. sac. s. ec. hoc iº põrectũ. Jtẽ q̃ iusto ꝓcio deb: ut. j. l. ij. ꝛ. s̃. ò iuz fi. l. si minori. ꝛ. ff. de iuz fi. l. iij.. §. diui. Jtẽ ꝓcuratõ fisci dz adesse ut hic qbꝰ pactis ualz uẽditio. ꝛ ñ reuocat. ut. j. e. si tẽpora. ꝛ. s̃. de remis. pi. l. si hypothecas. ꝛ. s̃. ò cõmu. rez a li. l. ij. sz si aliq̃d ò est. ñ ualz ut b. ꝛ. j. pꝛ. ꝛ ar. ff. ò transact. cum bi. §. si ꝓtor ꝛ. j. ò ꝓdijs tu. sine: ò. l. i. ꝛ. ij. ꝛ. s̃. si uẽ pi. ba. l. i. ꝛ. ij. iij. ꝛ. iij. ꝛ de resci. uẽ. si quos. ꝛ si adꝟsus. fi. l. edcũz: ꝛ. j. q̃tũ tẽpꝰ uẽdet fiscº. Rꝝ. ut i ꝓuato. ut. nõ. s̃. de iur bac. actor. Jtẽ qũo ꝓbat actõ negatiuã ꝓtra regl'az. s̃. ò ꝓ eã affuisse ut. s̃. ò pu. l. q̃cũq;. §. fi. so. ad utrãq; hic ꝓbat. eo ipo qò ñ ꝓbaf ꝓtra: ut ar. q̃ mili. ñ. pos. sz ſuis. l. hec erat scripta q̃ dicebat hoc inꝛueniſſe cui erat stãdũ: nisi cõtra ꝓbeſ ut. L. de ꝓbat. cũ ꝓcibꝰ ꝛ ꝓbãt ſz hoc p obliquũ negatia. ut ꝛ al'. s̃. ò ꝓtrahẽ. sti. optimã. alij dicũt oia ꝑsũi solẽniſ acta utisti. ò fidico. §. fi. sz i. l. q̃cũq;. dicũt idem . ꝛ sic ibi l ꝓbari eo ipso qò ñ ꝓbaſ: contra qò ñ placet: ut ibi nõui. ꝛ facit. ff. de probac. ab ea parte.

n Debes . pp qò debitũ scã fuerat uenditio.

o Mala fide. qò ẽ eo i pso qò ñ ẽ ſuaſ ordo.

p Recipies. sz q̃ actione aget. Rꝝ. ut. s̃. de iuz fi. l. si minori.

q Debere. teneſ ergo de pcipiẽdis lz hãt ti. ꝛ sic ẽ ꝓtra. s̃. de rei. uen. l. si fũdũ. so. hic ò pcipiẽdis q̃ adhuc erãt in fundo q̃ ps fundi sunt: ꝛ sic nõ ut fructus ut. ff. de rei uen. l. fructus pendẽtes uel secundum alios. P. ꝛ Li. peruenerſt iniuste: ut a lupanaribus. uł peruenire debuerit. honesti q̃ tñ ꝛ puenerũt secº si ñ peniſſet: lz debitõ pcepiſset si ei possidẽ licuisset. ꝛ ſz hoc perue. ò. l. debite peruenerũt. uel uerius hic ſpale uideſ ꝛ al's ut notaui i predicta. l. si fundum. ꝛ facit. ff. ò rei uẽ. l. fructº. Jtẽ in libro. m. deest peruenire debeſ

r Duplex ò sideriũ. desideat ꝛcupaſ rẽ suã a fisco uẽditaz ob debitũ.

s Hastarum: que solennitas non fuit omitteda. ut ea. l. fi. ꝛ. s̃. si aduersus fi. l. edicto . ꝛ de excu. rei iudi. ordo.

t Suggeris. id ẽ dicis.

u Utilitate. qò ñ fuit faciẽdũ: sed iusto precio. ut. ff. de iure fi. l. ij. §. diui. ꝛ. s̃. de rescin. uen. si quos. ꝛ ò iure fi. l. iij. ꝛ. j. ò ꝑdiis cu. l. i.

x Utilitatem repetere i. uł bãs ꝛ dic i ꝑ contra. sic. s̃. de hr̃. l. iii. uł forte est una pars inutilitas.

y Redargue. i. arguẽdo eũ cõuince ut. ff. ò ꝟ. sig. i dicasse. s. agẽdo ꝓtra fiscũ qò dic. ut. s̃. ò iuz fi. l. si minori. ꝛ hz fiscº bac. l. ius cõe.

z Jndẽnitati. soluẽdo fisco qò debes. Securitati: i. idẽnitati.

a Si inſra. hec lex ꝛspicit primã ptẽ ti. ꝛ ẽ ius cõe ꝛ facit. s̃. de pact. pactũ: ꝛ ò trãsac. cũ te. ꝛ ò rei. uẽ. l. cũ sz. ꝛ. l. iudicia.

b Probationibus. scilicet idoneis. Noie. ł ipsa emte ł ꝑ ea.

c Trãslatuz: qò suo noie sit ẽpta: ꝛ ei possessio tradita sufficit q̃ cũq; soluerit ꝑciũ dũmõ sit solutũ ut hic ꝛ. L. ò ꝓbac. cũ res . si qs al. uł. sibi. l. i. ꝛ. l. iuł. tum ꝛ. l. qui aliena pecunia.

d Matris. cuº bona ex delicto fisco obuenerãt. secure ẽgo emit q̃ a fisco emit dũmõ sollẽnit. ut. s̃. l. i. ꝛ. j. ne fiscus rem quã uendidit euin. l. i. ꝛ. ij. ꝛ. s̃. de cõi re. al'. l. ij. ac.

e Si tẽpora bastis. al's bastis: al' actionibꝰ: ꝛ dic q̃ qñ fiebat ſbba statio dicebaſ p ꝓconẽ q̃ q̃ pl's ò derit usz ad ñsẽ ille habebit lz ergo. j. ñsẽ alicui mille uideſ: tñ ãmittebaſ adiecto. j. dcũz tẽ pº. si ãt cũ ipo ẽptore cẽt dcũz nõ possit dari alij pl's offerẽti. j. ñsẽ cẽt pactũ i idiẽ adiectiois ꝛ ualẽt ẽt it ꝓuatos: ut ff. ò idiẽ adiec. l. q̃ i ꝑdcõ casu ñ ẽ ut. j. ò uẽ. re. ci. l. i. ꝛ. ij. ł dic tẽpº statutũ a lege q̃ ñ bẽmº nisi i eccã. xx. diez ut i aut. hoc iº porrect. ꝛ forte tale ẽ hic: uñ nõ. q̃ i fiscalibꝰ aliẽationibꝰ tã suaz rez q̃ obligataz locũ hz q̃ hr̃ dr̃ ut. ff. ad mũic. l. lucr. §. fi. Jtẽ i locatiõibꝰ fiscalibꝰ ꝛ ꝑmõialbꝰ tẽpõalibꝰ: tñ ñ i ꝓpetuis locũ hz ut. j. ò loc. ꝑ. ci. l. ij. §. fi: ad res ãt citatũ ñ hz locũ nisi citas hãt ꝑã. l. sr̃. ij ut. j. ò admi. r̃. ci. l. i. ꝛ. ij

ordine peracto uẽditas reſ eẽ ꝛ id qò ex cã iudicati ò besº ex solueris. rescissa uẽditiõe mala fide facta: easdem res recipies cum fructibus: quos ad emptorẽ mala fide puenisse: ł puenire debere constiterit.

Oper. gor. à. heracleoni.

Duplex ratio desideriũ tuum iuuat. Et q̃ preter missa hastaz solemnitate possessiões tuas ex officio distractas suggeris. Et qò precii utilitate ob exiguũ debitũ gratiosam emptionẽ in fraudez. tuam utilitatẽ que rationũ mearũ aduersariũ cõuinctuz fuisse dicis: qua propter illicita ista redargue . tã idẽnitati fisci ꝓsł'tur: q̃ tue secũitati opam latur. Ad dẽ. à. trispo.

Et si instrumenta ẽptionis ñ extẽt qbuscũq; tñ ꝓbationibus uxor tua oñderit: ad se eã domũ ptineſ quã a fisco ei noie dicis cõparatã: ꝑciũq; ab ea exsolutũ: ꝛ in eã dñiuz trãslatũ: frustra fiscũ exꝓsona mris eius referſ qõez procuratõ meus non sinet.

Opera. diocł. ꝛ maxi . M. marcelline. Jº tempõa

Ubi ⁊ in priuato dr idem quia .R. ut. J. notaui. Jt fm hoc nō obstat. ſ. de re. iu. sub ptextu. quia ibi in priuato non retractatur ⁊ hoc si non interuenit ꝓuaricatio. al' distingue aut corruptio pecunie interuenit in iudice uel ꝓcuratore fiſci agente ⁊ tunc non ualet ipo iure etiam ꝓ triennium. ut hic ⁊ ſ. de pena iudi. l. ꝓſitit ⁊ ſic etiā poteſt intelligi. ſ. de ad uoc. di. u. l. i. aut gratia uel ābitione tantū ⁊ tunc ualz ſed rtractar ultra triennium ut hic ⁊ ff. ad tre. fuo. §. cum ptor. ſed hoc caſu quā do non precio utq; ad quadrieniū tantū a die ſententie ⁊ p in int. reſtitutionem ut. ſ. ō tēp. int. re. l. fi. ⁊ ita utitur comuni iure. quādo interuenit ꝓuaricatio ⁊ q̄ dixi in rpublica. Idem in eccleſia ⁊ in pupillo dici poſſunt ut. nō. ff. ō re. iu. imperatores. ac.

p Priuaricatio. i aduocato.

q Fraus. in iudice uel aduerſario ad q. ff. de iudi. ſi pretor. §. marceli. ⁊. ff. ō iure. fi. l. imperatores Jt an ex eadem ptestatione ⁊ actis agetur uel nouiter fiet ptestō dic. ut. nō. ff. de ap. ſi expreſſi. item an primo debit agere res. publi. contra procuratorem ſuum. R. ut dicta. l. imperatores. ac.

r De bonis uacantib'.

ſ Cire dēt tua. loq̄t. i comiti rrum priuatarum qui predicta acci per ⁊ incorpare. ōbet. ut. J. l. ij. ac.

t Legitimo uel honorario. ut. ff. de iure. fi. l. i. §. diuus. Jt. uxor excludit fiſcum ut. ſ. vnde uir ⁊ uxor. l. i. Jt ſocius liberalitatis iperialis. ut. J. ſi ſocius libēa. imperi. l. i. Jt curia aliudq; collegium licitum fiſco prefertur ⁊ patronus ut. ſ. de br. decur.

De ſententiis aduerſus fiſcū latis retractandis.

i Wper. a. auſteo.

Cauſas in quibus contra fiſcum uidicatum eſt itra triennū rtractari poſſe. ⁊ poſt id tempus ſi priuaricatio arguatur ul' manifeſta fraus ꝓbetur notum eſt.

De bōis uacantibus ⁊ de incorporatione.

i Wper. dioc'. et.

Cire debet grauitas tua. i teſtatorum res. qui ſine legitimo herede deceſſerint. fiſci nri roibus uendicandas. nec ciuitates adiendas que ſibi earum uendicandaz ius neluti experniſſu uendicare nitātur ⁊ deinceps quecumq; intestatorū bona ciuitatibus. obtentu priuilegiorum ſuorū occupata eſſe ꝓpareris ad officium nrm eadem reuocare ñ dubites.

i Wpe. coſtā. ad emeliū rome.

J quando annotationes nre ꝓtineant poſſeſſionem ſiue domū q̄ dōauerimus integro ſtatu donatam hoc ver bo ea uis contiebitur. quam ante ſcribebamus cum adiacentibus ⁊ mancipiis ⁊ pecoribus ⁊ fructibus ⁊ omni iur ſuo. ut ea que ad inſtructum poſſeſſionis. uel domus pertinent tradenda ſint.

i Wpera. pal'. ual'. ⁊ grā. augu ſta. M. ad florianū. cris.

J quando aut alicuius publicatione aut rōne iure aliquid rei nre addendum ē rite atq; ſolemniter per comitem rerum priuatarum deinde per rationales in ſingulis q̄buſcumq; ꝓuinciis ꝓmorantes in corporatio impleatur ⁊ diligens ſtilus ſigillatim omnia adſcribat. tituli uero quorum adiectione ꝓdia. nris ſunt conſecranda ſubſtancis non niſi publicas teſtificatione proponantur. grauiſſimis ſtatim ſub dandis ſuppliciis qui huiuſmodi aliquid ꝓpria uſurpatione temptauerint.

i Wper. honor. ⁊ theod. M. palladio. pp. vacanc.

Cancia mortuorum bōa unc ad fiſcum iubemus tranſferri ſi nullum ex qualibet ſāguinis linea uel iuris titulo legitimum reliquerit intestatus heredem.

i Wpera. theod. ⁊ ual'. M. hermo trati. cpp.

J uacancia uel alio mō bona delata legibus. ad erarium ꝓhibeantur certi palatini electi ⁊ iurīurando obſtricti mutantur. ut eorum inſtancia preſes ꝓncie pſēte

ferr ut hic al' fm formam. J. e. l. fi. ac.

n Rationales ꝓcuratores ceſaris ut. ſ. ō mō mulct. l. ij qui incorporabit ut iudex ut hic. q̄ faciunt ꝓmo comites capiendo. ſc'do dando ꝓcuratori ceſaris qui ponet eas in numero ⁊ corporealiarum rer fiſcalium. ac.

n Cōmorantes ſcilicet comites ⁊ rationabiles. ac.

o Stil'. ſcribent eni nomina ⁊ qualitates rer quaſi quoddā inuentarium ut. ſ. de bo. proſcript. l. ſi quis intra ⁊ nō hic q̄ in qualibet ꝓuincia erat unus ꝓcurator ceſaris ⁊ un comes rer priuatar. Jt. nō. l. q̄ hec lex facit ad fam ptē rate.

p Conſecranda. i. adiungenda ⁊ dic q̄ qñ adicitur dz ſcribi publica manu quo titulo. ſ. utrum ex donat. l. ſucceſſiōe. ut quō fiſco obueniunt uel dic q̄ quādo adiciunt imponit in ipſo predio ſignum q̄ nō lz niſi aucte publica ⁊ ꝓpetentis iudicis ut hic ⁊. ſ. ut nemo priua. l. ij. ⁊ in aūt de man. prin. §. titulos al'. punitur ut ibi ⁊ hic dicitur.

q Uſurpatione. uſurpat qui contra pdicta facit. ac.

r Acancia tranſferri de facto nam dominiū ipſo iure que rit fiſco ſi ſoluendo ſunt ut. ff. de iure. fi. l. i. §. an bona.

ſ Linea inferiori uel ſupiori uel tranuerſali etiam ultra. bū.

oratione poni. Jt pauca uerba pro una columpna. ut. ſ. ō uſu fructu. l. antiquitas. in fi. q̄ facit pro allegantibus.

c Scribebamus. in quadam. l. quā nō habemus uel in quodā priuilegio. accurſius.

ſ Ad iacentibus. ſ. etiam mobilibus ut ſubicit ſed imobilia adhēncia accedūt etiam ſi hec uerba dicta non eſſēt. ut de l. ij. pdijs. §. fi. ⁊ facit. ſ. ō ūb. ſi. l. i. ⁊. ij. ⁊. ff. de uſu. ⁊ habi. l. ſi ita ⁊ de l. ij. q̄ſtum. §. peto ⁊ ō fi. inſtru. ſi cui ⁊ adde q̄ nō. ſ. de conſti. prī. l. fi. Jt nō. generali uel inde ſi nito uerbo omnia ꝓticri ad q̄ ff. de of. prefec. urb. l. i. §. cum urbem. Jt hec uerba ponuntur in inſtrumentis uenditionum ul' ſimilia. ac.

s Suo. i. iſtrīs doūs ul' fundi ⁊ patris ſa. i. morantis. nec obſtat ff. defundo inſtruc. l. quintū §. ſed ſi fund u bi dicit nō cōtineri inſtrumētū agris ſed ſubaudi tantum. ac.

b J quando publicatione. que fit ex uarijs cauſis ut. ff. de iure. fi. l. i.

i Juris. ſ. alterius ut donatiōe. uel ſucceſſione.

k Noſtre. i. fiſcalique eſt nra ut. ſ. de quadri. ꝓ. l. fi. ac.

l Rite fm ſōnā hic ſubiectā qñ queſtio non re

l.plt.accursius.

b Stationem.i.nomine eiusdem statiõis habet enim fiscus plures stationes z si uendat rem unius quasi sit alterius nõ potest alterius nomine reuocare .ad q.ſ.de sol.l.ij. sed ar. contra.ſ.de ꝓpensat.l.i.sed ibi est ratio propter ꝓfusionem

patí deber equũ e cũ i hiis uẽ ditiõib' ẽptore nõ inquietato officia' inter se possint expiri.

i Mper.at.M.palladio.pp.

Ractar' fiscum q semel uendidit equitatis honestatisq; rõ non patitur.

De hiis q expublicis ratiõib' mutuam pecuniã acceperunt.

i Mper.valer.z valer.ian.M. ad pin.pp.i.

Si quis aq exactor ibus tabularius archarius officiis q rõnũ fenebrẽ pecuniã sũpserit detectus in eodẽ ad q̃ duplí penã ex hac aũcte teneat'.

i Mpera.graciano z theod.M. palladio est.

Ciant'.ões accipiẽdi mutuo ex largiõibꝰ sacris aurí nõ pater cuiq; facultatem'. Quod si quis aurũ ex nr̃o erario priuatis ꝓmodis ꝓ futurũ.occulte aut cautionis a ut spõsiõis fide ut debitor r̃d diturus. sine nr̃a auctoritate accepit ablatis.bonis õnibus ppetue deportationis subdet exilio .is etiã q ex mẽoratis thesauris sub spẽ publici cr̃di toris aux cuiq; ꝓmodauit aut dederit capitalu sñie subiũget.

b Cõmodauit.i.mutuauit z sic in proprie.ac.

c De penis fiscalibus.ac.

d Ẽm suam pone casum per.l.ſ.t.i.l.i.z de iure.fi.l.qui in contractibus.facit.ff.so.ma.l.si marito z.ff. de iure.fi.l.in summa z.l.q placuit z.l.status.§.fi.z.l. deferre. §. fi.z.l.ticius z. ar.ſ.de iure deli.l. fi.§. si uero.ac.

Deis fiscalib' cr̃ditoꝛs ꝓferri.

i Mper.M.marcello.

Rem suã' ꝓsequẽtib' pene ractio post põit.sic itaq; i sort quãtitate fisci ꝓsecutõ potior ẽ ita i triplo q pene noie adiectũ ẽ.ppa fõmã' ferẽda ẽ

De fiscalibus usuris.

i Mper.ãt.M.ãtio.

Jus sũmẽ' quã tibi pene noie inflictã ꝓbatus es.usure non exigent.ncc enim mulctã' tibi ꝓcurator meus irrogauit.ultra quã placitũ ẽ. sed penam te iussit inferre.

i Mpera.alexan. victorio.

Z sub' pignor' debitũ cẽditũ fuit.etiã fiscũ q̃ successit i locũ debitoris usuras ꝓstare oꝛ si eas ꝛpẽdi.saltẽ pacto' placuit.

i Mper.iust'.M.mene.pp.

Fiscũ' ẽt nr̃m.parer sactioni nr̃i nuinis iubem' p q̃ usꝛ ad dimidiã centesie usuras stipulari creditorib' exceptis ẽtis ꝓsonis ꝓmisim'. ut ipe z fisc' ultra dimidiã cẽtesie ptẽa ò bitõib' suis minie exigat. siue principal'r ei ꝓmiserit. siue a poríb' suis cẽditorib' actiões ad eũ q̃ cũq; mõ deuolute sũt.

b Mulctam uidebatur uba deberi quasi quedam mulcta que pene accedere quod remouet quia non irrogauit eã ultra penam. certe nec potuisset irrogare eam si uoluisset ut.ſ. de modo mulc.l.ij.certi enim sunt iudices qui possunt mulctare sed penas ordinarias omnes possunt imponere .etiã delegati ut. ff.de iudic. l.ij. §.bis datur z de vbo.si.l.aliud.§.inter mulctam.ac.

i Z sub pignore debitũ.utar'.n.i hoc iure priuati.ut z.ff.de usuris l.cum quidam.§.fiscus z ar.ſ.ad.l.iuliã.de ui.l. tutores.ac.

k Pacto.hic fuit factum pactum ut pignus pro his teneatur ut. ſ.de usur'.l.per retentionem.ar.contra.ff.de pig.actio.l.cum uitiose.sed hic non interessit uitio se obligatio pignoris.ac.

l Fiscum sactioni.quã habes.ſ.ò usuris.l.eos.§.ceteras.que dicit regulariter quẽlibet usq; ad semissẽ z non ultra posse stipulari usurã.pter mercatores qb' ẽ ꝓmissũ esse z preter quosdam alios q̃ centesimam possunt stipulari.stabit ergo fiscus illi regule.ut hic z.ſ. de bỹs quibus ut indig.l.i.ac.

m Deuolute sunt puta per successionem quo casu utetur hoc priuilio positq; in' nomina debitorum retulit ut.ff.de usur'. cum quidam §.si debitores z.ff.de iure.fi.l.cum fiscus.ac.

n De sẽtencỹs aduersus fiscum latis retractandis.ac.

o Alsas cum iudicatur contra fiscum aut rite omnia facta fuerunt c tunc valet sententia z appellatur iure comuni ut.ff. de ap.l. illud aut absente aduocato fisci z tunc non ualet sententia ipso iure speciali quod dic ut.ff.e.l.si fiscus alicui z.l.iij. §.diuus z ita tẽpore non firmar' ut.ff.de ap.si expressim z.ſ.de fal.l.sicut aut o missum est instrumentum pro eo faciens z tunc iur' speciali usq; ad triennium retractatur tunc petita restitutione per officium iudicis ut hic z.ff.de re.iudi.l.imperatores.nec ob.ff.de iureiu. admonendi

l.pl't.accursius.

b Stationem.i.nomine eiusdem statiõis habet enim fiscus plures stationes z si uendat rem unius quasi sit alterius nõ potest alterius nomine reuocare .ad q.ſ.de sol.l.ij. sed ar. contra.ſ.de ꝓpensat.l.i.sed ibi est ratio propter ꝓfusionem

patí deber equũ e cũ i hiis uẽ ditiõib' ẽptore nõ inquietato officia' inter se possint expiri.

i Mperat.M.palladio.pp.

Ractar' fiscum q semel uendidit equitatis honestatisq; rõ non patitur.

De hiis q expublicis ratiõib' mutuam pecuniã acceperunt.

i Mper.valer.z valer.ian.M. ad pin.pp.i.

Si quis aq exactor ibus tabularius archarius officiis q rõnũ fenebrẽ pecuniã sũpserit detectus in eodẽ ad q̃ duplí penã ex hac aũcte teneat'.

i Mpera.graciano z theod.M. palladio est.

Ciant'.ões accipiẽdi mutuo ex largiõibꝰ sacris aurí nõ pater cuiq; facultatem'. Quod si quis aurũ ex nr̃o erario priuatis ꝓmodis ꝓ futurũ.occulte aut cautionis a ut spõsiõis fide ut debitor r̃d diturus. sine nr̃a auctoritate accepit ablatis.bonis õnibus ppetue deportationis subdet exilio .is etiã q ex mẽoratis thesauris sub spẽ publici cr̃di toris aux cuiq; ꝓmodauit aut dederit capitalu sñie subiũget.

patí deber equũ e cũ i hiis uẽ ditiõib' ẽptore nõ inquietato officia' inter se possint expiri.

i Mperat.M.palladio.pp.

Ractar' fiscum q semel uendidit equitatis honestatisq; rõ non patitur.

De hiis q expublicis ratiõib' mutuam pecuniã acceperunt.

i Mper.valer.z valer.ian.M. ad pin.pp.i.

Si quis aq exactor ibus tabularius archarius officiis q rõnũ fenebrẽ pecuniã sũpserit detectus in eodẽ ad q̃ duplí penã ex hac aũcte teneat'.

i Mpera.graciano z theod.M. palladio est.

Ciant'.ões accipiẽdi mutuo ex largiõibꝰ sacris aurí nõ pater cuiq; facultatem'. Quod si quis aurũ ex nr̃o erario priuatis ꝓmodis ꝓ futurũ.occulte aut cautionis a ut spõsiõis fide ut debitor r̃d diturus. sine nr̃a auctoritate accepit ablatis.bonis õnibus ppetue deportationis subdet exilio .is etiã q ex mẽoratis thesauris sub spẽ publici cr̃di toris aux cuiq; ꝓmodauit aut dederit capitalu sñie subiũget.

b Cõmodauit.i.mutuauit z sic in proprie.ac.

c De penis fiscalibus.ac.

d Ẽm suam pone casum per.l.ſ.t.i.l.i.z de iure.fi.l.qui in contractibus.facit.ff.so.ma.l.si marito z.ff. de iure.fi.l.in summa z.l.q placuit z.l.status.§.fi.z.l. deferre. §. fi.z.l.ticius z. ar.ſ.de iure deli.l. fi.§. si uero.ac.

Deis fiscalib' cr̃ditoꝛs ꝓferri.

i Mper.M.marcello.

Rem suã' ꝓsequẽtib' pene ractio post põit.sic itaq; i sort quãtitate fisci ꝓsecutõ potior ẽ ita i triplo q pene noie adiectũ ẽ.ppa fõmã' ferẽda ẽ

De fiscalibus usuris.

i Mper.ãt.M.ãtio.

Jus sũmẽ' quã tibi pene noie inflictã ꝓbatus es.usure non exigent.ncc enim mulctã' tibi ꝓcurator meus irrogauit.ultra quã placitũ ẽ. sed penam te iussit inferre.

i Mpera.alexan. victorio.

Z sub' pignor' debitũ cẽditũ fuit.etiã fiscũ q̃ successit i locũ debitoris usuras ꝓstare oꝛ si eas ꝛpẽdi.saltẽ pacto' placuit.

i Mper.iust'.M.mene.pp.

Fiscũ' ẽt nr̃m.parer sactioni nr̃i nuinis iubem' p q̃ usꝛ ad dimidiã centesie usuras stipulari creditorib' exceptis ẽtis ꝓsonis ꝓmisim'. ut ipe z fisc' ultra dimidiã cẽtesie ptẽa ò bitõib' suis minie exigat. siue principal'r ei ꝓmiserit. siue a poríb' suis cẽditorib' actiões ad eũ q̃ cũq; mõ deuolute sũt.

b Mulctam uidebatur uba deberi quasi quedam mulcta que pene accedere quod remouet quia non irrogauit eã ultra penam. certe nec potuisset irrogare eam si uoluisset ut.ſ. de modo mulc.l.ij.certi enim sunt iudices qui possunt mulctare sed penas ordinarias omnes possunt imponere .etiã delegati ut. ff.de iudic. l.ij. §.bis datur z de vbo.si.l.aliud.§.inter mulctam.ac.

i Z sub pignore debitũ.utar'.n.i hoc iure priuati.ut z.ff.de usuris l.cum quidam.§.fiscus z ar.ſ.ad.l.iuliã.de ui.l. tutores.ac.

k Pacto.hic fuit factum pactum ut pignus pro his teneatur ut. ſ.de usur'.l.per retentionem.ar.contra.ff.de pig.actio.l.cum uitiose.sed hic non interessit uitio se obligatio pignoris.ac.

l Fiscum sactioni.quã habes.ſ.ò usuris.l.eos.§.ceteras.que dicit regulariter quẽlibet usq; ad semissẽ z non ultra posse stipulari usurã.pter mercatores qb' ẽ ꝓmissũ esse z preter quosdam alios q̃ centesimam possunt stipulari.stabit ergo fiscus illi regule.ut hic z.ſ. de bỹs quibus ut indig.l.i.ac.

m Deuolute sunt puta per successionem quo casu utetur hoc priuilio positq; in' nomina debitorum retulit ut.ff.de usur'. cum quidam §.si debitores z.ff.de iure.fi.l.cum fiscus.ac.

n De sẽtencỹs aduersus fiscum latis retractandis.ac.

o Alsas cum iudicatur contra fiscum aut rite omnia facta fuerunt c tunc valet sententia z appellatur iure comuni ut.ff. de ap.l. illud aut absente aduocato fisci z tunc non ualet sententia ipso iure speciali quod dic ut.ff.e.l.si fiscus alicui z.l.iij. §.diuus z ita tẽpore non firmar' ut.ff.de ap.si expressim z.ſ.de fal.l.sicut aut o missum est instrumentum pro eo faciens z tunc iur' speciali usq; ad triennium retractatur tunc petita restitutione per officium iudicis ut hic z.ff.de re.iudi.l.imperatores.nec ob.ff.de iureiu. admonendi

.l.prox.z.ff.de iuꝫ fi.l.fi.in prin.z.l. deferre.§.sed z cõem. Jtez q tñ da. fisco quãtum detulit: ut.ff.de iure fi..l. senatus.§.senatus z §.diuus z.l. arrianus. Jtẽ aliam ut.j.lz pater ab aliis penis excusatur multis mõis quos dic ut.ff.de iuꝫ fi.l.ex quibusdam z.s̃.c.l. monente.ac.florentinus legum doctor.

a Execrabls.i.odiosi fi.

b Deferunt .s. incohando z spe premii z nõ pbãt nisi excusẽ aliquo ỏ predcis mõis ad q ut ff.ỏ iuꝫ fi. deferre.§. sz z cõmunẽ. Jtem ciuitati nõ defertur ut.s̃.ti.i..l.i. Accursius.

c Omnes penis.extra ordinem cũ non dicat querit.ff.de penis.l.sãctio z facit.ff. de iure fi.l.si fiscus alicui z.s̃.ỏ aduocatis fi. .l.f.z.s̃.ti.i.l.fi.

d Casum ex delicto· ut quia sine successore decessit.

d Legibus .ut· s̃.ti .i. .l.fi.z.l.ante penul.z de iure fi.l.prohibitum z.l.defẽsionis

e Retro. al'.retro z al'. retro.j.eo. ordie: quia hactenus obtinuit q̃ est in legibus predictis.

f Existimant. ex tali delatione.

g Implorare. accusãdo z faciendo eos puniri districte cũ ferro.nã ut dicunt contineri in theodosiano.L.caput z lingua ei ãputatur ad q̃ s̃.de calũ.l. nãis z habeas distinctã al' distractã.i. executã.z hẽt locũ ille quas notaui.s̃.l.pxia ad q.ff.de his quibus ut in dig.l.i.ul' habet locum quando ex consuetudie facit: ut.j. de superexactione .l.i.

penis afficere. apertissimi enim iuris est ut qỏ ex cuiuscũq; patrimonio ceciderit in casũ z legibus z retro iuris ordine fi sca aduocatis agentibus uẽdicetur. sed q̃a nõnulli precipites secũdũ i⁹ possessa pr̃imonia ỏ ferre non cessant. damus omnibus qui se lesos existimãt circa delatores seueritatẽ iudicũ implorare ferro districtam.

Ipr̃ Sorỏ.val'.z theodo.A. pau. helenio consulari.

SEruum domini delatorẽ iubemus in exẽplũ õium pdi torum seueriss̃ime sẽtẽtie subiugari: etiã si obiecta pbauerit excepto crimie maiestatis b.

De petitis bonoꝝ sublatis. constitutio Gregoriana.

Ipr̃ Gratul.theỏ.A.

QUis q̃s i crimẽ maiestatis ỏ prehẽsus fuerit z punitus bonaq; eius. sicut plectendi cõsuetudo criminis hẽt fiscus iuaserit. nullus eadem k sub spe munificentie principalis aud: at proprio iure poscere qui cõtra legem l id ausus fuerit: sperare quod nõ licet reus uiolate legis m habeaꝫ. Sed qm̃ plerũq; ita in nonnullis causis inuere cunda petentiũ inbiatione n cõ stringuntur: ut ẽt nõ cõcedẽda tribuamus: nec rescripto q̃dẽ nostro aduersus formam late

SEruum subiugari. forte metalli ut .ff. de officio pre.urb. l.i. §.quod aũt z.§.cũ patronus.l'ẽt mortis ad quod.s̃.q̃ accu.nõ pos. l.penultia.in fi. Jtem facit.j.etiam quibus causis col.uel cẽsi.l.ij. z.ff.de iure fi.l.ij.§.plt. Jtem nota in exemplum aliorũ ad quod L.ad.l. iul'.re .l.i.z.ff.de re.cre.l.q̃s.z.ff.de custo.re.l.diuus i fi. z depositi.l.bona fides.i prin. Jtem nota eũ puniri etiã si probauerit a quod.ff. de re mi.l.iii.§.i bello z.s̃.de nego.ges.l.fi.sed ar. cõtra.ff.de bonis liber.l.qui cum ma. in fi.z ad turpill'.l.i.§.plt. Jtem no.q̃ excipit crimen maiestatis ut hic z.ff.ad.l. iul' maie.l. famosi.§. seruis. sed z torquetur eodem casu seruus z etiam in aliis quandoque: ut.s̃.de questi.l.i.ac.

b De petitis bonorum. al' bonorum z tunc dic petitis.i. petitionibz al' deest. z tũc pone petitis neutraliter l' subaudi rebus bonis ne.

i Quisque consuetudo.z.l.ut supra ad iul'.ma. quisquis circa principium etiam hodie ut in autẽ.ut nulli iudi.§.fi.

k Eadem. idem si ex alio delicto sunt delata uel ẽt successione ut. j. .l.prox.accursi.

l Legem. scilicet istam ac.

m Inbiatione .i. frequenti petitione.

n Legis.i. huius de quo extra ordinem punitur ut.ff.de penis.l.sãctio. Jtem nota q̃ ex sola suspitione. licet ifructuosa punitur: ut.j.

qui mili.no.pos.l.eisdem.accursius.

o Relinquatur. cuius prohibetur petitio eiusdem facta concesso non ualet ut hic.z.s̃.si nupt.ex rescripto pe.l.fi.in fi. z.j.de nauibus non excu.l.fi.z in autẽ.de non al'.§. quia uero: z in auten.ut omnes obe. iudi.prouin.§.hanc dicẽtes z.§.si uero quis q̃. nisi ex certa scientia discẽdo nõ obstãte hac .l.i.ar.ff.de l. .iii.l.si quis. in prin.accur.

p Nullo tamen ad hoc.s̃.ỏ crisacri .l.fi.z .ff. q̃ quisq; iuris .l.iii.in princi. sed contra.s̃.ỏ bo. ba. l.i.so. ibi cum petitiõe Jtem ar. cõtra j.ỏ loca.predi. ciui.l.ij. sed ibi ab alio possidebant. Jtem dic tantum .i. non petenti. vl.i.res non ius capiendi ut est res prebende. non aũt prebenda põt cedi. Et nõ hic q̃ quedam bona neste accipiunt que non bone ste petuntur ut ff.de origie iuꝫ l.ij.§.fi. accur.

o Omnes eni al'. Jncipit omnes eni z secũdum hoc dicunt continuari cũ precedenti: z subaudi uias: uel subaudi uitiũ apud omnes ali.for. uel melius habeas omne semen z c̃.ipsa enim rei pri. z c̃.ut i aut ẽ.de non al.§. sinimus. nec.n. leges codicis cõ

legis loci aliquid relinquatur. Si quid aute ex bonis talibus nostro iudicio nullo t tamẽ desiderante atq; poscente cõcedi cuiquã uoluerimus huiusmodi tantũ ualeat liberalitas.

Ipr̃ th.

OMnis q enim alienas appetendi fortunas strepitus eruere cupientes nulli denceps uolumus petitionis rerũ esse licentiam. z si intestatus r q̃s quã queue ac nullis ex numero ꝓpinquorũ existentibus: l' uxore uel marito fati munus impleuerit. z cuiuscũq; u sit cõditionis aut secte seu quolibet titulo res fuerit fiscalis. nemo audeat ad petitõem r rerum defuncti defũctene cuiuscunq; fortune aut secte sit: z fisco nostro locus pateat aspirare. cum nec illis q̃dem quorum actu atque officio petitionũ ꝓcedebat effectus: impune liceat sanctionibus nostris aduersari. sed uir illustris q̃dẽ cuiuscũque tẽporis questor r si oblate petitõi subscripserit: ul' ẽt responsum dederit uirque illustris comes rerũ priuatarum si uel instrui permiserit uel petitionem si qua ẽ insinuatur x admiserit indignationẽ nostri numinis sustinebit: ceteris y q̃ fiet uindicte z temeritatis exemplum. Memoriales z uero qui excipienda huiusmodi rescripta uel implẽda curauerint: z palatinos

tinuantur. cum quelibet per se z certa debeat esse: ut.s̃.ỏ nouo.co.confir .l.i.§.quibus. accursius.

q Et si intestatus. incipit uersus. accur.

r Quedam ue accipe. s. facinus z c̃.ac.

s Marito. uel alio qui fisco preferrẽtur ut.s̃. ti.ij..l.i.z.l. uacantia ac.

t Cuiuscunque sit. s. defunctus uel ille cuius bona fuerunt fisco deuoluta: ut forte quia hereticus. ut.s̃ de hẽti.l.manicheos z.l. cognouimus ac. Concessit qui petit ac.

u Ad petitionẽ aspirare quod est.j.ac.

x Questor. nec alias ualet rescriptum. nisi a questore subscriptum: ut in autẽ: ut diffe. iudi. z dic ille q̃ circa latus principis erat. alii erant questores quos dic ut.ff.de offi.questo.l. i. Et nota hic de illustribus quibusdam accur.

y Jnsinuatur. i. ostendatur principi per eũ ac.

z Ceteriscz. s. minoribus. z sic nota puniri maiores: ut terreãtur minores. sic qỏ nota. s̃.ti.i.l.fi.ac.

d Memoriales. i. scriptores seu exceptores: ut subiicit. z. ff. loca. sed ades. §. fi. quia reducunt ad memoriam per scripturam: ut.ff.de pigno.l.contrahitur ac.

uel decimũ gradum. ff. p. q̃ non placet quia post legitimũ successorem succedit uxor z postea fiscus sed legitimus non ẽ ultra. x. gradum ut. s̃. unde uir z uxor. l. i. ac.

a Juris legitimus titul⁹ iuris ẽ adoptiuus ut. ff. ò suis z le. l. i. §. fi. z. l. ÿ. §. hereditas. Jẽ alÿ quos dicit ut. nõ. s̃. l. i. z fa c. s̃. de ca. tol. l. i. §. fi. z j. p̃po. sa. scri. l. intesta tox z in auẽ. ò here. z fal. §. in ordinatũ z. j. t. i. l. ÿ. z in auẽ. ut nulli iudi. §. fi. z in auẽ. de nupẽ. §. si igit̃.

b J uacancia. delata. s. dã pnatox uel alio mõ q̃ dic. ut. ff. ò iur. fi. l. i. Prohibeant̃. i. iueniãt̃. ac.

c Palatini de q̃ bus bẽs. j. ò palatinis sacrox. lar. uł dic q̃cũq̃ de curia missi.

d Instancia q̃ executors. j. dñr z nõ. qò quasi offi. iudicis expeditur z sic itel ligo. s̃. de iure. fisci. defensiõis.

e Videat̃ ducẽ do hoc ì scriptis ut de b onis pre scrip. si quis.

f Data ablatiui absoluti. s. data copia z facit. s̃. ò iuñ. fi. phibitũ z. l. ò fensionis.

g Copia si ergo aliq̃s rstitit ò bẽt remanerẽ bõa a pd̃ possidẽtẽ do nec liq̃at ea ꝓsi scãda ut. s̃. ò iure. fi. l. ò felicõis.

h Jpius. s. p̃sidis p. p̃am epl̃am

i Monumẽtox q̃ facta sunt sup bonis uiuentis qi. qd̃ dã muctariũ ut dicta. l. s̃. ò bõis p̃scrip. l. si q̃s intra.

k Occupentur p eosdẽ palatinos uł alios ad hoc missos uł si non nuttat̃ aliq̃s p capiendis tradentur comiti rex priuata x z pcuratori cessaris ad incorporandũ z isti iterum inq̃rẽt ut dicta. l. si q̃s z. s̃. e. l. si q̃n. Jẽ q̃ dicit occupent̃ ò facto nã de iure nõ ẽ op⁹ si soluẽdo sũt ut. ff. de iure. fi. l. i. §. an bõa.

l Forma de inq̃rendis z capiẽdis bonis p̃dictis. ac.

m Executores hos. s̃. uocauit palatinos. ac.

n Fisci. nõ. facit s̃. ò aduoc. fi. l. fisci z. j. de anno. z tri. l. iÿ.

o De delatorib⁹. dixit ò bõis uacãtib⁹ nũc de eox bonox ò latoribus. Et nõ. q̃ ò ferẽ ò. mtus mõis prio. i. q̃ aliq̃d offert. pñ dẽ bẽditas ò ferẽ ut. s̃. ò car. edic. l. ÿ. Jẽ accusare ò q̃ lz crt mine ut. C. ad. l. iuł. re. l. iubeũs Jẽ bonox nũciatõ ut. ff. de p̃sci. hic aut̃ põit̃ p ò latoꝛ bõx iusto uł iniusto z ẽ iniustus rõe p̃soax ẽt si pbet ut. j. e. l. fi. Jẽ pbibẽt aliq̃ ò ferre pp̃. bono rẽ ut clarissi. Jẽ ueterani. Jẽ milites pp bonorem stipẽdiox. Jẽ pp sexũ ut mulierꝭ. Jẽ pp dãnationẽ ut q̃ fustib⁹ cesi sũt. z ì opus publicũ dãnati sũt. Jẽ i metallũ dãnati sz eas cauas quas qñ dãnationẽ cepũt ò ferr̃ pp dãnationẽ possũt exeq̃ ut ff. de iure. fi. l. ò ferr̃. sz q̃ admittunt si nõ ꝓbãt sũt iniusti ut infames ut. ff. de iure. fi. l. ÿ. in pn. z. j. e. l. i. z. l. nulla z. l. ex uaria z. l. omnes nisi ut. C. ò epis z cle. l. nlli. in fi. z i alijs q̃ dic ut. j. e. ex uaria si uero ꝓbãt pmiũ bñt ut. ff. de iure. fi. edicto. §. extat. Jẽ differt hic ti. ab illo. j. ò hÿs q̃ se defe. qz ibi se hic alios deferũt. ac.

De delatoribus. Rubrica.

i Oper. alexan. M. basso.

Jẽ ei qui capere potest tacitum fidecõmissũ relictum est cessat delatio⁹ hinc enì ꝓbetur tacite relinqui qui palam relictum capere non⁹ possunt.

i Oper. goro. M. contheiQuente⁹ officii solicitudine quamo iussu ꝓcuratoris⁹ ut causam ab alio delatam conuenienti diligentia instrueres non ipsum uoluntarium delationis munus suscepisse: te actorum lectio que pr̃cibus intexta sunt manifeste declarat. Ea propter ne quid in persona tua quod est secte temporum ì eorum alienum attemptetur⁹ pr̃ses prouincie uir clarissimus ad solicitudinem suam reuocabit.

i Oper. M. clio.

Nulla macula nel⁹ crimine delatoris aspergitur his qui cum officialibus fundum seu domum fisci possidere cõtenderetur: non se sz alium ei⁹ rei possessorem esse monstrauit.

i Oper. M. candido.

Quaria statutox diuersitate ad id decursum est. ut hii qui rì publice causas defẽdunt⁹ delatorum criminibus non teneantur cum oibus notissimũ ẽ eos solos exec̃biles⁹ nunciatores esse qui fisco deferunt⁹.

i Oper. costaut. M. ad prouincia.

Omnes⁹ iudices inuigilare precipimus delatores sine fisci aduocato denunciantes

b Jẽ ei q̃ capẽ pot̃ cũ effectu. s. ex testõ. ut. ff. ò ñbo sig. alic̃ z ì hẽ de suo uł extraneo q̃ ipsa suspicat̃ sit capax. uł nõ dic ut. nõ. inst̃. ò hẽ. q̃. z diff. §. sui z. §. ex ncis hac aũt. l. hic legatar⁹ seu fideicõmissar⁹ general. uł special. duo b⁹ tẽporib⁹ dz eẽ capax. s. testi. z mõtis z sic hic erat ut. ff. ò iure. fi. l. nõ intllr. §. q̃n aut̃ si aut prio potẽat. fo nõ pot̃. cape. cessaret tũc ò liberatõ nisi forte ì futurꝭ fidẽ accõmodauit istitut⁹ idẽ si prio nõ potuit. fo potuit ei relinq̃ ò bẽigita tẽpcipiẽ ut dicta. l. nõ i tllr. §. q̃n z. nõ. ff. ò his q̃bus ut indig. in pn. z. §. i. q̃ aũt faciũt non capacẽ nõ. insti. de l. §. incertis. ac.

l Tacitũ q̃ ẽ q̃n domestica cautõ uł ꝓmissio ẽ nõ palã in testõ uł codicillis de bẽditate nõ de suo rogat̃ ut. ff. ò iuñ. fi. l. nõ itllr. ì pn. z. §. quãdo z. §. si q̃s palã z. §. tacita z. l. ita fidei ì pn. z i fi. z ò le. i. l. i tacitis.

m Delatõ. al̃. si neutro tẽ poꝭ fuerit capax dodrans rlicti auferẽ nõ capaci z q̃rta rogato q̃cũq̃ ò ferat ut. ff. ò iuñ. fi. l. i. z. s̃. ad. l. fal. l. iÿ. z. ff. de hÿs q̃b⁹ ut idig. heres. rogat⁹ aũt excusat si palã agatur ut. ff. de iure. fi. l. nõ itllr. Jẽ si ẽ fu⁹ rogãtis ut. ff. ad. l. fal. si tacitũ. Jẽ si fili⁹ ut ff. ò hÿs q̃. ut idig. ì fraudẽ. §. fi. Jẽ si se deferat ut j. ti. ÿ. l. i.

n Nõ possũt. ergo si possũt pot̃ tacite relinqui eis loco sumpto a ꝓsequenti destructo ad q̃. ff. de publica. si ego. §. si ptus. ac.

o Quente officiÿ q̃ geris q̃a eras palatinus ut. s̃. t. i. l. fi. l. põe ut. ff. de iure. fi. l. fiscus. §. delatoris. at.

p Procuratoris. fisci uł cesaris q̃ ẽt excusat̃ ut. ar. ff. q̃b⁹ ut idig. l. i. audẽ. §. fi. z ò bõis liber. q̃ cũ maior. §. si patris z. s̃. de iuñ fi. l. ÿ. z. l. phibitũ ẽ. nec obstat. ff. ò iuñ. fi. l. ÿ. §. diu⁹ qz ibi mãdatum hic iussũ ẽ. inl̃ q̃ est dria. ut instit̃. de attil̃. tu. Jẽ bz ius mandandi. ac.

q Attẽtet. i. ne patiaris pẽas ò latõis tria te excusat officiu. iust⁹. z q̃ ali⁹ ichoaũat lz nõ ꝓbauis al̃ patẽis pẽas q̃ s dic ut nõ. j. e. ex uãria.

r Ulla maculta infamie. ac.

s n Uel crimie. i. pẽa crimis q̃ ꝓmittit ò lator nõ ꝓbãs ut. s̃. l. pr̃.

t Officialibus palatinis ut. s̃. t. i. l. fi. ac.

u Mõstrauerit uel nõ mõstrauerit ut. ff. de iure. fi. l. deferre. §. sed ea ratio. magis enì uidẽ delatõz ꝓtra se factã repellẽ q̃ aliũ q̃m q̃ ò ferre ut. ff. de iure. fi. l. ÿ. in pn. z. l. fiscus q̃stionẽ. §. fi. z. l. delator.

x Jẽ uaria statutox. i. legũ statuẽtiũ sic. s̃. desẽ. expi. re. l. statutis.

y Defẽdũt ì iudicio alio ꝓuocãte ad q̃. ff. q̃ cu⁹ q̃ ỳni. nomi. l. i. §. i. z. s̃. ò ifa. l. nẽinẽ exi⁹ ut. ff. ò op. no. nũ. l. ì puicali. §. fi. z l. seq̃.

z Nõ teneant̃. ẽ ergo crimẽ ò ferr̃ z nõ ꝓbare z punit̃ ifamia ut. s̃.

liberalitatibus postulâda. Jn alienis uero terrulis nẽo audeat mutis immo nec uolentibus uel ignorantibus domis opes additas suo nomine perscrutari. quod si nobis super hoc aliquis crediderit esse supplicandum: aut preter huius legis tenorem in alieno loco thesaurum scrutatus inuenerit: totũ hoc locoꝙ eorũ domino reddere compellatur. z uelut temerator legis saluberrime puniatur. ꝙ si forte uel arando: uel alias terram alienam colendo: uel quocunque casu non studio perscrutandi in alienis locis thesaurum inuenerit id quod repertum fuerit dimidia retenta: altera dimidia data cũ locoꝙ domino partiatur ita enim eueniet: ut unusquisq; suis fruat: z ñ inimuat alienis.

De annonis z tributis.

Jmpr̃. Si quidem alienũ ꝓpor tionibus ex qua quisq; ꝺ fũcto heres extitit pr̃are opõtet. ānonas aũt is soluere debet qui possessiões tenet: z fructus percipit.

Jmpr̃ dyocl. Jnditione snõ psonis: sed rebus indici solent: z ideo ne ultra modum earundem possessionũ quas possides cõueniaris pses ꝓuicie ꝓspiciet.

Jmpr̃. const. Omẽs pẽsitar̃ debebũt: que man nr̃e ꝺlegatõibz ascribũt nihil amplius exigẽdi uel remittẽdi potestatẽ eẽ. nam si qs uicarius aut rector ꝓuicie aliqd iã cuiq; crediderit remittẽdũ qꝺ alii remiserit ꝺ ꝓris dare facultatibus ꝓpellet.

Jmpr̃. const. Omnes oio oblationũ functionũ publicarũ oportet urgeri. lege eni nr̃a signatũ ẽ

nẽt coheredes ex psona defuncti qi auctores ar. s. fine cen. su. l re. l. ij. z autẽ. ibi posita. z facit in auẽ. ꝺ man. pri.. §. ñ pmittas. z. s. fine cen. l re. l. omnes. ac.

m Fructus. non autem illi qui pensiones recipiunt. nisi sit consuetudo regionis. ut. j. ꝺ agri. z cen. l. litibus. §. hoc ꝺ reddi tibz. z. ff. de ad mini. tuto. l. sñ herede. §. lutius al. z ar. supra de usufruc. l. hactenus. §. fi. Jtẽ facit. j. l. prox. z. ff. de impen. i rebus do. fac. l. neq; stipendiũ z. j. de collа. fũdi patri. l. oẽs.

n Jnditiones i. munera patrimonioruꝫ que possessioni bus inducuntur Est eni duplex patrimoniũ unũ in rebus. ut hic quod soluunt ẽt nõ municipes. Jtem etiam qui fenus exercent z prestabit secũdum modũ notatum in rubrica. Est aliud qꝺ persone pro patrimonio. z tũc tantum municipes. ut. ff. ꝺ mune. z bo. l. relicto. §. fi. z. l. fi. §. patrimonioꝫ z tũc ñ pstabit fz formã dictã i rubrica. fz ꝓ ut iducit p singula lustra. ut nõ. j. px. rubrica. Jtẽ nõ ꝙ quedã leges buiꝰ ti. de uno alie de alio z alie de utroq; dicunt z facit. j. ꝺ mune. pa. l. ii. z quod nota. j. de muneri. patri. in rubrica z. ff. de neg. gest. qui aliena. §. fi. z secundum ꝙ hic positum ẽ bo die ordi. ut. j. ti.. i. l. i. Jtem facit. j. de immune. mi. con. l. i.

o Ne ultra modum. i. ꝓ eo quod non possides ut. j. ꝺ immu. mi. con. l. i. z in autẽ. de man. prin. §. non permittas.

p Possides. pro quantitate fructuum tantum. ut nota. in rubrica. z facit. s. de alluuio. l. ij. accur.

q Omnes. s. homines. accursius.

r Man. dũtaxat ut. j. ti. ij. l. i. z dñ delegatus qñ ꝓ nũtiũ suũ scribit presidi. ut exigat z qñq; ꝓmittit epl̃az ꝺ idicatõe futura. ut. j. de excusati. mun. l. placet. z reddit in quadruplũ. j. ꝺ excusa. l. placet. sic delegationibus. i. preceptis.

s Cogendi. al̃ restituendi uel remittendi potestatem esse z sic bene sequitur. nã z c. sed secundum aliam refert se ad principium z reddit in quadruplũ. ut. j. de excusa. mune. l. placet.

t Vicarius. puta palatinus uel alius uiceprinceps. l̃ rector ꝓ uincie ad cuius officium pertinet tributa exigere. j. de canõe lar. l. ij z. j. de exact. tri. l. iii. fiscalibus. ac.

u Compellitur. dic in subsidium reseruari eum cui est remissũ ut supra de conuen. fi. de. l. ij. in fine secundum quosdam z sic non ualet remissio omnino. ut supra de transact. preses que est contra. pauperi tamen potest remitti cum ut pater debeat agere. ut in auten. ut iudi. sine quoquo suffragio. §. cof facit. ff. de pact. in personã z de publica. l. fisci. §. finali z de dec. ab ordi. fac. l. iij.. ac.

x Omnes omino. s. puiciales. ut i fine buiꝰ. l. z nõ. s. fine cen. uel re. l. fi. z facit. j. de censi. l. iij. z de col. fun. pa. l. omnes. z. j. de immu. con. l. ij. adeo ut nec ueterani excusentur. ut. ff. de priuil. ucte. l. penulti. ac.

y Nostra quam non habemus. accursi.

z Nec uocari. al̃ uocari z facit. s. ti. i. l. i. al̃ uocare. q. d. non extraor. cõferuntur nec ordinaria remittunt. ut. s. l. px. ca.

x Thesaurũ. s. quærere. quod ẽ. j. z ꝙ inserit est diffinitõ thesauri. ut ff. de acquiren. rr̃. do. l. nunquam. §. thesaurus. sic z proprie z improprie quandoq; ut. ff. ad exi. l. thesaurus. ac.

z Jn lege. s. ista z nõ sic. s. de epã. audi. l. iij. in princi. z ꝺ arbitratu. l. cum interdum. z. ff. de condi. insti. l. q̃ sub. ꝓ. §. fi. z de minol. in cãe in principio. z ad muni. l. i. in fine. z de l̃. i. si quando. i principio. z ut leg. nomine ca. l. i. §. rescripto. ac.

a Liberalitas. si habes liberalitas plana. est si uero habeas liberalitatibz. tũc bẽas ipatoria magnanimitate. z dic uideatur praue. s. cõditio. postulanda est ptis numeri z liberalitatibz est ablatiuus. Jtẽ si habeas i genitiuo magnanimitatis seu maiestatis imperatorie. tunc subaudi. s. concessio: ut. s. tertii habent imperatoria maiestas z libalitatibz.

b Volentibus. nõ domini uoluntatẽ nil facere ut alius suo nomine q̃rat. ad quod insti. qbus al. licet. in prin. z. ff. de usufruc. sed z si quid. i fi. z ad. l. cor. de sic. l. lege cor. §. fi. cõtrariuz i lapidicinis. ut. ff. cõia p. l. uenditor. §. i.

c Eius. qñ dixi. s. duo uolente: uel inuito. ac.

d Legis. s. huius de quo etiã exordi. põt accusari. ad qõ. ff. de penis. l. sanctio z de crimine stell̃. l. iij. accursius florentinus.

e Jnuenerit. inuenisse dicitur q uidet ul̃ percepit z aium habẽdi hũit ad quod. ff. de acquirẽ. pos.. l. iij. §. neratius. accur.

f Alienis ad quod. s. fini. reg. si constiterit. accur.

g Partiatur. idem si in loco cesaris: uel publico ciuitatis. nam dimidia inuentori: alia ciuitati uel fisco. ut insti. de rr̃. diui. §. thesauros Jtẽ cõtra. j. de metall̃. cuncti.. so. ut ibi. Jtẽ qua actiõe dominus cõsequitur dominium. ℞. cõdict. ex hac. l. ul̃ rei uendi. ac.

h De ānonis z tributis. de alio iure fiscali dicit. z dic de ãno. z tri. i. de tributo quod prestatur pro annona militũ z equoꝝ: uel ãnona in speciebus tributa in pecuniis. tu dic annona in speciebus tributum in auro z argento z ere. z dicitur tributum quicquid tribuitur. sed specialiter quod principi datur. z est sciendum ꝙ tributum aliud capitis. ut. ff. de censibus. l. fi. aliꝺ agroꝝ. ut. j. eo. l. i. z utrũ q̃ italicis z quibusdam aliis remittitur. ut. ff. de censi. l. i z. l. fi. z s. de epis z cle. de his. Nec ob. supra fine cẽsu. l. fi. ut ibi nõ. nec qꝺ insti. de rr̃. diui. §. per traditionem. ut ibidem dixi. Jtẽ nõ ꝙ secũdũ p. tributum capitis est pro mare integer aureus: pro femia medius. ut ar. ff. de cen. l. fi. j. eo. l. fi. sed py. dicit medium per eandem z ꝓ eo. j. de agrico. z censi. l. cũ antea. nomine predii prestaꝫ quantitas frumenti. quod dicitur quinquagesima ordei. quadragesima uini z lardi uigesima. Jn partibus non remotis. ut. j. de susce. l. medios p singulis libris argenti. p. prestantur aurei. ut. s. de pretio ꝙ thesauri infertur. l. i. secundum. p. sed certe aliud dicit. l. illa ad instar argenti z in auro z in aliis pecuniis fiat computatio. Jtem differt hic ti. ab illo. s. de annonis z tri. z c. quia ibi de his que pro salariis dabãt officialibus hic fisco. Jtẽ ab inferiori proximo. ut ibi nõ.

i Quidem ex qua. i. ex quibus sic supra de in ius. uo. l. iij. al̃. pro portione z tunc proprie ex qua. accur.

k Oportet. ut. s. de heredita. act. l. ij. sed fallit in. vij. casibus. ut ibi nõ. accursius. floren.

l Annonas. etiam preteritas. ut. ff. publi. imperatores. z. j. de prediis naui. l. ii. z. iij. z dic anno. l. tributa pro annona. ut i rubrica. Jtemboc casu non opponitur compensatio. ut. ff. de iure fisci. l. au fertur. §. qui compensationem. sed quid si non est soluendo. ℞. te

b Ediderūt.i.in publicum produxerunt.
c Proscriptione.hoc corrigitur in auc.ut nulli iudi.§.fi.Itē ad hoc.ĩ.de colla.do.l.i.§.fi.z.ĩ.de mathe.l. penul.ac.
d Res ciuiles nō ānone ciuiles.ſ.āni reddit ex publico ad q̄ ſ. de ſa.ſan.e.l.priuilia.z nō ar.a ſ.li q̄ nec p̄benda dz peti l dic dabit pu blico.z ſic non p̄ōt ipetrari remiſſio ad q̄.ĩ.ō āno.z tribu.l.i fraudē.ac.
e Pragmatica. imo ꝓtra ut.ſ. ō no.co.ꝓ.l.i.§.fi. ſed ibi in corpore iuris. Itē cōtra.ſ.de leg.z conſti.l. ꝯ.ſo.ſine alteri us leſiōe.l ſine petitōe. ut.ſ.l. p̄x.i fi. Jt̄ qd ſi ſemꝫ z bis hoc ē qō dicimus ſe cūda iuſſio. ℞. ut nō.ſ.ſi con tra ius.uel uti. pub.l.i.i fi. Itē nō q̄ lz bōz petitio prohibeat q̄dā tñ p̄mittūt ut bōz poſ.iuris.ut p̄ñ liberi z ſiles. Jt̄ poſ. bōz fcā debitoris ceſſantis.ut ff.q̄bus ex cāis in poſ.ea.l. ꝯ. Jt̄ bonoꝝ additio facti z iuris ut ſſū.de eo cui lib cā bo. adi. Jt̄ bōa heredis nō parētis.i.nō obedictis.ut.ſ. de fideicō.aūt. hoc āplius. Itē bona captiui z furioſi.ut.l.de ep̄a.aud.aūt.liberos.ō ep̄is z cle.aūt.ſi capt. Jt̄ ius iniquum p̄ōt peti lz nocet peti ēti. ut.ff. qō q̄ſcp̄ iuris.l.i.accurſius florentinus.

qui inſtruxerit ul geſta admiſſe petitionis ediderit bonoꝝ proſcriptionē puniri decernimus. Pari forma res etiam ciuiles :z ad ius publicum pertinentes ab omni petitiōe muniendas eſſe cenſemus.ſ.nec pragmatica iuſſione:ul ſacra annotatione uel quolibet oraculo diuino:ſeu mandatis ſi qua circa hanc ſanctionē noſtram fuerit ipetrata qōcūqꝫ roboris habere ualituris.

De his qui ſe deferunt.

Imper.Conſt.

Si cuius tacite fidei commiſſa fuerit hereditas ſtatiō officio grauitatis tue nunciet z geſta prodat:z cōtinuo qō actum fuerit renunciet poſt hanc fidem tertiam ab omnibus defuncti bonis percipiat portionē. Qō ſi ab uxore defuncti iſtud officium deuotionis tue fuerit reuelatum:ipſa etiam quam defunctus eē uoluit heredem ſi geſta aperiūt tali premio mācipetur.ut ex ōi p̄monio mediū cōſequatur:z cū fiſco noſtro celebret diuiſionem.iōm etiam habitura p̄uilegiū:ut prior eligat optionem z tunc occultator ille geſtorum fiſci: z mulieris pariter inimicus exutus omi patrimonio ſuo fiſco uendica

a Ciuiles :z ad ius publicum pertinentes ab omni petitiōe muniendas eſſe cenſemus.ſ.nec pragmatica iuſſione:ul ſacra annotatione uel quolibet oraculo diuino:ſeu mandatis ſi qua circa hanc ſanctionē noſtram fuerit ipetrata qōcūqꝫ roboris habere ualituris.
b Ediderūt.i.in publicum produxerunt.
c Proſcriptione.hoc corrigitur in auc.ut nulli iudi.§.fi.Itē ad hoc.ĩ.de colla.do.l.i.§.fi.z.ĩ.de mathe.l. penul.ac.
d Res ciuiles nō ānone ciuiles.ſ.āni reddit ex publico ad q̄ ſ. de ſa.ſan.e.l.priuilia.z nō ar.a ſ.li q̄ nec p̄benda dz peti l dic dabit publico.z ſic non p̄ōt ipetrari remiſſio ad q̄.ĩ.ō āno.z tribu.l.i fraudē.ac.
e Pragmatica. imo ꝓtra ut.ſ. ō no.co.ꝓ.l.i.§.fi. ſed ibi in corpore iuris. Itē cōtra.ſ.de leg.z conſti.l. ꝯ.ſo.ſine alteri us leſiōe.l ſine petitōe. ut.ſ.l. p̄x.i fi. Jt̄ qd ſi ſemꝫ z bis hoc ē qō dicimus ſe cūda iuſſio. ℞. ut nō.ſ.ſi contra ius.uel uti. pub.l.i.i fi. Itē nō q̄ lz bōz petitio prohibeat q̄dā tñ p̄mittūt ut bōz poſ.iuris.ut p̄ñ liberi z ſiles. Jt̄ poſ. bōz fcā debitoris ceſſantis.ut ff.q̄bus ex cāis in poſ.ea.l. ꝯ. Jt̄ bonoꝝ additio facti z iuris ut ſſū.de eo cui lib cā bo. adi. Jt̄ bōa heredis nō parētis.i.nō obedictis.ut.ſ. de fideicō.aūt. hoc āplius. Itē bona captiui z furioſi.ut.l.de ep̄a.aud.aūt.liberos.ō ep̄is z cle.aūt.ſi capt. Jt̄ ius iniquum p̄ōt peti lz nocet peti ēti. ut.ff. qō q̄ſcp̄ iuris.l.i.accurſius florentinus.
f De bis qui ſe deferunt.ſ.delato.quando alius hic quādo nō capit ſeipſum.accurſius.
g Si cuius.ſ.inſtituī heres legitim ue q̄ rogatus ē ut non capiēti det ℔z bul.z dic cuius.ſ.fidei hēditas ē commiſſa .ſ.reſtituēda uxori nō capaci z expone tacite.ut.ſ.ti.ꝯ.l.i.
h Stati. ad id qō dī ſtati.z.ĩ.ꝯtinuo ꝓcor.ff.e.l.edcō.i.℞. Sed cōtra ĩ.e.l.§.cū aut.ubi dī expectandū illū cui relictū ē ut ille prīo deferat ſi nult ſo.℔z quoſdā hic illā corrigit l hic fuerat ĩ mora deferendi.ille cui erat relictum.l dic ſtatī poſt tabulas apertas.añ enī ē alī expectandus.ut ibi.
i Tue. loq̄ p̄curatori ceſaris.ut ex ſubſcriptione legis apparet q̄ dicit rōnali dimitti perditio.
k Tertiam.imo l medietas drodantis.ut.ff.de iure fi.l.cū tacitū ſo.ibi de illo cui erat reſtituendū hic de rogato magis ē contra.ff.eo.ſenatus.§.ſenatus.ubi.etiā hēdī dat dimidiam ſo.℔z.p.ibi per adrianū hic p conſtantinum q̄ corrigit.ul hic capax heres ibi non capax.accur.
l Ab uxore.ſ. non capace cui erat reſtitutio faciēda.
m Heredem.i. fideicommiſſariā que effectu heres ē.ut.ff. q̄ cū eo.l.ſi.filius. Alii ut.p.dicunt q̄ fuit cū alio inſtitutus z alius rogatus ſuam partem non capaci reſtituere.z hoc ſi hēas in lēa ipſa etiam q̄ z c.al ē ipā ēt perſona q̄ defunctus.z tūc dic q̄ ſi uxor detulit.i.quamuis inſtitutus probet cum tali premio mancipet.ſ.uxor predcā prio deferens accurſius florentinus.

to in inſulam deportetur.

Si liberalitatis imperialis ſocius ſine herede deceſſerit.

Imper Conſt.

Iubemus :ut ſi quis forte ex his quibus cōmuniter a nobis aliquid donatum ſit nullo herede relicto deceſſerit ad conſortem potius fola tium:q̄ ad perſonam aliam pars decedentis perueniat.

De theſauris.

Impr leo.

Emo in poſterum ſuper requirendo in ſuo uel alieno loco theſauro:uel ſuper inuento theſauro ab alio:uel a ſe effuſis precibus pietatis noſtre benignas aures audeat moleſtare. Nam ĩ ſuis q̄dem locis unicuiq̄ dummodo ſiñ ſceleratis ac puniendis ſacrificiis :aut alia qualibet arte legibus odioſa theſaurum .i. condita ab ignotis dominis tempore uetuſtiori mobilia querere:z inuento uti liberam tribuimus facultatem ne ulterius dei beneficium inuidioſa calumnia perſequatur : ut ſuperfluum ſit hoc precibus poſtulare quod iam legē permiſſum eſt:z imperatorie maieſtatis uideatur preuenire

n Ex omni patrimonio contra.ff. de iure fiſci l.cum tacitum ubi media dodrantis ſo.ſpeciale in uxore non capace.ut hic lz quidam dicant illā corrigi. Itē contra.ſ. p̄x.℞.ſo.refert rogat capax ſi deferat.z tūc obtinet prī. aut rogatur nō capax z tūc dimidiā.ut.ff. de iure fi.ſenatus.§.ſenatus.an uō ille cui ē relictū q̄ nō ē capax.z tūc differt uxor ab alio.ut hic.ſi aūt exneus alius nec rogatus nec alius cui ē reſtituendum.tunc forte tertia.ut nō.ff.ō iure fi.l.edicto.§.extat z facit.e.l.in prin.z.§. i.z.ꝯ.accur.
o Eligat.ſic.ĩ.ō methal.ꝯ.ar.cōtra. ĩ.e.q̄ñ z a q̄bus quarta pars debe.l.ꝯ. circa prin.ac.
p Occultator.ſ.hīs q̄ ñ deferebat qō intlīge ſi ſciebat z ſtudioſe ñ deferebat. q̄a nec feſtinare debebat. ut.ff.ō iuꝰ fi.l.edicto.§.cū aūt.ſz.p. dicit occultator.ſ.offici alis qō non placet.ac.
q Si liberalitatis ipiaſ ſocī ſiñ hēde deceſſerit.
r Iubem. donatū ſit nullo petente. ut ſ.ti.l.i.in fi.ac.
ſ Hēde.i. nullo libōz ut ff.ad trebell. l.ex fcō. §.fi.z ſic preferē ſocius uxori z aliis p̄ter liberos.z per hoc qō ſubiicit ad p̄ſonā aliā.ul dic hēdē large dici ut ē ſ.ō bo.uacan.l.i.z ℔z hoc z qō dicit p̄ſonā dices eꝛneā l fiſcū.illō cōſtat q̄ teſtamētarius būc ſociū p̄cedit.ut.ſ.ō here.curi.l.i. z.ff.de acq rē.ff.do. ſi is.§.pe.z ſic nec uir.z nō q̄ dicit i ſocio liberalita.ipſi alis.idē ĩ bōz poſſeſſiōe cōſortibz. Jt̄ ĩ hēdibz iuriſ ciuil. Jt̄ legata riis ut.ſ.qñ non pe.par.z ō caduc.tollī.§.is ita.z.§.ubi aūt.z in ſti.ō le.§.ſi codē. Jt̄ plībz p̄onis.ut.ff.ō bo.lib.cōi libto.z de aſſi.lib.l. utrū. Jt̄ ĩ plībz ciuſdē corporis.ut.ſ.ō hēdi.decuri. p totū.
t De theſauris.q̄a de theſauris dāt tributa ō q̄b.ſ. tributis ē dictum rus iō de eis premittit.ſ.p.l.q̄a iter cetera iura fiſcalia ō q̄bz cepit dze ē i theſauro qñq̄ ideo de eo dicit.accur.
u Emo pmixtū icipit quādo i ſuo ul alieno q̄s inuenerit ſz poſtea diuidit.accurſius.
x Nā i ſuis.appellatōe ſui accipe ſiue ſit dñs directo l utilr.ut feuda tarius ēphitheota z ſiles.lz iutilr dño.p.dixerit cōtra nō ergo creditor ñ fructuari dicūt dñi ut.ff.ō ac.re.do.ſi is.§.pe.z fi.nec uir ut.ff.ſo.ma.diuortio.§.ſi fūdū. Itē idē qō i ſuo ē ſi q̄s i ſacro l religioſo caſu fortuito ut iſti.de rez diui.§.theſauros.ſed i his contra ff.de iure fi.l.ij.§.ſi in locis.ſo.ut ibi.ac.
y Sacrificii.ad qō.ſ.ō pa.ſa.per totum.ac.
z Arte.puta magyca ad qō.ſ.ō mathe.p totū quo caſu totū fiſcus erit.cū hic ſit idignus ad qō.ff.ō iure fi.l.i.circa prin.

imminẽtibus neceſſitatibus publicis aliud q̃ exor. proniciis impõa
tur. z ꝓbat hoc. quia fũdi patrimoniales nõ preſtant has tertias z
medias. ut. j. de coll. fundi pa. l. ỹ. ſed tributa ordinaria ſic. ut. j.
ti. i. l. i. z. j. ti. ỹ. l. fi. z. s. de ſacro ſan. eccle. l. ſacro ſancta.

l De indictionibus. dixit de duplici munere patrimonii. ut nõ ſupra
ti. i. l. indictiones. nunc
proſeq̃ de altero. ſ. q̃
ꝑſonis ꝓ pẽmonio ipo
nitur. z q̃a hoc idiceba
tur prouicũs ꝓ ſingula
luſtra auri prio. argen
ti ſo. z eris tertio lu
ſtro. ut in autẽ. de coll.
i pri. z in fine. de luſtra
au. colla. i rubrica. iõ
de indictõne dicit. z uo
cat hoc tributũ ſup idi
ctũ. ut. j. l. i. quia ultra
ordinariũ canonez q̃ re
bus iponitur ꝑſtat ꝑ
ſingula luſtra. z ꝛz hoc
dicas. s. ti. i. l. oẽs oio.
l eſſe poſt iſtã ò eo q̃ re
bus iponit dicit cũ boc
nouum hic inducere ue
lit. alii dicũt ſuperindi
ctum q̃ ultra hec omia
preſtatur. uel ꝓp fertili
tatẽ. ul ꝓp publicam ne
ceſſitatẽ q̃ z ipſum or
dinarium erit. ut. j. l. i.
ſed aliud qò ꝑſonis ꝓ
patrimonio erat cano
nicũ cũ etiam ante bãc
l. ut. s. ti. i. l. omẽs oio.
Et nõ q̃ romani ante
natiuitatem Chriſti cõ
putabant annos ab in
dictione. Hebrei a dilu
uio. Greci a ludo hercu
leo. qui fiebant per ſin
gula quadriennia i mõ
te olympo. ſed hodie
omnes chriſtiani ab an
nis dominice incarnati
tiõis z imperatoris. ut
in aut. ut prepo. no. im
pe. in prin. accur.

m O Mis delegatõ. i.
preceptum factum
ꝓ delegatõem z a prin
tantũ ut. j. de excuſa.
mune. l. placet z. l. pri
uate z. s. ti. i. l. iỹ. ac.

n Poſſidentes accipe.
j. cogantur inferre q̃ del. z c. accurſius florentinus.

o Super indicti. al̃ ſuper indictione. z tunc expone. ut i rubrica ali
as ſuper indicti z ſunt due partes ſuper indicti. i. ſuper nomen idi
cti. ut. j. de priuil. do. aug. l. ỹ. z fi. accur.

p Canones. i. ordinaria. nam canon. i. regula. inde exactores dicũ
tur canonicarii. ut in aut̃ de collati. §. z in hac. ac.

q Potius el̃tiue. accurſius florentinus.

r Poſtulentur. hoc autem q̃ ſit canonicũ ꝓdeſt. q̃a nullus ſe excuſat
ut ſubiicit. ut. j. ti. ỹ. l. fi. z. j. ò priuil. do. aug. l. ỹ. z fi. ſecus ſi ẽet
exor. ut. j. de colla. fundi paterni. l. i. z ſecunda. accurſius.

s Sacri patrimonii. ſed dicas pro eccleſia. cõtra. s. de ſa. ſan. eccli.
l. placet. ſed ſolu. ut. j. ti. ỹ. l. fi. nõ. Item ſi dicas pro domo mea q̃
uerius tunc eſt. contra. j. de priuil. do. aug. l. i. ſed dices de ſuper in
dicto quod eſt exor. ibi loci z eodẽ mõ. R. j. de excu. mu. l. eiudẽ.

t Sed ipſis. i. uobis. accurſius.

u ꝓ Articulari. conſtrue tua z ſubaudi faciat impu. i. iferri modum
collonis ſolite deuotionis. ſ. quãtũ debet ſolui a deuotis colla
toribus modum dico pro ſpe. a poſ. multo ante. hoc aũt facies par
ticulari. z c. debz ei in unaquaque indictione ſeu luſtro mitti prefe
ctis cuiuſque dyoceſeos z per eos preſidibus iulio uel auguſto z ꝓ
macedonum. reliqui[s] exẽpluz
ſecuti medie quãtitatis ut ob
tuliſſe noſcũtur tributa[t] ſuſci
piant. ſed[u] hi q̃ proteſtati ſũt
nihil a ſe ultra tertiã partem
poſſe conferri illud exoluant
ad quod ſe indubitanter fore
idoneos[k] pollicẽt. que diſpo
ſitio in perpetuũ obſeruabit̃
ſacro ſãcta theſſalonicẽſis ec
cleſia ciuitatis excepta: ita tñ
ut aperte ſciat proprie tãtum
mõ capitationis modũ benefi
cio mei numis ſubleuandam
nec externorum grauamine
tributoruz. R. ꝑ. eccleſiaſtici
nomnis abuſione ledẽdã.

De indictionibus.

I Mpr̃. hoñ.

O Mnes[m] oio quocunq̃ titu
lo poſſidentes[n] q̃ delega
tio ſuper[o] indicti noie nidetur
amplexa: canone[p] cogant̃ iſer
re. ut ne qua ſit dubietas hac
aperta diffinitõe decernimus
ut id potius[q] canonis uocabu
lo poſtuletur[r]. Nulla igit̃ do
mus uel ſacri[t] patrimonii ul̃
emphitheotici iuris: uel homi
num priuatorũ etiam ſi priui
legium aliquod habere docea
tur ab hac neceſſitate ſeiũcta
ſit: que iam non extraordina
riũ ut hactenus: ſed[u] ipſis faci
entibus canonicũ nomen acce
pit. I Mpr̃. the.

preſides ciuitatibus ſingulis inter ſeptembrem z octobrem.
ut poſſint deliberare facere ſeu celebrare ſolutiõem z nõ ſub
ditis damnum affligi. ut hic z in autẽ. de coll. in prin.

x Neceſſitas que eſſet propter feſtinam exactionẽ. l̃ dic quia
z qui poſſet ſe tueri. al̃ non. ꝓp breuitatem temporis poterit
ſe excuſari que
excuſatio corã
prefecto au. fit
ut. s. de off. ꝑ.
au. l. i.

y Licentia. quia
infligerunt pe
nas non ſoluen
tibus. z nõ. ex
hac. l. q̃ iacta ꝑ
uiſa min[o] ferire
ſolent. accur.

z De ſup indicto.
differt a ſuperi
ori prox. ti. q̃a
ibi propter ſer
tilitatẽ ul̃ aliam
publicaz utilita
tem ul̃ neceſſita
tem hic quãdo
aliqua predia
erant deſerta.
ut in aut̃ de col
la. §. ſi uero. ali
quando ab hoc
excuſatur eccle
ſia. ut. s. de ſa.
ſan. ec. l. placet
z ſilentiarii. z i
ſacris militãtes
ut. j. de ſilen. l.
i. z ò propo. ſa
cro. ſcri. l. iiii. z
j. de excu. mu.
l. maximarum
z de canone ſa
cra lar. l. ſi pre
ceperit. nos ſm
ꝓ. dicimus ſup i
dictũ quod pret̃
fertilitatez indi
citur. uel neceſſi
tatez pu. exor.
non per luſtra.
ibi per luſtra.

a N Jhil ad ſo
las. i. ꝓp ſo
las. accur.

b Amplisſime. i.
prefecti. ac.

De ſuper[z] indicto.

I Mpr̃.

N Jhil[a] ſuper indicto z nomi
ne ad ſolas prefecture lit
teras quiſquam prouincialis
exoluat: neq̃ ullius omnino
indictionis titulus etiam ſollẽ
nis immineat. nihil eum no
ſtro confirmata iudicio z im
perialibus nexa preceptis ſe
dis ampliſſime[b] depoſcat indi
ctio[c]: z cogat exactio.

De exactoribus[d] tributorũ.

I Mpr̃. conſt.

d Ucennarii[e] centenarii: ſiue
ſexagennarii nõ prius de
bent aliquem ex debitoribus[f]
conuenire q̃ a tabulario[g] ciui
tatis nominatim breues acci
piant debitorum quanquam
exactionẽ ſine omni fieri con
cuſſione[h] oportet.

I Mpr̃.

c Indictio ad qò. j. de excu. mu. l. placet. accurſius.

d De exactõibus tributoz. dixit que tributa preſtãda ſunt z
a q̃bus nunc qualiter z per quos exigantur. ac.

e d Ucẽnarii. ſic dicti. q̃a ducẽtos exigebãt. l̃ q̃a ipſi tot erãt
numero. z ſic ſequentia expõe hi hñt alia nomia put di
uerſificat̃ officiũ. ut. j. ò appo. pu. l. pe. z. s. de iure fi. l. ꝓ
hibitũ. z. l. ſuper creandis z publicani. ut. ff. ui bo. ra. l. ỹ. §. ſi
publicanus. z opinatores. j. e. l. miſſi. ac.

f Debitoribus. i. tributoz ad qò. s. ò iure fi. ꝓhibitum. z. ff. de
iur. fi. aufertur. §. pe. accur.

g Tabulario. ad cuius officiũ ptinet debitoz modum ingere
z fideli noia ꝓuidere. ut. j. ea. l. miſſi. z. j. de numa. adiuto.
l. ỹ. z nota hic tributoz debitorẽ non debere conueniri an
teq̃ breues fiant a tabellione. ac.

h Concuſſione. ut id ſolũ exigãt qò debent z nõ ultra aliqua
occaſione. ut. j. ò lucris aduo. l. ỹ. li. xii. qò ſi fiat ꝑſes ut au
diat. ut. e. t. l. i. z ponet forte penã crimis cõcuſſiõis. l̃ falſi
ut. ff. de cõcuſſiõe. l. ỹ. z facit. j. l. ꝑx. z. s. de fur. l. etiam.

i N Emo tributari. ul̃ al̃ fiſci debitor. ac.

k Inſolẽtia. i. duritia ꝛz quoſdã z facit. s. de act. z obli.

a Pro locis.i. pro magnitudine locorum.ac.
b Possessionum.ex quibus tributa penduntur.ac.
c Annonam.in singulis locis z speciebus constitutam.ut infra de suscep.l.modios.accursius.
d Ad limites.nisi militibus in castris constitutis profligebantur.uel ad tempus reponebantur.ut hic z infra de erroga. militum an. l. iiii. z infra de canone. lar. l. i. z infra de fundis liuii.l.i.z facit infra ea.l.nemo. accursius.
e In fraudem annonarie.i. tributi ad annonam.ut dixi in rubrica.ac.
f Deuotionis id est dicti tributi uel deuote soluendi.ac.
g Sortiri.nisi sit prescriptuz. xl. an.ut infra de fundis pa.l.fi.
h Par.i. reū accusando. ut supra cadē.l.omnes. pro modo tamen possessionum. ut supra eadem.l.indicti ones.z facit supra de precibz impera. offerē. l.nec damnat⁹. z infra de tutelis pa.l.omnes.z supra de uectigalibus.l.quicquid. z si cōtra ius uel utilitatē publicā.l.finali z infra de naui. non excu.l.ÿ.z infra de canon.fru.urbis ro.l.ÿ.z de aque du.l.diligenter.accursius.
i In Emo possessorum prediorum propter que tenetur ad
k infrascripta.accursius.
l Mansiones publicas.in quibus forte annona erat reponē da uel aī publicas.accur.
m Longius quia illi de una prouincia non debent deferre ad aliam.z facit supra eadem.l.pro locis.z infra de priuilegiis do.augu.l.ÿ.z infra.l.prox.accursius.
n Editerrance ciuitates.i. homines eorum.accursius.
o Expensis.i.inuicem alie pro aliis tributa soluebant.z sic longius portabant quod hic remouet ad quod supra pro locis z facit infra de priuilegiis do.augus.l.secunda z.l.proxima.z in autentica de collatio.§.nullus autem.z infra de metallis.l.iiij. Item uidetur contra quod dicitur. Alter alere ius onera pōtate z sic ad implebitis.z c̄.sed hic nō releuat immo grauat alter.accursius.
p Deuotionis.i.tributi deuote soluendi.accur.
q Obsistere.potest ponere secundum. B. in emphitheota z fructuario qui publicas debent soluere functiones.ut.§. de iure emphitheo.l.ÿ.z.ff.de usufructu.l.hactenus. qui si non soluant infra tempora huius legis. dominus exigit.i. uendicat predium non obstante aliqua dignitate.uel secundum.m.pone in exactore tributorum qui nisi inferat fisco infra tempora huius legis.dominus predii qui soluit repetit ut in fine huius.l.z nihilominus tenebitur fisco exactō z ex actus in subsidium.ut infra de erogati. militum anno.l.v. z supra de conuen.fi.de.l.fisco.uel uerius nisi emphitheota similes soluāt.j.tēpora huius legis pertinet exactio ad dominuum.i.quia dominus exigit dicta tributa.ut fisco soluat. ut deferat a primo in quo primus reuocat fūdum ab emphiteota.z ipse dominus soluet.accur.

nec eē extraordiaria nec uocari⁹ que solemniter a ꝓuiciali bz deuotissimis ꝺferēda sūt.

Mper. Alaꝝ.

Pro locis ac proximitate possessionum annonaꝝ ad limites transuehi precipimus.

Mpr. Grat.

In fraudē annonarie rei ac deuotōis publice elicitū dānabili surreptōe rescriptuz maifestū ē uires ñ posse sortiri circa oēs igr̄ par atqz equalis illatōis forma teneat.

i Mpr.

Emo possessoꝝ ad istruendas mās̄iōes uł ꝓferendas spēs lōgi delegeī:sz oēs itineris ac necessitatis hita ratiōe delegentur.

Mpr.

Editerranee ciuitates.añ a maritimis:z maritime a mediterraneis onerabanī ex pēsis ut plus hēret dispēdii trās̄latio:q̄ deuotōnis illatio hoc ñ solū i pñti:uez ēt i posterū ꝓhibeūs:ea lege ut se ultimo nouerit supplicio puniē dos q̄ ista commiserint.

Mpr.

Obsistere cōmodis publicis z statutis necessitatibz ñ possūt priuilegia dignitatū uñ ut q̄sq̄ pdii emolumētum ꝓseq̄t si ñ is euoluto ānī spatio itra sex mēses oēm cui eē ꝓstrictus dr̄ reliquoꝝ itulerit cumulū ad ipos q̄ sūt dñi pre dii exactōem uolumꝰ pttneī.

Dem au.

Judices quos circa ꝓfligenda eraria nr̄i cōpēdia negligentes ac desides fuisse constiterit oia que i admistratōe poiti p ceperūt emolumīta redderī cōpellantur.

Mpr the.

Ab unaquaq̄ ꝓuicia cē suimus expetēdū qō ab his dē nup eē pmissū tua sublimitas iudicauit. nłlus uō ō ceō ad possessiōes eaꝝ qō maxie formidant inspector accedat

q Commodis.i.tributis que fisco egenti z necessitatem habenti soluuntur ut subiicit.accursius.
r Dignitatum.sic.ff.de mun.z ho.l.si.§.ab his.de uacā.mu.l.sunt munera.z supra eo. in fraudem.accur.
s Anni. infra quem debent solui exactori.ut infra titulo secundo.l. misi.accursius.
t Sex mēses. nota purgatur qua mora commissa infra sex menses. quod est uerum quo ad dominum. sed quo ad fiscum triginta dies statuuntur.ut ifra de errogatio. militum an.l.v.accur.
u Exactionez.i.uendicationem predii secunduz primum.uel.i.repetitionem pecunie solute ſcundum alium per conditionem sine causa.ut dic quia dominus exigitur etiam pro preterito tempore.ut.ff.de publica .l.imperatores. ipse autem dominus reuocatur ab emphitheota.ut supra de iure emphiteoti.l.ÿ.a fructuario. ut ff.de noxa ac.si noxale. uel dic recepta ultima pactione q̄ domin⁹ exigat quod debuit emphitheota soluere cum ipse pro eo tempore soluere teneatur.z sic concict.ex hac.l.ac.
x Judices.i. presides prouincie ad quos pertinet imponē.z exigere .ut infra titulo secūdo.l. in fiscalibus accursius florentinus.
y Profligenda.i.imponenda uł exigenda.accursius.
z Compendia. i. lucta. accursius.
a Emolumenta.i.salaria.accursius florentinus.
b Compellantur. hoc propter negligentiam.sed si quid acceperint. ut male agant.tunc in quadruplum preter hoc.ut supra de statu z ima.l.i.z infra de censibus.z per equa.l.equatores. Item facit ad negligentiam iudicis puniendam.ifra de suscep.l.i.z de col.fundi pa.l.placuit.z supra de officio pre.si quos.sic in tutore.ut.ff.de ad ministratione tutorum.qui negociatiōnē.§.i.z. §.pe. ac.
c Illud ab una.localis est hec lex.scribit enim constantinus Isidoro prefecto ilici super tributis grecoꝝ.dicēs q̄ multe prouincie grecorum promiserunt se soluturas medietatem eius quod ante soluere solebant.uel medietatem auri q̄ dicto prefecto usum fuit sufficiens.unde non sunt in plus exigendi. accursius.
d Prouincia.grecorum.s.de illis que promiserunt accur.
e Permissum.quod fuit medietas ut subiicit.accursius.
f Eorum. macedonum seu grecorum. alias earum.s.prouinciarum ē. de illis que promiserunt.dic ergo nō mixti inspectorem pro supindicto aliquo imponendo.talis enim spectio fiebat.quando propē fertilitatem aliquod super indictum erat imponendum. nam tunc plus exigebatur tributorum gratia.accursius.
g Reliqui.s.greci.qui non promiserunt aliquid sequitur exemplum macedonum.i.grecorum illorum.s.qui promiserunt.ac.
h Tributa fisci.i.onus tributorum.z dic medietatem auri.unde assumit hic pȳ.ar.q̄ medius aureus est tributum cesaris. sed hic in grecis.in aliis seruat.quod nota i rubrica.scilicet q̄ aureus integer z hoc colligitur.nam si isti dimidiam.colligitur q̄ illi totum aureū z secundum hoc non est contra infra de fulce.l.modios z facit ifra de coll.fundi pa.l.ÿ.uel dic hic medietatem.s.eius quod antea prestabant.accursius florentinus.
i Sed hi.i.macedones quidam speciales.accursius.
k Idoneos.sic.ff.ō mu.z ho.l.iij.§.preses.z in auten.de equa.do. quia uero in fine.z caue.quia.B.hanc non tributis ordinariis.sed

x Possessore.i. tributario qui p possessionibz dz.z diccõe nec ī exigendo.ut subiicit nec comerciũ cũ prouincialibus.ut.j. ò erro.mili. anno.l.opinatoribus.accur.

y Cui.s.possessori.accursius florentinus.

z Militem.i. opinatorem qui in hac militat militat.accur.

a Militem.i. opinatorem qui in hac militat militat.accur.

b Exactorem.i. rectorẽ prouicie ad cuius officium pertinet tributa exigere.ut.s.l.prox. ac.

c Imminere.i.ut soluat cõpellere.R.ad que.j. de cano. lar.ti.l.i.ac.

d Judices.i. presides p uinciarũ.ac.

e Delegari.i.ab ipis opinatoribus exigi uł cõpelli soluere.ac.

f Quantitates.i. quam opinatores a prouincialibus exegerunt.ac.

g Officio.s.cuiuslibet officialis sit.ac.

h Exigendos.i.quos ipsi debẽt exigere exigendos.s.tributarios.

i Militibus.i. opinatoribus.ac.

k Manebit.i.tenebit.

l Curiales.s.pides curie ad qò.j.ti.i.l.i.i pri.

m Cum.reddit rationem quaz puniunt predicti.

n Judicem.i.pidẽ loci.

o Inquirere cognoscendo quid z quantũ debz z super hoc iudicare.

p Nomina.redigendo ī scriptis.ut possit dazi duennariis.ut.s.l.i.ac.

q Consuetudine.z nota hic pro consuetudine.

r Conuinctis.legitime ñ per carcerẽ. uel simili modo.ut.s.l.nemo.

s Perceptis.p opinatores.accur.

t Anno.infra quem dz solui.ut nõ in prin.l.

u Numeros.milituz forte de militibus erat opinator.uel dic q numer opinatorũ erat in quaterno aliquo qui ad diuersas prouincias mittebant.ut faciunt tẽplarii qui percipiunt.a iudicibus qò exigunt cum suis officiis. ut in prin.huius. l.ac.

metas id quod debetur accipiant:nihil is sit cũ possessore[t] commune:cui[z] non militẽ[a] sed exactorem[b] si sit obnoxius cõuenit iminere[c] .iudices[d] itaq; qui prouinciales passi fuerint opinatoribus delegari[e] eius dez quantitatis[f] duplex pena retiebit:z apparitores ex quolibet officio[g] sententiam depõtationis excipiat si per semet exigendo[h] uoluerint delegare militibus[i] z curiales[k] tẽpora le manebit[l] exiliũ.si eos quos solenniter exigere consueuerunt opinatoribus putauerit esse credendos:quum[m] iudicẽ[n] oporteat inquirere[o] debitores tabularios fideliter prouidere nomina[p] debitoruin. z apparitores siue curiales consuetudine[q] seruata regionum conuinctis[r] debitoribus imminere : ut preceptis[s] congruis emolumentis opinatores impleto anno[t] ad proprios numeros[u] ualeant remeare:qui[x] si ultra annum protracti fuerint iudices[y] absq; ulla mora de proprio cogantur exoluer militibus[z] quod debetur[a] ipsis aduersus obnoxios repetitione seruata[b] .q; si ad nos alia qua de retentis[c] opinatoribz querela peruenerit: in dupluz ab his protinus exigetur.ut partẽ debitam miles: reliquã fiscus accipiat.iudicibus[d] quo

v Militem.i. opinatorem qui in hac militat militat.accur.

w Exactorem.i. rectorẽ prouicie ad cuius officium pertinet tributa exigere.ut.s.l.prox. ac.

x Qui. opinatores.s.accursius.

y Judices.dicunt quidã iudices que promiserunt opinatores soluunt de suo.z fm hoc dic protracti.i.uenire distulerint.z dic obnoxios .s.opinatores.uel dic iudice.i.presides z protracti.s.opinatores z sic propie z obnoxios.s.tributarios.ac.

z Militibus.pro stipẽdiis fz primũ modũ ł militibz.i. opinatoribz secundum alium.accur.

a Militibus.pro stipẽdiis fz primũ modũ ł militibz.i. opinatoribz secundum alium.accur.

b Seruata actione neg.gest.ut.s.de negociis gest.ex facto.§.fi.uel condictione ex hac.l.accursius.

c Detentis.i.ex his que exegit z militibus dari debuit apud se retinuit.z fz hoc dic opi.i.ab opinatoribus z qò dicit miles..i.opinator pro militibus uel dic q iudex aliqua retinuit que nõ dedit opiatori q̃ ī duplũ dabit.ut mediã miles.i.opinator p suo officio z aliã fiscus z fz hos itellectus nõ obstat.j.de cẽsi.p equatores. ubi a p uicialibz idebite fuit acceptũ.z ita in quadruplũ punit.alii dicũt.q; ibi per uim.ut.j.de excu.mune.l.placet.z fz eos facit.j.ti.i.l.i.

d Judicibus.s.prouincie.accur.

q eorũq; officiis eatenus subuenimus:ut in contumaces ò bitores cuuslibet dignitatis[e] auctoritatem suaz exerceant: ac si impudenter solutio differatur : actores p curatores[f] q; eorumq; predia prosequatur.de eorum quoque nominibus[g] ad nostram scientiam delaturi.

Dpf.au.

Q[h] diuina domus aut quelibet alia cuiuscunq; dignitatis atq; fortune re uera fũdos extra metrocomias[b] non patrocinii[i] gratia:sed emptiõis[k] iure uel quolibet alio titulo legitimo possiderit:z nõ impositas rei publice functiones agnouerit : quemadmodum prior[l] dominus debebat omnibus modis possessiões[m] eorum publico uendicentur: z curie eiusdem ciuitatis sub qua uincti[n] sunt assignentur.[o] ut publicis commoditatibus circa tributarias functiones undiq; nostra prouisione[p] uideatur esse consultum.

De[q] superexactoribus.

Dpf.archi.

Q Quicquid[r] ultra debituz fuerit elicitum a curialibus uel coartalibus uel aliis exactoribus:tin duplum[s] seruatur quod p rouincialibus restitui

e Dignitatis.s.ut sit tributarius ad qõ.s.ubi decu.con.l.i.z ubi sena.l.i.z notãt q̃dã hic q; officialis dicit ius sua auctoritate si pidis iussu sit tributarius z dic auctoritas.s.capiẽdo do psonã ut.s.nemo.z ī rebus ut subiicit z ī ea.l.nẽo.z dic actores.z c̃.i.officialis presidis.accursius.

f Nominibus q̃ noluit soluere.

g Jdiuia domus.i.nãa ł augste fz.b.al.z py.sic põit.s.ò quadri. pscrip. l.fi.z ubi causse fisca.ł diui.do. ī rubrica.uł dic diuina domꝰ.ut p eccla ponat. ut nõ.j.e. l.in fi.z facit.j. de mune.pa.l. cui dẽter.z.s. ò inter.l.i.ac.

h Metrocomias metros mẽsura comes uilla. de inde metrocomias.i.uilla mẽsurata que dabat metroicis.ut.ff. ò iure fis.l. certa.in qua uilla nec bis domibz nec alus bz emeẽ ut.j.non licere ba. me.l.i. ac.

i Patrocinii. p stãdi tributario in fraudẽ publi cazz functionuz quo casu nõ bz ei tenere predia ob cãm primonii data.ed cõficiscãtur ut.j. nemo ad suum patro.sumat.l. i.z sic nõ prestaret tributa cum nõ habeat.z c̃.

k Emptoris.licite

l Prior dns.sũt eni publice functiões.i. tributa z annone onera rez:z iõ cuz rebz ãbulatoria.ut.ff.ò publica.l.ipatores.z.j.de fũdo patri.l.uniuerii.z.j.de prediis z õibus rebus nauicularioꝝ l.ij.z.ff.ò cẽsi.forma. sicut fuitutes.ut.ff.de ser.ur.predi.l. uiam.§.pe.z fi.ac.

m Possessiones.pro quibus tributa erant soluenda.ac.

n Uincti.ał uicissim ał iũcti.accur.

o Assignãtur.contra de sacro.san.ecl.placet.ibi nulla translationũ.z c̃.so.fz quosdã ibi ò prediis dedicatis eucharistie. hic de aliis prediis collatis eccle ad qò.j.ò fun.rei priua. .l.unius.sed ibi nõ dicit predia auferri.tu dic q; hic nõ dicit fieri translationẽ in aliũ bz assignez ciuitati.q.d.ad pign̄ z j.uł uerius.ut dixi hec diuia domꝰ p domo eccle ponitur.

p Promissiõe ał ꝓuisiõe z ał ꝓmissiõe z dic.s.q̃ ẽ ī hac.l.

q De superexactoribus ultra q̃ debetur ne iste ti.uł superior de supindicto sit superfluus.p.ac.

r Quicquid.a curialibus actiue ac.

s In duplũ.imo ī quadruplũ.j.de excu.mune.l.placet.z de cẽsi.l.p equatores.q̃ sũt cõtra so.illa ò rigore.hec de equitate.ł hec fz illas.ut hoc duplũ sit qò prestaz ꝓuicialibz aliud fisco.ut.s.de asserto.l.ij.py.ł uerius refert p uiz ut ibi

l. negantes. accursius florentinus.

l Penaliū. i. hominū pena dignoꝛ nescit. cōtra. ff. ò penis. l. aut dāna. §. solēt ubi dī q ad custodiēdū ñ puniēdū ē carcer.

m Officialiū. q. d. nō priuatoꝛ q̄ debēt. sed officialiū i officio exigendi excedētiū. ut subiicit ꝛ ēt i quadruplū exacti. ut. j. de excu. mu. l. placet. j. ò cēsi. l. p equatores. Officialium. i. iudicū. ac.

n Et cū dēotatōe al' cōdēnatiōe ꝛ al' cum denotatōe. Jē. j. alias certiores al' cobertiones ꝛ ē sensus. qa cū pena iudicū coruꝫ. s. officialiū q. s. officiales cōtra hāc legē admiſ ant ponendo in carcerem tributarios ò officio quoꝫ. s. officialium male gesto rū. s. i uiculādo certiores eē dicit. s. iudices eorum. accursius.

o Preides. q sacit exigi. ut. j. e. in fiscalibus.

p Solutores. i. tributarii sic dicti. qa soluere ò bēt ꝛ ibunt securi. nam timētes officiales penaꝫ inferēdā a suis iudicibus non i carcerabunt ꝛ ad hoc. s. de officio. recto. pro uin. l. omnes. ꝛ de sportulis. l. j. accur.

q Indulgētia. qa ñ icarcerando.

r Abutatur. qa nō soluat quod iam facile iut.

s Custodia. capitur ergo ut ar. ff. ad. l. iul'. pec. sacrilegi. §. fi. q̄ est in debitore publico. ut. j. l. prox. speciale al' secus. ut no. qui ce. pos. l. i. accur.

t Si quis. s. debitor. accursius.

u Omnemque. non ergo pro mensura debiti. ꝛ sic est contra in auten. de exhiben. §. si uero. solo speciale in fisco uel ueri us hic colligitur ꝛ facit. j. de capi. ꝛ di. pi. l. i. ꝛ j. ac.

x Suscepto. suscepit enim executor obsequium. i. officium tributarii. quia soluit sibiipsi de proprietate reꝛ debitoris que uendentur. ut. j. de capi. ꝛ di. pi. l. i. ac.

y Prebita. exactori. accursius.

z Exercitus. facit in auten. de man. prin. §. neq̄ aūt. in fine.

a Quotiens abreptus. i. captus. l' abreptus ab eo qui eum subtraxerat custodi. accur.

b Teneatur. s. ꝛ custodiatur. ut. s. l. nemo. in. j. Ro. al. ac.

c Abstulit. s. officio custodiendi al. accur.

d Crediderit. ꝛ subtraxerit sic. ff. de re. di. l. fi. sed uidetur nō delinquere qui exigit a debitore publico quod debet exigēti. ut. ff. ad. l. iul'. pec. l. peculatus. io. ibi non i fraudem fi. sed p suo cōmodo licet tñ reddatur fisco. ut. ff. ò iure fis. l. deferē. §. fi. hic autē in fraudem fis. Jtem ibi pecuniam. hic personā

ut fiscus eum non inueniat ꝛ facit supra de asſ. tol. l. iii. ꝛ in autē. ut omnes obe. iu. §. si igitur. Jtem nota hac. l. minus habere fiscuꝫ q̄ priuatum. cum priuatus iuraret in litem. ut. ff. ne quis eum q̄ in ius. l. si per alium. §. i. accur.

e Rectores ceteriq̄ officiales subaudi. py. accur.

Dem autem rectores ceteriq̄ rei priuate nostre ad solutionē specierum solennium debiti uigoris auctoritate cogantur: ne prouinciales rei priuate nostre fatiget immanitas.

f Specierum. per fiscuꝫ commodatarum. ac.

g Jmmanitas. al' inhumanitas ꝛ al' immanitas. i. nimietas. nam si isti officiales non soluerēt totum onus portarent prouinciales. quando immensum fatigarent. portatur enim leuius quod a pluribus portatur. ut ar. in auten. de naui. in cu. de. in prin. ꝛ facit. j. ò oñi agro deserto. l. omnium. ꝛ i fra de priuilegiis doaugu. l. secūda. ꝛ. l. fi. ꝛ sic nota contra officiales communis bonoñ. ut soluant collectam sicut alii. ac.

Dem Mpr̄. the.

h Apparitores seruitiū. s. ut seruiāt susceptori accipiendo aurum a collatoribus et portādo susceptōi. quales erant ducennarii. ut. s. eo. l. i. ac.

Apparitores quicunque in collationem auri precepti fuerint: officii sui adhibere seruitium titulorum debitum: ꝛ collationum summas relationis sue fide ꝛ annotatione p scribant. sit q̄ ex officiali[k] instructōe officiū[l] sciū q̄d exactum quidue platum[m] esse uideatur: ne longinqui itineris diuersitate susceptō[n] aductus ꝛ curie sue desit: ꝛ rei familiaris detrimenta sustineat.

i Debita. i. quando debebat collator uel p quo scrinio exigitur. ut infra de cano. lar. l. i. ꝛ j. accursius.

k Ex officiali. i. apparitore predicto. ac.

l Officium. s. suscepto rium. accur.

m Perlatum. i. sponte datum. sed exactum per uim. ut supra eodē l. j. ad quod. ff. de. l. iij. fideicommiſ. §. si rem. accursius.

n Suscepto proprie. quasi dicat ideo per apparitores facit exact. ꝛ c. alii dicūt susceptor. i. apparitor qui ideo debet scribere quod accipit. ne. ꝛ c. ꝛ secun

Mpr̄. archi.

In fiscalibus debitis hoc est annonariis ceterisq̄ titulis qui ad archam eminentissime pertinent prefeture: necnon i hisdē debitis que rationale usurpāt officiū. rectores puiciarum constringantur ꝛ eos necessitas maneat exigendi a q̄bus expectatur auctoritas.

Dem pa.

Jssi opinatores. i. exactores militaris annone cum delegatoriis iudicibus eorūq̄ officiis insistāt: ut itra anni

dum hoc detrimenta. ꝛ c. qui de suo emendabit de quo nescit redde re rationem. ꝛ facit infra de suscep. l. frumenti. infra de apo. pu. l. i. ꝛ in auten. de mandatis principum. §. coges. ꝛ ò coll'. §. iubem⁹.

o In fiscalibus titulis. certa sunt dispendia principis ꝛ aliqui soluunt ad unā. alii ad aliā expensam seu archam. ꝛ alie arche erant apud prefectum. ꝛ alie apud procuratorem cesaris. ad quod infra de cano. lar. per totum. ꝛ illas hoc uocat titulo. ac.

p Rationalis. i. procurator cesaris. ut. s. de mo. mlc. l. j. ac.

q Usurpat. i. utendo retinet. ꝛ sic nota q̄ hic ponitur in bona parte usurpare ut infra de agri. ꝛ censi. l. queadmodum. circa finez ꝛ. s. de modo mulc. l. j. accursius.

r Confligantur. exigere. ut ꝛ infra de ca. lar. l. j. accur.

s Maneat. i. detineat. ꝛ facit. j. de col. fun. pa. l. fi. ac.

t Jssi opinatores. multa nomina habet exactor. ut nō. s. l. i.

u Cū delegatoriis. s. lēis. ꝛ sic iudicibz ē datiuus casus. ul' dic q̄ sit ablatiuus. quia prefect⁹ delegat. i. mittit presidibus. ut nō. s ti. i. l. j. ꝛ i aubrica illius ti. accur.

x Anni. anno eni durabat officiū exactoris. ut in aut'. ò coll'. §. iubemus nullū. ꝛ. j. ò suscep. l. neminē. ꝛ. j. ò excu. ꝛ exactori. l. iii. j. q̄ tēpus fieri debeat exactō. ut hic ꝛ. s. ò āno. ꝛ tribu. l. obsistē.

a Remel refusiõe. i. solutione a refundo. dis. secundum. p.
b Remissam. ab his qui faciendi hoc ius habẽt non alio. ut. j. ò solutionibus debi. ciui. l. i. z. s. de quadri. prescrip. l. ij. §. fi. z solẽnit ut. s. l. prox. z facit. ff. de penis. l. diui fratres. z. L. sentẽ. rescin. nõ pos. l. i. z. j. de suscep. securitatem. accursius.
c Refricari. nisi fuerint gratiosa. s. de transac. preses. z nõ. s. de an. z tribu. l. iij. ac.
d Preceptionis. buj. l.
e Letari. sic z qui fuit tutor a curia excusat. ut ò decur. l. curator. p. Jt hoc si alii ñ sint idonei ad dicta nume. ut. ff. de mun. z ho. l. honor. §. fi. sed ibi ĩ personali ac idem in patrimoniali. ut nõ. s. de superidict. Jt facit. j. l. fi. ac.
f q Licunq; prouincia tibus sit sub. accur.
g Ab eo. passiue.
h Sibi. s. presenti conuẽtioni secũdũ. m.
i Annorum. s. proximorum. R.
k Supiorũ. presumtio de preterito ad plus p teritũ. p. de pñti ad preteritũ habes. s. ò adul. si qui. Jt q; presumitur solutio est sic. ff. de proba. l. cyrographum.
l Optio. masculini. ꝺa optatũ percipit. ac.
m Actuarius. al' astruarius. ꝺa cũ astu z callidi tate z istãtia extorquẽt. p. al's actuari?. ꝺa aliquid agit i exigẽdis tributis. fuerunt enim hec nomia exactorum.
n Lauer q; ꝓmiserit tributa preteriti anni. uel quia cõfessus ẽ se ea debere que antapocha dr que ul' quia tantũ preteritorum dicit recepisse.
o Bestorum. i. probatione testium coram gestis q; preteritorũ annorum debeatur.
p Ecuritatibz. conscribunt a procuratoꝛ fisci uel alio qui habet ius exigendi. z nõ. hanc l. casum quo nõ oppõitur exceptio nõ nu. pe. licet nõ sit numerata q; cum aliis habeat. s. de non numerata pecunia l. in contractibus. §. sed quoniam z dic ut ibi. Item facit. s. l. semel z ò quadri. pre. l. ij. §. fi. z. j. de suscepto. l. securitates. ac.
q De canone. uel largitione titulorum. i. de regulari prestatione. largitiones enim dicuntur ea que prouinciales fisco largiuntur z depẽduntur z dicuntur tituli. quia specialibus titulis. i. litteris breuibus uel cartis leguntur. ut. s. de conuen. fi. de. l. fi. p. z. supra de anno. z tributis. l. iij. accursius.
r Omnem summam. i. tributum quod pro auro z argento prestatur. q; dic. s. ò argẽti pretio q; the. infertur. l. i. uel dic sũmaz auri que pro tributo prestatur z pro reliquis speciebus. ut quadrigesimas uel quinquagesimas. ut. j. de suscep. l. modios. ac.
s Sacris. lar. ablatiue uel datiue. accur.
t Ex more. s. illius. l. modios. accursius.

trãsacti mũeris cõstrigi quos claruerit accepta securitatis ꝓsperitate letari.

Idem maꝛ.

Quicunq; de prouincialibz z collatoribus decurso post hac quantolibet annorũ numero quũ z ꝓbatio aliqua ab eo tributarie solutõnis exposcitur si trium coherentiuz sibi annorũ apochas se cuitatesq; protulerit supiorum temporum apochas nõ cogatur ostendere: neque de pacto ad illationem functiõis tributarie coarcetur: nisi forte aut curialis: aut quicunq; apparitor: uel optio ul' actuarius: ul' quilibet publici debiti exactõ siue compulsor possessorum uel collatorum habuerit cautionem: aut id quod reposcat deberi sibi manifesta gestoꝝ assertione patefecerit.

Idem. iusti.

Securitatibus que publicaruz functionũ gratia: siue in solidum: siue ex parte solute esse conscribũtur: nullaz exceptionem non numerate pecunie penitus opponi concedimus.

De canone largitionum titulorum tributorum.

Idem const.

Omnem summam in auri ul' in argenti reliquarũq; specierũ: que sacris largitionibz z more penduntur: statim ut exactõ fuerit celebrata ad thesauros uniuscuiusq; prouincie ul' ad proximos referri.

u Prouincie si uin? ibi sit tãtũ thesaurus. ul' ad prox. ut subiicit. uel dic si prouincia sua nõ habeat. tunc ad proximos. ut s. ò anno. z tribu. l. pro locis. z facit. j. ò suscep. l. diui. z facit. j. de auri. publi. presta. l. i. z. s. de offi. sacra. lar. l. i.
x Ad proximos. si ille de illa prouincia decessit. ac.

sub obsignatõne tabularii ceterorumq; quos solicitos esse debere precedẽtia iussa decreuerunt: z thesaroruz prepositis consignari precipimus: ut exinde ad sacruz comitatum integer omniũ titulorum numerus dirigatur.

Idem hon.

Neq; sacrarum priuatarum ue largitionum palatina officia ex quacunq; causa ex quocunq; titulo fiscalis debiti: quum ad prouinciam mittũtur possessores per se audeant conuenire. siue id ex preterito reliquum trahatur: seu presentis tẽporis tributo sol ui cõueniat: sed rectores prouinciarum frequenter adeundo commoneant: eorumq; officiis incumbant. q; si rectoꝛ prouincie iminentem sibi me moratorũ declinare molestiã querens: uel qualibet alia ratione isdem propria auctoritate publice exactionis permiserit curaz tam ipẽ q; officiũ eius uicena auri pondo fisco dependeret.

Idem leo.

Recepit nostra serenitas neq; ueloci cursui: nz alii preter ueterem consuetudiez grauamini subiacere cartularios qui de coartalibus officiis uniuscuiusq; prouicie largitionales titulos retractare constituitur. cum id amplissima prefecturaz dispositisse ꝓhibeatur: ut his necessitatibz liberati fidel'r largitionales titulos ualeant retractare. q; si aliquo tempore nostra iussio

y Tabularii q; sunt cum suscep tore. ut. j. de suscep. duos. z de numa. z actu. l. in prouinciis.
z Solicitos. i. ꝓsides z opinatores. z alii ut. s. de exact. tribu. l. missi. ac.
a Consignari. secũdũ solẽnitatẽ quaz bẽs. s. de apo. pu. l. i.
b Exinde. i. bis secutis que dcã sũt. ius. i. ad comitem rerum pri. ac.
c Numer? i. ois exactio. Particulos. i. breuis facta. ut i rubrica notaui. ac.
d Sacrarũ priuatarũ ꝓ eisdẽ. uel dic sacraruz. i. fiscalium uel priuatarum. s. sui patrimonii. z dic neq; hec officia. s. nedum alii q; mandatum nõ habent. ac.
e Officia. i. officia que congruunt palatinis.
f Cã. s. debiti qò est. j. ac.
g Conuenire. ut z. s. de exacti. trib. l. missi. ubi dicuntur bi palatini opinatores z. s. de offi. rec. proui. l. nullum.
h Tributis. al's co. al'ta. Incumbebãt. z ut exigãt a subditis z ei soluãt
i Eorum. presidum. ac.
k Officiis. i. officialibus memoratorum exactoꝝ. accur. Incumbant. isti exactores. accursius.
l Isdem. palatinis. accursius.
m Officiuz eius. s. presidis. i. officiales. accur.
n Ercepit cursui. minus est de quo habes. j. de cur. pre.
o Qui ò nõ. q; dicũt cartularii l' numa. ac.
p Largitionales. hic expõe ut i rubrica.
q Retractaꝛ. i. pfecte tractaꝛ. ut sũt notarii. Jussio. s. ista.
r Violata. quia z coguntur ad aliquod grauamen ultra consuetudinem ueterem. ac.
s Conatus. i. si aliquis uellet cogere illos cartularios inhibetur a comite oriẽtis. accur.
t Generali. i. hac. l. que generalis est. accursius.

am nō ut hic ꝛ.ff.ò publica.l.licitatō.§.qō illicite.ꝛ.s.de i fa.l.ÿ.ul' hic habebat mādatū ò exigēdo.ꝛ iō i duplū puni tur ibi sua auctoritate.ꝛ iō i quadruplum.ac.

t Confutatus.i.cōuictus:ꝛ sic ciuilis nō tollit crimialē.ut ꝛ. s.quando ciuilis actio.l.una.accursius florentinus.

u Perseueret sc pius faciēdo ad quod.ff.de pēis l.capitaliuꝫ.§. solent.ꝛ.§.grassatores.ꝛ.s.de ēpa.aud.l. iij.i fi.al's si semel. tūc exor.ut.l.li citatio.§.qō il licite.ff.ò pub.

x De capiēdis ꝛ distraben.pi.tri bu.causa.

y Res eorū di strahāt post duos menses a die captionis.ut ff.ò re iudi.l.ò bitoribꝫ.al. Itē seruatis solenni bus q̄ dixi.s.ò fide instrumen. ꝛ iuꝝ bas.l.i.

z Possidendi.ēt si res fuerit mi noris.ut.s. de iure ba.fisca.l. q̄cūq; in fi.ꝛ sa cit.j.ò debito. ciui.l.fi.in.fi.

a Soluis.q.d.ñ carcerēt.ſꝫ tñ bñ capitur p psonā.ut.s.ti. ÿ.l.ÿ. Itē ꝛ uē dēt.ut supra.l. px.ac.

b De apocis.ꝛ descriptōibus. pu. Apocha sol uenti datur.añ pocha suscipien ti.ut.s.de fide i stru.ples.ꝛ.s. q̄ po.in pigno. bab.l.pe.ꝛ nō q̄ al's ē curiali um al's curiali bus ꝛ expones in.l.i. Itē al's ē de distributionibus ciuilibus al's deest.ac.

c Ò inferiorū q̄ tributa accipiūt ꝛ iferunt maioribus q̄ ma iōes se accepisse negāt ꝛ sic fortūa.i.sbstātia iferioꝝ gra uatur in duplo.ut.s.ò exact.trib.l.missi.accur.

d Curialiū potētes ꝛ curiales p codē pōit.ꝛ c.ꝛ ē al's ide.ali as eorundem.accursius.

e Descriptiones.s.bonoꝝ q̄ uocāt extimi quas faciūt principes cogētibus diuersis negociis.unde illò.exiit edictū a Cesare au gusto:ut describeretur uniuersus orbis.ꝛ fꝫ hoc qò subiicit per singulos ordi.dic.i.per oēs boies magnos ꝛ puos.oēs eni debēt soluere.ut.s.de anno.ꝛ tribu.l.i fraudē.ꝛ p hoc est i auē.de col.circa prin.ꝛ qò stati hic subiicit principū.alii di cūt ꝑscriptiones.i.scripture q̄ fiūt ò solutionibꝫ q̄ fiūt de ma nu i manū ꝛ hoc dicit p singlos ordi.q̄ uocāt apoce q̄ debēt insinuari apò presidē al's ñ ualerēt.ut ꝛ donatio ultra legiti mā summam.ut.s.de dona.l.sanctimus.ac.

f Contributione.i.tributorū solutione.ac.

g Aurario.q̄a ꝛ ipē ē curialis seu officiat' ò maioribus.ꝛ ad hoc respicit princi.huius.l.accur.

h Securitatibus.i.apocis q̄ ad securitatē soluentium fiūt ad quod.j.de colla.fun.patri.l.placuit.accursius.

i Inferētis.i.soluentis curialis uel.i. ēt tributarii q̄ soluit curiali ad qō.j.de suscep.l.susceptores presentibus. Itē ad hoc qō dicit ò die facit.ff.de accu.l.libelloꝫ. Itē ad cām facit.ff.de excep.l.ÿ.§.i.ꝛ ò transac.cū hi.§.i cā.ꝛ.s.man.p diuersas.debet eni ferī indictio ꝛ nomē ipatoris.ut in auē.ut prepo.no. imp. Itē sōscribit notarius ſꝫ eius subscriptio sola ñ sufficiat.ut.s.ò conuē. si.debi.l.ÿ.ac.

k Quo.p ut.s.ul' facto ꝛ q̄ subiicit descriptōes .i.qualitates eque fiūt iposita collecta seu de scriptō.ac.

l Descriptus aliàs descri ptus.s.tributarius l' cu rialis iferior al's descri ptio. al's descriptis.ꝛ sic nō.non sufficere te stes.ff. de proba.l. cel sus.ꝛ sic due scripture ad mīn' sūt necessarie una de impositione.ut hic.ꝛ in auē.de colla. §.pro fiscalibus.alia ò solutione que fit suscep tori a curiali. ut hic ꝛ i fra de colla.fundi.pa. l.placuit.ꝛ in auten.ò de man.prin.§. coges. fit etiam tertia quaꝫ fa cit curialis minor cum recipit.ut.s.de exacti. trib.l.apparitores.

m Fulciatur.s.equitas ò scriptionis.ac.

n In quadrimestribus. mos erat.ut sit de expē sarum notitia quater nis siue quattuor men sibus comprehensa ad scrinia publica dirrige rentur per palatinos.i susceptores aurarios ul' alios.ut totius erroris demersa caligie publici ratiocinii possit clari tas apparere.ut ꝛ.s.ò officio colla.sacra.lar. l.i.ꝛ facit.j. ti.i.l.pe.i fi.erāt ꝛ alii quadrimē strui ꝛ breues qui i scri nio laterculi mittebāt a magistro officioꝝ.ut.s.de officio ma.offi.l.fi.accursius.

p Celebrare.i.solēniter īposite ꝛ exacte ꝛ susceptori assignate.ac.

o Dispositio. al's dispositio al's dispūtio ꝛ al's disputatio.i.datorū ꝛ acceptoꝝ collatio.ut.ff.de uerb.si.l.cognoscere. in prin.

q Ut oēs.s.officiales.accur.

r Inopum.nā uidebis quantū cuilibet impositū ꝛ ab eo exactum ꝛ an susceptor habuerit totum exactum.accur.

s Cò.s.ut describat breuibꝫ puta si curiał donabat bōa sua alicui. nā quarta dabat curie.ut.j.ò ipo.lucri descrip.l.una.ꝛ qñ ꝛ q̄bus quarta ps debe.l.ÿ. nisi eccl'e donaret.ut.s.ò sa.san.ec.l.pe. hoc q̄dē lucrū curie obuenisse ponet in breuibus expēsaꝝ ꝛ itroituū.

t Inopes.nō ad pxia.sed ad supius dictū refert.ul' dic ad pxia.q̄a si talia lucra celarēt possēt abscōdi.q̄a potētiores debent soluere et sic soli minōes grauarēt.ꝛ nō equal'r paupes ꝛ diuites ꝑm quātita tes pāmonii pati collectas nō ꝑm munus psonaꝝ ad qò.s.e.l.i.ꝛ j.ò censi.l.i.ꝛ.s.de exact.tribu.l.actores.ac.

u Sili.al's sili alias simillime.ac. Dispositionē.alias nostrā.ac.

x Numerariorum. qui hodie tabularii dicuntur.ut.j.ò nūma.l.i.

y Mutilandam.i.nō obseruandam dispositionē supradictaꝝ legū.

z Nā.si hōs uīa ꝑfecte loquit.ac.

protinus oportebit.si quis au tem exactorum insuper exac tionis crimen fuerit confuta tus capitali periculo cupidi tas eius ammouenda atq; ꝓ hibenda est si in hisdem scele ribus perseueret.a

De capiendis ꝛ distrahendis pignoribus tributorū causa.

I Ꝑ̄ const. Res eorum qui fiscalibus debitis per contumaciam satisfacere differunt:distrahā tur comparatoribus data ꝓ petua firmitate possidendi. Idem au. Altis sit debitorem anno narum absoluēdi necessita tem captione pignorum con ueniri.

De apocis ꝛ discreptionibus curialium.

I Ꝑ̄.boñ: Ad inferiorum curialium reuelandas fortunas ꝛ im pressiones potentium ꝛ hi q̄ curialium cohibendam placu it:ut descriptiones si que per singulos ordines cogentibus diuersis negociis agitentur:ñ sumant ante principium q̄ apud acta prouinciarum rec toribus intimentur:ꝛ eorum fuerint recepte sententiis.sed ꝛ aurum quod ex huiusmo di contributione redigitur: ita debet susceptori aurario consignari:ut secutoribus no men inferentis dies consules mensis causa ꝛ sūma compre hendantur:quo ꝛ descriptio nis eq̄tas illustretur ꝛ descri ptis documentis euidentibꝫ fulciatur hoc etiam obseruā do:ut in quadrimēstruis quo q̄ breuibus qui ad excellentie tui officium solenniter diri guntur celebrate descriptiōis dispositio societur:ut omnes uestre potestatis scientiam fō midantes nihil ad reuelatio nem locupletuꝫ atq; inopuꝫ pernicie audeant pertentare. qō ꝛ tunc optimuꝫ est custodi ri cum lucratiue facultates ex bonis curialium curie obue nerint:ut ꝛ inopes ꝛ locuple tes fructu prouisionis simili me potiantur:quaꝫ dispositi onez si quis iudicum nume rariorum :uel curialium mu tilandam esse crediderit:inter minationi quam uestra sedes statuerit subiacebit.

I Ꝑ̄.au. Semel securitatem de refusi one rerum emissam ab alio iudice nō liceat refricari ꝛ iō spectabilitas tua sealubr rime ac iustissime preceptiōis forma secuta prohibebit in posterum eos ad discussionē

s Omnia etiã corrupta. ut. ĵ. hac. l. accursius.
d Expẽdi. i. dari dz muneribz l' dãdo militibz uel uẽdendo. ac.
e Uetera. s. firmata. accursius.
f Querela. s. militũ z alioz qbus prestaẽ expensa al. uel dic qrela distrabẽtis in damno. s. fisci. multũ eni qs cõqueriẽ qñ rẽ suã male distrabit py. dicit querela maxia ad qõ. ff. ne qd in flu. pub. l. i. §. sũt q.
g Negociũ. s. frumentũ accipiendum expẽdẽdũ z custodiẽdũ ut sbiicit.
h Mentis al' pro itegritate mẽtis. z al' pro interrogantis meritis. z facit. ĵ. ò decu. l. eũ q.
i Metiaẽ cuz uẽdat l' dat
k Condito quãdo totũ quod est in horreo uni uendit. accur.
l Am. ad quãlibet.
m Mãsionẽ. i qua sũt horrea pub. z loquitur presidi: ut ex pscriptõe patet. accur.
n Inspicere. ad qõ. s. ò offi. pconsul. l. si in aliqua. accursius.
o Per icuriã. i. negligaz.
p Sacroz. ad qõ. s. de usufru. cũ. z. ff. ad. l. iul' rep. l. lex iul' repe. §. i. z. s. de offi. p. l. pses.
q Infecta. i. corrupta. ut z alias res nudate deteriorantur aspergine. ut. ff. ad. l. rod. de Jac. l. nauis. §. cum autem. accur.
r Cuis. delictuz officiat punit dominum. z ẽ rõ ut in auten. ut iudi. sine quoquo suffr. §. cos. z facit. s. de an. z tribu. l. iij. z. l. iudices. ac.
s Ulli hõreatisas. i. species i borreis poitas thesis eniz grece latine dr positio inde bibliotheca z datriloteca ubi reponuntur libri. ut. ff. de contrahenda emp. l. labeo. z. ff. de l. iij. l. liber §. fi. als est borreaticas z facit. ĵ. de fru. ꝺr. ꝯ. l. i. accur.
t Cõtigẽdi. accipiendo.
u Usurpare. i. audendo usurpet de pdcis. s. speciebus.
x Jacturã. similis pena est. s. ad. l. iul'. de ui pu. uel pri. l. si quis. in fine. accur.

Mpr hoñ.

Per bytiniaz[f] ceteraſqz prouincias possessores z i reparatõne publica aggeris z ceteris eiusmodi[g] muneribus p iugerum numero[h] ul' capituz[i] que possidere noscũtur astrigi cogantur.

De pditis[k] i publicis horreis.

Mpr. val'.

Omnia[l] que in horreis habẽtur expendi[m] uolumus: ita ut non prius ad frumentum extendatur expensa quã sub prefectura tue urbis horreis infertur q̃ uetera[n] condita fuerint erogata: z si forte uetustate species ita corrupta est: ut per semet erogarit sine querela[o] non possit eidez ex noua portione misceatur: cuius adiectione corruptõ uelata damnum fisco non faciat. ad istud autem negociuz[p] arbitratu ac iudicio tuo nobilis prudens fidelis optime sibi conscius pro integritate mentis[q] apponatur custos ac mensor qui uel frumenta modio metiatur[r]: ul' iustis estimationibus colligat quãta habẽtur in condito[s].

Dem au.

Am[t] ad quamlibet urbem mansionemue[u] accesseris p tinus horrea te inspicere[v] uolumus: ut deuotissimis militibus deflorate z icorrupte species prebeantur. nam si p incuriaz[w] officii grauitatis tue sacrorum[x] rectorum neglecta procuratione aliqua pluuiis infecta[y] perierint iaz ad damnum tuum[z] referentur.

Mpr. archi.

Nulli[a] posthac horreatisas species contigendi[b] copia prebeatur. sin uero quisquaz temerator horreorum extiterit qui sibi ex predictis aliqd audeat usurpare[c] hanc penaz sciat nostro ãbitrio diffinitã. ut deportationis pene subiectus: totius substãtie cogatur subire iacturam[d].

Ut nemini[e] liceat in emptiõe specierum se excusare.

Mpr anast.

Quotiens[f] urgente necessitate comparatõnes frumẽti uel ordei aliarumqz specierum quibuslibet prouinciis indicentur: nulli penitus[g] possidentium sese sub cuiusqz priuilegii occasione excusãdi tribui facultatem censemus. omnique[h] cuicunque possidenti um quocunqz modo: quocunqz tempoꝝ per sacros apices: uel etiam pragmaticam sanctionem: aut iudicialem forte dispositionez huiusmodi excusatio[i] data est: ul' postea data fuerit licentie minima unq̃ contra tenorem nostre legis saluberrime ualitura. adeonãqz huiusmodi onera cunctis pro qua singulis portõe contingerit uolumus irrogari. ut ab hisdem comparationibus nec sacratissimam nr̃e pietatis; nec serẽissime nostre

tur ad cõparationẽ. alii q̃ de munere personali quo emer co gitur. alii de munere quod est. ut uendere cogantur. ac.
e De collatione donatorum relatorum aut translatorum seu
Aderratorum uacat. z exponas in tex. accur.
d Jspositionẽ antiochi. qui fuit imperator secundũ. p. z dic

casuz. s. tributarius non potest uti fũdo pro ut descripsit in censuz. ꝺa casmate pro parte periit ul' uites sicce sũt ille q̃ preest censui releuat. ut ff. ò cẽsi. tõma. ante tempora ergo antiochi q̃ dam erant relevata predia aliqua erant donata: aliqua aderata uel aliquid eris soluerent. aliqua trãslata in alium. quia primus non soluebat pro modico quod soluere ret secũdus. ũde antiochus fecit q̃ omnia talia soluerent certũ quid pro preterito uel futuro z nihil plus p preterito uel futuro quod z ualentinus hic cõ firmat nullo obstãte priuilegio z sic in certis p diis tantum habeat locum hec lex id cui est idictum. accur.
g Anniuersarie. ex eo collige illum esse canonem anniuersarium qui singul' annis debetur. ad quod de sac. san. eccle. l. placet. Jtem nota q̃ hec lex consuetudine approbata non tollit rescripto. sic nec per aliam. l. fm quosdam. ut nõ

que sit long. consue. l. ij. accursius florentinus.
h Concessum. i. remissum. accur.
i Aderratis. uacat. z dicitur aderratio ul' erratio: quasi eris prestatio. unde predia aderrata ex quibus es prestabatur fisco ad quod supra ne. cõi. re. mili. l. i. uel aberratio. quia aliquid ex bis soluebatur erario. ac.
k Super bis. i. ultra q̃ statuit antiochus. ac.
l Possessiones. s. predictas. nec enim tollitur hec lex illa forma. §. i. accursius.
m Sedis offi. loquitur prefecto. ac.
n Mandauerint. alias manauerint. z alias mandauerint. Et nõ non ualere rescriptum etiam proprio motu ad quod supra de le. z con. l. ij. sed ar. contra supra de pe. bo. sub. l. i. in fine. accur.
o De collatione eris. accursius.

u Suſceptorum largi.t.no. ſuſceptorem eligi a preſide cum conſilio aliorum tamen.ut infra de ſuſcep.z archa.l. exactores.accurſius.

x Tractatorum.i.notariorum predictorum qui a grauaminibus penas defendi debent.z accipe hic procuratore quod eſt.j.accur.

y Prouidētibus iſtis officialibz.

z Nulla licentia permutatur qđ eſt infra.z qđ dicit minuēdum facit ſupra đ annonis z tribu. l.omnes peti.z ſupra de tranſactī.preſes.Item ꝙ dicit tranferē di.facit infra de ſuſcep.l. duos.

a Ad archarios .ſ.alios officiales.ac.

b Sed etiam.mihi plus placuiſſet uel etiam.

c Tractatorez. .i.notarium.ſic enim dicitur ſupra de offi.ſac. largi.l.i.z facit .ſ. de apo.pu. l.i.z ꝙ ibi nō.

d Naz quecūqꝫ. conſtrue.nam ſi nunus fuerit ꝓ curatio.i.ſi minus fuerit pro curatum quacū ꝙ ex parte quā iuſſit.z c̄.

e Plectenda .ſ. officia.

f Recipim⁹. delegatio .ſ. littera delegatiua in qua cōtinetur qđ princeps mittit pſidibz. ut exigāt collectas ſcās.

g Quotānis.i. ſingulis annis in ſeptembre z octobre quā do mittit preſectus preſidibus ut ſubiectis nunticnt. ut ſe ad ſoluendum parent.ut ſupra đ indic.l.ij.z in auten.de colla.in principio.l.accurſius floren.

h Minus.ſoliti ſunt preſtare.ac.

i Titulos.accipe procuratori.z dic aut ꝓ.z quomodo.z c̄.

k Procedere.ſubaūdi procuratori.z etiam ſubaudi precipimus.accurſius florentinus.

l Conſuetudo.ſecundum conſuetudinem.ac.

Hectigalia.ſ.perſonis pro rebus inuenta ſunt preſtanda.ut ff.de publicanis ſi publicanus.§. finalii. quia iſti magis ſcire poſſunt ꝙ prefectus.ideo puniuntur z facit.j.de ſuſcept. l.finali.accurſius.

m Me opere.a collateralibus exigantur.i.qui ſoluunt alia tributa facta.

n Perarum illicitelprouinciales.ergo qui tributa preſtāt ad operas aliquas non tenentur.nam nec balnea pſidibus ſuccedere ſunt compellendi.ut ſupra ne tributa uel cura.l.i.nec beſtias eorum commodare.ut infra ut ruſti.ad nullum officium.l.ij. nec hoſpitium.ut infra de metha.nec deuotum. nec ſalganium.ut infra de ſalge.non pre.l.ij.nec ad angarium:uel per angarium . ut in auten.de mandatis principuz.§.illud.z de colla.§.ad hoc.niſi in aduentum principis.ut ſupra de ſacro ſanct. eccleſi. neminem.z niſi ut infra titulo primo.l. finali.accur.

o Tua.prefecto loquit̄. ut patet ex ſupraſcripti one.accurſius.

p De immunitate nemini concedenda. accur.

q Is ſupplicium nodammam ſupplicium officialis ſi alicuius profiteatur immunitatē ſic ſupra de fal.mo.l.i.

r Profiteatur. ſcribēdo aliquem immunem ſua auctoritate nec prodeſt immunitas talis.z infra de cenſitis.l.i.z ſupra de an.z tribu.l.in fraudem.z infra de cu.l. uacuatis.z de agri.z cenſi.l.immunitates.

s Diffinitione.que eſt.ut omnes ſoluāt.ut ſupra de annonis z tributis. l.iij.z de ope.pu.omnes.i fine z đ pec.z cō miſ. omnium.z ſupra de indic.l.i.z.l.ſine cēſu uel re.l.fi.ac.

t Firmata.quidam libri habent neceſſitatem tributorie functiōis firmata cenſitorium prouincialium iudicum.

u Per equationē cōſtrixer t.ſ.tabularii ſed in libro Azo.eſt neceſſitas conſtrixerit.z cenſitorum pro equatione.z deeſt prouincialium iudicum.ac.

x Per bytiniam aggeris contra flumnis impetum ſupra de alluuio.l.i.ac.

y Huiuſmodi muneribz uti uallis ciuitatuz faciēdis z ad portas z uias.ut ſupra de ope.publi.uel portus z.l.omnes.z infra de priuilegiis do.augu.l abſit.

z Numero.quibus inſpectis imponiturpatrimonii munus perſone. .ſ.pro rebus.ut ſupra de annonis zitribu.l.ij.z.l.pro locis.eſt z aliud ꝙ ipſis rebus.ut.j.đ ſuſcep.l.modios.ac.

a Capitum.i.animalium.accur.

b De conditis in publicis.ſ.repoſitis a condo.condis.pi.

temerario auſu ex aliqua fuerit ꝑte uiolata tā rector ꝓuincie ꝙ apparitor eius .xxx. li braz auri ꝑdēnatōe plectēt. iſup uirū ſpectabilem comitē oriētis eiuſqꝫ officii licētia habere conatus nefarios ibiben di tā moderatoz ꝙ cortal of ficii.quū de hac re āmoniti fuerit a palatinis:z eādē penaz formidātibus ſi ñ ōibz mōis pietatis nr̄e decreta cōgruum mereāt effectū. illō ēt generali forma ſāctumus: ut i ōibus ꝓuiciis tā nōiatio ſpālium ſuſceptoz largitionaliū titulorū ꝙ deferio tractatoz ñ tm̄ p uiros clariſſimos moderatores ꝓuiciaz:ſed ēt p uiros tractabiles ꝓcōſules z ꝑfectū auguſtalez ac laudabiles uicarios una cm̄ eoz officiis āmonētibus ſēp necnō iminētibz palatinis ꝓcureт.ꝓuidētibz ut poſt nomiationē z ſpāliuz ſuſceptorū largitionaliū tituloz nulla minuēde exactōis ad ſacrū ptinētis erariuz:aut trāſferēdi ad archarios: aut quoſlibz alios extraneos titulos rectoribus ꝓuiciaruz:aut eorū officiis:ſed ēt curialibz licētia ꝓmittat.quadrimēſtruis breuibz p idoneū tractatorē eorūdē titloz ſup ꝓmēdādis rōciniis publicis.picto rectorū ꝓuiciaruz ad ſatiſſimā urbē tranſmittendis.nā qua cunqz ex ꝑte quam iuſſit nr̄a tranq̄llitas ſi minus fuerit ꝓ curatio pena ſupius deſignata tam ipſi iudices ꝙ eoz officia ſe nouerit eſſe plectenda.

Dem au.

p Recipimus ut ſi forte delegatio que ab āpliſſima p fectura i diuerſas ꝓuicias ex more quotānis emittitur minus cōtineat oēs largitōales titulos: aut qūo exactio eoz debet ꝓcedere nihilominus ꝓpetētē exactōem eorum a uiris ſpectabilibz tā ꝓcōſulibz ꝙ uicariis z uiro ſpectabli comite oriētis z p̄fecto auguſtali necnon rectoribus ꝓuinciaruz eoz officiis z curialibz z oiuz largitionaliū titl'oruz exactionē ꝓcurari.uicenaz libraz auri ꝑdēnationē pocul' hūtibz ſi q̄d minus exactum: ul' illatum fuerit ſacro erario quam priſca z mueterata cō ſuetudo ſacris largitionibus inferri conſtituit.

De ope a collatalibz exigāt.

Impr̄. val'.

Deraz pbitionē que illicite a ꝓuicialibus hactenus expetita eſt ſinceritas tua ceſſare precipiat.

De imunitate nēl ꝓcedēda.

Impr. Gra.

Jſ nr̄e ſerenitatis edictis ſuitatum tabularīis erit flāma ſupplicīū ſi cuiuſq̄ fraude abitus poteſtate iuſta cauſpia ꝓfitent immunitate ac ñ ſed ꝓcedentē diffinitōez oio abolite ſpāliū imunitatē gra neceſſitas tributarie fūctionis firmata cēſitoz p equatoz ꝓuincialium iudicum p equationem conſtrinxerit.

g Agente. ſubau. maxime ſi dicas patrē expreſſe uoluiſſe .ut.ff.faber.l.ſi filia.§.neratius. ſi uō dicas tacite nil ſubaudias. accur.

h Rei pu. ſi qd geſſit. ut decurio. z da exēplum. ff. ad muni. l. ÿ. §. geſtū. ſi aūt exordinē factus ē magiſtratus alius in quo etiam uł ſit reſpu. aut accepit magiſtratū mortuo pre. z nō tenent alii hōdes: ut. ff. ad munici. l. luti[b] §. idē. reſpōdet hēs. niſi pater fuerat profeſſus filiuz ſuſcepturū ſua uoluntate. ut. ff. fa. ber. l. ſi filia. §. neratius: aut eo uiuo z tenet prē i ſolidū rei pu. ut. ff. ad mun. l. ÿ. in prī. L. q cuz eo. l. i. Si aūt decurio uel magiſtrat[b] ledat priuatum non tenetur pē illi priuato: niſi de peculio ut. ff. de magīa. cō. l. i. §. fi. z de pecul. l. iij. §. fi. accur.

i Sed nō añ. ſ. tenentur hōdes. ł ēt pē. ac.

k Excuſſis ſpāle iuē iſto ut. ff. de admini. re. ad ciui. ptin. l. iij. §. fina. z ad muni. libertus. §. fili uz. regłr contra. ut. s̄. de fideiuſ. nō recte z. l. iuē noſtro. z ſic in ipoteca. ut. ff. ò iure fiſci. mochis. z ē rō ſpālitatis. quia facile obligaī ar. ff. de iureiuē. euz q. ſed hodie idez qò hic ubiq ut in auē. de fideiuſ. §. i. z facit ad. l. iſtā .ò periculo fun. pa. l. i. z. ff. de admi. re. ad ciui. pti. l. ſi fili[o]. z. ff. fa. ber. ſi filia. §. idē ſcribit. z. §. de app. l. bi. qui.

l Oſſuare. ſ. curare.

m Magiſtratus puta defenſorem ciuitatis uł preſides ł cātores. ac.

n Decuriōibz. loco quorū ſūt conſilarii. ut i rubrica. accur.

o Solenniter ad ſonum tube uel campane. ac.

esſe uoluiſſet. z illo in rebus humanis agente[s] honor tibi iſte delatus eſt. tenentur qui dem etiaz heredes eius. R[b]. p. nam in hac parte uice fideiuſſoris pater accipitur. ſed nō ante niſi tuis rebus excuſſis[k].

¶ Dpf. d poct.

p Bſeruare[l] oportebit magiſtratus[m]: ut decurionibus[n] ſolenniter[o] in curia conuocatis nominatione[p] ad certa munera[q] faciant[r]. eamq ſtatiz i notitiam eius qui fuerit nominatus per officialem publicū perferre curetur[r]. habituro appellādi[t] ſi uoluerit atq agēdi facultatem apud preſidez cauſam ſuam iure conſueto quem ſi conſtiterit nominari minime debuiſſe[v] ſumptum[v] litis eidez a nominatore reſtituī oportebit.

¶ Dem. M.

c Cum decurionatus[w] honorem ſpōte ſuſceperis albo[x] exīmi. licet ānoſuz[b] te eſſe diceres: non potes.

¶ Dem au.

c Cum adoptiuum[y] filiuz ex adoptantis dignitate decurionis filium effici nulla dubitatio[d] eſt. pro atrocibuſ iniuriis[e] eum quem ad inuicez naturalis pignoris[f] aſcribebas

a preſide prouincie: z illicitis corporis cruciatibus affici ñ oportuit[g] hocq[b] congruenti pena cohercebitur.

¶ Dem. M.

Filios[h] i poteſtate patris poſitos ad munera ſeu honores non poſſe deuocari. falſo tibi perſuaſum eſt ſane ſi ad denominationem filii conſenſum non accōmodaueris[k] ob adminiſtrationem ipſius minime conuenīri poteris[l].

¶ Dem au.

d Decurionis[m] munera peragere non prohibent iura.

¶ Dem au.

Licet[n] indiuiſa bona fratres habeant nihilominus cauſam ſingulis ſuo nomie ciuilibus tenentur muneribus.

¶ Dem au.

i Infamia[o] que tibi abhominanda[p] eſt: non etiam ad miſſionis oculorum caſus: queſitum tibi adimit honorem.

¶ Dem au.

t In albo[q] decurionum prescripti patrem non habenti filios anteferri[r] conſiſtit.

¶ Dem au.

f Ultra[f] ſeptuageſimuz etatis annum patrez tuum eē preſes prouincie perſpexerit eum[t] perſonalium muneruz[u]

b Annoz. maiorē. lv. an. ut. ff. eo. l. ÿ. §. ſi. z. l. ñ tm. ſz qd ſi durāte honore fit ānoſus. reſpōdeo. ut nō. ī. c. l. ſi ultra.

c Um adoptiuum dignitate. ut qa pater adoptiuus fact[o] eſt decurio. accurſius.

d Dubitatio. ē. ut. ff. de ſena. l. v. z. vi. ideoq eius onera ſubire debet pē. ut fideiuſſor. ut. ff. de municip. l. lutius. §. idem reſpondit.

e Iniurīs. quas intulit hic filius in alium. z que ſit atrox hēs in ſti. ò iniurīs. §. atrox. ac.

f Pignoris. ſ. naturalis filii ad cuius imaginoz ē adoptiuus. ut ff. de libe. z poſtu. l. filio. unde uerſus. Pignōa natorū dicūtur pignora rez.

g Opōtuit. bene ſequitur. nā penis uel ſupplicis plebeioz nō debēt ſubiici. ut .ff. de ueteranis l. iij. z. ff. e. l. ÿ. §. in filiis. s̄. de pēis. decūionū.

h Hōc quoq .ſ. delictum preſidis modum i punīdo excedēt.

i Filios ꝑſua fum eſt. ad hoc. ff. co ſpurū §. pē. z ò mu. z bono. l. extiati onū. §. inuitus. idem i tutela. ut inſti. q da. tuto. poſ. in prin.

k Nō accōmodaueris apponēdo uel ꝓtestando i ꝓtrariū. ut. ff. e. l. ſpurii. §. pater. z. l. honores. §. fi. z ſic loquitur. s̄. ne ſiꝰ p pa. l. ſi filiꝰ ał ſēp ꝓſentire uī. ut nō. s̄. l. i. ac.

l Poteris. ſ. in ſolidū. ſed de peculio. z de i rē uerſo. ſic ut z s̄. qò cum eo. l. i. z de tutelis. ſi filius. z de ꝓcu. l. tj. §. fi. ad municip. l. ÿ. accur.

m Decuriones. nō ꝓhibēt ſic. s̄. de iudi. l. pe ſed ar. ꝓtra ò

n Poſtulan. l. ÿ. z de aduo. diuer. iudi. l. nemini. §. iure peritos z inſti. de excu. tu. §. ſimiliter. ac.

o Licet quo noie. i. nō unus ꝓ alio nec unus ꝓ aliū habeant interuallū. ut. ī. de mu. non ꝓti. l. fi. z hoc niſi in uita patris alter geſſit uł poſt mortem pre uolēte. qa tūc ut hēs. ut nō. s̄. p. l. i. ff. famił. ber. ſi filia. §. idem ſcribit z. §. neratius. accnr.

p Infamia. iſamia ꝛpellit ab bonoꝛ hīto z babēdo. ut hic z. ī. de digni. l. ÿ. z. l. iudices. z. ī. de reis poſtu. l. i. ſed cecitas ñ nocet q qdā dicant: niſi i utroq lumie. ut. ī. q mō bo. l. i. ſed dic ēt in utroq. ut. ff. de poſtu. l. i. §. quāuis. ſ. in queſito. ut hic erat z illa qui morbo in munere hoc in pſone bonore. uł ibi in habendo hic habito. ac.

q Abhominanda eſt. i. remouenda a te ad hoc ut perſeueres i dignitate decurionatus. ac.

r In albo pſcriptis. ał pſcriptis. ał ꝑ oculi ſcriptis. als pſcriptionis de curionū. z c̄. z tūc preſcriptio ñ c̄ exceptio.

r Anferri. ut in ordine añ ſcribanē. z eius uoz in ſententiis

ERis pretia. i. dicere collatores qui in uno lustro es sol
ebãt. uolebãt dare aliud pro ere. ſ. auruz quod licet ca
rius tamen facilius dant ut inſti. de actio. §. huic. unde ſta
tuit. ut pro uiginti libris eris ſoluant unum ſolidum. i. nnũ
aurcum. ut inſti. de pena te. liti. §. ſi. z. ff. de in iuſ. uo. l. pe.
z eſt ſic infra ò
argẽti pretio qõ
theſauruz auſe
tur. l. i. z ſecun
dum hoc poſtu
latur a ſponte
ſoluente. uł dic
pro preterito tẽ
pore. z tunc ꝓ
prie poſtulatur
uł dic ꝙ pro pu
blica utilitate
alias con. ac.
Nouerint. pre
fecto loquitur.
q De diſcuſſori
bus. multis mo
dis diſcuſſor pri
mo q̃ iḡrit publi
cos debitores z
redigit i ſcriptis
ut hoc ti. l. i. z
ỹ. ſecundo q̃ ſta
tuit rerũ pretia
ne uendantur
minus. ut. s. de
iudeis. l. nullus
tertio qui inqui
rit z eſtimat fa
cultates aliquo
rum pro impo
nenda collecta
ut infra ò cẽſi.
l. per equatorez
z. l. qui graua
tas. z ita etiam
poteſt intelligi
l. i. huius ti. z ò
huius officio lo
quitur. s. de tu.
z cu. illu. per. l.
i. i fi. z de mag.
con. l. fi. Quar
to ſecundũ. R.
dicitur qui deb
tis agris querũt
colonos z iqui
runt an ſint ido
nei. ut. ỹ. l. fi.
Item eſt operis
diſcuſſor. ut. s.
de aduo. diuer.
iudi. l. ſanctim⁹
alts dicitur con
cuſſõ qui terrẽt
pretextu officii. ut ſupra de condi. ob tur. cau. l. qui euitandi
z. ff. de concuſ. l. i. Item alias improbus exactor. ut. s. de
furtis. l. etiã. z de iſamibz. l. nz. z facit. ỹ. q̃ cau. con. cẽ. l. i.
q Uotiens in deſcriptione. i. poſt deſcriptionem hoc licet.
ſed inique. z c̃. accur.
Confectam. i. ſcribendo debitorem publicum qui non erat
uel ſcribendo patrimoniuz plus ualere q̃ ualeat. niſi ꝑ hoc
plus de collecta ſoluant. ut in rubrica notaui.
Facti ꝙ ſic fit ut pronuntiat. z nota ꝙ ab eius ſententia op
ponitur. ut. s. de app. l. cũ poſt ſentẽtiam. ac.
Titulo. forte mutui. uel dic in eodem titulo. ſ. collecto. ut
quia pro emendo frumẽto fiebat. ut ſupra titulo tertio l. i.
n Ẽ caſu ſecuritate publica quã habeat priuatus de qua
loquitur. s. ò. de apo. pu. l. ſemel. ac.

coniugis domuz [b] pateremur
ſubtrahere.

De collatione' donatoꝝ rene
latoꝝ aut trãſlatoꝝ ſeu ader
ratorũ:

Mpr̃. theo.

Diſpoſitõem' ampliſſime re
cordatõis ãtiochi que cer
ta quãtitatẽ ante ſe releuatis
poſſeſſionibz nõie canonis i
dixit ñ imminui decernimus.
id enim quoniam in canonez
cecidit z ãniuerſarie [s] dz pẽſi
tatõi ꝓſolui: nec i ꝑteritũ nec
i poſtez patimur eẽ cõceſſũ [b]
indulgentiã uero memorate
deſcriptõis. z i añ actũ z i po
ſterũ tẽpus nõ ſolum i releua
tis: uez ẽt in donatis aderra
tis [t] trãſlatiſq̃ ſeu quodlibet
aliud nomen noue deſcripti
onis excogitatum ẽ uolumus
obſeruari. nullãq̃ ſup [h] his
unquã exactõis moleſtiã for
midari: q̃bus non tñ reliqua
preteriti tẽporis relaxamus:
ſed nec in poſterũ quicquam
renouatõnis aut oneris adii
ciendũ eẽ cenſemus. nulliq̃ li
cere deinceps contra diualia
ſtatuta releuare ſuas poſſeſſi
ones [l] . nouerit tñ ampliſſime
tue ſedis [m] officiũ ꝙ ſi aliq̃ no
bis ſuggeſtio huic noſtre ſan
ctioni cõtraria porrigatur: ł
ſi ſacris mãdatis ſi qua forte
citra ſuggeſtionez his piis di
ſpoſitionibus aduerſa man
dauerint [n] obſequat z aliquos
tanq̃ debitores z huiuſmodi
titulo crediderit diſponẽdos
ducentarum libraꝝ auri ſeſe
ꝑdẽnatõez mulctãdũ eſſe.

De collatõ' eris.

Mpr̃. archi.

ERis' pretia que a poſſeſſo
ribz pro ſolido uno. xx. li
bras eris reddi ꝓſtituta ꝓuin
cialibz poſtulant: ita exigi uo
lumus. ut ꝓ. xx. libris eris ſo
lidus a poſſeſſore reddatur.

De diſcuſſoribz' .

Mpr̃. val'.

Quotiẽs' i diſceptatõne ꝓſti
terit iniq̃ diſcuſſionẽ ſuiſ
ſe ꝓfectã' z fidẽ fci' ñ poterit
approbare diſcuſſor. ipſe in
eodẽ titulo [o] : z in eodẽ mõ ad
ſoluẽdũ ꝓtinus urgeatur ini
quo alterũ ꝓpaz fecerit debi
torem. Mpr̃. archi.

Ñ caſu [r] amiſſa ſecuritate
publica queda ꝑda naſcat
collatõibz' decernimus. ut qĩ
ſecuritates a diſcuſſoribz ſeu
apparitoribus expoſite rati
ociniis publicis continentur.
rurſus per in iuriam non pe
rãtur [p] . i Mpr. the.

Ingulas [a] ꝓuincias ł ciuita
tes honoratis uſq̃ ad comiti
um conſiſtorianam necnõ eti
am militaribus z ſuis obſeq̃
is non adherẽtibus [b] aduoca
tis quinetiam fori prouincia
les mandari [c] diſcuſſiones iu
gerũ [d] ſolicitudinẽ decerniũs.

De decuriõibz' z filiis eoꝝ q̃
decuriões habẽt q̃bz mõis li
berẽtur.

Mpr̃. val'.

Iz cum' [e] te pater decurionẽ
ſu quod eſt ualiduz. ut
ff. de offi. eius cui man.
eſt iuſt. l. i. alſ eſſet con
tra ius quod intendit
etiam notatur hic arg.
ꝙ ſi creditor perdat in
ſtrumentum debiti uel
debitõ ſecuritatis z nõ
eſt alſ probatio in ſcri
ptis quod poſſunt pete
re. ut iterum confician
tur. z facit in auten. de
mandatis principum.
§. coges. z. ff. de admi
niſtratione tutorum. l.
cyrographis. z i aut.
de here. z fal. §. i.
a ꝑ Eer ſingulas. inci
pe conſtructionem
in ſi. accurſius.
b Non adherẽtibus. il
lis aduocatis qui non
aduocant in foro comi
tus conſiſtorii. ſed fori
prouincialis. ſic ut ſu
biicit. z ſic concordat
ſupra de aduoca. diuer
ſo. iudicum. l. ſanctim⁹
uel melius iunge aduo
catis cum ſequenti litte
ra. z ſic eſt contra di
ctam. l. ſanctimus. ſol
ue ut ibi. uel ibi oꝑeris
diſcuſſio. ac.
c Mandari. ſcilicet poſ
ſe. accur.
d Jugerum. alias iugo
ruz. ſcilicet ut inquirat
quot iugera z agros
deſertos z ipſos culto
res mueniat. alias iu
gerum. ſcilicet ut inqui
rat quot iugera z quot
poſſeſſiones habeant
collatores. ut impona
tur ſecundum quantita
tem collec. ut: s. de an
no. z tributis. l. ỹ. ac.

e De decurionibus libe
rentur. de bis maxime
dicitur infra in fine titu
li in tribus ultimis con
ſtitutionibuſ. z dic quia
dixit de multis officiali
bus circa tributa exigenda. z inter ceteros decuriones habẽt quaſ
daz prerogatiuas. de bis dicit. Nota ꝙ decurio adeſſe dicitur ut in
fra de uer. ſig. pupillus. §. decuriões. olim enim quum Romani ex
crescerent mittebantur aliqui in aliquam partem que poſtea uoca
batur colonia. z decurio eligebatur pro conſiliis. unde ſecundum
hoc conſiliarii ciuitatum decuriones uocantur z differt a curiali. qa
curialis genus. decurio ſpẽs. ut in dcã. l. pupillus. ſz pỹ. dixit nõ eẽ
driam. ut ar. s. ò ĩceſt. nup. l. cũ ancillis. z. s. de epi. z cle. l. ſi quis
pbr. Jẽ nõ ꝙ decurio bẽt honorẽ z onus. honõ q̃a ñ tõqueẽ. ẽt fini
to decurionatu. ut. s. de q̃ſti. l. nihil. Jẽ datus curie decurionũ na
turaľ fit legitim⁹. ut. s. ò natura. libe. l. qm̃ de onere conſtat ac.
f Jz cũ te uoluiſſet ꝙ ẽ eo ipſo qò fit z ñ cõtradicit' z ſi ẽ in pote
ſtate alſ ſecus ut. ỹ. ò fil. famil'. z quẽadmodum. l. i. z. ff. ad mu
nici. l. ỹ. §. i. z de decu. l. honores. §. fi. accurſius.

alicui fabro uel simili ipsi pro eo soluētes cū hic alii q̄ pauciores plus grauantur aliquid releuatis. ut. j. ò cēsi. l. i. ..z. s̄. de apo. pu. l. i. Item facit infra ò decurio. l. i. accursius.

a c Jrcensium tua. prefecto loquitur. z añ ergo susceptum cogit̄ su
scipere. ut. s̄. l. si ad magistratū. z incobatū perficere. ut hic etiā
si iurauerat si susceptu
rum. ut. ff. ad muni. l.
fi. in prin.

b Ciuitas. predicta circē
siu. accur.

c Prorogauit. p his re
quirendis. z facit. j. de
omni agro deserto. l.
iñ. z. s̄. e. l. q̄ derelicta.

d c Uriales. i. decurio
nes q̄ idē ē fm. p.

e Priuata. puta q̄a pri
ceps inducit collectā p
suo facto. accur.

f Extraordinariis no.
exor. oncribz nō subii
ci curie. ut. j. ò susce. l.
humilioribus. z. j. ò si
len. l. ij. nā nec agrico
le. ut. j. de agri z cēsi.
l. i. Jtē nō excusari ab
onere rei priuate secus
in predijs templorum.
ut. j. de fundis rei pri.
l. uniuersi. at a munere
q̄ rei pu. debetur nō ex
cusatur. sed est ordinari
um. ut. j. de excu. tu. l.
actores. z. l. v. sed licet
onus nō possit ei impo
ni honor cū tñ potest ei
dari. quia onus bēt. s.
q̄a ē curialis q̄ ꝓstat cē
oi. ut. ff. de mu. z ho.
li. honorē. z facit. j. de
ōi agro ò ser. l. iubeūs.

g c Os. hec lex ē loca
lis. z dic q̄ mater
erat anthiocena certe si
li sequuntur matrē. nisi
pater sit talis q̄ trahat
eos iuri alterius ciuita
tis. ut quia pater esset
legitimus. hic ergo fuit
naturalis. ut̄ si legitim⁹
priuil. bēat origo ma
terna. ut. z. ff. ad mu. l.
i. z ab hac. l. excipe do
rotheuz z preneū. ut. j.
l. neq̄. Item facit. j. de
agri. z censi. l. fi. ac.

h p Rouidenduz susce
sceptoꝝ. i. decurio
n soluit debita p̄decessō
ris qui predecessor fue
rat decurio z susceptor
z p eo officio male ge
sto cōtraxerunt debita l̄ fuerat decurio z malū elegerat susceptorez
p quo tenebatur elector. ut. s̄. de iure fis.. l. sup creandis. z facit. j.
ut nullus ex ue. l. i. z de muri. l. murileguli. z. j. de cen. z cēsi. l. i. z
si q̄bus dē susceptorem p debito antecessoris non teneri. accur.

i Conuentis. s. preteritis officialibus uel eorum heredibus.

k Presentibus. al̄ enī p̄ntibus al̄ precedentibus. ac.

l Delegationibus. i. officiis delegatis. ac.

m Eos. nouiter electos. accur.

n Si q̄s decurio munerū, et p̄ioraliū. ut z. ff. de iui immu. sep. §.
Dōmōstrat. a psōalibz āt ēt. v. sufficiūt. ut. j. ò bisq̄ nūo li. l. fi.

o c Uriales p̄sētiā. ad petitionē alicuius. z hoc ne uagent. ut. s̄. de
duo. diuer. iudi. l. ij. sed iudicē curie iterpellāt. ut. j. de cuī. ur.
ro. l. i. z facit in aut̄. ut omnes obe. iu. §. hoc considerantes. z. j. de
ōi agro deser. l. iubem⁹. z. ff. de ope. libe. l. q̄ nisi. z. j. ò re
mili. l. tribuni. z. j. l. ꝓxima. accur.

p q Uidā muneribus. hīdis z hītis. ut. s̄. si ad magistratū
z. l. circensium. accursius florentinus.

q Solitudines. idest aliquas religiones. ut ibi secure stent
ne teneantur su
biī munera. ac.

r Cetib⁹. i. cetis.

s Monazomō.
i. collio clerico
rū l̄ mōachorū
l̄ alioꝝ ordinū
Sic ergo no. q̄
sub p̄textu reli
giōis ficte ñ de
bēt munera de
seri. ut hic z. s̄.
ò sacro san. ec.
q̄ subp̄textu. z
j. e. in filiis. idē
si curiat̄ iā uere
fiat clericus. ut
s̄. de epi. z cle.
. l. si q̄s curialis
nisi quaten⁹ ad
subdiacōatū iā
pcēit. l̄ nisi. xv.
ānis fuerit i mo
nasterio. ut. s̄.
de epi. z cle. offi
cia. z aut̄. iz nz
z facit. ff. e. l. i.
z. j. si curialis.
relicta. ac.

t Jn huius. s. la
titatōe exui p̄z
q̄ dī. j. e. q̄uis.

u Latebris. i. cla
ustro l̄ alio loco
ubi lateret.

x Precepti one,
. i. hac lege.

y Municipia. i.
munera. ac.

z Reuocau. si. bī
poterūt al̄ bōa
eoꝝ substitutis
danē. ut subūcit
j. e. q̄uis ò qua
hic fit mētio de
illa. s̄. e. l. si ad
magistratum. z
p̄z boc illecebris
ablatiue. i. pp il
lecebras. i. cre
bras z illicitas
. s. latitatōes. z
subaudi iubeat
quas. z ē. l̄ sub
reꝝ. s. cōmodita
te. ñ possit illece
bre. i. pp illece
bras quas. z ē. si tñ postea redeat. dic ut. s̄. si ad magistratū.

a Quas. res familiares. ac.

b Quāuis. i. aliquas religiōes. ut ibi secute essent. ut non te
neatur subire munera. accur.

c p Riuilegio. pēne assuetus. al̄ bitus. nā uidetur renūtiare
ut. s̄. l. cū decurionat⁹ facit. j. e. l. militaribus. ac.

d Paterne. hoc ē ptra. ff. de senato. l. emācipatū. §. fi. so. p̄z
R. hic fauore curie. ibi delicti odiū. Jt̄. ar. cōtra eo. ti. l. libe
ros. Jtem facit. j. e. l. si ille ac.

e n Ullus fultus ēt domus nostre. ut. j. e. l. curiales eo sal
uo q̄ dicit. j. e. l. añpe. z pc. z si. Jt̄ facit. s̄. e. l. uacuatis
z quod ibi notaui. z i aut̄ de deseri. ciui. §. penul. ac.

f n Alti sequūt̄ ius cōe ad qò. j. ò muril. si is q̄. z. j. ò agri.

gerit. Item au.

q Alidaz ignaue sectatores
desertis ciuitatum muneri
bus captant solitudines⁹ ac se
creta sub specie religionis cū
cetibus⁷ monazomon⁸ congre
gātur. hos igitur atq̄ i huius
modi deprehensos erui late
bris⁸ cōsulta preceptione⁸ ma
damus atq̄ ad mūcipia⁹ pa
triarum substantie nuda re
uocari¹ ut pro tenore nostre
sanctionis familiarium rerū
carere illecebris quas⁸ p eos
censuimus uindicandas qui
publicarū essent subituri mu
nera functionum.

Item au.

p Riuilegio⁸ militie paterne
ne non uendicet quez assu
etus curie nexus astringit. q̄
si militari auo z patre decuri
one nasceī paterne:⁸ erit suc
cedaneus functionis.

Item au.

n Ullus⁸ qualibet preroga
tiua fultus a debitis mune
ribus habeatur immunis.

Item au.

n Alti⁸ ex inquilinarum no
stre domus patrimonio z
patre decurione non patruz
suorum uerum matrum con
ditionem sequantur.

Item au.

p Rocuratores⁸ .R.p.⁸ ac
tionibus publicis debere
uti non uenit in dubium.

Item au.

e Ex cōibz⁸ domibz producti
q̄ origis⁸ sunt curialis ad
subeundam publicorum mu
nerum functionē ꝓtrahātur
quippe cum occultatoribus

seu cõsiliis sit prima. ut z. ff. de albo scribẽ. l. i. z. ij. z facit. j. de mu. patri. l. i. accur.

f ¶ J ultra septuage. i tutela z cura excusaẽ maiõ. lxx. an. ut. s. q etate. l. i. z. ff. eo. l. ij. §. fi. z i aliis pub. mũeribz excusaẽ. ut. j. q etate. l. fi. z. ff. co. l. ij. §. fi. hic ergo sic de scõ erat. Jtẽ añ creatus pp sup ueniẽtẽ etatem maiorem nõ se excusat ut. ff. de iure imu. l. sẽp §. hoc circa. z j. eo. l. decurio for. nisi prius iutil. ut. s. ỏ ex cu. tu. l. post su sceptam. ac.

¶ Personalium. a pmonialibz aũt non pp hoc excusareẽ. nam ab illis null9 excusaẽ cũ ab ipsa re ñ a psona de beaẽ munus pmoniale qỏ idu cit rebus. ut. s. de anno. z tri. l. ij. nõ. ac.

u ¶ Muneruz. puta decurionatus ut faciat ad titu lũ l' aliox silũ.

p ¶ Prouidebit. al' uidebit. z al' puidebit. ac.

p u ¶ Eorem pro culdubio. ut z. s. ne uxor p ma. l. ij. z. iij. z spãle in primi pilo. z tũc i do teñ i aliis muli eribus bonis. ut .s. qbz mo. pj. ta. cõtraban. l. satis. ac.

3 m ¶ Ec ifames imunitatẽ. ut a curialibus muneribz. j. de infa. l. i. q munus dicit. ut. ff. de uer. sig. l. minus tribus. ac.

a ¶ Cũ hoc imunitas. z facit. ff. de interdic. z relega. l. relegatorũ. §. fi. z. j. de his qui no. imple. stipen. ac.

b a ¶ Muneribus sententia exordiaria. ut. ff. de penis. l. si. al' cõtra. et. s. de postu. z de penis. l. fuus. Jtem ad ãnũ põt remoueri a decurionatu i penã. ut. ff. de pẽis. moris nõ gratioſe. ut. j. l. px. nec maxia pena iponit. ut. s. l. px. ac.

c ¶ Nec anni. f. lv. ut. ff. e. l. ij. §. fi. z nõ. s. l. si ultra. ac.

d ¶ Podagre. i. infortunio. i. podagra uel al' silr infirmitate podagra. nisi oio ire non possit. ut. j. qui morbo. l. fi.

e n ¶ Emo iudex. liberet gratioſe al' secus. ut nõ. s. l. prox.

f ¶ Deprauatus. i. factus inutilis. accur.

g ¶ Ad nostram. idem si sit decurio relegatõne ul' maiori pena damnãdus. ut. ff. de penis. l. diui. §. pe. z. §. fi. ac.

h ¶ Spatio. non in perpetuũ. ut hic. z. j. q ua. a pu. l. i.

u ¶ Niuersos tẽperare. qa publici dicũt fui. ut. ff. ỏ adop. l. j. e. l. si qs procurationẽ. al' deponit honorẽ. ut. j. de tabu. l. ij. ueruñ patrẽ fuisse notariũ filio ad ỏcurionatũ nõ nocet ut. s. de seruis re. pu. ma. l. fi. Jtem contra. s. de fal. si quis decurio. so. ibi ñ erat tabellio: sz scripsit testamẽtũ. l' hic phi beẽ de nouo fieri. ut ibi dixi. Jt ar. q aduocati ñ debẽt exercẽ officiũ tabellionis. lz Mediolani idifferenẽ fiat contra.

k f ¶ J qs decurio cogaẽ. per aliquẽ de nostris iudicib9 citaẽ uacatione perfrui prouidebit r.

i ¶ Dem. M. u ¶ Eorem pro marito decurione conueniri nõ posse proculdubio est.

i ¶ Dem. M. n ¶ Ec infames immunitatem habere cuz hoc priuilegii non note sit conuenit.

i ¶ Dem. M. a ¶ Muneribus decurionatus nec sententia presidis in perpetuum nec anni quinquaginta: nec podagre ualitudo prestat excusationem.

i ¶ Mpr. const. u ¶ Emo index aliquem suo arbitrio de curia liberet. nam si quis fuerit huiusmodi infortunio deprauatus ut debeat subleuari de eius nomine ad nostram scientiaz referri oportet: ut certo temporis spatio ciuilium munerum ei uacatio porrigatur.

i ¶ Dem au. u ¶ Niuersos decuriones uolumus a tabellionum officiis temperare.

i ¶ Dem. M. ¶ J quis decurio uel proprie rei publice causa cogatur nostrum adire comitatum is non ante discedat q̃ i

uel per nos non ab alio. ut non sit contra. j. de silẽtiariis. l. ij. ul' dic spãle in legatione. ut a suo presse posset cogi. sed tunc qỏ dicit proprie rei. dic qz uadit de aliquo facturus querimoniã. talis citatõ e. s. de rescin. uen. l. nõ idcirco. z sic nõ ambassatorẽ posse cogi recipere ãbassariã. ff. ỏ lega. l. sciẽdũ. §. si accusatio. z. §. ordine. ac.

l ¶ Judici. a quo fuit citatus. ul'. i. pricipi qui est iudicum iudex. ac.

m Desiderio. qa uenit ul' qa uult recedere: ul' fm alios qa uult arripere iter ad ueniẽdũ ad nos sine licentia. sic ergo z in clericis ad quod. s. de epi. z cle. l. si qua. z in auten. de san. epi. §. interdicimus. z in decretis. lxxi. di. c. pe. z fi. z facit. j. de colonis tra. l. i. accur.

n ¶ Cõsequar. a iudice ul' pricipe. alii dicunt a iudice terre sue. ac.

o q ¶ Ui relicta reuocet. p quẽcunqz iudicez ordinarium. ut. C. ubi qs decurio co. ar. l. i. z. ij. secũdũ. p. z facit. s ỏ epi. z cle. offi. ec. z. l. si quis grauiter. ỏ san. epi. §. ascriptio. sed contra. j. ỏ tabu. l. ij. sed illud in sui odium remouetur a decurionatu z a pria curia ulcit reuocare uel dic ut ibi. Jtem idem contra si miles uenerit ad curiã q reuocetur ad militiam. ut. j. ỏ re mili. l. militares uiros. accur.

p ¶ J ad magistratum nõiati. q añ p tres mẽses faciẽdũ ẽ q̃ icipiat admistratio. ut si se excusset possit ali9 eligi ut. s. de magia. ꝓ. l. ij.

q ¶ Reqrãt z cogãt remediis ptoris. ut. ff. ỏ mu. z bo. l. si qs magistrat9 z interim si qỏ damnã

sinuato iudici desiderio pficiscendi licentiam consequatur. q si pro sua audacia parui aliquis hanc fecerit iussionem: indignationem competentem sortiatur.

i ¶ Dem au. q ¶ Qui derelicta curia militauerint reuocetur ad curiam.

i ¶ Dem au. ¶ J ad magistratum nominati aufugerint requirantur. z si pertinaci animo latere potuerint bis ipsorum bona permittantur qui presenti tempore in locum eorũ ad duumuiratus munera uocabantur. ita ut si postea reperti fuerint biennio integro onera duumuiratus cogantur agnoscere. omnes enim qui obsequia publicoruz munerum temptauerint declinare simili conditione teneri oportet.

i ¶ Dem au. u ¶ Acuatis rescriptis p que munerum ciuilium non nullis est uacatio prestita omnes ciuilibus necessitatibz aggregentur. ita ut nec cõsensu ciuium uel curie prestita cui q̃ imunitas ualeat. sz oẽs ad munerũ societatẽ ꝓueniãtur.

bẽat ciuitas emẽdat. ut. ff. ad muni. l. luti9. i pri. ac.

u ¶ Pertinaci. i. ꝓtumax. i. nolẽs recipere electõez fcãz pmittãt iterum ad usũ ad qỏ facit. j. de mu. lega. l. munic pali. ac.

s ¶ Duũuirat9. i. magiat9. ut dixi. s. ỏ iudi. l. fi. q ex decurionibus tm sũt eligendi. ut. ff. e. l. honores. §. pe. accur.

u ¶ Reptu. qñcũq; qỏ dic. ut. j. de muri. l. murileguli. ac.

u ¶ Biẽnio. i. tẽpore duplicato ãno. cui stare debebat. ut. j. ỏ suscep. l. neminem. z facit. j. de omni agro deser. l. qui agros. ac.

x ¶ Sili cõdict. i. ad duplũ bonoris ad qỏ. ff. ỏ penis. l. aut damp. §. iter. z facit. s. l. px. z. j. e. l. q̃uis. z. l. qdã. z. j. de mu. z bo. l. fi.

y u ¶ Acuãs ciuilũ psõalia z pmonialia z mixta dicũt ciuilia munera. ut. ff. de mu. z bo. l. i. §. pe. z nõ q a psõalibz miltis modi sq excusaẽ p. l. scriptã. ut. ff. de uaca. mu. p totũ. z ỏ iure imu. p totũ. al' pmonialia nõ euitãt aliq. ut. ff. de uacan. mu. l. sũt munera cũ cõcor. nisi spãli beneficio pricipis. ut ibi. z. j. de bis q a priuatis. l. i. uel. l. scripta. specialiter de munere pmonii dante imunitatẽ. ut s. de epi. z cle. l i. nõ aũt sufficit si lex l' priceps dicat imunem esse. s. quo ad pmonia munera. ut. j. de excu. mu. pa. l. ij Jt nec munus psonale. s. magistrat9 ꝓtinetur i remissione publici muneris. ut ff. de mu. z bo. l. cui pu. z facit. j. ỏ mu. cõ. l. i. z ỏ ãno. l. i fraudẽ z. j. e. nullus. sed hoc est uez. qa nõ vz huiusmodi cõcessio i preiudiciũ fisci. sed bñ vz in preiudiciũ concedentium z ad hoc facit. ff. de pac. inter debitorem. z. l. epistola. §. pactum. ac.

z ¶ Consensu. no. ar. cõtra rusticos qui quãdoq; cõcedunt imunitatẽ

de pen. l. nequis. ꝛ contra que ſunt ibi ꝛ hic ꝑñt poni ꝛ ſolui. ac.

s Extimatione. quia exiſtimet iudex liccre. accurſius.

t Quis. officialis. accurſius.

u Lura. cuius erat officialis. accurſius florentinus.

x Militare. ſub magiſtro militum. accurſius flōrentinus.

y Ne ingenitis. ſ. officiis curie. uel alis ingeniti. officiis. ſ. decurionatus hi ergo reuocātur quā tuz ad onus curie q̄ ad bonorem. ut. ff de iter. ꝛ rele. l. relegatorū. §. fi. ꝛ. l. ſeq. ꝛ. ff. e. l. bo nores. §. i. ſed ille qui ñ eſt a natura curialis. cī ad onus nō poteſt fieri curialis. ut hic ſed pōt eruitio curie. i. ut ſerui at decurionibus dānari ut. s̄. de epi. ꝛ cle. aut. ſed neq; in fi. ꝛ in aut. qūo. oportet epi. §. ſit ꝛ facit. ĩ. de fabricenſi. l. iij. ꝛ. ff. de uacā. mu. l. i. §. penul. ꝛ. ĩ. l. px. ꝛ. s̄. e. qui derelicta ꝛ i multis aliis. s̄. ꝛ. ĩ. ac.

z Admonebis. loquitur prefecto. ac.

a Deportande. ut nō ſit decurio etiam ad onus ut dixi. accur.

b Dignitas. etiaz ſi on⁹ tantum afferat tamē di gnitas eſt. ꝛ facit. ĩ. de infami. l. i. ꝛ. ff. de adul teris. ſi mariꝰ. §. i. Jtē de muneribus non de bet quis prohiberi i pe nam. ff. ò inter. ꝛ rele. l. relegatorum. §. fz mu neribus. ac.

c Comitari. nō. quē nō debere pro pena premi um reportare. ac.

d Curiales domꝰ. cū ſorte de domo non eſſēt. ſed hic falſe alle gabatur uel uerius etiā ſi erant ad quod. s̄. ut nemini liceat in emp. ſpe. l. i. ꝛ. s̄. eo. l. curiales. ꝛ. l. ex omnibus. accurſius.

ceperit militare[x] ne ingenit s[y] fūgatur officiis: omnes itaq; omnino iudices tue cenſure ſubditos admonebis[z] ne q̄s eorum eſtimet curie loco ſup plicii quenquaz deputandū[a] cū utiq; unūquēq; criminoſū ſi dignitas[b] debeat: ſzpēa co mitari[c]. ¶ Dem au.

C Uriales[d] qui ſe ſe priuile gio domus noſtre defēdi poſſe crediderunt ad curiam retrahantur: ꝛ proprus ſun ctōibz mancipētur ꝛ publica dāna ſarciāt. ¶ Dem au.

q Cuilibet[f] principalium uł decurionum uel dedocto rum[g] pecunie publice fraudu lenter in aſcriptionibus illici tis uel immoderatis in exa ctione fuerit inuentus iuxta priſtinam conſuetudinem nō ſoluz a uobis[h] quibus propt loci dignitatez rerū ſūma cō miſſa ē uez a iudicibus ordi narius plūbataz[i] ictibz ſubii ciant. ¶ Dem au.

d Curio[k] fortunam[l] quaz naſcendo meruit ſuffragi is[m] atq; ambitōne non mutet. ꝛ ſi uacare per ſenectutē[n] po tuerit propter[o] ordinationez que per plurimos cito diffuni ri ſolet: curiā nō relinquat. ¶ Ypr. theo.

m Jlitaribus[p] uiris nihil ſit cōe cū curiis nihil ſibi lici tu ſciant quod ſue ñ ſubiectū eſt poteſtati[q] nullum iniuria nullum uerbere[r] nullum gra ui pulſatione tribu nus dux ille aut comes ſit cu riales ꝛ pri cipales ne cōtingat. Si quis[s] poſthac temerario ꝛ inconſi derato auſu ullum ex princi palibz uiris[u] uſurpata attra ctauerit iuria ſciat. vi. libras ē mulctādū. ¶ Dem au.

o Mēs[x] q̄ curiali obſtricti ſtāguie diuerſi ſe officioz priuilegiis[y] ꝛ actuū ꝑiudiciis aggreſſauerit reddēdos mu nus eē ñ abiges: ſed nec reſcri pta[a] aut annotationes ad mu nerum[b] fugaz prodeſſe pmit timus. ¶ Dem au.

n Ullus[c] ſolius materni ſā guinis uinculis illigetur. ſa mulierum ifirmitas nūq; ab huiuſmōi fūctōibz reddit obnoxios a quibz ipa hētur imunis[d]. ¶ Ypr. archi.

n Ominationuz[e] forma na ſcillare nō debet ſi omues q̄ albo[f] curie detinēt adeſſe ñ poſſūt[g] ne paucoz abſētia ſi ue neceſſaria ſiue fortuita de bilitet oò a maiore[h] pte or dis ſalubriter fuerit ꝓſtitutū quum due ptes ordis in urbe

berare. ut. ff. de iiur. l. lex coz. §. interpulſa. ał ē uerbere. i. par ua oppreſſione ad ſimilitudinez uerberuz q̄ paz premunt dū lac premulgatur ſi ue ꝑmittꝫ ſm. R.

f Nullū. ſ. curia lem. ut. ĩ. ꝛ dic iniuria generali ter. ut. ff. de iiu ri. l. ij. ac.

t Si quis miles ł magiſter corū ſed ad principē inferuntur puni endi ſi qò graui ter fecerint. ut ff. de penis diui fratres. §. fi. im mo nō ipſi mā dantur. ſed deli cta ſunt pricipi mandanda ꝛ ſe cūdū princi. re ſpōſionē ſūt pu niendi. ut ibi.

u Uiris. i. decuri ouibus uł curia libus. ac.

x Omnes ſan guine. quia ex pte uel auo curiali ſit. ut. s̄. l. decurio. ꝛ. l. quotiens. ac.

y Priuilegiis pu ta fabrice ſe de putauit. que pri uilegia ꝛ onera bēt uel alii mili tie ad quod. ĩ. de fabri. l. ñ qs ꝛ. ĩ. de fugi. colo. l. i. ꝛ. s̄. ubi decuri. uł coar. l. i. ac.

z Preiudiciis. i. aliis actibus preiudicantibus curie puta m litie. ut. §. l prox. accur.

a Sz nec reſcripta. ad qò. s̄. ò preci. ipe. offe. l. nec dānoſa.

b Muneris. ſ. curie. accurſius.

c Ullus illigetur ſi patris conditio alias trahat aľs ſeqt matrem. ut. s̄. eodem. l. eos. ꝛ. ĩ. e. l. ſi ille. Jt fallit aľs ut. s̄. e. l. exēplo. accur.

d Muniis ò perſonali loquitur mūere. ut. ff. ò mune. ꝛ bo. l. iij. §. corporalia ſecus in pīmoniali. ut. ĩ. de mune. pa. l. patrimoniorum. ꝛ. ff. de cenſi. l. etatem. ꝛ facit. ĩ. de mu. ori. l. filios. Jtem no. non facit curialem qui non ē curialis. ad quod. s̄. de here. ꝛ ma. l. ij. nec doctum facit qui eſt indo ctus. ut in aut. de ſan. epi. in principio. ac.

e Ominationum. i. electionum. cum enim magiſtratus aliquis ē eligēdus conuenire debent decuriones. ut. s̄. l. ij. ꝛ due ptes debent eſſe preſentes. ut hic. ꝛ. ff. ò ò̄cre ab ordi. fac. l. ij. ꝛ. ff. q̄ cuiuſq; uniuer. no. l. nulli. ꝛ omnes uel maior pars in unum conuenire. ut. ff. de tu. ꝛ cu. da. ab bis l. iij. ꝛ. ĩ. ò prediis curia. l. ij. ꝛ non niſi de ſe debent eligere ut ꝛ ꝓſules ò ſenatōibz. ut. ff. eo. honores. §. ij. ad idē. s̄. e. ſi ad magiſtratum. ꝛ quādo prouo. neceſ. non eſt. l. ſi ut ꝑ ponis. an autem ſufficiat maiorem partem duarum partiū conſentire: an ſit opus uſq; tot conſentiāt q̄ ſit maior pars

z cen.l.fi.z de agricol.z mã.l.ex ingenio.sed ar.cõtra.ff.
ỏ fuis fug.l.fi. Jt cõtra.j.e.l.exẽplo.so.ut ibi.ac.

g P Rocuratores.quales sunt decuriones.ac.

b Rei pu.s.mũicipioꝝ.R.sic.ff.de publi.sz his.§.ꝑterea
z dices oẽs agere ꝑ actorẽ uł sindicũ quẽ eligerũt.ut.ũ.e.l.
ỏ.q cuiusq; uni
uer.l.nulli.non
forte ipsi⁹ ꝓstitu
unt actorẽ: nisi
oẽs sił.ut.ff.de
ꝓdi. z demon.
l. municipibz.

e Ꝑ õibus ꝑ
lucti ẽt ma
gnatum.ac.

Originẽ. nõ.
originez. secus
forte si ał ex ac
cidenti ẽ curia⁹
qa nõ traberet
de domo.ut.ff.
de in ius uo.l.
plerunq; .z. ff.
de dam. fec.l.
iij. § . uerecun
dum.ac.

Discrimen. qa
bona eorum cõ
scribunt.z facit
supra de incestis
nup.l.iij.

m Patrociniis ,
ad hoc in aut.
ut nemo ad suũ
patroci.l.i.ac.

n Fabricenses.
.i.si curiał
trãsferat se ad
fabricaz reuoca
tur.z qui eum
receperũt ad fa
bricam puniun
tur.ut hic z.j.
de fabri.l. iij.

q Reliq.s. fabri
censes recipien
tes curialem. Jt
j.ỏ tab.l.ij.cõ
tra.sed solue.ut
ũ.e.l.qui dereli
cta.ł põt itelligi
hec lex.ut fabri
censes ad ordi
nẽ.s. fabrice re
uocẽt.z q dicit
reliq.s.artibz ỏ
putati.z sic con
cor. ũ. de fuis
fugi.l.fi.z facit
ũ.de prescripti.
xxx. anno .l.
prescriptione .

talium preter iacturam esti
mationis ẽt reruz discrimen
incumbat si ulterius progres
si utilitatem publicam priua
tis custodiis z patrociniis
postponant.

Dem pp.

Fabricenses ordinibus re
stituentur: q originẽ curi
alem z propria munera decli
nauerint ciuitatis:reliqui nec
leui quod inqutetudine pullẽ
tur.

Dem au.

Omnes iudices .prouincia
rumq; rectores a consue
tudine temerarie usurpatio
tionis abstineant.sciantq; ne
minem omnino principaliuz
aut decurionuz sub qualibet
culpe:aut errõis offensa cru
ciatibus esse subdendũ .q si
quis forte iudicuz in hãc per
tinaciam illiciti furoris eru
perit:q audiat principalem
aut decurionem z sue curie si
sic dici oportet curatorẽ tor
mentis subdere uiginti libras
auri illatione mulctatus z p
petua infamia iniustus: nec
speciali quidem rescripto no
tam eruere mereatur z offici
um quinquaginta librarum
auri mulcta isco non coga
tur inferre:quoniam ut perti
nacie iudicis sui resistat libe
ram eidem contradicendi p
mittimus facultatem.

Dem au.

Si quis procurationem
facultatum suarum curia
li crediderit esse mandandã
totius dignitatis exceptione
depulsa grauissima pena ple
ctetur .ille uero qui immemõ

o Mẽs cõsuetudines. nã male cõsuetudines nõ sũt ꝑfuã
de.ut in aut.ut nulli iudi.§.1.accursius florentinus .

q Erroris.qa qỏ p ignorãtiã deliqrit.ut z.ff.del.z sc ꝓ.l.i.

r Subdendũ.maxie ur.ro.ut.j.de curia. ur.l.ij.z facit.ũ.
ỏ isa.l.decuriões.z de questi.diuus.z.ff.e.l.ij.§.i filius ẽt
post finitũ officiũ.ut.ũ. ỏ q̃sti.l.nihil.sz hoc fallit i crimie
lese ma.ut.ũ.ỏ q̃sti.l. decuriões.z.l.falsis.z.ũ.ỏ sẽis.l.si
qs decurio.z i alio.ut.j.l.qlibet. z.j.eo.ỏ mũerariis.l.i.

s Senatorem.ał curatorẽ.z ał senatorem.

t Mereatur.sic.ũ. arbi.tu.l.fi.§.fi.sed regł cõtra.ũ.ỏ po
stu.l.i.§.de qua.z.§.ait pretor.accur.

u Pertiacie.i. audacie ł ꝓtumacie. Et resistas.s.officio.ac.

p Liberã.nõ officialẽ posse ł debere resistere iudici ẽt sic sub

fecti ꝑlato male agẽti ad qỏ.ũ.ỏ app.l.qm̃.z ut oẽs tã ciui.q mi.
l.i.§.officii.z i aũt.qũo op.epi.§.fi.z j.de excu.mu.l.pc.i fi.qui
imo z priuati qñq; ut ũ.de iure fis.phitũ.z j.ỏ metha.l.deuotũ.

p Jq̃s ꝑcurationẽ z curiali ł fabricẽsi.ut.j.de fabri.l.fi.i prin.

z Plectet.arbitrio iudicis.non ergo repetit si qd dedit tali ꝑcura
tori ob cãm qi turpiter
z sic ẽ contra.ũ.ỏ ꝓdi.
ob cau.l.silr.so.hic sci
ens curialẽ z ñ posse eẽ
ꝑcuñ.dedit.ibi ignorãs
ut ibi notaui.ac.

a Utilitatẽ ał utilitatẽ.z
nõ.off.ꝑcuñ.eẽ uile. z
iõ talibz ñ mãdari ad
qỏ.ũ.loca.l.curialis.z
j.ỏ excu.mu.l.fi.z q
mili.nõ posl. iij.ac.

b In filiis retinẽdis.ſ.
i ꝓdictõe pẽna.ac.

c Decreta. ut z.ũ. c.i.
pẽne.ỏ ꝑscrip.xxx.an.
l.ꝑscriptione .z.j.l.ꝑ
xia z loqr̃ ꝑfecto ꝑto.

d Aduocatõis.quã face
repñt ñ minuẽdo tñ fui
tiũ curie.ut hic z.ũ.de
aduo.diuer. iudi.l.nẽo
z facit.ũ.eo. qdã igra
ui.z ỏ cur.fu.l.obfuaẽ

e Uniuersa.onera.

f Que.s.onera.ac.

g Nõ exigit.qa sufficiẽ
tes sũt alii curiales.al.

h Remittit .i. absoluit
cui naturaľ teneẽ.ut.ff
de uẽ.i posl.mit.l.i.§.z
generaľ.qdã enim hẽ
possum⁹.z si nobis uti
lia ñ sũt.ut.ff.de serui.
l.z in fundo.ac.

i Magistrorũ. libaliuz
forte tñ z magr̃ ipse ex
cusaẽ.ut.ff.ỏ uacã.mu.
l.cos.z.l.bis honõibz
§.angariozꝝ.q̃ sũt ꝓtra
sz coꝝ filii nõ ut hic.z
ũ.e.l.pẽne.i.R.ac.

k Exẽplo.ordiez i quo
filii patrẽ sequũẽ.ut
ff.ỏ sena.l.senatoris.

l Pẽis ñ mãis. ut.ff.de
statu.ho.l.ex naẽ.nisi
filiꝰ ꝓprio domicilio re
tineaẽ.ut.ff.ỏ mu.z ho.
l.iij.z facit.j.ỏ metalł
l.fi.z.ũ.l.pẽ.z de pre
scrip.xxx.an.l.ꝑscrip.
tõe spãlr.ut z.j.de ta
bu.l.fi.z.ũ.e.l. uacua
tis cũ ꝓcor.z.j.l.pẽ.
sz spãle.j.ỏ muri.l.fi.
z.l.hi q. Jt nõ qỏ dicit

spãlr.i. uni pſõe.sz uni ꝓuincie potest concedi.ut z.ff.ad mu.l.i.z
sic.ũ.ỏ testis. siue spãlr.z de i off.te.l.si qñ.ł udi cessit ñ obstãte.l.
aliqua. Jtez ꝓtra.ũ.e.l.nati.sz ibi spãle. Jt fallit i eis q ꝑ pãis ꝓdi
ctõez ñ trabuntur aľ.ut.ũ.e.l.cos.z.j.e.si ille.accur.

m Promruerit.p aliquod rescriptum.ac.

n More.ꝓsuetudo nõ excusat ut.ũ.l.oẽs iudices. sz ar.cõtra.ff.de
admi.tu.l.sine hẽde.§.lutius.sed magis est pro.ac.

o Notiẽs origo no.duo faciunt aliquem curialem.ac.

p Declinandi. nã rebus iudicatis ẽ stãdũ.ut.ũ.de re iud.l.i.nisi
cõt uel spãli iure possit contrauenire.ac.

q Acciplãt. qa nec dãnosa.z ẽ.ut ũ de pci.impa.offe.l. nec damno
sa.z facit.ũ.l.pẽ.z.ũ.de peti.bo.subla.l.i.accur.

r Ẽ qs.off.puta senatoris ꝑsidis z sũũ.z idẽ i nõ officiali.ut.ũ.

l Generali si quis puta duumuirum qui preest eis: ut. ſ. l. prima.
m Cognitio. i. presidis. accursius.
n Resultantem. ſ. decurionē resistentē. z sic nō. q ī defectum iudicis licet alicui facere le iudicem. ut nō. ſ. de iudi. l. nullus. al' non. ſz suum ius amitteret. ut in ar. cōtra. ff. q me. cā. l. extat. z. dicta. l. nullus. alias non. ut. ſ. de iure fi. ſ. l. prohibitū. tūc ergo aut ꝓtulerat se ad militiam armatā. z cō uenitur sō magistro militum: aut ad aliam. z tunc sub preside terre ī quam aufugit non sub eo qui preest militie iermi. ut. ſ. ubi decur. uel cohar. l. i. z fi. Jt facit. ſ. si ser. expor. ue. l. ꝯ. z. ff. ò ope. no. nūci. l. i. in prin. z. ſ. ubi de cu. uel co. l. i. ac.
o Tres menses. no. speciale contra. l. ſ. de iudi. properanduz. quę dicit ò triennio. ut z alia specialia sūt. ut ibi nō. in prin. ac.
p Pena. exor. aliqua.
q Debitis. alias debitis al' propriis. accur.
r Si quis decurio militiā. armatā l' iermē.
s Temporis. i. xl. anno rū nō uidetur q̄ prescribatur. ut. ſ. de prescrip. xxx. an. l. prescritione sed contra. j. de cohar. l. si cohartal'. que dicit prescribi. xxx. anis: sz pōt dici ubi uit ad aliā militiā. tunc trigita annis ubi ñ iuit. tunc sec⁹.
t Stati. decurionat⁹ l' dignitas. i. militiā. pria uerior est py. z facit. j. de agri. z cēsi. cū satis. §. i. z. j. de fabri. l. iiij. Jt facit. j. quado z cui quarta pars. l. fi. §. ui so. obstaclo. contra so. ut ibi. ac.
u Lexandrinis principalibz. i. decurionibus. ul' similibus. ut. ſ. eo. l. quilibet. accur.
x Peregrinationis. i. p quod coguntur exire territorium ut subiicit. z. ſ. de aduo. diuer. iu. l. qui necessario. nisi sit publica utilitas. ut. ſ. curialis ultra. accur.
y Cura. debet eniz facere que alii decuriones seu principales. accur.
z Et primus. i. cito. qui prms non eligitur. ac.
a Expletis. que subeant decuriones. z sic est numerus antiquior. ac.
b Comitiue. i. comes eorum qui sunt in primo ordine cum biennio sterit antiupior. ut hic. adhuc tñ e curial' seu decuno. z subest ei cui subsūt alii. ut. j. i fi. z ſ. eo. l. curiales q̄. z facit. j. l. prox. ac.

extollere potestatē fascium[k] extra metas territorii ꝓprie ciuitatis. ¶ Dem au. Generali[l] lege sāctimus. ut si quis suum decurionem curie uendicare maluerit si p sidis desit copia eundem manus iniectione concessa sciat ad examen cognitoris[m] resultantem[n] esse deducendum: ita ut moderator ꝓuincie si questio fortasse fiducia defensionis ulla generatur nihil itra tres[o] mēses causam originis cōpetendi disceptatōe cognouerit atq; conuictum cum pena[p] restituerit debitis[q] muneribus: uel liberum ab inquietudine pronuntiauerit decez librarum auri mulctam cogat' ꝟoluere. eius etiam officiuz pari damni irrogatione tenetur. ¶ Ipř. au. Si quis[r] decurio aut subiectus curie ausus fuerit ullam affectare militiam nulla prescriptioue temporis[s] muniatur: sed ad conditionē ꝓpriaz retrahatur. nec ipse ul' eius liberi post talem ipsius statuz[t] procreati quod patrie debetur ualeant declinare.

¶ Dem Jsidoro. Alexādrinis[u] pricipalibz z si aduocatione fungant nibil peregrinatōnis[x] incumbat: nec publica cura[y] nisi in sua tantum ciuitate cōmittat' z primus[z] curie cum muneribus uniuersis expletis[a] ad sūmum peruenerit gradum comitiue[b] primi ordinis fruat' post biennum dignitate prestita i curialibz tñ pmaneat.

¶ Dem au. Quinq; sūmates[c] ordinis alexandrini corporalibz iniuriis immunes esse censemus[d] ut uoce libera cōmoditates patrie defendant[e] quū possint si quid egerint crimi nose pecuniariis coherceri dispēdiis[f]. estiabunt[g] autē pīte curia z uiri spectabil' augustalis iudicio. ¶ Dem. Ia. Qm[h] qui triginta annos in alexandrina ciuitate cibus inheserit mūeribus coporalibus iniuriis[i] non pecuniariis excusari conuenit habita consideratione ꝟz. meritorū: ut hoc bene cogniti priuilegiū ꝓsequāt[k] nec eopassiz fruat' idigni. ¶ Dem. Ia. Si quos[l] spontaneos hyponemato graphi[m] mūiri cos suis exhortatiōibus ad publicas nomiauerint fūctiones iubemus non expectādū esse consensum pro tempore niri spectabilis augustalis q̄ scit plerunq; uenalis[n]: sz utri usq; patris[o] sufficere uolūtatem: ut incipiat functio quaz nullus incusat. tūc ad memoratum iudicem tam nominati q̄ etiā creatoris[p] consonare latione currente quā si suscipere uel cōfirmare[q] distulerit sciat se. xxv. libraz auri cōdēnatōe plectēdū. ¶ Dē. Ia. Nullus[r] q̄ nexu generis curie tenetur obnoxius per substituta quicunq; personā curiales impleat functiones sed ipē p se debitū patrie munus exoluat z si ex spetabili dignitate decoratus[s] sit nisi hoc ei spāli beneficio sit concessū. hi uero qui honorario titulo illustrez dignitatē cōse secuti sūt p. substitutos pclo suaruz facultatum curie muneribz satisfacere ñ uetētur.

¶ Ipř. Ia. Eq; dorotheum uiruz illustrem z totam eius substantiam: neq; hyrrheneum uirum spectabilem tribunuz z notariū. z[t] si ante paternas illustres dignitates natus[u] est ullam inquietudinem pro curiali genere z conditiōe sustinere decreuimus. liberos[v] q; eorum q̄ uel iam sint: uel futuri eorumq; posteros quotienscūq; contmuata temporū z successionum perpetuitate

q Quinq; sūmates. erant quinq; z uocabāt sūmates: qz sūmi qui preerant curie decurionū in illa terra. accur.
d Censentus. ad hoc. ſ. l. omnes iudices. accur.
e Deferebāt. nō. agūt p pīa z defedebāt. ſ. co. l. pcuratōes.
f Dispendiis. nō crimen pecuniariter puniri ratione psone.
g Estimabūtur. cum eligent' ad quod. j. de profes. l. magistros j. de muri. l. si qs. z. ff. ò decurionibus. l. fi. z facit. j. l. px.
h Cm ciuili .i. personalibus. fuit eni ut curialis. z sic fecit que alii curiales. accur.
i Iniuriis. alias iniuriis al's minis. z facit. ſ. l. prox. z. j. ò fūdis rei priua. l. eum qui.
k Cōsequantur. prescribt iergo curiam bonus nō malus. ut fit electō ò bono ñ ò malo. ut z. ſ. l. prox. ac.
l Si quos hyponema. grecuz est z una dictō latine significat nomiatores aliquorum ad publicas functōes ul' uerius illi q̄ accipiebāt i emphitheosim publica predia. nā emponesma. i. melioratio. ac cipiebant enim ad meliorandū ut. ſ. de iur. emphi. l. fi. i prin.
m Graphi. nō subiicit quasi scriptura que i talibus contractibz est necessaria. ut ſ. e. ti. l. i. ac.
n Uenalis. ad quod. C. qñ ꝓuo. nō est ne. uenales. ac.
o Utriusq; .i. nominatis z nōiati. R. accur.
p Caracteris. al' curatoris z al's creatoris. ac.
q Cōfirmar. no. q̄ superior confirmat quod facit inferior ad quod in aut. de defen. ciui. §. interim. ac.
r Ull' gene ris. curie ad qò. ſ. eo. quotiens. acur.
s Decoratus. nō. neminem seruire per substitutū etiā si fiat

totius ordinis dic. ut dicta. l. nulli notatur. ac.

f Albo facit supra eo. l. in albo. accursius.

g Posset. z infra de legat. l. penultima. sed argumētum cō tra de auct. prestan. l. finali. accursius.

h Maiori parte. statur iudicio maioris partis. sic. ff. ad mu nicipa. l. qō ma ior. z. L. qui de bonis ce. po. l. finali. z supra ō sacro sanctis ec clesiis. aut. hoc ius porrectū.

i a D subeūda. curialis .i. decuriones ex q̄ bus eliguntur magistratus qui bonorem cum sumptu gerent. ut supra. l. pro xima nō. ff. de muneribꝫ z bo noribus .l. bo norem in princi pio. z dos non computatur in bonis uiri hoc casu. cū per hoc uideat ditior. ut ff. ad municip. .l. lutius. §. idē respondit cum oꝫ habeat ma trimonii. ut. ff. de iure dotis si is. §. ibi. uel po test dici q̄ ille ō curio eligitur ad munus. l. ad ali qō officiū qui ē diuers. z facit. ff. eodem lege bo nores in princi pio. z dicta .l. decurio. z infra qui numero li. l. i. z. l. finali. z. ff. de excusa. tutorum. l. pau pertas. z insti. ō excu. tu. §. sz z ppter. z. ff. de muneribus z bo. l. rescripto. in principio. ac.

poite totius curie instar ex hibeant. ¶ Item au.

a D subeūdaꝫ prie mūera di gnissis z meritis z facꝫtati bꝫ curiales eligāt ne tꝫes fōte nōient q̄ fūctōes publicas im pleꝫ ñ possit. ¶ Dē.

c Curiales q̄ oneraria adep ti sūt comitiua formidare debēt eos quoꝫ moderatiōi sūt cōmissi. nec se extimaꝫ iō meuisse dignitatē ut iudicū p cepta ōspiciāt: q̄ si i eadē cul pa pseuerēt quīqꝫ libraꝫ au ri mlcte obnoxius subiugeꝫ honōe q̄ꝫ quē pdiderit spoli andus. ¶ Item au.

i In successiōe curialiuꝫ de cernūs: ut ēt si pres decessꝫit teneaꝫ agnatō. i Dē.

o Mēs q̄ quolibꝫ loco curie uri debēt cuiuscūqꝫ supsti tōis sit adiplēda munera te neantur. ¶ Item au.

o Mnes oio curiales i ori gialibꝫ ac debitis ppetuo curiis pseuerēt: z q̄ ex his ad ꝓuiciaꝫ regimen atqꝫ admi nistrationē qualibet fraude atqꝫ abitōe puenerit se sciat ñ solū i suā curiā remasuros. sz z cūctis rursus ab exordio mūeribꝫ seruituros. ¶ Dē.

q Aauis puisū fuerat con srue emēdatōis occūsu q̄ad modū curiales militie noie z honōe suspēso officiis ꝛdde rēt: tū q̄a hoc callido ꝛsilio re pierūt ut ciuitatis ꝓuicie sue finibꝫ tanq̄ is eoꝫ tm̄ iterdi ctus fuisset accessus pegrinos expeteret cōmeatus ne diuti us i pnitiē curialiū latitandi spes z solatia eos impūitatis exeq̄t hoꝫ cupiditatibꝫ obui auimꝫ: ut ex eoꝫ bōis q̄ se l'p secutōi l' munꝫ ciuitatū inter dcē dudū abitōe militie l' qua libet fraude subtraheꝫ cona ti fuerint curiis quas deseruе rant cōsulaꝫ. itaq̄ si uocatis edcis itra āi metas hi tū q̄ manifestis curie nexibꝫ illigāt lateꝫ potiꝫ: q̄ rediꝫ maluerit sciāt post eꝫ emersū annū i ꝛpellatis ꝓuiciaꝫ moderatōi bus z facultatibꝫ suis curiis quas destituerūt cōsulēdū. nꝫ eni ō imaturo ꝓiudicio tēpo ris pñt breuitatē cāri. ¶ Dē.

q Quis tā iueniri īquus arbi er reꝫ pōt q̄ i urbibꝫ ma gnifico statu preditis ac uoti ua curialiū nūositate locuple tibꝫ ad iteratōez q̄pia trāsa cti oneris ꝓpellat: ut cū alii necdū pene initiati curie sa cris fuerit alios ꝓtiuatō ꝛpeti te sepe fūctōes afficiāt. ¶ Dē.

d Uumuirū ipune ñ liceat

t fraude. seruituros idem si episcopus fieret. ut supra de episcopis z clericis. l. ad similitudinem. z in auten. de episcopis z clericis. §. sed hoc quidē z si quidem in fraudez causa uitande curie se fecerat eligi per se ipsum. ut hic. z alias per substitutum. ut dicta. l. ad simi tudinem. z in auten. de san. episcopis. §. ascriptitios. sed hodie con tra. ut infra eodem. l. penultima. Item facit infra eodem. l. duumui rum. accur.

u q Uamuis fuerat. ut s. eodez. l. si ad ma gistratum. z. l. quidā.

x Militie. armate uel etiam inermis in quam fugerant. accur.

y Repetierunt. etiam cu riales. accur.

z Is eorum .i. aliqui eorum curialium. s. tan tum. non autem omni bus: sed alias deest tan tum. accursius.

a Itaq̄ q̄. cum pro ipis dixit indistincte. s. z bo nis curialis fugientis z latitantis. s. emendari damnum curie in quaz delinquit. nunc hic de clarat. s. q̄ per annum sunt expectādi. z si nō ueniant. tunc de bonis eorum resarcietur dam num curie. ut hic subii cit. Item deuariat etiaz eo quod dicit hi tamen qui manifestis curie ne xibus illigantur.

b Annum. sic. ff. de re qui. re. l. i. z in aut. de litigi. §. omnem. ac.

c Immaturo .i. ualde q̄ncunq̄: tam̄ redeat re cuperat officium diuinū ut supra. si ad magistra tum. accursius.

d q Uis arbiter. i. di positō. ut. L. mā. .l. in re mādata. ac.

e Preditis. ut bon. ppt scolares.

f Uotiua. ut quia uoto se offerunt curie alicui quandoque. ut. ff. de pollici. si quis rem. §. i. uel quia hic uoto gerit. ut multi sunt curiales q̄ patet quia remit tuntur peccata. i. sit legitimus qui fuerat natura per oblationem cu rie. ut in auten. qui mo. na. effi. sui. §. si quis igitur. ac.

g Pneris. ex decurionibus enim seu curialibus eligebantur ad one ra per annum que iterum cogunur. uti hic neq̄ continue neque ex interuallo dum alii sunt. ut b c. z. ff. de muneribus z bionorbus. l. sponte. z idem uidetur de honoribus. ut infra de bono. uel munici. non con. l. i. fallit autem hoc quando alii non sunt. ut subiicit. ut ff. de mune. z bono. l. bonor. §. fi. z. i alius tribus casibꝫ. ut nō. ff. ad municip. l. diuus. accur.

b Et curie sacris. i. potestate curie. z que potestas sacra ē. ut patria ut. L. ō fideiussoribus. l. penultima. cum hoc liberet a naturalitate ut modo notaui. accursius.

i d Uumuirum. i. magistratum municipii qui preest curie. ac.

k Fascium. i. dignitatum. sic ponitur i auten. ut iudi. sine quoquo suffragio. §. necessitatem. aliter ponitur. ff. de officio proconsul. l. antepenultima. z nota hic q̄ non potest extollere. i. accipē alienā administrationem extra terminos. ad quod supra omnes curiales. uel dic q̄ non licet extollere. i. exercere suum officium ultra. ad qō ff. de iur. omnium iudicum. l. finali. z facit ad principium infra de suscep. l. humili. Sed z tūc fallit. si publica est utilitas. ut supra curiales ultra. z facit in autentica. ut omnes obediant iudici. §. si igitur. accursius florentinus.

b c Uriales. honorariam z sic dictam ab honoro bono as comitor comitaris. quia comitari debent eos q̄ bo res gerunt pꝫ. uel uerius expone infra eodem. l. alexandri nis. ni fine. accursius florentinus.

l Omnissi. s. qui presunt curie ad qō supra de iur. o. iudi cum. l. finali. accursius.

m Perseuerent. s. in obediente uel despectus. z nota perseue rent. sic supra desuperexactis. l. i. accursius.

n Obnoxius. alias obnosius z sequētia in singulari. alias obnosii z sequentia in plurali. accur.

o Prouiderit: alias prodiderit. s. contemnendo. alias perdi derit de iure l' spes seu destinatione. s. propter inobedientiā de facto. accursius florentinus.

p In successione cognatio. i. filius sequitur conditionez pa tris. ut supra eodem. l. in filiis. est enim proximus agna tus patri filius. ut. ff. de su. z legit. filius ul' dic quod agna tio. i. successores tenentur. si antecessor male administrauit. ad quod. s. e. l. i. accursius.

o Mnes suspitioni. ut iudei ad puod supra de iude. l. qui cunq̄. z. l. iussio. z. ff. co. l. iij. §. fi. accur.

r Munera. quo ad onus alias contra. s. de iud. l. fi. ac.

s Mnes inori. q̄a filius fuit curialis uel debitus p sentē tiam. ut supra. e. l. quotiens. accur.

liberandis lata est in hac parte tantummodo duximus cõrigendâ qua cauetur. cos[r] etiam qui ante eandem constitutionem ab initio [s]tamẽ eiusdẽ diue recordatiõis zenonis imperii comites priuatarum nostre uel pũssime auguste ptis seu comites largitionum: uel comites domesticoruz questoris: aut magistri officiorum licet ad actum administratõis gerenduz prouecti sunt minime curialium muneruz laqueos ob hoc euitare. sed obligatos cum liberis suis quando cunqz progenitis z facultatibz suis post administratiõem de positaz curie commoditatibz inseruire: nisi forte alius priui legis super hoc legibz cognitis muniantur. his[t] eteniz qui memoratas administratõnes uel una ex his peregerũt nec non liberis z rebus eorum beneficiũ qõ ante per illustrem[u] administrationem peractam eis acquisituz[v] est: intactum illibatumqz iubemus seruari[w] ut relaxatione cõditionis numerum curialium per anteriores principales dispositiões sibi concessa[a]: tam ipsi: q̃ liberi eorum post huiusmodi administrationem adeptaz procreati una cum propriis substantiis potiantur[b]. z si[c] contigit eos post diue memorie zenonis constitutõnez: siue per se siue p substitutos suos curie competentia munera subisse eandem[d] uidelicet constitutionẽ diue memorie zenonis ex die quo promulgata est suas uires obtinente quum conuenit leges futuris regl'as imponere: nõ pteritis calũnias excitare[e]. Ypr. M.

Curialibus[f] consortiis con

sulentes censemus: ut nemo sibi blandiatur: z nõ certis modis sese liberum esse existimet sed pro nostra fõma tantum modo sciat posse libertatem sibi curialis competere conditionis omnibus anterioribus modis quos non cõprehẽdit presens sanctio ex preseti die antiquâdis. si quis[g] igitur uel sũmum patriciatus honorez fuerit consecutus siue insulis cõsulatus honorarii[h]: aut ordinarii[i] fuerit ampliatus uel consul uel consularis[k] efficiat seu prefecto[l] pretorio insulas susceperit gubernandas l' urbicariam[m] in ipso tamen actu meruerit prefecturâ: nec non magistri militum officiũ gerenduz susceperit. is gaudeat se huiusmodi conditionis[n] esse exortum: z liberuz cũ suis facultatibus sua posteritate quâ postquam[o] meruerit dignitatẽ uel actũ gesserit ediderit anterioribus filiis in cõditione pristina remansuris tã prefecture[p] questoris: q̃ uiri eloquentissimi fisci patroni: tã[q] pfecture que oriẽtalibus z illiricianis presidet sedibus: q̃ urbicarie nexibus curie liberantur. quum ad fisci patronatũ peruenerint una cũ substãtiis z liberis suis quos uel ante habuerint uel postquaz ad eundem graduz prouecti sunt uiri etiam clarissimi pricipes[r] agentiuz in rebus curie libertatem ex antiquis legibz consecuti sũt. z uiri spectabiles proximi sacri scrinii memorie z sacraruz[s] epistolarũ necnõ sacri scrinii libelloz sacrorumqz cognitionum z dispositionum cum substantiis suis z liberis quos post emersa stipendia susceperint[t]. hoc

moris. §. iste. z sunt hec ar. ad feudũ. ut delictum patris nõ noceat filio iam nato uel noceat. accur.

p Prefecture questoris. habeas prefectum questoris. i. q̃st'or secundũ azonem al' preferẽ. z tunc sub patroni qõ est. ĵ. z ꝑz hoc dignitas aduocatõis in foro questoris liberat ut z alii fisci. ut subiicit qui erant duo p singulos annos ut .s. de aduo. diuer. iudi. l. sãctimus z .l. binos. ac.

q Taz prefectu re. punctum loco copule. z alias ẽ prefectura z ẽ sensus. i. pfectus orientis secundum azo. z al's pfectura. z tũc dic patroni dico tam. z ẽ. z iecunduz hoc bene subiecit urbicarie .q. in foro prefec. ur. ad uocati. z hoc habeat al' oporteret dici repetitur de eo: quia supra de eo dixit ante ul' post dignitatez babita probibitam. z ꝑz hoc nõ ad uocatos pfectorũ hẽ idem priuil'. q aduocati fisci. ut. s. de aduo. diuer. iudi. l. post duos. uel planus repetit si quis fuerit cõsecutus honorẽ prefecture q̃storis. z ẽ. z ẽ plana. z qõ subiicit cũ ad fisci. z ẽ. potest legi cũ superiori et inferiori littera.

t Principes agere. hi sunt decorati dignitate p consulatus z in scriptis conueniuntur z nõ satisdãt iudicio sisti. ut. ĵ. de princi. agen. in re. l. fi. in fi. accur.

s Cum ad fisci. hoc refertur ad eum articulum. ubi de hoc mõ dixi. accur.

t Liberẽtur. hoc ex ãtiqs legib'.

u Postquam. hoc ex antiquis legibus. hodie secus. ut. ĵ. §. ex euo. accursius florentinus.

x Nostre memorie. ob hoc. s. dicti prox. quia militabant in sacris palatii. hoz enim erat alia militia. erant enĩ milites memorie. ul' epistolarum erant qui militabant in libris antiquis libellis cognitionibus similis. ut hic dr. hi excusabant' a sordibus z aliis quibusdam muneribus. Jẽ nec cõuenibãt

a Ab initio. loqbat' enĩ de illis q̃ erãt adempti has dignitates ab initio. i. post initium imperii etiam ante q̃ fieret constitutio. z sic ad ꝑterita tempora trahetur. accur.

b Potiant'. ut ñ teneant' fuire p substitutũ. z sic ĩ hoc corrigit' ĩ aliquo s. eo. l. nullus. accur.

c Etsi. i. quamuis.

d Eadẽ. nõ ergo ex toto tollitur lex zenonis. sz tm̃ ĩ bis qui sunt adepti dignitates p̃dictas añ pricipiũ ipii. z factã cõstitutionẽ. sed totum reducit' ad illud qõ. ĵ. l. prox. dicitur. accur.

e Excitare. ut. s. de le. z consti. l. leges. z. s. ò si de istru. l. cõparatões.

f Curialibus. hec lex tractat qũo curiales liberẽt' a fortuna curie z sic respicit ultimã ptẽ rubrice. z facit. s. eo. l. nemo. acc.

g Si quis paterfa. ul' filiusfa. ut. ĵ. de cõsulibz l. fi. z nõ. q̃ nẽo sit patronus: nisi añ habuit aliam dignitatẽ. ut. ĵ. ò consul. l. añpe. Jtẽ nõ. q̃ xii. numerant' dignitates quibus liberant' a curia z eedem liberãt a patria potestate. ut in auẽ. cõsti. que ò digni. z due prime hic posite liberãt sola electiõe. ut hic subiicit. z secunduz hoc non ob. s. de natu. libe. l. communũ. nam ibi sola dignitas fuit collata. accur.

h Honorarii. sine administratione. accur.

i Ordiarii. administrẽt.

k Consularis. ille est cõsularis cui datur dignitas cõsulis: cui si superaddatur admistratio ñ dicit' addi dignitas. ut ĵ. de consul. l. pe. z nõ. q̃ consul stati post pricipem ponit' ĩ istrumentis ut ĩ auẽ. const. que. ò dini. in pzin. ac.

l Prefectorum. p diuersas dioceseos. ut ĩ auẽ. con. que de dr. in prin. z. §. i. ibi z quod nos. z ẽ ꝑter oriẽtis de quo infra specialiter dicit.

m Urbicariaz. utriusqz ratione. ut. ĵ. de priuil'. urb. con. l. i. ac.

n Conditionis. s. curialis. accursius.

o Postea. facit supra prox. ĵ. de princi. agen. in re. quecunqz z. s. ò liberti. z eo. li. l. ỹ. z supa de nuptiis. l. imperali. §. is illud. z ò li. ca. l. fi. z supra de senator. l. emancipatum. §. i. sed argumentũ contra in eo. titu. l. senatores in fi. z ff. eo. l. iij. §. in filiis. z ò peñ.

spectabilis. z magis si fiat clarissimus. ut hic z argumentū ff. de sol. l. inter artifices. z de statu liber. l. sicut. §. finali. z supra de caduc. tollendis. l. una. §. ne autem. z de iure empbitheo. l. finali. z hoc fallit si curialis fuit illustris. ut hic subiicit. z supra de epi. z clericis. l. ad similitudinem. q̄ hodie corrigitur in illis casibus quos habes infra eodem: l. fi. z. l. penultima. z. ff. q̄ me. causa. illō. z de cō stituta pecunia. qui autem. §. i. z de arbi. l. laboo. §. fi. Item si primus sit inutilis supponit alius. ut infra ō agen. i re. l. agētes. i fi. z supra de sacro sanctis eccleſiis. l. q̄ sub pretextu. Item contra supra ō naturalibz lib. l. si quis seu. in fine. z supra de episco. z clericis l. quisquis. z auten. ascriptitios. Jt fallit pp priuilegiū ut hic subicit z. j. eo. l. neminem. que ē contra. sic z infra eodem. l. doctitii. accur.

n Eq̄. no. q̄ hec lex est specialis. quia boc princeps vult. ut instituta. ō iuz natura li. §. plane. sic z infra eodem. l. doctitii. nec est idem in aliis. licet in corpore iuris sit redacta z sic est contra. §. ō nouo co. con. l. una. §. penultimo. sz boc specialc. qa sic princeps vult ut ibi notatur. ac cursius.

u Etsi. i. q̄uis.

x Natus est. ad hoc. ff. eodem. l. q̄. §. in filius. accur.

y Libos. liberi dicūt usq̄ ad trinepotem posteri in fi. tuz ab inde. ut. ff. de gradibus. l. iuris consulto. §. parentes. ac.

z Juliani. que ē supra eodem

naſcēt a cōditōe curiali z fūctōne eē liberos lege diue memorie iuliani que de maternō curialiū anthiocene ciuitatis genere ꝓmulgata ē nihil i ꝓsona uiri illustris dorothei l' uiri spectabil' hyrrheneī: ul' aduersus facultatē eoz: l' aduersus liberos eorūdē: q̄ l' iā nati sūt l' postmodū quoq̄ tēpore nascentur: ul' aduersus substātias eoz roboris habitura circa alias sane uniuersas ꝓsonas de materno genere ad memorate anthiocene ciuitatis tīmō curiā ꝓtinētes eādē legē p̄cipimus obtinere ꝓpriā firmitatem.

i Dem. A.

Si ille q̄ ex filia decurionis anthiocene splēdidissime ciuitatis z pr̄ie q̄ nullius alterius ciuitatis munus debeat ꝓcreatus ē sub examie ꝓuicialis iudicis: l' spōte cōfessus l' certe cōuictus fuerit q̄ ex filia sit curialis ꝓgenit: z albo decurionuz ascriptus fuerit. nullā sibi supesse facultatē negādē l' euitāde cōditōis existimet z curial' non aspnari fortunam aui materni sui ptētet nec dubitet se muniis curialibus subiacere. q̄ si quez curia de qua pr̄is sanctio loq̄t natū ex filia curial' minime secūdū prestitā ordinationē sibi sociandū curauerit: ꝓlē eius pulsar nullo mō penit poterit. nec eni patimur cōuētionem eiusmōi ptermisso filio: q̄ curial' filia ediderat a nepote.: l' ꝓ nepote: l' ulteris incipere

i Dem. A.

Octitii uiri clarissimi iubemus fortunam sup curiali cōditōe nullo mō iquietādaz nec facultatibus eius: sed eo q̄ huiusmodi conatū iniuerit sacrilegii penā luituro .oēs q̄ post pactā illustrez admini strationē: l' adhuc i ea posito pr̄i suo gignūtur a curialium intentōe defēdēt una cum patternis sine dubio substantiis quas cū ꝓsōa pr̄is a curiali nexu liberas esse nemo dissimulet.

i Mpr. A.

Eminē ex his q̄ obnoxii curie cōstituti ab initio felicissimi nr̄e pietatis ipiū comitū priuatoz nr̄e l' auguste pātis seu comitū priuatazz largitionū: l' comitū domesticoruz questoris: l' magistri officiorū ad actū administratōis gerendū prouecti: ul' i posterū ꝓuehētur ab hoc curialiū munez laqueos uolumus euitar: sed obligatos cū liberis suis quàdocunq̄ ꝓgenitis: z facultatibus suis post administratōez depositā curie cōmoditatibz iseruire: nisi forte aliis priuilegiis sup hoc legibz cognitis muniant. nā alia uniuersa legitima uel ex cōstitutionibus data priuilegia integra uolumus illibataq̄ seruari. ne tañ idulti honores inane nom̄ retinere uideāt dignitatū titul' potiāt ꝓ substitutos suaz periculo facultatū curialibz muneribus respondētes habeat integra illibataq̄ priuilegia dignitatis. Eos uō q̄ l' pfatas dignitates añ initiū nr̄i impii ꝓsecuti sūt cū facultatibus suis ēt post eā dignitatē ꝓgenitis filiis a curialibus nexibus l' honōe decreuimz liberari. hos aūt q̄ quocūq̄ tpr pr̄itii uel cōsules: aut cōsulares fci sūt: aut i posterum fuerit: aut magistri militū: uel pfecti ptorio oriētis: uel illirici: l' urbis administrationem i actu positi q̄nq̄ gessere: aut postea gesserit omīmō cū facultatibus suis post eam dignitatez ꝓgenitis filiis a curiaz nexibus uel honore decernimus liberari.

i Mpr. A.

Jue memorie zenonis sanctissimā constitutionem que de curialibz post certas excelsas administratōnes seu dignitates conditionis nexu sequuntur. unde quū hic non trahunt originem per patrem uidebātur trahere per matrem per illam legem. q̄ hic remouet. ac.

a Si ille uidebatur. quia non legitimabatur. ut supra eodem. l. eos. accursius florentinus.

b Negande. semel enim confessus uel conuictus non potest resilere. ut hic z supra de non numerata pecunia. l. generaliter. z. l. cū fidē. ō execu. rei iudicate. l. finali. sed argumentum contra supra de libe. ca. l. interogataz. z. ff. de confessi. l. cū fideicō missum. accur. Nihilomin. i. nō ideo magis. ac.

c Incipere. in eum filiuz pretermissa conuentiōe patris. sic supra de re uo. do. l. i. z fi. ac.

d Octitii. propriū nomen. z idem in eo quod in dorotheo statuitur. ut supra. e. l. neq̄.

e Jubemus. als iuuenis alias iubemus. ac.

f Facultatibz. repete sup

g Luituro. nam disputare. z ē. ut z supra de diuer. rescrip. sacri. de crimine sacri. l. disputari. z infra ut. digni. ordo. serue. l. i. z de erroga. mili. an. l. hac lege. z est pena huius criminis ff. ad. l. iuliam pecu. l. sacrilegii. accur.

h Illustrez. dicti doctitii qui z clarissimis. ut supra. z illustris aliquando fuerit. ac.

i n Eminem. hec lex respicit ultimaz partem rubrice. z zeno loquitur. z quo statu iuenit eos dimittit. ut z. C. si suus ex uc. moueor z nō. ab ūtio. i. post initium adeptus est dignitatem. ac.

k Jmperii. accipe infra ad actum. z ē. z nota q̄ hec prima ps usq̄ illuc cos. z ē. corrigit p l. illā. j. prox. accur.

l Q̄ncūq̄. istud q̄ncunq̄ strictius q̄ sonet intelligēdū ē ut j. de fabri. l. ij. ut sic sit sēs. siue añ dignitatē siue postea dūtm post pr̄is curialez tōtunā pp. M. ut. j. l. fi.

m Data. ut. ē. px. l. neq̄ do. z. l. si ille. accur.

n Substitutos. ad hoc. ē. e. l. nullus qui. cū cōcor. suis. Jt facit i aut. ut ordi. p. re. accur.

o Et post repete cum.

p Quocūq̄. i. siue antenām iperiū. siue post. z post repete cum. z facit. j. l. px. z. j. l. fi. ac.

q Jue. constitutionem. ut supra. l. prox. accursius.

r Certas. ut. ē. l. px. q. d. ñ oēs. ut. ē. l. px. §. eos autem. accur.

omnes indul. que dicit ex quo filii non trahunt per condtionem patris ad aliquam ciuitatem. tunc matrem saltem

hoc quando per confessionem. si autem per solutionē: tunc sufficit solui curatori ciuitatis ꝫ eū. Item nō qualiter ciuitatis debitor liberatur. ut. j. de solu. z libe. deci. l. i. Item qualiter fisci. ut supra de con. fis. de. l. ij. accursius.

b Acta. forte presidis. accursius florentinus legum doctor.

c Maioris. sic. ff. de tu. z cu. da. ab bis. l. ubi. z ſ. ò decurio. nomiati onū. z. j. de lega. si ali qd. Itez facit i aut. ò alie. ēphi. §. ēphiteosis.

d Dictū ē i grecis legib⁹: l' dic bāc. l. i eo qò soleniter fuerit mandatū.

e Que. munera. ac.

f Salario. i. expēsa. aliqua que solarium est illis quibus datur. sic. ff. communia pre. l. uendi tor. §. si constat. ac.

g Uel ꝓ ēt: dic. ſ. l' qñ dioneus hic qñ nō idoneus ē cōductor ad qò in auten. de man. prin. §. non permittat.

h Idonea. que est ex facilitate etiā conuenīēda ut. ff. qui satisda. co. l. ij. z ò publi. l. illicitatō

i Curiales ò creti. nec minoris uendīt res sine decreto. ut. ſ. ò offici. eius qui uicē al. l. ij. ò epi. z cle. au. boc ius porrectum. ac.

k Permittimus. specialissimum ius. sic. ſ. de iuꝫ emphi. l. fi. i prin. regulariter contra. ut. ff. de regu. iuꝫ. l. cui ius est. z ē ratio quia facilius uēdunt ꝙ donāt sic. ff. ad uell. l. ij. sed z mulieri donare permittitur nō fideiubere. Item facit i auten. de nō alie. §. qa uero leonis. Item pōt hic esse alia ratio qa cōtra ius cōe dicitur ōcretuz in uenditione exigi. ergo nō trabitur ad cō sequens. ut. ff. ò pigno. l. in quorum. accur.

l Non redibendo. si qs emerit sine hac forma. ut. ſ. l. i. in fi. cū cōcor.

m Intelligi. nam in uenditione est pretium non in aliis contractibus. ut. ff. de ꝓtrahē. ēptio. l. ij. §. i. z ē sic. C. de testamētis. l. ñ codicillū.

n Uēditōne. itercedente necessitate non sponte ut supra. l.. accur.

Theatrales ēptores. taliū pdiorū q̄ ꝓuenerant dare ad ludum theatri.

o Tabella. al' tabellio. al's tabella. i. p delegatum. quia que cause. z ē. ut. ff. de offi. pconsul. nec quicquam. §. i. accur.

p Maioris partis. sic supra. l. proxima. ac.

curie. acquisite autem debitoris hereditarii qui solue rit liberatio aliter admittēda est: nisi apud acta[b] totius: uel maioris[c] partis ordinis intercedente decreto ineundi contractus: uel dissoluende obligationis causa probetur. ita enim ad id quod ex ea redigi gitur ad prediorum iubem⁹ comparationez expendi: quorum redditus omnes: sicut dictum[d] est eiusdem curie publicis muneribz que[e] salatio[f] egere contigerit iustissime seruabuntur: ex consensu omniuz maxie ditiorum: uel[g] idonea[h] fideiussiōe oblata ꝓductōibz eligendis. ¶ Ipr̄. zeno.

c Uriales[i] uendere quidez res imobiles: ut mancipia rustica prohibemus sine interpositōe decreti. dōationes uō: l' pmutatōes: l' quoslibet alios etiam sine decreto pmittimus[k] celebrar̄ ꝓtractus: qm̄ z sacre constitutōnes que sup hoc a retro principibus late sunt in plurimis suis partibz de pretio non redibēdo[l] locute sunt: ut ex hoc apertissime detur intelligi[m] solum emptionis decurionibus sine decreto interdictum fuisse contractū: cum tñ uenditione[n] intercedēte: ut dictum est: decretum agitur nihil eos qui ul' ab his cōparant dispendiuz cuiuscūqz persone: uel cause: ul' theatralis[o] liberalitatis nomīe quod frequēter fieri dicitur sustinere deceruimus: nec ex tabella[p] decretum recitari. sed curialium: uel maioris[q] partis curie relatione currente[r] sine ulla malignitate referētū: l' dāno cōtrahentium ad cōfirmādā emptionem competentis iudicis[s] proferri sententiam.

Quando z quibus quarta pars i bōis decurionuz debeat: z de mō distributōis eoꝝ.

¶ Ipr̄. theo.

Ꝯ decurionum[a] consortio sit alienus qui curiali successit cōpetētis eidem[x] iuris sit ue ex asse: siue ex pte heres[y] sit: bonorū[z] ue possessor ptē quartā iure optio a curia[a] peti decernimus. ¶ Idem. A.

Eminimus[b] nuper emissa lege diuali portionem quartam de facultatibus curialium fati munus implentiū que ex qualibet nouissima uoluntate: uel ab intestato etiaz ad quēcunqꝫ preter ꝙ si ad filios curiales deferatur curialium deputasse corporibus: sed multi[b] tanquam cōrumpēdi totius patrimonii occasiōe captata uniuscuiusqꝫ rei sibi particulam[c] uendicādo: adeo totas dilacerant facultates: ut dum participibus[d] relictaruz opū nocere cupiūt sua quoqꝫ iura precipitent: quorū nimiam licentiam prouida dispositione frenantes ipsis quidē curialibus occupandi sua auctoritate res mortui copiā denegamus[e]. heres aūt ad quē ab intestato uel ex postrema uoluntate directis uel fideicōmissariis uerbis deciūrit hereditas omne patrimonium qò relictum est in partes quattuor diuidi procuret: ut rebus totis[b] insortituz[f] casumqꝫ deductis uel curie quadrantes uel heredi: aut fideicōmissario ꝓ uniuersitatez dodrātis electio ex sortis felicitate cōtigat: ita. ſ. z p̄fati successores z cūia ꝓmiscui rez dīnii libera bāt icōmodo. natale[g] q̄ppe uitiū ē negligi qò cōit possidet: ut qi se hr̄e nihil q̄ ñ totū[h] habeat arbitret: deniqꝫ suam q̄ꝫ ptē corrūpi patit̄ dum iuidet aliene. sz ubi quāta ꝓs bonoꝝ mortui curie debet offerri immobiles q̄dē res que nec later̄ facile pñt: nec cuiquā si diuulgētur officiunt sub aspectu ēt curialiū estiari diuidiqꝫ concedimus. mobiles aūt res uel semouētes l' istrumēta: l' si q̄d ēt i huiusmodi iure cōsistat i medium ꝓferri diuulgariqꝫ ñ patimur: sz iuratis successoribus quū apò se diligēt̄ estiauerit

r Currente. per circulū. ut i auten. de defen. ci. §. interim. ac.

s Judicis. ordinarii. i. decretum do. accursius florentinus.

t Qāndo z quibus quarta pars debeatur. debetur z q̄dē qñ est heres non curialis: uel quādo curialis: sed non in totum ut. j. l. ij. in principio. z. l. iij. in prin. Item quibus debetur. R̄. curialibus. ut ifra. l. secūda in principio. Item qualr distribuatur. i. diuidat. inter curiam z heredes qò bēs j. l. ij. §. i. ac.

u Ꝯ decurionū alienis. i. ñ curialis successit curiali. ut. j. ea. l. proxima i principio. ac.

x Eidem. ſ. curialis uel eius bereditōt. Item ex cipe quasdā alias personas. ut j. e. l. ij. §. sed z si. z. §. extreñ.

y Heres. de iure ciuili ex testam̄to uel ab itestato. accur.

z Bonorum ue possessor. ò iuꝫ pretorio. ac.

a Curia. i. petit a curia. ut. ſ. ò na. libe. cōium §. eodem. z. j. de bis qui spō. mu. sub. l. fi. z nō. optime. naz ꝫ pp. ius petendi tributum ē. nam aliud ē bonuz aliud melius. aliò optimū bonū ē ex quo tantum est excep tio. ut supra ò usuris. l. q̄is. melius ex quo tm̄ iudicis offi. est petitio. ut. j. eo. l. in bone fidei. optimz qò est undiqꝫ ex ōtibus suis partibus circa uallatam petitionem inductū ꝓ acta ut hic. z supra d. t. l. i. accur.

b Eminimus emissa le. ut supra. l. ꝓx.

c Ad quēcunqꝫ. excipe. ut. j. in fi. l. sz z si. z. §. extraneuz. q̄ uidetur contra.

d Sz multi. i. curiales. qb⁹ defertur dicta quarta. accur.

e Particulam. ſ. quartam rei. sic

nisi apd magistrũ offi. Jt finita admistra. erãt comites ꝓfi
storii. ut. j. d ꝑx. sa. scri. l. iij. z. iiij. z. l. ꝑxios. z. l. i sacr.
p Susceperãt. repete ex ãtiqs legibꝰ sũt liberati. hic ẽt. z ĉ.
z Prolixoꝙ tempore. ad quod. s. de offi. ma. off. l. ii. ac.
a Sobole. ante uel post dignitatem nata. accur.
b Ex euo. i. ab hoc tpr i antea.
c Progenitos. i. ante dignitatez patris aduocati onis. uel aliam de supioribus.
d Non ẽ concessum. ut in qnq primus nomina tis hac lege.
e Progẽitu añ. s. dignitatez bitã ꝓnatus fisci.
f Ex tribꝰ. sic. s. de adop. l. cum adoptõis. isti. de here. ab in. §. admonendi.
g Si seruus: aut libertꝰ ad decurionatum.
h J libertus aureoꝝ. p quod babetur. ut ingenuus quo ad honores: ut ff. de iur̃ aur̃. anulorum. l. pe. z fi. quod qualiter fiat notaui. s. de iure aur̃. anul. l. ij. z idẽ l. i. qualiter natalibꝰ. bodie tñ hoc cõsequitur ex ipsa mãumissione. z sic non habet locũ hec lex ut i aut. ut libe. dece. i pri.
i Legis. s. uiscelle. que punit in dãno extraor. cum infamia. ut s. ad. l. uiscellã l. i. que ẽ bodie correcta. ut mõ notaui. sed filiꝰ liberti sic ut. j. de dignita. l. liberto. Item clericali. ut supra de epi. z cle. l. iubeus. §. fuos.
k Preses edili tate. quoꝝ erat officiũ edes custodire. ut. ff. de loco pu. fru. l. ediles. z. ff. de pericu. z como. rei. uẽ. l. lectos. z nota. ff. de edili. ed. l. i. in principio. accursius flo.
l Longruẽti. z dño si fuit ignorans redditur. ut subiicit.
m Processit. domino ignorante. accur.
n Subiugabit. s. intra. xxx. dies. ex quo sciueris eum ad talem dignitatem promotum. postea enim non audieris. imo liber z ingenuus erit nullo iure patronatus seruato. quãd modum si te sciente ab initio eam foret adeptus. sed ipe aut

etiam nos corroborantes in tuitu laborum quos milites longo prolixoqꝫ tempore ꝑ tulerint itactum illibatumqꝫ conseruamus: ut hi omnes fõ tuna curiali liberentur cum sua substãtia: suaqꝫ sobole[a]. secũdum ea que prediximus ex euo[b] autem sequente ꝑgeni tos[c] antea nullius futuri fisci patroni liberos concedimus liberandos: ut neqꝫ sũmis apicibus dignitatum non est concessum[d]. hoc alii sibi audeant uendicare: sed progenitꝰ[e] filii antequam ad fisci patrona tuez peruenrit icõditõne pristina remaneant. aliis autem modis q̃ bis quos singulatiz enumerauimus sine legibz antiquis comprehensi sunt. qualis erat is quez ex tribus[f] maribus concessum fuerat ante patri maximo senatui sociaꝝ siue comprehensi anterioribz sitis non fuerant liberationẽ competere cuidaz curialis fõtune nullo patimur modo: sz siue pragmatica sãctio super hoc precessit: siue sentẽtia eminentissime prefecture: siue alius modus qcũqꝫ excogitatus ẽ oia ea pẽitus uacuari z ꝑ i fectis hr̃i: z curialia corpora suis reddi ciuitatibz: z sublimitatis eoꝝ subiacere nulla excusatõe eis penitus cõpetente.

Si seruus[g] aut libertus ad decurionatum aspirauerit.

i Ipr̃. d poc̃t.

J libertus[h] uel ius aureorum anulorum adeptus ñ est: uel natalibus suis nõ restitutus: preses prouincie nõ tãtum curie participare nõ permittat: sz iuxta legis[i] seueritatem congruenti pena ulciscet.

ea fruetur si dignus appareat: aut ea tanquã indignus spoliabit existens nihilominus liber z ingenuus. ut. j. qui militare nõ possũt l. penultima. z fi. hoc ita si ad dignitatem. nã secus si ad ciuilia munera seruum aspirare concesserit. nam seruus tunc confiscabitur cũ uerberibus. z dominus pro his omnibus que seruus male egit constrictus tenebitur. ut. j. de tabu. l. generali. p. Jtem hec uera si quinquennium non transiuit a die mortis matris alias non subiugabit. ut supra. ne d sta. dfũc. l. sin autem. z facit ad hoc de. ser. fug. l. fina. z d suis. z le. ex libera. z de libe. ca. l. non mutatur. z. ff. de reg. iuris l. in his. z infra d agri. z cẽsi. l. colonos. z. ff. de off. preto. l. barbarius. accursius.

o De prediis curialium sine decreto non alienã dis. accursius.

p J quis. ex hac. l. potest notari q̃ uenditio rei facta a curiõali non tenet. nisi sit facta cum auctoritate iudicis quod tamẽ hodie non obseruatur in ciuitatibus lombardie. licz deberet obseruari cum imperator hoc constituerit. ut res publica diuites curie haberet. ut j. l. proxima i fi. ibi ex consensu. z ĉ. ac.

q Coactus. rei familiaris. d qua necessitate loquitur. C. de rescin. uenditione. l. nõ idcirco.

r Competentem. presidẽ ut infra. l. fi. z infra de uin. rei eu. l. fi. in fi.

s Strangulatur. i. uẽditur z loquitur ironice: quasi male est quod uẽditur. sed necessitas cogit sic. ff. ad sill. l. i. §. occisorum. ac.

t Jnfirma. sic. ff. de rebz eo. l. magis. §. si es.

u Jmmoderatus. i. sine causa. accur.

x Debeat. sic. ff. q̃ me. ca. l. fi. z. s̃. de trãsac. l. transactionem. ac.

y Superpositas. sic. s̃. q̃. me. ca. l. si per ipressionem. de auctoritate tutorum. pupillus. §. i. accur.

z Priuandum. sic. s̃. de rei uen. si fundum. z. l. domum. z. j. de agri. z censi. l. quemadmodũ. z. s̃. de fide instru. z iure aste. fisc. l. i. z. s̃. de

De prediis[p] curialium sine decreto non alienandis.

i Ipr̃. pal.

J quis[q] decurionum uel rustica predia: uel urbana uẽditor necessitate coactus[r] adiicit: interpellet iudicez competentem[s] omnesq; cautas sigillatim quibus strãgulatur[t] exponat: z ita demum distrahẽ de possessionis facultatem accipiat si alienationis necessitatez probauerit. Jnfirma[t] enim uenditio erit si hec fuerit forma neglecta. ita enim fiet: ut nec imoderatus[u] uenditõ nec emptor cuiuscunqꝫ sit cõditõnis iueniatur inuistus. deniqꝫ nihil erit postmodum quo uẽditor uel circũuentum se insidiis: uel oppressũ potẽtia cõparatoris queri debeat[x]. qñqdẽ sub fide actoꝝ z d necessitate distrahẽtis z d uolũtate patiẽter cõparãtis. q̃ si qs circa uetitũ occultis molitõibz ꝑ suppositas[y] fraude ꝑsõas cuiuslibz loci quẽ tñ ei decũio distrahebat ꝓparatõ extiterit: sciat se ꝑtio qd dedit eẽ priuãdũ[z] z locũ quẽ ꝓpauit cũ fructibus eẽ restituẽdũ.

i Ipr̃. the.

Ec uẽditõ[a] rei hereditarie

presc̃rip. xxx. annorum. l. i. sed argumentum contra. infra non. li ce. ha. metropo. l. i. accursius florentinus.

a Ec uenditio. hic nõ. qualiter uenditur res curie. ut hic. Jtem qualiter curialis. ut. j. de uen. rei cu. l. fi. Jtẽ qualiter eccl̃ie. ut i auten. hoc ius porrectum. Jtem qualiter fisci. ut. s̃. de fide instrumentorum. z iure aste. fisca. l. i. z de uen. rei fisci uel. p. col. l. i. Jtem z nõ qualiter liberetur debitor curie. ut hic. sed. p. intelligit

nisi sit nupta curiali: ut infra proximo. accursius florentinus.

k Non migrauerint. i. non nupserint curiali. accursius.

l Extrancis. uel datiuus uel ablatiuus. accursius.

m In reliquã ptẽ. s. qẽ tãꝫ debet bẽ ad instar maris curialis. ut infra. §. z generaliter. accursius florentinus legum doctor.

n Theodosiane. q̃ ẽ supra. l. pr. §. ad filiozꝫ. uolebat enĩ illa nil ad curiã ptinere si talis est filia ifituta q̃ sit nupta curiali: sed illud intelligitur si sibi est totũ relictũ. nõ si exneo uel filie ñ nupte tali. ut hic.

o Patrimonii. totius si tamen põt auferri exne is. qa tm̃ bñt al' auferẽ qꝫ bñt z qò deficit ñ aufertur filie. ut subiicit si sũt filie non nupte ille i stitute: uel filii ñ curialis qũo auferẽ eis totũ. Rx hic quo ad curiã z quo ad curialẽ q̃ duas quartas bñt integras. ut. j. eo. §. nullo. z hoc contra exneos l' cõtra curialẽ quãtũ ẽ ultra quartã inueniẽ: ut habeãt ò bitũ bozꝫ subsidiũ. ac. Dignitate. s. decurioat' q̃ ẽ magna dignitas.

p Colligenda. i. sit quarta subaudi. z non filie danda. accur.

q Quarta donatõne si ue solã quartaz siue ẽt plus habeat. ac.

r Per maritũ. sic supra de na. li. l. si quis. §. si. s. l. pr. §. ad filiorũ. z i aut. qui mo. na. effi. sui §. z hoc similiter. ac.

s Obierit. i. ut si nõ succedat solus curialis l' sola nupta curiali z una curialis ul' nupta curiali. alie autem due diuidãtur inter oẽs filios ẽt curial'. ut ar. L. ò bonis prescripto. l. fi. ac.

t Sed z si q̃d dixi filiuz marẽ bẽ integrã quartã: z filiã curiali nuptã bẽ integram quartaz: sic ẽt si. z ẽ. minime. i. nihil. accur

u Legẽ. per. l. enĩ supio rem. §. ad filioruz. uidebat sufficere unũ esse curialẽ: ul' unã filiã curiali nuptã: ut curia i totũ excludatur. sed ñ ẽ ita si aliqbus ẽ relicta sunt nõ curiales: qa tunc curial' quartã curia quartã residuũ iter oẽs liberos diuidit. ut dixim⁹. z l. si filius. secũdũ. p. z ẽ. accursius florentinus legũ doctoꝫ.

x Dignitate. q̃ bodie nõ. sic q̃. xii. dignitates ut. §. ò decuri. l. fi.

y Occasionẽ. tali de quali dicitur supra de decuri. l. nemo iudex. z l. si quis decurio nõ dico. prescriptiõe ne fit cõtra. s. ò prescriptio. xxx. an. l. prescriptione z. j. de agri. z censi. l. cum satis i prin.

z Curiali. nam si non esset copulata curiali non posset dare lz min⁹ haberet quartam. accursius florentinus.

rint[b] :ul' extraneis[c] in reliquã partem heredibus derelictis non uideri curie ex sententia legis theodosiane[n] ad apollinarium scripte satisfieri: sed õi modo quartaz partem patrimonii[o] curia cõsequatur: siue uni filie: que curialibus nuptiis deputanda copulata sit: siue ex aliis heredibus colligenda[p] filia proculdubio que curiali nupsit immuni ad huius modi quarte[q] datione seruanda: cum per maritũ[r] eius quãtum ad ipsius personã curie sit satisfactum. z hoc obseruari non solum si ultimo elogio cõdito testator curialis decesserit: sed etiam si intestato suum diem obierit[s]. sed si quid minus fuerit: ul' minime derelictum hoc modis omnibus filio curiali uel filie que nupta est eiusdem ciuitatis decurioi ex substãtia patris curial' modis omnibus: uel deputari ul' adimpleri nullo obstaculo curie opponendo si secundum predictã legem[n] filius: nepos: pnepos: pater: auus: pauus: curiali morienti fuerint derelicti qui nexibus curialibz ex quacunqꝫ uel dignitate[x] :ul' occasione[y] fuerit absoluti. i hoc etenim theodosiane legi apertissime uolumus esse derogatum: z generaliter diffinimus ex omni causa neqꝫ masculos liberos: neqꝫ filias copulatas matrimonio curialis[z] minus quarta parentis substãtie habere: uel non extantibus filiis ul' filiabus[a] :sed aliis[b] heredibus ipsam curiã secũdũ antiores leges quarte curial' morientis habere solatium.

De imponenda[c] lucratiuis descriptione. Rubrica.

a Uel filiabus. talibus que sũt nupte curiali. accursius.

b Sed. aliis q̃ ñ sũt curiales. al' secus. ut. s. l. pri. in fine.

c De imponenda lucra. descrip. al' lucratiuis. i. rebus translatis. t. lucratiuo. al's lucratiuorũ. z similiter exponitur z differentiam inter hunc superiorez ti. qa in superiori t. quar

Impr̃. theo.

Descriptiõis[d] onere siliquarum[e] quattuor quas ex lucratiuis iugationibus[f] tm̃ ñ humanis[g] uel animalium[h] censibus: neqꝫ mobilibz rebus iubemus indici: z si curiales ñ sint maiores[i] ac posteros liberamus: ut si pater: auus: proauus: filio: nepoti: pnepoti ul' filie: nepti: pronepti ue: nec[k] interest nupte sit curialibus. nec ne postrema uoluntate: uel inter uiuos etiam donatõne q̃c quam de suis opibus largiatur memorate descriptionis cesset iditio. eque ex diuerso: ut si posteriores ad maiores[l] predicta sibi consanguinitate disiũctos prefatis titulis suas conferant facultates nullius accessione grauaminis huius modi liberalitas oneretur tã enĩz necessariis sibi conũctis[m] q̃ psonis sub liberalitatis appellatione debitum[n] naturale persoluitur: cuius[o] auctoritatem iuris pariter sanctimus ualere: etiam si ab itestato succedãt prefiniti sibi generis ordine sociati. ex his enĩ successoribus maxime debiti potiꝫ solutio: q̃ muneris oblatõ cõparabatur que non largientibus etiam dominis ipsa ppiquitatis serie deferuntur[p]. ceteri uero licet quadam iter se cognatione iungantur nunq̃ tamen curiale[q] predium sine predicto onere lucrabũtur nisi forte is cuius lucro recesserunt eiusdem ciuitatis ordini sit obstrictus qui licet inter extraneos[r] numeretur uacuum tamen ea functione quod datum est consequatur. nam cũ persone condictio non mutet nec rei quidem statim conuenit imutari[s]. Lucratiuas nõ

d Descriptõis. .i. ipõnis. Non prestarẽ. .i. prestationem tiũ. siliquaruz.

e Siliquaruz. i. solidorum. qò dic ut. s. ò epi. z cle. aut. sz bo die. accur.

f Jugationibus. .i. passiombus i mobilibus: uel quia ad iugera metiuntur: uel quia iugo arantur. z dic secunduz. M. q̃ on⁹ descriptionis si liquaꝫ ẽ quod iponitur quando curialis rem imobilem lucratiuo ti. tradidit ul' reliquerit alicui quando sit eiusdem ordinis in eadem ciuitate. z ipsi possessori lucranti. ut j. §. res uõ z ẽ.

g Humãis. i. hominibus liberis. s. l' seruis. z q̃ subiicit. ul' prodest. ac.

h Animaliũ rationaliũ. nã certa indubitãter animalia inter mobilia de quibus subiicit cõtinẽt ut. ff. ò uer. sig. l. mouentium.

i Maiões. i. superior linea. z inferior lucrans i infinitũ. ut hic subiicit. licz proprie ultra nepotẽ z tritauũ cõprehendãt. ut. ff. ò gradi. l. iure q̃. §. parentes: sed uidentur: ut curialis nõ debeã excusari. ut supra ti. i. l. i. z. ij. §. ad filiozꝫ in prin. uel hoc corrigit. uel illud in alia descriptõe. s. quarte hic siliquarum. ut i rubrica mõ nõui. z sic ẽ una differẽtia iter hũc ti. z illuz.

k Nec interest. immo ut. s. ti. i. l. ij. §. q̃ si post res. sed illud in

l. de inoffi. testa. in suo. ubi appellat munusculã quartam.

f Participibus. i. heredibus. z nõ. ar. contra pessimos z ma liuolos coheredes qui propter unius minimam portionem uel alterius maxime inuidiam minutandũ petunt per sulcos hereditatem diuidere: uel etiam per partitas capiunt. debet eni ex uniuẽsita te diuisio fieri q̃ uulgari sermõe apud italicos ò tur ingresso fm pp. z p hoc fa cẽ. l. ad. l. fal cidiã. l. iij. z q̃ ibi nõui.

g Negamus. sic ff. de iur fisci. l. pbituz. z. l. de tensionis. ac.

h Totis. i. omni bus. ac.

i In sortituz. sic dictum a sorte substantia sic di uisa sorte dirri metur si alias ñ conueniat. utrũ curia quadran tis an cohẽdes uel fideicõmissa dodrãtis electi onem habet. ut bis pferaf quez sors pretulit ne gligendo. ut. ff. cõia dele. l. fi. i pri. nisi forte sit uxor defuncti q̃ successit ul' ex te stõ l' ab itestõ p bõz pos. uñ uir z uxõ. ut. ff. uñ uir z uxor. l. i. cui circa illã sor tẽ spetiali priui legio optio ꝛce dif. ut. ff. de his q̃ se defe. bẽtur tñ als q̃ illi est optio commi tẽ da q̃ maiorẽ ptẽ i rẽ hẽdis nosci tur. ut. ff. de do na. l. sactim. §. sin aũt. z ar. ff. fa. her. cetere. z: l. si q̃. p. que sũt cõtra. Jt ad idẽ. ff. finium re gun. l. de modo ff alr intelligit. Jtẽ als daf uni electio alia ex cã. ut. j. de me tat. l. ÿ. q̃ ẽ con tra. ac.

k Naturale q̃ p prie. notaf. sic. z. ff. ò le. ÿ. l. cũ pr. §. dulcissimi z de admi. tu. l. iij. §. apparet z de fui. l. iure cõi. sed ar. con tra. ff. pro socio l. marito. Jtem

que q̃tiq̃ sit ptii facl'tates credi oportere decernimus. qa eni tã durũ tamq̃ ihumanuz ẽ q̃ publicatõe põpaq̃ reruz familiariũ: z paupertatis detegi utilitatẽ z iuidie patere diuitias. i exigẽdis uero debitis si pretium qò pro quarta pte actionũ curie competit successores prestaf noluerit cautõibus iurata fide platis in mediuz unusq̃sq̃ a debitoribus cõueniẽtem sibi exigat portionẽ. eque ex diuerso es alienũ si cui defunctus fuerat obligatus tã idem successores: q̃ curia pro sua sorte restituef cõpellaf. q̃ si sepe dicti successores sacramentum sibi credi derit excusandũ. tũc uero ad similitudinem reꝛ imobiliuz diligẽtiõ curialibz oium rerũ indago pbebif. s. ut uniuersis mortui facultatibus i apto p positis l' estimatio rez l' diuisio sub pñtia curialiũ celebretur. in õibus aũt casibus ubi quarta ps curie cõpetit trãsactões interposita firmas illibatasq̃ manere decernimus. ad filioz uõ curialiũ l' nepotũ ac pnepotũ. s. decurionum similitudinẽ ad quos itegras opes puenire censuimus filiã q̃n ẽt nepotem pnepotem ue principali eiusdẽ ciuitatis. uñ pf auus l' pauus orif nuptaz rez: uel ab intestato uel ex dispositione ultime uoluntatis quesitaꝛ in integruz nullaq̃ parte minutũ dominiũ habere sãctimus. q̃ si post parẽtũ obitum inueniant innupte ul' uidue impuberibus q̃dẽ post transactam ubertatem. i aliis uero que pubertatem excesserint: ul' etiã i uiduis post mõtem parentis triẽnium dum taxat uolumus expectari: ut interim quarta portio suspẽsa apud eam si i matrimonio curialis eiusdem ciuitatis fuerit collocata perpetuo iure p maneat: uel si intra id tẽpus alienum eadem curia sortiatur maritum penitus ue nupta nõ fuerit memorata pars

facit. ff. de tutelis. l. in eos. accursius florentinus legum doctor.

l Non totum. sic. ff. de como. l. si ut. §. fi. accursius.

m Officiunt. s. q̃ alii pdest z nemini nocet sic. ut. j. de ppo. sacri cu. l. fi. z. s. de pci. impa. offe. l. rescriptũ. z nõ q̃ iducif hic q̃ p re im mobili nõ agif ad exhibẽdũ ꝙa de se patet. ut hic dif. accursius.

totius substantie munera curie cum triennii taz urbano q̃ rusticorum prediorum dũ taxat fructibus addiciãtur. ita tamen ut et sacramenti tã de quantitate q̃ de extimatione rerum mobilium deq̃ actionibus inferendis: uel excipiẽdis: sicut in extraneis personis dictum est: ratio conseruetur. sed z si mater mortui uel auia tempore quo filius nepos ue moritur i coniugio eiusdem ciuitatis curialis iuẽta fuerit nec ipsas quidem patimur quarte portionis subire iacturam. extraneum quin etiam heredem propinquitatis quidem iure discretum tamẽ curie eiusdez ciuitatis obnoxium supradicte portiõis dispendio liberamus.

Mpf. iusti.

Si quis curialibus muneribus obnoxius uno forte uel pluribus filiis uel filiabus derelictis filio quidem uel filiis sue substantie partẽ minimam derelinquit eam tamen que excludere eos ab inofficiosi querela potest. aliis autem substantiaz dereliquit ut ex hac patrimonii distributione ad filium quidem uel filios curiales minima pars substantie remaneat. totũ autem curiale munus masculis immineat: siue filii sint: siue nepotes: uel pronepotes curiali tamen conditioni obnoxii sanctimus huiusmodi iniquitatem resecari z non minus quarta portione i masculos posse testatorem transmittef siue unus ẽ filius siue plures nulla dĩminutiõe ex permixtione sororum eius faciẽda: ut non solum corporibus: sz etiam substantiis laborantes possint curiale habere consortium. ad hoc sanctimus si quis curialis filiabus pluribz derelictis ab hac luce fuerit subtractus quarum una curiali eiusdem nupserit ciuitatis aliis filiabus que ad huiusmodi uota non migraue

n Credi oportere. sic. ff. de fideiuss. l. fi. i auf. de coll'. §. sup. z. j. §. pr.

o Quid eni diuitias. sic ff. ad. l. acql'. si qs te. §. p. z. s. ò ali. pu. p̃. l. iij

p Jurata fide. sic. s. pf. §. z ẽ ar. qò uxor iura mẽto patefiat bona heredibus. Jt uasalli feuda. sic. s. de his q̃ ad ecc le. cõ. l. pñte. §. sicubi.

q Cõpellãt. sic. C. ad. l. iul. ò ui pu. l. tutoris.

r Extimatio. s. si diuidi nõ possit. accur.

s Transactõis. si res sit diuidua. al' ñ ar. ò trãs actõibus l. preses.

t Curialiũ. i. q̃ filii sũt curiales ad qò ẽ seqns silitudo sic ẽ cõtra. j. t. i. l. i. i pri. solue. ut ibi.

u Cesuim. ut supra i principio huius. l. ac.

x Principali. decuriõi seu curiali de decur. l. qb. .

y Dñuz. ñ hẽt eni curia quartam. ac.

z Alienũ. j. t. i. l. i. i principio. cõtra so. ut ibi.

a Fructibus addicat. hic uf mẽioniũ uiculo pene aliquatenus astrigi. sic sũt ar. cõtra. s. ò iutil. stip. libera. z. ff. ò uer. ob. l. ticia. z. l. stipulo fcã. sic. z. ff. de condi. z demon. ticio. §. i. ac.

b Cõfuer. hoc. s. casu cũ non nubit curiali cũ curia hẽt quartã ac qñ nubit curiali curia nihil hẽt. ut hic dif. z sic non est loc huic iuramẽto.

c Si quis curialib ul' filiabus. ul' p ut pz ex sequentibus. accur.

d Querela. q̃ est quarta sue portõis ab itestato iure isto. ut. C. de ioffi. te. l. conqueritur. ac.

e Aliis. s. femis l' exneis

f Minimia. leigitia tñ õi bus cõputatis maribz z seminis. ac.

g Masculis. in minina institutis. accur.

h Quartaz. sic. j. ò his qui sponte mu. s. §. i. z in auten. de na. tu. ò pu. §. i. sed hodie noui unum. ut in au. de triẽ. z semis. §. excipiatur. z quibus mo. na. effi. su. §. si quis autem. ac.

i Ex permixtõne. habẽtur ergo pro nihilo femine quo minus curiales habeãt quartã oiuz

.f.i.

etiam qui non subeunt. ut. ff. ad municip. l. i. z dicitur originarius ab origine patris non sua. ut. j. eodē filios. z. ff. eo. assumptō. §. i. uel secundum azo. sua etiam ut. j. eo. ab origine. accur.

C Um te biblium. nomen ciuitatis de qua proponens questionez dicit se fuisse natum. accursius florentinus legum doctor.

r Incola. quia aliunde illic sūt causa perpetuo habitandi. ut. j. ti. i. l. ciues. accur.

s Bericios. i. aliam ciui atem. accur.

t Muneribus. necnon municipali iurisdictiom ut. ff. eo. incola: uel dic ut nōui. j. tu. i. l. ciues. Sz q̄d si utraq; ciuitas munera simil imponat. respondeo potior ē originis causa. ut. ff. e. l. libertus. §. ij. z facit. j. eo. ti. l. priuilegio.

u C J ut proponis. titius fecit aretusam libertam sciē heredem z rogauit de manumittēdo seruum suum. ut hic seruus manumissus sequitur domicilium aretusę quod est idem quod scie non autem ticii. ut ff. eo. filii. accur.

x Prestiterint. quia eoz sunt liberti non testatoris. ut insti. de singulis rebus per fideic. rc. §. penul. idem dicas ò eo cui directa in testamēto fuit relicta libertas i casu illo ubi non testatoris sit libertus: sed alterius qui. s. petit bona sibi dici: ut insti. ò eo cui. causa bona adiiciuntur. §. i. z habes idē. ff. e. l. libert⁹. §. ex causa.

tu quosq; eius condictionisq; eius ciuitatis ius optinet. unde que te manumisit fuit eorum enim condictōem sequi ex causa fideicōmissi manumissis pridem placuit q̄ libertatem prestitere nō qui rogauerunt dari.

L Mpr̄. philippus. Filios apud originem patris non i materna ciuitate. z si ibi nati sunt si modo ñ domiciliis retineātur ad honores seu munera posse compelli explorati iuris est.

L Mpr̄. d. proc̄. Origine propria nemine posse uoluntate sua eximi manifestum est.

L Mpr̄. const. C J quis uel ex maiore uel ex minore ciuitate origiez ducit si eandez euitare studet z ad alienam se ciuitatem icolatus occasione contulerit z super hoc ul̄ preces dare temptauerit uel qualibet fraude uti: ut originem proprie ciuitatis eludat duarum ciuitatum decurionatus onera sub

Sed quid si heres non manumisit: sz per decretum pretoris absēte herede datū ad libertatem peruenit. respondeo si quidem ex rubriano sena. con. sed est factū q̄a ortinus cuius ē libertus testatoris nō heredis sequitur originem. ut. ff. de fideicō. liber. l. cum uero. §. subuentum. si autem ex damasiano ad libertatem peruenerit q̄ pinde habetur ac si ut oporteret manumissus esset: quia esset heres ifans uel furiosus uel filiussa. heredis est libertus. z ideo eius domiciliuz sequitur. ff. de fideicon. liber. l. nec infantes. z facit. j. ti. i. ciues. z facit. ff. eo. eius. z. l. de iure. §. libertos. z. l. assumptio. §. fi. ac.

v Rogauerint. quia non manumiserunt. accur.

z Filios patris. ubi. s. pater fuit natus: ut hic. z. ff. eo. assumptio. §. i. adeo q̄ si auus fuit aliunde non sequitur eum nepos alias oportet nos q̄rere ubi adā natus fuit. q̄ dz ager esse damascenus. z nō q̄ dicitur quis nasci in ciuitate q̄ in territorio nascit̄. ut. ff. eo. q̄ ex uico. Item dic filios legitimos z adoptiuos durante adoptione. nam uulgo quesiti matrem sequunt̄. ut. ff. e. l. eius qui uictū. z. l. ordine. §. si. z. l. si is. z. ff. de sta. ho. l. cum legitime. Item nō originē non dicit domicilium patris maxime si filius alibi habet. ut. ff. eo. l. libertus. §. patris. z. l. assumptio. §. filius. accur.

a Non in materna. z si ibi nati. dic non sequuntur: ut materna: sed ut propriam originem. ut. j. l. px. z. ff. eo. assumptio in principio. Item hoc fallit. j. de muril. l. bi. z de agrico. z mancip. l. ex ingenuo z. §. de decu. nati. Itē z quando priuilegium habet origo materna. ut. ff. eo. l. i. z facit. ff. de decurio. l. exemplo. z. j. de tabu. l. fi. Itez quid de naturali legitimato p principē. R. q̄ in adoptiuo: ut sequatur patrem. ut. C. de adop. l. in adopt. z. ff. e. ordie. §. fi.

b Domiciliis. z nisi i predictis casibus. hoc ergo casu duobus locis tenebitur. ut. j. eo. l. fi. accur.

O Rigine. ut z. ff. eo. l. assumptio in principio. hec autem fallit p pter mūmoniū. ut. j. de mul. i quo lo. l. i. z. ff. ad municip. l. fi.

§. Jē rescripserunt. Jē quādo sit senator quo ad quid. ut. ff. eo. l. filii. z. l. municeps. quid in paterna forte secus. ar. s. l. proxima. sed certe illud si modo nō. z c̄. matrem excipit. ut non sequatur originem matris nō autem excipit q̄ non sequatur paternam. ut ibi dixi. Item incolatus potest bene renūtiari. ut. ff. eo. incola. dum modo re z fcō non uerbis: ut ff. eo. domiciliū z facit. ff. ò pac. l. ius agnatiōis z. ff. de reg. iur̄. l. iura z. l. px. sed secundū. p. propriam originez uocat paternam. nam propter suam originem non cōtrahitur domicilium secundum eum: quod non placz ut. s. l. i.

d C J quis originem. propriam. ut z. s. l. prox. accur.

e Duarum. quid autem si utraq; ciuitas eum sit uocet. R. ut dixi. s. l. i. Item fallit hoc secundum py. si publica sit necessitas ut. s. de decuri. l. curiales ultra Item nō q̄ i duobus locis hēt domicilium. sic ff. e. si qs a pluribus. z. l. si qs instructus. z. ff. de interdic. z re

stineat i una uolūtate z i una originis gratia.

De incolis: z ubi qs domiciliuz habere uidet. z ò his q̄ studioruz causa in alia ciuitate uergunt.

L Mpr̄. On tibi obest si cum icola esses: sz aliquod muns suscepisti modo si ante q̄ ad alios honores uocareris domicilium transtulisti.

L Mpr̄. alex. Ec ipsi qui studiorum causa aliquo loco morantur domicilium ibi habere credū tur: nisi decem annis transactis eo loco sedes sibi constituerunt secundum epistolaz diui adriani. nec pater qui propter filium studentem frequētius ad eum commeat: sed si aliis rationibus domicilium in splendidissima ciuitate laudationū habere probatus fuerit mēdaciū quo minus muneribus fungaris nō pderit.

L Mpr̄. d. proc.

li. l. relegatorum. §. dubitatum. z. ff. de mu. z bo. l. qui origine in principio. Item q̄ etiam uilem terram propriam non potest quis deserere ad quod. s. de aboli. fallaciter.

f De incolis z ubi. z c̄. superiori titulo de originariis z de his qui contrabūt municipatum originem principalr dixit ut per omnes leges illius ti. patet. nunc generalr qualiter ullo uel aliis modis. z dic quid sit incola. ut. j. e. ciues.

g n On tibi transtulisti. ut animo primo incolato tenearis cui renuntiasti. ut z. s. t. i. l. origine. si autem esset uocatus ante translationez secus: ut hic. z. ff. ad municip. l. incola. z de mnnneribus z honoribus. l. qui originem. §. qui ad munera z de iure immu. l. semper. §. hec. circa. z. ff. ò iudi. z si quis posiea. z. ff. de iuri. o. iudi. l. cuz quedam. quid autem si dicat se trastulisse. z ciuitas que reuocat dicit contra. R. cognoscit preses qui preest ciuitati reuocanti. ut. ff. ad municip. de iure in prin. accur.

h n Ec qui creduntur. s. ex eo. q̄ ibi stetit: ut hic. z. ff. de iuri. l. lex cor. §. si tamen. z j. l. prox: sed quia ibi contraxit seu deliquit habet domicilium. ut. j. in fi. legis.

i Constituerunt. quod presumitur ex transcursione decennii. ut. ff. de usuris. cuz de in rem uerso. z. s. de peti. here. si fil us secundum py. z hoc maxime si emat ibi domum uel possessionem idez tamen si conducat ar. ff. de iuriis. l. lex cor. §. domum. quid autem si iuit ad domū. respondeo: aut iuit: ut cum denariis rediret: aut ut de suo recessu si z is disponeret. ar. ff. de cap. nihil. Item nō hoc aliquid ex tempore factum: uel non factum presumi: sicut dicta. l. cum de in rem uerso. z. l. si filius. z in auten. de resti. z ea. §. q̄ pa z. §. fi. z. j. de fundis. pa. l. fi. Itē quid de alio qui stat p decē ānos non causa studii. R. idem ut presumatur domiciliuz animo

quarta istō i filiqs. ut mō ꝓx. dixi. alii ꝙ hoc corrigat. ac.
l Maiores. s. existentes i superiori linea. accursius.
m Distinctos. i. diuersis mōis cōiunctos. i. exprie pīis l' mātis.
n Debitū natale. nō sic. s. ō codicill'. l. fi. §. i. ꝛ. ff. ꝓ socio. l. ꝛqa. ꝛ. s. ō cuī. fur. l. fi. §. sin āt ꝓpetuis. ꝛ. ff. ō bōis dāna. l. cū rō. ꝛ ad. l. fal. pr̄. ꝛ i auī. ō bere. ꝛ fal. §. pmū. ꝛ. j. px̄. ꝛ i auī. de triē. ꝛ semis. §. i.
o Cui iuꝛ. s. bu ius. l. ac.
p Deferuntur. s. ab intestato.
q Curiale. quod daī ti. lucratio. ꝛ nō on⁹ iponi lucrāti. ut ꝛ. j. §. res uero. ac.
r Exneos dī qñz exneus dlubz prē eū q̄ bēt i pote state. ut dixi. s. de rei uxo. act. l. una. §. exneū ꝛ insti. de bere. qua. ꝛ diffi. §. sui. qñz illud q̄ nullo mō est co gnat⁹. ut i auī. de bere. ꝛ fal. §. iordinatū. ꝛ l. de iure do. l. fi. i prī. qñz oēs ꝓter supiorē ꝛ i feriorē lineā. ut hic. ꝛ. s. prox̄. §. accur.
s Immutari. itez ꝛ excipe loca ue nerabilia. ut. s. de sa. sanc. ec. l. pe. q̄ ēt ē ꝙtra.
t Lucratiuas. be red tatis licet ꝛ oenra ꝙ secus in legato. ut. ff. man. si hēditatē
u Inē uiuos. ēt si aliqd in corde ger ā mhi fieri ut. s. de condi. ob. l. iiij. §. q̄q̄.
x Sarcinam. i. onus de pstādis iij. siliquis.
y Donauit. ante nup. ꝙ fit quia hodie añ ꝛ post dē pp nup. ut s. ō dona. añ nup tias. l. fi. ñ autē dicit de spōsali cia. ꝗa illa lu cratiua. ꝛ ꝙ pp nup. dicaī ꝓbaī stati cū de dote dicat. ac.
z Ad lucrum ex pacto. uel ex. l. ꝗa aliquid mulier cōmittat de his que sunt supra de repu. l. consensu. accur.
a Difficultatib⁹. sic. ff. so. ma. l. si cū dotē. §. sin aūt i seuissi mo. ꝛ. ff. de iure do. si is. §. ibi. Item facit. ff. de ac. ꝛ ob. ex ꝓmissiōe. ꝛ de exceptōne do. l. apō. §. sed si mulier. ꝛ. ff. q̄. l. i. §. si libertus. accursius florentinus.

b Ponderibus. i. iij. siliquar. Causis. s. his. accur.
c Trāsferāt. si nō ē solutū qi cōmittet rē sicut on⁹ ypothece ꝓteriit tributi. ut. ff. de publica. l. imperatores. accursius.
d Imputet nā tūc ñ ab alia. sz a se decipiī. ut. ff. de rei uen. l. nā si. ꝛ ff. ꝙ fal tu. auc. l. i. §. fi. nēo eni. ꝛ ē. ut. ff. de reg. iuris. l. nēo. ut fra us. ff. de acti. emp. l. i. i si. Jt facit ꝟz py. i auī de monachis. §. si qs. ꝛ. s de epi. au. l. si legib⁹ ꝛ cōia utriusqz iudi. l. si fī. ꝛ. ff. de liberali cā. i mo. ꝛ. s. de acti. emp. l. si minor. ꝛ de euic. si fundū. ꝛ. ff. de condi. si ne causa. l. fi. accur.
e Cōsequaī. a nēditōe.
f Sarcinā. i. onus. ac.
g Primordiuz tituli. ex origine nāqz cuiuslibet cōtract⁹ ꝛ cause qō sit statuēdū distīguiī. ut ꝛ ff. man. l. si ꝓcurator i pri. ꝛ. ff. ōpositi. l. i. §. si ꝟu⁹ ōposuit. ꝛ ad ma ce. l. si tī. nēpe origo po tius obligatōis q̄ ti. ac tionis inspiciī. ut. s. ad mace. l. iij. ꝛ. ff. de do. l. q̄ id qō. i pri. ꝛ ō pri uilī. l. iij. fm py. Jt fa cit. s. si cer. pe. l. si ex pecunia. ꝛ. ff. de fal. l. de eo. ꝛ. s. de interdic. ma. l. iij. accur.
h Prouenerit. de nouo aliquo cōtractu. ꝛ ita rōe ꝓcedētis cōtract⁹ ñ erit idicēda iscriptio tī si ipse alienaret ꝟuabiī q̄. s. idē si aliqñ fuerat sua ꝛ alienat ñ lucrati uoitādē ꝓ plres manus ad eūdem decurionem l' ad aliū reddit. nam si alienet ti. lucratio sub iacebit oneri descriptio nis. ꝛ facit in auī. de ec cle. ti. §. interdicimus.
i De pbēdo salario. melius dixisset ō ñ pbendo ut pz. j. l' ꝗa pstaī ꝓsēti ente principe. ac.
k Ull⁹ spāl'r. ñ ergo generalr concessio sufficit sic. ff. de pecu. l. quam tulero. §. alia.
l Consecutus. ꝛ nisi ob liberalē artē l' mediciaz ut. ff. de decu. l. ambitō sā. ꝛ facit. j. ut armoꝝ usus uiuo pricipe. l. i.
m Si curiales relicta ci uitate rus bitare. ꝛ ē.
n Curiales fisco. nō ci uitati. ꝛ hoc autez nisi publica necessitas. ut. s. de decu. l. curiales ultra. Jt ꝟz py. rō inco latus aliō suadet quo casu ꝟuabiī qō ē. j. ti. i. i fi. ꝛ facit. s. de de curi. l. ꝗdā. ꝛ. ff. de decu. l. i. ꝛ de uacant. mu. l. ij. §. pe. ꝛ. s. ō edi. fi. priua. l. si qs pos. ꝛ de aduoca. di. iudi. l. ij. accursius.
o Demōstrauerit. ꝛ ita nōri possit hic ꝙ ipiū ē reliqre ꝓpriā pīaz.
p De mūicipib⁹ ꝛ origiariis. mūiceps genus. originari⁹ spēs. sic. s. ō seruī. ꝛ aqua. nā aliqd spāle ē i eo q̄ priceps. origi. ē. ergo muni ceps ꝓprie q̄ subiicit munera siue ibi natus siue nō. sz hodie oēs

curionis que ad eum cuiusli bet matrimonii iure perue nerint[b] ad alterum fuerit po strema eius uoluntate: uī ab intestato: uel inter uiuos do natione translata. tunc enim quia semel in persona cecidit principalis uterum titulo[g] nequaquam ratione prospe cta conditione: ꝛ onus mere bitur lucratiue.

De prebendo salario[i].

Impr̄.

Ulli[k] salarium tribuatur ex iuribus rei publice: nisi ei qui iubentibus nobis speci aliter fuerit consequutus[l].

Curialis[m] relicta ciuitate rus habitare maluerit.

Impr̄.

Curiales[n] omnes iubemus in terminatione moneri ne ciuitates fugiant aut dese rant: rus habitandi causa. fū dum quem ciuitati pretulerit scientes fisco esse sortiendum eoqz iure esse carituros cuius causa impio se patriaz uitan do demonstrauerint[o]

De municipibus[p] ꝛ originariis. Rubrica.

Impr̄. au.

Olim[q] te biblium origine i tolam[r] autem apud beri cios[s] esse proponis merito apud utrisqz ciuitates mune ribus fungi compelleris.

Impr̄. gord.

Si ut[t] proponis ea que ex cā fideicommissi te manu misit ab ea libertatem iustam fuerit ꝓsecuta que originē ex ꝓuincia aqtania adducebat

.s.ii.

bonores et munera de his dicit ut non ꝓtinuaꝫ se nō ꝓpetuo excuset ꝫ ideo subicit de interuallis. accursius.

n Sicut bonores. bonor ē ad mīstratio rei publice cū gradu digni tatis. quia aḷ ē cū sumptu aḷ sine sumptu. ut. ff. de mu. ꝫ bo. l. bonor. ꝫ hic loquitur de utraq; in principio. l. quid aūt si ſpōte uel let ꝓtinuare ℟. nō pōt nisi cū ē inopia tūc enīz potest ꝫ cogitur ut. ff. de mu. ꝫ bo. l. bonor. §. pe. ꝫ fi. ꝫ aḷ. ò. l. Jul: de ambi. incidi. ut §. ad. l. Jul. ò ambi. l. i. a pdcis excipe de curionatuz. quia q̄uis bonor sit ab aliis non prestat uacationem ut. ff. de uaca. mu. l. ad decurionatum. Jtem q̄ de munere subicit de mixto dicit. Jtem ꝫ de mere personali ꝫ dic q̄d sit ut. ff. de mu. ꝫ bo. l. bonor. §. i. si de patrimoniali mō dicit nam ibi ꝓtinue subeuntur excusatione omni cessante ut. j. ti: i. per totum. Jtem ꝫ de illo munere qō principaliter respicit publicam utilitatem de quo habes exēpla. ff. de mu. ꝫ bono. l. i. ꝫ. l. fi. in prin. Si autem ꝑ uatam principaliter ut tutela ꝫ cura tūc nec ip sa ab aliꝭ ut. j. de excu. mu. l. ij. nec alia ab illis nisi in casu usq; ad ānum ut insti. de excu: tu. §. itē qui rei. Jteꝫ alio ut. j. eo. ti. §. qui tutelā filij.

o Decuriōes. ex quibus eligūt ad honores ut. ff. ò decu. l. hōīs. §. ís q̄. ꝫ ad mixta munera ut § ò decur. l. ad subeunda sed quō erāt simul in bonoꝝ decuriona tus cum hoc ipsum hic prohibet ℟. siue sumptu ē decurionatus ni si ad aliud munus uel bonorem uocet uel melius spetiale est in decurionatu ut. §. dixi accursius.

p Continuari. ꝓtinuatio dicitur quando idem denuo uocatur. Jteꝫ quādo pater post filiuꝫ. Jteꝫ q̄n econtra multo magis si semel reuocetur ꝫ sic filius per patrem ꝫ econtra ut hic q̄ est si ē in ptāte non aḷ. ut. j. de filiꝭ ꝫ qmād. l. ij. Jtem frater per fratrem ut. j. l. fi. ni si esset in potestate eiusdem. quia hic in una domo sūt ut. ff. de mu. ꝫ bo. l. ij. §. si duo.

q Tempora que sunt. j. l. prox. accursius.

r Non alijs. etiaꝫ filio per patrem uel econtra non prodest quo ad interualla nisi esset bonor cuꝫ sumptu uel munus mixtum. quia tūc etiam ad interualla prodest unus alteri ut. ff. de le. filio. sic ergo in ꝓtinuatione non distinguitur. sine cū sumptu munus uel bonor uel nō uel in se ipō uel i patre ꝫ filio ut i prin. l. sed ꝫ interuallo dic. q̄r aut de se ipso ad se ipsum ꝫ tunc idem non distinguitur an filio per patrē uel econtra ꝫ tunc distiguitur cū sumptu uel sine ut dictū ē ſꝫ py. dixit etiam i ꝓtinuatōe que fit inter patrē ꝫ filiū distiguitur sic cū sumptu uel iiue ꝑ. l. predictā filio.

s Munera. idē si de munere ad honorē l' ecōtra ad quod: §. ò ōcuī. l. quis taꝫ ꝫ. ff de uaca. mu. l. eos. §. i.

t Distrinxeris. tacite ut. ff. de mu. ꝫ bo. l. ij. i prin. idez si expresse.

u Honera. ſ. decurionatus iteꝫ duꝫ ē infans q̄nimo etiā dicitur minor xxv. ānis cum interiz nō possit esse decurio ut. ff. ad mu. l. luti us. §. pro infante ꝫ ff. de mu. ꝫ bo. l. rē publicam: ij. ℟.

x Solūtatē. tacitā l' expssā ad hoc ut ifās sit decurio mādari ñ pōt

y a Honeribus. idē ò munere ad munus ut. ff. de mu. ꝫ bo. l. naui cularij. ꝫ facit pro hoc q̄ excipit de legato q̄ ē munꝰ ut. ff. ò mu. ꝫ bo. l. fi. §. legati.

z Quinquēnij. preterq̄ si ad decurionatū uocet ut nō. §. l. proxima.

sibi in eadem domo cōtinuari nō oportet. ita uacationū concessa temporaᵍ nō aliis prodesse possunt qm̄ qui ad eosdez uel alios honores eadē q̄ uel aliam munera denuo uocātur. pro infante uero filio quem decurionez etiaz uoluisti qm̄ q̄ fidez tuam in posterum astrixeris tum bonera sustinere non cogeris tuz ad ea que mādari possunt uoluntatem dedisse uidearis.

i Mpr. Sorò.

a Honeribus ad honoꝝ eosdem quinq̄nii datur uacatio. Triēnii uō ad alios: legationeᵍ autem perfunctis biennii uacatio concessa est.

i Mpr. Diocle.

b Interualla tempoꝝ que in uniusᶜ pſona locuz habent fratribusᵈ licet coīa possideant bona minime ꝓdesse frequenter constitutum est. Saneᵉ his missis qui nec duz fūcti muneribus ad huius p donei constituti uocari debēt uos si ad obsequium ciuilium muneꝝ repperit paruisse nec iterū interpellemini preses ꝓ uintie prouidebit.

De muneribus patrimoniorum. Rubrica.

i Mpr.

c Julia munera p ordinē pro mō fortunarum sustinenda sunt.

i Dem.

m Unera que admonitis publice utilitatis gratia inducuntur ab omnibus sub eunda sunt.

i Mpr. Alex.

q Ui in munitatez muneꝝ publicorū consequuti sūt onera patrimonioruz sustinere debent in quibus causis et hospites recipiendi sunt.

i Mpr. Alal.

n On uidetur aborrere rationem sentētia qua preses prouintie equos curialesᵒ alere non personaruz sed patrimonii eē decreuitᵖ: ꝫ tamē

Jtem hic nisi in subsidiū ut nō. §. l. proxima.

a Legatione. ēmota non proxima ut. j. de lega. l. ij. Jtem ad seipsū nō ad aliū etiā filiū ut. ff. ò le. filio. ꝫ. l. filius ꝫ. l. Paulus ℟ndit. in prin. ꝫ §: impator: Jtē facit. ff. ad mu. libertus. §. pscrip. ꝫ. l. diuus. accursius. florentinus.

b Interualla. q̄ sī. §. l. pr

c Unius: uel qua si unius ut nō. §. l. proxima.

d Fratribus. licet decurionibus ad quod. §. ò ōcuī. l. licet. ꝫ dic q̄ uel erant emācipati uel pater mortuus ut nō. §. l. i. Sz quid de socijs omniū bonorum uī idē ſm py. uł quia ipsi fratres dicūtur ut. ff. ꝑ soc. ueꝝ. Sed cōtra uī. quia onus ē cōe q̄ nō sit in fratribus ut. ff. ꝑ socio. cū duo ò. §. pomp ꝫ. l. si frēs. §. idē pomp. Jtē ar. ꝫtra. §. de diuer. rescrip. l. i.

e Sane. sane cō strue sane pses ꝓ uintie put. ne in tiz zē. ꝫ hoc dico missis. i. uocatis q̄ nec zē. uł missis ad munus qò in idem recidit ad quod. j. ti. ij. l. ij. ꝫ. §. de decuī. l. quis tam ꝫ. ff. de lega. scevolum. §. penul.

f Demuneribus patrimoniorū. de personalibus dixit in superiori ti. nunc de patrimoniali ꝫ dic munus tribus modis uno donū. ſo bonus ꝫ sic hoc ti. ēcio officiū ꝫ sic. §. ti. i. ut. ff. de uer. si. munus tribus modis ꝫ. l. inē donū ꝫ. l. munus ꝓ pe ꝫ. l. pupillus. §. munī. Jtē distīgue. quia munꝰ aliud psonale aliud patrimoniale ꝫ aliud mixtū psonale cū solicitudine psone. patmoniale dispēdio reꝝ mixtū ex utroq; ꝓdit. q̄ dic per exēpla. ff. eo. l. i. ꝫ. l. fi. in prin. ꝫ. §. patmonioꝝ ꝫ. §. mixta. psonalia alia respiciūt publicā utilitatē principaliē ut tutela. Jtē patrimoniale aliud indicitur psonis ꝓ rebus ꝫ hoc tm̄ ciuibus ꝫ incolis aḷ ipis possionibus ꝫ hoc etiaz alieni generis qui mō aliquid hic possideāt ut. ff. e. l. ℟pto. §. fi. ꝫ. §. de an. ꝫ tribu. l. ij. ꝫ. j. e. l. ij.

g Julia. omia patrimonialia psonalia mixta ciuilia sunt ut. ff. de mu. ꝫ bo. l. fi. §. pe. et sic hec lex de oībꝰ dicit nā in psonalibus ē ordo pro mō fortunaruz. i. put fortuna reddit aliquē diuitez uł ꝓuidū ut. §. de decur. l. ad subeunda ꝫ. ff. de decur. l. honores. ꝫ. ff. eo. bonor. §. de bonoribus ꝫ de albo scri. l. i. Idem de mixtis ut. ff. eo. l. ij. §. pīes. ꝫ dicta. l. honores. Idem de mō patmoniali ut ꝓ ordiez idest nō uni tm̄ ut alius leuetur. Jtē ſm facultates. j. ti. i. l. fi. ac.

h Honera inducūt. q̄ olim eꝝ ordinaria bodie ordinaria sē ut. §. de supindicto. l. i.

i Nō ab oībus. i. alienigenis dū mō aliquid possideāt ut nō in ℟. ꝫ facit. §. de uectigal. oīa ꝫ. j. l. prox. ꝫ. l. neq;. ꝫ. l. ꝓ fessio. et. l. etiaz ꝫ. l. patrimoniorum ꝫ. l. fi. accursius.

k q Ui ꝙ imunitatē. no. gñaliē i imunitate cōcessa psonalia munera remittu. ut. j. de excu. mu. p totū ꝫ. ff. de iunu. ꝫ de mu. p totuz sed nō patrimonialia ut hic que duobus modis relaxāt. primo spetiali cōcessiōe patrimonialiū

constitutum: secus si minori tempore: ut. ĵ. l. proxima.
k Commeat. etiam plus q̃ decenniũ nõ interpellatuz ut. ff. de seruí. l. seruitutes. Jt̃ non aio ibi manendi. ut. d. l. nihil.
l Rationibus. quod contingit multis modis. ut. ĵ. e. l. ciues.
m Mẽdaciũ. asserit enĩ te ibi ñ hr̃e dõiciliuz. z tñ hẽs. ad qõ est. ff. e. l. assum
ptio. z sic uerbis
nec fit nec desi
nit habeť domi
ciliũ. ut. ff. e. l.
dõiciliuz. z nõ
s. ti. i. l. origie.
n St ueruz. i
ritorio q̃d
sit dic. ut ff. de
uer. sig. l. pupil
lus. §. t̃ritoriũ.
o Jncolas. qui ñ
sunt incole. sed
uelut stantes in
territorio: quasi
non sint incole
nisi qui stant in
ciuitate secundũ
quosdaz qõ nõ
placet. ut. ff. de
uer. sig. pupillꝰ.
§. incola. sz dic
q̃ hic cõmoran
tur nõ ut ibi ha
beant domicilí
um. ut z. ff. eo.
libertus. §. post
liminium. z. l.
fere. secꝰ si aio
ibi standi uero
uel presumpto
decennio: quia
tũc est incola z
cogitur: ut. ĵ. l.
proxima. sola
enĩ habitatio ñ sa
cit: sic nec domꝰ
ut. ĵ. l. pr.
p Ad coẽuda. al's subeũda mũera. s. psõalia. ut. ĵ. l. pr. nõ.
q Jm neq̃ moratis: quando cogeremini. ut. ĵ. l. ciues.
r Ob solam. s. si nõ priuil'. ciuitati dato: aut laribus nõ
transl'atis. ut. ff. eo. l. libertus. §. solatio. z. l. pr. z. l. ciues.
s Decurionis. ut quia mutinẽsis emit domũ a decurione Bo
nonie q̃ quod uidebatur facilius fieri bononiẽsis mũiceps.
t Munerib̃ personalibus. sed patrimonialia pro his possel
sionibus quas ipse possidet subire debet: ut. ĵ. de murił. in
quo lo. z c̃. l. i. z nõ. ff. eo. libertas. §. sola ratio.
u Priuilegio. põt duobus modis intelligi. ut q̃a ciuitas ha
beat priuilegium q̃ omnes habentes i illa ciuitate do
mum teneantur munera subire: uel q̃ etiam originarii q̃dã
ut legum doc. z decuriones munera nõ subeant. accur.
x Voluntate. supple uel aliis cõibus modis. ut. ĵ. eo. l. ciues
q. d. ñ sola possessio. ut. s̃. cũ nõ. Jt̃ ñ sola habitatio. ut. s̃. ucꝝ
ñ origo mẽa. ut supra. ti. i. filios. simile tamẽ. s̃. de iure. o.
iudi. l. ỹ. paterne. uel ꝓprie ñ materne. ut supra. ti. i. filios.
y Ciuilia. personalia. alias secus: ut supra. l. cum neque.
z facit supra de testa. si uõ speciali. z. ff. eo. libertꝰ. §. sola.
a Sz ĩ pria ỏ fixisti. q̃ fit: ut. s̃. ut. ff. e. l. dõiciliũ. z fieri põt
ut. s̃. t. i. l. i. z fi. z. ff. eo. ñ utiq̃. ỏ mu. z bo. l. iỹ. i pri.
b Jues. dic q̃ mũicepes z ẽ gen ciuis z icola sunt spẽs. ut
colligit̃. ff. ad mu. l. i. z hic. z fit ciuis origie. s. ꝓpria ul'
pena: ut. s̃. ti. i. l. filios. z. l. origi. Jt̃ mãumissiõe. s. de l' se ỏ
pe fcã: ut. ff. eo. l. assũptio. §. pe. z. l. filii i pri. z. l. ỏ iuñ. §.
libertos. z si a pribus manumittitur omnium originẽ seq
tur. ut. ff. eo. si q̃s a pribus. accur.
c Alectio. i. delegatõ honoris in aliqua ciuitate. ut. ĵ. l. pr.
uñ alecti. i. electi. ut. ff. de iure ĩmu. l. pe. in fi. quid ergo de
rufino gnafo põt bñ. Rx. py. idem: l' dic alectio. s. de milite
electio ubi stipẽdia meret. ut. ff. eo. l. mũiceps. §. fi. Jt̃ adopti
one. s. q̃diu durat: ut. ff. ad muni. l. ordine. §. fi. Jncola uero dicit
ualde colens z uenerans prouinciam in quam se contulit. utpote
cũ pp eã aliã reliquit. ut tñ. s. utrobiq̃ hẽat equalr dõiciliuz. ut. ff.
e. l. libto. z. l. assũptio. §. iure. z fit incola etiaz si i territorio se cõ
ferat. ut. ff. de uer. sig. pupilli. §. incola. z nõ. q̃ icola fit solo aio
z facto eius qui acqui
rit domiciliũ. Liuis fit
uel alterius facto tãtuz
uel suo z alt'ius. ut i p
dictis exemplis in pri.
buius. l. ẽt secũdũ boc
ratione p̃ie cõis fit ci
uis. ut. ff. ad mu. roma.
sed in muliere uidetur
contra quia incola fit:
ut. ff. ad municip. l. si.
§. ỹ. z domicilium dicit̃
sortiri. ut. ĵ. l. fi. z tam
ex alterius etiam facto
pendet matrimoniũ. sz
iproprie dicitur ibi in
cola. nam ciuis fit. sũt
añt quidam modi q̃b̃
nec ciuis nec incola fit
z tñ ibi conuenitur rõe
cõtractus. Jt̃ rõe ordis
clericatus z rõe possel
sionis. ut nõ. ff. ỏ iud.
heres abñs. §. i. sed q̃d
si q̃s est ciuis uel icola
duobus locis ul' altero
ciuis z altero incola z
ab utroq̃ uocaẽ ad mu
nera. Rx. q̃ prior uocat
ad mũera prefertur. ut
ff. de iudi. qui prior. q̃d
si simł. Rx. si ad origi.
terram illa prefertur
ut. ff. de iud. qui prior
z. ff. eo. libertus. §. pre
scriptio. alꝰ si de nulla
originarius forte inui
cem se ipedient donec
cõueniant. ut. ff. de le.
i. huiusmodi. §. fi. z de usufr. quotiens duobus. ul' sortiri eos opor
tebit ar. s̃. cõia dele. l. fi. z ỏ iudi. sed cuz ambo: uel gratificationi
est locus. ut. ff. de reg. l. fi. z de le. i. si q̃s seruum. §. si inter. z. ff. de
condi. inde. plane. s ut electus eligat uel defertur nobiliori z maio
ri ciuitati. ut ar. i aut. de here. z fal. §. si q̃s aũt ñ. z i ant. ỏ defen.
ciui. §. iteri. z. ff. ỏ fide istru. l. fi. z C. de natu. libe. l. si q̃s. l' qõ ẽ
uerꝰ ei ẽ huus q̃ minꝰ ipõit ar. s̃. q̃ bo. ce. pos. l. fi. z. ff. de pac. ma
iorẽ. Jt̃ quo ad q̃d ẽ ciuis l' icola. Rx. ut nõ. ff. e. l. assũptõ. §. filiꝰ.
c Larem. i. animũ habitandi perpetuo z hitet. nam facto opus est:
ut. ff. eo. domicilium. z boc ẽt si nõ hẽat ibi maiorẽ ptẽ rerum.
d Sũmã. i. maximã. z dr̃. sũma si ñ hẽat alibi plus. ut. ff. e. l. assum
tio. §. mũere. si ergo sufficit alteꝝ istoꝝ. s. l' larẽ constituere. ut hic z
domiciliũ. z. l. aio. z. l. ñ ut enĩ. l' sũmã reꝝ hr̃e. ut. s̃. ubi sena. l'
cla. l. ỹ. ff. de iudi. sed si fideicõ. z facit. ff. de iudi. sz z si suscep. §. si
ea res z. ĵ. de bis q̃ spon. mu. l. iỹ. i fi. z de uer. si. l. in lege. ac.
e Alduocet. s. eũ. nã si aliq̃d ẽ q̃ faciãt eũ. recedere aũt aio redeũdi z
dr̃egriatõ. ut hic. aut ñ. z tũc ẽ sin dõicilio. ut. ff. e. l. si q̃s instruct̃.
f Senatores. urbe romana ueteri uel noua. accur.
g Videť. z bñt sz z primũ r̃tinẽt quo ad honores ñ mũera. ut. ff.
eo. mũiceps. z nõ dõiciliũ z ciuitatẽ romãe dignitatis. ut. s̃. l. pr.
sz ratione cõis patrie nõ est ciuis rome. ut. ff. eo. roma. sed quo ad
boc possit ibi ꝙueniri ꝼm. h. accur.
h Mulieres exigimꝰ. coruscant enĩ z ẽ. sz z mr̃ p filiũ si filiꝰ uult
nur̃ p socrũ. sz ñ soror p frez nec filia radis pr̃is. ut i aut. ỏ
cõsul. §. si uõ. z. ĵ. ỏ dignitatibꝰ. l. mulieres. z. ff. ỏ sena. l. semie.
i Statuimꝰ. ut. ff. ỏ iudi. l. exigeť. z. ff. ad municip. filii. z. l. fi. §. ỹ.
z. l. de iure. §. fi. accur.
k Priuate. ut z dictis legibus. z in auten. de nup. §. nõ tamen.
l Mutamꝰ. referas ad primã ptẽ l' dic ad ꝓz nã seqr̃ si ñ primi sęq
ad qõ ẽ qõ nõ. s̃. ti. i. l. origie. Jtẽ facit supra de nup. cum te.
m De bonoribꝰ. z ẽ. patrẽ. q̃a ratione origis z domicilii deferuntur
.s.z

Jtem inter unum z aliud debuit habere intervalla ut.ſ.ti.ỹ.l.ỹ.i mó hoc caſu erit comes ut.ſ.de decu.l.Alexandrinus. accurſius.

r Ltra. hic bene exprimitur R/. intentio ut.ſ.ti.i.l. i.

l Sumptuum. fatiendoruz naz facta computatione plus ſoluis q̃ te tangat.

t Preſes. cuius eſt officium hec facere ut.ff.de mu.z ho.l.iỹ. §.p̃ſes.

u Qualitatem. imo ſi ō quantitate fiſcaliuz collatorum dubitauerit uł de ratione poſſeſſionis pro qua exigũtur. fiſcaliuz ō ſcriptionuz cuſtodes. uel per iudicem prouintialem uel per locorum ep̃m: proferre coguntur z fiſcalium oſtẽdere quantitatez ut ſm equitatẽ publice deſcriptionis pro iuribus patrimonỹ poſſeſſoꝝ exigũtur ut in aut.ō colla.§. hic autem iubemus pỹ. Jtem facit.ſ. de anno z trib.in fraudem.

x Cenſure. pro codez. i. cenſure de iure exigẽde uel iuris ſtricti cenſure .ſ.equitatis.

y Ordinez. ẽ eniz ordo ut nunc ꝥnum nunc aliud nũc ſimł equaliter ñ autem ut ꝥnum tantuz ſemper grauet ut z.ſ. ti.i.l.i.

z De bis qui ſponte publica munera. dixit de cogendis nũc de ſponta neiſ z dicaſ q̃ imunus ſponte decurionatũ ſuſcipiens omnia munera decurioni iniũgenda ſubire cogitur niſi pacto iuuetur ut.j̃.e.l.i.ſed aliud munus ſuſcipiens i alỹſ ñ preiudicat ut.l. .ỹ.ſed ideo ſic ſibi nõ filỹs ut.l.iỹ.z.üỹ.niſi naturalis curie offerat tunc etiaz liberis ut.j̃. .l.fi.§.fi. accurſius.

a Eterani. huius cõceſſa .que qualiter concedantur dic ut.ſ.ti.ỹ.l.qui inmunitatem. habent autem z quedam priuilegia quorum quidam z filỹs eoruz conceduntur ut.ff.de priuile.ueterano .per totuz z.ff.de uaca. mu.l.in honoribus.§ uacationum.

b Ad excuſationem: quaz añ habeant z cui renuntiare uidetur accipiendo decurionatuz ut hic z.j̃.l.iỹ.in fi.z.ff.de iuꝛ inmu.l.pe.§. fi.z de priuile.uetera.l.fi. in fi.z de uaca.mu.l.ad decurionatum. z ſt̃ ſilia ō tacita renũtiatõe ut.ff.ō uaca.mu.l.pe.§.fi.z ō noua. .l.ſi quis dele.z de ope.libe.l.campanus z.j̃.de tab.l.ỹ.Jtem nõ aliquem non uenire contra factum ſuuz ad quod eſt.ſ.de re.cred. .l.ſi quis in iuꝛ.

c Pacto. i.ultimo pacto.ualet.n.hec conuentio ut.ff.de iuꝛ inmu: .l.ỹ :z l.fi.in prin.

d Honeris.alias honoris z tunc dic immunitatis.i.honoris in totũ alias.i.oneriſ.z nõ q̃ idẽ ẽ ſi filio inmuni facto ō curõi ꝓmiſerit ut nõ. ff.de mu.l.ſponte.§.i.Jtẽ huic.l.contra inſti.de excu.tu.§.pe ſed ibi in marito ſpãle ut z ibi notaui.accurſius.

e q Ui publici.omnia cõpẽdit ut.ff.de mu.z ho.l.fi.§. hec oia habet.q̃ qualiter ſit habes.ſ.ti.ỹ.l.inter.

g Relaxauit petens.ſ.in alỹs uel etiaz in eodem ſi de ꝥno uocatur ut.ſ.de excu.tu.l.uoluntaria z.ff.be priuil.uetera.l.ỹ.in fi.z.ſ. de cpi.z cle.auten. preſbiteros. z.j̃.l.prox.in prin.z.ff.de uaca.

eſt qui obſequiis ciuilibus fũgi poſſunt preſes prouintie deuocari te non premittet.

Dem. A. Ltra modum ſũptuuz te muneribꝫ ciuilibꝫ grauari leuatis aliis p̃ſes prouintie non patietur: ſed equalitatem tam iure q̃ cenſure memor circa ordinez cuſtodiet.

De his qui ſponte munera ſubeunt.

Mpr. Eterani qui cũ poſſẽt ſe tueri inmunitate his ceſſa decurioẽs ſe fieri i patriam ſuaz maluerunt redire ad excuſationez quam relinquerant non poſſunt niſi certa lege z pacto ſeruande inmunitatis uel partez eius honeris agnouerint. i Mpr̃.Alex

Qui publici muneris uacationẽ habet ſi aliquẽ honorem excepto decurionatus ſpõte ſuſcepit ob id quod patrie ſue utilitatibus ceſſerit uel glorie cupiditate pauliſper ius publicum relaxauerit cõpetens priuilegiuz nõ amittit

Mpr̃.Leo Qui cõdictioni nõ obnoxius curiali qñlibet honorem uel munus uoluntate propria in quacunq̃ geſſerit

mu .l.in honorarijs.§.qui munus. Jtez ad hoc qõ dicit de curionatuz facit.ſ.de lati.libe.tolł.l.una.§ ſed z ſi qui. z ff.de penis .reſpiciendum circa principiũ .accurſius.

h Qui condictioni.non eniz eſt curialis ſeu decurio.ac.

i Suaz. ſtatumq̃.qui erat ut ad talia ibi non cogeretur

ciuitate nullum preiuditium fieri circa fortunam ſuam ſtatumque ſuſtineat ſed tam ipſe quam liberi eius z qui ex his in poſterum procreandi ſunt ab omni huinſmodi nexu cum ſuis facultatibus liberi alienicꝫ pmaneant. Jta tamen ut ſi aliqua functio uolentibus eis fuerit iniuncta ex qua neceſſe ſit eos aliquid accipere qõ ex data ſibi pecunia in reliquis apud eos maſiſſe conſtiterit ſoluentes ſine ulla moleſtia uł condictionis ſue fõmidine diſcedãt. ſi quiſ uero ex his omnia decurionum munera functiones uel honores nulla iminente neceſſitate ſed ſua ſponte pegerit cum pro ſua liberalitate patrem ciuitatis in qua uoluntarius municeps apparebit ſi hoc libuerit ei fieri conſtitui q̃ hac.l.decernimus.

Mpr̃.Juſti. Os qui liberi fortuna curiali conſtituti poſtea ſi curie cuiuſcunq̃ ciuitatis obtulerint confidere uolumus q̃ poſteritas eorum non ſolũ iam procreata ſed etiam poſt talem deditionem procreãda huiuſmodi fortuna libera manebit ſiue ſpetialiter ſub hac lege curie ſe obtulerint: ut ab

cum non eſſet ciuis uel incola ut .ſ.ō incol.l. cũ necꝫ.in alỹs ergo ſibi non prejudicat ut z.ſ.l. prox.ſed quid ſi curialis erat z i aliam ciuitatem talia egit R/. re uocatur ad curiam ut. ſ.de decur.l.qui ōrelicta z.l.generaliſ z.l.ſi quis decurio.Jtem z tam quam uilis non habet priuilegium ne ſubdatur tormentis ut .j̃.de tab.l.ỹ.z ſic preiudicat ſibi in aliquo z facit.ff. de uaca. mu.l.ỹ.§.pe.

k Alienicꝫ p maneant.ſi alia cã eos non urgeat

l Eos accipere. ut opus puta publicum exſtruat

m Diſcedãt.ut alia.ſ.numera ñ cogatur ſubire.

n Ex biſ.non obnoxỹs.

o Omnia. idiſtincte per quos fit municeps ut ſubicit allectio ut ſ.de incolis. ciues.

p Patrem .i. decurionem uł dic ut.ſ.ō decurio. l.Alexandrinuſ

q Of.qui manebit nõ ãt

ipſi ut.ſ.l.i.z.ỹ.z.ſ.de decu.l.ỹ.z.iỹ.ſed in filỹs eſt ſecus in dignitate ut.j̃.de digni.l.ſenator ſic.ſ. ō bo.cꝫ libe.l.ỹ.

r Sub hac.l.ſic.ſ.l.i.in fl.accurſius.florentinus.

s Properauimus.ſic ſ.ō bo.cꝫ libe.l.ỹ.accurſius.

t Succeſſores.etiam non curiales q̃ ſecus eſt in eo q̃ origine uel ſententia uel in alio modo fuit curialis ut.ſ.quando z quibus. quarta pars debe.l.i.z.ỹ.in prin.accurſius.

u Ex quarta portione.ut quia anteq̃ eſſet curialis ſucceſſit curiali ſicꝫ quartam debuit curie.accurſius.florentinus.

x Non ſolum ueteribus.ut.ſ.de natura.li.l.iỹ.z.iiỹ.

y Sanctionibus. ut.ſ.de natura .libe.l.i.accurſius.

Oiuz. z adde in aut.qui mo.natu. effi.ſui .§.ſi quis igit.

z Naturales.ſ.curie dedi.accurſius.florentinus.

a Subſiſtentibus.ſubaudi uel filia nupta curiali ut.ſ. quãdo z qui.quarta pars debe.l.ỹ.§. ad filiorũ z.l.fi.§.i.z.§.iỹ.

b De bis qui a principe uacationem accipiunt.

c Ullus curialis.i.decurio ut ceſſet a decurionatu.ac.

d Approbatis cauſis. nõ tria neceſſaria ut princeps ut temporalia ut cauſa neceſſitatis probata ut hic z.ſ.ō decu. l.nemo .ſi enim cuilibet affectanti concederetur non eſſet q̃ munera ſubiret ut.ff.de uaca.mu.l.i.in prin.z facit.j̃.de agri.z cenſi. l.immunitates.accurſius.florentinus.

uel alicuius patrimonialis ut.ff.de na.mune. su. mu.z.j. de his qui a prin.ua.l.uel.l.scripta ut magistri liberaliuz artium.doctorz legũ grãmatici oratores medici z philosophi quibus remittit munus hospitis recipiendi.ut.ff.e.l.fi.§.fi. z.j.de profess.medicos. Jtem militibus z ueteranis capitis

si iniqua esset omissio a te appellationis auxilio necessario parmanet[a] ¶ Mpr̃.Ca.

Neq; tempor̃ etatis neq; numero liberoruz a muneribus que patrimoniorum sunt excusationẽ quis hre potest. ¶ Mpr̃. Diocle.

Professio[t] z desideriũ tuum inter se discrepãt.nã cum philosophum te esse proponas uinceris auaritia z rapacitate z onera que patrimonio tuo[c] iniunguntur solus recusare conaris.quod frustra te facere z ceteroruz exemplo poteris edoceri. ¶ Dem.a.

Etiã[u] minor̃ etate primoz muneribz subiugari solẽt.uñ itellis te frustra plenã imunitatẽ ꝺsideraꝛ cũ munẽa que ipẽsas exigũt subir̃ te necesse sit ¶ Mpr̃. .A.

Nec[x] ꝓtestasie l' sacꝺotie[y] l' ꝺocã,ptie[z] muẽã cõpalia st sz tm̃ prionii eẽ ñ abigit̃. ¶ Mpr̃

Patrimonioum[aa] munera mlieꝛs etiã sustineꝛ debẽt ille qui soluit onus patrimonij subicit uel ei patrimoniale ut hic.ĩ. naturam patrimonij habet. ẽ tamen mixtum ut dicta.l.ij. §.decaprocitos.z nota fm.y.q decaproticie dicere debemus non decraprotine sicut decaprocitos non decraproticos.

Patrimonioruz.sed z personalia munera sexui congruentia nõ incongruentia ut. j.de meli.in quo lo.l.i.z.ff.e.l.iij.§. corporalia.et dic que sunt patrimonialia ut.s̃.in Rx.z q nõ in.l.qui inmunitatem.

Dem .A.

Quatũ ad extraordinarias[b] indictiões ptinz psidibus significamꝰ ut oẽs posse sors[c] ceteosq; sciãt ꝓueniri ꝺ bẽ qñ q̃dẽ ea prionii muẽã eẽ ꝓstet meritoq; ab oibꝰ agno sci ꝺbeãt q facilꝰ obseq̃is publicis pareatur.

Quemadmodũ[e] ciuilia munera indicuntur.

¶ Mpr̃.p

Elz[f] curatorẽ ad cogẽdas angarias[g] creatũ appellacõe[h] ispositisse ꝓponas pses ꝓuitie si alterius[i] curie[k] te eẽ aiaduerterit ad alieni cõpis muẽã uocari ñ sinz qr[l] eiꝰ patris onerbꝰ rspõdẽ ꝺbes cui te attributa eẽ ꝓmemoras.

¶ Dez. Diocle.

Maioribus[m] oneribus fũctos ad minores ꝺuocari ñ oportẽ rõis ẽ. ¶ Dez. A.

Elz[n] te oibꝰ muneribus fũctũ eẽ asseueꝛs ad eaꝺ munera si alioz ciuiũ copia[o] ¶ Jm ad cogendas.i.colligendas.

Angarias.i.operis ut.s̃.de sac.sanc ecc.l:neminem.

Appellatione.q si debet ut.ff:quãdo app.sit.l.i.§. alia causa.

Alterius curie.alias cure alias curationis z est scriptio ut in uno officio electus non cogatur ad aliud ire donec finiatur primũ ut hic z.j.de prescriptõ.l.neminem z.ff.de uacati.mu.l.fi.z tunc habet interualla ut.s̃.ti.ij.l.ij.alias est curie z est sensus ut decurio uni curie non eligatur ad munera ad que uocantur alterius curie.

Curiales.ad quod.ff.de colle:illi.l.i.§.fi.

Quia eius.i.eius bonori uel.i.eius curie hoc zẽ.sed secundum primum intellectum quid si ad munera duo in eadem ciuitate uocatus fuerit nec appaꝛt ad quod ꝓius Rx.si idẽ munerator utriusq; eius sit electio qui eligit ut ar.ff. de excu.tu.si duas in prin.si autez sũt diuersi tunc dic ut nõ.s̃.de incolis .l.ciues.

Maioribus functos.ad que nemo uenit nisi habuerit minores ut.ff.de mu.z bo.l.bonor.§.gerendorum.z non haberi hic inspectionez i ascendendo ut.ff.ad municip.ut gradatim.non descẽdendo conferatur ut hic z ad hoc.ff.de neg.gestis.que utiliter.Jtez hoc nisi sit necessitas ut dicta.l.bonor.in fi.accursius florentinus.

Uz te.s.decurionez ex quibus ad munera quis uocatur personalia z mixta que publica utilitate ꝓcipaliter inducũt ut.ff. de decu.honores.§.bis qui

Copia est .ut.s̃.ti.ij.l.fi.z.ff.de mu.z bo.l.bonor.§. fi.alias secus ut.ff.ad mu.ut gradatim.§. quociens.z dicta.l. bonor in fi.

f.iij.

[a] Permanet.s.firma.accursius.florentinus.

[b] Eqꝰ.in tempore patrimoniorũ ut.ff.e.l.Rxpto.§.fi.z de uaca.mu.l.sunt munera secus i psonalibus ut.j.ff.de bis qui nnõ libe.se excu.l.fi.ff.e.l.iij.§.q̃uis.q̃ sũt ꝓtra.ac.

[c] Rofessio.hꝰ põt dici doctori legũ petẽti rstitutioẽz iitegrũ.

[d] Luo iniugũtur.dic q a psonalibus excusantur sed a patrimonialibus non ut hic z .ff.de uaca.mu.l:in honoribus .§.philosophus.preter hospitis recipiendi ut.s̃.no.l .qui immunitatem z.j.de profess.l.redditur.

[e] Tiam minoris subrie.s.ut ea substineant z psoluant non autez ut ea exigant z administrent ut.ff.eo.ad rez publicaz. sic z in ueterano ut.ff:de priuile.uecti.l.fi. Jtem q̃d differt hic ab illa.s̃.e.l.neq; tempoz.forte illa in senili ut. j. qui eta.hic i iuueníli.ut dicta.l.ad rez publicam. accursius.

[f] Ec protestasie.protos grece latine dicitur anterior uel p mus stallasia.i.stacio.inde est q illi dicuntur habere protestasiaz qui primum habent locum in stationibus.p.sol uebant ergo pro se z pro alijs.alij dicunt protho.i. maior inde munus protestasie.i.ea.prestatio que dabatur ex prouintiali.i.ei qui stabat maior inter curatores prouintie.

[g] Quod sacerdotie. munus q dabatur ei qui prerat sacerdotio totius prouintie ut.ff.e.l.sponte.

[h] Uel decãprotie.i.munus decimarum sicut decaprotie prim? dedecem ut.ff.e.l.iij.§. decaprocitos sed contra .in.l.fi.§. mixta ubi dicitur mixtum so.ille qui colligit habet mixtum

[i] Non uidet i.non ui detur lex esse ? traria rationi.

[k] Sententia.quia sumptu publico tamen sine app.non rescinditur ut.s̃.sen.rescin.non pos.l.fi.z de fruc .z litis expen.l. is z.ff.ad treb.l.suo inuito.§.cum pretor z.s̃.de postu.l.i.

[l] Curiales.i.curialium.

[m] Decreuit.cum forte pretenderet aliquis excusationez personalium sed certe ymo male decreuit.quia ẽ psonale ut.ff. e.l.fi.in prin. fol.ut ibi.

p i Nductis .s. in palatio. accursius florentinus.
q c Ertis z psonaliū. non patrimonialiuz. accursius florentinu.
r Protectoribus .de his bēs infra de me. z protec. ac.
s Prepositis. idest laboz ut ibi prox. z de ppo. laboz. l. i. ac.
t Ciuilia. p eodem quia curialia sūt ut. ff. de mu. l. fi. §. omnia ac.
u t Utele. scilicet tum?
p Ciuilib?. q̄ sē publica utilitate q̄ nō est in tutela ut. ff. de excu. tu. l. athlete. §. fi.
Tutelam pstent. a ciuili sed a quarta tutela bene excusant ut. ff. de excu. tu. l. tā z. §. .q̄ .mo. tu. l. i. q̄ sūt ꝓtra ac.
y Driaule. i. aquā deferētes in aulaz principis .uel dic custos ductus aque aule impialis z dicit ab idror. qō ē a qua z aula ut infra de aque duc. l. decernimus §. uniuersos.
z Lōcessā. j. eo .q̄ sūt electi ad illud officiū ac.
a p Rocuratores. dissos ciuitate ab absētibus rei pu. az al' debitor ex admistratōe z ex pollicitatōe excusat ab onerib? ut ff. ōmu. z bo. Rꝑto. §. debitores.
b u Eneratoribus. al' senatoribus al' uenatoribus z facit. ff. de serui. ur. p̄. l. diuus. Jtē decretū hoc dicit q̄ subicit nullum uenatorem legimus esse sctuz. ac.
c n Egotiantes i curia pncipis pmittit genus.
d Et partiarios. q̄ circa quoddam genus uestis negotiantur. ac.
e Defuiunt. s. dū seruiāt ut. ff. de iure immu. l. sē per. §. negotiatores z añ iiunctū munus negotiari cepant ut. j. e. l. z boc circa na. nā tūc ab omni ut hic etiam a patrimoniali munere excusatur ut d. l. §. lz. nisi forte ab eis a q̄bus nec princeps ut. j. ti. i. l. ij. i principio. accursius.
f p Lacet inferēduz. i. danduz ordinarium uel legatum.

fūgi debēt. Pars actoris.
i Nductis firmo z appellinario z ceteris pricipalibus anthiocensiuz astantibz sabinus dixit. Diocle.
c Ertis dignitatib? data a nobis indulgētia ē munerū ciuiliuz z psonaliū idest bis q̄ aut ex ꝓtectoribus sūt aut ex ꝓpositis. hi ergo ad munera psonalia aut ciuilia nō vocabūtur. i Dem. A.
c Utele solitudo a muneribus ciuilibus nō excusat utpote nec tres simul iniūcte diuersaz domuuz huiusmōi beneficium prestent.
i Dem. A.
i Driaule ciuiliū immunitatez sibi iure cōcessā approbare minime possunt.
i Dem. A.
p Rocuratores absentiaz rei. p. cā munez ciuilium uacationem nō habent.
i Dem Con. gaio.
u Eneratoribus imunitas ob hāc pfessionez solam nullo iure cōcessa probari potest. i Mpr̄. Cōstāti:
n Egotiātes uestiarios linteones purpurarios z partiarios q̄ deuotioni nostre deseruiūt usuz ē secūdū ueterē consuetudinē ab omni munere immunes eē. i Dem. A.
p Lacet nullū oio iudicez decetero ꝓuintialibus iferenduz aliquid indicere ut ea tm̄ sedulo cunctoz studio pensitentur que canonis instituti forma conplectitur uel

o Curialis. al' curialis z iungitur p̄cedentibus al' curiales z tūc sequentibus supponit p predictis iudicib? z officialibus z facit. s. de app. l. qm̄ iudices. accursius.
p Llud ne quis banc. s. functionez z supponit p quolibet psonali munere. accursius. florentinus.

nr̄a clemētia decreuit inferē da uel delegatione solempnit̄ sactiente ul' epistolis p̄cedentibus. sed quis urgere forsitaz ceperit referri ad celsitudinē tuam statuim? z auctor̄ te fieri z eo psoluto referri ad sciē tiaz nr̄az ut nobis iubentibus robor̄t si quis at usurpatori a temeritate amplius aliquid fuerit conatus exiger̄ obnoxius quadrupli repetitione teneatur que seueritas iussiōis ordinarioz iudicuz offitioz q̄ terrorez debebit excuter̄ ut si eoz uel gratiosa ꝓuentia uel ignobili dissimulatōe temeritas admiserit curialis eos quoq̄ dāni simplicis pena castiget. i Mpr̄. Valē.
i Llud cōuenit precaueri ne quis hāc que psonalis est fūctio pretio putet esse taxandum. i Mpr̄. Grac.
p Riuate rei nr̄e puilegiis pmanentib? nihil extra ordinez p̄dia iure ppetuo cō signata sustineat neq̄ adiectis sepius ac preter pmū delegationis canonez postulātis afficiātur impendiis quādo quidez neq̄ aurario canon sub puilegiis existimato aliq̄d ea iubentibus nobis prebitionuz diuersitate decurritur z pari cuz ceteris extimari sorte nō conuenit quos pter annonarias fūctiones existimata ppetuo pensitationis p̄rogatiua nexuerūt. i Dez. A.
Os qui cum honore comitū nomine magistroz

q Pretio. ut loco muneris det pecunia ut. ff. ō mu. z bo. l. extimationez. al' z pecuniaz pdit z munus subicit ut ff. de polliti. l. i puatis. §. i. z sic s. de pcu. littē Jtez. ff. ō tutelis l. in eos. Jtē facit q̄ quo modo ut. ff. ō. uaz. co. l. i. §. pinde. ubi dicitur q̄daz bo neste accipiūtur zc. Jtē fac. s. ō cessi. bo. l. pxi.
r p Riuata predia principis. data in ppetuam emphiteosim nō soluunt supindicta etiaz missione principis ut hic z j. e. l. p. z. j. de loca. fini. e. l. ij. z fi. z bec sunt p uilia q̄ hic dicit.
s Eldiectis. s. supindictas ex ordinē canonē a quo nō excusatur ut s. ō exac. tri. l. si diuina. z. ō in dict. l. i.
t Postulantis. al' postulatio al' z postulantis.
u Impēdijs. s. extra ordinem predictis. accursius.
x Canoni. i. dicē susceptori aurario postq̄ puilegiato inter ceteros susceptores nihil decurritur i. soluitur ex ea s. delegatōe quā faceremus p superindictis quacunq̄ ex cā faci

mus ei solui ab alijs neq̄ enim etiam alijs inminet hoc bonus nisi principe pmittente ut. s. de supindic. l. i.
y Decurritur. al' discurritur z tunc dic aurario. i. procuz.
z Ceteris. s. priuatis extimari possessiones p̄dioz principis datoruz inperpetuam emphiteosim. accursius.
a Quos. s. ceteros functiones. s. extraordinarias. ac.
b Perpetuo pensitationem. al' perpetuo al' perpetua. ac.
c Prerogatiua. i. superindicta que ex prerogatiua z etiam extraor. pstatur al' extimatas. i. taxatas ordinarias al' extimata. s. prerogatiua. i. taxata extraordinaria z sic iunge cū inferioribus. accursius florentinus.
d e Os memorie. i. fuerunt magistri scrinioruz memorie sacraz epistolaz uel libelloz ut subicit epistolis uel libellis de q̄bus bēs. s. de decur̄. l. fi. z generaliter oms magistri cuiuscūq̄ scrinij ut. j. de magistris scri. l. i. accursius.

f Lacet inferēduz. i. danduz ordinarium uel legatum.
g Conplectitur. s. quadragesimas. Jtez p lustra q̄ sūt ordinarie ut. s. de iudic. §. fi. accursius florentinus.
b Jnferenda. s. ex ordinez decernit. dico ul' delegatione. s. p pragmaticam uel epistolas z. ff. de an. z trib. l. iij. z de idicti. l. pticulari z de supindicto l. i. accursius.
i Urgere. dispendij puta. accursius florentinus.
k Celsitudinem tuam. prefecto ꝓtorio loquitur. accursiuss
l Roboretur. q̄ actum est z tūc dabitur palatinis uel cui princeps direxerit ut. s. de bo. ua. l. si uacantia. accursius.
m Quadrupli. s. dicte pensitationis ex or. faciende.
Quadrupli. facit. j. de cēsi. l. perequatores z i aut. ut iudi. sine quo suffra. §. sic igit. s. de iuz fi. l. q̄ in contractibus z. s. ad. l. iul' repe. l. i. z. fi. z. ff. ō publica. l. licitatio. §. q̄ illicite z. j. de curiosis. l. ij. in fi. sz ꝓtra. s. de supactis trib. l. i. ubi dicit in duplum so. ut ibi.
n Seueritas. sz nō tāta z sic de cōsētientib? l nō ꝓtradicētib? dicit.

a De uacatione publici muneris. dictū ē a quo ꝓcedit uacatio nunc quid cōcessa operetur ꝛ. dic munus aliud publicuz qđ in administranda re publica sine ti. dignitatis subimus ut ff. de mu. ꝛ bo. l. onus. §. i. al priuatum ut tutela qđ etiam publicum est quo ad quid ut insti. de excu. tu. in prin ac.

f Uneris in iungitur qñ ꝓceditur uacatio aut simplicit ut hic aut plenius ut ꝛ militie deꝫ cui cōceditur immunitas ut. ff. ỏ uaca. mu. l. pe. §. duo. cuz ergo simplicit ut hic extraordinarias collōnes dumtaxat euitat. i. ex improuiso a magistratibus idictas. ordinarias uero. i. que a legibus uel senato. ꝓ. uel constitutionibus uł aliqua l. imponuntur ꝛ cusare nō potest qualia sunt omnia patrimōia ordinaria ut hic ꝛ ff. de uaca. mu. l. bonoribus. §. q̄ immunis ꝛ. l. hi q̄. de patrimonialibus enim ne mo se excusat ut §. ỏ mu. p. l. q̄. cuz concor. ꝛ. l. qui muneribus ut. ff. de mu. ꝛ bo. l. fi. §. fi. ꝛ ỏ uaca. mu. Item quedā etiaz per sonalia a magistratibus idicta non euitāt ut q̄ habent honore oneri mixtuz ut ff. ỏ mune. l. cuz munera. et ad i dē de uaca. mu. l. sextum. §. numeris. Itez ꝛ tutelam fauore pupilli non euitant ut. ff. de excu. tu. l. spadonem. §. quia ac ceperint. patrimoniale extraordi. euitāt ut. ff. de uaca. mu. in honoribus. §. qui muneris. accursius florentinus.

g Pertinet. quia uocaris.

h Ad exordi. ꝛ habes uacati. ꝓ puile. ꝛ sic habes ius app. ergo ꝛc. ut. s̄. quemad: ciui. mu. indi. l. i. accursius florētinus.

i De ỏcretis decu. super immunitate quibusdā cōcedenda. nā ꝛ super aliꝫs iterponitur ut super alienatione predioruz curi alium ut. s̄: de predi. cu. l. q̄. ꝛ super eligendo sindico uel actore ut. ff. q̄ cuiusq̄ vniuer. l. nulli. uel alio officiali ut. s̄. de cu. l. q̄. Item super salariꝫs medicorum ꝛ magistrorum liberalium artium ut. ff. e. l. iiij. in fi. Item super bānis ꝛ statutis ut. ff. e. l. quid autem. si statuerunt ut pater teneatur pro delicto filij uel aliud contra ius ℞. fz py. si contra tale ius ē statutum cui possit derogari pacto uel renuntiatione tunc ꝛ per statutuz quasi quilibet renuntiet alias non quod habes s̄. de pac. l. si quis in conscribendo. accursius florentinus.

k Ceptis antistites. ut magistri nō dico repetitores. ac. Cura funguntur. ꝛ sunt intra nunerum ut. s̄. de epis copis ꝛ cle. parabolaz. ꝛ multo magis legum doctoribus ut his descendentes tali fortuna liberi ꝓmaneant siue nullam huius fecerint mētionem nullo audente dicere quod nati uel ꝓcepti post talez dedictionē pñaz cōdictionez sequi ỏ bent hoc eiz spāli bñficio ad alacriores oēs ad cōferenda ciuitatibus huiusmodi opitulatiōez cōstituere ꝓpauimus ita tñ ut nec occasionē quarte portionis bonorum huius modi decurionē q̄cūq̄ successores eius aliquā inq̄etudinē patiantur utpote libera eius oi substātiali gramine conseruāda. ꝛ si quis defunctus uel ex admistratōe curialiū munere ꝛ l' ex quarta portiōe ad eā dez curiā semel uel sepius deuoluta uel ex alia quacūq̄ cā eidez curie debuisse ꝓbetur: hoc idez successoreſ curialibꝫ redderē minime dubiteē. illis s. que sup nālibus filiis quos naturalis pater sub hac lege curie dedit uel postea dederit ut l' imos tam ex testamēto q̄ ab intestato successores habeat. Non solum ueteribus legibꝫ sz etiā nris sactionibꝫ disposita sē pñti lege excipiēdis ut nō ipi tm̄ filii nāles sz et ex bis ꝓcreandi mares pñaz sequentur fortunam uel maribus liberis minime subsistēti bꝫ quarta ps substātie mortui curie deputetur.

j. de profes. ꝛ med. l. medicos. ꝛ de mu. ꝛ ho. l. fi. §. fi. ꝛ dic q̄ ꝛ in patrimoniali tenet inmunitas concessa si modo specialiter dicatur ut nō. s̄. de mu. pa. qui mu. cum etiam de bursa dari possint ꝛ decernere ut. ff. e. l. iiij. Itez uidetur solus princeps posse concedere imunitatez ut. s̄. de his que a prin. que est contra so. speciale his duob⁹ quis ergo alijs pstabit i munitatez si opus fuerit ℞. solus princeps ut ibi dicit. accursius.

m Rdinis ābitiosa. ut si liberent publicū debitorem uel ex publico largiatur ut. ff. e. ambiosa. et nō q̄ due partes debent ad esse. Itez maior pars consentire ut. s̄. co. ti. i. l. i. ꝛ. ff. q̄ cuius. vni. l. nulli. alias non ualet. Item ꝛ si ualet rescinditur quando que ut. ff. eo. q̄ semel. ꝛ facit supra de assess. l. nemo. et de episcopis et clericis si quenquam et in aut. quomodo oportet episcop. §. uerū ꝛ. ff. ỏ rebus eo. l. magis. §. si es.

n De excusationibꝫ munerum. qui det inmunitatem et cui data profitiat dixi. nunc de ipsis causis propter quas q̄s excusatur et dic q̄ electus ante omnia appellet infra. x. dies alias ꝓ sentire uidetur ut. ff. de uaca. mu. l. i. et supra ỏ appe. hi qui. ꝛ prosequatur infra duos menses ut. s̄. de temp. appe. l. i. licet alij aliter illam intelligant. hec sallunt in uetezano qui non appellat ut. s̄. quādo prouo. non est necesse. l. uetera nus. Item in tutela et cura ut. ff. quando app. sit. l. i. §. si tutor. et. §. alia. Sed quis interim gerit munus ℞. collega si habet alias eligitur alius etiam suo periculo male agitur si excusatio non uera inuenire tur ut. ff. de appe. l. Imperatores. §. i. et dic excusatio ē alicuius ut iuste cause allegatio ꝓpter quam artari non debet ad subeunda munera ut. ff. de uacati. mu. l. i. ꝑmo ℞. Et distigue: quia excusatio alia tempalis ꝛ psonalis ut. s̄. de uaca. mu. qui na. ꝛ. l. in honoribus. §. i. ꝛ. s̄. de his qui a prin. uaca. accep. Alia ppetua. ut. ff. ỏ uaca. mu. l. penul. ī prin. Itē alia plena cū a munerib⁹ tm̄ psonalib⁹ excusat. nō aūt ab bonorib⁹ plenior cum etiā ab bonorib⁹ non tamen a principalibus ut. ff. de uaca. mu. l. q̄. §. q̄. ꝛ. §. qui patrimoniorum et. l. penul. §. duo. Alia plenissima q̄ est quando etiam a quibusdam patrimonialibus excusatur ut. ff. eo. l. is bono. §. angariaruz. et de muneribus ꝛ honoribus. l. fi. §. penul. porro ab omnibus aliquam excusari non meminit py. se legisse. Cum etiam Imperator et angusta quedam tali a subeant ut. j. de quibus mu. l. q̄. et. s̄. ut in emp. spe. l. i. Sed legitur. ff. de iuz inmu. l. semper. §. licet. et. j. de priuil. eorum qui in sacro. pa. l. q̄. et infra de profes. huius medicos. accursius.

o e Tiam nostra. al nostro scilicet patrimonio. i. ad utilitatem al. nostra. s. patrimonia uel negotia et sic est procurasse. Interim tamen duz administrāt excusant se ut. ff. de excu. tu. l. administrantes et ita caute dicit procurasse ꝛ facit. j. de quibus mu. uel ꝑsta. nc. lite. excu. l. q̄. accursius florentinus.

coll.fun.pa.l.i. Item ꝓtra.s̄.de supindic.l.i.so.ut ibi. accursius.

r De quibus muneribus uel p̄stationibus nemini.

s Se licet excusare.de his qui se excusant dixit .nunc quādo ꝛ dic differentiam int̄ hūc ti.ꝛ.s̄.de inmu.ne.ꝓceda.quia ibi spialiter de inmunitate tributoꝝ uel ibi ostendit in quibus caibus spalr inmunitas ꝓcedēda sit. hic āt generaliter in quibꝰ generalit̄ ñ pōt opitulari

t B illustribus.s̄.lege maximarū in prin.accursius.

u Ompatioī. quia que cōpantur ad opus publicum ꝛ curator p̄ficitur ꝙ dicitur habere psonale munus ut ff.de mu.ꝛ ho.l.i.§. i. ꝛ.l.fi.§.i.ꝛ facit.ff.ō usufr.si pendētes.§.si qs.

x Trausuectioni.q̄ fit p cum curribus ul'cū nauibus nec eiꝝ a tali trās uectione debet qs se excusare ut.j.l. proxima

y Uniuersi.etiam impr̄ ꝛ aug.ut ꝛ.s̄ .ut nemi licē. l.i.ꝛ.l.fi.ꝛ.s̄.ti.i. l.maximaꝝ.§ .sordidorū ꝛ.j.l.prox.ar.j. de predijs. naui. l.i.i p̄n.

z Illiritianas .qñ impator ducit exercitum i illiritiaꝝ.i. sclauoniā. Jdeꝝ esset si alibi duceret exercitus principis.sꝫ loca tangit ubi plus necesse erat exercitū ducere.

a Titulis.necessitatibus supradictis ul' trāsuectionibus .

b hac.idest sub hoc mō qui sequitur ibi ꝛ nō tātū ꝛc̄.ul' ꝓprie sub hac ꝓdictione q̄ est cū tēpus exigit ꝛc̄.accursius .

c Jdoneus.quod q̄ritur in psonali munere ut.j. de potētioribus ad mu. no.l.i.ꝛ.s̄.ō ōcu.l. ad subeūdi.sꝫ nō in patmoniali ut hic ꝛ.s̄.ō imu. ne.ꝫ.p bithiniā.ꝛ dic i donec.s.cōmode tantū.

d Munera .i. muuera p onera.accursius.

e A sūmis.i. a diuitibus uel potētibus q̄ dicūtur sūmi.i.in sūmitate rote fortune existentes.

f Sarcina.i.bonus s̄. dictum.accursius florentinus legunm doctor .

g Ad infimos. i.pauperes.accursius florentinus legum doctor .

h Decurrat.nā ita tenebit̄ paup ut diues ꝓ mō possionū ꝛ facultatū

i Um puintialiuꝝ. Jdem est si per italiā ut supra de sacro.sāc. ecclē.l.iubemus nullaꝝ .naꝝ cū ipsa lex nō distinguat italiaꝝ a puintia nec nos distinguere debemus ut.ff.de publi .l.de ptio .

k Uel p angarijs.qñ exibitio ope p angarie qñ utraq; ꝛ sic mixtuꝝ plaustris qñ rebus tantum ꝛ sic uel pro.i. quolibet ꝛc̄.sed.p. dixit quolibet etiā psonali. accursius florentinus.

l Pertinet.ut.s̄. de sacro.sanc.eccle.l.neminē ꝛ.l.iubemus nullaꝝ nauez ꝛ.s̄.l.ptoꝛ.in prin.cū ꝓcor.excipe ueteranos ꝛ milites ut.ff. de mu.ꝛ ho. l.fi.§.hec omnia.accursius.florentinus.

m Pragmatica.facta cū ꝓsilio ꝓceꝝ ꝛ ad exhortationem .

n Diuina.facta proprio motu. accursius florentinus .

o Excusatos.ut.j.de cursu pub.nullus sed bis loquitur prefecto.p. serenitate repatuꝝ.q̄squis igit iudicū ꝓtra fecerit quiq; pondo auri de facultatibus suis ꝛ de officiis suis totidem ꝛ de curialibus q̄ exsequi mala iussa festinat̄ non uenerit eruenda.

De quibus muneribus uel prestationibus nemini liceat excusare.

l Dem. M.

a B illustribꝰ psonis sordida munera ꝛ extraordinarie necessitatis damna ſmo uemus. l Mpr̄.

c Ompationi transuectio uiq; speciē uniuersi sine ullo pulio coarcentur ad necessitates illiritianas .nam in his dūtaxat titulis nulluꝝ sub quoda cessare pulegii uelamēto censemus ꝫ sub hac condictione causa tēpus exegerit huiusmōi collationi succūbant ut non tantū requiratur idoneus uerum uniuersi proportione sue possessionis iugationisq; ad hoc munera coartentur a sūmis sarcina usq; ad infimos decurrat .

l Mpr̄. Diocle.

c Elm ad felicissima expeditionem nois nr̄i omniū puincialiū ꝓ loca qua iter arripimus debeat nobis ministeri a exiberi neminez penitus angariis uel plaustris uel quolibet munere excusari p̄cipimus sed oēs siue ad diuinaꝝ nr̄aꝝ domū siue ad uenerabilis angustie.uel ad sacro sanctas ecclesias uel quaslibet illustres domos ptinet nec lege pragmatica nec diuina anotatōe sacro ue oraculo excusatos indictionibꝰ magnifice tue sedis tēpore nr̄e expeditionis obedire decernimus.

l Mpr̄. Leo:

l Ac ꝓuidentissima lege statuimꝰ oi excusatione cessante nullaq; psonali dignitate penitus excepta i quibus cūq; locis administratōis sublimitatis tue commissis opus exegerit muroꝝ ꝓstructionē seu ꝓparationeꝝ frumēti aliarū q; speciē sine ullo impedimento ꝓut cōmode atꝝ necessariū magnitudo tua ꝓspexit id fieri

Qui etate se excusant.

c Elm nos affirmetis liberatibus studijs operā dare maxime circa ꝓfessionem iuris ꝓsistendo in ciuitate beriꝝ ꝓuincie ꝛ phenicis ꝓuidē dū utilitati publice ꝛ spetiali rei nr̄e decernimus:ut singuli usq; ad xxv.annuꝝ etatis sue studijs ñ auocēt. l Dem. M.

c Elꝫ filios tuos patria potestate libeātos adhuc minoris ætatis esse dicas merito postulas ut liberalibꝰ studijs non auocentur.Et iō muneribꝰ psonalibꝰ quę ad patrimoniuꝝ non ptinēt non astringentur si ciuiuꝝ inopia ñ est

l Dez. M.

m Anifesti iuris est maiores.lv.ānis ſuitos ad munera psonalia uocari ñ posse dic q; ē tenera etas ut hic ꝛ ꝓuecta q̄ excusat ut.j.l.fi.ꝛ.ff. de decu.non tm̄.sed ꝑmi uolentes etiā non admittūt sc̄di sic ut.s̄.de le.tu.l.fi.ꝛ.s̄.de decu.l.iij.quid si uciam etatis impetrauit ꝛ.adhuc idem ut.s̄.q̄ ueniā eta.l.fi.ꝛ quia tenera etas est nichilominus.quid si de facto fuit creatus magistratꝰ uel in officio ur̄ q; licet habeat salarium non hēat tm̄ dignitatem ut.ff.de decu.spurij.§.i.sed ibi qñ ab alio:secus si a ꝑncipe ut.ff.de reg.iur̄.quidaꝝ in fi.q̄ ē ꝓtra.uel in iudice distingue ut.ff.ō iud.l.cū ptor.§.pe.Jtē facit hoc etas nō studiū.

n Um filios in potestate.hoc ideo dicit:quia si ecīt i potestate nō eēt dubitatio.nā pr̄ solus uocaretur ꝓ mō patrimonij nō aūt filij tm̄ nihil haberēt ut ar.j.de bis q; ꝓ nuōli.l.cū facultatis.posset etiā cē alia rō:quia eadem psona est pr̄is ꝛ filij existentis in potestate.ꝑñ cū una solū psona iur̄ fictione p̄sumatur sufficit pr̄eꝝ solum subire munera uel uer̄

p Ac prudentissima.excepta qñꝫ ad hunc casum.

q Excusatōe.s.fieri q; ē i si.ꝛ fac.s̄.ō ope pub.l.ad pōt ꝛ.ō offi.pcō .si i aliq; hoc muni ē sordiduꝫ ut.s̄.ti.i. l. maximaꝝ.§.publice.ꝑñ forte eccl. excusatur ut.s̄. de sacro.sāc.ec. placet. accur.

r Lōstructōes.ut tam̄ auctoritate principis fiat nouum publico iūptu ut.ff.de oppu.l.iij .

s Lōpatione.ad hoc.s̄.l.i.cū cōcor.ꝛ.s̄.siū cē. uel reli.l.fi.ꝛ ō mu.pa.l.fi. sed ꝓtra huic ē.l.i. huj.ti.ꝛ ff.ō excu.tu.l.sed rep bari.§.sunt aūt so.illa ſm istam s.quia hic est necessitas uel illud speciale in philosophis q; nō placet ut.s̄.de mu. pa.professio .

t Qui etatis professione excusāt se.quidā hñt q; etate alij q; pfessione ꝛ infra in l.manifesti hēt. qui etate. sꝫ certe professio sola non excusat sed etas sola. ꝛ dic dixit de quibusdam .excusatur nūc de alia.ac .

u Um professi ponez .inuit ꝓfessionem iuris esse ō liberalibꝰ studijs quod est uer̄ ꝛ nō beritorū q; ibi docetur ius ut in ꝓhemio.ff.§.hoc aūt.

x Xxv. qō tēpꝛ habetur ꝓpōple to fauore bonoris ut.ff.de mu. ꝛ ho.l.ad reꝝ ꝛ

e Prefuere. dico cū honorez comitū. i. quia comites dici z eē meruerunt ut sunt comites pfiduz z pcōsulum z pcuratoꝝ cesaris z comites ꝓsistoriꝝ z archiatri palacij quibus oib' data est excusatio ut. ff. de uac. mu. l. legato. §. i. nisi suffragio pceperit dignitates ut. j. de reg. iur. l. vniuersi. ꝓtra in principio. ac.

f Signādisqꝫ. de bis bēs. s. ò bis qui se de. l. fi.

g Oim ciuilū. q ad psonalia rstri gif ut nō. s. de mu. pa. l. qui in munitatem. ac.

b Absesserint alias ò cesserit z al' accesserit z al' ab sesserint ad quā ultimā facit. s. de aduo. diuer. iudi. l. i. z j. de fabri. l. eos qui z j. de propositis sacro. scri. l. ij. z. j. de comi. q puin. re. l. i. z de propositis sacro. scri. l. i.

i Cōuenerit. i. finita pma eligū tur ad maiorez retinent quidem pilegium pme ut. j. ò dignita. l. ij. z de agē. i re. l. fi. ac.

k Presto. i. pstata ac si nec maiorez accepisset.

l Maximaꝝ. ut illustres z supillustres q sūt max. mi ut j. l. fi.

l Uēdicet. similiter portinarij urbis eterne ut. j. de salarijs. l. l. Itē scilētiarij ut. j. ò scilen. l. iij. z de pxi. sacro. scri. l. hac lege.

m Si porib'. l. pilegijs sibi datis ante banc legem. accursius.

n Uir' q. i. utraq arte eruditos scilicet gramatica z rethorica. accursius florentinus.

o Uetusto. ad hoc. ff. de mu. z ho. l. fi. §. fi. Itez philosophi a sordidis excusāt ut. ff. ò uaca. mu. l. i honorib'. §. philosophi

p Sordidorū. modo numerāt incepit sordida quibus adde q sunt. ff. de muneribus z ho. l. fi. §. psonalia. z secundum hoc dic exceptio. i. acceptio. vel dic secundo q accipit quedā sordida subeūda z dicas psone ante tamen specificat quedam sordida de nō subeundis. z dico q tributum non est sordidū ut. ff. ad mu. libet. §. ex causa. accursius florentinus.

q Pollinis. aliaſ polline. i. temus buratatio ò stamigina qua detruditur subtilissima farina ex qua conficitur polla. per. l.

r Nec parauēdoꝝ ut. j. ò prox. sacra. scri. l. hac lege. accursius

s Ex more. species sordidi muneris. accursius.

t Expeditionis. sic. s. de sacro sanc. eccle. l. neminem z. j. de

memorie pfuer' l' epl'is l' libellis. Itē eos q ibidē pagēdis signandisqꝫ rspōsis nre māsuetudis obsecūdāt oiū' ciuilū munerꝫ fieri iubem' exortes Igit qui ex eo gradu palatio nro absesserit' adeē sibi ꝓpetētia pul'ia gloriēt. q uō superioribꝫ dignitatibus cuerit nihilomin' ei' loci pul'ia pstō' sibi fuisse letent'. ¶ Dem. M. Maximaꝝ culmia digitatū cōsistoriā queqꝫ comites notarij etiā nri z cubicularij oēs atq ex nri cubiculari ab oibꝫ sordidis muneribꝫ vēdicet'. ceteros at palatina l' militari itra palatiuz progatiua muitos Ita òmū pul'iū sile ꝓtineāt si poribꝫ statutis se ad hmōi exceptione docuerit p tiner' ut ñ singulis idulta psois sq i cōmune digitati l' cōpi huiusmodi bñficia doceāt fuisse ꝓcessa. Circa actores atqꝫ grāmaticos eruditiōis utriusqꝫ uetusto mor' durāte. Sordidoꝝ uō munerꝫ tal' exceptio sit ut i patmōiis digitatū srꝝ digestaꝝ nec ꝓfitiēdi polinis cura mādet' at panis excoctio at obsequiū pistrini nec parauē doꝝ hui'mōi iuri at pāgaria z pbitio mādet' exceptis his q bꝫ ex mor' rtic' limes icludit' l' expeditōis illicite p necessitate ul' tēpore utilitas adiuuatur. ¶ Operaꝝ quoqꝫ artificuz diuersoꝝ excoquende z calcis obsequia nulla de talibus ad iumenta poscant'. materia' lignoꝝ atqꝫ tabulata' exceptoꝝ

curſu. pu. l. nullus z. j. ti. i. l. ij. accursius florentinus legum doctor.

u Materiaz. ut. ff. ò le. iij. l. ligni. accursius florentinus.

x Atqꝫ tabula. ut. ff. de ser. ru. p. l. seruit'. §. si ātea. hec quidē ad publicas edes construendas prestabantur ut. j. statim ac.

y Eum. i. ille sic. s. de fideiuss. l. causam que. accursius.

z Non poscit. alias poscit alias pascit.

a Ab huiusmodi iur'. al' uires. alias utris.

b Sacris edibus. in quibus arma rponuntur. alias esset ar. contra. s. ò sacro. sanc. eccle. l. ad instructionem ac.

c Capitalis. alias capitationis. alias capitalis.

d Temoni. species sordidi muneris.

e Possessio. ut est possessio rerum priuatarū angusti. z anguste. ut. j. ò pul. do. ang. l. i. et possessio senatorum ut. j. de digni. l. qñ diuersi.

f Possidere. i. habē in presenti. Item z si in p teritū habuerunt ut subicit. j. e. l. eam legem.

g Sordidorum. que sunt spetics. s. prox. in principio.

b Ad heredez. scilicet extraneum sed ad suum etiam personale priuilegiuz transit ut ar. ff. soma. maritum z. l. seq. z. l. etiam z. ff. de legatis. l. scīdū. §. legati secūdum py. z no. q aut ò fertur persone vni. uel omnib' ò militia illa immunitas uel priuilegiuz z nō transit ad heredez ut hic z. ff. ò censi. l. iij. in. fi. z ò reg. iur. in omnibus z. l. priuilegium z de iure immu. l. i. §. personis. z. ff. de usu. z ba. usus. aut. reb'. z datur succedētibus in eaz rem ut. ff. de censi. l. iij. cum concor. aut datur gratia uel personis hoc pacto ut ad posteros descendat z tunc non ò scē dit nisi ad eos qui ex semetipsis nati sunt ut. ff. ò iure immu. l. i. §. i. z. l. iij. aut ciuitati uel loco

uiroꝝ patrimonia nō pbeant carbones qꝫ nisi cuz quez moneta solempniter uel fabricatio scōz ueterez morē poscit' armoꝝ ab huiusmodi iuris prebitione desistent publicis l' sacris edibus ꝓstituēdis at q reparandis capitalis atqꝫ temoni necessitas nulla mādetur. legatis atqꝫ allectis sumptus possessio' huiusmodi prerogatiua a pbitōe sordidoꝝ mūerꝫ uēdicam'. ¶ Dem. M. Sordidoꝝ muerꝫ excusatō delata psois ad herdē' successorē ue trāsir ñ pōt: nz eiz pōt eē ppetuuz qó ñ rbꝫ sz p sois ꝓtēplatōe digitatis atqꝫ milicie indulsisse nos constat.

¶ Dem. val. Ualz legē quā ò extra ordinarul sordidisqꝫ muneribꝫ expssis uocabulis fūctōnū z isigib' digitatū sic ulla abage pscripsim'. Ita circa eos i quos nra munera fūdarūt eē pcepim' seruāda ut hisdē beneficiis nūq diu militauerit sz q diu uixerit pfruāt. i Mpr. Ar. Uidēt'' atqꝫ absolute iubem' ne fūdi ad patmōiuz nrz ptinētes seu ꝓdictōis titulo seu ppetuo iur' tñāt aliqd pt ordiē' suū srīdicti pcii' noie l' ò sordidis' qbuscūqꝫ muneribꝫ agnoscāt. Ita z hec a diuis pncipibus impetratuz est a nra

z tunc transit ut. ff. de censi. forma. §. quenquam. quia semper est idem populus ut. ff. de iudi. proponebatur. accursius.

i Dignitatis. exempla. s. l. prox. z. l. inductis. accursius.

b Alm legem. dicit de lege superiori maximarum. nam z hec z illa sunt ualentini. accursius.

l Quadiu. scilicet tantuz z facit. s. l. maximarum in fine. z. ff. de consti. prin. l. fi. z. j. qui mili. non pos. l. eos. §. sciturus z sic nota immunitas non cum dignitate sed cum persona extinguitur ut. s. l. prima notatur. accursius. florentinus legum doctor.

m Uidenter. iure teneantur. sic enim tenentur ut. j. de coll. fun. ciui. l. predia. accursius florentinus. legum doctor.

n Ordinem. i. ordinarium canonem. accursius florentinus.

o Precij. ad hoc. j. ti. i. l. i. accursius. florentinus.

p Sordidis. que sunt habes. s. e. l. maximarum. accursius.

q Impetratū. ut. j. e. l. puate z. j. de pul. do. ang. l. i. z. l. fi. z de

ff.de mu.z bo.l.ūj.§.q̄uis.accursius florentinus legum doctor.
d Si quis z̄ē.tenuiorē ut qz ē ipar honeri iiuncto ut insti.de excu.tu.§.sed propter pau.accursius floreotinus legum doctor.
e Potiāt.s.pp rex āgustiā si adp z̄ē.z saē q nō.s.e.l.cū facultatef
f De pfessoribꝫ z medicis.siue profiteātur rome siue in sua patria habent excusationem ut.ff.de uacāti.mune.eos qui.nisi doctores legū q̄ tm̄ rome docentes excusāt ut.ff. de excu.tu.sz repbari.§.fi. ac.
g C Um te medicū.ciuilia oia cōpsidit.ut ff.ō mu.z bo.l fi.§.hec oia.z.j.co.l.medicos.
h Adiutricis. hoc iō dicit.quia forte illa fa legio erat adiutrix illius legionis i qua erat princeps.postea eiz denotat accidentiam facti q̄ ministeriū iurisf.accursius.
i Uacatiōe .q ē anno lapso post tēpꝫ reuersionis quos sarcinulas suas potuit ꝓponere. ut insti.de excu.§.item q rei pu.z.ff.de uac.mu.l.tēpus in prin.accursius.
k Numero.nō duo fore necessaria.s.q sit de numero q̄ p singulas ciuitates ē statuēdus ut .ff. de decre.ab or.fa.l.i.z q̄ imunitatē hēat ut.j.e.i.Bx.nec mira si aūt ē exꝫ numexꝫ nō nisi sit absens ut in prin.buiꝰ.l.z.§.quibz nō obicitur lon.t.pscrip.l.ij.z.ff.q bꝫ ex c.l.iter eos.§.fi. Jtē dic medicū cui ꝓlibz egritudinis humane ut ff.de ua.co.l.i.§.i.ñ bestie ut.j.de excu.artifi.l.i.in prin.accursius.
l Cōcessa. quesūt.ut.j.e.l.medicos.z.l.fi.ac.
m S Rāmaticos.seu oratores.q docēt rethoricaz.z facit.j.e.l. nec intra .accursius.
m Ordinis.decurionum ut.j.l .magistros. ac.
o Utilef.ex cā.ergo repbātur ut hic z.ff.de decē.ab or.faciendis.l.qō semel.de mu.z bo.l.ut gradatiz.§.repbari z de excu.tu.sed repbari.sz nō sine cā ut ff.de neg.gestis.pomp̄. Jtē ar.ptra supra sen.rescin.nō pos.l.i.ac.
p p Oete.z̄ē.ut uirgilius.ut instī.ō iuꝫ na.§.sz ius.nec geometri ut.j.l.proxi.accursius florentinus.
q o Ratione.z̄ē.qua datur imunitas pfessoribꝰ quā nō habemꝰ sz facit.ff.de uac.mu.l.bis.§.angariozꝫ z.j.e.medicos.
r Calculatores.i.geometri .z ꝓnit̄ hoc nom̄ a geos quod ē terra z metros q̄ ē mēsura quasi terre mēsuratio ad quod.s.ō excu.tu. geometri.uel.i.q̄ docēt calculum ad q.s.de errore calculi. l. una nec etiā q̄ pmas lāas docēt ut.ff.de uac.mu.l.ij.§.fi.z facit.s. de decuꝫ.l.decurio .z de supin.l.i.accursius.
s I Nfra.z̄ē.nūs medicoꝫ statuit̄ a decurionibꝰ p singl'as ciuitates.ut.ff. de decre.ad or.sa.l.i.in fi.l.nisi in casu ubi a lege ut.ff.de ep̄i.z cle.pabolam.licet ergo aliqs ponat̄ i ordine uel lz ordo fiat de nouo nō gaudet inmunitate nisi addiciat̄ q̄ fit inmuns ut hic.z.s.de decur.l.i.nec ob.s.de decuꝫ.l.uacuatis.qz hec.l. co adiuuat decretuz Jdē ē si fuit data imunitas sz reuocata ut.s.e .l. grāmaticos.nā nō uꝫ uelle q̄ nō durat ut.ff.de i rem uer.si ꝓ pre §.uersuz.z boc etiā scō mō pōt intelligi hec.l.nūs aūt decēniū est

ut nō.j.e.magistros.accursius florentinus. legum doctor.
t Prestitutum.z statum.accursius florentiuus .
u Decurionum .in qualibet ciuitate.accursius. legū doctor:
x Jnmunitatem .scilicet personalium.accursius.
y Tribuerunt.scilicet spetialiter.accursius.legum doctor

De professoribus[f]: z medicis.

C Um[g] te medicum legionis ecūò adiutcis[h] eē dicas munera ciuilia quādiu rei.p.cā abiueris suscipere nō cogeris Cū aūt abesse desieris post finitam eo iur̄ nacationem[i] si i eoꝫ numero[k] es quia ad bīi ficia medicis cōcessa[l] ptinz ea imūitate vteris. I Mpr̄.gor.

S Rāmaticos[m] seu oratoꝛs decreto ordinis[n] probatos si non se utiles[o] studentibꝰ prebeant denuo ab eodem ordinem reprobari posse incognitū nō est. I Mpr̄.sphi.

P Oete[p] nulla mūitatis p rogatiua iuuantur. I Mpr̄.Dio.

P Ratōe[q] diui pii liberaliū studiorū pfessores z calculatores[r] ꝓtinēt. I Dem.A.

I Nfra[s] numeruz pstitū[t] ordie munitos medicos immunitatem habere sepe cō stitutum est.cum oportet eis ō creto decurionū[u] imunitatē[x] tribui[y]. I Mpr̄.Cōsta.

M Edicos[z] z maxime archiatros ul' ex archiatris[a] grāmaticos z professores alios litteraꝝ[b] z doctores legiz una cū uxoribus z filiis[c] nec nō z rebus quas in ciuitatibꝰ suis possident ab omni fūctione z ab omnibus muneribus[d] uel ciuilibus uel publicis immunes eē ꝓcipimus z neqz in prouinciis hospites[e] accipere nec ullo fūgi munerī nec ad iudiciū deduci[f] ul' exhiberi[g]: uel iniuriā pati: ut si quis eos uexauerit[h] pena arbitrio iudicis plectetur mercedes eis z sallaria reddi[i] iubemus quo facilius liberalibus studiis z memoratis artibus multos[k] instituant[l].

i Mpr̄.Julia.

M Agistros[m] studioꝫ doctores quoqz excellere oportet moribus[n] primuz: dei de facundia sed quia singulis ciuitatibꝰ adeē ipse nō possū iubeo quisquis docer̄ ult nō repente nec temere ꝓsiliat ad hoc munus sz iudicio ordis[o] probatus decretum curialiuz mereatur optimorum consensu cōspirante. I Mpr̄ Ela.

E Ddatur[p] unusqsqz patrie sue qui bituz philosophie indebite z insolēniter usurpaī cognoscit. Exceptis[q] his qui probatissimis ap̄pbati ab hac debēt collusiōe secerni. Turpe enim est ut patrie fūctiones ferre ñ possit q̄ etiā

3 M Edicos ar chiatros. i. principes me dicoꝫ z nō q in accusatiuo z ab latiuo de eisdē dicit. Jtem nō max. ideo qz a lȳ si nō sint in tra nūz humus ꝓ p.cā sit imunes ut.s.l.i. accur.
a Archiatris. s. aliqs putatiuus uel plures .ac.
b Litteraruz. nō lr̄aꝝ secus si in mechanicis nisi in certis ut.j.de excu.ar.l.i. z. ȳ. Jtē dic littera rū.s. liberalium artiū nō poete nō ioculatores ut.s.e. l. poete et.l. orō. z.ff. de uac.mu.l.ij. §.fi. Jtē hic dic ut i Bx.s.nōui.
c Et filȳs. uuētibus pribus non post ut.j.de metha. archiatros z ad hoc. s. de ep̄i.z cle.l.ij.
d Muneribus.ō psonalibꝰ ꝓstat sed q̄d ō patōnalibus Bx.fz:p. z alios nō sūt i munes .p q̄bus s.de.mu.pa .p fessio z.j.l.fi.u bi eq̄patur philosophis. Jtē p e is.ff.ō mu.z bo l.fi.§.ab hmōi z de uacca.mu. l.sūt q̄. Jtez specialiter remittit

eis deceptio hospitis ut.ff.de mu.z bo.l.fi.§.fi.z.j.ō necessitatis.l.archiatros.ut hic subicit .p qō colr̄ q̄ alia patrimota lia subicit .ē enim pat̄ hospitis receptio ut statiz dices. Jtem p eis.j.e.l.fi. p eo q̄ aliqs plus dare uult archiatris z militantibus in palatio sz dic ut ibi.ecōtra pōt dici q̄ patrimoni alia ñ subeāt p hāc.l.q̄ gūlr dicit cū rb̄ꝰ z p hoc.j.l.f.z.ff. de uac.mu.l.bis bono.§.angari.dz̄.nec ob.de philosopho q̄a ē rō auaritie a qua se dicit exulē ut.ff.de uac.mu .l.i.z l.in honoribus .§.philosophis .l' dic i philosopho ut dices j.l.si qs. nec etiā ob.§.ab hmōi. q̄a excipe nisi p.l.specialē ꝓncipis ut ē hic z ꝓbatur dicta.l.sunt munera i fi.q̄ sz hoc ē p hac opinione.accursius.

e Hospites.q patrimonȳ est ut.ff.de mu.l.ij.§. munus.ac.
f Deduci.iuitū sic nec dña ut.s.de offi.ciui.iudi.l.i.sz patiē missionē ut ille q̄ de domo nō debet trahi ut.ff.ō in ius uo. plīq̄. z.l.seq.l' dic nisi p sua cā l' suo nuō.ut.s.de ep̄i. z cle.placet.accursius florentinus.
g Exiberi.p eodem z semp i ciuili.l' dic eximi i crīali ubi dabit fideiussorem .uel iurabit z sic nō detinebit sicut in dña fit.ut in aūt.ut nulli iudi.§.si uero crimē.nisi sit grauissimū

itelligẽti ẽ ꝓtra cũ ibi loquat de munẽ ꝑsonali. ſ. ò poitõe cẽ fruñti a quo q̃dẽ officio excuſat hic ut ibi. hic aũt de ſolutõe pecuie ad frumtũ ꝓpãdũ loq̃t ⁊ ſic ò munẽ patmoiali. s. ñ.

3 Pertinet. nã q̃dã ptinẽt ut ſũt mixta ⁊ illa ſubicit q̃ dic ut ff. de uac. mu. l. ij. §. muneris. ⁊ facit. s. de mu. pa. l. neq̃.

a Nõ ẽ. tũc ergo ñ excuſat ut. ff. de mu. ⁊ ho. l. ut gradatim. §. quotiens. niſi ſit pupillus ut. ff. ò iur̃ immu. l. ij. §. Jtẽ ⁊ qñ eẽt ꝓ ſuetudo pr̃ie ut ff. de uac. mu. l. ij. in principio.

b Manifeſti. p ſonalia ſec̃ i bonor̃ l' munẽ coherenti ut. ff. de uac. mu. l. ij. §. muneris. niſi ſit decurionati q̃ licet ſit dignitas ut. ff. de uacca. mu. l. ad decuri onatũ. tñ excuſat ut. ff. ò decu. l. ij. §. ſi. ⁊ nõ lb. an. excuſat ab alio ꝑſonali munere ut hic ⁊ ff. ò decu. l. fi. ſꝫ in tutela ⁊ cura lxx. ut. s. q̃ eta l. i. accurſius.

c Septuagenari o. q̃a ſi. lb. an. excuſat ergo ma ior numer m̃to magis excuſat quia ſi id ò quo min' uẽ i eẽ ⁊c. ⁊ nõ etati deffe rẽdũ eſſe niſi de nouo nũc ſit fac tus diues ut. ff. de iur̃ imu. ſẽp §. i. uel niſi ſit ꝓ ſuetudo ut. ff. ò decur. nõ tm̃. §. ſi. l' niſi iopia ut ff. de mu. ⁊ bo. l. ut gradatiꝫ. §. quotiẽſ. ⁊ fac̃ ad l. s. de teſtamentiſ. l. iur̃ ⁊. ff. de decu. nõ tm̃ in prin. ⁊ ò fal. mo. l. ij. i fi. ⁊ de decu. l. ſi ultra. ⁊. ff. de iur̃. imu. l. maiores ⁊ de uac. mu. l. i bonorib'. ⁊ inſti. de excu. tu. §. fi.

d Qui morbo. ſe excu. boc ꝑpetuo l' ad tẽpuſ. excuſat ꝑput tẽ poralis ul' ꝑpetuus ut. ff. ò excu. tu. l. nõ ſolũ. §. fi. ⁊. l. ſc. ⁊ ff. de uac. mu. l. pe. ⁊. l. ij. §. qui ita. accurſius.

e Sj ea utriuſq̃ ſec̃ ſi unius ut. s. ò excu. tu. l. fi. ſici ſur do ⁊ mi' audiẽte ut. s. q̃ mor. ⁊. ff. e. l. ij. § min' cui.

f Perſonaliũ. q̃ cõpore iplẽda ſũt. cetex ea q̃ ꝓſcilio pruden tis uiri l' patiõnio fuerit nõ. ut. ff. e. l. ij. §. corporiſ vñ uerſ? Cõſilio pollet cui viz natura negauit. ad quod. ff. ò capti. ⁊ poſtli. reuer. l. poſtlimi. §. ti. ⁊. s. de tranſac. ſane. ⁊. s. q̃ te ſta. fa. poſſ. ſeniũ. Jtem hoc de nouis nã ꝓterita nõ euitat ſe cũdũ. p. ut. ff. de poſtu. l. i. §. caſũ ⁊ ò iudi. cecus. ⁊. s. ò cu. i famia ⁊. j. de agẽ. in re. l. pe. i fi. niſi i tutela ⁊ cura ut. ff. de excu. tu. poſt ſuſceptum. accurſius florentinus.

g Sẽtiet. alias ſẽtiet ⁊ ẽ bona. alias ſẽties ⁊ tũc dic ꝑ hoc q̃ pr̃ leuatur nõ tu. ut. j. l. fi. ⁊ facit. s. q̃ da. tu. poſ. l. lumĩb?.

h c Um articulari. q̃ dr̃ artetica quaſi auriculam tenens. Perſonalibus. boc expone ut nõ. plene. s. l. proxi.

cũ itaq̃ ſeptuagenario[c] maio rez te eẽ ꝓfitearis ſi a noiatõe facta appellationis auxilium interpoſuiſti tueri te notiõe ꝑ ſulis ꝓuitie potes ꝓceſſo iure.

Qui morbo[d].

Jmp̃. Sor.

Sj ea[e] cecitate pr̃ tuꝰ opꝑ ſſus ẽ ⁊ utriuſq̃ oculi aci ez ꝓrſus amiſſerit leuamentũ perſonalium[f] munerũ ſẽtiet[g]

Jmp̃. Diocle.

c Ꝙm[h] articulari morbo ò bilitatum te eſſe dicas iux ta iuris publici aũctez a ꝑſo nalibus[i] muneribus uacatio nez habebis. Dem. A.

p Odagre[k] quidẽ ualitudo nec perſonaliuz munex prodeſt ad excuſationem nũz cuiuſ ita te ualitudine pedum afflictum dicas ut rebus priuſ interceſſum cõmodare nõ po ſſit adi rectorez prouintie q̃ ſi allegatõibꝰ tuis fidem adeſſe proſpexerit ad perſonalia[l] munera reuocari non patiet.

Dem.

c Alſus[m] corporis pr̃is mu nerum perſonalium fili o iur̃ non preſtat excuſatõez.

De his qui numero liberoꝝ nel paupertate[n] excuſationez meruerunt.

Jmp̃.

n Mmerus[o] liberorum ab oneribus[p] non excuſat.

Jmp̃. Philip.

f Jlium[q] ab hoſtibus cap tum ac neduz reuerſum ad excuſatiõem munerum ꝑ ſonaliũ patri ꝓficere ñ poſſe magis placuit. Dem. A.

n Ꝑotes[r] loco parentum ſuccedentes uices eorum prodeſſe conſueuerũt. ideoq̃ ſi quiq̃ numerꝰ liberoꝝ ex amiſſoruz nepotibus ſupple tur a muneribus perſonalibꝰ is quem patrem tuum eſſe di cis iuxta cõſtituta excuſatur.

Jmp̃. Diocle.

c Ꝙm[s] facultates tuas in filiuz tuum contuliſſe te nec quicq̃ habeꝛ proponas respectu patmonii eius qò tu um eſſe deſũt muneribus ciui libꝰ ñ aſtringeris. Dẽ. A.

d Ẽ perſonalibꝰ muneri bus que feminis ꝑ ſexus condictionẽ indicũtur. Ex cepto marum quinq̃ ſupſtitũ numero liberoruz eas excuſa ri diui parentes noſtri conſti tuerunt. Jmp̃. Cõſti.

e Os' qui cuiuſcũq̃ ſexus liberos quinq̃ habeant ipetrata[t] ſemel uacatione po tiri conuenit ita ut ſi hoc in numero etatis[u] legitime filius inueniatur abeundis ſtatiz ꝑ ſuo pr̃e muneribus applicet[v] patrꝰ q̃ filios ul' filias quiq̃ hũerit ꝓmiſſa legibꝰ imũitate

k p Odagre. q̃ nõ ipedit ad qò. s. de decuꝛ. l. muneribus. ⁊ facit. s. de edil. e. l. i. §. proide. accurſius floreutinus.

l Ad perſonalia al' cõpalia. boc expone. ut: s. l. i. nõui ⁊ facit. ff. de uac. mu. l. pe. i prin. ⁊. l. ij. §. cõporis ⁊. s. de re. iud. qitũ ⁊ inſti. de excu. tu. §. item propter aduerſam. accurſius. floreutinus.

m c Alſus excuſat. li cet beãt iurãꝫ pa tre ⁊ boc in munere q̃ ſũptũ nõ exigit al' ſecus ut. ff. ò le. filio. ⁊ nõ. s. de ho. nõ. ꝙ. l. i. accur.

n De his. l' pauptate. de ꝑa pte loq̃t. j. e. cũ. facꝛ tates. ⁊. l. eos et omnis alie ò ꝓma nec ſupfluit titulus hic ⁊ ſuperiores duo per titulos ſimiles s. v. libꝰ. L. q̃ ibi quo ad tutelam. accurſius.

o n Umerus. ſ. v. ut j. l. ij. accurſius.

p Ab oneribus. ſi habes ad bonoribus ſubaudi ⁊ muneribꝰ his coherẽ tibus ⁊ eſt plana ut. ff. e. l. ij. §. numerus ⁊. l. i bonoribꝰ i prin. niſi ſint xij. ut. s. de decu. l. ſi q̃ſ decurio ſi nõ habeas a muneribꝰ dic. ſ. patmo nialibꝰ ut. s. ò mu. pa. l. neq̃ niſi ſit xvi. ut. ff. de iur̃ imu. l. ſemp. §. ò mõſtraꝛ. uel fm utranq̃ litteram dic liberoꝝ. ſ. mortuoꝝ ut. j. e. l. per ſonalibus. accurſius.

q Jlius. ⁊c. ñ poſſe ſecus ſi mortuus in acie ut. ff. ò uac. mu. l. fi. accurſius.

r n Ꝑotes ⁊c. paren tũ matſ ⁊ pat's ut j. e. l. de perſonalibus.

s Quiq̃ nũs. dic ſꝫ. p. i prouintia ſꝫ rome. iij. i italiã iiij. ſic in tutela ut. s. q̃ nuõ. li. l. i. l' for te in hoc munere aliud qò eſt publicũ aũcte ⁊ u tilitate cũ etiam in alijſ differunt ⁊ facit. j. ò ſũ pti. re. l. i. Jtez dic natu rales ⁊ legitimi uel etiã emãcipati uel in adop tionem dati nõ naturales tm̃ uel legitimi tm̃ ut iuſti. de excu. tu. in prin. ⁊. ff. e. l. ij. §. icolumes. Jtez mares uel femine ut. j. e. l. fi. Jtez nati non naſciturꝰ. ut. ff. de excu. tu. l. ij. §. qui aũt in uẽtre in prin.

t Amiſſoꝝ. ſecus ſi uiuũt. quia ſuo patri proſunt nõ auo ut. s. qui nuõ li. l. ij. ⁊. ff. de mu. ⁊ bo. l. ij. Jtem nõ q̃ filioꝝ non. filiaruz ut ut. ff. de excu. tu. l. ij. §. non ſolum Jtem nõ q̃ numerus poſtea iple tus ñ prodeſt ut. ff. e. l. ij. §. quid ad munera. Jtem ſi plres nepotes ex uno filio ꝑ uno filio ꝓputãt ut. ff. ò excu. tu. l. ij. §. quotiẽſcũq̃.

u c Um facultates tuas ⁊c. filium. ſ. emancipatum alias non de ſiſteret ut. s. de dona. l. ſiue emancipatuz. accurſius.

x Proponas. niſi in fraudem feceris cã euitandorum munerum ut ar. ff. ad muni. l. ſi. §. antepe. ⁊. ff. e. l. i. §. q̃ i fraudẽ. hec tm̃ excuſa tio finiẽ auctis poſtea facultatib' ut. ff. e. l. bis bono. §. auctis. ⁊ ſic ẽ tẽporalis excuſatio ⁊ facit. j. e. l. fi. in fi. accurſius.

y d Ꝑſonalib'. ⁊c. iducũt ſꝫ raro q̃ dic ut. j. ò mu. i quo lo. l. i. ⁊ facit. s. e. l. nepotes. accurſius.

z e Os q̃ liberos. v. ⁊ plene. dic ut. s. e. l. nepotes.

a f Jmpetrata. ab ipſis legib'. Jta ut. al' ita ut al' ſine. ⁊c.

b Etatis maioris xxv. an. s. q̃ eta. l. i. Abeũdis. i. ſubeũdis.

c Applicetur. pp hoc eiz pr̃ excuſatur q̃ filios habet ſubeuntes. ut

etate.l.fi.z ſic propter corporis debilitatem.z ideo eſt cãria miſſio ut.ff.infa.l.ij.§.ignomie.lz hec honeſta ſit.i. ñ ihoneſta ut ſubicit.

a Itaq; pp ſeniũ.nõ pp militiam ut.j.l.prox.in principio.ac.

b Nũo. xx.an.ut.j.l.proxi.z ſũt hmõi.ff.de priuile.uetera.per totum.z. j.l.proxima.accurſius florentinus legum doctor.

c Permittit.ſ.ppetuo ſz tẽporalẽ hẽt.uel vnius ãni uel biẽnij .uł triẽnij uel quatriẽnij put militauerit ut.ff.de re.mili.l.iij.§.q militie.j.de excu.tu.ſz z milites.§. i. z.ij.accurſius.

d Ueteranis .nõ eorũ filijs.ut ỏ uac.mu.l.in honoribus.§.uacationum.accurſius.

e Perſonaliũ.nõ pẽmonialiũ ut.ff.de uac.mu.l.i hõrib9.§.accationũ.

f Cõcedit.etiaz ſi nõ appellet q ẽ ſpãle ut.ſ.qñ prono.nõ ẽ neceſ. l. ueteranis .al' ſecus. ſ. de app.ciues.accurſius.

g Uigeſimũ .ut.j.ỏ re.mili.l.viginti.accur.

h Cauſariaz.nõ ſufficit cauſaria niſi tẽpus ſit ꝓpletũ militie ut hic z.ſ. l.prox.accurſiuſ.

i Inchoborte.z ſic nõ i legiõe uel uexillatiõe.

k Supuacuam.quia nõ habebit.l.ſ.perpetuo lz ad tẽpus ut nõ.ſ.l.px. Itez ſallit i coherede urbano ut.ſ.de excu.tu. ſed z milites.§.plane ſi quis.Itẽ huic.l.ẽ ar.ꝓ tra.ff.de infa.l.ij.§.exercituz auget cõtra.qui a ibi odiuz ãpliatur hic fauor reſtringitur i quo ẽ ar.contra.ff.de libe.z poſtu.l.cũ q̃dam.poſſet plane legi ut excuſetur q̃ fuit in choborte z eſt ſic.ſ.de theſaur .l.una ſed p̃ma eſt.ſ.qñ ꝓuone.nõ eſt.l. ueterani. z dicta.l.ſed z milites.§. plane.accurſius.

l Quibus muneribus. de hoc nil eſt in nigro ſz in conſtitutione greca .ſic.ſ. de relig.z ad treb.z de uica.perſona.

m On alios . mancipium .i. ꝓductũ uectigal.vñ manceps.i. cõductor ut.ſ.de uec.l.ſi quis.accurſius.florentinus.

n Nomine .quare hoc dicit ſtatim ſupponit.item intellige hanc.l.ſi ſũt legitimi ꝓductores.nõ palatini.nõ curiales.nõ milites.nõ clerici ut.j.q̃b9 ad ꝓduc. pr̃.fi.ac.nõ li.l.i.z i aut ỏ ſanc.epiſ.§.aliud.

o Conducit.durat ꝓductio ut.ff.de uac.mu.l.in honorib9.§.nõ al'. Itẽ hoc priuilegiũ ẽ fiſci q̃ hẽt eius bona obſignata ut hic z.ff.de iuꝛ̃ imu.l.ſemp.§.ꝓductoreſ.aliud i colono p̃dij fiſci ut.ff.de mu.l.fi.§.i.z.ſ.de excu.tu.coloni.ſz i colono p̃dij ceſariſ idẽ q̃ in iſto ut ff.de iuꝛ̃ inmu.l.ſemp.§.coloni .z qui petunt tu.l.fi.accurſius.

p his.ſcilicet conductoribus.accurſius.florentinus.

q Haud.p ñ ſic.j.de ueteris mu.po.l.i.i fi.z faĉ.ſ.ne.tu.ł cu.l.i .

r De libertinis.hic tractaꝛ de obſequio ciuitati debito ſic.ſ.ỏ li.z e oꝛ li.l.debito patrono .z ſic nõ ſupfluit per illum.

s Condictio cuiuſlibet. de bonorib9 dic ut.ſ.ſi libertuſ aut ſuus ad decu .l.i.accurſius florentinus legum doctor .

t Non põt.niſi i cãu qỏ dic ut.ſ.de excu.tu.l.nec ſenatoꝛ.Itẽ nõ ob.j.ne quis libertus ac.re.pu.l.i.qz ibi ỏ actu ſuis tm̃ ꝙuenienti.

u Domiciliũ .ne dũ i ea niſi p patronũ z ſic utrobiq; ut.ff.ad muni.

de iuꝛ̃.§.libertos.accurſius florentinus legum doctor.

v De infamibus.differt a titulo de infa.ſ.quia ibi de cauſis i famie .hic de iuꝛ̃ ifamium .ſic non ſupfluit .accurſius.

y Infames.uti poſſunt nec nouit delatis imo pdũt uetere ut hic z.j.ỏ dig.iudices z.l.nz.z.ſ.ỏ decu.l.ifamia.z

munitos haud[a] dubii iuris ẽ.

De libertinis[t].

Impr̃.Dio.

Condictio[r] libertinitatis de muneribus ciuilibus tribueꝛ nõ poteſt excuſationẽ nec in ea quidem ciuitate ubi domiciliũ[u] libertinus habet[u].

De infamibus[v].

Impr̃.

Infames[y] perſone lz nullis honoribus qui itegre dignitatis hoib9 deferri ſolẽt uti poſſunt.curialiũ tamen uł ciuilium muneꝛ uacationem non habeant[r] ſed ſolẽnibus i dictionibus ob tutelam publicam eos ſatiſſacere neceſſe eſt.

De reis poſtulatis[a].

Impr̃. Alex.

Eos criminis[b] poſtulatos[c] nouos[d] appeteꝛ nõ debere anteq̃ purgarent innocentiaz ſuaz:z a diuis parentibus noſtris:z a me ſepe reſcriptum propoſitum eſt.

De his qui in exilio[e] dati:uł ordine moti[f].

Dem.

Quibus poſt hac ordini ſuo uel aduocationibuſ ad tempus interdicetur poſt inpletum tempus ſpatiuz[g] nõ de re.mili.l. iij. z ad hoc. ff. de poſtu. l.i. §. re mouet.z ỏ iud. cũ p̃tor . §. non aũt.z de offi. aſſe.l.ij.z ỏ fiſti. l.i.ſz remouet z de iud . cuz p̃tor §.nõ aũt z de offi.ar.l. ij.de teſti.l.iij.§.l. iuł. ſz arbiter poteſt cẽ ut.ff.de arbi. pedius.z pcuꝛ. z tu.z cu. ut inſti .de except. §. fi.z.ff.ỏ poſtu. l.i.§.eq̃ſſimuz.

z Non hñt . ad hoc.ſ.de decu . l. infames.z de his q̃ nõ imple. ſti.l.i.quippe criminoſũ zẽ.ut z ſ.ỏ decuꝛ.l.nec quis penaz. nec pena tribuit in muni.ut. l. relegatorum.§.ſi.z male meritis zẽ ut.ff.depoſiti.l. bona fides.ac .

a De reis poſtulatis.accurſius.

b Eos crimiſ. ſecus ſi pecunie ſit debitor niſi i duobus caſib9 ut.ff.ỏ mu. z ho.l.r̃ſcripto §.õbitores z.j. de debi.ciui.l.i. z niſi ſit ſtatus q̃ſtio ut.ff.ỏ re. mili.qui ſtatus. Idem ſi q̃ſtio ſit omniũ ł magne pertis bonorum ut ar.inſti.ỏ ex cu.tu.§.item propter litem.accurſius florentinus legum .

c Poſtulatos..i.accuſatos accurſius .

d Nouos .ueterem retinet ut.ff.ad mu.libertus.§.in q̃ſtionibuſ.ſed nec teſtis põt fieri ut.ff.de teſti.l.in teſti.nec procuꝛ. ut.ſ .de procuꝛ.l.reum.nec nomen militie dare ut.ff. de re.mili.l.fi.Itẽ nõ poſtulatuſ ſecus ſi non poſtulatꝰ uel poſtu. ſed deſiſtit accuſator ut.ff.de mu.z bo.l.reſcripto.§.ſi quis Item hec prohibitio.j.annum nõ poſt niſi ſteterit p accuſatum quominus ꝓcedatur ut.ff.de mu.l.reus Itez an ad munera ℟.ſicut in ſimili queſtione nõui.ſ.ti.i.accurſius.

e De hiſ q̃ i auxiliũ dati.quia rei poſtulati ſic puniũtur.ideo de hoc dicit.uel quia z hi ſicut ſupiores arcentur onere ideo de his.uel quia infames fuerit ſicut dãnati.ideo poſt ifames de his dicit. z nõ q̃ triplex eſt exiliũ.ff.ỏ inter.z relc.l.exiliuz. z ꝓut accipitur ꝓ legatione dic q̃ p̃ſes põt relegare ſi habeat iſulam.alias non.ſed deportare nõ ut.ſi.co.ti .relegatoꝛ z.l.impr̃.i prin.z.l.iter penas.accurſius.

f Moti. per ſententiam.accurſis.

g Quibus ſpatũ. nec diſtinguit quo crie zẽ.ut.ff.ỏ poſtu. l.impator z.ſ.de infa.l.z ſi ſeuerior.z dic ꝓtraria ut

ut idez dicitur. uel dic nisi pro sua cā ut ibi dixi. accursius.
g Dexauerunt. sic. j. de sumptu. re. l. i. accursius florentinus.
h Reddi. quo ad doctores est ccontra ut. ff. de ua. cog. l. i. §. ij. so. hic de publico ibi a scolari ut. j. de archatri. uł hic spō te promiserat ibi promittēr uolebat. uel hic refertur ad aliōs predictos nō ad doctorś. z facit ś. de excu. mu. l. maximarū. z j. de excu. ar. l. i. in prin. z. l. ij. i fi. z. j. l. fi. ac.
i Multos. s. di scipulos uł scolares. accursius.
k Instituant. i. i struant. accur.
l Magistros liberaliū ut s. l. prox. i prī.
m Moribus. s. q ocs diuitias excedūt ut dixi. ff. de tu. z cu. da. ab bis. l. scire oportet. sed ante hoc dz bñe sciāz solertiam. fidem ut in pbemio in fi. §. cumq. z facit. j. de sta. li. ur. ro. l. i. ac.
n Ordinis. decurionuz ad quod ff. de decre. ab or. fa. l. i.
o Cōspirante. in bona pte fit dolus bonus ut. ff. de dolo. l. i. §. ñ fuit. z nō q vij. adminus debēt pbare ut. j. l. si quis. z forte etiam iurare ut ś. de aduo. diuer. iu. l. nemini z. j. ò px. sac. scri. vnicuiq. z facit. j. de decu. l. fi. z ò agē. i fr. l. iij. z ś. de decu. l. eū q xxx. Itē quot debēat eligi in qualz ciuitate habes de sta. li. ur. ro. Item facit in aut. quō oz epos. §. neq. z de. scis. episcopis in prin. z. j. de profes. qui i urbe. p. l. i. z. j. l. prox. z. j. de excu. ar. l. fi. accursius.
p Eddatur. ad hoc. j. grāmaticos z. j. de tabul. l. fi. z de murile. l. si quis. accursius florentinus.
q Exceptis. ut non reuocentur sed certe isti non indebite usurpant. vnde impprie dicit exceptis quasi dicat illi reddatur isti non. z facit. ś. l. prox. cū cōcor.
r Fortūe. hāc ferūt philosofi nō curētes ò psperis ł aduersis.
s Archiatri. principes medicorum. accursius.
t Cōmoda. i. salaria. ad q. ś. de postu. l. prouidendum.
u Malunt. malo seruire pauperi honeste q diuiti turpiter. sciens enim non debere habere aliquid ab eo ergo ita cito aut citius pauperi ut diuiti seruet.
x Turpiter. erat enim turpe q propter diuitias suas aliquis diues citius curaretur q paup q nihil daī poterat. z hoc erat olim anteq medici hrent salaria de publico. accursius.
y Ea. s. salaria. accursius florentinus.
z Sani. iam facti p obsequijs pstitis non ea zc. ad quod. ff. de ua. co. l. medicus. z. ś. de postu. quisquis. §. i. z de offi. p. plebiscito: z in aut. ut iudi. siue quoquo suff. §. i. accursius.

fortune uiz se ferre pfitetur.

¶ Dem. M.

Archiatri scientes annonaria sibi cōmoda a postoli cōmodis mistrari honeste obsequi tenuioribus malunt q turpiter seruire diuitibus quos etiam ea patimur accipere que sani offerunt p obsequiis non ea que piclitantes pro salute promittunt.

¶ Deu. M.

Si quis in archiatri defūcti est loco promotionis meritis aggregandus nō ante eoz particeps fiat q primis q in ordine reperiūtur septem ł eo amplius indicantibus ido neus approbetur Ita tñ ut q cunq fuerit admissus non in prioz muneruz statuz ueniat sed eum ordinem cōsequatur qui ceteris ad pora subiectis ultimus poterit inueniri.

¶ Mpr. ho.

Grāmaticos oratorś atq philosophie pceptores nec non z medicos preter hec que retro lataz sanctionū aūcte cōsequuti sūt priuilegia immunitatesq frui hac prerogatiua precipimus uniuersi qui in sacro palatio iter archiatros militarunt cū comitiua primi ordinis uel secundi a dēpti fuerint: aut maioris graduz dignitatis ascenderit nulla municipali: nulla curialiuz

a Si quis aggregandus. ut quia est dignus tali honore accursius
b Judicantibus. magistratibus ut nō. ś. e. l. magistros. ubi plene notaui. accursius florentinus.
c Ita tñ. facit. j. de decu. l. i. z de offi. ma. off. l. iij. accursius florē.
d §. Grāmaticos oratores. alias rectores. alias oratores. ac.

conuentione uexantur seu in adēpta administratione seu accepta testimonialē meruerit missionem sint ab oi functiōe omnibusq muneribus publicis immunes. nec eorum domꝰ ubicunq poīte militem seu iudicem suscipiant hospitādū que omnia filiis etiam coruz z cōiugibus illibata precipimꝰ custodiri. hec aūt z professoribus memoratis coꝛq liberis deferenda mandamus.

De athletis.

¶ Mpr.

Athletis ita demū si pomnem etatez certasse coronis quoq non minus tribus certaminis sacri in quibus uel semel rome seu antique gratie merito coronati ñ ciuilis corruptis ac redemptis probentur ciuilium munerū tribui solet uacatio.

De his qui nō impletis stipē diis sacramento soluti sunt.

¶ Mpr.

Inomie cā sacramento liberari honoribus abstinere debent. a muneribus aūt ciuilibus excludendi nō sunt

¶ Mpr. Diocle.

Qz ob puecte etatis sem ū sis dimissus honestā missionē pfecutū te eē ābigi ñ

e Uniuersi. lz inmi scea philosophi subeūt pa. ut. ś. de mu. pa. l. profes sio. uł dic q hodie per l. istaz idez in eis sit priuilegiuz huiusmodi principis z fm hoc derogat illi legi pfessio. z illi. ff. ò ua. mu. i honorib. §. philosophis. ut ibi nō.
f Archiatros. philosophie. accursius.
g Primi. quez habēt cū erūt seniores int alios ut. ś. de decu. l. Alexandrinis. in prin. ac.
h Uexentur. cuz a patrimonialibz dic ut. ś. l. magistros medicos.
i Administrat. sine administrātis bita dignitate uel cū ea sit idēpto canone. j. de fundi pa. l. fi. in fi. accursius.
k Hospitandū. j. de methatis. archiatros. et. ś. l. magistros. accursius.
l Filius. z de hoc dic ut ś. l. magistros z fac. j. de comi. ꝑ. l. ij. z. ś. de episcopis z clc. l. ij.
m De athletis. athlete dicūt q sine mercede gra uirtutis pugnabāt ut. ff. de infami. l. athletas in sacris certaminib et. j. l. i. accursius.
n Athletis. ita òmū. ciuiliū zc. q ē i fi. q pbēt p oēs zc. z sic probēt coronati coronis zc
o Omēz. qz a prima etate didicit z studiūt i hoc ut z pueri q a teneri etate legūt quasi alias nō possēt eē pfecti. qò ē nō.
p Coronis. corona gloria uictorie cui ēt dabat pecuia ł spēs aliqua q p uata pactōe ñ obligat

ut. ś. q rs pig. obli. sit spē. nec i cāz iudicati capiūt si aliūde possit satisfieri ut. ff. de re. iud. cū modis z. ś. de exce. rei iud. stipendia.
q Sacri. qz ap pbāte pncipe ad qò. ff. de pollici. l. grata honoris gratia z secus agonē zc. In quibus. s. coronis. Uel. pro saltim.
r Rome. nouc. q. d. unā coronā debēt hūisse i roma ueteri ł noua z has merito gre ñ p hoc q cōrūpāt emulū ñ secū luctantem.
s Ciuiliū. ad psonalia rīstrige ñ pīmo. ut. j. de mu. z ho. q imuitatē.
t De his qui non impletis stipēdijs sacrāmento soluti sunt.
u Inomie cā. ad quod de decu. l. infamia z. l. ne quis. z ar. ff. de inter. z re. l. relegatoz. §. fi. z. ff. de testa. mi. testā.
x Sacrāmento. q militeś tenēt ut nō. ff. ò isa. l. ij. §. miles. z nō q iij. sit gñra missionū honesta qñ finita militia ut. j. e. l. fi. et ał pp i firmitatem ut. l. prox. Item causa euitandoz munez. Item ignominiosa ut hic z. ff. de re mili. milites. §. missionum.
y Excusati. ał excludit. ał excusat. z idē i eo q gra uitādoz muneruquo ad munera ut ar. j. q mili. ñ poś. l. ij. ñ tñ arceī bonoī cū infamiś ñ sit ut. ff. de isa. l. ij. §. ē z quartū. Itē q infamis cogit ad munera uez ē nisi i locis ubi morari ñ lz ut. ff. ò excu. tu. l. fz z si militeś. §. fz ignominia. z. j. de re. mi. l. iiij. an debeat inseri cā ignominie in missione dic ut nō. ff. de infa. l. ij. §. ignominie. accursius.
z Qz seniū. senex ē q lx. an. hēt ł lxx. quo ad munera ut. ś. qui

g De legationibus. dixit de muneribꝫ in gnē. nūc i spē de hoc q̄ est psonale munus ut. ff. de mu. z ho. l. i. §. i. z. l. fi. §. legati. z dī legatus: quia a ciuitate uł puicia mittīt ad pricipē uł ad aliū ut hoc. t. ał legatus ꝓsul. ut. ff. de offi. pcon. obseruandum. §. i. z. l. fi. ał legatūs eccl'ie ad papā ut i aut. de san. cpi. §. si uō epis. ał q̄ mittīt a pricipe uł papa de quo est. ff. ō offi. ał. ff. dīc. priuatoꝝ lꝫ nobiliū dicanť nūcij uł missi ad cāꝫ diffiniendā. dī delegatus etiā a principe missus ut s. de iudi. a iudice z nō q̄ debitor rei pub. fūgi nō pōt ār is q̄ ñ hēt ius postulandi licet debitor fisci nō pbibeatur. Jtē uicarios dari nō pñt ni si filios z qñ abñti est i iuncta qm̄ gratuito suscipit. Jtez libellū pricipi dare nō pōt nisi de his q̄ ad iuriam uel eius ptinet dānuz uel pupille sue. Jtē ordinatiz eligīt nisi necessitas sit ut. ff. e. l. iij. z. l. si abñti. z. l. legatus z. l. paulus. Jtē nō amplius q̄ semel ni si sit necessitas ut. ff. de mu. z ho. l. ex adminis stratione. §. fi. ac.

b p Ater truz. in alīs quiq̄ exigūtur ut s. de his q̄ nūo li. l. ne potes. z ē rō: quia pegre uadit z eos ōserit. est z alia excusatio ut. j. l. iij. z alia ut. ff. e. scīēdū §. si accusatio. z. §. ordine. z alie de q̄bus dictū est. s. de exac. mu.

c Um. tu collega pprio. i. sepatiz sūptus uel sūptus tm̄. uł salariuz de quo fit sūptꝫ.

h Detensionem. sindicus ergo erat uel erāt ut. ff. de mu. z ho. l. fi. §. ōfē soris. ucl defendebant ut i strepitu iudicij sꝫ alias z facit. s. de insa. l. neminem. accursius florentinus legum doctor.

De legationibus.

i Mpr̄. Val. Pater triū icolumem liberoꝝ lagatōibus publicis liberatur. i Dem. M: Uꝫ uos pprio noie sūptus ob defensionē publicā susceperitis. idq̄ ad propas errogatiōes collega uideť accepat nō uobis reddere heť des eiꝫ sꝫ si i ea cā ē ut restitui omio oporteat rei. p. debent potius iferri. sane si hōrariis aduocatoꝝ erat ea q̄titas destinata restitui illud uobis qui hoc pstaturi estis nō i iuria postulatis euz aūt collegā nr̄m quē defensiōe patrie destitisse dicitis ap̄ puintie psidez deserte legatiōis arguere potestis.

i Mpr̄. Diocle. Transmarina legatione ap̄ nos pfūctos pstitutū ē bienū uacatiōez muneruz ciuiliū z onez hr̄e ñ eos q̄ de proximo obsequū rei. p. uideatur exhibuisse.

i Mpr̄. Cōstē. Uniuersi oīno ex comitibus uł ex psidibꝫ: uł qui suffragio pceperit dignitates ciuilibꝫ oneribꝫ muneribusq̄ teneanť astricti ne commoda suffragio l. pp. suffragiū. i. salariū q̄ ō bituri erāt. l. gratis. z ꝫ hoc habeas i littera suffragio dignitatem. ał hñt suffragia dignitatum. i. salaria. z tūc hēt locū ultima so. uł dicas oia plane hic fūctus erat psidatus ibi non. z sic bene sequitur exceptio legati. accursius florentinus legum doctor.

s Publica. q̄ sūt i muneribus subeūdis. accursius.

t Pactiōe. quia pepigerūt z nō subeūt. z sic faē p tertia so. fm alios dicas non umbratili: quia dicit tacite intellectū ex quo hēt dignitatē q̄ nō teneātur ad munera alia q̄ō ñ ē uer nisi ꝫ q̄ō distinctum est. Hi enim. si pmo psides z postea legati fuerūt biē nio uacāt a muneribus psonalibus ut. s. l. pr. nō ḋa pside sūt ꝫ quia legati fuerint licet pside tum ad sui petitionē habuerūt uel licet pēto. uł licet p salario t licet pceperint salaria āte p bo. uel mu. a quibꝫ mō uacāt sed sō te reddūt p tēpr quo euitāt ut. s. nō. l. ij. uł melꝰ dic de legato. qz licet supiores dignitates nō excusant ut dētz ē z legatio tñ so la excusat z sēp dic. j. tempora ut. s. l. proxima. accursius florentinus legum doctor.

u Quid postulatur. a pside puincialibus. z dicit de ali quo q̄ ptineat ad publicā utilitatē prouitie. si autē de cā q̄ fit iter puatos tūc hēt locū. s. de rela. accursius.

x Nostre sedi. pro eodem. accursius florentinus.

y Omnes. puintiales assidentes pside. uł dic q̄ sūt assidentes prefecto: ut statiz dices. accursius.

z Ordinarij. i. pside pdicti q̄ postulit. z subaudi ut diffiniat p se ad quod. s. de rela. l. i. uł dic pfecti z tūc subaudi tm̄: quia qñz ad nos remittet ut subicit. uł dic ordinarij q̄ uice prin. in palatio uł uice pfecti ordinarij agnoscebat.

a Quibus. s. psidijs. fortuitis. s. supueniētibus. ac.

b Nobis. loquitur pfecto ptorio illirici. q. d. nō alij diffiniēda nisi prin. quandoq̄ ut subicit. accursius.

c Implēda. q. d. si p te potes expediť facias l ad nos tu mittes.

d Prouincialiū. uł dic de eligendo legatū partis ad hoc. s. de decur. l. noinationū z. j. e. l. prox. z. ff. ō tu. z cu. l. ubi. z ō decre. ab or. l. ij. z q̄ cuiusq̄ vni. nulli. ad mu. l. q̄ maior.

e Sīa. puintialis assidētiū pside z q̄ quentūt pncipē postulādū.

f Quotiens destinat. ad nos pcipimus. s. quenire q̄ ē. j. siue egri. cē. z nō ar. i electioibꝫ ad quod i aut. ō here. z fal. §. si uero ab sūt firmata super quo uolūt consulere.

g Augustali. ab augusto posito ut. ff. de offi. p. aug. l. i.

h Tuis. loquitur prefecto pretorio maxime. z nō q̄ per multas manus uadit. accursius florentinus legum doctor.

i Ordinetur. q̄ uel par te expediatur uel ad nos remittes ut z supra lege proxima. accursius florentinus legum doctor.

in qualibet earꝫ ⁊ nō. ff. de infa. l. q̄d ergo. §. pena grauior.

b D tempus recipit. si crimen nō importet infamiā. aꝫ si ꝛcus ut. ff. ad muni. l. ordine. ⁊ dic ut ibi nō ⁊ de decur. l. ꝯ. §. non idem erit. accursius florentinus.

i fugam. s. latā q̄ ē spēs exilij ut. ff. de inter. ⁊ rele. l. exiliū.

k De filijsfa. qz in exiliū dati uꝫ ab ordi. moti teneret̄ reddere rōnez. ideo qualiter filius ⁊ paꝫ p eo teneāt dic.

l Patrem nō teneri. nisi fiō habeat p eo exp̄ssiz uel nisi emācipauerit euz in fraudez ut. ff. ad municip. l. fi. §. antepenul. acc.

m Obligatur. in solidum ut. ff. ō admiſt. rerū ad ci. p. si filius. tñ primo excutitur ut ad muni. l. libertꝫ. §. i. ⁊ s. de decur. l. i. Jtē adoptando consentire uī. ut. ff. ad municip. luti us. §. idē Rx. aꝫ non ꝓsentiēs nō tenetur nisi ō pecu. ut. j. l. fi. est ⁊ aliud necessariuz qꝫ filius sit abilis ad munꝫ ad qō. s. de bo nō. non ꝯ. l. i. §. p infante Jtē hic tenet̄ recipi. nō aūt illis qbꝫ nocuit i offō. cōstitutis ut. ff. ad municip. l. ij. Jz quidā ꝓtra. ar. s. q. cuz eo. l. i.

n Cōsentire. nō ō tacito ꝓsēsu ut ⁊. ff. ad muni. l. l. cum ꝓcor. ⁊ ad idez. ff. de tri ba. l. i. §. peculi ū. ⁊ solu. ma. l. i. §. polūtatem. ut ⁊. s. de postu. l. i. ar. ꝓtra de procur. filius §. inultus cuz concor. Jtez ar. ꝓtra. ff. de tutel. l. filius sꝫ manere potuit etiam nominationi ꝓtradicens.

o Testificatur. corā ordie. l' alibi ut. ff. ō ōcur. l. hōres. §. fi.

p c Am appellasse dicas. nomine tuo proprio non filij.

q Ostendis. naz grauati appellant infirmi uolūt curare nec est opus medicis sano. ⁊c. sic est. ff. rem ra. ba. l. ij. §. pe. ff. ō decu. spurij. §. paꝫ. so. hic noie sui grauamins uel so. ut ibi. Jtem contra. ff. de app. si ex pressiz. sed ibi ipso iuī non tenuit sñia. Jtem ar. contra. s. de postu. l. i. accursius.

r Sꝫ bi ad ꝓtestasie, quod ē patrimonij ⁊ quale sit dic ut s. l. de mu. pa. l. nec protestasie. ⁊ facit. ff. de mu. l. ij.

s §. filius ⁊. §. qꝫ pater. ⁊. §. si duo. ⁊ lege honori. §. plebi.

t Sine periculo tuo. i. sine periculo facultatū ⁊ bonoris. Incumbebat. nec filio si dicas curatorez adulto uel furioso uel simili uel dico opis publici ⁊ tunc filio nō inminet onus appellandi ut. ff. qñ app. sit. l. i. §. si quis tu. ⁊. §. alia adiunge hic si tam ⁊c. Jtem dicas non teneri in soliduz filiū sed de peculio sic. s. qꝫ cū eo. l. i. accursius.

u Vocauit accipere detrimento ⁊c. Decurio. naz tūc in solidum ut. s. qꝫ cum eo. l. i. ⁊ facit. s. e. l. i. ⁊ de decur. filio.

x De periculo successorum parentis. accursius.

y Sꝫ de proprio in edictionē. ut qꝫ promisit pecuniā pro honere filij hñdo ut. ff. de mu. ⁊ ho. l. extimant. §. i. ⁊ fm hoc dic e dictionem. i. ꝓciuz quod editur aut datur pro honore ut ꝓmisit ibi turū onus honori admixtum ad quod. ff. de mu. l. honor. accursius.

z Jn sacerdotē. dignitas cū sūptu. ff. ad mu. ispō te in prin. accursius.

a Errogatiōis. p̄dicte. ⁊ dic si patre uiuente ha buit munus filius ⁊ ita habet locum quod hic dicit ⁊. s. de decur. l. i. ⁊ l. in successione ⁊. ff. famil. hercis. si filia. §. idē scribit. s. qꝫ ipse pater teneatur ⁊ eius heredes siue promisit siue etiam tantum sciebat ⁊ non ꝓ tradicit. si autez cepit gerere post mortez patris nō tenentur heredes patris regulariter etiaz si pro alio filio duz uixit pater subit onꝰ simile ⁊ etiam si filius iste uiuo patre fuit decurio sꝫ munus pro quo subijt post ut. ff. de mu. ⁊ ho. ⁊ si filiuz. ⁊ dicto. §. idē scribit ⁊. l. exparte. §. filius fallit aūt in duobus casibus. primus si pater in ultima uoluntate uoluit contra ut. ff. de mu. ⁊ ho. l. ij. §. fi. uel nisi inuitus fuit professus qꝫ de suo onus uolebat expedir̄ ut. ff. famil. ber. si filia. §. neratius. Jtē hec q̄ primo dixi sūt uera si muꝫ erat tale qꝫ nec uē di poterat nec ad heredē filij aliquid peruenir̄ poterat alias forte solus filius tenetur. ac.

b De mulieribus in quo loco munera sexui ꝓgruētia ⁊ hōres agnoscāt.

c Sz q̄ nupta. iure ut ⁊. ff. ad mu. l. fi. §. i dez reſcripserunt Jdem ⁊ in uidua ut. ff. ad municip. filij. §. i. ⁊ ad hoc. s. ō icol. l. fi. cū ꝓcor. secꝫ i despōsata ut. ff. ad municip. l. ea q̄. itē i vgine l' ñ iure nupta uel corrupta ut. ff. ad mu. lutius. §. fi. s. de mu. ⁊ ho. filios.

d Roma. qa ibi ē multitudo hoiuz ut i aut. de tabel. l' extra l' si ꝓ qꝫ uis q̄si ñ sit dubiū si ibi nubat ut. ff. ad mu. l. roma. sꝫ ꝑma placet.

e honores. hic ad utrūqꝫ ē ꝓtariū. ff. de mune. l. ij. §. cōporalia. sꝫ de hōre dic̄ sine administratōe ad qō. j. ō digni. l. mulieres. l' dic qꝫ ex certa scia ꝑncipis. i. illa si obstāte ad qꝫ. s. ō nup. l. ipialis. §. silē q̄ placet: qz subicit ꝓpelli ut ⁊ dixi. ff. ō sen. l. ultima i ꝑn. ⁊ tñ ad munera dic. s. psonalia ñ oia ut i ꝓtrario sꝫ q̄dā ut hic subicit ⁊ in Rx. hic qꝫ dic ut. ff. de. re. iuī. l. ij. ⁊ hoc nisi fuerit ꝑuenta ut. ff. ad mu. l. incola. ⁊ de iuī. o. iudi. l. cum quedam.

f Possidēt. ꝓtra. s. ō icol. l. cū nz ⁊. ff. ad mu. l. libertꝰ. §. solꝫ sꝫ oic hic dici ō p̄mōialibꝰ ut. ff. ō mu. l. recepto. §. fi. sꝫ ꝓ dote. l' dotali p̄dio qꝫ soluit Rx. iuz. sic ⁊ ēbutū ut. ff. ō usufr. hacten⁹. §. fi. nec obstat. ff. ad municip. lutiꝰ. §. iō. Rx ꝓstāte: qz quo ad psonalia p. l. s. ō de cu. l. ad sbēūda. Jtē si alibi domiciliū alibi p̄diū ⁊ idicat̄ psone ꝓ re bꝫ i loco domicilij an alibi eē̄ res poita extimabit̄ Rx. ñ qz sic iaz ꝓ ea duobꝰ locis soluet̄ altera i ēbuto ⁊ altera patrimonialis p̄statio ut. ff. ō cēsi. fōma. §. si uō qꝫ eē ñ dz ⁊ fac. s. ō mu. pa. l. p̄ōioꝛ

.t.i.

l De sumptuum recuperatione. accursius florentinus leguz doctor.
m Muneribus quiqz. dic ut. s. qui numero li. l. iij. accursius.
n Interposita. q facere debes ut. C. de app. l. ciues.
o Recuperabis. p offi. iudi. ut hic z. ff. de uac. mu. l. i. §. sz si calūp. z. ff. de decur. l. ij. z ar. ff. de excu. tu. si intersūt. similia. s. ꝺ epil. z cle. l. oms qui i fi. z. ff. de iudi. euz qui. z semp dic probari eoruz q̄tita tem sacramēto repetētis ut. C. de iudi. pperandū §. sin āt z. l. sciuiūs. scta taxatione prius a iudi ce ut i auc. ꝺ iudi. §. oz.
p Si post procurationez. alias si post cre. al si añ z tunc sub. s. susceptum ut in tex. si post cre. zc.
q Ante subeundi. a re p̄re electo si āt di ces a te filio tunc distin gue ut de piculo su. pa. l. i. accursius.
r Non oportere. nisi di es per app. ipsius dela ta fuerit z tunc app. pē dente decesserit. qz tunc distinguitur honor ut ñ teneatur heres prosequi ut. s. si pen. app. l. si a ꝺ curionatu. a munere. z tunc sic propter periculū medij temporis ut in cō trarijs. s. de excu. tu. l. quē z. ff. si tu. ul cu. l. i. z. ij. si pen. ap. l. i. i fi. uel forte idem in bono re etiā si rei pub. iterfit.
s De tabularijs scri. qui scribūt predictos nomia tos ad munera z bono res z tributa soluta. z sunt tabularij qui faciē dis publicis instrumētis publice p̄sūt i singlis ci uitatibꝫ. hi quocūq; no minātur librarij ut hic z. ff. de reg. iuc. l. libra rius. z tabelliones ut in auc. de tabell. z cathoci liarij z sic pōt accipi ut s. de bonis p̄scrip. l. si quis post. §. fi. licet alio modo ibi exponāt aliaſ scribere dicūtur qui cir ca principē ul alios ma gnos iudices actis gestis q; conficiendis deputati sūt hi quocūq; uocātur scriptores. notarij libel lēses memoriales p̄grāmatichales epkares exceptores ut. C. de app. precipimus. et. l. in offerendis.
t Logographi. qui publicis rōnibus describendis deputati sunt. z dūtur a graphos q ē scriptura z logos ratio: quia scribūt leges z rationes publicas. z hi quocunq; numerarij appellantur ut. j. ti. i. l. duobus. plerūq; tamen vnuz pro altero nomine ponitur. Jtez sunt censuales qui scribūt censū ut hic z. l. q̄cūq. q̄ sūt sp̄es sub logogra phis. sūt z alij ut. j. l. fi. z. C. q̄ po. i pi. l. p.
u Nullus tabularij. hec nomina expone ut in Rca. accursius.
x Officio. ibi alio z facit. j. l. fi. z. j. qui mili. nō pos. l. oms. z in auc. de mā. prin. §. fi. z. j. de muril. l. i. z. l. cēnam. accursius.
y Vicunq; ministerio. i. scribendo censui. accursius.
z Habeat. imo reuocatur ad curiaz ut. j. l. fi. z. s. de decur. l. u niuersos z. l. q̄ derelicta z. l. exēplo. q̄ sunt ꝓtra so. bene reuocatur sed dignitatis p̄rogatiua nō utitur in euitandis tormentis si de sua scriptura fuerit dubitatio ut hic subicit z. s. de fal. si quis. z creditur eius dicto ut ibi z in auc. de fide instru. §. siue. nisi i casu ut in auc. de. here. z. fal. §. si uero absunt. accursius.
a Generali solidis. i. singulis. accursius florentinus.
b Seruituti. libertas ergo potest esse ut. s. de seruis rei pu. ma. l. fi. quare ergo dicuntur ꝺui publici Rso. quia ex eo rū stip. q̄ratur ut ex stip. ꝺui ma xime bis q̄ non p̄sūt stipulari ut ff. rez pu. sal. fo. l. iij. z. iiij. et al a seruiendo nō ꝺuando dñr ꝺui ut insti. ꝺ iur. p. §. i. Jtem nō po ssunt esse decuri ones sicque nec aduocati ut. s. de decur. ꝺniuer sos. licet i tuscia male seruet Jtez hec omnia i scri bis z sibibus scri ptoribus an añt debeant scire le ges uē q̄ sic ne faciētes illicitos ꝓtractus penaz subeant ut. s. de sacro sanc. eccl. l. iubemus. z de eunuchis. l. fi. z j. ut nemo ad su uz patro. l. i. Jtē no. q p se nō p alium ꝓficiūt ni si in ciuitate ꝓstā tiō in qua etiaz est speciale ut e adem carta fiat ꝓtocolluz ut in auc. ꝺ tabell. Jē ordo istrumento rum est ut p̄mo nomē imperato ris z annus ip̄j ꝺo nomē ꝓsulis z annꝫ ꝓsulat. tertio mensis z dies. quarto di es ciuitatis sce si hoc sit de ꝓsue tudine quinto se ries. sexto locus. septimo subscri ptio testiū z con trahentiuz. octa uo subscriptio ta bellionis ut. s.

De sumptuum recupera tione Rubrica.

pr. Gord:

Muneribus ciuilibus nō fugeris que p̄sonis man dātur si quiqz filios icolumes hēas: at si cōtra id p̄uilegiū ad munus fatigandi tui cā q̄daz te deuocauerit tuq; appe. iter posita securitatez reportaue ris a nominatoribus sumptꝫ quos in litē feceris recupabis

Si post procurationem quis decesserit.

Idem.

Si ante diez subeūdi honoris atq; muneris pat tuus defūctus ē conueniri eo noie heredes eius non oporte re: p̄ses p̄uitie mime ābiget.

De tabularijs: scribis: olographis z cēsualibus.

Idem.

Nullus omnino ex tabu lariis uel scribis uel olo graphis eoꝝq; filiis i quocun q; officio militēt: sz ex oibus officiis necnō etiaz si intra no strū palatiū militāt necdū im pleto quinquenio repti z retra cti p̄tinus officiis municipali bꝫ reddātur. Idem. Gord.

Quicūq; decurionū spō te se censuali misterio macipauerit cōdictionē hēat quā ipse elegit ꝺpositurus sui ordinis penitus dignitatez si euz necessitas questionis subeū de inenerit. Idem. Archi.

Generali lege sactim?: ut siue solidis p̄uicii siue singulis ciuitatibus necessarii fuerint tabularij liberi hoies ordinētur: neq; ulli deinceps hoc officiuz patescat aditus q̄ sit obnoxius seruituti: sz z si quis dñoꝝ seruū suū siue colo nū suū cartas publicas agere p̄miserit ꝓsensū eniz nō igno rantia uolumus obligari: ipsū q̄dez i quātū interfuit publice utilitati pro rōcinij que seruo siue colono agēte tractata sūt obnoxiū ob tuū seruū aūt cō petētibus affectū uerberibus fisco adiici. dñoꝝ eiz iterfuit abinitio p̄uidere ne publicis actibus p̄uata seruitia immi scerētur. Idem. The.

Boetos logistas medo grāmates logographos dioiteleos q̄ uocabulo publi cis dicunt subiacere necessitati bꝫ: siue quolibet alio noie nū cupentur nō honor: aut alicu ius p̄uilegii colore subnexos p defūctione legū iexorabili uz suaz fortuna subire cōpel li quatenꝫ nec publicis quicq; noceat aut minuat utilitatibꝫ z suis cōporibꝫ illi reddātur quos uel p̄ris uel maioꝝ obli gatio: uel sua constringit.

De susceptoribus p̄positis z archarijs.

Idem.

Susceptores publicos ab sq; eoruz mora aurum de fide instru. ꝓtractus. sed in ytalia añponūt anni domini.
c Consensū. etiā tacitū sic. s. de fili. fa. l. i. z. ff. de eden. l. iij. §. sed z filius. nō ignorātiaz ut subicit ut ar. ff. de p̄cu. si de fūctus. §. q si alter. Jtē facit. j. qui mi. nō pos. supra q̄. s. de ꝺui. fug. l. fi. s. si ꝺuus aut libertus ad decu. aspirauerit. l. ij. z. ff. nau. cau. sta. l. i. §. recepit z. l. se. accursius florētinus.
d Fisco adici. collige ergo si ignorans z nō datur fisco. sz do mino uerba tñ inponuntur. Jtē facit. j. de muril. adicimus.
e Priuata. i. ꝺui priuatoruz nō debeāt exercere publica q ē generalius q̄ legis caūs nec ꝓtra ē ne quis lib. mu. l. i. quia ibi solui. accursius florentinus legum doctor.
f Boetos. i. adiutores eoꝝ q̄ p rōnes publicas discutiūt. Vñ boetius nomē accipit. boetos eniz grece. latine dici tur adiutor. p. accursius florentinus legum doctor.
g Logistas. expōe ut in Rca. accursius florentinus.
b Grāmates. graphia. i. lra vñ medogra. i. medicie scriptorꝫ.

k De excusationibꝰ artificuꝫ. differt a titulo. ſ. de ꝓfeſ. ⁊ me. quia ibi de litteralibus artificibus. hic de his q̄ tm opatione manuū excuſãtur docẽtes nõ diſcẽtes ut nõ. j. l. i. ⁊ ſcripti i breuibꝰ cuiuſq; ciuitatis nõ aũt oĩs ut. j. l. i. in principio.

l Artifices ſubditos. ut. j. §. ⁊ ẽ noticia ꝛc. ⁊ hẽas hic ꝓ

benſaꝫ al' ꝓhiſi ⁊ dic tunc q; tm̃ illi q̄ ſũt i ta munꝫ ſcripti i breuibus ad q; ff. ò ò cre. ab or. ſa. l. i. accur.

m Muneribꝰ. p ſonalibus. ac.

n In diſcẽdis. i. i docẽdiſ ul' ꝓprie ⁊ tũc p ꝓfs ⁊ in docendis. ac.

o Fieri. diſcẽ ſi q̄ ris doceas ſic ip ſe doceris. Naz ſtudio talu tibi ꝓficit atq; ſodali ut ⁊. ff. de le. iij. l. legatus. §. or dinatricibus. ⁊ ſic nõ q; docenti bus tm̃ dic. j. l. ꝓx. i fi. ⁊. ff. de iuꝫ inmu. l. ꝓx. §. pe. ⁊ ar. de ꝓ feſ. ⁊ me. l. me dicos. accur.

p Filioſ. i. diſcipu los uel ꝓprie.

q Iſta. ſ. eoruꝫ q̄ bñt excuſatiõm ſũt ⁊ alij. ff. de iuꝫ inmu. l. fi. rõ quare excuſant ⁊ ut neceſſariaz opaz publicis u tilitatibꝰ exhibe ãt ut. ff. de iure inmu. l. p. §. p.

r Architecti. ab archos pricipes ⁊ tectũ quaſi ma iores magiſtri tectorum ut i aut. de non ali. §. q; ante. accur.

s Medici. animaliũm ⁊ ſic impropꝛie ſine litteris ut dixit in ℞. vnde. p. dixit hic ſcilicet mulorum appellatione compre hendens omnia animalia. accurſius.

t Lectarij. qui faciunt breues lectos de quibus dicitur. ff. de le. i. ſi ex toto. §. i. ⁊ dele. iij. legatis. §. i. accurſius.

u Loccarij. i. qui faciũt magnoſ ad inſtar lacꝰ ul' torcularis.

x Quadrigarij. qui faciunt quadrigas. accurſius.

y Quadratarij: qui faciũt quadratos lapideſ ut fuerint ſanc ti. iij. coronati. accurſius florentinus legum doctor.

z Appellant. ſcilicet homines. accurſius.

a Edificare. res murorum ut differat ad architectis. accur.

b Ligni. i. inciſores ex quibus poſtea ſtatue uel alie operati ones fiunt. accurſius florentinus legum doctor.

c Muſarij. i. qui faciunt illud opus qò dicitur muſcum. ⁊ ſic inferiores qui in aureo uel albo. accurſius.

d Argentarij. de quibus habes. ff. de edendo. pretor. uel qui pingit in argenteo colore ut conueniant predictis.

e Barbacarij. qui faciũt recepta que alias dicũtur barbana.

f Diatrectarij. qui faciunt calicem. accurſius florentinus. Diathetros. i. de uitreo. de quibus habes. ff. ad. l. aquil. ſi ſeruus ſeruum. § . ſi calicem. et forte ſic dictus: quia de facili terentur. i. atterantur ſiue rumpantur. p. accurſius.

g Fuſores. ut quia campanas faciũt l' ſilia liquidando es. uel dic q; ſunt duo errarij qui operantur. uel mere fuſoreſ qui fa ciũt fuſas in quibus nerit femine. accurſius florentinus.

h Signarij. qui faciunt ſigilla. accurſius florentinus legum.

ſubſcriptiõe firmata uiro ſpe ctabili prefe. auguſtali[6] iſinu aſ: ut eius relatiõe tuiſ[b] uirtu tibꝰ ſuaſ petitões itimet ⁊ ſub examine tuo ꝓpẽſa legatione res ordinetur[t]:

De excuſationibus artificum[1].

l Mpſ.

Artifices artiuꝫ urbi ſub ditos[t] ꝓphẽſaꝫ p ſingu gulas ciuitates morãtes ab u niuerſis muneribꝰ[m] uacare p cipimꝰ. ſi q̄dez i diſcendis[n] ar tibuſ otiuꝫ ſit accõmodãduꝫ quo magiſ cupiãt ⁊ ipi peritio res fieri[o] ⁊ ſuos filios[p] erudiſ. ⁊ ẽ noticia iſta[q] architecti: [r] me dici: [r] pictoſſ: ſtatuarii: mãmo rarii: lectarii[t] ſeu loccarii: [u] cla uiclarii: quadrigarii: [x] quadra tarii [y] quoſ greco uocabulo po etas appellãt [z] ſtructores. i. edi ficatoſſ: [a] ſculptoſſ ligni: [b] mu ſarii: [c] deauratoſſ albini quoſ greci comatas appellant. ar gentarii: [d] barbacarii: [e] diatre ctarii: [f] errarii: fuſores: [g] ſigna rii [h] braccarii [i] atq; libratoſſ [k] figuli [l] q̄ grece dicũt aurifices [m] uitrarii: [n] plũbarii: [o] ſpeculatii

k Bracarij. a longis brachis teutonicorum uel torcularium. accur.

l Libratores. a libra. i. ponderatores. accurſius florentinus.

m Figuli. qui faciunt uaſa ex terra in figuris ut. ff. de ſerui. ur. ꝓ. l. ultima. accurſius florentinus legum doctor.

n Aurifices. qui faciunt uaſa aurea uel ãnulos uel ſimilia. accur.

n Uitrarij. qui artificio ſe de ferro uel alia mate ria trahunt uitrum uel fundunt. accur.

o Plũbarij. qui trahũt plũbum. accurſius.

p Cluſores. ideſt ſciſoreſ ſcilicet lapidum ut diffe rant a ſuperiori. ac.

Stultores. alij dicunt q; uicio ſcriptoris hic ſup fluit.

Dealbatores. armoruꝫ ubi debent fieri ſubtili ſſime picture de quocun q; colore.

q Trigarij. qui faciunt uehicula ex tribꝰ rotis.

r Braterarij. ideſt qui fa ciunt quedam rotunda ⁊ uolubilia in freno cir ca caput equi ⁊ hi dicũ tur pentalarge. a penta q; eſt. v. ⁊ largea late q̄ v. late. ⁊ uolubileſ rotu le: quia tantuꝫ quinque debent eſſe ut dicũt fre narij ⁊ ſic ipſis opificibꝰ ⁊ ipſis rotulis conuenit nomen pantalarge.

s Ethameos. alias medicos. ⁊ tũc ex pone ut. §. proxime. ⁊ tunc comprehendit illoſ quos ſuperiori. l. dixi.

t Geometros. ut balchi mum agrimeſſorem ſed contra. ff. de excu. tu. l. geometri. ſo. ibi ſpẽale.

u Architectos. de hoc di xit. §. l. proxima.

x Diuiſiores. geometri.

y Inciſiõeſ. ut arbitroſ.

z Inſtitutis. ab architectis. accurſius florentinus legum doctor.

a In par. due partes ſũt et dic in par ſtu. non tamen in par benefici um: quia docens tantum excuſatur ut ſtatim innuit ut ⁊. §. l. ꝓxi. in principio. accurſius florentinus legum doctor.

b Audeant. docentes. accurſius. florentinus legum doctor.

c Suſcipiant. ad quod in autentico ò ſanctiſ. epiſcopis. §. i. ⁊ j. de ſtu. libe. ar. ur. ro. l. i. accurſius florentinus legum doctor.

d De potioribus ad munera nominandis. qui excuſantur dixit. nũc qui ſubire debeant. uel dixit de excuſatis quibuſdam nunc de alijs quando alius eſt potior. accurſiuſ florentinuſ.

e Si ipſe uocatus. aliaſ conuentus. accurſiuſ. florentinus.

f Alge cauſam. ſ. appellando ut. ff. de uac. mu. l. i. ⁊ l. de app. ciueſ. ſed quomodo potior cum gradatim debeat deferri. ff. de mu. ⁊ ho. l. ut gradatim ℞. ibi de ordine honoris non honeris ut hic ſz ⁊ in oneribus debet ſeruari ordo ut. ff. ò le. l. iij. §. ordine. ⁊. ff. de mu. ⁊ ho. l. iij. §. preſes. ℞ illud uerum quando omis ſunt ſuffitiẽ tes alias q; hic dicitur ut. ff. de mu. ⁊ ho. l. reſcripto in principio ⁊ dicta. l. de legatis ⁊. §. de decur. l. ad ſubeũda. ſallit ãt lex in quibꝰ daz mune. que imponuntur omnibus ut. §. quibus mu. l. ꝓ. l. i. Jtez facit. §. q; quemadmodum ciui. mu. l. fi. accurſius.

g Si propter inimicitias creatio facta ſit. accurſius.

h Si propter inimicitias. ab inimico ⁊ cauſa inimicitie. accur.

i Ciuilia. ſcilicet perſonalia. accurſius.

k Non nocere. appellante ut. j. titulo primo. l. i. non ipſo iure ſic in arbitro ut. ff. de arbi. non diſtin. §. cum quidam. ⁊ in tutore ut inſti. de excu. tu. §. item propter ⁊ ord. iudi. ut. ff. de libe. cã. l. pari ter. ⁊ i ꝓcuratore ut. ff. ò. ꝓcur. exilio. ⁊ fac. §. de decre. decu. l. ſi.

p Cetu. senatoruz collige hic alios senatores alios curiales ut. j. de au. ur. ro. z q subicit oium dic uel maioris ptis ut. ff. de admi. l. q maior. uel si in prouintia eligũt cetu decurionum ita q celeberrime conuenerint due ptes ut. s. de decu. l. nominationum. z curia pro eis deponit z eodem modo firmantur ppositi z archarij. uel forte ab ipsis susceptoribus ppo nuntur z facit. s. de de cuī. l. ij. z. j. ò yrrenar chis. l. ij. accursius.

3 Firmentur. electio tñ fit a pcuī. cesaris ut. ff. de iuī fis. sup creandis.

a Redũdaī. sic. s. e. l. ij.

b m Odios. mẽsura. s.

c Sextarijs. eneis. l' lapideis. accursius.

d Põderibus. eneis uel lapideis. accursius.

e Mansione. i. in eccle sia ut i auc. de colla. §. eos penam ut. j. l. fi. z j. ti. i. l. i. z facit in aũt. de colla. §. eos aũt. ac.

f Quadragesimas. nõ quantũ noie tributi de bet dari ut z nõ. s. de ã no. z trib. in Rca. z. l. ij. z de indictionibus.

g Quintasdecimas. nisi se ad maius astrinxerit ut. s. de anno. z trib. l. fi. que ẽ contra ẽm py. sed certe imo ibi minus q ex dispensatione. Jtẽ quare hoc facit longiq tas R. quia z deferunt qò est graue. s. de an. z trib. l. pro locis. accur.

h Susceptores. defen soribꝫ ut. s. de de fen. ciui. iubemus.

i Prescribant. ad caute laz soluentũ fit z obli gandum susceptorez ad quod. s. de apo. pu. l. i. z. j. ò cano. fru. ur. ro. l. i. z in auc. de mã. pn. §. coges. z. j. de colla. fũ. pa. l. placet z. j. l. pxi. z ar. ff. de eden. l. si quis ex. §. i. accur.

k Securitates. de no uo accepto ut subi cit i sitibus. ut. s. l. pxi.

l Discussionez. que fit ꝓ tra susceptorem. accur.

m Ferri. i. probari ut z s. de quadri. pres. l. ij. §. fi. z de apo. pu. l. ij.

n Si aliquid. deprehẽ dat z de hoc accu sat eum coram pfectis l' comitibꝫ ut etiã in aũt. de colla. §. eos. accur.

o Detexit. detextor dici tur officialis pecunie ut. s. de deci. l. quilbz. vnde detexit. i. illũ offi. gessit. z nõ depositum ab officio non redire ad idez offi. ad quod j. de digni. l. iudices z. s. si quacũq pre. po. l. i. z. j. de pala. sacra. lar. l. ij. z in decretis. ij. q. vij. c. non potest. sed ar. ꝓtra. j. de coar ta. l. si quis. accursius. florentinus legum doctor.

p d Uos tabularios. i. logographos ut. s. ti. i. in Rca. z triennio durant ut z. j. de numera. l. ij. accursius florentinus.

q Numerarios. quia numerum solutorum memorie cõmendant in scriptis. z ingerit susceptori ut. j. de numera. l. ij. accursius.

r Susceptores. quorum unus aurarius. alter specierum. z quilibet tenebit unum de dictis notarijs ut. j. de numera. l. iij. accur.

s Arche. archa arche. non ergo unus cũ alio inmiscet ut. j. de numera. l. iij. z. s. de cano. lar. ti. l. precipit. §. p. accur.

t b Umilioribus patimur. ad hoc. s. de decu. l. si quis pro cuī. z. s. loca. l. curialis z. j. de decu. l. i. accursius.

u Susceptorem. officium erat su scipere tributa ad uestes.

x Ab officio. i. o fficialibus.

y In codez. i. in officio suscipien di uestes ad qò s. de asse. l. licet non tam ꝓtinuo ut. s. e. l neiem.

3 Officium. i. su sceptorez uestiũ

a Pertineant sic ff. p so. l. si non fuerint. §. fi. ac.

b Ab ordinibꝫ. decurionum.

c Curialium. i. decurionum.

d Deprehẽsi. añ decurionatũ nã z priuilegiuz re tinet ut. s. de ex cu. mu. l. cum.

e Urũ archa rius. no. ar charium qui su scipit aurũ z ar. a possessoribus ad qò. s. l. pxi.

f Pertinere. nõ periculum presi dis ut. s. de ca no. lar. l. fi. ac.

g Iniqtate. facit l. modios z. l. susceptores z. j. ti. i. l. i. z. ff. de fal. l. p. accur.

h Comites. quia aurum z argen tuz custodiũt. sz prefectus speciez ut i auc. de coll. §. eos. z facit. s. de cano. lar. ti. i. l. i. accursius.

i De poculatori bꝰ z auri illatõe

k a Urum pari bus. i. equis ad q. s. ti. i. l. modios z. l. su sceptores z. l. fi. z i auc. de coll. §. eos. accur.

l q Uotiens de qualitate. sic bonus auruz z bene formatuz ut. j. de ueteris nu. po. l. i.

m Dubitatio. i. si de ceteris speciebus. accursius.

n Jgoltatez. ygos uictor. states militia. accursius.

o Fallatur. a quoquam. accursius florentinus legũ doctor.

p Di De auri pu. psecutoribꝫ. i. detẽtoribꝫ eoz q psequũt illud.

q a Uri psequutores. expone ut in Rca. accursius.

r Persecutoria. s. limia persequendi auruz. accursius.

s Presumant. persequi. i. conquerẽ. accursius florentinus.

t Retentant. quando est pmissa ad quod. s. ti. i. l. diu. z. j. de offi. co. sa. lar. l. i. accursius florentinus legum doctor.

detexitº z si rescriptũ nostrũ elicitum clandestina supplica tione intulit. Dem.

d Clos tabularios[p] seu nu merarios[q] z susceptorꝫ[r] totidem per vniuersas prouin tias oportere constitui clemen tia nostra precepit. scire autez uolumus pretorianaz amplis simam prefecturaz z eos qui auruz largitionale susceperũt nihil cuz arche[s] ratiociniis ha bere cõmune. iudices autem prouintiarum. p. libris auri mulctãdos: z primates officio rum capitali pena plectandos si hoc non fuerit custodituz. Mpr. ho.

h Umilioribus officijs aut extraordinarijs honeri bus occupari curiales non pa timur[t] ne publica uacillet uti litas. susceptorez[u] itaqꝫ uesti ũ equius ẽ ab officio[x] pconsu lari uel ab his qui in eodem[y] meruerunt solemniter pro creari. horum nanqꝫ interest huiusmodi explorare ratio nem z querere qualitatem eo rum quorum ad constituẽdũ cõmodior cura est. Nez eim equuz est ut ad officiuz[3] lucra ad curialem susceptionis tan tũ dãna ptineãt[a]. hanc igitur ab ordinibus[b] iniuriaz sũmo uenus exceptis his. si qui cu rialium[c] in officio memorato aut militasse: aut militare fue rint depreheusi[d] Mpr.

a Truz siue argentũ quod cunqꝫ a possessore cõfer tur archarius[e] uel susceptor accipiat ita ut ꝓuitie modera tor eiusq officium ad crimen suuz nouerit ptinere[f] si posse ssoribus ulluz fuerit ex aliqua ponderum iniquitate[g] illatuz

Siue bonuz auruz z bene formatuz ut. j. de ueteris nu. po. l. i.

Mpr. Archi.

Securitates[k] semel publi catas z gestis lectis uini susceptoribus imputari z re ceptaz mercedis discussionẽ[l] uolumus in apertum quesita ratione deduci z omnes publi cas securitates que gestis tenẽ tur a susceptoribus accepto ferri[m]. Dem:

Si aliquid[n] a susceptoꝛ l' a tabulario fraudis ad missum esse possessor deprehẽ dat nemo eorum semel inter uersione conuictus id rursus officium gerat in quo autem

Mpr. ho.

censemus suscipere ne quis p hãc occasiõez sũptus facere ꝓpellatur. Mã si soluere uolẽs a suscipiẽte fuerit ꝓtẽtus testibus adhibitis ꝓtestatiõez debebit ꝓponere ut hoc ꝓbato z ipe securitatẽ debitaz cõmissi nexu liberatus cum emolumẽtis accipiat z qui suscipere neglexerit eiꝰ ponderis qõ debebatur in duplũ fisci rõnibus per uigorez officii presidis iferre cogat. Quod ât suscẽptores iudice cuiuscũq; interest negligente uiolauerit ex ipius iudicis facultatibus sarcietur. ¶ Mpr. Alar.

TExta iueteratas leges noiatores susceptoꝝ z eoꝝ q ad ꝓpositurã horreoꝝ z pagoꝝ creantur obnoxii teneãtur si minus ꝓdonei sũt q ab eisdem fuerint noiati nec quicq; ex eorum substãtia celebrata per interpositaz personam euictione mercetur.

¶ Dem. A.

SUsceptores noui ñ mõ presẽtis ãni debita nexꝰ etiam spes que ex reliquis inferuntur quas noue sunt accrescentes suscipiant.

¶ Dem. A.

DEmiez susceptionis munere fũctuz ad id munus astringi ubi sepius uiculo solicitudis supioris absoluerit. Maz neq; eos qui placuerit grauare iustitia ẽ: neq; eos q̃ displicũit tenere prudentis ẽ integro igitur singuli ãniuersario ãno transcurso cogãtur exponere quibus titulis suscepta disperserint ut facilius si quis in furto fuerit deprehensus recentez queat reitegrare iactura. Non ꝓpetui aũt exactores teneantur in ꝓtinuata uexandoꝝ pp prouintialium potestatem uelut ꝓcussionum dñatione sz per annos singulos iudiciaria sedulitate mutẽtur: nisi aut consuetudo ciuitatis aut auctoritas ordinis eos per biẽniuz esse cõpellat.

¶ Dem.

QUotiẽscunq; certa sũma solidoꝝ pro tituli qualitate debeẽ: aut auri massa transmittitur in septuagintа duos solidos libra ferat accepta.

¶ Dem.

RUmẽta que ò horreis inferuntur pro illatiõis modo ilico apochaꝝ cautionibus adnotentur. non autem oportet in horreis fiscalibus nisi fiscalia frumẽta cõstitui.

¶ Mpr. Gra.

DJu minime penes ipsos suscẽptores maneat fca collatio: sed statiz quodcũq; a prouintialibus fuerit exolutũ sacris thesauris inferatur.

¶ Mpr. Valẽt:

EXactores uel suscẽptores i celeberimo cetu curie ꝓsensu et iudicio oiũ subactoꝝ testificatiõe firmãtur: puitiaꝝq; rectoribus eoꝝ noia q̃ ad publicũ munus officii edi ti atq; obligati fuerint inotescant: z aiduertãt quicunq; nominauerit ad discrimen suuz

a Diascolcos. i. diascoli dicuntur eiz a stu. i. ante districtores locoruz. i. publice rationis serui. accursius florentinus.
b Vocabula. i. quoꝝ uocabula significata huic ꝓsone bi uocabulis denoiare ꝑ. p. accursius florentinus.
c Reddantur. ad hoc. s. de profes. z me. l. reddantur ut. s. l. i. z. j. de digni. l. ne quis. ac.
d Patris. nõ ꝙ patris obiectio filium subicit ad q. s. de decuri. exẽplo z. ff. ad mu. assumptus §. filius z. j. de agri. z cẽsi. l. cũ satis. §. fi. nisi i casu ut. s. de bis q̃ spon. mu. pu. l. fi. accursius.
e De susceptoribus. z ar. dixit de scriptorib' ob sequentibus nũc de dñis ut differat a ti. s. de exac. tri. q̃a ibi ab inuitis hic a spõte soluentibus. ꝑ alius ẽ exactor immediate a collatore qui suscipit ab exactore ut hic q̃ ꝙ quodã mediuz dicitur a collatore suscipere ut. j. l. diu z l. modios. z sũt ꝓsiti qui pũt susceptoribus q̃ accipientes ponebant i arcba uel horreo publico ut. j. e. l. ij. sub custodia arcba rij qui arche claues tenebant de quibꝰ habes. j. l. duos z. l. fi. ñ ut diu tenẽt ut j. l. diu. sed q̃di u bẽat qõ cõperet mutaꝛ ar. ff. de admi. tu. ita autem. ac.
f Susceptorꝛs. qui prepositi erant ad subeunda tributa. erant enim duo p singulas ciuitates. unus auri. alter specieruz ut. j. eo. duos. erat z alter separatus archarius q̃. c. libras auri quas quilibet ꝓsul dabat in opus aqueductus suscipiebat ut. j. de aq̃ duc. l. hac. l. z de ꝓsul. neminem. accursius.
g Suscipere. z thesauros inferre ut. j. l. diu. accursius.
h Occaxiõz. eo ꝙ susceptor non uelit suscipere solutionem tributorum z hoc sine causa. accursius florentinus.
i Contentus. s. sine causa ut. ff. de sol. qui decez. alias secus ut. s. e. ti. l. si uoluntario z. l. creditor oblatam in principio.
k Contestationem. ad hoc. j. de colla. fun. pa. l. placuit.
l Debitam. s. apocam z liberatus nexu curie: quia non cõmittitur res in fiscuz pro qua erat soluenduz z cũ emolumentis. s. liberatõis z hoc forte excipe si pecunia oblata est amissa ut. ff. de soluti. qui decem. z solu. ma. l. semel. z de le. i. buiusmodi. §. si cui. z fac. s. de condi. incer. l. fi. z ò uer. ob. l. interdum. §. fi. z. s. de iuꝛ. empbi. l. pe. §. fi. accursius. florentinus.
m In duplum. sic. s. de superexac. l. i. accursius florentinus legum.
n Quod autẽ. sic. s. de an. z trib. l. iudices. z dic. i. ꝑsidis illius tre.
o Vxta leges. ut. ff. ad mu. l. imperatores z. l. quid ergo z. s. de ꝙuen. ñ. de. quoniã z. ff. de admi. re. ad ci. per. l. curatores z. j. de peri. no. l. ij. z. ff. de mag. ꝓ. l. ij. z in aut. de colla. §. ad hec z. j. e. exactores in fi.
p Hõreoꝝ. hic ubi collata ponebaꝛ z pagoꝝ qz illud officiũ hẽbãt ut ꝑ esset pagis. i. uillis vñ rediti proueniebant. ac.
a Merces. expedit eiz rei pu. inuenire soluendo primo conueniendo.
b Susceptores ãni. cuius administratio ad ipsos pertinet.
c Reliqs. ãnis. ꝛ neutraliter a reliquor reliqris.
d Inferunt. collatores seu exactores uel dic uteres susceptores accrescentes. s. uectoribus. ac.
e Emiez astrigi. duo dic ꝑ ꝙ ñ elligit ꝛo nisi rõm reddat ut z. ff. de mu. z ho. l. rescripto §. debitoꝛs: z qz ãno durãt ut i fi. buiꝰ. l. §. nõ ꝑpetui: z qz ãno finito debet reddeꝛ rõm ut. j. §. i integro collr rm. l. ꝙ seqñti ãno ñ debz eligi cũ eo ãno reddat rõz sigñs eiz ãnis rõm ò debz reddere cpo ciuitatis. z nõ ꝑmatib' ut i aut. ò colla. §. iubemus z. §. si quisque. accursius.
f Justitia ẽ. cũ z rõm ñ reddiderit z fac. ff. ò iudo. l. ij. §. cum q̃nq̃niũ.
g Prudẽtis. s. bois ad ꝙ s. de spor. l. ij. accur.
h Recẽtẽ. ad quod. ff. de penis. l. diuturno.
i Sigꝛos. ad quod. j. ò ꝑxi. sacro. scri. l. ꝑ biennio aliud i numerario q̃ triẽnio ut. j. de numerarijs. l. ij. accursius.
k Cõsuetudo. no. de ꝓsuetudine ciuitatis ad qõ s. ò emanci. li. l. i. z. ff. ꝙ cuiusq; vniuer. Jtẽ. z ꝙ ui aut clã. ꝑhibeꝛ. §. plane. z coia ꝑdi. uenditor. §. si ꝓstat ordis. ad q̃ j. aut ò ò fẽ. ciui. §. fi.
l Per biennium. non ultra etiam si ordo uelit ut dicta autẽ. accur.
m Quotiẽscunq; solidoꝝ. i. aureoꝝ sic. j. de ueteris nu. po. l. i.
n Pro tituli. puta aque ductus pu. ca. uel alio. accursius.
o Aut ꝑ cẽ. z sic libra soluiẽ ꝑ solido. uꝑ ꝑprie aut z trãsmittiẽ. i. debet trãsmitti z sic q̃cũq; vnũ ꝑ alio mittiẽ recipiẽ nõ ꝑ lxxij. aureis. z extra si lxxij. solidi pro libra ad q̃. j. de ponderatoribus. l. i. Jtez facit. s. de colla. eris. l. i. z. j. tbc. accursius.
p Ferat. i. dicat ꝛ accipiat a suscẽptoꝛ ꝓferat sacꝛs thesaurís ut. j. l. diu Jtẽ colr. hic q̃ò aureũ ꝑ solido z extra capi. q̃ nõ. ff. ò i iuꝛ. uo. l. fi.
q Rumenta. de borreis publicis ad expensas puta militum ad quod. s. de condi. inpu. or. l. prima z secunda. accursius.
r Adnotẽt. ad hoc. s. de apo. pu. l. i. z de exac. trib. l. apparitoꝛs.
s Constitui. sic. j. ne quis ho. pu. ipo. l. i. accursius. florẽtinus.
t Ju. ad q̃. s. ò off. co. saca lar. l. i. z. s. e. l. i. z. j. ò auꝛ p. ꝑ. l. i.
u Auferat. s. ꝑpoitis thesauroꝝ sbscẽptiõibꝰ scis ut. s. ò ca. lar. l. i.
x Exactores. de his gratia similitudinis q̃ est in eligendo dicit.

o Securitate. uiolentie ut. ff. ad. l. iul. de ui. p. l. i. z. j. de littoruz z itine. custo. quinimo z munerum personalium ut in Rxca notaui.

p Mulcta. hec datur fisco sed passo iniuriam quadrupluz ut. j. l. iij.

q Omperimus. s. in prouintia. accursius florentinus legum.

r Species. s. rome ſ ad castra ubi porantur accur. florentinus.

s Conuertere. sic. s. de apo. pu. l. i. accursius.

t Reportãt. ad quas faciendas coguntur qui susceperunt ut. j. de collatfun. pa. l. placuit. ac.

u Diem. sic. s. de apo. pu. l. i. accursius.

x Ab bis quadrupli. actio. ui. bo. rap. z nõ q totũ quadruplũ est pena sic z alias in duplum datur tantum ut s. de paganis. l. xpiais fm quosdaz. uel uerius re computata z. j. ãnuz post annum in simpluz ut insti. ui. bo. rap. §. i. z facit. s. e. l. ij. cum cõcor. Item hec. l. habet locum qñ nõ in naufragio sed alias rapit sed tunc habet locũ ut. j. ti. iij. l. ij. z. ff. de incen. rui. l. si quis ex naufra.

y Cum obiret. alias conspiret. i. aspirãdo iret. alias abiret. i. iret quasi obeundo propter laborem. accursius.

z Judiciorum. i. iudicuz cõi tamen. s. borreoruz qui expectãt trãsuectionem. accursius.

a Trãsuectionis. i. ppẽ defectũ trãsuectionis.

b Tua. adduxit q ẽ. j. z hoc conuentis. i. conuocatis. accursius.

c Alios pximiores. ut s. de an. z tribu. l. prolocis. accursius

d Conditis. i. horreis qz ibi conditur inmunitate. uidetur ergo a patrimoniali etiaz excusari ut. ff. de iuz imu. l. semp §. negotiatores. sed hic magis inuit ptrariuz z facit. s. de iuz. fis. l. pe.

e Cognationis. s. tue.

f Liniauit. aſ. librabit.

g Ali aduertendo. i. intermittendo uel i. i aduersione seu picto ẽptoris p quod minus uẽdidit z fm hãc fam expo. subaudi maxie.

h Capitali. i. ó portationis ut. j. l. proxi. z facẽ s. que res uen. ñ pos. l. p. z. l. fi. z de uauti. fe. l. iij. accursius.

i Judices status. i. uẽtus. accursius.

k Et corporatis. sic. j. ó priuile. cre. l. i. accur.

l Deportationis. ergo z bonorum ut. s. de penis l. deportatoruz. z nõ q

incõmodi: sed uenientes ac remittẽtes omni securitate° potiri. x. librarum auri multa ꝑ ponenda his qui eos inquietare temptauerit. i Mpr. Ar.

c Omperimꝰ nauclerios susceptas speciesꝝ negotiacionis emolumenta cõuertere. Jdeoqꝫ decernimus interãnuz quas susceperint inferãt species z securitates repõtẽtꝫ que etiam diez illationis edoceant ut intra alterum ãnum eis reddantur a quibus spẽs prestite sunt. i Dez. M.

a Ab his qui i naucleriol p das egerũt uolumꝫ eoꝝ cõmodis satisfieri: z ideo ne crescat in posterum eoruz audatia sanctimus: ut quicunqꝫ i rapinis fuerit deprẽsus pena q drupli teneat i Mpr ho.

c Im naucleriozuz cetus circiter prouintias oriẽtis inopiã nauium titubaret z inuestigande classis obtẽptu insularum secessus obiret z nauigandi oportunitate trãsacta iudiciorum indignatio sue transuectiõis expectaret effectu merito celsitudo tua prefecto augustali z insularũ preside conuentis alexandrine z carpacie classis sũmates z nõ nullos alios naucleriosc eo professionis adduxit: ut onus frumentarii comeatus qui per orientales nauclerios z alexãdrine ciuitatis cõditis consueuerãt ad sacãtissimã urbẽ trãsferri z in suam fidez susceptũ ad eadem augustissime urbis horrea comportarẽt solatiis ꝑ mercedula prestitis ex tributarie pensitationis inmunitate uel ex eo quod uocatur grece nec non etiam aliis qꝫ cognationis liniauit examen. i Mpr Ant.

c Li fiscales species suscepit deportandas si recta nauigatione contempta littora deuia sectatus eas aduertẽdo distraxerit: capitali pena plectetur: i Dem. M.

i Judices qui in partibus dioceseos sue honesta

nauigia cũ prosperior flatus inuitat sub pretextu hyemis i morari permiserint una cum municipibus z corporatis e iusdem loci fortunarum pro priaruz feriantur dispendiis. nauclerii preterea penam de portatiõis excipiant si aliqd fraudis eos admisisse fuerit relatum.

De prediis z omnibus rebꝫ nauicularioꝝ.

i Mpr.

Omũ etiã mansuetudis nostre in his que nauicularo nomine obnoxia sunt agnoscere precipimus debitaz functionez. i Dez.

i Ih his que nauicularii uendũt qñ intercipẽr contractum emendi uẽdendi que fas prohibet emptor nauicularii functionem pro modo portionis comparate subeat res eiꝰ oneri addicta ẽ: nõ persõe mercatoris. Neqꝫ nauicularium iubemus fieri euz qui aliquid comperuit sed eã partem que empta ꝑ suo modo ac ratione esse munificaz nec enim totum patrimoniuz ad fuunctionem nauicularem occupanduz erit quod habuerit qui rei exigue mercator accessit: sed illa portio que abinicio nauicularii fuit ad pensionem huiusmodi functionis sola tenenda est residuo patrimonio qõ ab hoc uinculo liberuz est occiso z inmuni seruando. domus uero quaruz cultu decus urbium potius q̃ fructus acquirit: ubi nauicularii ueneunt pro tanto mõ ad hanc pensionez obligari placet quãtum habebant emolumentuz cuz pecunia mutuaretur. ubi uero spacium loci z exiguitas nullam habuerit pensionem aut extructio cuius est ardua difficilisqꝫ molitio aut decus sumptuosũ: aut ut est plexꝫ liberale institutum habitationẽ quis suaz urbis ornamẽto addicere uolumus munificientia que postea addita est

in secunda. l. de offi. nau. in prima z tertia de primo. z etiaz in quarta in ultima z penul. de pena male gerentis. accur.

m De predijs z omnibꝰ rebꝫ nauicularioꝝ. hoc accipe ut nõ. s. ti. i. in Rxca. z quia omnes res eorum sunt huic oneri subiecte quocunqꝫ gerunt etiam res quasi quãdam fraudez ut. j. l. i. z. ij. ideo de his dicit. accur.

n Omum. q̃ successit in ius uel in rez nauicularij facit fũctionem pro mõ prouectõ. ut. j. l. proxi. sic non excusãtur a collatione emptionuz specieruz ut s. ut nemini li. i emp. spe. l. i. z facit. j. ti. i. l. i.

o Il bis. s. re bꝰ. sub. que sunt huic oneri subiecte ut nõ. i Rxca. accur.

p Intercipere. i. cassare. p. z facit. ff. pro socio l. idemqꝫ erit. in fi. accursius.

q Addicta est. sic ff. de publi. imperatores. ac

r Munificaz. i. munus faciens sic. ff. de publi. si publicanus. §. i. accursius.

s Urbiuz. sic. ff. de ope. no. nũc. pretor. §. hoc interdictum. z ne quid in loco pu. l. fi. accursius.

t Pecunia. aliaſ mutarentur. s. uires que uendebãtur. alias mutuantur z mutuo seu uicissiz acciperẽt. aliaſ p mutarentur.

u Emolitio. repete nullam babz pensionem.

x Sumptuosũ. nullaz babet pẽsionẽ. ut turris.

y Ut est. i. ut qñ contingit q aliquis babet liberale propositũ.

z Ornamẽto ut picturis. accur.

a Excipe. i. suscipe ad quod. s. ó allu. l. fi. z. j. l. proxi. in principio. z de solut. l. pe. z. j. oi a gro deser. l. fi.

b Jadscptos. quales sunt funda nautarruz ut. s. in Rxca.

[a] De his qui ex pu. collatione. differt ab illo ti. ſ. de his qui ex pu. re. pu. ac. qz ibidē accipiēte hic dante. accurſius.

[u] Nullus iuadat. niſi iuſſione ꝓncipis ut. j. l. ꝓxi. iuade re aliaſ teneretᵉ ad uſuraſ cēteſimaſ ut. ſ. de nego. geſtiſ qui ſine z facit i aut. de colla. §. iubemus. accurſius florenti nus legū doctor.

[x] Nullꝰ ꝛfert. ſiue iam ſit relatuz ſiue nō.

[y] Percepit. z niſi forte ſint duo quo caſu vnus ab alio poteſt ſu mere ſm. p. ar. ff. de ꝓtraben. emp. l. ſi in emp tione. §. fi. l'bic ſecus: quia z ac cipere hoc eſt ꝓ bibitum ut. ſ. ō bis qui ex pu. ra. l. i. accur.

[z] Sciant iudi ces. maxie naz idez in alijs officialibus. ac.

[a] Grauiſſima. ca pitis ut. ſ. de biſ qui ex pu. ra. l. ſi. z facit. j. de fur. ur. co. l. ij. z. j. ō colla. fū. pa. l. fi. accur.

[b] De auro coro nario. auruz co ronariuz dicitur qō confertur ad coronatiōes ꝓn cipum que in tē plo pendētes an to. z veſpaſiano late ſūt. ul' dic ꝙ dabaᵗ athletis.

[c] Ō collatio nez auri co ronariꝝ expone ut in Rꝙca.

[d] Conſuetudine. iudei preſtant ex conſuetudine ut ſ. de iudeis. l. iu deorum. z facit ſupra. de ſtatuis l. munere z. l. fi. accurſius florentinus legum doctor.

diſpendiū z quicquid ex ꝓuin tiis ad nꝛz dirrigetur erariū id ad illuſtres uiros erarii nꝛi comites[b] relatiōe deferaᵗ.

De poculatoribꝰ z auri illatione[c].

Ipſ. Cōſt.

Hurū qō infertur a collatoribus ſi quis l' ſolidos uoluerit uel mām appendere equa lance z libramentis pari bus ſuſcipiaᵗ. Ipſ Jul'.

Quotiēs[k] de qualitate ſolidoꝝ orta fuerit dubita tio placet quez ſermo grecus appellat ꝓ ſigl'as ciuitates cō ſtitutū igoſtatem[m] neq; fallat ſua fide atz induſtria neq; fal latur[n] cōtentionez dirrumere.

De auri publici perſecu toribus[o].

Ipſ.

Hri ꝓſecutores[p] partim nulla ꝓmiſſa ut adſolet ꝓſecutoria[q] aurū ꝓſumant: [r] p tim diutius retentāt[r] ꝙ ſtatim fuerat aſſignandum. Jdeoq; cēſemꝰ ne qſ abſq; ꝓcepto uiri illuſtris comitis ſacrarū largi tionū ul' coquēdū auꝝ ſumāt uel capiat deinceps retinēdū.

De his que ex publica collati one illata ſūt nō uſurpādis[t].

Ipſ:

Nullus iudicū id quod a re. p. ex collatōe ſuſcepe rit mutui interuentōe oppoſi ta l' iuadat: [u] l' coneᵗ in uadeᵗ.

Ipſ. Gra.

Nullus penitus ex eo qō referᵗ i cōditſ l' i archa ꝓtineᵗ ad quēlibet titulū uſur pet niſi fōte ꝓſumdi facultatē ſublimium poteſtatū iuſſione perceperit[v]

Ipſ. Arch.

Sciant iudices[y] nihil ſibi ex ꝓuate rei canone l' ex eo ꝙ ex biſdē titulis exegerūt ad neceſſitates alias trāſferr licere niſi malit grauiſſima[a] ſe ueritate ſuā licētiam coartari:

De auro coronario[b].

Ipſ.

Ō coll'oneᶜ auri corona rii placuit neminem ab ſcꝝ ꝓſuetudine[d] eē cogenduz:

De irrenarchis[e].

Ipſ.

Rrenarche[f] qui ad ꝓuin tiaꝝ tutelā q̄etis ac pacis ꝓ ſigl'a tritoria faciūt ſtare ꝓ cōdiā[g] a decuriōibꝰ iudicio p̄ ſidū ꝓuitiaꝝ idonei noient[h].

De argenti pcio qō in theſau ris confertur[i].

Ipſ.

Ibemz ut ꝓ argēti ſūma quaz q̄s theſauris fueāt illaturꝰ iferēdi accipiat auri facl'tatē[l]. ita ut ꝓ ſigul' libris argēti q̄nos[l] ſolidos iferat.

Dñi iuſtiniaī ſacātiſſimi ꝓnci pis explicit liber. x. incipit. xi.

De Nauicularijs ſeu naucle riſ publicaſ ſpes trāſpōtatibꝫ[m]

Ullā uiz oportet naucleri os ſuſtie re ōlega tos ſpes anonari as[n] tranſferentes nec cōcuſſio neſ perpeti nec aliquod genus

[e] De irrenarchis. irrenarche ſunt qui corrigendis moribus pre ſituūtur. vnde ē perſonale munus ut. ff. de mu. l. fi. §. irrenar che maxie. in ſedandis diſcordijs. ut. j. l. i. z in cōprehenden dis latronibꝰ ut. ſ. ō cuſto. reorum. l. diuus z dicūtur quaſi arcentes iram: quia ire ſumende in turbatores publice quie tis z pacis gerunt monarchiam. accurſius florentinus legū.

[f] Rrenarche. expone ut in Rꝙca. accurſius floretinuſ.

[g] Concordiam. gerunt z alia ut in rubrica. vnde queriᵗ an hodie ſint ſublati: quia uidentur loci ſeruatores ꝙ quidā

[h] Dicunt ut in autentica ut nulli iudi. §. i. z de colla. §. iubemus z de defen. ciui. §. non habente. z de man. prin. §. cos. uel ibi a preſide hic a decurionibus eligitur: z ideo equiperamus militi iuſtitie. z facit. ff. de offi. pre. ur. l. i. §. z ſane. accurſius.

[b] Nominentur. ad hoc. ſ. de ſuſceptoribus. l. exactores. Accurſius florētinuſ legū doctor.

[i] De argēti pretio qō in theſauris confertur. ac.

[k] Iubemus facultā tē. q̄a qō cautius eſt quādoque leuius ſol uitur ut inſti. ō actio. §. huic. accurſius.

[l] Qui nos. i. bis quiq; aureos. Nam ſolidus z aureus idem eſt ut. j. de ueteris nu. po. z in ru brica notaui: Item pro xx. libris eris unus au reus ut. ſ. de colla. eris l. i. accurſius.

[m] De naucularijs di cit. ſ. ō quibuſdā muneribus ut. ꝓ. neminem excu. a mune re tranſeundi: nūc autē de his per quos tranſe untur uel. ſ. dixit de col la. ſpecierū. nunc de trāſ uectione. quia que fit ꝓ nauicularios de eis di cit z ſunt illi qui ānona rias ſpecies a ſuſcepto ribus uel prepoſitis in prouintia acciperet z ro mam uel ad caſtra ubi erant milites deferre de bebant. z ſic dicuntur ſeruire annone urbis ut j. l. i. z. ff. de iuꝫ immu. l. ſemper. §. negotiato res. iſti autem a cura z tutela excuſantur niſi a minoribus ſui corporis ut. ſ. de excu. tu. z cu. l. p. Jtez ſunt immunes a perſonalibus muneri bus quamdiu in actu ſunt ut dicto. §. negotia tores z ipſi non eorum liberi ut munitati iu. ea. l. z dic ꝙ quidam ſunt nauicularij qui ue hunt publicas annonas ut hic z ti. ſequentibus duobus. Jtem alij qui negotiantur ma xima partem ſue ſubſtantie in hac negotiatione habent qui z ipſi ſunt immunes. j. e. l. §. licet ingrato z de mu. et ho. l. nauicularij. z nō. dicto. §. negotiatoreſ. ſunt z alij qui naues fabricant de quibus dic. ff. de na. mu. l. bis qui naueſ accurſius florentinus legū doctor. De luſtralis auri. de hoc nil. in nigro ſic. ſ. quibus mu. ſed dic ut in Rꝙca. ſ. de indic. nō. accurſius florentinuſ legum doctor.

[n] Ullam. annonarias. de primo igitur genere dic ut nō. in Rubrica nam comes horreorum delegabat portandas. accurſius floreniinus legum docdors

t. iiii.

hoc coguntur ut.ff.de tab.exhi.l.iij.§.exhibere.accursius florenti.
k Numeꝛ.duorum uel trium ut.ff.de testi.l.ubi.ꝛ alias in ore duo rum uel trium stat omne verbum.accursius florentinus legum.
l Immoretur.prius ad inquiren um damnuꝫ submersarum reruꝫ.
m In alios.non magistros sed nautas.per tales enim melius ueritas inueniat.ar.s.ꝺ pu.l.cō sensu.§.super plagis.
n A liberis.qui forte e rant in naui cum alijs.
o Interitu. f. rerum co rum quas ꝛc̄.uel interi tu.i.damno eorum ꝛc̄.
p Nauicularius.quippe ſm romanos nō sunt ni si duo tempora yems a klendis octobris usque ad klendas aprilis.et ab aprile usq; ad octobrē. quo tempore est nauigā dum non postea ſm.p. sed ſm.l.separatur estas ab yeme i equinoctis.ut ff.de aqua co .ꝛ esti. l. i.§.estatem.ꝛ facit.j.e. l.fi.accursius florenti .
q Aprilis . aliquis qui euasit.accursius .
r p Ro bis a collatori bus.puincialibꝫ .
s Possessoribus.ꝛ colla teralibus predictis .
t Senatores. innuit se natores ad patrimonia lia teneri sea a persona libus excusantur ut. ff. ad muicip.l.muicipes .
u Redundare.siue fuerit nauta in culpa siue non an aūt ipse nauta tenea tur ℞.ut.j.e.l.fi. nō .
x d E submersis uelo. p similitudinē loq; tur.q. d. remoto omni uelamine.uꝫ dic submer sis uelo.i.remotio crimi nis ꝛc̄.accursius.
y Detegitur .siue tempo re nanfragij ubi est acti o quadrupli infra an num siue post ut.ff.e.l. i.in fi.ꝛ.l.sed si quid.ꝛ l.ne quid.accursius .
z Nudātur.i.nudati sūt qui debent instare ut.s. e.l.si quis.accursius.

Quid ē eniꝫ q; nō habūde in tra p̄finitū numeꝝ[k] solers que sitor inueniat circa magistros nauiū q̄bus ē scia plenior im moret[l] q̄ si fatali sorte defue rint i alios[m] inq̄sitio trāsferat sane si uniuersos violētia tem pestatis obruerit ne ueritas la teat a liberis[n] nautaꝝ siue ma gistroꝝ intra iudicia cōstitutis sup eoꝝ queraī interitu[o] quos nauicularius[p] naufragio peri sse ꝓtēdit. Susceptionis aūt necessitas ex kalendis aplis:[q] uꝫ i diē kalendaꝝ octobris mēsu ra seruabit. ℣ Ꝑ Ualꝫ.

Ro bis que semel a col latoribꝫ[r] illata naufra gijs pierūt nolumus nobis ali quē cū possessoribꝫ[s] siue sena tores[t] siue priuatis itereſſe co munione: uꝫ aliq̄d pīculi ad e os redūdare[u]. ℣ Ꝑ ho:

Ē submersis nauibus ꝺ ternimꝫ:ut leuato uelo[x] iste cāe cognoscāt:ꝛ si quis de talibꝫ negocijs aliq̄d accepisse detegitur[y] iudex apud quē cō stiterit his ꝓquerētibꝫ q̄ nudā tur[z] ꝑ qualitatibus p̄sonaꝝ[a] mulctādi:remouēdi:ꝓscriben diq; hēat potātez. Si uero cāꝝ taliū cognitores libelli da tiōe:uꝫ plenaria iterpellatōe[b] cōmoniti itra biennium[c] has cās audire neglexerint ꝛ hoc fuerit tp̄s elapsum p̄iudicium noceat eatenus cognitiōis ut

nauiclerio[d] pp̄ uiciū iudicis ab soluto[e] media oneris eius ptē cuiꝰ pp ꝓbandā amissionē le gitimo[f] dūtaxat tp̄ cognitio petat:iudex cogat inferre:resi duaꝫ uero officiū eius soluat.

℣ Dem. M .

Super naufragioꝝ[g] que ꝓtigerit casibus usitato more habita questione. Si q̄s calculus[h] modiacōis[i] dicat tē pestate maris depisse sub tue sedis auditōe nequaq̄ feratur acceptus[k] sz hec dispēdij iactu ra i oñe nauclerioꝝ cōsiliū[l] ꝑ rata.s.ꝓtigentis muneris ꝺ feratur.

De metallarijs ꝛ metallis:et ꝓcuratoribꝫ metalloꝝ.[m]

℣ Ꝑ.

Metalloꝝ[n] ꝓpēsa delibera tione dixim⁹ sanctiēdū ut q̄cuq; metalloꝝ exercitum nellet affluere:[o] is labore pro ꝑo ꝛ sibi ꝛ ñi publice cōmoda cōparet.[p] itaq; si q̄ spōte cōdu xerint[q] eos laudabilitas tua octonos[r] scrupulos balluca que grece chrysamos appellat cogat exoluere. quicquid aūt āplius colligere potuerit fisco potissimū distrahant[s] a quo ꝓ petētia ex largitiōibꝫ nr̄is pre cia suscipiant. ℣ Dem. M.

B metallicū canonē i q̄ ppria ꝓsuetudo detinē da est quatuordecim uncias[t]

naue ut.ff.loca.ītez queritur. §.i.ꝛ ad.l.rod.de iac.l.fi.§. si ea.alias sine eius uitio non tenetur ut dicto. §.si ea .eius tamen soluentes semper liberantur ut.s. pro his . Item quo modo tenentur alij propter unius viciuꝫ ℞.speciale ut ꝛ.s. de fabricen.inter.qꝫ ꝛ ei succederent si sine herede decederēt ut.s.de here. tu to.l.i. sic. ff. cō mo. vnde qꝫ. ꝛ l.p. alij dicunt teneri hic alios quando iaꝫ suc cesserūt. ñ ante.

m De metallarijs naufragia conti gunt sepe p pon dus metalli.ideo de his dicit.uꝫ di xit de transuecti one ꝛ naufragi o .nūc de officio eorū qui ea trās mittāt. quia me talla p̄cōsiora sē de metallarijs q̄ in ea inferunt ꝛ ꝓcuratoribus q̄ ea exigunt atq; custodiūt ꝺ ipsis que metallis uꝫ deamꝰ.ꝛ de pro curatoribus dic̄ j. l.cum procu ratores.in alijs dicit de metalla rijs ꝛ metallis.

n Metallorum perpensā . i.affluentiaꝫ ba bere exercitij me tallorum .

o Affluere.i.uel let esse metalla rius.accursius .

p Comparet.i.q̄ rat ꝓponet ꝛc̄. quasi dicat qui cūq; uult faciat hoc.accursius .

q Cōduxerit. aꝫ cōfluxerit.ꝛ be ne.alias condu xerint per simile quia dando q̄ꝺ sequitur cōduce re uidentur .

r Tua.Crescentio comiti metalloruꝫ loquitur.accursius.

s Octonos.i.octo ut.ff.quēadmoduꝫ p̄ui.amit.l.non satis i fi. Item scrupulus est xxiiij.pars uncie.nam tres scrupuli fa ciunt dragmam.ꝛ octo dragme unciam ſm phisicos.ꝛ sic oc to scrupuli.i.tcia uncie que soluetur in balluca.i.utilitate pu blica nam crysamos grece latine utilitas dicitur. uel balluca i.uase lucente ut casse cardinalium quasi lucem baiulans uꝫ lancem.Et dic eius metalli in quo uersatur non aūt si in plū bo exceat dabit in argento.sed cum hic dicat de tertia uncie j.proxi.de xiij.uncij.s.alia cuncti.de decima.alia per annos dicat de vij.scrupulis.uidētur contrarie inē se.so.quidaꝫ hāc pro ingressu sequentes singulis annis q; non placet.quia nō bene supponeret hic quicquid ꝛc̄.tu dic hanc i certis metallis per illam per annos in auro.illam cuncti.non excludit quin ꝛ hoc detur qꝺ hic dicitur ut ibi nō. Illa uero ob metallicuꝫ loquitur aliter.s.quot uncie faciunt libram. Itez dic singulos tantum soluere ut.j.l.per annos.accursius florentinus.

t Distrahantur . s. competens precium dare uniuersaliter ut subiicit.sed argumentum contra supra de contrab. emp : l.dudum.accursius florentinus legum doctor .

improbaz licitationē extiatio nis accipere[a] sed uetusta poti us loci species z pēsio cogitet q̄ cultus hodiernus qui per in dustriam hominis animosi ac cessit

Impr̄ Archi.

h Jqui fundos nauicula rie fūctioni adscriptos[b] a nauicularijs acceperūt quē libet a se[c] titulum transeuntes secundum agri opinionē[d] que antiquitus habebatur ascrip tā nauicularīam functionem[e] suscipere cogantur: neq; eas c ditiones[f] sibi existiment ꝓfu turas quas uenditor minus i doneus in se recepit imposite mentis arbitrio. hac tamē pac tione[g] seruata ut si ad minus idoneum fuerit translata po sessio etiam auctores transcri pti predii teneantur[h] obnoxii sitq; hoc in promtu: ut dānis fiscalibꝫ ꝑmitus ab idoneis[i] consulatur.

De nauibus excusandis.[k]

i Impr̄ Archi.

Multi[l] naues suas diuer sorum nominibus z titu lis tuentur: cui fraudi obuian tes precipimus: ut si quis ad e uitationez publice necessitatis titulū crediderit opponendū sciat nauez esse fisco sociādaz: Nam ut priuatos[m] quoq; nō prohibemus habere nauigia. ita fraudi locum cē non sini mus cum oīs in cōmune si ne cessitas exegerit ꝓueniat utili tatibus publicis obedire: z sub iectiōez sine dignitatis priuile gio celebrare.

Impr̄ Ar.

i Tebemus nullaz nauem ultra duorum[n] milium modiorum capacem ante feli cem embolaz[o] uel publicaruz specieruz transuectionē: aut priuilegio dignitatis: aut reli gionis ituitu: aut p̄rogatiua p sone publicis utilitatibus ex cusari posse subtracta. nec si celeste eē proferatur oraculū siue adnotatio sit: siue diuina pragmatica ꝓuidentissime le gis r̄gulas oppugnare debebit q̄ z in omnibꝫ causis cupimꝫ obseruari: ut generaliter si q̄d eusmodi cōtra ius uel utilita tem publicam in quolibet ne gotio proferatur nō ualeat.[p] quicquid enim in fraudem isti us legis quolibet modo fuerit attentatum[r] in nauigii quod excusatur publicatione corri gimus.

Ne quid honeri publico imponatur.[r]

Impr̄.

h Oneri publico sarcinaz priuatam ne quis impo nat: nec audeat portatores fru menti[s] ad suscipiendun onus aliqua necessitate compellere hoc enim facto atq; cōmisso n in dispendiuz solum: aut nau fragii[t] dānū tenebitur obliga tus: ueruz etiaz publice coher tionis experietur uigore.[u]

De naufragijs.[x]

Impr̄ Ant.

Si quando naufragio na uis expulsa fuerit ad li ttus: uel si qñ aliquaz terram attingerit ad dños pertineat[y] fiscus ñs sese nō interponat q̄ enim ius habet fiscus in alie na calamitate: ut de re taz luc tuosa compendiuz sectetur.[a]

Impr̄ Val'.

Si quis nauicularius nau fragium se sustinuisse affirmat prouintie iudicem e ius in qua res agitur adire fe stinet ac probet ap̄ eū testibꝫ[b] euentuz: relatioq; etiam ad su blimissimam referatur[c] prefe cturaz ita ut intra anni spati uz ueritate reuelata competēs dispositō[d] ꝓcedat. q̄ si p negli gētia prefinitū anni[e] spaciuz fortasse claudatur superuacu as seraſq; interpellationes e merso anno placuit non ad mitti.

Impr̄ Gra.

Quotiens obtenta: l' sub merſa fluctibus naui ex amen adhibitur competētis[f] iudicis duoruz uel triuz nau taruz[g] questione habita[h] cete ri ab huiusmōi nexu[i] liberēt. Nec si. s. ōbebit qō ē. j. q Nō ualeat. ꝓñ z. s. si ꝓtra ius uł uti. pub. l. fi. z ō pe. bo. sub. l. i. r Attētatū. a dño nauis. nā si non dns nō nocet dño sz ipe in q̄tum q̄ nauis ualet tenetur fisco ar. l. siquis in tantaz. alij dicūt dñm per dere sz ei cōdare debere eū q̄ attēptauerit. Jtē q̄ro quo delictū ꝑlati nocz eccl'ie z R̄. ut. d. l. iubemus. accursius. flo rentinus legum doctor.

s Ne quid honeri publi co imponatur. accur.

t b Oneri fruīti. q̄d si sponte recepit z fōte accipit mercedē R̄. teīntur nauta quasi ꝙuer terit publicas merces in negotiatores ut. j. ti. ij. l. ij. accursius.

u Naufragij. si ꝓtigerit per hoc. accursius.

x Uigorem. ex ordinem punietur. accursius.

y De naufragijs. qz qñz p bonus ꝑuatum contin git naufragiū ut. s. ti. i. ideo de hoc dicit. uel qz nauclerij de q̄bus dixit hic patiūt ideo de hoc dicē. z dicit naufragiū. q. nauis fractura a naue z frāgo. qz plerūq; nauis frangitur duz naufragi ū paratur. accursius.

z Jqñ ꝑtineat. nauis z res i ea ꝓtēte ut z. ff. eo. ne q̄d. i fie z. l. fi. z i ꝓsti. frede. q̄ incipit nauigia. s. ō fur. alioq̄n edicto ꝓtoris teneē si tpē naufragij aliquid acce pit ut. ff. e. l. i. z. fi. z. l. ij. z iij. z. l. expugnant. z etiaz criał ut nō. s. de fur. in eum. accur.

a Sectetur. q. d. nulluz.

b Jq̄s testibꝫ. fm fō mā iferioris. l. pxi.

c Referat. si opꝰ fuerit.

d Dispōitio ut res. s. r̄sti tuat ut. s. l. proxi. ac.

e Anni. imo bicīū ut. j. de sbīnsis. cōtra. so. hic negłia petentis. i. iudicis uł ibi i criali. hic i ciuili actōe in factū ex edicto ff. eo. Jtē uz ꝑpetuo q̄n tuz ē i simplo ut. s. de fur. i cū z. ff. e. l. i prin. so. hoc ō quadruplo. uł uerius hoc de instātia z erit spāle contra. l. pro perandum. accursius.

f Quotiēs ꝑpetētis. s. pōsidis ꝓuitie i qua hoc ꝓtigit ut. s. l. pxi. z loqtur hic siue ciuił siue criał agat fm pi.

g Nautaz. pꝰ magroruz ꝥo alioruz. tercio filioz ut subiicit. accursius.

h Dita. nō p tōīta nisi uacillēt ut. ff. ō qo. l. ex libro. ł nisi sit obscuri ut in aut. de testi. ş. si nō.

i Nexu. ē ei nexus ōpo sitio testimonij cum ad

j. de agrico. z cen. l. fi. in principio z. s. ubi sena. uel cla. l. i. in fi. z facit. s. de seruis fugi. l. ti. Item no. de vi. denuntiationis sic. s. de epa. aud. aut. si captiui. z. j. c. l.. dicimus. accursius florentinus.

f Quod ad psens. pro reparatione. s. dnici uel fiscalis gregis. uel dic corporis humani. accursius florentinus legum doctor.

t Prebeat. a rusticis si gulis annis. z sut basta garij qui cogut rusticos ad hoc. ul' sut bacharij de domo pricipis primo modo quasi uastagarij secundo quasi uastatorꝰ animaliuz z habeas ua stagarij fm fam exposi tionem. accursius.

u Qui aliq ginecij. al' geiciarij z expone ut in R̄ca. z est contra. j. l. proxi. so. ut ibi. ac.

r Qui testrini. loca u bi texunt. accur.

y Ternis. i. tribus ar. ff. de pen. interpretatione sed proprie p sex. ut de le. i. si quis testamento ordi. accursius.

z Auri. s. c. l. pxi. ptra so. hic de suppressis tem pore huius. l. z ibi de suppressis in futuro uel dic q licet gineciarij. z phendat etiam testium. quia oes operatur in gi necio. tamen specialis pena minor in isto poni tur. uel ibi fuus testium ibi principis. quia de familia ginecij hic non z fm hoc testium est ma sculini generis. Item co tra. j. de fu. co. l. i. so. plene dic ut no. s. de f. fu. l. quicunq in fi. ac.

a Dicimus amittat. i. no adhcat. quia sic admitteret ut statim inuit. z facit. s. igenue.

b Nectadam. ad hoc. j. o agri. z ce. l. ex igenuo.

c hij. s. domini. accur.

d Festinent. quod possut ut. j. de agri. z cen. l. fi. §. fi. z i aut. de nup. §. si uero. z fac. s. o libe. ca. l. si liber homo. Itez infra ptum tempus R̄. arbitrio iudicis ut. s. de sol. l. ratum. accursius.

e Extraneaz. i. nullam.

f Ternam bastaga rij s. al' uastagarijs z expone ut. s. l. quod ad pns. z facit. s. c. l. i.

g Impleuerit. nedum in utrūq zc. ut. s. de asse. l. fi. z. ff. ad municip. l. incola. accursius.

h Si quis muricis. quia muricibz assi mulantur. accursius.

i Et legendis. i. colligen dis. z no q pisces sunt ut hic colligitur ex quo rum sanguine atramen tum imperiale fit ut. s.

Dem. M.

a Quod ad psens remedi uz ptinet quitu animal bastagarius pro reparatione p beatur.

Dem. M.

a Si aliquam ex familiis ginecii in latebris habe re comperti sunt. v. librarum auri damno subiungetur.

Ipr Gra.

q Si testrini nri mancipi a occultatione celauerit ternis libris auri p singulo rum hominum suppressione plectetur.

Dem.

q Diximus ne qua mulier splēdidioris gradꝫ mo netarii adherens consortio o cus natiue libertatis amittat q si qua ab hac ceptione sta tutuz nre serenitatis abduxe rit ea uel ltime admonita con uentione discedat: uel si cōple xui monetarii putauerit inhe renduz non ambigat se sibi z liberis preiudicatura: z eius ꝫ dictioni ce nectada. Si qua uo originaria seu collonaria possessionis aliene ignaro dño seu sciēte monetario associabi tur: hi quēti mox uiri agroꝫ debitas psonas retrahere festi nent: ul' de cetero sciant repe tendi facultatem scilēti sui cō niuentia perdidisse: sed ut mo netario nullaz extraneaz necti uolumꝫ. Ita ut ex monetario pre susceptas prohibemus ex trancis copulari.

Dem.

q Ternaz fiximus lege ne unq bastagariis milicia suaz deesse liceat: ul' aliaz ante q eaz impleuerint subreptia impetratione temptare.

Dem Archi.

q Si quis nauiculaz functi oni muricis z legēdis conchiliis deputatam ausus fuerit usurpare: duaꝫ librarū auri illatione teneatur.

Ipr Archi.

l Otas in posterum serico blate: z mataxe huius modi spes inferri precipimꝫ xx. librarum auri cōdemnati one ppsita his qui scissimuz canonem tractat prioribus z

de diuer. re. l. sacri. z affa. regalis purpura tingebatur ut. s. que res. ue. l. i. accursius florentinus legum doctor.

k Lotas sericoblate. i. uestimenta que infuntur. i. texun tur z futur. alias serica. accursius florentinus.

l Mataxe. i. purpure ut. s. que res uen. no pos. l. i. k color e.

cuiuscūq officii si statuta ce lestia a quodam passi fuerint temerari.

Ipr Thi.

m Urileguli qui relicto at q despecto ppe ꝫditio nis officio uetitis se insulis di gnitatuz z singulis penitus de negatis munisse dicūtur ad p prie artis z originis uicula re uocētur. ab illis autez qui re bus eorum uidentur inbiasse quos in sua origine pmanef z solemnibz ministeriis inser uire manifestū est: quecūq oia constiterit ex quocunq titulo possessa antiquis possessoribz restituatur. Quod si alieni gene detentatores oneribus ꝫ dictionis extreme maluerint subiacere qua restituere facul tatef: z futura deicepſ agno scant munera sibi esse subeun da. Et de pterito si qua ipſſ presidentibus reliqua colligū tur a semetipsis sciant sine al qua excusatiōe soluenda.

Dem Ant.

b Ji quis ex filiabz murile guloruz aliene originis pribus sunt: uel fuerit procre ati iura materne condictionis agnoscant.

Dem. M.

c Si quis ex corpore gine ciariorū l' lintearioꝫ uel limpharioꝫ: monetario ruz: uel murileguloruz: uel aliorum similium ad diuinas largitiones nexu sanguinis p tinentiuz uoluerit post hac de suo collegio liberari no quos cunq nec facile in locum pro priuz ficti ex triunphali abso lutione substituat sz eos quos omnibus idoneos modis sub ipsis quodam modo amplissi me tue sedis abeuntibus ap probauerit. Ita tamen ut is qui ab huiusmodi condictiōe iuxta formam celitus datam beneficio principali fuerit ab solutus: uniuersi sui generis p sapiam in functionez memo rati corporis permanentem cum omnibus eius qui absol uitur rebus obnoxiam largi tionibus sacris futura esse nō dubitet.

Dem.

m Inferri. ad co mitem comertio rū ut. s. que res uen. non pos. l. j. z sub interdic tis nundinis su per bis ut. j. ti. i. l. fi. z facit. s. e. l. baphi. ac.

n Officij. ppsi ta sit pena sub. ut. j. tu. i. l. fi.

o Sed statuta. q dicuut talia no uendi. sed ad co mitem statim re ferri ad quod. s. de suscep. l. diu.

p Urileguli. reuocent u na cum liberis utriusq sexus ut j. l. bi qui. z. l. fi. etiam presceri ptione non ob stante ut. s. ti. i. l. ti. z idē in silī bus. ut. s. l. i. z l. eternaz z. l. a dicimus. accur.

q Quos. suppoit pro spoliato re deūte uel etiam pro tenente qui restituet naui z ipse ad aliquate nebitur pstanda fisco. accursius.

r Restituantur. forte usq ad bie nium rediens n ultra ar. j. de oi a. def. l. q agros nec pro boc pui tur grauiꝫ z sic est contra in eo qui frugit bono rem ut. s. de de cu. l. si ad magi stratu. sed illud i deo quia stultius bonorem uitans quam onus. z dices biennio p ano ibi grauat.

s Facultates. eti az. j. biennium naz post no e du bium ut. s. dixi.

t Ipsis. ad boc ff. de ed. l. e. et. z o censi. cu posse ssor. §. fi. z o pu bli. imperators. Sed quid si de tempore anteq ipse possideat ui detur idem per l. imperatores. sed bic inuit esse

OB metallicum .xiij. uncias: quas .s. l. proxi. octo seru
pulos appellauit .uñ appet scrupulũ tãto sextuncia fore
maiorẽ q̃to sit sextante minor fm. p. z sic soluebitur ꝓtrariũ
superioris. l. sed dic tu q̃ hic dicit quatuordecim uncias pro
libera soluendas lz regulariter .xij. faciant libram. non aũt
dic̃ hic .xiij. un
cias semper sol
uẽdas z hoc qñ
est semper cõsue
tudo solui libras
ad qò. ff. comu
nia. p̃. l. uẽditor
§. si cõstat. alias
nisi sit consuetu
do soluiť p scru
pulos a singulis
ut. s̃. l. proxi.

Balluce. expo
ne ut. s̃. l. prox.

Pro singulis.
l. a singulis. ac.

Uncti labo
riosis. non
tamẽ prohibitis
ar. s̃. de thesau.
l. i. z dic q̃ ꝓmo
querunt. fo fodi
unt .tertio pluri
es effudendo in
lucidam materi
am adducũt. sed
an dño iuito. dic
ut. j̃. eo .l. quas
daz. sed uidetur
contra. s̃. de the
sau. l. i. z instí. ò
re. diui. §. the
sauros. ubi dici
tur nõ licer̃ in a
lieno querer̃ da
ta opera. so. ali
ud in thesauro
q̃ dono fortune
aliud in metal
lo qò magno pa
ratur agone.

a Fisco .sic ergo
in p̃dio fisci due
decime. sed in su
o una datur z
hoc preter annu
um canonem in
scrupulis prestã
duz q̃ dic ut. s̃.
l. i. nõ. que est ꝓ
tra .alij soluunt q̃ illa in publico metallo. hec in priuato.

balluce pro singulis libris ꝓ stabit inferri. Mpr̃ Sra.

QUncti q̃ p̃ puatorum lo
ca saxoz uenaz laborio
sis effusiõibz psequũt decias
fisco: decias etiã dño r̃pset̃t
certo mõ suis desideriis uen
dicando. Dez.

QUz ꝓcuratores metallo
ruz itra macedoniã: da
chiaz mediterraneã: misiã seu
dardaniã soliti ex curialibus
ordinari p quos solẽnis ꝓfu
gaz exactio simulato hostili
metu huic se necessitati subtra
xerit ad iplẽduz munus retra
hanz. Et nulli deiceps licentia
laxeť ꝓ indebitas expeteť di
gnitates quã subcũdã ꝓcurati
one fideli: solertique exactio
ne compleuerint.

Mpr̃ Ual'.

QEr annos singlos septẽ
p homies scrupuli lar
gitõibz iferanz. ab aurilegulis
nõ soluz i põtica dioceſi: uez
etiam in asiana.

Mpr̃. Da.

QUosdã apta humo esse
saxa dicẽtes id agere co
gnouim: ut de fossis i altũ cu
niculis alienaz ediuz fũdamẽ
ta labefactent: qua de re si qñ
huiusmõi marmora sub edi
ficiis lateť dicanz pq̃rẽdi eadẽ
copia denegetur.

Mpr̃ Th.

Metallarii sive metallarie

c Um ordinari. ut. s̃. de suscep. l. exactores. z hec. l. trac
tat de ultima parte Rce. accursius florentinus.

d Dignitates. ut. j̃. ti. i. eternam. accursius florentinus

e PEr annos. per homines. uulgariter loqtur quasi dicat
quilibet soluat. vij. scrupulos z plene dic ut. s̃. eo. l. i. q̃
est cõtra. z sic expones scrupulum ut ibi .alij ut .ii. scrupuli
qui faciunt assẽ. plus scilicũ unum. i. uncias. xij. cũ semiuncie
dimidio qui est uncie pars quarta. Item contra. j̃. de preto.
z ho. p̃. l. ij̃. Item contra. j̃. de capi. ci. cẽ. exi. l. i. contra z. j̃.
de agri. z cẽ. l. cum antea. cõtra. j̃. de colo. tra. l. i. ꝓtra sz hic
ñ dicit de capite cuiuslibz sz pro metallis quilibz tamẽ soluat

f q Uosdaz marmora. nõ marmora saxa dici. sz an iuito
dño licebit in alieno querere uidetur q̃ non ut. ff. de
acqui. re. do. l. iij̃. z postea ingrediens tenetur iniurie ut. ff.
de iniuz. l. iniuriarum. §. fi. sed pi. contra propter publicam
utilitatem nisi dominus habeat damnum ut hic z. ff. comuia
p̃. l. uendi. in fi. z de dã. infec. l. fluminum. §. fi. z de aqua
plu. ar. l. i. §. deniq̃. accursius florentinus legum doctor.

g Metallarij. hic de prima parte Rubrice dicitur. accursius florẽ.
h Metallarie. sed an damnati in metallum applicantur huic cõ
pori R̃. non immo publice fabrice alligãtur. non enim pro delicto
debet incorporari publico corpori ut. s̃. de penis .l. ne quis. nisi reli
gioso. ut in aũt. ut nulli. iud. §. q̃ aũt. z ò uno religioso ad aliuz r̃ligi
osũ. ut i aũt. de sanctiss. episcopis. §. si monach⁹
z. §. añpe. Item ò religio
so ad publicũ ut i aũt. ò
san. ep. §. si monachus
z in aũt. quomõ opo.
ep. §. semel. Item etiam
in publico recorporatur
si corpꝰ refigiat ut hic
z. j̃. de fabri. l. iij̃. z. j̃.
ti. i. l. eternam. z quan
doq̃ in stallo deteriori
ponit̃ ut. j̃. de primice.
l. ij̃. z. C. de dome. z p
tec. l. iij̃. z de comeatu
l. fi. Immo qñq̃ de cor
por̃ prorsus deicitur ut
legi. predictis z. C. de
aduo. di. iudi. l penul. z
fi. hoc aũt qò dixi de
stallo deteriori z de ex
ceptione omnimoda in
tellige in hỹs officijs in
quibus honor oneri ad
mixtus magis inspicit̃
nimirum si inmunitatẽ
tribuere non debet delic
tum ut de interdictis z
fle. l. antepe. §. fi. z. C.
de hỹs q̃ non imple. sti.
l. i. z. s̃. de insa. l. i. ac.

i Prescriptione. s̃. ò. p̃.
xxx. an. l. prescriptioni.

k Sobole. facit. j̃. de a
gri. z cẽ. l. cuz satis in
prin. z. l. omnes in fi. z
s̃. de seruis fugi. l. pe. in
fi. z. j̃. ti. i. l. hỹ. z. l. fi.

l De murilegulis. dixit
s̃. ti. i. l. per annos. z au
rilegulis. nunc de muri
legulis z sunt qui legũt
i. qui colilgũt muices. i.
pisces ut. j̃. l. si quis na
ui. sic ꝓbileguli q̃ legũt
ꝓbilios ut. j̃. l. fi. z oẽs
erant fui palatini. Item
gineciarij qui pannos i
piales texũt z ꝓficiunt
inserẽdo ficũ z auz. z
sic faciũt auratas eparata peragiadas ut. j̃. l. iij̃. z. j̃. e. ti. l. i. vnde
ginetium locus ubi hec fiunt ut. j̃. ti. i. l. i. aginos. i. nudũ. qz nudus
panno uestiť. sũt z monetarij ut. j̃. l. i. Item bachij ut. j̃. l. ij̃. litearij
ut. j̃. l. si qs. Item sũt ꝓcures ginecij ut. j̃. l. p. Item bastagij q̃ dic ut. j̃.
l. q̃ ad p̃ses. hi oẽs erãt fui z artifices palacij p̃cipis. nec materia
poterat eximi. nisi certo mõ. ut. j̃. si qs ex cor. z aliqui ppetui ut. l.
i. z aliqui temporales ut. j̃. eo. l. eternam. accursius florentinus.

m Monetarios. hi monetã p̃cipis cudebãt quã si falsabãt grauiss
me puniebãt ut. s̃. de fal. mo. l. ij̃. sz poterãt penitere ante per
fectionẽ ut. ff. de fal. l. qui fal. z facit. j̃. de fug. co. l. i. z. s̃. ti. i. l. fi.
z. j̃. de digni. li. xij̃. z. j̃. e. l. eternam. accursius florentinus.

n b Alphi. al' bachij. i. tictores pãnoz. bachios ei grece latie tiger
de bachius seu bachariꝫ. i. tictor z lauatõ ut hic z. j̃. l. lotas.

o Sinecijs. z al' ginegij. i. gineciarij ut i R̃ca. z accipe hic absti. su
ffra. inqui. ibi si querãt symoniace hoc officiũ p quos ꝛc. s. male a
gẽteť sic poiť i aũt. ut iu. si. quo. suf. i R̃ca. z facit. s̃. de le. uniuersi.

p Corrumpuntur. primo eniz texuntur. postea in bachijs. i. in locis
ubi tinguntur debent adduci. accursius florentinus legum doctor.

q Suffragijs. i. symonia. accursius florentinus legum doctor.

r Ingenue teneãtur. secus si libera uũgat se ascriptio ut ar. ꝓtra

r p Rpure nundinas. i. mercationes. accursius florentinus.
s Prohibite. ut. s. que res uen. non pos. l. i. z. ij. z. s. ti. i. lotas. et. s. l. proxi. in principio. accursius florentinus legum doctor.
t A baphya. prouintie nomẽ ut. s. qui etate. l. i. in qua fuit natus Ulp. ut. ff. de cen. l. i. in principio. accursius florentinus.
u Eorum. qui ꝓtra hãc l. facerent. sic. s. de offi. co. sa. lar. l. i. in prin.
x Timentium. trium p̃ dictoꝝ qui nisi benefaciant pdent salarium et xx. libr. auri ut subiicit alij dicũt. xx. libr. puniꝫ exercentes mercatorias in predictis. sz supior ponit penam maiestatis ut in fine supiorꝭ. l.
y De fabricensibus. est tempus belli z pacis ut insti. in probemio. pulcritudo uestiuz tempore pacis ut. supra. ti. i. pulcritudo armorum tempore belli ut hic. ergo sunt fabricenses qui publica arma faciunt z in publicis fabricis z non alias. z dant primicerio q̃ reponat in publicis armamẽtis. ut i aũt. de armis. z nõ q̃ stricte dicit faber hic aliaꝭ. pro omni ferri percussore ut. ff. ad. l. rod. de iac. l. ij. §. i. aliaꝭ etiaz pro tignorio ut. ff. de uer. si. l. ferri. §. fi. sz in aũt. e. dicuntur fabri cenfici z armificatores qui hic dicuntur fabricẽ ses. z nõ q̃ priuato non licet facẽ. uendere. emere. ul transferre arma sz habent cultellos puos ut in aũt. e. z multo magis fustes z lapides hic arma dicuntur ut. ff. de uer. si. l. armorum.
z Omnibus p̃cipimꝰ quia aliud pro alio ut z. ff. ò excu. mune. l. illud. z. ff. de le. ij. ul xi. §. fi. z de auro z arlega. l. i. in fi. accursius.
a Bene nobilis. aliaꝭ uenerabilis. alias bene nobilis. accursius.
b p Rimicerium. cuiꝰ officiũ dic in Rca.
c Vacatione. aliorum i personaliuz munez. uel dic etiam huiusmõi pmicerij non fabri. ut. j. eo iuz. accursius florẽtinꝰ.
d Protectores. idemq̃ primiceriuſ z est aliaſ ꝓtector zc. z est alias ꝓtectores. zc. accur.
e Eternitatem. duo impprie. nam non est eternꝰ ut. ff. de serui. ur. p̃. l. eũ sic z. j. ti. i. l. fi. Jtez nec adoratur nisi deus. sed ideo quia cum reuerenti a aditur dicit ergo debere eum uisitare principẽ

i Mpr̃ The.
Rpure nundinas licz innumeris sint constitutionibus prohibite recenti q̃z interminatione uetamus. Et ideo vii. de scrinio exceptoruz vi. de scrinio canonuz: quintũ de scrinio tabularioruz ad baphia penices per certũ tempꝰ mitti precipimuſ: ut ois fraus eorum prohibeatur solertia timentium ne quesitis longo sudoꝝ stipendiis careãt: z. xx. librarum auri condemnatiõe proposita.

De fabricensibus. Rubrica.

i Mpr̃.
Omnibz fabricis non pecunias pro speciebz: sed ipsas species sine dilatione inferri precipimus: ut uenerabilis et que facile deducatur ingnibus: seu liquescat: ferri materieſ prebeatur quo promptius adempta fraudibus facultate cõmodo consulatur publico. i Dem. M.
Rimiceriũ fabrice post biennium non soluz uacatione uerum etiam honoꝝ dánari precipimus ita ut iter protectores eius fabrice per biẽnium adoraturus eternitatem nostram suo quisquis tẽ poꝝ dirrigat. i Mpr̃ Archi.
Tigmata: hoc ẽ nõ publica fabricensium brachiis ad imitationez tyronuz infringant̃ ut hoc mõ saltẽ possint latitãtes agnosci his quie os susceperit ul eoꝝ liberis sine dubio fabrice uẽdicantis z quib surreptiõe quadaz declinandi opis ad publice cuiuslibet sacra militie transierũt.

i Mpr̃ ho.
Sz quis ꝓsortiũ fabricẽ siũ crediderit eligenduz in ea urbe in qua natus ẽ: uel in qua domicilium collocauit his quoꝝ interest ꝙocatis prius acta cõficat seseq̃ doceat non auo nõ patre curiali ꝓpe nitũ nihil ordini ciuitatis debere nulli se ciuico muneri ob

post singulum biennium qui honorabit eum. accursius.
f Tigmata. instruñta erant q̃bus felici nomine nostre pietatis impresse eorum brachia signabantur sicut z tyones ut hic subiicit z aquarij ut. j. de aque duc. l. pe. non ante in uultu ut. s. de penis. l. si quis. z dic q̃ plurale transit ad singulare cũ dicit boc est nõ. zc. sic. s. de i ius uocã. l. fi. ac.
g Liberis. si ꝙsẽ serint ul̃ susceperit alias nõ. ar. s. de libe. cã. l. fi. z ò liberti. z eorum libe. l. ij.
b Et qui sub fabricẽsibꝰ q̃ zc. z in fine subaudi uẽdicãdis. ad qõ s. de decu. fabri z ar. s. ò muriẽ. etñã z. j. ò mã. z co. l. fi. accur.
i Si quis. hac l. dicit qualiẽ creañ fabricẽ sis. supiore qualiter ꝙsecreẽ ad mili. l. fabricẽsiũ.
k Cautiõe. i. cautela. z solemnitate. accursius.
l Ad ordis pmi de quo ꝛfulgerat z facit. j. de aq̃ duc. diligẽẽ z. s. de p̃scrip. xxx. an. ꝓpart z. s. l. proxi. z. j. de fug. co. l. i. z. s. de decur. l. oñs qui. z. l. oñs curiales. z de metal. l. fi. accur.
m Proprijs. s. fabricẽsis. accu.
n Ure exhaustis. p ãtifrasim. i. nõ exhaustis. nã z fames auri dicit sacra i. execrabil. ut s. de epis. z cle. l. quẽq. adeo debẽt laborare ut z eis exhaustis z sembus factis laborẽt p sobolez. ut z. s. de ò cur. l. fabricẽses
o Noiatiõibꝰ. i. bi noiauerũt eos q̃ p eis fisco respõderẽt. l' dic i. pp suos nõ tenent etiã circa alias ꝓuidẽ. z sic primo datiui ꝙ ablati sũt caũs.
p Dãnum. s. ab uno illatũ. ul. i. pauptas. nã alij tenebũtur z hac rõe etiã succedũt it se. s. ò cuz l. fi.

noxiũ atq̃ ita demũ gestis ꝓfectis uel apud moderatorem puintie: uel si is absit apud dẽsorem ciuitatis ad militiã quã optauerit suscipiatur. quod si absq̃ hac cautione quispiam ad fabricensiũ ꝓsortiuz obrepserit sciat se ad ordinis cui debetur patrieq̃ sue munera eẽ deducendũ. Jta ut nulla cum nec ꝓpriis: nec stipendioꝝ p̃rogatiua defendat.

i Mpr̃ The.
Ere ꝓuisuz est fabricẽses artibz ꝓpriis inseruire ut exhaustis laboribus immorantur cũ sobole ꝓfessiõis cui nati sũt deniq̃ q̃ ab uno ꝙmittitur id totius relinq̃tur piculo muneri ut cõstricti noiati onibꝰ suis socioꝝ actibz quãdam specĩam gerant z vnius damnũ ad oiuz transit dispẽdium vniuersi. Jtaq̃ ueluti in corpore vnius forme vnius ò coctiõis scita res tulerit ꝛspõdere cogentur. i Mpr̃ Leo.
Os qui inter fabricenses sacre fabrice sociati sibi uel eoꝝ uxores aut filios qui itidez inter fabricẽses militare dicũtur nõ alibi pulsare uolẽtibus respondere precipimus nisi in iudicio tue sublimitatis ad cuius iurisdictionẽ potestatemq̃ ptinent: nec eos post stipẽdioruz finem militie super ciuilibus muneribus: uel curialibus quibus nullo modo subiacere monstrãtur a uiris clarissimis rectoribus prouintiaruz: uel eorum officiis preter licituz inquietari. i Dez. M.
Vllus fabricensium cõductioni: ul̃ administrationi: uel agriculture alienaꝝ rerum se posthac immiscere conetur. dominis quidem si qui contra hec statuta mee pietatis uenire ausi fuerint: res uel predia qui scientes quid fabricenses sunt hisdem fabricensibus ministranda commiserint amissuris. fabricensibus uero grauissime cohercitis pre facultatũ suoꝝ amissionẽ ppetua exilii pena z aiaduersiõe

secus forte. quia quodāmodo cū fisco ꝓtrahere uidetur sup
bis ut. j. de fun. re. pri. l. ij. accursius florentinus.

u Hoc Iqui. sic de decur. l. nati. ꝛ. j. de agri. ꝛ mā. ex ingenu
a. ꝛ. j. ò agri. ꝛ cēsi. l. diu. ꝛ. l. fi. ē enīz seruit non ho
nor ꝛ sic non est contra. s. de sta. ho. cum lumc. accursius.

p Si quis gine
ciaruz. hoc
expōe ut i Rxca.

y Linearioruz. q̄ faciūt linteos aule regis. ac.

z Uel limpharī orum. qui lipha rij. i. aquā custo diūt ad pannos lauādos deputa taz. uel q̄ pānos lauāt ꝛ fullant i lipha. hos tamē oms dicas gine ciarioꝝ uocabu lo ꝓtinerī. ac.

a Monetarioꝝ: expōe ut. s. l. i.

b Murilegulorꝝ expōe ut i Rxca.

c Largitiōes. q̄les sūt illi quos in Rxica nōui. ꝛ nō q̄ isti oēs ser uiebāt aule regi e nō ꝑuatis. Itē q̄ dicit nexu sā guinis. s. lince ò scendētis mascu line ul femine ut s. l. proxi. ꝛ. j. l. fi. accursius.

d Abeūtibz. loqr comiti sacraruz largitionū. ꝛ sic nō tria nccia. s. ut supioris hēat absolutiōez. Itē q̄ alium substitu at. Itez q̄ bonū ap̄bet ad que facit. s. de ꝓfes. ꝛ me. l. magīos ꝛ. l. si ꝙs ꝛ. j. ò agen. i re. l. i. ꝛ j. de ꝓfes. q̄ i ur be ꝓstā. l. i. ꝛ. s. ò fui. rei ꝑ. l. ij. ꝛ ò offi. ma. l. i.

e Prosapiam. i. generationem siue familiam. accursius florentinus.

f Obnoxiam. i. obligatam si substitutus male egerit qui pri mo erit ꝙueniendus ut. s. de ꝑdīs ꝛ oībus re. na. l. fi. ac.

g Priuate. i. purpuree q̄ dicunt ꝑuate uestes. qz ab usu sui ꝑuāt priuatos. nēpe soli pricipi ꝙuenit purpurea uestis. ꝛtea oībz ꝓmittitur ut. j. ti. i. l. iij. ſz. p. uel planiꝙ ꝑuate. s. pricipis. uel lintee q̄ oībz de sua familia cōuenit. de ꝓpositis thesauroꝝ ponit gīa silitudis. sequētes expōe ut i Rxica nō.

h Horum procuratores. de q̄bz sbīicit ꝑcrāt eis ꝛ spēs ab eis confectas accipiebant uel redigebant in fiscū hi nō ante zc.

i Ad rē. s. alia admīstratiōē nouā ꝛ q̄ sbīicit admīstratio. s. noua ad qò. j. de oī agro. deser. l. iij. ꝛ de fūdis pa. q̄cūq. ul dic admīstratio. s. uel ad qò. ff. de mu. ꝛ ho. Rxpto. s. debito ꝛ. j. ò debito. ci. l. i. bis tñ q̄b ꝑmittit arrogatio militaris āno ne committat iuratorie cautiōi ut. j. de erro. mili. an. l. iube mus in prin. accursius florentinus legum doctor.

k Qui aūt obnoxios. ò teriorē ergo ꝙdictiōz iuꝛ sīnaz lōgo bardoꝝ seq̄t ut i lōbar. ꝛ facit. s. de fuis fug. l. fi. ꝛ. l. i. l. q. ꝛ ò tabul. l. fi. ꝛ. j. de cohar. l. si cohartalis. accursius

l De uestib ebolorcis. a bolō q̄ ē totū. ꝛ boris q̄ ē auꝛ. dixit ò murilegul ꝛ ꝙchilegul. nūc āt ò ipis piscibz captis. i. ò tictio

ne eoꝝ. ul dixit de officialibz pānoꝝ nūc ò ipis pānis. ꝛ dz ebolari ut. s. ꝛ ē illa uestis q̄ tota ò aurata. a bolō q̄ ē totū ꝛ differt a seq̄n te. s. auratis q̄ de optio auro qò i ulgari foliatū i legibz obiciatū ut j. ò ueteris nu. po. l. fi. ſz ibi ò quolibz auro l hic optio auro tota e rat uestis ibi ò aurata silit i totū ē ꝛ alia uestis q̄ hēt auꝛ tantuz in gaydis ut. j. l. i. de ticti one dicit. l. iij. ꝛ iij.

m Auratas pagaydas. i. brostas de auro i ulgari q̄ i rigādis uesti mētoꝝ seu clamide poni solēt. para eiz grece lati ne iuꝛ. gaides. i. gaida ide paragaida. i. iuꝛ gai dam. accursius.

n Uiriles. nō uetat hic mulieribz ut. j. l. pxi. i prin. fin py. ꝛ. j. nul li licē in fre. l. i. ſ. nulli.

o Et i gineciarijs. loca l stationes ubi hec fiunt.

p In Emo. secus i femi na ut. s. l. pxi.

q Mulgeis. al i lineis. qñz eiz quadratuz. pōit in lineis uel quasi linea uel dic tunicis lineis. ꝛ lineis. s. pānis.

r Paragaidis. expone ut. s. proxime.

s Ministeriū. i beneficiū sic. ff. de acquir. poss. l. q̄ in eo in prin. uel ideo qz his ꝙcedit q̄ stāt in su o ministerio ut magis sit ornati ar. ff. de peri culo. l. id uesti. accur.

t Sellera adulterino i. appositio.

u Fuscata. i. tincta. ac.

x Muricis. piscis. ut. s. ti. i. l. si quis. accur.

y Rodino. piscis genꝙ. aliud a murice.

z Alto. s. purpureo uel rubeo qò solū ipetratōi bz ꝙpetit. ut. j. l. pxi. ñ. n. bñ capet colorez sic de albo. accursius.

a De albo. colore. ac.

b Oiuz alioꝝ. i. in oms colores ut tādez de pur pureo nō liceat nisi ò pu tatis ad hoc. de alijs li ceat cuilibet ut. s. que res uen. non pos. l. i. accursius florentinus legum doctor.

c Emperent spēi. ñ ergo emē l alio titulo bñe licet ut. s. q̄ res uē. ñ pos. l. i. ꝛ ij. nec i stip. deduci. ut insti. de inutili. stip. ſ. i.

d Pallia. phibūit possidē nūc phibz uestimēta l pānū ꝙficē ꝑuatis.

e Permixtiōe. sed tota sunt de serico.

f Edib. s. priuatoꝝ. Tradāt. s. qr pricipibz l comiti ꝙmercioꝝ.

g Texture. tecantrinq; ergo est eiusdem coloris. accursius.

h Conchilii. s. sūt subau. uel nō sub. quia ē. j. ꝛ dic ꝑ uellus ꝙchilij dicitur coctum. i. purpureum q̄ nihil uarij coloris ꝙtinet. ꝛ non ꝙ tinetur purpure app. ut. ff. de le. iij. l. si cui lana. ſ. fi. ꝛ est uarij colo ris ut. e. ti. quesitum. ſ. coctum.

i Stamina. q̄ sic dic ut de le. iij. l. si cui lana. ſ. plane. accursius.

k Contexantur. aliquo priuato. i. textuntur. accursius florentinus.

l Confectionis. quia adhuc non filata.

m Arguto. idest acuto. accursius florentinus legum doctor.

n Decurrēt. ꝑ manꝙ alicuiꝙ ꝑuati. uel in domo alicuius priuati.

o Abiurato. ꝑcio. i. dicē ꝑciū qò ꝑ ea ò derat ꝑuatꝙ amittit. s. licz iuret se dedisse. qz satis est q̄ nō punitur faciens illicitū ꝙmerciū.

p Calcate. idest contempte.

q Ne quis. corrigit se. ꝛ dicit ne q̄s. i. nullus. ꝛ nō hic impunitatez calcate legis. accursius florentinus legum doctor.

i Mpr̄ The.

Sellera adulterino colore fuscata in speciez sacri muricis intingere nō sinimus: nec tinctuz cuz rodino prius serico alio postea colore fucari cum de albo oium colorum tingendi copia non uetetur. Nam capitalē penaz illicita temptātes suscipiant.

i Mpr̄.

Emperent pniuersi cuiuscūq; sint sexus dignitatis: artis: professiōis: ꝛ generis ab huiusmodi spēi possessione que soli principi eiusq; domui dedicatur nec pallia tuni casq; domui quis sericas contexat aut faciat que tincta cō chilio nullius alterius ꝓmixtione contexta sunt proferant ex edibus tradantur. que tuice ꝛ pallia ex omni parte texture cruore infecta conchilii nulla stamina subtexantur tincta conchilio nec eiusdez infectionis arguto pectine soli danda fila decurrent redden da errario olebera uestimēta uirilia protinus offerātur ne cesse est ut si quis qñ de abiurato precio cōqueratur: quia sufficit calcate legis ipunitas ne quis uero nunc huiusmōi suppressione in laqueos noue constitutiōis incurrat alioq̄n ad similitudinem lese maiestatis periculum sustinebit.

officiis parari: uñ ſumma ſe ueritate ſanctimus ut qò i cul tu ornatuq; noſtro ſacrum ꝛ adoptabile eſt id facere teme ritas priuata non audeat: ſi quis ſane contra uetitum trà quilitatis mee aliquid fecerit offinitam ſuperius mulctaꝫ ab his per officia palatinorũ exigi: ꝛ ſacris largitiõibus no ſtris iubemus inferri.

De claſſicis[c].

i Mpr.

Claſſem ſileucenam[b] aliaſq; uniuerſas ad officiuꝫ qò magnitudini tue obſequiũ[k] uolumus pertinere ut claſſi corum numerum ex incenſi tis[l] uela creſcentibus[m] com pleatur ꝛ ſileucena[n] ad auxili um purgandi[o] orientis aliaſq; neceſſitates comiti oriẽtis deputentur[p].

De curialibus urbis rome[q].

i Mpr.

Si quis decurialem[r] de au ferendis priuilegiis puta uerit lite pulſandũ[s] intelligat ſe curie itpellaꝛ ò beꝛ iudicẽ[t].

i Mpr Archi.

Leges curiales: tam a ſupi oribꝰ principibus q̃ a di uo parente noſtro ꝓditas no ſtra auctoritate firmamꝰ. ſin gulos itaq; iudices ſcire uolu mus: ne quis huic collꝰio iniu riis corporalibus tẽptet notà atterrere[u]: neq; ab his cõmo dis que rationibus approbãꝫ audeat ſeperare: huic. enĩ col lꝰio uolumus antiqu am priui legioruꝫ p̃rogatiuà ſeruari[x].

De priuilegiis corporatorũ urbis rome[y].

i Mpr.

Nulli ſit liberum nulli per miſſum: ut nouũ aliquid urbis[z] incole in urbe ſuſtine ant: ſed dei honorem eterne urbis corporatis[a] idulta ſuf fragia ualere[b] precipimus. cu ra autẽ rectoruꝫ prouinciaꝝ corporatis urbis rome qui in peregrinationẽ[c] tranſgreſſi ſũt redire coganꝫ ut ſeruiꝝ poſ ſint functionibus quas impo ſuit antiqua ſolemnitas[d].

De piſtoribus[e].

i Mpr.

Quicũq; ex mãcipiis[f] co mitis hõreoꝝ dignitatẽ ꝛ officiũ ꝰ ambitõe ꝰ gra ꝰ pe cunia[g] ſeu quolibꝫ alio mõ[g] ꝓ hac fuerit aſſecutus exutꝰ di gnitate q̃m circa interdictum nr̃e ſerenitatis adẽptus ẽ mꝰc tatus in xx. libris auri ad mà cipiũ denuo ꝓſortiũ collegiuꝫ que reuocẽt oẽ. et ſpeciale bñ ficiũ quocũq; mõ ꝛ cõtra hãc ſanctiõm fuerit impetratum penitus con quieſcat

De ſuariis[h] ꝛ ſuſceptoribus[i] uini ꝛ ceteris cõpatis.

i Mpr.

Porciarii urbis eterne qui q̃ uigilẽ laborem populi romani cõmodis exhibeant[k]

a Corporatis. corporatus dicitur qui in corpore aliquo ſcribitur ꝓ prie ſicut quòlibet membrũ hominis corporati dicitur ꝛ ciuis ſa ctus uel incola. ꝛ ſunt priuilegiati ut plebei atributo capitiſ excuſe tur ut. j. de capi. cen. l. i. ꝛ facit. j. de alex. p̃. l. i.

b Valere. etiam iſtis qui nunc de nouo ſunt ciues per domicilĩ.

c Peregrina. ſcilicet loca ad quod. ſ. de decur. l. quidam.

d Solemnitas. ſic. j. de paſ. pub. l. i. ꝛ. j. de agricol. ꝛ cen. l. cum ſatis in principio.

e De piſtoribus. Rubrica.

f Quicunq; ex mancipijs. i. piſtoribus facientibus panẽ palacij. ſic. j. de fru. ur. ꝙ. l. i. buj ſubſt comiti hõ reoruꝫ ut hic di cit ꝛ omni tẽpo re de eis ius dr̃ ut. ſ. de fer. l. ius publicatum. ꝛ conueniuntur ſecũdũ. p. ſub co mite rerum pri uatarum. i. pro cur. ceſaris. ut ſu pra ubi caũe fi. l. ſi quis. ꝛ. l. do minicis.

g Quolibet mo do. alio modo it licito. uel dic ge neraliter eos ad nullam dignita tem aſpirare. ꝛ facit ad ſymoni acam iſtam ele ctõm. ſ. de epiſ. ꝛ cleri. l. ſi quẽ quã ꝛ ad. l. iul. re. l. fi. ꝛ in aut. iuſtiur. qò pre.

h De ſuarijs. i. porcarijs qui cu ſtodiunt porcos ciuium in paſcu is. ut. j. l. i.

i Suſceptoribꝰ. de his nihil in nigro. ſic. ſ. de cõduc. uec. l. fi. ſed de eis dicit. ſ. de ſuſcep. l. modios.

k p Orciarij. exhibeant. quartũ animal òbeat beſtiarijs ut. ſ. ò muril. l. q̃ ad preſens.

l Sordidis. que ſunt. ſ. de excu. mu. l. maxima rum. ꝛ idem de cuſtodibus ceie roꝝ põcoꝝ. ar. ſ. ad. l. fal. l. fi.

m q Vicunq; prouocatus. actor prouocatur eo q̃ ſibi aꝰ non ſatiſfecit ſic. ff. de ſepara. l. fi.

n Fort. i. prefec. ur. ꝛ nõ q̃ reus ſequitur forum actoris con tra regulam. ſ. de iu. o. iud. l. iur̃.

o De collegiatis. dixit ſpecialiter de quibuſdam collegiatiſ nunc generaliter. ꝛ dicuntur a collegio ut priuilegiati a pri uilegio. ꝛ idẽ dicuntur carthacopharij. qr coꝝ nomina ſcri bantur in charta. uel matricula patrie quaſi in patrie char ta deſcripti infra numerum. ſcilicet qui ſunt. ſ. numeruꝫ non gaudent priuilegio ut. j. ſ. q̃ autez. uel carphati. i. qui gau dent in patria. dicitur enim cartaꝑ. apud latinos patria. uel dic tercio ut. j. l. fi.

p q Vi ſub pretextu. banc habes de uerbo ad uerbum. ſ. de ſacro ſanc. ec. l. qui ſub pretextu.

q Memoratorum. ſcilicet in locum.

r Primatum. ſcilicet quod de nouo habebit primates qui

toga aduocatoꝝ. habitus ruſticorum. cuculla monachorum appellaꝛ. ut hic ꝛ. ſ. de ueſti. ebo. ꝛ. j. qui mili. nõ poſ. l. fi.

b Sunt. q. d. ſine omni gemma.

c Nulli. hec de ſecunda parte rubrice uſq; ad finem.

d Muliebrium. repete exceptis. ſic ergo in anuliſ ꝫ ponere gemmaſ mari ꝛ femine. ſed ma ri non aꝰ ꝛ facit. ſ. de ueſti. ebo. l. ij.

e Regnum. nota ſic. ſ. de auro co. l. i.

f Ornamenta. nota ſic ſ. de ueſti. ebo. l. pe.

g De claſſicis. Rubrica.

h Claſſem ſileucenã dicta a ciuitate orientis ſic nominata ſileucena. ꝛ dic. i. nau fragium ad bellandum aptum.

i Uniuerſas claſſes. ſeu naues.

k Obſequijs. prefecto p torio orientis loquitur.

l Ex incenſitis. i. ex biſ qui cenſerunt ſeu uolũt deputare ſe huic mini ſterio ſic res dicitur i nꝰ lius bonis cenſura.

m Acreſcentibus. i. q̃ ſuperabũdant in naui bus alijs.

n Et ſileucena. i. claſ ſis ſeu nauigium.

o Purgãdi. a malis ho minibus uel predonibꝰ ut ar. ff. ò of. p̃. ꝙgruit.

p Deputetur. a predicto qui deputaꝛ comiti.

q De curialibus urbis rome. decuriones a mu neribus excuſantur. ut ſ. de ſuſcep. l. pe. ꝛ ma xime urbis rome decu riones. ꝛ differt a ti. de curioniboꝝ quia hic ſpe ciale. accur.

r Si quis decurialẽ. aꝰ curialem.

s Pulſandi. i. accuſat e um de aliquo per quod a curia eſt remouendus ut. ff. ò falſis. l. falſi. ſ. ordine. idem de quacun q; lite niſi forſan cõtra ctus uel delictum aliud exigat.

t Judicem. qui preeſt cu rie decurionum ad qò ſ. de iuriſdic. o. iu. l. fi. ꝛ dicas hos alios q̃ ſenatures quia illi conueniuntur ſub certis iu dicibus ut. ſ. ubi ſenatores. l. ſenatores. ar. contra. ſ. de decu. l. omnes iudices.

u Leges omnes atterrere. i. atterrendo in falſi genere. p. ad quò ſ. de decur. l. omnes. ꝛ de penis. l. decuriouum ꝛ. ff. de decur. l. fi. niſi in caſu. ut. ſ. de decur. l. quilibet.

x Seruari. in tormentis ꝛ penis ꝛ ſimilibus euitandis. ꝛ nota duo ſ. decuriones non torquendos ꝛ antiqua priuilegia ſeruari.

y De priuilegijs urbis rome corporatoruꝫ.

z Nulli urbis. qui aliunde uenientes uel domicilium conſtituerũt. ut. ſ. de incol. ciues ꝛ. ſ. de ſta. ho. l. in urbe.

q Decoctionis. ideſt adminiſtrationis ad qđ. ſ. de ſuſcep. ꝛ ar cha. l. ſi aliquid. accurſius florentinus legum doctor.

r Tulerit. i. ꝓtingerit q alter depauperet uel alter det dānū ad quod. ſ. de naufra. l. ti. ꝛ ꝑmo ꝙuenit dānū inferēs ut. j. quo quis ob. l. i. ꝛ iij. ſz ꝓtra. ſ. de penis ſcimus. ꝛ de i offi. te. ſi quis in ſuo §. fi. ſed hoc ſpā le. qz ipē deliḡre uidet ut hic dic tñ debeat ꝓuide re. ad qđ. ff. đ o ffi. pro ꝓ. l. iij.

s Os q uxo res. ꝑ uiros nō quod ipe ſint fabricēſes ut. ff. de mu. ꝛ ho. l. iij. §. cōporalia.

t Sublimitatis. loquit Eufirmo magro officiorū ꝛ nō q hec. l. duo dat eis ꝑui legia. ꝑnū durā te officio. aliud poſt. accurſius.

u Finē. qñ in cer tū tps fuerit aſſū ptus aꝛ ꝑpetuo ipi ꝛ filij teneret ut. ſ. l. pꝛ. i ꝑn

x Mōſtrātur. ꝛ durāte officio ſz p. ꝛ ſic ſbiicit. ſ. poſt finē. ſz et ꝓ tra. ſ. e. l. ij. naz ſi ē ſpāle i ꝑmi cerio in alijs er go ſecus. accur.

y Licitū. i. q cet contra licitum.

z Nullus ꝓdic tioni. aꝛ cō dictiōi. alias cō ditioni. accur.

a Conet. ad qđ ſ. loca. l. ſi.

b Sciētes. ſic. ſ. loca. ſi ignorās.

c Sublimitas. magro officioꝝ loquit. ꝛ fac. j. de curſu publico l. curſuz. ꝛ. ſ. de naufra. l. cum nautarum. ac

d Cōueniāt. noſi quā ꝓueio uideo

e De publico. nō de publico.

f Auctoritatibz. aꝛ auctoribus. i. lis ꝑſidis ut pre dixi. ꝛ dicū auc tores q auctori tatem prebeant deferenti. ac.

g De ueteris nū miſmatis pote ſtate. dixit de fa bricatiōe armo rū. nūc de fabri catiōe monete ꝛ dic q nūmiſma ꝛ aure ꝛ ſolidꝰ

retinendis quotiēs ſane i tran ſlatione armorum angarie ne ceſſarie fuerint ſublimitas c tu a litteras ad eminentiſſimam iubeat dirrigi prefecturam et numerum ei armorum ꝛ ex quo loco tranſferanda ſunt in dicare ut continuo ſuper pre bendis angariis pro numero eorum que tranſferuntur ar morum preceptione ſua uiros clariſſimos moderatores pro uintie conueniant d ut ſecundū miſſam a ſublimitate tua noti ciam naues uel angarie confe ſtim de publico e prebeantur.

¶ Quod ſi aliqua tarditas ſ negligentia poſt datas a ſubli mitate tua ad eminentiſſimaz prefecturam litteras in deſti nandis auctatibꝰ f ampliſſime ſedis interceſſerit: ꝛ ex armoꝝ tranſuectio fuerit impedita. l. libris auri tam numerariū pro tempore officii eiuſdem ampliſſime ſedis quam alios quorum intereſt condemnari precipimus: eamq auri ꝗtita tem protinus exactā fiſci iuri buſ aggregari: mulcta preterea xxx. libraruz auri propoſita tam uiris clariſſimis qui pro uintias regunt qñ eorum ap paritoribus ſi conuenientibuſ his armorum ſubuectio tardi tate aliqua fuerit prepedita.

De ueteris nūmiſmatis poteſtate. g

Impf.

Solidos b ueterum princi pum ſ uenerationē for matos ita tradi ac ſuſcipi ab ementibus et diſtrahentibus iubemꝰ ut nihil omīno refra gationis k oriatur modo ut de biti põderis ſint ꝛ ſpēi l ꝑbe m ſciturīs uniuerſis qui aliter fe cerint haud leuiter in ſe iudi candum. Dem. M.

Pro immunitione n extimatione ſolidi forte tractatur omnium quoq pre cia ſpecierum decreſcere opor tet. Impf Gra.

Uniuerſos o aũctas tua ꝑ poſito edicto cōmoueat

auri idē ē ut hic. ꝛ ſ. đ ſpor. l. ij. ꝛ i euāgelio Lul ē ymago ꝛc. cu ius põdus erat tale ut. lxxij. facerēt librā ut. ſ. de ſuſcep. quotiens hoc nūmiſma ſiue moneta tñ fiebat oliz ꝛ de auro ut. j. l. fi. ꝛ effi gies ꝑncipis erat ut. j. l. i. ꝛ uſuf. ueluti gemmaꝝ poſſet legari i eis ut. ff. de uſuf. l. nūmiſmatū. ꝛ q hāc falſant puniūtur ut. j. c. l. fi. bo

obriciatoruz p omniuz ſolido rum ꝟniforme precium poſtu lare. ſ. capitali ſupplicio puni endo qui uel iuſſa noſtra magi ſtratis auaricie cecitate ꝓtemp ſerit a l ẽtnales r ultꝰ dū frau dibꝰ ſtudēt duxerit uiliores

Nulli licere i frenis ꝛ eqſtribz ſellis: ꝛ in balteis magaritas ꝛ ſmaragdos ꝛ iacictos apta re: ꝛ de artificibus palatinis. t

Nulli prorſus liceat i fre nis ꝛ equeſtribus o ſellis uel in balteis ſuis margaritaſ ꝛ ſmaragdoſ ꝛ iacinctoſ i apta re poſt hec: uel iferre. Aliis au tem gemmis frena ꝛ equeſtres ſellas in balteos ſuos ꝑuatos exornare permittimus. decur cuniis uero omnium prorſuſ qualiumcunq gemmarum ha bitum precipimus ſūmoueri fibulis quoq in clamidibus a his utantur que ſolo auro ꝛ argento precioſe ſunt. b Si quis aũt citra interdictuz pie tatis mee fecerit ſciat cōtinuo l. libris auri eſſe mulctanduz. nulli ꝑterea ꝑuatoꝝ liceat ex ceptis. ſ. ornamentis matrona libus ꝛ tam muliebrium d quā uirilium ānulorum habitum aliquid ex auro ꝛ gēmiſ quod adcultū ꝛ ornatum ipatori um pertinet facere: neq illud ſub hoc colore ꝛ pretextu pre parare quod uelit cleñtie ꝑn cipali uelut aliquod uulnus o fferre. pietas enim mea huiuſ modi dona expetit non neq regium e ſibi offerri a priuatis cultum requirit. ſane ſi quis poſt hac aliquid citra uetituz huiuſmodi ſanctionis offece rit ꝛ offerenda clementie mee ornamenta f que uſibus regiis deputata ſunt auro gēmiſq decorata auſus fuerit ꝑparaꝛ centum librarum auri cōdem natione ſciat ſe eſſe feriendum capitali quoq ſubdendum eē ſupplicio Ornamēta eniz re gia intra aulaz meā fieri a pa latinis artificibus debent: nō paſſim in ꝑuatis domibus uꝰ

bricatiōis. i. fabricatōis

c Sublimitas. magro officioꝝ loquit. ꝛ fac. j. de curſu publico l. curſuz. ꝛ. ſ. de naufra. l. cum nautarum. ac

d Cōueniāt. noſi quā ꝓueio uideo

e De publico. nō de publico.

f Auctoritatibz. aꝛ auctoribus. i. lis ꝑſidis ut pre dixi. ꝛ dicū auc tores q auctori tatem prebeant deferenti. ac.

g De ueteris nū miſmatis pote ſtate. dixit de fa bricatiōe armo rū. nūc de fabri catiōe monete ꝛ dic q nūmiſma ꝛ aure ꝛ ſolidꝰ

h Solidos. i. aureos a ſoliditate. qz de ſolo auro ſit ut. ſ. de ſuſcep. quotiens. ꝛ nō. i rubrica. accurſius.

i Pricipū. ut philippe ut ff. đ auro ꝛ ar. le. patuſ §. ſin aũt. accurſius.

k Reflatiōis. i. rẽutatōis

l Spēi. q nō deteriora ta ſit res. ſ. de pon. l. i.

m Probe. i. nō ſit. ſ. quī bus mu. l. i. uendican dū offi. iudi. eꝛor.

n Pro immunitione ſolidi. fōte argētei ꝑ. pi. l dic auri ꝛ dic tra ctantur a pri. l eo q hēt aũctez ꝛ q ſbiicit p. i. ip ſius ut aurei q ſũt ꝑcia reꝛ. q. d. ꝑ nūmiſmorū ſūma accipiūt cū dātur ꝑ ꝑtio cuiuſlz ſpeciei.

o Uniuerſos ꝓmoue at poſtulat. qđ eſt j. uniforme ꝛc. accur.

p Obriciatoꝝ. i. nūmiſ moꝝ auroꝝ đ optio au ro q dicit ut. ſ. đ ueſti. ebo. i Rꝛca nō. accur. Si dicat tñ ualeat unꝰ auꝛus ꝗtū aliuſ ꝛ tñdē uendatur.

q Cōtēpſerit. uēdendo u num pluſ q alium.

r Etnales. i. pricipis cuiꝰ ē ibi ymago ut. ſ. l. i. ꝛ dē etnal. qz ipiū ſēp du rat ut i aũt q. o. e. §. ſi uno exiſtēte ꝑ alio ſic ſ. đ fab. l. ij. ꝛ ſic ñ ē ar. ꝓtra. ff. đ ꝟui. ur. ꝑ. eū.

s Uiolate. radēdo forte ut. ff. đ fal. mo. q nūmiſ mos. ꝛ ē pena ignis ut hic i hac aurea pricipis ꝛ i alia capitis. i. đpōta tiōis ut. ſ. de fal. mo. l. ij. §. auctore. accur.

t Ulli eqſtribz. ab equo dicta. ac.

u In balteis. i. anglis ſ gen ueſtis hmōi uē po ni ꝑ cīgula equi uel pec torali q quaſi ſē ſtrigūt Palati. ut. j. §. ſi nulli.

x Jacictoſ. q ſē ꝑcioſiorſ alijs ut hic probatur.

y Decūcunijs. cūcuia dē meſum freni. ſz. R. dicit id q cōme eq ꝑponit ut non incuruentur.

z Fibulis iclamidibz. i. clamis militū. purpura regū ſcola ſacerdotum

y De honoratorum uehiculis. accursius florentinus.

3 Omnes ciuiliū. dignitatū uel uiroꝝ ꝛ erāt honorati ꝺdā ꝙ ha
bebāt ꝓuiſſ. ut intrarēt ſecretariū ꝓncipis ꝛ alioꝝ iudicū ꝛ ſe
dendi in ſalutationib⁹ ut. ſ. de offi. di. iu. l. ij. ꝛ. iij. ꝛ põe ꝓ his ꝙ
hñt dignitatē ſiue adminiſtrationē de ꝙbꝰ dic ut i aut. ut ordo ꝓ. ꝙ i i
dem recidit. ac.

a Utanē. liceat eis ſi u
ti uolunt. ac.

b De priuile. ur. ꝓſtan.

c Urbs ꝓſtātinopo
litana ytalici. er
go imunis atributis. ut
ff. de cenſi. l. i. ꝛ. l. fi.

d Leteē. ut. ſ. de ſacro.
ſā. ecc. l. ōni ergo maī
legum ut in aut. ut.
ecc. roma. i pri. Itē eiꝰ
ꝓſuetudinē ſeqī ut. ſ. ō
ueteri iuꝝ enu. l. i. §. fi.
ꝛ inſti. de ſatiſdādo. §.
fi. itē mater fidei erit il
liꝰ ciuitatis ecc. ut. ſ. ō
ſacro. ſā. ecc. decerniūs.

e De metropoli. metro
polita. ꝛ ſic ē apochop.

f Ropē mlt̄as iuſtas.
naxie qr nutꝝ ix ē le
gū ut i ph. ff. §. hec āt.

g Tyro datiuꝰ caūs. ꝛ
ē nomē ciuitatis ꝛ erāt
due ciuitates tyro ꝛ be
ritus i ꝓuicia fenici ut
ſ. ꝺ etate. l. i. quaꝝ u
na erat añ metropolita
na nūc fit alia ꝛ dicit
ꝙ nil derogaī ꝑme. ꝛ
ſic nō hic ar. ꝙ nil der
rogaī eꝑo ſi alter i co
dē ep̄atu eligaī ep̄us. ꝛ
idē in ꝑlato ſʒ diſtigue
aut dignitas additur ꝓ
ſone puta cū erat unus
eꝰ i una ciuitate ꝛ da
ī aliꝰ i eodē ep̄atu. ꝛ i
dē in archiep̄o põt dici
ꝛ fieri nō põt aut rei ꝛ
fieri põt ut hic. nec eni
erūt duo metropolitāi
ſed unus ꝛ ſic due ma
tres ecc. ꝛ unus ꝑlatꝰ
ut bigami. Itē ꝛ due ꝓ
uitie unū ꝓſidē ſic ꝛ. ſ.
ti. i. due ſūt matres. ſ.
roma uetus ꝛ noua ꝛ
tm̄ unū papā. ſʒ hec rei
collata dignitas nō ſit
niſi ex cauſis ut i ꝑn.
huiꝰ. uel ſi ꝓuitia ſcidi
ī ꝛ erūt duo ꝓſides non
unꝰ. Sed duaꝝ ꝓuitia
ꝝ ſic ꝛ archiep̄us ut. ff.
ō offi. aſſeſ. ſi eandē. ſʒ
i una eē duos metropo
litas ꝛ in ſolidū nō põt eē ut dixi ar. ff. cōmoda. l. ſi ut certo. §. i du
obꝰ. ↄtra de duabus una fit ut i aut. ut iud. ſine quoquo ſuffra. §.
illud ꝛ. §. hoc autem. accurſius florentinus.

De honoratoꝝ uehiculis.

i Mpera:

Omnes honorati ſeu ciuili
ꝺ uł militāiū uehiculis di
gnitatis ſue. i. caruchis ītra ur
bē ſacratiſſimi noīs ſēp utāt.[a]

De priuilegiis urbis ꝓſtantio politane.[b]

i Mpr.

Urbs cōſtantiopolitana[c]
ſi ſolū iuris italici ſʒ ēt ipſi
uſ rome ueteriſ ꝓrogatiā leteē.[d]

De metropoli berito[e]

i Mpera.

Ropter mlt̄as iuſtaſq; ca
uſas[f] metropolitāo noīe
ac dignitate beritū decernimꝰ
exornandā iā ſuis uirtutibꝰ co
ronatā igiī hec ꝙq; metropolita
nā hēt dignitatē tyro[g] nihil iuꝝ
ſuo derogaī. ſit illa mater ꝓui
tie nr̄oꝝ maioꝝ beneficio[h] hec
nr̄o ꝛ uterq; dignitate ſimili
perfruatur.

De canone[i] fruñtario urbis rome[k]

i Mpera.

Alutici[l] apud ꝓſiduꝫ aut
magiſtratū acta[m] ꝓfiteaī
corruptas ſpēs ſuſcepiſſe eoꝝ
apꝺ quos deponiī iſta teſtatio
pñs aſpectus[n] ꝓbꝰ nihil i his
eē uicii qꝺ eo tpe ꝙ ad ſacre ur
bis portū ꝓuenit ꝓfectura iugi
ter obſeruare preceptū eſt.

i Mpera.

Iꝙ ꝺ fruñti uel olei urbi
carii canōis rmiſſōe indul
tū ē ſpeciali bñficio ↄtra cōmo
dū publicū elicita[o] nō ualeat.

Dem.

o Iꝙ ꝺ elicita. a debitoribꝰ ut. ꝛ. ſ. ꝺ āno. ꝛ trib. l. iij. nec
cōpenſari ſʒ ēt cito ſolui. ut. ſ. ō cōpen. i ea. ꝛ. l. ſi re. ꝛ
ff. ō admi. re ad ci. ꝓ. l. fi. §. iij. ꝛ. iij. ꝛ faē depcibꝰ nec dam
noſa ꝛ ſi ↄtra ius uel uti. pub. l. fi. ꝛ. ſ. ō piſtoribꝰ. l. i. ꝛ i l.
proxima ꝛ in aut. ut nulli iud. §. ad hec. accurſius.

n Emiez patiūr i imitādoꝰ
manē urbis romeᵃ nr̄e cle
mētie beneficiū poſtulare ſʒ ꝛ
ea rſcripta que ꝙ ꝙ mō potuerit
ipetrari ſuſcipi ñ ſinimꝰ: eos
uero ꝙ ↄtra hec fecerit i duplū
retiendos eē decernimꝰ uicari
oſ ꝙn ēt ceteroſq; iudices niſi
deinceps ab uſurpatōe urbica
rii canōis abſtineaī deportatō
nis pēa detineri. ꝓmates offici
oꝝ capitali ſupplicio ſubiuga
rī ꝓpetua auctoritate ſāctiūs.

De fruñto urbis conſtantio politane.[u]

i Mpera.

Ulli nec diuie ꝺdem do
mui nr̄e frumentū ō hor
reis publicis ꝓ ānona[x] pēitus
ꝑbeat ſʒ iteger[y] canō mācipib⁹[z]
cōſignet ānona i pāe cocto do
mibꝰ exhibenda ita eiz dēt ca
nō ab inclite mēorie ↄſtātio p̄
ſtitꝰ nec ñ a diuo[a] pietatis meo
auo theodoxio auctus expen
dī qm̄ cr̄ſcit inopia ſi fruñta
que ꝓ ānona tribuūt ad uſꝰ a
lios deputata cognoſcāt ſibi ō
publico emere[b] queq; aliis uen
dere potuiſſēt. i Mpr ho.

Ari ſtatuta q̄titas adeo
a emptione fruñtaria[c] ꝓpe
tuo ſit dedicata nec liceat cuiq̄
poſtea[d] adminiſtratōe urbicarie
pōtatis p̄cepta aliq̄d ex eadez
ſūma minuer̄ l' ad quoſcūq; a
lios uſꝰ ꝓuerter̄[e] ſʒ ſuggeſtoꝝ
teſtificatōe certū fiat ꝛ ꝙ mācí
pibꝰ[f] mutui[f] datū ēnoie ꝛ qꝺ ab
iſdē ſit excepta ōni concuſſōe
ſoluēdū. eū aūt ꝙ hāc formā a
uſꝰ fuerit inq̄nar̄ ꝙ hāc q̄tita
tē i q̄ ſuā calliditatē exercuerit
in dupluꝫ redibere iubemus: ꝛ

p Eminnē. i
imitādo ō
ipē i ſpeciē. ut. ſ
de fabri. l. i. ō p
ſōa. i pſonā. ac.

q Rome. dic ut
in Rca.

r Impetrari q̄
debitore uel alio
ut ſit generalior
q̄ ſupior ꝓpri.

ſ Uicarios. abu
ſurpatione qr ſi
bi retinēt qꝺ ro
mā mittere ut ꝙ
i horreis ꝺdere
dēnt ꝛ facit. ſ. ō
excu. mu. l. pla
cet. ibi ciuiſ con
ueniuntur.

Sanctiūs. niſi
ab ea uſurpatōe
abſtineat. ac.

u De fruñto cuz
qua ꝓuidentia ō
ferat dixit. ſ. ti.
ꝓrio. nūc qualī
ter delatū expē
dat. ꝙ eni i una
urbe ꝛ in alia in
telligo. ut. ſ. de
puiſſ. ur. cōſtā.
qnimo. idē i bor
reis publicis alia
ꝝ ciuitatū. ut. ſ.
de ꝓditis. in pu.
horreis. l. ij.

x n Ulli ꝓ an
nona. i. ꝓ
pane. ac.

y Integer. ñ mui
tꝰ pro huiꝰ ꝓbi
tione. ac.

z Mancipijs. ſ.
piſtoribꝰ. ſ. ō pi
ſto. l. i. q̄ panem
coctum reddunt
ānone ꝑbēdū ut
hic ꝛ. j. l. ꝓx. et
ꝓpus ueteꝰ fruñ
tū ꝙ nouum niſi
ſit opus ō nouo
imiſceri ꝙ uenit
pp. corruptionez
ueteriſ. ut. j. de
ꝓdit. i pu. borr̄.
l. i. accur.

a Nec ñ a diuo.

ubi nō hēs ſʒ facit. ut. j. de erroga. mili. an. l. i. Itē. j. t. i. l. fi.
Logentur. horreorum. comites. accurſius florentinus.

b Emere. ſub. fruñta q̄ rē. ſi bñ. ſ. diſtribuiſſēt. ac.

c a Uri fruñtaria ꝙ qñ ſit dic. ut. ſ. ut in ēpt. ſpe. l. i. ac.

d Poſtea aꝰ poſt perceptam. aꝰ poſtea percepta. ac.

e Conuertere. ſic. ff. de admi. re. l. ij. ꝛ. iij. ꝛ. iiij. ꝛ. ſ. ti. i. l. iij
ꝛ. ſ. de cōdi. i pu. horreis. l. fi. ꝛ. j. ō colt̄. fun. pa. l. fi. ac.

f Mācipibꝰ. i. piſtoribꝰ. ut. ſ. l. ꝓxi. Et caue ꝙ dicit qr ñ di
cit ꝙ mutuo deī ſed daī fruñtū ꝛ recipiī panis daī pecunia ut
emat fruñtū aꝰ eēt ↄtra. ſ. ō his ꝙ expu. re. mu. p. l. i. ꝛ. ij. ꝛ
ſic ad publicā utilitatem. ibi priuatam. ac.

g Mutui. aꝰ. mutui. ꝛ tūc eodē mō expōe ſic. ſ. ō ꝑdi. ꝛ ōni.

l n Alutici. ꝙ portāt ānonarias ſpēs. ut. ſ de naucle. l. i. ac.

m Electa in prouincia. unde accipiunt. ac.

n Aſpectus. ſubiciendo oculis. ad ꝙ. ſ. fini. regū. l. ſi irre. rup. i fi.

eum eligunt pp.uel dic eorum a quibus recedit et ad boc. ſ.de aduo.di.iu.l.nemini.

f Qui autem:hic accipe nemo q̄ eſt.j.eo.l. ſuſpēſiue uſque illuc ꝛcetera.

t Quis.ſ.numerus cōtinetur in breuibus cautis ideſt cautela ſcriptis facta examinatione elegendoruꝫ ꝛ facit.ſ. de ſacro ſan. ec.non plures.

u Suplicibus:q̄ ſuplicant ut ſuū locum eis uendere liceat.

x Uenditio:emptores huius cautę dicunt catro. patri q̄ per cartę ēptōez a quo piam quid i carta uel in matricula eſt collegiatorum uel conſiliū acquirere uolūt ut illius loco ſubrogentur .i.ut alludāt nomini.i. agant e mēdo cartam.i. locum cuiq̄ per cartam aſſignatum ut patrie fiant incorporati ut hic :uel aliter ut nōui i Ru.

y Supplicū:ideſt ſubiectoruꝫ ſupplicantum.

z Cōſtitutiones al' poſitiones.

a Cōſtitutum ē .i.que honore prim⁹ et ſecūd⁹ agnoſcat ad qō .ſ.de colla. dictatoruꝫ erratoꝝ .l.i.et.ſ.de preditis et oīb⁹ re b⁹ naui.l.ii.ac.

b De ſtudiis liberalibus conſtantinopol. Rubri. in quibus duab⁹ ab his tantuꝫ legitimuꝫ fit ſtudium non al' niſi ex priuile.ut in probemio.ff.§. hec autem tria hodie imperium eſt ſciſum et ſtudium multis locis fit maxime bononie q̄ legalis ſtudii obtinet monarchiā ac.

c Uniuerſos uſurpantes:ideſt frequenter utētes et ſic i bōa parte ut.ff.de uiuc.l.ſecunda.

d Cellulisq̄:ideſt qui uolunt docere publice uel priuati abſtineant ab oſtentatione uulgari.

ſordidis' ſemper muneribus liberēt. Mpr Ar.

Q Uicūq̄ ex cōpoīb⁹ ſuarioꝝ ſiue excipiēdi neceſſitate litis aſtrictꝰ ſeu iferēde uolūtate ſpōtanea ꝓuocatꝰ in iudiciū noluerit experiri fori urbani auditoriū preſtoleť.

De collegiatis et cartagophagris ꝛ nūmulariis.

Mpr:

Q Uis ſub ꝓtextu ȯcanoꝝ ſeu collegiatoꝝ cū id munꝰ ſi ipleāt aliis ſe muneribꝰ conāť ſubtrahere eoꝝ fraudibus credimꝰ obuiādū:ne quis ſub ſpē muneris quod munꝰ exequať alteriꝰ muneris oneribꝰ releueť ne argētariorū uł nūmł'arioruꝫ munera declinēť ab his qui dici tm̄modo collegiati:ł' ȯcani feſtināt. Jdeoq̄ ſi quis eoꝝ ſub nude appellationis uelamie collegiatū uł' de canū appellat ſciat ꝓ ſe alium ſubrogandū q̄ ꝑdicto muneri ſufficiēs ap ꝓbeť ſubrogatōne uiȯlz memoratoꝝ uel eorū q̄ moriūť ꝓmatū eiꝰ q̄ ſubrogatur admiſſo iudicio. Quod aūt ſupra numeꝝ q̄ i cautis breuibꝰ cōtinēť nemo ſe quolibet patrocinio uł' cuiuſlibet aſſūpta potētia ȯbeat excuſare hoc nr̄e eſt ſerēitatis cēſura tue ſublimitatis tuiq̄ officii cautius obſeruare hoc it' ōes equalàce ſeruari ꝑcipimꝰ nullo diuine domꝰ patrocinio :nulla ſacro ſcaꝝ eccl'iaꝝ fuerētia nll'o qualibz ſe potētia excuſante. ſz ne tm̄ circa mūera reuelàda ſuplicib⁹ ꝓſuluiſſe noſcamur. illō ēt dicēdū obſeruañq̄ ēe cēſeꝰ ut carte uēditio que de ꝓuicíſ ad cōpatoſ ſuplicū ꝓ iuo catōz tm̄ſlata ē ꝓme ꝓſtitutōis tiꝰ cōcludať hoc ē q̄ i initio ꝓſtitutōis ꝓſtitutū ē id iposteꝝ nll'a addita nouatione ſerueť.

c Ab oſtētatōe.i. ꝙuerſatione cauſa laudis. Sanctionis.ſ.hec q̄rit.

e Prohibemus ſcilicet ſe immiſcere uulgari oſtentationi.

g Temptauerit uulgariter ſe obſtentando.

h Urbe romana.ueteri uel noua de quibus hic dicit conſueuerunt in cellulis ut ſupra proxime.accurſius flo.legum doc.

i Prohibemus .niſi ut ſubicit .item hoc in dictis duabus urbibus.

k Numero .qui numerus eſt ut hac.l. iuxta capitolium tegebant uel intra capi.ꝛcetera.ideſt habent licentiam ut legant et ſic audiuntur i capitolio.ſ.ab his qui conueniunt in capitolio ut a populo uel a ſenatoribus.

l Priuilegiis.que ſunt ſ.de profeſ.l.medicos et.l.ſi.

m Auditoriū.hoc expone ut ſupra.

n In his:ideſt ciuitatibꝰ duabus:et nota q̄a premittit oratores etiam ad leges ne dum ad alias cuiuſlibet artes:flos ꝛ tuba romani eloquii. fuit tulius.accurſius.

o Numero:numerus etiam alius ſtatuitur i maximis ciuitatibus ut.ſ. de excu.tu.ſi duas.§.i. et.ii.ſed ibi de aliis hic de romana et conſtantinopoli ciuitatibus.

p In his:ſcilicet ciuitatibus et habeas hic gratuitatis. alias eſt ingratis et tunc dic i his grāmaticis q̄ fallaciis ſt ſapientes et doloſi ſecundum.p. alias garrulitatis.

q Decem:uicium ſcriptoris nam ſupra hoc dixerat ſic ſupra de excu. mu.l. prima.

r Glorioſaz:nota adoleſcentiam glorioſam. itē nota bas artes in adoleſcentia adiſci.

ſ Actores:in hos qui ſe quūtur unū et ceťa ac.

t Philoſophie:per hos etiam medicos potes ꝓprehendere.

u Duos :nota duos iſra numerum alias ſecus i principio .l.Jtem hoc in dictis duabus ciuitatibus ut in Rubrica:et nō q̄ ȯ diuina theologia nil dicitur.item facit .ſ.de profeſſoribus q̄ in urbe conſtan.l.i.

De ſtudiis liberalibꝰ urbis rome et cōſtātinopolitane.

Mpr The.

Q Uiuerſos q̄ uſūpātes' ſibi noia magr̄oruꝫ i publicis magr̄atōibꝰ cellul'q̄ cū lectos uñꝰq̄ diſcipl'os circferr̄ ꝓſueuerūt ab oſtētatōe ul'gāi ꝑcipimꝰ amoueri: ita ut ſi q̄s eoꝝ ꝓ emiſſos diuie ſactiōiſ affatꝰq̄ phibeꝰ atz dānamꝰ iteꝝ fōtetētauīt ñ ſolū eⁱ⁹ qm̄ meretur iſamie notā ſubeat:neꝝ ēt pellendū ſe ex ipa ubi ꝑſať illicite urbe cognoſcat. coſ uō q̄ itra pl'rioꝝ dom⁹ eadē exercē ꝑuati ſtudia ꝓſueŕt ſi ipſ tm̄mō diſcipl'is uacať maluerit quos itra pietes dōeſticos docēť nll'a h⁹ mōi itiatōe phibeꝰ . Sināt ex eoꝝ nūo fuerit q̄ uidēť itra capitolii auditōiū ꝓſtituti hi ōi b⁹ mōis ꝑuataꝝ ediū ſtudia ſibi it'dicta ēe cognoſcāt ſcitūi q̄ ſi adꝑſꝰ celeſtia ſtatuta faciē teſ ȯprehēſi fuerit nil pēitꝰ ex ill' ꝑuilegiſ' ꝓſequāť que his q̄ i capitolio tm̄mō docē ꝑcepti ſūt merito deferūť .hēant igiť auditoriū ſpecial'r nr̄uꝫ i his ꝑmū quos romane eloquētie doctrina ꝓmēdat. Oratōes q̄dē tres numero .x. uero grāmatici i his ēt q̄ faꝰdia grauitatis pollē noſcūť q̄nq̄ numero ſit ſophite ꝛ grāmatici eq̄ .x .ꝛ qm̄ ñ i his ātibꝰ tm̄ adoleſcētiā glorioſa optazꝰ iſtitui ꝑfundioris o⁹ ſcie atq̄ doctrine mēoratis magr̄is ſociamꝰ auctores .igiť unū adiūgi cētis uolumꝰ q̄ phie arcana rimeť duos o⁹ q̄ iuris ac legū uolūtates ꝑdāt.ita ut unicuiq̄ loca ſp̄al'r ȯputata adſignari faciat tua ſublimitas:ne diſcipl'i ſibiūicē q̄dē poſſit obſterpe:ł' magr̄i neue liguarū cōfuſio p mixta l'uocū aures quoꝝ daz āt m̄teſ ab ſtudio lr̄aꝝ aȳtat'

z Auertant q̄ facile euenit in his qui male itēti caſtra edificāt quando tegulas domus numerant .et eſt hic argumentum.q̄ faber non poſſit malſcare iuxta ſcolas.publica enim utilitas que replet ciuitatem ſapientibus prefertur ſic .ff. ſo.ma.lege prima.

co. cõfir. i fi. z. ſ. de aque duc. l. decernim⁹ in fi.

q De alexandrie primatibus.

r c Orporatos. ſ. decuriones illius ẽre. ut patz ex ℞ca. uel de ꝺ̃i bus ex q̃bus dicit q̃ ꝺ̃s ſũt primates reſpectu aliaz ciuitatum.

s fluminis. nili quẽ expedit purgari p agros ꝺa ñ pluit i egypto

t Ex dñio. ſ. loco ubi re ponũt nũmi accepti ex uectigali ut ſacrariũ ubi ſacra reponũt. ut. ff. de re. di. ſacra. §. fi. Et dr a dinumero as. diminu tiuũ. alii dicũt a duo z nũmos ꝺa ciues illi⁹ ẽre dabãt p uectigali duos nũmos q̃lib z ꝺ quibus mõ accipiũt. ccc. ulti ſoli di.

u Ex titulo. puta ex to lõco ſeu riuagio qꝺ ibi peiplẽ repẽſetur dinum mis ꝺa tm̃ ibi reponũt ex alio titulo. ſ. nauiuz q̃tũ tollit ex titulo uec tigali. accur.

x De iur rei p. uel alt⁹ q̃ romanoz. ſic ei i toto boc titulo accipit ut dif ferat a titulo de iur fi. dic ergo q citates regla riter utũt iure ꝑuatoz. ut. ff. dev. ſi. l. cũ q uec. z. j. e. l. ij. z. ff. q me ca. l. metũ. §. aiaduer. z j. tu. ij. l. i. z i fal. iur. iu ſti. z tre. ut. ff. ꝺ admi re. ad ciui. p. l. legatũ. z. ff. ad trebe. l. oib⁹. ſz q̃nz bẽt ius ſigłare ut. j l. i. z. iij. Jtẽ. ff. ꝺ uſur. l. ẽt. ſi cer. pe. ciuitas. z ꝺ ſacro. ſa. ecc. l. fi. z. j. ꝺ uẽdi. re. ciui. l. fi. z j. ꝺ debi. ciui. l. fi. z. l. i z ſ. ne fiſcus. uel res p. l. i. z. ff. ex qui. ca. ma. legatis. z. L. de fideiuſ. l. fi. Jtẽ ſũt alie q̃ utũt iur ſpẽaliſſimo. ut utra q̃ roma ut ſ. ꝺ ꝑuil. ur. ꝫ. l. i. z antyocẽſiũ. ut ſ. ꝺ ꝑuil. l. antyocẽſiũ z ilienſis. ut. ff. ad mũi ci. l. i. z alexãdria. ſ. ti. i. l. ij. z metropolitane ut. ſ. ꝺ metropol. bento. Jte q̃ꝺã bñt ꝑuilegia p reſcriptũ ut. j. l. fi. z. ſ. ꝺ teſtis. ſi ñ ſpẽale bñt q̃ꝺã ius fabricãꝺi monetam p priuile.

y Aquis zc. cuiuſlibet citatis ut i ℞ca notaui.

z Placuerit. idẽ ſi placuerit. ſz creati nõ fuerit.

g Statutũ ẽ. diffinitie ſic i miore ut. ſ. ſi aduerſuſ rẽ iudi. l. cũ z mi nores. ſi autem fuerint legitime defenſa ualz: ſed reſtituitur ut. ſ. de oſſi. q uicẽ. alie. l. i. z. j. l. ij. ibi locutoria. ideo ualz etiam ſi non ſit ꝺfẽſa. ut ſ. q̃ cuiuſq̃ uniuer. l. i. §. cuiꝫ. z. l. ciuitates. quia con tra minorẽ. ff. q̃b uſ ex ca. in poſ. l. boc ãt. z facit. ff. de reg. iur. l. ꝫ tra pu. z qꝺ legit. p. l. i. L. quo z qñ iu. ſic ut ꝓponis. z. l. ſi ꝑſes.

b Nihil. ipſo iur alq̃ dicũt q̃ per reſtitutionẽ ar. ſ. ꝺ ſẽ. aduer. fiſ. latis. l. i. ſz ibi fuit ꝺfẽſa reſ pu. uel fiſcus. licet ꝑuaricatio iteruene rit. z adde q̃ nõ. j. l. ij. accurſius.

c An reſ pu. actiuſ citatis q̃ romãe. ne ſit ꝓtra ſ. i q̃b⁹ cau. pi. ta. ꝓtra. l. i. z. ij.

d Propoſitis. ius ceſſũ: alias ſecus ut. ſ. de ꝑuile. l. iij. z. l. fi. ꝓtra ſed alii dicũt ex ſola ſatiſfactiõe niſi i ꝑiudiciũ ei⁹ fiſci ut i ꝓtraruſ q̃ nõ placet. ut. ſ. ꝺ fideiꝫ. cũ aliter.

e Nacta ẽ. ad qꝺ. ſ. de ꝑuil. c. antiocenſium.

f Non proſpexit. ex conuentione.

g Perſonale. ſ. tm̃ ñ bypotbecariã. ſed perſonalẽ bẽt ꝑuilegiatã tã tũ ut. ff. de ꝑuil. cre. l. boniſ. §. reſ pu. ꝓtra. ul ibi ꝺ roma. z facit

ff. qui po. l pig. ſi pignus z. l. fi. i pri. z ꝺ iur fiſ. l. res. §. i.

h Rem pu. romanoz ẽm quoſdã. uel uerius aliaz cita tũ ut. ſ. i ℞ca. z pone i ꝓtractu. ut z. ſ. exqui. ca. ma. l. res pu. uel i iudicio ut. ſ. l. i. ſz iſra q̃tũ tẽpus uidetur ꝓpetuo qz ſupeſt pupil. ut pꝫ. alij infra triẽniũ ut. ſ. de ſẽ. aduer. fiſ. la. l. i. tertij uſq̃ ad quadriẽniũ a die leſiõis qñ fit i ultio die miorif etatiſ ut. ſ. ꝺ tẽp. reſti. l. ſuperuacu az qꝺ ñ uideꝫ ſta re qr dicit pupil lã nõ dicit miorẽ Et eodẽ modo di cit i eccłia ut. ſ. ꝺ ſacro ſan. ecc. l. fi. z i aũt. ꝺ nõ alie. §. ſinim⁹.

i De adminiſtra tione rez publi. paz eẽt ciuitatez babere iura niſi eẽnt q ea admini ſtraret ut. ff. de o ri. iur. l. ij. §. poſt orig. z caue q ij eligũt p decurio nes cõuẽtos per magiſtratus uel p ſpoſ magiſtrat⁹ ut. ſ. ꝺ decu. l. ij z ꝺ ſuſcep. z ar. l. exactiones. z ff. ad municip. l. lucius. z ſic alii⁹ eſt magiſtratuſ q iuriſꝺitionẽ exer cet: alii⁹ magiſtra tus q tẽporalia gerit ut bic z. ff. eo. per totũ.

k Si ℔legez. i. ꝑuilegiũ. z ſic i fi. ul dic ℔ legez. i. cõſuetudine q̃ eſt lex ut inſti. de iur naturali. §. ex nõ ſcripto. z ẽm boc ſũt ſitta ſ. ꝺ eman. li. l. i. z. ff. de reſti. l.

De alexandrie primatibus

I Mpera:

Corporatos citatis ale xãdrie ꝛpurgãꝺi flũinis onere liberam⁹: z p tenore di ſpoſitiõis tue quadrigẽtos ſo lidos ex uectigali mẽorate ciui tatis ꝓcõmodare ꝺcernim⁹. J ta ut ex titulo nauiũ modis õi b⁹ ꝛpreſentẽtur.

De iure rei publice.

I Mpr.

Siquis aduerſus rẽ p. ide fẽſa i ea ſpe i qua nz ꝺfen ſores creati fuerit: nz ut cr̃areẽt placuit ſtatutũ ẽ actionibus ea⁹ nihil ꝑiudicatũ eſſe.

I Dẽ. M.

Ma reſ p. i cuius locuz uos ſucceſiſtiſ eo ꝺa ſatiſfeciſſe debito, ꝓpoſitis ius pignoris i eo fũdo bẽat ap ſuũ iudicẽ qu eriẽ. ſi ei nz bñficio ſibi cõceſſo id ius nacta ẽ: nz ſpecialr i ob ligatiõe pignoris ſibi, ꝑſpexit cã eius ñ ſepaz a ceteris cr̃ditо ribꝫ q̃ habeãt ꝑſõalẽ actionẽ

I Mpera. Al.

Rez pu. ut pupillã extra õ ꝺinẽ iuuari moris eſt.

De administratione rez pu.

I Mper. ꝺio.

Si ſecꝺz legez citatis reſ p. cuius mẽiniſti ruina colla

I Mper. Leo.

Sique hr̃ditatis uel legati ſeu fiꝺicõiſſi: aut dõatiõis

pſis edificiis tuis diſtraxit are a nihil cõtra huiꝫ legis tenorẽ rector ꝓuincie fieri patiet.

I Mpera.

Rendũ uectigalẽ i ſ ſuis q̃ buſcũq̃ tẽporibꝫ debite q̃ titatis iferaz iuito poſſeſſor au ferri nõ poſſe manifeſtũ eſt.

I Mper. ꝺio.

Contra eos q rẽ p. admini ſtrates p officii neceſſitatẽ ſub cõꝺitiõe relicti fideicomiſ ſi ſatis accipe ꝺbuer q̃ti rei p. iteſt ſatis. ñ eẽ acceptũ dirigẽ ꝺa eẽ actiõez pſpicitis.

De uẽdẽdis rebꝫ ciuitatis

I Mper.

Si ſine ulla ꝺitione ꝑdia uẽdẽte re pu. ꝓparaſti: pfecta uẽꝺitiõe nulla rõe uereris ne adiectiõe fca auferri tibi do miniũ poſſit. tẽpora ei adiecti onibꝫ ꝑſtituta ad cas fiſci p tinẽt niſi ſi qua ciuitas ꝓpria legem habeat

I Mper. Al.

Qui ãuis icremẽtũ cõꝺitiõi facte publici ꝑꝺi ur afferri ñ tñ additamẽti ſpe oz fidẽ locationis ifringi. ꝑſertim cuz tm̃ ia tẽporis ex contractu de ceſſiſſe proponas.

I Mper. Leo.

Sique hr̃ditatis uel legati ſeu fiꝺicõiſſi: aut dõatiõis

iij. §. fi. z ℔ boc uincit legẽ. q̃ dic ut. ſ. q̃ ſit lõ. conſue. l. cõ ſuc. z facit. j. ti. ij. l. i. z. l. ij.

l Vndũ. uectigalẽ. i. emphiteoticũ q̃ dic ut. ſ. ſi ager uecti. l. j. z. ij. z facit de admi. tu. l. non eſt.

m Contra relicti. ciuitati.

n Acceptũ. i. q̃ nõ eſt ſatis acceptũ quia debitor eſt non ſoluẽdo.

o Actionẽ. utilẽ neg. geſt. ut. ff. de neg. geſt. l. iij. §. bac acti one. uel i factum. ut. ff. ꝺ magiſtra. ꝫ. l. i. i pri. z. ſ. ut in poſ. l. fi. ſed ꝓtra. ſ. ti. i. l. pe. z io eligit ut mior ut. ſ. ſi tu. uel cu. l. fi. uel bic nõ ẽ iq̃ reſtitutus cũ debitor factꝫ ñ ſit ſoluẽdo

p De uẽdendis rebꝫ ciuitatis. qꝺ faciunt adminiſtratores ſu perioris ciuitatis.

q Si ſine cõparaſti. cum ea ſolẽnitate q̃ eſt. j. eo. l. fi.

r Vendítione. de qua pfectione dic ut inſti. de ꝓtrahẽ. emp. in prin.

s Dominiũ tranſlatũ adiectione ab alio. Dominiũ traditiõe facta ut ſubicit i eo quod dicit tranſlatũ ut. ſ. ꝺ rei uen. ꝑuũ. ſed quid ſi nõ erat fca traditio ℞. agit ex empto ad itẽſſe ſi a lii uendat ciuitas. ut. ff. de ac. emp. l. i.

t Preſtitũ. a lege puta. xx. diez ar. ſ. ꝺ ſac. ſ. ecc. aũt. boc ius: ſecundũ legem q̃ boc dicat nõ babes: alii lx. dicũt ar. ff. de edil. e. q̃ ſi nolut. §. pe.

re. naut. l. ij. accursius florentinus.

b Incidi. i. sculpi uel ī pmi sic. ff. de ori. iur. l. ij. §. postea ne diutius. z repete hic iubeūs q̄ ē. §. sic in li. moysi in lapidis.

l De annonis ciuilibus Rubrica. ac.

k a Annonas constātini. ar. ꝓtra insufficientes doctores ut ēt scolaꝛis optinui facilius ad uocentur. ac

l Et his ānonis scolaꝛ. s. si nihil meruerūt. uł dic q̄ sua scola uel uniuersitas hec ñ reuocet. ac.

m Sanguis. uł ēt suꝝ sanguinis ut stati colligitur.

n Sestū. hoc de iam pceptis ut. ff. de usufr. l. defuncta. z facit. §. de inoff. t. oīmō. §. fi. z de colł. illici. z. j. ò silen. l. fi. z de eroga. mili. l. nō ne his z q̄ nulli. ñ pos. l. b. §. fi. q̄ faciūt ut mōtuo nulitāte aliq̄d ad here dē ò functi transeat. Itē ar. ē qò i dē sit in p̄benda clerici iā pcepta.

c Entū tribui ꝯ. simile additamtum. sit qñ̄ p̄bendis ad qò. §. ti. i. l. i. z subaudi. ut hic p singulos annos z sic q̄ ē ā p singulos dies iungitur superioribus.

p Apicib̄. idest nr̄is lr̄is missis ⁊c. ac.

q Donationis. faciunt p. l. ustā augendo ānonas.

r Nr̄is militib̄ s. uel dic ōnibus tpe. s. necessitatis

f De mendicāti b̄. qr ñdicantes reficiunt̄ publicis ānonis de q̄bus ē dictū. z dēt boc fieri. s. de iure ñdicantib̄ nō ficti cie. Jdeo ò mēdicantibus ualidis i. robustis quos spanaldos uel galiotas uulgus appellat q̄ mendicaꝛ nō debēt ne miseris z uer debilib̄ panē auferant ut hic. z i aut. ò que store. z. b. q. b. c. nō ōnis z. lxxx. di. c. i. Et glo. sup matheum iusti? feceris si iniuste petēte correxeris q̄ si ei dederis. ac.

t c Anctis questū. q̄ publice panē querūt. ac.

u Incerta. quia ignoraꝛ utrū uere egeāt uel non.

x Infirmitibus. f. ic se gerūt quasi ñ hēant artē cū hēant. z ita fingūt se debiles cū sint fortes qr nolunt laborare. sed ñdicādo fine labore uiuere. accursius florentinus.

y Necessitas. laborandi eo mō quo sequitur z dic iferatur per questorem. ut in aut. de questore. ac.

z Proditor. i. delator sic. §. p quibus. e. f. l. fi. ac.

q̄cq̄d ex p̄dicta rōe accreuerit ad cumulū eiꝺē̄ auri q̄titatis z fruñtarii tituli firmiter redū dare legisq̄ tenorē huiꝯ eneis tabulis incidi.b

De ānonis ciuilib̄.

i Mpr.

a Annonas publicas non tā titulis dignitatuꝫ q̄ singulox uiroꝝ meritis attributas di ui constantini liberalitas ac claruit ideoq̄ nihil ex his scolarū nōie uēdicet. sed ꝑ unius cuiusq̄ merito que sūt concessa seruent ut quicūq̄ pceptaꝝ annonaꝝ emoluñta uel in hr̄des ꝓprios iure sāguinis transfuderunt uel in extraneos distractionis titulo transcripserunt maneat quod gestū est uel hereditatis merito uel alienatōis arbitrio. ii Mpr Mar.

c Entuꝫ. xxv. modios fruñti ꝓter solitū canonē ꝑ singulos dies ò pñti sexta idictōe ex die kalēdaꝝ ianuariū nōie parapateumatis de horr̄is publicis huius alme urbis insita nr̄e pietatis liberalitate tribuimus datis sacris apicibus ad sublimissimā quoq̄ ꝑ oriētem p̄fecturā quib̄ possit z modū nr̄e donationis agnoscere z i cunctant prebere que iussimus quā modēationē iugit̄ z ꝓpetuū ciuibus nr̄is debere cōferri ualiturā in euū hac. l. sāctiūs.

De ñdicantib̄ ualidis.

i Mpr. Ua.

c Anctis quos in publicum questū icerta mendicetas uocauerit ispectis exploret in singulis z integritas corporuꝫ z robur ānorū atq̄ inertibus z absq̄ ulla debilitate miseran dis necessitas inferat ut eoruꝫ q̄dem quos tenet ꝓdictio seruilis ꝓditor studiosus z diligēs dominiū consequat. eoꝝ uero quos nataliū sola libertas ꝑsequatur colonatu ꝓpetuo fulci at q̄squis huiusmodi plenitudinē ꝓdiderit ac ꝓbauerit salua dñis i eos actōe q̄ uel latebrā forte fugitiuis uł mendicitatis subeūdū consiliū prestiterūt.

De nautícis tyberinis.

i Mpr.

q Uli nauē tiberinā hr̄e fuit ostensus onus rei. p. ne cessariuꝫ agnoscat. qò cūq̄ igit nauigiū i alueo tiberis inuenit ꝓpetētib̄ z solitis obseq̄is māci pet ita ut nlla dignitas aut ꝑui legiū ab hoc officio uēdicet.

De fruñto alexādrio

i Mpr.

In extimatōe fruñti qò ad ciuitatē alexādrinā cohibet q̄cq̄d ò cr̄to elogii z ꝓstasii mūer z ꝑ nauicleoꝝ tuēda sub stantia eminētia tua dispositi roboraūs atq̄ ut curialib̄ ꝑde auferat occasio iubeūs eos ad huiꝯmōi solicitudinē affectan dā nūq̄ accedeꝛ sꝛ ò signata officia tuis ꝓuisiōib̄ examiata sollicitudinē ꝓpria iplere.

i Mpr. Ua.

d Jurnos. c. z. x. modios ali mōiis alexādrie ciuitatis addi ò cerniūs ut nēo puer eo qò nūc usq̄ ꝓcepit z pisicoregie noñ pēit? āputeꝛ z tesser designet z nr̄e pietatis noie cēseāt

a Plenitudinē. ał leuitudinem. s. fictā. ał plenitudinē. i. ualitudinem z est sic. §. de collu. dete. l. fi. ꝓtra i aut. de questore. §. si uero. ubi dicit q̄ fui dñus liberi ope publico mācipant. So. hec corigit̄ fꝛ quos dā uel ibi in his qui i sacra urbe repiūt̄ qī cū eis mutius sit agēdū uł loq̄t ò his q̄faciūt se uideri egros apponētes herbā uel alió ut ptíme scāt ibi non sic deliquūt. sed solū fingūt paupertatē seu debilitatem. ac.

b Actionē furti. z serui corupti. ut. ff. de seruo corup. l. i. z §. ò fur. l. aduersus. ac.

c Prestiterant. siue ał facturi nō erāt ut. ff. de fur. l. q̄ seruo. z l. si q̄s uxorē. §. neq̄. uł ēt si esset qr non oportet laudando augeri malitiaꝫ ut. ff. de ser. cor. l. i. i fi. z facit insti. de obli. ex delic. §. opere. z. ff. de uer. si. l. sepe. §. fi. z. ff. man. l. i. §. fi. z. §. de muril. l. q̄ aliquē z. j. ò agri. z cen. l. ōnes pro fu. z. §. de fabri. l. fi.

d De nautis tiberinis.

q Ui nauē tiberinā q̄ nauigat i flumine ꝯueniēdo in romā uel extrahendo ducēdo ad castra. ac.

e Uendicetur. i. seperaꝛ tur uel remoueatur. ac.

g De frumento alexandrino R̄ca.

b In extimatione. prefectus orientis statuit munus. i. sallarium duobus officialib̄ quos eligit ad congregandum frumentuꝫ ad ciuitatem alexandrie z nauclerijs pro extimatione frumenti ídest secūdum quantitatez q̄ ferri facerent puta. ꝑ modio tantum q̄ iperator hic confirmat. z dicit a modo curiales non elegēdos aa hec officia.

l Elogij. nomina sunt officiorum z. in li. M. est emendatum debito decreto elogij. ac.

k Officia. in predictos duos uiros. ac.

l Diuinos alexandrie. ab Alexandro puero magno sic dicta cui fauetur hic in alimentis. Jtem z habet iuridicuꝫ ut. §. de offi. iure. di ci alexandro. Jtem aliud ut z. j. ti. i. l. i. ac.

m Nemo priuatus. accursius florentinus.

n Coregie. una dictio z dicitur parisicoregius z parisico regia qui est iuxta regem apari iuxta z rege colligitur ergo boc nomē eius offscio z per boc effectus. ut. §. defectus a nullo quia forte male se habuit in congregatione frumenti z comittitur electio prefecto ut. §. l. proxima. accursius florentinus.

o Et tessere. s. frumentarie. ut. ff. de iudi. sed z si. §. i. ac.

p Censeantur. ut dicantur tessere honori imperatoris ad qò. §. ò iusti.

t Transferri. cogit ergo in totū q̄ partē maximā distraxit. z dic titulo nēditiōis ñ gratis q̄. s. gratis dat soluet tm̄ q̄tū eū tāgit p rata ẓr

u Locū. i. fiscus ei successit i totū l' in rē aliquā.

x Jus uet⁹. si fisc⁹ uēdit iur̄ suo. Jdē si credēs suā per. l. zenonis. ut. s si aduersus fis. l. fi. z. j. de fū. pa. l. i. z de quadri. pscrip. l. ij z fi. z in sti. z de usuca. in fi. z s. de cap. pi. l. i. sz ar. ꝓtra. ff. de pe. hr̄. nec ullā s. item si q̄s a fisco. sz usz ad quadriēnū agit citas ꝓtra erariū ut. l. bñ a zenone.

y Molestiā. priuilegiatiō ēgo ē fiscus q̄ citas ad q̄. ff. ad mu. file.

z Nemo. nisi fiscus uel dic nemo. i. oio.

a Possideat. z fecerat ꝺbitor locū fisco ut predixit.

b Rei p. i. fisci. hoc forte. j. quadriēniū ut. s. de quadri. prescrip. l. i. ul' dic. i. citatis.

c Patris. i. curatoris l' defensoris ad q̄. i aūt. usiur̄. q̄. p̄. §. i. z nō i debitore citatis quatuō specialia primū. s. eo. l. i. fin q̄ cū parētes ab eo q̄uis bona fide a re p. ꝓueniūt. terciū q̄ personaꝝ ꝓcīt quāuis in rē successerit. Quartū q̄ totū cōpellūt debitores pr̄imoniū uēdere q̄ partē maximā uēdidit. ut hac. l. Quitū. ut. ff. de usur. l. ēt.

d De periculo noiatoꝝ electores officialiū tenē tur ut hic. Jtē fideiusso res. ut. j. ti. i. l. i. Jtē ut ipsi met ut ti. ij. z dicas minores magistratus nominatores teneri ñ p̄ sides q̄ sūt quasi confirmatores ut. s. ꝺ suscep. exactores. z insti. de satisda. tu. §. fi. z. ff. ꝺ magi. ꝓuē. l. i. §. i. z actio q̄ i eos datur cōpetit ēt in herede ut. insti. d. §.

e Jq̄ fideiussores. i. q̄ maxie cōtra uos est sednō noc z hoc casu ecus in nōiatore tutoꝝ ſm p. qr tenēt ex eo dolo qꝺ nō curauerūt cūm ut. s. de ma. ꝓ. l. ij. sz nō placz imo idē q̄ in his ut. ff. de ma. ꝓ. l. ij. z. l. i. §. si magistratus i fi.

f Exegistis. quod facere debuistis ut. ff. de admi. re. ad ciui. l. fi. §. ij. z. j. ti. i.

g Mutilatū. siue ergo fideiussores idoneos accepistis siue nō si fuerūt soluēdo finito offio ñ tenemini. ut hic z dicto. §. si magistratus nisi post finē e uestigio. i. in cōtinenti desijt esse soluēdo ut. ff. de neg. gest. diuortio. Jtē hic q̄ fuerūt soluēdo uos ꝓbatis. ut dcō. §. si magistratus z. s. de proba. ex persona. z facit. s. ꝺ diui. tu. l. i. z. ff. ad mu. l. imperator. §. i. z. l. ordine. §. i. z de admi. re. ad ci. per. l. ij. §. si eo. z. s. de accep. l. ij. Sit. post finitū officiū.

h Dānaꝝ. sortis nō usuraꝝ nō penaꝝ ut. ff. ad munici. lucius. §. paulus cū cōstitutionib⁹. z. l. libertus. §. i. z. j. ti. i. l. i.

i Successores: papa nominaut Ulp. ul. african. Africanus Pap. male gerētē z nō pap. nec ēt Ul. sz africanus tm̄ z facit. j. ti. ij. si ita. z. s. de suscep. l. ij. z de ꝓue. fi. ꝺ. qm̄. sed ar. cōtra. ff. q̄ ui aut clam. si ergo.

k Denominauit. ergo ad magistratus ptinet nominare succes. hz. p. sic viij. q. i. c. i. §. i. z. §. his oib⁹ sed nō eligit. ut in aūt. ꝺ defen. ciui. §. fi. ac ceteri officiales per decuriones uel ab eis ad hoc electos. ut

§. ꝺ scur. l. ij. z ꝺ suscep. exactores q̄ cuiuscq̄ uniuer. l. itē. §. i:

l Nominatim. itrāsitiue. Et nō. ar. contra. ff. de hr̄. isti. l. fi. ubi heres heredis sz nō obstat. illi ei successores iuris sūt.

m Nominatorez. nec ad fideius. nominātis. ut. ff. ad muni. lib tus. §. p. sed patrē nominātis sic ut co. ti. l. ij. §. i. sz nō tenēt bi ōs. sed nominator pr̄ fideiussor i pēis uel uuris ut. s. l. proxi. nō extranes sz rei. p. ut. ff. ad mu. l. ij. §. i. i fi. z de pecu. lz. §. fi. accursius.

n De piculio eorū. nō bos conuēiri post excussos reos q̄ dicit. ff. de admire. ad ciui. p. l. ꝓor. §. fi. ac.

o Jdeiussorē p tinēt. q̄ lia fē ff. ad mu. l. ij. sz uidet cōtra i eo ti. libr̄. §. p. so. nominare successorē ñ ē oio i rē p. gere. Jtē dic p tinet p̄cipaliter. ut ñ ob. ff. ꝺ pecu. lz in fi. z. ff. ad mu. l. ij. §. p. z facit. ff. ꝺ fide iuss. l. fi. z de p cu. qui ꝓpr. o. § ut i ceteris.

p Jrrogētū. q̄a deliquit i officio z ē sic i pēe nomināte ut. s. ti. l. nō. ideo q̄ si pignora. hic dedit iid teneant. z tūc in quo z q̄ñ ipse pōt ꝓuēiri ut. ff. ꝺ admire. ad ciui. per. l. prior. §. fi.

q Quo quis ordine ꝺ. ēt si duob⁹ ēt massariis

s Simul. i. simpliciter sepatis als tenet q̄libet pro sua parte. ut. j. l. prox. §. i. z ibi nō.

t In solidū. hoc ipso qꝺ simpliciter ut z. j. l. prox. z dic q̄ simr gesserūt ut. j. l. prox. in pri. uel diuiserūt iter se. z tūc i solidū sed ordine qui ē. ff. ad munici. l. lucius. z. l. impr. Jtē potest loqui q̄ñ nullus gesserit ut. ff. ad munici. lucius i prin.

u Eius. rei p. de qua dixit. z dicas q̄ unus tm̄.

x Administrauit. ibaudi fideiussorū z noiatoꝝ ut. ff. ad mu. quid ergo in pri.

y Honorarii. nempe ut ad heredes non trāsit offm̄. ut. s. de neg. gest. curatoris. Jtē nec periclm nisi ipse heres administr z qui de dolo. et lata cl'pa propria tenet ut dcō. l. z. ff. de here. tu. cū ostēdimus. z de mag. ꝓuen. l. non similiter. z facit. s. de admi. tu. l. tutores in prin.

z Quotiēs unusq̄sq̄. dicūt quidam hoc expresse non aliter ut hic z per aūt. de duobus reis. sed dic hic hoc ture. hoc ēt non expsso z uidetur sēp agi eo ipso qꝺ non sepat ut. s. p xi. z. ff. ad municip. impr sed hodie forte ꝓtra p dcāz aūt. z dicas q̄ hic ambo gesserūt alias seruat ordo q̄ est i dcā. l. ipr.

a Jd munus. uel etiā ipsi interse diuiserī quo casu secus ē i tutoribus ut. ff. ꝺ admi. tu. l. lucius. §. i. i fi. z. s. de diui. tu. l. ij. in fi. z adde distictionem q̄ est. ff. ad munici. impr.

Ab eo ât a quo cōstat fortuna z suaz partē maximā recessisse ēt ſlquam portionē que aꝑ eū resederit trāsferri ad idōeū oportebit. Qꝺ si qspiā debitor rei. p. ciuitatis fisco nr̄o locū fecit: ēpto resq̄ fisco nr̄o ꝓparauerūt māifestū ē secꝺz ius uetꝫ z r̄scripta diuoz cōstitutionesq̄ nr̄as debere nullā molestiā sustinere. q̄ si q̄s debitor nō cōparuit uel certę oia sua ita consūpserit ut nemo aliquā rē ex eiꝫ bōis possideat id debitū ꝓuenit ad dispēdiū rei p. ptinere ideoq̄ cura pr̄is citatis apꝺ idoneos l' dīos rusticoz pdioz pecūia collocāda ē.

De picto noiatoꝝ.

Lex.

Jqui a te collegaq̄ tuo magistratus creati sūt ēt si maxie fideiussores ñ exegistis tam̄ si p id tēpus quo magistratus bonō deponebaꝫ soluēdo fuerit picto uos creatiōis nō fecerit obnoxios ex eo qꝺ casu aliquo pr̄imōi num eoꝝ mutilatū sit cum cessati oni sue debeāt hi iputare: dānaq̄ rei p. siqua ob culpā eoꝝ passa est sarcire q̄ cuz noie publico eos cōuenire potuisset id facere supersederūt. l Ppa. M.

Jsuccessoris tui successor non idoneū loco suo magistratū denominauerit administrationis eius piculū ad tuā pso nā spectare nequaq̄ pōt. eteim nominati successorīs dūtaxat q̄s q̄ periculū suscipere ꝓpellit ne ad nominatoris nōiatorē ma nus iure porrigi possūt.

De periculo eoꝝ q̄ magistratibus interuenerūt.

Lex.

Jdeiussorīs magistratuū i ius que ad rei pu. administratione ptinent teneri nō i his que ob culpā l' delictū ei pene noie irrogēt tā mihi q̄ diuo seuero patri placuit meo.

Quo q̄s ordine cōueniatur.

Lex.

Et si duobus simlr cura pecūie citatis nō tm̄ sepatis portionibus mādet sigli nō ꝓ u tril portione sed i solidū rei p. obligant. cū ât ꝺ indemnitate ciuitatis eius querit prius eiꝫ bona q̄ administrauit ac moꝝ si satisfierī nō poterit college cōuēiūt uos tm̄ q̄ hrdes uniuſ excuratoribus extitistis dānū si qꝺ post mortē eius dolo ul' clpa collegaꝝ accessit honorarii nō ē rōis.

Lex. Seor.

Quotiēs duobus nō seperati sed p idiuiso munus iūgit z ita unusquisq̄ eoꝝ periclo soliditatis uidet obstrictus manus ad nominatorem priusq̄ utriq̄ qui id munus administrauerit

a Fisci. ad res fiscales ꝛ fisco uenditas ut. ſ. de fide instru. ꝛ iur aste. fis. l. ſi itra. ꝛ. ff. ad mu. l. lucius. §. fi. Item hec adiectio ñ fit nisi semel ut. ĵ. ò loca. fun. ciui. l. ŭ. ꝛ facit. ĵ. l. ꝓxi. i hoc ergo plus hẽt fiscus q̃ ciuitas sed ẽptor minꝰ qr hoc dz ꝓbari i utilitatẽ citatis uerũ ut. ſ. ò sac. l. ec. aũt. hoc ius põ. i fisco sufficit cõ fessio ut. ſ. ò q̃ dri. prescrip. l. ŭ. §. ad hec.

x Quãuis publici p̃dii. i. citatis cuiuslibet ĩdubitant' fm õs. qd ãt ò p̃dio fisci ℓ pr̃imoniali ℞o. p. idẽ sic q̃ i uẽditionibus tm̃ fis. locũ hẽt adiectõ nõ locat. ut. ff. ò edil. e. sciẽdũ. Sz tu dic aut petuo ẽ locatio facta ꝛ ñ locum bz licitatõ. aliaſ sic ut. ĵ. de fun. patri. l. uŭ. ꝛ. ĵ. ò loc. fũ. ci. l. fi. ꝛ facit. ſ. ò alluuio. l. fi. ꝛ. ſ. loca. ſi olei. Itẽ facit. ff. de iur̃. fis. l. tŭ. §. diui. ꝛ de publica. l. cõte. §. fi.

y Ipſe. i pretextu. ac.

z Tẽporis. q̃ sufficeret ẽt i uẽditiõe. Idẽ ergo inuit ꝛ si nõ tm̃ ul' dic aliò ꝑue tempus.

a Si qua peruenerant. bis mõis ad citates põt puenire ut ſ̃ ò bere. inist. col legiũ. ꝛ. l. br̃di tati. ꝛ. ff. de lei. si qs a ñ. §. fi. ꝛ. l. si beres. §. uicis. ꝛ. l. citatibus. ꝛ ad treb. õibꝰ. ꝛ qñ hereditas puenit ad citatẽ tũc citas cõstituat actorẽ q̃ agat ꝛ excipiat ut. d. l. õibꝰ. ꝛ. l. se. ꝛ caueat ò rato si dubitaſ de decreto ut. ff. q̃ cuiusq̃ uniuer. l. itẽ. §. actor. sz unius tota uel pars maior ò calũnia iurat nõ ipse cũ hãt istar ꝓcuratoꝝ fm. p. tu dic aliꝫ ut nõ. ſ. ò iur̃. ca. l. ŭ. §. hoc ẽt. ꝛ nõ q̃ hec lex dicit de domibꝰ ꝛ ãnonis que quasi imobilia sẽ ut i aũt. de nõ alie. §. i. sz dic idẽ de p̃diis rusticis ut. ſ̃. l. i. de bis que seruari non possunt dic q̃ etiam sic decreto uendunt tutores ut. ſ̃. de admi. tu. l. lex in fi. ꝛ. l. fi. in fi.

b Publica. quod potest fieri ò re. di. sacra. §. fi.

c Inclyta. costantipolitani parte ad hoc. ff. ad municip. l. q̃ maior. ꝛ. ſ̃. de leg. si q̃. ꝛ de prediis tu. l. ŭ.

d Scripturis. non tactis sic. ſ̃. de epi. ꝛ cle. aũt. sed iudex. eẽt enim difficile pro re forte minima tot iurare. Item quia i principio iurauit fideliter consulere ꝛ satis est si nunc ad memoriam reducatur per presentem scripturam. sic. ſ̃. de iudi. rem nõ no. Item sic in aũt. ut liceat ma. ꝛ auie. §. q̃ autem. alii dicũt q̃ etiam corporaliter iurant quasi hec uerba cum effectu intelligantur ut in multis uiris articulis de corporali dicitur.

e Unumquenq̃. sicut in aũt. ut iudi. nõ exspec. sa. iuſ. §. i.

f Sententiam. ideſt consilium. sic. ff. de sena. l. fi.

g Contractus. id est cum predicta solennitate factus.

titulo dom' aut ãnõe ciuiles aut qlibet edificia l' mãcipia ad ius i clyte urbis ul' alteriuſ cuiuslibet ciuitatis puenerãt[a] siue puenerit sr̃ his licebit citatibꝰ uẽditiõis ꝓ suo cõmodo inire ꝓtractũ ut sũma p̃cii exide collata ad r̃nouãda siue restaurãda publica[b] mẽia dispẽsata ꝓficiat. idefẽsa ꝟo cura ꝓspiciẽtes ne q̃s aduersus ciuitatũ cõmoda q̃cq̃ moliri possit icõmodũ. sz sic ulla fraude uel colludio seu ꝓueniẽtia huiꝰmõi uẽditiões ꝓced ãt hoc i posteruz obseruãdũ cẽsemus. ẽt ut siq̃dẽ ad hãc iclytã[c] urbẽ domũ uel ciuiles annonas aut alia quelibet edificia l' mãcipia ptinẽtia ꝓtigerit uenũdari ñ al'r nisi ipiali auctoritate uẽdãt. i prouiciis uero presentibus omnibus seu pluribus parte tã curialium q̃ honoratorum ꝛ possessorum ciuitatis ad quã res predicte pertinẽt ꝓpositis sacrosanctis scripturis sigillati unũquemq̃[d] eorum qui conuenerit iubemus sentẽtiã[e] quam putẽt utilem patrie sue designare ut ita demum decreti recitationẽ in prouiciali iudicio iterue niẽte emptore cõpetẽtem possit habere cautelã. hos aũt uenditi onũ contractus[f] siue iã cõpleti fuerit siue postea ineũdi fuerit prestabiles[g] esse censemus.

De debitoribus ciuitatũ.[h]

1 Mp.

h Stabiles. sine timore adiectionis ut. ſ̃. l. i. ꝛ. ŭ. ꝛ nisi cum hac solennitate fiat reuocatur cum frucubus sed uenditor non ciuitas tenetur de euictione ut. ſ̃. de sacro san. ecc. quires. ꝛ. ĵ. de agricolis ꝛ cẽ. l. quemadmodum. Item adde q̃ pretium probari debet uerum ut aũt. hoc ius por.

i De debitoribus ciuitatum.

In On prius[k] debitorem rei p. honorem i rẽ p. subire q̃ is qõ deberi ꝓfiteri[l] cõuẽtus exsoluerit tã i eis q̃ diuoꝝ ꝓncipũ ꝓstitutiõibꝰ ò claratã. 1 Mp. Cõ. Aud[m] eos quos supstites integris facultatibꝰ eẽ prouideris: uel quorũ heredes i colonia retinent[n] pr̃imonia sortes r̃i pu. pseuerare debebũt. ita tã ut annuaſ usuraſ suiſ q̃busq̃ tẽpõibus exsoluãt cũ simℓ ꝛ rei p. uti le retinere idoneos debitores ꝛ ipsis sit cõmoꝺ cumulũ ò biti minie nutriri. ꝛ q̃a nefas ẽ obnoxiis[o] corporibus alienatis sorte cũ scribere citates placuit. Si q̃s debitor rei pu. ciuitatis quippiã ex eo pr̃imonio qõ habuit cũ pecuniã rei pu. sumeret donauerit ul' distraxit uel qualibet i alium rõe cõtulerit qualitate rei alienate pspecta atq̃ õibus debitoris facultatibus consideratis quas habuit cũ ei pecunia crederetur pro rata[p] ab eo qui ex debitoris facultatibus aliquid detinet ex sorte atq̃ usur̃ postulare. Itaq̃ quotiẽs minus doneũ deprẽdit eius patrimoniũ cuius nomẽ ciuitati alicui iueniť obnoxium iuder cõi diligẽtia ꝛ solicitudie ò bebit iq̃r̃ ad quos ex qualibet ꝓditiõe trãsierit ò bitoris facultates ut sigℓi eque estiatiõe habita ꝓ rata rex quas possidet ꝓuẽiať psõalẽ actionẽ[r] ꝓtra eũ habiti ò bitorẽ q̃ ipiſ soluẽtibꝰ liberaťſ

k On prius res puiuusque ciuitatis. ut ex Rubrica patet ꝛ ex continuatione superiorum titulorum.

l Exsoluerit solenniter ut. ſ̃. de predi. ca. l. ŭ. Idem si fideiussor rem ℓ pignus dederit. ꝛ dic debitorem ex poss. uel uectigal. uel ex qualibet alia administratione. non aliunde. ut. ff. de mu. ꝛ ho. rescripto. §. i. ꝛ facit de publi. loca. §. debitores ꝛ de le. scien dum in prin.

m Aud. prouideris: loquitur uerino curatori ciuitatis.

n Retinent. ideſt retenturi sunt. ꝛ facit. ſ̃. de uſ. l. si bene.

o Obnoxijs. ideſt obligatis expressa conuentione uel etiam priuilegio tacite non alias ut ſ̃. de iur̃ rei publice. l. ŭ. ꝛ secundum hoc agitur hypotbecaria. uel uerius dic nec expresse: nec tacite erant obligate: sed dicuntur obnoxia eo q̃a ipse debitor ẽ onoxius: ꝛ secundum hoc agitur conditione ex. l. si enim esset hypothecaria indiuidua ꝛ insolidũ esset: ut ſ̃. si unꝰ ex pluribus heredibus debi. uel credi. l. ŭ. nisi cum legatarius agit hypo. pro rata sicut personalicontra heredem legantis ut. ſ̃. communia de le. l. i. in fi. Item ꝛ quando duobus obligatur simul uterque agit secundum quantitatem debiti. ut de pigno ꝛ. si fundum. §. si duo. Item cum duo cã damp. infecti. mittantur in poss. contrabitur hypotheca ut. ff. ò dam. infec. si finita. §. cum ãt, in bonis autem administrantis habet forte tacitam hypo. ciuitas ar. ſ̃. de admi. tu. pro offi. sed qualitercunq̃ legem istam exponessi scilicet ut hypo. ℓ condi. ex. l. contradicit. ut de iure rei publice. l. ŭ. sed hic sola ibi cum alijs: quia quoad alios creditores est eis simiℓ uel non est dissimilis quo ad personales contractus ex contractu. sed quo ad condtionem ex. l. sicut hic.

p Pro rata. sic. ff. siquid in frau. pa. l. i. §. si pluribus ꝛ. ſ̃. ò predi. ꝛ aliis re. mi. l. ŭ. ꝛ. ĵ. de omni agro deser. l. uŋ. ꝛ. ff. de cen. l. cum possessorum.

q Cõuẽiať. hypotbe. sz quosdam. tu dic personali condic. ex hac. l. prius tamen debitore ante excussõ ut. ſ̃. de conue. fis. debi. l. i. ꝛ ò iur̃. fi. l. mochis. maxime hodie ut in aũt. de fideius. § sed neque. Item est speciale ut emptor personaliter possit conueniri alias non nisi in fraudem esset facta quod hic non erat ut. ſ̃. de bis que in frau. credi. l. si successione.

r Actione. neg. ges. fm p.

s Liberať. ut. ſ̃. ò euic. si ob cãz ꝛ. ff. de solu. fichuz. §. dolo. ꝛ de fideius. tutor. ꝛ de euic. si plus. §. i. ꝛ de distrac. pig. l. rescriptũ. §. fi.

k De ſpectaculis z ſcenicis zc̃. pub. utilitati z i bis prouidet. z dic r̃ fundis ut hic ſz lenonib⁹ tollẽdis ut .j.l.fi.z facit.j. de maui.

l On uidemus. ginetij nom̃ cuiusdã populi. ac.

m Spectacla. ſũt q̃ fiũt i ſcena. ſ. in loco ubi ludebãt tragedi z comedi. ut referãt grãmatici. z i aũt. ò cõſul. uel ſcena ẽ locus zc̃. ut. ff. de iſa. l.ij. §.fi. approbat ergo ſpectacla cũ z i bãc cãz põt legari. ut ff. de le. i. ciuitatibus. z ò admi. lega. l. ãnua. z ò pol ſeptica. lz ſit ar. cõtra. ff. de admi. re. ad ci. per. l. legatũ. §. fi. ſed nõ pmittit ſi ſãguis effũdat i agõe ut ſũt tormẽta z ſit ia. qr ludus eſt noxius ut. s. ò gla. tol. l. i. z i bis ludis ſcatorſ pbebãt ſuũ offm̃ ut in aũt. de ordi. ſena.

n Brati. cõſetietes talibuſ una cũ pplo quo casu pmptius pmittit q̃ ſi ſolus ppls. z ſm hoc dic nolẽtiũ. ſ. oiuz populi z primatũ uel pplí tm̃ z facit pro pmatibus ff. ad mu. l. q̃ mior z. s. ò aduo. diuer. iudi. l. reſtituẽdus. ibi nã uniuerſis. ac.

q Uiſzs cõſules. facãũt. ò cõſulibus. § quatucũq; z. §. poſt illũ ff. ò infami. l. atletbe. i prin. §. i. lz ar. contra. j ti. i. l. i.

p Mctet. i. illã que zc̃ ut. j. nemo. in ſi. ac.

a Os qui agitandi i. qui ſunt agitatores. z deſeruiũt ſacris ludis z nõ ſũt famoſi. ut. ff. ò infa. athlete. in pri. §. i.

r Suppliciſ. pp hoc q̃ ſint agitatores cũ ñ ſit delictũ. z ideo nõ patit aliã penã uel laborẽ niſi hãc quã gerũt. ac.

ſ Jqua. ſi heãs ſiqua pictura dicit de uiuis perſonis pictis. ſi uero habeas ſi quã picturam ſp ſubaudi aliqs offerat q̃ eſt. j. z ſic de pictura z de hoie.

t Pictũa. ſi heãſ hic picturã fit pũctũ loco copte

u Pãtomimum. i. ioculatorẽ. ut. ff. de ope. li. ſi libertus artẽ.

x Finibuſ. i. uiliſſimiſ uestibus i pictura uł in hoie. Nõ ergo i talibuſ fieri deriſiones. ſic. s. ò ſacro ſã. ecc. l. ii.

y Circi. loca remota.

z Proſceniis. ſcena locus. ut s ò infa. l. ij. §. ſi. ſcẽica perſõa ut i aũt. ſcenicas. nõ ſolũ zc̃. p ſcena locus ubi ſcena fit procul a pdcis locis in aliquo theatro

a Emo. curiales. ut priuilegium nihil operatur.

b Currules. qui ludunt currendo ut ad paliuz ut. s. de infa. l. athlete. §. i. uel ducũt currũ aureũ ad pugnãdum i ſacro certamine quaſi

ẽ auctõitate ſubnexe ſũt. cũ aũt is q̃ exſoluiſſe dr̃ ſolã ſcripturaz auctoris ſuſcipiẽtis pecũiã, pmat ea tm̃ defẽſio⁹ ꝓſueuit admitti ſi qò exſolutũ ẽ rei p. rõi, pfeciſſe doceat⁹. ſ. ae cũ atõ uł⁹ ſi fraude ſerui cõſtiterit effectũ ut itercipẽ ł a cũatore illate a debitoribꝰ q̃ tates ò, pecłio qò eiꝰ eo mõ ò elit r̃ ſtituet.

De ſpectaclis ſcicis z leõibꝰ

Mpr;

On iuidemꝰ ſz potiꝰ coartamur aplectẽda felicis ppłi ſtudia ginetiꝰ ut agõis ſpectacla r̃formẽt uexti cum pmates uiri ppłi ſtudiis ac uolũtatibꝰ gratiẽ cupiãt, pptiꝰ pmittimus ut itegra uolũtas ſit que nolẽtiũ celebrat ipẽſis. Mpa. Gra.

Qłiſqs⁹ equos quos ł ſerenitas nr̃a ł ordiarũ ꝓſules tribuerit uoluptatibꝰ ad cõmoduz cõpẽdiũq; priuatũ abduxerit uilius libre auri cõdẽnatiõe multet. Dẽ. M.

Os⁹ q̃ agitãdi munꝰ exercẽt Illuſtris auctoritas tua nłlis pter circẽſe certam̃ affici nouerit oporter̃ ſupplicijs. Mpr. th.

Jquaꝝ ł publicis porticibꝰ ł i his citatũ locis i q̃buſ nr̃e ſolẽt imagies cõſecrari picture pã tõimũ ueſte hũiliz rugoſis ſimibꝰ agitotorẽ aut uilẽ offrat hiſtrionẽ ilico r̃płlat. nz iã poſthac liceat i loco hõeſto ihõeſtas adnotar̃ pſõas i additiis ũo circ⁹ uł i theatri, pſceniis⁹ ut collocẽt non uetamus. Mpera. hono.

Emoꝰ iudicũ ex quacũq; cita te i aliud oppidũ ł ex, puicie ſolo equoſ cũules⁹ aũigas beſtias biſtriões ciues tẽtet traducer̃ ne dũ ppłaribꝰ plauſibꝰ itẽpãt ſeruiunt z pu. reꝝ ſtatutũ fatigẽt z feſtiuitatẽ ipediãt i cũtis oppidiſ celebrãdã: Jta ut ſi q̃s hãc uiolauerit iuſſionẽ pẽa teneat⁹ ea que legũ uiolatores, pſequit̃.

i Mper. Mal.

Enones⁹ pr̃es z dños q̃ ſuis filiabus ł ãcillis peccãdi ne

cẽſſitatẽ imponunt nec iure fruidiũ nec tãti crimis patimur libẽtate gaudeꝝ. Jgit̃ tali placet eoſ indignatiõe ſubduci ne potãtis iur̃ frui ualeãt: neue quid eis ita poſſit acquiri. ſz ãcillis filiabꝰ q̃ ſi uelit⁹ cõductiſue, p pauptate p ſõis quas ſors dãnauit hũilior ipoꝝ liceat iudicũ ẽt defẽſoruz q̃ iplorato ſuffragio õi miſeriarũ neceſſitate abſolui ita ut ſi inſiſtendũ eis lenões eẽ cr̃ diderit ł peccãdi igerãt neceſſitatẽ iuitis ñ ãmittũt ſolũ eã quã habuerint potãtem ſz, pſcripti pene mancipẽ⁹ exiliũ metallis addicẽdi publicis que minorꝰ pena ẽ q̃ ſi pcepto lẽonis cogat⁹ q̃ſpiã ꝓditiõis ſordes ferre quas nolit.

De expẽſis ludoꝝ

Mper. Dio.

Qz⁹ pſidẽ, puicie ipẽſas que in certamis editiõe erogabãt⁹ ad refectionẽ muroꝝ trãſtuliſſe dicaſ. z qò ſalubriter deriuatũ ẽ ñ ꝛuocabr̃ ſolẽne certamis ſpectaculuz poſt r̃ſtituta muroꝝ fabrica iuxta ueti cõſuetudis legẽ celebrabit̃. Jta ei z tutele citatis iſtructe muroꝝ pſidio, puidebr̃ z iſtauradi agõis⁹ uoluptas confirmatis his que ad ſecuritatis cautiones⁹ ſpectãt iſecuti temporis circuitiones r̃preſentabr̃.

De aque⁹ ductu.

Mper. Cõſt.

Qnaꝝ poſſeſſores per quorũ fines⁹ formaꝝ meat⁹ traſeũt ab extraordiarijs onerib⁹ q nolumus eſſe imũes ut eoꝝ opa aquaꝝ ductꝰ ſordibus cõpleti mũdẽt̃ nec aliud⁹ ſupidicte rei onus hiſdẽ poſſeſſõib⁹ attinẽdis ne circa res aliaſ occupati repũgiũ ſõmaꝝ facer̃ ñ curẽt qò ſi ñ glexerit amiſſiõe poſſeſſionũ mł ctabũt̃: nã fiſcus pdiũ ei⁹ obtinebit cuiꝰ neglia pnitiẽ forme ꝓgeſſerit⁹. pterea ſcire eoſ oz p quoꝝ pdia aque ductus cõmeat ut de xtra leuaq; de ipſis formis xv.

carocium ut. s. de fertis. l. fi. z auriga q̃ ducit ut. s. de uſu. z ba. plenũ. §. equitii. accurſius iuriſperitus

c Beſtias. ał byſtri. ałs beſtias puta boues aptos ad iliũ cũrũ

d Ducere. ſic. j. de errog. mili. an. l. proſequitur. uel illã que ẽ s. eo. quiſquis. accurſius florentinus.

e Enones. libtates. i. facłtate eas faciẽdi Et ſic nõ priuilegiũ ãmittere qui abutit̃ ut z. s. ò iudeis. iudeoſ Jtẽ quia expedit rei. pu. zc̃. ut inſti. de bis q̃ ſũt ſui iuꝝ. uel alie. §. pen. Et ſic nõ q̃ ꝓpter delictum patris filiꝰ efficitur ſui iuꝝ. ut in aũt. de in ceſt. nup. in pri. Jtem uenditor perdit ius addicẽdi ſi ꝓſetit pro ſtitutiõi ut. s. ſi man. ita ue. l. i. Jtẽ pẽa periurij i exigẽte uertitũ ut i aũt. ſcẽica ſ nõ ſolũ zc̃. item domum perdit ad cũ uſũ accomodãs. ut i aũt de lenonibus.

f Si uelint. nõ alias. ut. ff. de reg. iuꝝ. l. multo ſed ar. ꝓtra. ff. de libe. ca. l. i.

g Conductiſ. qr forte liberis qui ſui iuris erãt pp paupertatem alicui lenoni i hoc ſe locarẽt. ut in aũt. de leno. z facit. s. de epa. aud. ſi lenones. z dic ut ibi nõui uel dic ibi loqui de mercenarijs qui ꝓducti deſeruiũt bis, pſtitut z facit. ff. de pigno. act. elegãt §. fi.

b Mior. nõ grauius eſſe peccari q̃ ab iuito grauiſſimã pẽa pati

i Londõnis. alias cõmũionis id eſt ſtupri inq̃ eſt feda cõmũio

k De expenſis ludoꝝ q̃ magne exigũtur i pdcis ludiſ. ut ff. ò pol li. ſeptitia.

c Um preſide nõ reuocabr̃. ſic. s. de admi. tu. ſancimus. ſed ar. ꝓtra j. ti. i. l. hac lege z dic ut. ff. de admi. re. ad ci. per. l. i. Jtẽ facit. ff. de ope. pu. pecuniã. item contra. j. de exac. z tranſl. mili an. l. i.

m Agonis. i. certaminis. inde agoneta qui pugnauit. ut. ff. de

b Creatorē. i. nominatorē. Accursius

c Participem. q̄ seperati būit ab illo administrationē ut hic sic collega tēpore depositi officiū nō fuit soluēdo ut. s. de pba. ex persōa. z. ff. ad munici. l. iperator. Itē hoc z si pactū sit i cōtrariū ut. ff. de admi. re. ad ciui. per. l. ij. §. ius rei pu. z facit. s de fabri. l. iuſ. z ō cōueni. fisci de qñz. z de suscep. l. ij. z. ff. de ad mi. re. l. curato res. Itē si colle ga soluit agit ꝓ tra collegā nisi pro dolo fuit cō uictus. ut. ff. de tute. z ra. dis. l. i. §. nūc tractē? sed nominatō ñ agit cōtra colle gā nominati a se qr sui debiti noie ꝓueīt ut. ff. ad mūici. l. z ei.

d Si ita. prima parte nō fu it diuisa adminis tratio. ut. s. l. quoſ. in pri. In ba sic. uel dic q̄ i utraq; fuit diui sa. z q̄ dicit u carius. s. ordine qui seq̄tur uł ſz quosdā in duū uirū. ba i magi stranb⁹ ſz quos duūuirſ. non sūt magistratus. ut hic colligitur ut s. de emanci. lib. l. i. sed ꝓtra s. de iudi. l. fi.

e Teneamini. qō est eo ipso q̄ nō est contrariū dcūz ut. s. quoſ

f Uicarius. i. al ter pro altero ꝑ us ꝓueniatur q̄ nominator.

g Nominatores q̄ collegas.

h Consideraſtis z bñ ſm primos duos intellectus. sed ſm altum frustra cū du umuirſ. semp loquat.

i Cum te gessisti. sepatī ergo gessiſtis Jdeo dic ut. s. l. quoſ.

k Ob culpe. qr eū non remouit ut. ff. de admi. re. ad ci. per. l. fi. § añ p. z facit. ff. ō admi. t. l. ij. §. i. z. ff. ad mu. l. ipr. i fi

l Priores. s. prius nō aūt dicas priores. i. q̄ nominauerūt no minantem hunc male gerentem. ut. s. ti. ij. l. fi.

m Ne quis liber inuitus: q̄dā dicūt a curia. nā soli personalia curiales munera publica subeunt z bonores ut. ff. ō decur. l. z bonoreſ. §. ij. quō ñ placet ut. j. l. pxi. i fi. sz dic ut. j. l. i.

n Sic ut ꝓponis ō ceto. sic ei facer dz ut. s. ō ſuis re. pu. ma. i. z. ij. Accursius florentinus.

o Actū. seruilē quē ſui tm̄ citatis faciebāt q ꝑz qō dicit actū qō seruis cōuenit ut z. ff. de neg. geſ. eū liberis uero ꝓcuratio z officia uero pu. liberis conueniūt tm̄ ut. s. de tab. l. genera li. z. s. si ſuus aut lib. l. i. z. ij. ſm al. dic actū. i. tabulariam ad quā ſui p. i. notarii tm̄ cogūt ut. s. ō seruī rei pu. ma. l. fi. z ſm hoc nō ob. s. de libe. l. i. li. x. q̄ ē ꝓtra. z facit. s. ō ope. li. l. qui manumittūtur. ac.

p Si cum ad actum. dic ut s. l. proxima.

q Sumptus. iniuncti muneris z cetera.

r Cum ad munus angariaz. qō ē personale cū gerat labore

administ. ut. ff. de mune. l. fi. in prin. Accursius florentinus.

f Detrimenta. cū ēt oībus datus cēt sumptus hic solus gerēs de su o impedit. uel est ē obligatus. ut. s. de le. l. i. z ſm hoc q̄rit q̄ nō re petit a re p. z res p. a nō gerentibus. Rx. o. pp uitādū circuitū sic. ff. ō stip. ſuo. l. pe. z fauore rei p. ſz qua act. Rx. utili neg. gest. ō neg. ges. ex fcō. uel ꝓsocio utar. ff. ꝓ socio. l. si quis soci etatē. sz uidet. l. ꝓtraria Rxe. qr ibi ad ōs. hic ad gerētes. sz dic ad ōs cū ōs gerūt. uel dic ōs a prin. lz ex post facto sit secus uel dic ad ōs. qr ōs conferūt ad sūptū factū. ut z ar. ff. ad. l. rod. de iac. l. iij. z sic ꝓ sonat. posset hec lex ſo intelligi z in munere mi xto qr ō suo erāt factu ri sūptus.

t Cognouerit. z sic nul lus gessit quo casu oēs tenemini rei p. ut. ff. de admi. t. l. tres tu. §. non solū. z. §. itē in eo. z. s. si tu. nō ges. l. fi.

u De his q̄ ex offō qō administrarūt ꝓueniut.

x Enoris rei p. a te cō tracti. al' nec ō sorte tenet ut. ff. de admi. re. ad ci. per. l. fi. §. p.

y Culpa. lata. leuis tū interuenit. qr nō iquisi uit diligenter dños ꝑdio rū. als nec ō sorte ut de debito. ciui. l. fi. z. ff. de neg. g. itē §. si pecūie. itē si lata teneris ēt ad uſ ras. ut. ff. de admi. tu. si tutor consti. z. l. tutor q̄ re. §. usure. z sic ergo accipe. ff. de admi. re. ad ci. per. l. fi. i. Rx.

3 Sortis. sic. ff. ad mu. lucius. §. pau. z. l. cōsti. tutionibus z. ff. loca. q̄ ro circa ꝑn z ff. d admi. re. ad ci. per. l. fi. i pri.

a De solutionibus z li berationibus debi. ciui.

b Solutionibus. i. apo de. ac.

ad libertatē ductus es ñ deber te iuitū ad actū' rei p. administraſ curator rei p. ñ ignorat: ꝑsertim cū seruī huiusmodi officia admi nistraſ debeāt.

Mper. Dio.

Si cū ⁹ igēnus eēs ad actū ge rēdū a re p. cōpelleris auxi liū ꝑsidis z iuris ꝑsidia, put usuſ exigebat iploraſ potuisti.

Sūptus iūcti mūeris ad ōs collegas pertinere.

Mp.

Qz ad munus' exibēdaz â graiaz cū aliis cr̄atus a con sortib' mūeris solicitudie ō̄serta solū te fūctū eē ꝓponas sūptuū detrimēta' si qua acciderūt colla tione eoz quos munus oportue rit pticipar, puisiōe ꝑsidis diuidē t q̄ si a te obseq̄ū derelictū eē co gnouerit quō cēsure pu. cōgruit ñ ignoret.

De his' qui ex offio qō admi nistrarūt ꝓeniuntur.

i Mper.

Enoris' reip. qō ñ tua cl'pa' ꝑditū ee apparuerit sufficit ort dānū ñ ēt usuraz sustinere.

De' solutiōibz z liberatiōibz. debitorū ciuitatis.

Mper.

Qlutiones' seruoz publico z ita ō̄mū firmā secūitatez debitoribus prestāt si curatoz assignatiū l' eoz qb⁹ exigēdi ius

c Seruoz. i. tabellionū ſm quosdā. tu dic de uere seruis pu. qr. j. dicit actoris. Itē de peculio agi.

d Securitatem. i. ut nl'lo mō retractent ut. s. de apo. p. l. i. z. l. sek.

e Magistratuū. seruos ad scribendū uel duc pecunias quia recipiūt z assignant reponēdo. sūt ei duo necessaria curatorez recipe z cau tionem fieri cui subscribat curator ut z. s. ō conueni. fis. debi. l. ij. sed tutori potest solui sine scriptūa. ut. s. de pac. l. pactū z ꝑcur. ut ff. ō solu. l. iio.

f Auctoris. i. ſui ꝑdci. sic ut. s. q̄ cū eo. l. fi.

g Promat. id est ostendat. accursius.

h Doceat. ñ ergo trabit occasionez. i. ad iniquū ꝓpendiū ut. s. pro emp. l. fi. z. ff. ō rebus cre. l. p. z facit si cer. pe. citas. z aūt. hoc ius por. ibi z is creditor z cetera.

i Curator. loquit minoribus. z dic q̄ curatō restituet ō peculio. exi git ei rē p. z deinde. soluz uel cōpensabit. ut. ff. de cōpensa. debitō uel dic loquit de cūtionibus citatis cuiusdā uti superscriptione pz. cu rator ergo citatis tenet de peculio seruī ꝑdci ut recepti inde fiat so. cū eo ei ſuo uidetur contractū uel quasi. possz soluens ēt cū curato re agere ex bono z equo ar. ff. si cer. pe. si z me. potest etiā res pu. habendo rat'. curatorem conuenire: sed cur debitor non liberatur cum pecunia ad curatorem peruenit. Rxn. quia non peruenit ut debuit. Accursius

b Inseruire. i eo qđ palatio supereſt. Vl̃ offio. i. officiali aliquo.
c Ĩstruere. perſorãdo l̃ aliter cõcedendo aq̃ fm reſcripum.
d Uel minus. i. non inſtructis ut debẽt qr ꝓ hoc nõ fuerĩt porrigẽda.
e Intra x. pedes s̃. co. l. fi. q̃ ẽ ꝓtra ſo. ut ibi. Seruari. fpete ſacim⁹
f Magnificẽtia. ablatiuus qr tu feciſti eas fiſtulas.
g Eandem. ut ex puile gio principis nõ trabaĩ aqua. al.
h Tue ſublimi. pfecto loquitur.
i Cõtra publicã. circa aque ductus.
k D reparationẽ cal libus. al' collibus. al' callibus. al's calculis ad qđ de ope. pu. l. ad portus. z. ĵ. l. px.
l Qui cureni. qui con cinant. p.
m Poſſiderit. excepto pricipe ul' conſu. al's eiz ñ lz ut. s̃. l. uſũ. z. l. fi.
n Uenalẽ. ar. contra. ff de al. l. mella. §. quidez
o Ac. l. pfectura. mul to magis ſi alius ife rior. ac.
p Logaĩ. facit. s̃. ỏ edi. priua. l. cũ dubitaĩ. ſed ar. cõtra. s̃. de expẽſis lu. l. i. dic ut ibi.
q Arcarius. ab arca in qua tale auz reponitur dictus. z nõ ſeperatus. ad qđ. s̃. ỏ ſuſcep. l. duos. ac.
r Titul'. ut. s̃. l. pxi. z nõ q cõſul cũ creabaĩ dabat. c. libras auri. i o puſ aque ductus. ut. ĵ. ỏ conſul. nemini. z. l. p.
s Oligẽter per ſurre ptionẽ. preſũptiõe huiꝰ. l. ac.
t Longi temporis. s̃. e. l. uſum q̃ ẽ ꝓtra ſo. hic lõgo ibi cuius nõ ẽ me moria uel uerius hoc i pſũ publicũ z i publico uſu ſtare ſoltũ ad qđ. s̃ ỏ uſuc. l. fi. i. Rx. z. s̃. ỏ opc. pu. pſcriptio. ibi ex publico ad priuatũ qđ lz ut ibi ad qđ. ff. cõ a p. uẽditor. §. ſi conſtat z facit. ff. ne quid in loco pu. l. ỹ. §. ait pretor. z. l. p. z. ĵ. ỏ fũ. pa. l. pe. z. s̃. ỏ ſac. ſã. ec. l. ut. itra diuinũ. z. s̃. de preci. imp. offe. l. nec dãnoſa. ac.
u Decernimus. pdcã. ſubaudi ẽt. ac. florentinus.
x Aque ductus. ſ. paz aq̃ ferẽtes z ſubaudi publicos.
y Preſtẽtur. ſine licẽtia principis ut. ĵ. l. fi.
z Peralogỹs. quos s̃. uocauit muniſſalarios nunc palogios uocat qi paz lipbe hñtes. ac.
a Lõpellãt. fũdus ẽt ad quẽ duxit cõfiſcaĩ ut. s̃. eo. l. ỹ. §. pſcriptione ſbmota. ꝓtra hoc. ut. ĵ. ỏ fũdo rei. pu. uſus.
b Poſſit. prope ad. x. pedes ut. s̃. õs. alii. xv. s̃. eo. l. i. qd'nõ placz
c Conſtitutiõibus. dictis legibꝰ. ut. s̃. eo. l. i. z. l. õs.
d Scientibꝰ. ad utrũq̃ ſuperius dictum ſe refert.
e Aquemola. id eſt molẽdinum. ac.
f Locũ. in libro maĩ. ẽ cácellatũ locũ z domũ. al' deeſt totũ. p. qui plãtauit. zc. uſz i ,pſcriptionis zc. ſz tu dic locũ puta citatis ul' caſtri domũ ẽt diuinã ut. s̃. de exac. trib. l. fi.
g Et boicz. ſ. priuatũ uel dignitate preditũ.
h Hydrophilatos. ab hydria qđ ẽ uas i quo ponĩ aqua. inde dicĩ hydropicus. l' dic hydria aq̃filaſe. i. cuſtodiĩ l' ſeruare. ide hydrophilotos. i. cuſtodes aquaz l' cõſuatores ſic gazophilatium dĩ locus ubi gaze cuſtodiũtur. fz. p. z facit. s̃. ỏ excu. mu. l. hydrialeſ z. ff. ỏ mu. l. fi. §. inter. ac.

extruẽdũ l' curãdũ putauerit vꝰ tẽdũ ỏ ſuis facl'tatibꝰ eadẽ sũma aqũ ducẽ titl'o rpẽſaĩ cogaĩ ꝰ. ſe paĩ ño ãcariꝰ aũi aqũ ducẽ ſuſci piat gl'rioſiſſimoz ꝓſulũ liberalitate l' ex aliis titul' ad aquas p. ptientibꝰ coll'ctũ l' poſtea colligẽdum.

i Dem. M.

Oligẽter ſ iueſtigaĩ ỏcernimꝰ q publici ab initio fõtes ul' cũ eẽnt ab initio ꝓuati poſtq̃ p uſũ ꝓbueĩt ad ꝓuatoz uſũ ꝓbli ſiũ ſacris apicibꝰ p ſũreptionẽ i petraĩ ac ml'to ãpli' ſi auctorita te ullicita nec appetito color ſacri oracl'i huiꝰmõi aliq̃d ptẽtatũ fuiſſe dignoſciĩ ut ius ſuu rgie citati rſtituaĩ z qđ publ'cũ fuit aliq̃ minie ſit ꝓuatũ ſz ad cõeſ ul' rcraĩ ſacris oracl'is l' pragãticis ſãctionibꝰ adꝰſuſ cõmoditatẽ ũbis q̃buſdã iptitũ iuſ caſſãdis ñc lõgi tẽporis pſcriptiõe ad cuius ſcribẽda citatis iura ,pfutura.

i Dem. M.

Decernimꝰ ne q̃d a quacũq̃ pſõa qualibz dignitate p̃dita eẽ minuſculãios aqũ ductꝰ l' fõtes pu. q̃ ad aqũ ducẽ cõfluũt ptẽteĩ. ſz z ſiq̃ſ clã l' palã auctõitate ꝓfiſus ỏ biſdẽ palogiis l' fõtibuſ aquã traduxerit l' clãõſtinis iſidiis forte ſũripuerit pu. aque ductibꝰ eã rſtituerĩ ꝓpellaĩ hoc ẽt p̃cipim⁹ ne i poſtez a quolibz iuxta eos aque ductꝰ plãtari q̃ leſcũq̃ arboꝛs poſſit nec ex ſtirpib labefactẽt parietes aque ductꝰ q̃ ãtiq̃s ꝓſtitutiõibꝰ ĩdictũ eſt ſe dignoſciĩ ſciẽtib uniꝛſis qđ i poſtez rr huiꝰmõi ꝓmiſſis ſubũ banũ l' p̃diũ l' balneũ l' aque mola l' ortuſ ad cuiuſcũq̃ aqua puerit ỏſignata ul' ſiq̃s ex his iuxta aqũ ductũ poſitũ ad eũ ptiz q̃ plãtauit ãboꝛs aqũ ductibꝰ noxias ad quẽcũq̃ ptineat locũ ul' hoiez l' domũ p̃ſcriptiõis titulo ſubiacebit z fiſca iuribꝰ uendicẽt nl'li rr huiuſmõi pẽa ñc p ſacroſ apices ueia tribueñ Eniꝛſos ãt aquarios l' aquaz cuſtodes: quos idrophilatos noiant q̃ oi uz aque ductuũ huiꝰ regie urbis cuſtodeſ deputati rr ſigl'is mãibꝰ eoz felici noie pietatis nr̃e ipſo ſignari ỏcreuimꝰ huiuſmõi ãnotatiõe mãifeſti ſit õibꝰ nec a ꝓcuratoribꝰ domoz l' quolibz alio ad uſus alios auellãt l' ãgariaz l' operaz noie teneaĩ quỏ ſi quẽ ex biſdem aquariis moricõtigerit ei nihilominꝰ qui in locũ defũcti ſurrogaĩ ſigno eodez notari p̃cipimus ut militie quo dãmõ ſociati excubiis aqũ cuſtodiẽde iceſſãter ibereãt nec mũeribus aliis occupẽtur.

Mpr. Anaſta.

Duinã mẽ diſpoſitionẽ ab iclite recordatiõis principe theodoſio ſup his qr quã ſibi ỏ publicis aque ductibus ſeu fõtibus ꝓberi ỏſideraĩ, puulgataĩ ac ẽt lege i ſua firmitate durare ſancimus quatenus nemo uel in hac fabricantibus z portãtibz gladios hic ñ dicit. ſz. s̃. ỏ fabricẽ.

u De uenatione ferarum.

x Leidẽdoz leonũ. i. idẽ i mãſuetis habitis ꝓ delicẽ. ut. ff. ꝓ delic. l. uij. ac.

y Beſtias. nociuas. ad qđ. s̃. ỏ poſtu. l. i. §. beſtias. z ſi quapau. feci. di. l. i. §. in beſtiis.

z Precipimus. q̃ hac. l. ſtatuiĩ tria ſunt.

a Eoz. ſz nec i loco ubi dãnũ poſſit daĩ ut ff. ỏ edil. que ul'go

b De mauima. ludus q̃ fiebat i madio. z ſic a madio uel ſub letitia. uel mauima grece latie igreſſus. ſ. eſtatis qñ herbe frondesq̃ uirentes letificãt ,puiciales. in bononia fiũt regine.

c Lemẽtie reddaĩ per p̃cedẽtes ipatores ablata ꝓ elationẽ puicialiũ reddaĩ ꝓ boñ. z arcadiũ z facit. s̃. ỏ paga. ut pfanos z. s̃. ỏ ſpec. l. i. z. l. nemo.

d Ut armorũ uſus iſcio prin. interdictus ſit. ac.

e Ulli prſꝰ. nõ gr ditiſſimis bũgẽſibꝰ ſic. ĵ. nego. ne mili. l. i

f Conuenicdoz. i. guerrã icboare al' icidit i. l. iul'. ma. ut. ff. ad. l. iul'. maie. l. iij. z ẽ ſic. ff. de cap. l. boſtes. l' dic mouẽdoz. i. portãdoz. z tunc eſt ſic i aũt. ỏ armis. z. s̃. ỏ fabri. q̃ i Rx. ibi nõui. ſz fallit tunc i caſu. ut. ĵ. ỏ ꝓpo. ſacri. cu. l. fi.

g De agrico. z cẽ. z colõis. dixit de aq̃ ductu ubi agiĩ de onere rerũ nũc de onere ꝓſonaz qr nl'li magis interdiciĩ uſꝰ armoz q̃ colõiſ q̃ nec pũcto uno debẽt moueri ut. ĵ. e. l. coloroſ

k Teneaĩ. niſi i aduẽtu pricipis. ut. s̃. ỏ ſac. ſã. ec. neminẽ.

l Nec muneribus. ꝓsõalibus. ut. s̃. de mu. pa. l. iij.

m D Juinã ꝓmꝰ gatã. q̃ eſt s̃. c. ſi quis.

n Inteſt. qui ſũt maiores rectoribus ꝓuiciaz ut s̃. e. ſi quis.

o Permittitur. ſz cũ licẽtia ſic hic z nõ. s̃. e. l. ĵ. z. l. uſũ.

p Lõdẽnatione z amiſſione fũdi ad quẽ duc. ut. s̃. l. ij. z ad quẽ reddũt ut. s̃ decernimus.

q De gladiatoribus.

Ruẽtaſpectacula i qbus uĩ cruor. i. ſanguis ut i tormiamentis. idẽ põt dici z in pugna beſtiaz ut corrigatur s̃. de feriiſ l. fi. z ẽ hic ar. q̃ duella ñ ãmittũt q̃ dic. ut. ff. ad. l. aquil. l. q̃ acẽ. §. ſi quis in col. ac

r Liuili. in quo ſumus ut. s̃. ꝰ de cad. tol. i prin. z ſub. ẽt. i. lz per hoc nõ fiat ſcandalũ.

t Gladiatores. predcõs ſic pugnãtes. nã ludo noxius zc. ut. ff ad. l. aquil. nã luduſ. al's ſpectacula ap,pbãt. ut de ſpec. l. i. z de

mu. z bo. l. fi. §. magistro goforo z agoneta princeps tal' ludi ut. ff. de polli. septima. ita in greco ibi posito.

n Cautionē. id est tutela. Accursius iurisconsultus.

o De aque ductu. sicut ludi sic aque ductꝰ ppl'z delectāt ȯ constantinopolitanis z romane ēt uetis aque ductibꝰ dicit publicis. z sic differt ab illo qȯ dr̄. s̄ ȯ seruí. rusti. p̄. l. i. §. aq̄ ductus. dic ergo q̄ q̄daz hoies preficiunt̄ ad custodiam q̄ busdaꝫ priuile. ut. j. decernimꝰ z bis p quoꝫ fines trahitur ut. l. i. z certa pecūi a ad hoc deputaꝫ. ut. j. ad reparationē z. l. hac. l. nec extrahit aq̄ ut. j. l. q̄. z. l. decernimus in fi. nisi per locū p̄uatū ut. j. l fi. z ueti p̄suet. ut. j. l. usuz. Et tūc nō ex quolibet loco ut. j. eos. sed in casu fallit ubi priuilegiū nihil opatur ut. j. ōs. sz qñdo trahit gratis bz ut. j. ad reparationem. ac.

p a Quaꝫ fies fundo.

q Oneribus. al' bonoribus.

r Cōpleri. idest impleri.

s Ad aliud .s. onus quod ē. j. sr̄ iudic. i. p̄dcē rei noie ut. s. fit tā ab exordiario quā ēt ordinario noie tam eius rei. sint imunes

t Attinēdis. i. ȯtinēdis.

u Repurgiū. id est repurgationē cū fregīt repleāt

x Nō cōcurēt. i procurēt.

y Cōcusserit. i. i duxerit.

z Pedibus. j. e o. ōs. §. sup bis ꝓtra so. ibi speciale i aque ductu ad palatiū adriani cū i alio freueretur ut j e. l. uel hic p priuatū q̄ magnā immunitatē p hec bz ibi p publicū sulcū. z facit. s. ȯ edi. priua. l. cui. z l. meuiana.

a Judicis. sicut. s̄. de interdic. l. i. Accursius florentinus.

b Jq̄s ēt i dignitate. p̄ditus ut j. l. deceřim i p̄n. ni ȯ licētia principis. ut. j. e. l. fi. z. l. px. z. ff. de aq̄ co. z. esti. l. i. §. p

pedibus' ītmissis arbores heant obseruāte officio iudicis' ut si quo tēpore pullulauerit excidā t̄ ne eaꝫ radices fabricā forme corrumpāt. ¶ Opr. Val:

c Jq̄s ȯ ceto uenti furoris audacia florētissime' urbis cō moda uoluerit mutilař aquā ad suū fūdū ex aque ductu publico dirrigēdo sciat eūdē fūdū fiscal' tituli p̄scriptiōe signatū p̄uatis reb' nr̄is aggr̄gādū. ¶ Opr. M.

d Os' q̄ aque copiā l' oli l' uic p nr̄a idulta meruerit usum aut ex castellis' aut ex ipis formis iubem' eligeř nz eaꝫ fistula ꝫ quas matrices uocāt cursū ac soliditatē attētař l' ab ipo aque ductu traheř q̄ siq̄s al'r fecerit ñ solū id qȯ p̄us iur̄ bñficii fuerat ꝓsecut' amittat' ueꝫ p cōditione q̄z p̄sone seueriss̄ima pena plectet. ¶ Opr. Arch.

u Usū aque uetēlōgoq̄z dñio ꝓstitutū siglis ciuib' matrē censemus nec ulla nouatiōe turbari. Jta tñ ut q̄titatē sigli q̄z ue ñ licētia' p̄cipiūt moř usz i p̄ntez diē p̄durāte p̄cipiāt mās̄ura pēa i eos q̄ ad irrigatiōes agroꝫ l' ōtoꝫ delitias furtiuis aquaꝫ meatib' abutūt ¶ Opr. the

f Jq̄s' p diuinā liberalitatem' meruerit ius aque ñ niris clarissimis rectorib' p̄uiciaꝫ sz tue p̄cellētissime" sedi celestes apices itimař" dz cōdēnatōnē ꝓtra illū q̄ p̄ces' moderatorib'' isinuare conať. l. libraꝫ aūi ꝓtra univ̄sos administratorś q̄ rescriptū per sūreptionē elicitū' suscipe moliūtur p̄ponēda appāitorib' nihl' omin eorūdē niroꝫ clarissimorū p̄uicie moderatorū aiaduersionib' p uigore tui cl'minis sub iugādis. z āplissima tua' sede 'disposītura qȯ i publicis thermis q̄d i nipheis' p abūdātia ciuiū' ꝓuēit deputari q̄ab iis p̄sōis quibus nr̄a serenitas idl'sit ex aqua supflua ȯbeat iptiri. i Dē. M.

o Mnis' seruitus aquaꝫ aque ductꝰ adriāi siue domoꝫ siū

uittit'. uel senatꝫ ut. ff. ā flumi. quominꝫ z ȯ aqua. p. ar. q̄ p̄cipis

c Florentissime. s. ductiōe aque ductus ad qȯ. s̄. ut nemo priua. l. i. z. §. de bonis uac. l. si quando. Accursius florentinus.

d Os q̄ metuerūt a p̄cipe nō ob alio q̄ ualēt ut. j. l. fi.

e Ex castellis. ubi congeritur anteq̄ intret per fistulas ut. ff. ȯ aqua cotí. z esti. l. i. §. castellū. z melius dicitur i. §. precedēti. z. §. hoc interdictū necessario proposītū est z cetera.

f Similes. sunt formae de quibus subicit.

g Trahere. nō ēgo large accipitur bñficiū. z sic ē ar. ꝓtra. s̄. ȯ bo. ua. l. si quando.

h Amittit. sic. s̄. ȯ iudis l. iudeos z ȯ plu. pe. l. i j. l. px. ac.

i Usū cōstitutū. a p̄uicipe. ut. s̄. l. px. l' uenit cōsuetudie cui' ñ sit memoria. ut. ff. de aqua. co. l. hoc iur̄. §. ductꝰ aque. z. §. ȯ fui. l. si māfeste. z sic nō est cōtra. j e. diligēter in fi. ubi dicit. z adde dīsīctionē ut. s̄. ȯ fui. z aq̄ l. ij. ac.

k Licētia. p̄incipis uel consuetudis.

l Jq̄s libertatem. q̄ licet ut. j. l. fi.

m Precellētissime. p̄fecto loquit̄ q̄ dispēsat sup rescripto l' p̄uile. p̄n. ut j. hac. l. in fi. nō preses

n Intimare. i. p̄sētare.

o Preces. impetratas.

p Moderatorib'. i. p̄sidib' qȯ ñ lz ut. s̄. dixi.

q Administratores. i. p̄sides. ac.

r Elicitū. qȯ p̄sūit cū ad p̄sidē ñ p̄fectū officrať. z facit. s̄. de le. z ꝓ. l. ij. z j. ȯ diuer. off. nullus.

s Tua. o prefecte.

t Thermis. i. balneis.

u Nipheis. al' niphcis. lauatoriis.

x Ciuiū. sic ff. ȯ bo. dā. l. fi. §. si plr̄s. z so. ma. l. i. z fin hoc. i. qr ciues sē multi. z iō mītā aq̄ uolūt. l' dic ut hānt abū dātiā. z tūc ñ faciūt dcē concordan. ac.

y Omnis aquaꝫ. speialia. q̄dā fuāt in quodā aq̄ ductu qui dr̄ adriani forte ab eo fac t' q̄ p̄incipis palatio seruit z q̄ sup ē pu. thēmis z oīb' p̄ficit. ñ p̄uat hominib' ēt ex p̄uilegiis. lz i alīs ualeat p̄uilegiū ut. j. l. fi. q̄ ē ꝓtra. z uocat hic fuitutē qñ licerť p̄incipis priuile.

z Domoꝫ priuatoꝫ dicit fuitus qr p domo prinata sit ipetrata q̄ i petratio non ualet ut hic. z sic expone sequētia. ac.

a Per usurpationē. s. siue ex certa scia principis siue nō. z boc nisi diceret nō obstante hac. l. ut. ff. de le. ij. l. si quis. in prin.

possessionū siue suburbanoꝫ siue balneoꝫ l' p diuos affatus intimatos in quolibz iudicio uel p usurpatiōē imptitos pēitꝫ ex p beť malimꝫ zeniz p̄dictū aque ductū nr̄i palatii publicaꝫ thermaꝫ ac nipheoꝫ cōmoditatibꝫ iseruire'. Et decernimus hāc dispositionē mōis oibꝫ i posteꝫ sēuari nēmi licētia tribuēda ab eo dē aque ductu p̄cib' oblatis usū aque peteř uel eū audere p̄forate scētibꝫ his q̄ qualibz rōe putaueřt ad huiꝫmōi emolūm̄ acceder uel offic' si ausū fuerit istīue f nel mīnꝫ istructis p̄cibꝫ pere cētena pōdo auri mulcte noie fiscalibꝫ rōibꝫ se cē illaos sr̄ his sācimus sc̄ū pu. aquaꝫ nr̄is ītra x. pedes' arboribꝫ coartař: sz ex utroq̄z laťe x. pedale spatiū integꝫ illibatūq̄z seruāť. p̄tea ȯ plū beis fistul' ducētibꝫ ad thermas que achillis nūcupāť quasi puidētia tue magnificētie' fcāt fuisse cognouim' eādē formā seruari cēsemus. ze imēoratas fistl'aś thermis tñ z nipheis q̄bus eminētia tua deputauerit uolum' iseruir̄ fac'tate p̄bēda tue sublimitatis apparitorib' circūeūdi siñ fōmidie domus suburbana balnea ad requirēdū ne qua deceptio l' supp̄ssio l' isidie cōtra pub. utilitatē' a quo quā p̄itus attētetur

¶ Dē. M.

a Ȯ reparationē aque ductu ū huius alme urbis oia nec tigalia que colligi p̄nt ex univ̄sis callibus' huius idyte urbis: z ex operariis q̄ eyrent' dicūt ad r̄fectionez eiusdez aque ductus p̄ce deř illo uideť obseruādo ut nēo euꝫ q̄ ius aque possidet quācūq̄ descriptionē ȯstineat. nā execrabile uideť domus huius alme urbis aquā hr̄e uēalē."

¶ Oper. zeno.

a Lic lege sancimus: ut siq̄s ā p̄lissimaz p̄fectaz' gubernās aurū aque ductū deputatū ad alterꝫ qȯlibet' opus. naz aque ductib' ul' aque publice competens

ꝟ.ff.ò usufruc.l.bactenꝰ.ꝛ ĩ ẽphiteota.ut.s̃.de iur̃ emphi.l.ij. nisi habeat proprium ascripticiũ.ꝟ.j.l.pr.ac.

g Ignoscãt.õigiarij.i.filij colonoꝝ sit libi sic colõi.j.cũ sat̃ §.i.qr̃ ñ ipiꝰ se ar pdiũ ẽ dñi.alij õigiarij ꝓpeꝰ ascripticij ꝙ sile᷑ sit fuis.ut j.ne diutiꝰ.tũc nil hñt.ad qd g aliqdꝰ eis pstat̃.ꝟ.j.t.ij.l.ij.nil hñt ꝟ alienẽt:hñt tñ.alij ꝙ ãnoariã fũctiõz p stãt dñiꝰ eis.ꝟ ĩsñ.hꝰ l.pz.ſz captis ñ ꝟ.j. cũ sit libi.ꝛ.s̃.ò ã.ꝛ t.obsistẽ.ꝛ.j.ò cẽ.p eq̃to.ꝛ ò ã.tu.lucꝰ

h Possessio.i.ꝑtas. ut.ff.ò uer.si.l.itẽdũ.

u Suis.ſ.colõis ꝼ.m. ꝙ ascriptitiꝰ suo solo sic̃ ascripti.tre altiꝰ.j cũ satis.§.f.ꝼ.h.l'ñ ẽ ascriptitiꝰ:ſz exñs i suo soloꝯsist mibi ã nuũ cẽsuz.bẽas ꝙ sit cẽsiti ꝛ ꝙscripti i libris cẽsualibus ò sua tra.ꝟ.ff.ò cẽ.l.fõma.l'dic ꝟ pꝰ ꝛ dic ꝙ i suis locis. l.ꝯ suis locis õtierẽt hi et ꝛ ꝙscripti ꝛ ascripti facti i solo dñi:ꝛ sic nõ ꝙ ꝑa hñt nõ tñ ut alienẽt ꝟ.j.t.ij.l.ij.ꝛ.j.c.cũ satis.§.caueãt. Itẽ nõ dñiꝰ sua ꝛ colõiꝰ sua pstãt ñ unꝯ ꝑ aꝰ nisiꝰ eo se obliget ꝟ hic ꝛ i aũt.ò colt.§.nullꝰ ꝙ appet ꝙ de pecul.hoc noie ñ teneãꝰ

k Discerniꝫ.i.sepamꝰ:ꝟ dñiꝰ ꝑ eis fũctões ñ cognoscãt.it̃ nõ ꝙ ꝗdã itelligunt.§.sane in cẽsu capitis ut.j.cũ antea.ꝛ.j.t.i.sed princeps in censu predioruꝫ ꝛ facit.j.litibus ꝛ s̃.de an. ꝛ tri.l.obsistere.

l Omi.dic ꝙ ꝗuẽtio fuit ò redditu ñ pẽ cogi ad petũiaz qr ut creditor aliudꝰ alio ꝛc̃.ut.ff.si cer.pe.l.ij.sic extra ò̃bitor.ꝛ bꝰ nisi ꝙsuc:ꝛc̃.ad qò ff.cõia pdi uẽditor.§.si ꝙstat.Itẽ pòt loqui ꝼm quosdã qñ nil ꝗueit ò redditu ut possit cogi ad pstãdũ redditũ ꝼm qualitate pdij.ar.s̃.ò fũ.pa.l.fi.ñ ãt pecũia.alij dñt bꝰ cãu dñz sibi iputari ꝛ nil peteꝰꝰ ꝙbꝰ ẽ.j.t.ij.l.ij.circa fi. ſz ibi ò supexactõe di cit ñ ordiaria exactõe ꝙstituẽda ꝛ ꝑ bꝰ.ff.ò actio.ẽp.ẽptorẽ.§. ꝙ ãt ꝛ.s̃.de lati.libe.tol.l.i.§.illud.ꝛ tcij dñt ẽt siꝯssa ẽ pecũia ñ posse peti p.l.istã.ꝛ ſz istos ñ fiet ulla locatio cũ rusticis cũ i pecũia tm̃ ò beat fieri.ut.ff.depositi.l.i.§.si ꝙs ſuũ. ſz dicimꝫ uel ẽ cũ talibz a scripticijs ꝛ a talibz.Itẽ ſz istos ꝛ si pecũia ꝗuẽta ñ petit̃ nec aliud ẽ ꝗuẽtũ gꝰ nil petit̃:ſz dñt l' dñz sibi iputare l' ut alij cogr̃ colonꝫ ad ꝙ stituẽdũ redditũ i fructũ:ſz bis omissꝰ dic tenẽ ꝗuẽtionẽ.qõ.n.fac ꝙsue.hic ꝛ pactũ.ut.ff.de aqua.p.l.ij.in pri.ꝛ.l.i.i fi.cũ ipa sit ta citus consensus.ut.ff.de le.ꝛ se.ꝙ.de ꝗbz.quarti distingũt.ut in pe cunia non possit promitti:sed species ut gallinę sic.

m Nõ audẽt.ñ iuris ꝓhibitõe ſz timoꝝ ne dñs auferat l' alr ꝑdat l' ñ audet a gleba discedere.ꝛ sic nec artẽ discer̃ uñ ꝗrat ꝼz.ꝑ.ꝛ sic ñ ẽ ꝙtra.ff.de le.ij.si corpus.§.i.

n Consuetudo.supple uel ꝗuẽtio.Itẽ supple forte uel ꝑstatõis i red ditu ꝗuẽte cessatio ar.s̃.de ope.li.l.nec patronus.ſz ꝗ̃to tꝑ hec ꝙ sueᶜ iducit̃.Rᵒ.ꝗ̃ti ñ extat memoria uel forte.xxx.an. ut de aqua plu.arcẽ.l.i.in fi.ꝛ.s̃.de ꝑscrip.xxx.an.oẽs.ꝛ.l. sicut ñ lõgo.cũ mala sit ꝙsueᶜ ut i aũt.ut nulli iudi.§.i.nec ob.j.e.litibz in pri. ꝗa ibi qᵃ ad alia nec.s̃.ò fiõiusꝫ.qr ibi duplex fauor aliñtoꝝ ꝛ ultie uo lũtat̃ ꝛ facit.j.de colo.tracẽ.l.i.ꝛ caue tibi qr ò oi rustico loq pt.

o Pẽs oio colonos.hic ꝙphẽdit oẽs solo astrictos ut in Rxca.

p Inqlinos.semp repete fugitiuos.ꝛ dic dr̃az it̃ istos ut i Rxca.

q Penates.i.ad antiquã rẽ familiarẽ sic.j.ò comeatu.l.fi.

r Educati.hoc solum non sufficit in Rxca.

s Rei dẽtes.siũ i eadẽꝑuiciaꝯfuit siũ i alia ad lr̃as ꝑsidis uñ aufu git ꝛ dic ꝙfessoꝝ siũ ꝗuictoꝝ.ꝟ i aũt.ò mã.pri.§.ſz ẽt.alᵗ pũiũt ꝑsiòꝝ ut i aũt.ut nulli iudi.§.qñ uero.ꝛ.§. si ꝙs nõ.dic ẽt icola ꝝocat̃.ꝟ s̃.ò mu.ꝛ bo.l.ij.ꝛ fi.ff.ad mu.i.icola.ꝛ.l. ò iuꝝ.ſz qua actiõe dic ꝟ.j.c.si colõi.Itẽ ã suscipiẽs pũiat̃ ꝛ qualr dic.j.c.l.fuoꝝ ꝛ.l.oẽs ꝑfugi.ꝛ fac̃.s̃.ò fuis fug.l.fi.ꝛ.s̃.ò metal.l.fi.ꝛ.j.ò col.illi.l.i.

t q Ædmõz originarios.ex colõis natos ut.s̃.in Rxca.

u Rusticos.large ut uerbum colonos ponetur.ut.s̃.l.ij.

x Seruos.respectu aliquo ut nõ.j.ne diutius.

y Uendi.an permutare uel in ẽphi.dare.ar.ꝙ sic qr ĩ uno ꝓhibituꝫ i alio permissuꝫ uñ.ut.ff.de iudi.cũ ptor.Itẽ odia restrigẽda.ut.ff. de lib.ꝛ postlim.l.cũ ꝗdã.ſz certe imo ẽ fauor.ſ.publica utilitas. ut nõ.s̃.l.i.uñ dic ñ licere qrqò in uno ꝓhibet̃ ꝛ in eius simi. ut ad.l. aql. illud.Itẽ appellatõe uẽditõis oia talia ꝙtinẽt ut de statu libi. l.actoris.§.fi.Itẽ rõ ẽ ne deseraᵗ culta ñ gᵗ alia uia dz fieri ꝙtra.ꝟ in aũt.de ñ alie.§.aliẽatõis.Itẽ an obligar̃.Rᵒ.ñ.ut ar.s̃.ò rebz alie.ñ ali.l.fi.ꝛ.ff.ꝗ res pig.ob.pos.l.i.§.eam.ꝛ.s̃.ꝗ res pig.l.ex ecutoꝝs.ar.ꝙtra.qr ꝓhibitõe maiori ñ ꝓhibet̃ minus.ut.ff.de fui. expor.l.ij.Itẽ an per ultimã uolũtatez uł ꝙ sic.ut de ꝟ.sig.l.ꝟba ꝗdã.n.licerẽt ꝗ per pactũ ñ lieent.ut.ff.ò le.iij.l.pactũ.§.fundũ.ꝛ l.lucius.i.Rxo.ſz ꝙtra dicas.ut de le.i.si ꝗs iꝗlinos.Itẽ ꝗd si pena uel iuramentũ interueniat.Rxo.ut.s̃.l.ij.Itez an ꝑ famez.Rxo.sic ar.s̃.de pac̃.qui fil.l.ij.Itez an tñsferre põt de loco ad locũ.Rx.sic ut ar.j.diffi.in fine.

dños ꝛ possessoꝝs:l' i soliditate l' in ꝑte mas̃er̃t:ᵒ ꝛ ẽptõᵇ ꝑciũ qò òderit ãmissuz extiet:ꝛ nihiloius uẽditori ad repetẽdos seruos cũ agnitõe eo rũ uẽdicatõe ꝙcessa:ꝛ si ex aliqua ò niꝯ cã dissimł'auit legis usurpare bñfm̃:atz iste sub hac tacitñitate de cesserit ꝛ hr̃dibz eiꝰ ꝛ ꝙtra hr̃des ẽ ptoris uẽdicationem damus longi tẽporis ꝙscriptione submota.fide mala naꝯ possessorẽ ẽe nlłs ãbiget ꝗ aliqd ꝙtra legũ it̃dicta mercat̃.

ꝛ qr nõ ꝓhibeᵗ ut de ꝓba. ab ea parte. ſz ar.ꝙtra.j.deman.ꝛ co.pac̃.l.ij. ſz alius casus at extra. colo nus iuito dño ñ trãs fert se ar.j.colonos Itẽ an clericus fieri ꝓt uł ꝙ sic ut i aũt.ò sã.epi.§.scripticios. ſz ibi ẽ religiõis hit̃ Itẽ ꝗd si creditores accipiũt i solũtũ ꝟ p t. s̃.si.i cã iudi.ꝑ totũ. uł tñ ꝙ liceat separi ꝑ necessitatẽ ꝟ.ff.ò fũdo do.l.i.ꝛ ad sill'.l.si ꝗs i graui.§.hi ꝗ.ſz dicas ꝙtra ſz iudicẽꝯ rata ò utroꝯ dar̃ òber̃.Itẽ ã possit eos liberar̃ sñ solo ꝛ a tra sepa re uł ꝗd sic ꝑ cõez ꝙsuetudiem. Itẽꝑ bꝰò fũ.pac̃.possessoꝝs. nã si illi ẽphiteote multo magis ueri dñi pñt.alij dñt in ascrip.spãle.ut ñ possit ut.j.ne diutiꝰ in fi.nisi sub mõ tñsactiõis.ꝟ.s̃.ò tñsac.l. fi. mł'to magis gᵗ sr̃ alijs tñsiger̃ lz.tcij dicũt posse liberari ſz ñ oẽs ne ẽ ra òbar̃ cultoribz.quarti dñt ꝙ soli ascripticij pñt eo ꝙ reputãt fui. ꝗnti dñt ꝙ illi pñt liberari sñ solo ꝗ cũ essent fui fuer̃t ꝙpati ut fũdo ꝙponer̃t.ꝛ tales dicunt̃ mãcipia rustica.ꝟ.ff.ò fũdo i.truc.l.cũ de lamonis.§.eũdez.ꝛ.l.seie.ꝛ.l.ꝗsitũ.§.ꝗrit̃.ꝛ ò ꝟ.sig.l.i lege.nec n.dicit hic simplr̃ rusticos ſz stati restringit censitoſ.Tutius gᵗ est cũ solo uel parte soli competenti liberare. Itẽ cũ sit pars pdij.ut.ff.de diuer.ꝛ temp.ꝑscrip.l.lõge.gᵗ sicut partez fũdi sñ alia. sic bos sñ solo ad qò.s̃.de rei uen.ꝗ de tota.ꝑtea ñne iustũ est cuiꝯ ꝛc̃.ut de iudeis nemo.ꝛ.s̃.mã.in re.Rᵒ.bꝰ spãleꝯpt pu.uti.ꝗ est ut nõ.s̃.l. i.uel gᵗutrũꝯ uel neutꝝ ut de admi.tu.cũ ꝗrit̃.ꝛ deꝯcur.i cãe. Itẽ nõ aliqd i totũ licere quod i parte ñ ſz sic de acqr.be.ꝗ ex duobꝰ i fi.ꝛꝑ ỏlicto.l.iij.ꝛ ò le.ꝛ ꝙ.l. iij.i fi.Itẽ an ꝑscribi sñ solo.Rx sic. x.ã.ut i hac.ꝙtra.ff.de diuer.ꝑ.longe.ꝛ ibi nõ.ꝛ.s̃.de ꝼ.fugi.l.i.

z Illusio.i.aliꝗs illudẽr̃ uolẽs ei qò hec.l.statuit ñ usurpz.i.iuadat statutũbꝰ.l.ꝛ nõ ꝙ sic pũit̃ fẽz i fraud ꝟ ꝛ ꝙtra.s̃.ò l.ꝛ.ꝙ.ñ dubiũ

a Mãser̃t.ꝯ eo solo qò alienar̃.ꝛ,sic nõ ꝙ aut colõus sñ solo ꝛ ñ uz ut.s̃.e.l.pr.ſz reuocar̃ ut.j.e.l.aut solũ sñ colono.ꝛ tũc ualz ſz colõi sequũt̃ ut hic ꝛ quolz postulãte.lz ꝗdã dicãt ẽptoꝛ. ñ ãt uẽ ditore petẽte ut i uẽditõe doloſa.ut.ff.de dolo. elegãt cira ꝑn.ſz ã sñ addito ꝑcio qò ꝗdã dñt iputet sibi uẽditor qò ab initio ñ consti tuit minꝰ ꝑciũ.Itẽ qi accessoriũ ñ augz ꝑciũ.ut ar.ff.de ꝙtrahẽ.ẽp. si i emptõe i pri.ſz dic ꝙtra.ut de relig.si ꝗs sepul.i pri.ꝛ de actõ. ẽp.ẽptorez.§.fi.ꝛ de lati.libe.tol.l.una.§.illud.nec duplex dãnũ uẽditor paciat̃.ut.ff.ad.l.rod.ò iac.si ꝗs i fi.ꝑtea ex hoc sequit̃ qꝰ i uitꝰ uẽdit sic ꝑ ꝛ cõtra nõ.s̃.ò cõtrahẽ.ẽp.inuitũ.Itẽ qo si dicã sñ dũ uẽdo detractis colonis.Rxo nõ ualz.ut hic.ꝛ ar.ff.de actiõe.ꝛ ob.l.fere.§.placet.ar.cõtra.de cõtrahẽ.emp.dolia.ſz qua actiõe petet colonos ẽptor fũdi. Rxo.cõdi.ex hac.l.ul.s̃.l.ij.nõ obstãte pacto ul' actiõe ex ẽpto i qua uenũt ẽt q̃ dẽa nõ sẽ.ut.ff.de actio. emp.l.iij.imo ẽt ꝗ dẽa sẽ ut nõ ueniãt.ut.ff.ò actio.empti.ẽptorẽ §.fi.Itẽ si uẽdo vilẽ fũdũ an colõi sequũt̃.ar.ꝙ sic.ff.ò cõtrahẽ.ẽp. imo.ꝛ de acquir.re.do.ꝗdã.alij ꝙ fiat sepatio hoc casu ad qò.ff. ò le.ij.si ticio.tcij qò si exꝑssñ utrũꝯ ualeat si cũ fuiſtẽ i nihilũ ar. ff.de dona.it̃ uiꝝ ꝛ uꝝ.si spõsus.§.i.l'dic nil ualere ẽt i fũdo.nã ꝑ bibito aliquo.ꝛ id ꝑ qò puenit̃ ad illud.ut.ff.de spõsa.oſo.itẽ ꝑte idiuidui irritata totũ irritatũ uł.ut.ff.ò edil.edic.plerunꝯ.

b Et emptor. redit ad ꝑmũ ꝛ dic scienꝫ factũ ꝛ ius. ꝛ sic ꝙcor.s̃. de ꝑscrip.xxx.an.l.i.ꝛ de rei uẽ.si mãci.ꝛ ò ꝑdi.ru.l.i. ꝛ ꝗ i frau dẽ cred.si debitor.alᵗ sec̃.ut.ff.ò peti.hẽ.ſz ꝛ si.§.scire.ꝛ.l.si igno rãs.ꝛ.s̃.de decu.generali.Itẽ boc nisi emptor sibi pepigerit de ꝑci o.ut.s̃.de euic.si fũdũ. ꝗ lex pt̃ signariꝯ cõtraria.ꝛ sic pt̃ loq.j. de fun.li.l.fi.i fi.l'ibi ignorãs fuit. Itẽ ar.cõtra.s̃.cõia de le.l.fi. §.fi.ſz ibi unũꝰ alio.cõtra,ut ibi nõui.Itẽ cõtra.j.nõ licere.h.me. l.i.so.ibi ꝛ rusticitati pcit̃.ſz an uẽditor hic lucret̃.Rx ñ imo fiscus ut.s̃.de litig.l.f.ꝛ de iuꝝ fis.lucᵒ.ꝛ.l.auferr̃.§.ij.ꝛ de ꝙtrahẽ.ẽp. senaᵗ.ꝛ idẽ si ñ ẽ solutũ ꝟ der̃ fisco.ſz ar.cõtra.ò.s̃.sa.ſ.ec.l.iube mus.ubi eccle reddit̃.Itẽ an de euic.tenet̃.Rxo.ñ cũ ẽt odio ẽptoris boc sit statutũ.ut pz qr dic̃ aiſſũ. Itẽ si de ꝑcio nõ agit̃ mnᵒ dz agi ad plus.ut.ff.ò act.ẽp.ẽptorẽ.§.f.alij dũt agi simplicit̃.ſz dicꝯ ñ nisi sit stipulatio uel pactum ut dixi.

ıō ō bis dic. l' cū dicēdū ō colonus fiſci p̄mittit titulū gn̄alē i q̄ explicat̄ p̄uatoꝝ ꝓmōm z qđ fiſc' hz i eiſdē. ut. j. eo. lib'. §. hic ō rđ dit'. l' dix' tit's p̄x. ō his q̄ ad letitiā z ſalutē p̄tinēt in ſcena z ludis z aq̄ ductu z gladiatōibz toll. z nocius beſtijs occidendis atz armis ñ mouēdis int' q̄ oia oiuz reꝝ ex qb' aliq̄d acq̄rit. nihil eſt a

gricl'a mel' ut tulius l. p' rhetoricoꝝ uel nl' la q̄ res utilior fructi b' aridis q̄ ſiñ colono rū labōe ñ p̄uēiūt: ıō ō his uidēdū. z dic ō agricol' i gñe z cēſitis z colonis i ſpāli. nā agricola gn̄alr' oīs colonꝰ coles agꝝ dr' ō qbz oīb' hic p̄mittit: l' dic agricolis reſtrigi ad col' q̄ quoq̄ ſolo a ſtricti ſt' ſic p̄oīt i aūt ō mā. pri. §. ſz ēt ſuſcipiētei z ſpāli' ſupōit ō cē. z colōis. l' ētio ñ beās ō cē. z col. uel ſi beās ō cē. z co. dicas q̄ aliō ſ̄bſtātioꝝ ad iectiuet. z ſic fit figū pēdialis .i. de agri. z cen. ſic z illud patheris libabant 'z auro. zē. z ſm b'. colōis gn̄alr' ponet. Jt' dic q̄ vīti. l' gña col. aſcrip. ō qbz dic ut. j. e. t. l. cū ſcimꝰ. it' cēſiti. j. t. ij. l. ij. ētio ppetui co. q̄ dic ut. ſ. de mēdi. ualidiſ. quarto ꝓditiōales col. dices j. e. cū ſat'. §. i. iq̄lini j. e. diſſiniꝰ. ōigiarij q̄ dic v' j. e. cū ſat'. § ex b'. z. l. ne diuti'. li plicet co. ō biſ bic ſat' dr'. j. e. p colo z. l. i. z ex p̄dcis qđā naſcūt v'. j. e. ne diuti'. qđā fiūt z alij ſtati ut ceti alij p cūſū tp̄riſ v' co. ꝓdictiōales octauz v' liberi q̄ ſtāt i ruſ v'. j ne ruſti. ad ullz. l. i. z i aūt. nllz agri. zē. ſz

uidēt ēa gña aſcri. z co. z iql. v'. j. e. ōet oio l' ij'. ſ. aſcrip. co. v'. j. e cū ſat'. §. f. ubi ū lz r̄cipet aſcrip. l' co. alij. ſ. i utraq̄ large col. ut origīarios ꝓpbēdat: nā r̄. ſz unū ſeſū ſic poſuit col. an boies p̄dic. ſit libi dic. j. e. ne diuti'. it' nō p̄mixti de cē. cū alijs. ſz. j. t. i. ſpāli. ō cenſitis dicit quo ad aliquid. ac.

b Unq̄ ſcioibz z plana atrōib' tūc p̄mitte l' adō p̄a aūcte r̄gulariť q̄z uocat' rōibz l' ſcionib' niſi imūita. ff. ō uac. mu. l. bi q̄ mū' z ō mu. z bo. l. cū mū'. alij l' p ſalti. q. d. ñ inſiſtetis ñ placz v' i f. l. Frugibz. large v' uidemiā ꝓpbēdat. v'. ff. ō v'. ſig. l. frugē. z ſic meſez z uidemiā. v'. ff. ō ferijs. l. i. z pl's ſatōis tp̄us comprehendit.

k Inſiſtēs. z ſic nllo tp̄r ſz aliquos ñ placz. v' i f. l. ñ tp̄r a° exculſat. Jt' nec eodem ſi ñ i ſiſtant. v'. ſ. ō epi. z cle. gn̄alr'. z dic agricolam pro omni colente agrum niſi ſimplici colono.

l Oner'. ad officia pub. nec uolēs uocat'. j. e. colonos. illa offiā pub. dicūt' p̄e mūera. hic āt onera: ſz iſta dicūt' p̄e mūera. v'. ff. ō. v'. ſig. l. mun'. Jt' exor. q̄ ñ. l. ñ ſe. ꝓ. ñ ꝓſti. p̄n. indicūt'. v'. ſ. ō uac. mu. l. i. nūq̄d ordi. ſ' bibit uſ' ſic a ꝓtra. v' ar. ſ. ō teſti. ex co. §. it' p b'. ſ. ō ā no. z ēo. l. ōes oīo. Jt' canonicā p̄ſtāt cū z clerici. v'. ſ. ō ſac. ſ. ec. l. placet. ſz nec illa ordinaria mūera. v'. j. t. ij. l. ij. excepta capitatōe v'. j. ne ruſti. ad ullū. l. i. nec ualz ar. a ꝓtrario ſenſu. Jt' illa. l. oēs i ſi agricol' dic'. l' ſpāle i ānona. v'. ſ. v' nemi lz i ēptōe zē. l. i. ſz z ex or. v'. j. ō pui. do. aug. l. p. z ō col. fū. pa. l. i. z. ſ. ō q̄. mu. p. l. i. z f. q̄ ſt' ꝓtra. quid ſi quidā ſpōte ſ'bit. ñ p̄iudicat m alijs ſciens uel ignorans. ut. ſ. de his qui ſponte mu. l. penul.

m Trabūt'. iuiti ut ex uocabulo ſpōte pz aut'. ō col. §. nlls rō b'. l. pulegiū ruſticitatis. ar. ſ. ō teſtis. l. f. imo. pu. uti. v'. ff. ō of. p̄. ur. l. i. §. cura. z ō exor. cri. l. ānonā ne egēs fame p̄eat ut i aūt. ō q̄ōi

ſacratiſſīa ciuitate l' i p̄uicūſ ſiū diui niſ apicib' ō ſacro epl'aꝝ ſcrinio more ſolito edēdis z iudicio tue celſitudis l' aliis quoꝝ iteſt' itiatis l' itimādis aquā ō pb'lico aque ductu ſeu fōte traheť p̄mittat' his q̄ꝓq̄ nr'a iuſſa uiolauerit ſeu uiolař cōceſſerit ō narū libraꝝ auri ꝓdēnatiōe' aliaq̄ grauiſſīma idignatiōe feriēdis

De gladiatoribz.' ℔ Mpr.

c Ruēta ſpectacl'a i ocio ciuili' z domeſtica q̄ete ñ placēt qua pp omniō gladiatores' eſſe p̄hibemus.

De uenatiōe feraꝝ.' ℔ Mpr.

o Ccidēdoꝝ' leonū cūctis facim' ptātē. nz aliēs ſumiꝰ quēq̄ ca lūnia formidař. Beſtias' āt que ad coitatū ab ōib' limitū ducib' trāſmittūt ñ pl's q̄ vii. dieb' itra ſigl'aſ ciuitates ō tieri p̄cipim' uiolatoribz eoꝝ' q̄nas libras auri fiſci luribz illatis.

De mauima'. ℔ Mpr.

c Leñtie' nr'e placuit ut mauima puicialib' letica r̄ddat': ita tñ ut ſeruet honeſtaſ z uerecundia caſtis moribus p̄ſeueret.

Ut āmoꝝ uſꝰ iſcio p̄n cipe interdictus ſit. ℔ Mpr.

n Ulli p̄ſꝰ nobis iſciis' atz icō ſultis quoꝝlz āmoꝝ mouendo rū' copia tribuat.

De agricol' z cēſitis z col.' i Mpr.

bz z coll'. i ſ. uel ut ēbuta ꝓmodi' p̄ſtēt ad qō. j. lit'b'. §. z b'ō r̄ddi b'. ñ placz qr i p̄uicia locū tñ hēt. Jt' i aſcrip. uel qi gn̄alr' q' ad locū z oēz agricolā. q̄d i colono ſeu ꝓductōe non agricola. R̄o. non hz locum hec lex. dicit enim inſiſtens z ad hoc. j. de col. fun. pa. l. ij.

n Prouidentie. noſtre. uel ſumme quo ad publicam utilitatem.

Uncq̄ ſcioib' l' colligēdiſ frugi b' iſiſtēs agricola ad extraōdinaria onera trahať cū p̄uidētie ſit oportūo tp̄r his neceſſitatibus ſatisfacere'. ℔ Mpr Conſt.

Q J q̄s p̄diū uēdeť uolūt' l' dōař rtieť ſibi trāſferēdos ad alia loca colonoſ p̄uata' pactōe ñ poſſit. q̄ ei colonos utiles' credūt aut cū p̄dis eos teneť debēt aut p̄futos alijs ō reliqueť ſi ip̄i ſibi predium prodeſſe deſp̄at. ℔ Mpr Ual'.

q Uiſq̄ ex diſertiſ agris' uel tu uagos ſeruos' libeālitate' nr'a fūit ꝓcuit, p̄ fiſcalib' p̄ſatōibz' ad itegrā tre p̄feſſionē' exqua uide' ſeruimāeť uideāť hēāť obnoxiꝰ id ēt arca eos ñ obſeruař uoluz' q̄ ex b'mōi fūdi' ſeruis ad poſſeſſiōes ſuas trāſire p̄miſerit'. ℔ Dem. A.

J penes' q̄ ſ fūdoꝝ dñia ſt' p̄bis colōiſ origialib' quoſi locis iſdē ceſſtos eē ꝓſtabit l' p ſe l' p actoꝛs, p̄p os r̄cepta' ꝓpſi atōis ſolicitudie iplēda mūera fūctōiſ agnoſcāt ſaē q̄b' traꝝ erit q̄tulacūz poſſeſſio q̄ i ſuis ꝓſcript' locis, p̄po noie libris cēſualib' ōtinēť ab b'i p̄cepti cōione diſcerniꝰ eos n. ꝓuēit, p̄pe ꝓmiſſos mediocriti ānonārias fūctiōes ſub ſolito exactore cognoſcere. ℔ Dem.

d Omi p̄dioꝝ id qō tra p̄ſtat accipiāt pecūiaz ñ r̄q̄rat quā ruſtici optař ñ audēt niſi ꝓſuetudo predii hoc exigat. ℔ Dem. i

o Mēs oio fugitios aſcriptitios colonos l' iq̄lios ſiñ ullo ſexuſ numēi ꝓdictōiſq̄ diſcrimie ad ātiq̄ſ

Necēſſitatibus. ſ. euitandiſ ad quod. §. de feř. l. oñs dies.

p Satisfacer'. ne peat v'. §. ō feř. l. ij. z fac. j. ō col. fū. pa. l. i. z nō q̄ hec lex in italia non ſeruatur.

q J q̄s. colonos. large p aſcrip. ſolo. ſecus ō a° ſimplici colo. ut. §. lo. ēptore mittis mōis dr' i R̄.

r p̄uata. aūc. iu. p̄. v' ueditō p̄dij miōis. hz dic tūc ñ uz ꝓtra. puuti. v'. ff. ō magīra. ꝓ ue. l. i. §. ſi it'. z. §. cōi a utriuz iudi. poſſeſſi onū. nuq̄d ſtip' uram tū firmat. nō. v'. §. ō leg. z ꝓ. ñ dubiū. naz ſtip' p̄tm̄ eſt. ut. ff. de pactis. l. i. ac.

s Utiles. q̄d ñ iutilis. idez. l. quēad. z. l. ne diuti' i ſi. aut negligētia z tūc poſit cogi opari a dño ut. ff. de uſufruc. idēq̄. §. qm̄. z ō uſu z ba. plenū §. fi. ſi pp infirmitatez uel ſenectutez al' surrogabř. ar. j. ō agē. i re. l. agētes z. §. ō of. p̄. ſi quoſ. ō labore tre dñs p̄cipit. j. e dñi. extra colonꝰ p̄ diſcedē ſi tra ſterilis. v'. j. ō fū. pa. l. ij. z l. ſi q̄ a poribz nō. j. e. quēadmodum. ac.

t q Uiſq̄s p̄diū ēbu tariū aſcriptitioſ ſeruos hns fuit a poſſeſſore ōſtū ſi aſcri. ad aliq̄ ōueniāt ꝓceſ

ſiōē p̄ncipis uel ſola pacientia poſſeſſoriſcū oneř trāſeunt.

u Ueluti ōſtnieřt. fui: ñ ſolū poſſeſſor uel ſimilitudie. naz inſiſtebant licet dominus deſeruierat reſpectu dñi uagi ñ fundi ul' ſuaſum fuit principi qi uagi q̄ nō erāt i ōc. xū. q. ij. c. cellulas.

v Seruos. non p oia. qō dic v'. j. ne diuti'. z ad b'ēt p̄ r̄ferri ueluti

x Liberalitate. ſiñ petitōe ut. §. ō pe. bo. ſ'b. l. i. b. ad principē ē hēbalitas. accipiēs qñz cogit'. v'. j. ō oi agro ō ſer. q̄ſq̄s z. l. q̄ fūdos.

y Deſitatōib'. ēbu. fuēoꝝ ñ p̄teritoꝝ. v'. j. ō fū. rei. p. l. ij. i fi. ſic. j. ō agro ō ſ'. q̄ꝓq̄ deſertum ar. contra. ff. de pu. l. imperatores.

a Profeſſione. dicta qr profitetur. ut. ff. de cenſi. forma.

b Obnoxiꝰ. qr fūdꝰ ꝓcedř cū ñ debeat ſcpari. v'. j. e. cū ſat'. i prin. ex certa ſcia ip̄ator ꝓcedet ſuos abſz trā. ff. ō, p̄cur'. ad rē z. l. ad legatū. p̄dio ꝓceſſo a principe z tales ꝓcedi uideret'. v' ar. §. l. p̄x. z ad b'. §. ō bo. uac. l. ſi qñ. z. ff. ō ꝓſti. pri. l. bñficia. ſecꝰ i ꝓceſſione priuati' coloni. ut. j. quēad. z. §. l. proxima. Item pro z contra. ff. de ſerui. ruſti. pre. l. ij. §. fi. dic cū q̄s occupat p̄diū ō ſtū ſua aūcte z tūr dño uſz ad biēniū aut, pequatōe. z tūc ad ſex mēſes ut. j. ō omni agro ō ſ'. l. q̄ agros z. l. locoꝝ. z ō cē. l. fi. aut a principe tūc ē ſecurꝰ ut. §. ō quadri. p̄ſcrip. l. bñ a zenōe. cauet accipiēs ſz qualitatē plene q̄ ō ñ rīquet. v'. j. de fun. pa. quicūq̄ z de omni agro deſ'. l. ij.

c Fundis. deſertis alias maior pena. v'. j. eo. ſeruos.

d Promiſerit. ſic. j. e. cū ſatis in ſi. dic ſciēť: ſecꝰ ignorāt. v'. §. ō tabel. l. generaliter: non tamen teneť retineř fundum z ſoluere, p futuro: ſed pro tempoř quo retinuit. j. e. l. oñs, p̄fugi. z. l. cū ſatis i fi.

e b J peñs. p ſe. z ſic p ſe l' aliū. q̄ ē i dādo al' ſecꝰ. v'. §. ō ōcu. nlls

f Recepta. recīp iuit' cogř q̄lz p exactoř. v'. §. ō exa. ēb. l. actores. z. l. i fiſcalib'. ſic g' dñs, p ſe z, p eo q̄ō tz fuꝰ. ſecꝰ i fructuaris.

mõm perequatõis huius census. z sic census est genitiui cãus. z sub. fz hoc p hõies haz ifrascriptaz traz possit ẽt dici ut sit cãus acculatiu. accursius.

k Perequationis. al' pequatões sc̃. al' in lib. m. perequationis.

l Riginarios. l'p eodẽ qr ab ipa origie fuerẽt coloni uel p di

sis ut i R. nõ.

m Priuilegijs. nõ fit liber priuilegio cũ absorbeat ius al'iz oio ut. s. ò pci. ipa. offe. l. ij. et ex certa scia principis cũ iure gentiũ siue naẽali talia ꝓpetũt ut ibi nõui.

n Dignitatẽ. ad hanc asperare nõ pñt. ut j. de agri. z man. tu. l. i. z. ij. z. iij. z. j. e colonos. ac.

o Cẽsz. ñ soluti l' minoris soluti ad qõ. j. ò fũ. pa. l. fi. z. s. ò pf. xxx. an. ꝓperit fz ob delictũ dñoz perdun tur. ut. s. de bonis pscrip. si qs intra.

p Reddẽdos. ut in uti litatez fm al. uel dic ut. j. e. si coloni.

q Suos. i. ascripticios uel cẽsitos z q subijcit tributarios. s. puati l' dic uel iz et fisco dabant ẽ butũ bi coloni priuatoz. ut. j. litibz. §. h' de reddi. z sic pmũ l' p et z iũge suos uel inquilini z c̃.

r Inquilinos. hoc expone ut. j. l. pr.

s Dãni. qò hac. l. iferẽ

t Propulsare. nõ recipiendo se reiciẽdo.

u Delictũ. sic. ff. ò ofpz. congruit.

x Simulauerit. z sic ignorans erat suscipiens. sed contra. s. e. l. omnes. So. ut ibi. ac.

y Statuta sunt in hac. ac. l.

z Duodeciz. uel alia uf ipõi. ut. s. e. oẽs. So. ut ibi. Jtẽ. s. ò suis fug. si quis. So. ibi in suo uere. hic nõ. uel plene dic ut in. l. qpz plene nõ. Jtẽ ꝓtra. j. de col. il. Jtẽ ꝓtra dicta. l. quicũqz. oẽs enim statuũt aliam penã. fz dic ut in. l. qcũqz nõui. Jtez facit. j. eo. cum satis in fi. z. s. de metall'. l. fi.

a Alteraz. quẽ. si nõ bz exti. dabit. ut. ff. ò le. i. l. si qs iqlios. z. s. ò fug. qcũqz z facẽ. ff. de suo. c. l. i. recipere ẽ refu. zc̃. z ò fug. l. i.

b Jffinimus ut inter sub. q̃uis inquil. zc̃. tñ diffi. ibi suscepti bili zc̃. ne uideaẽ negligi. ut. ff. ò i iurijs. Jẽ ap. §. h' edicto fz tũc habũdat quoz tu. dic diffi. suscepti. li. int' inquilinos z c̃. suscepti dico uel utraqz z c̃.

c Inquilinos. inquilinus ꝓsueuit dici in ciuitate. colonus in uilla ut. ff. de acqui. pos. l. re. pignoris. fz hic pro eodẽ põt poni. nam nec ibabitare sufficiet in fundo nisi colat nec colere põt nisi habitet z sic utrũqz positum pfectũ colonũ significat. uel dic q iqlini sunt castellani qr z ipi pñt esse ꝓdictiõibz alligati. fz nõ colãt terrã ut ar. ff. de excu. tu. l. ñ tm̃. §. fi. z fm hoc colõus ẽ siue habitet in ipo fundo siue ñ dũmõ colat eũ. tercij dñt q inqlinus ẽ q alibi habitat z alibi fundũ colit: fz q in ipo fundo habitat z colit ipe ẽ colonꝰ z hoc placet Jo. z az. z b. z fz hoc intellige leges de inqlinis tractantes. ut hic z. s. oẽs oio. z. l. suos. z. j. de fun. rei pri. l. eũ. z s. coia utriusz iudi. possessionũ. z de le. i. si qs iqlinos. z de cẽsi. forma. §. si qs. z sic magis astringẽ colonus cui alibi nõ fz inhabitare. fz inqlino fz ꝓducere domũ alibi. hoz. n. filij originarij sẽ ut. j. cũ satis. §. cũ aũt. z bi z alij coloni sũt q domũ iã edificatã i rure habitãdã ꝓducũt sub ẽta mercede fz q edificãdã sufficiarij

quẽlz fũit reptꝰ. xii. libras argẽti fisco nro iferat detẽtator. ipsi ãt cuiꝰ fuerit pt̃ eũdẽ fugitiuũ alterũ et eiusdẽ extiationis inferre decernimus.

d Jffinimus ut int' iqlinos colonos ue quoz q̃tũ ad originẽ ptinz nẽdicãdã idiscreta eadẽqz pene uf eẽ ꝓdictõ: fz sit discrimẽ i nõie suscepti liberi: l' utroqz: l' neutro pẽte cẽsito statuz pfne ꝓdictõis agnoscãt. illud ẽt seruãdũ ẽ: ut si qñ utriusz fũdi idẽ dñs ò possessiõe refecta cultõibz ad eã que colonos laborãt tenuitate trãstulerit. Jdẽqz fũdi ad diuersoz iura dñoz qualibz forte trãslerit. maneat qdẽ fcã trãslatio: fz ita ut pdicti eiꝰ dñs a quo coloni ꝓbant fuisse trãsducti trãslatoz agnatõe restituet.

e Jz colõi quos bona fide qfz possedit ad alios fugitiuicio trãseũtes necessitatẽ ꝓpe ꝓdictõis declinare tẽptauerit bone fidei possessori pmũ oz celeri reformatõe subcurri: z tũ. cãz originis z ꝓpetatis agitari i Mpr

Olonos nũqz fiscaliũ noie ò bitoz ullius exactõis pulset i

d Quoz. s. coloноz z iqlini iudi. zc̃. nã filij utriusz nẽdicãt. sed alij ut ibitent solũ z colãt. alij ut colant tenentẽ. z tõ dicit pene.

e In noie. coloni z inquilini. ac.

f Uel neutro. al' utroqz uel utro. i. altero puta põe fz mẽ libera z dic censito. i. colono uel inqlino. ut. j. t. ij. l. ij. in pn. z fm h' sect

tẽtio: quos ita glebis iheret pcipimus ut nec pũcto qdẽ tpris debeat amoueri.

m Ollier que fuisse õigiaria. docebr si cuiusqz liberi hõis secuta ꝓsortiũ i urbibz: l' i qbzqz locis uicta ꝓstiterit eius oẽz sobolẽ scoz ueta ꝓstituta ꝓ ueniat reuocari.

n Ẽr colonũ piudiciũ possessionũ iuito: l' iscio dño ipõi non posse z iure z legum aũcte declaratur.

c Olonos nlla rõe ad ullus quis hũiliõis militie locuz sinimus admitti: fz nec appitoꝛs magrie ptatis cẽsibz ascriptos pbari ꝓcedim: qr i hac pte z dño rũ uri z publice consulimus honestati.

Jtibz iponẽtes celeritatez scimus si qñ colõi cꝛcũqz ꝓ dictõis ꝓtra dños tre ỏclamauerit sup hoc ipo dubitãtes unũ is tre dñs ẽ nec ne: an ipi colõi dominũ sue tre possidẽt eos tñ dicimus q ñ ex lõgo plixoqz tẽpoꝛ l' lõgiqua z iuetata reddituũ susceptõe sufficiẽtẽ hñt cautelã in qbz cãibz nec cõtradicẽdi qdẽ licẽtia colõis reliqt lõgi tempõis

f Uel neutro. al' utroqz uel utro. i. altero puta põe fz mẽ libera z dic censito. i. colono uel inqlino. ut. j. t. ij. l. ij. in pn. z fm h' sect

tur põez sic. s. de muril. l. fi. Jdẽ in eo qu mẽ murilegia z põe curiali. ut in aũt. de na. in cu. depu. §. fi. al' si nõ essz curialis seqret mẽz. ut. s. de muril. l. bi q. Jt̃ sic. j e. ne diutius. z rõ est hoc cãu ne decrescat hoc genꝰ hoiuz pp. Jt̃ nõ ob. j. e. ne diutius. z. l. fi. qr ibi i p uis z qi. at hic liberi ut. j. cũ satis. §. i. z liberis feis. Alij hñt l neutro. z tũc dic si u eqz ẽ cẽsit. i. colonꝰ põez si neut sũt tñ ex dẽ ꝓdictõis põ z mẽ. ut ãbo ascripticij. z tũc idẽ ut põez ut hic si ãt diuerse ꝓdictõis sũt põ z mẽ: ut põ censitꝰ mẽ libera ul' sua ascripticia sequatur mẽz. ut. j. ne diutiꝰ §. fi. alij dicũt q illa corrigit istã. alij dñt cẽsito. i. ascripticio z fm h' si utroqz põez. ut hic. si alẽ tm̃. tũc ma trẽ ut. j. ne diutius si neuter censi ascripti. tũc põez ut hic z fm hec gñaliter loquitur lex ista quã dixerim uel oi gñe colonorũ dicat z q dicit quoz s. oiuz colonoz z pe ne dicit qr ẽt in mtis

differt aliq ab aliqbz maxie qr colõus eiusqz filius pscrip. xxx. ãi. se tueaẽ qò i ascrip. secus ut. j. cũ scim. §. fi. z. l. cũ satis. z. j. de fun. rei p. l. cidẽ. z. s. de pscrip. xxx. annorum. oẽs.

g Fundi. in quoz qlz bz colonos. ut z. s. fa. her. quoties.

h De possessiõe. alias possessionis referre al' possessiõe refecta.

i Forte. alias forte. aliaſ functe. z dic ut qr ꝓstituit futurẽ usufruc. uel aliã uel pignorauit uel uen' dic uẽdẽdo uel alienãdo aliomõ

k Trãslatio. ñ ualet alienatio taliũ. ut. s. q admi. fz trãslatio. sic ut hic in marmore. ut. s. de edifi. pua. l. ij.

l A quo. fundo. uel dic domino quod est uerius.

m Restituat. ꝓdictiõe ex hac. l. quẽtus ab ẽptore uel filijs nõ rei uen. z facit. s. cõia utriusq iudi. l. possef. de le. i. si qs iqli. z. s. l. ij. uel dic of. iudi. ut nõ. s. e. l. quẽadmodum.

n Si coloni. large ꝓphẽdit oẽs solo astrictos. ut. s. e. oẽs oio

o Bona fide. dñs fuerit l' nõ ar. s. loca. si qs ꝓduc. z. j. l. pr. qd si mala fide: uf idez. ut. ff. de ui z ui ar. l. i. §. qa me. iudiciũ ei quo hic agf est possessoriuz sicut uñ ui nõ dz qr ã iuste uel iniuste possideat. ut. ff. de acq. pos. l. ij. §. extrario. z ad idez. ff. como. l. ita. z hic subaudi maxie fz ad onus probandi in petitorio qf de bona fide. ut. s. de pba. ius. sed per hanc. l. ñ nisi bone fidei ꝓsultẽ

p Trãseuntes. cũ. n. uiciũ animi z ẽt rei inherens qò usucaptionẽ impedit. ut. s. de seruis fugi. l. i. z. j. e. cum satis.

q Subcurri. ut et restituatur possessio statiz. sed qua actõe. R. ꝓdictõe ex. l. uel offõ iudicis uel act. in factũ ex equitate buiusmõi l. z sic intellige aliam. l. h'. t. s. eo. l. omnes oio. z. l. oms ꝓfugi. z alias hec itendeẽ corã iudice terre in qua aufugit coram quo ꝓ uincaẽ ut in aũt. de man. prin. §. sed etiã. z cã ꝓpetatis corã iudice terre unde aufugit ut. s. ubi ca. sta. l. i. Item nõ primo possessorium q̃ petitorium intentari. ut. s. de rei uen. ordinarij. cũ ꝓcor

a Agnatõe im ꝓprie. sed facit ĩ. e. diffinimus in fi. et q̃ dicit uẽ ditorẽ quia dõinium non discedit iuẽ ꝓhibente ꝓpter pub. utilitatẽ. secus si propter iuris ipossibilitatez ut. ff. de serui. rusti. p̃. p fundũ. sz nõne in pari sunt delicto. ergo potior cõdictio possidentis. Rx. o. ut fiscus habeat. ut. s̃. de liti. l. fi. z. ff. de ꝛ tra. emp. senat ꝛ Item quid si re uocare non ualt an fiet separatõ offi. iudi. Rx. o. non. sed dic sic ne coloni uagẽt ut in aũt. de q̃s. sic. ff. de ꝓcuꝝ. fi lius. §. ueterani naz z al' predys desertis subÿciũt ut. ĩ. de oi agro deser. per totũ. z. ĩ. eo. oẽs oio.

b Usurpaꝝ. i. uti z sic i bõa pte sic ff. de usuc. l. ij.

c Cõtra heredes. nõ ut hr̃dẽ l' ut i heredẽ ut. ff. ad exhi. de eo. §. f.

d Longi. sed lon gissima locũ hẽt ut. s̃. de prescip. xxx. anno. l. oẽs z. l. sicut z de di uer. p̃. l. ij. sz cõ tra. ĩ. e. l. cũ sat sed illam intelle per illam cuz sci mus. Itẽ ꝓtra. ff de emp. l. ij. §. si furioso. So. hic ratione rei ibi p sone. uel ibi alie na. Itẽ nõ quẽ uenire contra fa ctum suuz sic. s̃ de sacro. san ec. iubẽus z de paꝛ. q̃ filios dis. l. ij. z de libera. ca. l. i. z de euic. si ubi z. L. ò lit. l. ij. z. ff. de do. inter uir. z. ux. l. si spon sus. §. fi. z. l. se. sz ar. s̃. ff. de serui. rusti. p̃. per fundum. ac.

e Mercatur. seruus aĺ secus. ut. s̃. no. z est presumptio iuris z de iure ex quo est sciens ar. ff. man. si procuratorẽ. §. dolo fm b. uel dic etiã ignorans presumiꝛ sciẽs quo ad prescrip. t. ff. de usuc. l. ubi lex. Item dic qò nõ. s̃. e. l. ij.

f Omnes profugi. idest longe fugientes.

g Latebras. i. se abscõdẽtes ad qò. s̃. ò decu. l. q̃dã i graue.

h Tributarijs. fisco eiz tributũ z dño censuz dabat. ut. ĩ. e. l. suos. utputa pro sua terrulla. ut. s̃. eo. hi pe. §. pe. uĺ dic ut. ĩ e. l. litibus. §. hic de redditibus.

i Tñ moderatiõe. i. distictione habita. nam aliquando ipsi detinentes tributa ei non dabãt ut subÿcit.

k Reuocentur. qua acẽ. dic ut. ĩ. si colloni.

l Ut si. sic lege ut si hominem apud quos z ceꝛa.

m Excoluerunt. suscipientes profugas uel ipsi profuge qò est idem. z dic excoluerunt seminando. z sic fructus de proxio dño predÿ proficient.

n Nouerunt. i. agnouerunt z fecerunt seruitia. puta i domo z non habent mercedem a susceptoribus. uel nouerunt. i. no uale fecerunt ad qò. ff. de termino mo. l. fi. z sic non ita ò ꝓ xime fructus domio proficienti. z qò subÿcit nec mercedez zẽ. expõe ut. s̃. uĺ dic ꝓsecrati sẽ. s. dñi qr nec adhuc satis ꝓ ma placet.

o Ab bis. aꝑ quos latebras collocãt z nõ ex hac. l. ar. a sili in parochianis unius eccie fugitiuis adˢ aliam ecclesiam z cũ de cimatõibz reuocẽtur. ut z. ĩ. de colle. illi. l. i. z in aũt. de man. prin. §. sed ẽt. z. ĩ. e. cũ satis. §. fi. z. ff. si cer. pe. cũ fundus. §. fuꝑ

p Occultato. eo quod profugi z cetera. accursius florentinus.

q Collocauerũt. fuiturũ in domo ut. ff. ò v. sig. in lege.

ne factẽ penes fruẽtes erepteˢ i fũctionẽ pstinã redeãt. i Dez.

c Etm antea ꝑ singulos uiros ꝙ binas uero mulieres capitis norma sit ꝓcessa: nũc binis ac ternis uiris: mulieribꝰ aũt quaternis unius pẽdendi capitis attributz ẽ. Quo circa sublimitas tua huiꝰmõi cẽsus p comanẽsiũ z ariatensiũ z armenie secũde a mansenorũ heleno ponti. et dioceserẽsiuz capadocie scde urbis salubris ac tẽperate ꝙquatõis modũ monumẽtis publicis iubebit adnecti. i Mpr.

o Rigiarios colonos nullis ꝓuilegiis nllã dignitate nl̃ la cẽsꝰ auctoritate excusari ꝑci piũs sed ãputatis õnibus que ali quotiẽs pgraz sũt elicita dño uĺ fũdo eẽ reddendos. i Dem.

s Eruos ĺ tributarios ĺ inq̃li nos apò dños uolumꝰ rmanere Maz cũ metu dani ò territi unusq̃sqz eũ quẽ icognitũ habuit a se cepit ꝓpulsaꝛ. uolũtas fugiẽdi seruis ñ erit Nemo eiz dñz suũ deserit sciẽs nũq̃ sibi la tẽdi locũ eẽ derelictũ aut cognitũ sibi igẽuũ unꝰq̃sqz suscipiat aut eũ q̃ se libeꝛ eẽ simulauerit a se submouebit metuens is que statuta sũt obnoxiꝰ fieri. Si q̃s igiꝛ ex memoratis fugitiuis apò

t Impẽsis. puta custo diẽdo oues uel quaꝛ cũq̃ alias operas.

u Profugis non a ter raꝛ dñis. sic ergo ex hac. l. distinguit scicꝫ ab ignorante. sed cõ tra. ĩ. e. fuos ubi nõ distinguit. Itez z ma ior pena ibi ponitur So. tria ꝑstat suscipi ẽs dãna in his distin guũtur ut hic. Itẽ pe nã fisco. Itẽ penã dño z in illis non ut ibi. Alij dñt q̃ illa i uere fuis qò ñ placz qr̃ di cit ibi inq̃linis. Alij in ignorãte distiguũt inq̃sierint diligenter ut hic an ñ ut ibi ad qò. ĩ. de coll. illi. l. i. Alij dñt q̃ hic cõtra xit cum suscipiẽte lo cãdo se sibi ibi susce ptus est tñ sine pctõ Alij q̃ ibi sciebat ser uz simulãtẽ se liberũ hic nõ. Itẽ oppoitur q̃ qi uideat scire cuz oms scire debeãt zẽ. ut. s̃. uñ ui. l. fi. So. istud in re q̃ semp est alicꝫ. at hõ ꝑt eẽ nul lius ut liber.

v Priuatũ. i. nõ ꝓtingit publicã utilitatez ut sit ꝓtra. l. pp igno rãtiam ad qò. ff. de pac. si unus. §. pacta

w Qui uõ. dixiꝫ ab illꝫ profugis exigi q̃ ôbẽ tur. bis uõ nõ soluẽ do ꝓstitutis debito res eius exiguñt.

x Agricolas. solz ei agricola cũ agricola magis ꝓtrahere z ad ea q̃ freq̃ntius ꝓtingũt iura aptãt ut. ff. de le. z se. ꝙ. nã ad ea.

y Hoibus. pfugis. Lorã iudice. sub. Judex. ꝓcuꝝ cesaris.

z Exposcat. interponendo offiñ suũ. ut. L. qñ fis. ĺ pua. l. ij.

a Mmunitates date. in scriptis z iugatio ꝑ idẽ z dic iugatio qò pro iugara terre prestabaꝛ. ut. s̃. de immu. ne. ꝙ. l. ij. uel ꝑ iugero bouum. ut in aũt. de man. prin. §. coges.

b Capitatio. quod pro capite hominis. ut. ĩ. l. proxima.

c Publicis. i. de libris facte canzellando uel facte libris qr i eodẽ libro facta erat subscripta immunitas.

d Cautarijs. predicti libri sic dicuntur qr ibi oia cauta sunt.

e Facte. i. ꝓcesse z dic sine pbatõe. i. sine aũcte principis z cũ cãis iustis. ut. s̃. de his q̃ a pn. ana. ac. l. i. Itẽ qr a lege data qr cũ cãe dãt ualẽt ut. s̃. ò ꝑsel. z me. l. medicos z. ff. ò uac. mu. ꝑ totum.

f Fruentes. s. ꝓstitute uel lege cum p̃cedentibus.

g Ex pte. aĺ exẽpte aĺ arrepte z licita rapia. ut. s̃. ò pagãis. l. sic.

h Cz ańa. oli q̃lz hõ mascls ꝑ capite dabat quolz ãno certũ esũ forte bisantiũ z quelz duc mlieres tñdẽ. hec p̃statio miuta est. qr duo uel tres uiri ꝑstãt qò oli unus quattuor mulieres qò oli duc: uĺ sic qñ masculus nascebaꝛ bisantius p̃stabaꝛ. qñ duc feie tãtũdẽ. z hec ꝓsuetudo est hodie in sardinia: qr certũ q̃d p̃stat cũ nascitur masculus uĺ feia. sz quoꝙ mõ ponas q̃d ad te. Rx rusti. tñ p̃stabãt z ñ ciues. ut. ĩ. t. i. z. ĩ. ne rustũ. ad ulĺ q̃ sũt ꝓtra nec eccia thesalo. ut. s̃. de ãno. l. fi. ꝓtra. Attributũ ẽ. s. munus.

k Circa. i. ꝑp qò uel. i. ꝑpea z subli. tua iubebit adnec. no. pu.

cõstitutus est z ad quem publica rũ fũctionũ securitas debet i posterũ fieri seu redditus peruenir uel permanere. recitata septimo intimio cõsistorio palatii Justiniani.

Dez. A.

In diutius dubitetur si quis ex ascriptitia z seruo l' ascriptio z ancilla fuisset editꝰ cuius status sit uel que peior fortuna sit utrum ne ascriptitia an seruilis sancimus ea que i anteriorib' legibus cauta sunt pro tali progenie que ex mulieribus ascriptitis z uiris liberis progenita sit i suo statu relinqui z si sit ascriptitia proles ex tali copulatiõe ꝓ creata. Si quis autem uel ex seruo z ascriptitia l' ab ancilla z a scriptio fuerit editus matris sue uentrem sequatur z talis sit conditionis qualis genitrix fuit siue ancilla siue ascriptitia quod hactenus in liberis tantum z seruis obseruatur. Que enim differẽti a inter seruos z ascriptitios itel ligatur cũ utercꝫ in domini sui positus est potestate et possit seruum cum peculio manumittere et ascriptitium cum terra dominio suo expellere.

Operator;

Cum scimus nostra iura nullum preiudicium generare cuidam circa conditionem neque ex confessionibus neque ex scriptura nisi etiam ex aliis argumentis aliquò accesserit incrementum sancimus solà conditionem uel aliam quamcumque scripturã ad hec minime sufficere nec ad scriptitiam conditionem cuidam inferre sed debeñ huiusmodi scripture aliquò ad uenire adiutorum quatenus ul' ex publici census ascriptione ul' aliis legitimis modis talis scriptura adiuuetur. melius etenim ẽ in huiusmodi difficultatibus ex pluribus capitulis uel conditiones ostendi z nõ solis confessionibus neꝫ scripturis homines forte liberos ad deteriorem detrahi fortunam. Sin autem scriptura post scripturam confessio seu depositio sine ui et necessitate tam interuenerit quid enim si conditionale instrumentum uel aliam cartulam in quas subscribit. et intimauit. et inter acta deposuit se se colonuz fuisse ascriptitiuz tunc ex utroque genere obligationis: id est tam scripture ꝙ confessiõis uel depositionis talem euz esse credendũ qualem et scriplit et inter acta deposuit.

a Legibus. quas non habemus nisi in seruis uel ancillis ut. s. de rei uen. l. ptum. z de libe. ca. l. fi. z in casu speciali. ut. j. de agri. z mã. l. iiij. hodie autẽ aliter est ut hic z. j. l. fi. z in aũt. constitutio q̃ ex a scrip. in prin. Item facit. s. l. mulier. z. l. prox.

a Ventrẽ. sic. s. l. prox. cum concor. sed fallit in libera que iungitur tamiaco. ut. j. de prediis tamiacis. l. i. Item i murilegulo ut. s. de muri. l. fi. Item z in filiis inquilinorum z colonorum natorum ex libera ut. s. eo. dtffinimus nam hic in nato ex scriptitio z libera. Itez fallit in libertis curie quos sequuntur filij ut in decr. xij. q. ij. de libertis z libertis ecc. sicut z alias i decr. xv. q. iij. cũ multe Item in filiis aldiorum ut i lõbarda de cõug. ser. uel aldi. l. uij. que omnes sunt contra. Itẽ in honoribus sequuntur patrem ut. ff. de sta. homi. cũ legitime. z de sena. filium. Item ex delicto patris quandoqꝫ puniuntur filij ut. s. ad. l. iul. maie. quisquis. Itẽ si pater pepigit filium monasterio obligat euz ut i decre. xx. c. Item quando nondum erant nati ul' concepti quãdo pater decurionatum amisit. non dicuntur filij decurionis ut. ff. de decur. l. ij. in filiis.

b Obseruabatur. indubitabiliter ne contradicat s. prox.

c Intelligantur. q. d. nulla in eo quod subiicit. z ar. ff. de libe. ho. exhi. l. ij. In aliis autem differunt quia hi liberi ut. j. ò colonis tracen. l. i. z. j. l. cum satis §. caueant. z per hoc aliqua possidere possunt ut. s. eo. hi. z in aũt. de coll. §. nullus quod in seruo secus. ut. ff. de acqui. poss. cum heredes z fieri clerici possunt dominis etiam uolentibus in possessionibus in quibus sunt ascripti. seruus non ut in aũt. de sanctis. epis. §. si seruus z. §. ascriptitios. Item seruus si scientе domino fit clericus fit liber. ascriptitius non ut ex eisdem. Item seruo possum auferre peculium. ascriptitio non. Item fui ẽt sine peculio uendi possunt sed ascriptitii non ut hic in fine z. s. l. ij. z. l. quemadmodum. Item iste litigat cum domino quandoqꝫ ut. j. l. cum satis. §. caueant. z. j. ti. ij. l. i. qò seruo non licet ut cũ alius litigat. ut. s. omnes profugi in fi. serui non ut. C. de iudi. seruus. uel dic quo ad dominum seruos. ut nõ. ff. de sta. ho. l. ij. Item z adde quod nõ. insti. de iure perso. Item fit liber seruus uel ancilla si contrahit matrimonium cum libero uel libera domino sciente sed non ascriptus ut i aũt. de nup. §. si uero ab initio. z. j. eo. l. fi. sed an de peculio tenetur dominus pro ascriptitio. Rx. sic ut. C. quod cum eo. dominus z ar. s. de sacro sanct. eccl. l. si quis presbiter.

d Cum peculio. z sine eo ut. s. de pecul. eius qui li. l. i.

e Cum scimus conditionem. soli in iur uel extra ut statim dicet.

f Ex scriptura. s. sola.

g Incrementum. quo accedente fit quandoqꝫ colonus ut si post scripturam que ad habitandum se illigasset xxx. an. steterit. ut. j. cum satis. §. cum autem. si autem adiecit i scriptura ꝙ ut ascriptitius stare uolebat z sic fatebatur tunc fit ascriptitius. uel si dicta inscriptio uel alius similis modus interuenerit ut subicit.

b Lõditionẽ. als condutcionẽ qr solũ ut scriptitiꝰ cõduxit ad qò. s. de li be. ca. l. ad ꝓbationẽ al' ꝯdic. i. instrum ꝯdictiõis ascriptitie p se factum ul' aliam z cetera. qñ p aliũ uel dic conditionem id est instrumentum p conditionalem. id est notarium factũ ut. j. q̃ po. in pi. scripturas uel aliaz z cetera. ut p se uel per aliuz

i Adiutorium sic in comparitõnibꝰ litterarũ ut aũt. ò fide istru. §. in his uero z i q. fuoꝫ ut. ff. ꝺ q̃sñ. l. i. i pri. sic i aũt. ò nup. §. quia uero. z nõ ꝙ que non ꝓ sunt singula mlta iuuant ut hic z s. de testi. sãcimus z. C. ad uell. si mulier. z in aũt. ò imo. aut. do. z. s. q̃ po. in pig. ba. l. fi. aũt. quo iuñ. in fi. z. j. de fũpa. l. fi. sed ar. contra. s. qui nu. li. l. i. z. ff. de admi. tu. l. Ita aũt. §. gessit se. sed hoc hic facit rei magnitudo ubi dicit melius est z c̃.

k Ascriptiõe. q̃ a icẽsũ uel t fuos ascript. deduxit uolentes z quia ipe qi ascriptitiũ i cẽsũ capitis se ò duxit ꝛz al.

l Legitimis modis. puta p fam scripturã ut j. dicit ul' qr lõgo tẽpore sic soluit ut i scripta ꝓfessi. ascriptitie ꝓueit ut. s. e. litibꝰ i ꝓ.

m Talis scripta. qua scribit se ẽ ꝓfitẽdo se ascriptitiũ z talẽ ibi uelle morari z p ꝓñs nolle discedere. aliud si tm profitebat nolle discedere ut i prin. dixi.

n Ex plurimis. ecce ꝙ nocet z q̃ ñ ꝓsit z c̃. z facit ff. ò iur reg. l. quoꝺ. dubi. ò epa. au. l. nẽini. ꝛz ꝓtra. s. ò trãsac. l. si. so ibi i trãsactiõe z ad bonũ nõ ad malũ ualet ut ibi nõ.

o Lõfessionibꝰ. ex iꝰ facẽ l'ẽti iur. ñ i figũa iudicii libal' ẽt ut b z s. ò libe. ca. nec si uolẽs. z. l. libos z. l. itrogatã. z. l. pẽtes se cꝰ si i figũa iudicij ut. e. tl. iubemꝰ. Scripta. ꝑdcõ modo fãt

p Lõfessio. i scriptis. l' siue corã iudice l' notario ẽt ex ius.

q Depositio. corã iudice ꝓfessio dr ò positio z de hac inserit cum dicit quid enim z cetera.

r Sic. i hoc inuit ẽt ex iꝰ cũ i iur ñ sit ꝟisimile pati ui ut. ff. ꝙ me. ca. non est uerisimile. Quod ei. iterpositio ẽ.

s Lõditionale uera. i. ascriptitie ꝯditiõis l' dic. i. notarij ut. s.

t Et inẽ acta. l' ẽt ex iꝰ sit cõfessus ut. s. dixi. regꝛ ei tm uz ꝙ fit ex iꝰ q̃ tũ ꝙ fit corã iudice ut. s. ò pac. pacta. nõ. z ò trãsac. si apò. z ò libe. c. itrogata ꝛz fallit. ut. s. ò cõfes. z insti. ò adop. §. fi. Itẽ nõ cõstare sue ꝓfessiõi l' scriptitie sic z al' ẽt ñ sit tãta solẽnitas ut. s. arb. tu. l. fi. z. s. ò fabricẽ. l. si q̃s. itez z ille qui se exherẽd. ut. ff. de ꝓ. ta. l. nõ pu. §. si quis sua sic z C. de ar. l. in arbitris in fi. z de dona. si patronus. z. C. ò non nu. pecu. generaliter. sic ergo scilicet habes qualiter fit ascriptius de nouo cum scriptura z cum alio adminiculo ut in Rxca premisi.

Jtem fit hec reuocatio auctoritate dñi propria. ut. j. l. fi. sed aliud qñ dñs adhuc possideret z ille aliquid illicite agit. hic uo possidet l' ibi poterat de facto dñs hic nõ cũ erat apd aliquem potẽtẽ l' ipse sit potẽs ut oio possit capi a dño z p hoc q̃ iua a uctoritate qñz põt ut. j. de col. pa. l. i. in fi. Jtẽ hoc ẽt ñ ad ec

clesiam hic con

fugit s. ò his q̃ ad ec. l. presẽti. § fi. Jtẽ nõ ob. pul. ut. s. de orig. itẽ restituit cũ filiis z pecu lio ut. j. de co lonis tracẽ. l. i. z. j. cũ satis. z s. in pri. z hoc nisi sit factus ep̃us. ut in aũt. ò san. epi. §. sed hoc quidã. ul' cle ricus imp' eadẽ ut. §. ascriptitios nisi. xxx. annis seruierunt curie ut. j. de fun. rei p. l. eũ qui. item cũ fugitiuũ retie az pos. nisi ab a lio poss. ul' diui sit stet ut ò acq. pos. l. i. § p eũ z l. iij. § si fu' qũo reuocat qd̃ hẽt rx̃o. alt̃um illo rũ erat. dic ei ad alios reuocaẽ q̃ ten us ñ hz sed z utrobiq̃ possi detis hz locũ fõ te qñ pos. retinet ut nõ. s. ubi cã sta. l. i. ac.

pscriptiõe ul' redditus frquẽtissi ma cõsequẽtia colonorũ impet̃ exclu dẽte talẽ eẽ sup redditũ l' publicaz fũctionũ pstatiõe for mã cẽsem̃ ut si tales coloni qua les pdiximus idoneũ fideiussorẽ totius sũme que ab his ò̃pẽdit' pstiterit q' õs reditus sine ulla ꝓcrastiatiõe si melior cà dñorũ iudicet eis rstituẽt z tal' fideiussõ p triẽniũ accipiat' eoq̃ ipleto i tez renouet. coloni i medio nl'lo mõ sup redditib̃ a dñis iquietẽ tur. siaũt hoc colõi minie facere uoluerit l' potuerit tũc idẽ reddi t̃ p offm̃ iudicis anui exigãt p solita tẽpora i que ẽt dñis depẽ debãt z deponãt" i ede sacro scã .i. in chimiliarchio citatis sub q̃ possessio sita est l' si local' ecclesia ad susceptionẽ pecũiaz idonea ñ sit i metropolitana eccl'ia ut r maneãt cũ õi cautela z post ple nissimã diffinitionẽ l' dñis dẽtur l' colõis restituãt. si ãt reddit̃ ñ i auro sz i spẽb̃ iferat l' i totũ l' i ptẽ. Jtez p offm̃ iudicis fruct' uẽdãt z p̃cia eoz secõm p̃dcũm modũ ò̃ponãt. Hee ò rdditib̃ diffiniẽtes ad pu. trãseam̃ fũcti ones' z siq̃dẽ colõi more solito e as ò̃pẽdãt ipi maneãt i pstia nu da cõsuetudie nl'lo p̃iudicio do

minis generãdo q̃ z qescẽtib̃z co lonis z nõ ꝓtradicẽtib̃ ad pu. tributarias fũctiões minie ifere bãt: Si ãt moris erat dños eã sũ mã accipere z ex ea partẽ quidẽ in publicas vtere fũctiones par tẽ aũt i suos redditus habeẽ tũc siquidẽ fideiussor a colonis deẽ eundẽ fideiussorẽ dñis sine p̃iu dicio litis tãtã sũmã inferre" quã ta tributa publica faciũt a dñis publicis z omnib̃ persoluãt. nl' lo ex hoc colõis preiudicio gene rãdo. super redditib̃ ei dñi fide iussore fiat cõtẽti. Sin ãt fideius sione cessãte ad sequestrationem res ueniãt z, pecũie ò̃ponãt z ex eaz sũma tãtã iudices separare quãta ad publicas sufficiãt fũcti ones z eaz disponere dñz accipe re quatenus ipsa eaz persoluens publicas accipiat securitates re liqua quantitate que ẽ i reddit̃ puros remanz i tuto collocãda z litis terminũ expectante ullo preiudicio siue colonis siue dñis ex huiusmõi fideiussiõe ul' seque stratione uel publicarũ functio nũ solutione generando sed om ni causa in suspẽso manente do nec iudicialis sentẽtia que de to to negotio procedit omnez rem aperiat z ostẽdat quis dñs terre

a Olonos de

itoz. a dnõ z tũc ẽ ar. cõtra s. l. õs profugi. sed hic dñs erat

soluẽdo l' dic ab ipsis colonis qr ñ debẽt nisi pro ẽrula sua. ut s. eo. hi penes. §. sane.

b Emporis. sic. ff. ò nũdinis. l. ij. z. s. e. l. i. z in aũt. de q̃ store. §. qui uero fos.

c Puncto. hac de cã q̃ hyperbolice loquit z facit. s. de fer. õs

d Ulier originaria. q̃ sit dic ut. j. cũ satis. §. z ex hoc.

e Docebr. prima facie libera presumit cũ sit i poss. libertatis liberò nupta ar. ff. ò libe. cã. libertis. §. si.

f Consortiũ. i. matrimoniũ qd̃ est inter tales hoc uꝝ. ut. j. l. fi. lz i ascriptitiis cõtra ut ibi nõui. qñz ponit p contubernio. ut. s. ò fuis fugi. l. fi.

g Sobolẽ. ò matre cõstat ut. j. cũ satis z. s. si coloni. z. j. ò colonis tracẽ. i fi. z nõ i cetis matrẽ sequi liberos. sz iqulinis z colonis patrẽ ut. s. l. diffinimus. q̃ z facit. j. ne diutius. z. j ò agricol. z mã. l. iij.

h Ercolonũ. large p õni astricto solo l' ñ ut z s. i rx̃a. nõ. nõ posse. imo cõtra. ff. ò acqui. pos. l. iij. §. q̃ si seru' z. l. pegre. §. quib' z. l. si de eo. §. i. so. hic possessioni. i. rei poss'. seu dñii sic. ff. ò v. sig. itẽdũ. z facit. s. ò acqui. pos. l. cũ nẽo. z s. ò pcur. §. pcur. l' al'r ut plene nõui. s. de acqui. pos. l. fi. Et facit ut nec obligare possit ut. s. si res ali. pig. da. sit. l. fi. z q̃ cũ eo si suus. sãc i se ipo p̃iudicat dño delinquendo ut. ff. ò ui z ui arma. l. i. §. q̃ igitur. ac.

i Olonos parte. quia denegam' p̃dcã colõis ad qd̃. j. de man. z colo. pa. l. fi. z ò fugi. co. l. i. z i aũt. ò man. pri. §. sz ẽt. z. s. originarios. z. l. õs oio. z. j. ò re mi. q̃cũq̃. z nõ colonus x̃ large dici. p õi astricto solo. ut. s. e. l. õs oio. z fac̃ j. ò coarta. l. si coar. i fi. z. s. ò spectacl. l. siq̃ ibi nz iã p' hac

k Jtibus celeri. sic. ff. si cer. pe. l. quidã. z. s. ò iudi. pperãdũ

e Conditions. q̃ sũt pluris ut nõ i rx̃a. z lz i aliis. differat i hoc tñ. conueniũt q̃ hec lex dicit. Accursius iurisperitus.

f Necne. sic ergo retinet pos. z litigat colonus satisdãdo ut subicit z sic ẽ contra. s. loc. siquis cõductor. so. hic nõ erat ꝓditio finita ibi sic ut hic ꝓtestabaẽ q̃ nolebat sibi prodesse possess. quominꝰ pbet ibi nõ. l' uerius ut ibi nõui.

g Dñium possidẽt. hic accipe talẽ qd̃ ẽ. j. z qd̃ ẽ i medio. interpositio ẽ

h Eos. dños.

i Dñoz. habeas colo noz. z sic prodest dño p̃ statio diuturna. sic. ff. ò ubis cũ de in rẽ. z. l. ò fideiuss. l. i. z. j. ò fund. pa. l. iusemphi. sz cõtra ff. ò pba. cũ deinde. §. i. so. ibi sel. z paruo tẽ pore ut hic x. annoz qr dicit lõgiqua ad qd̃ isti. de usuc. in prin. ar. ff. si f. uẽ. siquis diuẽ. z ar. j. cũ satis. §. ij. z. ff. de aqua plu. ar. l. i. in fi. uel ibi negligẽs hic sapi ens. itẽ oppone quia si possess. coloni est ergo locatio nulla. nec ẽt pos sidet dñs per colonũ ut ff. ò usuc. ei a quo so. hic sciens rẽ suam cõdu xit. uel uerius hic ò dño nõ erat questio. sed an hic locasset. sz si ò dño alium nõ se dñm dice bat z ab eo cõduxisset at' ẽ dñoz z tũc iũge pr cedẽtibus.

k Deprẽditur. i. depren di postulatur. censemus abundat propter uerbũ sancimus qd̃ est. s. uel ne pp prolixam impo sitione uideatur oblitus

l Quod õs. hic icipit forma cautionis.

m Accipiatur. non aliaꝰ per duos menses tenetur ut ar. s. ò fideiuss. z si fideiussor. sed quia renouatur cum instantia sit finita ut. s. ò iudi. properãdũ so. illa cõ rigit istã. uel in hoc casu speciale ut ibi. at' uel uerius hic ante litẽ ꝓ test. fuit acceptus.

n Deponãtur. ff. ut leg. no. ca. l. postq̃. §. i.

o In timiliarcho. ad hoc. s. ò bonis auc. iudi poss. l. fi. in fi. z de u sur. acceptam. Jtem no. fieri sequestrationẽ qd̃ est speciale regulariẽ contra quod dic ut. s. ò probi. sequest. l. i. que est cõtra.

p Remaneant. depositi. dicti redditus.

q Restituantur. est ergo cã inẽ dñm z colonũ. licet. p. intellerit hanc l. q̃ sit cã inter unum dñm z altez qui dicit se dñm. Jtez nõ dici do minũ qui dñs non est eo q̃ dñi consueuerũt locare z talia postulare

r Uendantur. propter cõsumptionem fructuũ ad quod. ff. ò glã. le.

s Functiones. i. tributa que coloni pro terrula sua'. z dñs pro sua quam colonus tenet soluere debet. ut. s. eo. l. ij. z in aũt. de coll. §. nullus pro ea nõ de qua litigatur ul' cuius occasio ne seruaẽ q̃ò hic dicitur. Qui. scilicet. dñi.

t Moris erat. idem possumus dicere de decimis ut si rustici consue uerũt dare dominis ut ipsi dent eas ecclesiis seruetur consuetudo ali as ipsi rustici eas prestant secundũ p. ad qd̃. ff. de admi. tu. siue here de. §. lucius. ac.

u Jnferre. hic primo cõueniri uidetur q̃ reus. sz hodie ꝓtra per aũt. de fideiuss. nisi dicaꝰ hic improprie fideiuss. i. expromissorẽ: z ipse co lonus nõ obliget se.

x Functionũ: hãc securitatem facit susceptor. ut. j. de coll. fun. pa. l. placuit quã si non reddat colonus dño per triennĩ cadit a locatio ne sicut emphitheota ab emphiteosi. ut. s. ò uꝝ emphi. l. ij.

y Et diutius libero. alꝰ deest z libero. uel ascriptitia z hec est lex iusti. ad senatum.

ꝛ possunt hȳ dici originarȳ coloni ꝛ poterunt ꝑm hoc testari.

a Sed semper terre. nec puncto se separent. ut. ſ. l. colonos. ĩ. de colo. pale. l. i. ꝛ. ĩ. §. nulla. item facit. ſ. de ꝓſcrip. lon. tẽ. quã pro li. l. fi. ꝛ. ĩ. de colo. illi. l. i. ꝛ de fun. pa. l. fi. ꝛ. ſ. de tabu. l. fi.

b Suſceperunt. ꝛ poſtea longiſſimo tempore coluerunt.

c Laueant taleſ coloni. q. d. ſecus in aſcrip. quibus poteſt inferri ius ſe cũdũ quoſdam qȯ non placet. Accurſius florentinus.

d Per iudicem. ſimplicẽ or. ꝛ ꝙ ſubdit preſes ꝓ uicie prouideat. ſ. exequẽdo cum ibi. ſ. in exequendo uerti poſſȝ mixtum imperium. ut. ff. de iur. o. iud. l. iubẽ. qȯ ꝓ fides hñt ut. ff. de of. pre. l. illicitas. §. qui uniuerſas. uł dic pro eodem. accipi iudicẽ ꝛ ꝓſidem ꝛ dic ꝙ non iuſ. acẽ. ſed per officium iudicis hoc implorabit colonus. ut hic innuit ꝓ uideat ꝛ c̃. ꝛ. ĩ. t. ij. l. i. ſicꝫ dicas ꝑm. b. ꝙ i ſimplum non duplum licet rapina ut ius uel furtum ſit. ar. ff. de ſeruo. cõrup. l. fi. ꝛ. ff. rex amo. l. iij. in prin. §. ſi quis etiã. ſed alȳ dicũt eſſe cum penis. ut. ff. ꝙ me. ca. l. extat. Item ꝙ ſubȳcit de conſuetudie eſt ſic. ſ. de expẽſis lu. l. i. ꝛ de ſerui. l. i. ꝛ. l. ſi manifeſte. ꝛ. ſ. e. l. dñi. ꝛ. l. utibus. §. ſi redditi bus. accur.

e Nulla. nec tunc quando uiolẽtias patiuntur. nam domino ſuo ſeruꝰ ſtat aut cadit. item facẽ ff. de ſtatu bo. ſuus.

f In ſobole eorum. nata ex colonis feminis cuiuſdam domini xxx. an. detentis cum uiro ſecus ſi ex libera qr tũc uentrẽ. ut. ĩ. l. fi. ſed dic immo patrem colonum. idem in inquilino ut. ſ. e. diffinimus. in aſcripticio autem ꝛ libera loquitur. ut. ĩ. l. fi. Item hoc conſtat ſi poſt completam pre. patris nata eſt quia tunc ex colono naſcitur uerbo accepto cum effectu. ut. ff. ne quis eum q in ius. l. p e. §. docere. ſed quid in nato poſt inchoatam non completam. uel concepto ante completam nato aũt poſt completam uidetur ſecus quia nati poſt ingratitudinem patris reuocantur nõ ante. ut. ſ. de libe. ꝛ eorum libe. l. ij. Item quia de cõmodis partus queritur. tempus conceptionis ſpectatur. ut. ff. de ſta. ho. qui in utero. ſicꝫ ſenator uel alius clariſſimus priuatus habet filioſ ante dignitatem editos ut. ĩ. de digni. ſenator. Cohartalis quoꝫ filium natum tempore ſui officȳ cohartali conditioni relinquat obnoxiũ ut. ĩ. de pri. agen. l. quicunꝫ. ꝛ de cohartali. ſi cohartalis. ſecus i eo qui ſe curie offert in quo indiſticte filȳ remanent liberi. ut. ſ. ȯ his qui ſpon. mu. l. fi. ſic ꝛ filius naturalis curie datus. ſi poſtea filios ſuſceperit ꝛ curiales erunt. ꝛ munera curialia ſubibunt. ut ſ. de natu. li. l. coĩuꝫ. ſed econtra uidetur uelle hec lex. dicit enĩ patrem preſcripti. tñ ꝛ liberos eorum licet non xxx. an. ſteterint. ꝛ c̃. Item quid dices de natis ante inchoatam preſcriptionem qui tantum cum patre ſteterint ſemper uidetur ꝙ non teneantur cum non contraxerint. nec mercedem ullam ſoluerint. nec poſtea nati ſunt nec excolunt. Item ꝙ ſubȳcit in fundo nata ſecus ſi alibi ſecundum quoſdam. ut. ꝛ. ſ. e. l. cum ſcimus. §. fi. ſed in utrolibet

derelicta in alia loca migrare ꝛ ex hoc querebatur ſi etiam liberi[t] eorum cuiuſcunque ſexus licet non per xxx. annos fuerint in fundis uel uicis debere colonarie eſſe conditiõis an tantummodo genitor eorum qui per xxx. annos hꝰ modi conditione illigatus eſt ſanctimus liberos colonoruꝫ eſſe quidem in perpetuum ſecundũ ꝓfactaꝫ legem liberoſ[z] ꝛ nulla deteriori conditione pregrauari: non autem habere licentiam relicto ſuo rure i alium migrare: ſed ſemp[u] terre inhereant quã ſemel colendam eſſe patres eorum ſuſceperunt[b]

Laueant autẽ poſſeſſionuꝫ domini in quibꝰ tales coloni[c] conſtituti ſunt alienationeꝫ: uel uiolentiam eis inferre. ſi eni hoc approbatum fuerit ꝛ per iudicem[a] pronunciatum ipſe prouincie moderator in qua aliquid fuerit tale perpetratum omnimodo prouideat ꝛ leſionem ſi qua ſubſecuta eſt eis ꝛ ſarcire: ꝛ ſic ueterem cõſuetudinem in ꝛdditibus ꝓdiis eis obſeruare nulla nec tunc licentia concedenda colonis fundum ubi cõmorantur relinquere ꝛ hoc taꝫ in ipſis colonis q̃ in ſobole eorum[f] qualiſcunqꝫ ſexus uel etatis ſit: ſanctimus ut ipſa ſemel in fũdo nata permaneat in poſſeſſione ſub eiſdem modis: biſdemqꝫ conditionibus ſub q̃ bus etiam genitores eiꝰ mãere in aliẽis fundis diffinimꝰ.

Nemini[g] autem liceat l' aſcriptum l' colonum alienum ſcienti prudentiqꝫ in ſuum ius ſuſcipere: ſed ꝛ ſi bona fide[b] eum ſuſceperit poſtea aũt reperit eum alienum eſſe conſtitutum: admonente domino uel ipſius aſcripticii uel terre: ꝛ hoc faciente per ſe: uel per ꝓcuratorem[k] ſuuꝫ hunc reſtituere eum cum omni peculio ꝛ ſobole ſua: ꝛ ſi hoc facere ſuperſederit omnis quidem tẽporis[l] qȯ aꝑ eum remoratoꝰ eſt publicas[m] functiones ſiue terrenas ſiue annales[n] pro eo inferre compelletur cura ꝛ prouiſione tam eminentiſſime prefecture quã preſidis ꝓuincie cohartetur ꝛ ſic ad reſtitutionem eius ſcȯꝫ ueteres ꝓſtitutões ꝛ pẽas eis inſertas[o].

Item. M. Ꝯ qs aſcripticie ꝓditiõis ꝓſtituti mulieres liberas quacũqꝫ machinatiõe ſiue ſcientibus ſiue ignorãtibꝰ dñis ſibi uxores[a] ꝓuxerĩt: l' poſtea coniunxerint in ſua libertate ut. ff. mã. qntus mutiꝰ. Itẽꝑ hoc qr. ſ. dicit i fundis uł uicis quaſi non ſit curandus ſi aliquo tẽpore non fuerũt in fundo uel tẽpore pariẽdi l' alio. Itẽꝑ hoc ꝙ dic. ſ. ꝙ ſufficit ſi pater accepit terram ad colẽdum. ꝛ diu colat. Itẽ pro hoc .ſ. e. l. mł r.

g Nemini. non ȯbet quis in ſuuꝫ ius recipeꝛ aſcripticium alienuꝫ ꝛ ſi quis alienũ ſuſcepit ignorãs poſtea ꝙ dominus aſcripticiuꝫ patefeceꝛit per ſe uel per unum ꝓ curatorem debꝫ qui receperit reſtituere cum omni ſobole ſua. ꝛ ſi contra fecerit tenebitur preſtare tributa que ſolui debent uel ſoluta ſunt a patre profuge pro re illius cuiꝰ cultura ȯ ſeruit ille aſcripticius etiã pro annalibꝰ ȯputatis ad agricꝛturã illiꝰ agri.

b Sed ꝛ ſi bona fide. ad quȯ ex igitur ꝙ a prin. inquirat. ut. ĩ. ȯ colo. illi. l. i.

i Uel ipſius. põt ergo aliqs ẽẽ terre dñs ꝛ aliꝰ aſcripticiȳ. ut ſ. eo. l. i. Item facit. L. de inceſt. nup. qui contra. ꝛ de libe. ho. exi. l. iij. §. is qui. ꝛ depoſiti. ſi quis in fi. ꝛ de tribu. illud. §. minus. ac.

k Per procuratoreu. uel etiam in ſubſidium per preſidem. ut infra. l. finali.

l Temporis. etiam preteriti ꝙ dic ut. ſ. e. quiſquis.

m Publicas. domini uel fiſci. ut dicta. l. quiſquis. ꝛ. l. omnes profugi. accurſius.

n Annales. ał annuales. i. de ãnualibus. ał annales ꝛ ſecũdum hoc dic terrenas. ſcilicet de quinquennio in quinquẽnium. ut. ſ. de ſuſcep. l. fi. uel de tercio i tercium annum.

o Inſertas. bas penas dic ut nõ ſupra de ſeruis fug. l. quicunꝫ. ꝛ facit in auẽ. de man. prin. §. ſed etiam. ꝛ. ſ. e. l. omnes. ꝛ. l. ſeruos. de ope. lib. l. fi. ĩ. de colo. tracen. l. i. ꝛ de colo. illi. l. i. accurſius florentinus.

p Ꝯ quis aſcrip. mente. ſcilicet credentes matrimonium forte ualere. accurſius.

q Uxores. de facto non de iure bodie. ut in auẽ. de nup. §. aſcrip. accurſius florentinus.

r Tam eas. ſed ſeruo coniuncta libera poſt annum ſit ſerua domini ſerui ſecundum legem lombardorum. ut in lombarda ſi ſeruus li. mil. l. fi. Item ꝙ hic ſubȳcit prolẽ liberã

Illud quoq; non inelegãter dubitabatur: ſi coloni filius uel per xxx. annoꝝ curricula uel forſitan per quadragita ſeu ampliora adhuc uiuente patre ⁊ agricultura perage te ipſe in libera cõditione[b] mõa bitur: ⁊ dominus terre qr per patrem ei ſatisfiebat: non etiam preſentiã eiꝰ exigebat: an poſt obituꝫ patris uel poſtꝙ forte inutilis[c] exiſtat ⁊ ruri ñ ydoneus poteſt excuſari filiꝰ longiqua libertate abutendo ⁊ qõ per multos annos: neq; agꝝ coluit neq; aliquid colõa rii operis celebrauit cum non poſſit dominus incuſari propter ſuam deſidiã cui per patrem[d] eius omne quõ uoluerit accedebat in oĩbus. Jtaq; hꝰ mõi ſpeciebꝫ ſatis acerbũ nobis uiꝺtur domino ꝓiudicari colonorum[e] abſentia qui i rure nati[f] ⁊ poſtea abſentes per ſuos patres uel fratres uel cognatos agriculturam perage bant: cum enim pars quodã modo corporis eius per cognationem in fundo remanebat[g] non uidetur neq; abeſſe neq; peregrinari neq; in libertate morari. maneat itaque domino ius inconcuſſum ⁊ donec eius uel antiquitas[h] uꝫ poſteritas[i] uel cognatio in agrum remanet ipſe uideatur ibi reſidiſſe. Dem. M.

Qm ſatis[k] inhumanum eſt terram que ab initio adſcripticios hẽbat ſuis quodammodo mẽbris defraudari ⁊ colonos[l] in aliis terris demorantes dominos terre maximis damnis afficere cenſemus quemadmodum in curiali alium conditione nemo ex tẽporali curſu[m] liberatur. Jta nec adſcripticie conditõi ſuppoſitus ex annalibus curriculis quãticunq; emanauerint: uel quacunq;[n] prolixa negotiatione[o] aliquis ſibi uendicet libertatem: ſed reãneat adſcripticius ⁊ inhereat terre ⁊ ſi ſe celauerit uel ſeparaꝝ conatus fuerit ſecundõ exemplum ſerui fugitiui ſeſe diutinis inſidiis furari intelligatur[p] ⁊ ſi ſuppoſitus una cum ſobole ſua[q] ⁊ ſi in alia terra eam[r] fecerit huiꝰ modi fortune ⁊ capitali illatione nulla liberatõe ei penitꝰ ꝓpetẽte[s] Cũ aũt anaſtiana lex hoies q̃ p xxx. an. colonaria detẽti[t] ſt̃ ꝓdictiõe noluit liberos[u] quidem permãere[x]: ñ autẽ habere facultatem terra

Illud quoq; ad legem iulianam repetundarum. ut ff. de lege iulia repetundarum. l. i. ⁊ ff. de publicanis. l. ii. ⁊ ff. de ſenatoribus. l. ſi quis. ⁊ ff. de decretis ab ordine faciendis. l. ſi quis. ⁊ ff. de ſenatu habendo. l. ſi quis. ⁊ ff. de ſenatoribus. l. ſi quis. ⁊ ff. de ſenatoribus. l. ſi quis. ⁊ ff. de ſenatoribus

p Prebuerunt. ut. ſ. l. i. z. ſ. ti. ij. l. cum ſatis. §. caueant.
q Expediendi licentia. non aliter ad qd. ſ. qui accu. non poſ. ſi qs. z. ff. de iur fiſ. l. ij. §. imperator. z. ſ. de dilationibus. l. fi. z de que ſti. l. i. z. ij. z in aut. de queſtore. Accurſius florentinus.

r De colonis paleſtinis. Rubrica.

s C Um per alias lex. i gener ponit lex. nã multe hec dicunt. ut. ſ. t. ij. omnes. z. l. ſeruos z. l. colonos. z alie plures. accur.

t Fructu releuatur. t. cultura propter q fructuſ qſ releuantur ab alijs oneribus extraor. qui bus tributa non faciũt eos ſubiectos. ut. ſ. ti. i. l. i. z. ſ. ti. ij. l. i. z. l. colonos.

u Suffragetur. quia eorum coloni recedebant a ſolo quaſi priuilegiati quia nati in terra in qua chriſtus natus eſt.

x Auctoritas. non ergo cadit a ſuo iur ſic reuocando. ar. j. de meta. l. deuotum. z. ſ. quando li. uni. ſine iud. l. i. z in aut. ut iudi. ſine quo q ſuffra. §. neceſſitatez z. j. ti. i. l. i.

y De colonis tracẽſib. z p Er uniuerſam capitationis. pro capite non preſtant. ſic. ſ. t. ij. l. i. pro terra ſic ut oẽs alij. ut. ſ. ſiñ cenſi. l. omnes. z eſt al ſubiugatio in littera qr onerí boies ſubiugantur. p terra ul qr ſub iugo terra colitur al iugatio z tunc idẽ ſit ſenſus z ad hoc in aut. ò man. pri. §. coges.

a Abſolutis. quantum ad capitationem.

b Videantur ingenui. nõ nõ igitur ſerui.

c Nec recedendi. ſic. ſ. de agri. z cen. ſeruoſ. z l. colonoſ nunq z. j. l. proxima.

d Duas auri libras. nõ penam ſuſcipientis tra cenſez. ſed qui tributarium priuati. tunc dic. ut. ſ. de agri. z cen. ſeruos. idem ſi paleſtinum fm. p. ſed illirtianum dic ut. j. t. i. ſi patrimonialem imperatoris. dic ut. j. de fugi. co. l. ij. cetera dic ut nõ. ſ. de ſeruis fugi. quicunq. z facit. ſ. de agri. z cen. cum ſatis. §. fi. z i aut. de man. prin. §. ſed etiam. z. ſ. de ope. li. l. fi. ſ. ti. i. z. ſ. de agri. z cen. l. omnes.

e De colonis illi. i. de illirico z ſclauonia.

in quibus retro principes facultatem eis ſuper hoc interpellandi prebuerunt ita i crimínum accuſatiõe que publica eſt non admittitur eis propter ſuam ſuorumq iniuriã expediendi licentia.

De colonis paleſtinis.

Mpr.

C Um per alias prouincias que ſubiacent noſtre ſerenitatis imperio lex a maioribus conſtituta colonos quodam eternitatis iure detineat ita ut illis non liceat ex his locis quorum fructu releuant abſcedere: nec ea deſerere que ſeml colenda ſuſceperunt: neq id paleſtine prouincie poſſeſſoribus ſuffragetur. ſanctimus ut etiam per paleſtinã nullus oio colonoruz ſuo iure uelut uagus ac liber exultet: ſed exẽplo aliaruz prouinciarum ita domino fundi teneantur ut ſine pena ſuſcipiẽtis non poteſt abſcedere addito eo ut poſſeſſionis domino reuocandi eius plena tribuatur auctoritas.

De colonis tracenſibus.

Mpr Archi.

P Er uniuerſam dioceſim traciarum ſublato in petuum humane capitatõis cenſu ſubiugatio tantum terr na ſoluatur: z ne forte colõis tributarie ſortis nexib abſolutis uagandi z quo licuerit recedendi facultas permiſſa uideatur: ipſi quidem originario iure teneantur z licz ditõne uideantur ingenui ſerui tamen terre ipſius cui nati ſunt exiſtimentur nec recedẽ di quo uelint aut permutãdi loca habeant facultatem: ſed poſſeſſores eorum iur utant: z patroni ſolicitudie z domini poteſtate. ſi quis uero alienum colonum ſuſcipiendum retinendumue crediderit duas auri libras ei cogatur ex ſoluere cuius agros tranſfuga culture uacuauerit: ita ut eundem cum peculio ſuo z agnatione reſtituat.

f C Olonos cenſemus. ut ſupra ti. i. l. i. accurſius florẽ.
g Non tributario. i. non tanquam tributarij. naz tũc poſſet recedere cum uellet.
b Abſceſſerunt. alias acceſſerunt. accurſius florentinus.
i Incognitum. ſciebat tñ alienum ne ſit contra. ſ. de ſuis fu. l. quicunq. in fi. z. ſ. de agri. z cẽ. cũ ſatis. §. fi. al eẽt iniquũ. adò qò nõ. ſ. t. i. in fi. ad q eſt ff. de fur. falſus §. qui alienum. z ar. ff. nau. ca. ſta. l. fi. §. ſeruorum. z. ſ. unde ui. conquerebat

De colonis illiricianis.

Mpr.

C Olonos inquilinoſque p illiricum uiciaſq regiones abeundi rure in quo eos originis agnationiſq merito certum eſt immorari licencia habere non poſſe cenſemus in ſeruiant terris nõ in tributario nexu: ſed nomine z titulo colonorũ ita ut ſi abſceſſerit ad aliumue tranſierint reuocati uinculis peniſq ſubdãt: maneatq in eos pena qui alienum z incognitum recipiendum eſſe dixerint tam in rdibitione operarum z dãni quã locis que deſeruerant factum eſt quã mulcta cuiq modum i auctoritate iudicis collocam ita ut etiam dominus fundi i quo alienus fuiſſe monſtrabitur pro qualitate peccati cohertionem ſubire cogatur: nec ſit ignorantie locus cũ ad criminis rationẽ ſolum illud ſufficiat qò incognituz ſibi tenuit. ſeruum etiam in memoratis regionibus ſi quis receperit ignorationis excuſatione ſublata quadrupli pena teneatur. operarum preterea pendiis damniſq preſtitis in libertis etiam quos pari uſurpatione ſuſceperint is moũs ſit quẽ circa liberos colonos duximus retinendum.

k Qò icognitũ. i. ſciẽs eſſe ſuũ.
l Preterea. ppẽ dijs. nõ lucrum ſic. ff. de eo quò cer. lo. l. ij. §. fi. cum concor. ibi poſitis.
m Liberos colonos. ut in prima parte huius. l. i liberto autem p uati dic ut. ſ. de ope. libe. l. fi.

Et nemo ad ſuum patrocinium ſuſcipiat ruſticanos: uel uicos eorum.

i Mpr Leo.

S I quis poſt hanc noſtri nominis ſanctionez i fraudẽ circonſcriptionemq publice functionis ad patrociniũ cuiuſcunq confugerit id quod huius rei gratia geritur ſub pretextu donationis uel uenditionis ſeu conditionis: aut

n Ut nemo ad ſuum patrocinium. quidam per potentiam pollicetur intrare uillam uel caſtrum uel ſingularẽ hominẽ ruſticanũ i piudiciũ publice functionis. z faciunt ſimlataſ ẽptiones uel alios contractus qi bona ruſticoruz ſint illius potentis que oia ceſſat lex hec.
o S Jqs functiois. l eẽ puati. ut in aut. de man. prĩ. §. pro cinia. z ar. ſ. ne liceat po. l. i. z ò bis q po. no. z p. z ma. p diuerſas z. ſ. de ſedicio. l. i.
p Auſi fuerint. ſic. ſ. de eunu. l. ij. z. l. de ſac. ſ. ec. l. iubemus. §. bis tabelliõib. Jẽ facit. ſ. ò ex ac. trib. l. fi.
q Mediocris. p ex eodẽ delicto iferior q ſuperi or punit. ſic. ff. de incẽ. ru. na. pedius.
r Miniſteriũ. ſic ſ. de rap. uir.
s Sigibuldi. propriũ nom cõſul.

dicit al. ꝛ h. colonum tamen ut a solo recedere non lice at. ut. ſ. cum satis. §. 1. ſed in alio casu dicit. Jtez adducunt ſ. e. diffinimus. sed dic ut ibi. Jtem in nouell'. de his qui ex liber. ma. sed certe ibi plane dicit contra. ſ. ingenuam. Jtez pro his. ſ. de murile. l. fi. sed ibi speciale. dic ergo secunduz p. ꝛ ingenuam. ut hic ꝛ i nouel lis dicto ti. ꝛ. ſ. eo. ne diutius. ꝛ ar. ſ. de rei uen. ptum per totum ꝛ de libe. e. l. fi. Jtem. j. ibi con ditio decreſcat. et c. Sic ego ma trem ſequitur. sed fallit ut nō ſ. ne diutius. J tem hec lex in futuris tantum obtinet. licet in aut. conſtitutio que ex aſcripe. ꝛ ceta ꝛ nil ali ud huic adꝺicit.

t Libertatem. ut ꝛ ſupra eo. ne diutius. accurſi.

t Condictio. de creſcat. ac ſi di cat natus ex in genua non eſt a ſcripticiuſ. ac.

u Per ſe. ſi de eſt perſes ſic. ſ. de his qui ad ec cle. confu. ſi ſer uus. ꝛ. ſ. de de cur. l. generali. ꝛ. j. de colo. tra ce. l. i. ꝛ de agri col. ꝛ man. l. ÿ.

x Neglexerint. ignorans ergo dominus non p dit aſcripticiuz. sed ſciens ſic ut ſubicit ſecunduz p. ꝛ. ſ. de sena. con. claudi. l. i. in fi. Jtem ſm p. in ſeruo non diſtinguitur. sciat dominus uel ignoret quia ſemper partus ſequitur uentrem. sed contra. ſ. de sena. con. clau. l. i. in fi. ubi in ſeruo dicit idem. accurſius florentinus.

y Damnum huius. quia fit liber aſcripticius ſm. p. uel alr ut nō. ſ. de sena. con. clau. l. i. in fi.

z De capitatione ciuium censibus eximenda.

Qplebs urbana. ſ. rome per excellentiam licet in orienta libus prouin. ꝛ. c. pro quo eſt inſti. ō iuſ na. §. sed ius. Jtem qr hec lex mittitur ad Euſebiū prefectum urbis. ſi ex tra muros urbis poſita ſolum capitatione ut. j. ne ruſti. qui in ꝛ c. exceptis tragicis. ut. j. de colo. tracen. l. i. excep ta eccl'ia theſſaloniceñ. ut. ſ. de anno. l. i. uel poteſt hec lex loqui in plebe cuuſlibet urbis per hoc q dicit ꝺz. Jtem pro hoc. j. de omni agro deſer. l. pe. per hoc q dicit p gleba ꝛ ſic non pro capite. Jt pro hoc. j. ne ruſti. ad ullum ob. l. i. Jt pro hoc. ſ. t. i. cum antea. Jt qr hec rubrica generalis e ut. ſ. ſi cer. pe. l. i. Jt. ſ. de metal. l. p annos. ꝯtra. ſo. ut ibi.

b In quibus colom. qui ſint dic ut. j. l. ÿ. in prin. ꝛ dic. qꝺ accuſant dñm quando ultra debitum exigit. ut. l. i. Jt in pu blica actōe proſequitur ſuā uel ſuoꝝ iniuriā ut. j. l. ÿ. in fi.

c Qviſquis. adeat. ergo non eſt ſeruus ſm. p.

d Poterit habere preſentiam. dummodo competens ſit. ſ. ordinarium rei. ut. C. de iuſ. o. iud. l. iuris.

e Prohibeat'. nec obeſt colono qꝺ aliqñ ſit p uim exactus de mu. cu. ꝛ nō pnunciari de furto ut in negatoria ut. ff. ſi ſerui. uend. l. e gi. Jt' ar. ꝯtra. ff. de uſur. l. i. §. i. ꝛ facit ad hāc. l. ſ. t. ÿ. l. cū satis §. caueat. ꝛ. l. colonus. ꝛ. ſ. l. i. ꝛ. ſ. loca. legē. ꝛ de diſcuſ. l. i. ꝛ in aut'. de queſtore. ꝛ. j ꝺ agri. ꝛ cen. ꝛ man. l. dominicos.

f Coloni. tributa ſubi ectos. nō faciūt ſed dñi pſtant p eis ut. ſ. t. ÿ. l. iiÿ. ꝛ nō qꝺ in eoꝝ ꝯſtitutione exigit' ſcrip tura ut hic dicit ꝛ. ſ. t. ÿ. l. colo. ſicut in aſcrip ticio. ut. ſ. t. ÿ. cū ſcim ꝯ sed differunt qr eſt ex aſcripticia natus ſcōm quoſdam. uel cenſitus ē qui certam annuā pen tionem domino ſoluit. ut hac. l. aſcripticius q incertam ut dimꝺiam fructuum ſm Jo. alÿ cenſitum pro quo domi nus pſtat cenſum ꝛ ſcri bit incenſum. i. certas res ſuas. ut in aut'. de col. §. i. ꝛ. ſ. ti. ÿ. l. iiÿ. ꝛ. ſ. de epi. ꝛ cle. l. qſqſ. ꝛ. j. ꝺ re mili. qui cūq. ſz certe hoc dz fa cer' de oibus aſcripticiÿſ ꝛ colonis. ut. ff. de cē. forma. §. ſi quis inqui linum. ꝛ nō q quando q large accipitur cēſit ꝯ ut et' aſcripticiū ꝯpben dat ut. ſ. t. ÿ. diffinim' quandoꝝ ſtricte. ut hic dicitur.

g Qꝺ min'. i. aſcripticÿ. Quominus ſi hēas. q ferendum. et c.

h Lite pulſare nt. ſ. e. l. i. ꝛ. j. e. l. in fi. p.

i Non dubiū. ut ꝛ. ſ. t. ÿ. l. quēadmōꝺ. eadem eſt conditio inquilinoꝝ ut. ſ. t. ÿ. diffinimus. i. pp qꝺ. al' quō c ergo

k Et cuiusipſi ſt' coloni non ſui et ſic quo ad ſ uitium non quo ad dominum. nam ſepe uulgariter dicit amicus amico. tuus in omnibus. et me tuum eſſe recognoſco ſecundum. p. ſi et alia omnia principis eſſe intelligantur ſcilicet quo ad iuſ dictio nem non dñiuz uel utilitatem. ut. C. de quadri. p. l. fi. nec obeſt qꝺ non poſſunt alienare ut ſubÿcit. nā nec mantus fundum dotalem ut inſti. quibus alie. lz. in pri. nec hēs rē legatā. lz ſub cōditione. ut C. coia de le. l. fi. §. ſed qr. et tñ ſt' dñi. Jt' pro hoc qr liberi et ſuaꝝ rez dñi. ſ. t. ÿ. l. iiÿ. ubi dicit eos ꝯſcriptos i ꝓprijs pdÿs. ſed an actio de peculio deē i dñz. R/. ſic utilis ut nō. ſ. e. l. ne diutius.

l Alienare. liceret. ut et. ſ. de epiſ. et cle. ſi quis preſbiter et. l. iube mus. in pri. nec eccl'iam itrare. ut. di. iij. c. ſi quis ob. et Vÿ. q. ÿ. ſi quis. an aūt teſtari qꝺam q non. ar. huius. l. et. ſ. de ſis nup. ſt quis poris. §. illud. Jtem qr ſui dicunt'. ut. ſ. t. ÿ. l. ne diutius et. l. quēadmodum. ſed dic q poteſt inter ſeruos de ſua familia non in ter alios. ar. ſ. de hſ. cognouimus. et de inceſt. nup. ſi quis inceſti. Jtem pro hoc quia et liberi dicuntur. ut. ſ. t. ÿ. cum satis. §. i. et ō hoc nō. inſti. de iure pa. et. ſ. t. ÿ. l. ne diutius.

m Conſiſtere poterit. ſic ergo ſi de facto agat non ualet iudicium. nec ſñia. ſicut nec ſi ſuo ꝯtra dñm niſi i caſibus. ut. ff. ō iud. l. iuſ.

n Nec propria. prorſus ſunt tū deinde ut modo no.

o Vel patronos. eundem reuocat patronum. uel dic poſt manumiſ ſionez. ſed tunc poterit cum uenia. ut libertus.

De capitatōe ciuiū censibus eximenda.

Dpr.

Qplebs urbana ſicut i orie talibꝫ qꝫ puicijs obſeruaſ minie in cēſibus p capitatiōe ſua ꝯueniaſ: ſed iuxta hāc iuſ ſionē nr̄am imunis hēatur.

In qbꝫ cauſis colōi capite cē ſiti dños accuſaſ pñt.

Dpr.

Qaliſqs colonus plꝫ a dño exigit' quā añ ꝯſueuerat ꝛ qua in añrioribꝰ tpibꝫ exactū ē adeat' iudicē cuius p̄mū po terit hr̄e pñtia ꝛ facinus ꝯp bet ut ille q ꝯuincit' āpliꝫ po ſtulaſ q accipe ꝯſueuerat hoc facer' in poſtez ꝓhibeat' pus reddito qꝺ ſup exactiōe ppe trata noſcitur extorſiſſe.

Mpr Archi.

Coloni cēſibus dūtaxat a ſcripti ſicuti ab his liberi ſt' qbus eos tributa ſubiectos ñ faciūt' :ita his qbꝫ ānuis fun ctōibz ꝛ debito ꝯditōis obno xiꝰ ſt' pene ē ut quadā debiti ſeruitute uideant q minꝰ eſt ferēdū ut eos audeāt lite pul ſare a qbus ipos utpote dñis una cū poſſeſſiōibus diſtrahi poſſe nō dubiū ē quā de cete ro lñiam ſubmouemus ne qs audeat dñi i iuditio noñ lace ſcere: ꝛ cuiꝫ ipi ſt' eiuſdē oia ſua ēē cognoſcat. cū eni ſepiſ ſime decretū ē nz de peculio ſuo cuiq colonoꝝ ignorante dño p̄dii aut uēdere aut alio mō alienar liceret' quēadmōz ꝯtra eius pſonā de quo potit iuſ ꝯſiſtere quem nec ꝓpa qdē leges ſui iuris hr̄e uolue rit ꝛ aeqrēdi tñmō et' trāſfer rēdi potāte pmiſſa dño ꝛ ac qrere ꝛ hēre uoluerit: ſz ut i cauſis cuilibz huiꝫmōi hoim generi aduerſꝫ dños l' patro nos ꝛ aditū iterdicim ꝛ uocē negamꝫ exceptis ſr̄exactōibz

l De censibus. census ꝛ tributum ꝛ publica pensitatio sunt idem. ut. L. i quibus ca. pi. ta. ꝓtra. l. i. ꝛ. L. ut propter pub. pen. l. fi.

m Censitorum. censitor qui recipit professiones collatorum ꝛ censi tum uel bonus ꝛ pignoris iure uendit predium si census non solua tur. ut. ff. de censibus. forma. §. illa. ꝛ. l. cum possessor. §. cum pro pecunia. Perequator q̃ homines ꝛ territoria p equat. i. ualò equat ad qd̃. l. forma. § . si uero quis agrum. ꝛ. j̃. l. iij. uel qui predium desertũ equa pensione ut prius assignat nouo possesso ri. ut. j̃. de fun. pa. l. fũ di. ꝛ. l. fundꝰ. ꝛ equant sterilia cum fertilibus . ut. j̃. e. l. omne. Jnspec tor qui ad predia pro uincialium inspicienda accedere habeat . forte ut refert si qua essent deserta. uel male equa ta quò hodie tollitur. ut. s̃. de anno. ꝛ trib. l. fi. ꝛ dic ut ibi. ꝛ in de sertis adhuc habeat lo cuz. ꝛ hic dicitur discus sor. ut infra. e. perequa tores. accur.

n q Quoniam tabula rij̃. q̃ cũ susceptori bus ad prouincias de stinantur. ut. s̃. de su scep. ꝛ ar. l. duos.

o Ad inferiores. i. ut q̃ dam falsi no. Boñ. faci unt auferendo de exti unius ꝛ addẽdo alteri.

p Agnoscat. ꝛ punitur tabularius. ut. s̃. de a po. pu. l. i. §. hoc etiam ꝛ de immu. ne. conce. l. i. ꝛ ad id officiũ ammõ non uocantur. ut de su scep. ꝛ archa. l. si aliud ꝛ facit. j̃. eo. q̃ grauatos. ꝛ de postul. proui dendum. ꝛ. s̃. ne filius pro patre. per totum. ꝛ s̃. t. i. l. i.

q Uisquis ferarium. l. ferentium.

r Fetus . i. fructus. ꝛ fa cit. ff. de censi. forma. §. si uites. ꝛ de furtis. si seruus na. §. interdum. ꝛ. j̃. l. prox. Jtẽ. ff. ar. fur. ce. l. ij̃.

s Calumniam. i. penaz dicte indignationis.

t J perequatore. hoc dicit. ut in rubrica. ꝛ nõ misso. sic. s̃. finiuz reg. si quis. ꝛ sic secun dum conscientiam. s. ut iudicis seu officialis.

u Per procuratorem su um. ut. L. quò cum eo. l. iij̃. per cui presentiam prediũ erat melius. ut ꝛ. s̃. l. prox. ꝛ sic de colono seruo uel ascrip ticio per quem erat melius predium. ꝛ etiam pro quo solui debe bat. ut. s̃. de agri. ꝛ censi. bij̃.

x Posuerit. non minus propter absentiam . ut de censibus. forma

modis omnibus prohibemꝰ.

De censibus[t] :ꝛ censitori bus[m] : ꝛ perequatori bus : ꝛ inspectori bus. Rubrica.

Impr Const.

Quoniam tabularii[n] ciui tatum per collusionem potentiorum sarcinam ad in feriores[o] transferunt: iubemꝰ ut quisquis se grauatum pro bauerit suam tantum pristi nazꝫ professionem agnoscat[p].

Impr Grac.

Qui squis uitem succide rit: aut feratium[q] ramo ruz fetus[r] uetauerit quo decli net pristina possessio fidem sensuum ꝛ mentiatur callide paupertatis ingenium mox detectus competenti indigna tioni subiciatur: illo uidelicet euitante calumniam[s] quà for te detegatur laborasse pro co pia ac pro reparandis agro rum fetibus non sterilitatem aut inopiam procurasse.

Impr. A.

J perequatore[t] misso ali quis: aut procuratorem suum[u] retraxerit: aut colonuz per contumaciam retractiõis fugauerit ad eum censuũ mo dum quem uel eo uel procu ratore illius absente perequa tor apposuerit[x] : nostr̃ sanctõ nis auctoritate tenebitur.

Impr Th.

Omne territorium[v] cense atur quotiẽs defectoꝝ le uamen exponitur: ut sterilia: atqꝫ ieiuna[3] hisqꝫ culta uel op tima sunt compensentur[a].

Dem. A.

Quali grauatos esse a pere quatoribus conquerunt ꝛ in iusto honeri impares es se proclamant competitõnis[b] habeant facultatem: ut quid ẽmissuz gratia q̃d ue inceptũ fuerit fraude conuincant ꝛ ex eo leuamen accipiant qò per deformia ꝛ criminosa comer cia sibi impositum esse deplo rant: ut aliis demeretur quod intra annum post codicum oblationem[d] quod[c] uidebitur de iniusto conqueratur bone re ꝛ iniquitatez perequatoris accuset: ac prestitam gratiam habita compensatione conui cat ut ei quod fuerat superfu sum[f] ille cognoscat quò inde bite functionis fraus clande stina subtraxerit: emerso au tem eo tempore actio[g] denega bitur exceptis minoribus qui fuerint indefensi: his etiam qui abierunt rei publice cau sa qui tuz ex eo tempore que sunt statuta custodiẽt ex quo ad agendum habuerunt facꝰ tatem[h].

Impr Archi.

Perequatores : ac discusso res si incurrerint culpam negligentie uel gratie[k] non so lum bonorum iacturam: ue rum etiam ꝛ annonarum in quadruplum[m] mulctam subi re debebunt. ea uero que in damnum prouincialium fue rit accepisse conuincti in qua drupluz cogantur exoluere :

Impr hoñ.

Apud eum possessio firma permaneat cui eam a perequatore semel tradi tam fuisse constiterit: reliqua uero tẽporis ante acti a nouo domino fiscum postulare nõ patimur: ne alterius culpa al ter incipiat subiacere dispen dio. Si quis uero priuatus aut obligatam[n] sibi possessio nem que deserta usque nunc permansit: aut ex aliquo titu lo deberi sibi iure confirmat allegatõnes suas sine mora[o] : uel per se: uel per aliam per sonam legibus ordinatam manifestare debebit: ita ut si

.§. si uires. ꝛ de reg. iur̃. l. parem. ꝛ nihilominus punitur. ut. s̃. l. prox. ꝛ facit. s̃. de immu. ne. con. l. i.

v Omne territorium. hoc expone. ut de uer. sig. pupillus §. territoriũ. nã tritõiũ simꝫ cũ ciuitate solucbat. ut. s̃. de na. libe. l. ij̃. in prin. cum ergo aliquorum predia dese cerunt . uel cas mate. ꝙ aliomõ petunt releuari. i. alienari in tri butis. ut. ff. de censi. forma. §. illam. ꝛ. s̃. de al lu. l. ij̃. sic ꝛ in hac ciuitate pro pter depaupera tos omnium. ꝛ de nouo fit exti matio.

3 Jeiuna. ut be rechelete.

a Compensent. i. equaliter ipo nãtur. secunduz q̃ plus uel minꝰ ualent cõsiderã do. uel dic com pẽsentur. ut quã tum diminuitur in desertis tantũ addatur alij̃. ut non minus ciui tas cum territo rio soluat q̃ cõ sueuit. ar. in au ten. de coll. §. ꝛ pro bis. uel dic predij̃ unius ad eundem. non ad alterum. ut. j̃. t. i. l. qui per potẽ tiam . ꝛ. l. hac diff. sic lucrũ cuz damno. ut instit. pro soc. §. adeo aqua cum pin guedine. ut de a qua. plu. ar. l. i. §. sin autem. sic ff. de actio. ẽp. si duorum. sic fru ctus cuz quarta ut. ff. de inof. te. l. papi. §. item si quid queri ei de bet. ut. ff. e. for maz. §. pe. ꝺscri bẽt ergo singula in publicis tabu lis secũdum for mam que est. ff. de cẽ. l. forma.

b q Ui grauatos ꝓperiti onis. i. ꝓquerẽdi per appellatõz. nã ciuiliter pñt appellare. ut in aut̃. de col. §. si quis autem. Jtẽ acculare crimi naliter. ut subijcit.

c Demeretur. i. admeretur. accursius florentinus.

d Obligatione. i. postq̃ sciuit miq̃ impositionem p hoc quò fuit ei lectus codex ubi ipse ꝛ alij collaterales erant scripti.

e Quo. i. i q̃ ãni tpr. Cõuocat. pẽa pequatõis ẽ. j̃. l. pr.

a Precipim°. precipit pro retro actis seruari. al' non esset. ut supra de le. z con. l. leges. accur.

u Ne rusticani ad ullum obsequium deuocentur.

r N E quis. extra muros. non dicit rome. z sic facit pro eo quō nō. s. de capi. ci. cē. exi. l. i. z maxie quia inferior lex etiaz de pro uintijs dicit. z facit supra de agri. z cen. l. i. z l. colonos. z. j. de pas. publi. l. fi. z de priuile. aug. do. l. i. z supra ne opera a colla. l. i.

p Ad ullum aliud officium. hoc male seruant ciuitates.

Si quis corū terribiles. facit. s. si rector p uin. l. i. z. s. ne opēa a col. exi. l. i. z. j. ō diuersis of. l. ij. z. ff. q me. ca. l. iij. z ō offi. pre. l. iij. §. illicita. §. ueteranis. z. §. ne quid eius. ac.

a Sponte. secus si inuitus. ut. s. q me. ca. si per impressionem.

cuiuslibz alterius contractz nl'lam habeat firmitatem. Tabellionibz qui talia instrumēta perficere ausi sunt bonoz prescriptione plectendis: qui tamen scientes ausi fuerit huiusmodi instrumenta conscribere uicis etiam uel possessionibus ad patrocinia confugientibus publico uendicandis hec autem persone que cōtra publicā utilitatē tutelā suā suscepisse collatores detecte fuerint: nobiliores quidez centū auri libraz condemnationez subire cogentur. mediocris[a] uero fortune facultatum suarum amissione plectentur. eademq pena mulctandis etiā his qui intercedentes ministerium[r] suum huiusmōi nephariis artibus improba mente prebuerint quā formaz ex eo quidem tempore q sacra constitutio a diue memorie Martiano promulgata continet lege. i. in tracia quidem dioceſi ab hinc annis xxx. hoc est a consulatu: z iterū sigisbuldi[c] in orientali uero z egiptiaca z pōtica z asiana dioceſi xx. octo: hoc est a consulatu Cyri ualere atq executioni mandare precipimus[t].

I Mpr Justi.

Si cuiuslibet tributarius iū xerit sibi tributariā uxorē uel econtrario si cuilibet ancilla seruo se iunxerit aliena: tā tributarii quā serui filios matrz sequi conditionem: earumq more genitricum suarum dominis subditos esse censemus.

Ne rustici ad ullum obsequium denocentur[n].

I Mpr Dioc.

N E quis ex rusticana plebe que extra muros [r] posita capitationē suā detulerit: z ānonam congruam prestat ad nullum aliud obsequium [v] denocetur arōli nostro mularū fiscalium uel equorum ministerio subire cogantur.

locus non est determinatus. ut. ff. de uer. si. l. locus. in fi. unde posset oriri discordia. fm. p. z. h. sed forte idem si totum. ut. j. subijcit terrarum. z c. z. j. de fun. li. l. unica. z sic seruatur in uilla altedi Boñ. dioceſis. z pro hoc in lombar. de probi. al' l' altedi. l. fi. Item an heredem instituere qō uidetur. ut. ff. de ali. iu. l. ex hoc. §. sed heredem. Item pro hoc ff. de re mili. milites. in fi. z de decur. l. decurio Item. ff. de acquiren. re. domi. quedam. sed arguit contra de secundis nupt. si quis po. §. certum z de le. ij. peto. z. §. fratre. primum uerius. ar. ff. de fun. do. l. i. accursius.

I Mpr Valen.

Si quis eorum qui prouinciarum rectoribz obsequitur quiq in diuersis agitur officiis principatus: z qui sub quocunque pretextu publici muneris possunt esse terribiles[3] rusticano cuipiam necessitatē obsequii quasi mancipio sui iuris imponant: aut seruum eius uel forte bouem in usus proprios necessitatesq conuertent ablatis omnibus facultatibus perpetuo subiungeatur exilio: z nihilominus rusticanum qui se in eiusdem opera sponte[q] propria detulisse desponderit par pene seruitudo constringat.

Non licere habitatoribus metrocomie[b] loca sua ad extraneum transferre.

I Mpr Leo.

In illis que metrocomie[c] cōmuni uocabulo nuncupantur: hoc adiiciendum necessario nostra putauit humanitas ut nulli extraneo illic q quo modo possidendi licenti a tribuatur. sed si quis ex hisdem uicariis[d] loca sui[e] iuris alienare uoluerit non licere ei[f] nisi ad habitatorem ascriptū eiusdem metrocomie per qualemcunq contractum terrarum suarum dominiū possessionemque transferre sciente persona extranea. quō si contra se uetitum huic negotio immiscere uel illic possidere tentauerit quicunq contractus initus fuerit carbit effectu: z contractu soluto si quid prestitū est hoc tantum reddetur[b].

Ut nullus ex uicariis pro alienis uicariorum debitis teneatur[i].

I Mpr.

Graue est non solum legibus uerum equitati naturali contrarium pro alienis debitis alios molestari: idcirco huiusmodi iniquitates cōtra omnes uicarios perpetrari[k]

f Non liceat eis. sic supra si. li. so. l. i. ar. contra de contraben. emp. l. dudum.

g Contractus. impropriē. cum nullus sit ipso iure. z quatenus de facto est rescinditur. ut. s. de rescin. uen. si dolo.

b hoc tamen. fddet forte. neq dupli stipulatione uel melioratione locum habente. ut supra comūia de le. l. fi. §. fi. z secundum hoc etiam sciens agit. uel dic q fuit ignorans ul' si fuit sciens fuit stipl'at'. licet ultra precium. nam alias sciens etiam ad precuz non agit. ut. s. de euic. si fundus. sed ar. contra. s de agri. z cen. l. quēadmodum. z. j. de fundis rei pri. nemo. ubi etiam precium non recuperat. sed dices ibi sciens. hic ignorans.

i Ut nullus ex uica. p ali. i. i uilla seu uico habitantibus. ut. ff. ad munic. p. qui ex uico. z sic fm py. lo. in uillanis. z al' est uicarijs.

k S Graue uicarios perpetrari. nedum ciuis conciuem. ad quod est supra de decur. pro uidendum. z de exact. tribu. l. i. z in aut. ut non fiant pig. §. i. z infra de omm agro des. hac dis. z supra ne filius pro patre. Sed fallit. supra de fabri. l. iuſ. accur.

b Nō licere habitatoribus metrocomie. metros grece latine mēsura. comes uilla inde metrocomia. i. uilla mensurata que dat translato iussu principis. ut. s. de iure fis. l. circa. inde dicitur comedia. i. uilla seu uillana dictio. nā dia. i. dictio. alij ut. p. dicūt parochialis i. dioceſis. in illr scilicet terris uel uillis.

c In illis. metrocomie expōe ut i Rica. z est sic. s. ō exac. trib. l. fi.

d Uicarijs. aliaſ uicarijs. al' uicaneis z semp expōe. i. habitatoribus illius loci sic exponitur infra. ti. i.

e Locuz su. sed fundos integros qui habent certos cōfines posſunt uenderc. ſz

z.j̃.l.prox.z facit.j̃.de fun.pa.fundos.z in auten.de colla.§.si uero.z de man.prin.§. sed etiam.

r Fundi.fertilis.accursius florentinus.

s Uel templorum.similia enim sunt sic.s̃.ut uendita.re.do.

t Possessor.i.conductor qui tributaria predia possidet.ut in autẽ. de colla.§.si quando.

u Prestatione.forte qui prestabit antequam esset sterilis. saluo trien nio ut supra.e.l.i.z sic non est contra.s̃. de iu re fis. l. ij. §.diui fra tres.accur.

x Antiquos. qui relin querunt loco utilia illo rum qui uoluerunt su scipere. Item hec non uere inutilia. ut supra l. prox. dicitur. sed lo cant heredes. z facit infra de fundo pa. l.q̃ cunque.ac.

y q Uicunque priua to. idest speciali. z hoc quo ad fiscum. uel principem. ut infra de fundo pa.l.ij.in fi. sed aliꝫ hñs in eo ius auditur usque ad sex menses.ut supra. ti. i. l.finali.ac.

z Successione. idest si patris successionem ha beret. z facit infra de fundo pa.l.bij. z de fũ do rei pri.l.i.z infra ō diuer.pre.l.iiij.

a Amotationis .pro prio motu. z fac̃ supra de rescin.uen.l.iij.z de preci.imperato.offe. l. quotiens.accur.

b Fructu. idest uelud e ligẽdos terras fertiles.

c Portione.idest deser ta que ei detur. ut su pra.l.prox. uel dic qō habet aliam sterilem. uel partem stẽilis.nam una supplet aliam uel statim. uel post bienni um. uel post tempora huius.l.ad quod infra e. l.hac diffi.z sic non est contra supra.e.l.i.

d Presentis. q.d.non preteriti temporis . ut s̃.ti.i.l.fi.

e Presidio. idest deser tis.que ei dantur.

f Suscipere. scilicet ui lem. repete exactorem. sed uidetur contra huic superiori proximo re sponso supra e. l.i.so. ibi fiscale. hic patrimo niale. accur.

uel si uoluntarius qui sit con ductor non inueniat tũc ad possessores antiquos[f] .idest decuriones: uel quoslibet ali os loca iuris predicti adiunc tis inutilibus reuertantur p doneis fideiussoribus presti tis.

Dem Archa.

q Uicunque[y] defectum fun dum patrimonialem exer cuerit fertilem ydoneumque prestiterit saluo patrimonia li canone perpetuo ac priua to iuſ defendatur: uel ut do mesticum z habita successiõe[z] quesitum sibi habeat suisque relinquat:neqꝫ eum aut pro mulgatione rescripti aut re uerentie sacre annotationis[a] quisquam a fructu[b] impensi operis excludat. Ceterum e os q̃ optimas ac fertiles pos sident terras: etiam nunc si bi existiment eligendas pro defecta scilicet portione[c] sum mã debiti presentis[d] iubemus implere. Illos etiam qui em phiteoticario nomine nec ad plenum ydoneas: nec omni bus modis suas detinent: sic ex illis que presidio[e] indigent iustam ac debitam quantita tem debere suscipere[f] :ut in dulto temporis spacio per biennium decretum canonẽ soluendum esse meminerint. nemo tamen qualibet meriti z potestatis obiectione sum moueatur[g] quo minus ad dio cathochie[h] uicez defectas pos sessiones patrimonialis iuris accipiat eorum tributa z ca nonem soluturus illud speci ali obseruatione procurans: ut primum uicinas z in eodẽ territorio sortiatur de hinc siueqꝫ finitimas neqꝫ in eisdẽ locis repererit constitutas: tunc demum etiam longius

auc.pre. l.fi.z.ff.de edil.edic.quod si.§.si plures. z qui.z a quibus. l. penul.§.i. Item facit.ff.de tu.z cu.da.l.diu. z supra de exac.tri.l.pro locis.z supra de cen.l.fi. Jt facit hic sua auctoritate inuasit ibi a perequatore accepit.

q Ui agros.responsum.idest consensum sine alia inter pretatione pos sessionis.ydictõ ergo ex lege q̃ r̃ hoc cessat que ad xxx. annos datur. Item nec titulus. nec for te bõa fides hic exigitur.alias se cus.ut supra de rei uen.l.nullo. sed hic speciale fauore tributoꝝ ut supra de iure do.l.fina. Item contra infra co. pro locorum.so lu.ibi uocati tu erunt primi do mini.hic non.

l q Ui fundos non abnuãt .i.renuant.

m Opinionibus. scilicet fertiuori bus. sic ergo fa cit supra.e.here des. z infra. l. prox.z infra ti. i.l.fi.z in aut. de colla.§. si ue ro.z.ff.de ãmi. tu. cum quare. ad exi.cellius.§. item.z supra de cadu.tol.§. his ita. z de dam. infec. pretor. §. finali. accur.

n q Ui per po tẽtiã.conq̃ suoris.facit. s. l.prox.accur.

o Locorũ. sex mẽses.supra qui agros.in fi. contra.solu.ut i bi.accur.

p Confiterentur. nota cõtumacẽ pro confesso.sic in autẽ. ad exi. §. si uero. sed a lias contra. ff. de custo.re.l. di uus. §. sic z di uus.accur.

q Qui. idest a liquem competi cionis.infra de fundo pa. l. si quis. z supra eo.quicunque.in principio. accur.

positas:sed in quantum fie ri ualet pro interiecto spaci o sibimet coherẽtes pro mo do z equitate suscipiant: ut id cõsensu omniũ[i] fiat quod omnibus profuturum est.

Mpr Valen.

q Ui agros domino cessan te desertos uel longe po sitos uel in finitimis ad pri uatum pariter publicumque compendium excolere festi nat uoluntati sue nostruꝫ no uerit adesse responsum[k] . Jta tamen ut si nacanti ac desti tuto solo nouus cultor inse derit ac uetus dominus itra biennium eadem ad suum iꝰ uoluerit reuocare restitutis primitus que expensa consti terit:facultatem loci proprii consequatur. nam si bienni um fuerit tempus emersum omnis possessiõis z dominii carebit iuſ qui siluit.

i Mpr bono.

q Ui fundos patrimonia les iure priuato canone saluo susceperint hanc om nes sine ullius exceptione p sone propositam intelligant optionem ut aut ea loca qui bus minor est soli fecunditas cum his ex quibus fructus u beres capiunt suscipere z te nere non abnuãt[l] :aut si eoꝝ refugiunt sterilitatem opini onibus[m] cedant.

Mpr Archi:

q Ui per potentiam fun dos optimos ac fertiles occuparũt cum questuosis[n] u beribusqꝫ pro rata portione suscipiant. infecundos ex ea dem substantia.

Dem.A.

Locorum domini intra sex mẽses[o] edictis uocati reuertantur qui si habuerint z propria teneant: z ea que

g Submoueatur. hoc onus habent tunc fertilia. uolebant enim se aliqui excusare.z accipere fertilia ad uicem cuiusdam bospitali tatis quod excusatur.licet fertilem habeat.

h Cathochie. bospitale.ad quod supra de epis.z cleri.l.omnia.

i Omnium municipum.uel maioris partis.sic supra de iuris.om. iud. l.ij. §. hoc etiam. z nota quod omnes z cetera.ut supra de

r Acciperint.nota pro anteriori tempore.ut z supra.ti.i.l. fi.z supra.e.quicunque. §.ceterum.sed ar. contra.ff. de iu re fis.l.predijs.z de publi.imperatores.so. hic magis inui to dat̃ aliud in istis q̃ sponte emunt.ar.supra.l.proxi.z.l. qui fundꝫ. uel innuit hic ō sterili.z sua auctoritate accedit

f Superfluum.l. ultra modum impositum.
g Actio.i.accusatio.lic.ff.de sepl.uio.l.iij.§.p.ac ciuilis applicatio emiat fm tpra fatalia.s.o tep.z re.l.ij.z aut.ei q.
b Facultatē.psonat.s.de pscrip.xxx.an.sic.§.p.z de anali ex.l.ij.i fi.z de tep.i ite.re.l.fi.z.ff.de mio.iterdum.z nō q ipso iur ñ cū rit annō al daret restitu. ut.ff. de mi.l.auxiliū.ni si in casu. ut.ff. ex qbus.c. ma. l.si qua.

j p Erequatōes hoc expōe. ut i Rzica. at discussor pōt dici q ḡnt dños p p dys deftis. z q rit qs sit ydoneus z et fideiussor ut de lo. fun. l. i.uel dic.ut. s.i rubrica.

k Uel graue oit tēdo.l male adquādo.z sic ē lata culpa q dolo eqparat.ut.ff.o suspec.tu.l. ipuberib.§.i.z.j. o col.fun.l.placuit.in fi.

l Bono.sic.j. de digni.l. iudices.z.l.quoties

m In quadruplū s.de exac.tri.l. l.ptra.sz hic duplū fisc accipiat de boc quadruplo. ut ar. s.de accef.l.iij. l dic de alio officio l hic accipit ut sibi omerē z alij adderet. ut s.q grauatos.z sic solueē illi obcuius malū accepit.ut ar. s. de calū.gñaliter.§. fi.Jt ptra in autē.ut iud.sine q quo suf.§.si igit i factū z.§. ubi maior iponitur pēa.sz in alio officio hic dic. z facs.ad.l.iul. repe.l.i.sic.s.o pcis.l. sctim.z no.q ab officiali accipiē z securus sit vi. mēsibus.ut hic sequi ē z nō pstat qcū q p pterito tpr ut hic. z.j. e.p locoz.z. j.e.o fūdis rez. p. l. fi.i fi.z.s.de si

eqtatis ratione suadente ad petitorem fuerit translata possessio: is qui a perequatore eā susceperit rei meliorate susceptis subleuet expensis: uerum ne sub specie litis donatōnes semel constitute turbentur sex mensium spacium censemus debere seruari intra quod is qui putat sibi rem probabili ratione cō petere debitas exerceat actōnes.quod si tempus ascriptū silentio fuerit interueniente transactum nullum penitus repetendi uolumus esse principium. quod si quis ex eo tēpore quo perequator predium alicui adicit de suo iure: uel per se: aut per homines suos non crediderit actitandum sex mensium curriculis euolutis in perpetuum conquiescat.

De omni agro oserto z quando steriles fertilibus impo nuntur.

I Dpr Constan.

C Cum diuus aurelianus parens noster ciuitatum ordines pro desertis possessionibz iusserit conueniri z pro his fundis qui inueniri domi nos non potuere quos percepperamus earundem possessionum triennii immunitate pcepta solemnibus satisfacere seruato hoc tenore precipimus:ut si constiterit ad suscipiendas easdi possessiones ordines minus ydoneos esse eorumdem agrorum onera possessionibus z territoriis diuidantur acceptia.

I Dem. Ma.

S Si quis ab emphiteotica rio seu patrimoniali possessore priuati iuris quipiaz comperauerit cuius substātia

n Quid eū obligatā.hic nō nō tolli ypotecariā bi.mēsibus.ut z redibi. al.c. annorum.ut.s.de fac.sanc.eccle.l.ut interdi.alias aliter.ut nō.l.cum notissimi in principio.
o Mora magna.z nō fieri sine mora qō fit.j.sex mēses.al.j.iiij. mēses.ut.ff.de iudic.si debitori. accursius florentinus.

alias possessiones sustentare consueuerat z succisis quasi quarundam uitium uerius reliquā labuntur earum possessionum onera subiturus ē que penes desertorem inopē inutiles permanebunt.

I Dpr Ualen.

Q Uicunque deserta prediā meruerint sub certa immunitate ad possessiones impiorum non prius sinantur accedere:quoniā ul fideiussoribus ydoneis periculo curialium datis: uel fundis patrimonii sui maxime utilibz obligatis ydonea cautione firmauerint conceptam a se possessionem nullo detrimento publico relinquendam.

I Dem.

C Redes scripti etiaz prominus ydoneis fundis fiscale onus cogantur agnoscere :uel si renuntianduz hereditati putent. cedant his ōnibus rebus quas ex hisdem bonis quocunque titulo iure perceperint.

I Dpr Ualē.

Q Ui utilia rei publice loca possident permixtiōe facta z deserta suscipiant ut si earum partium grauētur accessu quas antea per fastidiuz relinquerunt:cedāt aliis curialibus qui utraque hac conditione retineant ut prestatione salua cum desertis z culta possideant sublata a paucis quos iniquum est electa retinere eum municipes grauatura sit pars relicta.

I Dem.

Q Uicquid conductor fundi qui ex publico uel templorum iure descendit huic ager iungatur inutilior. quō si contra id reluctandum existimauerit alicz possessor sub eadem prestatione queratur

p Expensis.p excep.ad q.s.de euic. sr hoc est bo.fi.pos. ut. ff. de ac q.pos.l.iuste.
q Donatōes.i.datōnes facte i nouū dñm. z facit.j.t.i.l.locorum.
r Qō si quis.i.qr.ne ui deat replicare idem.
s De oi agro ofto.o cē sibz z psonis eoz q pstē cēsui dixit. nūc o pdys ex qb cēsz pcipiē.z dic q ager illiqē ob sterilitatē.z al si dat a pequatore l cēsitor nouo possessori.ut.j.de fū.pa.l.si qs a prioribz.aliqñ nou possidz aucte sua.ut j.e.l.vij.z viij.aliqñ ē dit a pncipe ut j.e.l.fi.
t Steriles.i. qñ sterilis fūdi suscepti cū fertilibz ꝓpēsanē.ut. j.l.v.
u Imponentur.i. adiungentur.accursius.
x Quz diuz.ordies.i.o cūiōes. utpote ditores q dic ut.j.e. q sqs.
y Et.p ideſt.quos ōdies
z Solēnibus.tributis.
a Tenore.s.de imunitate triēnij.sz ptra.j.e.q cūq.§.ceterz.z.§.illos.
b Possessiōibz.ab alijs q nō st curiales.
c Sz qs ꝓparuerit cui. s.cesaris alienari.
d Relīqua.q ei remīse rāt.utpote nō sufficiēti a p expēsis.z facit. s. de debi.ci.l.fi.
e q Uicūq meruit.i.meret. cū ipetrauit.
f Cautōe.ydōea ē cū fideiussor.l pignor.ut hic z.ff. mā. si mādauero §.fi.z fac.j.de loc.fū. ci.l.i.et de fun.pa.l.q cūq.z.s.o muril.l.p.
g h Erdes agnoscere. Exoluet sic.ff.o le. i.atud iul.§.heres.
h Titulo. et iter uiuos q al ñ ptigit.z fac.C. de iur deli.qdā.et.ff.o acqui.here.l.ij.
q Ui utilia suscipiāt. l.retineant.
k Si eoz locoz.iutilū.
l Quas.ptes iutiles.
m Alijs. nō ē adiectiuū adictū curialibz. sz dic alijs.s. utilibz locis. s. curialibz sicut dicerem cedo predio tibi.

n Sublata.s.culpa.i.ablata: accursius florentinus.
o Quos.s.paucos.nā pauci st q uelit cta et bona deserere.
p Uisquis.alias incipit ut quis.
q Conductor.i.curialis.ut dixit.uel etiaz non curialis.ut.s.l.i.

de instru.z ast.fis.l.fi.aut sua aucte accepit.z tūc biennio ut.j.t.i.l.q agros.ptra.z pstat p pterito tpr.sic si accipet a puato.ut.s.sine cē.l.ij.z o pub.ipatōes q st ptra.Jt facs.o iof.t.siqs i suo.sz ar.ptra.s.o fab.iur.z o of.pz.l.ij.

p Militum. alis tum. alias tem. Jtez alias conuenirent. alias con uerterent. alias conueberent. accursius.

q Respondenda rescripta. sic z infra. ti. ij. l. penul. z. l. omnis.

r Quicunq; priuati. uel milites. non castellani secundum py. ut in fine huius. l. accursius florentinus legum doctor.

s Territoria. idest ca strum cum territorio. i. iurisdictionez. ut de v̄ bo. signi. si pupillus. §. territorium. uel etiam ipsum castrum z terraz in qua residet.

t Ascripta sunt. ab hijs quibus primi agros cō stituerunt. ut ar. ff. de a qua plu. ar. l. quod pri cipis. uel dic ascripta p exemplum. seu scriptis a principe quō olim da batur magistris milituz custodientibus limina qō exempluz sequeban tur magistri qui etiā sta tuerunt munera numēi militum militariox. ut s̄. de offi. pre. pre. af. l. in nomine domini. §. quod autem.

u Antiquitas. i. antiqui ut p̄dixi. uel. i. uetustas que pro lege habetur. ut. ff. de aqua plu. ar. l. ij. in prin. z sic nota non licere cuilibet ha bere castruz. quod intel lige in limine imperij. z sic castellum dicitur li mitis castrum. ut dicta l. i nomie domini. z hic dicit bis locis. z alibi quilibet potest facer̄. ut C. de edif. priua. l. per prouincias. nisi fiat ad emulationem. uel scan dalum inde ortur. ut i bi nō. nam nec priuato debz cōmitti custodia li mitis. ut. ff. de ope. pu. si legatum. sic nec ulli a lio extraneo lz ꝓtra me trocōia emere. ut. s̄. nō licere ba. metro. l. i. z hec castra si sunt nimie magnitudinis per magi strum militum possunt admodum reuocari. ut s̄. de offi. pre. pre. l. in nomie domini circa fi.

x Non castellanus. cuiꝰ uero sit ascriptum limi tus castruz. nec sit a ma gistro limituz inter limi taneos deputatus. ex militibus. n. constituebā tur milites limitanei q̄ erant sub ducibus. ut su pradicta. l. in nomine domini. z de offi. ma. mili. l. fi. accur.

y Gros limitaneos. i. militibus custodientibus limita imperij as signatos. ut. j. ti. ij. l. omnes. z. s̄. e. l. i.

z Munere. ergo tributorum. seo pro non limitaneis. z milites tri buta prestant. ut supra de offi. prefec. aug. l. i. z. ff. de mu. z ho. l. fi. §. ab huiusmodi. accursius.

a Firmiter. sic supra ti. i. l. fi. ac.

b Cessante. cessat hic prescriptio. sic supra de prescrip. lon. tem. que pro li. l. fi. z de prescrip. xxx. anno. l. competit. z de decur. l. si qs singulorum quorumcunque locorum intuens statuit cer tas possessiones que ad mili tum frumenti conuenirent: uel continerent: quo circa ge nerali lege sanctimus Tiberi ani dispositum oportere ob seruari amonentes quicquid uel potentia uniuscunque eli cuit uel furtiua de precatio addentesq; nihilominus i fu turum nulli licere aduersus utilem uetustatem z presentē legem nostram importuna z respuenda reposcere.

Ipr Bono.

Quicunque castelloruz lo ca quocunque titulo possi dent cedant ac deserant: qr ab his tantum fas est possiō re castellorum territoria qui bus ascripta sibi z de quibus iudicauit antiquitas .quō si ulterius uel priuate conditio nis quispiam in his locis: uel non castellanus miles fuerit detentator inuentus: capitali sententia cum publicatione bonorum plectetur.

Ipr Tbe.

Gros limitaneos uniuer sos cum paludibus om nique iure quos ex prisca di spositione limitanei milites ab omni munere uacuos ip si curare pro suo cōpendio atque arare consueuerant: z si in presenti coluntur ab his firmiter ac sine ullo concussi onis grauamine detineri: z si ab aliis possidenē cuiuslibet spacii temporis prescriptiōe cessante ab uniuersis deten tatoribus nendicatos bisdē militibus sine ullo prorsus sicut antiquitus statutum col lationis onere uolumus assi gnari. in bis etiaz contra eos qui preceptionibꝰ nostris ob uiam uenire temperauerint prescriptionis pena ualitūa. Nam si quis forte quod mi nime audere debuerat empti onis titlo memorati iuris pos sidet predia: competens ei ac tiō contra uenditorem intac ta seruabitur.

De pascuis publicis: z priuatis. Rubrica.

Ipr Valen.

Am nulla ratio sit cur in pascuis saltibꝰ rei priua te pensio ōbeat ampliari: ne quaquam pro libidine ordi num augmenta facienda sūt z enim idcirco grauiorem pē sionem imponi ab ordinibꝰ accepimus: ut animalia ex re bus priuatis nostris a locox pastibus arceantur .quod fie ri non oportere diue memo rie iulianus prorogata iussi one constituit: quare excellēs auctoritas tua conuētis pro uinciarum rectoribus nō ea licitationis necessitatem pati atur inferri quam repentinā faciunt ciuitates: sed eam ma nere decernet quam statuit a tiquitas.

Ipr Archi.

Signis auctoritas tua hac conditione a publi cis pratis: ab amenis: anima lia militum prohiberi preci piat: ut uniuersi cognoscant de emolumentis eorum: tuiq; officii facultatibus duodeciz libras auri fisci cōmodis exi gendas. Si quisquā post hac morata prata mutilare tēp tauerit non minore decernē da pena si etiā prata p̄uatox antiochēox fuerit deuastata.

c Prescriptiōis. s. bonorum.

d Actio. s. pro e uictione. quia si bi fuerit stipula tus. uel quia bo nafide emit. licz in quibusdaz ca sibus emptor ō precio non agat ut. j. de fun. rei pri. l. nemo. z su pra de predijs cu. l. i. z de agri co. z cen. queni admodum.

e De pascuis pu blicis. uel priua tis. prouidit fun dis limituz. nūc pascuis.

f Am nulla sal tibus. facit hic uiz in uerbo saltibus non di cas pratis unde fructus colligit̄. aliter quam pa stione. ut supra l. prox. 7. l. fi. z quod dicit pri uate. scilicet pri cipis. nam in sal tu priuati homi nis non intromit tit se ordo. sed domino cōmitti tur. ut supra de iude. l. nemo.

g Arceantur. q. d. ideo possessor seu cōductor sal tus principis pl' dat ordini. z sic ordo accipitur. ut animalia mi litum arceantur ut sua conducto ris liberius pa scantur. z que uult induci. z fa cit supra noua. uec. l. ij. z facit supra de cano. fru. ur. ro. l. ne minem. z de pri uile. cor. ur. ro. l. nulli. z. ff. ō ō cr̄. ab or. fa. l. ij

h Tua loquitur tur prefec. pre.

i Antiquitas. sic supra. ti. i. l. ij. accursius florentinus.

k Signis tua. magistro milituz loquitur.

l Hac conditione. idest in tantum. accursius.

m Publicis fisci. uel principis. Idem in priuatis cuiuslibet. ut in hac. l. z infra. l. prox.

n Militarium. in duobus consulitur per hunc titulum. ani malibus militum primo ut hic. secundo ut pensio nō auge atur conductoribus p̄uatis. ut. s̄. l. prox. z penul.

o Rata. lege usta. quā dirrigit ad prefectum. z facit. j. de decurio. z de metall. l. fi. z de fabri. l. iij. z. s̄. ne rei do. l. i. z de agri. z cen. l. cum satis. z de usufruc. neq;. z de co bar. l. ordinariorum. z de fun. rei pri. usus. z. ff. de fal. qui falsa. specialia sunt regulariter contra. ut supra de prescri. xxx. annorum. l. omnes. accursius florentinus.

ut supra. l. qui agros. accursius florentinus.

s Hac diffinitione. neq; pro. i. fundi mũifi. i. muneri sub
litur. accursius florentinus.

t Destitutione. s. solutionis debiti. si autem ipsum predium
desereretur. tunc bene assignabitur alij cũ honore. ut supra
e. quisquis.

u Presagij. s. supe
riori lege com
petõ. alias est ò
spectione. alias
est distinctione.
z nota qò si ha
beo fertile pre
dium non soluo
p te qui habes
sterile. uel deser
tum. sed si habe
o fertile. z ferti
le unum solut
pro alio. ut hic
z supra de cen.
l. omne. adeo q
postquam sterile
esset mihi datur
a perequatore ñ
soluo pro prete
rito tempore. ut
s. e. l. locorum. i
fi. licet secus si
sponte acceperi
ut. ff. de iuř fis.
predijs. z de pu
bli. l. imperato
res. que sunt cõ
tra. z facit. C. ne
uxor pro mari
to. z in autẽ. ut
non fiãt pigno.
z in auten. ut nl'
li iud. §. quia ue
ro. z. j. de ex
cu. l. nulla. z. s.
ut nullus ex ui
carijs. z ẽ.
Prestigijs. expo
ne ut. C. de ad
ul. l. ita inutili
ter. accur.

x Omnium pre
diorum. taz
rusticorum quã
urbanorũ. Con
tracta. i. detrac
ta aut cessauerit
in solutione tri
butorum. tunc e
nim possessiõib⁹
exceptis amittũt
predia ut hic. z
supra de epis. z
cleri. l. de his. z
de sacro sanc.
eccle. l. placet.

y r Ura. hac. l.
iõ. q; deside
rium apud acta
publicata nõ po
test corrigi. sic. s. de libe. causa. cum pretium. sed ar. contra
eo. ti. l. interrogatam. sed ibi speciale ne pereat libertas. Jt
facit ad hanc. l. supra. e. quicunq; in prin. z infra de fun.
pa. quicunq;. z. s. de exac. tri. l. fi. z supra de censi. l. qui p
emptorem. quibus tributa dabantur ex predijs aliquoz.

z Repetendi. infra biennium. cum palam renunciauit. ut. s.
de pac. postquam. accursius florentinus.

a Si quis naualez. nauicularij alicuius fuerant. uel erant ut. s. ò
predijs naui. l. ij. z. iij.

b Predia. q. d. multa grauamina inerant in eis. ſleuantur ab alijs
ut naualis sors integra soluatur. z ſm hoc ponitur hic ti. ut. s. de
ca. lar. ti. z ſt. sic qò in
uno releuet. in alio gra
uetur. ff. de iurisdi. l. cuz
qui. z. s. loc. licet. z. s.
e. quicunq;. §. ceterum.
z. §. illos. z. ff. de pub.
cotem. §. fi.

c Superequa. dictio u
na superequatiõis.

d Portiuncula. ex dicẽ
predijs que dicuntur dĩ
minuta eo qò macra z
fertilia sunt facta.

e Fuerunt. al' fuerit. s.
portiũcla. al' fuerint. s.
predia.

Dem. M.

Si quis a deserta predia b
que naualem sustinent
functionem: z in desertis nũc
usque remaneut superequa
tõnis iuř perceperit meliore
conditione in omnibus titu
lis cõuenit ea releuari ut gra
uis sors nauis esse nõ possit
pro ea que resederit portiu
cula d cum aliis fuerit e dispen
diis liberata.

Dem. M.

Si quis f auctoritate nostri
nominis de fundis patri
monialibus steriles subiecti
canonis pollicitatiõe susce
rit firmiter eũ uolumus pos
sidere sub eiusdem tañ cano
nis solutione quẽ nostre ma
iestatis auctoritas per annos
singulos soluendum esse pre
scripserit: nullamque eos g de
scriptionem siue adietionem
aut innouationem h impoſte
rum substinere quam nimis
obsurdum est eos qui nobis
hortantibus fundos inopes:
atque egenos magno labore
impenso aut exhausto patri
monio uix forte meliorare
potuerunt: utpote deceptos
inopinatum onus suscipere
illudque uelut quadam circũ
uentione deposci. quod si se
daturos pscissent fundos mi
nime suscipere: aut etiã coleř
paterentur. Mpr Val.

Si quis fructus. sic
j. de fun. pa. ci. l.
fi. in prin. z. l. quicunq;
z. s. e. quicunq; in pri.

g Nullamq; eos. transit
ò singulari ad plurale
numerum. sic econtra
s. de iniuf. uoca. l. fi.

h Innouationem. sic su
pra de agri. z censi. l.
cum satis. §. caueant. z
j. quibus ca. co. cen. l.
i. z. s. de ali. l. fi.

i Iubemus. municipẽ
i. muneri subiectum
ut innuit ex eo quod se
quitur. ut. ff. ad munic.
l. i. accur.

k Territoria. i. terre. ut
s. e. hac. z si aliter quã
ff. de uer. si. pupillus. §.
territorium. uel dic qò
licet alij quãdoq; cogã
tur ex territorio accipe
re deserta predia. ut s.
q̃cunq;. §. fi. curiales tñ
non. ut ar. s. de decur.
l. curiales. z. s. ò actõ.
z ob. ob cãm. z. l. nimi
a. z illa que dixi supra
eodem. accursius.

Iubemus neminem curi
alem pro alicui territõii k
debitis attineri: sed tantũ mu
nicipem pro gleba propria
conueniri.

De fundis limitrophis l:
z terris: z paludib⁹: z pascuis
limitancis: uel castellozm.

l De fundis limi. quidã
habent limitrophis a
trophos. descriptio z li
mite. idest descriptis ad
usum militũ qui milites
imperiuz custodiunt. ut
infra. l. i. z fi. z in qui
bus cessat alluuio. ut
ff. de acquiren. re. do.
l. in agris. alias est li
mitosis hoc siue de no
stris siue de deuictis fun
dis erant.

m Castellorum. scilicet

Mpr Val.

Iberiãus n ad p⁹sibilitatẽo

fundis. ut infra. l. ij. accursius florentinus.

n Iberianus. uel imperator. uel quia in eorum crõicis non inue
nitur prefectus qui. l. facere potest. ut. C. de offici. prefec. pre
to. formam. accursius florentinus.

o Possibilitatem. quod facere debuit. ut supra de anno. z trib. l.
pro locis. accursius florentinus.

r Quicunq; desertis. i. si sint steriles. ut accedat. s. de omni agro deser. l. quicunq;. z facit. s. de murit. l. pe. z. j. de loc. pre. ciui. l. i. z de publi. l. licitatio in prin. z. s. de uf. l. si bene. z insti. de satisda. tu. §. penultimo.

s Omnes fundos. limitibus. i. ad usum militum qui stant in limitibus imperij. z ideo etiam imperator alienare non potest. ut hic dicit.

t Obstaculo. si alij pos sideat. z facit. j. de fū. limi. l. i. z. l. fi. z. xpi. q. iij. c. inter.

u Niuersi priuato iurisfacit ad differētiam inter predia patrimonialia. z tributaria que emit priuatus a p uato. saluo tamen cāone quia aliter non licz ut. j. de fun. rei priua. l. nemo. z illa patrimonialia quisquis accepe rit directe a principe ē phiteosim cum his secūdis possit dari. aliud de ōfus. si prius data sūt florida. z hoc p pequatorem quō in primis secus. z sm hoc priuato dic. i. qō puat⁹ a puato emit. alij dnt. i. spāli iur

x Ad cos. emptos. z facit. j. de meta. l. deuotum. z. l. prox.

y Fundos. a cano tributa ordinaria que prestant principis predia. ut. s. de exac. trib. l. fū. nam z eccl'ia. ut. s. ō sacro. s. e. l. placet.

z Cōcessi sr. i ēphi. l. loc.

a Cōstituti sunt deserti. puta. z ita apud nos sr concessi que concedunt habiti alia. ut illa deserat ut omnia alicui dari possunt. ut. s. de omni agro deser. qui utili a secus in emptis a priuato. ut. s. l. prox.

b Vs i. pensio emphiteotici predij q pēsi o nostro iudicio. i. permissione nostra specialiter est retenta apud nē ditorem. ut ipse eam p stet non emptor sine uinculo obligationis. ineffi cax enim pactio seu obligatio ut eā alius quā qui possidet prestare. ut s. siue cen. uel reliquis l. fi. nisi sit facta nostro iudicio. sicut z ipsius predij patrimonialis inefficax est alienatio facta a procuratore. p. patrimonij nisi iussu principis. ut. ff. de le. i. apud iul'. §. fi. ita illud ius nr̄o iudicio retētum immutabile perseueret. sicut est ab emptore possessum. ut uenditor. non ipse emptor prestet ei. z secundum hec uerba iudicio nostro terminant retentum. uel dic iudicium enim in hoc ubi sine obligatione est conuentio. z sic soluat emptor. uel dic quō legantur cum inferiori littera iudicio nostro. z est sensus idem quod proximus predij patrimonialis. accur.

c Possessione. i. sine nostro iudicio. emptor uetusto tempore tenuerit sic possessionem quā uenditor prestiterit. non ipse uolumus eum ad iuuari ex uetustate temporis. quo minus prius prestet ipse emptor secundum quosdam. z uerbū uiciosa potest legi. scilicet obligatōe.

i Dem. A.

Quicunque ad ēphiteosim fundorum patrimonialiū ut rei pu. iussu nostri nominis uenerit is si redundantia fortunarum ydoneus fuerit ad restituenda que desertis te possessionibus requirētur patrimonium suum publicis implicet nexibus. si uero minor facultatibus probabitur datis fidciussoribus ydoneis ad emphiteosim accedat his quos talium rerum cura solicitat in se negligētie damna si huiusmodi cautio defuerit esse uertenda.

i Dem. A.

Omnes fundi patrimoniales per mesopotamiaz z osdrocenaz prouincias quos constat diuorum retro principum sanctionibus limitū de putatos ad ius pristinum sin̄ ullius assertionis reuocentur obstaculo ēphituri omnia que antea impendenda necessitatibus limitis preberi consueuerant. Ita ut nulli penitus audiantur qui aut rescripto aut annotatione dominium uel emphiteosim uel conductiōm a quolibet genere largitatis ō nostra liberalitate meruerūt.

i Mpr Archi.

Niuersi cognoscant nihil priuato iure saluo canōe fundis emptis cum patrimonialibus esse cōmune: Ita ut ad eos nunquam patrimonialium fundoruz perequator accedat graui mulcta feriēdo eo qui statuta nostre dementie ausus fuerit temerare.

ut. s. uel uetustate. nam tricennal'. uel. xl. annorum prescriptio ex uiciosa possessione oritur. ut. s. de acquiren. pos. l. pomp. §. fi. z uetustas dicetur xl. annorum. ut ar. j. de fun. rei pri. l. nemo. uel dic quō possessio. s. uiciosa z sm hoc dic qō uiciose cepit possidere possessor sine ti. z tamē prescrip. xl. annis. sed ca su soluet per. l. fi. j. e. uel dic sz azo. ius emphiteoticum habebas in fundo ticij il lud prediū pos sedit seius xxx. annis nullo modo sibi obligatum ab emphiteoticario nunc ē phiteota uendicat a seio utili irem. seius obicit prescriptionez p hibet hec constitutio prescriptionem. z est speciale iuri emphiteotico non obici prescriptionem. sed ego dico melius dici. si dicamus eum habuisse ius emphiteoticum in predio patrimoniali. nam z rubrica de patrimonialibus loquitur. z sic hic speciale i patrimonialibus emphiteoticis secundum Ly. hic admatur possessio. i. dominium ut non prescribatur. xxx. an. ut supra de prescri pē. xxx. annoz l. cum notissimi §. finali.

i Dem. A.

Fundos patrimoniales eos dumtaxat qui saluo canone iur priuato nostra liberalitate concessi sunt ut his patrimonialibus qui in cōdictione propria constituti sūt: Illustris auctoritas tua iubeat exequari ita ut relcuato onere rei quō iminet fatigatis translatio in eos qui integris iuribus forent ascriptō tributorum equa lance diuidatur.

i Mpr hono.

Eas ēphiteotici prediī qō sine obligationis uinculo retentatum est iudicio nostro imutabile perdurare precipimus: possessionez autem que sine obligatione speciali fuerit: uiciosa uetustate temporis uolumus adiuuari.

i Mpr The.

Possessores uel emphiteoticarii patrimoniales qui fundos minime nuncusque cōparauit eodem largitatis modo nequaquam ad eoruz comperationem urgeantur: sed tanquam precijs depēsis sic eis nostri nominis beneficio potiantur ut quō iuris abest inferendo precium consecutus est hac nostra liberalitate predictus emphiteoticarijo habeat. illud quoq; ius in quibus coluit prediis quō aut ex successiōe aut ex comparatione priuata a nostri numinis liberalitate aut quocunq; modo possedit sciat illibatum intemeratumq; seruari licentia ei concedenda etiā libertates mācipiis ex fūdis prionialib⁹

d Possessores. uel pro iōst.

e Comperauerit. a me. uel a priuato. sed in emphiteosim habēt a me.

f Modo. idest beneficio. q. d. sic eis largimur in emphiteosim ita largimur ut habeant tantuz ius. accursius florentinus legum doctor.

g Si emisset. excepto quod dicitur supra. e. uniuersi.

h Successione. ut quia acceperunt desertum per quod uidentur succedere deserenti quo casu ne biennio. uel sex mensibus sit tutus. ut supra de omni agro deserto. l. qui agros. z. l. locorum. accursius.

i Priuata facta a nobis. ut subijcit.

k Quocunque modo. quāuis iure temporis diuturnitate que fuit. ut supra. e. l. ius.

l Libertates. infra ti. i. l. ij. contra. so. habent hic quidam libertates secus in libertate dicunt. uel illud in colono simplici. uel alio. hic in emphiteoticario. uel simliter qui sunt dñi saltez utiliter. ar. ut in autē. de non alie. §. alienationis

priuil. do. auguste. l. i. accursius.

p De fundis patrimonialibus. tam de propriis q̄ de fiscalibus dicit cum omnes sint principis quasi proprij z patrimoniales. ut ar. ĩ. e. l. i. z. ĩ. ne quid in loco pu. l. ij. §. i. secundum quosdam. sed alij de patrimonialibus tantum dicũt ut. ff. ne quid in loco pu. l. ij. §. i. z nota q̄ quidam ex his non possũt locari ut constituti per mesopotamia quidmira quia sunt militibus assignati. ut. infra e. l. omnes z. l. nulli. ac.

q Et saltuẽsibꝫ. d his dic. ĩ. l. fi.

r Emphiteoticis. ad quam emphiteosim non permittitur accedẽ nisi dato fideiussore etiam si desertum accipitur ut. ĩ. eo. quicunq̄. z. §. de omni agro deserto. l. ij. ac.

s Conductoribꝫ. s. personis quibꝫ speciale ius concedatur. tã pro es q̄ contra eos ut. ĩ. l. ij. z no. q̄ si perpetuo accipiunt. dominium z iõ donãt ut. l. i. z. §. de oi agro deser. qui agros. nec imperator potest eis auferre. ut. ĩ. de loca. fun. ci. l. f.

t Si qs ẽphiteota fũdos. ad fiscum pertinentes. ac.

u Salua lege. i. saluo canone. ut ĩ. e. l. universi. z l. fundi. z fũdos

x Firme sint. ut insti. loca. §. adeo. sed an uendeꝛ uidetur idem. ut ff. de reg. iuꝛ. cuius est. sed in alio emphiteota secus. ut. §. de iuꝛ emphi. l. fi. circa prin.

y Logatur. non donator. sed donatarius sic nec uenditor pacto etiam interueniẽte ut. §. si cen. uel re. l. fi. z facit. §. de epi. z cle. l. si qs pbr̃ z de hr̃. decu. l. fi. ac.

z Patrimonialis tempus. xxx. dierum. ut. ff. de publi. l. imperatores. ac.

a Nocere. immo contra. sed restituitur. ut. ff. de mi. l. si ex causa. §. si inconmissum. sed ibi in fiscali. hic in patrimonali. Item ad hec plus quia uidetur nec restitui z sibi ꝑiudicaꝛ

ita tamen ut sine lesione prouintialium prouideant curiales: quo pacto animalium militarium pastui consulat.

Ipr bo.

Prata prouintialium nostrorum z precipue rei priuate nostre pernitiosum uel periculosum est militum molestia fatigari: ideoq̄ lege[o] ad amplissimam prefecturam promulgata censemus: ne hoc deinceps usurpetur super quare uniuersos quorum interest conuenire tua magnificentia non moretur: neque permittat possessores uel colonos pretorum gratia qualibet importunitate uexari.

De fundis patrimonialibus[r]: z saltuensibꝫ[s]: z emphiteotis[o]. z eoꝝ conductoribus.[f]

Ipr Con.

Si quis fundos emphiteotici iuris salua lege[u] fisci citra iudicis auctoritatem donauerit donationes firme sint[x] dummodo suis quibusq̄ temporibus ea que fisco pensitanda sunt presentare cogatur.[y]

Idem.

Patrimonialis fundi pensitationem z aurariam seu frumentariã intra tempus[z] omissam minorum dominio non nocere[a] precipimus nec ad fraudem[b]. unde eoruꝫ ac cedere[c] si quod solemnitati debetur paulo[d] sepius iferatur. ita tamen ut permanente substantia paruulorum iudex tutorẽ uel curatorem per quẽ difertur illatio negligẽtie sue z deserti officii penas[e] exigat z damna deplorare[f] compellat.

ut. §. de fide instru. z iure aste. fis. l. quicunq̄. sed tbi in fiscali z ultra erat processum quia solemniter uenditum. z eodem modo solue. §. de admi. tu. l. si tutoris. Item nec tbi negat restitutionem. Jẽ hodie uidetur corrigi q̄ de. xxx. diebus dicitur ut ipso iure nõ curant. ut. §. in quibus causi. in inte. resti. l. fi. uel dic q̄ illud quãdo currebat tempus z restituebatur. z quando nõ restituebatur etiam hodie currit. z non restituatur. ut dixi quando uẽdidit fiscale. al corrigiẽ

b Ad fraudem. i. damnuꝫ. sic. ff. de edil. edic. l. cũ ãt. §. excipiẽ. q. d. euadere ñ affert dãnũ.

c Euadere. al accedeꝛ.

d Si paulo. i parum sepius z ceꝛa. i. totũ q̄ dobetur uel ad fraudẽ. i. occasionẽ iuꝛ. z ceꝛa. q̄ esset fraus eũ euadeꝛ z facit. §. de usuca. proemptore. l. fi. ac.

e Penas. quia forte soluit estimationem pẽsionis q̄ minor pdere al soluere debuisset. ar. §. unde ui. l. meminerit. z ff. de actio. emp. l. iul. § fiscũ i fcõ. tributa tam minor solut cũ i boc locupletior est. ut dicto §. z nõ penas defectu officiũ. sic. ff. de offi. presidiuus. idẽ p oĩa i eccl̃ia z plato. ut i aũt. de nõ alie. §. sinimus. z. §. d ãno. z trib. l. obstetrix.

f Deplorar̃. i. emẽdare.

g Locũq̄ possessiões. primonales. ac.

b Desertas. i. steriles. p qõ excusabat se ut nõ pderet. fiscũ nõ soluerit pẽsionẽ. fiscũ ar. cõtra. ff. de allu. l. ij. fiscũ ibi p principem fuit diminutum.

i Licitatio. i locatiõib̃ z uẽditiõib̃ pdiorũ fiscaliũ nõ pãimonaliũ est locus adiectiõib̃ nisi cũ locatio pãimonal fuit fiscũ nec ad uẽditiões pti net ciuitatũ adiectõ. ut §. d uẽ. re. ciui. l. i. z. ĩ. d loca. p. ciui. l. fi. z nõ hac. l. unũ cõtra cõductorẽ. aliõ p eo. Jtẽ facit §. d oi agro d. l. q̄cũq̄ z d alu. l. ij. z d uẽ. re. ci. l. ij. z d pu. l. licitatõ

k Undi nãm. cesaris cũ ana esset ẽphiteoticarij alicui puati l ecclesie l fisci. ac.

l Poposcerit. titu. emptiõis l alio ppetuo ti.

m Cõmodaꝫ. i. ad commodũ pcipiẽdũ damꝫ l hoc dr̃ quãtũ ad translatiõꝫ possessionis.

n Possiõe. fũdi dati i ẽphiteosi. Dissoluãt. al pt̃ ẽe icertꝰ cõmissi.

o Si qs ppetuo. nisi. ĩ. sex mẽses ex die ꝯcessiõis uenit. ut. §. d cẽ. l. fi. z facit. §. d oi agro deb. l. locorũ. z. §. e. quicunq̄.

p Si qbꝫ icõcusse. sic. §. e. l. fũdi. z. ĩ. d loca. p. ciui. l. f. z. §. d cẽ. l. fi. z d oi agro deb. l. q̄cũq̄. z d qua. pscriptõe. l. bñ azenone.

q Cõtractibꝫ. s. ut uẽdat uel alio ti. possit alienare. ac.

d Irrigationis. facit. ſ. de ſeruſ. z aqua. l. preſes.

e Libertates domini. ut coloni z ſic non eſt contra. ſ. t. l. l. poſſeſſores. z facit. ſ. de his qui a nō. l. ſi uero proprie.

f Rōnales. i. pcuratores ceſaris. ut. ſ. de mō mulc. l. ij.

g Cognouimꝰ. meruerunt ēphiteoſim. z nō ſpeciale ut teneaī ſine colono ſtare fauoī fiſci. ſiue fiſcus teneaī e. ut hic. z. ff. de iuī fiſci. l. ſi. §. patronus. aī regulariter contra. ut ſ. locati emptorem. z ff. loca. ſi merces. §. i. z de uſufruc. arboribus §. i. que ſunt contra.

h Super patrimoniali uꝫ dirigētes. ſ. ſeſe.

i Ad militiam. qr reuocatur de milicia. ut hic. z. j. t. i. l. i. z ſi. z. j. de agri. z man. do. l. iij. z j. qui mi. non poſ. l. circa. z. ſ. de colo. pri. l. i. z de agri. z cen. l. colonos nulla. z. l. cum ſaī §. caueant. z ne rei do. uel temp. l. i. z. j. de a pari. magiſtri mili. l. p bat. ubi iam facti excuſantur. ut ſubjicit. z nō qꝫ non loquitur de ſimplici colono. ſed aſcriptitio quō patet qr dicit auitas conditiones. Jt j. de ueteranis. l. pe.

k Meruerunt. ut qr honeſte miſſi ſī ō militia.

l Tela. que in milicia habuerunt.

m Nomeris. iſta ſūt nomina inſtrumentorum que ſī in aratro.

n De fugitiis colonis patrimonialibus.

o Quicunqꝫ paruuli. frequenter. cū ſunt pueri ſeparantur a ſolo per patrem ponentez cū aliquo milite. Idem tñ ſi magnus ceſſauit ſe a ſolo. ut. ſ. t. i. l. fi. cum ſuis concor. z. ſ. de decur. l. qui delictū. z. ff. de decur. honoreſ. §. p.

p Stipendia. data. ī ſtatuta ad qꝫ. ff. de decur. l. herennius.

q Quiſquis patrimōiale. idem forte. i colono crederem. ar. ſ. de fun. pa. l. fi. in prin. z facit qō nō. ſ. de ſeruis. fugi. quicunqꝫ. i fi.

r Quiſcunqꝫ. facit. ſ. e. l. i. z. ſ. ti. i. l. fi. cum ſuis concor. z. ſ. de decur. l. generali. z de agri. z cen. l. ſeruos.

s De collatōe fundoruꝫ patri. ad quas collatōes ex colonis impartiatur quā tum culturis eorum agroruꝫ ſufficere manifeſtum eſt quos ipſi colunt pro modo autem ſuperflue irrigationis quam ultra culturas uſurpauerit ē phiteoticariis poſſeſſoribus penſiones acceſſioneſque prebeant.

Impr Valen:

Libertates quas mācipiis ex fundis patrimonialibus: atque emphiteoticariis qui fundorum non ſunt domini preſtiterunt rationales huiuſmodi precepti auctoritate reſcidant.

Imperator Gra.

Cognouim a ñ nullis qui patrimoniales fūdos meruerunt colonos antiquiſſimos perturbari: atque in eoruꝫ loco uel ſeruos proprios uel alios colonos ſubrogari. e dicti itaque huius auctoritate ſanctimus eos qui deincepſ aliquid crediderint huiuſmodi ad tantundem hiſdem poſſeſſionibus eſſe priuandos.

Dem. A.

Super patrimonialium ſectione fundorum dudū noſtris eſt legibus conſtitutuꝫ ut hii qui eos colentes ſolum eorum utantur: nunc ad alia loca dirigentes: nunc ad militiam conuolantes ad auitas conditiones z propria iura reuocentur. Ceterum eos q caſtrenſibus ſtipendiis ocia q eta meruerunt ueterani conſtitutione nequaquam placet tela in uſum uomeris z ligoriis conuertere.

De fugitiuis colonis patrimonialibus ſaltueuſibus: z ē phiteoticiis. Rubrica.

Imperator Val.

Quicunque paruuli municipibus: uel colonis patrimonialibus uel ſaltuenſibus quoꝫ tantū auī: ac pſeſ implicati ab huiuſmodi functionibus fugerit conuiuentia teneantur iſti fundi dicere iult. ac.

e Emphiteoticariꝫ. munera non ſuo fauore. ſed fiſci. uel principis. ut. ſ. de iuī immu. l. ſemper. §. conductores. z facit. ſ. de agri. z cen. l. i.

t Impendant. facit. ſ. de ſacro ſanc. eccle. l. adminiſtrationem. z de mu. pa. l. ij. z. j. de priuil. do. aug. l. abſit.

u Prodeſt. alias profuturum eſt. ſic in auten. de non alie. §. quia ueriſimile. in fi.

v Patrimoniales tēcie pō tōis. q. d. ſoluat teiaz eiuſ de collatione fundorū patrimonialium z emphiteoticariorum qꝫ ſoluerunt alū. ſed certe aut totuꝫ aut nihil dicit. ut. ſ. de anno. z tri. l. iij. z certe nihil hic dicit.

x Auri. ut. ſ. de mu. patri. l. ij.

y Puniatur. pena eſt. ſ. de excu. mu. l. euidenter. accur.

z Omnes. prorata. cuꝫ cōmuniter poſſidz.

a In ſolidū. quā do ex aſſe. z nō pertinentiuꝫ. nā non extra ordinem. ſed ordi. ut ſ. l. prox. z. ſ. de execu. mu. l. euidenter.

b Priuatorum. facit. ſ. de mu. pa. l. ij. z de an. z tri. l. omnes. z. l. fi. z ō allu. l. ij. z. ſ. ſiue cē. uel re. l. fi. z. j. de col. fun. l. finali.

c Placuit poſſeſſores. idēſt qui habent in ē phiteoſim predia principis. uel que princeps habebat ab alio i ēphiteoſiz. ut ſupra de fun. pa. l. fundi.

d Quantum habuit. contra. ff. ō uſur. l. tutor. §. lucius. ſed dic ut ff. ſi cer. pe. l. q dam.

e Iduum. gentiuus pluralis nūi militaris officii ad ſtipēdiū caſtrenſe officia diuerſa tranſierint ad munera patrie uel ad agrorum cultus conuentiſ ducibus tribunis ac propoſitis reuocentur: neque ſtipendia data proſint.

Dem. A.

Quiſquis colonum patrimonialem aut ſolicitationē ſuſceperit aut occultatione celauerit: non ſolum ipm reſtituere: ſed etiam libram auri pene nomine inferre cogatur.

Impr Bono.

Quiſcunque adnotationis: uel oraculi dudum impetrati uel poſtea eliciendi auctoritate ſubmota omnes quos patrimonialium agrorum uinculis fortuna tenet a ſcriptos ſub cuiuſlibet gradibus militantes ad prouincie moderatoris iudicium ilico ſub ydonea interceſſione mittentur.

De collatione fundorum patrimonialium: z emphiteoticorum.

Imperator Con.

Emphiteoticarii poſſeſſores qui manſuetudinis noſtre beneficio ad extraordinaria minime deuocātur munera ſicut ceteri prouinciales obſequium ſuum itineribus minuendis impēdant. nulla enim ratione debent ad hoc quod in cōmune omnibus p futurum eſt ſeiungi.

Dem.

Patrimoniales fundos extraordinariis oneribus uī medie aut tercie portionis obſequiis fatigari non conuenit cum eoſdem: z auri ſpeciem z frumenti plurimum modū conſtet perſoluere: ita ut qui uiolare ſtatuta temptauerit puniatur.

Imperator Juī.

Omnes qui patrimoniales fundos ſiue comuniter: ſi te ex aſſe retinent pro hiis

z facit quod dixit supra de agrico. z censi. l. quemadmodum. accursius florentinus.

m Ulli saltuenses. idest saltus in quibus sunt pascua o rietis. localis ē hec lex. nam alie dominice possessiōes salua canone alienari possunt. ut infra de fun. rei pri. l. fi. z infra. l. prox. z est similis prohibitio quodam modo in predijs redactis sub forma patrimonij. ff. de le. i. apud iul. §. fi.

n Officium. iōst officiales. z facē supra de aque duc. diligenter. z ō fundo limi. l. fi. z de pe. bo. sub. l. ij. accur.

o Ubemus a gnotitici. s. nominis fundos uel nominatos relicua. uel alio simili. ut supra de coll. do. ad e ra. l. i. z dicuntur agotetici secundū Li. fundi qui dabantur cē tantibus in agone. l. i. rurestres producti ad fertilitatem agone i labore. nā primo erant sterili a. agon ei grece labor latine qr qui laborat agit unde christus in agone fuit. relicuata dicuntur q̄ cuz palustria facta sunt terrena de quibus loquitur dicta lex de coll. do.

p Jugerum. iōst terre que modo arātur. olim steriles ut in auc. de man. princi. §. coges. Jtez cuiuscunque iura nominis a iure imposīti. ut aurarium. ut supra e. l. ij. z ō coll. do. z nō quō secundū q̄ hic loquitur de p̄dijs desertis que possidentur ab aliquo nulla intercedente auctoritate eius qui eam interponere potuit. z ideo hoc per xl. annos prescribit. uel alius qui a tali possessōre titulo intercedente accepit secundum Li. z Jo. quicunque ergo tali a predia per contractus emphiteo. uel per conductionez per petuam preceptione imperatoris. uel auctoritate comitis priuati erarij susceperit dominium eum possessione consequitur quam alienare z quo uoluerit modo transferre poterit. quod ergo preceptio uel auctoritas facit hoc. facit hec prescriptio. accursius florentinus.

q Suō esse. qr capitis censura sublata iugatio terrēa remāsit. z oēs pro his agris quos possident publicas prestatōes atq; emphiteoticarijs cum fundorum sint domini p̄stare.

Dem.

Ulli iam in posterum licere precipimus patrimoniales seu limitrophos uel saltuenses fundos qui per tractatum orientis positi sunt ad ius transferre priuatum siue decreto siue saluo canone iuris fundorum immutatio postuletur legis temeratōes. l. libra rum auri pena coherentes tā uidelicet petitorem quā officium eius quod petitionem cō cedit admitti: licet adnotatio nostra uel diuina pragmatica contra uetitum proferatur.

Dpr Anastasianus.

Ubemq; omnes qui i qua cunq; dioceси aut quacunq; prouincia uel quolibet saltu l' ciuitate fundos patrimoniales uel temploruz aut agonithicigis seu releuatoruz iugorum uel cuiuscunq; iuris per. xl. iugiter annos possessiones non solum eoruz q̄ nūc detinent: uerum etiā eorum qui antea possederant cōputanda ex quocunq; ti. post ul' etiam sine ti. hactenus possiō re uel postea memoratuz per xxx. annorum spacium possederint nullam penitus sup dominio memoratorum omnium fundorum uel colonorum l' domorum publicaruz actionem uel molestiam: aut quēlibet inquietudinez formidare: sed interpositum canonem pro qualitate iur cuius predia sunt sibi uel loca per singulos annos soluētes pro certo habeant suum esse quō debent. ideo uidebatur publico esse quesitum quod fuerat prescriptuz. qr fiscus solq; pensionē receperat. sz nisi est ubi ei q̄ possedit Li.

t Ex publico conmouendam. uniuersarie solutiones per rationalem in priuato exigebantur qui alias uocatur procurator fisci. ut supra de modo mulct. l. ij. z. iij. z sicut a publico mouebatur actio. ut. j. de fun. rei pri. l. unuersi.

u xxx. an. iugis. ut supra de prescrip. xxx. annoz compert. et infra de fun. rei pri. l. fi. nec ob. supra ne rei do. uel temp. quia ibi de lōgo tempore dicit. Jtem ut supra de omni agro deserto. l. qui agros. z l. locorum. quia ibi contra priuatos. hic cōtra fiscum. Jtem quid si erat priuati predium. respondeo multo magis fm. p. secus. aūt si nihil est solutum. quia fisco non prescribitur in canone priuato. ut amodo soluere non teneat. ut supra de prescript. xxx. annoz. comperit quod tamen dic ut. s. de prescript. xxx. anmale. accur.

x Adēpto canone. impetraui a principe predium ut sine cānone libere haberem. sed contra j. de fun. rei pri. l. fi. sobi in diico. hic nō. immo hic a principe ibi ab alio accepit eo pacto. z nō duo necessaria quorum unum non sufficit. sic. ff. de adop. l pq mōtem. Alij dicunt qō hic erat dubium de canone si autem esset certum eē a principe sufficeret. it? contra s. ō pscrip. xxx. annoz. cū notissimu in fiso. hic iussio uel cōcessio principis fuit. ibi ñ.

y Ab initio inuit. quod si primo cepit possidere postea beneficium dempti canonis impetrauerit nihil egit. ut supra de an. z tri. l. in fraudē z de immu. ne. con. l. i. Li. z facit supra de profes. z me. l. fi.

De mancipijs: z colonis patrimonialium: z saltuensium z emphiteoticoruz fundoorum. Rubrica.

Dpr.

Emphiteoticarios grauant coloni agros preter consuetudinem usurpantes quos nullis culturis erudierunt cū solēnitas id eos attractare p mittat quod eorum labore: uel oliuetis est insitum uel uinetis: seo z irriguas fontium aquas usurpare conant quarum fructus solis emphiteoticarijs debentur: Jdeoq; placuit ut deinceps aquarum iust poteſtatesque penes emphiteoticarios permaneāt tantūq; possident: uel postea possederint. Jta ut omnibus ad excludendam omnem quolibz modo ex publico mouendā questionez nuda ex quocunq; ti. uel etiam sine ti. corporalis xl. annorum iugis possessōis exceptio possit sufficere hoc etiam adiciendo ut illi q̄z qui adempto canone huiusmodi fundos ab initio p̄ncipali iussione datos sibi fuisse confirmant si per. xl. annos adēpti canonis beneficium iugit possederunt: nec canonem cuius adeptione. xl. sicut dictum est annorum possessio testat: possint penitus profligari eo quod nostre pietati placuit i utroq; casu. i. tam saluo quaz adempto canone possessoruz iura nostrorum in eo statu in quo per quadragesimos annos sicut dictū est iugiter mā serunt absq; ulla innouatōe.

De mancipijs. z colonis patrimonialium. z saltuentium fundorum. z c.

Emphiteoticarios. cum fiscus singula predia cuiusdam ille locasset diuersis certa mercede numinis constituta postea deerat. alij uillam illam in emphiteosim. coloni sic omnia uolunt usurpare. ut emphiteotice nil remaneat qō non possunt ad qō facit infra. e. l. iij. accursius.

a Usurpantes. s. eos quos. z. c. z est ar. ptra prādensem scriptorē qui facit per suos discipulos scribi. z contra magistrum qui facit scolarem per se legem.

a Solēnitas. q̄ a iur ē inuēta circa ēphiteoticos fundos.

b Attractare. i. ad usum proprium trahere.

c Insitū. q. insitū z uenit ab insero inseris inserui. i. insedare.

g Pristinos. facit. ſ. de ſeruí. z aqua. l. ſi manifeſte. z. l. preſes z de aque ductu. l. diligenter.

h Os. qui priuatos. quia ſit priuati colonus. z facit. ſ. de agri ce. z cen. l. cum ſatis. §. i. z de decur. l. eũ. ſed contra. ſ. de agri. z cen. l. cum ſcimus. §. illud. ibi p agnatos ſeruiunt. Jtez ꝓ tra. ſ. ne re. do. uel tẽ plo. l. i. ſed ibi de lon go tempore. uel hic ſpeciale.

i Emo dempto ca none. i. hoc pacto ut non teneatur emp tor ſoluere canonem. z nõ qõ hic tãgit ul timam partem rubri ce ſm Li.

k Dominice. z impa toris ex qua ipſe im perator ſoluebat alĩ canonem. uel penſiõz ut. ſ. de fun. pa. l. fun di. z ſui officiales uẽ dũt dicto pacto. z ex cipe poſſeſſiones poſi tas per orientez. z c. que nec ſaluo nec dẽ pto canone poſſunta lienari. ut. ſ. de fun. pa. l. pe.

l Precia. niſi fuerit ſtipulatus. ut. ſ. coia de le. l. ſi. §. fi. Jtem ꝓtra. ſ. ne li. ba. me tro. l. ſi. ĩ fi. ſo. ut ibi.

m Fructuũ. ſi bẽs fru ctuũ planũ eſt. qr pro curator ceſaris rẽ cũ fructibus uendicat ut ſ. de fide inſtru. z iuẽ aſte. ſiſ. l. i. ſi bẽas fructũ dic. i. meliora tio rei non inducit cõ penſationem.

n Exactioni. ſ. fundi. tunc i ꝓprie dr̃ cõpen ſatõ. ſ. canonis. z ſic ſtabitur ꝓtractui uolẽ te decepto. ut. C. de tranſac. l. tranſactio. Jt̃ contra. j. de di. p. l. pe. ĩ pri. ſo. ut ibi.

o Uetuſtatis. ſ. xl. ã. opponenda tã petici oni rei quã canõis qr hic nõ agit̃ de canõe tributoꝝ. ſz de canõe ſun. rei pri. pricipis. z ſic non ob. ſ. de pr̃ ſcp. xxx. ã. ꝓpit. h.

p Celebrat̃. p id offĩ.

q Ualitura. facit. ſ. ꝏ preci. ĩpa. offe. l. nec damnoſa. z ſi contra uſ uel uti. pub. l. ſi. z de cano. fru. ur. ro. l. ij. z. j. t. i. l. ij. Jt̃ fac̃ ad. l. ſ. ne res do. uel tem. l. ij. z. j. ꝏ pd̃ys cu. l. ij. z. ſ. de fundo pa. l. ſi.

r De fundis. z ſaltib⁹ rei dominice.

utilitatibus ſeruiebat plurio rum dicitur uſurpatione ſub latus: idq; procuratorum cõ niuentia uel diſſimulatiõe per fectum ut agrorum fertilitas deſtituta nullos fructus culto ribus preſtet. quia igitur ſatiſ iniuſtum eſt ſtatum florentis aut patrimonii aride ſitis mo leſtia fatigari ad meatus pri ſtinos uniuerſum aque mõm temporis preſcriptione ſemo ta precipimus reuocari.

I Mpr Archi.

e Am⁹ qui collegio uł curie ł burgis ceteriſque corpori bus per. xxx. annos ſine iter pellatione ſeruierit res domi nica uel intentio priuata non inquietabat ſi colonatus uel i quilinatus queſtionem oppo nere temptauerit: ſed in curia uel in corpore in quo ſeruie rit remaneat. I Mpr The.

m Emo⁹ dẽpto canone ad cõ parationez dominice⁽ᵏ⁾ poſ ſeſſionis accedat. quod ſi quis in poſterum ad interdictuz ꝓ tractuz acceſſerit eum uolum⁹ precia⁽ˡ⁾ perdere perpetuo: nec expenſarum uel meliorate r̃i fructuuz⁽ᵐ⁾ exactioni⁽ⁿ⁾ ꝓpenſati onem opponere: nec tp̃ris ſi bimet contra nr̃a ꝓmoda pre ſcriptione excepto uetuſtatis⁽ᵒ⁾ auxilio blandiri. palatinum e tiam officium ſi quoquõ con tractꝰ eiuſmõi fuerit celebra tus: uel ſi talem petitionez in ſtruxerit. l. pondo auri pene nomine inferre priuato nr̃e manſuetudinis errario nulla liberalitate noſtre clemẽtie: nł la ſanctione contra tanta rei priuate commoda ualitũa⁽ᵠ⁾ li cet annotatio uel diuina pra gmatica ſit que ꝓtra uetita ca nonem uendere concedat uel penã palatino reittat officio.

De fundis z ſaltibus rei dominice⁽ʳ⁾.

I Mperator Val.

x Los procuratores. z facit. ſ. de paſcuis pu. l. ij.

y Si qua loca occupauit. alio emphiteota tenente. accur.

z Jura. ad primũ ẽphitheotam z conſuetum ſenſum.

a Longi tp̃ris. ſ. xl. an. preſcriptio nocere. qr hic agit̃ ꝏ ca none rei dñice⁽ˢ⁾ q tollitur preſcriptione. ut. ſ. t. i. l. ſi. canon e nĩ tributoꝝ nul la tollitur p̃ſcri ptione. niſi i ca ſu. ut. ſ. de pre ſcrip. xxx. an. cõperit. z ꝏ fũ. pa. l. ſi. §. ſi. Li

b Preiudicio. i. ut noui ñ preiu dicent ueterib⁹.

c Profeſſio. ar. ꝓtra eos qui oc cupauer̃t terras comitis bugoli ni. z ipetrauer̃t Rxpta p obrepti onem.

d Priuł̃giũ ma ioris cõſenſus. z fac̃ ne rei. do. ł tem. l. ſi. z. ſ. t. i. uſus. z. l. ſi. z. ſ. ꝏ aque du ctu. l. diligẽter. De agricol. z c.

e Ullus pua te q̃ tãdez eſt que z fiſcalis Li. ar. ſ. ꝏ offi. co. re. pri. l. i. z ſ. de fun. re. p. nõ. in Rxica. z ff. ne qd i loco pu. l. ij. §. hoc i terdictũ. Jt̃ idez de colono ꝓuati ut. ſ. de agri. z cen. l. originari os. facit. ſ. de man. z co. l. ſi.

f Florentibus. i nuit qõ ſi alicu bi ſit copia ad hos deſcenden dum eſt. idez ꝏ mioribꝰ. xxv. an. ut. ſ. qui e ta. l. ij. z de de cur. l. eos qui. ꝏ mu. z ho. l. ut gradatiz. §. i. z §. ij. z. l. honor §. fi.

g Nominatõe. ał nominatione z ał denomina tione.

h Olonos. ꝓ uati. ſ. pri monij noſtri.

i Berenda. j. domum.

k Retrabi. ſi ad alioꝝ uſũ iuer̃t.

l Colendis. idſt admiſtrandis i agro. uel alibi.

m Obſeruari. iubemus repete. z facit. ſ. de man. z co. l. ſi.

n Erui militie. niſi peractis ſtipendijs meruerunt ocia uete ranorum. ut. ſ. de man. z co. l. ſi. accur.

s Si qs greges. quot aĩalia gregẽ faciũt nõ. ff. ꝏ ãbigeiſ. l. ouef.

t Alienus. i. extraneus. Uendicentur. ſ. greges.

u Conuiuentia. idest conſenſus. accurſius.

Si quis ouium ł aquaꝝ gr̃ges⁽ᵗ⁾ inſaltus rei dñice alie nus immiſerit fiſco ilico uẽdi centur. qõ ſi uenalis ꝓcũator ꝓuiuentia⁽ᵘ⁾ uti deincepstẽptet̃ adiſerit eos grauiſſimo iube mus ſupplicio ſubiacere.

I Mpr The.

Si qua loca ad ſacrum dñi um pertinẽtia cuiuſlibet te meritas occupaũit ſcõz uetis cẽſus fidẽ in ſua iura ſ̃trahã tur: reſcriptis p obreptõm im petratis: z p̃ſẽptõe lõgi tp̃ris⁽ˣ⁾ z noui cẽſus ꝓiudiciis⁽ʸ⁾ in hac cã ſubmouẽdis: nz. n. p̃cio col latura aut ĩtubatio diuturna aut nouelli ꝓfeſſio⁽ᶻ⁾ ꝓpetatis nr̃e ꝓuilegiũ⁽ᵃ⁾ aboler̃ potuer̃t.

De agricolis: z mãcipiis dñi dis: ł fiſcalibus publice ł rei ꝓ uate.

I Mperator Con.

Nullus oio originalis colo nus rei priuate⁽ᵇ⁾ nr̃e ad ali quos honores ł qualibet alia ciuitatis mũera deuocet̃: nec e nĩ ciuitatũ ordinibꝰ z ceteris ex q̃bus p mł̃titudie fieri no minatões oz p oia florẽtib⁹⁽ᶜ⁾ ad hec ſũma p̃ſidia iniurioſa nõiatione⁽ᵈ⁾ deſcẽdẽdũ eſt.

I Dem. M.

Colonos nr̃os q̃ ꝓuati⁽ᵉ⁾ ſt̃ ł ad rõcinia gerẽda⁽ᶠ⁾ ł ad co lẽdos agros idõei retrahi⁽ᵍ⁾ iu bemus. at ñ colendis⁽ʰ⁾ nr̃is r̃bz addici q̃n eẽ i ꝓpꝝ obſerua ri⁽ⁱ⁾ ne q̃s eoꝝ rẽ ꝓuatã cuiꝰ gerẽdã aut aliq̃d admiſtran dũ ſuſcipiat. I Dem. M.

Erui atꝰ coloni eoꝝ eẽ filii ł nepotes ł q̃cũq; de fũdis ac de poſſeſſiõibꝰ nr̃is canicu lo ad officia ꝓuolauerit diũſa reddãt̃ eẽ ſi armate hũerit ſa cramta militie⁽ʲ⁾. nos. n. eẽ eos diſtingui⁽ᵏ⁾ iubem⁹ ac reddi q̃ ꝓtectoꝝ fuerint nom̃ adẽpti.

I Mperator Gra.

Ẽ ingẽuo⁽ˡ⁾ z colõis àcilliſq; nr̃is natos nate ſue õigini

a Distigui. nō distigui. nā cingit cū sit miles. ut. s. de testō militis. l. filiusfa. z facit. s. ne rei. do. t temp. l. i. z. iij. z de fu. col. l. i. z. iij. z de col. fun. l. i. z. ij.

b E ingenuo deputari. excepto eo qō dr̄ de colono q̄ iū xit tamiatice. ut. j. t. i. l. i. Li. z facit. s. ò decur. l. nati. z de agri. z cē. l. mlier. z. l. ne diutius. z. l. fi. z. s. de murit. bij qui.

c Dominicos descriptōis spēs illationis. ut. s. de ipo. lu. def. l. ij.

d Exordi. ut. s. de col. fun. pa. l. i. z. j. ò putt. do. augus. l. i.

e Uotiēs. colonoz nro origie. nō ad mittit̄ qlibet ad emendū. sic. s. ne lice. ba. me. l. i. z in aut̄. de col. §. si uō. sed ar. ptra. s. de p tra. cp. l. dudū.

f De pdijs. qdā dicunt debere scribi de predijs dñicis nō thāi aticis in hac rubrica. z hoc ex eo pbat̄ qō sub ijcit. z de his q z. c. ergo in. l. i. dicat̄ dñico ul̄ dñice nō thāiatice l̄ thamiace z in ultia. fūdos dñici iur̄ ñ thamiaci. fz. p. qō nihil est. uel dic fm Jo.

g Thamiacis predijs in qbus sit̄ cellule. unde thamiacp. i. cellariū. al̄ cellarius. thami enī grece latine dr̄ cellariū. l̄ aliter predia ascripta erāt ut canonē rdderent int̄ cellulas. fm Jo. z eop coloni dicūtur thamiati. i. dñici coloni. qr dicta pdia erāt ipatoris.

h J liber. aliud i suo ul̄ ascriptitio. ut i fra in fi. l.

i Dñicis. p hoc pbat̄ nō debere scribi thamiacū fm. p. z nō put accidit colono ē speciale. ut. s. de seruis fugi. l. fi. accursius florentinus.

k Sanctimp. ut sequatur mīis pdictiōm. ut z. s. t. i. l ex ingenuo cū suis pcor. qō in casu pmo huius. l. nō ptingit. Jt

ex qua mres eop t facies deputari. I Mpr Hal.

l Dominicos colonos nz ad descriptōm patimur deuocari nz extraordinarias pati functōes: maxie cū ad usus p suetudinē memoratis onera iudicāt iferri.

I Mpr The.

m Uocies alicui colonop a grū puati primōū nr̄i placuerit uenūdari ñ unus tm̄ q forte psortibp suis grauis ac molestis existat: sed si alii ꝙz duo l̄ plures ex sil̄i origie ac iure uenientes ut supradicta emptione socientur.

De pdiis thamiacis: z ò his q ex colonis dñicis aliisqz liberē pditōis pcreat̄.

n Eno: J liber colonus l̄ colona libera: thāiaco uel thāiate mrimonii iur̄ copulent̄: filie l̄ filii ex huiusmōi cōtuberino pcreati: l̄ pcreate colonis dominicis adnectent̄. si aūt ad scriptitius l̄ seruus alienp colonā l̄ ancillā dñicam ducat i uxorē ul̄ ascriptitia l̄ ancilla colono l̄ seruo nubat dñico z ex huiusmodi piūctionibus nati st̄ liberi netez legū ius tenere sāctimp.

I Mpr. M.

o Eminimp pragmatica sānctiōm iussisse fundos thāiacis iuris in puincijs positos nec nō et̄ possessiones cidiaticii salp sub certa forma saluo. s. canonē z tributariis collationibp hisdē pdiis ipositis uolētibp distrahi quatēus qc qō ex pdiis memōatoz fūdorū possit restitui publico infer rat̄: sed lz p eadē sanctiōm hmodi uēditionū ptractibz plenissima delata sit cautio attñ ppetue ēptōis securitati psulētes huip et̄ ppetue pstitutionis auctoritate muniri eosdē ēptores precipimus.

est ar. contra. s. de fer. fug. l. fi. so. ibi in liberis. accursius.

p Eminimp iussisse. qō ñ hēmp thamiaci expone. ut in Rica.

q Homatici. i. saltp laboribz ad facultatē ōducti. gomos. n. grece latine labor. alij hñt canonici. i. prestātis ordinariū canonē. canon. n. grece latine ordo inde canōica. qr ex ordie notato z ibi st̄ positi fm Li.

r Canōe. de hoc canone fit mtio. s. de col. do. z. s. de sac. s. ec. l. placet.

s Sibi. subaudit. hoc fallit i his primōialibus q p orientē st̄. ut s. de fū. pa. l. p. z facit. j. t. i. l. i. z. l. eos z. l. si qs. z. j. t. ij. l. fi. z. s. de fū. rei. prt. l. i. z. l. fi.

t De diuersis predijs. urbanis z rusticis.

De diuersis pdiis urbanis: z rusticis tēploz: z ciuitatū: z ō ni reddit̄u ciuili.

u Mpr Jul̄.

p Ro edibp quas nōnulli i solo rei. p. extuterūt placitā pstare pēsionē cogātur.

I Dem. M.

p Amphilie etiā ciuitates z quecūqz alie qcqd sibi ac qrat̄ io firmiter teneat.

I Mpr Archi.

r Estauratiōi meniū publica z terciā portionē eip canonis q ex locis fūdisue rei. p. annua pratōe pferr̄: certū est satis posse sufficer̄. I Dē

e Os q auctiōe pma fundo z iuris primōialis siue tē ploz possessores effecti st̄ uel fuerit firmū dūiū tener̄ ò cernimp ne ulteriꝰ uacillet unip cuiusqz possessio: sz tēat qsqz ius ppū qō dato pcio robōa tū ē l̄ fuerit. I Mpr Hal.

f J qs ex titulo donatōis l̄ eptionis: siue ex alio quolibz titulo possessiones l̄ dompz l̄ ergasteria iur̄ dūtaxat ciuil̄ que huius iur̄ ēē uere ppant̄ cuilibz ciuitatis z pcipue huius eterne urbis cui maiorem debemus fauorē tā ciuilis ut dēz ē iur̄ q̄ et̄ agonotheticas possessiones a psulatu auso nii z olibrii dēpto ciuili canone accepert̄ eos ipositū eis canōez iuxta tidē publicoz monumētoz ad qm̄ heedē res p tinuert̄ pbere iubemp. nā si p uati iur̄ debita nō patimur ò negari mlto magis pbēda sūt ciuitatibp que iur̄ debent̄ cuz sufficiat possessoribus qō ap eos dñiū i ppetuū ex nr̄a liberalitate pmāeat. si que tñ possessiōes iur̄ ciuilis canonē primatis largitiōibp i pñti pbēt: l̄ nunq adēptū l̄ postea ipositū ad hāc iussionē non pertinebūt: sz puato errario canonē quē nūc agnoscunt iferre ex more debebunt dōinio

u Firmū. qr ñ est locus auctōis i primōialibp seu tēploz possoribp sz solis cāis fiscalibp. ut. j. de uec. reci. l. i. l̄ pōt dici ut i primōialibp sit locp adictiōi. sz ñ nisi set. z hoc colligi i eo qō dic pria auctiōe. ad qō facit. s. ò fū. rei pri. l. i.

v J qs ergasteria. accepert. qō ē. j. s. ab alio priuato.

w Dui. pstātinopolis.

x Ciuil̄. i. ex qua redditus prestari debet. accursius florentinus.

y Agotheticas. expōe. ut. s. de fū. rei pri. l. fi. Eos. acceptores.

z Eis. possessionibus. Debita. i. quō debetur priuato.

t Dominium in perpetuum. contra. ſ. de fun. rei pri. l. ſi. ubi ad fertur poſſeſſio. ſed ibi in predio ceſaris. hic ciuitatis.

u Largitionibus. i. camere principis.

x Adeptũ canonẽ. dico nunq̃ ademptũ p pactũ ab ẽptore. qr ſi poſſet. ut. ſ. de predi. rei pri. l. ſi. accurſius florentinus.

y Impoſitũ. poſtquã nouꝰ poſſor accepit. faĉ j. ò loc. ꝑdi. ciui. l. ſi. z ò fũ. rei p. l. i.

z Ac ī ꝑpetuũ. marcianꝰ ꝓceſſit ciuitati micenenſiũ ꝙbuſdã nobilibꝰ de territorio ꝓmene ciuitatis. z de r̃ditu ſeu canone qò ſoluere dẽbat dicta ciuitas exigerẽt ſibi certã ſũmã qò p uilegium a certo tpr male obtuatũ eis ceſſit zeno p. l. iſtam.

a Micenẽſiũ. ciuitaſ ẽ ī puicia. ſm. p.

b Eoꝝ. forte nepote.

c Tercia indictõe. ex quo tpr nõ fuerit eis obſeruatum.

d Cũ ipſa. ſ. pãorma ciuitate que erat ſubdita micene hic. l' dic cũ ipſa exactiõe quã hic reſpicit ſupius. tã ciuitatis micenẽſiuꝫ.

e Ciuitatis. ꝑdictis duabus. ꝙbꝰ z alia ꝓuilegia data fuerant a marciano. z ẽ hec. l. ar. p priuilegꝫs reuocãdis. ut z in aut. de hĩ. z fal. §. i.

f De locatiõe ꝑdioꝝ. ciuilium. ſ. cuiuſlibet ciuitatiſ. ut. §. t. i. l. i.

g Fiſcaliũ. hec nõ debẽt locari miorib. Jt̃ ꝓductor nihil dꝫ ex ī de exportaſ. ut. ff. de iuſ fiſ. i fraudẽ §. fi. z §. penultimo.

h Tẽploꝝ. ex hoc tiº z ciꝑ legibꝰ uĩ poſſe colligi qò ſicut ꝑdia re. p. ſeu dñice pñt locari ī ꝑpetuũ. i. dari ī ẽphiteoſiꝫ. ſic tẽploꝝ qò noua ꝓſtitutõe p hibitũ ẽ. ut i aut. de al'. z ẽphi. §. locatio neſ. ubi ñ ultra xxx. an. z i alias uenerabiles domꝰ. ſꝫ dic qò põt eẽ ī ꝑpetuũ. ut nõ i aut. de ñ alie. §. nec non illud.

i d Jui ꝑpetuarꝝs. l. colonis.

k Officia. i. officioꝝ colonoꝝ. z ĉ. accurſius florentinus.

l Et appitiõe. i. iudice cũ ſuis appitoribus. qui z diſſeſſor dicitur.

m Fideiuſſiõe. ſi tñ hñt ſufficiẽtia ꝑdia. ut. §. de oĩ agro. deſ. l. ꝗcũ qꝫ. z ò fun. pa. l. quicunq̃.

n Seruetur. facit. §. de fun. rei priua. l. quicunq̃.

o Undi. ꝓductiõis. ſiplicis tpralis. nã tũc poſſet auferri prio alio plꝰ offerẽte. ut. j. l. fi. §. ſi uõ ꝑ tali. qò hic ñ lꝫ pꝰ ꝓtractũ ut hic. z. j. l. fi. ſꝫ nec locabit. ſed tpr ꝓtractus ſic ut i fi. buiꝰ. l. z j. l. pr. tẽbãt ergo i ẽphiteoſi. z faĉ. ff. ò iuſ fiſ. l. iij. §. diui ffel. firmiter aꝑ eos ſucceſſoꝝſq̃ eoꝝ z oetẽtatores pari mõ p manẽte. Mpr zeno.

Ac ī ꝑpetuũ ualitura lege ĉimꝰ z micenẽſiũ ciuitati ſeu hitatoribꝰ eius tã ius ex actõis quadrigẽtoꝝ ſolidorũ ãnui canõis ciuil' reoditꝰ ad ſuã patriã ꝑtinẽtis z poſſeſſioibꝰ ideſt calamo z eliburno necnõ ẽptorio uberatorio z epotio eaꝝ ſub territõio apamane ciuitatis ꝓſtitut ex nu p lapſa tercia idictõe cũ ipſa reſtitui quam ſi qd ex q̃ ſĉtio marciani diue memorie lata ẽ ad eiuſdẽ ciuitatis ꝑiudiciũ geſtũ ẽ ifirmari: z qò ex eadẽ ꝑuiſiõe ciuitatibꝰ delatũ interierat qualibꝫ occaſiõe miutũ ẽ ex hac aũctate ꝓſtitutiõis nr̃e ſer̃nitatis iſdẽ ciuitatibꝰ rediberi: ita qò ut ne indiciãi a aũctas: nec ipiale reſcriptũ quacũq̃ ꝙꝫ adictõe munitum ſepe dicte generalis legis uiꝝ poſſit refrigeꝝ. qò ſi aliqs al'r fecerit pena graui plecteꝝ.

De locatõe ꝑdioꝝ ciuiliũ: ul' fiſcaliũ: ſiue tẽploꝝ: ſiue rei ꝑuate: l' dñice.

Mpr Gra.

Jui pr̃is nr̃i apta ꝑceptio ĉ. fũdos ex re ꝑuata nr̃a ita tradi perpetuãiis ut pic'o collocãtiũ officioꝝq̃ tradant nec. n. q̃cq̃ põt ex deuotõnis plenitudine uacillar: ſi appitione iudiciaria z fũdi idoneis attributi ſĕ z inde fiſcalis idẽnitas iõõea fide iuſſiõe mũta quoꝝ ſi alteꝝ: l' utrũq̃ negletũ ẽ que ex hoc titulo pẽſitatio canõica deſiderat ex officioꝝ facl'tatibus ſeruetur.

Dem. A.

Endi rei. p. ab his qui nec titulo ꝓductõis eos detinẽt q̃ q̃ meliores cl'tu pr̃ocinãte r̃d dideꝝt: nec nr̃aꝝ q̃dẽ ſãctõũ ſi forte q̃ſpiã p ſurreptiõem meruerit nutibꝰ auferant iuꝝ ta legẽ ueterẽ ſel' tm̃ lr̃tia faci ẽda electõiſ iol'ta. Mpr ho.

Oca oia fũdi rei. p. ꝓpoſit pus licẽter edictis de hic ubi in eũ canõis mõꝫ ꝓtẽdẽtiũ augm̃ta ſua creuerint ut extẽdi ultra aut ſupari ab alteriꝰ obligatiõe ñ poſſit: ꝑpetuariis ꝓductoribꝫ locẽt. Dẽ. A.

Ongruit eq̃tati ut ueteres poſſeſſões fundoꝝ publicoꝝ nouis ꝓductoribꝫ ꝑferãt ſi facta nobis p alios augmẽta ſuſcipiant. Mpr The.

Redia domꝰ nr̃e ſi ſemel iuſ ꝑpetuo l' nr̃a ꝑceptõe l' aũctate illuſtris uiri comitis errarii ꝑuati aꝑ aliquẽ fuerit l' iã dudũ ſint collata ad aliũ trãſferri ꝑpetuariũ ñoꝝ. ap te eni diſiniꝰ hoc edicto ut a ꝑpetuãio nũq̃ poſſeſſio trãſferat eẽ ſi alteri eã ipator uel exoratꝰ l' ſpõte dõauerit ſiũ ãnotatiõe ſiue pragmatica: cui ſi forte ꝓtra ꝑpetuariũ uir Jlluſtris comes ꝑuataꝝ rerũ oũ allegabit acq̃eſcet z de p ꝑo ipſe. c. libras auri z al'. c. fiſci iuribus palatinũ inferre cogaꝝ offiñ: nec tiꝰ poſt allegationẽ hẽbit hꝰmõi iuſſio firmitatẽ: ſed nec locabit alteri lꝫ igẽti ſupaꝝ uĩ augm̃to poſſeſſio. iuſ igit ꝑpetuo publici cõtractus firmitate ꝑpetuarius ſecurus ſit: z itelligat neq̃ a ſe nꝫ a pꝛeris ſuis l' hís ad quos ea res l' ſucceſſiõe l' dõatione ſiue nẽditõe l' quolibet titulo puenit ſiue aliq̃ puenerit ẽẽ retrahẽda.

Sãe qr ñ ex omni parte excludẽda eſt

p Sanctionem. l. priuilegiorum. que ſanctiones perſonales dicuntur. ut inſti. de iure na. §. plane.

q Ueterẽ. quã nõ hẽm. ſed pitebat aliũ plus auferre tpr ꝓ tractuſ nõ poſt. ut i pri. l. dixi. z nõ qò ſufficit ſel'. ſic. §. de iuſ deli. l. fi. §. ſed qr. Jt̃ facit. §. de uĉ. re. ci. l. i. z de fide inſtru. z iuſ. l. ſi tpr. z. l. q̃cũq̃. z ff. ad mũicip. lucꝰ. §. fi. z. §. de fun. pa. l. iij.

r Oca edict. forte xxx. dieꝝ. ꝙꝫ formaz q̃ ĉ. §. de ſac. ſ. ec. aũt. hoc ius por. z j. l. px. eũ ſuis ſilibus.

s Ꝯductõibꝰ. ſ. ẽphiteoticarꝝs.

t Ongruit poſſoreſ. i. ò tentores. nã de cõductoꝝ tpraliꝰ dicit nõ ꝑpetuo ẽ phiteota. ut. j. l. fi. §. ſꝫ nec. z §. ſi uõ. z facit §. de i diem adi ec. l. lꝫ. z. l. neceſſe. ac.

u Redia ꝑpetua. i. i emphiteoſiꝫ. qò iõ ſic dĩc. qr quã diu. z ĉ. ut iſti. loca. §. adeo. z ff. ſi ager. uec. l' ẽphi. l. i. l' et̃ locatio ſiplex z i ꝑpetuũ. uñ eſt ſimile ꝓtractui ẽ phiteotico.

x Non oꝫ. nec exordiarꝝſ. nec ſordidis mũeribꝰ grauaꝝ hec ꝛs ut. §. de excu. mu. l. priuate. z l. euidenter.

y Nec tñ. punit factũ. eẽ ſi nõ tenuit ut ff. ad ſil le. l. iij. §. ſi quiſ co. z. §. de le. z ꝓ. l. ij. z ò fun. rei ꝑ. l. fi. z. ff. de iuſ. Jt̃ apò §. i. z. j. de cohar. l. fi. z. §. de peti. bo. ſub. l. i. ſꝫ ar. ꝓtra. ff. qò q̃ſq̃ iuſ. l. i. in fine.

z Sed nec locãbitur. non ſol' nõ dñabit. ſed z ĉ. ut prio auferãt. ne ide iuriaꝝ. z ĉ. ut. §. unde ui. l. me minerit. ſed ius qò habet põt uẽdeꝝ alij. qr z priuatꝰ poſſꝫ.

a Retrahenda. nõ res i ꝑpetuũ locataſ poſſe uendi. z aliẽari ab eo cui locate ſĕ. Jt̃ nõ qò res ſic locata uĩ dari i ẽphiteoſi. ad q̃ faĉ iſti. loc. §. adeo. nec ò nouo põt ei adiici. ut nõ. ſupra. e. l. ij. accur.

b Dõabit ei. z ſic mutabꝛ ei cã poſſeſſionis qò hoc caũ lꝫ ut hic. z. ff. de acq̃r. poſ. l. iij. §. illud. z nõ. §. de acq̃r. poſ. cuꝫ nemo. qò nõ fieret ſi exneo dõaret qò ꝑpetuario. al' ꝑpetuo

in aliquod ius suum mutaretur. sed uidetur quod etiam ex traneo. ut supra de publi. l. cotem. §. 1. contra so. hic dederat princeps. uel comes rerum priuatarum qui a principe hoc ius habent. ibi actor possessionis. uel subaudi ibi maxime. uel uerius ibi de agris publicis. hic priuatis fm. p.

c Donationem. donatõnẽ infra tempora primi alias nullũ speciale esset.

d Auferatur. etiam durante locatione temporali prima. z secundum hoc ẽ contra. ff. de publi. l. licitatio. §. ad conducendũz ibi finito. z ẽ. so. ibi in locatione uectigalium hic in alys. uel illa trahitur ad hanc secundum quosdaz.

e In arbitriuz. si modo soluerit pensionem preteritã. ut. ff. de pub. l. licitatio. §. ad ꝯducẽdũ. inuit9 ergo ñ cogitur. ut hic. z infra. sed hoc uerum nisi maximos fructus consecutus sit. z postea tantũ locari non potest. ut. ff. de publi. l. cotẽ. contra so. illa corrigitur per. l. supra de iur. fis. l. iij. §. cum qui quennium. z nota quod locati o talis in quinquennium fit. ut. d. §. cum in quinquẽniũ. uel ad minus in triennium. ut. §. ꝺ uectig. l. penes.

f Maneat. nota sic supra eo. congruit. sed ꝙ tra supra locati l. ne cui. so. hic speciale. sicut i scholaribus. ut extra. de loca. z con. c. ex rescripto.

g Idem. temporalis cõductor.

h Superiꝰ. hac l. usqꝫ ad. §. sane quia. z facit ad. l. supra locati. emptorẽ. z. l. mandati. z supra de omni agro deser. l. fi.

i De conductoribus auguste. adiectiuum. nam de suis hominibus non uxoris dixit. ut infra in fi. l. uel dic uxoris. z eius res uiri dicuntur. §. de pac. l. hac generali.

k Conductores augustissime. adiectiuum. ut in rubrica.

l Teneꝫ. nõ sic. §. de le. z con. l. legeſ. z ꝺ iudeis. l. iudei.

m Excipiant. apud rationalẽ summe rei conueniendis. ut. §.

largitas ꝓncipalis rez diuine domus siue ipator si uelit donabit9 ei ꝙ eã possidet iur ꝓpetuo siue ipse iã meruerit siue cuiuslibet tituli iur successerit ur. n. suã cedere pẽsionẽ ñ alteri noceꝫ liberalitas que possidẽtẽ iur ꝓpetuo dñm eũ ul't uocari. Sane si ꝙs ñ ꝓpetuo iur sed ad tps locatã ab illustri uiro comite rez ꝓuatarũ possessionẽ ur adẽptus ñ erit obstaculo ꝓncipalis largitatis si uoluerit i altez dõationez trãsferre qꝺ ad difinitũ tpus alter forte ꝺuxit. Si uõ ꝓ tali põio ab alto ꝺuctor auferat augustñtũ sit i arbitrio ꝺuctoris ꝓoris cui res ad tẽ pꝺ locata ẽ: ut si ipse qꝺ alter adiecit obtulit mãeat penes e uz tpralis illa ꝺuctio. Si uõ idẽ hãc ipam rẽ aliqñ meruerit iur ꝓpetuo possideꝫ: hẽbit z ipse supius expssaz ꝓpetuã firmitatem.

De ꝺuctoribus: z ꝓcu. siue exactoribus predi. fisca. siue domus auguste.

l Mpr The.

c Onductores hoiesue augustissime dom ꝺ nre quoties ꝺ cã ad domũ regiam pti nẽte aliqꝺ qõnis emerserit ñ aliter ꝙ ex legũ ordie i qbꝰ si mil'r oẽ hoinũ genus tenet' l' excipiat' l' iferat actiões nec alioz litigatoz negocio iterceꝺat' : nec sñia iudicatiũ aut illicito ꝓcinũ sui fomite iura ꝓturbẽt: nulli ne executiõis sue turbulẽtiũ misteriũ audeat ꝺmodaꝫ ꝓuatis se negociis ñ publicis misceat: nec ꝙescentẽ domũ ꝺlatio nulla solicitet ne eos ipsulte ptinatie sero peniteat. grauior eni pẽa ꝓstituẽda ẽ i hos ꝙ nr iur st: z nra debent custodire mandata.

Quibꝰ ad ꝺuctiõz pdiorz fiscaliũ accedere non licet.

l Mpr.

n Ullus palatioz ꝙ i officio rei nre ꝓuate militat ꝺuctiõis noie l' ꝓ se l' ꝓ qlibet pso nã possessionũ hꝺmõi ꝺucẽ daz hẽat facultatẽ cũ nz militi nz curiali hoc faciendũ ꝓmittimus.

De col. fundoz fis. l're. ꝓ. l' do'. uel tẽ.

l Mpr Archi.

o Rdiarioz iudicũ officiis necnõ ipis rectoribz ꝓuinciaz auctores siue ꝺuctores dñicos ꝺueniẽdi lñiã damus ita tñ ut rõnalibz ꝓuate ri ad exigẽda fiscalia debita immineant.

l Dem. A.

p Alatinos ꝙ a uiro illustri comite rez ꝓuataz cũ publicis lris destinant ad comõitiõnẽ iudicis quo facilio ex pri dius rei nre ꝺferãt debite pẽsiões cũ sũma degere ꝓcipimus disciplia ꝺ quoz noibz temere uersati fuerit ad sublita tẽ tuã referri p ordiarios iudices oportebit: ut in eos seueriſſime uidicetur.

l Dẽ. A.

o Mia ꝓdia tã ea ꝙ iur ꝓuata oli detinẽt ꝙ illa que ex ꝓscripto oz bõis ad fiscũ st de uoluta: eatenꝰ ab hꝺmõi ꝓui legiis z excusatiõib submoueant: ut oẽs spes ãnõarias cursitatões eꝫ debitas: atqz itegrã opionẽ sciãt ẽẽ soluendam.

De ꝓuilegiis domꝰ augu. l' fi ꝓua. ul' quarum collectarum exac. hñt.

l Mpr Const.

p Riuatas possessiões nras

p Alatios. ꝺsati. qr ꝓcusserꝫ possiõem quꝺ facere non debent ut. §. de offi. rec. prouin. l. nullus.

e Mia opione. expõe. ut. §. de pdijs naut. l. fi. z facit. §. de exac. tri. l. ul. z de col. fun. pa. l. iij.

f De ꝓuil. domꝰ aug. hoc expõe adiectiue. ut. §. t. iij. i Rica. qñ i dẽ ꝓuilegiũ quꝺ bz cesar. l' sisꝰ bz z augusta. ut. ff. ꝺ iur fi. l. fisꝰ. §. fi. accur.

g p Riuatos conductores. facit. §. de pascuis pu. l. fi. z de agri.

ubi cause fis. colonis. uel apud cubiculi sacri prepositum. ut. §. e. ti. l. fi. Li. uel apud presidem prouincie. ut. §. e. t. l. uniuersis.

h Intercedant. ut supra de agri. z man. l. ij. z ar. §. ne li. po. l. i.

o Sẽtẽtiã. ꝙ eis cõcedit acceꝺ ad pdicta. l' ꝺic sẽtẽtiã quã cito obtineret pro eo cui patrocinarentur propt sui magnitudinem.

p Jura. aliorum.

q Delatio. i. non defuerunt aliquẽ in fisco fouẽdo delatorem z ꝺic domũ. i. aliquem de domo priuati. sic ff. si cer. pe. l. lecta. ul' ꝺic qꝺ non faciant pdicta ne aliqs nob ꝺferat ꝙ qescer uolũs. z sic domũ me ꝺ domo

r Peniteat. i. non deliquat ut peniteat qr sero peniteret. nã nõ bt locũ penitentia.

s Grauior. quã i alijs ſic. §. de epis. z cleri. pbri. z. §. uñ ul. l. memierit. z ẽ ar. ad id qꝺ nõ. ff. ꝺ rez diui. l. fi.

t Et nostris. expone ut in rubrica.

u Quibus ad conductionem. z ẽ.

x Mlly. pmittim.

Si tñ brẽs exiterit ꝺuctores remanebũt ieadẽ ꝺuctõe ut. ff. de decur. l. ꝺcurio. z ꝺ r mili. l. milites. §. fi. Li. z fac. ff. de ꝺtrahẽ. ẽp. l. ꝙ officiũ. z. l. nõ lz. z. §. qꝺme. cã. l. si p ipsionẽ z. §. locati. l. milites z. l. curiales. z. l. fi. z ff. de admi. re. ad ci. p. l. ij. §. i. z p ẽptoꝛ l. ij. §. tutor. z. §. ꝺ ꝺ cur. l. si ꝙs ꝓcuratõz z. §. de agri. z man. l. ij. z. l. fi.

y De collatõe fũdoz.

z Rdiarioz officiis officialibus.

a Prouinciaz. ꝙ st ꝺinarij. ut. §. de modo mulc. l. eos.

b Cõueiendi. i. cogẽdi ut soluãt pensiõem.

c Immieãt. dicti ordinarij. q. d. tã ipi exigẽtes ꝙ ꝓcur. cesaris rddãt solicitudinẽ. l' ꝺic imineãt exigẽdi. s. ad pictz nisi exigãt z facit. §. de exac. t. l. exactores. z de fũ. rei p. l. unũsi. z ubi cau. fi. l. cũ aliqꝺ. z ff. ꝺ iur imu. sp. §. ꝺductores. accur.

z man.l. domínicos. z de col.fun. pa.l.i.z iij.z de agri.z cen: l.i.z.l.colonos.z supra ne rusti.ad ullum.l.i.z de excu.mu.l. euidenter.z.l.maximarum.sed supra.ti.i.l.fi.contra.so.ibi de ordinario.ut infra.l.proxima.

h Rem nostram.i.possessiones principis.accursius.

i Leuandorũ.qõ a pluribus portaĩ leuiq põtaĩ.sic in auĉ. nul.credi.agri.z.s. ò exac.t.l.exactorĩs

k Prouincialium. iudicat hec constitutio qõ soli prouinciales prestabant canones tributorum quorum leuandorum causa i stud asserit.Li.

l Jussionem.i. quamdoq; hoc non est obseruatum occasione tali.quia frumẽti redditus ex eis predijs portabatur ultra solitum.z ideo id remouet ut ultra solitum locum non porteĉ.

m Remeante.alias r̃manente.z facit .s. de fun.li.l.i.z supra dẽ fun.pa.l.iij. z supra.ti.i. l.fi. z de iudi.l.i.z de an.z tri. l.pro locis.z.l.mediterranee.ac.

n p Ro tironib⁹.i.p coruz stipendijs z necessarijs.

o Jn corporibus.alicuius militie.

p Precia.i.pensionem uel quidam redditus qui uocabatur precium.ut. s. de excu. mu.l.euidenter. non n.aliud exordinarũ precium exigit.ut.s. de excu.mu.l. priuate.z.s.de loca.fun. ci.l.ij.z.l.fi.

q Esit titulis.noiabatur op⁹ a pncipe qõ fieri faciebat.

r Numerem⁹. sed cõstrue publicas uel sacras edes seu repare inter sordida munera erant.ut.s.de excu. mu.l.maxiaz.§.publicis.ac.

s Sen⁹.nisi alicuius spãlr sit uocatio publici mũeris.ut.ff.de mu.z ho.l.cui.i fi.

t Diuinis. sicut ea q̃ nauicularia nomine sunt obnoxia.ut. s. de predi.na.l.i.z sicĕ nõ excusatur utraq; domus a ꝓpatiõe specieruz.ut.s. nemĩ li.in emp.spe.l.i.Li.

z facit.s.de sac.s.e.l.ad instructionem.z de ope.pu.l. ad portz z de col.fun.pa.l.i.in fi.z.s.de exac.tri.l.fi.z.ff.de priuileg⁹ veterano.l.penultima.accur.

u Ecepto patrimonio. quod neq; recipit superindictum. nec ab uniuersis muneribz sordidis placet immunes esse:neqz earuz conductores:nec colonos ad extraordinaria munera uel superindictiones aliquas cõueniri. Mpr Val.

r Em priuatam nostram[b] leuandoz[c] puincialium[d] cãs canonicas necessitates ea ꝓditione qua ꝓctos uolumus sustinere:sed excessit occasio iussionem[l] qñquidem non locis solitis fruñta que sẽ ex diuersis saltibus ꝓuehenda trahantur:sed eo usqz portẽtur quo graue atq; dãnosum est ꝓuehere ꝓide spectabilis sicerita[s] tua remeantẽ[m] in hisdez locis implere faciat ꝓpas functiones quibus antea prebeãt frumenta. Mpr bono.

p Ro tironibz[n] i corporibz[o] postulatis precia[p] conferri ex fundis ꝑpetuarijs nr̃e rei ꝑuate ꝓcipimz. Mpr.M.

a Bsit ut nos instructõe uie publice z pontium stratarumq; operaz titulis[q] maioz principum dedicata inter sordida munera numerem⁹[r].igitur ad instructiones repationesq; itinerum pontiumq; nl̃ lum genus hominũ nulliusq; dignitatis ac uneratõnis meritis cessare oportet domos etiam diuinas[s] taz laudabili titulo libenter ascribimus.

Mpr The.

e Ecepto patrimonio[u] pietatis nostre cuius qui dẽ reditus necessitatibus[r] publicis frequentissime deputamus uniuersos possessores functiones in superindictionis titulis absq; nullius bñficii exceptiõe agnoscere oporteĩ cẽsemus.

De grece dõinico[t].

Mpr Archi.

p Ropositis edictis sublimis magnificẽtie tue[t] mimi maximiq; moueantur:ut sciant singulas[b] libras auri ex propriis facultatibus seruandas pro singulis equis uel equab⁹ siue gemonialis[c] siue palmatis nisi sponte eos[d] obtulerit[e] Jn his uero quos ex aliis gregibus occupatos esse constiterit sex auri uncias fisci iuribz inferendas.

De palatijs:z domibus dominicis[f].

Mpr Con.

c Onsecratas[g] nobis edes i deest inclita palatia ab omni priuatorum usu z cõmuni habitatione excipimus.

De cupressis ex luco daphensis: uel pascuis per egip. non excidendis: uel uendendis[h].

Mpr Archi.

Si quis damphesis[i] luci in syria ul̃ perfidis in egipto arborem comparauerit.p. libras auri nouerit se esse mulctandum non minore dispendio z illo feriendo qui uendere arbores ausus est quas nõ licet emptoribus cõparare.

Mpr The.

o Mnes iudices cuiuscunq; dignitatis sciant post hac absq; permissu magnitudinis tue arborem ex damphesi luco anthiocense ciuitatis precedenti uel quolibet modo lapsas transferendi licentiam sibimet denegandam:sed nec a luco uel a liquore unã cipressuz aliis plantatis excidere sibi licere contendat:ac ne solacio[k] antiquitus ei concesso priuari per omnia uideatur proeo qõ ei cipressum excidere denegaĩ unã librã auri eundem ꝓuatis nr̃is largionibus accipe decernimus:quinq; libraz[l] auri condemnatione huius legis temeratore plectendo.

fordidis honeratur muneribus.ut supra de excu.mu.l. pe. z.l.priuate.z supra.e.l.i.de col.fun.pa.l.ij. z facit supra sine cen.uel re.l.fi.z de exac.tri.l.ij.in fi.

x Necessitatib⁹.scilicet ordinarijs.ac.

y De grege dominico. idest principis.

Rubrica:

z p Roposítis. tue .pfecto loquitur.

a Maximique. homines.

b Singulari. i. una libra auri pro quolibet equo.z dic quõ notat diferentiam subtrahi ò grege principis equos ã ipos ex alijs gregibus.

c Hermogẽarijs siue sint nati ex illa terra. siue non.ac.

d Misi eos equos uel equas.

e Obtlerit. nõ. sic.ff.de alĩ.iu. l.iij.in fi.

f De palacijs.z domibus dominicis.

g Onsecratas excipimus. excipe iudices qui reddunt ius ut supra de of. recto.prouin.l. nullum. z facit supra de ope. pu.l.quicunque z de iudeis.l.in sinagoga.

h De cupressis: alias cipressis. alias cupressis. alias perseis. alias persidis: z sunt nomina arborum. uel perseis nomen loci ubi nascitur cupressus. z est ratio. quia continent aggeres tenentes aquaz nili. que oportunis temporibus spergitur p agros. cum in egipto non pluuit. ut supra de nili.ag.l.i.

i Si quis perseis.nomen loci. sicut damnensis. z est genitiuus perseis. accursius.

k O Mẽs solacio. olim licebat unaz incidere qui aliam plantabat.quod hic remouet. sed aliud a fisco habet.accursius florentinus.

l Quinquaginta. incisor plus punitur. quam emptor. ut supra.l.proxima.

a De dignitatib⁹. dictum est. ꝫ. de iure publico. sed ꝙa ius publicū ñ pōt expediri nisi per eos q̄ i dignitatib⁹ eligūt ut. ff. ò ori. iur. l. ij. §. post orig. iō ò digni. dicit. s. q̄ ad eas ad mittūt ⁊ recȳant ⁊ q̄ priuilia eiꝯ ꝓpetāt ⁊ q̄to tp̄r durēt.

b Si ut ꝓponitis. s. duabus sororib⁹ supplicantib⁹. R. ñōt

Et q̄ dicit auū p̄nuz nam a lupiori bus agnatis ñ cognatis uenit dignitas ⁊ bo nor. et sic ia ut nō. ff. ò sta. bo l. cū ltime. Itē q̄ dicit consula rē. i. cōsulem: l̄ de gñe ꝯsulū. ⁊ sic. expone pre torū ad qò. ff de sēa. l. i. ⁊ nō q̄ buⁱ bonor. uł nobilitas q̄ uēit p accidens i. per dignitatē nō vr extendi ultra per nepo tes ut. ꝫ. ò que sto. l. diuo. Itē ꝙdaz hic bēnt uiꝝ. i. hoiez nō aūt ꝓ marito ponit. Itē nō ꝑ b. q̄ ꝯsules cla rissimat⁹ digni tate pfruūt. ut j. de dome. et protec. l. ij. sz cēte immo illu stres sūt ut. ꝫ. ubi se. uł cla. l. quoꝫ.

c Priuate. R diē iter patrē ⁊ ui rū. ut. ff. de se na. l. femine.

d Eq̄s famosis in pr̄ q̄nq̄es i dez⁹ per idez re petere. sed dic famosis infami a iuris ⁊ p sen tēcia ut in acti one furti. tutel

Codicis domini Justiniāi explicit liber undecim⁹ icipit xii. De dignitatibus. Rubrica.

i Mpr.

Si ut propōitis. ⁊ auū consularem: ⁊ patrem pretoriū iurium habu istis ⁊ nō priuate cōdi tiōis hōibus: sed clarissimi nu pseritis claritatem generis re tinetis. i Mpr.

Eq̄s famosis ⁊ notatis: ⁊ quos sceluſ uite: aut tūpitu do inquinat: ⁊ quos infamia ab honestorū cetu segregat di gnitatis porte patebunt.

i Dem.

Alior dignitas nulli debz circa priorīs dignitatis seu militie priuilegia preiudicium facere. i Mpr.

Senatorū subſtātias quas ī diuersis locis ⁊ ꝓuinciis possident ⁊ homines eorū tā a temonariis honeribus con ferēdis q̄ a ceteris prestatiōib⁹ quas iudices ò̄scribunt necñ etiam ab oibus sordidis mūe ribus extraordinariisq̄ ⁊ uili oribus munneribus liberos esse precipimus nullaq̄ sorte constringi functionis indigne. i Mpr.

Emo prefect⁹ urbis citra preceptionez uel scientiaz nostram ulli muneri subiuget senatorez. nemo curiam no stram inmani pulset iniuria si quid enim sanctiora predic tis dignitate fiunt forte man dandum est nostro iudicio re seruandum sit nanque digni tas iubētibus si nobis sustinen tur. i Dem.

Eo quis ex ultimis negotia toribus: uel monetariis abiectisq̄ officiis ł deformib⁹ ministeriis station arūs omni q̄ officiorum fece. diuersisq̄ pastis turpibus lucris aliqua frui dignitate pertemptet: sed ⁊ si quis meruit repellatur re pulsos autez ēt ꝓpiis reddi ꝯ sortiis oportebit. i Dem.

Quoniam diuersi iudices in nulla opera in quibusdā extimant urbibus extruenda ad huiusmodi necessitatem se natorū substantia ñ uocetur. i Mpr.

Eas senatorum ⁊ auctorita tē eius ordinis in quo nos q̄ ipsos numeramus necesse est ab omni iniuria ò̄fendi. i Mpr.

Libertorum filios adipisci clarissimam dignitatem nō ꝓ hibemus. i Mpr.

Sueraz indagationez per torīta querēdi clarissimo hōie submouem⁹. i Mpr.

Si senator uł alius clarissi mus ꝓuatos habeat filios

e Alior facere. quominus retineat priuilegiū prioris dignitatis. ⁊ m põe exēplū de execu. mu. l. eos ⁊ ò primicerio. l. i. ⁊. j. ò silē. l. decurionibus in prin. ⁊. j. de proxi. sacro. scri. l. iij. ⁊. nō. de miori dignitate aad maiorē elligi utff. de mi. ⁊ ho. l. ut gradatim ⁊. l. bo nor. §. gerēdoꝝ. ñ āt ecōuerso ut. ꝫ. q̄ad ci. mu. iu. l. maioribus.

f Senatorū temōarȳ forte a temōe. i. pla ustro sic dictis alś teme tarȳs q: ad tp̄s ò̄bebāt

g Necnon inculcatio.

h Utiliōibus. i. uilibus ⁊ minorib⁹ ⁊ fac. ꝫ. de execu. mu. l. maximaꝝ ⁊. j. l. proxi. ac.

i Emo scatores. ut ꝫ l. pr. ⁊. j. e. l. pcipimus. accursius.

k Curiā. g̃ nec scatorꝫ q̄ ps nr̄i copōis sē ut ꝫ ad. l. iuł. ma. l. q̄sqs.

l Inmani. alś imani alś in naui alś i māipuł. s. iiuria. i. malis ministris subiūges repete ut. ꝫ. ad. l. iuł. repe. l. i.

m Sit nāq̄. s. munꝫ il lud. ł sub. nibilominus.

n Subsistinē aliq̄ò mu nꝰ in senatore.

o Se quis negotiator. j. negotiatores ne militēt. l. i. accur.

p Mōetarȳs. ꝫ. ò mu rił. l. i. lº. xiº.

q Officȳs. i. officialib⁹ ut pistor ut ꝫ. ò pistori l. i. ł. xi. accur.

r Stationarȳs. ꝙa cu stodiūt pōtā i castr̄ limi tis uł ꝙa tenēt stationē de uili merce. ut olco sa le ⁊ sepo. accur.

s Oiq̄ totū q̄ò seq̄t pōit ꝓ uno. ⁊ dic q̄ fuit sal tuarius uł custos prato rū uł pascuū militū: uł ꝓuatoꝝ ad qò ꝫ. de pa scuis. l. ultima.

t Proprȳs. i. ꝓmis cō fortȳs ad qò ꝫ. ò ꝓse. l. reddaī. ⁊ ò tabł. l. fi.

u Quoniā div̄si extru q eda. q̄ ò nouo ñ lz sin̄ aūēte ꝓncipis. sz ueꝛa repare. sic ut ꝫ. de opt̄. pu. l. it̄ ⁊. l. nēo. ⁊ sic itellō. l. oēs. in. e. ti. ⁊ fac. ꝫ. ò execu. mu. l. maxiaꝝ. §. publicis.

x Us se. ordinis. ꝙa cētū erant ut. ꝫ. de peti. here. l. ultima.

y Numeraꝰ. nō sic. ꝫ. ad. l. iuł. ma. q̄sqs ⁊. ff. ò testa. milł. l. i. §. i.

z Iniuria. q̄ dic ut. ꝫ. e. l. nemo. Accursius.

a Ibtoꝝ ñ ꝓbibemꝰ ꝙa ingenui sūt. ut insti. de ingenuis ī pri. i libtus aūt ē secꝯ ut. ꝫ. ad. l. iul. uiscell. l. i. ⁊. ꝫ. si ꝟuus uł lib. l. i. sz ho die id ē i eis ut in aut̄. ut liceat dece. §. i. ⁊ fac. ꝫ. ò postu. l. ij. ⁊. ff. de assēs. l. ij. ⁊. ꝫ. ò libe. et. co. l. l. fi. accursius.

b Si Euerā sòmouemꝰ. nisi i crie maiestatis ut ꝫ. ad. l. iul. ma. l. nł'll ⁊ facit. ꝫ. de questi. l. diuo ⁊. l. ò̄curiones.

c Si scatō. R. ñōt. sz ꝯ. j. in fi. l. ubi dic eos clarissios. so. hic sūt ꝓ nati. i. ñ illustrs clarissimi tñ sic ibi ⁊ sòaudi ibi tñ ⁊ sic ꝯcor. ff ò scā. l. scatōis filiū ī fi. ł dic ī fi. butꝰ. l. susceptū sòaudi tñ. s. pz dignitatē susceptā. ⁊ fz bº refert añ ł post fuerit nati ⁊ sic ē ꝯtra dcaz l. scatōis ī fie. ⁊ solues fz hāc lec. q̄ h̄ añ fuit ꝯceptꝰ ł natꝯ. ⁊ sic ē ꝓ uatꝰ ibi ⁊ añ ꝯceptꝰ. sz postea natꝰ. Itē ar. ꝯtra. ꝫ. ò aduo. di iu. l. cū aduocatō. ubi ex electōe ⁊ coartaī ꝯditōe ad dignitatē filij añ ł pꝯ nati cū pr̄e eximūt. uł dic fecꝰ ut. ꝫ. ò ò̄cur. l. fi. ⁊ ibi i. l. cū aduocaꝰ sit spāle i aduocat̄ ill. ł dic ibi qñz. dū tñ postea. Itē aliud ꝟuat̄ i filiis coꝝ q̄ spōte se cuꝰ q̄s ciuitatis ò̄dit. nā nati post talē ꝯdic. pr̄ne n erūt succedanee sūctōes. ut. ꝫ. ò bis q̄ spō. mu. susci. l. fi. ēca prin.

x

d Honorem. ideſt pater honorem habens non inuidet filio quin ſi lium ſecum participem admittat. accurſius.

e Suſceptum. uł dic etiam ante dignitatem. uł dic tantum poſt ut i prin. huius. l. nõui. ꝛ facit. ſ. de libe. ꝛ coꝛ lib. ſi manumiſſos.

f Clariſſimo. tantum ſecundum primam lecturam. accurſius.

g IUdices codicilloꝛ. ideſt dignitatum q̃a per codicillos referunt ut inſti. quibus mo. ius pa. po. ſol. §. filius. ꝛ facit in auẽ. de ſanctiſ. epiſ. §. reuerendiſſimis ꝛ. §. preſbyteros. ꝛ. ſ. ò decur. l. infamia ꝛ. j ò pa. ſa. lar. l. ỹ. ꝛ. ſ. ò offi. p̃. pre. l. ſi quos. ꝛ de ſuſcep. ꝛ. archa. l. ſi aliquod.

h Indignos. nota q̃ p uilegiũ meretur ꝛ c̃. ut ſ. de iuaeis. l. iudei. Et ò pecu. l. liberaꝛ. ac.

i Mulieres. nobilitaꝫ ut in auten. de con. §. ſin autem. ſ. de nup. l. fi. ſed nonne eſt ſuperflua per. l. ſ. de incol. l. fi. ℟. uitium ſcriptoris eſt ſic. ff. de diſtrac. pigno. arbiter. uł dic. ut ſ. ò ueter iure enu. l. ỹ. §. ſi quid ante.

k Statuimus. ut. ff. de iuriſ. om. iudi. l. penłt. ꝛ de iudi. l. exigere. ꝛ ff. ad municip. l. fi. §. item referipſerunt.

l Priuate. nanq̃ prioꝛe oblita rurſus ex pri oribus non adiuuabaẽ ut in auẽ. de nup. §. nõ tameꝛ. niſi a principe i petret ut. ff. de ſenat. l. fi. ꝛ facit. l. femine ꝛ ſ de nup. l. cum te. accur

m Clariſſimis. facul ate facit. ſ. ò ope. libe. l. fi. ꝛ. j. ò prepo. ſacro. ſcri. l. fi. ꝛ. j ò. ꝛ ſul. l. ſanctiñ. ꝛ. ff. ad municip. l. filiỹ. §. pe.

n Jꝫ grauius ſubſtiẽ. alias ſubſtitutuꝫ. alias ſub fideuſſione. i. ſub cuſtodia militari. executoꝝ ut. ff. de cu. re. l. i. ꝛ hic adiũge nobis ſubgeri iubemus. ꝛ hoc ſuper illuſtribuſ. ſ. dicimus ideſt ſi quis illuſtris cõmiſerit facinꝰ ſuper ceteris autem. ꝛ c̃. ꝛ facit. j. de prepo. ſacro. ſcri. i. i ſacris circa principio. ꝛ. ff. de peniſ

o Jꝫ grauius ſubſtiẽ. alias ſubſtitutuꝫ. alias ſub fideuſſione. i. ſub cuſtodia militari. executoꝝ ut. ff. de cu. re. l. i. ꝛ hic adiũge nobis ſubgeri iubemus. ꝛ hoc ſuper illuſtribuſ. ſ. dicimus ideſt ſi quis illuſtris cõmiſerit facinꝰ ſuper ceteris autem. ꝛ c̃. ꝛ facit. j. de prepo. ſacro. ſcri. i. i ſacris circa principio. ꝛ. ff. de peniſ

diui fratres. §. fi. ꝛ. ſ. ubi ſenatores. l. quoꝺ. ſed queritur an hoc ſit innouatum per auẽ. ut iudices non ex. ſa. iu. §. fi. ℟. nõ quia ſpãle eſt in iſtis ut. ff. ò offi. procon. l. ſi ꝛ q̃d diſtixi. ſ. ò leg. ꝛ ꝓſti. l. ỹ

p Judiceẽ. p te prefecte p̃torio ſꝫ hec. l. fallit i cãu. j. l. px. §. iẽ cos.

q Totiẽs priuata. priuaꝰ accuſat uel conuenit illuſtres. accur. ideiuſſionis. i. iudicio ſiſti liczꝫ imobilia nõ poſſideat ſic ifra. ò prin. agen. i rebus. l multis. ꝛ inſtiẽ. de ſatiſda. §. ſꝫ bodie. j. ò pui leg. ſco. l. fi. circa. fi. ꝛ. ſ. ò epi. ꝛ cle. l. cũ clericiſ. §. i. ſꝫ ibi nec iurat

regulꝝ cõtra ut. ff. qui ſatiſda. cog. ſciendum.

s Aſſuerẽt. q. d. ſ. alibi ſꝫ p. b. planũ ẽ ut. ſ. ò. e. a. l. ſi quis ex ꝓſẽſu. Accurſius Horentinus.

t Ordinabit. mittẽdo i poſ. rei petite uł oĩuꝫ bõꝫ oliz. pro menſura debiti bodie. ut. ff. q̃bꝫ ex ca. in po

libꝫ interpellatione ciuili: uel criminali uiri illuſtres ꝓueniẽ di ſunt nulla dandi fideiuſſionem ꝛ cõcuſſione uexentur ſed per ſpãle priuilegiũ ſue cõmitti fidei conſequũtur ueratoria ab his cautõe tm̃mô exponenda quã ſi neglexerit ꝛ ꝓtra inſertum cautioni ſacrm̃ ipſi uel eoruꝝ ꝓcuratores adfuerit ꝛ i pecuniariis quidez cãis ſuper poſſeſſiõe rerum ad eos pertinentiuꝫ iudex cõpetens quod ꝛ iuris auctõitaſ ꝛ rei qualitaſ ſuggeſſerit ordinabitᵗ. In criminalibꝫ uẽo negotiis dignitate quoq̃ qua ſe per ſuum uiò licet periurium indignos ſe eẽ probauerint ſpolientᵘ ut i eoſ utpote illuſtri dignitate p ſuũ facinus priuatos ˣ in cõſultaᵛ etia nr̃a pietate iudicibus legũ ſeueritatez liceat exerceʒ q̃bꝫ illuſtriuꝫ dignitatũ priuilẽis hoc etiam adicienduꝫ cẽſuimꝰ ut huiuſmõi perſone nullã ex cuiuſlibet iudicis ſine ſcriptis habita ſententiaʸ cõuentioneᶻ neq̃ in ciuili: neque i criali cã ſuſtineat.

u Jubemusᵈ ſaluo honore q̃ per reuocationem ſacre ꝛ uocatorie defertur durante licere cunctis tã minoribꝰ q̃ maioribus poteſtatez gerentibꝫ nec non etiam honorarius ᵃ illuſtribus ſiue ex hac r̃gia urbe pricipali indłto pr̃cedente cõſenſu profecti fuerit: ſiue in ꝓuinciis habitãtes ſacratiſſimũ ſuis. ſ. poſcentibus negotiis petere maluerint comitatuꝫ ᵇ ſiũ ſacra q̃ reuocatoria ad hanc regiam urbẽ peruenire.

De pretoribus ꝛ honore preturꝝ: ꝛ collõe ꝛ glebe: ꝛ claui: ꝛ folli: ꝛ septẽ ſolidoꝝ iunctõc.

d Jubemus honorem. honor eſt illi quem princeps uo

ò exhi. §. ſi uõ q̃dã. uł ſi detur diffinitiua ꝓtra cuꝝ abñtez contumacie fit miſſio p. l. ꝓperandum. §. ſin aũt. nã ꝛ liẽ ꝓteſta. ꝛ non cõteſta. poteſt abeſſe ꝛ ſiſti iuri. accur

u Spolientᵘ ipſo iure ut ſubi cit. accur.

x Priuatos ipſo iure. nam ẽ infamis quia ꝓtra promiſſioꝝ ꝛ contra ſacramentum uenit ut. ſ. de trãſa. l. ſi quis maiõ ergo ipſo iure deſunt ut ſ. de decũi. l. infamia ꝛ. ſ. e. l. ỹ. ſecus ubi contra iuramentum tãtum ut. ff. de i fami. l. luciuſ.

y Inconſulto. hoc eſt ſpeciale ꝓtra ſuperiorẽ l. prox. ubi pricipi refertur ſẽtentia. ſed hoc propter periurium ꝛ facit. j. ò lucris ad. l. iij ꝛ curioſis. l. penulti. ar.

z Exercere. ſeueritas eſt lite non conteſtata ut bona adnotentur. ut. ſ. ò requirendis reis. ſed lite ꝓteſ. pecuniaria pẽa uel que extimationem contingit iſtigi poteſt ut. ff. de penis ad ſenten. §. i.

a Priuilegiỹ ſ. de ſatiſdatione uitanda.

b Sẽtentia cõmotoria. ſic. ſ. de epiſ. ꝛ cler. cuꝝ clericis. ac.

c Conuentione regulariter iuꝝ iſto poteſt fieri cõuentio i ſcriptis ꝛ ſine ſcriptis ut. ff. de eden. l. i. §. i. niſi in hoc caſu. ubi libellus in ſcriptis eſt dandus. ut hic bodie regulariter idem ut. ſ. ò lite conteſta. autẽ. offeratur. ſententia autem olim ꝛ bodie i ſcriptis ferenda erat niſi in caſibus ut ſ. de ſententiỹs exper. l. ỹ. ꝛ in auẽ. niſi ꝛ facit j. ò prox. ſacro. l. penul. ꝛ de princi. agen. in re. ꝛ. ſ. de man. princi. l. i.

cat uel reuocat. ⁊ facit ſ. ubi de cri. agi oportet autenti. qua in prouincia in fi.

e Berentibus dignitatez. cum adminiſtratione habent. ac

f honorarijs. ſine adminiſtratione cõſenſu uel ẽt ſine conſenſu ut. ſ. e. l. clariſſimiſ. ucl dic aliud conſenſum quia ad petõnem uolẽtis ire aliud cõmeatus. accur.

e Comitatum noſtruz.

f Sine ſacra: ſed cum uenerit non recedet abſque licentia ut. ſ. de decur. l. ſi quis decurio. Item ptra. ſ. ò ofi. rec. proui. nullus So. hic in ppetuiſ ar. ff ſi certa. preſidis. Itez facit. ĩ. de ſcilẽtia. l. ij.

i De pretoribꝫ ⁊ bonore pretura. alias prefecture. ſcilicet pretorie ut pro eodem ponat.

k Et collatiõe ſcilicet ſublata Et nota ꝙ quedam ſpeciales fũctiones erãt quaſ ꝛmouz.

l Emo ad. preſecturam ſcilicet pretoriam. nam tantum ò urbe debet eſſi ut de officio preto. l. treſ. ac

m Tutus. nõ ſic. ff. de in ius uocã. plericꝫ. ⁊ de le. i. nẽo ⁊ ò iiuꝝ. l. ꝙ domũ

n Lebam. alias deeſt glebaz uel ſollem ⁊ icipit ſiũ ⁊ ẽ.

o huiuſmodi collationez. ſcilicet aliam a cẽ cenſura capitis ⁊ iugatione terrarum. ut. ſ. de colo. tracen. l. i. in princi. ⁊ ſ ſiue cen. l. ulti. ⁊ allu. l. hi qui ⁊ facit. ſ. de capi. ⁊ exhi. l. i. ſed contra ſ. ò metall. l. per ſingulos. So. ut hi. accurſius. florentinus.

p De conſulibus ⁊ ñ ſpargendis. Rubrica.

q Antiquitus honoratoſ. ſcilicet cõſules. ⁊ nõ ꝙ trabea ẽ ueſtis ꝓſularis qua etiaz iperator utebaꝝ. Et ideo ſe conſulem uocabat ſm al. ut in auẽ. de conſul. in fi. ti. ibi ad ducunt autem cum ipſe annuit trabea. ⁊ ẽ.

r Anteire. i cũdo loquẽdo ò cernẽdo ut ĩ. ti. i. l. i. ⁊. ij. ⁊. ò

Mpr.

Emoꝰ ex clariſſimis ⁊ ſpectabilibꝫ ꝙ i puiciſ ò gũt ad preturam poſtea deuocẽt maneat unꝫ qſqꝫ domi ſue tuꝰ atqꝫ ſecurꝫ: ⁊ ſua dignitate letetur.

Dem.

Lebaꝫ uꝫ follẽ ſiũ ſeptẽ ſolidoꝝ fũctõez ſiũ ꝙlibz huiuſmõi collatõem tã circa pſõas ꝙ res ac ꝑdia fũditꝫ iubemꝫ aboli ut oĩs huiꝫmõi ſopita ꝑpetuo cõqeſcat exactio.

De ꝓſulibꝫ ⁊ ñ ſpgẽdiſ ab hiſ pecũiis: ⁊ de ꝑfectis magiſtratibus militũ ⁊ prĩs.

Mpr.

Atiqtꝰ ſtatutũ ẽ ꝓſulari bꝫ iuriſ ceteroſ qdẽ honõatos ipius trabee ſũmitates paſ rs uõ ꝓſules cõſideratõe tm tẽ põis añire qſ. n. i uno eodẽqꝫ gñe dignitatiſ prior eſſe deberat niſi qui prior meruerit dignitatẽ cũ poſterior ẽt ſi eiꝫdẽ honõis ꝓtẽdat auſpicia cedeꝛ tñ illiꝫ tẽpõis ꝓſuli debeat ꝙ ipſe ñ fuẽrit hoc obſeruãdo: ⁊ ſi iterata uice faſtigia ꝓſulatuſ aliqs aſcenderit repetiti ⁊. n. faſces vtutes ſepe meriti cõ pbãt ñ augẽt ꝙa nihl ẽ altiuſ digniate. ꝙ ſi qs ꝑor ꝓſul poſteriori ꝓſuli eiõqꝫ pritio poſthitũ pritiatuz pea ꝓſequaꝝ uici eũ opõtet ꝙ ꝑor meruit pritiatũ poſtꝙ iſte honore pritie dignitatis ò coratꝫ ẽ.

Mpr.

Rdinẽ cõſulatꝫ ad antiquã reducimꝫ ſactõez: ut ſellam nram honõiſ merito ñ rapiẽdi ſtudio populoꝝ agmina ſequũꝝ ac lucrandi cupiditate depõita uenerabilẽ parẽ tũ hituz ⁊ felicíſſima antiqtatis ornamẽta cõſpicerent hoc ergo exẽplo ⁊ ceteroſ pcedeꝛ ꝓſules uolumꝫ nec expendere

proxi. ſacri. ſcri. l. unicuiqꝫ ⁊ ĵ. de primice. l. ulti. ⁊. ff. de albo ſcri. l i. ſ. ⁊ inter. accurſius florentiuus.

ſ Auſpicia. ab initio poſt tamen adempta accurſius.

t Repetiti. ideſt ſepe meruit conſulatus ⁊ facit. ſ. ò aſſeſ. l. liceat.

u Altius. yperbolice. qz deus eſt altior uel ſub. in conſule. ac.

eos ſiñ effcu patimurc ceſſate ergo iſta ſpargẽdi utilitate amplíſſimi ꝓſules ꝓcedẽtes deiceps abſtineãt hoc erroꝝ ꝑdẽdi optiqꝫ conſilio opi neceſſario ꝓficiat ꝙ erat i ꝓpetẽt ꝓuicien dũ ad reſtitutionez itaqꝫ aqueductũ huiꝰ âpliſſime urbiſ cẽtena põdera auri preſtẽt p ſingl'oſ ꝓſulatꝫ ut ẽt ꝓſul patrie ſe dediſſe nouerit ⁊ data notũ ſit màſura ẽe ꝑpetuo. i Mpr.

Eminiꝰ ad ſublimẽ pritiatꝫ honorẽ ꝙ ceteris oibuſ anteponiꝛ aſcendere liceat niſi ꝓuſ aut ꝓſulatꝰ honore potiaꝛ aut ꝑfectũe. ptorio: l illirici l urbiſ adminiſtratõe aut magri militũ: aut magratũ: aut offõrũ i actu idl'to poſitꝫ geſſiſſe noſcaꝝ: ut huiꝰmõi tm põis ſi ue adhuc adminiſtratiõem gerẽdo ſeu poſtea liceat qñ hec noſtre ſederit maieſtati pritiaz ꝓ ſeq dignitatẽ. Qm uõ gl'oſiſſime huic urbi ꝙ caput orbis terraꝝ ẽ oĩariam credimꝫ cũ ſulẽdum uniuerſos ꝙ poſthac honorarii cõſulatꝫ inſignibuſ pricipali munificẽtia decoràt cẽtũ libras auri ad reficiendũ aque ductũ publicũ miſtraꝛ cẽ ſemꝫ ad ſilitudinẽ eoꝝ ꝙ per ánale tps ꝓſulariuz reditõne munez gl'ianꝛ. nã ipis ꝙz expedit ut florentiſſima ciuitas centũ auri libraꝝ mũificẽtia ſuſtẽtata honorariũ queqꝫ ſentiat ꝓſulatum.

Dem.

Anctimꝫ uiris excelentiſſimis ꝓſularibꝫ oibus ꝙ iam facti ſunt uꝫ poſtea fuerit ꝓcedẽdi ꝙz re ipa p ánũ gerẽdi ꝓſulatꝫ ipetrato ꝟz pnci pali iudicio legitimà tribui facultatem. Jta ut per acta ꝙ meruerit ꝓceſſiõe nõ nouũ aliqd uel quod nondum habeant adipiſci: ſed conſulatuſ ius qò

Poſt habituſ. poſtponitur eniz prior conſul quando ſequens ſit patricius: cum maior ſit conſule. ut. ĵ. e. l. nemini ſed ſi tuuc primꝰ fuit ⁊ ipſe patritius recuperat prioritatem ⁊ tunc hoc dicit. Alij dicunt preferri euz qui primo patritionatum licet poſtea conſulatum meruit ⁊ ſubaudiunt oportz ſcilicet ab eo qui prior ⁊ c. ſed ſecundum eos male aduerſaretur quiſ ⁊ c. Item hic uerſus poſtꝙ iſte ⁊ c male ſtaret. Accurſius.

Rdinem ſellam. ideſt ſedem conſulis que eſt noſtra quia ei damus ſic. ff. de poſtul. l. i. ſ. centum.

Parentum. ideſt conſulum qui patrei debẽt eſſe deuotis ut in auẽ. iui iuꝝ ꝙ pre.

a Conſpicerent. agmina populorũ. ac.

b Ceteros. futuros.

c Patimur. corrigitur hic ꝙ eſt inſti. de re. di. ſ. hoc amplꝰ. ſed etiã hic hodie corrigitur ⁊ i uolũtate eorum ponit ſpargere uel non. pret aurum qò ſoli principi licet ſpargere ut in auẽ. ò ꝓſul. ſ. ſpargere.

d Cẽtena. fac. ĵ. e. l. nemini ⁊. l. ſanctimus.

e Prie urbẽ uocat prĩã

f Eminiañpõit imo ꝑfec. ur. añ põit ut. ſ. ò of. ꝑfec. ur. l. ꝑfcz ⁊. ſ. ò offi. uica. l. i. ꝙ ſũt ꝓtrã ſolu. ꝑfectꝰ añ põit dignitatibꝫ ò urbe tm ſz pritiatꝫ ẽt extra urbem bz locũ.

g Actu. ut. ĵ. ut dignitatis ordo ſueẽ. l. ij.

h Dignitatẽ ſz illuſtribꝫ uiris pmittebaꝝ patritiatus codicillos acciperẽ ꝙis buiuſmõi dignitatibꝫ nõ fuerit pꝰ decorati ut in nouell. ò ordiñ ſe. ubi ẽt dicit prefectũ urbis ꝑſſe patricio.

i Orbis terraꝝ. ſic. ff. de le. ⁊ ſena. con. de ꝙ

bꝫ ⁊. ſ. ò ueteri iuꝝ. enucle. l. i. ſ. ſz ⁊ ſi quis. ⁊ inſti. de ſatiſda. i. fi.

k Cẽſemꝰ. ſ. l. pr. ⁊. ĵ. l. pr. ⁊ ſepatus archarius ò bz eligi qui bꝰ cuſtodiat ut. ſ. de aque duc. l. hac lege. Sentiat. ciuitas.

l Annale. ſicut pſtat. c. libraſ aũi. ꝙ p ánũ ipetrat ut ſit ꝓſul i actu ut. ĵ. l. pr. ſic ꝙ fit ꝓſularis. i. ut dignitatẽ hẽat ſine adminiſtratõe.

m Anctimꝰ. ꝓcedẽdi ut ipetret p ánũ ẽt adminiſtratõz.

n Ex re ipſa. i. etiam ipſo actu. accurſius.

n Processione. scilicet per annum. z alias est professione . accu .
o Iterasse primo consularis factus consul in actu consulatus non est plusq̃ consul. z facit. s̃. l. i. accursius.
p Nostra. i. nos purpura uestitos. z dicitur adorari cuz salutatur. ut. s̃. de fabri. l. ÿ. in quo est ordo. z c̃. accursius
q Sacre constõnis. s̃. l. px. sz si añ nõ esset ꝓsularis z sic nõ soluisset nũc ipetrãs ꝓsulatũ p annũ solueret ut. s̃. l pxima. in fine. accursius .florentinus
r Denuo sic. ff. ò iuſ. l. bona. accursius.
s Anctim⁹ ꝑteritis. l. ꝑfectatis sibi litteris electõis ad patriciatũ ut hic z isti. q̃ mo. iusſ pa. po. sol. §. fi iussa. sic est z in quib⁹ dã aliꝭ q̃ dic ut. s̃. de decu. l. fi. z in aut. consti. que de dign itat. § generalr.
t Minui. quia quodã mõ essemus i potestate patricij ꝑis quasi aut.
u Satis. sicq̃ paruz leduntur patres qò secus esset in cõsule. ut. ff. de usuc. l. iusto. z tamen i consule est idez bodie. ut in dicta antenti.
x De prefecto pretorio siue urbis. omes istos dic̃ esse pares.
y Prefectum indiscrte idest ñ discrte seu separate sz equalis digni tas .accursius.
z Usq̃ deo. i. adò hoc est uerum .
a Ad priuatam. alꝰ. a priuata z est plana al ad priuataz z tunc dic q̃ retineat aliquẽ effectum dignitatis ut. j̃ . l. proxi. z facit. s̃. ti. i. l. i z. j̃. ti. i. l. i. z s̃. q̃ . po. in pi. ha. si funduz. z de loca. pre. ciui. l. congruit .accursius.
b Quisquis gesserit . i. gestionẽ cõpleuerit. idem si non compleuit anteq̃ alius prefectus eligeretur sic eq̃perat magistrum istum p̃fecto ut qui prior fuerit preferatur in hoc enim est similitudo. ac.
c Ex prefectis. idest ex his qui post magistruz fuerunt electi z desierẽt preferatur magister in his que sequuntur z ñ eos retinere effectuz dignitatis sic z de aduoca. di. iu. petitionẽ. §. egredientem z. j̃. ti. i. l. i. z s̃ de excu. mu. l. eã. z. l. maximarũ i fi. z. j̃. de priuile. eoꝝ q̃ i sacro pa. l. ÿ. in fi. z. l. semel eis consularis detulerat processio iterasse beñficio uideantur z in adoràda nostra purpura uel in consequendis cũctis cõsulũ honoribus z priuilegiis ex anteriori tẽpore ꝓuectiois ordinez sibimet nouerit uidicanduz hoc etiaz obseruando ut huiusmõi cõsulis cẽtum libras auri aque ductib⁹ huius inclite ciuitatis p tenoꝝ sacre cõstitutionis prebendas quas cũ esset consularis prestiterat cõsul postea creat⁹ psol uer ò nuo ꝓpellat. i Mpr.
Anctim⁹ uiros excelsos patritios quos in huius mõi dignitatis apicez angusta maiestas retulit illico ab imperialibus codicill' ꝑstitit patres familias effici: ac potestate liberari paterna ne uideanꝫ qr nobis loco patris honorant alie no iuri esse subiecti. quis enim patiatur patrem posse quidez p emancipatõis modũ suis nexib⁹ filiuz relexare. iperatõi am aũt celsitudinez nõ ualere euz quez sibi patrez fecit ab aliena eximere põtate sicõtrari um approbetur per quàcunq̃ machinationẽ iperialis maiestas minui uideaꝫ z hoc quiò raro contingere satis certuz ẽ nemo enim facile respexit filiũ fãilias in patritiat⁹ honorẽ ꝓuectũ quẽadmòz in consulib⁹ hec res usitata est: sed nequid in parte tẽporis tale eueniat z sine legib⁹ inueniaꝫ z hec iõo nobis uisa sũt sanctienda.

De prefectis pretorio siue urbis z magistri militũ i dignitatibus exequendis.

I Mpr'.
Prefectũ urbis z pr̃fectz pr̃torio z magros equitũ ac peditum indiscrete dicimus dignitatis usque adeo uidelicet: ut cum ad priuatam se cesserint uitam eum locũ uolumus esse potiorẽ qui alios promotionis tẽpoꝝ z codicilloruz adeptione ꝓcesserit. i Mpr.
Quisq̃s magisteriũ eqtuz peditumq̃ susceperit z gesserit añ captaz a quocũq̃ ꝑfectura is cuz priuatus erit z honorẽ deposuerit ex prefectis q̃ prouecti fuerint preferatur sit igitur sedes prior ante ꝓiectus locus cõspectior .decernendi loquendiq̃ facultas àtiq̃or cui est splendor adepti magistratus uetustior.

De prepositis sacri cubiculi z ò omnibus cubicularíis z priuilegíis eorum.

I Mpr.
Sacri cubiculi pr̃positi ea dignitate funguntur qua sunt prediti qui eminentissiaz pretorianam uꝰ urbanam meruerint prefecturaz: aut certe militarez magisteriã potestatẽ ita ut sit inter eos post depositas administratioẽs uel nulla discretio siue nostre serenitatis adoraturi admittunt imperiũ siue pro suo arbitrio solennes festiuitates z cetus uꝰ salutationes uel quelibet alia officia frequentent ut in sedibus z i consensu eis ordo seruet quẽ ordo ꝓuectionis ostẽderit sub habitu ipsius ꝟz consueto cum manifeste dirrectũ sit eum eẽ qui precesserit potiorez uꝰ illũ subsequi quẽ recentius ꝓbauerit examen. i Mpr.
Ac nre mansuetudinis e terna lege sanctimus ut omnes cubicularii qui ò nostro cubiculo exeunt añq̃ primuz locũ obtineaꝫ excepto castrẽsi z comite domoꝝ his priuilegiis pfruanꝫ idest ut neq̃ possessionez eoruz angarias uel parauẽdos in posterũ dispõet tui culminis: uꝰ alicuius calũnia dare cogaꝫ nec sordidis astricti muneribus decus militarii q̃ militando uidebanꝫ adepti otii tẽpoꝝ z quietis amittàt domus quoq̃ eoꝝ uꝰ i hac sacratissima urbe uꝰ in qualibet alia positaꝫ ciuitate ab oñi hospitium cuislibet dignitatis iqe tudine uẽdicamus ꝓuinciarũ rectoribus eorum q̃ apparitoribus denarũ librarũ auri di spẽdio feriẽdos si mãsuetudis

d De prepositis sacri cubiculi. accursius
Sacri discreti o. i. drìa z facit. s̃. ti. i. l. i. z ÿ. z. s̃. ti. ÿ. l. i z penul. z. j̃. ò silen. l. ult. sed ar. contra. ff. ò iudi. l. ÿ. §. plane. accursius.
e Festiuitates. idest festi cõuẽtus q̃ fiebãt in madio. z dicebãt ꝓuiuia .ut s̃. ò pagãis sacris. l. ut pfãos ti mauima. ut s̃. ò maui. l. una li. xi.
f Salutatões. iudicum forte. ut j̃. ò px. sacris. l. i. z. s̃. de offi. di. iud. l. ultima. ac.
g Sedib⁹. sic. s̃. de sac. san. ec. l. decernim⁹
h Consensu ut ff. de albo scri. l. i. accursius.
i Decretũ ciuiũ ꝰ seatoꝝ ꝰ cũie
k Ac nostre exẽptis qz finierũt offm. z tñ retinent priuilegiuz q̃ diu uuunt. ut. K. z s̃. ò excu. mu l. eã z. l. maxi maxi i fi. accuc
l Ante q̃ . sub audi. ẽt.
m Locũ. s. cubi cularij ad quò possit recligi ut s̃. de consulib⁹ l. i. Accur.
n Excepto co. excipit duos palatios q̃ nõ habẽt ĩmunitatez ĩscriptã. q̃n imo nullus ꝟz nisi q̃ lege aliq̃ se bre oñdat ut s̃. de excu. mu l. maximarum i prin.
o Angarias. i. munꝰ sordidũ.
p Uendicam⁹ .i. excipimus z z facit. j̃. de pxi. sacro. scri. i sacris. z ò mu. z bono. l. ult. § patrimonioꝝ .

q Ubicularios. hec merito dicuntur penetralia quia nul lus audet penetrare. p.

r Abire. ideſt ſubire ⁊ loquitur magiſtro officiorū cui hec conſtitutio mittitur ⁊ facit. ī. de ſilenti. l. ne aduerſa. ⁊ de caſtrenſi. l. iij. ⁊ de agen. in rebus ci. l. iiij. ⁊. ſ. ubi ſe. l cla. l. quoꝺ. ⁊. ī. de priuile. ſco. l. ij nec ob. ſ: ubi ꝺ cri. agi. oportz aūt. qua. in pro uincia. ibi nl'lo priuilegio ⁊ c. quia non erat ibi inſertum in iuris corpore.

s Ubemꝰ. ſ' ꝺ audi ut oēs

t Cuꝰ pia. ſ. do mini ſerui.

u Rapiant. ex hac. l. ut in auc̄ de mo. ſ. ij.

x Mōtuos. i. morientes: uel proprie. ſ. uale ant eorū teſta ut nō ꝟ ar. ad id qꝺ hr̄. iſtit. de. l. ſuf. ca. to.

y Dūta xat. ſ. morientes. ac.

z Siue legitis. ut. ſ. de bonis uacā. l. uacātia

a Quiſ de. do minus. ac.

b Judicum. ut magri officiorz ut. ſ. l. pxi.

c Et eū rpete ī terpellare ⁊ nō probauerit ꝺa probat ignorā tiam ⁊ ſic ꝓtra. ff. ꝺ proba. ue rius. ſed dic ꝙ ꝓbat eo ipo ꝙ nō ꝓbaī ꝓtra rium ſic. ī. qui mili. non poſſē ſuper ſeruis. ⁊. ſ. de periculo tu. l. ſi tutor. ſz ubi ſic preſumi ē ꝙ uoluerit eū fieri liberū ut ⁊ ſ. de epi. ⁊ cle. auc̄. ſi fuus. ⁊ de proba. cū p cibus. ac.

d Calūniandi ar. ff. de accu. l alij. accurſius.

e Deneget. ſic. ſ. ꝺ ſta. ꝺfūc. p totū ⁊. ſ. de tabel. l. ij.

f Ubemus ꝰ iugis. un' u mi alter alteri cubiculo ꝑat ſuper quib' alij ꝓres erant. ut ſ. l. pxi. i pri.

nr̄e ſtatuta diſſimulare ⁊ ex a liqua parte uiolaī tēptauerit.

I Mpr. leo:

C Ubicularios[a] tā ſacri cu biculi mei ꝙ uenerabilis aguſte quos utroq; certū ē ob ſeq;ſ occupatoſ ⁊ aule penetra lib; iherentes diuerſa iudicia abiī[r] ñ poſſe obſeruatiōe alio rū tribunaliū liberamus ut in ſublimitatis ſolūmodo tue iu dicio ꝓpoſitaſ aduerſū ſe exci piāt actioēs.

I Mpr.

I Ubemus[s] oēs qui ul' iaz i ſacr̄ cubiculū cuꝰ pia[t] li bēalitate dōati alioue titl'o da ti: uel dandi principa'ibuſ ob ſequiis inherere ul' ante meru erunt: uel poſtea meruerint: licet nulla interueniente ſcrip tura nulla confeſſione geſtor̄ poſtquā deuotiſſimis cubicula riis fuerint ſociati ad conditi onem libertatis ingenuitatiſq; rapiantur[u] raptiq; uideantur hoc non ſolum circa ſuperſti tes ſed etiam circa mortuos[x] nolumus cuſtodiri. Nam cuz hoc priuilegium uideatur pri cipale eſſe proprie maieſtatis ut non famulorum ſicut ꝓua te cōditionis homines ſed libe rorum honeſtis utantur obſe quiis. per iniquum eſt eos duz taxat[y] pati fortune deterioriſ incōmoda ſed teſtamenta, qui dem ad ſimilitudinem aliorū qui ingenuitatis inſulis ꝺcorā tur pro ſua liceat eis condere uoluntate. iuteſtatorum uero nemo dubitet facultateſ ut po te ſine legitimis[z] ſucceſſoribꝰ ꝺ difunctorū fiſci uiribus uēdi cari hec omnia tunc diligenti obſeruatiōe uolumus cuſtodi ri cū ſponte ſuaq; uoluntate quis[a] dederit eunuchum ſacri cubiculi miniſteriis ad eſurum Si uō quidaz fuerit uiolenter extortus aut iuito domino ul' ignaro intra ſacrum auſus ſit militare cubiculuz liceat domi no deſtinatum ſacra ex lege cu bicularīs interpellare iudicū[b] z eum[c] quez probauerit nolen te ſe uel inſcio ſacrū penetraſ ſe cubiculum ut ſuum famulū

g Sociari per electionē cum centum erant nūo. ut. ſ. de peti. here. l. fi. uel dic, eo ipo quod illuſtres erant ⁊ ſic largius dicunt ſenatoꝛs ut. ff. de ſena. l. fi. ſ. fi. accurſius

b Cingulo. enſe forte ⁊ ſic eſt ſpeciale regīr. ꝓtra. ut. ſ. ut uſufr. ar morum, uſus. l. i. ⁊ in auc̄. de armis. uel dic cingulo. ideſt titulo dignitatiſ. i. caractura ſ. de honorato. ue. l. i. ⁊ facit ſ. de dignita. l. clariſſimis. accur.

i Uideatur. ſic. ſ. ꝺ p. impera. offe. l. r̄ſcripta ⁊. ff. de ſena. l. ultima. in principio. ac.

cum peculio cōſequatur: ſed ⁊ ſicut leſiſ implorandi preſidū facultatem denegari non cōue nit. Ita nec calumniandi[d] uiā patimur diutiuſ eſſe patefactā Ideoq; tempus quinquennii prefinimus intra quod in ſu as debeant exercere queſtioēs ut ſi medio tempore mouer̄ di ſtulerint ulterius eis tanꝙ i ſu um famulum uendicandi uel eius ut ſerui peculiuz ul' bona quaſi liberi copia denegetur[e] hec omnia que ſuper deuotiſſi mis cubicularīs ſanctimus eti ā ad cubicularias que a dñis i ſacrum cubiculū date uel dan de ſūt ſuperſtites atq; mortu as extendi propagariq; decer nimus.

I Mpr.

I Ubemus[f] duobus uiris illuſtribus pr̄poſitis utri uſq; ſacri cubiculi tā noſtre pi etatis ꝙ ſereniſſime nr̄e ꝓiugis poſt finitā militiā qui ſenatori o fuerit cōſortio ſociati[g] licere quotiēs ad aſpiciendos agros ſuos ul' ob aliaz cām proficiſci uoluerint cingulo[b] uti cuz hoc ad iplendū eorum deſideriuz ⁊ ad nullius leſionē reſpicere uideatur[i].

De queſtoribꝰ[k] ⁊ magr̄is officiorū: ⁊ comitibus ſacrarum largitionū: ⁊ rei priuate.

I Mpr.

Ui[l] ex queſture honore: aut officiali magiſterio ā comitiua utriuſq;[m] errari nr̄o attonito[n] ſplēdor̄ uiguerūt[o] a clamatōe[p] accipiant[q] ſolita nec prctereant̄ ut incogniti.

De primicerio[r] ⁊ ſecūdicerio ⁊ notariis. Rubrica.

I Recipua[s] ē nr̄e pietatis i tētio circa notarioꝝ nom atq; iō ſi unꝙ huiꝰ ordinis ui ri laborē quiete mutauerit uel ſenectute poſuerīt[t] ſeu cū alia dignitate poſt hāc qualz uſi[u] ſūt ñ obmittāt ꝓriſ uocabulū militie ſz cōpendiū[x] ſequentis honoris aſſumāt. ⁊ ſi quis ex officio l'[y] p̄cipue ſublimitatis

k De queſtoribuſ. ⁊ of ficia iſtorum ſunt. ſ. ꝺ offi. queſtorum cuz tri bus ſequentibꝰ t. tuliſ.

l Ui ex queſtore. du e ſunt partes.

m Utriuſq;. ſcilicz fiſci ⁊ rei priuate.

n Attonito. ideſt terri bili. accurrius.

o Uiguerūt. i. ſic bene geſſerunt ut tāq; tunc ab omnibus cōmenden tur. accur.

p Clamātiſ. uiuat taliſ ut faciūt romani ꝺ pa pa ⁊ ēt preconiū ut. ſ. ꝺ of. rec. pui. l. iij. ⁊ in auc̄. ut or. prc. ſ. i. alij dñt ꝙ iſti excipiunt̄ ab alijs ꝙ cōmēdant̄ ii al' tacita reuerētia ꝓbeaī e is ut ſubiē qꝺ ñ placet

q Acciplāt̄. i. recipiāt̄ cū laudibꝰ populi. ac.

r De, ꝓmicerio. i. ꝺ eo q̄ primus ſcriptuſ eſt in matricula notarioꝝ. et qui primū locū optinet Ly. ficeriuſ q̄ fz ad qꝺ. ī. de domeſticis. l. ult. ⁊ notarijs. i. ceteris po ſtea ſcriptis. alij dicūt ⁊ ꝓ idem. nā idem eſt ficerius ꝙ ꝓmicerius ſm eos uel dicit̄ ꝓmice rius ꝺa ꝓ portabat ce riū in aliq; feſto ⁊ erat in dignitate ꝺa ſpecta bil' ut. ī. l. prox. ac.

s Recipua q̄ete. i. iq̄ etē ad qꝺ ſ. ꝺ epi. ⁊ cle. l. decernimus.

t Poſuer̄t. i. ꝺpoſuer̄t

u Uſi ſē ꝺ. facto.

x Cōpēdiū. qi ñ bono rē. ut. ſ. de tabula. l. i. ⁊ fac̄. ſ. ꝺ digni. l. iiij. cū concor. accurſiuſ.

y Ul' ꝓ ēt. ⁊ dic ſi q̄ſa ſcēl'ꝰ temerari' extitēit ⁊ ſub audi ī ponēdo di ſcuſſi ⁊. ē. q. d. ſi nota rius receperit dignita tē ⁊ ſic iq̄etaut legem iſtam. accurſius.

z Leuis ẽt si i leui re exẽceat offm pũit arbitro iudicis ut ff. de pe nis sãctio. z deponit ut subicit. z nõ pro paruo delicto pẽa magna sic. s. ò libe. z co. li. l. ij. z de hered. l. ij. accur.

a Corpus. i. corpus officialiuz inter quos iste ceperat nũerari minu itur isto extincto. i. deposito uel hẽas minuetur. s. per electionẽ alte ius isto relicto z dic qz isti sunt notarij qui di gnitates non pñt habẽ ut nõ in rica. s. ò ta buł. Jtez hoc durante officio als secus. ut. j. l prox. in fi. l' ò pmiccio.

b p Reclarã militiaz inermem.

c Tribunoz pmicerio rũ. sic dicti. qa tribuni suffragio eligebant. qui. s. tbuni l' q. s. notarij.

d Nõnihil. i. multum. ut. ff. de ff. fig. l. duob'

e Bñficioz. iij. eiz pri uilegia dat eis per hãc. l. primo ut pmicerius coruz tñ duobz annis teneatur stare officio. fo q a quibusdam munĩ bus eos excusat. Tercio quia prefert eos alijs posterioribus. Quarto quia functo officio hñt aliam dignitatem. ac.

f Statuendas. ut. z. s ò of. pretec. ur. l. primi cerius. s ptra. j. de nu merarijs. l. ij. z. l. fi. so. ibi in notarijs. hic i miccrijs. ac.

g Hos aũt. hic magis pena q̃ premiũ eis do nant. accursius.

h Comeatus. facit. j. de comeatu. l. ij. z fi. z j. de dome. l. iij.

i Unius gradus. s. uo lumus euz subire iactu raz q̃ est. j. z sic, sub. i sequentibus.

k Postponẽdis. al'. dis. als. di. z dictio. bis da tiui casus est. nã postpo nit iste sequentibus in bis in quibus antepo nẽtur nisi adfuisset ad qõ. s. de offi. prefec. p. l. ij. in fi. z dic inferio ris gradus secũduz pre dictam proportionali tatẽ. Jtẽ nõ geminatio delicti geminat penam sic. s. de epi. audi. l. ne mo in fi. ac.

l Discussionis. hec mu nera sunt. s. de censi.

m Subripe. nõ. sic. j. de princi. agen. in re. l. iij. z. s. de consul. l. i. z j. de pro. sacro. scri. l. u nicuiq̃. z de re mili. l. i ter publicã. contra z ò tyronibus. l. fi. z. s. de offi. ma. off. l. nemo. et z. j. de dome. l. iij.

tue temerariusˇ assensusˇ discus siones per equationes aliã ò niq̃ ullam rez inquietator ex titerit officium suum nouerit: uel leuis culpe offensione ò te cta grauis mulcte discrimie fa tigandum z numerariorũ cor pus extincto inurie auctore minuendum. i Mpr.

p Reclaraz nobilemq̃ mi litiam spectabilium tribu norum notariorum qui glori osis obsequiis nõ nihil rei pu blice cõmoditatiˇ afferunt z de coris diuersis beneficioruz ti tulis minuendam credimus et augẽdam. Nam biennales me tas uiro spectabili pro tẽpore pmicerio agẽdis minueris du ximus statuendas. hos autẽ tribũos qui suis negotiis occu pati minime sacrum palatiuz curauerint frequentanduz ni si intra annale spatium reuer tantur quonia uis comeatus iura pretendunt pro absentia quidem unius anni uniuˇ gra dus. Si uero duobus ãnis ab fuerint duorum. si tres trium sz quatuor similiter quatuor graduum subire iacturaz. his qui inferiores eis fuerint post ponendis. Qui uero per qn quenniũ integrum se presenta re cessauerit exemptos matri cula tantũ nõie tribunoz nec uẽo ordine ppotiri. his in hũc modũ dispositis uacationẽ cẽ sus discussionis perequatiõiˇ z cuiuslibet alterius rei habita turos. Illud precipue prouisi onẽ nostram flagitare perspe ximus nec per ambitionez uel gratiam aut cuiuslibet occasio nis obtentu: uel laborum: seu solicitudinum spem publico rum cuiq̃ liceat aliquãdo gra duũ seriem conturbare: z tem poruz ratione calcata dudum militantibz anteferri z que lõ gis prolixisq̃ stipendiis defẽ sas iaz pollicetur senectus gra tiosa festinatiõe subripeř hoc

n Jufulas. idest dignitates. z nõ q̃ loquitur quando per quinq̃ nẽ nium abfuit ut. s. §. bos autem. z sic ex delicto hz prmiũ. sed certe non ex delicto. sed quia meruit dignitatem gerat eam uel nõ. ut ħ

dicit ul dic q̃ perinde acq̃rit insulas per. l. istam' acsi per e lectionem habuisset z gessisset illas insulas.

o Preponendis. preponitur uacantibus primis quia habz nouam dignitatem ut. j. ti. i. l. ij. §. sed administratores. uł priui legio priori dignitatis obtentu cuius preferẽ alijs. q etiam adiitiendo: ut primiceri us post depositaz publicaz nu merorum solicitudinẽ ac si ip sam gessisset administrationez cuius consequitur dignitatem magistri officiorum pro anti qua consuetudine insulasˇ sor tiatur omnibus uacantibus q̃ uis tempore precedentibus p ponendis. i Mpr.

Ut dignitatuz ordo seruet.

Si quis idebitum sibi in locum usurpauerit uł la se ignoratione defendat: sitq̃ plane sacrilegi reus qui diui na precepta neglexerit.

Item: Omnes priuilegia dignita tũ hoc ordine seruanda cognoscant ut primo loco ha beantur hi in actu positi illu stres peregerint administratio nes. Secũdo ueniẽt uacantes qui presentes in comitatu illu stris dignitatis cingulũ merue runt. Terciũ ordinem eorum prospicimz quibus absentibz cingulũ illustris mittitur digni tatis. Quartũ honorarioruz qui presentes a nostro nomie sine cingulo codicillos tantuz honorarie dignitatis adempti sunt. Quintum eorum quibus absentibus similiter sine cingu loˇ mittuntur illustres insignia dignitatis sz administratoris quidem etiam comites rei pri uate oibz uacantibus oibz ho norariis anteponi censemus: uacantes aũt post administra tiones uenientes nõ omnes iã omnibus honorariis credimz proponendos: sed eos uacan tes illis honorariis qui similẽ adempti sũt dignitatez: ut pre fectus pretorio non questori us prefectorio preponat. päi q̃ modo questorius questorio non uacans comes thesauroz uel comes rei priuate honora rio questorio uł magro offiz

p Ut dignitatũ ordo seruetur.

q Si quis mò bitũ. alij tñ debitum ut. j. . l. proxi. uł po ne ut. j. de pa la. l. ij. uel ut. ff de mu. z bono l. ut gradatim.

r Ignorantia iuris uel facti. ad quod. s. q̃. pe. tu. l. fi. z de crie sacril. i. z. s. unde. ui. l. si . quis z. l. fi.

s Diuina huius l. occupãdo. s. alteri locũ ad qò. j. de erog. milit. l. lege. z de priuile. eoz qui in sa. pa. l. fi. z. s. de div. rescrip. sacrile gii. z ò cri. sa. l. ij. accur.

t Omnes pege rũt. z adhuc p agunt ut ex fr quentib' patet z nõ q̃ hec pre latio ualet ad ea q̃ dicunt. s. ò of. pre. p̃. l. ij in fi. cũ cõcor.

u Uacantes. i. qui habuerunt dignitat ẽ cũad miniſtratione. sed administra tionem ò posue runt ut. j. §. ua cantes. z. s. de fabri. l. eos i fi.

x Absentibus cingulum in si gnum illustrat ad quod i aut. ut iudices sine quoquo suffra. §. fi. z in. aut. ut ordi. pre. §. i. z dic hic mit tit cum admin. stratione ut dif ferat a sequen

ti. Jtem dicit q̃ fuit deposita admin istratio. ne sit contra. j. §. sed administratores. si enim non esset deposita deficit ħ ille casus. sed soluitur per dictum. §. sed administratores.

y Lingulo. idest sine administratione. z sic expone in seqñ ti. Et nota secundum Ly. quod criminales cause cõtra istos mote non possunt terminari sententia condamnatoria ni si per principem. sed absolutoria etiam per uicarium ut. s̃ ubi se. uel cla. l. quotiens. §. i. z. §. uiros.

z Sed administrantes. uacãtibus. sic ergo tria genera. nota. scilicet uacãtes qui. scilicet desierunt. Itẽ honorios qui nunquaz administrationẽ habucerunt. Item illos qui cum actu qui omnib' relijs preferunt ut. z. s̃. ti. i. l. fi. in fi. z facit s̃. de consulib' l. nemini. ac.

Ut prefectus. idest uacãs prefectorio. scilicz honorario. ac.

a Questorius. idest uacans q̃storio honorario.

b Uel comes rei. scilicet uacans. ac.

Ex magistro honorario. est ergo nomen dignitatis. ut. s̃. de aduoca. di. iudi. petitionez §. egredientem rez. accur.

c Tunctis. als ductus. alias ꝓctis. accur.

d Uacãtiũ. magister enim militũ uacãt ũ erat z sic ipse erat uacãs. sz si de nouo iungitur ei cura belli nõ erit hñd' uacãs

e Perperandi us ꝓpriũ nom̃ cui cuz essz uacans iiũctũ fuit ut faceret quod ꝓtectꝰ facer cõ ueuit. ac.

f Miles. idst militaris copiã ãnone hũerit.

g In ꝓmeatũ. i a tpr cõmeatꝰ superat de annona. ac.

b De magistris scriniorũ.

u Iris ꝺposi tũ ad qꝺ. s̃. de excu. mu. l. eã z ꝺ fabri. l. eos. z ꝺ aduo. di. iu. l. i. z. ij. z ꝺ assess. l. ñ paz z ꝺ ꝓpo. sa. cubi. l. ij. ꝓ q̃ hz puilz durar̃ ẽt finita dignitate

k Ad ꝓrios. s. natos ut. j. ꝺ ꝓx. sacro. scri. l. i sacris i ꝓn

.sz cõtra. eo. ti. l. iubem'. so. ut ibi. ad qꝺ ẽ. j. ꝺ agen. i re. l. fi. z ꝺ priuile. coruz qui in sacre palatio. l. ij. accursius. florentinus.

l Proximis. ut. j. de ꝓx. sacro. scri. in sacris. z. l. iij. ac.

m De comitibus ꝓfistorianis. Rubrica.

n Os equari. ergo ẽ spectabil'. ut in aut. ꝺ appella. §. illud.

o Uiros utũr. j. ꝺ ꝓn. age. i r. l. fi. z fac j. ꝺ puil'. sco. l ij. z ꝺ ꝓx. sac'. scri. l. i sacris. z ꝺ ꝓx. ꝓfes. z mo. l. fi. ac

p De ꝓpõitis. als ꝺ comitib' z t. sco. z al' de ꝓpositis. Rubrica.

q Repõitos. i. cõitib' tribu. sco. ac.

r Scolarũ. i. eoz. q̃ obediebãt ei i eo offõ.

s Epul'. c. n. q̃dã iqeta' cogitare de epul'. ut. ff. ꝓ so. cum societas.

t Adorãdi. i. salutãdi

u Inter quos. s. ꝓpositos z tribunos.

x Nũeranr. naz z hec ptinẽt ad offiñ ꝓdictoz ul' dic q alij preerant q̃ siles erãt ꝓdictis.

y Cõitiuã. i. cũ administratione ac.

z Meruerũt a ꝓncipe pp bonũ fuitiũ ut. j. ꝺ scletiarijs. l. i. z dic q ẽ mltiplex cõitiua. i. mlti grad' st cõitis.

a Et cãuz nõ. ꝺ cãu z ẽ dignitas ut nõ. s̃. ꝺ le. z cõst. l. digna.

b Depositio. iõst finito offõ cõitiue. ul' ꝓius tribuni z ꝓpositi. ac.

c Par põtifice. egypti par ẽ dignitas z fac. j de pala. l. ultima. ac.

d Honor̃. als q̃ honor̃ z als q̃dẽ q ẽ melio' honore q̃ a dignitatẽ sine ꝓpositura. i. administrare meruit. ac.

e Militia. s. prepositi. ul' tribuni. ac.

f De cõitibus rei mili.

g Quoniã i ꝓtẽplatione mẽitoz. nã ꝓ brã talia eliguntur.

b Ducto. i. ductis militib'. sic. ff. ꝺ v. si. l. i usu

i Cõsecuti. dic ut. s̃. ti. i. l. i. accur.

k Sbiugar̃. i. subicit. siue adhibet z dic dignitatẽ ꝓdictorũ cõitũ. i. ut his. s. comitibus locũ pre. s. illi q z ẽ. z est aliaz adornar̃ z tunc ꝓ stat. als nõiar̃.

l De cõitibus z archiatris. i. sũmis medicis ab archos q ẽ ꝓncips.

m Os peculiariter. i. spal'r itime ꝺ his confidendo.

n Militi. i. militib' cis datis a nobis. ut z. s̃. l. ꝓx. q̃ ultra mare. hic citra mar̃ dic missos.

o Per agẽdã. ut z. s̃. ut di. or. l. fi. i fi. z fac̃. j. ꝺ ꝓn. agẽ. i re. l. eos.

p Preter egyp. illi forte sunt maiores. accursius.

ticaz sanctionẽ diue memorie zenonis utuntur.

De ꝓpõitis z tbũis scolarũ.

Lmpr.

Repositos :ac tribunos scolarum quietudinis e pulis adhibentur z ad adorã di principis facultatez antiq tus meruere inter quos etiam comites z sacris stabulis :z cura palatii nũerantur si primi ordinis comitiuaz cum ꝓpositura meruerunt z casu ad altiora non peruenerunt ꝺposito sacramento inter eos qui comites egypti: uel põtice dio cesis fuerint quorum par dignitas est haberi precipimꝰ in aliisq honore comitiue regimen fuerint nacti absolutos militia inter eos qui ducef fuerint prouinciaruz numerari iubemus.

De comitibus rei militaris.

Lmpr.

Qui cõtemplatione meritoruz ducto intra prouintias trasmarinas strẽuissimo milite primi ordinis comitiua fuerint consecuti ea reverentia altissimarum dignitatum iuris subiugantur ut his locũ prestent qui pro consulatus insignibus adornatur.

De comitibus :z archiatris sacri palatii.

Dem.

Os q sub comitiue primi ordis dignitate peculiariter ad quamlibet prouinciam uel prouincias deferendas milite credito auctoritate nostri nominis destinanr̃ z eos qui uicem illustrum uirorum magistroz militũ susceperint peragendam ducibus qui preter egyptũ z ponticam i aliis ꝓuincias deferendas mittimus.

q De cõitibꝫ qui ꝑuicias regũt: ut tholosanus ꝛ est spectabil' ut i aut'. de appel. §. illud. ſz quidaꝫ illustres sunt ut. j. de errogatione mili. annone. l. prouincialium. accursius.

r a Rchiatros militantes. inermi militia. ut in rubrica.

s Ordinis. dic ut. s. de comi. ꝛ archi. l. i. accursius florentinus.

t Vicarios. q̃ c̃ q̃dã digni tas ut. s. ò. of. uica. l. i.

u Meruerit. nõ equa ri tres dignitates q̃ ua let ad id'q̃ dr̃ s. ò of. pre. pre. l. ÿ. in fi. ꝛ fac̃ . j. de ꝑx. sacro. lar. l. i ꝛ. s. õ consulibꝫ. l. i. ꝛ ò prepo. sa. cu. l. i. ꝛ ò ꝑmicer. l. fi. in fi. ac.

x Os cõites. bꝰ expõe ut de comi. ꝛ archi. l. i. ꝛ facit. j. de prin. a gen. in re. l. eos ꝛ. s. ò excu. mu. l. eos. ac.

y De ꝓfessoribꝫ q̃ in urbe constã. comiti. ut ut sunt cõites quia tex tus bene non aperit.

z g Rãmaticos q̃ gram matícã docent. ac.

a Sophistas. q̃ dialecticã

b hac regia constãtio politana. ꝛ nõ i regÿs urbib' tm̃ docent ut nõ de stu. li. ar. ur. i Rica.

c Statutos. quia debẽt esse duo q̃ leges pãdãt ut. s. de stu. lib. l. i. i fi.

d Uitã. ꝑ mores ut. s de ꝓfes. l. magros ubi ꝛ de facundia dicit.

e Periciam. ut recte sentiãt mẽtem legis ut insti in probe. §. cũq̃.

f Interpretandi. i. expo nendi ut. ff. si cer. pe. l. i

g Copiosus. ar. s. de testis. l. testamẽta. ac.

h Disserẽdi. i. i dicẽdo.

i Amplissio. s. sc̃atorũ l dic. ut dc̃a. l. magrorꝫ

k Ex uicaria. ſz uicari' eq̃parat cõiti ꝛ duci. q̃ c̃ comes et dux ut. s. ò co. ꝛ archi. l. i. ꝛ q̃a ip sa Rica ß dicit ꝛ nõ. q̃ nouẽ debẽt ad esse ut ß fit ut hoc dic ꝛ facit. s. ò excu. tu. l. si duas. §. i. ꝛ. l. sed reꝓbari. §. fi ꝛ de tes. mili. l. añpe. ꝛ de muril. l. fi quis. ꝛ ò professi. l. ÿ. ꝛ nõ q̃ sic dicit ò magro Joanne grãmatico ut ò accũsi o iurispito. Jẽ fac̃. j. ò proxi. sacro. scri. l. iÿ. ꝛ. ff. ò ꝑ. si. l. q̃bus.

l De scilentiarÿs. hi scilẽtiarii sĩ. xxx. decurio nes tres ut. j. l. iÿ. i fi. ꝛ dicũt cõsiliarÿ ut. ff. ò mio. l. ue. §. ex fco.

m a Ecuriões emersũ i. tinctũ q̃ est uolũ tate ꝑncipũ. nã ñ eligr icertũ tẽpus ut. ff. de excu. tu. l. iurisperitos. Militie inermis.

n Agentes. i. habeat dignitatẽ siue administrationẽ quã bẽt magr offi. cum administratõe q̃ est illustris cum. s. ò ma. offi. ponat inter illustres, licet pla. dixerit esse spectabilez. accursius.

o Taxari. i. numerari ꝛ nõ. q̃ agentes in rebus ꝛ comites domesticorum idem sunt. accursius.

p Adoranda. adoratur princeps. salutant' alÿ ad qõ. j. ti. i. l. i. ò ꝑx. sac'. scri. l. ÿ. ꝛ. l. v. ꝛ. s. de comi. ꝛ archi. l. i. ac

o u Musq̃ꝫ prestatõib'. dic q̃ sũt ꝓsonalia munera ut. ff. de mu. ꝛ ho. l. ultĩa. §. i. l ꝑ patrmonÿ. sic hic ꝛ'. s. mu. patri. l. iiij. nã ꝛ hic dic̃ ꝓstati eib' ꝛ fac̃. j. ò ꝑx. sacro. scri. l. iiij. ꝛ. j. l. pro xi. ac.

d Ecuriõibus pragmatica. i. si generale sta tutũ fieret i cõ trariũ nõ uid̃n t ísti cõprehẽdi ar. ff. de sena. cassius. ul' dic e tiaz speciali re scripto in' ꝓtra riuz ut genera liter dicã ꝛ fac̃ . s. de digni. l. iij. cũ ꝓcor.

f Nec ãgarias genera sõdido ꝝ munerꝫ. q̃ ex pone ut. s. de excu. mu. l. ma ximaꝫ ꝛ ò. e. ꝛ cle. l. ij. ꝛ' de sacro sanc. ec. l. neminẽ. ꝛ. s. ò ꝓpo. sa. cu. l ÿ. accursius.

t Supindicti. genus mũeris. ut. s. de supin dicto. l. i. ac.

u Uendicamꝫ. i. liberamus.

x Ad cõitatuz. s. nĩm.

y Pret. i. cẽt si nõ mittam' ꝑ eis. ut. s. de di gni. l. ti. ꝛ de proxi. sac' scri. l. ij. ac.

z Officijs. i. of ficialibus. ac.

a Acceperit. i. deposuerit offi cium. ac.

b Illustres. nõ senatores esse il lustres. ut. ꝛ. ff. de sena. l. si. ac

c Functionẽ. i. muneris exhibi bitione. ac.

d Solã. nã sc̃a tor q̃s esse põt tñ honores nõ peteꝛ ut. ff. de inẽdic. ꝛ rele. l. relegatoꝝ. §. solet. i. dignitatẽ habet sine administratione.

e Ea. priutlegia supradicta. accursius.

De cõitibus q̃ ꝓuicias regũt

Idem.

a Rchiatros intra palatiũ militantes si comitiue primi ordinis nobilitarit gradꝫ inter uicarios taxari precipimus siue iaz pridem deposuerint ita ut inter uicarios ꝛ duces qui administrauerint ꝛ hos qui comitiuã ꝑmi ordinis meruerint nihil intersit nisi tps quo quis administrauerit. uel comitiue adeptus est insignia.

Idem.

Os qui administratione ciuili ac prouicie gubernaculis sub iurisditionis licentia comites quoq̃ ꝑmi ordinis eẽ meruerit uicarie dignitatis ꝓ depositam administrationem priuilegiis frui oportet.

De professoribus qui in urbe constãtinopol' docentes ex lege comitiuã habeꝛ meruerit.

Grãmaticos tã grecos q̃ latinos sophistas ꝛ iurisperitos in hac regia urbe professionem suam exercentes ꝛ inter statutos connumeratos si laudabilez in se pro his moribus uitam esse mõstrauerit si docendi peritiam facundiamq̃ dicendi interpretãdiq̃ sub tilitatem copiaz discernendi se habere patefecerint ꝛ cetu ãplissimo iudicate digni fuerit estimati cũ ad xx. annos obseruatione iugi ac sedulo docẽdi labore peruenerint placuit honorari ꝛ his qui st ex uicaria dignitate cõnumerari.

De scilẽtiarÿs ꝛ decuriõib'.

Impr.

Decurionesm nostri palatii post emersuz fideliter obsequium postq̃ deposita sacra militie electionis habeant: siue ex magistro officioꝝ uelut agẽtes dignitatez consequi a nr̃a maiestate maluerint: siue inter uiros illustres comites domesticorũ ꝝz inter agentes taxari ut taz in adoranda nr̃a seren̄itate q̃ in salutandis administratoribus uel reliq̃s predicti honoris priuilegiis necnon i nr̃o consistorio his honor oifaria obseruetur

Idem.

Musq̃sq̃ decurio: uel scilẽtiari a tyronũ equoꝝq̃ prestatione habeatur imunꝫ: nulla collationẽ que plerunq̃ poscitur soluat nihil his ulla potestas iniũgat aut necessitas imponatur.

Impr.

Decurionibꝫ ꝛ scilentiari is etiã si ad superiorẽ gradu succesſu melioꝛ trãscẽdũt omnia ꝓuilegia que iam dudũ diuorũ principũ iudicio meruerunt legis istius pceptiõe nouerint esse firmata nõ preiudicatiua quacũq̃ gñalitate pragmatica nec ãgarias siue p ãgarias siũ parauẽdos ulla ei' ãplisime preceptionis imponat auctoritas sordidis quoq̃ muneribꝫ ex coctione calcis ꝛ superindicti grauamine eos liberamus. domus quoq̃ eoruz non tantum in hac sacratissima urbe sed in qualibet alia positas ciuitate imunes ab omni hospitum cuiuslibet dignitatis inq̃etudine uendicamꝫ permissa eis ueniendi ad comitatuz licẽtia ꝑter reuocatorie securitatem mulcta. x. librarũ auri: iudicibus prouinciaꝝ eorũq̃ officiis infligenda si statuta nõis nostri crediderint esse ccontemnenda his addimus. ut cuz ad optatam quietez acceperit: ut inter uiros illustres senatores ceperint numerari honore curie sine aliqua functiõe letẽtur imunitatis q̃ gaudio plena dignitatis letitia potiantur ut. dignitatez sola habeant ex senatu sub hac indulta diffinitione ut. xxx. tãtũmodo numero ꝑ ulegia cõsequantur. ò curiões

f Excubias. i. officiū suuz quod cum uigilijs sit. accur.

g NE aduersa q̄libet scole deuo. z cuz. i. societatis. z facit ff. de fabri. eos. ò prox. sacro. scri. l. i sacris. z. j. ò curio. l. ij. z. j. de puile. scol. i. i. z. j. de agen. in re. l. ex eo z j. de pal. ut. l. utros. z. s. de iurisd. o. iudi. l. fi. z. s. de pfes. z. me. l. fi. ac.

b IUbem' clarissimorum .i. clarissimarz psonarū. sūt ei spectabiles. ut s. de inof. tes. l oi mō. §. fi. z. l. fi. z. j. de castren. pecu. l. i.

i Eius cām. i. militie ut a socijs ut. ff. de castren. pecu. l. castrēse. z. l. si fō te ac.

k Posslideř. sic aduocati. ut. s ò aduo. diuer. iud. l. uij. z assessores. ut. s. de assessoribus. l. uelut.

l Fructum. ad hoc. s. de bōis que libe. l. cum oportet. §. i. et. ff. de collati. bo. l. i. § nec castrense. z. s. de iof. tes. l. omio mō. §. fi. z l. fi. z. j. de castrē. pe. l. i. ac.

m Ratōe. qua mouēt ad pdca

n Militiaz. i. ipam. ul qò in pcipit. uel eius extimatōz. Jtē sufragiū. i. pcium p ea emēda z est datū a se filio. ul a prē ul ab alio non confertur. ac.

o Lōputari. ut predictis pmis legibus. secus in alijs dignitatibus. ut dicta l. omi mō. z ò colla. illud.

p Compellař. ut. s. de excu. tu. l. fi. et si iaz erat incobata tutela. ut. ff. de mino. uerū. §. ex facto. z. ff. de excu. tu. l. iurisperitos.

q Uolētes. uolentes ergo possunt als regulariter inuitus qs cogitur ad magistratū. ut. ff. de mu. z bono. l. si quis magistratus. Jtē nō priuilegium transire ad filios in aliquo sic. j. de proxi. sacro. scri. l. sacris. accursius. florentinus.

quoq; tres: sed eos tunc demū perpotiri decernimus si beneficijs suprascriptis cū per cōtinuos xiii. annos inculpatas excubias peregerint. ¶ Mpr. ze.

D E ad diuersa tracti uiri deuotissimi scilentiarii iudicia sacris abstrahi uideatur obsequijs iubemq; eos qui quēlibet deuotissimoz scalentiariorum scole: uel eius uxorez ciuiliter uel etiaz criminaliter pulsare maluerint minime euz ex cuiuslibet alterius iudicio nisi ex iudicio tantūmodo uiri excelentissimi magri officiorū cōueniri. ¶ Mpr.

i IUbemus claríssimorum scalentiarioruz predēcos militia z si genitorū suoruz in potestate sunt constituti quecūq; solatiorum seu emolumēto ruz: uel donationū: seu heredi tatum noie seu per militiam l quanlibet eius cāz his acquisita sunt ul fuerint iure castrense sis peculii possideř nec ea posse uel parentes superstites sibi met uendicare: uel auferre: uel etiam post eorum obitum frēs uel eorum alios heredes quasi ad defunctorū dñium pertinētia in diuisionē deducere. nec enim oportet labores eoz alijs fructum : uel lucrū afferre hac nanq; ratione simul z cōtemplatione nec ipsā militiā uel suffragiuz qòcunq; pro ea uel ab eisdem uiris deuotissimis scilentiarijs uel apparentibus eoruz: ul quolibz alio datū est uel fuerit ab his patimur i successionem defunctoruz parentum conferri seu nomine collationis in medium easdez offerri pecunias ul is imputari ad hec de tutelis z curatiōib' cos excusari sanctim' nl alia rep administrationem subire compellātur qui propter nra ministeria nec suis curaz seu prouisionē diligenter deferre possunt. insuper libros eorū qui

r Obseruandis. sic. s. de excu. mu. l. eam. z. j. de agen. in re. l. fi. z. j. de prepo. sacri. cu. l. ij. accursius.

s De domesticis. domestici. i. scilentiarij secundū quosdā qò nō placet ut s. ti. pr. l. i. ul dōestici. i. serui z liberti z filij es ut. s. de his qui ad ec. confu. l. fi. §. sane. q nō placz ut. s. ti. i. l. i. qa ingenui seruiūt principi. ut s. ò ppo. sacu. l. iubem'. §. h' nō solū. tu dic dōestic'. ut accipiē. s. ò assess. l. dōestic. ut. l i tēplarij z qdā fres ad papā. sz h layci milites z fortes ut. j. l fi. ptector uēo q stat armatus corā principe. unde obius z bellisarius fuerunt domestici z ptectores iustinani z tā primi q̄ scōi erāt plres z hēbāt propōitos q̄ p micerij dicūt. ut. j. l. ij.

t Domestici. expone. ut in .Rica.

u Osculādi. dādo pacē cū uicario prefecti. non dicit cuz prefecto. sz papā osculamur i pede.

x Sacrilegij. facit. s. ut digni. or. fuc. l. i. cū cor. accursius.

y Honorificētia. maxime supradicta. accur

z Extimari. quē princeps honorat ab oibus ē honorādo ut. j. ti. i. l. i. z s. de crimi. sacri. l. ij. z de aduo. diuer. iu. l. restituēdus in fi. z. ff. de re iu. quidā z. s. ti. i. l. i. z. ff. de albo. scri. l. i. z facit. j. ti. ij. l. ij. z. s de of. div'. iu. l. fi. ac.

a P Riminicrip scole. i. societatis.

b Tribunatū. i. principatū ut. z. s. ò primicerij. l. preclarū in prin.

c Ducatū. i. primiciatū z c z habeas meruit i singulari als trāsit de singulari ad p'rem.

d Subsequūt. ordīe ei erāt positi. z sic usq; ad x. post primiciū sit clarissimi dū tñ int eos sit ordo tēporis put fuerint in eo officio electi. ut dicit in fi. et sm ordinez seruentur ea q̄ dixi. ut s. ò pfec. pre. l. ut in fi. z dic decursis ul currētibus. nec enī erat finitū licet quidā ptra. Jtē alijs ultra. x. nō dař p ulegiū p. l. istam. ac.

e Jq; nouissimus. ultimi ad ea q̄ s. ò prefec. p. l. ij. in fine.

f Uagabūdq;. nō uagabūdū pdere priuilegiuz sic. s. de. e. z cle. l. gña liter. alia fōma fuař. s de primice. l. ij. z j. de comeatu. l. quicunq; z. l. fi. Aberrantes. s. esse quod sequitur.

g Numerare. idest inueniri ut numerentur. ut facit potestas ò his qui debent habere equos pro commūi z de illis de consilio.

dignitate uirorum spectabiliū comitū seu tribunorū decorati sunt: uel fuerit nullatenq; nolētes administrationē ptare su scipere: seu peragere oibus vz antelatis pulegijs in persona non tñ in presenti militantiū: sed etiā postea eidem consorti o inserendorū tā tēpore militi q̄ pq; eā òpositā obseruādis'.

De domesticis z ptectoribus.

¶ Mpr.

D Omestici ac protectores osculandi cū salutauerit uicarios tui culminis habeant potestatez. pena eni sacrilegii similis erit si is honorificētia nō deferatur qui contigeř nrā purpurā digni sunt estimati.

¶ Dem.

P Riminicerius quidē domesticorū z protectorū utriusq; scole post acceptum tribunatū iter eos spectabili dignitate potiatur q̄ ducatū gereř meruerint alii uero q̄decursis stipendijs ab eodem decez usz nūo subsequunt cōsulari idē clarissimatus dignitate pfruanř cū ipsa loci. x. pmoz accessiōe.

¶ Dez.

S Jquis domestico nl la negocii publici abstrahē te solicitudie: nec ei per comeatum solenniter ut abesset facultate concessa bienniuz obsequijs serenitatis nostre defuerit is retrorsuz in ordinē tractus inferiorem. v. sequentib' postponatur. Si uero triennium eius absentia continuasse monstreř usq; ad. x. locū proculdubio r gradetur. quod si quadriēnio eatenq; abfuerit nouissimq; colocetur. quinquēnio autē si fuerit deuagatus ipso iza cinglo spoliādus est. indignū quippe est desides a proprijs taz diu munijs aberrātes quos esse cōuenit assidnos numerari.

¶ Mpr.

i Lege pragmatica. uictura. idest duratura.
k Presentalium. qa presentes stare debent in curia. ut. s. l. px.
l Equitū scola. i. in societate dōesticorū q̄ sūt milites. accursius
m Secūdum. abitias fm z est planū. alij hēnt sincerij z dicunt esse idem q̄ primicerij. alij socerij. i. alij si locū primicerij z semper sub. etiam. nā mlto magis i primicerio. ul' dic semp poni p primicerio. ut j dic primicēiat⁹. ul' r̄spectu principis q̄ est p̄m⁹ ut. ff. de of. pcon. z le. si in aliquā. in fine. sed z primus erat respectu sequentium z sic dicit. ut. j. p̄miceriat⁹. ac.
n Mōstratur. ad ānuz erat electus nō ergo tā tum illius anni hērs bē at salariū ō quo cōstat ut. j. ti. ij. l. ij. §. si qs. z j. de aduo. di. iu. l. post duos. §. fi. z. j. ō p̄mi pillo. l. ij. ō. j. de agē. in re. l. ij. sed etiam al terius ānⁱ q̄ ē miz qa z sic heres hēat plus q̄ ōfuct⁹. sic. ff. ō magra. z. l. non silr. et ō peti. here. l. nec ullā. §. ulti.
o Anni. s. tempore.
p Prolixe. i. lōge ultra q̄ uixerit. alī. silis. q̄ ad eū annū. sed dissimilis q̄ ad sequētez nisi dicaf z ipz hre salaria duoz ānoz p uno. accur.
q De ppositis laborū quidā habent laboz i tēxtu z Rica nec dicūt cui labori ut pposīti. alij labaz a labijs tōte corrigebāt eos qui male loquebant ō p̄ncipe uel dicit hic laborum signū bellicū ex auro. z lapidibus preciosis. qō fecit fieri Cōstantin⁹ p̄ ciosius inter alia signa bellica fm. b. z fm hoc ponit p gto ptri. ut. s. deum p deoruz z aduicariuz p aduicarioz. ut. j. ti. px. l. fi. z deriuatur a labor'q̄ g⁹ talibus signis faciendis p põebat dicebat propositus laborum. ac.
r Qui ppositi promouēt. i. tacti sunt. ac
s Deant. ēt finito offō ar. j. ti. i. l. ij. accur.
t Immūitatē pdālium munerū nō primōialiū ut. ff. de excu. mu. l. in ductis. accuesius.
u De primis sac⁹. scri. Rica. quidaz hñt ppositis alij primis. q̄ idē est sic dicti. qa magis se principi proximant q̄ alij qui sub eis sūt qui sunt plures ut. j. e. l. hac parte. z nō. q̄ tria sunt scrinia seu camere de q̄bus dicit. j. e. l epkaruz que principi uel ab eo mittebantur. ut fit bononie. Jtē libellorum cōuentionaliū z cognitionū ut. j. e. l. ulti. Jtē dispōnum. ut est registrum ut. j. de agen. in re. l. ij. in fine. accursius.
x Proximos. expone ut in Rica. z dic. fm placē. hi sunt. quibus archaria principis merito cōmittuntur ut. j. e. l. primos ē enim dignitas que dr proxiatus ut. j. e. si quis. Jtez z alij qui dicantur mello proximi. ut. j. eo. peculary. accursius.
y Uicarioz. q̄ dic ut. s. de comi. z archa. l. i. accursius.
z Inter cos. uicarios. accursius florentinus.

Lege, pragmatica sīn⁹ fine uictura prefiniēdūac constituendū credim⁹ ut si quis uiroruz fortium presentalium domesticoruz i equitum scola scōi p̄micerii locum adeptus diem interea supmum clauserit heredes eius non relinqui tm̄ tēporis q̄ eidem gradui super esse mōstrat uerum etiā seqñtis ānⁱ hic primiceriatus solatiis ac emolumētis fruantur omnibus ut qō ad questuz z cō pendiū militieq̄ fructum prolixe pertinet similis habeatur ac si superstes permanserit ad finem usq̄ supremum.

De prepositis labarum.

Ipr.

Qui prepositi labarum nostro iudicio promouētur clarissimi sint inter electos ita ut ex consularibus hēant nam z ītmunitate digni sunt qō nr̄i lateris cōitatꝫ illustrat.

De proximis sacrorum scrinioz ceterisq̄ qui in sacris scruitiis militant.

Ipr.

Proximos mēorie cp̄la ruz ac libellorum atq̄ dispositionū ita uicarioz bonore cumulam⁹ ut inter eos merito dignitatis habebant q̄ profectis diocesis sibi creditis tēperarēt ex eo tēpoꝛ ex quo splendor indemti proximat⁹ ostendat in sequētib⁹ proponēdi qui uicarios postea administrauerint z nullam iniuriā descriptionis perhōrescant.

Ipr.

In sacris scriniis nostris militātesi puicis ordiarii: uel spectabiles iudices a salutatione non arceantur z inuiti etiam in consensuz accipiant. Sciturus uel principe: uel cornicularioⁿ: uel capitib⁹ officii trinas libras auri ex suis facultatibus eruendas si consistoriuz nr̄z sepe ingredientib⁹ sectari iudicum nō patuerit ingressus: ā si reuerentia ñ fuerit in salutatione ōlata aut sedē di cū iudice. societas denegata.

Ipr.

In scriniis palatii militātes. idest memorie ep̄laruū libellorumq̄ ac dispositionū post. xx. annos transacte militie si discedendum sibi esse ōcr uerint consulari honore functi inter electos habeātur. hūc quoq̄ honorem dignitatis teneant qui ex consularibus deferri consueuerit nec eos quis quam iniungendo aliquid uel iubēdo possit ab imptito otio seperare.

Ipr.

Jubemus ut primū omnium sit eorum qui in sacris scriniis nostris iōst mēōie z scolarum libelloruz z dispositionuz referuntur secur possessio ab omnib⁹ sordidis muneribus excusata superindēz non timeant aut uenalitiū nō petātur solūq̄ canonice indictionis p̄stent tributuz labor dignitatis conquisita: extraordinarium munꝰ ignorant nec ullaz prorsus temonis patiātur iniuriaz equoruz tyronū q̄ p̄stationē nullus agnoscat qui uel adhuc i scriniis militāt uel honorez proximi z comitiuaz primi dispositionuz longi temporis sudore quesiuissēt z hec quidem patrimoniis censuimus deferenda. Quod aūt omnibus cōstat deferri adiectu alterius dignitatis perire ñ patimur ut etiaz si p̄speriorisfortūe iudicio ad honores or namēta processerint uetera tī eis scriniis labore priuilegia q̄ sita seruētur. Ipr

a Merito. nomen est. ac.
b Dignitatis. i. ppter meritū.
c Qui. uicary
d Diōceses. i. ē ras. uel prouincias creditas. i cōmissas ab his quorū sūt uicariij. accur.
e Tempauerit idest admīstra uerint. accursi⁹
f Ex quo. scili cet tēpore. ac.
g Indempti. al' adempti. accur
h In sequētib⁹. idest finito offō quod fit post ānuz ut. j. l. pro biennio. uicary administrātes p ferūt his uacātib⁹ ut. z. §. ut digni. or. ser. l. i. §. fz admīstratores.
i Perhōrescāt ut. j. l. iij. ac.
k In sacris in puicijs. fz forte princeps qñz z illucibat z nō q̄ ex alijs ōdinarijs eligebatur ppositus ut si epus fieret ibi auditor cō tradictoriorū.
l Salutatione. qa principez z aliol salutant. ut z. §. ō scile. l. i. z de domesticis. l. i. ac.
m Jnuiti cōsensum. i. consiliū iudicū. z sic nō q̄ quis inuit⁹ tenetur consuleř sicut et iudicare ut. §. de aduo. diuer. iu. fā ctimus. nō aūt recipere cōpromissum. ut ibi.
n Al corniculario. i. a paritor pfec. pretorio.
o Capitib⁹. i. primatibus.
p Delata. sic. j e. l. peculiaria. z. §. de offi. diuer. iu. l. ulti. ac.
q In scrinijs post. xx. de alijs iferioribus dicit nō de proposito. qui nō nisi per annū. ut. j. eo. pro biēnio. z facit. j. de profes. qui in urbe. l. i. ac
r Electos. i bonore consulis qui dicūtur honorarij. ut. §. ut digni. or. z nō q̄ iste honor ē ad bonos z illi hūc teneāt

Ex cenſitariis. una ꝓs ⁊ facit. ſ. de de meſticis. l. i. Et de ſcilent. l. i. ⁊. ſ. ti. i. l. i. ⁊ de prepo. ſacri. cu. l. ij. ⁊. j. co. ſacris in fine. ⁊. l. proximos.

l Nec cos. ut ⁊. j. l. proxima.

Ubꝛ ſordidis. q̃ ſi ſordida. dic ut. ſ. ò excu. mu. l: ma

ximaruꝫ.

t Uenalitiuꝫ. munuſ ſordidũ puta quilibꝫ uẽ dat corbem uini ꝓ ubertate.

u Canonice. i mo uiòtur nec dic. ut. ſ. ò magiſtris ſcri. l. i. ſo. illa fm iſtaꝫ ⁊ facit. j. de pa la. ſacra. lar. l. i. ⁊. l. palatios ⁊. ſ. de ſacro ſã. ec. l. placet.

x Tymonũ. i. plauſtrorum a temone. acc. r.

y Equorũ. dic ut. ſ. ò ſcilenti aꝛys. l. ij. ⁊. j. c. i ſacris. ⁊ ſ. de ſcilen. l. iij.

3 Omnibuſ. ſ. predictiſ militãtibus. in ſacris ſcriniꝭs. ac.

a Honoris. alteriꝰ dignitatis

b Seruet. ſacit ſ. de ſcilen. l. i ⁊ ò digni. l. iij. ⁊ de excu. mu. l. cos. ⁊. j de pala. ſacra. largi. l. ult. ⁊ ſ. de ꝓmiceris. l. i.

c Peculiari. i. ſpeciali. ſic ſ. ò tũ. ri pri. l uniuerſi. ac.

d Memorie. i. diſpoſitionũ. ⁊ militãtes ſub.

e Melloꝓximi. una dictio ⁊ ſunt nomina graduũ militãtiuꝫ i ſacriſ ſcriniꝭs q̃ gradus multi ſunt ut. j unicuiq;. ac.

f Contributaꝫ facit. ſ. e. l. ij. i fine cũ cõcor.

g Bro biẽnio ageꝛ. i. ad miniſtrare. ſic j. de pala. ſalar. palatinus. ut. j. de ſuſcep. l. neminem. Et ò ꝓſulib'. l. pe.

b Memorie. ſubaudi diſpoſitionum. accur'.

i Proximorum. nũc dicit de ceteris inferioribꝫ militantibus qui maiori tempore ſtabãt. ut. j. e. l. proximos. ⁊. ſ. e. l. in ſcriniꝭs. accurſius. florentinus.

k Uicuiq;. proximorũ. ac. Sui loci. ſtatuti.

l Ordinẽ. ſ. eni ꝓres ordines. ut. j. hac. l. inter oẽs tñ

Pecularꝭ ꝓceptionis nre fauore preſtam⁹: ut i ſcriniis mẽorie' epiſtolaꝝ libꝫlloꝝ q; ab exceptoribus uſq; ad melo proximos' dignitatem clariſſimorũ honoremq; percipiant ⁊ ſicut reliqui qui in hiſdẽ ſcriniiſ militant liberuꝫ cuꝫ ordinarus iudicibus ingreſſuꝫ ſecretarium conceſſumq; habeꝛ legibus meruerũt hi quoq; in quoſ hanc ſtipendiorum meritis clariſſimatus conferim⁹ dignitatẽ cum ſpectabilibus etiã habere ſeſe reuerentiam recognoſcant ut cum ſedendi ingꝛ diẽdiue ſecretariũ ſciant a nobiſ licentia ꝓtributa'.

Dez. Ro biennio' annum ſoluꝫ agere ò̃iceps decernim⁹ eoſ qui in tribus ſcriniis mẽorie' epiſtolarum libellorũq; ordie ac merito ſtipendiorũ, ad graduꝫ peruenerint proximoꝝ'.

Mpr. Uicuiq;' qui i ſacris ſcriniis militãt ſui loci mẽita ſeruari oportere conſtituimuſ ⁊ uniuerſos qui ultra numerũ ſtatutorum in iſdẽ ſcriniis militant ſui gradus reſpectu per ordinem' quẽ ſortiti ſunt i deficientium ſtatutorum locum ut tameꝫ ultimis ſocientur ſubire decernim⁹. ſ. ut nemini" pẽit' liceat cũ ſit poſterior tp̃r in locum precedentis abire niſi forte adeo qui tẽpore uincit' laboꝝ cõparatione ſuperat⁹" xv. primatum eiuſdem ſcrinii teſtimonio cũ ſacꝛi ꝛligiõe ſubnixus precedentibus dignior iudicetur. hanc q; obſeruatioꝫ extra° filios proximorũ uolum⁹ cuſtodiri ⁊ unicuiq; proximorum de ſuis filiis qui tẽporis dũtaxat ſuffragio nititur licet parum' obſeruaſſe militaꝫ cognoſcatur in ſequẽtibuſ' tempore quo laborum meritiſ muniuntur anteferri poſſe de

certim⁹ illuꝫ' tãtũ qui locuꝫ ſtatuti meretur. proximos qui dem ducentos quinquagita ſolidos. mello proximos' uero: l' adiutorios pro conſuetudine un⁹ cuiuſq; ſcrinii. xx. aut xv. ſolidos offerre precipimus. q; ſi quis' qui de ſupernumerariis in ſtatuti locum ſubire debuerat nec pecuniaꝫ offerrat ſtatuti etiam gradus recuſare uoluerit ſequenti tam offerende quantitatis ꝓdicte q; ſubrogã di licentia permittitur ita uiò licꝫ ſi ſcõuſ uel etiam tercius: l' ulterius cuiuſlibet numeri i eadem excuſationis uoluntatem duraꝛerit accedẽti ſemper eadem copia qñ precedens excuſauerit tribuatur. hoſ autẽ qui ad ſtatutorum ordineꝫ progꝛdi noluerint nec de ſuo gradu uolum⁹ ſmoueri ⁊ cuꝫ uacaueꝛit ſtatuti locꝫ cõdictionẽ quã antea repudiauerãt ideſt offerrende pecunie ⁊ adipiſcẽdi ſtatuti locum habere precipimuſ facultatem.

Dem. Roximos ſacroruꝫ ſcriniorũ quos fides: ac diurne obſeruatiõis iduſtria lita taq; militia ꝓmitteꝛ' qui ẽt diſpoſitionum queꝫ probitas ac ſtrenuitas merito commendat completo tempore ſue militie comitiue ſacri noſtri cõſiſtorii cingulo in diem uite potiri manentibus uidelicet iam duduꝫ preſtitis ⁊ ſaluis' priuilegiis ꝓximis decernimuſ. quibuſ eniꝫ pietatis noſtꝛ archana merito cõmittuntur his pictas nꝛa uitaꝫ cingulo ſupradicte comitiue ornandaꝫ decreuit decorã damq;.

Mpr. In ſacris' noſtris ſcriniis militantes per comeatuꝫ non continuatim preſtitũ añ conuentionem prefecti intra i dultuꝫ' temporis ſpatiuꝫ erũt cum ſuis cõiugibus ⁊ liberis a

m Nemi. q̃ eſt ultra numerũ ñ ꝓcedet conſocios. Item nec ꝓcedet ſtatutos. ut dixi.

n Superatus. nõ non ſufficit diu ſtuduiſſe. ſ; bñ nec ꝛo ſolimuſ fuiſſe. ⁊ ẽ. ⁊ nõ. xv. teſtib' hoc ꝓbari q; ultim⁹ uel poſterior ſit melior. ꝓ q̃ ſupra ordinẽ uult admitti regulꝛ ſufficiũt duo ad qõ dic ut. ff. de teſtibus. l. ubi. accur.

o Ex filios. hec ẽ exceptio exceptionis. nã lꝫ poſterior melior admittaꝫ uerum eſt niſi priorat fili⁹ un' ò ſtatutis ⁊ ſic nõ ꝓuiꝫ ꝓſ filio ꝓdeſſe ſic ſ. ò aduo. diuer. iu. petitõeꝫ. §. filiꝫ ⁊ ò aduo. di. iu. l. ubẽ ⁊. §. filioſ. ⁊. l. petitõeſ §. ⁊ filios. ac

p Paꝝ obſuaſſe. ⁊ ꝓb⁹ ꝓfiẽ ⁊ ſic qui paruꝫ ſtudet parũ proficit. ac

q Inſequentibus. una dictio. accurſius.

r Illũ extremũ ſtatutũ hacten⁹ ꝓſtitutum.

ſ Proxi°. h ẽ ꝑm⁹ õdo. ſ. ꝓximello ꝓximus ſus adiutor. ſcius l' ꝓſi. nã diu'ſi ſũt gradus militãtiũ ut i pri. huiꝰ. l ⁊ facit i auẽ. ò ſciſ. e. §. ꝓ ꝓſuetudie ⁊ i auẽ. ſcriptũ. exẽplar. ſed hodie b⁹ daẽ aliꝭ ut. j. e. ſi qſ

t Qò ſi qs. ſ ò his q̃ ſẽ ultra ſtatutũ nũeꝝ. ⁊ facẽ. ſ. de ꝓdi. iſer. l. ve. ar. contra. ff. qs ordo i bo poſ. l. iij. Jẽ. facit i òcẽ. b ij. q. i. eos ſacerdotes. Jẽ. ar. ꝓtra. ff. ò nũerariꝭ. l. nlli. Jẽ facẽ j. de pala. li. vi. ⁊ de agen. i re. l. i. ⁊. ſ. ò potiõ ad mũera. l. i. ⁊ ò ꝓſuli. l. i. ⁊. j. ò errog. mili. an. l. iubemus.

u Roxios. lr̃ata militia militãt ẽt. nã ꝓoni cãꝝ. ⁊ ẽ. ut. ſ. ò aduo. di. iu. l. aduocati.

x Lõitẽ. h comeſ erat ꝓxius ſcriniꝭ diſpõnũ nã ꝓxiuſ erat ⁊ comeſ

y Saluis. ſic. ſ. l. iij. ⁊. l. iubemus. in fi. ⁊ ſ ti. i. l. ij. ⁊. j. ò priu. e.

q. i ſa. pa. milꝭ. l. i. ⁊. ij. ⁊. ſ. ò prepo. ſa. cu. l. ij. ⁊ de ſcilenti. l. iii.

z In ſacris militans. in ſacris ſi bita licentia ad tempus non continua. i. perpetua iteri ꝓueniaẽ corã cõi iudice ſz poſt ꝓfectionẽ ante reuerſiõz excuſaẽ ſz ſuus iudex ẽ. j. e. i ſacris. Jẽ ⁊ ã mũerib'

a Ante conuentionẽ. i. ante q̃ citetur.

b Indultum. ideſt ante comeatum. ff. de iudi. l. ij. §. in omnibus. ⁊

facit.ſ.de comi.conſiſto.l.ij.z de ſcilen.l.ne aduerſa.accurſius.

c Poſt .non ſolum ea durante.accurſius

d Excuſatio.dictoruz muncrum.z facit.ſ.de prepo.ſa.cu.l.ij.ac.

e Metatoruz.de hoc habes.j.de metatis.accurſius

f Hic parte.i.iter militantes in ſacris ſcriniis principis.nã ſecus in militãtibus i ſcriniſ inferiorum ubi pautio res adſunt ut.j.e.l.cõ perimus.accurſius.

g Antiquarioſ.fõte ſe nes.accurſius.

h Duplici.nõ duo offi cia non debere haberi ſic.ſ.de aſſeſ.l.fi.z.ff. de offi.aſſer.l.penul.z ad municip.l.libertus. §.pſcripº z in auẽ.ut iu di.ſine quoquo.ſuffra. §.illud z.j.de agen.in re.l.pe.§.illi.z q̃ mili. poſ.cos.ac.

i Sẽmis.faciẽdo ſe ſcri bi i diũerſis officijs. ac

k Occupenẽ. alʒ aucu penẽ.i.non deberẽt au cupari plura cõmoda qõ eſſʒ per ꝟ qõ habẽt plura officia illi qui ſũt colla.ſe in unũ.ſ.off.z nihl̃ i fliqꝫ z ẽ.i.ille q̃ debʒ tm̃ uni intendere nõ q̃rat plra alʒ eſt oc cupentur a ſe.ſ.in diuẽ ſo officio collatuz z ẽ z eſt idem ſenſus.

l Si quis ſubrogatus ſ qõ dic ut nõ.ſ.e.l. unicuiq; circa prin.ac.

m Cõſequũẽ.q; ergo o liz per.l.ſ.e.unicuiq;.§ illud dabaẽ diuerſiſ gra dibus.hic hodie daẽ cẽ tis pſonis ut ꝟ.ul̃ dic q; illa fm hãc loquebaẽ z nõ pro ſolatio ſic inſti. ad tertull̃.§.i.Item nõ acq̃rẽdo ſic ſ.õ pigno. l.ulẽ.z auẽ.ibi poſita.

n Contra ceteros.ſ. fi lios non heredes.z nõ ordinem hũc ſeruari ſi cut dicim?.ff.õ le.ij.cũ pater.§.a te.uel dic ceteros.ſ.ẽt cũctos ali os creditores q̃uis tp̃r priores ut.ff.õ pigno. l.ulẽ.z qui po in pi.l. diuerſi.ſed hodie ita õ muz ſi ad hoc eſt mutu ata.alʒ nõ preferẽ alij ſ. ut in auẽ.de equa.do. §.quia uõ z õ exhi.§ optimũ.accurſius.

o Maxie eum.accipe ſinẽ nõ dubitaẽ uiros z ẽ.ſi ergo datur hr̃dibꝫ ſalariũ g̃ z hoc lucrũ ad qõ.ſ.de domeſticis l.fi.z.j.ti.i.l.ij.z de primipillo.l.i.z ſ.de i off.teſ.l.oĩmodo.z de aduo.diuer.iu.poſt duos.§.i.z in auẽ.de exhi.§.optimũ z de uaẽ. extraor.co.l.i.§.pe.z.j.de erro.mil.an.per hanc.Itẽ nõ q; aliq̃ habent filij non ut heredes patris.ſed ut liberi ſic.ſ.de lati.li. tol. .§.ſed z ſi ſub condicẽ.accurſius.

p In ſacris ſcriniis .ſ.principis q̃ ſẽ tria .ut in ꝟica.nõ.

q Parẽtes.trãſit ad ſuplores puiʒ ſic.j.ti.i.z.l.fi.z.j. õ caſtrẽ.l.fi.§.hoc aũt.ſʒ ꝓtra.ff.õ ſena.l.i.in fi.ſo.ut ibi.

r Tue celſitudinis magro officiorũ loquitur.ut.ff.õ ſcilẽ. l.pe.z dic.ſñia citatoria ſic.ſ.de epiſco.z cle.l.cũ clericis. z de arbi. qua lem.z dic ſtatu tis ut.ſ.e .l. u nicuiq; .

s Seruos i his ſpeciale ut in ꝑ uis principis . ut. ſ.ubi cauſe fiſ.l.fi.

t Cõmittẽdos dictos militan tes z corũ fãi liam.z boc in urbe.ſʒ in pro uincia iurabũt ut ſubicit .

u Et ſi.i.q̃uis alʒ contra.ff.q̃ ſatiſda.co.l.ſci endum z de hº loquiẽ inſti. de ſatiſda.§.ſʒ bo die z facũtj.õ pri. agen.i re. l.fi.z de puiʒ. ſcola.l.fi .

x Fidi.ſ.cautõe iudicio ſiſti .

y Eius.memo rialis in proui cia z cõuenian tur ibi coraz õ le.a magro of ficioꝝ.ſ pſide prouincie ar i. ſ.de epi.z cle. l. oñes qui pº z ſo ꝟº.z.j.§ dimidiã. z facẽ j.õ dignita.l. quoẽ.z.j.de a gen.in re.l. ſi.

z Quãtitatẽ. repete iubem? ut ecce.excu. z ẽ.accurſius.

a Tribuendis magiſtro offici orum qui aſſu mebat de ſcola alia ut defẽſor ciuitatis de ſco la preſidis.ut i auẽ.de defenſ. ciuita.§.ex ꝑ uinciali.Itẽ dr executor hic q̃ facit partes in iudicium cõpe tere uel aliter. z proprie.ut õ excep.rei iud.l executorem.

b Siglos.ſ.ꝑ ximos q̃tos.

c Duoſ ſolidoſ nõ aperit cui dentur.quidam dicunt beſtiarijs uel dic ipſi prefecto ar.in auẽ.de iudi.§.ne autez.z.j.prox.z.l.ſi ap arbitrum.z dic ſolidum.ſ.aureuz ut inſti.de pe.te.li.§.fi.

d Beſtorum.ideſt eorum que aguntur in iudicio .accurſius

conuentiõe ſecuri a uendicatio nibus etiã publicorũ:uel ciuili um munerum z poſt[c] comple taz militiã excuſatione[d] potiã tur ſuper domibꝫ queꝫ quas in prouinciis poſſidẽt metato rum[e] moleſtia liberentur.

i Dez.

Hac parte ſtatutoſ memo riales precipim? eſſe i ſcri nio quidem memorie ſexagin ta duos epiſtolaz uõ.xxxiiij. libellorũ quoꝫ xxxiiij.antiq̃ rios[g] uẽo qui habentur in ſcri niis memorie nunq̃ minuſ cẽ q̃ quatuor.ſupraſcripti aũt me morialeſ nullo mõ duplici[h] fũ gãtur officio ne gẽmis[i] cartis irrepſerint ut nõ occupentur[k] plura i unum ſe ꝓmoda colla turi nihilq; reliquis flicturi.

Mpr.

Si quis[l] in ſacriſ nris ſcri niis idez memorie diſpo ſitionum epiſtolaruz z libello ruz ſtatutis iaz connumeratis ab hac luce ſuerit ſubtract? ab eo quicunq; utpote uacante lo co de ſubſtitutis ſtatutorũ con ſortio fuerit ultimus ſurroga tus pro ſolatio uł ſuffragio ꝓ ximꝫ definitaz ſacreq; conſti tutiõi diue memorie Theodo xii z Ualentini principũ inſer tam quantitatem defuncti heẽ des z ſucceſſores uel liberi eiꝫ ſeu cr̃ditores qui fenꝫ cũ mor tuo pro ſtatuti loco ei acquirẽ do.contraxerint cõſequũtur[m] ita.ſicilz ut ſi hereditas uł ſuc ceſſio defũcti minime fuerit ſu ſcepta uel addita tales perſõe ideſt creditores quidez contra ceteroſ[n] pr̃rogatiua ſibi ſerua ta.liberi autẽ agnati ſeu cogna ti nõ heẽditatis: ſed priuilegii nomine ſimili mõ huiuſmodi ſũmaz percipiant ſibiq; petere ac uindicare permittatur nul lius machinatiõe huiuſmodi noſtra diſpoſitione retractan da ſeu uiolanda maxie[o] cuz ui ros etiam pro tẽpore ſpectabi leſ eorundez proxios ſcinio rum ſi quis eorum ante cõple tum ꝓximatus actuz morte p̃ uentus ſit ad heredes ſucceſſo reſq; ſuos reſidui tẽporis pro ximatus ſolatia ſine quadam ũminutione trãſmitteẽ non du bitetur .

Dem .

In ſacris[p] ſcriniis militan tes z parentes[q] atq; uxo res eorum nec non liberos ex ſententia tantũmodo tue[r] celſi ſudiniſ criminaleſ ſiue ciuileſ i tentiones agentiuz exciper̃ iu bemuſ.inſuper etiã colonos ſe u alcriptitios z ſeruos[s] eorum in hac regia urbe degẽteſ eodẽ beneficio potiri pro fidei tem pore aduitoris uiri ſpectabiliſ proximi:uel unius ex ſtatutis cõmittendos[t] ita ut ſi in ꝓuin cia quicũq; memorialis ꝑtus fuerit iuratorie cautioni ꝓ mittatur z ſi[u] nõ poſſideat im mobileꝫ ſubſtantiã ſerui nihl̃ ominus z coloni ad euz perti nentes fidei[r] eius [s] tradaẽ.mo dum iſuper ſportulaz ad me diocrem deduci quantitatem[t] z executoribus de ſcola agen tiuz in rebus attribuendis[a] u nũ ſolidum ſingulos[b] uſque ad finẽ negotii proq; ingreſſu in iudicio tue magnitudinis q̃ libet modo faciendo duos[c] ſo lidos z pro editione geſtoruz[d] exceptoribus dimidiam ſolidi partem .z ſi apud arbitrum[e] negotiũ uentilari ꝓtingerit ipi quidez arbitrio unum ſoliduz z nihil amplius exceptoribꝫ autẽ euz[f] obſeruantibꝫ tam ꝓ ipſo qõ impleẽ uidentur miſte rio q̃ pro editiõe geſtoruz ſeu relationis uł diffinitionis ẽtiã partẽ ſolidi prebere ſanctimꝫ nec pro tẽpore uirũ ſpectabilẽ fiſci patronũ uel executores[b] quibus i minuendis litibus ſo licitudo iniuncta eſt quicq; ab hiſ exigeẽ ſeu profligare ꝓcedi

e Arbitrum. idest delegatum. uel proprie ut in' autentl.' de iudi. §. appellatione. Accursius florentinus.
f Exceptoribus. idest notarijs. Accursius florentinus.
g Eum conuentum coram arbitro. Accursius florentinus
h Executores. scilicet aliquos ab bis coraz arbitro ꝙuctis.
i Dimidiam. nota minꝰ prestatur. sed conueniatur in prouincia q̄ si rome. sic supra ò episco. z cleri. l. omnes. §. ij. z §. itj. ac.

dimidiam' scilicet expēsarum quas i iuditio tui culmis a memoratis persōis p̄beri statuiꝰ portōe i iudicijs ꝓuitialibꝰ ab bis agnoscēda ita f ut si ò ciuilibꝰ ànōis l' tutela seu cūatiōe: l' noui opis nūtiatiōe litē eos ' subire cōtigat i maiorem ꝺdē iudicio ad silitudinē sūptuuz quos i iuditio eminētie tue de pēdere p̄cepti sūt apò uirum aūt clarissimū p̄fectū ànone seu fisci p̄onū ũbicarie magnifice p̄fecture: l' architectos ꝓ mō eorū que sup arbitris z libus apò eos exercēdis supius statuta sūt soluētes expensas nihil āpliꝰ agnoscer seu pēdere cogantur que oia custodiri iubemus siū p se: siue p procuratorē ut ēt defēsores lites exercer maluerit. hec si plata scriptis sñia mōiti sint. si uēo ex dispositiōe seu al'r ꝗs eoꝝ cōuentus fuerit nihl' euz l' scrinio uiri clarissimi adiutoris: l' cuiuslibet alij nōie sportularū offerr cōpelli oibus añlatis ꝓ uilegijs postea quibꝰ p anteriores diuorū principū sanctiones defēdūt ī psona: tā eoruz ꝙ adhuc militāt z qui postea eandez militiā sortiti sūt q̄ eorū ꝙ predictaz militiaz gradu uacante tā depositurit ul' postea deposuerit seruandis: ut eorū cōmodo ipsi quoq̄ una cū uxoribꝰ z liberis: colōis p terea z seruis ꝓpijs perfruat Et qm̄ i ꝓtroversijs quas i iudicijs moueri ꝓtigit equalitatē litigatoribꝰ uolumus seruari z aduersarijs eorū ꝓ sūptibꝰ z expensis similē añ laborem bñficiorū prerogatiuà custodiri ꝓpter hàc z eni cáz z uiros deuotos mēoriales nō tm̄ agēdo in quolibet iuditio: sz ēt actiones ab alijs ĩgerendas excipiēdo ꝓuilegijs a nobis idl'tis potiri decernimus bis ꝫz ꝙ militiā uirorū deuotissimoꝝ memorialiū gradu solito ò posuerūt seu ò posuerit. z si ꝗctis a mor ꝓuicias dōicilium ouer maluerit oibꝰ nihl'oinꝰ ꝓuil'ijs q̄ hu? mōi psōis p sacratissimaz legē nup ꝓmlgatā a nr̄a libēalitate p̄mta sibi minuēdis z eorum cōmodis atqz auxilio potituris .

k Jta ciuilibꝰ. z et de bis habes. §. de diuer. p.
l Eos militantes in sacris srijs. alias eoꝝ familia sz quo modo hoc cuz coram magist' officiorum tantum debeāt cōueniri. ut i principio huius legis. R̄n' spō te uel speciale i talibus. ut certos habeant iudices. ut. j. de palati. l. uiros accur.
m Maiore. sili lustrum. l' spectabilium qua semper spectabiles apud. z ē
n Patronum. idest ex curia pretēti erat electus patronus fisci qui z audiebat ò bis causis. ut iudex.

o Architectos iudices ò tectis cognoscentes. ut super nuntiatione noui operis alias sūmi magistri tectorum uocabūtur. ut consulerent sic in aut. de non alie. §. quidem. al.
p Defensores. sed procurator actoris defēsor rei. uel procurator cum mandato rei uel actoris defensor rei. scilicet sñ mandato. z hoc in ciuili non in criminali ut. ff. de pu. iu. l. pe. §. ad' crimen. accursius. florentinus.
q Sñia citatoria. ut puta per albū uel per scripturā missaz

morialiū gradu solito ò posuerūt seu ò posuerit. z si ꝗctis a mor ꝓuicias dōicilium ouer maluerit oibꝰ nihl'oinꝰ ꝓuil'ijs q̄ hu? mōi psōis p sacratissimaz legē nup ꝓmlgatā a nr̄a libēalitate p̄mta sibi minuēdis z eorum cōmodis atqz auxilio potituris .

c Ompimꝰ dinꝰ ꝺdē fuisse dispōitū uiros ò uotos adiutores tue magnitudis certos esse i nūo nec ab hōi no mē l' opaz plures licitū eē aspirare qm̄ i scrinio quidez sacre memorie ꝓu' .tñ septenos uēo i duobꝰ reliquis scrinijs idem sacraꝝ epl'aꝝ sacroꝝq̄ libello ꝓ: sz posteriores lñiaz tp̄ris supra mōz idulgēdo àbitionibꝰ disturbasse rei merita ac multitudie diuulgasse ut inr mēoraliū z adiutorū nūz ' ñ lōguz pene itsit. Sctimꝰ itaqz reducei bis ac r̄nouari statutū ōdis terminū nō ut eximār adiutōibꝰ hi ꝗ p̄t ꝺdēaz dispōnem i p̄nti exuberāt: sz ut interea oibꝰ a lijs intdicar ab effectando hoc nom̄ donec exeuntibus singulis ac recedētibꝰ decrescer possit uetita cōglomeratio legitiuſq̄ tā r̄sideat nūsb nō ꝓhibēdis uiris ò uotis adiutōibꝰ ò sistētibꝰ eodē offō cū l' ad laterculēsil' gradū i scrinio sacre mēorie ꝓ uecti fuerit: l' scò z locū obtinuerūt i duobꝰ alijs ' scrinijs ꝓꝰ q̄ proxim ' creabūt lz nōduz redacta sit q̄titas p̄stia tamez alios quos pro se elegerit sub rogandos adiutores petere ꝗ posteriores erūt ceteris. Illud ēt disponēdū duxim? utpote ñ nl'la' anteriorioribꝰ exēpl' subnixū nec ñ iustitie ꝓgruū ut abbis ꝗbꝰ cōcessū ē adiutoriū agmini ꝓ se sociare libellus offerrat uiro illustri ꝓ tp̄r questori petēdaqz eiꝰ subscriptio tp̄s atqz boiez necñ ēt rēipaz ꝓtinēs idē qò intm adiutores z que ꝓ

r Ex depositione. quia actor dicit q̄ petit z notarius scribit l' tantum uerbis dicit z sic extraor. tunc nihil dicit z sic est arg. q̄ iudex medius nihil accipiat de decimis quando exor. agitur.
s Adiutoris de curia magistri officioruz erat. accursius
t Omnibus antelatas ante banc. l. p alias. l. huius ti. accur.
u Postea. idest postq̄ fuerunt' concessa.
x Militant de bis qui tempore priuilegij militabant uel postea ceperunt. uel dic sunt. idest erunt. accurrius.
y Uocante. al's gradu uacante. al's genere uacante pfruātur. sic. s ò scilē. l. fi in fi cū ꝙcor.

z Et quoniam custodiri z ideo eorum aduersarij nen damnificanē idcirco habeant agēdo uel' defendendo. z nō equalitatem in iudicijs seruandaz sic. s. ò sru. z lit'. ex. l. fi. z ò postu prouidendum. z. j. ò f mili. l. fi. §. ita vz. ff. ò re. iudi. l. non. tantum z. s. cōi. di. l. pe. etiā in arbitris ut. ff. ò arbi si cum diues. §. pe. z i pactis ut ff. p socio. l socius pro filia. ar. contra. ff. de actio. ēp. iul. §. penul. accur.
a Soluto. z al's soluto z facit ad principiū. l. s. de comi. ꝙsi. l. ij. z ò scilē. l. pe. z s. et oēs tā ciui. l. i. z ī aut. ò litig. §. ad excludendas z. j de castrēsiarijs. l. fi. z. j. de ꝑn. agen. i re. l. fi Jt ad finē. §. de ꝓuile. sco. l. ij.
b Dōicilū. ex dria eni locorum z.. c. ut. f. de tēp. ĩnte. resti. l. fi.
c Potituris in. l. quaz nō bēmus. accur.
d Ompimꝰ tue. que stōi loquitur ut. j. l. fi.
e Xij. s. s. e. l. hac pte. cōtra. so. ut ibi. alij ꝗa ibi imemorialib'. ß in adiutoribus.
f Nūz. nō duas scolas seu nūos memorialium adiutoriū.
g Lōgeue. i. lōge cōmemoriales debēt eē p̄ses.
h Nūis. sic i aūt. de referendar. z de mēsura ordis ckicoꝝ z ut ò diminar' sit nūs ckī. i pri. z s. ò sacro. san. e. non plures. accursius.

l Lateulēsis. grad? quidā i scrinio mēorie dispōnū pricipis.
k Alijs. s. libelloꝝ. i epl'arum quod dic ut in rubrica.
l Proxim. i. i dcis gradibus fuerūt incorporati. ac.
m Jnr alia. bꝰ ꝓtinet sbscriptōnē q̄ ir adiu. pro. me. ci. q̄ pro se sub.

n Temporū. sic. ĵ. de priuile. eo. q̄ i sa. pa. l. fi. accursius.
o Meruit. idest qui discesit ab adiutoribus inter quos erat prior nunc est ultimus inter memoriales sed subrogatus ab eo inter adiutores erit primus inter eos si mō ordo tēporis libellorum ei dederit quia p̄cedentes eum sunt mortui ne obsit sibi. s̄. e. qui posterio

res erant ceteris uł dic q̄ memorialis ultimus sit adiutor z poterit eē primus idem si desināt precedētes. ar. ĵ. l. p̄x. z sic duo haberet officia q̄ contradicit supra hac parte nisi dicas q̄ hic quasi unum reputatur cum sit circa idem.

p Ālijs officijs. puta i scrinijs principū. uł dic etiā in scrinijs aliorum magistratum. nam z alij habent ut. ĵ. l. p̄xi.

q Ac. l. precipientis idest agentis uel accusantis. accur.

r Monumēta. s. scripte sententiarum precedentiuz. scilicz conuentiōalium z facit. s̄. l. in sacris. §. hic si prolata et de dedi. l. quot.

s Probationibus alias procurationib⁹. als prouocationibus. idest procurationibus q̄bus homines uocāt ad ius. z sic sunt due partes.

t Deductione. uidet ad ēe qui abest licito comeatu quo ad prebendā. z sic fac̄ proclericis absentibus. Jtē quo ad p̄ utilegiū ut. s̄. e. l. in sacris. als secus ut. s̄. de domesticis. l. ij. z ō. e. z clc. si qua per calūniam. accursius.

u Fuerint. facit. s̄. l. pro x. §. illo. ac.

x Certe. prima hec est s̄. e. cōpimus.

y Adiutoz. i. adiutoris z syncopa sic. s̄. ō p̄po labarū z. s̄. in hac. l. frequenter ponitur.

z Laterculensis. hec omnia expone ut in dēa l. compimus.

a Habeāt subrogantes non autez dicas q̄ unꝰ hēat duo officia ut. s̄. e. l. hac parte. uł dic ut nō. i dicta. l. compimꝰ.

b Altera. hoc ē greca.

c Diminutionē. naz cū multi crāt. s̄. nūz ñ poterāt minui sed liceat cuilibet seni ł morboso

se subrogat mereri p̄missuz est ordinandis uidelz isdez adiutoribꝰ p rōne temporuz q̄bz libelli porrecti sunt: ut ēt sine moraliuz matricula inferiore loco sit qui prior adiutoribus meruit. adiutor quidez habeatur supior memorialꝭ uō posterior p utriusq̄ ordinis mō uel discrimie quod ēt in aliis quoq̄ pene omibz officiis obseruari dignoscitur. i Dem: Alc lege sanctimus si qñ adiutores uiri magnifici p tēpoꝝ questoris sacri nostri palatii in accusationē ciuił cāe uł criminał deducti fuerīt strictuz iuris z integritatis ꝛgruū ordinez cōseruari. ut sine scriptis conueniendi sunt nomen eis p̄cipiendis ore designatum esse sufficiat. Si nautē scriptis in querimonia. unus adiutoz aut plurs forte ferēdi sint monumenta sñiaruz in personā tantum nr̄o conueniendi adiutoris p̄cedentium equum z iustum initiū futuro p̄stent certamini. Et qñ prouocatiōibz z exemplis q̄ indecore cōsuetudini deceat idulgeri q̄ i univꝰ soz dcuotissimorū scrinioruz libellantiuz euicisse mostratur in adiutores sacre memorie saraz etiā epł'arū transferēdū censemus ut qui liberaz profiscendi licētiā ,pnuntiatōe comeatꝰ indēpti fuerit suū qualz stipendiorū: aut emolumēto ꝛ ōductione peregr̄ degāt z eni pro tempore uiris clarissimis ,primis z mello,primis aut eorum adiutoribz absentie cā uł offerre ō suo propo aut ex ānonis seu stipendiis quicq̄ r̄linquere cogendis q̄uis ianuarias kł'as indultū excedat spatium z itra se festuz diem cōtie at ad hoc illud obseruari sc̄timꝰ ne alip adiutor pp quācū q̄ ambitionē his qui in presenti sunt uel post eorū diminuti onē addatur licz in ueterē numerū redacti fuerint.

¶ Mpr. Certe quidem sunt dispositiōes nr̄i numinis quas

d Et super uenditionis. quia fungens uł non fungens egritudinem uendebat locum subrogato.

e Ādempti fuerint ut. l. cōpimus. accursius florentiuus.

f Scēa. scilicet greca quam non habemus.

g Addatur. ut sit ultra numeruz. accursius. florentinus.

sup adiutoritoribꝰ uir illūstris pro tēpoꝝ questoris nostri palatii quorū obsequio res agit questoria dedimus quarum p ma quidem ad supplicationē eorundē adiutorū emissa numeruz eoruz quo erant illo tēpore q̄ preces nobis obtulerīt nz aliquam exīmi: nz addici p cipit preterq̄ si quis eorū ł ad laterculensis gradū i scrinio sacre memorie uł ad scēz locū i duobus aliis scriniis. idest sacrarū epł'arū sacrorūq̄ libelloruz z cognitionū ,puectus fuerit. naz his licere desistentibus ab adiutoris offō alios pro se quos uoluerit adiutoꝝs subrogare ultimūq̄ locū isdez adiutoribus obtentutos licet supiorem in memorialibus habeāt altera uō per sacrā pragmaticā facta est p quā excelse memorie ,pculo uerbo suggerēte precipimus illos etiā adiutoꝝ posse in suuz locum alios idu cere qui p aliquē fortuitum casū minus iplere suū officiū ualeant ueluti seniū uł morbū: ł aliam necessariaz cām qō ex i psorū adiutorū petione idem magnifice memorie ,pculus ad nos retulit. sed in p̄nti ab aliis memorialibus tā i scrinio sacr̄ memorie q̄ in ceteris duob⁹ sacrarū epł'arū sacroq̄ libellorū z cognitionū p̄latis aditis comperimus diminutionē co rūdez adiutoriū ipediri p memoratā pragmaticā sāctionē z insuper uenditionē quodā mō memorati officii locū itroductū ēe q̄ ne deceto fiat p̄ntē sanctionē ad tuaz magnitudinē mittimus per quā iubemus illis tantū permissuz esse sc̄m pus nr̄e serenitatis rescriptuz alios i suum locū subrogare q̄ uel laterculensis gradū in scrinio memorie uel sc̄m locū in aliis duobz scriniis adempti fuerit sc̄a nr̄a sanctōe super hoc capł'o decetero cessante nł li danda licentia eorūdē adiutoruz preterq̄ si ad mēoratos gradus ascenderit aliū pro se eisdem adiutoribz ex quocūq̄

b Illo. facit. s̄ l. prox. §. fi.

i Sanctiois. scilicet grece ꝛ ar. contra. ĵ. ti. i. l. p. Jtē facit in aut. ō de fen. §. nulla. z ut iudi. sin̄ quo quo. suffra. §. nulli. z de mā. prin. §. eos aūt z. s̄. de assess. l. nulla. accur.

k De agentibz in rebus. bi sūt quibus electionum cura mandatur ut. ĵ. de curiosis. l. pe. z erant plures diuersi per diuersos numero. ut ĵ. l. ij. z quilibet numerꝰ hē bat prepōitum ut. s̄. ō os. ma. of. l. i. z dicebātur principes. ut. ĵ. ti. i. p totum. nam de illis ibi dicit ac.

l Ullus. scilicet alter q̄ ille de quo dr.

m De scolis. nz de extraneis. a deo q̄ si milita uerit in officijs spectabilium ñ accipiet hic locum. ut. s̄. de offi. diuer. iud. l. peaccur.

n Obiectione als obiectione als obreptione z facit. s̄. ō p̄ sacro. scri. l. unicuiq̄ z. ĵ. de castrensi. ar. l. i z i aut. de mona. ĵ. ordinatiōne. z. s̄. ō of. m̄. offi. l. nemo z ō aduo. div.

iudi.l.petitionem.§.quando autem.z de aduo.diuer.iudi. l.fi.in princ°.z.j.de tyronibus.l.fi.z.s.de murit.l.si quis z.s.de profes.l.magistros.z.j.de statu.li.z.s.de offi.rec. proui.si quis.z.j.de diuer.off.l.i.z de offi.prefec.ur.l.fi.

o Ulli iudici. Accursius florentinus.

p Distiguendi.idest deponendi sic.s.ò agri z man.l.uj.

q Eximendi.a matrícula :seu libro i quo nomia eorũ erãt scripta sed ipa lex eximit quã doqz propt de lictum eius. ut j.de comẽ.l.fi z ar.s. de pri micerio.l.fi. et facit.s.de decu l.nemo.

r Judicis alicuius.accur.

s Utilitatis .utiles uocat alios iudices.ul'r̃spectu eius agẽtis dicit quasi utile sit timere.ut.ff de re.iur̃.l. uani.accur.

t Matriculã. .libz ubi nomina infrascriptoz erant descripta p ordinez ut fuerãt uocati..

u A tua.magistro officiorum loquit̃ ut patet s.de offi.ma. offi.l.i.

x In singlis.bi xlviij. erant. principes dicti ut hac dẽa. l.i z quilibet preerat forte ducentis.accur.

y Admiserit. accipe impleãt qò est.j. z bi ducenti suũ principẽ habent q centenarius dr sic z sequentis numeri quilibz suum ut dicta. l.i.accuri.

z Circiteroruz circitores dicũtur quibz uestiarij .ul' literarij

fortuito cau'numerare:ut eo mõ ad ueterẽ nũz.i.adiutores redeãt z xii.qdẽ i scrinio' sacr mẽorie septẽ uõ i aliis duobz sint idẽ sacraz epl'az sacrorũ libellorũ z cognitõnũ illo' vz obseruãdo ne alius adiutor p quãcũqz ãbitionez.is q in pñti sunt l' post eorũ diminutõez lz i ueterẽ nũz fuerit addat'.nã si pmutationẽ lz fortuitz cãus iciderit ꝓhiberi' dispositumus multomagis poribz manẽtib' alios itroducti uetamz ceteris .s.añrioris factionis' capl'is i suo robore pmãsuris.

De agentibus in rebus.

l Ppr.

Ullus' de scola" agẽtiuz in rebus de ceto locũ mortui conetur iuadere.sz is qui õ die stipẽdiozz z laborũ merito ad graduz militie sequebat' stati atqz illũ fata subduxerit in eiz pmia pcipiẽda succedat oi obiectõe" cessãte. Dem.

Ulli' posthac sñi nr̃e matestatis auctõitate distinguẽdi' agẽtez i rebus nulli eximendi' pateat copia.naz ꝓbata scola z aiaduersione uetẽis iudicis' z nullã timeẽ debẽt cõtumeliã utilitatis'. Mpr.

Matricula' agẽtiũ i rebus a tua" celsitudie cõfectaz admittẽtes iubez ne ducẽnarii plus q̃.xlviii.i singlis' hẽant' i posteaz z nũz cẽtenariorũ duceti uiri quos uacãte tpr grad' cõpetẽtes admiserit' pariqe mõ sibi archorũ nomẽ meritũ qz ducẽti q̃nquagita uiri dũtaxat pterea circiteroz'. ccc.z e q̃tũ quadraginti.l.impleãt sic in etnũ illa q̃z fixa stabil'qz tue sublimitatis dispositõ ut si q̃s ò nũo ducẽnarioz quos.xlviii quotãnos" eẽ cẽsuimz forsitã de luce migrauerit laboz fructũ successores ab itestato l' ex testamẽto ueniẽtes lucrũ' dispẽsẽt z ita oibus inter ceros' supstites potiant̃ solatiis tãq̃ si unus qui hec eadẽ diu speraue rat sibimet uẽdicasset qua ò'cã locũ etiã eius successoz' ituitu

dant uestem circonferendam' z distrahendam ut.ff.ò istito.l. cuicũ qz §.i.z dic qz oia sunt numeroz militantiuz inter agentes i rebz.

a Quot annis.idest singulis annis.accursius florentinus.

b Lucrum dispensent.sic.s.de pxi.sacro.scri.l.si qs in sacris z ò aduo.diuer.iudi. post duos.§.i.z s.de domesti.z p.l.fi.Accur'.

c Uacare.usque dũ debebat durare defunctz si uixisset ne duobz salarijs grauaret̃ res pu.

d Accipe.boc est quasi registruz.sic.j.de diu'. offi.l.probatorias.ac.

e Eo' quo pmũ ducẽne l' cẽtenariozz gradũ' i scola agẽtiũ in rebz militãtes' merue rint destituãt' i sacratissia vz ciuitate ꝓstituti alteriz iudicis cui'libet auctoritate pulsari:l' i alio quolibz examie prt̃q̃ uiri magnifici magri offiorũ: z cui forsitan ipe ꝓcesserit actiõibus suis q̃sqz aduersarii respõdeat̃ qz m'to magis in criminalibus causis obseruari decernim' ab surdũ' est eni ut in eiz salutẽ:l' extimationẽ ualeat q̃sqz ꝓferre sñiaz cuius de n'la re possit pecuniaria iudicare. huiz aũt beneficii prerogatiuã sub aliis etiaz qui ꝓ sig'lis iuenitur tẽporibz deferri iubemz licet hanc i eorũ psona moz qz ueteri seruari cognouimz ut tñ post de positũ' officiũ meoratuz si nõ int̃ cẽtenarios numerent̃ cõi iã lege respõdeat̃ nõ ãbigãt p̃dcas aũt oẽs cẽtenarioz psonas in prouinciis reptas cõcessa nunc speciali fõi ꝓgatiua nisi publice executiõis' solicitudo his iuncta sit ubi ꝓhibemus eosqz ordiarioz' ẽt iudicũ ꝓueteri iure sñiis obedire precipimus.

i Dem.

Hẽtes" i rbus q̃ p ordinẽ cõseq̃ solẽt pricipatz" isignia in uno qz scrinio fabricarũ barbarorũ quatnos sub ãbarũ' solicitudinẽ p ãnũ dum taxat integz ꝓcedẽtes gradati subire hac in eternuz ualitura lege ò cernimz exceptis vz' uersis negotiatoribz q̃libz mẽcimoniũ p se gerẽtib' itpositas ue personas cũ eis ante sacratissimis cõstitutionibz interdictũ sit militare" exceptis nihl'o minus his q̃ possessionũ aliẽarũ solicitudinẽ ꝓcurationẽue susceperint eos eni ad hec officia nolumz aspirare quoz labores scole agentium in rebus

e Eo .s. tempore. Graduꝰ ad quẽ nõ suffragio sz labore q̃s pueit.ut.s.de offi.ma. offi.l.i.z.ij.z.s.c.l.i.

g Destituãt. al's destituant al's desinãt z al's ò serant .accur.

h Absurdum sic.ff. de penis.l.capitaliũ.§. et ut gñal'r z ò sena. qui indignus.sed ar.cõtra .ff.de iudi.l.solem'. §. latrũculator.z facit.j de appa.p.p.l.fi.z de palati. l.uiros.z de castrẽ.l.fi.z ò uet'a.l. fi. z de diuer.offi.l.uiros z de pule.sco.l.ij.z ò scilenti.l.p.ac.
Sub arabis nomia ꝓappellatiua quoqdã militantium inter agentes ut.j.l.proz.

i Post deponi.j.ti.i. pncipes ztra.z.c.l.fi. ztra.so.ut ibi. accur.

k Executoris. al's executionis .ac.

l Ordinariorũ .s. pridũ ut.s.de mõ.mulcte.l.eos.accur.

m Hẽtes.p ordinem matricla decurrẽte ut.s.de of.ma.of.l.i. Ly. ac.

n Pricipat'.ut fiat pnceps agẽtiũ.ut dẽa.l.i z.j.ti.i.l.i.

o Sub ãbaruz ꝓponebat̃ miores tñ erãt pricipibus ut ꝟ coll'r. quales erant antiquarij in scrinys memorie.ut. s ti.i.l.hac pte.z hec sñt nomina quorũdam numerorum agentium in rebus.accur.

p Militare nõ negotiatores nõ militare.ut. j.negotiatores ne militent z.s.ò digni.l. ne quid.Jtẽ cõductores z procu.ut s loca.l.fi.

q Duobus offi. nō sic .s.ti.i. hac parte. cum concordan .accur .
r Laboribꝫ. prodest .hactenus fuisse bonū sic. ff. de re. mili. l. iij. § his qui. z. l. non omnes. §. a barbaris. accur .
s Per substitutum sic. s. t. i. l. iij. sz ꝓtra. ti. i. l. fi. §. v. So. ibi i alio officiali q̄ hic. Itē facꝫ q̄ aliqs p substitutū facit z suo periculo . ut

testimonio comprobantur illi quoqꝫ sunt ab hac liberalitate nostre mānsuetudinis excludendi qui cum scole eidem socientur i sacris scriniis quibus uir spectabilis primicerius z terciocerioꝫ presunt adiuuantes eos publicarum cartarum tractantibus occupātur z duobus[q] officiis operam suam adhibere non possunt nam preter emolumenta que de predictis scriniis consequuntur principat' etiaz solatio debent esse contenti qsi mōbo l' etatis sēio capti z imperiti huius rerum l' quocunqꝫ alio uitio prepediti per se memorati officii coram subire nequiuerint consideratis precedentibus eorū laboribꝫ per substitutum[r] cartularium eiusdem scrinii cui prefuturus est ipse idoneum :z tam moribus optimis preditum q̄ scientiam peritiamqꝫ rerum habē tez electione sua suarumqꝫ periculo facultatum prefatū munus eos implere precipimus .

t ꝓ Alc. l. pcuratores . Quolz nisi sint illustres z. s. ut i aūt. ut illustres. §. i. z. s. de procura. l. pe. accur.
u Indulta .ut. s. ti. i. l. in sacris.
x De eadē scola . sic p dēa. l. i sacris . §. i.
y Imptita p leges quas n bēm. nā leges q̄ sūt s. n dūt de priuile. ꝓpetētibus pz ōpōituz officiū z facit. s. ti. i. l. ex eo. ibi ut citra z. c. z p bū ipositū sine certe et c ubi subaudi l'. siles pncipes soluit ꝓtrarium .
z Cōuertere. priuilegia extēdūt. ut. ff. de cōsti. pri. l. ult. Jt nō. cū dat pulegiū priuilegiato. n iō auferē primū pulegiū. sic z. s. ō digni. l. iij. z ar. ff. ō ac. z ob. l. Lucio.
a Pro mribus. de mrib' z de suis dic ut nō. s. ti. i. l. i sacris i priipio.
b Tercia. q̄titatis facit dēa. l. i sacris. z. j. eo. ti. l. fi. z ō priuile. sco . l. quot. z s. de scilen. l. pe. z de excu. mu. l. cā z. j. qui. mili. non pos. l. eis de priuile. coz q̄ i sac. l. ij. z. j. ō nūaris . l. scrimarios . z. j. de castrē. ar. l. iij. z. l. ti. z ff. de lib. alien. li. l si qs ali. §. fi. z de fabricē. l. cos q̄. z. j. de priuile . sco. bac. l.
c Dēnarū. i. decē z ōcē ut. ff. de le p' si qs testo z facit. s. de le. z. cō. l. ij. in fi. accur.
d De pricipib' agētibꝫ dic ut. s. ti. i. i Rica.
e Sentes. z b' expone. ut in Rica. s. ti . i. z dic palmā. i. uictoriā seu finē laboris sic aduocat' habet palmā cū uicit cāz. ut. ff. ō uacoa. l. i. §. z si palmarii
f Pricipat'. i. ut sit princeps agētiuz in rebꝫ q̄ fit p laborē nō suffragio ōcurrente matricula ut. s. ō offi. ma. of. l. i
g A principe. ul' dic. i. ab imperatore ut nō conueniatur nisi coram imperatore dictus princeps. uel dic a principe predicto . z dic ad ci

tādū ul' exigendū aliq̄d ab eo q̄ ē ō sua militia ut. j. l. px.
b Persōaz. ul' dic dictoz pncipū ut sine ipo. s. iperatore. ul' dic pſonarū. s. militantiuz sub pricipe. nā nō uexabūtur ab alio iudice. nisi a dicto pricipe z qō subicit ēt si intercessio. i. preceptio fuēit imperatoris off. i loco agentis. i. citati ul' cōuēti ul' corā ipatore fm pmū uel coraz pricipe fm aliū intellectū uidebaē ei tūc ꝓtra qi ñ trabaē exlocū suum. ar. cōtra. s. de. e. z cle. l. oēs qui
i Cōuentos. i. admonitos .
k Introducāt. z cōtra predictos i pmisso examine uocato fm utrūqꝫ casū ul' nec pro eo nec cōtra qñ i uēto examīe euocaē. fz utrūz casum. ac.
l Aliena. s. dēi uocati pricipis fm primū l' s b eo militantis secundū aliū.
m Diffinitio. s. hui'. l. z facit j. de re mili. l. nemo z. s. ti. ij . l. i sacris. ac.
n o Mnia citatoria q̄ hñt fieri corā principe agētiū in rbus ut de his q̄ militāt sub se. ut. s. l. i. ac .
o Dignitatis . scilz que sub eo militāt z sic ex consensu impatoris qui fecit. l. istā hoc pmittitur ne sit contra. s. ō digni. l. nemo. uel dic hic honorē sēature tantum ibi bz z actum .
p Ad pricipes . s. agētiū i rb'.
q Cēsualiū. i. corā magro cēsus cū dicat actus. s. legitimos . s. isinuatio z similes. ul' sub. coraz alio cui' sit iurisdictio .
r Preiudiciuz. id est q̄ preiudicet predictis alias male uidn tur sonare. l.
s Pro ꝓsularis decorati ergo est spectabilis ut in aut. de non ali. §. fi. nec ob. j. co. l. ultima in principio ut ibi notaui. accur.
t Ē agentibus. liceat q̄ nō licet. s. hē domesticū. rectōi

De principibus[a] agentibus in rebus.

Mpr.

Sentes[b] in rebus post palmam laboris emeriti principatus[c] honoꝝ remuneramꝫ atqꝫ ideo officialis tā ad necessitates publicas q̄ priuatas ñ nisi a pricipe[d] mittantur auctore nullarūqꝫ sine ipso cui quoniam mandetur exhibitio personarum[e] :etiam si intercessio in locis degentibus officii fuerit impartita causarum etiam patronos ita uolumus esse cōuentos ne ignorante principe ullam postulationem introducant[f] ne ue sub uniuſ persona susceptī fraude quadā aliena negotia inferenda esse pertemptent q̄ si fuerit diffinitio[m] cōtempta decē libras auri fisco nostro ab officio tuo iubemus inferri .

Mpr.

Omnia[n] citatoria oium sicut causarum atqꝫ personarū:licet sint senatorie digni

tacta:inuioalataqꝫ custodiātur cum per absurdum: perqꝫ temerariuz sit hāc nr̄e liberalitatē pietatis q̄q̄ a statuta interpretatione non ad augmentū anteriorum priuilegiorum sz immunitionem conuertere[g] cōcedi simili uidelicet forma promatribꝫ[h] z uxoribus eoꝝ nec ñ ēt liberis sub eoꝝ pōtate ꝓstitutis nec aliaz sortitis uel sortituris militiam nec non etiaz seruis ad eos pertinētibus seruanda .ita ut i prouintiis quoqꝫ supradicte persone degētes simili beneficio pfruātur . spōtulas tamen z lucruz expēsas pro tercia[i] superiꝫ parte enarrate quantitatis soliture dēarum 'librarum auri' cōdem natione aliaqꝫ grauissima indignatione his feriendis quicunqꝫ nostra iussa quolibet modo seu ipsi uiolauerint:seu uiolaē concesserint .

prouintie .ut.s. de asser. l. nullus. accursius florentinus.

u Quu fuerit. sic. s. de asser. l. liceat. accursius florentinus.

x Corporis .facit. s. m. l. agentes. §. q si morbo. z nō q ñ dicit hic quē eligāt z aliū substituāt z sic nō est cōtra. s. ti. ij. l. fi. sed illa agentes dicit ibi solui. accursius.

y Testimonio. forte Ticiusi. z sic non iurāt sz vboteñ bonū ō eo dñt sic in aut. ō mōa. §. cogitanduz uel dic q turet xv. ar. s. ti. i. l unicuiqz. secus g si miles male fecisset post ut. j. de ř. milit. l. nullus z. ff. ō isa. l. ij. §. ignominia z .ff. de re. mili. l. milites. §. i. z ij.

z Priores. als posteriores. facit. s. de cōsul. l. i. in fi. sed cōtra. s ō prepo. sa. cu. l. i. z de sculen. l. i. ubi bř preferre euz qui ē tñ honorarius. sed dic illas itelligi bz istā ut q est in actu semper preferatur bonōa rijs eiusdem ut alterius dignitatis ut s. ut dignī. or. serue. l ij. §. sed admittrantes. ac.

a Tanq̄ uere nihil. quia bñt perinde ac si fuissent in actu z compleuissent militiaz ḡa oēs precedentes cū decessissent. Et sic iste fuissz p̄n cepsz z faē ad. l istā j. de palatinis. l. patios z. s. ti. ij. l. ij.

b Os ordine q est faciē dū ut. s. ō off. ma. of. l. officii is. accur.

c Ducēna. dignitas est ut dicta l. accur.

d Principis. s. agentium in rebus. accur.

e Extiterit. ḡa tunc debet fieri princeps cū steterit in ducēna per annū. ut. s ti. i. l. matriculā. ad sumptus adiutor fuerit magro officiorum ḡa super omnes istos princeps erat. nam ipse faciebat matriculam ut. s. ti. i. l. matriculam. accursius.

tatis ° ad pricipes ° specialiter r̄ uocari precipimus actus uero ceteros qui sacratissimo cetu senatus tractare consueuerūt cē sualiuz ° solicitudine celebrari nec aliqō preiudiciū ' ex subr̄ptīcio rescripto supplicibz iferri. i Mpr.

p Ro⁊sularis ' apicis dignitatis adiectiōe pricipes agentium i rebus precipimus ō corari. D Mpr.

e Ex agētibus ' i rebus principibus domesticos in suis actibz habere liceat eos quoz fidem industriāqz probatam sibi extimant z si sepe eodē officio fuerit ° ante perfuncti z si quis agens i rebus post xxv. annorum curricula ob aduersaz corporis ' ualitudinē militie finez minime ualuerint expectare sz ad honoraria ex pricipe dignitatē testimonio ' scole prosiluerit isdem cū priuilegiis nūm censemus quibus hi q ad principatz actuz progressi sunt potiuntur. sed in salutatiōnibz iudicū consensibusqz p oresz ' eos qui per longe militie metas ad principatus actuz p uenerint z si actus ipse posteriores sint esse precipimz nihil censualibus uel apparitoribz aduersus priuilegia eorū excogitātibus tāq̄ ° i actu principatus fuerint uersati uicenarū librarū auri cōdemnatiōe ꝓtra eos proposita. D Dem.

e Os ° q ordie trāsuersa militia post ducenā ' ad desideratū principis peruenerint graduz aut adiutores uiri illustris magri offiōz extiterūt ' cū inter honoratos ceperit numerāri ' uicariane ' dignitatis titulo ōcorari cēsemz i Dem.

p Rincipes ' agentiū i rebz quos sepe seua pericula uiteqz iterdū renūciatio ad memoratū graduz adduxit ꝓpleto tēpore militie sue comitiue ue ' primi ordinis cingulo i diē uite potiri manentibus vz dudū prestitis saluis ' priuilegiis decernimus. D Mpr.

q Uicūqz ' ex corpore cohā taliū militās in scola agētiū i rebus filiū procreauēit a teq̄ ad metas militie sue peruenīat principatus honore decoretur licet ipse post finitaz militiaz utpote liber nīla ōbebat huius conuentione pulsari ' filium tñ cohartali conditioni r̄ linquat obnoxiuz. Si uero pz q̄ adeptus fuerit principatuz ediderit filium is qui iratus ē etiam si in scola deuotissimoz agentium in rebus militiā sortitus non fuerit ita liber sit ac securus nec cohartal ' officii nexibz obligetur quasi iaz ex patre libero z ab hac conductiōe penitus alieno progenitus. i Mpr.

n Ultis ° deuotissime scole agentium in rebus additionibz permoti ' uiros clarissios eiusdem scole principes qui finitis militie stipendiis exeunt quotiens ex maioris iudicis sē entiis ° ipsi uel eorū coniuges aut liberi uel seru ' aut coloni siue per se siue per procuratores ' conueniantur non amplius q̄ unum solidiuz executoribus sportularum ' noie prebere compelli apparitoribus uicarianis seu presidalis iudicii non nisi tercia parte solidi tā tū prestanda ' nulla sqz hisdez concussiones aut uexationes i prebendis fideiussoribus ingeri: sed eos fideiussores quos locorū defensor extimauerit ' da re ita vz ut pro tenore generalium edictoruz hi qui sacratissima urbe uel in prouinciis immobiles possidēt facultates ad iutorie ° cautioni: z substantie sue credantur hoc ēt aditiēdo ut nunq̄ nisi ex sentētia ' i scriptis prolata penitus mouean tur. ad similitudinē insuper aliorū ' officiorū quotiēs. ciuiles

f Numerari. hoc ipso. accursius florentinus.

g Uicarie. qui est spectabilis. ut. s. ti. i. l. matriculam ut proconsul. q pz qz inter spectabiles ponitur ut. s. de officio uicarij cui procon suli equiperauit. s. e. proconsularis. z facit. j. l. prox. accur.

h p Rincipes renunciatio. renuntiat iuri q se supponit periculo. z facit. ff. pro socio si nō fuerit. §. i. in fi. z. j. ti i. l. ultima. accur.

i Comitiue. z hoc cīgulū comitiue est spectabile ut. nō. s. de offi. eius qui pro. l. i. z ꝓcordat cum superioribus z duabus proximis. accur.

k Alluis. facit. j. de p ullegijs eo. qui i sacro l. de cubiculis. z de scalen. l. fi. accur.

l Uicunqz principal ' subau. z prin. z c. qō fit matricula decurrente. accur.

m Pulsari ut. s. de decurio. l. fi. §. unicuique z facit in eadem. l. §. sed non magistri. z s. de dignī. senator. z. ff. de sena. l. emancipatū z. ff. de decur. l. ij. §. i.

n Ultis clarissimos. i. clare dignitatis spectabiles tamē iunt. ut. s. e. l. procōsularis z sub. iubemus.

o Sētentys. citatorijs p ' Uel seruī. de his dic s. ti. ij. in sacris. i pn.

q Procuratores. ō h ° s. ti. i. l. fi. accur.

r Spōtulaz. in fiscum dādarū z iō in sporta pōit ut fuiamz uerbis ut insti. z. l. ō dona. § est z aliud.

s Pr̄stādaz. noie spōtulaz p fisco. naz p se infra accipient.

t Extimauerit. de suo fōte nūo ut ar. s. ti. ij. in sacris. §. fidei. z. s. ti. i. l. fi. §. si fidiussorē.

u Juratorie. cautionē ex quo collige gñalr omnes posstores imobilium rez ōbere iurare iudicio sisti q̄q̄ ñ satisdent Ly. ut nō. ff. qui satisdare co. l. sciendū. Jtē q̄d si nō possidet bona fidez ut iuramto steē. ut. s ti. ij. i sacris. ibi ita ut si z c nec iurat satisdare ñ posse lz h ° alij faciāt L. ō epi. z cle. aūt. gñaliter uel potes hic dicē secz q̄ i ꝓx. sacri scri. ut. scilicet satisdet si ñ habet immobilia ut. s. proxime nullus q z c Jtez nota q hic innuit q si possidet rome cuiquam in prouincia z econtra quod non puto cum loco satisdationis sit posita.

x Sententia. epistola citatoria. accursius

y Aliorum ut s. ti. ij. l. in sacris. z j. ō digni. quotiens.

3 Contentum . hoc p se accipit. accur .
a Insinuandis .i. scribendo rescripto principis. l' siplici petitiõe actoris in libro iudicis.
b Exemplaria . hic illa eadem exemplificantur. z sic aliud pro scribendo z aliud preciũ p exemplatura datur. pro
c Monumentis. i. proscribenda epistola citatoria .accursius.
d Arbitro . i. delegato l' pprie ut nõ s. ti. i. l. i sacris.
e Fisci pa. qui cogũt arbitrũ pceder ut dicta. l. i sacris
f Notarijs. arbiter ꝑcia partẽ solidi .
g Dictũ est. i executore expresse z in aliis sentẽtijs sic .
b Idẽ edictione. i. prodãdis exemplis gestoꝝ sz. s. proxime ꝑx. . scribẽdo i quaterno iudicis
i Errogare . hoc uidebunt iudices ut in aũt. de iudi. §. ne aũt hic sz s. in prin. l. fiscus .ac.
k Gestorũ. hoc de noie aliorum iudicũ non arbitri de quorũ noie. s. proxime dixi et nota q̃ hec omnia priuilegia habet comes consistorij ut s. de comi. consi. l. i. z facit. j. de ꝑui legi. sco. l. hac. l. z s. ò agri. z cen. omnis. z de spor. l. ij. z insti. de satisda. §. sed hodie. z in aut. de nup. §. i. z j. de castren. milit. an . Itẽ ñ turberis si i aliquo differat lex ab illa i sacris.
l De curiosis z statiõarijs. dictum est in genere de agentibus in rebus z coruz principibꝫ nũc de duabus speciebus. p de curiosis quoꝝ officerat nunciare crimina. z remittere criminosos ut. j. l. i. Itẽ secundo ò quibusdaz qui precerãt euectionibus cũ tribus sequẽ. l. accursius.
m Curiosi z statiõarij. pro eod curiosi z stã. fõte. da stabant certo loco unde consueuerint fugere delinquentes. idem dicit yrnerius

uel crimiales circa eosdẽ cognitiones mouẽt. executorẽ quidẽ negocii usq; ad finẽ litis ciuilis seu crimialis unius esse solidi prestatiõe cõtentum z ꝑ insinuandis nr̃e serenitatis apicibus ul' siplicibꝫ esse obnoxios eorũ postulatiõe deponẽda binos solidos ab his ul' cõiugibꝫ eorũ preberi z quotiẽscũq; exemplaria postulant hi quoꝝ itereſt accepto solido qd̃ petit prebere nõ differãt. ꝑ implendis uero monumẽtis uñ ꝓuidendi tribuit executoribꝫ facultas, nõ ultra q̃ tres solidos quibꝫ ꝓpetit imptiri ꝑcipimus. arbitris ueõ nõ ãplius q̃ solidũ z fisci patronis dimidiaz solidi partẽ. nõnullis uõ terna usq; ad finẽ sicut dictuz est cãe prestare sup edictione quorũ cartularũ solidi partem dimidiã ꝑbere. q̃ si nõ apud arbitrũ sz i cõpetentibus iudicijs maioribus cognitio celebret iducendi quidez negotij gr̃a nõ nisi quatuor solidos eosdẽ uiros clarissimos errogare gestorũ uero excipiendorũ causa duos tantũ modo solidos dare z nulli us ultra suprascriptas quãtitates cuilibz alteri prestãdi sũptus exactione uexari his omnibus locũ hñtibus siue ipsi aliis litẽ ingerũt: siũ ab aliis pl'sat.

De curiosis z stationarijs.

Impr.

Curiosi z stationarij: l' q̃cunq; fungũt hoc munere crimina iudicib⁹ nũtianda meminerit z si necessitatẽ ꝑbationis icũber non citra periculũ sui si in sumptibus eos calũnias nesciuisse cõstiterit cesset ergo praua consuetudo per quã carceri aliquos imittebant .

Dem . an.

Gentes in rebus in curis agendis z euectionibꝫ publici cursus ispiciendis nr̃orũ memores preceptoꝝ credim⁹ in omnibꝫ uelle profutura rei publice iõq; solos agentes i rebus i hoc gñe iussimus obseq̃ adhibere: z non ab alio penitus offõ . hi uõ ꝑ uigili diligẽtia ꝓuideãt ne quis cõtra euectiõis auctoritatẽ moueat cursũ uel amplius postulet q̃ cõcessit euectõ q̃sq; sigr̃ aliq̃d tale ꝑpetrare tẽptauerit i ꝑceptis ꝑcepti priuetur effectu demõstr̃etur etiã iudicib⁹: l' curiosis euectio etiam si q̃s nobis iubentibus festinare memoret i obseq̃um necessariũ nec preualeat ꝓtũacia uel dignitas ergo nũmũ uetam⁹ exposci ꝑ aialib⁹ i cursuz minime cõstitutis q̃ si fõte aliq̃s extimauerit ꝑpetrãduz eius quadruplũ qd̃ accepit inferre cogatur .

Dez an.

Per id tẽpus quo cursus ꝑtuendi solicitudinez sustinens cõdẽnationes prefectoꝝ circa eos solos irrite fũt futur̃ q̃ seruauerint honestatez erga eos uero qui inhoneste z cõtra decus seculi ul' honorẽ militie uersabũt nõ solũ condemnatio mãsura ẽ ꝓ ꝑ etiã grauior pena statuẽda .

Dem.

Gentes in r̃bus singulos per singulas ꝑuincias mittendos esse censem⁹ quibꝫ iaz inspiciendarum euectionũ tm̃ debeat cura mãdari ut nihil ꝑ rsus cõe aut cũ iudicibus: aut cũ prouincialibus habeant nec naues debebũt illicita ꝓcussiõe uexar̃ nec libell'os aut attestationes ul' cõtestatiões litis gr̃a suscipe aut icarcerare quẽq; trudere sed cursui solũ uacare.

De palatinis sacraꝝ largitionum z rerum priuataruz.

Impr.

Palatini pro capitibus suis tantũ pensitationẽ atz obsequia r̃cognoscent extraordinarijs: z sordidis muneribus: z susceptionibus z temonarijs oneribꝫ liberati .

Impr.

Nullus thesaurensis l' official' comitis thesaurorũ semel deprehensus eversor q̃ cũq; pacto aut repetat militiaz suam: aut aliã sibi requirat per ambitũ dignitatez uel sese

cha ut. ff. ò custo. re. diuus. ac
n Probationis nota ergo nõ crdẽ officiali nisi probet q̃ dicut. s. ò accusa. l. ea quidem . z facit. l. in singulis . z de custo. reo. l. i. sed ar. contra. ff. ò offi. pre. ur. l. i. §. fi. accursius.
o Inmittebat proprie ut. j. ò cobar. l. i. Itez q̃. consuetudo praua reicitur facit in aut. ut nulli. iudi. §. i.
p Gentes publici cũsus. officium huius erat portar̃ pecuniaz publicã per prouincias z conducẽr naues z aialia ad ferendã ãnonã reipu. z tẽpore cõpetenti facer̃ icipit iter l' cursuz z prouider̃ ne quid subtrahat ut ff. z. j. l. fi. z. j. de cupu. l. ij. z. l. fi.
q Credim⁹. sic de ꝑfecto cr̃dit princeps. ut ff. de offi. prefec. pre. l. i. accur.
r Officio. idest alius nõ intromittat se ul' dicq̃ iste ñ itromittat se ò alio officio ad qd̃ s . de agen. in re. l. p. ꝓma placz
s Cursuz . accipiendo iter ãte alios. ul' alias faciendo cõtra ꝑceptũ istius .
t Pro aialibꝫ mulis ul' equis puta l' runcinis quia quis accepit ꝑ. x. cũ nõ bẽat nisi octo.
u Euectio . i . qd̃ uehit ul'. i. q̃n iter arripit dicat huic als ẽ aduocatio sic

dca euectio da
aialia uocãtur
ad publicũ cur
sum. accur.

x Logaĉ. ad h°
j. ò erro. mili.
ã. l. excellẽtie.
z. s. de excu.
mu. l. placet.

y Per id tẽpꝰ
substituẽtis
loqr̃ agẽtib' i r̃
bus. accur.

z Statuẽda. nõ
ñ iuuaĉ offõ ut'
dignitate q ma
le cã fuat. sic. s̃
ò digni. iudices
z. l. pr. z. j. ò
cur. pu. l. iij. z
ò ueĉa. l. iij. Jt̃
z saĉ. ff. ò i ius
uo. l. ij. z ò mo
auxiliũ i fi. z s̃
ò e. z c. l. gñalr

a Sentes cẽ
semꝰ. i. ad
quã curã z cur
sũ illi ex scola
agẽtiũ ò bẽt ex
ire quos ordo
militie uocat z
laboꝝ adiutor
ut. s̃. ò os. ma.
of. l. i. plres g'
z alij agẽtes e
rãt i reb'. ut di
cta. l. z s̃. de a
gen. in re. z. l.
mriculã. z' nõ
bui' ofim. ut s̃
e. l. ij. ac.

Tãdẽ ob cãz
als tamen.

b Cõe. sic. j. ti.
i. l. nihil.

Suscipeĉ. ad
ad audienduz.
Audacẽ. ut. s̃.
e. l. fi. sz si iuẽt
at fugitiuos in
custodia ò tineĉ
possit ut. ff. de
fugi. l. fi. i pri'.
cũ isti dicãĉ sta
tionarij. ut. s̃.
e. l. i. i prin.

c De palatinis
sacraꝝ lar. z f̃
ꝝ pri. s. pricipis
na utriuiq; pri
uilegiũ idẽ daĉ
ut. j. e. l. i. fi.

d P Alatini. al'
lica pu. da
quodãmõ gerẽ
uicem pncipis

transferat ad aliâ quâcunque militiam. ¶ Opr.

Risco' iã nũc ordie reuocato''' de palatino potius officio ad regendũ principatũ officii comitis domorũ p capa dotiam mittanĉ quales comes etiam domorum si inhonestũ aliquid gesserint uereatur idoneos itaq; singulis annis e numero mittenda riorũ'' ad hoc eligere debebis° z mittere.

¶ Dem.

Hb officiis° palatinorũ excellentia tua sciat ita penitus esse recedendum ut nec ipa postmodũ' licitum sibi credat isdem aliquid adiungere z pp tera prouinciaꝝ rectores phibeanti quicq; ulterius tale cõari. ¶ Dem.

Scriniis' õibus largitionuz comitantem siue 'ifrascriptas decernimus dignitatef ut his contenti ambiendi sibi aditum interclusum esse cognoscant etiam si in speciale bñficium et emendicato suffragio quisquã ualuerit impetrare annonas etiam iuxta diffinitum dignitatum modũ uolum' postulari nec ãpliusq; quicq; presũi breuis quem dignitates p singula scrinia offitiorũ sacraꝝ largitionum habere statuim' hoc est scrinii exceptorũ perfectissimus ordinis scõi numeri unꝰ primicerius exceptorũ nũs unus. ducennarii duo. Jdẽ tercio cerius z quartocerius centẽarius unus. idez primiceriuf inferiorum epl'aref nũo duo. forme pme nũo trigita sex. fõme scõe nũo quatuor. forme terci e nũo tres. scriniozꝝ uumerozꝝ perfecti ordinif tref nũo. idem ducennarii numero unus. centenarij nũo duo. epl'ares nũo duo. forme prime nũo tres. fõme secunde nũo unus. forme tertie nũo duo. scrinij tabl'ariorũ perfectus ordinis tercij nũo unus. ducẽnarius nũo unꝰ. centenarius duo. epl'ariuf numẽo unuf. fõme prime nũo tref. fõme scõe nũo. v. scrinii canonis perfectissimus ordinis tcij numero unus. ducennarius nũo unus. centenarius nũo unus epl'ares nũo duo. forme pme nũo quatuor. forme scõe nũo quatuor. scrinij mittendariozꝝ ducẽnarij nũo unꝰ. centenarij nũo. v. epl'ares. n. viiij. fõme p me nũo sex fõme scõe numẽo xxxiiij. Scrinij auri masse perfectissimi ordis. n. iij. idẽ pmi micerius sacre masse perfectũ nũm idem scõicerius ducẽnarij nũo duo. idem terciocerius ducẽnarij z quartocerius cẽtenarij nũo quatuor. epl'arũ numero quatuor. aurifices spẽꝝ perfectũ nũm. i. ducẽnarij quatuor nũo. centenarij nũo sex. epistolaref nũo octo. forme prime octo nũo. fõme secõ n ũo aurfices solidoruor quatuor ducennarij. n. i. centenarij. n. viij. epl'ares. n. vi. forme pme nũero nouẽ. fõme scõe. n. xxx sculptores z ceteri aurifices cẽtenarij. i. epl'res. n. v. forme p me nũo sex fõme scõe. n. xviij. Scrinij ad responsũ p formã scõam nũo. i. per formã. n. iij. ducennarij nũo. i. cẽtenarij. n. duo. epl'aref nũo tres. formc p me. n. iiij. forme scõe. nũo duo forme tercie. n. i. scriniarij ad militem per formam. nũo. i. z sic p eodẽ als decẽt uicarij.

e Pro capitib'. nõ sic z. s̃. ò agri. z cẽ. cũ añ ea. z ut custo. ad nlluz zẽ. l. i. sz ptra. ò capi. tem. ci. exbi. l. i. z ò colõis tracẽ sz illa sꝑãlia

f Jugis. s. bouz. ut in aut. ò mã. pri. §. coges

g Susceptõib' hospitũ ut de clicis dr̃ ut. s̃. de. epif. z cle. l. i. ac.

b Temerarys. al' temerarijs. al' temõarijs. z saĉ. j. de puile. eo. q in sacro. pa. l. i. accur.

i Ullus emissor. da male gessit. ac.

k Pacto. i. mõ. z saĉ. s̃. de suscep. l. si aliquis z. s̃. de digni. iudices. z. ff. ò suscep. tutorib; l. iij. §. q̃ri in fi. §. z de accu. si cui. §. bis z. j. ò cobar. l. si cohartalis z. s̃. ad. l. iul. ò ãbi. l. i

l P Risco. pricipat' ca padocie ipãtr erat ꝺputat' p suis stipẽdijf cõiti domoꝝ ad quẽ re gẽdũ mitit̃. ò palatinis quif z uiꝺbitur comes male aliqd p eũ uel a liũ agere. accur.

m Reuocatio. añ a si fuerat sz in ò suetudinem habitũ renouat. ac.

n Mittẽdariozꝝ. i. palatinorũ. q̃ sẽ abiles ad mittendum. accur.

o Debebis cõiti domoꝝ loqr̃ ut. j. l. pr. z nõ ꝺar. q malus p̃latus timebit bonũ subditum.

p Jbi iudicib'. s. puicarum.

q Cõuictũ. dũ palatinus gerãt iuũ offm. z sic ñ ob. s̃ ò agẽ. i z. l. ex. e o i fi. z. l. fi. §. itaq; sũt ptra z saĉ. s̃. ti. i. l. fi.

r Ab iferioribꝰ. nõ reuereutiã maiori a mio re deberi z econtra. sic s̃. ò e of. rec. pui. l. potiores z ò offi. di. iu. l. ij. Jtẽ nõ q archiepus ac terra bonorare ꝺz epz ut hic sz suã iurꝺitionẽ p illius p̃tiã perꝺidit ut i aut. de defẽ. ciui. §. nulla.

s Quidã exceptoꝝ. i. ad aliã ꝺignitatem.

t Militando. subaudi elegit z saĉ. s̃. ut digni.

y. ij.

or.ser.l.i.ꝛ de proxi.
sacro scri.l.unicuiq;.

u Beneficio.neq; ipsa
.s.excellentia tua.

x Postmodū ꝛ post le
gem istam uel post fini
tum officium i sordidis
ꝛ similibus ne sit con
tra.s̄.eo.l.i.ac.

y Scrinys.hac.l.no
minātur officiales q̄
subsūt cōitibus domo
q; ꝛ hi soli hēbāt stipē
dia ꝛ ē fīa hec.l.i oīb⁹
fere libris circa lr̄am.
Emēdicato suffragio.
sic.s̄.de pri.agen.i re.
l.omnia ac.

z p Placuit pa.ꝛ po.i.
ex eisdē.s.palatis.

a Prouisionis.s.tue ꝛ
prefecto loquitur.

b Tantū.al's tamen ꝛ
al's tantum ꝛ qui sunt
centenarij ꝛ ducennarii
ꝛ ceteri numeri habes
s̄.l.prox.de quibus si
gulis annis aliquot de
scunt ut hic.accur

c n On aliter.annotan
bonez idest priuilegi
um nostro motu sed cū
consilio procerū ē pra
gmatica sanctio ꝛ fac̄
s̄.de agen.in re.l.mac̄
culam in fi.ꝛ.j.de re
mil itari.l.nemīnē.ac.

d p Palatinos ad calcē.
.i.finē.nā calx cal
cis pars pedis extrema
ubi ē iūctura tibie ꝛ pe
dis subtellis ē concauū
inde subtelaris fm.p.

e q Al tyronū ab his ex
cusanē pri.agen.in re.
l.ex agentibus.ꝛ facit
s̄.de prox.sacro.scri.
l.i.in fi.accnr.

f a D similitudinē.ut
s̄.ò ꝓri.sac̄.scri.
l.p biennio.accur.

g Eros.uidetur causa
lic.s̄.de prox.sacro.
scri.i sacris.§.ita.

h Respōdere.sic.s̄.de
scilen.l.i.ꝛ de agen.in
re.l.ex eo.ꝛ fi.§.ita.ꝛ
facit.s̄.de offi.pre.ur.
l.i.ꝛ de offi.comi.re.
pri.l.penul.

i Permiserat sic.s̄.ubi
sena.uel cla.l.fi.i auc̄.
ut cle.apò propri.epōs
§.penul.accur.

k Inter tribū.j.l.pr
Tres.al's res alias
l tres.ac.

ducēnarii.n.i.forme ꝓme ꝛ sē
cūde numero.iii.Scrinii uestis
per formā ordine.tcio.n.i.per
formā secūdū ordi.n.i.ducen
narii.n.i.cētenarii n.i.epl'ares
n.ii.fōme ꝓme.n.vii.fōme.ii.
n.x.forme tercie.n.xv.officia
liū sacrarū uestiū ducennarii.
n.iii.epl'arū nūo.ii.fōme ꝓme
.n.vii.forme.scde.n.x.forme
tertie.n.viiii.deputati sacre ue
stis per formā scōi ordinis.n.
ii.ducēnarii.n.ii.forme prime
.n.iii.Scrinii ab argentariis p
forma ordinis nūo.i.centena
rii.n.v.epl'ares.n.i.forme pri
me.n.i.forme scde.n.iii.forme
tercie.n.i.Ad peccias p formā
ordinis.n.i.forme prime.n.ii
forme.ii.n.ii.Argentarii comi
tatensis ducēnarii.n.ii.epl'res
.n.iii.forme prime.n.viii.for
me.scde.n.xxv. Barbaricarii
cētenarii.n.ii.epl'ares n.ii.for
me prime.n.viii. forme scde
numero.i.

Dem.

p Placuit iuste omnib⁹ mit
tendariis ꝛ palatinis pro
futura suggestio quam insinu
asti ut ex isdem annis singulis
ꝛ ex ducennariis ꝛ centenariis
habito prouisionis intuitu
cingulo liberēt.

Dpr.

n On aliter quilibet in of
ficio sacraruꝫ largitionū
uel priuatarum cinguluꝫ mili
tie sibi sumenduꝫ existimet ni
si nostre mansuetudinis anno
tationem meruerit.

Dpr.

o Palatinos qui sacrarum
remūerationū rome trac
tantes inculpantur ad calcem
terminumq; militie peruenien
tes necnon etiam adiutores et
primicerios diuersorum offici
orum precipimus habere pri
uilegia que nuper agentium i
rebus scole nostre sunt māsue
tudine contributa.scilicet ut a
tyronum prebitiōe memora
ti reddantur exortes ceteraq;
onera non agnoscant.

Dem.

p Ad similitudinem sanctio
nis quaꝫ de proximis sa
crorum promulgauimus scri
niorum etiaꝫ in officio sacraꝝ
largitionum atq; priuatarum
pro biennio unum annuꝫ sub
perpetua obseruatiōe precipi
mus custodiri ita ut priuilegia
que huiusmodi officiis uel pri
miceriis sacris legibus deferū
tur integra illibataq; seruent.

Dpr.

q Eros deuotos palatinos
non oportere in hac regi
a urbe apud uirum illustreꝫ p
fectum urbis litigare compelli
nisi ò edificatione domorum
ꝛ seruitutibus ꝛ annonis orta
uideatur causa.in aliis uēo cau
sis tam pecuniariis q̄ crimina
libus apud uiros illustres tan
tuꝫmodo comites suos respon
dere.rectoribus autem puin
ciarum intra admininistratio
nis sue fines inter presētes pa
latios nec causis publicis occu
patos cognoscere tam p ciuili
q̄ pro criminali causa permit
timus: sic tamen ut non aliter
criminalis sententia aduersus
eos proferatur nisi ex sugge
stione prouincialis iudicii uir
illustris comes sub quo militat
certioratus hoc ei permiserit.

Dem.

r Inter alias prerogatiuas
quas antea meruerat sco
le societatis sacrarum largitio
nuꝫ primicerius ꝛ tres primi
cerii scriniorum tribuni preto
riane militaris dignitate fruan
tur nulla eis ex ciuilibꝫ iudicis
preceptione iungenda publi
ca uel priuata necessitate.

Dem.

s Uolumus uiros ꝺuotos
palatios nostri numinis
priuate eisdeꝫ priuilegiis deco
rari quibus etiam palatini qui
in sacris largitionibus deferū
tur cuꝫ etiam par similisq; mi
litia sit iustum ꝛ competens
uidetur isdem utrunq; officiū
ꝓuilegiis gloriari primicerios
itaq; officii tresq; primates scri
niorum rerum priuataruꝫ fi
nito tempore militie iter tribu
nos militares pretorianos sal
uis isdem prestitis priuilegiis
sacris constitutionibus nr̄am
clementiā adorare decernim⁹

m Necessitate.
nisi ordinaria.
ut.s̄.l.i.

n Ubem⁹ pa
latinos.nā
omnia sunt pri
cipis. ut.s.de
quadri.pres.l.
fi.accur.

o Justum. ubi
eadē ratio idē
ius.sic.s̄.ad.l
fal.l.fi.ꝛ ff.ad
l.fal. illud cuꝫ
sy.accur.

p Possint.ut.
s̄.l.prox.ꝛ.s̄.
e.l.i.ꝛ s̄.ò ꝓx
sacro.scri.l. iu
bemq.ꝛ xxxij
q.v. Item aꝑ.

q De stratōibꝫ
stratoꝝ.i.stabu
lum.unde i ge
nesi Rachel hᵉ
iudeus posuit
ydolam patris
sui in stratoria
cameli. ꝛ sedit
super ipꝫ.vnò
stratores dicun
tur qui presunt
stabulis seu eqs
stantibus.i sta
bulis.accur.

r p Er omnes
poscentur.
ff.de offi.pcō
sul.l.iij.§.nēo
contra so.hic i
cognitione cau
sarum ꝛ diffini
tione presides
non debent eis
uti uel aliud in
procōsule.ꝛ a
liud in preside
ut hic immo a
liter accipiē. i.
bērorarius hic
qui preest equis
ferrandis ꝛ sel
lis.ꝛ frenis p̄si
dis.unde vsus
Sternitur equi
uoce mar̄ lect⁹
assellus.ꝛ bo
stis.hic aureuꝫ
habet pro suo
stipendio singu
lis diebus. Itē
ꝛ quando pre
ses :uel rex ul
comes donat e
quum habet a
donatario soli
taꝫ quantitatē

sic enim faciũt reges hyspãie nam in presidi bus prouincia rum loquitur. z eorum ſtato ribus.

s Et equos. cũ prouinciales. i deſt donatores

t Cognoſcant. illi donatarij. z ſic nõ q̃ dãs punitur ſicut ſi moniacus qua ſi corrumpens eum equum do nanduz uitupe ret principi ſic .ſ.ō epi. z cle. l.ſi q̃q̃. Jtez facit .j.de me tatis.l.deuotũ z.ſ. ne ruſtici ad ullum obſe qui.l.ỹ.accur.

Jta tñ. ut nl̃la iiũctionẽ nl̃laz ſolicitudiẽz p̃uati l' publici ne gotii quolibet iudiciario p̃cep to ſuſtinere poſſint sed excep ta omni neceſſitate omniq̃ fa tigatione indempte dignitatis honore potiantur.

De ſtratoribus .Rubrica.

i Mpr.

Per omnes prouincias e dictum generale miſimuſ ut ſtratoribus unus tantũ ſoli dus proprio noie poſcentur: z in offerendis equis certa fõ mam ſtatutam equalẽ prouin tiales noſtri cuſtodiendam eẽ cognoſcant quos etiã fiſco cer to ſolidoruz modo obnoxios fecimꝰ ſi quis ſtratores petere interdictuz eſt illi dare ſtrato ribus non timerent officiuz q̃ grauitatis tue centum argenti libris mulctabitur ſi ſciens rẽ geſtã fuiſſe ñ illico eam ſeueri tati iudicarie prodidiſſet.

De caſtrẽſiãis z miſtriãis.

i Mpr:

In officio ſpectabilitatis tue ſcõm formaz diualiũ reſponſorũ poſt completũ tẽ pus preſinituz.i.bienniuz pri oribus deſcendentibuſ in ſeqñ tes ad locũ p̃ merito laboruz ſtipendiorũq̃ ſuccedãt nec ul li licentia tribuatur is qui ĩple tum depoſuerũt officium ōnu o ad eandem militiaz ul' ſolici tudinem remeandi. Item:

Si quis pine ul' ſcõe:ul' e cie forme ſpal'r intra ſta tutos gradum celitus naluerit impetrare ſuper nũarius ulti mus forme tercie in matricu lis habeatur. i Mpr.

Si qui i ſcola ueſtis ſacre militant ul' matres eoruz ul' uxores criminalẽ uel ciuilẽ litem contra ſe cõmouendam in ullo alio niſi in ſublimitatiſ tue ſuſcipiant examine.

i Mpr:

Ante omia nullus alterioꝰ iudiciſ pẽit mioriſ ul' ma ioris ſacro miniſterio noſtro deputatos quorũ officia ſigil latim breuis ſubeũt adnexus contiz niſi a tue dũtaxat ma gnitudinis ſententiis conueni ri ut nulli penitus alteriuſ iu dicis foro pulſantium niſi i tu e tñmõ amplitudinis examie prebeãt aliqñ reſponſum.ſed ne i hoc ipſo iudicio enormib' moleſtentur ſtipendiis l' ex nu diſ conueniantur facile iudiciſ cuuſcunq̃ mandatis ipiſ quo q̃ ſportuliſ z fideiuſſoribus modũ conſtituimus obſeruan dum ante omia decernẽtes ne quãdo ſine ſcriptura uel iter pellatione depoſita ac ſentẽti a prorogata tue magnitudiniſ eadem que nõ edita cõueniri poſſe.conuentos uero non ali um fideiuſſorez niſi actuariu uel unuz ex primatib' ſue ſco le executoribuſ pro reſponſio ne ſue perſone ſiñ ſcripto pre ſtare ſiũ p ſe ipi:ſiue p procũa torem datum in iudicio reſpõ ſuri ſunt:z ſiue in cauſis ciuili bus appetantur ſiũ in crimia libus accuſentur nec ultra con uentionis nõie ſportularũ q̃ unũ aureũ executoribus uſq̃ ad finez litis preſtent quẽcũq̃ contigerit cõuenire. inducẽdo rum ſane nõie z cognominũ exercendarũ ſtandeq̃ perſõe gratia ex ſimplici poſtulatiõe eos habita ſiue ex appellatiõe ſubſequuta: uel alio quolibet modo in iuditio deponatur tribus tñmõ ſolidis uſq̃ ad e minũ negocii eos qui acceptũi ſunt precipimns ſp eſſe ꝓtẽtos Jn cognitionalibꝰ uero geſtis edẽdis duoſ tñmõ preſtar ſo lidoſ hec aũt p̃uilegia ñ i coꝝ tñmõ ſz i matrũ q̃ z uxoꝝ perſonis ualere z ad integruz permanere filiis q̃ z maritis eodem fideiuſſiõis nõie z ſi ne ceſſitas interpellationis exege rit,tradi nec alioſ uades exigi ipoſq̃ dũ militãt z poſt emer ſam militiam cum is qui'ex tẽ pore prioris preſtite ſibi pra gmatice.ſanctionis eiuſdẽ mili tie ſtipendia impleſſe noſcunt omibus p̃uilegiis perfui ꝓtis

u De caſtrenſi aris in libro Ly.de conſiſto rianis in caſtrẽ ſiarijs qui for te preerant ca ſtris principis ordinãdis .z e rant plures z e ligebantur de cani ut.j. ti.i. z menſores q̃ menſurabãt q̃ ta menia iuxta caſtrum .uel ſi milia. ut.j.ti. i. z.ỹ. accur.

x In officio. merito. ſic .ſ.de agen. in rebus.l.i.z.j. de tyronibus. l. fi. Jtem. ſa

clt.ſ.ad l.iul.ō ãbi.l. i.z.j.ti.i.l.i.accur.

y Jquis celic.ideſt diuinitus. uel a principe ultim tercia forma erat maior alijſ ut inuit z patet.ſ titlo ſecũdo.l. ſcrinijs. ubi pautiores ſẽper ponun tur in tercia forma.

z Jqui examine. ſa lit.j.eo.l.fi.z.j.ō gen in rebus .l.fi.ac.

a Ante omnia breuiſ hunc breuem non habes.acuur.

b Conueniri. ſubaudi iubemus. ut nulli pul ſantium z.c. quod eſt .j.accur.

c Sine ſcriptura. ſic .ſ.de dignita.l.quoc. z.j.de prox. ſacroruz ſcri.l.in ſacris.z quod ſubicit.uel pro etiam.

d Non edita.in ſcrip tis.accurſius.

e Actuarium.ſ. de p ximis ſacro .ſcri.l. in ſacris.§.fidei.ac.

f Conuentionis.ſcilicz ſportulis que dantur a conuentis.accur.

g Inducendorum.iõſt executoruz qui inducũt partem in iudicio quan docunque eſt opus.ac.

h Simplici. in cauſa principali.accur.

i Alio modo.puta ex traordinarie.accur.

k Preſtare. ſoidos. ideſt exceptoribus.ac.

l Priuilz.qō dic ut nõ ſ.de proxi.ſacro.ſcri. l.in ſacris circa prin.

m Matrum.tranſit ad ſuperiores

n Uxorum. ſic. ſ.de digni.mulieres.

o Filijs.ſic.ſ. de pxi. ſac. ſcri.l.in ſacris.

p Uades. ideſt fideiuſ ſores. vnde uadium. uel uadimonium. ideſt pignus.accur.

q Ipſoſq̃.ſcilicet depu tatos noſtro miniſtẽcio.

r Emerſam. ideſt fini tam.ſic.ſ.de ſcien.l. finali in fine.

f Juratorie cautioni. sic. ē. ò assesso. l. i. §. su per 7 i aut. ut nulli in. §. necessarium. 7. ē. de pxi. sacro. scri. l. in sacris. §. ut 7 c̄. cum suis concor. accur.

t Precepta legis ut. ē ubi de cri. agi oz. l. i. et in aut. qua in prouinti a 7. ē. ut omnes tā ci. q̄ mili. l. i. in prin. 7. j̄ de priuile. sco. l. i. ac.

u In speculis. sic. ē. de priua. car. l. i. 7 fac. ad. l. ē. de agen. in re. l. ex eo. 7 l. fi. 7 ò ppo. agē. in re. l. fi. 7. ē. ò comi. consi. l. ỳ. 7. j̄. de pui. sco. l. quot. accur.

x De decanis. l. x. uirorum societas fm hoc q̄ qui preest. x. ūde decanissa. i. uxor decani. 7 dic ut. ē. ti. l. in Rica.

y Quatuor primiceriatus facit. j̄. ti. l. l. l. 7. ē. ti. l. l. i. accur.

z Nostre. fñsū sic. ē. ti. l. fi. 7 ò ppo. sacu. l. ỳ. 7 de scilē. l. p. 7 ò agen. in re. ex eo. 7. l. fi. accur.

a Scolariū ut. j̄. ti. ỳ. l. ū. accur.

b Pulsatos ut. ē. ti. i. l. fi. accur.

c De mensoribus. s. columnarum uł signoruz uel hominum a metiormetiris fz. h. 7 dic ut in. Rica. ē. de castrensiarijs. uel dic mēsores frumentarios ut. ff. de excu. tu. l. mēsores 7. ff de iuř. imu. l. fi. uł illos qui metiebantur hospitia militum ut. j̄. ò metatis. l. i. uł etiā hec oia officia habebat. accur

d Primicerius. fac. ē ti. i. l. i. accur.

e De priuilegijs eoz q̄ in sacro pa. mili. quocū q̄ offō ut. j̄. l. i. accur.

f Palatis calūnias. idest munera patrimonialia. esset enī calūnia si ab eis exigeret.

g Nōiatiōes. s. ad psonalia ut. j̄. hac. l. 7. l. proxi. ac.

b Ordine san. nō. ar. contra. ff. de le. ỳ. l. cū nihilominꝰ capłis sacris affatibus diue recordationis marciani quos se meruisse asserūt ualituris excepto hocꝙ i diꝫ sis iudiciis tūc respondeꝰ precepti sunt hac sanctione decernimus aduocato q̄ fisci exceptoribꝰ etiā qui apud arbitros hoc utuntur officio ab exordio incipiendo usq̄ ad terminū finēq̄ negocii terciaz dūtaxat partem solidi prebituros. In huiusmodi autē arbitrorū gestis edendis nō ultra prestare q̄ dimidiam solidi partē 7 cū per prouincias constitutis fide iussoribus conuentus caruerit adiuratorie tm̄mō cautiōi comiti nec ullo tēpore nisi ex tue dūtaxat magnitudinis sententia cōueniri exceptis tributariis 7 munerū functionibꝰ 7 crīminibus que in locis iquiri flagitari 7 uendicari gn̄alia legū precepta constituūt presenti sanctione decernimꝰ uiros claríssios adiutores sublimitatis tue in speculo ꝰstitutos ne q̄d ex his que statuim' aliqua surreptione uioletur.

De decanis'. Rubrica.

i Dpr.

Quatuor' qui ex corpore decanorum ad primū militie gradum peruenerit bīēnii spatio primiceriatus gerāt officiuz neq̄ alterius cuiq̄ liceat i hoc immorari ut omni gra 7 ambitione cessante post duoruz annoꝝ curricula succedāt poribꝰ subsequētes. Dpr: Nostre' pietatis famulatibus ad herētes decāos non opōtet pro desiderio pulsantium ad alia protrahi iudicia sed uiri illustris tantū magistri officiorū obseruare examen hoc nāq̄ modo neq̄ māsuetudinis nostre obsequia decipiunt 7 agentibus aduersus eos iure adhibetur responsuz ad exemplū itaq̄ ò uotissimorū scolariū" nulli licere memoratos ad aliud iuditiuz trahere 7 pulsatos ꝰ prioris fidi scole permitti precipimus.

pater. §. a te. 7 facit. ē. de prepo. sa. scri. l. iii 7. l. in sacris.

i Indiscreta. i. non attēta nec ꝙsiderata. ac.

k Ē cubiculis. ē. de ppo. la. cu. l. ỳ. ac.

l Memoriales ē. ò prox. sac scri. l. ỳ. 7. l. i sacris ac.

m Pētaprocie nomē grecū est a penta q̄ ē q̄n q̄ 7 procia qò est ò cima. i. minus q̄nte partis decimare sic dicitur munus de quapcic. s. òcē 7 est munꝰ pri mōiale ut. ē. ò muneribus pa. l. nec protestasie. 7 ò munc. 7 7 bono. l. i. §. iuxta 7. l. tercia. §. decaptos. 7 ibi notaū.

n Castrense. ut. j̄. de castren. opera. pec. l. i.

o Donati sunt ad hoc. ē. ò assess. l. nō paruz 7 de agen. i re. l. fi. sz ar. ꝙtra. ē. de testa. mi. l. pe. 7 de resti. mili. l. ulti.

p Militaribꝰ. idest licet suam militiam cōplere ò beāt que ē ē. ut ò curiosis l. i. in fi. 7 facit ē. ò agen. i re. l. fi. 7. j̄. l. px.

q Ex aula nostra descēdentes ab aliquo officio aule. ut ē. l. prox. §. bēant: accur.

r Jniūctis. i. ab eius qui iniungerentur. ac.

s Faustos. idest qui sunt nūarij

De mensoribus'.

1 Dpr.

Primiceriusd mensorū biē nio expleto agentis i rebꝰ militis militiam sortiatur.

De prinilegiis' eorum qui in sacro palatio militant.

1 Dpr

Palatinis' tam is qui ob se quiis nostris inculpata officia prebuerunt q̄ illis qui in scriniis nostris. i. memorie epistolaruz libellorūq̄ uersati sunt procul uniuersas calūnias siue nominatiōes" iubemus esse summotas idq̄ beneficiuz ad filios eoz atq̄ nepotes ipo ordine ᵇ sanguinis peruenīt at q̄ immunes eos a cūctis mūeribus sordidis 7 personalibus permanere cum uniuersis mobilibus :7 mancipiis urbanis nec iniurias eis ab aliquibus i ferri ita ut qui hoc contempserit indiscreta' dignitate penas debitas exigatur. Dem.

Ē cubiculis' nostris uacatione donatos :uel diuersis obsequiis palatinis memoriales' etiaz qui in scriniis memorie epłarum libellorum sacrorumq̄ dispositionum referuntur necnon 7 si qui in utroq̄ officio palatinorum comitatensiuz singularūue urbium 7 offō amissionuz 7 castrēsis sacri palatii militant priuilia uolumus habere ut nec ipsi nec filii nec nepotes eoruz ad honores uel munera mūicipalia deuocentur. quibus omnibus cō donamus ne exactorū uel turmarioruz quos capłarios uocāt curà subeāt uel obsequiuz tēonarionoꝝ ł' pēta pcie" :ā ēt tyronis p̄sentationē agnoscāt nā beneficiis nostris ita digni sunt ut etiaz censualibus uel personalibus :uel corporalibꝰ muneribus liberēt 7 hēant castrē se" peculiuz siū adhuc palatiū obseruiēt siū optata q̄te dōati' sunt quibus omnibꝰ priui legiis coniungimꝰ agentes i rebus licet militaribus' uideant

t Excipientes. idest experti licet sint idonei non uocentur.

u OMnes posteriores tẽpore .sic.ſ. de offi.pre.pre.l.i.z.ÿ.z ut di. or.ser.l.ÿ.z ò ꝓsul.z nõ.spe.l.i.z de albo scrt.l.ÿ.ac.

x Sacrilegÿ. sic.ſ.ut dig.or ser.l.i.z.j. de erro.mili.an. l. lege. accur.

y De priuilegÿs sco.in quibus tyrones militi am adiscũt ꝙ.i. societatem militum.nam.j.l. ulti.uocat fortissimos .ac.

z UIris comitibꝰ.aꝙ comitibus aꝙs militibus quia fõte sunt magri militꝝ.accurr

a Senatores. idest nobiles q̃ erant scolares idest de societate militum'.sic z.ff.ò iudic̃.l. si longus.ſ.fi. Itez nõ aliquẽ degradari. sic .ff.de his qui no.infa.l.ÿ.ſ. ignominie.z.ſ de agri.z mã. l.ÿ.accur.

b Ad tue.magistro officiorum loquit̃ ẽt.ſ. de offi.ma.offi.l. scolarum. ac.

c Barbarorũ. ſ.ò agen.i re. l.agẽtes i ꝑn. z.ſ.decomẽ.z merca.l.ÿ.ac.

d Valeãt usurpare.nõ cõtra eos qui dicunt dñm oddonez potestatem in fraudez uocari defensorem.sic esse subnixi. I Mpr.

e EX aula nr̃a decedẽtes uiris ab omnibꝰ iniunctis habeantur ĩmunes numerari orum faustus uꝙ rapaces que stus tanꝙ experiẽtes z idonei non patiantur. I Dem.

OMnes qui in palatio militando diuersis actibꝰ paruerint uolumus in tãtũ eis dignitatis cuius meruerit missionẽ obtinere ĩsignia ut his oibꝰ preferantur in ordine atq̃ cõsensum qui posteriori tẽpore regendas ꝓuintias dignitates q̃ susceperint palatias.si quis autem temeraria usurpatione statuta uiolaꝝ tẽptauerit sacri legii penam substineat.

De priuilegiis scolarium.

I Mpr.

UIris spectabilibꝰ comitibus scolarum uerberãdi regredandi ue sẽatores ac ducẽnarios licentiam denegamꝰ ea nanq̃ tali cõmotiõe digna sunt ad tue sublimitatis uolumus referri notitiã .insuper ẽt domesticos eorũ nõ senatores uel ducennarios centenarios ue fieri decernimus pena.ÿ. libras auri plectendo q̃sq̃s hãc diuinaz iussionẽ excesserit scrinio uero barbaroꝝ si tale q̃d uel attemptare passum fuerit uel attemptatuz cõtra leges ñ suggesserit.x.librarũ auri condemnatiõe plectendo ill'd etiã obseruari non sine ratione cõuenit nec is cui domestici offĩ per militie gradum uꝙ quiquẽ nii tẽpus interdici censuimꝰ z familiaritate comitis simula ta rem prohibitã alio noie ualeat usurpare. I Mpr.

Hac lege decernimus ut q̃ siguꝙ scolꝙ militãt quiq̃ post emersa stipendiorũ curricula ad primiceriorũ gradum peruenĩũt z adorata nr̃e diuinitatis purpura uirorũ clarissimorũ comitũ meruerit dignitatem tam cingulo q̃ priuilegiis omnibus sibimet cõpetenti bꝰ perfruantur:ac deiceps usz ad finẽ uite foro tue celsitudis tñmõ subiaceãt nec ex alteriꝰ cuiꝰ libz sñia ciuile subiĩ litigiũ cõpellaꝝ i crimialibꝰ saẽ ꝓtoꝝ suis z in publicis tributis ita z aduersus tales uiros ,puicias moderatiũ cõgruã iurisditiõz uoluꝰ obseruari .nec sub ptextu ꝓcessi ꝓuilegii ꝙ flagitioruz crescat auctoritas uel publica uacillet utilitas. I Mpr.

QUotiẽs sup cã ciuili ꝙ ẽt crimiali ex sñia ꝙz iudicii tui culmis scolares ꝙ eoꝝ cõiuges'siũ adhuc uiuerẽt caruz mariti siũ post mortẽ eoꝝ i uiduitatẽ ꝓstitute sĩt matres ue eorũ i uiduitate ꝑmanentes.ã liberi q̃ ñ spaꝙr alteriꝰ iudicis iurisditionis subiectã cõditionẽ sortiti sĩt z scõz ad eos ꝑtinentes ꝓueniũt mime easue extranei fideiussores exactiõe uexãi sz ꝑ ꝓsuetudie uetustissia z iugiꝫ obsẽuata inũerariũ sue sco le fideiussorẽ ꝑbere iubemꝰ hoc ꝙz obseruãdo ut i crialibz cã s q̃nq̃ alios ꝑmates ex triginta uiris a primicerio usq̃ ad triceſimũ retro nũerãdis una cũ nũerario uolẽtes.ſ.z ñ recusãtes ꝑbeat fideiussores:aut recusãtibꝰ.ÿ.sic dictũ ẽ uiris extraneis in crimibus tñmõ publicis fideiussor una cũ nũerario ꝑbeaꝝ ita ut executoribꝰ ñ amplioꝰ ab his q̃ unꝰ solidꝰ siũ ꝑ se:siũ ꝑ ꝓcuratorẽ rñdere'maluerit ꝑbeaꝝ.i subeũdis aũt cognitiõalibꝰ certamibꝰ quotiẽs cã fuerit arbitroꝰ ò legata ꝑ cõtestatiõe litis unũ soliduz z ꝑ diffinitõe ab arbitro r̃citanda alterũ unũ z nihil ãpliusꝰ dare decernimꝰ:q̃ si cã i iudicio tui culmis ab ipa cõtestatõe litis ꝙ relatõe iudicis:aut appellatõe itposita uẽtilaꝝ ꝓducẽda cognitiõe ñ ãpliꝰ q̃ tres solidos z cartarũ ꝙ recitadarũ i cognitiõibꝰ instorũ nõie edictionis q̃n ẽt gestoꝝ duos tñmõ soli dos dabũt quotiẽs sane apud uiros clarissios ꝓuiciaꝝ moderatores ex delegatiõe.ſ.z sñie tue magnitudis cõtra uiros fortissios scolares uꝙ eoꝝ ꝓiuges uꝙ liberos: uꝙ seruos cognitio

.ſ.de natu.lib.l.i.i fi. z.ff.de tu.z cu.da. ab his.l.icire oz.ſ.i.z de transac.l.cum hi .ſ.si cum lis.accur.

e Ac lege scol.i. sanctissimꝰ militũz armatorum.ac. I

f Tue celsitudis.magistro officiorꝝ loq̃t.sic.ſ de decu.l.ÿ.in fi.ac.

g Obseruari.sic.ſ.ò castren.l.ult.i fi.z est rõ in utroque ut subicit z facit in aut.ut iudi. sĩ quoq̃ suffra.ſ.q aũt z ne fiant pig.circa pri. z ut neq̃ miles. nz fe. circa fi.z.ff.de of.p.l. ÿ.z.ſ.ubi se.uꝙ cla.l. quicunq̃ in fi.z in quibus cautis mili.fo.p.l .i.sed cõtra de agen.i re.l.ex eo.ſ.q multo magis zc̃.z c.ff.ò re. iur.l.non debet cui q plus est z c̃. sed illa exerat in urbe. hic in puncia ac.

h QUotiẽs.sñia nonitoria ac.

i Tue culmis.loq̃t magrõ officiorũ ut.nõ.ſ. l.pri.accursi.

k Scolaris. expõe ut in rubrica.

l Cõstitute.hoc dic ut ſ.de digni.l.mulieres. z.ff.ad municip.l.ÿ.ſ uiduã z in aũt.ò nup. ſ.nõ tamẽ.z ad id qò ò matribꝰ dicit facit.ſ de castrẽ.l.fi.ſ.hoc ãt z.ſ.de qõnibꝰ.l.ÿ .sz cõtra.ff.ò sena.l.i.so. ut nõ.ſ.ò proꝝ.sacro. scri.l.i sacris circa ꝑn.

m Scõz.hic dic ut dca l.in sacris.accur.

o Consuetudie.sic.ſ.ò diuer.offi.l.uiros .ac.

n Sue scole. officialis q̃dã erat z facit.l. predicta in sacris.ſ.fidei.

p Arbitro.i.iudici delegato sic.ff.de appel.l. ex consensu.ac.

q Fortissimos.per hoc nõ. q militibus armatis loquitur. ac.

r Remeandi. ad militiam. accursius florentinus.
s Exceptis proprie excipit a fūctionibus im̄ppriē a tributis z facit ſ. de caſtren. l. ñ. §. fi. accursius florentinus.
t Ibi quoq; .ſ. in prouīcia. nā poterit cōuenirī poſt quiq; mēſe. ſed certo mō ut dic̄ ad qō ē dict⁹. §. z fac̄. ſ. ut mili. foro. p̄. nō utāt. l. i
u Juratorie. ſic. ſ. ò caſtren. l. fi. §. fi. z ò p̄x. ſacro. ſcri. l. i ſacris. ac
x Sñia. ſ. citatoria. z dic de facto. nā de iure i ſcriptis ſūt cōueniēdi. mſi ſit cā uil̄. z ptiū cō ſenſu ut ſubicit. accur.
y Cōſētiētib⁹. nō p̄ſen ſu ptiū ſētētiari poſſe ſi ne ſcriptura. ſic. ſ. ò. e. z cle. l. gñalr. in fi. ſed hodie ēt ſine cōſēſu p̄ti um ut. ſ. de ſen. ex pe riculo recitan. aūt. niſi. z facit ad. l. ſ. de dig. l. quoc̄. z idē i cōſulib⁹ ibi nōtis i. l. quoc̄. z. ſ ò p̄x. ſa. ſcri. l. i ſacris z ò pri. agen. i re. l. fi.
z De caſtren. oiū pala tinorū pecul̄. i. ò militi bus palatij qui p̄ncipi obſequūt̄. ut z. ſ. ti. ſup iori. ſz h̄ circa peculiū.
a Mnes ſupfundūt n. locupletāt̄. z. dic edicti deleg. q ſt̄ ut. ſ. ti. ij. l. i. z. ij. q. ſūt Lon ſtātinꝰ ut iſta. l̄ dic q ñ habemus. accur.
b Si qñ. al's ſi qñ. al's ſi qm̄ z. c̄. accur.
c Perſymōia. l. abūdat ſi. z nō. p ſymonia. ſic ſ. de. e. z cle. l. ij. z ff. ò pecul̄. le. l. ex co. ac.
d Precipim⁹. ut. ſ. ò bo nis que li. l. penul. z fa cit. ſ. de aſſeſ. l. ult. z ò aduo. diuer. iudi. l. fori z de inof. teſ. l. fi. z de ſcilē. l. fi. z ò e. z ck. l. cuz. l. leoniana z. l. ſa cro ſācte. z. ſ. ti. ij. l. i. z de bo. poſ. ex re. mi. l. i. z ſ. fa. hr̄c̄. ſi fil⁹. z ſ. de coll. bonoz. l. fi. §. nec caſtrēſe.
e Signa nr̄a que ſtant nobiſcū. z ſequūt̄ nos. ſz non ſint in caſtris q̄ facit fiēi alicui p aliquē ducē belli. ut. j. ò §mi li. l. nemo miles. Jtem nota de puluere. accur
f De equeſtri dignitate conuenit procedentib⁹.
Quites romani. q̄ romāi q̄ cuſtodiūt. nā z illi habent̄ p abſē tib⁹ reipu. cā. ut. ff. ex qui. ca. ma. l. milites. z dic q̄ aliqui preſid ētes alij erant. nō enim ſim plex militia ē dignitas ut. j. ti. ij. l. fi. i prin.
h Clariſſimatꝰ. i. cōſula l⁹. ut. ſ. de do. z. p. l. ij
i De⁹ profectiſſimatus celebret̄ nō ap̄liꝰ q̄ dimidiā p tē ꝓſuetorū ſūptuū preberi de cernim⁹ hoc ēt addiciēdo ut q̄ acceptis comeatib⁹ ad ꝓuīciaſ ꝓfecti fuerit uſq; ad .v. mēſes ſpatiū itra qò ipſis erat remeā di licentia nullā p̄ītuſ actiōz ſup ciuili. vz negotio exceptis criminibꝰ z tributariis fūctioib⁹ ſuſtineāt ne tū ibi p̄ꝰ q̄ntū .ſ. comeatꝰ mēſez ex ſñia iudi cii tue magnitudis ꝓuēti in exi gēdis fideiuſſorib⁹ aliqò ſētiāt ò trimtū aut iuratorie eos cau tioni inbem⁹ cōmitti. quociens aūt ex uerbis z ſine ulla ſcrip tis ꝓlata ſñia idez fortiſſimi ſcolares uel eorū mīres ſeu ꝓiu ges ut dictū eſt: aut liberi: à ſer ui moneāt nihil ipa executiōe ſportulaꝝ noie penitꝰ eos uel eoꝝ matres ſeu cōiuges: aut li beros ſcòz ſuperiꝰ datā diſtin ctionē ul̄ ſeruoſ p̄bēr decerni mus. ſz ſi tal̄ ſit negocii uilitaſ ut ēt ſiñ ſcriptis cōſētientibꝰ vz ptib⁹ ſup ea poſſit cognoſci expectato ſiñ ſcriptis ſicut dic tū ē hñde cognitiōis euētu ſi ò teriorē calculū reportauerint ſportulaꝝ nōie unū tm̄mō ſo lidū executori p̄ſtabūt. Sin uō cāe qualitas hñdā i ſcriptiſ co gnitioneꝫ flagitauerit i hoc ne ceſſe ē cāu itlocutiōe i ſcriptis ꝓferēda ea que ſuperius ò q̄ titate ſportularū decidendarū q̄ cognitionū diſpoſita ſūt ob ſeruari.

De caſtrſeni oium palatino rum peculio. Rubrica.

Mpr.

Mneſ palatioſ quos edi cti nr̄i iaz dudū certa ꝓui legia ſupfūdūt rē ſi qñ duz in palatio nr̄o morāt̄ l̄ ſi ꝓſimōi a ꝓꝑa queſierit: ul̄ dōis nr̄is ſuerit cōſecuti ut caſtrēſe pecu liū h̄re precipim⁹ qò eiz tam ex caſtris ē q̄ q̄ nobis ꝓſciis ac ꝓꝑe ſub cōſpectib⁹ nr̄is acq̄ri t̄. ſed nec aliēi ſūt a pulner̄ z la boꝝ caſtroꝝ q̄ ſigna nr̄a ꝓmit tāt̄ qui p̄ſto ſūt ſēp actib⁹ quoſ itētos z eruditis ſtudiis itineꝝ prolixitas z expeditionū diffi cultas exercet. Jòoq; palatini nr̄i q̄ ꝓuil̄iis edicti uti potuere peculia ſua p̄cipua retineāt q̄ dū i palatio nr̄o ꝓſtituti ſūt: ā laboꝝ ut dictū ē ꝓꝑo aut dōa tione nr̄a queſierūt.

De equeſtri dignitate.

Mpr.

Quites romanos ſcòz gra dū p⁹ clariſſimatꝰ dignitatē obtinere iubemus.

De pfectiſſimatus dignitate.

Mpr

Dicillis pfectiſſimatus fruēt̄ q̄ ipetrauerūt ſi ab orreāt ꝓditionez ſeruili aut fi ſco aut curie obnoxii ñ ſūt uel piſtores ñ fuerit l̄ nō i aliquo negō ꝓſtiterit nec ſibi honorē uenali ſuffragio emerit nec rē alicuius adminiſtrauerint.

Mpr.

Qui militare p̄ñt ul̄ ñ. z de ſeruiſ ad militie dignitatē aſpi rātibus. z ut nemo duplici mi litia l̄ dignitate ſimul utatur.

Mpr.

J militie nomē dare uul tiſ offerre uos his q̄ ꝓbā dis hñt ñ aūt ignoratis eos q̄ litis cā militiaꝝ appeticrint poſtulātibꝰ aduerſariis ſolui ſacramēto ſolere.

Mpr.

On tm̄ decurionū filiis: ſz oibꝰ i fraude ciuilium mūerū nōia armate militie dā tibus fraudē eē diſplicuit.

Mpr.

Ura puigili obſeruare ò bebit ſublimitas tua. nec coloni ul̄ ſaltuēſes autē ultro ſe offerentes ad militiā ſuſcipi anē armataz aut coganē iuiti.

Mpr.

Mnis oio curial l̄ cobar tal̄ cōditiōis ꝓſtituti nl̄la armatā militiā i poſteꝝ arripi ant.

Mpr.

Js quidē q̄bus idultuz hactenus demōſtrat̄ quo binis à ternis pl̄rib⁹ ue mereāt̄ cingulis nō cōiunctis ex p̄ſca conſuetudine ſed abiectis atz diſcrepantibus ò ēt electio quā retinēdū ſibi potius cenſeant

dignitate. dignitaſ erat forte ut eſſet dict⁹ pfectiſſimus miles
k Odicillis. negotio uili. accurſius florentinus.
l honorē. ſ. iſtū probitate ergo datur non precio. ſic. ſ. de epi. z cle. ſi quenquam. accur.
m Alicuius priuati ſuper aliquo. uili officio. ut. ſ. de digni. l. ne quis. z fa cit. ſ. de agen. in re. l. agentes §. i. accur.
n Qui militar̄ non poſſūt. De armata mi litia loquitur. z de hac. p̄ma parte loquitur. j. e. l. i. z. ij. iij. z iiij.
o Et de ſeruiſ. de boc. j. e. l. i. z ultima.
p Et ut nemo. de boc. j. e. l. e is. accur
q j militie. bis. ſ. magi ſtro militum. z ducib⁹ ut. j. ti. ij. l. penulti.
r bis. ſ. debitis uel habeas of ferre nec tamē ſine probatori a principis ag gregant̄ ut. j. ti ij. l. neminē ñ militet. ut. in aut̄. de mā. pri §. fi. z facit. ſ. de fabri. l. iij.
s Litis. ſ. uitan de ut. ff. de re mil. l. ij. §. nō omnes z. l. ſi. z facit. ſ. ſi. p̄p inimici. l. i. z ò tabul. l. i. z de decur̄. l. qui de licta. z. j. e. l. omnes. z. ſ. de adul. l. ſi mari tus. §. i. accur.
t On tantū diſplicuit. ut. ff. de mu. et bo. l. iij. §. fi. z facit. ſ. l. p̄xi. cum ſuis ꝓcor.
u Ura ſaltu enſes pre diorū cōducto res colloni pre torū ſaltuenſes dicuntur. ut. ſ de fundis pa. l. i. in prin. z fa cit. ſ. de agri. z cē. l. colonoſ z de fugi. co. l. i. z fi. z ò man cipijs. l. ij. ac.
v Mnes ar ripiant. fac̄ ſ. ubi de curia li. uel cohartali l. i. z. ij. z. j. de

tab.ſcri.l.i.ꝛ.ſ.e.ti.l.i.cum ſuis concor.accurſis.floren.

[e] Is quidem alias eis.alias bis. accurſius florentinus.

Abiectis.i.ſepatil ſꝫ ualꝫ boc ſi ſeperatī poſſet uti. ut .j.§.ſi.Accurſius florentinus.

[a] Ordis.ſ.militie armate uł inermis.ut ſubicit.accurſius.

[b] Militȳs.nō ſic.ſ. de aſſeſ. l.ſi.ꝛ ȯ poſtu. .l.qſqs.ꝛ.ſ.ȯ ꝓx.ſacro.ſcri. l.bac pte cū ſu is ꝓcor.ꝛ.ff.de col.illi.l.i.§.ȳ

[c] Influctuoſa. nō puniri affec tū ꝛ ſi ñ ſequa tur effectus. ſic ſ.de le.ꝛ ꝓſti. l.ȳ.in fi.ꝛ i lō bardia de ꝓſili o mor.l.ſi quiſ ꝛ ne ad regiñ ueni fi.l.iȳ.ar. contra.ff.q̄ qſ q̄ iuř.l.fi.ac..

[d] Reſtituerit. nō ſic.ſ.ȯ iuř. oi.iud.l.ȳ.ꝛ ȯ decuř.l.oñſ.ꝛ de ap.qm̄.ac.

[e] Bradꝫ.i. or do.quem perce perāt āte ſuſce ptamadmiſtra tionē Ly.ꝛ re pete ſortiri q̄d ſi titulū.accur. Suſceperit iu dices.ad quos deuenīt.ut.ſ. ȯ pre.ipa.of.r̄ ſcripta.ꝛ facit ſ.ſi nuptie ex r̄ ſcripto l.fi.ꝛ ſ ut lite pen.l.ȳ. §.fi.ꝛ in aut. u t oēs obe.in. §.ulł.ac.

[f] Ueruꝫ.pro ſꝫ ꝛ eſt alł. deſiſtē te.ꝛ alł.ȯſiſten do. ꝛ idem eſt ſenſus.ac.

[g] Monente.a lias monente. ꝛ alias moȯra te accur.

[b] Cōferendi.i. conferre ad qȯ .ſ.de ioffi.teſ. l.oimō.§.ti. ꝛ de pig.l.ult. ꝛ aūt.ibi poſita. j.de prox. ſa. ſcri.l.unicuiq;. ꝛ.l.in ſacris.

[i] Sequendi. idēſt conſequi.

[k] Ꝛl ſecretis. nomen officȳ.

[l] Quos.ſ.pre dictos oñs.

[m] Jungantur. ſcilicet p.l. ſcri ptam non per priuilegium principis uluentis.ꝛ nō per banc.l.nō licere habeř duas prebendas. Accurſius. florentinus.

[n] Uper ſeruis oſtendere.nota probat ignorantiaꝫ eo ipſo.quod contra non probatur.ſic.ꝛ.ff.ȯ accu.l.ſi cui.§.i.quilibet cñi ignorans preſumitur. ut.ff.de proba.l.ueriꝫ ꝛ inſtitu.ȯ leg.§.quod autem.ꝛ.ff. de admini ſtra.tu.l.hoc autem.ꝛ ſ.de prepoſi.ſa. cubi. l.iubemus.in fi.ꝛ.ſ.ȯ peti.heredi.l.qui ſc.Jt quod dicit probatur q̄ mō ꝓbat reus. Rñde o quia excipit aſſerēdo ut.ff.de probatio. l. in exceptionibus. Jtem ē ei mos gerendus ut.ff. de probatio.l.circa. Et facit.ſ.de liberali. ca. non mutatur.accur.

[o] Militaueruut. nota quod lex facit liberum ut ꝛ.ſ.l.proxim. ſicut in autenti. de ſanctiſ. e.§.ſi ſeruuſ.ꝛ ȯ nup. §.ſi ſeruo.ꝛ de mona. §.i.ꝛ de bo.li.l. fina. *in fine.ꝛ ſupra.de pre* poſi.ſacri cubi.l. iubemus in principio. ſed cōtra.ff.de re militari. l. alienum. ubi non fit liber ſolutio. hic corri git uel hic erat electus ibi ſua auctoritate uſū pauit. Jtem contra.ſ de tabul.generalis.ſo. .j.l.proxima.ac.

[p] Militauerūt.tempo re huius.legis facit ad l.in aut.conſti.q̄.de dī gni.§.i.ꝛ ſupra.ne rei do.uel tempo.l.i.ꝛ.j. l.proxi.acccur.

[q] Jquiſ dominio.ſe cundum hoc lex facit liberum ut.ꝛ.ſ. l.proxima cum ſuis ſi milibus. ſed contra ſu pra.de tabul.l.genera li.So.illa trabitur ad iſtam.immo ibi ꝛ mu nus hic dignitas ac.

[r] Decipi entes.naꝫ do namus noſtris militib⁹ ſtipendia ꝛ alia.ut.ſ. de caſtrenſi.pa.pe.l.i. ꝛ.j.ti.ȳ.l.i.accur.

[s] Jmperfectum.ad h⁹ ſupra ad ſilł.l.fi.ac.

[t] Preteriȳt.ut ſupra.l. proxima.accur.

[u] Notum.nota ſic.ff. quando app.ſit.l.i.§. fi.ꝛ.ff.de calumnia. l. annis ꝛ.ſ.de excu.tu. l.quinquaginta.ac.

[x] Spoliari armata:t inermi militia.ut.infra l.ii.accur.

q̄ deſerendū cognoſcāt.ut in eo qȯ optauerit firmiter māe at eo qȯ deſpexerit ſiñ dubita tione repellaī i poſterū uō ne mini ꝓrſus facultas pateat eo dē tēpoř pluſ q̄ unius ordis nomē affectare iterdicēdis in cōe cūctis ut dictū ē binis plūi bꝫue militiis nec dignitatē cō iungere cuilibꝫ alii cigłlo ꝓcedi ꝛ q̄ ſupplicādū ȯ reꝫuetita no bis extimauerit pēa.x. libraꝫ auri ꝓ temeritate q̄uis i fluctu oſa plectanī ꝛ q̄ ſuſceperit iu ſiōꝫ auguſtā ꝑ ſurreptiōꝫ elici tā ut qȯ ñ nūq̄ ꝓtigerit x.libra rū auri młcta feriant. ſcriniis ēt necnō officiis quorū hoc iī ſit ſi nō reſtituerit ꝛ hāc prag maticā legē obiecerit.x.libraꝫ auri diſpēdio puniēdis.ſi quiſ aūt cōtra hoc ꝓpetreī ſciāt oēſ q̄ extra cōſēſū admiſſū ē:ā ac tū fuerit uł notis conſcriptum publicis ſiłe hēaī ac ſi nec ipe tratū nec pronūciatū oio nec iſertū eēt illis matriculis ſcitu ris ēt oibꝫ q̄ merenteſ ꝛ i ordi nibꝫ armatis:ſiū ciuilibꝫ admi niſtrādas prouicias:ſeu geren dos quoſlibꝫ nūos uł iā ſibi ȯ creto ſeu fuerit iuſſiōe nr̄a ſor titi.ꝛ ut ſeruet eis gradꝫ ągu ſta ꝑ meritis ſactione parē in dulgēdā ſibi licētiā poſtq̄ ȯpo fuerit ſolicitudinē:aut i ꝓre cīgulo protinꝫ p̄liſtendi nłlo nēdicādo titłlo dignitatis q̄ ſo licitudo media p̄ſtiterit:aut ſti ñdi ſplēdorē quē acq̄ſierit ad miſtratiois obtētu.uel ꝓre cīgulo deſiſtēdi moderāte ter minata nobis clemēntia libeꝫ eſſe cūctis p̄ſperimꝫ ſi militia qua decedendum ē iī eas hēaī quas uolētibꝫ licet diſtrahere ꝛ ialioſ eā ꝓferēdi ꝛ.pretia ꝓ ſequēdi ꝑ put i eiſdē agminibꝫ cōſueuerit hactenꝫ excipiēdis vꝫ nec deducēdiſ i hac ꝑpetuo ꝓſeruāda legē pragmaticā eis q̄ binas militias ſimul cōpoſi tas ex ſociali nexas conſortio fuerit aſſecuti ut in iuris dicta tiſſimis ſcolaribꝫ atq; cādida tis fieri moris ē necnō uiris ȯ uotiſ latculēſibꝫ ꝛ p̄gmaticāuſ uel ſecretis cōtigit quos mēo raliū:aut etiā agētiū i rebꝫ ad ornat cinguł ꝛ ſi q̄ ſimili ſtipē dioꝫ iiūgūt copła. i Mpr.

[e] Uper ſeruis q̄ poſtea ad quādā militiā aſpiraī tē ptauerit:ł ſciētibꝫ ł ignorātibꝫ dñis p̄cipiūꝫ ſi q̄dē ignorātibꝫ is eā meruerit liceř dñis adire ꝓpetētē iudicē ꝛ ſuā ignorātiā eo q̄ ꝓtra. mime ꝓbaī oñdeř eo qꝫmō ſpoliatoſ eos militia i ſuū dñiū traheř. ſin uō ſciēti bꝫ his ſeruī militauerit cadē q̄dē eos ñ tñ dñio eorū ſed ēt oi p̄onatꝫ iuř.illos uō igēuoſ effectos ſi q̄dē utiles ad militi ā eis datā uiſi fuerit i ea dicta re.ſin uō mime idōeiſt ea pri uari.ſuper illis aūt ſeruis q̄ iā militarūt ꝛ adhuc i eadē mili tia pſeuerant licentiaꝫ damus dñis intra.xxx.dierū ſpatiuꝫ ab eo tp̄re ꝓnumerādoꝫ quoſ p̄ns ſactio diuulgata fuerit uł nr̄aꝫ adire clemētiā:uł cōpetē tes iudices.ꝛ ſuā inocētiā ꝓmē dare eoſq̄ i ſuū dñiuꝫ recipe quo tp̄r traſactio ſimili modo tā dñio q̄ oñi p̄onatꝫ iuř ca dere eos neceſſe eſt.

ii Dem.

Jꝫ q̄ſ ſeruū ſuū dignitatē habeř quēadmōm fuerit paſſus militiaꝫ ſpolieī ꝛ dñio ſerui ꝛ iuř qȯ ptinet ad patro nos cui eni ferēdū eſt hoies a nr̄a māu donationes accipien tes adhuc inter ſeruos hri. et forte cū ſuis dōis nr̄aꝫ purpu rā adorāteſ.in his itaq̄ caſib⁹ i q̄buſ nō militia ſed dignitas uolētibꝫ dñis ſeruis acq̄rit ea dē iura reſeruēt que aña poſi ta ſt ne uideat nr̄a ſanctio ali q̄d hře iperfectū ſciāt aūt dñi ad exēplū ꝑterite nře cōſtituti oīs que ȯ huiꝫmōi ſeruis loq̄t q̄ niſi hoc itra.xxx.dies ex q̄ eiſ hoc fuerit notū mānifeſtaue rit ꝛ cōpetētē iudicē adierint ꝛ ſpoliaī eos dignitatib⁹ curaue rit dñiū eoꝫ ꝛ iꝫ p̄onatꝫ ami ttāt nobiſ ȯlibēātib⁹ p q̄ dñio ſēui fuerit libēati ꝛ it igenuoſ ꝓnūati ſi oꝫ eos hře dignitatē ł ea quaſi idignoſ ſpoliāi.

y De negotiatoribus ne militent. Rubrica.

z e Hos ergasterio. i. stationi quasi negotiationi. accursius
Prohibem⁹. hoc nō nobilitatis defectu. naz z liber⁹ militat ut
.ff. de testa. mili. l. si duob⁹. z de bonis libe. si filius. §. pōp. z. s. ti.
i. l. pe. sed quasi ex uili officio nō debeāt assumi. ut. s. ò digni. l. nec
z de perfectissimat⁹ di
gnitate. l. i. z. j. de co
hartalib⁹. l. añ pe. z p
id qò subicit argētari⁹
quasi nō sit h⁹ uile offi
cū ut. s. ti. i. oēs. qa sp
ibi aiuz habēt ar. s. lo
cati. l. mulieres. sz ꝓtra
s. de iur. o. iud. l. ulti.
ubi negotiatores mili
tāt. so. hoc nouū illud
uetus. nā hic dicit ò ce
tero ul' so. ut ibi.

b Hos eiz. ut sūt ceteri
preter argentarios.

c Jā. añ banc legez.

d Instructionū. qa ar
ma faciūt ul' facta usui
coaptāt z facit ad. l. s.
de aduo. diuer. iu. l. ne
qs. z. s. de pigno. l. fi.
z. s. de agen. in re. agē
tes. §. exceptis. z. s. in
qbus ca. mi. so. l. i. z ò
fabri. l. iuj. z qò nō s.
qb⁹ ex ca. ma. l. ulti.

e De re militari. Rubrica.

f Stipēdia donatiua
ponit ꝑ codē ul' qa
qñz ultra stipēdia cōtu
lit pūtibus. ac.

g Nō iure. quia cā fac
ti nō continet postlimi
mo ut. ff. qb⁹ ex ca. ma
io. l. deniqz. sed ꝓtra. ff
e. l. iuj. §. bis qui ad ho
stes. i fi. §. z. l. ñ oēs. §
pe. z. l. p. so. hic fuit ca
ptus p̄sidio ibi ex ipro
uiso dum iter facit. aut
eplaz fert. ul' ibi ex spā
li idulgentia pricipis ñ
cōi iur' ut dr i defrore.
ut. j. e. l. cū allegātis. z
z. ff. eo. qui excubias. z
facit. s. de dome. l. ult.

h u Jginti. s. annorū.

i Sordida. s. patri
monialia. sz hōesta su
bicit ut. ff. de puer. le. l
j. §. fi. sed a personali
bus excusant. ut. s. de.
bis q nō ipletis sti. l. p.

k Milites missi cū. ꝙ
iunctio causalis

l Uti possūt. ut z. s. ò
bis qui. non imple sti. l
j. z de infa. l. j. l. x. z
de dig. l. judices. z de
asse. liberti. z de iud. l.
cum pretor. §. nō oēs.
z. ff. de bis q no. infa. l
iij. §. ignominia. ac.

m Arguent. s. rome z
et alibi ubi sit iperator
non stabūt ut. ff. de bis
q no. infa. l. j. §. igno
minia. z de excu. tu. sz
z milites. §. sz ignomi
nia z. ff. e. l. milites. §.
missionum. accursius florentinus.

n d Defunctorū istituit. sed z uiuenti desertori pena iponit.
ꝙ dic. ut. ff. e. l. nō oēs per totū. z. l. penul. z. s. quā
dò liceat unicuiq; sine iudi. se uendica. l. j. z. j. l. proxima.

o c Jz allegatis hēat. ut. z. ff. e. l. ij. §. qui militie. z. l. p.
sed cōtra. ar. ff
de alie. z ci. le. l
is cui so. ibi spe
ciale in alimen
tis. ut. ff. ò bis
q̄ pro ñ scrip.
ha. l. si i metal
lum. accur.

p Poterit. s. ò
eden. ne qsi fi.

q Emel cōce
dr sine Au
gusti affatibus
ut. s. de diuer.
offi. l. j. z. ar.
j. de cohar. l.
si quis.

r Qñ. p quia.

s Medicos. nō
cōduleudos qui
sciunt. sic z in
aut. de nō ali.
§. qui aūt. ac.

t Uitiū. ai uel
corporis ut. ff.
e. l. milites. §.
missionuz. licet
uitium non sit
ꝑprie corpōis
sed unuz ꝑ al
tero pōit. ut ff.
ò edil. edic. l. i
§. sed sciendum.

u Frustra mi
les dānat⁹
crimine milita
ri. uel cōi ñ fit i
famis nec dum
militat. i. dum
militia durat.
nā stati ut itāis
est miles esse ò
finit. quia, sic iā
non possz stare
ubi princeps ut
s. e. l. milites i
fi. nec factus ue
teranus ut hic
z sic mitius agi
tur cum milite
ꝙ cum, alio in i
famia secus in
pēa debita, quā
doq; ut. ff. ò pe
nis. l. quedam
que est contra
z, est ratio ut di
xi. sunt autem
crimina multa
ut. ff. eo. per to
tuze coia patēt

x Nota. i. infa
mia. accu.

y Existimatiōez
ò ist famam.

z Tuā. i. tui.

a Veterani. sci
licet facti.

b c Lusaria. a

Negotiatores ne militent.

Ipr.

Hos' q ul' i hac alma urbe
n ꝓuintis cuida ergaste
rio ꝑsunt militare decctero ꝑ
hibem⁹ exceptis argēti distra
ctorib⁹ q in hac alma urbe ne
gotiantur. hos eni⁹ utpote uti
les omibus contractibus ar
mata qdem militia penit⁹ ab
stinere sanctim⁹. aliā uō quā
cūq; sine metu pūtis factionis
posse sibi acq̄rere. si q uō nego
tiatores quos oñi militia ꝑhi
bim⁹ ia⁽ᶜ⁾ militare eis licentiam
dam⁹ negotiationē qdez reli
quere militiā nō retinere scien
tib⁹ q si postea negotiātes ap
pareāt militia ꝓuabūt q z in
argēti distractorib⁹ huj⁹ alme
urbis si armatā militiaz sortiti
sūt tenē nolum⁹ ut relicta ne
gotiatiōe liceat eis in eadē mili
tia durare negotiantes eteniz
post hāc factionē hui⁽ᵐ⁾ mōi mi
litia ꝓuabunt. illis q ad arma
torū extructionū⁽ᵈ⁾ suaz ꝑfessi
onē cōtulerūt mīme ꝓhibēdis
ad cōpetentē sue ꝑfessiōis uēi
re militiā z hui⁹ negotiatiōem
nihilominus retinere.

De re⁽ᵉ⁾ militari. rubrica.

Ipr.

Stipēdia⁽ᶠ⁾ z donatiua tē
poris quo apò hostes fu
isse te dicis restitui tibi postli
mīio regresso restitutoq; non
iure⁽ᵍ⁾ desideras. Idem.

Jginti⁽ʰ⁾ stipēdia si imple
stis sōdida mūera nobis
non militie iadicent. Idez.

Milites⁽ᵏ⁾ ignominiā missi
cuz ifamia notāt null' ho
noribus q itegre dignitatis hōi
nib⁹ deferri solent uti⁽ˡ⁾ possūt
hēant annotandi ubi uelit po
testatez ꝑterq; in eis locis in q
b⁹ specialit arguet⁽ᵐ⁾. Ipr.

Defunctorū⁽ⁿ⁾ in desertione
bona ꝙfiscari diuus mar
chus z antoninus pater meus
cōstituit. Ipr.

c Jz° allegatis septē ānos
ò sertiōe egisse māitū so
ris ure: z indulgētia nra eē
restitutuz nō recte desideratis
ut id tps ac si i castris fuēit hē
at peride exēpto eo tēpor qò
ad desertores ptinet restitutus
indulgentia nra residuo mili
tare debebit: ideo q; nec stipē
dia tēporis quo i desertiōe fu
erit exigere poterit⁽ᵖ⁾. Idez.

Emel⁽ᵃ⁾ causāia missis mi
litibus instauratio non so
let cōcedi obtentu recuperate
ualitudinis melioris qñ⁽ʳ⁾ nō te
mer dimittāt nisi quos cōstet
medicis⁽ˢ⁾ denūciatib⁹ z iudice ꝙ
petente diligēter examinante
nitium⁽ᵗ⁾ contraxisse. Idem.

Frustra⁽ᵘ⁾ ueris ne nota⁽ˣ⁾
que ꝓp delictū militare i
tercessit extimationem⁽ʸ⁾ tuaz
laz⁽ᶻ⁾ ueterē lexisse uidatur ma
xie cū nec ex eo ò licto qò i pa
ganorū pōt cadere p̄sōam no
tato milites post missionē pla
cuerit eē famosos. Ipr.

c Lusaria⁽ᵇ⁾ missio nulla ex
istiatiōis macla aspergit.
Ipr.

Jz qs⁽ᶜ⁾ barbaris scelerata
factione facultatez depre
dationis in romāos dederit: l
si quis alio mō. factā⁽ᵈ⁾ diuiserit
uiuus cōburatur. Idem.

Uicunq;⁽ᵉ⁾ milituz ex nra
q auctoritate familias suas
ad se uenire meruerit nō āpli⁹
q̄ coniuges liberos seruos etiā
de peculio castrensi ēptos nec
ascriptos⁽ᶠ⁾ censib⁹ ad eosdem
excellētia tua dirrigi faciat.
Ipr:

Ribūi⁽ᵍ⁾ uel milites nullā
euagandi per possessiōes
habebant facultatez cū signis
ꝑpis in mansionib⁹ solitis ac
publicis maneāt: aut si qs taz
necessaria scita ꝓtēpserunt de
eo⁽ʰ⁾ ac tribuno eius ad nrā sci
entiam rectorū ac defensorū
relationib⁹ ꝓtin⁹ referat qua
ten⁹ seueriss̄ime in eos aiaduer
tatur. Ipr.

c Jz supra⁽ⁱ⁾ utrētes flumi
nū ripas ois legionū mul
titudo cōsistit iō ꝑuida aūcte
decernim⁹ ut nullus oio i mū
do fimo sordidatis cōe pocu
lum polluat: ne ue abluendo
equorum sudore⁽ᵏ⁾ deꝑperans

aspergiē ut. ff. e. milites. §. missionū. z. ff. de his. qui no. ifa. l. ij. §. missionum. accursius. florentinus. legū doctor.

c Si quis dedit. ut pōtas castri franci pmisit uenire mu tuneīes corruptus. uel forte diuisit cū eis predā quaz fe cerāt sine eius conscientia. accursius florentinus.

d Factā. depda tionē. accur.

q Quicunq. al' iuges. al'. p iugia. nō uxo rē domesticā se u familiarē. ut nō. §. de his q ad eccl'. confu. l. ult. §. sane. z facit ad. l. ff. de off. procōsul. l. iij. §. ij. z. §. ò uxo. mili. l. i. z de pac. do. l. it §. conuenit.

f Ascriptos. bi eni cū pūcto z c ut. §. ò agri. z censi. l. sic co lonis. accur.

g t Ribūi māe ant. i. māe re òbeāt. z nō q hec uerba cū signis propryſ pnt legi cū pre cedenti z subse quēti littera. z facit. §. ò come atu. l. i.

b De eo. s. milu te q ptempsit.

i c Uz supflu us. b' fluē tū. bu' fluenti.

k Sudores. i. equos ipos su dātes. nā spoli at se scutifer in aqua. z nō cūi alē legē ptra e os q more besti arū se iuer̄ de balneant i na uigio. z facit ad. l. ff. ò aqua plu. ar. l. apud trebatiū. ac.

l n Emo depu tati. sūt. q dnt palatini. et ad eius mēsam sunt. accursi.

m Urbe cōstan tinopolitana. nec tamē ad m saz eius. ac.

n Legionibus sūt. s. i alijs lo cis. accur.

o Uacet. i. nec propria nec alī ena faciāt. ut s ò pcur. l. mili tez. z ar. §. de aduo. diu. l. ij. z de prin. agen. in re. l. i. sz contra. §. de

pcura. qui stipendia. so. ibi non offendr̄ disciplia. hic sic. ut. j. e. l. milites. l' ibi pmissu principis l' dic uacabat. i. occisus stabat. accur.

p Auri. sic. §. deseruis fugituis. l. quicunque. accur

Litam. i. uelocē. z facit in aut. qūo oz. epi. §. nō aliter. accursius.

q Uagare. facit. §. de aduo. diuer. iud. l. ij. z qñ liceat unicuiq. l. ij z. §. de primice. l. ij.

r Contra pu. utilita tē quia sp presūit ni si pricipis adsit aūctas ut. j. pz. accursius.

s Cōites. qui dicunt comites rei militaris. ut. §. de comitib' rei mili. l. i. z. ij. accursius.

t Cōmissa. imediate in aliqua puincia. ac.

u Comitatensib'. qui sunt in urbe nō ad mē sam sed palatini ad ip̄m saz ut. §. l. pri. accur.

x Nō ipis. sed comiti bus. uel ducib'. accur.

y Legionib'. s. militie. q ē. j. et noīat quasdā militias de quib' n̄ tra bitur ut z al' pomt. z caue quia abundat ipis quidē. ul' qò est. j. cuiq' corū. sed oblitus' dixit cuiq' eox. accur.

z Utilitatis. z cū solen nitate que est. §. de of. ma. mi. l. milites. z facē in aut. ut oēs obe. iud. p. §. arripiat. z nō q in teriz dum extrahit ab una mittendus est i ali am testat iur̄ militū. ut ff. de bo. pos. ex te mi. l. i. in fi. ac.

a Quia bonorif. sic. j ò diuer. of. l. i. z. §. de offi. ma. of. l. i. z. ij. z .j. de tyro. l. fi.

b n Ilites cultui. sic. §. . nēo miles. z. §. lo ca. l. milites. z. l. ulti. z §. nego. ne mili. z i au tenti. neq; miles. nz se. z. §. de pcur. l. militē.

c Exercitio. quo scien tia crescit ut. ff. de le. iij l. legatis. §. ornatricib'

d Regiis. i. fiscalib' re gis. i. pr̄monialib'. ut differant. ac.

e Obsequij. s. fiscalib'.

f Sciat. se. al'. se. z tē dic magnitudo sua. als a se. z tunc dic iudex q cōcessit militē accipere §. e. l. nemo miles. ac.

g n Ilitares curas. ut munera personali a. ut. §. qui pe. tu. l. ar mate. z facē. §. l. prox. cum suis concor. ac.

b Temeritate. scilicet sua. uel aliqua. accur.

c Eminem limitē cu stodiendo'. scilicet sīt milites ul' pedites.

k Probatoria. sic. §. e. l. cōtra publicā z. j. de diuer. of. l. pbatorias.

exigendas. i Mpr. Leo:

n Ilites b' qui a r̄publica ar mantur z aluntur solis debent publicis utilitatibus oc cupari nec agroruz cultui z cu stodie animaliuz: uel mercimo niorum questui. sed pprie mu neris insudare militie nullū p terea ex militibus posthac pre dictis obsequiis uacare magni tudo tua patiatur. sed frequen tes in numero suo esse iubeat: ut armorum quotidiano exer citio c ad bella se preparent quod si quis ex militaribus iu dicibus ullos mitiuz tam diui nis q̄ regiis' ul' priuatis domi bus ac possessionibus diuersis q; aliis obsequiis c cōtra inter dictuz serenitatis nostre credi derint ò putàdos sciant f se ab eo qui cōtra uetitū fecerit z ab eo qui ausus accipere militem fuerit per singulos milites sin gulas libras auri protinus ex igendas. i Dem.

m Ilitares s uiros ciuiles cu ras arripere prohibemq; aut si aliquam huiusmodi so licitudinem forte susceperint: z militie statim z priuilegiis' oi bus denudari decernim⁹ for midantibus his motuz nostre *serenitatis qui temeritate b salu* bērimis statutis obuiam ire tē ptauerint. i Mpr

n Eminē i nullo numero e quitum ul' peditum. uel i quolibet limite sine nostri' no mis' sacra probatoria in poste rū sociari concedimus consue tudine que hactenus tenuit an tiquatur que magisterie potes tāti: uel ducibus probatorias k militum facere uel militib' ad iungere licentiaz tribuebat ut hi tantum in numeris: ul' mi litibus militent qui a nostra di uinitate probatorias p̄sequūt uiros aūt eminētissios p tēpo magistros militum necnō z ui ros spectabiles duces supplē numeros pro his qui fatalib' sortibus decrescūt necessariū esse putauerit ueritate discussa per suggestionē suam nr̄e mā suetudini declarare. q z quā

ꝛ.j. de cohartalibus. l
.ij. ꝛ de pa. sacra. lar.
l. non aliter. accursius
l Sortiantur. sic. s. de
offi. ma. mili. l. milites
m t Am collatores di
catissimos. idest ditis
simos a dito dita. idest
ditem facere. uel iost
sacratos. inde dedico.
n Remedium. facit s.
de offi. pre. pre. affri. l.
in nomine domini. ac.
o Agentibus. scilicz ꝓ
tra milites.
p Jn esuris alias in e
suri. accursius.

ꝛ i q̃ nũo uł limite debeat sub
rogari ut ita demũ prout nr̃e
sederit maiestati diuina subno
tatione subnixi militiã sortiã
tur officio ꝙ tue sublimitatis
actib⁹ obsecrit cẽtũ libraꝝ au
ri dispendio feriendo si ex ali
qua parte que statuit nr̃a serẽ
tas fuerit uiolata. ¶ Mpr.
Az collatores ꝛ ꝓuitia
les q̃ sortissimos milites
put oz gubernari mimeq; lesi
onẽ aliquaz seu dispẽdiũ ꝓpe
ti ꝓperates eẽ necessariũ ꝓspe
ximus dictatissimos milites q̃
de diuersis p̃talib⁹ nũis p o
riẽtis partes noscũt consistere
uirorũ spectabiliũ ducũ iussio
nibus obedir̃ :ut q̃q̃d emersit
qð ꝓ cõi securitate curadũ est
hoc ꝓtin⁹ utpote militari p̃si
dio in ꝓximis locis cõstitutio
cõpetẽs possit adhiberi remedi
um ita ꝛz ut ẽt agẽtib⁹ eas tã
criminaliter q̃ ciuiliꝫ p̃fati mi
lites iã ñ apud magnificã ma
gisteriaz ꝓ oriẽtalẽ põtatẽ uel
ex sententiis seu p̃ceptionibus
eius sed ꝓ intlocutiones seu di
spositiões. tã excelse tue sedis
sub cuł iurisditõe cõsistũt q̃ e
orũdez ducũ rñdeant eo. s. ob
seruãdo ꝛ ad rñsũ qð de offõ
tue sublimitatis hucusz ad pre
dictã magisteriã ꝓ oriẽtalẽ po
testatẽ moris erat destinari ui
ris spectabilibus ducib⁹ i esu
ris mittatur tã ꝓ se q̃ ꝓ adiu
tores suos eosdẽ iudices obser
uare ꝛ iussiones eorũ implere
curaturos licẽtia ei nõ ȯnegã
da ad respõsũ qð de officio al
teriusł uiri excelsi magistri mili
tis p̃tał ꝓ hac nr̃a dispositio
ne destinat̃ in locis i q̃b⁹ appa
ritionis tue sublimitatis ad re
spõsũ nõ cõtigerit repiri suaz
solicitudinẽ ꝓ emergẽtib⁹ ma
xie cãis pagere cui ẽt illi q̃ de
altero offõ mittẽd⁹ ẽ p̃bemus
facł tatẽ ut nõ tm̃ p aditutores
suos ad rñsũ idẽ sed ẽt iuicem
se adiuuãdo nec publicis nec ꝓ
uatis causis ł executionib⁹ ab
esse uideãt ad sigł os eteni du
ces ad respõsũ de apparitori
b⁹ nr̃is nõ pspexim⁹ opõtere

destinari ne ꝓ multitudinẽ eo
rũ qualz machinatõe dãna cõ
tra milites nr̃os augeri ꝓtigat
ut ât oifariã taz publice cõmo
dati q̃ fortissimis ꝓspiciat̃ mi
litib⁹ sportularũ nihł ominus
exactionẽ merito cẽsuim⁹ mo
derãdã ꝛ iubem⁹ necipsis ad
responsum nec adiutorib⁹ eo
ꝝ ꝓ crimialib⁹ seu ciuilib⁹ cau
sis ꝛ si ex publicis cãis descẽde
re uel ad publicã cãm pertinẽ
dicant̃ licẽ aliq̃d plus q̃ unũ
solidũ a sigułuł nolentib⁹ uł
spontanea uolũtate offerẽti
bus suscipere militib⁹. Jta si u
niuersitas nũi seu principioꝝ
monenda sit duplicata q̃titate
tm̃mõ sportulas accipiat. i his
eteni cãis nec plures q̃ duos ꝑ
mates quoꝝ nõia semel ac pri
mũ gestis ituenientib⁹ fuerint
publicata patimur cõueniri si
dico licz ꝓut consuetudo ȯ po
scit legib⁹q; cautũ ẽ õdinãdo
hoc q̃ adiecto ꝓ oib⁹ q̃buslibz
expẽsis igressus i iudicio duci
ano faciẽdi unũ tm̃mõ solidũ
nihilq; ãpliꝫ milites ł sidici li
tigantes depẽdere cõpellat̃ ut
huiꝫ solatiũ ad cõmodũ ꝛ ad
respõsũ ꝛ eius adiutoriũ ꝛ ex
ceptorũ proficiat nihł sibi usũ
pare uł sao nõie poscere uł ui
ris deuotis principalib⁹ q̃ du
ciane obseruant iudiciũ: ł duci
anã apparitionẽ de p̃fatis liti
b⁹ cõcedẽdis. Jta ꝛz ut super
litis expẽsis i ꝓsonis ꝛ eorũ q̃
cunq; milites pł sare maluerit
eadẽ forma seruet̃ erit aũt ar
bitri atq; extimatiõis uiroruz
spectabilium ducũ ꝓ qualitate
negotiorũ uel quàtitate que ȯ
uotissimis militib⁹ ab adꝟsãi
is eorũ ingerit̃ uł suaz audiẽti
az interponere litigiis ł eoruz
discutionẽ dicatissimis p̃ncipi
is seu arbitriis in locis degen
tib⁹ cõmittere. Quibus uiris
spectabilib⁹ ducibus ꝛ eos ob
seruãtibus ad respõsũ seu ad
iutoribus eorũ cure sit si quã
do ad eosdez duces milites ac
cersiti fuerit ł de locis i quib⁹
cõstituti sunt moueri precepti:
ue quolibet modo curiales seu

u forma. quia
equalitas debz
esse in iudicijs.
ut. s. de proxi.
sacro. scri. l. in
sacris. §. ꝛ qm̃.
x Arbitris. iost
delegatis priua
tis hominibus.
sic. s. qui. sa.
co. l. arbitro.
y Ulteriore tẽ
pore. facit con
stitutio fredẽici
de feu. ac.

q Curaturos. alꝫ cura
turus. alias curaturis.
r Magnificam. b⁹ nõ
ut detrabatur honori
magistri militum cuz ꝛ
ducdsint sub eo ut. j.
e. l. fi. accursius.
s Spontaneo. sic. j. de
salgamo. l. ij. ꝛ. s. de
rap. uir. l. i. circa. fi.
t Ordinando ut. ss. q
cuiusq; uniuer. no. l. uł
le. ꝛ sequentibus.

3 Sententias. quod est absur
dũ ut. ff. ȯ lib.
caũa. si pariter
ꝛ facit. s. de in
ius. uo. l. ij. in
principio. ꝛ de
iudi. l. ij. §. lega
tis. accur.
a Latas. scilz
in princi. huius
legis. ꝛ fac ad
l. i aut. ȯ q̃stȯ.

§. si uero aliqs.

b De castrensi peculio omniũ mi. ꝛ prefec. ã. de hoc non dicit in textu. sic ſ. de reli. in rubrica. ac.

c ſ Si põtate nõ dubitatur. ut. ſ. si ꝙs alteri uel sibi. l ij. ꝛ inſti. de inuti. ſti. §. ei qui ꝛ. ſ. de bo. prescrip. l. si ꝙſ p̃ banc. §. fi. ac.

collatores ꝙb⁹ dã afficiãt diſpẽ diis ita. ſ. ut ꝑ militibꝫ iſpiciẽ dis quẽcũqꝫ uoluerit uiri ſpectabiles duces ẽt p̃itales deuotiſſiõs milites adhibere nõ in modicã multitudinẽ eoꝝ tp̃re pacis ꝓuocare procurẽt. ſi uõ etiam nccitate poſcente milite ad alia pueniãt loca leſiõibꝫ ꝓtra curiales ſeu collatoꝛſ nihl' omiñ mõis oibꝫ abſtineãt ꝛ ſi tã i eũdo q̃ i redeũdo. xxx. tm̃ dies oꝫ eos ꝑficiſci ipi ſuas expẽſas ſibi p̃bẽdas collatiõibuſ ſeu curialibꝫ mime p̃grauãdis ſuſcipe nõ ceſſẽt. ſinãt ulteriꝰ tp̃re i aliis locis neccẽ ſit eoſ ꝓ morari expeñ eis ulterioris ut dictũ ẽ tp̃is atqꝫ puenerit in loco miſtrari. Qm̃ uõ ꝓpemꝓ quoſdã temerario atqꝫ iniquo ꝑpõito añriore tp̃re certos de mẽoratis militibꝫ tã i iudicio ſublimitatis tue q̃ aꝑ excelſaꝫ magiſteriã p oriẽtẽ põtatẽ i accuſationẽ deduxiſſe: ꝛ eoſdẽ eodem tp̃re ad diuerſa q̃ꝫ ꝑtraxiſſe iudicia diuerſas q̃ꝫ ſuper iſdẽ pſõis iſdẽq̃ cãis ꝛ negotiis ꝑlatas fuiſſe ſententias ne poſtea nihl'omin tãte contra milites nr̃oſ inſidie tãtaqꝫ confuſiõiſ querela l' quas eis igẽi contigerit gñer nẽini licẽ aꝑ ſe dẽ magnitudis tue accãtionẽꝫ ꝓtra militẽ ſeu milites p̃itales depõita ꝓuẽtõe que oblata eũ dẽ ul' eoſdẽ iſtitutos crial'r ul' ciuil'r p iuſſionẽ uirorũ ſpectabiliũ iudicũ ul' ducũ iq̃etare ã teq̃ negotiũ ex ꝑori actione ꝑ oreqꝫ cõuẽtione finẽ legitimuꝫ ſortianr̃. Jdeꝫqꝫ uerſa uice obſeruari ut ſi q̃dem miles: ſeu milites p̃itales prouiſione uiri ſpectabilis ducis incuſati admoniti fuerit icuſatori licẽtia denegetur agenti poſtulatione ſeu accuſatione in iudicio tue ſublimitatis cõtra eundeꝫ militẽ ul' eoſdẽ milites deponere nec ſe eũdẽ ul' eoſdẽ taꝫ crial'r q̃ ciuil'r obnoxios eẽ firmanerit facultatẽ eidem agentis ſupeſſe ſeparatis itẽtionibꝫ ſuis ꝑ crialibꝫ quidẽ tue celſitudinis ꝑ ciuilibꝫ autẽ uiri ſpectabilis ducis ſublimitatẽ ſub uerſa uice occupare. Si quis uõ ad hꝰ tã audaciſſimũ tãqꝫ equitati ꝓ trariũ conam̃ ꝑſiluerit eũ pro pecuniariis quidẽ negotiis iactura litis ꝛ dãnorũ que uitio eius cõtigerũt ſolutiõe ꝓcelli ꝑ crimialia ꝓ q̃ calũniatorẽ ꝓ uictũ legũ aculeos ſẽtiꝝ diſpoſitiones añlatas nõ ad iminuendam poteſtatẽꝫ p oriẽtẽ admiꝛniſtratiõis ſꝫ ꝑ mutatiõe loco rũ ac ſecurit̃ publica' noſcimur p̃ſtitiſſe cui nõ dubiuꝫ ſit ipſos ẽt duces q̃bus fortiſſimi p̃itales milites parere precepti ſũt ſub eadẽ excelſa poteſtate eſſe cõſtitutos.

De caſtrenſiꝰ peculio militũ: ꝛ prefecti annone.

1 Dpr.

ſ Si põtatẽ tua filiuſ tuus fuerit eo tp̃re quo quedã noie eius emiſti ea tua eſſe nõ dubitatur. peculio aũt caſtrẽſi cedũt res mobiles[d] que eũti in militiã a pr̃e l' a mr̃e aliiſue ꝑ piq̃s ul' amicis dõate ſũt. Jteꝫ que i caſtris p occaſionẽ militi querũr̃ i q̃bus ẽt hereditateſ eorũ q̃ ñ alias noti eẽ potuerꝛ niſi p militie occõnẽ ẽt ſi res i mobileſ i hiſ erũt. mr̃is aũt hereditas q̃uis i militia ꝺlata ſit ad peculiũ caſtrẽſe nõ ptinte i caſtrẽſi uõ peculio p̃diũ donatũ[e] non cõſtat eẽ q̃uiſ ẽpta ex caſtrẽſi peculio p̃dia eius cõditionis efficiantur. 1 Dem'.

Filiꝰfamiliaſ[g] alienationẽ nullius rei' ſine uoluntate pr̃is hẽt niſi caſtrenſe peculiũ habeat. 1 Dem.

Frat[h] qui tibi perſuaſit q̃ nexu p̃ne poteſtatis iur̃ ſacramẽti ſolutus es manẽt' ei nihilominus milites in põtate pentũ: ſꝫ peculiũ caſtrẽſe ꝑꝑũ hñt nec i eo ullũ'ius pr̃is eſt[i].

1 Dpr.

Qm̃[k] allegas te a fr̃e tuo eodemq̃ commilitone in iſdẽ caſtris iſtitutũ heredẽ ſucceſſionẽ eius potiuſ in caſtrẽſi peculio tuo q̃ pater tuus cuius in põtate es p te queſitam

e Dõaturũ niſi. notici a caſtrenſi. ut. ſ. ꝑri.

f Conditionis. ut ſunt caſtrenſia. ꝛ ſic nõ q̃ res ſuccedit loco precꝫ fauore militie ſic. ſ. de rei uen. l. ſi ut prepõ et als contra ut. eo. ti. l. ſi ex ea. accurſius.

g Jliꝰfa. facit. ff. de ꝓ trabẽ. emp. l. inter pares. ꝛ de donat. filiuſſa. i ſi. ꝛ. ſ. ò pa. po. l. iij. in prin. etiam iur̃ nouo quo hꝫ ꝑprietatem aduenticiorũ. ut. ſ de bo. que li. l. ul. §. fi. facit. ff. que res pigno. oblig. poſ. l. i. accur.

h Frat. ſacra militie ut inſtit̃. q. mo. iuſ pa. po. ſol. §. filiuſſa.

i Patris eſt. ut. ff. e. l. ex nota. ꝛ. l. militeſ p̃cipue. §. i. ꝛ. ſ. ò bo. q̃ li. l. cũ oꝫ. §. exceptis. ac.

k Qm allegatis i eiſdẽ. ſic. ff. e. l. miles ꝛ. l. illiuſſa. ſecus ſi in alijs ꝛ nũq̃ ſecũ i eadẽ prouincia militaſſet. ut ff. e. l. dotẽ. §. ſi.

d Mobileſ. nõ immobiles. ut hic ꝛ. ſ. famihr̃ẽ. ſi filius. ꝛ facit. ff. e. l. iiij ꝛ. v. ꝛ. l. ſi forte. ꝛ. l. caſtrẽſe ꝛ. l. pe. ꝛ. ff. de falſis ſi pater.

l Non nihilum. i. non parū. z nō ꝙ consuetudo auget affectionem parentele .ut. ff. e. l. penultima in principio. accursius florentinus .

m Intelligis quesitā. ut. ff. e. l. i. z. ÿ. z ad. l. fal. l. filiussa. z. s. de bonis que li. l. ÿ. sed hodie ꝓtra. ut in aūt. de here. ab inte. §. ÿ

n Us castrēsis adiutricis nr̄e. uł adiutrice nr̄a. ¶sed vr̄ contra. ff. ò teſta. mili. l. penł. So. hic scriuiarius erat miles ibi non. uł hic in rustico ibi non ut. j̄ .c. ti. l. fi. z. ff. de bo. pos. ex te. mili. l. i. uł hic bz ius castrense non tñ diē ꝙ i re militari testetur. z facit. j̄. ò appi. magi stri mili. l. ÿ. accursius.

o De errogatiōe mili. m. i. quid z unde habe ant milites stipēdia. ac.

p Petita .quia fucat primo consuetudo sed desÿt deinde redÿt.

q Bucellatū. i. bucellas panis aliquas siue ali quos sicut habent frēs uł scōz. p. dic. ut. j̄. ti. i. l. ÿ. alʼs aliter ponit. bucella. s. ad. l. iuli. de ui. l. omnes .accursius.

r Panē .integruz. ac .

s Jn duobꝫ. alʼs biduo z alʼs duobus diebus .

t Acetum. cuz lactucis agrestibus immo adhi bendum quia ēt de uio dicit. z sic faciunt florē tini qui acetum in exer citu portant .z faciunt hec ut respu. non gra uetur ar. j̄. e. l. iubemꝫ Jtem ut asuescant ma luz. ut. ff. de testa. mili. l. i. Jtem quia non fiūt ebrÿ sicut si quotidie unuz z carnes haberēt sed an de suo hoc pos sent facē forte sic z fa cit. j̄. de salgamo mili litibus non prestādo. l. ÿ. z. s. de frumē. ucrbis constantino. l. i. ac.

u Lardum ad cōdimē tum. accursius .

x Jcesimo lapide .i. miliario .ut isti. de excu. tu. §. quod autē. z est ratio secūdū pla. ut facilius de proximo possint uocari. z ut pa leas in area dimittant z facit. j̄. e. l. prouin cialium. accursius.

y Conuectare. alias cō uellare. accur. sius.

z Enaticorum. ut ali quid forte in cena habebant. accursius.

a Super instantes. pu ta forte procurator qui stabat annonas collige re z accipere. secunduz al. sed bononie dicunt

iuderi rōmis est eteni pegrinati onis labor sociatꝫ cōmilitoni eius z obeundoꝝ muneruz cō sortiū affectioni fraterne ñ ni hil addidisse ꝙnimo uice mu tua cariores iuicez sibi reddis se credēdū est . ¶ Mpr.

i Intelligis filio ꝙ milita uit defuncto peculiū eius penes pr̄em remansisse nō hr̄di tatē pr̄i quesitam. ¶ Mpr .

i Els castrēsis peculii taz scriniarios ꝙ exceptores ceteroſqꝫ qui in offō tui culmi nis merendi licētiā hēre noscā tur ac si in legiōe ꝓma adiutri ce nr̄e reipub. milites inuiola tum habere precipimus.

De errogatōe militaris ānōe:

¶ Mpr.

r Petita cōsuetudo mon strauit expeditionis tp̄re bucellatū ac panē uinum ꝙz atqꝫ acetū sed z lardū carnez uel uecinam ēt milites nr̄os ita solere percipe i duobz diebus bucellatū. i tcio die panē. uno die uinū. alio die acetū uno di e lardū biduo carnē ꝓuecinā.

¶ Mpr

u Jcesimo nō amplius la pide milites sibi iubemus paleas conuectare. ¶ Dem.

s Enaticoꝝ noie milites z eorū sup in stantes nihil penitꝰ a ꝓuincialibz acciper̄ au deant .Sciant eiz milites ꝙ oz eos cōmoda sua que i annona rū pceptiōe adipiscūt accipien tes extrisecꝰ ò trimētis ꝓuincia les non afficere. ¶ Dem .

s Jcut fieri p oñes limites salubri pspectōe p̄cipimꝰ spes ànonarias uicinioribꝰ li mitibꝰ a ꝓuincialibꝰ ordinib⁹ ad castra ꝓferri. sz i ueteraīs castris cōstituti milites duas alimoniaꝝ ptes ibidē decreditis uiuāt nec amplius ꝙ tercias p tē ipsi uebere cogat. ¶ Dem.

s Ctuarii nisi expleto xxx diex spatio piratia auctē tica ꝓfesti tradiderit spēs quas ex fiscalibꝰ creditis dissimula uerit excludere. ł cui nūo rō cinia ptractant supersederunt

qui p̄sunt captis mutinensibus .z facit. j̄. de salgamo. l. ÿ z de metatis. l. deuotam. z. l. sequenti. z. j̄. eo. septem. ac .

b Sicut limitibus. alias limitibus z alias militibus. ad qō s. de anno. z tribu . l. proʼlocis cum suis concor .

c Ordinabit .loquitur prefecto. accūrsius florentinus .

errogare de ꝓp̄is facultatibus uł militibꝰ ipsius uł fiscalibus orreis addicāt iferre. ¶ Mpr

f Ortissimi ac ò uotissimi milites ânonas z capita singuł dieb⁹ aut certe cōpetēti tp̄re. i. pus ꝙ ânus labat ò orre is ꝓseqñtur :aut pceptionē suā ac si debitā studio uoluerit ꝓ telare id qò ꝓpetēti tp̄r mime pceperit fisci nr̄i cōmodis uen dicetur. ¶ Mpr.

n Ulli militū ꝓ his ànonis ꝙne i ꝓuinciis delegant re pudiata ad tps spēz copia et iopie occasione captata p̄cia li ceat postulare ita ut si quis p̄p ani abūdātiā suscipere oblata neglexerit ac postea ipositis ꝓ necessitate rerū p̄ciis r̄pudiata taxauerit nz id qò circa banc legē expetit sinat exigere neqꝫ id quò accipere dissimulauerit consequat . ¶ Mpr

p Rouincialiū ꝓmodis nos consueuit subuenire ad oi um itaqꝫ nūorū siue uexillatio nū aut ēt scolarū tribunos uł uiros illustr̄s comites sublimi tas tua faciat puenire uti mēi nerint fenū militib⁹ iustis capi tibꝰ p̄standuz iuxta legem di ui Ualentiani nec tam̄ da opi dum deferendum. ¶ Dem.

e Xcellentia tua errogati onis p susceptores facta modū q̄titate breuiū conferri prospiciat ita ut quotidie ma gis datū sit diligētius explore t ac si q̄d āplius actuarios ł o pinatorsꝰ accepisse constiterit quā breuiū datoꝝ scriniis no stris ueritas cōtinet z mēorati i duplū trudere cōpellat suscepto ribꝰ ea sūma iputāda quā semel flagitātib⁹ eisdē errogas se mōstrauerit. nā ad illustres q̄ magistros utriusq; militie sa cri apices ꝓcurrūt qb⁹ ꝓuida sāctione decernimus ut breues añ idictiōis ꝓncipiū. sūma fide ac ueritate ꝓfecti ad nr̄a scrini a dirrigant secò quos a suscep toribꝰ errogatio celebretur .

¶ Dem.

i Ubemꝫ p oēs prouicias cūctis mūeris ac militibꝰ

d In ueterāis. antiquis . ubi ōrea publica z ānone publice sunt reposite. sz .s. proꝝ . casu uel non erat ca strum .uel erat sine annona . Conditis .i. ò annona publi ca ibi reposita ad quod. s. de condi. in publi cis. or. per totum. accur .

e Ctuarÿ pi racia. idest scriptuas br̄ues secūdum .ɔ. q̄ continet quan ta ex publicis ꝓditis receperunt ut militibus da ret sed ad ò scri bendum aliud tempus datur quod dic ut. j̄. e. l. per banc. § hoc uidelicet .

f Ortissimi. capita. sci licet q̄ ꝓ cuius libz militis per sona prestabat z nō hic morā recipere nolēte sic. ff. de actio. emp. l. ratio . § si p uēditorē.

g n Ulli ò legā tur hodie ñ legant. ut. j̄. e. l. annonas. q̄ ē contra. ac.

b Repetit. pu ta preciū. z nō contra albertū caluis in eo qò sic faciebat cō tra rusticos. Jt facit. s. de con di. inser. l. fi. z ff. de sta . lib. l. iiÿ. §. sticuz. ac

i Prouincia liuz comi tes. nō illustres comites . ar. ꝓ tra. s. de comi tibus qui p. re. l. i. ac.

k Peruenire. s. ad noticiam.

l Juxta legis. i. a uicesio lapide

Et non amplius ut .s.e.l.ỹ. uel ad castra tantuz ut .s. sicut alias ubi ille sunt ualent. accursius florentinus .

m Excellentia tua. loquitur prefecto. accursius florentin⁹.

n Per susceptores. scilicet qui susciebāt a puicialib⁹.

o Opinatores. idest exactores ut .j.e.l. opinatoribus. ac .

p Datorum. sc̄ enim dandi nobis. ut .j.e.l.p. §. ulti. accur.

q Indictionis principiū. ut in aūt. de collati. prī. z .j. eo. opinatoribus z .s̄ de apo. l.i. ac .

r Ubem⁹ unum . nota unum annonaz dici. accur.

s Opiatorib⁹ comerciuz ut. z. s̄. de suscep. l.ỹ. z. s̄. ò offi. rec. puī. l. nullū. Jtez facit. s̄. de exact. trib. l. missi. z. j. de excu. z exac. l. siue. ac.

t Septem diebz. habeas diebus insistentes q̄ est .j. alis dierū z dic speties septem dierum' z. c̄. sz sup fluit resistentes z dicas q̄' p minori precio q̄ a ljs dabatur ut puta plaustruz lignorum . ac.

u Stellatur̄ stellaturarum . q̄ remouet . z nota foruz uenalium. sic .j. ò cobartalibus. spetiebus. z ad. l. acquil. l. si seruum. accursi' .

x Adherentur idest in erariuz deferuntur per hoc quod dat̄ predictis. aī ad bibentur. ac.

y Ege tempta uerit impe diedo exactōe exigere quò ò bet solui. ac.

z Dux. si ipse hoc fecerit uel eius officialis . uel dic ibi punierit facientē z secundum hoc facit i autentica de depo. z mi. §. i. accursius.

a Js scolaribus. per opinatores. accursius. florentinus.

b Heredibus. facit. j̄. e. per hanc in fine. z. s̄. de aduocat. diuer. iudi. post duos. §. i. z ò prox. sacrorū scri. si quis. z de domesticis. l. finali. z. s̄. de anno. z tri. l. i. z. j̄. de primi pillo. l. i. accursius.

a nouembris mēse de nouello uio ānonā dari qm̄ ueteris dispēdiosa br̄ errogatio. i Dez.

o Opinatorib⁹ .i. exactori bz militaris ānone nl'uz sit cū puintialib⁹ comertiū ita ut a ducib⁹ ul' offō puiciali oīs sūma debiti postuletur intra anni spatiuz pferēda. Dē.

p Ptē' dieb⁹ p quos tribūi ptoriāi emolumenti gra soleniter stellature nomie pse quūt spes resistētes nō al'r ad herēt' nisi ut i foro rerū uenaliū distrahantur. Dem.

q Ege' rpetita cēsem⁹ ut si quis milituz intercusam spēz exactionē rfricare tēpta uerit. l' ad exactiones statutas ausus fuerit imutare tam uir spectabil' dux .c. libraz auri q̄ eius offm̄ pari pdemnatōis sūma quatiat̄ adiecta sacrilegii pena que diualiū scitoruz uiolatores pala insequit. Dez

r Js scolarib⁹ dbz laborz Dutuitu regendos nūos decrimus de errariis ānonis singulos solidos p opinatores caballationis q̄z rōnez p administrato tp̄r debitā q̄ militibus errogat̄ sine mora preberi oz nl' si quis eorū añq̄ accipiat i fata cōsenserit qò ex utraq̄ cā ei debebat̄ heredibus eiz restitui. Dem.

s Annonas oēs que uniuersis officiis atq̄ sacri palatii misteriis z sacris scriniis ceteris q̄ cūctarū amiculis dignitatū z solet delegari quasq̄ hi q̄ ad earū exactionē mittūt̄ p cupiditate z libidie sua grauiter ex puicialibz uiscerib⁹ eruebant ad similitudinē milituz q̄bus errarie prebent̄ annone ad errarie pcipimz ut oib⁹ supra designatis emolumēta debita in pcis dispositio tui culmis' p publica utilitate taxatis pcipiat errogari. Dem.

t Ubemus' p hanc diuinā dispōnē eos q̄bus ex officio tue sublimitatis militariuz meritoz: seu cuiusl̄z pstatiois cōmittit̄ errogatio. Jn pmis iurare p iustitie rōe iūctaz sibi solicitudinē pacturos z scòz p sentē salubérime nr̄e dispositionis obseruationē solatiū sic dictū ē. p. errogaturos manu sua sine ullo dolo z fraude singulis militibus enūet quatenz unusquisq̄ miles accepto per suā manū solatio ipe cū actuario denegare actuariis pmissa scòm rōnē agat iustitie hoc bz obseruando ut p singul' solidis actuario: siue stati: siue pz unū duosue seu āpliusue ānos restitutū fuerit debitū minz qui dez uno tremisse p tp̄ris .s. breuitate paciscī liceat . āpliusue aūt q̄ unū tremissez nullus actuarius pro quoquo tp̄r seu ānoz spacio paciscī penit⁹ pmittatur nec ulla possit actuariz machinatiōe p tp̄ris plixitate unius quātitatē tremissis excedere. si qua tñ iter actuariū z militem sup pactiōe seu negotiatone tēpore errogatiōis emersit dubitatio iubemz eidē militi dādas pecunias ab errogatore pricipis dari z scòz hactenus obseruatā zsuetudinē tales pecunias: ul' ab errogatore pricipis ul' ab actuario retineri quatenus cā ap̄ ò uotissīa pncipis p positis' sacro sanctis scriptūis inter actuariū z militē tractet̄ ut ex'cōi pte miles nullū dānū sub quacunq̄ occōe p̄t̄q̄ id qò eum ex iusta z pmissa actuarii negotiatōe" ò beri cōstiterit patiatur . Sup his uō quos datis forte comeatibz abesse cōtigerit hec uoluz obseruari: ut pecunie que errogāde sunt usq̄ ad .xxx. milites quos tñmō datis comeatibus dimitti sacra z stitutio" cōtinet ap̄ deuotissīa pncipia sequestrent' illoruz .s. tñmō militū quorum intra .xxx. comeatales uiros cōstitutorū actuarius tp̄re errogatio nis pictātia utpote habita sup pactione protulerit quatenus cum idem redierit milites cum ap̄ deuotissima pncipia se cūdū prefatuz modū tractata utriusq̄ partis idemnitati sil'r consulet̄ non danda pro tp̄re tribūo licentia .xxx. uiris āpli⁹

c Annonas. ad errarie. idest ad errariū pertinere z de errario solui uidetur. ergo contrariuz. s̄. e. l. nulli. dic ut ibi. ul' hic non prohibet accipi spēs. sed ò bz accipere a fisco tarato precio quò ibi uolebāt facere milites. sz tantū precium. accursius .

d Tui cul . prefec. preto. loquitur. accursius.

e Ubemus. per hanc sublimitatis. loquit magistro equituz. ac

f Pro iustitie. sic. s̄. de iudi. l. rem nō nouā in principio z. §. patroni z i aūt. ut bi qui. obli. §. ỹ. accursius.

g Denegatōe. nam aliquid paciscebat sibi restitui actuariz ut subitē

h Debitū. br̄'q̄ mutuabatur militib⁹ z dictis idest tri. secūduz Ugo. idest terciam forte soli di ad plus sed plerūq̄ minus ul' a triēte. sic. j̄ de militari ueste. l. iij .

i Consuetudinē. sic. j̄. de diuer. offi. accur .

k Retinentur. retineri uidentur ex eo qò non dat̄ militi. sicut mulier uidetur stare in primo matrimonio eo qò nō nubit secūdo ut i aūt . de nup. §. soluto. nam stat apò superiorē in sequestro. ut dicit. accur.

l Propositis. nō tactis sic. s̄. de epi. z cle. aūt. sed z iudx. z de iudi . l. rem non nouā. ac.

m Denegatōe. s. decreuisse. accursius.

n Constitutio. s. ista . ut .j. §. primo. ac.

o Sequestrent̄ sic. s̄. de sequestra. pe. l. i. cōtra so. hic spāle ut z. s̄. de agri. z cen. l. litibus.

p Pictātia. s. scripturā breuē . fm. Ugo. ac .

q Decē ex ꝺuo. nō decē teſtes neceſſarios ſicut ⁊ alʾs xv. ut. ſ̄. de ꝓx. ſacro. ſcri. l. unicuiq; regul' ꝓtra. ff. de teſtibuſ l. ubi. Jtē nō ſub pñtia ſic. ſ̄. de teſtibz. l. teſtiū ⁊ in aūt. de hēr. ⁊ fal. §. huic. ac.

r Negotiatiōe. quia fō te in ea eſt errogator. Negotiaē. alʾs negotiatione. accurſius.

ſ Simlʾ atq; ideſt poſt quam. accurſius.

t Jllud miniſtrandas. faē. ſ̄. e. his ſcolarib⁹.

ſub comeatus occaſione dimittere. ſin uero ſaluberrimaz cō ſtitutionez offendendo amplius q̄ trigita uiros datis comeatibus tribunis dimittere auſ⁹ fuerit pecunias quidez que p⁹ p̄fatorum. xxx. uirorum nūm per comeatuſ dimiſſis militib⁹ erroganda fueràt publice rationi errogator non dubitet reportādas ſciat uō tribun⁹ preter iam conſtituas ſuper huiꝰ modi facinore interminatioēſ ſeſe propriis facultatibus ſingulis militibꝰ quibuſ ultra numerum. xxx. uirorum ſub nomine comeatuuz eos dimittendo cauſa ñ cōſequēdi publica ſolatia dederit q̄cquid ob iniquam dimiſſionez amiſerit ſoluturum nec priuſ idem tribunuſ ab eodem diſcedat nūo niſi omnes huiuſmodi milites. i deſt quos poſt premiſſā. xxx. uirorum quantitatem comeatus noie dimiſerit indemnes i hac parte atq; illeſos reddiderit hoc etiaz adiciendo ut ſub geſtorū teſtificatione tā. x. ex ꝺuotiſſimis⁹ principiis primates eorum uidelicet q̄ unus quiſq; caput ſcole iuratus deponat ſub preſentia ſua rez ſicut ſuperius diſpoſitum eſt fuiſſe ſubſequutam ⁊ ſub obtutibus ſuis unum quēque militē ſolatiuz ſuum manu ſua ab errogatoris dextera ſuſcepiſſe ⁊ huiꝰ geſtarelatiōe a uiro clariſſimo tribuno uel deuotiſſimis pricipiis intra tres mēſes mittenda ex quo prpfectus fuerit numerandos ad noſtram referat pietatem hoc uidelicz ante omnia curando ut pro tempore ērogator poſtq̄ date fuerit ex publico pecunie intra duoſ uel tres menſes ſeu quatuor ꝓ qualitate ſcilicet ſpatioruz cō miſſam ſibi ſolitudinē erogationis non dubitet faciendam uel ſi ulterius apud ſe pecunias deferendo errogationez auſus fuerit retinere. ſciat ſe modis omnibus damnum quod ex negotiatione miles ſubſtinuerit ex propriis facultatibꝰ militi ſoluturum. Scientibus hiſ qui prefate diſpoſitiōis obſeruantiaz ſiū idifferenter ultra ſigillatiz diffinituz temporis ſpatium errogationem ſiū in qualibet alia parte fuerint egreſſi non ſolum ſeſe militie ciguli amiſſionem uerum etiam facultatum ſuarum publicationem pro tanto ſubituroſ flagitio. Ēt inſuper errogationum quoq; ſolicitudinem ab officio tue celſitudinis ſi imperatoria fuerit uiolata diſpoſitio ad alios tranſferendam ſi non idē officium ſimulʾ atq; hꝰmōi fuerit a quolibet facinus perpetratum ad noticiaz noſtre mā ſuetudinis uel certe ad ſcientiam illuſtriſſime magiſterie perferre cūauerit poteſtatiſ ut eiꝰ dē apparitionis periculis tale flagitium principales minime poſſint aureſ late quatenuſ exoi parte eodem delicto reuelato quicunq; ſabinas noſtre cō ſtitutionis uel pietatis ordinationes auſus fuerit uiolare in termiataſ minime poſſit pēas euadere ita ut in ſingulis militibus qui non obſeruato in eorum tenore date diſpoſitionis leſi fuerint liceat ſacratiſſimum noſtrū per unum forte: uel etiam binos milites pro oibus uerba facturos petere comeatū ⁊ porrectis precibuſ q̄ circa noſtraz diſpoſitionē paſſi ſunt approbare eoq; facto ſtatutis uiolator iperatorie diſpoſitionis ſuppliciiſ percellatur. Jllud preterea omnibuſ modis obſeruari decernimus ut errogator omnes pecunias que mortuis militibus uſque ad diem mortiſ eorum debite fuerant ſecundum iam datam diualez diſpoſionem uxoribus uel liberis eorum nō dubitent miniſtrandas. Dez.

d De exactione ⁊ trāſla. mili. annone. expōe ut patebit. ī. e. o[illegible]inatores. .i. exactoꝛs militaris annone ut. ſ̄. ti. i. l. opinatores ac.

f Delegantur. ut ibi exigant. ⁊ militibus dēt qui ibi ſūt pro republica. ac

u Cum ſepe rationes propter timorez. forte galdiue. accur.

x Cauſam. ſcilicet forte propter ducatuz perſonarum uel reruz. ac.

y Jngerantur. pro ſtipendio puta talium militum. accurſius.

z Agnoſcere. uidetur q̄ cuſtoditus a nuncio comunis debeat ſoluere nuncio non cōi per. l. iſtaz. ſed immo ille qui facit cuſtodiri ut patet ibi. ſi autem latam rē.

a Jmputabatur. ſ. q̄ ſoliti erant antea ò publico habere pro ſolatio boc hēant. nō autē plꝰ a publico ſed ab eo in cuiusſtant ſeruitio. ac

b Juſſiōe. ſic. ſ̄. ò mā. prin. l. i. accurſiuſ.

c Tue celſi. loquiē de prefecto. ac.

g Nullius. i. ñ petant ab illis familiꝭ ex coctiōē paniſ quaſ conſuetudo excuſat. ⁊ ſic nō pro conſuetudine prouicialiuz ſic. ſ̄. de offi. p conſul. l. obſeruare. §. obſeruare. ⁊. l. ſi i aliquā. §. fi. ⁊. ſ̄ ò teſta. l. teſta. ⁊. ff. de aq̄ pluar. l. ſi priuſ. ⁊ ⁊ de decu. l. nō enim. §. ultio. ⁊. ſ̄. de expēſis ludorum. l. i. ⁊ ī. de diuer. of. l. uiros. ſed ab aliꝭ omnibus quas conſuetudo nō excuſat eflagitet ut. ī. l. proxima.

h Tua. magīo militū loquiē.

i In excoctiõe bucellati. i. pãis azimi q̃ buccellat⁹ dr̃ quia facile per buccellas. i. per morcellos z mima fruſtra diuiditur. p.

k In tranſlatione. i. inferẽdo ad milites qui ibi ꝓpei limitibuſ ſunt.

aliqȝ dãnũ ſeu diſpẽdiuȝ ſuſtinere iubem⁹ ſi qui fortiſſimi milites ex quocunqȝ numero curis uel quibuſdam corporibuſ uel ſacro ſancte eccleſie: uel aliis perſonis pro cuſtodia ut dictuȝ eſt: uel tali alia cauſa noſtro nomine deputati ſunt uel fuerint per eoruȝ tranſlatioẽs circa annonarum uel capitum eis prebendoruȝ errogationẽ publicis rationibus quedaȝ leſio ingeratur eadeȝ de propoſona ſeu ẽt pſõas cui uel quibus deputati ſunt: uel fuerint hec modis omnibȝ agnoſcer̃ hoc tantummodo de publico pro iſdem annonis z capite ꝓbendo z imputando quod in locis ex quibus prefati militeſ perueniunt ſeu peruenerunt iputabatur. uel ſi ante latam ꝓſtationem ſupradicte perſone recuſauerint eoſdem milites ñ recedere de ſuis locis: uel coſ q̃ deceſſerint ſiñ quadam mora ad eas redire hec omnifariam cuſtodiendo: ut nemo deuotiſſimorum militum cuique perſone ſeu corpori: ſine ſpeciali noſtre ſerenitatiſ iuſſione ſcriptis proferenda deputetur officio tue celſitudinis ſi hãc noſtre mãſuetudinis formã quotiẽs ſuper militibus quibuſdã deputandis aliquid ſtatutum fuerit geſtis inſinuare z quid eos quibus dati ſunt prout nobis placuit agnoſcere oportet itidem publicare minime curauerit tam diſpendiuȝ quodcũ q̃ publicum hac ex cauſa ſuſtinuerint ei de proprio reſarciẽ quã xxx. librarũ auri multã propter deſidiam ſuaȝ immo magis ꝓuenientia depẽdere cogendo rectoribuſ nihilominꝰ prouinciaruȝ z apparitionib⁹ eorum ſi ſtatuta noſtra uiolauerint ſeu uiolari ꝓceſſerit eiꝰ dẽ ꝓdẽnatioiſ ſolõe ꝓcellẽdiſ.

De exactione z tranſlatione militãis annõe.

i Mpr:

Ordinatores quibus ſpeties in diuerſis prouinciis delegant ꝓtra oẽȝ ꝓſuetudiez nullis conſiſtentibus familiis excoctionem panis eflagitent. illuſtris igitur auctoritas tua nouaȝ uſurpationem congrua auctoritate repellat: ut cuȝ opinatores in prouiciis delegãtur uetuſ conſuetudo ſeruet.

i Dem.

In excoctione buccellati quod deuotiſſimis militi bꝰ conuenit preparari in trãſlatione etiam annone nulliꝰ excipiatur pſõa uidelicet ut ne noſtra quidem domus ab hiſ habeatur immuniſ. z ſi quiſq̃ quod non opinamur implere que ſunt precepta neglexerit i procuratorem eius ſereniſſime nendicetur ita ut ſi huius contumacie dominum conſcium eſſe conſtiterit quadrupluȝ id quod pro eius capitatione poſcitur habita dilatiõe ſoluet.

De militari ueſte. rubrica:

i Mpr.

Omnem canonez ueſtium ex kalendis ſeptembris ad kalẽdas apriles noſtris lãgitionibuſ tradi precipimuſ ꝓpoſita pena rectori prouintie uel eius officio condemnatiois q̃ tue iuſtitie uiobr̃. i Mpr

Prouintie tarſiaruȝ per xx. ingera ſeu capita cõferant ueſtez. ſitibia z miſſa ut ꝓ xxx. iugis ſeu capitibus interi annua ſolutione ꝺpendant. p egyptum: z orientis partes in xxx. terreniſ iugiſ. per aſianã uero z ponticam dioceſim ad eundem nũm in capitibus ſeu iugis ãnue ueſtis collatõ depẽ datur ita ut per orientem prouincie i titulo auri comparatiꝰ qꝺ per iugationẽ redditur compenſatiois gratia perfruantur exceptis oſidena z pſauria. nam caſ demum cõſtat aurum comparatitium minime debere. i Mpr.

Fortiſſimis militibuſ noſtris ꝓ illiricũ non binos trimiſſes pro ſingulis clamidib⁹ ſed ſingulos ſolidos dari precipimus. i Mpr.

l Nulliuſ. ibi ꝓ ſuetudo excuſȝ ut. ſ̃. l. proxi. ad idem. ff. de mu. z bo. l. iij. §. cos. accurſi.

m Quidem ſi quas in ea prouincia habem⁹ ad quod. ſ̃. ut i emptione ſpetierum. l. i. z q̃ de cur. publi. l. nullus. z infra ꝺ priuile. dom⁹ auguſte. l. iij.

n Procuratorem. cum diu abeſt ad quꝺ. ſ̃.

ũde ui. l. mẽinerit. z de fal. mo. l. i. §. actore.

o Poſt. habita. ideſt ſiñ dilatione. accur.

p De militari ueſte.

q Mnẽ ueſtiuȝ militum. ut ex rubrica patet. accur.

r Aprilis. nõ in kals aprilis ueſtiendũ. pro eſtate. ſed z tunc nauigium incipit. ut. ff. ꝺ naufra. quotiens in fi.

s Tue. loquitur prefecto pre. accurſius.

p Prouincie. p. xxx. Vel ꝓ ſigul. xxx. iugis unũ aureũ dabat aliquis. Item pro tot capitibus aliũ aureum ad ueſtes militũ. accur.

u Terreis. i. ꝓ. xxx. iugis. accurſius.

x Comparãtiũ. i. qui ꝓ pabũt ſi non bñt. ac.

y Adhibere. ſ̃ z i mẽce forte dabũt equiualens

z Fortiſſimis. tremiſſes. ſ. quia trientes remittuntur. p. z de biſ fit mentio. ſ̃. de errog. milit. an. l. per hanc. §. hoc uidelicet. accur.

a Clamidib⁹ forte. nã pro factura. uel fibulis nã ꝓ toto paꝛ eſſet.

b Militaris ad ærario .i. eris cõgregatõ certo tpr. ut. s. e. l. i.

c Algmetiarijs. hoc expõe ut. s. ò muril'. i Rica. accursius.

d Gregarijs. i. uilibus puta plebeis natis sicut grex ẽ iferior pecoꝝ. s. oiuꝫ. maior autẽ dr armẽtuꝫ. hic nõ gr q fõtissimis q̃nq dãt ptes tres. iferioribꝰ. vi. i pane quã uolũt eligere.

e De metatis ꝫ epidimetici metati dicũt milites. i. in termis castrorũ que castra uallo nudoq circundabãt. ũde castrametati sũt filij israel. ꝫ sic ponit. s. ò. e. ꝫ cle. l. oĩa. sꝫ epidimatici dñt q. s. milites sũt metiẽtes. i. demetiẽtes militibus hospitia ab epi. q ẽ. s. ꝫ meticis. i. metatis. i. de his q. s. milites demetiũt. i. diꝝsis diuersa assignãt hospitia. accursius.

f Si quis. uidet dicẽ q epidemici hẽãt sub se mẽsores qui q̃dẽ mẽsurabãt hospitia accipientes terciam ut. j. l. pri. ꝫ in eminenti loco scribebant nomẽ eiꝰ q ibi debebant hospitari quibus non licet uariare postq fecerint qi suo officio functi. ut. ff. de re iudi. l. iudex. ꝫ. s. de offi. pcõ. l. fi. accur.

g Metati. dicti mẽsorꝭ de quibus hẽs. s. ò mẽsoribus. accur.

h Postibus. i. hostijs. sic. ff. de insti. l. si pupillus. §. de quo. accur.

i Hospitati. s. milites.

k Falsi. quia dicet uerũ ut ꝫ. ff. de falsis. l. i. §. qui iurationibꝰ. accur.

l Si qualibet mesorũ exponeut. s. l. pr.

m Et reluctam. proferẽ qui maiorem habet terraꝫ ut. s. de dona. sanctimus. §. ỳ. ꝫ facit. s. ò bis qui se defe. l. i. circa prin. sꝫ quis diuidꝫ.

Militarisᵇ aderratio uestis a collatoribus exigat sacratissimis uidelicet largitionibus inferenda ita ut quinq eiꝰ partes fortissimis militibus erogentur in precio. sexta uero portio aginetiarijsᶜ clementie nostre absq ulla uel ipsoruꝫ: l' publici icõmoditate pro eadẽ contextione suscepta iunioribꝰ gragariisqᵈ militibus in ipsa quoniam maxieᵉ cos desidera re consistit specie prebeatur.

De metatis ꝫ epidimaticis

i Impr.

Si quisᵍ mensoruꝫ nostroruꝫ manu qua ò putatas singulis quibusq domus ò notant et postibusʰ hospitaturiⁱ nomẽ ascribunt delere nõ dubitauerint ad instar falsiᵏ reus ex hac auctoritate teneatur.

l Impr

Quàlibetˡ uel nos ipsi urbe fuerimus uel hi qui nobis militant cõmorentur oium tam mensorum q̃ etiã hospituꝫ iniquitate sũmota duas dominus proprie domus tercia hospiti deputata eatenꝰ intrepidus ac securus possideat portiones: ut in tres domus diuise partes prima eligendi domus habeat facultatem. secundam hospes quaꝫ uoluerit ex equat. tercia domino relinquẽda. plenuꝫ enim equitate atq iustitia est ut qui aut successiõe fruitur aut emptiõe uel exstructione gaudet electam precipue iudicio suam partem teneat ꝫ flictaᵐ. ergasteriaⁿ uero mercimonijs deputantur ad predictam diuisionis iniuriam non uocentur. sed quieta sint ꝫ libera ꝫ ab omni hospitum iniuria defensata. solus dominus cõductoribusq deseruiat sane si stabulũ uti solet militari uiro in tercia domus pte defuerit id ex ergasteriis nisi dominꝰ qualibꝫ occasione poruiderit pro animalium numero uel domꝰ qualitate deputabitur. illustribus sane uirisᵖ non terciaꝫ partẽ domꝰ: sed dimidiã hospitali tatis gratia deputari decernimus ea dumtaxat condictione seruata ut alter ex isdem qualibꝫ quiᵍ uemaluerit diuisionemꝫ arbitraria equitate faciat altʳ eligendi habeat optionemꝫ ꝫ firmuꝫ perpetuo quod iussimus perseueret ita ut trigita libras auri qui illustrissima sunt prediti dignitate fisco nostro se penã illaturos esse cognoscant ceteri uero militia sciant sese, p uandos si generale preceptum amplius usurpãdo q̃ iussimꝰ irreprhensibilis temeritate uiolauerit.

Dem.

Iudicesˢ iudices scire uolumus a pretorijs ordinariorum iudicum his presentibꝰ abstinendum.

i Dem.

Fabricensium ᵗ domibus ubiq custoditis oẽm molestiam hospitum precipimus ãmoueri q ꝫ anthiocẽsibus et ceterarum ciuitatum fabricis similis domorum excusatio p beatur absente scilicet sacro comeatuᵘ.

Impr.

Quotumˣ possessorem ab omni iquietudine liberamus. primo omnium igitur ad nullum predium ʸ publicum: l' priuatum domus nostre ul' cuiscũq iuris nullus metatorᶻ accedat si a quo fuerit destinatus licentiam enim domino actoriᵃ ipsique preberi serenitas nostra commisit: ut eum qui properandi gratia ad possessionem uenerit expellendi habeat facultatem nec crimen aliquod pertimescat cum sibi ãbitrium ultionis sue sciat esse cõcessum ᵇ rectoq sacrilegium prior arceat qui primus inuenit administrantem uero eiusque officii proceres quorum precepto in habitam personam ad agrum aliquem destinauerit i tempore prescribi debere censuimus. solaꝫ sane hospitalitatem ᶜ sub hac obseruatione cõcedimꝰ ut nihil ab hospite qò uel hominum uel aialium pascuis necessariũ creditur postuletur oiumq acceleratũ iter atq ꝫtinuũ nec ulli liceat resiꝺ̃

Rndeo mẽsor ut s. hac. l. inuit. et. s. l. pxi.

n Ergasteria. q sunt in plateis uel antiportis. ut. j. l. ultima.

o Quilibet. si habes quilibet uidetur abũdare propter uerbum al'r. si hẽs quibuslibet. s. de prdictis illustribus. ac.

p Ut alter puta hospes. naꝫ ꝫ. s. priꝫ eligit hospites. ac.

q Iudices. his ordinarijs iudicibus. ꝫ nõ contra legatos curie romãe q hospitantur in domibus eporꝫ ꝫ aliorum prelatorũ his pñtibus. ꝫ facit in aũt. de defens. ciui. §. nulla. nã defẽsor non pdit iurisdictõeꝫ propt pñtiaꝫ plidis. accursius.

r Fabricensiũ hi sunt qui faciunt arma. ut nõ. s. de fabricẽ. in Rica.

s Comitatu. al' comitatu. al' comeatu. accur

t Quotũ. eq es debent esse omnes prouinciales. ac.

u Predium. q a secus i domo ut j. e. l. §. solã

x Metator. i. miles. ut. s. in Rica. no. ac.

y Actori. idest gastaldion, dñi eo absente. ac.

z Concessum. nõ sic. ꝫ. s. de iur fis. l. pbibitum. ꝫ ẽ ar. ad id qò nõ. ff. de iusti. ꝫ iur. l. ut uim. Itez facit s. quãdo liceat unicuiq siñ iu.

.se uin. l. i. ⁊. ij. ⁊ de iur. cp̃bi. l. ij. ⁊ de adul. l. Graccus. ⁊ ff. de adulteris l. mariti. ⁊ ad l. acquil. l. si q̃ cunq; ⁊. l. quez admodum. § . i ⁊ in aũt. ut li. ma. ⁊ auie. §. bis. ⁊. s̃. de decurio. etſ. ⁊. l. generaliꝛ. Item nõ q; hic pmittit etiam ultiõz non ſolum õfẽſionem ſic. ff. ò bo. lib. qui cuz maior. §. libertus in fi. ſed ℞ pro defenſione ponitur ⁊ dicta l. qui cuz maiõ preiudicium uẽdicat ut. ff. ad. l. acqui. l. ſciãz §. qui cum aliꝫ in fi. accurſi.

3 Solam. hoſpitalitatem. i. recipiendo hoſpitem in ẽcia uel dimidia pte domꝰ ut. s̃. l. ij.

a Poſtulat. ſic s̃. ad. l. acquiſ. l. ij. ⁊ de erro. mili. an. l. iij.

b Sponte. ſic ⁊. s̃. ut ruſticãi ad nullũ. l. ij. i fi. ⁊. j. ti. ij. l. ſecunda. ac.

c Hoc ifauſta ... non bõ renda ſcõm. h. alꝫ p malo bõi ne ut. s̃. de re pu. conſẽſu cir ca prin. accur.

d Nec balneũ. s̃. ne comitibuſ laua. prt. l. i.

e Euotiſſimi muri. gẽs.

f Pede planis ideſt in pedibꝰ turriũ ⁊ muro rum urbis que

nec diuturnitas comeantiũ ulla ex parte predium uexet decez etiam librarũ auri multa ferietur quiſquis admiſtrator arrogator apparitor ullus uꝫ militãs. ſ. uel iter agens ullo in loco aliquez ab hoſpite poſtulauerit[a] in tantuz enim inhiberi ſceleratum morez inhibem' ut ipſis ãq; prebentibꝰ impunitum eſſe non patiamur. ſi quiſ ſponte[b] contra preceptum noſtrũ probati fuerint obtuliſſe.

¶ Dez.

Hoc ꝓſpectũ ẽ: ut ifauſta hoſpitalitatis ꝓbito tolleretur nec balneum[d] quiſq; a dño edium poſtulet. ¶ Dez.

Euotiſſimoſ[e] militeſ ex ꝓ cinctu reꝺeuntes uꝫ ꝓficientes ad bella muri ſacratiſſime urbis ſingule turres in pe depläiſ[f] ſuis ſuſcipiẽt. ¶ Dẽ.

Archiatros[g] noſtri palatii necnon urbis rome ⁊ magiſtros litterarũ[h] pro neceſſãiis artibus uel liberalibus diſciplinis necnon picture profeſſoreſ ſi modo igenui ſunt hoſpitali moleſtia quoad iuuẽt liberari precipimus. ¶ Dem.

Omnes[i] qui in metata iſuis domibus preſtant ſiue hoſpitia prebuerint metatoribus[k] ſeu quolibet pacto ſatiſ eis fecerint nullam uel penſioiſ uel diſcuſſionis domus gratia moleſtiaz ſuſtinere cogantur. deinde neminez uolumus cuilibet loci uel ordinis in hac florentiſſima urbe domum propriam excuſantẽ metatum ſibi in alienis edibuſ priuilegio militie uindicare q; ⁊ in prouinciis obſeruari oportet. ceteriſ uero quibuſ illuſtriſ dignitas ſub cingulo uel citra cingulũ[l] pro ſuo ſolo honore delata eſt excuſandarum edium licentiam penitus denegamus hoc uriſ ſacratis in iſdem precipimuſ obſeruari quos ipſa quidẽ admiſtrationis conditio ſpectabileſ nouit: honor tamen additus a noſtra liberalitate reddit illuſtres ſcituris omnibus q; ſi ꝺs cum cingulo perfruatur ⁊ excuſationem proprie domꝰ impetrauerit a penſione etiã portionis tercie[m] ſit immuniſ: ⁊ militie cauſa metatum alienis domibus ſibi crediderit uendicãdum: ſi quidez honore predicꝺ excuſationẽ huius habeat caſſbit legũ priuilegiis[n] quas fraudare conatꝰ eſt. Si uero inter eos quibus nulla ſuffragatur dignitas nũeretur centũ librarum auri ſacratiſſimis largitionibus pendendarum illatiõe mulctabitur. ¶ Mpr.

Hac lege[o] ſanctimus: ut ſi quis conſularem ac patriciam meruerit dignitatem treſ domus proprias cuz ſupereſt habeat hoſpitiuz immunitatẽ ſecuras. heredes uero eiꝰ filiũ: aut pater: aut mater: nepotes: aut frater: aut ſoror: aut uxõ duarum[p] domorũ ſuarum excuſatione potiantur. Si quis uero conſulatu tantummodo gloriatur duas ſemis[q] domos ſuas immunes habeat. poſt fata uero eius memorati heꝛdeſ unam ſemis domũ ſuam habeat nullis hoſpitiis pregrauatã pari priuilegio perfruatur ꝰ memoratis heredibus qui ſoliꝰ patritie dignitatiſ ſiue cõſulatu decorantur inſignibus ꝓfectorũ uero nec non ⁊ magiſtri militum duas domos ſuas habeant quoad uixerint hoſpitibus liberataſ. heredes uero eorum memorati unam defẽdãt domum ſuam ſimili excuſatione munitam. Magiſtri uõ officiorum uel queſtores unam ſemis domum ſuaz quoad uixerint habeant hoſpitum onere liberatam. heredes uero eorũ predicti unam ab hoſtibuſ iuꝛ defendãt. comiteſ aũt domeſtici eorum ⁊ protectorũ ⁊ ſacrarum largitionum ⁊ uiꝛ ſpectabilis primicerius notariorum ſingulas domos ſuas ab hoſpitum grauamie dum uiuũt gaudeant eſſe ſecuras. memorati uero heredes eorum mediam partem unius domus ſuaz ſciant excuſationem muniri. reſiduo uero partiſ dimidie tercie

ſpiſſe ſunt poterunt militeſ defendere ut ſe ibi preparent alijs ueſtibꝰ ad eundum uel redeundum ⁊ uideẽ una dictõ pedeplantis. accurſius.

g Archiatros. ſ. princeps medicorũ ſeu maiores medicoſ. ut facit. s̃. de inof. teſta. l. fi ⁊ ò profeſ. ⁊ me. medicos. accurſiuſ floren.

h Litterarũ. nõ primarum ut. ff. ò mu. ⁊ ho. l. ut gradatim. §. ſi. ac.

i Omneſ metata. iõſtaſtra. uel hoſpitia ut poſtea exponit. ac.

k Mercatoribus. i. militibus uendicare. ſic. ff q; quiſq; iuris. l. i. ac.

l Cingulum. ad qõ. s̃. ut digni. or. ſer. l. ij. ⁊ i aũt. ut ordi. p̃. Jtẽ. ⁊ facit. j. l. prox. §. ſi qui.

m Tercie. s̃. e. l. ij. ac.

n Priuilegiũ. nõ. eum carere priuilegijs regis qui eas fraudare conatur ſic. s̃. de iudeis. l. iudeos ⁊. ff. de mino. l. auxilium. in fi. ⁊ facit. ff. de penis. quedã ⁊. s̃ de epiſ. ⁊ cle. pbr̃os. ſz ar. s̃. ò iudi. pperandũ ubi etiã ꝓtumaci ſeruatur ius. ac.

o Hac lege dignitatẽ. ſic habet duas.

p Duarum. minus hẽt heres q; defũctus. ⁊ ſic eſt ar. contra. ff. de re. iuris. l. heredeſ. Jtẽ nõ priuilegium tranſit ad ſuperiores q; dic ut. s̃. de prox. ſacro. ſcri. in ſacriſ. uel nõ ſũt ſuperiores cũ iã defũcti ñ ſẽ.

q Semis. ideſt mediuſ ut inſti. de here. inſti. §. hereditas. alij ergo ſemiſſes pro tercia p̃ſtabant hoſpitiuz. ut. j. e. §. comites. accurſius

r Si quis celitus. idest a principe ad quō. s. l. pxi. accursius.

s Ergasteriȳs. i. statiōi bꝰ. ut. s. e. l. ȳ. §. ergasteria. accursius

t Plateis. nā quasi oia sunt in plateis uel angiportu qō exponc. ut. ff de uer. signi. l. portus.

u Auxilio. sic. j. ō pebo. sub. l. i. z. ȳ. aliud si per. l. scriptā i cōporī iuris. ut. s. hac. l. z. l. pxima. accursius.

x De salgamo. hoc expone ut. j. l. i. p. dixit nomine salgami z oleum intelligas gamos. i dest mlier. sed ꝟz. h. salgamum. i. culcitra compositz a gamos z salicam uł saluo z gamos nuptie uel mulier quia maxie pp talia fiūt culcitre. z ē neutri gencis

y NE quis auferaī. i. accipiant z hoc ad officium ptinet ut. s. de offi. pre. illicitas. z nō. ēt a uolente ꝺa semper presumitur cōcussio sic s. ti. i. deuotū in fi. z. s de remis. l. fi. §. ut aūt. z de offi. pcon. l. obseruaī. z. s. ne rustica. ad ullum. l. ȳ. z. ne ꝺd a collatoribꝰ exigatur. l. i. z de rap. uir. l. i. z de erro. mili. an. l. i. Item sicuti salgamus hic cō prehendit sic penus ōe. i. quod esui z potui est destinatū. ut. ff. ō peñ. le. l. iȳ. in prin. accur.

De comeatu.

z NE cui tribunoꝝ ni si usz ad. xxx. milites ut. s. ō erro. mili. an. l. p hanc. §. ut autē uł hic barbari erant ꝓ pric ut subicit. ibi nō.

a Dare. facit. s. de tes. mi. l. tribūi z. l. milites z. l. fi. in principio. ac.

b Capite. sed qui i pace ōserit militiā pdit eā ut. ff. de re mili. l. non oēs. §. i. z nō puniri licentiantez z lucētiatū.

q QUicūq; sacraruz fiscalium. accursius.

portionē hospitibus deputandam esse cognoscāt. Si qui illustres hōrarias dignitatesꝫ quasꝫ cūq; sine actu celitusꝫ impetrarunt equo animo suasꝫ domosꝫ hospitibusꝫ post hanc legē pandat pro tercia que legibus prefinita ē portione exceptis uidelicet ergasteriis[s] que in plateis uel antiportis esse noscuntur q; i omibus doibus que hospitales sunt obseruari iubemus. Ita ut nēo ł ex sacro ſscripto uł ex diuina anotatōe seu pragmatica sanctione circa hanc legem uti possint excusationis auxilio[u]. his omnibus que per hanc legē cōstituimꝰ i hac eterna urbe obseruādas. ¶ Opr

DEcem post primiceriū tribunos i domibus quasꝫ in hac regia urbe possident metatoꝝ iussimus uacationem mereri

De salgamo[x] hospitibus nō prestando.

¶ Opr

NE ꝺs comitū ł tribunoꝝ ꝑpositoꝝ à militū noie salgami gra. i. culcitra: lignuz oleū a suis extorqueat hospitibusꝫ: sz nec uolētibꝰ hospitibꝰ in ꝑdictis speciebusꝫ aliquid auferatur[y]. sed prouintiales sit nri ab hac prebitione securi comitibꝰ tribunisꝫ uł certe prepositis militibusqꝫ grauī uexationi subiacentibus: i

De comeatu.

¶ Opr.

NE cui[z] liceat ꝑpositoꝝ uł tribunoꝝ cohortū ł uicario ꝝ familiaꝝ eorū tpr expediti oīs quocūq; genere cuiꝫ de militibus a castris atqꝫ his etiaz locis i quibus ptēdāt discedendi[a] comeatū dare[b]. Si quis uero cōtra hanc legē facere ausus fuerit z militez cōtra interdictū comeatū dimiserit eo tēpore i quo barbarorum incursio extiterit z tunc cū presētes in castris atqꝫ apud signa milites esse debeāt quiſꝫ abfuerit capite[b] uindicet[c]. ¶ Opr

QUicūq; de scriniis aut a gētibus in rebus uł etiā ex officiis palatinis hiis uidelicet qui sacrarū z priuatarū[d] remunerationū comitibus obsecūdāt sex mensiū spatiuz supra diez comeatus aut iussionē euectionis abfuerit his in iferiorez locū quinqꝫ ante latis posterioribus deuoluaī. is uero qui anni uacationem arbitratu ꝓpo iudiciarii precepti oblitꝰ assūpserit a decē post se militantibꝰ trāsferaī ac deinde cū iā aliqs desidia quadriēnio offitiū ꝓpium adire neglexerit quadragita de sequentibus postferatur Qui uero nec post quadriēniū quidem tēpus[e] militantiū nō imerito matriculis auferatur. ¶ Opr

SI ꝺs ſie comeatu aliquo annū i penatibusꝫ ꝓpriis uł in quibuslibz locis desidero sa quiete trāsegerit decē sequētibus postponatur i quo uero biēnalis culpa deprehēdit xx. sibi antepōitos cōgemiscat tertius autē ānus triginta ꝑlatos iure deflebat ita ut quartus exceptoꝰ matricule nullaz uenīā derelinquat

De tironibus[f].

¶ Opr

NUllus tiro uagus[h] aut ueteranusꝫ[i] aut censibus[m] obnoxius ad militiam accedat

¶ Opr

QUisquis alieni iuris mancipium i tyrocinio militie scribi curauerit cōuictꝰ ac ꝑditus auri libram errario nro cogatur iferre mācipio. s. dño si factuz iguorauerit[n] reddendo ¶ Opr

IRones n scolis loco sēp posteriore ponantur nec enīz patimur quēquā celsiorez gradū optinere nisi cui z labor assiduitas z stipēdioꝝ prolixitas suffragatur.

De littorū z itinerū custodia[p].

¶ Opr

PAluberima[q] sanctione cē semꝰ ne merces illicite ad nationes barbaras deferāt

d Priuatarū. principis. ac.

e Tempus sub curauerit ad suū redire z hēas militantiū z c. non imerito et c. habetur tamratō tpris z ualitudinis. ut. ff. ō re mili. l. qui comeatus. z facit. j. l. pxi. cū suus concor.

f Si quis. discrt a precedenti. ꝺa hic sine comeatu. ibi sic. accursius.

g In penatibꝰ. i. domibus ꝓ prijs. ut. s. de exhi. l. ȳ. ac.

h Exemplo. alias exēpto auget pena ꝺa a suescit delictuz sic. s. de domesticis. l. iȳ. li. xi z de primiceriō. l. fi. z de aduo. diuer. iudi. l. fi. z de super exac. tri. l. i. et s. l. pxi. sz arctra. ff. de pēis l. si diutino. et ff. de ritu. nup. ꝺ puicia. §. fi. sed utrobiqꝫ pz ratio. accur.

i De tyronibꝰ idest nouis militibus quia ad huc non erant scripti inter milites fortissios ut. ff. ō tes. mi. l. ex eo. accur.

k Ullus uagus ꝺa firme ōbent stare i milicia. ut. s. de re mili. l. milites. z facit ad hoc q; uagus scolaris nō fiet magister. ac.

l Ueteranus. ł ꝓp debilitatem uł ꝺa diu laborauit. ut. s. de his. ꝺ nō iple.

ſti.l.i.z.fa.

m Aut cenſib⁹ ſ. qui mi. non poſ.l.i.ij.z.iij z fi.accurſius.

n Quiſquis i gnorauëit facit.ſ.qui mi lita.non poſ. l i.z.ſ.de tabe. l.generali z.ff de publi.l.con ten.§.dñs.z. ſ l.proxima i fi.

o Jrones in ſcoliſ.z nõ dicas ibi adi ſcunt .quia ibi oẽs ſt tyroneſ unde non eſſet poſt quoſ pone retur ſed dic q tyro electus in ter milites ſtet loco poſteriori In ſcolis. iõſt in ſocietatibus militum ſeu ma tricula.ut.ff. ò re mili.l.ex eo z.ſ.ti.i.l. pet. z ultima.z bñ ſequitur nec ei z c.z.ſ.ò of. ma.offi. l.i. z ij.z de proxi . ſac. ſcri .l. uni cuiq. z ò agẽ. in re.l.unicuiq z facit de diuerſis of.z app.l. i.z.ſ.ò officio. co.rei pri. mi. l.i.z de profe. l.magiſtros. z ff.ò albo.ſcri . l.fi.ar. contra ſ.de offi. rect. prouin.l.potio ris.accurſius .

p De littorum z itinerum cuſtodia.

q s Aluberri ma illicite.ut uictualia: z arma. al pẽa capitis cũ amiſſione bonoruz impõitur.ut. ſ ò res expor. ñ dz l.i.z.ij.z ò publicãis .l.cõ tẽ.in principio .

r Subſtineant ſic.ſ. ò nauicularijs.l.i.ac.

z quecunq; naues ex quolibet portu ſeu littore dimittunt nl lam concuſſionem uel damna ſuſtineant r ita tamẽ ut earum nauclerii deponant i qua pro uincia ituri ſunt ut hoc mãifeſtato nulla contra eos poſtea indignatio ſeu ꝓcuſſio ꝓcedat.

De deſertoribuſ z occultatoribuſ. Rubrica.

i Mpr.

s Jquis forte deſertorem agro tectoue ſuſceperit at q; apud ſe diu paſſus fuerit ò litescere actor quidem uel procurator loci qui hec ſcienſ pruděſq; ꝓmiſerit capitali ſuppli cio ſubiuget:dñs uero ſi huius rei conſciuſ fuerit predii i quo latuerit deſertor amiſſiõe pũi atur.ſi quiſ autẽ deſertorez ꝓ diderit a mediocriſ r loci igenu⁹ imunitate s potiatur neq; ſolũ de his loquimur qui proxime ſignis felicibus applicati militi e rudimenta timuerunt ueruz etiam qui ſtipẽdiis militarib⁹ degenerẽ latebrã prebuiſſe mõ ſtratur deſertor autẽ habebit quiſquis belli tempore, abierit a ſignis t horum qui ſponte ꝓ ceſſit u peccati anterioriſ ſuppli cium non timebit.Si uero fla gitioſa ignauia deliteſcat p eũ in cuius domo fuerit uigilanti bus extrinſecus quoq; officiis publicis ubicunq; correctus ſe ueritati iudicis offeratur dege neri morte gladium ſubituruſ Si autez rector prouincie pro poſitam ſeueritatem :uel gratia:uel diſſimulatiõe diſtulerit patrimonii atq; extimationis damno ſubiiciantur z i officiũ priores capitaliter uidicet .

i Mpr

s Jdeſertores x inuenti reſiſtenduz atq; armis oppugnandum temptauerint tanq; rebelleſ in ipſis temeritatiſ ſue conatibus opprimantur . Jta tamen ut prouinciarum iudices ſolicita cautione diſq̃rant ne ſub falſarum tractoriarũ nomine deſertionis ſue crimẽ ò fendere molitãr nec ſubpõitiſ comentitiis epiſtolis euadendi habeant facultatẽ. i Dem.

q Qui relictis militaribus castris ſe ad depredationes uel latrocinium contulerint:ſe ueritatem iudicis nõ euadãt .

De ueteranis y .

i Mpr .

c Cum introiſſent principia z ſalutatus b eſſet a prefectis z tribunis z iuris eminẽtiſſimis declamatum eſt auguſte cõſtantine ò us te nobis ſeruet noſtra ſalus noſtra ſalꝰ uere dicimus adunati ueterani exclamauerunt Cõſtantine auguſteq; :cur nos ueteranos facis ſi nullaz indulgentiam habemus.Conſtãtinus antedixit magis magiſq; cũ ueterãis meis beatitudinem augere debeo q minuere.Victorinuſ uetera nus dixit muneribꝰ z onerib⁹ uniuerſis locis conueniri non ſinamur.conſtãti. au.dixit aptiꝰ indictaꝫ ſunt maxime mũera que uos contumaciter grauant.uniuerſi ueterani dixerũt ipſe perſpiciſ.Conſtantinꝰ auguſt⁹ dixit iaz nunc magnificẽtia f mea omnibuſ ueteraniſ id eſſe conceſſum perſpicuum ſit ne quis eorum nullo muner ci uili "nec in operibuſ publicis ꝓ ueniatur :nec ulla collatione " nec a magiſtratibus:nec uecti galibus in quibuſcunq; nundinis interfuerint nullaz aduentionem " proponendam dare debebunt publicam quoq; ut aſſolet agentibus ſuperpelleẽ ab eiſdez ueteranis ammoueãtur q̃ete poſt laboreſ ſuos perenniter perfruãtur. fiſco nr̃o quoq; eadem epiſtola interdixim⁹ ut nullum omnino ex his inquietaret :ſed liceat eis emere z uendere optimis negotiis pecuniam tractare z marcimonia agitare:nec ſolum integra beneficia eorum ſub ſeculi noſtri ocio z pace perfruãtur ſed etiam nullo munere ciuili ideſt cõporali ſeu perſonali:l

f De deſertoribuſ. deſtores militeſ occultatores ꝓuatos uocat. ac.

t s Jqs amiſſiõe.ſic.ſ de fal . mo. l.i. z de his qui latro.ul alios c.l.ij. Et de cap. z poſtli.re.l.fi.z ò iceſt. nup.l.iij.accur.

u Prodiderit. i. manifeſtauerit accur .

x Si qs mediocris.iõſt homo pauper.ſic econtrario hõeſti loci diueſ ut.ff.de trãſac.l.cũ bi §.ſi i annos ac.

y Jmmũtate muneruz föte ſuus nõ ſit liber. ut.ſ.p qb⁹ cauſ.ſer. ꝓ pre.acc.liber.l.fi.z facit i aut.de non alie. §. fi.z.ſ.de.epi.z cle. l. nulli in fi.z.ſ.loca.z ꝓduc.l.fi.accur.

z Militãtib⁹.lz nõ ſõt ꝓx.applicati.accur.

a A ſignis.alibi largius ut.ff.de re.mili.l.iij §.emenſor.accurſius

b Preceſſerit.i.q ſe ꝓdidit añq; ab alio mãifeſtet.ſic.ſ.ò pena iu. male iu.aut.nouo iur.

c In officij ꝓores.i.in officiales ꝓſidis q pẽas legib⁹ ipõitas l gra ut diſſimulatõe ò ferunt ſe cuudum al.accur.

d Jò ꝓtores op ꝓmã t ut.ſ.qñ liceat unicuiq; ſiñ iudi.ſe uin.l.ij §.i.accurſius.

e Tractoriaz.l. abſẽti az ul licentiationũ ad qò.j.de ſtratorijs.l.i.

f De ueteranis.

g c Uz itroiſſent principia nũeroz.ac .

h Salutat⁹. nõ q ñ lz cuilz ſalutare principẽ. ut.ſ.de ſilẽ.l.i.z facit ſ.de ſen.paſ.l.i.ac.

i Jndicta ſt. nõ bñignã rñſionẽ.ſic.ſ.ò trãſac. l.ut rñſum. accur.

k Magnificẽtia.ablatiui caſus .accurſius.

l Cuuili.ſ.pſõali.ut.j.i fi.ſz ꝓtinale ordinariũ ſubeũt ſic.ff.de ꝓui le.ueteranorũ.l.ij.z.l .iiij.accurſius.

m Collone.exordinaria i õdiarijs ei ſecus ut dixi.accur.

n Ad iuẽtionẽ hoc eſt ut aliquid dẽt ꝓ loco

ubi tenēt per gulam ad quod est. s. denundi. l. prima. accursius.

o Deportatorio. deportatorium dr̄ onus quō redēptor pōtis, a transeuntibꝫ ꝓ onere uebūdo exigebat. ut inuitꝰ locati. l. cū plres. §. uebiculū. z de uer. sig. l. in lege. accursius.

p Rouidēdū cumulati ḡa facti sūt ꝓtectores ad qō de dome. z ptec. l. i. accursius

q Ueterani. neqꝫ rus colant. nō milites ueteranos rus colerꝫ: sꝫ cōtra. s. de mā. z coll. pa. l. fi. sꝫ ibi nō colūt ut sint ascripticij exuti ut. s. ō digni. l. iudices z sic. s. de curiosis. l. iij. z de epi. z cle. l. generalr. i. magis ei pena sunt digni z ē. ut. s. de epi. z cle. l. presbiteri.

r Uli cepta. ut. ff. ō iurisdo. iudi. l. cū q̄dam. z de re iudi. l. si quis postea z. l. ubi. z s. de curia. ꝫ. l. fi. ac.

s De filys officialiū militariū. que officia multa sunt ut ex superioribus titulis patet ac.

t Ꝫ qui officiorū militarium. ut ex rubrica patet. accur.

u Sunt. cū filii uocent q. d. nō in aliā militiā ad qō concordat. s. de tabul. l. fi. z. j. l. ꝓxi. non ei debēt diuidi fātlic. ut. s. cōia utriusqꝫ iudi. l. possessionuꝫ: sed ubi est emolumētū prefertur filius oibus alijs ut. s. ō ꝓxi. sacro. scri. l. unicuiqꝫ. §. i. accur.

x Filios. s. l. ꝓxima cum suis concor.

y De oblatiōe uotoꝝ.

z Ꝫ quando uotis. i. uoluntati donandi pricipibꝫ ānꝫ aperit.

a In una libra auri. donum erat in libra auri sed per obolos puri auri quod uocatur obrizato. ut. s. ō ueteranis militi. posi. l. fi. z. nō qō ubi donat de melioribꝰ rebus debet dare. ac.

b De numerarijs armarijs z cartlarijs. z adiutoribus ꝛtica.

deportatorio oneri eos affici concedimus.

Dez.

Prouidenduꝫ est ne uetera qui protectoria dignitate cumulati: aut honores uarios pro meritis suis consecuti sunt incongruis pulsentur iniuriis. quod si quis in hoc crimine fuerit deprehensus rectores prouinciarum pro iurisditione sua examinantes factuꝫ pro sui qualitate eos coherceant.

Impr.

Ueterani qui ex negligentia uite nec rusticolunt nec aliquid honestum peragūt: sꝫ latrociniis se dederunt omibꝫ ueteranorum priuilegiis exuti penis competentibus a prouinciarū rectoribus subiiciāt.

Impr.

Nullus eoruꝫ qui sacris adhērere desierit: uel uolens permittatur uel inuitus rogatur militare seruare iudicium sententiis q̄ nō his obseruatis late fuerint nullam firmitatem habentibus nisi forte reperiat ibi tempoꝝ militie cepta cognitio: tunc enim uclut nedū cingulo deposito sub militari iudice rem tractari finiriqꝫ precipiꝫ nisi principali beneficio speciali ter indulto q̄uidaꝫ ex his se defendat.

De filiis officialium militarium qui in bello moriuntur.

Impr. Cōstāti.

Ꝫ qui ex officialibꝫ quorumcunque officioruꝫ geniti sunt siue eorundem parentes adhuc sacramento tenētur siue iam dimissi erunt i parentū militia uocent. Impr.

Filios primipilariorum paternam sequi conditionem oportet.

De oblatione notorum.

Impr.

Quando uotis cōibus felix annus aperitur i una libra auri z solidis obrenatis pricipalibꝰ offerendi deuotōꝝ

aio libenti suscipimus statuentes ut deinceps sequentibus ānis uniuscuiusqꝫ sedulitas pricipibus suis talia inferant lem per z deferāt.

De numerariis z actuariis z cartulariis: z adiutoribus siue scriniariis z exceptatoribꝫ sedis excelse ceteroꝝqꝫ iudicū tam militarium ꝙ ciuilium.

Orax z fraudulentū numerariorum. proposituꝫ qui diuersis obsequiis rectoribus obsequuntur ita ibibendū est ut antea sanximus z nunc itidem sanctimus conditioni eos subdi tormentoruꝫ z aculeis atqꝫ lacerationibꝫ subiacer.

Impr.

Uli numerarii appellari consueuerant consulariū atqꝫ presiduꝫ dumtaxat tabularii post hanc nostram sanctionem uocabuntur scientes se tormentis esse subiectos nisi iudicibꝫ uel his prouecti nostro iudicio ad prouincias uenerit ul exactionibus debitorū: aut reliquorum modum frequent ingesserint sub actorum testificatione quod scire oportet cū his qui debitores sunt sese ad solutionem esse retinendos nisi omnia debita ipsis fuerint idicātibus persoluta triennii tantum spatio tabularioruꝫ ō ceat tempus omne concludi.

Dez.

Numerarios amplissime sedis cingulum habere z militie ordinem tenere iubemus. Impr. omnibus rectoribꝫ ꝓuinciarū.

In prouiciis singulis duo numerarii etiā tabularii collocentur quo ad unum fiscalis arche ratiociniuꝫ ad alteruꝫ largitionales pertinere tituli iubeantur hic sciturī ꝙ si quis ex alterius quicqꝫ actibus ad alterā partem illicita fuerit usurpatione translatū is qui culpam iudicis texerit grauissimo sit supplicio subiugādꝫ.

Dem.

c Uorax. sic s. ne liceat po. l. ij. ac.

d Sanctimus i quadā. l. quaz non hēm. z facit. s. de decu. l. quilibet. ac.

e Ui nūera y uocabūt nō mutari no mē sic i aut. ut iudi. fine quoq̄ suffra. §. illud.

f Testificatiōe sic. s. de appel. l. precipim. §. in his autez oi bus. accur.

g Persoluta ꝓ dictorū desidia quasi litē suā quodāmō faciant ut iuōx. ut insti. de obli. q̄ ex quasi delic. in principio.

h Triennij. nō officiuꝫ tabularij tricinnio durare. accur.

i Numerarios āplissime sedis. ꝓfecto pretorio loquitur. ac.

k Ꝫ prouiciis. tabularij .l. uocant ut. s. e. l. ij. accur.

l Collocentur ut. s. ō suscep. l. duos. ac.

m Quo ad alꝫ quo ꝓ ut. alꝫ q pro quia. ac.

n Fiscal autem archa dr̄: quia a princi ꝓsue fuit populi rōani ut pecuniam quaz ex ēbutis pcipiebāt i marsupiū repōerēt sꝫ si marsupiuz nō sufficeret ad fiscū. i. ad sacū deuenirent hoc idē z in principe fuerit. ut ꝓ in bursa deinō ad fiscū deueniret. i. ad saccū z sic qñz rō fiscalis dr̄ ratō i peratōis poste a cū nec fiscus

domũ deuẽtũ ẽ q̃ uocaturerra riũ eo q̃ ref ibi reponebãt. cris uero appl'one forte tũc tp̃ris ois pecunia cõ tinebatur. z sic populus rõanꝫ auctus est. ac.

o Largitiones .i. que ipsi prin cipi largiuntur seu dantur: ut s. de canõe lar gitionaliuꝫ ti. l. ij. z. l. i. ac.

p Translatuꝫ. sic. s. de ꝓpen. l. i. z. j. de exa ctionibus. l. ij. z nõ inferiorez debere accusar superiorem. ac

q Exceptores .i. scriptões b. ut. ff. locati. l. sed addis. ac.

r Prohibens. si qs ex scripto re fit ocurio e manet scriptor idem in notari o. ut. s. de fis l. si quis. decuri o nõ fieret scri ptor de nouo. ut. s. de de cu. l. uniuersos. ac

s Munera. q̃ decurionibus i minent. accur.

t Curia. i. offi ciuꝫ decurionũ z facit. s. de as sessoribus. l. ul tima. C. de ad uoca. diuer. iu. l. ij. accur.

u n Ediutius actuary. q̃ recipiunt pecuni as publicas. ut s. ò erro. mili. an. l. actuarij numerary scie tes de abbaco docerent facere trebellianũ. vñ non debent eis sociari ut. j. e. l. nulli. z. s. de diuer. offi. l. in his. z facit. s. de paganis. l. i

x Auctoritas tua. loquitur

Exceptores omnes iudici bus prouincialibus obse quentes qui nec cohartalez mi litiam sustinere uidentur neq̃ a fisco ullas consequuntur an nonas absq̃ metu dare ceptis operam etiam si decuriões sit minime prohibemus dummo do mũera proprie ciuitatis a gnoscant: z peracto secunduꝫ morem officio exceptionis ad propriam sibi curiaꝫ redeun dum esse nõ nesciãt. ¶ Ypr.

n Ediutius ad cunctorum pernitiez actuarii numerariorum consortiis adiuuen tur illustris auctoritas tua cũctos ex numerariis actuarioq̃ societate precipiat abstinere atq̃ ab eorum communione discedẽ: quod si hoc moniti cu stodire neglexerint isdem pẽis se quibus actuarios non ambigant subiacere. ¶ Ypr.

a Ctuarios tam clarissime urbis constantinopolitãe q̃ timelee quorunq̃ curialiuꝫ ciuitatum diuersarum non a liter nisi: ut consueuerant: et manus sanxerit principal' sub limitas tua precipiat ordinãi quod si quis talis tua fuerit in dicatiõe convictus ꝑfecto irri tis his que uetita contractaue rit congruaꝫ idignationem i currat. ¶ Dem:

Criniarios ul' numerari os officii tue magnitudi nis iubemus nullatenus in po sterum: aut mutuam pecuniaꝫ sumer: aut polliceri cuiq̃ pro publicis expẽsis cogi quos nl' la post depositã militia impetu die sustiner uoluꝫ. ¶ Ypr.

n Emini licere deincepsiu bemus in quacunq̃ mili tia connumerato solicitudinẽ actuarii subire: ul' post depõi tam eandem curaꝫ ad militiã aspirare quatenus inter priua tos agens omniq̃ militari pri uilegio ònudatus nihil nundi nationis ul' fraudis circa cõmi danda ratiocinia quib obnoxius est attemptare ualeat. ¶ Ypr

n Alli scriniario liceat pro tempore numerarios plusq̃ quaternis uicibus nec his tam continuandis adiuuare idezq̃ hec super cartulariis ꝑbẽda ꝓ tempore nũerariis opẽa ob seruari decreuimꝰ ita ut adiu torũ quidem biennii: cartula riorum uero uniusanni inter uallo cõtinuatio interrumpat nulla adiutoirbꝰ ad cartula riorum solicitudinem quaz sel' dedignati sunt ò scendendi dã da licẽtia: ita ut orientalis qui dem tractus pro tempore nũe rariis non nisi ab his scriniari is qui itra. xxx. uiros a nume rario ẽtro numerãdis. Asiane uero z põtice z trapce diocesis passim z pro suo libitu ex om ni multitudine eligendorũ ad iutorum tribuatur facultas. o mnia sane commonitoria uel preceptiones aut euectiones: seu qualibet publica instrumẽ ta non solum adiutõi uerum etiam prouincie illius de qua disponitur tractorii ispiciendi itidẽq̃ subscribẽdi aliorum q̃ qui aña cũ eo tractat i eadem subscriptõe mẽtõe habẽda ne cessitate icũbere. Si qd aũt sie hãc obseruatiõe ex orientali: l' asiano l' tractiaco scrinio fuerit emissũ sli susceptõe ñ carat ex ceptis publicis istris q̃ a scrio põtice diocesis emittũ q̃ isdẽ instrumẽtis solũ numerarios eiusdem diocesis adiutorem z cartularium subscriber magni tudo tua disposuit ita ut si qd huiꝰ legis fuerit uiolatum nũe rarii quidem tam gradus sui q̃ solẽnitatis seu solatioruꝫ u niuersi anni iacturam. adiuto res uero quinquaginta libraꝫ auri. z cartularii quindecim iti dem librarum auri penam su beant. ¶ Dem.

Officio tue magnitudinis datis precibus postulan te ut numerariorum actus nõ in bienniũ sed in unum annũ statuantur nostra pietas huiꝰ petitionibꝰ ãnuẽs dispõz que super biẽnio promulgata fu erat supra uno tantummodo ãno reuocauit.

ꝑfecto urbis. accur.

y Monti. numerarij.

z Subiacere. forte ex ordinẽ ut dca. l. cũbis.

a Ctuarios. expone ut. s. l. proxi. ac.

b Timelec. nomen ciui tatis. est accur.

c Diuersarum. actuari os. ubi accipe manus.

d Sublimitas tua. loq̃ tur prefecto preto.

e Tractauit. nõ non ualẽt que fiunt a nõ iu re electo ar. contra. ff. de offi. pre. l. barbari.

f Criniarios magni tudinis tue. loquit prefecto preto. accur

g Sumere. sic. ff. si cer pe. l. presidis. accur.

h Logi. s. scriniarios.

i Uoluꝰ. sic. s. de ad mini. tu. l. cũ quedam.

k Emini. sic. s. de. e. z cleri. l. officiales. z. ar. s. de agẽ. in re. l. fi. §. fideiussorez. ac.

l Lli adiuuare. ꝓp ter timorez ratiois corrumpende z corrup tibiliter uocande. ac.

m Cartularijs. cartula rij sũt scriptores qui ñ sũt scrinarij. i. notarij ul'. l. qui ñ ꝑsũt scrinij. s.

n Adiutorum. i. scrini ariorum. ac.

o Nulla. ascendenduꝫ est ad dign tates ꝓ gra dus non descendenduꝫ ut. s. quẽadmo. ci. mu. iudi. l. maioribus. z. ff ò mu. z bo. l. ut grada tim. accur.

p Officio magnitudis tue. loquit magro militum officiorum. ac

q Precibꝰ. s. porrectis.

r Statuatur. i. statuẽ mus quod z fecimꝰ tẽ.

s Annuens. s. tunc. ac.

t Promulgata. ad po stulationem tui officij.

u Reuocauit. tunc. uel postea z sic ñ reuocazꝰ qò tunc concessimꝰ ad petitionẽ officij tui: sed q̃to tp̃r durabũt. Rñò o triennio forte ut. s. e. l. ij. i fi. ul' al't exp one ul' qa statuerat. ut per bienniuꝫ duraret nunc remouet ꝓ ẽ ultra ãnũ ad petitionez tui officij ad qò. s. ò proxi. sac. pro bienuio. accur.

p Per hāc tue celsitu dinis. loquitur pre fecto p. illirici. nam eiꝰ officiales deponebāt of ficium ⁊ fiebant .tribūi pretoriani ascendendo ad maiorem dignitatē ut. s. l. nkli. ⁊ tunc pro ferebatur quedaꝫ inter locutoria seu decretum cautionis ⁊ aliquid ei dabatur. hic ergo statu it idem seruari in illis qui eliguntur ad comi tiuaꝫ de dictis officiali bus . accur.

p De cūsu publico. quā doqꝫ ponitur cursus ꝓ officio currendi . quan doqꝫ pro loco per quē curritur secunduꝫ. pu. ut. j. l. ij. erant enim q̄ dam officiales qui ꝓ erant officio ut facerēt conducti militibus āno nam ⁊ arma i plausis qui ducebantur cum e quis: uel i ipsis equis. j e. l. cursū. ⁊. s. ò fabri. l. fi. §. quotiens. ac .

e Quos decernimus sic. ff. ad sil. l. impu beris . accursius.

a p Residibus rectori bus . al' peremptōi bꝰ. subaudi prouincie.

b Perauēde. indeclina bile. idest quadrigarij. ⁊ dicitur a para quod est iuxta ⁊ uerede. idest equo ducente redam a uebo ⁊ reda. ẑ. b. ⁊ sic bubulci ul' aurige dicū tur perauedi a pera q̄ est iuxta . accur .

c Dignoscitur. ut. j. e. l. si qs. ff. de re. di. l. fi.

d Tua. loquitur prefec to pretorio. accur

e Presto ē. i. concessa ē uel prestita. ut. j. e. l. iu dicibus. ⁊ est aduerbiū temporis. i. presentialr concessa .

f Uectionis. ab omi bꝰ. s. puincialibus nisi speciali lege excusē tur . ut. j. e. l. cursum .

g Custodes ut. s. ò agē in rebus ⁊. s. de curio sis. l. ij. ⁊. l. fi. accur.

h Inserтuz. sic. ff. ex q. ca. ma. l. si cui. §. fi. ac.

i Ubi repl' . al' rpetit sic s. de ossi. re. pro. l. iij.

k Prudentiaz tuaz. loq tur prefecto. p. accur .

l Mpr.

p Er hanc diuinam pgmati cam sanctionem decernî mus quod antea duꝫ tribunis pretorianis dignitas eis qui in scriniis seu gradibꝰ officii tue celsitudinis deponunt militiā prebebant et custoditum fuis se dignoscitur hoc super hono re quoque comitiue dignitatis ei impartiri ut suā pro fine co rum militia proferenda digni tatis ⁊ mentionem cōtineat hic que tantummodo et sine speci ali codicillorum uel diuinorū apicum sanctione ad eandem dignitatem adipiscendaꝫ ⁊ pri uilegia eam sequentia sufficiāt ita tamen ut primi ordinis co mitiuam per interlocutionem eiusdeꝫ potestatis mereantur. Idem ⁊ cartularius ⁊ p̄miscri nius ⁊ numerariꝰ scrinii mace done ⁊ scrinii datie ⁊ scrinii o peruꝫ et scrinii auri hic eodeꝫ i his etiam qui post nouellam dispositionem diue memorie zenonis que de eisdem personis loquitur deposuerunt militiaꝫ obtinente

De cursu publico ⁊ angariis et perangarus.

l Mpr

Quos qui publico cursui deputati sunt non lignis uel fustibus sed flagellis tantū modo agitari decernimus pe na non defutura circa eum q̄ aliter fecerit: l Dem.

p Residib ⁊ rationalibus ceteris que q̄bus preterea res publica ⁊ ânonas et alimē ta pecoribus submministrant u surpandi perauēde licētia de rogetur sed nec alia uia eundi quisquam habeat facultatem nisi per quam cursus publicus stare dignoscitur excepta uiꝺ licet tua sublimissima sede cui cursus publicus ⁊ proficiscēdi per eum licentia ⁊ ubi ratio ex egerit presto est

l Mpr

Uectiones ab omnibus postulētur et tam iudices quaꝫ custodes publici cursus minime transire patiantur an tequaꝫ seriem euectionis aspe xerit . quò si quis putauerit re sistendum ⁊ sine euectione iter facere detegitur: uel ultra tem pus quod euectioni insertuꝫ est publico cursu uti conat sit ubi repertus fuerit ibidem iu bemus retineri . ⁊ si quidem di gnitate preditus sit de eius no mine ad prouidentiam tuam ⁊ ad illustrem uirum comitem ⁊ magistrum officiorum refer ri aduersus ceteros uero proti nus idignatio competens ex ercenda est quos siceritas tua pro loco gradū militie ibideꝫ coherceri posse crediderit.

l Mpr.

p Arphiphum eum uiꝺri ⁊ habenduꝫ esse qui usur pato uno uel duobus ueredis quos solos euectio continebat alterutrū terciumue extra or dinem cōmoueat nihil autem interesse debet nec ad crim̄ uo cari uter agens in rebus suoiti neri anne mulionis subigan do modo euectionis date for me licentiam non excedat.

l Mpr.

Si quis per publicuꝫ cur sum uter faciens cuiuscun q̄ dignitatis ul' militie ab itine re retro diuerterit pena in eū cōpetens perferat. l Deꝫ.

Uectionum copiaꝫ sena tui cum ꝓficiendi ad nos necessitas fuerit serēitas tua lā gita est ita tamen ut cum a no bis euocatur a clementie nostr ueneratiōe discedat si quis er go post hec circa uetitū sibi cū sū publicū illicita temeritate p̄ sūpserit motū i se nostre man suetudinis excitabit. l Dē.

In omib ꝓuinciis ue redoꝫ quarta parꝫ repe tur stabulo aut ut impēsis pu blicis extruantur esse rationi est cuꝫ prouincialiuꝫ sumptu in quorum locis stabula statu ta sūt citius arbitramur appa randa ⁊ utilius cā publico q̄ his quos sterco animaliū pro suo solacio habere cōcedmꝰ:

l Protinus. fa cit. s. de ò ftori l. ij. accursius.

m Militie. sic ff. de of. preto. l. tertia.

n p Arphiphū ueredis. ex pone. ut. s. l. ij. uel fm. p. ue rendus dicitur currus a uerto ⁊ reda inde dr̄ uered uehens redam. accur .

o Tertium. al' terciū ue al's ē cium uel. ⁊c̄. ⁊ dicas agens in rebꝰ q̄ pest euec tionibus. ut. s de euic. accur .

p An ne. al' nec ne. al' anne ac

q Si quis per publicū cur sum expōe ut i xica ⁊ facit. s e. l. ij. §. i. ⁊ est ratio ut tollat copia se furādi

r Cōpetens. ar bitraria . ff. de penis. scio. ac .

s Uectionuꝫ senatui. qa pertinet ad principi. ac.

t Discedit. sic s ò decur. l. si qs decurio. ac .

u Uetitū. omi bus est uetitum nisi certis. ut. j e. l. iudicibꝰ. ac

x In omibus quarta ps na nō oēs simꝰ sꝫ sepatiꝫ ⁊ ex pōe ueredoruꝫ ut. s. l. iij. ac .

y Publicis. sic s. l. parphiphū ⁊ de ope . pu . nr̄e. accur.

z Solo. i. stalla tio . accursius.

a u Agendi diminuēdi . i. xx. ut. ff. de le. i. si q̄s testo.

b Per singlos dies. ut nō sese inuicē impediant

c Ex utraq̄ p te. l. mittentiū. ⁊ remittentiuꝫ

ad quod. ĩ. e. l fi. accursius.

d Dimittantur idest mittantur ꝛ remittantur.

e Iudicib. i. alĩ magr̃atus quam insĕi oresˢ non debĕt de publico hr̃e cuectiones. sed accipiant ad uectu ram .ac.

f Reseruãduz. ĕ senatui. ut. s̃ e. l. cuectionũ .

g Judices. qui presunt mittendis ꝛ agentes ĩ rebus ut. s̃. e. l tercia. accur.

h Constitutos. i dest deputatos in quarta uere dorum ut. s̃. l. in omnibus. nõ autem aliuz ꝓ pro alio . quia tunc esset ꝓpbi phum. ut. s̃. e. parphiphum .

i Sanctissime contractus .l. rez q̃ uebun t̃ qȯ dic ut. s̃. ȯ nauicul. l. p. ꝛ. s̃. q̃ resˢ uen. nõ posˢ. l. iĳ.

k Merces. qa locãt ad uectu rã ꝛ aialia pu blico cũsu ȯputata .ac.

l Nullus ꝓua tus. q̃nimo nec magistratꝰ nisi duo ut .s̃ . iudicibꝰ.

m Quoniã ueredorum expone ut. s̃. e. l. ĳ.

n Auerta. i. pectorali equorũ

o Nõ transeat .s. sella. ꝛ ante pi. auricenarỹ: ł aurigenalỹs uł auricentenarỹs. accur.

p Sacculis. siũ sella aliqua tõte .ꝛ quȯ dicit ꝓconios .expone ut. ĵ. l. ꝓxima. accur.

q Non patimũ ꝓpocomos

ĩ Ppr.

Cagendi[a] itineris possit esse moderatio diminuendi ꝓ dies singulos[b] ex utraq; [c] parte dimittantur[d] pena quinq; librarum auri minime ȯfutura cõtra eos qui statuta nostra neglexerint.

Ppr.

Iudicibus[e] faciende euectionis copiam denegam⁹ cum id tantuz nostro nomini ꝛ tue sedi nec non uro illustri magistro officioruz sic reseruãdum[f] cum neque prefecto urbis nec magistris militum: nec ducibus: nec uicariis: nec cuiq; alii preter memoratas tuas potestates a nobis hoc concessuz sit. his enim tantum ambulandi facultatẽ iudices[g] ex suo arbitrio prebituri sunt quos in transmissionem publicarũ fũctionum persecutores uiȯrint constitutos[h] ꝛ scituris ȯffensionem nostram excesserint siquidem xxv. auri libris officia uero quiquagita esse mꝯctãdos.

Dez.

Ganissime[i] pene acerbitate preposita euectionum tractus animalium quoq; publicorum merces[k] ꝛ ementis ꝛ distrahentis coheꝛcione prohibemus.

ĩ Dem.

Ullus[l] euectiõe utatur ꝓnatus causa ꝛ si noluerit impetrare.

ĩ Ppr.

Quoniaz[m] ueredoruz quoq; cura pari ratione tractanda est sexagita libras sella cum frenis sexaginta itidez id auerta[n] non transeat[o] ea cõditione ut si quis prescripta moderationis impetratorũ libramentã transcenderit eius sella in frustra cedatur: aurata uẽo fisci iuribus deputentur exceptis auri centenariis[p] que necessario est ab ipo comite ĩ saccul[q] reportari.

Dez.

Non patimur[r] ypocomos per eos qui uerendis utẽtur indigna spoliatione[s] nexãi siquidez non nulli ueredariỹ[t] sageorum[u] dicuntur auferre: uel precidere quo circa ꝓ oẽs iudices ꝛ curiosos miserabilis remoueatur iniuria scientibus cunctis ut si obseruata non fuerit nostra sanctio non solum dãnares arcire uerum etiã notam[v] ꝛ mulctaz qui neglexerit subire cogetur.

ĩ Dem.

Publici[w] cursus exibitio secundum locorum consuetudinem: uel curialibus uel cohartalibus debet committi[x]: ł bis qui suo periculo ab eminẽtissima prefectura cum competenti cautela excipiant[y].

Ppr.

Quis[z] uel prõ una mutatione[a] uerẽdũ superducẽdum esse crediȯrit quadruplũ supradictorum precium aiali uel iurib' inferat fisci. ĩ Dẽ.

Is[b] tantummodo utendi cursus publici facultas ? cessat est qui legati de diuersis gentibus aduersam nostrã clementiam properare festinãt.

Dem.

Emo mulionem mutationibus[c] deputatuz uel per solicitationem uel ꝛeptiõm subtrahere audeat decẽ libras argenti pene nomine reformidans.

ĩ Dem.

Animalia[d] publica duz lõge maiorẽ ac pro iniquo precio pabula existimẽtur[e] per mãcipes[f] atz apparitores[g] apte uexant ne id[h] contingat sub limitas tua[i] dispõat: ut nec pabula mutationib⁹[k] desit nec ꝓ uintiales ultra q̃ iustitia sinit rõ pregrauẽtur[l].

Dez.

Comperimus[m] prouincias ꝛ pabula ꝛ pecuniam pro cursu equorum censualiũ solenni ratione conferre: ꝛ extrinsecus etiam perauendorũ onere pregrauari. prouinciaꝝ igr̃ rectores procurent ne unq; cursus publicus ueniat in querelam: ꝛ occasio ȯceptionis curiales uel prouinciales animalia indebita prestare cõpellat.

Dem.

Emo ducum ingressus semel prouinciam[n] suaz ꝓ modum in itineribus faciẽdis

ypos. i. sub comes. i. nulla. inȯ ypocomi qui sẽ sub uillanis. accur.

r Ueredariỹ. i. ducentes equos alibi ꝓ ipis eqs ut nõ. s̃. e. l. ĳ. acur.

s Saga. hoc sagũ sagi uestis tenuis ꝛ abrasa fm. ḃ.

t Notam. idest infamiam. ut. s̃. de dignita. l. ĳ. uel secundum. p. bulla singulis manibus eorum impressa ut. s̃. de aque duc. l. decernim⁹ ꝛ de fabri. l. stigmata .

u Publici. nõ consuetudinez. ĵ. e. cursũ ꝛ. ff. de resti. mi. l. iĳ. §. finali. accursius.

x Cõmitti. ubi faciant onerari plaustra.

y Excipiãt. i. accipiunt

z Quis. ꝓ quia officialis. accur.

a Mutatiõe .mutat e quos ñ mittẽdos. ꝛ r̃le uat mittẽdos. ad qȯ .s̃ e. parphiphum. accur.

b Is tm̃. s. legatis q̃ ꝛ c̃. ꝛ dic gẽtibus non subditis sed de subditis secus . ut. ĵ. e. cursũ ibi qm̃ ẽt legatoruz ꝛ c̃. fac̃. s̃. e. iudicibus.

c Emo mutatõib⁹. i. euictionib⁹ q̃ fiũt ꝓ mutatõe psõarum ꝛ e quoꝝ ut. s̃. e. l. ĩ oĩb⁹ .

d Animalia. i . equos ducẽtes ueredos .

e Per mãcipes. qui manu capiunt. ac.

f Apparitores. i. publicãos. s̃. de uectigal. l. si q̃s. p. nã cũ mãcipes carrũ uẽdũt paꝝ dat̃ equis ꝛ sic laborẽ pferre neq; ũt. ꝛ sic. nõ q̃ equ⁹ male pabulat⁹ male uadit.

g Nẽ id. sub . ꝟ̃ ne ꝛc̃.

h Tua sublimitas. loq̃tur prefecto ꝓtorio. ac.

i Mutationibus. i. eqs qui permutationes uebunt. ut. s̃. l. ꝓxi.

k Pergrauent. quia nõ debent nimis uili precio uendere. accur.

l Compimus pauendoꝝ. expone. ut. s̃. e. l. ĳ. ꝛ fac̃. ĵ. ȯ luc. aduo. l. ĳ. ꝛ de uectiga. l. usũ patiõz ȯ of. preto. l. illicitas .ac .

m Emo prouinciam idest ducatum. ac .

o Propriis. facit. ſ. ò ſtatuis z ymaginib⁹. l. uirtutum. Et in aut. de man. prin. §. illud.

p Uereda. expone ut ſ. e. l. ij. accurſius.

q Nullus bēat. ſic. ſ. ò ſacro ſanc. eccle. l. ne minem z ò excu. mu. l. maximarum z. ſ. de qui. mu. l' pre. l. ij.

r Curſum tui culmis. loquit' pre. pre. ac.

ſ Conſuetudinem. ſ. e publici. accur.

t Tranſlatõe. ſ. de fabricen. l. fi. §. quotiens.

u Quiẽtle. ſ. e. his tã tũmodo. cõtra ſo. ibi.

x Tractatorias. i. lr̃as date licentie uehendi animalia z adde. ut. j. ti. i. in rubrica.

y Uebemus uereduz. l' expõe ut ſ. e. l. ij

z Judiciali preferri. ñ ulterius. ut. ſ. l. proxi. in fine. accurſi.

a De tractorys z ſtatuis. forte declinatur hic z hec tractoria z erãt uiri q̃ tractabãt z ꝓtractabãt aialia publica z equos ſac⁹ uſui ꝺputatos l' forte tractorie dicũtur littere date licẽtie uehendi animalia. ut. ſ. ti. i. curſum in fine. uel ut liceret ad tractandũ ideſt ad apprehendẽdũ criminoſos impetrare. ut. ſ. ò aſcr. l. i. p. i. immo z ius erat licen tia multi data forte falſa.

b Tractatorie. expõe ut in rubrica.

c Accipiãt. ut iter arripiant. accurſius.

d Proſequitur. i. qui ò putati ſũt ad hoc. ut ſ. ti. i. iudicibus. §. hiſ eĩ.

e In corpore ſcribebatur dies dataruz ĩ quodam libro ubi oẽs ſcribebantur z biduuz ad incohãdum. Jtez z q̃n q̃ dies alij quibus poſſit ſtare ĩ itinere ubi uelit non plures alias capitur ubi inuenitur. ut ſ. ti. i. l. ij. z nõ quod ſic biduum datur his q̃ accipiũt litteras ad trãſeundum per caſtrũ frãchum. ac.

f De apparitoruz pre. pre. Rxica. ac.

curſu atq; angariis ipſe ſiñ ſuo utatur officio: ſed expeditionem militarem in meritis prius ⁹ exequuntur. ò cohartalibus uł officiis eadez lege ſãctimus nequis ex his per prouinciam ſuaz diſcurrens uerede⁹ uti conetur in ⁹ poſterum cuz ſacra prohibituz ſanctiõe cognoſcant. quod ſi quis ducum: uel apparitorum: uel cohartaliũ officiorũ temerario animo ea que decernimuſ contemnenda putauerit per ſingula animalia quibus uſus fuerit ſingulaꝝ librarum auri illatiõe mulctabitur.

¶ Mpr.

Nullus ⁹ penitus cuiuſlibz ordinis ſeu dignitatis: uel ſacroſancte eccleſie: uel domꝰ regia tempore expeditionis excuſationem angariarum ſeu p angariarũ bẽat.

¶ Mpr.

Curſuz ⁷ ambularez ab omni orientali tractu nec ñ ab his ciuitatibus aliarum rẽgionum quarum inſtructio tui culminis ⁹ meminit tolli amputariq; decernimus ita tamẽ ut in tranſitum fortiſſimoruz milituz quaudo noſtra ſerenitas diſpoſuerit ex aliis ad alia eoſ loca ò duci euectionesq; animalium ſecunduz conſuetudinẽ ⁷ a noſtra fuerint ſerenitate conſecuti et maximorum tam confectione ꝙ translatione ⁷ ſeruata conſuetudine in profectiõe quinetiam legatorum ⁿ animaliuz dominis qui ea ſolet accepta mercede locare prebenda penſio arche tui culminis ꝑputetur. tractatorias ˣ uidelicet animaliũ ſuper memoratis cauſis nullꝰ alii iudicis cuiuſcuq; ſit dignitatis niſi tuo tantum modo culmini faciendi licentiam patere decernimus.

¶ Mpr

Jubem⁹ ⁷ nemini licere cuiuſcunque ſcole uł officii uel militie ſeu conditionis per totius oriẽtalis tractus parteſ ob quazcunq; cauſã proficiſcẽdi ſeu redeũdi ſupra unum uel duo unumq; peraneredz cuz euectione iudiciali moueri niſi ſpecial⁷ ei pr̃ſtita ſit noſtr̃ ſerenitatis quantitatez animalium continens euectio excepta proculdubio his qui pecunias pnblicas deuehunt cum hac p te ſine noſtra quoq; ſpeciali auctoritate tanta cõuenit animalia moueri quanta tranſuehende pecunie ſummaz z eius cui depoſcit quinquaginta libraꝝ auri biſ ferendiſ condemnationi qui noſtra iuſſa quolz modo ſeu tempore uiolauerit ſeu uiolare conceſſerint.

De tractoriis ⁹ z ſtatuis:

¶ Mpr

Tractatorie ⁹ cuz ſtatuis ſolitis tantũmodo biduꝰ tẽpus accipiant ⁷ nulli penit⁹ cũ neceſſariis ſibi perſonis preberi⁷ niſi his tantummodo qui animalia atq; equoſ ſacro uſui neceſſarioſ perſequũtur ⁷ ita tamen ut his dimiſſis ĩ tractatoriarũ cõpore v. dierum numerus aſcribatur ut nullus ultra hoc tp̃ris ſpatiũ ĩ quo libitũ fuerit loco copiã nãciſcãt.

De apparitoribꝰ ⁷ prefectoꝝ pretorio. z priuilegiis coruz.

¶ Mpr

Refectur⁹ cornicularios qui annis ſingulis exeũt poſt tranſactos corniculoſ noſtram adorare purpuram uolumus quo honore prefunctiſ cum iam miſſionem tenuerint liberum ociuz damuſ ut ad ſuſceptionez ᵇ uel cuiuſlibz neceſſitatis officiuz mime ò uocẽt:

¶ Dem:

Perfectiarios ⁷ ad perniti ⁹ prouintialium exactionibuſ in ꝓuinciis lucris z queſtib⁹ ſuis ⁷ ſeſe imiſcere uetam⁹ preterea uel horreorũ ᵐ grauẽ cuſtoſtodia z uel curiaruz ⁿ iuſ atz arbitrũ ſibi ꝓſumere his ò negamus hoꝝ ſi q̃s pñtis. l. temerator exiſtat. uolum⁹ euz cõ petẽti motu z indignatõe propelli.

¶ Mpr:

Cornicularii ⁹ z primi ſcrinii numerarii ſup qui in

g Refecture pretorie ĩ Rxica. z cornicularij erãt q̃ cornua ſõabãt quãdo milites ibant ad bellũ ſecundum. ꝺ. de quibus. j. l. iij. z. ſ. ò offi. di. iu. ſciãt z facit ad banc. l. j ti. i. z. ſ. de pala. ſa. lar. l. i. z ò dome. z pro tecto. ac.

h Suſceptis. i. officio ſuſcepto riſ de quib⁹ habes de ſuſcept. l. i. accur.

i Refectiari os. i. officiales prefecti.

k Permitteꝛ. i. quod eſſet pernities prouincialium. ac.

l Suis. ſic. ff. de neg. geſt. ſi pupilli. §. ſed z ſi quis. accur.

m Dorreorum publicoruz. al'.

n Curiaruz ſit agentes ĩ reb⁹ ut. ſ. decuriõſis. l. ij.

o Cornicularii. i. expõe ut ſ. li. omnes ei iſti erant officiales ſuꝑ pre. pre.

p Jmmunes⁷. ut. z. ſ. l. i.

q Ciuilib⁹. ſic. ſ de agen. in rb⁹ l. ex eo. §. ut aũt non. ac.

r Fiſcis uribus ſic. ff. de muſto rup. te. ſi q̃ſ exbere. §. eiuſ. ibi quò ſi tedio z̃c

ſ Prima. mꝰte enim erant. ſic ſ. de caſtrẽ. pe. l. fi. accur.

t Jubemus. ſic ſ. de of. rec. p. l. officiales. z ſ de agen. in re. l. ex eo. in fi.

u De apparitoribꝰ preſec. ur.

Peter eos poteſtatez

officio tue ſublimitatis per or
dinem obſequiis militie termi
natis deſideratam laboruz re
quiem ſortiuntur pro multis
erga rem publicaz ſudoribus
ab omnibus indictionibus tã
militarium q̃ ciuilium iudicuz
ſp hẽantur ĩmunes z ciuiliũ
tñ iudicũ nõ etiã militariũ iu
riſditõi ſubiaceãt.huic ſanctio
ni addẽdũ eſſe cẽſemꝰ.ut ſi q̃ſ
prefectianus dũ militat l' poſt
depõituz cingulum ſine teſtamẽ
to qò legibꝰ cõprobaꝫ nulliſqz
ab iteſtato ſucceſſoribꝰ dereli
ctis fati munus ipleuerit omñ
eius patrimõii facultates ꝓui
ſiõe magnificẽtie tue ſediſ non
fiſci iuribꝰ z ſz arche tui culmiſ
rationibꝰ nẽdicetur.ſcriniariiſ
aũt z exceptoribuſ ceteiſqz qui
in officio tui culmis iherẽt cuz
in legione ꝑma adiutrice nr̃a
militãt audiẽtiã tñmõ in cais
in q̃buſ pulſãtur tue celſitudi
nis deputamuſ.in ꝓuiciis uõ
cõmorantes rectores earũ eos
rñdere iubemus niſi publicuz
officiũ aliqò eis iniũctum ſit.

De apparitoribꝰ p̃fci urbis.

I Mpr.

Rector eos qui de officio
eminentiũ poteſtatũ nũo
ſtipẽdiorũ z curriculi euolutis
urbiſqz p̃fecture:z ſerenitatis
nr̃e annis ſinglis attingeꝝ pur
puraz uenerariqz p̃cepti ſunt
nulli ꝓrſus eorũ qui prouicia
lia officia peregerũt tranquili
tatis nr̃e muricez adorare ſit
liberum oium ſuffragoruz ob
reptiõe ceſſãte. I Mpr.

Uiciũqz illuſtris urbãe ſe
dis apparitor clandeſtina
fraude piſtorez cõcuſſit accuſa
atque conuictuſ perpetui bene
ficii nexibus abdicatur.

De apparitoribus magiſtro rum militum.

I Mpr.

Eli ſeſe in officiiſ magro
rum equitum ac peditum
militare monſtrauerit ab oñi
nominationiſ iniuria excuſẽt.

I Mpr.

Eli in officio magiſtroz
equitum ac peditum mili
tiam ſortiti ſunt ordinis ſint
militaris. I Mpr.

Robari apparatoꝛſ ma
giſterie poteſtatis neqz cu
riales:ueqz cohartales:neqz cẽ
ſibus aſcriptos uolumus:

I Dem.

Umerariosſ uiroruz illu
ſtrium magiſtrorum mili
tum tam preſentialium q̃ ori
entalium qui ordine ſtipen
diis militie fuerint decorati ex
euntes tribunis pretorianiſ p
tis militaris ſudoribuſ eorum
beneficium deferentes ſociãi
precipimus ita uidelicet ut pꝰ
completam militiã ab omnibꝰ
indictionibus tam militarium
q̃ ciuilium iudicuz ſemper ha
beãtur immunes principatꝰ
uero munere functos tribuniſ
uigilũ militaribus aggregari
uolumus I Mpr.

Os q̃ officiiſ noſtriſ me
rentes ſtatutorum nume
ro tantummodo inſerti ſũt fo
ri p̃ſcriptiõe muniri .cetẽos
uero qui ſuper huius numerũ
militare noſcuntur :quaſi nec
militantes z apud illuſtriſſias
p̃fecturas z ap̃ clariſſimos ꝓ
uinciarum rectores de quolz
pulſari conueniri:z ſine cingli
preſcriptione reſpõdere de ne
gotio ſanctimus.

De apparitoribuſ procõſul z legati.

I Mpr.

Officioꝛ qò tuis meritis ob
ſecundat nõ curialez q̃q̃
nec ex ceteis cõporibꝰ aggrega
ri.at ſi q̃s ẽt it apparitoreſ hu
iuſmõi reſtitui eoſ munis debi
tis mox iubemus. I Mpr.

Apparitioni tue z legato
rũ quadragintoſ cenſuiz
deputandos de his dumtaxat
quos eſſe ſibi detractos rei.p.
membra non quierunt.

I Mpr.

In pconſulari prouicia
officiũ proconſulare po
ſtulet qò exigere conſueuit nec
aliẽis ſe ptibꝰ iprudẽt iſerat.

numerariũ.accurſius

k Deferẽtes.ſcilicz nu
merarios beneficiũ ptiſ
mili.quaſi dicat licet fi
niatur militia prima ò
ferunt tamen ſecum p
tem beneficiũ ſeu bono
ris quia ſociãtur tribu
nis ut habeant eam di
gnitatem ſine adminiſ
tratione quam habent
tribuni ad qò ſ.ò ſilẽ.
l.fi.in fi.accurſius.

l Jmmunes.ſic.ſ.ò aſ
ſeſſori .l.non paruz of
ficiales.accurſius.

m Pricipatꝰ.z bi ꝓ
cipis erãt q̃dã offales
magri militũ maiores
alijs q.prima cupiẽtes
ſecũdũ.h.z facit de co
arta.l.i.accurſius.

n Tribunis uigiluz. ñ
loquit de illis qui ſunt
ſ.de offi.pre. uig. l.i.
ſed de his qui ſũt.ſ.de
comi.rei.mili.l.i. ac.

Os noſtris.loquit
magiſtris officiorũ
Statutorum.taxatꝰ
erat eorum numerus.
z facit.ſ de ſacro ſan.
eccle.l.non plures.z ſ
de offi.magi.mili.l.ij.
z tercia.accurſius.

q Numeri.nam ſub te
non ſub alio i ciuilibuſ
conueniuntur z in cri
minalibus cauſiſ.ac.

r De apparitoribuſ ꝓ
conſuliſ. z legati.
Officijs .loquitur ꝓ
conſuli affrice z facit ſ
ti.i.l.tercia.

t Apparitioni tue.p
conſuli affrice loquitur
z facit.ſ.ti.i.l. i. ac.

u Membra.ut enĩ bo
mo habet multa mem
bra ſic reſpublica habz
diuerſa officia quò pa
tet per hunc librum z
tractatum.ſ.de officijſ
z inſti.in probemio in
fi.non ergo alteriuſ cu
rie aſtrictum accipiet.

x In proconſulari ꝓ
uincia. ideſt in cau
ſa quam proconſul re
git . nam alique regũ
tur per alios.ſcilicz co
mites prefectos.

y Jmprudenter.ſic.ff
de procuratoribus.l.
que omnia.§.i.ac.

ut ſunt pfecti
pretorũ . ac.

y Serenitatis
noſtre.hic põe
ſuperiorem vſuz
nũo ſti.z ẽ .

z Percepti ſũt
ut.ſ.ti.i.l.i.

a Muricem.i.
nos mũiceo co
lore ueſtitoſ.ut
ſ.de ueſti.ebo.
l.ii.ac.

b Quicũqz bñ
ficij .ſi bẽs beñ
ficij habeas ab
dicetur.ſi pane
ficij habeaſ tũc
addicetur z eſt
tunc cõtra .ſ.
de penis .l. ne
quiſ.ſo. ſpecia
le.naz z al tol
leratur talis ſẽ
tentia.lz ſit in
ciuilis.ut.ff.de
penis.l. moris
§.ſi damnate.

c De apparito
ribus magiſtri
militum.Rca.

d q Ui ſeſe.ſ.ti
.q. l.i.z.ij.

e q Ui in offici
o ordis ſũt
milit.i.eius mi
litie in qua ſũt
puta numerari
i z ſimiles . ut
j.l. nũerarios
nõ tñ mõ mili
tari pñt teſtari
ut.ſ.de teſti.l.
ſcriniarioſ.que
eſt contra : uel
dic.ut nõ.ſ.de
caſtrẽ.pe.l. fi.

f p Robari uo
lumuſ. ut
z.ſ.de agri.et
cen.l.colonoſ.
z facit ſ.q me
li.non poſ.l.iij
z.iiij.z.j.ti.i.
l.i. accurſius.

g n Umerari
oſ de his
habes ò nũera
rijs .accurſius

h Preſẽtialiũ
.i.eorum qui p
ſentialiter nobi
ſcũ ſunt ut .ſ.
de re mili.l. ne
mo miles .

i Exeuntes .ſci
licet de officio

De apparitoribus comitis orientis.

z In officio cõitis orientis nõ amplius q̃ sexcenti apparitores hẽantur quos qdez publicis necessitatibus nouim abũde subpetere. i Mpr.

a Mnes stationarij nz supexactionẽ audeant: neqz carcerez hẽant neue qs psonã licet p manifesto crimie apud se hẽat in custodia sciens. q si quid tale fuerit cõmissũ capite puniendus est.

De cohartalibus z principibus: cornicularibus: ac primipilarius.

i Mpr

b Ullus iudicũ quẽquã sine probatoria probare audeat ul prouehere. excipiz tamẽ officia puincialia cursus publici solicitudinẽ sustinẽtia nec ei tãto muneri adminiculũ deneganti pmittit utilitas.

i Mpr

c Olita cohartalibus syrie puilegia que a diuo diocliciano porrecta sunt atqz cõcessa nos qz põrexim̃us ac iubemus eos non ad solicitudinẽ bastagie nõ ad fũctionẽ nauiculãi az deuocandos nõ iuitos curi alibus cetibus ascribendos uerũ peracto labore pasto militie primipili petẽtis sedulitate fũctionẽ transactam progatiuaz his recupationis offerrimus.

i Dem:

d Fficia rectoz prouinciarũ quemagnificẽtie lris uolum admoneri: ut susceptos in officio ppo ul pbatos cohortũ noie ul legionũ puilegiis exstiment inferendos. i Dem

e Elicunqz p hosoria primipilarius maiore letẽ nũo filiorũ unũ loco suo uelu ti hereditario iure substituat altez p amore patrie edes eũ curie tradat obseqis cetis que uoluerit militia puisurus. sin aũt duos pcurauerit tñ cohõti satisfacere cogat z curie. q si unũ pcreauerit eũdem ordini patrie stituat nullo circa hãc formã bñficio ualituro. damse licentia tã pribus eoz q̃ ipsis q huius legis auctoritate ciuitatum obsequio aggregãtur ut si quos curiales primonio pncipaliũ iuenerit excusari in mediũ pferat ut z ipi silibus officiis putati careat impetratis. i Mpr.

f Si apparitorũ defugerit crios⁹ edictũ quo uocari põt adiecta cõditõe legibus subsequat eũ nisi fuerit satisfactũ merito in latitatez a iudice pro qualitate peccati sinia pferat. uenia ei talib nõ pmittiz nec idulgẽtiis cria subleuaz. i Mpr.

g Rdinariorũ iudicez apparitores q: ul speculatorez: l ordinarioz attingerint gradũ nullo annorũ nũo: nulla stipẽdioz ptẽplatõe laxent pulq̃ pmipili pastuz degesta rõe pellerit q si añ obitũ lo cũ q huic functioi hẽtur obnoxius: l egri corporis labẽ: uel obsesse senectutis extrema ad ipetrandã quietẽ crediderit ptendã nõ prius ocio cõdonet q̃ omne qd pmipilo debet expẽderit eos ẽt q pro sceleribus suis soluto militie cingulo adiciuntur infamie nec integro peculio sub hac occasione letent ita cõdigne ultioni eos uolum subiacere ut functioi quoqz q extreme militie debetur nihl ex eorum facultatibus subtrahatur. i Mpr.

h Decieb primipilaribus adherendis eadem prcio rum taxatio seruetur que i uenalibus publicis poterit repiri.

i Dem.

k Er illiricum in quo plrima ac maxima necessitatum publicarũ emolumẽta officiis constat presidalibz expediri centeni numero singulis iudicibus obsecundant: nec ultra hunc moduz uel ad militiam nullus aspiret ul conuenientia iudicez perseueret. adhibendi autem sunt ad huc inoi ministeriorum obsequia ñ illi ut z s. de filio. of. mili. l. ij.

l Ssorõe. idst puincie predce z si hẽas osoro ne al est o sene z bene stat.

m Impetratis. p quã curiaz e uitabãt. ut s z de decuri. l. uacuaris. accur.

n Si apparitorũ cõditõz nili ad talẽ diẽ uenerit pferre sniam condemnatoriã. sic enim peremptorium mittit ut. ff. de iudi. l. peremptoriũ. nã hic quodam modo est pemptõiũ. põt ei damnari: lz absens officiat. ut z. s. o penis diuus. sz al regulariter cõtra. ut s. de accusa. abntem.

o Subleuauiz sic. s. de apostа. l. ij. z. ff. o edi. e. q sit fu.

p Rdiarioz qui iudices spectatorũ quales sũt presidis ut. o pua. car. l. i. ac.

q Ordi. s. alioz nã z presides ordi. sunt. ut. s o modo mulc. eos. ac.

r Pass. expõe ut. s. e. solita.

s Debitum añ prpositio z dic locũ. i. tps sicut in uulgari dicemus. nõ est ad hunc locus. i. tps uel dic añ adbium tpr s. uel dic q locuz ad ducebat ad impetrandũ excusationẽ quia. s. duo in eo loco. i. officio stetерãt uel infirmitate uel senectute. accur.

t Peculio. idst salario quod

a In officio. s. ti. i. l. secunda. accur.

b Mnes stationarij q stabãt in pfinib q z limitate yrenarche dñe. ut. ff. de custo. re. diuus. accursius.

c In custodiaz. ut z s de curiosis. l. i. in fi. z. l fi. de pua. car. l. i. z de accu. l. si quis. ac.

d De cohartalibus qui officio curie erãt cohartati. accursius.

e Principibus. hoc dic ut. s. ti. ij. l. nũerarios in fi.

f Nullus pbare. idest ap pbare in officiũ prouehere. l. pmouet sñm lra pncipis q eũ ap pbet ut hic z. j. o div. offi. l. i his. z. l. p. z fi. z. s. o re mili. l. nẽinẽ.

g Sustinẽtia ut. s. de agen. in re. z nõ alij. ut s. decur. l. ij. in fi. ac.

h Mumerũ. i. gerẽtibus tantum munus. ac.

i Adminiculũ. q est p per officiales quos sibi eligit. accursius.

k Olita. al's icipit solida cohartal siũ puilegia z c. al incipit priuilegia z c desunt

l Stage. astaga seu bastaga utrũqz ci dr officiũ publicũ ul militia q gerẽtes bastagarij dicebãt q rusticos ad qntaz bestiã pricipi dãdaz cogebant. ut. s. de muнile. l. iij. z. l. ẽt. al.

m Primipili qa fuerat pmipilarius z nõ q q dã hñt pal pmipili z j. trãsacta fũctõe past pmipili cõpe. se. z c. z dr past p silitudinẽ qa sicut hõ primo cõedit fo digerit sic iste primo gerit offiñ fo rõez reddit z ita digerit q dãmõ ut. j. l. ordinarioz. z al fast z eodem mõ legitur ul careasut qz z pũcta post dictiõz primipili. accur.

n Recusatiois a pdcis sollicitudinibus astage z nauiculariorũ. ac.

o Fficia offõ prio. s. tuo. z uel p ẽt. ac.

p Ui cũ substituant.

peribit. ut. ſ. e. quiſq; ſ. §. debic

b Extremo. i. ſi etiaz in mini ma malicia e rat obnoxi⁹ oi a ſua bona ei reliquit.

c Decieb⁹ ad emendis al' ad berēdis als adberandis. i. ad errariuz de ducendis ꝓ dā do ꝑmipilarib⁹ z facit. §. de er rog. mi. anno. l. ſeptem. ac.

d Ꝑ ſic. §. ò ap parito. procō. l. ſecunda. ac.

e Maxima. i. cruòlia z iniq al' inania z ſic idem. ac.

f q Uicunq; ta bol'ar. offici uz emēdi char tas z cōparan di z ſic ò tabu lis pugillaribꝫ dicas ubi acta l' memorie pu blice ſcribant.

g Fuerit ſic. §. ſi q̄ſ ò fabricē. ſi quis. accur.

h Ꝑ quis ex gregepp ut litatē. dicit gre gem. ſic. §. de mi. ueſti. l. fi. in fine. accur.

i Alleganduz. ſic. §. de diuer. offi. l. uj. ſed ꝯ tra ſupra. ò ſu ſcep. ſi aliquiſ. ſo. bic al' ubi i offi. reliquit. ut hic. ul' ex certa ſcientia. ut ibi patet. Item. j. ti. uj. quicunq; contra. ſo. ibi. Item facit. §. de dig. iudiceſ.

k Ꝑ cohartal' reuoceſ. ſic. §. ubi curialiſ ul' cobar. l. i. z §. qui mili. nō poſ. l'. iuj.

l Prie patrem ſequitur. ſic. §. de murile. l. i.

q uando militie noie inania lu cra ſectēt ſz q̄ neceſſitudie offi cii ſollicitudinibus debitis exe quantur.

Dem.

q Uicūq; chartas l' tabl'as ul' qòcūq; aliud miſteriū cohartal' optauerit ñ añcedeſ ꝑmittat' niſi ei⁹ nom̄ matriculiſ ſceptū ꝑmitꝫ fuerit pēa ꝓpoſita his q̄ cōtra ſtatuta celeſtia crediderit ſuſcipiēdoſ aliquoſ aut qòlibz eius officiū iniūgā dum.

Mpr:

s Ꝑ q̄s ex grege cohartalio rū uigēte cris inſectatiōe ſtipēdiis fuerit exēpt⁹ aut otio tradit⁹ q̄etis artibꝫ ūoret: á ſi ad ꝑſtia ſacra ꝓcū miſcatiōe maluerit ſpedare idultū noſtr maieſtatis oracl'm āpliſſie tue ſedi offēat al'gādū'.

Mpr.

t Ꝑ cohartal' apparitor à obnoxi⁹ cohorti ad ullaz aſpirauerit dignitatē ſpoliatꝫ oibꝫ ipetrati hōris iſignibus ad ſtatū ꝑſtinū reuocet libēis ēt i tali ei⁹ ꝯditōe ſuſceptis for tūe ꝑrie' màcipādiſ. q ſi q̄ſ ex his auſus fuerit affectare mili tiā nlla ꝑſcriptōe tp̄ris mūiat ꝑt eā. ſ. q̄ ex xl'". ānis coll'r ſz ad ꝯditiōz ꝓpà retrahat': nec ipe ul' liberi ei⁹ poſt talē p̄i⁹ ſta tum ꝓcreati qò cohartidebet ualeāt ò cliaſ. Sz nec ad aliā cohartalius l' cohartalini fili⁹ auòat aſpiraſ fortunā cui ma iorū ſuoz exēpla ꝑiudicat: ſz ēt cūctos q̄ diuerſaz rerū ne gotiatōibꝫ detinent trapezitaſ .ſ. ul' gēmaz argētiq; ueſtiū uē ditores apothecarios etiā cete roſq; iſtitutores aliaz merciū q̄bꝫcūq; ergaſteriis adherētes iubemꝫ a ꝓuicialibꝫ officiis r̄ moueri: ut oīs honor atz mili tia contagiōe huius ſegregtur.

Dem.

u Ullū ex ꝑmipilarib' nl' ullū ex ꝓncipe cohartal' of ficii: nl' ad aliā poſſe militiaz'a ſpirare: ul' miniſteriiſ ſibi circa pu. utilitatē blādiri'. l' ad quā libet aliā dignitatē aꝑ iudiciū ꝑteriti ſtatꝫ acceder' cōcedim⁹ q̄ ſi circa hāc tā ſaluberrimaz formā l' r̄ſpōſa celeſtia queda militia aut dignitas audacter eliciat' ꝓ ingeſtis hr̄i ēt ſi ſpāli ān otatiōe nr̄e indulgētie eā ob tinuiſſe uideat' nec aſſertiōe ei quoquo mō patere qui ſe mo ratus artibus publice ſtudet cō moditati ſubtrahere ſz ſtati ci uitatiſ uñ oriūdus eſt curie tra di precipimus.

Mpr.

q Uiſq̄s cohātalib⁹ adhuc obſeq̄iis obligatꝫ: ul' regi mē prouicie: ul' cigulū cuiuſz militie l' dignitatis quoquo me ruerit añ oia cōtra licitū uſur patiſ ipetratiſue careat etiam ſi ultro i noſtra libēalitate ius gerēde ꝓuicie ul' militie ſeu di gnitatiſ q̄ſpiā ſibi iactauerit fu iſſe delatū dehinc uniuerſiſ ſo laciis ꝯditōis qm̄ ſpreuerat de fraudatꝫ ne quid eoz oio per ſe: l' intpōita' pſonā poſſit acq rere ꝓmipili tm̄ mun⁹ implere cogat' mox curialibꝫ ciuitatiſ i qua nat⁹ eſt i diē uite ſue fūcti onibꝫ ineſurus ita. ſ. ut ēt hi q̄ poſt ipletā talē militiā qòlibet militie dignitatis ſue genuſ af fectauerit curie patrie ſue reſti tuantur.

De apparitoribus prefecti ānone.

Mpr.

q Apparitoreſ urbāe prefec ture' ānonario offō ſe ñ iſerāt ſi apparitoz emulatiōe ſecr̄ta' miſtēio ſuo ānone pre fecture fungantur'.

Mpr.

p Refectus' ānone canonez q̄ ad officiū' ſuū ptinet p copulſores ſuoſ exigat: z in of ficio ſuo r̄tineat obnoxiꝫ' qui ad iplendū canonē deuotioiſ ſue exactiōz non oſtenderit.

De diuerſis officiis' z apparitionibus iudicum: z approbatoriis eorum.

Mpr.

q Jqn̄' p̄fectus ptorio ul' uicariuſ: aut r̄ctor ꝓuicie ſi gnificauerit eū q̄ chartis ac rō ciniis publicis iuenit obnoxiꝫ ad ꝑpoſitū caſtri ac militū trā ſiſſe retractus illi aſſignent' of ficio a q̄ ad neceſſitatē p̄andi in ſi. z de fabricen. l. iij z ò tab. l. i. i ſi. z. j. §. ſz nec. accurſius.

m Xxx. anno. ſic. §. ò preſcriptione. xxx. l. ꝑ ſcriptione. cōtra ubi di xit. xl. So. hic propt dignitatem in qua ſtetit ar. §. ò fundis reſpubli ce. l. eum. ſz ibi non fu it in dignitate.

n Exempla maiorum. quod ſequitur ut. §. e. l. liberis. z facit. C. de emen. propin. quoruz l. i. accurſius.

o Cunctos. non ſolum uiles cohartales repel lūtur a dignitatibus ſz etiam omnes artifices ut ſubicit z. §. de dig. l. nequiſ. z nego. ne. m. l. i. accur.

p Ullum ex princi pe. hoc expone ut. §. ò a pa. ma. mi. l. numera rios. in fi. accurſius.

q Blādiri. quaſi poſſit deſerē ſuum officium.

r Concedamus. §. l. ꝓ xima in prin. cū cōcor dan. l' repete ꝯtra.

s q Uiſquis careat. ut §. de offi. rec. pro. l. ſi quis z facit. §. l. prox. l. ſi cohartalis in prin. cū concor. accur.

t Interpoſitā perſonā qñ nō poteſt per ſe nec per alium. ut. ff. de ad mini. re. ad ci. per. l. ij. §. i. accur.

u De apparitoribuſ ꝑ. anno. Rica.

x Apparitores prefe cture. uerba prefe cti urbis. nam ubi cō miſſum alter facere nō debet. ut z. §. de teſta. hac conſul. z. §. de of. p̄. urb. ſtudētib⁹. z ar. j. de execu. l. ij. accur.

y Secreta. i. ſeparata remota uel dimiſſa.

z Fungant' cum ſuis ap paritoribus. ut. j. infra proxi. ac.

a Refectus compul ſores. i. appitores.

b Officio. ideſt cum of ficialibus. accur.

c Obnoxius. ſcilicet pre fectus annone. accur.

d De diuerſis officiꝭ. Rica. accurſius.

e Quando militū. ſcilicet prepoſitura

f Deuocatur.i.reuocat ut z.ſ.ti.ỹ.l.ſi cobar talis.accurſius.

g Inſignia.ſic.ſ.de a gen.in re.l.i.z ō tyro nibz.l.fi.cū ſuis ꝓcor.

h Nullus affatib⁹.ſic ſ.de cobar.l.ſi q̄ſ ſed ꝓtra.ſ.ad.l.iul.l.i ſo.hic ex certa ſcia. aſ non.ar.ſ.de ſuſcep. ſi aliquid.ad idē facit qō i.l.ꝓtraria nō. Itē fac ſ.de re mili.l. ſemel.

i Nullus tue .loq̄t p̄. preto.accurſius.

k Larē.z ita aio cōſti tuit ibi dōiciliū.ut.ſ.ō incol.l.cues.accurſius

l Cōmoratus.lz ñ hūit ibi dōiciliū ut.z.ſ .l. prox.cū concor.accur.

m Uel.pro etiam.ac .

n Larē.ſubaudi.nſ ibi ſa fecit idē offm ut pre dixit.z facit ſ. de cri. ſacri.l.fi.z de aſſer.l. in cō ſiliarȳs z.ff.qui. ex cau.ma.l.hi.

o Qui uſ non uctenē ſic miſti.de ſuſpec.tu.§. fi.accurſius.

p q Uicunq; deſtricti . aſ deſtricti aſ aſtri cti .i.obligati.puta q̄a ſūt cōdēnati.aſſ diſtinc ti ab offō iudicati.i. ſē tentia ſepati.ad qō eſt ſ.de offi.pre.pre.ſi q̄ſ.

q Nec ex reſcripto .ſ. ti.ỹ.ſi quis ex. contra ſo.in officio deliquit. ibi non.ut ibi nō.ac .

r In hȳs officȳs .i. officialibus iſtoꝝ qui ſequunt.z faē.j.e. probatōias z.l.fi.z. ſ de cobar.l.ỹ. z.ſ. de murił.l.coriarios.

s Sub tua.loquit p̄.p.

t Splendidioris.i. maiores.accur .

u Cupiditas.ſic.z.ſ.ti. ỹ.per.l.illiricum .z de re mili.l.contra publi cam. Itē nō q̄ aſcendē licz non deſcendere.ut z.ſ.de nūerarȳs.l.nul li.§.nulla . accur .

x Ut uelut.cū prox.lr̄a legitur. Itez nō delicta magnoruz celari z nō puniri q̄ ſepe cōtingit: lz iuſtitie claues erret .

y Uiros limitaneos a limitib⁹ imperȳ ſic dictoſ. Unde magiſtri rōcinii deuocatur i reiecti uō locum is potiſſimū deſtinet cui meritoꝝ aſſignētur inſignia .

Mpr:

n Nullus ex his quos claru erit militia r̄ſolutos idebi ta ōnuo ſacr̄a ſiñ auguſti affa i b⁹ ſuſcipiat.ſi q̄s aūt id p obſ ptionē forte meruerit.v. libra rū auri mulctetur incōmodo.

Dem.

n Nullus apparitor āplitu dis tue.uſ de officiis pala tiniſ ad eā ꝓuiciā ex qua oriū duſ ē ſ i qua collocauēit larē ſ q̄ ia i huiuſmōi offō fuerit cō morat obtēptu publice neceſ ſitatiſ uſ executor ꝓuati nego tū dirrigat z eiz officii tue celſi tudis ꝓmiſcrin⁹ eris libras au ri fiſci utilitatib⁹ ſine ōlatōe p ſoluet ſi ſtatuta fuerit temera ria appitor uō q̄ huic ſe mūeri paſſ ē deputari militia ſpoli abit.hec uō pēa ēt cetis irroga ta ē ut ſi dōeſticus à ꝓtector:à ſtrator uſ agēs i rebz uſ palati n utriuſq; officii:uſ eadē ꝓui tia in qua natꝝ ē ſ ad eā i qua collocauēit larē cū b⁹ mōi uſū patōe pōrexerit matricuſ q̄dē exēptꝝ ipe q̄ ſe uoluerit imitti auri libra unā fiſci iuribus in fere coget.adiutoꝛs uō offōꝝ z palatioꝝ ac nūerarii cōituz illuſtrium uiroꝝ ſiū actuarii li bra f ſci iurib⁹ ſoluāt niſi ſtatu ta fu erint cuſtodita.

Mpr.

q Ui uſ exiguā rei failiaris ubaz hñt militarē i appi toꝝ nūo nō uetenē t.

Mpr.

q Uicū q⁹ appitoꝛs ob cul pā uſ negl̄az fuerint iudi cato diſtricti ad nl̄la militiaz hēant facul atē aſpirandi nec ex r̄ſcripto⁹ his ullus additus reſereē quos cōgruit pene gra uiſſie ſubiugari ſi cōtra ihita q̄z ſacratiſſimis cōſtitutis aſpi rare cōtēpſerint.

Mpr.

i In his officiis .i.uiroruz ſpectabiliū ꝓſuſ aſie cōi tis oriētis p̄fecti auguſtaſ z ui carioꝝ quos ēt monuimꝰ ſub xx.intimatōe libraꝝ auri nēo aſr admittaē niſi cuz emiſſa ſa cri ſcrinii ꝓbatoria ꝓſecrauēit quod ſi q̄s taliſ ſub tua fuerit iudicatōe cōuict⁹ ꝓfecto q̄ ueti ta ꝓtractauit icōgruā idignati tionē icurret.

Dem.

a Splēdidiōiſ puiſlia mi litie poſtea q̄ ꝓorez conti nuo laborē cōpleuerit :ut eos uenientes admittemus qui ea uoto adipiſcēdi honoriſ credi derit expetenda nō eos q̄ i ſtu dio exercende cupiditatis abi erit ut uelut i meliori fortūa poſiti añ ea ſcelera que priuſ ꝓ miſiſſe doceanē ocel̄tēt: aut ali a deinceps poſſint impune co mittere.

Mpr.

n Uiros ſpectabileſ duces eo rūq; appitoreſ necnō limi taneos caſtroꝝ ꝓpoſitiōes tā tūmō ex ſublimiſ tui iudicii ſē tētia cōueniri nec aliis ſubiace re iudicib⁹ precipimꝰ z illuſtri b⁹.ſ.ac magnificis uiris magi ſtris militū ꝓſuetudie ac pōta te ſi qua ad limites aliquos o rientis traciaꝝq; z illirici z ex lōgo tp̄re hacten⁹ obtinuit ob ſeruata .

Dem.

p Robatōias memorialiū z agentiū in reb⁹ ceteruz nihl̄omin⁹ appitorū ꝓtoriane p oriētē āpliſſie p̄fecture z eo rū q̄ in diuerſoꝝ iudicū offici is nūeranē ex ſacris ꝓbatōiis ſolito more militie ſacr̄a ſorti ri ōcernimꝰ nō paſſi nec licē ter ſol̄ auctoritatib⁹ l ſacrarū militariū litteraꝝ exemplarib⁹ ſz ex autenticis tm̄ ꝓbatoriis māu nr̄a ſubſcriptis z nr̄o ar bitrio p̄randis ita ut nl̄lus hiſ dolus aut fraus poſſit āhecti de his ēt q̄ ſūt ueē z catholice fidei iubemꝰ admitti aſr uero militantes niſi ex his ſit quos ſol̄ auctoribꝰ apparitōi aggr̄ gati uetuſtas ꝓſuetudo ꝓdocu it detecta fraude cuiꝰ q̄ accu ſādi ſtudio nō ſolū mēdaci ca rere militia ſz z ꝓſcriptōes ſti lū ſubire decernimꝰ z bonorū oiuz amiſſiōe mł̄ctam .

Dē.

b Ac ſanctōe decernimꝰ:ut poſterū nemi licētia ſit edendi exēplaria hiſ q̄ ſocian di ſūt quecūq; militie quā ſiñ diuis ꝓbatoriis adipiſci poſſt

miłitum limita nei dicuntur.ut ſ.ō fūdis limi. l.fi. accur.

z Tui iudicis : loquitur magiſ tro officioruz .

aa Obtinuit. cir ca iuriſditionē z ſic nō q̄ con ſuetudo dat iu riſditionem ſic ſ.de emā . lib. l.i.z. fi .z. ff. ad municip .l. magiſtratus in fi.z de electiōi bus ualet ut.ff q̄ cui ſcꝛ univ. l.nłli.z.l.item §.ſed bodie.z i alȳ s.ut.ſ.ōer rog.miłi. āno . per hāc.§.ſi q̄ z.ff.de lega. z ſe.con.l. ſz ea z.ſ.ō exact.l. i.z de priuile . ſco.l.iy.z.l.p batorias in fi. z.ſ.ō aq̄ duc. l.uſum.ac.

b p Robatori as memo ralium.i. litter quibuſ ap,pbāt mēoriales per principez.z ſic de alȳs.accur.

c Decreum⁹.ſ. ut alter non ten tat de eis fac ta electiōe niſi principis ſubſe quuta ſit ap,p batio .ut hic.z ſ.e.l.in his.z ſ.de agen.i re bus.l.ul.in fi. z de cobar. l. nullus.z de re mili.l.neminez z caue q̄a non omneſ officiaſſ debent habere probatorias . ut infra.l.px. §.q̄uis.accur.

d Autenticis . nō autenticum

uon exemplum probare: ſic in auten. ut ſpon. lar. §. inſuper z. s̃. dediuer. re. l. ſanctimuſ z. s̃. de eden. l. procũr. ſed q̃d ſi hoc exemplũ auctoritate ordiarii ſit publicatum uidetur ualere ut in auten. ut fra. fi. §. i. ſed hic puto ſecus quia dicit mãu noſtra ſubſcriptis. Accurſius florentinus.

e Dolus. nota nul luſ dolus poteſt cõmitti cuz principe nec ambitio. ut. ff. ad legẽ iul'. ỏ a. l. i. nec ỏficeret ſolẽpnitas ut. C. de teſta. l. omnium

f Catholice fidei bec. l. leonis ẽ qui catholicus multum auxit ſtatum z ceẽ. ut in autentica de non alie. i pri. et facit. s̃. de poſ. l. ſi. et de ep̃i. aud. l. iubemus. accurſiuſ.

g Auctõib' nob.

h Cõſuetudo. nõ ſic. s̃. l. proxia in fine cum concor. accurſius.

i Hac lege. autẽticas ex quibus ſo liſ probatur ut. s̃. l. proxima. z nota quod mittebatur probatoria ad eum ſb quo erat futur' officialis uel ipſo probato portante ul' aliquo qui ſubſcribat z exemplar et autenticum dabat approbato

k Ceterorum. al' ceteroruz. z tũc preter nominatos i. l. s̃. prox. z i eius cõcor. al' certorum. z tunc dic q̃ officialia iudiciarii' publici ſolicitudinem ſuſtinentia. ſm al.

l Notitia. que eſt. j. z eſt ratio notitia. z c̃.

m Capitis. nam hec ẽ pena ſcli. ut. s̃. de fal. l. ubi. accur.

n Et ẽ notitia. quidã hñt R'i. z ẽ noticia ſcriniũ memorie p batorie incipit .l. agentiũ z c̃. ſed melius ẽ ut

ſz piculo p̃matã uni' cui' ꝯq̃ officii ip̃as aũticas' ſacrataſq̃ diuie nr̃e pietatiſ cõtinẽt ãnotationẽ cũ ſubſcriptõe adminiſtrantiũ ſub quoꝝ iur̃ſditõe cõſiſtũt his q̃ militare uolũt p̃rari ex̃plaribꝫ. vz eoꝝ cũ ſubſcriptione eoꝝdẽ iudicũ ap̃ ſingula q̃z officia ꝓut cõuenit reſeruãdis q̃uis autez mãifeſtũ ſit de hui' mõi ꝓbatorũ obſeruatiõe excepta eſſe ceteroꝝ' iudicũ officia tũ ne ulla ei' ignoãtia relinquaẽ occaſio oiuz officioꝝ quib' neceſſe eſt p ſacras ꝓbatõias militie ſociari noticiã' in ſacris apicibꝫ ſubdẽdã eẽ cenſui m'. ſub hac igr̃ obſeruatõe oẽs q̃ ſiue in ſacro palatio nr̃o: ſiũ i aliis q̃buſcũq̃ officiis ỏicepſ militare cupiũt q̃ tñ ut dictũ ẽ ñ p̃ſit p tenore ſacraꝝ ꝓſtituti onũ ul' ueteri cõſuetudie niſi p̃cedentibꝫ ſacris ꝓbatoriis militie ſociati ſt̃ ſubnexa notitia demõſtrat adipiſci p̃cipim' hiſ ſcientibꝫ q̃ ex aliqua pte p̃tis nr̃e ſcr̃nitatis legis formã ꝓtra uenięẽtia l' negl'ia quadã colluỏre tẽptauerit nõ tm̃ ãmiſſione bonoꝝ oium ſed ẽt capitis' pi culo utpote cris fl'itatis obnoxios ſemet eſſe plectẽdoſ: z eſt notitia' ſcriniĩ' memorie ꝓbatorie. i Dem.

a Gentiũ in rebuſ palatino rũ largitionaliũ reꝝ ꝓuataꝝ ptis auguſte. Jtẽ ſcrinii ſacrarũ epl'aꝝ ſibi in officiis uirorũ illuſtriũ p̃fectorũ p̃torio oriẽtis z illirici: z urbis. officii' p̃cõſul' aſie z achaie. officio comitis orientis: officio p̃fecti auguſtalis: officio coitis diuinaꝝ dõꝝ: offõ uicarioꝝ tracie ponti et aſie: z macedonie z theſſaliẽtiũ claſſiſ. Jtẽ ſcrinii ſacroꝝ libl'orũ: officio uiroꝝ magr̃orũ militũ utriuſq̃ p̃fecti orientis z illirici iuitatorũ i amiſſionaliũ memoraliũ oiuzq̃ pedagoniarũ cellarioꝝ mẽſoruz lãpadariorũ eorũ q̃ ſacris ſcriniis deputati ſunt. decanorum partis auguſti z partis auguſte: officio uirorũ ſpectabiliũ ducuz paleſtine meſopotamie nobilis

totũ ſit de lege precedẽti z dic q̃ nominat officia quorum officiales eſſe nõ poſſunt niſi approbẽtur per principez ut. s̃. l. iſta promiſit.

o Scrinĩ. ſubaudi eſt noticia. z c̃.

p Gentium officiũ ꝓconſul'. item̃ eſt notitia. z ſic in ſequẽtibus.

q De executoribz. z exactoribus.

coitis fruicheſ: corſene: ſyric: z auguſte euphratẽſis: arabie: thebaydiſ: libie: pẽtrapoleoſ: utriuſq̃ ciuitatis armẽie: utriuſq̃ ponti: ſcythie: myſie ꝓme ſcõdatie: pãnonie: offõ uiroꝝ ſpectabiliũ cõitis egypti: paphlagonie: biſaurie: lycaonie: z piſydie.

De executõibz' z exactõib'.

Dpr.

n Ep diuerſas' ꝓuinciarũ p tes: aut palatinꝫ exactor accederet: ã illuſtriũ uiroꝝ appitor uagaret': uel militaris terror iferret formidinẽ hac. l. ſãctimꝫ ut oẽs mẽorati ĩtẽti ſit ad ꝓuincie rectorẽ z cũ eo agãt ipſo cõſiſtẽte diſponẽte z agnoſcente ſuo z piculo rẽ pagãt z ipleant uniuerſaz. i Dem.

q Uicunq̃ ex palatio' nr̃o cuiꝫlz titl'i' ad ꝓuincias cõmeauerit cõpulſor exactor ad mõitor portitorue p̃cepti ageñ i rebꝫ ul' palatinꝫ ul' appitor illuſtriũ p̃atũ hoc tm̃ põtatis arripiat q̃ mãdatum curie ſue ſpaliť ap̃ꝓbet' nec qỏ iniũctũ alti fuerit collegio uſurpare alter p̃ſũat ne dũ hec ſibi iuicez mutui officii licẽtia ptiũt agãt cũcti q̃ ſigl'is cr̃debať. i Mpr.

r Jue ex p̃tõiaõ' offõ ſie illuſtris coitie ſedis largitiõnũ necñ z rei ꝓuate nr̃e militie ul' ex quacũq̃ appitiõe ad q̃cũq̃ neceſſitatẽ ꝓfligãdã q̃s fuerit deſtiat' ſciat ĩtra ãnimetaſ dẽre collectis rõcinĩis ad p̃ũ iudicẽ r̃meaꝝ eiq̃ ſuã effi catiã oñdeꝝ z qỏ eiꝫ iſtatia ex actũ fuerit q̃d ue idebite hẽť z pẽſ quos r̃ſederit ul' cuiꝫ cl'pa aut cã i eadẽ ꝓuitia fuerit deꝝ lictũ. q̃ ſi exacto ſpatõ ãni eiꝫ fligiõis uiſcerib' p̃dator iſidẽs deprehenſus fuerit r̃mõari cũ abſolutꝫ cingulo militie abiciẽ ꝓoribꝫ eiuſ milicie decẽ libras auri mulcta ꝓpõita ſi r̃dir̃ diſſimil'ẽt p uices' offõꝝ. ligatꝫ ferreis nexibꝫ cura ꝓuincialis officii ad ỏbitũ mittať examẽ' nec ei liberuz ſit ut hoc ſe ꝓuilegio aut occõe defẽdat. q̃ ſi ad negotiuz: ul' aliã neceſſitatẽ

r Ep diuerſas. bãlegez intellige p iqỏ habes. s̃. de ca. lar ti. l. ij. z i auť. de colť. §. eos autẽ. z de exac. tri. l. miſſi.

s Uicunq̃. ex palatio ſubaudi uel.

t Tituli. ſunt. n. mlta officia in palacio q̃bus ꝓuinciales reſpondent pro principe.

u Approbent. in ſcripti non aliter. ut. s̃. de iur̃ fi. ꝓbitũ in fi. z ỏ mãpra. l. i. nota unuz nõ debere tangere de officio alterius. ſic. s̃. de numerarijs. l. ꝓuincijs z de teſtis. l. conſulta z eſt ratio ne rationes fiſcales p hec z cetera ut z. s̃. de cõpen. l. i.

x Jue r̃meať. ut z. s̃ de exac. tri. l. p. z de erro. mili. l. opinatoribus. accur.

y Per uices. al' uicarios al' uices. i. uicarios.

z Examen. ad eum a quo fuit miſſus z eſt ſimilis r̃ductio ỏ preſide qui auſugit ante rationem redditam. ut. s̃. ut omnes tam ci. quã mili. l. i. z alibi. ut. s̃. ad l. iul. re. l. i.

a Auſeť. naz n'lã aliam debet recipere ut z. s̃. e. l. ſanctimus.

b Ullã cõueniri. ut z. s̃. nullus ex uica ſit. z de õi agro. de ſer. l. hac diffinitione. z ar. in auten. ut non fi. pig. z. s̃. ne ux. pro mari. l. ij. ſed ar. s̃. de fabri. l. iure. ac.

c Ontra audebit. q̃a poſſeſſorẽ ꝓuincialẽ exigit aliter q̃ ꝓſeſuelit uel cõcutit cũ nihil niſi uolũt ate p̃ſidis facẽ dẽ at. ut ſupra co. l. i.

d Tue. loquit̃ p̃fecto p.

e Sub ꝓſecutione. i. ſub fida cuſtodia forte ẽt in catheis. ut. s̃. e. l. ſue.

f Prouintiali. poſſeſſori. z nota dari licentiaz reſiſtendi officiali excedenti mõz. ut z. s̃. de iur̃ fi. l. ꝓbitũ. z. s̃. de meta. l. deuotũ

g Prohibeť. ipſo facto

h Obnox'. executor repell. teme. execu. uẽdi. ſibi exac. cõtra uetituz.

i Anctim⁹ sic ꝓstrue sactim⁹ ut nei p'liceat ꝛc. dico. s. eū cui ex iu
dicio tui culmis et loqr̄ pre. p. accursius florentinus.
k Siue studio. qa nūarius ꝓcūauit ut mitteret uł aliuſ officialis ut in
si. illius. l. ut ille misit q loco ꝓfecti cognoscebat qnz ē ut eiꝫ uicari⁹.
l Iniungendi. subaudi licentia. accursius.
m Respōsū ꝓbuit. q bōs
lepōes ꝛ c. sic s. ò assess.
l. si. ꝛ. s. q mi. ñ pos.
l. eis. §. i.
n Secūda. i alia ꝓuitia
ut ñ ꝓtradicat superiōi
ru. uł ecia i eadē ł i alio
quātum. nō puiri q
ipōit uł facit imponi il
licitaꝫ ambas atā. ac.
p De lucris aduocatoꝝ
silicet prauis ut j. l. ij.
de licito dic ut. s. de su
frag. l. una. nō liczqdā
de hoc nō dici i hoc ti.
sed de aduocatis dicāt.
q Si qs a ducēarijs. q
berāt duci q dic ut
s. ò agē. i rc. l. matricu
lā ꝛ facit. s. ubi cāe fi.
l. uniuersi. ꝛ desuper
ac. l. i. ꝛ j. l. pr. accur
r Reꝫ cano. i. regu
lares sic. s. de sacro
sanc. ec. l. placz. ꝛ. l. p.
s Scolasticis. i. ab bis q
ūt ò scolis ł eius socie
tatibꝫ sic. n. accipiť. s.
de priuile. sco. accursi.
t Ciuita. est in ciuitati
bus uł i uillis ł. i. factūt
ò ferri ad ciuitates ꝛ ēt
ad domos eos mittunt
u Eorūdē offāliū. ad q
. s. ò cur. pu. l. ꝓpimus
ꝛ. l. anialia ꝛ. s. l. pr.
cū concor. accursius.
x Prouitiales. accusati
ui casus ē puinciales.
y q Notiēs pēaz. oēz ho
norē excludit ſrat⁹ ut
s. ubi se. uł cla. l. i. ī fi.
ꝛ fac s. ò of. p. p. si q s
z c Urialib⁹ corpōib⁹
silib⁹ publice utilita
ti intendentibus. accur.
a Liceat accipē. ab icor
pōatis pdictis corpōib⁹
q lz ab alijs sz ēet pda
accipē ab istis ad q. s.
ò silē. l. decūiōibꝫ. §. i.
ꝛ ij. ꝛ iij. si aūt dzes nē
accipi ab ist q nec ab
aliis i nllo uz cessbueiē.
b De primipilo. ꝓmipi
larij. dñē ꝓmi admini
stratōes ꝛ sic accipiť. s
ò cobar. l. si soluta ꝛ. l.
ordiarioꝝ. ꝛ s. ò epi. ꝛ
cle. l. offāles. ał ꝓ b's q
primipilium ferunt fm
. b. potest accipi hic u
troq mō ł dic ꝓmipilū
portātē aliqua occasio
ne sui officij admistraī
ꝛ sic utrūq continet.
c Comoda. i. salaria. sic accipiť. ff. de re iu. l. comodi.
Post admistratōz. s. finitā ꝛ hoc inuit seqns lra. ꝛ sic nō ar. q
i sic. āni sit soluēda pēsio q dic ut nō. s. loca. l. iij.
d Erdibꝫ. nō brdib⁹ daī salariū sic. s. ò ꝓx. sacro. scri. l. si qs. ꝛ ò
domestī. ꝛ pro. l. fi. ꝛ ò aduo. di. iud. l. post duos. ꝛ. ff. de offici.
assess. l. diē. ꝛ. s. ò erro. mi. ā. l. p. i fi. ar. ꝓtra. s. ò le. l. u.

p iūcta eē causet⁹ cū isdē licētiā
auferamus i eadem ꝓuitia ꝓtiu
aī exactōez: I Mpr.
n Illā possessiōz alti⁹ ꝓ aliēis
bitis publicis ł ꝓuatis ꝑcipi
mꝫ ꝓuēiri⁹. I Mpr.
c Ontra nr̄a ꝑcepta si qs ucti
to ausu executor auꝺbit⁹ lice
bit ꝓuicie modēatōi eūdē cōrec
tū ad sublitatis tue iudiciū sub
pscriptōe dirigē ꝛ licebit ꝓuicial.⁹
si ꝓbet⁹ obnoxius⁹ executō ꝓtra
uetitū exactōz sibi uēdicāt teme
ritatē legitie repelleť. I Mpr.
f Anctim⁹ ut eū cui ex iuditō tu
culmis q cūqz mō siū⁹ studio
nūerarioꝝ aī tractatoꝝ ł ipoꝝ
iussu q ꝓ tpe ꝑplissime tue sedis
admistratōz suscipiūt exactō pu
blicaꝝ pecūiaꝝ iiūgatur mime
ꝓꝫ liceat aliā solicitudiē gerēdā
suscipē añq̄ rūsꝫ iiūcte⁹ sibi cāe
rūsū⁹ ꝑbuerit. si tñ ita sors tule
rit ut i ea ꝓuicia ad q̄ exeqūdi
cā publici negotii aliqs ꝓficiscī
alia q̄z cā exeqūda nō ꝓhiberi u
nū eūdmqz executorē ab hacur
be ſgia ꝓficiscēꝺ duoꝝ sil ñ ꝓli
ū negotōꝝ executōz suscipiēdū.
ipi q̄z ecti negocii ñ sit iiūgēda añ
q̄ srīōib⁹ rūsū pōtaūit executori
b⁹ his q siū sil⁹ duas⁹ ł ēt ecia cāz
passi fuēit exeqūdā suscipeī ñ so
lū cigli ꝛ bōꝝ suoꝝ aissiōz: ueꝝ
ēt ꝓpetui exilii supplitiū subitu
ris eadē hāc pēā. nūerariū⁹ q̄z ꝛ
eiꝫ adiutors ad quoꝝ curā quō
uiolatū ē ptiet formidare.

De lucris aduocatoꝝ: ꝛ ꝓcussio ne officioꝝ seu appitorū⁹

I Mpr
q Qs se a ducēariis ł cētēariis
fisci aduocat⁹ lesū ēē cogno
scit adiī iuditia ꝛ ꝓbaē iuria ñ
moret⁹ ut i eū q ꝓuict⁹ fūit ꝓpetē
ti seūitate uidicet⁹. I Dem.
p Ret⁹ solēnes ꝛ canōicas⁹ pēsi
atōnes młta a ꝓuicialib⁹ idi
gnissie postulāt⁹ ab offālib⁹ ꝛ sco
lasticis⁹ ñ mō i ciuitatib⁹ sigłis sz
ēt māsiōib⁹ dū ipis ꝛ aialib⁹ eorū
dē⁹ alioie sie ꝑcō mistrēt⁹. ꝓuicia
les⁹ itaz ꝓcti iudices⁹ tueaī. nec iuu
riaſ młtaſ trāsiī⁹ pittāt. I Mpr
q Notiēs ꝓulsor arguit⁹ i dep
datōe ꝓuict⁹ ēt ñ ꝓsulta clem
tia nr̄a penā⁹ subeat legibꝫ ꝓpe
tentem. I Mpr.
c Erialib⁹ ꝛ nauiculāiis oib⁹ q̄z
ōpōib⁹ ita subuēiri uolum⁹
ut nihil appitōib⁹ ūiūsoꝝ iudicū
liceat⁹ q̄ ad pdā ꝓuicialiū pticat

De ꝓmipilo⁹

I Mpr
c Omoda⁹ ꝓmipilatus⁹ admi
stratōz icipiūt dēri. ꝛ si is q̄ e
a pcipe ò buerit ꝓ ſrb⁹ būais exia
ī. hrdib⁹ petitō salua sit. I Mpr
o Btēptu nōis ꝓmipili ciuiles
actōes⁹ ad alios iudices⁹ trās
ferēde ñ sūt. I Dem.
u Cilitas publica ꝑferēda⁹ ē ꝓ
uatoꝝ ꝓtractib⁹: ꝛ iō si ꝓstite
rit fisco satisfactū⁹ ēe ob cāz ꝓmi
pili potit obligata possessōez ti.
dot⁹ pete ut sat⁹ doti fieri possit.
c Alz ex sola ꝓmipili cā i Dē.
liberos ēt si ꝑib⁹ hrōs ñ exi
stāt tēri diu⁹ aurlianꝫ sāxerit. si
nz successistis ꝑri uro nec q̄cūq̄
ex bōis ei⁹ tētis ꝓseqns ē apt⁹ cre
ditorib⁹ nos ñ ꝓuēiri.

Publice letīcie⁹ ł ꝓsulū, nūciatōes ł isiūatoꝝ ꝓstitutōū ꝛ aliaꝝ sa craꝝ ł iudicialiū lraꝝ ex ò scrip tōe. ł ab iuitis ne q̄d accipiāt imo dicū⁹

I Mpr.
q Licq̄d nr̄oꝝ inq̄ nūtiari ce
pit ꝓspoꝝ ad bella desinū⁹ si
oriūt uictōie fast⁹ si hōr dat⁹ fu
erit rgaliū⁹ ł ꝓsulū ł trabeaꝝ⁹ ꝓ
pōitie pacis erit offerēda⁹ trāq̄li
tas sacros uł⁹ ihantib⁹ si forte
ppł's ifirm⁹ hoc siūi modico pcō
nūciāi excipiq̄z sactim⁹ actū iu
bem⁹ ēe certissimū idigētibꝫ nūa
riis⁹ ēe pbēdū iudices⁹ statuim⁹
ēe solicitos ne tūpi colludio que
rat⁹ ex miseris ꝑciū gaudioꝝ qò
si id sacłega fuerit dissimł atōe
uiolatū ꝛ ò cipiēte⁹ pudōis fortu
naꝝq̄z macbit excidiū et cogētē
pi pēa mulctabit ꝛ offiñ⁹ xxx. li
braꝝ auri uexatiōe quatietur.
Finis libri xii. Codicis.

f Nūerarijs. i. nūcijs nzis. nā tales mittūt ꝛ nō idigentib⁹ po
tius dādū sic. s. de epis. ꝛ cle. si quis ad declinandā. §. pe.
t Judices⁹ traꝝ. ibi b⁹ mōi mittūt. Ex mifimis. i. paupibus.
u Accipiēte. spōte dātib⁹. ꝛ ñ cogēte ꝛ spōte accipiēte pari pe
na astringi. sic. s. de re. mili. l. fi. §. ut autem.
x Offiñ. i. dicti iudices cū suis officialib⁹. Deo gratias.

a Qui feudum dare possunt ꝛ qualiter acquiratur ꝛ reti neatur. Quidã habẽt aliter rubricã. ſ. quibus modis acquiratur. utraq; tamen satis potest sustineri. ac.

b Quia de feudis. quid autem sit feudum ꝛ unde dicat in summa dictus est per id quod legitur. j. in qui. ca. fe. a cir ca prin. ij. col. ꝛ j. p quos fiat iuesti. ꝛ p quos re. c nulla. qua liter autem de beat distingui dic ut in sũma plene notaui. accursius.

c Dã possunt. q; de regalibus est intelligendũ ſ. ut habeant beneficia rega lia q; ualeãt ea in feudum dã inde usitatum est ꝛ eos feudũ dare posse.

d Si antiquit⁹. ut non stet me moria rem aliã processisse uel per. xxx. ãnos ꝛ retro hec cõ sueuerant facẽ nam consuetu do multũ ope ratur in iurisdic tione. ut. C. de eman. li. l. i. ꝛ l. fi. ac.

e Feudum dar. q; hic dicitur ò clericis intelli gas secundum id qò dicit. j. ò cli. qui. inuesti. fe. c. clerico. ꝛ i ta uñ secunduꝫ q; hic dicitur q; clerici non pos sunt. ſ. dare nisi

Incipit liber primus feudo rum. Qui feudum dare pos sunt: ꝛ qui non ꝛ qualiter ac quiratur.

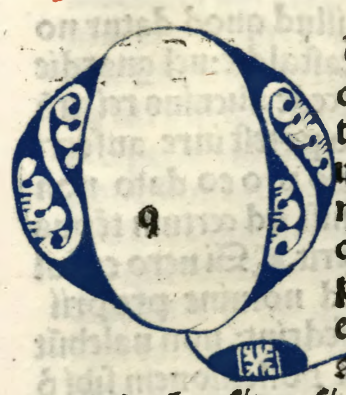

Quia ò feu dis [b] tracta turi smuꝫ uideamꝰ p muꝫ q̃ feu dum dare pñt. archi epus: epus: epuſ: abbas: ab batissa: ꝓpositus. si antiq̃tus [a] ꝛsuetudo eoruꝫ feuduꝫ dare [c] fuerit. Marchio [f] comes simili ter dare feuduꝫ possunt qui ꝓ prie regem uel regum capitanei dicuntur. Sũt ꝛ alii qui ab i stis feuda accipiunt [g] qui ꝓp e regis uł regni ualuasores di cuntur: sed hodie capitanei di cuntur seu appellantur. qui et ipsi feuda dare possunt. Ipsi uero qui ab eis accipiunt feu dũ minores ualuasores dicũt.

Et quia uidimus de personis uideamus qualia prius habu erunt initia. antiquissimo enim tempore sic erat in dominorũ potestate connexum ut quãdo uellent possent auferre [b] rem i cum persona accipientis quia heres in eo non succedit. nisi iterũ ab imperatore iuestiatur. ut. j. de feu. mar. c. i. licet illud uideatur ho die usurpatum. ut. j. de ali. feu. §. in feudo comitatus. ac.

k Cum uero. hic inueni. c. in quibusdam libris. sed male: tu tamẽ habeas. §. insuper inueni glo. tꝛez. uacat hoc capitulum.

l Dignaretur. subaudi q; dignatus est facere promulgauit enim legẽ in qua hec cõtinentur que hic dicunt ꝛ q̃daꝫ alia. c. ut i lom. ò be. ꝛ de terris tribu. l. fi.

m Frater. sic ergo fra ter fratri succedit in feu. paterno. ſ. cũ sine legittimo decedit here de. sed pone fratrem decessisse qui extrane um heredem instituit nunquid ob hoc pri uabitur frater isti? cũ ille heres institutus per omnia legittimus reperiatur. Rñ nequa quam priuabitur quo niam istud est intelligẽ dum de eo legittimo here de cui. ſ. defereba tur ab intestato. here ditas. ꝛ non sic de ille gittimo. i. de eo qui ò iure institui non ualet sed ideo contingit hoc quia potius principa li prouidentia quam e ius iudicio hec feu. ad fratrem peruenirẽt ꝛ ideo i extraneum trãs ferre non ualuit ar. ff. de adop. si arrogator §. i. nam ꝛ a maioribꝰ potiusꝰ hoc intelligitur habere quam a fratre unde intelligo fratreꝫ fratri debere succedẽ ex quacunq; causa fe. amittat dum tamẽ cul pari non possit i squi succedẽ intendit. ar. ff. de inter. ꝛ re. l. ij. ita tamen succedit ut si dominum in aliquo offendit ei satisfaciat alioqn tali beneficio indignus uidetur. ut ex constitutione imperatoris coradi manifeste collr. q̃ c̃ i lombar. i. t. ò be. tri. l. ultũa. sic ergo legittimus uelut proximior fratreꝫ exclu dit. hoc autem ita intelligatur si fuerit masculus. femina enim nõ succedit i feu. nisi ex pacto. ut. j. de suc. feu. §. filia uero. ꝛ. j. c. §. hoc autem notandum. nisi secundum quosdam si fuerit feu. mater num. ut. j. de na. suc. feu. c. i. licet uideatur contradicere. j. de feu. fe. c. i. Item hoc sic intelligatur. ſ. si non felonia predecessor feu dum amiserit nam tunc proximior expellitur ꝛ ulterior admittit nisi dominus gratificatus proximiori fuerit. ꝛ ei feu. cõcesserit ut j. quẽad. ad filiaꝫ feu. perti. c. si quis sine filio masculo. ꝛ si uasallꝰ feudo priuatur cui deferatur. c. uasalli feu. quod uero dixi feminã non posse succedere sic uerum est nisi feu. a domino redimerit. uel nisi dominus propter seruitium patris ei id ò derit. tunc enim ab ali quo ex parentibus suis non est inquietanda. ut. j. quemadmodum feu. ad filiam perti. c. si quis sine filio masculo. ac.

n Sin autem. nominatim. sic ergo expressim per pactum licet qò ał non liceret. ut ꝛ alias est ar. C. de pigno. l. ij. ꝛ ar. ff. de contra ben. empt. l. labeo. secundum q; de hac materia. nota. c̃ ꝛ p ꝛ. ꝛ. sa tis potes colligere in libello dispu. domi. pꝯ. ij. car. Rꝯ. licitum est ta cite ꝛ cetera. cum duabus sequentibus Rꝯcellis. istud autem quod dicitur hic sic est intelligendum nisi emptum fuerit de communibꝰ bonis cuꝫ insimul starent ꝛ domino sciente. ut. j. de bene. fratris. ꝛ qualr fratri frater. suc. in feu. c. si quis acquisierit bene. nec obstat quod le. in. e. ti. de duo. fratbus de nouo bene. inuesti.. c. si duo fres

feudum a se datam: postea ue ro conuentũ est ut post annuꝫ tantum firmitatem haberent deinde statutum est ut usq; ad nitaꝫ fidelis produceretur. ſꝫ cum hoc iure successionis ius ad filios non pertineret sic ꝓ gressum est ut ad filios deueni ret i quos. ſ. dominus hoc uellet beneficium confirmare. Qò hodie ita stabilitum est: ut ad omnes equaliter pertieat. Cũ uero [k] coradus romam profi ciscerẽ petitum est a fidelibus qui in eius erant seruitio: ut le ge ab eo promulgata hoc etiã ad nepotes ex filio producer dignareẽ: [l] ꝛ ut frater [m] fratri sine legittimo here de defunc to: uel filio in beneficio qò eo rum patris fuit succedat. sin autem unus ex fratribus a do mino feudum acciperet ꝛ eo ò functo sine legittio here de fra ter eius in feudũ non succedit quia ꝛ si commuiter acceperit unus alteri non succederet nisi hoc nominatim [n] dictum sit. ſ. ut uno ò functo sine legittimo here de succedat. herde uero re licto alter fr remouebit. Hoc autem notãdum ẽ qò licꝫ filie ut masculi paribus succedant

in cõmuni casa quia ibi loquitur: quando domino feudi ignoran te de cõmuni pecunia emebat. ⁊ hoc est qõ dicitur ibi ne forte iui tus dominus ⁊cetera. sic ergo cuius fuerit pecunia de qua fe. emit multũ interest ar. tamẽ contra est allas. quia nõ interest de cuius pecunia emitur. sed cuius nomine emitur nisi causalia notentur. ut. C. de rei uen. si ex ea pecunia. ⁊. C. cõmunia utriusq; iudi. si patruus. ⁊. C. de p ba. ad probatoẽ. ca sualia autem his tri busꝰ carminibus com prehenduntur fit res dotal' nũmis dotalibꝰ empta. fitq; pupilla ris nummis res ẽpta pupilli: ⁊ ne conuer tas: sed idem de mili te credas. ut. ff. ỏ iuẽ do. cum uir. §. ulti. alias est. l. res que ex ff. so. ma. si cuꝫ dotẽ in fi. ⁊. C. ỏ rei uen. si ut proponis: ſꝫ qõ in. v. pmo continet falsum puto. ut. C. ỏ iure do. l. ex pecuia.

q Legibꝫ. quod uer est. sed alio mõ succedunt iure romano alio modo iure lom. iure enim romano succeduut: tam masculi q̃ femine: ⁊ p se ⁊ cuꝫ masculis equaliter. quoniam sublata est differentia sexꝰ ut. C. de suis ⁊ legi. liber. auẽ. in successione. nec enim debent propter hoc soluꝫ puniri q̃ femine nate sunt. ut. C. de leg. hered. l. plt. quid enim peccauit natura q̃ masculos non procreauit. C. de liber. pre. uel exhi. l. ult. exstantibus ergo filiabus legitimis successoribus. naturales filij omnino excluduntur. ut. C. de natura. liber. quasi per totum. ⁊ in auẽ. ibi signatis. preterea si pater dotauerit filiam. nihilominus ueniet ad successionem patris. etiã si pacta fuerit cum patre se nullum regressum habituram ad bõa paterna. ut. C. de collat. pact. ⁊. C. de pactis. l. pactum. filij enim meritis magis sunt ad obsequia paterna prouocandi q̃ pactionibus astringendi. ut. C. de iof. t. si quando. §. i. Jure autem lombardo non succedunt. ita femina sicut masculi. quamuis enim iure lombardo filia legittima si sola remaneat totam patris hereditatem habere debeat. ut in lombar. de suc. si quicunq; lombardus. ⁊ de homine libe. §. si quis lombardus. tamen si remanserit una cum filio legittimo masculo: ipsa habebit tantum tertiam partem hereditatis. ⁊ in masculis duas. ut in lombar. de suc. l. ij. ⁊. l. vi. preterea iure lombardo. legittima filia non excludit naturales. imo habet tantum tertiam. ⁊ naturalis unus: uel plures aliam tertiã. ⁊ curtis regia: uel alij parentes aliaꝫ tertiaꝫ. ut in lõbar. de suc. si quis derelinquerit filiam. legittimus uero filius haberet duas partes. ⁊ naturalis tertiam. ut predicto. ti. l. ij. Jtem si pater dotauerit non ueniet amplius filia ad eius successionem. ut in lom. predicto ti. si pater filiam suam: aut frater. Jtem iure lombar. filius legittimus natus post donationem quam pater facit omnium bonorum suorum reuocat eam totam post mortem patris. si lia uero tantum tertiam partem. ut in lombar. predicto ti. si q̃s se desperauerit. ⁊ preterea filia iure lombar. non recipit compositionem patris occisi: sed masculus tantum: uel alij parentes. iõo quia faidam leuare non potest. ut in lombar. de bo. ti. bo. si quis longo. dicitur autem faida inimicitia. ut in lombar. de pla. lib. bo. l. in omnibus. Jtem de suc. si fuerint filij. ac.

p A successione. hic ergo aliud statuitur quam in legibus obseruatur. nimirum legum romanorum non uil' auctoritas. non tamẽ legibus tamen a successione feudi remouentur: similiter et earũ filii nisi specialiter dictuꝫ fuerit ut ad eas ptieat. hoc quoq; sciendum est q̃ beneficiũ hoc aduenientes ex latere ultra fratres patrueles non progredit successio secundum usum ab aliquis sapientibus constitutuꝫ licet moderno tempore usque ad septimum gradum sit usurpatuꝫ qõ in masculis descendẽtibus hodie nouo iure usq; in infinituꝫ extenditur. Notandum est autem q̃ illud beneficium quod a regis capitaneis. atq; regis ualuasoribus aliis impẽditur proprie iure feudi censetur. Illud uero quod a minoribus in alios transferꝫ non iure feudi iudicatur. licet aliter in curia mediolanẽsi obseruetur. sed quando uoluerit recte auferre queunt nisi romani cum illis in exercitum perrexerint. quo casu iure feudi trãsit. uel ubi aliquid propter feudum acceperint. tunc enim nisi restituto p̃cio auferre nõ p̃t.

De feu. guardie ⁊ castaldie.

Item illud quod datur nomine castaldie: uel guardie ⁊ pro mercede alicuius rei trãsacto anno potest iure auferri etiam precio pro eo dato non restituto: nisi ad certum tẽpus datum fuerit. Si uero castaldi aliquid nomine proprii feudi possedrint: non ualebũt propterea possessionem sibi ỏfendere: nisi pares curie: l' breue testatum poterunt probare se anteq̃ castaldi essent: ul' p q̃ desierꝫ ẽẽ inuestituꝛa accepisse.

Qui successores feuduꝫ dare tenentur.

Si uero archiepiscopus: episcopus: ul' abbas: abbatissa inuestituram eius feudi quod aliusꝫ detinebat eo tenore alicui dederit: ut post decessum eius q̃ possidet habeat: ⁊ ante usq; adeo mensuram extendunt: ut consuetudinem uincant ⁊ mores. ut. j. de cog. feu. c. i. in isto. §. notare licet deteriores esse condictiones mulierum q̃ uirorum. ⁊ hoc est quod dicitur. ff. de statu ho. l. in multis uiris. sed quare hoc contigat quero. Rõ. quia dominum iuuare non possunt. nec pugnam facere. q̃bus insto: quia si ij̃ earum possunt tamen rẽouentur. sed qõ hic dicitur est ergo pro ratioue uoluntas. ac.

q Patrueles. patrueles fratres dicuntur: qui ex duobus fratribꝰ nati sunt. nam qui ex sororibꝰ nascuntur ipsi consobrini proprie appellant. quasi ꝯsororini sint. licet uulgꝰ omnes cõsobrinos appellet. ut insti. de gradi. cog. §. iij̃. ⁊. ff. de gradibus. l. i §. quarto gradu

r Gradum. als gradum. alias geniculum gradum plus est assuetum q̃ geniculum: sed sunt equipolentia in significatu. ⁊ q̃dam non habẽt uerba sequentia usq; in infinituꝫ quod autem dicit gradum. sic intellige. accursius florentinus legum doctor.

s Usurpatum. ita tamen ut si contentio inter eos ⁊ curtam regiam ⁊ dominum fuerit de feudo debent iurare cum legittis sacramentalibus suis. xij̃. ⁊ feudum paternum esse. ⁊ se illis qui acquisierunt propinquiores esse. ⁊ in septimo geniculo eis pertinere. ut in lombar. de suc. l. i. ac.

t Usq; in infinitum. hic ergo colligitur q̃ infinitas rei licitũ uel illicitum. nec intrat. nec excludit. ar. de bo. pos. contra ta. l. ij̃. licet contra alias dicatur. q̃ infinitas est uiciata. ut. ff. de damp. infec. qui bona. §. ulti. ff. de testi. l. i. ⁊ nota de hac materia plene in libello dispu. pj̃. iij̃. car. rubrica dicit quid illicitum. ⁊ cetera.

u Notandum. de hoc intelligo secundum sua tempora. olim enim licebat minoribus uas. deuestire uasallos suos quandocunq; uolebant. ⁊ principi: uel maioribus ual. non erat permissum. ⁊ sic concedebatur minori quod maioribus denegabatur. ar. ad hoc. ff. de ritu. nup. obseruanduꝫ. ar. contra ff. de of. pref. barbarius. hoc tamen hodie mutatur. quia idẽ est in minore quod in maiore dicebatur. ut. j. de natura fe. in fi. de feu. datis minimis uas. c. si minores. sed nouissimo iure feu. sine certa ⁊ coniuncta culpa amitti non debet. ut in lombar. de bene. ⁊ feu. tri. l. ult. ⁊. j. de feudo sine cul. non amit. c. i. ⁊. j. quo tem. miles inuesti. pe. debet. c. iij̃.

x De feudo guardie ⁊ cetera. alias. Jtem illud alias. Jtem aliud alias. illud autem alias. c. alias. §. sed. c. esse debet nõ §. quia habet Rcã. uel habere debet. ⁊ hic quod utimur in nostro apparatu.

y Item. si uero castaldi. dicitur castaldus siue actor cui res domini committuntur gubernãde. ut in lombar. de acq̃. ac. reg. l. i. ut dicitur yconomus qui gubernat res ecclesiasticas. ut. C. de sac. sanc. eccl. iubemus. circa prin. Villicus aũt dr̃ qui fructibꝰ precipiẽdis p̃ponit. ut. ff. de instit. sꝫ cũ uilico. d.

z Sibi defedere. ignorat accipiẽdo qõ erat propriuz feu. sim plex pro castaldia. alioquin preiudicium fieret sibi. L. õ act. emp. z uen. l. si seruus. ac.

a Per breue testatum. hec tamen adiectio plisq; non placet.

b Qui successores feudum dare tenentur. accursius.

Sz uõ. als. c. al'. §. sñ. Rx. que hic est: uel debet esse scõm quosdam. quia hic in apparatu nostro utimur. als habetur hic glo. talis uacat hoc. c. propter inferius. si quis inuestitus. ac.

d Per paers curie. ut breue testatum: aut alijs euidentissimis probat rõnibz. ac.

e Acceꝑ. hic põt nõ. q; ratiõe ad iuncti presumit̃ qd adeptuz: nisi pbet̃ ꝓcessuz. ut ar. ff. de post. l. i. §. i. Item senatus. ut. ff. de infa. l. furti. z. L. de infa. de ceto ar. contra. ff. de do. inter uir. z uxo. si sponsus §. ij. z. ff. õ ma. te. si quis lib. fz etiam q; de hoc nõ. pro z ceta. i libello pz. ca. ij. Rca. licitum est q; ratiõe ad inuentum. z Rx. contra sequen. sed huic. §. est contra. j. si de inuesti. inter do. z uas. lis o. §. si autem aliquis. sed illud intelligo quando in pos. fuit castaldus. hic igitur non p̃sumitur fuisse datã. nisi pbet̃ ꝓtra. sicut z peculiũ illius q; manumittit̃ i testõ. l' in ultima uoluntate. ut. L. de pec. eius q; libertatẽ meruit. l. una

f Si uero cogitur eam rataz habere. possunt ergo huiusmõi clerici feu. constituẽ. sed hoc sic est intelligendũ. ut nõ. in summa. constituebant olim z ceta. sed licet feu. dare possint. nõ tamen cognatis dabunt. L. de sac. san. ec. l. iubemus. z auẽ. ibi posita. quibuscũq; modis. est notanduz q; si persona eccle siastica facit inuesti turam de fe. qõ ab alio detinetur anteq; sibi aperiatur. quod non tenetur succẽssor eius. z si pure alicui inuestiuerit feu. quod exinanitur. si sub condictiõe fecit inuestituram. econtrario succẽssor inuestituram recusare nõ ualet. secus autem est in persona priuati. quia tunc utriusq; succẽssor obligatur. et hic potest esse ti. qui suc. feu. cap. si q; s inuestitus fuerit z. j. si de feu. controuer. f. c. moribus. z est quoq; nota. q; in clericoruz inuestitura pariter admittuntur testes pares z extranei. ut. j. si de inues. inter do. z uas. li. o. c. i. §. si autem se uenturum. z hoc cum de rebus eccle faciũt inuestituraz. qr secus est cuz de suis proprijs. ut. j. qui testes ne. ad proban. no. inuesti. c. i. circa prin. ac.

g Compelluntur. z est ratio quia successor predictorum nihil habet a predecessore. unde eius factum non tenetur habere ratum. sed in herede secus. az. quia ex qua persona quis lucrũ capiat. eiq; quoq; factũ parere tenetur: z si qñz iur̃ factũ nõ eẽt. ut. ff. de reg. iur̃. ex qua. z. L. de libera. cã. si ab eo.

h Si de inuestitura controuersia fuerit.

i Sz autem. quidam habent huic. c. talem Rx tam. si cõtrouersia fuerit de inuestitura feudi qua non utimur in nostro apparatu. z quidam habent hic glosatum uacat hoc. c. propter inferius. c. de controuersia feudi apud pares terminãda c. si inter dominum.

k Coram paribus. quia debent interesse noue inuestitnre. si tamen pares habet dominus. si aũt non hz. tunc sufficient extranei. j. q; tes. sunt ne. ad proban. no. inuesti. c. i. accursius florentinus.

l Breui testato. z paribus confirmato saltem duobus. uel tribus. ut. j. quid sit inuesti. §. si enim. secunduz mediolanen̄. aliud obseruatur. ut. j. qui tes. sunt ne. ad proban. no. inues. c. i.

m Possessionem. s. uacuaz quod si differat omnem utilitatẽ ei prestabit. ut. j. de noua fideli. fo. c. in uestitura. nec liberabitur dominus soluẽdo interesse. si eum peniteat inuestituraz fecisse. ut. j. si de fe. contro feu. c. si facta inuestitura. ac.

n Si uero fuerit i possessionem. in qua stetit ad minus rpe annum z domino sciente z non contradicẽte. als iusta ignorantia uel parui temporis negligentia cum inique possessionis p urio quandoq; dño posset damnuz afferre. ut. j. si de inuesti. inter do. z uas. lis. ori. §. si autem aliqs t

o Jn possessione. hic datur idefensio professori ꝓpter possessionem. est enim magnum commodum possidere. ut. ff. de rei uen. is qui destinauit. quod puto intelligendũ de iusta possessione quoniam si dolo qnis possessor inuentus fuerit non debet talis possessio sibi patrocinari. ut. L. de libera. cã. caz. nec enim dolus proprius aliquem releuare debet. ut. ff. pro soc. l. uerum. §. tempz. quid ergo erit si neuter possideat. Rxo. ei qui conuenitur dabitur defensio. quia fauorabiliores sunt rei q; actores. ut. ff. de regulis iuris fauorabiliores. z promptiores sumus ad absoluendum q; ad cõdemnandum. ut. ff. de ac. z ob. arianus. z hoc ubi per omnia pis condictionis sunt actor z reus. alioquin honestiori deferendum est sacramentum secundum quod nõ. L. de iurĩur̃. in bono. fi. z j. de consu. re. feu. c. sacramẽtũ nõ semp est dandũ z ceta. unde q; dicũtur hic de sacramento dando possidenti z in sequentibus. c. z in omnibus in quibus hoc dicitur debent intelligi cum determinatione predicti capti sacramentũ. ac.

p Erit defensio. hoc sic intelligo. s. ut siue habeatur ratione persone z feudi quod petitur utruz si honesta sit. an est persona que facile iuret. z an sit magnum an paruum feudum quod a uasallo exposcitur. z an diu dominus sine aliqua controuersia sciente uasallo possederit. hec omnia curie cum alterius iudicis arbitrio relinquuntur extimanda. ac.

q Alicuius partis. hic dicitur q; obtinere debeat uasallus si de aliqua parte possessor inueniatur qui puto intelligendum secundũ superius dicta. ut. s̃. prox. postea detur sibi defensio. ac.

r Proprietatis. sed utrum eadem sit distinctio hic quẽadmodum s̃. e. §. proxi. s. utrum fuerit ei datum cambium coram paribus uel in breui testato. uel alias. Rxo. z intelligo utiq; quod allegat uas. se habere pure nomine proprietatis pro parte illius feu. qõ petit. quod feudum pro parte petit. scilicet pro illa parte pro qua dicit se non habere cambium. nam alioquin si haberet cambium totius feu. nomine proprietatis frustra expiretur pro feudo. ac.

aut in breui testato recte eum qui inuestitus est cogitur dominus mittere in feudi possessionem. m Si uero fuerit in possessione: z mota fuerit ei controuersia: a domino ei defensio detur propter possessionem. Si autem non fuerit in possessionem: nec supradictis modis poterit probare. tunc illius erit defensio: qui inuestituram dicitur fecisse. n Si uero feudum aliquis habuerit: de quo nulla controuersia sit etiam dixerit se inuestituram alterius feudi accepisse ab eodem domino: nec in possessione fuerit: nec predictis rationibus probare poterit: licet domini esset defensio ex ordine tamen quia aliunde uasallus est: remittitur domino ex equitate defensio. Cuz autem quis dixerit feudum ad se per successionem pertinere asserendo illud esse paternum. si fuerit in possessione medietatis: uel alicuius partis: uel cambium ꝓprietatis nomine illius

s Rationibus. hoc est quod inuestitura fuerit facta coram paribus curie: uel q̄ habuit breue testatum. alī enim ꝛ si idonei sunt non admittuntur. ut. j̄. de contentione a do. ꝛ uas. de inuesti. feu. c. si fuerit contentio: accursius.

t Probare. sed ꝛ si non probauerit etiam electio iuriurandi ei da

tur. si uero probare non potuerit predicto modo dabitur ei defensio cum vij. sacramē talibus: etiam si non possideat totum fe. uel partem: uel pro eo aliquid. ac.

u Jure. adeo ut eum solum iurare sufficiat sine testib⁹. ut. j̄. side inue. inter do. ꝛ uas: lis ori. §. si quis se ꝛ patrē. §. si autez. nec est contra predicto. c. si tamen contentio quia illa determinat̄ per istam: ut distigua tur si dominus aut fidelis possideat: uel ibi in. c. si quis feu. constat feu. sed dubi tat̄ esse paternuz. an collaterale hic. s. i. c. si fuerit. non consta bat q̄ unq̄ fuerit feu dum. az.

x Per pares curtis. i hoc ꝛ in sequenti. §. sic opponitur. aut in ficiatur se nomine guardie. aut non in ficiatur ad quid pro bat dommus. Jtez si inficiatus fuerit. ad quid postea auditur cū illi denegetur au dientia qui propriaz scripturā negauit. ut C. de ñ nu. pec. aut. contra qui propriaz Jtem qr̄ in isto. §. ꝛ sequenti ad quid ōferatur iusiurādū uas. si dominus in proba tione deficiat cum ac tore nō probāte reus ꝛ si nihil prestiterit. obtinebit. ut. C. de eden. quiaccusare. R̄o. in cautellam hoc facit iudex sicut ꝛ in. C. de iur̄iur̄. l. in bone fidei ꝛ. ff. de iur̄iur̄. admo nendi. non est contra. s̄. de feu. guardie. ut ibi notaui. ac.

y De manso. in isto. §. talis uero distinctio. aut dominus aliquid sibi reſuauit: aut nō: si nō sibi reseruauit aliq̄d. aut ē uas. in pos. aut non. in primo casu tenetur probare uas. inuestituram. ꝛ hoc facit retentio dominij. in secundo uero si non est in possess. ōe idē est. si uero possideat non probabit iuestituraz. sed ita esse iurabit.

z Reseruauit. presumitur eim q̄ dominus incrementum retinuit. eo q̄ aliquid sibi in curiam reseruauit. unde uas. obtinere debet ō incremento nec inuestituram factam esse probare habet necesse. l̄ dicas referre. utrum sit discretum uel latens incrementum uel sit secretum. si est insula ptinet ad dñm. si latens ad uasallum. ut. ff. de utiſruc. item si feudum. §. i. ꝛ j̄. accursius.

a Probare. qualis retentio domino prodest. ut hic. ꝛ j̄. ti. i. §. si quis feudum. accursius.

b Pertinebit in isto. §. nō. licet q̄ resoluto iur̄ donationis ꝛ illius acceptionis resoluitur simile. j̄. ti. i. §. rursus. ꝛ. C. si pignus pig. da. fue. l. i. sed quero nunquid iste qui secundo loco possidet iure feudi si non uelit priori domino seruire. an sit compellendus. R̄. non secundum iura ista. ut. j̄. qua. olim poterat feudum aliena ri. c. i. uerum hodie forte poterit. sed utrum poterit uel non potit. plenius determinabitur. accursius florentinus l eguz doctor.

c Quibus modis feudum amittatur. ac.

d q Uia supradictum est. feudum amittere debet: nunquid ē hoc intellgiendū. siue iuste siue iniuste doīus prelietur ꝛ R̄o. hoc determinabitur. j̄. ti. i. hic finitur lex consuetu. re incipit. c. i. Sz quero hic si sciat dominum iniuste preliari tunc eum adiu uare non tenea tur si eum adiu uare incipiat ꝛ eum postea hic deseruit. an feu do priuetur. R̄. hec uberius. j̄. notabuntur ar. tamē est ad hoc q̄ ñ. C. de neg. ges. tutor. suffic enim si cui uel i paucis locis ꝛc̄ ut ibi dicitur. sz istud intelligo cum poterit do minum adiuua re ꝛ eum dimi sit. q̄d enī si bra chijs abscisis aufugit. ut pote omnino inutilis ad domini defē sionem. R̄o. nō priuabitur. ar. j̄. de feuō. sine culpa non. a. § ij̄. in fi. nihil eiz intererat domi uasallum ibi ste tisse. ergo a se. non priuabitur cuz pereque mo riturus erat. ut ar. ff. de condi. ob causam si pe cuniam. §. ulti. ꝛ. C. depositi. si plures. Sed consuenit queri quod auxilium domino uasalli prestare teneat.

crementi inuestituram per pa res curtis: uł per breue testatū probare. Sed si dominus i ipsa curte nil sibi retinuit: tunc omne incrementum iure feudi fidelis obtinebit. si uero fidelis in possessione incrementi fuerit non oportebit eum inuestituram probare: sed iurare. Rursus si aliquis acceperit inuestituram feudi cum omni incremento quod ei obueniret: ꝛ aliquid ac creuerit niuente eo a quo acce perit ipsius erit: ꝛ si ille qui in uestituram fecit sine herede de cesserit: ꝛ feudum reuersum fu erit ad eum a quo ipse tenuerit uel ad aliuz quicquid post mō tez eius qui dedit accreuerit ad euz pertinebit ad quem regres sum fuerit.

Quibz modis feu. amittat.

q Uia supradictum est qui bus modis feudum acqui ritur ꝛ retineatur: nunc uidea mus qualiter amittatur. Si enim dominus prelium campe stre habuerit: ꝛ uasallus eum morantem in ipso prelio dimi sit non mortuum: nec ad mor tem uulneratum feudum amit tere debet. Jtem si fidelis cucurbitauerit dominuz idest cum uxore eius conubuit: uł concubere se exercuit: aut cuz nunquid salutem suam debebit preponere saluti domini sui an non ar. est q̄ postponere debeat. ff. ad sill. se. cō. l. i. §. hic autem queritur. sed puto contra fore censendum. quia non tantum habet illius dominus in uasallo ut in seruo. licet di catur contrarium. j̄. de alienatione feu. pa. c. si a morte. s. q̄ debeat dominum a morte liberare si potest. ac.

e Cucurbitauerit. q̄ hic dicitur cucurbitauerit uerbum est inde cucurbita nomen uerbale. alias dicitur arga. ut in lombar. de conuicijs. l. i. sz in hoc loco quidā habent glo. uacant iste cause amittendi feu. propter inferiores huius ti.

f Concubuerit. uel cum inimicis domini amicitias copulauit uel alias contra dominum se habuerit. ut magis presumat̄ inimicus q̄ amicus. ut ar. C. de inoffi. test. liberi. ꝛ. ff. de of. pre. ur. l. i. §. cum patronus. sed si dominus nō placuerit ua. de culpis commissis in uita sua: nec heres debet placitare. ut C. de inoffi. test. omni modo. ꝛ. C. de reuo. do. l. i. ꝛ ff. de p bationibus. procula. accursius.

g Exercuit. hoc ideo quia in maleficijs potius uoluntas q̄ e. fectus inspicitur. ut. ff. ad. l. cor. de sic. diuus ꝛ hoc intellige nisi propter penaz destiterit. ut. ff. ad. l. cor. de sal. qui falsā. si uero propter impossibilitatem destitit affectus est puniend⁹ ut nō. in distinc. py. cum quis habet ꝛ c̄. ac.

b Lusit. puta forte manz ad pecꝝ eiz ponēdo: ꝛ cē ēpiz adꝝsz dñm. ut in lōbar. qua. qs se def. de. si qs amo. ludus. n. siue lussus noxiz in culpa est. ut. ff. ad. l. acql. nā ludus. qs. n. eos ludos appellat ex qb' cria oriūt. ut in ꝓsti. ff. circa fi.

i Sorore dñi ꝓcubūit. qdā hñt hic in tex. pz ista ꝛba statim hec alia hec ita obtinēt si in domo dñi maneat qdā ñ hñt sz credimus illa esse superflua. ac.

k Amittē cēsēt. nunqd hodie ꝛ istud ē correctū s. ut ñ possit auferri sine certa ꝛ ꝓiūcta culpa ℞. nequaq̄. qō ei spal'r ñ reōuēt qr stare, phibēt. ut. L. ō testis sā ctimus. qcqd ei noua. l. nō inuenit exꝑssuz illō in ꝓstitutionibz ueꝝ ꝓstat esse relictū. ut. L. de ap. p̄cipimz i fi. l. satis puto tñ dici ꝓtrariū. ut i lombar. de hñ. ꝛ. f. tri. l. ult. ꝛ j. ō feu. sin cul. am. c. i. ꝛ t. quo tpe miles inuest. pe. de. c. itj. ac.

l Scies. ita tam q̄ crassa ꝛ supina ignorantia eū nō excuset ut ff. de ꝓtrahē. ēp l. ꝛ si. §. ignorātia. ꝛ ō iur ꝛ facti igno. nec i mo. ut uerꝝ loquar. hic subaudiēdū est maxie qñ ꝓtra sacramētū fac. sed tu instabis. nūquid fe. ꝑuat uas. qr sacramētū fidelitatis defit. ℞o. nequaq̄. ut que fu. p. ca. bñ. a. §. illō. n. sz ibi loqꝫ q ñ deierat cōtrahēdo. hic āt deliquendo. sic ergo sciat ul' ignoret dñm ibi esse a feudo ꝑuat. Jt̄ siue ibi fuit siue nō fuit lz uideat ob uiare. j. in qui. ca. f. a. §. porro. sic ergo rōe loci licitū deprehendit qō al' ñ liceret. lz alibi sit ꝓtra. ut. L. de tꝛib' in int. resti. l. ult. ꝛ hoc ita tam uarie. qñ maiorē iuriā putauit lator i eiz dño fieri q̄ alibi. ut. ff. ad. l. iul'. ō adult. l. qō aut

m Fꝛez suū occiderit. qr cui referat istud suū. nūqd ad dñm: ꝛ ad uas. ℞o. ad utꝛq̄ pt̄ referri ut tñ indistincte nimiz lz frem dñi sui uas. occiderit. nō tñ iō fe. amittit. sz istud itelligo: nisi in tradēdo. i. pdendo hoc fecerit. nā ꝛ tūc si extraneꝫ esset ꝑ uaret a fe. mlto fortius si dñi frez ita occiderit. ꝛ in hoc casu fe. ad dñz reuertit̄ si uas. sui ipsius frem inꝛficiat ad hoc fōte ut totā hrēditatē hēat ul' felloniaz fecit. puta hoiez occidēdo ut āplius iu curia stare non possit se. amittat. ꝝm qa i dñm non deliquit ad pximū agnatū ꝓtinebit. j. an ille q̄ inꝛfecēit frez dñi sui. f. a. c. si qs inꝛfecerit. ac.

n Mulctabz. nūq da toto ꝑuat rōe ꝓtis. ℞o. imo in quo deliquit. ut. j. de uas. qui ꝓtra ꝓsti. loth. bñ. ali. c. i. hodie ñ pōt aliq̄ ꝓtē alienare sin dñi uolūtate. ut. j. de, phi. fe. ali. ꝑ frēō. l. ipalez. qcqd hic dicat̄. ac

o Rursus dñz. hic nōri pñt q̄ nouum. s. t. i. §. rursus. ꝛ. j. t. illo qua. po. fe. ali. circa pn. q̄rit̄ nūqd hic ꝑ uas. ꝓtra hrdē ipsius expiri ualeat cū ōcessit sin hrde. s. in feudo. sz cū hrde in aliis bonis. ℞o. hec qō potius facti ē q̄ iuris ꝛ pt̄ dicti ari ꝑz qō legī. j. de inuesti. rei. ali. c. cū de re aliena. ℔o nūqd eodē mō resoluit ius acceptiōis si culpa sua dñs. i. pmz uas. f. amittit. ℞o. utiq̄ naz si diuiserit ꝛ ille qui feudi partez accepit postea plus medietate uendiderit ꝛ sine hrde legittio ōcesserit: feudū ad dñz reꝝtit.

Jtē si qs feudū habuit i curte dñi sui nō poterit ipsum feudū in aliqua parte libellario nomine alicui sine consensu domini sui dare uel pignori obligare.

Si l'r extra curtez detinūit ꝛ dñs districtū habuit: l' aliuz honorez. ꝛ si alienauerit sine dñi uolūtate iure ad dñz reuertat̄.

Epm: l' abbatē: l' abbatissaz: l' dñz plebis fe. dar nō posse.

i Tez si episcopus uel abbas uel abbatissa: uel dominus plebis feudum dederit de rebz ecclesiarū que eis subiecte sunt ꝛ tituli uocantur nullum habz uigorem secundum hoc quod constitutum est a papa urbāo in sancta synodo. hoc est illud quod post eius decretuz fuerit datum. quod autem datuz fuit firmiter permanere debet.

Jdem iuris est si prepositus uel abbatissa. uel alia ecclesiastica persona que antiquitus ñ sit solita in feudū dare. s. ut qō dederit de iure nō ualet. Qui et si qs eo tenoꝛ feu. accepit ut descendentes masculi ꝛ femine hre illō possint rlicto masculo ulteriz feie ñ admittūt. Mutz ꝓ inimicitias id accidit siue alio mō ꝓ culpā suā ipe tenebz ut ar. ff. so. ma. l. p. i pn. ꝛ ff. loca. si mercēs. §. ꝓductō. ff. ō ꝓ di. ob ca. si militē.

p Ad libellū. al' ad libellz. al' ad libellariū

q Regressuz. sz nūqd hoc itelliges quoꝫ mō ꝓsētias. i. siū tacite siū exꝑssī. ℞. utiq̄ ut ar. c. ō rmis. pig. l. ij. ꝛ. l. si ypothecas ꝛ c̄. de regu. iur. creditor in fi. nisi dū tacite ꝓsentiat ius suū utiq̄ durare. ut. ff. q. mo. pig. ul' ypo. sol. sicut. §. nō ur. Jtem istud intelligo qñ ex certa scia ꝓsensit. nā al' potius itelligē errare q̄ iā ꝓsentir. ut ff. de iudi. l. ij. ꝛ de iur. o. iu. l. si ꝑ errorez ꝛ. j. si ō fe. ꝓtra. tu. c. uasallus. Jt̄ cō sentir hic itelligēdꝫ ꝑ sens ē. nec ꝓtradicit ut ar. ff. de decur. l. decuriones. §. ult. ꝛ. ff. ad muni. l. ij. ꝛ. c. de f. fi. l. i. li. x. i summa aūt hic nōndū ē q̄ q alij ꝓsentit ipse sua iura pdit. ut. L. de admi. tu. cū qdā.

r Reuertitur. hoc intelligo qñ cōit̄ fe. acceper ꝛ notati dictū sunt. ut alē alti succederet. nā alioqn nullz esset dubiū ꝛ nil operaret tal' ꝓhibit' ꝓtra ct'. qr al' fr frī nō succederet in fe. ut. s. q. f. da. po. §. ij. sz tu istabis qñ si ñ delinquat uas. i dñz ad pximoreꝫ agnatū ꝛ ñ ad dñm fe. reuertit̄. ut. j. in qui. ca. f. a. §. ult. ibi quo q̄. ꝛ i dñm ōliquē intllr. qñ ꝓtenet vr ꝛ ibidē oñdit̄. sic ergo alē ius delictū siue factū alti obesse vr: sz hec plenius notabr. j. i q. ca. fe. a. §. ult. ꝛ. j. si uas. fe. ꝑ. cui dese. c. uas. ac.

s Curtez. s. qō uulgo de camera dr. sic ergo ꝑz iura ista al's bz uas. fe. in curte dñi sui. al' ex. ꝛ si ex al' dñs bz districtū sue iurisdictōis al' nō in primis duob' cāib' nō pōt aliquā ptez sin dñi uolūtate libellario noie dare. sz i ultio usz ad medietatē pōt. ut. s. ppe ꝛ. j. in plib' cāib' ul' locis. ꝝm tñ bodie in nllo istoꝝ cāuuz pōt uas. sin dñi uolūtate id alti ꝓcedē. ut in ꝓsti. frēō. ipiale ꝛc̄. ꝛ sic utiq̄ tal' qual' retētio dño ꝑdest ut hic. ꝛ. s. t. i. §. si qs de māso uno. ac.

t Episcopū uel abbatē ul' abbatissaz ul' dñz plebis fe. dar nō posse

u Tez si epus. nulluz bz uigorē. hoc qual'r sit itelligēdū i sūma exposuiz. ꝝ istud nōndū ē. qr qō ꝓstituit papa Urbanus i futuꝝ dūtaxat bz locū ꝛ imerito. qr nil peccauit ātiqtas cū huiz decreti foret inscia. ut. L. de testis. iubez in fi. ꝛ. ff. de iur iur. l. i.

x Nō admittunt̄. sz qd si masclz reliqt ꝛ sciaz. nūqd ꝛ scia i feudo succedit. ℞. ñ. ut. j. t. ij. §. ij. nisi forte masculus subito ꝓ mortem pris mortuz sit qi ñ uideat extitisse cū ñ ꝑseuerauit. ut. ff. ō iusto rupto ꝛ irrito te. postbuz. nec. n. pz locꝫ scie i feudi successiōe donec masculus sfest ex eo q̄ primꝫ de eo feudo fuit iuestit'. j. de eo q

sibi uł suis hr̃d: bꝰ masculꝫ z feis inuestituram accepit. c. qui sibi.

¶ Feudū retinẽ nõ. pt̃. qõ hic dr̃ plerisq nõ placet. ut ī lombar. de bñ. si qs t̃rã: sz pe quo muto sit itelligẽdū q̃so mihi dicas: aut ei ò muto a nata. ãt de muto ał. s. supueniẽte cãu sic distiguit. L. q. te. fa. pos. l. discẽtis. ò muto a nata ñ potest itelligi: qm̃ si potuit ac

ąrere: mꝫto fortiꝰ dz r̃tinere si ò alio itelligat sic oppoit̃ qlibz ī ultio articło uite mutꝰ efficit̃. R. pitꝰ. amice sūmā sꝰbtilitatẽ secutus es. igr̃ loquela tua a iudicibꝰ non est admittẽda. ut. ff. qui. mo. pig. ł ypo. sol. sicut. §. si debitõi. īmo potiꝰ ẽ respuẽda. ut. L. ad tre. l. p. z L. ut act̃. ab hr̃de z ꝓtra. hr̃ō inci. l. i. z hoc qò alibi dr̃ siplicitas ẽ aica legibꝰ. ut insti. ò fideiꝰ. hr̃. §. sz qr z isti. ò legitt. agnatꝰ. §. sz siplicitatẽ. sic g̃ legittimũ factũ pp sueniẽtiã t̃bat. ut. ff uñ ui. l. ult. ł itelligr̃ hic de fe. pr̃no qò fz quosdã mutꝰ: surdus cecꝰ: claudꝰ: ł alr̃ ipfectꝰ nõ retinebit. qa feu. fuire nõ ualẽt. ut j. t. an mutꝰ uł alit̃ ī perfectꝰ f. retī. c. mutꝰ: uel intelligas fm q de hac matia in sũma nouiz. R. q. more. a. §. ppt̃ casum.

2 De nata feudi.

a In Ata feudi sine culpa. simile. j ò fe. iñ cul. nõ a. c. i. z. t. q t̃pr mil. iuest. pe. de. c. iij. z i lom. ò bñ. z. t. tri. l. ul. ex

feu. r̃tinerꝰ nõ pt̃. s. q̃ nłło mõ loqt̃: sz si feu. fuit magnũ quo ei ablato se exhibeꝰ nõ ualeat. tñ ei r̃liqui dz. vñ se retieꝰ possit. z his oibꝰ cãibz feu. amittitur: z ad dñz reuertitur.

De natura feudi.

In Atura feudi hec ẽ: ut si qs ꝑnceps iuestierit capitane os suos de aliquo fe. ñ pōt eos deuestir̃ sin̄ culpa[a]. i. marchiones z comittes z ipos qui ꝓpe hodie appellãt capitanei. Jdē ẽ si iuestitura sit facta capitanei z maioribz ualuasoribz q̃ ꝓpe hodie capitanei appellant̃. si nõ facta fuerit a minoribꝰ ł minimis ualuasoribz aliud ẽ. tūc ei pñt deuestir̃ nõ bita rõe culpe nisi fecerit hostes rome: tunc ei idez ẽ in minimis qò i maiõibz ualuasoribz: ł nisi emerit feuò tūc p̄ciūᵇ restituẽdū ẽ scòz anti quū z rõnabilẽ usuz. moderni ãt ñ ita subtilr cernẽtes dicunt ñ idē obseruãdū i minimis qò dictū ẽ i maioribz ualuasoribꝰ.

De successione feudi.

añ mõtẽ eiꝰ ñ pt̃ reuerti. īmo nec dñs potit eū recuperar̃. nisi ò mū alienatoꝝ mortuo siñ hr̃de masculo sbaudias. z sin̄ r̃e ut. j. ò fe. ali. §. si clientulus fecerit libellū z̃. uel si uis intelligere q hic loquat̃ et ò alienatõe titulo uẽditōis fca. dicas q hic loqt̃ fz sua tpra. oli potat uasal ꝰ necessitate suadente:

Sqt̃ ò successiõe feudi uiòr si qs igr̃ decesserit filiis z filiabz supstitibz succedūt tātū filii equalr̃: uł nepotes ex filio loco sui pr̃is nłła ordinatõe ò fūcti i feudo manẽte uł ualẽte. hoc quoz obseruat̃ ut si fr̃ meus alienauerit ptẽ suaᵈ feudi: ł fecerit iuestir̃ᵉ filiā suā si moriatur̃ siñ hr̃de masculo.[g] nłloinꝰ reuertit̃ ad me: z oli obseruabatur usz ad quartū gradū tñ se cūdū quosdā. iõ qr pꝰea ñ uocat̃ feudū pr̃nū. alii āt usq ad vii.ᵇ gradū ¶ Filia uõ nõ succeditᵗ in feudo: nisi iuestitura fuerit i pr̃e: ut filii z filie succedāt[k] in feudū. tūc ei succedit filiis ñ statibz[l] uł nisi iuestite fuerit ò feudo pr̃no. i alio uõ feudo qò hūit initiū tñ a fr̃ibz nõ succedit unꝰ alti siū iuestitura[m] una sine i duabus inuestituris: nisi hoc fuerit dictū expssiz ut alter alteri succedat.

Qui successores teneãtur.

Si quis iuestitus fuerit de alieno feu. pꝰ mortẽ eius uel si qs fuerit inuestitus sub

usz ad medietatẽ siñ ꝓsensu dñi fe. uẽder̃. ut. j. qua. oliz po. fe. ali. c. i. z fz hoc hz locū notula dñi py. quā hic no. q̃ sic incip. hic colligr̃ frez ad partẽ eius q̃ alienauit z̃. nã z tūc qñ uas. uẽ debat partẽ. s. si ne ꝓsensu dñi ñ irritabat̃ uẽditō nisi ò m mōtuo alienatoꝝ siñ he rede masclo. vz tñ si dñs uolebat eū redimere ꝓ equali precio potat hoc facer̃ sz agnatꝰ pferebat̃ ei. z i. phibẽdo nõ redimẽdo ut. j. qualit̃. ol. po. fe. a. c. re ãt §. porro siue de bōa. bodie uõ ī bita ẽ ois fe. alienatõ taz partī cularī q̃ totalis p. l. loth. z fre. iperialẽ. qò itelligo vm esse qñ fe. erat nouū seu tale pr̃num ad qò nõ ueniebat aliq̃s pꝰ alienatorẽ cū ñ hẽbat agnatõz seu descẽdẽtes z ñ erat pr̃nū ad qò agnati uẽditōis uenir̃ debebant pꝰ mortẽ eiꝰ siñ filijs masclis. qm̃ tc ipiꝰ agnati pferr̃ dño sic pferebat̃ ei in redimẽdo oliz partẽ f. alienatã. ut. s. nōtū ẽ sicut z ał dr̃ q si uas. culpã ꝓmittat ꝓpt̃ quā f. amittet̃ dēat nz filius nz eius descẽdẽtes ad id f. uocabūt̃. sz agnati admittẽt̃. ut. j. si de f. ꝓ. f. c. si ua. z. j. si ua. f. p̄. c. ò. c. ua. sic ergo pferebat̃ agnati dño. ita z bodie pferr̃ cū hic nõ sit mutatū qr qò spaliter nõ mutat̃ qr̃ stare phibet̃. ut. L. ò testis scimus q̃quid lege noua nõ uidet̃ expssum id ueri legi dz intelligi relictū. ut. L. de ap. p̄cipiz in fi. dices ergo q hic loqt̃ de alie. q̃ fiebat oli añ ꝓsti. loth. z fre. oli. n. si ua. alienabat f. z pꝰea recuperabat ipm tāq̃ f. retinebat. bodie uõ secꝰ cū statiz pꝰ alienatõz illicitā sit dño aptū. ut. j. q̃d iūis sit si ua. p. alieat̃ f. ipz recupet. c. i. sz vł q dñs oimò dēat agnatis pferri: qñ ua. f. uẽdidit. qr tūc vł dñz ꝓtenere. ut. j. in q̃. ca. fe. a. §. de nicq in fi. cū. n. uas. ita in dñz peccet q f. amittere debeat nõ ad pxios. sz ad dñm bñ. reuerti dz. ut dñs hāc sue iniurie ultōz b ēat. ut in dicto. §. circa pn. sz dicas q ibi loqr̃ de f. nouo uel de tali pr̃no ad qò nõ ueniūt agnati ex late uenientes cū nõ sr̃sint. sz tm̃ descẽdẽtes ab eo q̃ illud acq̃siuit z ad hoc vł facere lr̃a ibi põita nõ ad pxios. z nõ dix̃ agnatos qi uolūit intelligeꝰ de descẽdẽtibꝰ tm̃. ar. ad hoc. j. si de fe. ꝓtro. f. c. si ua. culpã ꝓmittit z̃. eodē mō pt̃ intelligi qò legr̃. j. an ille q̃ int̃. frez dñi sui. c. si qs interfe. lz alibi dicat̃ q ille proximꝰ ẽ quē nemo añcedit. supmꝰ ẽ quē nemo seqr̃. ut. ff. de vbo. significa. si proximus. ac.

¶ Jnuestire. q̃d ergo erit si fr̃ cõsentiat fr̃i sic faciẽti. nūq̃d filio p̄iudiciū fac̃. z certe uz q nõ. ut. L. de libe. z eoz li. l. ij. ar. ff. de adop. arrogatoz. ff. de senato. emãcipatū. sz qñ cū

teneatur affirmare qꝺ defunctus voluit: nec debeat heredi licere qꝺ defuncto nꝺ licebat ꝛ maxime cū nꝺ posſit filius ſe. habere ꝛ hereditatez repudiare: ut. j. an agnat. uel filius defuncti poſſit ſe. re. be. re. ſi contingerit. ꝛ ti. de capi. qui cuuen. c. filius nꝺ pꝺt. ꝛ. L. de libe. cā. ſi ab eo. ꝛ. ff. p ſoc. br̄s ꝛ. ff. ꝺ diu. ꝛ. t. p. cū br̄s. fz qꝺ de hac materia poteſt iuenire in libel. py. ij. c. ꝛ p ꝛ contra. R. nꝺ eſt licitū her̄di ꝛ c̄. ꝛ i Rcell' ſupioribus. R. que oppoſita ſt̄ loquūt̄ in ſe. paterno. ꝛ hoc nꝺ eſt pr̄nū. ſed ab añceſſoribz acq̄ſituz. igr̄ nꝺ iur̄ pr̄no hoc habz nepos. ar. ff. ꝺ adop. ſi arrogator. §. pe. ac.

Si moriatur: ſine filio maſculo. ut de ali. fe. §. inꝺ pt̄ p̄ſumi.

Maſculo. hic colligitur fratr̄ ad partē eius q̄ alienauit: l' alio mꝺ a iure ſuo cecidit non admitti donec ſuperit alienator. nam ꝛ ſi heres ſcript' rogat' ēet alicui pꝙ mꝺtez ſuā reſtituē br̄di tatem ſuam: ꝛ condēnet̄ ꝛ bōa eius occupar̄ a fiſco intim uenies fideicommiſſarius her̄di tatē petens repellitur. expectanda enim eſt morſ ſcripti. u. ff de iure fiſci. l. i. ꝛ ar. j. de. l. cor. §. pfecto. accurſius.

Uſq; ad vij. ſed hodie obtinet uſq; in infinitum. ut. s̄. qui feu. dare poſ. §. hoc quoq; ſciendum eſt.

Non ſuccedit. nec eius filij ples feminini ſexus. uel ex femineo ſexu deſcendens aſpirare non poteſt ad feudum. niſi ex pacto. ut hic. ꝛ. j. de gradibus ſucceſ. in feu. c. i. hic eniz filie ut maſculi ſuccedant pari. legibus tamen a ſuc. feu. remouēt̄ eorum filij. ut. s̄. qui feu. dare poſ. §. hoc autem nō. eſt.

Succedant. hic poteſt notari illud generale q̄d licitū eſt expreſſe qꝺ tacite non licet. ut. L. de pig. l. ij. ꝛ. ff. de cōtrahē. emp. labeo. ꝛ. L. ꝺ dona. inter ui. ꝛ ux. donationes cū oibz concer. ſeq̄ntibus. ſed in Rcella illa nūc expreſſiz ꝛ p pactū licet qꝺ eſt in li. diſpu. py. car. ij. licz cōtrarie ſint Rcelle ille ibidem precedentes. notari tamen hic poteſt q̄ illud locum hꝫ in feudo maſculorum. qm̄ filia recte ſuccedit matri in feu. fz quoſdā. ut. j. ꝺ na. ſuc. f. c. i. lz uideat̄ ꝓtra. j. ꝺ bñ. f. c. i.

Non extantibus. uel extantibus ꝛ ſubito mortuis quaſi ñ uideāt̄ extitiſſe. ut nꝺ. s̄. cp̄m l' abbatez ꝛc̄. §. q̄n ēt ſi q̄s.

Inueſtitura. hoc ē dr̄e ſiue unus tantū fuerit inueſtitus. ſiū ambo fuerint inueſtiti. non ſuccedet unus alteri. niſi hoc dictū fuit expreſſiz ꝛ alter decedat ſine legittīo br̄de fm q̄ hic dr̄ ꝛ. s̄. q̄ f. da. poſ. §. cū ñ ꝓrad' ēt. j. ꝺ. f. mar. c. ſi duo fres

Qui ſucceſſores tenentur.

Si quis inueſtitus inueſtitoris. nimirum ex qua p̄ſona quis lucr̄ cap̄ eius quoq; factū p̄ſtare tenetur. ꝛ ii fcm ñ ect. ut. ff. de reg. iur̄. l. ex qua p̄ſōa. ꝛ. L. de libe. c. ſi ab eo

Inueſturi. ꝛ merito qr pr̄ez ul' teſtatorē ſibi deferebāt. at i ꝓſius p̄ſona locū nō habuit. igr̄ nec br̄ditas ꝓpetit nimiruz

conditione aliqua: uel tempore de quo nullus erat inueſtit' ſiue p̄moriatur tenens feuduz: ſiue inueſtitor: ſiue inueſtitus ꝛ iueſtitoris° heredes tenentur inueſtito: uel heredi eius ueniente tempore: uel conditione: licet alii dicant ſi moriatur inueſtitus ante q̄ tenens feudum: uel ante conditionem exiſtentem: uel ante tempus quod heredes eius non debeant inueſtiri.

Nam ſi quis fuerit inueſtitus pure de alieno feudo non ualz habita iueſtitura. hoc ita ē niſi fuerit fca ab aliqua eccl'ſiaſtica perſona: tunc eniz ſi premoriatur inueſtitor ante q̄ feudū tenens: uel conditio: uel tempꝰ exiſtat: non obligatur ſucceſſor illius. ꝛ hoc probatur per legez lotherii ' ꝺ precariis: ꝛ intellgē dum eſt in uaſallis qui feudi ſucceſſionem non habent.

De contentione inter dominū ꝛ fidelem de inueſtitura feudi.

Si contentio fuerit iter dominum ꝛ fidelem de inueſtitura feudi per pares' curie dirimatur. ꝛ alieni enim teſtes ꝛ ſi idonei ſint tamen admittendi non ſunt. inopia ' tamez probationum dirimatur p religionem clientuli ° poſſeſſoris feudi uel cum duodecim ſacramentalibus ſecunduz quoſdam. Ceteruz ſi dominus poſſideat per ſuum iuſiurandum cum duodecim ſacramentalibus dirimatur. hoc ita ' niſi clientulus ſit caſtaldus: uel actor domini. tūc enim tantum domini ' religioni ſtatur: niſi habeat teſtes pares idoneos: nam malignando mlta bona auferūtur domio hoc modo. ꝛ hoc colligitur per legē que eſt in titulo de acquiſitione actoruz regis in lombarda idē dicendum eſt de guardia.

De pignori dato feudo quid iuris ſit.

Similiter ſi quis uoluerit dicere ꝺ pignore ' ſibi dato ſe inueſtitum eſſe non creda tur ſuo iuramento ſed teſtibus idoneis paribus domus. Inſuper ſciendum eſt feudum guardie ꝛ caſtaldie quacūq; hōa

intelligenda qñ non fuerat in poſſeſſione miſſus hic ſcōs uaſ. ut. s̄. ti. q̄ ſucceſſores teneātur. c. Itē ſi eps ꝛ hoc eſt qꝺ alibi dr̄ poſſeſſiōis maximuz ꝓmoduz eſſe. ut. ff. ꝺ rei uen. is q̄ ꝺſtitit fz opponit̄quō potuit hic ſcōs uaſ. in poſſ. mitti cū alter poſſiꝺ at. R. bñ. qr potuit aliqua cā interuenīte a f. priuari. ꝛ ſic etiā añ tempus ipſi ſcōo potuit fieri traditio.

Habita inueſtitura ſ. q̄ her̄des inueſtitoris tenentur pro mꝺ tuo iuueſtitore ante q̄ tenens feu. uel cōditio. uel tempus exiſtat. uel niſi fuerit p legem lotharij que ē in lombar. ti. quādo liceat rectoribus. c. ij. de precarijs. ac.

De contentione int' dominum ꝛ fidelem de iueſtitura feudi.

Iſtud plenius nō bitur. j. t. quid ſit in ueſtitura. c. i. §. i. i diſtinctione que ibi fit j. t. ſi ꝺ inueſti. inter dominū ꝛ uaſ. lis. o.

Inopia. hic nōndū eſt q̄ inopia p̄bōnis emergente cōuolādū eſt ad auxilium qꝺ alꝫ eſt reſpuendum ſicut etiā nō. in. L. de her̄ ti. ꝛ māi. qm̄. ꝛ. ff. de teſta. fm ꝛ. L. de repu. cōienſu. ac.

Clientuli. huic ſile eſt. L. de reb' cre. ꝛ iuz̄iur̄. in bone fidei. ꝛ merito notādū q̄ poſſeſſori defertur iuſiuran. tū poſſeſſoris fauore cuz qr reus eſt. nimiruz ut. s̄. dictū eſt. maximū eſt poſſeſſionis ꝓmodum quoniam melior eſt poſſidentis conditio q̄ petentis. ut ff. de ſal. inter. l. i. ꝛ. ff. de pig. ſi debitor. nam ꝛ actore non p̄bāte ꝛ ſi nihil preſtitit reus obtinere debet. L. de eden. qui acculare. ꝛ fauorabiliores ſunt rei quam actores. ut. ff. de reg. iur̄. fauorabili ores. ꝛ promptiores ſumus ad abſolueudum q̄ ad condēnanduz ff. de act. ꝛ. o. arianus. ac.

Hoc ita. ut detur ſacramentum uaſ. nam uerum eſt qꝺ ei datur niſi ſit caſtaldus qui poſſidet. ꝛ tunc enim tantum ſue religiōi dominī ſtabitur. alioq̄n non niſi forte fuerit caſtaldus qui poſſidet. tunc enim non poſſidenti domino ſacramentum defertur. ꝛ hoc ē quod dicit. nam malignando ꝛc̄. py. melius tamen puto. ſ. q̄ iſtꝺ hic ita refertur ad proxi. dictum. ut ita exponas. hoc ita ut. ſ. per iuſiurandum domini poſſidentis cum. xij. ſacramentalibus diriatur. niſi clientulus ſit caſtaldus ꝛ c̄. tunc enim tantum ſue religioni domini ſtatur. ita q̄ ſolus iurabit. ꝛ non habebit neceſſe iurar̄ cum. xij. ſed alibi eſt ut in textu non ſtabitur. ꝛ ſecundum hoc nō debet eſſe in textu uerbum illud. i. domini. ſed debebit referri illꝺ uerbum ſue. tantum ad clientulum ꝛ non ad dominum. ut ita dicas tantum ſue. i. clientuli religioni nō ſtabitur niſi habeat teſtes ꝛc̄. ꝛ ſecundum hoc magis congruit littere prior expoſitio. ac.

De pignori dato feudo quid iuris ſit.

Similiter de pignore. hoc intelligo locum habere quando de pignore conſtabat. alioquin probatio incumbit domino qꝺ ſi probare poterit ſe pignori recepiſſe reſtituetur cum domino. ul'

ꝓbare p pes curtis: ł breue testatū qȝ sibi i fe. dederit pꝛ̄ꝙ p pign⁹ acceꝑ. ut. s̄. de ꝓtro. iuel. §. sil̄r si aliqs. huic obuiaꝛ̄ vr̄. L. q̄ po. in pi. ba. l. si gn̄aꝛ̄ ãt. Jt̄ pꝛ̄ R. illud locū bz qñ ificiebaꝛ̄ rē fuisse illiꝛ̄ sz hic bñ ꝓfitebaꝛ̄ rem dñi fuisse. lz diceret sibi obligatã p pignore nō eē: ł alr dicimꝛ̄ qr pōt itelligi iste. §. si qñ dñs i ꝓbatōe defecēit

z sic datur ōfēsio uas. nec sufficit iusiurāduz nisi z testes adsint. ali oq̄n crederet suo sacro cū. xij. ut. s̄. px. §.

a Post ānū. nisi ad ētū tps datū sit. tūc eiz nō posset auferri añ tēpus illud idē intelliges. z ō eo qȝ datū ē p merce ō alicuł rei. ut. s̄. ō fe. guar. c. i. ꝙs aūt dicaꝛ̄ castaldꝛ̄ dic ut ibi nō.

b De ꝓtētōe inter me z dñz ō portōe feu. fr̄is defuncti mei.

c Jz ꝓtētio de porti one. i. de medie tate. nã appellatiōe p tis dīdia ꝓtineꝛ̄. ut. ff. ō usufruct. z. ff. de v. si. nōm filiaꝛ̄. §. porti onis. ł intelliges ō por tōe. i. siue ō medietate sīū ō aliqua pte itlligẽ do ō maiōi: ł miori. ut s̄. de ꝓtro. iue. §. cū ãt quis dixerit. ac.

d Alienaui. itelligo sic i. siue possideo p me: si ue p aliū. naz qui noie meo possidz ipe ñ pos sidet. sz ipe ego possiō o. ff. de acqui. pos. qȝ meo nōie. i. ꝓprie ergo pōitur alienaui. ł fōte iō referꝛ̄ uas. iusiuran dū. z si nō possideat: qr feudi nō ē ꝓtētio. sz de feudi qualitate hesi tatō. i. utꝛ̄ fuerit pr̄nū uel nō: ł rōe alīus par tis q̄ possidz illud itel ligo. si eī nihil possi deat de feudo z nec dñs ł forte dñs alius est.

e De alienatiōe feudi.

f Jz clientuł s. ulteriꝛ̄ ergo pro pte qua insolidū nō liceret. ff. de ꝓtra. emp. z uē. si ꝙs dñationis z de of. eius cui man. ē turis. l. i. z de in ius uo. sz si bŕs. §. q̄ manumittiꝛ̄ z. L. ō ꝓdi. z de. cum ita. silia studioſ ingrat. ac.

g De libello. sic ergo uī q alī ñ sit alienatio pmissa. p̄terq̄ libelli cō cessio: ná cū de plibz unū ꝓcedꝛ̄ seq̄ns intellectꝛ̄ patēs ē qȝ de alīs remoueꝛ̄: sicut eccia. ut. ff. de. ꝓdi. z de cū ita. z de iudic. cū ꝓtor. sed alienatōis appellatōe pignoris obligatō ꝓtineꝛ̄. nūq̄d pignori obliga re poſit z uī q nō. ut. L. de rebz ali. ñ ali. l. fi. nimiꝛ cui ñ i generꝛ̄ lz nec i spe licebit. ff. nau. ca. sta. l. i. in pn. z de op. pu. l. iſ. de re mili. officiū. z isti. de auct. tu. z isti. q cū eo. §. fi. uī ēt istō ꝓfirmari p. l. ipialē zē. d. c. d. tñ dixiz optinz z c̄. vm q uſz ad medietatez ualet pi gnori obligaꝛ̄: sicut z oli poſat ut. s̄. q. mo. f. acq. §. ruꝛſ. nec ob. ꝓstō. qr loqꝛ̄ de fraudulēta alienatōe. ł qñ totū alienaꝛ̄ uolebat uł pignorare cāu loqꝛ̄. L. de re. ali. no. al. l. ul. nã ut dixímꝛ licitū est p pte qȝ i totū nō lz. sz huic qōi. R. qȝ dēm ē alienaꝛ̄ itelligo z ō libello subau. ēt py. z ita uī py. sibi ipi ꝓtradiceꝛ̄. cū alī sūma ꝓtra riū nōuerit i Rcella illa. q̄d bodie obtinz de feudi al. §. sz an bodie z c̄. sed de hac materia dic ut ibidem notaut. ac.

h Jnde. qr uñ ꝓcedat istud inde. R. qr dictū ē solā alienatōz q̄ sit i ꝓcessiōe libelli pmissā eē iñ pūi pt̄ z c̄. p hoc daꝛ̄ intelligi qr nłla sit pmissa alienatō pt̄ istā. s. p libellū cū alicui ꝓcedꝛ̄: nec ꝓtra dī q de pignoris obligatiōe dī qm lz pignoris obligō ꝓtineaꝛ̄ alienationis appellatōe nō tñ ē alienatio. nimiꝛ pignꝰ i bōis debitoris ꝓmanet

auferri posse a dño fe. pꝛ̄ ānū.

De ꝓtētōe inē me z dñm de portione fe. fr̄is defuncti mei.

Sz ꝓtētio fūit itē me z dñz ō portōe fe. fr̄is mei defūcti dicēdo pr̄nū eē: ille uō mime. qr haꝛ̄ ptē meā: sīū possiō o: sīū alie nauī dabr̄ mihi iꝓiurāō. s. pr̄ez meū iur̄ iuestitū fuisse: lz ñ possi deā portōz fr̄is mei. si uō nłla p tē habuero illi feu. nec mihi. nec dño dabr iusiur̄. nisi pp supdcā rōz. dño ut ego pp hoc aliō ñ me ū fe. amittā. si tñ uasallꝰ potit p baꝛ̄ pr̄nū fuisse: sīū possiōat: sīū ñ obtiebit: alioqui nisi pbz pr̄nū fuisse. ł nisi possiōat dñs obtiebit

De alienatione feudi.

Sz clientuł uolūit ptē sui fe. aliēaꝛ̄. i. mediū sīū dñi uo lūtate potit hoc faceꝛ̄. ultiꝰ pgredi ñ pt̄ scōz iustū z vm usū. alio qui feu. amittit: z ñ ualebit qȝ fa ctū ē. qȝ dēm ē aliēaꝛ̄ itelligaſ ō libello. huic ꝙsuetudini ō rogatū ē p legē lotharii. mediolāen. uō irrōabiłr ꝙsiderates dicūt cliētł z ēt aliēaꝛ̄ posse i totū: z sīū dñi uo lūtate

i Jnō pt̄ pūi si cliētulus fecerit libellū i ꝑpetuū de feu. suo alicui eccłie ñ ualz iō. s. qr nūq̄ re uersuꝛ ēet ad dñz cū eccia ñ desi nat ēe bŕs qȝ obseruādū c: z i puato ex nā ꝑpetui libelli Sz di uersū obseruaꝛ̄ i eccia q̄ i puato eccia cultrix z auctrix iusticie ñ patiꝛ̄ ꝓtra iusticiā aliq̄d fieri i se:

idēq̄ ipi pire in dubiū ut ueit. ut. L. ō pig. act. pignꝰ. ac.

i Jn priuato. est ergo deterioris conditionis ecclesia q̄ priua tus cū eccia i ꝑpetuū per libellū bŕe rē ñ possit. sz puat ualz ali bi contra. ut. L. de sacro. scis ec. ut inē diuinum. ac.

k Eccia cultrix. istō vbū satis nōbile ē. nã satis ē oibz ꝓdesse. z neinez ledeꝛ̄. lz sos ui possit si domi sicut in ōcretis cā xxiij. q. v. denſq̄

l Sñ filio fu. mas culo. in hoc. c. nō. lz qr bŕdis appel latōe ꝓtineꝛ̄ filiaz tñ masćs sz alibi poniꝛ̄ ꝓ liberis. ut ff. ad tre. ex fco. § ult. z si uis sciꝛ̄ q̄ tū extēdaꝛ̄ nomez bēdis de curte i li. dispu. py. car. vi. sz queriē quatenus bēdis applō i ꝑpe tuū significat suc cedētes. ut. ff. ō. v sig. bēdis. z. ff. de iur̄. imuni. l. iij. z ff. de v. o. stipulo ista. cū alīs ꝓcor. ibi seq̄ntibz. lz cō traria R. ca seq̄ns ibi dicat q̄ signifi cat pr̄. bēdē dūtaxꝛ̄ ut. ff. de. v. si. sciē dū ex illa. z. ff. de ope. li. cū patron⁹ §. i. z. ff. de mi. in caē. §. i. z cū alīs ꝓcor. ibi seq̄ntib⁹.

m Reuertiꝛ̄ feu. ad dñz. hic ergo dē q̄ ua. licer possit uiz ad medietatē. f. in libello daꝛ̄ sīū per missu dñi qȝ si fe cerit z sīū filio ma sculo ōcessit tē ad dñz fe. reuertiꝛ̄. sz oppōtua. licite feē ergo penā ñ mereꝛ̄ L. ad. l. iul. ō adł. graccꝰ. R. hic pu niē ñ qr alienauit. sz qr sīū masćlo ō cessit. sicut ō miōr dī qr restituiꝛ̄ ñ qr feē. sz qr sic feē. ut. ff. de mi. xxv. ā. si ex cā. §. z nūc. ł alr hic ñ pūiē qr istō itelligī de recto f. in quo feie nō succedūt. sz tñ istabiſ nōne z nepoteſ hic excludūt R. ñ qm filio rū applōe z nepotes ꝓtinēt nec eiz dulciori uocabulo possunt nōiari. ff. de v. si. liberoꝛ̄. z i lōbar. de bñficio. l. fi.

n Per libellū facta. subau. vz sīū dñi uolūtate qi ñ uideaꝛ̄ aliēa tio. sz cū fe. erat pr̄nū. Jt̄ z i alia alienatōe ei fcā. lz eī alꝰ phi beaꝛ̄ aliēatio fe. pr̄ni. inē agnatos tñ ꝓcediē. ut. j. de alꝰ. fe. pr̄ni c. i. ar. j. per quos fi. inue. z per quos rect. §. sz z res z. ff. de ł. iij. pr̄. §. xv. ł ēt dicas q̄ hoc referꝛ̄ ad pr̄. dictū ēt si ita ꝓtinua bit stabiłr permāeat alieātō frī uō: ł nepoti z c̄. dū tñ sit fcā fr̄i ł nepoti. z ita fz hoc nił uī operari ꝓfesꝰ sīū uolūtas dñi qr tē si eius uolūtate essz fcā qualrq̄ ualēt z ñ pñt irritari fz qȝ ui dēt uelle ꝓstōes loth. z fre. z ēt dicas q̄ nił subauditē. z ita ꝓti nua cū seq̄nti lra. frī uō ł nepo. i alienatō libelli fcā i fe. coitaꝰ ł marchie zē. z fz b dices q̄ ñ dz eē. §. por tñ expō vior eē uī.

o Usurpatū. i fe. ergo ñ ē suādū. nimiꝛ z male iuēta. z praue ꝓ suetudies tractu tpris ñ firmāē. ut i auē. ut nłli iu. §. nulli. lz ꝓtra riū dicaꝛ̄. j. ō cog. fe. i pn. De fe. marchie ł coitaꝰ ł ducatus.

p De marchia ab ipratoꝛ̄. i pmis illō hic nō. s. q̄ ex rei q̄ lita te z dra licitū ōphēdiē qȝ alī ñ liceret siłe. L. fa. be. si filiz z. ff. de pcuꝛ̄. pcuꝛ̄. totoꝛ̄. z de iniē. re. ait ptor. §. q̄situ z. ff. ō admi. tu. tutor qui z. L. si aduer. do. l. ij. z i sūa ut i li. dispu.

De fe. marchie: ł coitaꝰ: ł ducatꝰ:

De marchia: ł ducatu: ł coi tatu: ł aliq̄ regali dignita te. si ꝙs iuestitꝰ fūit p bñficiū ab ipatoꝛ̄ ille tm̄ dz bŕe. bŕs. n. nō succeditq nłlo mō: nisi ab ipatoꝛ̄ p iuestituraꝛ̄ acq̄sierit. Si capi tanei ł ualuasores maiores ł mi nōes iuestiti fūint ō bñficio. filii ł nepotes ex pte filioꝛ̄ succedūt. Si uō unꝰ ex his filiis ł nepo tibz sīū ōscēdētibz masćlini sexꝰ bŕdibz mōtuꝰ fūit p̄dci frēs ł ne potes p iuestituraꝛ̄ pr̄ł z aui i bñ ficiū succedūt. z sił ītelligēdū ē i ꝙsobrinis. Si duo frēs sił iue stiti fūint ō bñficio nouo z ñ de pr̄no si unus eoꝛ̄ sīū ōscēdētibus masćlini sexꝰ mōtuꝰ fūit: dñs suc cedit ñ fr̄ nisi pactū fūit i iuestitu ra q̄ fr̄ frī succedat. p pactum fr̄ succedit ñ dñs. qȝ diximꝰ ō frībz ut fr̄ frī succedat. idē dicenduz ō filiabz si hoc ꝓciet sic z p pactū filie succedunt.

car.ij. Rño.ꝛ ex reꝛ de qbz agꝫ qualitate ꝛc̃.lz ꝓtra fit ar.ff. de uſufruc.quẽad.cã.l.ij.§.i.ꝛ.C.de ꝓtractib⁹. iud. Jt̃ hic nõ q licitũ ẽ miori qđ maiori ñ lz.ut.C.de arbi.l.i.ꝛ.C.ſi de mo m̃.po.ap. f.ꝛ.C.ad.l.iul.de adul.q̃ adulẽ.C. depcur.militẽ. ꝛ.ff.de ritu nup.obſuãdũ.lz ꝓtra ar.ſit contra.C. decur.l.f.ꝛ ff.de re.iur.nõ dz actõi.imo ꝛ aľ dz̃ q ſi licitũ ẽ miori mľto forti⁹ ꝛ mai ori.ff.ỏ of.p̃.bar bari⁹ꝛ.C. ỏ poſt. l.i.ꝛ.C. de peda. iudi.l.ij. Jt̃ hic ñ lz hr̃di qđỏfuncto licebat ut ꝛ aľ.C. de reuo.do.l.i. ꝛ f.ꝛ.ff.de doñ.inꝫ uir ꝛ ux.cũ hic. ꝛ ff. ỏ pe. be.nec ul lã ꝛ i ſũ.ut i li.py car.vi.Rꝛca.ꝓtra. ñ lz hr̃di qđ defũc to licebat.lz ſit cõ traria ibi Rꝛca ſu pior.vñ hic ſolz a ſignari ꝓtra.ut. ff ỏ pba.pactũ ſz ibi plumq̃ pp qđ ſcl uiť contra nõ.

q Succedit. l⁹ hoc bodie ſit uſũpatũ ut.s̃.§.pꝛ.in fi.

r Pr̃is ꝛ aui. vñ dix̃ pr̃is ꝛ aui qm̃ hoc obſuať i ſe.ꝛ ab añceſſorib⁹ q̃ſi to ñ ſi p ſe q̃ſuiſſz qr tũc fr̃ fri ñ ſuc cedit.ut.s̃.dcm̃ e. ꝛ.j.pꝛ. diceť niſi ex pctõ v̄ ibi dr̃.

s In ꝓſobrinis. b⁹ oſi uſz ad vij.gra dũ. ſz bodie i ifini tũ itellige.hicp̃ pe accipe ꝓſobrinos alioqn ỏ ſ̃fluo dí ceret v̄.iſti.ỏ gra di.co.§.quarto.

t Si duo frẽs iueſ titi.iſtud expõituz ẽ.s̃.de ſuc.ſe.§.fi lia uõ.ꝛ.s̃.q̃ f.d. po.§.cũ uõ ꝓrad⁹ ſz ẽ faciẽdũ qđ induꝛ ar.a ſili.ſimilia ſtudioſ⁹ inquirat.

u Succedũt.ut.s̃.q̃ fe.da.po.§.hic ãt nõndũ ꝛ.s̃. de ſuc.ſe.§. ſi alia uõ.ꝛ.j.de graduz ſuc.in fe.c.i.

An maritus ſuccedat uxori in beneficio.

x In Jn maritus ſuccedat uxori in beneficio.

y Jn Jn ſeia filios.q̃uis in alijs bõis iuꝛ lõbar.ſuccedat ut in lõbar.de ſuc.l.fi.ſiľe.j.de iueſti.quã ticius accep̃ a ſẽpro.c.i.

z Eqtas.hic rgõi iuꝛ pferť eqtas.ut ꝛ alibi ꝛ i ſũ.ut i li.pv.ij. q̃nť.i. car.C.ſi res ali.cũ reſ. alś ꝛ.C. ỏ indi.placuit.ꝛ.ff.ad uell⁹.ſe.ꝛ. ſi creditor.§.i.ſemp.n.eqtas p̃ferť rigor.

a Seruer. ſic ꝓtiet i ſeqnti.c.pꝛ.lz illỏ bodie cõrigať ut ibi nõ

b Jn miores. licet. iſtỏ totũ correctũ ut .s̃.ỏ nata feu. i fi.

c Jn capitanei.dimiſſint.iſtud ẽt põitũ ẽ i p̃n.illiꝫ t.q̃.mõis.

d Sz ſcieť.nũqd iſta duo ſunt neccia.i.q̃ mãifeſtet. ꝛ q̃ ad eius dãnũ hoc faciat. Rꝛ.utiq̃ qr pene potiꝫ ſť molliẽdi q̃ exa ſpandi.C.de penis.l.pe.ſi ergo credẽcia dñi manifeſtaũit aľ nõ dãnificeť dñz tñ puabr̃ a fe.ſiľr dic de liberto:qm̃ ꝓſpiratõz feť dãnificeť dñz tñ puabr̃ a fe.ſiľr dic de liberto:qm̃ ꝓſpiratõz feť cũ inimicis dñi ſui.nã ſi ꝓtra dñz ꝓſpiraũit ñ reuocabr̃ in fuitu tem.ut.ff.ỏ of.p̃.ur.l.i.§.cũ patron⁹:lz uiđať ar.ꝓtra i ỏctis cã .ij.c.accuſatoribus.

e Adulterauerint. intelligo quando ſcienter uaſ.agnoũit ipaz quid.n.ſi in lectum ſuñ ſua uxor̃ abñte uaſ.dñaz ſuã iuenerit. ꝛ ſic putãs uxorẽ ſuã eſſe eã cognoũit.nũqd.ppť boc a fe.ꝑua bit.certe ñ.uere.n.ipe adultẽuz ñ ꝓmittut.ut in decretis.xxxij

d.c.in lectũ.idẽ intelligo ſi dũtaxat ꝓcuber̃ ſe exercuerit. ut.s̃.qui. mo.fe.a.§.itez ſi fidelis.idem dicit de eo q̃ ſacratiſſiãs uirgies ſolici taũit.C.de epis.ꝛ.c.ſi q̃s ñ dicaz.ꝛ i auť.de ſciſ.e.§.p.

f Apud quem uel quos controuerſia feudi diffiniatur.

g Jn ꝓtẽtõ corã ipatoꝛ.iſtud bodie corrigiť qr bodie inť maioꝛſ ꝛ miores nulla ẽ diſſẽ tio.ut.s̃.de na.fe.i fi. ſic ergo pes curtis co gnoſcẽ poteſt ẽt iť ca pitãeos ꝛ maxime bo die per ꝓſti.fre. iperi. §.p̃tea.ſi itm .ľ dicas q̃ hic loqꝛ q̃ñ ꝓtrouer ſia erat inť capitaneos de feu.qr q̃lz eoꝛ dice bat ſe tenẽ ab impera tore.vñ ñ ẽ miz ſi im perator tãq̃ dñs dz ỏ eo cognoſcere inť eos ſz qđ dr̃ in p̃dcã ꝓſtõe fre.iperiale.§.p̃tea. ſ. q̃ ſi ꝓtrouerſia ẽ ỏ fe. inť duos uaſ.q̃ dñi eſt cognitio.ac.

h Si aliqs totũ.iſtud i telligo q̃ñ licite aliena uit ꝛ ponit̃ hic ľ cõrec tiue q̃m totũ ñ poſſat alienari.alioqn ex ſo la alienatõe nõ iſpecta morte bẽdis ad dñz re uertit̃.ut.s̃. expõitũ ẽ uel ſi uis intelligeꝛ q̃ñ alienauit ꝓtra ꝓhibiti onẽ intelligas q̃ ita ỏ fcõ euenerat ꝛ erat ſo lũmõ dubitatio utꝛ a bõe fidei ẽptoꝛ poſſet ꝛuocari mala fi. tradi tũ. nõ hic idẽ q̃.s̃.q̃. mo.f.a.§. rurſus.ac.

i Sñ hr̃de. i. ſiñ filio maſculo.ut.s̃. de ali. fe.circa fi.ac.

k Reuocari dz. hic no tãdũ eſt vbũ neceſſitať p poſſibilitate poni ꝛ p ꝓſilio.ſicut ꝛ aliť.ut C.ỏ pig.creditor.ꝛ.C ad.l.fa.de pla.ſi frẽm ſic extra. vbũ ꝓſilij ſe piſſime poniť p neceſſi tate.ut.C.ỏ re.uen.ñ ſõ ꝛ.ff.de admi.tu.tu

tores.§.ij.accurſius florentinus legum doctor.

l Cõſuetudies feudales dñi lotha.impr̃is quas añ ianuam beati pe ri in ciuitate romana condidit obſeruandas.

m Jn Jn ꝙs ex militũ loth.hãc ꝓſtõz nõ memini me legiſſe niſi fue rit illa q̃ ſic incip̃ imperialis beni.ꝛc̃.py.ego aũt puto q̃ iſta q̃ ſeq tur ſit illa q̃ ſic incip̃.ſi ꝙs miles mortuus fuit.ꝛ dz hr̃e ſnbſcriptõz talẽ impr̃ lotha.eugenio pape ꝛ uniuerſo populo romão ꝛ i qb⁹ dã ꝓſuetudinibz ita hꝫ. s̃ſcriptũ.ꝛ intelligo q̃ teneat hec ꝓſtõ uſz ad illud.c.ſi ꝙs miles hñfici.nã in p̃dictis.c.õibz q̃ ſť uſz ad dictũ.c.ſi ꝙs.loquũť de hñficijs militũ ꝛ ỏ ſucceſſiõe ꝛ ỏ culpis. ſi ꝙs ea capi tula recte inſpexerit.ꝛ boc ẽ de qua dr̃ hic obſueť de hñfõ ꝛ ſucceſ ſiõe de culpis ꝛ c̃.ꝛ ad hoc faciũt plura.c.q̃ ſic incipiũt.ꝛ.c. ſcim⁹ ꝛc̃.qđ vbũ nõt eſſe impr̃is uerbũ.illa.n.ꝓſtõ iperialis hñi.nõ loqť niſi de una culpa.l.de alienatõe fe.per qđ uꝛ q̃ hic ñ loqť de illa ꝓ ſtitutõe niſi forte diceres q̃ illa ꝓſtõ in ti.ꝛ iſte q̃.s̃.ſť hic:uel debe at eſſe tm̃ una ꝓſtõ.ac.

u Jmpr̃ lotha.q̃ dã ñ hñt hãc ſupraſcriptõz nec aliquaz. puto tm̃ q̃ ſatis poſſit admitti taľ ſupraſcriptio qr credo hãc fore illã ꝓſtõz ỏ qua fecit mẽtionẽ.s̃.pꝛ.ꝛ credo q̃ duret hec cõſtõ uſz ad.c. ſi ꝙs ſiñ filio maſculo lz diſtincta per plura.c.ac.

o Jn ꝙs miles reliq̃t.in ſucceſſiõe militis nõbis q̃ lz iſeriores non reliquãt.tm̃ frẽs ex trãſuerſo admittũt.ꝛ dñs ꝑpõiť.lz i f.alioꝛ frẽs non ſuccedãt.niſi fuit ſpalr̃ dictũ.ut.j.c.pꝛ.ꝛ.s̃.de feu.mar.

c.ſi dño.l'q vl'ē idē i filioꝝ ſuccōne qō i fe.ātiquo loqr. ꝛ b'qō dr i be.pīs ipe ſuccedit ꝛ ē.qd g'erit.ſi duo fres int'ſe duidāt.ꝛ vni. ſoli.f.eueiat qō erat ātiquū nūqd ſñ hāde mōtuo fre ad quē oueit deferr frī l' dño.R.āt r futauit āt ñ ſi rfutauit:l' ad h'ut dñs eū ō nouo iueſt .et recte ad ipz dñz reuertr:alioqn frī.ut.j.ō na.ſuc.f. c.i. ꝛ j.de co.q fi.fec agna.ō feu.pīno.c.ks agnati.ꝛ.j.ſi de fe.cō tro.fu.c.ticiꝝ cū ſem.

¶ Jq ſ acqſierit ēptū. ſic ergo feu. emīr ꝛ acqrir pcio ut hic.ꝛ.s ō na.fe.ꝓtra. ē euidēr infra. ꝛ de fe. dato in uicē.l.ꝓmiſ.ubi dr q ñ ſvb ptextu peccuie:ſed amor dñi fe.acqrir.R ſtud itelligo qñ a uaſ. emīr dño ſcīēte.illō uō locū hz qñ a dño emīr qō fieri,phibeī:ſed op pōīr.j.t.quēad.fe.ad f.pti.c.ſi qs ſñ filio ex eo vo niſi a dño rede merit. p qō inuīr q a dño emi vz.So.illō i telligēdū ē qñ redemit ſiñ pcio al' bñ fuiendo dño ꝛ optime ſe hndo erga dñz.ꝛ pōīr ibi re dimit exp pam ſignifi catōz.fcā ſilia ſtudioſ inqrat. hic āt nōbis i ſtud gñale.licitū ē ſñ p cio qō cū pcio ñ liceret ut ar.ff.de iſa.furti ꝛ ar.C.ō pdūs curia.l. ſi.C.man.l.f.ꝛ ōfun. pri.l.i.ar.ꝓtra.ē.al'.ſ qr ñ ē licitū gratis qō pcio ñ liceret.ff.de ri. nup.palā ar.ꝓtra. ad hoc de reg. iur.c ē do nādi.lz al' dicar qō lici tū ē pcio qō al' ñ licerr ꝛ ff.q.mo.pi.ul' ypo. ſo.ſicut .§.fz ſi ꝛ.C.ō ꝓtractibz iu.ꝛ.C.ſi maior fac.l.fi.ꝛ iſta ge neralia ſr in li.py. qō āt hic dr ſi iſil' ſteterit.itelligo maxie qr idē itelligo.ꝛ ſi ñ iſil' ꝛ tam ō cōi peccuia ꝛ dño ſcīēte fuīt emptū:ꝛ ita multū int'eſt cuiꝝ peccūia .t.ema.vñ hic potis repete qō nōuimus. s.qui feudum dare poſſunt .c.cum vo coradus.

¶ Dño ſcīēte.hic āt dictū ē ne al' iuitꝝ dñs aliū q̄ quē uelit acqrat ua.ut.j.de irībz ō no.be.iueſti.c.ſi duo frēs i cōi caſa.hic colligr qō ex ēta ſcia ſñ ꝓtradictōe pfuīt dñs ꝓſētire.ſic ꝛ al'ſ.ꝛ.ff.ō euic. q̄dā.ꝛ.C.de nup.ſi int'.ꝛ.ff.de reg.iur.q tacz. ꝛ i ſū.ut i li.diſpu. py.fa car.i cā.R.ex ſcia ſiñ cōditione eiusq ꝓtrario. lz cōtraria ſit ſeqns Rcella p id qō legr.ff.q.mo.pi.l' ypo.ſo.ſic.§.ñ ur ff.ō pcur.filiꝝ.§.mutꝝ.cū ꝓcor.ibi ſeqn.qō āt dr in fi. l i boſtē reg.dr p.l.q̄ eſt in lombar. de ſuc.ſi fratres poſt mortem.

¶ Anctiꝝ ut nemo miles. qō dixímꝰ de milite idē i alīs bodie. ut.s.de na.f.i fi. ſile legr.C.q.accu.ñ poſ.l.ij.ꝛ.ff.qō me.cā. nō ē vil'le ꝛ merito.idē in illis alīs uaſ.eadem eſt hic inde rō ꝛ eq tas idē iuſ ꝓſtitucdū ē.ff.ad.l.acql.illud.ꝛ.ff.de le.ꝛ ſe.ꝓ.ñ poſſūt ꝛ.C.de liber.pte.ul' exhe.l.i.

¶ Jq miles.iuſſu.hic iuſſus,p ꝓſenſu pōīr.i.ſiñ ꝓſenſu ꝛ uolun tate dñi.ꝛ nōndū eſt in alīs idē qr in milite.ut in ꝓſti.fre.ipi. ꝛ idē de pte qō hic dr de toto.ſ.ut partem tantum alienatam amit tat.ut.j.de ua.qui contra conſti.lotha.be.alie.c.i.

¶ Cōcubūit.iſtud expōitū ē.s.q.mo.feu.amit.in prin.§.ij.

¶ Et cū eo.nō.vbū iſtō ē.ꝛ ſol.qōz quaz feciꝝ.s.q. mo.fe.a. i pn.

¶ Anctimꝝ ut nemo miles.i qbzdā ꝓſuetudibz nō ē ſcimus.ſz ita ptinuar cū ſupioribz.c.ꝛ cū eo nō labōauit ſi potit:ſz ultra ānū ꝛ mſez uadāt ut iueſtiaz rē.ꝛ ita fz b'ñ dz hic eē iceptō.c.nz Rca

¶ Ultra ānū.hic dictū tps pꝝ ſciaz currit: dū tñ craſſa ꝛ ſuppina i gnorātia nō ſit excuſata. puta ſi ignorauit q omēs de ciuitate ſci ant.ff.de iur.ꝛ facti igno.l.i.ꝛ.l.nec.ꝛ.l.regula.ꝛ.ff.de calump. ānus.ꝛ nō.de tali tpr exꝑſſiꝝ in.C.de re.mili.l.i.

De be.frīs ꝛ qua.fr i be.frīs ſuc.

¶ Jq acqſierit bñfm ꝛ ſñ filio maſcl'o mōtuꝝ fuīt ꝛ frez frī querit.fr ñ ſuccedit frī:ſz dñs hē at:niſi p iueſti.a dño ordiatū fue rit:ut fr ſuccedat frī.ſi mōtu' fuīt ſñ hr de maſcl'o:l' niſi bñfm ō cōi hz bōis fuīt ēptū : l' utriuſz noie dño ſciente:ſi iſil' ſteterāt:uel in hoſtem regis acquiſierint.

De fe.ſñ culpa ñ amittendo.

¶ Anctimꝝ ut nemo miles r ſñ cognita culpa bñfi.ſuū amit tat ſi ex culpis his.l' cāis ꝓuict ñ fuīt quas milites uſi ſē noiar: qñ fidelitatē faciūt dñis ſuis:l' p lau damtū pīū ſuoꝝ:l' ſi dñis ſuis ō ſeruir uoluerit:tē cōdītō data ,p pōīr ad rpetēdū fe. ex quo ñ ſer uit,dño,nā ſi ſteterit.xx.ā.ꝛ ultā q ñ ſeruiuit dño: niſi neceſſe fue rit domino feu.non amittat.

¶ Jq s miles bñfm ſuū uēdide rit totū ſñ uolūtate:l' iuſſu dñi,ꝑpū bñfm ut amittat ōcerni mꝰ dñs uō hēat:l' ſi ꝓcubūit cuz uxore dñi ſui dño uiuente:l' ſi in pugna dñz dimiſerit ꝛ cuz eo ñ laborauerit ſi,potuerit.

Quo tpr miles iueſti. petē dēat:

¶ Et mēſez.ſic ergo uī q per annū ꝛ mēſez poſſit miles diffez petiti onē iueſtiturꝝ qō in alīs nō obſuar imo ꝛ ānō ꝛ die elapſo excludū tur alij:dū tñ ſint puberes.ut i ꝓſtōe fre.ipi.§.ꝓtea.ꝛ hoc erit caſu ale in milite.ſic ꝛ alia cāualia nōnr ꝓtra militē q̄ hic enumeraī eſſz ſupfluū ul' forte corrigz iſtō p ꝓſtōz ꝛ idē erit in milite qō in alīs.

¶ Anctimꝰ ut nēo miles r ultra ānū v ꝛ mſē uadat ut iueſti. bñficii ſui a filio: l' ſucceſſore dñi ſui ñ petat:l' pꝝ mōtē dñi ſui:ul' pris l' altiꝝ cui ſuccedē dz:niſi in ſta cā ituenēit qr ñ petiēit:ueluti mōtis:l' capitles inimici.l' ifātia l' iuſta abña: ꝛ ſi ut ſupdcm ē ñ petierit dānet.

¶ Si qs fecerit in ueſti. ul' cabiū ō bñfō ſui militis ſñ,illiuſ ꝓſēſucu.ē bñfm,p ñ fco hēat.

¶ Actimꝰ ut nēo miles adi mat ō poſſeſſiōe ſui bñficii:niſi ꝓ iūcta cl'pa que ſit laudāda p iudi ciū pīū ſuoꝝ ſic ſupdixiꝝ. ſi aūt dixerit miles q ſui pes iniqz iudi caſſēt miles i poſſeſſiōe maneat p vi. ebōdaſ ꝛ ad nr̄az ueiat p ſētiā cū ill' q laudamtū atz iudi ciū fecerit ꝛ añ nos diffiniemꝝ.

De ꝓtētōe int dñm ꝛ uaſallum.

¶ Jq miles i poſſeſſōe ſui bñfi cii fuīt ꝛ dñs iueſti. negauīt miles affirmz p iuſiur.ſi potūit q ſuū ſit be.p iueſti.dñi ſui.ꝛ ſi dñs poſſedēit ꝛ miles ſic dixerit q in ueſtit fuīt a dño ꝛ dñs negauīt ꝛ adhibeaī pes illiꝝ ꝛ p ipos iueiaī vitas.ꝛ ſi pes ñ fuīnt vitaſ iueiaī p dñz qr ñ ē bōz ut vitaſ ō negeī.

¶ Et cū eo.nō.vbū iſtō ē.ꝛ ſol.qōz quaz feciꝝ.s.q. mo.fe.a. i pn.

¶ Anctimꝝ ut nemo miles.i qbzdā ꝓſuetudibz nō ē ſcimus.ſz ita ptinuar cū ſupioribz.c.ꝛ cū eo nō labōauit ſi potit:ſz ultra ānū ꝛ mſez uadāt ut iueſtiaz rē.ꝛ ita fz b'ñ dz hic eē iceptō.c.nz Rca

¶ Ultra ānū.hic dictū tps pꝝ ſciaz currit: dū tñ craſſa ꝛ ſuppina i gnorātia nō ſit excuſata. puta ſi ignorauit q omēs de ciuitate ſci ant.ff.de iur.ꝛ facti igno.l.i.ꝛ.l.nec.ꝛ.l.regula.ꝛ.ff.de calump. ānus.ꝛ nō.de tali tpr exꝑſſiꝝ in.C.de re.mili.l.i.

¶ Et mēſez.ſic ergo uī q per annū ꝛ mēſez poſſit miles diffez petiti onē iueſtiturꝝ qō in alīs nō obſuar imo ꝛ ānō ꝛ die elapſo excludū tur alij:dū tñ ſint puberes.ut i ꝓſtōe fre.ipi.§.ꝓtea.ꝛ hoc erit caſu ale in milite.ſic ꝛ alia cāualia nōnr ꝓtra militē q̄ hic enumeraī eſſz ſupfluū ul' forte corrigz iſtō p ꝓſtōz ꝛ idē erit in milite qō in alīs.

¶ Anctimꝰ ut nēo miles r ultra ānū v ꝛ mſē uadat ut iueſti. bñficii ſui a filio: l' ſucceſſore dñi ſui ñ petat:l' pꝝ mōtē dñi ſui:ul' pris l' altiꝝ cui ſuccedē dz:niſi in ſta cā ituenēit qr ñ petiēit:ueluti mōtis:l' capitles inimici.l' ifātia l' iuſta abña: ꝛ ſi ut ſupdcm ē ñ petierit dānet.

¶ Si qs fecerit in ueſti. ul' cabiū ō bñfō ſui militis ſñ,illiuſ ꝓſēſucu.ē bñfm,p ñ fco hēat.

¶ Actimꝰ ut nēo miles adi mat ō poſſeſſiōe ſui bñficii:niſi ꝓ iūcta cl'pa que ſit laudāda p iudi ciū pīū ſuoꝝ ſic ſupdixiꝝ. ſi aūt dixerit miles q ſui pes iniqz iudi caſſēt miles i poſſeſſiōe maneat p vi. ebōdaſ ꝛ ad nr̄az ueiat p ſētiā cū ill' q laudamtū atz iudi ciū fecerit ꝛ añ nos diffiniemꝝ.

De ꝓtētōe int dñm ꝛ uaſallum.

¶ Jq miles i poſſeſſōe ſui bñfi cii fuīt ꝛ dñs iueſti. negauīt miles affirmz p iuſiur.ſi potūit q ſuū ſit be.p iueſti.dñi ſui.ꝛ ſi dñs poſſedēit ꝛ miles ſic dixerit q in ueſtit fuīt a dño ꝛ dñs negauīt ꝛ adhibeaī pes illiꝝ ꝛ p ipos iueiaī vitas.ꝛ ſi pes ñ fuīnt vitaſ iueiaī p dñz qr ñ ē bōz ut vitaſ ō negeī.

¶ Et mēſez.ſic ergo uī q per annū ꝛ mēſez poſſit miles diffez petiti onē iueſtiturꝝ qō in alīs nō obſuar imo ꝛ ānō ꝛ die elapſo excludū tur alij:dū tñ ſint puberes.ut i ꝓſtōe fre.ipi.§.ꝓtea.ꝛ hoc erit caſu ale in milite.ſic ꝛ alia cāualia nōnr ꝓtra militē q̄ hic enumeraī eſſz ſupfluū ul' forte corrigz iſtō p ꝓſtōz ꝛ idē erit in milite qō in alīs.

uclut ergo ꝓtumax a fe. puaī pꝝ ſpaciū tāti tpris ꝛ alibi punir ꝓtu max.C.quoꝝ ap. nō re.l.i. ꝛ de iud.l. pro perādum.§.cū āt. ſed pone q pꝝ ānū ꝛ mſē fz uluz ꝓſuetū dñs ua. recep.nūqd hāc tal' vr qi igratitudinē āmittē ꝛ certe uī q ſic.ff. de l.ꝓmiſ.pꝝ dic.ꝛ de eo qō cto.lo.l.fi.ac.

¶ Vel mortis. nūqd ſi moriaī añq̄ petat cuz ſupeſſent tm duo l'.ij dies de āno ꝛ mēſe.ul' dic dabr hēdi ſuo tps dūtaxr q̄tū defūcto ſup erat:an dabr int'iz mē ſis ꝛ ānus.R.ne tu le ctor piger eſiciaris que ras diligēr q nōnr i.C. ō tpr i it.fſt.l.f.ꝛ oīa potis iuenir. lz uideaī q tm quod ſuperat de fūcto dari dēat. C.de iudi.ppandū.§. ſin āt ꝛ.ff.de iudi. ſi iudex.

¶ Jnfantiā.ſi hēs i ifa infācia.ꝛ tūc ceſſabūt ānī fructꝰ.ut pz i ꝓſti. fre.j.ſi de fe. ꝓtro. f. c.ſi minor.ſi hēs ifaiā tūc qr de cuiꝝ infamia ſit intelligēdū.nūqd ō ifamia uaſ. an de ifa mia dñi.ſi dicar de in famia ua. tūc ur abſū dū q pp iſtā ifamiam dēat iſtud hre puiſz cū potius dēat ei nocer delictū ſuū q̄ ꝑdeſſe.nimiꝝ dolus ,pprius ñ dz aliquē releuare nec dr,ppria temeritas alicui lucratiua ꝓcedi.ff. p ſocio.vm.§.tps.ꝛ de dolo.l.i.ꝛ.l.ne.ꝛ ē.C.de epiſ ꝛ cle.oēs in f. ne igr ex delicto ſuo fructū ꝓſequar.de dñi āt ifamia ſic puta: qr dñs excōicatus eſt.ꝛ iō cū dño uaſ. nō hz loqlā in quo cāu ēt a ſa cramto fidelitatis ē abſolutus.ut i decretis cā.xv.q.vi.alius ꝛ.c. ſi.ꝛ.j.ti.hic finir lex.deiñ ꝓſue.regni ꝛ ē.c.i.ul' ita intelligas infa mia.i.mala fama bita de dñi morte.pone dñz ultra mare mortuū nec ſit fama de eius morte pꝝ annū ꝛ mēſez.certe iſtō uaſ.nō ualz iputari.uñ appet q vbi tps ei a tpr ſcie cedat.ꝛ fz hoc erit ei utile ꝛ nō ꝓtiuū hoc tps:ſz nūqd hodie p.l.fre.corrigr.R.o.ibi detiābē.

¶ Abña.puta cū cā.rei.p.ſit abñs.nūqd ergo abñti cā rei.p.ñ cūrit tps maxie ſi potuit p,pcur.adire dñz.ꝛ nō fecit.ꝛ utiq̄ currit ei nec puto ei ſuccurrēdū hoc cāu.ff.de mi.pap.exuli. ſz ibi ñ potuit p,p cur.ſec'eſt ut ibi nō.forte ubi iuſta.de cā abñs ē:nec p,pcur. adire teneī qr nō intelligr abñs q̄ legittiuz,pcur.reliq̄t.ut in multis ſtudi oſus indagator poterit inuenire.

¶ Dānec.diſtiguir tñ ſi fuerit cōtumax l' nō.ut ſi cōtumax fuīt in ſ uire merito amittit ſe.ſz ſi dñs receperit eius fuitiū ur renūciar illi ſuo.ꝛ h'pp multas.l.ut ar.ff.ō recep.celſꝰ ꝛ.C.ō uſur.q̄uiſ et.C.ō pac.ir ēp.et uē.l.cōiſſo.et.C.ō iur.do.ipe.l.ij.et.ff.ō ua.ex.l.p.

¶ Si qs fecerit cābiuz.lz nō pñt alienare nūqd locare. Jtē nūqd in fe.dare. Jtē nūqd pignori obligare.hec in cōſtōe fre.nōbūt ānuite dño.et hoc intelligas vm niſi totā curiā alienauīt.ut.ff.de fū.do. l.i.et in lombar.de be.l.fi.et.j.de.l.cor.§.ex eadē.l.

¶ Pro facto.hoc itelligo dū ſuperr uaſ.vmtm eo decedēte cogr dñs attēdere ,pmiſſuz.et tūc demū incip iueſtitura effm hre quod itell'o tm de eo milite q ſucceſſit ſe.nó hz alioqn,p nō facta hētur inueſti tura.ut.j.ſi de fe. cōtro.f.c.moribz et de fe.da. in vi.l. cōmiſ.ſi qs inueſtierit.ſz ibi aliud nōbr.ut in lombar.de be.l.fi.

¶ Jn poſſeſſiōe m neat.et merito qr dñt in ſuo ſtatu oīa perman

dñt pz applonē. L. de ap. l. iiij. qz itelligo nisi fuit res mobilis z p sona possidēs suspecta sit nec satis dz. uel cē si res a possidente pos tularet ar. L. quo. ap. nō reci. l. ab executore z. ff. de ap. ipī. §. fi. z qui satisdare co. si fideiussor. §. f. qz autē dr in fi. c. sz añ. nos diffi niemus. sic intelligr. s. si ābo sint ua. principis curie. alioqn ille ad

quē appellauit cāz ap pellatōis fine debito t minabit. z al' in textu est uetus qr'uoluit.

b Per vi. sz nūqd cōti nuū ul' utile est hoc tps intelligo q tale sit istō quale est illud qz idul get appellāti. z nō q detrahit huic. i. p zsu. qr gñal'r appellāti in dulget ānus ut in auc. de his q ingre. ad ap. ul' etiā dic q hic nō ne gat illud: sz dr in sex ebdomadis dz se rep sentare. imo hoc spaci uz hz añq it' arripiat z hoc est intelligendū de maioribz ualuasori bz ut in lōbar. de bñ. l. fi. ac.

i Si qs miles bñficij qz in isto. c. ptinet s. possessorē debere iu rare nō est indistincte sic intelligēdū: sz sicut distinguit. ī. de cōsue. rec. fe. c. sacramēta nō semp z nōbr. ī. si de i uesti. int' do. z ual. lis ori. c. i. qz autē in fe. dr non est relinquēdū s. ut ē bonū q vitas de neget silr in. L. ō ap. eos qui. §. i. ac.

k Si qs sñ filio bñsm pris. itelligo. s. nisi pa ctū intuenēit. ut z filie succedāt. ut. s. de suc. se. §. filia uero.

l Sciēdū āt succedēte. in hoc. c. uī obseruādū. s. q hīs excludat qm dns possessiōz in ual. trāstulit. igz iuestiturā fecisse vr que p pe pos sessio appellat ar. ī. e. qd sit iuesti. c. i. nā z minz sibi z suis brdibz ppexisse uī. ut. ī. de duobz frībz a capitaneo inuesti. c. duo frēs. z boc vm est si brdis mētio bita nō est. ut. ff. de pba. si pactū. z apte ztradicit. ī. de zsue. re. fe. c. sciēdū. py. tī de boc dic ut i sū. nōui.

m Si dns clicus. istud satis expoitum ē. s. ti. q. suc. teneāt. z i alio ti. hic pōt esse ti. q successores teneāt. z. ī. dicetur.

n Si int' dñz de iuestitā. sz de qua intellgr q hic dr. ḡro utz ō no ua an de ueti. Rx. de ueti. qm de noua nō audiūt testes nisi sint de pibz. imo dz p breue testatū, pbari. in quo ēt cāu fm quosdā non bz iuestitura qr de solēnitate deest in zsu. fre. ut. ī. q testes sē necēy ad, pban. no. inue. c. i. ul' etiā pōt intelligi illud añ pītes sunt pares tpr inuestitē. nā sic tūc habebit. z tūc etiā exnei possent recipi fm q hic uī dici in vbo illo. qd si tpre restitutōis abfuert zc. qz fm ē qm si absē expectādi sē. ut. ī. de zsue. rec. t. c. sciēdū. qz āt hic dr intelli go qm dns pares nō bz ut coll'r in pdcō. c. sciēdū. uñ qz hic dr. qd si tpr inuestiture pares dns nō habuit. et exnei zc. z qz ibi seqr vi tatē celare uolūit ē nōbile vbū. nimiz q ueritatē dre nō ult: nocer desiderat. ut in decretis cā. xi. q. ult. c. qsqs. ac.

o Qualz ex cā a comite. sz istud nōndū q gradatim facienda est po sulatio. s. de minore iudice ad maiorem iudicem.

p Ad ipatorē. nā pmo inuocat cūia. pzea comes demū ppls postea impator z, pcedit a ppl'o in auc. de ap. coll'. iiij. §. ult. lz uideat zstra ff. de legi. z zsti. qz pncipi. nā innuit q maior sit ppl's ipre cū ab eo possit degradari. lz in zstrariū barbariz philyppz dicat. s. pls posse imperatorem. ff. de offi. p. barbarius philyppus.

q Qz bfuer. z merito. qr qz pricipi placuit legis bz uigorez. ut isti. de iur na. lz qz pn. z. ff. de zsti. prin. l. i. z inuenit errorez principis ius facere. ut. ff. de al'. z ciba. l. l. iij. in fi. sz z quod comes utpote loco

pīdis statuit ex necessitate huāmōi est ut. L. ubi pu. e. de. l. i.

r Usz ad ānū. est z aliud mirabile q ānus uas. indulget ad p'entā dū se cū tm vi. ebdomade zcedant superioribz appellationibz. ut. s. quo tpr miles iuesti. pe. ō. c. iij. §. si āt dixerit. z in lōbar. de be. fe. l. ult. lz istud cū zting at is inqrat quē labes mūdi exagitet cū ma xime spaciū. ix. mēsiū septēnalibz hōib' ad rep sentādū iudici legū latoribz ur sufficiens. ut in aut. ut oēs obe. iu. §. si igr col. qnta.

s Infra annū. hic p to tuz annū qete dz possi dere uasallus. lz dēat se represent are z ceta Notandū q hic possēs sori, pbatio incūbit. sz intelligo q aliud pro dño faciebat. ut. ī. dr q si testes non interfu issent drez q sacro dñi causa finit z intelligo q hoc sacm ad caute laz dño detur cū is in pbatione deficiat qui pbare tenet. sic notat in. L. de rebz cre. z iur iur. in bone. z hoc zso nat ei qō legr. ī. de z sue. re. fe. c. sacrm.

t Sacro. si habes non tunc sitē debes hre mi litē dñi sacro alioqn ñ

u In clericoz. hic coll'r q ex personaz quali tate z dra licitū depre hendit qō alias non li ceret. ut nō. s. de na. fe. circa prin. qō āt dr hic de clericis. s. q fe. da. pos. cognati tamē excipiūt qui. da. phi. ut. L. ō sacro. san. ec. iubemz. aūt. qbzcūqz. lz hodie potius agnat q exneis h'i bñficia a clericis zcedāt nec sibi

tpr iuestitutōis abfuerit ēt extra nei st recipiēdi: q ēt si vitatē cela re uoluerit forte amor: l' pcio: ul' alia quaqz cā a cōite: l' a ppl'o iurar zpellāt q ex ea cā fl'itatez ñ dicāt: nec va se sciētibz tacebūt

b his. n. ñ cogētibz eos ua. cū ipo dño ad iprez ire festiz eiqz cāz i timet z q ipr it' eos iudicaūit ob seruet. si āt se uētuz l' nūciū mi sūz uas. pmittat ex quo pmisit usz ad ānū qete possideat. Si uō ad regē ñ uenerit: l' ñ miserit ifra ānū dñi scro cā finiat Et si testes sacro dco pstito se ñ iter fuisse dixerit dñi sacro qō tiet.

c hec oia ēt i clicoz psōis locū hīt ptq q ō psōis testiū dem est z i clicoz fe. pit accipiūt pes z ex tranei. hoc iō qr cū cl'ci quosdaz de fe. iuestiuert sepe abscōse z sñ pītia suoz cōfruz hoc facer stu dēt Si qs se l' prez suū ab ali quo dño l' pre eius defuncto iue stitū esse ztēderit nisi p duos pes de domo ipius dñi, pbaūit qō itē dit: l' alios idone. duos testes tē i electōe dñi ē utz uelit iurar cū xii. sacr alibz illū q fe. querit p se l' prez eius si de hoc queratur de ipo fe. iuestituz ñ fuisse. qō si iūa re nolūit actor iuret cū xii. sacr a libus se: l' prez suū iuestitū fuisse

d Per duos pares. hic nō duos testes sufficere ad inuestituram pro bandam z merito qr ubi nūs testium non exigr. duo sufficiūt. plal enim elocutio duoz nūo ztenta est. ut. ff. ō testi. ubi. uñ dns i euuā gelio in ore duoz uel triuz testium stat oñe uerbū. z ex de testamē tis z ultimis uoluntatibus. relatum. ac.

e Duos testes idoneos. z per pares. s. cum pares absunt. ut. s. e. c. i z de hoc dic ut ibi nōuim. qō aūt de domo. i. de curia intelligo. ne sorte domesticis testibus fides i, pbet. ut. L. de testibus parentes. z. l aduersus. z. l. ēt quandoqz z cā domestici admittuntur. ut. L. de repu. consensu. §. f. z boc qō dicit nisi per duos pares zc.

f Jurare. ecce qō, ppe nōui inopia, pbōnū emergente z c.

g Qō si boc iurare. qd ergo si nec iurat nec se iurare uelle recusat. Rxo. intelligo debeat statuere tps. ī. qō iuret si uult dns quo transacto in ualallum transferatur electio licet añq iuret etiam die trā sacto possit adhuc iurare dns ut ar. ff. de l'. i. cū res z. L. cōia de l'. si duobus z. §. sz si quis. z. ff. adopti. mancipiorum.

h Absoluendus. nimiz actor non probante uel quasi pbāte reo z si nihil prestiterit obtinere debet. L. de eden. qui accusare quasi pro bante. ideo dixi quia iusiuraudum loco probationis cedit. immo quasi probatio dr. L. de rebus cre. actori. z. ff. de iuriur. non erit. §. dato. z. l. sz z. §. f. z. l. tutor.

d Prestanda tam a filijs merito qm persona patris z filij una esse intelligitur. L. de impu. z al'. sb. l. ult. z insti. de inutili stipu. §. ei q tuo et unum est sacramentum testatoris et heredis. ut ī aut. ō iur. iur. q maiori in prin. licet aliter dicatur q m'tū discrepet iusiur.

hr̃ditariũ a pricipali sacro. L. de rebus cre. z iuriur̃ .l. gñal'r i pn.
e Debet solus intelligo fz distinctõz q̃ fit. j. ò ꝓsue. rec. se. c. sacrm.
f Sciente. hic presumitur q̃ pacientia sine contradictione habetur expresse pro consensu. simile quod dicitur de coheredib' qui pñtes passi sunt unum coheredem totam hereditatem uendere z preciuz acceperunt. nam z ipsi uidentur suas partes uẽdidisse. ut. ff. ò euic. quidam. idem quoq; dicitur ò liberto qui passus est dominum rem uendere: cum pro ipsa parte precium soluissz ff. manda. si uero. §. paꝑ. nam z pater' uiò tur approbasse mm̃ si lij̃ sui cum ipsum ꝓtrahentem nõ prohibuit. sciens. ut. L. de nup. si ut. idem dicas de contractu filij̃ ut. ff. ad mace. si filius. fz z magister nauis uidet illuz naui proposuisse que i ministerio fũgi uoluit nec contradixit. ut. ff. de exerci. l. i. §. magr̃. Item quoq; de eo dicit̃ qui misit stillicidiũ suum in alienis edibus sciente eo z non cõtradicẽte cũ erat ad hoc ut. ff. si seruitus uen. si a te. sed z si passus fuero te in meo sepulcro edificare z me sciente mortuum tuum intuleris alium postea te inferente prohibere non potuero. ff. de mõtuo. infe. si prope ius. §. fi. nam z si ego domius horreorum ꝓpositum habueõ aur̃ z ar. margaritas meo periculo non recipe. z me sciẽte has res in horreis iduxeris uidcor. apposito recessisse. ut. ff. locí. cuz in pres. §. locator. fz z licet mstrumento non contineatur possessionem fuisse traditam si domino. tamen sciente tu emptor possedisti dui. eius causa tradidis se intelligitur. L. de acqui. pos. l. ij̃. nam si dominus sciat seruũ suũ militare uel aliquam dignitatem habere z ipsum non reuocat' ur̃ consentire z ingenuus efficitur. L. qui mili. non possimt. l. p. z ult. Item si non contradixerit seruum ordinari clericum cum sciebat. ut i aũt. de scis. epis. §. si seruus. ergo hic scientia siue pacientia siñ contradictione pro consensu accipitur. sed intelligo sicut exposituz ẽ. s. qui. mo. se. ami. §. p̃ꝛea. De se. dato inicẽ leg. ꝓmis. re. pbãdo.

g Si quis obligauerit pacto. hoc. §. dicit̃ expressum q̃ non potest se. alienare ꝑm pactum. l. ꝓmis. occasione pignoris. z est ratio quia in pignoribus oĩbus reprobata est lex ꝓmis. L. de pac. pig. z l. ꝓ. l. i. z. ij̃. quid erit de tali pacto. puta uendo tibi domum pro. c. aureis. z nisi solueris integrum preciuz retinebo in feuduz. z soluit medietatem plus minus ue. quid iuris erit. nũquid licitum ẽ pactũ R̃. uz̃ q̃ hoc pactũ sit licitum quia in traditionibus rerum suarum quodcũq; pactum apponatur ualere debet. ff. de pact. in traditionibus. nam z si non expediat domio talem uas. habere tamen potest pactum ualere. ff. de ꝓhib. in fundo. z maxime cum istud pactũ nllã ꝓtinet turpitudinem. idcirco uidetur ualere. sed contra est qõ sequitur statim. s. feudum non sub pretextu peccunie. sed amore domini acquiritur. ut nõ. s. potest ergo distingui. utrum uoluerit dominus totam domum pro se. teneri: an pro ea tm̃ parte pro qua preciũ ñ est solutum. ut in ꝑmo casu nõ ualeat ꝓho teneat pro parte illa: licet sub pretextu peccunie hodie multa feuda acquirunt. sed quid erit si debitor cum suo fideiussore pactum fecerit q̃ nisi soluerit creditori. z nisi eum liberauerit usq; ad certum tempus. z si fideiussor soluerit pro eo postea q̃ habeat ipsuz pro feudo: nunquid ualet pactũ z ur̃ q̃ sic. ff. de ꝓtrahen. emp. l. fi. lz p̃dcã. rõ uideat refragare.

De se. dato iuicez legis ꝓmissorie reprobando.

Si q̃s obligaũit aliquam rez pignõi eo pacto ut si statuto tp̃r peccũia soluta non fuisset res essz creditoris z eaz̃ p se. habeat pt̃ ò bitor q̃ñ ꝓq; peccuniaz soluẽdo pacto ñ obstãte pignꝰ recuperar̃. Feudũ eiz nõ sub p̃ textu peccũie. fz amõe z honore dñi acq̃rẽdũ ẽ. Si q̃s iuestierit aliquẽ ò se. sui militis. uiri placẽtini ꝓrsus asserꝰ hanc iuestitam nõ aliꝰ ualere nisi eo cõsentiẽte cuius erat se. mediolanẽses z cremonẽses nihil distare asseũant.

b Q̃ñ ꝓq; isto q̃ñ ꝓq; sic itelligo. i. nisi creditor alienar̃ uelit setueri. puta ꝑscriptõe. xxx. ã. allegando q̃dq̃dẽ facer̃ pt̃ fz quosdã maxie ꝓ ituersã possessiõz. ut nõ. i. L. ò pig. ac. nec creditorꝰ. ul'r ẽt si ius dñij ipetrauit z ꝓ bieniũ solue uoluit denarios ñ cogr̃ solutõz rcu pe creditor. ut. L. ò iur̃. do. ipe. l. ul. i medio. fz si recepat peccũiã pignꝰ restituer̃ cogr̃. ut. L. ò iur̃ do. ipe. l. ij̃.

i Nõ obstãte. b'ꝓm ẽ si ꝙuetio it̃ dñz z ua. ẽ alioq̃n si it̃ exneos fz pactũ. ut i tõb. debitis z guad. si q̃s fidiussõz

k Cõsẽtiẽte. itell'o isto fz pe. cũ ò futa succes siõe tractar̃ qr ꝓtra bonos mões tle pcñ i pbr̃ ñ ẽ idẽ alio. L. ò pac. l. fi. z. L. ò iutil. sti. ex eo. ꝓñ ñ obst. mlieri q̃ nllz r̃gressũ ad bõa pr̃ na se bituraꝝ pcã fuit. L. ò coll. l. ij̃. al. n. i. si ò futa successiõez ñ tractar̃: fz ignarus. fõ te uas. ò aliẽo se. iuest. accep̃. l'ẽt scies z noiatiz de euic. cautiõz habũt: l'accep̃. cur nõ ualeat ñ uideo. nimiz quẽ uẽder̃ rẽ alienam possenll'a ẽ dubõ. ff. ò ꝓtra. ep. rẽ alienã: l'intelligẽ quo ad piudiciũ uas. sic mediolanen. faciũt ut nõ. ẽt. j. si de se. defũc. contro. fu. c. moribz z. j. de inuest. rei. ali. c. cũ de re. ali. hec ita dẽa sẽt fz placẽtinos. fz fz mediolanẽ ses uideam ꝙ ñc. nã qò ipi dñt dũmõ ò feu. ut uẽte illo nllz detmẽtũ patiar̃ istò ꝙsonat. l. s nõ. zc. ar. ff. ò fui. p. per quẽ. z. ff. ò aqua. plu. ar. icẽdendo. licz

utrũ eo scẽte l'ignorante dũmõ eo uiuẽte nullũ detrimentũ ò se. suo sibi ꝓtingat. hoc autẽ dicendũ est de eo milite qui feudo successores' non habet.'

De usu mediolanẽ. scoz quosdaz.

Q Uida obligaũat" traz quã dã suo militi. deide cũ filiꝰ domi lõgũ ꝓ tps peccũiaz offerẽdo pignꝰ liberare uoluissz f. li" militis ꝓtẽdebat pr̃em suũ" a domino suo defũcto ò p̃dcõ pignor̃ iuestitutõz se. accepisse. ꝓñ iuris prudẽtes mediolaen. iterrogati laudauer̃t i electõe filii militis eẽ cũ xii. sacr̃alibz iurar̃ pr̃ez suuz uel se a domino suo post inuesti turam predictaz terraz tenuisse Ita ut per triginta annos contestatio pignoris a parte domini aduersus ipsum uel patrez suum facta non fuisset. Si autez ipse iurare uoluerit filius defuncti domini necesse habet iurare cum duodecim sacramentalibus defunctum militem inde per feudum inuestitum nõ fuisse. quod si ita iurare recuset inuestire ipz filium militis domini filius de iam dicta terra per feudũ debet.

uideat ar. ꝓtra. ff. ò aqua co. z esti lutio. ac.

l Succõres. fz cur i eo q̃ hz idẽ iuz̃ ñ ẽ cũ nllm p̃iudiciũ ipi hr̃dibus ue suis fieri dẽat. R̃ huic studioꝰ R̃. non oiuz que a maioribz tradita sẽt. rõ reddi pot. ff. de le. non omnium.

m q Uida obligauit. hic hẽt qò. s. ppe nõ. ẽ. c. si q̃s obligauit. qr iꝰ offerendi non tollit̃ lõgo tp̃r. L. de pig. act. nec creditores.

n Suũ. ꝓ ista ꝛba q̃dã exꝑlaria i tex. hñt hec adiecta a dño sue ꝓ iuest. p̃dcãz ò fũc. ꝓea ꝓnũa sbsq̃n. ul' succurrat̃ per iuestiturã p̃ dictã zc. que sequuntur. ac.

o Per. xxx. ãnos. hic nõ p̃script. xxx. an. z in feu. locũ hr̃e. uñ si aliqs per. xxx. an. feu. possedit et fuitiuz dño exhibuit q̃is de ea re nũq̃ inuestitus fuit tñ p̃scriptionẽ acq̃siuit. ita q̃ se tueri potit. ut j. si de feu. contro. fu. c. si quis per. xxx. an. q̃d ergo si a pos. cecidit̃ iste qui ꝑ p̃scriptõe se tueri põt. nũq̃d uẽdicare potit. R̃. utiq; adhita distinctione que fit in. L. de p̃s. xxx. an. ul'. xl. si q̃s emptoꝛ zc. fz qò dicitur. j. e. ur̃ miz q̃ filius iurare debet post inuestituraꝝ pr̃em suuz mortuuz fuisse z se p feu. quoq; rem tenuisse. ita ut per xxx. an. ꝓtestõ pignoris fca ñ sit: fz dño deferẽ de incerto. s. ò fũc tum militem per feudum iuuestitum non fuisse. sed cur non sufficit ipsum probare contestationem pignoris factam ut tantum alẽ pre p̃scriptõe. R̃. se tueꝰ ñ negar̃. fz hic filius uolebat se tueri dicẽs pr̃ez suum inuestitum. unde puto q̃ si tantum prescriptionem alleget filius defuncti q̃ filius domini nec aliud probare teneatur nisi pr̃ez suum pignorasse z contestationem factam fuisse ante spaciũ. xxx annorum. est enim legittima interruptio si per executionem consecuta sit conuentio. ut. L. de pres. xxx. annoruz. sic. ar. ad hoc. L. de pigno. acti. nec. ac.

a Bertus de orto uim suam . ac si aperte dicat consuetudo in feudis uincit leges licet cõtra dicat. s. que sit longa cõ. consuetudinibus . sed hoc intelligo de equa ñ iniqua con sue. nimirum male inuenta z male consuetudines non con firmantur etiaz longo tempore ut in aũt. ut nulli iudi. §. nulli ũo z decretum di. viij. c. mala consuetudo.

b Comprehensus. ac si aperte dicat argumẽtis non est credenduz ni ꝓsuetudinibus feu. licet in legibus reperi atur contra. ff. de re mili. non omnes. §. a barbaris. sed nũqd ò silib⁹ ad filia est proce dendum z utiez . ut o pinor. ut in legib⁹. ff. ò le. z consti. non pos sunt. ergo qò dictuz ẽ in feudo ꝙ argumen tis non est credendum R. intelligas quando simile non apparet z lex quid fieri debet in dicat. nam tunc sequẽ da est. l. z ar. supflua non cõceduntur ergo hic primo consideraꝭ consuetudo ꝼo similia uel lex. nam lex cõsu etudini non potest ob uiare . qò est intelligẽ dum. ut. s. simile legi tur in decretis nam nec decretis possũt ob uiare leges . ut in de cretis di. ix. lex.

c Coherentibus . uti in rebus immobilib⁹. z quod sequitur aut solo coherentibus. ut puta in fructibus q̃ pẽ dent in fundo utpote fundi pars ipsi fundo coherere dicuntur. nã fructus pẽdentes fũdi pars esse uidẽtur. ff. ò rei uen. fructus. accursius florentinus legum doctor

Explicit liber primꝰ incipit secundus . De feudi cognitiõe.

BERTUS ò orto anselino filio suo di lecto salutem. cãrum quarũ cogitio freqñt nobis ꝓmittitur alie dirrimuntur iuꝛ romano : alie uero longobardoruz. alie au tem secundum regni consuetu dinem : que quanꝯ sint uarie quanꝯ secundum diuersorũ locorum aut curiarum mores sunt diuerse : nec facile potest dici: nec libello facile cõprehẽ di potest : usus tamen feudi q̃ in nostris partibus obtinet ꝓ ut possibile est expõere tibi ne cessarium duxi. in iuditio z ei qò de feudis agitur illud legi bus nostris contrariuz dici so let . legum enim romanorum non est ulis auctoritas sed nõ adeo uim suaꝫ extendunt: ut usũ uincant aut mores. strenu us aut uir peritus sicubi casus emerserit qui consuetudinem feudi non sit cõprehensus ab ꝙ calũnia uti potit lege scri pta Sciendum est autem ꝙ feudum siue beneficium nõ ni si i rẽb' soli aut solo coherẽtibꝫ

d Immobilia. ut sunt pances ciuiles. C. de iure do. l. fi. §. ꝓtea. sed nũquid ōbitoꝙ nomina inter immobilia ꝓputantur. R. hoc ab an tiquo quesitum est et alibi satis disputatum est z iõ omittimus.

e De caneua. melius dixisset iuditio meo ul' feu. z. ẽ. ut sic intelliga tur quod sit expositiuum illius uerbi aut in bis que inter immobilia computantur z sic feudum camere aut caneue computauimus in rebus immobilibus uel etiam solo coherentibus. ut. ff. uñ. ui. l. i.

f Nisi inuestitura. intelligo aut eo ꝙ habetur pro iuestitura utpu ta cum iusserit domius aliq̃ ire in pos. licet eam non tradiderit ꝓ eodem tamen hẽ. ut. j. de consue. r. fe. c. sciendũ. lz illud feudũ ad heredes non transeat. ut. s. quibus mo. fe. pos. c. sciendum. z ideo si mile est huic ꝙ dicitur actore non probante reus. z si nihil prestite rit obtinebit. ut glosatur. C. de edendo. qui accusare . nam lz defue rat hic inuestitura sicut z ibi. lz deficiat probatio sufficit tamen qua si probatio quia intelligitur iusiurandum delatum z prestitum suc cedi. n. loco probõnis iusiuranduz z quasi probatio appellatur. ff. de iureiuran. non erit. §. dato. z. l. sed z si. §. fi. z. l. tutor.

g Aut successione. illud potest habere locum in coheredibus. sed ñ in filio cum patri succedat nimirum etiam uiuente pẽ domius in telligitur. ut instit. de heredum qua. z dif. §. sed z sui. z alibi dicitur ꝙ pene ad propria bona uenire intelligitur. ut. ff. de suc. e. l. i. §. largius. unde nihil ei deest preter administratõz. ff. de libe. z po. in suis. ex bis ergo colligitur ꝙ filijs non acquiritur patris successiõe de re. do. sed acquisitum capiunt. ac.

b Inuestitura uasallos. circa hunc articulum talis est fa cienda distinctio. aut agitur de noua inuestitura. aut ò ueteri. aut do. habet pares aut non. Item aut uas. po test probare per breue testatum. aut non . a' possidet dñs a' non. Item aut est do. clericus. aut laycus. a' compellit per rem aut nõ uult compellẽ Item z a' hz uas. a' nihil aliud si quidem agitur de noua inuesti tura et do. ha bet pares. z est in possessione feudi. tunc ôbz probare uas. i uestiturã per pa res uel etiam p breue testatum z ab ipsis pari bus consũma tum. ut. j. §. p xi . sed secun dum mediola nenses etiaz si ab alio est con sũmatum suffi ciens ẽ. ut. j. q̃ tes. sunt ne. ad proban no . in uesti. c. siue clici z. c. sed z scien dum est z. ẽ. z hoc ubi do. cõ pellit pares iu rare. si aũt pos aliqua ex cau sa noluerint iu rare nec dñus compellit cos tẽ licebit uas. etiã per extra neos inuestitu ram probare . ut. j. prox. §. z z si extrãei no luerint iurare tunc a comite ul' a populo ò

aut in bis que inter immobilia cõnumeraꝭ ueluti cũ de came ra aut ò caneua fe . daꝭ pos se cõsistere. ac fe. neminem pos se acq̃rere nisi iuestitura aut successione.

Quid sit inuestitura feudi.

Inuestitura quidez pro pe dicat possessio abusi ue alio modo dicitur inuestitu ra quando asta uel aliud cor poreum qòlibet porrigatur a dño se inuestituram facere di cente. que siquidez ab illo fiat q̃ alios hẽt uasallos saltem co ram duobus ex illis solemnit fieri debet alioquin licet alii i terfint testes inuestitura mini me ualet Si autez a dño ad huc in possessione constituto an facta sit inuestitura quera tur nondum probari nisi per pares curtis: domus : uel ꝓ pu blicum instrumentum a tribꝰ uel a duobus paribus confir matuz. nam si instrumentum defecerit uel quia factuz nõ fu erit: uel quia amissum sit tunc qui probare desiderat pares curie illius qui interfuerint of ferat. qò si denegauerit forte

bent compelli iuraꝛ. quid si nolunt eos compellere tũc uas. cũ missso dñ ad iperatorem ibit. z qò imperator iudicauerit ꝼuabꝛ. ut. s. si de inuesti. iter do. z uas. lis. ori. c. i. z hec ue ra sunt cuz do. habet pares quia tunc sufficient etiam testes extranei ad probandam nouam inuestituram. ut. j. e. §. si uero. nec dicat quis inuestituram ualere cum sine paribus facta ẽ quando pares aberãt quoniam si absint expectandi sũt. ut. j. de cõsue. r. fe. c . sciẽdũ. hec ũa sũt cũ uas. pbaꝛ põt ꝓ testes. si ũo pbaꝛ ñ põt ꝓ testes nec ꝓ publicuz istrũm siue per breue testatũ tũc domino dabitur sacramentum ut aut iuret aut referat uas. ut. j. §. prox. z. §. si uero inuestitura qò quidez ꝑm ẽ. s. ꝙ do. debebit iurare si uas. aliud nõ ha bet feu. ab ipso dño a' enim de equitate remittitur dño ius iurandum. ut. s. de controuersi. inẽ. §. si uero fe. z hec uera sunt cum de noua inuestitura agitur. si autez agatur de ue teri tunc etiam extranei testes recipiuntur. ut. j. de con. r. f. c. sciendum in fine. et hec uera sũt in layco domino . in cle rico aũt domino indistincte admittũtur pares et extranei ut s. si de inuesti. inter do. et uas. lis. ori. §. si autem se missurũ ꝙ uerum est cum de rebus ecce faẽ inuestituram si autez ò suis proprijs tunc idem dicendum est et obseruandum in clerico qò obseruatur in layco. ut. j. qui testes sũt ne. ad ꝓ ban. no. inuesti. c. i. et hec ũa sunt quando do. est in pos. ñ autem uas. est in pos. tunc si stetit in pos. per annum et do mino sciente non contradicente sine aliqua ꝓbatione testiũ

solus iurabit uas. se uel patrem suum inuestitum fuisse nō aī iusta ignorantia uel paru temporis negligentia cum im que possessionis periurio quandoque domino post damnū afferat. ut. s. si ò inuesti. inter do. z uas. lis ori. §. si autem a liquis. que autem dicta sunt de sacramento prestando intel ligenda sūt cū determinatiōe eiꝰ qò legiť. ĵ. ò con. rec. f. c. sacramentum z. c. item si iť.

l Domio cogē te. huic uidetur obuiare. L. ò tes. nimis gra uc. z istud acci dit propē iuris di. quam habet dominus. ē. n. i storum iudex z ideo ab eo cō pellendi sūt ue ritatem reuelaī que autem dic ta sť de proba tiōe noue inue stiture diximꝰ intelligenda de eo qui aliud fe udum non ba bebat ut infra illud quidē. sed forte ubi habet breue testatum uas. hec facien da est subdistin o. s. utrum pos sideat dominꝰ an ipse uas. ut in primo casu non sit sufficiēs corroboratō p extraneos. ut hic. in. ĵ. sufficiant extranei. ut. ĵ. qui tes. sunt ne. ad proban. no. inuest. c. siue clericꝰ.

corrupti odio uel gratia seu p mio z dicant se non interfuisse cuꝰ inuestitura facta fuerat uľ non reminiscī domino cogēte tunc iurent sacro sanctis scrip turis tactis q huius rei ueritatem nesciāt: z tunc aut alios ꝓducat pares aut iursiurandi domino detur electō: aut ꝓ in de iuret inuestituram factam non esse aut sacramentum uasallo ferat. z ille aut iuret aut acquiescat q si iuāre pares alia qua ex causa recusant nec dominus eos iurare compellat[h] liceat uasallo etiam per extraneos probare inuestituram: testibus uero deficientibus iurisiurandi electō domino detur.

¶ Si uero uasallus quidē possideat[i]. uel si feudum[m] camere aut caneue in duabꝰ seu tribꝰ acceptōibus quietis quasi possideat dominus autem feuduꝰ negat esse. rem suam petat uel q de camera uel ò caneua bis uel ter sicut diximus iam solutum est deinceps soluere reꝰ at tunc non est opus ꝓbatiōe

k Compellat. hanc penam patitur dominꝰ si non compellatur. s. q extranei qui aľ repelluntur admittātur qui extrāei a ppło. uľ a comite cōpellūtur ut. s. si iter do. z uas. lis ori. .c. i. sed quero si uas. per alios testes nō possit probaī nisi per pares z dominus eos testioniū. dīe renūcentes ñ cōpellit quid iuris sit. ℟. intelligo q possit a comite. uel a populo postulare ut compellantur qui si cessauerint imperatorem adire debet. z qò inde statuerit obseruare sicut de extraneis dictuꝰ ē. s. ꝓdicto ti. nam q dī liceat per alios probaī fauore uas. dicit. unde non debet ad eius lesionem retorqueri q esset si parum productio denegaretur per extraneos affuerat. naꝫ z alibi dicitur fauore pupilli ne tutor possit hereditatem pupillo delatam sine eius uoluntate uel actu acquirere. L. de iure deli. potuit. q sic. s. intelligendū est. ut in eius ꝓnitiē non reuertatur. q fieret si forte adhuc fari non posset. uel sensu careret. utputa qua est furioso. L. ad tre. l. pe. sic ergo hec ita est interpretatio faciendа. ut in uas. pernities ñ reuertaī q eius priuilegio fuerat concessum. similia studiosius iquirat. sed dici potest q a proprietate priuetur dominus hoc ipso sicut no. ĵ. i quibus ca. f. a. §. illud te non lateat. aľ. §. itē qui domino suo. ac.

l Possideat. intelligo de ea re que uere possedi potest.

m Uel si feudum. istud uel ideo dixit quia huius annue prestatiōis loco usufr. habentur utpote. seruitutes uero nō possūt possideri. sed quasi. ut. ff. de usufr. si quis ita. z de an. le. in singulos. z de usuca. sequūtur. z de serui. quocunq;. est ergo in talibus uera possessio. sed quasi unde nec uera traditio. sic. ff. de aq̄. emp. rōm. §. si inter. z hoc est q dicit duabꝰ seu tribus acceptionibus eis quasi. zc. huic simile z q de fideicommissario dī. L. de fideicom. l. i. z ar. ff. de usufr. cum de i rez uerso licet contra uideatur. L. ò pac. si certis. accursius.

n Suum esse feudum. q intelligendum est secundum distinctionez illius. c. ĵ. de con. rec. feu. c. sacramentum. ac.

sed possidenti data electio ut aut iuret suum esse feudum[n] rectum: aut si recusauerit domino referatur iusiurandum.

¶ Si autez inuestitura ab eo q̄ uasallos non habeat dicatur facta tamē per quos licet ydoneos testes aut per publicum instrumentū probari potest aut inopia probationum res decidatur per iusiuranduꝫ. Preterea si aliquis tenor preť communem feu. rationez inuestituram a domino dicatur iterum esse uel si dicat feu. sub tali cō ditione dedisse ut uasallus i festiuis rebus uadat cum uxore sua ad ecclesiam omni facultate probandi domino adēpta[o] hēt uasallus potestatez defendendi se per sacramēntuz. ¶ Itē si uasallus per pactum speciale contra feudi consuetudinē allegat ueluti de filiarum successione liceat ei tenorem si potest sic inuestituram probaī q si i probatōe defecerit ľ cessauerit cōcedaī dño hoc denegare iureiurando prestito.

o Adempta. hoc sic intelligitur in domini probatione z prestaī postea iusiuranduꝫ ad cautelaꝫ ab ipso uas. sicut z. s. notatū est. nam si aliter intelligatur absurdum uidetur. ut q uasallo in eodez casu concedatur probare denegetur domino. ut. ĵ. §. proxi. dī licet enim tenore z c. uľ si uis intelligere q dominus non admittaī ad probationem intelligas istud quando uiolenta presumptio est talis que non recipit probationem icōtrarium crit ꝓ uas. z ò hac presumptione tractatur i pricipio li. d. spu. hic ergo in. §. seq̄. nō. sic sēp aliquid fore cōcessum ut cōsuetudo cōfirmet interpretādū z presumendū sic ipr puľm alicui ꝓcedēdo non intelligitur nisi secundum consuetudinē curie cōcessisse. L. de i of. tes. si quando.

p Per quos fiat inuestitura. z per quos recipiatur.

q Inuestitura aut de nouo. q̄ aūt sit noua inuestitura tractatur. ĵ. qui. tes. sūt necessarij ad proban. no. iuesti. c. i. ac.

r A minoꝛ. merito qm̄ non alienat. sed alienatum inuenit z maiorum suorum factum confirmat. unde dī q si pignus incipit a maiore. z ꝙ conuētionem creditor distraxerit illud q minor restitui postulans non auditť. L. si aduersus uen. pi. l. i. z. ĵ.

s Sed de iusta causa. simile reperitur in transactione facta. non enim rebus semper legittimis possessis obstat patū. ff. de pac. tres fratres. z. L. ò excep. aduersus. Item si debitori meo liberationem relinquo qm̄ tantum de bis uideor liberationem reliquisse. que iuste. i. sine dolo uel fraude mihi tenebātur. uñ de reb' furtiuis ab bede se tueri ñ potit. ff. de libe. le. ñ solū. §. si bīs. nā ecōtra si bīs possessorem tradeī iussus uiciosam tradat pos. non uī tradidisse. ff. de le. iij. qui concubinaz. §. si beres. z de acqui. pos. non uidetur. z ò act. emp. ratio. ac.

t Suorum bonorum. hic uideī q de bonis alienat qui ueterem facit inuestituram z merito quia in bonis ius feu. cōputatur. ut. ar. ff. de. l. bonorum. ni miruz si ager uectigalis in bonis conductoris est qñto fortiꝰ feudum in bonis uasalli est. ꝟt ibi. accur.

u De suis rebus. huic instat sollicitus si prohibitus sit heres uendeī fūdum sibi legatum ut sepissime accidit nunquid infeudare poterit aliquid de bonis suis cum sit ueruz aliq̄d de bonis suis aliēa re prohibitū. ℟. istud est dictum tantū de re prohibita id ergo q non potest uendeī nec poterit postea alienare. s. in feu. concedendo qm̄ alienationis uerbo. etiam pignoris obligatio q minus esse uidetur continetur. L. de rebus aľ. ñ. aľ. l. f. sed adhuc instat predictis alienatione communi communis actus continetur ꝑ quem dñiuꝫ transfertur. L. de fun. do. l. i. si iste non trāsfert dominium qui in feudum concedit. non debet ergo alienationis prohibitione in feudum dare prohibetur. ℟. falsum est immo dominium alienat s. utile retinet tñ directuꝫ. uñ utilis z non directa uendicatio datur.

ut.j.de iuesti.rei ali.§.rei aũt.z.c. Item obicit quia reperi tur q aliqs potest alienare rez sibi prohibitam alienari dũ tamen pez alium modum alienet.ut ecce res litigiosa prohi bita est alienari z que iudicij mutandi causa transfertur si militer inhibetur.ff.de ali.iu.mu. cã. fa.ex hoc.§.alienaꝝ z.C.de litig.l. iij.z aũt.e.R/: ibi lo. in his q bus alienatio generalis non est prohibita. hic aũt contra nam appellati one generis qli bet species con tinetur i.l. pre dicta de rebus al'. non ali.sed appellatõe spe ciei non contiet genus nisi in u nico casu q me minerim.ut.ff. de statu liber. l.i.z partis ap pellatõne qnqz totum contine tur.ar.ff.ò le. ij.l.uxoris no men.C.ò bere di.insti. si quis ita.ac.

Per quos fiat inuestitura z per quos recipiatur.

a¶ Proximiori z uere quia nõ intelligitur alie natio.ff. de le. iij.paꝝ.§. x v. hic ergo conce dit agnatis qò aliꝫs denegaꝝ. nã z alibi simi lia inuenire po tes.ff.de pac.i pr.z de cõtra. emp.qui officij de mino.xxv. an.si in emptione.z.C.ò admi.tu.l.lex que.alibi aũt cõce ditur extraneis qò agnatis denegaꝝ. C.ubi pu. edu.l.fi.hic ergo dicitur q agnati preferũtur si tantum dare uolũt quã tum alij extranei.z si econtra factum sit q preciuz emptori offerendo emptori rem uendicare potest. intelligo istud de emptore bone fidei quia ma. fi.emptori non est precium re stituendum. C.de pre. xxx.an.l.i.z.C.de euic. l.si fundũ licet sit ar.contra.C.communia. de le. l.ult. §.ult. sed de hac materia recurras ad distinctionem pỹ.cum dicit utrum ma.si.emptori sit precium restituendum z c.item intelligo hoc quando contra constitutiones fiebat alienatio q ipso iure nulla sit z q dicit recisa intelligas de facto z non de iure.sicut no.in.C.de rescin uen.l.i. z q dicitur secundum antiquam consuetudinem nunquid hodie illud est immuta tum z certo puto q non cum non inuenio correctum.z q ñ est immutatum quaꝝ stare probibetur.C.de testamentis sã ctimus.cohis tñ rem uendere z locare potest secundũ hãc rationem.ut hic.z. j.de ali.feu.paꝝ.c.i.sed nunquid istud obtinet. siue pro diuiso.siue pro indiuiso possideant cobere des.dic q sic ar.j.si de fe.fu.contro.c.omnes.Item nunqd siue inuestituram accepit z fidelitatem prestiterit siue nõ pe uerit R/o. hec. j.plenius z uberius notabuntur.

b¶ In fraudez.in fraudem consuetudinis facere uidetur for te qui caste natus est.uel ita ad eam etatem peruenit.ut filí os habere non possit. uel si ideo facit ut priuetur eum qui i ea succedere debet a sua successione.ut hẽs de eo qui alienat in fraudem creditorum.accursius.

c¶ Proximiori.nam z al' uolentibus emere predia suorum maiorum ius fauorabile inuenitur.ut.ff. de contra.emp. q officij.z de mi.xxv.an.si in emptione.ac.

a¶ Restituere. hoc ita uerum est ut reddat proprium precium in uasori si ei succedat. ut in proprietate z in aliꝫs etiam preter feu dum alioquin z sine precio recuperabitur nulla obstante prescript. C.de bo.ma.l.ỹ.z. iỹ.accursius florentinus legum doctor.

b¶ Distinguimus. hoc ratione persone recipi entis inuestituram ni hil interest a quo quid fiat.ut supra hoc tẽ. accursius florentinus.

c¶ Ignorantia.nam si dominus putat libez qui postea seruꝰ appa zet merito non ꝑz iue stitura nimiruz incidẽ te errore etiam ñm ñ tenet.ut i decretis ca. ix.per totũ. z in aũt. de nup.§.si ũo.z ar. ff.so.ma.si cum. §.f. pariter ergo seruꝰ z li beri possũt inuestiri siẽ heredes instituꝰ.ut.ff. de here. insti.non mi nus.ac.

d¶ Putamus. hic no. q licitum est per aliuz qò per seipsuz nõ lice bat.ut z at.ff. de sol. l.nihil.z.l.soluẽdo.l. fichũ.§.usuf.z. C.de epi.z.c.qsquis a sili. z insti.de reruz di. §. nihil autez.in summa ut li.pỹ.xiij.carta.im molz z per aliuz.z ce tera.licet contra sit su pior rubrica prexia.

e¶ Femina quoq. ergo in datione non succes sione similis est femia masculo. ut.s dictum est.z adhuc.j. notabi tur.ac.

f¶ Recusat. hoc uidelz sic intelligo si penitus dño fidelitatem facturam negat non q inue stitura non debeat fidelitatem precedere. ut.j. prope.nec enim est ei fides prestanda qui uult contra fidem uersari.ut alibi notaui sol licitus.C.de pac.cum proponas.ac.

g¶ El fidelitate.no.hic.ar.ad nominis interpretationem.sic al' insti. de tute.in prin.z.ff.de uer.si.l.bonorum. z.l.malum.§.pe.sed q ro in quem modum sit inuestitura facienda uel petenda.z fidelitas prestanda uel z quando z utiq dominum bonorifice adire debet uas.z presentibus curie paribus uel al's secundum distinctionem quam fecimus.s.quid sit inuestitura. non q inuestitura non uale at sine testibus facta sed ideo dicitur ne ueritas occultetur.ut.j.q testes sunt ne.ad proban.no.inue.c.siue clericus.z non solum adiz sed inuestituram petere.z fidelitatem polliceri debet.ut.j.in quib cãis fe.a.c. pma aũt.z.j.de. ca.cor.c.i.uer.gra.dñe mi.talis rei inuestituram puta fundi corneliani a te possideo uel possidere de beo postulo z fidelitatem tibi contra omnem exceptis anteriorib meis dominis.z ipatorez uolo z paratus sum facere sufficẽt si di cat tantum postulo inuestituram mei recti feudi.quo facto domin statim debet inuestituram facere z sacramentũ suscipere si sibi pla cuerit. sin autem poterit differre.z erit hic talis adhibenda distincti o:quid ergo si dominus non faciat statim quod facere debet.Item si ultra diem z annum steterit q inuestituram non fecerit cum.j. annum fuerit petita.R/.hoc non debeat obesse uas.sufficit enim si inuestituram petit secundum quod debuit cum aliud non dicatur i l.federici imperialem ipsum facere debere.nec. c.coradi immo for te hoc ipso a proprietate dominus debebit priuari.nam sicut uas. priuaretur a feudo si inuestituram non peteret. j.an.z diez.ita z dominus debet a proprietate priuari si non postq fuerit ab eo pe tita sicut debuerit ipsum.uas.j.iid tempus inuestierit.ar.j.qualr.

dominus a propri. pri. c. ex facto: ꝯ. si de feu. contro. fu. c. dño cõ mittente fidelitas uero talis facienda est. ut seqẽ stati. c. qualiter ãt debeat. z. c̃. z in ti. de no. forma z in alio tu. de no. fi. forma. z in decre. z casu. xxij. c. forma. z di. lxiij. c. tibi domino ergo notabis q̃ fidelitas pariter cum forma finitur. sed cum dominus excommunicatur z pariter cum forma restituitur. ut. ꝯ. hic fi nitur lex. c. domio ergo. z in decre. ca. xv. q. vi. c. alius z c̃. fi.

b ¶ Qualiter iurare ꝺ beat uasallꝰ domino fidelitatem.

q Qualiter autem pã dã. iuste enĩ potest hic uas. iurar̃ cũ alt di catur q̃ amittẽt feu. si credentiam domini scienter ad eius detri mentum manifestaue rit. ut. s. hic potest c̃e. ti. quibus mo. fe. a. c. i. in hoc sacramẽto cõ tineri uꝫ q̃ ipꝰum z do minum suum in quã tum potent exaltabit̃ z nũquã uitã aut mẽ brum neque honorez quem habet sua uolũ tate aut consilio aut exhortatione perdet sed in his omnibꝰ ad iutor erit eius secũdũ suuz posse. ut habetur in iuramento qꝺ fecit rex otto pape Jo.

k ¶ Si uõ domestic⁹. hic nõ dãz iter sacramẽ tũ domestice psone z a liarũ. sz cur noiati dr̃ i psõa domestici z suf ficit si i gñe dicat̃ i ex tranco. ℟. qa citꝰ fra us pſumit̃ i psona do mestici ad quem forte dñi bẽditas spectaꝫ uꝫ post mortẽ. L. ꝺ secũ. nup. uidue. z. L. ubi pu. edu. l. f. z qa plus solz noſci q̃ spãlit̃ pol licet̃ q̃ q̃ generali spõ sione cõcludit̃ idcireo spãlit̃ i domesticorũ p sonis faciẽda ẽ pmissi o. ut i decre. xxxij. q. cã. quãq̃. sz qz̃ q̃ sit do mestice psõe ℟: oẽs q̃ s leges domesticos appellãt. L. ꝺ testa. cẽt iuꝫ cui. z isti. de testa. ordi. §. i testib⁹. z. L. de qõnib⁹ placuit. z. L. de his q̃ ad ec. cõfu. l. f. §. p. nõt z oẽs ad quos dñi succession ẽ pũctura i si. p pdictã rõm.

l ¶ De forma fidelitatis.

m In epla filiberti de forma. q̃ i isto exprimũt notabilia st̃ oia. sz id pcipue nõ ẽ omittẽdũ q̃ dr̃ i fi. s. q̃ dñs i bis oib⁹ fideli suo uice redder̃ debet q̃ si nõ fecerit merito teneb̃ male fi. sic̃ z c̃. sed nũq̃d aliã penã pacier̃. ℟. utiq̃ talẽ qualẽ uas. i. si uas. priuaret̃ a a fe. dñs a pcate. ut legit̃. ꝯ. qualit̃ do. a ppria. p. c. ex scõ. z hoc est sic̃ q̃ de patrono dr̃ z libto. nã libti nõ alẽdos patronos suos i pauptate potos punit̃ a patronis z i ptãte coꝛ redigũt ũsa uice patroni nõ pstãtes alĩta libtis carebũt ipositis cã libertatis z ab hẽditate excludũt nisi hẽdes istituti fuerũt. z ius patronat⁹ amittũt ut. ff. de ali. p. allãta z ꝺ iure pa. do. claudius. ꝺ bo. lib. si patron⁹ nõ z hic est ar. ad mutuam prestationem. ac.

n ¶ De noua forma fidelitatis.

o ¶ Est z alia de nouo. istud. c. i paucis cõsuetudinib⁹ inciꝺit quia scio z sepe responsum est inue stituram debere precedere. ℣ delitatez autem dicimus iusiu rãdũ qꝺ a uasallis pstar̃ dño.

Qualiter iurare debeat uasallꝰ domino fidelitatem.

q Qualiter autez debeat iura re uasallus uideamus. iura re. l. sic debz: iuro ad sãcta dei euangelia quod ãmodo in an tea ero fidelis huic sicut debet esse uasallus domio nec id qꝺ mihi sub nomine fidelitatis cõ miserit dominus pandam⁹ alii ad eiꝰ detrimentũ me sciente. ¶ Si uero domesticus[k] idest fa miliaris eius sit cui iurat fide litatem non q̃ babeat feuduz sed quia sub iurisdictione sit e ius cui uãat noiati uitã mẽbrũ mẽtẽ eiꝰ z rectũ hõrẽ iurabit.

De forma fidelitatis.[l]

I In epistola philiberti[m] epi in decretis. xxii. di. de for ma fidelitatis aliquid scribere monitus hec uobis que sequũ tur breuiter ex librorum auc torite notaui. qui domio su o fidelitatem iurat ista sex in memoria semper habere ꝺbz incolumẽ: tutuz: honestum: uti le facile: possibile incolumẽ: ne sit i damno domino de corpo re suo. tutum ne sit ei in dam no de secto suo: l̃ de muitõib⁹ suis per quas ẽe tutus potest. honestum ne sit in damnũ de sua iustitia uel de aliis causis que ad honestatẽ eius pertine re uidentur. utile: ne sit ei i dã no de suis possessionibus. faci le uel possibile ne id bonuz qꝺ dominus suꝰ facere poterit le uiter faciat ei: difficile neue id quod possibile erat faciat ipos sibile. ut fidelis hõ documenta caueat iustũ ẽ: sz ñ iõ cassamẽ tũ meret̃ quẽ ñ faciat. sz q̃a ñ sufficit abstier̃ a malo nisi faci at qꝺ bonũ est restat ut in sex predictis. s. consilium z auxili um domino prestet si benefici o uult dignꝰ uideri z ꝺ fidelita te ẽe saluꝰ. ℣ñs q̃ i his oibus uicẽ fideli suo redder̃ debet q̃ si nõ fecerit merito cẽsebit̃ ma lefidꝰ siẽ ille q̃ i eorũ ꝓuarica tõe: l̃ faciẽdo l̃ cõsẽtiẽdo ꝺpre hensus fuerit pfidus z piurus.

De noua forma fidelitatis.[o]

Est z alia de nouo[o] sup fi delitatis iuramẽto forma i uẽta. z utẽtẽ ap pbata ꝓsuetu die q̃ hodie i oi fere curia uiꝺr̃ obtinere. hec. s. ticius iuro sup hec sancta dei euangelia q̃ ab hac hõa i aña usqꝫ ad ultimũ diẽ uite mee ero tibi fidelis ga io dño meo cõtra omnem ho minem[p] excepto imperatore l̃ rege q̃ ũbũ si r̃cte itelligaꝫ nul la qdẽ idigz adiectõe: sz itegrã z pfectã i se cõtiet[q] fidelitatẽ. lz pp simplices z nois significati onis ignaros ad illius uerbi i terpretationẽ hoc adici solet nouit̃ est iuẽtũ. ut ex pri. ipsius. c. potest perpendi. ac.

p ¶ Cõtra oẽz hoiez. z merito debz ita iuraꝛ qm̃ uas. ꝓtra oẽz debet dñuz adiuuare ẽt cõtra frẽz z filiũ nisi ꝓtra aliũ dñm ãtiq̃orẽ. hic. n. cetis ẽ pferẽdꝰ. ut. ꝯ. hic fit̃. l. c. ꝓtra oẽs. un si ãtiq̃or do. i sacrãmto similr̃ excipiaꝫ nõ erit absonũ q̃ ãt psona iperato ris noiati debe at excipi de oi sacrãmto fideli tatis expssũ dr̃ ꝯ. de phi. feu. all̃. p federi. l. iperialẽ. §. id q̃ precipimus.

q ¶ In se ptiet. z ũe ptiet cũ ille q̃ fidelitatẽ iũat ea sẽper dz bẽ meõria. z face re q̃ ptinẽt̃. ꝯ. t. px. ꝺ for. fide litatis nũciabo q̃ sẽper uas. fa cẽ tenet̃. ut p iñ scies prudensq̃ periculũ ualeat ꝺclinaꝛ. alioq̃n si uas. sup hoc negligẽs fuerit iuẽtꝰ aut dolo sꝰ bñficiũ amit tet. ut. ꝯ. i qbꝰ ca. feu. a. §. itẽ lz qdã nõ bñt illꝺ i textu

s ¶ Juste offẽdẽ. bñ iuste dixit q̃ a nõ tenet̃ uas. dñm adiuuare si iuste uelit ali quẽ offẽdẽ nisi ad dñi defensi onẽ l̃ nisi dubi tet utrũ iuste ã iniuste uelit eũ offendere siue guerrã facẽ tẽ ei tenet̃ euz a ꝺ iuuaꝛ lz qdã di xerit q̃ idistincte teneaꝫ eũ adiu uar̃. ut. ꝯ. hic finit̃. lex. c. i. z hec ũa st̃ q̃ tenet̃ dñz adiuuare sic. s̃. dictũ ẽ nisi do. sit excoicat⁹ a rege bannitꝰ. qm̃ tẽ iteri uas. ẽ a sacrãmto fidelitatis solutꝰ ut ibidẽ dr̃. accur.

t ¶ Req̃situs. istud ũbũ nõ potr̃ hic q: nec. n uas. tenet̃ fuitiũ offerre dño quãtocũq̃. n. tp̃r flecterit q̃ dño ñ fuierit ob hoc nõ amittit fen. dũ tam̃ domio petẽti fuitiũ parat⁹ sit si tñ sci uerit domio magnũ periculũ iminere puta mortẽ l̃ captõm l̃ qꝺ siẽ tẽ ultro se ei offerre ꝺz. ut. ꝯ. hic finit̃ lex. §. ad hoc z. ꝯ. si de feu. ꝓtro. fu. c. lz uas. et. ꝯ. t. an ille q̃ irrecerit frẽz domini sui. f. amit. c. nõ cogitur. ac.

u ¶ Pandã. s. scient ad dãnũ tuũ. ut. s̃. qualit̃ uas. iura. ꝺ. fi. circa pri. uñ si ꝓtra postea fecerit uas. feu. amittet. ut. s̃. hic põt esse ti. qbus mo. fe. amit. c. si capitanei.

x ¶ Expedire. q̃ uas. tenet̃ facere. si beneficõ uult dignus uide ri et fidelitate esse saluus. ut. s̃. ti. prox. circa fi.

y ¶ Extranea persona. et merito cũ. n. uas. tenetur dominum adiuuare cõtra alios et ab alijs eũ defendere ne pdicta ei

cuentiant multo fortiꝰ i fua ꝑſona hoc accedere ꝺbz. ut ar. ff. de cõdi. ide. frater a fratre. ꝛ. L. de euic. ſune.

3 Jn uacuam. ſic. ff. de act. emp. l. ratio. ac.

a Utilitatẽ. q̃ fit circa rẽ nz ci ſi potuit ex uino ꝛ ex redditu negociari ꝛ lucrũ capere. id extimabit. ff. de act. emp. ſi ſteril

§. cũ p uẽditõẽ itẽ ſi dñs ei fidẽ nõ ſuaũit aut ſi feudũ ꝑmiſſũ ſibi nõ dederit nõ tenet ſuare iuramẽtũ fidelitatis. q̃a ſẽp inberet cõditõ. ſi fidẽ ſuaũit dñs aut ſi feudũ ꝑmiſſũ ꝑſtiterit. ꝛ q̃a fidẽ ſuaꝝ ei qui cõtra fidẽ nitit. graue ei ꝛ iniquũ. L. de trãſac. ſi diuerſa. i decꝝ. cã xxij. ne ds qꝝ. §. i. ꝛ. L. ꝺ pa. cum ꝓponas. ꝛ ff. de mi. xxv. an. auxiliũ in ſi. L. de nõ nu. pec. l. fi. ff. ad l. iul. de adult. ſi uxor. ꝛ. ff. loca. q̃ro. §. inter locatorẽ. ꝛ. ff. de le. ij. cũ pꝝ. §. libertis.

b Preſtabit. nec libabẽ dñs uolẽs ei ſoluere i tereſſe ſi cũ peniteat iueſtitaz feciſſe. ut. j. ſi ꝺ fe. ꝓtr. fu. c. ſi facta. ac.

c De iueſtitura de re aliena facta.

d Um de re agere ñ potuẽrit. huic ſimile ẽ. L. de euic. ſi ſũdũ. ꝛ. ff. de doli ex. l. apꝰ. §. itez labeo.

e Jgnorauerit. uerũ ẽ q̃a ſcire debuit. ff. de edict. e. l. i. §. cã ꝛ ff. loca. ſz addeſ §. i. ꝛ. L. cõia utriuſ. iu. ſi frẽſ ꝛ. ff. ꝺ pig. ac. tutor. §. i. ꝛ. ff. ꝺ cõ. ẽp. l. i ẽp. iij. ꝛ. l. do. ꝛ L. coia ꝺ le. l. ulẽ. §. ult.

f Uẽdicaꝝ. nec miretꝝ q̃s cũ ꝛ ei cõpetat rei uen. utiꝫ q̃ ppetuo ꝫ ad nõ modicũ tpꝰ fũdũ cõduxit dũ tñ tpus ñ ſit finitũ. ff. ſi ager nec. l. i. §. f. ꝛ. l. f. itẽ ꝛ ſupficiario daꝝ. ff. ꝺ rei uen. ſupficiario. ꝛ. ff. de pig. acꝫ. tutor. §. fi. ꝛ ſupficiariũ tueꝫ ꝓtor i terdicto uti poſ. ſz cõuẽtõz ſuã. ut. ff. uti poſ. ſi duo. §. ſi beo cum ergo utiliſ uẽdicatio ſupradictis cõcedit multo fortius feudatario ꝓcedi ſolet. ꝛ cõceditur. ut. j. de cõtẽ. it uaſ. ꝛ a liñ. c. ſi cã iter uaſ. q̃dã ãt nõ bñt hic quaſi. hic aũt potes facere illã qõnẽ q̃ã i ſũma fecimꝰ. utrũ uaſ. bẽat aliq̃ꝺ dominiũ feudi. ꝛ de hoc dicas. ut i ſũma diximus.

g Per lõga tẽpora. idẽ itelligẽdũ de tpore lõgiſſimo maxie hodie q̃ alienatio uꝝ phibita. ꝛ hic eſt unus alienatõnis modus. unde nulla obſtabit ꝑſcriptio. ꝛ puto hoc itelligendum

i. ego iũo q̃ nũq̃ ſcieꝝ eõ i ꝓſilio ꝫ i fcõ qꝺ tu aittas uitã ꝫ mẽbruz aliq̃ꝺ ꝫ tu fcipias i ꝑſõa aliquã leſionẽ ꝫ iuriã ꝫ cõtũeliã: ꝫ q̃ tu aittas aliquẽ hõrẽ quẽ nẽ hẽs ꝫ i añã poſſidebis: ꝛ ſi ſciero ꝫ audiũo de aliq̃ q̃ uelit aliq̃ꝺ iſtoꝝ cõtra te facere, ꝑ poſſe meo ut ñ fiat ipedimẽtũ ꝑſtabo: ꝛ ſi impedimentum ꝑſtare neq̃ero quam cito poſſoꝰ t nũtiabo: ꝛ ꝓtra eũ, ꝑ ut poſſo auxiliũ meũ t ꝑſtabo ꝛ ſi cõtigerit te rẽ aliquã ꝫ hõies i iuſte ꝫ fortuito cãu aitte eã recupare iuuabo: ꝛ rcupatã i oi tpr retiere. ꝛ ſi ſciũo te uelle iuſte offẽdeꝝ ꝛ a te gñalꝝ ꝫ ſpalꝝ fũo req̃ſitꝰ meũ t ſiẽ poſſo ꝑſtabo auxiliũ. ꝛ ſi aliq̃ꝺ mihi ꝺ ſecreto manifeſtaũit illꝺ ſiñ tua licẽtia neipãdãᵃ ꝫ qꝺ pãdaꝝ facią. ꝛ ſi cõſiliũ mihi ſꝝ aliq̃ fcõ poſtulaũit a liꝺ t dabo ꝓſiliũ qꝺ mihi uiꝺbꝝ magis expedireꝝ t ꝛ nũq̃ ex ꝑſona mea aliq̃ꝺ facią ſcieꝝ q̃ ptinz ad tuã iuriã ꝫ ꝓtumeliã. inueſtitura uero fcã ꝛ fidelitate ſubſecuta oi mõ cogaꝝ dñs iueſtitũ in uacuãᵇ poſſiõem mitteꝝ. q̃ ſi differat oẽz utilitatezᵇ preſtabit.ᵇ

De iueſtitã de re aliena fcã.ᶜ

Ez ꝺ re aliena ꝫ alii obligata iueſtita fiat illꝺ diſtiguiꝫ utrum ſcienti aut ignorãti fcã ſit q̃.n. aliene rei ſciẽs iueſtitam accepit niſi pẽto ꝑali ſibi ꝑſpexẽrit de euictiõe ageꝝ nõ potit. igno rãs iũo ꝛcte aget ut aliq̃ꝺ eiuſdẽ bonitatiſ ſeu qititatiſ ei ꝑſteꝝ. ſz i eo nꝫla ẽ dria q̃ iueſtitura fecit utrũ ſciũit ꝫ ignoraũitᵉ. Rei ãt

poſſidente uaſ. ꝛ maxime ignorante domiõ alioquin ſi dñs poſſidebat bene poteſt ſeruitus longo tempore acquiri multo fortius longiſſimo ar. L. de ſeruitu. l. i. ꝛ. ij. ꝛ. ff. de ſeruitu. formam. habita tamen diſtinctione inter ſeruitutẽ ꝛ ſeruitutẽ ꝛz. q̃ ibi nõ.

b Subſiſtere. nam ſi per ſe ſbſiſtat obſeruabitur q̃ legiẽ. j. hic finit lex. §. ſi uaſ. i feu. igitur ratione rei indiuiſibilis licitum deprehenditur. qꝺ aꝫ nõ liceret ſicut aꝫ licite petitur in ſolidũ quod aꝫ pro parte peti non poſſet que res eſt indiuiſibilis. ut. ff. de ſeruitute le. l. fi. ꝛ. ff. que in frau. pa. l. i. §. quanuiſ. ꝛ de reg. iuris ea que ꝛ i ſumma. ut in li. pẏ. reſpondeo licitũ eſt in ſolidum qꝺ pro parte non liceret licet contrarie ſint ℞ice ſequentes. ac.

i Meliorem. ꝛ in hoc ſimilis eſt fructuario ff. de uſufr. ſi quid. §. proprietatiſ. idem dicitur de filio uel de ſeruo. L. de pactꝝ. ſi filius ꝛ. L. ꝺ rebus creꝺ. ꝛ in reuirando. nec filius.

k Quarte. ꝺ hac quarta iure romano reperitur ſcilicet q̃ ſi maritus ſine dote uxorẽ acceperit ꝛ premoriatur maritus. uxor que ſuperſtes inopia laborat quartam partem ſuorum bonorum ſi tres liberos. uꝫ pauciores unedcunque habuerit ꝛꝝuare cõpelliẽ alioq̃n ſi pꝛes in uirilẽ portionem cũ ipſis ſuccedit i qua cõputabũẽ alia ſibi relicta a uiro ut. L. uñ uir ꝛ uxor. ꝛ i aũt. ibi poſita ꝛ in aũt ꝺ exi. ꝛ itro. ñiſ. §. fi. ꝛ hec quarta nõ debet excedere ſũmam c. lꝺ. ſuri. ut in aũt ut liceat ma. ꝛ aui. §. quia ũo. col. biij. proſpexit iuſtian ad maximam dotis quantitatem. cũ de tali quarta aliquid ordinaũit hãc etiã quartaz cogitur maritus uxori reliquere iure lõbardo. ut in lõbarda de bis que a uiro in uxo. l. i. §. fi. ſunt quoque multe alie quarte utroq̃ iure inuente. ſed de alijs nihil ad rumbum. ac.

l Siue tercie. de hac tercia reperitur iure lombardo. quoniam ſi lõbardus noluerit relinquere in ultima uoluntate uxori ſue uſuf. de ꝛbus ſuis ultra id qꝺ debz ſibi pro morganica ꝛ meta. ꝛ habuit unum filium aut duos ex alia uxore non poſſit ultra terciam partem ꝛlinquere ſibi ad uſumfr. ꝛ uide ut in lombarda. de bis q̃ a uiro ni uxorẽ da. l. fi. ac.

m Nec pignus. in hoc. §. quid de pignore obſeruetur nihil ſtatuemus quia in cõſtitutione determinabitur. ac

n Qualiter olim poterat feu. alienari.

o St ãt optia cõſue. hic dꝝ ꝺ optia cõſue. alibi ũo de btã nã ut maiores qõnes ad aplicuz referanẽ ꝛ ſcã ſynodus ꝛ bona cõſuetudo confirmat. ut in decꝝ. xviij. cã. c. multis. ac.

p Donare. in hoc uariatur uaſ. ab emphiteoticario qui tenet rem in emphiteoſim a fiſco quoniaz ipe põt rẽ emphiteoticariã donare ſalua tii rõe pẽſionis fiſci. L. de fun. patri. l. i. ac.

q Uel i dote p filia. i hoc uariaſ a libto uaſ. qm põt libertus dotare filiã ſuã. z ſi nõ ſufficiat reliquum ad legittimã patroni. ut. ff. que i frau. pa. l. i. §. ſz ſi liber tꝫ. nã z res q̃ ſubiacet reſtitutiõi diminui tam dotis cã licite poteſt. ut L. ad tre. iubemus. aũt cõtra. z aũt. res que.

r Sublimiſſima. ſimile ẽ ꝙ dicit. ff. locati ſi ꝙs uno nũmo cõduxerit. lz uideaſ cõtra. ff. de iure do. ſi uſufr.

s Pro equali p̃cio. ſed nunqd hodie p̃ferẽ dñs uolẽs p equali p̃cio redi mere maxime i ciuitati bus i qb⁹ uaſallox feu da ſt̃ q̃ p ipsox debitis ſuis creditorib⁹ uẽdũtur z utiqꝫ ut opinor. nã cũ noua lex omittaſ z ue tus conſuetudo i aliena tione obſueẽ. merito ue teri nõ ẽ detrahẽdũ ma xime cũ illud ſpãliter ñ ſit correctũ. z iõ ſtare ñ prohibeẽ. L. de teſtamẽ tis ſanctimus.

t Per refutationẽ. itel ligas. ſ. ius ſuũ refutan do. ẽ ei iuriſ antiq regu la. oñs hẽre licẽtiã bis q̃ p ſe itroducta ſt̃ renũ tiare. L. de pac. ſi qs in ꝓſcribendo z nota anti qs uz cõſonare cũ ſtatu to ciuitatis uincẽtie qõ tale ẽ ſi p ãnũ z diez di ſtulerit creditor ſcõs iuſ ſuũ exeq uel allegare a tẽpore uenditionis fac te poſtea nõ audiẽ niſi interruptionẽ inſtrõ con fecto per manũ tabellio nis bone opinionis oſtẽ derit. lz qbuſdã uideaſ iniquuz z nõ ex edictis rõe ſcriptũ. hic ergo de annali exceptiõe hẽtur de eadẽ hẽt. L. q̃ admi. ad bo. po. emancipati. z eſt notãduz ꝙ huius tẽpꝫ a tẽpore ſciẽtie do mũ cedebat hic. ſiẽ z a lij. ut. ff. quiſ ordo i bo. poſ. f. l. ij. z de hac an nali excep. legiẽ. ff. de ſuc. edicto. l. i. §. largiꝫ.

u Xxx. an. hic intellige de illis fuiſſe dicum qbꝫ põt de iure talis p̃ſcrip tio currere. ut. L. de p̃ſ. xxx. an. l. ij. ſed nũq̃d hic antiqtas corrigitur Rx. boc i cõſti. frederici determinabiẽ dño fauẽte illõ tñ qõ ſeq̃ nõ ẽ omittẽdũ. ſ. ꝙ proximior agnatus in rediñdo uel phibẽdo dñm ex cludit. unde apparet ꝙ neceſſariarũ pſonaꝝ rõ hẽt. ut. §. notatũ.

x Lex. impatoris frederici ipialẽ decet ſolertiã. z c. §. preterea duca tus. j. de. l. coradi. §. ex eadem. l. ac.

y Quis dicatur dux. marchio. comes. ſiue capitaneus. ualuaſor.

Qui a pncipe marchio. marchio z comes ꝓprie dñr capitanei re gis ut regni. alij ũo q̃ ab iſtis feu. accipiũt dñi ualuaſores regis. ſed hodie capitanei appellantur. ut. §. q̃ fe. da. poſſẽ in pri.

a Comes. appellãt. ſimiliter z illi q̃ accipiũt a marchione ul' co mite capitaneꝫ hodie proprie dr. ut. §. ꝓx. notatum eſt.

b Ualuaſores. ſz illi q̃ a minorib⁹ te. accipiũt dñr minimi ual uaſores. ut. §. ti. an mariꝰ ſuc. uxoꝛ in bñ. c. ſi feia. z. c. ſẽp.

c De ſucceſſione.

Per ſucceſſi onẽ. hic nõ. q̃ fe. ſucceſſio ſic differt ad hẽdes deſcẽdẽtes ſic hꝛ ditatis ſucceſſio iuꝛ nouiſſimo. ut hic z. §. ꝺ ſu. fe. i pri. z i aũt ꝺ hꝛ. q̃ ab iteſt. defẽ. z nõ. j. de nã ſuc. fe. in pri. deſcen dẽtes ãt iõ dixi q̃a ad lineas ex tranſuſo porrigi tur. niſi antiquũ z de deſcẽdẽtib⁹ deficiẽtib⁹. ut hic z. §. ac.

e Femineꝰ ſexꝰ. lz feie ut maſcu li ſuccedãt legib⁹ tñ. ſ. a ſucceſſiõe feudi feie ẽmouẽ tur. et eoꝝ filij. ut. §. q̃ fe. da. poſ ſũt. §. hoc ãt nõ.

f Qui nouum. ſiẽ hẽdi icunbit p batõ ſi aliqꝺ no uum in teſtamẽ to teſtatorẽ aſſe rat addidiſſe. ut ff. de proba. cuz tacitũ. z illud in telligo qñ neut poſſidebat quia poſſeſſori nõ ſo lebat bonus pro bõniſ icũbere. ut L. de pba. l. ij. z l. a. tor. niſi forte p⁹ fundatã acto ris itẽtionẽ. tunc actor z reus pba re debẽt. L. de p bat. l. ſiũ poſſidẽ tis. ac.

g Pronũtiatũ. ꝙ forte iõ factũ fu it q̃a maior erat pro actore p̃ſum ptio. z iõ dr ꝙ ñ daſ ſẽp poſſiden ti iuſiurandũ. ut j. ꝺ cõſue. re. fe. c. ſacrañtũ. huic ſimile ẽ. L. de iu reiurã. in bone fi dei iudici ãt me rito idagãdũ con mittit. an ſit poti

bñficiis. Neceſſitate nãqꝫ ſuadẽ te poſſat oli uaſallꝰ dño ifcio l' iuito feudi ptẽ uẽdere: retẽta ui delz alia pte. Si ũo l' totũ l' ptẽ uolebat p fe. aliquẽ iueſtire hoc licebat ei ſine fraude facere: ſiue ãt diſſẽtiẽte dño uẽdebat ſiue p fendũ iueſtiebat: qꝺ z ipꝫ ſincer hodie z ſiñ fraude lz ei faceꝛ. ſi tñ ſine hꝛde maſculo decedebat l' feu. i manu dñi refutabat: aut alia forte rõne itercedẽte culpa amittebat: tẽ ois feudi alienatõ ad irritũ reuocabaſ eo excepto ꝙ ille q̃ ſcꝺo loco bñficiũ accepe rat nõ amittebat ſi ꝓri dño ſer uire z ab eo feudũ recognoſcere uolebat. Donare ãt aut iudica re p aia l' i dote p filia dare nul liꝰ curie poſſat cõſuetudie lz poſ ſet reuocare niſi locatõ ẽet frau dulẽta alienatio ſiẽ ẽ p libelluz ut dicaſ uẽditõ: q̃s. n. dubitabat ꝙ libellario noñe ſub uiliſſima duoꝝ denarioꝝ pẽſiõe ꝓpetuo cõcedaſ ẽe feu. aliẽatũ i fraudẽ porro ſiue de bona cõſuetudie: ſiue de prana queramꝰ cõceſſa e rat dño p equali p̃cio redẽptio niſi i hoc bñficiũ amiſerit dñs p refutatiõz l' ãnali ſilẽtio ex quo ſciũit cõpulſãdo. p̃ſcriptiõe aũt xxx. ãnoꝝ ſubmõebaſ tã ſciẽs q̃ ignorãs. Inꝓhibẽdo l' rdimẽ do potior erat ꝓximi agnati q̃ dñi ꝺditõ. ſi tñ feudũ erat pñũ de illa ũo feudi alienatẽe que a dño fit ſi dubitetur lexꝛ ipris co radi cõſulaſ que poſita ẽ in iaz dicto titulo de beneficiis.

Quis dicaſ dux: marchio: co mes: l' capitaneus: ualuaſor.

Qui a pncipe de ducatu ali quo iueſtiꝰ ẽ dux ſolito mo re uocaſ. ſi ũo de marchia mar chioꝰ dicaſ. dr aũt marchia: q̃a z pximũ iuxta mare ſit poſita: q̃ ũo de aliquo comitatu iueſtiꝰ ẽ comes appll'aſ. q̃ ũo a pncipe l' aliquo ptãte de plebe aliqua uel plebis pte ẽ iueſtitꝰ capitaneus appellaſ hi q̃ ꝓpe ualuaſores maiores oli appellabãſ. q̃ ũo a capitãeis ãtiqꝰ bñficiũ tenẽt ual uaſores ſt. q̃ ãt a ualuaſoribꝰ fe. qꝺ a capitaneis hẽbãt ſimiliꝛ ac cepit p fe. minores ualuaſores appl'anꝛ. q̃ ãtiquo q̃dẽ uſu cõſu etudinẽ feu. nullã hẽbãt: ualua ſore ãt ſine filio mortuo feuduz qꝺ ualuaſori miori dederat ad capitaneũ reũtebaſ ſz hodie eo dẽ iure utũt i curia mediolanẽ ſi quo ẽt ualuaſores. Ceti ũo q̃ ab ãtiqs tꝓribꝰ bñficiũ nõ tenẽt lz nouit a capitaneis ſeu ualua ſoribꝰ acq̃ſierit plebei nihiloinꝰ ſt. nã illi q̃ ſoldataz hũerũt l' ac cepũt l' hñt p eã nullum pedagi um ſz nec feudi uſũ acq̃ſierunt.

Soldata ãt ẽ p̃ſtatio q̃dã an nua z gratuita q̃ a neut pte trã ſit i hꝛdẽ. morte. n. dãtis l' accipi entis iteruẽiẽte finiꝛ. ſoldata ũo dr q̃a pximũ que in ſolidoꝝ do natiõe cõſiſtit. qñqꝫ ãt ẽ in uino z annona.

De ſucceſſiõe fratrum: l' de gra dibus ſuccedentium in feudu.

Per ſucceſſionẽ q̃ ſiẽ p iuſ titura bñficiũ ad nos ptiẽt mortuo ei eo q̃ bñficiũ tenebat ꝓma cã liberoꝝ ẽ. filiis ei exiſtẽ tib⁹ maſcul' l' ex filio nepotibꝰ ul' deiceps p maſculinũ ſexũ deſcẽ dẽtibꝰ ceti rmouẽt agnati. Ad filias uero ſeu nepotes uel ex fi lia nepotes ſeu pronepotes ſuc ceſſio ſe. non pertinet proleſ eni feminei ſexus l' ex femineo ſexu deſcẽdẽs ad huius ſucceſſionez aſpirare nõ poteſt niſi eius con ditionis ſit feu. uel ex pacto acq̃ ſituz. his ũo deficientibus uocaſ ꝓmo frẽs cũ frũz ꝓmortuoꝝ fi lijs deiñ agnati ultiores ꝙ ita in telligẽdũ ẽ ſi feudũ ſit pñũ: hoc ẽ ſi fuit illꝰ pẽtis q̃ eiꝰ fuit agna tionis cõis: ſi eni ticiꝰ auꝰ de no uo bñficõ fuerit iueſtitꝰ ticio ſine

tius iuſiuradũ q̃a eq̃tatem añ oculos habere dz. ff. ꝺ eo qꝺ cer to lo. ꝙ ſi empheſi. §. ult. licz dicaſ alẽ actore nõ pbãte z c. ut. §. notatũ eſt. z nõ. hic. j. z ff. de eden. l. ij. z L. de eden. q̃ accuſare. huic aũt conſonaſ uidetur qꝺlegiẽ i crie falſi. L. ad l. cor. defal. niſi. z ibi huius qõnis dñs iudex eſt. ut. j. e. q̃dã.

b De fratribue de nouo beneficio inueſtis.

Z duo. portio. q̃d ergo ſi portio fieri ñ ualet cũ forte res ſit idiuiſibilis. Rꝺo. ut ne ſeuus efficiaris hoc tibi ſolicito

indagandum posses forte dicere tunc ad uasallum totum pertinere maxime alterius partis ratione quam possidet. ut ſ. de contro. inue. §. cuz autem quis dixerit. immo ⁊ ratione possessionis quem in totum habet ⁊ maxime cuz sit reus qui fauorabilior esse debet. ut. ff. de reg. iur. fauorabilioēs ⁊ pmtiores sum⁹ ad absoluendum q̄ ad condemnandum. ut. ff. de actionibus. arria nus. nec mirū cū ratōne rei indiui sibilis quid pmittitur q̄ al' non pmitteretur. ar. s̄ d̄ inuestitura rei ali. §. ecōtrario econtra uidetur q̄ dominus totū debeat habeī. ſ. eadem ratione quia res est indiuisibilis. ⁊ maxime cum domin⁹ debeat esse maioris auctoritatis q̄ uasallus. ni mirum licite petitur in solidum q̄ pro parte non peteretur ut. ff. de fui. lege ultima ⁊. ff. de regu. iuris e a que itē domus ager. ut res libe retur ⁊ maxime quando est seruitus merito debet esse potior uasallo. ar. C. de cōi. ma. l. i. ⁊ maxime si dominus emat illam portionem a uas. ui ibidem est ar. sed dices solicitus in fei pacti exēplū rerum indiuisibilium. Rño seruit⁹ ⁊ statua dicitur indiuisibilis. ar. ff. de le. iij. l. de cō. §. p. ⁊ si qua alia iūc. ⁊ ita de curze. ut. j. e. feu duz ei ⁊ ē simile huic. ff. d̄ contra ben. emp. pacta ff. de pac. l. iure gen. nō ēt hic expressum q̄ p pacū lz q̄ at nō liceret ut nōtum⁹ s̄. de suc. t. ac.

k Acquisierit. intelligaſ. ſ. suo nomine tantum. lz d̄ pecunia cōi fuerit nimirum de cōi pecunia quid ematur nihil interest. sed cuius noie id fiat inspiciendū est. ut. C. si quis alteri ul sibi. q̄ alienam. ⁊. C. de pba. ad probationem. ut ⁊. C. de rei uen. si ex ea generaliter enim pecunie origo non inquiritur. ut. C. si certum. pe. ñ ue. ⁊. l. quanuis sed casualiter quedaz notantur que saī. s̄. qui feudare pos. noata uidenī. ac

l Fructus. intelligo maxime cum de communi fuerit acquisitum licet in superiori nihil interest. si hoc ad similitudinem

legittimo hīde masculo defūcto ei⁹ feudi successio nō ptinz ad e iusdē ticii pūuz magnū nec ad plē ex eo descēdētē imo reuerti tur ad dīm. ad cognatos ei ei⁹ bīfīi nō ptinz nz successio. si uero dīns l' ali⁹ bīficiū defūcti nonum esse dicat: agnatus autem illi⁹ pxim⁹ pīnū esse cōtēdat tē on⁹ pbationis icūbit illi qui nouuz dicit. sz scio alit pnūtiatū bon⁹ tñ iudex cā cognita diligēter ituebī ei⁹ potius iurando dirimēda sit hec qō utroqz. ſ. in pbatiōe deficiente.

De frib⁹ d̄ nouo bīfō iuestitis

Sz duo frēs de nouo bīfō ⁊ nō de pīno simul iuestiti fuerit uno sine hīde defūcto ad alterū nō ptiet ei⁹ beneficii portio nisi fca fuerit eo pacto inuestitura. si duo frēs i cōi casa p⁹ mortē pīis remanserit. i. hitauerint simul: ⁊ unus eoz feudum acqsierit[k] pleriqz dñt[m] ad aliū ñ ptinere. sz nz uiuēte eo q̄ acqsierit: nz p⁹ mortē ei⁹ fructu[l] tamen erit cōis donec simul hitauerint q̄ si cū eqs ⁊ armis cōib⁹ l' pecunia cōi sit acqsitū adhuc iōē dicūt ne forte iuitus dīns aliū quē quē uoluerit acqrat uasallū dū tñ meminerit q̄ de cōi expēsū ē alti⁹ pte cōpetēti ēe rstituēdū.[n]

De iuestitura quā tici⁹ accepit a sempronio.

Titius a sēpronio[o] talē iuestituraz acceperit feudi ut haberet ipe ⁊ hīdes sui legitimi masculi ēt his oib⁹ deficiētibus feie. porro ticius supstite tñ filia decessit ipsa a dnō iuestita fuit ⁊ feu. i dotē dedit maritoque supstite sine liberis decessit queī bat si ad maritū successio feudi ptieat respōsū[q] est nō ptinere.

qi castrensis peculij uidetur statutū. ut. C. de aduo. diu. iud. i foro.

m Dicunt. hoc intelligo qñ domino ignorante sicut acquisitū de pecunia domini secus sciente. tunc enim frater succederet in eo ⁊ ei ꝑ parte acquireretur. ut. s̄. de bene. fra. c. i. ac.

n Restituendū. hoc uenieti iuditio cōi diuidūdo l' fa. hercis. C. cōia utriusl. iu. si patruus.

o De inuestīa quā ticiz accipit a sempronio.

p Ticiz a sempronio. al' ñ erit hic ti. sz. c. tñ quia hic est pua dubitatio eadem erit expositio uel nulla. ac.

q Responsuz. simile. s̄. an maritus succedet in beneficio uxori. c. femina. ac.

r De uasallo decrepite etatis qui feudum refutauit ut filij iuestituerē tur.

De uasallo decrepite etatis q̄ seu. refutauit ut filu iuestirēt.

Quidā uasallus cū decrepite etatis ēet feu. suū i māu dñi ad hoc rfutauit ut seiū ⁊ sē pniū filios suos de eodē bīfō i uestiret: uasallo mortuo sēpronius sine legitimo hīde seio ad huc supstite decessit: lis ē iter dominū tāquā nouū feudū sibi delatū ēe dicētē: ⁊ seium pīnuz esse cōtēdētē. uñ eoz inia pualuit q̄ dixerunt hoc feudū quanuis refutatū nihilomin⁹ ēe pīnū.

s Quidā pateznū esse. dicitur nihil oio ēe paternum intelligo nō ad hoc oio quasi de nouo bene. ipsos inuestiret. sz intelligo consentientib⁹ his ad quos p successionem ē pucturū. ut. j. d̄ eo q̄ si. fec̄ agnato de feudo pīno. tres erant agnati. ut notatum ē. s̄. q̄. mo. f. amit. §. ꝑterea huic simile ē q̄ de solutione dī. nā sicut hic nō tenet pactō uel refutati o ita fcā reinuestiatur ita nulla est solutio que sic fit. ut nemini reddaī nā q̄ nihil agit. ut. ff. de soluit ut repetat.

t De inuestitura in maritum facta. alias non ē ti. sed. §. tñ.

De iuestitura i maritū fcā.

Uasallus sīstite tñ una filia decessit: illa maritū accepit cui dñs accepta pecunia ptē fundi qd̄ pī puelle hēbat retenta sibi pte alta dedit. sz nē q̄dā agnatus defuncti cuz marito agit dicens totum hoc feudū esse pīnū ⁊ iō ad se d̄uolutū ecōtra maritus cōtēdit hāc ptē quā hz nouū feudū esse. ⁊ iō dño apparatū querit utrū aꝑ dīm[u] eūdez ⁊ i ei⁹ curia cogaī agnat⁹ d̄ functi litigare: l' aꝑ agnati iudicem l' arbitrū utriusqz consensu electum hoc esse d̄beat mihi placet ⁊ aliis placet potius apud iudicem ordinarium uel arbitrum quā aꝑ cundez dñz hoc litigiuz fore determinādū. Itez placz agnatum nō cogendū, pbaī feu. hoc esse pīnum. sz aduersa pte nouum esse, pbadum quo deficiente in probatōne tunc agnato ut dictum est causa cognita detur electio quaten⁹ l' iūet esse pīnum uel alteri pti referat[r] iusiurādū ⁊ ille aut iuret aut taceat. Illd tñ sciendū est q̄ si int̄ duos q̄ dixerit se esse uasallos defe: fuerit dubitatio alter alteruz iuitum trahere nō potest ad dominum[v] uel eius curie iudicium

u Uasallus aꝑ dīm. nec mirum si uter qz dñt se uasallus asserat. lz un⁹ d̄ nouo ⁊ alius de ueri cōtēdat cur ip se iudex non est.

x Referat. hoc ideo qd̄ manifestetur turpitudinis est. nec uelle iurare nec sacramentum referre. ut. ff. d̄ iurciurā. manifeste. ac.

y Ad dominum. ⁊ istd̄ est intelligendum propter feudi incertitudinez secus enim foret si inter duos uas. controuersia esset. sed quid est qd̄. j. dicit. ſ. q̄ nemini licet curie examen declinare ⁊ sic intelligo. i. indecēs est ñ aūt quod non possit examen eius d̄clinare similia studiosus inquirat. sed quid si alter uas. uocatus uenire ad dominuz uel eius curiam contempserit. Rño fine pena adibit sz tu instabis nōne debet uenire allegaturus saltim priuilegium suum ut. ff. de iudic. si quis ex aliena. respondeo loquitur in iudice ordinario generali at hic licet sit ordinarius inter aliquos ⁊ paucos non tamen in alienam messem manum importabit. sed corrigitur. j. annum apud iudicem. uel cu. domini questio feu. terminari debet ex eo q̄. ⁊ ē. accursius florentinus.

De contro. te. ap̃ pares ↄminanda. al' nõ erit hic ti. aliqs. ſz male. ſz inter dñm z uaſ. hoc faciat qõ dicit. c. nimiz uz. ſ. q̃ poſſũt e ligere quos uolũt ad inter ipſos iudicãdũ cũ alibi dicat eũ iudicẽ nõ eſſe p̃ſtãdũ quẽ poſtulauerit aduerſarius. ut. ff. ò iudi. obſeruãdũ R̃ſpo illõ loq̃t qñ alia ps ignorabat poſtulõz ip̃ius hic ãt ut̃q̃ ſciebat z licitum ex conſeſſu q̃ al' non liceret. ut. L. ò epi. z. c. aũt gñaliẽ i fine z ar. L. de tranſac. ſi diuerſa. maxie cũ hoc ſit litigãtũ fauoz iudicũ uñ apparet q̃ licite poſſũt renũtiaz. ut. L. de pac. ſi qs i cõſcribẽdo. z. ff. de mino. ſi iudex. z in ſũma ſuꝰ cãus i qbꝫ ò iure poſſũt ꝛlaxari utro q̃ cõſtiẽte inq̃ras. L. ò de epiſ. z cl. aũt generalit in fi. z. ff. de ferijs. l. i. §. i. z. l. de feriatis z de in ius. uocãdo q̃uis z de re iudi. ſi cõuenit z ad ſe. c. turpil. l. ult. §. itẽ. z. L. de tẽpore appl. ulti. i fi. lz uideaz contra. ff. de poſtu. quos p̃hibet. z. L. de iuz. o. iu. priuatoz. z ò iura. propter ca. da. l. y. §. ſz qr illud ãt nõbilit ẽ notandũ q̃ ille nõ ẽ eligẽdꝰ p̃ pari dño uel uaſ. diſſentiente q̃ fidelitatẽ nõ iurauit ſz cũ ille ſolus excipiaz idifferenter alij eligunt. ut. ff. de iudi. cũ p̃tor ſz itelligo dũ tñ ydoneꝰ ſit ad iudicãdũ. hoc q̃ri cõſueuit. ſi cõuentꝰ uelit actorẽ cõuenire forte de alia cã utrũ poſſit curie examẽ actor declinare q̃ curia nõ poſſit extra cãz feu. aliqd inẽ ipſos iudicare. R̃ſpo non potent imo ſi agat de oibus ẽt cauſis ap̃ eãdẽ curiã ſe debz defẽdere. ar. L. de ſen. z interlo. iudi. l. ult. z aũt. ibi poſita z cõſequenter z. c. z ff. de iudi. l. y. §. oñſ. z l. q̃ nõ cogit nã ibi non diſtinguit q̃ nec nos diſtinguere nõ debemuſ. de curras i theſauris tuis. Accurſius.

Si ũo cuz ſua curia dñs uocauerit eos nemi eoz lz illiꝰ dñi l' eiꝰ curie: l' eiꝰ examẽ declinare.

De ꝓtro. fe. ap̃ pes ↄminãda.[a]

Si inẽ dñz z uaſallũ de fe. orta fuerit ꝓtẽtio p̃ pes uel ↄ domꝰ ſic lex coradi dicit diri maz. ſi tñ pes hẽat z dñs z uaſ. cõſenſerit i eligẽdis pib' nl'la dubitatio ẽ. ſi ũo diſſẽtiãt tc̃ q̃d facieñ ſit queriẽ ſz p̃ualuit eorũ ſnia q̃ dixerũt dñz debere eligere p̃ſq̃ aut quos uoluerit z uaſallus ſimilit hoc faciat' ſecũdũ numerum a dño comprobatuz ille tñ uaſ. q̃ fidelitatẽ nõ iũauit dño ul' uaſallo diſſentiente pro pari non eſt eligendus.

De eo qui ſibi[b] uel hr̃dibꝫ ſuis maſcul' z feis inueſtitam accepit.

Qui ſibi l' hr̃dibꝫ ſuis maſculis l' his deficiẽtib feis p beneficiũ inueſtitaz fe. accepit una tñ filia ſupſtite deſcẽdẽte alio relicto ↄceſſerit hoc marito p̃nũ fe. i dotẽ dedit z ↄceſſit duobꝰ filiis ex eo ꝓcreatis quoz unꝰ duaſ filias relinquit al' ũo uno filio maſculo relicto ſuperſtite deceſſerit de p̃dcõ itaq̃ feu. urgentẽ uidi mꝰ qõnem hoc feu. totũ ſibi q̃a ſolus el' q̃ p̃mo inueſtitaz accepit hr̃s maſculus ſit uendicãte. feis ũo totã ſui p̃is ptẽ defẽdẽtibus qr ex eo nullus extitit maſculus cũque inẽ ſapiẽtes ſepe ſup hac qõne fuit diſputatũ tãdẽ p̃ maſculoꝫ p̃nũtiatũ ẽ. nõ. n. pz locus feie i feu. ſucceſſione donec maſculus ſreit ex eo q̃ p̃mꝰ ↄ hoc fe. fuerit inueſtitꝰ. nã z illõ iudicatũ ſcio ſi ille q̃ p̃pũ feu. ſuũ militi p bñfiñ dedit duobꝰ filiis rũctis deceſſerit quoz unꝰ filia tñ relicta obiit al' ũo filio maſculo relicto ſupſtite defũctꝰ ẽ: q̃ miles ñ debet feu. ſuũ p̃ feiaz r̃cognoſcere donec ſupeſt maſcꝰ ex eo q̃ p̃ mã inueſtituã fecit. alii dñt p filiam debere recognoſcere.

De duobus frib̃us a capitaneo inueſtitis.[c]

Dño fres. ſ. ticiꝰ z ſeius a q̃dã capitaneo de nouo biſ fõ ſimꝫ inueſtiti ſt̃ eo uidelz teno re ut q̃diu ipſi l' eoz hr̃des maſculi uiuerẽt z maſculis deficiẽtibus feie ſi ſreſſent feu. hẽrent ex fribꝰ his. unꝰ una filia relicta altero adhuc uiuẽte ↄceſſit qr̃ cui portio defũcti deferaz utrũ filie aut fr̃i R̃ō. filie ur uſquiſq̃. n. ſi bi ſuiſque hr̃oibꝫ uz p̃ſperiſſe[d] ſi tñ is q̃ filiã reliqt ſine hr̃de deceſſiſſet pp tenorẽ inueſtitẽ ↄtertũ eiꝰ ps fr̃i nõ dño ẽ queſita.

An remoueri ↄbeãt teſtes qui pares eſſe deſierunt.[e]

Dẽ fcõ queſitũ ſcio. ſi inẽ dominũ z fidelẽ de inueſtitã feudi cõtẽtio emerſerit qr fcam eã dñs neget ſi uaſallꝰ offerat eos aliq̃s cognatis ſuis aliq̃d reliquat z tp̃r teſtamẽti cognati erãt lz cognati ẽe deſinãt nihilominus legatũ hẽbunt. ut. ff. de rebꝰ dubijs ſi cognatis. q̃ aũt i fi. dz̃ q̃d enĩ peccauit z ẽ. hoc nõ ſufficiẽs nimirũ z ſi propter unꝰ culpam de pibus eſſe deſierit aliq̃s nihilominus teſtis ẽe poterit. hic enĩ nõ ẽ modus interdicẽdi teſtimonium.

[a] De eo q̃ ſibi. z. c. al' nõ erat hic ti. ſed. c. tantum.

[b] q̃ Ui p maſclo. iſtõ. n. ſepiſſime accedẽ z iõ ualde poſſet eſt notãdũ. z nõ i eũ potiſſime quãtũ ſit potior maſculoꝫ q̃ feminaruz cõditio. lz miz ẽ q̃ dz̃ hic. ſ. q̃ maſculus excludit germanã ſuã cuz iã ad feiam trãſitũ fecerit feu. nũq̃d cũ hic maſ. excludit amitã ſuaz uiuẽtẽ. z utiq̃ cadẽ eq̃tate durãte al' nõ licebit hẽdi q̃ defuncto licebat. z ſic. ff. de reg. iur hẽdẽ z. l. q̃ minꝰ. z. ff. ò bonis li. ſi ex. z nõ. §. de feu. ma. c. i. hic ẽt nõ qualitate z dãia licitum deprehenditur qõ al' non liceret. ut. §. predicto ti. z. c. nota.

[c] De duobus fratribus a capitaneo inueſtitis.

[d] d Dño fres ticius z ſeius p̃ ipexiſſe. iſtud hẽt i. ff. de ꝓba. ſi pactũ q̃ aũt in fi. dz̃. ſ. q̃ a fr̃e dñs excludit accidit propt̃ pactũ qr dictũ fuit expreſſe. alioq̃n fr̃i excludit a dño. ut. §. no. eſt. ac.

[e] An remoueri debeant teſtes qui pares eſſe deſierunt.

[f] e Dẽ facto qualibet ↄ cã. huic. c. inueni glo. talẽ. uacat hoc. c. ꝓpt̃ea iterius ex eo. z pp̃ ſuptus ſi iter dominum. ac.

[g] Pares. hoc iõ i teſtis ſuaz. nã ſi facti teſtamẽti tp̃oꝫ fuerit q̃ſ ydoneus lz poſtea fiat minꝰ ydoneus. nihilominꝰ tñ tenet teſtamẽtu. ff. de teſ. ad teſtm. §. i. z idẽ itelligo ſi nõ erat ydoneus ſz cõi opinione putabaz ydoneus. L. de teſtis ordi. l. i. z inſti. de teſta. or. §. teſtes. ſed ſi

[h] De cõtro. al' ñ erat hic ti. ſed. c. tantum.

[i] e Dẽ co q̃ quocã epo l' alio de bñ. ſi de alijs dixerit q̃ i alijs nõ poſſit hẽre locũ exẽplũ ↄ ãnua p̃ſtatiõe niſi q̃ſ dixerit aliud ẽe i feudo ſiue ſucceſſoribꝫ camere ſiue curie. illa enĩ ab hẽdibꝰ ſũ ſucceſſoribꝫ eccl'ie nõ p̃ſtãt. ut. §. dictũ ẽ de fe. camere. l' p̃õt ẽt exẽplificari i clerico nã licz iniuſte agat uaſ. nihilominꝰ tñ rõe ei faciẽda ẽ

[k] De ſuo recto. no. q̃ hic an petit inueſti. rec. feu. ſecꝰ ẽet ſi ſpaliter peteret inueſtituã alicꝰ rei. ut. §. i diſtinc. quã fecimꝰ

[l] Sed p̃ſtim modũ. ſ. q̃ ẽ. §. de ꝓ troũſia feudi ap̃ pes terminanda c. ſi iter dñm.

[m] Suo fe. ſz hic forte i eo tñ ẽ e xaudiendũ qñ z de hoc erat ꝓtro uerſia. an z aliꝰ teneret p̃ feudo.

[n] Aliq̃d aliud. hic p̃õt notari q̃ rõne adiũcti licitũ deprehẽdit q̃ al' ẽt illicitũ ut a libi notauit iuris prudentia.

[o] Accedeñ. ſz nũquid debebit epo condemnari poſtea ad aliã ãnuã pẽſionẽ ſi ꝑbatũf uerit illũ inueſtitũ fuiſſe a p̃deceſſore ſuo de illa. R̃ſpo. forte nõ imo abſolui debet q̃a forte morte dantis fuit finita ut. §. q̃s dicat dux ul' miar. c. q̃ a pricipe. niſi forte dicas q̃ aliud ſit i ſoldata q̃ nõ p̃ſtat noie feu. ut ibi dñ. ac.

[p] De uaſ. mi. q̃ arma bellica ↄpoſuit. al' ii erat hic. t. ſz. c. tñ.

[q] Ules z ẽ. nõ factꝰ ẽ. idẽ ẽet ſi ẽet factꝰ cliꝰ. ut. j. t. an mutꝰ l' alr ipfectꝰ. c. mutꝰ i fi. nec ꝓderit ſi bũc hitũ pꝰ poſuerit ut. j. ſi de fe. cõtro. fu. c. qui cliꝰ. z. j. de bñ. fe. in fi. ac.

[q] Uel agnatã dñi. itelligo q̃ſ ſucceſſorẽ nõ hẽt z merito ẽ potior cã dñi ul' agnati q̃a cũ monaſterijs igredit reꝛ ſuaꝛ dñs ẽe deſinit ut pote ergo non dñs nec teſtari poterit. ut. §. de ſacro. ſ. ec. aũt. ingreſſi. ac.

[r] De milite uaſallo q̃ contumax eſt. al' ñ erat hic. t. ſed. c. tñ.

[s] Omnꝰ z. bij uel. x. dieꝛ. ſed hodie hec ſolẽnitas nõ ſuat̃ i bij ul'. x. dies ſed plus pz large curie offitij ut ſuo arbitrio terminũ cõſtituat qõ quotidie uſitat̃. ſed de iure romano alia ſolemnitas incitando obſeruatur. ac.

[t] Tertiã uocatõm. hoc merito accedit q̃a cõtumax ẽ q̃ trinis edictis citatꝰ iudici ſe nõ p̃ſentat z litis dãno contumacia coꝛ q̃ iudici nõ obtẽperãt cohercet. ut. ff. de re iudi. contumatia.

idē ē si unū dūtaxat edēm mittat p oīb⁹ ut. L. qūo z qñ iudex cōsē taneū sz illō i feu. nō obſuat. s. q p oīb⁹ edēis unū dūtaxat ponat. g Amittat. z merito hoc ei ipo q ñ uelit iustitiā facē dño suo fe. pdit ut. j. i q. ca. f. a. c. i. itē q dño suo al'. c. illud te non lateat. ac.

h Sed si itra ānū. istud posīt correctiue qr sufficiē añ liē pē. si dñs i po. mittat. z bñ seq̄t si i tra ānū ueiat p⁹ uale at recupare. nā legit i dē i. L. de pscriptōne xxx. ānox si qs emp tōis. §. z si qs. sz dic̄ studioso q̄ro a te iuris prudēcia qualiē ſz iuſ tuū sit citatō faciēda. ñ pcepto si cōsuetudo deficiat saltī iuz i cās p cessiōis pcedē ualeā sic expoitū ē. s. de fe. cogni. c. i. Juz prudē tia. Rndit qr tu me z alij frequēt introgasti quaten⁹ de citatiōe q̄d setirē oñderē. Rso ma xie tuis mor⁹ precibus de ea q̄ sentiā paucis explicabo. qui bz au res audiendi audiat mō cū ō citatōe quis dleniſſie desiderat sci re hoc iqrat. s. qui iu dices posſt citare z q̄ nō. z qui citari posſt z qñ z quot sufficiant citatōes z qō itūallū ōbeat ēe it unā citati onē z aliā quid oli qō hodie de hoc itūallo fuet. z quis sit citati onis effectus. z citare posſt iudices ordīarij delegati aut nequaq̄ suū pedanei sic nec sē tētiā executiōi possūt mādar'. ut. ff. de re iu di. a diuo pio i pīn. z L. de iudi. sctimus. z i telligo ēt si delegatus sit a principe iuſ nouo nec ēt nouissimo nimi rū nouissimo iuz a pri cipe ōlegat⁹ recte cita bit. ut. L. qūo z qñ iu dex. aūt. qui semel. sz supradicti lz citare ñ posſt iquirer tñ ualēt l' recipe. L. de iudi. sctim⁹. Dictū est ergo a quib⁹ citatio possit fieri. nē dicēdū ē qui citari ualēt z posſt citari tā actor q̄ reus. Restat igit uidere qñ z utiq̄ āte litez cont'. reus ualet citari quo casu ab eo rite citat' qui i cū nullā bz iuz dictionem imo uenire debet allegaturus p̄uilegiū suū. salti si qōbz ut. ff. si quis i iuſ. uo. l. ij. z. ff. de iudi. si qs ex aliena. sz p⁹lit. pē. ci tari pē et dz actor. sed nō ante q̄a ageē l' accusar iuit⁹ nō cōpelletur ut. L. ne iuit⁹ z c. nisi fz q̄ i p̄dca aūt. cōtiet. z i aūt. j ut oñs obe. iu di. coll. iij. §. si ūo. Nūc uidendū est quot sufficiāt citationes z certe nisi ad solemnitates te referes tres sufficiūt ut i hoc. c. z. L. de iudi. pperādū. §. siquidem. z. ff. de iuſ fisci. senat⁹. §. senat⁹ de solemnita tib⁹ lō dixi qñ fm eas citatio est faciēda p̄mo ei unū posīt edēm mox alīō deide tciū postea ūo sequī pemptorium semel dz citare iudex i q̄ si uoluerit. nec ifert necessitatē istō sz urbanitatem iducit. simile ut. L. de pig. l. iij. z. L. ad. l. fal. de plag. si frem. z. ff. de mi. l. ij. §. sz utrū. nimirū z hoc totū iudi. arbitrio p̄mittī. ut. ff. de iu. ñnūquā z q̄ tal' sit fuāda solemnitas dī. ff. de iudi. ad pemp. z. l. z post. sz qr de plurib⁹ edictis mentionem fecimus z unū dūtaxat nom̄ appo nīt an alia noīa possīt hre q̄rit solicitus ad q̄ iuz prudentia īspōdet utiq̄. p̄mū ergo uocat admonitoriū fz citatoriū tciū conuentionale et istox noīa p̄edūt ab uno ingenio. quartū āt uocat pemptoriū z a lege defendit hoc dixit iuſ prudentia. sz studiosus ait uſ q̄ nom̄ se cundū ultio edco cui nomē assignas potius p̄cmat cum maioris sit testes q̄ tp̄r iuestitē pes erat si po stea qualibz ex cā pes ēe desierant an iō sint r̄mouēdi qr nē ñ st pa res sz r̄spōdeo quāuis alii alīō sē tiat. tñ mihi z q̄busdā aliis uſ suf ficer eo tp̄r iuestitē saltē pes fuisse q̄d ei peccauit q̄ iuestitā accepit si illi quos eo tp̄r utpote idōneos ad hibuit: z postea pes ēe desierunt.

De p̄troūsia it ep̄z z uasallū.

Ex eo q̄ scriptū ē si it uasallū z dñm ō fe. nascat qō q̄ p pes ei⁹dē curie dirimāda sit quesitū ē si q̄s dixerit se a quodā epo fortassis iā ōfucto ō ānua p̄statōe aut qualz alia re p fe. iuestitaz accepisse z cū successore ei⁹ agat z ille r̄spōdēdo negz hūc ēe uasallū utrū p pes cu rie sit iudicandū sup hac qōne op pōīt ei nō ēe uasallū z iō i ea curi a pes ñ hz. Jt dicit uasall⁹ q̄ p⁹ de suo p̄po feu. recto dz iuestiri q̄ a nemie iudicari dño r̄spōdēte q̄ q̄cq̄ it eos siū de iuestita siū de si ōlitate siū de pricipali cā agēdū ē p suā curiā ē expediēdū sz lauda tū sepe scio p pes illi⁹ curie scōz p fectū modū ēe eligēdos ad quox spectat offiū ut illū p⁹ de suo rec to fe. iuestiri faciāt sz fidesitatis iuſ iurādū diferat donec de pricipa li cā cognoscat. ex illo ei appebit utrū iūar debeat aut ñ qō totū ex pedite qōnis ē. Sz si p̄stiterit ua sallū aliq̄d aliō p̄t id ō q̄ q̄rit ab e odē dño teneē p fe. tē. n. q̄ ōbz de suo recto fe. iuestitaz accipe z fide litatē iurare z sic ad pricipalē cāz accedere non est dubitandum.

De uasallo milite qui arma bellica deposuit

Miles q̄ bñfm tenebat cū esset sñ liberis uenerabilē domū i trauit z scl'o renūtiādo arma bel lica ōposuit: hitūq̄ r̄ligiōis assūp sit. z sic cōūs⁹ fcūs ē hic dōec uixe rit fe. r̄tieē cōat q̄ dñs l' agnat⁹ sibi ptieē cōtēdit. sz iudicatū ē dñz l' a gnatū potiorē: eo q̄ ōsūt ēe miles scl'i q̄ fcūs ē miles xp̄i: nec bñficiū ptiet ad eū q̄ ñ dz gerere offiū.

De milite uasallo q̄ p̄tumax est.

Dominꝰ uocat milītē q̄ ab eo feu. possidebat dicēdo eū in culpā icidisse p quā fe. amitteē de beat. hic ñ rūdet qr q̄d faciēdū sit qr rūdeo eū ad curiā uocare debe re usz i spacio tcio. vij. l'. x. dieruz arbitrio eiusdē curie detiando. q̄ si neq̄z uenerit ad tciā uocatiōm hoc ipo fe. aittat z iō dz curia do mīnū mitte i possessionē. sz si itra ānū b uenerit r̄stituit ei possessio a lioq̄n ēt bñfm fe. q̄z possessionē a mittit. ut i lōbarda de his qui ad placitū uenir cōtēpserit: l. si cuius cūq̄z. Si ūo uasallus q̄queritē de dnō forsā qr fe. i alio ordie itule rit dño ppam rūdēte q̄d uasallo faciēdū sit qr rūdet eū curiā debe re uocare z i eadē curia de dño q̄ queri. curia dz audire dominū eū litatiōz z aliā iuſ anti quox z nouissimo cer te fm ueteres. l. non minus. x. diex spatio ut. ff. de iudi. p itual la. z. L. de iudi. ppan dū. §. z siq̄dē. sed ho die p aūt. non minus xxx. ut i aūt. ō litigs §. oēm ūo. q̄dā tamē dicunt aūt loq̄ quādo actor citat' ātiq̄ ūo. l. quādo reus z iō dñt ueres. l. nō corrigi q̄ ego nō approbo non pmittit auctori q̄ rec ōnegat. ff. ō reg. iuſ. nō dz. igit uer⁹ est. l. posteritati reliquēdas fore z hec ūa sē fm ūa fori. z nō fz iura po li. iuz ei poli prio pso nalit uocat. z. p vij. dies expectat postea bis dieb⁹ tūsactis aliis vij. duo dies dicūt q̄b⁹ a pace z cōione sā cte ecclie suspēsus ē ō inde alij duo dies adi cūt subeadē expecta tiōe q̄b⁹ uno supadici ātur die oē expectata ueluti ōspata re⁹ mox feriat āathematisgla dio. ut i ōcretis cā. v. q. ij. p̄senti. sed intelli go quādo ecclesiastica z criminalis cā agita tur. Seqtur nē ō cita tionis effectu q̄ si fue rit abſēs re⁹ et legittie citat⁹ nō uenit añ litē cont'. si cōueniatur p actionē i rē mittatur ipos. petite rei dumta xat et itelligo nisi ab sens latitauerit. nā tē si i rē agatur i oībus bonis faciēda ē missio. ut. nō. ff. q̄. ca. i pos. e. fulcini⁹. §. itē uideam⁹ et. l. celsus. al' lex si fūdū et. L. de p̄scriptione. xxx. an. l. si quis emp tionis. notabis ergo dr̄iam it absētē et latitātē. ut ibi nota. nisi forte petatur hēditas fz quosdā tē ei nulla erit dr̄ia si latitauerit al' nō fz py. non placet q̄ō nec idē celsus uz cōprobare nisi dolo forte fecit quo min⁹ posſideret nā tē i oīb⁹ bonis absētis faciēda ē missio ut i §. celsus i fi. et i casu isto dicunt q̄dā actorem possidere q̄ō ego nō ap probo. nā tē cā rei fuande mittit i pos. ergo nō possidet. ut ff. de acq renda pos. possideri. §. ult. z. ff. uti possidetis. si duo. §. creditori fm p̄ores hoc tñ cau. j. annū reūsus possessionē recuparet re⁹ et iudiciū adhuc patitur dū tam actorē idēnē obſuet al' ei non auditur. ut. L. de iudi. scimus. i hoc casu p̄t hīe etiam locū q̄ō hic dī p⁹ annum ūo reuersus ptib⁹ actoris fungitur et actor qi ex fo ōcreto constituit ur possessor. hic fm nāz sniam ante ānū non possessor sz postea fit. et hec uera st cū agitur actione in rez si uero psonali agatur mittitur actor i pos. sed possessor generalis erit qr p modica sūma mittitur ut uniuersox bonox possessorem et hoc nisi agat de damno ifec. ut caueatur. tunc ei rei tñ de qua tiet damnum fit missio. uc. ff. i q. ca. i pos. e. l. i. sz qr uidebatur absurdum a iustiniano medicina p̄statur mittitur ergo i pos. fm mensuram debiti declarati. sic. n. et febribus p̄statur medicina. et intelligo declarari forte p sniam z erit casus ubi āte litē. p̄tes. diffinitiue p̄nūtiat ut i aūt. de exibi. et itro. re. §. si uero. et in aut. de litigiosis. §. si uero. et hec uera sunt de reo. actor āte

lit̃.conteſ.non poteſt citari. niſi ſecundum q̃.s̃.expoſitum eſt. imo ut uerius loquar ꝛ poſt lit̃.conteſ.non poterat olim citari actor.qr eo abſente non cõtrahebat̃ olim hermocidiũ ꝓterq̃ in cã libertatiſ ꝛ ingenuitatis.ut.ff.ò conſeſ.certum.ꝛ.ff.de libe.cã.diu. ꝛ.L.de lib. cã.ſi is quẽ.L.de inge.ma. difamari.ſed hodie ſecus. ut.L.de iudi. properanduz. §. ỹ.ſi ũo actor abſit.ꝛ poſt lit̃ ꝓteſ.ſic̃.s̃. dictũ ẽ citat⁹ nõ uẽit cũ nõ ſit ſufficient̃ aliq̃d agita tũ non ſolum ab obſeruatione iudicij̃ abſoluetur. ꝛeꝓ uerũ eſt in expenſis circa litez factis rei ſacramento declaratis actor con demnabitur .ut.L.de iudi.properanduz.§. i.licet alibi dicatur q̃ litis damno abſentis contumacia punitur. ut.ff.de re iu.cõtuma cia.ꝛ in aũt . ut oĩs obediant iudi.§.ſi uero neque. ꝛ hoc intel ligo ẽt ãte lit̃.conteſ. ꝛ poſt litem moram qñz niſi latitatũ eſt.ſi uero contra abſuerit. legittime poſt li. con. ꝛ fuerit citatus tunc omnino abſoluitur reus ꝛ damnatur actor ut.L.ò iudi. properã dum.§. ſin autem ex geſtis.ſed in hoc caſu ſi reus condemnatur expẽſe deducuntur ò condemnatione q̃ fa cienda ẽ pro abſente actore ut ibidẽ q̃ aũt de li.conteſ.idem itel ligendum eſt in quaſi cõteſ.L.ubi in rez ac tio ex.l.pe.ꝛ.L. quo modo ꝛ quãdo iuꝺx conſentaneũ. ſed ſciẽ dũ q̃ ſi actor in rez a gat.ꝛ mittatur actor in poſ.p⁹ lit.cõteſ. ſta tim ſit poſſeſſor ſed poſſeſſionem reſtituet.ſi uero pſonali agat idem per omnia ut ſupradictum eſt ſecundum .py. accurſius florentinus legum doctor.

que ſalua reuerẽtia⁹ ꝓpetent̃ coge re ut uel poſſeſſionez r̃ſtituat uꝫ acquieſcat:uꝫ in iudicio curie ſe cõ mittat.q̃ ſi ter ãmoit⁹ faceꝝ diſtu lerit:tunc lz uaſallo ad aliã maio rem[k] poteſtatez ire:et ſibi cõſulẽ.ꝛ ſi dom̃o ei facere iuſtitiaz nolue rit:poterit eũ ò̃predare[l].

In quib⁹ cauſis amittat̃ feudũ.

[o] Bertus de orto an. filio ſuo ſalutez.cogis me ꝛ ſup hoc ſe pe ſcribendo mittum urges me:ut cauſas quib⁹ bñfiñ amittat̃ enũa tas tibi ſignificarẽ:qò ido diſtuli: quia ſepius cauſa noſtre rei publi ce cura occupatus ꝛ multis priua torũ cauſis aliiſq̃ rerũ inumera bilũ impedimẽtis detentus onus illud ſubire nõ ualebaz.et ne uide ar preces tuas paruipẽdeꝝ ꝛ ſtudi um diſcẽdi tibi nunc iminẽs negli gere :q̃d mihi ſup hoc uideat̃ pau cis explicabo:dũmõ memineris ca uſas illas ſub aliqua r̃gula pfecta aut diffinitione rotũda non poſſe comprehẽdi.nam ſicut de probõi bus in digeſtis ſcriptuz repim⁹:ſic et de his cauſis ſine calumia diceꝝ poſſimus.ſi quis enim ꝺixerit que cauſe quẽadmodũ alicui domino ad ingratitudinem alicuius uaſ.p bãdam poſſint ſufficere nullo cer to modo poſſe diffiniri nihil erra uerit.de illa tamen ingratitudine

[m] In q̃b⁹ ca.ſe.a.q̃dã hñt hic p⁹ illud.c.dñs uocat militẽ plura.c.que oĩa uacãt i hoc loco qr ſẽ .s̃.de fe.marchie.c.q̃ de marchia l cõmita tu.ꝛ.c.ſi capitanei.ꝛ.c. ſi duo fratres .hec.n.oĩa ſẽ.s̃.p̃dicto ti.po ſtea habent quidam aliud.c.qò nõ eſt ibi.ſ.poſt illud capitulum.ſi duo fratres q̃ ſic duc in his oĩbus.p̃mum uidẽdũ eſt quid actũ ſit.in ueſtitura ei q̃ fit ante tres liberos boies ſer uari dẽt niſi iuri ꝓpria ſit. ſi ergo dño ꝛ fideli placuit ut paci ſcãt̃ de filiabus quate nus ipſe ſuccedãt hoc q̃ p̃uãdũ ẽ. qò aũt dz in p̃dicto.c.i his p̃mo uidẽdũ ẽq̃d aũt ſit ge neraliter i oib⁹ obſua tur.ut p̃mit⁹ q̃d ſit ac tũ iſpiciat̃.ut.ff.ò trã ſac.q̃ cũ tutoribus.q̃ ãt dic̃ añ tres liberos hõies itelligo cũ diſti ctione.ſ.ſi ò no.uꝫ de ueteri iuſti.q̃rat̃.i.ut tũc hõinũ liberoꝝ hẽt diſtictio.ſz cũ dicit añ tres libos boies ꝛ ç̃. nũq̃d i iure ſeu extra ius ꝑ.g.ꝓfiteꝝ.ſ.uaſ. ſe. ſuũ fore cõditõna le corã trib⁹ liberiſ hoi b⁹.nũq̃d ei p̃iudicabit R̃o.iſtud diſputat̃ i li belo diſputatõio py. poſtea q̃dã hñt illud c. qò dictũ ẽ qualiter per beneſiñ ꝛ c̃. qò ſi milit̃ uacat qr ẽ expo ſitũ.ſed hic pt̃ ẽe. t.q bus mo.fe.a.c.prio. ſ.uſq̃ ad illud.c.ſi q̃s ex ordie militũ ꝛ ẽ . ut.ff. de teſtib⁹.l.teſti um.i.coll. ibi qò ga tur.

loquor per quã beneficiũ amittat̃. nõ enim ad hoc ſufficit omnis oc caſio[n] per quaz fideꝫ accepti bene ficiũ uideꝝ ingratus:ſed ſũt quedã ut ita ꝺixerim:egregie ingratitudi nis cauſe in quibus bñficiuz ſecun dum mores curiarum ſolet adi mi . quomodo enim uaſſallus q̃ humiliter:q̃ deuote:q̃ benigne:q̃ fideliter erga dominum ſuum de beat ſe habere potius ex naturali bus et bonis curiarum cõſuetudi nibus põt percipi:q̃ lege aut ſcrip to aliquo poſſit cõprehẽdi.[n] Jn p̃ mis ſcire oportet beneficium illi⁹ qò ẽ gen⁹ talẽ ẽe diffinitionẽ.[o] Be neſiñ nihil aliud ẽ q̃ beniuola ac tio ẽbuẽs gradũ a capiẽtib⁹ᵖ capi enſque retribuẽdo:ꝛ i id quod fa cit prona ꝛ ſpõte ſua parata:ut a it ſeneca. huiꝰ ãt generis ſpecieſ ẽ illud bñfiñ quod ex beniuolẽtia ita daꝺ alicui ut ꝓpetas rei imobil̃ bñficiate penes dãtẽ remaneat:ut uſuſfruct⁹ ũo illius rei ita ad acci piẽtẽ tranſeat:ut ad eũ hr̃deſque ſuos maſculos ſiue feias ſi de his nominati dẽz ſit i ꝑpetuũ ptineat ad hoc ut ille ꝛ ſui hr̃des fideliter dño ſeruiat̃ : ſiue ſeruitiũ illuꝺ no minati quale eſſe debz ſit exp̃ſſũ. ſiue ideterminate ſit,pmiſſum.

Que fuit pria cã bñficii aittẽdi.

[p] Prima autem cauſa beneficii ingratum.ut.L.de renu.do.l.f. accurſius legũ doctor.

[q] Lõprehẽdi.al̃ deficit epla hec obert⁹ ꝛ ẽ.uſq̃ huc.ꝛ hic eſt poſtmo dum .c. aſſignatum per litterã capitalẽ icipiẽs iprimis illud.

[r] Capiẽtib⁹.al̃ capiẽtib⁹.ꝛ id al̃ nõ ẽ i id parata.al̃ parata ꝛ al̃ per acta .accurſius.

[s] Prima cauſa beneficij̃ amittendi p ãnũ ꝛ diẽ. loq̃t fz modernos i.ſm ius nouiſſimũ.i.ſecũdũ conſtitutionẽ frederici ĩperialẽ uel ſecundum.c.coradi .uel de alijs loquit̃ non de milite ſicut ſatis ẽ ex poſitum.s̃.quo.tẽ.mi.in .pe.de.c.i.ac.

[t] Petendo.ut.j̃.legit̃ de.c.cora.c.i.ꝛ nõbim⁹.ſ.qualẽ uaſ.be.c.i. q̃ ãt dz i iſto.c.itelligat̃ de pubere ſicut dz i cõſtitutione frederici im perialẽ.itẽ itelligat̃ ſecũdũ q̃ dz.s̃.q̃ tẽp.milef iueſtitã peteꝝ dz.c.i.

[u] Pollicendo.iſtud ergo q̃ dr̃ bz locũ i eo q̃ nõdũ iueſtitus ẽ.ꝛ iõ di cit pollicẽdo ꝛ cetera.nã ſi foret iueſtitus ad q̃d deberet iueſtituram polliceri nõ uideo.ac.

[v] Lõueniẽti. ſed qò erat iſtud tẽp⁹.R̃o arbitrio curie determinadũ e rit.ſicut ꝛ.s̃.e.c.dominus uocat militẽ ꝛ cetera.itelligo de uaſ.qui cõtumax ẽ: ſz q̃d erit de eo qui iueſtitus ẽ ꝛ domino poſtulãte fideli tatẽ ipſã facere cõtemnit.R̃o.hoc ſeruabit̃ i lõbardia.ſ.q̃ dominuſ ꝑparat libellũ ꝛ fidelitatẽ.ꝛ a uaſal.ubi fieri poſtulat q̃ ſi faceꝝ recu ſat. j̃.ãnũ ꝛ diẽ nihiloin⁹ q̃ete poſſideat.poſtea uõ oio ꝓuaꝺ beneficõ ꝛ ſic exit dr̃ia it̃ eũ q̃ iueſtituraꝝ accepit ꝛ aliũ.nã plus iuꝛ dz hẽre iue ſtitus q̃ alius non iueſtitus: ergo i iſto capitulo maxima ẽ dr̃ia a ſu periori cũ in ſupiori q̃ete poſſidere poſſit uſz ad ãnũ ꝛ diẽ naz ſi dño pollicẽdo inueſtituraꝝ ꝛ petẽdo fidelitatẽ debebit ter tm̃ uaſ. citari ſi uoluerit curia poſtea poterat,pnuntiari q̃ totũ. j̃.ãnũ peti põt.qò ãt

ſpaciū ē debeat ire citatōm ⁊ citatōm ſat ē nōtū. ſ. de uaſ. q̄ contumax eſt. ac.

u Ire q̄ dñm. i alio loco dicit eū morātē i ipſo plio dimiſit. nō mortuū ſz ad mortē uulneratū feu. amittere dz. ut. ſ. q̄. mo. fe. a. i pri. uñ p oia iſtud ēt intelligendum ut ibi nō. eſt. ac.

x Prēterea aut grādē. forte ſe cō leui ſic. L. ō ẋuo. do. l. f.

p Certiōrāre. q̄d ergo ſi nullo mō eū certiorare potuerit. certe ipunis hēbit niſi forte rīſiſtere potuit. ⁊ nō fec. ut. ff. loc. ⁊ con. Item queritur. §. exercitu. ſz aliter ē ſi potuit denuntiare ⁊ non fecit. tunc amit. feu. ut. ff. man. ſi fideiꝯ. §. ij. ⁊ i aūt. ut li. ma. ⁊ a. §. bis q̄ libet. ⁊. §. ab ea. ſz nūq̄d filius priuabit feudo propter igratitudinē quā pr̄ cōmiſit. uz q̄ nō eo mortuo nec eo uiuo. ut. ff. de in ius uo. adoptiuū. §. patronū. ⁊. ff. ō iuꝰ pa. diui frēs. ⁊ de bo. li. q̄rit. cōſuetudo tñ uī repugnare. ut. j. ſi uaſ. ſe. pri. cui defe. c. uaſalli.

a Aut negligētia. hic notabis q̄ ex ſola negligētia priuatur quis a feudo. ut in aūt. ut. cū ō. ap. cog. §. ſi unum.

b Rurſus. iſtud expoſitū ē. ſ. in equipollenti.

c Porro aſalierit. iſtō expoitū ē. ſ. ſz q̄a ō iſidȳs ⁊ pſecutōib hic loq̄t uideam q̄d iuꝰ ſit ſi uaſ. cū inimicis dñi amicicias copulauerit. ⁊ utriq̄ a feu. priuari pt. ut. L. de inof. teſ. liberi. ⁊ ff. de offi. pre. l. ij. §. cū patronus. nā ⁊ accuſatores q̄ cū inimicis morāt. ut ſuſpecti ab accuſat. reprobātur. ut ſymachus teſtat i decre. cauſa. iij. q. v. accuſatoribus. nā ⁊ i ſi. loq̄t qñ liberꝰ ꝓſpirauit cū inimicis dñi. ⁊ ꝓtra dñm ⁊ huic pbet ſnie adminiculū. q̄ dictū ē. ſ. hic pt ēe ti. qui. mo. fe. a. ſi capita. Iſtū aūt ne tradas obliuiōi qr ex oīb ſ. ⁊. j. ſcriptis cauſis ſz peccauerit uaſ. ſi tñ toto tpr uite dñi ad hoc ipſe dñs uaſ. non iq̄etauit hrs eiꝰ noie eiꝰ delicti añ mortē cōmiſſi uaſ. ipſū iq̄etare nō poit. ut. L. de reuo. do. l. ult. ⁊ de iof. t. oī mō i pri. ⁊. ff. de bo. poſ. con. ta. nō tm. §. ſi emācipatꝰ.

d Uel morti. excepto eo q̄ alr ñ pt euitāre pīcl̄z q̄ ſi ſe defēdat tē ei nō tenet qr q̄ ſ ob tutelā ſui corporis fecit ⁊ ceſſa. ut. ff. de iuſti. et iur. l. ut uim. ac.

e Inſidiat. aliō. c. dic ſi uolūit uaſ. dñz offēdē ⁊ nō labora uit uaſ. fe. a. ut. j. ō ca. q̄ cūiā uēdidit. c. ſi uolūit uaſ. dñz ⁊ ē.

f Ire q̄ dño ſuo. al itē q̄ domino ſuo. ⁊ al illud ſz te nō lateat q̄ q̄ domino ſuo ⁊ c. utrāq̄ lra bona eſt qr p talē uarietatē nec ius nec poteſtas. nec ſignificatio uariatur nec confundit. ac.

g Juſtitiā. ſz de qua iuſtitia itelligit iſtud. c. nūq̄d potit uaſ. a fe. priuari ſi pp qualē qualē rē cōuēt a dño curie ul iudici ſe nō pſētat ⁊ iō ſui iuſtitiā domio denegat. Rō. nō itelligo niſi cū de fe. agit ne res i agitata alī rei p̄iudi cū faciat argumenta tue diſcretiōi iueſtigā da reliquo. iſtud ergo nō. eſt q̄ ſic puat uaſ. a fe. pp hāc culpā. ita q̄ dz puari do. a. ppri etate dicto. c. ex fcō. ſi ergo dñs noluit iuſtitiam facere uaſ. a. ppri etate puabē. unde hic expeditū ē q̄ notatur ſ. t. q̄d ſit iueſti. §. ſi e ni domio. ſz ūbo illo euitare nō compellatur ⁊ cetera.

h Feudū pdat. i. pdet pt l dz uel eo ſpolian dus ⁊ cetera.

i Sed nec rcuſauerit. ſimile ē q̄ de ꝓductor dz. nā pactū fcm a locatōr ꝓductori ita demū obſuaſ ſi q̄d pmiſit obſuer. i. ſi pſionē ſoluit q̄ ſi pmiſſio colono uel ꝓductori de dño rpellēdo non fuit adiecta. ut. ff. lo. ⁊ ꝓ. q̄ro. §. it. nā dōatariꝰ q̄ legi date non puit dñm i ſe uēdicari ſaltē utilit cognoſcit. ut. ff. ō pdic. ob cā. l. ij. ſz i lege. ij. diligēter q̄ poſſt hic opponi nō. ⁊ hēs i. L. ō. do. q̄ ſub mō. ſi dotes.

k Mittit al pdit. al ait tit. al indignationem domini non euitabit. i. a fe. puari pt ſicut hēs ab hēditate ⁊ pīonꝰ a bo. poſ. cōtra tabu. libti. ut i aūt. ut cū ō ap. co. §. cauſas. ⁊. ff. de bo. li. qui cum. idē itelligo ſi p delatore fideiuſſit l ipz ſbmiſit l ēt ſi ſuo teſtiōnio delatorē adiuuauit. ut. ff. pdcō ti: q̄ cū §. i. ⁊ ō bis q̄ꝰ ut idig. l. pᵒlegatū. §. q̄ accuſaūit. ſz lz dñz uaſ. accuſauit p pricipe. l p. r. p. nō tñ a fe. puabē. qr nec filiꝰ exheredat ut i aūt. c. §. eo in princip. Item licet accuſauerit non tam crialit ex cuſat. ff. ō bo. li. qui cum i. §. primo. ſi ſuam ſuoꝝq̄ iniuriā pſequat ut. ff. e. q̄ cū. §. ſi pūs mortē. ſz ⁊ ſi crim̄ q̄ō itēdit pbaūit excuſatōz mereť. ut. ff. de iuꝝ. cū q̄ nocētē. ⁊. ff de bo. li. q̄ cū. §. ult. ſz ⁊ ſi i fe. cā delator l accuſator extitit de qua ſine pena poſſet dominū accuſare lz iudex penā exacerbaūit nihilomin fe. retinebit uaſ. qm̄ iuria iudi. nō debebit uaſ. nocere. ut. ff. de cuic. ſi p iprudētiā. ⁊ de bo. li. q̄ cū. §. i. ſz ſi ſe ōfēdēdo l ulciſcēdo fecerit excuſat. ut. ff. e. l. ⁊ he. §. ij. q̄ āt dem ē de eo qui teſtiōniū dic i cā pīoni l domini itelligat qñ ñ coactꝰ id fec al. n. ſi urgēte neceſſitate id fecerit excuſādꝰ erit. nō i ff. ſi quis cau. l. ij. §. i. ⁊ ar. ff. quibꝰ ut i dig. pᵒlegatū. §. cū libertas. Quid ergo ſi aduocatꝰ ꝓtra do. ſuū extitit ⁊ utiq̄ ob hoc a fe. puabē ut. ff. ō iof. t. l. ult. igit ut nulla ſi heſitatio diſtinguas: ut. ſ. ſ. quia aut pſtet aduocatōz coactꝰ aut uolūtarie. i prio cāu excuſat. ut iſti. ō iof. ti. §. añp. ⁊. ff. ō bo. li. qui cū. §. p. ſo nō. ut. ff. ō i of. t. l. ult. q̄ āt aduocati cogāt legit. ff. de poſtu. l. i. §. ait ptor Quid ergo ſi uaſ. iuſta pnia ductus ante ſniam deſiſtere uoluerit nunquid potit a fe. puari uaſ. ⁊ utiq̄ ut opinor ſi pfecerit delictū. i. ſi do. reū detulit ⁊ iō deſtitit qr pbare non potuit. ff. q̄ quiſque iuꝰ. l. ij. in prin. ⁊ de calū. l. generalit. ⁊ de poſtu. l. i. §. opas. alloquin ſecꝰ ē ne iuſte pcnitudinis buānitas iputet. ut. ff. ō i ius uo. quāuſſ. ⁊ ō appel. ſi quis. ⁊ ff. ad. l. cor. ō fal. qui ſtarij. ⁊ de boniſ. liber. qui cū. §. accuſare et notat i. ff. q̄ quiſq̄ iuris. l. ij. ſz quid erit ſi uaſ. i cā domini cōtra do. pnūtiaūit a cuius ſnia appellauerit dominꝰ ⁊ obtinuerit nunquid a fe. puabē. Rō ſic. ut. ff. de bis qui. ut in dig. poſt. §. qui accuſauerit hoc itelligo i eo caſu qñ i cā appellōnis nihil additū fuit maxime ſi

bñ iudicatū fuit a iudice appllōs. ſz adhuc excuſat uaſ. ſi cā uenerāde r. p. ūuriaꝝ agat. ſz quicū ēte pſōe fci nulla ē excuſatio. ut. ff. ȯ iiur. Jt̄ ap. §. cui. ſi tñ curaūit facere ꝙ uiciū z fcm nō ē. nō teneť. ut. ff. co ti. z. l. §. ſi curaūit. z. ff. q̄ q̄ꝫ iuꝛ. l. i. l fi. itelligo qñ ſua uolūtate ȯ ſiſtit z nō p ipoſſibilitatē ut nōtū ē. ſ. q. mo. fe. a. i pri. z notať i dictōe py. cū q̄b⁹ uolūtatē deliquēdi z ē. Jtē adhuc excuſať uaſ. ſi gīa ſui iuꝛ ꝙuādi i aliquā p̄dictaꝝ cāꝝ inducať. ut ar. de bo. li. ſi q̄s. et. ff. de iniuꝛ. ſi quis nam. z ſi iuſta ignorantia ductus in ſeruitutem dñz ſuū petierit. z obtinuerit poſtea ueritate reuelata liber appuerit. z ita p liberto dimittať ab ipſo tñ nihilomin⁹ feretiebit. ut. ff. ȯ bo. li. i fuitutē. §. ſi petierit adhuc ingratitudinez egregiā uaſ. ꝙmittit ſi dñi ſui uxorē alēi ad ulterādā ꝙa⁹ fuit tradeť. qr z pp hoc uxora māito diūtit. ut. C. ȯ rēpu. aūt ſz nouo iuꝛ

l Jſtud oi cā. ſic̄ non ſufficit ois occaſio ad fe. aittēdū p quā fidelis accepti bñficiū ingratus uidať. ut no. ſ. e. circa prin.

m Retinet. ſ. id. quod alicauit amittit. j. de uaſ. q ꝙtra cōſti. lot. ſi aūt totū alienaret totū aitteret. z qr dñz cōtēnere uideret ad e uz redibit. j. §. ꝑx. i fi. ac.

n Cōne. i. nälli eqtate ſ dicas rōe. ſ. iuꝛ rōano. ſic̄ dr̄ ȯ dōatario q̄ pp ingratitudinē ait tit donatōz z a donatore reuocať. ut. C. ȯ ſuo. dōat. l. i. ſic̄ ēt dr̄ ȯ libto q̄ pp ingratitudinē ſuocat adño i ſeruitutem. ut. C. de libe. z. e. li. l. ij. accurſius.

o Ad ꝓrios. itellexerūt q̄dā. ſ. qñ ſe. nō erat p̄nū qȯ nō puto uerū qr. n. diſtigueret utrū i dñz peccaūit l i aliū. Jt̄ nulla ēet dubitatio ſi p̄nū nō ēet q̄n ad dñm deberet redire. niſi ſorte uelles itelligē qȯ hic dr̄ ꝓrios. i. ȯſcēdētes. ſ. ut illi ſoli excludāt. ut uideť dici. immo dr̄ j. ſi uaſ. a ſe. priu. cui. deferať. c. uaſalli. z ita bē hic q̄ delictū alteri us alteri nocet. ſic. j. p̄dicto. t. z. c. q̄ cōtigit propter enormitatē criminis ſic̄ z al. ut. C. ad. l. iul. ma. quiſq̄s. z de bo. p̄ſcrip. l. pe. z. ff. de ritu nup. l. lege iul. al nō dz alēius delictū alēi nocere. ut notabr̄ i p̄dicto. t. ſi uaſ. ſe. p̄. cui deferatur. ac.

p Ultor. ſic̄ z al dr̄ q̄ uirgo deo dicata bz ſolatiū de reb⁹ raptoris q̄ eā rapuit. ut. C. de epiſ. z cle. raptores. ſicut redoit z dos p̄ñi loco ſolatij filie i matrionio defuncte ne dānū pecuie ſentiat z filie amiſſe. ut. ff. de iuꝛ. do. iuꝛ ſuccurſum eſt. az.

q Qui frēm. itelligaſ z ſi tradēdo iēfecit. ut totā bēbat hr̄ditatē. nā z lz i curia āplius ſtare nō pt̄ ad dñm nō reuertit. ut. j. t. an ille q̄ iterfecit frēm dñi ſui ſe. amittat. c. ſi q̄s iterfecerit. q̄ aūt dr̄ i fi. ſ. ꝙtra ꝙſtitu. bone meōrie z c. deſiabr̄. j. de uaſ q ꝙtra cōſti. loth. fe. a. c. i.

r Ad ꝓrimos. z nō ad filiū uaſ. ut. j. ſi ua. feu. ꝓri. cui de. c. i.

s Scriptū totū. ſi totū alienauerit. ſi āt tm̄ ptē alienauerit tunc illa tantum redibit ad dominum. ac.

t Cognoſcat. ut. j. de probibita feu. alienatione per lotharium. l. i. circa finem. ac.

u Si uaſallus ab aliquo iterpel. fu. z do. eū defēdere noluerit.

Egotiū uocauit. ceterū ſi nō uocauit ut eū defēderet nul
lū regreſſū bz. ut. ff. de euic. ſi fundo. §. ult. accurſius.
Vaſallo. q dr̄ dñm tm̄ itelligo p̄m diſtictionē q̄ fit. ſ. de in
ueſti. rei ali. c. i. Jtē hoc itelligo qñ denūtiatū ē dño ut eius pcu
ratori maxie dño ſcīēte. Jt̄ qñ nō ex cōpiſſo ſnia lata ē. Jtē
z qñ ꝙtra p̄ſē
tē. pnūtiatū ē.
ſz z ſi nō ȯnū
tiauit qr dñs u
bi ēet ſcire nō
potuit. nihilo
min⁹ recte aget
z ueniet. z i ac
tione meliora
tiōis rō. z hec
oia his legib⁹
colligūt. ut. ff.
de euic. ſi p im
prudētiā. z. l.
ſi fūdo. z. l. ſi i
deo. z. l. ſi de
mde. §. i. z. §.
ſi cñtē z. C. de
euic. emptor fū
di. z. l. ſi ꝙtro
uerſia. z i ſum
ma ſi res euic
ta ſit culpa do
min⁹ nō teneť.
ut. ff. de euicť.
ſi dem̄. §. ſi eā
poſſet.

Si uaſ. de fe. ab aliquo itpellať fuerit z dñs eū defēdeř noluerit.

Egotiū tale ē q̄dā uaſall⁹ a dño tenebat fe. de quo ab aliquo itpellať fuit: z ſic uaſ. dñz uocauit ut eum defenderet domino renuente uaſal. amiſit causaz per ſniam nē ūo uaſ. cābiū feu. a dño petit ad quē dñs rñdēs ait illū nū q̄ ab eo hoc feudū tēuiſſe: nec ab eo iueſtiťaz accepiſſe: ꝙtra quē uadiē ſe hoc fe. ab eo tenuiſſe z iueſtituraz recepiſſe z ab eo pctiuſſe ut eū i iuditio defēderet: nec tē tp̄ris ificiebať illi⁹ ēe qȯ ideoneis totū teſtib⁹ ꝓbat uaſ

Sup negotio iſto qȯ lr̄is iſinuaſti nobis tale ēe ſapiētū nr̄e cuitatis ꝙſiliuz vz Oberti de orto z girardi cagapiſci. ut ſi uaſall⁹ cū ȯ fe. itpellabať actorē ſuū. i. dñz ut eū ȯfēderet uocauit z h⁹ ꝓbar̄ poſſit ſi i eo iudicō uaſ. fuerit uict⁹ z de re aliena iueſtitū ut dñs ua. eiuſdē eſtiatōis q̄ erat tp̄r rei iudicate fe. reſtituat l num mos i feu. dandos numeret: z hoc cū certū ē uaſallū de fe. uictū fore ſz ſi dñs negat hoc fe. nūq̄ ab eo tenuiſſe nec ab eo dño ip̄z uaſ. l eo rū anteceſſores nunq̄ iueſtituraz accepiſſe z hoc p iſtrm̄ pu. ꝓfectū l p pes curtiſ uaſall⁹ potit ꝓbar̄ dñs ad r̄ſtitutōz fe. tenebr̄ alioq̄n dñs sacrz ſubir̄ cogit̄ z iſtū q̄ i cā ē a ſe l a ſuis anteceſſoribꝫ nūq̄ hoc feudum tenuiſſe ul inueſtituram accepiſſe: q̄ fcō dñs abſoluēdꝫ erit.

ſz ſi q̄s ſiplex cōtra cōſuetudinē pecuniā i fe. dedit p cuius dation fidelitatem q̄ recipit quid erit. nunquid amitteret pecuniam z qui iurauerit ſolutus ita q̄ uaſ. non erit.

a Publice confectum. z a duobus uel a tribus paribus confirmatū. ſi ȯ no. inueſtitura agatur. ut. ſ. q̄d ſit inueſtitura. c. ſic̄ ſed ſm mediolanenſes ſufficit ſi ēt ab extraneis ſit cōfirmatum. ut. j. qui teſtes ſunt neceſſarij ad probandam nouam i ueſti. c. ſiue clicus. ac.

b Per pares. hoc intelligo ſecundum diſtinctionez p̄dictam. ſ. ſi agatur de noua inueſtitura. an de ueteri.

c Subire cogetur. ſed cur debet dominus cogi iurare cū z ſi nihil preſtiterit debet obtinere. ut. C. de eden. qui accuſare. Jt̄ nunquid eſt hoc intelligendum in caſu prepoſito. ſ. quando dominus ante ſententiam non inficiebatur. ſ. eſſe z a ſe detineri ā utroq̄ caſu itelligis dñm debere iurar̄. ℟. ad cautelā dño deferi i p̄mo caſu. ſ. qñ ñ inficiebať ſic̄ alibi ſtudioſ⁹ iuenies py. z b⁹ forte iō qr p̄ſumptio erat p uaſ. ſ. qñ dñs nō erat inficiat⁹ illud fe. ſ. qñ fuit denūciatū ei. al ei abſoluetur z nullo ēt dato ſacrāmto. z ſi itelligas hoc z ſi tē inficiebať alioq̄n cōtra ppriā ſcripturā audit̄. audiret ei cōtra ppriā ſcripturā ſi ȯfertur ſibi iuramētū. ℔o cāu qr ab iitio cū fuit ei fcā denūtiatio confeſſus fuit fe. ei et a ſe detineri quod eſſe nō debet ut quis contra propriam ſcripturam et confeſſionem auditur. ut. C. de non numerata pe. licet generaliter. ac.

a Si de feudo. sit contentio. ꝛ cetera.

b Si feudum iurisiurandi. uidetur mirum ꝙ hic dicitur agnatos posse reuocare iurando cum quoddã aceps periurium subire cogi uideatur. Rñ. ꝙ non coguntur. sed uo lens admittitur. ut. ff. de dam. infec. qui bona. ꝛ. ff. de in lit. iurando. uidea mus. hoc intelli ge secundu3 di stinctione3 que sit. j. de consu. re. fe. c. fz sacm̃ tum non semp ꝛ. c̃. Item ꝛ ꝙ dicit agnatos i pos. fe. constitu endos. est simi le qȝ dicitur de interdicto quo rum bonorum ut. L. quo rum bo. l. fi. fz quid si status moue atur questio nũ quid interi pos sideat uas. uel dominus. rñdo uidet ꝙ domi nus. ut. L. de car. edic. l. i. ꝛ ff. de car. e. car bonianum. §. penul. ꝛ. L. de ordi. cogni. l. ÿ. accur.

c Interim. hic dicitur ꝙ inte ri3 filia posside re debet istud merito accidit quia facile fun data erat inten tio eius. ut. L. de probat. siue sed quid est ꝙ dicit. ut utroq3 probatõ3 defici ente. s. ꝙ agna tis defertur sa cramentum cũ actore non pro bante. ꝛ si nihil prestiterit reus obtinere. ut. L. de eden. qui ac cusare. respondeo illud est intelligendum secundum distic. pp. actore non probante ꝛ c̃. sicut. distinguitur. j. de consue tu. recti. feu. sed sacm̃tũ hoc. c. p̃bet admiculum ꝙ legitur L. de iureiuran. in bone fidei. huic autem. L. obuiare uide tur ꝙ legitur in proximo sequenti. nam hic dicitur ꝙ datur agnatis electio. licet ibi dicat ꝙ datur filie. ergo uel erunt contraria uel rationem diuersitatis assignabis. Rño si ea que dicta sunt superius diligenter attendantur a superiori bus non discrepabit. referas autem ad distinctionem su pradictam. accursius florentinus.

Si de feudis contentio sit inter dñm ꝛ agnatos uasalli.

Si ꝺ feudo defũcti mi lit sit cõtẽtio inter do minum ꝛ agnatos de functi domino nouum feu. a gnatis uero pr̃mum feudum contendentib9 agnati in pos sessiõe feudi de quo queritur constituẽdi sunt quo facto su per principali questiõe cogno scendum est: utroq3 autem de ficiente in probatione electio iurãiuran. agnatis danda est. Inter filiam defuncti ꝛ agna tos eius de quodam predio mota est questio agnatis feu dum: filia uero allodium siue libellarium esse asserentibus super possessione apud quez manere debeat querebatur: rñdeo apud filiam possessiõ3 interim esse collocandam: de ficientibus uero hinc inde ꝓ bationibus per iusiurandum causa cognita res decidatur e lectione danda agnatis. De functo milite inter dominu3 ꝛ filiam illius super quodam feudo querebatur domio feu dum filia allodium: siue libel lariu3 esse allegantibus. rñdo filia in possessione feudi mãe re debet donec de eo iudicet: ꝛ probatione uero hinc inde cessante electio iurãiurãdi filie

d Defuncto milite. danda. est occurrit supradicto. s̃. proxi mo. solutio. hic pro filia faciebat presumptio. ibi pro agna tis. accursius florentinus legum doctor.

e Moribus. hic uidetur ꝙ pactum de futura successione feudi ualeat ꝛ teneat ꝛ sine consensu illius de cuius heredi tate queritur. ut alibi tenet uenditio. ut. ff. de act. empti. ꝛ uen. si quis ale. ꝛ de here. uel act. uen. l. ÿ. §. iÿ. ꝛ ar. L. de pact. l. i. ar. contra. L. de pactis. l. ult. ꝛ. ff. de acquir. here. qui superstite. ꝛ. L. de inutil. stipu. ex eo. ꝛ. L. de coll. pac tio. sed ad hoc ut ualeat potentissimum est. ar. L. de pact. l. iÿ. de hac materia satis tractatum est. s̃. t. qui suc. t. c. si uero archiep9. ꝛ de feudo da. in uicem. l. com. §. si quis inue stierit. ꝛ cetera. accursius florentinus.

f Ex certa scientia. ꝙ dicit de scientia intelligo. sic ut crassa ꝛ su pina ignorantia non sit excusata. ut. s̃. notatum est ꝛ legitur. ff. de iur̃. ꝛ facti ignorantia. l. nec supina ꝛ. l. regula. ꝛ ꝙ postea dicit explorabitur. intelligo pro ea parte quam infi ciatus est. ut dicitur. ff. de alienatione feu. ꝛ j. de uas. qui contra con st. loth. f. a. c. i. nec e nim debet ultra proce dere incertus ꝙ̃ repe riatur delic. ut. L. de penis sanctimus. ꝛ. ff. de uulg. ꝛ pu. substi. ex facto. §. iulianus. ꝛ nõ de pena inficiationis ꝙ̃ ꝙ̃ uaria sit in fi. libel li dispu. satis potest a diligentibus competen ter indagari.

g Celauerit. non per do lum alioquin per hoc ꝙ celat per dolum ꝛ dominum contra abne gantem sciens patefaci endo non adiuuat uti le uel facile patefacien do non habet i memo ria ꝙ habere debet. ut s̃. de forma in episto la fidelitatis ergo quia degerat nõ i merito. f. caret. ut. j. hic finitur lex consu. r. c. si inter dominum ꝛ uas.

h Xxx. annorum. istud merito accidit. quia tã to tempore actio om nis tollitur. ut. L. de prescrip. xxx. an. om nis. ꝛ de prescrip. lon. t. licet autẽ male fidei. fz nũquid istud locũ bz siue bona. siue mala si de possiderit. Item nun quid istud locum habz siue cum titulo. siue si ne titulo. Item si a pos sessione decident nun quid uendicare poterit sed si ad uendicationez admittatur. nunquid p̃ fertur dominus uendicando. Rño hec omnia inuenies notata i. L. de prescrip. xxx. anno. l. si quis emptionis.

i Uasallus. istud plenius dicitur. j. e. c. licet uasallus.

k Amittit. hoc ideo accidit. quia ex quo incipit esse miles deinde sinit esse miles seculi. nec debet bñficiũ pertinere ad eum qui non de bet gerer̃ officiũ. ut. s̃. de eo qui arma belli. deposuit. sed nunquid per alium potest feu. seruire clericus. Rño. hec questio est scolastica. ꝛ ideo omisimus eã qr i brocardicis disputatur a iuris prudẽtia.

l Omnes filÿ eius. merito dicit omnes filios fidelitatem. ꝛ iurar̃. quia cum plures persone in loco unius persone succedant omnes pro singulari persona sunt accipiendi. ut. ff. de condi. ꝛ demon. cũ fundus. ꝛ. L. de secundis nupt. si quis. ꝛ intelligo ꝙ istud maxime expositiue ponatur. nam si pro diuiso possideret solus qui possidet uasallus est censendus huic consonat. ff. commo. l. iÿ. §. heres. ꝛ ff. de ui. ꝛ ui. ar. si plures. si queratur an uas. tẽcatur iurare ꝛ fide litatem facere omnibus heredibus domini. an sufficiat si paratus est iurare ꝙ sufficiat uidetur probari posse quia in principio qñ re cipit feu. non fuit expressum. ꝙ omnibus iurare deberet. ergo non est uerbum prorogandum. quia a tenore uerborum in contractu appositorum non est recedendum. nisi euidenter aliud appareat. ut. ff. de le. iÿ. nõ aliter. Set qr i hoc casu posset deuẽir ad infinitatẽ

z infinitas est euitanda. ut. ff. de dam. infec. qui bona. §. ult. z de re iudi. a diuo pio. z quando dies le. cc. l. i. §. item. z de le. iij. fide ic. §. si quis. x. z de uer. sig. l. boues. §. nuptiarum. z de uer. obig. cum qui klendas. Item quia fauorabiliores sunt rei q̄ actores ut. ff. de act. z ob. arrianus. Item quia isti heredes non essent contrarii postulatūi eius q̄ petunt. ergo non sunt audiendi. ut. ff. de dam no infec. qui bona. §. si quis. z. L. de sol. l. pe. It' q̄r obligatō nō dēt mutari ex psōa sūcesso ruz. ut. ff. de v'. ob. l. ij. z de preto. stip. l. ij. §. i. z de damno infec. dāna. §. si quis. z de diū. z tē. presc. cuz hrs. It' specialis obligō non debet in alios extēdi. arff. de de empt. uen. qui ab eo. Item qui cum uno contraxerit non debet in plures aduersarios distingui. ut. ff. de ex cr. ac. l. i. §. ult. z. l. ij. ex his ita patet q̄ iure iu. liberat'. ut. ff. de his qui dese. uel effu. l. i. §. ult. z. l. ij. ecōtra pria ratio potest i capō uas. retorqueri. iurauit enim sibi z suis heredibus. z si non fuerit dictum suis heredibus. sed sibi cū non fuerit additum sibi tantum. z heredibus iurasse itelligitur q̄ pactum non fuit personale licet in eo persona fuerit inserta. ergo transit ad hrdes. ut. ff. de pac. l. iuz. gen. §. utrum. z l. tale pactū. z de pig. ac. l. si necessarias. §. ō uendendo. z de proba. si pact'. si transit ad hr des ergo ad omnes. ut. ar. ff. de serui. ur. pre. seruitus. ij. R/o illa ratione quia obligatio non debet mutari ex persona suc. potest retorqueri tamen i uas. z illa ratione qui non esset postulaturus cō trarium z omnes alie so. iurare debet omnibus quia uassallorū est iuſ idiuiduū. l' esse dz ad instar libertorum quorum est idiuiduum ut. ff. de iuz. pa. camelia pia. z ea que indiuidua sunt debentur heredibus in soli dum. ut. ff. de serui. urba. pre. si unus. et de con. z de si. cui. fundus. nec enim incurritur infinitas. cum effectus sit idem. tantum enim facies omnibus heredibus quantum facietbas soli defuncto. quia unus pro omnibns iurando poterit pro omnibus liberari. ut. ar. ff. de his qui dete. uel effa. l. ij. a contrario eadem ratio censet illius. l. ut sit contrariorz eadem ratio. uel si grauari sentit relinquat feu. fm. py. sed quicquid dicat py. hoc tamen uidetur expressim dictum in constitutio. federici. iperialem. §. preterea aduocatus. s. ut non teneatur fidelitatem facere uas. nisi iurisdicendo q̄ pro uno. f. plures dominos habere non compellatur.

filii eius q̄ feu. acq̄sierit fidelitatē facere debent maxie si in diuisū hñt q̄ si feu. ex diſtiõe ad unū tñ puenerit: ille tñ faciet fidelitatē. Adoptiuꝰ filiꝰ in feu. nō succedit. mulr' hñs feudū relictis filiis ex duobus matrimōiis ꝺcessit it quos feudi qō aliazqz rez maternaz vtebat': obtinuit filios ꝑoris matrimōii: tam in feudū q̄ i ceteris potiores ēē. natū alcs filii lz postea fiat l'imi ad successionē feudi nec soli nec cū aliis uocāt. Si miori' datū fuerit feudū fidelitatē facere nō cogatur donec uenerit in maiorē etatē: feu. tñ retinet. si q̄s decessit' filio' ipubere relicto fidelitatē nec ipse nec aliꝰ p eo facere cogit'. idē in seruitio psonali alius p eo faciens seruitiū admittat'. Ticius' filios masculos nō hñs ptem sui feudi scio: ptē eiusdem feudi posſi dēti agnato suo cōcessit sem, pnius, primior agnatus mortuo demū ticio ptē illius feudi nullo dato ꝓtō recupar' pōt q̄ si titi' filios ꝓpos hret ꝓtio reddito et uiuo titio q̄ si cōsensit alienatiōi: nl' per à nuz ex quo sciuit tacuit: oio remouebit'. Si facta de feudo inuestitura peniteat dñm anteq̄ possessionē trāsferat: an ꝑstādo intēē uassallo libere quesitū fuit: rñsum est pre termissa illa cōdēnatione dōi num possessiōē feudi de quo inuestitura fecit ꝓpellendum tradeř. Filii nati ex uxor cū qua matrimōiū tali conditione cōtractū est ut filii ex eo nati pri ab itestato nō succedant in feudum nam quamuis ratione improbetur talis ꝓditio ex usu tñ admittit'. Li ctt' uas. domio seruitiū ñ offerat quātocūqz tpr steterit dū mō dño petenti seruire patus sit bñficiū non amittit: si. tamñ sciat ei magnū periculū imiere ultro adiutoriū suū ei dz ꝓbere inde quesitū est si dñus in piuriū incidit qr dare non ualeat quō dare iurauerat z uassallꝰ eū liberare possit suā pecuniā dando z nō facit an beneficiū amittit: respōsum ē nō aitter. Si uas.' culpā ꝓmittit pp quā feudū aittere dēat: non tamen feu. possidebit. ut. J. de feu. fe. §. ex hoc illud hic autem q̄ de naturalibus dicitur. al' intelligo. nisi fiant ita legitimi. ut in feudo succedant. z hoc sit nominatim dictū ab ipatoř. z sic ex rescripto licebit. qō al' ñ licēt ut. L. de ꝓb' ipera. offic. quoc. z ita accidit mutine in causa cuiusdā ving. cōtra papsapontes. ut refutabatur.

Si minor. sz de quo minore intelligenduz ē hic. R/. de impubere tantū. naz si fuerit pubes. z per annum z diem differat a feudo priuatur ut i cōsti. frederici imperialez z c. istud autez fauore minōis dicitur. quia generaliter nulla est inuestitura facienda ei qñ fidelitatez recusat ut. s. p quosfi. inuesti. cum nulla. ac.

Si quis decesserit. nota hic quod impubes non cogitur fidelitatē facere. nec seruicium. uel per se. uel per alium. si tamen fecerit. uel facere uoluerit admittit'. z auditur. istud aūt potissime notabis. q̄ aliqs alius pro alio feu. seruire ualeat boc prebet ad minimum. L. de epis. z cle. quisquis. z. l. ad similitudinem. z. ff. de admi. tu. ita. m prin. z. L. de cadu. tol. §. ne autem. z. L. de na. li. l. ij. z. L. de age. in. reb. agentes. li. xij. z i summa. s. in prin. hic autem arbitrio minoris. i. impuberis relinquitur. hodie uero per maiorem partem curarum necessariorum. ut subijcitur. nam hodie cum dominꝰ inuestit impuberez aliuz pro eo donec pubes fiat postulat uas. quē impubes nulla adhibita excusatōe prestat. sed tamen non puto preiudiciū ei fieri. z si id nō faciat ut hic dicitur notabitur q̄ io ad qō aliquis non compellitur uolens tamen admittitur. si similia studiosus inquirat.

Filio impubere. iste casus ualde notabilis est quia si filios habet alienator q̄ etiam eo uiuente reuocatur alienatio. sed si non hz demū eo mortuo q̄ quare contingat is inquirat cui alia inquirenda relinquimus. z nō q̄ qui per alium consentit sua iura perdit. ut. s. notatum est in pluribꝰ locis. z. s. quibus mo. f. a. §. preterea. z. s. si de inuesti. indo. z uas. lus. ori. §. si autez aliquis. alibi ad boc. ut proximior agnatus succedat alienatoris. mors inspicitur. ut. s. de suc. feu. §. i. sed quid est quō dicitur. s. in quibus ca. f. a. §. denicq̄. in fi. s. q̄ si uas. alienauerit feu. illicite q̄ uidetur dominum contemnere ad ipsum omni modo pertinebit. nunquid propter patris alienationez excluduntur filij. Item si excluduntur ad agnatos potius q̄ ad ipsos pertinet. maxie cū fuerit auitū z pauitū dcrmiabil'. ꝓ. tu. si uas. feu. pri. exi. de ce. c. uassalli feu. z. c.

Titius ꝓfēs it. siue tacite siue expresse. ut nō. s. qb' mo. f. a. c. ꝓtea. accur.

Uel p annum. remouebitur ergo iste proximior agnatus

m Adoptiuus filius. non succedit lz in quartā omnimodo patri adoptiuo succedat. ut. L. de adopt. l. ij. insti. de adop. §. cum autez. z ff. de adop. l. si arrogator. nec sibi putet aliquam iniuriam fieri cuz patris naturalis omnia iura persistant. ut. L. de adop. cuz in adoptione. circa medium prime columne.

n Mulier. potiores cē. istud qō dicitur expressim legibus contradicit. z iniquitatem continet maximam. ut. L. de leg. here. l. ult. z L. de sena. consul. orfi. l. post. uel forte hic loquitur de his filijs secundi matrimoni qui dicunt. J. proxie. c. filij nati.

o Naturales legitimi. hic notabis illud generale quō ab initio nō ualet. nec ex post facto conualescit secundum q̄ plenius nō in cōstitutione frederici. iperialem circa si. i. R/. sic etiam dicunt z de clerico qui beneficium amiserit. nam licet postea desinat esse clericus

a pcīt.tōe illiꝰ partis fi.q̄ tāquā ꝓximior dēbit ad eū pucīre taciturnitate unius anni a tempore scie cōputandi q̄ ideo forte contingit qr ille erat de agnatis ad quem feudum spectaret nisi ipse precederet in gradu uno forte uel pluribus ñ curo. z hoc facit scientia z anni transcursio z agnatio illiꝰ q̄ possidet qua si uideatur consentire alienationi facte agnato suo. secꝰ forte cēt si extrāeo alienasset q̄ ñiam tunc non nocerēt ei anna lis transcursio nisi forte esset tanta p quā ius suuꝫ tolleretur. puta xxx. ā. ut C. de prescrip. xxx. an. sic. z aūt. male fidei de hac ānali p̄scrip. habes. s. si de inuesti. inēdo. z uas. lis. ori. c. si autem a liquis. ac.

u Si facta de feudo inuestitura tradere. s. uacuam possessionem statim. s. post q̄ fecit inuestituram z fidelitatem recepit si per pactū non remisit fidelitatem imo si deferret eā tradere omnem utilitatem prestabit ei. ut. s. de noua. fidel. for. c. inuestitura. z itelligas q̄ hic loq̄tur de ea inuestitura. s. uerbali que abusiuo modo dicit. z non de ea que proprie dicitur inuestitura fm q̄ de utraq̄ dicitur. s. quid si inuesti. c. i. al' enim si de propria inuestitura loqueretur nulla esset dubitatio. ad quid enim teneretur dominus tradere possessionem cum iam tradita erat z tunc non esse mirum. si uas. non cōpelleretur interesse recipere si nollet. sed quid si aliū inuestiuit posteaq̄ ustuꝫ inuestitura erat z ei possionē tradidit anteq̄ isti. nūq̄d liberabit̄ solue dō interesse z q̄ sicut ñ si uendidisset duob⁹. tunc bꝫ locū si res uendita non tradatur. z c̄. ut. ff. de acē. emp. z uen. l. i.

x Tradere. sicut al' dicitur de donatore qui oio cōpelletur rem spāliter inter uiuos donatā tradere. non temere eā poterit reuocare. ut instit. de donat. §. ÿ. aliō ē fm mei sñiam ī re uendita ac traditione liberatur uenditor prestando interesse. ut. ff. de acē. ēp. z uē. l. i. uerumtñ super ea uariatur.

y Filÿ nati. isti filÿ lege salica dicunt nati siue p̄diti. z i feudo succedūt. sꝫ nec i ꝓprietate priorib⁹ extātib⁹. si enī priores non extarent. tūc i ꝓprietate succederēt. z nō in feu. prioribus uō tribus sine filÿs decedētibus succedūt z dē tale matrimonium mediolani acciperet uxorem ad morganaticam. alibi. l. salica. ut. ÿ. de filÿs nat. de matrimō. ad morganaticam ꝓiūcto. c. q̄d ñ hñs filiū. z ò his fōte filÿs loq̄t. s. c. mul'r.

z Licꝫ uas. piculū. puta qr dñs obsidebat. ut al' ei mors imminebat tūc ultro ut dicit debet ei suū adiutoriū p̄bēr z sine nūtio. z cū potuerit. al' cī feu. p̄dit. ut. ÿ. hic finit lex. §. ad hoc.

a Nō aittē. nō enī sufficit qualibꝫ officio occō p quam fidel' accepti bñficiū uideat ingrat' ad feu. amittēdū. ut. s. in q̄b⁹ cā. feu. a. circa pri. sicut nō amittit ex oi cā ex qua opinio uas. grauat. ut. s. p̄dicto. ti. §. illud enim certum.

nꝫ filius nꝫ eius descendētes ad id feu. uocabūt[c]: sed agnati q̄ maiores quarto gradu sūt dūmō ad eos ptineat. Jn generali[d] alienatione uassalli nō ptinetur feu. nisi nominati dictū sit. Si uas.[e] feu. aliēauit ignorans nō dño sed ipsi uas. restituendū feu. est. ad interesse uō ēptori ignorāti cō dēnandꝰ est uas. Vassallꝰ[f] feu. q̄ sciēs abnegauit aittit: ignoranti uō subuēit q̄ si dubitet: dubitāt rñdēr dꝫ bñficiuꝫ[g] a uassallo i feudū si nihil in fraudē legis fiat recte dari pōt dū tñ militi det. Si uas.[h] de bñficio suo agat: uel ꝓueniatur: siue obtineat: siue nō: lꝫ ignorāte dño fiat oi tp̄r firmū[i] erit illud iudiciū: naꝫ et trāsigēr recte poterit nec q̄ accipit transactōis noie feudū erit.

Dño[k] ꝓittēte feloniaꝫ ut ita dicā p quā uassallꝰ aittēt feudū: si eā ꝓmitteret q̄d obtinēr debeat de ꝓsuetudine qr z rñdetur ꝓpctatē feudi ad uassallū ptiere siue peccauerit i uassallū siue i aliū feudū ea lege datum ut ipse z heredes sui

b Si uas. ꝓmittat. ar. ꝓtra būc. c. C. de decur. l. ÿ. §. pe. z de inter. z re. l. iÿ. de in ius. uo. l. adoptiuum. in fi.

c Vocabutur. hic q̄dā dñt non sit feu. ab auo acq̄situ qr filius pp delictū pūis non dꝫ amittere feu. acq̄situ ab auo. ut ar. ff. de sena. l. emancipatꝰ. §. si q̄s. z C. vnde. liberi. l. ult. q̄ certe falsū puto. q̄ si nō dꝫ amittere feu. ab auo acq̄situ. ergo mlto minus si a ꝓ auo uel etiam a supioribus uel etiam eadē eq̄tate siue rōe nō dꝫ amittēr. quo mō enī possent cē isti agnati de q̄bus hic dr̄ i quarto gradu. nisi ab auo ul' ꝓ auo ad min' cēt acq̄situ. dicas ergo q̄ nullus debeat aditti filius ad eius portionē nisi p gr̄iam solā a dño acq̄ritur. z agnati non extāt q̄bus apiant̄ qui usq̄ ad quartū graduꝫ adittunt̄. ut hic dr̄. imo usq̄ in infinitū. ut. ÿ. si uas. f. pri. cui defer. c. i. ĩmo q̄ plus ē puto q̄ et agnati remouent̄ a petitione illius. si tal' ilsit felonia que dñꝫ reꝑiciat ut dñs bēat hāc sue iniurie ultionē. ut. s. in q̄bus. c. f. a. §. denicꝫ. lꝫ q̄dā forte intelligūt illō bñe locū i feu. nouo. fꝫ quō ibi nō. accur.

d Jn generali actōc. q̄ hic dr̄ expositū est. ÿ. o capita q̄ cur. uen. c. q̄ dā capitaneus. z q̄ ibi notāt̄. sed hic simil'r notari possunt.

e Si uas. feu. al. huic accidit ff. ò cui. l. ÿ. §. ul. z ÿ. ò ꝓtro. it̄ do. z uas. ēp. se. c. dño cū ēptore z q̄ ibi nōui hic ꝓpetas.

f Vas. abnega. hoc satis expositū ē. ÿ. de le. cora. c. si fuerit it̄ dñꝫ.

g Bñficiū militi det̄. si tñ dans fuerit miles. sufficit enī si sibi equalis det̄. Jt̄ nō debebit dari alia lege nisi quā ipe bꝫ. ÿ. de. l. cor. §. ex ea dē. l. p̄ea nō debebit p̄ciū accipe de eo sub colore iuestiture cū uēdēdo. ut i ꝓstitutōe frederici. §. callidis. z hoc est cē q̄ hic dr̄ si nil bil in fraudē legis fiat. z c̄. i fraudē enī tūc intell'r facere si ultra p̄ciū medietat̄ accipet p toto. z hoc ita a ml'tis itell'r. z accidit hic q̄ legit̄. s. qual'r oli poterat feu. ali. circa pri. z q̄cūq̄ de hac materia notātur. ÿ. de. l. cor. c. i. et̄ hic possent notari.

h Si uassallus de suo beneficio. istud. c. determinatur per id q̄ notatur. ÿ. de contro. fi. m. ua. z. a. c. si causa inter uas.

i Firmū. nisi sit tale q̄ p se ēē nō pōt. ut. s. de iuesti. r. f. c. rei.

k Domino cōmittente feloniam. istud melius exponitur. s. qualiter dominus a propri. pre. c. ex facto.

l Feudum. ea. l. aittit. lꝫ enī nō bēant propriam feu. naturam iure tñ feu. consentiēr. poterit enim uendere donare. uel aliter si sibi placuit alienare etiam sine domini uoluntate. z hoc facit uerbum illud z cui dederit. z aliud. tam esse uel si dixisset z cui in feudū dederint. quoniam tunc haberet propriam feudi naturam. ut. ÿ. de feudo non habente propriam feu. naturam. c. si quis ea. l. z. ē.

m Licius cum sempronio. hoc. c. exponitur. ÿ. de eo qui finem fecit agnato de feudo paterno. c. tres erant agnati.

n De pace tenenda. z eius uiolatoribus.

o Fredericus. litē. iste uidetur. ergo q̄ uoluerit ipator iste cō. de re. leg. cū dixerit ad quos lr̄e iste puenerit. sꝫ dic tu sup hoc ꝫ q̄ nō. s. de pace iuramēto firmāda. hac edictali. §. iniuria seu furtum. accursius florentinus.

p Has leges. hic nō fuauit ipator iste in furto. s. q̄ leges in eo remanerēt in suo statu cū dicat q̄ p furto ualēte. tñ. v. sol. debeat

fur laqueo suspendi. ut. j. e. l. §. si quis. v. sol'. ualens ꝛ al. lex dicit ꝙ pro furto non debeat mori. sed aliter castigari. ut. L. de furtis. i aur̄. sed hodie pro furto. accur.

q Si quis capitalem. eodem modo punitur miles q̄ pac̄ perturba uit. ut. ff. de re mili. l. ult. ꝛ ita b̄s hic ꝙ capite puniri dz ille q̄ bo min̄ occidc̄it. j. pac̄ ꝓ stitutam. sed al' per Enricum iperatorem dr̄ ꝙ manus ei dz amputari ut in lōbar. de ho. li. ho. l. qui uero i treugā sed dicas ꝙ hic consta bat homicidium perpe tuum ab isto qui ita pu nitur. ibi uero non con stabat nisi per pugnam in qua succubuit. unde non est mirum si mino puniatur qm̄ incerti su mo de iudicio dei. ꝛ mi ti per pugnam causam suaz perdunt. siue iusta cā in lōbar. p̄dicto. tit. l. recolimus.

r Per duellum. nō hic casum in quo pugna fit s. quando constabat cū feciſſe hōicidiū de q̄ di cit hic. sit et' pugna qm̄ non occidit si uulnera uit tm̄ ꝛ de hoc consta bat. dicebat tm̄ illud se feciſſe defendendo sicut in superiori casu. ut. j. e. l. §. si quis alium. si autem non constaret ȯ hōicidio. s. ꝙ ille istud feciſſet. tūc posset illud per pugnam probari si ue post treugam factaz siue post pacem dicatur euz feciſſe homicidium illud. ut in lombar. de homici. liber. bo. si ue ro intra treugam. pote ris ergo addere istos du os casus qui sunt in. l. ista in quibus fit pugna aliis casibus qui notāt in lōbarda in sūmla fr̄ derici. notabis etiam hic duos casus. sed pre dictos in quibus hic ex necessitate causatiua co gitur reꝯ pugnaz impo nere. si non uult puni ri. sunt autem ꝛ alij duo casus in lombar. in q̄bus similiter cogitur puta in crimine leſe maiestatis. Item ibi quis alium uocauerit ar gam. i. cucurbitam. ut in lōbar. de pu. rei. l. ult. ꝛ de conuic. l. i. qȯ erit spetiale in predictis. iij. casibus. cum al' regulariter pugna sit semper in electiōe actoris. ut i lombar. qualiter quis se defēdē de. si quis ām̄odo. ꝛ. l. de predȳs. ꝛ. l. si quis alius asto. lz omnes uidȯ antur dicere ꝙ reus teneatur se uel per pugnam defendere uel iura re ut in lombar. predicto. l. si quis pos. Rȳo ita intelligitur. s. si ac tor uoluerit per predictas leges.

s Uitam suam defendendo. qȯ facere potest ꝙ enim quis ob tute lam sui corporis facit iure feciſſe extimatur. ut. ff. de iusti. ꝛ iure. ut ui. dum tm̄ cū moderamine inculpate tutele hoc faciat. ut. L. un de ui. l. i. idem puto si non uolūtarie. sed ex inprouiso eum occidit qui mente crimen non contraxit. ea enim que ex inprouiso casu fi unt. casu potius ꝙ fraude accidunt facto non noxe imputātur. ut L. ad. l. cor. de sicca. l. i. idem et' puto si hoc fecit ob tutelaz filiorū suorum. uel uxoris uel alterius persone coniuncte. ut ar. L. de epi scopis. ꝛ. c. raptores. i. Rȳ. ꝛ. ff. ꝙ metus causa. isti quidem. §. ult. ff. ad sena. con. silꝫ. l. i. §. si cum. idem forte esset si ob tutelam rerum suaz. ut ar. L. uñ ui. l. i. ꝛ. ff. ad. l. cor. de sic. furē. in aūt. ut nulli. iudic. §. ult. in lombarda. de bi. qui ad palacium i re conten. si cuiusq̄. accursius.

t Si clericus. persequ non desistat armis legalibus quibꝫ imperatoriam. ꝛ c̄. ut in probemio insti. in prin. ergo consequenter. iudicez de quo hic dicitur ꝛ iu dex fm. ll. iudi cat. ꝛ c̄. ut isti. de offi. iudi. in principio.

u Si duo hoies. i. quādo inuesti tor dicit se illuz inuestisse ō illo bñficio quā in uestituraz fecit dono nullo pre tio accepto. ꝛ hoc est ꝙ dicit donū inuestitur̄ ꝯgnoscit. ꝛ c̄.

x Et unus. naz si ambo produ cunt eundem i uestitorem. tūc ille esset potior cui dñs siñ frau de guarr̄ nunti aret. nisi aliud p̄bar̄tur ab ali o. ut. j. ȯ. l. cō. §. inter pares duos. ac.

y Testimoniū. i. eiꝰ qui produ xit inuest torez qr debebat pro bare se inuesti tum esse. ut. j. seq. ꝛ si idem probar̄ poterit ꝛ c̄. uel dicas il lius testimonij ꝛ c̄. i. eius inue stitoris quia co mes debebit p̄ mo audire eius testimonium. i. simplex dictuz sine iuramento uel cum turam̄ to si uoluerit ꝛ si dixerit se in uestituram in il lum qui eum produxit feciſſe. tunc enim ille qui per eum p duxit inuestitorem debebit probare ydoneis testibus. ꝛ. c̄. p or tamen intellectus magis consonat littere nihilominus tamen comes audietur ꝛ dictū inuestitoris. ꝛ hoc est ꝙ dic̄ inuestor domum. ꝛ. c̄. intelligatur ꝙ iste qui producit inue stitorem non possidebat. aliter enim non haberet nēce re p bare cuz actore non probante. ꝛ. c̄. ut. L. de eden. qui accu sare. nisi forte aliud esset ꝙ pro aduersario faceret. sed qua re dicit ꝙ debet probare se illud beneficium absq̄ rapina habuisse. non ne sufficit si probet se inuestitum ꝛ illud ha buisse. Rȳo satis intelligitur probare hoc ipso ꝙ contrariuz non probatur dum tamen probet se inuestitum saltim per dictum illius inuestitoris quē producit. ar. ff. de iure do. do tem que. ꝛ. L. qui mili non pos. super seruis. ꝛ hoc etiaz ui detur dici. j. prox. §. si de rapina. ꝛ. c̄. uel dicas ꝙ ideo pro bare dicitur illud ut remoueat postea omnis controuersia de eo ꝛ hoc c̄ qȯ sequitur remota controuersie matia. ꝛ c̄.

z Soluta. s. ei cui per rapinam abstulit. ꝛ intelligas hic ra pinam non in propria significatione cuz res imobilis dicat

quis aliuz infra pacis edictuz uulnerauerit nisi duello ꝙ ui tam suam defendendo hoc fe cerit probauerit: manꝰ ei am putet̄: ꝛ sic̄ supius dictum est idicetur index in causa: ipz ꝛ fs eiꝰ scōz rigorē iusticie stric tus consequatur. si quis aliuz cepit ꝛ absque sanguinis effu sione fustibus percusserit uel crines eius aut barbaz expila uerit. x. libr̄. ei cui iuria lata esse uidetur pro cōpositione impendat ꝛ iudici. xx. lib. per soluat. Si uero temerarius absq̄ pcussiōe eū inuadet eo ꝙ ul'go dicitur custos callida manu ac uerberibus cōtume liosque male tractauerit. v. li bras p̄ tali excessu persoluat ꝛ iudici pro suo excessu. xx. li bras persoluat. Si quis iudi ci suo pro excessu. xx. lib. iua dianerit predium suum pro pignore illi tradat ꝛ infra iiii. septimanas inuadiatā pecūi am persoluat. qȯ si intra qua tuor septimanas predium su um soluere neglexerit hēdes sui si uoluerint hereditatez r̄ cipiāt: ꝛ comiti infra. vi. sep timanas. xx. lib. soluant. Si aūt comes eandem heredita tem regie potestati consignet proclamatori etiam damnuz restituat: ꝛ prediuz a rege be neficiali iure obtineat.

f Si clericus de pace uiola ta pulsatus fuerit: idest

proprie inuadi ⁊ res mobilis rapi. ut inſti. ui. bo. rap. §. nō ſolū. ⁊ ita habes hic q̄ dz ſoluere duplum rapine illius. ſed nūquid erit totū pēa. ā pena in ipſo duplo ꝓtinebit. rñdeo i ipſo duplo reſ ꝓtinebitur ne aī cōtradicat cōſtitutioni ſi qs in tantā. ſ. alijs. que dicunt rē in duplo contineri. ſ. dicas q̄ totū erit pena.

⁊ ppea bñficium debebit ait ter. ⁊ hoc q̄ ſe ꝗtur. beneficio uero careat. ⁊ c. ⁊ propter p̄ dictam penam reſeruat. ⁊ hoc ius. ſ. ut poſſit illud beneficiuz i poſtez requirere de iure. cum forte res bene eſſet illius qui eum inueſtiuit uerūtamen aliꝰ poſſidebat quā poſſeſſionem i ſte iuaſit. ⁊ hoc eſt qđ ſequitur niſi iuſtitia. ⁊ cetera.

a Diuerſos inueſtitores. ſi autē unum perducerent inueſtitorē tunc ſi poſſidēti dominū guarrentare uoluerit. ſine fraude ille obtiebit niſi aduerſariꝰ ꝓtra induxerit. ut. j. de. l. cor. §. ſi inter pareſ duos. ac.

b A duobus requirat. quid ergo ſi nullum inueniat qui hec dicat. R̄. beatꝰ qui tenebit. niſi forte aīr eoruz probauerit de iure ſuo. i. §. ergo iſto. ⁊ ſuperiori uī dici q̄ iudex ſiue comes debz cognoſcē inter duos uel tres pares de controuerſia feudi que eſt ꝓtra aliam ꝓſtituti onem eiuſdē frederici iperialez decet ſol. ⁊ c. §. preterea ſi inter. ubi dicitur q̄ dñs dz cognoſcere. ſed dicas de hoc ſm q̄ ibi nōm in ſūma. ti. apud quē l' quos iudi. cā feu. ō agitat.

c De uoluntate. q̄ aī dī in lombarda. aſto aio. ⁊ in multis legibus. ⁊ maxime in ti. qualr quis ſe debe. defen. ſi quis aliū aſto aio appellauerit. ⁊ in multis alijs legibus q̄ uerbū exponitur. i. uolūtarie ſm q̄ hic eſt ſimplr poſitum. ut in lō bar. de. bo. li. bo. ſi quis puellam. in fi. ⁊ de incēdio ⁊ dāno ⁊ iniurie. l. i. in pri. iure aūt romano dī calūnia.

d An diuino. . i. per iudicium cādentis ferri ſiue ignīti. ſicut hodie eſt ꝓſuetudo in multis locis portari. uel forte accēdit ad duū. uomerꝰ ignotos quoz quilibet calidꝰ ſiue ignitus in terra ponet unus ante alium ⁊ ipſe portabit unum ex eiſ donec fuerit ad nonū ſi eſt ille qui paricidium ꝓmiſit timeſ pp hanc ſe caſurū in ſeruitutē cum ille forte ēēt ſeruus quē occidit ⁊ hēe negauerit. ut in lōbar. de paricidijs. l. ij. ul'et per iudiciū feruentis aque ſicut dicitur de ſeruo qui dicitur homicidiū abſq̄ ſe ppetraſſe. ut in lōbarda. de bo. li. bo. l. ult. q̄ aūt ſequitur aut humāo iudicio ſic intelligas. i. per pugnaz. ſed quero cū quo debebit pugnare iſte ruſticus. nunquid pugnabit cū milite aut cāpiōe ei dato a milite. R̄. niſi cū milite dēbit pugnare. qm̄ pricipales perſone debent per ſe pugnare ubi iuueniī etas aut decrepitas aut infirmitas eos pugnare probibeat ⁊ in alijs quibuſdā caſibus. ut in lōbar. qualr quis ſe defendē dz. quicūq̄. ⁊. l. inter. ⁊. l. ſi ſeruus pp appetitū. ⁊. ti. ō. bo. li. bo. qui uero. uel dicas ⁊ hoc forte ꝟiuſ eſt q̄ ñ pugnabit cū milite. ſed cū cāpione ſibi equali dato a milite qm̄ per ꝓ ſimiles aduocatores fieri dz pugna. ut in lombar. qualr qui ſe def. d. l. ult. nec eni pōt qs ꝓtra militem pugnaz i ponere uolentez. niſi ꝓ bauerit q̄ antiquitꝰ ip ſe cū parentibꝰ ſuis natione miles exiſtat l'itimus ut ſequitur. j. px. niſi forte uelles dicē q̄ aliud ſit qm̄ miles ipo nit pugnam ꝓtra ruſticū. ⁊ tunc per ſeipſum pugnabit. ⁊ aliud qm̄ ruſticus uult pugnā ipo nere militi. ⁊ tunc non poſſit eam iponere. ut j. §. px. dicitur. qr tūc miles dz ſe purgar ſacē mento ſuo. ⁊ ita erit ō terioris ꝓditionis ruſticus q̄ miles. nec miruz cū multis caſibus priui legium hz miles q̄ non hñt alij quos hic enūerare ēēt ꝓlixum. ff. de of. pre. ur. l. i. ⁊ C. ō e ꝑali audi. l. ni mix. magis debet puniri corporalr ruſticus q̄ miles. ut ar. C. de ſūma tri. nemo c'icus. licet pecunialiter ſecus. ut. C. de epiſcopis. ⁊ c. p̄ſtabitur.

e Capitali pena. ſic ergo uī q̄ de quolibz capitali crimie pugna hodie poſſit imponi q̄ eſt ꝓtra ius lombardoruz quo uidē prohiberi pugnam fieri niſi in caſibuſ a lege dictis. ut nō. i lombar. qualiter qs ſe de. debet. de quicūq̄. at de homine ad iudiciū ñ mittendo. l. unica. pugna enim eſt odioſa. etiaz legi diſplicet. ut in lombar. de bo. li. bo. recolimus eius. ⁊ odia magis ſunt reſtringenda q̄ ampliada. ut. ff. de liber. ⁊ poſt. cum quidam. uel dicas ⁊ nihil innouetur per id q̄ hic dicitur. ⁊ intelligas q̄ hic dicitur aut aliqua capitali cā. ſ. per quam pugna oriatur. ⁊ hic forte eſt uerior intellectus qui pōt colligi ex eo q̄ dixit aliqua. ⁊ non dixit quelibet. ſicut ⁊ aī ſecundum quoſdam intelligitur qđ legitur in lombar. qualiter quis ſe de. ⁊. l. de furtis. ſ. de mmoribus cauſis. qr quđ ibi dicitur de mi noribus cauſis intelligunt ipſi. ⁊ de bijs cauſis de quibus poteſt fieri pugna gr̄a rei. quia eſt in quantitate de qua aī fieret pugna puta q̄ eſt furtum. j. ſex ſol'. aut depoſitum negatum. j. xx. ſolidis. ⁊ non de alijs de quibus non poſſet imponi pugna. licet quidam iſtud aīr intelligant. ut ibidē nō. ſic intelligitur alias. l. ſi quis alium aſto animo. ⁊ c. ſz uerbum illud an nouī ipſa ꝓpilatio agatur i. de cā de qua pugna oriatur in boc aſtabit forte ius lōbar. per boc q̄ hic ſequit. ſ. q̄ ꝓtra militē nō hodie pugna ipōi poterit. niſi a milite ſecunduz q̄ ſequitur in boc. §. niſi probare poſſit. ⁊ cetera.

notatꝰ ⁊ ꝓſcriptus fuerit aut pacis uiolatorē i ꝓtuberio ſuo habuerit ⁊ de hiſ i pñtia ſui epi ⁊ iam ſufficienti teſtimonio cōuictus fuerit comiti in cuius comitatu idē c'icuſ hoc p petrauerit. xx. l. ꝓſoluat. ⁊ de tanto exceſſu ſecūdū ſtatuta canonū epo ſatiſfaciat. Si aūt idē c'icus inobediēs exiterit non ſolum offitio ⁊ bñficio eccl'iaſtico ꝑuatur: ꝟum cē tāq̄ proſcriptus hēatur. Si iudex populi clamore aliquē pacis uiolatorē ad caſtrū alicuis dñi ſecutus fuerit dñs cuius caſtrū idē ēē cognoſcitur ad faciēdam iuſticiā illū ꝓducat qui ſi de ſua fuerit diffiſꝰ innocētia ⁊ ante cōſpectuz iudicis uenire formidauerit: ſi manſionē in caſtro hūt dñs eius oia bona mobilia ſub ſacramēto iudici repñtet ⁊ eum ſub ſacramento eū decreto i domo ſua tāq̄ proſcriptū nō recipiat. Si uero manſionem in caſtro nō būerit dñs eiꝰ ſe cuī eū adducē faciat ⁊ p̄mo dum iudex cum populo eum tāq̄ pacis uiolatorem perſequi nō deſiſtat. Si duo homines pro uno beneficio contēdunt et unus ſuper eodem beneficio iueſtitorē producit illius teſtimonium cū inueſtitor donum inueſtiture cognoſcat comes p̄mo recipiat. ⁊ ſi idem ꝓbare poterit ꝓdoneis teſtibus q̄ abſq̄ rapina hoc i dē bñficium hūt remota controuerſie mā id obtineat. Qđ ſi de rapina pñte iudice ꝓuictus fuerit rapinaz dupliciter ſoluat. beneficio uero careat niſi iuſticiā ⁊ iudicio dictante illud i poſtez requirat. Si tres uel plures cōtendūt de eodē bñficio ꝓducentes utriq̄ duos inueſtitores iudex i cuius pñtia cā uentilatur a duobus requirat bonī teſtimonii hoīnibus in ꝓuincia eorūdē litigatoꝝ cōmorantibus p ſacrū qđ iurauerit q̄ qſq̄ illoz abſq̄ rapina eius bñficii poſſeſſor extiterit. ⁊ cognita ex ipſoz teſtimōio rei ueritate poſſeſſor bñficium ſuū quiete obtineat niſi iudicō ⁊ iuſticia dictāte alter de manu ſua illud eripiat. Si ruſticus militem de uiolata pace pulſatus manu ſua iurauerit q̄ nō de uolūtatē: ſed de nēcitate hoc fecit mālū militie ſe miles expūgabit. ſi miles ruſticum de uiolata pace pulſauerit ⁊ mānu ſua iurauerit q̄ non uolūtate ſed neceſſitate hoc fecit de duobus unum ruſticꝰ eligat: an diuinō an humano iuditio i nocentiaz ſuā oñdat: aut. vii. teſtibus ꝓdoneis quos iudex elegerit ſe purget. Si miles aduerſus militez ꝓ pace uiolata aut aliqua capitali pēa duelluz committere uoluerit

f Si quis rusticus arma. z ita bēs hic q rustici non debēt portare arma. sicut al' dr q rustici non audent optare pecuniam. ut. L. de agri. z cen. dñi prediorum. z intelligas q forte tollere debebit ei arma quando non poterit ei auferre pecuniam cū tal' erit qui non audeat eam optare. ut dixi qr non forte poterat separari a solo ꝺ quibus forte loquitur lex predicta. alijs uero rusticis auferret. xx. sol' non si hūert. z hoc est q dixit lex. xx. sol. z c. uel dicas q tollet u trāq. s. arma z pecūā si habuerit exponat. l' pro z. ut in lōbar. de armis non por.

g Hic finitur. quidā a liter hūt. s. ita. hic. s. incipit lex consuetudinis regni. meliorē tñ puto hanc rubricam. qr uer est q lex hic finitur. s. superior lex de pace tenenda. z q sequitur ñ est lex. sz ꝓiuctudies sē.

b Omino guer d ram. solutus fuerit. nūquid uas. interim poterat uendēr sine cō sensu ipsi⁹ domini sui bānīti. ita q teneat uē ditio et q dñs nō posſit eaz uenditionē reuocā dere postq fuerit restitutus. z uī q sic ad exemplum filij eius qui deportatus est. nam ea q̄ gesta sunt per ipsum filium. tunc qñ pater eius est deportatus rata debent haberi nec ifirmātur pre restituto. ut. L. de sen. pas. l. ult. z merito dz tenere uenditio. nam z interim dum est bannitus posset dānuz ipune in bonis eius dari. cū al' nihil uī ei nocere bānū. Jt tunc non de feu. uenat. qr tunc ñ uī feu. esse cum interim uas. est solut⁹ a sacrāmento fidelitatis a qua fidelitate feu. dr. ut. s. per quos fiat inuesti. z per quos reci. c. nullus. sed dicas forte melius q ñ possit interi uendere. lz interi non possit uēditio retractari. nec enī dñs amisit dñium directū qꝺ retinuerat tpr inuestiture pp bannuz nisi bona eius essent expresſiz publicata cum eē tunc forte eo restituto z bōa ei⁹ intelligerent restituta. ut. L. p̄dicto. t. l. i. z ult. circa fi. i aūt. ut nulli iudic. §. ult. colī. viij. ꝓtra dicas q illa p istā corrigatur cū sit hec nouissima. l. frederici. z maxime si dñs habet filios interim feudum ad eos pertinet cū hodie bona deportati non publicantur. ut. L. de bonis prescrip. aūt. bona. sed quid si dominus bannitus est ab aliqua potestate ciuitatis sub cuius iurisdictione est z dominus z uas. nunquid interim uas. sacramento fidelitatis absolutus est ita q non sit obligatus ad eum iuuandū. uel ei seruitiuz prestandum forte sic eadē ratione. ut in bannito a rege facultas pugnandi ei cōcedat nisi probare possit q antiquitus ipse cum parentibus suis natiōe legitimis miles existat. Post natale sancte marie nusquisq comes vii. bonī testimonii uiros sibi eligat z de qualibet prouincia cum ipsis sagaciter disponat z quāto p̄ cio secundum qualitatez temporis sit annona uendenda utiliter prouideat: quicunq uero contra deliberationem ipsius infra anni terminū alterius modum z carnis uēdere presumserit tanquā uiolator pacis habeatur z totidez xx. libras comiti exoluat q̄ ti modios siue ualidios altius uendidisse conuictus fuerit. Si quis rusticus arma uel lanceam portauerit l' gladium: iudex in cuiꝰ potestate repertus fuerit uel arma tollat: uel uiginti solidos pro ipsis recipiat a rustico. Mercator negociandi causa prouici am pertransiens gladium suum sub sella alliget uel sup uehiculum suum apponat nūq̄ ledat innocentem: sed ut a p̄ done se defendat. Nemo retia sua aut laqueos aut alia q̄ libet instrumēta ad capiēdas uenationes tendat. nisi aduersus ursos apros uel lupos capiendos. Ad palatiū comitis null⁹ miles ferat arma nisi rogatus a comite. Publici latrones conuicti z cōpacti antequa damnent sententia quicū q̄ aduocatiuā suā uel aliquꝺ aliud beneficiū inornate tractauerit z a dño suo amonitus fuerit z non respuerit z i sua perduāns insolertia ordine iudiciario eaz aduocatia quā bene exutus fiat si postmōdum rō diuersitat reddi ñ possit. ar. L. de ꝓsti. pe. l. ult. nisi forte dicēs ꝓtrariū ea ratiōe q maior sit rex aliqua potāte

i Hec oīa. hoc ē q al' dr. ff. ꝺ act. z ob. arrian⁹. z fauōabiliores sē rei q̄ actores. ut. ff. ꝺ re. iu. fauōabiliorē. z hoc ē uez nisi pro libertate z pro re priuilegiata ꝓnūciari possit. tūc enīz magis condemnare quaz absoluet dēn⁹. ut. ff. de re mit.

k Aliqō edificū fecerit. cū fortassis facere nō debeat. nisi hoc in feudum colligēdoz fructuū causa faciat. sz si quid edific. cauerit forsitā nec tollere. nec reficere sine qō ne pōt. refixa tñ poterit uindicare. ar. ff. de usufruc. sz si qꝺ in edificium. in prin.

l Soluat precium. al' enīz sub moueret excep tō doli mali nisi p̄cuz exsoluerit. ut. ff. ꝺ act. emp. z uē. l. iulia. §. i. z instī. de. re. diui. §. cetm. ff. de usu fr. sed z si quid de rei uen. si fūdi pos. z. l. i fūdo. z. ff. de pi. act. l. i. z. l. elegant. §. uult. z l. si seruus pig. z. l. si necessarias. z. ff. de contra. iu. tu. l. i. §. finito. z. ff. ad trebel. l. heres cū de. z. l. patroni fil⁹. §. uult. z. ff. loc. z ꝓduc. l. dom⁹ §. i. z. l. pūt. q dicē p' ea idē dico si p̄tō fuitutē fūdo acqsiuit istꝺ dico q p se nō potest subsistere. ut notum est s. illi q̄ dñt ad dñm pertinere. sine dubio inepte locuti sūt. ut mihi uidetur.

m Añ marciū. q hic dicitur ꝺ

Hic finitur liber frederici: Cōsuetudines regni icipiūt.

Ꝺ Omino guerram faciēte alicui si sciatur q iuste aut cū dubitatur uas sallus euz aduiuare tūr: si cum palam est q irrationabiliter eam facit adiuuet eum ad eius defensionez. ad offendendum uero alium adiuuet eum si uult. Sed si eum adiuuare noluerit non tamen feudū amittent. o. z. g. Alii uero sine distinctiōe dūt semper debere euz adiuuar. Sed. o. z. g. utūtur eo argumento q quēadmōz dñz excomunicatum: uel a rege banitū nō est obligatus uassallus ad adiuuandum: uel ad seruitiū ei prestandum immo z solut⁹ est interim sacramento fidelitatis nisi ab ecclesia uī a rege

ausu temerario aduocatiā uī bñficium inuaserit p̄ ulatore habeatur pacis. Si quis. v. solidos aut ualentia aut plus fuerit furatus laqueo suspendatur. si minus scopis forpice excorietur z tendatur. Si ministrales alicuiꝰ dñi iter se guerraz habuerint: comes siū iudex in cuius regno ea fecerit leges z iuditia ex rōe prosequatur. Quicunq per terram transiens equum suuz p̄ abulare uoluerint quod enīz propinquos scōz uiam stans in loco amplecti potuerit ad refectionem z reparationem equi sui impune ipsi equo pōrigat licitū etiaz sit ipsi herba z uirida silua: z sine uastatōe aliqua quilibet utatur pro sua cōmoditate: z usu nēcario.

n Añ dominum pertinebūt. q isti benedicant probatur ar. ff. de usufr. herennius. z instit. de rerum di. §. is uero ad quem usufruc. accursius florentinus.

o Contra omnes. sed nunquid contra se debet dñz adiuuar

fructibꝰ distinguitur. al' in hr̄de fructuarij obtinatur. s. de usuf. defūc. sz it uxorē z maritū aliter fit fructuū diuisio. ut ff. soluto ma. diuortio. qual'r aūt distinguat diligēter ē attēdēdū. qr de facto sepissime accidit q ultimi dicunt iniquita tē continet z ideo male dicitur sicut superius in alio. c. ac.

ꝛo. uidetur ꝙ sic quoniam generaliter iurauit ei uas. fidelitatem contra omnes homines. unde generaliter facienda est interpretatō. ut ar. ff. de libe. lega. si quis rationes. ꝛ. L. de fideiꝯ. cum uirum. unde cum non fecerit diuisionem uniuersos comprehēdē intelligitur. ar. L. de donat. data. ꝛ maxime cum teneatur contra filium cuꝫ adiuuare. ut statim sequitur cum eadem qi itelligatur patris persona cum persōa filij. ar. insti. de inutili stī. ei qui sicut alī non interest utrum uentus sit i se pater aut in filijs ut. ff. ꝙ metus causa. isti quidē §. uult. si enim uas. tenet dominum adiuuare contra filios. ꝛ ab alijs defendere ergo multo fortius ꝓtra se. ꝛ a se. ar. ff. de condi. in de. frat a frē. ꝛ L. ō eum ut. siue. contra uidetur ꝙ non debeat contra se dominum adiuuare nec. n semper ē facienda interpretatio generalis sermōis. ar. ff. de mi. illum in fi. ꝛ de procur. mandato. immo de generalibus est facienda exceptio ut. ff. ō fur. uel si cui. nec enim est credendum ꝙ intellexisset iurat contra se cum spetialiter contra se non fuisset iuratum ut. ff. ō pi. obligationeꝫ. ꝛ. ff. de pecul. qui p ecclesiam. generali enīz isto iuramento uidet tantum de extraneis cogitasse. ꝛ. ff. coia. pre. quicquid. item facit contra eū quia contra stipulatorem debet fieri interpretatio. ff. de ꝟ. ob. stipulatio ista. §. ij. pro domino uero adhuc uidetur facere littera sequens. scilicet nisi contra alium antiquiorem dominum. ꝛ c̄. cum ergo unum excipiat merito omnes alios uidetur comprehendere. ar. ff. de iudic. solemus. quid ergo dicemus. ℟. non intelligendū ꝙ teneatur contra se dominum adiuuare quoniam in isto generali sacramento uidētur tantuꝫ de extraneis cogitasse. ut ar. ff. co. pre. quicquid Itez alia ratione aut enim domius iuste habet guerram cuꝫ

fuerit restitutus: ita nec istū in iuste guerrā alicui faciēte uasallo eū adiuuare dz. Ad hec ꝙto cunqꝫ tpre steterit uas. ꝙ dño nō seruierit scōz usū mediolan. bñficiū non amittit nisi seruitiū facer rēnuerit: uel nisi ad mīm ei ǒnūciatū fuerit ꝛ ille cū poterit diu stetit ꝙ seruitiū nullū ei fecerit: bonus tī iudex uarie ex pſōis cāisque diffiniet. ꝛ figz uas. fmotū ēē l' ꝓpiquū paratū ēē ul' dñm guerrā hēr: uel nō. utꝫ et magnā l' puā ꝛ nūciauit ei dñs. l' nō: hec oia' uertunt i cognitō ne cāe ꝛ ꝓmptiores sumꝯ ad soluēdū ꝙ ad ꝓdēnandū: dū tamen scias ꝙ si uassallus sciat dñm obsideri: uel aliter ei mortē imminere ꝛ cum potuerit ei non nūtiauerit: uel etiā sine nūtio eū non iuuauerit feu. priuabitur. Si uas. i feudo aliqō edificium fecerit[k] ul' ipz sua pecunia meliorauerit ꝛ contingerit postea ut uas. sine filio masculo decedat. do. aut paciatur edificium auferri: aut soluat' preciū meliorationis. idem dico si precio seruitutem fundo acquirat. q̄dā alū dñt ꝛ male omnio ad dominū pertinere consequēter.

¶ His dicitur ꝙ si uas. ǒcedat ꝛ sine hēde masculo ꝛ contigat feu. ad dominum reuerti sic distiguit ꝙ si añ marciū[m] oēs fructus illiꝯ anni ex feu. ꝓueniētes ad dñz ptinebūt[n]. Si uō pꝯ klēdas marcii usz ad augustū oēs fructꝯ q̄ iterī recipiunt ad hēdes uas. ptinent: si pꝯ augustū oēs fructꝯ anni percipiet dñs. q̄dam dñt quocūqꝫ tpr anni ǒcedat oēs pendentes fructꝯ ad dominū ptiere. Cōtra oēs[o] debz uas. dñz adiuuar: ꝛ ꝓtra frez[p]: ꝛ filū: ꝛ pr̄em nisi ꝓtra aliū dñz antiquiorem[q]. hic enīz ceteris est preferendus.

De filiis natis ex matrimōio ad morganaticā ꝓtracto[r].

q Alida[s] hūs filiū ex nobili ꝓiuge post mortē eius nō ualēs ꝓtinere aliā min nobilē duxit qui nolēs existere i peccato ea despōsauit ea lege ut nec ipi nec filii ei[o] ap̄l' habeant de bōis patris q̄ dixit tpe spōsalitioꝫ. uerbi gra. ꝛ. l' quātū placuerit dre qñ eaz ǒ spōsauit ea lege ꝙ mediolan. dñt accipe uxorē ad morgaī cā: alibi lege salica. hic filiꝯ ex ea suscepꝯ decessit isti in ꝓp etatē nō succedūt aliis extati bꝯ. Sed nec i feu. ei aliis nō existētibz qui lz l'imi sr̄ tī i bñficio mime succedūt. In ꝓp etate nō succedūt pr̄i ꝓribꝯ non existentibꝯ frībꝯ et sine l'ima ꝓle decedentibus secundum usum mediolan.

De feudo femine[t].

Sz feia[u] hūs feu. decesserit qr feininū est feu. ꝛ sine pacto spāli deficiētibus filiis masculī ad filias ptiebit. o. ꝛ g. subdūt. alii nō dicūt nisi ꝑ pactū spāle ad eas nō ptiere sic̄ si datū ēēt filio masculo: qr si ideo ꝙ est femininū sine pacto trāsit i feias eadē rōne qr ꝙ ē feineū trāsit i feinā ꝓ lē et masculī extātib' qǒ falsū ē ꝛ hoc illud descēdit ꝙ dr̄ cl'icū nullo mō i bñficiū pr̄nū debeā succedre[v]. ꝛ si postea ꝙ hītū relatiōis assūpserit post posuerit[w] idem in omnibus q̄

eo aut iniuste. si iuste non propter aliuz de causa letī nisi propt' alq̄ quā culpam ipsius uas. unde eo ipso forte poterit feudum ei auferri. ad quid ergo teneretur eum adiuuare contra se cum nihil aliud pateretur. si etiam contra alios eum non adiuuaret nisi quia feu. amitteret. si autem iniuste adhuc idem quia hoc ipso debet dominus amittere proprietatem feu. sicut uas. cadere a feu. sed contra dominum hoc facere. ut. s̄. si de feu. contro. c. domino cōmittente. ꝛ. j̄. qualiter dominus a proprie. c. ex facto. ꝛ ar. s̄. de for. fidel. in fi. contra omnes.

p ¶ Fratrem. sed nunquid dominus eodez modo ǒ bet uas. adiuuare contra omnes homines. ꝛ contra fratrem ꝛ filiū. ℟. ut iqz cum in bȳs debeat domus uas. uicem reddere que uas. tenet prestare domino. ut. s̄. predicto. t. ǒ for. fidel. in fi. cum etiaz dominus amitteret proprietatem per eundem felomaz ꝑ quam uas. amittit feu. ut. s̄. si de feu. contro. fu. c. domino cōmittente. ꝛ j̄. qualiter dominꝰ a propri. c. ex facto.

q ¶ Antiquiorem. do. scilicet a quo ante feuduz tenebat. unde recte facit et si nominatim excipiat cum quando iurat fidelitatem. sicut nominatim debet excipere ꝑsonā imperaōiꝭ. ut in consti. frede. imperialez §. illud quoq̄. perferendum merito. quoniam qui prior est tempoꝛ potior debet esse iur. ff. q̄ po. in pi. ha. potior.

r ¶ De filȳs natis ex matrimonio ad morganaticam contracto.

s Quidam. nec filij eius. de talibus filȳs intelligo loqui. s̄. si de feu. contro. fu. c. mulier. ꝛ. c. filii nati. ut iniquitas locum habet auctricez. ꝛ. c̄. uocatur hac lege salica.

t De feu. femine.

u Femina masculī. hic nō ꝙ filie non succedunt matri in feu. lz a matre sumpſit ītituz ꝛ hoc fm istos lz alijs alr uideatur. ut. s̄. dicit prox. c. §. i. ꝛ j̄. de na. suc. feu. ꝛ merito non succedūt sine pacto spāli. nā fm rigorē ꝛ sue tudinis filij masculi nō succedūt matri in feu. cū fm usū regni dicatur feu. paternum ꝛ non maternuz. sed de eq̄tate admittunt. ut. s̄. t. an maritus suc. ux. in bene. c. si femina.

x ¶ Succedere. nisi forte paratus sit seruire ꝑ substitutū domino. ar. L. de epīs. ꝛ cl'i. quis. ꝛ. l. ad similitudinez. ꝛ. ff. de arbi. si arbi. i fi.

y ¶ Postposuerit. statim enim cū fuit factus cl'icus. l' ꝙeri ꝯ. fuit dño feu. aptū sicut ꝛ de eo q̄ feu. illicite alienauit nō uolūtate dñi. lz e nī recupauerit ab ēptore nō tī penes se retinebit cū dño erat aptū

per alienationē. ut. j. q̄d iur̄. sit. si uel uas. post alij feu. euz recupe. c. preterea. hic ergo colligitur manifeste q̄ ñ restituuntur amissa lz in pristinum statum res redierit. ut ar. insti. de ca. di. §. quò aūt. ff. de adopti. q̄ liberat⁹. ar. contra. L. de sen. pas. z re. l. i. z ult. z. ff. de i iur. uo. sed si. z ar. ꝓtra. s̄. t. hic finitur lex. c. i. z in sūma. ut i libel. py. dispu. R̄. nec enim iura restaurātur.

¶ In feu. suc. etiam si eū acquisiuit feudum cum esset clicus qm̄ scriptuz est nemo militans deo i plicat se negocijs alicis ut i decretis. xxi. q. iij. apostoloz. z. c. placuit sicut z. s̄. dictū qr qui factus est miles dei desi nat cē miles scli. ut. s̄. de eo qui ar. be. de po. c. i. accursius.

a ¶ Si uassallus feu. z c.

b ¶ As. quādoq̄. puta q̄ñ beneficiū non ē nouum. qm̄ al̄ non per tineret ad agnatos. sed ad dñm z ita intelligūt quidam quò legit in q̄ bus. c. fe. a. f. s. ut ibi loquatur de bñficio no uo. uide q̄ nō. s̄. que. f. pria. c. bñ. a. in fi. z de suc. feu. c. i. z. ij. Viz tñ puto q̄ ibi loquatur cē de paterno. z q̄ hic dicitur. licet q̄ñq̄ intelli gas. s. q̄ñ uas. non deli quit in dñm. sed in ali um q̄m tunc ptinet ad agnatos z non ad dñz fm q̄ ibi dicitur. si aūt in dñm delinquisset tūc secus ē q̄ ibi dr̄. ut dñs bēat banc sue iniurie ultōz licet uideatur for te equior sñia prior ne ex delicto alterius aliq̄ damnum patiatur.

¶ Filius tñ. sic ergo dete rioris ꝯditionis filius q̄ alius. z patris delictum nocet filio. alterius er go delictuz alteri nocet q̄ fit plūmum pp delicti magnitudinē. ut. L. ad l. iul. ma. q̄squis. aliq̄ pp nimiā personaz cō uentionē. ff. si q̄s al̄. te. phi. l. i. licet alibi di catur q̄ delictū pāis fili o nocere non dz. ut. ff. de sena. emācipa. z de bonoz poss. ꝓtrata. l. i. z ij. z de penis. l. moris. §. p. z in summa ut nōui i libello py. c. plēissime supradictū qual̄r q̄s ex suo facto. z c̄. z R̄ce seq̄ntes aliq̄ cē filij delictū nocet pñi i feu. q̄ pr̄ hēbat. ut i ꝓsti. frede. ipialē. §. insup. si filiꝰ uassalli. z circa gr̄am hoc tale est. ac si dicat tunc non potest dominus filio gratiam facere. accur.

d ¶ Quibus. z ita uī q̄ ex latere uementes excludant nō solū filium in casu isto. sed eē oēs descendentes q̄ forte est uez immo sine for te. ut. s̄. si de feu. contro. fu. c. si uassallus culpam.

e ¶ Qui testes necessarii sunt ad nouam institutionem probandam.

f ¶ Sue clicus. ad probandam nouam inuestituram. hoc manifeste corrigit q̄ dcm̄ est. s̄. q̄d sit iuesti in pri. uel dicas q̄ istoz sen tentia corrigit p alios qui melius dicere uidentur. z merito eorum sententia ꝑualet. nā z bīs decurrens ad solēnitatem iuris cū ab eo legatū uel fideiꝯ. petatur soluere detractans. non audit. ut. L. de fi deiꝯ. questionem. z inst. de fideiꝯ. bē. §. ult. sed occurret instantia.

habitum religionis assumunt ut conuersi. hij enim nec post ea in feudum ꝰsuccedunt: z si quidem habent perdunt.

Si uasallus feudo priuetur cui deferatur[n]. Rubrica.

¶ Vassalli[b] feu. dēliquentes ꝯz ad agnatos quando q̄z pertineat filius[c] tamen ad id nullatenꝯ aspirabit nisi id iterū a dño acquirat. sz gr̄am faciēte. uer. gra. si non sit alij ex latere q̄bus[d] aperiat ad eiꝰ peticionē admittunt q̄ quar to gradu sunt remoti ab eo q̄ id acquisierit: z etiam usq̄z ad infinitū dū tamē hoc constet ab eo ꝑ masculos descēdisse.

Qui testes necessarii sunt ad nouā institutōz probādaz[e].

¶ Siue[f] clericus: siue laicus sit dominus ad proban dam nouam inuestituram sp pares curie sunt necessarii z si sine eis facta sit inuestitura e tiam si dominus confiteatur factam: quia tamen sine hac solemnitate facta est non ual̄ at etiam si probari possit per breue testatum: sed z alij con tra testantur z si dominus ꝯ fiteatur factum decūrens ꝓ ea ad solemnitatem consuetu dinis non audiatur. Sed tale habeatur ac si pares affuissēt sed alij etaz si probari possit per breue testatū: ut. o. z. g. ni si a pibꝰ curie fuerit ꝯfirmatū Consules tamē mediolanēses nup quibusdā omnia contra rescripserunt in quo fere om nes mediolanī. consenserunt z consentiūt: ut breue testatū non a paribus: sed ab aliis ꝯ firmatum sufficiat ad probā dam nouam inuestituram de nouo beneficio queritur. ò ne teri autez bñficio inuestitura hoc est que sit a domino suc cessore uel uas. successori etiā extranei recipiuntur ꝑter fe minas secundum usum medi olanī ¶ Itez nec in causis feu. nec alioruz recipiuntur ad te stimonium: ceteri autez recipi untur in omnibꝰ que ad cau sas feu. pertineant preter q̄ de noua inuestitura.

De[g] ꝓsuetudine recti feudi.

¶ Sciendum[h] est feu. acquiri inuestitura: successione: l̄ eo q̄ habeat uim inuestiture ut ecce si dominus alicui corā paribus curie[i] dixerit uade i possessionez illius fundi[k] z te neas illū pro feudo: licet fi in tercessisset inuestitura tamen ille tal̄ est ac si intercessisset qr ille eius uoluntate possessiōm nactus est feu. nomine. ¶ Idē etiam dicitur q̄ si aliꝰ proba uit se aliquid nomie beneficij aliquo[l] tempore tenuisse do mino presente z nō contra[m] dicente z sernitium eius qua si a uassalo recipiente: licet nō probet inuestituram[n] rerū tñ obtinebit ꝑstito iuramento: nisi aliud contradicat̄. Quò autez dictum est ut per pares dixerimus. ar. ff. de adop. pꝰ mortē. qui aūt testes in utraq̄ inuestitura sint nēcarij ad ip sam probandā notatum est. s̄. quid sit inuesti tura. c. i. §. si e ni. hic ergo z i meliorē sñiam non nocet z si de solemnitate aliq̄d ò ē. q̄bꝰ subueniri pōt. ut. j. iij. cau.

¶ De ꝓsuetudie recti feudi.

b ¶ Sciendum. p inuestitura z p eam solam pōt cōstitui. ut s̄. quibus mōis feu. ꝓsti. potest c. sciendum. z c̄. istis aūt duobꝰ mo. pōt acquiri ut hic. z. s̄. de feu. co. sciēduz immo z tercio mō. ut hic bē. z quarto similr ut nō. in sūma qual̄r feu. ꝓsti. z acquiratur.

¶ Curie. tūc for te secus ēēt q̄ñ tunc non ꝓprie feu. sed quasi feu. censebitur donec uixerit il le qui ita nactꝰ fuerit z nullus in eo habebit successorem. ut s̄. qui. mo. feu. ꝓsti. pōt. c. sciē duz. unde tal̄ e rit differentia i ter hunc casum z illum q̄m hic dixit corā cūia ibi uero non. l̄ etiam intellige hunc casum secundum illum. Accursius florentinus.

k ¶ Fundi. nō q̄ ex eo solo uas. possessor efficitur qr anno solo nō acquirit possessio. ut. ff. de acq. pos. possideri i pri. lz uideatur obuiare. ff. ꝑdicto. l. i. §. i. z qual̄r intelligat ibi exponit hic nō patientia possessionem trāsferri sile. ff. de do. qui saxū z de acquir̄. re. do. qua rōe. alias trāsfert possessio p retētiōz usufr̄. L. de don̄. quisquis z. l. si quis argētū. §. sed z si q̄s. al̄ designatione. ut. ff. de pi. z ꝓ. rei uen. l. quid. al̄ oculorū subiectione dum tam̄ affectus interueniat. ut. ff. de acqui. pos. l. i. §. si iussit̄. z. l. q̄ mō. §. si uenditorem. alias alteri us rei traditione puta clauem orrei. uel celle uinarie. ff. pre dicto. t. l. i. §. si iussit̄. z de ꝓtrahē. ēp. clauibꝰ. al̄ ꝓductōe.

¶ In aliquo tp̄r. sed de quo tp̄r intell̄r. R̄. xxx. an. ut. s̄. si ò feu. contro. fue. c. si quis. per. xxx. an. l̄ intelligas cē de tp̄r unius anni ꝑ quò stetit in pos. dño hoc non ignorante cū

ōlatōe tñ iuſiurandi. ut. j. ſequitur preſtito eē. ꝛ. ſ. ſi de inueſti. inter do. ꝛ uaſ. lis ori. §. ſi aūt aliq̄ſ. ꝛ non intelligas de dicto tempore. x xx. an. quia tunc puto q̄ ſine delatione ſacramenti debet abſolui. accurſius floren.

m Et non contradicente. ualde notabile uerbū eſt. ꝛ pp hoc uidetur conſentire. ꝛ ſibi p̄iudiciū facit. et ō nia notat ò hac materia. ſ. de inueſti. inter dñm ꝛ uaſ. liſ ori. §. ſi autem aliq̄s.

n Inueſtitura ꝛ. ꝛ merito q̄ cōtra dñm preſumitur cum p̄ſs ſit. ut nō. ſ. ſi de iueſti. it̄ do. ꝛ uaſ. lis ori. §. ſi autē aliq̄s inter. ſupple ul̄ quaſi probꝫ puta in iuſiurādo ut ſeq̄tur ſtatiꝫ preſtito iuramēto. ꝛ c̄. ꝛ. j. c. §. Item ſi inter dñm. iuſiurādū enīꝫ eſt loco p̄ bōnis. ut inuēcis notatū. ſ. ſi ò iueſti. int̄ do. ſi quis ſe l̄ p̄eꝫ ꝛ cetera.

o Expectandi. ecce indiſtincte nō q̄ ubi abſit pareſ expectari debent. al̄ enīꝫ non ualeret noua inueſtitura. hic dicitur. pōt ꝛ hic notari ad qōnez illā qua ut dicit̄ de eo q̄ ſibi ius dixit p̄ pter inopiā magiſtratus. nā ꝛ ibi dicitur q̄ ſi ab erat debuit tam̄ expectari.

p Jūdicem moueat. ſed nūq̄d pp unum teſtez ſe mouebit iudex. ℟. utiq̄ ſ in ducit. n. preſūptionez uox unius. ar. ff. de iuſ iur̄. l. ſi duo patroni. in pri. ꝛ de liber. agno. l. i. §. fi. C. de aduo. di. iu. nemini. ꝛ C. de decur. ſi quis decurio. ꝛ. ff. qñ ade. teſta. ap. l. i. in fi. ꝛ ff. de dote. p̄le. theopōp̄. lz cōtra ſit in aut̄. ò fide inſtru. §. ſi uero oēs moriant̄. ubi dic̄. ꝛ oio ſe putauerit. ꝛ ar. p̄tra. ff. de qōnibus maritus. ſed ibi ſi fuit remota qō ancille. qr non debuit in dñm ſuū torqueri. C. de qōnib⁹. l. i. Jt̄ lz p̄tra ſit eo. uiro. ꝛ nō p̄tra. C. de teſtibus iuriurandi. ſi ergo uis circa hunc articulū diſtingue latius. ꝛ recurre. ad diſtinctionem pp. actore non p̄bante. ꝛ ſic ergo ſm deſignationem iſtius. c. eſt intelligendū q̄ò dī. ſ. ſi de feu. contro. fu. §. inter filiam. ꝛ j. de contro. inter maſcu. ꝛ ſe. de bene. c. item ſciendum. accurſi.

q Referat. ni mix nec uelle iurāre. nec iuſiurandū referre manifeſte turpitudinis eſt. ff. de iureiur̄. manifeſte.

r Luz. vi. parentibus. hic potius parentib⁹ creditur q̄ ex̄neis

probetur iueſtitura intelligēdum eſt de eo domino qui alios habet uaſallos: ceterū ſufficiunt extranei nec ſi dicatur inueſtitura: ideo ſine paribus facta eſt non ualere quātūcūꝫ tunc tp̄ris aberant pares admittendum eſt quia etiā ſi abſint tamen expectandi° ſunt.

Sed ſacr̄m non ſemper eſt dādū poſſidēti ſꝫ quandoq̄ poſſidenti quandoq̄ petenti quandoq̄ neutri datur: ꝛ cū alicui eorum datur ita demū dabitur ſi aliquid pro eo ſit q̄ iudicem[p] moueat ut nihil ē quò faciat pro aliquo eoruꝫ preter poſſeſſionem ſolaꝫ tūc ſcóꝫ q̄ iudici melius uiſuꝫ fuerit: aut poſſidenti dabitur ſacr̄m: aut actore nihil probante qui conuenitur etiam ſi nihil preſtiterit reus tamen abſoluitur uel obtineat. Et cum datur aut a iudice aut a p̄te: ſi a parte aut ſubeat cū. xxii. ſacra. ſcōm inferiorem diſtinctionem: aut referat[q] pars cui delatum eſt ſi a iudice iuret ille cui delatum eſt cū. xii. uaſ. cum ſex parentibus[r] ceteros ſi uult[s] habeat extraneos. Dominus uero ſi uult cum parētibus aut cum uaſallis ſolis ā cum parentibus uaſalli: uel cū extraneis mixtis parētib⁹ ꝛ iurabit uaſ. ſine mentione p̄ ſcie. Dñs q̄ de ſuo facto ſimiliter: ꝛ de facto uero p̄ris l̄ alterius aſcēdētis iuramēto conſcia p̄ponetur. quidam tñ dñt iniquam p̄ſciam[t] eſſe p̄ponendaꝫ. Jn quibus[u] etiam cauſis

cū ex neceſſitate ſex ēē debeant adeſſe de reliq̄s eius arbitrio relinq̄tur. licet contra iura ſit. ut uult. accur.

ſ Si uult. hic melioris ꝓditionis eſt dñs q̄ uaſ. ſed quero ſi uaſ. p̄ piquos nō hēat quid iur̄ ſit. ℟. tūc alij adittūtur i defectū nimiꝝ. alij inopia emergente adittunt̄ bij q̄ al̄ r̄pellerēt. C. de hered. ꝛ ma. qm̄ i fi. de teſti. ſui. ℟. ut in ſumma.

t Conſcie. ſic ergo de i certo iurat ſicut ꝛ al̄ in lōbar. qual̄. quis ſe de. de. ſi p̄tigerit. ꝛ. l. ſi qs poſt mortē. ſed oppōit̄ q̄ anceps pluriū ſubire iur̄ uidet̄. ff. ò in lit̄. iur̄ uideamus.

u In q̄bus. in q̄bus eē inrat uaſ. de calū. ſi ſacramētū ò feu. nō fecit.

x Adño. in hoc ſibis ē dñs p̄ono qui cū iuſiurandū defert liberto nō tenet̄ de calū. iurare. ut ff. de iur̄iur̄. l. iuſiurādū §. hoc iuſ.

y Ejpte dño. non ei defer̄du āpliꝫ ab aduerſarijſ ſuiſ dño ꝓr̄ēte ꝓcedi petē q̄ ab alys pulſati facere patiant̄. ut. C. de fruc. ꝛ lit̄. ex. l. ult.

z Qò q̄ſq̄. ſꝫ quō hoc ēē potuit ñ uideo dic̄ ſolicit⁹ aut. n. ipr p ipetratōnē iniquū ius ſtatuit. aut ſine ipetratōe i prio cauſ ille ſolus q̄ ipetrauit ē puniend⁹ cū alt̄ius factū alt̄i iputari ñ ualeat. ut. ij. q. c. vi. Item res int̄ alios acta non dꝫ alys obeſſe nec p̄ſſe. ut. C. res. it̄ alios acta. l ult. ꝛ. C. de pac. ò bitoꝝ. lꝫ p ꝛ p̄tra aliq̄n repiatur. ut i illo generali reſ inter alios acta. ꝛ. c̄. in ſo cauſ ubi ſine ipetratōe datū eſt tale iuſ nullus ē puniēd⁹ ut. ff. ò le. ij. nimiꝝ. licite offert̄ q̄ exigi p̄hibet̄ ut i aut̄. de ſciſ. c. §. ſi q̄s āt. ꝛ. ff. q̄ q̄ſq̄ iuris l. iij. ꝛ. ff. q̄ i frau. cre. pupilli⁹. ꝛ. C. de cri. ſacr̄le. l. fi. ꝛ. C. ò peti. bo. ſu. l. ij. ꝛ. ff. q̄. ꝛ a q̄b⁹ ma. l. ul. ꝛ ff. ò ua. ꝛ ex or. co. l. i. ꝛ C. ò of. p̄t. l. ij. q̄d ergo ē q̄ò gene

raſr hic dī. ℟. p ipetratōꝫ ſtatuit hoc cip r. uex uoluit hoc gen̄ile ēē ꝛ q̄ dix̄ ff. q̄ q̄. iuſ. ꝛ c̄. dix̄ ꝓtēplādo p̄ſōaſ q̄ huic edicto cāꝫ p̄ſtiterit.

a Dñm accuſare. hoc eē dī de p̄rono ꝛ filio p̄roni q̄ p̄hibēt libertus accuſar̄ in cā capitis l̄ teſtimoniū p̄tra eū reddere. ꝛ ſi p̄tra fecerint a bo. poſ. p̄tra ta. ēmouent̄. ff. ò bo. liber. q̄ cū libti q̄ aduerſ⁹ p̄ronos reddētes teſti. puniunt̄. ut. C. de teſti. aduerſ⁹. is eē q̄ ſub teſtionos reddētes teſti. puniunt̄. ut. C. de teſti. aduerſ⁹. is eē q̄ ſub teſtione ſuo itētionē accuſatoris adiuuat. l̄ actoris fideiuſſor extitit a relictis i teſtō p̄uat. ꝛ libertas dato ſuo q̄ teſtamētū teſtio ſuo refringer̄ uoluit auferē. ff. ò his q̄b⁹ ut iudi. l. poſt. §. etati. ꝛ. §. an libertas.

b Feu. priuabit̄. iſtud itelligit̄ q̄n nulla neēcitate cogēte uaſ. teſtimōiū dix̄. alioq̄n excuſabr̄. ut nō ff. ſi q̄ſ cau. l. ij. §. i. ꝛ. ar. ff. ò his q̄b⁹ ut i di. l. poſt §. ā libtaſ. it̄ q̄ roſ. p̄priū ñ dꝫ ei ēē dānoſū ut. j. t. ij. ꝛ. ſ.

c Si lōga ſit. iſtud. ſ. expoſitū eſt ꝛ intelligendū ſicut. ſ. dictum eſt

d De lege Coradi. Rubrica.

e Ex cōadi. ſi it̄ duoſ pa. q̄ i iſto. c. dī obſuaē q̄q̄d ſ. ſit expoſitū

De legē Coradi. Rubrica.

l Ex[e] coradi de beneficio que dicit. ſi inter capitāneos p̄trouerſia ſit coram rege finiatur. ſi inter uaſ. coraꝫ paribus curie mediolañ. non tenēt. ſed talis diſtinctio ibi obſeruatur q̄r ſi inter duos qui cūq̄ fuerint de beneficio regali p̄trouerſia quoꝝ uterq̄ a r̄ge ſe dicit inueſtitū fuiſſe tūc cauſa coram eo decidatur. ceter̄ uero cauſe apud pares curie

Si aūt inter pares duoſ ò aliquo bñficō p̄trouerſia ſit

f Feu. alienare. quid de alienatione feu. obseruandum sit. hic subtiliter distinguitur. sed qualiter hodie sit intelligenduz in constitutione frederici determinabitur. notandum tamē est q̄ idem. q̄ licite cum uniuersitate transit. p̄ qđ se transire non potest. ff. de fun. do. l. i. z ff. de acq̄. re. do. quedam. nam licitum est in solidū q̄ p̄ parte ñ liceret. nota in libel. di spu. pȳ. Rx. licitum est i solidum q̄ pte non liceret. lz contra notetur i sequentibus.

g Totū aliēat. s. q̄ i curia habetur q̄ quedaz per se non transeunt. q̄ cū uniuersitate trāseūt. ar. ff. de ꝓtraben. ēp. i modicis z. ff. de acē. emp. z uen. si mercedē §. si cuz. z de acq̄i. re. do. quedam z ut nō. in li. dispu. pȳ. iij. car. Rx. illicite cuz uniuersitate transeunt que aliaſ trā sire non possunt. licet sit cōtra in Rxcella ibidem sequenti.

b Miles. hic ergo notabis q̄ licitū est mihi per alium qđ p̄ me ipsum non licebat dū tamen sit par eque bonū sicut z aliud unum eiꝰ dē generis z bonitatis recte solutur. ut nō. ff. si cer. pe. cū quid. z bec notantur ſm consue. mediolañ. pro qua ar. possunt excipere in pȳ. questione in qua queritur. utrum uaſ. possit per alium feu. seruire.

i Ut prior possit. uī q̄ ſa persona feu. debeat seruire. sed non debet. ut ar. ff. usufr. quemadca. si usuf. le. z. §. si de feu. contro. fu. c. beneficium. accur.

k Modo infinitū. nota hic q̄ infinitas licitum uł illicitum non uiciat nec excusat ut. ff. de ā. le. annua. §. annua.

l Personam. z hoc ꝓp infinitatem euitandam ut. ff. de dam. infec. qui bona. sz hic queritur a quo domino uendicet. cum in quartam personam peruenerit utiq̄ a primo. ut opinor. sed nunquid tercius de euictione tenetur. utiq̄ nisi fallor. acsi de re aliena fecisset iuestiturā ut. §. de iuesti. rei. ał. cum de re aliena. cum distinctione tñ que est ibi sciens aut ignorans receperit alienū. z est ratio cur primus dñs admittitur ad uendicanduz. z non scōs. quoniā ea ratione qua nō potest dominus p̄mus terciū conuenire ex eadem scōs nō poterit ꝓuenire quartuz. sed pone in quintam personam transitum fecisse quis tunc prefertur. Rx. adhuc primus. quia primo sibi apertū nec renunciauit iuri suo. ut. ff. de seruis expor. si ticius. sed opponitur quia secundo uaſ. uel primus hz utile dominiuz. ac dominus directum. unde uidetur q̄ uaſ. qui habet utile preferatur sicut dicitur de act. utili. z directa. quia directa preponitur. ut. ff. de superfic. l. i. §. iij. huic studiosus respondeat. accur.

m Masculis. hic ergo applłōe heredis solus masculus continet. §. etiam aliter notatur de feu. ał. §. non potest presumi. Jtez hic nō q̄ non potest plus iuī quis in aliuz transferre q̄ ipse habeat ut. ff. de reg. iuī. nemo. Jtem hic nota secundum sententiam posteriorum quorum uterq̄ suum feu. p̄ priuum esse dicat siue asserant eundem inuestitorem siue diuersos coram iudice uel arbitro cōmum finiatur. Sed cum unuz producunt inuestitorez si possidenti dñs guarrentare uoluerit sine fraude ipse obtinebit nisi aduersarius contra aliquid induxerit.

Ex eadē lege descēdit q̄ domus sine uoluntate uaſalli feu. alienare nō potest q̄ medio laū. non obtinetur. ibi enī sine curia etiaz beneficium totum recte alienatur dum tñ ā equali dño aut maiori uēdat: iferiori uō sine uaſalli uoluntate non licet alienare: nec lz partem alienare maiori retracta parte alia fe. uerbi gra. est uaſ. qui ab eodem dño in pluribus locis feu. tenet: si partē feu. uno loco uendat i alio sibi teneat iste nō debet emptori seruire: sed per priorē dominum totum beneficium recognoscere: curia uero cuiq̄ beneficiū z rustico z sine uaſ. uolūtate potest duz tamen totuz alienet. o. quidam autez dicunt z. g. non ualere si fiat iferiori Similiter nec uaſ. fe. sine uolūtate dñi alienabit in feu. tamen recte dabit si secunda ꝓsona sit talis que feu. seruire possit: ut si dans milesb ē z ille q̄ accipit feu. inueniatur miles ad hoc ut feu. si ꝓ tingerit dño similiter seruire ut z ꝓ possit z hoc ut dar

mortem alienatoris spectandam esse sicut nota. §. de feu. in principio. accursius florentinus.

n Ab eo auferatur. istud contingit propter inficiationis penam q̄q̄ uaria in fine libelli dispu. reperiatur z hoc si non negauerit. aliud si dixerit se nescire uel ignorare qđ intelligēdū ē ꝑz sentētiam inferioruz i. ibi sciebat ex certa scientia. dixit se ignorare q̄ priuetur. ar. contra. C. ò inge. ma. l. pe.

o Sciens negauerit. istud uidetur uerum quā do ꝓpter ignorantiam doli p̄sumptio repellitur. ff. de libe. bo. exi. l. ij. §. is qui. z. ff. de regu. iur. ñ potest.

p De clerico q̄ inuestituram facit. Rxica.

q Clericꝰ de suis bōis. cuz clericus dat in feudum de suis rebus simulis est layco. sed cum de rebꝰ ecclesie non. sicut hic dicitur. q̄ autem hic dicitur de feu. q̄ aperitur z nō de alio male hodie obseruatur. unde aliud c. quidam hñt in quo cōtrarium dicitur. z leg. z incipit archiepš. z. c.

r Omnifariā. naz q̄ a defuncto inchoatum est per heredez explicari debet ff. de fideicom. l. i. accur.

s An mutus. uł aliter imperfectus feudum teneat.

t Mutus feu. paternum nouum. si feudum fuerit. uerum tamen si feudum fuerit ita magnum q̄ sibi eo ablato se exibere non ualeat. tunc terra debet ei tantum de feudo relinqui. unde se retinere possit. ut. §. quibus mo. fe. re. po. c. mutus. accursius florentinus.

u Non posse. z hoc forte secundum istos potest ꝓmode intelligi. ut de nouo feudo proxime diximus.

x Non ualeat. sed nunquid si uelit per substitutum seruire posset. z retinebit tunc. accursius.

y In similibus. ut supra de eo qui arma bellica deposuit. c. i. z. ti. si de feu. contro. fu. c. qui clericus. z. t. si de se. semi. c. i. §. ex hoc. z. j. iuī uidetur hic assignari ratio quare femina non potest retinere feu. scilicet quia ei seruire non potest sicut z ał dicitur q̄ filia non recipit compositionem patris sui occisi. z quia feudum leuare non potest. ut in lombar. de bo. li. ho. §. si quis longo. accur.

z An ille qui interfecit fratrem domini sui feu. amittat.

De clicoᵖ q̄ inestituraꝫ facit.

Clericus inuestituram faciēs de suis bonis[q] z eius successor omnifariam[r] cogit̄ eam adimplere cum de bonis ecclesie eaz fecerit si possessio rei pro beneficio inuestiture penes eum fuerit: ipse z eius liceat in infinitum[k]. Jn quibusdam curiis tamē ultra terciam personam[l] feu. successio non extenditur ut cuz feu. p̄ uenit in quartam ꝓsonam ci aufēre dñs possit. Profecto ille qui suum beneficium alii dat in feu. non debz alia lege alii dare nisi qua ipse habeat ut si hēat sibi suisq; hr̄dibus: qđ itelligi oz de soł masculiˢ non debet alii dare ut habeat ipse z sui hr̄des masculi z se.

Unde quibusdam placet q̄ qui talr dedit eo ipo beneficium amittit. alii dñt q̄ qui dedit z cui datum est beneficiuz perdit. secundum alios uero tunc domino aperitur cū masculi defecerint. Si fuerit inter dñm z uasa. de beneficio controuersia dño dicēte hoc q̄ tenes in feu. a me habes. ille uero negauerit prorsus siquidem probatum fuerit ipsum ab eo auferatur[n]. Sed cum dubitanter responsum fuerit nescio minime scōm quosdā: sz scōz alios tūc demū priuabitur si fraudulenter. i. sciēter hoc negauerit[o].

a SJ ds nō posſit. acſi apte dicat ſi talē ꝓmiſerit feloniā q̄ i curia morari ñ ꝑt a fe. ꝓuari. morari dico ſine uere cudia. nā qui ſine uerecūdia nō pōt ꝓſiſtere nō intelligit exiſtere poſſe. ſicut nec pōt exigi q̄ ſine uerecūdia non ꝑt poſtulari ſic. ff. de uſuris. l. iij. in ñ. uñ denegat doli exceptio ꝓtra patrē qr pudorē apud bonos z graues ſuggeſſit ff. ò doli excep. aꝑ celſus. §. aduerſus z. ff. de obſe. ali. pa. preſta. licz. unde ēt ſi aliqs ſine ò̄de core ſuo i publico pōt apparē. apparere poſſe nō intelligo niſi ꝓp ſuū delictuz reſtituat. ff. ex q̄buſ. c. ma. re. in eadē. ſz z ſi arbiter in loco inhoneſto litigatorē adeſſe iuſſit pere nō tenē. ff. de arbi. ſi cū di §. p. ſz pp hoc ꝑbū dr qr porte dignitatū infaibus claudūt ut C. de digni. nz famoſis. ul' intelligas ut in curia ampl'. zc. z ad hoc ut i curia ꝓpria amplius cē non poſſit a fe. priuatur. ſz prima uerior eſt. in hac ſignificatōe ponit. ut quādo dicitur agit ut dānuz ꝓſequatū ff. de aqua. p. ar. ſi ticius. §. i.

b Non cogitur. hic poſſūt nōri multa z ſimilia nā ſi uēdidi tibi meā rem ea cō ditōe. ut. j. xxx dies ꝓmitterez tibi de dupla p' ea nequini ꝑſtare. j. xxx. dies z hoc ñ deſiderasti. tibi non tenecor. ff. de acē. emp. ex empto. §. caſſius. Jtē ſi denuncio tibi nouū opus non iurabo de calūnia niſi iuſiurādūz exigas. ff. de no. ope. nū. de pupillo. §. qui nuuciat. ſane ar. ſunt in contrariū. C. de contraben. z ꝓ. ſti. magnā. z de iure emphy. l. ij

c Offerre. niſi ſciat magnum periculum dño iminere. ut. §. hic finitur. l. §. ad hec z. §. ſi de feu. ꝓtro. fue. ſi uaſ. accur.

d De uaſallo qui contra conſtitutionem lotherij regis beneficium alienauit. accurſius florentinus legum doctor.

e SJ uaſall'. ſi partē. hic manifeſte colligē q̄ non eſt ultra puniendus quis q̄ delinquerit z merito quia non debz ultra progredi pena q̄ reperiatur delictum. ff. de penis ſcim' z. ff. ad tre. paulus R̄. z. ff. de his quibus ut indi. bñs. nam z cū inofficioſe teſtor qr ſi in ſola inſtitutōe delinquere conuincitur in ea ſola punitur quia ipa in ringitur. cetera uō manēt ut i auē. ut cū. de ap. co. ar. contra. ff. de incen. ru. nau. l ij. §. feu. z in ſūma quoz. j. vij. in libello diſpu. qò aūt dicit ad dominuz reuertetur qualr hoc ſit intelligendū in conſe. frederi. determinabit. Jtez q̄ dicit eius ſolius zc. per hoc ſuit q̄ hec non eſt talis felonia q̄ in curia apparere non poſſit nam ſi eſſet talis tūc a toto priuarē ut. §. ꝓxi. c. ſi quis interfecerit.

f Refutare. hoc non eſt omittēdū quia ſepiſſime querit nunquid idem eſt in libellario z in conductore. Ad qò R̄. non idem. ſed queritur que ſit ratio diuerſitatis. R̄. hoc i theſauris determinabimus.

g Non tenetur. ar. C. ò natura. li. ſi qs feudū. in fi. i. R̄. ac.

b Non debet. hoc dictū eſt in memoriā fidelitatis z turiſiurandi ſiue prioris amicitie ſicut ò decurione dicit. naz ipo dānato non tñ queſtiōi ſubiicitur. Jtem z ſi deſierit eſſe decurio z poſtea dānetur non eſt tñ torquendus. ſ. propter memoriā prioris dignitatiſ ut ff. ò ò̄cur'. l. ſeu. z ſimile eſt etiā q̄ dicit de ſeruo qui i metallū dānatus z poſt reſtituē eſt qr licet dño nō reddatur tamē ei iniurioſz eſſe nō dz ut. C. ò ſñiaz paſ. fruſtra. pp. uidēt ei durare reliquie ſibi prioris dignitatis z amicicie. ar. ff. cōi. di. in hoc iudicio. §. p. nec uidetū omnino falſum q̄ iuuatur primordio ueritatiſ ff. de l. ij. cum filius. §. brs. ſed quid ſi eum offendat. R̄. punietur ſm qualitatē delicti iſpecta etiam perſona domini z eius etiā ſpectura prioris amicicie cuius culpa hoc accidit. accur.

i De alienatione paterni feudi.

k Lienatio. intelligo de oibus alienatiōib' ſiue fuerit pignōi obligatū. ſiue uēditū ſiue uſuf. in eo ꝓſtitutus fuerit ſiue ſeruitus ipoſita. C. de rebus ali. non ali. l. ul. z in conſtitut. frederici imperialē z c. z bene dicit ò ſeruitute q̄ non poterit uaſ. eam imponere feudo. ſeruitutem aūt bene poterit feudo acquirere qñ meliorem conditionem feudi facere pōt. deteriorē uero non ſine dñi uoluntate. uel el' agnatorū ad quos puenire per ſucceſſionē pōt. ut. §. ſi de iueſti. rei. al'. c. rei aūt. Sed nunquid intelliges hic q̄ alienationis uerbo itelligatū z in feuduz datō ut hodie non poſſit feu. dari ſine permiſſu domini per hoc q̄ hic dicit. z in ꝓſtitu. frede. imperialē. zc. R̄. uidetur q̄ ſic debebat intelligi qñ uerbo alienationis omnis actus continetur p quē dominium tranſfertur. C. de fundo do. l. i. z in uaſ. tranſfertur ſaltem utile dominiū a dño qñ inueſtitur. ſi ergo habet utile dominium dando in feudum ſilr id tranſferetur ſaltē utile z ſi tranſfert ergo alienat. ſic ergo cui ꝓhibita eſt feudi alienatio prohibita eſt z feudi datio. q̄ autem tranſferatur in uaſ. utile dominium probatur quia datur ei utilis actio pro feudo ipſo. ut. j. de cōtror. inter uaſ. z alium. c. ſi controuerſia inter uaſ. imo tāquā dominū ꝓ pōt illud quaſi uendicare a quolibet poſſidente. §. ſi ò inueſti. rei al'. §. rei aūt ſicut al' dicitur de ſuperficiar. o. ſ. q̄ habet utile dominium eo q̄ datur ei util' actio ut. ff. de rei. uen. ſuperficiario. z de pigno. acē. tutor

Ad mutus uel alter imperfectus feudum teneat.

c Mut' z ſurd': cec': claud' uel al'r iperfect' etiā ſi ſic natus fuerit feu. paternū reti nebit. o. z. g. z m'ti alii: quidaz dūt eū qui tal' nat' eſt fe. retinere nō poſſe qui ipi ſeruir non ualet ſic dicimus in cl'ico: z i femina. z in ſimilibus.

An ille qui interfecet frem dñi ſui feu. amittat.

Jquis interfecerit fratrē dñi ſui: nō ideo bñficia amittit: ſz ſi frem ſuū intefecerit ad hoc ut totā hr̄ditatē hēat l' aliā felonia ꝓmiſit hōiez. v. g. ſucceſſor ipſaz adipleat q̄ z in layco contigit. ubi uero de alterius feu. fecerit iueſtituraz ſiqui dē pure nō ualeat: ſz ſi ſub tpr̄ ul' condictōne quo feu. ſibi aptatur ualebit iueſtitura ēt ſine uolūtate uaſ. fcā ſi tū añ deceſſerit iueſtitor q̄ fe. ad eū reuertatur ſucceſſor nō cogit eā hr̄e rataz: aut cuz ſe uiuēte feu. aptum fuerit poſſōez tradat z in ueſtituraz adipleat. z iō ſciēduz eſt archiepm mediolaneñ. non poſſe dare in feu. q̄ tpr̄ introitus ſui do. iuenerit: ſed ſi ei poſtea fe. aperiat ipm recte dabit profecto alii archiepi z clerici ea que in dñio babēt z feuda. bis aperte olim dederant z hodie dant.

De uaſallo q̄ cōtra conſtitutionē lotherii regis beneficiuz alienauit.

SJ uaſ. ꝓtra ꝓſtitutionē lotherii regis bñfiñ aliena uerit: ſi totū: perdat totuz. ſi ꝑtem: ꝑtem perdat z ad dñm reuertatur: z ideo ſi ꝓtra unū duoz dñoz quoruz cōmunis uaſallus erat fecerit feloniam eum forte ꝓcurbitādo el' ſoliꝫ parte ꝑuabr̄. z ſi uoluerit uni' ſolius partē refutare aliis ſibi reſeruatis z hoc facere poterit quia uaſal. etiam ſine domini uoluntate recte feudū refutar̄ pōt. poſt refutationē tamē ad ſeruiendum non tenetur: ſed eum quidem tunc offendere non debet.

De alienatione paterni feudi. Rubrica.

Lienatio autem feudi

§.fi.idez et dicitur de ẽphiteoticario ⁊ de eo qui nõ ad modicũ tps fundũ ꝓduxit ⁊ tempꝰ nõ est finitũ ꝙbꝰ similiter utilis datur ut.ff. si ager uec.uel emphi.p.l.i.§.fi.⁊.l.ult. Jtẽ alia ratione.nã ut dictũ est uerbo alienatõis continetur usuſſ datio ut dictũ est p.l.ult. C.de reb' ali.non.ali.at cũ res in feu.datur proprietas quidẽ remanet penes dãtẽ.usuſſructus autẽ ita in accipiẽtẽ trãſſertur ut ipſe ⁊ ſui hꝛdes.q plus est.in perpetuum hẽant ut. §. i ꝙbus ca.feu.amit.circa prin.ergo ⁊ per conſuetudinario uidetur hic confirmari ſcilicet q bodie non poſſit in feu.dari ſine cõſenſu domini ex quo dicitur q res alienat cuius alienatio ꝓhibetur.nõ potest i feu.dari.ut.§.p quos fiat iueſti.⁊ per quos reci. §.ſz ⁊ res.ſz interdicta alienatio feu.per cõſtitutiõem imperialem ⁊ per hoc q hic dicitur .ergo ⁊ ifeudatio est interdicta.econtra uꝝ q bodie poſſit recte in feu.dari ſicut olim poterat.cum ñ prohibeat expreſſim qđ enim non mutatur quaꝝ ſtare prohibetur.ut.C.de teſtamẽtiſ.ſcim⁹.C.de ap.precipimꝰ naz q̃cq̃ non.⁊ c̃. Jmmo per Coradũ uidetur pmiſſum.ut.§.đ.l.cora. §.ſimil'r nec uaſ.nã.l.non uꝝ id ſpecial'r expreſſiſſe.idẽ uꝝ r̃ lictum regulis ueterum legum ⁊ conſtitutionum.ut. C.de ap.precipimus in fi.ſicut ergo olim poterat.ſic bodie poteſt dum tamen fiat ſine fraude.ut.§.qual'r po.olim feu.ali.circa prin.imo per cor. uidetur permiſſuz.ut.§.de le.cora.§.ſimil'r nec uaſ.unde uꝝ dicendũ q hic ⁊ in predicta conſti.lothe.loquatur tamen de fraudulẽta alienatione ⁊ non de datione in feudum niſi fiat in fraudem. puta forte precium uerum rei accipiendo ſub colore inueſtiture q ꝓdicta conſti.prohibetur.§.callidis inſuper.⁊ ita non obſtat q dicitur res cuius alienatio prohibetur.⁊.c̃.qm̃ ibi loquitur de probatõne rei ſpecialis.puta qñ prohibita est a teſtatore ꝑm q ibi uidetur dicere.unde nec forte tutum est dicere q utile dñium in uaſ.traſſertur. nec etiam aliqđ.nam licet dicaꝝ q utilem hẽt acꝯ.per hoc tamen non dicitur q habeat dominium aliqđ.licet ei per beneficium res ſibi in feudum data ad eum ſpectat proprietas tamen penes aliũ remanet.§.de inueſti.rei.aꝛ.§.rei aũt.aꝛ aũt ⁊ utiꝫ daꝝ ei qui non est dñs directo. nec utiꝫ ſicuti ei cui datur publiciana. ut inſti. de acꝯ.§.ecce pꝛimuz ⁊ per totum ti.de publi.ergo ſi non habet dñiũ non uidetur dando in feu.alienare.quid ergo dicimus.R'.ſine preiuditio melioris.ſiue puto q bodie poſſit infeudari.duz tamen ſincere ⁊ ſine fraude fiat.ꝑm q.§.qua.olim po.feu.ali.circa pri.qđ et põt perpendi,ex predicto.§.callidis ⁊ ex alio.§.eiuſdez conſtit. illud q̃ꝑ precipimus.ut ſi uaſ.de feu.ſuo alium uaſ.hũerit.⁊ c̃.qua ſi uideatur permittere q poſſit infeudare.dum tamen ſine fraude fiat ut dixi puta qr ꝙ.uaſ.eodẽ modo poſſit feudo ſeruire ſi cut prior.Jtẽ qr non dicitur alia.l.dare niſi quã ipſe hz.nam ꝓtra hoc nõ poteſt facere.ut.§.de.l.cora.§.ex eadez.l.item qr nõ uendidit feu. accipiendo preciuz ſub colore inueſtiture qđ prohibetur p predictũ §.callidis.⁊ hoc et uꝝ bodie per totum obtinere.⁊ ita predicta cõſuetudo est interpretanda ſp ergo non est hec interpretatio mutanda.minime enĩ mutanda ſt que interpretationẽ certã hñt ſemp.ut ff.đ.le.minime.ẽ enĩ optima legũ iterpreſ ꝓſuetudo.ut.ff.predicti.ſi de interpretatione.recte enim põt dici non alienare cum nihil ominus remaneat domini uaſ.

l Feu.paterni.qđ aũt est feu.paternum dr̃.j.de na. ſuc.feu.c.i.ĩ fi.

paterni' non ualet etiam de domini uolũtate niſi agnatis cõſentientibus[m] ad quos beneficium quandoqꝫ ſit reuerſurum nec in filiaz[n] uaſalli feu. poterit confirmare agnatis ñ conſentientibus uel poſtea ratum non habentibus[o]:⁊ licet prohibeatur beneficii alienatio inter agnatos tamen ſi paternuz fuit concederetur[p] ⁊ ſi libelluz unus alteri fecerit.ſ. de feu. paterno non est libellus:ſed quaſi refutatio. Si iter dñm ⁊ uaſ.de be.fuerit cõtrouerſia coram paribus finiatur:ubi autem dicit uaſ. prius de ſuo recto feudo debere ſe a domino inueſtiri ſiq̃dez ſine controuerſia de alio ſit uaſ.indubitanter prio ⁊ inueſtiendum ⁊ prius recognoſcendum eſt q ſit ſuum rectũ feu.aut q nõ:ſz ſi nihil aliud ab eo tenet ꝓ beneficio niſi đ quo cõtrouerſia ẽ tũc tota cã prius uentilãda est ⁊ ſic uidẽdum utrũ poſtea inueſtiendꝰ ſit[q] Nõ est conſuetudo mediolani ut de felonia:aut de infidelitate pugna fiat[r] Si a morte uaſ.domin̄ liberare' poterit ⁊ non fecerit beneficio carebit.ſed licet potuerit facere ne dñus in peccatum precipitaretur uelut periurium' tamen nõ feu. priuaudus erit.

De Capitulis Coradi'.

[b] Hec ſt̃ capitula que rex coradꝰ fecit' i rõcalia đ bñficiis. cõſtituit enĩ ut ſi pꝰ mõtẽ domini uaſ.uel poſt mortẽ uaſ. hꝛdes eius p annũ ⁊ diẽ pugna ſm q dicit. l.lombar.puta qñ dicit dñs uaſ.felonam ꝓmiſſiſſe. ſiue infidelem ei extitiſſe. ⁊ ita q feu. aittere debeat ⁊ hoc non poterit ꝓbare per teſtes.nunquid dñs tunc debeat p ſe pugnam facere ſi iuuenil' uel decrepita etas uel infirmitas eũ pugnare non ꝓhibeat.R'.forte nõ imo pro ſe dabit cãpionem ſi uoluerit qui pugnabit cũ uaſ.ſicut aꝛ dr̃ de dño qui põt dare cãpionem ꝓtra ſeruũ ſuũ qui pp appetitũ libertatis ſe libertũ appellauit.ut m lõbar.qual'r quis ſe defen. de.ſi ſeruus.ſz dicas q p ſe pugnabit niſi ꝓhibeaꝝ p etatez uel infirmitatẽ cũ ſp principales pſone per ſe debeãt pugnã facere exceptis quibuſdã caſibꝰ. ut in lõbar.ꝓdicto ti.l.fi. fit aũt hec pugna militaribus armis.⁊ ita intell'r qđ ꝓdicta lex quibuſcũq̃ dic̃ in lõbar.non cũ fuſtibus.ſz q aꝛ fieri dz ut in lõbar.de teſtibꝰ ſi quis dñz altero.⁊ ti.qual'r quis ſe đ fe.de.mentio.eo modo puta uaſ.poſſe pugnaz ꝓponere ꝓtra dñm de infidelitate cũ eodẽ mõ poſſit dñs ꝓmittẽ felonią ꝓtra uaſ.⁊ ẽẽ infidel' ei pp quã cadat a ꝓprietate feu.ut.§. ſi de feu.contro.fue.dño ꝓmittente felonią.et.j.qual'r dñs a ꝓprie.c.ex facto.ni miz dñs teneꝫ reddere uicez fideli ſuo de bỹs q̃ fidel' teneꝫ preſtare dño.ut.§.de forma fideli.i fi. pro prio dicto.ſ.q dñs non teneatur pugnã p ſe facere est ar.§.de pace te.§.ſi miles aduerſꝰ.⁊ ita potes hic notaꝝ caſuz in quo pugna fieri põt.ſt̃ ⁊ alỹ duo caſꝰ.§.de pace te. §.i.⁊.ỹ.alỹ pñt hic nõri q̃ i ſumma gofre.notantur.

r Liberare poterit.puta nũciãdo dño q ab aliquo uolebat occidi ⁊ nõ nũciauit cũ potuit qđ faceꝫ debuit ſtati cũ ſciuit ut.§.in qui.ca.feu.a.§.preterea.maxie cũ non potuerit ꝓbere p ſe ne occideretur.uel cũ erat forte ſecũ ⁊ nõ liberauit eũ a morte cũ poterat eũ liberare bene eũ adiuuãdo forte ⁊ intelligas q hic dicitur liberare potuerit.ſ.ꝓmode ⁊ ñ preponendo mortem ſuam morti domini. nec enim intelligitur fieri poſſe qđ ꝓmode fieri nõ poteſt.ut.ff.de uer.ſi.l. nepos pro alio.ſed aꝛ dr̃ de ſeruo q debet ſalutem domini pſerr̃ ꝓprie ſaluti ut.ff.ad ſillei.ſenatuſꝰ. l.i.§.hoc aũt.q̃ nam aliud est in ſeruo in quo dñs hẽt maius ius q̃ꝑ in uaſ.

ſ Periurium.puta q dominus forte non poterat ſoluer̃ debitũ qđ iurauerat ſoluer̃ ⁊ uaſ.poterat eũ liberare ſoluẽdo

m Conſentientibuſ.tunc enĩz bene ualeret.nec ab ipſis poſſet poſtea reuocari.ut.§.quibus mo.feu.ami.§.preterea.

n Nec in filiam. uerumtñ ſi confirmauerit in filiaz.filia eũ retinebit donec pr̃ uxerit ſicut ⁊ dñs ſi ſibi refutatũ fuerit licet agnati non ꝓſenſerint.ut.§.de ſuc.feu.circa prin.

o Non habentibus . nimirum ratihabitio retro trahitur. ⁊ mandato cõparat.ut.ff.đ ſol'. uero ⁊. C. ad mac̃.l.fi.lz ar. contra ſit.ff.de off. pꝰ. obſeruare in fi.

p Conceditur . ⁊ merito quia tunc nõ dicitur aliẽatio.ſz quaſi refutatio.ut i fi.dicitur ⁊ que cunq̃ nõ. §. p quos fiat inueſti. ⁊ per quos reci.§.ſed ⁊ r̃s ⁊ hic potes repetere.ac.

q Lex longobar. ut in lombar.qualr quis ſe defen.đ.qui buſcunq̃.aꝛ ut quibuſcũq̃.⁊ i ta potes hic notare q de infiđlitate poteſt fieri pugna ſm q

pecuniam suam pro dño q quidem non tenetur facere nec ob hoc amittit feu. ut. s. si de feu. ptro. f. c. lz uas. nec. n. sufficit ad bñ. amittenduz omnis actio per quē fidel' accepti benefici uideatur ingratus. ut. s. in quib' ca. feu. a. circa pri. sicut etiā si amittitur beneficium ex ea causa ex qua opinio uas. grauāt. ut. s. pdicto. ti. §. id certū ē.

t De capitulis coradi.

u Hec sunt ste[rit] rit. nisi fuerit nules q possit stare p annū z mensem. s. q tempore miles inue. pe. de. c. i. ut sit speciale i milite cum multa ꝺ eo sint specialia nam z alias habens q ptra cū non potest imponi pugna nisi a milite. ut. s. de pace te. §. si miles aduersꝰ. uel dicas q idem hodie in milite q in alijs. p pfti. frederici imperialez. z hoc idē dicitur. s. in q bus. c. f. a. c. i. ūde que ibi notata sunt circa hunc articuluz z. s. quo tempore miles inuesti. pe. z hic notare poteris. ac.

x Beneficium q. s. intelligere debes. s. ut debeat de eo fidelitas fieri nisi eo pcto sit acquisituz feu. ut de eo sacramentū fidelitatis fieri non debeat. ut. s. in qui. ca. feu. a. §. est z alia ingratitudo in fi. nec enim debet inuestitura fieri ei qui fidelitatem facere recusat cum a fidelitate feudum dicatur. ut. s. per quos fiat inuestitura z per quos reti. c. nulla:

y Alienationes feu. factas sine consensu dominorum. ut. j. de probi. feu. al'. per lot. l. i. z in pfti. fre. imperialem.

z Prescriptione. sed de qua prescriptione intelliges an de prescripē. xxx. an. uel. xl. R. intelliges de prescripē. que dāt ti. habentibus. s. x. annorum inter presentes. uel. xx. inter absentes ſz q de hac dicitur. L. de prescripē. lo. t. xxx. uel xl. an. que merito hic dicimus non obstant cuz alienatio ipso iure nulla sit q enim ab initio non tenet contractu tēporis non potest conualescere. ut in constitutõe frederici imperialem naz intelligo de prescripē. xxx. uel. xl. an. per q eis actio tollitur. L. de prescripē. xxx. an. sicut contra. desides enī z sui iuris contemtores introducte sunt b'mōi prescripti ones odisse cuz differentia debeat esse inter desides z uigilātes. ut. L. ꝺ. an. ex. ut perfectus z. l. fi. uigilantibus enīz iura subueniunt. ut. ff. de bȳs que in frau. cre. l. pupillus. in fi. nec enim credendum est romanum prescriptū qui iura tuetur huius uerbo totam obseruationem de prescriptione lon. t. multis uigilȳs excogitatam atq; inuentam uelle eaz tunc euerti. ut ar. L. de inoffi. t. si quando. i. R. uel etiam dicas q loquitur de omni prescripē. cum indistincte loquē. prior tamen intellectus uidetur uerior ut puto.

a Reuocare. hoc intelligasnisi uas. poterit iurare q ignorans illud feudum uendidit. tunc enim est electio emptoris utrum uelit illud feudum cedere domino. uel uas. restituere postq; ita iurauerit. z postq; ita fecerit. uas. ipsum retinebit. non obstante uenditione. ut infra proxi. c. domino cum emptore. accursius florentinus.

b Terciam partem fruc. bodie uero per constitutionem frederici debet esse medietas taz in lombardia quā in alamāia in constit. frederici imperialem. §. firmiter. nisi uas. mittat

steterit q dñz l' hrdē eius nō adierit fidelitatē pollicēdo z inuestituraꝫ petendo si tale sit bñficium ut fidelitas sit pstā da ipsuz perdat sic̄ z antiquitus ꝓsuetudo fuerit: sz nō me diolani. Preterea ut liceat dñis oēs alienatões feu. fctas iniq; nulla obstāte pscriptiõe reuocare. Sil'r i petēdil homagiū hostēditiis hostēdicie dēnt adiutoriū q faciāt dñis romanis cū rege in hostem tēdētibz uas. q cū eis ñ uadūt. ꝺ. g. i lōbardia ꝺ modio. xii. dena. i teuthōica terra tercia ptē fructuū fcta ꝓputatõe solūmō eiꝰ anni q hostē faciūt. Jt si cl'ic' uelut eps abbas bñficiū hñs a rege datū ñ solūmō psone sz eccl'ie ipz datū pp suā culpā pdat eo uiuēte z eccl'iasticū bñficiū hñte ad regē ptineat: p' mortē nō eiꝰ ad successorē reuertat.

alium pro se domino acceptabilem. ut ibidem dicitur.

c Ad regem pertineat. z ita hic habes casum in quo casu ecclesia patitur ꝺamnum propter culpam prelati z hoc contingit ratione regis siue eius priuilegio sicut z al' ratione publice utilitatis publicatur res ecclesiastica propter culpā prelati. ut. L. de sacro. s. c. iubemus nullam nauem in fi. Item hoc contingit propter naturam feudi quia propter ingratitudinem omittitur. alias enim nunquā amitteretur feudum ecclesie datum z forte loqt̄ de culpa que respiciebat dominum quo casu si dominus potest feudū recuperare non est absolutum ut dominus habeat sue iniurie ultionem ut. s. in quibus ca. feu. amittitur. §. deniq;. uez tamen propter priuil'. ecclesie ꝺuertitur ad successorem illius primi p' mortem illius si quidē ab alio non a rege beneficium habuerit. Jtē quid in alio prelato q non sit episopus' uel abbas. accur.

De ꝓtroūsia iter masculū z fē'.

i Tē sciēdū q si iter mas. z fe. cōtroversia fuerit masc'lo dicēte hoc ē feu. f. negāte nisi aptis ꝓbōnib' feia ostēderit ñ ēē feu. creditū masc'lo cuz suo iuramēto affirmāti cū ꝺuodecim sacra. sz si iter dñm z feinā dño dicēte feu. femia negāte ꝓbōnibꝫ deficiētibꝫ deb' feie sacrm. q ꝺā tū distīgūt ut si magna eoz ps q uas. ibi tenebat sit feu. deb' dño sacrm a libi feie. Jt si sit iter dñz z ēptorē feu. si ēptor dicat nō esse feu. dño i ꝓbatõne deficiente sacro emptoris finiatur.

De controuersia inter dñm z emptorem feudi'.

d Domio cū ēptor feu. agente si uas. iurare poterit q

d De controuersia inter masculū z feminam.

e Item sciendum. i potest hic poni casus in duobus filȳs defuncti. s. masculo z femina qui cum uellent hereditatē diuidere masculus dicebat quꝺam predium hereditarium feudum forte qꝺ femina negabat. potest etiam poni in agnato z filia defuncti in qua filia petebat agnatus id predium dicens feu. esse. illa autem negabat. uel agnatus possidebat z filia petebat uel etiam uacabat ad huc possessio forte illius predij non curo quia utroq; casu filia primo debet poni in pos. z postea agnatus debet petere. ut. s. si de feu. contro. f. c inter filiam. z. c̄. Accursius florentinus legum.

f Ex̄. scilicet sacramentalibus qui cum eo iurabunt illud feu. esse z ita intelligendum est qꝺ dicitur. j. de capi. qui curi. uen. c. si contentio fuit. z supra si de feu. contro. fuerit. c. inter filiam. z hec uera sunt q ita debet dari sacramentum agnato siue masculo si aliquid sit pro eo qꝺ iudicem moueat al' contra. s. de consue. re. feu. c. sacramentum. unde quecunq; dicuntur in isto. c. de iuramento p̄ stando intelligenda sunt cum determinatione predicti. c. sacramentum. accursius florentinus.

g Magna. quasi uelint presumere aliud feu. esse ex eo q magna pars eorum que uas. ibi habebat erat feu. ad hoc ut detur sacramentum domino. sicut z alias quidem presumitur ex diuturna p̄ stationē. ut. ff. de usuf. cū de in rem uerso. z. L. de fideicō. l. i. sicut z alias datur sacramentum ratione partis quam possidet quis. ut. s. de contro. inuesti. §. cum autem quis. sed z nunquid secundū istos eadem distinctio erit inter marem z feminam faciendo uel inter dominum z emptorem. z quare non eadem equitate qua ipsi mouentur. ar. L. de consti. pecu. l. fi.

b De controuersia inter dominum z emptorem feudi.

i Domino agente. scilicet rei uen. si credidit se probare dominum. uel forte condictione ex moribus. uel forte condi. ex illa. l. imperialem. z. c̄. cum enim ibi non caueatur quo genere actionis agatur merito condictione ex illa. l. agendū erit. ut. ff. de ꝓdi. ex. le. l. prima z intelligas q cōdicet eā respectu possessionis. z nō respectu proprietatis cum nemo possit condicere rem suam nisi a fure. ut. ff. usufruc quemadmodum ca. l. ult. in fi. uel dicas q cū dicet potius conditione ex illa. l. ex libris sabiniani cum ab eo habeat emptor qꝺ pro domio possidebat. ut. L. de acquirē. possēs. ex libris. accursius florentinus legum doctor.

k Jurare poterit. bene dixit poterit. s. quando bene ignorabat z ñ dixit uoluerit quia forte uas. libenter uellet iurare etiam si sciret

illud feu. esse qr ignorans uendidisset. z hoc dixit uolens aperire uiam periurijs cum satis inhumanuz esse uidetur per. l. que piuria puniunt uiam piurijs apiri. ut. C. de indic. uidui. l. ij. in fi.

l Ignorans. dum tamen eius ignorantia non sit crassa z supina puta ignorauit q oēs de ciuitate sciebāt. ut. ff. ō iuris z facti igno. l. i. z. l. ij. z. l. regula. z ar. ff. de calum. anno. Item intelligas uerum esse quando ignorabat factuz alienum puta qr a predecessore illud habuerat z alieni facti ignorantia tollerabil ē ēror, ut. ff. p suo. l. fi. z ff. de iuris z facti ig. plīmum z. l. error. secus i suo puta cuz ipse acqsiuit. ut. ff. ad uel. q̄q̄. z ff. loc. z con. sed addes §. i. z de edil. e. l. i. §. i. z. §. cā. z. C. de rescin. uen. quisquis. z hec uera sunt quando errauit in facto puta illud feu. esse. sed quid si ignorabat. l. prohibere. f. alienationem. ix. forte non proderit ei tal' ignorantia. ut. ff. ad mace. si q patrem. z. C. unde ui. si quis in tantam. z. C. ō iterdicto ma. l. ij. z. C. ō pscrip. xxx. an. l. sīc in fi. z de pscrip. lon. t. l. ult. leges enim sacratissime que constringūt hominum uitas ab oi bus sciri debēt. ut. C. ō leg. z consti. l. leges. z hec forte uera sunt nisi fuerit tal' cui permissuz sit iusignorare puta minor miles z mulier ali quando. ut. ff. de iuris. z facti ignorantia. l. regula in pri. z. C. si aduersus sol'. l. fi. z de iuris de libe. l. fi. z de iuris. z. f. igno. l. i. unde hic circa hunc articuluz potest distinguere fz qō distinguit de igno. iuris z facti.

ignorans esse beneficium uē didisset credens pprium: electionem emptoris cōmittitur utrum dño uelit ipsum cedere an uas. restituere. o. dicit oīa uas. restituenda quo restituto beneficiū uas. retinebit nō nocente uēditione eo q ignorās alienauit. Sed z q dicitur alienatione feu. apiri domino intelligenduz est cū a scientibus alienetur beneficiuz. z q dicit de uenditione idem est in omnibus alienationibus.

De controuersia inter uasallum z alium de beneficio.

S Controuersia iter uas. z aliū ō bñficio z adūsario p petatē illip l' partē l' seruitutē l' aliud quidē ius sibi uendicāte: cā p uas. etiam domino absente quasi propria ad finez perducatur. ipse enim solus utiliter agendi z excipiendi habet potestatez z si pro eo aut contra eū iudicatum fuerit: l' cū aduersario transegerit dū modo fraudulenter actū nō sit etiam si post beneficiū dño aperiatur tale erit ac si eo cāz agentem iudicatum fuisset z ideo ab eo ratum haberi oz.

m Electioni. z ita datur electio hic emptori utrum uelit cedere domino. an uelit restituere uas. unde fm deteriationem istius. c. potest intelligere qō dicitur. §. si de feu. cōtro. fu. c. si uas. in quo indistincte dicitur q uas. debebit restitui z non domino. uel dicas z forte melius q istud intelligi debeat cū determinatione illius. z q hic dicitur q cōmittitur electioni emptoris. uerum est. sed illa electio nō habebit effectum. si uas. uoluerit. ut ei restituatur. z postq̄ ei fuerit restitutum tenebitur ad interesse emptori ignoranti fm q ibi dicit. si autem contra uoluntatem uas. domino cesserit. tunc forte non tenebitur ei ad interesse cū ipsi uas. debeat restituere. z ita culpa eius amisit que non debet uenditori nocere. ut. ff. de euic. si dominij. §. ij. sed quid si emptor domino cesserit nunquid uas. qui id ignorans uendidit poterit eum recuparare a domino. Idem ne erit in filio ē phitheoticarij. ar. hic q sic z predicta ar. pro z contra potes pro eo notare non obstante uenditione quā de eo fecerit. Rx. forte sic cū per illam uenditionem non fuerit domino apertum fm q ibi. sequitur hoc est. c. q ibi dicitur alienatione feu. domino aperi. z. c. immo q plus est forte ab ipso emptore posset eum uas recuparare stati post uenditionē postquā sciuerit feu. fuisse. cum uenditio non tenuerit ipso iuz. ut dicit constitutio frederici imperialem. ut ar. C. de agri. z cen. l. quemadmodum. sed quo iur ageret contra quem libet ualde est notabile. z. c. istud quoniam multociens posset acciō re de facto. nam z secundum istud. c. z illud qō est. §. si de feu. contro. f. c. si uas. feu. credo constitutionem frederici intelligendam.

n De controuersia inter masculum z feminam.

S Z domino absente idem puto z si dominus fuerit presens. z hoc est qō dicit domino absente statim cū uas. est iuestitutus de aliqua re recte hanc habet potestatē q tā quā dñs poterat a quolibet possidente quasi uendicare z defensionem opponere. ut. §. de inuesti. rei ali. §. rei autem. uerūtamen si uoluerit habere fgressum de cuictiōe debebit dominо denunciare. ut. §. si ō. f. uas. iterpel. fu. c. negocium. q quidem intellefm q dicitur i glo. que ibi est q̄ sic incipit hic intellīgas fz distinctē. ac.

Quid iur sit si uasallus post alienationez feudū recuperet.

P Reterea si uas. ante cōstitutionem lotharii regis feu. alienauerit q in quibusdam curiis p parte eius in q busdam p toto oli ei licebat. ipsum postea recupabat pro feu. sibi retinebat z in causam feu. recadebat. hodie autē si ipsum alienauerit siqdem illicite: licet postea recupauerit tamen penes eū nō remanebit utpote do. ad quencūq̄ puenerit aptū. p Profecto si dñi uoluntate uendiderit uel per libellū uel aliter aliēauerit: si idem postea recupauerit feu. penes eum remanebit: iur tñ be. non sed aut pprio aut p libello aut aliter scōz q ipse recupauerit dūmodo fiat. Qō si ad libellū dñi uoluntate id dederit: siquidez pro libello ei datur singulis forte annis v. ut hoc iur feu. esse censebit illud uō ius qō p libellū trās tulerit z p̄ea recupauerit p libello ñ tēbit: fz nelut alterius rei date p libellū. Sz si feu.

p Ipse enim solus utiliter. z ita uidet q habeat utile dominium q uerum puto sicut dicit de supficiario z ēphitheoticario z de eo qui nō ad modicum tēpus feu. conduxit quibus dat utilis actio. ut nō. §. de capi. cora. c. i. unde hic poteris rpete q de hac materia nota. i summa.

q Ratum haberi. ita q tenebit uas. restituere i teresse. fm. §. nota. nec id q nomine transactionis accepit feu. erit. ut. §. si de feu. contro. fuerit. c. si uas. de feu. suo.

r Quid iur sit si uas. post alienationem feu. recuperet.

s Reterā. pfecto si dñi uolūtate. forte loquit fz noua iura per que uas. prohibetur feu. alienare sine domini uoluntate. ut in consti. fre. z lot. olim tamen poterat uas. sine domini uoluntate z feu. usq ad medietatem recte uendere. z libellario nomine dare. ut. §. ō feu. al'. c. i. z. §. qual'r pōt feu. ali. circa prin. z hec uera sunt fm ius antiquū qñ uas. non habebat id feu. in curte domini. nam si habebat i curte. uel si habebat ex curtem z dñim habebat districtum. ul' alium honorem. tunc secus. quoniam si aliquam partem alienabat sine domini uoluntate a feu. cadebat. ut. §. quibus modis se. a. c. Item si quis feu. imo z si fiebat alienatio sic fieri non debebat. habebat locuz prescriptio. xxx. an. z nō obstabat tam scienti q ignoranti. ut §. qualiter olim feu. po. al'. §. prescriptione. que prescriptio forte socum habebit hodie contra scientes. ut nō. §. de cap. cora. c. i. dum tamez sint tales persone quibus hodie currat prescriptio tal'. ut. C. de pres. xxx. an. l. ij. accursius florentinus.

t Remanebit. simile hūmus de eo qui factus est clericus ul' conuersus qui licet habitum deposuerit feu. tamen a quo p uatus est propter id non recuparabit. ut §. de benefi. feu. §. ex hoc illud ar. contra. §. ti. hic finitur lex cora. c. i. licet enim uas. interim dum est dominus excomunicatus. uel a rege bannitus sit a sacramento fidelitatis solutus. tamen si postea fuerit dominus restitutus redibit res ad priorem statū. ut ibi dicit. hic ergo colligitur maifeste q nō restaurant

iura amissa. licet res in pristinū statum redierit. ar. ad hoc L. ꝑse sen. pas. z re. insulam. z. ff. unde cog. is qui alienaz. z. ff. de usuf. qui usuf. z ti. quibus modis usuff. a. quid tam §. i. z. p. ar. contra hoc. ff. de bo. pos. contra ta. l. i. §. fi. z de iuz. pa. siū. z. L. de adopt. cū in adop. z. L. de sen. pas. z re. l. i. z. ult.

u Beneficij. puta qñ uēditor erat cum. idē est qñ ad libellum deberat z cum recuperauit. simm liter ad libell'. z hoc ē qd sequ tur aut ꝑpprio aut libell'. z. c. z hoc uerum ē q non remanebit tunc penes eum iure bñficii. silicet illud ius qd per libellz transtulit z ꝑpea recuperauit rem tamen nihilomin' retinebit in feu. sicut ab initio habuerat z hoc data tur intelligi per illud qd. j. sequ tur illud uero usf z c. z q i fi. dicit si feu. dño refutauīt. z. c.

x Singulis annis. s. q datur ei pro libello si gulis annis siue reddit'. uel itelligas hoc scilicz quod ad libell' dñi uoluntate dicit. ut refertur ad superius dictum z non ad proximū sed por expō prior.

y Alteri rei. i. tāq alia res sibi data ad libellū. s. ab illa quā tēbat in feu.

z An agnatus uel filius defuncti possit retinere feudum. z c.

Et cōtingerit feudum. si paternū. sec' si fuerit nouum qm tunc nec cū hereditate nec sine hereditate retinere possit nisi eo pcto esset acquisitū. ut. §. dictū ē pluries. s. §. hic fuit lex. §. his consequenter decesserit añ klendas marcii. z hoc iō quia fructus illius temporis ptinent ad hisdem defuncti z non ad dñm ut ibi dicitur.

b Retiet potit. hoc iō ptigit q potius principali ꝓuidentia q̄ iuditō siue ex successiōe defuncti ad eū pueit ut ar. ff. ō adopti. si arrogator. a maioribꝰ potius hic intelligit q̄ ab isto.

c Supradiximus. ut. §. hic finitur. l. §. his cōsequēter. cōsiō rabitur. n. utrū decesserit añ klendas marcij uł post z hoc iō quia fructus illius temporis ptinēt ad heredē defuncti z non ad dñm fm q ibidem dicitur.

d Repudiare. hoc etiā uerū siue feudū fuerit nouū siue paternum z hoc datur intelligi per id qō. j. sequitur aut ad agnatos si paternū fuerit z c. z ita nota hic q deterior conditio est filiorū q̄ agnatorū. sic. §. si uas. fe. p. cui. de. ōfe. c. i. q uī miz maxime cū fuerat paternū q potius principali ꝓuidencia uī ad eū ptinere debere q̄ iuditio defuncti ut. §. nōtū ē.

e Aut utrunque. nota ergo hic q filius uas. non potest retinere feu. repudiata hereditate paterna ad hoc ut non teneat satisfacere creditoribꝰ hēditarius. z c. ꝓ hoc ar. ff. de ver. si. bonoz. §. i. z. ff. ut in pos. l. is cui. §. bonoz. de bo. po. ſz cū §. bonoz. z de acq̄rēdo re. do. l. rē i bo. z ō v. obli. stipulo. ista z. ff. ad tre. cogi. §. sed z contra. ar. L. de coll. z man. fun. pa. l. ij. z L. de fu. pa. fundi z. l. possessio z. L. de colla. fundi pa. l. p. z. ff. de bo. li. si patronus. §. fi. sed nunquid idez erit in filio em phitheoticarij. ar. hic q̄ sic z predcā ꝓ z ꝓtra potes in eo notare

f Cōsencientibus. uel etiā postea ratū habētibꝰ ut. §. de ali. fe. pa. c. i. cū ratihitio retro trahatur z mandato equiparetur. ut ibi nōtum ē nam z si ad istum non debet deuenire per successionem. t ñ si consensu eorum fuerit inuestitus ad eum repetenduz nullo mō regressuz habeat. ut. §. qui. mo. fe. a. §. preterea. z hec ꝓba sunt siue ꝓsenserunt tacite uel expresse. ut ibi dez notatum est.

g De nouo bñficio. seo nunquid in isto casu ꝓ mortē filij eius si decesserit sine filijs ptinebit illud feu. tāquaz paternum adhuc ad eodē agnatos ita q̄ ꝓferantur dño. R. forte non ſz q uidetur dici in illo. c. ꝓterea nam consentiēdo euz inuestiri quasi ō nouo beneficio uī iuri suo renunciare. qr q alij cō sentit iura sua perdit. ut. L. de admi. tu. cū q dam. z etiam ad hoc ē ar. j. prope. c. tres erant agnati in fi. Seo si sine eorum consensu dñs cum quasi de nouo bene. inuestiuit nunqd statim poterunt illud petere ab eo. R. forte nō si filius euz non repudiauēat. cū z al' forte dominus posset ei facere gratiam inuestiendo eū propter seruitiū z amorem patris sicut dicitur de filia. ut. §. qumadd fi. feu. perti. c. si quis sine filio. accursius. floren.

h An apud iudicem. uel curiam dñi questio feu. debeat terminari.

i Ex eo diximus. ut. §. de. l. cora. c. si inter duos pares.

k Coram paribus. hoc ideo contingit quia hic constabat illud feudum pertinere ad illum dominum. sed in superiori. c. si inter duos pares non constabat. z ita bēs hic q̄ pares debent cognoscere si uolunt quando questio de. f. ē inter duos q uidetur cōtra illud q enim dicitur in consti. fre. iperialem. §. preterea si inter. s. q dñs cognoscere debet. sed dicas q illa loquit' de eis qui al' erant uasalli z non tantum de eo super quo erat questio. hic autem ille qui fuerat inuestitus de eo super quo litigabant non erat al' uas. uel intelligas q hic dicitur coram paribus curie finiatur si partes. s. uoluerint. z hoc etiam est quō seqtur z licet alter p se non possit. z c. z q dicit in fi. non licebit alicui eorum z intelligas. i. non decebit. poterunt tamen si uoluerint. uel dicas q dñs una cum curia cognosceat. ut. §. de inuesti in ma. facta. §. illud. tñ sciendu. ut hoc. c. intelligatur fm illud. z econtra. z scom hoc dicas q boc. c. z etiam illud. c. si inter pares duos loquātur fm iura uetera. hodie autem debebit dominus cognoscere. ut in consti. fre. imperialem. §. ꝓterea z poteris hic notare que notantur super predicto. c. illud tamen.

l Qualiter dominus a proprietate priuetur.

m Ex facto. michi placet. z uerior ut puto z tūc ad uas. pueiat ꝓprietas non bita distictione. peccauit dñs in uas. uel in aliū. ut §. si de feu. ꝓtro. fu. c. dño ꝓmittente. z non est miz si ꝓprietatem amittat cum ipse dominus teneatur uicem reddere uas. de bijs in q̄bus uas. ei tenetur. ut. §. de for. fideli. in fi.

dñs refutauerit libellū tēbit.

An agnat' l' fil' defuncti possit retinere &c. ꝓpudiata hēditate.

Et contingit uasallum sine proli decedē agnatꝰ ad quē uniuersa hēditas ptinet repudiata hēditate feu. si pnū fuerit retinere poterit: nec de debito hereditario aliquid feu. nomine soluere cogitur. sed si in fructibus ut de his debitum soluatur quo tēpore decesserit secunduz q̄ supradiximus considerabitur. ubi uero filium relinquit ipse non potest hereditatem sine beneficio repudiare: sed aut utrunq̄ retineat: aut utrunq̄ repudiet quo repudiato ad agnatos si paternum sit pertinebit. z licet alterum sine altero retinere non possit filius agnatis tamen consentientibꝰ poterit dominus eum si uoluerit quasi de nouo be. inuesti re quo facto licebit ei repudiata hereditate feu. tenere nullo onē ei hēditario iminēte.

An apud iudicē l' curiā dñi questio feu. debeat terminari.

Qualiter dominus a proprietate feu. priuetur.

Et facto questum scio z ego a pluribus quesiui: si dominus contra uas. apertaz felonam fecerit: an sicut uas.

m habita distinctiõe. hoc uerum est quantum ad id de quo queritꝫ hic quãtũ uõ adhoc ut ꝓ pari possit eligi ad cognoscẽdũ inter dñm ꝛ uas. inuito domino uel uas. distinguendum est. quoniam ille nõ est eligendus pro pari qui fidelitatem iurauit inuita altera parte ut. s. de contro. feu. apud pares termi. c. interdum. accur.

n De feu. non habente propriã feu. naturam.

o Ijs ea ipsum ait ſ tat. s. ille q̃ hũit a uas. quid ergo ei proderit si ꝓ ꝓpriũ eũ emit sed ex hijs culpis debeat cuz amittere quibus feu. aittit. R. nõ proderit ei. sed nocebit ei ad hoc ut eum amittat iõ q̃ proprium uel qr ad libelluz sine uoluntate domini eum acquisiuit uel dic ꝛ forte meliꝰ. s. q̃ istud uerbũ amittat. non referatur ad emptorem uel libellarium. sed uas. uel dicas q̃ uas. hijs oem causis cuz amittat. ꝛ ad hoc facit q̃ legit. s. si. feu. ꝓtro. fuc. c. feu. sed nunquid emptor poterit cuz prescribere si ignorans eũ feu. esse ipsum per ꝓpriu emit. Item nunq̃d habet iste emptor omnem proprietatẽ in possessionem. accursius.

p De eo qui finem fecit agnato de feu. pr̃no.

q Res erant. nõ obstãte. hoc ideo qr pactum fuerat personale. s. quantum ad ipsuz qui refutauit ꝛ eius beredes ꝛ cui daret. unde non est mirum si alij non prosit. ut. ff. de pact. idem in duobus. §. i. secus si esset reale ut statim sequitur. nisi feu. omnino ꝛ in rem eni pacta ꝓ eque omnibus consti. ff. de pact. ꝛ heredi. §. fi.

r Quasi nouum sit. s. quantum ad eum qui refutauit non quantũ ad alium qui non refutauit nisi eius consensu hoc fieret tunc enim ipsi forte noceret. ut. s. quibus mo. feu. amit. §. preterea.

s De natura successionis feudi.

t Successionis. pater filio. hoc est contra ius romanum quo pr̃ succedit filio. etiam mater. ut. C. ad se. con. tertul. auten. de functo. sed hoc contingit propter naturam feu. in isto casu consuetudo feu. uincit legẽ. nimirum legum romanorum non est uil auctoritas. sed non adeo sui ualitura momento ut usum uincat aut mores. ut. s. de cogni. feu. c. i. accursius.

u Succedit. hoc uerum est nisi tale fuerit feudum in quo nullus succedat. puta in feu. marchie. ducatus. uel comitatus. uel alterius regalis dignitatis de quo ab imperatore fit inuestitura. in ipso enim nullus succedit sed morte accipientis finitur nisi interi ab imperatore inuestiatur. ut. s. de feu. marcb. c. i. licet hoc hodie sit usurpatum ut ibi ꝛ superiori. c. prox. in fi. itez nisi fuerit tale feu. de quo non fuit facta inuestitura sed ita intrauit in pos. quis uolũtate domini. in eo enim nullus succedat. ut. s. quibus mo. feu. consti. po. c. i. Item nisi filius successionem feudi amisit propter culpam suam offendendo dominum in uita patris ꝛ de illa offensa domino non satisfecerit. ut in consti. frede. imperialem. §. insuper. Item ubi pat̃ delinquit propter q̃d delictuz amisit feu. quoniam ꝛ tunc filius ab eo priuatur. ut. s. si feu. ua. pri. cui dese. d. c. i. ꝛ. s. si de feu. cõtro. fu. c. si uas. culpam. Item uerum est q̃ succedit filius patri in feu. si legitimus sit ab initio non adoptiuus neq̃ naturalis adoptiuus ei. Item naturalis ꝛ si postea efficitatur legitimus. nec solus nec cũ alijs ad successionem feu. uocatur. ut. s. si de feu. contro. fu. c. ad optimus. ꝛ. c. naturalis. Item uerum est nisi fuerit natus surdus uel mutus uel cecus uel claudus uel aliter imperfectus. ut feu. seruire be. debet aittere ita dñs ꝓpri etate priuetur: ꝛ quidam ex omni felonia qua uas. feu. priuaretur ꝛ dominus proprietate priuetur. Alii enim non nisi ex magna felonia: alii ex nulla. sed prior sententia mihi placet non habita m distincti one qualis uas. sit utrum per sacramentum: uel non.

De feudo non habente propriam feudi naturam n.

Si quis ea. l. feu. alicui dederit ut ipse ꝛ sui heredes ꝛ cui ipse dederit habeant: respondetur. iste qui sic accepit poterit id uendere: donare: l' aliter sibi placuerit etiam sine uoluntate domini alienare ꝛ ille etiam cui datum fuerit ñ habebit ipsum pro feu. nisi sicut ei datum est: sed qualiter cunq̃ ei datum fuerit siue ad proprium: siue ad libellum lz propriam feu. naturã nõ habeat iure tamen feu. censebit ut ex his causis feu. aittat o q̃ bꝰ ꝛ ueꝛ feu. ubi ergo sic datum est feu. ꝛ cui in feu. dederis aliud est ꝛ propriam feu. naturam habet.

De eo qui finem fecit agnato de feudo paterno q.

Res erant agnati uel plures: unus eorum habebat feu. qđ erat paternum: sed alter coꝛ finẽ ꝛ refutationẽ ei suis hr̃oibꝰ ꝛ cui ipse dederit fecit. decessit iste sine filio masculo: alter qui non refutauit uendicat sibi totũ: alter uõ q̃ refutationẽ fecit uult ad successionẽ uenire pacto non obstante q sapientes quidã medíola. interrogati rñdeꝛt nõ obstante illo pacto: nisi feu. oio refutauerit: ul' nisi hoc refutauerit ut dominus eum quasi de nouo beneficio inuestierit: tunc secuta inuestitura noua quasi nouum r sit feudũ non succedit.

non possit tunc eum secundum quosdam non succedit ut. s. t. an mutus. uel alias imperfectus. in feu. suc. c. mutus non.

x Filia. licet enim filie ut masculi paribus succedant legibus tamen ad huius successionem aspirare non possunt nec eaꝛ filij ut. s. qui feu. da. pos. §. hec autem notandum est quoniam proles femini sexus ꝛ ex feminino sexu descendẽs in feu. nõ succedit nisi ex pctõ ut hic ꝛ supra d gra. suc. in feu. c. primo.

y Nisi ex pctõ. ꝛ tũc demũ succedet cum masculi non extiterit. ut. s. t. ꝑm ul' abba. ꝛ c. in fi. ꝛ. s. de suc. feu. c. filia uero nec enim patet locus femine in feu. successione donec masculꝰ supest ex eo q̃ primus fuerit i uestitus de eo ut. s. de eo qui sibi l' heredi su. mas. ꝛ fe. feu. accepit. c. q̃ sibi

z Filia matri. ul' nisi post mortẽ patris feudum a domino rede merit uel nisi a domino fuerit i uestita de beneficio patris ꝓpter seruitium ꝛ amorem patris tunc eum non poterit ab aliquo reuocari ex pentibus suis ut. s. quẽadmo. ad fi feu. ꝓt. c. i.

a Pri. hoc r̃fert ad illud v̄bũ nisi expctõ. pot r̃ferri ad illud l' nisi sit femineũ. ꝛ tũc intelliges q̃ ille pr̃ descendit ex femina que acquisierat feu. illud. quidam tamen non habent in textu hoc uerbum patri. ꝛ c.

b Secundum quosdam. dixerunt tamen quidam contra. ut s. de benefi. fe. c. i. immo etiam fuerunt qui dixerunt q̃ masculi non succedant in feu. femineo. i. per feminam acquisito. cum secundum rigorem consuetudinis feudum dici debeat pr̃nũ nõ mr̃nũ. ut. s. t. i. an ma. suc. i be. uxo. c. si femina.

c Nepos. ex filio. ꝛ nõ ex filia proles femini sexꝰ ꝛ c. ut. s. de gradi. suc. in feu. c. i.

d Infinitum. hic potest notari q̃ infinitas rei licitum uel illicitum non uiciat nec excludit ꝛ est contra illud generale infinitas est cuitanda fm q̃ notatur. s. q̃ feu. da. pos. §. hoc quoq̃ sciendum est.

e Solus. solus dicit quantum ad collaterales quoniam donec descendentes supersunt non admittuntur collaterales agnati ut supra de gradi. suc. in fe. c. i. sed nunquid una cum patruo admittẽtur ad successionem aui in feu. i locũ sui patris. R. sic. cum iure isto consuetudinario non sit prohibitum imo potius admissum cũ dicitur q̃ prima causa sit liberorum in suc. fe. ꝛ inter liberos uideantur postea nepotes cõnumerari ut. s. ꝓdicto. ti. ꝛ c. in prin. nimirũ appellatione liberorum uel filiorum nepotes continentur. nec etiam poterint eos dulciori uocabulo nominare. ut. ff. de v̄. sig. liberorum. ꝛ. l. iusta. cum etiam romano iure filius una cum nepote ex filio mortuo succedit. C. de suis. ꝛ. le. hez. l. ij.

f Paternum. sed qualiter dixit feu. paternum nonne dicitur feu. paternum postquam peruenit ad nepotes ꝛ deniq̃ paternum feu. dicit dñ a quocunq̃ ex superioribus sit acquisitum

et statim sequitur paternum uoco. z. c. hoc est ab eo parente qui fuit agnationis communis. ut. §. de gradi. suc. in feu. c. i. circa prin. R. non ideo dixit paternuz qꝺ iam peruenit ad nepotes. quia de eo paterno non loquitur. sed dixit paternum eo respectu. ut agnati remoueantur a suc. feu. donec nepos supereſt. scilicet quando ad unum illius nepotis iaz peruenerat feuduz paternuz qꝺ debebat ad agnatos deuenire. si nepos non precederet eos in gradu siue gradibus. z de eo paterno loquit z hoc est qꝺ dixit solus.

g Patrueles. sz uidetur falsum scilicet qꝺ dicantur patrueles cū sint nati ex eo dez patre. unde potius dicuntur consanguinei z cuz eodem sanguine nati sint de quibus hēs R. cāz spāles si ueti. in auten. de consangui. z ueterinis. patrucles autez dicuntur nati ex duobus fratrib⁹ ut instit. de gradi. co. §. iij. z ff. de gradi. z affi. l. i. §. iij. sed dicas qꝺ bij non dicūtur patrucles ex eo qꝺ nati sunt ex eodem patre. sed dicuntur patrucles cum filijs aliorum fratz. licet de illis nō esset adhuc locutus. sed in sequentibus loquetur scilicet ubi dicitur. sic z in alijs superioribus. z cetera.

De natura successiōis feu.

Successiōis feu. taľ ē natura qꝺ ascēdentes nō succedūt. R. gra. pr̄ filio inferius nō filiꝺ pr̄i succedit z ñ filia nisi ex pacto ľ nisi sit femicū. tūc. n. succedit filia m̄ri ľ pr̄i scōm quosda succedit nepos ex filio solꝺ z sic usqꝺ ifinitū ex latere oēs masculi descēdētes usqꝺ ad ifinitū si f. sit pr̄nū. Pr̄nū aūt uoco qcūqꝺ ex sr̄ioribꝺ id acqsiuit dūmō sciaſ qꝺ si qſ hūſ b. quatuor supstitibꝺ filiis ȯcedat z feu. ad unū solū ex diuisiōe deuēiat z iste simil'r supstitibz filiis decedat ob z ľ tribꝺ decedat q patrueles dñtur z ad unū eoꝝ be. ex diuisiōe puēiat. z simil'r iste supstitibꝺ filiis decedat ad q rū unū feu. simil'r puenit. sic ei ex aliis supioribꝺ uľ pmis frib⁹ supsť masculi. Si ille q feu. hēt decesserit an ad omēs ľ ad quos puēiat querit rnōo ad solos: z ad oēs q ex illa lie a sť ex qua iste fuit z hoc ē qꝺ

h Mō pertinere. filijs enim existentibus masculis. uel ex filio nepotibus. uel deinceps p masculinuz sexum descendentibꝺ ceteri remouentur agnati. ut. §. de gradi. suc. in feu. c. i.

i De capitaneo qui curiam uendidit an intelligatur beneficium uendidisse.

q Uidam non contineri. licet fuerit usus uerbo generali. uel simplici. id tamen intelligi debet tantum uendi tum de quo actum fuerit inter contrahentes. ut ar. L. de trāsac. si de certa re. z. L. ad uell. l. iubemus. nec etiam fuit cogitatum de beneficio uendendo. ar. ff. de transac. cum a quiliana. z. l. qui cum tutoribus. §. i. uerumtamen uidetur uenditum. qꝺ uerbum fuit nominatum. ff. de euictionibz qui libertatis z de instrumento. l. cum delamonis. z. l. predia. nec cum fuit agitatum de beneficio uendendo. ar. ff. de euic. qui libertatis. z de instrumento a uerborum significatione recedenduz est. z c. ut. ff. de le. ij. non aliter. Jtez nonne potest haberi curia sine beneficio. z econtra. ergo uendendo unuz nō sequitur uenditio alterius. ut. L. de ꝓbationibus. neque naturales. z. l. ad probationem seruitutis. immo ad uenditionem unius sequitur exceptio alterius. ar. L. de pac. cōuē. tam super do. l. fi. z. ff. de compen. l. labeo. econtra uidetur in curia uendita z beneficium uenditum uideatur cum ad curiam pertineat. ar. ff. si seruitus uen. l. pe. §. i. z de acē. empti. z uen. creditor. §. fi. in uendendo enim fuit usus uerbo generali uel simplici ergo uidetur omnia uendidisse que non excep. ar. ff. de accep. pluribus. z. ff. cum in frau. credi. l. i. §. i. Jtem nonne beneficium coberet curie. ergo cum

datione curie tranſit. ar. ff. de of. eius cui man. est iurisdictio. l. fi. z de institutoria. cuicunqꝺ. §. p. preterea beneficium iest curie tanquaz pars in toto ergo tradita curia z ipsum beneficium traditum itelligiē. alioqui nō intelligeretur curia tradita parte subtracta. ar. ff. ȯ uer. ob. qui usufr. in prin. z. l. i executōne. §. p. z. ff. de execu. rei iudi. l. si quis in totum. z pro accipiente contradantez debemus interꝓtari. ar. ff. de contra. emp. labeo. z de uerborum ob. stipulatio ista §. in stipu. etiam multū uidetur facere pro emptore. sed quia non erat forte aliaſ empturus nisi beneficium haberet. ut. ff. ȯ mino. xxv. an. tutor in genere. §. fi. z de in die. adiec. qꝺ si. z de solo. si alia. qua enim ratione uult uenditor emptori subtrahere beneficium. scilicet quia specialiter non dedit eaꝺē ratione potest ei subtrahere domos. uineas. z terraſ. z ita redigitur ad nihilum datio. ut ergo uideatur aliqd ȯdisse uideretur interpretandus z beneficium datū esse. ar. ff. ad munic. l. i. z de le. i. si quando.

l De eo actum sit. in generali enim alienatiōe uaſ. non continentur nisi de eis nominatim fuerit dictum. ut supra si de feu. contro. fue. c. in generali.

dr̄ ad ꝓriores ptiere. isti nō ꝓriores dicūt respectu aliaꝝ lineaꝝ. sed oibus ex hac linea deficientibꝺ omnes alie linee equaliter uocantur.

De capitāeo q curia uēdidit: an itelligaī bene ēudidisse.

q Aliqā capitāeus i quadā curia sua be. dedit militibꝺ z ꝓea eādē curia uēdidit nō hita mētiōe būficii. ꝓtrouīa ē iter capitāeū z ēptorē di cēte ēptor se curia cū be. emisse: dño nō ꝓtradicēte ad eum be. nō ptiere. R. be. i uēditiōe nō contineri nisi exp̄sse ȯ eo actū sit. Quesitū ē apud me si filiꝺ uiuēte m pr̄e dñz offendȯrit ita qꝺ feu. aitteret si pr̄ decessisset utꝝ feu. aittat ľ nō. sz iste sic scōz. g. nō simil'r z scōz o Si uoluerit uaſ. dño offē dere feu. nō aittit. g. z. o. silī ter ei si laborauerit nō aittit feu. nisi isidiatus ei fuerit: z hoc ꝓbatū fuerit Simil'r si quis iuestitus fuerit de feu.

m Uiuente. quicquid in isto queretur z respondeatur. hoc plene determiatur in consti. frede. i perialem. §. insuper. hoc idem determinatur ibidem de uaſallo uaſalli q dominū domini sui offenderit z ideo non est hic multum insistendum. accursius florentinus.

n Feudum non amittit. hoc ideo quia cogitationis penam nemo meret. ut. ff. de penis. cogitationis. nec enim puniri debz affectus nisi secutus fuit effectus. ff. qꝺ quisque iuris. l. ij. §. finali. z de furt. l. i. §. i. z. l. si quis uxori. §. in uerbo. z. l. inficiendo. z. ff. ad. l. cor ne. de fal. qui falsuz. nisi aliud repperiatur casualiter dictum propter enormitatē criminis. ut. L. de episcopis z. c. si quis non dicaz. z. L. si quacunqꝺ predi. po. l. i. z. L. ad. l. iull'. ma. quisquis. z. ff. de extraordi. cogni. l. i. non obstat qꝺ alias dicitur qꝺ in maleficijs uolūtas inspicit nō exit. ut. ff. ad. l. cor. ȯ sicca. l. diu. §. i. qr illud est uerum in maleficio perpetrato. scilicet ut in eo non inspicitur qꝺ perpetratum est. sed debet inspici si ille qui cōmisit habuit uoluntatem delinquendi z tunc secus. ut. L. ad. l. cor. de sic. l. i.

o Non amittet. quia forte penituit. unde uenia dignꝰ ē. ut. ff. ad. le. cor. de fal. qui falsum. accursi.

p Jnsidiatus. sicut alias dicitur qui insidiatus fuit morte sui domini ueneno uel gladio amittit feudum. ut supra i quibus ca. feu. a. §. porro. si dominum. accursi.

q Et hoc probatum fuerit. per testes non minus. R. summe z interꝓ opinionis secundum qꝺ dici uidetur. j. in quadam constit. imperatoris henrici. ut. j. quot test. sunt ne. ad ꝓbā. inuesti. l. si uaſ. quam consti. pauci habent. nescio tamen utrum debeat esse constitutio uel non. uel si non est constitutio dices qꝺ sufficient duo. ubi enim numerus testium non adicitur duo sufficiunt. ut. ff. de testi. ubi numerus. accursius florentinus.

r Tātum mas. hec uidetur melior sententia cum non debeant succedēr femine in feu. donec masculꝰ supereſt ut. §. t. cp̄m uel abbatem. z. c. in fi. z. §. de suc. feu. §. filia uero. nec enim patet locus femine in feu. suc. donec masculus supereſt ex eo qui primo fuit

inuestí itus. ut. s. de eo qui sibi uł heredi. suis. c. qui sibi. accursius.

s Filios. scilicet duos quorum unus habuerit filium masculũ alter habuerit filiam ꝛ referat istud ille ad illum qui fuerit inuestitus ꝛ sm hoc dices ꝙ filius masculus tantum debeat habere feudum totum. sed dicas ꝙ hoc ultimum dictum sit gerardi. cui dicto. o. ñ contradicit. ał enim cõ tradicẽt toti nature suc. feu. cum masculi debeant p̃ferri feminis i suc. feu. ut. s. nõ. est. uel si uis referre istum ille ad filium qui una ex filiabus hũerat referas uerumtamez secundũ hoc bene diceretur ꝛ ecõtra ꝛ. c̃. cũ in conuerso caũ nihil dixerat de illo filio. unde prior intellectꝰ melior uidetur.

t Filius. hoc idem dicit s. t. an agnatus. uel filius defuncti. c. ꝛ si contigerit. unde que ibi notata sunt hic poteris repetere. accur.

u Jureiur. filia in probatione deficiente. ut s. si de feu. contro. fue. c. ij. ꝛ intelligas ꝙ iurabit cuz xij. sacramentalibus. ut. s. de contro. inter mas. ꝛ fe. c. Item sciendum est. ꝛ quecunꝙ ibi notaui de hac materia hic repetas.

x Juriur. discernere. ꝛ idem est si inter dominũ ꝛ emptorem fuerit contentio. ut. s. de contro. inter mas. ꝛ fe. c. item sciendus circa fi. intelligas ꝙ iurabit si uidebitur iudici ꝙ aliqs faciat pro eo uel contra cũ qualiter debeat ei dare iusiurandũ. nec eni semper debet dare possidẽti sed quandoqz uni datur quandoqz alteri quãdoqz neuẽ ut actoz nõ probante. ꝛ. c̃. ut. s. de cõsue. rec. feu. c. sacramẽtum. accur.

y Ad certum seruitiuz. puta ad certum faciendum quolibet anno ꝓ ipso feu. ꝛ tunc non tenebitur non faciendo nisi fuerit dictum. sed nunquid poterit uas. tale feu. refutare quandocunqz uoluerit inuito domino. ℟. uidetur ꝙ sic quia indistincte dicitur. ał ꝙ uas. possit feu. refutare quandocunqz uoluerit. nec postꝙ refutauerit tenetur domino seruire. ut. s. de uas. qui contra consti. lotha. se. ał. c. i. cuz ibi non distinguatur. nec nos debemus distinguere. ar. ff. de of. pre. l. iij. ꝛ. ff. de public. de precio. ecõtra uidetur ꝙ non possit refutare sine uoluntate domini quoniam ab initio liberam habuit potestatem se non obligandi ad illud seruitium faciendum. ꝛ feudum non accipiendum. ergo non potest illi contractui siue obligationi sine uoluntate domini renuntiare. sicut enim initio libera potestas est ꝛ sicut. ꝛ. c̃. ut. L. de acẽ. ꝛ obl. isicut cum omnibus concor. suis. ꝛ est ar. ad hoc. ff. de usuf. sed cum fructuarius. nec ob. ꝙ predictum. c. indistincte loquitur quoniam licet ibi non distinguatur. nos tamen debemus distinguere. ꝙ enim omittitur a lege non debet omitti a religione iudicantis ff. de testi. quesitum. ꝛ de spon. oratõ. ꝛ est forte ratio quia feudum datum ad certum seruitium non potest refutari sine uoluntate domini. ał uero qõ est indeterminate datum põt refutari qm̃ uasallus qui habet feudum conditionale etiã obligatꝰ

ita ut ad femias trãsiret ꝛ duas filias tm̃ relinqueret quaꝝ una filium habeat: ꝛ altera filiam: utrum post mortem illarum masculus tm̃ feu. hẽre debeat scõm. g. masculus tm̃ o. ꝓtra ꝛ eꝓtra si filios ille habuerit filius non põt recusar̃ herditatẽ patris absqz feu. ꝓpinquus aũt põt. Si ꝓtentio fuerit inter filiã ꝛ propinquũ de hereditate ꝛ de feu. cum filia feu. habere nõ poterat qr dicat ipsa hec est de mea hereditate: ꝛ ille dicat imo de feu. electio propiqui erit discernere ueritatem iureiur. ꝛ similiter si contentio fuerit inter aliquez qui emisset ꝛ uas. qr dicat uas. hoc est de feu. meo: ille neget electio emptoris est ueritatem iur̃iur. discernere cum pares curtis ueritatez non testantur. g. ꝛ. o. similiter fa. lege cõmissoria datuz non ualeat ut si ad certum tempus pecunia non soluatur creditori ut habeat in feu. g. ꝛ scõm. o. ualet. Similiter potest feu. dari ad certũ seruitiuz. g. ꝛ. o.

De prohibita feudi alienatione per lotharium a.

Lotharius diuina fauente clementia tercius imperator Romanoruz pius: felix: inclytus: ac triumphator semp augustus: uniuerso populo.

Imperialis beniuolentie propriũ esse iudicamus cõmoda subiectorum inuestigare ꝛ eorum calamitatibus diligenti curia mederi. similiter rei publice bonũ statum ac dignitatem imperii omnibus ꝑuatis cõmodis preponer̃ quo circa omnium fideliũ nostrorum tam futurorum ꝙ ꝑsentiuz uoluerit uniuersitas qualiter dum apud ronchalias secundum ant quoruz imperatorum consuetudinem pro iustícia eorum etiam pro pace ꝓponenda regni considerem ꝓ omnia que ad honorez imperii romani spectare uidentur solicite indagãtes pernitiosissimam pestem ꝛ rei. p. nõ mediocre detrimentum inferẽtẽ resecar̃ preposuimus per mł tas enim interpellationes ad nos factas comperimus militez sua. b. passim distraher̃: ac ita omnibus exhaustis suoꝝ seniorũ seruitia subterfugere per qõ uires imperii maxime attẽuatas cognouimus dum ꝓceres nr̃i milites suos omnibus beneficiis suis exustos ad felicissimã nostri nominis expeditionẽ nullo modo transducere ualeant. hortatu itaqz ꝛ consilio archiepiscoporum episcopoꝝ: ducum: comitum marchionũ: palatioꝝ: cetero rũqz nobilium similiter etiam iudicum hac edictali lege in

z B. ꝛ. o. pro sñiam gerardi est ꝙ dicitur. s. de feu. dato i uicem. l. ꝓmissorie. c. si quis obligauerit. ubi dicitur ꝙ feu. non ub pretextu pecunie. sed amore ꝛ bonore dñi dz acquiri. ꝛ iõ melior sententia. uñ que ibi notaui ꝛ hic poteris notare.

a De prohibita feu. alienatione per lotharium.

b Imperialis beni. transducer̃. cũ ipsi milites qui bñficia habent a dñis suis debeant ire cum eis qñ uadunt romam cũ rege in boste. i. in exercitu. illi uas. qui cum eis non uadunt debent prestare eis hostendicias olim. s. in lombar. xij. denarios de modio. in theotõica terciã partem fructuũ facta cõputatione fructuum summõ eius anni in quo bostem faciunt. s. de capi. cora. §. similiter in hostendicijs. hodie uero aliter statutum est. s. ꝙ dz uas. in bostem ire alioqn tam in lombar. ꝙ in alamania subministrare dño dimidiũ redditus feu. unius anni ꝛ si alterꝝ istoꝝ a dño admonit̃ si ue uocatus spatio ꝓpetenti non fecerit feu. amittet. ut in ꝓsti. fre. ĩperialem. §. firmiter. ꝛ hoc debebit probari. s. ꝙ uocatus fuerit a dño per cõpares ipsius uas. ut. j. de pace iuramento firmanda. §. ut autem equitas. accur.

domino ad illud seruitium uel per stipulationem uel solutũ per precium in ipso contractu infeudationis appositum. ꝛ ita uestitum. unde certa acẽ. ad id faciendum posset a domiõ conuenir. puta uel ex stipulatu ubi ad factum est obligatus per stipulationem uel certi conditione ubi certum quid promiserit. uel prescripẽ uerbis ni si stipulatio nõ interuenit uel etiam conditiõe ex moribus ĩ fõmata p pac. ꝙ esset in epẽ. dicẽ. ut per eiꝰ refutationez actio domino cõ petens tolleret. at cuz libe feu. recipit non apposita aliqua ꝓ ditione. sed simpliciter fuerit ỏ eo inuestitus nihil. n. põt iputari pẽ sacramẽtũ de quo dñm habeat ultorez si contrafecerit si fidelitatez iurauit qr ꝛ feu. amittet si culpã cõmittit p quã amitter̃ debeat ad nihilum. n. obligatus est nisi ex natura. f. ꝛ nisi qr si dominno nõ fuiẽt sed ꝙ ex natũa feu. debuerit ipsum feu. amittere. sicut. n. iure cõsuetudinario feu. permittitur uas. feu. refutare ita eodem iure liberatus est postꝙ refutauit ab illa obligatiõe natũali qua tenebatur dño seruire. ꝛ hoc ẽ qõ ibi dicit̃ ad seruiendum ꝓ ꝙ refutauerit ñ tenetur.

omnem euentum deo propitio ualitura decernimꝰ nemini licere beneficia, que a suis seniꝰ oribus habent sine ipsorum permissiõe[c] distrahere: uel aliqd cõmerciuꝫ[f] aduersus tenorem nostre constitutionis excogitarī[g] per qd imperii ul' dominorũ minuatur utilitas[b].

Si quis uero contra hec nostre legis saluberrime precepta ad huius illicitum cõmerciuꝫ accesserit: uel aliqd in fraudeꝫ huius legis machinare tẽptauerit precio[i] ac beneficio[k] se carituꝝ cognoscat. notarius uero qui super hoc tali contractu libellum[l] uel aliud instrumentũ conscripserit pꝰ amissionem officii ipsuꝫ infamie[m] periculum sustinere sanctimus. Datum vii. die mensis Nouembris. M. cxxxvi.

I Mpator lotharioꝰ augustꝰ uniuerso populo.

Saltis dispositumus ad utilitatem regni z ad pernitiosam pestem destruendam in scriptis inserer̃ curauimꝰ.

Quidam miles bina beneficia a duobus dominis prout solitum est acquisiuit qui decedens duos relinquit filios q̃ paterna beneficia inter se diuidentes alter eorum suo domino pro. b. qd ad euꝫ peruenit fidelitalem nullo antepositio sicut pater fecerat fecit.

Alter uero super suo beneficio qꝫ ius suũ durare dum tacite ꝓsentit. ut ar. ff. qui. mo. pi. ul' ypo. sol. sicut. §. non ur̃. z hec uera sit qñ ex certa scientia ꝓsensit al'. n. potius uideretur errare. ff. de iudi. l. ij.

alteri dño suo simil'r qr nl'lũ aliũ do. habere uidebat̃ nl'lo antepositio fidelitatẽ fecit de fũcto posteriori fr̃e sine filiis utiqꝫ feu. i querimoniã uenit: ut pus psonã z sic dñs posteriꝰ talẽ querit qualẽ eiꝰ fr̃ fecerat quas ãputantes altercationes sctimus q fr̃ fecit. s. in dando simpliciter nihil supstiti obesse: lꝫ in scdaꝫ z terciã generationeꝫ z usqꝫ in infinitum peruenit si hoc actum erit.

I Mpr Lothari. au. z c. Eugenio pape: z uniũso popl'o.

Quoniam inter dominuꝫ z uasallum[n] nulla fraus: nec ullum malum ingeniũ dꝫ interuenire idcirco p hanc p̃sentẽ legẽ sctimus. Si uas. nõ dolose p annum z diẽ steterit q a dño sui bñficii iuestituram̃ petierit feu. ñ ob hoc aittat: dolꝰ abesse ur̃: si iusta[o] cã oitat ipediente. Datũ vi. klendas septẽbris ãno a natiuitate dñi. M. cxxvii. Indictiõe. v.

De pace tenẽda inter subditos: z iuramẽto firmanda z iudicãda: z pena iudicibꝰ appositа q̃ eã iudicare neglexerit[p].

I Rediericꝰ dei gr̃a romãoꝝ ipr z sp augustus: uniuersis subiectis suo iperio salutem.

Hac edictali lege i ppetuũ ualitura iubemus: ut oẽs nostro subiecti imperio[q] uerã

---

a Consilio. secutus fuit imperator iste modum iustiniani in ꝓdenda lege. uel faciendo consilio procerum suorum. ut. C. de legi. z con. humanum. accur.

d Hac edictali. l. unde habet uiꝫ generalis legis hoc ipso q in ea ponitur uerbuꝫ istud hac edictali. l. q solum sufficeret etiam sequens uerbũ. s. in õne euũ. z c. ad hoc ut haberet uim generalis legis ut. C. de legi. l. leges. ut generales. accur.

e Permissione. al' est si eorum consensu fieret uenditio bene ualeret. z hoc uerum est si dominus consenti at tacite ipsi uẽditioni. siue expressim. ut ar. C. de remis. pi. l. pria z. l. si y pothecas z. ff. de reg. iur̃. creditor. q eni alij ꝓsentit sua iũa perdit. ut. C. de admi. tu. cuꝫ q̃ daꝫ. sed quid si eo sciente z nõ ꝓtradicente uẽ datur. Rx. z tũc forte bñ ualet uenditio. ut ar. §. si de iuesti. inter do. z uas. lis ori. §. si aũt alicꝫs. patientia ei sine ꝓtradictõe hẽtur p consensu expresso. ut ar. ff. de euic. q dam. z. ff. mã. si uero. §. inde paũ. z. C. de nup. si ut. Item intelligitur consentire si pñs fuit z non ꝓtradixit. ut ar. ff. de decu. ad bonorem. §. ult. nisi forte sciat ubiꝰ

f Cõmerciũ. puta forte p̃cium ipm' accipiendo sub colore iuestiture. l' et̃ pignori obligando l' al'r alienãdo qd quidẽ facere non põt. ut. j. in ꝓsti. fre. iperialẽ. §. callidis. l' forte ifeu dando alij s qui non pñt feu. seruire sicut ipse põt cũ non ut forte miles sicut ipse est l' et̃ dando alia. l. q̃ ipse hꝫ q similiter ꝓbibetur facere. ut. s̃. de. l. coradi. §. z ex eadem lege.

g Excogitare. non intelligas q ex sola cogitatione patiatur penã sequentẽ. sed intelligas de ea que iã ꝓcesserat ad actũ z factũ ꝓpleuit ex sola cogitatione non minuatur utilitas i perij. l dñoꝝ minuatur utilitas. z c. cũ nemo dẽat pati penã cogitatõis. ut notatũ est. s̃. t. px. c. si uoluerit. z ad hunc intellectũ facit et̃ qd. j. dicit p̃cio ac bñficio se carituꝝ. z. c. p qd ur̃ q ꝓpleta dẽat esse uenditio. l' dicas q bñ dꝫ pati uas. penã inferiorẽ ex sola cogitatione. s. qr bñficio dꝫ carere ut hic sit unus casus in quo patiat̃ quis penã cogitationis z tẽptatiõis. hoc qd. j. dicit in fraudẽ. l. machinare tẽptauerit. z c. z intelligas q hoc dr̃ minuatur. i. mniui possit z qd. j. seqtur p cio. s. qñ ꝓpleta erat uenditio. ac bñficio. sed qñqꝫ solummõ cogitauerat l' tẽptauerat. priorẽ tñ intellectũ puto meliorẽ.

b Utilitas. in hoc minueret̃ utilitas iperij si bñficia ita alienarent̃ qñ milites q bñficia uẽderent nõ irent ãplius in expeditione cum dñis eoꝝ qd facer̃ debẽt ut. s̃. notatũ est. z ita uires impij attenuarent̃ fm q. s̃. dixit p qud uires impij attenuatas z c dñoꝝ aũt utilitas in hoc minueretur qñ non possent ãplius hr̃e ab eis hostẽdicias supꝰ nominatas. l' et̃ alia fuiti a que uas. dñis pstar̃ tenentur z hoc q dixit i supiore pte istius legis ubi dicit suoꝝ senioꝝ fr̃ uitia subterfugere. z. c.

i Precio. qd p̃cii restituetur bonefidei ẽptõi. ut in ꝓsti. fre. imperialẽ circa fi. primi. Rx. sꝫ qd si esset malefidei ẽptor puta qr sciebat feu. esse qd emit. Rxo tunc nõ r̃petet fm q hic ur̃ dici l' aliud si in fraudeꝫ. l. machinar̃ tẽptauerit z quasi uideat dicere taꝫ de ẽptore q̃ d uenditoꝛ̃ z ita fm hoc poteris r̃ ferr̃ istud caritaꝝ agnoscat tã ad ẽptorẽ q̃ ad uenditorẽ. de hac materia dices fm q plenius nota. in dicta consti. fre. imperialem.

k Beneficio. qd bñficiuꝫ dñs recupabit nulla p scriptione obstante qr qd ab initio nõ ualuit tractu tꝑis ꝓfirmari ñ potest. ut. s̃. de capi. cora. c. i. z in predicta cõsti. fre. imperialem.

l Libellum. forte qr in breui aut tñ ꝓtractum ipsum sr̃ aliqua cedula l' forte scripsit super aliqua cartula qualiter d beat ꝓtractus celebrari quam dedit uni ex contrahentibus uel ambobus z nihil ultra fecit.

m Infamie. z ita non pacietur aliã penã notarius p ꝓstitutionem i stam. nisi qr officium tabellionatus aittet z infamis efficitur. p ꝓstitutionẽ aũt fre. imperialẽ decet solertiã decꝫ similiter manũ aittere i §. illo callidis. sed nunquid ueruꝫ erit siue sciens siue ignorans feudum esse instrumentum tamen fecit.

n Quoniam inter. z nõ q lex ista tm̃ locum bũt in futurum fm q dr̃ in predicta ꝓsti. imperialẽ circa prin. ibi ubi dicit unde i perator. z c. nimiꝝ cũ in hac non dicatur aliud de preteritis ꝓtractibus. leges eni z constitutiones futuris certum est dare formam negocijs. z c. ut. C. de leg. z const. leges z constitutiones.

o Si iusta causa. qñ aũt intelligatur iusta causa impediri dr̃. s̃. quo tꝑr miles iuesti. pe. de. c. i. z nõ q hec lex z superior proxima inueniuntur in paucis consuetudinibus feudorum. unde dubito utrum sint leges uel non. circa eas non insteti.

p De pace tenenda inter snbditos z iuramento firmanda. z. c.

q Hac edictali. impio. z ita ur̃ q lex ista non habet locum nisi inter illos qui ei subditi sr̃. sed nunquid tenet francigenas z alios ultramontanos qui ei non sr̃ subditi. ur̃ q non ex eo q hic dic̃ ur̃i subiecti impio. z. c. sed dicas q eos similiter tenet. lꝫ ei nõ sint

ſacrañto ſubditi. ſubditi tñ ſt̄ ei ratione po. Ro. ſb̄ quo eſſe debēt. cū ipſi fuerit de ipio iuſtiniani. ut. L. de of. p. preto. affri. l. ul.

r Duces. qui aūt dicuntur duces ⁊ alij ſequentes dicitur. ſ. quis dicatur marchio dux comes. c. i.

ſ Ā decimo octauo anno. ⁊ ita habes hic poſtq̄ quis eſt xviij. an. bz legitimam etatez q̄ tuz ad hoc ut teneatur iurare q̄ pacem tenebit aliud tamen obſeruat̄ i contractibus ipſoz minorum qm̄ tunc poſt q̄ factus eſt pubes pōt iurare in contractu ſuo ut. j̄. e. l. §. item ſacrāmta puberuz. ſed quid ſi poſtq̄ factus eſt pubes iurauerit ſe non uenturum contra pacem quā cūq̄ aliquo inimico ſuo fecerit poſtea contra eā uenerit rūpendo nunqd

⁊ perpetuam pacem inter ſe obſeruent ⁊ ut inuiolata iter omnes perpetuo obſeruetur.

¶ Duces: marchiōes: comites capitanei: ualuaſores: ⁊ oiuz locorum rectores cum omnibus locorū primatibus: ⁊ plebeis a xviii. ānoꝝ uſq̄ ad lxxᵗ. obſtringantur iuramento ut

punietur pena huius. l. Ro. forte non ſm q̄ hic dicitur ut aliud ſit in contractu ⁊ aliud hic. qm̄ cum pacē reddit de eo qđ ſibi factuz ē potius uī diſtrahere q̄ contrahere cum illo qui in eum maleficium ꝓmiſerat. erat ei obligatus ⁊ non iſte ipſi. ſi. n. Impr iſte uellet q̄ p illud ſacrañtum tenerentur qr̄ ſimiliter de eo non dixit ſicut dixit de maiore xviij. an. uel dicas q̄ bñ tenet̄ur pena hz. l. tūc ⁊ aliud eſt in generali pace de qua lex iſta loquitur q̄ oēs ſubditi imperio tenentur inter ſe ſeruare. ⁊ aliud eſt i ſpeciali pace quā. ſ. minor permiſerit ſe firmam ⁊ ratā ſp habituꝝ ⁊ non contrauentuꝝ ⁊ poſt ea iurauerit ſponte non poterit poſtea contrauenire cum loco maioris tūc habeat̄. tūc ei contraxit ꝓmittendo ſuper facto ſuo. ſed in illa generali pace de qua loquitur hic nullus uī contrahere. niſi qr iurat ad illius loci. ac nimiꝝ aliqñ eſt quid licitum in ſpē qđ in geneř nō lz ut. ar. ff. q̄ cuiꝰ q̄ unīūſi. no. Itē ſi. §. ſi duos. ⁊ inſt̄. de le. §. ſz ſi uxori. ⁊ coī. predi. in tradēdis. ⁊. ff. ſi quis caut. ſed ⁊ ſi. §. q̄ ſitum. ⁊. ff. de conditionibus ⁊ de. cum ita. ⁊ de acquir. here. ſi quis mihi. §. iuſſus. notabis hic q̄ etas legitima dī xviij. an. ad pacez iurandam ſic ⁊ iuī lombar. dī legitima etas ſimiliť xviij. an. ad contrahendum. ut in lombar. de ꝓhibita alie. mi. l. i. item eodem iure dī legitima etas xiiij. an. ad ſponſalia contrahenda ut in lombar. de ꝓhibi. nup. aduenīente nouiſſima. aľ dī legitima etas xj̄. an. ad conſentiendū patri uolenti facere filios naturales ſibi ſimiles uel equales. ut i lombar. de ſuc. l. iij. iuī aūt Ro. dī legitima etas xxv. annoruz ad contrahendum ut. ſt. de mino. l. i. aľ xviij. an. ad hoc ut alius poſſit ꝓ alio poſtulare. ut. ff. de poſtu. l. i. §. ij. ⁊ inſti. in q̄ bus ca. ma. po. in fi. aľ dī legitima etas pubertas. ſ. ad teſtā faciendā. ⁊ ad nuptias contrahendas ⁊ quātuz ad hoc ut poſſit quis teſtimonium ferre ad contractus faciendos cum iuramento ut inſti. predicto. t. §. cū ergo. ⁊ inſtit̄. de nup. in prin. ff. de teſti. teſtiuz. §. l. iulia de ui. ⁊. j̄. e. §. item ſacramenta. dī aūt pubertas in maſculis xiiij. annis in femis xj̄. an. quo tp̄r dicuntur uiripotentes inſti. quibus modis te. infir. circa prin. aľ dī plena pubtas in maſculo xix. an. in femina xiij. an. ſ. quantum ad alimenta uſq̄ ad pubertatez relicta. ut. ff. de alīm. preſtan. ⁊ reci. l. mella ait. aľ dī legitima etas ex quo quis exceſſit infantiam quantū ad hoc ut poſſit emancipationi ꝓſentire. ut. L. de eman. l. pe. in fi. dī aūt infans minor vj̄. ā. ut. L. de iuī deli. ſi infanti in prin. aľ dī legitima etas xxviij. an. quantum ad hoc ut non poſſit quis reſtitui aduerſus contractum quem fecit in minori etate. ut. L. de tempo. inte. reſ. l. penultima. ex hoc ergo q̄ hic dī colligi pōtq̄ nullus minor xviij. an. debeat ꝓpelli iurare de pace. uñ ex hac. l. pōt notari bonum ar. q̄ minor xix. annis non tenetur p ſe pugnare cuz non ꝓpellitur in pugna iurare. ar. iſtius. l. ille. n. qui pugnam fecit dz iurāř q̄ nullam rez hz que ad maleficium ptineat ut m lōbar. qualr quis ſe de. nullus cāpio dz iurare de aſto. ut in p̄dicto. t. ſi quis aliud aſto. ⁊ maxīe cum iuuenilis etas excuſet eum a pugna p ſe faciendā. ut predicto. ti. l. ult. nec iuř lombar. inuenitur de alīs legitimis etatibus. niſi quas ſuperius nominauimus. accurſius florentinus.

t Uſq̄ ad lxx. an. poſt illud uero tp̄s non dz conſtringi iurare. ſicut nec teſtimonium dr̄e cōpelluntur huius ſenes maiores lxx. an. ut ff. de teſti. l. inuiti. ⁊ de iureuř. l. iij.

u Quinquennij. hoc forte dz ideo fieri pp illos qui iam pnenerunt ad xviij. an. q̄ nundū iurauerant pp minorem etatē ⁊ pp illos qui iā exceſſerāt lxx. et ut magis reminiſcanť qualr pacē debeāt ſuař

nihilominus tñ teneretur eā ſuare pp prius iuramñtuz cū ſp ſi nō iurent ad tp̄ſ. ppetuo enī debēt eā ſeruař nihilominuſ tñ tenentur ut in prin. hz. l. dr̄. bodie aūt non ſuatur hz renouatio imo potius fit contra. renouanť. n. ſacrāmtum ſocietatū ⁊ coniurationū que ꝓhibite ſt̄ p hāc. l. i. §. ꝙuēticťaſ.

x Pace tenēda. ſubaudi ⁊ ō ad iuuandiſ locoꝝ rectorib̄ i pace tenenda atq̄ uendicanda. et boc eſt qđ ſupꝰ dixit ut pacem teneant ⁊ rectores locoꝝ adiuuent ⁊ c. ul di cas non remouebuntur ſacrāmta niſi de pace tenenda. ⁊ i telligas q̄ ibi ñ

pacē teneant ⁊ rectores locoꝝ adiuuent in pace tenenda atque uendicanda ⁊ in fine unius cuiuſque quinquennii de predicta pace tenenda omnium ſacramenta remouentur. ¶ Si quis uero aliquō ius de quacunque re uel facto contra aliquem ſe habere

dr̄ q̄ debeant iurare de adiuuandis rectoribus. ſed dr̄ q̄ pꝰ quā iurauerint pacem tenere debeant adiuuare rectores in pace tenenda atq̄ uendicanda. ⁊ ita ꝓſtruas ut pacē teneāt ſ. iuřiurā. aſtringanť ⁊ facias punctū ⁊ uolumus ſubaudi ſi ue iubenꝰ ad adiuuādū locoꝝ ꝓores. ꝓrē tñ itellectū puto.

y De quacūq̄. quā forte aliquis ſibi dz ex ꝓtractu uľ quaſi ex maleficio uel quaſi uſq̄ ex officio q̄ forte ſibi facere tenetur ex pacto uel forte ſibi fecit puta iniuriā uel qđ ſit̄e.

z Poteſtatē. ſed quid ſi non habeat iudicialē poteſtatē ⁊ debitor ſuus fugit nunquid ſua auctoritate poterit rē ab eo auferre ita ut non incidat in ꝓſtitutionē illam. ſi quis in tā tā uel ius crediti aītat per. l. illā extat edictū diui marc. uľ debebit iudicem expectare. Ry. dixerť quidā q̄ tunc eť nō expectata iudicis auctoritate poterit ei rē ſua auctōitate auferre. ut ar. L. de iudeis ⁊ cel. nullus ⁊. L. de decur. l. generali li. x. q̄ non credo uerum eſſe. ueꝝ eſt. n. q̄ ſi ipſe fugeret q̄ poſſet eum detinere donec ad iudicē poſſet cum perducere. ut. ff. que in frau. cre. ait p̄tor. §. ſi debitorē. non tñ poterit ei per uiolentiam rem auferre ſm q̄ ſatis dicitur in predicta lege generali ⁊ nō. ff. q̄ me. cā ſuper illa. l. predicta extat edictum. ſed quid ſi non fugit. Ry. nec tunc ſua auctoritate debebit auferre. uerumtamē ſi timet rem ſuam uſucapi. uel p̄ſcribi uel timet aliter ne act̄. ſuā tp̄r perituraz actionē forte iniuriaꝝ uel aliā debebit ꝓteſtari publice in ſcriptis cum ſubſcriptione tabularioꝝ uel ſi nō poterit eos hr̄e ſubſcriptione trium teſtiū q̄ uult agere contra eum ⁊ per eū nō ſtat ſed per iudicem qui abſens eſt ⁊ hoc faciat ibi ubi aduerſarius bz domiciliuz ⁊ ita interrumpit ipſius tempus. ut. L. de an. excepť. l. ut perfectius.

a Exequatur. non ſua autoritate. aľ enim incideret in edictum diui marci uel in ꝓſtitutionē illam ſi quis in tantā uel in aľ contra quas faceret id circo. n. uigor iuditiorum ⁊ iuř publici tutella eſt in medio conſtituta ne quiſquā ſibi ipſi permittere ualeat ultionem. ut. L. de iudeis ⁊ celi. nullus. ſed ſi iudex uoluerit ei facere iuſticiā ipſe iudex tenebitur ſibi reſartire dānū. j̄. e. l. §. iudices uero. imo ſi maior iudex fuerit puniť i. x. libras auri ſi minor i trib'. ut ibidē ſeqť.

b Pacē uiolare. q. d. nos uolumus q̄ oēs ita ſtent in pace quā iurauerint ut ſi aliquis paſſꝰ fuerit iniuriaz ab aliquo forte añ pacem iuratam uel eť forte poſt uel aliud ei debeant q̄ adeat iudicē ⁊ per eum ius ſuum perſequatur ⁊ nō p ſe ſumat uindictā l' ius. alioqn tāquā pacis uiolator pūiať. ⁊ hoc'ē q̄ ſeqť. ſi qs v'o temēario auſu. ac. Pēa. auri.

c L. librarum auri. ⁊ ita debent iſti puniri in. l. libras auri ⁊ alij minori pena fz q̄ ſequitur. ⁊ ita puniūtur maiori pena maiores quā minores ⁊ hoc eſt ueꝝ pecuniariter ſm q̄ hic dr̄. ml'to. n. magis pēa ſt̄ digni. zc̄. ut. L. de epis ⁊. c. p̄ſbiteros in fi. hoc. n. q̄ ſt̄ marchiones uel duces uel comites bñt a prin. ut. s. quis dicatur dux. c. i. corporalr āt maiori pena debent puniri minores. ut. L. de ſūma tri. nemo cl'icus. ⁊ hec v'a ſt̄ q̄ p̄ſtabunt predictā penam ⁊ preterea pūientur ſm qualitatem criminis ⁊ hoc eſt q̄ ſequitur homicidium quoq̄. ⁊. c̄. ⁊ preterea reſartient damnum ei contra quem pacem ruperit. ut hic ſequitur ⁊ damnuz paſſo. ⁊ c̄.

d Iniuria. que quidē iniuria inſpici a iudice debebit ſi fuerit atrox. uel non inſpici debebit in quē z a quo fuerit facta iniuria z quo loco. ut maior extimeť ex ꝑſona uel loco ſm q̄ hec oĩa dicūtur inſti. de iniuř. §. atrox. ut ſm qualitatē iniurie debeat puniri. Jē inſpici debebit ſi deſcendit iniuria ex. l. corne. puta cum dicat ſe pulſať. uel uerberatum ł domum ſuaz per uī ingreſſuz an deſcēdat ex iuriſdictione pr̄ toris ſicut alia ē p̄ter predictaz ut nulla que de ſcēdit a lege puniať arbitrio iudicis. ſ. i utraq̄ pēa z in corporali z pecuniaria pp contumeliā. ut. ff. de iniurijs ꝓſtitutionibus. in p̄toria iniuriā paſſus exiſtimabit ſuā ꝓtumeliam z iudex corporalē. ut inſti. de iuř. §. pena. z hoc inſpiciet an agatur ciuiłr an crimialiter q̄ fieri pōt. ut i ꝓprio caſu pena ĩponatur ſm q̄ ſuperiꝰ dictum eſt. ſi criminaliter ex̄ordinaria pena officio iudicis pūietur in inſti. p̄dicto. t. §. in ſumma. utz aūt poſſit agi una ſi actum fuerit alia uariatur. dixerunt. n. quidaz q̄ ſi agat q̄s ꝑ iniuria ſibi facta ciuiliter nō poterit poſtea agere criminaliter. ł econtra poteſt utraq̄ agi. ut. ff. de iniuř. pretor. §. i. ſz agat ciuiłr ꝑ eo q̄ ſeruus ſuus ſit dolo malo iterfectꝰ nihil ominus poterit poſtea agere criminaliř z econtra. ut. L. qñ ciuilis actio pre. l. i. z hoc dixerunt tali rōe. qr qñ alicui fit iniuria nō br̄ eſtiatio rei familiaris. i. damni dati. ſed tātū ꝓtumelie. M. uero non ꝓſentit cum eis in priori caſu. ſed i poſteriori ſic. z hoc tali rōe. ſ. qr in eo caſu quo quis bz ciuilem iudicis eſt eſtimare utrūq̄. ſ. contumeliam factaz z penam corꝛoralem. is uero qui iniuriam paſſus eſt neutrum extimabit in eo caſu ñ in quo quis pretoriā bz. ipſe extimabit ꝓtumeliam ſuam tantam. iudex uero penā corporalem tātā. z iō i hoc caſu ſi egerit ciuiliter poterit ꝑꝓea agere criminaliter. ut. L. qñ ciuiľ actio p̄. cri. l. i. z itelligas q̄ hic loquitur de ea iniuria que ſpāliter dr̄ contumelia que a contēnendo dicta eſt. lz generaliter dicatur iniuria quicq̄d nō iuř ſit. ut. ff. de iniuř. l. i. in principio.

putauerit: z iudicialē habeat poteſtatem[3] z per eaz ius ſibi competens exequať[a]

e Seu furtum. quid ſit furtum z unde dicať dr̄ inſti. de obli. q̄ ex quaſi delic. §. i. z ij. z. §. furtuz aūt ſit z. ff. de fur. l. i. §. furtum. fures. n. ſē qui occulte z ſine armis furtuz ꝓmittunt. ut in auť. ut nulli iudi. §. qr uero noſ. col. ix. qō furtuz poterit puniri ciuiłr z criminaliř. ciuiliter punitur furtuz manifeſtum in quadruplū. non manifeſtū in duplum. ut inſti. de obliga. q̄ ex quaſi de. §. pena z. §. ult. de acť. §. ex maleficijs. z. §. dupli. z. §. quadrupli. z totum erit pena ſiue quadrupluz ſiue duplum. res. n. ipſa furtiua ꝓdici per ſe poterit ut inſti. de acť. §. ex maleficijs. z de oblig. que ex quaſi delic. §. ul. ꝑ pena dabitur furti actio qñ datur ad quadruplū eſt pretoria. ut inſti. de perpe. z tēpo. acť. §. furti q̄ qñ uero datur ad duplum eſt ciuilis. ut inſti. de noxa. acť. circa pri. z ita dñs Jo. eas ſignauit in arbore acť. qō aūt eſt furtum manifeſtum z non manifeſtum dr̄ inſti. de acť. que ex delic. naſ. §. manifeſtum. z. §. nec manifeſtum. criminaliter poteſt puniri furtum. puta qr fur corporaliter pūitur. ita tñ q̄ nec moriatur. nec aliq̄d ei abſcindatur. ſed aľr caſtigari dz. ut i auť. ut nulli iudic. §. qr uero. dū tñ in facie eius nihil inſcribatur. ne facies que in ſimilitudinē pulchritudinis celeſtis eſt figurata maculetur. ut. L. de penis. ſi quis metallum. iuř autem longobardoꝝ ꝓtrarium fit. qñ pro primo furto dz ei oculus erui. pro ſo naſus ſcarpari. ꝑ tercio uero dz mori ut in lomba. de fur. z ſerui. fu. ſi quis latro. z hoc uerum eſt qñ criminaliter punitur. ſi aūt criminaliter puniatur tūc ſi maſculus fuerit z liber z furtum fuerit manifeſtū ſibi nouum reddet z ꝑ culpa ſoluet lxix. ſol. ſi furtum fuerit uſq̄ ad x. ſiliquas ſiue ſolidos z ſi non poterit ſoluere dz mori ſi aūt fuerit nec manifeſtus tūc tñ nouum reddet. ſi aūt fuerit ſeruus eo mō puniтur excepto q̄ ꝑ culpa ſoluet tantū

chiones z comiteſ: quinquagita auri libras p̄ſtent: capitāei q̄z z maiores uaſ. xx. auri libras puniant̄: miores vo ual uaſores z alii p̄dicte pacis uiolatores tres libraſ auri inferre cogantur: z damnū paſſo: ſed leges reſartiant iniuria[d] ſeu furtū [e] legitie puniatur[f].

xl. ſol. uelut in lombar. predicto. t. l. ij. z. l. iij. z iiij. z hec uera ſt̄ i maſculo. ſi aūt fuerit mulier libera. tūc ꝑ mānifeſto tñ nouū reddet alia. n. culpa ab ea non dz requiri ꝑ eo q̄ paſſa fuerit iniuriā cuz fuerit deprehenſa in furto. ut in lombar. predicto. t. ſi mulier liba eodē mō punietur ꝑ non manifeſto. ut ex eo q̄ dr̄ in. l. iiij. e. ti. eo mō punietur furtuz ab ancilla factum. ut i lō bar. predicto. t. ſi ancilla. per legem aūt iſtius ipatoris fre. alr corporaliter punitur. ſ. qr ſi furtum fuerit ualēs. v. ſolidos uel. s̄. laqueo dz ſuſpendi. ſi min⁹ ſcopis z forpice dz excoriari z tendi. ut. s̄. de pace tenenda. ſi quis. v. ſol. ualens.

f Legitime puniatur. ſm leges. ſed quero ſz quas leges debet puniri iniuria ſeu furtum. nunquid ſm. l. antiquas romanas z nouas an ſm. l. lombardoꝝ punietur iniuria ſm q̄ dr̄ in lōbarda de conuictis z in. t. de plag. ſeu fur. ſeruoꝝ z alioꝝ z furtum ſimiliter ſz q̄ ſupius notatum eſt. an dices predicta puniri ſm. l. predictam de pace te. §. ſi quis alium z ſequenti z. §. ſi quis. v. ſol. ualens. z. c. ix. ſm. l. lōgobar. non punietur cum iſte fuerit romanoꝝ ipator unde intellexit tñ de. l. romanis. nam ille qui romana. l. uiuit ei ſubiacere dz. ut in lombar. romanus populus. qua. l. uiuere uelit l. i. ſed tñ inſtab. nonne et krolus fuit ipator qui illam. l. ſi quis latro condidit que eſt in lōbar. de fur. z fui. fuga. ix. lz fuerit ipator non tñ fuit romanus. uel dicas q̄ non fuit ipator imo ur q̄ tñ fuit rex francoꝝ z lōbardoꝝ. ut in lombar. qualiter diuerſa. l. homines ſuas res finire debeant. l. i. in fi. nec inuenitur in illo libro q̄ fuiſſet ipator niſi per ſubſcriptiones ſup. ll. eiꝰ factas ab bijs qui ꝓſilauerint lōbardaz ſub titul' ꝓpetentibus ſiue rubricis. imo p illam. l. quā fecit. ſ. primam appellatur tñ rex. ut i lō bar. de epīs. z. c. l. i. uel dicas q̄ ſtetit rex per multos annos francie z lombardie anteq̄ romanū impium haberet. z tunc fecit. l. predictam. ut apparet p capitulare ſuum ſi quis p ordinem inſpexerit lombar. confuſa non intitulata. nec enim inuenitur niſi nouem. l. feciſſe poſtquā fuerit ipator. ſiue. x. ut in ultima charta capitularis ſui reperitur. non. n. ille fuit krolus q̄ dr̄ filius fuiſſe pipini. ſed fuit ille qui fuit pr̄ pipini ut predicto capitulari inuenitur charta ult. ut in lōbar. de epīs. z. c. z hoc ſtatuimus. z ita dices ſz q̄ ſuperius deinde q̄ non puniantur p. l. lōbar. imo nec per. l. predictā ut. s̄. de pace te. cū forte ipſa non eſt lex. nec pro. l. dz ſeruari maxie in iſto caſu. nec impr iſte uoluit eā. l. eſſe niſi ut ſeruaretur id qō eſt i ea donec ꝓderet. l. de pace te. z ſuper bijs que in iſta cō tinentur. unde poſtea hāc. l. fecit generalē quā uoluit ꝑpetuo debeř obſeruare ſm q̄ in prin. l. dr̄ in ꝑpetuum ualitura. z. c. z q̄ illa ñ ſit lex hoc probatur ex eo q̄ in ea dr̄ in prin. ſ. z oībus ad quos littere iſte puenerit. per qō uř q̄ nō eſt lex. ſed fuerit ꝓſtitutio. nec uel lr̄e quas mittebat per ſubditos ſuos non faciendo mentionez de oībus ſubditis ſuis. ſed de bis tantum ad quoſ peruenirent cū forte non peruenerint niſi ad paucos z eas forte miſit ſtatim cuz recepit coronam ſicut faciunt omnes ipatores. nec. n. ſeruauit i ea ſtilum condende. l. quā ipſemet ſeruauit in iſta dicens hac edicta li. l. z alias quas fecit. z qualē debebat ſeruare z eť ſeruauit iuſtinianus ſm q̄ dr̄ in. L. de leg. z conſti. leges ut generales z. l. bumanū. quaſi eť ſeruauit lothārius in ſua. l. ſuperiori. remanz ergo q̄ per alias. l. romanas debent puniri z punietur ſm q̄ ſuperius notatum eſt. nec. n. uoluit ipator iſte derogare alijs legibus predictam. l. s̄. de pace te. ſi lex eſt. imo uoluit q̄ in ſuo uigore debent permanere z boc ꝓbatur ex eo q̄ in eadez dr̄ circa prin. ubi dr̄ iuř eſt q̄ nos tam diuinas q̄ humanas in ſuo uigore manere cupientes. z. c. hoc eſt qō hic ꝓxime dixit z damnuz paſſo ſm. l. z c. z nota ubi dixit ſz. l. q̄ eodē mō debet hic intelligi legitie pūiatur ſm. l. ſicut in prin. huius glo. poſitum eſt. nec uoluit tñ repilogare uerbum illud ſm leges cā pulcrioris dictatus. uel dicas z boc uerum puto q̄ predicta lex bene ē lex z pro. l. dz ſeruari. nā qō principi placuit legis bz uigorem. quecunq̄ enim per epiſtolam z ſuperſcriptionem ſtatuit. uel edicto precepit. l. eſſe conſtat. ut. ff. de conſti. prin. l. i. ſatis. n. in ea continetur uocabulum edicti q̄ i §. illo ſi quis alium dr̄ cum ibi dicas ſi quis alium. z c. qi fuerit

illud edictū qō fecit de pace te. imo uī fuisse q p oēs partes rgni ō beret ſuari ex hoc q ibi dī circa prin. p uniuersas regni ptes. z c. q sufficit ad hoc ut uiz obtineat edicti. ut. L. de le. z ꝓsti. l. iij. z ſz hoc dices q iniuria puniri dēat ſm q dī in illa. l. in illis casibus i qbus loqtur. s. qñ fit post pacē. ꝟumtñ si iudex uidebit magis puni endū inspecta atrocita te inspectis psonis. s. z iniuriā pacietis z faciē tis z loco magis puniet l' eē minus puniet si uiderit minus puniendus pdictis inspectis ſm q dī insti. ō iniurijs z. ff. cum p illam. l. non ꝓbi beatur. q. n. non mutaē z c. ut. L. ō te. scimus. quicquid. n. in ea. l. nō est spāliter exꝑssum id ueteribus. l. uī relictum ut. L. de ap. ꝑcipimus. hoc idē intelligas de pe na furti. nisi forte quā tuz ad penā corporalē debebit forte illud ſm q i pdicta. l. si quis. ꝟ. sol. ualēs. z c. in fi. lz. n. uideatur dura lex tñ ita scripta est z ſuā da. ut. ff. qui z a qbus ma. li. uel nō. l. pspexit z. l. lator. nisi forte hodie derogatum est ei per contrariam constitutionem.

Homicidium q ꝙ z membro rū diminutio ꝫ: uel aliud qōli bet delictum legaliter iudiceī: iudex uero z locoꝙ defensor uel quicunqꝫ magistratus ab impatore: l' eius uoluntate cō stituti r seu confirmati qui iu sticiā facere neglexerūt s: z pa cē uiolatā iudicare l'time sup sederī dānum oē iniuriā pas so resarcīr ꝓpellantur: z insu per si maior iudex ē sacro er rario penam. x. librarū auri ſ̄stet. Minor aūt pena triū libraruz auri mulctetur. Qui uero ad pdictam penaz t psol uendā inopia dignoscitur la borar secūdū corpōis sui cor rectionem cum uerberibus u patiatur: z procul ab eo loco quē ihabitat: quiquaginta mi liaribus per quinquenniū ui tam agat. Conuenticulas x quoqꝫ in ciuitatibus omnes ꝓ iurationes y z extra etiam oc casiōe parētele: z iter ciuitatē l. ult. dz. n. tūc ꝓdēnari ad uerā litis estimationē. nisi forte fi liusfa. q ꝓdēnar quatenꝰ peculiū paterī. ut. ff. de iudi. l. sz fi liusfam. hec uera sī qñ dolo malo ita iudicauerit. si aūt ñ dolo sed pp negligentiā iudicauerit male. tunc condemna ri debebit quatenus equū uisum fuerit iudicanti. ut instit. ō obli. q ex qi de lic. nascū. circa pri. z. ff. de ua. z exor. co. l. fi.

l Id pdictaz pe nam. hoc referē ad ꝓximū dictū sed ad iudicē q pdicta facer ne glexerint. s. ut puniant. ut. j. sequit. si pdictā penā non potu erit soluere. sed nūqd ad uiola tores pacis pos set referri q pp inopiaz nō pūt soluere penā cō tra eos statutaz superius. s. ut eodē mō debuerint cū uerberibus ꝓcul ab eo loco in quo bitant abici z qī non ut dicas q referat ad su pius dictum z ad ꝓximum z maxie cū uiolator pacis non ꝓmisit homicidiuz uel aliud delictū pp qō debet capite puni ri in ipsa uiolatione pacis. imo multo fortiꝰ deberet referri ad eos cum sit tale delictuz pp qō eī deberet capite puniri. nā miles turbator pacis capite pūietur. ut. ff. ō re mili. l. fi.

m Cū uerberibus. nō ergo q nō liberatur qī a pena pp iopi ā imo maiorē penā fustinet cū corporaltr ꝟberibꝰ dēat pūiri. z ꝓterea a loco suo expelli lōge p. l. miliaria. ictus. n. fustiū maior pena est qualibet pena pecūtaria. ut. ff. de penis. in ſ uoz. i fi. sed hoc ē qō hic dī pp enormitatē crimis cū alt dī q saltī miorari pōt pp iopia. ut. L. de mō mul. l. eos in fi.

n Cōuēticulas. sicut z alt ꝓhibētur ꝓuenticula fieri collecta mltitudine in qualibet ꝑte ciuitatis ul uici. l' cuiuscūqꝫ loci. ut. L. de hijs q ad ec. ꝓfu. denūciam. ō epis. z. c. ꝓuēticla.

o Coniurationes. qualitercunqꝫ ergo fiāt ꝓiurationes ꝓbi bent p. l. istā. z cassant q male bodie obſuatur imo totuz ꝓtrariū faciūt ciuitates maxie lōbardie z p partes q sī in ciuitatibꝰ z ꝓpagnie. ut ita loquī. sic alias ñ ꝓhibētur ꝓiu ratōes negociatoꝝ. s. ut spēs diuersoꝝ corpoꝝ negotiatōis ubi mioris q ī se sta tuerit nemi dēt. ut. L. ō monopol. l. i.

p Receptatorib us. pessimū est genꝰ receptatoꝝ sine qbus la tere nēo diu pōt z pinde debēt pūiri sicut latrones. ut. ff. de recepta. l. i. z de of. p. ꝓgruit. idē forte esset si eos nō re cepint. sz cos possent apphendere accepta pecunia l' ꝑte sub raptoꝝ eos dimittint cū in pari cā uideant cū eis. ar. ff. pre dicto ti. l. i. in fi. imo iure lōgobar. si postq dephenderit e os dimittint oē dānū ꝓ quo dephensi fuerint tenēt emēdar ut in lōbar. de fur. z serui. fug. l. si quis furem.

q Et ciusdē penis. hoc est uez nisi forte ille q recepit sit eius affinis. l' cognatus qm tūc debebit absolui. nec forte seueriꝰ ꝓdēnari. non est. n. par eius delictū z eius q nihil ad se pti nētes malefactores recepit. ut. ff. de recep. l. fi. iuī aūt lōgo bar. nō inspicitur sit affinis ul' cognatus. imo et si pr filio l' ꝓpiquo latroni māsionē post missam sci Johis baptiste de derit qi latro z insidelis dz iudicari. uñ q illū suscipit simlr est illi nisi iurauerit cū. x. francis. si francus ē q nesciret eū latronē fuisse. ut i lōbar. de fur. z ſui. fug. l. qcūqꝫ pꝰ missā.

r Feriēdis. puta cū i pari faciore sint cū ipis uiolatoribꝰ qi ꝓ sentiēdo. quos. n. par facinus coiqnat z equat utroſqꝫ simi les pena ꝓmittatur. ut. L. de epis z clicis. si q̄q̄ in fi. facien tes z consentientes pari pena constringuntur. ut. L. de sa cro sanctis ec. iubemus. §. yconomus.

s Destruātur. hic non inspexit impr iste deformitatē urbis pp destructionē domoz q alt lex ispicit. qm itereſt rei publi ce ne urbes ō formē ruinis. ut. ff. ne qd i loco publico. l. fi.

t Nō fruatur. cū in eā ꝓmittat uolēdo iurare pacē. nec eam tenere. frustra enim legis auxilium inuocat qui in eam cō mittit. ut. ff. de minori. auxilium. in fine.

g Homicidium. ille. n. qui homicidiū fecit capite puniri dz. ut. s. de pace te. §. i. in fi. tenetur eni. l. cor. de sic. cuius pena talt ē insti. de publi. iudi. §. it lex cor. de sic. et modo punitur si cā bois occiden di cū telo ambulauerit. ut ibidē. z. L. ad. l. cor. de sic. is qui cū telo immo z si cā furti faciendi cum telo ambularet eadem. l. teneretur ut. ff. ad. l. cor. de sic. l. i. z hoc uez est q ita punient homicidia ni si p pugnam. l' aliter ꝓbauerit q ad sui defensionē illud fecit. ut. s. de pace te. §. i. quicūqꝫ aggressus l' alius in dubio in isto discrimie ꝓstitutus occiderit nullam culpam ob id factū metuere dz. ut. L. ad l. cor. de sic. l. ij. q. n. quis ob tutellā sui corporis fecit iuī fecisse extimatur. ut. ff. de iusti. z iuī. ut uim. Jt hoc est uez si hūit uolun tatē occidendi. si eni non uolūtate sed casu eū occident ipūis erit. qñ crimē non ꝓtrabitur nisi uoluntas nocendi intercedat. ea. n. q in ꝓuiso casu potius q̄ fraude accidunt facto nō noxe plerumqꝫ i putantur. ut. L. ad. l. cor. sic. l. i. z. l. iij. in maleficijs. n. uoluntas non exitus spectat. ut. ff. ad. l. cor. de sic. diuus. Jt hoc uez est q i ta debebit puniri ut dictū est. ꝓterea bona fisco applicabūtur si nō relinquerit ascendentes usqꝫ ad terciū gradū quo casu eis ꝓcederet excepto crimine lese maiestatis salua tñ dote, uxoris. ut. L. de bois dam. l. i. z. L. ad. l. iul'. ma. quisqs. si aūt homicida a facie iudicum fugerat tūc res eius mobiles publicari debēt in poplo z dispensari alia uō imobilia dabūtur hēdibus suis iurātibus z obseruantibꝰ ſz q ꝓtinetur. s. de pace te. §. si uō pacis uiolator. z hec uera sī i ui olatore pacis. in alio uero idez puto ſuandū qō i pdicto dī. nisi for te dices ut maleficiū non remaneat inpūitū q saltē lima tm ascen dentibus usqꝫ ad terciū gradū relinquit. itereſt. n. rei publice ne ma lesicia remaneant impunita. ut. ff. ad. l. aquil'. l. ita ulnerat. parici diū aūt pūiet ſz q dī. ff. z. L. ad. l. pōp. ō pari. z isti. ō pub. iudici.

h Et membroz diminutio. p delicto forte manus deamputabr cū p solo uulnere manus eius āputaret si pacē non uiolauerit. ut. s. de pace te. §. si quis aliū. imo ut puto in plus puniet si iudici uisum fu erit ſz qualitatē criminis. imo z capite eū pūietur si aio occidendi eū pcussit. ut. s. notatū c. z hoc simlr itelliges ſz deīmiationē sup iuī notatā. s. se defendēdo. aut ñ. aut uolūtarie. aut nō hoc fecerit.

i Cōstitui. z ita nō hic q ab impre debēt iudices z locoꝝ defenſo res z alij mgratus l' eius uolūtate ꝓstitui. z hoc uez est excepto in lōbardia q priuilegiū bz ab eo ut lōbardi p se iudices faciāt. dum tñ ab eo ꝓfirmenē q male ſuatur ſm q ꝓtinetur in pace quaz ipr ꝓstantiꝰ fecit cū ipsis q̄ scripta sī. j. in ſo quaterno seqñti z hoc q dicit seu ꝓfirmati q forte dixit pp pdictā pacē. z hoc uez ē q o bēt iudices i ciuitatibꝰ ꝓstitui. s. q iura reddere possint. paz est enim ius esse in ciuitate. nisi sint qui iura rddere uel regere possint. ut. ff. de ori. iuris. l. ij. §. post orig. accursius florentinus.

k Justiciā facere neglexerit. ita q eā nullo mō fecerit. idē puto. z si ꝓtra ius litigator fecerit puta sniando ꝓtra quē nō dēbāt forte co rūpti ꝑcio aut grā qm tūc nō patietur solū penā estimatōis dispen dij sed et ipsiꝝ litis cū eā suā fecerit. ut. L. de pēa iudici. q male iu.

u Illicita ſ. quas ꝑſeſ ꝓuicie ꝓhibẽ dz. ut. ff. ò of. ꝑ. illicitaſ.
x Ab eccl'ijs. nec. n. dz extraordinarũ aut ſupindictũ ab eccl'ijs
efflagitari. ut. L. de ſac. ſ. e. placet. a qbus actionibus debe
ant eſſe inmunes eccleſie a quibus vo dicitur z notatur in
predicto. t. z in predicta. l. z. l. ad inſtructionem pontium.
y In duplum. i mo forte ſi ab eccl'ia facta fue rat illicita exac tio penã ꝓpetue deportatõis ꝓ excomũicatiõm q̃ erga ſacrile gos iure ꝓmen da eſt palietur exactor. ut. L. ò ſa. ſ. e. pl'z i f.

z ciuitatem: z inter ꝓſonã z ꝓ ſonã: ſiue inter ciuitatẽ z ꝓſo nã mõis oibus fieri ꝓhibem⁹ z in ꝓteritũ factas caſſam⁹ ſi gl'is ꝓiurato⁹ pena unꝰ lib. auri pũiẽdis. Ẽpos vo loco ⁹ eccl'ica cẽſura uiolatões h⁹ ſctionis donec ad ſatiſfactiõz uẽiãt uolum⁹ cohercer'. Re ceptatõibz⁹ et maleficio⁹ q̃ ꝑ dictam pacez uiolauerint z ꝑ dam ementibus noſtram in dignatõm ſubituris z eiſdem

3 Jt' ſacramta pubez. i. iuramẽ ta ſup ſacro ſca corpal'r preſtita ꝓprie. n. dn̄r ſa cramenta cũ q̃s fidẽ ſuam l' mẽ tẽ ſup ſacro iu ramẽto aſtringit. ut puta uel libro ꝓtinẽti ſacra ſcã euuãg'lia q̃d ergo ſi ſup libro alio iurauerit uel forte ſup alio ligno l' lapide. R'. nichiloinus ualere. qr ad cor reſpicit dn̄s. uñ nõ mun⁹ deierat qui ꝓtra facit. nã tactus libri cuiuſq̃ nõ id op atur. ſz ſola uolũtas z abnegatõ nois dei oipotẽtis. ut. L. de trãſac. ſi quis maior in pri. bodie tñ non uideꝫ ualeꝫ iuſ iurãdũ ꝑ nom̄ dn̄i ul' caput l' capilloſ. ut i aut'. ut nõ luxu. z tra coll'. vi. lz romãi ꝓtariũ faciãt bodie ut de ꝓſuetudine ẽ obtentũ iuratur ꝑ ſacro ſcã euuãg'lia. ut in aut'. iuſiurãdũ qò ꝑſtatur ab hȳs in pri. q̃ ꝓſtat eſſe ꝯuãdũ qr diuturnũ mo res. z ẽ. ut inſti. de. iur'. naturali. §. ex non ſcripto. q̃d ſi iu rauit vbotenus. ut qr dixit ꝑ deũ non ueniã ꝓtra. R'. nõ ua let. plus. n. opatur tactus libri rõe minoris ſolẽnitatis q̃ et ꝓbare põt. ut. L. ſi mi. ſe. ma. di. ſi alterius. §. ult. in pri. lz ſit ar. ꝓtra. L. de epis. z. c. aũt. ſz z iudex. z de iudi. rẽ ñ no uã. ſed ſpãle ibi. q̃d ſi non ipſe ſed alius ꝑ ipſo z ſup aĩmã ſuã iurauerit. ut fit interdũ R'. idẽ eſt ac ſi ipſe iurauerit. ſi tñ iuratũ fuerit eo mandãte. ut ar. ff. de admi. tu. itaq̃ aũt §. geſſiſſe. z. ff. q̃cuiuſq̃ uni. no. l. Jt' coz. §. i. z. i. R'. ar. cõ tra. L. de hȳs qui ue. eta. ipe. l. ȳ. in pri. z de iur' ẽphi. l. ul. §. pe. q̃d ſi ipubes iurauerit. nũquid tenebit eius ſacramẽtum ut ꝓtractus cum eo bitus ualeat. ar. q̃ ſic z. ff. de iur'iur'. q̃ iuraſſe. i. R'. forte licz ꝓtra puto qr illud uez eſt in ſui emo lumentũ z aduerſarȳ ꝑiudiciũ. ut ibidẽ ꝓbatur. quũmo i pubes ꝓhibeꝫ iurare. cũ et de eius utilitate tractaꝫ. ut. ff. de in litẽ iurã. uideamus. in pri. in caſu tñ puta cũ iurauerit ſe datuz patrono opas z nũmiculator ineſt uel hiſtrio obliga t. ut. ff. de libe. cã. l. ult. ꝑterea cũ lex iſta loquit' tm̄ de pube re nihil noui ur' ſtatuẽdũ ꝑ ipuberẽ. qr qò nõ mutaꝫ. z. c. L. de teſtis ſcim⁹. puberẽ aũt accipimus maſcũ maiorẽ xiij: an. feĩnã aũt maiorẽ xȳ. ut inſti. q̃. mo. t. infir. in pri. Jt' pu berẽ accipias ſane ment'. nã nec furioſus iur'iur'. ſe obligat. qr ſimil' eſt pupillo infanti adeo q̃ nullũ negociũ recte ge rit. ut inſti. de inuti. ſtip. §. furioſus. z. §. ſz q̃ diximus. ipſe n. bẽtur loco dormiẽtis z abſentis. ut. L. de iur' codicillo⁹ l. ȳ. §. furioſus. ff. de acquir. poſ. l. i. §. i. q̃ro nũquid ſit intel ligendũ hoc ò pr̃e fam. R'. idẽ q̃ in filio fa. pubere tñ qr lex nõ diſtinguit. tũ qr ipſe ex oibus cauſis obli. fu. ex quib⁹ pr̃ fa. excepta cã mutui. ut. ff. de act. z obli. ſi i ſſa. ſed nunq̃d tm̄ i pubere libero. R'. z idez z in ſuo quantũ ad hoc ut na tural'r cũ effectu obligetur. nã qui eſt ſuus natural'r obligaꝫ ut. ff. de ꝓdi. inde. natural'r. ut nec ꝓtra illã naturalẽ poſſit reſtitui. Jt' quantũ ad hoc ut dn̄m obliget de pecul'. ut. ff. ò pecul'. ſi q̃s. §. et'. ubi nec ipſe dn̄s r̃ſtitui poſſit q̃ tñ ſine iura mẽto ꝓtingeret. ut. ff. de mino. l. ȳ. §. ſuus. ſed q̃d i pubere li bero qui credebat ſe ſuũ. R'. idẽ q̃ i vo opinato libero quia p'mq̃ ex id q̃ agit' tacita obligatio naſcitur. ut. ff. ꝓmo. l. ſi is qui. §. ſi libero. z. ff. de acquir. re. do. bõ liber. Jt' quero an ſit hoc intelligendũ in pubere curatorem hñte qui ſine cũatoris auctoritate ꝓtrahẽdo iurauit. rñdeo utiq̃ ꝓtra eos qui dñt q̃ ſacramtũ ꝑſentat eũ maiorẽ. nã ſi maior eſſet nõ reſtitu ereꝫ. ſed ꝓtra ur' cũ pupillo ſimil' hẽtur. ut. L. de in inte. reſti. mi. ſi curatorẽ hñs. i quẽ non cadit ꝑſens ꝓſtitutio. ut. ſ. notauim⁹. ergo põt intelligi lex iſta in pubere hñte curatorẽ z ꝓtrahente eius auc toritate z in pubẽ hñte curatorẽ ꝓtrahente ꝑ ſe ſolũ. ſed inſtabit quis dicẽs. l. iſta non di ſtinguit in pubere hñte l' nõ hñte curatorẽ. ergo nec tu diſtinguere debeſ R'. imo quãuis lex iſta non diſtinguat religiõe iudicãtis omitti nõ dz ut. ff. de teſta. l. q̃ſitum l' dic q̃ hec lex non diſti guit. dz. n. diſtingu' ꝑ ali os. ut ar. L. de appel. l. ul. §. fi. z in aut'. de ad mi. of. §. fi. nã z poſte rioreſ leges interdũ tra hende ſt' ad priores. ut ff. de legi. z ſena. cõ. ſz z in poſteriores. ut. ff. de leg. z ſena. cõ. ſed z poſterioreſ. ſz ita uidea tur poſſe dici z diſtingui tñ uerius ur' ut ſiue curatorez hẽant ſiue non teneat ꝓtractus. nec poſſit reſcidi q̃q̃ ſz leges ſit ipſo iur' nullus. nã z ſz leges ueteres uendita re ſine decreto ipſo iure nulla eſt uenditio. ut. L. de ꝑdys z alȳs rebus mi. l. iȳ. z. L. de admi. tu. l. queſitũ. §. ul. z tñ ſi cõro boretur iuramẽto ualida ſit z tenet per banc legem.

a Spõte facta. qr ſecus ſi ꝑ ui uel metũ. ut. j. e. §. per ui aũt. ſz q̃d ſi dolo fuit inductus minor. ut interdũ faciũt tutores finita tutela qui eos blandicȳs ul' adultionibus ad talia inducũt. R'. non ur' tũc ſpontanea uolũtas. ut ar. L. de act. ẽpt'. z uẽdi. l. i. circa fi. quid er onẽ. ſed qr mior eſt ur' q̃ ceſſet reſtitutõ i ſupſtite. ut. ff. de dolo. l. i. §. it' põp. reſtitutõz aũt tollit iuramentũ interpoſitũ qr repſentat cũ maiorẽ ut hic. ſed iuramẽtũ ſiue eius effectũ tollit iterpoſitꝰ dolꝰ qr non dz ex eo lucrari ut. ff. de dolo. l. ne ex dolo. quid ergo nun quid res erit in circlo ut. ff. q̃ po. in pi. ba. claudius ſelix. R'. nõ. ſz minor poſtulabit reſtitutõm ceſſante actione de dolo que non põt hr̃e locũ. z ſi opponatur de iuramẽto replicabr̃ de dolo qr dolo du xit eũ ad id. ut ar. L. de trãſac. ſub ꝑtextu z. l. ſi. z. l. ſi ex falſis. z ar. ff. de iudi. ſi ꝑtor. §. marcell⁹. z hoc cũ ꝓſtat adhibitũ doluz ſorte ꝑſuadente ei q̃ in nullo tenebaꝫ z q̃ ipſe lõge pluris erat ei obligat⁹ uel ſibi mõ. q̃d ſi al' ſuis blandicȳs minorẽ iduxit ad hoc forte dicendo q̃ ex fide fecerit q̃q̃ in aliquo minus bñfeciſſet ei z talia uel qr ualde ꝑ bono hr̃t. ſi ſic cũ eo ꝓtraheret. nũq̃d tenebit ſi iurauerit q̃q̃ in aliquo non leſus ſit ut nec reſtituaꝫ. R'o. utiq̃ qr non eſt alicui iterdicẽdũ. ſi ſcit aliq̃d ex ſua induſtria ꝓſequi. L. de arbi. tu. ſi defunctus. z. L. ſi q̃s aliquẽ teſtari ꝓhibuerit. l. fi. z. ff. ò le. ȳ. lucius. §. ſemprõia. z. ff. ſi quis aliquẽ te. ꝑ. l. fi. it' quod dicit ſpõte nõ dicit ad dr̃iã ei⁹ q̃ iterdũ ex iur' neeitate fit. ut cũ dedit u nã actiõz ꝓtra aliũ ut. L. ò admi. tu. l. ȳ. §. ul. z idẽ i ſilib⁹ actõib⁹.

b Sup ꝓtractibus. hic q̃ro an ſit intelligendũ de quocũq̃ ꝓtractu et legib⁹ interdicto. R'. non. nã iuramẽtũ interpoſitũ ꝓtra leges ip ſo iure non ualet. nec ꝓfirmat ꝓtractũ ꝓtra. l. initũ. ut. L. de legi bus z ꝓſti. non dubiũ. in fi. ff. de pac. iur'. gen. §. generaliter. z de le. i. ſi quis inq̃linos. §. ul. z in aut'. ſenicas. non ſolũ col. v. §. fi. z ff. ò obſequȳs libertoz. l. pe. nec ob. ſi dicatur. qr deierat q̃ nõ ur' deieraſſe. ut. ff. qui ſatiſdare co. l. ul. ſed i iſto nonne ꝓtractus alie natiois rei imobilis ſine decreto eſt cõtra. l. L. de admi. tu. l. lex q̃ tu. i fi. z de ꝑdȳs mino. fere ꝑ totũ. ergo nec ſacramẽtũ nullius dz eſſe momti. R'. nõ eſt cõtra. l. cũ hac. l. fre. ſit ap̃batũ hac. ſ. ſa cramta pu. z uel illud i cõtractibus iterdict' iure coi. Jt' quero q̃d ſi minor uẽdidit z iurauit z deceptus ſit ultra medietatẽ iuſti p̃cy. an poſſit uenire cõtra. R'. p. utiq̃ qr agit l' ut iuſtũ p̃ciũ ſuppleaꝫ. uel ut reſcidatur cõtractus. ut. L. de reſci. uen. l. ȳ. ſed Jo. bu. idez ſed alia rõe dicendo ſacramẽtũ nihil aliud opatur niſi q̃ repſentat eñ maiorem. uñ eſt q̃ ipſe ſicut quis maior poterit poſtulare uel ꝑ ciũ ſuppleri uel cõtractũ reſcidi data electione actori. ut in ꝑdicta l. ſacramẽtũ. n. interpoſitũ priuat eũ a priuilegio ſuo. ſ. reſtitutiõis q̃ ei ꝓpter etatẽ cõpetit. non aũt a iur' coi qr hoc non põt facere. ut. L. de trãſac. ſi ex falſis. z. L. de non nu. pe. l. ul. nec miz qr dif ficilius tollitur ius cõe q̃ priuilegiũ. cum et' difficilius inducatur.

ut in auĕ. de rebus eccle. non ali. §. ſz qr ueriſile. in fi. quo ī maio re iurante decepto ultra dimidiā. Rx. forte idē cū non ſupſit ei niſi ius cōe. dño tñ. p. uſum fuit ꝓtra. ut nihilominus ꝓtra uenire poſ ſit p̄dicto mō qr non agit p̄ciſe ut reſcidatur ꝓtractus. ſed ut iuſtū preciū reſtituatur huic. ꝛ facit ꝓ hoc qr ſacrāmtū ius cōe nō tollit ut. §. nōtur ꝛ ꝓbatur ō acquir. poſ. ſi quis ex neus. i. Rx. ꝛ. l. ſi ſeruū quis. §. ul. ſed dño meo uſuz eſt ꝓtra. ut nōtur in ſumma de reſcin. uē. qr uenditor ſic agendo altera rōe urget empto rē reſcindere contractū ut. ff. de ꝓdi. ꝛ inſti. l. q̄ ſub ꝓditione. §. ſz ſi iu riſiurandi. ꝓtra tam̄ eſt hoc ar. ff. de iure pa. a digere. §. i. ſed q̄ro an hoc ſit intelligendū i uē ditione facta cū interpoſitione decreti an idē ꝛ ſi decretū non inter uenerit. Rx. utiq; in oi uenditione qr alr inutiliter uidet̄ adiecta cū hoc. ex lex. L. ſi aduerſus uendi. inducat. ꝛ maxie cū hic indiſti cte id dicatur res in dubio et̄ ſit potiꝰ interpretanda ut ualeat quaz pereat. ut. ff. ō le. i. ſi qñ. ad munic. l. i. Jt̄ quero ſi iurauerit aliquis in genere ſuatuz ſe oēs ꝓtractus quos fecerit tp̄r minoris etatis ꝛ poſtea uendat ꝛ non iuret an teneat. Rx. uī qō non qr ex ꝓfeſſione non ſolet quis ſe abſenti obligari. ut. ff. de ꝓfeſſis. certū. §. ſi quis. Jt̄ qr res inter alios acta. ꝛ. c̄. ꝛ ad hoc facit. L. ſi aduerſus uen. l. i. ubi dicit ēptori iurandū eſſe. Jt̄ ē ar. ad hoc. ff. q̄ cuiuſcūq; uniuer ſita. l. it̄ eoz. §. ſed ita ſi. Jt̄ ꝓ hoc eſt pñs lr̄a ſup ꝓtractibus. unde ſi alr fiat non ualet. ut ar. L. de ſentēcijs. ꝛ inter. l. platam. ex ad uerſo uī ꝓtra hac rōe qr ꝓſtat eandē rōnē ſubeſſe ꝛ cū al iuratur ꝛ qr nihilominus faciens ꝓtēnit religionē diuinam ꝛ delinq̄d ꝛ nihil ominus ꝓpriam turpitudinē allegat. uñ cū eadē ſubeſt rō idem dz ſubeſſe ius. ut ar. ff. ad. l. aquil. illud. ſufficit. n. qr deierat. ideoq; fe rendus non eſt. ut. L. de indic. ui. l. ij. in fi. Jt̄ ꝓtra factum ꝓpriū ue nit. ut. ff. de adopt̄. poſt mortē. ꝛ in hac cōe ſatis puto qō ſi prius ita iurauerit ꝛ poſtea in ꝓtractu dixit ſe uelle teneri ipſo iuramēto q̄ teneat. ꝛ ita uidimus de ꝓſuetudine obſeruari. Jt̄ quero ſi minor uendidit ꝛ iurauit ꝛ antēq̄ traderet cecidit a poſſēſſione. poſtea ad cū redit aliquo caſu. aut ſi non p̄ſtet uel non reſtituat eam ēptori a geret poſtea. uideatur facere contra ſacramentum. Rx. utiq; cum ñ dum tradiderat. ſed ſi iam tradiderat tunc erit cum iā iterata uide atur ſolutōe eius ut notatur. L. de tranſact̄. ſi quis maior ſecundū az. uel dic idem in utroq; caſu quia agere uidetur ꝛ controuerſiaz facit etiam reus recipiendo ꝛ contradicendo. ut ar. ff. de procur. ñ ſolum. §. ſed ſi ſtatuſ. ꝛ. L. ſi pars hereditatis petatur. promittēdū. ſed quid ſi primo uendidit nec iurauerit. ſed poſtea ex interuallo iurauit ſe ratum habiturū ꝛ ñ contraucnturū. nunquid confirmabi tur. ut teneat precedens contractus q̄ q̄ a prin. nullus fuerit ipſo iure. Rx. ndeo utiq; ar. ff. de iudic. licet. ar. contra iſti. de aucto. tutoz §. ult. Jtem qr ꝛ maior factus ratum habens etiam ſine iuramen to confirmatur eadem uenditio quāuis ipſo iure nulla fuerit. ut L. ſi maior fac. ra. ba. uel non. l. i. ꝛ. ij. ꝛ eſt ar. ff. quorum legato rū. l. i. §. prodeſt. Jtem quero an lex iſta locum habeat in ſtipulati one uel in renunciatione. uidetur qō non qr contractus eſt proprie is qui ultro citroq; dantem ꝛ accipientem obligat. ut. ff. de uer. obli. labeo. minor autem qui promittit non ſe alij ſed alium ſibi obligat. Jtez minor qui renunciat non contrabit. ſed potius diſtra bit. ut alibi dicitur i ſoluto. in debito ut inſti. quibus modis re. con trabitur ob. §. is quoq; in fi. ſed contra puto. ſ. ut hoc nomen con tractus accipiatur pro omni obligatione ad exempluz eius qō dici tur in edicto pretoris. ut. ff. de mino. ait pretor. in prin. ꝛ ar. ff. de bijs qui in frau. cre. l. i. §. ait. ꝛ. ff. de iudic. omnem. ꝛ. ff. quibus ex cauſis in poſ. e. l. ult. quid ſi iurauit ſe non uenturz contra ſen tentiam uel confeſſionem uel arbitrium. Rx. utiq; ꝛ tunc tenet. nā in iudicio quaſi contrabit. ut. ff. de pe. l. ij. §. idem ſcribit. ꝛ ma ior etiam ſi tale pactum feciſſet non ueniret contra appellando. ut. ff. quibus ap. li. uī non. l. ij. immo contra puto q̄ ſaltē appellar̄ poſſit quia non eſt de iure cōmuni. nam iurando ſolum perdidit p̄ uilegium etatis. ut. ſ. dixit. ſed nunquid ꝛ tunc in aliquo tenebit ſē tentia cum curator ſibi non affuerit. Rx. idem ut nō. ſ. in octaua q̄ ſtione. quid ſi iurauit quis ſe non uenturz contra teſtm̄. diſtingue u trum proprium an alienum. ſi contra proprium non tenet qr teſti

rerum[e] ſuarum[e] non retracta dis inuiolabiliter cuſtodiat[f].

Per ui aūt ꝛ iuſtum metuz[f] etiam a maioribus[g] maxie ne querimoniam[b] maleficiorū ꝓ miſſorum faciant extorta[i] nulliꝰ eſſe momenti iubemꝰ.

De Allodiis[k]. Rubrica.

factio iuris publici eſt. ut. ff. de teſta. l. iij. qō aūt iuris publi ci eſt pactis priuatorum non poteſt tolli. ut. ff. de pactis ius publicum. nec etiam per pactuz poteſt aliqs maior liberali tate teſti faciendi ſibi auferre. ut. L. ō pac. l. pac. q̄ do. ꝛ. ff. pro ſocio. cū de duobus. §. idem. Rx. ſi autē cōtra aliuz diſti gue utruz potu it tenere pactuz de iure cōmuni ſecundum diſtic tōm. L. de pac. l. ul. quo caſu p̄ iudicatur ei. nā teſtm̄ connume ratur it̄ ꝓtract⁹ ut. ff. de duobꝰ reis. idez. an nō quo caſu cōtra uenit de cōmūi iure ut alr. §. no taui i xij. queſti one. qd ſi filiuſſa. minor renuntiauit macedōiano ꝛ iurauit Rx. non tenet qr nec maior renunciare potuiſſet cuz non ſit fauore eius inductum. ſed odio creditorum. ut. ff. de con di. inde. qui ex. ſic enī daret materiam peccandi q̄ eſt con tra publicam utilitatem. ut. ff. admace. l. i. ꝛ inſti. q̄ cum eo in pri. qō ſi mulier minor nunciauerit uell. ꝛ iurauerit. Rx. tenet nam ſi maior renunciaſſet cuz ſit eius fauore inductū teneret ut predicta. l. qui exceptionem ꝛ. ff. ad uell. l. ul. §. pe. ꝛ. L. quādo mu. of. t. f. l. ult. quid ſi minor ſit confeſſus ſe pecuniam accepiſſe mutuo. et renunciauerit exceptioni ñ numerate pecunie ꝛ iurauerit ſe non uenturum cōtra. Rxo non poterit aliquo modo uenire contra ſm̄ eos qui dicunt maiorem renuntiantem nullo modo admitti contra. uel ſe cundum nos dabitur ei exceptio doli ꝛ in hoc grauabitur tunc ut probet non numeratam pec. ſicut alr dixim̄ i maio re renuntiante. ut in ſumma de non nu. pe. quid ſi minor donauerit cauſa mortis ꝛ iurauerit ſe nullo tempore reuo caturum. Rxo tenet nec reuocat. nam nec minor etiaz de iu re cōmuni potuit donare qr ꝛ teſtari nō poteſt. ut. ff. de do nat̄. cauſa mortis. tam bijs. ꝛ inſti. quibus ex ca. ma. non poſ. §. pe. nam ꝛ maior poſſet renuntiare iuri reuocāde do nationis cum hoc ſit eius fauore inductum ut cenſeatur p̄ uati iur̄. licet aliud ſit in teſtamenti factione. ut. ſ. notaui. unde ꝛ filiuſſa. donare poteſt cauſa mortis patre conſenti ente ſz teſtari non poteſt. ut in predicta l. tam bijs. ꝛ. L. de teſta. nemo. quid ſi donauerit ſimpliciter ꝛ iurauerit uidet̄ forte q̄ non teneat qr etiam decreti aucte facta ipſo iure ñ ualet. ut. L. ſi maior fa. ra. ba. l. ul. §. fi. ſed contra puto cū repreſentatur maior propter iuramentum. ut. ſ. notatur. nam ſi maior factus donaſſz non repeteret. nec obſtat q̄ ñ poteſt hoc facere decreti interpoſitione. quia illa non tollit reſtitutionem. ut. L. de predijs mino. ſi quidem. iuramentuz tollit. ut hic. quid ſi maior iurauerit tranſactionem uel uē ditionem uel alium contractum ſimilem. nunquid ſi de fac to contrauenit ꝛ deieret infamabitur. ꝛ alias penas ſubi bit que continentur. L. de tranſac. ſi quis maior. Rxo non infamabitur ꝛ ſi penas alias ſubeat. ut ar. ff. de bijs qui no. infa. l. ul. quinimmo uidetur q̄ nec alias ſubeat penas. niſi quas ſubiret maior qui non iuraſſet cum ſacramentū nihil aliud operetur niſi uel maiorem eum repreſentet. uel qō uerius eſt dic q̄ omnes penas predictas ſubire cogetur. quia conſtat contractum tenere. unde ſi contrafaciat punit̄ ſicut quiuis maior qui iurauit cum in delict̄ nullo etatis auxilio debeat ei ſuccurri. ut. L. ſi aduerſus delictum. l. i. ꝛ ff. de mino. auxilium. §. in delictis. quid ſi filiuſſa. mior iu rauit patri contrahendo forte cū eo tñ renuntiauerit bonis maternis. ſicut plmque faciunt. Rxo non ualet nam ſtiplo inter maiores contracta cum parentibus quorum in pote ſtatē ſunt. mutil̄ eſt. ut inſti. de inutil̄. ſtipl̄. §. Jtez inutil̄. qd ſi pr̄ diuiſit bona ſua iner filios emancipatos ꝛ iurauerit nunquid poterit uēire contra. Rxo utiq;. tū qr nulla fuit cō tracta obligatio. nec filius etiam ſi maior eſſet. tū quia li berum debuit habere cōmutandi arbitrium q̄ q̄ hoc fallit in caſu fauore matrimonij quia dotem quā dedit pro filia ſua ꝓri uiro non poteſt diminuere niſi poſtea clade aliqua

ſuperueniente. ut. L. de rei uxor. actᵉ. aũt. ſi qñq. ſed contra uidetur cum talis diuiſio fiat inter filios aĩo donandi ⁊ donatio inter eos nitatur iuribus. ut. L. de inof. t. l. ij.

c Rerum. ſ. corporalium ⁊ incorporaliũ. Jt̃ mobilium ⁊ immobilium. rei. n. applo generalis eſt. ut. ff. ſi cer. pe. l. i. ⁊ de ṽ. ſi. rei applo ⁊ inſti. de r̃. cor. ⁊ incor. per totũ.

d Suaꝫ. i. ppriaruꝫ. ſed quid ſi coium. R̃. idez qr uerbum ſuuꝫ ad utrunq; pertinet. ut. ff. de ṽ. ſi. uerbum ſuuꝫ ⁊ de le. iij. ſi qs ſuos. quid ſi ſup rebus alienis cõtraxit puta quia rem alienam uẽdidit ⁊ iurauit. R̃o ꝓſtitutionem pñtem ad id non reſpicere cum hec tm̃ de rebus ſuis loquatur. quid ergo ſtabo legi ueteri. ut dicam ipſo iure non ualere. ut. ff. de rebus eoꝝ que ſub tu. magis. §. i. uel dic q; teneat ſicut a quouis maiorẽ al facta. ut. ff. de contraben. emp. rem alienam. ⁊ q; dicit reruꝫ ſuarum large accipiatur. q. d. ſuper contractibus ſuis. ⁊. c̃.

e Inuiolabilr. i. incõruptibilr. i. ſine uiolatõe l̃ cõruptõe aliqua ⁊ quãtũ ad agendũ ⁊ q̃tum ad excipiendũ ⁊ q̃tuꝫ ad dominium tranſferendum ⁊ accipiendum. ut ar. ff. de acq̃. re. do. ſtatuas. ⁊ famil. hr̃. inter coheredes. §. i.

f Juſtũ metũ. qr ſi uanus fuiſſet timor ꝓtra eſſet. ut. ff. q; metus cã. metum. al' ⁊. l. metum autem. §. i.

g A maioribus. maxie maiores. i. potẽtiores uim ul' metuꝫ intulerant ne maleficioꝝ ꝓmiſſoꝝ extorta l' põt legi ſz aliã lr̃aꝫ aliter per uim aũt. ⁊ iuſtum metum. ⁊ a maioribus maxime ne querimonia maleficiorum commiſſorum fieret.

h Querimoniã. eᵗ ſimilia facta l' depoſita fuerit q̃rimonia ꝺ maleficio ꝓmiſſo nullius momenti ſit ipſo iure nõ ualeat ſed in iſto nũq̃d p hoc dices q; edictũ q; metus cã ſublatum ſit ⁊ quo ad accuſatõm ⁊ quo ad exceptiõm ⁊ ex eo inducẽ. ut. ff. q; metᵒ cã metũ. §. ſz q; ⁊. §. iul'. ⁊. §. uolẽti. ⁊. §. ex hoc edicto. cũ uideaᵗ p. l. iſtã q; ꝓtractᵒ p metũ initᵒ ipſo iure ſit nullꝰ quẽ ꝓſtat p. ll. ueteres teneᵗ. ut. ff. q; metꝰ cã. l. mulier. §. p. ⁊ añpl't. ⁊. L. de inutil. ſti. ꝺolo. R̃o minie. nam qꝺ dicit nullius eſſe momẽti ſubaudi quãtũ ad effectũ. ſic ⁊ al' accipiunt hec ṽba. ff. q; metus cã. l. q̃ in carcerẽ. ſed hec rñſio non placet pp ṽba p̃cedẽtia ne querimoniã maleficij ꝓ. ⁊. c̃. q; hec ṽba ſint poſita ꝓprie hic ſignificãt. ut q; ipo iure ſit nullũ. ut. ff. de ṽ. ob. l. generalr. ⁊. L. de legi. ⁊ ꝓſti. ñ dubiũ. in ſi. dic ergo boc eſſe referendũ ad ſacramta tm̃ p uim extorta ꝺe q̃bus. ſ. ꝺixerat. qr ꝓbat eᵗ uerbũ aduerſa tiue poſitũ pp p̃cedens uerbũ ſpõte. ſed in iſto qr magis intellr iuramẽtũ ipſo iure quã ꝓtractus. R̃o qr effectus iuramẽti debi ior eſt. ex eo. n. nulla inducit obligatio. ſi robur qꝺ dã qꝺ p̃ſtãt ꝓtractui cui accedit. ſ. q; poſſit efficacit̃ ꝓtra ueniri q̃ al' nõ potuerant auxilio reſtitutõis obſtante. ſi ſpõte interponaᵗ. hic ergo effectus qi debilior tollr. ui. uel metu illato q; nõ eſt in effectu q̃ ex ꝓtractu inducit̃ qi fortior qr ex eo inducit̃ ultro citroq; obligatio. ut. ff. de ṽ. ſi. l. labeo. ⁊ ſupradictã lecturã lego ſm lr̃am talẽ quã hẽbã p ui aut metum iuſtum ſubaudi ſacramenta interpoſita. ſ. a puberibus ꝺe quibus dictum eſt.

i Extorta. hoc eſt dr̃e hoc qꝺ dictũ eſt. ſ. ueꝫ eſt in iuramẽto expoſitis a puberibᵒ ſpõte extortis. nã iuramẽta extorta per ui ⁊ metũ nedũ ex eis ſed eᵗ a maioribᵒ xxv. an. nullꝰ momẽti ſint ipſo iure maxie ſi fuerit ſup eo ne deponatur q̃rimonia maleficioꝝ ꝓmiſſoꝝ. ⁊ merito dixit maxie qr rei publice intereſt ne maleficia remaneãt ipunita. ut. ff. aꝺ. l. aq̃l. ita uulneratus. cum concordantijs ibi poſitis.

k De Allodijs. Rubrica

l [illegible] Ꝺ hoc nõ poterit. ⁊ ita nõ hic caſuꝫ q̃ i ſumma nota ui. ſ. q; uaſ. aittit feu. ſine culpa ſua. ſic ⁊ al' qs aittit feu. nõ ſua culpa. ſed pp culpã alterius. ut. ſ. in q̃bus ca. f. a. §. deniq;. ⁊. ſ. ſi uaſ. feu. priuetur cui defe. c. i. ſed nunq̃d in iſto caũ tenẽbr ei ad intereſſe ꝺñs. ſ. ut uel ei preſtet

ue cõtractus infeudatus niſi per gr̃am eccleſie tanq̃ ꝺ nouo acciperet feu. qꝺ hẽat r̃tiere non poterit l

extimatiõm uel aliud ſibi debet feu. eiuſdẽ quãtitatis ⁊ bonitaᵗ. R̃o q; ſic tãquã ſi eũ inueſtiſſz. ſz de re aliẽa. ut. ſ. ſi de feu. uaſ. iter. fue. negociũ. ⁊. ſ. de iueſti. re. ali. c. cũ ꝺ re. cũ ipr̃ p hãc. l. illud bñficiũ ei nõ abſtulit merito in ueteri ꝓſuetudine relictum intelligitur. ar. L. de ap. precipimus. in fine. Alccurſius florentinus.

m Deſiderat. ſicut aliter dr̃ q; rõ eq̃tatis diũſas ſpecies act. non excludit ex quo ex ſimilibꝰ negocijs deſcẽount. ut L. de conſti. pecu. l. ul.

n Cũ ipſo. uel aliũ p eo dño acceptabilẽ aittendo. ut. j. l. px. §. firmit̃ ſtatuimus.

o Stipẽdia. que al' dñr oſtendicie in lõbardia. xij. medio. in alamãia partẽ fructuũ feu. eiuſdẽ anni a quo expeditõ i

romã ad ſuſpicẽdã ipij coronã regẽ aut ſub rege dñz ſuũ nõ adiuuauerit: aut eũdo cuz ipſo aut p quãtitate feu. ſtipẽ dia militie perſoluendo ſi de uotione limaᵖ a dño ſuo ꝓmitti p ꝓpareſ ſuos poterit feu. pdat' : ⁊ dñs i ſuos uſus illud hẽat r̃digẽdi liberã facl'tatẽ.

dicta eſt ſine quo fit exercitus ⁊ hoc ſm coradũ. ut. ſ. de capi. cora. ſimil'r in hoſtendicijs. ſm ṽo ſre. impr̃. dimidiũ redditus feu uniꝰ ãni tã i alamãia q̃ i lõbar. ut. j. lex. px. §. firmit̃ eᵗ ſtatuim.

p Legitia. i. p ſe. ut p ꝓcuratorẽ ſuũ facta pñtibus alijs paribꝰ forte duobus l' tribꝰ. debebit. n. dñs eũ in ꝓpria pſona uocare l' mittere ꝓcuratorẽ ſuũ ad eũ. ⁊ ꝺz hr̃e ſecũ duos l' tres de paribus p teſtibꝰ ut ueniãt ſecũ in expeditione romani cũ ipr̃. ſiue rege. ⁊ tũc erit legitia actio ⁊ hoc eſt q; ſequit̃ cũ uim p ꝓpares ſuos ⁊. c̃. ⁊ ita notatur hic ſm hoc q; iſta uocatio ꝺz fieri coraz pibus ad hoc ut ſit legitia. ſic al' dr̃ fieri noua iueſtitura corã pibus ad hoc ut l'time fit ut. ſ. quí teſtes ſ' neceſſarij ad ꝓbandũ no. inue. c. i. ⁊. c. ſeqñti. ul' intelligas hãc legitimã eſſe uocatõm ſi dñs eã rite fecerit. ut dixi ſpacio ꝓpetenti corã paribus iter unã uocatõm ⁊ aliã forte bij. ul' x. diez ſpacio interpoſito ſicut al' fieri ꝺz citatio qñ dñs uel ꝓcuraᵗor ſuus ã facere ua. uel extra. ut. ſ. de milite uaſ. q; ꝓtumaꝫ eſt. c. dñs uocat militẽ. uel eᵗ dicaſ q; tũc erit legitia ſi dñs eũ uocauerit p ꝓparꝫ ipſius uaſ. puta qr dñs mitteret ad eũ duos uel tres de uaſ. ſuis q̃ dñr ꝓpares uaſ. quẽ uocat qi ſimul cũ eo pares. ſ. ut dẽant ire cũ eo i expeditõe regis. ⁊ ſm hoc ita ꝓſtrue ſi de uocatõe ſua legitia p ꝓpares ſuos ſubaudi facta a dño ſuo ꝓmitti. ⁊. c̃. ⁊ ſm hũc intellectũ dices q; ſufficit ſi ꝓbet eᵗ p alios ita factã fuiſſe uocatõm. ꝑma tm̃ expoſitio uel eᵗ ſa melior uidetur.

q Per ꝓpares ſuos. ſed q̃d ſi nõ hũerit ꝓpares. R̃o forte tũc ſufficiet ſi eᵗ p exneos tũc ꝓbeᵗ. ſicut eᵗ al' dr̃ de noua inueſtitura q̃ põt fieri corã exneis teſtibus ſi dñs non hẽat pares. ut. ſ. q̃ teſtes ſ' neceſſarij ad ꝓbandũ no. inueſti. c. i. ⁊. c. ſeqñti. ſicut ⁊ al' pp inopiaz ꝓbõnũ tales admittũtur q̃ al' repellerenᵗ. ut. L. de here. ⁊ ma. qm̃ ⁊ de repudio. conſenſu. ⁊. ff. de teſtibus ſui. ſo R̃nſo.

r Perdat. ⁊ ita nõ hic aliã ingratitudinẽ p quã uaſ. feu. aittit. ⁊ ad dñm libere reuertitur boc idẽ hẽs. j. l. px. §. firmiter eᵗ ſtatuimus. ⁊ ſm q; ⁊ alias ingratitudines plene notaui.

s Facultatẽ. ſed nũq̃d boc intelligit̃ ſiue fuerit paternũ ſiue non ita ut nõ ſolũ filiuſſa. eᵗ agnati excludant̃ a dño. R̃. forte ſic cũ ⁊ in diſticte boc dicaᵗ. cũ. n. lex nõ diſtiguit nec noſ diſtiguẽ debem. ut ff. de of. p̃ſi. l. iij. ⁊ de publi. de p̃cio. Jt̃ nõne hec taᵗ eſt iniuria qr reſpicit dñm cũ eũ ꝓtẽnit q; ſecũ ñ uadit ſicut ꝺz. ergo oio ꝺz ad cũ ptinere feu. ut hanc hẽat ſue iniurie ultiõm ut. ſ. in qui. ca. ſeu. a. §. deniq;. imo q; plꝰ c̃ reſpicit ipm ipatorẽ tm̃ cũ teneatur adiuuar i ipſa expeditõe uel dñm ſuũ ⁊ hoc eſt qꝺ. ſ. dixit regẽ aut ſub rege ⁊. c̃. cũ eᵗ p hoc q; nõ uadit in expeditiõe uel aliũ nõ mittit. ut dictũ eſt uel ſtipendiũ militie non ſoluit minuatur utilitas impij ⁊ uires eius attenuẽtur ⁊ hoc c̃ de quo lotharius in. l. ſua ꝓquerit̃. ſ. l. px. ipiaᵗ. qi circa mediũ uel circa fi. uel dicas q; hic loq̃tur tm̃ de nouo feu. ul' de ueteri ad qꝺ nõ ueniãt agnati cũ eos nõ hẽat uaſ. lz. n. nõ diſtiguat nos tm̃ in iſto caſu debemꝰ diſtiguere ⁊ ſm determiatõm ueteris ꝓſuetudis itelligere. ſ. c. lz uaſ. deliquat i iſto caũ ⁊ ſi ad filiũ nõ ueniat ad agnatos tm̃ ſi hz ꝓuenit ⁊ hoc eſt q; dr̃. ſ. ſi uaſ. feu. pri. cui defe. c. i. ibi lz ad agnatũ qñq; ptieat. ⁊. c̃. ⁊ ita itl ligi ꝺz qꝺ legit̃. ſ. i qui. ca. feu. a. §. deniq;. ſ. ut ibi loquaᵗ de nouo feu. lz. n. ſit boc a lege oiſſum. tm̃ nõ ꝺz oitti a religione iudicãtis ut. ff. ꝺ teſti. q̃ſitũ. ⁊ ꝺ ſpõ. oꝛo q; . n. hac. l. noua nõ ſpãliter dictũ boc ueteri ꝓſuetudini relictũ intelligi ꝺz. ut ar. L. de ap. precipim. in ſi. prior tamen intellectus uerior uidetur per rationem que aſſignatur. ſ. in qui. ca. feu. amit. §. deniq;. cum ibi uideatur etiam de paterno feudo loqui. ac.

t De prohibita seu. alienatione per fredericum. Rubrica.

u IMpialē. uel pignorare. ꝓhibet ergo hic exꝑssim pignoris obligatio de feu. nec in partē aliquā sicut ꝓx. dixi totum uł partem aliquam. ꝛ. c. q ē contra py. qui contrariuz notauit supra de alienatione feu. c. i. sed nunquid poterit dominꝰ ꝓprietatem feu. obligare sine consensu uas. Rx. lex cor. ñ dixit q possit ob. ł nō sz dic̄ q dñs ñ possit facer̄ cābiū uel p̄cariū siue libł lum. ut in lōbar. ò bñ. ꝛ t. l. ult. §. fi. ꝛ. s̄. de suc. feu. l. mułr. ar. tñ ē q possit obligaz. ut. C. de usuf. l. ỹ. ꝛ. ff. de pi. act. tutor. in fi.

x Seu alienare. si aūt alienauerit deinde redemit ar. ē q non aittat ar. ff. de ali. iudi. mu. ca. fa. l. ex hoc. §. si qs ꝛ. ff. q̄bus mo. pig. uł y pote. sicut ar. ꝓtra. ff. ò positi. l. i. §. si rem. imo casꝰ exꝑssꝰ est. s̄. ti. q̄d iuris sit. si uas. post alienationē feu. illud recupet. §. p̄ea. q̄d si uas. legauerit feu. exīneo ꝓr sus uel exīneum de feu. herdē instituit nullis agnatis uł descēdētibꝫ relictis. Rx. uī non alienatū. ut sic dñs eū inuestiz cogaz. ut ar. ff. de ali. iudi. mu. ex hoc. §. sed hr̄dē. ꝛ ò le. iỹ. paū. §. iul. sz quōi huic accedit ꝛ illa an per aliū liceat feu. fuire. mihi tam uī q nullo mō cogi debeat dñs eū inuestire qr ñ tenuit legatū uel hr̄dis

De prohibita feu. alienatōe per ſFredericum.

FRedericus dei gra romāo rū impr ꝛ sp augustus. ꝛ c.

IMpialē decet solertia i ta rei publice curā gereꝛ ꝛ subiectoꝝ ꝓmoda inueſtigaꝛ ut regni utilitas icorrupta p sistat ꝛ singłoꝝ status iugiter seruet illesꝰ quapp dū ex precessoꝝ nr̄oꝝ more uniuersalis curie coradi ꝛ ꝑ tribūa li sederemꝰ a ꝓncipibus ytalicis tā rectoribus eccłaꝝ quā a liis fidelibz regni nō modicaſ accepimus querelas q bñficia eoꝝ. f. que uas. ab eis retiebāt sine do. liīa pignori obligauerāt ꝛ quadā collusiōe noie libelli uēdiderāt: uñ ò bita seruitia aittebant: ꝛ honor ipii ꝛ nr̄e felicis expeditōis ꝓplemē tū minuebaū. Dito ergo ꝓsilio ducū: epoꝝ: marchionū: ꝛ comitū: sił r et ꝛ palatinoꝝ iudicū: ꝛ alioꝝ ꝓceꝝ hac edicta li deo ꝓpicio ꝓpetuo ualitūa lege sc̄imus: ut nulli liceat feu. totū uł ꝑtē aliquā uēdere uel pignoraī: uel quocūq; modo

distraheī seu aliēaī uł ꝑ aīa iudicaī sine ꝓmissiōe illiꝰ dñi ad quē feu. spectare dinoscit uñ ipr lotharius i futuro ꝑcauēs ne fieret. l. ꝓmłgauit. nos aūt ad plēiorē regni utilitatē ꝓuidētes nō solū i posteꝝ sz et ꝑus alienatōes illicitas actenus ꝑpetratas hac p̄ti sctione cassam ꝛ i irritū deducimꝰ nłlius tp̄ris p̄scriptōe ipediēte. Qr qò ab initio de iure ñ ualuit tractu tp̄ris cōualescere nō dz: ēptori bōefidei exē pto actōe de p̄cio ꝓtra uenditorē ꝓpetēte. Callidis isup machiatōibus quorūdā obuiantes qui p̄cio accepto qī sub colоr̄ inuestituī quā sibi licer̄ dñt feu. uēdūt ꝛ i alios trāsferūt: ne tale figmtū ł aliud ulterius i fraudē hꝰ nr̄e ꝓstitutōis excogiteī mōis oibus ꝓhibemꝰ pēa auctoritate nr̄a i mīnēte: ut uēditor ꝛ ēptor q tā illicitas alienatōes recepti fuerīt ꝓtraxisse feu. aittant ꝛ ad dñm liber̄ reuertaī Deriba uō q hoc istz sciēs ꝓscripserit pꝰ aissionē officii cū ifamie periculo amittat manū.

ut aliquā penā sustineat de tali illicito ꝓtractu ab eo scienter facto. sicut ꝛ notarius q in plus patitur cū officiū ꝛ manū aittat cū infamia. ut. j. sequit̄. §. scriba ꝝo ꝛ sic ergo ēptor bo. fi. r̄petet preciū. ꝛ hec uera et si actū fuerit inter eos ter facto. sicut ꝛ notarius q in plus patitur cū officiū ꝛ ma ēpto. §. fi. sz nū quid ad interē possēt agere si uellet. ꝛ preciuz dimittere. ꝛ qr̄ non cū hoc non ꝓhibeaī. ut. C. de euic. ꝛ peti. actor. aget actō ne ex ēpto ut ibi dē dr̄. ꝛ ff. ò eui et. uēditor hoīs nisi forte uellet dr̄e ꝓtrarium q uēditō nłla sit.

y Sibi licere. q̄ utiq; licebit si nō uēdat. sed uere i feudando inuestituram faciat. ut j. c. i. §. illud q̄que. ar. C. manda. p diūsas. §. fi. ꝛ. l. ul. uel forsan qr ꝓhibuit alienari ꝑ hoc. ꝛ in feu. dari. ar. C. de rebꝰ a li. l. fi. ò hac materia dices ꝝz q notaui. s̄. de capi. cora. c. i.

d Aittant in totū si totū aliēauerit alioqui ꝑ ea ꝑte dūtaxat ꝑ qua alienatū fuit. ut. s̄. de uasa. q ꝓtra ꝓsti. lotha. c. i. sz nū q̄d ał pōt uas. dño inuito renūciare feu. uī q sic. ar. ff. de opi. lib. interdū. ꝓtra uī q non possit sicut nec eo inuito dñs auferre ei pōt nā cū utriusq; gra datur. s. dñi. ut fuitiū uas. bēat. Jt uas. ut fructus feu. bēat nō pōt altero inuito tali pacto renūciare. ar. C. de act. ꝛ ob. sicut. ꝛ. ff. de usuf. sed cū fructꝰ i pri. ꝛ. l. p̄dicta interdū. Rx. q non sola renūciatio. sed cū cā solui. seo dr̄ exꝑssim de cōsuetudine q pōt. ut. s̄. de uas. qui contra con. lota. b. a. c. i.

e Reuertaī ipso iure. ut puto quātū ad uas. qui alienauit ꝛ rddidit cū aliēatōe fc̄ta statū s t dño aptū ut. s̄. t. q̄d iuī sit si ꝑ alie. feu. uas. ē re. c. ꝑterea. in fi. quātū uō ad ēptorē ñ puto nisi ꝑ sniam cū ał non posset agere de euic. ꝓtra uē. cū sit bōefidei ēptor. ut. ff. de euic. l. si dictuz. §. i. ꝛ. C. de euic. l. si funò. idē et intelligo de uas. si ꝓmittat felōniā ꝑ quā feu. aittere debeat. nec. n. dz uas. feu. aittere siue certa ꝛ ꝓiūcta culpa laudāda ꝑ iudiciū pariū suoꝝ. ut in lōbar. de be. ꝛ t. f. l. fi. ꝛ. s̄. de feudo sine culpa non. a. c. i. ꝛ. t. quo tempore miles inuesti. petere de. c. iỹ.

f Manū aittat. nā ꝛ ał punitur pena irreuocabilis exiliỹ. ut. C. de sacro. s. ec. iubemus. § . pe. in fi.

g Annis. qui forte restituer et in itegꝝ si fuerit minor xxv. an. cū hoc ipso lesus sit q. j. id tempus non pecūt.

h Negligētia. nisi iusta de cā staret contra ei secus esset si de iusta cā ꝓ quā posset stare dicitur esse. s̄. quo tēpore miles inuesti. petere debet. c. i. ꝛ que ibi notātur hic repetas.

i Petierit. pollicendo fidelitatem. ut. s̄. de capi. cora. c. i. ꝛ s̄. in quibus ca. feu. amit. c. fi. que ibi. notātur hic repetas.

k Cōpetenti. puta forte qr dinumerabūtur ei uicenna milia passuū ꝑ singulos dies donec fuerit i exercitū ꝑter eū diē q

uocaꝛ fuit ut ſtet eꝫ ꝓter eũ die quo ſe dz repũtare ⁊ hoc ad exẽplũ eiꝰ q̃ ꝓmiſit ſe ſtatuꝝ i iudicio. ut. ff. ſi q̃s cauꝫ l. i.

l Aliũ. ꝓ ſe. nõre potes hic ar. q̃ uaſ. põt feu. fuiſſe ꝓ ſubſtitutã ꝓſonã dũ tñ ſit dño acceptabil. ſm q̃ hic dr. hoc idẽ notaꝫ. ſ. ſi de feu. ꝓ. fue. c. ſi q̃s deceſſit. ⁊ puto q̃ acceptabilis dz eſſe dño ſi p eque bonũ ut ipſe eſt quẽ mittit. ar. ſ. de le. cor. c. ex eaꝺ. l. ⁊. ſ. pr̃dicto. ti. ſi de feu. cõtroverſi. fuerit. ſi quis deceſſerit. accurſius florentinus. legum doctor

m Plures dñoſ. ar. ꝓtra. ff. de uſuf. cuius. q̃ ibi plibus dñis fructuarius ſatisdare debet. accurſius florẽtinus legum doctor ſa moſiſſimuſ.

n Cõpellaꝫ. ſed cui dabꝫ electõ utꝝ ipſis dñis an uaſ. ℞. uideꝫ q̃ uaſ. debeat dari ſ. ut eligat quẽ uoluerit ex dñis ar. ff. de iuꝝ. do. plerumq̃. §. ultimo. accurſiꝰ florentinus legum doctor.

o Ad aliũ trãſ. ſ. iure ꝓſuetudinario ad minorem dñm. ſed ad maiorẽ põt q̃ tunc nõ ledit uaſ. niſi ſit priuaꝫ forte. ut ar. L. de fun. pr̃i. l. ÿ. li°. xi. uel dicas q̃ ad minorẽ dñm põt trãſferre. non ad maiorẽ. ut. ff. de alie. iu. mu. l. i. ⁊. ÿ. ⁊ L. ne liceat po. l. ÿ. uel dicas q̃ ad miorẽ trãſire põt. ar. ff. de ꝓtra. ẽp. ⁊ uen. duꝺũ ⁊. ff. ſi q̃ſ a pare. ma. fu. l. ÿ. ⁊ ul. ⁊ hic ſubaudi iꝰ uaſ. l pt̃ transferre omio. ſed retinẽdo directũ dñiũ põt ar. ff. de of. p. l. pe. l locaꝫ eſt q̃ nõ placz. L. de nouo. L. ꝓ. in fi. ſe conſti. uel dic referre utꝝ totã curiã uendat. uel tñ feu. unius uaſ. in prio caſu põt. qr queꝺã p ſe nõ tranſeũt que cũ uniuerſitate tranſeũt. ff. de acq̃. re. do. quedã. ⁊. ar. ff. de ꝓtra. emp. in modicis. uel tñ hoc ſaltũ uꝝ determiari. ſ. de. l. cõa. §. ex eadẽ. l. q̃d ſi uaſ. deceſſit relictis duobus filÿs quoꝝ unus utilis eſt ad ſeruiẽdũ alter inutil. nunq̃d tñ utilis ſuccedere dz cũ ⁊ dñs hoc ꝓſentiat. ℞. hec qõ diſputabilis eſt ſz co. quidã tñ dixeꝝ q̃ ſuccedet. ⁊ quidã nõ ut. ſ. t. an mu. ⁊ aliter inperfec. c. mutus. ac.

p Dñm offerri. q̃ ſi uaſ. felonã ꝓmiſit añ inueſtiturã uel pꝰ ſed cũ inficiaꝫ eã petit uel hr̃s eius. nũquid ob. delictũ. ℞. nõ. ar. ff. ꝺ dolo. ⁊ elegãter. §. p. idẽ eꝫ ſi ꝓfiteaꝫ q̃ inueſtiri ñ põt. niſi priꝰ inueſtiaꝫ eo q̃ nõ bz ar. ff. de edil. edicto. bouẽ. §. ſi ſub conditione. accurſius.

q Priueꝫ. nũq̃d pp factũ pr̃is filius aittit ſe. auitũ. ℞. q̃dã ita q̃ ⁊ auitã hr̃ditatẽ. ar. ff. ad. l. cor. de fal. ſi q̃s pr̃is ſui. ſed ar. ꝓtra. ff. de ſena. l. emãcipatis. in fi. l. ſz cor. ſz dicas q̃ amittit ut. ſ. ſi uaſ. feu. pri. cui defe. c. i. q̃d ſi uaſ. hñs auitũ feu. ꝓmiſit delictũ ꝓtra dñm ex quo poterit ei feu. auferre. ſed dñs remiſit delictũ uaſ. deinde deceſſit ſine liberis uaſ. nũq̃d repellũtur agnati ut eſt ꝓſue. cũ ẽ feu. ab eo acquiſitũ ℞. ĩmo agnati. ut in feu. paẽno ſuccedũt. ſicut in nouo ar. ff. de pecul. peculium. §. ſi ab ere alieno.

r Nõ ſuccedat. q̃d ſi uaſ. ꝓtra dñm offenſaz ꝓtraxit nec dñs in uita ua aliq̃d dixit poſt mortẽ dñi an uaſ. põt aufferri feu. ℞. nõ põt qr nõ dz hãs mouer̃ qõ defunctus tacuit. L. de inof. t. oi modo. §. i. ⁊ de reuo. do. l. ultima.

s Domeſticis. qui aũt dicãtur domeſtici hẽs. ff. de iuꝝ. o. iu. q̃ iuꝝ doctõni. de penis reſpiciendum. ⁊. L. de hÿs qui ad ec. ꝓfu. pñti. §. ſane. ⁊ de qõnibus. pridem.

hr̃e nõ ꝓpellatur" :nec do. f. ſine uolũtate uaſ. ad aliũ traſferaꝫ t Inſup ſi filius uaſ. do. offenderit pr̃ a dño req̃ſitus deducat filium ad ſatiſfaciendũ domino uel a ſe filium ſeparet alioquiꝫ a feu. priuetur" u Si aũt pr̃ uult eum deducere ut ſatiſfaciat ⁊ filiꝰ ꝓtẽnit pr̃e mortuo in feu. nõ ſuccedit' niſi prius ſatiſfecerit domino. pariq̃ mõ uaſ. ꝓ oibus ſuis domeſticis faciat.

x Illud q̃ ꝑcipimus ut ſi uaſ. de feu. ſuo aliũ' u a. hũerit ⁊ uaſ. uaſ. dñm dñi ſui offenderit niſi pro ſeruitio alterius do. ſui hoc fecerit quem ſine fraud añ hũerit. f. ſuo ꝓuet" ⁊ ad do. do. ſui a q̃ ipe tẽbat ſuertaꝫ niſi r̃q̃ſit' ab eo paꝫ fuerit ſatiſfaceꝝ maiõi do. quẽ offenderit ⁊ niſi ual. idemq̃ do. a ſuo do. r̃q̃ſitꝰ eũ qr maiorẽ do. offenderit req̃rat ut ſatiſfaciat: ſuũ. f. aittit y Si eterea ſi iter duos' uaſ. ꝺ feu. ſit ꝓtroũſia: dñi ſit cognitio ⁊ p eũ ꝓtroũſia timieꝫ. lz ſi nõ iter do. ⁊ uaſ. lis oriaꝫ p pes curie" a do. ſub fidelitaꝫ ꝺbito

t Aliũ uaſ. nõ ergo hic q̃ uaſ. põt hr̃e aliũ uaſ. de feu. ſuo. nõ ergo itel lexit ipr iſte uerbo alie natõis ꝓhibere ꝺatõm in feu. ⁊ hoc ueꝝ ẽ dũ tñ ſincere ⁊ ſine fraude hoc fiat. ut. ſ. qualr oli po. feu. ali. c. neceſſita tẽ. niſi forte uellz itelligere ſm eos q̃ ꝓtrariũ dicũt q̃ hic intellr. ſ. de uoluntate domini.

u Priueꝫ. if. hic q̃rit cũ nõ ſit eius uaſ. ar. ff. p ſocio. l. nã ſociuſ. ⁊ ar. ff. de ꝟ. ſi. modeſtinꝰ. ⁊ de lib. agno. ſi q̃s ali. §. ſi quis a liberti uberto. ſecundum co.

x Niſi req̃ſitꝰ. q̃d ſi uaſ. meus aliũ fecerit de eo dẽ feu. ⁊ ultius uaſ. f. alienauerit. ar. ẽ q̃ prio dño. i. mihi ꝓmittaꝫ. ff. de ſuiſ expor. l. p. ⁊. ff. de acq̃. poſ. q̃ uniũſos §. f. ⁊. l. ſi colonꝰ. ⁊. l. quãuiſ. §. i. ⁊. l. ſi id q̃ ⁊ ita ꝓmus hẽbit laudimiũ q̃ ꝺ iniquũ nõ uꝝ pp timorẽ future aiſſionis. ſed ar. ꝓtra eſt hic. ſm co. nũquid uaſ. dñs cogere põt ut ei feu. oſtendat. ar. eſt q̃ ſic poſſit. ff. de act. ẽp. ⁊ uen. hr̃s. nũq̃d uaſ. dñz q̃ ei. f. de camẽa dz põt cogere ut ei poſſiões ex q̃bus percipere debeat feu prebet. ar. eſt q̃ poſſit. L. de donationibus. ſi quis argentum. §. i. accur.

y Duos. ſ. qui aꝫ ſẽ uaſ. eiuſdẽ dñi de alÿs feu. ⁊ feu. de quo eſt qõites eos ptinet ad eũdẽ dñm ⁊ uterq̃ ꝓtẽdit ſuũ feu. eſſe. alioquiꝫ ſi nõ eſſent aꝫ uaſ. ſed uterq̃ diceret ſe uaſ. ipſius de eo feu. l ei diuerſos iueſtitores dicerẽt ſe hẽe de eo. tũc corã iudice uel arbitro eam ĩmiari dẽbit. ut. ſ. de pace te. §. ſi duos. ⁊. §. ſe. ⁊. ſ. de. l. cor. c. ſi iter pares. nec unꝰ alteꝝ poterit iuicẽ inuitũ trahere ad iudiciũ curie. l dñi cũ unũ ꝓducũt iueſtitorẽ. ueꝝ tñ ſi curia eũ uocauerit. tũc nõ poterit eiꝰ exaĩ declnaꝫ. ut. ſ. t. an aꝑ iudicẽ. uel cu. do. qõ. f. termiari debet. c. ex eo qꝺ. ſ. diximus. ⁊. ſ. de inueſti. i maritũ facta. §. illud. ⁊ ſm hoc. §. iſte nõ ꝓtradicit ꝑdictis. c. ſed potiꝰ diuerſa ſẽ quã adũſa. ⁊ hoc dices ſm q̃ i ſũma nõtur. ſed q̃d ſi dñſ non uꝝ cognoſcere. ℞. tũc poterit uaſ. eũ facere ꝓpelli a maiori iudice. ſub quo erit ar. ff. de arbi. l. iÿ. §. i. l actor poterit alteꝝ ꝓuenir̃ ſub iudice rei. ſed nũq̃d ab ũtio poterꝝ ipſi litigãtes ire ſub alio iudice ⁊ nõ ſub dño ſaltẽ i ꝓcordia ita q̃ ſñia ab alio iudice lata teneat. l nũq̃d tenebit ſñia tãquã a ñ ſuo iudice lata. ℞. forte nõ tenebit qm̃ ipr uoluit q̃ dñi eſſet cognitio ⁊ determinatio iſtiꝰ cauſe. ergo alÿs iudicibus uꝝ ꝓhibuiſſe cognitõm ne uaſ. ad alioſ iudices trẽt ar. ff. de ꝓdi. ide. cũ reos. ſicut eꝫtra. ff. de iudic. cũ ꝑtor. ⁊ ar. L. de pacꝫ. ꝓuẽ. tã ſup do. l. ſi. ⁊. ff. de ꝓpẽ. q̃ labeo. ſi ergo ꝓtra fecerit ꝓtra. l. fecerit. uñ nõ ꝺz tenere qꝺ factũ eſt ipſo iuꝝ. ut. L. de leg. non dubiũ. nã q̃ uõ. facit qꝺ ꝺz ꝓtra iꝰ facere intellr. ff. de re. iur. q̃ non facit. ⁊ ar. L. de iudeis. ⁊ cel. celicolarũ in fi. ⁊ dñs i euanglio qui nõ eſt meũ ꝓtra me ẽ. uel dicas referre utꝝ p errorẽ ueniũt ad alium iudicem an ſcienter. in primo caſu non tenet. i fo ſic ꝓgãdo eius iuriſdictionem. ut. ff. de iudic. l. i. ⁊. ÿ. ⁊. L. de iuriſdi. o. iu. l. ÿ.

3 Cognitio. ſz i quo loco ſtabit ad cognoſcendū. Rx. ubi ipſe ſtatuer uolu erit ſalti boneſtate ſua. z ubi maior mos cognoſcere inter pares ſuos ſi eos hūerit. ar. ad hoc. ff. ð iuſti. z iure. l. p. in fi. accur.

4 Per pares cu. q̄ in cōcordia dñi z uaſ. eligerēt. M. ſed ſi diſſenſerit in eis eligēdis. tunc dñs p̄mus eliget quē uel quos uoluerit z poſtea uaſ. ſimilr faciet ſm numerꝫ a dño p̄batū. ita tñ q̄ ille uaſ. nō eligat̄ p̄ pari iuito dño l uaſ. q̄ fidelitatē dñi non uiolauit. ut. ſ. de p̄tro. f. a pud pares terianda. c. ſi inter dñm. z hoc forte ea rōe qñ debēt ſub debito fidelitatis p̄uenire a dño. ſm q̄ hic ſtatī ſequit̄ z hec uera ſi dñs hēt pares ſm q̄ dr̄. ſ. p̄ dicto. c. ſi inter dñm. ſi aūt nō hēt pares. tūc iudicis illius q̄ p̄uenitur l eius i cuius foro eſt erit cognitio. cū actor deat ſequi forū rei. C. de iur. o. iu. l. ij. z. C. ubi in rez actio exr̄. debe. l. fi. ſed q̄d ſi dñs nō uult. rñdē cū p̄uenitur a uaſ. uel uaſ. a dño. Rx. tunc p̄cedendū eſt ſm q̄ dr̄. ſ. ð milite uaſ. q̄ ptumax ē. c. dñs uocat militē. p̄ſue uit queri in quo loco ð beant ſtare pares ad cognoſcendū inter dñm z uaſ. ad q̄ ita rñdiū in eo loco ſtare debeāt de quo actū fuerit iter dominū z ua. ſi aūt non appareat de quo actuꝫ ſit. tūc ſtabit in eo loco in quo factū fuit p̄promiſſum paribus. z tunc poterunt pares iubere partibus. ut debeant uenire coraꝫ eis in quacūq̄ parte uoluerint illiꝰ loci. dum tamen facile partes eo loco uenire poſſint. nec ſit locus inboneſtus puta popina l lupanariū z hoc ad exemplū arbitri. ut. ff. ð arbitris. ſi cuꝫ dies §. ſi arbi. ſed ſi pares ñ poſſent p̄cordare de loco. tunc forte dominus poterit iubere eos adeſſe ibi uoluerit ſalua boneſtate ſua. ut. ſ. nota. eſt. z hoc ideo qr maior iudex eſt inter eos cuꝫ ab initio debeat inter eos p̄iurar̄ ſub debito fidelitatis. ut dictum eſt. ſi aūt non ē locus p̄rehēſus in quo iudicare debeant. tunc ut deat̄ illis locꝰ p̄ benſus quo ſolēt iudicare ſine iuramentos teriet̄ur. Illud q̄ ſcimꝰ ut in oi ſacramēto fidelitatis ipr noiati excipiatur.

Que ſint regalie. Rubrica.

1 Regalie ſt̄ arimanie. p. ui. flumina nauigabilia z ex q̄bus fiunt nauigabilia portꝰ ripatica uectigalia: que ul'go dicunt̄ telōea mōete mlcta penaꝫque p̄pendia bōa uacātia: z que ab idignis legibus auferuntur niſi que ſpecial'r q̄buſdā p̄cedunt̄: z bona p̄trahentiū inceſtas nuptias p̄dēnatoꝫ z p̄ſcriptoꝫ ſcōm q̄ in nouis p̄ſtōnibus cauetur angariaꝫ pangariaꝫ: z plauſtroꝫ: z nauiū p̄ſtatōneſ z extraordinaria collatio ad felicīſ ſimā regal' numinis expeditiōnē poteſtas p̄ſtituendoꝫ magiſtratuum ad iuſtitiā expediēdā argētarie z pallacia i ciuitatibus p̄ſuetis piſcatōnū r̄ditus z ſalinarum z bona p̄tentiū crim̄ maieſtatis z dimidiū theſauri i loco ceſariſ iuēti nō data opa: l'loco r̄ligioſo ſi data opa: totū ad eū p̄tineat.

Quot teſtes ſt̄ neceſſarii ad p̄banda ſeu. igratitudines.

2 Impr̄ hēricus au. uniuerſo populo z cetera.

3 Cuaſ.b in honeſtis factis atꝫ in decētibus machinationibus do. ſuū offenderit i fidiiſq̄ eū clādeſtinis l' maīfeſtis appetiuit: l' iimicis eiꝰ ſuas amicicias copulauerit atq̄ i aliis ſic uerſatꝰ ē ut potius inimicus q̄ fidelis ēē credat̄: ſz ſi eū cucurbitauerit: ſeu i cāpeſtri bello ſuū do. reliquerit ſeu. p̄uabit̄ q̄ nō obtinere ſcimus niſi q̄nq̄ teſtibus ſūme atque integre opiniōis probatum fuerit manifeſte. Data biii. idus auguſti feliciter.

De notis feudoꝫ. Rubrica.

4 Notandū[a] ē in. f. q̄ de caſeua ſeu de camera dr̄ nō debere dari niſi cū ſit i camera l' caneua: unð ſolui poſſit. l' ſi ita euacuata ſit caneua ſine culpa p̄miſſoris expectā dū eſt donec iteri de caneua l' de camera dari poſſit: dñm aūt. f. dare poſſe intell'r omnī ere alieno deducto: non enī e quū eſt quē uideř egētē quā p̄ us hūit in p̄iugem: q̄ aūt pes debeāt intereſſe inueſtitur̄. f. z nō alii hoc tūc ūum eſt cū do. uaſ. alioſ hūeri. tſi. n. ñ hūerit alios adhibeat do. quos meliores poterit liberos facta argūmtatione legis de ultis nolūtatibus in lōbar. ſ. illa que dicit: ſi quis donatōm facere noluerit de ſuis rebꝰ alicui l' inueſtiturā adhibebat ſibi de pagenſibꝫ ſuis z p̄ eandē. l. iuuant duos teſtes ydoneos ul' tres l' pl'es. pl'al' eni eloquutō duoꝫ numero p̄tēta eſt. Itē ſciendū eſt non ēē ipediīntuꝫ inueſtitur̄. z ſi inueſtiturā faciet de re quā cōeꝫ dñs habeat cū aliquo q̄ ſi ſpōte diuidere uoluerit ille cū quo hēt rē comunē q̄ inueſtiuit pōt cogeř p̄ iudicē ille q̄ inueſtitus eſt ut diuidat. Itē hr̄des neceſſe habēt tenere firmā inueſtituraꝫ quā p̄r̄ fecit. Itē eadē. l. z eo dē iure dꝫ iſte hr̄s q̄ inueſtitꝰ ē qð hr̄et q̄ eū inueſtiuit cū cohēre ſuo. ſ. ut adequatio p̄curat uſq̄ ad xl. annos. Itē eadē inueſtitura p̄ ſe z p̄ ſuū nunciū dari z accipi pōt. que oia ſupradicta colligi poſſt̄ p̄ ſupradictaſ. ll. lōgobar. t. ð ultiſ uolūtatibus lege. ſi q̄s. z. C. de communi diui. l. i. z. ii. idcirco pares neceſſarii ſt̄ in inſtr̄o i ueſtiture: z non alii ne quid excogitetur falſitatis i p̄niciē dñi aliis teſtibus inductis corrupti forte pecunia l' odio ul' gr̄a que nō ſt̄ ſuſpicanda i paribus. Si inſtr̄m dr̄etur falſū a dño daretur defenſio uaſ. qui inſtr̄m deferret ut in lombar. qual'r quis. l. de chartis. z auferreť a dño qui ueritatē nouerit: z iniquū erit ſi aliq̄s ex dono ſuo cū dñi eſt ð fēſio i q̄modo litigāti ū. ar. ad hoc. ff. ð iudi. ſi lōgi. l' forte poſſet dici q̄ ſp eſt dñi electio. ubi uoluerit cāꝫ uentilari. ſic̄ z al' hēt primo electionē pariuꝫ. ut dictū ē. z ad hoc eſt. ar. ſ. de milite qui cōtumax ē. cū ibi dicatur q̄ pareſ ð beant dñm adir̄ z eum ſalua reuerentia p̄peter cogere. z c̄. uel dicas q̄ dñs primo eligꝫ unū locum in quo p̄mo cauſa incipiatur. z uaſ. eliget alium ſi uoluerit in q̄ uaſ. inuentilabr̄ cauſa per terminos ſtatutos per ordinem. ſ. ſemel i uno z poſt in alio ſicut al' dominus habet prīo electionem pariuꝫ. ut dictū ē.

postea uaſ. ut eſi equa lãce trutine tur. nec mirꝫ cuꝫ dominuſ debeat rẽddere uicẽ uaſ. de bis que uaſ. tenetur domino preſtare. ut. s. ò for. fidelitatis. i fine. accur.

b Terminetur. z hec uera ſunt que dicuntur in §. iſto. quando queſtio eſt de. f. inter dominum z uaſ. uel inter duos uaſ. quid ergo ſi inter dominũ z aliũ. ℟. tunc ſub alio iudice ſub cuiꝰ iuriſdictione erũt ut ſalti reus terminari debebit ut. s. de pace te. §. ſi duo z. §. ſ. z. s. de. l. cor. c. ſi inter pares. cũ n. iſte caſus non ſit conſuetudmibus ꝓprehenſus merito. l. ſcripta uti poſſumuſ. ut s. de cogni. f. c. i. accur.

c Sacramẽto. iurat ẽgo uaſ. domino fidelitatez z econuerſo ita dominus uaſ. uicez reddere debz ut in ôcre. xxij. cã. c. ul. ò fõma

ex ordie cũ uaſ. nõ poſſideat.

a Notandũ eſt q̃ de oi cõtrouerſia que inter do. z uaſ. oritur ſi pes ℣itatẽ nouerit oio cogi a dño debere z paribus dr̃e ueritatẽ qui ſi oicãt ſe neſcir̃ cũ ſciãt z uaſ. poſtulet dominus eos coget iurare z ueritatẽ dicere ut. C. de teſtibus. l. ſi qñ. in lõbar. ut diximꝰ z c̃. z in ti. qual'r quis ſe defen. l. qual'cunq̃ cã: z ti. de teſtibus ut quicũq̃. z lege ult. cũ datur do. defenſio de inueſtitura que dr̃ eſſe facta iurare dz ſe inueſtiturã non feciſſe cũ dat̃ ſucceſſori eius iurare dz ſe non credere inueſtiturã factã eſſe ab añceſſore ſuo. Si qua inueſtitura facta diceꝫ ſemp dz nomiare dñz a quo inueſtitura facta dr̃ cũ multũ diſcrepz ſacr̃m hereditariũ a ꝑncipali ſacr̃o. C. de rebus cr̃ditis z iurãtur. l. gñal'r. z ut hẽs ò tutor̃ q̃ iurat q̃ cr̃dit z exiſtimat: ut C. de iur̃ calũ. l. ú. de conſcieni iurare dz z nõ de alieno facto cũ iniquũ ſit aliquẽ iurare de alieno facto hr̃es ul' ſucceſſor nec eꝫ filius: ut. ff. rerum amotarꝫ. l. marcellus: ſed ꝓtrariũ repitur in lõbar. qr lz filius minorẽ uirtutẽ hẽat quaz pr̃: tñ dz p̃ciſe iurare pr̃em ſuum nõ fuiſſe debitorẽ in lombar. qual'r quis ſe defendere debet. c. ſi contigerit.

De ſtatutis z ꝓſuetudinibus circa libertates eccl'ie inductis z imunitate locorꝫ religioſorꝫ ubiq̃ morantiuz: z fori ꝑuilegio: z cazariſ: z patarenis: z aliis hereticis eorꝫq̃ ſucceſſiõibꝰ z nauigiis ꝑegrinis: z aduenis quocũq̃ locorꝫ hoſpitantibꝰ eorꝫq̃ ſucceſſoribꝰ: z de agricolarꝫ ſecuritatibus. Conſtitutiones fre. ſecũdi imperatoris incipiunt.

Rẽdicus dei gr̃a romanorꝫ impr z ſp auguſtus marchionibꝰ comitibꝰ ꝯtiſq̃ populis quos cleñtie nr̃e regit impiuz ſalutẽ z gr̃am.

In die qua de manu ſacratiſſimi patris noſtri ſũmi ponti. r̃cepimꝰ ipii dyadema curauimꝰ ad dei z eccl'ie ſue honorẽ edẽ quaſdã ll. quas i pñti pagia iuſſim' à notari p totũ nr̃m impiũ publicandas p impialia ſcripta ꝑcipiendo mãdamꝰ quatenꝰ eas q̃ſq̃ lr̃as in ſuo diſtrictu irr̃fragabil'r z iꝰcuſſe ſeruẽt. Aut hee. ll. ad decus z honorẽ impii z laudez romani ꝓncipis nihil magis ur̃ accedere q̃ ut expugnatis q̃buſdam erroribus z iniq̃s ſtatutis penitus deſtitutis de cetero eccleſia dei plena q̃te uigeat z ſecura gaudeat libertate. Sane adeo infideliũ quorũdã z iiuſtorꝫ iniquitas habũdauit: ut ñ dubitẽt ꝓtra apl'icã diſciplinã z ſacros canones inſtituta ſua ꝓtingere cõtra eccl'aſticas ꝑſonas z eccl'ie libertatẽ cum diſpoſitione diuina fauẽte nihil nellet: ergo eccl'ia que nihil dz ꝑter bonũ appetere quod bõis nobis eodez ꝓcurſu z ea dez nunc placeat uoluntate.

Dz frederic̃ romanorꝫ ꝑpr z ſemꝑ auguſtꝰ hac edictali. l. irritamꝰ z ꝑcipimꝰ irritari nũciari oia inſtituta z ꝓſuetudines que l' quas ciuitates l' loca: potãtes l' quecũq̃ alie ꝑſone ꝓtra libertatẽ eccleſie ul' eccl'aſticas ꝑſonas exercere z ſeruare tẽptauerũt adnerſus canonicas: l' ipiales ſactiones ꝑſumſerit z eadem capitularibus ſuis mãdamus infra duos mñſes poſt huius publicatõm edicti penitus abolerí. z ſi decetero ſil'ia attempta nerit ipſo iure decernimꝰ ẽẽ irrita: z eos ſua iur̃ſdictione ꝑuatos ſupiori ꝓtinus applicãdã: necnõ locũ ubi deiceps talia ꝑſũpta fuerit bãno mille mãchiarꝫ ꝑcipim' ſubiacer̃ potestates z ꝓſules r̃ctores ſtatutarii z ſcriptores dictorꝫ ſtatutorꝫ: necnõ z ꝓſiliarii locorum ipſorꝫ qui ſcõm ſtatuta l' ꝓſuetudines memoratas iudicauerit: ſi ex tũc ipſo iur̃ infames

fidelitatis. in. fi. z xiij. q. v. ꝓdeſt in medio ubi dicitur ſicut dilectõz uſi ſunt. z. c̃.

d Excipiatur. nunquid ſeipſum debebit excipere cum iurat fidelitatez contra omnem hoiem ℟. non quia non eſt in illa uniuerſitate. nã in generali ſermone nõ intelligitur perſona loquẽtis. ar. ff. coia. p. q̃c quid. accur.

e Que ſint regalie.

f Regalie angariorꝫ z ꝑãgarie ſũt ꝑſonales preſtationes. p angarie ex quibus ꝑſtantur pecunie z opere. z coll'r obſcuꝝ. ff. de mu. z ho. l. munerꝫ §. patrimõiorꝫ.

g Quot teſtes ſunt neceſſarij ad ꝓbãdã ſeu. ingratitudinem.

h Juaſ. hec. l. i pactis conſuetudinibꝰ inuenitur. z ideo ſuper eã dubito ſit lex l' non uñ circa eã nõ inſiſto.

i De notis feudorum.

k Notandum. z iõ hic ititulatur de notis feu. qr potius puto fore notas ſiue notulas ſr̃ feu. factas quã debeãt eſſe de textu cõſuetudinum. z hoc uiò tur probari ex eo q̃ qi omnes approbantur p ll. romanas. z longobar. ũde quaſi gloſulas eas reputo uſq̃ ad fi.

eoꝝ ſñias ꝛ actꝰ alios l'itimos
p̄cipimꝰ aliquatenꝰ ñ tenere.
¶ Quod ſi p ānum huius nr̄e
ꝓſtitutionis inuēti fuerint cō
tēptores bona eoꝝ per totuꝫ
nr̄m imperium mandamus i
pune ab oib' occupari ſaluis
nihiloīnus aliis penis ꝓtra ta
les in generali ꝓſilio ꝓmulga
tis. ¶ Jt nulla comūitas l' ꝑſo
na publica ul' p̄uata collectas
ſiue exactiones angarias l' p
angarias eccl'iis l' aliis pīis lo
cis aut eccl'iaſticis ꝑſonis im
ponere aut inuader̄ bōa eccl'i
aſtica p̄ſumat:qō ſi fecerit ꝛ r̄
quiſitꝰ ab eccl'ia ul' ab iperio e
mendar̄ ꝓtēpſerit triplū r̄ſun
dant:ꝛ nihiloīnus bāno ipia
li ſubiaceant qō abſqꝫ ſatiſfac
tōe debita nullatenꝰ remittat̄
Jt quecūqꝫ coitas ul' ꝑſona p
annū in excomūicatōne facta
ꝓp libertatē eccl'ie p̄ſtiterit ip
ſo iure ipiali bāno ſubiaceat
a quo nullatenꝰ extrahatur:
niſi p̄us ab eccl'ia abſolutꝰ fu
erit. Jt ſtatuimꝰ ut nullus ec
eccl'iaſtica ꝑſonā in criminali
queſtione ul' ciuili trahere ad
iudiciū ſeculare p̄ſumat ꝓtra
ꝓſtitutōes ipiales ꝛ canonicaſ
ſctiōeſ:qꝫ ſi fecerit actor a iur̄
ſuo cadat:iudicatū ñ teneat:ꝛ
iudex ſit ex tūc iudicādi po:e
ſtate p̄uatus. ¶ Statuimus et
ut ſi qs cl'icis:l' ꝑſōis eccl'iaſti
cis iuſticiā denegar̄ p̄ſumſerit
tercio req̄ſiti ſuam iur̄ſdictio
nē aittant. ¶ Cazaros patare
nos leoniſtas ſponiſtas arma
diſtas circunciſos.ꝛ oēs her̄ti
cos utriuſqꝫ ſexus quocunqꝫ
noie cēſeant̄ ꝑpetua dānamꝰ
ifamia diffidamꝰ atqꝫ banni
mus p̄cipiētes ut bona taliuꝫ
ꝓfiſcent̄:nec ad eos ulteriꝰ re
uertant̄:itaqꝫ filii ad ſucceſſio
nes eoꝝ p̄uenire nō poſſunt:
cū lōge grauius ſit eternaꝫ q̄
tēporalē offendere maieſtatē
q̄ aūt inuēti fuerit ſola ſuſpi
tione nōbiles ubi ad mādatū
eccl'ie iuxta cōſideratiōem ſu
ſpitōis qualitatē ꝑſone ꝑꝑaꝫ
inocentiā cōgrua purgatione
mōſtrauerit tāquā infames ꝛ
bāniti in oībus hēant̄ ita q̄ ſi
ſic p annū māſerit ex tūc eos
ſicut her̄ticos cōdemnamus.
¶ Statuimuſ et hoc edicto i p
petuū ualituro ut potātes cō
ſules:ſeu rectores q̄buſcunqꝫ
fungant̄ officiis ꝑ oēſiōe fi
dei p̄ſtent publice iuraīntum
q̄ de terris ſue iur̄dictōni ſub
iectis uniuerſos hr̄ticos ab ec
cl'ia denotatos ꝑ uiribus ext̄
miar̄ ſtuꝺbūt bona fide ita q̄
ānō qñ fuerit q̄s i potātē ſiū
ꝑpetuā l' tēpalē aſſūptus hoc
teneatur capitulū iuramento
firmare alioq̄n nec ꝑ potāti
bus nec ꝑ conſulibus hēant̄ ꝛ
eoꝝ ſñias irritas ex tūc decer
nimus ꝛ inanes. ¶ Si uō dās
tp̄ralis req̄ſitus ꝛ admonituſ
ab eccl'ia terrā ſuā purgar̄ ne
glexerit ab hr̄tica prauitate p'
annū a tp̄r admōitionis elap
ſum terraꝫ ipius p̄ōimus ca
tholicis occupāndaꝫ q̄ eaꝫ ext̄
miatis hr̄ticis abſqꝫ ulla ꝓtra
dictōe poſſiōant ꝛ fideī pieta
te cōſeruēt:ſaluo iure dñi ꝑn
cipalis dū mō nulluꝫ p̄ſtet ob
ſtaculū uel aliqō aliud ipedi
mentum oppōant. eadē nihilōi
nus lege ſeruata cōtra eos q̄
ñ hāt dōos ꝑncipales. ¶ Cre
dētes p̄terea receptatores de
fenſores ꝛ fautores her̄ticoꝝ
damnamuſ firmiter ſtatuētes
ut ſi poſtq̄ quiꝫ taliū fuerit
excomunicatione nōtus ſatiſ
facere contempſerit infra an
nū ex tūc ipſo iur̄ ſit fact̄ ifa
mis:nec ad publica officia ſeu
ꝓſilia l' ad eligēdū aliquos ad
hoc nꝫ ad teſtimoniū adittā
ſic etiā inteſtabilis ut nec teſtā
di liberam hēat facultatē: nec
ad her̄itatis ſucceſſionē acce
dat:nec ſr̄ aliquod negociuꝫ
audiat̄:ſꝫ ipſe aliis r̄ñdere co
gat̄.q̄ ſi forte iudex extiterit
eius ſñia nullā hēat firmitatē
nec cauſe alique ad eius audi
ētiā pferant̄.ſi fuerit aduoca
tus eius p̄ocinium nullatenꝰ
adittat̄.ſi tabellio inſtr̄a per
ipſum cōfecta nullius penit'
ſint moñti. ¶ Nauigia quocū
qꝫ locoꝝ peruenerint ſi quo

casu ꝓtingenti rupta fuerint uel aľ ad terram puenerint tã nauigia q̃ nauigantiũ bona il lis integre reseruenť ad quos spectabãt añq̃ nauigiũ illud piculũ incurrisz sublata oiuz locoꝫ ꝓsuetudine que huic ad uersatur sctioni ubi talia sint nauigia que piraticã exerceãt aut sint nobis ľ christiano no mini iniũcta. Transgressores uero huius nr̃e ꝓstitutiõis bo noꝫ suoꝫ publicatõne mľctẽ tur: ꝛ si res exegerit eorũ au datia iuxta mandatũ nostrũ modis aliis ꝓescatur. ¶ Pẽs pegrini aduene libere hospitẽ tur ubi uoluerint ꝛ hospitati si testari uoluerint de rebz su is: ordinandi liberã hẽant fa cultatẽ quoꝫ ordinatio in cõ cussa seruet. Si qui uero ite stati decesserint ad hospitem nihil pueniat. sed bona ipso ꝫ p manus epi loci tradentur hẽdibus si fieri põt uľ i pias causas errogẽtur. hospes uõ si aliquid de bonis taliũ ꝓtra hanc ꝓstitutõm nr̃am hũit tri plũ ep̃o restituat cui uisum fu erit assignadũ nõ obstãte sta tuto aliquo: seu ꝓsuetudie: seu ꝓuilegiis que actenus ꝓtraria ioucebãt. si qui aũt p̃sũpserit eis de rebus suis testãdi inter dicimꝰ facultatẽ ut i ea pũiã tur in quo deliquerit aľ ꝓ ut culpe qualitas exegerit punie di. ¶ Agricultões ꝛ circa rusti citatẽ occupati dũ uilľ isidẽt dũ agros colũt securi sit qua cũq̃ parte terraꝫ: ita ut nul lus inueniat̃ audax boues: a groꝫ instr̃a: aut si quid aliud sit qõ ad opaz rusticalẽ ptinz inuadeř reppeant uiolenť au ferre p̃sumat. Si quis autẽ hꝺmõi statutũ ausu temerari o uiolare p̃sumpserit in qua druplũ ablata restituat: ꝛ ifa miam ipso iure incurrat ipia li aiaduersione nihilominus puniendus. ¶ Nos uero hono rius eps seruus seruorum dei has leges a ꝯre. romanoꝫ im patore filio nr̃o carissimo ꝓ utilitate oium christianorũ e ditas laudamus: ꝛ approba mus: ꝛ ꝓfirmamus tãquã in e ternũ ualituras. ꝛ si quis ausu temerario inimicos humani generis dessuadente quocũq̃ modo has infringere tẽptaue rit indignationẽ dei oium po tentis ꝛ beatoruz petri ꝛ pau apľoꝫ se nouerit icursuꝫ.

Explicit apparatus feudorũ libri uoluminum. Impssũ est opus Venetiis ꝓ Jacobũ rubeũ Galli cũ. anno ab icarnatione millesimo quatercentesi mo septuagesimoseptio die sextadecima mensis Januarii. Andrea Vendramino Jncluto principe regnante.

h.J.h.D.

1576.
1477
95